CORPUS
SCRIPTORUM HISTORIAE
BYZANTINAE.

EDITIO EMENDATIOR ET COPIOSIOR,

CONSILIO

B. G. NIEBUHRII C. F.

INSTITUTA,

AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE
BORUSSICAE

CONTINUATA.

IOANNES ZONARAS.

TOMUS III.

BONNAE
IMPENSIS ED. WEBERI
MDCCCXCVII.

IOANNIS ZONARAE

EPITOMAE HISTORIARVM

LIBRI XVIII

EX RECENSIONE

MAURICII PINDERI.

TOMUS III.

BONNAE

IMPENSIS ED. WEBERI

MDCCCXCVII.

IOANNIS ZONARAE

EPITOMAE HISTORIARUM

LIBRI XIII—XVIII.

EDIDIT

THEODORUS BÜTTNER-WOBST.

BONNAE

IMPENSIS ED. WEBERI

MDCCCXCVII.

FRIDERICO HULTSCHIO

S.

PRAEFATIO.

Hieronymum Wolfium, cum primus Zonaram Basileae a. 1557 tomis tribus ederet, ad genuina scriptoris verba restituenda praeter unum libellum nunc deperditum, quo res inde ab imperatore Constantino Magno usque ad Iustinianum I. continebantur (W), usum esse codicibus Monacensibus 324 (C), 325 (E), 93 (D) et libro Vindobonensi 16 (B) nos in diariis Byzantinis Krumbacheri a. 1892 (I) p. 202 ss. tam luculenter demonstravisse videmur, ut nunc sufficiat ad illam disputatiunculam legentes delegare, quamvis praetereundum non sit Wolfium pro consuetudine aetatis et ipsi contextui et margini singulorum codicum saepenumero quaedam ascripsisse, quae aut ex altero de suis codicibus petenda esse censuerat aut sua coniectura[1] invenerat (v. l. c. p. 207, 213, 214, 215). Praeterea vir ille doctissimus editioni suae interpretationem latinam adiecit diligentissime compositam, quae nobis quoque ita erat repetenda, ut non modo nonnulla corrigeremus, omissa adderemus, latinitatem ad imaginem graecitatis Zonareae exprimeremus, sed etiam enixe operam daremus, ne latina verba vestigia alius codicis sequerentur, quam graeca, quod Wolfio haud raro accidisse in apparatu critico nostro aliquoties (v. ad XIII 1, 11. 16. 11, 13. 14, 9. 22, 24. 24, 12. XIV 3, 6. 4, 13. 5, 39. 11, 2. 5. 12, 13. 27. 33. 51. 13, 14. 36. 15, 7. 16, 11. 18, 1. 20, 16. 21, 5. 8. 22, 12. 16. 20. 26. 23, 12. 25, 5. 17 cet.) exposuimus[2].

---

[1] Non desunt loci, quibus Wolfius rectam scripturam coniectura invenerit codicis A auctoritate nunc firmatam; v. ad p. 210, 7. 492, 13.

[2] Ex iis, quae in annotatione critica attulimus, luculentissime apparet Wolfium in Zonara vertendo e graeco in latinum sermonem praecipue usum esse primum quidem codice D, inde

Denique in margine adiecit Wolfius argumenta graeca ex codicibus desumpta, quae nos ex codicibus Wolfianis et libro Parisino 1715 suppleta infra contextum repetenda esse censuimus.

Post Wolfium autem *Carolus Ducangius* Zonarae epitomam historiarum (nam *ἐπιτομὴν ἱστοριῶν* Zonarae opus fuisse inscriptum nos in commentationibus Fleckeisenianis (Lips. 1890) p. 123 ann. 1 et ex testimoniis codicum optimorum [1] et ex ipsius scriptoris usu demonstravimus) duobus voluminibus Parisiis a. 1686 s. ita edidit, ut additis annotationibus haud spernendis universum hoc annalium opus in libros duodeviginti, libros vero in capita partiretur, quam divisionem nos quoque tenuimus adiectis insuper paragraphorum numeris. Qua in editione quamquam Ducangius libros Parisinos 1714, 1716, 1717, 1718, 1768 (v. *Byz. Zeitschr.* l. c. p. 217 ss.) adhibere potuit, tamen quinque illi codices ab eo cum editione principe non modo non comparati, sed etiam tam raro inspecti sunt, ut neque dubitaverit Ducangius Wolfianam editionem ad verbum fere repetere manifestis erroribus non correctis (v. ad XIII 1, 11. 7, 8. 11, 13. 14, 15. 16, 41. 18, 25. 27. 22, 12. 24, 1. 25, 31. XIV 1, 2. 14. 35. 2, 33. 5, 39. 42. 6, 32. 35. 9, 6. 11, 5. 15. 12, 24. 33. 52. 14, 6. 10. 14 fin. 19, 5. 20, 10. 21, 1. 8. 11. 16. 22, 1. 3. 12. 20. 23, 9. 24, 5. 25, 5. 17. 27, 4. 13 cet.) et, si verba depravata visa erant, aliquoties ad coniecturam fugere maluerit, quam inspicere libros manu scriptos, quorum ex testimoniis certam medelam facillime afferre poterat (v. ad XIII 18, 15. 21, 18. XIV 6, 10. 7, 11. 8, 6. 9. 20, 2. 14. 23, 7. 28, 1 cet.).

Quodsi Ducangius ea quae Wolfius ediderat paucissimis quidem locis videtur emendasse (v. l. c. p. 229 et ad XIII 1, 11. 16. 25. 7, 15. 8, 19. 18, 25. XIV 1, 17. 4, 16.

a libro XVII. codice C, ita tamen, ut non dubitaret ex libris, quos adhibuit ad graeca scriptoris verba restituenda, nonnulla aspergere.

[1] Nunc sunt addenda testimonia cod. Venet. 339, 401, cod. Escorialensis T III 5, cod. Mutinensis II F 12 partim a Krumbachero (*Byz. Zeitschr.* a. 1892 (I) p. 596) partim a Boissevainio (ibid. a. 1895 (IV) p. 253 s.) allata.

6, 18. 7, 8. 12, 13. 21. 51. 15, 5. 33 cet.), plerisque autem depravasse (v. ad XIII 5, 31. 7, 21. 10, 27. 13, 24. 14, 10. 16, 21. 17, 11. 18, 14. 23, 42. 24, 8. XIV 2, 8. 3, 7. 5, 2. 5. 7, 20. 8, 8. 9, 21. 10, 5. 24. 11, 5. 25. 12, 24. 13, 26. 14, 7. 17, 2. 20, 21. 24, 1. 11. 28, 1 cet.), primus *Ludovicus Dindorfius* Zonarae epitomam secundum codicem Parisinum 1715 (A) a Friderico Haasio cum editione Parisina a. 1838/39 collatum (v. Dindorfii edit. vol. V. p. CXLVII et l. c. p. 219 s.) Lipsiae ex aedibus Teubneri a. 1868 ss. sex voluminibus emisit ratus „codicis illius Parisini bonitatem non esse eam, quin saepe ex ceteris sit emendandus et supplendus, nedum ut pro eorum possit archetypo haberi (v. l. c. p. 228), toties tamen eum meliores ceteris suppeditare scripturas, ut ... non solum multa ex eo receperit, quae cum scriptorum a Zonara excerptorum consensu firmarentur, nulla esset ratio cur ceterorum scripturis posthaberentur (v. tamen infra p. XIV), sed etiam in reliquis illum potius quam alteros duxerit sequendum". Cui Dindorfii sententiae nos quidem eo libentius astipulamur, quo evidentius est in ceteris codicibus (v. l. c. p. 228) a viris quibusdam doctis Byzantinis ea quae iis erant offensioni, sive res spectes sive genus dicendi, non modo aliqua ratione esse mutata, sed etiam haud raro consulto Zonarae verbis nonnulla esse addita. Ita — nostrum enim non est omnia eius generis hunc in locum conferre, sed sufficiant aliquot exempla graviora — quod Zonaras XVIII 21, 4 acerbissime iudicat a Comnenis multa Botaniatae acta statim abrogata et complura, quae ab illo *βασιλικῶς* decreta erant, *τυραννικῶς* esse abolita, in codicibus recentibus BCD et *βασιλικῶς* et *τυραννικῶς* deleta sunt, ne Comneni offenderentur[1]. Contra, ut eiusdem gentis gratia pareretur, scribae librorum recentium BCE sive ex Scylitze p. 648, 18 ss. sive ex uno de eius asseclis ad XVIII 7, 9 addere non dubitaverunt tantam fuisse Isaacii

[1] Iudicium de Alexii Comneni libidine similiter putavit scriba codicis C esse leniendum ad XVIII 24, 14 *ἀφροδισίων . . ἡττώμενος οὐ πάνυ τὰ ἐς εὐνὴν ἐτύγχανε δίκαιος* additis *ὥς φασιν*. Praeterea huc referendi sunt loci hi: XIII 16, 21. XIV 4, 20 cet.

Comneni pudicitiam, ut, cum peregre in morbum incidisset et a medicis iuberetur consuetudine mulieris morbum levare, recusaret, ne cum ulla praeter uxorem suam rem haberet. Denique iisdem blanditiis vernilibus, ne dicam Byzantinis, factum est, ut in duobus libris recentioribus adiceretur ad XVIII 6, 8 Ioannem Comnenum, Alexii filium, cuius temporibus Zonarae libri videntur fuisse editi et lectitati, multo liberaliorem fuisse, quam imperatorem Isaacium Comnenum; nam aedem S. Theclae, quam hic nimis parce condidisset, ab illo multo magnificentius instauratam esse nomine servatoris nostri Iesu Christi. Quodsi ad gloriam Comnenorum amplificandam [1] Zonarae verba in libris recentioribus passim depravata sunt, non miramur in iisdem codicibus alia multa additamenta reperiri, quae aut ex aliis scriptoribus videntur esse hausta [2] aut a viris doctis Zonarae libros retractandi studiosissimis [3] neque rerum Byzantinarum imperitis esse excogitata. Itaque — duo enim liceat afferre exempla — et in tribus codicibus BCE XVIII 5, 5 Psellus dicitur varias et absurdas criminationes contra Michaëlem Cerularium patriarcham coacervasse et scriptas in orationem quandam contra illum habitam congessisse (v. ann. crit. ad l. c.) et in solo codice C additur XVIII 16, 35 *πινάκιον* fuisse medimni quadrantem. Cum igitur viri docti Byzantini Zonarae verbis alia adicere, alia decerpere in libris recentioribus non dubitaverint, mirum non est, quod

---

[1] Non praetereundum est ad alios locos Zonarae viros doctos Byzantinos annotasse, nunc talem non esse rerum condicionem, qualem scriptor exponeret, sed multo peiorem; v. ad XV 20, 21.

[2] Epitomae Alexiadis Hoeschelianae a viro quodam docto vel potius indocto assuta esse pleraque Zonarae verba ad XVIII 22, 6 docuimus. Praeterea v. ad XVI 3, 2.

[3] Quam diligenter viri docti Byzantini Zonarae genus dicendi examinaverint et explicaverint, apparet ex iis quae ascripta sunt in cod. E ad XV 19, 17 *οὐ γράφει τὸ πανικῷ ἀλλαχοῦ*, in cod. A manu recenti ad XVII 15, 2 *οὐ γράφεται τὸ θα*^τρ^ (= *θάτερος*) *ἀλλὰ ἅτερος*, in codicibus CE ad XVIII 24, 4 *καὶ* (om. C.) *δρῶπαξ τὸ χρίσμα δι' οὗ μαδᾶται* (*μαδεῖται* E) *ἡ τρίχωσις.*

lacuna, quae in duobus recentioribus libris DE XVII 2, 32 (ὃ γνοὺς ὁ Ἰωάννης ... ἀπῄει πρὸς τὸ ὀχύρωμα, κἀντεῦθεν ἐκεῖ συνέθεον ἅπαντες· καὶ ἥλω κἀκείνων σπουδῇ τὸ ὀχύρωμα ...) inde orta erat, quod scriba codicis archetypi, cum oculi a priore ὀχύρωμα aberrassent ad insequens illud ὀχύρωμα, omiserat κἀντεῦθεν — ὀχύρωμα, coniectura [1] viri cuiusdam docti in libris BC suppleta est his: καὶ οὕτω καταιδέσας τοὺς στρατιώτας ἔσχεν ἑπομένους αὐτῷ καὶ ἥλω τὸ φρούριον. Neque vero hac sola ratione editores Byzantini, ut hoc vocabulo utar, Zonarae verba depravare, commutare, supplere [2] contendebant, sed omnino videntur quodam studio arsisse scriptoris genus dicendi sane varium ad meliora, quae putabantur, exempla fingendi [3]. Quocirca, etsi in propatulo est concursum earundem articuli formarum non vitatum esse a Zonara (v. ad XIV 17, 9), tamen eiusdem (XVII 5, 43) τὸ οὖς ἐκτεμεῖν τοῦ ἵππου τοῦ τοῦ Φωκᾶ in quindecim libris recentioribus ex eodem, puto, derivatis fonte commutata esse in τοῦ ἵππου τοῦ Φωκᾶ τὸ οὖς ἐκτεμεῖν a nobis in diariis Byzantinis a. 1892 (I) p. 227 lin. 107 expositum est. Ceterum sicut negari non potest verba repetita Polybio quidem non fuisse offensioni (v. Hultschii edit. Polyb. t. I p. XLI s. et nostrae t. II p. LXVII ann. 1), ita per se patet hanc dicendi sive negligentiam sive ieiunitatem libentissime posse concedi Zonarae. Sed cum prorsus aliter hac de verborum repetitione sentirent iudices critici Byzantini rati talia ab usu scriptoris elegantis abhorrere, non dubitabant plerisque locis istud quod putabant vitium expellere. Itaque XVII

---

[1] Quocirca haud ita carebunt verisimilitudinis specie ea, quae nos in diariis Byzantinis a. 1892 (I) p. 597 de lacuna quadam in cod. Mutinensi II F 12 suppleta suspicati sumus, qua de coniectura non recte iudicasse videtur Boissevainius (*Byz. Zeitschr.* a. 1895 (IV) p. 263 ann. 2). Praeterea v. ad XV 24, 18 extr.

[2] V. ad XIV 10, 33. XV 19, 1. 29, 19. XVI 4, 29. 15, 7. XVII 9, 34. 28, 21. XVIII 7, 5. 8, 13. 14.

[3] Quomodo hi viri docti pleonasmi figuram, qua Zonaram constat eadem ratione esse usum atque Polybium (v. Kaelkerum quaest. de eloc. Polyb. Lips. 1880 p. 272), sustulerint, nos ad XVII 26, 21 docuimus.

7, 2: *μαθὼν δὲ καὶ τὸν Φωκᾶν ἤδη βασιλειῶντα καὶ τυραννίδος ἀρξάμενον, ἀπονενεύκει πρὸς τὸν Φωκᾶν* in libris recentibus BCD ita retractata sunt, ut pro *ἀπονενεύκει πρὸς τὸν Φωκᾶν* vitandae repetitionis verborum causa exarata sint *πρὸς ἐκεῖνον ἀπονεύει*; altero vero loco (XVII 7, 25) pro *μόνου*, quod propter antecedens *μόνῳ* viro critico ineptum esse visum est, in duobus codicibus recentioribus positum est *οἴου*, in uno rectius *οἴου*[1].

Quoniam igitur demonstravimus in libris recentioribus esse et Zonarae verba genuina mutata et nonnulla adiuncta et multa praetermissa, horum codicum auctoritas cum fide libri Parisini 1715 pugnans tam parvi videtur esse ducenda, ut, etiamsi soli praebeant verba congruentia cum verbis scriptorum a Zonara excerptorum — quod rarissime accidit —, nos tamen cum Dindorfio codicem Parisinum illum optimum sequi maluerimus, quod non abest suspicio, quin viri critici Byzantini pro vocabulis a Zonara ipso excogitatis usitatiora revocaverint, quibus Zonarae auctores usi erant. Quodsi in edenda Zonarae epitoma **codicem Parisinum 1715** cum Dindorfio sequimur **ducem praecipuum**[2] ita, ut testimonia librorum recentium ex eodem codice archetypo derivatorum, e quo fluxit ille Parisinus (v. l. c. p. 228), non spernamus, si quam scripturam suppeditent meliorem codice Parisino, quem aliquot locis (praesertim in libro ultimo a scriba

---

[1] Tam saepe fit, ut verba Zonarae repetita in libris recentioribus consilio quodam expellantur, ut satis sit afferre locos hos: XIII 1, 22. 27. 6, 5. 7, 7. XV 7, 7. 19, 13. XVI 1, 31.

[2] Inter omnes Zonarae libros manu scriptos, quos novimus, cum codice A praeter Monacensem 325 quodammodo comparari posse solos Vaticanum 136 et Mutinensem II F 12 (v. *Byz. Zeitschr.* l. c. p. 228 ss. et p. 596) etsi nos ipsi docuimus, tamen neque Vaticanum codicem neque Mutinensem rati sumus esse excutiendum, quia et Parisini fides omnium librorum longe certissima esse videtur et, si ad quattuor libros BCDE, qui praeter Parisinum comparandi erant ad noscendam originem scripturarum editionis Wolfianae, duo alii codices accederent, neque quicquam ad Zonarae verba restituenda videretur afferri, quin ex codicibus quos diximus posset depromi, et moles apparatus critici evasisset nimia.

labore assiduo defatigato parum accurate verba scriptoris passim exarata sunt) scribae culpa adulteratum esse apparet, quibus locis ne ulla quidem labes libris recentioribus sit aspersa, tamen nos quidem facere non possumus, quin de **Zonarae elocutione** prorsus aliter iudicemus ac Dindorfius, qui, quamvis concedat „eius orationem multis aevi, quo vivebat, vitiis [sic] esse depravatam, tamen pauca censet de hoc genere esse tollenda, quae ne illi quidem possint tribui, velut *ἔσεται* pro *ἔσται*, ... *βουληθήσομαι* pro *βουλήσομαι* cet.“ Quemadmodum enim constat genuina verba Polybii, ut hoc exemplo iterum utar, restitui non posse nisi ex ipso scriptoris usu, repudiata norma illa quorundam virorum doctorum, ad quam omnia dirigere student [1], ita Zonaram emendare non possumus, nisi optimis codicum testimoniis collatis perspectum habemus Byzantinum illum scriptorem tanto studio flagrare variandi, ut omnium fere saeculorum genera confundat certasque dicendi leges rarissime sequatur, quamvis artis cuiusdam oratoriae (v. ind. annotationum s. v. ʻannominatio, chiasmus, repetitioʼ) non sit expers. Etsi igitur e codicum optimorum consensu luculenter apparet — liceat mihi h. l. nonnulla afferre exempla, cum permulta de Zonarae elocutione in annotatione critica explicaverimus [2] — Zonaram in adhi-

---

[1] Carolus Krumbacher, vir de rebus Byzantinis summe meritus, scribit (*Studien z. d. Leg. d. heil. Theodos. Sitzungsber. d. philos.-philol. u. histor. Classe d. k. bayer. Akad. d. Wiss. 1892* p. 265) haec: ʻ*Schon bei Polybios ist man über manche Eigenheit ausser sich geraten und hat durch ausgedehnte Emendationen seine Sprache auf das Niveau der Normalgräcität zu schrauben gesucht. Glücklicherweise ist die Haltlosigkeit des mechanischen Verfahrens, durch welches Cobet und andere Holländer dem nach ihrer Ansicht bodenlos verdorbenen Texte aufhelfen wollten, alsbald durch die Entdeckung des Hiatusgesetzes und durch ein genaueres Studium der Handschriften so schlagend erwiesen worden, dass eine Wiederkehr dieser Emendationsmethode nicht mehr zu befürchten ist*ʼ. Ceterum quanti ducenda sint Polybii editori inscriptionum et papyrorum testimonia Polybii temporibus compositorum constat, etsi nos plane confitemur nunc iis nimiam concedi auctoritatem.

[2] Ut omnia, quae de genere dicendi Zonareo in annotatione

bendo ν ephelcystico et in eligendis formis *οὕτω* et *οὕτως*, *ταὐτό* et *ταὐτόν*, legem quandam constanter sequi (v. ad XIII 1, 5. 6, 16. 13, 15), eum nunquam uti praepositione *ξύν*, nisi in compositis (v. ad XIII 5, 1), eum in adhibendis nominorum propriorum formis *Ἐλένη* (v. ad XIII 1, 2), *Ἰσπανία* (v. ad XIII 10, 18), *Κεφαληνία* (v. ad XVI 10, 1), *Λικίννιος* (v. ad XIII 1, 6), *Μομψουεστία* sive *Μόψου ἑστία* (v. ad. XVI 25, 3) cet. sibi constare, tamen, quantopere idem scriptor soleat variare omnibus praeceptis grammaticorum nostrorum neglectis, dici vix potest. Quamobrem intacta relinquenda esse videntur *ἀδελφιδός* et *ἀδελφιδοῦς* (v. ad XVIII 3, 18), *ἀντικρύς* (v. ad XVII 8, 3) et *ἄντικρυς* (XVII 23, 24) et *ἀντικρύ* (XVII 7, 9. 22, 8. XVIII 17, 25), *γλῶσσα* et *γλῶττα* (v. ind. annot. s. -*σσ*), *δώδεκα* (XVII 10, 16. XVIII 2, 19) et *δυοκαίδεκα* (XIV 7, 13. XVII 8, 1), *ἔσται* et *ἔσεται* (v. ad XV 7, 9. XVI 23, 34), *ἐς* et *εἰς* (v. ad XIV 12, 14), *ἓξ καὶ δέκα* et *ἑξκαίδεκα* et *δέκα καὶ ἕξ* (v. XIV 8, 12 et ad XIII 25, 29), *ἐβουλόμην* (XVII 9, 32. 15, 9. 27, 7) et *ἠβουλόμην* (XIII 11, 7. XVI 4, 1. XVII 11, 9), *ἐνήνεκτο* et *ἤνεκτο* (v. ad XV 29, 6), *εὐτύχησε* (v. ad XIII 13, 1) et *ηὐτύχησε* (v. ad XIII 10, 10), *ἔφθακα* (XIV 7, 38) et *πέφθακα* (XIV 12, 11), *θαυμάζειν* (XV 28, 5) et *θαυμάζεσθαι* (v. ad XV 21, 10), *θάρσος* (v. ad XV 23, 11) et *θράσος* (XV 24, 21. XVI 3, 10. 8, 16), *ναός* (XVI 10, 15) et *νεώς* (XVI 7, 5), *νεῶν* (XIV 3, 30) et *νηῶν* (v. ad XV 23, 15), *πάραλος* et *παράλιος* (v. ad XV 27, 1), *σουλτάν* (v. ad XVII 25, 21) et *σουλτάνος* (XVII 25, 38), *στρατιάρχης* et *στρατάρχης* (v. ad XVII 6, 12), *ταγματάρχης* et *ταγμάταρχος* (v. ad XIV 7, 27), *τἄλλα* et *τἆλλα* (v. ad XVI 3, 15 et XVII 20, 3), *ταμιεῖον* et *ταμεῖον* (v. ad XVI 2, 35), *ταξιάρχης* et *ταξίαρχος* (v. ad XIII 10, 11), *ὥρων* et *ἑώρων* (v. ad XVII 3, 8 et XVI 1, 26), alia [1] huius generis, quae

---

critica explicanda esse rati sumus, in unum conferantur, huic volumini **indicem annotationum** addimus, in quo praeterea haud raro afferimus aliorum scriptorum testimonia Zonarae usum illustrantia.

[1] Quam saepe ad significandam eandem personam Zonaras

h. l. enumerare longum est; quin etiam negari non potest, ut gravissimum unum exemplum afferam ad syntaxin pertinens, eum leges certas ac definitas spernentem particulam *ἵνα* nullo fere discrimine coniungere modo cum indicativo futuri (v. ad XVII 15, 16), modo cum indicativo praesentis vel perfecti (v. ad XIV 6, 22 et 14, 10), modo cum coniunctivo praesentis[1] vel aoristi (v. I p. 9, 8. 51, 19 cet.), modo cum optativo praesentis vel aoristi vel futuri (v. XIII 8, 21 et II p. 409, 22 et ad XIV 13, 41).

Quae cum ita sint, hanc nobis legem in Zonara edendo constituimus, ut optimam loci cuiusque scripturam teneremus, si modo usu ipsius Zonarae vel scriptoris aequalis aut locis simillimis confirmaretur; quod autem dubitari non potest, quin saepissime vix possit discerni, utrum vitia quaedam scribae errori attribuenda sint an ipsius Zonarae culpae, quem constat haud raro tam neglegenter auctores suos inspexisse, ut errores commiserit gravissimos (v. *B-W* comment. Fleckeis. p. 134 ss.), ne uno quidem loco nos quicquam silentio, ut aiunt, mutavimus sed in annotatione critica de rebus dubiis semper et codicum scripturas attulimus et nostram sententiam adiecimus memores eorum quae Krumbacher l. c. p. 277 rectissime monet: *Es bleibt den Herausgebern nichts übrig als möglichst konservativ zu verfahren und stets sorgsam abzuwägen, was einem Autor nach seiner Bildung, dem sprachlichen Zustande seines Zeitalters und den Anforderungen seiner Leser zugemutet werden kann, namentlich aber jede auffallende Erscheinung wenigstens genau im Apparate zu verzeichnen.*"

Nobis igitur quinque Zonarae codices conferentibus eiusque usum dicendi accurate examinantibus alterum accessit subsidium firmissimum, quo multis locis non mediocriter adiuti sumus. Quamquam enim omnium quidem librorum, qui

---

adhibuerit non unam nominis proprii formam, sed varias, in indice annotationum nostro s. v. 'Nomina propria' exposuimus.

[1] Itaque cum cod. A et I p. 41, 4 *ἔχῃ* videtur esse revocandum pro *ἔχοι* et II p. 378, 15 *γένηται* pro *γένοιτο* coll. I p. 51, 2. 60, 16. 66, 1. 79, 6. II p. 342, 7. 345, 21. 350, 12. 356, 19 cet.

hoc volumine continentur, **fontes** hodie non exstant, tamen non modo maximae partis epitomae Zonareae auctores nostris in manibus sunt, sed etiam supersunt aliquot scriptores Byzantini, qui Zonaram sibi elegerint exscribendum [1]. Neque tamen e fontibus Zonarae comparandis tantum usum percipere possumus, quantum quis speraverit, quod ab eo auctores non ad verbum esse descriptos sed liberrime adhibitos esse apparet (v. *B-W* comment. Fleckeis. p. 125); quamobrem auctores Zonarae et asseclas diligentissime conferenti apparet ad Zonarae verba restituenda vix ullum fructum inde capi posse praeter res et formas nominum propriorum [2], quae ei quoque semper fere erant tenendae. Sed ne de formis quidem nominum propriorum, quae a Zonarae auctoribus vel asseclis adhibitae sunt, saepissime quicquam certi constat, quoniam neque Scylitzis neque Pselli verba, ne Cedrenum, Georgium Monachum, Leonem Grammaticum, alios nominem, ita sunt edita, ut, quae in libris manu scriptis fide dignissimis exarata sint, perspici possit [3]:

Restat, ut conspectum notarum, quibus usi sumus, proponamus.

A: Parisinus Regius 1715 scriptus a. 1289 (v. ad XVIII 29, 30), a me post Haasium iterum collatus (v. *Byz.*

---

[1] Cum de fontibus a Zonara adhibitis iisque scriptoribus, qui Zonaram sequuntur auctorem, h. l. ideo verba facere non possimus, quod editioni nostrae fines artissimi sunt circumscripti, nos libello seorsum exprimendo et patrio sermone componendo ea, quae in commentationibus Fleckeisenianis disserere coepimus, et suppleturi et ad finem perducturi sumus, quamvis per se pateat hac in editione paranda a nobis semper et auctores Zonarae et eius asseclas, qui supersunt, comparatos et, si opus fuerat, allatos esse. Neque vero praetereundum est ea quae S. Roeckelius (v. Krumbacherum *Gesch. d. byz. Litt.* Monach. 1891 p. 145) disputavit de ratione, quae inter Psellum et Zonaram intercedat, a nobis non potuisse inspici.

[2] De nominibus propriis conferendus erit **index historicus**, quem in fine voluminis adiecimus.

[3] Ceterum patet scriptores Byzantinos a nobis esse citatos secundum editiones Bonnenses praeter Theophanem et Nicephorum Cpolitanum viri clarissimi de Boor diligentia optime editos.

Zeitschr. l. c. p. 219 et Omont *Fac-similés des manuscr. grecs datés de la bibl. nation. du IX au XIV siècle. Paris 1891 planche 65*).

A_r: in eodem libro manus recens (v. *Byz. Zeitschr.* l. c. p. 220).

R: codices recentiores vel omnes vel complures[1], e quibus notati sunt

B: Vindobonensis 16, saec. XV. meum in usum a Segifredo Meklero collatus (v. l. c. p. 207 ss.).

B_1: ea quae prima manus per errorem exaraverat, pro quibus recta statim restituit.

B_r: manus recens.

B_w: Wolfii manus (v. l. c. p. 213).

C: Monacensis 324, saec. fere XIII. (?) post Dindorfium (v. t. V. edit. Dindorf. p. III ss.) a me collatus (v. l. c. p. 203 ss.).

C_w: Wolfii manus (v. l. c. p. 207).

D: Monacensis 93, saec. XVI. a me collatus (v. l. c. p. 214 s.).

D_w: Wolfii manus (v. l. c. p. 215).

E: Monacensis 325, saec. XIV. a me collatus (v. l. c. p. 213).

E_w: Wolfii manus (v. l. c. p. 214).

O: consensus codicum BCD.

P: Parisini Ducangii vel omnes vel unus.

W: Wolfii codex nunc deperditus (v. p. IX).

Quotiescunque litterae codicis supra est additum s (velut E^s), testimonium non est certum, sed ex silentio, ut dicitur.

Cum codici litterae infra adiectum sit m (velut E_m), scriptura huius libri in margine exstat.

---

[1] Quotiescunque igitur solum allatum est compendium R, patet hanc scripturam inveniri in omnibus codicibus BCDE; sed cum praeterea addita est lectio unius vel plurium librorum recentiorum, evidens est scripturam priore loco allatam omnibus in codicibus recentioribus exstare exceptis iis, quorum lectio diserte adiuncta est. Quocirca si inveneris *τοὖργον* R, *τοὔργον* B, est in propatulo *τοὖργον* esse exaratum in CDE, *τοὔργον* in B.

Si codicis vel editionis nota uncis lunatis est inclusa, velut *αἰτίω* A (Rw), scriptura huius libri vel horum librorum vel editionis eadem quidem est atque codicis allati, sed de rebus orthographicis consensus non est totus.

| nota **post** scripturam addita significat versum exeuntem, **ante** scripturam adiecta versum ineuntem.

* significat in contextu locum corruptum, in annotatione critica singulas litteras erasas.

*** significat in contextu lacunam.

. significat in scripturis codicum quae afferuntur spatium unius litterae in lacuna.

Praeterea his compendiis usi sumus:

B-W: editoris annotationes [1].

Di: Ioannis Zonarae epitome historiarum. Edidit Ludovicus Dindorfius Lips. 1868 ss. [2].

Quoniam Dindorfius secundum codicem A Zonaram edidit, per se intellegitur scripturam ab eo expressam consentire cum codice A, nisi quid diserte additur vel quaedam eius codicis proprietas pertinens ad res orthographicas affertur.

Duc.: Ducangii annotationes. Si nomini numeri Arabici adiciuntur, intelleguntur paginae annotationum Ducangianarum editioni additarum.

G. M.: Georgii Monachi chronicon edidit E. de Muralto Petropoli 1859.

L. G.: Leonis Grammatici chronographia ex recognitione Immanuelis Bekkeri Bonnae 1842.

Th. M.: Theodosii Meliteni qui fertur chronographia ... Edidit et reformavit Fridericus Tafel Monachi 1859.

---

[1] Quia nullae editiones nisi Wolfii, Ducangii, Dindorfii sunt respiciendae, nos discrepantiis earum adiectis in annotatione critica nostrum nomen constanter fere omisimus; nam dubitari non potest, quin, quotiescunque in nostra editione Zonarae verba aliter constituta sunt atque apud Wolfium et Ducangium et Dindorfium, id nobis quidem debeatur.

[2] In marginibus nostrae editionis addidimus numeros paginarum editionis Wolfii, Ducangii, Dindorfii, quibus praefiximus litteras W, P, D.

Wo: Wolfii annotationes.
Wo lat.: Wolfii interpretatio latina.
w: Ioannis Zonarae Monachi . . . compendium historiarum edidit Hieronymus Wolfius Basil. 1557.
w*: Wolfii error.
p: Ioannis Zonarae . . . annales edidit Carolus Ducange Paris. 1686 ss.
p*: Ducangii error.

Reliquum est, ut FRANCISCO POLANDIO, viro amicissimo, gratias agam, quod in perlegendis plagulis tanta diligentia me adiuvit, ut multa menda, quae oculos meos assiduo labore defessos fugerant, curaret expellenda.

Scribebam Dresdae mense Octobri a. MDCCCXCV.

III 172 Οὕτω μὲν οὖν, ὡς εἴρηται, τῆς τοῦ πατρὸς βασιλείας ὁ W III 3
μέγας Κωνσταντῖνος διάδοχος γέγονεν, ὁ ἐν βασιλεῦσιν ἀοίδιμος P II 1 A
καὶ ἐν ὀρθοδόξοις ἐπισημότατος. ὃς ἐκ τῆς μακαρίας Ἑλένης 2
γεγέννητο τῷ πατρί, περὶ ἧς διαφωνοῦσιν οἱ συγγραφεῖς καὶ
παρ' αὐτοῖς τὰ περὶ ταύτης οὐχ ὡμολόγηται. οἱ μὲν γὰρ τῷ 3
Κώνσταντι νόμῳ γάμου φασὶν αὐτὴν συνοικεῖν, ἀποπεμφθῆναι
δέ, τοῦ Μαξιμιανοῦ Ἑρκουλίου, ὡς ἔμπροσθεν εἴρηται, τὴν
οἰκείαν παῖδα τὴν Θεοδώραν τούτῳ κατεγγυήσαντος καὶ ἀνα-
δείξαντος Καίσαρα· οἱ δὲ οὐ γαμετὴν αὐτὴν γενέσθαι νόμιμον 4
τοῦ Κώνσταντος ἱστόρησαν, ἀλλὰ πάρεργον ἐρωτικῶν ἐπιθυ- B
μιῶν, καὶ ἐξ ἐκείνου τοῦτον δὴ συλλαβέσθαι τὸν Κωνσταντῖνον.

1 *βασιλεία τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου* AE, *βασιλεία τοῦ πρώτου ἐν Χριστιανοῖς ἁγιωτάτου βασιλέως μεγάλου Κωνσταντίνου* B, *βασιλεία τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου Κωνσταντίνου* C, *Τοῦ Ζωναρᾶ χρονικὴ διήγησις ἀρχομένη ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου* D 3 *περὶ τῆς ἁγίας Ἑλένης* CE

1 *εἴρηται*] II p. 622, 15 ss. 623, 21 ss. 2 *κωνσταντίνος* A (tum constanter recte) 3 *ἑλένης* Rs *Di*, *ἐλένης* A, v. XIII 2, 36. 4, 24. 6, 15. 10, 1. XVI 20, 16. 22, 10. XVII 10, 7. 11, 8. XVIII 17, 7. 4 *γεγέννηται* E, *γεγένητο* Dwp*Di*, v. XIII 4, 1. 6, 1. XVI 18, 24. Cedr. I p. 472, 14 6 *κωνσταντίῳ* Dwp 7 *εἴρηται*] II p. 622, 19 ss. 9 *νόμιμον αὐτὴν γενέσθαι* Dwp 10 *κωνσταντίου* DEwp, v. vs. 6 11 *δὴ* ARwp, *δηλαδὴ* | C *μέγαν* add. ante *κωνστ.* Dwp *Di*

1. Sic igitur, ut dictum est, Constantinvs Magnvs regni paterni successor exstitit, rex perpetua memoria dignus et inter orthodoxos illustrissimus. Quem ex beata Helena procreavit pater, 2
de qua dissentiunt historici neque inter eos de eius rebus est consensus. Nam alii legitimo coniugio nuptam fuisse Constanti 3
ac dimissam, cum Maximianus Herculius, ut ante dictum est, filia Theodora desponsa Caesarem eum designasset; alii non matrem 4
familias, sed concubinam formae gratia Constanti conciliatam Constantinum peperisse tradiderunt.

5 *Διαδεξάμενος δὲ τὴν βασιλείαν τὴν πατρικὴν ἦρχε τῆς
Βρεττανίας τε καὶ τῶν Ἄλπεων καὶ ἐπὶ ταύταις τῶν Γαλλιῶν,
ἔτι τῇ τῶν Ἑλλήνων θρησκείᾳ προσκείμενος καὶ τοῖς χριστια-
νοῖς ἀντικείμενος, παρὰ Φαύστας τῆς γαμετῆς εἰς ζῆλον τῆς
τῶν εἰδώλων τιμῆς ἐκκαλούμενος. θυγάτηρ δ' ἦν ἡ Φαῦστα
τοῦ Μαξιμιανοῦ· αὐτὸς γὰρ καὶ ὁ πατὴρ ἀδελφαῖς συνῴκουν
δυσί.*

6 *Τριῶν δ' ὄντων τῶν βασιλέων, αὐτοῦ Κωνσταντίνου καὶ
Λικιννίου καὶ Μαξεντίου, ὃς ἐν τῇ Ῥώμῃ καὶ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ*
P II 2 A *ἐκράτει, ὁ Μαξέντιος οὗτος οὐχ ὡς βασιλεύς, ἀλλ' ὡς τύραν-
νος ἄντικρυς διῆγε, πλεῖστα δεινὰ καὶ ἄτοπα τοῖς ὑπ' αὐτοῦ*
7 *τυραννουμένοις ἐπάγων, ὡς ἤδη μοι ἀναγέγραπται. ἃ μὴ φέ-
ροντες οἱ ἐν τῇ Ῥώμῃ διαπέμπονται πρὸς τὸν Κωνσταντῖνον,*
8 *ἀπαλλάξαι σφᾶς τῆς τυραννίδος τοῦ Μαξεντίου δεόμενοι. ἐν-
τεῦθεν πρὸς καθαίρεσιν αὐτοῦ διανίσταται καὶ στρατεύει καὶ
πρὸς τὴν Ῥώμην χωρεῖ· ὁ δέ γε Μαξέντιος ἐπὶ πολὺ μὲν
ἐντὸς καθῆστο τειχῶν, μὴ ἀντεπεξιὼν τοῖς πολιορκοῦσιν αὐτόν,* D III 1

1 *σημείωσαι* A, *σημείωσαι ξένους* (?) E 14 *ἐκστρατεία τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου* (*τ. μ. Κ.* om. E) *κατὰ Μαξεντίου* CE

2 *βρετανίας* Bs Dwp *Di* 5 *φαῦστα* AR, *φαύστα* Bs Dwp *Di* 7 *δυσίν* A falso; nam consuevit Zonaras exeunte enuntiato non adhibere *ν ἐφελκυστικόν*, nisi sequentis enuntiati principium est littera vocalis vel diphthongus. 8 post *αὐτοῦ* add. *τε* Owp 9 *λικιννίου* AR constanter (v. tamen XIII 1, 15), *λικινίου* Dwp *Di* constanter; v. Dittenbergerum *Hermes* a. 1872 p. 152. *ἐν τῇ* post *καὶ* om. E 12 *ἀναγέγραπται*] II p. 620, 11 ss. 13 *τὸν* om. D

5 Qui suscepto paterno regno, Britanniae Alpibus et Galliis
imperavit, paganorum adhuc religioni addictus et Christianis in-
fensus, Fausta uxore ad simulacrorum cultum eum provocante.
Erat autem Fausta Maximiani filia; nam ipse et pater duas so-
rores in matrimonio habebant.

6 Cum vero tres essent reges, Constantinus, Licinius, Maxen-
tius, hic Romae et in Italia rerum potitus non pro rege sed
plane pro tyranno se gerebat importune et crudeliter in eos gras-
sando, quibus dominabatur: quemadmodum iam a me perscrip-
7 tum est. Quae Romani haud ferenda rati legatos ad Constan-
tinum missitant, ut Maxentii tyrannide ipsos liberaret supplicantes.
8 His precibus ad pellendum illum commotus Romam versus cum
exercitu proficiscitur; Maxentius vero, cum diu intra moenia se
contineret nec in aciem contra eos a quibus obsidebatur descen-

ὥστε καὶ σκώμματα κατ' αὐτοῦ πεποιῆσθαι ὑπό τινων. ὀψὲ 9
δέ ποτε ἀντιπαρετάξατο, γοητείαις κεχρημένος καὶ δι' ἀνατομῆς
βρεφῶν μαντευόμενος καὶ ἄλλα πράττων ἀθέμιτα, ἃ δέος ἐνε-
ποίει τῷ Κωνσταντίνῳ. ἀγωνιῶντι γοῦν διὰ ταῦτα τύπος αὐτῷ 10
σταυρικὸς μεσούσης ἡμέρας δι' ἀστέρος ἐφάνη κατ' οὐρανὸν B
καὶ γραφὴ περὶ τὸν σταυρὸν Ῥωμαϊκοῖς στοιχείοις, δι' ἀστέρων
καὶ αὐτοῖς τυπουμένοις καὶ φράζουσιν "ἐν τούτῳ νίκα". ἐκ 11
χρυσοῦ τοίνυν αὐτίκα σχεδιάσας σταυρὸν κατὰ τὸν φανέντα
τύπον αὐτῷ καὶ τοῦτον κελεύσας τῆς στρατιᾶς αὐτοῦ προπο-
ρεύεσθαι, τοῖς τοῦ Μαξεντίου συρρήγνυται καὶ ὑπερτερεῖ, ὡς
τοὺς πλείους τῶν ὑπ' ἐκείνῳ στρατευομένων ἀναιρεθῆναι, τοὺς
δὲ λοιποὺς εἰς φυγὴν ἀπιδεῖν. οἷς καὶ αὐτὸς ὁ Μαξέντιος συν- 12
αποδιδράσκων καὶ ἐν τῇ γεφύρᾳ γενόμενος τοῦ Τιβέριδος τῇ
καλουμένῃ Βουλβίᾳ, σὺν τῷ ἵππῳ κατὰ τοῦ ποταμοῦ ἐξω-
λίσθησε καὶ ἀπώλετο. καὶ ὁ μὲν οὕτω διέφθαρτο· οἱ δέ γε 13
Ῥωμαῖοι τῆς ἐκείνου τυραννίδος ἀπαλλαγέντες τὰς πύλας τῆς

4 περὶ τοῦ φανέντος τῷ μεγάλῳ Κωνσταντίνῳ δι' ἀστέρων σταυροῦ CE καὶ ὅπως ἀπώλετο ὁ Μαξέντιος C, διαφθορὰ Μαξεντίου E

1 καὶ σκώμματα κατ' αὐτοῦ πεποιεῖσθαι ὑπό τινων AE, καὶ σκώμματα διὰ τοῦτο κατ' αὐτοῦ πεποιῆσθαι ὑπό τινων R, καὶ σκώμματα κατ' αὐτοῦ ὑπό τινων διὰ τοῦτο πεποιῆσθαι D, καὶ διὰ τοῦτο σκώμματα κατ' αὐτοῦ ὑπό τινων πεποιῆσθαι wp 3 ἐνεποίουν Rwp 4 οὖν E 5 ἀστέρος A, ἀστέρος^{ων} D, ἀστέρων Rwp *Di* 6. 7 καὶ αὐτοῖς δι' ἀστέρων E 8 σχεδιάσας αὐτίκα E 9 τοῦτο D πορεύεσθαι D, corr. D_w 10 μαξίμου D, corr. ead. m. συρρύγνηται Dw 11 πλείους AR (cf. Theoph. p. 14, 7) *Wo* lat.: maiore . . parte . . caesa, πλείστους w*p ἐκείνου Dwp 12 φυγεῖν B 13 τῆς τιβεριάδος E 14 βουλβία AR et quattuor P, μιλβίᾳ wp: immo μουλβίᾳ. Sed v. vitam Metrophanis et Alexandri a Combefisio in hist. haeres. Monothel. editam p. 576 C et a Photio excerptam p. 470a 25 Bekk. 16 τὰς πύλας — p. 4, 1 ἀναπετ. om. E

deret, cavillationibus a nonnullis incessebatur. Sed tandem educit 9
exercitum, praestigiis quibusdam usus et praeter alia nefanda ex
infantium dissectione captatis auguriis. Quibus Constantino per- 10
territo et animo aestuanti figura crucis circa meridiem delineata
sidere in caelo apparuit et scriptura circa crucem Romanis lit-
teris et ipsa per stellas expressa IN HOC VINCE. Statim igitur 11
cruce ex auro ad formam quam viderat facta et exercitui suo
praelata, commisso proelio Maxentium vincit, maiore copia-
rum illius parte caesa, ceteris in fugam versis. Inter quos et 12
ipse Maxentius pontem Milvium transiturus equo lapso in Ti-
berim praecipitatus submergitur. Et hic illius fuit exitus. Cuius 13

C Ῥώμης ἀναπετάσαντες εἰσεδέξαντο τὸν Κωνσταντῖνον λαμπρῶς
καὶ ὡς ἐλευθερωτὴν αὐτὸν τῆς πόλεως εὐφήμουν καὶ ἀπε-
σέμνυνον, καὶ στήλην αὐτῷ ἐν τῇ τῆς Ῥώμης ἀγορᾷ στῆσαι
14 κοινῶς ἐψηφίσαντο. ὁ δὲ τὸ τοῦ σταυροῦ σημεῖον ἐγκεχειρι-
σμένην τὴν στήλην αὐτοῦ πλασθήσεσθαι διετάξατο· καὶ δόγματα
W III 4 δὲ μὴ κολάζεσθαι διὰ τὴν θρησκείαν τοὺς τὸν Χριστὸν σεβο-
μένους ὡς θεὸν ἐκπεφώνηκεν.
15 Οὕτω δὲ καὶ τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ῥώμης αὐτῆς προστε-
θείσης τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, αὐτός τε καὶ Λικίννιος ὁ ἐπ᾽ ἀδελφῇ
16 γαμβρὸς αὐτοῦ κατελείφθησαν βασιλεῖς. ὁ γὰρ Λικίννιος τόν
τε τοῦ Μαξιμίνου υἱὸν καὶ τὴν θυγατέρα ἀπέκτεινε καὶ λοιπὸν D III 17
ἑκάτερος τούτων τὸν ἕτερον ὑπεβλέπετο· ᾤετο γὰρ ἕκαστος τοῦ
D ἑνὸς ἐπιλείποντος αὐτὸς μόνος ἔσεσθαι μόναρχος, μὴ ὄντος τοῦ
ἀμφισβητήσοντος περὶ τῆς ἀρχῆς.
17 Οἱ μὲν οὖν οὕτω τὸν Λικίννιόν φασιν ἐγκρατῆ γενέσθαι
τῆς Γαλλερίου μερίδος, κοινωνὸν παρ᾽ ἐκείνου προσληφθέντα,
18 ὡς εἴρηται· οἱ δὲ τῆς τοῦ Κωνσταντίνου ἀδελφῆς παρ᾽ αὐτοῦ
συζυγείσης αὐτῷ, λέγουσι τοὺς στρατιώτας τῷ Κωνσταντίνῳ
χαριζομένους Καίσαρα αὐτὸν ἀνειπεῖν, καὶ παρ᾽ ἐκείνου στα-
19 λῆναι αὐτὸν τῷ Μαξιμίνῳ ἀντιπαραταξόμενον, νενικηκότι δ᾽
ἐκεῖνον καὶ κατατροπωσαμένῳ ἐκχωρῆσαι τῆς βασιλείας ἐκείνῳ,

8 ὅτι καὶ τῆς Ῥώμης καὶ τῆς Ἰταλίας ἐκράτησεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος CE

5 δόγμα Dwp 9 ante Λικ. add. ὁ C Λικίνιος BDwp (v. ad XIII 1, 6) 11 μαξιμιανοῦ Dw w, sed Wo lat.: Maximini 13 μόνος om. E μόναρχος ἔσεσθαι | E 16 γαλλερίδος D, corr. Dw παρ᾽ ἐκείνου om. C 17 εἴρηται] II p. 624, 1 ss. 20 αὐτῷ D, corr. Dw 21 ἐκείνου Owp

tyrannide Romani liberati portis apertis Constantinum splendide
exceperunt, ut liberatorem urbis laetis acclamationibus cele-
14 brantes, decreta in foro statua, quam ille ita fieri iussit, ut for-
mam crucis manu teneret; et edictis vetuit eos, qui Christum
pro deo colerent, ob religionem plecti.
15 Sic Italia et ipsa Roma eius imperio adiuncta cum Licinio,
16 cui soror eius nupta erat, imperium tenuit. Is cum Maximini
et filium et filiam occidisset, iam uterque alteri suspectus, sublato
altero se solum imperio potiturum putabat, nemine alio id ad se
vindicaturo.
17 Ac nonnulli sic potitum esse Licinium parte Galerii asserunt,
18 socium ab illo ascitum, ut dictum est; nonnulli in Constantini
gratiam, cum sororem ei despondisset, a militibus Caesarem sa-
19 lutatum et ab ipso contra Maximinum missum eoque victo et

*μὴ ἐνοχλεῖν χριστιανοῖς ἐπισκήψαντα, μὴ μέντοι τὰς ἐντολὰς
τηρῆσαι αὐτόν, ἀλλὰ λυττῆσαι κατὰ χριστιανῶν, οὐδὲν ἧττον
τῶν πρὸ αὐτοῦ, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον. πᾶσαν γὰρ ὑπερβολὴν* 20
ὑπερελάσαι ὠμότητος· πρὸς ἄλλαις δ' αἰτίαις τῶν πρὸς ἀλλή- P II 3 A
λους διαφορῶν καὶ ταύτην γενέσθαι.

Κινήσας οὖν κατὰ Λικιννίου τὴν στρατιὰν ὁ Κωνσταντῖνος 21
*καὶ πολλάκις αὐτῷ συμβαλών, τέλος νικᾷ. εἶτα σπένδεται τούτῳ
διὰ τὴν ἀδελφήν, καὶ τὴν ἀρχὴν αὐτὸν οὐκ ἀφείλετο, ἀλλ' ἐπὶ
συνθήκαις αὖθις αὐτῆς αὐτῷ παρεχώρησεν· ὁ δὲ ἄπιστος ὢν
οὐκ ἐτήρησε τὰς συμβάσεις· ὅθεν καὶ πάλιν αὐτῷ ὁ Κωνσταν-* 22
*τῖνος ἐπολέμησε καὶ νικήσας εἷλε τό τε Βυζάντιον καὶ τὴν
Χρυσόπολιν. ὁ δέ γε Λικίννιος εἰς Νικομήδειαν ἔφυγε, καὶ ἡ
ἀδελφὴ τοῦ Κωνσταντίνου προσελθοῦσα αὐτῷ ἐδέετο ὑπὲρ τοῦ
ἀνδρὸς τηρηθῆναι αὐτῷ τὴν ἀρχήν. ὡς δὲ πρὸς τοῦτο οὐκ* 23
*ἔσχηκε τὸν ἀδελφὸν κατανεύοντα, περὶ τῆς ἐκείνου σωτηρίας
προσῆγε τὴν δέησιν· καὶ ἔπεισε τὸν ὁμαίμονα. πρόσεισιν αὐτῷ* B
III 175 *ὁ Λικίννιος ἐν σχήματι ἰδιωτικῷ, καὶ εἰς Θεσσαλονίκην ἐνδια-*

10 *ὅτι κατὰ Λικιννίου* (*λικίννιον* E) *ἐκστρατεύσας ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἐνίκησεν· εἰς δὲ* (*καὶ εἰς* E) *Θεσσαλονίκην αὐτὸν περιώρισεν ἔνθα καὶ ἀνῃρέθη* CE

1 *ἐπισκήψαντος* DE 4 *ὑπὲρ ἐλάσαι* A, *ὑπερήλασεν* W(?) *ἀλλήλων* A 6 *νικήσας* D, corr. Dw post *κατὰ* add. *τοῦ* E 8 *αὐτῷ* E 9 *αὖθις ταύτης αὐτῷ* BC(wp), *αὖθις αὐτῷ* D 10 *ὁ κωνσταντῖνος αὐτῷ* R(wp) 11 *εἵλετο τε β.* E, *εἷλε τότε τὸ β.* Dwp *Di* 13 *τοῦ* (ante *Κώνστ.*) om. D *αὐτῷ* A, *τῷ ἀδελφῷ* R(wp) 16 post *πρόςεισι* (sic) add. *τοίνυν* Rwp 17 *διατρίβειν* Rwp

profligato regno illius donatum esse ea condicione, ut ne Christianos violaret: qua illum neglecta non minus ac potius magis
quam decessores in Christianos insaniisse, nullo extremae crude- 20
litatis genere praetermisso. Ad alias vero dissensionis eorum causas etiam hanc accessisse.

Proinde Constantinus ducto contra Licinium exercitu et 21
saepe commissis proeliis denique vincit. Sed eum propter sororem reconciliatum ex imperio non expulit sed certis condicioni-
bus iterum in regnum reduxit. At illi cum, ut homo perfidus, 22
pactis non stetisset, denuo Constantinus bellum intulit et victoria reportata cepit et Byzantium et Chrysopolim. Licinius vero Nicomediam fugit. Tum soror Constantinum rogat, ut marito red-
dat imperium: quo non impetrato a fratre salutem illius exorat 23
et in suam sententiam perduxit. Licinius privato habitu adit
eum ac Thessalonicae privatam vitam agere iubetur. Et is illic 24

24 τρίβειν ἰδιωτεύων κελεύεται. καὶ ὁ μὲν ἐκεῖσε διῆγεν· οἱ δέ
γε στρατιῶται ᾐτιῶντο τὸ σώζεσθαι τὸν Λικίννιον, ἄπιστον φα-
νέντα πολλάκις καὶ παραβάτην τῶν συνθηκῶν· διὸ καὶ τῇ συγ-
κλήτῳ διὰ γραμμάτων τοῦ βασιλέως ἡ περὶ τούτου ἀνετέθη
25 βουλή. τινὲς μὲν οὖν τοῖς στρατιώταις ἐνδοθῆναι παρὰ τῆς
γερουσίας ἱστόρησαν ὃ σφίσι δοκεῖ ἐπὶ τῷ Λικιννίῳ διαπράξα-
σθαι, κἀκείνους ἐν Θεσσαλονίκῃ αὐτὸν ἀναιρῆσαι ἢ πλησίον
26 Σερρῶν ἀπιόντα ποι. ἄλλοι δὲ οὐδὲ ἐν Θεσσαλονίκῃ αὐτόν
φασι διατρίβοντα ἠρεμῆσαι, τυραννίδα δὲ μελετᾶν· καὶ τοῦτο
γνόντα τὸν βασιλέα Κωνσταντῖνον στεῖλαι τοὺς αὐτὸν ἀναιρή-
σοντας.

C 27 Λέγεται δὲ ἐν ταῖς πρὸς αὐτὸν μάχαις ἢ ταῖς πρὸς Μα-
ξέντιον θεάσασθαί τινα τὸν Κωνσταντῖνον ἱππότην καὶ ὡπλι-
σμένον τὸν τοῦ σταυροῦ τύπον ἀντὶ σημαίας ἐπιφερόμενον καὶ
28 τῆς αὐτοῦ προπορευόμενον παρατάξεως. καὶ αὖθις ἐν Ἀδρια-
νουπόλει δύο ὤφθησαν αὐτῷ νεανίαι τὰς τῶν ἐναντίων συγ-
κόπτοντες φάλαγγας. καὶ περὶ τὸ Βυζάντιον δὲ νυκτὸς καθευ-
δόντων ἁπάντων φῶς ὤφθη αὐτῷ περιαστράψαν τὸν τοῦ οἰκείου

12 περὶ ὀπτασιῶν τῷ μεγάλῳ Κωνσταντίνῳ φανεισῶν CE

1 ἐκεῖ B 2 τοῦ σώζεσθαι E, σώζεσθαι Dwp 5 ἐκδοθῆναι Dwwp 5. 6 τῆς γ. RwpDi, τοῖς γ. A 7 post αὐτὸν add. φασὶ BCwp (v. vs. 9) 7. ἀναιρῆσαι — 9 διατρίβοντα om. E ἀναιρεθῆναι | C 8 σερρῶν ARp et quattuor P, σαρρῶν Dw οὐδὲ om. C 9 φασι om. D (v. vs. 7), transponit post ἠρεμῆσαι | E 12 πρὸς (alterum) AEDwwp, περὶ τὸν R 13 τὸν om. D 15. 16 δύο ὤφθησαν αὐτῷ νεανίαι post ἀδριανουπόλει (ἀδριάνου πόλει C) AR, ante ἐν ἀδριανοῦ πόλει Dwp

versabatur; milites vero accusabant, quod salvus esset Licinius,
25 qui perfidum saepe se praebuisset et foedera violasset. Quare
imperator eam rem per litteras ad senatus iudicium refert. A
quo alii Licinium militibus ipsorum arbitratu tractandum esse
deditum ac Thessalonicae aut prope Serras nescio quo euntem
26 ab illis esse interfectum; alii vero ne tum quidem cum Thessa-
lonicae ageret eum quievisse dicunt sed tyrannidem affectasse,
quo cognito regem Constantinum misisse qui eum interficerent.
27 Ferunt Constantinum in proeliis cum illo vel cum Maxentio
commissis vidisse armatum equitem quendam signum crucis pro
28 vexillo ferentem et aciem suam praeeuntem; ac rursus Adriano-
poli duo ei videbantur adolescentes adversariorum concidentes
phalanges. Item circa Byzantium noctu omnibus dormientibus

στρατεύματος χάρακα. ἐκ τούτων οὖν εἰς ἔννοιαν ἐνήγετο τοῦ 29
θεόθεν αὐτῷ τὰς εὐτυχίας καὶ τὰς νίκας προσγίνεσθαι.
Οὕτω δὲ μοναρχήσας ὁ Κωνσταντῖνος καὶ Φλάβιος ὠνο- 2
μάσθη καὶ οὕτω πως ἐχρημάτιζε Φλάβιος Κωνσταντῖνος καὶ
ἐν Ῥώμῃ διῆγε, τῆς μὲν τῶν εἰδώλων θρησκείας οὐκ ἀποστάς, D
τὰ περὶ Χριστοῦ δὲ μυούμενος καὶ ἤδη παραδεχόμενος. σώ- 2
ματος δὲ νοσεροῦ καὶ πλεῖστα φύοντος ἐκ κακοχυμίας καὶ ὕλης
μοχθηρᾶς ἐξανθήματα τυχών, ὡς λώβην ταῦτα παρὰ τῶν
III 176 *ἰατρῶν ὀνομάζεσθαι καὶ λέπρᾳ παρεικάζεσθαι καὶ τὴν τούτων*
θεραπείαν ἀπαγορεύεσθαι, εὗρε τοὺς ἱερεῖς τοῦ ἐν τῷ Καπιτω-
λίῳ Διὸς οὐκ ἄλλως λέγοντας τεύξεσθαι θεραπείας αὐτὸν εἰ μὴ W III 5
ἐν παίδων νηπίων ἔτι ἀτμίζοντι λούσαιτο αἵματι. αὐτίκα τοίνυν 3
ἐκ πάσης τῆς ὑπ' ἐκεῖνον χώρας συνῆκτο τὰ νήπια, καὶ ἡμέρα
ὥριστο τῆς τούτων σφαγῆς. καὶ ὁ βασιλεὺς ἀπῄει τότε τῷ 4
αἵματι τῶν παίδων λουσόμενος εἰς τὸ Καπιτώλιον. αἱ δὲ τού- 5

6 *ὅτι λελώβητο* (*λελόβητο* E) *τὸ σῶμα οὗτος ὁ βασιλεὺς καὶ ὅπως* (*ὅτι* E) *παίδων αἵματι λούσασθαι προτραπεὶς οὐκ ἠθέλησεν* CE

1 *ἀνήγετο* E 6 *παρεχόμενος* E 8 *τυχὼν* post *ἐξἀνθήματα* (sic) A, post *σώματος δὲ* vs. 6s. Rwp 8. 9 *λώβην τ. π. τ. ἰατρῶν ὀνομάζεσθαι καὶ λέπρᾳ δὲ παρεικάζεσθαι* R, *λώβην τ. π. τ. ἰατρῶν· καὶ λέπρᾳ δὲ παρεικάζεσθαι* D, inde *λώβῃ τ. π. τ. ἰατρῶν καὶ λέπρᾳ δὲ παρεικάζεσθαι* wp 9. *τούτου* BDEwp 10 *τοῦ* Rwp *Di*, *τοὺς* A

11 *τεύξασθαι* D, corr. D_w 12 *ἔτι ἀτμίζον* (*τι* supra) *τῷ αἵματι* sed post *ἀτμίζοντι*, cuius *ίζοντι* ead. man. est correctum, in marg. add.: *λοῦσαι* A, *ἔτι ἀκμάζοντι λούσαιτο αἵματι* E, *ἀτμίζοντι ἔτι λούσαιτο αἵματι* Rwp 13 *ἐκεῖνον* Rwp *Di*, *ἐκείνων* A, v. XIII 9, 10

lux visa est ei collustrans vallum exercitus sui. Quibus rebus 29
in eam sententiam adducebatur, ut crederet successus illos rerum
et victorias sibi divinitus offerri.
2. Sic solus rerum potitus Constantinus etiam Flavii nomen
sibi ascivit, ut Flavius Constantinus diceretur; ac Romae vitam
agebat, non simulacrorum cultu deserto, sed Christianae religionis
mysteria paullatim admittens atque addiscens. Cum autem cor- 2
pore esset morbido, quod e corruptione humorum plurimis scate-
bat pustulis, adeo ut curatione desperata lues a medicis dicere-
tur ac leprae compararetur, invenit sacerdotes Iovis Capitolini
dicentes non aliter eum pristinam valetudinem esse recuperatu-
rum, quam si in sanguine infantium adhuc vaporante lavatus
esset. Statim igitur ex omni imperio collectis infantibus, caedis 3
die constituta, imperator in Capitolium sanguine puerorum lo- 4
turus ascendit; sed horum matres, cum is accederet, lugubres 5
voces emittebant atque eiulabant. Quibus auditis ille rogavit

P II 4 A των μητέρες προϊόντος αὐτοῦ γοερὰς ἠφίουν φωνὰς καὶ ὠλό-
λυζον. ὧν ἀκούσας ἐκεῖνος ἤρετο "τί τοῦ θρήνου τὸ αἴτιον;"
6 καὶ μαθὼν τὰς μητέρας θρηνεῖν τῶν βρεφῶν, ὥσπερ ἐκ μέθης
ἀνενεγκών, "τὸ μὲν τῆς πράξεως" εἶπεν "ἀνόσιον πρόδηλον,
7 ἄδηλον δέ γε τὸ ἀποτέλεσμα· εἰ δὲ καὶ τοῦτο ἦν ἀναμφίβολον,
κρεῖσσον πάσχειν ἐμὲ ταῖς νόσοις ταλαιπωρούμενον ἢ τοσούτων
βρεφῶν καταψηφιεῖσθαι ἀπώλειαν καὶ ῥομφαίᾳ λύπης τὰς τῶν
8 μητέρων αὐτῶν διελάσαι ψυχάς." καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐπανῆλθεν,
ἀποδοθῆναι ταῖς μητράσι προστάξας τὰ νήπια, καὶ χρήματα δὲ
δοθῆναι αὐταῖς, ἵν' ἀντίρροπον ἕξουσιν ἢ καὶ διπλασίονα τὴν
χαράν, ὅτι τε ζῶντα τὰ ἔκγονα ἀπειλήφασι καὶ ὅτι ἐπὶ τούτοις
καὶ χρήματα προσειλήφασι.
B 9 Ταῦτα δὲ διαπραξαμένῳ νυκτὸς αὐτῷ ἐδοξάτην ἄνδρε
παρεστάναι διττώ, Πέτρος εἶναι καὶ Παῦλος λέγοντες οἱ ἀπό-
στολοι τοῦ Χριστοῦ, καὶ "εἰ σωματικῆς" ἔλεγον "καὶ ψυχικῆς
ὑγείας βούλει τυχεῖν, τὸν ἐπίσκοπον μετακάλεσαι Σίλβεστρον,

13 ὅτι οἱ κορυφαῖοι τῶν ἀποστόλων ὄναρ τῷ βασιλεῖ ἐφάνησαν καὶ ὑπέθεντο τρόπον δι' οὗ ἰαθήσεται (ἀωθήσεται vel εἰωθήσεται E)· καὶ ὡς βαπτισθεὶς (παρὰ τοῦ Σιλβέστρου add. E) ἰάθη (om. E) καὶ τὰ εἰδωλεῖα ἀπέκλεισεν CE

2 ἐκεῖνος ἀκούσας C 4. 5 ἀνόσιον πρόδηλον, ἄδηλον . . τὸ ἀποτέλεσμα] Chiasmi figuram Zonaras amat, v. XIII 2, 9. 3, 4. 7, 2. 12, 25. 19, 20. 24, 23. XIV 4, 3. 6, 2. 9, 19. 15, 25. 25, 12. XV 5, 9. 7, 2. 17. 13, 6. 27, 8. 29, 18 cet. De figura annominationis v. ad. XIII 5, 29 7 καταψηφιεῖσθαι] De futuro v. ad XIV 5, 2 9 προστάξας ταῖς μητράσι E 11 ἔγγονα DE ἀπειλήφασι Rwp *Di*, ὑπειλήφασι A 14 παρεστάναι Rwp *Di*, παριστάναι A διττὼ Rwp *Di*, διττῷ A λέγονται AE, C ex corr., λέγοντες Rwp *Di*; cf. vitam Silvestri editam a Combefisio (Illustrium Christi martyrum lecti triumphi Paris. 1660) p. 276 et G. M. p. 382, 22 ss. 15 σωμ. τε καὶ ψυχικῆς ἔλεγον Owp 16 ὑγείας AR, ὑγιείας wp, v. XIII 4, 34. XVI 1, 8; cf. Lobeckii Paralip. p.28 et Hatzidakim *Einl. in d. neugr. Gramm.* Lips. 1892 p. 308 s.

6 „Quae lamentationis causa?“ et cum comperisset infantium la-
mentari matres, velut ab ebrietate experrectus „Facinoris“ inquit
7 „impietas certa, incertus eventus; qui si vel exploratissimus esset,
praestat premi me morbis conflictatum quam tot infantium caede
8 constituta gladio doloris matrum animos diverberare.“ His dictis
recessit et matribus suos reddi liberos iussit addita pecunia, ut
laetitia dolorem non tantum aequaret sed duplo etiam vinceret,
non filiis tantum vivis restitutis sed pecunia quoque insuper data.
9 His peractis noctu ei astare visi sunt duo viri, qui se Pe-
trum et Paulum esse Christi apostolos profitentes dicerent, si et
corporis et animi sanitatem consequi vellet, Silvestrum episcopum

κἀκεῖνός σοι καὶ τὴν λύμην ἀκέσεται τῆς σαρκὸς καὶ ζωῆς
ἀνωλέθρου καταξιώσει σε." ἐπὶ τούτοις ὁ βασιλεὺς τοῦ ὕπνου 10
ἀνενεγκὼν στέλλει τοὺς μεταπεμψομένους σὺν αἰδοῖ τὸν ἐπίσκο-
πον. καὶ παραγενομένῳ τῷ ἱερῷ Σιλβέστρῳ "εἰπέ μοι" ἔφη, 11
III 177 *"ἐπίσκοπε· θρησκεύονται παρ' ὑμῖν θεοὶ Πέτρος καὶ Παῦλος*
ὀνομαζόμενοι;" ὁ δὲ "εἷς ἡμῖν θεὸς γινώσκεται" ἀπεκρίνατο, 12
"Πέτρος δὲ καὶ Παῦλος θεράποντες ἐκείνου καὶ ὑπηρέται εἰσίν."
ἑξῆς οὖν ὁ βασιλεὺς διηγεῖται αὐτῷ τὸ ἐνύπνιον, καὶ τὸ καθ' 13 C
ἡμᾶς παρ' αὐτοῦ μυεῖται μυστήριον καὶ βαπτίζεται. καὶ ἄνεισιν 14
ἐκ τῆς παναγοῦς κολυμβήθρας ὑγιὴς ὅλος, καὶ αὐτίκα ἄδειάν
τε κηρύττει χριστιανοῖς καὶ τοὺς ναοὺς σφίσιν ἀναπετάννυσι καὶ
νέους ἐφίησιν ἀνεγείρεσθαι. κλείει δὲ τοὔμπαλιν τὰ τεμένη τῶν 15
ψευδωνύμων θεῶν, ἀδεῶς τε θεσπίζει προσιέναι τοὺς βουλο-
μένους τῇ πίστει τοῦ Χριστοῦ. βιάζεσθαι μὲν γὰρ οὐδένα ἔλεγε 16
βούλεσθαι, τοὺς δ' ἑκόντας προστιθεμένους τῷ Χριστῷ ἀπο-
δέχεσθαι.

Ὁ μὲν οὖν οὕτω τῇ πίστει τοῦ Χριστοῦ προσελήλυθε· τὸ 17
κήρυγμα δ' ἐπλατύνετο καὶ παρρησία τοῖς χριστωνύμοις ἐδίδοτο.

1 *καὶ* prius om. E 1. 2 *τὴν λύμην — καταξιώσει σε*] De chiasmo v. ad XIII 2, 6 4 *ἱερεῖ* E 6 *γινώσκεται* om. C 8 *ἐξ ἧς* (sic) A 9 *ἡμᾶς* Rwp *Di*, *ὑμᾶς* A *μυστήριον* [μυ]*νοεῖται* E 10 *παναγίας* E 10 *ὅλος ὑγιὴς* E 11 *σφίσιν* Rwp *Di*, *σφῖσιν* A, ut solet *νέους* D, *ἴσως* (sic) *ναοὺς* Dm 13 *προσιέναι θεσπίζει* Owp 14 *τοῦ* AE, *τῇ τοῦ* Owp *χριστοῦ* om. C *μὲν* om. C 15 *τῷ χριστῷ προστιθεμένους* Owp 17 *περὶ* ante *τῇ* additum delet lineola infra posita D 18 *ἐδέδοτο* Rwp

esse arcessendum, qui et luem corporis depulsurus esset et
vitam interitus expertem communicaturus. Quibus de rebus 10
experrectus imperator e somno episcopum reverenter arcessi
iubet atque ad S. Silvestrum, cum venisset „Dic mihi" inquit 11
„episcope; coluntur apud vos dii, qui Petrus et Paulus nomi-
nantur" Respondit ille „Unus a nobis deus agnoscitur, Petrus 12
autem et Paulus sunt illius famuli et ministri". Tum imperator 13
narrato ei somnio arcanis nostrae religionis instruitur et bapti-
zatur. Atque e sanctissimo illo balneo sanus et integer ascendit: 14
Christianis securitatem per praecones denuntiat et templa iis
aperit et ut nova condantur permittit. Ac vicissim fanis ficti- 15
ciorum deorum clausis impune Christianismum quosvis amplecti
sinit. Nam se vim quidem facturum esse nemini, qui vero ultro 16
ad Christum se contulissent, se eos laudare profitebatur.

Sic ille fidem Christianam suscepit evangelico praeconio 17

D 18 προσίασιν οὖν τῇ τοῦ βασιλέως μητρὶ Ἰουδαῖοι, ἠπατῆσθαι λέ-
γοντες τὸν βασιλέα καὶ ἔργῳ θεοφιλεῖ ἔργον ἀναμίξαι θεομισές,
θεοφιλὲς μὲν τὴν τῶν εἰδώλων καθαίρεσιν ὀνομάζοντες, θεο-
19 μισὲς δὲ τὴν πίστιν τὴν εἰς Χριστόν· μόνον γὰρ εἶναι θεὸν ἀληθῆ
τὸν παρ' αὐτῶν θρησκευόμενον· τὸν Ἰησοῦν δὲ ἄνθρωπον οἱ
20 ἀλιτήριοι κακοῦργον ἀπεκάλουν καὶ γόητα. ἀναφέρει ταῦθ' ἡ
μήτηρ τῷ βασιλεῖ καὶ υἱῷ· ὁ δὲ διαλεχθῆναι δεῖν ἔκρινεν ἐπ'
ἀκροάσει αὐτοῦ καὶ τῶν τῆς γερουσίας λογάδων τοὺς ταῦτα
λέγοντας Ἰουδαίους τῷ Ῥώμης ἐπισκόπῳ Σιλβέστρῳ καὶ τοῖς
περὶ αὐτόν, ἵν' οὕτω γνοίη τίνα τὰ παρὰ τῶν Ἰουδαίων εἰσὶν
P II 5 A 21 εἰσαγόμενα. γέγονεν ἡ διάλεξις· ἔδοξαν οἱ λόγοι τοῦ ἱεροῦ
22 Σιλβέστρου ἐπικρατέστεροι. ἐκ διαλεκτικῆς δυνάμεως ὑπερτε-
ρεῖν οἱ Ἰουδαῖοι τὸν Σίλβεστρον ἔλεγον, σημείων ἐξήτουν ἐπί-
23 δειξιν. μᾶλλον δέ τις παρ' αὐτοῖς γόης ἀνὴρ Ζαμβρῆς κα- D III 1
λούμενος βοῦν ἐνεχθῆναι ἠξίου, διὰ τούτου λέγων μέλλειν
24 ἐνδείξασθαι τὴν δύναμιν τοῦ οἰκείου θεοῦ. προσήχθη ὁ βοῦς·
πεπλησίακεν αὐτῷ ὁ Ζαμβρῆς, ὑπεψιθύρισέ τι αὐτῷ εἰς τὸ οὖς.
κἀκεῖνος μέγα τι καὶ γοερὸν μυκησάμενος καὶ τρόμῳ συνδι-

1 *περὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῆς πρὸς αὐτοὺς διαλέξεως τοῦ ἁγίου* (om. E) *Σιλβέστρου καὶ τοῦ* (*τῷ* E) *ἐπὶ τῷ ταύρῳ* (*τοῦ ταύρου* E) *θαύματος* (*θαύματι* E) CE

2 *θεοφιλεῖ—θεομισές*] v. ad XIII 5, 29 6 *ταῦτα* BDwp *Di* 11. 12 *οἱ λόγοι* ante *ἐπικρατ.* E 12 *ἐπικρατέστεροι* om. C 13 *οἱ* om. E 14 *ζαμβρὴς* Awp, *ζαμβρῆς* R *Di*, v. XIII 2, 24. 27 15 *ἐνεθῆναι* *Di* *ἠξίου* Rwp *Di*, *ἠξίουν* A post *μέλλειν* spatium duarum litterar. erasum in A 16 *προσηνέχθη* Owp 17 *ζαμβρῆς* ARwp, *ζαμβρὴς* E

18 invalescente et Christiani nominis hominibus adempto metu. Caeterum Iudaei matrem imperatoris aggressi deceptum eum esse asserunt et facto pio facinus adiunxisse impium, rem piam simulacrorum destructionem nominantes, impiam fidem in Christum.
19 Solum enim eum verum esse deum quem ipsi colerent; Iesum autem nefarii illi homines maleficum vocitabant et praestigiatorem.
20 Haec mater ad imperatorem filium refert. Is autem decrevit, ut Iudaei qui ista assererent se et delectis e senatu quibusdam audientibus cum Silvestro episcopo Romano et Christianis dispu-
21 tarent, quo cognosceret, quidnam ab Iudaeis afferretur. Dispu-
22 tatum est; victoria ad Silvestrum inclinare visa. Tum Iudaei Silvestrum disserendi acumine superiorem esse dicentes signorum
23 ostentationem postulabant. Atque adeo quidam ex iis impostor nomine Zambres bovem afferri iubebat, in quo sui dei potentiam
24 se demonstraturum asserebat. Adducitur bos; accedit Zambres,

νηθεὶς καταπέπτωκε καὶ νενέκρωτο. ηὔχουν ἐπὶ τούτῳ οἱ Ἰου- 25
δαῖοι, τὸ τοῦ σφετέρου θεοῦ ὄνομα μὴ στέγειν λέγοντες τὸν W III 6
ἀκούοντα. “τί δέ;” φησὶν ὁ Σίλβεστρος, “ὁ λέγων τοῦτο τῷ 26 B
ζῴῳ πρὸς οὖς οὐκ ἀκούει τοῦ λεγομένου; πῶς οὖν οὐ θνήσκει
κἀκεῖνος; καὶ ὁ Ζαμβρῆς “οὐ λόγων” ἔφη “στροφῆς τε καὶ 27
πιθανότητος ἄρτι χρεία, ἀλλ' ἔργων, ἐπίσκοπε.” “εἰ οὖν τὸν 28
παρὰ σοῦ νεκρωθέντα τοῦτον ταῦρον” ὁ Σίλβεστρος εἶπε “ζω-
ώσω αὐτὸς τῇ τοῦ Χριστοῦ ἐπικλήσει, οὐκ ἄν τι μεῖζον δόξω
ποιεῖν καὶ μεγάλην ἀποδείξω τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ;” κἀ- 29
κεῖνος κατέθετο καὶ κατὰ τῆς σωτηρίας τοῦ βασιλέως εὐθὺς
ἐξωμόσατο, εἰ τὸν ταῦρον ἴδοι ἀναβιώσαντα, τὸν Χριστὸν ὁμο-
λογῆσαι θεόν. καὶ ὁ Σίλβεστρος εἰς οὐρανὸν ἀτενίσας καὶ τὸν 30
κύριον ἐπικαλεσάμενος ἔστη τοῦ ταύρου ἐγγὺς καὶ τὴν φωνὴν
ἐπάρας ἐβόησεν “εἰ θεὸς ἀληθής ἐστιν ὃν ἐγὼ κηρύττω Χρι- C
στόν, ἔγειραι, ταῦρε, καὶ στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου.” αὐτίκα 31
γοῦν κινηθεὶς ὁ ταῦρος ἀνέθορε. καὶ οἱ παρόντες “μέγας ὁ
τοῦ Σιλβέστρου θεός” ἐξεβόησαν. Ἰουδαῖοι δὲ καταπλαγέντες 32
τῷ θαύματι τοῖς ποσὶ τοῦ ἁγίου προσέπιπτον καὶ ἱκέτευον
ἱλεώσασθαι αὐτοῖς τὸν θεὸν καὶ τοῦ θείου σφᾶς ἀξιῶσαι βα-
πτίσματος. καὶ ἡ ἀοίδιμος δὲ τοῦ βασιλέως μήτηρ, ἀμύητος 33

1 *τοῦτο* E 3 *τοῦτο* A unus Pwp, *τοῦτὸ* C, *τούτῳ* R unus P 4. *τὸ* ante *οὖς* add. DEwp*Di*, v. XIV 4, 3. XV 20, 15. XVI 17, 6. 4. 5 *πῶς οὖν* | *οὐ θνήσκει κἀκεῖνος* A, post *κἀκεῖνος* add. *καὶ ὁ ζαμβρῆς* Rwp, *πῶς οὖν οὐ θνήσκει; κἀκεῖνος οὐ λόγων κτλ.* *Di* 6 *ἄρτι* ARwp, *ἔτι* E *γοῦν* E 8 *δόξω μεῖζον* C *δείξω* D, corr. Dw 11 *βιώσαντα* C 12 *ὁ* om. D. 13 *παρακαλεσάμενος* D 15 *σου* om. C 17 *οἱ* ante *ἰουδ.* add. DEwp

insusurrat ei aliquid in aurem. Ille magno et lamentabili mugitu
edito cum tremore et vertigine circumactus concidit mortuus.
Ea re gloriabantur Iudaei, sui dei nomen non cepisse aures 25
illius dicentes. “Quid vero?” inquit Silvester “qui id bestiae dicit 26
in aurem verba sua non audit? Cur et ipse non moritur?” Ibi 27
Zambres “Iam nihil” inquit “opus est argutiis et probabilitate
verborum, sed factis, episcope.” “Si ergo taurum istum a te neci 28
datum” Silvester ait “ipse Christi nomine in vitam revocabo, non
maius quiddam praestitisse et magnam demonstrasse Christi po-
tentiam videbor?” Assensus ille per salutem imperatoris statim 29
iuravit, si taurum revixisse videret, se confessurum Christum
esse deum. Silvester autem oculis in caelum defixis et domino 30
invocato prope taurum astat sublataque voce clamat “Si deus
verus est, quem ego annuntio Christum, surge taure ac pedibus
tuis insiste.” Statim igitur taurus sese commovens exsilit. Qui 31

34 οὖσα, ἠξίου καὶ μυηθῆναι καὶ βαπτισθῆναι· τυχοῦσα τοίνυν
τοῦ ἐφετοῦ καὶ τὸν ἀληθῆ ἐπιγνοῦσα θεόν, τοὺς τόπους οὓς
οἱ ὡραῖοι πόδες Χριστοῦ, ὡς εἰρήνην εὐαγγελισαμένου, διώ- D III 1
35 δευσαν, θεάσασθαι ἐπεθύμησε. καὶ συμπαραλαβοῦσα τὸν θε-
D σπέσιον Σίλβεστρον εἰς Ἱεροσόλυμα παραγέγονε· καὶ τὸ τοῦ
κυρίου προσκυνήσασα μνῆμα καὶ τὸν θεῖον εὑρηκυῖα σταυρόν,
ἐν ᾧ προσεπάγη σωματικῶς ὁ θεὸς ἡμῶν, ναούς τε δομησα-
μένη πολυτελεῖς πρὸς τὸν υἱὸν καὶ βασιλέα ἐπανελήλυθεν.
36 Υἱοὺς δ' ἐκ Φαύστας τῆς τοῦ Μαξιμιανοῦ θυγατρὸς ὁ
βασιλεὺς ἐγείνατο τρεῖς, Κωνσταντῖνον, Κωνστάντιον καὶ Κών-
σταντα, καὶ θυγατέρα Ἑλένην, ἣ τῷ Ἰουλιανῷ συνῴκησεν ὕστε-
37 ρον. εἶχε δὲ καὶ ἐκ παλλακῆς υἱὸν ἕτερον, Κρίσπον καλού-
μενον, τῶν ἄλλων αὐτοῦ υἱέων πρεσβύτερον, ὃς καὶ παρὰ τῷ
38 πρὸς Λικίννιον πολέμῳ πολλάκις ἠρίστευσε. τούτῳ ἡ μητρυιὰ

1 περὶ τῆς εὑρέσεως τοῦ θείου σταυροῦ CE   9 περὶ τῶν παίδων τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου καὶ ὅπως ἀνεῖλε τὸν υἱὸν αὐτοῦ Κρίσπον διαβολῇ τῆς μητρυιᾶς, εἶτα κἀκείνην C

1 καὶ ante μυηθ. om. D   3 ὡραῖοι—εὐαγγελισαμένου] V. Pauli ep. ad Rom. X 15   πόδες om. E   9 φαύστης Dwp   9. 10 ὁ βασιλεὺς post φαύστας C   10 καὶ add. ante κωνστάντιον BCEwp; est Zonarae non omnia membra particula καί copulare, sed antecedentia ἀσυνδέτως, ultimum πολυσυνδέτως adiungere v. XIII 3, 4. 11, 12. 12, 44. 15, 9. XIV 14, 20. 19, 31. XVI 11, 13. XVIII 22, 26.   11 θυγατέρας ἑλένην καὶ κωνσταντίαν E hausta ex XIII 8, 4   ἑλένην RwDi, ἐλένην A, v. ad XIII 1, 2   13. 14 ὃς καὶ τῷ παρὰ τὸν πρὸς λικίννιον πολέμῳ E, ὡς (?) καὶ τῷ παρὰ τὸν πρὸς λικίνιον πολέμῳ alter Constantinopolitanus [sine dubio E] *Wo*, ὃς κἂν τῷ πρὸς λικίνιον πολέμῳ coni. *Wo*

32 aderant, magnum esse Silvestri deum exclamare. Iudaei autem
miraculo perculsi ad pedes viri sancti accidere et petere, ut pla-
33 caret sibi deum et sanctum baptismum impertiretur. Incluta
vero imperatoris mater nondum instituta flagitare, ut erudiretur
34 et baptizaretur; ac voti compos facta, vero deo agnito, loca, quae
formosi Christi pedes, quippe pacem annuntiare soliti, perambu-
35 lassent, spectare cupivit. Ascito igitur D. Silvestro comite Hiero-
solymam profecta est et sepulcro domini adorato et sancta cruce
inventa, cui deus noster corpore suo affixus fuerat, et templis
magno sumptu exstructis ad filium imperatorem rediit.
36 Suscepit Imperator e Fausta, filia Maximiani, tres filios, Con-
stantinum, Constantium et Constantem ac filiam Helenam, quae Iu-
37 liano postea nupsit. Habuit et e concubina filium alterum, Crispum,
natu maiorem aliis filiis, qui Liciniano bello multa fortiter fecerat.
38 Eum Fausta noverca insano amore correpta, cum ad concubi-

Φαῦστα ἐπιμανεῖσα ἐρωτικῶς, ἐπεὶ μὴ εὐπειθοῦς ἐκείνου ἐτύγ- P II 6 A
χανε, κατεῖπε πρὸς τὸν πατέρα ὡς ἐρῶντος αὐτῆς καὶ βιάσα-
σθαι πολλάκις ἐπιχειρήσαντος. διὸ καὶ θάνατον ὁ Κρίσπος παρὰ 39
τοῦ πατρὸς κατεδικάσθη, πεισθέντος τῇ γαμετῇ. ὡς δ' ἔγνω 40
μετέπειτα ὁ αὐτοκράτωρ τὸ ἀληθές, καὶ τὴν γυναῖκα ἐκόλασε
διά τε τὸ ταύτης ἀκόλαστον καὶ τὸν φόνον τὸν τοῦ παιδός.
εἰσαχθεῖσα γὰρ ἐν λουτρῷ ἡ Φαῦστα σφοδρῶς ἐκκαυθέντι ἐκεῖ 41
τὴν ζωὴν βιαίως ἀπέρρηξε.

Σαρματῶν δὲ καὶ Γότθων κατὰ τῆς Ῥωμαίων ὑπηκόου 42
κεκινημένων καὶ τὴν Θρᾳκῴαν μοῖραν ληιζομένων, διανίσταται
κατ' αὐτῶν Κωνσταντῖνος ὁ μέγιστος· καὶ τὴν Θρᾴκην κατα-
λαβὼν τοῖς βαρβάροις συρρήγνυται καὶ κατ' αὐτῶν ἵστησι
λαμπρότατον τρόπαιον.

Κατὰ δὲ θεῖον χρησμὸν βουληθεὶς ἀνεγεῖραι πόλιν, ὡς ἂν 3 B
αὐτὴν ἐπὶ τῷ οἰκείῳ καλέσῃ ὀνόματι, πρότερον μὲν ἐν Σαρδικῇ
ταύτην κτίσαι προέθετο· εἶτα ἐν Σιγαίῳ (τὸ δὲ τῆς Τρῳάδος
III 180 ἐστὶν ἀκρωτήριον), ἔνθα καὶ θεμελίους αὐτὸν καταβαλέσθαι φασί.
καὶ αὖθις ἐν Χαλκηδόνι τὴν πόλιν ἤρξατο ἀνιστᾶν. λέγεται δὲ 2

9 ὅτι τοὺς Σαρμάτας καὶ τοὺς Γότθους ἐνίκησεν C 14 περὶ τῆς κτί-σεως Κωνσταντινουπόλεως καὶ οἷον ἦν τὸ Βυζάντιον CE

1 φαῦστα ACE, φαύστα Rwp *Di* εὐπειθῶς E 4 κατεκρίθη Rwp 5 καὶ om. E 6 τὸν ante τοῦ om. C 7 φαῦστα AC, φαύστα Rwp, v. vs. 1 9 τῆς ῥωμαίων | A, τοῦ τῆς ῥώμης B, τῆς ῥωμαίοις CDw wp *Di*, τοῖς ῥωμαίοις D, ῥωμαίων E 10 θρακώαν ARwp (omittunt AR in vocabulis Θρᾴκη, Θρᾳκῷος similibus semper iota subscripta), corr. *Di* 11 μέγας C θράκην ARwp constanter, corr. *Di* 12 αὐτῶν Rwp *Di*, αὐτὸν A 15 οἰκείω R(wp *Di*), οἰκείων A πρότερον ARwp, πρῶτον E 16 ταύτην κτῖσαι (κτίσαι *Di*) A, κτίσαι ταύτην Rwp σιγαίω AR(wp), Σιγείῳ *Di*

tum pellicere nequivisset, apud patrem detulit, ut a quo ada-
maretur, sua pudicitia saepe sollicitata. Quocirca capitis Crispum 39
damnavit pater, coniugi obsecutus. Sed cum deinde cognovisset 40
imperator verum, de ipsa quoque uxore cum ob impudicitiam
tum propter filii caedem poenas sumit. Nam in balneum vehe- 41
menter calefactum introducta illic morte violenta periit.

Cum autem Sarmatae et Gotthi provincias Romanas inva- 42
sissent et Thraciae partes vastarent, insurgit contra eos Con-
stantinus maximus; ac Thracia occupata commissoque proelio,
victis barbaris splendidissimum triumphum consequitur.

3. Urbem porro ex oraculo de suo nomine conditurus prius
Sardicae exstruere in animo habuit, deinde in Sigaeo promuntorio
Troadis, ubi etiam fundamenta iecisse fertur. Denique Chalcedone 2

καθίπτασθαι ἀετοὺς καὶ τὰ τῶν οἰκοδόμων ἁρπάζειν σπαρτία·
τὸν μεταξὺ δὲ διιπταμένους πορθμὸν ῥίπτειν αὐτὰ κατὰ τὸ
3 *Βυζάντιον. τοῦτο γοῦν πολλάκις γενόμενον ἀπηγγέλη τῷ βα-*
σιλεῖ· καὶ οὐκ ἐδόκει τυχαίως γίνεσθαι τὸ γινόμενον, ἀλλά τι
4 *διὰ τούτου τὸ θεῖον παραδηλοῦν. ἐφίσταται γοῦν αὐτὸς τῷ*
Βυζαντίῳ ὁ αὐτοκράτωρ, τὸν τόπον κατασκοπῶν ἀρέσκεται,
C *μετατίθησι τὸν σκοπόν, μετάγει τοὺς τεχνίτας ἐκ Χαλκηδόνος*
W III 7 *ἐκεῖ, τὴν πόλιν φιλοτίμως οἰκοδομεῖ, Κωνσταντινούπολιν αὐτὴν*
ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῷ οἰκείῳ καλεῖ, καὶ ἀνατίθησιν αὐτὴν τῇ
παρθένῳ καὶ θεομήτορι.

a. d. V. Id. Mai. a. 5838 M. | 330 p. Ch. n.

5 *Ἤδη δ' ἀπαρτισθείσης τῆς πόλεως, κατὰ τὴν ἑνδεκάτην*
τοῦ Μαΐου μηνὸς τελεῖται τὰ ταύτης γενέθλια εἴτουν ἐγκαίνια,
ἔτους ἐνισταμένου πεντακισχιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τριακοστοῦ
6 *ὀγδόου. ὅτε, ὥς τινες ἱστορήκασι, τὸν ἀστρονόμον καλέσας*
Οὐάλεντα, τῶν τότε περὶ τὴν τέχνην ταύτην ἐσχολακότων τὸν
ἀκριβέστερον, ἐκέλευσεν ἐπὶ τῷ γενεθλίῳ τῆς πόλεως συντάξαι

14 *περὶ τοῦ ἐπὶ τῷ γενεθλίῳ* (*γενεθλίου*, omissis *ἐπὶ τῷ* E) *τῆς πόλεως γενομένου θεματίου* CE

1 *καὶ τὰ* Rwp *Di*, *καὶ τὸν* C, *κατὰ* A, v. XIII 3, 16 2 *μεταξὺ δὲ* ARwp, *μεταξὺ τὲ* B, *μεταξὺ* | C 5 *οὖν* D 6 ante *τὸν* add. *καὶ* E 8. 9 *Κωνσταντινούπολιν . . καλεῖ — ἀνατίθησιν αὐτὴν*] V. de chiasmo ad XIII 2, 6 9 *τῷ οἰκείῳ ὀνόματι* CD 11 *δ'* ARw, *δὲ* p *Di* 12 *τελεῖ* Rwp *Di* *εἴτουν* | A, *ἢ* Rwp 13 *τριακοστοῦ* Rwp, om. A, add. Ar 16 *ἀκριβέστερον*] De comparativo v. XIII 22, 3. XIV 1, 19. 5, 4. 22. 12, 7. 16, 15. 20, 2. 26, 5. XV 8, 18. XVII 10, 8. Euseb. vit. Const. IV 51, Socr. H. E. I 38 extr., Philostorg. H. E. III 1, 1, Zosim. II 39, 2 (ubi Mendelssohnius non recte coniecit *πρεσβύτατος*), Eunap. vit. Chrysanth. p. 112 Boiss: *τὰ κάλλιστα καὶ γλυκύτερα τῶν μελῶν*. V. Nitzschium *Erkl. Anm. z. Hom. Odyss.* I p. 114 *ἐκάλεσεν* B

opere incohato aquilas devolasse memorant fabrorumque funi-
3 culos raptos freto superato iuxta Byzantium deiecisse. Quod
saepius factum et imperatori nuntiatum, cum non temere fieri
4 sed a numine portendi aliquid videretur, ipse Byzantium se con-
fert, locum contemplatur, probat, mutat consilium, fabros Chalce-
done illuc transfert, urbem studiose condit, a se Constantino-
polim vocat et virgini ac matri dei consecrat.
5 Iam absoluta urbe, XI die mensis Maii celebratur eius dies
natalis seu dedicatio incipiente anno quinquies millesimo octin-
6 gentesimo tricesimo octavo. Quo tempore, ut quidam tradidere,
Valentem, astronomorum eius aetatis sagacissimum, arcessitum
natalicium urbis thema constituere iussit, ut cognosceret, quot

ϑεμάτιον, ἵν' ὁπόσους μέλλοι διαμεῖναι αὕτη γνοίη ἐνιαυτούς.
ὁ δὲ εἰς ἑξακοσίους καὶ ἐνενήκοντα πρὸς τοῖς ἓξ ἐνιαυτοὺς 7
διαρκέσαι αὐτὴν ἀπεφοίβασεν· οἵπερ ἤδη καὶ παρερρυήκεσαν
πρὸ πολλοῦ. ἢ γοῦν ἐψευσμένην ὑποληπτέον τὴν τοῦ Οὐάλεν- 8 D
τος πρόρρησιν καὶ διημαρτημένην τὴν τέχνην ἢ ἐκεῖνα νομι-
στέον ἐκεῖνον εἰπεῖν τὰ ἔτη, ἐν οἷς τὰ τῆς πολιτείας ἔϑη ἐτη-
ρεῖτο καὶ ἡ κατάστασις καὶ ἡ γερουσία τετίμητο καὶ οἱ ταύτης
ἤνϑουν πολῖται καὶ ἔννομος ἦν ἐπιστασία, τὸ κράτος δὴ τὸ
βασίλειον, ἀλλ' οὐκ ἄντικρυς τυραννίς, ἴδια τὰ κοινὰ τῶν κρα- 9
III 181 *τούντων λογιζομένων καὶ εἰς οἰκείας ἀπολαύσεις χρωμένων*
αὐτοῖς, καὶ τούτων ἐνίας οὐκ εὐαγεῖς, καὶ δωρουμένων οἷς
βούλονται τὰ δημόσια καὶ οὐ ποιμένων τρόπον τοῖς ὑπηκόοις
προσφερομένων, κειρόντων τὸ περιττὸν τῆς τριχὸς καὶ πεφει-
σμένως ἐμφορουμένων τοῦ γάλακτος, ἀλλὰ δίκην λῃστῶν αὐτὰ P II 7 A
καταϑυόντων τὰ πρόβατα καὶ τῶν σαρκῶν ἐμφορουμένων ἢ
καὶ αὐτοὺς ἐκμυζώντων τοὺς μυελούς.
Ἡ μὲν οὖν πόλις οὕτω παρὰ τοῦ εὐσεβοῦς ἐκείνου βασι- 10
λέως ἀνῳκοδόμητο κατὰ τὸ πάλαι Βυζάντιον. τὸ δὲ Βυζάν- 11
τιον πόλις καὶ πρῴην ἐτύγχανεν οὐ τῶν ἀνωνύμων ἢ τῶν
ἀσήμων, ἀλλὰ καὶ πλήϑεσι πολιτῶν εὐϑηνουμένη καὶ πλούτῳ

1 *μέλλει* DEwp *διαμεῖναι αὕτη γνοίη* ARwp, *αὕτη διαγνοίη* D, corr. D_w 3 *ἀπεφοίβασεν* Rwp *Di*, *ἀπεφοίβασε* A, v. ad XIII 1, 5 5 *πρόςρησιν* E 6 *ἐκεῖνα* E *οἷς* ARwp, *ᾗ* E *ἐτηρεῖτο ἔϑη* Owp 9. 10 *τὰ τ. κρατ. κοινὰ λογ.* D, corr. D_w 11 *ἐννοίας* D, corr. D_w *δωρουμένων* Rwp *Di*, *δωρομένων* A 16 *ἐκμυζόντων* DEwp 19 *πρώην* ARwp constanter, corr. *Di* 20 *εὐϑυνουμένη* Dwp

annos haec duratura esset. Vaticinatus est ille annos sescentos 7
nonaginta sex eam esse permansuram; qui etiam ante multum
temporis praeterierunt. Itaque aut falsa putanda est Valentis 8
praedictio et ars erroris haud expers aut credendum est illum
dixisse illos annos, quibus instituta reipublicae ac status conservabantur, dum in honore erat senatus, dum cives florebant, dum
legitimum erat imperium potestatis regiae, non autem manifesta 9
tyrannis, qua domini privatas res rati publicas ad suas voluptates conferebant easque parum interdum honestas, publica quibusvis donando, nec pastorum instar subiectos tractando, lana supervacua detondendo et lacte parce bibendo, sed praedonum instar oves ipsas mactando et carnes devorando et ipsas medullas exsugendo.
Sic urbs a pio illo rege in veteris Byzantii solo condita est. 10
Byzantium autem prius etiam urbs erat haud obscura neque 11
ignobilis sed et frequentia civium florens et opibus et viris forti-

12 καὶ ἀνδρῶν γενναιότητι καὶ τειχῶν ἐρυμνότητι, καὶ τοσοῦτον
ὡς ἐπὶ τρεῖς ἐνιαυτοὺς ἐπὶ Σευήρου τοῦ ἐν Ῥώμῃ τῇ παλαιᾷ
βασιλεύσαντος παρὰ Ῥωμαίων πολιορκεῖσθαι καὶ πολλὰ παρὰ
τῶν πολιορκουμένων ὑποστῆναι αὐτούς, ὡς ἐν τοῖς περὶ Σευ-
ήρου μοι προϊστόρηται.
13 Περὶ δὲ τῆς τῶν Βυζαντίων δυνάμεως καὶ τῆς τῶν
B τειχῶν ὀχυρότητος ταῦτα ὁ Δίων ἐν τοῖς περὶ Σευήρου φησί·
14 "Τείχη δὲ τὸ Βυζάντιον καρτερώτατα εἶχεν· ὅ τε γὰρ θώ-
ραξ αὐτῶν λίθοις τετραπέδοις παχέσι συνῳκοδόμητο πλαξὶ
χαλκαῖς συνδουμένοις, καὶ τὰ ἐντὸς αὐτῶν καὶ χώμασι καὶ
οἰκοδομήμασιν ὠχύρωτο, ὥστε καὶ ἓν τεῖχος παχὺ τὸ πᾶν
15 εἶναι δοκεῖν. πύργοι τε πολλοὶ καὶ μεγάλοι ἔξω τε ἐκκεί-
16 μενοι καὶ θυρίδας πέριξ ἐπαλλήλους ἔχοντες ἦσαν. καὶ τὰ
μὲν πρὸς τὴν ἤπειρον τείχη ἐς μέγα ὕψος ἦρτο, τὰ δὲ πρὸς
θάλασσαν ἧττον ὑψοῦτο, οἵ τε λιμένες ἐντὸς τείχους ἀμφότεροι
κλειστοὶ ἁλύσεσιν ἦσαν καὶ αἱ χηλαὶ αὐτῶν πύργους ἐφ' ἑκά- D III 1
17 τερα πολὺ προέχοντας ἔφερον. πλοῖα δ' ἦσαν τοῖς Βυζαντίοις

6 περὶ τοῦ Βυζαντίου καὶ ὅσα ὁ Δίων περὶ αὐτοῦ ἱστορεῖ CE

2 σεβήρου Dwp, sed vs. 4. 7, σευήρου ARwp Ῥώμῃ om. C 5 προϊστόρηται] II p. 548, 9 ss. 7 Δίων] Xiphil. LXXIV 10. 3 ss. 9 τετραπόδοις D 10 συνδουμέναις A fortasse recte, συνδουμένοις Rwp *Di* 11 ὠχύρουντο Dwp, ὠχύρωτο AR Xiphil. 12 post δοκεῖν add. Xiphil. nonnulla πῦργοι A, v. XIII 3, 19. XIV 2, 18. XVIII 16, 34. 20, 6 13 post ἦσαν add. Xiphil. nonnulla καὶ τὰ ARwp Xiphil., κατὰ B 14 πρὸ τῆς ἠπείρου Xiphil. ed. Sturz., πρὸς τῆς ἠπείρου Xiphil. ed. Dindorf. ἦρτο A post ἦρτο add. Xiphil. nonnulla 15 τῇ θαλάττῃ Xiphil. post ἧττον ὑψοῦτο (haec e Zonara sunt suppleta) add. Xiphil. nonnulla 17 post ἔφερον add. Xiphil. plurima 17 — p. 17, 5] Xiphil. LXXIV 11, 3

12 bus et moenibus permunitis, adeo ut sub Severo, qui veteri
Romae imperabat, per triennium a Romanis obsideretur ac multa
obsidentes tolerarent ab obsessis, sicut supra in iis quae de Se-
vero narravimus dictum est.
13 De potentia vero Byzantiorum et murorum firmitate haec
14 Dio in iis quae narrat de Severo dicit "Byzantium moenia ha-
bebat robustissima; nam eorum lorica lapidibus quadratis crassis
constructa erat ferrearum laminarum ope inter se colligatis: inte-
riora et aggeribus et aedificiis ita munita erant, ut unus murus
15 crassus totum opus esse videretur. Erant et multae magnae
turres foras prominentes, quae ostiola undique sibi respondentia
16 habebant. Ac moenia continenti obversa ad magnam exsurge-
bant altitudinem, sed mari obversa ad minorem. Praeterea
portus uterque intra moenia catenis claudi poterat eorumque
brachia turres utrimque multum eminentes sustinebant. Naves

πεντακόσια, τὰ μὲν πλεῖστα μονήρη, ἔστι δ' ἃ καὶ διήρη, καί
τισιν αὐτῶν καὶ ἐκ τῆς πρῴρας καὶ ἐκ τῆς πρύμνης πηδάλια C
ἤσκητο, καὶ κυβερνήτας ναύτας τε διπλοῦς εἶχον, ὅπως καὶ 18
ἐπιπλέωσι καὶ ἀναχωρῶσι μὴ ἀναστρεφόμενοι καὶ τοὺς ἐναν-
τίους ἔν τε τῷ πρόσπλῳ καὶ τῷ ἀπόπλῳ αὐτῶν σφάλλωσι."
πρὸς τούτοις ἐπάγει ὁ Δίων, ὡς ἑπτὰ ἀπὸ τῶν Θρᾳκίων πυ- 19
λῶν πύργοι καθεστηκότες πρὸς τὴν θάλασσαν ἦσαν· τούτων 20
δ' εἰ μέν τις ἄλλῳ τῳ προσέμιξεν, ἥσυχος ἦν· εἰ δὲ δὴ τῷ
πρώτῳ τι ἐνεβόησεν ἢ καὶ λίθον προσέρριψεν, αὐτός τε ἐλάλει
ἔκ τινος μηχανῆς καὶ τῷ δευτέρῳ τὸ αὐτὸ παρεδίδου ποιεῖν,
καὶ οὕτω διὰ πάντων ὁμοίως ἐχώρει, οὐδὲ ἐπετάραττον ἀλλή- 21
λους, ἀλλ' ἐν τῷ μέρει πάντες παρὰ τοῦ πρὸ αὐτοῦ ὁ ἕτερος
τήν τε φωνὴν καὶ τὴν ἠχὴν διεδέχοντο.

Τοιαύτη μὲν οὖν τοῦ Βυζαντίου πάλαι ἡ πόλις ἐτύγχανεν· ὁ 22 D W III 8
δὲ ἀοίδιμος Κωνσταντῖνος πολλαπλασίαν αὐτὴν ἐξειργάσατο. καὶ 23

14 *περὶ τοῦ ἐν τῷ Πλακωτῷ (πλακοτῶ* E) *κιόνος, καὶ τοῦ ἐν αὐτῷ ἀγάλματος* CE

1 *διήρη* A, *δίκροτα* RwpDi Xiphil. 2 *καὶ* post *αὐτῶν* et *πρῴρας* om. E *πρώρας* ARwp, corr. *Di* 4 *ἐπὶ πλέωσι* CE 5 *τῷ ἀπὸ* lineolis infra appositis notata corr. Dw *σφάλλωσι* Xiphil. *Di*, *σφάλωσι* ARwp 6 *Δίων*] Xiphil. LXXIV 14, 5 7 *πῦργοι* (sic) A, v. ad XIII 3, 15 *καθεστηκότες* ARwp Xiphil. vulgo, v. Sturzium ad h. l. Xiphil. *τὴν* om. E initio versus *τούτων* Rwp *Di*, *τούτω* A 8 *δὴ* om. AE, tenent Owp Xiphil. 9 *ἐνεβόησέ τινα* Xiphil. *ἐνέρριψεν* Xiphil. 9. 10 *μηχανῇ τινι ἐλάλει* Xiphil., cuius verba a Sturzio (t. IV p. 571 ann. m) non bene mutantur in *ἤχει καὶ ἐλάλει* 9 *ἐνελάλει* D, corr. Dw 10 *τὸ αὐτὸ τοῦτο* Xiphil. 11 *οὐδ'* E 12 *ὁ* om. p Xiphil. ed. Sturz 13 *τήν τε ἠχὴν καὶ τὴν φωνὴν* Xiphil. *διεδέχοντό τε καὶ παρεπέμποντο* Xiphil. 15 *πολλαπλασίονα* C

autem erant Byzantinis quingentae, plurimae moneres, nonnullae
etiam biremes, quarum quaedam et in prora et in puppi guberna-
culis instructae erant ac gubernatores et nautas duplos habebant,
ut et annavigarent et renavigarent non conversae et hostes 18
accessu pariter ac recessu suo fallerent." Praeterea adicit Dio 19
septem turres a Thracia porta ad mare pertinuisse, quarum si 20
quis aliam quandam adiisset, tacitam fuisse; sin vero in primam
quid inclamasset vel etiam lapidem iniecisset, eam ipsam per
machinam quandam sonum edidisse eumque alteri tradidisse
faciendum; atque ita per omnes pariter sonum pervasisse neque 21
tamen aliam ab alia turbatam esse sed quamque per vices a
proxime antecedenti vocem sonumque excepisse.

Ac talis olim Byzantina urbs fuit; sed inclutus Constantinus 22

ναοὶ δὲ ἐν αὐτῇ παρ' αὐτοῦ καθιδρύθησαν καὶ πολλὰ πρὸς
24 *κόσμον ταύτης γεγόνασιν, ἐπὶ πᾶσι δὲ καὶ ὁ κυκλοτερὴς κίων ὁ πορφυροῦς, ὃν ἐκ Ῥώμης, ὡς λόγος, κομισθέντα κατὰ τὴν ἀγορὰν ἔστησεν, ἣ κατέστρωται λιθίναις πλαξίν, ἀφ' ὧν Πλακωτὸν παρωνόμασται· καὶ ἐπ' αὐτοῦ χάλκεον ἐνίδρυσεν ἄγαλμα, θαῦμα*
25 *ἰδέσθαι διά τε τὴν τέχνην διά τε τὸ μέγεθος. τὸ μὲν γὰρ πελώριον ἦν, ἡ δὲ ἀκρίβειαν ἐδείκνυ χειρὸς ἀρχαίας μικροῦ πλαττούσης καὶ ἔμπνοα· λέγεται δὲ τοῦ Ἀπόλλωνος εἶναι στήλη*
P II 8 A *τὸ ἄγαλμα καὶ μετενεχθῆναι ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Φρυγίᾳ πόλεως*
26 *τοῦ Ἰλίου. ὁ δὲ θειότατος αὐτοκράτωρ ἐκεῖνος εἰς οἰκεῖον ὄνομα τὸ ἄγαλμα ἔστησε, τῇ κεφαλῇ τούτου τινὰς τῶν ἥλων* D III
ἐναρμοσάμενος, οἳ τὸ σῶμα τοῦ κυρίου προσεπαττάλευσαν τῷ σωτηρίῳ σταυρῷ· ὃ καὶ μέχρις ἡμῶν διήρκεσεν ἐπὶ τοῦ κίονος
27 *ἑστηκός. πέπτωκε δὲ βασιλεύοντος Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, ἀνέμου πνεύσαντος βιαίου τε καὶ σφοδροῦ· κἀκεῖνό τε συντέ-*
28 *τριπτο καὶ πολλοὺς τῶν ἐκεῖ παρατυχόντων συνέτριψε. καὶ τὸ Παλλάδιον δὲ ἀπὸ τῆς Τροίας μετήνεγκε καὶ ἐν τῇ Πλακωτῇ καὶ τοῦτο ἔστησεν ἀγορᾷ.*

18 *περὶ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τῆς νέας Ῥώμης* C

1 *παρ' αὐτοῦ ἐν αὐτῇ* Owp 2 *καὶ* om. B 4 post *ὧν* add. *καὶ* Owp ante *πλακωτὸν* add. *ὁ* D *κατωνόμασαι* (sic) D, corr. Dw 5 *καὶ* om. B *παρ' αὐτῷ* D, corr. Dw 6 *πελώριον* RwpDi, *πελώνιον* A 8 *πλαττούσης* ARwp, *πλατούσης* D, *παραλλαττούσης* Dw *τοῦ* AR, *καὶ* Dwp *στήλην* Dwp*Di* 9 *τῇ* om. D 10 *Ἰλίου*] *Ἡλίου* suspicatur Lambecius ad Codin. de antiqu. Constantinopol. p. 41, 10; sed v. Malal. p. 320, 12 s. 14 *δὲ* ARwp, *γὰρ* B 18 *ἕστηκεν* E

23 multo maiorem eam reddidit. Ita templa inaedificavit et multis
24 rebus urbem adornavit, denique teretem illam columnam porphyreticam Roma, ut ferunt, allatam in foro lapideis laminis instrato, unde Placoton nominatum est, posuit et in ea simulacrum collocavit aëneum admiratione dignum et de arte et de magnitudine.
25 Nam illud et erat colossicum et ars sollertiam demonstrabat manus antiquae paene exprimentis etiam viventia; dicitur autem Apollinis esse statua hoc simulacrum ab Ilio Phrygiae urbe transportatum.
26 Sed divinus imperator ille suum illi nomen indidit capiti clavis quibusdam insertis, qui corpus domini salutiferae cruci affixerant; haec statua etiam usque ad nostra tempora permansit columnae
27 insistens. Sed sub Alexio Comneno, cum ventus flasset violentus ac vehemens, cecidit; neque ipsa solum comminuta erat sed
28 etiam multos, qui forte ibi aderant, comminuit. Et Palladium Troia transtulit atque in Placoto foro hoc quoque posuit.

Ἄλλοις τε οὖν, ὡς εἴρηται, πολλοῖς τὴν πόλιν ὁ μέγας Κων- 29
σταντῖνος ἐκόσμησε καὶ πρότερον ἐπισκοπὴν ὂν τὸ Βυζάντιον τῆς
Θρᾳκικῆς Ἡρακλείας, ὡς ὑπὸ Σευήρου τοῖς Περινθίοις ὑποτε- B
θὲν μετὰ τὴν ἅλωσιν, ὡς ἐν τοῖς περὶ Σευήρου ἱστόρηται, εἰς
τιμὴν ἀνήγαγε πατριαρχικήν, τῇ πρεσβυτέρᾳ Ῥώμῃ τὰ πρεσβεῖα
τηρήσας διὰ τὴν πρεσβυγένειαν καὶ τὸ τὴν βασιλείαν ἐκεῖθεν ἐν-
ταῦθα μετενεχθῆναι. ἦν δὲ τότε τοῦ Βυζαντίου ἐπίσκοπος Μητρο- 30
φάνης ὁ ἱερώτατος, υἱὸς Δομετίου ἀδελφοῦ Πρόβου τοῦ βασιλέως
γενόμενος· ὅσπερ δὴ ὁ Δομέτιος ἐξ ἀπιστίας εἰς πίστιν μετε-
νεχθεὶς καὶ διὰ τοῦτο τὴν Ῥώμην λιπών, εἰς τὸ Βυζάντιον
παραγέγονε καὶ εἰς τὴν τῆς ἐπισκοπῆς ἀνήχθη περιωπήν. μεθ' 31
ὃν Πρόβος υἱὸς αὐτοῦ ἕτερος εἰς τὸν ἀρχιερατικὸν τοῦτον
ἱδρύεται θρόνον, ὃν Μητροφάνης ὁ ἀδελφὸς διεδέξατο. C

Ἐπὶ τούτου τοῦ αὐτοκράτορος καὶ ὁ Ἄρειος τῆς ἐν Ἀλε- 4
ξανδρείᾳ ἐκκλησίας ἱερεὺς ἐγνωρίζετο, κτίσμα τολμήσας εἰπεῖν
τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καὶ λόγον καὶ οὐσίας ἑτέρας καὶ οὐ συναΐδιον
τῷ πατρί, οὐκ αὐτὸς γεννήτωρ τῆς αἱρέσεως γεγονώς. πρῶτος 2

7 *περὶ τοῦ ἁγίου* (om. E) *Μητροφάνους* CE 14 *περὶ τοῦ Ἀρείου* A, *περὶ Ἀρείου καὶ τῆς κακοδοξίας αὐτοῦ* (*αὐτ. κακ.* E) CE

1 *γοῦν* E 2 *ἐπισκοπὴ* CE 3 *σεβήρου* E, v. ad p. 16, 2 4 *ἱστόρηται*] II p. 549, 3 6 *ἐκεῖθεν τὴν βασιλείαν* Dwp *ἐνταῦθα* ARwp, *ἐντεῦθεν* E 9 *ὁ* om. Dwp 11 *παρεγένετο* Dwp 11 *ἀνηνέχθη* Owp 17 *γενήτωρ* D, v. ad XIII 1, 2

Aliis igitur rebus multis, ut dictum est, Constantinus Magnus 29
urbem ornavit et Byzantium, quod prius Thraciae Heracleae
episcopatus erat, a Severo Perinthiis post expugnationem sub-
iectum, ut in iis narravimus quae exposuimus de Severo, ad
patriarchatus dignitatem evexit, Romae veteri ob aetatis privi-
legium et imperium inde huc translatum principatu relicto. Erat 30
autem tum Byzantii episcopus Metrophanes, vir sanctissimus,
filius Domitii (frater is erat imperatoris Probi); qui Domitius ex
impietate ad pietatem adductus, ideo Roma relicta Byzantium
se contulit et in episcopatus evectus est apicem. Post quem Pro- 31
bus alter eius filius pontificium hunc thronum conscendit; cui
Metrophanes frater successit.

4. Sub hoc imperatore Arius Alexandrinae ecclesiae sacer-
dos notus fiebat, qui creaturam dei filium et verbum dicere non
dubitavit et alterius esse naturae nec patri coaeternum. Nec 2
ipse tamen auctor huius sectae exstitit, sed primus Origenes, qui
praeter plurimas alias perversas opiniones etiam unigenitum dei
filium conditum esse et a natura paterna diversum affirmavit,

γὰρ Ὠριγένης πρὸς ἄλλαις πλείσταις δόξαις διεφθαρμέναις καὶ
τὸν μονογενῆ υἱὸν τοῦ θεοῦ κτιστὸν καὶ ἀλλότριον εἶναι τῆς
οὐσίας τῆς πατρικῆς εἰσηγήσατο καὶ μὴ δυνάμενον ὁρᾶν τὸν D III
3 πατέρα, καὶ αὐτὸν δὲ τὸν υἱὸν ἀόρατον εἰσῆγε τυγχάνειν τῷ
πνεύματι, ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ ἐξε-
D ρευγόμενος ταυτὶ τὰ ἀπόφημα, ἀλλ' ἦσαν ἐν μόνοις γράμμασι
4 κείμενα σεσίγηντό τε καὶ οὔπω δεδημοσίευντο· ὁ Ἄρειος δὲ
εἰς προὖπτον ταῦτα προήνεγκε καὶ ἐπὶ τῶν δωμάτων ἐκήρυξε
καὶ πολλοὺς εἰς ἀσέβειαν ὑπεσκέλισε θορύβων τε καὶ σχισμάτων
5 τὰς ἐκκλησίας ἐνέπλησεν. ὃ γνοὺς ὁ εὐσεβέστατος βασιλεὺς
ἐκεῖνος ἐν Νικαίᾳ τῇ Βιθυνῶν συνελθεῖν τοὺς τῶν ἐπαρχιῶν
ἐπισκόπους ἐκέλευσε καί, ἀθροισθέντων τι' καὶ η' ἁγίων πατέ-
ρων, ἐν οἷς ἦσαν καὶ ἱερεῖς τινες καὶ διάκονοι, ἀλλὰ μέντοι
6 καὶ μοναχοί (ὅτε καὶ ὁ μέγας Ἀθανάσιος ἐκεῖ παρῆν τῷ τῶν
διακόνων ἔτι κατειλεγμένος ὢν τάγματι) καὶ αὐτὸς ὁ χριστια-
P II 9 A νικώτατος βασιλεὺς ἀφίκετο πρὸς τὴν Νίκαιαν καὶ συγκαθίσας
τοῖς ἱεροῖς πατράσιν ἐκείνοις ἐπέτρεπε ζητῆσαι τὰ παρὰ τοῦ
W III 9 Ἀρείου λεγόμενα καὶ διαγνῶναι εἴ τι τῆς ὀρθῆς ἐκκλίνουσι
7 δόξης. οἱ δὲ ζητήσαντες καὶ ἀκριβῶς ἐξετάσαντες τὸν μὲν

10 *περὶ τῆς ἐν Νικαίᾳ πρώτης συνόδου* CE

1 *μὲν* ante *γὰρ* add. Dwp *ὡριγένης* CD *καὶ* post *δόξαις* add. B 4 *δὲ* intra lineas add. A *εἰςῆγε τυγχάνων* C, *τυγχάνειν εἰςῆγε* Dwp 7 *σεσίγηντο τε* om. A, add. Rwp*Di* *δεδημοσίευτο* BDwp 11 *τῇ* ARwp, *τῶν* D 12 *τι' καὶ η'* A, *τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ* Rwp*Di* 17 *ἐκείνοις* om. E *ἐπέτρεψε* Rwp 19 *δὲ* A, *δὲ καὶ* Rwp

3 nec videre posse patrem, quemadmodum nec ipse videri possit a spiritu: quae deliramenta ex improbo cordis sui thesauro evomuit. Verum ea in solis chartis iacebant, tecta silentio necdum
4 vulgata; sed Arius in conspectum protulit et in aedibus praedicavit et multos ad impietatem pellexit et tumultu ac dissen-
5 sionibus ecclesias implevit. Qua re cognita religiosissimus ille imperator provinciarum episcopos Nicaeam in Bithyniae urbem convenire iussit. Congressis igitur 318 sanctis patribus, inter quos et sacerdotes nonnulli fuere et diaconi atque etiam mo-
6 nachi (quin et magnus Athanasius ad id temporis ordini diaconorum assignatus illic aderat), ipse etiam christianissimus imperator Nicaeam venit et sanctis patribus assedit et inquirere iussit quae diceret Arius ac diiudicare, num quid a recta sententia ea
7 aberrarent. Illi cum inquisivissent et accurate rem excussissent, filium eiusdem cum patre naturae et dignitatis et aeternitatis esse docuerunt, Arium vero cum suis sectatoribus e coetu orthodoxorum publico praeconio eiecerunt.

υἱὸν ὁμοούσιον καὶ ὁμότιμον καὶ συναΐδιον ἐδογμάτισαν τῷ πατρί, τὸν Ἄρειον δὲ καὶ τοὺς ἐκείνῳ ὁμόφρονας τῆς τῶν ὀρθοδόξων ὁμηγύρεως ἐξεκήρυξαν.

Ἦν δὲ τῶν τὰ Ἀρείου πρεσβευόντων καὶ ὁ Παμφίλου 8
Εὐσέβιος, τῆς ἐν Παλαιστίνῃ Καισαρείας τυγχάνων ἐπίσκοπος,
ὃς μετέπειτα λέγεται ἀποστῆναι τῆς τοῦ Ἀρείου δόξης καὶ
ὁμογνωμονῆσαι τοῖς συναΐδιον τὸν υἱὸν καὶ ὁμοούσιον τῷ
πατρὶ δογματίζουσι καὶ δεχθῆναι παρὰ τῶν θείων πατέρων
εἰς κοινωνίαν. οὕτω μὲν οὖν ταῦθ' ἱστορούμενα παρά τινων 9 B
εὕρηται· ἀμφίβολα δ' ἐκεῖνος αὐτὰ δι' ὧν ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ
III 185 *ἱστορίᾳ εὕρηται συγγραψάμενος τίθησι. πολλαχοῦ γὰρ ἐν τῷ* 10
εἰρημένῳ συγγράμματι ἀρειανίζων καταλαμβάνεται, αὐτίκα περί
που τὴν ἀρχὴν τοῦ βιβλίου τὸν Δαβὶδ εἰσάγων λέγοντα "αὐτὸς
εἶπε, καὶ ἐγενήθησαν· αὐτὸς ἐνετείλατο, καὶ ἐκτίσθησαν", φησὶ 11
τὸν μὲν πατέρα καὶ ποιητὴν ὡς ποιητὴν πανηγεμόνα νομίζεσθαι βασιλικῷ προστάττοντα νεύματι, τὸν δὲ τούτου δευτερεύοντα θεῖον λόγον ταῖς πατρικαῖς ὑπουργοῦντα ἐπιταγαῖς.

4 *περὶ Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου* C, *ὁ Παμφίλου Εὐσέβιος ἀρειανίζων* E

2 *ὁμόφρονας ἐκείνῳ* (*ἐκείνου* D) Owp 4 ante *τῶν* add. *τότε* DEwp 6 *τοῦ* om. E *δόξης· οἱ δὲ καὶ* CD 8 *θείων* AR, *ἁγίων* Dwp 9 post *κοινωνίαν* add. Rwp: *μᾶλλον μέντοι ἐν τῷ πρακτικῷ τῆς πρώτης συνόδου καὶ ὑπερμαχῶν εὕρηται τῶν πιστῶν*, om. AE, qui eadem fere addunt § 17, ubi Rwp omittunt 10 *εὕρηνται* E 11 *εὕρηται* om. B 13 *Δαβὶδ*] Psalm. 32 (33), 9 14 *ἐγεννήθησαν* E, v. ad XIII 1, 2 *φησὶ*] H. E. I 2, 5 Heinichen 15 *ὡσὰν* Euseb. *ποιητὴν καὶ πανηγεμόνα* CDwp, *πανηγεμόνα* Euseb. *Di* *νομίζεσθαι* Rwp*Di*, *νομίζε* A 16 *βασιλικῷ νεύματι προστάττοντα* Euseb. 16. 17 *τὸν δὲ τούτου δευτερεύοντα — ἐπιταγαῖς*] V. Vales. ad Euseb. H. E. I 2, 5 16 *δευτερεύοντα δὲ τούτου* C, *δὲ τούτῳ δευτερεύοντα* Euseb. post *λόγον* nonnulla add. Euseb. *ταῖς πατρικαῖς ἐπιτάξεσιν ὑπουργοῦντα* Euseb.

Arii sectam tum amplexabatur etiam Eusebius Pamphili, 8
Caesareae Palaestinae episcopus, quem posthac descivisse dicunt
ab Ariana opinione et consensisse cum iis qui filium patri coaeternum
eiusdemque naturae esse docent et a divinis patribus
ad communionem receptum. Sic haec a nonnullis exposita re- 9
periuntur; sed ambigua ille ea reddit iis, quae in ecclesiastica
historia ab eo composita inveniuntur. Saepenumero enim in eo, 10
de quo diximus, scripto Ario favere deprehenditur; ac statim in
libri fere initio Davidem inducens dicentem "Ipse dixit et facta
sunt, ipse mandavit et creata sunt" ait patrem et factorem pro 11
factore et omnium rerum duce haberi, qui regio nutu imperet,

C 12 καὶ μετά τινα λέγει τοῦτον ὡσανεὶ τοῦ πατρὸς ὑπάρχοντα δύ-
ναμιν καὶ σοφίαν καὶ τὰ δευτερεῖα τῆς κατὰ πάντων βασιλείας
13 καὶ ἀρχῆς ἐμπεπιστευμένον. καὶ αὖθις μετ' ὀλίγα καὶ ὅτι
ἔστιν οὐσία τις προκόσμιος ζῶσα καὶ ὑφεστῶσα ἡ τῷ πατρὶ
καὶ θεῷ τῶν ὅλων εἰς τὴν τῶν γενητῶν δημιουργίαν ὑπηρετη-
14 σαμένη, καὶ ὁ Σολομὼν λέγει προσώπῳ τῆς τοῦ θεοῦ σοφίας
15 "κύριος ἔκτισέ με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ" καὶ ἑξῆς. καὶ μεθ'
ἕτερα πλείονα φάσκει "καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις, οἷα θεοῦ λόγον
προόντα καὶ πρὸ αἰώνων ἁπάντων οὐσιωμένον, τὴν σεβάσμιον
τιμὴν παρὰ τοῦ πατρὸς εἰληφότα, προσκυνεῖσθαι ὡς ἂν θεόν."
D 16 ταῦτα καὶ ἕτερα τοῖς ἀρειανίζουσι δόγμασι δεικνύουσιν ὁμό-
φρονα τὸν Εὐσέβιον, εἰ μή τις φαίη πρὸ τῆς ἐπιστροφῆς αὐτῷ
17 πονηθῆναι τούτων τὴν συγγραφήν. εὕρηται γὰρ ἐν τῷ πρα-
κτικῷ τῆς πρώτης συνόδου ὑπερμαχῶν τοῦ ὀρθοῦ δόγματος.
18 Ἡ μὲν οὖν ἁγία σύνοδος τὸ ὁμοούσιον καὶ συναΐδιον ἐπὶ

15 *περὶ τοῦ ἁγίου συμβόλου* CE

1 *λέγει*] Ib. I 2, 11 1. 2 *ὑπάρχοντα — σοφίαν καὶ* cum deterioribus Eusebii codicibus (v. ann. cr. 41 Heinicheni) 2 *τῆς* om. D 3 *τε καὶ ἀρχ.* Euseb. *αὖθις*] Ib. I 2, 14 4 *γέ ἐστιν* Euseb. *ἐστὶν* RwpDi *πρὸσκόσμιος* A, *προςκόσμιος* D, corr. Dw 4. 5 *πατρὶ καὶ θεῷ* AR Euseb., *πατρὶ καὶ τῷ θεῷ* E, *θεῷ καὶ πατρὶ* Dwp 5 *γεννητῶν ἁπάντων* Euseb. 6 *σολομῶν* RwpDi v. I p. 141, 12 et ind. 8 *φάσκει*] Ib. I 3, 19; v. Vales. ad h. l. 9 *πρὸ αἰώνων* OwpDi Euseb., *προαιώνων* A, *προαιώνιον* E 10 *ὑπειληφότα καὶ* Euseb. (sed v. ann. cr. 69 Heinicheni) 11 post *ἕτερα* add. *δὲ* Owp 13. 14 *εὕρηται — δόγματος* add. post *συγγραφήν.* AE, om. Owp, v. ad XIII 4, 8 extr.

sed secundum ab eo divinum verbum paterna exsequi iussa.
12 Post nonnulla dicit idem huic, ut patris potentiae ac sapientiae,
13 et secundas partes regni et imperii in omnes esse creditas. At-
que etiam paullo post iterum dicit et esse naturam quandam,
quae ante mundum vixerit et substiterit ac patri et deo universi
14 in rerum factarum opificio ministraverit et Salomonem sub per-
sona sapientiae dei dicere "Dominus condidit me principium via-
15 rum suarum" et cetera. Praeterea post alia plura affert et super
haec omnia, sicut dei verbum, quod ante fuit et ante saecula
omnia factum est, venerabilem honorem a deo patre adeptum,
16 adorari tamquam deum. Haec et alia demonstrant Eusebium
Ariana dogmata probasse, nisi quis dicit id opus ante conver-
17 sionem ab eo fuisse conscriptum. Nam in actis primi concilii
invenitur Eusebius rectam sententiam acriter defendisse.
18 Illud igitur sanctum concilium dogma de eadem natura et
aeternitate filii statuit et divinum fidei symbolum statim edidit,

τοῦ υἱοῦ δογματίσασα καὶ τὸ θεῖον αὐτίκα τῆς πίστεως ἐξέθετο
III 186 σύμβολον περὶ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ θεολογήσασα ἐν αὐτῷ
καὶ μέχρι τοῦ "οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος", τὸ τούτου
τέλος ποιησαμένη. ἡ γὰρ περὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος θεολογία 19
μετέπειτα προσετέθη ἐν τῇ δευτέρᾳ συνόδῳ τῆς περὶ τούτου
γενομένης ζητήσεως, ἣ κατὰ Μακεδονίου συνῆκτο.

Ὁ δ' ἰσαπόστολος αὐτοκράτωρ ἐπὶ τῇ τῶν πατέρων ὁμο- 20 P II 10 A
νοίᾳ ἡσθεὶς ἐδεξιοῦτο αὐτούς. καί τινων τῆς ὑπὲρ τοῦ σωτῆ-
ρος ὁμολογίας φερόντων τὰ στίγματα ἐν τοῖς σώμασι, κατη-
σπάζετο τὰ πεπηρωμένα τούτων μέλη καὶ μόρια καὶ αὐτοὺς
διὰ τὰς πηρώσεις αὐτῶν ἐμακάριζε. δοθέντων δὲ λιβέλλων 21
αὐτῷ κατά τινων ἐπισκόπων, οὔτ' ἀνέγνω τούτους οὔτ' εἰς ζή-
τησιν ἤνεγκεν, ἀλλ' ἐνώπιον ἁπάντων πυρὶ αὐτοὺς ἀπετέφρωσεν,
ἐπειπὼν ὅτι "κἂν αὐτόπτης ἐγενόμην ἀρχιερέως τινὸς ἁμαρ-
τάνοντος, τῇ πορφυρίδι μου ἂν αὐτὸν συνεκάλυψα." ἐκεῖθεν 22
εἰς τὸ παρ' αὐτοῦ κτισθὲν βασίλειον ἄστυ τοὺς θείους ἐκείνους
μεταγαγὼν πατέρας καὶ τῆς ἐξ αὐτῶν εὐλογίας ἀξιώσας αὐτὸ
καὶ χειροτονηθῆναι παρασκευάσας ἐν αὐτῷ δεύτερον πατριάρχην B

7 ὅπως ἐτίμησε τοὺς ἁγίους πατέρας ὁ βασιλεύς CE

3 ἔστι D post τέλος add. καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον BCwp 6 τοῦ ante μακεδονίου add. E 8 post τινων add. τῶν Dwp τῆς ὑπὲρ AR, ὑπὲρ τῆς Dwp*Di*, Cedr. I p. 501, 1 διὰ τὴν εἰς Χριστὸν ὁμολογίαν τοῦτο πεπόνθασι 9 σώμασιν Dwp*Di*, v. ad XIII 1, 5 10 τούτων om. C μεγάλη D, corr. Dw 11. 12 ἐμακάριζε — ἐπισκόπων om. E 13 ἁπάντων ARwp, αὐτῶν E 15 ἀπεκάλυψα E

de patris et filii divinitate disserendo, non ultra illud progressum
"Cuius regni non erit finis" atque in eo desiit. Nam theologia 19
de spiritu sancto posthac in secundo concilio contra Macedonium
congregato, ea quaestione agitata, adiecta est.

At imperator par apostolis, patrum concordia delectatus, 20
dextram eis porrexit. Atque quorundam, qui notas confessionis
de salvatore in corporibus suis gerebant, mutilata illa membra
et partes deosculabatur ipsosque ob mutilationes illos beatos
pronuntiabat. Libellos vero contra quosdam episcopos sibi obla- 21
tos neque legit neque examinari passus est sed in conspectu
omnium igni absumpsit additis his verbis: "Etiamsi ipse epi-
scopum quem delinquentem vidissem, purpura mea eum obvol-
vissem." Inde cum divinos illos patres in urbem regiam a se 22
conditam traduxisset, ut eam faustis comprecationibus prose-
querentur et secundum patriarcham in ea deligerent, sanctum

23 τὸν ἱερὸν Ἀλέξανδρον (ὁ γὰρ ἀοίδιμος Μητροφάνης μετήλλαξε
W III 10 τὴν ζωήν), ἀφῆκεν ἕκαστον εἰς τὴν οἰκείαν ἀπελθεῖν παροικίαν,
τιμαῖς τε καὶ δωρεαῖς αὐτοὺς φιλοφρονησάμενος.
24 Ἡ δὲ τοῦ βασιλέως μήτηρ ἡ μακαρία Ἑλένη εἰς γῆρας
βαθὺ καταντήσασα (ὀγδοήκοντα γὰρ λέγεται ζῆσαι ἐνιαυτούς)
πρὸς τὰς οὐρανίους ἀπῆρε μονάς, ἣν ὁ υἱὸς βασιλικῶς ἐθη-
25 σαύρισεν. ἐκεῖνος δὲ κατὰ Περσῶν ἐκστρατεύων τριήρεσι κο-
26 μίζεται εἰς τὴν Σωτηρόπολιν, ἣ νῦν ὀνομάζεται Πύθια· καὶ
C τοῖς ἐκεῖ χρησάμενος θερμοῖς ὕδασιν, ἔνθα καὶ φάρμακον
πιεῖν δηλητήριον λέγεται παρὰ τῶν ἑτεροθαλῶν αὐτῷ κερασθὲν
27 ἀδελφῶν, εἰς Νικομήδειαν παραγίνεται· ὅπου καὶ τετελεύτηκε, D III 1
νοσήσας ἐφ' ἱκανόν, ἐτῶν γεγονὼς πέντε πρὸς τοῖς ἑξήκοντα,
βασιλεύσας δ' ἐκ τούτων τριάκοντα πρὸς δυσίν, ἐνδεόντων δύο
28 μηνῶν. ὃν ὁ υἱὸς Κωνστάντιος ἐξ Ἀντιοχείας παραγενόμενος
(ἐκεῖ γὰρ ἦν τοῖς Πέρσαις ἀντιμαχόμενος) ἔτι ζῶντα εὑρὼν
ἐκήδευσε μεγαλοπρεπῶς καὶ ἐν τῷ τῶν ἁγίων ἀποστόλων κατέ-

1 ὅτι τοῦ ἁγίου Μητροφάνους θανόντος ὁ θεῖος Ἀλέξανδρος γέγονε πατριάρχης C 4 τελευτὴ τῆς ἁγίας Ἑλένης ACE (ἐλένης A, v. ad XIII 1, 2) 8 τελευτὴ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ACE

1 ὁ — Μητροφάνης om. E 2 ἀπελθεῖν om. C, παρελθεῖν E 3 post δωρεαῖς add. μεγαλοπρεπῶς Rwp 4 ἐλένη A ut in argumento, v. ad XIII 1, 2, ἑλένη Rw *Di* 6 post υἱὸς add. ἐν τῷ τῶν ἁγίων ἀποστόλων ναῷ Dwp*Di* βασιλικὸς A, βασιλικῶς Rwp*Di* 8 Σωτηρόπολιν] V. Tafelium *Constant. Porphyrogen. de prov. regn. Byz. lib. II cet.* Tubing. 1846 p. 22 et Hierocl. synecd. p. 66, 72 Burckhardt 9 ἐκεῖσε Dwp post χρησάμενος add. αὐτομάτοις Owp post φάρμακόν add. τι Owp*Di* 10 παρὰ ARwp, περὶ E

23 Alexandrum, (nam inclutus Metrophanes obierat), ad suam quemque paroeciam dimisit, honoribus donisque benigne datis.
24 Regis autem mater sancta Helena grandis natu (nam octoginta annos vixisse dicitur) in caelestes mansiones discessit, quam
25 filius regaliter condidit. Ille vero suscepta contra Persas expeditione triremibus Soteropolim defertur, quae nunc Pythia voca-
26 tur, et calidis illius loci aquis usus, ubi etiam toxicum a fratribus
27 nothis temperatum hausisse fertur, Nicomediam profectus, diuturnitate morbi exstinctus est, annos quinque et sexaginta natus, cum duo et triginta, deductis duobus mensibus, imperasset.
28 Quem cum filius Constantius Antiochia profectus (nam ibi contra Persas pugnabat) adhuc viventem invenisset, funeris curam magnifice gessit et in sanctorum apostolorum aede, separata tamen porticu ad id aedificata, sepeliit.

*θετο ἱερῷ, ἐν ἰδιαζούσῃ μέντοι στοᾷ, ἣν ἐπὶ ταφῇ τοῦ πατρὸς
αὐτὸς ᾠκοδόμησεν.*

Ἱστόρηται δὲ ὁ ἀοίδιμος ἐκεῖνος αὐτοκράτωρ ἀφειδῶς τε 29
*τὰ χρήματα ἀναλίσκειν καὶ ταῦτα πορίζειν ἑαυτῷ ἀφειδέστερον,
ὡς μὴ μεγαλοπρέπειαν κρίνεσθαι τὸ περὶ τὰς δαπάνας φιλότι-* D
*μον, ἄντικρυς δέ — ἀλλὰ μή τι φαῦλον ἐρῶ περὶ τοῦ θείου ἐκεί-
νου ἀνδρός. ὅθεν καὶ ὁ βέβηλος Ἰουλιανὸς ἐν τῷ περὶ τῶν* 30
*Καισάρων λόγῳ αὐτοῦ ἀποσκώπτων ὥσπερ εἰς τὸν εὐσεβέστα-
τον τουτονὶ βασιλέα διὰ τὸ πολυδάπανον πλάττεται τὸν Ἑρμῆν
διαλεγόμενόν οἱ καὶ τί ἂν εἴη γνώρισμα βασιλέως ἀγαθοῦ πυν-
θανόμενον, κἀκεῖνον πρὸς τὸ ἐρώτημα λέγοντα πολλὰ κεκτῆσθαι
τὸν αὐτοκράτορα χρῆναι καὶ ἀναλίσκειν πολλά. λέγεται δὲ μηδὲ* 31
*λόγοις ἀνομίλητος εἶναι, ἀλλὰ καὶ περὶ τούτους ἐσπουδακέναι
οὔτι μεῖον τῶν ὅπλων. κἀντεῦθεν αὐτῷ τὴν γλῶτταν γενέσθαι* 32 P II 11 A
*πρὸς διάλεξιν εὔθηκτον, καί τινας ἴυγγας προσεῖναι αὐτῇ κατα-
κηλούσας τὰς τῶν ἀκροατῶν ἀκοάς. ἀναγέγραπται δὲ καὶ μι-* 33
σοπόνηρος εἶναι καὶ εἰωθὼς λέγειν μηδὲν τῶν ἁπάντων τῆς τῶν

3 *οἷος ἦν τὰ ἤθη* (*τὸ ἦθος* E) *ὁ θεῖος οὑτοσὶ* (*οὗτος* E) *αὐτοκράτωρ* CE

1 *τῇ* ante *ταφῇ* add. Dwp 2 *αὐτὸς* ex *αὐτοῦ* B 3 *αὐτοκράτωρ ἐκεῖνος* Rwp 7 *Ἰουλιανὸς*] Caes. p. 335 A (p. 430, 4 Hertl.) *τῶν* om. E 10 *εἴη* om. E 12 *χρῆναι τὸν αὐτοκράτορα* Rwp 12 *μηδὲ* ARwp, *μὴ* E 13 *λόγων* Owp 15 *εὔθικτον* DwpDi, v. Steph. thes. s. v. *εὔθηκτος* et *ὀξύθηκτος*, Glyc. p. 470, 9, Theodor. H. E. IV 34, 1, Manass. vs. 2875, Soph. Ai. 584, Soph. Antig. 1301, ubi *ὀξύθικτος* esse restituendum scholiastae testimonium docet. *προσεῖναι* superscriptum in A manu prima alteri vocabulo, quod perspici non potest *κατακηλούσας* RwpDi, *κατακο|λούσας* A 17 *μηδὲν* A, *μηδενὸς* RwpDi

Dicitur autem inclutus ille imperator copiose pecuniam 29
consumere sibique comparare copiosius, ita ut eius studium
largiendae pecuniae magnificentiae non tribuatur sed contra —
verum ne quid mali dicam de viro illo divino. Unde etiam ille 30
profanus Iulianus in oratione de Caesaribus quasi per derisum
impensarum regis huius religiosissimi fingit Mercurium cum eo
colloquentem et quaerentem, quid sit proprium boni regis, illumque ad rogatum respondentem multa esse imperatori habenda
et consumenda multa. Neque vero eum litterarum fuisse impe- 31
ritum dicunt, sed etiam his non minorem dedisse operam quam
armis. Itaque eum ad disserendum exstitisse acutum ac quas- 32
dam vires magicas orationi illius infuisse, ita ut aures hominum
permulcerent. Praeterea traditum est eum fuisse osorem impro- 33
borum ac dicere solitum imperatorem nemini de omnibus parcere
debere publicae salutis conservandae causa, ne suis quidem

κοινῶν πραγμάτων καταστάσεως ἕνεκεν τὸν κρατοῦντα φείδε-
34 *σθαι δεῖν, μηδ' αὐτῶν τῶν οἰκείων μελῶν. τοῖς δὲ μεταβαλ-*
λομένοις ἐκ πονηρίας φιλανθρώπως διατιθέμενος ἔλεγεν ὅτι D III 1
τὸ νοσοῦν μέλος ἀποκοπτέον καὶ σεσηπός, ἵνα μὴ καὶ τοῖς
ὑγιαίνουσι λυμανεῖται, οὐ μέντοι τὸ ὑγείας ἤδη τυχὸν ἢ καὶ
ὑγιαζόμενον.

5 *Καὶ ὁ μὲν τρισόλβιος βασιλεὺς ἐκεῖνος πρὸς τὰς αἰωνίους*
μετετέθη σκηνάς· ἡ δὲ τῶν Ῥωμαίων ἡγεμονία εἰς τοὺς τρεῖς
B *ἐκείνου παῖδας μεμέριστο ξύμπασα, ὡς μέν τινες συνεγράψαντο,*
παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῖς διανεμηθεῖσα, ὡς δ' ἕτεροι, καθ' ἑαυ-
τοὺς ταύτην αὐτῶν διελομένων μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ πατρός.
2 *οὕτω δ' ἱστόρηται προβῆναι παρὰ σφίσιν ἡ διανέμησις· τῷ*
μὲν Κώνσταντι προσκληρωθῆναι τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν Ῥώμην
αὐτὴν τὴν Ἀφρικήν τε καὶ Σικελίαν καὶ τὰς λοιπὰς τῶν νήσων,
ἀλλὰ μέντοι καὶ τὸ Ἰλλυρικὸν καὶ τὴν Μακεδονίαν καὶ σὺν τῇ
3 *Ἑλλάδι τὴν Πελοπόννησον· τῷ δὲ Κωνσταντίνῳ τὰς Κοττίας*

7 *ὅπως ἡ βασιλεία Ῥωμαίων εἰς τοὺς* (om. E) *τρεῖς διεμερίσθη* (*ἐμερ.* AC) *παῖδας τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου* ACE, *Κωνστάντι°*ν, Κωνσταντῖνον καὶ Κώνσταντα* A

2 *μελῶν* om. C 3 *διακείμενος* C 5 *ὑγείας* AR, *ὑγιείας* wp*Di*, v. ad XIII 2, 9 7 *οὐρανίους* E 9 *ξύμπασα*] In verbis compositis *ξύν* apud Zonaram saepe comparet, v. XIII 11, 4 XIV 25, 19 XV 15, 16. 21, 7. 22, 23. 24. 23, 1 XVII 19, 7. 20, 2 (*οἳ ἐν τέλει σὺν αἰδοῖ παρειστήκεισαν ξύμπαντες*). Cf. Segerum *Nikeph. Bryenn.* Monach. 1888 p. 72 ante *ὡς μὲν* add. *καὶ* E *ξυνεγράψαντο* BC 10 *αὐτοῖς* AE, *σφίσι* Owp*Di* 11 *διελομένων* Rwp*Di*, *διελόμενον* A 15 *ἰλυρικὸν* D, corr. Dw 16 *ἑλλάδι* AR, *ἀχαίᾳ* Dwp*Di*, v. XVII 8, 3 *πελοπόνησον* ARwp, *πελοπόννησον* C, B corr. ex *πελοπόνησον*, *Di*

34 propriis membris. Cumque humanum erga eos, qui ab improbitate discederent, se praestaret, dicebat membrum aegrum ac putridum resecandum, ne etiam sana inficeret, non tamen id quod ad sanitatem iam venisset vel certe consanesceret.

5. Rege illo ter felice ad aeterna tabernacula translato imperium Romanum inter tres illius filios est divisum totum, ut nonnulli conscripserunt, a patre iis dispertitum, ut autem alii,
2 cum inter se hoc essent partiti post mortem patris. Sic autem traditum est factam esse ab iis divisionem. Constanti assignatam esse Italiam et Romam ipsam, Africam et Siciliam cum reliquis insulis atque etiam Illyricum et Macedoniam et cum Hel-
3 lade Peloponnesum; Constantino attributas esse Cottias Alpes (quae nomen habere dicuntur a Cottio locorum eorum quondam

Ἄλπεις σὺν ταῖς Γαλλίαις προσνεμηθῆναι (Κοττίαι δὲ ὠνομά-
σθησαν ἀπὸ Κοττίου, βασιλέως τῶν τόπων τούτων γενομένου)
καὶ τὸ Πυρηναῖον κλίμα μέχρι τῶν Μαύρων τῶν τῷ πορθμῷ
διωρισμένων τῷ τοῦ Ὠκεανοῦ· τοῦ Κωνσταντίου δὲ λάχος 4 C
γενέσθαι ὅσα κατὰ τὴν ἑῴαν μοῖραν ἦσαν Ῥωμαίοις ὑπήκοα, W III 11
καὶ πρὸς τούτοις τὴν Θρᾴκην σὺν τῇ πόλει τῇ πατρικῇ.
Οὕτω δὲ τοῦ μερισμοῦ τῆς ἀρχῆς προβάντος, ὁ μὲν Κων- 5
στάντιος εἰς τὴν ἑῴαν ἐχώρησεν, ἐκστρατεύων κατὰ Περσῶν.
ὁ γὰρ τούτων ἡγεμονεύων Σαπώρης, τὸν θάνατον τοῦ μεγάλου 6
γνοὺς Κωνσταντίνου, κατὰ τῶν ὑπὸ Ῥωμαίοις τελούντων ἐπιὼν
καὶ ληιζόμενος οὐκ ἐπαύετο. ὁ δὲ Κωνσταντῖνος τῷ Κών- 7
σταντι ἐπεφύετο, τὴν διανέμησιν τῶν χωρῶν αἰτιώμενος καὶ
ἢ παραχωρῆσαι μέρους αὐτῷ τῆς ἀρχῆς ἀπαιτῶν ἢ ἀναδάσα-
D III 189 σθαι τὰς βασιλείας ἄμφω ζητῶν. ὡς δ' ἐκεῖνος τῆς ἤδη γε- 8 D
γοννίας διανεμήσεως εἴχετο καὶ τῶν αὐτῷ προσκληρωθέντων
ἀντείχετο καὶ οὐδὲ τοῦ βραχίστου παρεχώρει τῷ ἀδελφῷ, ὅπλα
κατ' αὐτοῦ ἦρεν ὁ Κωνσταντῖνος καὶ ἐπῆλθε τῷ λάχει τοῦ
Κώνσταντος. ὁ δὲ ἐν Δακίᾳ ἀποδημῶν καὶ τὴν κίνησιν τοῦ 9

1 *Κοττίαι ὠνομάσθησαν ἀπὸ Κοττίου βασιλέως τῶν τόπων τούτων γενομένου* C (v. ann. cr. vs. 1) 11 *ὅτι ὁ Κωνσταντῖνος ἐπελθὼν τῷ τοῦ Κώνσταντος λάχει* (*τὸ τοῦ Κώνσταντος ἐπελθὼν λάχει* E) *ἡττήθη καὶ ἀνῃρέθη* CE

1 *Κοττίαι δὲ* — 2 *τούτων γενομένου* om. BC, habet inter argumenta C 3 *πυρ ρηναῖον* A, *τυρρηναῖον* C, *πυρηναῖον* Rwp*Di* *κλῆμα* A 4 *τῷ* om BC *τῷ κωνσταντίῳ* Dwp 5. 8 *ἑῶαν* A, *ἑώαν* R (omittunt AR constanter iota subscriptum huius vocabuli), *ἑῴαν* wp*Di* 5 *ἕω* B 9. 10 *γνοὺς* post *θάνατον* E 10 *ῥωμαίους* Rwp 13. 14 *ἀναδ. τῆς* D, corr. Dw 15 *καὶ τῶν* — 16 *ἀντείχετο* om. AE 17 *ἦρεν* ACDwwp, *ἤρεν* R*Di*

rege) et Pyrenaeum tractum usque ad Mauros Oceani freto dir-
emptos; Constantio ea obvenisse, quae in orientali parte Ro- 4
manae dicionis erant et insuper Thraciam cum urbe paterna.
Hac vero partitione regni facta Constantius in Orientem se 5
contulit contra Persas profecturus. Nam eorum dux Sapor audita 6
Constantini Magni morte Romanorum stipendiarios aggredi ac
populari non desinebat. Interea Constantinus Constanti instabat 7
ob partitionem provinciarum petens, ut aut parte regni sibi ce-
deret aut de integro institueretur partitio duorum illorum regno-
rum. Cum autem ille divisione iam facta niteretur et quae ei 8
obvenerant tueretur ac ne minimum quidem fratri concederet,
Constantinus armis adversus eum captis provincias Constantis
invasit. Hic vero, cum in Dacia abesset, motu Constantini co- 9

Κωνσταντίνου μαθών, στράτευμα κατ' αὐτοῦ πέμπει καὶ στρα-
τηγούς, καὶ αὐτὸς ὅσον ἤδη μετὰ πλείονος στρατιᾶς ἐπιστῆναι
10 ἐπαγγειλάμενος. οἱ γοῦν πεμφθέντες ἐγγὺς τοῦ Κωνσταντίνου
γενόμενοι λόχους καθίζουσι καὶ συμβαλόντες αὐτῷ φεύγειν
11 ὑπεκρίνοντο. τῶν δὲ τοῦ Κωνσταντίνου διωκόντων αὐτούς,
ἐξόπισθεν αὐτῶν οἱ λοχῶντες γενόμενοι κατὰ νώτων αὐτοῖς
P II 12 A ἐπιτίθενται, καὶ οἱ φεύγοντες ἐπιστραφέντες μέσον περιέσχον
αὐτούς· καὶ πολὺ τῆς τοῦ Κωνσταντίνου διέφθαρτο στρατιᾶς
12 κἀκεῖνος αὐτός. τοῦ γὰρ ἵππου τρωθέντος αὐτῷ καὶ διὰ τὸ
τραῦμα σφαδάζοντος καὶ ἀνασκιρτῶντος, ἐκπέπτωκε τῆς ἕδρας
13 ὁ Κωνσταντῖνος καὶ ἀνῃρέθη πολλὰ δεξάμενος τραύματα, οὔτε
τυχὼν τῆς ἐφέσεως καὶ αὐτὴν προσζημιωθεὶς τὴν ζωήν, καὶ
ὅτι ἀδίκων ἦρξε, καὶ τὴν οἰκείαν τῆς ἀρχῆς μοῖραν ἀποβαλών.
14 καὶ γέγονε καὶ τῆς ἑσπερίου λήξεως ἐπικράτεια ὑφ' ἑνὶ τῷ
15 Κώνσταντι βασιλεῖ. εἶτα κἀκεῖνος εἰς ἀλλοκότους ἐκκυλισθεὶς
ἔρωτας καὶ ἐκδεδιῃτημένην ζωήν, ὑπὸ Μαγνεντίου ἐπεβουλεύθη
16 καὶ ἀθλίως ἀπώλετο, Μαγνεντίου, ὃν ἐκεῖνος ἐκ στάσεως στρα-
τιωτικῆς περιέσωσε κινδυνεύοντα, ἤδη τῶν στρατιωτῶν κατ'

15 *ὅτι ὁ Κώνστας καὶ τῆς ἀδελφικῆς ἐκράτησε μοίρας, καὶ ὑπὸ Μαγνεντίου ἀνῃρέθη* CE

2 *στρατοῦ* DwpDi 5 *ἀπεκρίναντο* E 6 post *λοχῶντες* add. *αὐτοὺς* Dwp 7 *μέσον* om. B 9 *αὐτοῦ* Dwp, v. ad XIII 5, 31 10 *διασκιρτῶντος* E 12 *καὶ αὐτὴν — τὴν ζωὴν* post *τραύματα* vs. 11 Rwp 14 *γέγονεν ἡ* RwpDi *τῷ* ARDi, *μὲν* wp 15. 16 *ἔρωτας ἐκκυλισθεὶς* C 17 *ἐκεῖνος* om. D

gnito duces cum exercitu contra eum mittit pollicitus se ipsum
10 cum maiore exercitu esse secuturum. Missi igitur, cum prope
ad Constantinum accessissent, insidias ponunt pugnaque inita
11 fugam simulant. Quos, dum Constantini milites persequuntur,
et ii qui in insidiis collocati fuerant a tergo invadunt et fugientes
conversi circumvenerunt; ita magna pars Constantini periit
12 exercitus atque etiam ille ipse. Nam equo vulnerato et ex vul-
nere efferato atque exsultante sella excussus Constantinus multis
13 vulneribus acceptis interfectus est, neque voti compos factus et
insuper morte multatus, idque quia iniuriae fuerat auctor, ac
14 sua regni parte privatus. Atque venit etiam occidentalis partis
15 regnum ad unum Constantem regem. Tum ille quoque, cum
in monstruosos incidisset amores ac dissolutam vitam, insidiis
16 Magnentii misere periit; quem Magnentium ille ex tumultu mi-
litum eripuerat periclitantem, cum iam milites adversus eum
strinxissent gladios ac perfodere eum essent parati.

ἐκείνου ἠρκότων τὰ ξίφη καὶ διαχειρίσασθαι αὐτὸν ὡρμη- B
κότων.
Ὁ Κωνστάντιος δὲ περὶ τὴν ἑῴαν διατρίβων τοῖς Πέρσαις 17
III 190 ἐμάχετο, Σαπώρου τοῦ ἔθνους, ὡς εἴρηται, βασιλεύοντος· ὃς
Ναρσῇ μὲν ἦν υἱός, οὐ μέντοι ἐξ ἐπισήμου γυναικός. ἐκ γὰρ 18
τῆς πρωτευούσης τῶν αὐτοῦ γαμετῶν τρεῖς ἐγένοντο τῷ Ναρσῇ
παῖδες, Ἀδαρνάρσης καὶ Ὁρμίσδας καὶ τρίτος ἕτερος. τελευ- 19
τήσαντος δὲ Ναρσοῦ ὁ πρεσβύτερος τῶν τριῶν τούτων Ἀδαρ-
νάρσης τῆς ἀρχῆς διάδοχος γέγονεν. ὠμὸς δὲ λίαν τυγχάνων 20
καὶ ἀπηνὴς κἀντεῦθεν μισούμενος ὑπὸ τῶν Περσῶν, τῆς βασι-
λείας ἐκπέπτωκεν.
Εἰρήσθω δέ τι καὶ τῆς ἐκείνου γνωμικῆς ὠμότητος γνώ- 21
ρισμα. σκηνή ποτε τῷ πατρὶ αὐτοῦ διεκομίσθη ἐκ Βαβυλῶνος 22
δέρμασιν ἐγχωρίοις ποικιλώτερον εἰργασμένη. ταύτην ἐκτα- 23 C
θεῖσαν ἄρτι θεώμενος ὁ Ναρσῆς ἠρώτησε τὸν Ἀδαρνάρσην,
παιδίον ἔτι τυγχάνοντα, εἰ ἀρέσκει αὐτῷ ἡ σκηνή. ὁ δὲ ἀπε- 24
κρίνατο, εἰ κρατήσει τῆς βασιλείας, κρείττω ταύτης ποιήσειν
ἐξ ἀνθρώπων δορᾶς. οὕτω νηπιόθεν ἐνέφαινε τὴν ὠμότητα.

5 *περὶ τῆς πρὸς Πέρσας μάχης τοῦ Κωνσταντίου. καὶ περὶ Ὁρμίσδου τοῦ Πέρσου* C 8 *περὶ Ὁρμίσδου τοῦ Πέρσου* E 18 *σημείωσαι ὠμότητα* A

1 *τὰ ξίφη ἠρκότων* (*ἠρκότων* CDw) Rwp 6 *γυναικῶν* DEwp *τῷ* om. C 7 *ἀδαρνάρσης* C, *ἀδαρνάσης* D, *ἀδανάρσης* ARDwwp*Di*, v. vs. 8. 15. *Den Hormizd überlebten 3 Söhne von seiner ersten Frau Âdharnarsê . . ., Hormizd und ein Ungenannter*: Noeldekii *Tabari* p. 51 ann. 3 *ὁρμί.δας* E, v. argumentum vs. 8, XIII 5, 26. 30. 32. 13, 7 8 *πρεσβύτερος*] De comparativo v. ad XIII 3, 6 *ἀδαρνάρσης* CD, *ἀδανάρσης* ARDwwp*Di* 14 post *ταύτην* add. *οὖν* Owp 15 *ἀδαρνάρσην* O, *ἀδανάρσην* AEDwwp*Di* 18 *ὑπέφαινε* E

Dum haec geruntur Constantius in Oriente cum Persis pu- 17
gnabat, quorum rex, ut dictum est, erat Sapor, qui erat Narsei
filius, non tamen ex nobili muliere procreatus. Nam Narseus e 18
principe uxore tres filios susceperat, Adarnarsem et Hormisdam
et tertium quendam. Defuncto autem Narseo Adarnarses maior 19
natu inter hos tres regni successor extitit. Sed crudelitate cum 20
esset nimia et inhumanitate indeque Persis odio, regno excidit.
Cuius crudelitatis dignae memoratu specimen quoddam est 21
narrandum. Tentorium aliquando patri eius allatum est Baby- 22
lone pellibus huius terrae satis varie ornatum. Quod modo ex- 23
tensum cum Narseus contemplaretur, rogavit Adarnarsem, pu-
erum adhuc, num placeret ei tentorium. Tum ille respondit se 24

25 Τούτου τοίνυν οὕτω τῆς βασιλείας ἐκπεπτωκότος, Σαπώρης
26 εἰς τὴν ἀρχὴν ἀντεισῆκτο. καὶ ὃς εὐθὺς τὸν μὲν ἕτερον τῶν
ἀδελφῶν ἐξετύφλωσε, τὸν Ὁρμίσδαν δὲ δεσμήσας ἔμφρουρον
27 εἶχεν. ἡ δέ γε μήτηρ ἐκείνου καὶ ἡ γυνὴ χρήμασι δεξιωσά-
μεναι τοὺς φρουρούς, εἰς ἐπίσκεψιν ἐκείνου παρεχωρήθησαν
28 εἰσελθεῖν. καὶ εἰσελθοῦσαι ῥίνην αὐτῷ παρέσχον, ἵνα ταύτῃ
D τὰ σιδήρεα διακόψῃ δεσμά, ὑποθέμεναι καὶ ὅσα δέοι μετὰ
ταῦτα ποιεῖν ἵππους τε αὐτῷ καὶ τοὺς συναποδράσοντας ἑτοι-
W III 12 29 μάσασαι. εἶτα τοῖς φρουροῖς ἡ ἐκείνου σύνευνος δεῖπνον παρ-
έθετο δαψιλές· οἱ δὲ καὶ βρωμάτων ἐμφορηθέντες καὶ τοῦ
30 ἀκράτου σπάσαντες ἀκρατέστερον ἐλήφθησαν ὕπνῳ βαρεῖ. ὁ
δ' Ὁρμίσδας κοιμωμένων ἐκείνων καὶ τὰ δεσμὰ τῇ ῥίνῃ διέ-
κοψε καὶ τῆς φρουρᾶς ἐξελθὼν ᾤχετο καὶ πρὸς Ῥωμαίους
31 ἀπέδρα καὶ ὑπεδέχθη φιλοτιμότατα. ὁ δὲ Σαπώρης ἐῴκει τῇ D III 1
φυγῇ ἐκείνου ἐφήδεσθαι, οἷα τὸν ἐξ ἐκείνου ἀποσκευασάμενος
φόβον· οὐ μόνον γὰρ ἐκδοθῆναί οἱ τὸν φυγάδα οὐκ ἐξεζήτησεν,
32 ἀλλὰ καὶ τὴν γυναῖκα αὐτῷ ἐντίμως ἐξέπεμψεν. ἦν δὲ ὁ Ὁρ-
P II 13 A μίσδας καὶ πολὺς τὴν ἰσχὺν καὶ ἀκοντιστὴς περιδέξιος, ὡς ἐν

2 *εἰςῆκτο* E 7 *δὲ οἱ* E 8 *τοῖς συναποδράσιν* D, corr. Dw *ἑτοιμάσαι* A, *ἑτοιμάσασθαι* D, corr. Dw 10 *τοῦ* ARwp*Di*, *τῆς* E 11 *ἀκράτου — ἀκρατέστερον*] Annominationis figuram Zonaras saepe adhibet, v. XIII 2, 6. 18. 15, 10. 17, 4 XV 3, 12. 22, 4 XVI 1, 22. 29 XVII 17, 3. 9. 32 XVIII 22, 18 *βαρεῖ* ex *βαλεῖν* corr. E 12 *ὁρμίσδας* D 15 *ἀποσκευασάμενον* p* 16 *οὐ μόνον γὰρ* AR, *μόνον γὰρ* B, *οὐ μόνον* Dwp*Di* *οὐκ* om. D, add. Dw 17 *αὐτοῦ* Dwp, v. ad XIII 5, 12 17 *ὁρμίσδας* E

potitum regno maius isto tentorium esse confecturum ex hominum pellibus. Sic ab ipsa infantia declarabat immanitatem.
25 Qui cum ita regno excidisset, Sapor rex pro eo erat con-
26 stitutus. Qui statim alteri de fratribus oculos effodit, Hormisdam
27 autem vinctum in custodia tenebat. Sed mater illius et uxor
custodibus pecunia delenitis, ut ad visendum eum intrarent,
28 venia est data. Quae cum intrassent, limam illi dederunt, qua
ferrea dissecaret vincula, ac monuerunt, quid deinceps esset
29 agendum paratis equis et fugae comitibus. Tum custodibus il-
lius uxor cenam apposuit opimam. Qui cum et cibo impleti es-
sent et *ἄκρατον* obduxissent *ἀκρατέστερον*, oppressi sunt somno
30 gravi. Quibus dormientibus Hormisdas et vincula lima dissecuit
et e carcere elapsus abiit et ad Romanos fugit et receptus est
31 honorificentissime. At Sapor fuga illius videbatur laetari, quasi
metum ab illo imminentem amovisset. Nam non modo redde-
retur sibi exul non petivit, sed etiam uxorem ad eum honori-
32 ficentissime misit. Erat autem Hormisdas et magni roboris et

τῷ πάλλειν κατά τινος τὸ ἀκόντιον προλέγειν, ὅπου βαλεῖ τὸν
πολέμιον. οὗτος τοίνυν τῷ Κωνσταντίῳ κατὰ τῶν ὁμοφύλων 33
συνεστρατεύετο, ἄρχειν ταχθεὶς ἱππέων ἴλης πολλῆς. ὁ βασιλεὺς 34
δὲ Κωνστάντιος πολλάκις τοῖς Πέρσαις συμβαλὼν τὴν ἥττονα
μοῖραν εἶχε καὶ πολλοὺς τῶν οἰκείων ἀπέβαλε. καὶ τῶν Περ-
σῶν δὲ πλεῖστοι πεπτώκασι καὶ αὐτὸς ὁ Σαπώρης ἐτέτρωτο.

Οὕτω μέντοι τῶν ἐπὶ Πέρσας πολέμων συνενεχθέντων 6
τῷ βασιλεῖ Κωνσταντίῳ, μαθὼν ταῦτα Μαγνέντιος, ὃς ἐκ πα-
τρὸς μὲν γεγέννητο Βρεττανοῦ, ἐν τοῖς προτίκτορσι δ' ἐστρα-
τεύετο εἶτα καὶ κόμης ὠνομάσθη ταγμάτων δύο Ῥωμαϊκῶν, B
τυραννῆσαί τε καὶ πρῴην ἐπιθυμῶν τότε μᾶλλον ἔθετο τῷ
σκοπῷ, ὅτι ἀτυχοῦντα περὶ τὸν Περσικὸν πόλεμον ἤκουε τὸν
Κωνστάντιον, καὶ εὐκαιρίαν ἔκρινε τηνικαῦτα τοῦ ἐπικεχειρη-
κέναι τῇ τυραννίδι. καὶ πλασάμενος τὰ ἑαυτοῦ ἑορτάζειν γενέ- 2
θλια ἐν Αὐγουστούλῳ τῇ πόλει συνεκάλεσε τοὺς ἐξόχους τῆς
πόλεως τοῦ συμποσίου αὐτοῦ συμμεθέξοντας, τοὺς μὲν καὶ

7 ὅπως (ὅτι E) ὁ Μαγνέντιος τυραννίδι ἐπικεχείρηκεν CE

1 λέγειν Dwp 2 κωνσταντίνῳ C, v. vs. 4 3 συνεκστρατεύετο D, corr. Dw 4 κωνσταντῖνος ante rasuram B, v. vs. 2 8 post μαθὼν add. δὲ E 9 γεγέννητο μὲν E, μὲν γεγένητο DwpDi, v. ad XIII 1, 2 ante ἐν add. ὡς E inter τοῖς et προτίκτορσι add. asteriscum Dw 13 ἐπιχειρηκέναι E, B ab alia manu corr., μὴ ἐπιχειρηκέναι D, corr. Dw 15 αὐγουστούλῳ | A(E) et non- (ςλ) nulli P, αὐγουστόλῳ B et nonnulli P, αὐγου C, αὐγουσταλίῳ Dwp, immo Αὐγουστοδούνῳ, v. Zosim. II 41, 4 16 αὐτοῦ AE, αὐτῷ OwpDi

iaculator peritissimus ita, ut si vibraret in quem iaculum, antea
diceret, qua parte icturus esset hostem. Hic igitur cum Con- 33
stantio contra populares suos profectus est, praefectus equitum
turmae magnae. Verum Constantius rex saepe cum Persis con- 34
gressus inferior recedebat multis suorum amissis. Atque etiam
Persarum plurimi ceciderunt, ipso Sapore vulnerato.

6. Ita autem cum bella Persica evenissent regi Constantio, certior factus Magnentius, qui patre Britanno ortus inter protectores militarat, deinde comes appellatus erat duarum Romanarum legionum, cum iam prius tyrannidis esset studiosus, tunc magis etiam consilio est astipulatus, quod rem male gerere Persico bello Constantium audiebat, opportunitatem dari sibi ratus occu-
pandae tyrannidis. Itaque per speciem natalis sui celebrandi 2
Augustulum (Augustodunum) in urbem convocavit primores civitatis ad ipsas epulas, quosdam consilii sui conscios, nonnullos igno-

συνίστορας αὐτῷ τοῦ σκοποῦ, τοὺς δὲ καὶ ἀμετόχους τοῦ σκέμ-
3 ματος. καὶ παρέτεινε τὸν πότον ἕως ἑσπέρας. ἐξαναστὰς δὲ
τοῦ συμποσίου αἴφνης εἰς τὸν κοιτῶνα εἰσέδραμε καὶ πρόεισιν
ἐκεῖθεν μετὰ βραχὺ ἐν σχήματι βασιλείας σὺν δορυφόροις πολ-
C 4 λοῖς, ὃ τοὺς μὴ συνειδότας αὐτῷ τὴν πρᾶξιν ἐτάραξεν. ἐκεῖνος
δὲ διαλεχθεὶς τοῖς παροῦσι τοὺς μὲν ἔπεισε συνθέσθαι αὐτῷ,
5 ἐνίους δέ γε καὶ ἐβιάσατο. καὶ συμπαραλαβὼν αὐτοὺς εὐθὺς D III
εἰς τὰ βασίλεια ἄπεισι καὶ διανομὰς χρημάτων πεποίητο ταῖς
τε πύλαις τῆς πόλεως ἐπέστησε φύλακας, ἐνταλθέντας τοῖς μὲν
εἰσιοῦσι τὴν εἴσοδον συγχωρεῖν, ἐξιέναι δὲ μηδένα παραχωρεῖν,
6 ἵνα μὴ τέως τὸ τόλμημα κηρυχθῇ. καὶ αὐτίκα στέλλει τοὺς
τὸν Κώνσταντα ἀναιρήσοντας, πρὶν ἢ γνοίη τὸ τόλμημα. ὁ δὲ
7 περὶ θήραν ἠσχόλητο. καὶ γὰρ ἐμεμήνει περὶ τὰ κυνηγέσια
καὶ ταῦτα ἀρθρίτιδι προσπαλαίων διηνεκεῖ, ἣν ἐξ ἡδονῶν ἀμε-
D 8 τρίας ἐνόσησεν ἀκολάστως βιούς· ἢ καὶ ἐν προσχήματι θήρας
εἰς ὕλας ἐγκατεδύετο μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν μειρακίσκων καὶ
νεανίσκων, οἳ ἐκείνῳ διὰ κάλλος συνελέγοντο καὶ ᾠκείωντο
ἐκαλλωπίζοντό τε περιεργότερον καὶ λίχνοις ἦσαν ὀφθαλμοῖς,
ἀκολασίας ἐμπύρευμα, κἀκείνῳ ἐτύγχανον, ὡς λέγεται, παιδικά.

1 αὐτοῦ τῶ σκοπῶ E, v. XIII 8, 31 3 ante αἴφνης erasum ἐξ in B 4 βασιλείας Rwp*Di*, om. A 11 τολμηθὲν Rwp 12 πρινὴ A 14 ἀρθρίτι (δι superscr.) B δι ab al. man., ἀθρίτιδι E προ-παλαίων D, corr. Dw ἀμέτρων D 15 ἐνόμησεν D, corr. Dw 15 βίους D 16 αὐτῶν Dwp 17 post οἳ add. καὶ E 18 ὀφαλμοῖς C

rantes, quid moliretur. Produxit convivium usque ad vesperam.
3 Tum cum surrexisset e convivio, propere cubiculum ingressus
paullo post habitu regio cum multis satellitibus illinc progreditur.
4 Quae res ignaros quid animi haberet consternavit. Sed oratione
ad eos qui aderant habita, alios verbis in suas partes traduxit,
5 alios etiam vi. Quos cum secum duxisset, illico in regiam abit
et pecuniam dilargiebatur et portis custodes adhibuit iussos in-
trantibus introitum concedere, sed exitum nulli permittere, ne
6 interea audacia nuntiaretur. Statim mittit, qui Constantium tol-
7 lerent, antequam nosset audaciam. Erat ille venatione occu-
patus. Etenim rabie tenebatur venandi idque, cum cum arti-
culari morbo pugnaret perpetuo, quo ex libidinum intemperantia
8 correptus erat ac vita dissoluta; aut etiam per speciem vena-
tionis in silvas sese abdebat cum suis pueris et adolescentulis,
quos ob formam conquisitos et familiariter secum coniunctos et
nimis immoderate cultos in deliciis habuisse dicitur, cum avidis

ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πλέον ταῖς ὕλαις διέτριβεν, ἐκκλίνων τὴν μετὰ 9
τῶν κοσμίων ἀνδρῶν συνδιαγωγήν. παρὰ τὸν Ῥοδανὸν τοίνυν 10
ποταμὸν οἱ παρὰ Μαγνεντίου σταλέντες γενόμενοι μετὰ τὴν
θήραν ὑπνώττοντα τὸν Κώνσταντα διεχρήσαντο καὶ τοὺς ἐκείνῳ
δὲ συνόντας ὀλίγους ὄντας ἀπέκτειναν. οἱ δὲ μὴ οὕτω φασὶ 11 P II 14 A
γενέσθαι τὴν ἐκείνου ἀναίρεσιν, γνῶναι δ' ἐκεῖνον τὴν κατ'
αὐτοῦ ἐπανάστασιν καὶ μονωθέντα, καταλιπόντων αὐτὸν τῶν
περὶ αὐτόν, ναῷ προσφυγεῖν. κἀκεῖ τὰ τῆς βασιλείας παρά- 12
σημα ἀπεκδύσασθαι κἀκεῖθεν ἐκβληθέντα ἀναιρεθῆναι, ἑπτα-
καιδέκατον ἔτος ἀνύσαντα παρὰ τῇ ἀρχῇ, τῆς δ' ἡλικίας ἤδη W III 13
παρεληλυθότα τριακοστόν. λέγεται δὲ ἄρτι γεννηθέντος αὐτοῦ 13
ἐπιτρέψαι τοῖς ἀστρολόγοις τὸν πατέρα αὐτοῦ ἐπὶ τῷ τούτου
γενεθλίῳ ποιῆσαι θεμάτιον, κἀκείνους πρὸς ἄλλοις οἷς περὶ
D III 193 αὐτοῦ προειρήκασι καὶ τοῦτο εἰπεῖν ὡς ἐν ταῖς ἀγκάλαις τῆς
αὐτοῦ μάμμης ἀναιρεθήσεται. ὃ θανούσης ἐκείνης καὶ διέπαι- 14
ζεν ὁ Κώνστας· τὸ δ' εἰς ἔργον ἀποβεβήκει, καὶ ἡ τῶν ἀστρο-
λόγων οὐ διήμαρτε πρόρρησις, κἂν ὑπῆρξε λοξή. ἐν γὰρ πο- 15 B

5 *ἀναίρεσις Κώνσταντος* ACE 17 *ὅτι πολλοὺς τῶν ἀξιολογωτέρων* (*ἀξιολόγων* E) *ἀπώλεσεν ὁ Μαγνέντιος* CE

1 *ταῖς ὕλαις*] De dativo loci v. Hultschii quaest. Polyb. I p. 19s. et Krebsium *Die Präpos. b. Polyb.* p. 75 2 *τῶν* om. Owp *διαγωγήν* E *περὶ* D 5 *ὄντας* om. E 8 *προσφυγεῖν* corr. ex *προσφυγᾶν* A 9. 10 *ἑπτακαίδεκα ἔτη* Dwp 10 *ἀνύοντα* BsDwp 11 *γὰρ* D, *δὲ* corr. Dw 12 *τῷ* om. C *τούτῳ* DE 14 *ἀγγάλαις* E 15 *μάμης* (μ suprascr.) B, *κάμης* D, *μάμης* Dw 17 *διημάρτητο* BC, *διήμαρται* D, corr. Dw *ὑπῆρχε* Rwp

eorum oculis libido inflammaretur. Ea quoque de causa silvas 9
magis frequentabat, quod evitabat modestorum virorum consue-
tudinem. Iam ad Rhodanum fluvium cum venissent a Magnentio 10
missi, Constantem post venationem dormientem sustulerunt, inter-
fectis etiam sociis, quos paucos secum habebat. Alii vero non 11
ita profitentur factam esse illius necem, sed illum cognita sedi-
tione contra se mota destitutum ad templum profugisse a suis
derelictum. Illinc vero regni signis depositis eiectum esse et 12
occisum septimo et decimo anno perfecto regni, aetatis autem
expleto tricesimo. Ferunt autem, cum modo natus esset Con- 13
stans, imperasse astrologis patrem, ut natalicium huius consti-
tuerent thema, illosque praeter cetera illi praedicta etiam hoc
dixisse eum in complexu aviae suae sublatum iri. Quod mortua 14
illa et illudebat Constans; sed ad effectum adductum est neque
astrologorum decepit praedictio, quamvis obliqua. Nam in op- 15

λίχνη Ἑλένη καλουμένη εἰς ὄνομα τῆς βασιλίσσης ἐκείνης ὁ
Κώνστας ἀνῄρητο.
16 *Ὁ μὲν οὖν οὕτω βεβιωκὼς ἀσελγῶς οὕτως οἰκτρῶς ἐστέ-*
17 *ρητο τῆς ζωῆς· ὁ δὲ Μαγνέντιος κατὰ ῥοῦν αὐτῷ τῶν τῆς*
τυραννίδος χωρησάντων πραγμάτων ἐσπούδασε τῶν τὰς ἀρχὰς
18 *ἐχόντων τοὺς λογιμωτάτους ἐκ μέσου ποιήσασθαι. καὶ γραφὰς*
πλασάμενος πρὸς αὐτοὺς ὡς ἐκ τοῦ Κώνσταντος σταλείσας
αὐτοῖς μετακαλουμένου τούτους δῆθεν πρὸς ἑαυτόν, καθ' ὁδὸν
λοχήσας πλείστους ἀπέκτεινε, μηδὲ τῶν οἰκείων συνωμοτῶν
φειδόμενος, ἀλλὰ καὶ τούτους διαφθείρων.
19 *Καὶ ὁ μὲν ἐν τοιούτοις ἦν, ἑαυτῷ κρατύνων τὴν τυραν-*
C *νίδα· τῷ δὲ Κωνσταντίῳ τὸν θάνατον πυθομένῳ τοῦ ἀδελφοῦ*
ἐμερίζετο ἡ διάνοια ἐννοουμένῳ πότερον ἂν προτιμήσαιτο τὸ
Πέρσαις ἀντικαθίστασθαι κείρουσι τὰ Ῥωμαίοις ὑπήκοα ἢ τού-
των κατά γε τὸ παρὸν ἀμελῆσαι καὶ χωρῆσαι κατὰ τοῦ τυραν-
νήσαντος, ἵνα καὶ τὸν τοῦ συγγόνου τίσαιτο φόνον καὶ ἑαυτῷ
προσποιήσαιτο τὰ ἑσπέρια.

1 *ἑλένη* Rw*Di*, *ἐλένη* A, v. ad XIII 1, 2 3 *οὕτω βεβιωκώς — οὕτως οἰκτρῶς*] Ante consonantes adhibet Zonaras *οὕτω* et *οὕτως*, ante vocales constanter *οὕτως*; v. XIII 21, 6. 11. XIV 6, 24. 20, 5. 21, 21. 27, 4. XV 11, 15 cet. 4 *αὐτῷ* Rwp*Di*, *αὐτῶν* A 6 *λογιμωτέρους* Rwp, v. ad XIII 3, 6 6. 7 *πλασάμενος γραφὰς* Owp 7 *σταλείσας* ARwp, *στείλας* E 8 *μετακαλούμενος τούτοις* A, *μετακαλουμένου τούτους* BC*Di*, *μετακαλουμένας* E, *μετακαλουμένας τούτους* sed *τούτους* lineola notatum D, *μετακαλουμένου* wp *αὐτὸν* E 9 *συνομοτῶν* B[s]Dwp 13 *διανοίας* D, corr. Dw *ἐννοουμένῳ* post *προτιμήσαιτο* BC, *ἐννοούμενος* post *προτιμήσαιτο* D, corr. Dw 14 *φθείρουσι* E *τοῦτο* D, corr. Dw 16 *τίσηται* Owp 17 *προσποιῆσαι τὸ* E, *προσποιήσηται* Owp

pidulo, cui de reginae illius nomine factum erat nomen Helena,
Constans sublatus est.
16 Ille igitur cum ita vixisset dissolute, ita misere privatus
17 erat vita; Magnentius autem, cum prospere ei res processissent
tyrannide occupata, eorum qui magistratus gerebant nobilissimos
18 de medio tollere studuit. Litteris igitur fictis ad eos datis, quasi
a Constante ad eos missis, quibus ille hos ad se arcesseret, in
itinere per insidias plurimos interfecit, ne coniuratis quidem suis
parcens, sed etiam eos occidens.
19 His igitur rebus ille sibi stabiliebat tyrannidem; Constantius autem morte comperta fratris haesitabat animo secum reputans, utrum mallet Persis resistere vastantibus Romanorum provincias an his rebus in praesentia neglectis praeferret proficisci adversus tyrannum, ut et fratris ulcisceretur necem et sibi vindicaret partem occidentalem.

Ταῦτα τοῦ Κωνσταντίου σκοποῦντος καὶ διαμέλλοντος, ὁ 7
Σαπώρης, ἐπεὶ κἀκείνῳ πρὸς γνῶσιν ἦλθον τὰ συμβεβηκότα
περὶ τὸν Κώνσταντα, ἐπιτίθεται τῷ καιρῷ καὶ σὺν βαρεῖ στρα-
τεύματι κατὰ τῶν ὑποκειμένων Ῥωμαίοις ἔπεισι χωρῶν τε καὶ
πόλεων· καὶ πολλὴν μὲν ἐληΐσατο χώραν, ἀλλὰ μέντοι καὶ 2
φρούρια εἷλε καὶ τέλος ἐπολιόρκει τὴν Νίσιβιν, ἣ πάλαι μὲν
τῇ τῶν Ἀρμενίων διέφερε βασιλείᾳ, ἐπὶ δὲ Μιθριδάτου, ὃς D
D III 194 Τιγράνου τοῦ τῶν Ἀρμενίων τότε κρατοῦντος γαμβρὸς ἦν καὶ
ἐξ ἐκείνου τὴν πόλιν εἰλήφει, ὑπὸ Ῥωμαίων ἑάλω πολιορκίᾳ.
ἐν ταύτῃ γὰρ ὁ Σαπώρης ἐλθὼν πᾶσαν ἐκίνησε μηχανὴν ἵνα 3
αὐτῷ ἡ πόλις ἁλῷ· κριούς τε γὰρ προσῆγε τοῖς τείχεσι καὶ
διώρυχας ὑπογαίους πεποίητο, ἀλλὰ πρὸς πάντα γενναίως ἀντι-
καθίσταντο οἱ πολιορκούμενοι. καὶ τὸν ποταμὸν δέ, ὃς διὰ 4
μέσης ἔρρει τῆς πόλεως, μετωχέτευσεν, ἵνα δίψει πιεζόμενοι
οἱ τῆς πόλεως προδοῖεν αὐτῷ τὴν πόλιν. τοῖς δὲ ἀφθονία ἦν 5
ὑδάτων καὶ ἐκ φρεάτων καὶ ἐκ πηγῶν. ὡς δ' εἰς οὐδὲν αὐτῷ 6
κατήντησαν ἀνύσιμον αἱ ἐπίνοιαι, ἕτερόν τι αὐτῷ μεμηχάνητο.

1 ὅτι ὁ (om. C) Σαπώρης ὁ Περσῶν ὁ (om. C) βασιλεὺς τῇ Ῥωμαίων χώρᾳ (om. E) ἐπέθετο (ἀρχῇ add. E) καὶ Νίσιβιν πολιορκήσας (Νισ. πολ. om. E) ἄπρακτος ἀνεχώρησεν CE

2 ἦλθε Dwp 6 φρούρια εἷλε καὶ . . ἐπολιόρκει Νίσιβιν] De chiasmo v. ad XIII 2, 6 7 ἀρμενίων DE 8 τιγράτου C τότε om. E ἦν γαμβρὸς Dwp 9 post εἰλήφει add. δι sed lineola infra apposita notatum D 10 γὰρ AE, γοῦν Owp ἵν' Owp*Di* 11 ἀλῷ (sic) A, v. ad p. 36, 8 γὰρ om. D 14 μετωχευσεν (s. acc.) E, μετωχεύτευσεν D 15 προδῶεν Owp 17 κατήντων Owp

7. Quae cum Constantius deliberaret et cunctaretur, Sapor
et ipse certior factus de iis quae evenerant Constanti urget op-
portunitatem et cum ingenti exercitu provincias et urbes Roma-
nis subiectas invadit, atque ex multis agris capta praeda castel- 2
lisque occupatis denique obsidebat Nisibin, quae quondam ad
Armeniorum pertinebat regnum sed sub Mithridate, qui Tigranis
Armeniorum tum regis gener erat ab illoque urbem ceperat, a
Romanis capta erat obsidione. Quam Sapor aggressus omnem 3
movit machinationem ad expugnandam urbem, arietibus admotis
ad muros actisque cuniculis, sed ad omnia fortiter resistebant
qui obsidebantur. Ac fluvium, qui per mediam fluebat urbem, 4
derivavit, ut siti coacti oppidani proderent sibi urbem. Iis 5
autem abundantia erat aquae tum ex puteis tum ex fontibus
haustae. Quod vero ad irritum ei ciciderat spes, aliud quoddam 6

P II 15 A 7 ἀναδραμὼν τὸν ποταμόν, ὅς, ὡς εἴρηται, διὰ τῆς πόλεως ἔρρει,
καὶ πρὸς φάραγγας γεγονώς, ἔνθα ὁ χῶρος, δι' οὗ διέρρει,
ἐστένωτο, ἀπέφραξε τὸν τόπον καὶ ἐπέσχε τὸ ῥεῦμα αὐτοῦ.
8 τοῦ δ' ὕδατος πλημμυρήσαντος, ἀθρόον τὰ φραγνύντα τὴν τοῦ
ὕδατος διέξοδον ἐξελὼν ἀφῆκε τὸ ῥεῦμα κατὰ τῆς πόλεως·
τὸ δὲ πολύ τε σεσωρευμένον καὶ σὺν βίᾳ σφοδρᾷ τῷ τείχει
9 προσπεσὸν μέρος ἐκείνου κατήραξεν. οὐκ εὐθὺς δὲ ὁ βάρ-
βαρος εἰσέδυ τὴν πόλιν, ἀλλ' ὡς ἤδη ἁλωθείσης αὐτῆς, ἐπεὶ
καὶ πρὸς ἑσπέραν ἦν ὁ καιρός, εἰς αὔριον παραλήψεσθαι τὴν
10 πόλιν, μή τινος ἀντιβαίνοντος, ὑπερέθετο. οἱ δ' ἐν τῇ πόλει
πρὸς μὲν τὸ ῥῆγμα τοῦ τείχους ἐθορυβήθησαν, ὡς δ' εἶδον
B τοὺς Πέρσας ὑπερθεμένους τὴν εἴσοδον, ἄυπνοι τὴν νύκτα
διατελέσαντες πολυχειρίᾳ τὸν τόπον ὠχύρωσαν, τεῖχος ἐντὸς
11 ἀνεγείραντες ἕτερον. ὅπερ ἕωθεν ὁ Σαπώρης ἰδὼν ἀμελείᾳ
οἰκείᾳ τὸ ἀτύχημα ἐπεγράφετο. ἀλλ' οὐδ' οὕτω τῆς πολιορ-
12 κίας ἀφίστατο. πολλὰ δὲ καὶ ἕτερα κατὰ τῆς πόλεως ἐπινοη-
W III 14 σάμενος καὶ πλείστους τῶν οἰκείων ἀποβαλὼν (ὑπὲρ γὰρ τὰς
εἴκοσι χιλιάδας κινδυνεῦσαι λέγεται τοῦ Περσικοῦ στρατεύματος D III 1
13 πολιορκουμένης Νισίβεως) μετ' αἰσχύνης ἀνεχώρησεν. ἤδη

1 ὃς ARwp, ὃν C 2 διήει O(wp) 3 αὐτοῦ om. B 4 δ' ARwp, δι' E 5 δίοδον Rwp 6 πολύ AR, πολύν w*p 7 προσπεσὼν B_1E κατήρραξεν A, κατέρραξεν Rwp*Di* vol. V p. 239, κατήραξεν *Di* h. l., v. ad XIV 5, 5. 20, 17. XV 7, 7. XVI 13, 15. 16, 4. 22, 6. XVII 6, 18. 24, 12 8 ἀλωθείσης (sic) A ἐπεὶ ARwp, ἤδη γὰρ D 9 εἰς αύριον (sine spir.) A, εἰς αὔριον Rwp*Di*, εἰ ἔριον C 11 ῥεῦμα D, corr. D_w 13 τελέσαντες E

7 moliebatur. Regressus secundum fluvium, quem per urbem fluere
diximus, et ad rupes delatus, ubi regio, per quam ille perfluebat,
8 erat angusta, loco illo obsepto repressit eius cursum. Cum autem
aqua exuberasset, subito aggeribus aquam effluentem impedien-
tibus sublatis emisit fluvium contra urbem; qui cum plenus et
auctus esset et magno impetu in murum irruisset, partem illius
9 deiecit. Neque vero statim barbarus intravit urbem, sed, quia
vespertinum erat tempus, distulit, quasi iam captum esset, in
10 crastinum diem capiendum oppidum, nullo repugnaturo. Sed
oppidani ruina muri consternati, cum vidissent Persas distulisse
ingressum, insomnes noctem agentes operarum multitudine lo-
11 cum muniverunt muro intus exstructo altero. Quem Sapor mane
12 conspicatus negligentiae suae casum ascribebat. Multis autem
et aliis rebus contra urbem excogitatis plurimisque de militibus
amissis (nam supra viginti milia cecidisse dicuntur Persici exer-
13 citus, cum Nisibis obsideretur) cum dedecore discessit. Etenim

γὰρ καὶ Μασσαγέται τῇ Περσίδι ἐπῆλθοσαν καὶ αὐτῇ ἐλυμαί-
νοντο. Κωνστάντιος δὲ ὁ βασιλεὺς τὴν μὲν Νίσιβιν κατωχύ- 14
ρωσε καὶ τοὺς πολίτας αὐτῆς ἀνεκτήσατο, αὐτὸς δέ, ἀνακωχῆς
ἤδη τῇ ἑῴᾳ γενομένης ἐκ τῶν Περσῶν, πρὸς τὰ ἑσπέρια ὥρ-
μησε. καί οἱ ἀγγέλλεται Βετρανίων κοινοπραγήσας τῷ Μα- 15 C
γνεντίῳ. τῶν γὰρ παρ' Ἰλλυριοῖς ἄρχων οὗτος στρατευμάτων 16
τυγχάνων καὶ μαθὼν τοῦ Μαγνεντίου τὴν ἐπανάστασιν καὶ τὸν
φόνον τοῦ Κώνσταντος οὐχ ὑπεῖξε τῷ τυραννήσαντι, ἀλλὰ καὶ
αὐτὸς ἑτέρωθεν τυραννίδι ἐπικεχείρηκε. τῷ Κωνσταντίῳ δ' ἐπι- 17
στέλλων ἔλεγε τῷ τυράννῳ ἀντικαθίστασθαι καὶ αὐτὸν ἀφικέσθαι
εἰς ἐκείνου κατάλυσιν κατήπειγεν. ἐπὶ συνθήκαις οὖν ὁ Βετρανίων 18
καὶ ὁ Μαγνέντιος ἀλλήλοις σπεισάμενοι πρέσβεις ἄμφω κοινῶς
πρὸς τὸν Κωνστάντιον στέλλουσιν, ἀξιοῦντες αὐτὸν καταθέσθαι τὰ
ὅπλα καὶ τὴν πρώτην ἔχειν τιμήν. περὶ γοῦν τὴν τῆς Θρᾴκης 19
Ἡράκλειαν ἐντυχόντες οἱ πρέσβεις τῷ αὐτοκράτορι τὰ μεμηνυ-
μένα οἱ ἀπήγγειλαν. ὁ δὲ ἐν φροντίδι διὰ ταῦτα γενόμενος, 20 D
νυκτὸς ἐπιγενομένης ὄναρ ὁρᾷ τοιοῦτον. ἐδόκει τὸν πατέρα 21

5 *ὅτι καὶ Βετρανίων τυραννίδι ἐπικεχείρηκεν* C 17 *ὄναρ τῷ Κωνσταντίῳ ὀφθέν* AČE

1 *μασαγέται* D^sEwp*Di* 3. 4 *ἤδη ἀνακωχῆς* E 4 *ὡρμῆσαι* D, corr. D_w 5 *βετρανίων* AR tres Pp, *βρεττανίων* DEw 9 *ἑτέρωθι* D 11 *κατάλυσιν ἐκείνου* BC, *τὴν ἐκείνου κατάλυσιν* Dwp*Di* *κατήπειγεν* Awp, *κατέπειγεν* E, *ἐπέσπευδεν* R, *ἔσπευδεν* D, ‚*κατέπειγεν* (sic) vel *ἐπέσπευδεν*' D_w 11 *βρεττανίων* D, corr. D_w 13 *κωνστάντιον* Rwp*Di*, *κώνσταντα* A 16 *διὰ ταῦτα* om. initio versus E 17 *νυκτὸς ἐπιγενομένης* om. E *ὄναρ ὁρᾶ τοιόνδε* E, *ὁρᾷ τοιοῦτον ὄναρ* Dwp

iam Massagetae Persiam adorti vastabant. Constantius autem 14
rex, Nisibi munita eiusque civibus recreatis, ipse indutiis iam
orienti datis a Persis ad partem occidentalem proficiscitur, cum 15
ei nuntiatur Vetranio consilia iunxisse cum Magnentio. Qui 16
cum Illyricarum dux legionum esset et comperisset Magnentii
seditionem necemque Constantis, non cesserat tyranno novo sed
et ipse ab altera parte tyrannidi studuit. Constantio autem lit- 17
teris datis dicebat se adversus tyrannum proficisci ipsumque im-
peratorem evocabat ad illum opprimendum. Ex pactis igitur 18
Vetranio ac Magnentius inter se iuncti legatos ambo communiter
ad Constantium mittunt postulantes, ut depositis armis principem
haberet honorem. Qui legati cum ad Thraciae Heracleam inci- 19
dissent in imperatorem, iussa ei nuntiaverunt. Qui cura inde 20
affectus, cum nox appetiisset, somnium videt huiusmodi. Vide- 21
batur pater ei astare suum filium Constantem manu tenens eique

αὐτῷ παρεστάναι, τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν Κώνσταντα κατέχοντα
τῇ χειρί, καὶ λέγειν αὐτῷ· "Κωνστάντιε, ἰδοὺ Κώνστας ὁ σὸς
ἀδελφός, πολλῶν δὲ βασιλέων ἀπόγονος, ὃς ἐκ τυράννου διώ-
λετο. χρή σε τοίνυν τούτῳ τε τιμωρῆσαι καὶ τὴν ἀρχὴν μὴ
παρόψεσθαι διακοπτομένην μήτε τὴν πολιτείαν ἀνατρεπομένην,
σπεῦσαι δὲ τὴν τυραννίδα καθελεῖν καὶ μὴ περιιδεῖν τὸν ἀδελ-
22 *φὸν ἀνεκδίκητον." ἐπὶ τούτοις διυπνισθεὶς ὁ Κωνστάντιος τοὺς*
μὲν πρέσβεις κατέσχε καὶ φρουρᾷ παραδέδωκεν· αὐτὸς δ' αὐτίκα D III 1
23 *μηδὲν μελλήσας εἰς Σαρδικὴν παραγίνεται. καὶ ὁ Βετρανίων*
P II 16 A *τὴν ἀνέλπιστον ἐπιδημίαν πτήξας τοῦ Κωνσταντίου ὡς δεσπότῃ*
προσυπηντήκει αὐτῷ, τάς τε προτέρας καταλείψας βουλὰς καὶ
24 *τὰς συνθήκας ἀθετήσας τὰς πρὸς Μαγνέντιον. καὶ ὁ Κων-*
στάντιος δὲ αὐτὸν γνησίως προσήκατο καὶ ὁμοδίαιτον ἐποιήσατο.
25 *τὰ γὰρ τῆς βασιλείας ἀποδυσάμενος ὁ Βετρανίων γνωρίσματα*
26 *ἐν ἰδιώτου στολῇ τῶν τοῦ βασιλέως ποδῶν ἐπελάβετο. ὁ δὲ*
περιεπτύξατό τε τὸν Βετρανίωνα καὶ πατέρα ὠνόμασε καὶ χεῖρα
ὀρέγων αὐτῷ καὶ ὑποστηρίζων πρεσβύτην ὄντα σύνδειπνον

9 *ὅτι προσῆλθεν ὁ Βετρανίων* (*βρεττανίων* E) *τῷ Κωνσταντίῳ* CE

1 *αὐτῷ* AR, *αὐτοῦ* D, *αὐτοῦ αὐτῷ* w*p 2 *λέγειν αὐτῷ κωνστάντιε* ARwp, *λέγοντα τῶ κωνσταντίω·* | E *ὁ* ante *κώνστας* add. C *ὁ σὸς* ARwp, *ὅς* E 3 *ὅς* ARw, *ὥς* p**Di* post *ἐκ* add. *τοῦ* E *ἀπώλετο* E 6 *τὴν* om. B 7 *δι' ὑπνισθεὶς* (sic) A 8 *κατέσχε* Rwp*Di*, *κατέσχεν* A, v. ad XIII 1, 5 *παραδέδωκεν* A (v. ad XIII 1, 5), *παρέδωκεν* E, *παραδέδωκε* Owp*Di* 9 *μελλήσας* Rwp*Di*, *μελήσας* ABE *βρετανίων* E, *βρεττανίων* Dw 11 *αὐτῷ προυπηντήκει* BCwp, *τῷ κωνσταντίῳ προυπηντήκει* D 12 *ἀθετήσας τὰς συνθήκας* Owp *τὰς* (post *ἀθετ.*) intra lineas add. A 14 *εἶτα καὶ τὰ* D, *τὰ γὰρ* corr. Dw *βρετανίων* DE, *βρεττανίων* w 16 *βετρίωνα* B, *βρετανίωνα* E, *βρεττανίωνα* Dw

dicere: "Constanti, ecce Constans, tuus frater, ex multis regibus
prognatus, qui a tyranno periit. Oportet te igitur hunc adiu-
vare neque in imperio conivere dilacerato neque in republica
eversa, sed properare tyrannidem deletum neque ferre fratrem
22 inultum". His de rebus experrectus Constantius legatos retinuit
et in custodiam tradidit; ipse vero statim nihil cunctatus Sardi-
23 cam proficiscitur. Vetranio subita expeditione demissus Con-
stantio ut domino obviam procedebat, prioribus relictis consiliis
24 et pactis sublatis cum Magnentio factis. Sed Constantius eum
25 sincere recepit mensae suae adhibitum. Regni enim depositis
insignibus Vetranio privato habitu regis pedes amplexus est.
26 Ille vero amplexatus Vetranionem patrem nominavit et porrecta

ἐποιήσατο· εἶτα ἡ Προῦσα αὐτῷ (πόλις δ' αὕτη τῶν Βιθυνῶν) 27
εἰς κατοικίαν ἀφώριστο καὶ χωρία πρὸς χορηγίαν τῶν ἐπιτη-
δείων ἀπονενέμητο. ἔνθα τρυφῶν ἐπὶ ἓξ ἐνιαυτοὺς τὴν ζωὴν 28
ἐξεμέτρησε.

Καὶ τὰ μὲν περὶ Βετρανίωνα εἰς τοιοῦτον κατηντήκασι 8 B
τέλος· ὁ δὲ αὐτοκράτωρ Κωνστάντιος πρὸς Μαγνέντιον ὥρμητο.
ὁ δὲ ἐν Μεδιολάνῳ διῆγε, τὸν ἀδελφὸν Δεκέντιον ἀνειπὼν Καί- 2
σαρα καὶ στείλας αὐτὸν τὰς Γαλλίας φυλάξοντα. ἐν τούτοις 3
δ' αὖθις ὁ Σαπώρης ἀδείας δραξάμενος, τὰ πρὸς ἕω ἐπόρ-
θησε καὶ λείαν λαβὼν καὶ δορυαλώτους πολλοὺς ἐπανέζευξεν.
οὕτω δ' ἑκατέρωθεν ὁ βασιλεὺς περιστοιχιζόμενος ταῖς ἐκ τῶν 4
πολέμων φροντίσι Γάλλον τὸν οἰκεῖον ἐξάδελφον τιμήσας τῇ
ἀξίᾳ τοῦ Καίσαρος καὶ τὴν ἑαυτοῦ ἀδελφὴν Κωνσταντίαν κατεγ-
γυήσας αὐτῷ εἰς τὴν ἑῴαν ἐξέπεμψε, τὰς ἐφόδους τὰς Περ-
σικὰς ἀνακόψοντα.

Ὁ μὲν οὖν Γάλλος Καῖσαρ τὸν τρόπον τοῦτον ἀναρρηθεὶς 5 C
ἐπὶ τὴν ἑῴαν ἀπήει, καὶ τὴν σύζυγον ἐπαγόμενος· ὁ δέ γε

12 *περὶ Γάλλου* CE 16 *περὶ Μαγνεντίου τυραννήσαντος καὶ συμβαλόντος τῷ Κωνσταντίῳ καὶ ἡττηθέντος* CE

1 *αὐτῷ* om. D 2. 3 *τῶν ἐπιτηδείων ἀπονενέμηντο* B, *αὐτῷ προςνενέμητο τῶν ἐπιτηδείων* C 3 *ἀπονενέμητο* ADEwp, *προςνενέμητο* CD_w 5 *βρετανίωνα* E, *βρεττανίωνα* Dw 6 *δ'* B^sDwp*Di* 9 *δ'* om. E *δεξάμενος* (ut videtur) E *πρὸς* AR, *περὶ* Dwp 10 *δωρυαλώτους* D, *δοριαλώτους* *Di* ut solet (v. Steph. thes. II p. 1636 D) 11 *δὲ* B^sDwp*Di* *ὁ* Dw 12 *πολέμων* (sed *μ* in rasura) C, *πολεμίων* Dwp 15 *ἀνακόψαντα* E, *ἀνακόπτοντα* p* 16 *καίσαρ* A (sic), v. ad XIII 10, 11 *τοῦτον τὸν τρόπον* Dwp 17 *καὶ* om. CE

manu suffulsit senem et cenae adhibuit. Tum Prusa (est urbs 27
Bithyniae) ei ad habitandum data et loca ad victum praebendum
attributa sunt. Ibi vita opulenter acta per sex annos decessit. 28

8. Ac res Vetranionis talem habuerunt exitum; sed im-
perator Constantius adversus Magnentium profectus est. Hic 2
autem Mediolani versabatur, cum Decentium fratrem praedicasset
Caesarem et misisset Gallias custoditurum. Interea Sapor denuo 3
arrepta opportunitate orientalem partem vastavit et cum praeda
captivisque multis rediit. Sic utrimque rex circumventus curis 4
bellicis Gallum suum patruelem dignatum honore Caesaris, sua
sorore Constantia desponsa tradita, in orientem misit, ut impetus
Persicos reprimeret.

Ita igitur Gallus Caesar declaratus in orientem abiit ipsa 5
uxore secum ducta; sed Constantius in bellum contra Magnen-

Κωνστάντιος εἰς τὸν κατὰ Μαγνεντίου ἀνεχώρησε πόλεμον.
6 ἵνα δὲ μὴ μάχαις ἐμφυλίοις καὶ σφαγαῖς ἀλλήλων οἱ Ῥωμαῖοι D III 19
μιαίνοιντο, δεῖν ἔκρινεν εἰς συμβάσεις τὸν τύραννον προκαλέσα-
W III 15 7 σθαι. στέλλει τοίνυν πρὸς αὐτὸν ἄνδρας τῶν ἐπιφανῶν καὶ γράμ-
ματα δ' ἐγχαράττει αὐτῷ, συγγνώμην διδοὺς ἐπὶ τῷ τολμήματι,
εἰ τῶν ὅπλων ἀπόσχοιτο, καὶ παραχωρῶν αὐτῷ τῶν Γαλλιῶν, ἵνα
8 τούτων ἄρχῃ καὶ ταύταις περιορίζηται. ὁ δὲ οὐδέν τι φρονῶν
μέτριον οὐ προσήκατο τὰ παρὰ τοῦ Κωνσταντίου ἀπραγμόνως
9 αὐτῷ παρεχόμενα, ἀλλὰ τὸν πόλεμον εἵλετο· καὶ μᾶλλον σὺν
D τάχει πρὸς τοῦτον ἐχώρησεν, ὅτι Σιλβανός, εἷς τις τῶν αὐτοῦ
ταξιάρχων, μετὰ πλήθους ὁπλιτῶν ἐκεῖνον λιπὼν Κωνσταντίῳ
10 προσῆλθε τῷ αὐτοκράτορι. ἤδη δὲ πλησιασάντων ἀλλήλοις καὶ
ἀντιστρατοπεδευσαμένων, ὅ τε Κωνστάντιος τοὺς οἰκείους στρα-
τιώτας λόγοις διήγειρεν εἰς ἀλκὴν καὶ ὁ Μαγνέντιος τοὺς ἑαυτοῦ
παρεκάλει ἄνδρας φανῆναι πιστούς τε καὶ ἀγαθούς, πολλὰ
11 σφίσιν ἐπαγγελλόμενος. ἀντιπαραταξάμενοι δὲ τὸ μὲν πλεῖστον
τῆς ἡμέρας ἀπρακτοῦντες διήγαγον, μηδενὸς τῷ ἀντιπαρατε-
12 ταγμένῳ μέρει ἐπεξιόντος. ὁ δὲ Μαγνέντιος καὶ γοητείαις ἐχρή-
σατο· γυνὴ γάρ τις μάγος παρθένον αὐτῷ σφαγιάσαι ὑπέθετο

1 ἐχώρησε Rwp 5 ante διδοὺς add. αὐτῷ Owp 6 γαλλιαλλῶν D, corr. Dw 7 ταύταις] τούτοις CDwp περιορίζεται E 8 τοῦ om. E 10 ἐχώρησαν D, corr. Dw εἷς τίς AR, τίς (sic) E, εἷς Bs(?)wp 11 ταξιαρχῶν E 13 ἰδίους E 14 λόγοις om. E 15 φανῆναι ἄνδρας E 16 ἐπαγγειλάμενος DEwp 18 ἐπεξιῶντας B, ἐπαξιόντες D, corr. Dw 19 σφαγιᾶσαι (sic) A

6 tium ascendit. Ne vero pugnis intestinis ac caedibus mutuis
Romani polluerentur, censuit ad pactiones tyrannum esse pro-
7 vocandum. Itaque mittit ad eum viros principes litterasque
exarat se veniam esse daturum illius audaciae, si armis disces-
serit, eique sese esse concessurum Gallias, ut hic imperet hisque
8 finibus contineatur. Qui cum moderate neutiquam sentiret, non
accepit condiciones Constantii haud graves sed bellum praetulit;
9 eoque celerius hunc aggressus est, quod Silvanus, unus de eius
tribunis, cum multis militibus gravis armaturae ab eo ad Con-
10 stantium defecerat. Qui cum iam propius ad se accessissent et
castra posuissent, tum Constantius milites verbis factis incitabat
ad virtutem, tum Magnentius suos adhortabatur, ut viros se
11 praestarent fidos bonosque, multa pollicitus. Instructam autem
cum haberent aciem, maximam diei partem nihil egerunt, cum
12 nullus hostium aciem aggrederetur. Sed Magnentius etiam prae-
stigiis usus est; maga enim quaedam monuit, ut virginem im-
molaret eiusque sanguinem vino mistum militibus degustandum
daret, interim ab illa carminibus recitatis quibusdam daemonum-

καὶ οἴνῳ τὸ ταύτης αἷμα προσμίξαι καὶ δοῦναι τοῖς στρατιώταις
αὐτοῦ ἀπογεύσασθαι, ἐπὶ τούτοις ἐκείνης ἐπῳδὰς εἰπούσης τινὰς P II 17 A
καὶ δαιμόνων ἐπικαλουμένης ἐπικουρίαν. ἄρτι δὲ τῆς ἡμέρας 13
κλινάσης ἀλλήλοις συνερράγησαν τὰ στρατεύματα, καὶ πολλὰς
τῆς μάχης σχούσης μεταβολὰς τέλος ἡ νίκη τῷ Κωνσταντίῳ
ἐπεμειδίασε, καὶ μέχρι βαθείας νυκτὸς συνεκόπτοντο οἱ τοῦ
Μαγνεντίου καὶ ἀπώλλυντο· οὕτω δὲ τῆς τοῦ πολέμου ῥοπῆς 14
τῷ τυράννῳ συνενεχθείσης, εἰς φυγὴν ἐκεῖνος ἀπεῖδεν. ἵνα δὲ 15
III 198 μὴ τοῖς βασιλικοῖς παρασήμοις φεύγων γνωρίζοιτο, ἀποτίθεται
ταῦτα καὶ ἰδιωτικὴν ἀναλαμβάνει στολὴν καὶ τῷ βασιλείῳ ἵππῳ
τὰ παράσημα ἐπιθέμενος ἄνετον ἀφῆκε τρέχειν αὐτόν, ἵνα νο-
μίζοιτο πρὸς τῶν ὁρώντων τὸν ἵππον θέοντα τοῦ ἐπιβάτου
χωρὶς ἀνῃρημένος αὐτὸς καὶ μὴ καταδιώκοιτο πρός τινων. ὁ 16
μὲν οὖν οὕτω διέδρα· ἕωθεν δὲ ὁ Κωνστάντιος ἐπί τινος ἀνα- B
βὰς λόφου καὶ τὴν παρακειμένην πεδιάδα, ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν
παραρρέοντα ποταμὸν νεκρῶν ἰδὼν γέμοντα, εἰς φανερὰ κατή-
νεκτο δάκρυα, οὐ μᾶλλον διὰ τὴν νίκην ἡδόμενος ὅσον διὰ
τὸν τῶν πεσόντων δακνόμενος ὄλεθρον. λέγονται γὰρ ἐκ μὲν 17

7 *ὅτι ἡττηθεὶς ὁ Μαγνέντιος ἔφυγεν* CE

2 *αὐτὸ* Dwp *τινας εἰπούσης* Owp 3 inter *δαιμόνων* | et *ἐπικαλουμένης* quattuor fere litterae sunt erasae in C 4 *κλινούσης* Owp *συνερράγησαν ἀλλήλοις* Owp 6. 7 *οἱ τοῦ μαγν. συνεκόπτοντο* Owp 7 *ἀπώλυντο* A, *ἀπώλλυντο* Rwp, *ἀπόλυντο* D, corr. Dw *οὕτω* ARwp, *οὔπω* C 12 *τὸν ἵππον* Rwp*Di*, *τῶν ἵππων* A *θέοντα* post *ὁρώντων* E 16 *παρρέοντα* E 18 *λέγεται* Dwp

que implorata ope. Iam die inclinato inter se congressi sunt 13
exercitus et, cum diu pugna stetisset anceps, tandem victoria
Constantio arrisit, ad multam noctem concisis militibus Magnentii
ac profligatis; ita autem cum bello decretum esset, tyrannus in 14
fugam se dedit. Ne vero fugiens ex regiis insignibus cognosce- 15
retur, his depositis privatam sumit vestem et equum suum regium insignibus impositis solutum dimisit ad fugam, ut ipse ab iis, qui vidissent equum currentem sessore vacuum, putaretur
sublatus esse neque a persequentibus vexaretur. Ille igitur ita 16
effugit; mane vero Constantius quodam ascenso tumulo cum adiacentem planitiem tum praeterfluentem fluvium corporibus conspicatus plenum manifestas effudit lacrimas non tam de victoria laetatus quam caesorum morsus exitio. Dicuntur enim de 17
illius militibus, qui omnino erant octoginta milium, ad triginta milia cecidisse, de Magnentii, qui erant sex et triginta milium,

τῶν ἐκείνου περὶ τριάκοντα πεσεῖν χιλιάδας, ἁπασῶν ἀριθμου-
μένων εἰς ὀγδοήκοντα, ἐκ δὲ τῶν Μαγνεντίου τριάκοντα καὶ
ἓξ οὐσῶν χιλιάδων διαφθαρῆναι τὰς εἴκοσι πρὸς ταῖς τέσσαρσιν.
18 αὐτίκα τοίνυν τοὺς μὲν ἀνῃρημένους τῶν πεσόντων ταφῆς ἀξιω-
θῆναι πάντας ἐκέλευσε, μὴ διακρινομένων τῶν οἰκείων ἢ τῶν
πολεμίων, τοὺς δ' ἔτι ἐμπνέοντας ἐπιμελείας τυχεῖν καὶ ἰατρι-
κῆς θεραπείας.
C 19 Διαδρὰς δέ, ὡς εἴρηται, Μαγνέντιος τούς τε περισωθέν-
τας ἐκ τῶν οἰκείων ἤθροιζε καὶ ἄλλους συνέλεγε καὶ αὖθις
20 ἐπαναλαμβάνειν ἑαυτὸν ἐπειρᾶτο. ἔστειλε δὲ καὶ πρὸς τὸν Κων-
στάντιον συγκλητικόν τινα πρεσβεύσοντα, ὃν ὁ Κωνστάντιος
οἰηθεὶς τῷ τῆς πρεσβείας ὀνόματι κατασκοπήσοντα καὶ τὰ κατ'
21 αὐτὸν περιεργασόμενον, περιώρισεν. ὁ δὲ Μαγνέντιος ἐπισκό-
ποις αὖθις εἰς πρεσβείαν ἐχρήσατο, συγγνωμονηθῆναι ζητῶν,
22 ἵν' ἐν στρατιώτου μοίρᾳ τῷ βασιλεῖ συστρατεύοιτο. ἀλλ' οὐδὲν
πρὸς τὴν πρεσβείαν ταύτην ἀνταπεκρίνατο ὁ Κωνστάντιος, ἀφῆκε
23 δὲ τοὺς πρέσβεις ἀπράκτους ἀπελθεῖν. κἀκεῖνος ἀπῄει κινήσας D II

1 χαλεπὸν πάθος ἡ πλεονεξία E 8 ὅτι καὶ αὖθις πρὸς πόλεμον ὁ Μαγνέντιος ἡτοιμάζετο C

1 χιλιάδες BEwp ἀριθμῷ οὐ μένων D, corr. Dw 3 ταῖς in D ita est exaratum, ut videatur notatum esse lineola infra apposita; ideo add. Dw in marg. iterum ταῖς τέσσαρσιν RwpDi, τέσσαρσι A, v. ad XIII 1, 5 4 μὲν om. D 8 ὁ ante μαγνέντιος add. Rwp 9 ἤθριζε Dw, corr. p 10 πρὸς ante ἑαυτὸν add. E 11 πρεσβεύσοντα AR, πρεσβεύσοντ[α] D, inde perperam πρεσβεύσαντα wp 12 κατασκοπήσαντα D, corr. Dw post κατασκ. add. ἥκειν RwpDi 13 περὶ ἐργασόμενον A, περιεργαζόμενον D, corr. Dw 15 στρατεύοιτο E 17 ἐπανελθεῖν Owp

18 periisse quattuor et viginti milia. Illico igitur interfectos qui-
dem sepulcro dignari cunctos iussit sive suos sive hostes, adhuc
spirantes autem curae participes fieri ac diligentiae medicorum.
19 Elapsus, ut dictum est, Magnentius et salvos suos colligebat
20 et alios conquirebat et denuo recuperare vires conabatur. At-
que misit etiam ad Constantium senatorem quendam legatum,
quem Constantius ratus legationis nomine exploraturum suisque
21 rebus se immisturum expulit. At Magnentius episcopis rursus
legatis missis veniam impetrare studuit, ut pro milite sub eo
22 rege militaret. Neque vero quicquam legationi huic respondit
23 Constantius, sed dimisit legatos, ut re infecta redirent. Tum ille
abiit moto exercitu multis, qui sub Magnentio meruerunt, defi-

τὸ στράτευμα, καὶ πολλοὶ τῶν ὑπὸ Μαγνέντιον αὐτῷ προσήεσαν
ἑαυτούς τε καὶ τὰ φρούρια ἐγχειρίζοντες. Μαγνέντιος δὲ ἀπο- 24 D
γνοὺς τοῦ συγγνώμης τυχεῖν πρὸς πόλεμον ἡτοιμάζετο καὶ ἐν
Γαλλίαις διάγων πλήθη συνήθροιζεν. ἵνα δὲ φροντίσι περι- 25
βάλῃ τὸν αὐτοκράτορα καὶ ἐξ ἑαυτοῦ ἀντιπερισπάσῃ πρὸς ἕτερα,
ἔπεμψέ τινα τῶν ἑαυτῷ οἰκείων εἰς Ἀντιόχειαν, ἀναιρήσοντα
τὸν Γάλλον. καὶ ὁ πεμφθεὶς διὰ τὸ ἀνύποπτον εἰς καλύβην 26 W III 16
τινὸς κατέλυσε γραὸς παρὰ τῷ Ὀρόντῃ ποταμῷ πεπηγμένην
(ὃς Ὀφίτης πρῴην καλούμενος, ὥς τινες ἱστοροῦσιν, Ὀρόντης
ἐπεκλήθη μετέπειτα, τοῦ υἱοῦ Καμβύσου τοῦ Περσῶν βασιλέως
εἰς αὐτὸν ἐμπεσόντος, καλουμένου Ὀρόντου) — ἤδη γοῦν παρὰ 27
τοῦ Μαγνεντίου σταλεὶς τὴν κατὰ τοῦ Γάλλου ἐξαρτύσας ἐπι-
βουλὴν καὶ πολλοὺς τῶν ἐκεῖ προσποιησάμενος ὁπλιτῶν, ἑσπέ-
ρας παρὰ τῇ τῆς γραὸς καλύβῃ τῶν συνιστόρων τισὶ συνδειπνῶν
ἀδεέστερον αὐτοῖς ὡμίλει περὶ ὧν ἐβουλεύοντο, καταφρονῶν P II 18 A
τῆς γραὸς ὡς ἀπράγμονος καὶ μηδὲ συνιείσης διὰ τὸ γῆρας
τῶν λεγομένων. ἡ δὲ φύσεως, ὡς ἔοικεν, ἐντρεχεστέρας τυγ- 28

4 ὅτι ἐπεβούλευσεν ὁ Μαγνέντιος τῷ Γάλλῳ CE 9 περὶ τοῦ Ὀρόντου ποταμοῦ C, περὶ ποταμοῦ τοῦ Ὀρόντου E 13 ὅπως ἐγνώσθη ἡ κατὰ (τοῦ add. E) Γάλλου ἐπιβουλή CE

1 μαγνεντίου D 3 ante τοῦ add. τὸ D$_w$, om. AR 4 περιβάλλῃ E, βάλη D, corr. D$_w$ 6 ἑαυτοῦ B^{s}Dwp, corr. D$_w$ 7 τὸν om. Rwp 8 ὀ^{τ}ρρόν D, ὀρρόντῃ wp, v. vs. 9. 11 9 ὀφίτης D ὀρόντης R*Di*, ὀρρόντης A (non vs. 8) Dwp, v. XVI 26, 9. XVIII 23, 18 10 ἐκλήθη E 11 ὀρόντου R*Di*, ὀρρόντου ADwp ὁ ante παρὰ add. CDwp*Di* 13 προσποιησόμενος C 16 μὴ δὲ A(R)wp, μὴ C 17 ἡ δὲ — p. 44, 1 λεγομένων om. B τυχοῦσα E

cientibus ac semet ipsos et castella committentibus. Magnentius 24
autem, cum desperasset de venia impetranda, bellum parabat
et in Galliis copias colligebat. Ut autem sollicitudinibus afficeret 25
imperatorem et a se ipso averteret ad alia, misit quendam de
suis familiaribus Antiochiam, qui interficeret Gallum. Is, ne su- 26
spicionem moveret, in tugurio cuiusdam deversatus est anus apud
Orontem fluvium constructo (qui Ophites olim dictus, ut nonnulli
ferunt, Orontes nominatus est posthac, quod filius Cambysis Per-
sarum regis in eum inciderat, cui nomen erat Oronti) — a Ma- 27
gnentio igitur missus, contra Gallum paratis insidiis multisque
qui ibi erant conciliatis legionariis vesperi prope anus tugurium
una cum nonnullis consciis cenans liberius cum iis colloquebatur
de consiliis, contempta anu utpote remota a negotiis publicis ac
ne intellegente quidem prae senectute quae dicerentur. At illa 28
ingenio, ut apparet, praedita callidiore, quamvis videretur verba

χάνουσα ἐῴκει μὲν μηδ' ἀκούειν τῶν λεγομένων, πάντα δὲ
29 συνετήρει καθ' ἑαυτήν. καὶ ἐπεὶ ὁ ξένος αὐτῆς οἰνωθεὶς ὕπνωσεν, ἐκείνη λάθρᾳ τῆς καλύβης ὑπεξελθοῦσα παρὰ τὴν πόλιν
30 ἀφίκετο καὶ πάντα καταγγέλλει τῷ Καίσαρι. παρ' οὗ σταλέντες τινὲς συνέσχον αὐτοῦ τὸν ἐπίβουλον, ὃς ἐν ἀνάγκῃ κατα-
31 στὰς τὸ ἅπαν δρᾶμα ἐξέφηνε. καὶ οὕτω τὴν ἐπιβουλὴν ὁ Γάλλος διέφυγεν, ἐκεῖνον κολάσας καὶ τοὺς ἐκείνῳ συνίστορας.

B 9 Τούτων οὕτω συμβεβηκότων ὁ Μαγνέντιος αὖθις πρὸς μάχην ηὐτρέπιστο καὶ συμβαλὼν τοῖς τοῦ Κωνσταντίου ἡττᾶται D II.
2 καὶ φεύγει. οἱ γοῦν αὐτῷ συμφυγόντες στρατιῶται, ἐπεὶ μηδαμόθεν ἑώρων αὐτοῖς σωτηρίας ἐλπίδα περιλιπῆ, καὶ μάταιον κρίναντες κινδυνεύειν ὑπὲρ ἀπεγνωσμένου ἀνδρός, ἐκδοῦναι
3 αὐτὸν τῷ βασιλεῖ ἐβουλεύσαντο. καὶ περιστάντες τὴν οἰκίαν, ἔνθα κατέκειτο, ἐν σχήματι φρουρῶν ἐφρούρουν αὐτόν, ἵνα μὴ
4 λάθῃ σφᾶς ἐκφυγών. ὡς δ' ἔγνω τὴν αὐτῶν διάνοιαν ὁ Μαγνέντιος καὶ ἐν ἀφύκτοις ἑαυτὸν περιειλημμένον, ἐξ ἀπονοίας μεμηνότος ἔργον, ὥς λόγος, εἰργάσατο, τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ πάντας συγγενεῖς τε καὶ φίλους ἀνῃρηκώς· εἶτα καὶ Δισιδερίῳ τῷ

8 ὅτι καὶ αὖθις (ἄκων E) ἡττήθη ὁ Μαγνέντιος καὶ ἑαυτὸν διεχρήσατο CE 18 ὅτι μόναρχος ὁ Κωνστάντιος κατέστη CE, καὶ ὁλοκλήρου τῆς ἀρχῆς γέγονεν ἐγκρατής C

3 περὶ D, corr. D_w 5 ἐν om. B_1 6 δράμα ARwp, corr. *Di* ὁ om. E 7 post ἐκεῖνον add. τε C ἐκείνου Owp, v. XIII 6, 2 11 καὶ om. Owp 14 κατέκειτο A, κατήγετο Rwp 15 διαλάθη sed δια ut falsum notatum D δ' ἔγνω ARwp, ἔγνω D (add. δὲ D_w), δὲ omisso ἔγνω *Di* 16 περιειληημένον (sic) A post ἀφύκτοις add. ἔγνω Rwp*Di* 18 τε om. Dwp

29 ne audire quidem, omnia memoria tenebat cumque hospes vino gravis obdormisset, clam e tugurio egressa ad urbem venit et
30 omnia nuntiat Caesari. A quo missi nonnulli ceperunt insidia-
31 torem, qui tormentis adductus totam fabulam enuntiavit. Atque ita insidiis evitatis Gallus illum punivit illiusque conscios.

9. His rebus ita gestis Magnentius denuo pugna parata
2 congressus cum militibus Constantii vincitur et fugit. Sed milites, fugae socii, cum nulla ex parte viderent sibi salutis spem relinqui, supervacaneum rati pericula subire pro desperato ho-
3 mine, tradere eum regi constituerunt. Itaque cum circumstetissent domum, ubi iacebat, modo custodiarum custodiebant eum,
4 ne clam se effugeret. Magnentius autem, cum perspexisset eorum consilium nec esset ignarus angustiis inevitabilibus se undique teneri, desperatione incitatus hominis furiosi facinus, ut ferunt, fecit, quos secum habebat omnibus cognatis et amicis interfectis;

ἀδελφῷ πληγὰς πολλὰς διὰ ξίφους ἐπήνεγκεν, οὐ μέντοι τις C
αὐτῶν θανάσιμος ἦν. καὶ ταῦτα πράξας καὶ ἑαυτὸν ἀνεῖλεν, 5
ἵνα μὴ παραδοθῇ πρὸς τῶν αὐτὸν φυλασσόντων Κωνσταντίῳ
τῷ αὐτοκράτορι καὶ χρονιώτερον κολασθῇ. καὶ Δεκέντιος δὲ 6
ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ὃν προεχειρίσατο Καίσαρα, ἐν Γαλλίαις ὢν
καὶ πρὸς τὸν ἀδελφὸν ἑτοιμαζόμενος ἀφίξεσθαι σύμμαχος, ὡς
τὸν ἐκείνου ἐπύθετο ὄλεθρον, ἀπογνοὺς ἀγχόνῃ ἐχρήσατο. ὁ 7
δὲ παρὰ τοῦ Μαγνεντίου πληγὰς δεξάμενος ἐκείνου ὁμαίμων
ὁ Δισιδέριος, τὸν θάνατον ἐκφυγὼν καὶ ἀναρρωσθεὶς ἀπὸ τῶν
πληγῶν, τῷ Κωνσταντίῳ προσῆλθεν ἐθελοντής. οὕτω δὲ τῆς 8
τοῦ Μαγνεντίου τυραννίδος διαλυθείσης, ὅσα ἐκεῖνος κατεῖχε, D
καὶ ταῦτα ὑπὸ τὸν Κωνστάντιον γέγονε, καὶ ὁλοκλήρου τῆς
πατρικῆς ἀρχῆς μόνος γέγονεν ἐγκρατής.
Τὰ μὲν οὖν ἑσπέρια εἰρήνην ἦγον ἐντεῦθεν· τὰ δὲ τῆς 9
ἑῴας ἐταράττετο μοίρας. ὁ Γάλλος γὰρ τῷ εὐτυχήματι ἐπαρ- 10
θείς, ἐπεὶ ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐγένετο, βαρὺς τοῖς ὑπ' αὐτὸν προσε-
φέρετο, κακουμένοις πολυειδῶς πρὸς αὐτοῦ, ἔχοντος καὶ τὴν
III 201 ὁμόζυγα πρὸς τοῦτο αὐτὸν ἐρεθίζουσαν. δείσας οὖν ὁ Κων- 11

15 *ὅπως ὁ Γάλλος ὑπερεφρόνησε καὶ τοὺς συγκλητικοὺς ἀνεῖλεν ἄνδρας, καὶ αὐτὸς τῆς τοῦ Καίσαρος ἀξίας ἐξέπεσε καὶ τῆς ζωῆς ἐστερήθη ἀναιρεθείς* C *ἀναίρεσις Γάλλου* E

1 *πολλὰς πληγὰς* DEwp 12 *τὸν* Dw, *τῶν* D 16 ante *βαρὺς* add. *καὶ* B 17 *ἔχων* D 18 *ὁμόζυγον* DEwp

tum etiam Desiderio fratri vulnera multa gladio inflixit, nullo
tamen de iis mortifero. Quibus rebus factis et ipse mortem sibi 5
conscivit, ne traderetur ab iis qui se custodirent imperatori Con-
stantio ac longiore poena afficeretur. Decentius autem frater 6
eius, quem praedicaverat Caesarem, cum in Galliis ad fratrem
pararet proficisci socius, illius cognito interitu desperatus laqueo
vitam finivit. Desiderius autem, illius frater, a Magnentio vul- 7
neribus acceptis cum mortem effugisset et convaluisset de vul-
neribus, ad Constantium transiit sua sponte. Sic Magnentii 8
tyrannide deleta quaecunque ille occupaverat, ea quoque in
Constantii potestatem venerunt, ita ut integro paterno imperio
solus potiretur.
Inde pacatus erat occidens; sed partes orientis turbabantur. 9
Gallus enim rebus secundis elatus cum Antiochiam venisset, 10
aspere suos tractabat multis modis vexatos, quia etiam a coniuge
ad hanc rem incitabatur. Veritus igitur Constantius, ne sollici- 11
tarentur ad defectionem homines ab illo vexati atque intestinum
bellum sibi esset gerendum, Domitianum, virum illustrem et

*στάντιος μὴ κινηθεῖεν εἰς ἀποστασίαν οἱ ὑπ' ἐκείνου κακού-
μενοι καὶ ἐμφυλίου πολέμου δεήσῃ αὐτῷ, Δομιτιανόν, ἄνδρα
ἐπιφανῆ τε καὶ γηραιόν, ἔπαρχον πραιτωρίων, προχειρισάμενος
εἰς Ἀντιόχειαν ἔστειλεν, ἐντειλάμενος τῷ ἀνδρὶ ἐν ἀπορρήτοις
εὐφυῶς πως τὸν Γάλλον ὑπελθεῖν καὶ πεῖσαι ἀφίξεσθαι πρὸς*
P II 19 A 12 *αὐτόν. ὁ δὲ εἰς Ἀντιόχειαν παραγεγονὼς καὶ πάνυ ἀδεξίως
τὸ πρᾶγμα μετεχειρίσατο, ἀναφανδὸν ἐπιτάξας τῷ Καίσαρι πο-
ρεύεσθαι πρὸς τὸν αὐτοκράτορα καὶ ἀπειλήσας, εἰ μὴ πείθοιτο,*
W III 17 13 *τὰς σιτήσεις τῶν ὑπ' αὐτὸν ἐπισχεῖν. τούτοις εἰς θυμὸν ἐκεῖ-
νος παροξυνθείς, καὶ ἄλλως εὐκίνητος ὢν πρὸς ὀργήν, συνέσχε*
14 *τὸν ἔπαρχον καὶ φρουροὺς αὐτῷ στρατιώτας ἐπέστησε. Μον-
τίου δὲ τοῦ κοιαίστωρος αἰτιωμένου τὴν πρᾶξιν καὶ εἰς σαφῆ
τυραννίδα ταύτην ἀνάγεσθαι λέγοντος, ἔτι χαλεπήνας ὁ Καῖσαρ,
ἀλλὰ καὶ πρὸς τῆς γυναικὸς ἐξαφθεὶς εἰς ὀργὴν ὡς καταφρο-
νούμενος, καὶ αὐτὸν ὑπὸ δεσμοῖς ἐποιήσατο τὸν κοιαίστωρα*
15 *καὶ τοῖς στρατιώταις καὶ ἄμφω παρέδωκεν. οἱ δὲ ἄμφω τὼ*
B *ἄνδρε συνδήσαντες ἔσυραν διὰ τῆς ἀγορᾶς καὶ ᾐκίσαντο καὶ
τέλος ἐνέβαλον εἰς τὸν ποταμὸν καὶ διέφθειραν.*

16 *Ταῦτα μαθὼν ὁ Κωνστάντιος ἔπεμψε τοὺς ἄξοντας τὸν*

1 *εἰ* post *μὴ* coniectura add. *Di* 2 *καὶ* ante *ἐμφυλίου* add. Rwp, om. A*Di* *δεήσοι* vel *δεήσαι* Dw *δομετιανόν* CDEwp 3 *τῶν* ante *πραιτωρίων* add. Dwp, sed v. ad XIII 10, 22 5 *πῶς* Awp, *πως* O*Di*, *πρὸς* E 7 *καὶ σαρι* D 9 *αὐτὸν* Rwp*Di*, *αὐτῶν* A, v. ad XIII 10, 11 *εἰς θυμὸν* om. D 10 post *ἄλλως* add. *ὡς* E *κατέσχε* Owp 12 *κοιαίστορος* Dwp, v. vs. 15 13 *ταύτην* init. vers. om. E 14 *εἰς ὀργὴν ἐξαφθεὶς* Rwp *καταφρουνούμενος* D, corr. Dw 15 *κοιαίστορα* Dwp 16 post *δὲ* add. *καὶ* E 18 *ἐνέβαλον* Rwp*Di*, *ἐνέβαλλον* A 19 *ἄξοντας* AR, *ἕλξοντας* Dwp *τὸν* om. B

senem, praefectum praetorio, elegit et Antiochiam misit iussum opportuna quadam ratione Gallum secreto adire eique persua-
12 dere, ut veniret ad se. Qui cum Antiochiam venisset, vel imperitissime rem egit, aperte iusso Caesare proficisci ad imperatorem ac minatus, nisi obtemperaret, se commeatu eos, quibus
13 ille imperaret, interclusurum. Is, per se facile praeceps ad rabiem, his rebus ad iram incitatus cepit praefectum militibusque
14 ad custodiendum tradidit. Cum autem Montius quaestor crimini daret rem ac manifestae tyrannidis hunc esse fontem diceret, iratus Caesar atque insuper ab uxore inflammatus ad iram, quasi sperneretur, ipsum quoque in vincula coniecit quaestorem et
15 militibus ambos tradidit. Qui cum ambos illos viros vinxissent, tractos per forum et cruciatos denique iniecerunt in fluvium et interfecerunt.
16 Quibus rebus cognitis Constantius misit, qui ducerent Gal-

Γάλλον ὡς ἑαυτόν. ὁ δὲ τὴν γυναῖκα προέπεμψεν ἐξευμενι- 17
σομένην τὸν ἀδελφόν· ἣν ὁδοιποροῦσαν ἔτι τὸ τέλος ἐκ νόσου
κατέλαβε τῆς ζωῆς. γνοὺς οὖν τὸν τῆς ἀδελφῆς ὁ Κωνστάν- 18
τιος θάνατον αὐτίκα στείλας γυμνοῖ τὸν Γάλλον τοῦ ἀξιώματος
καὶ ὑπερόριον τίθησιν. εἶτα στέλλει καὶ τοὺς αὐτὸν ἀναιρήσον- 19
τας, παρὰ τῶν περὶ αὐτὸν πρὸς τοῦτο ἐρεθισθείς. μεταμελη- 20
III 202 θεὶς δ' αὖθις ἑτέρους στέλλει τοὺς εἴρξοντας τὴν ἀναίρεσιν·
οὓς ἀνέπεισαν οἱ τῷ Γάλλῳ ἐχθραίνοντες, καὶ μᾶλλον ὁ εὐ-
νοῦχος Εὐσέβιος, τὴν τοῦ πραιποσίτου διέπων ἀρχὴν καὶ μέγα C
παρὰ τῷ Κωνσταντίῳ δυνάμενος, μὴ πρότερον ἀπαγγεῖλαι τοῖς
τὸν Γάλλον ἐνταλθεῖσι κτανεῖν τὴν βασιλικὴν μεταμέλειαν πρὶν
ἂν γνοῖεν ἀνῃρημένον τὸν ἄνθρωπον.

Ὁ μὲν οὖν ἀνῄρητο· τῶν πέραν δὲ τοῦ Ῥήνου βαρβάρων 21
ταῖς Γαλλίαις ἐπικειμένων, ἐκπέμπεται Σιλβανὸς ἀνακόψων αὐ-
τῶν τὰς ὁρμάς, ἀνὴρ στρατηγικώτατος καὶ ἄριστος τὰ πολέμια.
διαβολαῖς δὲ κατ' αὐτοῦ πιστεύσας ὁ βασιλεύς (εἶχε γὰρ ἐπι- 22
κλινεῖς τὰς ἀκοὰς πρὸς διαβολάς) ἐβυσσοδόμευε δεινὰ κατὰ τοῦ
ἀνδρός. ὃ γνοὺς ἐκεῖνος πρὸς ἀποστασίαν ἀπέκλινε καὶ σχῆμα 23

18 *ἀποστασία Σιλβανοῦ καὶ ἀναίρεσις* CE

1 *ὡς* AR, *εἰς* BsDwp 3. 4 *θάνατον* post *ἀδελφῆς* C 5 *περιόριον* B 6 *αὐτῶν* D, corr Dw *πρὸς* AR, *ἐπὶ* E, *εἰς* Dwp*Di*, v. XIII 10, 16 9 *πραιπωσίτου* (sic) A *μεγάλα* Owp*Di* 10 *κωνσταντίνω* E 11. 12 *πριν ἢ ἂν* Dwp 13 *ῥηνοῦ* Dwp 14. 15 *αὐτῶν τὰς* ARwp, *τὰς τούτων* E 15 *στρατηγκώτατος* D, corr. Dw 16 *δὲ* om. C 17 *ἀκοὰς πρὸς* om. C *ἐβυσοδόμευε* D, corr. Dw

lum ad se. Sed ille uxorem praemisit, quae benevolum redderet 17
fratrem; ea vero in itinere morbo periit. Cognita igitur sororis 18
morte Constantius illico mittit et Gallum dignitate privatum ex
civitate exterminat. Tum mittit etiam qui eum tollerent, ab iis 19
quos circum se habebat ad hanc rem incitatus. Cuius rei cum 20
eum paenituisset, rursus alios mittit, qui impedirent eius necem;
quibus persuaserunt Galli inimici ac potius Eusebius eunuchus,
qui praepositi fungebatur munere multumque apud Constantium
valebat, ne ante nuntiarent iis, qui Gallum interficere iussi erant,
regem paenitere quam cognossent sublatum esse hominem.

Ille igitur ita interfectus est; cum autem transrhenani bar- 21
bari Gallias vexarent, mittitur Silvanus, ut reprimeret eorum im-
petus, vir rei militaris peritissimus et optimus imperator. Ca- 22
lumniis autem contra eum dictis cum fidem tribuisset rex (erat
enim pronis auribus ad calumnias), clandestinis consiliis operam
dedit contra hunc hominem. Qua re cognita ille ad defectio- 23
nem avertit et habitum Caesaris sibi induit; neque tamen diu-

Καίσαρος ἑαυτῷ περιέθετο· οὐκ ἐπὶ μακρὸν δὲ τῇ ἀποστασίᾳ
D 24 ἐχρήσατο. σταλεὶς γὰρ Οὐρσικῖνος ἐκεῖ καὶ χρήμασι τῶν ἐκεί-
νου στρατιωτῶν τινας ὑποφθείρας, δι' ἐκείνων ἀνεῖλε τὸν Σιλ-
βανὸν καὶ τὴν ἀποστασίαν κατέπαυσε.

25 Τῷ μέντοι Κωνσταντίῳ ἀναζευγνύντι ἀπὸ τῶν ἑσπερίων
καὶ ἐπανιόντι πρὸς τὸ Βυζάντιον ἐκ τῶν Περσῶν πρέσβεις περὶ
τὸ Σίρμιον συνηντήκασιν, ἐσταλμένοι παρὰ Σαπώρου, ἀπαι-
τοῦντος ἀποδοθῆναι Πέρσαις τὴν Μεσοποταμίαν καὶ Ἀρμενίαν,
26 ἵν' οὕτω παύσαιντο Ῥωμαίοις μαχόμενοι· ταύτας γὰρ τὰς χώρας
27 ἀνέκαθεν ἐκ προγόνων αὐτοῖς διαφέρειν· εἰ δ' οὐ πείθοιτο,
δηλοῦντος τῷ αὐτοκράτορι ὑπὸ τῷ Ἄρει δικαστῇ ποιήσασθαι
28 τὴν τῆς ὑποθέσεως ζήτησιν. πρὸς ταῦτα ἀνταπέστειλεν αὐτῷ
ὁ Κωνστάντιος θαυμάζειν, εἰ ἐπελάθετο, ὅτι Πέρσαι Μακεδόσιν
P II 20 A ἐδούλευσαν καὶ ὅτι Μακεδόνων Ῥωμαίοις ὑποταγέντων καὶ οἱ
29 ἐκείνοις δουλεύοντες ὑπήκοοι Ῥωμαίοις ἐγένοντο. τούτοις ὁ
Σαπώρης παροξυνθεὶς πρὸς πόλεμον ἀπεῖδε. καὶ αὖθις εἰς D III 20
30 πολιορκίαν κατέστη Νισίβεως. ὡς δ' οὐδὲν ἐπέραινε κατ' αὐ-
31 τῆς, ἀπέστη καὶ ἑτέρων ἀπεπειρᾶτο. ὡς δὲ κἀκείνων ἀπε-
κρούσθη, εἰς Ἄμιδαν κατηντήκει καὶ ταύτης ἐκράτησε.

5 *ὅσα ὁ Σαπώρης τῷ Κωνσταντίῳ ἐπέστειλε* (*ἀπέστειλεν* E) *καὶ ὅσα ὁ Κωνστάντιος αὖθις ἐκείνῳ* CE

1 *μακρὰν* E, v. ad XVIII 22, 17 2 *οὐρσικίνος* (sic) A 7 *τὸ* Dw, *τὸν* D *ἀπεσταλμένοι* CDw 10 *πείθοιο* CDw 12 *ἀντάπέστειλεν* A, *ἀνταπέστειλεν* DE, *ἀντεπέστειλεν* R*Di*, v. XIV 7, 20. 17, 6. XV 28, 37

24 turna erat defectio. Illo enim missus Ursicinus per nonnullos de illius militibus pecunia corruptos sustulit Silvanum et defectionem sedavit.
25 Constantio tamen redeunti ex occidente Byzantium versus Persarum legati prope Sirmium occurrerunt missi a Sapore postulante, ut redderetur Persis Mesopotamia et Armenia, ut ita
26 desisterent ipsi cum Romanis bella gerere; has enim terras an-
27 tiquitus inde a maioribus ad se pertinere; si vero non obsequeretur, Saporem significare imperatori Martis arbitrio se per-
28 missurum esse rei quaestionem. Inde legatos vicissim misit ei Constantius se admiratione teneri, si oblitus esset Persas Macedonibus servisse et Macedonibus Romanis subactis illorum ser-
29 vos quoque subiectos Romanis factos esse. His rebus Sapor inflammatus ad bellum animum attendit. Denuo ad Nisibim ob-
30 sidendam sese convertit. Cum autem nihil proficeret contra hanc
31 urbem, abiit aliasque urbes tentabat. Sed ab illis quoque repulsus Amidam profectus est eamque cepit.

Κωνστάντιος δὲ μὴ οἷός τε ὢν τὴν ὅλην διευθύνειν μόνος 10
ἀρχήν, τοσαύτην οὖσαν ὡς ἐξ ἄκρων σχεδὸν περάτων γῆς εἰς
ἄκρα πέρατα καταντᾶν, ἐξ Ἀθηνῶν τὸν τοῦ Γάλλου ὁμαίμονα
τὸν Ἰουλιανὸν μετακαλεσάμενος Καίσαρά τε ἀνεῖπε καὶ Ἑλένην
αὐτῷ τὴν οἰκείαν συνῴκισεν ἀδελφήν. λέγεται δὲ τῇ μητρὶ 2 B
αὐτοῦ κυούσῃ αὐτὸν ἐνύπνιον γενέσθαι καὶ δόξαι τὸν Ἀχιλλέα
τεκεῖν. ἡ δὲ διυπνισθεῖσα καὶ τὸ ὄναρ διηγουμένη τῷ ἀνδρὶ 3
ἔτεκε τοῦτον μήτ᾽ ὠδίνων σχεδὸν ἐπ᾽ αὐτῷ πειραθεῖσα καὶ W III 18
τεκοῦσα πρὶν ἢ γνοίη ὡς μέλλει τίκτειν. ἐντεῦθεν μεγάλας ἐπ᾽ 4
αὐτῷ ἐσχηκότες ἐλπίδας οἱ τούτου γονεῖς Εὐσεβίῳ τῷ Νικο-
μηδείας αὐτὸν παραδεδώκασι παρ᾽ αὐτοῦ μυηθησόμενον τὴν
θείαν γραφήν. Καίσαρα δὲ τοῦτον ἀναγορεύσας ὁ αὐτοκράτωρ 5
Κωνστάντιος εἰς Γαλλίας ἐξέπεμψε μετ᾽ ὀλίγων πάνυ στρατιω-
τῶν, ὡς ὑπόνοιαν ἐντεῦθεν ἐγγίνεσθαι ὅτι οὐ κοινωνὸν τῆς 6
ἀρχῆς ὁ Κωνστάντιος εἵλετο τὸν Ἰουλιανόν, ἀλλ᾽ εἰς ἐπιβουλῆς

1 *ὅτι Καίσαρα τὸν Ἰουλιανὸν ἀνεῖπε Κωνστάντιος* (*ἀνεῖπεν ὁ κ.* E) *καὶ τὴν ἀδελφὴν Ἑλένην* (*ἐλένην* E, v. ad XIII 1, 2) *αὐτῷ συνέζευξεν* CE

1 *οἷός* (sic) *ὢν* D 1. 2 *διευθύνειν τὴν μόνος τὴν ὅλην ἀρχὴν·* E 2 *τῆς* ante *γῆς* add. R 4 *εἶπε* E *ἑλένην* O^{s}w, *ἐλένην* AE, v. ad XIII 1, 2 6 *ἀνύπνιον* D *δόξε* E *ἀχιλέα* (sic) A 7 *δι᾽ ὑπνισθεῖσα* AD, corr. D$_w$ 8 *μηδ᾽ Di*, sed v. Wineri *Gr. d. neut. Sprachid.* § 55, 7 et Frankii de usu part. *οὐδὲ* et *οὔτε* Rintel. 1833 p. 18 *σχεδὸν ἐπ᾽ αὐτῶ* AR(wp), *ἐν αὐτῶ σχεδὸν* E 9 *πρινὴ* (sic) A *τεκεῖν* E 9. 10 *μεγάλας ἐπ᾽ αὐτῷ* AR, *ἐπ᾽ αὐτῷ μεγάλας* ED$_w$wp 10 *ἐλπίδας* om. D, add. D$_w$ 11 post *παραδεδώκασιν* (sic) add. *ὡς* E 13 *κωνστάντιος* om. C 13. 14 *μετ᾽ ὀλίγων πάνυ στρατιωτῶν εἰς γαλλίας ἐξέπεμψεν* (sic), *ὡς* E 15 *τὸν ἰουλιανὸν ὁ κωνστάντιος εἵλετο* Rwp *ἐπιβουλῆς* ARwp, *ἐπὶ βουλῆς* E

10. Constantius autem, cum non posset totum gubernare
solus imperium tantum, ut ab extremis fere finibus terrae ad
extremos fines pertinens, Athenis Galli fratrem Iulianum arces-
situm Caesarem declaravit, Helena in matrimonium data sorore.
Ferunt matrem eius praegnantem alvo eum continentem in som- 2
nis visam esse Achillem parere. Experrecta ac somnio narrato 3
marito peperit hunc neque doloribus paene vexata et foetu edito,
antequam cognosset se esse parituram. Hinc magna de eo capta 4
spe parentes Eusebio Nicomediae puerum tradiderunt erudien-
dum in sacra scriptura. Quem Caesarem declaratum imperator 5
Constantius in Gallias misit cum paucissimis militibus, ita ut non 6
abesset suspicio, quin non socium imperii Constantius sibi deli-
geret sed ad dissimulandas insidias ei faciendas habitu Caesaris
ornaret, ut ab hostibus periret, quod non haberet vires ad

C αὐτῷ πρόφασιν τὸ σχῆμα περιέβαλε τὸ τοῦ Καίσαρος, ἵν' ὑπὸ
τῶν πολεμίων διαφθαρῇ, μὴ ἔχων δύναμιν πρὸς τὸν κατ' ἐκεί-
7 νων πόλεμον ἀξιόχρεων. ὁ δὲ ἀπελθὼν καὶ ἀγαθῇ τύχῃ χρη-
8 σάμενος συμβάλλει τοῖς πολεμίοις καὶ ἀνελπίστως νικᾷ. καὶ
αὖθις ἑαυτοὺς ἀνακτησαμένων τῶν πολεμίων, προσμίγνυται
αὐτοῖς καὶ τρόπαιον ἵστησι, πολλῶν μὲν ἀναιρεθέντων, πολλῶν
δ' ἀπολομένων ἐν τῷ παραρρέοντι ποταμῷ, καὶ ζωγρηθέντων
9 οὐκ ἐλαττόνων. ὅτε καὶ ἕνδεκα φασὶ χιλιάδας αἰχμαλώτων D III 2
Ῥωμαίων τῶν τῆς αἰχμαλωσίας ἀπολυθῆναι δεσμῶν, ἡττηθέν-
10 των τῶν πολεμίων. εἶτα καὶ Ἀλαμαννοῖς πολεμήσας καὶ κατὰ
τούτων ηὐτύχησε καὶ δεηθέντων αὐτοῦ τῷ ἔθνει ἐσπείσατο,
D λύσαντι τῆς δουλείας τοὺς παρ' αὐτοῖς ὄντας δορυαλώτους Ῥω-
μαίους.

11 Τούτοις οὖν ὁ Καῖσαρ Ἰουλιανὸς ἐπαρθεὶς καὶ ὑπερφρο-
νήσας, ὡς δ' ἔνιοι συνεγράψαντο, ὅτι καὶ δεδιὼς τὸν Κωνστάν-
τιον βασκαίνοντά οἱ διὰ τὰ εὐτυχήματα, μὴ κατὰ τὸν ἀδελφὸν
Γάλλον καὶ αὐτὸν ὑπεξαγάγῃ τοῦ ζῆν, εἰς ἀποστασίαν ἀπεῖδε

3 ὅτι ἐν πολέμοις εὐτύχησεν Ἰουλιανός (ὁ ἰ. E) CE 14 ὅτι ἀπεστάτησεν (ἀπεσκίρτησεν ὁ E) Ἰουλιανὸς καὶ Αὔγουστος ὑπὸ (παρὰ E) τοῦ στρατοῦ ἀνηγορεύθη CE

2 *κατ'* om. E *ἐκεῖνον* D, corr. D_w 7 *ἀπολλομένων* AE, *ἀπολομένων* B (sed *ομέ* in rasura spatiosiore) CD_wwp, *ἀπολλυμένων* D 8 *ὅτε* RswpDi, *ὅτι* A 8. 9 *ῥωμαίων αἰχμαλώτων* E 9 *ῥωμαίοις* D, corr. D_w 10 *ἀλαμαννοῖς* AC (sed in C *ν* supra voc. ead. man. add.) $D_w$wp, *ἀλαμανοῖς* R 11 *εὐτύχησε* BC, *εὐτυχῆσαι* E, v. XIII 9, 1. 11, 4 et ad XIII 13, 1 *αὐτῶν* Dwp 12 *δοριαλώτους* *Di*, v. ad XIII 8, 3 14 *καίσαρ* ACDE, v. ad XIII 8, 5 17 *ὑπεξάγῃ* E

7 bellum contra illos gerendum satis idoneas. At ille cum abiisset
et prospere rem gessisset, concurrit cum hostibus et praeter
8 spem vincit. Tum hostes recreatos denuo aggreditur et tro-
paeum ponit, multis occisis et multis submersis in fluvio prae-
9 terfluente et captis haud paucioribus. Quo tempore etiam un-
decim dicunt milia captivorum Romanorum captivitatis soluta
10 esse vinculis victis hostibus. Tum etiam bello cum Alamannis
gesto contra hos quoque rem prospere gessit illisque a se peten-
tibus cum populo pacem fecit, cum solvisset servitute qui apud
eos erant capti Romani.

11 His igitur rebus Caesar Iulianus elatus ad superbiam, ut vero nonnulli tradiderunt, etiam veritus, ne Constantius invidens rebus suis bene gestis eadem ratione qua fratrem Gallum se quoque privaret vita, defectionem molitur et per nonnullos de suis tribunis sibi conciliatis exercitum incitavit, ita ut milites,

καί τινας τῶν ὑπ' αὐτὸν ταξιαρχῶν ὑπελθὼν δι' ἐκείνων τὸ
στρατιωτικὸν παρεκίνησε, καὶ συστὰν ἀνεῖπεν αὐτὸν Αὔγουστον.
εἶτα ξιφήρεις ἐπιστάντες αὐτῷ, ὡς δῆθεν μὴ προσιεμένῳ τὴν 12
τῆς βασιλείας ἀνάρρησιν, ἠπείλουν διαχειρίσασθαι αὐτόν, εἰ μὴ
πείθοιτο. οὕτω δὲ τάχα καὶ ἄκων τῇ τοῦ στρατιωτικοῦ πλή- 13
θους ὑπείξας ὁρμῇ, προσήκατο τὴν ἀρχήν. ζητουμένου δὲ 14
διαδήματος, ἵν' αὐτίκα τούτῳ ταινιωθείη, ἐκεῖνος μὲν μὴ ἔχειν
ἐξώμνυτο· τινῶν δὲ κόσμον αἰτούντων γυναικεῖόν τινα, ἵν' ἐκ P II 21 A
τούτου σχεδιασθείη διάδημα, παρῃτήσατο τοῦτο ὁ Ἰουλιανὸς ὡς
ἀπαίσιον οἰωνόν. ἐπεὶ δέ τις τῶν ταξιάρχων χρύσεον ἐφόρει 15
στρεπτόν, λίθους ἔχοντα χρυσοδέτους, τοῦτον λαβόντες τῇ ἐκεί-
νου προσήρμοσαν κεφαλῇ. ὁ δὲ Πεντάδιον τὸν μάγιστρον τῶν 16
βασιλικῶν τάξεων σὺν ἑτέροις ἀπέστειλε πρὸς Κωνστάντιον,
ἐπιστείλας αὐτῷ καὶ ἀπολογούμενος, ὡς οὐχ ἑκὼν προήχθη
πρὸς τὴν τῆς βασιλείας ἀνάρρησιν, βιασθεὶς δ' ὑπὸ στρατιω-
τῶν μὴ βουλομένων στρατεύεσθαι ὑπὸ Καίσαρι, ἀλλ' ὑπὸ βα-

12 *οἷα τῷ Κωνσταντίῳ ἐπέστειλεν Ἰουλιανός* C

1 *αὐτῶν* E, v. XIII 8, 23. 9, 10. 12. XIV 4, 8. 28, 3 cet. *ταξιαρχῶν* ARwp, *ταξιάρχων Di*, v. I p. 196, 19. XIII 13, 9. XIV 4, 8. Est igitur Zonarae et *ταξίαρχος* et *ταξιάρχης*. V. ad XIV 7, 26 *ἐκείνων* R^{s}wp*Di*, *ἐκεῖνον* A 2 *συστᾶν* (sic) AE 4 *δισχειρίσασθαι* C, *διαχρήσασθαι* E 9 *τούτων* Dwp *τοῦτο* et *τούτῳ* per dittogr. C 10 *τις τῶν ταξιάρχων* (*ταξιαρχῶν* BE) *χρύσεον* AR, *χρύσεόν τις τῶν ταξιαρχῶν* Dwp 12 *προσήρμουσαν* D, corr. Dw, *προσόρμησαν* (sic) A 13 *τὸν* ante *κωνστ.* add. E 15 *πρὸς* AB^{s}Dwp, *εἰς* R, v. XIII 9, 19 post *ὑπὸ* add. *τῶν* DEwp*Di* (sed idem Dindorfius *τῶν* vult omitti vol. V p. 240)

cum conspirassent, salutarent eum Augustum. Tum postquam 12
cum gladiis accesserunt ad eum quasi non accepturum regis
appellationem, minabantur se perfossuros esse eum, si non ob-
temperaret. Sic autem fortasse etiam invitus, exercitus multitu- 13
dinis cum cessisset impetui, accepit imperium. Cum autem quae- 14
reretur diadema, quo illico coronaretur, ille se non habere iurabat,
sed nonnullis ornatum postulantibus muliebrem quendam, ut ex
hoc fieret diadema, deprecatus est Iulianus, ut infaustum omen
evitaretur. Cum autem unus de tribunis aureum ferret torquem 15
lapidibus ornatum auro circumclusis, hunc illius accommodaverunt
capiti. Tum ille Pentadium magistrum regiarum legionum cum 16
aliis misit ad Constantium litteris datis, quibus se purgaret, se
non sua sponte esse impulsum ad regis appellationem sed co-
actum esse a militibus nolentibus stipendia facere sub Caesare

σιλεῖ καὶ ἵν' ἔχοιεν ἐξ αὐτοῦ ἀξίας τῶν πόνων τὰς ἀμοιβὰς
17 ἀπαιτεῖν, καὶ ἀξιῶν δέξασθαι τὴν τῆς ἀρχῆς κοινωνίαν εἰς D III 20
18 ὠφέλειαν ἐσομένην τῇ πολιτείᾳ, ἐπαγγελλόμενός τε καὶ τοὺς
ἁμιλλητηρίους ἵππους ἐξ Ἰσπανίας, ὡς ἔθος, καὶ τοὺς ἐπιλέ-
B 19 κτους ἄνδρας ἐκ τῶν Γαλλιῶν στέλλειν αὐτῷ. ταῦτ' ἐπιστείλας
οὐ βασιλέα ἑαυτὸν ἐν τῇ ἐπιγραφῇ προσεγράψατο, ἀλλὰ Καί-
σαρα, ἵνα μὴ τῇ ἐπιγραφῇ προσοχθίσας ὁ Κωνστάντιος τὴν
20 ἐπιστολὴν ἀποπέμψηται. ταύτης τῷ βασιλεῖ Κωνσταντίῳ κο-
μισθείσης κατὰ τὴν ἐν Καππαδοκίᾳ Καισάρειαν διατρίβοντι,
21 ἐκεῖνος οὐδὲν ὑπ' ὀργῆς ἀπεκρίνατο. ἀλλὰ τὴν μὲν στρατείαν
κατὰ Περσῶν τοῖς στρατιώταις ἐκήρυξε, πρὸς δὲ τὸν Ἰουλιανὸν
Λεωνᾶν τὸν κοιαίστωρα ἔστειλεν, ἐπιστείλας αὐτῷ καὶ αἰτιώ-
μενος ὅτι μὴ ἀνέμεινε τὴν γνώμην αὐτοῦ, καὶ εἰς ὕβριν ἐκεί-
νου μᾶλλον ἀνάγων ἢ ἑαυτοῦ τὸ μὴ κρίσει τοῦ τὴν ἐξουσίαν
ἔχοντος, ἀλλ' ἀτάκτῳ θορύβῳ στρατιωτῶν δέξασθαι αὐτὸν τὴν
C τοῦ Αὐγούστου κλῆσιν, καὶ συμβουλεύων ἀποσχέσθαι τοῦ μὴ

15 *οἷα αὖθις ἐμήνυσε τῷ Ἰουλιανῷ ὁ Κωνστάντιος* CE

2 *καὶ* om. Dwp   3 *τε* ARwp, v. XIII 11, 20. 14, 10. XIV 12, 9, *δὲ* *Di* perperam; nam solet Zonaras ut Thucydides, Polybius alii particula *τε* enuntiata inter se coniungere. 4 *ἰσπανίας* A, *ἱσπανίας* R^s^wp*Di*, v. XIII 17, 9. XIV 7, 8. XV 24, 1; itaque apud Theophanem (v. ind. de Boorii s. v. *Ἱσπανία*) *Ἱσπανία* non erat scribendum. 5 *ἐτησίως* post *γαλλιῶν* add. Owp*Di*, sed v. Ammian. Marcell. XX 8, 13. Similiter addita sunt in libris recentioribus XIII 20, 3 *τοῦ ἔτους ἐκείνου* (v. ad h. l.) *ταῦτ'* ARwp, *ταῦτα δὲ* E 11 *τῶν* ante *περσῶν* add. E, v. XIII 13, 4 12 *κοιαίστορα* Dwp, corr. Dw 13. 14 *μᾶλλον ἐκείνου* E 14 *ἀνάγων ἢ ἑαυτοῦ τοῦ* A, *ἀνάγων ἢ ἑαυτοῦ τὸ* R*Di*, *ἢ ἑαυτοῦ ἀνάγων τὸ* Dwp

17 sed sub rege, a quo possent digna laboribus pretia petere; orare
18 ut acciperet imperii communionem utilem futuram civitati, polliceri se et pernices equos ex Hispania, ut mos, et electos viros
19 ex Galliis missurum esse ei. Quibus litteris scriptis non regem se in titulo ascripserat sed Caesarem, ne titulo iratus Constan-
20 tius litteras remitteret. Quae cum epistola regi Constantio lata esset Caesareae in urbe Cappadociae degentem, ille nihil prae
21 ira respondit. Sed expeditione Persica militibus nuntiata ad Iulianum Leonam quaestorem misit cum litteris ad eum datis et accusans, quod non exspectasset sententiam suam ac turpius illi esse affirmans quam sibi, quod non arbitrio eius qui imperium haberet sed confuso tumultu militum accepisset Augusti nomen et suadens, ut abstineret a nomine non rite dato et ad priorem

προσηκόντως γενομένου καὶ εἰς τὸ πρότερον ἐπανελθεῖν σχῆμα,
ὃ παρ' αὐτοῦ εἴληφε. τῷ μέντοι κοιαίστωρι ἐπέτρεψε καὶ τοὺς 22 W III 19
τὰς ἀρχὰς ἐκεῖσε ἀνύοντας παραλῦσαι τῆς ἐξουσίας καὶ αὐτὸν
τὸν πραιτωρίων ἔπαρχον ἑτέρους τε εἰς ταύτας ἐγκαταστῆσαι,
οὓς ἐκεῖνος εἰς ἑκάστην ὠνόμασεν. ἀπελθὼν οὖν ὁ κοιαίστωρ 23
πρὸς τὸν Ἰουλιανὸν τοὺς λόγους αὐτῷ τοῦ Κωνσταντίου ἀπήγ-
γειλεν. οἳ δ' ἦσαν ὅτι "ἔδει σε μεμνῆσθαι ὅσων ὀφειλέτης μοι 24
εἶ, οὐ μόνον ὅτι σε Καίσαρα ἀνηγόρευσα, ἀλλ' ὅτι καὶ ὀρφανὸν
ἐν παιδικῇ γενόμενον ἡλικίᾳ ἀνεθρεψάμην, αὐτὸς προσλαβό-
μενος." ὁ δ' ὑπολαβὼν τῷ κοιαίστωρι ἔφη "τίς δέ μοι, ὦ 25
βέλτιστε, ἐν τοιαύτῃ ἡλικίᾳ τὴν ὀρφανίαν ἐπήνεγκεν; ἢ οὐχὶ ὁ D
III 206 *τῶν ἐμῶν γονέων φονεύς; εἶτα οὐκ οἶδε τούτων ἀναμιμνήσκων*
με ἀναξαίνων τὸ τραῦμα καὶ χαλεπώτερον ἐργαζόμενος;" ἐπελ- 26
θὼν δὲ καὶ τὸ πρὸς αὐτὸν ἐπιστόλιον ὁ Ἰουλιανὸς πρὸς τὴν
συμβουλὴν τοῦ ἀποθέσθαι τὸ βασίλειον σχῆμα καὶ αὖθις ἑλέ-
σθαι τὸ Καίσαρος, ἔφη πρὸς τὸν κοιαίστωρα ὅτι "ποιήσω τοῦτο,
ἀλλὰ γνώμῃ τῶν στρατευμάτων." ὁ δέ γε κοιαίστωρ φοβηθείς, 27
ὡς, εἰ τοῖς στρατιώταις τοῦτο ἐκφήνειεν ὁ Ἰουλιανός, παρὼν

6 ***οἷα πρὸς τὰ τοῦ Κωνσταντίου μηνύματα ἀντέθετο (ἐντέθετο** E) **ὁ Ἰουλιανὸς καὶ ὅσα αὐτῷ ἐπέστειλεν*** CE

2. 10 *κοαίστορι* B^sDwp 3 *παραλύσαι* DEwp 4 *τὸν πραιτωρίων* A, *τῶν πραιτωρίων* R, *τὸν τῶν πραιτορίων* (*πραιτωρίων* C) CDwp, v. ad XIII 9, 11 *αὐτὰς* C 6 *ἀπήγγελλεν* C 7 *ὅτι* om. DE 8 *σε* om. Dwp 11 *τοιαύτη* A(Owp), *τῇ αὐτῇ* E *ὁ* om. DEwp 13 *ἐπελθὼν* Rwp*Di*, *ἐπανελθὼν* A 15 *τοῦ* om. D, add. Dw 16 *κοιαίστορα* B_sDwp 18 post *παρὼν* distinguunt p**Di*

rediret habitum, quem a se accepisset. Praeterea quaestori illi 22
imperavit, ut et eos qui magistratus illic gererent privaret im-
perio ipsumque praetorio praefectum et alios quosdam, quos
Constantius ad singula munera diserte significarat, in eorum lo-
cum promoveret. Qui cum abiisset quaestor ad Iulianum, verba 23
ei Constantii detulit haec: "Oportebat te meminisse, quanta mihi 24
deberes, non solum quod te Caesarem appellavi sed quod etiam
orbum puerili aetate factum educavi ipse." Ille vero quaestori: 25
"Quis vero" inquit "optime, ea aetate orbitatis fuit auctor?
Nonne meorum parentum parricida? An ignorat se his de re-
bus me commonefacientem refricare vulnus et gravius reddere?"
Explicatis autem litteris ad se datis Iulianus de consilio depo- 26
nendi regium habitum et resumendi Caesaris quaestori "faciam
hoc" inquit "sed ex sententia legionum". Qui quidem quaestor 27
veritus, ne militibus hac re denuntiata ipse, si adesset, discer-
peretur ab iis, orabat ne quid harum rerum cum militari com-

αὐτὸς διασπασθήσεται παρ' αὐτῶν, ἐδεῖτο μή τι τούτων τῷ
28 στρατιωτικῷ κοινώσασθαι ὄχλῳ. ἀπογνοὺς μέντοι δυνήσεσθαί
τι τῶν αὐτῷ προστεταγμένων ἀνύσαι, ὑπέστρεψε μετὰ γραμ-
μάτων τοῦ τυραννήσαντος, ἀναιδῶς ὀνειδιζόντων τὸν αὐτοκρά-
τορα καὶ ἐπιπληττόντων ὡς πλεῖστα ἐξαμαρτόντα κατὰ τοῦ
P II 22 A γένους αὐτοῦ καὶ ἀπειλούντων αὐτὸν γενήσεσθαι τιμωρὸν τῶν
ἀδίκως παθόντων.

11 Καὶ ὁ μὲν ἀπῄει πρὸς τὸν Κωνστάντιον· ὁ τύραννος δὲ
πολλοὺς εἰδὼς ἐν τοῖς αὐτῷ συνοῦσι τὰ Κωνσταντίου φρονοῦν-
τας πάντας ἐκεῖθεν ἐξήλασεν, αὐτὸς δὲ πρὸς ἐμφύλιον ἡτοι-
2 μάζετο πόλεμον. ἐν τούτοις καὶ ἡ αὐτοῦ γυνὴ τελευτᾷ, ὡς
μέν τινές φασι, τίκτουσα παρ' αὐτῷ, ὡς δ' ἕτεροι, ἤδη ἐκ-
3 βεβλημένη. ἐκεῖνος δὲ τοὺς στρατιώτας συναγαγὼν ἐπὶ τὸν
ἐμφύλιον ἠρέθιζε πόλεμον καὶ συνεβούλευε δεῖν αὐτοὺς κατὰ
τοῦ Κωνσταντίου χωρῆσαι καὶ μὴ μένειν ἐκεῖνον κατ' αὐτῶν
4 ἐπελθεῖν. ἤδη δὲ τὴν εἰς Χριστὸν ἐξομοσάμενος πίστιν ηὐλα-
βεῖτο διὰ τοῦτο τοὺς στρατιώτας, εἰδὼς σχεδὸν ξύμπαντας χρι-
B 5 στιανούς. διὸ συσκιάζων τὴν ἑαυτοῦ κακίαν ἕκαστον ἐκέλευε
6 θρησκεύειν ὡς βούλοιτο. αὐτὸς δὲ τῆς γενεθλίου τοῦ Σωτῆρος

1 *παρ'* A, *πρὸς* Rwp *αὐτῷ* E *ἐδέετο* Owp 3 *αὐτῷ* om. E *ἀνῦσαι* D, *πληρῶσαι* B 6 *ἀπειλούντων* RwpDi, *ἀπειλοῦντα* A *γενήσθαι* (sic) A 12 *ἐκβεβλημένη* (superscr. *οι*) D 15 *μαίνειν* E 16 *ἐξωμοσάμενος* C 17 *σύμπαντας* C, v. ad XIII 5, 1 *ὄντας* add. ante *χριστιανούς* E, post *χριστιανοὺς* OwpDi 18 *τὴν ἑαυτοῦ* ARwp, *ἑαυτοῦ τὴν* E, *τὴν αὐτοῦ* D

28 municaret turba. Iam cum desperasset se posse quicquam man-
datorum perficere, rediit cum litteris tyranni, quibus impudenter
maledixit imperatori et crimini dedit, quod permulta peccasset
contra suum genus, additis minis se futurum esse vindicem
eorum, qui iniuste periissent.

11. Ita ille abiit ad Constantium, tyrannus autem cum
sciret multos inter eos, quos secum haberet, Constantii studiosos
esse, omnibus illinc expulsis ipse intestinum parabat bellum.
2 Interea et eius uxor perit, ut nonnulli dicunt, ex partu eius domi
3 edito, ut autem alii, iam repudiata. Ille milites collectos ad in-
testinum incitabat bellum ac suadebat, ut ii contra Constantium
proficiscerentur neque manerent illum contra se advenientem.
4 Iam autem fide Christiana eiurata cavebat ideo milites, cum
5 sciret fere omnes Christianos. Quocirca occultans suam nequi-
6 tiam unumquemque iubebat colere, ut vellet. Ipse vero, cum
natalis Salvatoris dies venisset, intravit templum et veneratus,

ἡμέρας ἐφεστηκυίας εἰσῆλθεν εἰς τὸν ναὸν καὶ προσκυνήσας,
III 207 *ἵν' ὁμόδοξος τοῖς στρατιώταις δοκῇ, ἀπῆλθεν. ἐπέστησε δὲ καὶ* 7
ταῖς ἀρχαῖς οὓς ἐκεῖνος ἠβούλετο· καὶ οὕτως ᾔει πρὸς τὸν
ἐμφύλιον πόλεμον. ἔλεγε δὲ μὴ κατὰ τοῦ Κωνσταντίου χωρεῖν, 8
ἀλλ' ἐθέλειν εἰς ἓν συνελθεῖν τὰ ἑῷα στρατεύματα καὶ τὰ
ἑσπέρια, ἵν' ὁμοῦ γενόμενα τὸν αὐτῶν ἐκλέξωνται βασιλεύσοντα.
ηὔχει δὲ καὶ προεγνωκέναι τὴν ἡμέραν καθ' ἣν τεθνήξεται ὁ 9
Κωνστάντιος, ἐν ὀνείρῳ αὐτὴν μυηθεὶς δι' ἐπῶν ταῦτα φρα-
ζόντων·

Ζεὺς ὅταν εἰς πλατὺ τέρμα μόλῃ κλυτοῦ ὑδροχόοιο, C
παρθενικῆς δὲ Κρόνος μοίρης βαίνῃ ἐπὶ πέμπτης
εἰκοστῆς, βασιλεὺς Κωνστάντιος Ἀσίδος αἴης
τέρμα φίλον βιότου στυγερὸν καὶ ἐπώδυνον ἕξει.

τέθνηκε δὲ ὁ Κωνστάντιος τὰ μὲν τῶν Περσῶν λιπὼν (ἐπεὶ 10
καὶ ὁ ἐκείνων βασιλεὺς ἐπ' οἶκον ἀνεχώρησε), κατὰ δὲ τοῦ
τυραννήσαντος ἐπιών. φροντίσι γὰρ πολλαῖς συνεχόμενος κἀν- 11

1 *ὅτι κατὰ τοῦ Κωνσταντίου ἐπῄει ὁ τύραννος μήπω τὴν ἑαυτοῦ ἐκφήνας ἀσέβειαν* C 10 *σημείωσαι* A 14 *τελευτὴ Κωνσταντίου* ACE

1. 2 *καὶ προσκυνήσας* post *δοκῇ* E 3 *ἐβούλετο* Rwp*Di* *ἀπῄει* C, *εἴη* E 4 *τοῦ* om. Dwp*Di*, v. XIII 11, 3 5 *τὰ* ante *ἑσπέρια* om. E 6 *αὐτὸν* CD_w *ἐκλέξονται* DE, corr. D_w *βασιλέα* ED_w 8 ante *ἐν* add. *ὡς* C 10—13] De oraculo illo v. *B-W Philol.* LI p. 561 ann. 1 10 *μολῇ* AR(wp), *μόλῃ Di* Ammian. Marcell. XXI 2, 2 (v. ann. cr. Gardthauseni), *πέλῃ* Zosim. III 9, 6 11 *μοίρῃ* Ammian. (sed codicum discrepantia suadetur *μοίρης*), Zosim. (*μοίρης* videtur Mendelssohnio fuisse in Vaticano) *βαίῃ* E *πέμπτῃ* Ammian., *πέντε* Zosim. 12 *εἰκοστῇ* Ammian. Zosim. 13 *καὶ* add. D_w Ammian. Zosim. 15 *οἴκου* Rwp*Di* 16 *τυραννήσαντος* Rwp*Di*, *τυραννήσοντος* A *γὰρ* AR, *δὲ* Dwp

ut eiusdem fidei militibus videretur, abiit. Atque mandatis ma- 7
gistratibus iis, quos ipse volebat, profectus ad intestinum bellum
profitebatur non contra Constantium se iter facere sed velle in 8
unum convenire exercitus regionis orientis et occidentis, ut con-
iuncti suum eligerent regem. Gloriabatur etiam se praenosse 9
diem, quo moriturus esset Constantius, somnio imbutum versi-
bus his:

Iuppiter augustos ubi fines intrat aquari
Virgineoque sinu vicesima quinta recepit
Portio Falciferum, Constantius induperator
Regnum Asiae tristi superatus morte relinquet.

Mortuus est autem Constantius rebus Persicis relictis (nam illo- 10
rum quoque rex domum redierat), tyrannum aggressurus. Curis 11
enim multis sollicitatus indeque longinqua correptus febri et bile

τεῦθεν συνεχεῖ ληφθεὶς πυρετῷ χολήν τε ἀναγαγὼν μέλαιναν
ἐτελεύτησεν ἐν Μόψου κρήνῃ (κεῖται δὲ αὕτη κατὰ τὴν τοῦ
D 12 Ταύρου ὑπώρειαν), ἐπὶ τρισίν, ὥς λέγεται, μεμφόμενος ἑαυτῷ,
τῷ φόνῳ τῶν συγγενῶν (οὐ γὰρ τὸν Γάλλον μόνον ἀπέκτεινεν,
ὥς εἴρηται ἤδη, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς τοῦ οἰκείου πατρός),
τῇ ἀναρρήσει τοῦ Ἰουλιανοῦ καὶ τῇ καινοτομίᾳ τῆς πίστεως.
13 Ἦν δὲ ὁ αὐτοκράτωρ οὗτος εὐμενὴς μὲν τοῖς ὑπηκόοις,
W III 20 δικαιοσύνῃ δὲ περὶ τὰς κρίσεις στοιχῶν, περὶ τὴν δίαιταν ἐγ-
κρατής, ἐν ταῖς τῶν ἡγεμονιῶν καὶ ταῖς τῶν ἀξιωμάτων δια-
νομαῖς τοῦ προσήκοντος στοχαζόμενος, μηδένα τῇ γερουσίᾳ
συντάσσων, ὃς οὐ παιδείας μετείληχεν οὐδὲ ἤσκητο πρὸς τὸ
14 λέγειν καὶ ᾔδει γράφειν ἐμμέτρως τε καὶ πεζῶς. περὶ δὲ τὴν
πίστιν ὑπῆρχεν οὐκ εὐαγής· οὐ γὰρ τῇ πατρικῇ εὐσεβείᾳ ἐστοί- D III 20
χησεν, ἀλλὰ προσέθετο τοῖς ἀρειανίζουσι σπουδῇ τοῦ τῶν βα-
P II 23 A 15 σιλικῶν εὐνούχων πρωτεύοντος Εὐσεβίου· ὅθεν καὶ τὸν θεῖον
Ἀλέξανδρον, ὃς μετὰ τὸν ἱερὸν Μητροφάνην πατριάρχης τῆς
νέας Ῥώμης κεχειροτόνητο, ἠνάγκαζεν εἰς κοινωνίαν τὸν Ἄρειον
δέξασθαι, ὁ δὲ οὐ κατένευε· διὸ καὶ σύνοδον ὁ βασιλεὺς συγ-
16 κροτηθῆναι προσέταξεν. ὥριστο οὖν τῇ συνόδῳ ἡμέρα· καὶ

7 οἷος ἦν (ὁ add. E) Κωνστάντιος AE, οἷος ὁ Κωνστάντιος ἦν C

1 συνεχεῖ ληφθεὶς AR, συλληφθεὶς Dwp 4 ἀπέκτεινε μόνον E 5 εἴρηται] XIII 9, 18s. 7 δὲ Dw, γὰρ D 9 ante ἐν add. καὶ DwpDi 11 οὐ AR Wo lat., om. w*p 12 ἤδη CE 16 τῆς om. E 18 οὐ | οὐ A 19 γοῦν E

evomita nigra mortuus est Mopsucrenae (sita vero haec est sub
12 Tauri radicibus), tribus de rebus, ut dicitur, vituperans semet
ipsum et de nece propinquorum (non enim Gallum solum neca-
verat, ut dictum iam est, sed etiam fratres sui patris) et de ap-
pellato Iuliano et de mutata fide.
13 Erat autem imperator hic benevolus erga subiectos, iusti-
tiam iudicandi sectans, modica vita, in mandandis imperiis et
magistratibus aequi observans, nullum in senatum admittens nisi
eruditionis participem atque exercitatum in dicendo ita ut cal-
14 leret scribere devinctam et prosam orationem. Neque vero de
fide erat purus; nam non patriam pietatem secutus est, sed stu-
duit Arianis impulsu regiorum eunuchorum principis Eusebii,
15 ita ut etiam D. Alexandrum post S. Metrophanem patriarcham
novae Romae creatum studeret cogere in societatem Arium reci-
pere. Neque vero ille annuebat; itaque concilium rex cogi ius-
16 sit. Definita igitur est concilio dies; Alexander ad vesperum
illum sacrarium ingressus corpore prostrato precabatur deum,
ne concederet, ut lupus, Arium intellegens, in gregem suum in-

ὁ Ἀλέξανδρος κατὰ τὴν ἑσπέραν ἐκείνην εἰς τὸ θυσιαστήριον
εἰσελθὼν καὶ πρηνῆ καταβαλὼν ἑαυτὸν ἐδέετο τοῦ θεοῦ μὴ
παραχωρῆσαι τὸν λύκον, τὸν Ἄρειον δηλαδή, εἰς τὴν ποίμνην
αὐτοῦ εἰσελθεῖν "ἢ ἐμὲ πρότερον τῆς ζωῆς ἀπόλυσον" ἔλεγε.
ταῦτα περιπαθῶς ἠντιβόλει σὺν δάκρυσιν. ἕωθεν οὖν ἄρτι τῆς 17. 18
συνόδου συνισταμένης ὁ Ἄρειος ἀπῄει μέγα φρονῶν. καὶ ἀπιὼν 19
νύττεται τὴν γαστέρα πρὸς ἔκκρισιν κοιλίας καὶ κύστεως. παρ- 20 B
εκκλίνας τε τῆς ὁδοῦ κεκάθικεν ἀποσκυβαλίσασθαι τὸ περίτ-
τωμα· συνεξερρύη δὲ τῇ κόπρῳ καὶ τὰ ἔγκατα τοῦ δειλαίου,
βιαίως ἀπορρήξαντος τὴν ζωήν.
Ὁ μέντοι πατριάρχης Ἀλέξανδρος εἴκοσι πρὸς τρισὶν ἀρ- 21
χιερατεύσας ἐνιαυτοὺς μετήλλαξε τὴν ζωήν, καὶ ἀντεισήχθη
παρὰ τῶν ὀρθοδόξων εἰς τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως
Παῦλος ὁ ὁμολογητής. ἐπανελθὼν δ' ὁ Κωνστάντιος ἐξ Ἀν- 22
τιοχείας μεθίστησι τοῦ θρόνου αὐτὸν καὶ ἀντικαθίστησι τὸν
Νικομηδείας Εὐσέβιον, αἱρεσιώτην Ἀρείου τυγχάνοντα. ὁ δὲ 23
ἅγιος Παῦλος τῷ πάπᾳ τῆς Ῥώμης προσελθὼν Ἰουλίῳ καὶ
ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸν θρόνον καταστὰς Κωνσταντινουπόλεως αὖθις C
ὑπὸ Κωνσταντίου διώκεται καὶ σταλεὶς ὑπερόριος ὑπὸ Ἀρεια-

5 περὶ τῆς (τοῦ add. E) Ἀρείου διαφθορᾶς CE 11 περὶ πατριαρχῶν CE 19 ὅτι ὁ Μακεδόνιος τὸ σῶμα τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου μετήνεγκεν Ἀκακίου. αὖθις δὲ ὁ Κωνστάντιος εἰς τὸν ναὸν τῶν ἁγίων ἀποστόλων αὐτὸ μετεκόμισεν C

2 πρηνὴ A mutatum ab ead. man. in πρινὴ, πρηνὴ E, πρινῆ B, πρινὴ D, πρηνῆ CDwwp*Di* 6 ante ὁ add. καὶ Rwp 8 περίττευμα Dwp 9 συνερρύη C 11 ante τρισὶν add. τοῖς Dwp 17 πάππα DE προσελθὼν initio vers. om. C 18 ἀποκαταστὰς Rwp ante αὖθις add. καὶ Bwp

traret "aut me prius" inquit "e vita tolle". Haec anxius obse- 17
crabat cum lacrimis. Mane igitur concilio iam convocato Arius 18
abiit elato animo. Atque in ipsa via ventre torquetur, ut alvum 19
et vesicam exoneraret; declinans de via sedit, ut evacuaret ex- 20
crementum, sed effluxerunt una cum stercore ipsa intestina ho-
minis illius miseri, ita ut violenter privaretur vita.
Patriarcha autem Alexander per viginti et tres sacerdotio 21
functus annos mortem cum vita commutavit, in cuius locum
accitus est ab orthodoxis ad sedem Constantinopolitanam Paulus
confessor. At reversus Constantius Antiochia pellit sede eum in 22
eiusque locum accit Nicomediae Eusebium, sectatorem Arii. Sed 23
S. Paulus cum papam Romae adiisset Iulium ab eoque sedi re-
stitutus esset Constantinopolitanae, denuo a Constantio pellitur

24 νῶν ἀναιρεῖται. τοῦ δ' Εὐσεβίου θανόντος ὁ πνευματομάχος
παρὰ τῶν Ἀρειανῶν εἰς τὸν τῆς νέας Ῥώμης θρόνον ἀνάγεται D III 209
25 Μακεδόνιος, ὃς ὑπερφρονήσας μετήνεγκε τὸ ἱερώτατον σῶμα
τοῦ ἐν ἁγίοις Κωνσταντίνου ἐκ τοῦ τῶν ἁγίων ἀποστόλων ναοῦ
26 εἰς τὸ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἀκακίου θεῖον τεμένισμα. διόπερ
ἐξώργιστο ὁ Κωνστάντιος καὶ πρὸς τὴν πατρικὴν πόλιν ἐπανελ-
θὼν τὸν Μακεδόνιον ἔτος ἓν ἠνυκότα τοῦ θρόνου κατέσπασέ
τε καὶ ὑπερώρισε, καθίδρυσε δ' ἐν αὐτῷ τὸν Εὐδόξιον, τὰ
D τοῦ Ἀρείου πρεσβεύοντα, ἐπὶ δέκα ἐνιαυτοὺς ἀρχιερατεύσαντα.
27 μετεκόμισε δ' αὖθις τὸ σῶμα τοῦ οἰκείου πατρὸς εἰς τὸν τῶν
ἁγίων ἀποστόλων ναόν.

28 Οὗτος δὴ οὖν ὁ Κωνστάντιος καὶ τὰ τῶν ἁγίων ἀποστόλων ἱερώτατα σώματα Ἀνδρέου τε καὶ Λουκᾶ διὰ τοῦ δουκὸς Ἀλεξανδρείας, ὕστερον δὲ καὶ καλλινίκου μάρτυρος Ἀρτεμίου, εἰς τὸ πατρῷον ἀνεκόμισεν ἄστυ καὶ ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων ἀποστόλων ἀπεθησαύρισε τοῦ θυσιαστηρίου ἐντός.

29 Γαμετὴ δὲ αὐτῷ ἦν Εὐσεβία, ἣ ἐπὶ κάλλει γέγονε περιβόητος. περὶ δὲ τὸν γαμέτην ἠτύχησε μαλθακὸν ὄντα καὶ τὰ

18 (C ad p. 59, 7) περὶ τῶν λειψάνων τῶν ἁγίων ἀποστόλων (τοῦ ἁγίου om. ἀποστόλων E) Ἀνδρέου καὶ Λουκᾶ CE

7 post τὸν add. μὲν RwpDi 8 τε om. Dwp 9 τοῦ om. E 10 ὀκείου E τὸν τῶν ARwp, τὸν τὸν D 11 ναόν ex ναῶν corr. A 12 οὖν om. D καὶ τὰ ex κατὰ corr. B 17 αὐτοῦ ἦν R, ἦν αὐτῷ DEwp ante εὐσεβία add. ἡ C 18 τὰ om. D

24 et relegatus ab Arianis tollitur. Eusebio vero mortuo ille πνευ-
ματομάχος ab Arianis in novae Romae thronum introducitur Ma-
25 cedonius, qui superbia elatus transtulit sanctissimum corpus D.
Constantini ex templo sanctorum apostolorum in divam aedem
26 sancti martyris Acacii. Quocirca iratus Constantius ad paternam
urbem reversus Macedonium annum unum munere functum throno
spoliavit et expulit, constituto in eodem Eudoxio, Arianorum
principe, qui per decem annos munus summi sacerdotis sustinuit.
27 Tum transtulit denuo corpus sui patris in aedem sanctorum apo-
stolorum.

28 Hic igitur Constantius sanctorum apostolorum sanctissima corpora Andreae ac Lucae per Artemium, ducem Alexandriae, posthac illustrem martyrem in patriam translata urbem in aede sanctorum apostolorum condidit intra sacrarium.

29 Uxor ei erat Eusebia, pulchritudine quidem clarissima, sed de marito infelix, qui mollis esset et ad rem veneream segnior

πρὸς ἀφροδίτην νωθέστερον ἐκ νόσων τε καὶ ἐκ φύσεως. ὅθεν 30
κατὰ βραχὺ φθίνουσα τοῦ Κωνσταντίου προτέθνηκεν, ἄπαις
διὰ βίου μείνασα· ὡς δέ τινες λέγουσι, καὶ μητρομανίας νοσή-
ματι περιπεσοῦσα ἐξέλιπε. λέγεται δὲ καὶ πρὸς τὸ ἱππεύειν 31
καὶ ἀκοντίζειν περιδέξιος ὁ Κωνστάντιος εἶναι καὶ λόγοις ὡμι- P II 24 A
ληκέναι, ὡς ἔπος δύνασθαι συντιθέναι.

Ἀγγελθείσης δὲ τῷ Ἰουλιανῷ τῆς τοῦ Κωνσταντίου τελευ- 12 W III 21
τῆς τὰ μὲν στρατεύματα Αὔγουστον αὐτὸν ἀνευφήμησαν, ἐκεῖ-
νος δὲ τὸ βασιλικὸν ἀμείψας σχῆμα καὶ πενθῆρες ἐνδὺς σκυ-
θρωπάζων ὦπτο. καὶ δημόσιον ἐπὶ τῷ τελευτήσαντι βασιλεῖ 2
κατ' ἔθος πεποίηκε πένθος. εἶτα ἐπὶ τὸ Βυζάντιον ὥρμησε· 3
D III 210 καί οἱ προσυπήντησεν ἡ σύγκλητος καὶ ὁ δῆμος καὶ σὺν εὐ-
φήμοις φωναῖς προῆλθεν εἰς τὰ βασίλεια, καὶ τῆς τῶν κοινῶν
διοικήσεως ἥψατο. τὸ δὲ τοῦ Κωνσταντίου σῶμα τὸ σὺν ἐκείνῳ 4
στρατιωτικὸν καὶ οἱ ἄρχοντες ἐπ' ὀχήματος εἰς Κωνσταντινού-
πολιν διεκόμισαν· ὃ καὶ ὁ Ἰουλιανὸς προσυπήντησε καὶ παρέ- B
πεμψε, περιελόμενος τῆς κεφαλῆς τὸ διάδημα. κατετέθη δὲ 5

6 (C ad p. 58, 18) *περὶ Εὐσεβίας τῆς γαμετῆς Κωνσταντίου* CE 7 *βασιλεία ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου* ACDE 16 *ὅτι ἐτίμησε τὸν τοῦ Κωνσταντίου νεκρὸν ὁ Ἰουλιανός* CE

2 ante *κατὰ* add. *καὶ* B 4 *καὶ* om. E 5 *περιδεξιὸς* Dwp 6 ante *ἔπος* add. *καὶ* Rwp 7 *τῷ* om. Dwp *τοῦ* om. B 9 *ἐνδὺς* AE, *λαβὼν* Owp 10 *ἐπὶ* ex *ἐπεὶ* corr. D 12 *προυπήντησεν* E ante *ἡ* add. *καὶ* Owp 15 *καὶ* om. D 16 *ὃ* A, *ᾧ* Rwp*Di*, v. Steph. thes. VI p. 2022 B et Krebsium, *z. Rect. d. Cas. cet. Monach.* 1887 I p. 20 *καὶ ὁ ἰουλιανὸς* A, *καὶ ἰουλιανὸς* E, *ὁ ἰουλιανὸς* Owp *παρέπεμψε* A, *παρέπεμψεν* E, *προέπεμψε* Owp*Di*

morbis ac natura. Quamobrem paullatim tabescens ante Constan- 30
tium mortua est liberis non relictis; ut vero nonnulli dicunt,
furoris uterini morbo cum laborasset, periit. Dicitur et equi- 31
tandi et iaculandi peritissimus Constantius fuisse et litteris ope-
ram dedisse adeo, ut carmen posset componere.

12. Nuntiato obitu Constantii legiones IVLIANVM laetis ac-
clamationibus Augustum consalutarunt, verum ille regio habitu
mutato et lugubri induto, tristitiam prae se ferens, ob impera- 2
toris funus de more publicum luctum indixit. Deinde Byzan- 3
tium profectum senatus populusque obviam egressi faustis omi-
nibus in regiam deduxerunt. Ita suscepta imperii administratione 4
cum Constantii corpus ab illius militibus ac ducibus in curru
Constantinopolim deduceretur, amoto diademate Iulianus obviam
egressus idque prosecutus est. Conditum est corpus imperatoris 5
defuncti in aede sanctorum apostolorum.

ὁ τοῦ τελευτήσαντος νεκρὸς αὐτοκράτορος ἐν τῷ τῶν ἁγίων ἀποστόλων ναῷ.

6 Πολλοὺς δὲ τῶν περὶ τὰ βασίλεια ὁ Ἰουλιανὸς τοὺς μὲν
7 ἀνεῖλε, τοὺς δὲ ὑπερώρισε καὶ τῶν οὐσιῶν ἀπεστέρησε. ταῖς δὲ λοιπαῖς τῆς βασιλείας διοικήσεσι καὶ τὸ δικάζειν συνέταττε.
8 ποτὲ γοῦν δικάζων τινὶ κεκλοφέναι κατηγορουμένῳ δημόσια χρήματα καὶ τὴν κλοπὴν ἀρνουμένῳ, ἐπεὶ ὁ κατήγορος "τίς" ἔφη "βασιλεῦ, ἐπ' ἐγκλήματι δίκην ὑπόσχῃ, εἰ ἐξ ἀρνήσεως
9 ὠφελοῖντο οἱ αἰτιώμενοι"; ἐκεῖνος ἀνταπεκρίνατο "καὶ τίς ἔσται
C 10 ἀναίτιος, εἰ ἐλέγχων ἄνευ πιστεύοιντο οἱ κατήγοροι"; ἐχρημάτιζε δὲ καὶ πρέσβεσιν ἐκ διαφόρων ἐθνῶν σταλεῖσι πρὸς τὸν
11 Κωνστάντιον. καὶ τὰ στρατεύματα δὲ ἐπεσκέπτετο καὶ ἐξήταζε,
12 τὸ πολύ τε τῆς βασιλικῆς θεραπείας ἀπεπέμψατο. κουρέα τε ζητήσας, ὡς προσῆλθεν αὐτῷ τοῦ Κωνσταντίου κουρεὺς πολυτελῶς ἐσταλμένος, κουρέα ζητεῖν εἶπεν, ἀλλ' οὐ συγκλητικόν,
13 καὶ αὐτὸν ἀπεπέμψατο. καὶ μάγειρον δὲ τῶν βασιλικῶν ἐν ἐσθῆτι λαμπροτέρᾳ τῆς ὑπουργίας αὐτοῦ θεασάμενος καὶ τὸν ἑαυτοῦ μετεπέμψατο μάγειρον κατὰ μάγειρον ἐσταλμένον· καὶ
14 ἤρετο τοὺς παρόντας, πότερον αὐτῶν κρίνοιεν μάγειρον. τῶν

14 ὅτι λιτότητι (λιτότητα E) μετήει ὁ παραβάτης AE, ὅτι λιτότητα ὁ παραβάτης μετήει C. Praeterea additur in ACE σημείωσαι

1 ante ὁ add. καὶ E ναὸς D, corr. Dw 3 ὁ om. E τοὺς μὲν om. D 5 τοῦ βασιλείου E 6 γοῦν ARwp, δὲ D 9 ἐκεῖνος ἀνταπεκρίνατο (ἀντεπεκρίνατο E) RwpDi, om. A 11 δὲ om. D 14 τοῦ ARwp, τῶν Di 16 δὲ om. C 19. p. 61, 1 κρίνοιεν μάγειρον. τῶν δὲ | τῶν A, corr. Di, κρίνοιεν ἂν μαγείρῳ προσεοικέναι. τῶν δὲ τὸν (pro τὸν: τῶν et τὸν C, τῶν D, τὸν Dw) Rwp

6 Multos aulicos sustulit, multos relegavit bonis confiscatis.
7 Ac ceteris imperii curis etiam iuris dicundi munus adiunxit.
8 Cum igitur aliquando de quodam peculatus reo, qui crimen negabat, Iulianus iudicaret, dicente accusatore "Quis ullius crimi-
9 nis poenas det, si reo infitias ire prosit?" respondit "Et quis insons erit, si accusatori crimine non probato fides habeatur?"
10 Respondebat et legatis a variis gentibus ad Constantium missis
11 et legiones recognoscebat ac recensebat et maximam partem
12 imperatorii comitatus dimisit. Qui cum tonsorem quaereret et ad eum Constantii tonsor sumptuoso ornatu accessisset, tonsorem
13 se quaerere, non senatorem dicens hominem dimisit. Coquum item imperatorium in splendidiore veste quam pro ministerio conspicatus suo coquo, qui pro artis condicione ornatus erat, arcessito eos qui aderant rogavit, utrum iudicarent coquum.
14. Qui cum vilius cultum dixissent, alterum repudiavit. Haec fa-

δὲ τὸν εὐτελῶς εἰπόντων ἐσκευασμένον, παρῃτήσατο τὸν λοιπόν. D
ταῦτα δ' ἐποίει δόξαν θηρῶν ἐκ τοῦ δοκεῖν ἀπέριττος καὶ 15
III 211 ὄντως φιλόσοφος. τοῖς στρατιώταις δὲ διανείμας χρήματα εἰς 16
τὸν κατὰ Περσῶν ἡτοιμάζετο πόλεμον.

Αὐτοκράτωρ δὲ γεγονὼς καὶ ἑαυτῷ τὴν ἀρχὴν κρατυνά- 17
μενος αὐτίκα εἰς προῦπτον ἐξερράγη ἑλληνισμόν. ἐξωμόσατο 18
μὲν γὰρ πρότερον, ὡς εἴρηται, τὰ χριστιανῶν, οὐ μὴν εἰς τοὐμ-
φανὲς ἐκρῆξαι τὴν ὠδῖνα τῆς ἀσεβείας ἐτόλμησε. λέγεται γὰρ 19
ὅτι ἔρωτα τρέφων τῆς βασιλείας καὶ ὡς ὑπὸ σποδιᾷ τοῦτον
κρύπτων ἐν τῇ ψυχῇ μάντεσι προσῄει καὶ γόησιν, εἰ τοῦ κρά-
τους τεύξεται πυνθανόμενος, καὶ παρ' ἐκείνων διέφθαρτο καὶ
μετήνεκτο εἰς ἑλληνισμόν. τυχὼν δὲ τοῦ κράτους τοῖς ἀν- 20
εφίκτοις κρίμασι τοῦ θεοῦ πολλοὺς εἰργάσατο μάρτυρας· οὕτω 21 P II 25 A
γὰρ ἐξεμάνη κατὰ χριστιανῶν ὡς καὶ κωλύειν αὐτοὺς μαθη-
μάτων μετέχειν Ἑλληνικῶν, μὴ δεῖν λέγων μύθους αὐτὰ ὀνο-
μάζοντάς τε καὶ διαβάλλοντας τῆς ἐξ αὐτῶν ὠφελείας ἀπο-
λαύειν καὶ δι' αὐτῶν ὁπλίζεσθαι κατ' αὐτῶν. ὅθεν τῶν παίδων 22
τῶν χριστωνύμων εἰργομένων μετιέναι τοὺς ποιητὰς ὁ Ἀπολι-

7 ὅτι μετὰ τὴν μοναρχίαν φανερῶς τὰ Ἑλλήνων ἐσέβετο C 13 ὅτι ἐκώλυσε (-σεν E) τοὺς χριστιανοὺς τῶν (om. C) μαθημάτων μετέχειν τῶν (om. C) Ἑλληνικῶν CE

6 προῦρπτον (sic) A 7 post γὰρ add. καὶ Owp*Di* 10 κρύπτων] τρέφων ex anteced. E 11 τεύξεν ται E 16 ἐπαπολαύειν Rwp 17 τῶν Rwp*Di*, τὰ A 18 εἰργομένων CD ἐπιέναι D ἀποληνάριος A, ἀπολλινάριος Rwp*Di*. De forma Ἀπολινάριος v. praeter XIV 8, 13 Ludwichium *Hermes* XIII p. 336, Suid. s. v., Philostorg. H. E. VIII 11, Theoph. p. 48, 19 ss., [Iul. Poll.] p. 374,

ciebat, ut gloriolam captaret, quod videretur esse homo frugi et
germanus philosophus. Militibus donativo dato bellum Persicum 16
parabat.

Rerum potitus firmatoque suo imperio statim in evidentem 17
erupit paganismum. Nam ante abiurarat, ut supra dictum est, 18
Christianismum, neque tamen proferre in publicum impietatis
partum ausus fuerat. Fertur enim, cum regni cupiditatem nu- 19
triret et tamquam ignem sub cineribus aleret animo, vates con-
suluisse et praestigiatores, num imperio potiturus esset; quorum
corruptelis in gentilium impietatem est illapsus. Imperio occu- 20
pato arcano dei consilio multos martyres reddidit. Nam tanto 21
furore fuit in Christianos percitus, ut impediret, ne Graecarum
disciplinarum fierent participes; neque enim decere, quae fabu-
las illi dicerent contumeliose, ex iis utilitatem capere indeque
armis petitis contra ipsa Graeca pugnare. Cum igitur nominis 22

νάριος λέγεται εἰς τὴν τοῦ Ψαλτηρίου ὁρμηθῆναι παράφρασιν
καὶ ὁ μέγας ἐν θεολογίᾳ Γρηγόριος εἰς τὴν ποίησιν τῶν ἐπῶν,
23 *ἵν' ἀντὶ τῶν Ἑλληνικῶν μαθημάτων ταῦτα οἱ νέοι μανθάνον-*
τες τήν τε γλῶσσαν ἐξελληνίζωνται καὶ τὰ μέτρα διδάσκωνται.
W III 22 24 *Οὗτος καὶ τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ἀνεγεῖραι ναὸν τοῖς Ἰου-*
B 25 *δαίοις ἐπέτρεψε. κἀκείνων σπουδῇ πολλῇ καὶ μεγάλαις δαπά-*
ναις τῆς οἰκοδομῆς ἀρξαμένων καὶ ὀρύττειν τὴν γῆν εἰς κατα-
βολὴν θεμελίων ἐπιχειρούντων πῦρ λέγεται τῶν ὀρυγμάτων
ἀθρόον ἀναδιδόμενον καταφλέγειν τοὺς σκάπτοντας, ὡς ἀναγ-
26 *κασθῆναι αὐτοὺς τῆς οἰκοδομῆς ἀποσχέσθαι. Εὐσέβιον δὲ τὸν*
εὐνοῦχον ὡς τὸν φόνον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Γάλλου κατεργασά-
μενον ἔκτεινε καὶ τοὺς ἄλλους πάντας εὐνούχους τοῦ παλατίου
27 *ἐξήλασε. διιόντα δέ ποτε τὸν παραβάτην περὶ Χαλκηδόνα ὁ* D III 2
ταύτης ἐπίσκοπος Μάρις ἀλάστορα καὶ ἀρνησίχριστον ἐκάλει.
28 *ὁ δὲ τὸ ἀνεξίκακον προσποιούμενος "ἄπιθι" εἶπε "ταλαίπωρε*

6 *ὅτι ἐπέτρεψε τοῖς Ἰουδαίοις τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ναὸν ἀνεγεῖραι* (*ἀνεγ. ναόν* E) CE 11 *περὶ Εὐσεβίου καὶ τῶν ἄλλων εὐνούχων* C

L. G. p. 94, 15 (= Th. M. p. 68), Cedr. I p. 533, 20 ss. (ubi *ὕλῃ χρησάμενος* est revocandum): cf. etiam Draesekium *Apollinarios v. Laodicea* Lips. 1892 p. 3 ann. 1 1 *ψαλτῆρος* Rwp*Di*, v. Suiceri thes. eccles. p. 1571 3 *τῶν*] *τῶ* E *ταῦθ'* Owp*Di* 4 *ἑλληνίζονται* E 5 *ἐν* om. EB_1 6 *σπουδῇ πολλῇ καὶ μεγάλαις δαπάναις*] De chiasmo v. ad XIII 2, 6 9 *σκάπτοντας*] *κάμνοντας* D 11 *αὐτοῦ γ.* AE, *τοῦ γ.* C, *αὐτοῦ τοῦ γ.* Rwp *γάλου* D, corr. D_w ut XIII 12, 44 12 *εὐνούχους* om. D 13 *παρὰ* E *καρχηδόνα* B 14 *ἀλλάστορα* AD (sed recte ambo XIII 12, 43) post *ἀλ.* add. *αὐτὸν* Dwp *ἐκάλεσε* E

Christiani pueri lectione poetarum prohiberentur, fertur Apollinaris psalterii paraphrasin aggressus esse et magnus in theologia
23 Gregorius versus coepisse scribere, ut pueri pro Graecis disciplinis illa discentes et Graecae linguae et carminum peritiam consequerentur.
24 Idem Iudaeis Hierosolymitani templi instaurandi potestatem
25 dedit, qui cum studio multo et magnis sumptibus aedificationem aggressi ad fundamenta iacienda terram fodere conarentur, ignis perhibetur e fossis erupisse subito et combussisse operarios, ut
26 ii cogerentur a structura desistere. Eusebium autem eunuchum ut fratris Galli perimendi auctorem occidit et reliquos eunuchos
27 omnes ex palatio expulit. Perambulantem autem aliquando apostatam iuxta Chalcedonem urbis huius episcopus Maris pestem
28 et Christi negatorem vocabat. At ille patientia simulata "Abi" inquit "miser et deplora tuorum oculorum cladem" (nam epi-

*καὶ ἀποκλαίου σου τῶν ὀμμάτων τὴν πήρωσιν" (ἦν γὰρ πάσχων
ταύτην ἐξ ἐπιχύσεως). ὁ δὲ "εὐχαριστῶ τῷ σωτῆρί μου Χρι-* 29 C
*στῷ" ἀντεπήνεγκεν, "ὅτι μου προεμηθεύσατο μὴ ἰδεῖν τὸ ἀναι-
δές σου καὶ ἀσεβέστατον πρόσωπον."*

Κατὰ Περσῶν δὲ τὴν στρατιὰν κινήσας κατήντησεν εἰς 30
Ταρσὸν τῆς Κιλικίας πόλιν ἐπιφανῆ· ἔνθα γενομένῳ Ἀρτέμιος 31
*προσῆλθεν ὁ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἱερεύς — ἦν γὰρ ἐν Αἰγαῖς (πόλις
δὲ καὶ αὗται τῆς Κιλικίας) περίφημον Ἀσκληπιοῦ ἱερόν —
καὶ ᾔτησεν αὐτὸν τοὺς κίονας, οὓς ἔτυχεν ἀφελόμενος ἐκ τού-
του τοῦ ἱεροῦ ὁ ἀρχιερεὺς τοῦ λαοῦ τῶν χριστιανῶν καὶ ἐποι-
κοδομήσας αὐτοῖς οἰκεῖον ναόν, ἀποκαταστῆναι αὖθις τῷ ἱερῷ
τοῦ Ἀσκληπιοῦ. καὶ ὁ παραβάτης αὐτίκα τοῦτο γενέσθαι* 32
προσέταξε δαπάναις τοῦ ἐπισκόπου. μόλις οὖν οἱ Ἕλληνες καὶ 33 D
*πόνοις πολλοῖς καὶ ἀναλώμασι πλείστοις ἕνα τῶν κιόνων καθ-
ελόντες καὶ μέχρι τῆς φλιᾶς τῆς πύλης τῆς ἐκκλησίας σὺν μη-
χανήμασιν ἀγαγόντες, καὶ χρόνῳ συχνῷ περαιτέρω προενεγκεῖν
ἐκεῖνον οὐκ ἠδυνήθησαν· καὶ καταλιπόντες αὐτὸν ἀνεχώρησαν.
τοῦ δὲ Ἰουλιανοῦ θανόντος αὖθις αὐτὸν ὁ ἐπίσκοπος ἀνορ-* 34
θώσας ῥᾷστα εἰς τὸν τόπον τὸν ἑαυτοῦ ἐπανήγαγε.

1 *σημείωσαι* AE

1 *σοῦ* Rwp*Di* 3. 4 *σου τὸ πρόσωπον τὸ ἀναιδέστατον καὶ ἀσεβέστατον* B, *σοῦ τὸ ἀναιδέστατον καὶ ἀσεβέστατον πρόσωπον* R, *σου* (*σοῦ* wp) *τὸ ἀσεβέστατον καὶ ἀναιδέστατον πρόσωπον* Dwp 5 *στρατίαν* (sic) AE 6 *θαρσὸν* E 7 *πόλεις* B 8 *περίφημος* Dwp (relatum ad *πόλις*) 9 *ἔτυχεν*] *ἔλαχεν* D, corr. D_w 11 *οἰκεῖ ναὸν* A, | *ον ναὸν* omisso *οἰκεῖ* C *ἀποκαταστῆσαι* B^sDwp*Di* 15 *φλυᾶς* D, corr. D_w 16 *ἀναγαγόντες* E *συχνῷ* A, *πολλῷ* Rwp *προσενεγκεῖν* E 17 *ἐκεῖνον* om. B 18 *ὁ* om. E

scopus laborabat lippitudine). Tum ille "Magnas ago gratias ser- 29
vatori meo Christo" ait "quod ita mihi consuluit, ut non videam
os tuum impudens et impiissimum".

Contra Persas exercitu moto venit Tarsum, in Ciliciae urbem 30
illustrem; quem ibi versantem Artemius adiit Aesculapii sacer- 31
dos — erat enim Aegis, in Ciliciae eiusdem urbe, celebre Aesculapii templum — eumque rogavit, ut columnae, quas abstulerat hoc ex sacro antistes multitudinis Christianorum iisque inaedificaverat suum templum, restituerentur rursus templo Aesculapii.
Atque apostata illico id fieri iussit sumptibus episcopi. Pagani 32. 33
igitur, cum vix et laboribus multis et impensis maximis unam columnam detractam usque ad postem portae ecclesiae cum machinis duxissent, ne longo quidem tempore illam ulterius promovere potuerunt; itaque ea relicta recesserunt. Iuliano vero mor- 34

35 *Γενομένου δὲ τοῦ Ἰουλιανοῦ εἰς Ἀντιόχειαν καὶ συνεχῶς
προϊόντος εἰς τὸ τῆς Δάφνης χωρίον, ἐν ᾧ τοῦ Ἀπόλλωνος
ἄγαλμα, ἔργον τι πρὸς τέχνην θαυμάσιον, ἵδρυτο, καὶ θυσίας
αὐτῷ ποιοῦντος, οἱ Ἀντιοχεῖς ἀποσκώπτοντες εἰς αὐτὸν θύτην
36 ἔλεγον καὶ οὐ βασιλέα σφίσιν ἐπιδημῆσαι. καὶ διὰ τὸ καθει-* D III 21
μένον ἔχειν ἐκεῖνον τὸν πώγωνα τράγον αὐτὸν ὠνόμαζον οἱ
P II 26 A 37 *αὐτοὶ καὶ πρὸς σχοίνων πλοκὴν ἔλεγον αὐτὸν ἐπιτήδειον. ὁ δὲ
ἀντεπισκώπτων αὐτοῖς εἰς βλακείαν καὶ θρύψιν καὶ τρυφερό-
τητα ἔλεγε μὴ παρέχειν τοῖς Ἀντιοχεῦσι τὸν πώγωνα εἰς σχοί-
νων πλοκήν, ἵνα μὴ τῇ τούτου τραχύτητι θλιβεῖεν αἱ χεῖρες
αὐτῶν· πρὸς οὓς καὶ λόγον ἔγραψεν, ὃς ἐπιγέγραπται Ἀντιο-
38 χικὸς ἢ Μισοπώγων. ἔθυε δὲ τῷ Δαφναίῳ Ἀπόλλωνι ἑκα-
39 τόμβας ὅλας, χρησμὸν ζητῶν ἐξ αὐτοῦ. ὡς δ' ἦν τὸ εἴδωλον
ἐκεῖνο κωφόν, οἱ νεωκόροι τὴν αἰτίαν τῆς σιωπῆς ἀπαιτούμενοι
διὰ τοὺς κειμένους ἐκεῖ νεκροὺς σιωπᾶν τὸ ἄγαλμα ἔλεγον.
40 ἦσαν γὰρ ἐκεῖ ἑτέρων τε μαρτύρων κείμενα λείψανα καὶ τοῦ
41 ἱερομάρτυρος δὲ Βαβύλα. πάντα τοίνυν μετατεθῆναι ἐκεῖθεν*
B 42 *προσέταξεν Ἰουλιανός. ὡς δὲ μετηνέχθησαν, σκηπτὸς ἐνσκήψας*

16 *ὅτι τὸ ἐν ταῖς Δάφναις* (*τῇ δάφνῃ* E) *τοῦ Ἀπόλλωνος ἄγαλμα καὶ τὸν ναὸν σκηπτὸς κατέκαυσεν* CE

3 *παρὰ* E   5 *σφῖσιν* A, v. ad XIII 2, 14   7 *πρὸς σχοίνων*] *προσχοίνων* E   *αὐτὸν ἔλεγον* E   15 *ἐκεῖ κειμένους* Owp   16 *κειμένων* D, corr. Dw   *λείψανα κείμενα* E   17 *δὲ* om. E   *πάντα* AR, *πάντας* wp   18 *ὁ* add. ante *ἰουλ.* DEwp

tuo episcopus ille columnam rursus levatam facillime in suum
locum reduxit.
35 Iulianum autem, cum venisset Antiochiam et Daphnen fre-
quentaret, quo loco Apollinis statua, opus quoddam artis miri-
ficae, posita erat, eique sacrificaret, Antiochenses illudentes victi-
36 marium dicebant neque regem ad se venisse. Et illum, quia
promissa erat barba, hircum nominabant iidem eamque ad funes
37 nectendos esse aptam dicebant. At ille vicissim illusa eorum
stultitia et luxuria et mollitia dicebat se non praebere Antiochen-
sibus barbam ad funes nectendos, ne eius asperitate tererentur
manus eorum; contra quos etiam orationem scripsit, quae inscri-
38 bitur *Ἀντιοχικός* seu *Μισοπώγων*. Immolabat autem Daphnensi
39 Apollini hecatombas totas oraculi impetrandi causa. Quod autem
erat simulacrum illud mutum, aeditui de causa silentii rogati ob
40 cadavera illic iacentia tacere statuam dicebant. Erant enim illic
et aliorum martyrum conditae reliquiae et sancti martyris Ba-
41. 42 bylae. Omnia igitur auferri illinc iussit Iulianus. Quae reliquiae
cum essent remotae, fulmine percussa nocte Daphne et templum

νυκτὸς τῇ Δάφνῃ καὶ τὸν ναὸν καὶ τὸ ἄγαλμα ἀπετέφρωσεν.
οἰηθεὶς οὖν ἐξ ἐπιβουλῆς χριστιανῶν γενέσθαι τὸν ἐμπρησμὸν 43
ὁ ἀλάστωρ ἐκεῖνος καὶ ἐκμανεὶς τὰς τῶν πιστῶν ἐκκλησίας
ἀπέκλεισεν. ὑπ' αὐτοῦ καὶ ὁ μέγας Ἀρτέμιος ἐκολάσθη μὲν 44
ὡς χριστιανός, ἐπήνεκτο δὲ αὐτῷ ὁ τοῦ Γάλλου φόνος αἰτίαμα,
καὶ οἱ πρεσβύτεροι Εὐγένιος καὶ Μακάριος ὑπὸ τούτου κολα-
σθέντες τῶν μαρτυρικῶν στεφάνων κατηξιώθησαν, καὶ οἱ ἐκ
Περσίδος πρὸς αὐτὸν σταλέντες πρεσβείας χάριν Μανουήλ,
Σαβὲλ καὶ Ἰσμαὴλ καὶ πολλοὶ ἄλλοι. W III 23

Στρατεύσας δὲ κατὰ Περσῶν πρότερον μὲν εὐτύχησε καὶ 13
πόλεις εἷλέ τινας καὶ πολλοὺς ἀνεῖλε καὶ λείας πολλῆς καὶ C
αἰχμαλώτων ἐκράτησε καὶ Κτησιφῶντα ἐπολιόρκει. εἶτ' ἀθρόον 2
τῶν πραγμάτων αὐτῷ εἰς τὸ χεῖρον περιτραπέντων αὐτός τε
III 214 καὶ τοῦ στρατεύματος τὸ πλέον ἀπώλετο. οἱ γὰρ Πέρσαι ἀπο- 3
γνόντες καὶ εἰς ὄλεθρον ἑαυτοὺς εἰσωθεῖν προφανῆ ἐβουλεύ-
οντο, ἵνα τι κατεργάσωνται τοὺς Ῥωμαίους δεινόν. δύο γοῦν 4
ἐν σχήματι αὐτομόλων τῷ βασιλεῖ προσερρύησαν καὶ νίκην
αὐτῷ κατὰ Περσῶν, εἰ ἕποιτο αὐτοῖς, ἐπηγγέλλοντο. ἐᾶσαι γὰρ 5

9 *περὶ τῶν ἁγίων Ἀρτεμίου καὶ Εὐγενίου καὶ Μακαρίου* C

4 *δὲ* add. ante *καὶ* E 5 *αἰτίαμα ὁ τ. γ. φόνος* Owp *γάλου* D, corr. Dw, ut XIII 12, 26 6 *τούτοις* D, corr. Dw *κολασθέντες*] *ἐκολάσθησαν καὶ* E 9 *ἄλλοι πολλοί* E 10 *ηὐτύχησε* Ep*Di*, v. ad XIII 10, 10 et XVI 6, 17. Est igitur augmentum verborum, quorum principium est *ευ*, modo *ευ*, modo *ηυ*.
13 *τὸ*] *τὸν* C ante *αὐτὸς* add. | *καὶ* E 15 *προφανῆ συνωθεῖν* R, *περιφανῆ συνωθεῖν* Dwp 16 *τοῖς ῥωμαίοις* D, corr. Dw *δύω* Dwwp 18 *αὐτοῖς* om. B

et statua deleta sunt. Ratus igitur ex insidiis Christianorum 43
factum esse incendium homo ille pestilens et furore inflammatus
fidelium ecclesias clausit. Ab eo et magnus Artemius supplicio 44
affectus est, cum ei Galli caedes crimini esset data, et presbyteri
Eugenius et Macarius ab eo supplicio affecti martyrum coronis
dignati sunt nec non legati ex Perside ad eum missi Manuel,
Sabel, Ismael, alii multi.

13. Expeditione contra Persas facta initio quidem rem bene
gessit et urbibus expugnatis nonnullis, multis interfectis, multis
captis magnaque praeda parta Ctesiphontem obsidebat. Tum 2
rebus subito male vertentibus ipse et maior pars exercitus
perit. Nam Persae quidem desperata salute in ipsum manife- 3
stum interitum irruere destinarant, ut cladem aliquam Romanis
inferrent. Itaque duo pro transfugis ad regem accurrerunt 4
eique Persarum victoriam, si se sequeretur, pollicebantur. Nam 5
omisso fluvio et triremibus ceterisque navibus onerariis, quas

τὸν ποταμὸν αὐτῷ συνεβούλευον καὶ τὰς τριήρεις ἃς ἐπήγετο
6 κατακαῦσαι καὶ τὰ ἄλλα πλοῖα τὰ φορτηγά, ἵνα μὴ τούτοις οἱ
πολέμιοι χρήσαιντο, αὐτῶν δ' ἡγουμένων δι' ἑτέρων ὁδῶν ἀγα-
D γεῖν τὰ στρατεύματα ἀκινδύνως τε καὶ δι' ὀλίγου τὰ τῆς Περ-
σίδος κατειληφέναι ἐνδότερα καὶ εὐμαρῶς κυριεῦσαι αὐτῆς.
7 τούτοις φρενοβλαβῶς ὁ ἀλιτήριος ἐκεῖνος πεισθείς, καὶ ταῦτα
πολλῶν λεγόντων αὐτῷ καὶ αὐτοῦ τοῦ Ὁρμίσδου δόλον εἶναι
τὸ πρᾶγμα, πῦρ ἐνέβαλε ταῖς ναυσὶ καὶ πάσας κατέκαυσε πλὴν
8 δυοκαίδεκα. ἦσαν δὲ τριήρεις μὲν ἑπτακόσιαι, φορτηγοὶ δὲ
9 τετρακόσιαι. ἤδη δ' ἐκείνων ἐκτεφρωθεισῶν, ἐπεὶ πολλοὶ τῶν
ταξιαρχῶν ἐνέδραν καὶ δόλον ἐνίσταντο εἶναι τὰ παρὰ τῶν
αὐτομόλων ἐκείνων λεγόμενα, μόλις που κατένευσεν ἐτασθῆναι
P II 27 A τοὺς ψευδαυτομόλους· οἳ ἐτασθέντες βασάνοις ἐξέφηναν τὸ
ἀπόρρητον.
10 Οἱ μὲν οὖν οὕτως ἀπατηθῆναί φασι τὸν Ἰουλιανόν, οἱ δὲ
ἀπειπάμενον λέγουσι τὴν πρὸς Κτησιφῶντα πολιορκίαν δι' ὀχυ-
ρότητα καὶ ὅτι καὶ τῷ στρατεύματι τὰ ἀναγκαῖα ἐπέλιπον,
11 ἐπανόδου μνησθῆναι· ἀπιοῦσι δὲ ἐπιφανῆναι τοὺς Πέρσας ὄπι-

1 αὐτῷ τὸν ποταμὸν Owp 2 φορτικὰ corr. in φορτηγὰ A, φορτικὰ E τούτοις] αὐτοῖς D 3 χρήσωνται CDwp δ' ἡγουμένων] διηγουμένων E διαγαγεῖν RwpDi 6 φρενοβλαβῶς om. C ἐκείνους vel ἐκείνοις D, corr. Dw 7 ὁρμίσδου ABE, v. XIII 5, 19 8. 9 πλὴν δυοκαίδεκα τὰς πάσας κατέκαυσεν Owp 10 δὲ BˢDwpDi 11 ταξιαρχῶν ARwp, ταξιάρχων Di, v. ad XIII 10, 11 13 τοὺς] αὐτοὺς D, corr. Dw ἐτασθέντες A, ἐκδοθέντες Rwp 16 λέγουσι τὴν πρὸς κτησιφῶντα AE, φασὶ πρὸς τὴν κτησιφῶντος Owp, λέγουσι πρὸς τὴν Κτησιφῶντος Di, v. I p. 42, 3 17 τὰ στρατεύματα D, corr. Dw

6 adduxisset, incensis, ne hostibus usui essent, ipsos sequeretur;
nam per alias vias copias sese esse traducturos, ut sine discri-
mine ac brevi tempore in Persidis interiora penetraret eaque
7 facile potiretur. Quibus cum dementer scelestus ille obtemperaret,
quamvis multi dicerent atque ipse Hormisdas dolum subesse, ignem
8 iniecit navibus omnesque praeter XII combussit, cum triremes
9 DCC, onerariae CD essent. Iis iam in cinerem versis, cum multi
ex tribunis asseverarent ista insidiis ac dolo dici a transfugis,
vix tandem concessit, ut quaestio de iis haberetur; qui tormentis
tentati retexerunt occultum.
10 Alii igitur sic deceptum esse ferunt Iulianum, alii vero di-
cunt desperata Ctesiphontis ob firmitatem expugnatione, cum
exercitus etiam penuria commeatus laboraret, eum de reditu cogi-
11 tasse; abeuntes invasisse Persas a tergo et extremum agmen

σθεν καὶ τοὺς οὐραγοῦντας ταράττειν· τοὺς Γάλλους δ' ὀπι- 12
σθοφυλακοῦντας ἀντιτάξασθαι τοῖς πολεμίοις γενναιότερον καὶ
πολλοὺς αὐτῶν ἀνελεῖν, οὐ τῶν τυχόντων μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν
παρ' ἐκείνοις ἐπιφανῶν. ἐνδείᾳ δὲ τῶν ἐπιτηδείων οἱ Ῥωμαῖοι 13
II 215 σφοδρῶς ἐπιέζοντο. Ἰουλιανὸς δ' ἐν ἀπορίᾳ τοῦ τί δεῖ πράτ- 14
τειν καὶ ὅθεν ἐπανιέναι χρεὼν καταστάς, εἵλετο διὰ τῆς ὀρει-
νῆς τὴν πορείαν ποιήσασθαι. τοῦτο οἱ Πέρσαι κατανοήσαντες 15 B
καὶ εἰς ταὐτὸν ἀθροισθέντες τοῖς Ῥωμαίοις ἐπέθεντο· καὶ κατὰ
μὲν τὸ εὐώνυμον κέρας ἐκράτουν Ῥωμαῖοι, κατὰ δέ γε τὸ
δεξιὸν ἠλαττοῦντο. ὃ γνοὺς Ἰουλιανὸς ἀμύνειν τοῖς ἡττωμένοις 16
ἠπείγετο. ἔτυχε δὲ διὰ βάρος καὶ τὴν ἐκ τοῦ ἡλίου φλόγωσιν 17
(θέρους γὰρ ἦν ὥρα) τὸν θώρακα ἐκδυσάμενος. ἐν μέσοις 18
οὖν τοῖς πολεμίοις γενόμενος δόρατι βάλλεται κατὰ τῆς πλευρᾶς.
λέγεται δὲ ὅτι σφοδροῦ τότε πνεύσαντος πνεύματος ἀχλὺς βα- 19
θεῖα τοῦ ἀέρος τοῦ ἐκεῖ κατεσκέδαστο· τὰ γὰρ πλήθη τῶν
στρατευμάτων πολὺν ἐκίνουν κονιορτόν, ὡς μηδὲ γινώσκειν
οὔθ' ὅποι εἰσὶν οὔθ' ὅ, τι πράττοιεν· ἄδηλον δ' εἶναι ὅθεν ἡ 20
αὐτὸν πλήξασα αἰχμὴ κατ' ἐκείνου ἐβέβλητο, εἴθ' ὑπὸ πολε-
μίου εἴθ' ὑπό τινος τῶν αὐτοῦ εἴτ' ἐκ θειοτέρας δυνάμεως· C

11 *ὅπως ὁ παραβάτης τοῖς Πέρσαις μαχόμενος ἀφανῶς* (om. E) *κατὰ τῆς πλευρᾶς ἐτρώθη, καὶ θνήσκων κατὰ τοῦ Χριστοῦ ἐβλασφήμησε* (-*εν* E) *καὶ οὕτως* (*οὕτω* E) *τὴν ἀθλίαν αὐτοῦ ψυχὴν ἀπηρεύξατο* CE

5. 6 *πρ. ὅθεν καὶ ἐπ.* C 8 *ταυτὸν* A, *ταὐτὸν* Rwp, *ταυτὸ* D, *ταὐτὸ* E; ante consonantes adhibet Zonaras *ταὐτόν* et *ταὐτό*, ante vocales *ταὐτόν*: v. ad XIII 6, 16 9 *οἱ* add. ante *ῥωμ.* Dwp 10 *ὁ* add. ante *ἰουλ.* C 14 *τότε σφοδροῦ ἐμπνεύσαντος* Dwp 16 *πολὺν* Rwp*Di*, *πολλὴν* A *ἐποίουν* B 17 *ὅποι* ADwp, *ὅπῃ* R 18 *αὐτὸν* Rwp*Di*, *αὐτῶν* A 18. 19 *εἴθ' ὑπό τινος τῶν αὐτοῦ εἴθ' ὑπὸ πολεμίου* Dwp

turbasse. Gallos autem agmen claudentes restitisse hostibus 12
fortius multosque eorum interfecisse, nec gregarios solum sed
etiam nobiles. Sed quia commeatus inopia Romani vehementer 13
premerentur, Iulianus, cum in angustiis esset, quid agendum et 14
unde redeundum esset, maluit per montes iter facere. Quo anim- 15
adverso Persae coactis in unum copiis Romanos invasere, qui
in sinistro cornu vincebant, in dextro erant inferiores. Hac de 16
re certior factus Iulianus suis laborantibus opem ferre properabat,
quamvis ob pondus et solis ardorem (aestatis enim erat tempus) 17
thoracem detraxisset. Qui cum medios inter hostes esset, hasta 18
in latere percutitur. Ferunt autem vehementi tum orto vento 19
aera illic densa caligine fuisse oppletum (nam moles copiarum
multum moverat pulverem, ut ne posset quidem dignosci, ubi 20
hostis esset quidque ageret) et ambiguum fuisse, unde hasta,

21 ᾄδεται γὰρ καὶ ταῦτα. διό φασιν αὐτὸν ἐκ τοῦ καταρρέοντος τοῦ τραύματος αἵματος κοίλῃ δεξάμενον τῇ χειρὶ καὶ τοῦ ἀέρος τοῦτο κατασκεδάσαντα εἰπεῖν "κορέσθητι, Ναζωραῖε."
22 Καὶ ὁ μὲν οὕτως ἀσεβῶς ζήσας βιαίως τὴν ψυχὴν ἐξ-
23 ηρεύξατο, βασιλεύσας ἔτη δύο. τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ ἡ στρατιὰ εἰς Ταρσὸν τῆς Κιλικίας κομίσασα ἔθαψεν ἐν προαστείῳ τῆς
24 πόλεως· οὗ τῷ τάφῳ καὶ τόδε τὸ ἐπίγραμμα ἐπεγράφη·

W III 24 Κύδνῳ ἐπ' ἀργυρόεντι ἀπ' Εὐφρήταο ῥοάων
Περσίδος ἐκ γαίης ἀτελευτήτῳ ἐπὶ ἔργῳ
D κινήσας στρατιὴν τόδ' Ἰουλιανὸς λάχε σῆμα,
ἀμφότερον βασιλεύς τ' ἀγαθὸς κρατερός τ' αἰχμητής.

25 ὕστερον δὲ ἀνεκομίσθη εἰς τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων. D III 2
26 Ἦν δ' ἐκεῖνος περὶ δόξαν ἐπτοημένος καὶ ἐπὶ τοῖς τυχοῦσιν ἐπαινεῖσθαι βουλόμενος, ἐφ' οἷς δ' ἐσφάλλετο διορθούμενος

13 οἷος ἦν (om. E) τὰ ἤθη ὁ Ἰουλιανός CE

1 καὶ om. D, add. D_w 3 κατασκεδάσαντα RwpDi, σκεδάσαντα A, unde conieceris καὶ ⟨κατὰ⟩ τ. ἀ. τ. σκεδάσαντα ναζωρῶε D 4 οὔτω E, sed οὔτω nusquam ante vocales a Zonara adhibetur; v. ad XIII 6, 16 ἐξηρεύσατο D, corr. D_w 8—11] In omnibus codicibus versus significantur. 8 ἀπ'] ἐπ' B εὐφράτω A, εὐφρήταο R tres P Cedr. I p. 539, 6, εὐφρήτα ὁ E, εὐφράταο D unus PwpDi 10 τὸ δὲ p* 11 versus est Homeri Il. III 179 [v. Plut. de Alex. fort. I p. 331 C, Diodor. XXIV 5, 2, Liban. III 313 R, Foersterum in Fleckeis. annal. a. 1876 p. 214] ἀμφότερα D, corr. D_w κρα|ταιρὸς (sic) A, καρτερός E 12 δ' E 14 ἐσφάλετο D, corr. D_w

qua Iulianus erat ictus, venisset, ab hoste an ab aliquo de suis
21 an diviniore vi emissa; nam celebrantur etiam haec. Quare aiunt eum manantem ex vulnere sanguinem cava manu exceptum in aera sparsisse his verbis: "Satiare, Nazarene!"
22 Ita ille, quemadmodum impie vixerat, sic violenter animum
23 eructavit, cum regnasset biennium. Eius corpus milites Tarsum,
24 in oppidum Ciliciae, perlatum humarunt in suburbio; cuius monumento hoc epigramma inscriptum est:

Rex bonus et saevis bellator fortis in armis
Iulianus iacet hic ad Cydni fluminis undas;
Dum ferus Euphrates et Persica tela cruenti
Martis opus coeptosque negant celebrare triumphos.

25 Postea autem translatum est corpus in reginam urbium.
26 Erat ille gloriae cupiditate inflammatus, levibus etiam de rebus laudis captator; errantem corrigi se ab amicis non moleste

παρὰ τῶν φίλων οὐκ ἤχθετο. ἦν δὲ καὶ παντοδαπῆς σοφίας 27
μετειληχὼς καὶ μάλιστα τῆς περιττοτέρας, περὶ τὴν δίαιταν ἐγ-
κρατής, ὥστε καὶ τὰ φυσικὰ ταῦτα διαφυγγάνειν, ἐρυγὰς καὶ
τὰς ἐκκρίσεις τὰς διὰ στόματος. ἔλεγε δὲ χρῆναι τὸν φιλόσο- 28 P II 28 A
φον, εἰ οἷόν τε, μηδὲ ἀναπνεῖν. φασὶ δὲ αὐτὸν ἐν Ἀντιοχείᾳ 29
ὄντα ὄναρ ἰδεῖν νεανίαν ξανθὸν τὴν κόμην εἰρηκότα αὐτῷ ὡς
"ἐν Φρυγίᾳ τελευτῆσαί σε δεῖ." ὅτε οὖν ἐπλήγη, ἤρετο τοὺς 30
παρόντας ὅπως ὁ τόπος καλοῖτο· ὡς δ' ἤκουσε Φρυγίαν κα-
λεῖσθαι αὐτόν, ἀνέκραξεν "ὦ ἥλιε, ἀπώλεσας Ἰουλιανόν". λέ- 31
γεται δὲ κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐτελεύτησεν ἐν Ἀν-
τιοχείᾳ γνωσθῆναι τὸν θάνατον αὐτοῦ. τινὰ γὰρ τῶν τῆς τάξεως 32
τοῦ ἐκεῖσε δικαστηρίου, Ἕλληνα κἀκεῖνον καὶ τῆς αὐτῆς θρη-
σκείας τῷ παραβάτῃ, διανυκτερεύοντα περὶ τὴν φυλακὴν τοῦ
ἀρχείου συνθήκην ἀστέρων ἐν οὐρανῷ θεάσασθαι γράμματα
ἐκτυποῦσαν λέγοντα "σήμερον ἐν Περσίδι Ἰουλιανὸς ἀναιρεῖται." B
σημειωθείσης οὖν τῆς ἡμέρας, μετὰ ταῦτα ἐγνώσθη ὅτι κατ' 33
ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἀνῄρητο. καὶ ὁ μὲν τριάκοντα πρὸς ἑνὶ 34

5 *περὶ τοῦ* (om. E) *ὀνείρου* CE 9 *περὶ σημείου δηλοῦντος τὸν τοῦ παραβάτου θάνατον* C

1 *δὲ* om. *Di* Haasii annotatione (v. vs. 2) ad hunc versum perperam relata post *δὲ* om. *καὶ* D, add. Dw *παντοδαποῦς* B 2 *δὲ* post *περὶ* add. Dwp*Di* 3 ante *ἐρυγὰς* add. *ὡς μάλιστα* Owp, *μάλιστα* E 5 *μηδ'* E *δ'* E 6 *ξανθὸν τὴν κόμην νεανίαν* Dwp 7 *γοῦν* Rwp*Di* 8 *ἤκουσε* AR, *ἤκουε* wp 9 *ἥλιε*] immo *Ἥλιε* 10 *καθ' ἣν*] *ἐν ᾗ* B 11 *γνωσθῆναι*] *γενέσθαι γνωστὸν* E *τῶν*] *τὸν* D 12 *καὶ τῆς αὐτοῦ θρησκείας* bis C, itaque priore membro deleto et asterisco ad *αὐτοῦ* posito in marg. C add. *αὐτῆς Wo* 16 *σημείσης* E

ferebat. In variis sapientiae disciplinis versatus, imprimis in 27
minus cognitis, vita erat tam temperata, ut etiam naturalia ista
effugeret, eructationes et exscreationes, quae per os fiunt. Dice- 28
bat enim philosopho, si fieri posset, ne respirandum quidem esse.
Dicunt eum Antiochiae per somnum vidisse iuvenem flavo capillo 29
dicentem: "In Phrygia tibi est moriendum". Ictus igitur iis, qui 30
aderant, rogatis, quomodo locus vocaretur, cum audivisset Phry-
giam nominari, exclamavit: "O sol, perdidisti Iulianum". Prae- 31
terea ferunt ipso quo periit die Antiochiae fuisse cognitum eius
obitum. Nam quendam paganum eiusdem cum desertore reli- 32
gionis ex ordine iudicum illius loci, cum iuxta curiam excubaret,
congeriem stellarum in caelo vidisse litteras exprimentem has:
"Hodie in Perside Iulianus occiditur". Notata die postea cogni- 33
tum est eum illo die fuisse interfectum. Cum per XXXI annos 34

35 *βιώσας ἐνιαυτοὺς οὕτως ὡς εἴρηται ἀπεβίω. ὁ δὲ διὰ τῶν
ἀστέρων τὴν ἐκείνου προμυνηθεὶς τελευτὴν ἀφορμὴν ἔσχε πρὸς
εὐπιστίαν τὸ ὅραμα.*

14 *Τελευτήσαντος δὲ Ἰουλιανοῦ ψήφῳ κοινῇ Ἰοβιανὸς εἰς τὴν
αὐταρχίαν προυκέκριτο, τότε χιλιαρχῶν, ἀνὴρ εὐσεβής, υἱὸς
2 Βαρωνιανοῦ χρηματίσαντος κόμητος. ὁ δ' ἦν τὴν βασιλείαν
ἀπαναινόμενος· καὶ τὴν αἰτίαν ἐρωτηθεὶς ἐξεβόησε χριστιανὸς
3 εἶναι καὶ μὴ ἀνέχεσθαι βασιλεύειν στρατοῦ ἑλληνίζοντος. καὶ* D III
C *εὐθὺς ὁμοφώνως ὡς ἐκ συνθήματος ἅπαντες ἀντεβόησαν εἶναι
4 χριστιανοί. καὶ οὕτως ἐκεῖνος δεξάμενος τὴν ἀρχὴν τοῖς Πέρ-
σαις ἐσπείσατο, οὐ προσηκούσας Ῥωμαίοις σπονδὰς ἐξ ἀνάγκης
5 πεποιηκώς. τῆς γὰρ Νισίβεως καὶ Σιγγάρας, πόλεων περι-
φανῶν, ἐξέστη αὐτοῖς, μετοικίσας τοὺς κατοίκους τῶν πόλεων·
6 ὑφ' ὧν θρηνούντων καὶ ἀναίδην ἐβλασφημεῖτο. ἀλλὰ καὶ
χωρῶν αὐτοῖς πολλῶν παρεχώρησε καὶ δικαίων Ῥωμαίοις ἀνη-
7 κόντων ἀνέκαθεν. καὶ ὁμήρων δοθέντων ἑκατέρωθεν, οὕτως
8 ἐβεβαιώθησαν αἱ σπονδαί. ἐντεῦθεν ἀναζευγνύντες οἱ Ῥωμαῖοι
σπάνει τῶν ἀναγκαίων περιπεπτώκασιν, ὡς μηδὲ ὕδατος εὐπο-*

4 *βασιλεία Ἰοβιανοῦ τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ ὀρθοδοξοτάτου* A, *βασιλεία Ἰοβιανοῦ* B, *ἀνάρρησις Ἰοβιανοῦ* CE, *βασιλεία οὐαλεντινιανοῦ* corr. in *ἰοβιανοῦ* D   10 *οἵας* (*οἷας* E) *ὁ Ἰοβιανὸς* (*βασιλεύσας ἰοβ.* E) *ἔθετο πρὸς Πέρσας* (*π. Π.* om. E) *σπονδάς* CE

2 *ἄστρων* E   *προμυνηθεὶς* Awp, *προσμυνηθεὶς* B, *προμηνυθεὶς* E, *μυνηθεὶς* R   4 *εἰς*] *πρὸς* E   7 *ἐβόησε* E   9 *ὁμοφώνως* post *συνθήματος* C   12 *σιγγάρα* D, corr. D_w 14 *ἀνέδην* RwpDi   17 *ἀναζευγνύοντες* B^sDwp

35 vixisset, ita ut dictum est vita excessit. Is vero qui per stellas
eius obitum praenorat, visionis illius occasione veram religionem
est amplexus.

14. Iuliano mortuo sententia communi Ioviano defertur
imperium, qui tum tribunus erat, vir pius, Varroniani comitis
2 filius. Quod cum recusaret, causam rogatus se Christianum esse
3 exclamavit neque tolerare regnum pagani exercitus. Atque illico
consentientibus vocibus quasi ex composito omnes reclamaverunt
4 se esse Christianos. Sic ille accepto imperio cum Persis pacem
5 fecit necessariam magis quam decoram. Nam Nisibi et Singara
urbibus illustribus eis cessit, civibus alio translatis; a quibus
6 plorantibus etiam impudenter maledictis incessebatur. Provincias
item multas eis concessit et iura antiquitus ad Romanos perti-
7. 8 nentia. Datis utrimque obsidibus firmata pace, Romani inde
discedentes penuria rerum necessariarum conflictati sunt adeo,
9 ut aqua etiam deficeret. Iovianus igitur cum aegre Antio-

ῥεῖν. μόλις γοῦν εἰς τὴν τῆς Κοίλης Συρίας Ἀντιόχειαν ὁ 9
Ἰοβιανὸς καταντήσας τοὺς τῶν χριστιανῶν ἱερεῖς, ὅσοι τε ἐπὶ D
Κωνσταντίου καὶ ὅσοι ἐπὶ τοῦ παραβάτου τῶν ἐκκλησιῶν ἐξη-
λάθησαν, εἰς αὐτὰς ἐπανήγαγε καὶ πρὸ τῶν ἄλλων τὸν μέγαν
Ἀθανάσιον ἐπὶ Ἀλεξάνδρειαν. ἐξ Ἀντιοχείας δὲ εἰς Ταρσὸν 10
γεγονὼς καὶ τὸ μνῆμα κοσμήσας τοῦ Ἰουλιανοῦ ἐπανῄει· καὶ
εἰς Ἄγκυραν τῆς Γαλατίας γεγονὼς κἀκεῖθεν ἀπάρας καὶ στα-
θμὸν προελθὼν εἰς Δαδάστανά τε καταλύσας αἰφνίδιον τετελεύ-
τηκεν, ὥς μὲν ἔνιοι συνεγράψαντο, ἀρτιφυεῖς μύκητας δηλητη- 11
ρίους φαγών (ἦν γὰρ λιτὸς περὶ δίαιταν), ὥς δ' ἕτεροι, χειμῶνος 12 W III 25
ὄντος ἐν οἰκήματι κατέδραθε νέον ἐμπεπλασμένῳ κονίᾳ, καὶ P II 29 A
διὰ τὸ τοῦ ψύχους πολὺ ἀνθράκων ἀναφθέντων ἐντὸς ἀτμὶς
ἐκ τῆς κονίας πυρουμένης ἀνεδόθη πολλή, καὶ δι' αὐτῆς ἀπε-
πνίγη κοιμώμενος μηδ' αἰσθόμενος τῆς πνιγμονῆς, ἐξ οἴνου
καρηβαρῶν· πολλῷ γὰρ λέγεται κεχρῆσθαι ἀκράτῳ. καὶ οὐδὲ 13
III 218 ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἔφθη τοῦτον θεάσασθαι, καὶ ταῦτα εἰς ὑπαντὴν
αὐτοῦ προελθοῦσα μετὰ βασιλικῆς πομπῆς σὺν τῷ υἱῷ αὐτῆς
Βαρωνιανῷ.

Θανόντος μέντοι τοῦ Ἰοβιανοῦ οἱ στρατιῶται σκυθρωπά- 14
ζοντες τὴν Νίκαιαν κατειλήφασι καὶ γεγονότες ἐκεῖ περὶ βασι-

8 *περὶ τῆς τελευτῆς Ἰοβιανοῦ* CE

1 *οὖν* E 2 *ἱερεῖς* om. D *Wo* lat. 5 *δὲ* AR, *τε* Dwp *ταρσὸν* ARw, *Θαρσὸν* p**Di* 7 *ἄγκυραν* R*Di*, *ἄγγυραν* AC, *τὴν ἄγγυραν* D, *τὴν ἄγκυραν* wp *γεγονὼς* A, *γενόμενος* Rwp*Di* 11 *κατέδαρθε* Rwp*Di* *ἐμπεπλησμένη* D, corr. Dw 13 *πυ πυρουμένης* A 16 *ὑπάντησιν* Dwwp 17 *προπομπῆς* Rwp *αὐτοῦ* Rwp*Di* 19 *σκυθρωπάσαντες* E 20 *νίκαια* (sic) A

chiam Coelesyriae pervenisset, quotquot sacerdotes Christiani
sub Constantio et Iuliano ecclesiis pulsi fuerunt, in eas reduxit
ac prae ceteris magnum Athanasium Alexandriam. Antiochia 10
Tarsum profectus, ornato Iuliani sepulcro, Ancyram Galatiae se
contulit; inde postquam abiit et iter unius diei progressus con-
stitit Dadastanis, repente obiit, cum, ut alii scribunt, recentes 11
fungos venenatos comedisset (vili enim victu utebatur), ut alii, 12
hiberno tempore in conclavi nuper illito calce obdormisset; nam
cum ob frigus multum carbonibus intus accensis magnus vapor
e cinere succenso extitisset, dormiens sine sensu mortis suffocatus
est vino gravis: multo enim fertur usus esse mero. Neque uxor 13
ante obitum imperatorem viderat, etsi ei obviam progressa cum
regio comitatu et filio suo Varroniano.

Ioviani morte consternati milites Nicaeam occupant, de 14

15 λέως ἐβουλεύοντο. καὶ οἱ μὲν τόνδε, οἱ δὲ τόνδε ὠνόμαζον,
οἱ πλείους δ' ἐπὶ τῷ Σαλουστίῳ ὑπάρχῳ τῶν πραιτωρίων
B 16 τυγχάνοντι ὡμοφώνησαν. ὁ δ' ἀπηνήνατο, τὸ γῆρας εἰς παραί-
17 τησιν προβαλόμενος. αἰτουμένων δὲ τὸν τούτου υἱὸν οὐ κατέ-
νευσε, διὰ νεότητα καὶ γνώμης ἀφέλειαν κρίνας ἐκεῖνον πρὸς
18 ἀρχὴν τοιαύτην ἀνεπιτήδειον. διὸ μετὰ τῶν ἄλλων καὶ αὐτὸς
ὁ Σαλούστιος βασιλέα καὶ ἀπόντα Οὐαλεντινιανὸν ἐψηφίσατο.
19 Ὁ μέντοι Ἰοβιανὸς εὐσεβὴς ἦν περὶ τὸ δόγμα καὶ ἀγα-
20 θοθελής. οἴνου δ' ἥττητο καὶ ἀφροδισίων· καὶ τὴν τοῦ σώ-
ματος ἀναδρομὴν εὐμήκης ἐτύγχανε καὶ γραμμάτων οὐκ ἄπειρος.
21 ὃς ὀπίσω ποτὲ τοῦ Ἰουλιανοῦ πορευόμενος ὡς χιλίαρχος ἐν
τόπῳ κατάντει προϊόντος ἐπάτησε τὸ κράσπεδον τῆς πορφυρίδος
22 αὐτοῦ. ὁ δέ, εἴτ' ἐκ τούτου διάδοχον αὐτοῦ τὸν Ἰοβιανὸν
C ἐτεκμήρατο εἴτ' ἐκ μαντείας ἔγνω τοῦτό τινος, εἶπεν "αἴθε κἂν
23 ἄνθρωπος". ἦρξε δὲ οὐδ' ὅλους μῆνας ὀκτώ· ὁ μέντοι νεκρὸς
αὐτοῦ εἰς τὸ Βυζάντιον ἀνακομισθεὶς ἐν τῷ τῶν ἁγίων ἀπο-
στόλων ἐτάφη ναῷ, ὅπου μετὰ ταῦτα συνετάφη καὶ ἡ γυνὴ

3 περὶ Σαλουστίου CE 6 ὅτι παρὰ πάντων βασιλεὺς ὁ (om. E) Οὐαλεντινιανὸς ἐψηφίσθη CE 8 οἷος ἦν τὰ ἤθη (τ. ἠ. om. C) Ἰοβιανός CE

1 οἱ ARwp, ὁ D οἱ ARwp, ὁ D ὠνόμαζον AR, ἐπὶ ὠνόμαζον w*p 2 πλείους ARwp, πλείστους Dw ἐπάρχω E, v. XIV 3, 28 et Usenerum *d. heil. Theodos.* Lips. 1890 p. 129 3 τὸ initio vers. om. D 4 προβαλλόμενος BsCEDwwp*Di* 5 ἀσφάλειαν C 7 τὸν add. ante οὐαλ. Rwp*Di* ἐψηφίσαντο CD 14 κἂν ARwp*Di*, δὲ κἂν E, δ' ἐκεῖνον ex codice W, ut videtur, affert *Wo* 17 post συνετάφη add. αὐτῷ BCwp

15 rege creando deliberantes. Aliis autem alios nominantibus
16 plures de Salustio, praefecto praetorio, consenserunt. Verum
17 ille excusata aetate renuit. Cuius filium cum postularent, non
concessit, tali imperio cum ob aetatem tum ob simplicitatem in-
18 genii ratus imparem. Itaque una cum ceteris et ipse Salustius
Valentinianum quamvis absentem regem nominat.
19. 20 Iovianus de religione recte sensit, vir benevolus, quamvis
vini et libidinum intemperantia vinceretur; statura corporis erat
21 excelsa, litterarum non rudis. Qui cum aliquando Iulianum
acclivem locum ascendentem ut tribunus comitaretur, extremum
22 marginem purpurae eius calcavit. Tum ille, sive ex hoc coni-
ciens eum imperii fore successorem, sive oraculo quodam edoctus,
23 dixit: "Esto, si modo [sit] homo". Imperavit non integros menses
octo; corpus eius Byzantium perlatum in sanctorum apostolo-
rum aede sepultum est, ubi post uxor etiam eius Charito est se-

αὐτοῦ Χαριτώ. ἔθανε δὲ Ἰοβιανὸς τρίτον ἄγων τῆς ἡλικίας 24
ἔτος ἐπὶ τριακοστῷ.
Οὕτω μὲν οὖν, ὡς εἴρηται, Οὐαλεντινιανὸς ἐψήφιστο βα- 15
σιλεύς. ἀχθεὶς δὲ καὶ ἀναρρηθεὶς καὶ τὰ βασιλικὰ περιέθετο
σύμβολα. ὁ δὲ Σαλούστιος, ὅτι σπουδὴν ἐνεδείξατο ἀναρρη- 2
θῆναι αὐτόν, ἀμοιβὴν ᾔτει τῶν τῆς ἐπαρχότητος ἀνεθῆναι
φροντίδων. καὶ ὁ βασιλεὺς "διὰ τοῦτο" εἶπε "τοσούτων μοι 3
III 219 πραγμάτων ἐπεφόρτισας ὄγκον, ἵν' αὐτὸς μηδ' ἐφάπτοιο τούτου"; D
ὥρμητο δὲ Οὐαλεντινιανὸς ἐκ Παιονίας· ἦν δ' εὐσεβὴς τὰ 4
πρὸς τὸν θεόν· διὸ καὶ ὑπερορίᾳ αὐτὸν ὁ Ἰουλιανὸς κατεδίκασεν·
εἶτα τριβοῦνον ἀριθμοῦ τῆς ὑπερορίας ἀνακληθέντα ἐποίησεν.
οὗτος καὶ τὴν ἰσχὺν γενναιότατος καὶ τὴν γνώμην ἦν δικαιό- 5
τατος. διὸ καὶ τῶν ἀρχὰς τότε μετιόντων πολλοὺς ὡς ἀδίκους 6
ἐτιμωρήσατο, τὸν κρατοῦντα λέγων ἀπαιτεῖσθαι δικαιοσύνης πρὸ
τῶν ἄλλων φροντίζειν.
Οὗτος κοινωνὸν τῆς βασιλείας Οὐάλεντα τὸν ἀδελφὸν προσ- 7
ελάβετο καὶ τὴν ἑῴαν μοῖραν αὐτῷ πιστεύσας αὐτὸς ἐν τοῖς

3 *βασιλεία Οὐαλεντινιανοῦ* AE 16 *σημείωσαι* CE

1 *χαριώτη* (sic) A *ὁ* add. ante *ἰοβ.* CDwp 2 *ἐπὶ τριακοστῷ ἔτος* D, corr. Dw 5 *δέγε* Owp 7 *μοι εἶπε τοσούτων* Owp 8 *ἐπεφόρτισας* ex *ἐπεφόρτησας* corr. A 9 *δὲ* om. D *παιωνίας* D 10 *τὸν* om. Dwp *ὁ* om. Rwp 11 *ἀριθμοῦ* stellula in D notatum a Wolfio, qui profitetur se nescire, quid hoc sibi velit; v. Mommsenum *Hermes* a. 1889 p. 196 ss. 13 *ἀδίκου* AB, *ἀδίκους* R, *ἀδικοῦντας* Dwp*Di* (v. tamen edit. Dindorf. vol. V p. 82) 14. 15 *πρὸ τ. ἄλλ.* ante *δικαιοσ.* Owp

pulta. Obiit Iovianus, cum tertium et tricesimum ageret aetatis 24
annum.
15. Valentinianus igitur hoc modo, ut dictum est, creatus
rex cum adductus et praedicatus esset, regia quoque sibi in-
duit insignia. A quo cum Salustius eam pro navata in electione 2
opera gratiam repeteret, ut praefecturae liberaretur molestiis
"Eone" inquit rex "tantarum mihi rerum molem imposuisti, ut 3
ipse ne istam quidem attingeres." Profectus vero erat Valen- 4
tinianus ex Paeonia; cum autem vir pius esset, ab Iuliano rele-
gatus fuerat et deinde revocatus ac tribunus numeri factus. Hic 5
et robore praestantissimus et animo erat iustissimus. Itaque inter 6
eos quoque, qui magistratus tum ambiebant, multos ut sceleratos
punivit, cum diceret a principe imprimis iustitiae flagitari curam.
Valentem fratrem imperii consortem ascitum Orienti prae- 7
posuit, ipse in Occidente versabatur et contra barbaros multis

ἑσπερίοις διέτριβε καὶ πολέμους κατὰ βαρβάρων συγκροτήσας
P II 30 A 8 πολλοὺς τρόπαια κατ' ἐκείνων ἐστήσατο. εἶχε δὲ πρὸ τῆς βασι-
λείας υἱὸν κεκλημένον Γρατιανόν, ὃς αὐτῷ ἐκ τῆς γαμετῆς
9 Σευήρας ἐγένετο· ὃν καὶ ἀνηγόρευσεν αὐτοκράτορα. ἔγημε
δὲ καὶ δευτέραν γυναῖκα, ἔτι περιούσης καὶ τῆς προτέρας,
Ἰουστῖνα ἣν ἡ δευτέρα, ἐξ ἧς καὶ τὸν νέον ἐγείνατο Οὐαλεντι-
νιανὸν καὶ θυγατέρας Ἰοῦσταν, Γράταν καὶ Γάλλαν.
10 Ἐπὶ τούτου τελευτήσαντος Εὐδοξίου τοῦ κακοδόξου τῆς
W III 26 νέας Ῥώμης ἀρχιερέως ἀντεισήχθη Δημόφιλος ὁμόδοξος τυγ-
χάνων τῷ πρὸ αὐτοῦ· ὃς ἐπ' ἔτεσι δώδεκα τῆς ἐκκλησίας ἐκρά-
11 τησεν. οὗτος ὁ βασιλεὺς καὶ τὸν μέγαν Ἀμβρόσιον ἐπίσκοπον
12 τῆς Μεδιολάνων προεχειρίσατο πόλεως. μαθὼν δὲ περὶ τοῦ
ἀδελφοῦ Οὐάλεντος ὅτι τῆς Ἀρειανικῆς ἀντιποιεῖται αἱρέσεως
B καὶ πάντας βιάζει ταύτῃ συντίθεσθαι, διὰ γραμμάτων ἐπιπλήττει
13 αὐτὸν καὶ ἀποστῆναι παραινεῖ τῆς αἱρέσεως. ὁ δὲ τοῦ οἰκείου
θελήματος οὐκ ἀφίστατο καὶ μᾶλλον κατὰ τῶν ὀρθοδόξων
ἐξηγριαίνετο.
14 Ῥοδανὸς δέ τις πραιπόσιτος παρὰ Οὐαλεντινιανῷ μέγα
15 ἠδύνατο. κατ' αὐτοῦ προσῆλθε γυνή τις Βερνίκη καλουμένη D III 2

8 περὶ πατριαρχῶν C 13 (pertinet ad p. 73, 16) ὅτι τὸν ἀδελφὸν Οὐάλεντα κοινωνὸν τῆς βασιλείας ὁ Οὐαλεντινιανὸς προσελάβετο C

6 ἰουστίνα ARwp, corr. *Di* 7 ἰούσταν A^sR^swp*Di* γράσταν E nisi forte γράτταν (v. [Iul. Poll.] p. 394) voluit exarare librarius. 8 Εὐδοξίου — κακοδόξου] De annominatione v. ad XIII 5, 29 15 αὐτῷ immerito mavult *Wo*, v. ad XVII 23, 29 16 ἀφίσταται B 18 προπόσιτος B_1, corr. alia (Wolfii?) manus, v. XIII 15, 15 19 κατὰ τούτου Rwp προσελθοῦσα C

8 bellis conflatis tropaea posuit. Filium GRATIANUM ante imperium
9 e Severa uxore susceptum imperatorem appellavit. Priore uxore
adhuc superstite alteram duxit Iustinam, e qua Valentinianum
minorem genuit et filias Iustam, Gratam, Gallam.
10 Sub hoc Eudoxio, Romae novae pontifici, secus quam nomen
sonat, de religione male sentienti defuncto successit Demophilus
cum decessore suo consentiens, qui annos XII ecclesiam guber-
11 navit. Hic rex magnum Ambrosium etiam Mediolani episcopum
12 designavit. Cum autem cognovisset Valentem fratrem Arianae
studere sectae omnesque cogere ei assentiri, per litteras obiur-
13 gatum ab instituto dehortatur. Verum ille suo indulgens animo
magis etiam contra recte sentientes exacerbabatur.
14 Rhodanus autem quidam praepositus, homo apud Valenti-
15 nianum admodum gratiosus, a muliere quadam, Berenice no-

*τῷ βασιλεῖ Οὐαλεντινιανῷ ἀδικίαν ἐπεγκαλοῦσα τῷ πραιποσίτῳ.
ἐρευνήσας γοῦν ὁ αὐτοκράτωρ καὶ γνοὺς μὴ ψεύδεσθαι τὴν* 16
*γυναῖκα, προσκαλεσάμενος τὸν πραιπόσιτον θεραπεῦσαι κεκέ-
λευκε τῇ γυναικὶ τὸ ἀδίκημα. κἀκεῖνος τῇ παρρησίᾳ τῇ πρὸς* 17
*τὸν βασιλέα θαρρῶν οὐδένα λόγον ἔθετο τῆς ἀδικουμένης.
προσῆλθεν οὖν καὶ αὖθις τῷ βασιλεῖ ἡ γυνή· καὶ ὃς μαθὼν* 18
μήτινα θέσθαι φροντίδα τῆς γυναικὸς τὸν πραιπόσιτον, αὐτίκα C
*γυμνοῖ μὲν ἐκεῖνον τοῦ ἀξιώματος, κελεύει δὲ δεθέντα ἐν τῷ
θεάτρῳ περιαχθῆναι, ἀγῶνος ἱππικοῦ ἀγομένου, κηρύκων αὐτοῦ
προαγόντων καὶ τὸ εἰς τὴν γυναῖκα βοώντων ἀδίκημα καὶ τοῦ
βασιλικοῦ κελεύσματος τὴν παρακοήν· καὶ μετὰ τὴν περιαγωγὴν
καὶ τὸ κήρυγμα ἐκεῖ παρευθὺ καυθῆναι αὐτόν. καὶ ὁ μὲν* 19
*τοιοῦτον εὕρατο τέλος· ἡ δὲ πᾶσα ἐκείνου περιουσία τῇ γυναικὶ
διὰ βασιλείου παρακεχώρητο γράμματος.*

Ἐξέλιπε δὲ ὁ βασιλεὺς οὗτος ἐν Γαλλίαις διάγων, ἀπολαύ- 20
*σας χρόνου μακροῦ· ἐβίω γὰρ ἔτη πρὸς τέσσαρσιν ὀγδοήκοντα,
ἕνδεκα τούτων βασιλεύσας ἐνιαυτοὺς καὶ τὸν υἱὸν Γρατιανὸν
τῆς βασιλείας τῶν ἑσπερίων διάδοχον καταλελοιπώς.*

Οὐάλης δὲ τῶν ἀρειανιζόντων ὑπερμαχῶν ὡς ὁμογνώμων 16 D
αὐτοῖς τοὺς ὀρθοδόξους ἐδίωκε καὶ πολλὰ ἐπήνεγκεν αὐτοῖς

3 *περὶ Ῥοδανοῦ καὶ ὅπως τοῦτον ἀδικοῦντα ἐκόλασεν* (*-σε* E) *Οὐαλεντινιανός* CE 15 *τελευτὴ Οὐαλεντινιανοῦ* C 19 *βασιλεία Οὐάλεντος αἱρετικοῦ* (*αἱρ.* om. DE) ADE

1 *ἐγκαλοῦσα* E *προποσίτῳ* B_1, corr. alia (Wolfii?) manus, v. XIII 15, 14 2 *οὖν* DEwp 6 *προσῆλθε γοῦν* E 7 *θέσθαι* ante *αὐτίκα* Dwp

mine, apud regem Valentinianum cuiusdam iniuriae accusatus
est. Quaestione igitur habita imperator cum comperisset non 16
mentiri feminam, arcessitum praepositum satisfacere iussit fe-
minae de iniuria. Neque tamen ille gratia regis fretus ullam ra- 17
tionem habuit feminae laesae. Adiit igitur etiam denuo regem 18
femina; hic cum nosset nullam adhibuisse curationem feminae
praepositum, illico illum dignitate privatum iubet vinctum in
theatro circumduci ludis Circensibus, praeconibus praecedentibus
et iniuriam contra feminam factam et regii iussi contemptionem
et post circumductionem edictum quoque clamantibus, e quo is
illic statim sit comburendus. Qui quidem tali fuit exitu, omnibus 19
illius opibus feminae per regiam concessis epistolam.

Obiit rex in Galliis degens, vita longiore usus (vixit enim 20
annos LXXXIV, regnavit XI) relicto filio Gratiano, regni occi-
dentalis successore.

16. Valens, Arianorum defensor et assensor, orthodoxos

2 τὰ δεινά, τῇ οἰκείᾳ συζύγῳ Δομνίκᾳ πειθόμενος. καί ποτε
ἐν Νικομηδείᾳ διάγοντι προσῆλθον αὐτῷ εἰς πρεσβείαν ἐκ τοῦ
τῶν ὀρθοδόξων συστήματος ἄνδρες ἱερατικοὶ ὀγδοήκοντα, οὓς
ἅπαντας σὺν τῷ πλοίῳ, δι' οὗ ἐκομίζοντο, καυθῆναι προσέταξε.
3 καὶ κατεφλέχθησαν ἅπαντες ἐν μέσῃ τῇ θαλάσσῃ σὺν τῇ νηὶ
4 ἄχρι Δακιβύζης διαρκεσάσῃ. ὧν καὶ ὁ μέγας ἐν θεολογίᾳ D III 22
Γρηγόριος μέμνηται, λέγων "πρεσβυτέρων ἐμπρησμοὶ θαλάττιοι".
P II 31 A 5 οὐ μόνον δὲ τοὺς ὀρθοδόξους ἐκόλαζεν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐκκλη-
σίας ἁπάσας ἀπένεμε τοῖς Ἀρειανοῖς, τοὺς ὀρθοδόξους ἐπισκό-
6 πους ἐκδιώκων αὐτῶν. λέγεται γοῦν καὶ τῆς ἐν Νικαίᾳ καθο-
λικῆς ἐκκλησίας ἐκδιωχθέντας τοὺς τοῦ ὀρθοῦ δόγματος τῷ
7 μεγάλῳ προσελθεῖν Βασιλείῳ, κἀκεῖνον πρεσβεῦσαι περὶ τούτου
πρὸς τὸν Οὐάλεντα, τὸν δὲ μὴ πείθεσθαι, καὶ τὸν μέγαν φάναι
8 Βασίλειον ὡς "ἐπιτρεπτέον, ὦ βασιλεῦ, τὴν περὶ τούτου κρίσιν

1 *περὶ τοῦ βασιλέως Οὐάλεντος καὶ τῶν κατὰ θάλασσαν ἐμπρησθέντων παρ' αὐτοῦ ἱερέων* C, *περὶ τῶν κατὰ θάλασσαν ἐμπρησθέντων ἱερέων* E 10 *περὶ τῆς ἐν Νικαίᾳ ἐκκλησίας καὶ τοῦ παρὰ τοῦ μεγάλου Βασιλείου ἐν αὐτῇ γενομένου θαύματος* C, *περὶ τοῦ γενομένου θαύματος παρὰ τοῦ μεγάλου Βασιλείου* E

1 *δομνίκη* E, *δομνίνα* Dwp*Di*, v. Socr. H. E. IV 26 (ubi *Δομνίκα* est revocandum), V 1 (Nicephor. Callist. H. E. XI 18), Sozom. H. E. VII 1, Chron. pasch. I p. 556, 10, Theoph. p. 57, 3 ([Iul. Poll.] p. 390, L. G. p. 99, 10, Th. M. p. 71, Cedr. I p. 550, 11) Cedr. I p. 548, 2 3 *τῶν* om. B 4 *ἐκομίζετο* D 5 *πάντες* Owp*Di* 6 *δακυβίζης* ARwp*Di*, *δακιβύζης* E; *Δακιβύζης* formam Zonarae esse reddendam demonstrant testimonia Ephraem. vs. 8313, Georg. Acrop. p. 64, 6, Georg. Pachym. I p. 192, 10. II p. 103, 17 7 *Γρηγόριος*] Gregor. Nazianz. or. 43 c. 46 (I p. 805 B ed. Paris.) 8 *τοῖς ὀρθοδόξοις* C 9 *ἀπένειμε* Rwp 11 *ὀρθοδόξου* B 12 *τούτων* Dwp 13 *πρὸς τ. οὐάλ.* ante 12 *περὶ* E 14 *τὴν π. τούτ. κρίσιν ὦ βασιλεῦ* BCwp, *π. τούτ. τὴν κρίσιν ὦ βασιλεῦ* D

persequebatur et multa intulit iis incommoda Domnicae uxori ob-
2 secutus. Qui, cum aliquando Nicomediae agentem adiissent lega-
torum more viri sacerdotes LXXX ex coetu orthodoxorum, eos
3 omnes una cum nave, qua venerant, comburi iussit. Exusti sunt
omnes in mari medio una cum nave, quae tamen usque ad Da-
4 cibyzam duravit. Horum etiam magnus in theologia Gregorius
5 meminit his verbis: "presbyterorum exustiones marinae". Neque
vero orthodoxos tantum suppliciis afficiebat sed et pulsis epi-
6 scopis orthodoxis omnes ecclesias Arianis attribuebat. Feruntur
qui ex catholica ecclesia Nicaeensi eiecti erant, verae pietatis
7 studiosi, magnum adiisse Basilium, qui pro eis legatus ad Va-
8 lentem profectus, cum nihil impetrasset, dixerit "Permittendum

τῷ θεῷ, καὶ κλεισθήτω μὲν ἀσφαλῶς ὁ ναός, ἐκτὸς δ' ἑστῶτες
οἱ τὰ Ἀρείου φρονοῦντες δείσθωσαν τοῦ θεοῦ. καὶ εἰ μὲν 9
αὐτομάτως αὐτοῖς ἀνοιχθῇ ὁ ναός, ἐχέτωσαν αὐτόν· εἰ δὲ μὴ
ἀνοιγῇ, ἐπιτρεπτέον καὶ ἡμῖν δεηθῆναι τοῦ θεοῦ. καὶ εἰ μὲν 10
αὐτομάτως ἀναπετασθῶσιν αἱ πύλαι, νομιστέον ἐκ θεοῦ προσ- B
κληρωθῆναι ἡμῖν τὸ θεῖον τεμένισμα· εἰ δὲ οὐδ' ἡμῖν τὸ ἱερὸν
ἀνοιγῇ, καὶ οὕτως ἀνείσθω αὐτὸ τοῖς ἀρειανίζουσιν." ἤρεσε 11
ταῦτα τῷ βασιλεῖ καὶ γενέσθαι οὕτως ἐπέτρεψεν. ἐκλείσθη οὖν
πάντοθεν ὁ ἐν Νικαίᾳ ναός. ἐδέοντο οἱ ἀρειανίζοντες καὶ ἠδολέ- 12
σχουν ἐφ' ἱκανόν, ὁ δὲ ναὸς οὐκ ἠνέῳκτο. ὀψὲ δέ ποτε τῶν 13
αἱρετικῶν μεταστάντων οἱ ὀρθόδοξοι τοῦ μεγάλου Βασιλείου
προϊσταμένου αὐτῶν τῆς δεήσεως ἤρξαντο· καὶ αὐτίκα τῶν 14 W III 27
κλείθρων διαρραγέντων καὶ τῶν μοχλῶν αἱ πύλαι διέστησαν
ἀπ' ἀλλήλων καὶ τῆς εἰσόδου τοῖς πιστοῖς παρεχώρησαν.

Οὗτος ὁ βασιλεὺς Ἕλλησι μὲν ἐδίδου θυσίας ποιεῖν καὶ 15 C
Ἰουδαίοις προσέκειτο· τοῖς δ' ὀρθοδόξοις μόνοις ἀντέκειτο.
Σκυθῶν δὲ τὴν Θρᾳκῴαν καὶ Μακεδονικὴν κατατρεχόντων 16
χώραν ἐξῄει τούτοις ἀντιταξόμενος. ὅτε καὶ ὁ μέγας πατὴρ 17

17 *περὶ τῆς τοῦ ὁσίου Ἰσαακίου προρρήσεως κατὰ Οὐάλεντος* A, *περὶ τῆς τελευτῆς τοῦ Οὐάλεντος· καὶ τῆς περὶ ταύτης προρρήσεως τοῦ ὁσίου Ἰσαακίου* CE

1 δ' om. wp, non AR 2 *εἰ*] *οἱ* D 3 *αὐτομάτως* corr. ex *αὐτοκράτως* D *αὐτοῖς ἀνοιχθῇ* — 4 *καὶ εἰ μὲν* om. E 5 *πύλαι* AR, *θύραι* Dwp 8 *οὕτως* AR, *ταῦτα* Dwp 9 *οἱ ἀρειανίζοντες* | A, *οἱ ἀρειανοὶ τοῦ θεοῦ* Rwp 12 *προηγουμένου* Rwp 14 *τῆς*] *τῶν* typotheta apud *Di* 15 *ὁ βασιλεὺς* om. D 16 *ὀρθόφροσι* Rwp

est, o rex, deo iudicium huius controversiae. Claudatur accu-
rate templum. Foris stantes Ariani precentur deum. Quibus si 9
ultro patefactum erit templum, habento; sin minus, concedatur
et nobis precari deum. Quodsi ultro apertae erunt portae, sta- 10
tuendum erit a deo nobis attributam esse sanctam aedem; sin
autem ne nobis quidem templum patefactum erit, sic etiam ad
Arianos pertineto." Placent ea regi et ut ita fierent conces- 11
sit. Aedes Nicaeensis undique clauditur. Precabantur Ariani 12
deum: cum satis diu nugati essent, aedes non erat patefacta.
Sero tandem digressis haereticis et orthodoxis, magno Basilio 13
duce, preces auspicatis, statim claustris convulsis et repagulis 14
portae se aperuerunt et fidelibus aditum praebuerunt.

Is rex paganis sacrificandi potestatem dabat et Iudaeis 15
studebat. Solis orthodoxis adversabatur. Cum autem Scythae 16
provincias Thraciam et Macedoniam incursarent, magnus pater 17

Ἰσαάκιος ἐφ' ἵππῳ αὐτῷ ἐντυχὼν "ἀπόδος" ἔφη "τὰς ἐκκλη- D III 222
σίας τοῖς ὀρθοδόξοις, ὦ βασιλεῦ, καὶ ἴσθι ὡς ἐπανήξεις νενι-
κηκώς· εἰ δὲ κατὰ θεοῦ στρατεύῃ, οὐκ ἐπανήξεις ἐκεῖθεν."
18 ὠργίσθη ἐπὶ τούτοις ὁ δυσσεβέστατος βασιλεὺς καὶ φρουρεῖσθαι
19 προστάττει τὸν ἅγιον, ἕως ἐπανελεύσεται. ὁ δὲ "εἰ σὺ ὑπο-
20 στρέψεις" ἔφη "οὐ λελάληκεν ἐν ἐμοὶ ὁ θεός". καὶ ἐν ὀνείρῳ
δὲ ἐθεάσατο ὁ Οὐάλης ἄνδρα τινὰ λέγοντα αὐτῷ·

D τάχος βάδιζε πρὸς Μίμαντα τὸν μέγαν,
ἔνθα μόρος σε δεινὸς ἁρπάζει, τάλαν.

21 διυπνισθεὶς οὖν ἐπυνθάνετο τίς ἂν εἴη ὁ Μίμας. καί τις τῶν
λόγοις ἐσχολακότων (τοιοῦτοι γὰρ τοῖς βασιλεῦσι συμπαρωμάρ-
τουν τε καὶ ᾠκείωντο, ὡς εἴθε καὶ νῦν) ἔφη αὐτῷ ὄρος εἶναι
22 τῆς Ἀσίας τὸν Μίμαντα πρὸς τῇ θαλάσσῃ κείμενον. τούτου
δὲ καὶ τὸν Ὅμηρον ἐν Ὀδυσσείᾳ μεμνῆσθαι λέγοντα "παρ'
23 ἠνεμόεντα Μίμαντα". καὶ ὃς ἔφη "τίς οὖν μοι ἀνάγκη τὸ
24 ὄρος τοῦτο καταλαβεῖν κἀκεῖσε θανεῖν;" στρατεύσας οὖν κατὰ
Σκυθῶν καὶ περὶ τὴν Θρᾴκην αὐτοῖς συμβαλὼν αἰσχρῶς ἡττήθη
καὶ φεύγων ἐν οἰκήματι κατεκρύφθη· παρ' ᾧ ἀχυρώδης σε-
25 σώρευτο συρφετός. τῶν οὖν Σκυθῶν μετὰ τὴν ἧτταν τοῦ βα-

1 ἐφ' ἵππῳ ARwp, ἐφίππῳ DDi 6 ἔφη ARwp, εἶπεν B 7 δ' E ὁ om. E 8 μέγαν RwpDi, μέγα A 9 ἔνθᾱ] v. Wagneri quaest. de epigr. graec. cet. Lips. 1883 p. 61 ἁρπάξει B, ἁρπάσει Cedr. I p. 549, 9 12 ᾠκείοντο p* ὡς εἴθε καὶ νῦν om. BC 14 Ὀδυσσείᾳ] γ' 172 15 ἠνεμόεντα (sic) A, ἠνομόεντα C 15. 16 τοῦτο τὸ ὄρος B 16 ἀποθανεῖν D 17 ante σκυθῶν add. τῶν Rwp

Isaacius ei contra illos proficiscenti equo occurrens "Redde" inquit "ecclesias orthodoxis o rex et scito te rediturum esse victorem; sin vero contra deum proficiscere, non reverteris
18 illinc". His verbis iratus impiissimus ille rex custodiri iubet
19 virum sanctum, donec redierit. Tum ille: "Si tu reverteris" in-
20 quit "non locutus est in me deus". Atque in somnis vidit Valens virum sibi dicentem:

Miser ad Mimanta magnum iter capessito
Citus: hic te saevae mortis opprimet dolor.

21 Experrectus percontatur, quis sit Mimas. Illi quidam vir in litteris versatus (nam tales erant in regio comitatu et familiaritate, utinam etiam nunc!) respondet esse montem Asiae ad mare si-
22 tum, cuius et Homerus in Odyssea meminerit ac ventosum ap-
23 pellet. Tum ille "Quae mihi" inquit "necessitas montem hunc
24 appetendi et illic moriendi"? Congressus autem circa Thraciam cum Scythis turpiter victus est et fugiens in domo quadam, prope
25 quam aceris cumulatus erat quidam acervus, se occultavit. Scythis igitur post stragem regis terram illam diripientibus do-

σιλέως τὴν χώραν ἐκείνην ληιζομένων καὶ ἐμπιπρώντων καὶ P II 32 A
τὰς οἰκίας, κἀκεῖνο τὸ οἴκημα καταπέπρηστο, καὶ ὁ Οὐάλης
διέφθαρτο ἐν αὐτῷ. ὁ μέντοι ἅγιος Ἰσαάκιος καθειργμένος 26
τὴν κατάφλεξιν τοῦ Οὐάλεντος ἐγνώκει τῷ πνεύματι καὶ εἶπε
τοῖς παρατυχοῦσιν ἐκεῖ ὡς "Οὐάλης ἄρτι θνήσκει διὰ πυρός".
σημειωθείσης οὖν τῆς ἡμέρας ἐγνώσθη μετὰ ταῦτα μὴ πλανη- 27
θῆναι τὸν ἅγιον. μετὰ δὲ τὴν τῶν βαρβάρων ἐκεῖθεν ὑπανα- 28
χώρησιν τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως ἀναζητούντων τινῶν, εὑρέθη
III 223 τάφος ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἐν ᾗπερ ἐκεῖνος ἐκέκαυτο, παλαιοῦ τινος
ἔχων ἐπίγραμμα

"ἐνταῦθα Μίμας Μακεδὼν στρατηγέτης."

Τούτῳ τῷ βασιλεῖ ἐπανέστη Προκόπιος ὁ ἀνεψιὸς Ἰου- 29 B
λιανοῦ καὶ ἐκράτησε τοῦ Βυζαντίου. προδοθεὶς δὲ παρὰ τῶν 30
οἰκείων καὶ προσδεθεὶς ἐκ τῶν σκελῶν δύο δένδροις βίᾳ κλι-
θεῖσι, τῶν δένδρων ἀνεθέντων διεσπάσθη ὁ δείλαιος. καθῃρέθη 31
δὲ τότε καὶ τὰ τείχη τῆς πόλεως Χαλκηδόνος, ὡς τῶν αὐτῆς
πολιτῶν τὰ Προκοπίου φρονούντων· ὧν καθαιρουμένων εὑρέθη 32
πλὰξ ἐν τοῖς θεμελίοις αὐτῶν ἔχουσα γεγραμμένα ταυτί·

12 περὶ τῆς Προκοπίου τυραννίδος καὶ ἀναιρέσεως (κ. ἀναιρ. om. E) καὶ τῆς καθαιρέσεως τῶν τειχῶν Χαλκηδόνος CE

1 ἐμπιμπρώντων D 2 κατεπέπρηστο D ὁ om. DEwp 3 ἑαυτῷ B 4 κατάφλοξιν E 5 ante οὐάλης add. ὁ C ἄρτι om. D 8 ζητούντων E 11 μακεδῶν (sic) A, Μᾶκεδών] v. ad XV 27, 12 et Wagnerum l. c. p. 60 15 διεπάσθη (sic) A 17 ante ὧν add. δι' D

mosque comburentibus illud quoque aedificium incensum est,
ita ut Valens periret. Ceterum exustum esse Valentem sanctus 26
Isaacius in carcere per spiritum certior factus iis, qui aderant,
"Valens" ait "iam necatur igni". Die illo annotato postea com- 27
pertum est non errasse virum sanctum. Post barbarorum vero 28
illinc discessum cum regis corpus a nonnullis quaereretur, inventum est sepulcrum in iis aedibus, ubi ille erat combustus, cui vetus erat inscriptum epigramma: "Hic Macedo Mimas dux est situs".

Contra hunc regem seditionem movit Procopius, Iuliani 29
consobrinus, et occupavit Byzantium. Sed proditus a suis et 30
astrictus pedibus duabus arboribus vi inclinatis atque iterum
dimissis laceratus est ille miser. Diruta sunt tum etiam Chal- 31
cedonis urbis moenia, quod eius cives Procopii partes seque-
rentur. Quae cum diruerentur, reperta est tabula in eorum fun- 32
damentis cum hac inscriptione:

ἀλλ' ὅτε δὴ Νύμφαι ἱερὸν κατὰ ἄστυ χορείην
τερπόμεναι στήσονται ἐϋστεφέας κατ' ἀγυιάς,
καὶ τεῖχος λουτροῖσι πολύστονον ἔσσεται ἄλκαρ,
δὴ τότε μυρία φῦλα πολυσπερέων ἀνθρώπων
C *ἄγρια μαργαίνοντα, κακὴν ἐπιειμένα ἀλκήν,*
Ἴστρου Κιμμερίοιο πόρον διαβάντα σὺν αἰχμῇ
Σκυθικὴν ὀλέσει χώραν καὶ Μυσίδα γαῖαν.
Θρηικίης δ' ἐπιβάντα σὺν ἐλπίσι μαινομένῃσιν
αὐτοῦ κεν βιότοιο τέλος καὶ πότμον ἐπίσποι.

33 *ὁ μὲν οὖν Οὐάλης τῇ τῶν τειχῶν τῆς Χαλκηδόνος ὕλῃ εἰς*
οἰκοδομὴν ὁλκοῦ ἐχρήσατο ὕδατος, ὃν ἀγωγὸν ἡ δημώδης ὀνο-
34 *μάζει φωνή, καὶ τοῦτον Οὐάλεντα ἐπωνόμασε, δι' οὗ πεποίηκεν*
εἰς τὴν πόλιν ὕδωρ εἰσάγεσθαι, ἵν' ἀφθονία ὕδατος εἴη αὐτῇ
35 *καὶ πρὸς ἄλλην χρῆσιν καὶ πρὸς λουτρά. ὁ δὲ τῆς πόλεως*
ἔπαρχος Νυμφαῖον ἐν τῷ καλουμένῳ Ταύρῳ κατεσκευάκει,
D *τὰς ἐκ τοῦ τῶν ὑδάτων ὁλκοῦ χάριτας ἐκ τούτου παραδεικνύς.*
36 *οἷς εἵπετο καὶ ἡ τῶν βαρβάρων ἐπέλευσις κατὰ τὰ γεγραμμένα*

1–9] Versus in ACE distinguuntur; praeterea totus locus (v. Socr. H. E. IV 8; Ammian Marcell. XXXI 1, 4 s.; Cedr. I p. 542, 15 ss.) repetitur ab anonymo Foersteri p. 14   2 *κατ' ἀγυάς* AR codex anonymi Foersteri, *κατ' 'γυιὰς* E, *κατ' ἀγυιάς* Dwp*Di*   3 *ἔσεται* ACD   5 *ἄγρᾳ* A, *ἄγρα* R codex anonymi Foersteri, sed in C ab ead. man. mutatum in *ἄγρια* wp*Di*   6 *διαβάντων* E   7 *καὶ* ante *Σκυθικὴν* add. wp*Di*; sed *Σκῡθῑκὴν* et in nostris codicibus et in libro ab anonymo Foersteri adhibito servatum poëtae negligentiae tribuimus.   8 *θρηικίοις* B   9 *πότμον* ex *πόμ∗τμον* corr. A   10 *οὖν* om. D   11 *ἀγωγὴν* E   13 *ὕδωρ εἰς τ. πόλιν* C   *ὑδάτων* Rwp   ante *αὐτῇ* add. *ἐν* E   14 *χρῆσιν ἄλλην* Rwp   15 *κατεσκευάζει* E

Nymphis in sacra choreas agitantibus urbe
Undique per vicos, festa exsultante corona,
Balnea cum murus gemitu custodiet aegro,
Tum vero gens dira, potens, numerosa, feroci
Robore praedita, Cimmerii freta vecta per Istri
Et Scythiam saevis et Mysida deprimet armis,
Threiciumque ingressa solum spe freta furente,
In sua fata ruens, tristem mittetur ad Orcum.

33 Valens igitur materia Chalcedonii muri ad aquaeductum, quem
Valentem nominavit, usus est (hunc usus vulgaris ductum dicit),
34 ut urbi aquae copia tum ad alios usus tum ad balnea sup-
35 peteret. Urbis autem praefectus Nymphaeum in loco, qui Taurus
dicitur, ad testandum gratum animum ob ductiles aquas, aedifi-
36 cavit. Quae consecuta est et barbarorum incursio, ut in tabula
scriptum erat, qui et Thraciam populati sunt et post prope eam
perierunt.

ἐν τῇ πλακί, οἳ ἐληίσαντο μὲν τὴν Θρᾴκην, περὶ δὲ αὐτὴν W III 28
κατηναλώθησαν ὕστερον.
III 224 Ἐπὶ τούτου δὴ τοῦ Οὐάλεντος λέγεται Λιβάνιος ὁ σοφιστὴς 37
καὶ Ἰάμβλιχος ὁ Πρόκλου διδάσκαλος ἀλεκτορομαντείαν ποιῆσαι,
ζητοῦντες γνῶναι τὸν μετὰ τὸν Οὐάλεντα βασιλεύσοντα. ἡ δὲ 38
τοιαύτη, ὥς λόγος, ἐστίν. ἐν κόνει τὰ κδ′ γράφονται γράμματα,
καὶ τούτων ἑκάστῳ σίτου κόκκος ἢ κριθῆς ἐπιτίθεται. εἶτ' 39
ἀλέκτωρ ἀφίεται, ἐπᾳδομένων ἐπὶ τούτοις τινῶν ἐπῳδῶν, καὶ
κατασκοπεῖται ἐκ τίνων στοιχείων λαμβάνει κόκκους. καὶ ταῦτα 40 P II 33 A
συντιθέμενα δήλωσιν ποιεῖσθαι τοῦ ζητουμένου δοξάζεται. τοῦτο 41
τοίνυν κἀκεῖνοι τότε ποιήσαντες εἶδον λαβόντα τὸν ἀλέκτορα
τὸν ἐν τῷ ϑ κόκκον καὶ τὸν ἐν τῷ ε, τὸν ἐν τῷ ο καὶ τὸν
ἐν τῷ δ. ἔδοξεν οὖν ἀμφίβολον τὸ δηλούμενον· ἢ γὰρ Θεόδωρον 42
ἐδόκει δηλοῦν ἢ Θεοδόσιον ἢ Θεόδοτον. τοῦτο μαθὼν ὁ Οὐάλης 43
πολλοὺς τῶν τοιούτοις κεκλημένων ὀνόμασιν ὑποπτεύσας ἀπώλεσεν. ἐζήτει δὲ καὶ αὐτοὺς τοὺς τὴν μαντείαν ποιήσαντας.
ὅθεν τὴν ἐκείνου δείσας ὠμότητα ὁ Ἰάμβλιχος φάρμακον δηλη- 44

3 περὶ τῆς ἀλεκτρομαντείας (-τίας E) Ἰαμβλίχου (ἀβλήχου E) καὶ Λιβανίου ACE

4 ἀλεκτρομαντείαν RwpDi, ἀλεκτρομαντίαν A (v. argumentum p. 81, 3), ἀλεκτρομαν^τ B 5 βασιλεύσοντα ex βασιλεύσαντα corr. A 6 κδ˜ A, εἴκοσι τέσσαρα RwpDi 7 κόκκος σίτου D 12 ϑ′ A, ϑῆτα OwpDi, ϑήτα E καὶ post κόκκον (κοκκὸν w*p) om. Rwp τὸν ante ἐν τῷ δ om. C 13 δέλτα B λεγόμενον E 15 κεκλημένων ὀνόμασιν A, ὀνόμασι κεκλημένων E, καλουμένων ὀνόμασιν Owp 17 ὠμότητα δείσας C

Sub hoc Valente autem dicuntur Libanius sophista et Iam- 37
blichus, Procli magister, gallo adducto oraculum petivisse co-
gnoscere studentes, quis post Valentem regnaturus esset. Id 38
autem huiusmodi esse fertur. Pulveri XXIV inscribuntur litterae
et cuique granum tritici vel hordei imponitur; deinde gallus reci- 39
tatis quibusdam carminibus dimittitur et observatur, e quibus
litteris sumpserit grana. Eae litterae inter se iunctae rem quae- 40
sitam patefacere putantur. Quod cum et illi fecissent, viderunt 41
sumpsisse gallum grana in th, e, o, d imposita. Visa est igi- 42
tur ambigua significatio; nam vel Theodosium videbatur signi-
ficare vel Theodorum vel Theodotum. Ea re cognita Valens 43
multos iis nominibus praeditos, sibi suspectos, sustulit; quaerebat
autem etiam eos ipsos, qui oraculum petiverant. Unde illius 44
veritus saevitiam Iamblichus hausto veneno, ut quidam tradide-

τήριον πεπωκώς, ὥς τινες ἱστορήκασιν, ἑαυτὸν τοῦ ζῆν ὑπεξ-
45 ήγαγεν. ἦν γὰρ δυσπαραίτητος τὰς ὀργὰς ὁ Οὐάλης· ὅθεν
B καὶ ἔλεγεν ὡς "ὁ ταχὺ μεταθέμενος τῆς ὀργῆς καὶ τοῦ δικαίου
46 ἂν μετάθοιτο τάχιστα." οὗτος ἔτη βεβασίλευκε δέκα ἐπὶ τρισὶ
καὶ μῆνας τέσσαρας καὶ ἀξίως τῆς οἰκείας δυσσεβείας διέφθαρτο.

17 Γρατιανὸς δὲ ὁ υἱὸς Οὐαλεντινιανοῦ καὶ Οὐαλεντινιανὸς
ὁ νέος ὁ τούτου ἀδελφὸς τῆς Ῥωμαϊκῆς ἀρχῆς γεγόνασιν ἐγ-
κρατεῖς· μόνος μὲν γὰρ ὁ Γρατιανὸς παρὰ τοῦ πατρὸς ἀνερ-
2 ρήθη, ὥσπερ ἤδη ἱστόρηται. ὅτε δὲ ὁ Οὐαλεντινιανὸς ἐτελεύ-
3 τησεν, οὐ παρῆν οὗτος ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῷ τοῦ πατρός. ἡ γοῦν
στρατιὰ τηνικαῦτα τὸν νέον Οὐαλεντινιανὸν βασιλέα ἀνεῖπε τε- D III 2
4 τραετῆ τότε τυγχάνοντα. ἐπανελθὼν δ' ἐκ τῆς ἀποδημίας Γρα-
τιανὸς τοὺς μὲν στρατιώτας ἐκάκισε καί τινας αὐτῶν καὶ ἐκά-
C κωσε, κολάσας τοὺς τῆς τοῦ ἀδελφοῦ πρωτουργοὺς ἀναρρήσεως,
ὡς ἄτερ γνώμης αὐτοῦ βασιλέως ὄντος ἄλλον ἀναγορεύσαντας.
5 τὸν δὲ ἀδελφὸν αὐτὸν συνάρχειν οὐ παρῃτήσατο, ἀλλὰ κοινωνὸν
6 τῆς βασιλείας προσείλετο. οὗτος ὁ βασιλεὺς τὸν πατέρα ἐζή-

6 *βασιλεία Γρατιανοῦ* AR 10 *ὅτι τὸν νέον Οὐαλεντινιανὸν ἡ στρατιὰ βασιλέα ἀνεῖπεν* C

1 *πεποκὼς* E 3 *μετατιθέμενος* Rwp 5 *ἀσεβείας* Rwp, *εὐσεβείας* D 7 *ἀδελφὸς* AE, *ὁμαίμων* Owp 8 *γὰρ* om. E 9 *ἱστόρηται*] XIII 15, 8 *ὁ* om. E 10 *τῷ* ante *τοῦ* om. CDE 11 *καὶ* ante *τὸν* add. Owp *τετραέτη* B[s]CEwp*Di* 12 ante *γρατ.* add. *ὁ* Rwp 13 *ἐκάκισε — ἐκάκωσε*] V. ad XIII 5, 29 *καί τινας — καὶ ἐκάκωσε* om. E *καὶ* ante *ἐκάκωσε* om. D 14 *τοὺς* om. D 15 *ἀναγορεύσαντας* ***** *τὸν* C 16 *αὐτὸν* A, *αὐτῷ* R, *αὐτοῦ* Dwp

45 runt, sibi mortem conscivit. Fuit enim Valens inexorabilis ira-
cundiae, unde dicere solebat: "Quicunque facile deposuerit iram,
46 etiam iustitiam deponat facillime." Regnavit annos XIII et
menses IV dignum impietate sua interitum consecutus.
17. GRATIANUS autem filius Valentiniani et MINOR VALENTI-
NIANUS, illius frater, Romano imperio potiti sunt; solus enim
Gratianus a patre imperator appellatus erat, ut iam expositum
2 est. Cum autem quibus temporibus Valentinianus mortuus erat
3 non adesset morti paternae, exercitus Valentinianum minorem
4 regem salutavit, quattuor annorum tum puerum. Qua de
causa reversus peregre Gratianus vituperavit milites atque inter
eos nonnullos etiam auctores fratris salutati supplicio affecit,
quod se, qui rex esset, non consentiente alterum elegissent.
5 Neque tamen fratrem ipsum imperii socium reiecit sed collegam
6 regni sibi assumpsit. Hic rex paternae pietatis aemulus fuit.

λωσεν εἰς εὐσέβειαν. ὅθεν καὶ τῷ θείῳ Οὐάλεντι συμμαχίαν 7
αἰτήσαντί ποτε κατὰ τῶν Σκυθῶν ἐξ αὐτοῦ οὐ παρέσχετο,
γράψας αὐτῷ ὡς "οὐ δεῖ τῷ ἐχθρῷ τοῦ θεοῦ συμμαχεῖν".
τοῖς δ' ἐξελαθεῖσι ποιμέσι τῶν οἰκείων ἐκκλησιῶν διὰ δόγματος 8
ἐφῆκε τὴν εἰς αὐτὰς ὑπονόστησιν.

Τῶν δὲ Σκυθῶν μετὰ τὴν Οὐάλεντος ἧτταν ἐξογκωθέντων 9
τὸ φρόνημα καὶ τήν τε Θρᾴκην λῃζομένων καὶ τὰ περὶ αὐτὴν D
καὶ ἀκαθέκτων ὄντων τὸν ἐξ Ἰσπανίας μετεκαλέσατο Θεοδό-
σιον (ἡ δ' Ἰσπανία τῆς Εὐρωπαίας Ἰβηρίας ἐστὶ πόλις ἡ δια-
φορωτάτη τῶν ἐν αὐτῇ), ἄνδρα γενναιότατόν τε καὶ εὐσεβέστατον.
τοῦτον οὖν προχειρισάμενος στρατηγὸν μετὰ στρατιᾶς κατὰ βαρ- 10
βάρων ἐκπέπομφεν· ὃς συμβαλὼν αὐτοῖς καὶ νικήσας τρόπαιον 11
ἤρατο, πλήθους μὲν Σκυθικοῦ κατασφαγέντος ἐν τῷ πολέμῳ
πολλοῦ, τῶν δὲ λοιπῶν εἰς φυγὴν τραπέντων, καὶ τῶν μὲν
ἀπολλυμένων ἐν τῷ καταλαμβάνεσθαι, τῶν δ' ὑπ' ἀλλήλων
διαφθαρέντων ἐν τῇ φυγῇ. πάντων τοίνυν σχεδὸν τῶν βαρ- 12
βάρων ἐκείνων ἀπολωλότων τὴν στρατιὰν ἐκεῖ καταλείψας ὁ
Θεοδόσιος, αὐτὸς πρὸς τὸν Γρατιανὸν τῆς νίκης ἧκεν αὐτάγ-

11 *περὶ Θεοδοσίου τοῦ ἐξ Ἰσπανίας* (*ἰσπανίας* E) *καὶ ὅπως τοὺς Σκύθας ἐνίκησεν* CE

2 *τῶν* om. Owp 4 *οἰκειῶν* D 5 *ἀφῆκεν* E, *ἀφῆκε* D 6 *τ. σκυθῶν δὲ* Dwp ante *οὐάλ.* add. *τοῦ* Owp 8 *καὶ* om. D, suppl. Dw *ἰσπανίας* AR, *ἱσπανίας* BswpDi, v. ad XIII 10, 18 et argumentum p. 83, 11 9 *δὲ* OwpDi *ἡσπανία* A, *ἰσπανία* R, *ἱσπανία* BswpDi *εὐροπαίας* (sic) A 11 *τῶν* post *κατὰ* add. BsCEwpDi 16 *διαφθειρέντων* p* 18 *ἦλθεν* E

Itaque Valenti patruo opem aliquando petenti contra Scythas 7
negatis auxiliis respondit: "Non oportet una cum hoste dei pu-
gnare". Pastoribus ex ecclesiis eiectis decreto concessit in eas 8
reditum.

Cum autem Scythae post cladem Valentis elati animis Thra- 9
ciam finitimaque loca vastarent neque possent coerceri, ex Hi-
spania arcessivit Theodosium (est autem Hispania Europaeae
Iberiae urbs omnium praestantissima), virum fortissimum et reli-
giosissimum. Hunc igitur ducem delectum contra barbaros able- 10
gavit. Qui congressus cum iis et victoria reportata tropaeum 11
posuit, multitudine Scytharum occisa bello magna ceterisque
fugatis, qui aut capti peribant aut inter ipsos caede in fuga facta.
Barbaris igitur illis fere omnibus interfectis Theodosius exercitu 12
illic relicto ipse victoriae nuntius ad Gratianum tum in Pannonia

P II 34 A 13 γελος ἐν Παιονίᾳ τότε διάγοντα. ἀπαγγείλας δὲ τὴν νίκην τῷ
βασιλεῖ καὶ τὸν τῶν βαρβάρων εὐαγγελισάμενος ὄλεθρον ἠπι-
W III 29 στεῖτο διά τε τὸ τοῦ ἔργου ταχὺ καὶ τὸ δυσμαχώτατον τῶν D III 22
14 Σκυθῶν. ἐπεὶ δ' ἔγνω τὸ ἀληθὲς καὶ τὴν τῶν βαρβάρων
φθορὰν ὁ αὐτοκράτωρ πεπληροφόρητο, καὶ ἐθαύμασε τὸν ἄνδρα
τῆς τε ταχυτῆτος καὶ τοῦ ἀριστεύματος ἕνεκα καὶ ἐπήνεσεν.
15 ἤδη δὲ καὶ τῆς Οὐάλεντος μοίρας προσκτηθείσης αὐτῷ μετὰ
τὴν ἐκείνου φθορὰν ἀπιδὼν πρὸς τὸ ἄπειρον σχεδὸν τῆς ἀρχῆς
καὶ συνιδὼν ὡς οὐχ οἷός τ' ἂν εἴη αὐτὸς μόνος τὴν τοσαύτην
ἰθύνειν ἀρχήν, βασιλέα τῆς νέας Ῥώμης ἀναγορεύει τὸν Θεο-
δόσιον, ἅμα μὲν τῆς ἀριστείας αὐτὸν ἀμειβόμενος, ἅμα δὲ καὶ
μηδένα κρίνας ἕτερον εἰς κοινωνίαν τῆς ἀρχῆς τούτου κρείττω
B 16 ἐσόμενον. τὴν γοῦν ἑῴαν ἅπασαν καὶ τὴν Θρᾴκην αὐτῷ ἀνα-
17 θέμενος ἐκεῖνος ἑαυτῷ ἀπεκλήρωσε τὰ ἑσπέρια. καὶ ἐπὶ τὰς
Γαλλίας γενόμενος ἀνῃρέθη δόλῳ ὑπὸ Ἀνδραγαθίου τοῦ στρα-
τηγοῦ, βασιλεύσας μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τελευτὴν ἐπὶ
ἐνιαυτοὺς ἕξ.

18 Τοῦ δὲ Γρατιανοῦ τελευτήσαντος κατελείφθη βασιλεὺς αὐτο-

7 *ἀνάρρησις Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου* (*τ. μεγ. θεοδ.* A, *τ. μεγ.* om. C) ACE 14 *τελευτὴ* (*ἀναίρεσις* E) *Γρατιανοῦ* CE 18 *βασιλεία τοῦ νέου Οὐαλεντινιανοῦ* A, *βασιλεία Οὐαλεντινιανοῦ τοῦ νέου* CD, *βασιλεία Οὐαλεντινιανοῦ τοῦ νέου καὶ ὅτι ἐπανέστη αὐτῷ Μάξιμος* E, *ὅτι ὁ Μάξιμος τυραννίδι ἐπικεχείρηκεν ἀπανθρώπῳ κατὰ τοῦ νέου Οὐαλεντινιανοῦ, καὶ κρατηθεὶς παρὰ Θεοδοσίου ἀνῃρέθη* C

2 *τὸν* om. E 3 *ἄρχου* D, corr. Dw *δυσμαχότατον* (sic) ABC
7 *τῆς* om. E 10 *ἰθύνων* B_1 12 *τούτου* RwpDi, *τούτω* A
15 *ὑπ'* BsDwpDi

13 degentem contendit. Nec tamen victoriam suam et barbarorum
interitum nuntianti fides est habita cum ob rei gestae celeritatem
14 tum ob Scythas inexpugnabiles. Cum autem perspexisset verum
et barbarorum caedem imperator exploratam habuisset, et admiratus est viri celeritatem ac rem bene gestam et collaudavit.
15 Iam quod Valentis etiam partem consecutus post illius interitum
considerato regno fere infinito intellexit se ipsum solum non
posse tam immensam tanti imperii molem sustinere, novae Romae regem appellat Theodosium et virtute eius honorata neque
quemquam ratus ad imperii societatem fore meliorem quam illum.
16 Omni igitur Oriente et Thracia ei attributis ille sibi sortitus est
17 Occidentem. Et in Gallias profectus sublatus est dolo ab Andragathio duce annis regni post obitum patris sex exactis.

18. Gratiano autem defuncto relictus est rex Occidentis
2 MINOR VALENTINIANUS, qui pubertatem nondum attigerat. Qui

κράτωρ τῶν ἑσπερίων ὁ νέος Οὐαλεντινιανός, μήπω δὲ πρόσηβος
γεγονώς. ὃς ὑποφθαρεὶς παρὰ τῆς μητρὸς Ἰουστίνης ἀρειανι- 2
ζούσης τῷ τῶν Ἀρειανῶν συνέθετο δόγματι καὶ τοῖς ὀρθοδόξοις
ἀντέκειτο. ἐπαναστάντος οὖν αὐτῷ τοῦ Μαξίμου καὶ τυραννίδι 3
ἐπιχειρήσαντος καὶ ἐν μάχαις ὑπερτερήσαντος ἔγραψε πρὸς τὸν C
βασιλέα Θεοδόσιον τὰ συμβάντα, συμμαχίαν αἰτούμενος. κἀ- 4
κεῖνος μὴ δεῖν θαυμάζειν ἀντέγραψεν εἰ ὁ δοῦλος ὑπερτερεῖ
δεσπότου κατεξαναστὰς τοῦ τὸν οἰκεῖον ἀθετοῦντος δεσπότην
καὶ κτίσμα καὶ δοῦλον καλοῦντος τὸν κτίστην καὶ τῷ πατρὶ
ὁμοούσιον καὶ ὁμότιμον. ἀπελθὼν δὲ εἰς συμμαχίαν αὐτοῦ 5
τόν τε Μάξιμον συλλαβὼν ἀνεῖλε καὶ τὸν στρατηγὸν Ἀνδρα-
D III 227 γάθιον, ὃς ἐδολοφόνησε τὸν Γρατιανόν.

Εἶτ' αὖθις Εὐγένιος ἐπανέστη κατὰ τοῦ νέου Οὐαλεντι- 6
νιανοῦ καὶ τυραννίδι ἐπέθετο. φοβηθεὶς οὖν Οὐαλεντινιανὸς 7
ἀγχόνῃ τοῦ βίου ἑαυτὸν ὑπεξήγαγε. καὶ μαθὼν τὴν Εὐγενίου 8
τυραννίδα Θεοδόσιος ἐξεστράτευσε κατ' αὐτοῦ. καὶ εἰς Θεσσα- 9 D
λονίκην ἐλθὼν μετὰ τοῦ στρατεύματος ἐκεῖνος μὲν ὑβρίσθη

13 ὅτι ἑαυτὸν ἀνεῖλεν ὁ νέος (om. C) Οὐαλεντινιανός CE 15 ὅτι ἀνεῖλεν ὁ Θεοδόσιος τὸν τύραννον Εὐγένιον E, περὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παίδων Θεοδοσίου E (hoc quidem loco v. p. 87, 2 s.)

1 μήπω δὲ A, μήπω E, μήπω μηδὲ Rwp 2 ὑπὸ E 4 τοῦ μαξίμου αὐτῷ Dwp 5 ἐπιχειρίσαντος E 8 κατεξαναστὰς δεσπότου (ex anteced. rep.) τὸν οἰκεῖον E τοῦ τὸν ARwp, τοῦτον D 9 post κτίστην add. τὸν Dwp 12 γρατινιανόν D 14 διεπέθετο D ὁ ante οὐαλ. add. C 15. 16 τοῦ εὐγενίου τὴν τυραννίδα Dwp 16 ὁ ante θεοδ. add. Rwp

corruptus ab Iustina matre Arianis favente Arianorum dogmati
astipulatus et orthodoxis adversatus est. Cum autem contra 3
eum exsurrexisset Maximus et tyrannidem affectasset et pugnis
vicisset, scripsit ad regem Theodosium, quae sibi evenissent,
et societatem oravit. Cui ille respondit non esse mirandum, si 4
servus seditiosus eum dominum vinceret, qui suum dominum
repudiaret et creaturam ac servum appellaret conditorem, pari
et natura et dignitate cum patre praeditum. Sed societate inita 5
Maximum deprehensum supplicio affecit una cum duce Andra-
gathio, qui fraude occiderat Gratianum.

Tum etiam Eugenius exsurrexit contra minorem Valentini- 6
anum, tyrannidis studiosus. Perterritus igitur Valentinianus la- 7
queo mortem sibi conscivit. Et comperta Eugenii tyrannide 8
Theodosius contra illum profectus, cum Thessalonicam venisset 9

10 ὑπὸ τῶν Θεσσαλονικέων, ὁ δὲ ἔπαρχος ἐφονεύθη, στασιάσαντος
11 τοῦ δήμου δι' αἰτίας τινάς. τότε μὲν οὖν ἐπὶ τῇ τοῦ λαοῦ
κινήσει ἔδοξεν ἀνεξικακῆσαι ὁ βασιλεύς· μετὰ δὲ ταῦτα ἱππικὸν
ἀγῶνα ἐκήρυξε καὶ τοῦ λαοῦ ἀθροισθέντος ἐπὶ τὸ θέατρον
περιέστησεν αὐτοῖς τὰ στρατεύματα καὶ κατετόξευσαν τὸν δῆμον
καὶ κατηκόντισαν, ὥστε θανεῖν ἐξ αὐτῶν ἄχρι τῶν πεντεκαί-
12 δεκα χιλιάδων. καὶ οὕτως ἐκπλήσας ὁ Θεοδόσιος τὸν θυμόν,
13 ἐκεῖθεν ἀπάρας εἰς τὴν πόλιν τῶν Μεδιολάνων ἀφίκετο. ὅπου
καὶ ἠλέγχθη παρὰ τοῦ μεγάλου Ἀμβροσίου καὶ εἰσελθεῖν εἰς
P II 35 A 14 τὴν ἐκκλησίαν οὐ συγκεχώρητο. καὶ οὐ πρότερον ἐφῆκεν αὐτῷ
τὴν εἰς τὸ θεῖον τέμενος εἴσοδον, εἰ μὴ νόμον ἔθετο τὰς ψή-
φους τὰς φονικὰς μὴ πρότερον ἐκβιβάζεσθαι, πρὶν ἂν παρέλ-
15 θοιεν μετὰ τὴν ψῆφον ἡμέραι τριάκοντα. τοῦτο δ' ἐποίησε
διὰ τὸ τοῦ βασιλέως ὀξύρροπον εἰς θυμόν, ἵνα διὰ τῶν τριά-
κοντα ἡμερῶν τοῦ θυμοῦ καταστορεννυμένου ἀπαθῶς ἐπισκέ-
πτηται τὰς ψήφους καὶ τὰς μὲν ἐννόμους κυροῖ, τῶν δὲ δι'
16 ὀργὴν ἴσως ἐψηφισμένων ἀργίαν καταψηφίζηται. τῷ δὲ τυ-

1 *ὅτι ἐστασίασε κατὰ Θεοδοσίου ὁ δῆμος τῶν Θεσσαλονικέων· ὁ δὲ ἔκτεινεν αὐτῶν ὡσεὶ ιε' χιλιάδας, καὶ ὅπως ἠλέγχθη παρὰ τοῦ μεγάλου Ἀμβροσίου* C

1 *θεσαλονικέων* (sic) A 2 *οὖν* om. C 3 *νικήσει* D, corr. Dw *ἔδοξαν* E 4 *τῷ θέατρῳ* D 6 post *ἄχρι* add. *καὶ* D 7 *τὸν θυμὸν ὁ θεοδ.* C 9 *ἠλέχθη* (sic) A post *ἀμβροσίου* add. *διὰ τὴν τῶν θεσσαλονικέων σφαγὴν* Owp 10 *τὴν* om. E 11 *τέμενος* ARw, *θέμενος* p**Di* 14 *εἰς* A, *πρὸς* Rwp 15 *καταστορεσθέντος* Dw, *κατακορεσθέντος* p fortasse coniectura 17 *ἐπιψηφισμένων* E

cum copiis suis, ignominia affectus est ab Thessalonicensibus,
10 praefecto per seditionem populi quibusdam de causis ortam
11 interfecto. Tum igitur populi motus visus est tolerare rex,
sed posthac equestri certamine indicto et populo congregato in
theatrum circumdedit Thessalonicenses legionibus, quae multitudinem sagittis et iaculis ita confecerunt, ut interficerentur ad
12 XV milia. Sic expleto Theodosius animo inde profectus ad
13 urbem Mediolanum venit. Ubi et vituperatus est a magno Am-
14 brosio et ingressu ecclesiae prohibitus. Neque prius ille dedit
imperatori aditum in sacellum divinum, quam lege sanxisset, ne
sententiae capitales ante ederentur, quam praeteriissent post
15 sententiam dies XXX. Hoc autem fecit Ambrosius ob regis animum ad iracundiam proniorem, ut per hos XXX dies lenitus
imperator sine ira recognosceret sententias atque illas ratas, has
16 ab iracundia forsan profectas irritas faceret. Eugenium autem
tyrannum in Galliis proelio facto vincit et comprehendit et tollit.

ράννῳ Εὐγενίῳ συμμίξας ἐν ταῖς Γαλλίαις ὁ Θεοδόσιος νικᾷ
τε αὐτὸν καὶ συλλαμβάνει καὶ ἀναιρεῖ.
Οὗτος ὁ βασιλεὺς ἰδιωτεύων εἶχε γυναῖκα εὐσεβῆ καὶ σώ- 17
φρονα καὶ φιλόπτωχον τὴν Πλακίλλαν, ἐξ ἧς αὐτῷ ἐγεννήθη-
D III 228 σαν Ὀνώριος καὶ Ἀρκάδιος· ἣν καὶ Αὐγοῦσταν ἐποίησε. μετὰ 18
δὲ τὴν βασιλείαν θανούσης αὐτῆς ἔγημε Γάλλαν τὴν Οὐαλεντι- B
νιανοῦ τοῦ μεγάλου θυγατέρα.
Ἀποδημοῦντος δὲ τοῦ βασιλέως εἰς τὰ ἑσπέρια οἱ Ἰουδαῖοι 19 W III 3
τὸν τῆς πόλεως ἔπαρχον Ὀνωράτον δεξιωσάμενοι κτίζουσι συν-
αγωγὴν ἐν τοῖς Χαλκοπρατίοις πολυτελῆ, ἐκείνου παραχωρή-
σαντος· ἦν γὰρ τὰ Ἑλλήνων πρεσβεύων. ὁ δὲ τῆς πόλεως 20
δῆμος ἀγανακτήσας ἐπὶ τούτῳ ἐβλασφήμει τὸν ἔπαρχον· καὶ
ὃς ἐν οὐδενὶ λόγῳ τὰς βλασφημίας πεποίητο. μὴ φέρων οὖν 21
ὁ λαὸς πῦρ ἐνίησι νυκτὸς τῇ συναγωγῇ καὶ ταύτην ἐμπίπρησι.
γράφει οὖν περὶ τούτου τῷ βασιλεῖ Θεοδοσίῳ ὁ ἔπαρχος. κἀ- 22. 23
κεῖνος ἐπιτιμᾷ τοῖς τολμήσασι τὸν ἐμπρησμὸν τῆς συναγωγῆς
ἔκτισιν τῶν ἀναλωμάτων τῶν εἰς αὐτὴν καὶ ἐφίησιν αὖθις κτι-

2 ὅτι ἀνεῖλεν ὁ Θεοδόσιος τὸν τύραννον Εὐγένιον C 8 περὶ τῆς τῶν Ἰουδαίων συναγωγῆς, ἣν ἐν τοῖς Χαλκοπρατίοις ἔκτισαν (ἔκτ. ἐν τ. χαλκ. E) καὶ ὅπως καὶ διὰ ταύτην ὁ μέγας Ἀμβρόσιος ἐπαρρησιάσατο CE

2 τε om. *Di* Haasii annotatione ad vs. 3 facta huc perperam relata. 3 τε ante καὶ add. Owp*Di*, v. vs. 2 5 ὀνώριος κ. ἀρκάδιος A, ἀρκάδιος κ. ὀνώριος Rw, ἀρκάδιος κ. ὠνόριος D, Ἀρκάδιος καὶ Ονώριος p, Ὁνώριος καὶ Ἀρκάδιος *Di* 6. 7 τ. μεγάλου οὐαλ. Owp 9 ὀνωράτον AR, ὁνωράτον w, Ονωράτον p, ὁνώρατον *Di* 10 χαλκοπρατείοις Dwp*Di*, v. ad XIV 2, 22 13 ἐν om. B τὰς AR, τὰ τῆς Dwp γοῦν E 15 τῷ βασ. θεοδ. περὶ τούτου Owp 16 τολμήμασι D

Hic rex privatus Placillam habebat uxorem piam, mo- 17
destam, mendicorum amantem, e qua ei nati sunt Honorius
et Arcadius; quam et Augustam fecit. Ea post adeptum re- 18
gnum defuncta uxorem duxit Gallam, Valentiniani magni filiam.
Profecto vero rege in Occidentem Iudaei Honorato, urbis 19
praefecto, ambito condunt synagogam in foro aerario splen-
didam, cum ille, quo erat erga paganos studio, concessisset.
Qua de re urbis populus iratus praefecto maledicebat; qui cum 20
maledictorum rationem non habuisset, populus non ferens igne 21
noctu iniecto synagogam combussit. Scribit rem ad regem 22
Theodosium praefectus. Ille imperat, ut ii qui conati erant com- 23
burere synagogam sumptus persolvant et concedit Iudaeis, ut

C 24 σθῆναι αὐτήν. τοῦτο μαθὼν ὁ μέγας Ἀμβρόσιος, τοῦ βασι-
λέως τῇ πόλει Μεδιολάνων ἐνδημοῦντος καὶ κατά τινα τῶν
δεσποτικῶν ἑορτῶν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀφικομένου, ἤρξατο λέ-
25 γειν "ἵνα τί, βασιλεῦ, τὸν ἐξ ἰδιώτου σε βασιλέα ποιήσαντα
καὶ τὴν οἰκείαν ἐγχειρίσαντα ποίμνην, ἣν τῷ ἑαυτοῦ ἐκτήσατο
αἵματι, καὶ ταινιώσαντά σου τὴν κεφαλὴν αὐχμῶσαν πρῴην,
26 αὐτὸς ὑβρίζεις, τοὺς ἀθετοῦντας αὐτὸν τῶν ἐπεγνωκότων προτι-
μοτέρους τιθέμενος καὶ δίκας εἰσπράττων ὑπὲρ Ἰουδαίων χρι-
στιανοὺς καὶ βίαν αὐτοῖς ἐπάγων ἐν μέσῃ τῇ πόλει, ἐν ᾗ κη-
ρύττεται ὁ Χριστὸς καὶ προσκυνεῖται σταυρός, συναγωγὴν οἰκο-
D 27 δομῆσαι τοῖς χριστοκτόνοις;" καὶ ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν ἔλεγχον
αἰδεσθεὶς ἔφη "καὶ δώσομεν, ὦ ἐπίσκοπε, τοῖς δήμοις ἀτάκτως
28 καὶ ἀναιδῶς εὐνομουμέναις πόλεσιν ὅσα βούλονται δρᾶν;" "ἀλλ'
οὐδὲ τοῦτο δοτέον, ὦ βασιλεῦ," ὁ ἱερὸς Ἀμβρόσιος ἀντεπήνεγκε
"τὸ συναγωγὰς ἔχειν τοὺς Ἰουδαίους ἐν μέσῳ πόλεως εὐσεβοῦς D III 22
καὶ βλασφήμους εὐχὰς ἀναπέμπειν ἐπ' ἀκροάσει θεοσεβῶν.
29 μή σύγε τοῦτο θεσπίσαις, ὀρθοδοξότατε Αὔγουστε." τούτοις

1 ὅρα τοῦτο B

1 μέγας] θεῖος E 2 τῶν post πόλει add. DwpDi ἐπιδημοῦντος D 4 ποιήσαντα om. C 5 ἐγχειρήσαντα C σοι ante ποίμνην add. Owp καὶ ante ἣν add. w*p ἣν τῷ — 6 αἵματι om. D 6 ταινιώσαντά ARp, τενιώσαντά Dw 8 τιθέμενος ARwp, ποιούμενος C 13 ἐν post ἀναιδῶς add. RwpDi εὐνεμουμέναις w*p 15 εὐσεβῶν E 17 θεσπίσας D ὀρθοδοξώτατε E ὀρθοδοξότατε **** αὔγουστε A

24 iterum condatur synagoga. Quo cognito magnus Ambrosius,
cum rex in urbe Mediolano versaretur et quodam dominico festo
25 in ecclesiam venisset, coepit dicere: "Cur, rex, contra eum, qui
ex homine privato te regem fecit et suum commisit gregem
suo sanguine paratum et imposuit diadema tuo capiti prius squa-
26 lido, ipse sceleste agis, cum eos, qui pro nihilo eum ducunt,
maioribus quam qui colunt honoribus afficis et poenas de Iudaeis
imponis Christianis et vi iis iniungis, ut in media urbe, in qua
promulgatur Christus et adoratur crux, synagogam aedificent
27 Christi interfectoribus?" Ea reprehensione verecundatus rex
"Num permittemus" inquit "episcope, populis, ut temere et
impudenter urbibus bene constitutis quaecunque velint fa-
28 ciant?" "At ne hoc quidem, o rex" sanctus Ambrosius in-
quit "est concedendum, ut synagogas habeant Iudaei in media
urbe pia et blasphemas preces in caelum mittant audiendas ho-
minibus religiosis. Tu quidem ne istud decreveris, orthodoxis-
29 sime Auguste". His Theodosius lenitus et Byzantinis remisit

*ὁ Θεοδόσιος μαλαχθεὶς τοῖς Βυζαντίοις τε ἀνῆκε τὸ ἐπιτίμιον
καὶ συναγωγὴν ἐντὸς τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων τοὺς Ἰουδαίους
ἔχειν ἀπείρηκε.*

Τοῖς Ἀντιοχεῦσι δὲ φόρων ἐπιταχθέντων νέων, κινηθεὶς 30
*ὁ δῆμος εἰς ἀγανάκτησιν διὰ τὸ καινὸν τῆς εἰσπράξεως εἰκόνας
τῆς προτέρας γαμετῆς τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου ἐν τῇ ἀγορᾷ
τῆς πόλεως αὐτῶν ἱσταμένας κατέσπασε καὶ ἔσυρεν ἐν ταῖς
δημοσίαις ὁδοῖς. διόπερ ὀργισθεὶς ἐκεῖνος τά τε δίκαια τῆς* 31 P II 36 A
*πόλεως ἀφείλετο καὶ τῇ ἐκ γειτόνων Λαοδικείᾳ ταύτην ὑπέταξε
καὶ τοὺς αὐτῆς πολίτας διαθήσειν ἠπείλει κακῶς· καὶ διέθετο
ἄν, εἰ μὴ Φλαβιανὸς ὁ τότε τῆς Ἀντιοχείας ἀρχιερεὺς τῷ βα-
σιλεῖ προσελθὼν ἐπρέσβευσε καὶ ἐνδοῦναι αὐτὸν πεποίηκε τοῦ
θυμοῦ. ὅτε καὶ ὁ μέγας πατὴρ ὁ Χρυσόστομος Ἰωάννης τοὺς* 32
*Ἀνδριάντας ἐπιγραφομένους λόγους συνέγραψε, τῆς ἐν Ἀντιο-
χείᾳ ἐκκλησίας τυγχάνων πρεσβύτερος.*

Τότε καὶ ὁ πολὺς ἐν θεολογίᾳ Γρηγόριος, κεκρυμμένως 19
πρῴην διδάσκων τοὺς ὀρθοδόξους ἐν τῷ τῆς ἁγίας Ἀναστασίας

9 ***περὶ τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ γενομένης ἀταξίας*** CE

1 *τε* om. Owp 8 *δημοσίοις* C 8. 9 *τά τε τ. πόλεως ἀφ. δίκαια* Owp 9 *ἐγγειτόνων* E *ταύτην ὑπέτ. λαοδικεία* E 10 *ἠπείλει διαθήσειν* Dwp 13. 14 *ὁ μέγας πατὴρ ὁ χρυσόστομος ἰωάννης* | *τοὺς ἀνδριανδριάντας* (*ἀνδριάντας* E) *ἐπιγραφομένους* A(E), *ὁ πάμμεγας ἰωάννης ὁ χρυσόστομος τοὺς ἐπιγραφομένους ἀνδριάντας* Owp 14 *ἐν ἀντιοχεία* AR, *ἀντιοχέων* Dwp 15 *ὑπάρχων* C 17 *τοῖς ὀρθοδόξοις* E

**multam et synagogam intra reginam urbium Iudaeos habere
vetuit.**

Antiochensibus autem cum tributa imposuisset nova, popu- 30
lus ob exactionis novitatem indignatus imagines prioris uxoris
regis Theodosii in foro urbano positas deiecit et traxit in pu-
blicis viis. Quapropter iratus ille urbem et privilegiis privavit 31
et vicinae Laodiceae subiecit et se male esse tractaturum cives
minabatur; et male eos tractasset, nisi Flavianus, Antiochiae tum
archiepiscopus, regem adiisset legatus et effecisset, ut iram re-
mitteret. Quo tempore et magnus pater Ioannes Chrysostomus, 32
Antiochensis ecclesiae presbyter, orationes eas composuit, quae
inscribuntur "Statuae".

19. Tum etiam Gregorius peritissimus theologiae, qui clam
pridem docebat orthodoxos in sanctae Anastasiae aede ob hae-
reticorum impudentiam et audaciam, cum rex Theodosius
ecclesias orthodoxis aperuisset Arianosque persecutus esset, li-
bere denuntiabat filium eiusdem esse naturae cum patre et

ναῷ διὰ τὴν τῶν αἱρετικῶν ἀναίδειαν καὶ θρασύτητα, τοῦ βα-
B σιλέως Θεοδοσίου τὰς ἐκκλησίας τοῖς ὀρθοδόξοις ἀνεικότος καὶ
τοὺς ἀρειανίζοντας ἐκδιώξαντος παρρησίᾳ τόν τε υἱὸν ὁμοούσιον
ἐκήρυττε τῷ πατρὶ καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα θεὸν ἀμφοῖν συμπροσ-
2 κυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον. ὁ γὰρ Μακεδόνιος, ὃς καὶ
πατριάρχης ἐπ' ὀλίγον, ὡς ἤδη ἱστόρηται, τῆς Κωνσταντινου-
πόλεως γέγονε, θεὸν αὐτὸ λέγεσθαι οὐκ ἠνείχετο, ἀλλ' οὐδ'
3 ἰσοσθενὲς τῷ πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ οὔτε μὴν ὁμοούσιον. διὸ καὶ D III 2
ἡ δευτέρα τότε συγκεκρότητο σύνοδος, τοῦ βασιλέως προστά-
ξαντος, ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα συναθροισθέντων θεοφόρων
πατέρων ἐν τῇ βασιλευούσῃ τῶν πόλεων, ὧν προεξῆρχον ἐν
C τοῖς ἀγῶσιν ὁ θεολόγος καὶ ὁ μέγας Γρηγόριος ὁ Νύσσης
ἐπίσκοπος καὶ ὁ ἱερὸς Ἀμφιλόχιος, τῆς Ἰκονιέων προεστὼς ἐκ-
4 κλησίας, οἳ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ θεὸν ἐδογμάτισαν καὶ τῷ
πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ ὁμοούσιόν τε καὶ ὁμοδύναμον καὶ τὸν Μακε-
δόνιον καὶ τοὺς ὁμοδοξοῦντας αὐτῷ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας
W III 31 5 ἐξέκοψαν, καὶ εἰς τὸ ἅγιον σύμβολον τὴν περὶ τοῦ ἁγίου πνεύ-
ματος προσέθεντο συγγραφήν, ἀπὸ τοῦ "καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ
ἅγιον" μέχρι τέλους, καὶ τὰ ἐν τῇ πρώτῃ συνόδῳ δογματισθέντα

8 *περὶ τῆς δευτέρας (β' A) συνόδου* ACE

2 *ἀνήκοντος* D *τ. ὀρθοδ. τὰς ἐκκλ.* C 2. 3 *καὶ τοὺς — ἐκδιώξαντος* om. Owp 6 *ἱστόρηται*] XIII 11, 24 ss. 8 *ὁμο****ούσιον* A 10 *καὶ* om. Owp 10. 11 *πατέρων θεοφόρων* Dwp 11 *ἐν* om. D *προῆρχεν* E, *προεξῆρχεν* B_1Dwp 12 post *καὶ* om. *ὁ* B 13 *ἰκονιέων* (sic) A, *ἰκονέων* E 15 *ὁμοούσιόν τε καὶ ὁμοδύναμον καὶ τὸν μακεδόνιον* AE, *ὁμοσθενὲς καὶ ὁμότιμον τόν τε μακεδόνιον* Owp 19 ante *τέλους* add. *τοῦ* C

sanctum spiritum esse deum cum utroque adoratum et praedi-
2 catum. Macedonius enim, qui, ut iam dictum est, patriarcha
Cpolitanus parumper fuit, deum illum spiritum nominari non
patiebatur, sed neque eadem vi esse cum patre et filio ne-
3 que etiam eadem natura. Quamobrem et iussu regis secundum
tum concilium conflatum est, CL convocatis patribus divinis in
reginam urbium, quorum in certaminibus principes erant theo-
logus et magnus Gregorius Nyssae episcopus et sanctus Amphi-
4 lochius, Iconiensis praeses ecclesiae, qui spiritum sanctum et
deum esse constituerunt et cum patre ac filio eadem natura at-
que vi et Macedonium eiusque sectatores ex catholica ecclesia
5 extruserunt, et in sanctum symbolum de sancto spiritu inseru-
erunt clausulam, quae incipit "et in spiritum sanctum" usque

ἐπεβεβαίωσαν. ὅτε καί τινες τῶν ἐπισκόπων βασκήναντες τῷ 6
θεολόγῳ τοῦ θρόνου χάριν τῆς Κωνσταντινουπόλεως οὐ κανο- D
νικῶς εἶπον αὐτὸν ἐπιβεβηκέναι τοῦ θρόνου, ὡς ἑτέρῳ πρό-
τερον ἐπικηρυχθέντα. διὸ καὶ τὸν συντακτήριον ὁ ἅγιος συγ- 7
γραψάμενος καὶ δημοσίᾳ ἀνεγνωκὼς ἐξέστη τοῦ θρόνου καὶ
εἰς τὴν οἰκείαν πατρίδα τὴν Ναζιανζὸν ἐπανῆλθε. κεχειροτόνητο 8
δὲ τῆς Κωνσταντινουπόλεως πατριάρχης Νεκτάριος, συγκλητι-
κὸς ἀνὴρ καὶ πολιτικὰς ἀρχὰς ἠνυκώς. τότε καὶ ὁ θρόνος 9
τῆς νέας Ῥώμης δευτέραν τάξιν ἔλαχε, μετὰ τὴν πρεσβυτέραν
Ῥώμην ταχθείς, τῶν ἑτέρων δὲ προκριθείς.

Ἀλλὰ καὶ ὁ μέγας Ἀμφιλόχιος τότε ἠξίου τὸν βασιλέα 10
ἐξελαθῆναι τῆς πόλεως τοὺς Ἀρειανούς, οἷα τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ
βλασφημοῦντας, ἢ τέως μὴ παραχωρεῖσθαι συνάξεις ποιεῖν.
ὡς δὲ νωθῆ πρὸς τοῦτο ἑώρα τὸν Θεοδόσιον, φυλάξας καιρόν, 11 P II 37 A
ὅτε καὶ ὁ Ἀρκάδιος συνεδριάζων ἦν τῷ πατρί, εἰσῆλθε καὶ τῷ
III 231 μὲν βασιλεῖ τὴν προσήκουσαν ἀπένειμε καὶ πρόσρησιν καὶ προσ-
κύνησιν, πρὸς δὲ τὸν Ἀρκάδιον ἀμελῶς οὕτως ἔφη "χαίροις
καὶ σύ, παιδίον." χαλεπήναντος δὲ τοῦ βασιλέως ἐπὶ τῇ κατα- 12

8 *περὶ τοῦ θρόνου τῆς νέας Ῥώμης* E 11 *περὶ τοῦ ἁγίου Ἀμφιλοχίου* CE

1 *ἐβεβαίωσαν* E 3 *αὐτῷ* D, *αὐτὸν* ex *αὐτῷ* corr. A 4 post *συντακτήριον* add. *λόγον* E 6 *ναζιανζῷ* Dwp 10 ante *τῶν* add. *καὶ* Dwp *τῶν — προκριθείς.* om. B *δὲ* om. D 16 *βασιλεῖ* AE, *θεοδοσίῳ* Owp *ἀπένειμεν* Owp ante *καὶ* prius add. *ὡς βασιλεῖ* Owp 18. p. 92, 1 *τῇ καταφρ. τ. υἱοῦ* AD, *τῇ τ. υἱοῦ καταφρ.* Bwp, *τῇ καταφρ. τῇ τ. υἱοῦ* C, *τῇ καταφρ. τ. υἱοῦ αὐτοῦ* E

ad finem et primi concilii decreta confirmaverunt. Quo tempore 6
et nonnulli episcopi invidentes theologi throno Cpolitano non
rite professi sunt eum assecutum esse thronum alteri prius de-
latum. Quamobrem vir ille sanctus syntacterio conscripto ac 7
publice recitato se abdicavit throno et Nazianzum in patriam
rediit. Designatus autem est patriarcha Cpolitanus Nectarius, 8
senatorius vir et civilibus functus magistratibus. Tum etiam 9
thronus novae Romae secundum ordinem sortitus est post vete-
rem Romam collocatus sed ceteris praelatus.

Sed et magnus Amphilochius tum regem orabat, ut eice- 10
rentur ex urbe Ariani, quod filio dei maledicerent, aut saltem
conventus agere prohiberentur. Quam ad rem cum segniorem 11
videret Theodosium, capto tempore, quo Arcadius quoque in
concilio una cum patre sedebat, intravit et regi quidem me-
ritam tribuit et allocutionem et adorationem, ad Arcadium au-
tem negligenter "Salve" inquit "et tu fili". Irato autem rege 12
contemptui filii, tum ille sanctus "Tu" inquit "cum homo sis,

φρονήσει τοῦ υἱοῦ, εἶτά φησιν ὁ ἅγιος "σὺ μὲν ἄνθρωπος ὢν
13 τὴν τοῦ παιδὸς ἀτιμίαν τοῦ σοῦ πρᾴως οὐκ ἤνεγκας. οἴει δὲ τὸν
θεὸν τοὺς τὸν ἐκείνου μονογενῆ παῖδα βλασφημοῦντας μὴ βδελύτ-
τεσθαί τε καὶ ἀπεχθάνεσθαι μηδ' ὀργίζεσθαι κατὰ τῶν ἐκχω-
ρούντων ἐκείνοις τοῖς ὀρθοδόξοις συναναστρέφεσθαι καὶ δια-
14 φθείρειν πολλούς;" θαυμάσας οὖν ἐπὶ τῇ μεθόδῳ τοῦ ἁγίου
ὁ βασιλεὺς δόγματι τοὺς τῶν αἱρετικῶν συλλόγους κεκώλυκε.
B 15 Τὸν τελευταῖον δὲ τυραννήσαντα καθελόντι Εὐγένιον τούτῳ
τῷ βασιλεῖ ἡ τῶν Ῥωμαίων ἀρχὴ περιελήλυθε ξύμπασα, καὶ
16 ἀναγορεύει τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ βασιλεῖς. θέλων δὲ καὶ τῆς
ἐν λόγοις μετασχεῖν αὐτοὺς παιδείας καὶ τῆς ἐν ἤθεσιν, ἐκ Ῥώ-
μης ἤγαγε τὸν μέγαν Ἀρσένιον διάκονον ὄντα τῆς ἐκεῖ ἐκκλη-
17 σίας, ἐπὶ σοφίᾳ τε καὶ ἀρετῇ περιβόητον· καὶ αὐτῷ τοὺς παῖ-
δας παρέδωκε, μὴ ὡς βασιλεῦσιν αὐτοῖς, ἀλλ' ὡς ἰδιώταις καὶ
τοῖς τυχοῦσι προσφέρεσθαι ἐντειλάμενος, καὶ μαστίζειν, εἰ ἀμε-
λοῦντας ὁρῴη ἢ παρεξιόντας τι τοῦ καθήκοντος, καὶ ὡς οἰκείοις
18 τούτοις κεχρῆσθαι παισί. τιμῆς δὲ μεγάλης ἠξίωσε τὸν Ἀρσέ-
19 νιον καὶ χρήμασι κατεπλούτισεν. ὁ δὲ τοὺς παῖδας παραλαβὼν

8 ὅτι βασιλεῖς καὶ ἄμφω τοὺς υἱοὺς ἀνηγόρευσεν ὁ Θεοδόσιος καὶ περὶ τοῦ ἁγίου Ἀρσενίου C, περὶ τοῦ ἁγίου Ἀρσενίου E

2 τοῦ σοῦ ante ἀτιμίαν C 4 ἐγχωρούντων D 5 ἐκείνους Dwp 10 ἀνηγόρευσε Owp 11 μετασχεῖν αὐτοὺς ante καὶ τῆς (τοῖς D) Owp τῆς ARwp, τοῖς BD 12 τῆς ἐκεῖ ἐκκλησίας ὄντα διάκονον Owp 13 σοφίᾳ AE, λόγοις Owp 17. 18 ἀρσένιον· τῆς ἐκεῖ ἐκκλησίας ὄντα διάκονον· (ex anteced. rep.) ὁ δὲ τοὺς κτλ. D

13 filium tuum contemptum aequo animo non tulisti. Putas autem
deum calumniantes illius filium unigenitum non abominari neque
odisse neque irasci iis, qui eos in coetu orthodoxorum versari
14 ac multos corrumpere patiuntur?" Admiratus igitur viri sancti
rationem rex edicto haereticorum conventus impedivit.
15 Postremo autem tyranno sublato Eugenio, toto Romano-
16 rum imperio potitus appellat rex duos filios suos reges. Quos
cum vellet litterarum participes fieri eruditionis ac morum,
magnum Arsenium, diaconum ecclesiae Romanae, virum et sa-
17 pientia et virtute celebratum, inde arcessivit et ei filios tradidit
et iussit eum non ut reges tractare eos sed ut homines pri-
vatos et gregarios, flagris etiam adhibitis, quotiescunque negle-
gentes videret vel violantes aliquid officii, et cum iis prorsus pro
18 suis filiis agere. Ac magno honore affecit Arsenium fortunisque
19 locupletavit. Is pueris in sellis collocatis cum stans munere

ἐκείνους μὲν ἐπὶ θρόνων ἐκάθιζεν, αὐτὸς δ' ἑστὼς ἐπλήρου C
τὴν διδασκαλίαν αὐτοῖς. καί ποτε ἀθρόον αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς 20
ἐπιστὰς καὶ τοὺς μὲν καθημένους εὑρών, ἱστάμενον δὲ τὸν
Ἀρσένιον, ἠγανάκτησε, καὶ τοὺς μὲν παῖδας τῶν θρόνων ἐξα-
ναστήσας, καθίσας δὲ τὸν Ἀρσένιον, οὕτω διδάσκειν αὐτοὺς διε-
τάξατο. καὶ ἦσαν ἔκτοτε οἱ μὲν παρεστῶτες τῷ διδασκάλῳ, 21
III 232 ὁ δὲ διδάσκων καθήμενος. ποτὲ τοίνυν παρασφαλέντι τῷ Ἀρ- 22
καδίῳ μάστιγας ἐνέτεινεν ὁ διδάσκαλος. ὁ δὲ μηνιῶν διὰ ταύ- 23
τας αὐτῷ ἐπιβουλὴν συντίθησι κατ' αὐτοῦ καὶ κτεῖναι τὸν ἄνδρα
διεμελέτησε καὶ τὸν σφαγέα ἡτοίμαζε. γνοὺς δὲ τὸ μελετώ- 24
μενον ὁ Ἀρσένιος λάθρᾳ τῶν βασιλείων ὑπανεχώρησε καὶ εἰς
τὴν Σκῆτιν ἀπελθὼν τὴν μονήρη ζωὴν ὑπῆλθε καὶ ἰσάγγελος
γέγονε. πολλὴν δὲ αὐτοῦ θέμενος ζήτησιν ὁ βασιλεὺς Θεοδό- 25 D
σιος οὐκ ἔγνω ὅποι γῆς ἦν.

Νοσήσας δὲ ὁ βασιλεὺς οὗτος ἐν Μεδιολάνοις μετήλλαξε 26
τὴν ζωήν, ἑπτακαίδεκα ἔτη τὴν βασιλείαν ἰθύνας ἐπὶ πέντε
μησί, μερίσας δὲ ταύτην τοῖς δυσὶν υἱέσιν αὐτοῦ, καὶ τῷ μὲν
Ἀρκαδίῳ τὴν νέαν ἀπονείμας Ῥώμην καὶ τὸ ἑῷον τμῆμα, τῷ

15 τελευτὴ τοῦ βασιλέως (τ. βασ. om. A) Θεοδοσίου ACE

1 ἑστηκὼς Owp 2 ὁ βασιλεὺς αὐτοῖς BE 3. 4 τοὺς μὲν καθημένους εὑρών, ἱστάμενον δὲ τὸν Ἀρσένιον] De chiasmo v. ad XIII 2, 6 7 σφαλέντι D 8 et post μάστιγας et post ἐνέτεινεν add. αὐτῷ D 12 μονήρη ex μονήρους corr. E ἐπῆλθε B 14 ὅπη E 15 δ' RwpDi ὁ βασιλεὺς οὗτος A, ὁ βασιλεὺς B, οὗτος ὁ βασιλεὺς Rwp 18 post ῥώμην add. καὶ τὰ περὶ αὐτὴν Rwp

praeceptoris fungeretur, rex aliquando de improviso ingres- 20
sus, ut illos sedentes deprehendit stantem Arsenium, indigna-
tus est et filiis a sedibus remotis Arsenium considere iussit at-
que ita eos docere. Atque ab eo tempore hi prope magistrum 21
stabant, ille vero sedens docebat. Arcadius autem plagis ali- 22
quando ob delictum acceptis iratus praeceptori insidias comparat 23
et necare cogitavit et percussorem paravit. Quo consilio cognito 24
Arsenius clam e regia egressus et Scetim profectus solitariam
vitam egit instar angeli. Quem cum rex Theodosius diligenter 25
indagasset, non invenit, ubi terrarum esset.

Morbo correptus hic rex Mediolani finivit vitam, cum XVII 26
annos regnum tenuisset supra V menses idque divisisset inter duos filios suos et Arcadio novam attribuisset Romam et orientalem partem, Honorio autem veterem Romam assignasset et partes occidentales.

Ὀνωρίῳ δὲ τὴν πρεσβυτέραν Ῥώμην προσκληρώσας καὶ τὰ
ἑσπέρια.
W III 32 20 Ἦρχεν μὲν οὖν ἑκάτερος τούτων τῆς ἀπονεμηθείσης μοί-
ρας αὐτῷ, καὶ γνόντες ὡς ἐν τῇ Σκήτει μονάζων ὁ μέγας
P II 38 A Ἀρσένιος ἦν, πλειστάκις αὐτῷ ἐπεστάλκασιν εὔχεσθαι ἀξιοῦντες
2 ὑπὲρ αὐτῶν. ὁ δέ γε Ἀρκάδιος καὶ ἰδίᾳ τῷ ἁγίῳ ἐπέστειλε,
παρακαλῶν συγγνώμην νεῖμαι αὐτῷ διὰ τὴν κατ' αὐτοῦ ἐπι-
3 βουλήν, καὶ ἐπέτρεπε λαβεῖν αὐτὸν τὸν τῆς Αἰγύπτου πάσης
4 δασμὸν καὶ χρήσασθαι ὡς αὐτῷ πρὸς βουλῆς. ὁ δὲ μέγας
Ἀρσένιος ἀντεπιστεῖλαι μὲν τοῖς αὐτοκράτορσιν οὐκ ἠθέλησε,
5 τοῖς δ' εἰς αὐτὸν ἀποσταλεῖσιν εἰπεῖν αὐτοῖς ἐνετείλατο ὅτι "ὁ
θεὸς συγχωρήσει ὑμῖν καὶ τὰ αὐτοῦ πράττειν ποιήσει θελήματα·
ἐμοὶ δὲ ἤδη νεκρωθέντι τῷ κόσμῳ τὰ χρήματα ἄχρηστα."
6 Οὗτος ὁ βασιλεὺς Ἀρκάδιος ἐν τῇ Θρᾴκῃ πόλιν οἰκοδο-
μήσας Ἀρκαδιούπολιν αὐτὴν ἐπωνόμασε καὶ τὸν ἐν Ξηρολόφῳ
B ἀνήγειρε κίονα καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἀνδριάντα οἰκεῖον ἐνίδρυσε.

3 *βασιλεία Ἀρκαδίου* A, *υἱοὶ τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου* B, *βασιλεία Ἀρκαδίου καὶ Ὀνωρίου* R

1 *ὀνωρίῳ* ARw, *Ονωρίῳ* p, *Ὀνωρίῳ Di* *πρεσβυτέραν*] *ἑσπερίαν* D 2 post *ἑσπέρια* add. *ὁπόσα* (*ὁπόσα* om. D) *ῥωμαίοις ἦσαν ὑπήκοα* Rwp 3 *Ἦρχεν* — 4 *αὐτῷ*] *οὕτω διανεμηθείσης τοῖς τοῦ θεοδοσίου υἱοῖς τῆς τῶν ῥωμαίων ἡγεμονίας ἦρχε τῆς οἰκείας μοίρας ἑκάτερος* Rwp, sed E post *ἡγεμονίας ἦρχεν* pergit: *ἑκάτερος τούτων τῆς ἀπονεμηθείσης μοίρας αὐτῷ* 4. 5 *μονάζων ἦν ὁ μέγας ἀρσένιος* Owp, *ἦν μονάζων ὁ μέγας ἀρσένιος* E 5 *πειστάκις* D, corr. Dw *ἀπεστάλκασιν* B 5. 6 *ἀξιοῦντες ὑπὲρ αὐτῶν εὔχεσθαι* E 7 *τὴν — ἐπιβουλήν*] *ὅτι αὐτῷ ἐπεβούλευσε* O (*ἐπεβούλεσε* D) wp 9 post *δασμὸν* add. *τοῦ ἔτους ἐκείνου* Rwp*Di*, om. A, v. G. M. p. 472, 22 ss. et ad XIII 10, 18 *δὲ* om. D, *δέγε* E 11 *εἰς* om. B 12 *συγχωρήσοι* Dwp *θελήματα ποιήσει* E, *ποιήσοι θελήματα* Dwp 15 ante *Ξηρ.* add. *τῷ* Rwp *ξηρολάφω* E 16 *αὐτῷ* Dwp

20. Gubernabat igitur uterque horum partem sibi attribu-
tam et cum comperissent Sceti monachum magnum Arsenium
esse, saepenumero per litteras ab eo petiverunt, ut vota pro se
2 ipsis faceret, Arcadio et privatim a viro sancto veniam petente
3 ob paratas illi insidias et donante totum tributum Aegyptium,
4 quo ille uteretur suo arbitratu. At magnus ille Arsenius rescri-
bere imperatoribus noluit, sed legatos ad se missos eis dicere
5 iussit: "Deus indulgebit vobis et efficiet, ut suae morem ge-
ratis voluntati; mihi vero iam mortuo rebus humanis, pecunia
inutilis."
6 Arcadius hic rex urbem in Thracia conditam Arcadiopolim
nominavit et columnam illam in Xerolopho erexit, in qua sta-
tuam suam collocavit.

III 233 *Τοῦ πατριάρχου δὲ Κωνσταντινουπόλεως Νεκταρίου θα-* 7
νόντος τὸν χρυσοῦν τὴν γλῶτταν Ἰωάννην ἐξ Ἀντιοχείας ἀγα-
γὼν τῆς μεγάλης πατριάρχην τῆς νέας Ῥώμης προβάλλεται.
νωθὴς δὲ ὢν καὶ τὴν γνώμην πέρα τοῦ δέοντος μαλθακὸς 8
ὑπὸ τῆς γαμετῆς κατήρχετο Εὐδοξίας. ἡ δὲ ἦν γύναιον ἰτα- 9
μὸν καὶ χρημάτων ἡττώμενον ἔρωτος, κἀντεῦθεν καὶ ἀδικώ-
τατον. ὅθεν καὶ παρὰ τοῦ μεγάλου πατρὸς ἀνακοπτόμενον 10
τῆς ὁρμῆς ἔστι δ' οὗ καὶ ἐπιτιμώμενον ἠρέθιστο εἰς ὀργὴν
καὶ ἀμύνασθαι τὸν ἅγιον ἔσπευδεν. εὑροῦσα δὲ καὶ τὸν Ἀλε- 11
ξανδρείας Θεόφιλον τῆς κακίας αὐτῆς συνεργὸν πείθει τὸν C
Ἀρκάδιον ὑπερορίαν τοῦ ἁγίου καταψηφίσασθαι. καὶ ὁ μὲν 12
τῆς ἐκκλησίας ἐκβέβλητο καὶ ἀπήγετο ὑπερόριος· ὁ δὲ τῆς
πόλεως δῆμος, οἱ μὲν ἐθρήνουν, οἱ δὲ ἐστασίαζον. ὃ γνοὺς 13
ὁ νωθὴς Ἀρκάδιος στέλλει κατὰ τάχος τὸν Ἰωάννην ἀνακα-
λούμενος καὶ ἐπαναχθεὶς αὖθις ἀπεδόθη τῇ ἐκκλησίᾳ. ὁ δὲ 14
ἀδούλωτος ὢν οὐκ ἐπαύετο κατὰ τῶν ἀδικούντων τὴν γλῶτταν
κινῶν. ἡ δὲ βασιλὶς Εὐδοξία ἑαυτῇ τὰς περὶ ἀδικίας διδα- 15

1 *περὶ τοῦ Χρυσοστόμου, ὅπως γέγονε πατριάρχης* ACE, *καὶ ὅπως ἐξ-ωρίσθη* CE

2 *Ἰωάννην* om. D 2. 3 *ἀντ. τῆς μεγάλης μεταστειλάμενος* Owp 3 *Ῥώμης* om. C 4 post *μαλθακὸς* add. *ὁ ἀρκάδιος* Owp 5 *ἰταμὸν* (sic) A 7 *καὶ* om. Owp *τούτου* post *μεγάλου* add. Rwp 8 *οὗ* E 11 ante *τοῦ* add. *αὐτοῦ* E *ἁγί* | *καταψ.* A 12 *ἐκβέβληται* B 13 *ἐστασίαζον* ARwp, *ἔστενον στασιάζοντες* D 14 *καλούμενος* E 16. 17 *οὐκ ἐπαύετο* post *κινῶν* Rwp 17 *ἑαυτῇ* post *διδασκαλίας* Rwp

Nectario patriarcha Cpolitano mortuo Ioannem Chrysosto- 7
mum Antiochia illa magna arcessitum patriarcham novae Romae
designat. Cum autem ipse esset segnis mollique supra iustum 8
animo, ab uxore regebatur Eudoxia, muliercula quadam teme- 9
raria opumque victa cupiditate ita, ut esset iniustissima. Cuius 10
cupiditas cum a Chrysostomo, magno illo patre, inhiberetur ac
nonnumquam vituperaretur, incitata ad iram virumque sanctum
ulciscendi studiosa, nacta Alexandrinum Theophilum etiam ne- 11
quitiae ministrum persuadet Arcadio, ut in exilium sanctum illum
agat. Atque ille quidem ex ecclesia eiectus et abductus est re- 12
legatus; sed urbanus populus partim lugebat, partim tumultum
faciebat. Quo cognito segnis ille Arcadius celeriter per nuntios 13
Ioannem revocat; restitutus ecclesiae est redditus. Neque vero 14
ille, quo animo erat invicto, contra iniustos invehi desistebat.
Sed regina Eudoxia, cum ad se contiones de iniustitia habitas 15
referret (arguebatur enim conscientia tali esse natura), inflam-

σκαλίας προσαρμόττουσα (ἤλεγχε γὰρ αὐτὴν ἡ συνείδησις τοιαύτην
οὖσαν) ἐμηνία καὶ τοὺς θυμοὺς ἐξέκαιε κατὰ τοῦ μεγάλου
D 16 πατρός. καὶ πάλιν, ἵνα τὰ ἐν μέσῳ παρῶ, πείθει τὸν γαμέτην,
ἕλκουσα τοῦτον ὥσπερ ἐκ φορβειᾶς, ὑπερορίαν τοῦ ἁγίου κατα-
17 ψηφίσασθαι. καὶ ὁ μὲν τῆς ἐκκλησίας ἐξώσθη τυραννικῶς καὶ
εἰς χώρας ἀπήγετο ἐπικινδύνους καὶ εἰς πορρωτάτω κειμένας
18 ἐσχατιάς, πολλῶν πειραθεὶς κατὰ τὴν ὁδὸν δυσχερῶν, ἃ τῆς
ἐκείνου χρυσέας γλώττης ἐν ἐπιστολαῖς ἔξεστιν ἀκούειν διηγου-
19 μένης. καταντήσας δ' εἰς Κουκουσὸν κἀκεῖθεν εἰς Πιτυοῦντα
ἀπαγόμενος, ἐν Κομάνοις γενόμενος ἐκεῖ τὴν ζωὴν ἐξεμέτρησεν,
ἐτῶν γεγονὼς δύο τε καὶ πεντήκοντα, ἀρχιερατεύσας τῆς βασι- D III 234
20 λίδος τῶν πόλεων ἔτη πέντε πρὸς τῷ ἡμίσει. οὐκ ἐπενύσταξε
μέντοι ἡ θεία δίκη, ἀλλὰ ταχέως μετῆλθε τὴν τριτάλαιναν ἐκεί-
P II 39 A 21 νην βασίλισσαν. οὔπω γὰρ τρεῖς παρῆλθον μῆνες μετὰ τὸν
θάνατον τοῦ Χρυσοστόμου πατρὸς καὶ βιαίῳ περιπέπτωκε μόρῳ.
22 κυούσης γὰρ τὸ ἔμβρυον τέθνηκε, καὶ ὠδῖνες ἐκείνην συνεῖχον
δριμεῖαι· σαπέντος δ' ἔνδον ἐκείνου καὶ ἡ νηδὺς τῆς βασιλίσσης

14 *τελευτὴ Εὐδοξίας* ACE

4 *ἐκφορβειὰς* A, *ἐκ φορβειᾶς* R*Di*, *ἐκ φορβιᾶς* Dwp 6 *χ. κινδυνώδεις ἀπήγετο εἴς τε πορρωτάτω* Rwp 7 post *δυσχερῶν* add. *τε καὶ ἀλγεινῶν* Rwp 9 *κουκουσσὸν* B *πιτυοῦντα* Rwp*Di*, *πιτυροῦντα* A 10 inter *γενόμενος* et *ἐκεῖ* lac. XI fere litter. in E, lac. XX fere litter. in B, lac. XXV fere litter. in C post *γενόμενος* add. *πολίχνιον δὲ τοῦτο* Dwp, post quae verba est lac. XVI fere litter. in D (post *τοῦτο* add. asteriscum Dw, non p) *ἐξεμέτρησε* A, sed v. ad XIII 1, 5 11 *τε* om. BC, v. Polyb. I 3, 1 *δὲ* ante *τῆς* add. Rwp*Di* 12 *τὸ ἡμίσει* E 14 *οὕτω* D, corr. Dw 16 *κυούσης* A, *τικτούσης* Rwp 17 *σαπέντος* A, *διαφθαρέντος* Rwp *βασιλίδος* C

16 mato contra magnum patrem animo irae pleno rursus, ut quae
intercedunt omittam, persuadet marito, quem quovis trahebat
17 velut capistro, ut in exilium sanctum illum agat. Et ille quidem
ex ecclesia extrusus et in terras abductus periculosas et in loca,
18 quae procul aberant, remotus, multas expertus est in itinere dif-
ficultates, quas illius auream linguam in epistulis narrantem licet
19 audire. Profectus enim Cucusum indeque Pityuntem abductus
Cumanis cum versaretur, vitam finivit annos natus LII, functus
20 pontificatu reginae urbium annos quinque cum dimidio. Neque
tamen dormitavit divina iustitia, sed celeriter aggressa est ter
21 miseram illam reginam. Nondum enim tres praeterierant menses
post mortem Chrysostomi patris, cum in gravem incidit casum.
22 Gravidae enim mulieris foetus moritur, ita ut dolores acres puer-
peram vexarent; qui cum intus putresceret, regina utero cor-

μετέσχε τῆς σήψεως, καὶ οὕτως ἀθλίως μετήλλαξε τὴν ζωήν.
τοῦ μέντοι χρυσορρήμονος ἐκείνου πατρὸς ἐκβληθέντος τῆς 23
ἐκκλησίας ἀντεισάγεταί τις Ἀρσάκιος καὶ ἐπὶ δύο ἐπισκοπήσας
ἐνιαυτοὺς θνήσκει· μεθ' ὃν κεχειροτόνητο Ἀττικός. W III 33

Τῆς δὲ Εὐδοξίας προτεθνηκυίας τοῦ ὁμευνέτου καὶ αὐτο- 24
κράτορος, καὶ αὐτὸς οὐ μετὰ μακρὸν ἐπαπῆλθεν αὐτῇ ὁ Ἀρκά-
διος, βασιλεύσας μετὰ τὸν θάνατον Θεοδοσίου τοῦ οἰκείου πα-
τρὸς ἔτη τεσσαρεσκαίδεκα καὶ μῆνας τρεῖς πρὸς ἡμέραις τισί.
λέγεται δὲ τῆς Εὐδοξίας τυγχάνειν ὁ εἰς τὰ λεγόμενα Πιττάκια 25 B
ἑστὼς κίων. θνήσκων δὲ ὁ Ἀρκάδιος τὸν υἱὸν ἑαυτοῦ τῆς 26
βασιλείας διάδοχον κατέλιπε Θεοδόσιον τὸν μικρὸν λεγόμενον
πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ πάππου αὐτοῦ ἢ ὅτι ἐν παιδικῇ πάνυ
ἐτύγχανεν ἡλικίᾳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τελευτήσαντος· ἑπτὰ γὰρ
ἦν τότε μόνον ἐνιαυτῶν.

Ἀλλ' ἀναβεβλήσθω τὰ περὶ τούτου· τὰ δὲ κατὰ τὸν Ὀνώ- 27
ριον ὁ λόγος ἐν ἐπιτομῇ διεξιέτω.

Οὗτος βασιλεὺς τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης καταλειφθεὶς 21

2 τέλος Χρυσοστόμου καὶ E τίνες μετὰ τὸν Χρυσόστομον (τὸν θάνατον αὐτοῦ E) ἐγένοντο (γεγόνασι E) πατριάρχαι CE 5 τελευτὴ Ἀρκαδίου C 17 περὶ τοῦ βασιλέως Ὀνωρίου ACE

1 μετέσχε A, διέφθορεν ἐκ Rwp 2 χρυσορήμονος BC 3 ἀντεισάγεταί τις A, ἀντεισῆκτο omisso τις Rwp 4 θνήσκει A, ἔθανε Rwp 5 δ' Rwp*Di* 6 μικρὸν ED, corr. Dw συναπῆλθεν B, ἐπανῆλθεν Dwp αὐτῇ om. E 7 τὸν om. Rwp 8 τεσσαρεσκαίδεκα] v. XV 9, 8 τισί Owp, τισίν E, τρισί· A, v. Sarrazinum de Theod. Lectore cet. (comment. philol. Ienens. I) p. 178 ann. 5 9 post εὐδοξίας add. ἔργον Rwp 10 αὐτοῦ C 11 καταλέλοιπε Owp, καταλέλοιπεν E 12 πάνυ παιδικῇ C 14 μόνων Rwp, v. ad XIV 6, 31 16 διεξιέτω AD, διεξίτω Rwp 17 Οὗτος AE, Ὃς Owp

rupto misere vitam finivit. Chrysostomo tamen illo patre eiecto 23
ex ecclesia sufficitur quidam Arsacius, qui biennium episcopatu
functus moritur. Post eum designatus est Atticus.

Post Eudoxiam autem ante maritum mortuam ipse impe- 24
rator non ita multo post decessit Arcadius, cum post mortem
Theodosii patris regnasset annos XIV, menses III cum aliquot
diebus. Dicitur autem columna, quae in Pittaciis quae aiunt est 25
erecta, esse Eudoxiae. Sed moriens Arcadius filium suum regni 26
heredem reliquit Theodosium, qui minor dicitur vel ut ab avo
discernatur vel quod defuncto patre prima erat infantia; septem
enim erat tum puer annorum.

Sed de hoc nolumus agere, quae vero ad Honorium per- 27
tinent, brevi oratione liceat exponere.

21. Hic rex veteris Romae relictus a patre in prima in-

παρὰ τοῦ πατρὸς ἐν νεωτάτῃ τῇ ἡλικίᾳ (δεκαέτης γὰρ ἦν),
ὑπὸ ἐπίτροπον ἐτέλει γνώμῃ τοῦ πατρὸς τὸν Στιλίχωνα, ἄνδρα
τῶν ἐν τῇ Ῥώμῃ πρωτεύοντα καὶ τὴν τῶν κοινῶν πραγμάτων
C 2 *ἐγκεχειρισμένον διοίκησιν. ἄγεται τοίνυν τὴν τούτου θυγατέρα* D III 2
3 *Μαρίαν εἰς γαμετήν. ἧς θανούσης λέγεται τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς*
Θερμαντίαν γῆμαι ἐν ἀτελεῖ τυγχάνουσαν ἡλικίᾳ. κἀκείνη δὲ
ταχὺ ἐτελεύτησεν.

4 *Οὗτος ἀβέλτερος ὢν παρὰ τῶν ἐν τῇ Ῥώμῃ μεμίσητο*
5 *δυνατῶν. καὶ γνοὺς ἐπιβουλευόμενος εἰς Ῥάβενναν τε μετανα-*
στεύσας λέγεται διαπέμψασθαι πρὸς Ἀλάριχον τὸν ἄρχοντα τοῦ
6 *τῶν Οὐανδήλων ἢ Γότθων ἔθνους, ἀξιῶν αὐτὸν κατὰ τῆς*
Ῥώμης στρατεύσασθαι, ἀμύνασθαι θέλων οὕτως τοὺς τῆς Ῥώ-
7 *μης πολίτας διὰ τὸ μῖσος τὸ πρὸς αὐτόν. καὶ ἐπελθεῖν μὲν*
τῇ Ῥώμῃ τὸν Ἀλάριχον, μὴ μέντοι πορθῆσαι αὐτήν, ἀλλὰ
σπείσασθαι τοῖς Ῥωμαίοις, λαβόντα ὅσα ἐν τοῖς βασιλείοις εὑρέ-
D *θησαν χρήματα καὶ τὴν ἀδελφὴν Ὀνωρίου τὴν Πλακιδίαν, καὶ*
8 *ὑπονοστῆσαι. παραδοῦναι δὲ τὴν κόρην Κωνσταντίῳ τινὶ κό-*
9 *μητι ἐπὶ τῷ φυλάσσεσθαι· τὸν δὲ προσειληφότα αὐτὴν ἀπο-*

1 *παρὰ τ. πατρὸς* om. E *νεωτάτῃ τῇ* Rwp*Di*, *νεοτάτη τῇ | τῇ* A *δεκέτης* Owp, *δεκέτις* E 3 *τῶν ἐν*] *τὸν ἐν* C 6 *θερματίαν* DE tres Pwp 10 *λέγεται — ἄρχοντα*] *διεπέμψατο πρὸς ἀλλάριχον, ὡς λόγος, τὸν ἄρχοντα* Rwp *ἀλλάριχον* A, ut p. 99, 9, sed *ἀλάριχον* p. 98, 14. 99, 12; *ἀλλάριχον* duobus *λ* exaratum constanter Rwp*Di* 11 *οὐανδήλων* Rwp*Di*, *οὐανδήλων* vel *οὐανδίλων* A ita ut dubium sit, utrum sit prius scriptum, *η* an *ι*. 13 *μίσος* Dwp 15 *ὁπόσα* Rwp 17 *κονσταντίῳ* (sic) A, sed recte p. 99, 4 *κώμητι* C 18 *τῷ*] *τὸ* E *φυλάσσεσθαι* A, *φυλάττεσθαι* Rwp*Di*, v. XIV 7, 32. 10, 23. 18, 8 *ἀποδράναι* CDwp

fantia (decem annos erat natus) de patris sententia sub imperio
erat Stilichonis tutoris, viri Romae principis, cui et reipublicae
2 data erat administratio. Ducit igitur huius filiam Mariam uxorem;
3 qua mortua dicitur eius sororem Thermantiam duxisse, quamvis
esset immatura aetate, quae et ipsa brevi defuncta est.

4 Qui cum de stultitia Romanis principibus esset invidiae
5 ideoque insidias sibi parari cognovisset, Ravennam profectus
dicitur misisse ad Alaricum, ducem Vandalicae sive Gotthicae
6 gentis, qui peterent, ut contra Romam proficisceretur, ita ulturus
7 Romanorum civium in se odium. Alaricus autem Romam di-
citur invasisse neque tamen vastasse, sed foedere cum Romanis
facto acceptaque pecunia, quaecunque inventa est in regiis, et
8 Placidia, Honorii sorore, rediisse. Tradidisse autem virginem
9 Constantio cuidam comiti custodiendam, qui, cum eam accepisset,
dicitur aufugisse eamque ad fratrem duxisse. Illum vero soro-

δρᾶναι καὶ κομίσαι τῷ ἀδελφῷ αὐτῆς, κἀκεῖνον συζεῦξαι ταύ-
την αὐτῷ, τετιμηκότα συγκλητικόν, εἶτα καὶ βασιλέα ἀναγορεῦσαι·
γονῆς γὰρ οἰκείας ἄμοιρος ἦν Ὀνώριος. σφαγῆναι δὲ μετὰ 10
μικρὸν τὸν Κωνστάντιον, γειναμένης αὐτῷ παῖδας τῆς Πλακι-
δίας, Οὐαλεντινιανὸν καὶ Ὀνωριάδα.

Οἱ μὲν οὖν οὕτω ταῦθ' ἱστοροῦσιν· ἕτεροι δὲ σφαγῆναι 11
μὲν λέγουσι τὸν Στιλίχωνα, ἀπεχθάνεσθαι δὲ τοὺς ἐν τῇ Ῥώμῃ
τῷ Ὀνωρίῳ, καὶ τὸν εἰς Ῥάβενναν μετοικήσασθαι. τὸν δὲ 12
Ἀλάριχον τῆς ἀβελτηρίας ἐκείνου καταφρονήσαντα ἐπιστρατεῦσαι
τῇ Ῥώμῃ καὶ ταύτην πολιορκίᾳ ἑλεῖν· ἁλούσης δὲ ἐπιστῆναι 13
τῷ Ὀνωρίῳ τινὰ δεδακρυμένον, ἀπαγγέλλοντα ὡς "ἑάλω ὑπὸ P II 40 A
Ἀλαρίχου ἡ Ῥώμη". τὸν δὲ πρὸς τὴν ἀγγελίαν συγκλονηθέντα 14
σπασμῷ τὸ σῶμα καὶ τὼ μηρὼ πατάξαντα ταῖν χεροῖν φάναι
P III 236 "ἕως ἄρτι ὧδε ἦν ἡ Ῥώμη, πῶς οὖν ἑάλω;" συνέντα δὲ τὸν 15
ἀγγελέα καὶ μέγα στενάξαντα εἰπεῖν ὡς "περὶ τῆς πόλεως λέγω
καὶ οὐ περὶ τῆς ὄρνιθος." ἦν γὰρ τῷ βασιλεῖ τούτῳ ἀλεκτορὶς 16
ὑπερμεγέθης, ᾗ ἐγεγήθει, ἣν ὠνόμαζε Ῥώμην, δι' ἣν καὶ ἀνῴ-
μωξεν, ἐκείνην νομίσας ἑαλωκέναι.

16 σημείωσαι E

2 τετιμηκότι D 3 ἄμοιρος ἦν A, ἠμοίρει πάμπαν Rwp 5 ὀνωριάδα ARw, Ονωριάδα p, Ὀνωριάδα *Di* 6 ante οἱ add. καὶ Rwp οὖν om. DE 8 μετοικίσασθαι E 9 ἀβελτηρίας ARwp, ἀβελτερίας *Di*, v. Steph. thes. I 1 p. 58 C 11 δεδακρυμένον τινὰ Rwp 12 ἀλλερίχου E 13 τῷ μηρῷ (sic) A φᾶναι CE 14 συνιέντα Dwp 14. 15 τὸ ἀγγ. E 15 καὶ om. E 17 ἐνόμαζε A, ὠνόμαζε R*Di*, ὠνόμασε Dwp δι' ὧν E ἀνώμοξεν Dwp

rem ei coniunxisse ornato dignitate senatoria, denique etiam
regem creasse, cum ipse Honorius orbus esset liberis. Constan- 10
tium autem paullo post esse occisum, cum genuisset e Placidia
Valentinianum et Honoriadem.

Alii igitur ita haec narrant, alii vero occisum esse dicunt 11
Stilichonem et Romanos invidiae fuisse Honorio, ita ut Ra-
vennam demigraret. Alaricum autem stultitia illius contempta 12
Romam oppugnatam obsidione cepisse. Qua capta adiisse Ho- 13
norium quendam magno fletu nuntiantem: "Capta est ab Alarico
Roma". Illum vero ad eum nuntium consternatum convulso 14
corpore et femina ferientem manibus dixisse: "Modo hic erat
Roma, quomodo igitur capta est?" Quo errore intellecto nuntium 15
magno cum gemitu dixisse: "De urbe dico, non de ave". Erat 16
enim huic regi gallina permagna, qua delectaretur, nomine Roma,
cui, cum captam eam esse putasset, ingemuerat.

17 *Ὑδέρῳ δὲ περιπεπτωκὼς ὁ Ὀνώριος θνήσκει, ζήσας μὲν
ἐνιαυτοὺς τεσσαράκοντα, βασιλεύσας δὲ δυσκλεῶς ἐκ τούτων
τριάκοντα.*

18 *Ἰωάννης δέ τις τυραννήσας ἐν Ῥώμῃ τὴν ἐκείνου ἀδελφὴν
B Πλακιδίαν μετὰ τῶν δύο τέκνων αὐτῆς, Οὐαλεντινιανοῦ τε καὶ
Ὀνωριάδος, ἐκεῖθεν ἐξήλασεν.*

22 *Ὁ δὲ μικρὸς Θεοδόσιος ἐν Κωνσταντινουπόλει διάγων
παρὰ τῆς οἰκείας ἀνήγετο ἀδελφῆς τῆς Πουλχερίας ἐπιμελῶς
τρεφόμενός τε καὶ παιδευόμενος, μηδενὸς ἐπανισταμένου αὐτοῖς
2 φόβῳ τοῦ τῶν Περσῶν βασιλεύοντος Ἰσδιγέρδου. ὁ γὰρ Ἀρ-
κάδιος τελευτῶν ἐπίτροπον τοῦ οἰκείου υἱοῦ, παιδὸς ἔτι, ὡς
3 εἴρηται, ὄντος, ἔγραψεν ἐν διαθήκαις τὸν Ἰσδιγέρδην· ὃς τῆς
W III 34 διαθήκης κομισθείσης αὐτῷ ἔστειλεν Ἀντίοχον τῶν παρ' αὐτῷ
εὐνούχων τὸν ἐντιμότερον, φύλακα τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου
C καὶ κηδεμόνα ἐσόμενον, παραινέσας διὰ γραμμάτων τοὺς ἄρ-
4 χοντας ὑπείκειν τῷ σφετέρῳ βασιλεῖ· εἰ δὲ μὴ οὕτω ποιοῖεν,
ἀπειλήσας αὐτοῖς αὐτὸς ἐπιστῆναι εἰς ἐκδίκησιν τοῦ παιδός.*

5 *Τούτῳ τοίνυν ἤδη τελεῖν ἠργμένῳ εἰς μείρακας ἡ ἀδελφὴ*

7 *βασιλεία Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ* AR 18 *περὶ τῆς ἐξ Ἀθηνῶν Εὐδοκίας, ἣ συνῴκησε τῷ Θεοδοσίῳ* C

4 *τις τυραννήσας* AR, | *τυραννήσας* omisso *τις* D, *τῆς τυραννήσας* w, *τυραννίσας* p* 6 *Ὀνωριάδος Di* invitis ARw *ἐξήλασε* Dwp, sed v. ad XIII 1, 5 7 *Ὁ δὲ μικρὸς* A, *ὁ μικρὸς μέντοι* Rwp 8 *παρὰ τῆς — Πουλχερίας ἐπιμελῶς*] *παρὰ πουλχερίας τῆς οἰκείας ἀνήγετο ἀδελφῆς ἐπιμελῶς* Rwp 12 *εἴρηται*] XIII 20, 26 14 *ἐντιμότερον*] v. ad XIII 3, 6 18 *ἤδη* om. Dwp *ἐς* C

17 Aquae intercutis morbo implicatus Honorius moritur, cum
vixisset annos XL, quorum XXX nulla laude regnavit.

18 Ioannes autem tyrannide Romae potitus Placidiam, eius sororem,
cum liberis ambobus Valentiniano et Honoriade illinc expulit.

22. Minor autem Theodosius Cpoli a Pulcheria sorore accu-
rate et educabatur et nutriebatur et instituebatur, nemine contra
2 eos exsurgente metu Isdigerdis, Persarum regis. Nam Arcadius
decedens tutorem filii, quem puerum tunc fuisse diximus, scripse-
3 rat in testamento Isdigerdem; qui testamento accepto Antiochum,
eunuchum nobilissimum, misit, qui et custos esset regis Theo-
dosii et curator, adhortatus litteris principes, ut parerent suo
4 regi; quod nisi fecissent, se ipsum iis minatus est ad defenden-
dum puerum esse accessurum.

5 Cui, cum iam coepisset pubescere, Pulcheria soror despondet
Eudociam Atheniensem et pulchritudine praeditam eximia et

Πουλχερία μνηστεύεται τὴν ἐξ Ἀθηνῶν Εὐδοκίαν, κάλλους μὲν
ἔχουσαν περιττῶς, σοφίας δὲ μετασχοῦσαν παντοδαπῆς. ἡ θυ- 6
γάτηρ μὲν ἦν Λεοντίου τινὸς φιλοσόφου Ἀθήνηθεν ὡρμημένου,
Ἀθηναῒς δ' ὠνομάζετο. ὃς γνοὺς ἐξ ἐπιστήμης εὐτυχῆσαι 7
μέλλουσαν τὴν θυγατέρα λαμπρῶς, διατιθέμενος τὴν μὲν περι-
ουσίαν αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς καταλέλοιπε· δύο δ' ἦσαν Οὐαλλέριος
III 237 *καὶ Γενέσιος· τῇ δὲ θυγατρὶ ἑκατὸν χρυσίνους μόνους δοθῆναι* 8
ἐπέσκηψε, γράψας ἀρκεῖν αὐτῇ τὴν τύχην αὐτῆς. τῶν γοῦν 9 D
συγγόνων αὐτῆς σφετερισαμένων τὴν πατρικὴν οὐσίαν ἡ Ἀθη-
ναῒς νόμιμον τὸ οἰκεῖον ἀπῄτει λάχος· καὶ ἠξίου τοὺς ἀδελφοὺς 10
μὴ κατὰ τὰς τοῦ πατρὸς διαθήκας ἀδίκους οὔσας ποιεῖν. οἱ
δὲ καὶ τῆς οἰκίας αὐτὴν ἐξῶσαν τῆς πατρικῆς. δεξαμένη τοί- 11
νυν αὐτὴν ἡ πρὸς μητρὸς θεία ἀνελήλυθεν εἰς Κωνσταντινού-
πολιν, καὶ τῆς Πουλχερίας ἐδέοντο, διηγούμεναι τὴν ὑπόθεσιν.
ἰδοῦσα δ' ἐκείνη τὴν κόρην περικαλλῆ καὶ νεάζουσαν ἤρετο 12
εἰ ἀπείρατος ἔτι ἀνδρός ἐστι· καὶ γνοῦσα τοῦτο βαπτίζει αὐτὴν 13
ἔτι οὖσαν ἀμύητον καὶ Εὐδοκίαν μετονομάσασα τῷ ἀδελφῷ
ταύτην Θεοδοσίῳ συζεύγνυσι καὶ διαδήματι ταινιοῖ καὶ Αὐγού-
σταν καλεῖ.
Γήμας δὲ ταύτην ὁ Θεοδόσιος τὸν Ἀντίοχον, ὃς τῶν βα- 14

20 *περὶ τοῦ εὐνούχου Ἀντιόχου* CE

2 *θυγατέρα* | C 3 *τινὸς λέοντος* D 6 *οὐαλέριος* Dwp*Di*, ut XIII 22, 19; v. Malal. p. 353, 16, Nicephor. Callist. H. E. XIV 23. 7 *Γενέσιος*] v. Ioannem, Nikiu oppidi episcopum, p. 457 [*notices et extraits d. manuscr. de la bibl. nation. t. XXIV (1883)*] 11 *τὰς* initio vers. om. D 12 post *τοίνυν* om. *αὐτὴν* E 15 *ἤρατο* E 16 *ἔτι* AR, *εἴτι* w*p *ἐστι* Rwp*Di*, *ἐστιν* A, v. ad XIII 1, 5 17 post *Εὐδοκ.* add. *αὐτὴν* E

eruditionis participem variae. Quae filia Leontii cuiusdam phi- 6
losophi Athenis orti Athenais nominabatur. Sed pater cum co- 7
gnovisset ex doctrina fortunam splendidam esse filiam conse-
cuturam, testamento rem suam familiarem filiis reliquit duobus
Vallerio et Genesio, filiae autem centum aureos solos dari iussit, 8
quod eius fortuna ei sufficeret. Fratres igitur patrimonio sibi 9
vindicato Athenaidem et suam ipsius portionem postulantem et 10
orantem, ne secundum patris testamentum iniustum agerent, ex
domo etiam expulerunt paterna. Suscepta tamen a matertera 11
et Cpolim perducta Pulcheriam precibus adibant causa exposita.
Illa conspicata virginem pulcherrimam et aetate florentem inter- 12
rogavit, num expers adhuc esset viri; eo cognito baptizat eam 13
etiam tum non consecratam mutatoque nomine Eudociam hanc
Theodosio despondit diademate ornatam et Augustam appellatam.
Hac uxore ducta Theodosius Antiochum eunuchum regium 14

P II 41 A *σιλικῶν εὐνούχων ὑπῆρχεν ὁ κράτιστος καὶ πάντα συνεκύκα*
15 *δυναστεύων, οὐ παραδυναστεύων, ἀποσκευάζεται. καὶ οὕτως*
παραλύεται ὁ Ἀντίοχος τῆς τοῦ πραιποσίτου τιμῆς, ἀφαιρεῖται
16 *δὲ καὶ πᾶσαν τὴν ὕπαρξιν· αὐτὸς δὲ κείρεται κληρικὸς εἰς τὸν*
ἐν Χαλκηδόνι ναὸν τῆς πανευφήμου μάρτυρος Εὐφημίας καὶ
θνήσκει μετ' οὐ πολύ.
17 *Ἡ δὲ βασιλὶς Εὐδοκία μετακαλεῖται τοὺς ἀδελφοὺς καὶ*
μηδὲν αὐτοῖς μηνίσασα, ἀλλὰ χάριτας μᾶλλον ὁμολογήσασα,
18 *ὡς οὐκ ἂν τυχοῦσα τῆς βασιλείας, εἰ μὴ παρ' αὐτῶν ἐξώσθη*
19 *καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν πεπόρευτο, τὸν μὲν*
B *Γενέσιον ἔπαρχον τῶν Ἰλλυριῶν διὰ τοῦ βασιλέως πεποίηκε,*
τὸν δὲ Οὐαλλέριον ἐτίμησε μάγιστρον.
20 *Ὁ μέντοι πατριάρχης Ἀττικὸς Ἰουδαῖόν τινα παράλυτον*
εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ Χριστοῦ διὰ παραινέσεων ἀγαγὼν τοῦ θείου
λουτροῦ κατηξίωσε καὶ ὑγιῆ ἐκ τῆς κολυμβήθρας ἐξήγαγεν. D III 238
21 *οὗτος καὶ τὸ τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου ὄνομα ἐν τοῖς τῆς ἐκκλη-*
22 *σίας διπτύχοις ἐνέγραψε, μὴ πρότερον ἐγγραφέν· Ὠριγενιαστὴς*
γὰρ ὁ εὐσεβέστατος ἐκεῖνος πατὴρ καὶ ἐκαλεῖτο καὶ ἐνομίζετο.
23 *θανόντος δὲ Ἀττικοῦ, ὃς εἴκοσιν ἔτη τοῦ τῶν πιστῶν προέστη*

7 *περὶ τῶν τῆς βασιλίδος ἀδελφῶν* CE   13 *περὶ τοῦ εἰς τὸν παράλυτον Ἰουδαῖον θαύματος* ACE

2 *παρὰ δυναστεύων* D, corr. Dw   *οὕτω* E, v. ad XIII 6, 16   10 *κωνσταντίνου* omisso *πόλιν* BCE   12 *οὐαλέριον* DwpDi, v. ad XIII 22, 7   14 *παραινέσεως* BC   17 *ἐνέγραψεν* Dwp, v. ad XIII 1, 5   *ὡριγενιαστὴς* C   18 *καὶ* prius om. Dwp   19 *προεστήματος* D, corr. Dw

potentissimum et omnia permiscentem ut imperatorem, non ut
15 imperatoris ministrum, tollit; nam et solvitur Antiochus prae-
16 positi honore et privatur tota re familiari et ipse tondetur atque
clericus abit in Chalcedonensem ecclesiam Euphemiae martyris
inclutae, ubi non ita multo post moritur.
17 Sed regina Eudocia arcessit fratres neque illis irata sed
18 potius gratias agens, quod non particeps facta esset regni, nisi
19 ab iis expulsa Cpolim venisset, Genesium praefectum Illyriorum
per regem fecit et Vallerium magistri honore affecit.
20 Atticus patriarcha Iudaeum quendam paralyticum ad agno-
scendum Christum hortationibus adductum sacra lavatione dignum
21 habuit et sanum ex lavacro eduxit. Hic etiam sancti Chryso-
stomi nomen ecclesiae diptychis inscripsit, prius non inscriptum;
22 Origenista enim piissimus ille pater et dicebatur et habebatur.
23. 24 Mortuo vero Attico, qui XX annos fidelium praefuerat coetui, creatur

συστήματος, χειροτονεῖται Σισίννιος καὶ ἐπὶ δύο ἔτη τὴν ἀρχιε- 24
ρωσύνην κατεσχηκὼς τὴν ζωὴν ἐξεμέτρησε κατὰ τὸ εἰκοστὸν C
δεύτερον ἔτος τῆς βασιλείας Θεοδοσίου. καὶ ἀντεισήχθη Νεστό- 25
ριος, ὃς ἐπὶ τρισὶν ἀρχιερατεύσας ἐνιαυτοῖς ἐδίδασκε τὴν ἁγίαν
παρθένον Μαρίαν θεοτόκον μὴ λέγειν, ψιλὸν ἄνθρωπον τὸν 26
Χριστὸν δογματίζων καὶ αὐτῷ ἐνοικῆσαι τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ
φλυαρῶν ὡς ἐνὶ τῶν προφητῶν, καὶ εἰς δύο διαιρῶν αὐτὸν 27
οὐ σάρκα λαβεῖν ἐκ τῶν ἁγνῶν αἱμάτων τῆς θεομήτορος τὸν
τοῦ θεοῦ λόγον ἀπισχυρίζετο, ἀλλὰ ἄλλον μὲν εἶναι τὸν υἱὸν 28
τοῦ θεοῦ καὶ λόγον, ἄλλον δὲ τὸν Χριστὸν θέσει υἱοποιηθέντα
καὶ χάριτι θεωθέντα. ταῦτα δὲ μαθόντες οἱ τῶν λοιπῶν πα- 29
τριαρχικῶν προεστῶτες θρόνων, ὁ τῆς Ῥώμης Κελεστῖνος, Κύ- D
ριλλος ὁ Ἀλεξανδρείας, Ἰωάννης Ἀντιοχείας, Ἰουβενάλιος Ἱερο-
σολύμων, ἀναφέρουσι πρὸς τὸν ἄνακτα Θεοδόσιον καὶ τὴν
Πουλχερίαν, αἰτούμενοι σύνοδον ἀθροισθῆναι καὶ γυμνασθῆναι
τὰ παρὰ τοῦ Νεστορίου δογματιζόμενα. συγκροτηθείσης οὖν 30 W III 35
ἐν Ἐφέσῳ συνόδου διακοσίων πατέρων, ἧς ἐξῆρχεν ὁ ἁγιώ-
τατος Κύριλλος, ἐπέχων καὶ τὸν τόπον Κελεστίνου τοῦ Ῥώμης,

3 *περὶ πατριαρχῶν* CE 6 *καὶ περὶ* (*τοῦ* E) *Νεστορίου καὶ τῆς αὐτοῦ αἱρέσεως* CE (sed duo haec argumenta coniunxit E) 16 *περὶ τῆς τρίτης συνόδου* ACE

1 *σισί^{ν}ιος* A, *σισίννιος* CEp, *σισίνιος* Rw, Sisinnius *Wo* lat., unde *Σισίννιος* hausit p 4 *ἐνιαυτοὺς* C 5 *μὴ* ante *θεοτόκον* E 9 *λόγον* AOwp, *υἱὸν* E 13 *ὁ* om. D *ἰοβενάλιος* C, *ἰουβενάλλιος* E, v. XIII 24, 23 16 *τοῦ* om. E 17 *πατέρων* om. C 18 ante *ῥώμης* add. *πάπα* BCwp, post *κελεστίνου* add. *πάπα* D omisso *τοῦ* ante *ῥώμης*

Sisinnius, qui, cum II annos pontificatum tenuisset, XXII. anno
regni Theodosii vitam finivit. In eius locum introductus est Nestorius, 25
qui per III annos pontificatu functus docebat sanctam virginem
Mariam deiparam non esse dicendam. Christum vero nihil aliud 26
esse profitebatur nisi hominem in eoque infuisse nugabatur filium
dei ut in quodam propheta deique verbum in duas partes divi- 27
sum non sumpsisse carnem ex sancto sanguine dei matris asse-
rebat sed alium esse filium dei et verbum, alium Christum adop- 28
tione filium deique gratia deum factum. Quibus cognitis, Celestinus 29
Romanus, Cyrillus Alexandrinus, Ioannes Antiochenus, Iuvenalis
Hierosolymitanus, ceteri patriarchae, re ad principem Theodosium
et Pulcheriam delata orant, ut concilium convocetur et excutian-
tur Nestorii dogmata. Compulso igitur Ephesum concilio CC 30
patrum, cui praeerat sanctissimus Cyrillus, qui et locum tenuit
Celestini Romani morbo prohibiti adire, Nestorii examinata sunt

μὴ δυνηθέντος συνελθεῖν δι' ἀσθένειαν, τὰ τοῦ Νεστορίου κατ-
31 εξητάσθησαν δόγματα καὶ ἀπεβλήθησαν ὡς κακόδοξα· ἡ δὲ
ἁγία παρθένος θεοτόκος ἀπεδείχθη καὶ φρονεῖσθαι καὶ λέγε-
P II 42 A σθαι, καὶ ὁ ἐξ αὐτῆς σαρκωθεὶς ἀνάνδρως υἱὸς τοῦ θεοῦ καὶ
32 θεὸς παρὰ τῶν ἱερῶν ἐκείνων πατέρων κεκήρυκτο. πρὸς τρα- D III 239
νοτέραν δὲ τῆς πίστεως ὁμολογίαν καὶ τῆς δυσσεβείας τοῦ Νε-
στορίου σαφέστερον ἔλεγχον καὶ δώδεκα συντάξας κεφάλαια ὁ
ἱερώτατος Κύριλλος τῆς ὀρθῆς δόξης ὑπομνήματα τῇ ἐκκλησίᾳ
33 παρέδωκεν. ὁ δὲ Νεστόριος ἀπεβλήθη καὶ τοῦ τῶν ὀρθὰ φρο-
34 νούντων ἀρχιερέων ἀπεκινήθη χοροῦ. μετὰ τρίτην δὲ τῆς συν-
όδου ἡμέραν ἐφίστανται τῇ Ἐφέσῳ ὅ τε Ἀντιοχείας Ἰωάννης
καὶ ὁ Κύρου ἐπίσκοπος Θεοδώρητος καὶ ὁ Ἐδέσης Ἴβας καὶ
35 ἕτεροι καί, ὅτι μὴ καὶ τὴν αὐτῶν παρουσίαν ἀνέμειναν οἱ τῆς
συνόδου, ὀργισθέντες κατὰ τοῦ μεγάλου Κυρίλλου ὡς τῶν
36 ἄλλων ἐξάρχοντος, τήν τε τοῦ Νεστορίου καθαίρεσιν ᾐτιάσαντο
B καὶ ἐκείνῳ θέμενοι τοῦ τε θείου Κυρίλλου καὶ Μέμνονος τοῦ
37 Ἐφέσου καθαίρεσιν ἐψηφίσαντο. ὁ Θεοδώρητος δὲ καὶ κατὰ

10 περὶ τῶν ἀπολειφθέντων τῆς συνόδου ἀρχιερέων καὶ ὅσα ἐποίησαν C

1 συνελθεῖν] δὲ ἐλθεῖν C συνεξητάσθησαν B 5 ἱερέων (sic) A ἐκείνων om. D τρανωτέραν E 11 ἐφίσταται D 12 θεοδώριτος ex θεοδώρητος mutat A, θεοδώριτος R, tum (XIII 22, 37. 38. 42. 24, 25) omnes libri θεοδώριτος; θεοδώρητος revocavit *Wo* ἐδέσης ARwp, Ἐδέσσης *Di* 13. 14 οἱ τῆς συνόδου ante ἀνέμειναν Owp 16 inter ἐκείνῳ et θέμενοι ponit asteriscum *Wo*, sed est τίθεσθαί τινι favere, astipulari alci, v. XIII 6, 1. XV 22, 15. 29, 23. XVI 9, 32; cf. Steph. thes. VII p. 2175 C med. et Wyttenbachii ind. graecit. Plutarch. vol. II p. 1538 s. 17 καὶ om. B

31 dogmata et reiecta ut perversa. Est autem constitutum, ut sancta
virgo et haberetur et diceretur deipara et is qui ex ea carne in-
dutus est nullo viro, filius dei et deus a sanctis illis patribus est
32 pronuntiatus. Sed ad planiorem fidei confessionem et eviden-
tiorem Nestorii impietatis refutationem sanctissimus Cyrillus duo-
decim composuit capita recti dogmatis monumenta et ecclesiae
33 tradidit. Sed Nestorius reiectus et ex coetu pontificum recte
34 sentientium amotus est. Sed post tertiam concilii diem adeunt
Ephesum Ioannes Antiochenus et Theodoretus, Cyrensis episco-
35 pus, et Ibas Edesenus alii iratique magno Cyrillo, ut ceterorum
principi, quod ii qui aderant in concilio eorum quoque adven-
36 tum non exspectarant, Nestorium remotum incusaverunt illique
astipulati divinum Cyrillum et Memnonem Ephesium removendos
37 esse decreverunt. Theodoretus etiam et contra duodecim illa

τῶν ιβ´ κεφαλαίων τῶν τοῦ Κυρίλλου ἐχώρησε καὶ εἰς ἀνατροπὴν
αὐτῶν συνέταξεν ἕτερα, πρὸς ἃ πάλιν ὁ μέγας ἀντηγωνίσατο 38
Κύριλλος, οὐκ ὀρθῶς δογματίζειν ἐλέγχων τὸν Θεοδώρητον.
κατεγνώσθησαν δὲ παρὰ τῆς συνόδου ὅ τε Ἀντιοχείας καὶ οἱ 39
λοιποὶ καὶ τῶν ὀρθοδόξων ἠλλοτριώθησαν. οὕτως οὖν τού- 40
των ἐχόντων καὶ κατ' ἀλλήλων γενομένων τῶν ἐπισκόπων καὶ
σχίσματος ὄντος μέσον αὐτῶν, ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος ἀφικέσθαι
πάντας ἐκέλευσεν εἰς Κωνσταντινούπολιν· καὶ παραγενομένων, 41
ἐνώπιον τοῦ βασιλέως ἡ ζήτησις γέγονε, καὶ καθῃρέθη Νεστό-
ριος καὶ εἰς τὴν ἑῴαν ὑπερωρίσθη, τοῦ Ἀντιοχείας καὶ τοῦ 42
Θεοδωρήτου συμφρονησάντων τῇ ἱερᾷ συνόδῳ, ὡς διὰ λύπην C
καὶ ἔριν ἀντικαθισταμένων τὸ πρότερον. τοῦ δὲ Νεστορίου 43
πολλοὺς διαστρέφοντος, ὁ Ἀντιοχείας Ἰωάννης ἀναφορὰν περὶ
III 240 *τούτου πρὸς τὸν αὐτοκράτορα ἐποιήσατο, ἀξιῶν μετενεχθῆναι*
αὐτὸν ἀλλαχοῦ. καὶ ἀπηνέχθη ὁ δείλαιος εἰς Ὄασιν, χώραν 44
οὖσαν τῆς Ἀραβίας λυπρὰν καὶ ὑπὸ ἀνέμων καταπνεομένην
φθοροποιῶν. ἀντεισήχθη δὲ εἰς τὴν τῆς νέας Ῥώμης ποιμαν- 45
τικὴν Μαξιμιανὸς τῆς ἐκκλησίας πρεσβύτερος. καὶ μετὰ τοῦτον 46
ἐπὶ διετίαν ἀρχιερατεύσαντα Πρόκλος ὁ τοῦ Χρυσοστόμου μα-

5 *ὅτι εἰς Κωνσταντινούπολιν μετακληθέντες οἱ τῆς συνόδου ὡμονόησαν* C
19 *περὶ πατριαρχῶν* CE

2 ante *συνέταξεν* add. *κεφάλαια* Owp 7 *σχίματος* D, corr. Dw
12 post *νεστορίου* add. *κἂν τῇ ἐξορίᾳ* O(w)p 16 *ὑπ'* Rwp*Di*
17 *φθοροποιῶν*] *σφοδρῶν* D 19 *τοῦ* om. init. vers. E

capita Cyrilli invectus est ad eaque refutanda altera composuit,
contra quae iterum magnus pugnavit Cyrillus neque Theodore- 38
tum recte sentire docuit. Ita condemnati a concilio Antiochenus 39
et ceteri ab orthodoxis alienati sunt. Quae cum ita se haberent 40
et sibi infensi essent episcopi schismate orto, rex Theodosius
convenire omnes iussit Cpolim; ita cum adessent, coram rege 41
quaestione habita Nestorius amotus et in Orientem expulsus est,
Antiocheno et Theodoreto assensis sancto concilio, utpote ante 42
per dolorem et contentionem repugnantibus. Cum autem Nesto- 43
rius multos in errorem induceret, Ioannes Antiochenus de eo
alium in locum transferendo ad imperatorem detulit. Et amotus 44
est miser ille in Oasin, terram Arabiae tenuem ventisque agita-
tam perniciosis. Pro eo autem introductus est in pastoralem 45
novae Romae sedem Maximianus, ecclesiae presbyter, cui per II 46
annos munere functo Proclus, Chrysostomi discipulus, successit,
qui a Sisinnio patriarcha Cyzici episcopus ante creatus, non re-
ceptus a Cyzicenis, qui alterum elegerant pontificem, tempore

θητὴς πατριάρχης προεχειρίσθη ὑπὸ Σισιννίου τοῦ πατριάρχου
πρῴην ἐπίσκοπος χειροτονηθεὶς Κυζίκου, μὴ δεχθεὶς δὲ παρὰ
τῶν ἐκεῖ ἕτερον ἑλομένων ἀρχιερέα καὶ τὸν μεταξὺ χρόνον
D 47 *σχολάζων. οὗτος τοίνυν τῷ θρόνῳ τῆς Κωνσταντίνου ἐνθρο-*
νισθεὶς ἀξιοῖ τὸν βασιλέα τὸ σῶμα τοῦ Χρυσοστόμου ἐκ Πι-
τυοῦντος ἀνακομισθῆναι καὶ μὴ μένειν καὶ θανόντα τὸν ἅγιον
48 *ὑπερόριον. πείθεται τούτῳ ὁ βασιλεύς, καὶ ἀνακομίζεται ὁ τοῦ*
ἁγίου νεκρὸς καὶ ὑποδέχεται μεθ' ὑπερβαλλούσης τιμῆς καὶ
κατατίθεται ἐντὸς τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ τῶν ἁγίων ἀποστόλων
περιωνύμου ναοῦ.
49 *Βουληθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος τὰ τείχη μεταθεῖναι*
τῆς πόλεως καὶ μείζονα τὴν ταύτης θέσθαι περιοχήν, Κύρῳ
50 *τῷ ἐπάρχῳ τὸ ἔργον ἀνέθετο· καὶ ὃς σπουδῇ πολλῇ καὶ προ-*
θυμίᾳ χρησάμενος ἀνήγειρε τὸ χερσαῖον τεῖχος ἀπὸ θαλάσσης
P II 43 A 51 *ἕως θαλάσσης δι' ἑξήκοντα ἡμερῶν. ὁ γοῦν δῆμος τῆς πόλεως ἐπί*
τε τῷ ἔργῳ ἡσθεὶς καὶ τῆς ταχυτῆτος ὑπερθαυμάσας τὸν ἔπαρ-
χον ἐξεβόησε δημοσίᾳ "Κωνσταντῖνος ἔκτισε, Κῦρος ἀνενέωσε."
W III 36 52 *διὸ φθονηθεὶς παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ ὑποπτευθείς, καὶ ἄκων*
κείρεται κληρικός, εἶτα καὶ Σμύρνης ἐπίσκοπος γίνεται.

4 *περὶ τῆς ἀνακομιδῆς τοῦ τιμίου λειψάνου τοῦ Χρυσοστόμου* A, *περὶ τῆς ἀνακομιδῆς τοῦ σώματος τοῦ Χρυσοστόμου* CE 11 *ὅτι ὁ νέος Θεοδόσιος μετέθετο τὰ τείχη τῆς πόλεως καὶ περὶ Κύρου τοῦ ἐπάρχου* C, *περὶ Κύρου τοῦ ἐπάρχου* E

1 *σισινίκου* D, *σισινίου* BDw 2 *πρῴην — Κυζίκου*] *ἐπίσκοπος κυζίκου πρώην χειροτονηθεὶς* Owp, *πρώην ἐπίσκοπος κυζίκου χειροτονηθεὶς* E 4 *κωνσταντινουπόλεως* DEwp 5 *τὸ σῶμα τοῦ χρυσοστόμου* AE, *τὸ ἱερώτατον τοῦ χρυσοστόμου σῶμα* Owp 9 *τοῦ* alterum om. D 12 *ταύτης* Rwp*Di*, | *ταύτην* A 15 *γοῦν* post *δῆμος* E 16 *θαυμάσας* Dwp 17 *κύρος* B (v. vs. 18) 18 post *βασιλέως* add. *ὁ κύρος* B, *ὁ κῦρος* Rwp

47 interiecto otium egerat. Hic igitur sede Cpolitana receptus orat
regem, ut corpus Chrysostomi Pityunte referatur, ne vir sanctus
48 post mortem etiam maneat exul. Obsecuto huic rege et refertur
sancti illius corpus et cum eximio honore receptum intra sacrarium aedis sanctorum apostolorum illius celebris conditur.
49 Cum rex Theodosius moenia urbis transferre eiusque cir-
50 cuitum amplificare vellet, Cyrus huic negotio praepositus magno
studio et industria terrestrem murum a mari ad mare pertinen-
51 tem intra LX dies exstruxit. Quo opere delectata et celeritatem
praefecti admirata urbana multitudo publice exclamavit: "Con-
52 stantinus condidit, Cyrus renovavit". Quapropter Cyrus invidiosus apud regem et suspectus vel invitus tondetur ut clericus,
tum etiam Smyrnae fit episcopus.

Τοῦ πατριάρχου δὲ Πρόκλου θανόντος μετὰ δωδέκατον 23
ἔτος ἐξ ὅτου προέστη τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ὀρθοδόξου
III 241 λαοῦ, ὁ θεῖος Φλαβιανὸς εἰς τὸν ἐκείνου θρόνον ἐγκαθιδρύεται.
ὅτε καὶ ὁ Εὐτυχὴς ἀρχιμανδρίτης ὢν ἐδογμάτιζε τὸν κύριον 2
ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν μὴ τὰς δύο φύσεις τηρῆσαι μετὰ τὴν
ἐνανθρώπησιν, ἀλλ' εἰς μίαν φύσιν ἄμφω συγκραθῆναι καὶ συμ- B
φυρθῆναι. τοῦτον ἀδιόρθωτον μένοντα ὁ Φλαβιανὸς τοῦ τῆς ἐκ- 3
κλησίας ἐξέκοψε σώματος, ἵνα μὴ τῆς λύμης καὶ τῷ ὑγιαίνοντι
μεταδῷ. πρόσεισιν οὖν ὁ Εὐτυχὴς Χρυσαφίῳ τῷ ἐκτομίᾳ ὁμοδο- 4
ξοῦντι αὐτῷ καὶ πλεῖστα δυναμένῳ παρὰ τῷ βασιλεῖ· καὶ ὃς πείθει 5
τὸν Θεοδόσιον ἐπιτρέψαι τῷ μετὰ τὴν τοῦ ἁγιωτάτου Κυρίλλου
μετάστασιν τῆς Ἀλεξανδρείας τὸν θρόνον διέποντι Διοσκόρῳ
παραγενέσθαι εἰς Ἔφεσον μεθ' ἑτέρων ἐπισκόπων καὶ τὰ κατὰ
τὸν Εὐτυχῆ γυμνάσαι, παρόντος καὶ τοῦ Φλαβιανοῦ. οὗτος 6
οὖν ὁ Διόσκορος τοῦ Εὐτυχοῦς τυγχάνων ὁμόδοξος καὶ ἄλλους
ἐπισκόπους προσειληφὼς ὁμογνώμονας εἰς Ἔφεσον παραγίνεται C
καὶ κυροῖ τὰ παρὰ τοῦ Εὐτυχοῦς εἰσαγόμενα. ἀντιλέγοντος δὲ 7
τοῦ ἱερωτάτου Φλαβιανοῦ, οἷά τις ἄγριος ὄνος ἀναθορὼν ὁ

1 *περὶ τοῦ πατριάρχου Φλαβιανοῦ καὶ περὶ* (*περὶ* om. E) *Εὐτυχοῦς τοῦ αἱρετικοῦ* CE 9 *ὅτι τῷ Ἀλεξανδρείας Διοσκόρῳ ἐπετράπη ἡ ζήτησις τῶν τοῦ Εὐτυχοῦς δογμάτων, καὶ ὅσα ἐκεῖνος ἐποίησεν* C

4 *ὁ* om. B *ἀνχιμανδρίτης* B 9 *οὖν* om. BC 11 *ἁγίου* DwpDi 13 *μετὰ* E 17 *δὲ* initio paginae om. C

23. Proclo autem patriarcha mortuo, cum XII annos populo
Cpolitano orthodoxo praefuisset, divinus Flavianus in illius sede
constituitur. Sub idem tempus et Eutyches quidam archiman- 2
drita docebat Iesum Christum, dominum nostrum, suas duas na-
turas post incarnationem non servasse sed in unam naturam
ambas esse commistas et confusas. Hunc, cum de sententia de- 3
duci non potuisset, Flavianus ab ecclesiae abscidit corpore, ne
illa peste et sana membra inficeret. Adit igitur Eutyches Chry- 4
saphium eunuchum eiusdem sententiae asseclam, qui, cum plu- 5
rimum posset apud regem, Theodosio persuadet, ut Dioscoro,
qui post Cyrilli illius sanctissimi obitum Alexandrinae ecclesiae
praeerat, concederet, ut cum aliis episcopis Ephesum veniret et
Eutychis dogmata excuteret, praesente etiam Flaviano. Is igitur 6
Dioscorus, qui cum Eutyche idem sensit aliosque episcopos in
suam sententiam adduxerat, Ephesum profectus rata facit do-
gmata Eutychiana. Adversante autem sanctissimo illo Flaviano, 7
Dioscorus velut asinus quidam ferus exsiliens calcibus in pectus
pii illius viri insiluit neque prius pugnis eius genis percussis

*Διόσκορος λὰξ τῷ στέρνῳ ἐνέθορε τοῦ εὐσεβοῦς ἐκείνου ἀνδρὸς
καὶ πὺξ αὐτὸν κατὰ κόρρης τύπτων οὐκ ἀνῆκεν ἕως τοῦ συν-*
8 *εδρίου ἐξώθησε. καὶ ὁ μὲν ἅγιος μετὰ τρίτην ἡμέραν ἐκ τῆς
τοῦ στέρνου πληγῆς μετήλλαξε τὴν ζωήν, ἐν δύο ἐνιαυτοῖς τὸν*
9 *ἀρχιερατικὸν κοσμήσας θρόνον τῆς νεωτέρας Ῥώμης. ὁ δὲ
Διόσκορος τοὺς ἐκεῖ παρόντας ἐπισκόπους ὑποσημήνασθαι ἐβιά-*
10 *σατο τῷ παρ' αὐτοῦ ἐκτεθέντι ὅρῳ· ἡ γὰρ τοῦ δηλωθέντος*
D *εὐνούχου δυναστεία στρατιώτας ἐνόπλους ἐκεῖ παρεῖναι ἐποίησε*
11 *καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐκφοβεῖν. Δόμνος δὲ ὁ τῆς Ἀντιόχου
ὑπεσημήνατο μὲν καὶ αὐτὸς συναρπαγείς, εἶτα κατεβόα τοῦ*
12 *Διοσκόρου καὶ τὸν ὅρον διέβαλλεν ὡς ἀσεβείας μεστόν. ταῦτα* D III 242
μαθὼν ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος καὶ τὰ κατὰ τὸν Φλαβιανὸν γνοὺς
13 *ἐν αἰτίαις πεποίητο τὸν Χρυσάφιον καὶ ὠργίζετο. δείσας δὲ
ὁ Διόσκορος ὑποτίθησιν αὐτῷ πεῖσαι τὸν βασιλέα πατριάρχην
Κωνσταντινουπόλεως προχειρίσασθαι Ἀνατόλιον τὸν αὐτοῦ ἀπο-
κρισιάριον, ἵνα καὶ τὸν Εὐτυχῆ δέξηται πρὸς κοινωνίαν καὶ τὰ*
P II 44 A 14 *κατὰ τὸν μακάριον Φλαβιανὸν μείνῃ ἀνεξερεύνητα. πείθει τοίνυν
ὁ ἐκτομίας τὸν βασιλέα, εὐάγωγον ὄντα, καὶ χειροτονεῖται πα-
τριάρχης ὁ Ἀνατόλιος.*

11 *ὅτι τοῦ Φλαβιανοῦ θανόντος πατριάρχης κεχειροτόνητο Ἀνατόλιος* C

2 *κόρρης* RwpDi, *κόρης* ABD 3 ante *τρίτην* add. *τὴν* E, v. ad XIII 25, 12 5 *νέας* E 6 *ἐπισκόπους* .... *ἐπισημήνασθαι* E 9 *ὁ τῆς ἀντιόχου* A, *ὁ τῆς ἀντιόχου πόλεως πρόεδρος* R, *ὁ τῆς ἀντιοχέων πόλεως πρόεδρος* Dwp 10 *εἶτα*] noli inculcare *δὲ*, v. XIV 13, 35. XV 25, 3 et Baeumleinium *Unters. üb. gr. Part.* Stutgard. 1861 p. 170 *ϑ* 16 *εἰς κοιν.* B

8 destitit, quam concilio expulisset. Ita ex pectoris vulnere ille
sanctus post diem tertium vitam finivit, cum II per annos ponti-
9 ficatus novae Romae ornasset thronum. Dioscorus autem epi-
10 scopos, qui illic aderant, legi a se datae subscribere coegit; nam
eunuchi, quem commemoravimus, potestate milites armati illic
11 adesse iussi erant et adversantes perterrere. Sed Domnus Antio-
chenus cum et ipse correptus subscripsisset, tum clamabat contra
Dioscorum et illam legem perstringebat esse impietate plenam.
12 Quibus auditis et Flaviani rebus cognitis Theodosius reum fa-
13 ciebat Chrysaphium eique irascebatur. Sed plenus timore Dios-
corus Chrysaphio subicit, ut regi persuadeat, ut patriarcham
Cpolitanum faciat Anatolium, apocrisiarium suum, qui et Euty-
chem recipiat ad societatem neque de rebus Flaviani beati quae-
14 stionem habeat. Persuadet eunuchus regi, qui facile potuit regi,
et creatur patriarcha Anatolius.

Οὗτος ὁ εἰρημένος Χρυσάφιος τῆς εὐκολίας τοῦ κρατοῦντος 15
κατατρυφῶν ἔπεισεν αὐτόν, καὶ τὴν βασίλισσαν Εὐδοκίαν προσ-
ειληφὼς συνεργόν, τὴν Πουλχερίαν τῆς τῶν πραγμάτων μετε-
νεγκεῖν διοικήσεως. καὶ ἡ μὲν τῶν ἀνακτόρων ὑποχωρήσασα 16
καθ' ἑαυτὴν ἔζη τε καὶ ἐν τῷ Ἑβδόμῳ ἡσύχαζεν. ὁ δὲ βα- 17
σιλεὺς εἰς ἑαυτὸν ὀψὲ καὶ μόλις ἐλθὼν καὶ τὴν κατὰ τοῦ μα-
καρίτου Φλαβιανοῦ μιαιφονίαν ἀναλογισάμενος καὶ τὰ κατὰ τὴν
Πουλχερίαν καὶ πάντων αἴτιον τὸν βέβηλον ἐκεῖνον εὐνοῦχον
εὑρών, εἰς δίκαιον κατ' αὐτοῦ κινεῖται θυμὸν καὶ τοῦ μὲν ὑπερ- 18
ορίαν καταψηφίζεται καὶ δημεύει τὴν οὐσίαν αὐτοῦ, τὴν δὲ
ἀδελφὴν μετακαλεσάμενος συγγνώμην ᾔτει καὶ τὴν τῶν πρα- B
γμάτων διοίκησιν αὖθις αὐτῇ ἐνεχείρισεν.

Ἦν δὲ ἡ Πουλχερία συνετωτάτη, καὶ πολλὰ τῶν ἐλαττω- 19
μάτων τοῦ ἀδελφοῦ τὰ μὲν ἐπηνώρθου, τὰ δὲ συνεκάλυπτε.
λέγεται γοῦν ἀπροσέκτως τὸν βασιλέα τοῦτον ὑποσημαίνεσθαι 20
τὰς γραφάς. ἡ δὲ παρῄνει αὐτῷ μὴ πᾶν τὸ προσαγόμενον 21
βεβαιοῦν, ἀλλὰ τὰ γεγραμμένα προεπισκέπτεσθαι. ὁ δὲ διεβε- 22
βαιοῦτο μήτι παρά του κακουργεῖσθαι· εἰδέναι γὰρ αὐτὸς τὰ W III 37
D III 243 γραφόμενα ἀπισχυρίζετο. εἰς ἔλεγχον τοίνυν τῆς νωθρᾶς γνώ- 23

4 ὅτι τὴν Πουλχερίαν μετέστησε τῆς διοικήσεως ὁ Θεοδόσιος CE 12 ὅτι αὖθις τῇ ἀδελφῇ τὴν διοίκησιν ἐνεχείρισεν (ἐνεχείρησεν E) CE 19 καὶ (καὶ om. C) ὅπως ἡ Πουλχερία ἐβελτίου τὸν ἀδελφόν CE

1 οὕτως E 2. 3 εἰληφὼς E 3. 4 διοικήσεως μετενεγκεῖν C 5 τε om. Owp 6 κατὰ om. CE μακαρίου BˢDwpDi 12 ἐνεχείρησεν Dwp 16 αὐτὸν Rwp 17 προσεπισκέπτεσθαι D 18 μήτι RwpDi, μήτε A κακουργεῖσθαι παρά του Owp 18. 19 ἀπισχυρίζετο τὰ γραφόμενα Rwp, ἀπισχυρίζετο τὰ λεγόμενα C

Idem Chrysaphius principis facilitatem illudens Eudocia re- 15
gina adiuncta adiutrice Theodosio persuasit, ut Pulcheriam a
rebus gerendis amoveret. Ita illa aula relicta privatam vitam 16
agebat et in Hebdomo quiescebat. Sed rex cum ad se sero 17
aegreque rediisset et beati Flaviani parricidium ac Pulcheriae
res secum reputasset, iusta incitatus ira contra eunuchum illum 18
impurum, quem omnium rerum invenerat auctorem, eum exilio
afficit eiusque opes confiscat, sororem autem revocavit eique ve-
nia impetrata rerum administrationem denuo mandavit.

Erat autem Pulcheria mulier prudentissima, quae multa 19
fratris errata partim corrigebat, partim obtegebat. Ita Theodo- 20
sium, quem inconsiderate litteris subscripsisse dicunt, illa admo- 21
nebat, ne, quaecunque afferrentur, rata faceret, sed litteras ante
consideraret. Sed ille affirmabat nihil damni a quoquam sibi 22
inferri; nam se ipsum nosse, quae litteris inessent, asseverabat.
Ad convincendum igitur segnem fratris animum Pulcheria ex- 23

24 μης τοῦ ἀδελφοῦ τοιόνδε τι τῇ Πουλχερίᾳ ἐπινενόηται. ἔγ-
γραφον ἐξ ἐκείνου συντίθησι πράσεως, ὡς αὐτῇ τὴν Αὐγοῦσταν
C Εὐδοκίαν πωλήσαντος· καὶ ὡς ἕτερόν τι αὐτῷ προσαγαγοῦσα
τὸ ὠνητήριον ἔπεισε βεβαιῶσαι τῇ οἰκείᾳ ὑπογραφῇ· εἶτα μετα-
25 καλουμένην παρ' ἐκείνου τὴν Εὐδοκίαν ἀπιέναι οὐκ εἴα. ἐρομένου
δὲ τὴν αἰτίαν τοῦ αὐτοκράτορος, τὸ πρατήριον ἡ Πουλχερία
αὐτῷ ἐνεφάνισε καὶ οὕτως ἤλεγξεν αὐτὸν πολλὰ ὑποσημαίνεσθαι,
ἃ οὔτε οἶδεν οὔτ' ἴσως βούλεται γίνεσθαι.

26 Τότε μὲν οὖν τῆς πεπλασμένης ἐκείνης πράσεως σχολα-
27 σάσης, ἡ βασιλὶς ἀποκατέστη τῷ αὐτοκράτορι. μετέπειτα δ'
αἰτίας συμβάσης τινός, ἀπέστερξε τὴν Αὐγοῦσταν ὁ βασιλεύς·
28 ἡ δ' αἰτία· μῆλον ὑπερφυὲς εἰς ὄγκον ἐκομίσθη τῷ βασιλεῖ.
D 29 ὁ δὲ τοῦτο θαυμάσας τῇ βασιλίδι ἀπέστειλε, κἀκείνη τῷ Παυ-
λίνῳ τὸ μῆλον δέδωκεν· (ἦν δὲ λόγιος ὁ ἀνήρ, κἀντεῦθεν τῇ
30 βασιλίσσῃ ᾠκείωτο). ὁ δὲ τὸ τοῦ μήλου μέγεθος ἀγασθεὶς καὶ
31 ἀγνοῶν περὶ αὐτοῦ προσάγει τοῦτο τῷ βασιλεῖ. ἐκεῖνος δ'
ἐπέγνω τὸ προσαχθὲν καὶ κρύψας αὐτὸ τὴν γυναῖκα ἠρώτησεν
32 ὅποι τὸ σταλὲν αὐτῇ μῆλόν ἐστιν. ἡ δὲ φαγεῖν εἶπε τοῦτο,

10 ὅπως τὴν Αὐγοῦσταν Εὐδοκίαν ἀπέστερξεν ὁ Θεοδόσιος CE

1 τοιοῦτόν CE 3 προςαγοῦσα (sic) A 7 πολλὰ AE, πλεῖστα Owp 8 ἃ οὔτ' BDwp*Di* εἶδεν C 11 ἀπέστερξε Rwp*Di*, ἀπέστερξεν A, v. ad XIII 1, 5 αὐγοῦσταν A, αὐγούσταν Rwp*Di*, v. XIII 22, 13. 23, 24. XIV 9, 5. XV 18, 7. XVI 4, 2. XVIII 9, 19. 21, 15. 24, 14. 15 13 καὶ ἐκείνη E 14 ἦν — ἀνήρ] ὃς ἦν λόγιος E 15 βασιλίδι E 16 post ἀγνοῶν add. τὰ E ἀγνοῶν — βασιλεῖ] προςάγει τοῦτο τῷ (τὸ B) βασιλεῖ ἀγνοῶν τὰ περὶ αὐτοῦ Owp 17 αὐτῷ D 17. 18 ἠρώτησε ὅποι A, ἠρώτησεν· ὅπη E, ἠρώτησε ποῖ δὴ C, ἠρώτησε ποῖ δῆτα Rwp*Di*, corr. *B-W*

24 cogitavit haec. Syngrapham nomine illius componit, qua sibi
ille Augustam Eudociam venderet, eaque, quasi aliud quiddam
esset, Theodosio delata persuadet, ut subscriptione ratam faciat
25 emptionem; tum Eudociam ab illo arcessitam abire vetuit. Re-
tentionis causam quaerenti imperatori venditionem Pulcheria
ostendit atque ita convincit eum subscribere multis, quae neque
noverit neque fortasse velit fieri.
26 Tum igitur ficta illa venditione sublata regina restituta
27 est imperatori. Post autem rex Augustam amare desiit causa
28 quadam adductus hac. Malum permagna mole sibi latum rex
29 admiratus reginae misit, quae Paulino, viro erudito ideoque sibi
30 accepto, illud malum dedit. Is mali magnitudine delectatus rei-
31 que ignarus regi id offert. Quo agnito et occultato ille uxorem
32 interrogavit, ubi esset malum ei missum. Illa verita, ne maritus

δείσασα μὴ ὁ ἀνὴρ ὑποπτεύσῃ ὃ ἐκεῖνος ἤδη ὑπώπτευσεν. ὁ 33
δ' ἔτι προσήρετο ἐπιτατικώτερον· ἡ δ' αὖθις μεθ' ὅρκου φα-
γεῖν τὸ μῆλον ἀπισχυρίζετο. ἐξάγει τοῦτο μεστὸς ὁ αὐτοκράτωρ 34
ὀργῆς. καὶ ἡ μὲν ἐπ' αὐτοφώρῳ ἑάλω μὴ ἀληθεύουσα· τῷ
δὲ τὰ τῆς ὑπονοίας ἐστήρικτο. κἀντεῦθεν κτείνεται μὲν ὁ Παυ- 35
λῖνος ἐξ ὑπονοίας ψευδοῦς, ἡ δ' Εὐδοκία μεμίσητο. καὶ ᾔτησεν 36
ἀπελθεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα· ἔνθα δὴ ἀπελθοῦσα σὺν πλούτῳ βα-
θεῖ ναούς τε ἐδείματο καὶ πολλὰ τοῖς πενομένοις καὶ τοῖς ἐκεῖ P II 45 A
D III 244 μοναστηρίοις δέδωκεν. ἐκεῖθεν δ' ἐπανελθοῦσα αὖθις μετὰ 37
θάνατον τοῦ ἀνδρὸς ἐκεῖσε ἀφίκετο κἀκεῖ τετελεύτηκεν. οἵα δὲ 38
περὶ λόγους ἦν αὕτη δηλοῦσι τὰ λεγόμενα Ὁμηρόκεντρα. Πα- 39
τρικίου γάρ τινος ἐπιχειρήσαντος τῷ σπουδάσματι, ἀτελὲς δὲ
καταλιπόντος αὐτὸ καὶ οἷον εἰπεῖν ἀνοργάνωτον, ἐκείνη καὶ εἰς
τέλος ἤγαγε καὶ ὠργάνωσεν, ὡς καὶ ἡ παρ' ἐκείνης διὰ στίχων
ἡρωικῶν τῷ πονήματι γενομένη ἐπιγραφὴ τοῖς ταύτην ἐπιοῦσι
παρίστησι.

Θνήσκει δὲ ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος πεντηκοντούτης γενόμενος 40
καὶ σχεδὸν ἅπαντας οὓς ἐβίω ἐνιαυτοὺς βασιλεύσας, βραχεῖς

17 **τελευτὴ Θεοδοσίου** ACE

2 *ἐπιτακτικώτερον* D_{w}wp 2. 3 *φαγεῖν τὸ μῆλον ἀπισχυρίζετο μεθ' ὅρκου* E, *φαγεῖν τὸ μῆλον ἐξώμνυτο* Owp 5 *ὑποψίας* Owp *κἀντεῦθε … είνεται* A (*ν κτ* evanuerunt). *παυλίνος* (sic) A 8 post *τοῖς* add. *τε* E 8. 9 *ἐκεῖ σεμνείοις* BCD_{w}wp, *ἐν σεμνείοις* D 9 *διέδωκεν* Rwp *δὲ* B^{s}wp*Di*, om. E 11 *αὕτη* AE, *ἡ βασιλὶς ἐκείνη* Owp 15 *ταῦτα* C

id suspicaretur, quod ille iam suspicatus est, hoc se edisse dixit.
Rege autem etiam atque etiam interrogante acrius, illa iureiu- 33
rando affirmabat se malum edisse. Effert hoc malum imperator 34
plenus irae. Sic illa in manifesto deprehensa mendacio regis
suspicio ita est confirmata, ut Paulinus de falsa suspicione neca- 35
retur et Eudocia esset in odio. Quae cum impetrasset, ut Hiero- 36
solyma abiret, opibus magnis et templa ibi aedificavit et multa
egentibus ac monasteriis, quae illic erant, dedit. Illinc autem 37
reversa Eudocia post mortem mariti iterum eodem venit ibique
mortua est. Quae quam erudita fuerit, demonstrant Homero- 38
centra. Nam cum Patricius quidam incohasset id opus sed im- 39
perfectum et, ut ita dicam, membrorum expers reliquisset, illa
et ad finem perduxit et membris instruxit, ut et ea, quae ab illa
versibus heroicis operi praefixa sunt, legentibus declarant.

Moritur rex Theodosius quinquagenarius, postquam omnes fere 40
per vitae annos regnavit eosque paucissimos cum patre, ceteros

B 41 *μὲν πάνυ σὺν τῷ πατρί, τοὺς δ' ἄλλους καθ' ἑαυτόν. τὴν δ'*
αἰτίαν τῆς αὐτοῦ τελευτῆς οἱ μὲν νόσον γεγονέναι φασίν, οἱ δ'
ἐν θήρᾳ οἱ ἐλαύνοντι συμπεσεῖν τὸν ἵππον ἱστόρησαν καὶ πλη-
42 *γέντων αὐτῷ καιρίων μερῶν μετ' ὀλίγον θανεῖν. ἦν δὲ λο-*
γικῆς παιδείας οὐκ ἀνομίλητος, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων μετεσχη-
κὼς μαθηματικῶν βίβλων καὶ τῆς ἀστρονομίας αὐτῆς ἀπεγεύ-
43 *σατο· ἱππεύειν καὶ τοξεύειν εἰς ἄκρον ἤσκητο, καὶ πρὸς τὴν*
44 *γραφικὴν δὲ καὶ τὴν πλαστικὴν δεξιῶς εἶχεν. ἐπιεικὴς δὲ τὸν*
τρόπον γενόμενος μαλθακῶς πρὸς μεταχείρισιν πραγμάτων διέ-
κειτο· ὅθεν καὶ οἱ παρ' αὐτῷ δυνηθέντες ἐκτομίαι πολλὰ τῶν
οὐ δεόντων εἰργάσαντο, ὁ Ἀντίοχος καὶ μετ' ἐκεῖνον Ἀμάντιος
καὶ τελευταῖος Χρυσάφιος.

C 45 *Ἐν τοῖς χρόνοις δὲ τούτου τοῦ βασιλέως, Πρόκλου τοῦ*
πατριάρχου λιτανεύοντος σὺν τῷ κλήρῳ καὶ πλείστῳ μέρει τοῦ
46 *πλήθους τῆς πόλεως, ἄφνω παιδίον αἴρεται ἐναέριον. τοῦ δὲ*
λαοῦ θαμβουμένου καὶ ἐπὶ πλεῖστον βοῶντος τὸ "Κύριε ἐλέησον",
W III 38 *αὖθις κατάγεται τὸ παιδίον, λέγον μνησθῆναι μὴ δεῖν προστί-*
θεσθαι τῷ Τρισαγίῳ τὸ "ὁ σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς".

4 *οἷος ἦν ὁ Θεοδόσιος* CE 13 *σημείωσαι* A, *περὶ τοῦ ἁρπαγέντος παιδίου ἐν τῷ ἀέρι* E

2 *νόσον*] v. Ioannem, Nikiu oppidi episcopum, l. c. p. 472 5. 6 *μετεσχηκὼς μαθηματικῶν βίβλων* (*βιβλίων* E) AE, *μαθηματικῶν βίβλων μετεσχηκὼς* (*μετασχηκὼς* D) Owp 6 *αὐτῆς* om. p* 7 post *ἱππεύειν* add. *τε* D, *δὲ* Rwp*Di* *τὸ ξεύειν* E 7. 8 *καὶ πρὸς τ. γραφ. δὲ* AE, *ἀλλὰ καὶ πρὸς τ. γραφ.* O (in C infra *ἀλλὰ* lineola est supposita) wp, *καὶ πρὸς τ. γραφ.* omisso *δὲ* *Di* 8 *εἶχε· καὶ* D 14 *πλείστου* C 17 *λέγων* BDEwp *μνησθῆναι* om. C

41 solus. Causam autem eius obitus alii morbum fuisse dicunt,
alii in venando cum equo lapsum, vitalibus vulneratis, paullo
42 post esse mortuum narraverunt. Erat rationalis disciplinae non
expers sed cum in ceteris libris mathematicis versatus, tum ipsam
43 astronomiam degustavit; equitandi et sagittandi summum usum
habebat, praeterea pingendo et fingendo dexterum se praestabat.
44 Cum autem, qua erat naturae modestia, ad res gerendas esset
mollis, Antiochus et post illum Amantius ac denique Chrysaphius,
eunuchi apud eum potentes, multa iniuste egerunt.

45 Huius regis temporibus, cum Proclus patriarcha cum clero
et maxima parte multitudinis urbanae litaniam faceret, repente
46 effertur puer sublimis. Populo obstupefacto et per multum temporis clamante illa: "Kyrie eleison", rursus deducitur puer et
sibi praeceptum esse addit, ne essent addenda cantico ter sancto
illa: "Qui cruci affixus est pro nobis."

III 245 Ὁ μὲν οὖν Θεοδόσιος τέθνηκε· Πουλχερία δὲ μήπω πολ- 24
λοῖς γνωσθείσης τῆς τοῦ αὐτοκράτορος τελευτῆς τὸν Μαρκιανὸν
μετεπέμψατο, ἄνδρα γηραιὸν ἤδη, χρηστὸν δὲ τοὺς τρόπους
καὶ σώφρονα, καὶ ἀπαγγέλλει αὐτῷ τοῦ βασιλέως τὸν θάνατον
καί φησιν ὡς "σὲ παρὰ πάντας εἰς βασιλέα προκέκρικα, εἴ μοι 2
δῴης πληροφορίαν τηρῆσαί μου τὴν παρθενίαν ἀνέπαφον, ἣν D
τῷ θεῷ ἀνατέθεικα." τοῦ δὲ συνθεμένου μετακαλεῖται τὸν πατρι- 3
άρχην καὶ τὴν βουλὴν καὶ ἀναγορεύει τοῦτον καὶ ταινιοῖ δια-
δήματι.
Ἦν δὲ ὁ Μαρκιανὸς οὔτε τῶν ἐπιφανῶν πρῴην οὔτε τῶν 4
ἐκ γένους λαμπροῦ, ἀλλὰ στρατιώτης ἁπλῶς· ὅς ποτε εἰς ἐκ- 5
στρατείαν σὺν τῷ οἰκείῳ τάγματι ἀπιὼν κατὰ τὴν Λυκίων
ἐπαρχίαν ἐνόσησε καὶ τῶν ὁμοταγῶν ἀπελείφθη. ξενισθεὶς οὖν 6
ἐκεῖ παρά τισι δυσὶν ἀδελφοῖς, ὧν τῷ μὲν ἡ κλῆσις Ἰούλιος,
τῷ δ' ἑτέρῳ Τατιανός, καὶ τῆς νόσου ῥαΐσας, θηρεύσων ἔξεισι
σὺν τοῖς ξενισταῖς. ἐν δὲ τῷ θηρεύειν γεγονότες κατάκοποι 7
κατὰ γῆς ἀνεκλίθησαν, ἑαυτοὺς ἀναπαύσοντες, καὶ ὕπνωσαν περὶ
μεσημβρίαν. τὸν ὕπνον δὲ πρὸ τῶν ἄλλων ὁ Τατιανὸς ἀποτι- 8 P II 46 A

Quibus fontibus Zonaras inde a XIII 24 usque ad XV 16 usus sit, *Paulus Sauerbrei* dissertatione inaugurali, quae inscribitur *De fontibus Zonarae quaest. sel. Lips. 1881*, studet explicare.
1 *βασιλεία Μαρκιανοῦ* ACDE 11 *περὶ σημείων προμηνυόντων τὴν* (om. E) *βασιλείαν τῷ Μαρκιανῷ* ACE

4 *ἐπαγγέλλει* w*p invitis AR 5 *βασιλείαν* D *προυκέκρικα* Dwp 6 *δοίης* Owp *μοι* D 8 *εἰς τὴν* D, *καὶ τὴν* corr. Dw 10 *πρώην ἐπιφανῶν* Owp 11 *λαμπρῶν* Dwp 12 *ἀπιὼν* om. B 13 *ἐπαρχίαν* extremo vers. om. E *ἀπολέλειπτο* Owp 14 *ἡ* om. E 15 *τατινὸς* D (non 18) *θηρεύων* E 17 *παρὰ* E

24. Theodosio mortuo sed nondum multis cognito impera-
toris obitu Pulcheria MARCIANVM arcessivit, senem iam sed bene
moratum et modestum, et nuntiata regis morte "Te praeter omnes" 2
inquit "regem elegi, si mihi dederis fidem te conservaturum esse
intactam virginitatem meam, quam deo consecravi." Qui cum 3
concessisset, arcessitis patriarcha et senatu eum salutat impera-
torem et ornat diademate.
Neque vero originem Marcianus ex iis traxit, qui rebus 4
gestis ante se praestitissent aut orti essent genere illustri, sed
erat gregarius miles; qui cum aliquando ad expeditionem cum 5
sua legione profectus et in Lycia provincia aegrotans a commi-
litonibus relictus hospitio exceptus esset apud duos fratres, quo- 6
rum alteri nomen erat Iulio, alteri Tatiano, ex morbo recreatus
venatum exit cum hospitibus. In venatione autem fessi humi 7
procubuerunt se refecturi et obdormiverunt circa meridiem. E 8

ναξάμενος ἀετὸν ὁρᾷ διαπεπετασμέναις ταῖς πτέρυξι κατασκιάζοντα τὸν Μαρκιανὸν καὶ τὸν ἐκ τῆς ἡλιακῆς ἀκτῖνος ἀφαι-
9 ρούμενον καύσωνα. θαυμάσας οὖν ἠρέμα διυπνίζει τὸν ἀδελφὸν
10 καὶ τὸ καινὸν ὑποδείκνυσι· κἀκεῖνος οὖν ἐξεπέπληκτο. ἐδοξάτην οὖν καὶ ἄμφω τὼ ἄνδρε βασιλείας εἶναι σημαντικὸν τὸ
11 ὑπὸ τοῦ ἀετοῦ γεγονὸς εἰς Μαρκιανόν, καὶ διεγερθέντι τοῦ ὕπνου αὐτῷ τὴν βασιλείαν προκαταγγέλλουσι, καὶ μεμνῆσθαι αὐτῶν ἀξιοῦσιν ὅτε τεύξεται τῆς ἀρχῆς· καὶ δόντες αὐτῷ νομί-
12 σματα διακόσια ἀπιέναι ἀφῆκαν. αὖθις οὖν σὺν Ἄσπαρι στρατευόμενος κατὰ Οὐανδήλων πόλεμον ἀραμένῳ, αἰχμάλωτος σὺν D III 24
B ἑτέροις πλείστοις ἑαλωκώς, ἐν αὐλῇ τινι μετὰ τῶν συναιχμα-
13 λώτων πεφρούρητο. ἄνωθεν δὲ ὁ τῶν Οὐανδήλων ἀρχηγὸς
14 προκύψας ἐπεσκόπει τοὺς αἰχμαλώτους, καὶ ὁρᾷ κἀκεῖνος κοιμώμενον τὸν Μαρκιανόν, καὶ ἀετὸν ἄνωθεν αὐτοῦ διῃρμέναις
15 ταῖς πτέρυξι σκιὰν αὐτῷ ἐργαζόμενον. κἀκεῖνος τοίνυν εἰς βασιλείαν τείνειν τὸ ὅραμα οἰωνίσατο καὶ μεταπεμψάμενος τὸν Μαρκιανὸν ἀπῄτησεν αὐτόν, εἰ βασιλεύσειε, μὴ πολεμεῖν Οὐαν-
16. 17 δήλοις· τοῦ δὲ συνθεμένου ἀπέλυσεν αὐτὸν τῆς εἱρκτῆς. οὕτω μὲν οὖν πρὸ μακροῦ τὴν βασιλείαν αὐτῷ προεσήμαινεν ὁ θεός·
18 τότε δ' εἰς ἔργον ἐκβεβήκασι τὰ προσημαινόμενα. καὶ αὐτίκα

2 ἀφαιρούμενον AE, κολούοντα B, κωλύοντα Rw, κωλύοντα p* 3 διύπνιζε E 8 αὐτῶν] αὐτὸν CD 8. 9 διακοσίους χρυσίνους CDwp, τριακοσίους χρυσίνους B 9 οὖν A, δὲ Rwp 10 ἀραμένων Ew, inferentes Wo lat. 12 ἄρχων E 13 προκύπτων Owp 14 αὐτοῦ om. Owp 15 κἀκεῖνον E 16 τείνειν om. D 18 τοῦ δὲ συνθεμένου AE, καὶ συνθέμενον Owp 19 αὐτῷ post οὖν E

somno vero prae ceteris Tatianus excitatus aquilam videt expansis alis umbram praebentem Marciano et solis tollentem ar-
9 dorem. Admiratus igitur leniter expergefacit fratrem et rem
10 novam ostendit, ita ut ille quoque terrore percuteretur. Itaque uterque ratus iis, quae aquila fecisset Marciano, portendi impe-
11 rium, praenuntiant ei e somno excitato regnum et petentes, ut sui memor esset rerum potitus, datis numis ducentis dimiserunt.
12 Denuo cum sub Aspare Vandalis bellum inferente captus cum aliis plurimis in aula quadam cum aliis captivis custodiretur,
13 etiam Vandalorum dux desuper se demittens captivosque spectans
14 videt aquilam diductis alis umbram facientem Marciano dormienti.
15 Ille igitur ad regnum pertinere augurium auspicatus Marcianum
16 arcessivit et cum pactus esset, ne ille rex factus bellum gereret
17 cum Vandalis, e custodia dimisit. Ita igitur ante multum temporis regno divinitus praenuntiato, tum auguria re ipsa sunt
18 comprobata. Atque statim arcessitis fratribus hospitibus, qui de

μετακαλεῖται τοὺς ξενίσαντας αὐτὸν ἀδελφοὺς καὶ εὐαγγελισα-
μένους αὐτῷ τὴν ἀρχήν, καὶ τὸν μὲν Τατιανὸν ἔπαρχον τῆς C 19
πόλεως ἀναδείκνυσιν, Ἰουλίῳ δὲ τὴν τῶν Ἰλλυριῶν ἀρχὴν ἐνε-
χείρισε. γέγονε δὲ περὶ πάντας χρηστός.
Κατὰ τοὺς χρόνους τούτους τὸν ἐν Βλαχέρναις ναὸν τῆς 20
θεοτόκου ἡ Πουλχερία ἀνήγειρε· καὶ ἡ τετάρτη γέγονε σύνοδος, 21
Λέοντος τοῦ πάπα Ῥώμης καὶ Ἀνατολίου τοῦ πατριάρχου τῆς
νέας Ῥώμης αἰτησαμένων τὸν βασιλέα Μαρκιανὸν μὴ μεῖναι
ἀζήτητα τὰ κατὰ τὸν Ἀλεξανδρείας Διόσκορον καὶ τὸν Εὐτυχῆ
καὶ ὅσα παρ' αὐτῶν εἰς τὸν ἱερώτατον ἐτολμήθη Φλαβιανόν.
ὡρίσθη τοίνυν σύνοδον γενέσθαι, καὶ συνηθροίσθησαν εἰς τὸν 22
ἐν Χαλκηδόνι ναὸν τῆς ἁγίας μάρτυρος Εὐφημίας θεοφόροι
πατέρες ἑξακόσιοι καὶ τριάκοντα. ἐξῆρχον δὲ τούτων Λέων 23
ὁ πάπας Ῥώμης καὶ ὁ Κωνσταντινουπόλεως Ἀνατόλιος καὶ D
Ἰουβενάλιος Ἱεροσολύμων. συνήθροιστο δὲ τὸ τῶν πατέρων 24
πλῆθος κατὰ Διοσκόρου καὶ Εὐτυχοῦς, ἑτεροούσιον ἡμῖν τὴν
D III 247 σάρκα τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν φορέσαι μυθολογούντων καὶ

5 *περὶ τῆς τετάρτης συνόδου* ACE

1 | *αὐτῶ* E 2 *αὐτῷ* om. E *τὴν αὐταρχίαν* B 3 *Ἰλλυριῶν*] immo *Λυκίων*, v. Theoph. p. 105, 9 ss. (Cedr. I p. 604, 9 ss.), Nicephor. Callist. H. E. XV 1 4 *παρὰ* DE 5. 6 *τῆς θεοτόκου ναὸν* BCE 7 *τοῦ* ante *πάπα* om. E *τῆς* om. E 10 *ἐτολμήθησαν* E 13 *δὲ* om. E 14 *ὁ* ante *πάπας* om. B 14. 15 *ὁ Κωνστ. Ἀνατ. — Ἰουβ. Ἱεροσολ.*] De chiasmo v. ad XIII 2, 6; praeterea v. Euagr. H. E. II 4 (Nicephor. Callist. H. E. XV 2 D) et Hefelium *Conciliengesch.*[2] II p. 421 15 *ἰουβεννάλιος* C, *ἰουβεννουάλιος* E, v. ad XIII 22, 29 16 *ἑτερούσιον* w*p invitis AR 17 post *κύριον* add. *ἡμῶν* DEwp*Di* post *Χριστὸν* om. *φορέσαι* C, suppl. Cw

regno nuntium laetum tulerant, Tatianum praefectum urbis de- 19
clarat, Iulio autem Illyricam provinciam mandavit, benevolum
se praebens erga omnes.
His temporibus aedem in Blachernis Deiparae Pulcheria 20
exstruxit; et quartum factum est concilium, cum Leo, papa Ro- 21
manus, et Anatolius, patriarcha novae Romae, orassent regem
Marcianum, ne manerent incognitae res Alexandrini Dioscori
et Eutychis et quaecunque ii committere contra sanctissimum
ausi essent Flavianum. Concilio igitur edicto convenerunt in 22
Chalcedoniam aedem S. martyris Euphemiae patres deo pleni
DCXXX, quibus praeerant Leo, papa Romanus et Cpolitanus Anato- 23
lius et Iuvenalius Hierosolymitanus. Convenerat autem ea patrum 24
multitudo contra Dioscorum et Eutychem, qui alterius naturae
atque nos carnem dominum Iesum Christum gestasse fabula-

μίαν φύσιν αὐτὸν ὑπάρχειν, ὡς ἐντεῦθεν τῇ θεότητι τὰ παθή-
W III 39 25 ματα προσαρμόττεσθαι. οὓς καθεῖλόν τε καὶ ἀνεθεμάτισαν οἱ
θεῖοι πατέρες, τὴν ἑαυτῶν κακοδοξίαν παραιτήσασθαι μὴ θελή-
26 σαντας. ἐδέξαντο δὲ τόν τε Θεοδώρητον καὶ τὸν Ἴβαν, ἀνα-
θεματίσαντας τὸν Νεστόριον καὶ ἅπερ αὐτοὶ ἐκδεδώκασι πρὸς
27 ἔριν κεφάλαια, ἐκύρωσαν δὲ καὶ τὰς πρότερον τρεῖς συνόδους
28 καὶ τὸ ἅγιον σύμβολον ἐπεκράτυναν, ἀναθέματι καθυπαγαγόντες
P II 47 A τούς τε υἱῶν δυάδα εἰσάγοντας καὶ τοὺς παθητὴν δογματί-
ζοντας τὴν θεότητα καὶ τοὺς κρᾶσιν καὶ σύγχυσιν ἐπὶ τῶν δύο
29 φύσεων φρονεῖν ἢ καὶ λέγειν τολμῶντας, ἢ δύο μὲν εἶναι φύ-
σεις πρὸ τῆς ἑνώσεως ἐπὶ Χριστοῦ, μίαν δὲ μετὰ τὴν ἕνωσιν
ἀναπλάττοντας καὶ τοὺς οὐράνιον ἤ τινος ἑτέρας οὐσίας μυθεύ-
30 οντας τὴν προσληφθεῖσαν ἐξ ἡμῶν τῷ κυρίῳ μορφήν. ἐδο-
γμάτισαν δὲ τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τέλειον ἐν θεό-
τητι καὶ τέλειον ἐν ἀνθρωπότητι καὶ θεὸν ἀληθῶς καὶ ἄνθρωπον
31 ἀληθῶς, ἐκ ψυχῆς λογικῆς καὶ σώματος, ὁμοούσιον τῷ πατρὶ
κατὰ τὴν θεότητα, καὶ ἡμῖν ὁμοούσιον κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα
32 καὶ ὅμοιον κατὰ πάντα, χωρὶς ἁμαρτίας, ἕνα τὸν αὐτὸν ἐν δύο

4 *θεοδώριτον* AR, corr. *Wo*, v. ad XIII 22, 34 6 *κεφαλαίων* D, corr. D_w *ἐκύρωσαν δὲ καὶ τὰς πρότερον* (*προτέρας* E*Di*) *τρεῖς συνόδους* AE, *καὶ τὰς προτέρας τρεῖς συνόδους ἐκύρωσαν* Owp 7 *ἐπε-κράτυναν σύμβολον* Owp 10 *ἢ* ante *καὶ* om. Owp*Di* 11 post *ἐπὶ* add. *τοῦ* Rwp 12 *τινος οὐσίας ἑτέρας* Dwp, *τινὰ ἑτέρας οὐσίας* E 13 *τῶ κυρίω ἐξ ἡμῶν* | E 15. 16 *καὶ ἄνθρωπον ἀληθῶς* om. B, intra lineas add. D 17 *κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα* om. Rwp, v. Euagr. H. E. II 4 p. 294 B 18 *ὅμοιον* ARwp, *ἡμῖν ὁμοούσιον* (ex vs. 17) C, corr. C_w, v. Euagr. l. c.

bantur et eum esse una natura, ita ut eo pacto ea, quae perpes-
25 sus esset, divinitati attribuerentur. Hos sustulerunt et exsecrati
sunt patres ii divini, cum de sua perversa sententia decedere
26 noluissent. Receperunt autem Theodoretum et Ibam damnatis
et Nestorio et iis capitibus, quae ii inter contentionem ediderant,
27 et sanctis tribus prioribus synodis et sancto symbolo confirmato,
28 cum anathema coniecissent in eos, qui filios binos constituerent
et profiterentur perpessiones tolerasse divinitatem et tempera-
tionem ac confusionem duarum naturarum sentire vel etiam di-
29 cere auderent aut qui duas esse naturas ante unionem in Christo
et unam post unionem fingerent quique caelestem vel cuiusdam
alterius naturae esse fabularentur formam assumptam ex nobis
30 a domino. Constituerunt autem dominum nostrum Iesum Chri-
stum perfectum esse in divinitate et perfectum in humanitate
et deum vere et hominem esse, participem animi ratione prae-
31 diti et corporis, eadem natura cum patre secundum divinitatem,
eadem natura nobiscum et parem omni modo praeter peccatum,

φύσεσιν, ἀσυγχύτως, ἀτρέπτως, ἀδιαιρέτως, ἀχωρίστως γνωρι- B
ζόμενον, σωζομένων τῶν ἰδιωμάτων φύσεως ἑκατέρας καὶ εἰς 33
ἓν πρόσωπον συντρεχόντων καὶ μίαν ὑπόστασιν.

Τούτων οὖν πᾶσι τοῖς θεοφορήτοις ἐκείνοις δεδογμένων 25
πατράσι, παρόντος καὶ τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως Μαρκιανοῦ, ὁ
Διόσκορος προστάξει βασιλικῇ εἰς Γάγγραν ὑπερόριος στέλλεται·
ὁ γὰρ Εὐτυχὴς προτέθνηκε δυστυχῶς. ἀντὶ δὲ Διοσκόρου τῆς 2
D III 248 *Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος ἐχειροτονήθη Προτέριος, ἀνὴρ ἱερώ-*
τατος καὶ ὀρθοδοξότατος.

Τῶν δὲ τοῦ Εὐτυχοῦς καὶ Διοσκόρου τῶν αἱρεσιωτῶν ἀνὰ 3
τὴν πόλιν στρεφομένων καὶ διαχλευαζόντων τὰ ὑπὸ τῆς συν-
όδου δογματισθέντα, κἀκ τῆς βασιλικῆς δυναστείας λεγόντων 4 C
τὸ κράτος τῇ συνόδῳ περιεῖναι, καὶ οὐκ ἐκ τῆς ἀληθείας, καὶ
τὴν οἰκείαν συνιστᾶν πειρωμένων ἔτι κακοδοξίαν, ὁ πατριάρχης 5
Ἀνατόλιος ἐκκλησιάσας τούς τε αὐτῷ ὁμογνώμονας καὶ τοὺς
ἀντιδοξοῦντας ἔφη πρὸς τοὺς ἐναντίους "ἐπεὶ ἔτι τῆς οἰκείας 6
δόξης ἀντέχεσθε καὶ οὐ πείθεσθε μὴ δοξάζειν ὀρθῶς, ἀλλ'
αἰτιᾶσθε ἡμᾶς ὥς τὸ Νεστορίου παραδεχομένους δόγμα, δύο
φύσεις ἐπὶ τοῦ σωτῆρος κηρύττοντας, ἑκατέρας τηρούσης ἀσυγ-
χύτους τὰς ἰδιότητας, ἐπιτρεπτέον, εἰ δοκεῖ, τῷ θεῷ τὴν περὶ 7

4 *περὶ πατριαρχῶν* CE

4 *πᾶσι* om. C 6 *σάγγραν* B, *γάγραν* E 9 *ὀρθοδοξώτατος* Dwp
10 post *καὶ* add. *τοῦ* Dwp *τῶν* om. Rwp 14 *συνιστᾶν* ****
πειρωμένων A *ἔτι* ante *πειρωμένων* Rwp

unum eundem in duabus naturis, nulla confusione, nulla mutatione, 32
nulla divisione, nulla separatione agnitum, servatis proprietatibus 33
naturae utriusque et in unam personam conspirantibus et unam
hypostasin.

25. Quae cum omnibus illis patribus deo plenis placuissent,
praesente etiam pio illo rege Marciano, Dioscorus iussu regio
Gangram exul mittitur, Eutyche ante mortuo infeliciter. Loco 2
autem Dioscori Alexandrinus episcopus creatus est Proterius, vir
sanctissimus et orthodoxissimus.

Cum autem ex Eutychianis et Dioscorianis ii haeretici, qui 3
in urbe versabantur, concilii placitis obniterentur illudentes et 4
ex regia potestate dicerent auctoritatem concilio dari, non ex
veritate, et suam stabilire conarentur pravam sententiam, patri- 5
archa Anatolius in aedem convocatis et suis sectatoribus et ad-
versariis ad hos "Quoniam etiam nunc" inquit "in vestra sen- 6
tentia perseveratis neque creditis perperam vos sentire sed incusatis
nos, quasi Nestorii dogma comprobemus duas naturas in ser-
vatore nuntiantes, utraque servante non mixtas proprietates,

8 τούτου διάκρισιν, καὶ γραφήτω μὲν παρ' ὑμῶν ἐν τόμῳ τὸ
ὑμέτερον περὶ τῆς πίστεως φρόνημα, γραφήσεται δὲ καὶ παρ'
D 9 ἡμῶν τὸ ἡμέτερον· καὶ ἄμφω τὼ τόμω ἐν τῇ λάρνακι τεθήτων
τῆς πανευφήμου μάρτυρος Εὐφημίας, καὶ ταύτῃ τὴν κρίσιν
10 δοτέον τῶν ὀρθῶν καὶ διαστρόφων δογματιστῶν". ἤρεσε ταῦτα
καὶ τοῖς αἱρετικοῖς, καὶ οἱ τόμοι γεγράφαται καὶ ὁ κλείων λίθος
τὴν λάρνακα αἴρεται καὶ οἱ χάρται τῷ στήθει τῆς μάρτυρος
ἐπιτίθενται καὶ ὁ λίθος αὖθις τῇ λάρνακι ἐπενήνεκται καὶ σφρα-
11 γίζεται ὑπ' ἀμφοῖν τοῖν μεροῖν. τὸ δ' ἐντεῦθεν ἱκεσίαι πρὸς
θεὸν καὶ δεήσεις παννύχιοι ἀποκαλύψαι τίς αὐτῷ τῶν δοξῶν
12 καταθύμιος καὶ τίς ἀποβλητέα δοκεῖ. καὶ μετὰ τρίτην ἡμέραν
P II 48 A συνέρχονται, μηδὲ τοῦ βασιλέως ἀπολειφθέντος, καὶ ἀνοιγείσης
13 τῆς λάρνακος (τῶν θαυμασίων σου, κύριε), εὑρέθη ὁ μὲν τῶν
14 αἱρετικῶν τόμος ἐν τοῖς ποσὶ τῆς μάρτυρος κείμενος, ὁ δέ γε
λοιπὸς τῇ δεξιᾷ ταύτης χειρὶ κατεχόμενος, ἣν ἐκτεῖναι λέγεται D III 249
πρὸς τὸν βασιλέα καὶ τὸν πατριάρχην, τὸν τόμον αὐτοῖς ἐγχει-
15 ρίζουσα. οἱ μὲν οὖν τὸ ὀρθὸν πρεσβεύοντες δόγμα ἦσαν ἐν
W III 40 κρότοις, οἱ δὲ τούτοις ἑτερογνώμονες κατηφιῶντες καὶ σκότος

5 περὶ τοῦ γενομένου θαύματος παρὰ τῆς ἁγίας μάρτυρος Εὐφημίας ἐπὶ τῇ κρίσει τῶν τόμων τῆς πίστεως CE

2 γραφήσεται δὲ om. E 3 ὑμέτερον ED, corr. Dw τεθήτων OwpDi, τεθηκότων A, τεθήτω* (ν est erasum) E 6 γεγρά^{ν}φαται D 7 τῇ λάρνακι D 10 τὸν θεὸν Owp 11 τὴν τρίτην D, v. ad XIII 23, 8 16 ἐγχειρίζουσαν D

7. 8 permittenda, si placet, deo hac de re diiudicatio; scribatur a vo-
bis in libro vestra de fide sententia, scribetur autem et a nobis
9 nostra; atque uterque liber in conditorio collocetur clarissimae
illius martyris Euphemiae, cui iudicium dandum sit de rectis et
10 perversis dogmatis defensoribus." Quae cum haereticis quoque
placuissent, libri scripti lapide, qui claudebat conditorium, re-
moto pectori martyris imponuntur; tum lapis iterum in condi-
11 torium illatus obsignatur ab utraque parte. Deinde fiunt sup-
plicationes dei et preces nocturnae, ut detegat, quae sibi sententia
12 exoptata, quae reicienda videatur. Post tertium diem conveniunt,
ne rege quidem relicto, et aperto conditorio (o miracula tua, do-
13 mine) inventus est haereticorum liber ad pedes martyris iacens,
14 alter dextra eius manu, quam extendisse dicitur ad regem et
15 patriarcham et librum porrexisse. Itaque recti dogmatis secta-
tores plauserunt, adversarii autem demissi et caligine prae pu-

ὑπ' αἰσχύνης περιχυθέντες ἀπήλθοσαν· τινὲς δ' ἐκ τούτων καὶ 16
πρὸς τὸ ὀρθόδοξον μετεβάλοντο.
Κατὰ τὸν τότε χρόνον καὶ ἡ βασιλὶς Πουλχερία θνήσκει 17
εὐσεβῶς τε καὶ εὐκλεῶς καὶ ἐπ' ἐλπίσι χρησταῖς. πάντα γὰρ 18
τὸν πλοῦτον αὐτῆς διένειμε πένησι καὶ τῷ πρὸς τούτους ἐλέῳ
τὸν τοῦ θεοῦ ἐκτήσατο ἔλεον.
Οὐαλεντινιανὸς δὲ ὁ ἀνεψιὸς Ὀνωρίου, οὗ ἄνω που ἐπε- 19 B
μνήσθημεν ὡς ἐκ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ γεννηθέντος τῆς Πλακιδίας,
βασιλεύων ἐν τῇ πρεσβυτέρᾳ Ῥώμῃ ἄγεται εἰς γυναῖκα Εὐδο-
ξίαν τὴν παῖδα τοῦ νέου Θεοδοσίου. ἐκδεδιῃτημένως δὲ βιώ- 20
σκων καὶ ἀσελγῶς τὴν μὲν οἰκείαν γαμετὴν εἴα, καίτοι κάλλους
εὖ ἔχουσαν, ἀλλοτρίαις δὲ συνεφθείρετο· ἐκέχρητο δὲ καὶ μαν-
τείαις καὶ γοητείαις. οὕτω δὲ βιώσκων οὐκ εὐαγῶς, ἀποβιώ- 21
σκει ἐλεεινῶς. Μάξιμος γὰρ εἷς τῶν ἐν τῇ Ῥώμῃ πατρικίων, 22
ἔγγονος δὲ τοῦ πάλαι τυραννήσαντος Μαξίμου, ὃν ὁ μέγας κατ-
επολέμησε Θεοδόσιος, ἔνδον τῶν βασιλείων γενόμενος, ἐν αὐτοῖς
τὸν Οὐαλεντινιανὸν ἀποσφάττει καὶ τῇ Εὐδοξίᾳ βίᾳ συμμίγνυται
καὶ τῆς βασιλείας κρατεῖ. ἡ δὲ τοῦ πατρὸς αὐτῆς Θεοδοσίου 23 C

3 τελευτὴ Πουλχερίας τῆς βασιλίδος (τ. βασ. om. A) ACE 7 περὶ Οὐαλεντινιανοῦ τοῦ (om. A) ἀνεψιοῦ Ὀνωρίου (τ. ἀν. Ὀν. om. E) τοῦ ἐν Ῥώμῃ βασιλεύσαντος (βασιλεύοντος A) ACE

1 δ' ἐκ] δέγε E 2 μετεβάλοντο RwpDi, μετεβάλλοντο A 5 περὶ τούτους C, πρὸς τούτοις E 7 ὀνωρίου AOw, ὁνωρίου E, Ονωρίου p, Ὀνωρίου Di ἄνω] XIII 21, 10 ἄνωθεν omisso που B 8 ὡς om. B 10 θεοδοσίου τοῦ νέου D 10. 11 καὶ ἀσελγῶς ante βιώσκων E 15 ὁ μέγας om. E 18 ante κρατεῖ add. βία E

dore offusi abierunt; nonnulli vero de his etiam ad rectum dogma 16
reverterunt.
His temporibus regina Pulcheria moritur pie et gloriose et 17
cum bona spe. Omnes enim opes suas dilargita erat pauperibus, 18
ita ut misericordia erga eos dei sibi quaesivisset misericordiam.
Valentinianus autem, nepos Honorii, quem supra loco quodam 19
mentionem fecimus e sorore Placidiae esse partum, rex Romae
veteris ducit in matrimonium Eudoxiam, filiam minoris Theodosii.
Sed, qua erat vita effrenata et libidinosa, sua uxore, quamvis 20
pulcherrima, omissa cum aliis feminis concumbebat, vaticina-
tionibus etiam et praestigiis deditus. Ut igitur vitam agebat 21
non honestam, ita excedit e vita miserabiliter. Maximus enim, 22
patricius Romanus, ortus ab illo Maximo, quem aliquando tyran-
num magnus deviccrat Theodosius, regiam ingressus ibi Valen-
tinianum mactat et Eudoxiam vi stuprat et rerum potitur. At 23
Eudoxia patre Theodosio mortuo et Pulcheria defuncta, cum alium

ϑανόντος καὶ τῆς Πουλχερίας ἐκμετρησάσης τὸ ζῆν ἐκδίκησιν
ἑτέρωϑεν μὴ ἐλπίζουσα, διαπέμπεται πρὸς Γιζέριχον τῶν Οὐαν-
δήλων ῥῆγα καλούμενον καὶ τῆς τοῦ Μαξίμου τυραννίδος ἀπαλ-
24 λαγῆναι ἐκλιπαρεῖ· καὶ ὃς ἔπεισι τῇ Ῥώμῃ σὺν στόλῳ καὶ δυ-
νάμει πολλῇ. καὶ ὁ Μάξιμος ἀπέδρα ταύτης καὶ κτείνεται
25 παρὰ τῶν συνόντων αὐτῷ. ὁ δὲ Γιζέριχος ἀπόνως τῆς Ῥώμης
κρατεῖ, καὶ τὸν πλοῦτον αὐτῆς συγκομισάμενος ἅπαντα, καὶ D III 250
τὰ τῶν ϑείων ναῶν ἀναϑήματα ἐκ χρυσοῦ πεποιημένα καὶ
26 λίϑοις κοσμούμενα, καί τινα τῶν παρὰ Τίτου κομισϑέντων ἐξ
Ἱεροσολύμων σκευῶν τοῦ ἐκεῖσε ναοῦ, εἰργασμένα καὶ αὐτὰ ἐκ
χρυσοῦ, λαβὼν καὶ τὴν Εὐδοξίαν σὺν ταῖς δύο ϑυγατράσιν αὐτῆς,
D 27 ἐπανῆλϑεν εἰς Ἀφρικήν. καὶ τὴν μὲν τῶν ϑυγατέρων αὐτῆς,
τὴν Εὐδοκίαν, τῷ πρεσβυτέρῳ τῶν οἰκείων υἱῶν Ὀνωρίχῳ συν-
έζευξε, τὴν δέ γε Πλακιδίαν μαϑὼν ἀνδρὶ κατηγγυῆσϑαι τῷ
28 πατρικίῳ Ὀλυβρίῳ, ἐτήρει σὺν τῇ μητρὶ Εὐδοξίᾳ· ἔνϑα δύο
διαγαγοῦσα ἐνιαυτοὺς ἡ βασιλὶς Εὐδοξία ἐπανῆλϑεν εἰς τὸ Βυ-
ζάντιον μετὰ τῆς ϑυγατρὸς αὐτῆς Πλακιδίας, Μαρκιανοῦ βασι-
29 λεύοντος. ἡ γὰρ Εὐδοκία σὺν τῷ ἀνδρὶ κατελείφϑη, ᾧ συμ-

6 ὅπως ἑάλω παρὰ Γιζερίχου τοῦ Οὐανδήλων ῥηγὸς (τ. Οὐανδ. ῥηγ. om. E) ἡ Ῥώμη CE

2 τὸν D 3 ante ἀπαλλ. add. δι' αὐτοῦ Owp 5 καὶ ὁ AE, ὁ δὲ Owp ἀπέδρ (sic) E 11 καὶ A, δὲ Rwp 13 ὀνορίχω A(Rw), Ονορίχῳ p, Ὁνωρίχῳ *Di*, corr. *B-W* 14 δέγε πλακιδίαν A, δέγε λοιπὴν Rwp, δὲ λοιπὴν D 15 ὀλύ^μβρίω A, ὀλυβρίω R(wp*Di*) 16 διαγαγοῦσα ARwp, δὴ ἀγαγοῦσα B 18 καταλέλειπτο Owp

iniuriae vindicem non speraret, mittit ad Gizericum, Vandalorum
24 regem, eumque orat, ut Maximi tyrannide liberetur. Is igitur
aggreditur Romam cum classe et copiis magnis; sed Maximus,
25 cum ex urbe effugisset, necatur a suis comitibus. Ita Gizericus
Roma nullo labore capta, cum divitias urbis magnas et deorum
26 templorum dona aurea lapidibusque ornata et nonnulla vasa a
Tito allata e templo Hierosolymitano, aurea et ipsa, collegisset
una cum Eudoxia eiusque duabus filiabus in Africam rediit.
27 Cuius filiam Eudociam Honoricho filio maiori natu iunxit, Pla-
cidiam autem cum cognovisset desponsam esse patricio Olybrio,
28 una cum matre Eudoxia servabat. Ubi cum duos per annos
versata esset regina Eudoxia, rediit Byzantium cum filia sua
29 Placidia, Marciano rege, Eudocia cum marito relicta, quae, quam-
vis cum eo convixisset annos XVI et filium peperisset Hildericum,
tamen aegre ferens consuetudinem mariti Arianorum dogmata

βιώσασα ἔτη ἓξ καὶ δέκα καὶ παῖδα τεκοῦσα Ἰλδέριχον, ὅτι
τοῖς Ἀρειανοῖς ὁμόδοξος ἦν ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ἤχθετο τὴν μετ'
ἐκείνου συμβίωσιν. καὶ λαβομένη καιροῦ καὶ αὐτὴ εἰς τὴν 30
Κωνσταντινούπολιν μεταχωρεῖ, ἤδη τῆς μητρὸς αὐτῆς θανούσης·
εἶτα εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ἄπεισι, κἀκεῖ τελευτᾷ. P II 49 A
Μαρκιανὸς δὲ θνήσκει ἓξ βασιλεύσας ἔτη καὶ μῆνάς τινας, 31
ὡς μέν τινες λέγουσι, νοσήσας, ὡς δ' ἕτεροι, φαρμαχθεὶς νεύσει
τοῦ πατρικίου Ἄσπαρος, πρεσβύτης γενόμενος καὶ ζήσας ἐπὶ μα-
κρόν. ἐπιεικὴς δὲ τὴν γνώμην ὢν καὶ πρὸς τοὺς ὑπηκόους 32
χρηστὸς ἔλεγε μὴ δεῖν ὅπλα βασιλέα κινεῖν, ἕως εἰρηνεύειν ἐξόν.
μέγα δὲ τότε δυνάμενος ὁ πατρίκιος Ἄσπαρ οὐχ ᾑρετίσθη βα- 33
σιλεῦσαι παρὰ τοῦ δήμου τῆς πόλεως, ὅτι τῆς Ἀρείου ἦν μετέ-
χων αἱρέσεως. διὸ τὸν Λέοντα αὐτὸς ἐβασίλευσεν, ὡς μὲν 34
τινες ἱστόρησαν, αὐτοβούλως, ὡς δ' ἕτεροι, παρὰ τοῦ δήμου
D III 251 *τὴν ἐξουσίαν λαβών, ὃν κτήσεων αὐτοῦ, ὡς λέγεται, προνοού-*
μενον ἀπήτησε Καίσαρα στέψαι θάτερον τῶν υἱῶν αὐτοῦ. καὶ 35 B
τοῦτο ἐπαγγειλάμενον εἰς τὴν τῆς βασιλείας περιωπὴν ἀνεκό-
μισεν. ἔνιοι δὲ τριβοῦνον εἶναι αὐτόν φασι καὶ τῶν ἐν Σηλυ- 36

6 *τελευτὴ τοῦ βασιλέως Μαρκιανοῦ* (*μαρκιανοῦ βασιλέως* E) CE

1 *ἓξ καὶ δέκα* A, *ἑξκαίδεκα* R, *ἑκκαίδεκα* Dwp*Di*, v. XIV 22, 34. XVI 22, 1 4 *κωνσταντίνου* Rwp *χωρεῖ* E 5 *τὰ* om. C 7 *λέγουσιν* w*p*Di* invitis AR, v. ad XIII 1, 5 *δ' ἕτεροι* AR, *δέ τινες* Dwp 10 *ἐξῆν* E 11 *δὲ* om. B *βασιλεὺς* D 13 *αἱρέσεως* AR, *μερίδος* Dwp 14 *ἕτεροι* AE, *ἔνιοι* Owp 15 *ὢν* C *κτήσεων* RwpDi, **τ*σεων* A *προνοούμενος* | C 18 *ἔνιοι* AE, *ἕτεροι* Owp *σηλυμβρία* E (fortasse recte; v. Muellerum F. H. G. IV p. 135)

sequentis, nancta tempus opportunum et ipsa Cpolim secedit 30
matre iam mortua; tum Hierosolyma abit et illic vitam finit.
Marcianus moritur post regnum sex annorum et aliquot 31
mensium, ut nonnulli dicunt, ex morbo, ut alii, veneno dato nutu
patricii Asparis, admodum grandis natu, vir bene moratus et 32
erga subiectos benevolus, dicere solitus arma regi non esse mo-
venda, donec pacem agere liceret. Aspar autem patricius, quam- 33
vis multum tum posset, non tamen rex creatus est a populo
urbis, quod Arii erat particeps sectae. Quapropter ipse Leonem 34
regem fecit, ut nonnulli narraverunt, sua sponte, ut alii, accepta
a populo potestate. Ita Leonem, suarum rerum, ut fertur, dispen- 35
satorem, cum promisisset se Caesaris diadema ad alterum filium
esse delaturum, ad culmen regni extulit. Nonnulli autem dicunt 36
eum tribunum fuisse et Selybrianorum vectigalium praefectum,

37 βρίᾳ τελῶν ἄρχοντα. καὶ οἱ μὲν ἐκ Θρᾳκῶν τὸ γένος ἕλκειν
αὐτὸν λέγουσιν, ἄλλοι δὲ ἐκ Δακῶν τῶν ἐν Ἰλλυριοῖς.

LIBER QVARTVS DECIMVS.

W III 41 1 Ἄρτι δὲ καταστάντος τοῦ Λέοντὸς αὐτοκράτορος ὁ Ἄσπαρ
ἐπέκειτο βιάζων αὐτὸν Καίσαρα ποιῆσαι θάτερον τῶν υἱῶν
2 αὐτοῦ κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν. ἀναβαλλομένου δ' αὐτοῦ ὁ Ἄσπαρ
τῆς βασιλικῆς ἁλουργίδος ἁψάμενος ἔφη "βασιλεῦ, τὸν ταύτην
ἀμπεχόμενον ψεύδεσθαι οὐ χρεών"· καὶ ὃς ἀνθυπήνεγκεν "ἀλλ'
C 3 οὐδὲ βιάζεσθαι καὶ ἄγεσθαι ὡς ἀνδράποδον." μέχρι δὲ τέλους
ἀντέχειν μὴ οἷός τε ὤν, εἴκων ἀνάγκῃ Καίσαρα ποιεῖ ἀπὸ πα-
τρικίου τὸν τοῦ Ἄσπαρος παῖδα, Ἀρδαβουρίου δὲ ἀδελφόν.
4 τοῦτο καὶ τῇ συγκλήτῳ ἔδοξεν ἀποθύμιον καὶ τὸν δῆμον τῆς
5 πόλεως εἰς στάσιν ἐκίνησεν. ἐδεδίεσαν γὰρ μὴ εἰς τὸ γένος
τοῦ Ἄσπαρος περιστάντος τοῦ κράτους παρρησίας αὖθις λαβό-
μενοι οἱ Ἀρειανοὶ πλείονα κακὰ τῶν προτέρων εἰς τοὺς ὀρθο-

3 *βασιλεία Λέοντος τοῦ μεγάλου* ACDE 5 *σημείωσαι* AE 9 *σημείωσαι* E 10 *ὅτι τὸν υἱὸν τοῦ Ἄσπαρος ὁ Λέων ἐποίησε Καίσαρα καὶ ὅτι ὁ δῆμος ἐστασίασε διὰ τοῦτο, καὶ ὅτι ὡς ἐπιβουλεύοντας αὐτῷ ἀνεῖλεν ὁ Λέων τὸν Ἄσπαρα καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἀρδαβούριον* C

1 *τελῶν*] *σχολῶν* aut *στρατιωτῶν* coni. *Wo* 1. 2 *αὐτὸν ἕλκειν* E 2 *ἄλλοι* AE, *οἱ* Owp *ἰλλυροῖς* D 6 *ἀλουργῖδος* Dwp, *ἀλουργίδος* AC, *ἁλουργίδος* R*Di*, v. XIV 5, 35. 10, 32. XVII 17, 40 7 *ἀπεχόμενον* D, corr. Dw *οὐ καὶ χρεών· ὅς* w*p invitis AR 9 *ἀπὸ πατρικίου* ARw tres P, *ἀντὶ πατρικίου* unus P, *Πατρίκιον* coni. *Duc*; erravisse videtur Zonaras (v. *B-W* comment. Fleckeis. p. 134. 142. 148 ss.) 11 *ἀποθύμιον ἔδοξε* Owp 13 *ἄσπορος* E

37 alii eum e Thracia genus suum ducere dicunt, alii ex Dacia
Illyrica.
1. Leonem imperium modo adeptum Aspar flagitationibus
urgebat, ut alterum filiorum suorum Caesarem faceret, quem-
2 admodum promisisset. Cum autem cunctaretur, Aspar pur-
pura regia prehensa "Rex" inquit "hac veste indutum mentiri
non aequum". Cui ille "Etiam cogi" inquit "et instar mancipii
3 trahi non aequum". Sed cum tandem resistere non posset, ce-
dens necessitati Caesarem facit ex patricio Asparis filium, Arda-
4 burii fratrem. Quae res neque senatui fuit grata et multitu-
5 dinem urbanam ad seditionem impulit. Verebantur enim, ne ad
gentem Asparis translato imperio, Ariani libere dicendi potestate
iterum accepta pluribus malis quam ante orthodoxos afficerent.

δόξους ἐνδείξωνται. συνελθόντες οὖν οἱ τοῦ κλήρου καὶ οἱ 6
μονάζοντες καὶ τοῦ δήμου τῆς πόλεως ὅσον ὑγιῶς ἐφρόνει D
περὶ τὴν πίστιν, ἐδέοντο τοῦ βασιλέως ὁμόφρονα σφίσι Καί-
σαρα προχειρίσασθαι. ὁ δὲ τότε μὲν οἷς τε εἶπε καὶ οἷς ἐποίησε 7
τὴν στάσιν κατηύνασε. μεταξὺ δὲ παραρρυέντος καιροῦ, ἐπι- 8
βουλεύοντας αὐτῷ γνοὺς τοὺς περὶ τὸν Ἄσπαρα, κἀκεῖνον καὶ
τὸν Ἀρδαβούριον ἔκτεινεν. Ἰσοκάσιον δὲ τὸν κοιαίστωρα λόγιον 9
D III 252 *ἄνδρα, διαβληθέντα ἐπ' ἄλλοις τέ τισι καὶ ἐπὶ ἑλληνισμῷ, τῆς*
ἀξίας γυμνώσας τῷ ἐπάρχῳ παρέδωκεν εἰς ἐξέτασιν· εἰσαγο- 10
μένῳ δ' εἰς τὸ δικαστήριον ἐν σχήματι κατακρίτου ἔφη αὐτῷ
ὁ ἔπαρχος "ὁρᾷς, Ἰσοκάσιε, ἐν οἵᾳ εἶ καταστάσει"; ὁ δὲ "ὁρῶ"
εἶπε "καὶ οὐ ξενίζομαι ὅτι ἄνθρωπος ὢν ἀνθρωπίναις περι- P II 50 A
πέπτωκα συμφοραῖς· σὺ δὲ δίκασον ἐπ' ἐμοί, ὡς ἐδίκαζες σὺν
ἐμοί." τούτων ἀκούσας ὁ δῆμος τὸν μὲν βασιλέα εὐφήμησε, 11
τὸν δ' Ἰσοκάσιον ἐξαρπάσαντες εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀπήγαγον·
βαπτισθέντα δὲ τοῦτον μαθὼν ὁ κρατῶν ἥσθη.

Οὗτος ὁ βασιλεὺς εἶχε γυναῖκα κεκλημένην Βηρῖναν, ἐξ 12

7 *περὶ τοῦ κοιαίστωρος* (*κοιαιστορος* E) *Ἰσοκασίου* (*ἰσικασίου* C) CE
12 *σημείωσαι* AE

3 *ὁμόφρονα* om. D   6 *γνοὺς* A, *γνοῦς* E, *φωράσας* Owp   *τὸν* om. E   7 *ἔκτεινεν* AR, *ἔκτεινε* Dwp*Di*, v. ad XIII 1, 5   *κοιαίστορα* Dwp   8 *διαβληθέντα* om. C   9 *δέδωκεν* E   11 *Ἰσοκάσιε*] *ὦ ἰσάκιε* E   *εἶ*] *ἡ* D   12 *εἶπεν* Dwp*Di* invitis AR, v. ad XIII 1, 5   14 *εὐφήμησαν* CE   15 *ἁρπάσαντες* D   17 *βηρίναν* ARwp*Di*, corr. *B-W*

Congressi igitur clerici et monachi et de populo urbano quicun- 6
que de fide recte sentiebant orabant regem, ut eiusdem sibi fidei
Caesarem designaret. At ille tum et verbis et factis seditionem 7
sedavit. Sed cum interea praeteriisset aliquid temporis, insidias 8
sibi parare Asparem certior factus et illum et Ardaburium ne-
cavit. Isocasium vero quaestorem, virum eruditum, cum de 9
aliis quibusdam rebus, tum de paganismo incusatum dignitate
erepta praefecto tradidit ad quaestionem; cui cum praefectus 10
introducto in iudicium habitu condemnati dixisset: "Videsne, Iso-
casi, qua sis in conditione?" ille "Video" inquit "neque mirum
mihi videtur, quod equidem, cum homo sim, in humanos incidi
casus; tu vero ita de me iudica, ut mecum iudicabas". Quibus 11
auditis populus regem celebravit sed Isocasium abreptum in
ecclesiam abduxerunt; quem cum imperator baptizatum esse
cognovisset, gaudio affectus est.

Hic rex habuit uxorem, cui nomen erat Verinae; ex ea 12

13 ἧς ἐγένοντο αὐτῷ θυγατέρες δύο, Ἀριάδνη καὶ Λεοντία· ὧν
τὴν μὲν τῷ Ζήνωνι κατηγγύησε, τὴν δὲ Λεοντίαν συνέζευξε τῷ
πατρικίῳ Μαρκιανῷ, υἱῷ Ἀνθεμίου τοῦ βασιλεύσαντος ἐν τῇ
Ῥώμῃ.
14 Ἐπὶ τούτου τοῦ βασιλέως γέγονεν ἐν τῇ νέᾳ Ῥώμῃ φρικω-
δέστατος ἐμπρησμός, ὃς ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης, ἀπὸ τοῦ
B ἀρκτῴου δηλαδὴ μέρους ἕως τοῦ μεσημβρινοῦ, τὴν πόλιν διέ-
ζωσεν, εἰς μῆκος δὲ διεξῆλθεν ἀπὸ τοῦ Βοοσπορίου μέχρι τοῦ
ναοῦ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτου, πρὸς δὲ νότον ἀπὸ
τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Θωμᾶ μέχρι τοῦ ναοῦ τῶν
15 μεγάλων μαρτύρων Σεργίου καὶ Βάκχου· ἐν δὲ τῷ μέσῳ τῆς
πόλεως ἀπὸ τῶν Λαύσου ἕως τοῦ Ταύρου τὰ ἐν μέσῳ πάντα
16 κατέκαυσεν. ὅτε λέγεται καὶ ὁ Ἄσπαρ διαθέειν τὰς ἀγυιὰς
ἀγγεῖον ὕδατος πλῆρες ἐπὶ τῶν ὤμων φέρων καὶ τὸν δῆμον
παρακαλῶν ὁμοίως ποιεῖν, ἵνα τὸ πῦρ κατασβέσωσι, καὶ διδοὺς
17 ἑκάστῳ ὑπὲρ μισθοῦ νόμισμα ἀργυροῦν. διήρκεσε δὲ τὸ πῦρ
ἐκεῖνο τὴν πόλιν νεμόμενον ἐφ' ἡμερῶν τετρακτύν, καὶ κατέ-

5 περὶ τοῦ γενομένου ἐμπρησμοῦ ἐπὶ τῆς βασιλείας (τοῦ βασιλέως E) Λέοντος CE

3 βασιλεύοντος C 5 τοῦ βασιλέως om. Owp νέα ῥώμη A, ῥώμη E, πόλει B, κωνσταντινουπόλει Rwp 8 βοοσπορίου AC, βοσπορίου B, βοὸς σπορίου D, βοσπόρου EDwwp 9 τοῦ ante ἁγίου om. w*p invitis AR καλιβίτου D 10 τοῦ ναοῦ ante τοῦ om. D 11 ante μεγάλων add. ἁγίων CE 13 κατέκαυσε DwpDi invitis AR, v. ad XIII 1, 5 ἀγυιὰς RwpDi, ἀγυὰς ABC 14 πλῆρες ὕδατος Dwp φέρων ante ἐπὶ E 17 τετρακτήν D

13 duae ei natae sunt filiae, Ariadne et Leontia, quarum illam Ze-
noni despondit, Leontiam autem coniunxit Marciano patricio,
filio Anthemii regis Romani.
14 Sub hoc rege factum est Romae novae horrendum incen-
dium, quod a mari ad mare i. e. a septentrionali parte usque
ad meridianam urbem succinxit; hoc in longitudinem a regione
Bosporana usque ad aedem S. Ioannis Calybitae, in meridiem ab
aede S. apostoli Thomae usque ad templum magnorum marty-
15 rum Sergii et Bacchi pervagatum est, in media autem urbe a
Lauso usque ad Taurum ea quae in medio erant omnia com-
16 bussit. Quo tempore dicitur Aspar vas aquae plenum humeris
ferens vias percurrisse et populum monuisse, ut suum exemplum
secuti ignem exstinguerent, et dedisse singulis pro mercede nu-
17 mum argenteum. Ille ignis urbem per dies quattuor depastus
est et praeter cetera combussit domum illam maximam sitam in
Senatu, qui dicitur, quo et senatores et delecti conveniebant de-

καυσε πρὸς τοῖς ἄλλοις τόν τε ἐν τῷ Σενάτῳ καλουμένῳ μέ- C
γιστον οἶκον, εἰς ὃν ἥ τε γερουσία καὶ οἱ λογάδες συνερχόμενοι
D III 253 *ἐβουλεύοντο, καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεύων, ὅτε στολὴν ὑπατικὴν ἀνε-*
λάμβανεν, ἔργον περιφανὲς καὶ ὑπέρλαμπρον, καὶ τὸ καλού- 18
μενον Νυμφαῖον, οἶκον ἕτερον ἀντικρὺ κείμενον τοῦ προρρη-
θέντος οἴκου, εἰς τὸ τοὺς γάμους γίνεσθαι ἐν αὐτῷ χρηματίζοντα
τῶν μὴ κεκτημένων οἴκους χωροῦντας πλῆθος ἐν ἑαυτοῖς· καὶ 19
ἕτερον οἶκον ἐν τῷ Ταύρῳ βασιλικὸν πολυτελῆ τε καὶ μέγιστον· W III 42
καὶ ἐπὶ τούτοις ναοὺς περιφανεστάτους καὶ ἰδιωτικὰς οἰκίας
τῶν λαμπροτέρων πολλάς.

Τούτου κρατοῦντος λέγεται καὶ σεισμὸν γενέσθαι σφοδρό- 20
τατον ἐν Ἀντιοχείᾳ, ὡς μικροῦ τὴν πόλιν ἐκείνην πᾶσαν κατα- D
πεσεῖν. ὑσθῆναι δὲ καὶ σποδὸν ἐν τῇ Βυζαντίδι πολλήν, ὥστε 21
καὶ εἰς παλαιστὴν αὐτὴν ὑψωθῆναι. ἐκ τούτου δὲ δεδειλιακότα 22
τὸν βασιλέα τῆς πόλεως ἐξελθεῖν καὶ διατρίβειν ἐπὶ πολὺ κατὰ
τὸν ἅγιον Μάμαντα.

Οὗτος βασιλεύσας στρατοπεδάρχην προεχειρίσατο Ῥουστί- 23
κιον, ἄνδρα γενναῖόν τε καὶ στρατηγικώτατον· θανόντος δ' ἐκεί-

11 *περὶ τοῦ γενομένου ἐν Ἀντιοχείᾳ σεισμοῦ* CE 17 *ὅτι ὁ Βασιλίσκος στρατοπεδάρχης προβληθεὶς καὶ προσβαλὼν τοῖς τοῦ Γιζερίχου ἡττήθη* C

1 *σενάτῳ* Dwp*Di*, *σεννάτω* A(R) *καλλουμένω* | C, *καλούμενον* Dw, *καλουμένῳ* ARp 3 *βασιλεύς* Rwp 5 *ἕτερον* — 6 *γίνεσθαι* om. E 8 *βασιλικὸν* om. O, add. Dw 10 *τῶν λαμπροτέρων*] *περιφανεστάτων* E, v. ad XIII 3, 6 11. 12 *καὶ σεισμὸν σφοδρ. ἐν ἀντ. γενέσθαι λέγεται* D cod. Vindob. 68 (v. *B-W Byz. Zeitschr.* a. 1892 p. 208 s.) wp 12 *καταπεσεῖν ἅπασαν* E 13 *πολὺν* D 14 *δὲ* om. Dwp 18 *στρατιωτικώτατον* D

liberatum et ipse rex consularem vestem sumpturus — opus
illustre et splendidissimum — et aliam domum contrariam domui, 18
de qua ante diximus, Nymphaeum, nomine ex eo indito, quod
nuptiae ibi celebrabantur eorum, qui propriis aedibus multitu-
dinem capientibus carebant, et aliam domum in Tauro sitam 19
regiam pretiosam et permagnam et insuper templa illustrissima
et privatas domos illustrium hominum multas.

Hoc imperante dicitur etiam Antiochia terrae motu facto 20
vehementissimo paene tota concidisse, et tantus cineris imber 21
defluxisse in agrum Byzantium, ut etiam in palmae altitudinem
cinis emineret. Qua re perterritus rex fertur urbe relicta multum 22
per temporis apud S. Mamantem habitasse.

Hic rex praefectum legionum designavit Rusticium, vi- 23
rum fortem et rei militaris peritissimum; cuius mortui in locum

νου τὸν τῆς βασιλίσσης Βηρίνης ὁμαίμονα Βασιλίσκον ἀνθείλετο.
24 ὃς σὺν στόλῳ πολλῷ κατὰ Γιζερίχου στρατεύσας ἐν Ἀφρικῇ
ἡττήθη λίαν αἰσχρῶς καὶ τὸ πλεῖον τοῦ στόλου ἀπέβαλεν, ὡς
μέν τινες ἱστοροῦσιν, ἐκ κακοβουλίας καὶ τοῦ μὴ στρατηγικῶς
25 διαθεῖναι τὸν πόλεμον, ὡς δ' ἕτεροι, ἐκ προδοσίας· χρήματα
γὰρ αὐτὸν λαβεῖν πλεῖστά φασι παρὰ Γιζερίχου, καὶ τοῦ πο-
P II 51 A λέμου συρραγέντος στρέψαι τὴν στρατηγίδα τριήρη, καὶ πρύμναν
26 κρουσάμενον εἰς φυγὴν τραπέσθαι, κἀντεῦθεν θάρσος μὲν ἐνει-
κέναι τοῖς ἐναντίοις, τῶν δ' οἰκείων καταβαλεῖν τὰ φρονήματα,
καὶ τὸν μὲν ἐπανελθεῖν δυσκλεῶς μετ' ὀλίγων, τοὺς δὲ λοιποὺς
ἐν τῇ ναυμαχίᾳ πεσεῖν.
27 Τούτῳ τῷ βασιλεῖ ἔγγονος ἐξ Ἀριάδνης τῆς θυγατρὸς
ἐγεννήθη καὶ Ζήνωνος, ὃν Λέοντα ὀνομάσας ἐκεῖνος βασιλικῷ D III 254
28 ταινιοῖ διαδήματι ἐπὶ πάνυ νηπίᾳ τῇ ἡλικίᾳ. τὸν γὰρ Ζήνωνα
τῇ βασιλείᾳ μὴ προσήκοντα ἔκρινεν, ὅτι μήτε τὴν γνώμην εἶχε
βασιλικὴν μήτε μὴν εἶδος ἄξιον τυραννίδος, ἀλλὰ καὶ τὴν ὄψιν
29 ἦν εἰδεχθέστατος καὶ τὴν ψυχὴν εἶχε τῆς ὄψεως χείρονα. διὰ
τοῦτό τινες ἱστοροῦσιν ἀναιρεθῆναι τὸν Ἄσπαρα καὶ τὸν Ἀρδα-

12 ὅτι τὸν (om. C) ἔγγονον αὐτοῦ ὁ Λέων ἔστεψε διαδήματι εἰς (διαδ. εἰς om. E) βασιλέα CE

1 ante Βηρ. add. τῆς CDEwp 3 ἀπέβαλε DwpDi invitis AR, v. ad XIII 1, 5 4 post μὴ add. εὖ καὶ BEwp, εὖ R, καὶ Dw 5 ἕτεροι AE, ἄλλοι Owp 6 λαβεῖν πλεῖστα φασὶ (φασὶν E) παρὰ γιζερίχου AE, πλεῖστα παρὰ γιζερίχου φασὶ λαβεῖν Dwp, λαβεῖν πλεῖστα παρὰ γιζερίχου φασί R 7 στρατηγίδα AE, ναυαρχίδα Owp 7 ηρη καὶ πρύμναν — 8 κἀντεῦθεν om. E 8 κρουσάμενος C 10 ὑπανελθεῖν E ὀλίγων RwpDi, ὀλίγον A 14 νηπίᾳ πάνυ Owp 15 μὴ προσήκ. τῇ βασ. Owp 18 τούτου D, corr. Dw

24 Basiliscum, fratrem reginae Verinae, suffecit. Qui cum classe
magna adversus Gizericum profectus in Africa turpissime victus
est et maiorem partem classis amisit, ut nonnulli dicunt, ex te-
25 meritate atque inscitia rei bellicae, ut alii, per proditionem. Pe-
cunia enim accepta ab Gizerico maxima dicunt eum proelio
commisso praetoriam triremem vertisse et retro inhibentem fu-
26 gisse, itaque animis incensis hostium suorum comminutis cum
paucis domum turpiter redisse, ceteris navali pugna interfectis.
27 Nepotem huic regi ex Ariadne filia et Zenone genitum Leo-
nem appellat et regio ornat diademate, quamvis prima esset
28 infantia. Nam Zenonem regno non idoneum iudicabat, quod
neque animo erat regio neque etiam specie digna imperio sed
29 ore taeterrimo et animo deteriore, quam ore. Quocirca nonnulli
narrant sublatos esse Asparem et Ardaburium ab imperatore

βούριον παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος Λέοντος, θέλοντος τὸν θυγα- B
τριδὴν αὐτοῦ τὸν μικρὸν Λέοντα βασιλεύειν, φοβουμένου δ' ἐκεί- 30
νους ὡς μέγα δεδυνημένους, μήποτε τῆς νηπιότητος ἐκείνου
καταφρονήσαντες τὴν ἀρχὴν σφετερίσωνται.
Ἐπὶ τούτου τοῦ βασιλέως καὶ ἡ τιμία τῆς ὑπεραγίας θεο- 31
τόκου ἐσθὴς εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐκομίσθη ἐκ Παλαιστίνης,
καὶ ἀπετέθη ἐν τῷ παρ' αὐτοῦ δομηθέντι ναῷ ἐν Βλαχέρναις
ἐν ἀργυρέᾳ σορῷ· δι' ἣν καὶ ὁ ναὸς Ἁγία σορὸς κατωνόμασται.
Τοῦ πατριάρχου δὲ θανόντος Ἀνατολίου, ὃς ἐπ' ἔτη τῆς 32
ἐκκλησίας προέστη ὀκτώ, Γεννάδιος χειροτονεῖται. τούτου δὲ 33
ἐνιαυτοῖς τὴν ἐκκλησίαν ἰθύναντος δέκα ἐπὶ τρισί, καὶ τὴν ζωὴν
ἐκμετρήσαντος, ἀντεισήχθη Ἀκάκιος. C
Καὶ ὁ βασιλεὺς δὲ Λέων νοσήσας ἐξέλιπεν, ὀκτωκαίδεκα 34
βασιλεύσας ἐνιαυτούς, τὸν μικρὸν Λέοντα διάδοχον τῆς βασι-
λείας καταλιπών. κεκόσμητο δὲ καὶ ἄλλαις μὲν ἀρεταῖς, ἐπέ- 35
λαμπε δ' ἐκείνῳ μάλιστα τὸ φιλοίκτιστον, εἰωθότι λέγειν ὅτι
"ὥσπερ ὁ ἥλιος οἷς ἐπιλάμπει, τῆς θέρμης αὐτοῦ μεταδίδωσιν,
οὕτω δεῖ καὶ τὸν βασιλέα, οἷς ἂν ἐπιβλέψῃ, οἴκτου αὐτοὺς
ἀξιοῦν".

5 *περὶ τῆς τιμίας ἐσθῆτος* (*ζωνῆς* E) *τῆς θεοτόκου* (*τ. θεοτ.* om. A) ACE 9 *περὶ πατριαρχῶν* CE 13 *τελευτὴ Λέοντος τοῦ μεγάλου* ACE 17 *σημείωσαι* E

1 *θέλοντος* om. C *θυγατριδοῦν* DwpDi, *θυγατριδὴν* AR, *θυγατριδῆν* E, v. XVI 4, 30 3 *δυναμένους* E 6 *κωνσταντινούπολιν* AE, *τὴν νέαν ῥώμην* Owp, v. G. M. p. 512, 20, Nicephor. Callist. H. E. XV 24 8 *κατονομάζεται* E 9. 10 *προέστη τ. ἐκκλ.* Owp 10 *δὲ* initio versus om. E 11 *ἰθύναντος τὴν ἐκκλησίαν* Dwp 13 *δὲ* om. D 17 *οἷς* om. C *θερμῆς* w*p invitis AR 18 *δεῖ* RwpDi, *δὴ* A *ἐπιλάμψῃ* C

Leone, cum Leonem minorem, filium filiae suae, regem esse
vellet et timeret, ne illi, qua erant potestate, illius infantia con- 30
tempta regnum arriperent.
Sub hoc rege pretiosa Deiparae sanctissimae vestis Cpolim 31
ex Palaestina lata et in aedem a rege ipso aedificatam in Bla-
chernis in argenteum loculum illata est, e quo et aedes S. loculus
appellata est.
Anatolio patriarcha defuncto, qui per annos octo ecclesiae 32
praefuerat, Gennadius creatur. Qui cum per annos ecclesiam 33
rexisset tredecim et vitam finivisset, eius loco introductus est
Acacius.
Atque rex Leo e morbo decessit, cum octodecim regnasset 34
annos, Leone minore herede regni relicto, ornatus cum aliis vir- 35

2 Καταλειφθεὶς οὖν ὁ μικρὸς Λέων νηπιάζων ἔτι, ἐφ' ἕνα
ἐνιαυτὸν ἐπεβίω τῇ βασιλείᾳ, καὶ νήπιος ἐπαπῆλθε τῷ πάππῳ
τὸν ἑαυτοῦ πατέρα τὸν Ζήνωνα βασιλέα καταλιπών, αὐτὸς ταῖς
D ἑαυτοῦ χερσὶ τῇ ἐκείνου κεφαλῇ περιθεὶς τὸ διάδημα. D III 255
2 Ἦν δὲ ὁ Ζήνων ἐξ ἔθνους αἰσχίστου τοῦ τῶν Ἰσαύρων,
αἴσχιστος καὶ αὐτὸς καὶ τὴν μορφὴν καὶ τὴν ψυχὴν γεγονώς,
W III 43 καὶ οὐχ ὡς βασιλεὺς τὴν ἀρχὴν ἀνύων, ἀλλ' ὡς ἄντικρυς τύ-
3 ραννος. ἦν δὲ τούτῳ καὶ ἀδελφὸς Κόνων καλούμενος καὶ τὸν
ἀδελφὸν εἰς κακίαν ὑπερβαλλόμενος, αἵμασι χαίρων καὶ σφα-
4 γαῖς ἀνθρώπων ἡδόμενος. κατὰ τούτου τοῦ Ζήνωνος ἐν Θρᾴκῃ
διατρίβων ὁ τῆς βασιλίσσης Βηρίνης ὁμαίμων ὁ δηλωθεὶς Βα-
σιλίσκος ἀνταίρει χεῖρα, τῆς Βηρίνης συναιρομένης αὐτῷ κἀκ
5 τῆς συγκλήτου τινῶν. δειλὸς δὲ ὢν ὁ Ζήνων καὶ ἄνανδρος
φεύγει αὐτίκα σὺν Ἀριάδνῃ τῇ γυναικὶ ἐν Ἰσαυρίᾳ πρὸς τοὺς
ὁμογενεῖς.
P II 52 A 6 Καὶ ὁ Βασιλίσκος ἐν τῷ Κάμπῳ ἀναγορεύεται βασιλεὺς
καὶ τὴν οἰκείαν γαμετὴν Ζηνωνίδα Αὐγούσταν ἔστεψε καὶ Μάρ-
7 κον τὸν υἱὸν προεχειρίσατο Καίσαρα. ἦν δὲ καὶ οὗτος τούς
τε τρόπους οὐδὲν βελτίων τοῦ Ζήνωνος καὶ περὶ τὸ σέβας οὐκ

1 *βασιλεία Λέοντος τοῦ μικροῦ* ACD, *Λέων ὁ μικρός* E 5 *βασιλεία Ζήνωνος* ACDE 16 *βασιλεία Βασιλίσκου* ACDE

4 *αὐτοῦ* DEwp 5 *τοῦ* om. E 12 *κἀκ*] *καὶ* E 16 *καὶ ὁ βασιλίσκος* AE, *ὁ βασιλίσκος δ' ἐλθὼν* Owp 19 *τε* om. E

tutibus tum summa clementia. Consueverat enim dicere "Ita ut sol, quibus lucet, calorem impertit, ita etiam ab rege, quoscunque aspexerit, ii clementia sunt habendi digni".

2. Relictus igitur MINOR LEO adhuc infans unum annum vixit in regno et infans consecutus est avum patre suo Zenone relicto rege, cuius capiti ipse suis manibus diadema imposuerat.
2 Fuit autem ZENO ortus e populo foedissimo Isaurico, foedissimus et ipse tum forma tum animo, ita ut non ut rex teneret
3 regnum sed plane ut tyrannus. Fratrem habebat Cononem, qui fratre flagitiosior caedibus gaudebat hominumque trucidationibus
4 delectabatur. Huic Zenoni Basiliscus, reginae Verinae frater, de quo ante diximus, in Thracia bellum intulit, adiuvantibus
5 Verina et nonnullis senatoribus. Zeno autem, ut erat ignavus et effeminatus, cum Ariadna uxore in Isauriam ad populares statim confugit.
6 BASILISCVS in Campo salutatus rex et uxorem suam Zenonidem insignibus Augustae ornavit et Marcum filium appellavit
7 Caesarem. Fuit hic quoque et moribus nihilo melioribus Zenone

ὀρθῶς διακείμενος. τῆς γὰρ Εὐτυχοῦς καὶ Διοσκόρου μετεῖχε 8
καὶ οὗτος αἱρέσεως, παρὰ τῆς γαμετῆς εἰς ταύτην προβιβα-
σθείς, καὶ σφόδρα τὰς τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησίας ἐκάκωσε, καὶ
τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον τυραννικῷ γράμματι ἄκυρον εἶναι
τεθέσπικε. καὶ τὸν πατριάρχην τῆς νέας Ῥώμης Ἀκάκιον τοῦτο 9
ψηφίσασθαι συνοδικῶς ἐβιάζετο. ἀλλὰ τὸ ὀρθόδοξον πλῆθος 10
τῆς πόλεως συνελθὸν εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὸν Βασιλίσκον
ἐκακηγόρησε καὶ τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον ἁγίαν ἐκάλεσε. διὰ 11
ταῦτα τοίνυν ὁ Βασιλίσκος παρὰ τοῦ δήμου καὶ τῆς γερουσίας B
μεμίσητο.

Ἔπεμψε δὲ κατὰ Ζήνωνος μετὰ δυνάμεως Ἴλλον καὶ Τρο- 12
κοῦνδον· οἳ ἐπελθόντες ἐπολιόρκουν αὐτόν. ὅτι δὲ πολλὰ αὐτοῖς 13
III 256 ὁ Βασιλίσκος ἐπαγγειλάμενος οὐκ ἐπιτελεῖς τὰς ὑποσχέσεις πε-
ποίητο, καὶ ἡ σύγκλητος δὲ βαρυνομένη τὸν Βασιλίσκον διὰ
τὴν κακίαν αὐτοῦ ἔγραψε τοῖς εἰρημένοις ἀνδράσι τὰ παρ'
ἐκείνου δρώμενα, προσέθεντο τῷ Ζήνωνι, καὶ ἀντὶ πολεμίων
φίλοι αὐτῷ γεγόνασι καὶ συνέριθοι· καὶ λαβόντες αὐτὸν ἐπαν-

11 ὅτι οἱ παρὰ Βασιλίσκου πεμφθέντες κατὰ τοῦ Ζήνωνος αὐτῷ προσετέθησαν C

4 χαλκηδόνι ARw, καλχηδόνι B, Χαλχηδόνι p*, v. XIV 2, 10. 3, 8. 18. 5, 7 5 τεθέσπικε] κατεθέσπισε E 7 συνελθὼν E 8 χαλκηδόνι ARwp (v. vs. 4) 9 post παρά add. τε Owp 11 ἔπεμψε δὲ κατὰ ζήνωνος | μετὰ δυνάμεως A, ὁ δὲ κατὰ ζήνωνος ἐξαπέστειλε μετὰ ἀξιομάχου δυνάμεως E, ὁ δὲ κατὰ ζήνωνος ἔπεμψε σὺν δυνάμεσιν Owp καὶ τροκοῦνδον AR ("ita mss.": *Duc*) wp, ἀτροκοῦνδον D, v. Theoph. I p. 120, 30 ss. 12 ἀπελθόντες Rwp 13 ante οὐκ add. καὶ D 14 βαρυνομένη *** τὸν C 15 εἰρημένοις om. C

neque rectam religionem sequebatur. Nam ad sectam Eutychis 8
et Dioscori ab uxore impulsus et orthodoxorum ecclesias maxi-
mis malis affecit et concilium Chalcedonium edicto tyrannico irri-
tum esse iussit et patriarcham novae Romae Acacium hoc con- 9
cilii decreto constituere cogebat. Sed orthodoxorum multitudo 10
urbana congressa in ecclesiam et Basilisco maledixit et Chalce-
donium concilium nominavit sanctum. Quamobrem Basiliscus 11
populo et senatui odio erat.

Contra Zenonem misit cum exercitu Illum et Trocundum; 12
quem aggressi cum obsiderent nec Basiliscus, quae multa eis 13
pollicitus erat, praestaret et senatus Basilisco ob nequitiam in-
festus eius facinora ad viros illos scripsisset, ad Zenonem se ad-
iunxerunt et ex hostibus facti amici et socii una cum eo redi-

14 ᾔεσαν. ὁ δὲ Βασιλίσκος Ἁρμάτιον τὸν οἰκεῖον ἀνεψιὸν μετὰ
15 τῶν Θρᾳκικῶν ταγμάτων στέλλει κατὰ τοῦ Ζήνωνος· καὶ ὃς
συναντήσας αὐτῷ περὶ Νίκαιαν καὶ χρήμασιν ὑποφθαρείς, πρὸς
C δὲ τοῖς καὶ ὑποσχέσει τοῦ Καίσαρα στεφθῆναι τὸν υἱὸν αὐτοῦ
16 Βασιλίσκον, τῷ Ζήνωνι προσχωρεῖ. κἀντεῦθεν ἐλθὼν εἰς τὴν
Κωνσταντινούπολιν ὁ Ζήνων ἐδέχθη ὑπό τε τῆς συγκλήτου
17 καὶ τοῦ λαοῦ. καὶ ὁ Βασιλίσκος τῇ ἐκκλησίᾳ προσπέφευγε
μετὰ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν παίδων, ὅθεν ἐξῆλθε πληροφορίαν
18 λαβὼν ὡς οὐ στερηθήσεται τῆς ζωῆς. καὶ ἀπήχθησαν εἴς τι
φρούριον, ἔνθα λέγεται εἰς πύργον κατακλεισθῆναι σὺν τοῖς
19 φιλτάτοις καὶ διαφθαρῆναι λιμῷ. ἕτεροι δὲ ἀναιρεθῆναι αὐτοὺς
20 ἐν τῷ ἀπάγεσθαι λέγουσιν. ὁ Ζήνων δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ πεν-
21 θερὰν τὴν βασιλίδα Βηρῖναν ἐξώρισεν. ὁ γοῦν Βασιλίσκος εἴτε
ὡς εἴρηται εἴτ' ἄλλως ἐπὶ δύο τυραννήσας ἐνιαυτοὺς διώλετο.
D 22 Οὗ κρατοῦντος ἐμπρησμὸς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐγένετο
μέγιστος, ἐκ τῶν Χαλκοπρατίων ἀρξάμενος καὶ πάντα τὰ προσ-
εχῆ τούτοις νεμηθεὶς καὶ ἀποτεφρώσας, τάς τε τῶν δημοσίων

2 *ὅτι ἐπανῆλθεν ὁ* (om. E) *Ζήνων εἰς τὰ βασίλεια καὶ ὁ Βασίλισκος ἑάλω καὶ διεφθάρη* CE   15 *περὶ τοῦ* (om. E) *ἐμπρησμοῦ γενομένου ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ Βασιλίσκου, ὑφ' οὗ καὶ ἡ* (*ἡ* om. C, *ὅμαρος Wo, ὅμηρος Duc*) *ἐν τῇ βασιλικῇ βιβλιοθήκῃ ἐφθάρη* (*διεφθάρη Wo*) CE

2 *ταγμάτων*] *ἁρμάτων* B   3 *παρα* (s. acc.) E   4 *καὶ* om. Dwp   6 *κωνσταντίνου* Rwp   7. 8 *προσπέφευγεν* post *παίδων* Owp   8 post *γυναικὸς* add. *αὐτοῦ* E   10 *πῦργον* ARwp, *πύργον* C*Di*, v. ad XIII 3, 19   12 *καὶ* om. Dwp   13 *βηρίναν* ARwp*Di*, corr. *B-W*, v. ad p. 123, 17   13. 14 *ἐπὶ δύο τυραννήσας ἐνιαυτοὺς εἴτε ὡς εἴρηται εἴτε πως ἄλλως διώλετο* Owp   15 *γέγονε* DEwp   16 *χαλκοπρατίων* AR, *χαλκοπρατείων* Dwp*Di*, v. XIII 18, 19. XV 3, 13. XVI 27, 4. Cedr. I p. 616, 4   16. 17 *τούτοις προσεχῆ* Owp

14 erunt. Sed Basiliscus Harmatium suum consobrinum cum Thraciis
15 legionibus contra Zenonem mittit; qui cum ei ad Nicaeam occur-
risset, pecunia corruptus atque insuper etiam promissione ad-
ductus filii eius Basilisci Caesaris designandi ad Zenonem transiit.
16 Inde Cpolim profectus Zeno receptus est et a senatu et a po-
17 pulo. Basiliscus autem, qui in ecclesiam cum uxore et liberis
18 confugerat, incolumitate promissa exiit et in castellum quod-
dam abductus est, ubi dicitur in turrim inclusus cum carissimis
19 fame periisse. Alii vero in abducendo eos occisos esse dicunt.
20 Zeno autem reginam quoque Verinam, socrum suam, expulit.
21 Basiliscus igitur, cum tyrannidem tenuisset per duos annos, sive
ita ut dictum est, sive aliter periit.
22 Eo dominante incendium Cpoli factum est maximum, quod

πλατειῶν στοὰς καὶ τὰς αὐταῖς ἐπικειμένας οἰκοδομάς, ἀλλὰ
μὴν καὶ αὐτὴν τὴν κεκλημένην Βασιλικήν, καθ' ἣν καὶ βιβλιο-
θήκη ἐτύγχανε δώδεκα μυριάδας βιβλίων ἀποκειμένων ἐν αὐτῇ
ἔχουσα· ἐν οἷς ἀναγράφεται εἶναι καὶ δράκοντος ἔντερον, μή- 23
κους ὂν ποδῶν ἑκατὸν εἴκοσιν, ἔχον ἐγγεγραμμένα χρυσοῖς
D III 257 γράμμασι τὰ τοῦ Ὁμήρου ποιήματα, τήν τε Ἰλιάδα καὶ τὴν
Ὀδύσσειαν, οὗ καὶ ὁ Μάλχος τὰ περὶ τούτων τῶν βασιλέων W III 44
συγγραφόμενος μέμνηται. διέφθειρε δὲ τὸ πῦρ ἐκεῖνο καὶ τὴν 24
ἐν τοῖς Λαύσου τῆς πόλεως ἀγλαΐαν καὶ τὰ ἐκεῖ ἐνιδρυμένα
ἀγάλματα τῆς τε Σαμίας Ἥρας καὶ τῆς Λινδίας Ἀθηνᾶς καὶ P II 53 A
τῆς Κνιδίας Ἀφροδίτης, τὰ κατὰ τέχνην περιβόητα ἀφιδρύματα,
καὶ μέχρι τοῦ Φόρου ἐπέδραμε.

Ζήνων δὲ αὖθις τῆς ἐξουσίας δραξάμενος τὸν μὲν τοῦ 25
Ἁρματίου υἱὸν προεχειρίσατο Καίσαρα, πληρῶν τὴν ὑπόσχεσιν,
αὐτὸν δὲ τὸν Ἁρμάτιον στρατηλάτην· καὶ μετ' ὀλίγον τὸν μὲν 26
Ἁρμάτιον ἔκτεινε, λέγων ὅτι "ὥσπερ εἰς τὸν Βασιλίσκον οὐκ
ἐφύλαξε πίστιν, οὐδ' εἰς ἐμὲ πάντως φυλάξει αὐτήν". τὸν δὲ 27
υἱὸν ἐκείνου τὸν Καίσαρα πεποίηκε κληρικόν. ἀνεῖλε δὲ καὶ 28
τὸν Ἴλλον τὸν μάγιστρον, τυραννίδι ἐπιχειρήσαντα, ὅτι ἔγνω

13 *ὅτι πολλοὺς ὁ Ζήνων ἐφόνευσε (ἀπέκτεινε* E) *βασιλεύσας τὸ δεύτερον* CE

2 *καὶ* alterum om. D 3 *ἐν ἀποκειμένων αὐτῇ* E 7 *βασιλειῶν* D, corr. Dw 13 ante *αὖθις* add. *καὶ* B 14 *ἁρματίου* RwD*i*, *ἀρματίου* A, v. vs. sequ. et XIV 2, 14. 15 *ἀρμάτιον* ARwpD*i*, v. Ephraem. vs. 1016, Manass. vs. 2981 16 *ἀρμάτιον* (sic) A 19 *τὸν νεῖλον* D *ἐπιχειρίσαντα* D

in Foro aerario exortum omnia huic loco vicina combussit et in cinerem redegit cum publicarum platearum porticus et domos adiacentes tum etiam ipsam Basilicam, quae dicta est, cui inerat bibliotheca centum viginti milium librorum; inter eos autem 23
fertur fuisse draconis intestinum in longitudinem pedum centum viginti, cui aureis litteris erant inscripta Homeri carmina et Ilias et Odyssea, cuius rei Malchus quoque, qui his de regibus historiam composuit, mentionem fecit. Absumpsit autem ignis ille et 24
urbis amoenitatem in Lauso et statuas illic positas Samiae Iunonis, Lindiae Minervae, Cnidiae Veneris, simulacra de arte praedicata, et usque ad Forum progressus est.

Zeno recuperata potestate Harmatii filium, ut praestaret 25
promissum, appellavit Caesarem ipsumque Harmatium magistrum militum; paullo post Harmatium necavit, cum diceret: "Ut erga 26
Basiliscum non servavit fidem, ita ne erga me quidem eam prorsus servabit". Filium autem illius, quem Caesarem appellaverat, 27
fecit clericum. Sustulit cum Illum magistrum, qui regnum af- 28

ἐπιβουλευόμενος παρὰ τῆς βασιλίσσης Ἀριάδνης, εἰδότος καὶ
B 29 Ζήνωνος, ἀλλὰ μὴν καὶ Πελάγιον τὸν πατρίκιον, ἄνδρα λογιώ-
τατόν τε καὶ δικαιότατον, τῷ μὲν δοκεῖν, ἑλληνισμὸν αὐτῷ ἐγ-
30 καλῶν, τῇ δ' ἀληθείᾳ, τοὺς ἐλέγχους ἐκκλίνων αὐτοῦ· γνώμης
31 γὰρ ὢν ἐλευθέρας ἤλεγχε τὰς ἀνοσίους πράξεις αὐτοῦ. καὶ
ἄλλους δὲ πλείστους ἄνδρας τῶν περιφανῶν ὁ ἔχθιστος Ζήνων
ἀπώλεσε καὶ εἰς αἱρέσεις ἀπέκλινε καὶ ἀθεμίτους πράξεις καὶ
διεφθαρμένην ζωήν· καὶ οὕτω βιοὺς βιαίως ἀπερράγη τοῦ ζῆν.
32 ὁ δὲ τρόπος τῆς τούτου τελευτῆς ἀντιλέγεται· οἱ μὲν γὰρ γα-
στριζόμενον αὐτόν φασι καὶ μεθύοντα τῶν τε φρενῶν ἐξίστα-
33 σθαι καὶ καταπίπτοντα μηδὲν διαφέρειν νεκροῦ. μισούμενον
C δὲ καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς γαμετῆς αὐτοῦ Ἀριάδνης, οὕτως οἰνω-
θέντα ποτὲ ὡς ἤδη θανόντα λάρνακι τῶν βασιλικῶν ἐντεθῆναι
παρ' ἐκείνης, καὶ αὐτίκα τὸν ἐπιπωματίζοντα ταύτην μέγιστον D III 258
34 λίθον ἐπιτεθῆναι αὐτῇ· τὸν δὲ ἀνανήψαντα βοᾶν μὲν καὶ ὀλο-
φύρεσθαι ἔνδοθεν, μήτινος δ' ἐπιστρεφομένου, οἰκτρῶς ἐκεῖσε
35 θανεῖν. οἱ δὲ νοσήσαντά φασι καὶ περιωδυνίαις βαλλόμενον

8 *τελευτὴ Ζήνωνος* (*ζήνος* E) CE

2 *καὶ* om. B 6 *πλείστους τῶν περιφανῶν ἀνδρῶν* Owp 9 *αὐτοῦ* Rwp 11 *μήτι* BC 13 *ἐντεθῆναι* AE (v. Ephraem. vs. 1038), *ἐμβληθῆναι* Owp 14. 15 *ταύτη λίθον μέγιστον* E 15 *αὐτῷ* w*p invitis AR 16 post *ἐπιστρ.* add. *αὐτοῦ* BC, *αὐτῷ* D (sed *αὐτῷ* in codice ut falsum notatur a *Wo*) *ἐκεῖσε* AR, *ἐκεῖνον* D, *ἐκεῖνον ἐκεῖσε* w*p 17 *περιωδινίαις* BDwp

fectarat, quod sibi ab regina Ariadne, conscio et Zenone, insidias
29 parari noverat, tum etiam Pelagium patricium, virum eruditis-
simum et iustissimum, simulatione paganismi, cum re vera ti-
30 meret, ne ab illo vituperaretur; nam cum ille esset animo inge-
31 nuo, prava eius facinora reprehendebat. Plurimos praeterea
illustres viros Zeno ille odiosissimus interfecit et ad haereses de-
clinavit et ad facinora nefanda et ad vitam corruptissimam.
32 Atque cum ita vixisset, violenta morte periit. Qua vero ratione
ex vita excesserit, dissentiunt; nam alii eum dicunt cibo com-
pletum et ebrium mente alienata solere esse neque prolapsum
33 quidquam a mortuo differre. Cum autem odio esset et ipsi con-
iugi Ariadnae, eum ita vinolentum aliquando pro mortuo in mo-
numentum regium ab illa impositum esse statimque lapidem
maximum, qui esset pro operculo, esse superpositum a regina;
34 regem vero sobrium factum clamasse intusque vociferatum esse sed
35 cum nemo animadvertisset, misere illic periisse. Alii vero di-
cunt eum, cum in morbum incidisset et doloribus iactaretur acer-
bissimis, videntibus speciem mortui praebuisse atque ita impo-

σφοδροτάταις δόκησιν τοῖς ὁρῶσιν ὡς τέθνηκε παρασχεῖν καὶ οὕτως ἐντεθῆναι τῷ τάφῳ καὶ ἐν αὐτῷ τεθνάναι γοώμενον καὶ τοὺς οἰκείους ἀνακαλούμενον, τῆς Ἀριάδνης μήτινι συγχωρούσης ἀνοῖξαι τὸ μνῆμα ἢ ὅλως ἐπιστροφὴν ἐκείνου ποιήσασθαι.

Οὕτω δὲ θανόντος οἰκτρότατα Ζήνωνος, ἡ Ἀριάδνη τὸν 3 D
Δίκορον Ἀναστάσιον σελεντιάριον ὄντα, τῶν χαμαιζήλων δὲ
τοῦτο ἀξιωμάτων, εἰς τὴν βασιλείαν ἀνήγαγε, γνώμῃ καὶ τῆς
γερουσίας καὶ τοῦ στρατεύματος, Οὐρβικίου τοῦ ἐκτομίου, μέγα
τότε δυναμένου, σπουδάσαντος εἰς τὴν τούτου ἀνάρρησιν. Δί- 2
κορος δ' ἐκαλεῖτο ὁ Ἀναστάσιος, ὅτι ἀνομοίας ἀλλήλαις τὰς
κόρας εἶχε τῶν ὀφθαλμῶν· τῇ μὲν γὰρ ἦν τὸ χρῶμα μελάν-
τερον, ἡ δὲ λαιὰ πρὸς τὸ γλαυκότερον ἐχρωμάτιστο. μέλλοντα 3
δὲ στεφθῆναι αὐτὸν ἀπήτησεν ἔγγραφον ὁμολογίαν τῆς πίστεως
καὶ τοῦ μήτι παρακινῆσαι τῶν τῆς ἐκκλησίας δογμάτων ὁ πα-
τριάρχης Εὐφήμιος.

Μετὰ γὰρ Ἀκάκιον, κάκιστον τοῖς ὀρθοδοξοῦσι γενόμενον 4 P II 54 A
καὶ τὴν ἐκκλησίαν ἔτη κατεσχηκότα δέκα πρὸς τοῖς ἑπτὰ καὶ
θανόντα, Φραβίτας κεχειροτόνητο πατριάρχης, ὁμόδοξος Ἀκα-

6 *βασιλεία Ἀναστασίου τοῦ Δικόρου* ACDE   10 *ὅθεν δίκορος ἐκαλεῖτο ὁ Ἀναστάσιος* CE   17 *περὶ πατριαρχῶν* CE

2 *ταῖς τῷ* D, corr. *αὐτῷ* Dw   3 *συγχουρούσης* Dwp   4 *ἐπιστροφὴν ὅλως* B   7 *σελεντιάριον*] v. Fabroti glossarium Cedreni II p. 936   *χαμαιζήλων*] v. Rosium *Kaiser Anastasius I* Diss. inaug. Hal. Sax. 1882 p. 9 ann. 6   9. 10 *τότε μέγα* E   10 *ἐκείνου* Dwp   11 *ἀνομίας* D, corr. Dw   11. 12 *εἶχε τὰς κόρας* Rwp   14 *στεφθῆναι* — 15 *μήτι* om. E   15 *τῆς ἐκκλησίας* AE, *ἐκκλησιαστικῶν* Owp   17 *ὀρθοδόξοις* EDw   18 *ἔτη* (*τι* supra) D, corr. Dw *κατεσχηκότα* AEDwwp, *τετυραννηκότα* O   19 *ὁμοδόξως* E

situm in sepulcro ibi mortuum esse, eiulantem suosque vocantem, cum Ariadne nulli concederet aperire monumentum aut omnino curam illius adhibere.

3. Zenone ad hunc modum miserrime mortuo, Ariadne Dicorum Anastasivm silentiarium (humile est hoc munus) de sententia senatus et exercitus ad regnum evexit, cum Urbicius eunuchus, qui multum tum potuit, operam dedisset, ut is crearetur.
Dicorus autem nominabatur Anastasius, quod dissimilibus erat 2
oculorum pupillis, altera nigriore, altera ad colorem glauciorem
declinante. Sed antequam is diademate ornaretur, patriarcha 3
Euphemius ab eo petivit fidei confessionem conscriptam et ut polliceretur se nullum ecclesiae dogma esse aboliturum.

Nam post Acacium, qui pessimum contra orthodoxos se 4

5 *κίῳ καὶ Ζήνωνι. μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας πρὸς τῷ ἡμίσει καὶ*
οὗτος ἀπήλλαξε τὴν ζωήν, καὶ προέστη τῆς ἐκκλησίας Κων-
σταντινουπόλεως ὁ Εὐφήμιος, ὅσιος ἀνὴρ καὶ ὀρθοδοξότατος.
6 *ὃς τοῦ Μογγοῦ Πέτρου ὄνομα τὸν θρόνον τῆς μεγάλης Ἀντιο-*
χείας ἁρπάσαντος λῃστρικῶς τῶν διπτύχων ἀπήλειψεν ὡς αἱρε-
W III 45 7 *τικοῦ. ἀντενέγραψε δὲ τὴν Φήλικος κλῆσιν τοῦ πάπα Ῥώμης,* D III 259
ἀνδρὸς ὀρθοδόξου καὶ καθαψαμένου διὰ γραμμάτων τοῦ τε
Ζήνωνος καὶ τοῦ Ἀκακίου, ὅτι τῷ Μογγῷ ἐκοινώνουν Πέτρῳ,
τῆς Εὐτυχοῦς καὶ Διοσκόρου ὄντι αἱρέσεως, μάλιστα δὲ καὶ
B *καθαιρέσεως λίβελλον στείλαντος Ἀκακίῳ, διὸ καὶ τὸ ὄνομα*
8 *αὐτοῦ ὁ Ἀκάκιος ἐκ τῶν διπτύχων ἀπήλειψεν. οὗτος τοίνυν*
ὁ πατριάρχης Εὐφήμιος ἔγγραφον ἰδιόχειρον τοῦ Ἀναστασίου
δεξάμενος ὡς δέχεται τὰ τῆς ἐκκλησίας δόγματα καὶ τὰ παρὰ
τῆς ἐν Χαλκηδόνι συνόδου ὁρισθέντα φυλάξει πάντα, στέφει
9 *αὐτόν. ὁ δὲ αὐτίκα τὴν Ἀριάδνην μνηστεύεται καὶ γραφὴν*
ποιεῖται βασίλειον ἀφιεῖσαν τὰ μέχρι τότε τῷ δημοσίῳ παρά
10 *τινων ὀφειλόμενα. ἤδη δὲ τεσσαρακοστῆς παραρρυείσης ἡμέρας*

1 *τὸ ἡμίσει* E 2 *ἀπήλλαξε* AE (*dimisit vitam*, ut Zonaras XVIII 28, 20 dicit *ἀφίστασθαι τῶν γερῶν* pro sollemni formula (XVIII 24, 13) *μεθίστασθαι τῶν γερῶν*), *μετήλλαξε* OwpDi 3 *ὁ εὐφή-μιος* OwpDi, om. AE 4 ante *τοῦ* add. *τὸ* Rwp 5 *λῃστρικῶς* AO, *Wo* lat.: per latrocinium, *κακῶς* EDwwp 6 *ἀντενέγραψε* AOw, *ἀντενέγραψαι* E, *ἀντενέγραφε* p* *φίληκος* ARwp, *Φήλικος* *Di* 7 *καθαψαμένου* Rwp*Di*, *καθαψαμένοι* A 9 *μᾶλλον* EDw 10 *λίβελον* D, corr. Dw 12 *τοῦ* om. E 14 *Χαλχηδόνι* p* invitis ARw, *καλχηδόνι* B, v. ad XIV 2, 8 *πάντα* om. E

praebuerat et post pontificatum septendecim annorum mortuus
5 erat, Fravitas creatus erat patriarcha, vir eiusdem cum Acacio
et Zenone fidei, cui defuncto post tres menses et semestrium
6 successit Euphemius, sanctus vir et orthodoxissimus. Qui Petri
Mongi nomen, qui sedem magnae Antiochiae per latrocinium
7 arripuerat, ex diptychis delevit, tamquam haeretici. Pro eo autem
inscripsit Felicis nomen, papae Romani, viri orthodoxi, qui cum
litteris datis in Zenonem et Acacium erat invectus, quod una
cum Mongo Petro Eutychis et Dioscori secuti erant haeresim,
tum etiam ad Acacium libellum miserat ei dignitatem abrogantem,
qua de causa et illius nomen Acacius ex diptychis deleverat.
8 Hic igitur patriarcha Euphemius chirographo accepto, quo pro-
fessus est Anastasius se sequi ecclesiae dogmata et concilii Chal-
cedonii decreta servaturum esse omnia, eum ornat diademate.
9 Qui statim Ariadnen petit et litteras conficit regias, quibus ea
quae usque ad id temporis fisco a nonnullis debebantur remittit,
10 et die quadragesimo post Zenonis sepulturam lapso nuptias cele-

μετὰ τὴν ταφὴν Ζήνωνος, καὶ τοὺς γάμους ἐτέλεσε. δασμοῦ 11
δὲ τοὺς ὑπηκόους πιέζοντος τοῦ λεγομένου χρυσαργύρου, καὶ
τοῦτον ἐξέκοψεν. ἦν δὲ ὁ τοῦ χρυσαργύρου δασμὸς τοιοῦτος· 12 C
ἅπαντες καὶ προσαῖται καὶ πένητες καὶ πᾶσα πόρνη καὶ ξύμ-
παντες ἀπελεύθεροι ἐν ἀγροῖς τε καὶ πόλεσι διατρίβοντες εἰσ-
φέρειν ἠναγκάζοντο τῷ δημοσίῳ τέλος ἐτήσιον· καὶ ὑπὲρ ἵππων 13
καὶ ἡμιόνων καὶ βοῶν ὄνων τε καὶ κυνῶν ἐπράττετο φορολό-
γημα, ὑπὲρ ἀνθρώπων μὲν ἑκάστου νόμισμα ἀργυροῦν, τὸ δ'
αὐτὸ καὶ ὑπὲρ ἵππου, ἡμιόνου τε καὶ βοός, ὑπὲρ ὄνου δὲ καὶ
κυνὸς φόλεις ἕξ· καὶ ἦν διὰ ταῦτα συντριβὴ τῶν ἀνθρώπων
καὶ ὀδυρμὸς πανταχοῦ. ἀλλὰ ταύτην ἐκκόψας τὴν εἰσφορὰν 14
ὁ βασιλεὺς Ἀναστάσιος καὶ αὐτὰς τὰς περὶ ταύτης καταγραφὰς
ἐναντίον τοῦ δήμου κατέκαυσεν ἐν τῷ Ἱππικῷ· καὶ ἦν μὲν ἐν 15
D III 260 *τούτοις φιλότιμος καὶ τὴν τῶν πολιτικῶν πραγμάτων διοίκησιν* D
καλῶς μετερχόμενος. τὰς γὰρ πολιτικὰς ἀρχὰς ὠνίους παρε- 16
χομένας τὸ πρὶν ἐκεῖνος ἀμίσθους ἐδίδου. περὶ δὲ τὴν εἰς τὸ 17

1 *ὅτι χρεωκοπίαν* (*χρεοκ.* C) *ὁ Ἀναστάσιος ἔθετο καὶ τὸν τοῦ χρυσαργύρου δασμὸν ἐξέκοψεν* (*ἔκοψε* E) CE 16 *ὅτι τῆς τῶν Συγχυτικῶν αἱρέσεως ὁ Ἀναστάσιος γεγονὼς τὸν πατριάρχην* (*τοὺς πατριάρχας* E) *ἐξώρισε* (*ἐξώρισεν* E) CE

1 *ἐτέλεσε* Rwp*Di*, *ἐτέλεσεν* A, v. ad XIII 1, 5 2 *δὲ* om. initio versus C *ἐπιέζοντος* D, corr. D_w 3 *τοῦτο* O *ὁ δασμὸς τοῦ χρ.* B 5 *πόλεσιν ἐνδιατρίβοντες* E 6 *ἠνάγκαζον* D, corr. D_w 7 ante *ὄνων* add. *καὶ* E 8 *ἀνθρώπων μὲν ἑκάστου* A, *ἀνθρώπου μὲν ἑκάστου* E, *ἑκάστου μὲν ἀνθρώπου* Owp 9. 10 *καὶ κυνὸς φόλεις ἕξ* AE, *φόλεις* (*φόλλεις Di*) *ἕξ, ὁμοίως δὲ* (*δὲ* om. D) *καὶ ὑπὲρ κυνός* Owp*Di*; de forma *φόλεις* v. XV 4, 16 et Gelzerum *Leontios von Neapolis* Frib. et Lips. 1893 p. 76, 1 10 *διὰ ταῦτα* AE, *ἐντεῦθεν* R, *κἀντεῦθεν* Dwp 11 *συμφορὰν* E 12 *ὁ βασιλεὺς* om. DE *ἀπογραφὰς* Dwp*Di*, v. Cedr. I p. 627, 10 ss.

bravit. Sed quia vectigal, quod dicebatur *χρυσάργυρον*, subiectos 11
premebat, etiam hoc abolevit. Illud autem vectigal erat tale. 12
Omnes et mendici et egentes et omnis meretrix et quicunque
libertini in agris et urbibus degebant cogebantur fisco pendere
tributum annuum; exigebatur tributum de equis et mulis et bobus 13
et asinis atque canibus: de unoquoque homine numus argenteus,
idem de equo et mulo et bove: de asino et cane folles sex. Quo
tributo homines attriti lamentabantur ubique. Eo igitur abolito 14
rex Anastasius ipsas de hoc vectigale tabulas coram populo in
Hippico combussit. Neque vero solum his in rebus erat honestus, 15
sed etiam reipublicae negotia bene administrabat; nam reipubli- 16
cae magistratus antea venales ille nulla mercede dabat. Sed de 17
fide dei non recte sentiebat; nam cum declinasset ad haeresim

θεῖον δόξαν οὐκ ἀγαθὸς ἦν· ἀποκλίνας γὰρ εἰς τὴν τῶν Συγ-
χυτικῶν αἵρεσιν τῶν μίαν φύσιν δοξαζόντων ἐπὶ τοῦ σωτῆρος
μετὰ τὴν ἕνωσιν τῶν διττῶν φύσεων, πολλὰ τὰς τῶν ὀρθοδόξων
ἐκκλησίας ἐκάκωσε καὶ ἀδυσώπητος ἦν τοῖς τούτων προϊστα-
18 *μένοις. τόν τε γὰρ πατριάρχην Εὐφήμιον ἐξώρισε, μὴ πειθό-*
μενον ἀναθεματίσαι τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον, πρότερον μετὰ
P II 55 A *δόλου τὸ οἰκεῖον ἔγγραφον ἀφελόμενος, ἢ βίᾳ, ὡς ἕτεροι λέγουσι,*
καὶ τὸν μετ' ἐκεῖνον Μακεδόνιον, ἱερὸν ἄνδρα, μὴ καταδεξά-
19 *μενον συνθέσθαι αὐτῷ, εἰς Εὐχάϊτα ὑπερώρισε. μεθ' ὃν ἀντεισ-*
ήχθη Τιμόθεος ὁμόφρων τῷ βασιλεῖ.
20 *Λογγῖνος δὲ ὁ ἀδελφὸς Ζήνωνος, τυραννίδι ἐπιθέμενος,*
ἐχειρώθη παρὰ Ἀναστασίου, καὶ περιωρίσθη εἰς Ἀλεξάνδρειαν,
21 *ἔνθα καὶ πρεσβύτερος χειροτονηθεὶς ἔθανε. καὶ τοὺς Ἰσαύρους*
δὲ πολλοὺς ἐν τῇ βασιλίδι τῶν πόλεων διατρίβοντας ταύτης
22 *ἐξήλασεν· οὓς προσλαβόμενος ὁ μάγιστρος Λογγῖνος, οὐχ ὁ*
τοῦ Ζήνωνος ἀδελφός, ἀλλ' ἕτερος, καταστασιάζει καὶ πολλὰ
τῆς ἑῴας ἐληίσατο· κατεπολεμήθη δέ, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ δι-
εφθάρησαν βάρβαροι.
23 *Τότε λέγεται καὶ Θευδέριχος ὁ τῆς Ἀφρικῆς ἡγεμών, Ἀρει-*

11 *περὶ Λογγίνου τοῦ ἀδελφοῦ Ζήνωνος τυραννῆσαι ἐπιχειρήσαντος, καὶ περὶ τῶν Ἰσαύρων* C 13 *περὶ τῶν ἰσαύρων* E

1 *συγχιτικῶν* D, corr. Dw 2 *τῶν*] *τὸν* E post *σωτῆρος* add. *χριστοῦ* Owp, v. ad XIV 4, 3 4 *τούτω* D, corr. Dw 5 ante *ἐξώρισε* add. *ἐκάκωσε καὶ* Bwp 6 *καλχηδόνι* B, v. ad XIV 2, 8 12 *ὑπερωρίσθη* Dwp 17 *ληΐζεται* Owp 19 *ὁ ψευδερίχος* D, *καὶ θεοδέριχος* Dwwp, v. ad XIV 3, 24 *ἀφρικὴς* (sic) A; v. Sarrazinum de Theod. Lect. cet. (comment. philol. Ienens. vol. I) p. 222 ann. 5

Synchyticorum, qui unam naturam putabant servatoris post uni-
onem duarum naturarum, orthodoxorum ecclesias multis affecit
18 malis et inexorabilis erat in earum praefectos. Nam patriarcham
Euphemium expulit, quod noluit anathemizare Chalcedonium con-
cilium, surrepto prius sive per dolum, sive, ut alii dicunt, vi
chirographo suo, et Macedonium ei succedentem, sanctum virum,
19 quod se sequi nollet, Euchaita eiecit. Post eum Timotheus, vir
eiusdem cum rege fidei, illius loco introductus est.
20 Longinus, frater Zenonis, tyrannide affectata ab Anastasio
devictus et Alexandriam expulsus est, ubi presbyter creatus
21 mortuus est. Isauros quoque multos in regina urbium versantes
22 eiecit; quibus assumptis Longinus magister (non Zenonis frater,
sed alter) seditione facta ac magna Orientis parte vastata bello
victus est, barbaris qui cum eo erant interfectis.
23 Tum dicitur et Theudericus, Africae dux Arianus, diaconum

ανὸς ὤν, διάκονόν τινα ὀρθόδοξον αὐτῷ πάνυ ᾠκειωμένον καὶ B
διὰ θεραπείαν αὐτοῦ εἰς ἀρειανισμὸν μεταθέμενον ἀποκτεῖναι,
εἰπὼν ὡς "ἐπεὶ τῷ θεῷ οὐκ ἐτήρησας πίστιν, μᾶλλον οὐ τη-
ρήσεις ταύτην ἐμοί". Ἀναστασίου δὲ τοῦ τῆς πρεσβυτέρας 24
Ῥώμης πάπα θανόντος, καὶ τοῦ λαοῦ μερισθέντος, καὶ τῶν
μὲν Λαυρέντιόν τινα ψηφισαμένων, τῶν ὀρθοδόξων δὲ Σύμ-
D III 261 μαχον, κἀντεῦθεν πρὸς ἀλλήλους στασιαζόντων, ὁ εἰρημένος
Θευδέριχος, τῆς Ῥώμης τότε κρατῶν, ἀφίκετο πρὸς αὐτήν, καὶ 25
σύνοδον ἀθροίσας τὸν μὲν Σύμμαχον ἐπίσκοπον εἶναι τῆς Ῥώμης W III 46
ἐκύρωσεν, ἀπήλασε δὲ τὸν Λαυρέντιον.

Κατὰ τούτους τοὺς χρόνους ἱστορεῖται τὸ τῶν Βουλγάρων 26
ἔθνος τὸ Ἰλλυρικὸν καὶ τὴν Θρᾴκην καταδραμεῖν, μήπω πρὶν C
γινωσκόμενον. τῶν δὲ Ἀγαρηνῶν τὴν ἑῴαν ληϊζομένων, σπον- 27
δὰς πρὸς αὐτοὺς ἐποιήσατο Ἀναστάσιος. τοῦ μέντοι Θρᾳκὸς 28
Βιταλιανοῦ τυραννίδι ἐπικεχειρηκότος, Μυσούς τε καὶ Σκύθας
προσεταιρισαμένου, καὶ ἅμα τούτοις τὰ περὶ τὴν βασιλίδα ληϊ-
ζομένου τῶν πόλεων, ἀλλὰ μὴν καὶ στόλῳ κατ' αὐτῆς ἐπελ-
θόντος, ἀντικατέστη τούτῳ διὰ Μαριανοῦ τοῦ ὑπάρχου ὁ Ἀνα-

2 *σημείωσαι* AE 4 *περὶ τοῦ* (om. E) *πάπα τῆς Ῥώμης* CE 11 *περὶ τῶν Βουλγάρων* CE 14 *περὶ Βιταλιανοῦ τυραννήσαντος, καὶ ὅπως κατεπολεμήθη, καὶ περὶ Πρόκλου* C, *περὶ Πρόκλου* E

1 *αὐτοῦ* E 2 *αὐτὸν* D *μεταβαλλόμενον* C 8 *ψευδέριχος* D, *θεοδέριχος* Dwwp, v. ad XIV 3, 23 9 *τῆς ῥώμης εἶναι* Dwp*Di* 11 ante *τὸ* add. *καὶ* Dwp 15 *ἐπικεχωρηκότος* B 18 *Μαριανοῦ*] v. Rosium l. c. p. 66 s. *ἐπάρχου* Dwp, v. ad XIII 14, 15

quendam orthodoxum, hominem sibi familiarissimum, in suam
gratiam Arianismum amplexum necasse, cum diceret: "Quod deo
non servasti fidem, non magis mihi servabis". Anastasio autem 24
papa veteris Romae mortuo et populo dissidente et aliis Lau-
rentium quendam decernentibus, orthodoxis vero Symmachum,
indeque inter se facientibus seditionem, idem Theudericus, Romae
tum dux, in urbem venit et concilio convocato Symmachum ex- 25
pulso Laurentio episcopum esse Romae confirmavit.

His temporibus fertur gens Bulgarorum prius ignota in 26
Illyricum et Thraciam invasisse. Cum Agarenis Orientem vastanti- 27
bus foedus fecit Anastasius; sed cum Vitalianus Thrax tyrannidem 28
affectasset et cum Mysis Scythisque sibi adiunctis agros, qui erant
circa reginam urbium, vastaret atque etiam classe urbem esset
aggressus, Anastasius per Marianum praefectum restitit navali- 29
que pugna facta ex machina quadam a Proclo viro excellentis-
simo facta (is enim tum florebat philosophia et in scientia ma-
chinali, cum non modo Archimedis, illius artificis clarissimi, omnia

29 στάσιος, καὶ ναυμαχίας γενομένης ἔκ τινος μηχανῆς παρὰ
Πρόκλου τοῦ πάνυ γεγενημένης (τότε γὰρ ἤνθει ἐπὶ φιλοσοφίᾳ
καὶ ἐν τοῖς μηχανήμασι, τά τε τοῦ περιβοήτου ἐν τούτοις Ἀρ-
D χιμήδους ἅπαντα διελθὼν καὶ αὐτὸς ἐκείνοις προσεξευρών) τὸ
30 ναυτικὸν τῶν ἐναντίων κατεπολεμήθη. κάτοπτρα γὰρ ᾄδεται
χαλκεῦσαι πυρφόρα ὁ Πρόκλος, καὶ ταῦτα ἐκ τοῦ τείχους τῶν
πολεμίων νεῶν ἀπαιωρῆσαι κατέναντι, τούτοις δὲ τῶν τοῦ ἡλίου
ἀκτίνων προσβαλουσῶν πῦρ ἐκεῖθεν ἐκκεραυνοῦσθαι καταφλέγον
τὸν νηίτην τῶν ἐναντίων στρατόν, καὶ τὰς νῆας αὐτάς, ὃ πάλαι
τὸν Ἀρχιμήδην ἐπινοῆσαι ὁ Δίων ἱστόρησε, τῶν Ῥωμαίων τότε
πολιορκούντων Συράκουσαν.
31 Ἀναστάσιος δὲ σπουδαστὴς τῆς Εὐτυχοῦς αἱρέσεως ὤν,
ἐβουλήθη προσθεῖναι εἰς τὸ Τρισάγιον τὸ "ὁ σταυρωθεὶς δι'
32 ἡμᾶς". ἔστειλεν οὖν διὰ τοῦτο εἰς τὴν ἐκκλησίαν τὸν λογο- D III 262
θέτην τε καὶ τὸν ἔπαρχον· οἳ ἐν τῷ ἄμβωνι ὡς ἐπ' ὀκρί-
P II 56 A βαντος στάντες διαγγέλλειν ἤρξαντο τὸ πρόσταγμα τὸ βασιλικόν.
33 κινεῖται τοίνυν ὅσον τοῦ πλήθους ὀρθόδοξον, καὶ διασπάσαι
34 τοὺς ἄνδρας ὡρμήκεσαν. ἀλλ' οἱ μὲν μόλις τὴν δημοτικὴν
μανίαν ἐξέφυγον, τὸ δέ γε πλῆθος εἰς θυμὸν ἐκκαυθὲν κατὰ

12 ὅτι προσθήκην εἰς τὸ Τρισάγιον βουληθέντος ποιήσασθαι τοῦ Ἀναστασίου τὸ ὀρθόδοξον τοῦ λαοῦ ἐστασίασε (-σεν E), καὶ ὅσα ἐποίησεν CE

2 ante ἐπὶ add. καὶ Dwp 3 ἐν τούτοις περιβοήτου Owp ἀρχιμήδους Owp*Di*, ἀρχιμήδου | Λ(E) 5 ἐναντίων AR, πολεμίων DEwp 6 πυρφόρα Dwp Πρόκλος] v. Rosium l. c. p. 67 ann. 6 ταῦτα — 8 ἀκτίνων] ἐκ τοῦ τείχους ταῦτα ἀπαιωρῆσαι κατέναντι τῶν πολεμίων νεῶν (νηῶν B), τούτοις τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων Owp 10 ἀρχιμήδην AR, ἀρχιμήδη C, ἀρχιμίδην D, corr. Dw Δίων] v. Zonar. II p. 210, 6 19 γε om. B

pervestigasset sed et ipse praeterea nova invenisset) classis ad-
30 versariorum devicta est. Proclus enim fertur fabricatus esse
speculа ignifera et de muro adversus hostium naves demisisse;
e quibus solis radiis acceptis ignem fulgurasse et hostium exer-
citum navalem navesque ipsas absumpsisse — quod antiquitus
Archimedem excogitasse Romanis Syracusas obsidentibus Dio
narravit.
31 Anastasius, vir Eutychis haeresis studiosissimus, ad Ter-
sanctum illa "Qui cruci affixus est pro nobis" addere voluit.
32 Quamobrem in ecclesiam logothetam et praefectum misit; qui
cum e suggestu velut e scena recitare coepissent edictum regium,
33 quicunque de populo erant orthodoxi, concitati ad discerpendos
34 eos viros properabant. Sed illi quidem populi rabiem vix effu-

τῶν οἰκιῶν ἐπῆλθον τῶν εἰρημένων ἀνδρῶν. καὶ τὰς μὲν καθ- 35
ηρήκασι, τὰ δ' ἐν αὐταῖς διηρπάκασι καὶ πολλοὺς ἀνεῖλον,
καὶ εἰς τὸν βασιλέα ἐξύβριζον, τὸν δὲ Βιταλιανὸν ὡς βασιλέα
εὐφήμουν, καὶ πολλοὺς οἴκους ἐνέπρησαν καὶ πλείστους ἐφό-
νευσαν· καί τινα μοναχὸν πλησίον ὄντα τῆς παρὰ τοῦ Ἀναστα- 36
σίου κτισθείσης κινστέρνης τῆς Μωκισίας καλουμένης, καὶ διὰ
τιμῆς τῷ βασιλεῖ τούτῳ ἀγόμενον, κτείναντες, ἀλλὰ μὴν καί 37
τινα μονάζουσαν ἐγκεκλεισμένην ἐγγὺς τῆς πόρτης τῆς Ξηρο-
κέρκου ἀνελόντες, ὡς πίστιν καὶ εἰς αὐτὴν κεκτημένου τοῦ B
βασιλέως, καὶ συνδήσαντες ἄμφω τὰ σώματα ἔσυραν, εἶτα κατέ-
καυσαν.

Ἐν τοῖς χρόνοις τούτου τοῦ βασιλέως Ἀλαμούνδαρος ὁ 4
τῶν Ἀγαρηνῶν φύλαρχος κατηχηθεὶς παρὰ ὀρθοδόξων ἐπί-
στευσέ τε καὶ ἐβαπτίσατο. πρὸς ὃν ὁ Σευῆρος ἐπισκόπους 2
ἔστειλε δύο, σπεύδων εἰς τὴν ἰδίαν αἵρεσιν ἑλκύσαι αὐτόν. τῶν 3
γοῦν ἐπισκόπων διδασκόντων αὐτὸν εἰς μίαν φύσιν τὰς δύο
τοῦ Χριστοῦ συγχυθῆναι φύσεις, κἀντεῦθεν συναγομένου τοῦ

12 περὶ ἀλαμουν[δρ] σημείωσαι· ξέν | A, περὶ Ἀλαμουνδάρου (ἀλεξάνδρου E) καὶ ὅπως τοὺς τοῦ Σευήρου ἐπισκόπους διέπαιζεν (ὅπως τὸν σέβηρον ἐπίσκοπον διέταξαν E) CE

1 οἰκιῶν A, οἴκων Rwp ἐπῆλθε Dwp 1. 2 τὰς μὲν καθηρήκασι· τὰ δ' ἐν αὐταῖς A, τοὺς μὲν κατηρείπωσαν, τὰ δ' ἐν αὐτοῖς Rwp 3 ὕβριζον D 5 ὄντα AE, οἰκοῦντα Owp 8 ἐγκεκλεισμένην om. D, add. Dw ξηροκέρκου AR (v. G. M. p. 518, 2), ξυλοκέρκου Dwp*Di* 15 οἰκείαν Owp ἑλκύσαι AE (v. Ephraem. vs. 1076), μεθελκύσαι Owp

gerunt. Multitudo autem ad iram inflammata eorum domos ag- 35
gressi deleverunt et diripuerunt atque multis interfectis regi
maledicebant, Vitalianum autem tamquam regem celebrantes
multas domos combusserunt, plurimos occiderunt; ita monachum 36
quendam, qui erat prope cisternam ab Anastasio structam, quae
Mocisia dicitur, et a rege magni aestimabatur, interfecerunt.
Item et quandam monacham inclusam prope portam Xerocerci 37
sustulerunt, quod fidem ei quoque habebat rex: ambo corpora
autem colligata per urbem traxerunt et combusserunt.

4. Temporibus huius regis ad Alamundarum, Agarenorum
principem, qui institutus ab orthodoxis credidit et baptizatus est,
Severus episcopos misit duos, qui eum ad suam haeresim tra- 2
herent. Cui cum episcopi exposuissent in unam naturam illas 3
duas Christi commistas esse naturas, unde colligeretur passam
esse una cum carne domini etiam deitatem, ille refutaturus absurde dicentes et incredibilia docentes paravit quendam de suis,

συμπαθεῖν τῇ σαρκὶ τοῦ κυρίου καὶ τὴν θεότητα, ἐκεῖνος ἐλέγ-
C *ξαι θέλων ἄτοπα λέγοντας καὶ διδάσκοντας ἄπιστα, παρεσκεύασέ*
τινα τῶν οἰκείων παρόντων τῶν ἀνιέρων ἐπισκόπων ἐκείνων
4 *πρὸς οὓς τι αὐτῷ ἀπαγγεῖλαι. τοῦ δὲ ποιήσαντος τὸ ἐπιταχθὲν*
5 *ὁ Ἀλαμούνδαρος ἐσκυθρώπασε καὶ λυπεῖσθαι ὑπεκρίθη. ἐρο-* D III 263
μένων δὲ τῶν ἐπισκόπων ὅτου χάριν συγκέχυται καὶ τί ἂν εἴη
τὸ ἀγγελθέν, ἐκεῖνος ἔφη ἀγγελθῆναι αὐτῷ τὸν ἀρχάγγελον θα-
6 *νεῖν Μιχαήλ. τῶν δὲ ψευδῆ τὴν ἀγγελίαν διατεινομένων τυγ-*
χάνειν, ἀδύνατον γὰρ εἶναι θανεῖν τὸν ἀρχάγγελον, ὑπολαβὼν
ὁ φύλαρχος εἶπεν "εἰ οὖν ἄγγελος οὐ θνήσκει, πῶς καθ' ὑμᾶς
W III 47 *ἡ θεότης ἔπαθέ τε καὶ ἔθανε τῇ σαρκὶ συγκραθεῖσα καὶ εἰς*
D 7 *μίαν φύσιν ἀποτελεσθεῖσα;" τούτοις οἱ ἐπίσκοποι ἐκεῖνον μὲν*
ἐθαύμασαν τῆς συνέσεως· αὐτοὶ δὲ ἀπογνόντες ὡς οὐκ ἄν ποτε
μετενεγκεῖν αὐτὸν δυνηθεῖεν εἰς τὴν δόξαν αὐτῶν, ὑπεχώρησαν.
8 *Τῶν δὲ Βουλγάρων αὖθις τὸ Ἰλλυρικὸν καταδραμόντων*
ἀντετάξαντο τούτοις τινὲς τῶν Ῥωμαίων ταξιαρχῶν μετὰ τῶν
9 *ὑπ' αὐτοὺς ταγμάτων. ἐκείνων δὲ ἐπῳδαῖς χρησαμένων καὶ*
γοητείαις, ἡττήθησαν αἰσχρῶς οἱ Ῥωμαῖοι καὶ πλὴν ὀλίγων

15 *περὶ τῶν* (om. E) *Βουλγάρων, καὶ ὅπως ἥττησαν τοὺς Ῥωμαίους* CE

1 post *κυρίου* add. *χριστοῦ* Dwp, v. XIV 3, 17 2 post *θέλων* add. *αὐτοὺς* RwpDi *ἄτοπα λέγοντας καὶ διδ. ἄπιστα*] De chiasmo v. ad XIII 2, 6 3 *ἐκείνων ἐπισκόπων* E 5 *λυπεῖσθαι ὑπεκρίθη* AE, *ὑπεκρίνετο* (*ὑπεκρίνατο* D) *τὸν λυπούμενον* Owp 7 *ἔφη ἐκεῖνος* Owp 10 *φίλαρχος* AD, corr. D_w *γοῦν* E 11 post *συγκραθεῖσα* add. *καὶ συγχυθεῖσα* Rwp 12 *ἐκεῖνον*] *οἱ* E 13 *δὲ* ARw, *δ'* B^s(?)p*Di* 15 *βαρβάρων* E 16 *ταξιαρχῶν* ARwp; *ταξιάρχων Di*, v. ad XIII 10, 11 17 *ταγμάτων*] *τα|ξιαρχῶν* C

qui praesentibus episcopis illis profanis in aurem aliquid sibi
4 nuntiaret. Qui cum iussum fecisset, Alamundarus tristitia et
5 maestitia simulata respondit episcopis quaerentibus, cur esset
confusus et quid esset nuntiatum, se certiorem esse factum de
6 morte Michaelis archangeli. Quibus, cum falsum esse nuntium
perseverarent, quod fieri non posset, ut moreretur archangelus,
sermone excepto princeps "Si igitur" inquit "angelus non moritur, qua ratione vos affirmatis deitatem et passam esse et mortuam cum carne commistam et in unam naturam redactam?"
7 His verbis episcopi, illius admirati sagacitatem, spe eius unquam
traducendi in suam opinionem abiecta recesserunt.
8 Bulgaris, cum iterum in Illyricum invasissent, nonnulli tri-
9 buni Romani se cum legionibus suis opposuerunt, sed Romani,
cum hostes cantibus magicis usi essent et praestigiis, tam tur-

ἅπαντες διεφθάρησαν. ὧν τὴν φθορὰν κομήτης ἀστὴρ προε- 10
μήνυσε καὶ κόρακες πορευομένων αὐτῶν ὑπεριπτάμενοί τε καὶ
προηγούμενοι καὶ οἱ σαλπιγκταὶ ἀντὶ ἐνυαλίου ἠχῆς περιπαθές
τι καὶ θρηνῶδες ἠχήσαντες.

Τοῦ δ' ἄνωθεν ῥηθέντος Τιμοθέου πολλὰ τοῖς ὀρθοδόξοις 11 P II 57 A
ἐνδειξαμένου κακὰ καὶ τελευτήσαντος, Ἰωάννης ὁ Καππαδόκης
τῆς ἐκκλησίας ἐνεχειρίσθη τὴν προστασίαν, ἔτη δύο ταύτης
προστάς. τέθνηκε δὲ καὶ ἡ βασιλὶς Ἀριάδνη.

Λέγεται δὲ ἐν τοῖς χρόνοις τῆς βασιλείας Ἀναστασίου ἄγαλμα 12
τῆς Τύχης τῆς πόλεως ἐν εἴδει γυναικὸς ἐκ χαλκοῦ πεποιη-
μένον, θάτερον τῶν ποδῶν ἐντὸς νηὸς ἐχούσης πρὸ αὐτῆς
ἑστώσης καὶ ὁμοίας ὕλης ἐξειργασμένης, ἵστασθαί που τῆς
πόλεως. τούτου δῆτα τοῦ τῆς νηὸς εἰκονίσματος ἢ τῷ χρόνῳ 13
μογήσαντος ἢ ἐξ ἐπιβουλῆς μέρη τινὰ θραυσθέντα ἀφῄρηντο.
D III 264 οὐκέτι οὖν φορτηγοὶ νῆες προσώρμουν εἰς τὸ Βυζάντιον, ἀλλὰ 14
πλησίον ἰοῦσαι βίαις πνευμάτων ἀνείργοντο, καὶ εἰ μὴ νῆες
μακραὶ καὶ πολλοῖς ἐρέταις κινούμεναι τοὺς φόρτους ἐκείνων B

5 περὶ πατριαρχῶν CE 9 περὶ τοῦ τῆς Τύχης τῆς πόλεως ἀγάλματος CE

2 αὐτῶν om. E 3 σαλπικταὶ E 4 θρηνῷδες DE 5 δὲ Dwp 6 τελευτήσαντος AE, τὴν ζωὴν καταλύσαντος Owp 7. 8 ἐνεχειρίσθη τὴν προστασίαν, ἔτη δύο ταύτης προστάς omissis τῆς ἐκκλησίας A, τῆς ἐκκλησίας προέστη ἔτη δύο E, τῆς ἐκκλησίας ἐνεχειρίσθη τὴν προστασίαν, ἔτη δύο ταύτης προστάς Owp*Di* 9 λέγεται δὲ AE, ἱστόρηταί γε μὴν Owp τῆς βασιλείας Ἀναστασίου] ἀναστασίου τοῦ βασιλέως E 13 δὴ E 14 μέλη C, v. XIV 4, 18 θραυσθέντος E, *Wo* lat.: "cuius navis . . . per insidias *contusae*". 15 γοῦν DEwp*Di*

piter victi sunt, ut praeter paucos omnes perirent. Eorum autem 10
cladem cometes stella praenuntiavit et corvi, qui et supra et
ante illos proficiscentes volabant, et tubicines, qui pro classico
nescio quem maestum et lugubrem sonum ediderunt.

Timotheo, de quo supra diximus, post multas clades ortho- 11
doxis illatas mortuo, Ioanni Cappadoci tradita est ecclesiae guber-
natio, quam per biennium tenuit. Defuncta est et regina Ariadne.

Dicitur temporibus regni Anastasii simulacrum aeneum For- 12
tunae urbanae specie muliebri, quod alterum pedem intra navem
ante se stantem et ex eadem materia factam haberet, loco quo-
dam urbis stetisse. Huius autem navis simulacri vel vetustate 13
vel insidiis labefactati partes quaedam fractae et ablatae sunt.
Inde naves onerariae non iam Byzantium appellebant, sed prope 14
accedentes vi ventorum repellebantur ac nisi naves longae multis-
que remigibus actae sarcinas earum in urbem vexissent, urbani

εἰς τὴν πόλιν ἐκόμιζον, τάχα ἂν λιμῷ οἱ ἐν αὐτῇ κατηνάλωνται.
15 τοῦτο ἐπὶ καιρὸν κρατῆσαν τοῖς τῶν κοινῶν φροντισταῖς διὰ
16 φροντίδος ἐγένετο. ὑπετοπάσθη τοίνυν παρά του τὸ αἴτιον,
καὶ προσήγγελτο τοῖς οἷς ἡ τῶν τῆς πόλεως ἀνεῖτο φροντίς·
17 καὶ τὰ θραύσματα τῆς νηὸς ἐκείνης ζητηθέντα εὑρέθησαν καὶ
ταύτῃ ἀποκατέστησάν τε καὶ συνηρμόσθησαν, καὶ ὁ πλοῦς ἦν
τοῖς πλοίοις ἀκώλυτος καὶ μεστὴ τούτων εἰσπλεόντων ἡ θά-
18 λασσα. ἵνα δὲ γνοῖεν εἰ τοῦτο τοῦ τῶν πλοίων εἴσπλου κώ-
λυμα ἦν, ἀφῄρηντο αὖθις τὰ μέρη τῆς νηὸς ἐκείνης· καὶ ὅσαι
C τῶν νεῶν ἔτι ἦσαν εἰσπλέουσαι, πνεύματος αὖθις βίᾳ γεγόνασιν
19 ὀπισθόρμητοι. ἐντεῦθεν ἐβεβαιώθησαν ἐκ τοῦ θραυσθῆναι τὴν
χαλκῆν νῆα ἐκείνην τὴν κωλύμην γίνεσθαι τοῦ εἰς τὴν πόλιν
εἴσπλου τῶν πλοίων τῶν φορτηγῶν, καὶ τὴν ναῦν ἐκείνην ἐπι-
μελείας ἀξιώσαντες ἀνεκαίνισαν.
20 Πρὸ μικροῦ δὲ τῆς τελευτῆς αὐτοῦ Ἀναστάσιος, ἐπιβουλῆς
αὐτῷ μηνυθείσης, συνέσχε πολλούς, σὺν οἷς καὶ Ἰουστῖνον καὶ
21 Ἰουστινιανόν, καὶ ἦν γνώμης ἀπολέσαι αὐτούς· ἐκωλύθη δὲ

15 περὶ τῶν (om. A) ὀνειράτων ὧν εἶδεν ὁ Ἀναστάσιος ACE

1 τάχ' BCE*Di* κατηνάλωντο Rwp*Di*, v. Zonar. I p. 464, 12. II p. 79, 17. XIV 7, 3 3 ἐγίνετο E τοίνυν] τοι D 4 ἡ τῶν τῆς πόλεως AB^sCp*Di*, ἡ τῆς πόλεως E, οἱ τῶν πόλεων D, οἱ τῶν τῆς πόλεως w 5 ante νηὸς add. χαλκῆς Owp ante ζητηθέντα add. ἐπιμελῶς Owp 6 αὐτῇ Rwp προσηρμόσθησαν Rwp 7 πλείοις C 8 γνοῖεν A, γνοῖεν ἀκριβῶς Rwp τοῦτο] τοῦ D post τοῦτο add. ὡς ἀληθῶς Owp 9 ἐκεῖνα BCE 10 νηῶν Dwp ἔτι ἦσαν AE, ἔτυχον τότε Owp 12 χαλκῆν om. D 15 ante ἀναστάσιος add. ὁ βασιλεὺς Rwp 17 post ἰουστινιανὸν add. τοὺς μετὰ ταῦτα αὐταρχήσαντας Owp, v. Cedr. I p. 635, 8 ss.

15 fortasse fame absumpti essent. Quae res cum per tempus ma-
16 neret, reipublicae curatoribus curae fuit. Suspicione igitur causae
17 orta et nuntiata magistratibus, navigatio, cum fragmenta navis
illius quaesita et inventa et statuae reddita atque adiuncta essent,
erat navibus expedita ita, ut mare repletum esset navigiis urbem
18 appellentibus. Ut autem cognoscerent, num hoc impedimentum
esset navium appellendarum, ablatis iterum navis illius partibus,
quaecunque naves erant appulsurae, venti iterum vi reiiciebantur.
19 Quamobrem cum planum esset fracta nave illa aenea naves one-
rarias esse prohibitas in urbem invehi, navem illam studio ad-
hibito renovaverunt.
20 Paullo ante obitum Anastasius delatis insidiis multos com-
prehendit atque inter alios Iustinum et Iustinianum; quos post-
21 quam cogitavit occidere, somnio impeditus est, cum vir quidam

κατ' ὄναρ φοβεροῦ τινος ἀνδρὸς δόξαντος παραστῆναι αὐτῷ
καὶ εἰπεῖν "Ἰουστίνῳ καὶ Ἰουστινιανῷ μηδὲν ἐργάσῃ κακόν·
μέλλει γὰρ ἕκαστος αὐτῶν ὑπουργῆσαι τῷ θεῷ ἐν καιροῖς ἰδίοις"·
ὅθεν ἀφῆκεν αὐτοῖς τὸ τῆς καθοσιώσεως ἔγκλημα. καὶ αὖθις 22 D
δὲ ὄναρ ἰδεῖν λέγεται ὁ βασιλεὺς Ἀναστάσιος ἄνδρα τινὰ φο-
βερὸν τόμον κατέχοντα καὶ λέγοντα πρὸς αὐτόν "ἰδού, διὰ τὴν
D III 265 κακοπιστίαν σου ἀπαλείφω τῆς ζωῆς σου ἔτη τεσσαρεσκαίδεκα."
ἔχων δὲ κεχρησμοδοτημένον ὁ Ἀναστάσιος ὅτι ἐκ κεραυνοῦ 23
θανεῖται, τὸ λεγόμενον Θολωτὸν ἐδομήσατο καὶ ἐν αὐτῷ διῆγεν,
ἀλλ' οὐδέν τι τούτου ἀπώνατο. βροντῶν γάρ ποτε καταρρηγνυ- 24
μένων φρικωδεστάτων καὶ ἀστραπῶν ἐκτριβομένων ἐκεῖθεν
πολλῶν, ἐκεῖνος δειμαίνων εἰς δίαιταν ἐκ διαίτης μετέβαινε καὶ
ἐκ θαλάμου εἰς θάλαμον ὑπεδύετο. καὶ οὕτως ἐν ἑνὶ τῶν 25 W III 48
βασιλικῶν κοιτώνων εὑρέθη κείμενος τεθνεώς, ζήσας μὲν ἔτη
ὀγδοήκοντα καὶ ὀκτώ, βασιλεύσας δ' ἐξ αὐτῶν κ' καὶ ζ' ἐπὶ
μησὶ τρισίν.

Ἐν τοῖς χρόνοις τούτοις γέγονε σεισμὸς φοβερώτατος, καὶ 26 P II 58 A

8 *τελευτὴ τοῦ βασιλέως Ἀναστασίου* CE

1 *κατ' ὄναρ* om. C 5 *βασιλεὺς* om. E *ἀναστάσιος* AE, *ἐκεῖνος* Owp 7 *τεσσαρεσκαίδεκα* ARwp, Cedr. I p. 636, 1, *δεκατέσσαρα* C, v. ad p. 97, 8 8 *κεχρησμοδοτημένον* A, *κεχρησμωδοτημένον* Dwp, *καὶ χρησμοδοτημένον* R, *κεχρησμοδοτημένον* corr. ex *καὶ χρησμοδοτημένον* B 10 *τούτῶν* (sic) E *ποτε* Rwp*Di*, *ποι* A *ἐκρηγνυμένων* BCwp, *ἐκκρηγνυμένων* D 11 *φρικωφεστάτων* (sic) A 12 *ἐκ διαίτης εἰς δίαιταν* Dwp, v. ad p. 8, 4. 5 15 *εἴκοσι καὶ ἑπτὰ* Rwp*Di* 16 *τρισὶν* ADEwp (v. Theod. Lect. II 37), *τισὶν* R 17 *τούτου* Owp

horribilis astare ei visus esset ac dicere: "Iustino et Iustiniano
ne quid mali feceris; nam uterque deo suo tempore inserviet".
Illis igitur crimine laesae maiestatis absolutis iterum somnio vi- 22
disse dicitur rex Anastasius virum quendam horribilem tomum
manu tenentem sibique dicentem: "Ecce, ob malam tuam fidem
deleo vitae tuae annos quattuordecim". Et quia Anastasio ora- 23
culum erat datum, ut fulmine moreretur, Tholotum, quod dicitur,
aedificavit in eoque degebat — sed frustra. Nam cum aliquando 24
caeli esset fragor horrendus et fulmina multa illinc eliderentur,
ille metu perterritus, cum in diaetam ex diaeta transiisset et ex
thalamo in thalamum se abdidisset, in quodam regio cubiculo 25
inventus est mortuus. Vixit annos duodenonaginta; regnavit
viginti septem cum mensibus tribus.

His temporibus fuit terrae motus tam horrendus, ut et By- 26
zantii locis diversis aedificia corruerent et Antiochia magna paene
tota collaberetur civibus ruina obrutis.

ἐν μὲν τῷ Βυζαντίῳ ἐν διαφόροις τόποις συμπτώματα συμβεβήκασιν· ἡ μεγάλη δὲ Ἀντιόχεια σχεδὸν ἅπασα κατεπτώθη, καὶ οἱ ταύτης οἰκήτορες τοῖς συμπτώμασι κατεχώσθησαν.

27 *Οὗτος ὁ Ἀναστάσιος ἔκτισε τὸ Μακρὸν τεῖχος οὕτω λεγόμενον καὶ ἀπὸ τῆς μεγάλης θαλάσσης διῆκον ἄχρι τῆς Σηλυβρίας διὰ τὰς ἐφόδους τῶν τε Μυσῶν ἤγουν Βουλγάρων καὶ*
28 *τῶν Σκυθῶν. ἔστησε δὲ καὶ στήλην οἰκείαν ἐν τῷ τοῦ Ταύρου κίονι ἐκ χαλκοῦ, τῆς πρῴην ἐν αὐτῷ ἱσταμένης πεσούσης, ἣ τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου ἐτύγχανε.*

5 *Καὶ ὁ μὲν ὧδε βασιλεύσας ὧδε κατέλυσε τὴν ζωήν· ἀνερρήθη δὲ βασιλεὺς Ἰουστῖνος ὁ Θρᾷξ, γονέων μὲν ἐκφὺς ἀσή-*
B *μων καὶ ἀφανῶν, καὶ αὐτὸς τὸ πρότερον αὐτουργῶν ἢ βουκόλος τυγχάνων καὶ συφορβός, εἶτα εἰς τύχην μεταταξάμενος στρατιωτικὴν καὶ φθάσας μέχρι ταγματαρχίας καὶ κόμης γενό-*
2 *μενος. μετὰ δέ γε τὴν τελευτὴν Ἀναστασίου, βουλῆς προτεθείσης περὶ προχειρίσεως βασιλέως ὁ εὐνοῦχος Ἀμάντιος, ὃς καὶ πραιπόσιτος ἦν καὶ μέγα δεδύνητο, θέλων Θεοκριτιανὸν*

4 *ὅτι ὁ Ἀναστάσιος ἔκτισε τὸ Μακρὸν τεῖχος* CE 10 *βασιλεία τοῦ Θρᾳκὸς Ἰουστίνου* CD, *Ἰουστῖνος ὁ Θρᾷξ* (*θράξ* E) E, *ὅπως ὁ Ἰουστῖνος εἰς τὴν βασιλείαν ἀνήχθη* C

3 *τοῖς συμπτώμασι*] *σὺν τοῖς πώμασιν* E 4 *τεῖχος οὕτω λεγόμενον* AE, *λεγόμενον τεῖχος* Owp 5 *καὶ* om. Owp *διῆγον* E *ἄχρι*] *μέχρι* B 6 *τε* om. Owp *ἤγουν* AE, *ἢ* Owp 11 *θρὰξ* ARw, corr. *Di*, v. Herodian. I p. 397, 20. II p. 316, 31 Lentz 12 *καὶ* ante *αὐτὸς* om. Dwp 14 *φθάσας μέχρι ταγματαρχίας* AE, *μέχρι ταγματαρχίας ἐφθακὼς* Owp *κώμης* Dwp 15 *προτεθείσης* AE, *γενομένης* Owp 17 *δεδύνητο* AR, *ἠδύνατο* Dwp *Θεοκριτιανόν*] Theocritum nominant Malal. p. 410, 8 (*Hermes* VI p. 375), Chron. pasch. p. 611, 19, Euagr. H. E. IV 2, Theoph. I p. 165, 24, Nicephor. Callist. H. E. XVII 1

27 Hic Anastasius longum Murum, qui dicebatur, a magno mari pertinentem usque ad Selybriam condidit propter incursiones
28 Mysorum sive Bulgarorum et Scytharum. Posuit idem suam statuam aeneam in Tauri columna, postquam concidit, quae ante ibi erecta fuerat, statua magni Theodosii.

5. Et hic quidem vita sic acta, sic defunctus est; creatus autem est rex IVSTINVS THRAX, parentibus ortus ignotis et ignobilibus, qui et ipse colonus erat aut bubulcus et subulcus, tum animo ad rem militarem adiecto tribunus et comes est factus.
2 Cum autem post obitum Anastasii deliberatio fieret de rege creando, Amantius eunuchus idemque praepositus, vir potentissimus, cupiens Theocritianum quendam, amicum suum, regem eligi pecuniam Iustino dedit dispertiendam militibus, ut

D III 266 τινα οἰκεῖον ὄντα αὐτῷ βασιλεῦσαι, χρήματα τῷ Ἰουστίνῳ παρ-
έσχε διανεμεῖν τοῖς στρατιώταις, ἵν' ἐκεῖνον ἕλωνται βασιλέα.
ὁ δὲ τὰ χρήματα διανείμας ἑαυτῷ τὴν βασιλείαν προεμνηστεύ- 3
σατο καὶ παρὰ τῶν στρατιωτῶν καὶ τοῦ δήμου εἰς τὴν τῆς
αὐταρχίας ἀνήχθη περιωπήν. Ἀμάντιος δὲ ἐν δεινῷ πεποίητο 4
τοῦ Ἰουστίνου τὸ σόφισμα καὶ αὐτῷ ἐπεβούλευε σὺν ἑτέροις C
τῶν ἐπιφανεστέρων, ὃν γνωσθέντα ὁ Ἰουστῖνος ἀνεῖλε σὺν Ἀν-
δρέᾳ τῷ κουβικουλαρίῳ καὶ τῷ Θεοκριτιανῷ. οὗτος ὁ Ἀμάν- 5
τιος, ὅτε ὁ Ἀναστάσιος καθ' ὕπνους ἐθεάσατο τὸν ἄνδρα τὸν
τόμον φέροντα καὶ ἀπαλείψαντά τινας τῶν τῆς ζωῆς αὐτοῦ
χρόνων, ὄναρ εἶδεν ὅτι ἐνώπιον τοῦ βασιλέως ἱσταμένῳ αὐτῷ
χοῖρος ἐπῆλθε μέγας καὶ εἰς γῆν κατήραξεν αὐτὸν καὶ ἀν-
άλωσεν. οὗτος τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Θωμᾶ ἐδομή- 6
σατο· διὸ καὶ τὴν κλῆσιν ἐκείνου σώζει, τοῦ Ἀμαντίου καλού-
μενος.
Ὀρθοδοξότατος δὲ ὢν Ἰουστῖνος, δόγμα ἐξέθετο τὴν ἐν 7
Χαλκηδόνι πάντας σέβεσθαι σύνοδον καὶ τοὺς αὐτὴν συστησα- D

3 ὅπως Ἰουστῖνος ὁ Θρᾷξ (θρὰξ A) εἰς τὴν βασιλείαν ἀνήχθη περιωπήν A 5 ὅτι ἀνῃρέθη ὁ εὐνοῦχος (om. A) Ἀμάντιος AC 16 ὅτι τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον ἐκύρωσεν Ἰουστῖνος καὶ τὴν γαμετὴν ἔστεψεν (Ἰουστῖνος— ἔστεψεν om. A) AC

1 παρέσχετο C 2 διανέμειν *Di* invitis ARwp, v. XIV 9, 1. XV 22, 16. XVIII 14, 4. 18, 6. 8 ἕλονται p* 4 παρὰ τῶν στρατιωτῶν καὶ τοῦ δήμου AE (v. Theoph. I p. 165, 27 s.), παρὰ τοῦ δήμου καὶ τῶν στρατιωτῶν Owp 7 ἐπιφανῶν C ὁ om. BC 9 ὁ om. Owp τὸν alterum om. E 10 τῆς ζωῆς om. E αὐτοῦ] ἑαυτοῦ E 12 ἐπήχθη D κατήρραξεν A, κατέρραξεν Rwp*Di* vol. V p. 239, κατήραξεν *Di* h. l., v. ad XIII 7, 8 ἀνήλωσεν p invitis ARw 16 δ' Dwp*Di* 17 χαλκιδόνι D, corr. Dw, καλχηδόνι B, v. ad XIV 2, 8

illum sibi eligerent regem. Qui cum pecunia distributa ipse 3
regnum petivisset et a militibus et populo ad dominationis evectus
esset fastigium, Amantius de Iustini dolo ira incensus cum aliis 4
viris nobilioribus ei insidiabatur; qua re cognita Iustinus eum
una cum Andrea cubiculario et Theocritiano sustulit. Amantius 5
eodem tempore, quo Anastasius in somnio viderat hominem illum
tomum ferentem et delentem aliquot vitae suae annos, somniaverat se coram rege stantem a sue magno oppressum et humum
prostratum et devoratum esse. Idem aedem S. Thomae apostoli 6
struxit, unde Amantii aedes nominatur.
Iustinus, vir orthodoxissimus, dogmate iussit Chalcedonium 7
concilium ab omnibus coli et sescentos triginta sanctos patres, qui

μένους ἑξακοσίους τριάκοντα ἁγίους πατέρας τοῖς ἱεροῖς ἐγγρα-
8 φῆναι διπτύχοις πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν. γαμετὴν δ' ἔχων Λουπι-
κίαν κεκλημένην ἔστεψεν αὐτὴν καὶ Αὐγούσταν ἀνηγόρευσεν, Εὐ-
9 φημίαν μετονομάσας. τούτῳ Βιταλιανός, ὃς ἐστασίασεν ἐπὶ
Ἀναστασίου, πάνυ ᾠκείωτο καὶ στρατηλάτης προεχειρίσθη, ἀλλὰ
μὴν καὶ ὑπάτευσε καὶ μέγα τι παρὰ τῷ Ἰουστίνῳ ἠδύνατο.
10 ὀρθόδοξος δ' ὢν τὸν Σευῆρον ἐκδιωχθῆναι τοῦ θρόνου τῆς
11 Ἀντιοχείας καὶ ἀναιρεθῆναι προσέταξεν· ὃ γνοὺς ἐκεῖνος ἀπέ-
δρα εἰς Αἴγυπτον μεθ' ἑτέρων ὁμογνωμόνων καὶ ταύτην ἐτά-
P II 59 A ραξαν, τὸν περὶ φθαρτοῦ καὶ ἀφθάρτου λόγον εἰσαγαγόντες.
12 Σευήρου δὲ διαδράντος, Παῦλος ὁ ξενοδόχος τῶν Εὐβούλου D III 267
Ἀντιοχείας προεχειρίσθη ἐπίσκοπος· καὶ πάντας δὲ τοὺς ἄδικον
ὑπερορίαν ὑποστάντας ἐπὶ Ἀναστασίου ὁ Ἰουστῖνος κατήγαγεν.
13 Ἐν τοῖς τούτου χρόνοις ἀστὴρ ἐφάνη κομήτης ἐν τῇ ἀνα-
W III 49 τολῇ, κάτω τὰς ἀκτῖνας ἀφιείς, ὃν πωγωνίαν οἱ μετεωρολογοῦν-
14 τές φασι· καὶ ὁ Βιταλιανὸς ἐδολοφονήθη παρὰ τῶν Βυζαντίων,
μηνιώντων αὐτῷ ὡς πολλοὺς ἀνελόντι, ὅτε ἐπανέστη κατὰ Ἀνα-

4 καὶ περὶ Βιταλιανοῦ C 11 περὶ τοῦ δυσσεβοῦς Σεβήρου καὶ τοῦ μετ' αὐτὸν ἀρχιερατεύσαντος Παύλου C

2 γαμέτην E λουπικίαν RwpDi (v. Theod. Lect. II 37), λουπίαν A 3 ἀνηγόρευσεν αὐγούσταν Dwp 4 κατονομάσας E 6 τι om. Owp 7 ὀρθοδο|ξότατος D, corr. Dw σεβῆρον E, v. vs. 11 9 ἐτάραξε D, corr. Dw 11 σεβήρου E, v. vs. 7 εὐβούλων E, εὐούλου D, corr. Dw 13 ὁ om. E 14 χρόνοις τούτου C κομίτης D, corr. Dw 17 μηνιόντων DEwp ὅτ' OwpDi

id instituissent, in sanctis inscribi diptychis omnium ecclesiarum.
8 Lupiciam uxorem, nomine mutato in Euphemiam, diademate
9 ornavit et Augustam appellavit. Huic Vitalianus, qui seditionem
sub Anastasio fecerat, erat familiarissimus et magister militum
creatus atque adeptus consulatum multum apud Iustinum pot-
10 erat. Cumque orthodoxus esset, Severum expelli ex sede Antio-
11 chensi et tolli iussit; quo cognito ille cum aliis, qui eadem erant
fide, fuga in Aegyptum elapsus etiam illam disputatione de cor-
12 ruptibili et incorruptibili introducta turbaverunt. Post fugam
autem Severi Paulus, xenodochii Eubuliani praefectus, Antiochiae
creatus est episcopus; et quicunque sub Anastasio exilium in-
iustum subierant, Iustinus revocavit.
13 Huius temporibus visus est cometes in Oriente, radiis deorsum
14 vergentibus, quem pogonium meteorologici vocant; praeterea
Vitalianus insidiis necatus est a Byzantinis iratis, quod multos
15 sustulisset, cum contra Anastasium exsurrexisset. Alii autem

στασίου. οἱ δὲ προστάξει τοῦ βασιλέως Ἰουστίνου καὶ Ἰουστι- 15
νιανοῦ φασιν ἀναιρεθῆναι αὐτὸν ἐν τῷ Παλατίῳ, θέλοντα καὶ
αὐτοῦ τοῦ κρατοῦντος κατάρχειν· στρατηλάτης δὲ τῶν στρατευ-
μάτων Ἰουστινιανὸς προκεχείριστο. Ἰωάννου δὲ τοῦ Καππα- 16 B
δόκου θανόντος, ὃς πατριάρχης ἦν Κωνσταντινουπόλεως, κε-
χειροτόνητο Ἐπιφάνιος τῆς ἐκκλησίας ταύτης πρεσβύτερος· καὶ 17
Ὁρμίσδα τοῦ πάπα Ῥώμης μετηλλαχότος τὸ ζῆν, Ἰωάννης
τοὺς τῆς ἐκκλησίας Ῥωμαίων διεδέξατο οἴακας.

Ἔχθρας δὲ Ῥωμαίοις πρὸς Πέρσας οὔσης, ὁ βασιλεὺς 18
Ἰουστῖνος πρὸς τὸν ῥῆγα τῶν Οὔννων ἔστειλε πρέσβεις καὶ
δῶρα, συμμαχίαν αἰτῶν κατὰ τῶν Περσῶν· καὶ ὃς συνέθετο.
καὶ τοῦ Περσῶν δὲ βασιλέως Κουάδου τὸν αὐτὸν ῥῆγα περὶ 19
συμμαχίας ἀξιώσαντος, ἐκεῖνος συμμαχῆσαι αὐτῷ ἐπηγγείλατο·
καὶ ἀπῆλθε πρὸς Πέρσας μετὰ λαοῦ, κατὰ Ῥωμαίων ἀντιτα-
ξόμενος. ὁ μέντοι βασιλεὺς Ἰουστῖνος περὶ εἰρήνης πρεσβείαν 20 C
στείλας πρὸς τὸν τῶν Περσῶν βασιλέα, μὴ πιστεύειν τοῖς Οὔν-
νοις αὐτῷ ἔγραψεν, ὡς ὅρκους μετὰ Ῥωμαίων περὶ συμμα- 21
χίας ποιησαμένοις καὶ χρήματα λαβοῦσι πολλὰ καὶ βουλομένοις

4 περὶ πατριαρχῶν CE   15 ὅτι ἐσπείσατο τοῖς Πέρσαις ὁ (om. E) Ἰουστῖνος CE

1 post καὶ add. τοῦ Rwp   2 ἐν τῷ Παλατίῳ om. B, v. Malal. exc. de insid. in Hermae vol. VI p. 375 infra, Euagr. H. E. IV 3, Procop. III p. 46, 19 ss.   4 καπαδόκη D   8 τοὺς] τὲ E   ἐδέξατο D   9 πρὸς intra lineas suppl. Dw   10 τῶν οὔννων in spatio septem fere litterarum suppl. Ew (v. *B-W Byz. Zeitschr.* a. 1892 p. 216)   11 τῶν om. Dwp   16 τὸν τῶν A, τῶν om. τὸν E, τὸν om. τῶν Rwp   πι'πιστεύειν A   18 βουλομένοι (sic) D

iussu regis Iustini et Iustiniani dicunt eum sublatum esse in Pa-
latio, cum et ipsi domino vellet imperare; magister militum factus
est Iustinianus. Ioanne Cappadoce mortuo, patriarcha Cpolitano, 16
Epiphanius, ecclesiae huius presbyter, creatus est; Hormisda 17
item, papa Romano, defuncto, Ioannes ecclesiae Romanae guber-
nacula suscepit.

Cum autem Romanis inimicitiae essent adversus Persas, 18
rex Iustinus missis legatis cum muneribus ad regem Hunnorum,
qui societatem contra Persas peterent, ille concessit. Sed et 19
Cavadae, Persarum regi, amicitiam petenti idem rex pollicitus
se auxilium esse laturum, ad Persas cum copiis est profectus
Romanos oppugnaturus. At rex Iustinus de pace legatis missis 20
Persarum regi scripsit, ne confideret Hunnis, qui iureiurando 21
cum Romanis societate facta magnisque acceptis donis Persas

22 προδοῦναι αὐτοὺς ἐν πολέμου καιρῷ. ὁ δὲ Κουάδης τὸν ῥῆγα
εἰ χρήματα παρὰ Ῥωμαίων εἴληφεν ἤρετο· τοῦ δὲ καταθεμένου,
ἀληθεύειν τὸν Ἰουστῖνον ὑπέλαβε καὶ αὐτίκα τὸν μὲν ἀνεῖλε D III 268
καὶ τοὺς Οὔννους σχεδὸν ἅπαντας, εἰ μή τινες ὀλίγοι διαδράντες
ἐσώθησαν, τοῖς δὲ Ῥωμαίοις ἐσπείσατο καὶ τὸν Ἰουστῖνον ἐπί-
τροπον Χοσρόου τοῦ νεωτέρου τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐποιήσατο.
D 23 τούτῳ γὰρ τὴν τῶν Περσῶν κατελίμπανε βασιλείαν, τοὺς πρε-
σβυτέρους παραβλεπόμενος. ὁ δὲ βασιλεὺς τὴν ἐπιτροπὴν παρ-
24 ῃτήσατο. ὁ μέντοι Λαζῶν ἀρχηγὸς Τζάθος ἀποστατήσας Περ-
σῶν, προσερρύη τῷ Ἰουστίνῳ καὶ βαπτισθείς, υἱός τε τοῦ
βασιλέως ὀνομασθεὶς καὶ βασιλεὺς Λαζῶν ἀναγορευθείς, γυναικί
τε συζευχθεὶς ἑνὸς τῶν συγκλητικῶν θυγατρί, εἰς τὴν ἑαυτοῦ
25 χώραν ἐπανελήλυθε. τοῦτο αἴτιον αὖθις μάχης Ῥωμαίοις καὶ
Πέρσαις ἐγένετο, ὡς τοῦ βασιλέως Ῥωμαίων τοὺς αὐτοῖς ὑπεί-
26 κοντας σφετεριζομένου. τότε καὶ τὰ κατὰ τὸν ἅγιον Ἀρέθαν
27 ἐν Νεγρᾷ τῇ πόλει συμβέβηκε. Κουάδης δὲ τοὺς ἐν τῇ αὐτοῦ
ἀρχῇ τυγχάνοντας Μανιχαίους ἐφόνευσεν ἅπαντας καὶ τὸν αὐτῶν
P II 60 A ἐπίσκοπον καὶ τὰς βίβλους κατέκαυσεν, ὅτι ἕνα τῶν υἱῶν αὐτοῦ

9 ὅτι αὖθις μάχη μέσον Ῥωμαίων καὶ Περσῶν γέγονεν (γέγονε E) CE
16 περὶ Μανιχαίων CE

1. 2 τὸν ῥῆγα post ἤρετο Owp 2 εἰ om. C ῥωμαίοις B 3 ἀνεῖλεν B^sDEwp*Di*, v. ad XIII 1, 5 6 χὸς ρόου D νεωτέρου] v. ad XIII 3, 6 9. 11 λαζῶν Rwp*Di*, λαζὼν A 9 ζάθος A, τζάθος Rwp, immo *Τζάθιος*, v. Malal. p. 412, 16, Chron. pasch. I p. 613, 3, Theoph. I p. 168, 14 13 μάχης αὖθις BC

22 belli tempore essent proditури. Ita Cavades, cum rex interrogatus, num pecuniam a Romanis accepisset, astipulatus esset, Iustinum vere dicere ratus illico et eum sustulit et Hunnos fere omnes, paucis fuga elapsis, atque foedere cum Romanis facto Iustinum tutorem
23 Chosrois, minimi filii, fecit. Nam hunc Persarum regni heredem
24 fecit despectis filiis maioribus; sed rex tutelam recusavit. Lazorum tamen dux Tzathus, cum a Persis defecisset et ad Iustinum se contulisset, baptizatus et nomine filii regis ornatus et Lazorum rex appellatus ducta uxore senatoris cuiusdam filia in suam
25 patriam rediit. Quae res denuo pugnae inter Romanos et Persas extitit causa, quod rex Romanorum eos, qui Persis essent sub-
26 iecti, ad se perduceret. Tum ea, quae de S. Aretha narrantur,
27 in urbe Negra acciderunt. Cavades autem, quos in suo regno invenerat Manichaeos, necavit omnes eorumque episcopum et libros combussit, quod unum de eius filiis odiosissima sua haeresi imbutum ad suam fidem pellicere erant conati.

*τὴν μυσαρὰν αὐτῶν διδάξαντες αἵρεσιν τὰ αὐτῶν φρονεῖν παρ-
εσκεύασαν.*

Ἡ δὲ πόλις Ἀνάζαρβος ἢ Ἀνάβαρζα, τῆς δευτέρας Κιλι- 28
κίας οὖσα μητρόπολις, τότε ὑπὸ σεισμοῦ συνεπτώθη· καὶ ἡ 29
*Ἔδεσα, πόλις οὖσα περιφανὴς τῆς Ὀσροηνῶν ἐπαρχίας, κατε-
κλύσθη, τοῦ μέσον αὐτῆς ῥέοντος ποταμοῦ πλημμυρήσαντος,
κεκλημένου Σκιρτοῦ, καὶ τούς τε τῆς πόλεως οἴκους καταβα-
λόντος καὶ παρασύραντος καὶ τοὺς αὐτῆς ἐνοικοῦντας οὓς μὲν
συγχώσαντος τοῖς συμπτώμασιν, οὓς δὲ καταποντίσαντος. μεθ'* 30
*ἡμέρας δέ γε τοῦ ὕδατος ἐλαττωθέντος, εὑρέθη ἐν τῇ ὄχθῃ
τοῦ ποταμοῦ πλὰξ λιθίνη ἐν ἱερογλυφικοῖς γράμμασιν αὐτῇ ἐγ-*
D III 269 *κεκολαμμένοις λέγουσα ταῦτα "Σκιρτὸς ποταμὸς σκιρτήσει κακὰ* B
σκιρτήματα πολίταις". καὶ τῆς Πομπηιουπόλεως τὸ ἥμισυ 31
*κατεπόθη, μέσον ῥαγείσης τῆς πόλεως, καὶ τῶν ἀνθρώπων
πολλοὶ ἐν τῷ χάσματι ἔτι ζῶντες ἀπωλοφύροντο καὶ οὐδεὶς
ἠδύνατο ἀνελέσθαι αὐτούς. καὶ γυνή τις ἐκ Κιλικίας τότε ἐγέ-* 32

3 *περὶ Ἀναζάρβου (ἀναβάρζης* E) *καὶ Ἐδέσης καὶ Πομπηιουπόλεως* CE
16 *περὶ τῆς* (om. C) *γυναικὸς τῆς* (om. C) *γιγαντώδους* CE

1 *αὐτῶν* om. B 3 *ἀνάζαρβος ἢ ἀνάβαρζα* A, *ἀνάβαρξος ἢ ἀνάβαρζα* E, *ἀνάζαρβος ἢ ἀνάζαρβα* O*Di*, *ἀνάβαρζος ἢ ἀνάβαρζα* Dwp, v. XVI 25, 2. XVII 4, 10, Malal. p. 418, 6, Euagr. H. E. IV 8, Theoph. I p. 171, 14, Cedr. I p. 639, 20 et Leon. Diac. p. 52, 9, Ann. Comn. II p. 241, 3 5 *ἔδεσα* ARwp, *ἔδεσσα Di* 7 *κεκλημένου] καὶ κλημένου* E 8 *αὐτῆς ἐνοικοῦντας* A, *αὐτοῖς οἰκοῦντας* E, *ἐν αὐτοῖς οἰκοῦντας* Owp 9 *πτώμασιν* D *καταποντήσαντος* (sic) AE 10 *γε* om. Dwp*Di* 11 *ἱερογλυφικαῖς* E *ἐγκεκολαμμένοις* Rwp*Di*, *ἐγκεκολασμένοις* A, *ἐγκεκολαμένοις* E, v. G. M. p. 526, 8, L. G. p. 124, 23 (Th. M. p. 87) 12. 13 *κακὰ σκιρτήματα] κατασκιρτήματα* D 14 *κατεπόθη* AR (v. G. M. p. 525, 7, Cedr. I p. 641, 21, Glyc. p. 494, 2), *κατεπτώθη* Dwp 15 *ἀπώλοντο* Dwp

Tum Anazarbus sive Anabarza, secundae Ciliciae metro- 28
polis, terrae motu collapsa est; et Edesa, urbs illustris Osroenae 29
provinciae, cum Scirtus, qui fluvius mediam urbem perfluit, red-
undasset et aedificia urbana deiecisset atque abstraxisset et
alios cives ruina obruisset, alios aqua suffocasset, inundata est.
Cum autem aliquot diebus elapsis aestus recessissent, inventa est 30
in ripa fluminis tabula lapidea, cui litteris hieroglyphicis insculpta
erant haec: "Scirtus fluvius malis saltationibus cives movebit".
Et Pompeiopolis pars dimidia absorpta est media rupta urbe, 31
quo in hiatu multi homines viventes eiulabant frustra, cum opem
ferre nemo posset. Tunc femina quaedam Cilissa erat forma gi- 32
gantibus comparanda, tum proceritate corporis, tum alia specie;

νετο γιγαντώδης καὶ τὴν ἀναδρομὴν τοῦ σώματος καὶ τὴν
W III 50 λοιπὴν διαρτίαν· παντὸς γὰρ εὐμήκους ἀνδρὸς εἰς πῆχυν ὅλον
33 ὑπερανίστατο· ηὐρύνετο δὲ τοὺς ὤμους τε καὶ τὰ στέρνα ἐπὶ
πολύ, καὶ τἆλλα δ' εἶχε τῷ μήκει τε καὶ τῷ πλάτει ἀνάλογα,
τὸ εἶδος λέγω καὶ τὴν φωνὴν καὶ τῶν βραχιόνων καὶ τῶν
πήχεων τὴν στερρότητα καὶ τὸ μέγεθος καὶ τὸ τῶν δακτύλων
ἁδρὸν καὶ ὅσα τούτοις ἑπόμενα.
C 34 Ἰουστινιανοῦ δὲ στρατηλάτου, ὡς εἴρηται, μετὰ θάνατον
35 Βιταλιανοῦ προβληθέντος, ἐκείνῳ ἀνεῖτο ἡ πᾶσα διοίκησις. καί
ποτε τῶν τὰς ἡγεμονίας ἐχόντων δεομένων τοῦ βασιλέως κοι-
νωνὸν τῆς βασιλείας ἑλέσθαι τὸν στρατηλάτην, ἐκεῖνος τῆς ἁλουρ-
γίδος ἁψάμενος "δι' εὐχῆς ὑμῖν ἤτω" φησί "μὴ νεώτερον
36 ταύτην περιβαλέσθαι". καὶ τότε μὲν οὕτω τὴν ἐκείνων δέησιν
37 διεκρούσατο. οἱ δ' αὖθις μετ' οὐ πολὺ ψήφισμα ἔθεντο τὴν
τοῦ νωβελισίμου ἀξίαν τῷ Ἰουστινιανῷ ἐπιψηφιζόμενον καὶ τὸν
βασιλέα ᾐτοῦντο κυρῶσαι τὸ ψηφισθέν· καὶ ὃς εἴξας γράμ-
38 μασιν οἰκείοις τοῦτο ἐκύρωσε. τραύματος δ' οἱ γενομένου περὶ
D 39 τὴν κνήμην κλινήρης ἦν. ὡς δ' ἡ νόσος ἐκραταιοῦτο καὶ ἀμ-

8 ὅτι στρατηλάτης ὁ Ἰουστινιανὸς προεβλήθη (προυβλήθη E) CE 17 ὅτι νοσῶν ὁ (om. A) Ἰουστῖνος ἔστεψε βασιλέα τὸν Ἰουστινιανόν ACE

2 ἐς Owp, v. ad XIV 12, 14 πήχυν AE, πῆχυν O, sed in D tam negligenter exaratum, ut legi possit πῆχην, unde πῆχην w, πήχην p 3 τε ante ὤμους E, om. Rwp 5 καὶ τῶν βρ. AE, τῶν τε βρ. Owp 8 εἴρηται] XIV 5, 15 11 τῆς alterum om. E ἁλουργίδος AR (in C corr. ex ἁλουργῖδος), ἀλουργίδος E, ἀλουργῖδος Dwp, v. ad XIV 1, 2 15 τοῦ om. D νωβελισίμου AR, νωβελισσίμου C, νωβελλισίμου Bs(?)wp, v. ad XV 8, 2 16 ἤτουν Owp 17 δὲ RwpDi οἱ RwpDi, ἡ A

nam quemvis virum vel procerissimum cubito integro exsupera-
33 bat, humeris et pectore supra modum latis, cum et cetera omnia,
ut facies et vox, brachiorum cubitorumque firmitas ac magni-
tudo, digitorum crassitudo, reliqua longitudini et latitudini re-
sponderent.
34 Iustiniano vero magistro militum, ut diximus, post mortem
35 Vitaliani creato permissa est omnium rerum administratio. Cum
autem aliquando principes regem orassent, ut regni socium sibi
eligeret magistrum militum, ille purpura prehensa "Vobis est pre-
36 candum" inquit "ne quis minor hanc sibi induat". Itaque tum
37 quidem illorum preces repudiavit. Illi vero post non ita multum
temporis nobilissimi dignitate Iustiniano decreta cum regem oras-
sent, ut id decretum ratum faceret, ille litteris suis comprobavit.
38. 39 Cum autem ex vulnere cruris lecto teneretur, morbusque grave-

φίβολον ἦν αὐτῷ τὸ βιώσιμον, μετακαλεῖται τὸν πατριάρχην
Ἐπιφάνιον, μεταπέμπεται δὲ τοὺς ἐν τέλει, καὶ βασιλέα τὸν
ἀδελφιδοῦν Ἰουστινιανὸν ἀναδείκνυσιν, αὐτὸς τῇ ἐκείνου κεφαλῇ
περιθεὶς τὸ διάδημα. καὶ εἰς τὸ τῆς ἱππηλασίας θέατρον τοῦ 40
D III 270 δήμου τῆς πόλεως ἀθροισθέντος, ἔξεισι πρὸς αὐτοὺς ἐστεμμένος
ὁ Ἰουστινιανός, καὶ παρὰ πάντων εὐφημισθεὶς ἐπανῆκεν εἰς τὰ
βασίλεια, τεσσαράκοντα καὶ πέντε τότε τυγχάνων ἐνιαυτῶν.
αὐτίκα δὲ καὶ ἡ γαμετὴ αὐτοῦ Θεοδώρα ἀνερρήθη Αὐγοῦστα. 41
καὶ μετ' ὀλίγον τῷ Ἰουστίνῳ ἐπέλιπεν ἡ ζωή, βασιλεύσαντι ἔτη 42
ἐννέα ἐφ' ἡμέραις εἴκοσι.

Καὶ ὁ μὲν εὐσεβῶς βασιλεύσας ἀπῆλθεν· ἄρξαντος δὲ 6
Ἰουστινιανοῦ οὐκ εἰς μοναρχίαν ἡ βασιλεία κατέστη, ἀλλ' εἰς P II 61 A
διπλοῦν τὸ κράτος μεμέριστο· οὐδὲν γὰρ ἧττον τοῦ κρατοῦντος,
εἰ μὴ καὶ μᾶλλον, ἡ κοινωνὸς αὐτῷ τοῦ βίου δεδύνητο. ἦν 2
δὲ ὁ βασιλεὺς οὗτος ῥᾷστος μὲν πρὸς ἔντευξιν καὶ ἀναπεπταμένας εἶχε τὰς ἀκοὰς πρὸς διαβολήν, ὀξὺς δὲ πρὸς ἄμυναν, ἀφειδὴς πρὸς χρημάτων ἐξάντλησιν καὶ πρὸς συλλογὴν αὐτῶν

9 *τελευτὴ Ἰουστίνου* CE 11 *βασιλεία Ἰουστινιανοῦ* AR, add. *τοῦ μεγάλου* B *οἷοι τοὺς τρόπους ἦσαν Ἰουστινιανὸς καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Θεοδώρα* CE

2 post *δὲ* add. *καὶ* Owp*Di* 3 *ἀδελφιδοῦν* om. B *ἀναδείκνυσιν* (*ἀποδείκνυσιν* CE)· *αὐτὸς* AER[s], *Wo* lat.: *suis manibus* eius capiti diadema imponit, *ἀποδείκνυσιν αὐτός* w*p 6 *ἰστιανὸς* C *εὐφημηθεὶς* Owp 7 *τεσσαράκοντα* om. C *τυγχάνων τότε* C 9 *τῷ* om. D *ἐπέλιπε τὸ βιώσιμον* Dwp 9. 10 *δὲ ἔτι ἐννέα* A, *ἔτη ἐννέα* (*ἐννέα ἔτη* Dwp) omisso *δὲ* R*Di* 10 *ἡμέρας* w*p invitis AR *εἴκοσιν* AOwp*Di*, *εἰκοσι* E, v. ad XIII 1, 5 et ad vs. sequ. 11 *Καὶ—ἀπῆλθεν* om. Owp 13 *τοῦ*] *καὶ* D, corr. D[w] *κρατοῦντος*] *κράτους* E 15 *οὗτος ὁ βασιλεὺς* Owp 16 *διαβολὰς* Dwp 17 *ἀφειδὴς* — p. 152, 1 *ἀφειδέστερος*] De chiasmo v. ad XIII 2, 6, de annominatione ad XIII 5, 29.

sceret ita ut dubium esset, num rex conservaretur, Epiphanio patriarcha et primoribus advocatis Iustinianum nepotem diademate suis manibus ornat et regem designat. Cumque in equestre thea- 40
trum populus convenisset, Iustinianus coronatus ad eos egressus ab omnibus salutatus in regiam rediit, quadraginta quinque tum natus annos. Statim Theodora quoque, eius uxor, appellata est 41
Augusta. Neque post multum temporis Iustinus exstinctus est 42
post regnum novem annorum et dierum viginti.

6. Ita ille post imperium pium e vita decessit; Iustiniano autem principatum adepto, non unius erat potestas sed in duas partes divisa, cum eius socia non minus ipso ac potius plus pos-
set. Erat hic rex aditu facillimus, ad poenam irrogandam aeque 2

3 ἀφειδέστερος. τὰ μὲν γὰρ ἀνήλισκεν εἰς οἰκοδομάς, τὰ δὲ ἵν'
αὐτῷ κατορθοῖντο ὅσα οἱ ἐτύγχανε πρὸς βουλῆς, τὰ δὲ εἰς
πολέμους καὶ τὰς πρὸς τοὺς ἀνθισταμένους ταῖς ἑαυτοῦ θελήσεσιν
4 ἔριδας. ὅθεν ἀεὶ χρημάτων δεόμενος ἐξελέγετο ταῦτα ἐκ τρό-
B πων οὐκ εὐαγῶν καὶ χάριτας ᾔδει τοῖς προφάσεις αὐτῷ τοῦ
5 ἀργυρολογεῖν ἐφευρίσκουσι. καὶ οὐχ ὁ μὲν οὕτω διέκειτο, ἡ
δὲ βασιλὶς ἠλαττοῦτο κατά τι τοῦ αὐτοκράτορος ἢ πρὸς ἐξου-
6 σίαν ἢ πρὸς χρημάτων κτῆσιν ἐκ τρόπου παντός. ἠδύνατο
7 μὲν γὰρ πολλῷ τῷ μέσῳ τοῦ ξυνευνέτου ἐπέκεινα, ἦν δὲ καὶ
ποριμωτάτη πρὸς εὕρεσιν καινοτέρων καὶ πολυτρόπων ἐπινοιῶν.
8 ἐντεῦθεν τοῖς ὑπηκόοις διχόθεν αἱ συμφοραί· οἵ τε γὰρ ἐτήσιοι
9 δασμοὶ ἐπὶ μεῖζον ἐξῄροντο καὶ καινοὶ προσεπινενόηντο. καὶ
οἱ μὲν ὡς μὴ περὶ τὴν εἰς τὸ θεῖον δόξαν ὀρθῶς διακείμενοι,
οἱ δὲ ὡς ἀκολάστως βιοῦντες ἐκολάζοντο καὶ τὰς περιουσίας
ἀφῄρηντο, οἱ δὲ διὰ τὰς πρὸς ἀλλήλους διαφοράς, καὶ ἄλλοι D III 271
C ἐξ ἄλλων τρόπων καὶ ἕτεροι ἐξ ἑτέρων. πάντας γὰρ ἀπαρι-
θμεῖν μακρᾶς ἂν δέοιτο συγγραφῆς.
10 Κατὰ δὲ τὸ πέμπτον ἔτος τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἀστέρος

18 περὶ κομήτου C

1 ἀνήλισκε DBs(?)wp 3 τοὺς om. E αὐτοῦ Owp 4 χρημάτων ἀεὶ E 8 ἐδύνατο DwpDi, v. XIII 15, 14. XVI 16, 25. XVII 2, 23. XVIII 24, 16 10 ποριμώτατον E καινοτέρων om. C καὶ πολυτρόπων] ἐπὶ | πολὺ τρόπων E 12 μεῖζον] πλεῖον E 14 post βιοῦντες add. ἢ ἀσελγῶς Owp περιουσίας] περὶ οὐσίας A

promptus atque ad calumniam audiendam, immoderatus in pecu-
3 niis profundendis, in comparandis immoderatior, alias in aedi-
ficia, alias ad exsequenda consilia sua, alios in rem bellicam et
contentiones eorum, qui suae voluntati adversarentur, consu-
4 mendo. Ita factum, ut, cum pecuniis semper egeret, eas rationi-
bus parum honestis compararet ac gratiam haberet iis, qui colli-
5 gendi argenti vias ostenderent. Neque vero solus ille tali erat
natura, sed etiam regina nullo modo imperatori sive licentia sive
6 faciendae pecuniae sollertia cedebat; nam et maritum potentia
7 longe superabat et novos eosque varios quaestus ingeniosissime
8 reperiebat. Hinc subiecti gemino onere premebantur; nam et
9 annua tributa exaggerabantur et nova excogitabantur. Alii ut
de religione perperam sentientes, alii ut inmodeste viventes multa-
bantur opibusque privabantur, alii ob contentiones inter se factas,
alii denique de aliis causis, quae omnes breviter recenseri non
possunt.
10 Quinto anno eius regni cometes est conspectus, qualis ob
radios sursum porrectos lampadias est dictus, et per dies XX fulsit.

ὤφθη φαῦσις κομήτου, ὃς λαμπαδίας ὠνόμασται, ὡς ἄνω τὰς
ἀκτῖνας ἱείς, ὃς ἐφ' ἡμέρας εἴκοσι φαίνων διήρκεσεν. ἔθετο 11
δὲ καὶ πρὸς τοὺς Πέρσας σπονδάς. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν ἑῴαν W III 51
εἰρήνευον, τὴν δὲ πόλιν κατέτρυχον ἐμφύλιοι πόλεμοι, καὶ τὸ
κάλλος αὐτῆς καὶ τὴν ἀγλαΐαν, ὅση περιελέλειπτο ἀπὸ τοῦ ἐν
τῇ βασιλείᾳ τοῦ Λέοντος γεγονότος ἐμπρησμοῦ, διεφθάρκασι.
μίσους γὰρ ἐμφύντος τοῖς δήμοις κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος καὶ 12
τῆς βασιλίσσης δι' ἅπερ εἴρηται, ὡμονόησαν ἄμφω τὰ μέρη, D
τό τε Βένετον καὶ τὸ Πράσινον, καίτοι ἀεὶ ἀλλήλοις ἐναντιού-
μενα, καὶ στάσεως ἤρξαντο. ὁ δέ γε κρατῶν μοῖράν τινα βαρ- 13
βάρων τῶν καλουμένων Αἰλούρων αὐτοῖς ἐπαφεὶς στῆσαι τὴν
στάσιν οὕτως ἐπικεχείρηκεν. ἡ δ' ἀνῆπτο μᾶλλον· μάχης γὰρ 14
συρραγείσης μέσον τῶν δήμων καὶ τῶν βαρβάρων κατὰ τὸ λε-
γόμενον Μίλιον, καὶ πιπτόντων πολλῶν ἑκατέρωθεν, οἱ τῆς
ἐκκλησίας καταπαῦσαι τὴν στάσιν καὶ τὸν πόλεμον σπεύδοντες
τὰς παναγεῖς τῶν θείων εὐαγγελίων βίβλους ἀράμενοι καὶ τοῦ
σωτῆρος ἡμῶν σεβάσμια ἐκτυπώματα εἰς μέσους τοὺς μαχο-
μένους συνώθησαν ἑαυτούς, οἰόμενοι αἰδεσθέντας ἐκείνους τὰ
ἅγια καταθέσθαι τὰ ὅπλα καὶ ἀποσχέσθαι τοῦ μάχεσθαι· ἀλλ' 15 P II 62 A

7 *περὶ τῆς γενομένης στάσεως τῶν δήμων* ACE

1 *κομήτου* RDwwp*Di*, *κομίτου* AD *ὠνόμαστο* B 2 *ἀκτίνας* (sic) AD *ἱεὶς* A(R), *εἰς* w*, *ἀφιεὶς* p coni. (v. XIV 5, 13), *πέμπων* Malal. p. 454, 6, Theoph. I p. 181, 15 *φαίνων διήρκεσεν εἴκοσιν* Owp 3 post *ἑῴαν* add. *ἐκ τῶν πολεμίων* Owp 4 *κατέτρεχον* DEwp 9 *τό, τε* (sic) AC, *τό τε* B^{s}E, *τότε* Dwp 11 *αἰλούρων* ARwp, immo *Αἰρούλων* (v. Procop. I p. 127, 2), *ἐρούλων* coni. *Wo*, sed v. *B-W* comment. Fleckeis. p. 134 ss. 16 *ἁγίας* E 19 *σχέσθαι* E

Cum Persis indutiae sunt factae. Verum Orientalibus provinciis 11
pacatis bella intestina urbem obtriverunt eiusque pulchritudinem
et splendorem ex incendio sub Leonis regno orto reliquum con-
sumpserunt. Nam odio concepto iis de causis, quas exposui, tam 12
adversus imperatorem quam reginam, partes inter se consenserunt
et Venetae et Prasinae factionis, quamvis inter se dissidere solitae,
seditionemque moverunt. Quam seditionem cum imperator parte 13
barbarorum immissa, qui Aeluri nominantur, opprimere studuisset,
eo magis etiam commota est. Pugna enim inter cives et bar- 14
baros commissa in loco, qui Milium dicitur, ac multis utrimque
cadentibus, ecclesiastici bellum et seditionem sedare cupientes
cum sacratissimis divinorum evangeliorum codicibus et servatoris
nostri venerandis imaginibus in medium agmen proeliantium pe-
netrarunt, rati fore ut ii verecundia sacrarum rerum positis ar-
mis pugna desisterent. Sed barbari rebus illis sacris plane de- 15

*οἱ βάρβαροι τῶν ἁγίων φροντίσαντες οὐδ' ὁπωστιοῦν τούς τε
δήμους συνέκοπτον καὶ οὐδὲ τῶν ἱερῶν ἢ τῶν ταῦτα φερόντων
16 ἐφείδοντο. τοῦτο τοῖς τῆς πόλεως εἰς ἐρεθισμὸν τῆς στάσεως
γέγονε, καὶ ὥσπερ αὐτῷ τῷ θείῳ ἀμύνοντες εἰς ἀπόνοιαν
ἐξήφθησαν πλείονα, καὶ οὐκ ἄνδρες μόνον, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες* D III 272
*ἐκ τῶν ὑπερῴων ἐμάχοντο, λίθοις καὶ κεράμοις καὶ παντὶ τῷ
προστυχόντι βάλλουσαι ἄνωθεν τὴν βάρβαρον ἐκείνην πληθύν.
17 οἱ δὲ μανίᾳ ληφθέντες καὶ ἀμύνασθαι τὰ γύναια θέλοντες, πῦρ*
B 18 *ἐνιᾶσι τοῖς οἴκοις, ἐξ ὧνπερ ἐβάλλοντο. πνεύματος δὲ σφοδροῦ
πνέοντος τηνικαῦτα, ἡ φλὸξ ἤρτο ταχέως ἀέριος καὶ πολλὰς
μεγίστας τε καὶ καλλίστας οἰκοδομὰς κατηθάλωσε καὶ ἀγάλματα
κατέφλεξεν ἀρχαίων ἀνδρῶν ἐπισήμων ἐπὶ σοφίᾳ καὶ ἐπ' ἀν-
δρείᾳ καὶ τοῖς διὰ χειρῶν καὶ συνετῶν βουλευμάτων ἀνδραγα-
19 θήμασι, καὶ ἐπὶ πᾶσιν αὐτὸ τὸ θεῖον τέμενος τοῦ μεγάλου ναοῦ,
ὃν βασιλεὺς Κωνστάντιος ἐδομήσατο, καὶ τὸ τῆς ἁγίας Εἰρήνης,
καὶ τὸν τοῦ Εὐβούλου ξενῶνα καὶ τὴν τοῦ Παλατίου Χαλκό-
στεγον, ἥτις ἦν ἡ νῦν καλουμένη Χαλκῆ, καὶ εἱρκτὴν χρηματί-
ζουσαν καὶ τὸ τοῦ Σευήρου λουτρὸν τὸ λεγόμενον Ζεύξιππον*
C *καὶ ἄλλα πολλὰ κόσμον καὶ θαῦμα τῇ πόλει καὶ τῇ βασιλείᾳ*

3 *ἐφείσαντο* E 4 post *θείῳ* add. *ἐμπαροινουμένῳ* Owp 6 *παντὶ*] *παρὰ* E 7 *βάλλοντες* Rwp 12 *ἀνδρία* D(w), *ἀνδρείᾳ* ARp 13 *διχειρῶν* D, corr. Dw 15 post *ὃν* add. *ὁ* Rwp *τὸ*] *τὸν* C 16 *εὐούλου* D, corr. Dw 17 *χαλκὴ* et *χαλκῆ* per dittogr. A, *χαλκὴ* R, *χαλκῆ* Bs(?)Dwp*Di*, v. ad XV 13, 27 ante *εἱρκτὴν* add. *εἰς* Rwp *χρηματίζουσα* Rwp 18 *τὸ* prius om. E *τοῦ* om. Dwp 19 *καὶ τῇ βασιλείᾳ* om. D

spectis populum trucidabant neque sacris neque eorum gerulis
16 parcentes. Quibus rebus multitudo urbana ad seditionem adeo
est incensa, ut tamquam ipsius dei adiutores maiore desperatione
inflammarentur et ut non viri solum sed mulieres etiam e cena-
culis pugnarent, lapides et testas et quicquid obvium erat in
17 multitudinem illam barbarorum superne iaculantes. At illi furore
perciti ulturique mulierculas ignem iniciunt aedibus, unde ferie-
18 bantur; cuius flamma vehementi tum spirante vento mox in sub-
lime elata et multa maxima pulcherrimaque aedificia incendio
delevit et simulacra combussit veterum virorum ob sapientiam
et fortitudinem et res manu consilioque bene gestas illustrium,
19 ac praeter cetera ipsum illud templum a rege Constantio structum
et S. Irenes aedem et Eubuli hospitalem domum et Palatii Chal-
costegum, quae nunc Chalce appellatur et carceris usum praebet,
et Severi balneas, quae Zeuxippi nomen habent, aliaque multa,
quae urbi et regno ornamenta atque admirationem attulerunt.

περιποιούμενα. τότε τοίνυν ὁ βασιλεὺς ἑτέρως καταστορέσαι 20
τὴν στάσιν διανενόητο· καὶ ἀνελθὼν εἰς τὸ θέατρον διαλεχθῆναι 21
*τοῖς δήμοις βεβούλευτο, καὶ πέμψας ἐκεῖ τὸ δημοτικὸν μετε-
στέλλετο. τὸ δ' οὐκ ἠνείχετο προσελθεῖν, ἀλλὰ καὶ ἀλλήλοις* 22
*παρεκελεύοντο φυλάξασθαι τὸ ἱππήλατον θέατρον, ἵνα μὴ ὡς ἐν
εἱρκτῇ συγκλεισθεῖεν αὐτῷ καὶ τοῦ θυμοῦ τῶν κρατούντων γέ-
γονε παρανάλωμα. ἐντεῦθεν εἰς τὴν Ἀγορὰν διαθέοντες, ἕτερον* 23
*βασιλέα ἑαυτοῖς ἐβουλεύσαντο προχειρίσασθαι καί τινα συγγενῆ
τοῦ βασιλέως Ἀναστασίου περισχόντες Ὑπάτιον, πῇ μὲν ἄκοντα,* D
*πῇ δέ γε καὶ πεπεισμένον, εἰς τὸν τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου
Φόρον ἀπάγουσι, καὶ ἐπὶ ἀσπίδος αὐτὸν μετάρσιον ἄραντες*
D III 273 *ἀναγορεύουσι βασιλέα καὶ τὸ τῶν ἵππων ἐκεῖθεν ἁμιλλητήριον
καταλαμβάνουσι θέατρον, εὐφημοῦντες αὐτόν, καὶ πορφυρίδα
ἐζήτουν καὶ στέφος. ἐν τούτοις τῶν δήμων ἀσχολουμένων,* 24
*ἴσχυσαν οἱ περὶ τὸν βασιλέα πλείστων χρημάτων διανομαῖς
ὑποσῦραι τῶν Βενέτων πολλούς, καὶ οὕτως τὴν τῶν δήμων
ὁμόνοιαν διαστήσαντες χωρῆσαι κατ' ἀλλήλων αὐτοὺς πεποιή-
κασι. τότε τοίνυν ἀθρόον ἐκ τῶν βασιλείων οἱ προκοιτοῦντες* 25 W III 52

7 *ὅτι Ὑπάτιόν τινα συγγενῆ τοῦ βασιλέως Ἀναστασίου οἱ δῆμοι ἀνηγόρευσαν* C, *ὅτι Ὑπάτιον ἀνηγόρευσαν* E

1 *ἑτέρως* RwpDi, om. A 2 *στᾶσιν* Dwp 3 *ἐβουλεύετο* Dwwp 6 *γέγονε* A (v. II p. 533, 22 et Winerum *Gramm. des neut. Sprachid.* Lips. 1855 § 41b 1), *γένωνται* RwpDi 10 *δέγε καὶ* AR, *δὲ καὶ* Dwp, *δέγε* Di 11 *καὶ ἐπὶ* om. E *ἐπὶ ἀσπίδος ἄροντες* add. Br in marg. 16 *ὑποσύραι* ARwp, *ὑποσῦραι* CDi *οὕτω* E, v. ad XIII 6, 16 17 *πεποιήκασι* RwpDi, *πεποιήκασιν* A, v. ad XIII 1, 5

Tunc igitur rex aliud consilium cepit comprimendae seditionis 20
et in theatrum progressus verba facere ad cives instituit eoque 21
populum per nuntios convocavit. Is vero adeo non obtempera- 22
vit, ut inter se monerent cavendum esse equestre theatrum, ne
in eo tamquam carcere inclusi eorum, qui rerum potirentur, ira-
cundiam suo interitu explerent. Deinde in Foro discursantes de 23
altero rege sibi creando deliberaverunt et quendam regis Ana-
stasii cognatum Hypatium nacti, partim invitum partim etiam
persuasum, in magni Constantini Forum adducunt atque clipeo
in sublime elatum regem consalutant et occupato tum curriculi
equestris theatro faustis ominibus prosequuntur, purpuram quae-
rentes et coronam. Populo his rebus occupato, rex magnis lar- 24
gitionibus multos Venetorum in suas partes pellicere potuit di-
remptaque ita populi concordia effecit, ut inter se aggrederentur.
Quo facto regii satellites subito e regia erumpentes armati et ex 25

τῶν κρατούντων ἐξέθορον ἔνοπλοι, κἀκ τῆς πόλεως ἕτεροι
P II 63 A στρατιῶται καὶ οἱ βάρβαροι ἐπεισέφρησαν, καὶ τὰ πλήθη ὡς
χόρτον ἄνευ φειδοῦς ἐξεθέριζον, ἤδη καὶ πρὸς ἄλληλα στασιά-
26 σαντα· μεστὸν γὰρ ἦν ἀνθρώπων τὸ θέατρον, τῶν μὲν τῆς
τῶν στασιαζόντων μοίρας, τῶν δέ γε πλειόνων κατὰ θέαν τῶν
γινομένων καὶ τῆς τοῦ Ὑπατίου ἀναρρήσεως ἠθροισμένων.
27 τὸν δὲ Ὑπάτιον συλλαβόντες καὶ Πομπήιον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
τῷ βασιλεῖ προσήγαγον, οἳ καὶ ἀνῃρέθησαν καὶ αἱ περιουσίαι
28 αὐτῶν ἐδημεύθησαν. τῶν δ' ἐκ τοῦ δήμου ἀναιρεθέντων εἰ-
29 κάσθη εἶναι ὁ ἀριθμὸς ὡσεὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες. οὐχὶ τῶν
εἰρημένων δὲ δύο ἀνδρῶν μόνων ἐδημεύθησαν αἱ περιουσίαι,
ἀλλὰ καὶ ἑτέρων πλειόνων συγκλητικῶν· κἀκεῖνοι δὲ πολυειδῶς
ἐκολάσθησαν.

B 30 Ἐν δὲ τῇ στάσει ταύτῃ, ὡς εἴρηται, τῆς μεγάλης ἐκκλη-
σίας καυθείσης, ἧς δομήτωρ ἦν ὁ Κωνστάντιος, ἑτέραν πολλῷ
μείζω καὶ περιφανεστέραν ὁ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἀπήρξατο
a. 6040 M. | 532 p. Ch. n. καινουργεῖν, τῆς οἰκοδομῆς αὐτῆς ἀρχθείσης κατὰ τὸ ͵ϛμʹ ἔτος,
ἰνδικτιῶνος πεντεκαιδεκάτης ἐνισταμένης ἐν Φευρουαρίῳ μηνί.

4 *περὶ τῶν ἀναιρεθέντων ἐκ τοῦ δήμου ἐν τῷ θεάτρῳ* C 14 *περὶ τῆς ἀνοικοδομῆς (ἀνακοδομῆς* E) *τῆς μεγάλης ἐκκλησίας* ACE

1 *τῶν κρατούντων* om. Dwp 3 post *ἤδη* add. *δὲ* D 4 *τῶν* AR, *τὸ* Dwp 9 *τοῦ*] *τῶν* D 10 *χιλιάδας* D 11 *μόνον* Rwp*Di*, v. ad XIV 6, 31 *οὐσίαι* Dwp*Di* (quod *Di* ipse improbat vol. V p. 86), v. XIV 6, 9. 27 14 *εἴρηται*] § 19 15 ante *κωνστάντιος* add. *αὐτοκράτωρ* Owp 17 *ἀρθείσης* E *τὸ* om. E *ἑξακισχιλιοστὸν τεσσαρακοστὸν* Rwp*Di* 18 *ἰνδικτιῶνος πεντεκαιδεκάτης ἐνισταμένης*] v. L. G. p. 126, 18

urbe alii milites praetereaque barbari intromissi multitudinem,
quae et ipsa iam inter se dissidebat, graminis instar caedebant,
26 parcentes nemini. Refertum enim erat theatrum hominibus cum
seditiosis tum plurimis congregatis, ut et res et Hypatium salu-
27 tatum spectarent. Ille una cum Pompeio fratre ad regem per-
28 ductus occiditur bonis eorum confiscatis. E populo caesi putantur
29 ad XL milia. Neque vero illorum duorum dumtaxat bona sunt
publicata, sed multorum praeterea senatorii ordinis, deque ipsis
non uno modo supplicium sumptum.

30 Pro magna ecclesia a Constantio condita, quae in hac seditione,
ut expositum est, conflagrarat, Iustinianus alteram novam multo
maiorem et illustriorem exstruere coepit, aedificationem auspicatus anno ab orbe condito sexies millesimo quadragesimo, in-

οὐ μόνου δὲ τοῦ ἱεροῦ τούτου δόμου τῆς δομήσεως ὁ βασιλεὺς 31
ἐκεῖνος ἀπήρξατο, ἀλλὰ καὶ ἑτέρων πλειόνων, ἐν οἷς ἀπείρων
D III 274 χρημάτων δεόμενος τὰς τυπωθείσας ἀνέκαθεν ἐν ἑκάστῃ τῶν
πόλεων δίδοσθαι σιτήσεις τοῖς ἐν αὐταῖς διδασκάλοις τῶν λογι-
κῶν τεχνῶν ὑποθήκαις τοῦ ἐπάρχου ἐξέκοψε. καὶ οὕτω τῶν 32
ἐν ταῖς πόλεσι διδασκαλείων ἐσχολακότων ἀγροικία τῶν ἐν
αὐταῖς κατεκράτησε. C

Κατά γε μὴν τὸ ἑπτακαιδέκατον ἔτος τῆς βασιλείας αὐτοῦ 33
καὶ ὁ κίων ὁ μέγας, ὃς ἐν τῷ προαυλίῳ τοῦ μεγάλου ναοῦ
καθίδρυται, τετελείωτο, ἐν ᾧ οἰκεῖον ἀνδριάντα ἔφιππον οὗτος
ὁ βασιλεὺς ἀνεστήλωσεν, ἔνθαπερ πρὶν ἕτερος ἵστατο κίων τοῦ 34
μεγάλου Θεοδοσίου φέρων στήλην ἐξ ἀργύρου πεποιημένην
παρὰ τοῦ ἐκείνου παιδὸς Ἀρκαδίου, ἕλκουσαν σταθμὸν λιτρῶν
ἑπτακισχιλίων τετρακοσίων, ἣν καθελὼν ἐκεῖνος μετὰ τοῦ κίονος 35
καὶ τὸν ἄργυρον ἀφελόμενος τὸν νῦν ὁρώμενον μετὰ τῆς οἰκείας
στήλης ἀνήγειρε κίονα. ἀλλὰ καὶ ὁλκὸν μέγιστον ἐκ μολίβδου 36
ἐξειργασμένον, δι' οὗ τὸ ὕδωρ εἰς τὴν πόλιν εἰσήγετο, κατα-
λέλυκε, πολλῆς ἐν ταῖς οἰκοδομαῖς τῆς ὕλης ταύτης δεόμενος. D

8 *περὶ τοῦ Αὐγουστίωνος* ACE (v. Cedr. I p. 656, 18) 11 *σημείωσαι* E

1. 2 *οὐ μόνου — πλειόνων*] *οὐ μόνον δὲ τὸν ἱερὸν τοῦτον δόμον ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος ἐδείματο, ἀλλὰ καὶ ἑτέρους πλείονας* Owp 1 *μόνου* AE, *μόνον* Owp*Di*; utitur Zonaras modo adiectivo, modo adverbio, v. XIV 6, 29. 13, 14. 15, 5. XV 2, 11. 28, 38. XVII 21, 5. XVIII 25, 13 et XIII 20, 26. XIV 6, 16. XV 6, 13. 22, 30. XVIII 22, 3 4 *αὐτοῖς* CDEwp 5 post *τεχνῶν* add. *καὶ ἐπιστημῶν* Owp 6 *διδασκαλίων* B, *διδασκάλων* D *ἀγροικίᾳ* w*p invitis AR 7 *κατεκράτηνε* E 8 *τὸ*] *τοῦ* E 10 *τετελείωται* Ewp*Di* *ἐν ᾧ* | *ἐν ᾧ* A, *ἐν ᾧ* E, *ἐφ' οὗπερ* Owp*Di* 11 *ἔνθα* Owp *πρὶν* AEwp, *πρώην* O 13 *σταθμὸν* Owp*Di*, *σταθμῶν* A, *σταθμὸν* ex *σταθμῶν* corr. E 16 *ἀνέγειρε* w*p invitis AR *μολίβδου* ARw, *μολύβδου* Dwp

dictione XV, mense Februario. Neque vero hoc solum sed et 31
alia plura templa exstruere coepit; quae ad aedificanda cum infinitis opus esset pecuniis, stipendia de consilio praefecti liberalium artium magistris olim in omnibus urbibus constituta sustulit;
ita urbes vacantibus litterarum ludis rusticitas invasit. 32

Anno eius regni XVII. et magna columna in vestibulo 33
magni templi collocata absoluta est; cui equestrem suam statuam
imposuit. Eo loco prius fuerat columna magni Theodosii sta- 34
tuam argenteam sustinens, ab Arcadio, eius filio, factam pondere
VII milium et CCCC librarum; quam ille cum columna demolitus, 35
argento direpto, eam reposuit, quae adhuc cum eius statua visitur. Destruxit etiam canalem maximum plumbeum, quo aqua 36

37 καὶ κλόνος δὲ τότε τῆς γῆς συνέβη σφοδρότατος, ἐξ οὗ συνε-
πτώθη τῆς Κυζίκου τὸ ἥμισυ.
38 Ἱστορεῖται δέ τις τότε τῷ Βυζαντίῳ ἐπιδημῆσαι ἕλκων
39 κύνα τερατουργόν· πολλῶν γὰρ εἰς θέαν αὐτοῦ συνηγμένων,
ἐδίδουν πλείους ἐκ τούτων τοὺς ἑαυτῶν δακτυλίους, καὶ πάντες
40 ὁμοῦ πρὸ τοῦ κυνὸς κατετίθεντο. ὁ δ' ἐκελεύετο πρὸς τοῦ
κυρίου αὐτοῦ ἑκάστῳ παρεσχηκέναι τὸν ἴδιον, καὶ τῷ στόματι
λαμβάνων αὐτοὺς καθ' ἕνα ἀπλανῶς ἑκάστῳ τὸν οἰκεῖον προσ-
41 ένεμε. καὶ αὖθις προσετάττετο δεῖξαι τίς μὲν εὔπορος ἦν, τίς
δὲ πένης ἢ τίς πόρνη τῶν γυναικῶν ἢ ποία χήρα, τίς δὲ συνε-
ζευγμένη ἀνδρί, καὶ ἕτερα τοιαῦτα, καὶ πάντα ἐδείκνυεν ἀν-
P II 64 A επισφαλῶς, ἑκάστου πρὸς τὸ ἐρώτημα τὸ ἱμάτιον κατέχων τῷ
στόματι.
7 Τῷ μέντοι δεκάτῳ ἔτει τῆς ἀρχῆς Ἰουστινιανοῦ τοῦ πα- D III 275
τριάρχου Ἐπιφανίου θανόντος ὁ Τραπεζοῦντος Ἄνθιμος εἰς
τὸν ἱερατικὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως μετατίθεται.
2 οὗτος ὁ βασιλεὺς καὶ κατὰ τῶν ἀνδρομανῶν πολὺς ἔπνευσε
καὶ πλείστους διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ἐκόλασε, τὴν αἰδῶ τούτων

3 *περὶ τοῦ τερατουργοῦ (τεράτου τοῦ* E) *κυνός* CE *σημείωσαι* A
14 *περὶ πατριαρχῶν* CE *σημείωσαι* AE

1 *δὲ* om. Ewp *οὗπερ* D 4 *εἰς θέαν — 6 ὁ δ'*] *εἰς θέαν ἀθροιζομένων αὐτοῦ, πολλοὶ τούτων τοὺς ἑαυτῶν δακτυλίους ἐτίθουν πρὸ τοῦ κυνὸς ὁμοῦ συνηγμένους. ὁ δ'* O unus P 7 *τὸν*] *τὸ* DE 8 *τὸν*] *τὸ* D *προςένεμε* A, *προσένειμε Di*, *ἀπένεμε* O, *ἀπένειμε* Ewp 9 post *μὲν* add. *τῶν παρόντων* Rwp 10 *ἢ τίς* ARwp, *τίς δὲ* D *ποία* A(R), *τίς* Bwp 11 post *πάντα* add. *ὁ κύων* Owp 12 *ἑκάστῳ* Ewp 14 post *ἀρχῆς* add. *τοῦ* D 18 *τούτων* AEwp, *ἑκάστω* C, *ἑκάστου* R unus P

in urbem ducebatur, cum eius materiae multum ad structuras
37 ei esset opus. Tum maximus quoque terrae motus accidit, quo
Cyzici pars dimidia concidit.
38 Fertur etiam tum quidam canem mirificum Byzantium addu-
39 xisse, ad quem spectandum confluente multitudine multi suos
40 annulos in unum acervum congestos ante canem ponebant, quos
41 cuique suum domini iussu nullo errore ore afferebat. Idem rogatus,
quis ex iis, qui adessent, dives esset, quis egens, quae mulier meretrix, qualis vidua, quae uxor, alia similia, ea quoque omnia sine ullo errore demonstrabat, veste cuiusque ad quaestionem ore prehensa.
7. Epiphanio patriarcha decimo anno Iustiniani mortuo Anthimus Trapezuntinus episcopus in sede Cpolitana successit.
2 Fuit hic rex et libidini masculae infestissimus et plurimos ea de

ἐκτέμνων. καὶ πρὸς τὸν ἐρόμενον "διὰ τί ταύτῃ τοὺς ἀρρενο- 3
φθόρους κολάζεις;" ἔφη "εἰ δ' ἄρα ἱεροσυλήκασιν, οὐκ ἂν τὴν
χεῖρα τούτων ἀπέτεμον"; οὗτος καὶ τὸν μέγαν ἐν τῇ Πηγῇ 4
ναὸν τῆς Θεοτόκου ἀνήγειρε καὶ τὸ τῶν σεπτῶν μαρτύρων
ἱερὸν Σεργίου καὶ Βάκχου καὶ ἄλλας οἰκοδομὰς πολλὰς ἐποιή- B
σατο, καὶ γέφυραν ἔκτισε κατὰ τὸν Σάγγαριν ποταμόν, ἐν ᾗ 5
καὶ ἐπίγραμμα παρὰ Ἀγαθίου ἐγένετο τόδε·

καὶ σὺ μεθ' ἑσπερίην ὑψαύχενα καὶ μετὰ Μήδων W III 53
ἔθνεα καὶ πᾶσαν βαρβαρικὴν ἀγέλην,
Σαγγάριε, κρατερῇσι ῥοὰς ἁψῖσι πεδηθείς,
οὕτως ἐδουλώθης κοιρανικῇ παλάμῃ,
ὁ πρὶν δὲ σκαφέεσσιν ἀνέμβατος, ὁ πρὶν ἀτειρής,
κεῖσαι λαϊνέῃ σφιγκτὸς ἀλυκτοπέδῃ.

καὶ ἡ βασιλὶς Θεοδώρα τότε τὸν τῶν ἁγίων ἀποστόλων περιώ- 6
νυμον ναὸν ἐδομήσατο. ἦν μὲν γὰρ καὶ πρώην τοῖς ἀποστό- 7 C
λοις ἐκεῖσε ναός, παρὰ Κωνσταντίου τοῦ υἱοῦ τοῦ μεγάλου

1 ἱερόμενον D, corr. Dw 2 κολάζει BCEwp ἱεροσεσυλήκασιν C 5 ἄλλας πολλὰς οἰκοδομὰς E 6 σάγγαρην A, σάγγαριν Rwp*Di* (E corr. ex σάγγαρην) 7 παρὰ ἀγαθίου ἐπίγραμμα C ἐπίγραμμα] v. Constantin. Porphyr. de themat. t. III p. 27, 11 et Anthol. Palat. IX 641 (Agath. epigr. 67 p. 380). Praeterea cf. Pregerum inscr. Graec. metr. cet. Lips. 1891 p. 172 ἐγένε D 8—13] Versus in codicibus distincti sunt. 8 ἑσπερίων D 10 καρτερῇσι E ἀψίσι ACDwp, ἀνίσι E, ἁψῖσι B^s*Di* 11 οὕτως AR, Anthol. Pal., Constantin. cod. C, οὕτω ex οὕτως mut. Dwp*Di*, αὐτὸς Const. editt. et Planudes; v. R. Wagnerum quaest. de epigr. graec. Diss. inaug. Lips. 1883 p. 52 12 σκαφέεσσιν O*Di*, σκαφέεσιν AEwp ἀνέμβατος] ἀνένδοτος D ἀτηρὴς Ewp, Constantin. cod. C 13 σφικτὸς (γ supra scr.) (sic) A, σφιγκτὸς Rwp*Di*, σφικτὸς D 14 καὶ ἡ AR, καὶ ἡ δὲ B, ἡ δὲ Ewp 16 τοῦ υἱοῦ — p. 160, 1 Κωνσταντίνου om. O

causa punivit, virilibus exsectis. Qui rogatus: "Cur paedicatores 3
ita punis?" "Nonne" inquit "si sacrilegium commisissent, manus
illis praecidissem?". Idem magnum Deiparae templum ad Fontem 4
condidit et S. martyrum Sergii et Bacchi aedem multaque prae-
terea opera exstruxit et pontem fecit in Sangari fluvio, cui hoc 5
ab Agathia epigramma est inscriptum:

Navibus infestum prius indomitumque feroci
Flumine marmoreis te quoque compedibus
Sangari, post Medos domitos fractosque superbos
Hesperiae populos barbariemque feram,
Regia dextra suo constrinxit numine, tutumque
Impete suppresso nunc patefecit iter.

Condidit tunc et regina Theodora celebrem illam S. aposto- 6
lorum aedem. Fuerat quidem prius quoque ibi aedes eorundem 7

Κωνσταντίνου δεδομημένος, οὐχ οἷος δ' ὁ νῦν ἐστι, πολλῷ δὲ τούτου καὶ πρὸς κάλλος καὶ πρὸς ὄγκον λειπόμενος.

8 *Ὀνωρίου δέ ποτε τῆς πρεσβυτέρας βασιλεύοντος Ῥώμης, μεταναστὰν τὸ τῶν Οὐανδήλων ἔθνος καὶ εἰς Ἰσπανίαν ἐλθὸν κἀκεῖθεν εἰς Λιβύην περαιωθὲν σὺν τῷ οἰκείῳ ῥηγὶ Γονδι-*
9 *γίσγλῳ κατέσχε ταύτην. ἐφ' υἱοῖς δὲ δυσὶ τούτου θανόντος, ὧν ἅτερος Γόνδαρις, ὁ δὲ λοιπὸς ἐκαλεῖτο Γιζέριχος, εἰς μόνον τὸν Γιζέριχον ἡ ἀρχὴ περιέστη, τοῦ Γόνδαρι τελευτήσαντος.* D III 276
10 *οὗτος οὖν ὁ Γιζέριχος τήν τε Καρτάγεναν παρειλήφει καὶ τὴν* D *Ῥώμην αὐτήν, καὶ ἐπὶ τριάκοντα καὶ ἐννέα τῶν Οὐανδήλων*
11 *ἡγεμονεύσας ἐνιαυτοὺς ἀπέτισε τὸ χρεών. ὃν Ὀνώριχος ὁ υἱὸς διεδέξατο, ὑφ' οὗ πλεῖστα δεινὰ τοῖς ὀρθοδόξοις ἐπήχθησαν,*
12 *ἀρειανίζειν πάντας καταναγκάζοντος. ὃς ἐπ' ἔτη ἄρξας ὀκτὼ*
13 *ἐπὶ διαδόχῳ Γουνδαμούνδῳ τῷ υἱωνῷ τελευτᾷ. καὶ οὗτος δὲ βαρὺς τοῖς ὀρθοδόξοις γενόμενος, κατέλυσε τὴν ζωὴν ἐπὶ ἐνι-*

3 *περὶ τῶν Οὐανδήλων, καὶ ὅπως τῆς Λιβύης ἐκράτησαν, καὶ ἐπὶ πόσον καὶ ὅπως ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ κατεπολεμήθησαν παρὰ τοῦ Βελισαρίου* C

1 *δ'* AR, *δὲ* w*p*Di* *ἐστι* Rwp*Di*, *ἐστὶν* A, v. ad XIII 1, 5 3 *ὀνωρίου* ARw, *ὁνωρίου* B^{s}*Di* 4 *ἰσπανίαν* ARw, *ἱσπανίαν* B^{s}(?)*Di*, v. ad XIII 10, 18 *ἐλθὼν* DEwp 5 *λυβίην* Ew, *λιβύην* AOp *διαπεραιωθὲν* Rwp *γοδιδίσγλω* D 7 *γούδαρις* D 8 *ζέριχον* D, corr. D$_{w}$ *γόνδαρη* A, *γόνδαρι* Rwp*Di*, *γούδαρι* D 9 *γοῦν* Ewp *καρτάγεναν* AR (C s. acc.) *Di*, *καρταγέναν* wp; *καρθαγεννα* Georg. Cypr. 640 cod. B., *Καρθαγένναν* Theoph. I p. 186, 25, *Καρταγέννα* Georg. Cypr. 640 11 *ὀνώριχος* Ew Theoph. I p. 186, 26, *ὁ νόριχος* A, *ὀνόριχος* R, *Ονώρικος* p, *Ὁνώριχος* *Di*, v. ad p. 161, 6 13 *καταναγκάζοντες* w*, *καταναγκάζοντας* p* invitis AR 14 *διαδόχῳ* om. B *γουνδαμούνδω* Rwp*Di*, *γουνδαμούγδω* A *υἱωνῷ* A (v. Procop. I p. 345, 14, *Duc* 59), *υἱῷ* Rwp

a Constantio, Constantini magni f., aedificata, non tamen huic similis, quae nunc est, sed et pulchritudine et magnitudine multo inferior.

8 Honorio quondam Romae veteri imperante, gens Vandalica relictis sedibus in Hispaniam se contulerat indeque freto traiecto
9 cum suo rege Gondigisglo in Africa consederat. Eo mortuo, Gundari et Gizericho duobus filiis relictis, ad unum Gizerichum
10 imperium post obitum Gundari rediit. Qui Gizerichus et Cartagenam et ipsam Romam occupavit, cumque Vandalis annos XXXIX
11 imperasset, naturae debitum persolvit. Huic successit Honorichus filius, qui, cum orthodoxos plurimis malis affecisset, ut Arianismum
12 amplecterentur, post regnum VIII annorum Gundamundo nepote
13 successore relicto moritur; qui et ipse orthodoxis infestus post

αυτοὺς τὴν ἀρχὴν κατασχὼν δυοκαίδεκα. εἶτα Τρασαμοῦνδος 14
τῶν Οὐανδήλων γέγονεν ἡγεμών, καὶ οὗτος Ἀρειανός, οὐ κο-
λάζων τοὺς ὀρθοδόξους, μόνον μέντοι ἀποστρεφόμενος· καὶ
τούτου δὲ ἔτη εἴκοσι καὶ ἑπτὰ διαγαγόντος ἐν τῇ ἀρχῇ καὶ τὸ
βιώσιμον ἐκμετρήσαντος, εἰς Ἰλδέριχον ἡ ἡγεμονία μετέπεσεν,
ὃς Γιζερίχου ἦν υἱωνὸς ἐξ Ὀνωρίχου τοῦ ἐκείνου παιδός. οὔτε 15
δὲ χριστιανοῖς χαλεπῶς προσεφέρετο καὶ πᾶσι πρᾶος ἐτύγχανεν, P II 65 A
ἅτε καὶ μαλθακοῦ τυχὼν ἤθους ἐκ φύσεως, ὅθεν ἦν καὶ πρὸς
πολέμους νωθέστερος. οὗτος δὴ ὁ Ἰλδέριχος συνήθης γέγονε 16
τῷ Ἰουστινιανῷ ἔτι ἰδιωτεύοντι. Γελίμερ δέ τις ὁμογενὴς Ἰλ- 17
δερίχου, ἀνὴρ κακοήθης, δραστήριος δὲ καὶ νεωτερίσαι δεινό-
τατος, ἐπέθετο τυραννίδι· καὶ τὸν οἰκεῖον κατασχὼν δεσπότην 18
εἱρκτῇ παραδίδωσι καὶ τοὺς ὅσοι ἐκείνῳ ᾠκείωντο. ἀποτρι- 19
βόμενος δ' οἷον τὸ τῆς τυραννίδος αἰτίαμα, γράφει πρὸς Ἰου-
στινιανὸν ὡς οὐ τῆς ἀρχῆς ἐρῶν ταύτης ἐδράξατο, ἀλλ' ὅτι
Ἰλδέριχος ἀποπεφύκει πρὸς τὴν ταύτης διοίκησιν. ὁ δὲ βασι- 20
λεὺς ἀνταπέστειλε τῷ Γελίμερι ὡς οὐκ ἀνέξεται, εἰ μὴ τῷ τυ- B
ραννηθέντι μὲν βοηθήσει, τὸν δὲ τυραννήσαντα τιμωρήσεται.

1 ῥασαμοῦνδος D 3 ὀρθοδοξοῦντας O 6 γιζερίχου ARw, Γιζερίκου p ὀνορίχου AR, ὠνωρίχου Ew, Ωνωρίχου p, Ὁνωρίχου *Di*, corr. *B-W*, v. p. 160, 11 9 γέγονε om. initio versus C 11 post κακοήθης add. μὲν Rwp νεωτερῖσαι (sic) A δεινὸς Ewp 17 ἀνταπέστειλε AR, ἀντεπέστειλε Bwp*Di*, v. ad XIII 9, 28 τυραννηθέντι ARDww, τιμωρηθέντι D, τυραννιθέντι p* 18 βοηθήσει A, τιμωρήση E(wp), τιμωρήσει R τυραννήσαντα ARw, τυραννίσαντα p*

XII regni annos e vita decessit. Post hunc Trasamundus Van- 14
dalorum dux est factus, Arianus et ipse, qui tamen orthodoxis
tantum adversatus est, non etiam suppliciis insectatus. Regnavit
annos XXVII, eoque defuncto principatus ad Hilderichum Gize-
richi ex Honoricho filio nepotem rediit. Is neque Christianos 15
aspere tractabat et clementem se praebebat erga omnes, vir miti
ingenio et ad bella suscipienda cunctantior. Contraxerat autem 16
Hilderichus cum Iustiniano tum privato familiaritatem. Ceterum 17
Gelimerus, eius cognatus, homo improbus ille quidem sed strenuus
et novarum rerum sollertissimus machinator, regnum appetivit,
suo domino eiusque familiaribus omnibus in vincula coniectis; 18
et ut crimen tyrannidis a se amoveret, ad Iustinianum scribit se 19
non regnandi cupiditate imperium invasisse, sed quod Hilderichus
ad imperium administrandum natura esset non aptus. At rex Geli- 20
mero rescripsit se non conquieturum, nisi et vi oppressum vindi-
casset et tyrannum ultus fuisset. Itaque patricium Belisarium ex 21

21 διὸ τὸν πατρίκιον Βελισάριον ἐκ τῆς ἑῴας μεταστειλάμενος, D III 277
ἐκεῖ γὰρ ἦν ὁ ἀνὴρ τοῖς Πέρσαις μαχόμενος, εἰς Λιβύην μετὰ
χειρὸς βαρείας καὶ στόλου πέμπει πολλοῦ, ταῖς δυνάμεσιν ἁπά-
22 σαις ἐπιστήσας αὐτὸν ἀρχιστράτηγον αὐτοκράτορα, ᾧ καὶ ὁ
Καισαρεὺς συμπαρωμάρτει Προκόπιος, ὃς τὰ περὶ τῶν ἐκεῖ
23 πολέμων ἱστόρησε πλατυκώτερον. καταπλεύσας οὖν εἰς Λιβύην
24 ὁ Βελισάριος χάρακα βάλλεται. ὁ δὲ Γελίμερ τοῦτο μαθὼν
ἐντέλλεται τῷ ἀδελφῷ Ἀματᾷ τόν τε Ἰλδέριχον καὶ τοὺς αὐτοῦ
C συγγενεῖς, οὓς ἐμφρούρους κατεῖχεν, αὐτίκα κτεῖναι. καὶ οἱ
25 μὲν ἀνῄρηντο. Γελίμερ δὲ συμβαλὼν τῷ Βελισαρίῳ καὶ τρα-
πεὶς τῆς τε Καρχηδόνος ἐξέπεσε καὶ τῶν ἄλλων καὶ πάσης τῆς
Λιβύης ἐκράτησε Βελισάριος καὶ τῇ βασιλείᾳ Ῥωμαίων ὑπέ-
ταξεν, ἐνενήκοντα καὶ πέντε ἐνιαυτοὺς τῶν Οὐανδήλων κυριευ-
26 σάντων αὐτῆς. συνέσχε δὲ ζωὸν καὶ αὐτὸν τὸν Γελίμερα σὺν
W III 54 27 γαμετῇ καὶ τέκνοις αὐτοῦ. λέγεται δὲ πολιορκουμένῳ αὐτῷ
μετὰ τῶν οἰκείων ἐν χώρᾳ λυπρᾷ τῇ τῶν Μαυρουσίων ἐπιλεῖ-

6 ἧττα τοῦ Γελίβερος (sic), πολιορκία τε καὶ κατάσχεσις CE 15 σημείωσαι AE

1 βελισάριον AR (sic simplici λ constanter: AO) omnes P (*Duc* 60), Theoph. (v. ind. de Boorii s. v.), Procop. (v. ind.), βελλισάριον E (sic duobus λ in textu constanter) [v. tamen argumenta ad XIV 8, 1. 17. 9, 1] wp 3. 4 ταῖς δυνάμεσιν ἁπάσαις ἐπιστήσας αὐτὸν AE (scripturam cod. E affert *Wo*), ἁπάσαις αὐτὸν ταῖς δυνάμεσιν ἐπιστήσας Owp 6 πλατυκώτερον R (B corr. ex πλατικώτερον) wp*Di*, πλατικώτερον AC 7. 12. βελλισάριος Ewp, v. ad XIV 7, 21 10 βελλισαρίῳ Ewp, v. ad XIV 7, 21 τραπεὶς AO, ἡττηθεὶς Ewp 13 ἐνενήκοντα AO, Procop. I p. 423, 14, Theoph. I p. 196, 26, ἐνεννήκοντα E, ἐννενήκοντα wp 14 καὶ αὐτὸν om. D 16 τῶν alterum om. D μαβρουσίων E

Oriente, ubi cum Persis bellum gerebat, arcessitum cum manu
valida et classe magna, omnibus copiis cum summo imperio prae-
22 fectum in Libyam mittit, Procopio quoque Caesariensi comite,
23 qui bella illic gesta copiosius persecutus est. Belisarius exercitu
24 in Libya exposito vallum obducit. Quo Gelimerus cognito fratri
Amatae mandat, ut Hilderichum cum cognatis, quos in custodia
25 tenebat, statim e medio tollat. Sic illi interfecti sunt. Belisarius
autem, Gelimero pugna profligato expulsoque Carthagine et e
ceteris urbibus, tota Libya est potitus eamque imperio Romano
26 subiecit a Vandalis per annos XCV occupatam, et Gelimerum
27 vivum cum uxore et liberis comprehendit. Ferunt eum, cum in
regione Maurorum aspera cum suis obsideretur, annona destitu-
tum a tribuno, quem Belisarius obsidioni praefecerat, litteris da-

ψαι τὰ ζωαρκῆ, τὸν δὲ ἐπιστεῖλαι τῷ ταγματάρχῳ, ὃν ὁ Βελι-
σάριος τῇ πολιορκίᾳ ἐπέστησεν, ἀξιοῦντα στεῖλαί οἱ ἄρτον ἕνα
καὶ κιθάραν καὶ σπόγγον. καὶ ὃς συνιδεῖν οὐκ ἔχων ὅτου 28
χάριν αἰτοῦνται παρὰ τοῦ Γελίμερος τὰ αἰτούμενα, τὸν τῆς D
γραφῆς ἠρώτησε κομιστήν· ὁ δὲ τὸν μὲν ἄρτον εἶπεν αἰτεῖν 29
ἐπιθυμῶν τοῦτον ἰδεῖν, ἐπεὶ μὴ εἶδεν ἐξότου τῆς Καρχηδόνος
ἐκπέπτωκε, τῶν βαρβάρων, παρ' οἷς ἦν, κακοβίων ὄντων, τὸν
δὲ σπόγγον, ἵνα τούτῳ τῶν ὀμμάτων ἐκμάσσῃ τὰ δάκρυα, τὴν
δὲ κιθάραν, ἵνα ταύτῃ τὰς οἰκείας συμφορὰς ἀποκλαύσηται.
D III 278 ἑαυτὸν δὲ ὅμως παραδοὺς τοῖς πολιορκοῦσι μετὰ τῶν συνόντων 30
ἤχθη πρὸς Βελισάριον, καὶ ἐγέλα πρὸς αὐτὸν εἰσαγόμενος, ὡς
τοῖς ὁρῶσιν ἐξεστηκέναι δοκεῖν αὐτὸν διὰ τὴν τοῦ πάθους ὑπερ-
βολήν. ἦν δ' ἑτεροῖόν τι τὸ γινόμενον. ἀναλογιζόμενος γὰρ 31
εἰς οἵαν τύχην ἐξ οἵας κατήντησε καὶ γέλωτος ἄξια κεκρικὼς P II 66 A
τὰ ἀνθρώπινα, ἐγέλα ταῦτα. Βελισάριος δὲ καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς 32
τῶν Οὐανδήλων ἄρχοντας ἐντίμως ἐφύλασσε, κομισθησομένους
τῷ βασιλεῖ. παρειλήφει δὲ καὶ Σικελίαν καὶ τὴν Σαρδώ, νῆσος 33
δὲ καὶ αὕτη, καὶ τὰ μέχρι Γαδείρων ὑφ' ἑαυτὸν ἐποιήσατο,

1 ταγματάρχῃ RwpDi, variat Zonar. inter ταγματάρχης (XIV 7, 37) et ταγμάταρχος, ut inter ταξιάρχης et ταξίαρχος (v. ad XIII 10, 11 et ad XVIII 27, 3) 1. 15 βελλισάριος Ewp, v. ad XIV 7, 21 2 αἰτοῦντα Ewp 3 post ὅτου add. γε Ewp 5 μὲν om. D 6 μὴ] μηδὲν D 7 ἦν A, ἐστι (R)wp κακοβιότων D 10 post ὅμως add. ὁ γελίμερ Owp 11 βελλισάριον Ewp, v. ad XIV 7, 21 16 ἐφύλασσε A Procop. I p. 440, 24, ἐφύλαττε RwpDi, v. ad XIII 21, 8 17 τὴν σαρδὼ ARwp, τὴν σαρδῶ E, σακερδὼ omisso τὴν C 18 αὐτὴ EwpDi post αὕτη add. ὡς ἤδη καὶ προιστόρηται BCwp, ὡς ἤδη μοι προιστόρηται D

tis petiisse unum panem, citharam, spongiam. Qui cum non in- 28
tellexisset, qua de causa ista peteret, tabellarium interrogasse,
eum vero respondisse panem petiisse spectandi desiderio permo- 29
tum, quod nullum vidisset ex quo Carthagine excidisset (nam
barbaros, apud quos ageret, misere vivere), spongiam, qua lacri-
mas abstergeret, citharam, qua suas calamitates deploraret. Facta 30
porro cum suis deditione ad Belisarium est perductus, interim
ridens, ut qui videbant eum errore mentis affici putarent ob ca-
lamitatis magnitudinem. Sed res aliter se habuit. Nam cum 31
fortunae suae commutationem secum reputaret et humana omnia
esse ridicula existimaret, hac de causa ridebat. Belisarius vero 32
et ipsum et Vandalorum duces in custodia honorifice habebat,
ut ad regem perducerentur. Cepit et Siciliam et Sardiniam in- 33
sulas et usque ad Gades subactis omnibus, sic demum rediit

καὶ οὕτως ἐπανῆλθεν εἰς τὸ Βυζάντιον καὶ τιμῆς μεγάλης παρὰ
34 τοῦ βασιλέως ἠξίωτο, ἄγων αὐτόν τε τὸν Γελίμερα σὺν γυναικὶ
καὶ τέκνοις καὶ συγγενέσι καὶ πᾶσαν τὴν θεραπείαν αὐτοῦ.
35 εἶτα καὶ θρίαμβον ἐπὶ τῇ νίκῃ κατήγαγε, τελουμένης ἁμίλλης
ἵππων ἐν τῷ θεάτρῳ, αὐτοῦ τε τοῦ κρατοῦντος, ὡς ἔθος, προ-
καθημένου καὶ τῆς γερουσίας παρούσης καὶ τοῦ δήμου παντός.
B 36 καὶ προήει μὲν ἐκ τῆς τῶν ἵππων ἀφετηρίας ὁ ἀρχιστράτηγος
τῆς πορφυρίδος τοῦ Γελίμερος παρεπομένου ἐχόμενος τῇ χειρί·
37 συμπαρωμάρτουν δ' αὐτῷ καὶ οἱ τῶν τάξεων στρατηγοὶ καὶ
38 ταγματάρχαι καὶ λοχαγοὶ καὶ οἱ τοῦ Γελίμερος συγγενεῖς. ἤδη
δ' ἐφθακὼς ἔναντι τοῦ κρατοῦντος ὁ Βελισάριος πείθει τὸν
Γελίμερα εἰς τοὔδαφος καταβαλεῖν ἑαυτὸν καὶ οὕτως ἀπονεῖμαι
39 τῷ βασιλεῖ τὴν προσκύνησιν. ὁ δ' ἐποίει τὸ προσταττόμενον,
40 καταχεόμενος δάκρυσι. καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Βελισάριος προσούδισεν
ἑαυτόν, ἐνδεικνύμενος τῷ Γελίμερι ὅτι οὐχ ὡς αἰχμάλωτος
ἐκεῖνος τοῦτο ποιῆσαι ἀπήτητο, ἀλλ' ὅτι οὕτω νενόμισται προσ-
κυνεῖσθαι τῶν Ῥωμαίων τοὺς βασιλεῖς, καὶ οἱονεὶ κουφίζων
C 41 αὐτῷ τὸ δυστύχημα. καὶ τὴν ἴσην δὲ τῇ βασιλίσσῃ προσκύ- D III 279

4 *οἷος ὁ θρίαμβος* (*θρίγαμβος?* E) *γέγονεν* CE

1. 2 *καὶ τιμῆς — ἠξίωτο* post 3 *αὐτοῦ* Owp 7 post *ἀρχιστράτηγος* add. *βελισάριος* Owp 9 *στρατηγοὶ*] *ἀρ στρατηγοὶ* | expuncto *ἀρ* E, *ἀρχηγοί*, sed in marg. add. *γρ. στρατηγοί* C 10 *ταγματάρχαι*] v. ad XIV 7, 26 10. 11 *ἤδη δ' — 12 καταβαλεῖν* om. A (unum versum, v. *B-W*, *Byz. Zeitschr.* a. 1892 p. 220) 11. 14 *βελλισάριος* Ewp, v. ad XIV 7, 21 12 *καταβαλεῖν*] *ἑλεῖν* A (desierat versus omissus in *καταβ*) 15 *αἰχμαλώτῳ* B 16 *προσκυνεῖσθαι* exeunte versu om. C 18 *βασιλίδι* C

34 Byzantium et ipso Gelimero cum uxore, liberis, cognatis et omnibus
35 eius ministeriis adductis a rege magno honore est dignatus. Tum
de victoria habebat triumphum et ludi equestres in theatro sunt
acti, ipso imperatore de more praesidente et senatu omnique
36 populo praesente. Procedebat autem ex equorum carceribus
Belisarius imperator, Gelimeri subsequentis purpuram manu te-
37 nens, comitantibus ducibus et tribunis et centurionibus et Gelimeri
38 cognatis. Cumque ad imperatorem perventum esset, Belisarius
Gelimero persuadet, ut humi se proiceret regemque ita adoraret.
39. 40 Facit ille, ut iubebatur, lacrimis oppletus. Sed se proiecit
ipse et Belisarius, ut Gelimero ostenderet illum id facere iussum
non ut captivum, sed quia moris esset adorari hoc modo Roma-
41 norum reges, et ut eius calamitatem sublevaret. Cum eundem
honorem et reginae habuisset Gelimerus, hospitio splendido et

*νησιν ἀπονείμαντα τὸν Γελίμερα καταγωγὴ δέχεται λαμπρὰ καὶ
θεραπεία βασιλικὴ προετοιμασθεῖσα αὐτῷ. μεθ' ἡμέρας δέ* 42
*τινας αὖθις ἱππηλασίας ἀγομένης κατὰ τὸ θέατρον, τὰ λάφυρα
τοῦ πολέμου διὰ μέσης τῆς πόλεως κομιζόμενα εἰσήγοντο εἰς
τὸ Στάδιον, ἀκόντια καὶ θρόνοι καὶ φορεῖα καταστεγῆ γυναι-
κεῖα, χρυσοῦ τὰ πάντα πεποιημένα καὶ λίθοις τιμαλφέσιν ἐπι-
κοσμούμενα, καὶ κλίνη ὁμοία καὶ χρυσόπαστοι τάπητες καὶ* 43
*σκεύη τὰ ταῖς τραπέζαις ὑπηρετούμενα, τὰ μὲν ἐκ χρυσοῦ εἰρ-
γασμένα, τὰ δ' ἐξ ἀργύρου πεποιημένα, καὶ ἐκπώματα χρύσεά
τε καὶ λιθοκόλλητα καὶ ἁλουργεῖς ἐσθῆτες καὶ πέπλοι παρόμοιοι
καὶ βασίλειοι στέφανοι καὶ κόσμοι γυναικῶν διάλιθοί τε καὶ περι-* D
*μάργαροι καὶ ἄλλα πλεῖστα καὶ ἀριθμὸν σχεδὸν ὑπερβαίνοντα,
καὶ ἐπὶ πᾶσι λάρνακες ἑπτὰ χρυσίου μεσταὶ καὶ βίβλοι τῶν θείων* 44
*εὐαγγελίων, χρυσῷ περιλαμπόμεναι πάντοθεν καὶ λίθων παν-
τοίοις γένεσι ποικιλλόμεναι. τὰ μὲν οὖν τοῦ θριάμβου ἦσαν
ἐν τούτοις. Βελισάριος δὲ καὶ ὑπατείας ἠξίωτο.* 45

Ἤδη δὲ τοῦ τῶν Οὐανδήλων πολέμου καταλυθέντος στέλ- 8
λεται παρὰ τοῦ βασιλέως εἰς Ῥώμην, ταύτην τε καὶ πᾶσαν αὐτῷ W III 55

2 *περὶ τῆς τῶν λαφύρων πομπῆς* CE   17 *ὅτι ὁ Βελισάριος* (sic etiam E, v. ad XIV 7, 21) *εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐστάλη, ταύτην τε καὶ τὴν Ῥώμην ὑποτάξων* (*ὑποτάξον* E) *τῷ βασιλεῖ ὑπὸ Γότθων κατεχομένην* CE

2 *βασιλικῇ* (sic) A   4 post *κομιζόμενα* add. *καὶ θεατριζόμενα* Rwp   6 *τημαλφέσιν* et *τιμαλφέσιν* per dittogr. C   8 *εἰργασμένα* om. O   10 *λιθοκόλυτα* E   *ἀλουργεῖς* (sic) AD, *ἀλιουργεῖς* E   13 *καὶ βίβλοι* — 14 *πάντοθεν καὶ* om. A (unum versum, v. *B-W*, *Byz. Zeitschr.* a. 1892 p. 220)   13 *θείων*] *ἱερῶν* O   15 *τὰ μὲν οὖν*] *καὶ τὰ μὲν* D   17 *τοῦ* om. C   18 *τε αὐτῷ καὶ πᾶσαν* B

regiis ministeriis iam ante praeparatis excipitur. Post dies aliquot 42
cum iterum ludi equestres in theatro agerentur, spolia bellica
per mediam urbem ostentata in stadium inferuntur, iacula, sellae,
muliebres lecticae, omnia aurea et pretiosis lapillis exornata, et 43
sponda eiusdem generis auratique tapetes et utensilia mensarum
partim aurea partim argentea, pocula item aurea gemmis ornata
purpureaeque vestes et pepla eiusdem generis, regales coronae,
ornamenta mulierum gemmis et margaritis interpuncta, aliaque
plurima et paene innumerabilia, et post haec omnia cistae septem 44
auro plenae et libri sacrorum evangeliorum undique auro reful-
gentes et omnis generis lapillis distincti. Ac triumphus huiusmodi
fuit. Belisario autem etiam consulatus est delatus. 45

8. Bello Vandalico iam confecto idem Romam a rege mitti-
tur, ut eam totamque Italiam ab Gotthis occupatam subigeret,

τὴν Ἰταλίαν παραστησόμενος, ὑπὸ Γότθων κατεχομένην, ὧν
2 Θευδάτος ἦν ἡγεμών. τοῦτο μαθὼν ὁ Θευδάτος Ἀγαπητὸν
P II 67 A τὸν Ῥώμης μέγαν ἀρχιερέα, ἄνδρα θεσπέσιον, στέλλει τῷ βα-
3 σιλεῖ πρεσβευσόμενον. ὁ δὲ καταλαβὼν τὸ Βυζάντιον καὶ τῷ
Ἰουστινιανῷ ἐντυχὼν πρῶτον περὶ θεοῦ καὶ τῆς εἰς αὐτὸν
διαλέγεται πίστεως καὶ τὴν εἰς τὸν θρόνον τῆς νέας Ῥώμης
ἀναγωγὴν Ἀνθίμου ὑπ' αἰτίαν πεποίητο, ὅτι τε μὴ κανονικῶς
ἐκ Τραπεζοῦντος, ἣ τῶν εἰς τὸν Πολεμωνιακὸν πόντον κει- D III 280
μένων πόλεων τυγχάνει μητρόπολις, εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν
μετήνεκτο, καὶ ὅτι καὶ τῆς Σευήρου κακοδοξίας μετέσχηκεν.
4 ὁ δ' αὐτοκράτωρ σπουδῇ τῆς βασιλίδος τὸν Ἄνθιμον τῆς ἀρ-
χιερατικῆς ἀξιώσας καθέδρας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῆς
B 5 οἰκείας ἀντείχετο πράξεως. ἐνισταμένου δ' ἔτι τοῦ θείου Ἀγα-
πητοῦ, καὶ ἠπείλει αὐτῷ, κύριος εἶναι λέγων πράττειν ὃ βού-
6 λοιτο. ὡς δ' ἐπεγέλα ἀπειλοῦντι τῷ βασιλεῖ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ
ἡδέως ἂν δέξασθαι τὴν σφαγὴν ἀντεπῆγε καὶ μακάριος εἶναι,
εἰ τοιούτου τέλους ἀξιωθείη, ᾐδέσθη ὁ αὐτοκράτωρ καὶ μετα-

2 *θεύδατος* A, *θευδάτος* R (sic constanter) wp, v. ann. sequ., XIV 8, 18, Procop. II p. 16, 19, Euagr. H. E. IV 19, *Θευδᾶτος Di* *θευδᾶτος* A*Di*, v. ann. anteced. 3 ante *Ῥώμης* add. *τῆς* Ewp *μέγαν* Rwp*Di*, *μέγα* A, om. D 5 post *αὐτὸν* add. *ὀρθῆς* Rwp 8 *ἣ* Rwp*Di*, *ἢ* AC *τῶν* R (C corr. ex *τὸν*) wp*Di*, *τὸν* A *ἐς* D *πολεμονιακὸν* ARwp, *πολεμωνιακὸν* DE*Di*, v. Basil. notit. 266 Gelzer. 9 *κωνσταντινούπολιν* Am, *κωνσταντίνου* Rwp, v. ad p. 167, 5 10 *μετενήνεκτο* C, sed v. ad XV 29, 6 *σεβήρου* Ewp, v. ad p. 167, 13 *μετέσχηκεν* AEwp, *μετέχων ἦν* Owp 11 *δὲ* Ewp 11 *τῆς ἀρχιερατικῆς* — 12 *καθέδρας* AEwp, *τοῦ πατριαρχικοῦ ἀξιώσας θρόνου* O 14 *κύριος εἶναι λέγων*] *καὶ κύριος εἶναι ἔλεγε* D 16 ante *τὴν* add. *καὶ* Owp 17 *εἰ* AE, *ἔλεγεν εἴγε* O, *εἰ γὰρ εἴλεγεν* w*, *εἰ γὰρ ἔλεγεν* p*

2 quorum dux erat Theudatus. Qui ea re cognita Agapetum, pon-
tificem illum magnum Romanum, virum admirandum, legatum
3 mittit ad regem; qui Byzantium profectus et ad Iustinianum ad-
ductus primum de deo et in eum fide disserit et Anthimi collo-
cationem in novae Romae sede incusavit; neque enim eum Tra-
pezunte, urbium ponti Polemoniaci metropoli, Cpolim rite trans-
latum, praetereaque perversa opinione Severi imbutum esse.
4 Verum imperator, qui Anthimum opera reginae Cpolitanum pa-
5 triarcham designarat, acta sua rescindere noluit et divino Aga-
peto etiam acrius instanti minatus se suo arbitratu, quod vellet,
6 posse agere dixit. Cum autem pontifex minantem regem irri-
sisset seque caedem aequo animo laturum esse respondisset ac
beatum fore, si tali exitu dignaretur, verecundatus imperator

βαλὼν ὑπὸ ζήτησιν τὴν πρᾶξιν καθίστησι. καὶ ἀντεῖπον μέν 7
τινες τῶν ἀρχιερέων τῷ πάπᾳ Ῥώμης Ἀγαπητῷ, τῇ βασιλίσσῃ
χαριζόμενοι, παρ' ἧς καὶ χρήμασιν ὑπεφθάρησαν· πάντων δ'
ἐκεῖνος τῇ ἀληθείᾳ συνηγορῶν ὑπερτέρησε. καὶ ὁ Ἄνθιμος τοῦ 8
θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκβέβλητο, ἔτος ἓν ἀπολαύσας
αὐτοῦ, τοῦ βασιλέως αἰδεσθέντος τὸν ἱερώτατον πάπαν καὶ τὴν C
ἀλήθειαν. ἀντεισήχθη δὲ Μηνᾶς, ἀνὴρ εὐσεβέστατος, αὐχῶν 9
μὲν πατρίδα τὴν κατ' Αἴγυπτον Ἀλεξάνδρειαν, ἐκφὺς δ' ἑνὸς
τῶν ἐν ταύτῃ ἐπιφανῶν, καὶ λόγων οὐκ ὢν ἀνομίλητος, καὶ
μάλιστά γε τῶν θειοτέρων. οὕτω δὲ τῆς ἀρχιερωσύνης Μηνᾶς 10
ὁ θεῖος τυχὼν ἢ μᾶλλον ἐκείνης εὐτυχησάσης αὐτόν, σύνοδον
μερικὴν συγκροτεῖ σὺν τῷ πάπᾳ Ἀγαπητῷ καὶ ἀναθέματι περι-
βάλλει Σευῆρον καὶ Εὐτυχῆ καὶ Πέτρον καὶ τὸν Ἁλικαρνασέα
Ἰουλιανὸν καὶ τὸν Ἄνθιμον ὡς ἐκείνοις ὁμόφρονα. ἔτι δ' ἐν 11
τῷ Βυζαντίῳ διάγων ὁ ἱερώτατος πάπας Ἀγαπητὸς μετήλλαξε
τὴν ζωήν. ὁ μέντοι Μηνᾶς ἐπὶ δέκα καὶ ἓξ τὴν ἐκκλησίαν 12
εὐσεβῶς ἰθύνας ἔτη τὸν βίον κατέλυσε· καὶ ἀνήχθη εἰς τὴν D

10 *περὶ τοῦ πατριάρχου Μηνᾶ καὶ περὶ μερικῆς συνόδου ὑπ' αὐτοῦ* (*ὑπὸ τοῦ* E) *καὶ τοῦ πάπα Ῥώμης Ἀγαπητοῦ συστάσης* CE 16 *περὶ πατριαρχῶν* ACE

5 *κωνσταντίνου* Owp, v. ad p. 166, 9 5. 6 *ἀπολαύσας αὐτοῦ·* ARw, *ἀπολαύσας, αὐτοῦ* p*Di* 6 *αἰδεσθέντος* AEwp, *δυσωπηθέντος* O 7. 10. 16 *μηνᾶς* AR, *μῆνας* primo loco, tum constanter *μηνᾶς* w, *μῆνας* constanter p* 12 *συγκροτεῖ μερικὴν* B 13 *σεβῆρον* Ewp, v. ad p. 166, 10 *ἀλικαρνασέα* AR, *ἁλικαρνασέα* Dwwp (v. I p. 303, 4, Theoph. I p. 217, 6. 222, 11), *Ἁλικαρνασσέα Di* 14 *δὲ* D 16. 17 *εὐσεβῶς τὴν ἐκκλησίαν* D

mutata sententia rem proposuit examinandam. Ac nonnulli de 7
primoribus sacerdotibus Agapeto, papae Romano, in reginae gra-
tiam oblocuti sunt, ab eadem etiam largitionibus corrupti; quos
tamen ille, qui veritatem defenderet, omnes superavit. Itaque 8
Anthimus sede Cpolitana, quam annum occuparat, est eiectus,
rege sanctissimum papam et veritatem reverito; et in eius locum 9
suffectus Menas, vir summae pietatis, qui originem ex Alexan-
dria, Aegypti urbe, duxit illustri genere ortus, litterarum non
expers, sacrarum maxime. Cum igitur divinus Menas hoc modo 10
patriarchatu esset potitus vel potius cum patriarchatus eum fe-
liciter esset sortitus, concilio particulari cum papa Agapeto con-
vocato, Severum, Eutychem, Petrum, Iulianum Halicarnasseum,
Anthimumque, illorum assensorem, anathemate notat. Ceterum 11
sanctissimus papa Agapetus Cpoli defunctus est. Menas, cum 12
ecclesiam per annos XVI pie gubernasset, obiit. Ei successit
Eutychius, Romae novae patriarcha, et ecclesiae recte per annos

ἀρχιερατικὴν καθέδραν τῆς νέας Ῥώμης Εὐτύχιος, προστὰς D III 281
13 ὀρθοφρόνως τῆς ἐκκλησίας ἐνιαυτοὺς δυοκαίδεκα. ἐφ' οὗ καὶ
ἡ πέμπτη συνήθροιστο σύνοδος τῶν ἑκατὸν ἑξήκοντα καὶ πέντε
ἁγίων πατέρων, ὧν ἐξῆρχε Βιγίλιος πάπας Ῥώμης καὶ ὁ εἰρη-
14 μένος Εὐτύχιος καὶ ὁ Ἀλεξανδρείας Ἀπολινάριος. συνήθροιστο
δὲ κατὰ Ὠριγένους καὶ τῶν ἀλλοκότων ἐκείνου δοξῶν καὶ τῶν
15 τὰ ἐκείνου πρεσβευσάντων Διδύμου καὶ Εὐαγρίου, οἵτινες τῶν
ψυχῶν προΰπαρξιν ἐδογμάτιζον καὶ τέλος τῆς κολάσεως ἔλεγον
P II 68 A καὶ τῶν δαιμόνων εἰς τὸ ἀρχαῖον ἀποκατάστασιν καὶ ἕτερα
16 πλείονα, οὓς καὶ ἀναθέματι σὺν τοῖς αὐτῶν ὑπέβαλε δόγμασιν,
ἀλλὰ καὶ τὸν Μομψουεστίας Θεόδωρον τὰ Νεστορίου φρονοῦντα,
ἢ μᾶλλον ἐκείνου γεγονότα διδάσκαλον, καὶ τοῦ βασιλέως Ἰου-
στινιανοῦ παρόντος ἐν τῇ συνόδῳ καὶ συνευδοκοῦντος οἷς οἱ
θεῖοι πατέρες ἐκεῖνοι θεοφιλῶς ᾠκονόμησαν.
17 Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ταύτῃ συνήνεκτο. ὁ Βελισάριος δὲ εἰς

2 *περὶ τῆς πέμπτης συνόδου* ACE 15 *ὅπως ὁ Βελισάριος* (v. ad XIV 7, 21) *τὴν Ῥώμην ἔλαβε καὶ πόλεις ἑτέρας* CE

1 *τῆς νέας ῥώμης καθέδραν* D 3 *ἑκατὸν ἑξήκοντα καὶ πέντε* A(E)wp (v. G. M. p. 528, 17, Cedr. I p. 659, 18), *ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα* D, *ἑκατὸν καὶ πέντε* R 5 *ἀπολινάριος* AR (v. G. M. l. c., Cedr. l. c., Glyc. p. 504, 7), *ἀπολλινάριος* CEwp*Di*, v. ad XIII 12, 22 6 post *κατὰ* add. *τοῦ* Ewp, om. AO ut G. M. p. 528, 23 8 *ἐδογμάτισαν* O 10 *ὑπέβαλον* D 11 *μομψουεστίας* A, *μοψουεστίας* Rwp*Di*, v. de Boorium ind. Theoph. s. v. *Μομψουεστία*, Gelzerum ad Georg. Cypr. 819, Hierocl. synecd. 705, 3 Burckhardt 13. 14 *οἷς* post *ἐκεῖνοι* B 14 *ᾠκονόμησαν* AEwp, *ἐδογμάτισαν* O 15 *Βελισάριος*] v. ad XIV 7, 21 post *εἰς* add. *τὴν* Ewp

13 XII praefuit. Sub hoc quintum concilium est coactum CLXV
sanctorum patrum, quorum princeps fuit Vigilius, papa Romanus,
et is, cuius est mentio facta, Eutychius et Alexandrinus Apolli-
14 naris. Concilii huius indicti causa fuit Origenes eiusque perver-
15 sae opiniones et eius sectatores Didymus atque Euagrius; quorum
dogma fuit animas ante corpora extitisse et supplicii finem esse
et daemones pristinam dignitatem recuperaturos, aliaque plura.
16 Hos eorumque dogmata necnon Theodorum ex Mompsuestia
Nestorii suffragatorem vel potius illius magistrum anathemate
notavit, cum rex Iustinianus concilio interesset et pia decreta
illorum patrum approbaret.
17 Atque haec ita gesta sunt. Belisarius autem, cum in Italiam
traiecisset, primum quidem Neapolim obsidione capit; tum Romam quoque ipsam, urbe partim vi partim benevolentia civium

Ἰταλίαν ἐκπλεύσας πρῶτον μὲν πολιορκίᾳ λαμβάνει Νεάπολιν,
εἶτα καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Ῥώμην ἐπιδημήσας, ὁμοῦ μὲν δυνάμει,
ὁμοῦ δὲ καὶ τῇ τῶν ἀστῶν εὐνοίᾳ, γέγονε καὶ ταύτης ἐντός·
ὁ γὰρ τῶν Γότθων ἄρχων Θευδάτος ἐν Ῥαβέννῃ διάγων ἐτύγ- 18 W III 56
χανε. καὶ Μεδιόλανα δὲ ἡ πόλις κατεσχέθη παρὰ Ῥωμαίων. 19 B
τῶν δὲ Γότθων αὖθις πολιορκούντων αὐτὴν ὁ βασιλεὺς τὸν 20
Ναρσῆν μετὰ δυνάμεως ἐπαρῆξαι τῷ Βελισαρίῳ ἀπέστειλεν.
ἦν δὲ ὁ Ναρσῆς ἐκτομίας, ἄλλως μέντοι γενναῖός τε καὶ στρα- 21
τηγικώτατος καὶ τοῖς κρατοῦσιν ᾠκειωμένος. ἀλλήλοιν οὖν μὴ 22
συμφωνοῦντε τούτω τὼ διττὼ στρατηγώ (ὁ μὲν γὰρ Βελισάριος
ἑαυτῷ τῶν κατορθωμάτων ἤθελε τὸ πᾶν ἐπιγράφεσθαι, ὁ δέ
γε Ναρσῆς οὐκ ἠνείχετο ὑπ᾿ ἐκεῖνον τετάχθαι δοκεῖν) διῃρέθη-
III 282 σαν, καὶ ὁ μὲν ἄλλῃ, ὁ δ᾿ ἄλλῃ διετίθουν τὸν πόλεμον, διὸ 23
καὶ ἐσφάλησαν ἔν τισι. τῶν γὰρ Μεδιολάνων οἱ ταῦτα φρου- 24
ροῦντες βασιλικοὶ τῶν ἀναγκαίων ἔνδειαν προβαλλόμενοι τοῖς
Γότθοις ἐξέστησαν, καὶ τάχα καὶ εἰς μεῖζόν τι κακὸν ἐτελεύ- 25 C
τησεν ἂν ἡ ἔρις ἀμφοῖν, εἰ μὴ ὁ βασιλεὺς τὸν Ναρσῆν διὰ
γραμμάτων πρὸς ἑαυτὸν μετεστείλατο.

3 *καὶ ταύτης* AEwp, *κἀκείνης* O 4 *θευδάτος* ARwp, *Θευδᾶτος* *Di*, v. ad XIV 8, 1; errasse h. l. Zonaram apparet conferenti Clintoni F. R. I p. 764 ss. *καὶ ῥαβένῃ* D, *ἐν ῥαβέννῃ* D_w 7 *Βελισαρίῳ*] v. ad XIV 7, 21 *ἀπέστειλεν* Rwp*Di*, *ἀπέστειλε* A, v. ad XIII 1, 5 8. 12 *ναρσῆς* AR (constanter fere), *ναρσὴς* Ewp (constanter fere), v. ad XIV 11, 20 8 *ἄλλως* Owp*Di*, *ἄλλος* A, *ἀλλ᾿ ὡς* E 9 *ὠκείωτο* O 10 *διττὼ στρατηγὼ* AO, *στρατηγὼ τὼ διττὼ* E$D_w$wp *Βελισάριος*] v. ad XIV 7, 21 11 *ἤθελε τῶν κατορθωμάτων* D 12 *ἐκείνου* D 14 *φρουροῦντες* Rwp*Di*, *φρονοῦντες* ADE 15 *ἔνδειαν προβαλλόμενοι* AEwp, *ἐνδείᾳ πιεζόμενοι* O 16. 17 *ἡ ἔρις ἂν ἀμφοῖν ἐτελεύτησεν* Ewp

potitus, intrat; nam Gotthorum rex Theudatus Ravennae degebat. 18
Mediolanum item Romani ceperunt. Quae urbs cum a Gotthis 19. 20
denuo obsideretur, rex Narsetem Belisario cum exercitu subsidio
misit, eunuchum illum quidem, ceterum virum strenuum et rei 21
militaris peritissimum et iis, penes quos res erant, familiarem.
Verum inter hos duos duces parum conveniebat; nam cum Beli- 22
sarius summam rerum bene gestarum sibi vindicaret, Narses au-
tem illius auspiciis militare videri nollet, seiuncti diversis locis
bellum administrarunt; eaque fuit causa, cur rem alicubi male 23
gererent. Nam regii milites commeatus inopiam causati Gotthis 24
Mediolano obsesso cesserunt; et maius forsitan ex eorum dis- 25
sensione ortum esset malum, nisi rex Narsetem per litteras revo-
casset.

9 Ἐντεῦθεν μόνος αὖθις ὁ Βελισάριος στρατηγῶν πᾶσαν τὴν
Ἰταλίαν καὶ τὰς αὐτῆς πόλεις ὑφ' ἑαυτὸν ἐποιήσατο καὶ τοσοῦ-
τον τοῖς βαρβάροις καὶ φοβερὸς καὶ ἐράσμιος γέγονεν ὡς τῆς
σφῶν ἀρχῆς αὐτὸν ἀξιοῦν καὶ βασιλέα ἱκετεύειν αὐτὸν γενή-
σεσθαι σφῶν καὶ ἑαυτοὺς καὶ τὰ σφέτερα πάντα ἀνατιθεμένων
2 αὐτῷ. ὁ δὲ "οὐκ ἄν ποτε ζῶντος Ἰουστινιανοῦ" ἔφη "βασι-
λεὺς αὐτὸς κληθῆναι ἀνέξομαι", ὡς περὶ τούτων ὁ Καισαρεὺς
3 Προκόπιος, αὐτῷ τότε συστρατευόμενος, ἔγραψεν. ἐντεῦθεν
D τοίνυν ἐπίφθονος γεγονὼς διαβάλλεται πρὸς τὸν βασιλέα ὡς
4 βασιλείας ἐρῶν· καὶ ὃς αὐτὸν ἐκεῖθεν μετεκαλέσατο ὡς εἰς τὴν
ἑῴαν στρατεύσοντα καὶ τὸν Μηδικὸν ἐμπιστευθησόμενον πόλεμον.
5 τελευτᾷ μέντοι καὶ ἡ Αὐγούστα Θεοδώρα, ἐπιβιοῦσα τῇ βασι-
6 λείᾳ ἔτη εἴκοσι πρὸς ἑνὶ καὶ μησὶ τρισί. τῆς δὲ μεγάλης ἐκ-
κλησίας ἀπαρτισθείσης ἤδη καὶ καθιερωθείσης, συνέβη πεσεῖν
ἐκ σεισμοῦ τὴν πρὸς ἀνατολὴν μεγάλην σφαῖραν τοῦ τοιούτου
ναοῦ, ἣ πεσοῦσα τό τε κιβώριον τῆς ἁγίας τραπέζης καὶ αὐτὴν
ἐκείνην τὴν παναγῆ τράπεζαν καὶ τὸν ἄμβωνα συνέτριψεν·
7 ὅθεν λέγεται καὶ τὸν τροῦλον προστάξει τοῦ βασιλέως καθαιρε-

1 *ὅτι καὶ* (om. E) *πᾶσαν τὴν Ἰταλίαν ὑπέταξεν ὁ Βελισάριος* (v. ad XIV 7, 21) CE 12 *τελευτὴ Θεοδώρας τῆς βασιλίδος* (A om. *τ. βασιλ.*) ACE

1 *Βελισάριος*] v. ad. XIV 7, 21 2 *πόλεις αὐτῆς* Owp 3 post *ὡς* add. *καὶ* Rwp 4 *γενέσθαι* O*Di*, v. ad XIV 5, 2 5 *σφῶν* AEwp, *αὐτῶν* O 7 *καίσαρ* E 8 *τότε* om. D *ἔγραψεν*] Procop. II p. 276, 11 12 *αὐγούστα* AO, *αὐγοῦστα* Ewp*Di*, v. ad XIII 23, 27 *τῇ βασιλείᾳ* Rwp*Di*, om. A, v. Procop. II p. 401, 12 15 *τοῦ* om. E 16 *τό τε*] *τότε* w*p invitis AR 17 *ἁγίαν* Ewp *τὸν ἄμβωνα συνέτριψεν* AEwp, *συνέτριψε καὶ τὸν ἄμβωνα* O 18 *τροῦλον*] v. *Duc* Cpolis Christ. lib. III p. 19 ss.

9. Post ea Belisarius iterum solus rem gerens omnem Ita-
liam eiusque urbes subegit et barbaris tantum sui et terrorem
et amorem incussit, ut imperium illi deferrent orarentque, ut rex
2 suus fieret, se suaque omnia illi permittentes. At ille, ut Caesa-
riensis Procopius, qui sub illo tum militavit, narravit "Nunquam"
3 inquit "committam, ut vivo Iustiniano rex appeller". Hinc invidia
4 conflata a rege ob calumniam affectati imperii arcessitus est, per
speciem eius in Orientem ad bellum Medicum administrandum
5 ablegandi. Interea Augusta Theodora obit, cum in imperio vi-
6 xisset annos XXI et menses III. Magna ecclesia iam absoluta
et consecrata accidit, ut, cum magnus eius aedis globus Orientem
versus collocatus ex terrae motu cecidisset, et ciborium sacrae
7 mensae et ipsa sacratissima mensa et ambo contereretur. Qua
de causa dicunt trullum etiam iussu imperatoris destructum denuo

θῆναι, καὶ αὖθις ἀνεγερθῆναι ἐπὶ πόδας εἴκοσι καὶ πέντε με- P II 69 A
III 283 *τεωρότερον, καὶ καθιερωθῆναι παρὰ Εὐτυχίου πατριάρχου τὸ* 8
δεύτερον.

Ἐπὶ τούτου τοῦ βασιλέως καὶ τὸ κῆτος ἑάλω, ὃ εἰς πεντή- 9
κοντα καὶ ἐπέκεινα Βυζαντίοις ἠνώχλει ἐνιαυτούς, ὃ πορφύριον
ἐκάλουν, οὐκ ἀεὶ μὲν φαινόμενον, ἀλλ' ἐκ διαλειμμάτων. ὅτε 10
δ' ἐφαίνετο, πολλὰς μὲν τῶν νηῶν ὑποβρυχίους ἐτίθει, πολλοῖς
δὲ φθορᾶς αἴτιον ἀνθρώποις ἐγίνετο, καθ' οὗ πολλαῖς μὲν
ἐχρήσαντο μηχαναῖς, πᾶσαι δ' ἔμενον ἄπρακτοι, ἑάλω μέντοι
δελφῖνας διώκον. οἱ μὲν γὰρ ἐκεῖνο φεύγοντες τῇ γῇ προσε- 11
πέλαζον, τὸ δὲ τὴν κατ' ἐκείνων ὁρμὴν οὐκ ἀνέκοπτεν, ἕως
ἄγχιστά πῃ τῆς γῆς γεγονὸς ἰλύϊ βαθείᾳ καὶ τελματώδει ἐμπέ-
πτωκεν. ἔνθα δὴ τῷ πηλῷ προσεπέπλαστο καὶ τοῦ τέλματος 12 B
οὔπως ἔτι ἀναδῦναι δεδύνητο. ὃ τοῖς περιοίκοις γνωσθὲν 13
ὥπλισεν αὐτοὺς κατὰ τοῦ θαλαττίου τούτου θηρός, καὶ ἀξίναις
αὐτὸ συγκόψαντες καὶ πελέκεσιν ἀπέκτειναν. εἶτα σχοίνους τῶν 14
ἁδροτέρων τούτου ἐξάψαντες ζεύγεσι βοῶν αὐτὸ τῆς θαλάσσης
ἐξείλκυσαν. ἦν δὲ τὸ μῆκος μὲν αὐτοῦ τριάκοντα πήχεων, ἐς 15
δέκα δ' ηὐρύνετο, ὡς ὁ Καισαρεὺς Προκόπιος καὶ περὶ τούτου
ἱστόρησεν.

4 *περὶ τοῦ κήτους* ACE

6 *ᾀεὶ* C *ἀλλ' ἐκ* AEwp, *ἐκ δέγε* O 8 *ἐγένετο* Ewp 9 *ἐχρήσατο* D *μέντοι* ARwp, *μέν γε* D 10 *διῶκον* RwpDi, *διώκων* A 12 *πη τῆς*] *ποῦ* D 14 *οὔπω* D *ἀναδῦναι* EwpDi, *ἀναδύναι* A, *ἐκδύναι* O 15 *ὥπλισε τούτους* D 17 *ἀδροτέρων* AE, *ἁδροτέρων* O[s]wpDi *αὐτὸ βοῶν* B 18 *μῆκος μὲν* A, *μὲν μῆκος* Rwp, *μῆκος* D 19 *καὶ* om. D 20 *ἱστόρησεν*] Procop. II p. 400, 4

esse instauratum XXV pedibus altius eductum, et ab Eutychio 8
patriarcha denuo consecratum.

Sub hoc rege etiam cetus ille captus est, qui Byzantiis ul- 9
tra L annos molestus erat, quem porphyrium appellabant, non ille
quidem semper apparens, sed ex intervallis. Quoties autem 10
apparuerat, tum multas naves demergebat, tum multis hominibus
exitium afferebat. Qui cum multis machinis esset petitus eaeque
omnes essent irritae, tamen in persequendis delphinis captus est;
qui cum prope terram confugissent, ille impetum adversus eos 11
non inhibebat, donec proxime terram provectus in uliginem et
profundum lutum incideret, unde limo obstrictus emergere non 12
iam potuit. Quo accolae cognito belluam illam marinam securibus 13
ac bipennibus confecerunt et funibus, qua erat crassior, alligatis 14
boum iugis in terram pertraxerunt. Eius longitudo fuit XXX 15
cubitorum, latitudo X, ut idem Procopius Caesariensis refert.

16 *Ἐν τοῖς χρόνοις τούτου τοῦ βασιλέως κατὰ τὸν αὐτὸν*
συγγραφέα καὶ τὰ τῶν Σηρῶν νήματα, ἡ μέταξα δηλαδή, παρὰ
17 *Ῥωμαίοις γίνεσθαι ἤρξατο. ἤγετο μὲν γὰρ ἐν Περσῶν ὠνου-*
μένη δι᾽ ἐμπόρων παρὰ Ῥωμαίους. τὸ τῆς μετάξης χρῆμα
οὐκ ᾔδεισαν μέντοι οὔθ᾽ ὅπως γίνοιτο οὔθ᾽ ὅτι νήματα σκω-
C 18 *λήκων ἐστί. μοναχοὶ δὲ δύο τινὲς πρὸς τὸ Βυζάντιον ἐξ Ἰνδίας*
W III 57 *ἀφικόμενοι τὴν ταύτης γένεσιν ἀφηγήσαντο καὶ ὑπισχνοῦντο*
κομίσαι τῶν σκωλήκων ἐκείνων γόνον, ᾠὰ ὄντα τὸν ὄγκον D III 284
βραχύτατα, καὶ δεῖξαι Ῥωμαίοις ὅπως ἐκεῖνα ζωογονοῦνται
θαλπόμενα καὶ εἰς σκώληκας μεταμείβονται, καὶ ὅπως δημιουρ-
19 *γοῦσι τὴν μέταξαν, τὴν φύσιν σχόντα διδάσκαλον. τούτους*
τοίνυν τοὺς μοναχοὺς ὁ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς δωρεαῖς τε πρὸς
τὸ παρὸν καὶ πρὸς τὸ μέλλον λαμπραῖς ὑποσχέσεσι πρὸς τὸ
20 *ἔργον ἐπέρρωσεν. οἱ δὲ τά τε τῶν Σηρῶν ᾠὰ μετεκόμισαν*
ἐς Βυζάντιον καὶ εἰς σκώληκας ταῦτα μετήμειψαν κόπρῳ ἐνθέ-
μενοι καὶ ταύτῃ θερμήναντες καὶ συκαμίνων ἔθρεψαν φύλλοις

1 *ὅτι ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ βασιλέως* (*τ. βασ.* om. C) *Ἰουστινιανοῦ ἡ τῆς μετάξης γένεσις ἐγνώσθη τῷ βασιλεῖ καὶ τοῖς Ῥωμαίοις* (*ἐγνωρίσθη ῥωμαίοις* E) CE

2 *συγγραφέα*] Procop. II p. 546, 17 3 *ὠνούμενον* Owp*Di* 4 *ῥωμαίοις* D post *Ῥωμαίους* distinxit *B-W* 6 *ἐστὶ* Rwp*Di*, *ἐστὶν* A, v. ad XIII 1, 5 *ἐξ ἰνδίας πρὸς τὸ βυζάντιον* O 7 *διηγήσαντο* Rwp *ὑπισχνοῦνται* C 8 post *γόνον* cum ABC distinxit *B-W* post *ᾠὰ* distinxerunt Dwp*Di* (v. ad vers. anteced.) *ᾠὰ* om. E 9 *βραχύτατον* E 10 *κώληκας* D, *κώληκας* (σ suprascr.) (sic) E, v. vs. 15 12 *δωρεαῖς* — 13 *ὑποσχέσεσι*] De chiasmo v. ad XIII 2, 6 15 *ἐς* AR (v. Procop. II p. 547, 16), *εἰς τὸ* B^{s}wp, *ἐς τὸ* D *κώληκας* DE, v. vs. 10 16 *θερμήναντες* Rwp*Di*, *θερμήσαντες* A

16 Secundum eundem scriptorem eius regis temporibus tela
17 Serica a Romanis texi coepta est, quae prius ex Perside per
mercatores afferebatur, cum ignorarent, quomodo fieret, neque
18 scirent fila esse vermium. Sed duo monachi Byzantium ex In-
dia profecti originem illius telae declararunt polliciti se fetum
illorum vermium allaturos, ova nimirum perexigua, et ostensuros
Romanis, quemadmodum illa fovendo animata in vermes muten-
19 tur et sericum texant, natura magistra usi. Eos monachos Iu-
stinianus in praesentia muneribus, magnis pollicitationibus de
20 postero ad illud peragendum confirmavit. Itaque Serum ova
Byzantium attulerunt et in fimo collocata in vermes transformarunt
et mori foliis aluerunt indeque sericum confecerunt; ex eo igitur
Romani cognovere, quo pacto sericum conficiatur.

καὶ μέταξαν εἰργάσαντο δι' αὐτῶν, κἀντεῦθεν τοῦ λοιποῦ τοῖς
Ῥωμαίοις ἐγνώσθη ὅπως ἐργάζοιτο μέταξα. D
Ἐπιβουλῆς δὲ παρὰ πολλῶν μελετωμένης μηνυθείσης τῷ 21
βασιλεῖ, καὶ ὁ πατρίκιος Βελισάριος κατηγορήθη μετέχειν αὐτῆς,
καὶ ἀφείλετο μὲν ὁ βασιλεὺς τοὺς δορυφόρους αὐτοῦ ξύμπαντας,
ἐκεῖνον δ' ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἀφῆκε τηρούμενον· τελευτήσαντος
δὲ ἡ τούτου περιουσία τοῖς βασιλικοῖς ἀπονενέμητο θησαυροῖς.
Ἰουστινιανὸς δὲ περὶ τὰ τελευταῖα αἱρέσει ἁλώσιμος γεγονὼς 22
τῇ τῶν Ἀφθαρτοδοκητῶν, οἳ οὐ φθαρτὴν τὴν σάρκα προσ-
λαβεῖν τὸν κύριον, ἀλλ' ἄφθαρτον ἅμα τῇ προσλήψει εἶναι αὐτὴν
δογματίζουσιν, οὕτω πιστεύειν ἅπαντας ἔσπευδεν, ἀντιλέγοντα 23
δ' αὐτῷ καὶ ἀντιδιατιθέμενον τὸν πατριάρχην Εὐτύχιον ὑπερ-
όριον ἔθετο εἰς Ἀμάσειαν, καὶ προεχειρίσθη πατριάρχης ὁ ἀπὸ P II 70 A
σχολαστικῶν Ἰωάννης, Ἀντιοχείας ὢν ἀποκρισιάριος. ἐτελεύ- 24
τησε δ' οὕτω φρονῶν Ἰουστινιανός, βασιλεύσας ἔτη τριάκοντα
καὶ ὀκτώ, μῆνας ἑπτά, ἡμέρας τρισκαίδεκα, τῷ ἀνεψιῷ αὐτοῦ
Ἰουστίνῳ τὴν βασιλείαν καταλιπών, ὃς κουροπαλάτης τετίμητο.
D III 285 *Ἦν δὲ οὗτος τὸ γένος Ἰλλυριός, τὴν φύσιν εἰς ἅπαντα* 10

3 *περὶ ἐπιβουλῆς καὶ περὶ τοῦ Βελισαρίου* C 8 *ὅτι αἱρέσει ἁλοὺς ὁ βασιλεὺς οὗτος ἐτελεύτησεν* C 18 *βασιλεία Ἰουστίνου τοῦ δευτέρου* AR (*τοῦ δευτέρου* om. D)

4 *βελλισάριος* Ew, *βελλησάριος* p*, v. ad XIV 7, 21 9 *τὴν* om. D 10 *αὐτὴν εἶναι* D 11 *πιστεύειν* AEwp, *δοξάζειν* O 12 *δὲ* D *αὐτῷ* RwpDi, *αὐτὸ* A 12. 13 *εἰς ἀμάσειαν ὑπερόριον ἔθετο* B 14. 15 *ἐτελεύτησε δ'* AE, *καὶ ἐτελεύτησεν* Owp 16 *αὐτῷ* D 17 *ὃς — τετίμητο* om. Owp, v. vs. 18 18 *ἦν δὲ οὗτος τὸ γένος ἰλλυριὸς· τὴν φύσιν* AE, *ἰουστῖνος δὲ τὸ γένος τυγχάνων ἰλλυριὸς, κουροπαλάτης πρὸ τῆς βασιλείας τετίμητο. καὶ ἦν τὴν φύσιν* Owp *Ἰλλυριός*] v. *Duc* fam. Byz. p. 78

Cum autem Iustiniano multorum insidiae nuntiarentur, qua- 21
rum etiam Belisarius patricius esset particeps, satellites ei omnes
ademit ipsumque domi custodiri iussit; eiusque mortui opes in
fiscum omnes sunt relatae. Sub extremam aetatem Iustinianus 22
in eorum haeresim incidit, qui opinantur dominum non mortalem
carnem assumpsisse sed eam, simulatque assumpta esset, immor-
talem extitisse. In quam opinionem cum omnes adductos vellet,
Eutychium patriarcham refragantem et adversantem Amaseam 23
relegavit, designato patriacha Ioanne exscholastico, Antiocheno
apocrisiario. In eaque opinione decessit Iustinianus, cum regnasset 24
annos XXXVIII, menses VII, dies XIII, imperio consobrino suo
Ivstino relicto, qui europalatae honorem gessit.
10. Is, natione Illyrius, erat ingenio ad omnia habili et

2 περιδέξιος, τὴν γνώμην δὲ μεγαλόψυχος· ὃς εὐσεβὴς ὢν τοὺς
παρὰ τοῦ Ἰουστινιανοῦ δομηθέντας ἐπεκόσμει ναοὺς καὶ τὰς
ἁψῖδας ἄμφω τῷ ναῷ τῷ ἐν Βλαχέρναις προσέθετο ἐκ καινῆς,
B 3 ὡς εἶναι τοῦτον σταυροειδῆ· καὶ τὸν ἐν τῷ Ὀρφανοτροφείῳ ναὸν
τῶν κορυφαίων ἀποστόλων πολυτελῶς ἐδομήσατο καὶ τὸν τῶν
4 θείων Ἀναργύρων ναὸν ἐν τοῖς Βασιλίσκου· καὶ τὸν τῆς ἁγίας
καὶ πρωτομάρτυρος Θέκλης καὶ τὸν τοῦ Παλατίου Χρυσοτρί-
κλινον καὶ τὸν μέγαν ἀγωγὸν τοῦ Οὐάλεντος ἀνεκαίνισε, καὶ
πλείονα δ' ἕτερα.
5 Ἦν δὲ τούτου γαμετὴ Σοφία, ἣν καὶ Αὐγούσταν ἔστεψεν,
ἧς ὀνόματι καὶ τὸν λιμένα τῶν Σοφιῶν ᾠκοδόμησε καὶ βασί-
λεια πρὸ τῆς πόλεως, Σοφιανὰς δι' ἐκείνην καὶ ταῦτα καὶ τὸν
6 τόπον κατονομάσας, ἐν οἷς καὶ ἐπίγραμμα παρὰ Ἀγαθίου ἐγέ-
νετο τόδε·

C ὁππόθι τεμνομένης χθονὸς ἄνδιχα πόντον ἀνοίγει
πλαγκτὸς ἁλικλύστων πορθμὸς ἐπ' ἠιόνων,
χρύσεα συλλέκτρῳ τάδ' ἀνάκτορα θῆκεν ἀνάσσῃ
τῇ πολυκυδίστῃ θεῖος ἄναξ Σοφίῃ.

2 περὶ τῶν ναῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν παρὰ Ἰουστίνου δομηθέντων CE (sed E ad XIV 10, 33)

1 τε Owp   5 πολυειδῶς EDw   6 τὸν om. D   7 καὶ post ἁγίας om. Ewp   10 τούτῳ C   12 πρὸς p*   σοφιανὰ Dwwp, sed v. *Duc* Cpol. Christ. IV 12 p. 119 s.   12. 13 τὸν τόπον καὶ ταῦτα Ewp   13 Ἀγαθίου] v. Pregerum inscr. Graec. metr. Lips. 1892 p. 166   16 πλακτὸς ED, corr. Dw   πορθμὸν E   18 πολυδίστῃ w*, πολυκιδίστῃ p* invitis AR

2 magnanimus. Sacras aedes ab Iustiniano exstructas pro sua pietate
adornabat et utrumque fornicem templo Blacherniano addidit,
3 ut formam crucis haberet; et in Orphanotropheo templum prin-
cipum apostolorum magnis sumptibus exstruxit et sanctorum
4 Anargyrorum in Basilisci tractu. Item divae Theclae protomar-
tyris et aureum Triclinium Palatii et magnum Valentis aquaedu-
ctum renovavit, atque alia plura.
5 Vxorem Sophiam augustali corona ornavit eiusque nomine
portum Sophiarum exstruxit et regiam ante urbem, quam et
6 ipsam vicinaque loca eius gratia Sophianas nominavit. Ei hoc
Agathiae epigramma est inscriptum:

Qua resonante freto fluctus cava littora tundunt,
Et duplici pontus nomine findit humum,
Inclutus uxori celebranda palatia struxit
Rex Sophiae, multus quam decoravit honos.

ἄξιον, ὦ Ῥώμη μεγαλόκρατες, ἀντία σεῖο
κάλλος ἀπ' Εὐρώπης δέρκεται εἰς Ἀσίην.

αὕτη ἡ βασιλὶς Σοφία ἀκριβωσαμένη πάντας τοὺς δανειστὰς 7
καὶ ὅσα τινὲς αὐτοῖς ὤφειλον εἴτε δι' ἐγγράφων ἢ καὶ δι' ἐνε-
χύρων, κατέβαλε μὲν αὐτοῖς τὰ δάνεια οἴκοθεν, ἔλαβε δὲ τὰ
ἐνέχυρα καὶ τὰ ἔγγραφα, καὶ τὰ μὲν ἐνέχυρα τοῖς δεσπόταις D
ἀπέδωκε, τὰ δ' ἔγγραφα ἐξηφάνισε. νοσεροῦ δὲ τυχὼν σώ- 8 W III 58
ματος ὁ βασιλεὺς οὗτος καὶ διὰ τοῦτο μὴ συνεχῶς προϊών,
III 286 τοὺς ἀδικεῖν βουλομένους, ὡς μηδενὸς ὄντος τοῦ ἐκδικοῦντος,
ἀδεεστέρους ἐποίησε. καί ποτε προελθὼν ἠνωχλήθη παρὰ πολ- 9
λῶν ὡς ἀδικουμένων. γέγονεν οὖν ἡ τῶν ἀδικουμένων ἐκδί- 10
κησις διὰ φροντίδος αὐτῷ. φροντίζοντι δὲ περὶ τούτου πρόσ- 11
εισί τις ἐπαγγελλόμενος, εἰ ἔπαρχος γένοιτο καὶ κατὰ πάντων
αὐτῷ ἐξουσία δοθῇ, δι' ὡρισμένου καιροῦ μήτινα εὑρεθῆναι
τὸν ἀδικούμενον. ἡσθεὶς οὖν τῇ ὑποσχέσει ταύτῃ ὁ βασιλεὺς 12 P II 71 A
τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον προεχειρίσατο ἔπαρχον. ὁ δὲ προκαθίσας, 13

3 ὅτι τὰς ὀφειλὰς τῶν τότε χρεωστούντων ἀπέτισεν ἡ Αὐγοῦστα Σοφία CE 10 περὶ τοῦ ἐπάρχου (πατριάρχου E, ut videtur) καὶ τοῦ ἀδικοῦντος καὶ μὴ ἀπαντήσαντος εἰς τὸ δικαστήριον αὐτοῦ (om. C) CE 16 ὅρα ξένον B

2 post κάλλος add. δ' E 4 καὶ alterum om. E initio vers. 8 μὴ RwpDi, Cedr. I p. 680, 21, om. A 12 φροντίζοντος D 14 αὐτῷ ἐξουσία δοθῇ A, αὐτῷ δοθῇ omisso ἐξουσία E, δοθείη ἐξουσία αὐτῷ O, αὐτῷ δοθείη ἐξουσία wp, αὐτῷ ἐξουσία δοθείη Di; v. I p. 97, 12. 102, 22. 338, 13. 421, 16. XVI 9, 25. XVIII 28, 10 cet. Optativum et coniunctivum coniungit Zonar. I p. 307, 14. XIV 15, 14. XVIII 17, 5 post δοθῇ esse distinguendum, non post καιροῦ, docent et XIV 10, 16 et Cedr. I p. 681, 23; cf. praeterea Grohium *Gesch. d. oström. Kais. Justin II.* Lips. 1889 p. 46 εὑρεθῇ D, corr. Dw

Quam bene, Roma, potens tua gloria constitit, unde
Europae atque Asiae fertilis arva patent.

Haec regina Sophia feneratoribus omnibus perquisitis et aere 7
alieno, quod iis sive ex syngraphis sive pignoribus positis de-
beretur, debita de suo dissolvit, pignora accepta dominis resti-
tuit et syngraphas factas abolevit. Sed rex cum esset morbido 8
corpore neque frequenter in publicum prodiret, multos ad infe-
rendam aliis iniuriam, quasi nullus earum vindex esset, auda-
ciores reddidit. Cum autem aliquando progressus a multis vexatus 9
esset de iniuriis conquerentibus deque iis vindicandis cogitaret, qui- 10. 11
dam ad eum accessit, qui pollicebatur, si praefectus creatus esset
et potestatem in omnes accepisset, intra certum tempus neminem
inventum iri, cui fieret iniuria. Ea pollicitatione delectatus rex 12
illum hominem praefectum designat. Is cum pro tribunali sederet 13

προσελθόντος αὐτῷ τινος καὶ αἰτιωμένου τῶν ἐπισημοτέρων
συγκλητικῶν ἕνα, μετεκαλέσατο τὸν αἰτιώμενον· ἀλλ' οὐκ ἀπήν-
14 τησεν ἐκεῖνος. εἶτα καὶ δεύτερον ἔθετο μήνυμα πρὸς αὐτόν·
ὁ δὲ καὶ τούτου καταφρονήσας εἰς τὸ βασιλικὸν ἀπῄει συμπό-
15 σιον· ἔτυχε γὰρ κεκλημένος πρὸς τοῦτο. ὡς δὲ τοῦτο ἔγνω
ὁ ἔπαρχος, ἀπῆλθε κἀκεῖνος εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ εὗρεν ἤδη
16 συνιστάμενον τὸ συσσίτιον καί φησι πρὸς τὸν βασιλέα "ὑπε-
σχόμην σοι, βασιλεῦ, διὰ τόσου καιροῦ μηδένα καταλιπεῖν ἀδι-
κούμενον· τοῦτο δὲ πάντως μοι ἀνυσθήσεται, εἰ καὶ τὴν ἐκ
B 17 τοῦ κράτους σου ἐπικουρίαν ἔχω καὶ τὴν ῥοπήν· εἰ δὲ μᾶλλον
αὐτὸς τῶν ἀδικούντων ἀντιποιῇ καὶ φιλίως αὐτοῖς διακείμενος
18 συνεστιωμένους ἔχεις, οὐδέν μοι ἔσται ἀνύσιμον· ἢ γοῦν μὴ
19 μεταδίδου παρρησίας αὐτοῖς ἢ παῦσόν με τῆς ἀρχῆς." καὶ ὁ
βασιλεύς, "εἰ αὐτὸς ἐγώ εἰμι" φησίν "ἀδικῶν, ἐξανάστησόν με
20 ἐντεῦθεν." αὐτίκα τοίνυν ὁ ἔπαρχος τὸν αἰτιώμενον ἐκεῖνον ἐκ
τῆς πανδαισίας ἐξαναστήσας καὶ εἰς τὸ δικαστήριον καταστήσας
καὶ τῷ κατ' αὐτοῦ λέγοντι συνδικάσας αὐτόν, καὶ γνοὺς ἀδι-
κοῦντα, ἐκεῖνον μὲν ἐκόλασε ταῖς εἰς σῶμα πληγαῖς, τῷ δὲ
ἀδικουμένῳ ἐκ τῆς ἐκείνου ὑπάρξεως πολλαπλάσιον ἀποκατέ-
21 στησε τὸ ἀδίκημα. ὅθεν δείσαντες οἷς ἦν προαίρεσις πλεονε- D III 28
κτική, τοῦ ἀδικεῖν ἀνεστάλησαν καὶ τοῖς ἠδικημένοις εἰς συμβάσεις
ἐχώρησαν.

2 μετεγκαλέσατο D, corr. Dw αἰτιαθέντα O 5 πρὸς τούτου C 6 πρὸς B 8 σε E 10 τὴν om. BD 14 φησὶν] ὁ D 16 τῆς πανδαισίας AEwp, τοῦ συμποσίου O 19 πολυπλάσιον E 20 post ἦν add. ἡ D 21 συμβεβάσεις B

et quidam ex illustrioribus senatoribus accusatus a quodam et
14 arcessitus se non sisteret, ei denuo denuntiat. At ille ne tum qui-
dem adest contempto apparitore, sed ad regium convivium se con-
15 fert, quo invitatus erat. Eo praefectus cognito et ipse regiam in-
16 gressus, quamvis convivio iam incohato, regi "Tibi" inquit "promisi
me intra tantum tempus relicturum neminem, cui fieret iniuria; id-
que omnino efficiam, si potestatis tuae auxilium atque auctoritas
17 mihi suppetiveris. Sin vero ipse iniurios fovebis eisque utere
18 amicis et conviviis, nihil potero perficere; aut igitur illis non danda
19 est licentia, aut mihi magistratus abrogandus." Tum rex "Si ego
20 ipse" inquit "cui iniuriam fecero, inde me abducito." Statim igitur
praefectus reum e convivio abductum in praetorium adduxit
auditaque utrimque causa illum, cum sontem invenisset, plagis af-
fecit et accusatori damnum cum accessione multiplici pensari
21 iussit. Ex eo homines sui emolumenti cum aliorum detrimento stu-
diosi iniurias facere prohibiti cum iis, quos laeserant, transegerunt.

Αἱ δὲ πρὸς Πέρσας σπονδαὶ ἐπὶ τούτου τοῦ βασιλέως 22
ἐλύθησαν· δασμὸν γὰρ ἐνιαύσιον λίτρας πεντακοσίας τῶν Ῥω- 23
μαίων διδόντων αὐτοῖς, ἵνα τὰ σφίσιν ἀγχίθυρα τῆς Ῥωμαϊκῆς
ἡγεμονίας ἀβλαβῆ φυλάσσωνται φρούρια, ὁ Ἰουστῖνος οὗτος
ἐπονείδιστον εἶναι τὸ φορολογεῖσθαι παρὰ Περσῶν Ῥωμαίους
λέγων, ἐπέσχε τὸ χρυσίον. διαπρεσβευσάμενος δὲ πρὸς Ἀρέθαν 24
τὸν Αἰθιόπων βασιλέα ἔπεισεν αὐτὸν τὰ πλησιάζοντα τοῖς Αἰ-
θίοψι τῆς τῶν Περσῶν ἐπικρατείας καταδραμεῖν καὶ λήσασθαι·
διὸ καὶ αὖθις μέσον Περσῶν καὶ Ῥωμαίων ἀνερρίπιστο πόλεμος.
στρατηγὸν οὖν τῆς ἀνατολῆς ὁ βασιλεὺς τὸν πατρίκιον Μαρ- 25
τῖνον προχειρισάμενος ἔπεμψε κατ᾽ αὐτῶν, καὶ τῷ τετάρτῳ D
ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ συνέστη πόλεμος, καὶ πολλοὶ μὲν ἀμ-
φοτέρωθεν ἔπεσον, νικῶσι δ᾽ ὅμως Ῥωμαῖοι. ὁ δὲ τῶν Περ- 26
σῶν κρατῶν Ὁρμίσδας Ἀρδαμάνην ἔπεμψε μετὰ βαρείας δυνά-
μεως τὰ ὑπὸ Ῥωμαίους λήσασθαι· ὃς πολλὴν ἐπελθὼν χώραν 27
Ῥωμαϊκὴν καὶ λείαν πλείστην ἐξ αὐτῆς ἡρπακὼς ἐπανῆλθε,
τοῦ πατρικίου Μαρτίνου μὴ τολμήσαντος αὐτῷ ἀντεπεξελθεῖν.

1 ὅτι τὰς πρὸς Πέρσας σπονδὰς ἔλυσεν Ἰουστῖνος CE

4 φυλάσσονται AEwp, φυλάσσωνται O*Di* οὕτως D 5. 6 λέγων | ῥωμαίους E 6 ἀρέθαν ARw, Ἀρεθὰν p* 7 τὸν AC, τῶν Rwp 8 τῶν om. B 9 αὖ E 10 ὁ βασιλεὺς om. O Μαρτῖνον] v. Theoph. I p. 245, 25, Grohium l. c. p. 104, Hertzschium de script. rer. imper. Tiberii Constantini (Comment. philol. Ienens. vol. III) p. 39 11 τετάρτῳ] v. Theoph. I p. 244, 6 ss., Cedr. I p. 684, 15, Grohium p. 104 s. 14 ὁρμίσδας Rw*Di*, ὀρμίσδας A (v. ad p. 178, 3) Ἀρδαμάνην] De forma nominis v. Grohium l. c. p. 105 ann. 6 16 ἐπανῆλθε AO, ἐπανῆλθεν Ewp, v. ad XIII 1, 5 17 ἐπεξελθεῖν C

Persica pax hoc rege soluta est. Nam cum Romani Persis 22. 23
annuas quingentas libras penderent, ut sibi vicina Romanae di-
cionis castella illaesa tuerentur, Iustinus, qui turpe esse dicebat
Romanos Persis vectigales esse, aurum retinuit; missisque legatis 24
ad Aretham, Aethiopum regem, impetravit, ut Persicas provincias
Aethiopiae finitimas incursaret ac praedaretur. Quibus de causis
cum denuo bellum inter Persas et Romanos exarsisset, Martinum 25
patricium cum imperio contra eos in Orientem misit, et quarto
eius anno commisso proelio, quamvis utrimque multi cecidissent,
tamen victoria penes Romanos fuit. Ceterum rex Persarum 26
Hormisdas Ardamanem cum ingentibus copiis misit ad provincias
Romanorum diripiendas; qui longe lateque agrum Romanum 27
pervagatus maximaque praeda rapta domum rediit, Martino pa-

28 ἃ μαθὼν ὁ βασιλεὺς ἐν συμφορᾷ ἐποιήσατο καὶ τὸν μὲν Μαρ-
τῖνον τὴν στρατηγίαν ἀφείλετο, Ἀρχελάῳ δὲ αὐτὴν ἐνεπίστευσε,
29 καὶ πρὸς Ὁρμίσδαν σπονδὰς ἔθετο αὖθις. ἐκ δὲ τῆς διὰ ταῦτα
P II 72 A λύπης νόσῳ φρενίτιδι περιπέπτωκεν, ἤλγει δὲ καὶ τοὺς πόδας.
30 ἀμοιρῶν μέντοι γονῆς οἰκείας, ἔφθη τὸν κόμητα τῶν ἐξκου-
31 βίτων Τιβέριον υἱοποιησάμενος καὶ Καίσαρα ἀνειπών. ἀνεθεὶς
δὲ τῆς νόσου προσεκαλέσατο τὸν πατριάρχην Εὐτύχιον (θα-
νόντος γὰρ τοῦ ἀπὸ σχολαστικῶν Ἰωάννου, πάλιν οὗτος ἐπαν- D III 288
ήχθη καὶ εἰς τὸν θρόνον ἀποκατέστη τὸν ἀρχιερατικόν), συνα-
W III 59 θροίσας δὲ καὶ τὴν σύγκλητον καὶ τὸν κλῆρον τῆς ἐκκλησίας
32 βασιλέα τὸν Τιβέριον ἀνηγόρευσεν, ἐπ' ἀκροάσει πάντων αὐτῷ
ἐντειλάμενος τὰ πρὸς θεὸν εὐσεβεῖν, τοὺς ὑπηκόους εὐεργετεῖν,
τοὺς ἀδικουμένους ἐκδικεῖν, τοῖς στρατιώταις μὴ ἐνδιδόναι πλεο-
B νεκτεῖν, μὴ μέγα ἐπὶ τῇ ἁλουργίδι φρονεῖν, τοῖς εὐποροῦσιν
ἀπολαύειν τῶν οἰκείων ἀνεπιφθόνως παραχωρεῖν, τοῖς μὴ
ἔχουσιν ὡς δύναμις ἐπαρκεῖν, τὴν βασιλίδα καὶ πρῴην κυρίαν
33 αὐτοῦ προσηκόντως τιμᾶν. ταῦτα παραινέσας καὶ συμβου-
λεύσας ὁ Ἰουστῖνος τῷ Τιβερίῳ ὁ μὲν ἐξέλιπε.

11 *ἀνάρρησις Τιβερίου καὶ τελευτὴ Ἰουστίνου* ACE 18 v. argum. ad XIV 10, 2

1 *ἃ*] *ὃ* D 2 *ἐμπεπίστευκε* O 3 *ὁρμίσδαν* AOw (v. ad p. 177, 14), *ὁρμίσδαν* E *σποδὰς* D, corr. Dw 5 *ἔφθη* RwpDi, *ἔφη* A 7 *προσεκαλέσατο* AEwp, Theoph. I p. 248, 15, *προσκαλεσάμενος* O 9 *ἀθροίσας* O 10 post *σύγκλητον* add. *ἀλλὰ* Owp 13 *διεκδικεῖν* BDwp 14 *τῇ* om. D *ἀλουργίδι* A, *ἀλουργῖδι* D, *ἁλουργίδι* RwpDi, v. ad XIV 1, 2 *φρονεῖν* RwpDi, *φρο|νῶν* A *εὐπόροις* O 15 *ἀνεπιφθόνως* om. B 18 post *ἐξέλιπε* add. *βασιλεύσας ἔτη τρισκαίδεκα* (*δέκα καὶ τρία* B, *ἔτη ιγ'* C) OwpDi, om. AE, v. ad XIV 18, 8

28 tricio obviam ire non auso. Ea vero rex aegerrime tulit atque
imperium Martino abrogatum in Archelaum contulit et pacem cum
29 Hormisda fecit. Verum ex eo maerore in phrenitidem incidit; erat
30 etiam pedibus aeger. Et quia liberos non habebat, iam antea Tibe-
31 rium excubitorem comitem adoptatum Caesarem appellarat. Morbo
igitur liberatus, arcessito patriarcha Eutychio (nam mortuo Ioanne
exscholastico reductus fuerat et in pontificiam sedem restitutus)
et senatu atque clero ecclesiae convocato Tiberium regem ap-
32 pellat eique omnibus audientibus mandat, ut deum pie colat,
ut subiectis benefaciat, ut iniuria oppressos vindicet, ne militibus
quidvis audendi licentiam tribuat, ne purpura efferatur, ut di-
vitibus sua re familiari citra invidiam fruendi det potestatem,
ut pauperibus pro viribus succurrat, ut reginam, dominam dudum
33 suam, convenienti honore afficiat. Quae cum TIBERIVM docuisset
et monuisset, Iustinus obiit.

Τῷ δ' ἡ βασιλεία περιελέλειπτο, στεφθέντι ὑπὸ Εὐτυχίου 11
τοῦ πατριάρχου. ἔχων δὲ γαμετὴν ὁ Τιβέριος Ἀναστασίαν Αὐ- 2
γοῦσταν αὐτὴν ἀνηγόρευσεν, ἣ δύο αὐτῷ θυγατέρας ἐγείνατο,
Χαριτὼ καὶ Κωνσταντῖναν. Σοφία δὲ ἡ πρῴην βασίλισσα τῶν 3
ἀνακτόρων ὑπαπελθοῦσα εἰς τὰ ὁμώνυμα ἑαυτῇ κατῳκίσθη
βασίλεια, βασιλικὴν αὐτῇ τοῦ Τιβερίου δόντος ὑπηρεσίαν, ὡς C
οἰκείᾳ μητρί. οὗτος ὁ αὐτοκράτωρ καὶ πρὸς Ὁρμίσδαν πρε- 4
σβείαν ἐποιήσατο, ἀνανεῶν τὰς σπονδάς. ὁ δὲ τὴν ἀνανέωσιν 5
οὐ προσήκατο· διὸ καὶ ὁ Τιβέριος πρὸς τὸν κατὰ Περσῶν
πόλεμον πολλὴν ἡτοίμαζε στρατιὰν καὶ Ἰουστινιανὸν τῶν ἐπισή-
μων τινὰ τῆς ἀνατολῆς προυβάλετο στρατηγόν, ὃς ἐπὶ Πέρσας 6
χωρήσας, ἐπεὶ πλησίον αὐτῶν ἐστρατοπεδεύσατο, εἰς λόγους
ἧκε πρὸ παρατάξεως καὶ ἔπεισεν αὐτοὺς σπείσασθαι Ῥωμαίοις
ἐπὶ τριετίᾳ. ἤδη δὲ τοῦ τρίτου παραρρυϊσκομένου ἐνιαυτοῦ 7
D III 289 Ὁρμίσδας ὁ τῶν Περσῶν ἀρχηγὸς σὺν ταῖς αὐτοῦ δυνάμεσιν

1 *βασιλεία Τιβερίου* ACD 15 *ὅτι ἐπῆλθον οἱ* (om. C) *Πέρσαι τῇ Ἀρμενίᾳ* (*ἀρμενία* CE), *καὶ συμμίξαντες τοῖς Ῥωμαίοις ἡττήθησαν* CE

1 *Τῷ δ' ἡ βασιλεία περιελέλειπτο στεφθέντι* AE, *στεφθεὶς δὲ ὁ* (om. BC) *τιβέριος* Owp 4 *κωνσταντίαν* Ewp, Constantinam *Wo* lat. et *Κωνσταντίνῃ* XIV 11, 22 w, *κωνσταντίναν* AO, corr. *Di*, v. ad XIV 13, 5 5 *ἐγκατῳκίσθη* D 7 *ὁρμίσδαν* Ow*Di*, *ὀρμίσδαν* AE 10 *πόλεμον* AR, om. w*p, bellum Persicum: *Wo* lat. *ἡτοίμασε* p invitis ARw 11 *προὐβάλλετο* ADwp, *προὐβάλετο* (R)*Di*, v. XIV 12, 12. 24, 1. 25, 5. 26, 6. 27, 4. XV 9, 7. XVI 7, 3. 12, 20. 13, 26. 14, 1. 21, 2. XVII 14, 31 et Hultschium *Die erz. Zeitf. b. Pol.* XXI 14 14 *τριετία* AR, *τριετίαν* B, *τρία ἔτη* Ewp (v. Theoph. I p. 250, 20); dativum restituit *Di*, v. Krebsium *Die Präpos. b. Polyb.* p. 86 *δὲ* om. D *τρίτου*] v. Sauerbreium l. c. p. 55 et Hertzschium l. c. p. 47 *παραρυϊσκομένου* AB, *παραρρυϊσκομένου* Rwp*Di*, v. XIV 22, 34. 25, 22. 26, 2. XVI 2, 8 cet. et Gelzerum *Leontios v. Neapolis* Frib. et Lips. 1893 p. 197 15 *ὀρμίσδας* AE, *ὁρμίσδας* Ow*Di*

11. Regnum ad eum transiit ab Eutychio patriarcha coronatum, qui uxorem quoque suam Anastasiam Augustam salutavit; 2
quae duas ei filias peperit, Charitonem et Constantinam. Sophia 3
vero, Iustini vidua, relicta aula in regiam sibi cognominem migravit, regio comitatu a Tiberio tamquam matri suae attributo.
Ad Hormisdam, Persarum regem, de pace renovanda legatos 4
misit; qui cum renovationem eam recusasset, Tiberius ad bellum 5
Persicum ingentes copias conscribit et Iustinianum, virum illustrem, Orientis ducem creat. Qui contra Persas profectus, castris 6
prope illos positis et ante pugnam ad colloquium evocatis, persuadet, ut triennii pacem cum Romanis faciant. Tertio anno 7
iam exeunte Hormisdas, Persarum dux, cum suis copiis Arme-

D 8 ἐπὶ τὴν Ἀρμενίαν χωρεῖ. τοῦτο εἰς δειλίαν ἐνέβαλε τὰ ἐκεῖ
Ῥωμαίων στρατεύματα· διαλεχθεὶς δὲ τούτοις ὁ σφέτερος στρα-
τηγὸς θάρσος ἅπασιν ἐνεποίησε, καὶ τὴν πρὸς Ὁρμίσδαν μάχην
9 ὑπέστησαν. καὶ μέχρι μέν τινος ταῖς ἐκ τόξων κεχρημένοι
βολαῖς ἐδόκουν ὑπερτερεῖν, τῶν Ῥωμαίων ταῖς ἀσπίσι κατα-
10 φραγνύντων ἑαυτοὺς καὶ μὴ ἀντεπεξιόντων. ἐπεὶ δ' ἔγνωσαν
οἱ Ῥωμαῖοι ἤδη κεκενῶσθαι τὰς φαρέτρας τοῖς ἐναντίοις, συνη-
σπικότες ἀλλήλοις καὶ ἀλαλάξαντες ἐνυάλιον ἐπῆλθον τοῖς Πέρ-
11 σαις κατὰ συστάδην, ἀγχεμάχοις ὅπλοις αὐτοὺς ἀμυνόμενοι. οἳ
οὐδὲ πρὸς βραχὺ τὴν ὁρμὴν αὐτῶν ὑπομείναντες τρέπονται,
καὶ ἀναιροῦνται μὲν οἱ πλείους· τὸ δὲ στρατόπεδον αὐτῶν διαρ-
12 πάζεται· καὶ ἡ μὲν βασιλικὴ τοῦ Ὁρμίσδου σκηνὴ καὶ ἡ ἀπο-
P II 73 A σκευὴ ἐκείνου πᾶσα καὶ οἱ ἐλέφαντες τῷ βασιλεῖ ὑπεξῄρηντο,
13 τὰ δ' ἄλλα τοῖς στρατιώταις εἰάθησαν. καὶ οἱ Ῥωμαῖοι πρὸς
τὰ ἐνδότερα τῆς Περσίδος ἐχώρησαν καὶ χώραν πολλὴν αὐτῆς
14 ἐληίσαντο. τότε καὶ τὸ τῶν Βλαχερνῶν λοετρὸν οἰκοδομεῖν ὁ
Τιβέριος ἤρξατο καὶ πολλοὺς ναοὺς καὶ δημοσίους οἴκους, ξε-
νῶνάς φημι καὶ γηρωκομεῖα, ἀνενεώσατο καὶ τὸν Χρυσοτρί-

16 ὅτι τὸ λοετρὸν τῶν Βλαχερνῶν παρὰ Τιβερίου οἰκοδομεῖσθαι ἤρξατο (ἐκτίσθη E) CE

1 ἀνέβαλε D, corr. Dw 2 ἀρχηγὸς Ewp 3 ὁρμίσδαν Ow*Di*, ὁρμίσδαν AE 4. 5 βολαῖς κεχρημένοι D 5 ante ἐδόκουν add. οἱ ῥωμαῖοι Owp post ὑπερτερεῖν cum AR distinxit *B-W* 7 οἱ ῥωμαῖοι om. O κεκενῶσθαι] καὶ | κενῶσθαι E τοῖς ἐναντίοις AEwp, τοῖς πέρσαις R, οἱ πέρσαι C 8 ἀλλήλοις om. O τοῖς πέρσαις AEwp, αὐτοῖς O 11 μὲν om. D 12 ὁρμίσδου Ow*Di*, ὁρμίσδου AE 14 καὶ οἱ AR, οἱ δὲ w*p*Di* 18 ante φημι add. τε D γηρωκομεῖα AR (v. ad XV 14, 25), γηροκωμεῖα C, γηροκομεῖα Dwp*Di*, Theoph. I p. 251, 17

8 niam invadit; quae res terrorem incussit Romanis ibi legionibus,
sed ducis sui verbis animis omnium receptis pugnare cum Hor-
9 misda non dubitaverunt. Ac quamdiu Persae sagittis utebantur,
superiores esse videbantur, cum Romani clipeis se obsepirent
10 neque contra irent. Sed cum animadvertissent Romani Persas
pharetras iam exhausisse, clipeis densatis et clamore bellico sublato
11 illos invaserunt hastis et gladiis cominus rem gerentes. Tum ii
nec ad exiguum tempus eorum impetu tolerato in fugam versi ple-
12 rique cadunt, castrisque direptis regium Hormisdae tabernaculum
et omnis eius supellex et elephanti regi seliguntur, cetera militibus
13 concessa. Et Romani in Persidis interiora progressi longe lateque
14 praedas egerunt. Tunc Tiberius balneas Blachernias aedificare
coepit et multas et sacras et publicas aedes instauravit, ut hospitia

κλινον παρὰ Ἰουστίνου δομηθέντα προσεπεκόσμησεν. Εὐτυχίου 15
δὲ τοῦ πατριάρχου ἐπὶ τέσσαρας ἐνιαυτοὺς τὸ δεύτερον τὸν
θρόνον τῆς Βυζαντίδος κοσμήσαντος καὶ ἐκλελοιπότος, χειροτο-
νεῖται πατριάρχης διάκονος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας Ἰωάννης ὁ
νηστευτής, ἀνὴρ ἱερώτατος. τοὺς δ' εἰς τὴν βασιλίδα τῶν πό- 16
λεων εἰσαχθέντας δορυαλώτους Πέρσας ἅπαντας μεταμφιάσας
ὁ βασιλεὺς μεγαλοπρεπῶς εἰς τὰ οἰκεῖα ἀφῆκεν ἐπανελθεῖν· B
οὓς ἀνελπίστως οἱ προσήκοντες θεασάμενοι ὑπερεθαύμασαν καὶ 17
D III 290 δι' ἐπαίνων τὸν βασιλέα πεποίηντο. ἐπὶ τούτου τοῦ βασιλέως 18
ὁ Χαγάνος ὁ τῶν Ἀβάρων ἀρχηγὸς ᾐτήσατο σταλῆναι αὐτῷ
οἰκοδόμους, ἵνα αὐτῷ δομήσωνται λοετρόν. σταλέντων δὲ γέ- 19
φυραν παρὰ τὸν Δάνουβιν ᾠκοδόμησε, βιασάμενος πρὸς τοῦτο
αὐτούς, ἵνα δι' αὐτῆς ἀπόνως περαιούμενος τὴν ὑπὸ Ῥωμαίους
λῄζηται. ἐξ ἐθνικῶν δὲ πλῆθος ἐς χιλιάδας δώδεκα συνιστά- 20

1 περὶ πατριάρχου E 9 περὶ Χαγάνου E, περὶ Χαγάνου ὅτι σταλεὶς κατὰ Περσῶν ὁ Μαυρίκιος καὶ συμβαλὼν αὐτοῖς ἐνίκησε καὶ γαμβρὸς τοῦ βασιλέως ἐγένετο C, ὅτι ἐνίκησαν τοὺς Πέρσας οἱ Ῥωμαῖοι καὶ γαμβρὸς τοῦ βασιλέως ἐγένετο E

3 βυζαντίδος ARwp, βασιλίδος C ἐκλελειπότος w*p invitis AR 6 ἀχθέντας Rwp δοριαλώτους *Di*, v. ad XIII 8, 3 8 θεησάμενοι D 10 post ὁ prius add. μέντοι O ὁ alterum om. B βαρβάρων D, corr. Dw, v. ad XIV 13, 14 ᾐτήσατο σταλῆναι A(Ewp), στείλας ᾐτήσατο τὸν τιβέριον σταλῆναι O 11 αὐτῷ AEwp, οἱ O, sed ex οἱ δομήσωνται in D mutatum οἰκοδομήσωνται 12 δάννουβιν BD 12. 13 πρὸς τοῦτο αὐτοὺς AEwp, τοὺς τεχνίτας πρὸς τὴν τοιαύτης (ταύτης BD) οἰκοδομὴν O 13 ἀπόνως AEwp, εὐμαρῶς R, ἀδεῶς D 14 ἐθνικοῦ B δώδεκα] πεντεκαίδεκα Theoph. I p. 251, 26 (Anastas. chronogr. trip. p. 154, 18), Cedr. I p. 690, 14; cogitat igitur Sauerbreius l. c. p. 55 de vitio codicum Zonarae; sed v. *B-W* comment. Fleckeis. p. 148 ss.

et senum receptacula, et aureum triclinium ab Iustino conditum
novis auxit ornamentis. Eutychio patriarcha, cum Byzantinam 15
sedem per IV annos secundum ornasset, mortuo, patriarcha eligi-
tur magnae ecclesiae diaconus Ioannes ieiunator, vir sanctissimus.
Persas captivos in regiam urbem perductos rex omnes magnifice 16
vestitos domum redire sivit; quos ipsorum cognati praeter spem 17
conspicati magna cum admiratione regem collaudarunt. Ceterum 18
sub eo rege Chaganus, Avarum dux, petiit, ut fabri mitterentur,
qui sibi balneum aedificarent. Iis missis pontem in Danubio struere 19
coegit opifices, ut flumen sine periculo traicere et Romanas
provincias populari posset. Imperator autem exercitum XII milium 20
robustorum iuvenum ex gentibus coegit, quem ex suo nomine
vocavit, et Mauricio, comite foederatorum, illis praeposito eique

W III 60 *μενον ἀθροίσας νέων καὶ σφριγώντων ἀνδρῶν, ἐπὶ τῷ ἑαυτοῦ
ὀνόματι τούτους συνεκρότησε στράτευμα, καὶ στρατηγὸν αὐτοῖς
C ἐπιστήσας Μαυρίκιον τὸν κόμητα τῶν φοιδεράτων καὶ ὑπο-
στράτηγον Ναρσῆν τὸν κουβικουλάριον ἐκπέπομφε κατὰ τῶν
21 Περσῶν. πολέμου δὲ συρραγέντος τὸ Ῥωμαϊκὸν ὑπερτέρησε
στράτευμα καὶ πόλεις τῶν βαρβάρων καὶ πολλὴν χώραν ἀφεί-
22 λετο. ὑποστρέψαντα δὲ τὸν Μαυρίκιον μετὰ τιμῆς ὁ βασιλεὺς
ὑπεδέξατο καὶ κηδεστὴν ἐπὶ τῇ θυγατρὶ Κωνσταντίνᾳ αὐτὸν
23 ἐποιήσατο. τὴν δ' ἑτέραν τὴν Χαριτὼ τῷ στρατηγῷ συνέζευξε
24 Γερμανῷ καὶ ἄμφω δὲ τετίμηκε Καίσαρε. νόσῳ δὲ φθινάδι
περιπεσών, ἐν τῷ τριβουναλίῳ φοράδην ἐκκομισθεὶς ἐκεῖ τὸν
οἰκεῖον γαμβρὸν Μαυρίκιον ἀναρρηθῆναι βασιλέα πεποίηκε
παρουσίᾳ τοῦ πατριάρχου Ἰωάννου καὶ τῆς συγκλήτου βουλῆς.
D 25 οὕτω δ' ὑπὸ τῆς νόσου κατείργαστο ὡς μηδὲ δύνασθαι τοῖς
συνειλεγμένοις ὁμιλῆσαι· διὸ καὶ διὰ γραφῆς τούτοις τὸ ἑαυτοῦ
26 παρέστησε βούλημα. ὑποστρέψας δ' ἐκεῖθεν εἰς τὰ βασίλεια τὴν
ζωὴν ἐξεμέτρησε, βασιλεύσας ἔτη τρία, μῆνας δέκα καὶ ἡμέρας
ὀκτώ.*

10 *ἀνάρρησις Μαυρικίου* (*μαβρικίου* E) *καὶ Τιβερίου τελευτή* CE 18 *τελευτὴ Τιβερίου: Καὶ ἀναγόρευσις τῆς βασιλείας Μαυρικίου* A

1 ante *νέων* add. *ὁ βασιλεὺς* Owp *νέων καὶ σφριγώντων ἀνδρῶν* AEwp, *νέων ἀνδρῶν* O *τοῦ* Ewp 3 *μαβρίκιον* E (sic fere constanter, v. ad XIV 12, 38) *ὑπὸ στρατηγὸν* E 4 *ναρσὴν* (sic) A, v. ad XIV 8, 21 *τῶν* om. D 8 *κωνσταντίνῃ* Dwp 10 *καίσαρας* Owp 11 *κατὰ τὸ τριβουνάλιον* O 12 *οἰκεῖον γαμβρὸν* om. Owp *μαβρίκιον* E, v. vs. 3 13 *παρουσία* AE, *παρόντος* Owp *καὶ τῆς συγκλήτου βουλῆς* AEwp, *σὺν τῇ συγκλήτῳ βουλῇ* (O) 14 *δὲ* p* invitis ARw

21 Narsete cubiculario addito legato contra Persas ablegavit. Pugna
commissa Romanus proelio victor multas urbes et multum agri
22 barbaris ademit. Mauricium reversum rex honorifice excipit et
23 desponsa Constantina filia generum asciscit. Alteram Charitonem
duci Germano in matrimonium dedit et utrumque Caesarem de-
24 signavit. Cum autem tabe laboraret, lectica in tribunal per-
latus Mauricium generum proclamari iussit regem coram Ioanne
25 patriarcha et patribus conscriptis, morbo ita confectus, ut in
concilio ne verba quidem posset facere; quare scriptam iis senten-
26 tiam suam proposuit. Illinc reversus in regiam naturae debitum
persolvit. Regnavit annos tres, menses decem, dies octo.

Ὁ δέ γε Μαυρίκιος τῆς τῶν κοινῶν διοικήσεως εἴχετο, 12
στεφθεὶς ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Ἰωάννου τοῦ νηστευτοῦ. ἦν δέ, 2
ὅτε τῆς αὐταρχίας ἐπέβη, ἐτῶν τεσσαράκοντα πρὸς τρισίν. ἐγρά- 3
D III 291 φετο δ' ἐν τοῖς συμβολαίοις Μαυρίκιος ὁ καὶ Τιβέριος. Χα- 4
γάνος δέ, ὁ τῶν Ἀβάρων ἀρχηγός, τὸ Σίρμιον χειρωσάμενος
ἐζήτησε προστεθῆναι ταῖς ὀγδοήκοντα χιλιάσι ταῖς ἐτησίως αὐτῷ
παρεχομέναις καὶ ἑτέρας εἴκοσι· καὶ ὁ βασιλεὺς εἰρηνεύειν ἐθέ- 5
λων τὴν προσθήκην ταύτην ἐποίησεν. ὁ δὲ καὶ ἐλέφαντα ᾔτησε, 6 P II 74 A
μήπω τὸ ζῷον ἰδών. τὸν μείζονα τοίνυν ὧν εἶχεν ὁ βασιλεὺς 7
αὐτῷ πέπομφεν. ὁ δὲ Χαγάνος ἀπληστευόμενος ἢ προφάσεις 8
τοῦ μὴ εἰρηνεύειν ζητῶν, ἑτέρας εἴκοσι χιλιάδας ταῖς ἑκατὸν
προστεθῆναι ἀπῄτησε. μὴ καταδεξαμένου δὲ καὶ ταύτην τὴν 9
προσθήκην τοῦ βασιλέως ἐστράτευσε κατὰ Ῥωμαίων ἐκεῖνος
καὶ πόλεις πολλὰς τοῦ Ἰλλυρικοῦ ἐχειρώσατο· ἠπείλει τε καὶ
τὸ Μακρὸν καταστρέψαι τεῖχος. στείλας οὖν πρέσβεις πρὸς τὸν 10
βάρβαρον ὁ Μαυρίκιος σπονδὰς ἔθετο. ὁ μέντοι Χαγάνος 11

1 *βασιλεία Μαυρικίου* (*μαβρικίου* E) CDE 4 *περὶ Χαγάνου* CE

1 *Ὁ δέγε μαυρίκιος* (*μαβρίκιος* E, v. ad p. 182, 3) AE, *μαυρίκιος δὲ* Owp 2 *τοῦ* ante *πατρ.* om. D *τοῦ* alterum om. CD 3 *ἐγγράφετο* E 4 *ὁ* om. E 5 *δὲ* AEwp, *μέντοι* O *σήρμιον* D, corr. Dw 6 *ἐζήτησε* AR Theophyl. Simoc. p. 39, 8 (v. XIV 14, 10), *ἐξήτησε* w*p 7 *εἴκοσι* R*Di*, *εἴκοσιν* ADwp, v. ad XIII 1, 5 *καὶ ὁ*] *ὁ δὲ* D 8 *ἐποίησε* Bswp, v. ad XIII 1, 5 *ᾔτησε* ARwp Theoph. I p. 253, 2 (v. Cedr. I p. 691, 23), *ἐζήτησε* BD 9 *μείζονα*] De comparativo v. ad XIII 3, 6 *ὃν* A, *ὧν* Rwp*Di*, *τὸν μείζονα πάντων* Theoph. I p. 253, 3, *ἐκ τῶν παρ' αὐτῷ τρεφομένων θηρίων τὸ ἐξοχώτατον* Theophyl. Simoc. p. 39, 11 12 *καὶ* initio vers. om. D 14 *τὲ* A(Rwp), *δὲ Di*, v. ad XIII 10, 18 16 *ὁ μέντοι* AEwp, *ἀλλ' ὁ* O

12. Mavricivs a patriarcha Ioanne ieiunatore coronatus
rerum administrationem suscepit, natus annos tres et quadraginta. 2
Scribebatur in contractibus Mauricius, qui et Tiberius. Chaganus 3. 4
autem, Avarum dux, Sirmio potitus oravit, ut LXXX milibus
annui tributi adhuc viginti milia adderentur; quod additamentum 5
rex pacis conservandae studiosus non detrectavit. Postea etiam 6
elephantum petenti, quod eiusmodi belluam nunquam vidisset, 7
maximum eorum, quos habebat rex, misit. Verum Chaganus aut 8
incitatus insatiabilitate aut rumpendae pacis causas quaeritans
postulavit, ut centenis illis alia vicena milia adicerentur. Quod 9
cum rex recusasset, ille bello Romanis illato multas urbes Illy-
rici subegit, minatus se Longum Murum etiam eversurum. Ita- 10
que Mauricius missis ad barbarum legatis pacem cum eo facit.
Sed Chaganus, ut insatiabilis ac perfidus, dolo Romanos aggres- 11

ἄπληστος καὶ ἄπιστος ὤν, δόλῳ κατὰ Ῥωμαίων ἐγίνετο, αὐτὸς
B μὲν ἡσυχάζων, ἔθνη δέ τινα τῶν Σκλαβηνῶν παρασκευάσας
τὴν ὑπὸ Ῥωμαίους ληίζεσθαι, οἳ καὶ μέχρι τοῦ Μακροῦ τεί-
12 χους πεφθάκασιν. ὁ βασιλεὺς δὲ Κομεντίολον στρατηγὸν προ-
βαλόμενος καὶ δι' αὐτοῦ τοῖς βαρβάροις ἀθρόως ἐπεξελθών,
τῶν Ῥωμαϊκῶν αὐτοὺς ὁρίων ἀπήλασεν, ἀναιρεθέντων πολλῶν,
καὶ τὴν λείαν ὅσην ἔλαβον καὶ τοὺς αἰχμαλώτους ἐπανεσώσατο.
13 Φιλιππικῷ δὲ τὴν ἰδίαν συζεύξας ἀδελφὴν κατὰ Περσῶν αὐτὸν
14 σὺν βαρεῖ στρατεύματι ἐξαπέστειλεν. ὁ δὲ ἄγχιστα τῇ Νισίβει
γενόμενος κἀκεῖθεν ἐμβαλὼν τῇ Περσίδι, ἤλασεν ἐκεῖθεν λείαν
πολλὴν καὶ ἐπανιὼν τῇ τῶν Μήδων χώρᾳ προσέβαλε καὶ ταύτης
C 15 οὐ μείω τινὰ ληισάμενος ἐπανῆλθεν ἐς τὰ Ῥωμαίων. καὶ αὖθις
16 δὲ τοῖς Περσικοῖς ἐπελθὼν χωρίοις ὁμοίως εὐτύχησε. νοσήσας
μέντοι εἰς Μαρτυρόπολιν παραγίνεται, κἀκεῖθεν ἐπανῆκεν εἰς D III 292
17 τὸ Βυζάντιον. ἐτέχθη δὲ τῷ Μαυρικίῳ υἱός, ὃν ὠνόμασε

1 ante *καὶ* add. *τε* Rwp 4 *πεφθάκασιν*] v. Steph. thes. VIII p. 751 D *προβαλλόμενος* CEwp, v. ad XIV 11, 5 5 *ἀθρόον* DEwp *ἐπεξελθὼν* OwpDi, *ὑπεξελθὼν* A(E) 8 *φιλιππικῷ* ARp, *φιλιππῷ* w*, *Wo* lat.: Philippicum *ζεύξας* CD 9 *βαρὺ* (sic) A *τὴν νισίβιι* D 11 *ἐπανελθὼν Di* invitis ARwp (Haasii ann. ad vs. 13 pertinente perperam relata ad hunc versum) 12 *ἐπανῆλθεν* ARwp, *ἐπανῆλθε* D, *ἐπανῆκεν Di* (Haasii ann. ad vs. 14 pertinente perperam relata ad hunc versum) *εἰς* DEwp*Di*, *ἐς* AR, v. ad XIV 12, 44. 16, 3. XV 7, 13. 12, 18. 19, 1. 23, 3; variat autem Zonaras inter *εἰς* et *ἐς*, ut XV 22, 28 *ἐς λόγους ἦλθεν αὐτοῖς καὶ ἥκων εἰς λόγους* et p. 172, 14 s. 13 *ἐπανελθὼν* A, *ἐπελθὼν* Rwp*Di* *χωρίοις* AEwp, Theoph. I p. 254, 2, Cedr. I p. 692, 14, *ὁρίοις* O*Di* 14 *μέντοι*] *μέντοι* des. B fol. 352u *εἰς μαρτυρόπολιν* inc. B fol. 360r *μαρτυρούπολιν* D, v. ad XVII 5, 12 *ἐπανῆλθεν* Ewp

sus ipse quievit, Sclavorum vero gentes quasdam ad populandas provincias concitavit, quae usque ad Longum murum sunt pro-
12 gressae. Quapropter rex Comentiolo duce creato barbaros subito aggressus Romanis finibus expulit, multis caesis et praeda
13 omni captivisque receptis. Philippicum sorore desponsa cum manu
14 validissima contra Persas misit, qui cum proxime Nisibim pervenisset atque inde in Persiam irrupisset, magna praeda abacta in reditu impressionem in Mediam fecit et ibi quoque praeda non
15 minore parta in Romanas provincias rediit; inde iterum Persicos
16 fines ingressus rem aeque prospere gessit. Sed propter morbum
17 Martyropolim atque inde Byzantium rediit. Mauricio natus est
18 filius, quem nominavit Theodosius. Philippicus denuo expedi-

Θεοδόσιον. Φιλιππικὸς δὲ καὶ πάλιν κατὰ Περσῶν ἐξεστρά- 18
τευσε καὶ τὸ περὶ αὐτὸν στρατιωτικὸν ἠρώτησεν εἰ πρόθυμοι W III 61
τοῖς Πέρσαις εἶεν μαχέσασθαι. οἱ δὲ καὶ ὅρκοις τὸ πρόθυμον 19
αὐτῶν ἐβεβαίουν. ὡς οὖν συνέβαλον τοῖς ἐναντίοις, μέχρι μέν 20
τινος ἀντεῖχον οἱ βάρβαροι· ἐπεὶ δὲ τοὺς ἵππους πλήττειν αὐτῶν ὁ στρατηγὸς τοῖς οἰκείοις παρεκελεύσατο καὶ πολλοὶ τῶν ἵππων
πληττόμενοι ἔπιπτον, ἐτράπη τὸ Περσικόν· καὶ τὸ μὲν ἥττητο 21 D
κραταιῶς καὶ πολὺ τούτου μέρος διέφθαρτο· οἱ Ῥωμαῖοι δὲ λαμπρῶς νενικήκασι καὶ ζῶντας τῶν πολεμίων περὶ δισχιλίους
συνέλαβον. Ὁρμίσδας δὲ ὁ τῶν Περσῶν ἀρχηγὸς Βαρὰμ προ- 22
χειρισάμενος στρατηγὸν συμβαλεῖν Ῥωμαίοις ἐκέλευσεν. ὁ δὲ 23
συμβαλὼν ἡττᾶται· ὃ γνοὺς Ὁρμίσδας γυναικείαν ἐσθῆτα στέλλει αὐτῷ καὶ τὴν στρατηγίαν ἀφείλετο καὶ τῷ ὑποστρατήγῳ αὐτοῦ
διὰ γραφῆς ἐνετείλατο τὸν Βαρὰμ ἀνελεῖν. ὁ δὲ οἷ κακοῦ γέ- 24
γονεν ἐννοήσας, γράμματα ὡς ἐξ Ὁρμίσδου αὐτῷ σταλέντα

10 ***περὶ Βαρὰμ τοῦ (τῶν*** E) ***Περσῶν στρατηγοῦ*** CE

1 *Θεοδόσιον*] Ad haec C. B. Hasius secundum F. Haasium in cod. A ascripsit: "In cod. graeco Vaticano 152 de istius filii nativitate haec Anonymi narrantur fol. 141 recto, nescio an et aliunde nota: *Κωνσταντίνα ἡ γαμετὴ Μαυρικίου ἐγέννησεν υἱόν, ὃν ὁ Μαυρίκιος ἐπωνόμασε Θεοδόσιον, ὡς πρωτότοκον αὐτοῦ υἱόν. τῶν οὖν βενέτων κραζόντων Ἰουστινιανὸν καλεῖσθαι, οἱ πράσινοι ἔκραζον Θεοδόσιον αὐτὸν καλεῖσθαι διὰ τὸ Θεοδόσιον τὸν βασιλέα ὀρθόδοξον γενέσθαι, καὶ πολλὰ ἔτη ζῆσαι· ἤρξαντο* [in apogr. Haasii *ἤξαντο*] *οὖν οἱ βένετοι λέγειν οὕτως· ΤΑ ΔΩΡΗΘΕΝΤΑ ΕΤΗ ΤΩι ἸΟΥΣΤΙΝΙΑΝΩι ὁ θεὸς ΠΑΡΑΣΧΗι ΣΟΙ ΕΝ ΕΙΡΗΝΗι. ὅτι εἰσιν ͵ι' ἔτη καὶ πλείω.* Eadem leguntur cod. Vat. 977 fol. 184 verso." Nunc nil tale extat in A. *ἐξεστράτευσε* Rwp*Di*, *ἐξεστράτευσεν* A, sed v. ad XIII 1, 5 4 *συνέβαλλον* E 6 *ὁ στρατηγὸς* om. C 8 *μέρος* om. O 8. 9 *οἱ δὲ ῥωμαῖοι λαμπρῶς* Ew (*λαπρῶς* w*) p 10. 12 *ὁρμίσδας* E 10 *ἀρχηγὸς* ARwp, *βασιλεὺς* D 14 *οἷ* ARw, *οἳ* D, *οἷον* B, *οἶον* p

tione facta adversus Persas milites suos percontatur, num alacres
essent ad pugnam Persicam; iis vero etiam iureiurando alacri- 19
tatem suam testatis hostes aggreditur. Qua in pugna etsi ad 20
tempus barbari restiterunt, tamen cum dux suis imperasset, ut
illorum equos caederent multique equi vulnerati cecidissent, Persae 21
fugam ceperunt, potenter victi magnaque clade accepta; Romani vero illustrem victoriam consecuti ad duo milia hostium viva ce-
perunt. Hormisdas, Persarum rex, Baramum ducem congredi 22
cum Romanis iussit. Quem ut victum esse cognovit, abrogato 23
illi imperio vestem muliebrem mittit eiusque legato per litteras
mandat, ut Baramum occidat. Sed ille, quantis in malis esset 24
reputans, litteras ab Hormisda ad se missas esse simulat, quibus

ἐπλάσατο, ὀργὴν ἐμφαίνοντα κατὰ παντὸς τοῦ στρατεύματος,
καὶ συναθροίσας αὐτὸ τά τε γράμματα εἰς ἐπήκοον ἀναγνω-
P II 75 A σθῆναι πεποίηκε καὶ αὐτὸς αὐτοὺς ἀνεμίμνησκε τῆς ἀπηνείας D III 29:
Ὁρμίσδου καὶ τῆς ὠμότητος καὶ διὰ τούτων ἀνταῖραι χεῖρας
25 ἠρέθισε κατὰ τοῦ σφῶν ἀρχηγοῦ. ἐπελθόντες οὖν ἀθρόον
26 αὐτῷ κατέσχον καὶ ἐνέβαλον εἰς εἱρκτήν. ὁ δὲ ὑποθέσθαι
αὐτοῖς περὶ τῆς τῶν Περσῶν ἀρχῆς ἠξίου ἅττα τῷ ἔθνει γι-
νώσκει συμφέροντα, καὶ συνεβούλευε μὴ τὸν Χοσρόην υἱὸν αὐτοῦ
ὄντα προκριθῆναι εἰς τὴν ἀρχήν, ἄπληστον ὄντα καὶ ἄδικον,
ὑβριστήν τε καὶ ἀλαζονικώτατον, ἀλλ' ἕτερον υἱὸν αὐτοῦ προ-
27 χειρισθῆναι τοῦ ἔθνους ἄρχειν. ἀντιπεσόντων δὲ τοῖς λόγοις
τούτου ἐνίων τῶν ἐν ὑπεροχαῖς καὶ κατ' αὐτοῦ τοὺς Πέρσας
ἐκμηνάντων, ὁ μὲν υἱὸς αὐτοῦ, ὃν εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκεῖνος προέ-
B κρινε, καὶ ἡ μήτηρ ἐκείνου ἐνώπιον αὐτοῦ ἀνηρέθη παρὰ τοῦ
28 πλήθους, καὶ αὐτὸς δὲ ἐξεκόπη τὰ ὄμματα καὶ οὕτω καθείρχθη.
29 ὁ δέ γε Χοσρόης εἰς τὴν ἀρχὴν ᾑρέθη παρὰ τοῦ ἔθνους παντός·
καὶ μέχρι μέν τινος φιλοφρόνως πρὸς τὸν πατέρα διέκειτο, τῆς
μὲν φρουρᾶς οὐ λύσας αὐτόν, πᾶσαν δὲ θεραπείαν αὐτοῦ ἐκεῖσε

5 καθαίρεσις Ὁρμίσδου ἐκ τῆς ἀρχῆς C 16 ἀνάρρησις Χοσρόου CE

3 αὐτοὺς om. w*p invitis AR 4 ὁρμίσδου E 7 τῶν om. O ἠξίου ἀρχῆς O γινώσκειν E 8. 9 τὸν υἱὸν αὐτοῦ χοσρόην omisso ὄντα D 9 ὄντα AEwp, αὐτὸν λέγων εἶναι R, αὐτὸν εἶναι λέγων B 12 τούτου om. D ἐνίων RwpDi, ἐνὶ A πέρσας AEDwwp, ὁμογονεῖς O, populares: *Wo* lat. 13 εἰς ARwp, καὶ D, ἐς Dw 14 ἐκείνου] αὐτοῦ D αὐτοῦ] ἐκείνου D 14. 15 ἀνηρέθη (ἀνηρέθησαν E) παρὰ τοῦ πλήθους AE, παρὰ τοῦ πλήθους εὐθὺς ἀνηρέθησαν O, εὐθὺς ἀνηρέθησαν παρὰ τοῦ πλήθους w*p 16 ἠρέθη D, corr. Dw 17 πρὸς τὸν πατέρα φιλοφρόνως διέκειτο Ewp

iracundiam suam adversus omnem exercitum declaret easque
militibus convocatis palam omnibus recitari iubet atque Hormis-
dae saevitia et immanitate commemorata eos ad bellum domino
25 suo inferendum concitat. Subito igitur eum aggressi captum in
26 carcerem coniecerunt. At ille professus se consilium iis de Per-
sarum imperio daturum, quod populo sciat bono futurum, monet,
ne filium suum Chosroem regem creent, hominem inexplebilem et
iniustum, insolentem ac supercilii intolerandi, sed alium e suis
27 filiis ad imperium eligant. Cuius sententiae nonnullis procerum
refragatis, Persae contra eum concitati filium, cui regnum decre-
28 verat, et matrem illius in conspectu eius occiderunt; ipse oculis
29 erutis in carcerem compactus est. Chosroes a tota gente rex
eligitur; qui ad tempus patrem bene tractavit et quamquam e
custodia non eduxit, in ea tamen omnem ei cultum praestitit.

ποιούμενος. ὁ δὲ οὐδὲν τῶν παρὰ τοῦ υἱοῦ αὐτῷ στελλομένων 30
προσίετο, ἀλλὰ καὶ ὕβρεσι μᾶλλον τὰς φιλοφροσύνας ἠμείβετο.
θυμῷ οὖν διὰ ταῦτα ληφθεὶς ὁ Χοσρόης, ῥοπάλοις ἐκέλευσε 31
κατὰ τῶν λαγόνων τυπτόμενον τὸν πατέρα θανεῖν. τοῦτο μῖσος 32
ἐγγενέσθαι τοῖς Πέρσαις κατὰ Χοσρόου ἐποίησεν· ὁ δὲ κατὰ 33
Βαρὰμ ἐξεστράτευσε, καὶ ὑποπτεύσας τινὰς τῶν παρ᾽ αὐτῷ
μεγιστάνων τῷ Βαρὰμ προσκεῖσθαι ἀνεῖλεν αὐτούς. τοῦ δὲ 34
στρατεύματος κατ᾽ αὐτοῦ στασιάσαντος, δείσας ἐκεῖνος μετά C
τινων ὀλίγων ἀποδιδράσκει καὶ πρὸς Ῥωμαίους ἀφίκετο. ὃ 35
μαθὼν ὁ Μαυρίκιος κελεύει τῷ στρατηγοῦντι τῆς χώρας ὑπο-
D III 294 δέξασθαι τὸν Χοσρόην βασιλικαῖς θεραπείαις καὶ δεξιώσεσι.
στέλλει δὲ Ναρσῆν μετὰ στρατευμάτων συμμαχῆσαι Χοσρόῃ 36
καὶ ἀποκαταστῆσαι αὐτὸν εἰς τὴν οἰκείαν ἀρχήν. συμβαλὼν 37
τοίνυν ὁ Ναρσῆς τῷ Βαρὰμ νίκην ἤρατο περιφανῆ, πολλοὺς
μὲν τῶν Περσῶν ἀνελών, ζωγρήσας δὲ περὶ ἑξακισχιλίους, οὓς
τῷ Χοσρόῃ προσήγαγεν· ὁ δὲ κατηκόντισεν ἅπαντας. ὅσοι δ᾽ 38
ἐν τοῖς ζωγρηθεῖσιν ἦσαν τοῦ Τούρκων ἔθνους τῷ Βαρὰμ
συμμαχοῦντες, τούτους ἀνέπεμψεν εἰς Μαυρίκιον, ὧν πολλοὶ D

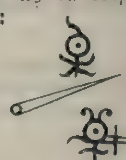
3 ἀναίρεσις Ὁρμίσδου (ὀρμ. E) CE 7 ἐπανάστασις κατὰ τοῦ (om. E) Χοσρόου καὶ φυγὴ αὐτοῦ πρὸς Ῥωμαίους CE 16 περὶ τῶν ἑαλωκότων Τούρκων (τουρκῶν E) CE

1 αὐτοῦ D στελλομένων RwpDi, στελλόμενον A, τελουμένων D 2 καὶ om. D 3 γοῦν Ewp 5 γενέσθαι D ante χοσρόου add. τοῦ Rwp ἐποίησε EwpDi, ἐποίησεν AO, v. ad XIII 1, 5 6 βαρμὰμ D, v. ad XIV 12, 40 ὑποπτεύσας AO, | ὑπολαβὼν E, om. w*p, sed Wo lat.: suspicatus 7 προσκυνεῖσθαι E 9 καὶ ῥωμαίους προσρύεται O 13 αὐτῷ C 14 ἤρατο νίκην O 17 γένους Ewp 18 τούτοις E μαυρίκιον E (v. ad XIV 11, 20 et argum. ad XIV 12, 47. 13, 7)

Qui cum nihil, quod a filio proficisceretur, gratum haberet, immo 30
contumelias pro beneficiis reponeret, iratus Chosroes patrem la- 31
tera fustibus tundendo occidi iussit. Id facinus odium Persarum 32
Chosroi peperit. Suscepta contra Baramum expeditione quosdam 33
ex proceribus suis illi studere suspicatus occidit. Sed militari 34
seditione perterritus cum paucis ad Romanos confugit. Eo Mau- 35
ricius cognito praetori provinciae mandat, ut Chosroem regio
cultu et honore suscipiat, et Narsetem cum legionibus auxilio 36
mittit ad regnum recuperandum. Narses igitur cum Baramo con- 37
gressus illustri victoria potitur, Persarum multis occisis et ad sex
milia captis; quos Chosroes ad se adductos iaculis omnes confe-
cit. Qui vero capti ex Barami sociis Turcicae nationis erant, 38
eos ad Mauricium misit, quorum multi in frontibus cruces gere-

ἐπὶ τῶν μετώπων σταυροὺς ἔφερον, καταστιχθέντων αὐτοῖς τῶν
ἐπισκυνίων καὶ μέλανος ἐγχεθέντος τοῖς στίγμασιν εἰς τύπον
39 σταυροῦ. οἳ περὶ τούτου ἐρωτώμενοι ἔλεγον πρὸ καιροῦ ἱκανοῦ
λοιμῷ τὸ γένος αὐτῶν διαφθείρεσθαι, τινὰς δὲ τῶν παρ' αὐτοῖς
χριστιανῶν ὑποθέσθαι τοῦτο αὐτοῖς, καὶ μηδένα τῶν τοῦτο πε-
40 ποιηκότων κινδυνεῦσαι ἐκ τοῦ λοιμοῦ. ὁ μὲν οὖν Βαρὰμ ἡττη-
W III 62 θεὶς φυγῇ τὴν σωτηρίαν ἐπραγματεύσατο· ὁ δὲ Χοσρόης εἰς
41 τὴν ἰδίαν ἀρχὴν καὶ χώραν ἐπανελήλυθε. λέγεται δὲ πρὸ τῆς
νίκης, τοῦ στρατηγοῦ τῶν Ῥωμαίων ἄλλως διατιθέναι σκεπτο-
μένου τὸν πόλεμον, τὸν Χοσρόην ἐνίστασθαι μὴ κατὰ τὸ δοκοῦν
ἐκείνῳ συγκροτῆσαι τὴν μάχην, ἀλλ' ἄλλον ὑποτιθέναι τρόπον·
P II 76 A 42 τὸν δὲ στρατηγὸν ἀσύμφορον εἶναι λέγειν τὸ οὕτω μαχέσασθαι,
καὶ τὸν Χοσρόην τοῦ σκοποῦ μὴ μεθίεσθαι, ὥστε παροξυν-
θέντα τὸν στρατηγὸν ἀποσκῶψαι πρὸς τὸν Χοσρόην, ἀστρατή-
43 γητον αὐτὸν εἰπόντα καὶ ἀδαῆ πολεμικῶν παρατάξεων. τὸν
δὲ δηχθέντα ἐπὶ τοῖς σκώμμασιν, ὄντα δὲ καὶ ἐν γνώσει τῆς

6 ὅσα ὁ Χοσρόης περὶ τοῦ μέλλοντος ἀπεφοίβασεν, ὡς τὰ ἐσόμενα εἰδὼς ἐξ ἀστρολογίας C. Haec delineata sunt in E[m]:

2. 3 εἰς τύπον σταυροῦ post ἐπισκυνίων ODi 2 ἐγχυθέντος DEwp, sed v. I p. 17, 9. 56, 15. 153, 7. 161, 11 cet. 3 τούτο (sic) E ἱκανοῦ om. O 4 λιμῷ w*p invitis AR τινὰς δὲ AEwp, καί τινας R, καί τινα D 5 καὶ μηδένα AEwp, μηδένα δὲ O 6 λιμοῦ w*p invitis AR βαραὰμ D (supra praeter XIV 12, 33 constanter βαρὰμ) 7 φυγῇ OwpDi, φυγὴ AE 8 οἰκείαν C 16 δὲ δὴ χθέντα D, corr. Dw σκώμασιν AED, σκώμμασιν RDwDi, v. ad p. 189, 4 δὲ post ὄντα om. D

bant compunctis superciliis infusoque stigmatis atramento in
39 crucis modum. Cuius rei quaesita causa respondebant superiori-
bus temporibus cum sua gens pestilentia periclitaretur, se a
Christianis quibusdam monitos hoc fecisse neque quemquam ex
40 iis, qui paruissent, pestilentia periisse. Baramus superatus fuga
salutem quaesivit, Chosroes in regnum et patriam reversus est.
41 Fertur autem ante victoriam, cum dux Romanorum certam belli ad-
ministrandi rationem secuturus esset, institisse Chosroes, ne id
consilium exsequeretur, et alium instruendae aciei modum pro-
42 posuisse; quem cum dux inutilem esse affirmaret neque tamen
Chosroes de sententia decederet, etiam salibus dicitur dux in-
cessisse regem, ut rei militaris et instruendae aciei imperitum.
43 Quibus irrisionibus Chosroes fertur irritatus, qui stellarum motus

κατὰ τοὺς ἀστέρας κινήσεως κἀντεῦθεν αὐχοῦντα γινώσκειν τὰ
μέλλοντα, φάναι "εἰ μὴ ὑπὸ τῶν πραγμάτων ἐτυραννούμεθα,
D III 295 οὐκ ἂν ἐθάρσησας, στρατηγέ, τὸν μέγαν βασιλέα βάλλειν τοῖς
σκώμμασιν. ὅτι δὲ τοῖς παροῦσι μέγα φρονεῖς, ἄκουσον τί 44
δῆτα τοῖς θεοῖς ἐς ὕστερον μεμελέτηται. ἀντικαταρρεύσει, εὖ
ἴσθι, ἐς τοὺς Ῥωμαίους ὑμᾶς δεινά. ἕξεται δὲ τὸ Βαβυλώνιον 45
φῦλον τῆς Ῥωμαϊκῆς χώρας τριττὴν κυκλοφορικὴν ἑβδομάδα B
ἐτῶν. μετὰ δὲ τοῦτο πεμπταίαν ἑβδομάδα ἐτῶν Ῥωμαῖοι Πέρ- 46
σας δουλαγωγήσετε." τούτων δὲ διηνυσμένων τὴν ἀνέσπερον
ἡμέραν ἐνδημῆσαι ἀνθρώποις. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ταύτῃ.

Ὁ δὲ αὐτοκράτωρ Μαυρίκιος τὸν υἱὸν Θεοδόσιον ἀνηγό- 47
ρευσε βασιλέα κατὰ τὸ πάσχα στεφθέντα ὑπὸ τοῦ πατριάρχου
Ἰωάννου. καὶ τὸν ναὸν τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα μαρτύρων 48
πρῴην ἀρχθέντα κτίζεσθαι παρὰ Τιβερίου, ἀτελῆ δὲ καταλει-
φθέντα, αὐτὸς ἀνεπλήρωσεν. εἰρήνης δὲ γεγονυίας πρὸς Πέρσας, 49
τὰς δυνάμεις ἐξ ἑῴας ἐπὶ τὴν Θρᾴκην μετήνεγκε καὶ αὐτὸς

6 σημείωσαι ξένον B 11 ὅτι τὸν υἱὸν ὁ Μαυρίκιος (v. ad XIV 11, 20) ἔστεψε (ἔστεψεν C). περὶ τοῦ ναοῦ τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα (μ′ C) CE

4 σκώμμασιν ARwp, σκώμασιν DE, v. ad p. 188, 16 6 ἐς AR Theophyl. Simoc. p. 234, 12, εἰς EwpDi, v. ad XIV 12, 14 ante δεινὰ add. τὰ Dwp 8 μετὰ δὲ — ἐτῶν om. C ταῦτα B πεμπταίαν AEwp, πεμπτέαν B, πέμπτην D 9 τούτων δὲ des. B fol. 360 διηνυσμένων inc. B fol. 354 9. 10 τὴν ἀνέσπερον ἡμέραν ἐνδημῆσαι ἀνθρώποις A, τὴν ἀνέσπερον ἡμέραν ἐνδημεῖν τοῖς ἀνθρώποις Theophyl. Simoc. p. 234, 17, Cedr. I p. 696, 19, ἡ ἀνέσπερος ἡμέρα ἐνδημήσει ἀνθρώποις O, ἡ ἀνέσπερος ἀνθρώποις ἐνδημήσει ἡμέρα Ewp 10 ἀλλὰ om. O post μὲν add. οὖν O 11. 12 ἀνηγόρευσε βασιλέα τὸν υἱὸν θεοδόσιον O 14 ὑπὸ O 15 γεγονυῖας Ewp

peritus esset atque futurarum rerum praescientia gloriaretur, di-
xisse: "Nisi tempori serviendum esset, non ausus esses, dux,
magnum regem salibus incessere. Quia vero rebus praesentibus 44
insolescis, audi, quid in futurum dii constituerint. Scito res adver-
sas ad vos Romanos esse redituras et gentem Babylonicam triplici 45
annorum septenario circuitu Romanam dicionem obtenturam. Post 46
illud autem vos Romani quintum septenarium annorum Persas
servitute premetis." Iis peractis diem sine vespere hominibus
illucescere. Haec ille.

Imperator autem Mauricius filium Theodosium appellat regem 47
eumque patriarcha Ioannes in paschate diademate ornat. Aedem 48
quadraginta martyrum incohatam pridem a Tiberio necdum per-
fectam absolvit. Pace cum Persis facta, legiones ex Oriente in 49
Thraciam revocavit et ipse Byzantina terra egressus loca a bar-

C ἐξῆλθε τῆς Βυζαντίδος τὰ ὑπὸ τῶν βαρβάρων κατεστραμμένα
50 θεάσασθαι. ὅτε καὶ ὁ ἥλιος ἐσκιάσθη, καὶ γυνή τις ἐν Θρᾴκῃ
παιδίον ἔτεκεν οὔτε ὀφθαλμοὺς οὔτε βλέφαρα ἔχον οὔτε χεῖρας
οὔτε βραχίονας, ἰχθύος δὲ οὐραῖον πρὸς τῷ ἰσχίῳ προβεβλη-
51 μένον. τοῦ μέντοι Χαγάνου τῇ Θρᾴκῃ ἐπελθόντος μετὰ πλή-
θους ἀπείρου, ὁ τῶν Ῥωμαίων στρατηγὸς Πρίσκος δείσας εἰς
τὸ φρούριον Τζουρουλοῦ συνέκλεισεν ἑαυτόν. ὁ δὲ βάρβαρος
52 πολιορκεῖν αὐτὸ ἡτοιμάζετο. τότε κατεστρατήγησεν ἐκείνου Μαυ-
ρίκιος τρόπῳ τοιούτῳ· γράμμα πρὸς Πρίσκον συντίθησιν ἀντέ-
χειν αὐτὸν παραινοῦν· μικρὸν γὰρ ὅσον τοὺς βαρβάρους μετ'
D 53 αἰσχύνης ἀναχωρῆσαι. στέλλεσθαι γὰρ πλοῖα εἰς τὴν χώραν
αὐτῶν σὺν στρατεύματι ληίσασθαι τὰς οἰκίας αὐτῶν καὶ τὰς
54 γυναῖκας καὶ τοὺς παῖδας αὐτῶν δορυαλώτους ἑλεῖν. τοῦτο
τὸ γράμμα δίδωσί τινι, ἐπισκήψας αὐτῷ περιπεσεῖν τοῖς βαρ- D III 296
55 βάροις ἐν τῷ πρὸς Πρίσκον δῆθεν πορεύεσθαι. οὗ γενομένου,
τὴν ἐπιστολὴν ὁ βάρβαρος ἀναγνοὺς καὶ δείσας περὶ τοῖς οἰκείοις,

2 σημείωσαι AE 5 ὅπως ὁ Μαυρίκιος πολιορκοῦντα τὸν Χαγάνον τὴν Τζουρουλὸν παρεσκεύασε καὶ ἄκοντα σπείσασθαι C

2 ἡ γυνή τις D, γυνή transposito τις post Θρᾴκῃ B post ἐν add. τῇ CD*Di* 4 οὐραῖον Rwp*Di*, οὐραίῳ A τῷ ἰσχύω A, τὸ ἰσχίω E, τῷ ἰσχίῳ R, Theophyl. Simoc. p. 241, 22, Theoph. I p. 268, 21, Cedr. I p. 696, 1, τὸ ἰσχίον Dwp post ἰσχίον add. ἄνω Dwp 5 τοῦ om. O χαγάνου μέντοι O τὴν θράκην D 6 πρίσκος om. O*Wo* lat. δείσας ARp, δείξας w*, territus: *Wo* lat. 8 ἐκεῖνον Ewp 9 γράμματα BEwp ἀνέχειν C 10 παραινοῦν AR, παραινῶν w*p 11 πλοῖα A Theophyl. Simoc. p. 250, 10, τριήρεις Rwp 12 σὺν στρατεύματι — αὐτῶν om. D ληϊσομένω B, ληϊσαμένῳ C 13 αὐτῶν om. C δοριαλώτους *Di*, v. ad XIII 8, 3 14 ἐπισκέψας E 16 τῶν οἰκείων Ewp, v. XIV 14, 36 et Kruegerum *Griech. Sprachl.* § 68, 32 A.

50 baris eversa contemplari voluit. Quo tempore et sol defecit et
mulier quaedam in Thracia puerum peperit sine oculis, sine pal-
pebris, sine manibus ac brachiis, cauda piscina usque ad coxen-
51 dices porrecta. Verum Chagano cum infinita multitudine Thra-
ciam ingresso, Priscus, Romanorum dux, territus in castello quo-
52 dam Tzuruli se conclusit. Mauricius autem barbarum obsidionem
parantem tali sollertia circumvenit. Epistulam ad Priscum mittit
monentem, ut obsidionem toleret. Nam barbaros intra exiguum
53 tempus cum ignominia recessuros; missis enim in regionem eorum
cum exercitu navibus, domibus eorum direptis uxores et liberos
54 captivos abduci. Hanc epistulam cuidam tradit ac mandat, ut
55 in itinere ad Priscum de industria se barbaris offerat; quo facto

σπένδεται πρὸς Πρίσκον ἐπὶ δώροις ὀλίγοις καὶ ἄπεισιν. ἔκτισε 56
δὲ Φιλιππικὸς ἐν Χρυσοπόλει μονὴν ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου
καὶ οἶκον ἐν ταύτῃ λαμπρότατον, ἵν' ἐν αὐτῷ τὸν Μαυρίκιον
ὑποδέχοιτο.

Ὁ δέ γε Κωνσταντινουπόλεως πατριάρχης Ἰωάννης ὁ 13
νηστευτὴς τὸν βίον λιπὼν πρὸς τὰς ἀϊδίους μετέστη μονάς,
κοσμήσας τὸν ἀρχιερατικὸν θρόνον ἐπὶ ἔτη τρισκαίδεκα καὶ P II 77 A
ἐπέκεινα. προεχειρίσθη οὖν πατριάρχης Κυριακός, ἱερεὺς καὶ 2
οἰκονόμος τῆς ἐκκλησίας τῆς μεγάλης. ὑφ' οὗ ὁ τῆς ὑπεραγίας 3
θεοτόκου ναός, ὃς τῆς Διακονίσσης λέγεται, ᾠκοδόμηται. καὶ 4
Πέτρος, ὁ τοῦ Μαυρικίου ὁμαίμων, τὸν ναόν, ὃς τοῦ Ἀρεο-
βίνδου καλεῖται, τῇ θεοτόκῳ ἀνήγειρε. Σοφία δὲ ἡ βασιλὶς 5
καὶ ἡ Αὐγούστα Κωνσταντῖνα στέμμα προσήνεγκαν τῷ βασιλεῖ W III 63
λίθοις ὑπερτίμοις καὶ μαργάροις ὑπερφυέσι κεκοσμημένον. ὁ 6
δὲ τοῦτο λαβὼν ἀνέθετο τῷ θεῷ, τῇ ἐκκλησίᾳ προσαγαγών.

Ὁ Χαγάνος μέντοι καὶ αὖθις πρὸς τὰ Ῥωμαίων ἐχώρησε. 7
καὶ τούτῳ τῶν Ῥωμαϊκῶν στρατευμάτων ἀντιταττομένων, ποτὲ

1 *περὶ τῆς τοῦ Φιλιππικοῦ μονῆς* E 5 *περὶ πατριαρχῶν* CE 16 *περὶ τῶν παρὰ* (om. E) *τοῦ Χαγάνου πωλουμένων αἰχμαλώτων, οὓς ὁ βασιλεὺς Μαυρίκιος* (v. ad XIV 11, 20) *οὐκ ὠνήσατο* CE

2 *ἐν Χρυσοπόλει* om. O, add. AEwp, Theoph. I p. 272, 22, Cedr. I p. 698, 8 3 *μαβρίκιον* E, v. ad XIV 11, 20 5. 6 *πατριάρχης ἰωάννης ὁ νηστευτὴς* AO, *ἰωάννης ὁ νηστευτὴς καὶ πατριάρχης* Ewp 8 *προεχειρίσθη οὖν* A, *προεχειρίσθη γοῦν* Ewp, *καὶ προεχειρίσθη* O 9 *τῆς μεγάλης ἐκκλησίας* Rwp 10 *ὃς*] *ὁ* D 13 *κωνσταντίνα* ARwp, corr. *Di*, v. ad XIV 11, 2 *προσήνεγκαν τῷ βασιλεῖ* A, *προσήνεγκε τῷ βασιλεῖ* E(wp), *τῷ βασιλεῖ πεποιήκασι* O et Parisini Ducangii 14 post *κεκοσμημένον* add. *καὶ οἱ αὐτὸ* (*αὐτῷ* CD) *προσήνεγκαν* O et Parisini Ducangii

cum Chaganus lectis litteris timeret suis, pacem cum Prisco facit
paucisque muneribus acceptis domum redit. Philippicus mona- 56
sterium nomine Deiparae Chrysopoli condidit atque aedes splen-
didissimas, quibus Mauricium exciperet.

13. Interea patriarcha Cpolitanus Ioannes ieiunator vita
relicta in aeternas mansiones discessit, cum sedem pontificiam ultra
tredecim annos ornasset. Ei successit Cyriacus, presbyter et 2
oeconomus magnae ecclesiae; a quo sacrosanctae deiparae aedes, 3
quae Diaconissae dicitur, exstructa est. Petrus item, Mauricii 4
frater, aedem Areobindi deiparae condidit. Sophia vero regina 5
et Augusta Constantina coronam regi gemmis pretiosissimis et
margaritis insignibus ornatam obtulerunt; eam ille in ecclesiam 6
perlatam deo consecravit.

Chaganus Romanas provincias rursus aggressus missas contra 7

8 μὲν ἐκράτει, ἐνίοτε δ' ἥττητο. ἐν μιᾷ δὲ ἡμέρᾳ υἱοὶ αὐτοῦ
B 9 ἑπτὰ ἐκ νόσου λοιμικῆς καὶ πυρετοῦ ἐτελεύτησαν. Κομεντίολον
δὲ στείλας ὁ βασιλεὺς κατὰ Χαγάνου μετὰ πολυπληθοῦς στρα-
τιᾶς λέγεται ἐντείλασθαι αὐτῷ προδοῦναι τοῖς ἐναντίοις τὸ στρα-
τιωτικὸν διά τινας στάσεις καὶ ἀταξίας τούτοις μνησικακῶν.
10 καὶ συμβαλὼν τοῖς βαρβάροις ἀσυντάκτως ὁ Κομεντίολος, αὐτὸς
μὲν μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν εἰς φυγὴν ἐτράπη, πρὸς τοῦτο προ-
11 παρασκευασάμενος. τῶν δὲ λοιπῶν οἱ μὲν ἔπεσον, οἱ δ' ἐζω- D III 29
γρήθησαν. εἶναι δὲ τοὺς ζωγρηθέντας φασὶ περὶ δώδεκα χι-
12 λιάδας. καὶ ὁ Χαγάνος τῇ νίκῃ ταύτῃ ἐξογκωθεὶς ἄχρι τοῦ
13 Μακροῦ τείχους ἀφίκετο. συλλέξας δὲ ὁ βασιλεὺς λαὸν εἰς
C 14 φυλακὴν τοῦ τείχους τούτους ἐκπέπομφεν. ἐκ δὲ τῆς λοιμικῆς
νόσου οὐ μόνοι οἱ τοῦ Χαγάνου υἱοί, ὡς εἴρηται, ἔθανον, ἀλλὰ
15 καὶ πλῆθος τῶν Ἀβάρων πολύ· ὅθεν ἀθυμήσας ὁ βάρβαρος
16 ἔσπευδεν εἰς τὰ οἰκεῖα ἐπαναζεῦξαι. δηλοῖ οὖν τῷ Μαυρικίῳ
ἐξωνήσασθαι τοὺς αἰχμαλώτους, ἓν ἐφ' ἑκάστῳ διδόντι νόμισμα·
17 ὁ δὲ βασιλεὺς οὐ κατένευσε. καὶ ὁ Χαγάνος ᾔτησε λαβεῖν εἰς
18 ἕκαστον τῶν αἰχμαλώτων ἀνὰ ἥμισυ τοῦ νομίσματος. ὁ δὲ

15 *ὅτι μὴ ὠνησαμένου τοῦ βασιλέως τοὺς αἰχμαλώτους ὁ Χαγάνος πάντας* (om. E) *ἀνεῖλεν* CE

3 post *κατὰ* add. *τοῦ* Rwp *χαγά* | *μετὰ* (sic) A 7 *τῶν* Rwp*Di*, *τὸν* A *παρασκευασάμενος* BC 8 *δ'*] *δὲ* Ewp 12 *τούτους* om. D 13 *μόνον* CEwp*Di*, v. ad XIV 6, 30 14 *ἀβάρων* AEwp, *βαρβάρων* O, barbarorum: *Wo* lat., v. ad XIV 11, 18 15 *ἔσπευσεν* p* invitis ARw, v. Hultschium *Die erzähl. Zeitf. b. Pol.* VII 2 *γοῦν* Ewp 16 *τοὺς αἰχμαλώτους ἐκπρίασθαι* O et P unus vel plures *ἐφ'* mutatum ex *ἐκ* C *καταβάλλοντι* O et P unus vel plures 17. 18 *ἐφ' ἑκάστῳ τῶν αἰχμαλώτων λαβεῖν ᾔτει νομίσματος ἥμισυ* O et P unus vel plures

8 se Romanas legiones alias vincebat, alias vincebatur. Eius filii
9 septem uno die pestilentia ac febri sunt mortui. Rex misso Co-
mentiolo contra Chaganum cum permagno exercitu mandasse
fertur, ut legiones, quibus ob seditiones quasdam et tumultus
10 infensus erat, hostibus proderet. Itaque temere cum barbaris
congressus Comentiolus ipse cum suis fugam, quam ante para-
11 verat, capessit, ceteris partim caesis, partim captis ad numerum
12 duodecim milium. Ea victoria Chaganus elatus usque ad Lon-
13 gum murum processit. Verum rex delectu habito milites ad muri
14 defensionem misit. Neque vero Chagani soli filii pestilentia, ut
15 dictum est, mortui sunt sed et Avarum ingens multitudo. Qua
16 de causa barbarus animo aeger domum properans Mauricio si-
gnificat, si captivos redimere velit, ut in singulos solidum unum
17. 18 pendat. Recusante rege Chaganus semissem postulat. Cum vero

οὐδὲ οὕτως τοὺς ἁλόντας ἠθέλησε πρίασθαι, τὸ μέν τι ἐκ φει-
δωλίας (ἥττητο γὰρ χρημάτων), τὸ δέ τι τοῖς στρατιώταις μνη-
σικακῶν. ἐκμανεὶς οὖν ὁ βάρβαρος πάντας ξίφεσιν ἐξεθέρισε 19
καὶ ἀνέζευξεν. ἐντεῦθεν πᾶσι μῖσος κατὰ τοῦ βασιλέως ἐφύετο 20 D
καὶ πρὸς πάντων ἐλοιδορεῖτο. ὁ δὲ στρατὸς κατὰ Κομεντιόλου 21
ἀναφορὰν ἐποιήσατο, ὡς προδόντος ἐν τῷ πολέμῳ τὸ στρατιω-
τικόν. τοῖς δὲ τὴν ἀναφορὰν ταύτην ποιουμένοις συνῆν καὶ 22
ὁ στρατιώτης Φωκᾶς καὶ ἀναιδῶς τῷ βασιλεῖ διελέγετο, ὡς
τυπτηθῆναι παρά τινων. ὁ δὲ βασιλεὺς μὴ προσσχὼν τοῖς κατὰ 23
τοῦ Κομεντιόλου αἰτιάμασιν ἀπράκτους τοὺς αὐτὸν αἰτιωμένους
ἀνέπεμψε. λιτανεύοντος οὖν τοῦ βασιλέως στάσις ἠγέρθη παρὰ 24
τοῦ δήμου, καὶ λίθοι κατ' αὐτοῦ παρά τινων ἠκοντίσθησαν·
ὧν ζήτησιν ὁ βασιλεὺς ποιησάμενος καί τινας εὑρηκὼς ἐκόλασε.
τῷ γε μὴν υἱῷ αὐτοῦ Θεοδοσίῳ κατηγγύησε τὴν θυγατέρα 25
Γερμανοῦ πατρικίου, τοῦ πατριάρχου Κυριακοῦ τὴν ἐπὶ τῷ
D III 298 *γάμῳ πληρώσαντος τελετήν. μοναχὸς δέ τις ξίφος κατέχων* 26 P II 78 A
γυμνὸν ἀπὸ τοῦ Φόρου μέχρι τῆς Χαλκῆς προελήλυθεν, ἐν

4 *ὅτι διὰ τὴν τῶν αἰχμαλώτων ἀπώλειαν ἐμισήθη ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ δῆμος ἐστασίασεν* C (v. ad XIV 13, 21) 14 *ὅτι τῷ υἱῷ αὐτοῦ γυναῖκα ὁ βασιλεὺς συνέζευξεν (συνέζ. ὁ β.* E) CE

1 *οὕτως* E*Di*, *οὗτος* A, *τοσούτου* Owp *μέν τι* AEw, *μέντοι* Op 2 *τι* ARw, *τοι* Dp 5 *στρατηγὸς τὸς* D, corr. Dw 6 post *ἐποιήσατο* add. *ὅτι διὰ τὴν τῶν αἰχμαλώτων ἀπώλειαν, ἐκινήθη ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ δῆμος ἐστασίασεν* E argumento (v. argum. ad p. 193, 4) perperam in textum recepto (v. de simili vitio ad p. 27, 1. 2) 8 post *ὡς* add. *διὰ τοῦτο καὶ* Rwp, *καὶ διὰ τοῦτο καὶ* DE 9 *προσχὼν* A^{s}R^{s}wp*Di*, corr. *B-W* 10 *τοῦ* om. Ewp 11 *ἀνέπεμψε* AR, *ἀνέπεμψεν* D, *προέπεμψεν* E, *ἀπέπεμψεν* wp, *ἀπέπεμψε Di* 17 *προσελήλυθεν* p* invitis ARw

ille ne ita quidem milites redimere vellet, partim ex tenacitate
(sordidus enim erat), partim militum odio, barbarus furore corre- 19
ptus omnibus ensibus obtruncatis domum rediit. Hinc omnium 20
odia in regem nata, ut a conviciis non temperarent. Exercitus 21
vero Comentiolum proditionis reum fecit; atque ex accusatoribus 22
miles quidam Phocas adeo impudenter cum rege disseruit, ut a
quibusdam vapularet. Verum rex repudiata Comentioli delatione 23
accusatores infecta re remisit. Postea cum rex supplicaret, se- 24
ditione populi coorta etiam lapides a nonnullis contra eum iacti
sunt; quorum aliquot indagatos supplicio affecit. Theodosio filio 25
Germani patricii filiam despondit, nuptiarum caerimonias patri-
archa Cyriaco peragente. Ceterum monachus quidam strictum 26
gladium tenens a Foro usque ad Chalcen progressus Mauricium

27 φόνῳ μαχαίρας λέγων τεθνήξεσθαι τὸν Μαυρίκιον. ὁ δὲ βα-
σιλεὺς τὸ ἐπὶ τοῖς αἰχμαλώτοις ἀνόμημα ἀναλογισάμενος ἱκέτευε
τὸν θεὸν ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ τὴν ὑπὲρ τούτου δίκην ἐκτῖσαι
καὶ πανταχοῦ διεπέμψατο, ἀξιῶν πάντας τοῦτο αἰτεῖν τὸν θεόν.
28 φήμης δὲ κρατούσης ὅτι τοῦ μέλλοντος αὐτὸν διαδέξασθαι ἐκ
τοῦ φ̄ στοιχείου τὸ ὄνομα ἄρχεται, τὸν γαμβρὸν αὐτοῦ Φιλιπ-
29 πικὸν τοῦτον ᾤετο εἶναι. καὶ ἦν αὐτῷ δι' ὑποψίας ὁ ἄνθρωπος
καὶ διομνύμενος μήποτέ τι κατὰ νοῦν τοιοῦτον βαλέσθαι, οὐκ
30 ἔπειθεν. ὄναρ δέ ποτε τῷ βασιλεῖ θεαθὲν τὴν κατὰ τοῦ Φιλιπ-
B 31 πικοῦ ἔλυσεν ὑποψίαν. τὸ δ' ὄναρ· ἐδόκει πλῆθος παρεστάναι
πολὺ τῷ ἄνωθεν τῆς Χαλκῆς πύλης τοῦ σωτῆρος Χριστοῦ ἐκτυ-
32 πώματι καὶ καταβοᾶν τοῦ βασιλέως, φωνὴν δ' ἐκ τῆς εἰκόνος
γενέσθαι, παραστῆναι καὶ τὸν Μαυρίκιον, καὶ τὸν αὐτίκα ἀχθῆ-
W III 64 ναι καὶ ἐρωτᾶσθαι ὅποι βούλεται τὴν ἔκτισιν ἀποδοῦναι τοῦ
ἀνομήματος οὗ καὶ εἰς τοὺς αἰχμαλώτους εἰργάσατο, ἐν τῷ νῦν
33 αἰῶνι ἢ ἐν τῷ μέλλοντι. τὸν δὲ "ἐνταῦθα" φάναι, "φιλάν-
34 θρωπε δέσποτα". καὶ ἀκοῦσαι φωνῆς λεγούσης "παράδοτε οὖν
35 αὐτὸν παγγενῆ Φωκᾷ τῷ στρατιώτῃ". διυπνισθεὶς τοίνυν ἐκ

9 *περὶ τοῦ ὀνείρου* CE, *οὗ* (sic) *ὁ βασιλεὺς ἐθεάσατο* E (in E hoc argumentum sequitur alterum, quod a nobis adiectum est ad versum 11) 11 *ὅτι ἐδέετο ὁ βασιλεὺς τοῦ θεοῦ ἐνταῦθα δίκας ἐκτῖσαι* (*ἐκτίσαι* CE, v. ad p. 194, 3) CE

3 *τῷ θεῷ* Ewp *ἐκτῖσαι* A, *ἐκτίσαι* Rwp, v. argum. ad p. 194, 11 6 *φ̄* ARwp, *φὶ* B, *φῖ* C*Di* 7 *ᾤετο εἶναι τοῦτον* E(wp) 10 *παρεστᾶναι* Ewp 12 *καὶ* om. E *τοῦ βασιλέως καταβοᾶν* Ewp 13 *παρεστάναι* Ewp post *μαυρίκιον* add. *κελεύουσαν* O 14 *ὅπῃ* E(wp) 15 *καὶ* om. Rwp 16 *φᾶναι* CEwp 17 *γοῦν* Ewp*Di*

27 brevi periturum esse gladio exclamavit. Mauricius igitur iniuria in captivos reputata deum oravit, ut in hac vita poenas de se sumeret, et quoquoversum misit ab omnibus petens, ut id a deo
28 precibus impetrarent. Cum autem fama esset successurum ei, cuius nomen a φ inciperet, Philippicum generum eum esse ratus ho-
29 minem suspectum habere coepit; atque illi ne deiuranti quidem nihil
30 tale sibi unquam in mentem venisse fidem habuit prius, quam huius-
31 modi somnium videret. Putabat turbam insistere magnam effigiei Christi servatoris nostri, quae supra aeream portam est, et contra
32 regem vociferari, audirique vocem ex imagine imperantem, Mauricius adesset, eumque statim adductum rogari, utro loco facinoris in captivos admissi poenas dare mallet, in hac vita an in futura.
33. 34 Eum dixisse "In hac, humane domine" et audisse vocem, quae
35 diceret: "Tradite ergo eum cum omni familia Phocae militi". Ex-

τῆς ἀγωνίας ὁ βασιλεὺς καὶ τὸν Φιλιππικὸν μετακαλεσάμενος
πρῶτα μὲν συγγνώμην ᾔτει, ὡς μάτην ὑπονοῶν κατ' αὐτοῦ, C
εἶτα ἤρετο εἰ ἐν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς τάγμασιν οἶδε στρατιώτην Φω-
κᾶν. ὁ δὲ εἰδέναι ἀνταπεκρίνατο καὶ τοῦτον εἶναι τὸν πρὸ μι- 36
κροῦ σταλέντα παρὰ τῆς στρατιᾶς, "ὅς σοι καὶ ἰταμώτερον
διελέγετο". καὶ ὁ βασιλεὺς οἷός ἐστιν ὁ ἀνὴρ τὴν ἡλικίαν καὶ 37
D III 299 τὸ ἦθος προσήρετο· καὶ ὁ Φιλιππικὸς νέον εἶναι τὸν Φωκᾶν
εἶπε, τὸν δὲ τρόπον θρασὺν καὶ δειλόν. πρὸς τοῦτο δὲ ὁ βα- 38
σιλεὺς ἀντεφθέγξατο "εἰ δειλὸς καὶ φονεύς" καὶ διηγήσατο τὸ
ὄναρ αὐτῷ. ἐφάνη δὲ τότε καὶ κομήτης ἀστὴρ ὁ λεγόμενος 39
ξιφίας. τῷ γοῦν ἀδελφῷ αὐτοῦ Πέτρῳ στρατηγοῦντι τότε ἐπι- 40
στέλλει ὁ βασιλεὺς διαβάντι τὸν Ἴστρον μετὰ τῆς στρατιᾶς ἐκεῖθεν D
αὐτῇ τὰ πρὸς τὴν χρείαν πορίζεσθαι. ἦν δὲ τοῦτο διὰ φιλαρ- 41
γυρίαν οἰκονομούμενον, ἵνα ληιζόμενον τὸ ὁπλιτικὸν ἀποτρέ-
φοιτο καὶ αὐτὸς κερδήσοι τὸ στρατιωτικὸν σιτηρέσιον. τοῦτο 42
στάσιν τῇ στρατιᾷ ἐνεποίησε· καὶ αὐτίκα βασιλεὺς παρ' αὐτῶν
ὁ Φωκᾶς ἀνηγόρευτο· ἐτύγχανε δ' ὢν ἑκατόνταρχος. ὁ δὲ 43
στρατηγὸς Πέτρος τοῦτο μαθὼν ἔφυγε καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτάγ-
γελος τοῦ γεγονότος ἐγένετο. ὁ δὲ καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει στα- 44

15 ὅτι στασιάσαν τὸ στρατιωτικὸν τὸν Φωκᾶν ἀνηγόρευσε βασιλέα CE

2 πρῶτον Rwp 2. 3 πρῶτα μὲν — εἶτα] v. ad XIII 23, 11
3 ἤρετο post οἶδεν E ῥωμαίων Ewp οἶδεν Ewp φωκᾶν στρα-
τιώτην Ewp 5 παρὰ τῆς στρατιᾶς om. D Wo lat. ἱταμότερον (sic) A
6 ἐστὶ D ὁ ἀνὴρ om. D 8 δὲ τοῦτο Ewp 13 τὴν om. O
15 κερδήση R(wp), sed v. I p. 384, 3. II p. 245, 19 s. 18 πέτρος
om. D αὐτάγγελος τῷ βασιλεῖ O

perrectus ab eo angore rex arcessito Philippico primum veniam
petit inanis de eo suspicionis; deinde rogat, num inter Romanas
legiones militem noverit Phocam. Ille respondet se nosse atque 36
eum esse, qui non ita multo ante ab exercitu missus insolentius
cum ipso collocutus esset. Tum rogat rex, qua sit aetate quo- 37
que ingenio; respondente Philippico Phocam esse iuvenem et inge-
nio partim audaci partim timido "si" inquit "timidus est, homicida 38
est", eique somnium narrat. Tum cometa quoque apparuit, qui 39
xiphias dicitur. Dehinc fratri Petro exercitum ducenti scribit 40
rex, ut Istro cum copiis traiecto inde commeatum peteret; id 41
consilium ab avaritia est profectum, ut legionibus latrocinio se
sustentantibus militaria stipendia lucraretur. Ea res seditionem 42
inter milites concitavit, qui statim Phocam centurionem regem
creaverunt. Quo cognito Petrus dux fuga arrepta ipse, quid 43
accidisset, regi nuntiat. Qui orto etiam in urbe tumultu ex re- 44

σιαζόντων ὑπεξῆλθε τῶν ἀνακτόρων καὶ δρόμωνι ἐμβεβηκὼς
μετὰ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν τέκνων ἀπέδρα· τὸν δὲ υἱὸν αὐτοῦ
Θεοδόσιον πρὸς Χοσρόην ἀπέστειλεν, ἵνα ἀπομνημονεύσας ἐκεῖ-
νος τῶν παρὰ Μαυρικίου γενομένων αὐτῷ κἀκεῖνος εἰς αὐτὸν
P II 79 A 45 τὰ ἴσα ἐνδείξηται. ὡς δ' ἐγνώσθη τῷ πλήθει ἡ τοῦ βασιλεύ-
οντος ὑποχώρησις, καὶ τὴν στάσιν ἐπὶ μεῖζον ἦρε καὶ τὸν Μαυ-
ρίκιον δυσφημεῖσθαι διὰ τῆς ἀγορᾶς παρεσκεύασεν.
14 Ἤδη δὲ τοῦ Φωκᾶ μὴ πόρρω τῆς Βυζαντίδος τυγχάνοντος,
2 οἱ τοῦ δήμου τῶν Πρασίνων ἐξῄεσαν εὐφημοῦντες αὐτόν. ὃς
σὺν αὐτοῖς ἐν τῷ Ἑβδόμῳ παραγενόμενος, ἐκεῖ παρὰ τοῦ πα-
3 τριάρχου ταινιοῦται τὴν κεφαλήν· καὶ εἰσελθὼν εἰς τὰ βασίλεια
καὶ τὴν γυναῖκα Λεοντίαν Αὐγούσταν εὐθὺς ἀνηγόρευσε τῶν
4 δήμων παρόντων· ὅτε διὰ τόπους, ἐν οἷς ἵσταντο, ἀμφιβολίας
γενομένης τοῖς Πρασίνοις καὶ τοῖς Βενέτοις, στασιάζειν ἤρξαντο D III 300
B 5 κατ' ἀλλήλων. πέμψας δέ τινας ὁ Φωκᾶς κατευνάζειν αὐτοῖς
6 τὴν στάσιν ἐπεχείρει. ἑνὸς οὖν τῶν σταλέντων τὸν τῶν Βενέτων
ὑβρίσαντος δήμαρχον καὶ τοῦτον ὠθήσαντος, μὴ ἐνεγκόντες οἱ
τοῦ δήμου τοῦτο ἔκραζον "ἄπιθι, μάθε κατάστασιν, ὁ Μαυρί-
7 κιος ζῇ." ἐντεῦθεν ὁ τύραννος εἰς τὸν τοῦ Μαυρικίου φόνον

8 *βασιλεία Φωκᾶ τοῦ τυράννου (τυράνου* D) CD *ὅτι ὁ Φωκᾶς ἐστέφθη παρὰ τοῦ πατριάρχου* CE 19 *ἀναίρεσις Μαυρικίου (μαβρικίου* E, v. ad XIV 11, 20) *καὶ παντὸς τοῦ γένους αὐτοῦ* CE

3 *ἵνα* AEwp, *ὡς ἂν* O 4 *παρὰ* A, *ὑπὸ* Rwp 5 *τοῦ βασιλεύοντος ἡ* O 10 *ἐκεῖσε* D 11 *ταινιοῦτον* D, corr. Dw 13 *ὅτε* AO, *τότε* Ewp ante *τόπους* add. *τοὺς* D 16 *ἐπεχείρει τὴν στάσιν* O 18 *ἄπιθε* w*(p) invitis AR, Abi: *Wo* lat. *ἀντίστασιν* D, *τὴν κατάστασιν* Dw ("puto *τὴν κατάστασιν* nisi forte *κατάστασις ἀντὶ σωφροσύνης* ponatur" *Wo*)

gia se subducit et dromone cum uxore et liberis conscenso au-
fugit; filium vero Theodosium ad Chosroem ablegat, ut comme-
45 morato Mauricii in illum beneficio par sibi gratia referatur. Fuga
regis populo cognita et seditio aucta est et Mauricius per forum
conviciis proscissus est.
14. Cum Phocas non iam procul ab urbe Byzantio abesset,
ii qui ex factione Prasina erant ad eum salutandum egrediuntur.
2 Qui cum iis Hebdomum ingressus, ibi a patriarcha diademate
3 ornatur. Inde in regiam se contulit et Leontiam uxorem Augu-
4 stam statim salutat factionibus praesentibus. Vbi inter Prasinos
5 et Venetos de stationibus ortam controversiam Phocas componere
6 volens satellites quosdam misit. De quibus unus cum tribunum
Venetorum per contumeliam pepulisset, populus id non ferens
7 exclamat: "Abi, disce modestiam; Mauricius vivit". Inde tyran-

ἠρέθιστο· καὶ ἀχθέντος εἰς τὸν ἐν Χαλκηδόνι τοῦ Εὐτροπίου
λιμένα προανηρέθησαν ἐπ' ὄψεσιν αὐτοῦ οἱ παῖδες αὐτοῦ. ὁ 8
δὲ "δίκαιος εἶ, κύριε, καὶ εὐθεῖς αἱ κρίσεις σου" ἐφ' ἑκάστῳ
ἐφθέγγετο, γενναίως φέρων τὴν συμφοράν. ἔδειξε δὲ μᾶλλον 9
τὴν τοῦ ἀνδρὸς γενναιότητα καὶ τὸ φέρειν εὐγνωμόνως τὸν
πειρασμὸν *** ὕστατον αὐτοῦ παιδίον καὶ ὑπομάζιον· τῆς γὰρ 10 C
αὐτὸ τιθηνούσης, ἵνα μὴ πάντῃ τὸ γένος τοῦ Μαυρικίου ἐξό-
ληται, ὑποκλεψάσης τὸ τιθηνούμενον, ἀντιδούσης δὲ τὸ οἰκεῖον
πρὸς τὴν σφαγήν, ὁ Μαυρίκιος τὸ ἑαυτοῦ ἐνεχθῆναι ἐζήτησεν.
εἶτα καὶ αὐτὸς μεγαλοψύχως ἐδέξατο τὴν σφαγήν. λέγεται δὲ 11.12 W III 65
καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Θεοδόσιον ἀπιόντα πρὸς Χοσρόην κατα-
σχεθῆναι καὶ ἀχθέντα πρὸς Φωκᾶν ἀναιρεθῆναι καὶ τὴν βασί-
λισσαν Κωνσταντῖναν καὶ τὰς τρεῖς θυγατέρας αὐτῆς, καὶ τα- 13
φῆναι ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Μάμαντος, τῷ πλησίον τοῦ τείχους,
ὃν ἔκτισε Φαρασμάνης ἐκτομίας, ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος γεγονὼς
Ἰουστινιανοῦ. ἐπεγράφησαν δὲ τῷ τάφῳ αὐτῆς τὰ ἡρωελεγεῖα 14 D
ταῦτα·

1 *Χαλχηδόνι* p* invitis ARw *εὐτρόπου* E 3 *εὐθὴς* AD, *εὐθεῖς* R*Di*, *εὐθεῖαι* Dwwp, sed v. Theoph. I p. 290, 5 et Steph. thes. III p. 2289 B 5. 6 *τὸν πειρασμὸν*] *τὴν συμφορὰν* C 6 ***] Lacunam indicat et *τὸν περὶ τὸ* addit *B-W* *καὶ* om. D 7 *τοῦ* om. w*p invitis AR *ἐξόλληται* A, *ἐξόληται* O*Di*, *ἀπόληται* E, *ἀπόλυται* wp, *ἐξόλλυται* coni. *B-W* coll. II p. 533, 22, v. ad XIV 6, 22 11 *καὶ* om. D 13 *κωνσταντίναν* ARwp, corr. *Di*, v. ad XIV 11, 2 16 *ἐπεγράφησαν*] Cf. L. G. p. 144, 22. Cedr. I p. 707, 13. Nicephor. Callist. H. E. XVIII 41. anon. Foersteri p. 14; v. Pregerum l. c. p. 21 *αὐτῆς* A, *αὐτῶν* Rwp, L. G., Cedr.

nus ad caedem Mauricii incitatus est; eoque in Eutropii portum
Chalcedonem perducto in conspectu eius liberi sunt occisi. Tum 8
ille, quotiescunque singuli necantur, "Iustus es" inquit "domine
et recta sunt iudicia tua", calamitate fortiter lata. Ac genero- 9
sum eius viri animum illud in primis declarat, quod, cum stu-
derent ultimum eius filiolum adhuc lactantem conservare, sapien-
ter tulit; nam cum eum nutrix suffurata, ne Mauricii familia 10
funditus interiret, suum filiolum ad caedem obtulisset, Mauricius
oravit, ut suus ipsius offerretur. Deinde et ipse magno animo 11
iugulum carnifici praebuit. Fertur etiam filius eius Theodosius, 12
dum ad Chosroem iret, interceptus perductusque ad Phocam
occisus esse necnon regina Constantina cum tribus filiabus, qui 13
in aede divi Mamantis vicina moenibus sepulti sunt, a Phara-
smane, eunucho Iustiniani cubiculario, condita. Reginae sepulcro 14
haec elegia est inscripta:

ἅδ' ἐγὼ ἡ τριτάλαινα καὶ ἀμφοτέρων βασιλήων
Τιβερίου θυγάτηρ, Μαυρικίου δὲ δάμαρ,
ἡ πολύπαις βασίλεια καὶ ἣ δείξασα λοχείῃ
ὡς ἀγαθὸν τελέθει καὶ πολυκοιρανίη,
κεῖμαι σὺν τεκέεσσι καὶ ἡμετέρῳ παρακοίτῃ
δήμου ἀτασθαλίῃ καὶ μανίῃ στρατιῆς. D III 301
τῆς Ἑκάβης ἔτλην πολὺ χείρονα, τῆς Ἰοκάστης,
αἶ αἶ τῆς Νιόβης ἔμπνοός εἰμι νέκυς.
ναὶ ναὶ τὸν γενέτην· τί μάτην τὰ νεογνὰ ἔκτειναν
ἀνθρώπων κακίης μηδὲν ἐπιστάμενα;
ἁμετέροις πετάλοισι κατάσκιος οὐκέτι Ῥώμη·
ῥίζα γὰρ ἐκλάσθη Θρηικίοις ἀνέμοις.

P II 80 A 15 *ἔθανε δὲ Μαυρίκιος ἐτῶν ἑξήκοντα καὶ τριῶν, εἴκοσι βασιλεύσας ἐνιαυτούς.*

1 *Ἧδ'* Preger 3 *καὶ ἡ* omnes codd., corr. Hecker (v. Pregerum l. c.) *δείξασα λοχίη* Rwp, *δείξασα λοχείῃ* D, L. G., Nic., *δόξα^ν λαχοῦσα* A, sed *ν* et *λαχοῦσα* addita sunt in spatio vacuo ab A$_r$, *δόξαν λελαχοῦσα Di* 5 *τεκέεσσι* B^{s}wp*Di*, *τεκέεσι* AR, *τεκ' εσι* (sic) C 6 *δήμου καὶ στρατιῆς λύσσῃ ἀθεσμοτάτῃ* Preger *στρατιᾶς* (sic) A 7. 8 versum 7 post versum 8 ponunt ABCE, v. Pregerum l. c. 7. 8. . . . . | . . . . *αἲ αἲ* cet. C 7 *τῆς ἑκάβης ἔτλην* ARwp*Di*, Cedr., anon. Foersteri, Nic., *ἔτλην τῆς Ἑκάβης* Preger *τ'* add. D$_w$wp*Di* ante *Ἰοκάστης* probante Pregero 8 om. D *αἲ αἲ* ABCEwp, *αἰαῖ Di*, *ναὶ ναὶ* Preger 9 *ναὶ ναὶ*] *αἰαῖ* Hecker probante Pregero *τί δὲ καὶ τὰ νεογνὰ ἔθυσαν* Preger 10 *ἀνθρώπων κακίης*] *ἀμπλακίης μερόπων* Preger 11 *ἀμέτροις* A, *ἡμετέροις* Rwp, *ἡμετέροισι* Dilthey probante Pregero, corr. *Di* *πετάλοις* A, *πετάλοισιν* C, *πετάλοισι* Rwp*Di*, *κλάδοισι* Preger *κατάσκιος* om. C *οὐ εα* A, *ν* add. ante *εα* A$_r$, *οὐ νέα Di*, *οὐκέτι* Rwp Preger 12 *θριηκίοις* w*p invitis AR *ἀνέμοις* RD$_w$wp*Di*, *ἀνέμοισιν* AD

Illa ego mille modis regum miseranda duorum
Mauricii coniux, filia Tiberii,
Quae docui regina satis fecundaque mater
Quam sint multorum commoda sceptra ducum
Militis infidi iaceo populique furore
Et mecum coniux progeniesque iacet.
Nae miserae Niobes ego sum vitale cadaver,
Plurane Cisseis, plura Iocasta tulit?
Esto, iure pater; cur pignora parva necantur,
Humani prorsus nescia turba doli?
Non iam Roma meis carpes a frondibus umbram,
Eruta Threïcio stirps aquilone iacet.

15 Mortuus est Mauricius anno aetatis sexagesimo tertio, regni vicesimo.

Φωκᾶ δὲ κρατήσαντος ὁ Ναρσῆς ἀπεστάτησε καὶ κατέσχε 16
τὴν Ἔδεσαν. προστάξει δὲ Φωκᾶ Γερμανὸς τῷ Ναρσῇ ἀντι- 17
μαχεσάμενος συμμαχουμένῳ παρὰ Χοσρόου ἡττήθη· καὶ πλη-
γεὶς μεθ' ἡμέρας τέθνηκε. μετὰ δὲ ταῦτα καταφυγὼν εἰς τὴν 18
Ἱερὰν πόλιν Ναρσῆς καὶ παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Φωκᾶ τοῦ
μαγίστρου Δομεντζιόλου πίστεις ἐνόρκους λαβὼν πρὸς Φωκᾶν
ἀπεστάλη. ὁ δὲ μηδὲν τοὺς ὅρκους ὑποσταλεὶς πυρὶ αὐτὸν 19
παραδέδωκεν. οὗτος ὁ Ναρσῆς τὸν τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος 20
ναὸν ἐδομήσατο καὶ τὸν τῶν ἁγίων μαρτύρων Πρόβου, Ταράχου
καὶ Ἀνδρονίκου, καὶ τὸν ἐκεῖ ξενῶνα. οὐ τοῦτον δὲ μόνον, 21 B
ἀλλὰ καὶ τὸν ἀδελφὸν Μαυρικίου Πέτρον ἀνεῖλε, καὶ Γερμανόν,
τὸν πενθερὸν Θεοδοσίου τοῦ υἱοῦ Μαυρικίου, καὶ τὴν θυγατέρα
τοῦ Γερμανοῦ καὶ πᾶσαν τὴν Μαυρικίου συγγένειαν. Φιλιπ- 22
πικὸς δὲ κείρεται κληρικὸς καὶ εἰς τὴν αὐτοῦ μονὴν ἐν Χρυ-
σοπόλει διέτριβε. καὶ ἄλλους δὲ πολλοὺς ἔκτεινεν ὁ Φωκᾶς 23
καὶ ποιναῖς ἀπηνέσιν ἐκόλαζε. Κυριακοῦ δὲ τοῦ πατριάρχου 24
ἐκλιπόντος μετὰ ἐνιαυτοὺς ἕνδεκα ἐξότου προεχειρίσθη, πατρι-
άρχης ἐγένετο Θωμᾶς σακελλάριος καὶ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας

1 *ἀπόστασις Ναρσοῦ, εἶτα προσέλευσις αὐτοῦ* (*ἀν*^τ C, inde *αὐ* wp) *καὶ κατάφλεξις* C *βασιλεία τοῦ Φωκᾶ* B 10 *περὶ τῶν ἀναιρεθέντων ὑπὸ Φωκᾶ* CE 16 *περὶ πατριαρχῶν* CE

2 *ἔδεσσαν* AB*Di* 7 *μήτι* O 9 *τῶν*] *τὸν* D, corr. D_w 10 *καὶ Ἀνδρονίκου*] v. ad XIII 2, 36 13 *πᾶσαν* om. D ante *μαυρικίου* add. *τοῦ* Ewp, v. Theoph. I p. 296, 3 15 *διέτριβε* Rwp*Di*, *διέτριβεν* A, sed v. ad XIII 1. 5 16 *ἐκόλαζε* A, *ἐκόλαζε* ∴ (sic) E, *ἐκόλασε* D, *ἐκόλ*^α B, om. C, *ἐκόλαζε* wp 17 *δέκα ἐφ' ἑνὶ* O 18 *σακελάριος* B

Phoca rerum potito Narses ab eo defecit, Edesa occupata 16
et acceptis a Chosroe auxiliis; contra quem iussu Phocae pro- 17
fectus Germanus victus est et post aliquot dies ex vulnere mor-
tuus. Post vero Narses, cum Hierapolim confugisset, iureiurando 18
firmata fide a fratre Phocae Domentziolo magistro ad Phocam
missus est nullaque datae fidei ratione habita concrematus. Hic 19. 20
Narses divi Panteleemonis et sanctorum martyrum Probi, Tarachi,
Andronici aedem atque vicinum hospitium condidit. Neque 21
vero hunc solum sed etiam fratrem Mauricii Petrum et Germa-
num, Theodosii filii illius socerum, una cum filia totamque Mau-
ricii gentem occidit. Philippicus autem clericus factus Chryso- 22
poli in monasterio a se condito vitam egit. Multos praeterea 23
tollebat Phocas et diris suppliciis afficiebat. Cyriaco patriarcha 24
undecimo a designatione anno mortuo, patriarcha factus est
Thomas sacellarius, magnae ecclesiae diaconus. Variis tum

διάκονος. πολυειδῆ μέντοι τότε κακὰ τοὺς Ῥωμαίους κατέλαβεν.
25 ἐν μὲν γὰρ τῇ ἑῴᾳ Πέρσαι τὴν Συρίαν καὶ Παλαιστίνην καὶ D III 302
C 26 Φοινίκην ὑφ' ἑαυτοὺς ἐποιήσαντο. τὴν Ἀρμενίαν δὲ καὶ Καπ-
παδοκίαν καὶ τὴν Παφλαγονίαν καὶ Γαλατίαν κατέδραμον καὶ
27 μέχρι Χαλκηδόνος προήλθοσαν, ἅπαντα ληιζόμενοι. ἐν δὲ τῇ
Εὐρώπῃ Ἄβαροι τὴν Θρᾴκην ἐδῄωσαν, καὶ τὰ Ῥωμαϊκὰ στρα-
28 τόπεδα, ἃ ἐν ἀμφοτέροις ἦσαν τοῖς τμήμασι, διεφθάρησαν· καὶ
ἄλλως δὲ πολλὴ τῶν ἀνθρώπων θνῆσις ἐγένετο καὶ ἀφορία
29 καρπῶν καὶ ζῴων φθορὰ ἐκ βαρυτάτων χειμώνων. ἐπὶ πᾶσι
δὲ ὁ ἀλάστωρ Φωκᾶς ἐν ἵππων ἁμίλλῃ τῶν δήμων πρὸς αὐτόν
τι ἀποσκωψάντων, ἐκμανεὶς πολλοὺς μὲν ἀνεῖλε, πολλοὺς δὲ
ἠκρωτηρίασεν, ἐνίους μέντοι καὶ κατεπόντωσε, πλείστους δὲ καὶ
D τῷ ἐπάρχῳ παρέδωκεν, ἵνα κολάσῃ αὐτούς, οἳ ἐν τῷ πραιτω-
30 ρίῳ καθείρχθησαν. οἱ δὲ ὄχλοι ὁμοῦ γενόμενοι ἐνέπρησαν τὸ
πραιτώριον, καὶ οἱ καθειργμένοι διέφυγον.
31 Ἑβραῖοι δὲ στασιάσαντες ἐν Ἀντιοχείᾳ κατὰ χριστιανῶν

2 ὅπως τοὺς Ῥωμαίους ἐπῆλθον οἱ Πέρσαι τοῦ Φωκᾶ κρατοῦντος E ὅρα δεινὰ ταῦτα B 16 ὅτι οἱ ἐν Ἀντιοχείᾳ Ἰουδαῖοι ἐπανέστησαν κατὰ τῶν ἐκεῖ χριστιανῶν C

1 κακὰ τότε O 4 παμφλαγονίαν E, v. de Boorium ad Theoph. I p. 296, 9. 410, 4 καὶ γαλατίαν κατέδραμον om. C 6 ἄβαροι AR, Menand. prot. fr. 4, Nicephor. Cpol. ed. de Boor. p. 17, 16. 28. 18, 1. 2. 6. 34, 3 cet., ἄβαρες wp; ut Zonaras inter Ἄβαροι et Ἄβαρες, ita Plutarchus variat inter Ἴνσομβρες et Ἴνσομβροι, v. *B-W* Fleckeis. annal. a. 1884 p. 114 Θρᾴκην] χώραν E στρατεύματα C, sed γρ. στρατόπεδα Cm 7 ἐφθάρησαν D 8 καὶ RwpDi, om. A 10. 11 πρὸς αὐτόν τι τῶν δήμων O 11 ἐπισκωψάντων E μὲν om. D 12. p. 201, 3 ἠκροτηρίασε (sic) A 12 καὶ alterum om. D 13 παρέδωκεν ἵνα κολάσῃ αὐτοὺς AEwp (ἐπέτρεψεν . . ὅπως παραδώσῃ αὐτοὺς τῷ θανάτῳ G. M. p. 562, 16), κολασθησομένους παρέδωκεν O 16 κατὰ χριστιανῶν ἐν ἀντιοχείᾳ Ewp

25 malis Romani sunt oppressi. Nam in Oriente Persae Syriam et
26 Palaestinam et Phoeniciam subegerunt; in Armeniam, Cappado-
ciam, Paphlagoniam, Galatiam incursiones fecerunt, populabundi
27 Chalcedonem usque progressi. In Europa Avares Thraciam
vastarunt, Romanaeque legiones in ambabus partibus perierunt.
28 Absumpsit et pestilentia multos mortales, gravissimaeque tempe-
29 states et frugum et animalium interitum attulerunt. Super haec
omnia pestis humani generis Phocas, cum in curriculo equorum
nescio quid factiones in eum cavillatae essent, furore percitus
multos occidit, multos truncavit, nonnullos in mari demersit, sed
plurimos praefecto ad supplicium in praetorio custodiendos tra-
30 didit; quo a multitudine concursante incenso illi diffugerunt.
31 Hebraei mota Antiochiae contra Christianos seditione multos

ἀνεῖλον τῶν Ἀντιοχέων πολλοὺς καὶ αὐτὸν δὲ τὸν πατριάρχην W III 66
τῆς πόλεως Ἀναστάσιον καὶ τὸν νεκρὸν αὐτοῦ κατέκαυσαν ἐν
τῇ ἀγορᾷ. στείλας δὲ ὁ Φωκᾶς οὓς μὲν ἀνεῖλεν, οὓς δὲ ἠκρω- 32
τηρίασε καὶ τῆς πόλεως ἐξεδίωξεν. ὁ μέντοι πατριάρχης Θωμᾶς 33
ἐπὶ τρία ἔτη καὶ μῆνας δύο τῆς ἐκκλησίας προστὰς ἐτελεύτησε,
καὶ ἀντεισήχθη Σέργιος, τῆς μεγάλης ἐκκλησίας διάκονος.

Τὴν θυγατέρα δὲ ὁ Φωκᾶς Δομνεντίαν Πρίσκῳ τῷ στρα- 34
τηλάτῃ συνέζευξε καὶ μετὰ τοὺς γάμους ἱππικὸν ἀγῶνα ἄγων P II 81 A
ἐθεάσατο σὺν ταῖς αὐτοῦ εἰκόσι καὶ τοῦ Πρίσκου καὶ τῆς αὐτοῦ
γυναικὸς Δομνεντίας ἱσταμένας εἰκόνας, καὶ ἐκμανὴς γεγονὼς
ἐκτμηθῆναι τοὺς δημάρχους ἐκέλευσε. δεηθέντων δὲ τῶν δήμων 35
D III 303 μόλις ἀφῆκεν αὐτούς. ἐκ ταύτης οὖν τῆς αἰτίας ὁ Πρίσκος 36
δεδοικὼς περὶ τῇ ζωῇ, ἅμα δὲ καὶ τὴν κατὰ πάντων τοῦ Φωκᾶ
τυραννίδα μισῶν, ἐζήτει καταλῦσαι τὸν τύραννον. ὢν δὲ ὁ 37
Φωκᾶς γυναικομανής τε καὶ μέθυσος καὶ ὠμὸς καὶ αἱμοχαρὴς
ἐμισήθη παρὰ πάντων. καὶ στρατηγοῦντος ἐν Ἀφρικῇ καὶ 38
Λιβύῃ Ἡρακλείου, τοῦ πατρὸς τοῦ βασιλεύσαντος Ἡρακλείου,

4 περὶ πατριαρχῶν C 7 ὅτι τὴν θυγατέρα αὐτοῦ ὁ Φωκᾶς κατηγγύησε τῷ στρατηλάτῃ Πρίσκῳ (κρίσπῳ CE, v. ad XIV 14, 43) καὶ ὅπως καὶ (om. E) παρ' ἐκείνου καὶ παρὰ πάντων ἐμισήθη CE 16 ἐπανάστασις τῶν (om. C) ἐν τῇ Ἀφρικῇ στρατευμάτων κατὰ τοῦ Φωκᾶ CE

1 ἀπέκτειναν O 3. 4 ἠκρωτηρίασεν ἐκδιώξας τῆς πόλεως Ewp 4 θωμᾶς Owp, om. AE*Di* 5 ἔτη τρία C 7 δὲ θυγατέρα Ewp Δομεντζίαν appellat filiam Phocae Theoph. I p. 294, 12. 15, sed cum Zonara conspirat Nicephor. Callist. H. E. XVIII 55 10 ante δομ. add. τῆς Ewp 11 ἀποτμηθῆναι Rwp Theoph. I p. 294, 18 14 ἐζήτησε D καταλῦσαι O[s]wp*Di*, καταλύσαι AE ὢν Rwp*Di*, ὦν A 16 παρὰ πάντων μεμίσητο O 17 τοῦ πατρὸς om. C ante ἡρακλείου add. μετέπειτα Rwp*Di* ἡ ῥακλείου E

Antiochenses occiderunt atque ipsum patriarcham urbis Anasta-
sium eiusque corpus combusserunt in foro. Eos Phocas partim 32
occidit, partim mutilatos urbe exegit. Thomas patriarcha, cum 33
ecclesiae per triennium et duos menses praefuisset, obiit; in cuius
locum suffectus est Sergius, magnae ecclesiae diaconus.

Filiam Domnentiam Prisco duci copiarum despondit, cum- 34
que post nuptias ludis equestribus Prisci uxorisque Domnentiae
imagines iuxta suas astare vidisset, furore percitus factionum
duces castrari iussit, eosque aegre a factionibus exoratos missos 35
fecit. Ea de causa Priscus vitae suae metuens odioque in 36
tyrannidem Phocae omnia delentem concepto consilia tollendi ty-
ranni iniit; qui cum et in mulierum stupris volutaretur et ebriosus 37
et saevus et sanguinarius esset, in publico erat odio. Itaque sena- 38
tus et ipse dux Priscus legatos ad Heraclium mittunt, eius Heraclii

οἱ τῆς συγκλήτου καὶ αὐτὸς ὁ Πρίσκος ὁ στρατηλάτης διεπέμ-
B ποντο πρὸς αὐτόν, δεόμενοι ἀπαλλαγῆναι τῆς τυραννίδος Φωκᾶ.
39 ἦν δὲ τῷ εἰρημένῳ στρατηγῷ Ἡρακλείῳ ὑποστράτηγος Γρηγο-
40 ρᾶς τις τῶν ἐπισήμων. οὗτοι γοῦν ἄμφω συμπνεύσαντες στέλ-
λουσι κατὰ τοῦ τυράννου τοὺς ἰδίους υἱούς, ὁ μὲν Ἡράκλειος
τὸν Ἡράκλειον πολλαῖς ναυσὶ καὶ πλῆθος στρατιωτῶν πλοϊζό-
μενον, ὁ δὲ πατρίκιος Γρηγορᾶς τὸν Νικήταν πεζοποροῦντα
σὺν ἱππόταις πολλοῖς καὶ πεζῇ στρατιᾷ, ἐπὶ συνθήκαις τοῦ τὸν
προκαταλαβόντα τὴν ὑπερκειμένην τῶν πόλεων καὶ καθελόντα
41 τὸν τύραννον τῆς βασιλείας ἀξιωθήσεσθαι. ταῦτα μαθὼν ὁ
Φωκᾶς τὴν τοῦ Ἡρακλείου μητέρα καὶ τὴν μνηστὴν Εὐδοκίαν,
ἣν ἐξ Ἀφρικῆς ἐμνηστεύσατο, θυγατέρα οὖσαν τοῦ τῆς χώρας
C 42 ἐκείνης πρωτεύοντος, κατασχὼν κατέκλεισεν ἐν μονῇ. προκατέ-
λαβε τοίνυν Ἡράκλειος καὶ προσώρμισε τῷ λιμένι τῶν Σοφιῶν
43 καὶ μάχης συγκροτηθείσης ὑπερέσχε τῶν τοῦ Φωκᾶ. συνήργητο
γὰρ καὶ ὑπὸ τοῦ Κρίσπου τὴν τοῦ ἐπάρχου τότε μετιόντος
44 ἀρχήν. Φώτιος δὲ τῶν ἐπιφανῶν ὑπάρχων, οὗ τὴν γυναῖκα
ὁ τύραννος βίᾳ ἐμοίχευσε, σὺν πλήθει στρατιωτῶν καταλαβὼν
τὰ βασίλεια κατέσπασε τοῦ θρόνου τὸν τύραννον (οἱ γὰρ περὶ
45 αὐτὸν ἀπογνόντες τῶν βασιλείων ὑπανεχώρησαν) καὶ ἀποδύσας

13 ἧττα τοῦ Φωκᾶ CE

6 πλωιζόμενον DEwp 8 πεζῇ] πολλῇ D, magno exercitu: *Wo* lat. τοῦτον D, τοῦ τὸν corr. Dw 12 τοῦ Rwp*Di*, om. A, suppl. Ar 13. 14 προκατέλαβεν οὖν D 16 πρίσκου Dwp, κρίσπου AR, v. argum. ad XIV 14, 33 et *Duc* fam. Byz. p. 93 17 ἐπάρχων C

patrem, qui imperio potitus est, Africae et Libyae praefectum,
39 orantes, ut se tyrannide Phocae liberaret. Erat Heraclio lega-
40 tus Gregoras, vir illustris. Qui duo inita conspiratione mittunt
contra tyrannum suos filios, Heraclius Heraclium navigantem
cum classe et magnis copiis, Gregoras patricius Nicetam pedestri
itinere cum multis equitibus et peditatu, ea condicione, ut, uter
prior metropolim occupasset tyrannumque sustulisset, is imperio
41 potiretur. His cognitis Phocas Heraclii matrem et sponsam Eu-
dociam, quam ille in Africa sibi desponderat, principis Africani
42 filiam, comprehensas monasterio inclusit. Ceterum Heraclius ante-
vertit et in Sophiarum portu appulit commissaque pugna evasit
43 superior, adiuvante Crispo, qui praefecti honore tum fungebatur.
44 Photius vero, unus ex illustribus, cuius uxorem tyrannus vi con-
stuprarat, regia cum multis militibus occupata (nam eius satel-
lites desperata salute regia cesserant) tyrannum solio deturbavit

D III 304 τὴν πορφυρίδα φαιὰν ἐσθῆτα ἐνέδυσε καὶ δέσμιον τῷ Ἡρακλείῳ
παρέστησεν. ὁ δὲ ἰδὼν αὐτὸν ἔφη "οὕτως, ἄθλιε, τὰ τῆς πό- 46
λεως διῴκησας πράγματα;" καὶ ὁ Φωκᾶς ἀπονοίᾳ κάτοχος 47
ὢν ἀπεκρίνατο "σὺ δὲ κρειττόνως μᾶλλον διοικήσεις αὐτά;" D
ὀργισθεὶς δὲ ὁ Ἡράκλειος λὰξ ἐκείνῳ ἐνέθορε καὶ ἐκτμηθῆναι 48
προσέταξεν. οἱ μὲν οὖν αὐτίκα αὐτὸν ἀναιρεθῆναι ἱστόρησαν, 49
οἱ δὲ πρότερον αὐτοῦ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ἐκκοπῆναί
φασιν, εἶτα καὶ τὰ αἰδοῖα διὰ τὴν ἐκείνου ἀσέλγειαν καὶ ὅτι
πολλῶν ᾔσχυνε γαμετάς, καὶ οὕτως αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν ἐκκο-
πῆναι, τὸ δὲ δύστηνον σῶμα καυθῆναι κατὰ τὸν Βοῦν· ἔνθα 50
κάμινος ἦν, ὡς λέγεται, ἐκ χαλκοῦ κατεσκευασμένη, σχῆμα βοὸς
ἔχουσα, ἥπερ ἐκ Περγάμου κεκόμιστο, ἐξ ἧς καὶ ὁ τόπος ὠνό-
μαστο. καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ ἄλλοι τῶν ᾠκειωμένων αὐτῷ 51
ἀνῃρέθησαν.

Τῷ μὲν οὖν κακίστῳ Φωκᾷ τοιοῦτον τέλος τῆς τυραννίδος 52
ἐγένετο, ἔτη κατορχησαμένῳ τῆς βασιλείας ὀκτώ. Ἡράκλειος 15 W III 67 P II 82 A
δὲ ὑπὸ Σεργίου τοῦ πατριάρχου στεφθεὶς αὐτίκα καὶ τὴν Εὐ-
δοκίαν τὴν μνηστὴν ταινιοῖ, καὶ ἅμα τά τε βασίλεια στέφη καὶ
τοὺς γαμηλίους στεφάνους ἐδέξαντο, ὥστε κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέ-

6 *ἀναίρεσις τοῦ* (om. AC) *Φωκᾶ* ACE 10 *ὅθεν ὁ τόπος Βοῦς ἐκλήθη* E
16 *βασιλεία Ἡρακλείου* AR

1 *αἰσθῆτα* A, corr. Ar 2 post *αὐτὸν* add. comma Ar 7 *ἐκ-κοπῆναι* ARwp, L. G. p. 146, 21, Cedr. I p. 713, 5, *ἐκτμηθῆναι* D 9 *κατῄσχυνε* Owp *οὕτως* AO, *οὕτω δὲ* Ewp 9 *ἐκτμηθῆναι* C 11 *ἦν κάμινος* Ewp *λέγεται* om. C 12 *περγάνου* E 13 ante *αὐτοῦ* add. *δὲ* Cwp ante *ἄλλοι* add. *οἱ* BDwp *ὀκειωμένων* D, corr. Dw 16 *ὀκτώ* EA, corr. Ar

direptaque purpura pullam ei vestem induxit et captivum Hera- 45
clio exhibuit. Qui cum ei dixisset: "Ita, miser, rempublicam 46
administrasti?" Phocas ex desperatione "Tu vero" inquit "melius 47
eam administrabis?" Ob quod dictum iratus Heraclius calcibus 48
in eum insiluit et castrari iussit. Alii eum statim occisum esse 49
tradunt, alii manibus prius et pedibus amputatis, virilibus deni-
que ob lasciviam et multorum coniuges adulteratas exsectis,
postremo obtruncatum et infelix corpus in Bove crematum esse,
ubi caminus fuisse perhibetur aereus, forma bovis, Pergamo 50
translatus, unde et loco nomen factum. Sunt et fratres eius alii- 51
que necessarii interfecti.

Phocae igitur pessimi tyrannidis hic fuit exitus, cum im- 52
perio per annos octo insultasset. 15. Heraclivs autem a Sergio
patriarcha insignibus regiis ornatus statim etiam Eudociae sponsae
diadema imponit; ita simul et regias et nuptiales coronas acce-

2 ϱαν καὶ βασιλεῖς ἄμφω χρηματίσαι αὐτοὺς καὶ νυμφίους. οἱ
δέ γε Πέρσαι τὴν ἑῴαν κατέτρεχον καὶ τὰς μὲν τῶν χωρῶν
ὑφ' ἑαυτοὺς ἐποιοῦντο, τὰς δὲ ἐληίζοντο· καὶ ἡ Ῥωμαϊκὴ στρατιὰ
προσβάλλουσα τούτοις ἥττητο καὶ διώλλυτο βραχέων τινῶν
3 περισωθέντων φυγῇ. καὶ τὴν Εὐρώπην οἱ Ἄβαροι καὶ οἱ
4 Σκύθαι ἠρήμωσαν. διὸ καὶ ἠπόρει ὁ βασιλεὺς Ἡράκλειος ὅ, τι
καὶ δράσει. ἐπισκεψάμενος γὰρ τοὺς στρατιωτικοὺς καταλόγους
B πάνυ τούτους εὗρε βραχεῖς, ἁπάντων σχεδὸν ἐν τοῖς πολέμοις
5 ἀναλωθέντων. ἐκ γὰρ τῶν ἐπὶ Μαυρικίου τὸν Φωκᾶν ἀνα- D III 305
γορευσάντων εἰς πολλὰς χιλιάδας ἀριθμουμένων δύο μόνοι στρα-
6 τιῶται περιλειφθέντες εὑρέθησαν. στρατολογήσας οὖν Κρίσπον
στρατηγὸν Καππαδοκίας προβάλλεται καὶ στέλλει τοῦτον ἐκεῖ.
7 Γίνεται δὲ αὐτῷ ἐκ τῆς Αὐγούστης Εὐδοκίας, ἣν καὶ
8 Φαβίαν ὠνόμασε, θυγάτηρ Ἐπιφανία. εἶτα καὶ υἱὸς ἐτέχθη ὁ
μικρὸς Ἡράκλειος καὶ νέος Κωνσταντῖνος κληθείς, καὶ ἄμφω
9 δὲ τὼ παῖδε βασιλικῷ διαδήματι τεταινίωκε. καὶ μετ' ὀλίγον
10 ἡ γαμετὴ αὐτοῦ ἡ Αὐγούστα Εὐδοκία τὸν βίον ἀπέλιπεν. ἐκ-

1 *ὅτι πάντοθεν τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ ἐγίνοντο δυστυχήματα* C 13 *ὅτι δύο παῖδες τῷ Ἡρακλείῳ ἐκ τῆς Αὐγούστης Εὐδοκίας ἐτέχθησαν* C 16 *τελευτὴ τῆς Αὐγούστας Εὐδοκίας* CE 17 *σημείωσαι* E

1 *ἄμφω χρηματίσαι αὐτοὺς καὶ νυμφίους* AEwp, *καὶ νυμφιους ἄμφω χρηματίσαι αὐτούς* R, *καὶ νυμφίους χρηματίσαι αὐτοὺς* C 9 *ἀναγορευσάντων* ARp, *ἀναδορευσάντων* w* 11 *περιλειφθέντες* Rwp*Di*, *περιληφθέντες* A, v. ad XIV 16, 3. 5 *εὑρέθησαν περιλειφθέντες* E 14 *θυγάτριον* D, filiolam: *Wo* lat., *θυγατέρα* E *ἐπὶ φανέα* E 16 *δὲ* om. B post *παῖδε* add. *τούτω* Owp 17 *ἀπέλιπεν* Rwp*Di*, *ἀπέλιπε* A, v. ad XIII 1, 5

2 perunt, eodem die et reges et mariti appellati. At Persae orientales provincias incursantes, alias subigebant, alias praedabantur; Romanaeque legiones ab iis victae caesaeque erant, paucis fuga
3. 4 elapsis. Europam Avares et Scythae vastaverunt. Quibus de rebus rex dubitabat, quid sibi esset faciendum. Nam in militaribus catalogis paucos omnino reperiebat, paene omnibus bello ab-
5 sumptis. Ex multis enim eorum milibus, qui sub Mauricio Phocam imperatorem consalutarant, duo soli milites reliqui sunt inventi.
6 Verum delectu acto Crispum cum imperio in Cappadociam mittit.
7 Ex Eudocia Augusta, quam et Fabiam nominavit, filiam sus-
8 cepit Epiphaniam, deinde filium quoque Heraclium minorem, qui et minor Constantinus dictus est; ambos pueros diademate orna-
9. 10 vit. Neque multo post coniux eius Eudocia moritur. Cuius funus cum ornatu regio per forum efferretur, puella quaedam barbara prospectans sputum in feretrum, in quo Augusta efferebatur, im-

*φερομένου δὲ τοῦ ταύτης νεκροῦ βασιλικῶς διὰ τῆς ἀγορᾶς
κόρη τις προκύπτουσα βάρβαρος τυχαίως ἀπέπτυσε, καὶ τὸ* C
*πτύσμα εἰς τὴν κλίνην, δι' ἧς ἐξεφέρετο ἡ Αὐγούστα, κατή-
νεκτο· καὶ συλληφθεῖσα ἡ κόρη ἐκαύθη, προσενεχθεῖσα τῇ θα-
νούσῃ λίαν οἰκτρὸν ἐπιτάφιον. ὁ δέ γε Ἡράκλειος ἔγημε Μαρ-* 11
τῖναν τὴν ἀδελφόπαιδα καὶ Αὐγούσταν αὐτὴν ἀνηγόρευσε.

Τοῦ μέντοι Χοσρόου καὶ τῶν Περσῶν ἀκρατῶς φερομένων 12
*καὶ πάντα λεηλατούντων, πρέσβεις ὁ βασιλεὺς πρὸς αὐτὸν ἔστειλε,
κόρον λαβεῖν ποτε τῆς τῶν ἀνθρώπων φθορᾶς ἀξιῶν καὶ
σπείσασθαι ἐπὶ συνθήκαις ἐτησίων δασμῶν. ὁ δὲ τὴν πρε-
σβείαν οὐ προσήκατο. πάλιν οὖν ἑτέρα πρεσβεία πρὸς αὐτὸν* 13
εἰρήνην ἐξαιτουμένη. ὁ δὲ Πέρσης ὑπερηφάνους καὶ βλασφή- 14 D
*μους τὰς ἀποκρίσεις πεποίηκε, λέγων μὴ ἄν ποτε φείσασθαι
τῶν χριστιανῶν, εἰ μὴ τὸν ἐσταυρωμένον ἀρνήσαιντο καὶ σε-
βασθῶσι τὸν ἥλιον. ἀπογνοὺς οὖν τὴν εἰρήνην ὁ βασιλεὺς ἐπι-* 15
στρατεῦσαι διενοεῖτο κατὰ Περσῶν· διὸ καὶ ἔσπευδε θέσθαι 16
*πρὸς τὸν Χαγάνον σπονδάς, μὴ ἀφιστάμενον τοῦ τὴν Θρᾴκην
ληίζεσθαι. στείλας τοίνυν πρὸς αὐτὸν εἰρήνην ᾔτει· καὶ ὁ βάρ-* 17
D III 306 *βαρος οὐκ ἀνένευσεν. ἡσθεὶς οὖν ὁ βασιλεὺς ἐξῆλθε τῆς πό-* 18

5 *ὅτι τὴν ἰδίαν ἀνεψιὰν ὁ Ἡράκλειος ἔγημεν* C 7 *ὅτι διεπρεσβεύσατο* (*ἐπρεσβεύσατο* E) *πρὸς Χοσρόην ὁ* (om. C) *Ἡράκλειος περὶ εἰρήνης, ὁ δὲ τὴν πρεσβείαν ἀπώσατο* CE

4 *ἐκαύθη* AEwp, *πυρὶ παρεδόθη* O 5 *μαρτίναν* ARwp, corr. *Di* 8 *λεηλαλούντων* D *ἀπέστειλε* D 11 post *ἑτέρα* add. ex coniectura Wolfii *στέλλεται* wp, sed v. XVIII 19, 3 14 *ἀρνήσαιντο* A, *ἀρνήσωνται* Ewp, *ἀρνήσονται* R, de optativo et coniunctivo inter se coniunctis v. ad XIV 10, 11 16 *καὶ* om. D 18 *τοίνυν καὶ στείλας* D

prudens deiecit; ob quod factum comprehensa et cremata reginae
defunctae infeliciter parentavit. Heraclius post eam fratris sui 11
filiam Martinam ducit atque Augustam salutat.

Cum autem Chosroes et Persae impotenter grassantes omnia 12
popularentur, rex per legatos ab eo petiit, ut tandem interitu
hominum satiatus pacem faceret annuaque tributa acciperet. Ea 13
legatione repudiata mittit alteram pacemque petit. Cui Persa 14
superbe contumelioseque respondit se nunquam temperaturum
Christianis, nisi cruci fixum infitiati solem adorarent. Rex igitur 15
pace desperata bello Persas invadere constituit et cum Chagano, 16
qui Thraciam continenter infestabat, pacem propere facere; qua 17
per legatos petita barbarus non abnuit. Ea re delectatus rex 18
urbem egressus extra Longum murum cum regia magnificentia

λεως καὶ ἔξω τοῦ Μακροῦ τείχους ηὐλίσατο μετὰ τῆς βασιλικῆς
πολυτελείας καὶ δορυφορίας καὶ χρημάτων πολλῶν, ἃ τῷ Χα-
19 γάνῳ δῶρα ἐκόμιζεν. ὁ δὲ βάρβαρος ἀλογήσας τῶν ὅρκων
20 τε καὶ τῶν συνθηκῶν ὥρμησε τὸν βασιλέα συσχεῖν. ἀλλὰ
P II 83 A τούτου μὲν οὐκ ἐπέτυχεν (ἔφθη γὰρ διαδράς), τὴν μέντοι βασι-
λικὴν ἀποσκευὴν καὶ τὴν δορυφορίαν, ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ χρή-
ματα καὶ δοριαλώτων χιλιάδας πολλὰς κατὰ πᾶσαν ἄδειαν
21 εἰληφὼς ὑπέστρεψεν. αὖθις οὖν ὁ Ἡράκλειος πρεσβείαν ἔθετο
πρὸς αὐτόν, ἐπεγκαλῶν αὐτῷ ἀπιστίαν καὶ πρὸς εἰρήνην αὐτὸν
22 ἐφελκόμενος· ὁ δὲ σπένδεται. καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς βασιλευούσης
ἀπάρας τῶν πόλεων ἀφίκετο εἰς Καισάρειαν, ἔνθα καὶ ὁ Κρίσπος
23 ἦν στρατηγῶν· οὗ νοσοῦντος ἢ τοῦτο προσποιουμένου πρὸς
W III 68 αὐτὸν ἀπῄει ὁ βασιλεύς, ἐπισκεψόμενος καὶ βουλευσόμενος περὶ
24 τῶν πρακτέων. ὁ δὲ αὐτὸν ὀλιγώρως ἐδέχετο, μήτε προσυπ-
B αντῶν μήτε μὴν τῆς κλίνης ἐξανιστάμενος κἀν ταῖς ὁμιλίαις
25 ἀλαζονικώτερόν πως διατιθέμενος. Ἡράκλειος δὲ συνίει μὲν
τὸ γινόμενον καὶ καταφρονούμενος ἤχθετο, ὑπεκρίνετο δὲ μήτ'

8 *ὅτι ἐσπείσατο ὁ Χαγάνος* CE 12 *περὶ Κρίσπου, καὶ ὅπως διετέθη πρὸς τὸν Ἡράκλειον* CE

1. 2 *ηὐλίσατο* post *δορυφορίας* O 2. 3 *καὶ χρήματα δὲ πολλὰ καὶ* (om. CD) *τῷ χαγάνῳ ἐκόμιζεν* O 4 *συγχεῖν* D, corr. D_w 5 *οὐκ ἐπέτυχεν* AEwp, *διημάρτηκεν* O post *γὰρ* add. *ὁ αὐτοκράτωρ* Owp *διαδιδράσκων* E 6 *ἀποσκευὴν* A, *ἅπασαν ἀποσκευὴν* Ewp, *ἀποσκευὴν ἅπασαν* O 7 *δοριαλώτων Di*, v. ad XIII 8, 3 8 *ἔθετο* ARwp, *ἔπεμψεν* D 12 *τούτου* C 13 ante *καὶ* add. *τε* Rwp 14 *προυπαντῶν* Ewp 16 *διακείμενος* Ewp *συνήει* w*p invitis AR, v. XV 29, 12 16—p. 207, 1. *συνίει . . τὸ γινόμενον καὶ καταφρονούμενος ἤχθετο, ὑπεκρίνετο δὲ μήτ' ἄχθεσθαι κτλ.*] De his chiasmis v. ad XIII 2, 6

et comitatu castra posuit multisque muneribus Chagano offeren-
19 dis. At barbarus spreto iureiurando et foedere regem compre-
20 hendere studuit. Sed eo conatu frustratus (nam iam aufugerat),
regium tamen instrumentum et comitatum, pecuniam quoque et
multa captivorum milia otiose diripuit domumque est reversus.
21 Heraclius igitur denuo legatis ad illum missis de eius perfidia
22 conqueritur pacemque ab eo studet impetrare. Qua facta rex
regia urbe digressus Caesaream, ubi Crispus dux agebat, pervenit
23 eumque vel aegrotantem vel morbum simulantem convenit, de
24 rebus gerendis cum eo deliberaturus. Sed ab eo negligenter ex-
cipitur; nam neque obviam progressus est neque e lectulo sur-
25 rexit, in colloquiis etiam arrogantioribus verbis usus. Heraclius,
etsi quid ille ageret intellegebat et sui contemptum iniquo fere-

ἄχθεσθαι μήτε συνιέναι τῆς ὀλιγωρίας τοῦ Κρίσπου τῆς κατ'
αὐτοῦ. ἐν τούτῳ ἀγγέλλεται αὐτῷ ἡ Αὐγούστα τεκοῦσα υἱόν. 26
καὶ τὰ μὲν στρατεύματα τῷ Κρίσπῳ καταλελοίπει, αὐτὸς δ' 27
ἐπανῆλθεν εἰς τὸ Βυζάντιον. τοῦ Νικήτα μέντοι τοῦ υἱοῦ τοῦ 28
πατρικίου Γρηγορᾶ εἰσεληλυθότος εἰς τὴν τῶν πόλεων βασι-
λεύουσαν, ὁ βασιλεὺς αὐτὸν ἐν τιμῇ μεγάλῃ πεποίητο, ἀδελφὸν
αὐτὸν ὀνομάζων. ἐπανέζευξε δὲ καὶ ὁ Κρίσπος ἐκ τῆς στρα- 29
τείας. συλλόγου τοίνυν τῆς συγκλήτου γενομένου καὶ τοῦ πα- 30
III 307 τριάρχου παρόντος, ὡς μέλλοντος βαπτίσαι τὸν τοῦ βασιλέως
υἱόν, φησὶ πρὸς τοὺς παρόντας ὁ βασιλεύς "ὁ ὑβρίζων τὸν C
βασιλέα τίνος ἐστὶν ἄξιος;" οἱ δὲ ἀπεκρίναντο "οὐ ζῆν ἐστιν 31
ἄξιος· πάσης γὰρ φιλανθρωπίας ἑαυτὸν ἀνάξιον ἔθετο". καὶ 32
ὁ βασιλεὺς τὰ παρὰ τοῦ Κρίσπου κἀκείνου παρόντος κατέλεγεν·
εἶτα πρὸς ἐκεῖνον ἐπιστραφεὶς ἔφη "ὃς γαμβρὸν οὐκ ἐποίησας, 33
οὐδὲ φίλον ἂν ποιήσεις ποτέ". ἐκέλευσεν οὖν αὐτὸν κληρικὸν
γενέσθαι. ἐκ δὲ Μαρτίνης τῆς ἀνεψιᾶς αὐτοῦ ἔσχε δύο υἱούς, 34
Φάβιον, ὃν καὶ Ἡρακλωνᾶν ὠνόμασε, καὶ Δαβὶδ τὸν λοιπόν.

Τοῦ δὲ Χοσρόου πάντα ληιζομένου καὶ ἀφανίζοντος ὑφ' 35

4 *περὶ τοῦ Νικήτα* E 15 *ὅτι τὸν Κρίσπον κληρικὸν καρῆναι προσέταξεν* C

3 *δὲ* B[s]Dwp 5 *γρηγορᾶ πατρικίου* Ewp 7 *ἐκ τῆς στρατείας* Rwp*Di*, *ἐκ τῆς στρατιᾶς* D, *τῆς ἐκ στρατείας* AE 10. 11 *τὸν βασιλέα ὑβρίζων* D 13 *περὶ* C*Di* 14 ante *ὃς* add. *ὅσα* w* invitis AR, del. p 15 *ποιήσῃς* AR, *ποιήσεις* wp, *ποιήσειας* Nicephor. CPol. p. 6, 21 de Boor, G. M. p. 565, 4, L. G. p. 148, 9, sed v. I p. 7, 16. 8, 19. 9, 4. 291, 17 cet. 16 *δύο ἔσχεν* D

bat animo, tamen utrumque dissimulat. Interea ei nuntiatur 26
Augusta peperisse filium; relictis igitur Crispo legionibus ipse 27
Byzantium redit. Nicetam, patricii Gregorae filium, urbem regiam 28
ingressum honorifice rex excipit fratremque appellat. Est et 29
Crispus ab expeditione reversus. Cum baptizandus esset regis 30
filius, senatu convocato et patriarcha praesente rex eos, qui aderant, rogat "Qua poena dignus est qui regi contumeliam fecit?"
Tum illi "Vita indignus est" inquiunt "qui omnem clementiae 31
spem sibi ultro praecidit". Atque rex, quid Crispus egisset, illo 32
etiam praesente, commemorat. Inde ad eum conversus "Qui te 33
generum" inquit "non praestitisti, neque amicum unquam praestabis". Clericum igitur eum fieri iussit. E Martina vero, fratris 34
filia, duos suscepit filios, Fabium, quem et Heraclonam vocavit, et Davidem.

Cum autem Chosroes omnia praedaretur et deleret et Pa- 35
laestina subacta Hierosolyma quoque expugnasset, fertur infinita

ἑαυτὸν δὲ καὶ τὴν Παλαιστίνην πεποιηκότος καὶ τὴν Ἱερουσαλὴμ
D πολιορκίᾳ ἑλόντος, λέγεται ἄπειρόν τι πλῆθος ἀναιρεθῆναι χρι-
36 στιανῶν. ἐξωνούμενοι γὰρ αὐτοὺς εὐώνως οἱ Ἰουδαῖοι ἐφό-
νευον, ὧν περὶ μυριάδας ἐννέα φασὶ συγκορυφοῦσθαι τὸν ἀρι-
37 θμόν. τὸν δέ γε πατριάρχην τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ
καὶ τὰ τίμια τοῦ σταυροῦ ξύλα οἱ Πέρσαι λαβόντες εἰς Περσίδα
38 ἤγαγον. ἀπορῶν οὖν ὁ βασιλεὺς ἀναλόγου τοῖς ἐναντίοις στρα-
τεύματος, πρὸς δὲ καὶ χρημάτων, ἄργυρον μὲν καὶ χρυσὸν
ἐδανείσατο ἔκ τε τῆς μεγάλης ἐκκλησίας καὶ τῶν λοιπῶν εὐαγῶν
39 οἴκων καὶ διὰ τούτων ἔκοψε νόμισμα. λαὸν δ' ἐκ τῶν θε-
μάτων συνέλεγε καὶ τούτους πρὸς πολεμικὴν ἐμπειρίαν ἐγύμναζε
40 καὶ συμμάχους προσεκαλέσατο. ἐξελθὼν οὖν μετὰ τὴν ἑορτὴν
P II 84 A τοῦ πάσχα τῆς πόλεως καὶ προσβαλὼν Σαρβάρῳ τῷ τοῦ Χοσ-
ρόου ἀρχισατράπῃ μετὰ βαρείας δυνάμεως κατὰ Ῥωμαίων
σταλέντι, τρέπεται τοῦτον καὶ τὰ στρατεύματα αὐτοῦ συγκόπτει
καὶ μαχαίρας ἔργον ποιεῖ.
16 Ἐν τούτοις παρασπονδήσας ὁ Χαγάνος ἐπῆλθε τῇ Βυ- D III 3
ζαντίδι, καὶ πρὸ τοῦ τείχους αἱ δυνάμεις αὐτοῦ ἐστρατοπεδεύ-
2 σαντο, δῃοῦσαι σύμπαντα τὰ ἐκτός. ὅθεν οἵ τε τῆς πόλεως καὶ
ὁ πατριάρχης καὶ ὁ πατρίκιος Βῶνος (τούτους γὰρ ἄμφω κηδε-

3 περὶ τῶν ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων ἀναιρεθέντων χριστιανῶν. καὶ περὶ τῶν τιμίων ξύλων καὶ τοῦ πατριάρχου CE 13 ὅτι τῷ Σαρβάρῳ συμπλακεὶς ὁ Ἡράκλειος ἐνίκησεν C 17 ὅτι παραβὰς τὰς συνθήκας ὁ Χαγάνος ἐπῆλθε τῇ πόλει, καὶ ἡττηθεὶς ἔφυγεν (ἔφυγε E) CE

3 γὰρ om. C 7 ἀπήγαγον Rwp οὖν] τοίνυν D 9 μεγάλης om. D 13 | σαβάρω A, (tum recte σάρβαρον praebet), σαρβάρῳ Rwp*Di* 18 πρὸς *Di* (errore, ut videtur) 20 ante βῶνος add. ὁ Ewp

36 quaedam Christianorum multitudo esse interfecta. Nam Iudaei
eos vili pretio commercati necabant; quorum summa fuisse me-
37 moratur ad nonaginta milia. Patriarcham autem Hierosolymorum
sanctae urbis et pretiosa crucis ligna Persae secum in Persidem
38 portaverunt. Rex igitur cum exercitum hostibus parem non ha-
beret ac pecuniae inopia laboraret, argentum et aurum ex magna
39 ecclesia et aliis sacris aedibus mutuatus numos inde cudit, col-
lectumque ex provinciis populum militari disciplina exercet ac
40 socios arcessit. Et post festum Paschatis Sarbarum, Chosroae
archisatrapam, cum magnis copiis contra Romanos missum pro-
fligat eiusque exercitum trucidat.
16. Interea Chaganus rupto foedere aggreditur Byzantium
castris legionum ante moenia positis et quicquid extra urbem
2 erat incendit. Unde cives et patriarcha et patricius Bonus (eos

μόνας τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου καταλελοίπει καὶ τῶν
κοινῶν πραγμάτων διοικητὰς ἀποδημῶν ὁ Ἡράκλειος) ἑτοι-
μασάμενοι πλῆθος ἀνδρῶν γενναίων κατὰ τῶν βαρβάρων ἀφρον-
τιστούντων, ὡς μὴ παρόντος στρατεύματος, ἀπροσδοκήτως ἐξέ-
πεμψαν καὶ πολλὰς αὐτῶν χιλιάδας διέφθειραν. οἱ δέ γε 3 B
περιλειφθέντες αἰσχρῶς φεύγοντες ἐς ἤθη τὰ ἑαυτῶν ὑπενό-
στησαν.

Ἡράκλειος δὲ πάλιν ἑτέρῳ σατράπῃ μετὰ τριάκοντα χιλιάδων 4
κατ' αὐτοῦ πεμφθέντι παρὰ Χοσρόου συμμίξας, καὶ τοῦτον
ἐτρέψατο καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ σχεδόν τι πάντας Ἄιδι προΐαψεν.
οἱ δέ γε περιλειφθέντες ὑποστρέψαντες καὶ τὰ συμβεβηκότα 5 W III 69
τοῖς ὁμογενέσιν ἀπηγγελκότες, καὶ πρῴην διὰ μίσους ἄγοντας
τὸν Χοσρόην μᾶλλον αὐτοὺς μισεῖν αὐτὸν ἐξηρέθισαν. Ἡρά- 6
κλειος δὲ καὶ εἰς τὴν ἐνδοτέρω Περσίδα εἰσέβαλε καὶ τάς τε
πόλεις καθῄρει καὶ τὰ τεμένη τοῦ Πυρὸς αὐτῷ τῷ τιμωμένῳ
παρ' αὐτοῖς συνδιέφθειρε. μαθὼν δὲ ἀνῃρημένους οὓς ἔστειλε 7
πρεσβευτάς, ὠργίσθη καὶ οὐκ ἐφείδετο ἀναιρῶν τε καὶ πυρ- C
πολῶν καὶ καταστρέφων τὰ ἐν ποσίν. ὁ μέντοι Χοσρόης, τοῦ 8
βασιλέως τὴν Περσίδα ληιζομένου καὶ κατατρέχοντος, εἰς Κτη-

8 ὅσα ὁ Ἡράκλειος τοῖς (τοὺς E) Πέρσαις μαχόμενος κατώρθωσεν CE

1 κωνσταντίνου om. C 2 ἀποδημῶν ὁ Ἡράκλειος om. p* 4 παρόντος RwpDi, παρόντως A 6. 11 περιλειφθέντες RwpDi, περιληφθέντες A, v. ad XIV 15, 5 6 εἰς Di invitis ARwp, v. ad XIV 12, 14 10 ἄϊδι C(wpDi), v. Hom. Il. I 3 12 μίσος D ἄγοντες Ewp 13 ἐξηρέθησαν D, corr. Dw 15 αὐτῶ A, αὐτῶ τῶ E B-W, αὐτῷ ἐκείνῳ τῷ OwpDi 19 καταστρέφοντος D

enim ambos Heraclius discedens filii sui Constantini curatores
et publicarum rerum administratores reliquerat) multos viros fortes
in barbaros, ut absente exercitu securos, ex improviso immiserunt
eorumque multa milia occiderunt. Qui superfuere, turpi fuga 3
se in suas sedes receperunt.

Heraclius denuo alium quendam satrapam cum triginta 4
hominum milibus contra se missum a Chosroe profligavit et mi-
lites eius paene omnes Orco demisit. Eius exercitus reliquiae 5
reversae domum nuntiata clade suos populares iam ante Chosroae
infensos ad maius etiam tyranni odium concitarunt. Heraclius 6
vero etiam in Persiam interiorem penetravit, urbes evertit, templa
una cum Igni, qui ab illis colitur, delevit; cognitaque legatorum 7
suorum caede iratus ferro atque incendio in obvia omnia gras-
satus est. Cum autem rex incursione facta Persidem diriperet, 8

9 σιφῶντα κατέφυγε. διαβληθέντος δὲ πρὸς αὐτὸν τοῦ ἀρχισα-
τράπου Σαρβάρου ὡς τὰ τῶν Ῥωμαίων φρονοῦντος, αὐτῷ δὲ
λοιδορουμένου, ἐπιστέλλει τῷ ὑποστρατήγῳ αὐτοῦ τὸν Σάρβαρον
10 ἀνελεῖν. τοῦ δὲ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην κομίζοντος ἐν τῷ ἀπιέναι
συλληφθέντος παρὰ Ῥωμαίων καὶ ἀπαχθέντος εἰς τὸ Βυζάντιον,
γνόντες τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα οἱ τῶν κοινῶν πραγμάτων D III 30
διοικηταὶ στέλλουσι ταύτην καὶ τὸν αὐτῆς κομιστὴν πρὸς τὸν
11 Σάρβαρον· καὶ ὃς τὰ γεγραμμένα ἀναγνοὺς καὶ τοῦ γραμμα-
D τοφόρου πυθόμενος καὶ μαθὼν τὴν γνώμην Χοσρόου, ἑτέραν
πλάττει ἐπιστολήν, κελεύουσαν αὐτόν τε καὶ πολλοὺς σατράπας
12 ἀναιρεθῆναι καὶ τοὺς τοῦ στρατεύματος προύχοντας. πείθει
δὲ καὶ τὸν τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Χοσρόου κομίσαντα λέγειν ὅτι
13 παρὰ Χοσρόου ταύτην ἔλαβε τὴν ἐπιστολήν. συναγαγὼν οὖν
τοὺς τῶν ταγμάτων ἡγεμονεύοντας ἐν ἐπηκόῳ πάντων τὴν ἐπι-
14 στολὴν ἀναγνωσθῆναι πεποίηκε. θυμοῦ τοίνυν πλησθέντες οἱ
τῶν ταγμάτων ἐξάρχοντες κοινῇ συνέθεντο τῷ βασιλεῖ προσελθεῖν.
15 Ἐπὶ τούτοις καὶ ἕτερόν τι συμβέβηκεν, ὃ τὸν Χοσρόην

1 ὅπως ὁ ἀρχισατράπης Σάρβαρος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τῷ βασιλεῖ προσεχώρησαν CE 17 ὅπως παρὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ὁ Χοσρόης καθηρέθη τῆς βασιλείας καὶ ἀνηρέθη CE

2 τῶν om. D 3 ante τῷ add. αὐτῷ C 4 κομίξοντος (sic) A 7 ταύτην καὶ Awp (*Wo* igitur coniectura invenit scripturam rectam), καὶ ταύτην E, κἀκείνην O 8 τοῦ γρ. — 9 ἑτέραν om. E 9 πυθομένου B χοσρόον D, corr. Dw 10 κελεύουσαν — 13 ἐπιστολήν om. D *Wo* lat. 10 post πολλοὺς add. ἑτέρους BCEwp post σατράπας add. καὶ χιλιάρχους BCEwp 11 τοῦ RwpDi, om. A 14 ante τοὺς add. πάντας C τῶν om. D ἡγεμόνας O ὑπηκόῳ | C πάντων om. O 15 πεποίηκε RwpDi, πεποίηκεν A, v. ad XIII 1, 5 16 βασιλεῖ προσελθεῖν AEwp, τῶν ῥωμαίων βασιλεῖ προσελθεῖν CD, τῶν ῥωμαίων προσελθεῖν βασιλεῖ B 17 ὃς E

9 Chosroes Ctesiphontem confugit, delatoque Sarbaro archisatrapa,
quasi cum Romanis colluderet et ipsi conviciaretur, legato illius
10 scribit, ut Sarbarum tollat. Sed tabellario in itinere a Romanis
excepto ac Byzantium perducto, magistratus lectas litteras una
11 cum tabellario ad Sarbarum mittunt. Is lecta epistola et Chos-
roae sententia e tabellario cognita alteram epistolam confingit,
qua Chosroes imperet, ut et ipse Sarbarus et multi satrapae et
12 exercitus duces necentur. Tum postquam Chosroae tabellario
persuasit, ut hanc epistolam affirmaret sibi datam esse a Chosroe,
13 eam convocatis tribunis et centurionibus coram omnibus recitan-
14 dam curat. Unde duces iracundia inflammati communi consilio
ad regem se conferre statuerunt.
15 Post haec etiam alterum quiddam accidit ad Chosroae inter-

διώλεσε· παῖδας γὰρ ἔχων πολλούς, τὸν ἁπάντων πρεσβύτερον
Σιρόην παραγκωνιζόμενος ἠβουλήθη διάδοχον τῆς ἀρχῆς ἕτερον
ποιήσασθαι, καλούμενον Μερδασάν. ὃ γνοὺς ὁ Σιρόης καί 16
τινας τῶν σατραπῶν ὑποποιησάμενος, ἐπιτίθεται τῷ πατρί,
δεσμεῖ τε τοῦτον καὶ χρυσὸν αὐτῷ πολὺν παρατίθησι καὶ λίθων P II 85 A
τῶν πολυτίμων σωρούς, "διὰ ταῦτα" λέγων "Ῥωμαίοις τοὺς 17
Πέρσας ἐξεπολέμωσας καὶ ἀλλήλοις μάχεσθαι καὶ διαφθείρεσθαι
κατηνάγκαζες· ἀπόλαυε τοίνυν τῶν ἐφετῶν σοι." εἶτα τὸν υἱὸν 18
αὐτοῦ Μερδασάν, ᾧ τὴν τῶν Περσῶν ἀνετίθει ἀρχήν, ἀνεῖλε
πρὸ ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, ἀλλὰ μὴν καὶ τοὺς ἄλλους παῖδας αὐτοῦ
καὶ ἐπὶ πᾶσι κἀκεῖνον. ἐγκρατὴς οὖν τῆς τῶν Περσῶν ἀρχῆς 19
γεγονὼς διαπέμπεται πρὸς Ἡράκλειον, τὸν τοῦ Χοσρόου ὄλε-
θρον αὐτῷ εὐαγγελιζόμενος· καὶ σπεισάμενος αὐτῷ πάντας τοὺς 20
ἐν Περσίδι αἰχμαλώτους Ῥωμαίους ἐλευθέρους ἀφῆκε καὶ τὰ
D III 310 *τίμια ξύλα τοῦ σωτηρίου σταυροῦ αὐτῷ ἀποδέδωκε καὶ τὸν*
πατριάρχην τῆς Ἱερουσαλὴμ Ζαχαρίαν. καὶ ὁ βασιλεὺς αὖθις 21 B
πάντας τοὺς παρὰ Ῥωμαίων κατεχομένους Πέρσας ἀπελθεῖν
ἀφῆκε πρὸς τοὺς οἰκείους. ταῦτα ἐν ἓξ ἔτεσιν ἀνύσας Ἡρά- 22
κλειος καὶ ἀποκαταστήσας τῇ Ἱερουσαλὴμ τὰ τίμια ξύλα καὶ

11 *ὅτι ὁ Σιρόης βασιλεύσας ἐσπείσατο Ῥωμαίοις* CE

1 *τὸν* Rwp*Di*, *τῶν* A *πρεσβύτερον*] De comparativo v. ad XIII 3, 6 2 *σιροὴν* E (tum recte) 2. 3 *ποιήσασθαι* ante *διάδοχον* B *μερδασάν* A Theoph. I p. 325, 16. 18. 21. 27, *μερδασᾶν* Rwp, v. vs. 9 4 *ἐπιτίθεται* Rwp*Di*, *ὑποτίθεται* A 7 *μάχεσθαι* om. C 8 *καταναγκάζες* E *τὸν*] *καὶ τὸν* D 9 *μερδασᾶν* ARwp, corr. *Di* 10 *ἄλλους* om. D 12 *τὸν*] *τὴν* D 14 *αἰχμαλώτους ἐν περσίδι* C

itum maturandum; nam cum multos haberet liberos, reiecto Siroe
natu omnium maximo alii tradere voluit regnum, nomine Mer-
dasan. Quo Siroes cognito, conciliatis sibi quibusdam satrapis 16
patrem invadit eique in vincula coniecto, cum multum auri et
pretiosarum gemmarum acervos proposuisset, "Ob haec" inquit 17
"Romanos contra Persas concitasti ac mutuis caedibus et cladibus
grassari cogebas; fruere igitur desideriis tuis." Deinde filium 18
quoque illius Merdasan, cui regnum destinarat, ceterosque liberos
in conspectu illius ac tum demum ipsum quoque sustulit. Ita 19
regno Persarum potitus legatos ad Heraclium mittit, Chosroae
interitum illi nuntians, paceque facta omnes Romanos in Perside 20
captivos dimittit et venerabilia ligna salutaris crucis et patriarcham
Hierosolymitanum Zachariam illi restituit. Rex vicissim Persis, 21
qui a Romanis tenebantur, domum redeundi potestatem dedit.
His sexennio peractis et pretiosis lignis ipsoque patriarcha Hie- 22

τὸν πατριάρχην αὐτόν, τῷ ἑβδόμῳ ἐπανῆλθεν εἰς τὰ βασίλεια,
μετ' εὐφημίας καὶ κρότων δεχθεὶς καὶ λαμπρότητος παρά τε
τῆς γερουσίας καὶ τοῦ πλήθους τῆς πόλεως.
17 Γενομένῳ δὲ τῷ βασιλεῖ Ἡρακλείῳ κατὰ τὴν Ἱερουσαλὴμ
ὁ τῶν Ἰακωβιτῶν καθολικὸς προσελήλυθεν, ὃν ἐκεῖνοι πατρι-
2 άρχην ὠνόμαζον. τούτῳ τοίνυν ὁ βασιλεὺς αἰτίαν προσῆπτεν,
C ὅτι τὴν ἐν Χαλκηδόνι μὴ δέχοιτο σύνοδον μηδὲ δύο φύσεις ἐν
Χριστῷ ἡνωμένας ὁμολογεῖ, λέγων ὡς εἴ γε τὴν σύνοδον δέ-
W III 70 ξοιτο καὶ δύο φύσεις ἀσυγχύτους ἐπὶ τοῦ σωτῆρος ὁμολογήσει,
ὁμόδοξον αὐτὸν ἡγήσοιτο καὶ τῆς Ἀντιοχέων ἐκκλησίας πατρι-
3 άρχην προβάλοιτο. ὁ δὲ δεινὸς ὢν καὶ πονηρίας μεστός, ἵνα
μὴ ἀτευκτήσῃ τῆς βασιλικῆς ὑποσχέσεως, τήν τε σύνοδον ὑπο-
κεκριμένως ἐδέξατο καὶ δύο φύσεις ἐπὶ Χριστοῦ λέγειν ἡνω-
4 μένας κατέθετο. περὶ δέ γε τῶν θελημάτων καὶ τῶν ἐνεργειῶν
ἐπυνθάνετο, εἰ διττὰ ταῦτα λέγειν χρεὼν ἢ ἑνιαῖά τε καὶ μονα-
D 5 δικά. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ γράφει περὶ τούτου δὴ τοῦ ζητήματος
6 πρὸς τὸν Κωνσταντινουπόλεως Σέργιον. κἀκεῖνος πάλαι τὰ

17 *ὅπως ὁ* (om. E) *Ἡράκλειος εἰς τὴν τῶν Μονοθελητῶν αἵρεσιν ἐξεκυλίσθη* (*ἐξελήλυθε* E) ACE

7 *Καλκηδόνι* p* invitis ARw 9 *ἀσυγχύτους* (*ἀσυγχύτως* E) *ἐπὶ τοῦ σωτῆρος* AE, *ἐπὶ τοῦ* (*τον* D) *σωτῆρος χριστοῦ ἡνωμένας ἀσυγχύτως* R, *ἡνωμένας ἀσυγχύτως ἐπὶ τοῦ σωτῆρος χριστοῦ* wp, *ἀσυγχύτους ἐπὶ τοῦ σωτῆρος Χριστοῦ Di* 11 *προβάλοιτο* ARwp, *προβάλλοιτο* BD, *προβαλοῖτο Di* 12 *ὑποκεκρυμμένως* BE 13 *ἐπὶ τοῦ* D 16 *δ'* Rwp*Di* 17 s. *τὰ τῆς*] *τὴν τῶν* D

rosolyma restitutis, Heraclius anno septimo in regiam regressus
a senatu populoque Byzantino laetis acclamationibus et cum
plausu splendidissime excipitur.
17. Ceterum rex Heraclius in reditu Iacobitarum catholicum,
2 quem illi patriarcham nominant, Hierosolymis incusavit, quod Chal-
cedonense concilium improbaret neque duas naturas in Christo
citra confusionem unitas confiteretur, et addidit se, si illam syno-
dum probasset duasque naturas in salvatore esse concessisset,
putaturum eum esse doctrinae eiusdem participem et designatu-
3 rum Antiochenae ecclesiae patriarcham. At ille homo callidus
et dolis plenus, ne regis promissum ad irritum caderet, et con-
cilium se approbare simulat et duas naturas in Christo unitas
4 se profiteri ait. Sed de voluntatibus et actionibus percontatur,
5 utrum eas duplices an unas et singulas dici fas sit. Eam quae-
stionem imperator ad Sergium patriarcham Cpolitanum scribit.
6 Qui cum pridem Monothelitarum haeresim probaret, unam natura-
lem voluntatem et unam actionem in Christo statuendam esse

τῆς Μονοθελητῶν πρεσβεύων αἱρέσεως, μίαν φυσικὴν θέλησιν
καὶ μίαν ἐνέργειαν δεῖν δογματίζειν ἐπὶ Χριστοῦ τῷ βασιλεῖ
ἀνταπέστειλεν. ἀλλὰ καὶ Κῦρον ἐρωτήσας τὸν Φάσιδος τῷ 7
Σεργίῳ εὕρηκεν ὁμογνώμονα. τούτοις καὶ αὐτὸς ὑπαχθεὶς ὁ 8
D III 311 Ἡράκλειος τῆς δόξης γίνεται ταύτης καὶ ἀνατροπὴν ποτίζεται
θολερὰν παρὰ τῶν μισθωτῶν, ἀλλ' οὐ ποιμένων ἐκείνων. τοῦ 9
Σωφρονίου μέντοι τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀρχιερατεύ-
οντος τοὺς ὑφ' ἑαυτὸν ἀρχιερεῖς συναθροίσαντος καὶ συνοδικῶς
ἀποδείξαντος τοὺς μίαν λέγοντας θέλησιν καὶ ἐνέργειαν ἐπὶ τῶν
δύο φύσεων τοῦ Χριστοῦ μίαν ἄντικρυς καὶ φύσιν κηρύττειν, P II 86 A
σύμψηφον δὲ σχόντος ἐπὶ τούτῳ καὶ τὸν τὸν θρόνον τῆς πρε-
σβυτέρας Ῥώμης διέποντα Ἰωάννην, ὁ βασιλεὺς προέθετο πρό- 10
γραμμα μήτε ἑνιαίαν ἐνέργειαν μήτε διττὴν ἐν Χριστῷ δογματί-
ζεσθαι· ὃ καταγέλαστον οὐ τοῖς ὀρθόφροσιν ἐδόκει μόνον, ἀλλὰ
καὶ τοῖς Σευήρου ὁμόφροσι. Σεργίου δὲ τοῦ τὸν θρόνον ἔχοντος 11
Κωνσταντινουπόλεως τὴν ζωὴν καταστρέψαντος, Πύρρος αὐτὸν
διεδέξατο, τὰ αὐτὰ ἐκείνῳ δοξάζων καὶ τὰ Σευήρου καὶ Κύρου
σέβων τε καὶ κυρῶν.

6 *περὶ (παρὰ C) τοῦ ἱεροῦ Σωφρονίου καὶ τῆς παρ' ἐκείνου γενομένης συνόδου* CE, *περὶ τῆς γενομένης συνόδου παρὰ τοῦ ἱεροῦ Σωφρονίου* A
15 *περὶ πατριαρχῶν* C

1 | *αἵρεσιν* D 3 *ἀντεπέστειλεν* B, v. ad XIII 9, 28 *κῦρον* O*Di*, *κύρον* AEwp *φάσιδαν* D 4 *ἀπαχθεὶς* B, *ὑπαχθὴς* E *ὁ* om. D 7 *τοῦ* alterum om. O post *ἐν* add. *τοῖς* O 8 ante *τοὺς* add. *τότε* Owp 11 *τούτου* C *τὸν τὸν*] v. XVII 5, 43. 6, 9. XVIII 25, 2 et Usenerum *Der heil. Theodos.* cet. Lips. 1890 p. 173 13 *μηδὲ διττ.* C 15. 17 *σεβήρου* Ewp*Di* 15 *τοῦ* om. D

regi rescribit. Rogatum Cyrum quoque Phasidis episcopum in- 7
tellegit idem cum Sergio sentire. Quorum auctoritate motus 8
Heraclius et ipse eandem opinionem amplectitur et turbidam
aquam bibit ab illis non pastoribus sed mercenariis exhibitam.
Verum cum S. Sophronius summo sacerdotio fungens Hierosoly- 9
mis, subiectis sibi sacerdotibus convocatis, per concilii modum
demonstrasset, qui unam in duabus Christi naturis voluntatem
atque actionem affirmarent, eos plane unam quoque naturam
statuere, eique Ioannes, papa Romanus, assensus esset, rex edi- 10
ctum proponit neque singularem neque binariam in Christo actio-
nem esse asserendam, quod edictum non orthodoxis tantum, sed
Severi etiam sectatoribus ridiculum videbatur. Sergio patriarchae 11
Cpolitano defuncto Pyrrhus eiusdem opinionis succedit, sententiae
Severi et Cyri et admirator et approbator.

12 Ὑποστρέφοντι δὲ τῷ βασιλεῖ τούτῳ ἐκ τῆς Περσίδος τρο-
παιοφόρῳ πρόσεισι Μωάμεθ ὁ τῶν Σαρακηνῶν φύλαρχος, οὐκ
B ἐκ γένους τὸ φυλαρχεῖν κληρωσάμενος (τῶν γὰρ ἀσήμων ἐτύγ-
13 χανεν ὤν), ἀλλὰ πονηρίᾳ τοῦτο κτησάμενος. πένης γὰρ ὢν
παρά τινι γυναικὶ πλουσίᾳ χήρᾳ ἐθήτευεν, ἣν ἔγημε, γοητείαις
14 ὑπαγαγὼν εἰς ἔρωτα ἑαυτοῦ. ἐπιληψίας δὲ νοσήματι συνεχό-
μενος καὶ κατὰ καιροὺς αὐτῷ τοῦ πάθους προσβάλλοντος πί-
πτων καὶ τῶν φρενῶν ἐξιστάμενος, ἀθυμίας αἴτιος τῇ ἑαυτοῦ
15 κυρίᾳ καὶ γαμετῇ καὶ αἰσχύνης ἐγίνετο. ὁ δὲ αὐτός τε πονηρὸς
ὢν καί τινι δὲ μοναχῷ πονηροτέρῳ ἑαυτοῦ ἐντετυχηκὼς διὰ
κακοπιστίαν φυγαδευθέντι τῆς Βυζαντίδος καὶ παρ' αὐτοῦ δι-
16 δαχθείς, ἔλεγε τῇ γυναικὶ τὸν Γαβριὴλ τὸν ἀρχάγγελον οὐρα-
νόθεν αὐτῷ φοιτῶντα ἀπόρρητά τινα μυεῖν, μὴ φέρειν δὲ τὴν
C τούτου θέαν καὶ διὰ τοῦτο ἰλιγγιᾶν καὶ φόβῳ συνέχεσθαι καὶ D III 312
17 πρὸς γῆν κατακλίνεσθαι. ταῦτα δ' εἶχεν αὐτῷ συμμαρτυροῦντα
καὶ τὸν μοναχὸν ἐκεῖνον τὸν δόλιον καὶ τῇ γυναικὶ λέγοντα ὅτι
ὡς ἀληθῶς πᾶσι τοῖς προφήταις οὗτος ὁ Γαβριὴλ ἐπιπέμπεται.

1 *περὶ τοῦ* (om. C) *Μουχούμετ καὶ ὅπως καὶ πότε εἰς τὰς Ῥωμαϊκὰς χώρας ἐγκατῳκίσθη* CE, *περὶ Σαρακηνῶν* B

1 *ὑπο|τρέφοντι* C *τῆς* om. Ewp 3. 4 *τῶν γὰρ — τοῦτο κτησάμενος* om. O 5 *πλουσίᾳ χήρᾳ* AE, *ὁμοφύλῳ πλουσίᾳ χήρᾳ* (R)wp, *χήρᾳ ὁμοφύλῳ πλουσίᾳ* D 6. 10 *αὐτοῦ* D 7 *προςβάλοντος* A, *προςβάλλοντος* Rwp, *προςβαλόντος* *Di* *πίπτων* AEwp G. M. p. 592, 7, *καταβαλλόμενος* O 10 *δὲ* om. O 11 *τῆς Βυζαντίδος*] Noli addere *ἐκ*, v. XIII 15, 4. 20, 23. XIV 25, 28 12 *τῇ γυναικὶ τὸν* om. E 13 *ἀπόρρητα* AE, *θεῖα* Owp*Di* post *μυεῖν* add. *καὶ ἀπόρρητα* Owp*Di* 15 *συμμαροῦντα* E 16 *καὶ τὸν δόλιον ἐκεῖνον τὸν μοναχὸν* B 17 *οὗτος* ARwp G. M. p. 592, 13, *οὕτως* mutatum ex *οὗτος* B, *οὕτως* C

12 In eodem regis triumphali ex Persia reditu regem convenit
Moametus, Saracenorum princeps, cui orto ex familia ignobili
principatus non ex nobilitate generis, sed ex nequitia contigerat;
13 nam cum pauper esset, locupleti cuidam viduae mercede serviebat, quam praestigiis quibusdam in amorem sui pellectam uxorem
14 duxit. Sed quia comitiali morbo laborabat et ex intervallis im-
petu illius mali prostratus mente alienabatur, dominae suae uxori-
15 que et maerori et pudori erat. Ceterum homo improbus mona-
chum se nequiorem nactus ob perversam religionem Byzantio
16 exactum, illius instinctu uxori ait archangelum Gabrielem de caelo
ad se descendentem arcana quaedam sibi revelare; cuius con-
spectum quod ferre non possit, se oborta ex metu vertigine humi
17 procumbere. Ea verba testimonio dolosi illius monachi quoque
confirmabantur, qui mulieri dicebat omnino hunc Gabrielem ad

ἐντεῦθεν ἡ γυνὴ ἀποσκευαζομένη τὸ ὄνειδος, ἐγκαυχωμένη δὲ 18
μᾶλλον ὡς συνοικοῦσα προφήτῃ, τὸν λόγον τοῦτον εἰς τὰς
λοιπὰς γυναῖκας προήνεγκε, καὶ οὕτως ὄνομα προφήτου παρὰ
τοῖς ὁμοφύλοις ὁ μυσαρὸς ἐκεῖνος ἐκτήσατο. θανούσης δὲ τῆς 19
γυναικὸς ἐκείνης, τῶν ἐκείνης κληρονόμος γενόμενος καὶ φύλ-
αρχος καὶ διδάσκαλος καὶ νομοθέτης τοῦ ἔθνους τῶν Ἰσμαη-
λιτῶν ἐχρημάτισε, τοὺς μὲν λόγοις ἀπατῶν, τοῖς δὲ μὴ εὐχερῶς 20 D
αὐτῷ πειθομένοις τὸ ξίφος ἀνατεινόμενος καὶ ὑποκλίνεσθαί οἱ
ἐκβιαζόμενος. ἤδη γὰρ καὶ χεῖρα περὶ ἑαυτὸν συνήγαγεν ἱκανήν. 21
οὗτος οὖν ἐκ τῆς Αἰθρίβου προϊὼν προσῆλθε τῷ βασιλεῖ, χώραν 22
αἰτῶν εἰς κατοίκησιν, καὶ ἔλαβεν. ὃν δ' εἴρηται τρόπον τὸ 23 W II 71
ἔθνος ἅπαν κατασοφισάμενος καὶ ὑφ' ἑαυτὸν ποιησάμενος τὴν
Συρίαν κατέδραμέ τε καὶ ἐληίσατο καὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν χωρῶν
πολλὰς ἐξεπόρθησε· καὶ ἔκτοτε οὐκ ἐπαύσατο τὸ τῶν Ἰσμαη-
λιτῶν γένος τὴν Ῥωμαίων ἅπασαν γῆν κατατρέχον καὶ ληιζό-
μενον.

Ἡράκλειος δέ, ὡς εἴρηται, εἰς τὴν τῶν Μονοθελητῶν ἐκ- 24
κυλισθεὶς αἵρεσιν νόσῳ περιπίπτει ὑδερικῇ. λέγεται δὲ καὶ τὸ 25 P II 87 A
αἰδοῖον αὐτοῦ στρεφόμενον ἄνω τὸ οὖρον πέμπειν, καὶ εἰ μὴ

17 τελευτὴ Ἡρακλείου AE, Ἡρακλείου τελευτή C

8 πυθομένοις D 9 αυτὸν (s. spir.) D(wp) 10 Ἐθρίβου Theoph. I p. 334, 18 (sed v. ann. cr. de Boorii) προςῆλθεν Ewp, προς-ῆλθε AR, v. ad XIII 1, 5 11. 12 τοὺς ὁμοφύλους σύμπαντας O 12 καὶ—ποιησάμενος om. C post τήν add. τε Owp 13 τε om. OwpDi χώρας Owp, χώραν E 14 πολλὴν E 15 ἔθνος O post τὴν add. τῶν O ἅπασαν om. D 17 ἐγκυλισθεὶς C

omnes prophetas mitti solere. Ex eo mulier abolito dedecore 18
ac potius prophetae coniugio glorians fabulam istam inter ceteras
mulieres spargit. Sic impurus ille apud suos populares prophetae
nomen consecutus et uxoris mortuae hereditate locupletatus, Is- 19
maeliticae gentis princeps et doctor et legislator est habitus, cum 20
alios verbis seduceret, alios imperium detrectantes stricto gladio
sibi cedere cogeret; iam enim manum non contemnendam fecerat. 21
Is igitur ex Aethribo progressus regem convenit et regionem ad 22
habitandum petitam accepit. Cumque omnes populares suos ad 23
hunc modum deceptos subegisset, Syriam direptionibus vexavit
et multas provincias Romanas evastavit. Ex eo tempore gens
Ismaelitarum Romanorum omnem terram incursare ac praedari
nunquam destitit.

Heraclius autem ita, ut expositum est, in sectam Monotheli- 24
tarum devolutus aqua intercute laborare coepit. Fertur etiam 25
inguine sursum converso faciem suam perminxisse, nisi urina

σανὶς ἐν τῷ ἤτρῳ αὐτοῦ ἐτίθετο, κατὰ τοῦ προσώπου αὐτοῦ
26 τὸ ἐκκρινόμενον ἀνεδίδοτο· ὃ συμβαίνειν ἐδόκει διὰ τὴν ἔκθε-
27 σμον μίξιν τῆς ἀδελφόπαιδος. θνήσκει οὖν ὁ βασιλεὺς οὗτος
κατὰ τὸν τριακοστὸν πρῶτον χρόνον τῆς βασιλείας αὐτοῦ.

18 Καὶ μεταβαίνει ἡ αὐταρχία πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Κων- D III 313
2 σταντῖνον, ἧς βραχύ τι ἀπώνατο. ἕνα γὰρ μοναρχήσας ἐνι-
αυτὸν φαρμάκῳ διώλετο παρὰ Μαρτίνης αὐτῷ κερασθέντι τῆς
3 μητρυιᾶς τε ὁμοῦ καὶ ἐξαδέλφης αὐτοῦ· ᾧ γυνὴ συνῴκιστο
Γρηγορία, θυγάτηρ τοῦ πατρικίου Νικήτα, ἐξ ἧς υἱὸς αὐτῷ
B 4 Κώνστας ἐγένετο. ἦν δὲ ὁ Κωνσταντῖνος περὶ τὴν πίστιν ὀρθός,
τὴν βασιλείαν πατρόθεν διαδεξάμενος, οὐ μέντοι καὶ τὸ κακό-
5 δοξον. διὸ λέγεται τῆς κατ' ἐκείνου ἐπιβουλῆς καὶ τὸν Πύρρον
συμμετέχειν τὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως πρόεδρον.

5 *βασιλεία Κωνσταντίνου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ* A, *βασιλεία Κωνσταντίνου τοῦ υἱοῦ Ἡρακλείου καὶ ὅπως καὶ τὴν ζωὴν καὶ τὴν βασιλείαν ἀπώλεσεν* E, *βασιλεία Κωνσταντίνου τοῦ* (om. BC) *υἱοῦ Ἡρακλείου* O

1 *ἴτρῳ* CDEwp 2 *ἄθεσμον* D 3 *γοῦν* Ewp 4 *κατὰ τὸν τριακοστὸν πρῶτον χρόνον τῆς βασιλείας αὐτοῦ* AE, *τριακοστὸν ἐφ' ἑνὶ χρόνον ἀνύων ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ ῥωμαίων* Owp 5 *καὶ μεταβαίνει ἡ αὐταρχία πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ κωνσταντῖνον* AE unus P, *ἡ δὲ βασιλεία καὶ τὰ τῆς αὐταρχίας εἰς τὸν ἐκείνου υἱὸν τὸν* (om. CD) *κωνσταντῖνον μεταβεβήκασι τὴν τῶν ῥωμαίων ἡγεμονίαν πατρόθεν διαδεξάμενον* (v. p. 216, 11) O (simillime tres P), *μεταβαίνει δὲ ἡ αὐταρχία πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ κωνσταντῖνον* w*p, imperium autem et summa potestas ad eius filium Constantinum successione devenit: *Wo* lat. 7 *ἀπώλετο* O 8 *μητρυᾶς* (sic) AC 9 *Γρηγορία*] v. Nicephor. Cpol. p. 21, 21 et *Duc* famil. Byz. p. 102 10 *Κωνσταντῖνος*] *κώνστας* C *περὶ* des. B fol. 359ᵘ, *τὴν πίστιν* inc. B fol. 353ʳ 11 *τὴν βασιλείαν πατρόθεν δεξάμενος, οὐ μέντοι καὶ τὸ κακόδοξον* AEwp, *τῆς ἀρχῆς, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τῆς κακοδοξίας τοῦ πατρὸς κληρονόμος γενόμενος* O 13 *μετέχειν* D

26 tabella imo ventri opposita averteretur. Id ei accidisse creditum
27 ob incestum cum fratris filia coitum. Mortuus est hic rex anno
regni tricesimo primo.

18. Devenit imperium ad eius filium CONSTANTINVM, quo
2 non diu est laetatus. Nam cum unum regnasset annum, veneno
3 periit a Martina noverca eademque patrueli temperato. Uxorem
habebat Gregoriam, Nicetae patricii filiam, e qua Constantem sus-
4 cepit. De religione Constantinus recte sensit, paterni imperii
5 dumtaxat, non item perversae opinionis heres. Qua de causa
etiam Pyrrhus, patriarcha Cpolitanus, conscius fuisse insidiarum
putatur.

Τούτου δ' οὕτω τὸν βίον καταλύσαντος Μαρτῖνα σὺν τῷ 6
Ἡρακλωνᾷ τῷ παιδὶ τῆς βασιλείας ἀντέσχοντο, ἀλλὰ καὶ οὗτοι
ταχέως τῆς ἀρχῆς ἐκπεπτώκασι. μισηθεῖσα γὰρ ἡ Μαρτῖνα 7
παρὰ τῆς γερουσίας διὰ τὸν φόνον τοῦ Κωνσταντίνου κατα-
σπᾶται μὲν τῶν βασιλείων, ἐπαναστάσης αὐτῇ τῆς συγκλήτου,
ἐκτέμνεται δὲ τὴν γλῶσσαν αὐτή, τὴν ῥῖνα δὲ ὁ Ἡρακλωνᾶς 8
ἔτι δεκέτης ὤν, καὶ ἀμφοῖν ὑπερορία καταψηφίζεται. καὶ ὁ 9
Πύρρος τῆς ἐκκλησίας ἐκβάλλεται καὶ φυγὴν κατακρίνεται. C
Καὶ εἰς μὲν τὸν βασίλειον θρόνον Κώνστας ὁ ἔγγονος 19
Ἡρακλείου, υἱὸς δὲ Κωνσταντίνου καθίζεται παρὰ τῆς συγκλή-
του, εἰς δὲ τὸν ἀρχιερατικὸν Παῦλος ἀντικαθίσταται. καὶ οὗτος 2
δὲ ὁμογνωμόνει τοῖς πρὸ αὐτοῦ, Σεργίῳ καὶ Πύρρῳ δηλαδή.
ὁ γοῦν αὐτοκράτωρ Κώνστας τἆλλα μὲν οὐκ ἀχρεῖος γέγονε 3
βασιλεύς, περὶ δὲ τὸ σέβας τῷ πάππῳ ὡμοίωτο. καὶ οὗτος 4
γὰρ τὴν τῶν Μονοθελητῶν ἐδόξασεν αἵρεσιν. διὸ τόν τε σο- 5

1 *βασιλεία Μαρτίνης καὶ* (*σὺν* C) *Ἡρακλωνᾶ τῷ υἱῷ* (*τ. υἱῷ* om. AE) ACE
9 *βασιλεία Κώνσταντος τοῦ ἐγγόνου Ἡρακλείου, ὃς καὶ Μονοθελήτης ἦν* ACE, *βασιλεία Κώνσταντος τοῦ* (om. B) *ἐγγόνου* (*ἐγκόνου* D) *Ἡρακλείου* R

1 *τούτου δ' οὕτω* AEw, *οὕτω δὲ τούτου* O, *τούτου δὲ οὕτω* p**Di* *μαρτίνα* AO (v. vs. 3) 3 *τάχιστα* O *μαρτίνα* ACDE 6 *γλῶσσαν* AO (v. ad XIII 21, 8), *γλώτταν* E, *γλῶτταν* wp*Di* 7 post *καταψηφίζεται* add. *ἀρξάντων* et lacunam relinquit XV fere litterarum B, *καταψηφίζεται ἀρξάντων* cum nota lacunae wp ("annorum numerus deest": *Wo*), *ἀρξάντων* om. AR, in marg. add. C (v. ad XIV 10, 33) 9 *καὶ* AE, *ἐντεῦθεν* Owp 10 post *δὲ* add. *τοῦ* Rwp *παρὰ τῆς συγκλήτου καθίζεται* Owp 12 *δὲ* om. C ante *ὁμογν.* add. *περὶ τὴν πίστιν* O *τῷ* (om. B) *σεργίῳ δηλαδὴ καὶ τῷ πύρρῳ.* O 13 *ὁ γοῦν αὐτοκράτωρ κώνστας* AEwp, *κώνστας* (*κώνσταν* D, corr. Dw) *δ' ὁ αὐτοκράτωρ* O 14 *τῷ πάππῳ δὲ περὶ τὸ σέβας ὡμοίωτο* O 15 *ἐδόξασεν* A, *ἐδόξαζεν* E, *ἐπρέσβευεν* Ow, *ἐπρέσβευσεν* p *αἱρέσει* E

Hoc ita defuncto Martina cum filio Heraclona imperium 6
sibi vindicabat; quo et ipsi cito exciderunt. Nam ob Constantini 7
parricidium senatui invisa per seditionem solio regio avulsa est
ipsique lingua exsecta, Heraclonae vero decenni adhuc puero 8
nasus praecisus, et uterque relegatur. Pyrrhus item ecclesia 9
eiectus exulare iubetur.
19. Deinde Constanti Heraclii nepoti, Constantini filio, a
senatu regnum, Paulo pontificatus defertur. Qui Paulus eiusdem 2
cum Sergio et Pyrrho decessoribus opinionis fuit. Ipse quoque 3
imperator Constans ceteris quidem in rebus non inutiliter admini-
stravit regnum, sed in religione avum imitatus Monothelitarum 4
sectam est sectatus. Qua de causa Maximum, virum sapientissi- 5

φώτατον ἄνδρα τὸν θειότατον Μάξιμον καὶ τοὺς αὐτοῦ φοι-
D τητὰς καὶ ἄμφω ἐκόλασε καὶ Μαρτῖνον τὸν ἁγιώτατον πάπαν
6 τῆς Ῥώμης ὑπερορίᾳ κατέκρινεν, ἐν ᾗ καὶ ἀπέθανεν. ὃς σὺν D III 31
τῷ ἀοιδίμῳ πατρὶ Μαξίμῳ παραγενομένῳ ἐν Ῥώμῃ σύνοδον
ἀθροίσας ἀρχιερέων ἀναθέματι τοὺς τὰ Μονοθελητῶν φρονοῦν-
7 τας ὑπέβαλε· καὶ ἄλλους δὲ πολλοὺς τῶν ὀρθοδόξων ὁ Κών-
στας ἐτιμωρήσατο μὴ θελήσαντας ὑποκύψαι τῷ αὐτοῦ μονο-
θελήτῳ θελήματι.

W III 72 8 Ἤδη δὲ τῶν Σαρακηνῶν μέγα δεδυνημένων καὶ πολλὰς
τῶν Ῥωμαίων ὑποφόρους χώρας καὶ νήσους σφετερισαμένων,
ὁ τούτων ἀρχηγὸς Μαυίας πολεμιστηρίους νῆας πλείστας πηξά-
9 μενος ἐπιθέσθαι διεμελέτα τῇ Ῥωμαίων ἡγεμονίᾳ. ὅπερ ὁ
Κώνστας μαθὼν καὶ αὐτὸς στόλον ἑτοιμάσας εἰς τὸ τῆς Λυκίας
P II 88 A κατῆρε νεώριον, ὀνομαζόμενον Φοίνικα· οὗ γενομένων καὶ τῶν
10 Ἀγαρηνῶν ναυμαχία τῇ ἐξῆς γενήσεσθαι ἔμελλεν. ὁρᾷ οὖν ὁ βα-
σιλεὺς κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην ἐνύπνιον ὅτι ἐν Θεσσαλονίκῃ ἦν.
11 ὃ τῶν λογίων τινὶ κοινωσάμενος ἤκουσεν ἥττης εἶναι τὸ ὄναρ

9 ὅτι ὁ τῶν Σαρακηνῶν ἀρχηγὸς στόλῳ κατὰ Ῥωμαίων ἐχώρησε· καὶ ἀντιταξάμενος αὐτῷ ὁ Κώνστας ἡττήθη CE

1 *ἄνδρα τὸν θειότατον* AE, *καὶ θειότατον ἄνδρα τὸν μέγιστον* O, *ἄνδρα καὶ θειότατον τὸν μέγιστον* w*p 1. 2 *τοὺς αὐτοῦ φοιτητὰς καὶ* (om. w*p) *ἄμφω* AEwp, *ἄμφω τοὺς αὐτοῦ φοιτητὰς* O 2 post *ἐκόλασεν* (sic) add. *ἀπηνέστατα* Owp*Di* 3 *τῆς* om. C *κατεδίκασεν* C 4 *παραγενομένῃ* E 5 post *τὰ* add. *τῶν* DEwp 7 *θελήσαντος* C *ὑποκύψαι* ARwp, *ὑποκῦψαι* *Di*, sed v. Lobeckii paralip. p. 414 10 *ῥωμαίοις* Rwp*Di* *ὑποφόρων* BCEwp*Di* 11 *μαρίας* D, *μαβίας* DwEwp, v. ad p. 219, 13 *πολεμιστηρίας* Ewp *πλεῖστας* (sic) *νῆας* E(wp) 15 *ἔμελεν* E *γοῦν* Ewp 17 *τινὶ τῶν λογίων* D

mum ac divinum, ambosque eius discipulos supplicio affecit ac
Martinum, sanctissimum papam Romanum, in exilium egit, in
6 quo et mortuus est. Nam is cum sancto patre Maximo Romam
profecto, coacto primorum sacerdotum concilio, anathemate notarat
7 Monothelitarum assensores; alios quoque complures orthodoxos
Constans unicae voluntati suae refragantes poenis affecit.
8 Cum autem iam Saraceni magnam adepti potentiam multas
provincias Romanorum tributarias et insulas occupassent, dux
eorum Mavias bellicis navibus aedificatis Romanum imperium
9 invadere cogitabat. Quo Constans intellecto et ipse classe com-
parata in Phoenice, Lyciae portu, appulit. Quo cum et Agareni
10 venissent, ac pugna postridie committenda esset, ea nocte rex
11 in somnis se Thessalonicae esse videt. Quo de somnio interpres
quidam in consilium adhibitus cladem regi portendi dixit, quod

δηλωτικόν, "ἄλλῳ θὲς τὴν νίκην" δηλοῦν· ὃ καὶ γέγονε. ναυ- 12
μαχίας γὰρ γενομένης ὑπερέσχον οἱ ἀντιπόλεμοι, καὶ τοσοῦτος
γέγονε φόνος Ῥωμαίων ὡς ἐκ τοῦ αἵματος πορφυρωθῆναι τὴν
θάλασσαν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐσθῆτα φαύλην ἐνδὺς καὶ εἰς πλοῖον 13
ἐμβεβηκὼς τὸ παρατυχὸν μετά τινων ὀλίγων διέδρα καὶ εἰς
τὸ Βυζάντιον διασέσωστο. οἱ Ἀγαρηνοὶ δὲ μηδενὸς ἔτι αὐτοῖς 14
ἐναντιουμένου ὁμόσε κατὰ πάντων ἐχώρουν. τότε καὶ τὴν νῆσον 15
Ῥόδον ὑφ' ἑαυτοὺς ποιησάμενοι τὸν ἐν αὐτῇ περίπυστον κο- B
λοσσὸν καθῃρήκασιν, οὗ τὸν χαλκὸν Ἰουδαῖος πριάμενος ἔμ- 16
πορος ἐννακοσίαις καμήλοις λέγεται τοῦτον μετενεγκεῖν. ἀλλ' 17
ἐπί τινα καιρὸν ἡ τῶν Ἀγαρηνῶν κατὰ Ῥωμαίων θρασύτης
ἀνεστάλη ποσῶς· γεγόνασι γὰρ κατ' ἀλλήλων διαφερόμενοι περὶ
III 315 *ἀρχηγοῦ. οἱ μὲν γὰρ τὸν Μαυίαν ᾑροῦντο, οἱ δὲ τὸν Ἀλήμ,* 18
γαμβρὸν τοῦ Μουχούμετ γενόμενον. εἶτα καὶ σπονδὰς ἔθεντο 19
ἐπὶ δύο ἐνιαυτοὺς πρὸς Ῥωμαίους, καταδεξαμένους φόρους
τελεῖν. γέγονε δὲ αὐταρχοῦντος τοῦ Κώνστα κλόνος τῆς γῆς 20
καὶ πολλαὶ χῶραι τῆς Ῥωμαίων ἡγεμονίας κακῶς ἔπαθον καὶ
πνεῦμα βίαιον ἔπνευσεν ἄλλοτε καὶ πολλὰ τῶν οἰκοδομημάτων
κατέβαλε.

10 *ὅτι ἐπὶ καιρὸν ἠρέμησαν οἱ Ἀγαρηνοί* C, *σημείωσαι* A

1 *σημαῖνον* O 2 *ὑπερέσχον*] *οἱ παρέσχον* E *ἀντιπολέμιοι* D 5 *ἐμβεβηκὸς* C 10 *ἐννακοσίαις* ARDwwp Theoph. I p. 345, 10 (Cedr. I p. 755, 10), *ἐνακοσίαις* D*Di*; praeterea v. *B-W Byz. Zeitschr.* a. 1892 p. 214 13 *τὸν* prius om. B *μαβίαν* Ewp *ἀλεὶμ* D 14 *εἶτα* — 16 *τελεῖν*] v. Muraltum *essai de chronogr. Byzant.* Petropol. 1855 p. 302 16 *κώνσταντος* w*p invitis AR, v. Theoph. I p. 348, 30 18 *οἰκοδομάτων* D

ἄλλῳ θὲς τὴν νίκην significaret alteri victoriam tribuendam; idque
accidit. Commisso enim proelio hostes superiores evasere, tanta 12
Romanorum caede edita, ut mare illorum sanguine purpurasceret,
et Constans vili veste indutus fortuito navigio conscenso cum 13
paucis Byzantium evaderet. Agareni vero iam obsistente nemine 14
invadebant omnia. Tunc etiam Rhodo insula subacta celebratum 15
in ea colossum demoliti sunt; cuius aes Iudaeus quidam mercatus 16
nongentis camelis fertur asportasse. Ceterum Agarenorum auda- 17
cia, qua Romanos lacessebant, aliquantisper nonnihil est repressa,
orta inter eos de duce exercitus controversia, aliis Maviam, aliis 18
Alimum, Muchumeti generum, praeferentibus; ac biennii indutias 19
cum Romanis tributa pollicitis fecerunt. Sub Constante multae 20
Romanorum provinciae terrae motu ventorumque procellis, quae
multa aedificia deiecere, afflictae sunt.

C 21 *Τοῦ πατριάρχου δὲ Παύλου δώδεκα ἐνιαυτοὺς ἀνοσίως
προστάντος τῆς ἐκκλησίας, εἶτα θανόντος, εἰσάγεται πάλιν ὁ
Πύρρος εἰς τὴν ποιμαντικὴν τοῦ λαοῦ Κωνσταντινουπόλεως,*
22 *τῷ δωδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας τοῦ Κώνσταντος. οὗτος γὰρ
ὁ Πύρρος ἐξωσθείς, ὡς εἴρηται, τῆς ἐκκλησίας εἰς Ῥώμην ἀφί-
κετο καὶ ἐλεγχθεὶς παρὰ τοῦ ἁγίου Μαξίμου κακῶς δοξάζων
ὑπεκρίθη μετατεθῆναι τῆς δόξης τῶν Μονοθελητῶν, καὶ ἀπαι-
τηθεὶς παρὰ τοῦ τότε πάπα λίβελλον περὶ πίστεως δέδωκε καὶ*
23 *ἐδέχθη. εἶτα τῆς Ῥώμης ὑποχωρήσας καὶ εἰς Ῥάβενναν ἀπελ-*
24 *θὼν ἐγνώσθη τῆς αἱρέσεως μὴ ἐκστάς. ὅθεν ὁ πάπας τοῦτο
μαθὼν καὶ τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἐπισκόπους ἀθροίσας καθαίρεσιν*
D 25 *αὐτοῦ τελείαν κατεψηφίσατο. οὗτος οὖν τὸ δεύτερον μῆνας τέσ-*
26 *σαρας τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντίνου κατεσχηκὼς τέθνηκε· καὶ
προεχειρίσθη πατριάρχης Πέτρος, ὁμόδοξος καὶ οὗτος τοῖς πρὸ
αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ δώδεκα τῆς ἐκκλησίας ἄρξας ἐνιαυτοὺς θνήσκει.*
27 *μεθ' ὃν προέστη τῶν ὀρθοδόξων Θωμᾶς, τῆς ὀρθῆς ἐχόμενος
δόξης, ὃς μετὰ δύο ἔτη καὶ μῆνας ἑπτὰ τὸν βίον μεταλλαχὼς
Ἰωάννην ἔσχε διάδοχον.*
28 *Οὗτος ὁ βασιλεὺς Κώνστας τὸν ἴδιον ἀνεῖλεν ὁμαίμονα
Θεοδόσιον καὶ ἐμισήθη ὑπὸ τῶν τῆς πόλεως διά τε τοῦτο καὶ*

1 *περὶ πατριαρχῶν καὶ τοῦ Πύρρου* (*πύρου* E) CE 19 *ὅπως ἐμισήθη ὁ Κώνστας παρὰ τῶν ὑπηκόων καὶ εἰς Σικελίαν ἀπάρας ἐκεῖ ἀνῃρέθη* CE

1 *δώδεκα*] v. Gedeonem l. c. p. 243 s. 4 *ἔτει τῆς βασιλείας κώνσταντος* D, *τῆς βασιλείας τοῦ κώνσταντος ἔτει* Ewp 5 *εἴρηται*] XIV 18, 9 *ἱστόρηται* BCEwp 7 *μετατεθῆναι* OwpDi, *μεταθῆναι* A, *μετὰ τεθῆναι* E 14 *τοῖς*] *τῶν* B 15 *καὶ* RwpDi, om. A 17 *καὶ* om. D *μετήλλαχε καὶ* E 20 *καὶ* alterum om. C

21 Patriarcha Paulo, cum duodecim annos ecclesiae nefarie
praefuisset, mortuo Pyrrhus duodecimo anno regni Constantis
22 in sedem urbis pastoralem revocatur. Nam cum, ut dictum est,
ecclesia excidisset, Romam profectus et a sancto Maximo pravae
opinionis convictus se deseruisse Monothelitarum opinionem si-
mulat libellumque de fide sua papae petenti offert, a quo appro-
23 batus est. Inde clam Ravennam digressus haeresim celare non
24 potuit. Quo papa comperto, convocatis suis episcopis eum peni-
25 tus condemnat. Is igitur denuo sede Cpolitana per menses quat-
26 tuor potitus moritur. Ei succedit patriarcha Petrus, et ipse a
27 prioribus non dissentiens; quo post annos duodecim mortuo Tho-
mas verae sententiae defensor orthodoxis praefuit; qui post annos
duos et menses septem mortuus Ioannem habuit successorem.
28 Verum rex Constans ob caesum fratrem Theodosium et ob

διὰ τὰ εἰς τὸν πάπαν Μαρτῖνον καὶ τὸν μέγαν γενόμενα Μά-
III 316 *ξιμον. ἀπῆρεν οὖν τοῦ Βυζαντίου καὶ εἰς Σικελίαν κατῆρε,* 29
διάγων περὶ Συράκουσαν, βουλόμενος καὶ τὴν βασιλείαν εἰς
τὴν πρεσβυτέραν Ῥώμην μετενεγκεῖν. ἔλεγε γὰρ δεῖν μᾶλλον 30 P II 89 A
τὰς μητέρας ἢ τὰς θυγατέρας τιμᾶν. διὸ καὶ τὴν βασίλισσαν 31
καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ (τρεῖς δ' ἦσαν, Κωνσταντῖνος, Ἡράκλειος
καὶ Τιβέριος) μετεκαλεῖτο πρὸς ἑαυτόν. ἀλλὰ τοῦτο μέν τινες 32
τῶν ᾠκειωμένων αὐτῷ διεκώλυσαν. ἄλλοι δέ φασι τὸ πλῆθος 33
τῆς πόλεως μὴ παραχωρῆσαι αὐτοῖς τῆς πρὸς ἐκεῖνον ἀφίξεως.
ὁ δέ γε Κώνστας ἓξ ἐν Σικελίᾳ διαγαγὼν ἔτη, ἐκεῖθεν οὐκ 34 W III 73
ἐπανῆλθεν· ἐπιβουλευθεὶς γὰρ παρὰ τῶν περὶ αὐτὸν λουόμενος
ἐπλήγη καιρίως τὴν κεφαλὴν μετὰ τοῦ ἀντλήματος, ᾧ αὐτοῦ
κατεχεῖτο τὸ ζέον ὕδωρ, καὶ ἀπέθανεν, ἄρξας Ῥωμαίων ἐνι-
αυτοὺς ἑπτά τε καὶ εἴκοσι.

Τούτου δὲ θανόντος τὸ μετ' αὐτοῦ στρατιωτικὸν εὐθὺς 20 B
Ἀρμένιόν τινα, Μιζίζιον ὄνομα, ἀγαλματίαν ὄντα καὶ ὡραιό-
τατον, βασιλέα προεχειρίσαντο. ὅπερ ἀκούσας ὁ τῶν Κών- 2

15 *καὶ Μιζίκιος βασιλεὺς δ' οὖ* B, *βασιλεία Κωνσταντῖνος ὁ Πωγωνάτος* A, *βασιλεία Κωνσταντίνου* (om. B) *τοῦ Πωγωνάτου* R 17 *ἀπελθὼν ὁ Κωνσταντῖνος εἰς Σικελίαν τοὺς φονεῖς τοῦ πατρὸς ἐκόλασε, καὶ ὅθεν ἐπεκλήθη Πωγωνάτος* C

3 *συρράκουσαν* D (Ephraem. 1439) 5 *βασί* des. B fol. 353u, *λισσαν* inc. B fol. 361r 7 *καὶ*] v. ad XIII 2, 36 12 *μετὰ τοῦ ἀντλήματος*] *Μετὰ* cum genetivo coniunctum significat instrumentum; v. L. G. p. 260, 3. 275, 10. Sophoclis lexicon p. 748, 4 15 *δὲ* om. C *τὸ στρατιωτικὸν τὸ μετ' αὐτοῦ* Ewp

admissa in papam Martinum et illustrem Maximum facinora ci-
vibus se invisum esse ratus, Byzantio relicto in Siciliam profectus 29
prope Syracusas vitam agit atque imperium etiam Romam veterem
transferre voluit. Dicebat enim plus honoris deberi matribus 30
quam filiabus. Eaque de causa reginam et tres filios suos, Con- 31
stantinum, Heraclium, Tiberium ad se arcessivit. Sed vel a co- 32
gnatis retenti, vel ab urbana multitudine abire prohibiti sunt. Cum 33. 34
autem sex annos in Sicilia fuisset, inde non rediit, sed inter la-
vandum per insidias est occisus, capiti situla graviter impacta,
qua calida aqua perfundi solebat, cum per annos septem et vi-
ginti Romanis praefuisset.

20. Eo vero defuncto legiones, quae cum illo erant, statim
Armenium quendam Mizizium, adulescentem forma conspicuum,
regem designarunt. Quo natu maximus Constantis filius Pogo- 2
NATVS audito, quem ipse pater insignibus regni ornarat, Sicilia
cum magna classe occupata et Mizizium victum occidit et patris

σταντος υἱέων πρεσβύτερος ὁ Πωγωνάτος κληθείς, ὃς καὶ τῷ τῆς βασιλείας κεκόσμητο διαδήματι, στεφθεὶς παρὰ τοῦ πατρός, μετὰ στόλου μεγάλου τὴν Σικελίαν κατέλαβε καὶ τόν τε Μιζίζιον χειρωσάμενος ἀνεῖλε καὶ τοὺς τὸν φόνον κατεργασαμένους αὐτῷ τοῦ πατρὸς καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὸν πατρίκιον Ἰουστινιανὸν
3 τὸν πατέρα Γερμανοῦ τοῦ πατριάρχου· αὐτὸν δὲ τὸν Γερμανὸν ἐκτομίαν ἐποίησεν, ἤδη παρηβηκότα καὶ ὑπερβεβηκότα τὴν ἡλι-
4 κίαν, καθ' ἣν εὐνουχίζεσθαι δεδοκίμασται. λειοπώγων δ' ὢν
C ὅτ' ἀπεδήμησεν οὗτος ὁ βασιλεύς, ἐκδικήσων τὸν φόνον τὸν τοῦ πατρός, καθειμένον ἔχων ἐπανῆγε τὸν πώγωνα· διὸ ἐξ ἐκείνου Πωγωνάτος παρὰ τῶν πολιτῶν ἐπεκέκλητο.

5 Οἱ δὲ τοῦ θέματος τῶν ἀνατολικῶν εἰς Χρυσόπολιν ἀφι- D III 3
κόμενοι ἐβόων δεῖν καὶ τοὺς λοιποὺς δύο συγγόνους τοῦ Κωνσταντίνου στεφθῆναι, λέγοντες ὅτι "ὥσπερ εἰς τριάδα πιστεύομεν,
6 οὕτως καὶ παρὰ τῶν τριῶν ἡμᾶς χρεὼν βασιλεύεσθαι." ὁ γοῦν Κωνσταντῖνος στείλας πρὸς αὐτοὺς πληροῦν τὴν αἴτησιν αὐτῶν ἐπηγγέλλετο καὶ τοὺς τοῦ λαοῦ προεξάρχοντας μετεκαλεῖτο, ἵν'
7 αὐτῶν ἐνώπιον ἡ τῶν αὐτοῦ ἀδελφῶν ἀνάρρησις γένηται. ἐλθόντας δ' εἰς τὸ Βυζάντιον ἀνεῖλεν ὡς στασιώδεις αὐτούς· ὃ

8 ὅθεν ἐκλήθη Πωγωνάτος E

1 post υἱέων add. ὁ Bwp πρεσβύτερος] De comparativo v. ad XIII 3, 6 πωγωνάτος AR, πωγνάτος w*, ΠΩΓΟΝΑΤΟΣ p* 3 μιξίζιον D 4 αὐτῷ AR, αὐτοῦ αὐτῷ w*, αὐτοῦ p* 6 δὲ AEwp, τὲ O 9 τὸν alterum om. D 10 ἔχων ἐπανῆγε A (ἐπανῆλθε G. M. p. 605, 4, ἐπανελθὼν L. G. p. 159, 13), ἔχων ἐπανῆκε RDi, εἶχεν ἐπανήκων w*p 15 οὕτως AO, οὕτω EwpDi, v. ad XIII 6, 16 ἡμᾶς χρεὼν AR, ἡμεῖς χρεὼν D, χρεὼν ἡμᾶς Ewp 17 ἐπηγγείλατο C 18 αὐτῶν RwpDi, αὐτὸν A 19 ὡς στασιώδεις ἀνεῖλεν E

necem ulciscitur, cum aliis tum patricio Iustiniano, patre Germani
3 patriarchae, interfecto; sed ipsum Germanum iam pubertatis annos et eam aetatem, qua castrari solent, egressum eunuchum facit.
4 Quia vero hic rex ad necem patris ulciscendam profectus tenera adhuc lanugine fuerat sed promissa barba redierat, hac de causa Pogonati cognomen inde accepit a civibus.

5 Ceterum qui ex Orientalium themate erant Chrysopolim profecti vociferabantur duos ceteros Constantini fratres diademate esse ornandos, dicentes: "Sicut in trinitatem credimus, ita etiam
6 tribus regibus nos parere aequum est". Constantinus vero missis legatis se postulatis eorum annuere pollicitus, populi principes
7 arcessivit, ut coram illis fratrum proclamatio fieret. Sed eos Byzantium profectos pro seditiosis interfecit; quo ceteri cognito

γνόντες οἱ ἄλλοι μεστοὶ δέους ὑπενόστησαν εἰς τὰ ἑαυτῶν. καὶ 8 D
ἀμφοῖν δὲ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ τὰς ῥῖνας ἀπέτεμεν.
Οἱ δὲ τῆς Ἄγαρ ἀπόγονοι οὐ διέλιπον τὴν ὑπὸ Ῥωμαίους 9
ἅπασαν καὶ πεζῇ καὶ πλοϊζόμενοι δῃοῦντες καὶ ληιζόμενοι. εἶτα 10
στόλῳ βαρεῖ καὶ κατ' αὐτῆς ἐπῆλθον τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων
καὶ ναύσταθμον τοῦ σφετέρου στόλου πεποίηντο ἀπὸ τοῦ πρὸς
δύσιν ἀκρωτηρίου τοῦ κατὰ τὸ Ἕβδομον μέχρι τοῦ Κυκλοβίου.
στόλῳ δὲ ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ἀνθοπλισάμενος καθ' ἑκά- 11
στην αὐτοῖς ἀντετάσσετο, καὶ ναυμαχίαι ἐγίνοντο ἐξ ὥρας ἐαρινῆς
μέχρι δὴ φθινοπωρινῆς. ὡς δ' οὐδὲν οἱ βάρβαροι ἤνυον, ἀπά- 12
ραντες τὴν Κύζικον κατειλήφασι καὶ ταύτην ἑλόντες ἐν αὐτῇ P II 90 A
τὸν χειμῶνα διήγαγον. ἅμα δ' ἔαρι αὖθις τὴν Κωνσταντίνου 13
κατέλαβον, καὶ αὖθις ναυμαχίαι συχναί. τριβομένου δὲ τοῦ 14
καιροῦ, ἐπεὶ κατέλαβε τὸ μετόπωρον, τῇ Κυζίκῳ καὶ πάλιν
τὸν οἰκεῖον στόλον οἱ τῆς Ἄγαρ ἐνώρμισαν· καὶ τοῦτο οὕτως 15
εἰς ἕβδομον ἐποίουν ἐνιαυτόν. ἀπογνόντες οὖν, μᾶλλον μέντοι 16

3 *ὅτι σὺν στόλῳ οἱ Ἀγαρηνοὶ ἐπολιόρκουν τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐπὶ ζ' (ἑπτὰ* C) *ἐνιαυτούς, καὶ ἀπῆλθον παθόντες ἢ δράσαντες* CE 16 *ὅτι ἐπὶ τούτου τοῦ βασιλέως τὸ ὑγρὸν πῦρ εὑρέθη* C

1 *εἰς τὰ ἑαυτῶν ὑπενόστησαν* Owp 2 *ῥίνας* ARwp, corr. *Di*, v. argumentum ad XIV 22, 1 3 *διέλιπον* AR (in C corr. ex *διέλειπον*) wp, *διέλειπον* B, *διέλοιπον* E, v. XIV 21, 19. XV 14, 20. XVI 25, 20 4 *πεζοὶ* DEwp *πλωϊζόμενοι* DEwp 5 *καὶ* om. B[s]DEwp 6. 7 *ἀπὸ τοῦ κατὰ τὸ ἕβδομον πρὸς δύσιν ἀκρωτηρίου* O 7 *μέσχι* w*p *κυκλορίου* D, quam scripturam *Wo* quoque affert 8 post *δὲ* add. *καὶ* Rwp *ὁ βασιλεὺς κωνσταντῖνος* AO, *ὁ κωνσταντῖνος ὁ βασιλεὺς* Ewp 11 *αὐτὴ* E 12 *διήγαγον τὸ τῆς ὥρας χειμέριον* O 12. 13 *τῇ κωνσταντίνου ἐπήλθοσαν* O 14 *πάλιν* AR, *αὖθις* B[s]Ewp 15 *ἐνώρμισαν* R*Di*, *ἐνώρμησαν* A, *ἐνορμΐσαν* (s. acc.) w*, *ἐνόρμισαν* p*

pleni timore se receperunt ad sua. Utrique etiam fratri nasum 8
praecidit.
Agareni autem omnes Romanorum provincias terra marique 9
incendiis et direptionibus vastare non desistentes, tandem magna 10
classe ipsam etiam urbem regiam sunt aggressi, navibus suis
ab Hebdomi occidentali promuntorio usque ad Cyclobium collocatis. Sed et Constantinus classe parata in dies cum iis decerta- 11
bat, navalesque pugnae committebantur a vere usque ad autumnum. Igitur barbari, cum nihil proficerent, soluta obsidione 12
Cyzicum occuparunt ibique hiemarunt. Sub veris autem initium 13
rursus Cpolim invasere et denuo crebra proelia sunt facta. Ubi 14
cum tempus tereretur, autumno appetente Agareni classem suam
denuo Cyzicum reduxerunt; idque usque ad annum septimum 15
est factum. Re igitur desperata vel potius multis militibus necatis 16

*καὶ πλῆθος ἀποβαλόντες πολύ, καὶ τῶν νηῶν ζημιωθέντες τὰς
πλείονας (τότε γὰρ καὶ τὸ ὑγρὸν ἐπινενόητο πῦρ, Καλλινίκου
τινὸς ἀρχιτέκτονος ἀπὸ Συρίας ἐλθόντος καὶ τοῦτο σκευάσαντος),* D III 3
17 *μετ' αἰσχύνης καὶ λύπης πολλῆς ἀνθυπέστρεφον. ἤδη δὲ τοῦ
περιλειφθέντος βαρβαρικοῦ στόλου γενομένου κατὰ τὸ Σύλαιον,
καταιγὶς πνευμάτων σκληρὰ τούτῳ προσπεσοῦσα τὸν μὲν κατέ-*
B 18 *δυσε, τὸν δὲ συνέτριψεν, ἀκταῖς προσαράξασα. ἐπιθεμένου δὲ*
W III 74 *αὐτῷ καὶ τοῦ τῶν Κιβυρραιωτῶν στρατηγοῦ, ἅπας διώλετο.*
19 *κατὰ γῆν δ' αὖθις ἑτέρα στρατιὰ τῶν Ἀράβων Ῥωμαϊκῷ προσ-
βαλοῦσα στρατεύματι ἥττητο, ὥστε πεσεῖν, ὡς λέγεται, τριάκοντα*
20 *χιλιάδων οὐ μείονας. ἐντεῦθεν οἱ Σαρακηνοὶ γνόντες ὡς οὐδὲν
σφίσι τῶν ἐν ἐλπίσιν ἀνύσιμον, μᾶλλον μέντοι καὶ δείσαντες μὴ
αὐτοῖς οἱ Ῥωμαῖοι ἐπέλθωσι, σπείσασθαι ἐβουλεύθησαν, καὶ
στέλλει πρέσβεις ὁ Μαυίας πρὸς βασιλέα, εἰρήνην αἰτούμενος.*
21 *καὶ ὁ βασιλεὺς πρὸς ταύτην κατένευσε καὶ τὸν πατρίκιον Ἰω-
άννην τὸν Πιτζιγαύδην καλούμενον ἔπεμψεν, ὡς συνετὸν ἄνδρα*

11 *ὅτι ἀπογνόντες οἱ τῆς Ἄγαρ εἰρήνην ᾔτησαν καὶ δασμὸν φέρειν ἐτήσιον* (*καὶ—ἐτήσιον* om. E) *τῇ βασιλείᾳ Ῥωμαίων τε* (om. C) *κατέθεντο* CE

2 post *γὰρ* add. *ὡς ἱστορεῖται* O *Wo* lat. *ἐπινενόηται* D 3 *ἀπὸ* AEwp, *ἐκ* O *Wo* lat. *ἐλθόντος* AEwp, *ἀφικομένου* O ante *καὶ* add. *πρὸς τὸ βασίλειον ἄστυ* Owp *κατασκευάσαντος* Ewp*Di* 4 *καὶ λύπης* om. C 5 *περιλειφθέντος* Ewp*Di*, *περιληφθέντος* A, *περιλοίπου* O 6 ante *καταιγὶς* add. *καὶ* E *τούτῳ προςπεσοῦσα σκληρὰ* O 7 *προσαρράξασα* O, v. ad XIII 7, 8 8 *αὐτῷ* AE, *τοῖς ἐκ τούτων διασωθεῖσι* Owp *τῶν* om. C *ἅπας* AEwp, *κἀκεῖνα* O 9 *προςβαλοῦσα* Rwp*Di*, *προβαλοῦσα* A 10 ante *ὡς* add. *ἐξ αὐτῶν* O 10. 11 *τρισμυρίων* O 13 *ἐπέλθωσιν* Ewp, sed v. ad XIII 1, 5 *ἐβουλεύθησαν* ARwp (v. Dion. Hal. Ant. Rom. XV 6 fin.), *ἐβουλεύσαντο* D, *ἐβουλήθησαν* *Di* 14 *μαβίας* Ewp *πρὸς βασιλέα* om. E 15 *κατένευσεν* Ewp*Di* (ipse *Di* improbat vol. V p. 93), v. ad XIII 1, 5 16 *τὸ* D, *τὸν* corr. Dw

pluribusque navibus amissis (nam tum etiam Graecus ignis a Callinico quodam architecto a Syria profecto excogitatus est) cum
17 dedecore magnoque maerore retro abierunt. Cum autem barbaricae classis reliquiae iam ad Sylaeum venissent, turbo vehemens exortus naves partim demersit, partim scopulis illisas contrivit.
18 Praeterea classem etiam Cibyrrhaeotarum dux aggressus delevit
19 totam. Ceterum etiam alius Arabum exercitus a Romanis legio-
20 nibus victus est triginta milibus, ut ferunt, occisis. Unde Saraceni cum cognovissent nihil iam spei esse vel potius timerent, ne a Romanis ipsi invaderentur, pacis faciendae consilium cepe-
21 runt. Maviae igitur pacem per legatos petenti rex annuit misitque patricium Ioannem, cui Pitzigaudae nomen erat, utpote virum

καὶ γλῶτταν περὶ τὸ λέγειν ἔχοντα εὔστροφον, τὰς τῶν σπονδῶν
συνθήκας πληρώσοντα. ὃς ἀπελθὼν πρὸς τοὺς Ἄραβας δεχθείς 22 C
τε φιλοτιμότατα, τὰ τῆς εἰρήνης ἔθετο σύμφωνα καὶ δι᾿ ἐγγρά-
φων αὐτὴν ἐπὶ τριάκοντα ἐνιαυτοὺς ἐβεβαίωσε, τῶν Ἀράβων 23
καταθεμένων διδόναι τῇ βασιλείᾳ Ῥωμαίων δασμὸν ἐνιαύσιον
χρυσίου χιλιάδας τρεῖς καὶ δούλους ὀκτὼ καὶ ἵππους τῶν παρ᾿
αὐτοῖς δοκίμων τοσούτους. οἱ μὲν οὖν τῆς Ἄγαρ οὕτω τῆς 24
εἰρήνης ἔτυχον. οἱ δὲ κατὰ τὴν ἑσπέραν τῶν Ῥωμαίων πο- 25
λέμιοι ταῦτα μαθόντες, κἀκεῖνοι καταλῦσαι τοὺς πολέμους σπου-
δὴν ἔθεντο καὶ πρέσβεις πρὸς τὸν βασιλέα μετὰ δώρων ἐστάλ-
κασι, καὶ πρὸς αὐτοὺς ἡ εἰρήνη κεκύρωτο.

Καὶ ἠρεμία πολέμων ἐγένετο καὶ κατὰ τὴν ἑῴαν λῆξιν 21
καὶ τὴν ἑσπέριον.

D III 319 Θανόντος δὲ τοῦ πατριάρχου Ἰωάννου προκεχείριστο Κων- 2
σταντῖνος καὶ μετὰ δύο ἔτη ἐξέλιπε· καὶ ἀνάγεται εἰς τὸν ἀρ- 3 D
χιερατικὸν τοῦτον θρόνον Θεόδωρος. ὃς μετὰ δύο ἐνιαυτοὺς 4
ἐκβληθεὶς διάδοχον ἔσχε Γεώργιον.

Ὀρθόδοξος δὲ ὢν ὁ Κωνσταντῖνος ἐσπούδασεν ἑνῶσαι 5

8 ὅτι καὶ οἱ ἑσπέριοι τῶν Ῥωμαίων πολέμιοι ἐσπείσαντο C 14 περὶ πατριαρχῶν C 18 περὶ (καὶ C) τῆς ϛ´ συνόδου ACE

1 γλῶτταν post λέγειν O σπονδῶν RDwwpDi, σποδῶν AD 2 πληρώσαντα p* invitis ARw εἰς D ἄρραβας E (ita constanter fere duobus ρ id nomen in E exaratur) 2. 3 δεχθείς τε AE(wp), καὶ δεχθεὶς O 6 ὀκτὼ EDwwpDi, ὀκτὼ A, om. O, v. de Boorium ad Theoph. I p. 355, 25 9 καταλύσαι ARwp, corr. *Di* 12 τὴν] τὸ w*p 13 post καὶ add. κατὰ RwpDi 14 θανόντος — 15 ἐξέλιπε om. D 18 post ὁ add. βασιλεὺς Owp, sed om. *Wo* lat.

prudentem et in dicendi facultate exercitatum, qui pacis interpres
esset. Qui ad Arabes profectus et honorificentissime exceptus 22
cum illis pacem fecit scriptis tabulis in annos triginta firmatam,
ut Arabes se Romanorum regno quotannis auri terna milia, octo- 23
nos servos totidemque equos apud se praestantes tributi nomine
pensitaturos pollicerentur. Ita Agareni pacem fecerunt. Qua 24. 25
re occidentales Romanorum hostes cognita, quo erant studio belli
componendi, et ipsi legatis ad regem cum muneribus missis pacem
impetraverunt.

21. Ita armorum quies et in Oriente erat et in Occidente.

Defuncto patriarcha Ioanne Constantinus electus est; quo 2
post biennium mortuo Theodorus in sedem pontificiam introduci- 3
tur, cui post duos annos eiecto successit Georgius. 4

Cum autem Constantinus orthodoxus esset, studuit unire 5

τὰς ἐκκλησίας διεσχισμένας διὰ τὴν τῶν Μονοθελητῶν αἵρεσιν
ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς βασιλείας Ἡρακλείου τοῦ προπάππου
6 *αὐτοῦ. διὸ καὶ σύνοδον οἰκουμενικὴν ἀθροισθῆναι κελεύει ἐν*
Κωνσταντινουπόλει, ἧς ἡγοῦντο τοῦ πάπα Ῥώμης Ἀγάθωνος
τοποτηρηταί, Γεώργιος δὲ Κωνσταντινουπόλεως καὶ Θεοφάνης
7 *Ἀντιοχείας. Ἀλεξανδρείας γὰρ οὐκ ἦν πατριάρχης οὐδ' Ἱερο-*
σολύμων, ὅτι ὑπὸ τοὺς Σαρακηνοὺς αἱ πόλεις αὗται ἐτύγχανον.
8 *ἕκτη δὲ οὖσα ἡ σύνοδος αὕτη ἐκύρωσε δύο θελήσεις καὶ δύο*
P II 91 A *ἐνεργείας ἐπὶ τοῦ σωτῆρος Χριστοῦ καὶ λέγεσθαι καὶ πιστεύεσθαι,*
9 *παρουσιάζοντος καὶ τοῦ αὐτοκράτορος, ἀναθεματισθέντων τῶν*
τὴν μίαν φρονούντων θέλησιν καὶ ἐνέργειαν Θεοδώρου τοῦ τῆς
Φαρὰν ἐπισκόπου, Ὀνωρίου Ῥώμης, Κύρου Ἀλεξανδρείας, Σερ-
γίου, Πύρρου, Παύλου καὶ Πέτρου Κωνσταντινουπόλεως, Μα-
καρίου Ἀντιοχείας καὶ Στεφάνου τοῦ φοιτητοῦ αὐτοῦ καὶ ⟨Πο-
λυχρονίου⟩ τοῦ χρονίου τὴν κακίαν καὶ νηπιόφρονος γέροντος.
10 *Τὸ δὲ τῶν Βουλγάρων ἔθνος εἰς τὰς Ῥωμαϊκὰς χώρας*
τὰς πέραν τοῦ Ἴστρου γενόμενον ταύταις ἀκρατῶς ἐλυμαίνετο.

16 *ὅτι ἐξεστράτευσε κατὰ Βουλγάρων οὗτος ὁ βασιλεύς, εἶτα τῶν Ῥωμαίων τραπέντων ἠναγκάσθη σπείσασθαι αὐτοῖς* (om. C) *καὶ φόρους διδόναι* CE

3 *οἰκουμενικὴν* om. D *Wo* lat. 4 post *τοῦ* add. *μὲν* Rwp*Di* 6 *γὰρ* AR, *δὲ* w*p *οὐδὲ* Ewp 7 *καὶ αὗται αἱ πόλεις* D 9 *καὶ πιστεύεσθαι* om. w*p invitis AR, sed add. *Wo* lat.: et credendas esse 11 *θεοδώρου*—12 *ἀλεξανδρείας* i. e. unum versum om. A, ten. Rwp*Di* 12 *ὀνωρίου ῥώμης* R (sed erasa sunt in B), om. ut falsa wp*Di*, sed v. G. M. p. 611, 13, Cedr. I p. 767, 4 et Hefelium *Conciliengesch.* III p. 264 ss. 15 *χρονίου* A*Di*, *πολυχρονίου* Rwp, Geron: *Wo* lat., *Πολυχρονίου* nomen proprium supplevit ante *τοῦ χρονίου* *B-W*, coll. G. M. p. 611, 17, Cedr. I p. 767, 9; v. Hefelium l. c. III p. 255 16 *τῶν*] *τὸ* E 17 *ἐγκρατῶς* C

ecclesias ob Monothelitarum haeresim iam inde a proavo suo
6 Heraclio ortam dissidentes. Itaque concilium oecumenicum in-
dicit Cpoli habendum, cuius fuere principes Agathonis, papae
Romani, legati et Georgius Cpolitanus et Theophanes Antioche-
7 nus. Neque enim Alexandria neque Hierosolyma patriarcham
8 habebant a Saracenis occupatae. Eo concilio, quod fuit sextum,
est decretum duas voluntates et duas actiones in salvatore Christo
et praedicandas et credendas esse, etiam imperatore praesente.
9 Qui autem unicam voluntatem et actionem asserebant, Theodorus
Pharanius episcopus, Honorius Romanus, Cyrus Alexandrinus,
Sergius, Pyrrhus, Paulus, Petrus Cpolitani, Macarius Antiochenus,
Stephanus eius discipulus, Polychronius, inveteratae improbitatis
et puerilis vecordiae senex, anathemate sunt notati.
10 Interea Bulgaris Romanas ultra Istrum provincias effuse

ἐκστρατεύει τοίνυν κατ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος κατὰ 11
γῆν τε καὶ θάλασσαν, στόλον πολὺν ἐκ τῆς θαλάσσης εἰσαγαγὼν
εἰς τὸν Δάνουβιν. οἱ δὲ βάρβαροι τὴν τῶν Ῥωμαίων ἰδόντες 12 B
παρασκευὴν ἐδειλίασαν καὶ εἰς ὀχύρωμά τι ποταμοῖς στεφανού-
μενον καὶ τενάγεσι κατακλείσαντες ἑαυτοὺς ἠρέμουν· ἀλλ' οὐδ' 13
D III 320 *ἡ Ῥωμαϊκὴ στρατιὰ τούτοις προσέβαλεν. ἐφ' ἡμέραις οὖν τισιν* 14
οὕτω διατιθεμένων τῶν ἐναντίων ἀμφοῖν, μαλακίαν οἱ βάρβαροι
τῶν Ῥωμαίων κατέγνων. ἐπισυμβέβηκε δὲ καί τι ὃ θάρσος 15
ἐκείνοις ἐνῆκε τῆς προτέρας δειλίας ἀντίθετον. ὁ γὰρ βασιλεὺς 16
ἐκ ποδαλγίας νοσήσας καὶ δριμυτέραις ἀλγηδόσι βαλλόμενος,
λουτροῖς χρησόμενος σὺν πέντε δρόμωσι μετὰ τῆς θεραπείας
εἰς Μεσημβρίαν (χώρα δ' ὑπὸ Ῥωμαίους τελοῦσα αὕτη ἐστί)
τὸν ἔκπλουν πεποίητο, τὴν στρατιὰν καὶ τοὺς στρατάρχας ἐκεῖσε
καταλιπὼν καὶ ἐπισκήψας πρὸς τοὺς βαρβάρους ἀκροβολίζεσθαι, C
ἵν' οὕτως αὐτοὺς εἰς πόλεμον ἐπισπάσωνται. φήμης δὲ γενο- 17
μένης εἰς τὸ στρατόπεδον φόβῳ τῶν πολεμίων διαδιδράσκειν
τὸν αὐτοκράτορα, αἰσχρῶς ἅπαντες μηδενὸς διώκοντος ἔφευγον.
τοῦτο τοῖς Βουλγάροις ἀπροσδοκήτως γενόμενον μένος ἐνέπνευσε 18
καὶ παρέθηξεν εἰς ἀλκήν, καὶ ὀπίσω διώκοντες πολλοὺς μὲν W III 75

1 *αὐτὸν* E 2 post *καὶ* add. *κατὰ* Rwp*Di*, v. ad XIV 27, 11, arg. ad XV 1, 23, Cedr. (Scylitz.) II p. 82, 22 *συναγαγὼν* C 3 *δάννουβιν* B, *δανουβιν* (sic) w*p 4 *ὀχύρωμά τι*] *ὀχυρώματι* E 4. 5 *καὶ τενάγεσι στεφανούμενον* O 9 *ἐνῆκεν ἐκείνοις* B 12 *χώρα*] v. XV 1, 1 *χώραν ἢ δ'* D *δ'* om. C *αὕτη τελοῦσα* B *αὕτη* om. D *αὕτη ἐστὶ τελοῦσα* C 15 *οὕτω* w*p invitis AR, v. ad XIII 6, 16 18 *γενόμενον* Rwp*Di*, *γινόμενον* et *γενόμενον* per dittogr. A ante *μένος* add. *εἰς* Em

vastantibus rex Constantinus terra marique occurrere parat, 11
magna classe e mari in Danubium traducta. Quo Romanorum 12
apparatu territi barbari munitione quadam occupata, quae flu-
minibus et limo cingebatur, quiescunt. Neque vero legiones 13
Romanae eos invasere. Cum autem utrimque dies aliquot per 14
otium ita transegissent, barbari Romanos ignavos esse perspexe-
runt. Insuper quodam eventu barbari parem priori timiditati 15
fiduciam receperunt. Nam rex summis pedum doloribus crucia- 16
tus cum quinque navibus expeditis suoque comitatu in Mesem-
briam, Romanam regionem, traicit balneis usurus, exercitu et
ducibus illic relictis, quibus mandarat, ut velitationibus hostes
ad pugnam elicerent. Verum rumore in castris orto imperatorem 17
metu hostium cepisse fugam, turpiter omnes fugiunt persequente
nemine. Quod praeter spem factum Bulgarorum animos auxit 18
et audaciam acuit, ut tergis fugientium inhaerentes multos cae-
derent neque pauciores caperent et Istro traiecto tentoria in Ro-

ἀνῄρουν, οὐ μείους δ' ἐζώγρησαν καὶ τὸν Ἴστρον περαιωθέντες
19 ἐν τῇ Ῥωμαίων ἐπήξαντο τὰς σκηνάς· καὶ οὐ διέλιπον ἐξ ἐκεί-
20 νου τὴν ὑπὸ Ῥωμαίους ἅπασαν ληιζόμενοι. ὅθεν βιασθεὶς ὁ
κρατῶν σπονδὰς ἔθετο πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ συνθήκαις τοῦ δασμὸν
αὐτοῖς καταβάλλειν ἐτήσιον, εἰς αἰσχύνην τῆς τῶν Ῥωμαίων
21 ἀρχῆς. καὶ ἦν οὕτως πάντοθεν εἰρηνεύοντα τοῖς Ῥωμαίοις τὰ
D 22 πράγματα ἕως τῆς τελευτῆς τοῦδε τοῦ αὐτοκράτορος. ἐτελεύ-
τησε δὲ ἐπὶ διαδόχῳ τῷ υἱῷ Ἰουστινιανῷ, βασιλεύσας ἐνιαυτοὺς
ἑπτακαίδεκα.

22 Ἦν δὲ Ἰουστινιανός, ὅτε τῆς ἀρχῆς ἐπέβη, μειρακίσκος ἓξ
2 ἐπὶ δέκα ἐνιαυτοῖς. αὐτοβούλως οὖν τῇ διοικήσει κεχρημένος
τῆς βασιλείας πολλοῖς τὴν Ῥωμαίων ἡγεμονίαν κακοῖς περιέ-
3 βαλεν. οἱ γὰρ Μαρδαΐται τὰς τοῦ Λιβάνου καταλαβόντες περιω-
πὰς τοῦ Πωγωνάτου κρατοῦντος φοβεροὶ τοῖς Ἄραψιν ἦσαν· D III 321
διὸ καὶ σπονδὰς ἐκεῖνοι πρὸς Ῥωμαίους ᾐτήσαντο καὶ τούτων,
4 ὡς εἴρηται, τετυχήκασι. τούτου δὲ τοῦ αὐτοκράτορος ἄρτι τῶν
P II 92 A σκήπτρων ἐπειλημμένου, ὁ τότε τῶν Ἀράβων ἡγεμονεύων Ἀβι-

7 τελευτὴ Κωνσταντίνου τοῦ (Κ. τοῦ om. A) Πωγωνάτου ACE 10 βασιλεία Ἰουστινιανοῦ τοῦ μετὰ ταῦτα τὴν ῥῖνα τμηθέντος AE, βασιλεία Ἰουστίνου (sic) τοῦ ῥινοτμήτου C, βασιλεία Ἰουστινιανοῦ R 13 περὶ τῶν Μαρδαϊτῶν καὶ ὅπως αὐτοὺς ἐκ τοῦ Λιβάνου μετῴκισεν οὗτος ὁ βασιλεύς, ἀπατηθεὶς παρὰ τῶν Ἀράβων C

1 δὲ D 2 τῇ A, γῇ Rwp διέλειπον B, v. ad XIV 20, 9 3 ἅπασα D, corr. Dw 4 πρὸς om. B 6 οὕτω wpDi, οὕτως AO, οὗ (superscript τ) E, v. ad XIII 6, 16 8 δ' EwpDi 10 ἦν post μειρακίσκος O δὲ om. B, transponunt post ἰουστιν. CD ὁ add. ante ἰουστιν. w*p invitis AR μιρακίσκος Ewp 13 μαρδαῖται AR, μαρδάϊται w*p, corr. Di post μαρδ. add. καλούμενοι Rwp 16 εἴρηται] XIV 20, 22 16. 17 ἄρτι δὲ τῶν σκήπτρων ἐπειλημμένου τούτου τοῦ αὐτοκράτορος O

19 manorum terra defigerent. Neque ab eo tempore destiterunt
20 omnes Romanas provincias vastare. Unde coactus imperator
pacem cum iis facit pacto annuo tributo cum dedecore Romani
21 imperii. Ita res Romana ubique quieta fuit usque ad obitum
22 huius imperatoris. Est autem mortuus relicto successore Iusti-
niano filio, cum septendecim annos regnasset.

22. Iustinianvs vero suscepto imperio adulescens sedecim
2 annorum, cum suo arbitratu omnia administraret, in multas clades
3 rempublicam coniecit. Nam Mardaitae Libani speculis occupatis
sub Pogonato formidabiles erant Arabibus; quae etiam causa illis
fuerat petendae pacis a Romanis, quam, ut dictum est, impetra-
4 runt. Cum autem is imperator sceptris nuper potitus esset, Ara-

μέλεχ (ὁ γὰρ Μαυίας ἔφθη θανὼν) πέμψας προσκυρωθῆναι
τὴν εἰρήνην ἐζήτησεν, ἀξιῶν τοὺς Μαρδαΐτας μεταστῆναι ἐκ τοῦ 5
Λιβάνου καὶ ὑπισχνούμενος τούτου γενομένου διδόναι Ῥωμαίοις
ἡμερήσιον φόρον χρυσοῦ νομίσματα χίλια καὶ δοῦλον καὶ ἵππον
τῶν παρ' αὐτοῖς ἐκκρίτων. ἐπὶ τούτοις οὖν ἀνανεωθεισῶν τῶν 6
σπονδῶν, καὶ τῶν Μαρδαΐτῶν εἰς δώδεκα χιλιάδας ἀνδρῶν
μαχίμων ἀριθμουμένων μεταστάντων ἐκ τοῦ Λιβάνου, τὸ τῶν
Ἀράβων ἔθνος τοῦ ἐξ ἐκείνων δέους ἀπαλλαγὲν πολλῶν τὴν
Ῥωμαίων ἡγεμονίαν ἐνέπλησε συμφορῶν.
Στείλας δὲ τὸν στρατηγὸν Λεόντιον ὁ Ἰουστινιανὸς ὑπέταξε 7
δι' αὐτοῦ τὴν Ἰβηρίαν καὶ τὴν Ἀλβανίαν καὶ χώρας ἑτέρας. B
οὗτος ὁ βασιλεὺς ἔλυσε καὶ τὰς πρὸς τοὺς Βουλγάρους σπον- 8
δάς, μὴ ἀνεχόμενος δασμοὺς παρέχειν αὐτοῖς. ἐκστρατεύσας 9
δὲ κατὰ τὰ ἑσπέρια πολλὰ τῶν Σθλαβικῶν ἐθνῶν ὑπηγάγετο,
τὰ μὲν ἑκόντα, ἔνια δὲ πολέμου νόμῳ· ἐξ ὧν καὶ νέον συνε-
στήσατο σύνταγμα. κατ' ἐκλογὴν γὰρ εἰληφὼς ἐκ τούτων ἄν- 10
δρας γενναίους τε καὶ νεάζοντας εἰς χιλιάδας τριάκοντα, λαὸν

10 ὅτι ὑπέταξε τὴν Ἰβηρίαν καὶ τὴν Ἀλβανίαν (ἀλανίαν C, v. ad XIV 22, 7) CE 12 ὅτι ἔλυσε τὰς πρὸς (προὺς E) τοὺς *Βουλγάρους* σπονδὰς καὶ ἔθνη Σθλαβικὰ ὑπηγάγετο (καὶ—ὑπηγ. om. E) CE

1 μαβίας Ewp post πέμψας add. πρὸς ἰουστινιανὸν Owp κυρωθῆναι Owp 7 τῶν] τοῦ E 8 τὴν O*Di* (v. XIV 22, 2), τῶν AE, τὴν τῶν w*p 9 ἐνέπλησε AR, ἐνέπλησεν EDwwp, ἐνέπλησαν D, v. ad XIII 1, 5 10 ἰουστιανὸς C 11 ἀλανίαν B, v. argum. ad h. l. Cf. Theoph. I p. 363, 30 14 σθλαβικῶν AR Ephraem. 1472, | θλαβικῶν C, σκλαβικῶν w*p, v. *Duc* ad Ann. Comn. Alex. p. 43 C

bum princeps Abimelechus (Mavias enim ante erat mortuus) per
legatos pacis confirmationem petiit, rogans ut Mardaitae Libano 5
amoverentur; quod si fieret, se Romanis cotidianum tributum
pensurum millenos aureos numos et servum et equum eximium
pollicebatur. Iis igitur condicionibus foedere renovato et Mar- 6
daitis, qui duodecim milia virorum bellicosorum habebant, e Li-
bano amotis, gens Arabica metu illorum liberata Romanum im-
perium multis malis affecit.
Ceterum Iustinianus misso duce Leontio Iberiam, Albaniam, 7
alias regiones subegit. Idem rex etiam ictum cum Bulgaris foedus 8
rupit neque iis tributa pendere sustinuit; sed expeditione in 9
plagas occidentales suscepta multas Sclavicas gentes partim in
deditionem accepit, partim bello domuit; unde novas legiones
conscripsit, delectis iuvenum fortissimorum circiter triginta mili- 10

11 αὐτοὺς ἐκάλεσε περιούσιον. οἷς γεγηθώς τε καὶ πεποιθὼς καὶ
τὰς πρὸς τοὺς Ἄραβας συνθήκας παρέλυσεν, αἰτίαν ἐσχηκὼς
ὅτι σταλὲν τὸ τοῦ ἐτησίου φόρου χάραγμα οὐ Ῥωμαϊκὸν εἶχε
C 12 σφράγισμα, ἀλλὰ νέον Ἀράβιον. οὐδὲ γὰρ ἐξῆν ἐν χρυσῷ νομί-
σματι χαρακτῆρα ἕτερον ἐντυποῦσθαι ἢ τὸν τοῦ βασιλέως Ῥω-
13 μαίων. ἐστράτευσεν οὖν κατ' αὐτῶν οὐ τοσοῦτον ταῖς Ῥωμαϊ- D III 322
καῖς συντάξεσι τεθαρρηκὼς ὅσον τῷ νέῳ τούτῳ καὶ περιουσίῳ
14 λαῷ. τῶν δὲ Ἀράβων τὰς σπονδὰς αἰτουμένων μὴ ἀθετῆσαι
μηδὲ τὰς ἐγγράφους παραβῆναι συνθήκας καὶ τὸν θεὸν ἐπι-
μαρτυρομένων, ὃς μέσος παραληφθεὶς αὐτὰς ἐμπεπέδωκε, καὶ
ἐκδικητὴν καλούντων αὐτὸν κατὰ τῶν τῆς μάχης αἰτίων, ὁ βα-
15 σιλεὺς τὰ ὦτα πρὸς ταῦτα βύσας πρὸς μάχην ἡτοίμαστο. οἱ
γοῦν Ἄραβες δόρατι τὸ τῶν σπονδῶν προσδήσαντες ἔγγραφον
D καὶ ὥσπερ σημαίαν ἄραντες τοῦτο τοῦ σφῶν στρατεύματος
16 προερχόμενον, συρρήγνυνται τοῖς Ῥωμαίοις· καὶ αὐτίκα ἐκ τοῦ
W III 76 περιουσίου λαοῦ αἱ εἴκοσι χιλιάδες πρὸς τοὺς Ἄραβας ηὐτομό-
λησαν, ὃ τοῖς Ῥωμαίοις δειλίας γέγονεν αἴτιον, τοῖς δ' ἐναντίοις
17 ἐνῆκε θάρσος. καὶ ἥττηντο μὲν οἱ Ῥωμαῖοι, ἡ νίκη δ' ἐπεμει-
δία τοῖς Ἄραψιν· οἳ τοῖς φεύγουσιν ἐφεπόμενοι ἀνῄρουν οὓς
κατελάμβανον, ὡς καὶ ἀριθμοῦ κρείττους σχεδὸν ἐκ τῶν Ῥω-
18 μαϊκῶν στρατευμάτων πεσεῖν. αἰσχρῶς δὲ διαφυγὼν ὁ βασι-

2 *εἰληφὼς* Owp   3 *φόρου χάραγμα*] *φόρους ἄραγμα* (sic) E   *ἔφερε* O   5 *ἕτερον* om. w*p invitis AR, aliam: *Wo* lat.   9 *ἐπιμαρτυρουμένων* Ewp   13 *δόρατος* BC   *ἐξαρτήσαντες* BC, *ἐξαρτύσαντες* D   16 post *περιουσίου* add. *ἐκείνου* Owp   post *λαοῦ* add. *τῶν σθλαβικῶν* D *Wo* lat.   17 *δειλίας* Rwp*Di*, om. A

11 bus, quos populum electum appellavit. Quibus gavisus et fretus
etiam Arabicum foedus rupit, causa ex eo sumpta, quod annui
tributi moneta non Romanum signum sed novum Arabicum ha-
12 bebat. Neque enim aureo numo aliam imaginem, nisi regis
13 Romani insculpi fas erat. Bellum igitur iis intulit, non tam Ro-
14 manis legionibus fretus, quam novo isto et electo populo. Quam-
vis enim Arabes orarent, ne indutias rumperet neve pactorum
tabulas violaret, deum obtestati, cuius illae numine interposito
confirmatae essent, eumque vindicem vocarent contra eos, qui
pugnae causam praeberent, rex obturatis auribus ad pugnam
15 ferebatur. Arabes igitur indutiarum tabulis hasta suspensis ac
vexilli instar ante suum exercitum elatis cum Romanis congre-
16 diuntur. Statim autem viginti milia electi illius populi ad Ara-
bes defecerunt, quae res Romanis animos minuit cladernque
17 attulit, Arabibus auxit ac victoriae causa fuit. Romanos igitur
persecuti, quoscunque adipisci poterant, tollebant ac fere innumeri
18 ex legionibus Romanis ceciderunt. Ipse rex turpi fuga cum

λεὺς μετ' ὀλίγων τὸν ὄλεθρον, ἐπεὶ κατὰ τὸν Λευκάτην ἐγένετο,
τοὺς περιλειφθέντας ἐκ τοῦ περιουσίου λαοῦ τῶν Σθλαβικῶν
ἀναιρεθῆναι πάντας προσέταξε· καὶ πάντες ἐκεῖ ξίφεσι συγκο-
πέντες ἐρρίφησαν εἰς τὴν θάλατταν. καὶ ὁ μὲν εἰς τὸ Βυζάν- 19
τιον παραγεγονὼς οἰκοδομαῖς προσησχόλητο. οὗτος γὰρ τὸν 20
μέγιστον τῶν πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον βασιλείων ᾠκοδόμησε τρί- P II 93 A
κλινον, ὃς καὶ τῇ αὐτοῦ καλεῖται κλήσει μέχρι τοῦ νῦν λεγό-
μενος Ἰουστινιάνειος. οἱ δὲ τῆς Ἄγαρ ἀδεῶς ἐξ ἐκείνου ταῖς 21
τῶν Ῥωμαίων χώραις ἐπέβαινον· καὶ ὁ τῆς Ἀρμενίας ἐπιστατῶν 22
Σαββάτιος ὁ πατρίκιος τὴν ἧτταν τοῦ βασιλέως μαθὼν τοῖς
Ἄραψι προσεχώρησε καὶ τὴν Ἀρμενίαν αὐτοῖς παραδέδωκε.
καὶ οὐκ ἐπαύοντο ἅπασαν τὴν ἑῴαν δηοῦντες καὶ τοὺς χριστω- 23
D III 323 *νύμους αἰχμαλωτίζοντες.*
Ἦν δὲ τῷ βασιλεῖ τούτῳ ἐκτομίας Στέφανος, τὸ μὲν γένος 24
ἐκ βαρβάρων ἕλκων, ἀπηνὴς δὲ καὶ ὑπὲρ βαρβάρους καὶ λίαν
ὠμότατος. οὗτος παρ' αὐτῷ πλεῖστα δεδυνημένος καὶ σακελ- 25
λάριος προεβλήθη· καὶ βαρὺς ἦν ἅπασιν οὐκ ἐν εἰσπράξεσι 26 B

8 *περὶ τῶν Ἀγαρηνῶν καὶ ὅτι ἐμισήθη παρὰ πάντων* (*π. πάντ.* om. E) *ὁ βασιλεὺς οὗτος δι' εὐνοῦχόν τινα Στέφανον καὶ μοναχόν τινα* (*Στέφ.—τινα* om. C) *Θεοδόσιον* CE

1 *σὺν ὀλίγοις* O 2 *περιληφθέντας* (sic) A *σκλαβικῶν* w*p invitis AR, v. ad XIV 22, 9 3 *προσέταξε* RwpDi, *προσέταξεν.* A, v. ad XIII 1, 5 3 *καὶ πάντες — 4 θάλατταν* Rwp, om. ADi 6 *τῶν*] *τὸν* (sic) AB 7 *καλούμενος* DEwp, om. C 8 *ἰουστινιανός* (sic) w*p, Iustinianeum: *Wo* lat. 9 *προσέβαινον* O 10 *σαββάτιος* OwpDi, *σαβάτιος* A, *σαββάκιος* E 14 *τούτῳ τῷ βασιλεῖ* O post *ἐκτομίας* add. *τις* O 14 *τὸ μὲν — 16 ὠμότατος*] *βάρβαρος μὲν τὸ γένος, ὑπὲρ βαρβάρους δὲ τὴν ἀπήνειαν καὶ λίαν ὠμότατος* (*ὠμότητος* D, corr. Dw) O 17 *πράξεσι* D, rebus gerendis: *Wo* lat.

paucis conservatus postquam ad Leucaten pervenit, reliquias
electi Sclavorum populi omnes occidi et corpora in mare abici
iussit. Byzantium reversus aedificationibus vacavit; maximum 19. 20
enim triclinium regiae Orienti obversae condidit, quod etiam
nunc ab eo Iustinianeum appellatur. Sed Agareni ab eo tempore 21
impune Romanas provincias invaserunt; Sabbatius autem patri- 22
cius, Armeniae praetor, cognita regis clade ad Arabes se contulit
iisque Armeniam tradidit. Neque illi destiterunt Orientem uni- 23
versum vastare et Christianos in servitutem abducere.
Erat apud hunc regem eunuchus Stephanus, genere barbarus, 24
crudelitate et immanitate plus quam barbarus. Hic sacellarius 25
designatus regi gratiosissimus erat, gravis omnibus, non modo 26
in pecuniis exigendis, sed in poenis etiam infligendis; neque is

μόνον, ἀλλὰ μέντοι καὶ ἐν κολάσεσι, καὶ οὐ τοὺς τυχόντας μόνον
ἐκόλαζεν, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑπερλίαν ἥπτετο, ὡς καὶ αὐτὴν τυπτῆ-
27 σαί ποτε τὴν μητέρα τοῦ βασιλεύοντος. καί τινα δὲ μοναχὸν
Θεοδόσιον, ἔγκλειστον πρὶν ὄντα, γενικὸν ὁ βασιλεὺς προεβάλετο,
καὶ ἦν οὐδ᾽ οὗτος ἥττων εἰς κακίαν τοῦ ἐκτομίου Στεφάνου.
28 πολλῶν οὖν παρ᾽ αὐτῶν δεινῶν ἐπενηνεγμένων τῷ πολιτεύματι,
29 μισητὸς ἅπασιν ὁ Ἰουστινιανὸς ἔδοξε. τὸν γοῦν στρατηγὸν
Λεόντιον ἐξ ὑπονοίας τοῦ τῆς βασιλείας ἐφίεσθαι καθείρξας ἐπὶ
δύο ἐνιαυτούς, ὕστερον ἐκβαλὼν στρατηγὸν Ἑλλάδος ἐποίησεν.
30 ὁ δὲ Παύλῳ τινὶ μοναχῷ ἀστρολογίαν μετιόντι καὶ τὴν βασι-
C λείαν χρησμοδοτοῦντι αὐτῷ φησιν ὡς "ἐγὼ ἤδη ἄπειμι πρὸς
Ἑλλάδα· οἶδα δὲ ὅτι ὁ βασιλεὺς στελεῖ τοὺς ἀναιρήσοντάς με
31 ὀπίσω μου. ἃ δὲ σύ μοι προύλεγες, οἴχονται." ὁ δὲ "μὴ
δειλανδρήσῃς" ἔφη, "ἀλλ᾽ ἐπιχείρησον τῇ πράξει, καὶ οὐκ ἀστο-
32 χήσεις τοῦ ἐφετοῦ." παραλαβὼν οὖν ὁ Λεόντιος τοὺς οἷς
ἐθάρρει καὶ τὰς δημοσίας διαρρήξας εἱρκτὰς τοὺς καθειργμέ-
33 νους ἐξήγαγεν, εἰς πλῆθος περιισταμένους πολύ, οἳ καὶ εἰς τὸ
μέγα παρελθόντες τέμενος τοῦ θεοῦ, πολλῶν καὶ ἄλλων συνεισ-

7 περὶ Λεοντίου τοῦ στρατηγοῦ (τοῦ στρ. λεοντ. E) καὶ ὅπως ἐπανέστη κατὰ Ἰουστινιανοῦ CE

1 μέντοι om. D   3 ποτε om. O   4 ante ὁ add. οὗτος O   6 αὐτῷ D, corr. Dw   ἐπενενηγμένων w*p*Di*   7 πᾶσιν ὁ αὐτοκράτωρ μεμίσητο O   ἔδοξε Ewp*Di*, ἔδοξεν A, sed v. ad XIII 1, 5   10 στρατολογίαν C   12 ἑλλάδαν E   ὁ om. B   14 ἐπιχείρισον (sic) A   18 συνεισρεόντων Ewp

plebeios dumtaxat, sed potentissimos etiam invadebat, adeo ut
27 et ipsam regis matrem aliquando verberaret. Et rex quendam
monachum quoque Theodosium, pridem inclusum, logothetam
aerarii generalem designavit, qui nec ipse improbitate eunucho Ste-
28 phano cedebat. Cum autem ab iis respublica multis malis affecta
29 esset, rex omnium odia suscepit. Leontium vero ducem de cupi-
ditate imperii suspectum biennium in vinculis habuit, post eie-
30 ctum Graeciae ducem fecit. Is Paulo cuidam monacho astrologiam
tractanti et imperium sibi vaticinanti "Ego" inquit "iam abibo in
Graeciam; scio regem mihi percussores a tergo esse immissurum;
31 ea vero, quae tu mihi vaticinabaris, nihili erunt." Cui ille "Ne"
inquit "effeminato sis animo, sed rem strenue administra; neque
32 impos voti fies." Leontius igitur fidissimis quibusque assumptis
et publicis carceribus ruptis, magnam captivorum multitudinem
33 eduxit, qui in magnum dei templum progressi, multis etiam aliis
confluentibus, Iustinianum maledictis insectati Leontium faustis
ominibus prosecuti sunt, Callinico patriarcha quoque adiuvante.

ρυέντων, ὕβριζον μὲν τὸν Ἰουστινιανόν, εὐφήμουν δὲ τὸν Λε-
όντιον, συνεργοῦντος καὶ Καλλινίκου τοῦ πατριάρχου. ἐκεῖθεν 34
δ' εἰς τὸ ἱππήλατον μεταχωρήσαντες θέατρον τὰ ὅμοια διεπράτ- D
τοντο, καὶ τὸν Ἰουστινιανὸν τῶν ἀνακτόρων ἐξαγαγόντες κατὰ
III 324 τὴν Σφενδόνην ἐρρινοτόμησαν καὶ εἰς Χερσῶνα ἔθεντο ὑπερό-
ριον, ἐνιαυτοὺς ἑξκαίδεκα τῆς βασιλείας κρατήσαντα. τὸν δ' 35
ἐκτομίαν Στέφανον, τὸν σακελλάριον δηλαδή, καὶ τὸν μοναχὸν
Θεοδόσιον τὸν γενικὸν συλλαβόμενοι καὶ σχοίνους ἐξάψαντες
τῶν ποδῶν αὐτῶν, σύροντες διὰ τῆς ἀγορᾶς εἰς τὸν Βοῦν ἀπή-
γαγον καὶ κατέκαυσαν.

Τούτων δὲ γενομένων ὁ Λεόντιος τῆς βασιλείας ἐκράτησεν, 23
ἐφ' οὗ οἱ Ἄραβες τὰς Ῥωμαϊκὰς κατατρέχοντες χώρας πολλοὺς
αἰχμαλώτους ἐλάμβανον, εἶτα καὶ τὴν Ἀφρικὴν ὑφ' ἑαυτοὺς P II 94 A
ἐποιήσαντο. στέλλει τοίνυν τοῦτο μαθὼν ὁ βασιλεὺς Λεόντιος 2
ἕνα τῶν πατρικίων Ἰωάννην, ἄνδρα δραστήριον, μετὰ τοῦ στόλου
παντὸς τῇ Ῥωμαίων ἡγεμονίᾳ τὴν Ἀφρικὴν ἀνασώσασθαι· ὃς 3 W III 77
καὶ πολέμῳ τοὺς ἐκεῖ τρεψάμενος Ἄραβας τὴν Ἀφρικὴν αὐτῶν
ἠλευθέρωσε κἀκεῖ παρεχείμασε, γράψας τὰ πεπραγμένα τῷ
βασιλεῖ καὶ τὸ ποιητέον ἀναμένων ἐπιταγῆναι αὐτῷ. ὁ δὲ τῶν 4

2 ὅτι κατηνέχθη τῶν ἀνακτόρων ὁ Ἰουστινιανὸς καὶ τὴν ῥῖνα (ῥίνα E) ἐτμήθη CE 11 βασιλεία Λεοντίου ACDE ὅπως τὴν Ἀφρικὴν εἶλον οἱ Ἄραβες καὶ ὅπως αὐτὴν ἀφήρηντο C

4 ἐξάγοντες E 4. 5 ἐν τῇ σφενδόνῃ (σφενδόνι B) O 5 ἐρινοτόμησαν ARwp, ἐρρινοτόμησαν *Di*, v. ad XIV 11, 7 6 ἑξκαίδεκα AR, ἓξ καὶ δέκα E, ἑκκαίδεκα Dwp*Di*, v. XIII 25, 29, XVI 22, 1; cf. de numero annorum G. M. p. 615, 16 et Muraltum *essai* cet. p. 319 13 δορυαλώτους O 17. 18 τῆς ἀφρικῆς ἐκείνους ἀπώσατο O 19 ἀναμένων Ewp*Di*, ἀ..μένων A, προσμένων R

Inde in theatrum equestre digressi eadem factitabant et Iustinia- 34
num e regia eductum naso in Funda praeciso in Chersonem
relegarunt, cum annos sedecim regnasset. Stephanum vero eu- 35
nuchum et sacellarium et Theodosium monachum, logothetam
generalem, comprehensos, funibus ad pedes alligatis, per forum
in Bovem pertractos combusserunt.

23. Quibus rebus gestis LEONTIVS regnum tenuit, sub quo Ara-
bes Romanas incursantes provincias multos captivos abducebant,
tandem Africam quoque subegerunt. Quo cognito rex Leontius 2
Ioannem patricium, virum strenuum, cum tota classe mittit ad
Africam Romano imperio recuperandam; qui Arabibus, qui illic 3
erant, bello superatis et ex Africa expulsis illic hiemavit, rebus
suis gestis ad regem perscriptis, exspectans, quid porro de illius
sententia faciendum esset. Sed Agarenorum summus consul (sic 4

Ἀγαρηνῶν πρωτοσύμβουλος (οὕτω γὰρ ἐκάλουν τοὺς σφῶν
προεξάρχοντας) τὰ κατὰ τὴν Ἀφρικὴν συμβεβηκότα μαθὼν
καὶ ἐν δεινῷ τὴν ἐκ ταύτης ποιούμενος ἔκπτωσιν, στόλον ἑτοι-
μάζει βαρύτατον καὶ στέλλει αὖθις τὴν Ἀφρικὴν ἀνακαλεσό-
B 5 μενος. πρὸς ὃν ὁ ῥηθεὶς πατρίκιος Ἰωάννης ναυμαχῆσαι μὴ
ἐξαρκῶν τοῦ λιμένος ἐξέστη καὶ ἐπανήρχετο πρὸς τὸν βασιλέα,
6 αἰτήσων πλείονα δύναμιν. γενομένου δὲ κατὰ τὴν Κρήτην τοῦ
Ῥωμαϊκοῦ στόλου, οἱ τοῦ λαοῦ προϊστάμενοι, πῇ μὲν δι' αἰσχύνης
ποιούμενοι τὸ ὑποχωρῆσαι τῆς Ἀφρικῆς τοῖς πολεμίοις ταύτης
παραχωρήσαντες, πῇ δὲ καὶ δεδοικότες τὴν τοῦ βασιλέως ὀργήν,
πείθουσι τὸ ναυτικὸν εἰς ἀποστασίαν ἐκκλῖναι καὶ δυσφημῆσαι
τὸν Λεόντιον, εὐφημῆσαι δὲ βασιλικῶς τὸν Ἀψίμαρον τῶν Κι- D III 32
βυρραιωτῶν ὄντα δρουγγάριον, ὃν αὐτίκα καὶ Τιβέριον μετω-
7 νόμασαν. οὗτος οὖν ἅμα τῷ στόλῳ καταλαβὼν τὸ Βυζάντιον
C 8 ἐν Συκαῖς τὰ σκάφη προσώρμισεν. ὁ δέ γε Λεόντιος τὴν τῆς
9 πόλεως φυλακὴν διὰ φροντίδος πεποίητο. ἀλλά τινες τῶν ἐπαρ-
χεωτῶν ἀρχόντων τὸ κατὰ Βλαχέρνας τεῖχος φυλάσσειν λαχόντες,
ἐκεῖθεν εἰσήγαγον τὸν Ἀψίμαρον, καὶ ταῦτα μεθ' ὅρκων φρι-
κτῶν τὰς κλεῖς ἐμπιστευθέντες τῶν τοῦ τείχους ἐκείνου πυλῶν.
10 εἰσελθόντες οὖν οὕτως οἱ τοῦ στόλου τὰς οἰκίας τῶν πολιτῶν

5 ὅτι αὖθις εἷλον τὴν Ἀφρικὴν οἱ Ἄραβες CE 12 ἐπανάστασις τοῦ ναυτικοῦ καὶ ἀνάρρησις Ἀψιμάρου CE

3 ἐκ om. E 5 μονομαχῆσαι D 9 τῆς] τοῖς B 11 ἐκκλῖναι B^sEwpDi, ἐκκλίναι AR post δυςφημῆσαι add. μὲν Rwp 12. 18 ἀψίμαρον D 15 προςώρμησαν p fortasse ex XIV 27, 3 invitis ARw 17 βλαχέρναις C 18 φρικῶν w*p invitis AR 19 τῶν | τείχους E

enim appellabant suos principes) rebus Africae cognitis iacturam-
que terrae iniquo ferens animo classem ingentem parat mittit-
5 que ad Africam recuperandam. Cui cum patricius ille Ioannes
impar esset, portu relicto ad regem se conferebat, ut maiores
6 copias postularet. Sed cum Romana classis Cretam pervenisset,
populi principes, partim turpe rati Africa omissa et hostibus con-
cessa reverti, partim regis iracundiam veriti classiariis defectio-
nis auctores fiunt ac Leontii insectandi et Apsimari, Cibyrrhaeo-
tarum drungarii, quem statim etiam Tiberium nominarunt, regis
7 salutandi. Is igitur cum classe Byzantium pervectus in Sycas
8 appulit. Etsi autem Leontius urbis custodiam diligenter curarat,
9 tamen quidam provinciales magistratus per murum Blachernium,
cuius custodiam sortiti erant, clavibus portae cum sanctissimo
10 iureiurando acceptis, Apsimarum introduxerunt. Ita classiarii

ἐλῄσαντο. ὁ δὲ Ἀψίμαρος τὸν μὲν Λεόντιον ἀφείλετο τῆς 11
ῥινὸς καὶ ὑπὸ φυλακὴν ἐποιήσατο, βασιλεύσαντα ἔτη τρία, τοὺς 12
δὲ αὐτῷ συναιρομένους ἐκ τῶν ἀρχόντων τυπτήσας καὶ τῶν
ὑπαρχόντων στερήσας ὑπερορίους ἐποίησε.

Καὶ ὁ μὲν Ἀψίμαρος ἢ Τιβέριος οὕτω τῆς βασιλείας ἐκρά- 24 D
τησεν, αὐτίκα δὲ τὸν ἴδιον ἀδελφὸν Ἡράκλειον πάντων τῶν
ἱππικῶν καὶ πεζῶν στρατευμάτων στρατηγὸν μονώτατον προ-
βαλόμενος στέλλει πρὸς ἕω τοῖς Ἀγαρηνοῖς ἀντιτάττεσθαι. κατέ- 2
δραμον οὖν τὴν Συρίαν Ῥωμαῖοι καὶ μέχρι Σαμοσάτων ἀφί-
κοντο, τὰ πέριξ ἅπαντα προνομεύσαντες, καὶ πολλοὺς σφόδρα
τῶν Ἀγαρηνῶν διεχρήσαντο, καὶ δορυαλώτους ἑλόντες πλείστους
καὶ λείαν ἄλλην ἀμύθητον φόβον μέγαν τοῖς Ἄραψιν ἐνεποίη-
σαν. Βαάνης δέ, ᾧ Ἑπταδαίμων ἐπίκλησις, τὴν τετάρτην Ἀρ- 3
μενίαν τοῖς Ἄραψι προύδωκεν. εἶτα οἱ ἄρχοντες Ἀρμενίας 4
κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν στασιάσαντες ἐκείνους μὲν ἔκτειναν, πρὸς
δὲ τὸν Ἀψίμαρον διεπέμψαντο καὶ Ῥωμαίους αὖθις εἰς τὴν

1 *καθαίρεσις Λεοντίου* C 5 *βασιλεία Ἀψιμάρου* AE, *βασιλεία Ἀψιμάρου τοῦ καὶ Τιβερίου* CD, *βασιλεία Ἀψιμάρου Τιβερίου* B 8 *περὶ τῶν Ἀγαρηνῶν καὶ ὅσα ἐποίησάν τε καὶ ἔπαθον* CE

2 *βασιλεύσαντα ἔτη τρία* om. O (v. vs. 4) 3 *συναιρουμένους* DE 4 *ὑπ χόντων* E *ἐποίησε* A, *ἐποίησεν* Rwp*Di*, v. ad XIII 1, 5 et ann. sequ. post *ἐποίησεν* add. *ἐβασίλευσε δὲ ὁ λεόντιος ἔτη τρία* O *Wo* lat. 5 *αἱ* A 7 *προβαλλόμενος* Ewp, v. ad XIV 11, 5 8 *πρὸς τοῖς ἕω* p* invitis ARw 10 post *τὰ* add. *δὲ* D *καὶ* om. D *σφόδρα πολλοὺς* Owp 11 *δοριαλώτους* *Di*, v. ad XIII 8, 3 13 *τετάρτην*] v. Gelzerum Georg. Cypr. descript. p. XLVIII 13. p. 236, 2 *ἁρμενίαν* D

ingressi civium aedes diripuerunt, Apsimarus Leontium naso 11
praeciso custodiae tradidit, cum triennium regnasset. Principes 12
autem, qui ab illo stabant, verberibus affectos et bonis spoliatos
relegavit.

24. Apsimarvs sive Tiberivs ita imperio potitus statim
fratrem suum Heraclium omnibus et pedestribus et equestribus
copiis solum cum summo imperio praefectum in Orientem contra
Agarenos misit. Romani igitur Syriam incursarunt et Samosata 2
usque progressi, finitima loca omnia populati, Agarenorum pluri-
mos confecerunt captisque plurimis et ingenti praeda parta ma-
gnum Arabibus terrorem incusserunt. Baanes vero, cui cognomen 3
Heptadaemon, quartam Armeniam Arabibus prodidit. Sed Ar- 4
meniorum principes Agarenos per seditionem occiderunt et legatis
ad Apsimarum missis Romanos denuo in provinciam receperunt.

P II 95 A 5 χώραν ἐδέξαντο. ἀλλ' ὁ Μοάμεδ κατ' αὐτῶν ἐπελθὼν ὑπὸ
τοὺς Ἀγαρηνοὺς καὶ πάλιν τὴν Ἀρμενίαν πεποίηκε καὶ τοὺς
6 τῶν Ἀρμενίων προέχοντας ζῶντας κατέκαυσε. τότε καὶ κατὰ D III 3..
τῆς Κιλικίας Ἀγαρηνοὶ ἐπεστράτευσαν, οἷς συμβαλὼν ὁ τοῦ
βασιλέως ὁμαίμων Ἡράκλειος τοὺς μὲν πλείονας μαχαίρας ἔργον
εἰργάσατο, τοὺς δὲ λοιποὺς ζωγρήσας δεσμίους τῷ κρατοῦντι
7 ἐξέπεμψε. Φιλιππικὸν δὲ τὸν υἱὸν τοῦ πατρικίου Νικηφόρου
βασιλειῶντα, ὅτι κατ' ὄναρ ἔδοξε τὴν αὐτοῦ κεφαλὴν σκιάζε-
σθαι ὑπὸ ἀετοῦ, εἰς Κεφαληνίαν ἐξώρισεν.
8 Ἰουστινιανὸς δὲ ἐν Χερσῶνι, ὡς εἴρηται, περιορισθεὶς ἠδυ-
B νήθη διαδρᾶναι ἐκεῖθεν καὶ τῷ Χαζάρων ἀρχηγῷ Χαγάνῳ
προσελθεῖν καὶ δεχθεὶς παρ' ἐκείνου φιλοτιμότατα τὴν ἀδελφὴν
αὐτοῦ ἔγημε Θεοδώραν καὶ μετ' ὀλίγον ἐκεῖθεν ἀπελθὼν εἰς
9 ἄλλην χώραν μετὰ τῆς αὐτοῦ διέτριβε γυναικός. καὶ ὁ Ἀψί-
μαρος διεπέμψατο πρὸς τὸν Χαγάνον, χρήματα δώσειν αὐτῷ
W III 78 πολλὰ ὑπισχνούμενος, εἰ στείλειεν αὐτῷ τὴν τοῦ Ἰουστινιανοῦ

10 *περὶ Ἰουστινιανοῦ ὅτι ἔλαβεν εἰς γυναῖκα τὴν ἀδελφὴν τοῦ Χαγάνου* AE, *περὶ Ἰουστινιανοῦ καὶ* (om. E) *ὅτι ἔλαβεν εἰς γυναῖκα τὴν ἀδελφὴν τοῦ Χαγάνου* CE *καὶ ὅτι ἐπεβούλευεν ὁ Χαγάνος τῷ Ἰουστινιανῷ τοῦ Ἀψιμάρου δώσειν αὐτῷ χρήματα πολλὰ ὑποσχομένου· καὶ ὅτι τοῦτο γνοὺς ἐκεῖνος πρὸς Βουλγάρους κατέφυγεν* C, *ὅτι ἐπεβούλευσε ὁ Χαγάνος τῷ Ἰουστινιανῷ* E

1 post *ὁ* add. *τῶν ἀγαρηνῶν ἡγεμονεύων τότε* Rwp   *μωάμεθ* B^sDwp (ex XIV 17, 12), *μωάμεδ* coni. *B-W* coll. XIV 17, 12 et Cedr. I p. 777, 13   2 *σαρακηνοὺς* O   3 *ἀρμενίων* D   *ζώντας* (sic) w*p   6 *τῷ κρατοῦντι δεσμίους* D   9 *κεφαληνίαν* ARwp (v. XIV 25, 17, Theoph. I p. 372, 8, G. M. p. 621, 4, L. G. p. 167, 5, Georg. Cypr. 1578 Gelzer, Hierocl. 648, 5 Burkhardt), *Κεφαλληνίαν Di*   post *ἐξώρισεν* add. *ὁ ἀψίμαρος* Rwp   10 *εἴρηται*] XIV 22, 34   11 *διαδρᾶναι* Ewp*Di*, *διαδράναι* AO   *χαζάρω* (sic) A   12 *φιλοτιμώτατα* Ewp   12. 13 *ἔγημε τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ* O   13 *ὀλίγων* E   16 *ἐστείλει* D, *εἰ στείλει* Dw

5 Moamedus autem expeditione facta Armeniam iterum Agarenis
6 parere coegit et Armeniorum principes vivos cremavit. Tunc
Ciliciae quoque arma intulerunt Agareni, cum quibus Heraclius,
regis frater, congressus maiorem partem ferro confecit, ceteros
7 captos ad imperatorem misit vinctos. Philippicum, filium patricii
Nicephori, quod in somnis aquilam sibi umbram facere viderat,
regnum animo agitantem in Cephaleniam relegavit.
8 Iustinianus autem, qui, ut dictum est, in Chersone exulabat
fuga inde elapsus ad Chaganum, Chazarorum principem, se con-
tulit, a quo honorificentissime exceptus eius sororem Theodoram
uxorem duxit ac paullo post inde digressus in alia regione cum
9 sua coniuge considebat. Verum Apsimarus Chagano magnam

κεφαλήν. καὶ ὃς συνέθετο καὶ δύο τινὰς τῶν ᾠκειωμένων 10
αὐτῷ στείλας ἐν ἀπορρήτοις ἐνετείλατο τὸν Ἰουστινιανὸν ἀνελεῖν·
ὃ διὰ δούλου μαθοῦσα ἡ Θεοδώρα τῷ ἀνδρὶ καταγγέλλει. ὁ 11. 12
δὲ τοὺς ἐνταλθέντας αὐτὸν ἀνελεῖν ἰδίᾳ προσκαλεσάμενος ἕκα- C
στον ἀγχόνῃ στερίσκει τοῦ ζῆν καὶ τὴν μὲν Θεοδώραν εἰς Χα-
ζαρίαν ἐξέπεμψεν, αὐτὸς δὲ εἰς ἁλιάδα ἐμβεβηκὼς ἀπέπλευσε,
πρὸς Τέρβελιν ἀπιὼν τὸν τῶν Βουλγάρων ἐξάρχοντα. κλύδωνος 13
δὲ μεγάλου κατειληφότος αὐτὸν ἐν τῷ πλέειν, καταδῦναι τὸ
πλοιάριον ἐκινδύνευε. τῶν δὲ συμπλεόντων ἐπαγγείλασθαι τῷ 14
θεῷ συμβουλευόντων αὐτῷ, εἰ περισωθείη καὶ τὴν ἀρχὴν ἀπο-
λήψοιτο, μή τι κακὸν τοῖς κατ' αὐτοῦ γενομένοις ἐπενεγκεῖν,
ἐκεῖνος "εἰ φείσομαι τούτων" ἔφη "τινός, αὐτίκα καταποντι-
III 327 *σθείην ὡδί." περισωθεὶς οὖν καὶ τῷ τῶν Βουλγάρων ἄρχοντι* 15
προσελθὼν καὶ πλεῖστα παρασχών, ἄλλα μέντοι καὶ παρέχειν D
ἐπαγγειλάμενος, εἰ παρ' αὐτοῦ καταχθείη πρὸς τὴν προγονικὴν
βασιλείαν, καὶ τὴν θυγατέρα αὐτῷ συζεῦξαι καθυποσχόμενος,
σὺν ἐκείνῳ μετὰ βαρβαρικῆς βαρείας δυνάμεως τὴν ὑπερκει- 16
μένην κατειλήφει τῶν πόλεων καὶ πρὸ τῶν τειχῶν στρατοπε-

13 *ὅτι μετὰ τῶν Βουλγάρων τῇ πόλει ἐπιστρατεύσας νύκτωρ ἐντὸς εἰσῆλθε διὰ τοῦ ἀγωγοῦ* CE

3 *ὃν* p* invitis ARw   *δόλου* E   8 *καταδῦναι* Ewp*Di*, *καταδύναι* AO   9 *ἐκινδύνευε* Rwp, *ἐκιν δύνασ* mutat in *ἐκινδύνευσ* vel *ἐκινδύνευ* A, *ἐκινδύνευσε* *Di*   12 *ἔφη τούτων* B   13 *καὶ* om. D   14 *παρασχὼν* Dwp*Di*, *παρασχεῖν* AR   15 *γονικὴν* E   17 *βαρείας* Rwp*Di*, om. A   18 *στρατευσάμενος* C

pecuniam per nuntios pollicitus, si Iustiniani caput ad se misisset,
ab eo impetrat, ut duos e suis familiaribus ableget, qui Iustinia- 10
num secreto tollerent. Quo per servum cognito Theodora ma- 11
ritum praemonet. Ille igitur duos illos seorsim arcessitos, utrum- 12
que laqueo praefocat ipseque Theodora in Chazariam ablegata
naviculam conscendit, ad Terbelim, Bulgarorum principem, pro-
fecturus. In ea navigatione magna tempestate orta, navicula in 13
periculo submersionis versabatur. Monitus igitur ab iis, qui una 14
navigabant, ut votum faceret deo se, si evasisset incolumis et
regnum recepisset, veniam omnibus suis adversariis daturum,
"si cui" inquit "illorum pepercero, statim hic submergar." Cum 15
autem salvus ad Bulgarorum principem pervenisset multaque
ei dedisset seque daturum promisisset, si ab eo reduceretur in
avitum regnum, et nuptias filiae suae illi pollicitus, cum illo bar- 16
barorum copiis ingentibus subnisus metropolim aggreditur et
castris ante moenia positis civium animos pertentat, cum iis de

δευσάμενος ἀπεπειρᾶτο τῶν πολιτῶν, αὐτοῖς ἐκ τοῦ τείχους
17 προκύπτουσιν ὁμιλῶν. οἱ δὲ οὐ μόνον αὐτὸν οὐ προσίεντο,
18 ἀλλὰ καὶ ὕβρεις αὐτοῦ κατέχεον πλημμελεῖς. νυκτὸς οὖν διὰ
τοῦ ἀγωγοῦ εἰσδὺς ἐντὸς ἀνέδυ τῆς πόλεως καὶ ταύτης ἐγένετο
19 ἐγκρατής. ὁ δὲ Ἀψίμαρος εἰς Ἀπολλωνιάδα φυγὼν κατελήφθη.

P II 96 A 25 Τῷ μὲν οὖν τῶν Βουλγάρων ἄρχοντι δῶρα πολλὰ παρα-
σχὼν καὶ συνθήκας εἰρήνης μετ' αὐτοῦ ποιησάμενος ἀπελθεῖν
2 αὐτὸν παρεσκεύασεν. τοῦ δὲ Ἀψιμάρου καὶ Ἡρακλείου τοῦ
ἀδελφοῦ αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν ἀχθέντων, ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦ Λεον-
τίου, τὸν μὲν Ἡράκλειον σὺν ἄλλοις πλείοσιν ἐν ξύλοις παρὰ
3 τοῖς τείχεσιν ἀπηώρησε, τὸν Ἀψίμαρον δέ γε καὶ τὸν Λεόντιον
δεσμίους διὰ τῆς ἀγορᾶς περιαγαγὼν καὶ θεατρίσας ἱππικοῦ
ἀγομένου, ῥιφέντας ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ κατὰ τῶν τραχήλων
πεπάτηκε, καὶ οὕτως ἐκτμηθῆναι τὰς αὐτῶν κεφαλὰς ἐν τῷ
Κυνηγίῳ προσέταξεν, ἑπτὰ τοῦ Ἀψιμάρου ἐνιαυτοὺς βασιλεύ-
4 σαντος. τὸν δὲ πατριάρχην Καλλίνικον πρότερον αὐτοῦ πηρώ-

6 *τοῦ ῥινοτμήτου Ἰουστινιανοῦ βασιλεία τὸ δεύτερον* A, *βασιλεία τὸ δεύτερον Ἰουστινιανοῦ τοῦ ῥινοτμήτου* CD 8 *ὅπως ἐκόλασε τὸν Λεόντιον καὶ τὸν Ἀψίμαρον καὶ τὸν Ἡράκλειον καὶ ἑτέρους ὁ Ἰουστινιανὸς καὶ τὸν πατριάρχην* C 16 *περὶ πατριαρχῶν* E

4 *ἐνέδυ* EDw 5 *ἁψίμαρος* D post *κατελήφθη* add. *ἑπτὰ βασιλεύσας ἐνιαυτούς.* Rwp, v. vs. 15 6 *Τῷ μὲν οὖν* AE, *Οὕτω μὲν ὁ ἰουστινιανὸς ἑαυτῷ τὴν βασιλείαν ἐπανεσώσατο, ταύτης τὸ δεύτερον ῥινότμητος ἐπιβάς. τῷ δὲ* Owp 8 *τοῦ δὲ* AEwp, *εἶτα τοῦ* O 10 *μὲν* om. *Di* invitis ARwp 11 *ἀπηώρησεν* D, iota subscr. add. Dw, v. ad XIII 1, 5 15 *κυνηγεσίῳ* wp (venatione: *Wo* lat.) invitis AR Nicephor. CPol. p. 42, 19, Theoph. I p. 375, 15 *προσέταξε* O (v. ann. sequ.) *ἑπτὰ—βασιλεύσαντος* om. O, v. vs. 5

17 pinnaculis prospectantibus colloquens. Illi vero eum non modo
18 non invitabant, sed etiam atrocibus maledictis incessebant. Verum
noctu per aquaeductum ingressus intra urbem ascensione facta
19 Byzantio potitur. Apsimarus autem, qui Apolloniam confugerat,
captus est.

25. Bulgarorum principem cum donis multis icto pacis foe-
2 dere dimisit. Apsimaro vero et Heraclio, eius fratre, atque etiam
Leontio ad se adductis, Heraclium cum aliis pluribus de lignis iuxta
3 moenia suspendit, Apsimarum et Leontium vinculis per forum cir-
cumductos ludis Circensibus spectaculo exhibuit, cumque collis eo-
rum ante se proiectorum pedibus insultasset, sic demum capita
in amphitheatro illis praecidi iussit, cum Apsimarus septem per
4 annos regnasset. Callinicum patriarcham oculis prius erutis Ro-

σας τὰ ὄμματα εἰς Ῥώμην ἔθετο ὑπερόριον. Κῦρον δέ τινα 5 B
μοναχὸν ἔγκλειστον πατριάρχην προυβάλετο, ὃς αὐτῷ τὴν εἰς
τὴν βασιλείαν ἀποκατάστασιν προεφοίβασε. πολὺ δὲ πλῆθος 6
ἔκ τε τοῦ δημοτικοῦ καὶ τοῦ στρατιωτικοῦ τότε διέφθειρεν οὖ-
III 328 *τος ὁ βασιλεύς, τοὺς μὲν φανερῶς, ἐνίους μέντοι καὶ ἀφανῶς.*
στείλας δ' εἰς Χαζαρίαν ἤγαγε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Θεοδώραν, 7
ἤδη αὐτῷ τεκοῦσαν υἱόν, ὃν Τιβέριον κατωνόμασε, κἀκείνην
δὲ καὶ τὸ παιδίον τοῦ τῆς βασιλείας ἀξιώσας ὀνόματος καὶ
ἄμφω ἔστεψε. λύσας δὲ τὰς πρὸς τοὺς Βουλγάρους σπονδὰς 8
κατ' αὐτῶν ἐξεστράτευσε σὺν ἱππικαῖς τε καὶ πεζικαῖς δυνάμεσι
καὶ σὺν στόλῳ πολλῷ, καὶ ἀπῆλθε πρὸς τὴν Ἀγχίαλον. τὸ 9
μὲν οὖν πρῶτον δείσαντες οἱ Βούλγαροι εἰς τὰ ὄρη ἀνέδραμον,
ἐκεῖθεν δὲ ἀσυντάκτως ὁρῶντες τὴν τῶν Ῥωμαίων στρατιὰν C
σκηνουμένην καὶ ἀπροσέκτως εἰς χορτασμάτων συλλογὴν σκιδνα-
μένην, ἀνεθάρσησαν καὶ ἐπελθόντες αὐτοῖς πολλοὺς μὲν ἀνεῖλον,
οὐ μείους δὲ ᾐχμαλώτευσαν καὶ ἵππον συνέσχον πολλήν. ὁ 10
μέντοι βασιλεὺς σὺν τοῖς περιλειφθεῖσιν εἰς τὸ ἐκεῖ συνεκλεί-
σθησαν φρούριον. εἶτα τοὺς ἵππους πάντας νευροκοπήσαντες, 11
ἵνα μὴ τούτους λάβοιεν οἱ πολέμιοι, τοῖς τοῦ στόλου σκάφεσιν

6 *ὅτι ἔστεψε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὸν υἱόν* CE 9 *ὅτι ἐπῆλθε κατὰ Βουλγάρων καὶ ἡττήθη* CE

1 *κύρον* CEwp 2 *προυβάλλετο* AEwp, *προυβάλετο* O*Di*, v. ad XIV 11, 5 2. 3 *εἰς τὴν* om. w*p invitis AR (regni recuperationem: *Wo* lat.) 3 *δὲ* om. B 4 *τοῦ* alterum om. D 5 post *βασιλεὺς* add. *καὶ* A, om. Rwp*Di* 6 *υτοῦ* C 7 post *ἤδη* add. *δὲ* C post *ὃν* add. *καὶ* C 9 *βαρβάρους* E 17 *συνεκλείσθη* C 19 *οἱ πολέμιοι*] *ὑπολέμιοι* E

mam relegavit. Cyrum autem, monachum quendam inclusum, 5
qui ei regni recuperationem praedixerat, patriarcham designavit.
Maximam turbam et plebeiam et militarem hic rex tum occidit, 6
partim aperte, partim etiam clam. Ex Chazaria uxorem Theodo- 7
ram revocavit, quae ei iam filium pepererat, quem Tiberium vo-
cavit, ipsamque ac filium regio nomine dignatos diademate or-
navit. Foedere autem rupto Bulgaris bellum intulit, eque- 8
stribus ac pedestribus et navalibus copiis magnis Anchialum
profectus. Ac primum quidem territi Bulgari in montes confu- 9
gerunt, sed cum illinc vidissent Romanorum exercitum castra
nullo ordine posuisse et temere pabulatum dispergi, animos re-
ceperunt et congressi multos occiderunt, neque pauciores ceperunt,
equis etiam multis potiti. Ceterum rex cum reliquiis exercitus 10
in castellum, quod illic erat, se conclusit. Deinde incisis equo- 11

W III 79 ἐμβεβηκότες ἐπανῆλθον εἰς τὸ Βυζάντιον σὺν αἰσχύνῃ πολλῇ.
12 μηνιῶν δὲ τοῖς ἐν Χερσῶνι, ὅτι ἐκεῖ περιωρισμένον αὐτὸν
γνόντες νεωτερίζοντα ἠβουλήθησαν ἀνελεῖν, στέλλει τριήρεις καὶ
D δρόμωνας καὶ νῆας ἑτέρας τῶν φορτηγῶν σὺν στρατεύματι
πλείστῳ καὶ δυσὶ στρατηγοῖς, ἐντειλάμενος αὐτοῖς μὴ φείσασθαί
13 τινος τῶν ἐκεῖ, ἀλλὰ πάντας συγκόψαι τοῖς ξίφεσιν. οἱ σὺν
οὐδενὶ πόνῳ (οὐ γὰρ ἀντέστησαν οἱ τῶν ἐν Χερσῶνι πόλεων
κάτοικοι) παραλαβόντες αὐτοὺς ἅπαντας σχεδὸν ἀνῃρήκασι, μό-
14 νης τῆς νεαζούσης ἡλικίας μέχρι μειρακίων φεισάμενοι. ὃ
μαθὼν Ἰουστινιανός, ὅτι μὴ καὶ τούτους ἀνεῖλον, ἐξώργιστο,
15 καὶ πρὸς αὐτὸν ἀποσταλῆναι παρεκελεύσατο. ἀποσταλέντας δὲ
καταποντισθῆναι ἐν τῇ θαλάσσῃ συνέβη τοὺς πλείονας, καὶ
16 ἔδοξε τοῦτο τῷ βασιλεῖ καταθύμιον. καὶ οὐδ᾽ οὕτω τῆς κατ᾽ D III 3
ἐκείνων μανίας ἐμπέπληστο, ἀλλ᾽ ἠπείλει καὶ αὖθις στελεῖν καὶ
P II 97 A οὕτω τὴν χώραν ἐξερημῶσαι ὡς καὶ τὰς πόλεις καθελεῖν καὶ
17 ἀροτριᾶσαι. διὰ ταῦτα οἱ ἔτι περιλειφθέντες ἐν Χερσῶνι καὶ
οἱ τούτων περίοικοι ἀποστατήσαντες Φιλιππικὸν τὸν τοῦ Βαρ-

13 *ἀποστασία Χερσωνιτῶν καὶ ἀνάρρησις Φιλιππικοῦ τοῦ καὶ Βαρδάνη* C *ὅτι τοὺς ἐν Χερσῶνι πάντας σχεδὸν ἀνεῖλεν Ἰουστινιανός* E 16 *ἀνάρρησις Φιλιππικοῦ τοῦ Βαρδάνη* E

4. 5 *στρατεύματι πλείστῳ καὶ δυσὶ στρατηγοῖς*] De chiasmo v. ad XIII 2, 6 7 *κόπω* B 8 *παρειληφότες* O 9 *μειρακίσκων* O 11 post *αὐτὸν* add. *τοὺς περισωθέντας* Owp 13 *τοῦτο* Rwp*Di*, *τούτω* AB 14 *στελλεῖν* DE, corr. Dw 15 *χώρα* D, corr. Dw *καὶ* prius om. D *πόλειν* (sic) A 16 *ἀροτριάσαι* B[s]CEwp *ἔτι* om. O *περιληφθέντες* (sic) A, v. ad p. 204, 11

rum omnium nervis, ne hostibus usui essent, conscensis classis
12 navibus cum magno dedecore Byzantium redierunt. Chersoniis
porro iratus, quod de se in exilio res novas moliente tollendo
cogitassent, triremes, dromones, naves onerarias cum maximo
exercitu et ducibus duobus mittit iisque mandat, ne cuiquam
13 illorum parcant, sed omnes gladiis conficiant. Qui eos nullo cum
labore ceperunt (neque enim urbium Chersoniarum incolae resi-
stebant) ac paene omnibus sublatis pepercerunt pueris dumtaxat
14 et adulescentibus. Quo Iustinianus cognito iratus, quod non etiam
15 eos occiderant, ad se eos mitti iussit; qui cum missi essent, fa-
ctum est, ut maxima ex parte in mari perirent, quae res regi erat
16 voluptati. Sed ne sic quidem furore in illos expleto minatus est
se denuo copiis missis ita regionem illam evastaturum, ut quibus
17 locis urbes fuissent, arva colerentur. Quapropter Chersoniorum
quae iam erant reliquiae eorumque finitimi ad defectionem impulsi
Philippicum, Bardanis filium, quem ab Apsimaro in Cephaleniam

δάνη, ὃν ὁ λόγος ἱστόρησε παρὰ τοῦ Ἀψιμάρου εἰς Κεφαληνίαν
περιορισθῆναι, ἄρτι ἀνακληθέντα ἐκ τῆς ὑπερορίας καὶ ἐπαν-
ιόντα πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν, κἀκεῖ γενόμενον βασιλέα
ἀναγορεύουσι, καὶ τοῦ σφῶν ἄρχοντος Ἡλία συμπράττοντος.
ἃ μαθὼν Ἰουστινιανὸς τοὺς μὲν τοῦ Ἡλία παῖδας ἐν τῷ κόλπῳ 18
κατέσφαξε τῆς μητρός, ἐκείνην δὲ δούλῳ αὐτῆς Ἰνδῷ μαγείρῳ
συνέζευξεν. εἶτα στόλον ἑτοιμασάμενος στέλλει κατὰ Χερσῶνος, 19
ἐντειλάμενος τῷ τοῦ στόλου κατάρχοντι ἡβηδὸν ξύμπαντας
ἀνελεῖν. ἤδη δὲ καταλαβόντος τὴν Χερσῶνα τοῦ ναυτικοῦ καὶ 20 B
πολιορκοῦντος αὐτὴν ἧκον Χάζαροι τοῖς Χερσωνίταις ἐπικου-
ρήσοντες. ἐντεῦθεν ἡ μὲν πολιορκία ἐλέλυτο, οἱ δὲ τοῦ στόλου 21
μὴ τολμῶντες πρὸς τὸν βασιλέα ἐπανελθεῖν τοῦ μὲν βλασφη-
μίας κατέχεον, τὸν δὲ Βαρδάνην ὡς βασιλέα εὐφήμησαν. καιροῦ 22
δὲ παραρρυέντος συχνοῦ, ὅτι μηδὲν αὐτῷ ἐκ τοῦ στόλου με-

11 ὅτι καὶ (om. E) οἱ τοῦ στόλου τὸν Φιλιππικὸν εὐφήμησαν CE

1 κεφαληνίαν ARwp, *Κεφαλληνίαν Di*, v. ad XIV 24, 7 2 περιορισθῆναι w*p, relegatum esse: *Wo* lat. 3 τὴν om. B 3. 4 ἀναγορεύουσι βασιλέα D 4. 5 ἠλία A (v. Niceph. Cpol. p. 44, 24. 46, 1 cet., Theoph. I p. 377, 31. 378, 24 cet.), ἡλία Rwp*Di* 5 ποῦς μὴ D, τοὺς μὲν corr. Dw τοῦ om. B παῖδα ex παιδιὰς mutat D τῷ om. D 6. 7 προςμειρηο (punctis notatum) δε δου λώματα οὐδωμαγείρως συνέζευξεν εἶτα στόλον αἴτη μασάμενος στέλλει κατὰ χερσόνος D, his deletis et addito fa (= falsa) restituit Dw: ἐκείνην δὲ δούλῳ — κατὰ Χερσῶνος 6. 7 ἐκείνην — συνέζευξεν om. E 8 τὴν D, τῷ corr. Dw ἡ μὲν δοὺξ D, ἡβηδὸν corr. Dw συμπάντας D, v. ad XIII 5, 1 9 δ' | D, δὲ corr. Dw καταλαβόντι D, corr. Dw μερσῶνα D 9. 10 καὶ πολιορκοῦντος αὐτὴν om. C 10 ἤνικον punctis notatum D, ἧκον corr. Dw τοῖς] τοῦ E ἐπικουρήσοντος E, ἐπικοντεύσαντες D, corr. Dw 11 κἀντεῦθεν D τὸν φιλό πολιν ἡσαελέλυτρο (punctis notatum) D, his deletis corr. Dw: ἡ μὲν πολιορκία ἐλέλυτο 14 παραρυέντος (sic) AE, v. ad XIV 11, 7

relegatum fuisse supra memoravimus, revocatum modo ex exilio
et dum Cpolim iret, illuc profectum regem salutant, etiam Helia
principe suo adiuvante. Quibus Iustinianus cognitis Heliae liberos 18
in sinu iugulavit matris illamque servo eius Indo coquo copula-
vit. Deinde instructam classem contra Chersonem mittit classis- 19
que praefecto mandat, ut omnes, qui arma ferre possent, deleret.
Quae classis cum iam ad Chersonem appulsa esset eamque regio- 20
nem obsideret, Chazari Chersoniis auxilio venerunt. Unde ob- 21
sidio soluta est, sed classiarii ad regem redire non ausi maledicta
in eum iaciebant et Bardanem pro rege celebraverunt. Iam longo 22
tempore elapso, cum nihil ei de classe significaretur, rex suspi-
catus accidisse aliquid, quod in suam fraudem tenderet, Byzantio

μήνυτο, ὁ βασιλεὺς ὑποτοπήσας συμβῆναί τι φερόμενον κατ'
αὐτοῦ, ἐξώρμησε τῆς Βυζαντίδος καὶ ἕως Σινώπης ἐλθὼν ὁρᾷ
23 τὸν στόλον εὐθὺ τῆς πόλεως πλοϊζόμενον· αὐτίκα τοίνυν γέγονε
24 καὶ αὐτὸς ὀπισθόρμητος. τοῦ δὲ Φιλιππικοῦ εὐπλοήσαντος
C καὶ προκαταλαβόντος τὴν μεγαλόπολιν, ἐκεῖνος ἐν τῷ Δαματρύϊ
25 ἐσκήνωσε. πρὸς ὃν ὁ εἰρημένος Ἡλίας ἀποσταλεὶς ἠδυνήθη
πεῖσαι τὸ μετὰ Ἰουστινιανοῦ στρατιωτικὸν ἀποστῆναι αὐτοῦ καὶ
26 προσρυῆναι Φιλιππικῷ. καταλειφθεὶς τοίνυν παρὰ τῶν στρα- D III 330
τιωτῶν Ἰουστινιανὸς χειροῦται καὶ χερσὶν οἰκείαις εὐθὺς ὁ
27 Ἡλίας ἀφεῖλε τὴν αὐτοῦ κεφαλήν. ὁ δὲ τούτου παῖς ὁ Τιβέ-
ριος μετὰ τῆς πρὸς μητρὸς μάμμης Ἀναστασίας (ἡ γὰρ μήτηρ
αὐτοῦ Θεοδώρα ἔφθη θανεῖν) τῷ ἐν Βλαχέρναις ναῷ προσ-
φυγὼν εἰσέδυ τὸ θεῖον θυσιαστήριον καὶ ὑπὸ τὴν παναγῆ γε-
νόμενος τράπεζαν, ἑνὸς τῶν ταύτην ἀνεχόντων στυλίσκων δε-
D 28 δραγμένος ἱκέτευε μὴ θανεῖν. ἀλλ' οἱ σταλέντες εἰς ζήτησιν
αὐτοῦ ἐξελκύσαντες τοῦ θυσιαστηρίου τὸν παῖδα μαχαίρᾳ τούτου
τὸν λαιμὸν ὡς βοσκήματος ἀπέτεμον ἀπηνῶς.

26 Ἤδη δὲ τῆς βασιλείας τυχὼν ὁ Φιλιππικὸς κατὰ τῆς ἕκτης οἰκουμενικῆς συνόδου ὡπλίσατο, καὶ σύνοδον ἀθροίσας

6 ἀναίρεσις (ἀνάρρησις C) Ἰουστινιανοῦ καὶ τοῦ παιδὸς (υἱοῦ E) αὐτοῦ CE
18 βασιλεία Φιλιππικοῦ τοῦ καὶ Βαρδάνη (τ. κ. Βαρδ. om. B) AR, ὅθεν ἀθετῆσαι τὴν ς' σύνοδον προήχθη CE

2 ἐξώρμισε D, corr. Dw 3 πλωϊζόμενον Dwp 5 καταλαβόντος O 6 ἡλίας A, ἠλίας RwpDi, v. ad XIV 25, 17 6 σταλεὶς EwpDi 7 ποιῆσαι D ante ἰουστ. add. τοῦ Ewp 10 ἠλίας ARwp, v. vs. 6 11 μάμης ED, corr. Dw 14 ἐνεχόντων E 16 ante τοῦ add. ἐκ E, v. ad XIV 17, 15

profectus cum usque Sinopem venisset, videt classem urbem ver-
23. 24 sus proficiscentem; statim igitur et ipse naves convertit. Sed
Philippicus prospera navigatione usus praeoccupat magnam ur-
25 bem, ille autem in Damatry stativa habet. Ad quem Helias ille
missus Iustiniani militibus persuasit, ut deserto illo se ad Philippi-
26 cum conferrent. Iustinianus igitur, cum a militibus desertus esset
captus, statim ab Helia suis manibus occisus est capite detruncato.
27 Filius autem eius Tiberius cum avia materna Anastasia (nam
Theodora mater iam obierat) in templum Blachernium confugit,
cumque sacrosanctum sacellum ingressus mensam sanctissimam
subiisset, prehensa una columella eam fulciente mortem est de-
28 precatus. Sed qui ad eum quaerendum erant missi, pueri e sacro
abstracti collum tamquam pecudis crudeliter resecuerunt.

26. Iam potitus regno Philippicus contra sextam oecumenicam synodum arma paravit indictaque synodo homo ille vanus,

*ὁ μάταιος ἠκύρωσεν ὅσον τὸ κατ' αὐτὸν δι' αὐτῆς τὴν ἁγίαν
ἐκείνην σύνοδον. λέγεται γὰρ ἄρτι τοῦ Λεοντίου τῶν σκήπτρων* 2
*ἐπειλημμένου χρησμοδοτῆσαι τούτῳ δὴ τῷ Φιλιππικῷ τὴν εἰς
τὸν βασίλειον θρόνον ἀναγωγὴν μοναχόν τινα ἔγκλειστον ὄντα
ἐν τῇ τοῦ Καλλιστράτου μονῇ καὶ τῆς προρρήσεως αἰτῆσαι* W III 80
*μισθὸν τὴν τῆς ἕκτης συνόδου ἀθέτησιν (ἦν γὰρ τῆς τῶν Μονο-
θελητῶν ὁ μοναχὸς ἐκεῖνος αἱρέσεως), καὶ τὸν ὑποσχέσθαι. τὴν* 3
μὲν οὖν οἰκουμενικὴν ἕκτην σύνοδον ἠκύρωσεν, ὡς ἐδόκει. P II 98 A
αὐτὸς δὲ σωροὺς χρημάτων ἐκ παλαιοτέρων θησαυρισθέντας 4
*αὐτοκρατόρων ἐν τοῖς βασιλείοις εὑρὼν εἰς οὐδὲν δέον τούτοις
χρησάμενος τὰ πλείω διεσκόρπισε διὰ βραχέος καιροῦ· καὶ
τάχα καὶ ἅπαντα κατηνάλωσεν ἄν, εἰ ἐπὶ πλέον τῇ βασιλείᾳ
προσέμεινεν. ἐν μὲν γὰρ τῷ λέγειν ἐδόκει ῥητορικώτατος μὴ* 5
ἀμοιρῶν τε συνέσεως, ἐν δὲ τῷ πράττειν ἦν ξυμπάντων ἀσυν-

13 *οἷος ἦν περὶ πράξεις ὁ Φιλιππικός* CE

1. 2 *σύνοδον ἐκείνην τὴν ἱεράν.* O 5 *προρήσεως* (sic) A (v. ad XIV 11, 7), *προσρήσεως* B 7 ante *τὴν* add. *καὶ* E 8 *οὖν* .... *κυν ικτὸν οὐδ' ἀρχιερω σύνης* D, *οὖν οἰκουμενικὴν ἕκτην σύνοδον ἠκύρωσεν ὡς* suppl. et corr. D_w 9 *δέ σοι* D, *δὲ σωροὺς* corr. D_w *πηποτέρω ἐπα πεισθέντας* D, *παλαιοτέρων θησαυρισθέντας* corr. D_w 10 *αὐτον κελτήμυραν* . . . . *βασιλείοις* D, *αὐτοκρατόρων ἐν τοῖς* corr. et suppl. D_w 10. 11 *εὐνωάγαν* | .... *χρώμενος* D, *εὑρὼν εἰς οὐδὲν δέον τούτοις* corr. et suppl. D_w 11 *χρώμενος* Rwp *χρώμενος* .... *πισε* D, *τὰ πλείω διεσκόρ* in lacuna suppl. D_w 11. 12 *κα θελγιθελὴν αὐτὸν* .... *τῇ* D, *καιροῦ· καὶ τάχα καὶ ἅπαντα κατηνάλωσεν ἂν* (sic) *εἰ ἐπὶ πλέον* corr. et suppl. D_w 13 *προσέμενε* .... *μὴ* D, *προσέμεινεν. ἐν μὲν γὰρ τῷ λέγειν ἐδόκει ῥητορικώτατος* corr. et suppl. D_w 14 *συ νέτι* .... *τῶ πράττειν* .... *καὶ* D, *συνέσεως, ἐν δὲ τῷ πράττειν ἦν συμπάντων* (v. ad XIII 5, 1) *ἀσυνετώτατος* corr. et suppl. D_w
ἀσυνετώτερος AE, *ἀσυνετώτατος* BCD_wwp, v. ad XIII 3, 6

quantum in ipso fuit, sacram illam synodum abrogavit. Nam 2
Leontio modo sceptrum adepto fertur inclusus quidam monachus
in Callistrati monasterio, qui Monothelitarum sectam probaret,
huic Philippico regni adeptionem praedixisse eiusque praedicti
mercedem sextae synodi abrogationem stipulatus, et hic pollicitus
esse. Ac sextam oecumenicam synodum abrogavit, ut putabat. 3
Cum vero acervos pecuniarum a veteribus cumulatos imperatori- 4
bus in regia repperisset, maiorem partem in nullos usus necessarios
adhibitam dissipavit exiguo tempore; atque omnem forsan ab-
sumpsisset, si diutius regnum tenuisset. Nam in dicendo quidem 5
disertissimus habebatur nec prudentiae expers, ad res autem
gerendas erat omnium ineptissimus et ingenio plane sinistro.

6 ετώτερος καὶ πάμπαν ἀδέξιος. Κῦρον δὲ τὸν πατριάρχην D III 33
ἐξωθήσας τῆς ἐκκλησίας, ἐπὶ ἓξ ἔτη ἐν ταύτῃ διαγαγόντα, Ἰω-
7 άννην ὁμόδοξον ἑαυτῷ προεβάλετο. οἱ μέντοι Βούλγαροι τὴν
Θρᾴκην ἅπασαν ληισάμενοι μέχρι τῆς πόλεως κατέδραμον
B ἅπαντα, καὶ λείαν πολλὴν καὶ αἰχμαλώτους λαβόντες σχεδὸν
8 ὑπὲρ ἀριθμὸν ὑπενόστησαν. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ πρὸς ἀνίσχοντα
ἥλιον ὁμοίως οἱ τῆς Ἄγαρ διέθεντο.

9 Δύο δὲ παρελθόντων ἐνιαυτῶν καὶ μηνῶν τινων, ἐξότου
τῆς βασιλείας ἐκράτησεν, ἱππήλατον ἐπιτελέσας ἀγῶνα καὶ ἐν
τῷ τοῦ Ζευξίππου μετὰ τὸν ἀγῶνα λουσάμενος λοετρῷ, συσσί-
τους τινὰς τῶν τῆς συγκλήτου πεποίητο, ὡς δ' ἔνιοι λέγουσι,
10 τοὺς ἐν τῇ τῶν ἵππων ἁμίλλῃ νικήσαντας. κατακείμενος οὖν
ἐν τῷ συμποσίῳ παρά τινων τῶν τῆς γερουσίας κατασχεθεὶς
τυφλοῦται. ταῦτα δ' ἐπράχθη κατὰ τὸ σάββατον τῆς πεντη-
11 κοστῆς. τῇ δ' ἑξῆς κατ' αὐτὴν δηλαδὴ τὴν πεντηκοστὴν ἀθροι-
C σθέντες οἵ τε τῆς συγκλήτου βουλῆς καὶ ὁ δημώδης ὄχλος
Ἀρτέμιον τὸν πρωτοασηκρῆτις προχειρίζονται αὐτοκράτορα, μετ-
ονομάσαντες Ἀναστάσιον.

1 *περὶ πατριαρχῶν* CE 3 *περὶ Βουλγάρων καὶ* (om. E) *τῶν Ἀγαρηνῶν* CE 12 *καθαίρεσις ἐκ τῆς βασιλείας τοῦ Φιλιππικοῦ* CE

1 *πάμπαν*] *πάντων* E *ἀδέξιος* .... *δὲ* D, lacunam suppl. voce *Κῦρον* D_w *κῦρον* BCD_w*Di*, *κύρον* AEwp 2 *ἐξωρήσας* D, corr. D_w *ἐπὶ* om. O *ἐν ταύτῃ*] *ἐνταῦθα* D *διάγοντα* E 3 *αὐτῷ* DwpDi *προεβάλετο* RwpDi, *προεβάλετο* subscripto λ A, v. ad XIV 11, 5 4 ante *μέχρι* add. *τὰ* Rwp 6 *ἀπενόστησαν* Ewp 9 *ἱππήλατον* des. E fol. 164[u], *ἐπιτελείας* perg. fol. 166[r], cui add. E: *γύρισον* (i. e. volve) *τὸ ἔμπροσθεν φύλλον καὶ εὑρέ·* *ἐπιτελέσας ἀγῶνα* 10 *τοῦ* om. C *λουτρῷ* Ewp 13 *κατασχεσθεὶς* wp*Di* invitis AR 14 *δὲ* D 16 *συγκλήτου* om. D

6 Cyrum autem patriarcham ecclesia, quam per sex annos tenuerat,
7 exegit et Ioannem, assensorem suum, in ea collocavit. Sub eo
Bulgari Thraciam universam populati ad ipsam usque urbem incursarunt omnia, magnaque praeda et captivis fere innumeris
8 abductis domum se receperunt. Sed et Agareni Orientem eodem
modo tractarunt.

9 Duobus annis et mensibus aliquot, ex quo regnum susceperat, elapsis, cum ludos equestres celebrasset et post certamen in Zeuxippi balneo corpus lavisset, quosdam senatores cenae adhibuit,
10 vel, ut alii dicunt, eos, qui ludis Circensibus vicerant. In eo con-
11 vivio a quibusdam senatoribus oppressus caecatur. Id actum
est pridie pentecostes. Postridie, hoc est in ipsa pentecoste, et senatus et populus Artemivm, primum a secretis, imperatorem designant, indito ei nomine Anastasii.

Ἦν δὲ οὗτος ὁ βασιλεὺς καὶ λόγοις παντοίοις ὡμιληκὼς 27
καὶ πραγμάτων διοικήσεσιν ἐντριβέστατος. οὗτος τὸν πατρι- 2
άρχην Ἰωάννην τοῦ ἀρχιερατικοῦ κατασπάσας θρόνου ὡς μὴ
ὀρθόδοξον ἔτη τρία τῆς ἐκκλησίας κρατήσαντα, μετατίθησιν ἐκ
Κυζίκου ἐπὶ τὴν ἱερὰν καθέδραν τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων
Γερμανόν, ὃν ἄνωθί που ὁ λόγος ἱστόρησε παρὰ Κωνσταντίνου
τοῦ Πωγωνάτου τῶν παιδογόνων ἀφαιρεθῆναι μορίων. μαθὼν 3
δὲ ὅτι ἐξ Ἀλεξανδρείας ἐπὶ Φοινίκην πλοῖα προσώρμισαν, ἵνα D
ξύλα ἐκεῖθεν κομίσωνται ναυπηγήσιμα, στόλον ἑτοιμάσας ἀπέ-
D III 332 *στειλε κατ' αὐτῶν, κελεύσας καὶ τοὺς τῶν θεμάτων στόλους* 4
εἰς τὴν νῆσον καταῖραι Ῥόδον κἀκεῖ ἑνωθῆναι καὶ οὕτως ἐκ-
πλεῦσαι κατὰ τῶν ἐναντίων, προβαλόμενος ἄρχοντα τοῦ στόλου
παντὸς Ἰωάννην τῆς τοῦ θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας διάκονον
καὶ γενικὸν λογοθέτην. πάντων οὖν εἰς τὴν Ῥόδον συναθροι- 5
σθέντων ὁ διάκονος Ἰωάννης πρὸς ἔκπλουν ἡτοίμαστο, οἱ δὲ
τοῦ στόλου, καὶ μᾶλλον οἱ τοῦ θέματος τοῦ Ὀψικίου, οὐκ

1 *βασιλεία Ἀρτεμίου τοῦ καὶ Ἀναστασίου* AR 2 *περὶ πατριαρχῶν* CE 4 *σημείωσαι μετάθεσιν ἀρχιερέως* E 7 *ὅτι στόλον ὁ βασιλεὺς οὗτος κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν ἔστειλε. καὶ οἱ τοῦ στόλου τὸν ἄρχοντα στασιάσαντες ἀνεῖλον* C

1 *Ἦν* (*ʾν* omissa errore littera rubra *H*: A) *δὲ οὗτος ὁ βασιλεὺς καὶ λόγοις* AEwp, *οὗτος ὁ βασιλεὺς καὶ* (*ἐν* D) *λόγοις ἦν* O 2 *οὗ-τος* AEwp, *ὃς* O 3 *πατριαρχικοῦ* D *καταπαύσας* Ewp, avulso: *W*o lat. 5 *τῆς*] *καὶ* E 6 *που*] XIV 20, 3 7 *ἀφαιρεθέντα* O 8 *προσώρμησαν* Ewp, v. ad XIV 23, 7 8. 9 *ἵν' ἐκεῖθεν ξύλα* O 11 *κατάραι* (sic) AD *ῥόδον καταῖραι* Ewp *οὕτω* w*p invitis AR, v. ad XIII 6, 16 12 *προβαλλόμενος* Ewp, v. ad XIV 11, 5 14 *γενικῶν* D, corr. D_w 15 *ἡτοιμάσατο* D, *ἡτοίμαστο: οἱ* corr. D_w 16 *βήματος* D, corr. D_w

27. Erat hic rex omni doctrinae genere eruditus et in rebus
gerendis versatissimus. Hic patriarcha Ioanne, ut non orthodoxo 2
a sede archiepiscopali, quam triennium tenuerat, avulso Germa-
num Cyzico revocatum patriarcham reginae urbium designat,
quem a Constantino Pogonato virilibus privatum fuisse supra
loco quodam memoravimus. Cum Alexandria naves ad Phoenice 3
appulsas esse, ut illinc ligna ad fabricandas naves peterent, didi-
cisset, classem instructam contra illos misit, et provincialium quo- 4
que naves Rhodum ad insulam appellere atque, ubi convenissent,
contra hostes ire iussit, totius classis duce delecto Ioanne, magnae
ecclesiae dei diacono et generali logotheta. Cum igitur omnes 5
Rhodum convenissent et Ioannes navigationem pararet, classiarii

6 ἦσαν πειθήνιοι· οὐ γὰρ καλῶς πρὸς τὸν κρατοῦντα διέκειντο,
ἐπεὶ μηδ' ἐκεῖνος τῇ πλευστικῇ στρατιᾷ κεχρημένος ἦν δεξιῶς.
7 ὡς δὲ πρὸς τὴν ἐκείνων ἀπείθειαν ὁ διάκονος ἀρχικώτερον
διετέθη καὶ δριμύτερον αὐτοῖς προσεφέρετο, εἰς στάσιν τούτους
P II 99 A ἠρέθισε καὶ τὸν βασιλέα δυσφημήσαντες αὐτὸν ἀνεῖλον εὐθύς.
8 καὶ πρόσω χωρεῖν ἀφέμενοι οἱ μὲν ἀπῆεσαν οἴκαδε, οἱ δὲ πρὸς
9 τὸ Βυζάντιον ὥρμησαν· καὶ ἐν τῷ Ἀτραμυτίῳ γενόμενοι Θεο-
δόσιόν τινα πράκτορα τῶν δημοσίων τελῶν, ἰδιώτην ἄνδρα,
W III 81 10 ἄκοντα λαβόντες ἀνηγόρευσαν αὐτοκράτορα. ταῦτα μαθὼν ὁ
Ἀρτέμιος στόλον ἡτοίμασε καὶ τῇ πόλει ἐπέστησε φυλακήν,
11 αὐτὸς δ' ἐν Νικαίᾳ διῆγε τῇ μητροπόλει τῶν Βιθυνῶν. οἱ δὲ
στασιασταὶ διά τε γῆς καὶ θαλάσσης ἀφίκοντο εἰς Χρυσόπολιν,

7 *καί τινα Θεοδόσιον ἀνηγόρευσαν αὐτοκράτορα* C

p. 245, 16. 1 *ἡ μὲν καλῶς ἔπιον* . . . . . | *ἦσαν* D, *οὐκ ἦσαν πειθήνιοι οὐ γὰρ* corr. et suppl. D_w 1. 2 *κρατοῦντα* . . . . *τῇ* D, lacunam explet *διέκειντο: ἐπεὶ μηδὲ* (*μηδ'* ARwp) *ἐκεῖνος* D_w 2 *πληστικῇ* D, corr. D_w 2. 3 *ἐπερόμενος ἦν δεξιωδος ὁ* D, *κεχρημένος ἦν δεξιῶς. ὡς* corr. D_w 3. 4 *ἀναρχακώτος ἡ δὲ τηθόης ἦν* . . . . . *αὐτὸς* D, *ἀρχικώτερον: διετέθη καὶ* | *δριμύτερον* corr. et suppl. D_w 4 *αὐτὸς* D, corr. D_w 4. 5 *στασιάζον τέσθαι* D, *στάσιν τούτους ἠρέθισε* corr. D_w 5 *δ' αὐφημήσαντες* D, *δυςφημήσαντες* corr. D_w 6 ante *πρόσω* add. *τοῦ* Rwp*Di* *ἀνά|μεσα χωρεῖν ἀνέκμενος* (?) . . . . . *οἱ* D, *τοῦ πρόσω χωρεῖν ἀφέμενοι* corr. et suppl. D_w 7 *ἀτραμυττίῳ* ED_w wp Ephraem. 1619, *ἀτραμυτίῳ* AO, v. arg. ad XIV 28, 1, L. G. p. 172, 5, Cedr. I p. 786, 18, Georg. Cypr. 1232, et cf. XV 17, 14 10 *ἐποίησε* O 11 *δ' ἐνικαία* D (v. arg. ad p. 247, 1) *ἐν νικαία* des. E fol. 166^r, cui add. E: *στράφου ὄπισθεν ἓν φύλλον καὶ εὑρέ· διῆγε τῇ μροπόλει*, pergit E fol. 165^u: *διῆγε τῇ* *βυθινῶν* E (*βυ* et *ι* in ras.) wp 12 ante *θαλάσσης* add. *διὰ* BCwp, v. ad XV 6, 18

6 ac potius Opsiciani, infensi imperatori, quod ille navales copias
7 parum commode tractasset, imperium detrectabant et diaconum
eorum contumaciam acrius castigantem, maledicta in regem con-
8 gerentes statim per seditionem occiderunt, omissoque ulteriore pro-
9 gressu partim domum redierunt, partim Byzantium petiverunt. Cum-
que Atramytium pervenissent, Theodosium quendam exactorem pu-
blicorum vectigalium, hominem in republica non versatum, invitum
10 salutarunt imperatorem. His Artemius cognitis classem parat ur-
bemque custodia munit, ipse Nicaeae degens, quae est Bithyniae
11 metropolis. Seditiosi vero terra marique Chrysopolim pervenerunt,
12 unde navales pugnae aliquamdiu sunt commissae; deinde perve-
ctus in Thraciam Theodosius per murum Blachernium proditione

καὶ μέχρι μέν τινος ναυμαχίαι ἐγίνοντο· εἶτα περαιωθεὶς εἰς 12
Θρᾴκην ὁ Θεοδόσιος διὰ τοῦ τείχους τῶν Βλαχερνῶν ἐκ προ-
δοσίας εἰς τὴν μεγαλόπολιν εἰσελήλυθε, καὶ τοῦ σὺν αὐτῷ ναυ- B
τικοῦ τε καὶ στρατιωτικοῦ εἰσρυέντος ἐν ταύτῃ πολλὰ τῶν ἐν
ταῖς οἰκίαις χρημάτων ἡρπάγησαν. τοὺς δὲ ὑπὲρ Ἀρτεμίου 13
ἀντεχομένους τῶν ἀρχόντων συλλαβόμενοι καὶ τὸν πατριάρχην
Γερμανὸν παραλαβόντες ἀπῆλθον εἰς Νίκαιαν, δεικνύντες τῷ
Ἀρτεμίῳ ὅτι ἡ πόλις ἤδη παρελήφθη καὶ τὰ βασίλεια. καὶ ὃς 14
D III 333 τὸ μοναδικὸν μεταμφιασάμενος σχῆμα καὶ πίστεις λαβὼν μή
τι περαιτέρω παθεῖν, παρέδωκεν αὐτοῖς ἑαυτὸν καὶ ἐν Θεσσα-
λονίκῃ περιωρίσθη, βασιλεύσας ἕνα ἐνιαυτὸν ἐπὶ μησὶ τρισίν.
Ἦν δὲ Θεοδόσιος ἤθους μὲν χρηστοῦ καὶ βίου σεμνοῦ, 28 C
ἀπράγμων δ' ἀνὴρ καὶ πρὸς πραγμάτων διοίκησιν καὶ ταῦτα
βασιλείας σφόδρα γε ἀποπεφυκώς. Λέων δὲ ὁ καὶ Κόνων, 2
παρὰ τοῦ Ἀρτεμίου στρατηγὸς τῶν ἀνατολικῶν προβληθείς,

1 *ὅτι τοῦ Ἀρτεμίου ἐν Νικαίᾳ* (*ἐνικαία* E, v. ad XIV 27, 10) *διάγοντος ὁ Θεοδόσιος ἐκ προδοσίας τὴν πόλιν εἷλε* (*τ. πόλιν εἷλεν ἐκ προδ.* E). *καὶ ὁ Ἀρτέμιος καρεὶς ἐν Θεσσαλονίκῃ περιωρίσθη* CE 12 *βασιλεία Θεο-*
ὀ
τν
δοσίου τοῦ Ἀτραμυτηνοῦ (*ἀτραμιττινοῦ* E, *ἀτραμιττηνοῦ* D) AR, *ὁ ἀτραμη βασιλεύς* B (v. ad XIV 27, 9 et h. l.) 14 *ὅτι ὁ Ἴσαυρος Λέων καὶ ὁ* (*ὁ καὶ* E) *Ἀρτάβασδος ἐπανέστησαν κατὰ τοῦ Θεοδοσίου* CE

1. 2 *εἰς θράκην* ARwp, *ἐκ θράκης* B, v. Niceph. Cpol. p. 51, 21, Theoph. I p. 386, 3, G. M. p. 627, 18, L. G. p. 172, 12, Cedr. I p. 786, 22 3 *εἰσελήλυθε* Rwp*Di*, *εἰσελήλυθεν* A, v. ad XIII 1, 5 7 *νικαίαν* w*p invitis AR 9 *μοναδικὸν* AE, *μοναχικὸν* Owp, v. Theoph. I p. 386, 12, G. M. p. 627, 25, L. G. p. 172, 19, Cedr. I p. 787, 5 *ἀμφιασάμενος* Ewp 12 *ἦν* AE, *ἐβασίλευσε* O, *O βασίλευσε* w*, unde temere *O βασιλεὺς* p* post *δὲ* add. *ὁ* E post *θεοδόσιος* add. *ὃς ἀτραμυτηνὸς* (*ἀτραμυττηνὸς* Dwp) *ἐπωνόμαστο, ἀνὴρ* Owp 13 *ἀνὴρ* AE, *ἄλλως* Owp post *διοίκησιν* add. *τε καὶ μεταχείρησιν* (*μεταχείρισιν* BC) Owp 14 *γε* om *Di* invitis ARwp

magnam urbem intravit unaque cum eo classiarii et milites, qui
magnam pecuniam ex aedibus rapuerunt et principibus, qui Ar- 13
temium defendebant, comprehensis et patriarcha Germano capto
Nicaeam discesserunt, ostendentes Artemio urbem et regiam iam
esse occupatas. Is igitur habitu solitarii sumpto acceptaque fide 14
nihil sibi praeterea mali timendum, iis sese tradidit ac Thessalo-
nicam est relegatus, cum annum et tres menses regnasset.
28. Erat Theodosivs vir bonus ille quidem honestaeque
vitae, sed ignavus et ad rerum administrationem, regni praeser-
tim, minime idoneus. Ceterum Leo, qui et Conon, ab Artemio, 2

ὑπὲρ τοῦ Ἀρτεμίου δῆθεν φρονῶν, οὐχ ὑπεῖξε Θεοδοσίῳ, σύμ-
πνουν ἔχων καὶ τὸν τῶν Ἀρμενιακῶν στρατηγὸν Ἀρτάβασδον
3 τὸν Ἀρμένιον. ἄρας οὖν ἐκεῖθεν μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὸν ταγμάτων
εἰς Νικομήδειαν ἔρχεται, ἔνθα τὸν τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου
D υἱὸν εὑρηκὼς καὶ αὐτὸν μετὰ τῆς βασιλικῆς ἀποσκευῆς χειρω-
4 σάμενος, ἀφίκετο εἰς Χρυσόπολιν. ὁ Θεοδόσιος δὲ ἀπραγμόνως
τῆς βασιλείας ἐξέστη αὐτῷ εἰς κληρικὸν καρεὶς μετὰ τοῦ υἱοῦ,
πληροφορίαν λαβὼν μή τι ἕτερον ὑποστῆναι. καὶ ὁ μὲν ἡσύ-
χως ἐβίω τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς, βασιλεύσας δύο ἐνιαυτούς.

LIBER QVINTVS DECIMVS.

1 Λέων δὲ τοῦ τῆς βασιλείας ὀνόματος ἀναξίως ἠξίωτο· ᾧ πατρὶς μὲν ἦν Ἰσαυρία, ἐκεῖθεν δὲ μετοικισθεὶς μετὰ τῶν

6 *καθαίρεσις τοῦ βασιλέως* (*τ. βασ.* om. E) *Θεοδοσίου* CE 10 *βασιλεία Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου τοῦ καὶ Κόνωνος* ACDE

1 *ὑπεῖξε* (ex *ὑπῆρξε* corr. B) Owp*Di*, *ὑπεῖξαι* AE 2 *ἀρμενιακῶν* D 3 *ἀρμένιον* D *αὐτὸν* Rwp*Di*, *αὐτῶν* AD, v. ad XIII 10, 11 6 *θεοδόσιος δὲ* AE, *δέγε θεοδόσιος* O, *δὲ θεοδόσιος* w*p 7 *καὶ εἰς* D, *καρεὶς* corr. D$_w$ post *υἱοῦ* add. *καὶ* Owp*Di*, v. vs. 8 8 *εἰληφὼς* O *μήτι* | .... *ἕτερον* D 8. 9 *ὑποστῆναι* .... *τῆς* D, lacunam explet D$_w$ verbis: *ὃς καὶ ἡσύχως διεβίω τὸ λοιπὸν* 8 *καὶ ὁ μὲν* AEwp, *ὃς καὶ* BCD$_w$, *ὁ μὲν* *Di* (Haasii annotatione ad vs. 7 pertinente huc perperam relata) 9 *διεβίω* O *ἐβασίλευσε δὲ* D, *βασιλεύσας ἐπὶ* D$_w$ ante *δύο* add. *ἐπὶ* BCD$_w$ 10 *Λέων δὲ* AE, *Ἐντεῦθεν ὁ λέων* Owp *τὰ βασίλεια* D, *τοῦ τῆς βασιλείας* corr. D$_w$ 10. 11 *ἀνάξιον ἐξεικότος* | *ἦν πρὸς μηρ̀ δ'* D, *ἀναξίως ἠξίωτο ᾧ πατρὶς μὲν* corr. D$_w$ 11 *ἰσαβρία* E *μετοκισθεὶς* D

cuius partes amplectebatur, dux Orientis designatus non cessit
Theodosio, adiuvante Artabasdo quoque Armenio, Armeniacorum
3 duce. Illinc igitur cum suis legionibus Nicomediam digressus
est, ubi Theodosii filium cum regio instrumento deprehensum
4 Chrysopolim perduxit. Ei Theodosius sine pugna regno cessit
unaque cum filio rasus est in clericum, accepta fide nihil in se
consultum iri gravius; ita ille vitae reliquum tranquille transegit,
cum regnasset duos annos.

1. Leo regni nomen praeter dignitatem est consecutus, qui patriam habebat Isauriam et illinc una cum parentibus a rege

τεκόντων παρὰ τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ μήπω τῆς ἀρχῆς
ἐξωσθέντος, ἐν Μεσημβρίᾳ τῇ Θρᾳκικῇ πεποίητο τὰς διατριβάς. P II 100 A
καθαιρεθέντος δὲ τοῦ Ἰουστινιανοῦ τῆς ἀρχῆς, εἶτα ἐπανερχο- 2
μένου μετὰ Βουλγάρων εἰς τὸ τὴν βασιλείαν αὖθις ἀναλαβεῖν,
ὁ Λέων ὑπαντήσας αὐτῷ δῶρα προσήνεγκε. καὶ ὁ Ἰουστινιανὸς 3
σπαθάριον αὐτὸν αὐτίκα ἐτίμησε καὶ βασιλεύσας τὸ δεύτερον
αὐτὸν ᾠκειώσατο. εἶτα ἔσταλτο παρ' αὐτοῦ πρὸς τοὺς Ἀλανούς, 4
D III 334 συγκινήσων αὐτοὺς κατὰ τῶν Ἀβασγῶν ἀποστάντων τῆς Ῥω-
μαίων ἀρχῆς. οἱ γὰρ Ἀβασγοί, ὡς ὁ Καισαρεὺς Προκόπιος 5
ἱστορεῖ, δυοῖν ὁμοφύλοιν ἦσαν ὑπήκοοι, τῷ μὲν κρατοῦντι τῆς
πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον μοίρας αὐτῶν, τῷ δὲ τῆς τετραμμένης
πρὸς δύνοντα. καὶ ἄμφω δὲ τούτω τὼ ἄρχοντε ὑπὸ φιλοχρη- 6 B
ματίας κακῶς ἐχρῶντο τῷ ἔθνει· ὅσους γὰρ ἂν παῖδας εὕρισκον
ὡραίους καὶ τὸ εἶδος καλοὺς καὶ τὴν ἄλλην τοῦ σώματος φύσιν
δεξιούς, βίᾳ τῶν τοκέων ἀφέλκοντες καὶ τῶν παιδογόνων μο-
ρίων σιδήρῳ στερίσκοντες, ἐκείνους μὲν πολλῶν χρημάτων Ῥω-

9 *περὶ Ἀβασγῶν, καὶ ὅσα ὑπὸ τῶν σφετέρων ἀρχηγῶν ἔπασχον* (*καὶ ὅσα — ἔπασχον* om. C) *καὶ ὅτε καὶ ὅπως εἰς θεογνωσίαν μετήχθησαν* CE

1 *τέκνων* E *τὸ τοῦ* D, *παρὰ τοῦ* corr. Dw 2 *μεσηβρία* D *τὴν θράκην* D, *τῇ θρακικῇ* corr. Dw *ἐπεποίητο* D 3 *δὲ* om. E *ἰουστιανοῦ* (sic) A 5 *προςήνεγκεν* Ewp, v. ad XIII 1, 5 6 *ἐτίμησεν* BˢEwp*Di*, v. ad XIII 1, 5 7 *πρὸς*] *εἰς* B post *ἀλανοὺς* add. *ἢ ἀλβανούς· οὕτω γὰρ τοῖς παλαιοῖς ὀνομάζονται· ἔσταλτο δὲ* Owp, *ἢ ἀλβανοὺς* E, v. ad XV 1, 19 9 *Προκόπιος*] Procop. II p. 471, 13 ss., p. 498, 17 ss. 12 *δύοντα* D, corr. Dw 12 *τὼ* corr. ex *τῷ* A 13 *ὅσους ἂν εὕρισκον*] v. I p. 262, 7, ubi Zonaras pro *ὃν ἂν εὑρίσκωσι* Xenophontis ponit *οὓς ἂν εὕρισκον* *γὰρ* om. B 14 *φυὴν* O 15 *βίᾳ τῶν* — 16 *ἐκείνους μὲν* (unum versum) om. E

Iustiniano, antequam imperio eiectus est, translatus Mesembriae,
in urbe Thracica, vitam agebat. Cum autem expulsus Iustinianus 2
a Bulgaris in regnum reduceretur, Leo progressus obviam ei
munera obtulit. Eaque de causa ab Iustiniano spatharii digni- 3
tatem statim est consecutus et recuperato ab illo regno eius
familiaritate utebatur. Deinde missus est ab eo ad Alanos, ut 4
eos concitaret contra Abasgos, qui defecerant a Romanorum im-
perio. Abasgi enim, ut Caesariensis Procopius refert, duobus 5
suis popularibus parebant, quorum alter partem orientalem,
alter occidentalem gubernabat. Uterque porro princeps gentem 6
ex avaritia male tractabat; nam quoscunque pueros florentes
et formosos et corporibus elegantibus inveniebant, eos vi paren-
tibus ereptos castratosque Romanis eunuchorum amore semper

W III 82 7 *μαίοις ἐπίπρασκον περὶ τοὺς ἐκτομίας ἐπτοημένοις ἀεί· τοὺς*
δὲ τούτων πατέρας εὐθὺς ἔκτεινον, ἵνα μή ποτε μηνιῶντες διὰ
8 *τοὺς παῖδας βουλεύσωνται κατ' αὐτῶν ἐπανάστασιν. καὶ ἦν*
παρ' αὐτοῖς τὸ παῖδα τεκεῖν ἀγαθὸν τὴν ὄψιν δυστύχημα μέ-
γιστον, τῆς τῶν παίδων εὐπρεπείας ἀλλασσομένοις τὸν θάνατον.
9 *καὶ οὕτω μὲν τοῖς Ἀβασγοῖς οἱ σφῶν προσεφέροντο ἄρχοντες.*
C 10 *Ἰουστινιανὸς δὲ ὁ πρῶτος στείλας παρ' αὐτοῖς ἕνα τῶν ἐν τοῖς*
βασιλείοις εὐνούχων σφίσιν ὁμογενῆ (πολλοὶ γὰρ περὶ τὰ Ῥω-
μαίων ἀρχεῖα τοιοῦτοι ἐστρέφοντο) ἀπεῖπε τοῖς ἡγεμόσι τῶν
Ἀβασγῶν μηκέτι μηδένα τὴν ἀρρενωπίαν ἐκτέμνεσθαι βιαζό-
11 *μενον· τελευτήσειν γὰρ τὴν πρᾶξιν αὐτοῖς εἰς κενόν, μηδενὸς*
12 *Ῥωμαίων πρίασθαι βουλησομένου τοὺς ἐκτομίας αὐτῶν. τοῦτο*
τοῖς Ἀβασγοῖς ἀσμενέστατα προσεδέδεκτο, καὶ τῇ ἐπιταγῇ τοῦ
βασιλέως Ῥωμαίων θαρρήσαντες τοῦ λοιποῦ πρὸς τοὔργον τοῦτο
τοῖς ἄρχουσιν αὐτῶν οὐχ ὑπέκυπτον, κἀκεῖνοι δὲ πρὸς τὴν
13 *πρᾶξιν ἦσαν νωθέστεροι. εἶτα καὶ ἄμφω τοὺς αὐτῶν ἀρχη-*
14 *γοὺς καθελόντες ἤθελον βιοτεύειν αὐτόνομοι. μέχρι μέντοι* D III 33
τότε καὶ τῆς τῶν χριστιανῶν θρησκείας ἦσαν ἀμύητοι, ἄλση
D *δὲ καὶ ὕλας ἐσέβοντο καὶ τὰ δένδρα τούτοις ἐξ ἀφελείας βαρ-*

4 *παρὰ τοῖς ἀβασγοῖς* Owp 5 *τοῖς* D, *τῆς* corr. D_w *παιδῶν* p* invitis ARw 9 *ἐτρέφοντο* Ewp, versabantur: *Wo* lat. 11 *αὐτοῖς τὴν πρᾶξιν* D *ὡς* D, *εἰς* corr. D_w 12 *βουλησομένους* w*p 14 *τοὔργον* AO, *τοῦργον* Ewp*Di*, v. Goettlingium *Allg. Lehre v. Accent* cet. Ien. 1835 p. 384 s. et Zonar. XVI 2, 24. 20, 16. 22, 23. XVII 19, 1. 27, 9 18 *θρησκίας* D, corr. D_w 19 *τούτοις ἐξ*] *καὶ λίθους* D, *τούτοις ἐξ* D_w

7 attonitis magna pecunia vendebant; eorumque patres statim oc-
cidebant, ne quando irati propter filios seditionem contra se mo-
8 verent. Erat igitur apud eos filiolum genuisse pulchrum infor-
9 tunium maximum, ea puerorum elegantia morte luta. Atque
10 Abasgi sic a suis principibus tractabantur. Iustinianus autem
primus, misso ad eos regio eunucho quodam eorum populari
(multi enim tales in palatiis Romanis versabantur) Abasgorum
principibus interdixit, ne quem in posterum invitum castrarent;
11 capturos enim laborem inanem, nemine Romanorum castratos
12 eorum empturo. Hoc Abasgi cupidissime acceperunt edictoque
regis Romani freti deinceps principibus suis in ea re non ces-
serunt, qui et ipsi iam segniores ad id facinus erant redditi.
13 Post etiam utroque principe sublato suis legibus vivere volebant,
14 cum ad id usque tempus Christianae religionis essent rudes et
lucos ac silvas venerarentur et arbores barbarica simplicitate

βαρικῆς εἰς θεοὺς ἐνομίζοντο. Ἰουστινιανὸς δὲ μεταθεῖναι σφᾶς 15
πρὸς τὴν εὐσέβειαν σπούδασμα ἔθετο καὶ στείλας παρ' αὐτοῖς
ἱεροὺς ἄνδρας δι' αὐτῶν εἰς ἐπίγνωσιν αὐτοὺς μετήνεγκε τοῦ
θεοῦ. εἶτα καὶ θεῖον ἐν Ἀβασγοῖς τῆς θεοτόκου ἐδείματο τέ- 16
μενος καὶ ἱερεῖς ἐγκατέστησε καὶ οὕτως εἰς ἤθη τὰ τῶν χριστια-
νῶν αὐτοὺς μετήγαγεν ἐκ τῶν πάνυ βαρβαρικῶν. ἐντεῦθεν 17
ὑπ' οὐδενὸς ἀρχομένων τῶν Ἀβασγῶν οἱ βασιλεῖς Ῥωμαίων
ἔστελλον ἄρχοντας, καὶ ὑπ' ἐκείνων αὐτοῖς διῃτῶντο τὰ πρά-
γματα. χωρησάντων δὲ τῶν στελλομένων εἰς ἀδικίας καὶ τυ- 18
ραννικώτερον χρωμένων αὐτοῖς, δείσαντες μὴ πάντῃ δουλωθῶσι P II 101 A
Ῥωμαίοις, ἀφίστανται καὶ οὐκέτι δέχεσθαι ἄρχοντα Ῥωμαίων
ἐβούλοντο. διὰ τοῦτο τίσασθαι θέλων αὐτοὺς ὁ ῥινότμητος 19
Ἰουστινιανὸς στέλλει τὸν σπαθάριον Λέοντα πρὸς τοὺς Ἀλανούς,
οὓς Ἀλβανοὺς ὁ Προκόπιος γράφει, χρήμασι πλείστοις κατὰ
τῶν Ἀβασγῶν ὁμόρων ὄντων αὐτοῖς, ὁπλίσαι τούτους βουλό-
μενος. ἐκεῖ τοίνυν ὁ Λέων γενόμενος καὶ συχνοὺς διατρίψας 20

6 ὅτι τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν οἱ Ἀβασγοὶ καθελόντες ἐκ τοῦ βασιλέως Ῥωμαίων ἐδέχοντο ἄρχοντας C

1. 2 ἐνομίζοντο .... πρὸς D, lacunam suppl. D_w his: ἰουστινιανὸς δὲ μεταθεῖναι σφᾶς 1 σφᾶς — 3 ἄνδρας (unum versum) om. E 2 τὴν om. Owp*Di* σπου .... ἔχθετο D, σπούδασμα ἔθετο suppl. et corr. D_w στόλας D, corr. D_w αὐτοῖς ARwp, αὐτὸν DE, αὐτοὺς D_w 3 δι' αὐτῶν om. D 6 αὐτοὺς om. D, add. D_w post τῶν add. βίων D 7 οἱ Rwp*Di*, εἰς A 8 διηττῶντο B 9 τυραννικώτερος D, corr. D_w 11 ἄρχ. ῥωμαῖον Rwp*Di* 12 ἠβούλοντο E τίσασθαι des. E fol. 165[r], cui add. E: γύρισον τὸ ἔμπροσθεν φύλλον καὶ εὑρίσης τὸ ἴσον ἤγουν· θέλων αὐτοὺς ὁ ῥινότμητος, perg. fol. 166[u]: θέλων αὐτοὺς cet. 13 ἀλλανοὺς D, corr. D_w 14 οὓς Ἀλβανοὺς ὁ Προκόπιος γράφει om. Owp, v. ad XV 1, 4; praeterea errat Zonaras, neque enim usquam Procopius Alanos dicit Albanos.

pro diis haberent. Sed Iustinianus eos ad pietatem traducere 15
statuit missisque sacris viris dei cognitione eos imbuit; exstructa- 16
que praeclara apud Abasgos aede deiparae et sacerdotibus in
ea collocatis, eos a vita plane barbarica ad mores Christianorum
perduxit. Ex eo nemini parentibus Abasgis reges Romanorum 17
duces miserunt, a quibus eorum res administrabantur. Qui cum 18
iniurii essent ac populum crudelius tractarent, veriti, ne prorsus
in servitutem a Romanis redigerentur, deficiunt neque amplius
ducem Romanorum admittunt. Ea de causa Iustinianus is, qui 19
naso mutilatus fuit, eos ulturus Leonem spatharium ad Alanos,
quos Albanos Procopius dicit, cum maxima pecunia mittit, ut
eos contra finitimos Abasgos armaret. Illuc profectus Leo et 20

ἐνιαυτούς, ὀψὲ καὶ μόλις ἐπανελήλυθε, μήτε τὸν Ἰουστινιανὸν
εὑρηκώς (ἀνῄρητο γάρ), μήτε μὴν τὸν Φιλιππικόν (καθῄρητο
21 γὰρ πηρωθείς, ὡς εἴρηται, καὶ τὰ ὄμματα). πρόσεισιν οὖν Ἀρ-
τεμίῳ βασιλεύοντι τότε· ὁ δὲ καὶ προσήκατο αὐτὸν εὐμενῶς
καὶ στρατηγὸν τοῦ τῶν ἀνατολικῶν προεχειρίσατο θέματος.
B 22 τούτῳ γοῦν, ὡς εἴρηται, δῆθεν ἀμύνων ἀντῆρε χεῖρα κατὰ
Θεοδοσίου καὶ τῶν σκήπτρων γέγονεν ἐγκρατής (ὦ θεοῦ κρι- D III 33
μάτων ἄβυσσος ἀκατάληπτος) καὶ αὐτίκα τὴν θυγατέρα τῷ
23 Ἀρταβάσδῳ συνῴκισε, κουροπαλάτην αὐτὸν τιμήσας. Μάσαλ-
μας δὲ ὁ τῶν Ἀράβων ἀρχηγὸς ἐξ Ἀβύδου σὺν μεγάλῳ στρα-
τεύματι πρὸς Θρᾴκην περαιωθεὶς πολὺ μὲν τῆς Θρᾳκῴας ἐληί-
24 σατο χώρας, τῇ δὲ βασιλευούσῃ τῶν πόλεων προσβαλὼν χάρακα
παρὰ τοῖς κατὰ χέρσον αὐτῆς ἐπήξατο τείχεσι, καὶ ἣν αὐτὸς
μὲν ἐντεῦθεν ταύτην πολιορκῶν, ἐκ δὲ θαλάσσης σὺν στόλῳ

9 ὅτι οἱ (om. C) Ἄραβες ἐξ Ἀβύδου περάσαντες τὴν πόλιν ἐπολιόρκουν κατὰ γῆν τε καὶ θάλατταν· καὶ κακῶς ἀπηλλάγησαν ἀμφοτέρωθεν CE

3 εἴρηται] XIV 26, 10   5 στρατηγὸν RwpDi, στρατηγῶν A   6 εἴρηται] XIV 28, 2   post κατὰ add. τοῦ Ewp   7 ὦ A, ὢ R^swpDi, v. Goettlingium l. c. p. 362 et ann. sequ.   8 ἄβυσσος] Huc referenda sunt ea, quae Suicerus affert in thes. eccl. p. 11. II 2a; praeterea nominativus pro vocativo adhibetur, itaque scribendum est ὦ, non ὢ   καὶ AE, βασιλεύσας δὲ οὕτως (οὕτῶς D) CD, βασιλεύσας δ' οὕτω B, βασιλεύσας δὲ οὕτω w*p   8. 9 τῷ ἀρταβάσδῳ τὴν θυγατέρα O   9 συνώκησε (sic) A   τιμήσας αὐτόν. O   μάσαλμας ACDw, G. M. p. 637, 2, Th. M. p. 122, Cedr. I p. 800, 5, μασάλμας EwpDi L. G. p. 177, 22, μασάλδας B, μάσαλδας D   11 ἐληίσαντο B   12 προσβαλὼν] περαιωθεὶς ex versu antecedenti repetit C   χαράκακα D, corr. Dw   13 αὐτῆς RwpDi, αὐτοῖς AC   13. 14 μὲν αὐτὸς B^swp   14 ταύτην πολιορκῶν. ἐντεῦθεν E   θαλάσης omisso δὲ D, θαλάσσης δὲ Dw   14 s. στόλῳ μεγάλῳ AEwp, βαρυτάτῳ στόλῳ BCDw, βαρυτάτῳ omisso στόλῳ D

multos ibi annos commoratus sero aegreque rediit, neque Iusti-
niano invento (nam occisus erat), neque Philippico (pulsus enim
21 erat, ut dictum est, oculis etiam erutis). Artemium igitur tum
regnantem convenit, a quo benigne acceptus est et Orientalium
22 themati praefectus. Pro eo igitur, ut dictum est, propugnans
scilicet Theodosio se opposuit sceptrisque potitus (o dei iudicio-
rum abyssum incomprehensibilem) statim Artabasdo filiam de-
23 spondit et curopalatae honorem decrevit. Masalmas autem, Ara-
bum dux, Abydo cum magnis copiis in Thraciam transvectus
24 magnam eius provinciae partem populatus est, impetuque in ur-
bem regiam facto vallum iuxta terrestria eius moenia posuit at-
que ab ea parte ipse urbem oppugnavit, Solimas autem archisa-

μεγάλῳ ὁ ἀρχισατράπης Σολιμᾶς. ἀλλὰ τὰς μὲν νῆας αὐτῶν 25 C
τάς τε πολεμιστηρίους τάς τε μὴν φορτηγοὺς τῷ ὑγρῷ πυρὶ
Ῥωμαῖοι κατετροπώσαντο, ὥστε πολλοὺς τῶν ναυάρχων, ὧν
οὔπω ταῖς ναυσὶ τὸ ὑγρὸν τοῦτο προσήγγισε πῦρ, ἀπογνόντας
προσρυῆναι τῷ βασιλεῖ. τὸ μὲν οὖν πλεῖον τοῦ ναυτικοῦ τῶν 26
Ἀράβων οὕτω διώλετο. τοῖς δὲ κατὰ Βιθυνίαν αὐτῶν ληιζο- 27
μένοις ἐντυχόντα στρατεύματα Ῥωμαίων πεζὰ πολλοὺς διεφθάρ-
κασιν, ὥστε κἀκείνους δείσαντας ἀποδρᾶναι. τοὺς δὲ κατὰ 28 WIII 83
Θρᾴκην τυγχάνοντας Ἄραβας λιμὸς ἐπίεζε κραταιός, ὅθεν οὐδε-
νὸς τῶν θνησκόντων ζῴων ἀπείχοντο. λέγεται δὲ καὶ σαρκῶν
ἀνθρωπείων αὐτοὺς ἅψασθαι. ἀλλὰ καὶ νόσος αὐτοῖς ἐνέσκηψε 29
λοιμικὴ καὶ διέφθειρε παμπληθεῖς. καὶ Βούλγαροι δὲ τούτοις 30 D
ἐπελθόντες πολλὰς χιλιοστύας αὐτῶν, ὥς τινες ἀναγράφουσι,
μαχαίρας ἔθεντο παρανάλωμα.

Ὁ δὲ τῆς Σικελίας στρατηγὸς Σέργιος τὴν τῶν Ἀράβων 2
κατὰ τῆς πόλεως ἐπέλευσιν γνοὺς καὶ ὡς ἐν ἀκαταστασίᾳ τὰ
Ῥωμαίων τυγχάνουσι, τυραννίδι καὶ αὐτὸς ἐπεχείρησε· καὶ οὐχ 2

15 ὅτι ὁ στρατηγὸς Σικελίας (ὁ τῆς σικελίας στρατηγὸς E) τυραννίδι ἐπεχείρησεν CE

1 σολιμᾶς AR, σολυμᾶς DEwp, σολιμᾶν Niceph. Cpol. p. 53, 17 5 πλεῖστον *Di* invitis ARwp 7 πεζὰ] πολλὰ B 8 ζείσαντας deleto ζ E ἀποδράναι ARwp, corr. *Di* 10 δὲ] γὰρ E ante σαρκῶν add. ὁ D, del. Dw 11 καὶ om. w*p invitis AR νόσοις D, corr. Dw ἐπέσκηψε E 12 πολλοὺς C, sed γρ. παμπληθεῖς Cm

trapa e mari cum classe maxima. Verum naves eorum tam 25
bellicas quam onerarias Graeco igni Romani reppulerunt, ut multi
navarchi, quorum naves Graecus ille ignis nondum attigerat, per
desperationem se conferrent ad regem. Et hoc modo pars 26
maior classis Arabicae periit. Romanaeque legiones eos, qui in 27
Bithynia praedabantur, aggressae multos occiderunt, ut et illi
territi aufugerent. Qui autem erant in Thracia Arabes tanta 28
fame premebantur, ut corporibus animalium mortuorum non abs-
tinerent; quin etiam humanis carnibus admovisse manus perhi-
bentur. Praeterea pestilentia eos invasit eorumque turbas con- 29
fertim absumpsit. Ad haec Bulgari eos aggressi multa milia, ut 30
quidam narrant, ferro trucidarunt.

2. Interea Sergius, Siciliae praetor, cognita urbis obsidione
Arabica et imperii Romani perturbatione tyrannidem et ipse
affectavit, non sibi ipsi usurpato regis titulo, sed ministrorum 2
suorum quendam Gregorium curavit a populo regem salutandum,

ἑαυτὸν τῆς βασιλείου ἠξίωσε κλήσεως, ἀλλά τινα Γρηγόριον τῶν ὑπηρετουμένων αὐτῷ ἀναρρηθῆναι παρὰ τοῦ λαοῦ βασιλέα πεποίηκε, μετονομάσας τὸν ἄνδρα Τιβέριον, ὃς γνώμῃ τοῦ Σερ- D III 33
3 γίου καί τινας εἰς ἀρχὰς προεβίβασε. ταῦτ' ἀγγελθέντα τῷ
P II 102 A Λέοντι διανέστησαν αὐτὸν τῷ τυραννήσαντι ἀντιτάξασθαι, καὶ Παῦλον τὸν τῶν βασιλικῶν ἱπποκόμων ἐπιστατοῦντα (χαρτουλάριον ἡ Ῥωμαίων οἶδε τοῦτον λέγειν φωνή) πατρίκιον τιμήσας καὶ στρατηγὸν Σικελίας ὀνομάσας στέλλει κατὰ τοῦ ἀποστάτου,
4 προστάγματα πρὸς τοὺς τῶν χωρῶν ἄρχοντας ἐγχειρίσας αὐτῷ συναίρεσθαι τῷ Παύλῳ κελεύοντα, καὶ πρὸς τὴν ἐν Σικελίᾳ δὲ στρατιὰν γραφὴν ἐγχαράξας δηλοῦσαν καλῶς ἔχειν Ῥωμαίοις τὰ πράγματα, ἤδη τῶν Ἀράβων ἡττημένων καὶ κατατροπωθέντων, διὰ τοῦ Παύλου καὶ ταύτην τοῖς στρατιώταις ἐκπέ-
5 πομφε. καταλαβόντα τοίνυν τὴν Σικελίαν τοῦτον ἀνωιστὶ καὶ
B εἰσελθόντα εἰς τὴν Συράκουσαν μαθὼν ὁ Σέργιος εὐθὺς ἀπέ-

14 ὅπως ἡ ἐν Σικελίᾳ ἐπανάστασις κατελύθη C

1 κλήσεως ἠξίωσεν C Γρηγόριον] Zonaras videtur Basilium, Gregorii filium, errore nominasse Gregorium; v. Niceph. Cpol. p. 54, 24, Theoph. I p. 398, 7, G. M. p. 638, 11, L. G. p. 179, 3 (Th. M. p. 123), Cedr. I p. 790, 23 2 ἀναρηθῆναι D, corr. Dw (v. ad XIV 11, 7) βασιλέα παρὰ τοῦ λαοῦ C 3 τιβέριον μετονομάσας τὸν ἄνδρα D 3. 4 ὃς (δῆ sic A) γνώμῃ τοῦ σεργίου καί τινας εἰς (om. E) ἀρχὰς προεβίβασε AE, ὃς καί τινας εἰς ἀρχὰς γνώμῃ προεβιβάσατο (προεβίβασε D) τοῦ σεργίου O, ὃς καί τινας εἰς ἀρχὰς γνώμῃ τοῦ σεργίου προεβίβασε w*p 4 ταῦτα D 5 αὐτῶ D, corr. Dw τὸν τυραννήσαντα E 6 τὸν RwpDi, om. A ἱπποκόμον E ἐπικρατοῦντα B χαρτουλάριον ODi, χαλτουλάριον A, χαρτουλλάριον Ewp 9 προστάγματι D ἐγχειρήσας (sic) A 11 ῥωμαίοις καλῶς ἔχειν C 12 ἡττωμένων E 14 τοίνυν om. B τοῦτον τὴν σικελίαν B ἀνοιστὶ (ω supra) D 15 συρράκουσαν (sic) A

nomine eius in Tiberium commutato, qui de sententia Sergii
3 etiam quosdam ad magistratus evexit. Hoc nuntio Leo commotus, ut de opprimendo tyranno cogitaret, Paulum regiis equisonibus praefectum, qui lingua Romana chartularius dicitur, patricii dignitate ornatum et Siciliae praetorem designatum mittit contra
4 seditiosum, traditis edictis ad provinciarum praesides, quibus Paulum adiutare iubebantur, scriptisque ad Siciliensem exercitum litteris, quibus Romanam rem bene sese habere significabat, Arabibus iam victis et profligatis; eas quoque litteras Paulo tradidit
5 militibus reddendas. Quem cum praeter spem tenuisse Siciliam atque ingressum esse Syracusas cognovisset Sergius, statim ar-

δρα καὶ πρὸς Λογγιβαρδίαν ἐφοίτησε. τοῦ δὲ Παύλου προσ- 6
ομιλήσαντος τῷ στρατιωτικῷ καὶ τὸ γράμμα τὸ βασίλειον ἀνα-
γνόντος αὐτῶν εἰς ἐπήκοον, εὐθὺς ἐκεῖνοι τὸν μὲν βασιλέα
εὐφήμησαν, τὸν δὲ Γρηγόριον καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν δεσμίους
τῷ Παύλῳ παρέδοσαν. καὶ ὃς τὸν μὲν Γρηγόριον ἀνεῖλε, τοὺς 7
δ' ἐκείνου ὑπασπιστὰς μαστίξας καὶ τὴν κόμην ἀποθρίξας αὐ-
τοῖς ὑπερορίᾳ κατέκρινεν. ὁ δὲ Σέργιος πληροφορίαν λαβὼν 8
μή τινος πειραθῆναι κακοῦ, πρὸς τὸν Παῦλον ἐκ Καλαβρίας
ἀφίκετο. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Σικελίαν οὕτως ἠρέμησαν. 9
Οἱ δὲ τὴν πόλιν πολιορκοῦντες Ἄραβες, παθόντες μᾶλλον 10 C
ἢ δράσαντες, ἐπανελθεῖν εἰς τὰ οἰκεῖα ὡρμήκεσαν καὶ εἰς τὰς
περιλειφθείσας ἐμβάντες νῆας ἀπήεσαν. λαίλαπι δὲ περιπε- 11
σόντες σφοδρῷ πάντες ἀπώλοντο σὺν ταῖς οἰκείαις τριήρεσι,
δέκα μόνων νηῶν περιλειφθεισῶν, ὧν αἱ μὲν πέντε παρὰ Ῥω-
III 338 *μαίων ἑάλωσαν, αἱ δὲ λοιπαὶ διαφυγοῦσαι τῆς συμφορᾶς ἀπήλ-*
θοσαν ἄγγελοι.

Ἐτέχθη δὲ τῷ Λέοντι σκύμνος ὠμότερος τοῦ πατρὸς καὶ 12
τήν τε μητέρα τούτου κεκλημένην Μαρίαν ἔστεψεν ὁ Λέων

12 *ὅτι ἄνευ πέντε* (*ε'* C) *νηῶν αἱ ἄλλαι τῶν Ἀράβων* (*τ. Ἀραβ.* om E) *ἀπώλοντο σὺν αὐτοῖς* CE 17 *περὶ τοῦ Κοπρωνύμου* C, *ὅτι βαπτιζόμενος κόπρον ἔρρευσε καὶ Κοπρώνυμος* (*κοπρόνιμος* E) *ὠνομάσθη* E

1 *λαγγιβαρδίαν* D, corr. Dw 3 *μὲν* om. E post *βασιλέα* add. *ἐτίμησαν καὶ* Ewp, om. *Wo* lat. 4 post *δέ* add. *γε* w*p invitis AR 8 *δεινοῦ* B *καλαβρίας* Rwp*Di*, *καλαυρίας* AB 9 *τὴν* om. B 14 *μόνων* AO, *μόνον* et *μόνων* per dittogr. E, *μόνον* wp, v. ad XIV 6, 31 *περιλειφθησῶν* D, *περιληφθεισῶν* (sic) A

repta fuga Longobardiam versus profectus est. Paulus vero 6
oratione apud milites habita et litteris regiis recitatis effecit, ut
illi statim regem celebrarent et Gregorium cum suis vinctum Paulo
traderent. Qui Gregorium sustulit eiusque satellites flagris caesos 7
rasaque coma relegavit. Sergius vero promissa impunitate ad 8
Paulum e Calabria venit. Ita motus Siciliae pacatus est. 9
Arabes autem, qui urbem obsidebant, acceptis pluribus 10
malis quam datis, reditum paraverunt et reliquis navibus con-
scensis discesserunt; sed vehementi turbine exorto omnes peri- 11
erunt cum suis triremibus, decem navibus exceptis, quarum
quinque a Romanis captae sunt, reliquae elapsae cladis nuntiae
domum redierunt.

Natus autem est Leoni catulus crudelior patre, cuius matrem 12
Mariam diademate ornavit et puerum in magna ecclesia baptiza-

καὶ τὸν υἱὸν ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ἐβάπτισε, Κωνσταντῖνον
13 ὀνομάσας αὐτόν. ὅτε λέγεται κόπρον αὐτὸν ἐκκρῖναι τῇ θείᾳ
D κολυμβήθρᾳ καταδυόμενον, κἀντεῦθεν ἐπονομασθῆναι Κοπρώ-
14 νυμον, καὶ τὸν ἁγιώτατον πατριάρχην Γερμανὸν εἰπεῖν ὅτι
"σημεῖον τοῦτό ἐστι τοῦ τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ τοῖς εὐσεβεῖν ᾑρη-
μένοις μέγα τὸ παιδίον τοῦτο χρηματίσαι κακόν."
15 Ὁ δὲ μάγιστρος Νικήτας ὁ Ξυλινίτης τῶν ὑπερλίαν τυγ-
χάνων ὑπέθετο τῷ Ἀρτεμίῳ ἐν Θεσσαλονίκῃ τυγχάνοντι τοῖς
Βουλγάροις προσελθεῖν καὶ συνεργίᾳ τούτων ἀπολήψεσθαι πάλιν
16 τὴν βασιλείαν. καὶ ὃς πείθεται καὶ μετὰ πλήθους Βουλγάρων
ἧκεν εἰς τὸ Βυζάντιον, οἰόμενος παρὰ τοῦ λαοῦ προσδεχθή-
17 σεσθαι. τῶν δὲ τῆς πόλεως μὴ ἐπιστρεφομένων αὐτοῦ, οἱ
Βούλγαροι τοῦτον πολλῶν χρημάτων τῷ Λέοντι προύδωκαν.
W III 84 18 καὶ οἱ μὲν ἀπῆλθον· ὁ δὲ σὺν τῷ Ξυλινίτῃ ἀνῄρητο, καὶ ἡ
P II 103 A 19 τοῦ Ξυλινίτου κτῆσις οὖσα πολλὴ δεδήμευτο ξύμπασα. καὶ
ἄλλοι δὲ τῶν συνωμοτῶν τοῦ Ἀρτεμίου ἐκτάνθησαν, πρὸς οἷς
καὶ ὁ τῆς Θεσσαλονίκης ἀρχιερεύς.
20 Εἶτα τὸν υἱὸν αὐτοῦ Κωνσταντῖνον ὁ Λέων βασιλέα πε-

18 ὅτι ἔστεψε τὸν Κοπρώνυμον (τὸν υἱὸν αὐτοῦ Κωνσταντῖνον E) ὁ Λέων CE

1 ἐκκλησίᾳ om. C 5. 6 τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ τοῖς εὐσεβεῖν ᾑρημένοις (εἰρημένοις A) μέγα τὸ παιδίον τοῦτο AEwp, τὰ ἅγια μέλλειν μιᾶναι τὸ παιδίον τοῦτο καὶ τοῖς εὐσεβεῖν ᾑρημένοις μέγα O, v. Theoph. I p. 400, 12, Cedr. I p. 792, 10 8 τυγχάνοντι A, ὄντι Ewp, διάγοντι O 9. 10 προσελθεῖν — καὶ ὃς] προσπεφευγέναι ἵνα τούτων συνεργίᾳ τὴν βασιλείαν πάλιν ἀπολήψοιτο· ὁ δὲ O 11 προσληφθήσεσθαι O 12 αὐτῷ D, corr. Dw 13 προύδοσαν D 16 συνομοτῶν p* invitis ARw

13 vit, Constantini nomine indito. Qui cum in sacrosancta illa aqua
mergeretur, fertur excrevisse stercus, unde Copronymus est
14 cognominatus. Sed et sanctissimum patriarcham Germanum di-
xisse aiunt "Hac ex re elucet eum puerulum ecclesiae et pietatis
studiosis magno fore malo."
15 Artemio Thessalonicae degenti Nicetas Xylinites magister,
vir summae auctoritatis, persuasit, ut Bulgaros adiret eorumque
16 opera regnum recuperaret. Quod cum fecisset et cum magna
Bulgarorum multitudine Byzantium venisset, ratus se a populo
17 receptum iri, neque vero quisquam de urbanis eum curaret,
18 Bulgari eo magna pecunia Leoni prodito domum redierunt. Ille
cum Xylinite interfectus est et Xylinitae opes omnes, quae ma-
19 gnae erant, publicatae. Sunt et alii ex Artemii coniuratis occisi
et praeter ceteros Thessalonicensium archiepiscopus.
20 Post haec Leo Constantinum filium regem creat officio sol-

ποίηκε, παρὰ τοῦ ὁσιωτάτου Γερμανοῦ τῆς ἐπὶ τῇ ταινιώσει
τελετῆς τελεσθείσης. ἐντεῦθεν ὁ Λέων ἄρχεται τοῦ θεομαχεῖν 21
καὶ κατὰ τῶν σεπτῶν εἰκόνων ἐλύττησε. καὶ τὸν πατριάρχην 22
μεταπεμψάμενος Γερμανὸν μὴ δεῖν ἔλεγε τὰς εἰκόνας τιμᾶσθαι·
εἰδωλολατρίαν γὰρ τὴν τούτων ἀπεκάλει προσκύνησιν. ὁ δὲ 23
θεῖος ἐκεῖνος ἀνήρ "εὐφήμει, βασιλεῦ", ἔφη "καὶ μὴ οὕτω
φρόνει· ἀσεβὲς γὰρ ἄντικρυς τὸ ἐννόημα· καὶ οἶδα μὲν ᾀδό-
III 339 μενον τὸ μέλλειν κινηθῆναι ταύτην τὴν αἵρεσιν. ἀλλὰ μὴ σύγε 24
εἴης ὁ ταύτης εἰσαγωγεύς· Κόνων γάρ τις ὀνομαζόμενος ταύτης
μέλλειν κατάρξασθαι λέγεται." καὶ ὃς ὑπολαβὼν αὐτίκα φησίν 25 B
"οὐκοῦν ἐγώ εἰμι· Κόνων γὰρ παρὰ τῶν γονέων νηπιόθεν
ὠνόμασμαι." τὸν μὲν οὖν ἀοίδιμον Γερμανὸν μὴ πεισθέντα 26
συνθέσθαι τῇ γνώμῃ αὐτοῦ, μᾶλλον μὲν οὖν καὶ γενναιότατα
ἀντιλέγοντα καὶ τὴν αὐτοῦ κακοδοξίαν ἐλέγχοντα τῆς ἐκκλησίας
ἐξώθησεν, ἔτη ταύτην ἰθύναντα πεντεκαίδεκα, Ἀναστάσιον δέ
τινα εἰς πατριάρχην ἑαυτῷ ὁμόφρονα προχειρίζεται. τοῦ δ' 27
οὖν οὕτω φρονῆσαι τὸν Λέοντα καὶ εἰς τοῦτο προελθεῖν ἀσε-
βείας ἥκω τὴν αἰτίαν ἐρῶν.

Ἰζὶθ τῶν Ἀράβων ἄρτι γέγονεν ἀρχηγός· καὶ τούτῳ προσ- 3

2 ὅτι κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων ὁ Λέων εἰς τοὐμφανὲς ἐξελύττησεν CE 12 περὶ πατριαρχῶν CE 16 ὅθεν ὁ Λέων εἰς τὴν τοιαύτην (om. CDE) ἀσέβειαν προήχθη ACDE

1 ὁσιωσάτου w*p 2 τελετῇ D, corr. Dw λέων|ρχεται C 5 γὰρ om. O ἀπεκάλει AEwp, ὀνομάζων O 6 ἐκεῖνος ἀνὴρ A, ἀνὴρ ἐκεῖνος E, ἐκεῖνος πατὴρ Owp 9 ὀνομ. ταύτην E 10 κατάρχεσθαι EwpDi 11 post εἰμι add. καὶ οὐχ ἕτερος Owp 19 ἄρχων ἄρτι γέγονέ τις Ewp

lemni a sancto Germano celebrato. Exinde Leo cum deo pugnare 21
incipit et contra venerandas imagines insanire. Arcessitoque Ger- 22
mano patriarcha negat colendas esse imagines; earum enim ado-
rationem idolatriam vocabat. At divus ille vir: "Bona verba," 23
inquit "rex, ac noli ita sentire; nam impia est plane ista cogitatio;
scio cantari fore ut ista haeresis agitetur. Tu vero illius auctor 24
esse noli; nam Conon quidam eam auspicaturus esse dicitur."
Tum ille statim "Ergo" inquit "ego sum is; nam Conon infans 25
a parentibus sum appellatus." Inclutum illum Germanum suae 26
sententiae assentiri nolentem, sed potius magno animo refragan-
tem et perversam illam opinionem arguentem ecclesia eiecit, cui
per quindecim annos praefuerat, et Anastasium quendam sibi
assentientem patriarcham designavit. Nunc unde Leo in istam 27
opinionem adductus et ad tantam impietatem progressus sit, ex-
ponam.

3. Izitho Arabum principatum nuper adepto Ebraei duo,

C ίασιν Ἑβραῖοι δύο τὸ ἐπιτήδευμα γόητες, οἵ δὲ ἀστρολογίαν
ἔλεγον μετιέναι κἀντεῦθεν εἰδέναι τὰ μέλλοντα, καὶ τῷ Ἄραβι
τὴν ἀρχὴν ἐπηγγέλλοντο καὶ τὴν ζωὴν πολυχρόνιον, εἰ τῶν
ἐκκλησιῶν τῶν χριστωνύμων τὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς αὐτὸν
2 τεκούσης ἐκβαλεῖ τὰ ἐκτυπώματα. καὶ ὁ βάρβαρος οὐκ ἠμέλ-
λησεν, ἀλλ' ἐκ πάντων τῶν ἐν τῇ ὑπ' αὐτὸν τελούσῃ χώρᾳ
3 ναῶν τὰς σεπτὰς εἰκόνας ἠφάνισε. καὶ ἡ θεία δίκη τοῦτον
μετῆλθεν οὐκ εἰς μακράν. οὔπω γὰρ παρῆλθεν ἐνιαυτὸς καὶ
4 ὁ δείλαιος τὴν ζωὴν ἐζημίωτο. ὁ δὲ τούτου παῖς τῆς ἀρχῆς
διάδοχος γεγονὼς τοὺς ψευδομάντεις ἐκείνους ἐζήτει, τῆς εἰς
τὸν τεκόντα ἀπάτης τίσασθαι προθυμούμενος. ἀλλ' ἔφθησαν
D 5 ἐκεῖνοι φυγεῖν ἐκεῖθεν καὶ εἰς Ἰσαυρίαν κατήντησαν. ἔνθα
περιτυχόντες τούτῳ τῷ Λέοντι, νεανίᾳ τυγχάνοντι, βαναύσῳ
τὸ ἐπιτήδευμα, τὴν τῶν Ῥωμαίων προμαντεύονται βασιλείαν.
6 τοῦ δὲ πρὸς τὴν οἰκείαν ἀφορῶντος τύχην, ἀφεστηκυῖαν πάνυ D III 34
που πόρρω τοιαύτης ἀρχῆς, καὶ τοῖς ἐκείνων διαπιστοῦντος
χρησμοῖς, ἐκεῖνοι συμβήσεσθαι τὴν πρόρρησιν ἀπισχυρίζοντο
κραταιῶς καὶ ἀπῄτουν αὐτὸν δι' ὅρκου πληροφορῆσαι αὐτούς,
7 ὅτε τύχοι τῆς βασιλείας, δοῦναι σφίσιν ὃ ἂν αἰτήσωνται. καὶ

19 ὅτι οἱ τὴν βασιλείαν προμαντευσάμενοι Ἑβραῖοι τῷ Λέοντι (παρὰ τοῦ λέοντος E) τὴν τῶν ἁγίων εἰκόνων (κατὰ τῶν εἰκόνων E) καθαίρεσιν ᾔτησαν CE, ὅθεν ἡ εἰκονομαχία B

1 ἑβραῖοι RwpDi 2. 3 καὶ τῷ — ἐπηγγέλλοντο om. C 5 τὰ om. Rwp ὁ om. D, add. Dw ἠμέλησεν AD, ἐμέλλησεν corr. ex ἠμέλλησεν C, ἐμέλησεν E, ἐμέλλησεν BDwwpDi, ἠμέλλησεν corr. B-W 6 τελούσι D, corr. Dw 8 μετῆλθεν Dw corr. ex voce, cuius litterae praeter μ λθε non iam possunt dispici 10 post τοὺς add. λοιποὺς p invitis ARw ἐκείνους om. B 11 ante τίσασθαι add. αὐτοὺς Owp ἔφθασαν D 12 ἐκεῖνοι om. C ἐκεῖθεν A, ἐντεῦθεν Ewp, om. O ἰσαυρίαν OwpDi, σαυρίαν A, ἰσαβρίαν E 15 ἀφεστηκυίαν (sic) A 19 τύχην D, τύχη DwB

arte praestigiatores, qui profitebantur se astrologiae peritos fu-
tura praedicere posse, imperium et vitam diuturnam pollliceban-
tur, si Christi eiusque matris imagines ex ecclesiis Christianis
2 eiceret. Neque cunctatur barbarus et imagines venerandas in
3 omnibus templis suae ditionis abolet. Nec multo post miserum
4 divina vindicta consequitur, anno nondum elapso mortuum. Cuius
filius regni successor, cum falsos illos vates ob deceptum patrem
ad supplicium quaeritaret, illi iam illinc in Isauriam transfugerant.
5 Ibi cum in hunc Leonem tum adolescentem opificem incidissent,
6 regnum ei Romanum praedicunt. Qui cum suam fortunam in-
tuens seiunctam infinito fere intervallo a tanto imperio illorum
oraculis fidem abrogaret, illi eventurum id quod praedixissent
asseverabant constanter eumque iureiurando obstringebant, ut

ὃς ὄμνυσιν ἦ μὴν τῆς βασιλείας τυχὼν ἐντελῆ αὐτῶν ποιῆσαι τὴν αἴτησιν. ὁ μὲν οὖν ὃν εἴρηται τρόπον τῆς τῶν Ῥωμαίων ἡγεμονίας ἐκράτησεν. οἱ δὲ τούτῳ ταύτην προμαντευσάμενοι 8
ἔννατον ἤδη ἔτος τῆς αὐταρχίας ἀνύοντι προσῆλθον αὐτῷ καὶ ἤτουν ἀποδοῦναι αὐτοῖς τῆς προρρήσεως τὸν μισθόν. καὶ ὁ 9 P II 104 A
Λέων ἕτοιμος ἦν πρὸς τοῦτο καὶ λέγειν ἠξίου τί τὸ αἰτούμενον. καὶ ἡ βέβηλος ἐκείνη τῶν Ἰουδαίων δυὰς "οὔτε πλοῦτον" εἶπε 10
"δοθῆναι ἡμῖν ἐξαιτούμεθα οὔτε πρὸς δόξης ἀναχθῆναι περιωπὴν οὔθ' ἕτερόν τι τῶν τῆς βασιλείας λαμπρῶν, ἀλλ' ἢ μόνον τὸ τὰ τοῦ Ναζωραίου καὶ τῆς αὐτὸν τεκούσης περιαιρεθῆναι πάντοθεν ἐκτυπώματα." καὶ ὃς ἀβέβαιος ὢν περὶ τὴν πίστιν, 11 W III 85
ὥσπερ τι τῶν εἰκαίων καὶ ῥᾴστων τοῦτο ποιῆσαι συνέθετο· καὶ τοῦ δεκάτου ἄρτι ἐνιαυτοῦ τῆς αὐτοῦ τυραννίδος ἀρξάμενος 12
καὶ τοῦ θεομαχεῖν ἤρξατο καὶ μετὰ φρικώδους βρυχήματος κατὰ τῶν σεπτῶν εἰκόνων ἐχώρησε καὶ διωγμὸν βαρύτατον B
ἤγειρε πολλούς τε ἀνθεστηκότας τῇ ἐξαγίστῳ γνώμῃ αὐτοῦ ἐκόλασε καὶ μάρτυρας ἀπειργάσατο. πρὸς δὲ τοῖς ἄλλοις οἷς κατὰ τῶν εὐσεβούντων εἰργάσατο καὶ τοῦτο πεποίηκεν. οἶκος 13
ἦν ἐν τῇ καλουμένῃ Βασιλικῇ ἔγγιστα τῶν Χαλκοπρατίων βα-

18 *περὶ τοῦ πλησίον τῶν Χαλκοπρατίων* (*χαλκοπρατείων* C) *βασιλικοῦ οἴκου καὶ τῆς ἐν αὐτῷ βιβλιοθήκης καὶ τῶν ἐν αὐτῷ διδασκάλων* CE

1 ἢ (sic) AC   4 ἔννατον ARwp, ἔ^{ν}νατον E, ἔνατον *Di*, v. XV 13, 6   9 τῶν om. E   λαμπρὸν Ewp   10 τὰ] κατὰ D   αὐτῶν (sic) A   11 κἀκεῖνος O   12 ποιῆσαι τοῦτο B   13. 14 ἀρξάμενος—ἤρξατο] v. ad XIII 5, 29   16 γνώμῃ αὐτοῦ AEwp, αὐτοῦ βουλήσει O   18 εἱργάσατο A, εἰργάσατο E*Di*, ἐτόλμησε Owp   19 *Χαλκοπρατείων Di* invitis ARwp, v. ad XIV 2, 22   βασιλικὸς E

regno potitus sibi concederet, quaecunque postulavissent. Qui 7
iurat se regno potitum petentibus iis esse satisfacturum. Potitum igitur, ut dictum est, Romano principatu eumque iam nonum 8
annum tenentem ii, qui ei eum vaticinati erant, adierunt praedictionis mercedem petentes. Neque recusat Leo ac dicere eos 9
iubet, quid petant. At profani illi duo Iudaei "Neque divitias" 10
aiunt "postulamus, neque culmen dignitatis ascendere cupimus neque ullum regni splendorem, sed illud tantum, ut Nazareni eiusque matris imagines ubique tollantur." Tum ille parum firma 11
fide praeditus, quasi res levis esset ac facillima, se ita facturum esse pollicetur; itaque decimum modo tyrannidis annum auspica- 12
tus una etiam bellum contra deum auspicatus est et cum terribili rugitu venerandas imagines invasit et persecutionem gravissimam excitavit et multos adversantes detestandae suae sententiae punivit et martyres fecit. Ac praeter cetera, quae in pios fecit, illud etiam designavit. Domus erat in Basilica, quae 13

σίλειος, ἐν ᾧ καὶ βίβλοι τῆς τε θύραθεν σοφίας καὶ τῆς εὐγενεστέ-
14 ρας καὶ θειοτέρας πολλαὶ ἐναπέκειντο. ἦν δ' οὗτος ἀνέκαθεν τοῦ
προύχοντος ἐν λόγοις κατοικητήριον, ὃν οἰκουμενικὸν ἐκάλουν
15 διδάσκαλον· ὃς καὶ δώδεκα εἶχεν ἑτέρους συνοικοῦντας αὐτῷ, D III 3
κἀκείνους τῆς λογικῆς παιδείας μετέχοντας κατὰ τὸ ἀκρότατον.
16 τούτοις καὶ σιτήσεις ἀνεῖντο δημόσιαι, καὶ παρ' αὐτοῖς ἐφοίτων
C οἷς ἔμελε λογικῆς παιδείας καὶ γνώσεως, οὓς καὶ ὁ βασιλεύων
17 συμβούλους ἐν τοῖς πρακτέοις πεποίητο. τούτους οὖν εἰ ἕλοι
καὶ τῆς αὐτοῦ ποιήσαιτο γνώμης, ἔκρινε τὸ πᾶν κατεργάσασθαι.
18 καὶ τοὺς ἄνδρας μεταστειλάμενος τὴν περὶ τῶν σεβαστῶν εἰκό-
19 νων γνώμην αὐτοῦ τὴν πονηρὰν αὐτοῖς ἐκοινώσατο. οἱ δὲ
οὐχ ὅσον οὐχ ὡμοδόξουν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν μεταστῆσαι
τῆς γνώμης ταύτης ἐπεχείρουν ὁλοσχερῶς, πῇ μὲν καταψῶντες
τὸν θῆρα τὸν λεοντώνυμον καὶ κατεπᾴδοντες αὐτοῦ τὰ σωτήρια,
πῇ δὲ γενναιότερον ἀντιβαίνοντες καὶ διελέγχοντες τὴν ἀσέβειαν.
20 ὁ δὲ ὡσεὶ ἀσπὶς ἔβυε τὰ ὦτα καὶ φωνῆς ἐπᾳδόντων οὐκ
21 ἤκουεν οὐδ' ἐφαρμακεύετο παρὰ τῶν σοφῶν. πολλάκις οὖν
D αὐτοῖς προσωμιληκὼς καὶ τὴν αὐτῶν μετάθεσιν ἀπογνούς, τοὺς

1 ἐν om. E 2 ἐναπόκειντο E 7 ἔμελε CwpDi, ἔμελλε AR παιδείας] σοφίας C οἱ βασιλεύοντες Owp 8 πεποίηντο Owp 9 αὐτοῦ A, ἑαυτοῦ RwpDi 10 μεταπεμψάμενος O εἰκόνων om. w*p, imaginibus: Wo lat. 12 ἑαυτὸν D μεταστῆναι D 14 σωτήρια RwpDi, post σ in lacuna manu recenti additae sunt litterae quaedam in A, quae plane dispici iam non possunt; equidem legi: σκϋτήμ̄, Haasius σκϋτη^{α}μ̄ 15 ante τὴν add. αὐτοῦ Owp 17 ἤκουσεν D 18 προσομιληκὼς Ewp

dicitur, proxime Forum aerarium regia, in qua multi libri et
paganae et generosioris ac divinae sapientiae asservabantur,
14 inde ab antiquis temporibus ei ad habitandum attributa, qui eru-
15 ditione excelleret, quem oecumenicum appellabant doctorem; is
16 et duodecim habebat contubernales excellenter eruditos. His
publicus victus praebebatur eosque eruditionis et cognitionis avidi
adibant, hos et rex ad rerum gerendarum consilia adhibebat.
17 Eos igitur si cepisset in suamque traxisset sententiam, omnia sibi
18 confecta fore putabat. Arcessit igitur viros improbamque suam
19 de venerandis imaginibus opinionem cum iis communicat. Qui
adeo ei non assentiebantur, ut et ipsum prorsus abducere ab ea
opinione conarentur, partim demulcentes ferum illum leonem et
incantantes carmina salutaria, partim confidentius adversantes et
20 coarguentes impietatem. Sed ille instar aspidis obturabat aures
neque incantantium vocem admittebat neque medicinam accipie-
21 bat a viris sapientibus. Cum igitur saepe cum iis egisset, per-

μὲν ἀφῆκεν εἰς τὴν σφετέραν πορευθῆναι διατριβήν, τὸν οἶκον
ἐκεῖνον δηλαδὴ τὸν βασίλειον, αὐτὸς δὲ κελεύσας εὔπρηστον 22
ὕλην συναχθῆναι πολλὴν καὶ πέριξ τοῦ οἴκου τεθεῖσαν ἀν-
αφθῆναι νυκτός, οὕτω τόν τε οἶκον σὺν ταῖς βίβλοις καὶ τοὺς
σοφοὺς ἐκείνους ἄνδρας καὶ σεβασμίους κατέκαυσε.

Διὰ ταῦτα ὁ τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης τότε τὴν ἐκκλησίαν 4
ἰθύνων Γρηγόριος τῆς πρὸς τὸν τῆς νέας Ῥώμης προεδρεύοντα
καὶ τοὺς ἐκείνῳ ὁμόφρονας ἀποστὰς κοινωνίας, ἐκείνους μὲν
σὺν τῷ βασιλεῖ συνοδικῷ καθυπέβαλεν ἀναθέματι, τοὺς δὲ P II 105 A
μέχρι τότε τῇ βασιλείᾳ κομιζομένους ἐκεῖθεν φόρους ἐπέσχε,
τοῖς Φράγγοις σπεισάμενος· οὐ γὰρ τοῦ τῶν Ῥωμαίων γένους 2
III 342 οἱ Φράγγοι, ἀλλὰ Γερμανικὸν ἔθνος τούτους εἶναί φησι τὴν
ποικίλην ἱστορίαν ὁ Καισαρεὺς Προκόπιος συνταξάμενος, περὶ
τὸν Ῥῆνον ποταμὸν καὶ τὸν Ῥοδανὸν καὶ τὰς ἐκεῖσε λίμνας
πάλαι κατῳκημένον. τοῦ δὲ Βελισαρίου στρατηγοῦντος Ῥωμαίων 3
ἐπὶ τοῦ προτέρου Ἰουστινιανοῦ καὶ Γότθοις ἀντιπαλαμωμένου
περὶ Ἰταλίας καὶ τῶν ἐν ταύτῃ πόλεων καὶ τῆς Ῥώμης αὐτῆς

6 πότε ἡ Ῥώμη τελείως τοῖς Φράγγοις ὑπετάγη καὶ ὅτι οὐ Ῥωμαῖοι οἱ Φράγγοι E, ὅτι διὰ τὴν ἀσέβειαν τοῦ Λέοντος ὁ πάπας Ῥώμης τοῖς Φράγγοις ἐσπείσατο καὶ τοὺς ἐκ τῆς Ἰταλίας τῇ βασιλείᾳ κομιζομένους ἐπέσχε φόρους (καὶ — φόρους om. E) καὶ ὅτι Γερμανικὸν ἔθνος οἱ Φράγγοι καὶ οὐ Ῥωμαῖοι CE 11 ὅρα ὅτι οὐ Ῥωμαῖοί εἰσιν οἱ Φράγγοι A

2 βασιλικὸν E 4 οὕτως O τοῖς Ewp 6 ταῦτα Rwp*Di*, ταύτης A τότε ῥώμης BCwp 6. 7 τότε post ἰθύνων D 8 κοινωνίας] ἐκκλησίας E 11 post σπεισάμενος add. ὅθεν αὐτοῖς ἀφορμὴ γέγονε τοῦ κυριεῦσαι τῆς ῥώμης Owp τῶν om. O 12 post φησὶ (sic) add. ὁ D 13 ὁ del. D Προκόπιος] I p. 319, 6. II p. 62, 19 συγγραψάμενος Rwp 15 βελισαρρίου A, βελλισαρίου Rwp, βελισαρίου B*Di* 16 πρότερον D

suadendi spe abiecta eos domum dimisit in aedes illas regias
multamque materiam, quae facile exardesceret, in unum conferri 22
et circum domum collocatam noctu incendi iussit atque ita domum cum libris et doctos illos ac venerabiles viros combussit.

4. Hac de causa Gregorius, qui tum Romae veteris ecclesiam gubernabat, repudiata societate pontificis novae Romae eorumque, qui illum sequerentur, illos una cum rege synodico obstrinxit anathemate et vectigalia, quae usque ad id tempus
regno inde pendebantur, inhibuit icto cum Francis foedere. Ne- 2
que enim Romani generis sunt Franci, sed Germanicam gentem eos fuisse in varia historia Caesariensis Procopius dicit circa Rhenum fluvium et Rhodanum et paludes illorum locorum olim
habitantem. Cum autem Belisarius sub priore Iustiniano legioni- 3

B (παρὰ γὰρ τῶν Γότθων κατείχοντο), τότε καὶ τούτους ἱστορεῖ
4 τῇ Ἰταλίᾳ ἐπεμβαλεῖν. τοὺς μέντοι Γότθους μὴ οἵους τε ὄντας
καὶ Ῥωμαίοις καὶ Φράγγοις ἀντικαθίστασθαι πρὸς τοὺς Φράγ-
γους θέσθαι σπονδὰς καὶ τὸν πρὸς ἐκείνους διαλύσασθαι πόλε-
μον, παρακεχωρηκότας αὐτοῖς τῶν Γαλλιῶν, ὅσαιπερ αὐτοῖς
5 προσεγένοντο. καὶ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ αὐτὸν ἐπιρρῶσαι
τὸν Ἰουστινιανόν, δεηθέντων τῶν Φράγγων, πραγματευόμενον
τὸ μὴ Ῥωμαίοις πολεμοῦσι πρὸς Γότθους ἐναντιοῦσθαι τοὺς
W III 86 Φράγγους, ἀλλ' εἶναι τὰ πρὸς Ῥωμαίους τούτοις διὰ τὴν ἐπίρ-
6 ρωσιν φίλια. κἀντεῦθεν τοὺς Γερμανοὺς Μασσαλίαν τε τὴν
C Φωκαέων ἀποικίαν καὶ τὰ ἐπὶ θαλάσσῃ χωρία σχεῖν ἅπαντα
καὶ τῆς ἐκεῖ κρατῆσαι θαλάσσης, πολλὰ δὲ καὶ τῶν Βενετίων
7 κατασχεῖν. οὕτως οὖν οἱ Φράγγοι πεπλησιακότες τοῖς Ἰταλοῖς
οὐ διέλιπον ἔκτοτε ἐπιόντες τοῖς ἐκεῖσε Ῥωμαίοις καὶ τὰ ὑπ'
8 αὐτοὺς ληιζόμενοι. ἀποστατήσας οὖν, ὡς εἴρηται, τῆς τοῦ βα-
σιλέως ὑπακοῆς ὁ πάπας Γρηγόριος διὰ τὴν ἐκείνου κακοδοξίαν
τοῖς Φράγγοις ἐσπείσατο, πρότερον πολλάκις σπεύσας διὰ γραμ-
μάτων τὸν Λέοντα τῆς μισοθεΐας μετενεγκεῖν καὶ μεταπεῖσαι

1 *τούτους* A, *τοὺς φράγγους* Rwp *ἱστορεῖ*] Procop. II p. 416, 12 3 *καὶ* post *ὄντας* om. Ewp, *et* Romanis: *Wo* lat. ante *φράγγοις* add. *τοῖς* Rwp 5 *τῶν γαλλιῶν παρακεχωρηκότας αὐτοῖς* O 7 post *ἰουστ.* add. *βασιλείῳ γραφῇ* Rwp, v. Procop. l. c. p. 417, 4 *τῶν φράγγων αἰτησαμένων* O 8 *ἠναντιῶσθαι* Owp 10 *μασαλίαν* BC et Procop. l. c. p. 417, 8 vix recte *τὴν* Rwp*Di*, *τῶν* A 11 *φωκαίων* E 12 *βενετίων* AO Procop. l. c. p. 417, 23, *βενετιῶν* Ewp*Di* 14 *διέλεπον* w*p *τοῖς ἐκεῖσε ῥωμαίοις ἐπιόντες* O 15 *τοῦ* om. D 17 *διὰ γραμμάτων σπεύσας* Rwp

bus Romanis praeesset et cum Gotthis de Italia et urbibus Italicis
ipsaque Roma, quae tum a Gotthis tenebantur, decertaret, tum
4 eos quoque narrat Italiam invasisse; et Gotthos, qui simul et
Romanis et Francis resistere non possent, cum his bello finito
5 pacem fecisse, concessis Galliis, quae iis accesserant. Atque id
factum ipsum etiam Iustinianum Francis petentibus confirmasse
eo consilio, ne Romanis Gotthos impugnantibus Franci impedi-
6 mento essent, sed eius confirmationis gratia pacem agerent. Unde
Germanos Massiliam, Phocaeensium coloniam, et loca maritima
occupasse omnia illoque mari esse potitos atque etiam magnam
7 Venetorum agri partem obtinuisse. Ita Francos cum in Italorum
vicinia consedissent, ab eo tempore non destitisse Romanos bellis
8 lacessere eorumque provincias populari. Deserta igitur regis
oboedientia, ut dictum est, papa Gregorius ob perversam illius
opinionem pacem cum Francis fecit, cum prius saepe litteris da-
tis dedisset operam, ut Leonem ab odio dei revocaret atque ad

D III 343 τὰς ἱερὰς εἰκόνας σεβάζεσθαι· ἀλλ' ἐδόκει σμήχειν Αἰθίοπα.
οὐ μόνον γὰρ ὀρθὸν οὐδέν τι ἐφρόνησεν, ἀλλὰ καὶ ἐκμανεὶς 9
κατὰ τῶν ὀρθοδόξων πολλοὺς ἐκόλασε καὶ ὁμολογίας στεφάνων D
ἠξίωσε. τούς τε Καλαβροὺς καὶ τοὺς Σικελοὺς φόροις νέοις 10
ἐβάρυνε, κεφαλητίωνα τελεῖν κατὰ τοὺς Ἰουδαίους δογματίσας
αὐτοὺς καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς τικτόμενα ἄρρενα ἀπογράφεσθαι.

Ἤδη δὲ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου τελοῦντος εἰς μεί- 11
ρακας, ζεύγνυσιν αὐτῷ γαμετὴν τὴν θυγατέρα Χαγάνου τοῦ
τῶν Σκυθῶν ἡγεμονεύοντος, βαπτίσας αὐτὴν καὶ ὀνομάσας
Εἰρήνην. ἥτις οὐ συνυπήχθη τῇ τοῦ ἀνδρὸς κακοδοξίᾳ, ἀλλὰ 12
μυηθεῖσα τὸ δόγμα τὸ εὐσεβὲς ἔμεινεν ἀμετάτρεπτος. σεισμοῦ δὲ 13
συμβεβηκότος σφοδροῦ κατὰ τὸ Βυζάντιον ναοί τε πολλοὶ καὶ
οἰκίαι συνέπεσον καὶ πλῆθος ἀνθρώπων συγκέχωστο τοῖς συμ-
πτώμασιν. ὅτε καὶ ἡ τοῦ Ἀρκαδίου στήλη ἐν τῷ τοῦ Ξηρο- 14 P II 106 A
λόφου κίονι ἱδρυμένη κατέπεσε καὶ ὁ ἐν τῇ Χρυσῇ πόρτῃ ἀν-
δριὰς τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου, ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ κατὰ τὴν
χέρσον τείχη τῆς πόλεως, ἥ τε τοῦ Νικομήδους πόλις καὶ πρὸς

2 *οἷα κατὰ τῶν ὀρθοδόξων ἐποίει ὁ Λέων* C 7 *καὶ* (om. E) *ὅτι τὴν τοῦ Χαγάνου θυγατέρα ἔγημεν ὁ Κοπρώνυμος* CE 15 *σημείωσαι* ΛE, *ὅτι ἐκ σεισμοῦ τῶν τειχῶν τῆς πόλεως πεπτωκότων ὁ Λέων προσθήκην εἰς τοῦτο ἐποιήσατο* E

1 *σμήχειν Αἰθίοπα*] v. Lucian. adv. indoct. c. 28 (t. III p. 153, 1 Iacobitz) 2 *οὐδὲν ὀρθόν τι* D 6 *παρ'* Owp *ἄρσενα* O 7 *Ἤδη δὲ τοῦ*] *τοῦ δὲ* C *κωνσταντίνου* om. O *Wo* lat. 8 *τὴν* Rwp, om. A*Di*, v. Theoph. I p. 409, 30, G. M. p. 639, 14, L. G. p. 179, 22 (Th. M. p. 124), Cedr. I p. 800, 7 14 post *στήλη* add. *ἡ* D 16 *μεγάλου* om. O *Wo* lat.

cultum sacrarum imaginum reduceret; sed videbatur Aethiopem
lavare. Tantum enim aberat, ut resipisceret, ut etiam furore 9
contra orthodoxos percitus multos supplicio afficeret et confes-
sionis coronis ornaret. Calabros et Siculos novis tributis oneravit, 10
cum more Iudaico tributum capitum pendere et mares, qui apud
illos nascebantur, describi iussit.

Constantino filio iam adulto filiam Chagani, Scytharum ducis, 11
despondit eamque baptizatam Irenen vocavit; quae mariti er- 12
rorem non amplexa est, sed pium dogma, quo imbuta fuerat,
constanter tenuit. Terrae motu vehementi multa templa et do- 13
mus Byzantii corruerunt, magna hominum multitudine ruinis
oppressa. Tunc et Arcadii statua in Xerolophi columna posita 14
concidit et Theodosii magni statua in Aurea porta et obversa
continenti urbis moenia; corruerunt et Nicomedia et Nicaea, Bi-

15 ταύτῃ ἡ Νίκαια αἱ μητροπόλεις αἱ Βιθυνιακαί. τὴν γοῦν τῶν
τειχῶν κατάπτωσιν ὁ τύραννος Λέων κέρδους μελετήσας θέσθαι
λαβήν, διεκηρυκεύσατο πρὸς τὸν δῆμον τῆς πόλεως ὡς "ὑμεῖς
οὐκ ἂν δυνηθείητε ταχέως ἀνεγεῖραι τὰ τείχη· ἀσύμφορον δ'
16 ὑμῖν ἐπὶ πολὺ μένειν τὴν πόλιν ἀτείχιστον. διὸ προστέτακται
παρ' ἡμῶν προσθήκην ἐν τοῖς δημοσίοις φόροις γενέσθαι φό-
B λεις εἴκοσι καὶ τέσσαρας ἐφ' ἑκάστῳ νομίσματι, ἵνα τούτων τῷ
βασιλικῷ ταμείῳ παρεχομένων τὰ ὑποκλάσαντα τῶν τειχῶν
17 ἀνακαινισθῶσιν ἐξ ἀναλωμάτων βασιλικῶν." ἔκτοτε τοίνυν καὶ
μέχρι τοῦδε ἡ εἴσπραξις ἐπεκράτησεν αὕτη.
18 Οὕτως οὖν ἐπὶ κακῷ τῆς πολιτείας ὁ δείλαιος Λέων βα- D III 344
σιλεύσας ἔτη τέσσαρα πρὸς τοῖς εἴκοσι δυσεντερίαν νοσήσας
ἀθλίως τὴν ψυχὴν ἐξηρεύξατο.
5 Διεδέξατο δὲ τὴν τῶν Ῥωμαίων ἀρχὴν μετὰ τῆς πατρικῆς
δυσσεβείας ὁ δυσώνυμος ἐκείνου υἱός, οὐ κατὰ τῶν σεπτῶν
εἰκόνων λυττήσας μόνον, ἀλλὰ καὶ γοητείαις προσκείμενος καὶ
C ἱερείων ἀνατομαῖς καὶ νεκυομαντείαις καὶ ἀρρητοποιίαις καὶ

11 *τελευτὴ Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου* (*τ. Ἰσ.* om. A) AE 14 *αὐταρχία Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνύμου* ACD, *Κωνσταντῖνος ὁ Κοπρώνυμος* B *οἷος ἦν ὁ μισόθεος οὗτος* C

1 *ταύτην* B *νικαία* w*p invitis AR *βιθυνικαὶ* CwpDi *οὖν* Ewp 4 *τὰ* om. E 6 *φόλεις* ARwp, *φόλλας* D, *φόλεις* Dw, *φόλλεις Di*, v. ad XIV 3, 13 7 *τέσσαρες* B 8 *βασιλικῷ ταμείῳ* AO, fiscum: *Wo* lat., *βασιλεῖ* Ewp *ὑποκλίναντα* D 10. 11 *αὕτη· |ντως* C 12 *δυςεντερίαν* AO, *δυςεντερία* E(wp*Di*), v. XVIII 22, 16 15 post *υἱός* add. *ὃς ὑπερβαλέσθαι* (*ὑπερβαλλέσθαι* B, *ὑπερβάλλεσθαι* wp) *τὸν πατέρα πολλῷ τῷ μέσῳ πρὸς κακίαν ἐφιλονείκησεν* Owp 17 *νεκυομαντείαις* RwpDi, *νεκυομαντίαις* A, v. ad p. 81, 4

15 thynianae metropoles. Ruinam igitur murorum tyrannus Leo ad
lucri occasionem detorsit; nam urbano populo per praeconem
edixit: "Vos moenia celeriter instaurare non potueritis; neque
16 vero expedit civitatem diu moenibus carere. Itaque nos iussimus
publicis tributis accessionem adiungi, vicenos quaternos folles in
singula nomismata, quibus in aerarium regium relatis moenia
17 deleta sumptibus regiis instaurentur". Ea exactio ab illis tem-
poribus etiam nunc durat.
18 Sic, cum in reipublicae perniciem Leo ille infelix annos
viginti quattuor regnasset, ex dysenteriae morbo animam infeli-
citer eructavit.
5. Romanum imperium una cum paterna impietate igno-
miniosus illius filius suscepit, qui non modo contra venerabiles
imagines insaniit, sed et praestigiis fuit deditus et victimarum

*ὅλως οὐδενὸς κακοῦ ἀπεχόμενος, καὶ ποικίλος ὢν τὴν κακίαν
καὶ οὐ μονοειδής. οὐ γὰρ χριστιανός, οὐχ Ἕλλην, οὐκ Ἰου-* 2
δαῖος ἐτύγχανεν ὤν, ἀλλ' ἀσεβείας τις κυκεὼν καὶ οἷα τὰ Λι- W III 87
*βυκὰ θηρία ἱστόρηται φύεσθαι ἐκ μίξεως ἑτερογενῶν, πολυειδῆ
καὶ σύμμικτα τὴν ἰδέαν καὶ τὴν θηριωδίαν γεννώμενα· διὰ
ταῦτα πρὸς πάντων μεμίσητο.*

Καὶ κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς τυραννίδος αὐτοῦ (οὐ γὰρ φαίην 3
*ἂν βασιλείας) ἐκστρατεύσας κατὰ Ἀράβων καὶ ἐν τῷ θέματι τοῦ
Ὀψικίου γενόμενος, οὗ δὴ θέματος τὴν ἀρχὴν ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ
περιέζωστο ὁ κουροπαλάτης Ἀρτάβασδος, ἐπεβούλευε τούτῳ δὴ
τῷ οἰκείῳ γαμβρῷ. οἵ τε γὰρ τοῦ δήμου καὶ οἱ τῆς γερουσίας,* 4 D
*ἀλλὰ μέντοι καὶ τὸ στρατιωτικόν, ἀπεχθανόμενοι τῷ Κωνσταντίνῳ,
ὡς εἴρηται, τῷ Ἀρταβάσδῳ ὀρθοδόξῳ τυγχάνοντι τὴν βασιλείαν
ἐπεψηφίζοντο. γνοὺς τοίνυν τὴν ἐπιβουλὴν ὁ Ἀρτάβασδος καὶ* 5
διαλεχθεὶς τῷ λαῷ ἐπιτίθεται τῷ Κωνσταντίνῳ. ἀλλ' ἔφθη 6
*διαφυγεῖν ὁ Κοπρώνυμος καὶ εἰς τὸ Ἀμόριον προσφυγεῖν καὶ
διαπεμψάμενος πρὸς τὸν τοῦ ἀνατολικοῦ στρατηγὸν τὸν Λαγ-*

11 *ἐπανάστασις τοῦ Ἀρταβάσδου κατὰ τοῦ Κοπρωνύμου* C

2 *μονοειδείς* w*p invitis AR 4 *θηρία* om. C *ἱστόρηνται* O 5 *γεννώμενα* Rwp*Di*, *γενόμενα* ABD, v. ad XIII 1, 2 ante *διὰ* add. *καὶ* D 9 *Ὀψικίου*] v. Reiskium ad Const. Porphyrog. de caerim. p. 460, 9 (t. II p. 497) 10 *ἐπεβούλευσε* D *τούτω* et *τοῦτο* per dittogr. E 11 *τῆς γερουσίας καὶ οἱ τοῦ δήμου* Rwp 13 *εἴρηται*] XV 5, 2 extr. 14 *καὶ* om. B 17 *λαγκηνὸν* ARDww, *λεγκηνὸν* D, Laucenum: *Wo* lat. errore pro Lancenum, *λακηνὸν* p

dissectionibus et evocationibus manium aliisque infandis rebus, denique nullo scelere abstinuit, non uniformi sed multiplici improbitate praeditus. Nam non Christianus erat, non paganus, 2
non Iudaeus, sed colluvio quaedam impietatis instar Africanarum ferarum, quae ex diversi generis coitu multiformes confusaque specie et immanitate nasci perhibentur; quocirca omnibus erat invisus.

Secundo anno tyrannidis suae (neque enim regni dixerim) 3
expeditione contra Arabes suscepta cum ad Opsicii provinciam pervenisset, cui provinciae eius affinis Artabasdus europalates praeerat, illi affini suo insidias struebat. Nam populus et sena- 4
tus atque etiam legiones, cum, ut dictum est, Constantinum odissent, Artabasdo ut orthodoxo regnum decernebant. Verum Ar- 5
tabasdus animadversis insidiis, oratione apud populum habita, Constantinum aggreditur. Sed effugit Copronymus et Amorium 6
se contulit missisque legatis ad Lancenum, Orientalium ducem,

κηνὸν καὶ πρὸς τὸν τοῦ Θρᾳκησίου, τὸν Σισινάκιον, λαμπραῖς
7 ὑποσχέσεσι πέπεικεν αὐτοὺς συμμαχῆσαι αὐτῷ. ἐντεῦθεν ἐμ-
φύλιοι πόλεμοι καὶ ὑπ' ἀλλήλων οἱ Ῥωμαῖοι ἐφθείροντο. ἕκα-
P II 107 A στοι γὰρ τοῦ σφετέρου βασιλέως ἀντείχοντο, ἐπείπερ ἀνερρήθη D III 34
8 ἤδη καὶ ὁ Ἀρτάβασδος βασιλεύς. κατὰ δὲ τὴν τῶν πόλεων
βασιλεύουσαν τῶν δημοσίων οἰκονόμος πραγμάτων παρὰ τοῦ
Κωνσταντίνου ὁ μάγιστρος Θεοφάνης εἰάθη, ὃς τῷ Ἀρταβάσδῳ
προσκείμενος καὶ γραφὴν ἐξ ἐκείνου δεξάμενος δημοσίᾳ θανεῖν
τὸν Κωνσταντῖνον ἐκήρυξε καὶ τὸν Ἀρτάβασδον ὑπὸ τῶν στρα-
9 τευμάτων αἱρεθῆναι εἰς βασιλέα. καὶ οὕτως ὁ δῆμος τῆς πό-
λεως εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν συναθροισθεὶς τὸν μὲν Κων-
σταντῖνον ἀναθέματι καθυπέβαλον, εὐφήμουν δὲ τὸν Ἀρτάβασδον,
10 τούτοις συνευδοκοῦντος καὶ τοῦ πατριάρχου Ἀναστασίου. δεχθεὶς
δὲ ὁ Ἀρτάβασδος καὶ παρὰ πάντων βασιλεὺς ἀναγορευθείς,
B 11 αὐτίκα τὰς σεβασμίας εἰκόνας πανταχοῦ ἀνεστήλωσεν. ὁ δὲ
πατριάρχης Ἀναστάσιος διώμνυτο λέγειν αὐτῷ τὸν Κοπρώνυμον
ὅτι "ὁ Χριστὸς οὐχ υἱός ἐστι τοῦ θεοῦ, ἄνθρωπος δὲ ψιλὸς
γεννηθεὶς ἐκ τῆς Μαρίας, ὡς ἐγὼ ἐκ τῆς ἐμῆς μητρὸς ἐτέχθην
12 Μαρίας." ἐξελθόντος οὖν τῆς μεγαλοπόλεως τοῦ Ἀρταβάσδου,

14 *βασιλεία τοῦ κουροπαλάτου Ἀρταβάσδου* (*ἀρνταβάσδου* E) ACE

1 *καὶ* om. A *σισιννάκιον* BCEwp Theoph. I p. 414, 31 2 *ὑποσχέσεσιν ἔπεισεν* Ewp 5 *ἤδη* om. C 12 *καθυπέβαλον* RwpDi, *καθυπέβαλλον* ABC, v. XV 4, 1. 6, 12 11. 12 *τὸν μὲν Κωνσταντῖνον .. καθυπέβαλον, εὐφήμουν δὲ τὸν Ἀρτάβασδον*] De chiasmo v. ad XIII 2, 6 15 *σεβασμίους* Ewp 16 *αὐτὸν* D 18 *ἐκ τῆς μαρίας γεννηθεὶς* Ewp 19 *οὖν* AR, *δὲ* Ewp *πόλεως* O

et ad Sisinacium Thracensium magnificis pollicitationibus impe-
7 travit, ut secum militarent. Hinc civilia bella orta sunt et Romani mutuis caedibus sese confecerunt; nam utrique suum regem
8 sequebantur; Artabasdus enim rex iam declaratus erat. In urbe regia Constantinus Theophanem magistrum reliquerat rerum publicarum administratorem, qui Artabasdo deditus acceptis ab eo litteris vulgabat Artabasdum Constantino publice interfecto
9 a legionibus creatum esse regem. Sic urbana multitudo in magnam ecclesiam congregata Constantinum anathemate notavit et laudibus prosecuta est Artabasdum, et Anastasio patriarcha comprobante.
10 Artabasdus igitur susceptus et ab omnibus rex salutatus statim
11 venerandas imagines ubique erexit. Anastasius autem patriarcha iureiurando affirmavit sibi dixisse Copronymum: "Christus non est filius dei, sed nudus homo ex Maria natus, quemadmodum ego
12 ipse e mea matre Maria natus sum." Artabasdo urbem magnam

μάχαι πάλιν ἐγίνοντο. ὁ δὲ Κωνσταντῖνος ἐκ Χαλκηδόνος πε- 13
ραιωθεὶς τὴν πόλιν ἐπολιόρκει, περὶ τὰ χερσαῖα τείχη βαλό-
μενος χάρακα. προσβαλὼν δὲ τούτῳ καὶ ἡττηθεὶς ὁ Ἀρτά- 14
βασδος τῆς πόλεως ἐντὸς συνέκλεισεν ἑαυτὸν καὶ τοῦ ταύτην
φρουρεῖσθαι ἀσφαλῶς ἐπεμέλετο. τοῦ δὲ Κοπρωνύμου θαλασ- 15
σοκρατοῦντος καὶ μὴ ἐῶντος τὰς φορτηγοὺς ὁλκάδας ἐν τῇ
πόλει καταίρειν, λιμὸς τοὺς ἐν ταύτῃ ἐπίεζεν, ὥστε πολλοὺς ἐκ C
τούτου διόλλυσθαι. καὶ τὸν τοῦ Ἀρταβάσδου υἱὸν Νικήταν 16
συνέσχε καὶ πεδήσας ἐδείκνυεν αὐτὸν τῷ πατρί. εἶτα προσβα- 17
λὼν αὖθις τῇ πόλει ταύτης ἐκράτησεν. ὁ δὲ Ἀρτάβασδος ἀπο- 18
D III 346 *δρὰς εἰς φρούριόν τι τοῦ θέματος Ὀψικίου συνέκλεισεν ἑαυτὸν*
καὶ κατασχεθεὶς πηροῦται τοὺς ὀφθαλμοὺς σὺν τοῖς δυσὶν υἱέσιν
αὐτοῦ. τῶν δὲ τῷ Ἀρταβάσδῳ συμμαχησάντων πολλοὶ ἀνῃ- 19
ρέθησαν παρὰ τοῦ Κοπρωνύμου, καὶ πρὸ τῶν ἄλλων Βακτάγ-
γιος ὁ πατρίκιος, τῶν ἐπισήμων ἀνήρ, οὗ τὴν γυναῖκα μετὰ 20
πλείστους ἐνιαυτοὺς ἐβίασεν ὁ τύραννος ἀπελθεῖν εἰς τὴν Χώραν, D
ἔνθα ἐκεῖνος ἐτέθαπτο, καὶ ἀνασκάψαι τὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς

1 *ὅτι ὁ Κοπρώνυμος περαιωθεὶς εἰς Θρᾴκην τὴν πόλιν ἐπολιόρκει καὶ ταύτης ἐκράτησε καὶ* (*ὅτι* E novo argumento incepto) *ἐτύφλωσε τὸν Ἀρτάβασδον καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τὸν πατριάρχην Ἀναστάσιον δημοσίᾳ τύψας ἐθριάμβευσεν, εἶτ' αὖθις πατριάρχην αὐτὸν εἴασεν εἶναι* CE

1 *Χαλχηδόνος* p* invitis ARw 2 *βαλλόμενος* B 5 *ἐπεμέλητο* p* invitis ARw 10 post *πόλει* add. *βαβαὶ τῶν ἀνεξιχνιάστων* (*ἀνεξιχνιάστων* w*, quod coniectura infelici mutavit in *ἀνιχνιάστων* p) *τοῦ* (om. w*p) *θεοῦ* (*κυρίου* BC) *κριμάτων* Owp 11 ante *ὀψικίου* add. *τοῦ* Bwp*Di* 13 *καὶ τῶν συμμαχησάντων αὐτῷ πολλοὶ κτλ.* Owp 14 *βακτάγιος* D, corr. Dw 17 *κατασκάψαι* C

egresso denuo pugnae committebantur, et Constantinus Chalce- 13
done transvectus iacto circa terrestria moenia vallo urbem obse-
dit. Cum eo congressus Artabasdus et victus in urbem se con- 14
clusit et dedit operam, ut ea diligenter custodiretur. Sed quia 15
Copronymus mare tenebat neque onerarias naves ad urbem
appelli patiebatur, urbani tanta fame premebantur, ut multi peri-
rent. Idem Nicetam, Artabasdi filium, nactus in vincula conie- 16
ctum patri ostendebat. Deinde rursus tentata oppugnatione urbe 17
potitus est. Sed Artabasdus elapsus in castellum quoddam pro- 18
vinciae Opsicii se recepit, ubi comprehensus cum duobus suis
filiis excaecatur. Sunt et foederatorum Artabasdi multi a Co- 19
pronymo interfecti et prae ceteris Bactangius patricius, vir illu-
stris; cuius uxorem post plurimos annos in monasterium Chorae 20
abire coegit tyrannus, ubi ille sepultus erat, et refossa mariti

ὀστᾶ καὶ δι' ἑαυτῆς ἀπενεγκεῖν αὐτὰ καὶ ῥῖψαι εἰς τὰ Πελαγίου,
21 ἔνθα ἐρρίπτοντο οἱ κατάκριτοι. ἁμίλλης δὲ τελουμένης ἵππων,
τὸν Ἀρτάβασδον καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ ἐν μέσῳ τῷ θεάτρῳ
W III 88 22 διαγαγὼν ἐθριάμβευσεν. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν πατριάρχην Ἀνα-
στάσιον ἀπὸ τοῦ Διππίου εἰσαχθῆναι κελεύσας ὄνῳ ἐφεζόμενον
ἀντιστρόφως, ἵν' ὁρᾷ πρὸς οὐράν, ἀτίμως οὕτω καὶ αὐτὸν
ἐθριάμβευσε πρότερον δημοσίως τυφθέντα, ὥστε τὴν πρόρρησιν
23 τοῦ ἀοιδίμου πατριάρχου Γερμανοῦ εἰς ἔργον ἐκβῆναι. ὄπισθεν
P II 108 A γάρ ποτε τοῦ εἰρημένου πατριάρχου βαδίζοντος τοῦ Ἀναστασίου
καὶ πατήσαντος τὸ ἐκείνου ὠμόφορον, στραφεὶς ὁ ἱερὸς Γερ-
24 μανὸς ἔφη "μὴ σπεῦδε· τὸ Διππιόν σε ἐκδέχεται." ὃν καὶ
μετὰ τὴν ἄτιμον περιαγωγὴν ὡς ὁμόφρονά οἱ τῆς ἐκκλησίας
αὖθις κρατεῖν καὶ ἱερᾶσθαι παρακεχώρηκε.
6 Τῶν Ἀράβων δὲ διαφερομένων ἀλλήλοις καὶ μάχαις ἐμ-
φυλίοις ἀσχολουμένων, ἀδείας λαβόμενος ὁ Κοπρώνυμος ἐκστρα-
2 τεύει κατὰ Συρίας καὶ λαμβάνει τὴν Γερμανίκειαν. σεισμοῦ
δὲ γενομένου κατὰ Παλαιστίνην καὶ Συρίαν μεγίστου, πολλαὶ
καὶ ἐκκλησίαι καὶ μοναστῶν κατέπεσον καταγώγια καὶ οἰκίαι
3 καὶ μυριάδες ἀνθρώπων ἀπώλοντο. ἀλλὰ καὶ ἐκ νόσων φθορὰ

16 σημείωσαι A

1 ἐπενεγκεῖν D ῥῖψαι B^s^*Di*, ῥίψαι ARwp 2 post οἱ add. πολέμιοι καὶ ECwDwwp 5 ἀχθῆναι D 7 ἐθριάμβευσεν Ewp*Di*, v. ad XIII 1, 5 8 ἁγίου CD γερμανοῦ πατριάρχου C 10 ωμοφόρον (s. spir.) D, ὠμοφόριον EDwwp 17 post κατὰ add. τὴν Ewp 18 καὶ post πολλαὶ om. B

sui ossa ipsam afferre et proicere in Pelagium, quo condemnati
21 abiciebantur. Cum ludi equestres agerentur, Artabasdum eiusque
22 filios per medium theatrum ignominiose traduxerunt. Sed et
Anastasium patriarcham a Diippio asino insidentem, facie versus
caudam conversa, adductum ignominiose pariter traduxit prius
publice verberatum; sic clari patriarchae Germani praedictio
23 ipsa re est comprobata. Nam cum aliquando eum a tergo se-
queretur Anastasius eiusque humerale pedibus calcasset, conversus
sanctus Germanus "Noli" inquit "festinare; Diippium te exspe-
24 ctat." Eum post ignominosam illam circumductionem, ut assen-
sorem suum, iterum ecclesiam tenere sacrisque operari concessit.
6. Arabibus inter se dissentientibus et bello intestino occu-
patis, Copronymus arrepta occasione Syriae bellum infert et
2 Germaniciam capit. In Palaestina et Syria maximo terrae motu
multae ecclesiae et monasteria et aedes corruerunt multaque milia
3 hominum perierunt, non ruina tantum, sed et pestilentia in Si-

D III 347 πολλὴ τῶν ἀνθρώπων συμβέβηκε κατά τε Σικελίαν καὶ Καλα- B
βρίαν καὶ καθ' Ἑλλάδα καὶ χώρας ἑτέρας, ἣ καὶ ἕως αὐτοῦ
τοῦ Βυζαντίου κατήντησε· καὶ τοσοῦτον ἦν τὸ τῶν θνησκόντων 4
πλῆθος ὡς μὴ οἷόν τε εἶναι τοὺς θνήσκοντας ἐκκομίζεσθαι·
διὸ ἁμάξαις αὐτοὺς κατὰ πλείονας ἐπιτιθέντες ἐξέφερον. τῷ 5
μέντοι Κοπρωνύμῳ ἡ τοῦ Χαγάνου θυγάτηρ ἔτεκε παῖδα, ὃν
ὠνόμασε Λέοντα καὶ ἀνηγόρευσε βασιλέα, στεφθέντα διὰ Ἀνα-
στασίου τοῦ ὁμοδοξοῦντος αὐτῷ πατριάρχου.

Ἐκράτησε δὲ ὁ Κωνσταντῖνος τῆς Θεοδοσιουπόλεως καὶ 6
τῆς Μελιτηνῆς, ὅθεν ὑπερφρονήσας σφοδρότερον κατὰ τῆς ἐκ-
κλησίας καὶ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως ἔπνευσε, δόγματα ἐκτιθέ- C
μενος, δι' ὧν τὸν συρφετώδη ὄχλον ὑπέσυρεν ἕπεσθαι τῷ αὐτοῦ
ἀσεβεστάτῳ φρονήματι. τότε καὶ ὁ πατριάρχης Ἀναστάσιος 7
ἀσεβῶς τῆς ἐκκλησίας κατορχησάμενος ἐπὶ χρόνους εἴκοσι πρὸς
τοῖς τέσσαρσι κατέστρεψε τὴν ζωήν. ὁ δὲ Κοπρώνυμος ἐπι- 8
σκόπων ὁμοφρόνων αὐτῷ πολλῶν συναγωγὴν ποιησάμενος,
ὧν κατῆρχε Θεοδόσιος ὁ Ἐφέσου καὶ Παστιλᾶς ὁ Πέργης, δι'
αὐτῶν ἃ ἐβούλετο ἐδογμάτισε, μή τινος ἢ ἐκ Ῥώμης τῆς πρε-

13 περὶ πατριαρχῶν CE 15 περὶ τῆς τοῦ Κοπρωνύμου ἀθροισθείσης τῶν ἀνιέρων ἐπισκόπων συνόδου C

2 ἣ RwpDi, ἢ ACE 3 κατήντησε om. C 4 εἶναι om. D 5 ἐπιθέντες C 7 δι' BDEwpDi 8 αὐτοῦ D, corr. Dw 9 θεοδοσιουπόλεως Ap Theoph. I p. 427, 15, θεοδοσοπόλεως Rw, θεδοσουπόλεως D 10 μελιτηνῆς AD Theoph. l. c., μελιτινῆς Rwp 12 συφερτώδη D 14 χρόνοις Rwp 15 τέσσαρσιν A (v. ad XIII 1, 5), τέσσαρσι R, τέταρσι Ewp, τέτταρσι Di 16 πολλὴν D 17 ὁ prius om. B Παστιλλᾶς Theoph. I p. 427, 32

cilia, Calabria, Graecia, aliis provinciis, quae ipsum usque By-
zantium est grassata; ac tanta fuit morientium multitudo, ut 4
efferri non possent, sed plura corpora simul curribus imposita
veherentur. Copronymo Chagani filia peperit filium, quem vo- 5
cavit Leonem et appellavit regem, coronatum ab Anastasio, pa-
triarcha eiusdem opinionis.

Potitus est Constantinus Theodosiupoli et Melitene, unde 6
elatus acerbius in ecclesiam et orthodoxam fidem evasit, edictis
propositis, quibus vulgi faecem in sententiam suam impietatis
plenam pertraheret. Tunc et patriarcha Anastasius, cum eccle- 7
siae per annos viginti quattuor impie insultasset, mortem cum
vita communicavit. Copronymus autem multis episcopis sibi 8
suffragantibus convocatis, quorum princeps erat Theodosius Ephe-
sinus et Pastilas Pergaeus, per eos, quicquid volebat, decrevit,
nemine vel ex vetere Roma vel ex aliis patriarchis praesente.

9 σβυτέρας ἢ ἐκ τῶν ἄλλων παρόντος πατριαρχῶν· καὶ τὴν τοιαύτην συνδρομὴν τῶν ἀνιέρων ἐκείνων σύνοδον οἰκουμενικὴν
D 10 καλέσαι οὐκ ἀπενάρκησε. μεθ' ὧν εἰς τὸν ἐν Βλαχέρναις τῆς θεοτόκου ναὸν ἀφικόμενος καὶ ἐν τῷ ἄμβωνι ἀναβεβηκὼς Κωνσταντῖνόν τινα μοναχόν, ἐπίσκοπον Συλαίου γενόμενον, ἀναβιβάσας ἐκεῖ ἐξεφώνησε "Κωνσταντίνου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου
11 πολλὰ τὰ ἔτη." καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐν τῷ Φόρῳ παραγενόμενος ὁ τύραννος οὗτος μετὰ τοῦ πατριάρχου αὐτοῦ καὶ τῶν ὁμογνωμονούντων αὐτῷ ἐπισκόπων, ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ τὴν τῶν σεπτῶν εἰκόνων προσκύνησιν ἀπηγόρευσαν, εἰδω- D III 348
12 λολάτρας τοὺς ταύτας σεβομένους καλέσαντες, καὶ ἀναθέματι καθυπέβαλον τόν τε ἀοίδιμον Γερμανὸν καὶ τὸν ἐκ Κύπρου Γεώργιον πατριάρχην τῆς Κωνσταντίνου γενόμενον καὶ τὸν μέ-
P II 109 A γαν ἐπὶ σοφίᾳ καὶ ἀρετῇ Ἰωάννην τὸν Δαμασκηνόν, ὃς πολλάκις τὸν θεομάχον ἤλεγξε τοῦτον καὶ τὸν αὐτοῦ πατέρα δι' ἐπιστολῶν ἀσεβεῖν.

13 Ἐκστρατεύσας δὲ κατὰ Βουλγάρων ὁ Κωνσταντῖνος καὶ συμβαλὼν αὐτοῖς καὶ πολλοὺς ἀποβαλὼν οὐ τῶν τυχόντων μόνον στρατιωτῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπισήμων καὶ στρατάρχων, μεθ' ἥττης ἐπανέζευξεν.

3 ἐπενάρκησε E ὧν Ow*Di*, ὃν AEp 3. 4 ναὸν τῆς θεοτόκου CEwp, θεῖον ναὸν τῆς θεοτόκου D, aedem sacrosanctam Deiparae: *Wo* lat. 5 Συλλαίου Theoph. I p. 428, 4 7 γενόμενος C 8 οὗτος om. C 10 ἀπηγόρευσαν et ἀπηγόρευσεν per dittogr. E 13 πατριάρχην τῆς Κωνσταντίνου] De hoc errore repetito ab Ephraemio 1788 v. *Duc* ad h. l. et Henricum Gelzerum *Sextus Iulius Africanus* cet. Lips. 1885 t. II p. 177 ann. 5 14 τὸν δαμασκηνὸν ἰωάννην O 19 μόνων wp invitis AR, v. ad XIV 6, 31.

9 Talem concursum profanorum illorum hominum synodum oecu-
10 menicam appellare non dubitavit; cum quibus aedem deiparae Blacherniam ingressus, conscenso ambone et Constantino quodam monacho, qui Sylaei episcopus fuerat, illic collocato exclamavit:
11 "Constantinus oecumenicus patriarcha multos vivat annos." Post paucos dies tyrannus in Forum venit cum patriarcha suo et sectatoribus episcopis, qui coram omni populo venerandarum imaginum adorationem interdixerunt, idololatris iis appellatis, qui
12 eas colerent, et anathemate notarunt inclutum Germanum et Georgium Cyprium, qui Cpolitanus patriarcha fuerat, et doctrina virtuteque praestantem Ioannem Damascenum, qui hunc dei hostem eiusque patrem litteris saepe impietatis arguerat.

13 Bello contra Bulgaros moto Constantinus proelio victus, multis non gregariis tantum militibus sed illustribus etiam viris et tribunis amissis, domum cladem rettulit.

Ἀνέκαθεν δὲ χριστιανοὶ παρὰ τοῖς Ἀγαρηνοῖς τοὺς τῶν 14 W III 89
δασμῶν μεταχειριζόμενοι κώδικας (οὐ γὰρ οἴδασιν ἀριθμεῖν
ἐκεῖνοι, ἀλλ' οὐδὲ γράφειν ψήφους λεπτάς, τρίτα φημὶ καὶ τέ-
ταρτα καὶ ὄγδοα καὶ δωδέκατα καὶ τὰ τούτων ἔτι λεπτότερα),
φθόνῳ τότε τὴν τούτων μεταχείρισιν ἐκωλύθησαν. μὴ δυνη- 15
θέντων δὲ τῶν τῆς Ἄγαρ δι' ἑαυτῶν τὸ τοιοῦτον ἀνύειν ἔργον,
αὖθις τὴν τῶν γραφῶν τούτων οἰκονομίαν ἐνεχειρίσθησαν. B
Ὁ μέντοι δυσώνυμος τύραννος Ἀνδρέαν τινὰ μοναχόν, 16
Καλυβίτην λεγόμενον, ὅσιον ἄνδρα, ἐλέγχοντα αὐτὸν καὶ ἀσεβῆ
καλοῦντα, καὶ ἄλλον Ἰουλιανὸν καὶ Οὐάλεντα μαστιζόμενον
ἔκτεινεν.
Οἱ Βούλγαροι δὲ τοὺς αὐτῶν ἀρχηγούς, οἳ ἐκ σειρᾶς κατή- 17
γοντο ἡγεμονικῆς, ἀνελόντες ἕτερον εἵλοντο μὴ τῇ ἡγεμονίᾳ
προσήκοντα, Τελέτζην καλούμενον. ἐπιστρατεύσας δὲ κατ' αὐτῶν 18
ὁ βασιλεὺς διά τε γῆς καὶ θαλάσσης καὶ γενόμενος κατὰ τὴν
Ἀγχίαλον κἀκεῖ συμβαλὼν αὐτοῖς, τοῦ πολέμου ἐξ ὥρας πέμπτης
τῆς ἡμέρας ἕως ἑσπέρας ἐπικρατήσαντος, καὶ πεσόντων πολλῶν
ἑκατέρωθεν, ὅμως μέντοι νικᾷ· καὶ ὁ μὲν τῶν Βουλγάρων 19

1 *ὅτι παρὰ τοῖς Ἀγαρηνοῖς χριστιανοῖς αἱ ψῆφοι τῶν φόρων ἐπιστεύθησαν* E
12 *περὶ Βουλγάρων* C

2 *παιδασμῶν* D, sed *παι* punctis notatur 3 *ἐκεῖνοι* om. O *ἀλλ' οὐδὲ* AEwp, *ἢ̃* O post *γράφειν* add. *ἐκεῖνοι* O 4 *ὄγδοα*] *η̃* A *δωδέκατα*] *ιβ̃* A 5 *μεταχείρισιν* RwpDi, *μεταχείρησιν* ABD 6 *δὲ* RwpDi, om. A *δι' ἑαυτῶν* om. O 8 *τινὰν* D, corr. Dw 11 *ἀπέκτεινεν* O 12 *αὐτοὺς* D, corr. Dw 15 *τύραννος* Ewp post *καὶ* prius add. *διὰ* O, v. XIV 27, 11, Theoph. I p. 398, 19

Cum Christiani ab antiquis temporibus apud Agarenos vecti- 14
galium codices tractarent (neque enim sciunt ratiocinari illi neque
etiam scribere subtiliores rationes trientium et quadrantium et oc-
tantium et unciarum et si qua tenuiora sunt), tunc ex invidia ea
tractatione sunt interdicti; et tamen eam administrationem recepe- 15
runt, quod Agareni talem rem ipsi exsequi non poterant.
Infamis tyrannus Andream quendam monachum, qui Caly- 16
bites vocabatur, virum sanctum, quod ab eo reprehensus et im-
pius dictus fuerat, Iulianum item et Valentem flagris occidit.
Bulgari ducibus suis, qui e principum familiis ortum duce- 17
bant, interfectis alium elegerunt virum a principatu alienum,
nomine Teletzam. Eos rex terra marique illato bello ad An- 18
chialum est aggressus, cumque pugna ab hora diei quinta us-
que ad vesperam durasset et utrimque multi cecidissent, victor
tandem evasit, duce Bulgarorum fuga elapso magnaque bar- 19

C ἀρχηγὸς ἀπέδρα, φόνος δὲ πολὺς τῶν βαρβάρων ἐγένετο, καὶ D III 3
οὐ μείους ἐλήφθησαν δορυάλωτοι, πολλοὶ δὲ καὶ τῷ βασιλεῖ
20 προσεχώρησαν. κἀντεῦθεν ἐπαρθεὶς θρίαμβον ἐπὶ τῇ νίκῃ
κατήγαγεν, αὐτὸς μὲν πανοπλίτης διὼν μεθ' ὡπλισμένης τῆς
στρατιᾶς, τοὺς δὲ αἰχμαλώτους δεσμίους ἄγων, τοῖς ὅπλοις αὐτοῦ
21 τὴν νίκην, ἀλλ' οὐ τῇ θείᾳ δυνάμει ἐπιγραφόμενος. καὶ μετὰ
τὸν θρίαμβον τοὺς αἰχμαλώτους πάντας ἀναιρεθῆναι προσέταξε.
7 Γέγονε δὲ χειμὼν ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς αὐταρχίας αὐτοῦ
μέγας, ὥστε μὴ μόνον τοὺς ποταμοὺς ἐκ τοῦ ψύχους κρυσταλ-
D λωθῆναι διόλου, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν θάλασσαν τὴν ἀρκτῴαν
ἐπὶ στάδια πάνυ πολλὰ καὶ τὸν τοῦ Στενοῦ πορθμὸν καὶ τὸν
2 ἐκ τῆς πόλεως πρὸς Χρυσόπολιν. εἶτ' αὖθις τῷ κρυστάλλῳ
χιόνος ἐπιπεσούσης κἀκείνης ἐκ τοῦ κρύους συμπιληθείσης καὶ
κρυσταλλωθείσης, πεζοποροῦντες οἱ ἄνθρωποι διῄεσαν τὸν πορ-
θμὸν τοῦ Στενοῦ καὶ τὸν ἐκ τῆς πόλεως πρὸς Χρυσόπολιν,
ἀχθοφοροῦντά τε ὑποζύγια καὶ βόες ἁμάξας ἕλκοντες σὺν φόρτῳ
3 πολλῷ. τοῦτο δὲ καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις θαλάσσαις τότε γενέσθαι

8 οἷος χειμὼν γέγονεν ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ δυσωνύμου CE, σημείωσαι A

2 δοριάλωτοι *Di*, v. ad XIII 8, 3 καὶ initio versus om. E 4 κατήγαγον D, corr. D_w προιὼν O 5 δ' RwpDi 7 ἀναιρεθῆναι προσέταξεν Ewp*Di*, ἀναιρεθῆναι προσέταξε A (v. ad XIII 1, 5), τῷ ξίφει ὑπήγαγε O *Wo* lat. 8 αὐτοῦ om. E 9 κρυσταλωθῆναι AR, corr. $D_w$wp*Di* 11 καὶ prius om. D, add. D_w 12 κρυστάλλω A, κρυστάλω R, corr. $D_w$wp*Di* 13 πεσούσης D ante καὶ add. τε Owp 14 κρυσταλωθείσης AR, corr. $D_w$wp*Di* 15 τοῦ Στενοῦ — Χρυσόπολιν om. O, add. AE $C_w$wp*Di* 16 ἀχθοφοροῦντά τε ὑποζύγια καὶ βόες ἁμάξας ἕλκοντες] De chiasmo v. ad XIII 2, 6 ἕλκοντες ARwp, ἔχοντές τε καὶ ἕλκοντες E, ἔχοντες D 17 τούτω B ταῖς om. O

barorum caede edita nec paucioribus captis; multi quoque ultro
20 ad regem se contulerunt. Qui re bene gesta elatus triumphum agens ipse armatus cum armatis legionibus per urbem ibat captivosque in vinculis adducebat, victoria non divinae potentiae,
21 sed suis armis ascripta. Post triumphum captivos omnes interimi iussit.

7. Fuit hiems sub eius imperio saevissima, adeo ut non fluvii tantum, sed et ipsum mare septentrionale ad plurima stadia frigoribus conglaciarent et fretum Cpolitanum et quo ex urbe
2 Chrysopolim traicitur. Cumque nix in glaciem cecidisset eaque gelu densata et in glaciem ipsa quoque conversa esset, homines et fretum Cpolitanum et Chrysopolim usque pedibus transibant et sarcinis onusta iumenta et boves plaustra magni ponderis
3. 4 trahentes. Idem tunc et in ceteris maribus accidisse fertur. Post

λέγεται. εἶτα τοῦ ἀέρος θαλφθέντος διήρητο τῶν κρυστάλλων 4
τὸ συνεχὲς καὶ εἰς τμήματα διακέκοπτο. πνεῦμα δὲ πνεῦσαν 5
ἀθρόον σφοδρόν τε καὶ βίαιον ἤλαυνε διὰ τῆς θαλάσσης τὰ
τμήματα οὐδὲν ἀπεοικότα βουνῶν μεγάλων ἢ νήσων πολυπλέ- P II 110 A
θρων τινῶν· οἷς καὶ ζῷα ἄγριά τε καὶ χειροήθη συνεπεπήγεσαν 6
πεδηθέντα τῷ κρυστάλλῳ καὶ ἀποψύξαντα. τούτων τῶν κρυ- 7
στάλλων τινὰ τοῖς παράλοις τῆς πόλεως τείχεσι τῇ βίᾳ τῶν
ἀνέμων καθ' ὑδάτων μετὰ ῥύμης σφοδρᾶς κυλινδούμενα ὡς
προσήραττον, κατέβαλον εὐθὺς τὰ προσαραττόμενα, καὶ οὐ τὰ
III 350 τείχη μόνον ἠρίπωντο, ἀλλὰ καὶ οἰκίαι τούτοις πλεῖσται συγ-
κατεσείοντο. καὶ αὐχμὸς δ' ἐπὶ τούτου πολὺς συνέβη, ὡς καὶ 8
τοὺς ἀεννάους ποταμοὺς ξηρανθῆναι καὶ τὰς πηγὰς τελείως
ἐπιλιπεῖν. οὐδὲν δ' ἐκ τούτων ἐβελτιώθη ἡ ἀσύνετος ἐκείνου 9
ψυχή, ἀλλὰ τὸν πατριάρχην αὐτοῦ προσκαλεσάμενος ἔφη ἐν B
ἀπορρήτοις αὐτῷ "εἰπέ μοι, εἰ χριστοτόκον τὴν Μαρίαν καλοῦ-
μεν, τίς ἐκ τούτου ἔσεται βλάβη;" ὁ δὲ αὐτίκα εἰς ἱκετείαν 10

13 *οἷα ἐφρόνει ὁ ἄθεος καὶ οἷα ἐποίει* CE

1 *ἔαρος* B *κρυστάλλων* Ewp*Di*, *κρυστάλων* AO 4 ante *οὐδὲν* add. *κατ'* Ewp *μεγάλων* om. O 6 *κρυστάλω* AR, corr. wp*Di* *κρυστάλων* AE (*κρυστάλλων* wp*Di*), *τμημάτων* O 7 *παραλίοις* BEwp *τείχεσι τῆς πόλεως* Ewp*Di* post *βίᾳ* add. *τῇ* D 9 *προσήρατον* B (sed alterum *τ* add. man. recens fortasse Wolfii), *προσήρραττον* C, v. ad XIII 7, 8 *κατέβαλλον* BC *προσαρτό-μενα* B (corr. man. recens fortasse Wolfii), *προσαρραττόμενα* C, v. ad XIII 7, 8 10 *ἠρείπωντο* Rwp *τούτοις πλεῖσται* A, *πλεῖσται τούτοις* E, *πλησιάζουσαι τούτοις* Owp 11 *τούτου* AD[s], *τούτοις* Rwp *συμβέβηκε* BD 12 *ἀενάους* *Di* invitis ARwp 15 *καλοῖμεν* D 16 *ἔσεται* ARwp, *ἔσται* *Di*; sed adhibet Zonaras modo *ἔσεται* (I p. 102, 8. 153, 4. 266, 10. II p. 91, 18. 302, 4 cet.) modo *ἔσται* (I p. 72, 7. 159, 3. 273, 4. 5. 281, 19. 325, 9 cet.) *ἱκετείου* E

aëre tepefacto continua glacies dissoluta et in fragmina redacta
est, quae venti vehementis impetu violenter per mare agitaban- 5
tur, collibus magnis vel spatiosis insulis non dissimilia. His ani- 6
mantes inerant ferae et cicures astrictae glacie et exanimatae.
Eorum glaciei fragminum quaedam vi ventorum sub aquis impetu 7
vehementi marinis impacta urbis moenibus non ipsa tantum, sed
et aedes plurimas prostraverunt. Tum sub eo aestus ingens est 8
secutus, quo et perennes amnes siccati sunt et fontes penitus
defecerunt. Verum stupidus illius animus his rebus nihil emen- 9
datus est, sed patriarcham suum arcessitum arcano interrogavit:
"Dic mihi, si Mariam vocarimus christiparam, quid in eo futurum
est incommodi?" Tum ille ad preces conversus: "Ne" inquit 10

ἐτράπετο λέγων "μὴ τοῦτο ἄλλοτε ἢ πρὸς ἄλλον ἐκφήνῃς, ὦ
11 βασιλεῦ· τοῦ Νεστορίου γάρ ἐστι τὸ ἐννόημα. ἢ οὐκ οἶδας
ὅπως ἐκεῖνος παρὰ πάσης στηλιτεύεται ἐκκλησίας πιστῶν καὶ
12 ἀναθέματι κατακέκριται;" ὁ δὲ ἀνταπεκρίθη αὐτῷ ὅτι "οὐχ
ὡς οὕτω φρονῶν εἶπον τοῦτο, ἀλλὰ μαθεῖν ἐθέλων ἠρώτησα."
W III 90 13 ἐς τοσοῦτον δ' ἐξηνέχθη θεομαχίας ὡς καὶ τὰ τῶν ἁγίων λεί-
ψανα παραδιδόναι πυρὶ καὶ τὸ ἅγιος κελεῦσαι μήτε ἐπὶ τῆς
θεοτόκου λέγεσθαι μήτε μὴν ἐπί τινος τῶν εὐαρεστησάντων
C θεῷ, ἀλλ' ὁ ἀπόστολος Πέτρος καὶ Παῦλος λέγειν καὶ ὁ μάρτυς
14 Γεώργιος ἢ ὁ Θεόδωρος καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὁμοίως. τῆς δὲ
τῶν ἀνιέρων ἀρχιερέων συναγωγῆς, περὶ ἧς ἤδη μοι εἴρηται,
γραφῇ τὰ παρ' αὐτῶν ἀσεβῶς δογματισθέντα παραδιδόντων,
τόμον συνοδικὸν αὐτὰ καλέσας ὁ ἀσεβέστατος ἀπῄτει ἀρχιερεῖς
τε πάντας καὶ τῶν μοναζόντων τοὺς διαβοήτους ἐπ' ἀρετῇ
15 ταῦτα ὑποσημήνασθαι. εἰ γὰρ καὶ διωγμὸν κατὰ τῶν μοναχῶν
βαρύτατον ἔθετο, ὡς μή τινα σχεδὸν ἐν τῇ πόλει περιλειφθῆναι
ἢ τέως δημοσιεύειν μονάζοντα, ἀλλ' ἔτι ἦσαν πολλοὶ κρυπτό-
μενοι καὶ ἕτεροι τῆς πόλεως ἐκτὸς πεποιημένοι τὴν ἄσκησιν.

4 κατακρίνεται D 5 post ὡς add. ἐγὼ Ewp οὕτως D 7 παραδοῦναι D 9 ὁ ante μάρτυς del. immerito wp 10 ἢ ὁ (om. EwpDi) θεόδωρος AE, καὶ θεόδωρος O 11 εἴρηται] XV 6, 8, ἱστόρηται B 12 ἀσεβῶς om. E παραδόντων Ewp, παραλαβόντων D, περιλαβόντων R 13 εὐσεβέστατος D, corr. Dw 14 τε om. B περιβοήτους Ewp 15 μοναζόντων O 16 σφοδρότατον O τῇ om. B περιληφθῆναι (sic) A, v. ad p. 204, 11 17 πολλοὶ AEwp, οἱ (om. DC) πλείους O

"alias neve apud alium istud protuleris, o rex. Nestorii enim
11 est sententia. An ignoras, quemadmodum ille ab omni fidelium
12 ecclesia sit proscriptus et anathemate notatus?" Tum ille "Non
quod ita sentio" inquit "hoc dixi, sed cognoscendi causa inter-
13 rogavi." Et ad tantam impietatem est progressus, ut etiam sancto-
rum reliquias igni traderet et sancti titulum neque deiparae ne-
que cuiquam eorum, qui deo placuere, tribui iuberet, sed dici
vellet apostolus Petrus et Paulus, martyr Georgius vel Theodorus
14 et sic in ceteris. Cum autem impiorum episcoporum conventus,
de quo iam ante a me dictum est, impia sua decreta litteris
mandasset, id scriptum tomum synodicum homo impius appellari
voluit et postulavit, ut ei subscriberetur ab omnibus pontificibus
15 et monachis virtute illustribus. Quos monachos etsi vehementis-
sime persecutus erat, adeo ut fere nullus, qui quidem prodiret
in publicum, in urbe esset reliquus, tamen plures etiam tum oc-
16 culte Cpoli habitabant et alii extra urbem vitam agebant. Qui-

ὅσοι μὲν οὖν φόβῳ τῆς ἐκείνου θηριωδίας ὑπέκυπτον καὶ τὴν 16 D
ἄθεον ἐκείνην ἐβεβαίουν γραφήν, ζῆν εἰῶντο καὶ ἀπαθεῖς
D III 351 ἀφεῖντο, ὅσοι δὲ μὴ ἐπείθοντο, πικραῖς κολάσεσι καὶ βιαίοις
θανάτοις τοῦ ζῆν ἐστερίσκοντο. ὅτε καὶ ὁ μέγας ἐν ἀσκηταῖς 17
καὶ ἐν ἀθληταῖς περιβόητος Στέφανος, μὴ πεισθεὶς ὃν ἐκεῖνος
ἐκάλει τόμον δέξασθαί τε καὶ βεβαιῶσαι, πολλὰ παθὼν τέλος
ἀνῄρητο ἀπηνῶς καὶ συρόμενος ἐκ τῆς τοῦ πραιτωρίου εἱρκτῆς
ἄχρι τῶν Πελαγίου ἐκεῖ μετὰ τῶν κατακρίτων ἐρρίφη, ὅπου
τέμενος ἦν τοῦ μάρτυρος Πελαγίου, ὃ καθελὼν ὁ μισόθεος
καὶ βόθρον ὀρύξας βαθύτατον ἐκεῖ τοὺς καταδίκους ῥιπτεῖσθαι
προσέταξε. πολλοὺς δὲ καὶ τῶν ἐν τέλει καὶ τῶν τῆς συγκλήτου 18
βουλῆς διὰ τὴν τιμὴν τῶν ἁγίων εἰκόνων ἐτιμωρήσατο καὶ P II 111 A
ὅρκον ἐκ πάντων ἀπῄτησε μή τινα σέβας νέμειν ταῖς θείαις
εἰκόσιν, ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτοῦ Κωνσταντίνου, ὃν αὐτὸς τῆς ἐκκλησίας προέστησε, τὸν ὅρκον τοῦτον ἀπῄτησε, καὶ ὃς ἐν τῷ ἄμβωνι ἀναβὰς ὤμοσε.

Κατὰ Βουλγάρων δὲ μετὰ στόλου πολλοῦ ἐξελθὼν εἰς 19

1 *ὅσα ἐποίει ὁ Κοπρώνυμος* (*κοπρώνιμος* E) *κατὰ τῶν μὴ πεισθέντων βεβαιῶσαι τὴν κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων συγγραφήν* CE 17 *ὅτι κατὰ Βουλγάρων ἐκστρατεύσας ἄπρακτος ἐπανῆλθε·* (*ἐπανῆλθεν.* E) *καὶ* (om. E novo argumento incepto) *οἷα κατὰ τῶν μοναχῶν ἐποίει καὶ κατὰ τῶν* (om. C) *ἀρχόντων* CE

3. 4 *πικροῖς θανάτοις καὶ βίαιαις* (sic) *κολάσεσι* D, acerbis mortibus et atrocibus suppliciis: *Wo* lat. 4. 5 *μέγας ἐν ἀσκηταῖς καὶ ἐν ἀθληταῖς περιβόητος*] De chiasmo v. ad XIII 2, 6 5 *ἐκεῖνος* om. CD 9 *μισάγιος* O *Wo* lat. 10 *κατακρίτους* O 11 *ἐν τέλει καὶ τῶν* om. O *Wo* lat. 13 *νέμειν σέβας* B *ἁγίαις* O 14 *ταῖς ἐκκλησίαις* B 15 *προέστησεν* Ewp, v. ad XIII 1, 5

cunque igitur immanitati eius metu cesserant et impiam illam scripturam confirmarant, vivere citra noxam sinebantur, quicunque vero refragati erant, acerbis suppliciis et atrocibus mortibus
vita privabantur. Quo tempore magnus ascetes et athleta celeber 17
Stephanus acceptione et subscriptione tomi illius recusata, post multa tormenta crudeliter occisus et e praetorii carcere protractus usque ad Pelagium illuc cum condemnatis est proiectus; nam quo loco Pelagii martyris aedes fuerat, eo deorum osor illa destructa
et fossa profundissima facta condemnatos abici iussit. Multos 18
etiam magistratus et senatores ob sacrarum imaginum cultum supplicio affecit et iusiurandum ab omnibus exegit, ne quis divinas imagines veneraretur, idemque iusiurandum ab ipso quoque Constantino, quem ecclesiae ipse praefecerat, postulavit, quod ille in ambone stans iuravit.

Cum classe magna contra Bulgaros Anchialum profectus 19

Ἀγχίαλον τὰς νῆας προσώρμισε, καὶ πνεύσαντος ἀνέμου σφοδροῦ συνετρίβησαν σχεδὸν ἅπασαι, καὶ πλήθη πολλὰ τοῦ τε ναυτικοῦ καὶ τοῦ στρατιωτικοῦ ἀπώλοντο ἐν τοῖς ὕδασιν· ὅθεν ἄπρακτος ἐπανῆλθεν.

20 Ἐκμαινόμενος μέντοι κατὰ τῶν μοναχῶν, ἱππηλασίας ἀγομένης ἐν τῷ θεάτρῳ, πολλοὺς αὐτῶν κατασχὼν ἐθριάμβευσε διὰ τοῦ θεάτρου περιαγαγών, ἄσεμνα ἐν ταῖς χερσὶ κατέχοντας
B 21 γύναια. καί τινας τῶν ἐπισήμων ἀρχόντων τοὺς μὲν φθόνῳ δι' ὡραιότητα καὶ ῥωμαλεότητα, τοὺς δὲ ὅτι τὰς ἀρρητοποιίας αὐτοῦ μοναχοῖς ἐξηγόρευον, συκοφαντήσας ὡς κατ' αὐτοῦ βουλευομένους, δύο μὲν τῶν ἐπισημοτέρων τὰς κεφαλὰς ἐξέτεμε, τοῖς δὲ λοιποῖς ἐκκόψας τὰ ὄμματα περιγραπτοῖς αὐτοὺς ὁρίοις συνέκλεισεν, ἔνθα κατ' ἐνιαυτὸν πέμπων ἑκατὸν βουνεύροις
22 ᾔκιζεν ἕκαστον. ἀλλὰ καὶ τὸν παρ' αὐτοῦ προβληθέντα πα- D III 35
τριάρχην τὸν Κωνσταντῖνον ἑνὶ τῶν ἀρχόντων τούτων συνομιλεῖν εἰπὼν καὶ λέγειν κατ' αὐτοῦ καὶ κατηγόρους τινὰς εἰς ἔλεγχον αὐτοῦ παρεσκεύασε· καὶ ἀρνουμένου ἐκείνου ὀμόσαι

5 ἐκμανεὶς D γενομένης Ewp 7 ἐν om. Rwp χερσὶν Ewp*Di*, v. ad XIII 1, 5 8 τινας Rwp*Di*, τινα A 9 ῥωμαλεότητα corr. ex ῥωμαλαιότητα A, ῥωμαλεότητα C, ῥωμαλαιότητα Rwp 10 ἐξηγοῦντο μοναχοῖς D κατ' αὐτοῦ βουλευομένους AED$_w$wp, ἐπιβούλους αὐτοῦ O 11 ante δύο add. διώλεσε Rwp μὲν AR, μέντοι w*p ἐπισή|μων E 12 ἐκτεμὼν Rwp ante περιγραπτοῖς add. καὶ Rwp περιγραπτοὺς (sic) A 12. 13 αὐτοὺς ὁρίοις συνέκλεισεν A, ὁρίοις συγκλείσας αὐτοὺς Rwp 13 πέμπων] πέμπτον B 14 ἀλλὰ om. O post αὐτοῦ add. δὲ O 14. 15 πατρ. τ. Κωνστ.] κωνσταντῖνον πατριάρχην Ewp 15 τούτων om. C 16. 17 αὐτοῦ versus 17. ante τινας BC, post τινας D 17 παρεσκεύασε Rwp*Di*, παρεσκεύασεν A, v. ad XIII 1, 5

est, sed procella venti navibus fere omnibus collisis magna multitudo et nautarum et militum in aqua periit; unde infecta re rediit.
20 Nihilominus tamen contra monachos furore percitus, cum in theatro ludi Circenses agerentur, multos de iis comprehendit et per theatrum ignominiose perduxit inhonestas mulierculas
21 manibus tenentes. Quosdam etiam illustrium principum, alios ex invidia, ob pulchritudinem et robur, alios per calumniam, quod sibi insidiarentur et sua facinora monachis narrarent — duobus insignioribus capita resecuit, reliquos oculis erutis certis locis inclusit eoque lorariis quotannis missis unumquemque centum
22 nervis bubulis caedebat. Ad haec patriarchae Constantino a se designato crimini dedit, quod cum uno de iis principibus colloquia contra se haberet, subornatis ad eum convincendum accusa-

τοὺς κατηγόρους πεποίηκε. τούτων δὲ γεγονότων ὑπερόριος C
ὁ πατριάρχης ἐγένετο. ἕτερον δὲ προεβάλετο πατριάρχην ὁ 23
τύραννος ἐκτομίαν τινὰ Νικήταν, οὐδ' ἐξ ἐλευθέρων, ἀλλ' ἐκ
δούλων ἕλκοντα τὴν τοῦ γένους σειρὰν οὐδ' ἀναγνῶναι δυνά-
μενον· ἦν γὰρ περὶ τὴν γυναικωνῖτιν ἐσχολακώς. εἶτα ἐκ τῆς 24
ὑπερορίας ἀχθέντα τὸν Κωνσταντῖνον καὶ ἀπηνέστατα αἰκισθέντα, W III 91
ὡς μηδὲ βαδίζειν δύνασθαι, εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν ὡς
ἄχθος τι βασταζόμενον ὁ τύραννος μετακομισθῆναι κεκέλευκε.
καί τινος τὰ κατ' αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος αἰτιάματα, παρουσίᾳ 25
πλήθους πολλοῦ ἐπὶ τούτῳ συναθροισθέντος, καὶ τοῦ νέου
πατριάρχου Νικήτα ἐν τῷ συνθρόνῳ καθημένου καὶ ἀκροω- D
μένου αὐτῶν, ἐκεῖνος κατὰ κόρρης ἐπαίετο καὶ οὕτως ἐπὶ πολὺ
ἐμπαροινηθεὶς τέλος ἀναθεματίζεται καὶ ψιλωθεὶς τὴν κεφαλὴν
καὶ τὸν πώγωνα, ἀλλὰ μέντοι καὶ τὰς ὀφρύας, καὶ ὄνῳ ἐπο-
χηθείς, ἱπποδρομίας τελουμένης εἰσάγεται εἰς τὸ θέατρον, ἀτί-
μως θριαμβευόμενος καὶ ἐμπτυόμενος καὶ κόνει παττόμενος.
ἐπὶ τούτοις τινὰς τῶν ἀρχόντων στείλας ὁ τύραννος ἠρώτησεν 26

1 *ὅπως καὶ τὸν πατριάρχην αὐτοῦ ἐξῶσε* (*ἐξέωσε* E) *τῆς ἐκκλησίας τε* (om. C) *καὶ ἐκόλασε καὶ ἀπέκτεινεν* CE

1 *πεποίηκε* AEwp, *ἠνάγκασε* O ante *τούτων* add. *καὶ* B *γενομένων* Ewp 2 *προεβάλετο* A, *προεβάλλετο* Ewp, *προεχειρίσατο* O 3 *τινὰ* initio versus om. C 4 *τοῦ γένους* om. D ante *οὐδ'* add. *καὶ σχεδὸν* B^s^Cwp 5 *τῶν* (om. C) *περὶ τὴν γυναικωνίτην* (-*ίτιν* et -*ίτην* per dittogr. B) *ἐσχολακότων* O 7 *ὡςτὲ* D, *ὥς* D~w~ *δυνάμενον* B 8 *ὁ τύραννος* om. O *μετακομισθῆναι κεκέλευκε* A, *μετακομισθῆναι ἐκέλευε* Ew, *μετακομισθῆναι ἐκέλευσε* p, *ἐκέλευσε κομισθῆναι* O 9 *τὰ* om. D 10 *πλήθους πολλοῦ* AEwp, *πολλῶν* O *Wo* lat. *ἀθροισθέντων* O 11 *ἀκροουμένου* E 12 *κατὰ* AEwp, *ἐπὶ* O *κόρρης* RwpDi, *κόρης* AB

toribus quibusdam, quos illo infitias eunte iurare coegit. Quibus
factis patriarcha relegatus est, et alius patriarcha a tyranno creatus 23
Nicetas eunuchus, non ingenuus, sed servili genere ortus, qui
legere non poterat, in muliebribus ministeriis versatus. Deinde 24
Constantinum patriarcham ab exilio reductum et saevissime ve-
xatum, adeo ut ambulare non posset, in magnam ecclesiam ut
sarcinam portari tyrannus iussit. Ibi quodam crimina, quae illi 25
obiciebantur, recitante coram multitudine magna ea de causa
convocata et Niceta, novo patriarcha, in solio sedente illaque
auscultante, ille alapis caeditur ac diu ita exagitatus tandem ana-
themate notatur, evulsisque capillis et barba et superciliis atque
asino importatus ludis Circensibus in theatrum introducitur igno-
miniosoque triumpho conspuitur et pulvere conspergitur. Post 26

αὐτὸν τί δοκεῖ αὐτῷ περὶ τῆς αὐτοῦ πίστεως καὶ περὶ τῆς
27 συνόδου. ὁ δὲ ἐκμειλισσόμενος τὴν ἐκείνου ὠμότητα ἀπεκρίθη
καὶ καλῶς πιστεύειν αὐτὸν καὶ ἀκριβῶς δογματίσαι τὴν σύνοδον·
καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ τρισάθλιος εἰς τὸ Κυνήγιον ἀπαχθεὶς ἀπε-
τμήθη τὴν κεφαλήν.

P II 112 A 8 Καθ' ἑκάστην δὲ τῇ κατὰ τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τῶν μονα-
2 στηρίων μανίᾳ προσετίθει ὁ βέβηλος. ἀκόλαστος δὲ ὢν καὶ D III 35
τρεῖς γυναῖκας ἠγάγετο, καὶ ἐκ μὲν τῆς πρώτης ἔσχε παῖδα τὸν
Λέοντα, ὃν καὶ τοῦ τῆς βασιλείας ὀνόματος κατηξίωσεν, ἐκ δὲ
τῶν ἄλλων Χριστοφόρον, Νικηφόρον τε καὶ Νικήταν. καὶ τοὺς
μὲν δύο Καίσαρας ἔστεψε, τὸν δὲ Νικήταν ἐτίμησε νωβελίσιμον.
3 καὶ τῷ πρώτῳ υἱῷ αὐτοῦ καὶ βασιλεῖ ἠγάγετο γυναῖκα ἐξ Ἀθη-
νῶν καὶ ἐμνηστεύσατο ταύτην αὐτῷ, στέψας αὐτὴν Αὐγοῦσταν
καὶ καλέσας Εἰρήνην, ἐξ ἧς ἐτέχθη τῷ Λέοντι παῖς Κωνσταν-
τῖνος ὀνομασθείς.

4 Αὖθις δὲ ὁ Κοπρώνυμος μετὰ σφόδρα πολλῶν τριηρῶν
B καὶ δρομώνων κατὰ Βουλγάρων ἐξώρμησε, βουλόμενος διὰ

7 ὅτι τρεῖς γυναῖκας ἠγάγετο καὶ ὅσους ἔσχεν ἐξ αὐτῶν (ἐξ αὐτῶν ἔσχε E) παῖδας CE καὶ ὅτι τῷ πρώτῳ υἱῷ αὐτοῦ γυναῖκα ἠγάγετο C

1 αὐτῷ δοκεῖ Ewp 3 καὶ prius om. Ewp 4 δείλαιος O κυνήγιον AR, Nicephor. Cpol. p. 75, 18, Theoph. I p. 442, 8, κυνηγέσιον Bwp 6 ante καθ' add. καὶ E κατὰ om. D, suppl. Dw 7 μανίᾳ om. C 11 ἐτίμησε νωβελλίσιμον E νωβελίσιμον AD, νωβελλίσιμον Rwp, νωβελίσσιμον *Di*, v. XIV 5, 37. XV 9, 7. 10, 4. XVII 18, 15. 19, 10. 18. XVIII 19, 5. 18 12 αὐτοῦ om. B 14 post καλέσας add. αὐτὴν C 16 τριήρων *Di* invitis ARwp, v. II p. 133, 18. 141, 1. XVII 24, 9 et Goettlingium *Allg. Lehre v. Accent* cet. p. 257 17 δρομόνων C

haec procerum quibusdam missis tyrannus eum percontatur, quid
27 de fide ipsius sentiat deque synodo. Ille crudelitatem eius pla-
caturus respondet eum et recte credere et decreta synodi accurata
esse; quibus dictis miser in Cynegium abductus obtruncatur.

8. In dies autem furori contra ecclesias et monasteria aliquid
2 adiecit homo profanus. Et quia erat intemperans, tres duxit
uxores, e quarum prima filium Leonem suscepit, quem regio no-
mine ornavit, e ceteris Christophorum, Nicephorum, Nicetam,
quorum priores duos corona Caesarea ornavit, Nicetae titulo no-
3 bilissimi tributo. Primo filio et regi uxorem Atheniensem despon-
dit et Augustam appellavit, indito Irenae nomine, e qua Leoni
filius Constantinus natus est.

4 Post haec Copronymus denuo cum plurimis triremibus et
expeditis navibus contra Bulgaros est profectus, per Istrum in

τοῦ Ἴστρου εἰς Βουλγαρίαν ἐμβαλεῖν. εἶτα δεδειλιακὼς ἀνα- 5
ζεῦξαι διεμελέτα. οἱ Βούλγαροι δὲ δείσαντες πέμψαντες πρὸς 6
αὐτὸν σπονδὰς θέσθαι πρὸς εἰρήνην ἐζήτησαν καὶ ἐσπείσαντο
ἐπὶ συνθήκαις τοῦ μήτε Βουλγάρους τὰ Ῥωμαίων ληίζεσθαι
μήτε μὴν Ῥωμαίους ἐπιέναι κατὰ Βουλγάρων. καὶ ἐπὶ τού-
τοις ἐπανελήλυθε. τινὲς δὲ τῶν Βουλγάρων δώροις ὑποσυ- 7
ρέντες παρὰ τούτου τοῦ αὐτοκράτορος ἐν ἀπορρήτοις ἐδήλουν
αὐτῷ τὰ τῷ ἄρχοντι σφῶν βουλευόμενα· οἳ μεμηνύκασι τῷ 8
Κωνσταντίνῳ ὅτι βούλεται ὁ σφέτερος ἀρχηγὸς λαὸν ἐκπέμψαι
κατά τινος τῶν Ῥωμαϊκῶν χωρῶν, ἵν' ἐκεῖθεν λείαν κομίσαιτο. C
καὶ ὃς κατασκόπους στείλας, ὅτε ὥρμησαν ἐκ Βουλγαρίας οἱ 9
ληισόμενοι, ἕτοιμος ὢν αἰφνίδιον ἐπεκδραμὼν κατ' αὐτῶν τοὺς
μὲν διέφθειρε, τοὺς δὲ καὶ ἐζώγρησε, καὶ μετ' αἰχμαλωσίας
πολλῆς ἐπανέστρεψε καὶ πάλιν ἔνοπλος ἐθριάμβευσεν. εἶτα 10
πολλὰς τριήρεις ἑτοιμασάμενος κατὰ Βουλγάρων ἐκπέπομφε,
καὶ κατὰ Μεσημβρίαν γενομέναις αὐταῖς κλύδων ἐκ πνευμάτων
βιαίων ἐμπεσὼν σχεδὸν ἁπάσας κατέδυσεν. ὁ τῶν Βουλγάρων 11

2 *ὅτι σπονδὰς ἔθετο μετὰ* (*κατὰ* E) *Βουλγάρων* CE 6 *ὅτι τινὰς τῶν Βουλγάρων ᾠκειώσατο ὁ Κοπρώνυμος· οἳ ἐδήλουν αὐτῷ τὰ τοῦ ἄρχοντος σφῶν βουλεύματα* C 17 *ὅπως ὁ τῶν Βουλγάρων ἄρχων ἠπάτα* (*ἠπάτησε* E) *τὸν βασιλέα, καὶ ἔγνω τοὺς ᾠκειωμένους αὐτῷ Βουλγάρους* CE

1 *ἐπεμβαλεῖν* Ewp 2 ante *οἱ* add. *καὶ* Owp 2. 3 *πέμψαντες —ἐζήτησαν*] *σπονδὰς θέσθαι πρὸς εἰρήνην διεπρεσβεύσαντο* Owp 3 *ἐσπείσατο* C 4 *τὰ* Rwp*Di*, *τῶν* A 5 *μὴν*] *τοὺς* D 8 *τὰ τῷ* om. C *τῷ ἄρχ.*] *τῶν ἄρχοντι* w*p 9 *ὅτι* AO, *ὡς* Ewp 10 *ῥωμαϊκῶν* ARw, *Ῥωμαίων* p*Di* 11 *οἱ* om. E 12 *ληϊσάμενοι* Ewp ante *ἕτοιμος* add. *κἀκεῖνος* Rwp 12 *τοὺς* AE, *πολλοὺς* Owp 13 *τοὺς* AE, *πλείστους* Owp 13. 14 *μετὰ δορυαλώτων πολλῶν* O 14 *ἐπανέζευξε* O

Bulgariam irrupturus. Tum timore plenus de reducendo exercitu 5
cogitavit. Sed Bulgari territi missis legatis pacem petierunt eam- 6
que his conditionibus impetrarunt, ut neque ipsi provincias Ro-
manas vastarent neque a Romanis invaderentur. His peractis
domum rediit. Quidam tamen e Bulgaris adducti largitionibus 7
clam imperatori ducis sui consilia aperiebant, atque Constantino 8
indicarunt suum ducem in quandam Romanam provinciam emis-
surum ad praedam faciendam. Missis igitur exploratoribus iam- 9
que paratus, cum illi praedatum e Bulgaria exirent, derepente
impetu facto multos interfecit, plurimos cepit ita ut cum multis
captivis reversus iterum armatus triumpharet. Neque multo post 10
multas triremes contra eosdem ablegavit, quae prope Mesembriam
fere omnes ventorum procellis sunt demersae. At Telerichus, 11

δὲ ἀρχηγὸς Τελέριχος ὑποπτεύσας ὑπὸ τῶν οἰκείων μεμηνύ- D III 354
D *σθαι τῷ βασιλεῖ τὰ αὐτῷ βουλευόμενα, μὴ εἰδὼς δὲ τίνες οὗτοι,*
κατασοφίζεται τὴν τοῦ Κοπρωνύμου κουφότητα καὶ ἐξ αὐτοῦ
12 *μανθάνει τὸ ἀγνοούμενον. γράφει γὰρ δι' ἀπορρήτων βούλε-*
σθαι προσελθεῖν αὐτῷ καὶ ἠξίου δηλῶσαί οἱ εἴ τινας ἔχει φίλους
ἐκ τῶν παρὰ Βουλγάροις ἐξόχων, ἵν' ἐκείνοις θαρρήσειε τὸ
13 *ἀπόρρητον καὶ σὺν ἐκείνοις ἀφίκοιτο πρὸς αὐτόν. ὁ δὲ παχύς,*
W III 92 *ὡς ἔοικεν, ὢν οὐ συνῆκε τὸ σκέμμα τὸ βάρβαρον, ἀλλ' ἀνοή-*
14 *τως τοὺς αὐτῷ προσκειμένους εὐθὺς ἐξεκάλυψε. καὶ ὁ βάρ-*
βαρος συλλαβὼν αὐτοὺς ὠμῶς ἅπαξάπαντας καὶ ἀπηνῶς διε-
15 *χρήσατο. καὶ αὖθις δὲ κατὰ Βουλγάρων ὁ αὐτοκράτωρ οὗτος*
τὸ λοίσθιον ἐξεστράτευσε, καὶ κατὰ τὴν ἐν Θρᾴκῃ Ἀρκαδιού-
πολιν στρατοπεδευομένου οἱ πόδες αὐτοῦ ἀπηνθράκωντο, ὅθεν
P II 113 A *αὐτὸν λαῦροι πυρετοὶ καὶ φλογώδεις ἐξέκαιον, ὡς μηδὲν τούτων*
16 *μηδὲ παρὰ ἰατρῶν ἐπινοεῖσθαι ἀλέξημα. ἐκεῖθεν ἐπὶ κλίνης*
φερόμενος μέχρι Σηλυβρίας κατήντησεν, ὅθεν διὰ τριήρους κε-
17 *κόμιστο, βοῶν ὡς "ζῶν ἔτι τῷ πυρὶ παραδέδομαι." ἄρτι*
δὲ φθάσας εἰς τὸ Στρογγύλον τοῦ μεμεθυσμένου θείου ξυροῦ

11 *ὅπως* (*ὅτι* E) *κατὰ Βουλγάρων ἐξεστράτευσε· καὶ νοσήσας ὑπέστρεφε· καὶ κατέστρεψε τὴν ζωήν* CE 17 *τελευτὴ τοῦ Κοπρωνύμου* E

1 *Τελέριγος* Theoph. I p. 448, 4. 451, 5 *μεμηνύσθαι* ARwp, *μεμηνῦσθαι* *Di* 2 ante *τῷ* add. *ταῦτα* Ewp *βουλόμενα* D 3 *κοφότητα* D 6 *ἐκ* om. O *θαρρήσειεν* Ewp, v. ad XIII 1, 5 11 *οὗτος* om. B 14 *λαῦροι* AR, *λάθροι* D, *λάβροι* Dw*Di*, *λαύροι* w*p post *μηδέν* add. *τι* Owp 15 *παρ'* Rwp*Di* 18 *φθάσας εἰς τὸ στρογγύλον* AE, *εἰς τὸ λεγόμενον ἐφθακὼς* (*πεφθακὼς* D) *στρογγύλον* Owp

Bulgarorum princeps, a domesticis significata esse sua consilia
regi suspicatus, qui tamen illi essent, ignorans, astu Copronymi
12 levitate circumventa ex ipso quod ignorabat rescivit. Scribit
enim se clam illum aditurum petitque, ut sibi significaret, num
quos de proceribus Bulgaris amicos haberet, quibus arcanum
13 committere auderet quosque sibi itineris comites adiungeret. Ille
prae stupore ingenii, quemadmodum apparet, consilio barbari
non animadverso sui studiosos statim, qua erat amentia, prodidit,
14. 15 quos barbarus omnes crudeliter atque immaniter interfecit. Imperator iterum eamque postremam expeditionem contra Bulgaros
suscepit, in qua cum prope Arcadiopolim, Thraciae urbem, versaretur, eius pedes anthracum morbo sunt correpti, unde eum
vehementes et calidae febres urebant, quarum nullum remedium
16 excogitari potuit, ne a medicis quidem. Illinc lectica Selybriam perlatus triremi est impositus vociferans: "Vivens adhuc in ignem
17 sum coniectus." Statim autem cum Strongylum venisset, aciem

ὁ δείλαιος ἐπειράθη καὶ βιαίως ἐκεῖ τὸν βίον κατέστρεψε, χι-
λιάδας τῶν ὀρθοδόξων πολλὰς ἀνελών, καὶ μάλιστα μοναστῶν,
καὶ τὰ τούτων ἀσκητήρια τὰ μὲν πυρὸς θέμενος παρανάλωμα,
τὰ δὲ καθελών, τὰ δὲ κοινώσας, ὥσπερ καὶ τὴν τοῦ Δαλμάτου 18
λεγομένην μονήν, ἀρχαίαν οὖσαν καὶ τῶν ἐν Κωνσταντινου-
πόλει πρεσβυτέραν πασῶν, ἀφ' ἧς ἀπελάσας τοὺς μοναχοὺς
στρατιωτῶν αὐτὴν πεποίηκε καταγώγιον. οὐ μόνον δὲ κατὰ 19 B
τῶν ζώντων ἐλύττησεν, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς τοῦ Χριστοῦ μάρ-
D III 355 τυρας καὶ τοὺς ἄλλως αὐτῷ εὐαρεστήσαντας ἐμπαροινῶν οὐκ
ἐπαύετο, μηδὲν αὐτοὺς δύνασθαι λέγων καὶ συκίνην ἐπικουρίαν
τὰς τούτων πρεσβείας ἀποκαλῶν καὶ τὰ τούτων ἅγια λείψανα
τὰ μὲν ἀτίμως καταχωννύς, τὰ δὲ ποιῶν ὑποβρύχια, ἔνια δὲ
καὶ ἀποτεφρῶν, ὥσπερ καὶ τὸ τῆς πανευφήμου μάρτυρος Εὐφη-
μίας ἅγιον σῶμα. διττοὶ δὲ περὶ τούτου φέρονται λόγοι· ὁ 20
μὲν γὰρ πυρίκαυστον αὐτὸ λέγει δόξαι ποιήσασθαι τὸν μιαρὸν
ἐκεῖνον Κοπρώνυμον, κύνας καὶ ὄνους αὐτῷ συνεμπρήσαντα

1 *οἷα κατὰ τῶν μοναχῶν καὶ τῶν μοναστηρίων καὶ κατὰ τῶν σεπτῶν λειψάνων τῶν ἁγίων ὁ πάντολμος ἐτόλμα* CE 14 *περὶ τοῦ ἱεροῦ λειψάνου τῆς πανευφήμου μάρτυρος Εὐφημίας* CE (de cod. Vat. 135 v. *B-W Byz. Zeitschr.* a. 1892 p. 236)

3 *θέμενος* om. B 4 *τοῦ* om. B 6 *πρεσβευτέραν* D *πρεσβυτέραν*] De comparativo v. ad XIII 3, 6 8 post *ζώντων* add. *χριστοῦ δούλων* Owp *τοῦ χριστοῦ* AE, *θείους* O, *θειοὺς* w*p 9 *ἄλλους* CD*Di* *αὐτῷ* om. Owp ante *ἐμπαροινῶν* add. *τῷ θεῷ* Owp 10 *ἐπαύσατο* O 14. 15 *ὁ μὲν γὰρ* D, *ὁ* perperam deleto iterum inserit post *γὰρ* Dw 15 *πυρίκαυστον* Rwp*Di*, *πυρίκαστον* A *λέγειν* typotheta apud *Di* inter *λέγει* et *δόξαι* duae tresve litterae comparent in E, quarum ultima videtur esse *ω*, ceterae non dispiciuntur.

offensi numinis miser sensit atque illic vitam violenter finivit,
sublatis multis orthodoxorum milibus, monachorum praesertim,
quorum monasteria partim incendit, partim destruxit, partim pro-
fanavit, ut et Dalmati monasterium vetustum et omnium, quae 18
Cpoli sunt, antiquissimum, quod pulsis monachis militum dever-
sorium fecit. Neque vero viventes tantum exagitavit, sed et Christi 19
martyribus et deo aliter gratis insultare non desistebat, quos ni-
hil posse asserebat quorumque intercessiones ficulneum praesidium
appellabat; eorum autem reliquias partim per contumeliam terra
obruebat, partim demergebat, partim in cinerem redigebat, ut
et gloriosae martyris Euphemiae sanctum corpus, de quo duplex 20
rumor est; nam alii ferunt nefarium illum Copronymum in ani-
mo habuisse id cremare, canibus et asinis una comburendis cine-

καὶ τὴν τέφραν λικμήσαντα, μὴ μέντοι αὐτῷ εἰς ἔργον ἐκβῆναι
C 21 *τὸ βούλημα· φθῆναι γὰρ τοὺς ὀρθοδόξους μαθόντας τὸ βου-*
λευόμενον ἀφελέσθαι τὸ τῆς μάρτυρος σῶμα ἐκ τῆς σοροῦ καὶ
μεταθεῖναι αὐτό, ἕτερον δὲ νεκρὸν ἐνθεῖναι αὐτῇ, κἀκεῖνον παρὰ
22 *τοῦ ἀλιτηρίου ἐκείνου παραδοθῆναι πυρί· ὁ δ' ἕτερος οὐ καυ-*
θῆναι, καταποντωθῆναι δὲ λέγει τὸ σῶμα τῆς μάρτυρος σὺν
23 *τῇ λάρνακι· τὴν δὲ χάριτι θείᾳ κυβερνωμένην προσοκεῖλαι τῇ*
νήσῳ Λήμνῳ καὶ ὑπὸ τῶν ἐν τῇ νήσῳ πιστῶν γνωσθεῖσαν
24 *κατατεθῆναι ἐκεῖ, ἐπὶ δὲ Εἰρήνης καὶ Κωνσταντίνου αὖθις*
ἀνακομισθῆναι εἰς τὴν ὑπερκειμένην τῶν πόλεων ἐντίμως καὶ
μεγαλοπρεπῶς.
25 *Ὁ μὲν οὖν οὕτως αἰσχρῶς βιώσας οὕτως ἀπεβίω βιαιό-*
D *τατα, ὡς ἱστόρηται, μοναρχήσας ἔτη τριάκοντα ἐπὶ τέσσαρσι*
καὶ μησὶ τρισί, τούτοις καὶ τῶν δύο ἐνιαυτῶν συναριθμουμένων,
οὓς ὁ Ἀρτάβασδος ἦρξε τούτου περιγενόμενος.
9 *Ἐκράτησε δὲ τῆς βασιλείας ὁ τούτου υἱὸς Λέων ὁ ἐκ τῆς*

16 *βασιλεία Λέοντος τοῦ υἱοῦ* (*υἱοῦ τοῦ* C, *τοῦ* D) *Κοπρωνύμου* AR, *Λέων ὁ ἐκ Χαζάρας* B

2 *βούλημα* ARwp, *βούλευμα Di*, v. XVIII 3, 1 3 ante *τὸ* add. *λαθραίως* BDwp 5 *ἁλιτηρίου* A, *ἀλιτηρίου* Rwp*Di*, *ἀλητηρίου* p* 6 *τὸ σῶμα λέγει* Ewp 7 *τῇ* alterum om. D 8 *Λήμνῳ*] Glyc. p. 530, 14 ss. narrat *περὶ τὴν Λέσβον νῆσον* Euphemiae corpus esse servatum; sed videtur ipse Glycas errasse, nisi forte falso testimonio Georgii monachi auctoris (v. *Duc* ad h. l. Zonarae) deceptus est; v. Theoph. I p. 439, 32, G. M. p. 662, 14, Cedr. II p. 20, 22, acta Sanctorum die XVI m. Septembr. t. V p. 260. 276 (c. 7 in.) 9 *κατατεθεῖναι* D, E corr. ex *κατατεθῆναι*, w*p post *καὶ* add. *τοῦ υἱοῦ αὐτῆς* Owp 12 *αἰχρῶς* D 13 *ἐπὶ*] *πρὸς τοῖς* C 14 *τρισί* Rwp*Di*, *τισί* AB (de simili vitio v. ad XIII 20, 24)

21 reque miscendo, sed eius institutum effectum non esse, cum ortho-
doxi eo conatu cognito martyris corpus e loculo surreptum alio
transtulissent et corpus alterum supposuissent, quod a nefario illo
22 esset crematum. Alii non crematum, sed una cum loculo in mari de-
23 mersum esse corpus martyris affirmant; quam divina gratia gu-
bernante Lemno insulae esse appulsam et a fidelibus illius loci
24 agnitam illic esse asservatam, et sub Irene et Constantino honori-
fice et magnifice in metropolim esse relatam.
25 Vita igitur tam foede acta violentissime ille interiit, ut narra-
tum est, cum annos quattuor et triginta et menses tres rerum
potitus esset, si iis id quoque biennium licet annumerare, quo
Artabasdus illo superior imperavit.

9. Potitus est regno eius filius Leo Chazara natus, eodem

Χαζάρας, νοσῶν τὴν αὐτὴν κἀκεῖνος ἀσέβειαν, εἰ καὶ κατ'
ἀρχὰς εὐσεβεῖν ὑπεκρίνετο καὶ τοὺς μοναχοὺς τιμᾶν, ὥστε καί
τινας τῶν μοναστῶν ἀρχιερεῖς τότε γενέσθαι ἐν ταῖς προβα-
D III 356 *θμιωτέραις τῶν μητροπόλεων. πολλὰ δὲ χρήματα ἐν τοῖς δη-* 2
μοσίοις εὑρὼν θησαυροῖς, ἃ ὁ πατὴρ αὐτοῦ κακῶς συνήγαγε
καὶ ἀπεθησαύρισε, τούτοις καταχρησάμενος ἐξευμενίσατο τὸ
ὑπήκοον καὶ τῇ ἐπιπλάστῳ θεοσεβείᾳ. ἀθροισθέντες οὖν οἱ 3 P II 114 A
τῆς πόλεως κἀκ τῶν θεμάτων πολλοὶ ᾐτοῦντο χαριζόμενοι δῆ- W III 93
θεν αὐτῷ ἀναγορευθῆναι τὸν υἱὸν αὐτοῦ Κωνσταντῖνον. ὁ δέ, 4
εἰ τοῦτο βούλονται, ὀμόσαι αὐτοὺς ἀπήτησεν ὡς οὐ δέξονταί
ποτε ἄτερ αὐτοῦ καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ τοῦ σπέρματος αὐτῶν
ἕτερον βασιλέα. καὶ ὤμοσαν ἅπαντες, οὐχ οἱ τῆς συγκλήτου 5
βουλῆς καὶ οἱ τοῦ στρατεύματος, ἀλλὰ καὶ ὁ δημώδης ὄχλος
καὶ ἔμποροι καὶ οἳ τῶν ἐργαστηρίων προεστήκεσαν, καὶ ἔγγραφα
περὶ τούτων ἐξέθεντο. ταῦτα μὲν οὖν κατὰ τὴν ἕκτην ἡμέραν 6
τῆς ἑβδομάδος τοῦ σωτηρίου πάθους τοῦ σωτῆρος γεγόνασι.
τῷ δὲ μεγάλῳ σαββάτῳ τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφὸν Εὐδόκιμον νωβε- 7
λίσιμον ὁ βασιλεὺς προεβάλετο καὶ κατ' αὐτὴν τὴν τοῦ πάσχα B
κυριακὴν ἔστεψε τὸν υἱὸν αὐτοῦ, τοῦ πατριάρχου τὴν κατ' ἔθος

1 post *χαζάρας* add. *τεχθεὶς* Op*Di* (videtur igitur h. l. Ducangius codicem quendam Parisinum inspexisse), v. G. M. p. 658, 26, L. G. p. 190, 6 2 *ὡς* O 3 *τινας* Rwp*Di*, *τινα* A *τῶν μοναστῶν* AEwp, *αὐτῶν* O 4 *πόλεων* D, corr. Dw 10 *βούλοιντο* Bwp 11 *ποτε* om. D 13 post *στρατεύματος* add. *μόνον* p invitis ARw*Di* 14 *προειστήκεισαν* BC, *προειστήκεσαν* D *ἔγγραφον* B 15 *τούτου* B *τὴν* om. C *ἡμέραν* om. D, suppl. Dw 17 *αὐτοῦ* D *νωβελλίσιμον* Rwp, *νωβελίσσιμον* *Di*, v. ad XV 8, 2 18 *βασιλεὺς* AEwp, *λέων* O *προεβάλλετο* AE, *προυβάλετο* O, *προεβάλετο* *Di*, v. ad XIV 11, 5 et Theoph. I p. 450, 1

impietatis morbo laborans, etsi principio religionem et observan-
tiam erga monachos simulabat, quorum nonnullos in illustrioribus
urbibus ad pontificatus evehebat. Cum autem magnam pecuniam 2
in publicis thesauris repperisset, quam pater eius per iniuriam
coegerat ac coacervarat, ea et ficta religione ad subiectos con-
ciliandos est abusus. Igitur cives et e provinciis multi congre- 3
gati in illius utique gratiam postulabant, ut filius eius Constan-
tinus rex appellaretur. At ille, si id vellent, ab iis petiit, ne 4
quem alium nisi se et filium suum suamque progeniem in re-
gnum unquam admitterent. Iurarunt omnes, non senatores tantum 5
et milites, sed et plebeia turba et mercatores et opifices atque
hoc iusiurandum in publicas litteras rettulerunt. Haec sexto die 6
hebdomadis salutaris passionis servatoris nostri acta sunt. Magno 7
sabbato fratrem suum Eudocimum nobilissimum rex designavit

8 πεποιηκότος εὐχήν. τεθνηκότος δὲ τοῦ πατριάρχου Νικήτα τοῦ
ἐκτομίου, ὃς ἦν προεδρεύσας τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔτη τεσ-
σαρεσκαίδεκα, χειροτονεῖται πατριάρχης Παῦλος ὁ Κύπριος,
ἀναγνώστης ὢν καὶ ὀρθόδοξος.
9 Εὑρὼν δέ τινας τῶν ἐπισήμων τοῦ παλατίου ταῖς θείαις
εἰκόσι προσκύνησιν ἀπονέμοντας, τὴν ἀλωπεκῆν ἀποδὺς τὸν
ἐντὸς κρυπτόμενον ἐδημοσίευσε λέοντα ὠμότατά τε αὐτοὺς αἰκι-
σάμενος καὶ διὰ τῆς ἀγορᾶς ἐν ἀτίμῳ πομπῇ περιαγαγών, πρό-
τερον ψιλώσας αὐτοὺς τῶν τριχῶν, οὕτως εἰς τὸ πραιτώριον
C ἐναπέθετο, ὅπου τινὲς αὐτῶν καὶ τὴν ψυχὴν τῷ κυρίῳ παρέ-
10 θεντο. πέμπτον δ' ἀνύσας τῆς αὐταρχίας ἐνιαυτὸν ἐτελεύτησεν. D III 357
11 ἐρασθεὶς γὰρ τοῦ στέμματος, ὅπερ ὁ Μαυρίκιος τῷ θεῷ ἐν τῇ
μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ἀνέθετο, καὶ τοῦτο λαβὼν καὶ τῇ κεφαλῇ
περιθέμενος εὐθὺς ἐλήφθη σφοδρῷ πυρετῷ, καὶ οὗτος αὐτὸν τῆς
ζωῆς ὑπεξήγαγε.

1 *περὶ πατριαρχῶν* CE 5 *ὅτι διὰ τὰς ἁγίας εἰκόνας ὁ Λέων ἐκόλασέ τινας* (*τινας* post *ἀρχ.* E) *τῶν ἀρχόντων* CE 11 *τελευτὴ τοῦ Λέοντος* CE

2 |*κτομίου* C *ἦν* D *τεσσαρεσκαίδεκα*] v. ad p. 97, 8 5 *τοῦ παλατίου* AEwp, *ἐν τοῖς βασιλείοις* O *ὁ λέων* add. ante *ἐν τοῖς β.* B, post *ἐν τοῖς β.* CD, post *παλατίου* w*p 6 *νέμοντας* E *ἀλωπεκὴν* ARwp, corr. *Di* *ἀποδῦς* w*p invitis AR 7 *ὠμότατά τε* AR, *ὠμότατε* w*, unde *ὠμότατα* p* 10 *ἐγκατέκλεισεν* O *Wo* lat. *τὴν ψυχὴν τῷ κυρίῳ* AEwp, *τὰς ψυχὰς εἰς χεῖρας* (*χείρας* D) *τοῦ* (om. D) *κυρίου* O *Wo* lat. 11 *ἀνύων* O *ἀρταρχίας* E 12 *μαβρίκιος* E *τῷ θεῷ* om. Rwp, v. ann. sequ. 12. 13 *ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ἀνέθετο* AEwp, *ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ* (*ἐκκλησία τῇ μεγάλῃ* D) *προσέφερεν ἀνάθημα* (*ἀνα^{θμ}* B) *τῷ θεῷ* O 13 post *λαβὼν* add. *ἐκεῖθεν* CD 14 *οὕτως* O 15 *ἐπεξήγαγε* Ewp

et in ipsa paschatis dominica filium suum corona ornavit, solle-
8 mnibus precibus a patriarcha peractis. Nicephoro patriarcha ca-
strato mortuo, cum ecclesiae Cpolitanae per annos quattuordecim
praefuisset, Paulus Cyprius patriarcha eligitur, qui lector fuit et
orthodoxus.
9 Cum autem proceres quosdam aulicos divinas imagines ado-
rantes deprehendisset, exuta vulpina pelle latitantem sub eo leo-
nem in apertum protulit eosque crudelissime excruciatos igno-
miniosoque spectaculo per forum circumductos, cum prius pilis
nudasset, in praetorio deposuit, ubi eorum quidam animam do-
10. 11 mino tradiderunt. Quinto imperii anno obiit. Adamata enim
corona, quam Mauricius deo in magna ecclesia consecrarat, eaque
capiti suo commodata statim vehementi febri est correptus, quae
vitae finem ei attulit.

Τοῦ δὲ θανόντος ἡ Αὐγούστα Εἰρήνη σὺν τῷ υἱῷ Κων- 10
σταντίνῳ δέκατον ἐνιαυτὸν τῆς ἡλικίας ἀνύοντι τὴν βασίλειον
ἀρχὴν διεδέξαντο. ἦσαν δὲ ἄμφω τῶν σεβασμίων εἰκόνων 2
προσκυνηταί, ἀλλ' οὔπω τοὺς πόδας τῇ βασιλείᾳ βεβαίως ἐρεί-
σασί τινες αὐτοῖς ἐπεβούλευσαν, ἵνα τὸν Καίσαρα Νικηφόρον
τὸν τοῦ θανόντος βασιλέως Λέοντος ἀδελφὸν βασιλεύσωσι. D
γνωσθείσης δὲ τῆς συνωμοσίας τοὺς μὲν τῆς ἐπιβουλῆς μετα- 3
σχόντας αἰκισαμένη ἡ βασιλὶς καὶ τὴν τρίχωσιν αὐτοῖς ἀποθρί-
ξασα ὑπερορίαν τούτων κατεψηφίσατο, τοὺς δὲ τοῦ ἀνδρὸς 4
αὐτῆς ἀδελφοὺς τούς τε Καίσαρας καὶ τοὺς νωβελισίμους κα-
ρῆναι παρασκευάσασα καὶ ἱερωσύνης ἀξιωθῆναι καὶ μεταδοῦναι
τῷ λαῷ τῶν ἁγιασμάτων ἐποίησε κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς τοῦ σωτῆρος
γεννήσεως. ἐκείνη δὲ σὺν τῷ υἱῷ προελήλυθε μετὰ τῆς συνή- 5
θους τοῖς βασιλεῦσι δορυφορίας καὶ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ
γενομένη τὸ στέμμα, ὃ ἐκεῖθεν ἀφείλετο ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, προσή-
νεγκε, κόσμῳ πλείονι τοῦτο ἐπικοσμήσασα. ἔστειλε δὲ καὶ κατὰ 6 PII115A
τῶν Ἀράβων στράτευμα, ἵνα ἀνακόπτῃ τὰς ἐκείνων ἐπιδρομάς.
ἐξελθόντες οὖν ἐπὶ λεηλασίαν Ἀγαρηνοὶ συναντῶνται παρὰ τῆς 7
σταλείσης Ῥωμαϊκῆς στρατιᾶς καὶ τρέπονται καὶ ἀναιροῦνται

1 *βασιλεία Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης τῆς μητρός* (*τ. μ.* om. A) AE, *βασιλεία Εἰρήνης* B, *βασιλεία Εἰρήνης καὶ Κωνσταντίνου τοῦ υἱοῦ αὐτῆς* R 3 *ὅτι ἐπιβουλῆς γενομένης ἡ Εἰρήνη* (*θεοδώρα* C) *τοὺς μὲν* (om. E) *ἄλλους ἐκόλασε, τοὺς δὲ ἀνδραδέλφους αὐτῆς ἅπαντας* (om. C) *ἀπέκειρε* (*κεῖρας* sic E) *καὶ ἱερέας γενέσθαι* (om. C) *κατεσκεύασεν* (*παρεσκεύασεν* C) CE

3 *διεδέξατο* E post *δὲ* add. *καὶ* O *ἁγίων* C 10 *νωβελισίμους* A, *νωβελλισίμους* Rwp, *νωβελισσίμους* *Di*, v. ad XV 8, 2 14 *τοῖς*] *τῆς* C 16 *τούτω* B 17 *τῶν* om. D *ἵν'* BC 18 *συναντῶντες* E

10. Eo mortuo Augusta IRENE et filius eius CONSTANTINVS
decimum aetatis annum agens regnum susceperunt, ambo vene- 2
randarum imaginum adoratores; sed regno nondum firmato in-
sidiis appetiti sunt a quibusdam Caesari Nicephoro, mortui Leo-
nis fratri, summam rerum deferre cupientibus. Coniuratione de- 3
tecta regina insidiatores excruciatos ac pilis nudatos relegavit,
mariti vero sui fratres tam Caesares quam nobilissimos radendos 4
et in sacerdotum ordinem allegendos curavit, ut res sacras po-
pulo impertirentur in festo nativitatis servatoris, ipsaque cum 5
filio regiis satellitibus stipata processit cumque in magnam ec-
clesiam pervenisset, coronam a marito suo ablatam pluribus or-
namentis additis restituit. Misit etiam legiones ad reprimendas 6
Arabum incursiones. Agareni igitur praedatum egressi, cum in 7

8 *πολλοί. ἐν δέ γε τῇ Θράκῃ κατὰ τὸ Μακρὸν τεῖχος τότε τις*
ὀρύττων λάρνακι ἐντυγχάνει λιθίνῃ ἀνθρώπου φερούσῃ νεκρὸν
9 *καὶ γράμματα ἐγκεκολαμμένα ἐχούσῃ λέγοντα “Χριστὸς μέλλει*
γεννᾶσθαι ἐκ παρθένου, καὶ πιστεύω εἰς αὐτόν· ἐπὶ δὲ Κων- D III 35
σταντίνου καὶ Εἰρήνης τῶν βασιλέων πάλιν, ἥλιε, ὄψει με.”
10 *βουληθεῖσα μέντοι ἡ βασιλὶς Εἰρήνη γυναῖκα μνηστεύσασθαι*
τῷ υἱῷ, ἔπεμψε πρὸς Κάρουλον τὸν ῥῆγα τῶν Φράγγων, τὴν
W III 94 11 *ἐκείνου παῖδα τῷ οἰκείῳ μνωμένη παιδί. εἶτα τὸ τοιοῦτον*
B *κῆδος καταλιποῦσα διὰ φόβον καὶ φιλαρχίαν, ἵνα μὴ δύναμιν*
ὁ υἱὸς αὐτῆς περιβάληται τὴν τῶν Φράγγων διὰ τὴν ἀγχιστείαν,
12 *ἐξ ἑῴας ἤνεγκε κόρην· ἣν οἱ μὲν ἐκ τοῦ τῶν Ἀρμενιακῶν*
θέματος λέγουσιν, ἕτεροι δ' ἐκ Παφλαγόνων, οὖσαν τοῦ ἐπὶ
ἐλεημοσύνῃ διαβοήτου Φιλαρέτου θυγάτριον, καὶ ταύτην τῷ
Κωνσταντίνῳ συνέζευξεν ἄκοντι καὶ τὸν γάμον αὐτῆς ἀποστέρ-
γοντι, ὅτι τὴν τοῦ Καρούλου παῖδα ἐκτόπως ἀγαγέσθαι ἐβούλετο.
13 *Ἀαρὼν δὲ ὁ τῶν Ἀράβων ἀρχηγὸς κατὰ Ῥωμαίων στρα-*

1 *περὶ τῆς εὑρεθείσης λάρνακος* (*εὑρέσεως τῆς λάρνακος* E) *ἐν τῇ* (om. E) *Θράκῃ κατὰ τὸ Μακρὸν τεῖχος* (*κατὰ—τεῖχος* om. E) CE 5 *ὁ Πλάτων ἦν* E (v. G. M. p. 662, 9 scholion) 6 *ὅτι κατηγγυήσατο τῷ υἱῷ γυναῖκα ἡ Εἰρήνη* CE 16 *ὅτι ὁ τῶν Ἀράβων ἀρχηγὸς μέχρι* (*μέχρις* E) *Χρυσοπόλεως ἐλθὼν ἐσπείσατο· φόρους αὐτοῖς διδόναι τῶν Ῥωμαίων συνθεμένων* CE

1. 2 *τίς ὀρύττων τότε* D 5 *ὄψει με ἥλιε* D, me videbis sol: *Wo* lat. *ὄψεις* p* invitis ARw 7 *κάρουλον* O*Di*, *καροῦλον* AEwp 8 *μνομένη* p* invitis ARw 9 *ἐάσασα* O post *μὴ* add. *διὰ τὴν ἀγχιστείαν τὴν τῶν φράγγων* Owp, v. ad vs. 10 10 *περιβέβληται* p invitis ARw *τὴν τῶν — ἀγχιστείαν* om. Owp, v. ad vs. 9 11 *ἀρμενιακῶν* D 12 post *θέματος* add. *ὁρμᾶσθαι* Rwp 13 *θυγάτριον φιλαρέτου* B

Romanum illum exercitum incidissent, in fugam vertuntur multis
8 eorum interfectis. In Thracia versus longum Murum quidam
inter fodiendum in lapideam cistam incidit, cui humanum corpus
9 inerat, incisis in ea litteris his: “Christus nascetur e virgine, et
credo in eum. Verum sub Irene et Constantino regibus rursus
10 sol me videbis.” Regina Irene filio uxorem datura ad Carolum,
11 regem Francorum, misit ad eius filiam ambiendam. Tum ea
affinitate omissa ex metu et imperii cupiditate, ne filii opes Francorum necessitudine augerentur, ex Oriente puellam arcessivit.
12 Hanc quidam ex Armeniaca provincia, alii e Paphlagonia originem ducere tradunt, Philareti, viri benignitate erga egenos clari,
filiam, eamque Constantino invito et ab his nuptiis abhorrenti
despondit; ille enim Caroli filiam ducere supra modum cupiebat.
13 Aaron, dux Arabum, suscepta contra Romanos expeditione

τεύσας μέχρι Χρυσοπόλεως ἦλθεν. ὁ δὲ Κωνσταντῖνος στρά- 14
τευμα πέμψας τὴν λίμνην Βανῆς δι' αὐτοῦ κατέσχε· καὶ τοῦτο
μαθόντες οἱ Ἄραβες σπείσασθαι Ῥωμαίοις ᾐτήσαντο. ἀπελθόντες 15
οὖν οἱ τῶν κοινῶν διοικηταὶ πρὸς τὸν Ἀαρών, ἵνα συνθήκας C
ποιήσωσι, καὶ μὴ φροντίσαντες πρότερον ὁμήρους τῶν παρ'
ἐκείνοις ἀναγκαίων λαβεῖν, κατεσχέθησαν παρ' αὐτοῦ καὶ ἐν
πέδαις καθείρχθησαν. ὅθεν βιασθέντες οἱ κρατοῦντες διὰ τοὺς 16
ἄρχοντας ἐσπείσαντο, συνθέμενοι φόρους διδόναι τοῖς Ἄραψιν.
οἱ μὲν οὖν ἐπὶ τοιαύταις συνθήκαις ἀνέζευξαν. ἡ δὲ βασίλισσα 17. 18
Ἐλπίδιον τὸν πατρίκιον στρατηγὸν Σικελίας προεχειρίσατο· εἶτα
μαθοῦσα ὅτι τὰ τῶν Καισάρων φρονεῖ, ἔστειλε τοὺς ἄξοντας
ἐκεῖθεν αὐτόν. τῶν δὲ Σικελιωτῶν μὴ παραχωρησάντων τοῖς 19
σταλεῖσι λαβεῖν τὸν Ἐλπίδιον, ἡ Εἰρήνη θυμῷ ληφθεῖσα τὴν
III 359 ἐκείνου γυναῖκα καὶ τοὺς παῖδας μαστίξασα καὶ τῶν τριχῶν D
ἀφελομένη ἐν τῷ πραιτωρίῳ καθεῖρξε· κατ' ἐκείνου δὲ ἐκπέ- 20
πομψε στράτευμα, εὐνοῦχον αὐτοῖς ἐπιστήσασα τῶν πιστοτάτων
αὐτῇ. πολέμων δὲ συνεχῶν γενομένων, τρέπεται ὁ Ἐλπίδιος 21
καὶ ἀπέδρα εἰς Ἀφρικὴν καὶ τοῖς Ἄραψι προσεχώρησεν. οἱ δὲ 22

9 περὶ τοῦ πατρικίου (πατριάρχου C) Ἐλπιδίου CE

1 ἦλθεν RwpDi, ἦλθε A, v. ad XIII 1, 5 3 ῥωμαίους CD 5. 6 ὁμήρους post λαβεῖν C 6. 7 ἐν πέδαις AEwp, δεσμῶται O 9 συνέζευξαν E, ἀνέζευξεν D, corr. Dw βασιλὶς O 13 λ.φθεῖσα D, suppl. η Dw 14 ἐκείνου post μαστίξασα Ewp 15 δ' p* invitis ARw 16 ἐπιστήσασα RwpDi, ἐπιστήσας A πιστάτων D 17 γινομένων C 18 ἄραψι AO, ἄρραψιν E, ἄραψιν w*p, v. ad XIII 1, 5

Chrysopolim usque processerat; contra quem Constantinus misso 14
exercitu Banes paludem occupavit; quo Arabes cognito pacem
a Romanis petiverunt. Magistratus igitur, dum non acceptis 15
prius illustribus ex ea gente obsidibus ad Aaronem, ut cum eo
paciscerentur, abeunt, retenti et in vincula coniecti sunt. Quare 16
coacti imperator et imperatrix propter magistratus pacem cum
Arabibus fecerunt, tributum polliciti. Illi igitur ea condicione 17
discesserunt. Regina vero cum Elpidium patricium, quem Si- 18
ciliae praetorem crearat, Caesaribus studere cognovisset, reduci
iussit. Quem quia Siculi a legatis capi non sinebant, Irene ira 19
percita uxorem illius et liberos flagris caesos et rasos in carcerem
praetorianum coniecit et exercitum contra illum misit, quodam 20
ex fidelissimis suis eunuchis ei praeposito. Crebris vero proeliis 21
commissis profligatus Elpidius in Africam ad Arabes confugit;

τοῦτον δεξάμενοι βασιλικὴν ταινίαν αὐτῷ περιέθεντο, καὶ ὡς
βασιλεὺς ἀνηγόρευτο, εἰ καὶ μηδὲν αὐτῷ κατὰ σκοπὸν προε-
χώρησε.
23 Τῆς δὲ περὶ τῶν Ἀράβων φροντίδος ἀπαλλαγεῖσα διὰ τὴν
εἰρήνην ἡ βασιλὶς ἐξῆλθε σὺν τῷ υἱῷ κατὰ Θρᾴκην, δύναμίν
24 τε πολλὴν ἐπισυρομένη καὶ ὄργανα μουσικά· καὶ ἀπελθοῦσα
εἰς Βερόην καὶ τὸ ἐν αὐτῇ φρούριον ἀνοικοδομήσασα καὶ Εἰρη-
P II 116 A νόπολιν αὐτὸ ὀνομάσασα, ἀλλὰ μὴν καὶ τὴν Ἀγχίαλον δειμα-
μένη καὶ ἕως Φιλιππουπόλεως προελθοῦσα ὑπέστρεψε.
11 Τοῦ δὲ πατριάρχου Παύλου νοσήσαντος καὶ τῆς ἐκκλησίας
ὑποχωρήσαντος καὶ ἀποκαρέντος, ἡ βασιλὶς μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς
2 προσῆλθεν αὐτῷ, αἰτιώμενοι αὐτὸν τῆς ὑποχωρήσεως. ὁ δὲ
"εἴθε" εἶπε "μηδὲ τὴν ἀρχὴν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς ἀρχιερωσύνης
ἐκάθισα, τῆς ἐκκλησίας τυραννουμένης καὶ σχίσματος ὄντος
3 μέσον αὐτῆς καὶ τῶν ἄλλων καθολικῶν θρόνων." εἶτ᾽ αὖθις
ἐκ τῆς συγκλήτου λογάδας ἀπέστειλεν, ἐρωτῶσα ὅ,τι ἂν εἰς δέον
4 οἰκονομηθείη. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο ὡς "εἰ μὴ διὰ συνόδου καθο-
λικῆς τὸ σφάλμα διορθωθῇ καὶ τῶν ἐκκλησιῶν προβαίη ἕνω-

10 ὅτι ὁ πατριάρχης Παῦλος ἐξέστη τῆς ἐκκλησίας CE

2 post βασιλεὺς add. αὐτοῖς OwpDi post κατὰ add. τὸν D προσεχώρησε D, corr. D_w 4 περὶ om. O φροντῖδος E 5 κατὰ θράκην σὺν τῷ υἱῷ CD 7 οἰκοδομήσασα E 7. 8 καὶ— ὀνομάσασα om. B 9 φιλιππούπολιν E 11 αὐτῆς om. C 12 αἰτιωμένη Bwp, αἰτιώ|μενη (sic) E 13 εἶθε (sic) A 15 αὐτῆς om. D εἶτα D 16 ἐρωτῆσαι Bwp 17 οἰκονομηθῆναι E διὰ om C

22 a quibus susceptus et regio diademate ornatus est ac rex salu-
tatus, quamvis ei nihil ex animi sententia succederet.
23 Regina Arabico metu per pacem adempto cum filio magnis-
24 que copiis et musicis instrumentis in Thraciam abiit, ac Beroen
profecta castellum urbis instauratum Irenopolim appellavit, sed
et Anchialum aedificavit et Philippopolim usque progressa rediit.
11. Cum patriarcha Paulus morbo affectus ab ecclesia se
subtraxisset et rasus esset, regina cum filio eum convenit ob se-
2 cessum expostulantes. At ille "Utinam" inquit "nunquam in
pontificatus solio consedissem, ecclesia tyrannide oppressa et
3 dissidio inter eam et alias catholicas sedes orto." Deinde rursus
selectos senatorii ordinis viros ad eum misit, sciscitans, quo pacto
4 res rite administrandae essent. Tum ille "Nisi synodo catholica
erratum correctum et ecclesiae concordia restituta fuerit, salvi

σις, οὐκ ἔστιν ὑμῖν σωτηρία." καὶ οἱ συγκλητικοί, "διὰ τί οὖν" 5 B
εἶπον "αὐτὸς ἐν τῷ χειροτονεῖσθαι συνέθου τὰς εἰκόνας μὴ
προσκυνεῖν;" ὁ δὲ ἀντεπήγαγε "διὰ τὴν τῶν κρατούντων μα- 6
νίαν καὶ τὴν ὑμετέραν ἀπήνειαν. ἀλλὰ διὰ τοῦτο θρηνῶ καὶ 7
D III 360 διὰ μετανοίας πρὸς τοὺς οἰκτιρμοὺς κατέφυγον τοῦ θεοῦ, δεό-
μενος μὴ ὡς ἀρχιερεὺς κριθῆναι." ὁ μὲν οὖν ἐν τούτοις τὸν 8
βίον κατέλυσεν· οἱ δὲ κρατοῦντες τὸν ἀοίδιμον Ταράσιον ἀση-
κρῆτις ὄντα πατριάρχην προεχειρίζοντο, καὶ ὁ λαὸς ἅπας ἐπε- W III 95
ψηφίζετο. ὁ δὲ ἀνένευε, μὴ δύνασθαι λέγων προστῆναι τῆς 9
ἐκκλησίας ἀπεσχισμένης τῶν λοιπῶν τυγχανούσης ἐκκλησιῶν
καὶ ὑπ' ἐκείνων ὑποβαλλομένης τῷ ἀναθέματι. ἐγκειμένων δὲ 10 C
καὶ τῶν βασιλέων καὶ τοῦ λαοῦ, "εἰ συντίθεσθε" εἶπε "σύνοδον
οἰκουμενικὴν ἀθροισθῆναι καὶ τῶν ἐκκλησιῶν γενήσεσθαι ἕνωσιν,
δέξομαι καὶ αὐτὸς τὴν προχείρισιν." συνθεμένων δὲ πρὸς 11
τοῦτο πάντων, ἐχειροτονήθη ὁ θεῖος Ταράσιος καὶ στέλλει αὐτός
τε καὶ οἱ κρατοῦντες εἴς τε τὴν πρεσβυτέραν Ῥώμην, Ἀδριανοῦ
ἐν αὐτῇ προεδρεύοντος, καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς πατριάρχας, ζη-

7 *ὅτι ὁ ἐν ἁγίοις Ταράσιος πατριάρχης προεχειρίσθη* CE

1 *ἡμῖν* BsDwp*Di*, v. Theoph. I p. 457, 24, L. G. p. 194, 22, Cedr. II p. 22, 7 *γοῦν* Ewp 2 *αὐτῷ* E ante *τὰς* add. *σὺ* E 4 *καὶ* post *ἀλλὰ* add. Bswp*Di*, om. *Wo* lat., v. Theoph. I p. 457, 28 5 *διὰ μετανοίας* initio versus om. C *εἰς* C *κατέφυγον* AO, confugi: *Wo* lat. (v. Theoph. I p. 457, 28), *καταφεύγω* Ewp 6 post *οὖν* add. *οὗτος* E 10 post *τυγχανούσης* repetit *τῶν λοιπῶν τυγχανούσης τῶν* C 12 *καὶ τῶν βασιλέων* AEwp, *καὶ τῶν κρατούντων* B, *τῶν κρατούντων* R *συντίθεσθαι* et *συντίθεσθε* per dittogr. E 14 *προχείρισιν* AC, *προχείρησιν* DEwp, *προχείρισιν* corr. ex *προχείρησιν* B 16 post *ἀδριανοῦ* add. *τινος* Ew, om. ARp

esse non poteritis". Senatoribus autem interrogantibus, cur ipse 5
cum eligeretur non adorandas esse imagines assensus esset, ille
"Ob eorum insaniam" inquit "qui rerum potiebantur et vestram 6
crudelitatem. Sed hoc lugeo ac per paenitentiam ad dei miseri- 7
cordiam confugi, orans ne de me tamquam de pontifice iudicium
fiat." At ille hoc modo vitam finiit; imperatores autem inclutum 8
Tarasium, a secretis, patriarcham designarunt approbante omni
populo. Sed ipse recusavit; neque enim se praeesse posse ec- 9
clesiae a reliquis ecclesiis avulsae et ab illis anathemati subiectae.
Instantibus autem et regibus et populo "Si permittetis" inquit, 10
"ut synodus oecumenica convocetur et ecclesiae uniantur, et
ipse designationem admittam." Assensis omnibus patriarcha ele- 11
ctus divinus ille Tarasius et ipse et imperatores veterem Romam
mittunt, cui Adrianus praesidebat, et ad ceteros patriarchas pe-

τοῦντες σταλῆναί τινας παρ' αὐτῶν τοὺς ἐπὶ τῇ συνόδῳ παρου-
12 σιάσοντας· καὶ παρὰ πάντων ἐστάλησαν. ἀθροισθέντων δὲ καὶ
D τῶν λοιπῶν ἀρχιερέων καὶ μοναχῶν ἐν Νικαίᾳ τῆς Βιθυνίας
13 καὶ ὁ πατριάρχης ἐξῆλθε Ταράσιος, καὶ συνέστη ἐκεῖ οἰκου-
μενικὴ σύνοδος ἑβδόμη, καὶ ἐκυρώθη τὰς σεπτὰς εἰκόνας καὶ
προσκυνεῖσθαι καὶ σεβάζεσθαι, ἀναθέματι δὲ κατεκρίθησαν καὶ
οἱ τρεῖς οἱ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει προεδρεύσαντες ἐκκλησίας,
ὅ τε Ἀναστάσιος καὶ ὁ Κωνσταντῖνος καὶ ὁ Νικήτας, καὶ τόμῳ
14 τὰ τῇ ἱερᾷ συνόδῳ δόξαντα ἐνεγράφησαν. ἐκ δὲ Νικαίας εἰς
τὴν τῶν πόλεων βασιλεύουσαν ἐνδημήσαντες οἱ τῆς συνόδου
καὶ ἐν τοῖς βασιλείοις γενόμενοι, προκαθημένων καὶ τῶν βα-
15 σιλευόντων, εἰς ἐπήκοον πάντων τὸν τόμον ἀνέγνωσαν· ὃς καὶ
παρὰ τῶν κρατούντων κεκύρωτο ὑποσημηναμένων αὐτόν, καὶ
οὕτως τὰ ἱερὰ ἐκτυπώματα ἐν τοῖς θείοις ναοῖς ἀνεστήλωντο, D III 36
P II 117 A καὶ αἱ ἐκκλησίαι ἅπασαι ἥνωντο.
16 Τὰ μὲν οὖν μέχρι τοῦδε παρὰ τῆς βασιλίσσης καὶ τῶν
17 αὐτῇ προσῳκειωμένων τὰ τῆς βασιλείας ἰθύνοντο. ἤδη δὲ τὸν

2 περὶ τῆς ἑβδόμης (ζ' C) συνόδου CE 17 ὅτι ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος νεανίας γενόμενος βασιλεὺς (om. E) εἰς ἑαυτὸν (εἰς ἑαυτ. repet. E) τὴν διοίκησιν μεταγαγεῖν (ἀγαγεῖν E) ἐμελέτησε (ἐμελέτησεν E)· γνωσθεὶς δὲ παρὰ τῆς μητρὸς ἐτύφθη καὶ δημοσιεύειν ἐκωλύθη (ἐτάχθη E) CE

1 τῇ om. D 2 καὶ ante τῶν om. D 4. 5 ἑβδόμη σύνοδος οἰκουμενικὴ O 6 σέβεσθαι Rwp 8 τόμῳ RwpDi, τό^{τε} μὲν A 9 τὰ τῇ ἱερᾷ συνόδῳ AR, τὰ ἱερᾷ συνόδῳ τῇ w*, τῇ ἱερᾷ συνόδῳ τὰ p* ἀνεγράφησαν E 12 καὶ AE, αὐτίκα καὶ CD, αὐτίκα B^{s}wp 14 οὕτω DEwpDi, v. ad XIII 6, 16 ἐν om. D ἀνεστήλοντο p* invitis ARw

12 tentes, ut ab iis mitterentur, qui concilio interessent. Missi igitur sunt ab omnibus; sed et ceteris pontificibus et monachis Nicaeam, in urbem Bithyniae, congregatis Tarasius quoque patriarcha est
13 egressus, et illic oecumenicum concilium septimum est constitutum ac decretum venerabiles imagines et adorandas et colendas esse, et tres anathemate sunt notati, qui Cpolitanae ecclesiae praefuerant, Anastasius, Constantinus, Nicetas sanctique concilii decreta
14 in commentarios sunt relata. Deinde qui concilium celebrarant, in urbem regiam profecti decreta in regia, regibus praesidentibus
15 atque omnibus audientibus, recitarunt, quae statim ab imperatoribus approbata et subsignata sunt, atque ita sacrae imagines templis restitutae et ecclesiae universae unitae.
16 Hactenus ab regina eiusque familiaribus regnum administra-
17 tum est. Ceterum rex Constantinus annos pueritiae egressus

μείρακα παρελάσας ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος καὶ εἰς νεανίαν
τελεῖν ἠργμένος (εἰκοσαέτης γὰρ ἦν) καὶ ὁρῶν ἅπαντα παρὰ
τῆς μητρὸς οἰκονομούμενα καὶ Σταυράκιον τὸν πατρίκιον καὶ
λογοθέτην τὰ πάντα δυνάμενον ἑαυτὸν δὲ μηδενὸς ἀξιούμενον
λόγου, ἤχθετο καὶ μετά τινων τῶν τε τῆς συγκλήτου βουλῆς
καὶ τῶν ὑπηρετουμένων αὐτῷ ἐμελέτησε τὸν Σταυράκιον τῆς
ἀρχῆς καθελεῖν καὶ ποιήσασθαι ὑπερόριον. γνωσθέντος δὲ τοῦ 18
βουλεύματος, τοὺς μὲν τοῦ βασιλέως θεράποντας τοὺς αὐτῷ
συμμετέχοντας τύψασα πάντας καὶ ψιλώσασα τῶν τριχῶν ἡ βα-
σίλισσα ἄλλους ἄλλῃ ἐξώρισε, τοὺς δ' ἐκ τῆς συγκλήτου ἀτιμίᾳ 19 B
περιβαλοῦσα τοὺς μὲν ἀπροΐτους τῶν ἰδίων οἴκων εἶναι κεκέ-
λευκε, τῶν δὲ καὶ ὑπερορίαν κατεψηφίσατο. ἀλλὰ μὴν καὶ 20
τὸν υἱὸν αἰκισαμένη καὶ λοιδορησαμένη προϊέναι κεκώλυκε. τὰ 21
δὲ στρατεύματα ὀμνύειν ἠνάγκαζε μὴ δέξασθαι τὸν υἱὸν αὐτῆς
εἰς αὐταρχίαν, ζώσης ἐκείνης. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι καὶ ἄκοντες 22
ὤμνυον, οἱ δὲ τοῦ θέματος τῶν Ἀρμενιακῶν οὐχ ὑπέκυψαν,

16 καὶ ὅτι οἱ τοῦ θέματος τῶν Ἀρμενιακῶν τῇ βουλῇ τῆς βασιλίδος ἀντέστησαν E, ὅτι τοῖς Ἀρμενιακοῖς καὶ οἱ τῶν ἄλλων θεμάτων συμφρονήσαντες τὸν Κωνσταντῖνον μόνον εὐφήμουν. καὶ ὅσα ἐκεῖνος προελθὼν ἐποίησεν C

1 νεανίας Rwp 2 ἠργμένος RwpDi, εἰργμένος A εἰκοσαέτης γὰρ ἦν om. O ὁρῶ D, corr. D_w 2. 3 ἅπαντα παρὰ τῆς μητρὸς οἰκονομούμενα AEwp, τὴν μητέρα ἐναυθεντοῦσαν (v. II p. 339, 5) ἐν ἅπασι O, matrem pro auctoritate agere omnia: *Wo* lat.
3. 6. p. 292, 12 σταβράκιον E 3 τὸν om. w*p invitis AR 4 μήτινος O 5 μετ' ἐνίων O τε om. Owp τῆς om. E 8 αὐτοῦ BC 10 ἐξόρισε Ewp δὲ B^s(?)wp 11 οἰκείων O κεκέλευκε AEwp, κατέκρινε O 12 καὶ prius om. C ὑπερορίας D 13 post προιέναι add. καὶ δημοσιεύειν Owp, v. argum. ad XV 11, 17 14 δὲ om. E 15 ἐκείνης ABD, αὐτῆς Rwp 16 ἀρμενιακῶν ex ἁρμ. corr. D

factusque adultior (nam viginti annos natus erat) cum matrem
agere omnia videret et Stauracium, patricium et logothetam, ni-
hil non posse, sui vero nullam rationem haberi, aegre ille tulit
et consilio cum quibusdam senatoribus suisque ministris inito de
magistratu Stauracio abrogando eoque relegando cogitavit. Eo 18
consilio cognito regina ministros regios illius rei conscios omnes
verberibus affectos et pilis nudatos alios alio relegavit, senatores 19
autem ignominia notatos partim domo exire vetuit, partim in
exilium misit. Sed et filium excruciavit et conviciis insectata 20
prodire in publicum prohibuit, quin et legiones sacramento adige- 21
bat, ne se vivente filium ad imperium admitterent. Ac ceteri 22
vel inviti iurabant, sed Armeniacae legiones mulieri non cesse-

ἀλλὰ καὶ βασιλέα γινώσκειν εἶπον τὸν Κωνσταντῖνον, καὶ πρὸ
τῆς μητρὸς ἐξ ἀρχῆς ἀναγορευόμενον, καὶ οὕτως αὖθις αὐτὸν
23 ἤθελον εὐφημεῖσθαι. ταῦτα ἡ Εἰρήνη μαθοῦσα ἔστειλε τὸν
C σπαθάριον Ἀλέξιον καὶ δρουγγάριον τῆς βίγλας τὸν Μωσηλέ,
24 ἵν' αὐτοὺς εἰς τὸ αὐτῆς μετάθηται θέλημα. οἱ δὲ τὸν μὲν
στρατηγὸν ἑαυτῶν συνέσχον ὑπὸ φρουράν, τὸν δὲ Μωσηλὲ ἄρ-
χοντα τοῦ θέματος εἵλοντο καὶ μόνον τὸν Κωνσταντῖνον εὐφή-
25 μησαν αὐτοκράτορα. ἐντεῦθεν ὁρμηθέντες καὶ οἱ τῶν ἄλλων D III 30
θεμάτων μόνον τὸν Κωνσταντῖνον ἀνηγόρευον βασιλέα, καὶ
ἀθροισθέντες κοινῇ ἐκεῖνον μόνον ἀνεκήρυττον αὐτοκράτορα.
26 δείσασα δὲ τὴν τῶν ταγμάτων ὁμόνοιαν ἡ Εἰρήνη προήνεγκε
27 τὸν υἱόν. ὁ δὲ αὐτίκα τὸν Σταυράκιον αἰκισάμενος καὶ τοὺς
W III 96 ἐντιμοτέρους τῶν θεραπόντων τῶν μητρικῶν ὑπερώρισεν, αὐτὴν
δὲ τὴν μητέρα τῶν βασιλείων ἐντίμως καταγαγὼν εἰς τὸν οἶκον
D αὐτῆς, ὃν ἐν τοῖς Ἐλευθερίου ἐδείματο, διάγειν ἐκέλευσε.

12 Καὶ τὰ μὲν οὕτως ἔσχον· ἐμπρησμοῦ δὲ συμβάντος ὁ
μέγας τρίκλινος τῶν ἱερῶν ἀνακτόρων ὁ Θωμαΐτης λεγόμενος
2 ἔργον γέγονε τοῦ πυρός, ὅτε λέγονται καυθῆναι καὶ τὰ σχεδιά-

16 *ὅτι ὁ Θωμαΐτης τρίκλινος ἐκαύθη* CE

1 *εἶπον* RwpDi, *εἶναι* A *πρὸ*] *ὑπὸ* C 2 *ἀναγορευόμενον* AO, *ἀνηγορευμένον* EwDi, *ἀνηγορευόμενον* p* 4 *βίγλης* D *Μωσηλέ* G. M. p. 667, 2, L. G. p. 196, 21, *Μουσουλέμ* Theoph. I p. 466, 5 6 *ἑαυτὸν* D *φρορὰν* E, corr. E_w 8 *ὁρμησθέντες* D, corr. D_w 10 *μόνον* om. O 11 *δὲ* om. C 12 *σταβράκιον* E, v. ad XV 11, 17 14 ante *εἰς* add. *καὶ* A, om. RwpDi 15 *αὐτοῖς* D, corr. D_w 16 *εἶχον* D 18 *λέγονται* AR, λε (γτ') B, *λέγεται* EwpDi *τινα τῶν σχεδιασμάτων* O

runt seque Constantinum quoque regem agnoscere etiam ante
matrem initio proclamatum dixerunt atque ita rursus eum cum
23 laetis ominibus prosequi voluerunt. His Irene cognitis Alexium
Moselen spatharium eundemque drungarium vigiliae ad eas con-
24 ciliandas misit. At illi duce suo in custodiam tradito et Mosele
provinciae praeside designato solum Constantinum pro imperatore
25 celebrarunt. Hinc orto initio etiam aliarum provinciarum exerci-
tus idem fecerunt et congregati communiter illum solum procla-
26 marunt imperatorem. Igitur Irene legionum concordiam verita
27 filium produxit. Is Stauracium et honoratiores ex maternis mi-
nistris excruciatos statim relegavit; ipsam vero matrem regia
honorifice eductam in suis aedibus, quas in Eleutheri tractu
struxerat, vitam degere iussit.

12. Et haec ita acta fuerunt; orto autem incendio magnum
2 sacri palatii triclinium, quod Thomaites dicitur, conflagravit, una-

σματα τῆς ἐξηγήσεως τῆς θείας γραφῆς, ἃ ὁ χρυσοῦς τὴν γλῶτταν
συνεγράψατο Ἰωάννης, ἐκεῖσέ που ἀποκείμενα.
Ὁ δέ γε βασιλεὺς Κωνσταντῖνος κατὰ Βουλγάρων ἐξεστρά- 3
τευσε, τοῦ Καρδάμου τοῦ ἔθνους ἀρχηγετοῦντος· μικρᾶς δὲ
προσβολῆς γενομένης ἀμφοῖν τοῖν ἀντιθέτοιν μεροῖν δειλία ἐνέ-
σκηψε. καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς ἐπανέζευξεν εἰς τὴν μεγαλόπολιν, 4
οἱ δὲ Βούλγαροι εἰς τὰ ἤθη τὰ ἑαυτῶν. ἀλλὰ καὶ κατὰ Ἀρά- 5 P II 118 A
βων ὁρμήσας οὐδέν τι λόγου ἄξιον ἤνυσε.
Παρακληθεὶς δὲ ὑπὸ τῆς μητρὸς καὶ τῶν ἐν τέλει τινῶν 6
αὖθις ἀνάγει ταύτην εἰς τὰ βασίλεια καὶ ἑαυτῷ συνευφημεῖσθαι
παραχωρεῖ· καὶ πάντα μὲν τὰ τῶν θεμάτων τάγματα ἐδέξαντο 7
τὴν τῆς Εἰρήνης αὖθις ἀνάρρησιν, οἱ δὲ τοῦ θέματος τῶν Ἀρ-
μενιακῶν ἀντέπιπτόν τε καὶ ἐστασίαζον καὶ ἐπεκαλοῦντο τὸν
πρώην αὐτῶν, ὡς εἴρηται, στρατηγήσαντα Ἀλέξιον τὸν Μωσηλέ.
ἔφθη γὰρ ὁ βασιλεὺς ἐκεῖθεν μεταπεμψάμενος καὶ τιμήσας πα- 8
D III 363 *τρίκιον εἶχε μεθ᾽ ἑαυτοῦ, φήμης ἐπικρατούσης μέλλειν βασι-*
λεῦσαι τὸν ἄνδρα. διὰ ταύτην τοίνυν καὶ ὅτι παρὰ τῶν στασια- 9

3 *ἐκστρατεῖαι* (*ἐκστρατία* E) *τοῦ* (om. E) *Κωνσταντίνου κατὰ Βουλγάρων καὶ τῶν* (*κατὰ* E) *Ἀράβων* CE 9 *ὅτι αὖθις ἀνήγαγε τὴν μητέρα* (*ταύτην* E) *εἰς τὰ βασίλεια ἤγουν* (?) *τὴν μητέρα* (*ἤγουν—μητέρα* om. C) *καὶ εὐφημεῖσθαι αὐτὴν παρεχώρησεν· οἱ δὲ Ἀρμενιακοὶ* (*ἀρμενιακοὶ* C) *αὖθις ἐστασίαζον· καὶ περὶ τοῦ Μωσηλέ* CE

1 *τῶν ἐξηγήσεων* Rwp 5 *τὴν* et *τοῖν* per dittogr. E 7 *τὰ ἤθη ἑαυτῶν* Ewp, *τὰ ἑαυτῶν ἤθη* B 10 *αὖθις* ARwp L. G. p. 198, 1, *πάλιν* B 12 *ἀρμενιακῶν* corr. ex *ἁρμενιακῶν* D 13 *τὸν*] *τῶν* C 14 *εἴρηται*] XV 11, 24 15 post *γὰρ* add. *αὐτὸν* Rwp 16. 17 *βασιλεῦσαι τὸν ἄνδρα* A, *βασιλεύειν τὸν ἄνδρα* Ewp, *αὐτὸν τῆς βασιλείας ἐπιβήσεσθαι* D, *τῆς βασιλείας αὐτὸν ἐπιβήσεσθαι* BC

que cremata esse feruntur eo loco sita commentaria quaedam in
sacras litteras Ioannis Chrysostomi.
Rex Constantinus Bulgaris, quorum princeps tum Cardamus 3
erat, bellum intulit; levi autem pugna commissa terror utrumque
exercitum invasit. Itaque rex in magnam urbem rediit, Bulgari 4
in suas sedes. Sed et contra Arabes profectus nihil memorabile 5
gessit.
Matrem ab ipsa et quibusdam ex primoribus oratus in regiam 6
reduxit et una secum celebrari passus est. Itaque omnes provin- 7
ciarum legiones iteratam Irenes proclamationem admiserunt, so-
lis Armeniacis per seditionem adversantibus et Alexium Moselem
ducem, ut dictum est, pridem suum arcessentibus, quem rex ante 8
inde revocatum et patricii dignitate ornatum apud se habebat,
fama obtinente virum regnum esse adepturum. Hac igitur de 9

B ζόντων ἐπεκαλεῖτο, δείσας ὁ βασιλεὺς καθεῖρξεν ἐν τῷ πραιτωρίῳ
10 αὐτόν, τύψας πρότερον καὶ τὴν κόμην περιελών. τοῦ δὲ τῶν
Βουλγάρων ἀρχηγετοῦντος ὡρμηκότος κατὰ τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐπι-
κρατείας, ἀσυντάκτως ὁ βασιλεὺς αὐτῷ ἐπελθὼν ἡττᾶται καὶ
πλῆθος πολὺ στρατευομένων ἀπόλλυσιν, ἀλλὰ μὴν καὶ τῶν με-
11 γιστάνων πολλούς. αἱ δὲ στρατιωτικαὶ συντάξεις ἀθροισθεῖσαι
κατὰ τὴν μεγαλόπολιν ἐβουλεύοντο βασιλεῦσαι τὸν ἀπὸ Καισά-
12 ρων Νικηφόρον τὸν τοῦ Κωνσταντίνου πατράδελφον. ἀλλὰ τὸ
σκέμμα οὐκ ἔλαθε· διὸ αὐτὸς μὲν ὁ Νικηφόρος ἐξεκόπη τὰ
ὄμματα· ὁ δέ γε Χριστοφόρος καὶ ὁ Νικήτας ὁ Ἄνθιμός τε
13 καὶ ὁ Εὐδόκιμος τῶν γλωσσῶν ὑπέστησαν ἐκτομήν. ἀλλὰ καὶ
τὸν Μωσηλὲ τὸν Ἀλέξιον ὁ βασιλεὺς ἐξετύφλωσεν, ὑποθήκαις
C 14 ταῦτα μητρικαῖς ἐργασάμενος. οἱ δὲ τοῦ θέματος τῶν Ἀρμε-
νιακῶν τὴν τοῦ Ἀλεξίου μαθόντες τύφλωσιν, τὸν σφέτερον στρα-
τηγὸν ἐποίησαν ἔμφρουρον. ἦν δ' οὗτος ὁ Καμουλιανὸς ὁ πα-
15 τρίκιος. ὡς οὖν ἀνηνέχθη τοῦτο τῷ βασιλεῖ, στέλλει κατ' αὐτῶν
σὺν δυνάμει Κωνσταντῖνον τὸν Ἀρτασήραν καὶ τὸν Χρυσόχειρα,
16 στρατηγὸν τῶν Βουκελλαρίων τυγχάνοντα. καὶ κροτηθέντος πο-

2 *ὅτι τοῖς Βουλγάροις συμβαλὼν ὁ Κώνστας* (sic) *ἡττήθη* C 6 *καὶ ὅτι ἐστασίασε τὸ στρατιωτικὸν καὶ ὅτι τοὺς θείους ὁ Κωνσταντῖνος ἐτιμωρήσατο* C

2 *μαστίξας* O, flagris caesum: *Wo* lat. 3 *ἐξάρχοντος* O 7 *ἐβουλεύσαντο* Owp, *ἐβουλεύσαντων* (sic) E *τὸν*] *τῶν* C 10 *δέ γε*] *γέ δε* E 11 *ὁ* om. p* invitis ARw 12 *ὁ βασιλεὺς* om. B 13 *ἁρμενιακῶν* D 15 *ἦν—πατρίκιος* om. O 17 *ἀρτασάραν* D, corr. Dw, *Ἀρτασήρ* Theoph. I p. 468, 26 *Χρυσοχέρην* Theoph. I p. 468, 27 18 *βουκελλαρίων* BC*Di* Theoph. l. c., *βουκελαρίων* ARwp *συρραγέντος* O

fama et quia a seditiosis arcessebatur, eum ex metu in praeto-
rianum carcerem rex coniecit verberatum prius comaque de-
10 tonsa. Principi Bulgarorum Romanam ditionem aggresso rex
incomposito agmine obviam profectus vincitur multis et militibus
11 et proceribus amissis. Quamobrem militares ordines in magnam
urbem congregati de Nicephoro Caesare, Constantini patruo, ad
12 imperium evehendo consilia inierunt. Quod cum consilium oc-
culte non ferretur, Nicephoro ipsi oculi sunt effossi, Christophoro,
13 Nicetae, Anthimo, Eudocimo linguae praecisae. Sunt et Alexio
14 Moseli de matris consilio oculi eruti. Quem caecatum esse cum
Armeniaci cognossent, Camulianum patricium, suum ducem, in
15 custodiam dederunt. Eo ad regem relato Constantinum Arta-
seram et Chrysochirem, Buccellariorum ducem, cum copiis con-
16 tra illos mittit. Proelio commisso utrimque multi ceciderunt; sed

*λέμου πολλοὶ μὲν ἔπεσον ἀμφοτέρωθεν, τρέπονται δὲ οἱ βασι-
λικοί, καὶ ἀμφοῖν ζωγρηθέντων τῶν στρατηγῶν, οὓς οἱ Ἀρ-
μενιακοὶ αὐτίκα ἐτύφλωσαν. εἶτα ὁ κρατῶν αὐτὸς κατ' αὐτῶν* 17
*ἐξεστράτευσε καὶ χειροῦται αὐτούς, καὶ τοὺς μὲν προὔχοντας
ἀναιρεῖ, τοῖς δὲ λοιποῖς δημεύσει τῶν ὑπαρχόντων ἐπιτετίμηκε.
χιλίους δὲ τῶν ἐκ τῆς αὐτῶν μητροπόλεως δεσμήσας καὶ ἐς* 18
D III 364 *μεγαλόπολιν ἐνεγκών, τὰς ὄψεις τε σφῶν καταστίκτους ποιήσας* D
*ἐν γράμμασι, μέλανος ἐγχεομένου τοῖς στίγμασιν (ἔλεγε δὲ ἡ
γραφὴ "Ἀρμενιακὸς ἐπίβουλος"), διέσπειρε τούτους ἐν Σικελίᾳ
καὶ ἐν ἄλλαις νήσοις.*

Τὴν δ' ἑαυτοῦ γυναῖκα Μαρίαν ἀποστέρξας ὁ βασιλεὺς 19
*ἀποκαρῆναι ταύτην ἐξεβιάσατο, συμβουλῇ, ὡς λέγεται, τῆς μη-
τρὸς αὐτοῦ, ἵν' ὑπὸ πάντων μισηθείη καὶ εἰς αὐτὴν ἡ τῆς βα-
σιλείας ἀντιπεριενεχθείη διοίκησις. κἂν γὰρ συνῆν τῷ υἱῷ περὶ* 20
*τὰ ἀνάκτορα, ἀλλ' οὐ συμμετεῖχε τῆς ἐξουσίας, μόνης δέ γε
τῆς εὐφημίας, λίαν δ' ἐνόσει τὸ φίλαρχον. μεταμφιασαμένης* 21 W III 97
οὖν τῆς τοῦ κρατοῦντος συμβίου καὶ περιβαλομένης ἀκούσης

11 *ὅτι τὴν οἰκείαν γαμετὴν ἄκουσαν ἀποκείρας ὁ Κωνσταντῖνος (κωνσταν-τίνος* E) *ἑτέραν ἠγάγετο* CE

2 *ἄμφω* Rwp *ἀρμενιακοὶ* D 3 *ὁ κρατῶν αὐτὸς* AE, *καὶ αὐτὸς ὁ κρατῶν* Bwp, *αὐτὸς ὁ κρατῶν* R 4 *προύχοντας Di* invitis ARwp, v. ad XV 13, 25. 20, 21. XVI 1, 24. 11, 15. XVII 17, 17
5 *δήμευσιν* Owp *ἐπιτετίμηκε* A, *τὸ ἐπιτίμιον ἔταξε* Rwp 6 *αὐτῶν* (ex *αὐτη* corr. C) Owp*Di*, *αὐτῆς* AE *ἐς* A, *εἰς* Rwp, v. ad XIV 12, 14 7 ante *μεγαλ.* add. *τὴν* Owp*Di*, v. XVII 12, 17 *σφῶν καταστίκτους (καταστίκτοις* E) *ποιήσας* AE, *σφῶν καταστίξας* Rwp, *καταστίξας σφῶν* D 9 *ἐπιγραφὴ* D *διέσπειρεν αὐτοὺς* O
10 *καὶ νήσοις ἄλλαις* Rwp 11 *δ' ἑαυτοῦ* BC*Di*, *δὲ αὐτοῦ* ARwp ante *ὁ* add. *οὗτος* Owp 13 post *αὐτὴν* add. *πάλιν* Rwp
14 ante *διοίκησις* add. *πᾶσα* B^s^Dwp 16 *μεταφιασαμένης* D, corr. Dw

regii sunt profligati, cum et ambo duces capti essent ab Ar-
meniacis post caecati. Tum ipse imperator contra eos profici- 17
scitur victoriaque potitus proceres occidit, ceteros publicatione
bonorum multat. Sed mille ex eorum metropoli vinctos in ma- 18
gnam urbem misit eorumque vultus compunxit atramento litteris
infuso, quae erant "Armeniacus insidiator", eosque in Sicilia et
aliis insulis dispersit.

Mariam suam uxorem, cuius eum pertaesum erat, tonderi 19
coegit de consilio matris, ut aiunt, ut omnium odiis susceptis
summa rerum ad ipsam rediret. Etsi enim mater cum filio in regia 20
degebat, potestatis tamen particeps non erat, sed nominis solius,
cum imperii cupiditate supra modum aestuaret. Imperator igitur, 21

PII119A *ἀντὶ τῆς βασιλείου στολῆς μοναζούσης ἄμφια μέλανα, Θεοδότην τινὰ κουβικουλαρέαν ἐκεῖνος ἠγάγετο, Αὐγούσταν στέψας αὐτήν.*

22 *Καὶ κατὰ τῶν Ἀράβων ἐπιστρατεύσας τρόπαιον ἵστησι.*
23 *τοῦ μέντοι Καρδάμου, ὃν ὁ λόγος τῶν Βουλγάρων ἐγνώρισεν ἀρχηγόν, φόρους ἀπαιτοῦντος αὐτῷ τελεῖσθαι παρὰ Ῥωμαίων καὶ περὶ τούτων διαπεμψαμένου πρὸς τὸν κρατοῦντα, ἢ τὴν Θρᾴκην ἄχρι τῆς πόλεως ἀπειλοῦντος ληίσασθαι, ἐκεῖνος κόπρον ὑποζυγίων τῷ βαρβάρῳ ἀπέστειλεν, ἐπιστείλας αὐτῷ ὅτι "γέρων εἶ καὶ μὴ κοπιάσῃς ἐνταῦθα ἐρχόμενος· ἐγὼ δὲ μᾶλλον*
24 *ἐλεύσομαι ἐπὶ σέ." καὶ αὐτίκα τὰς Ῥωμαϊκὰς ἀθροίσας δυνάμεις ἀπῄει κατὰ Βουλγάρων, καὶ ἤδη πλησίον ἀλλήλων γενομένων τῶν στρατευμάτων καὶ τοῦ βασιλέως εἰς μάχην προ-*
B *καλουμένου τοὺς βαρβάρους, ὁ Κάρδαμος σὺν τοῖς οἰκείοις*
25 *ἀποδειλιάσας στρατεύμασι φυγὰς ᾤχετο. ἀλλὰ καὶ οἱ Ἄραβες κατὰ τοῦ Ἀμορίου χωρήσαντες οὐδέν τι ἔσχον πρὸς τὴν πόλιν ἀνύσιμον, λείαν δὲ λαβόντες ὑπέστρεψαν.*

4 *ὅτι κατὰ Βουλγάρων ὁ βασιλεὺς ἐξεστράτευσεν* C

2 *κουβικουλαρέαν* ACD Theoph. I p. 470, 2, *κουβικουλαρίαν* Rwp 3 *καὶ* AE, *εἶτα* Owp *τῶν* ARwp, *τῆς* *Di* *στρατεύσας* D 4 *ὁ* om. w*p invitis AR 6 *τούτου* Rwp *διαπεμψάμενος* vel *διαπεμψάμενον* B 8 *ἀπέστειλεν* R*Di* (v. ad XIII 1, 5), *ἀπέστειλε* A, *ἐπίστειλεν* w*, *ἐπέστειλεν* p* 10 *ἐπισὲ* A, *ἐπὶ σὲ* R(*Di*), *ἐπίσε* w*p 11 *πλησίων* D 12 *εἰς μάχην* om. O *προσκαλουμένου* D, corr. Dw 13 post *βαρβάρους* add. *εἰς πόλεμον* O, ad bellum: *Wo* lat. 14 *στρατεύμασιν ἀποδειλιάσας* Ewp 15 *κατὰ* om. D, suppl. Dw *Ἀμωρίου* Theoph. I p. 470, 22 *πρὸς τὴν πόλιν ἔσχον* O

cum uxor ornatum regium invita cum nigro vestimento monastico commutasset, Theodotam quandam cubiculariam duxit et augustali corona ornavit.

22. 23 Cum Arabibus prospere dimicavit, Cardamo vero, quem Bulgarorum principem fuisse demonstravimus, cum legatis ad imperatorem missis postulasset, ut tributa sibi a Romanis penderentur, minatus se, si negarentur, Thraciam usque ad Cpolim populaturum esse, stercora iumentorum misit additis litteris, quod senex esset, molestias itineris huc faciendi ei non esse subeundas;
24 nam potius se ipsum ad eum esse venturum. Ac Romanis legionibus statim coactis postquam contra Bulgaros profectus est, Cardamus, cum exercitus in propinquo essent et rex barbaros ad
25 pugnam evocaret, cum suis copiis territus fugam cepit. Sed et Arabes Amorium aggressi re infecta, praeda dumtaxat capta, discesserunt.

D III 365 *Πλάτων δὲ ὁ καθηγητὴς τῆς τοῦ Σακουδίωνος μονῆς τῷ* 13
πατριάρχῃ Ταρασίῳ κοινωνεῖν οὐκ ἠνείχετο, ὅτι ἐκεῖνος τὸν
βασιλέα εἰς κοινωνίαν ἐδέξατο τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα καταλιπόντα
καὶ ἑτέρᾳ παρὰ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς θεσμοὺς συνοικήσαντα·
μοιχείαν γὰρ ὠνόμαζε τὸ γενόμενον. ὃν ὁ βασιλεὺς ἀγαγὼν 2
ἐν τῷ παλατίῳ καθεῖρξεν· ἡ δὲ τούτου μήτηρ ἀντεποιεῖτο τοῦ
Πλάτωνος, ὅτι κατῄσχυνε τὸν υἱὸν αὐτῆς. ἐκδημήσας δὲ τῆς 3 C
πόλεως ὁ κρατῶν μετὰ τῆς οἰκείας μητρὸς εἰς Προῦσάν τε γε-
γονὼς καὶ μαθὼν τεχθῆναί οἱ παιδίον ἄρρεν, ἐκεῖ τὴν μητέρα
καταλιπὼν σπουδαίως ὑπέστρεψεν. ἡ δὲ λαβομένη ἀδείας τοὺς 4
τῶν ταγμάτων ἄρχοντας δωρεαῖς τε καὶ ὑποσχέσεσιν ὑποποιη-
σαμένη πέπεικε συνθέσθαι καθελεῖν μὲν τὸν υἱὸν αὐτῆς, αὐτῇ
δὲ μόνῃ τὴν αὐταρχίαν περιποιήσασθαι. καὶ συνθεμένων εὐ-
καιρίαν ἐζήτει. τέθνηκε δὲ τὸ τεχθὲν παιδίον τῷ βασιλεῖ, ὅπερ 5
ὠνόμασε Λέοντα, καὶ ἐθρηνήθη παρὰ τοῦ πατρός. οἱ δὲ τῆς 6
κατ' αὐτοῦ ἐπιβουλῆς συνίστορες τῇ μητρὶ αὐτοῦ δείσαντες μὴ
τοῦ καιροῦ τριβομένου καὶ ὑπερτιθεμένης τῆς πράξεως γνω-

1 *περὶ τοῦ* (om. E) *μοναχοῦ Πλάτωνος* CE 14 *ὅτι ἐτυφλώθη ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος εἰδήσει καὶ* (om. CE) *τῆς μητρὸς αὐτοῦ* (*αὐτ. μητρ.* A) ACE

1 *σακουδίωνος* A, G. M. p. 669, 6, Th. M. p. 137, nonnulli libri Theoph. I p. 470, 24, *σακουδίονος* vit. Theoph. p. 9, 31, Sacudionis: Anastas. p. 313, 11, *σαδουκίονος* L. G. p. 198, 24, *σακκουδίωνος* RwpDi 6 *ἐν* erasum in E 11 *πραγμάτων* E 12 *αὐτῇ* RwpDi, *αυτὴ* C(A) 14 *τέθνηκε δὲ τὸ τεχθὲν παιδίον* AEwp, *τεθνηκότος δὲ τοῦ τεχθέντος παιδίου* O 15 *καὶ ἐθρηνήθη παρὰ τοῦ πατρός* AEwp, *ἐκεῖνος ἐθρήνει* O *δὲ* AEwp, *μέντοι* O 17 *τοῦ καιροῦ τριβομένου καὶ ὑπερτ. τ. πράξεως*] De chiasmo v. ad XIII 2, 6 *ὑπερτεθημένης* E, *ὑπερτεθειμένης* wp *τῆς* om. D, suppl. Dw

13. Plato, princeps Sacudionis monasterii, cum Tarasio pa-
triarcha communicare non sustinuit, quod ille regem ad com-
munionem admiserat, qui deserta uxore alteram contra instituta
Christianorum sibi iunxerat, quod factum appellabat adulterium.
Eum rex in palatium compegit; sed mater Platonis defensionem 2
ideo suscepit, quod filium probro affecerat. Prusam cum matre 3
ex urbe profectus imperator cum sibi filiolum natum esse audisset,
matre illic relicta propere rediit. Tum illa nacta opportunitatem 4
tribunis militum largitionibus et pollicitationibus conciliatis per-
suasit, ut promitterent se imperium filio ademptum in eam solam
collaturos esse; quo impetrato occasionem rei conficiendae quae-
ritabat. Verum rege filioli, quem Leonem nominarat, obitum de- 5
plorante ii, qui matris contra eum insidiarum conscii erant, veriti, 6

D σθῶσι καὶ κατασχεθέντες ἀπόλωνται, σπεύσαντες συνέσχον ἐν
τῷ παλατίῳ τὸν βασιλέα καὶ περὶ ὥραν ἐννάτην τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς αὐτοῦ ὠμότατα ἐξορύττουσι, προνοούμενοι μὴ μόνον τοῦ
7 φωτὸς στερηθῆναι αὐτόν, ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς. ὅτε συν-
έβη ἐφ' ἡμέρας ἑπτακαίδεκα μὴ λάμψαι τὸν ἥλιον, ἀλλ' ἀλαμ-
πεῖς εἶναι καὶ σκοτώδεις τὰς ἡμέρας ἐκείνας, οὐκ οἶδα εἴτε
τυχαίως οὕτω συμβὰν εἴτε καὶ διὰ τὴν τοῦ Κωνσταντίνου τύ-
φλωσιν, ὡς τηνικαῦτα τοῖς ἀνθρώποις ἐδόκει, οἷα τῆς θείας
προνοίας νεμεσησάσης τῷ πάθει, ὡς ἐκ μητρὸς εἰς υἱὸν γενο-
8 μένῳ. καὶ ὁ μὲν οὕτω τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξωρώρυκτο κατ' αὐτὴν
τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐκεῖνος τὸν θεῖον αὐτοῦ Νικηφόρον καὶ D III 36
P II 120 A τὸν Μωσηλὲ ἐξετύφλωσε καὶ τῶν λοιπῶν, ὡς εἴρηται, τὰς γλώσ-
9 σας ἀπέτεμε, πέντε μεταξὺ παρεληλυθότων ἐνιαυτῶν. ἡ δὲ
Εἰρήνη καὶ αὖθις τῆς μοναρχίας ἐπείληπτο.
10 Καὶ ἐν τῇ πρεσβυτέρᾳ Ῥώμῃ τοῦ πάπα θανόντος Ἀδριανοῦ
11 Λέων κεχειροτόνητο, ἀνὴρ αἰδοῖος καὶ τιμιώτατος. οἱ δὲ τῷ
θανόντι Ἀδριανῷ προσήκοντες στασιάσαι τὸν λαὸν ἠρέθισαν

15 περὶ τοῦ (om. C) Λέοντος πάπα Ῥώμης καὶ ὅπως οἱ Φράγγοι καὶ πότε (E corr. ex ὅπως) τῆς Ἰταλίας αὐτῆς (om. C) καὶ τῆς Ῥώμης αὐτῆς (om. E) ἐκυρίευσαν CE

1 ἀπόλωνται RwpDi, ἀπώλονται AB, ἀπώλωνται E 1. 2 τὸν βασιλέα ἐν τῷ παλατίῳ Ewp, τὸν βασιλέα περὶ αὐτὰ τὰ βασίλεια O 2 ἐνάτην DDi, v. ad XV 3, 8 3 προμηθούμενοι BC, προθυμούμενοι D μὴ AEwp, οὐχὶ R, οὐ D 4 στερῆσαι O ἀλλ', omisso καί, Ewp 4. 5 ὅτε καὶ ἐφ' ἡμέρας (ἡμέραις D) ἑπτακαίδεκα συνέπεσε O 5 ἀλλ' om. O, add. D_w 6 ante εἶναι add. δ' O εἴτε] εἰ B 7 τυχέως D, corr. D_w οὕτως B καὶ om. O 9 νεμησαμένης E 10 ἐξωρώρυκτο AR, ἐξορώρυκτο BEw, ἐξώρυκτο p* 12 εἴρηται] XV 12, 12 13 διεληλυθότων O 14 καὶ om. O 16 τῷ om. D 17 ἀδριανοῦ D, corr. D_w

ne mora interposita dilatoque facinore deprehensi perirent, regi sub horam nonam subito in palatio oculos crudelissime eruunt,
7 parati non lumine tantum, sed vita etiam ipsa privare. Tum accidit, ut sol per dies septendecim non splenderet, sed obscuri et tenebrosi essent dies illi, quod haud scio fortuitone acciderit, an ob Constantinum excaecatum, ut tum hominibus videbatur, quasi divina providentia cladem illam aversaretur filio a matre
8 illatam. Oculi ei ita eruti sunt eodem die, quo ille patruum suum Nicephorum et Moselem excaecarat et reliquis, ut dictum est,
9 linguas praeciderat, annis interim quinque elapsis. Irene vero denuo imperium consecuta est.
10 Adriano, veteris Romae papa, mortuo Leo suffectus est,
11 vir reverendus et honorabilis; sed Adriani defuncti necessarii

κατ' αὐτοῦ καὶ συσχόντες αὐτὸν ἐλωβήσαντό οἱ τὰ ὄμματα, ἀλλ'
οὐκ ἐξετύφλωσαν. οἱ γὰρ ἐπιτραπέντες τὴν τύφλωσιν ἐφείσαντο 12
τοῦ ἀνδρὸς αὐτὸν κατοικτείραντες καὶ ἔξωθεν ἐλυμήναντο τοῖς
αὐτοῦ ὀφθαλμοῖς, τοῦ δὲ φωτὸς αὐτὸν οὐκ ἐστέρησαν. ὃς μετ- 13
έπειτα τῷ τῶν Φράγγων ῥηγὶ προσρυεὶς Καρούλῳ παρ' ἐκείνου
εἰς τὸν τῆς Ῥώμης ἀποκατέστη θρόνον καὶ τοὺς ἐχθροὺς ἀντη-
μύνατο, ἐξότου καὶ ἡ Ῥώμη ὑπὸ τοὺς Φράγγους ἐγένετο, τοῦ 14 B
Καρούλου ταινιωθέντος ὑπὸ τοῦ Λέοντος καὶ βασιλέως Ῥω-
μαίων ὀνομασθέντος. ἐπὶ γὰρ τοῦ προτέρου Ἰουστινιανοῦ τῇ 15 W III 98
Ἰταλίᾳ ἐπῆλθον οἱ Φράγγοι, ἐκ γένους ὄντες τῶν Γερμανῶν,
ὡς ἄνω που εἴρηται, καὶ ἦσαν τοῖς Ῥωμαίοις πολέμιοι. ἐπὶ 16
δὲ Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου ὁ τότε πάπας Γρηγόριος διὰ τὴν ἐκεί-
νου κακοδοξίαν ἀποστὰς τοῦ ὑπείκειν τῷ ἀσεβεῖ βασιλεῖ ἐκείνῳ
καὶ δασμοφορεῖν καὶ τοῦ κοινωνεῖν τοῖς ἀσεβῶς προεστῶσι τῆς
ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐσπείσατο τοῖς Φράγγοις
καὶ τὰς πρὸς ἐκείνους μάχας κατέλυσεν. ἐπὶ δὲ Κωνσταντίνου 17
καὶ Εἰρήνης ὁ πάπας Λέων καὶ εἰς τὴν Ῥώμην αὐτοὺς εἰσε- C

1 τὰ om. E 2 ἀπετύφλωσαν O 3. 4 αὐτὸν καὶ (om. A) κατοικτείραντες (κατῳκτείραντες A) καὶ ἔξωθεν ἐλυμήναντο τοῖς αὐτοῦ ὀφθαλμοῖς AE, eiusque miserti extrinsecus oculos laeserunt: *Wo* lat., καὶ ἔξω τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἐλυμήναντο Owp, ἔξω deleto add. D_w: αὐτὸν κατοικτείραντες ἔξωθεν 7 post ἐγένετο add. τέλεον O, prorsus: *Wo* lat. 8 ὑπὸ A, παρὰ Rwp 8. 9 ὑπὸ τοῦ— Ἰουστ.] παρὰ ἰουστινιανοῦ D, ἰουστ. deleto add. D_w omissa: τοῦ λέοντος—ἰουστινιανοῦ 9 ante γὰρ add. μὲν Rwp πρώτου BC 10 post ἐκ add. τοῦ D γένους] τοῦ ἔθνους BC 11 που] XV 4, 1 ss. ἱστόρηται BD τοῖς ἐν τῇ ῥώμῃ BC 13 τῷ βασιλεῖ ἀσεβεῖ | ἐκείνῳ E, ἐκείνῳ τῷ ἀσεβεῖ βασιλεῖ BCwp, τῷ βασιλεῖ ὡς ἀσεβεῖ D 14 ἀσεβέσι προστάταις O 15 τῆς om. D

populo contra illum concitato ei laeserunt oculos, non tamen ade-
merunt. Nam ii, quibus res erat mandata, pepercerunt miseri- 12
cordia adducti homini et oculos extrinsecus laeserunt lumine non
adempto. Qui cum ad Carolum, Francorum regem, deinde se 13
contulisset, ab illo sedi Romanae restitutus inimicos suos ultus
est; ab iisque temporibus Franci Roma potiti sunt, Carolo a Leone 14
corona ornato et Romanorum rege appellato. Nam sub priore 15
Iustiniano Franci, Germanica stirpe oriundi, Italiam invaserunt,
ut supra est expositum, fuerantque Romanorum hostes. Sed sub 16
Leone Isauro Gregorius, papa illius temporis, ob perversam eius
opinionem ab rege illo impio defecit eique tributum pendere
destitit neque sibi quicquam esse rei voluit cum impiis ecclesiae
Cpolitanae praefectis, omissisque bellis pacem cum Francis fecit.
Sub Constantino porro et Irene papa Leo eos etiam Romam ad- 17
misit; sic et Italia universa et ipsa Roma sunt potiti.

δέξατο, καὶ οὕτω τῆς Ἰταλίας πάσης καὶ τῆς Ῥώμης αὐτῆς D III 367
ἐκυρίευσαν.
18 Τῆς Εἰρήνης δὲ μοναρχησάσης, ὡς λέλεκται, οἱ ἀνδρά-
δελφοι αὐτῆς καθειργμένοι τυγχάνοντες ἠδυνήθησαν τῇ μεγάλῃ
προσελθεῖν ἐκκλησίᾳ, παρά τινων νεωτεριστῶν πρὸς τοῦτο ἀνα-
19 πεισθέντες. Ἀέτιος οὖν ὁ εὐνοῦχος, μέγα τότε παρὰ τῇ βασι-
λίσσῃ δυνάμενος, ἀπελθὼν καὶ πίστεις αὐτοῖς παρασχὼν ὡς
οὐδὲν δεινὸν πείσονται, ἐξήνεγκε τῆς ἐκκλησίας αὐτοὺς καὶ εἰς
20 Ἀθήνας ἀπήχθησαν ὑπερόριοι. κἀκεῖ διαγόντων αὐτῶν τινὲς
τῶν τῆς Ἑλλάδος προσῆλθον τῷ ἄρχοντι τῶν Σθλαβικῶν ἐθνῶν,
D δεόμενοι αὐτοῦ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς καὶ ἕνα προχειρίσασθαι βα-
21 σιλέα καὶ ἀναγαγεῖν αὐτὸν εἰς τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων. μη-
νυθέντος δὲ τούτου τῇ βασιλίδι, προστάξει ἐκείνης ἀπετυφλώ-
θησαν ἅπαντες.
22 Ὁ δὲ τῶν Φράγγων ἀρχηγὸς Κάρουλος βασιλεὺς Ῥωμαίων
παρὰ τοῦ πάπα Λέοντος, ὡς εἴρηται, ἀναγορευθεὶς πρέσβεις
ἔπεμψε πρὸς τὴν Εἰρήνην, ζητῶν συζευχθῆναι αὐτῇ κατὰ συμ-
23 βίωσιν γαμικήν. καὶ οὐδ᾽ ἐκείνῃ τοῦτο ἀβούλητον ἔδοξε, καὶ

3 περὶ τῶν ἀνδραδέλφων τῆς βασιλίσσης Εἰρήνης (corr. ex θεοδώρας E, v. arg. p. 285, 3) CE 15 ὅτι ἐζήτει ὁ τῶν Φράγγων ἀρχηγὸς συζευχθῆναι τῇ βασιλίσσῃ (εἰρήνῃ E) CE, σημείωσαι ὅτι εὐνοῦχος ἦν ὁ Ἀέτιος Ar

1 ἁπάσης D 3 εἴρηται O 5 προσφυγεῖν Rwp εἰς DEwp 10 τῷ τῶν σθλαβικῶν ἐθνῶν ἄρχοντι O 11 αὐτῷ B ἐξαγαγεῖν om. B, add. Bw(?) 12 ἀγαγεῖν Ewp 13 βασιλίσσῃ D 13. 14 ἁπάντων τὰ ὄμματα ἐπηρώθησαν CD, τὰ ὄμματα πάντων ἐπηρώθησαν B 15 ante κάρουλος add. ὁ BD 15. 16 βασιλεὺς ὡς εἴρηται ἀναγορευθεὶς ῥωμαίων παρὰ τοῦ πάπα λέοντος C, βασιλεὺς ῥωμαίων ὡς εἴρηται παρὰ τοῦ πάπα λέοντος ἀναγορευθεὶς D

18 Irene imperium, ut dictum est, adepta, fratres eius mariti
carcere elapsi in magnam ecclesiam se contulerunt, a quibusdam
19 novarum rerum studiosis incitati. Aëtius igitur eunuchus, qui
multum apud reginam valebat, fide impunitatis data eos ecclesia
20 eductos Athenas relegavit. Ibi cum agerent, Graeci quidam
Sclavicarum gentium principem precibus adierunt, ut eos inde
educeret et unum ex iis regem designatum in urbem regiam
21 reduceret. Qua re ad reginam delata, omnibus illius iussu oculi
sunt eruti.
22 At Carolus, Francorum dux, rex Romanorum a papa Leone,
ut dictum est, appellatus missis ad Irenen legatis nuptias illius
23 ambiit. Quae cum ab illo coniugio non abhorreret, res esset

γέγονεν ἄν, εἰ μὴ ὁ ἐκτομίας Ἀέτιος παραδυναστεύων πᾶσαν
ἐκίνησε μηχανὴν εἰς τὸ μὴ ἀποτελεσθῆναι τὴν συζυγίαν. οὗτος 24
γὰρ μέγα δυνάμενος ἐν τοῖς βασιλείοις τὸν οἰκεῖον ὁμαίμονα
Λέοντα ἀξιῶσαι τῆς βασιλείας διὰ μελέτης πεποίητο, ὃς δὴ 25 P II 121 A
Λέων διὰ σπουδῆς τοῦ Ἀετίου μόνος αὐτὸς στρατηγὸς Θρᾴκης
καὶ Μακεδονίας προὐβέβλητο· ὁ δέ γε Ἀέτιος τῶν ἑῴων ἦρχε 26
θεμάτων τοῦ Ὀψικίου καὶ τῶν ἀνατολικῶν, κἀντεῦθεν ὑπερ-
φρονήσας τῶν ἐν τέλει περιεφρόνει καὶ ἀλαζονικῶς αὐτοῖς προσ-
εφέρετο. οἱ δὲ τούτοις ἀχθόμενοι βούλευμα κατὰ τῆς βασι- 27
λίσσης συνέθεντο καὶ τὸν πατρίκιον Νικηφόρον καὶ γενικὸν
λογοθέτην παραλαβόντες βαθείας νυκτὸς ἦλθον εἰς τὴν Χαλ-
D III 368 κῆν, τῆς βασιλίσσης Εἰρήνης νοσούσης καὶ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς
τῷ ἐν τοῖς Ἐλευθερίου κειμένης· εἶπον οὖν τοῖς ἐκεῖσε φυλάτ- 28
τουσι παρὰ τῆς βασιλίσσης σταλῆναι, ἵνα βασιλέα τὸν Νικη-
φόρον ἀναγορεύσωσιν, ὡς ἂν οὕτω παύσηται ὁ πατρίκιος Ἀέτιος B
βιαζόμενος αὐτὴν τὸν ἑαυτοῦ σύγγονον προχειρίσασθαι βασιλέα.
πιστεύσαντες οὖν τοῖς ταῦτα λέγουσι πατρικίοις τῶν περιφανῶν 29
οὖσι, καὶ αὐτοὶ τὸν Νικηφόρον σὺν ἐκείνοις εἰς βασιλέα εὐφή-

9 ὅπως καὶ παρὰ πάντων (παρά τινων E) εἰς τὰ βασίλεια ὁ ἀπὸ γενικῶν ἀνήχθη Νικηφόρος (ἀν. ὁ ἀπὸ γεν. νικηφ. E) CE 17 βασιλεία Νικηφόρου τοῦ ἀπὸ γενικῶν A

2 εἰς τὸ om. O 6 προυβέβλητο *Di* invitis ARwp, v. ad XV 12, 17 11 χαλκῆν AR (v. ad XIV 6, 19. XVI 16, 5), Theoph. I p. 476, 13, χαλκὴν CEwp; praeterea v. G. M. p. 671, 22, L. G. p. 200, 23, Cedr. II p. 29, 15 12 νουσούσης D 14 βασίλειον D, βασιλέα corr. Dw τὸν om. D 17. 18 τῶν περιφανῶν οὖσι AEwp, διὰ τὴν αὐτῶν περιφάνειαν O 18 post νικηφόρον octo fere litt. sunt erasae in B σὺν ἐκείνοις om. C

confecta, nisi eunuchus Aëtius potestatis princeps omnia expertus
esset, ne id coniugium perficeretur. Nam cum in regia multum 24
posset, fratrem suum Leonem ornare imperio meditabatur, quem 25
insigni studio ad praeturam Thraciae et Macedoniae solum eve-
xerat, cum ipse Aëtius provinciis Opsicii et orientalibus prae- 26
esset; unde elatus viros honoratos despiciebat et arroganter
tractabat. Quod illi aegre ferentes consilium contra reginam 27
inierunt adhibitoque patricio Nicephoro, generali logotheta, pro-
funda nocte in Chalcen venerunt, Irene aegrotante et in aedibus
suis Eleutherianis decumbente; ac satellitibus dixerunt se a re- 28
gina ad Nicephorum regem designandum missos esse, ut patri-
cius Aëtius eam cogere desineret fratrem suum designare regem.
Illi viris patriciis ob eorum dignitatem fide habita ipsi etiam una 29

μησαν, καὶ οὕτω παραχωρηθέντες εἰς τὸ μέγα εἰσῆλθον ἀνά-
30 κτορον. εἶτα δι' αὐτῆς τῆς νυκτὸς ὄχλον ἀθροίσαντες σύγκλυδα
διὰ πάσης τῆς Ἀγορᾶς πρὸ τῆς ἡμέρας τὴν τοῦ Νικηφόρου
πεποίηντο ἀναγόρευσιν καὶ τῷ τῆς Εἰρήνης οἴκῳ, καθ' ὃν
31 διῆγε τότε, φρουρὰν περιέστησαν. ἡμέρας δὲ ἤδη ἐπιφανούσης
εἰς τὰ πρὸς ἕω βασίλεια μεταγαγόντες αὐτὴν καὶ κατακλείσαντες,
C εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν ἀφίκοντο, ἵν' ἐκεῖ ταινιωθείη ὁ Νικη-
φόρος καὶ αὐτοκράτωρ ἀναρρηθείη· ὃ δὴ καὶ γέγονε.
W III 99 14 Τῇ γοῦν ἑξῆς ἡμέρᾳ πρὸς τὴν βασίλισσαν ἧκεν, οὖσαν
ὑπὸ φρουρούς, ἄκων προαχθῆναι λέγων εἰς τὴν ἀρχὴν τὴν
βασίλειον, μηδὲ γὰρ εἶναι αὐτῷ πρὸς βουλῆς, καὶ θαρρεῖν αὐ-
τὴν ἀναπείθων, ὡς οὐδενὸς ἀτυχήσουσαν τῶν παρὰ δούλου
ὀφειλομένων πρὸς δέσποιναν γίνεσθαι. ἠξίου δὲ τοὺς βασιλι-
2 κοὺς ὑποδεῖξαι πάντας αὐτῷ θησαυρούς. ἡ δὲ "τὰ κατ' ἐμὲ"
φησὶ πρὸς αὐτὸν "ἀναθεμένη θεῷ τὴν μὲν ἔκπτωσιν τῆς βα-

8 βασιλεία Νικηφόρου τοῦ ἀπὸ γενικῶν (τ. ἀπ. γ. om. E) R, βασιλεία Νικηφόρου additis in marg. ἡ (?) τοῦ γενικοῦ B 9 ὅσα πρὸς τὴν (om. E) βασιλίδα Εἰρήνην ὁ Νικηφόρος εἴρηκε (ὁ Νικ. εἰρ. om. E)· καὶ ὅσα πρὸς ἐκεῖνον ἐκείνη· καὶ ὅτι πολλὰ ὑπέδειξεν αὐτῷ χρήματα τεθησαυρισμένα (om. E) καὶ ὡς αὐτίκα ὑπερωρίσθη CE

1 εἰς τὸ μέγα om. O εἰςῆλθ. εἰς τὰ ἀνάκτορα O 4 πεποίηντο ἀναγόρευσιν AEwp, εὐφημίαν ἐδημιοσίευον O 5 ἐπιφανούσης B, ἐπιφανείσης Ewp, προφανείσης D 6 ante εἰς add. καὶ Ewp καὶ RwpDi, om. A 7 ἐφίκοντο E 8 ὃ δὴ καὶ γέγονε om. BD, add. D_w: ὃ δὴ καὶ γέγονεν, v. ad XIII 1, 5 9 τῇ γοῦν ἑξῆς AE, οὕτω δὲ τῆς αὐταρχίας δραξάμενος ὁ νικηφόρος (ὁ νικηφόρος δραξάμενος BC) τῇ ἑξῆς O, Τῇ οὕτω δὲ τῆς αὐταρχίας ὁ νικηφόρος δραξάμενος ἑξῆς w*, Οὕτω τῆς αὐταρχίας δραξάμενος ὁ νικηφόρος τῇ ἑξῆς p* οὖσαν om. D, suppl. D_w 15 θεὸν D, corr. D_w

cum illis Nicephorum salutarunt regem, atque ita illi in regiam
30 admissi sunt. Deinde ea ipsa nocte turba promiscua collecta
Nicephorum designatum per totum Forum ante diluculum pu-
blicarunt et Irenes aedibus, in quibus tum agebat, custodiam
31 adhibuerunt. Die iam illucescente eam in orientalem regiam tra-
ductam concluserunt; postea magnam ecclesiam sunt ingressi, in
qua Nicephorus diademate ornaretur et imperator proclamaretur;
idque factum est.
14. Ille postridie ad reginam venit, quae a satellitibus cu-
stodiebatur, et dixit se invitum ad regnum esse evectum, quod
sibi cordi non esset, et eam bono animo esse iussit, quippe quae
nihil non impetratura esset, quod dominae a servo praestari opor-
2 teret, et petivit, ut regii thesauri omnes sibi monstrarentur. Tum
illa: "Rebus meis deo commendatis et amissum esse imperium

σιλείας ἐπιγράφω ταῖς ἁμαρτίαις μου, τὴν δὲ σὴν ἀνάρρησιν D
λογιζομένη ἀπὸ θεοῦ ὡς ἐξ ἐκείνου προβληθέντα σε προσκυνῶ,
καὶ ἀξιῶ φείσασθαί μου τῆς ἀσθενείας καὶ ἐᾶσαι διάγειν με
ἐν τῷ οἴκῳ μου." κἀκεῖνος "εἰ μή τι ἀποκρύψεις τῶν τεθη- 3
D III 369 σαυρισμένων ἐν ἀποκρύφοις, ἔσται σοι καὶ τοῦτο" φησί "καὶ
εἴ τι σοί ἐστι πρὸς ἀρέσκειαν ἕτερον", καὶ ὅρκον ἐξ αὐτῆς περὶ
τούτου ἀπήτησεν. ἡ δὲ ὤμοσε καὶ πλεῖστα ὑπέδειξε. καὶ 4. 5
ὃς αὐτίκα εἰς τὴν νῆσον αὐτὴν ὑπερώρισεν, ἣ τοῦ Πρίγκιπος
ἐπωνόμασται, ἐν ᾗ μονὴν ὑπῆρχε δομησαμένη. ἦν γὰρ ὁ Νι- 6
κηφόρος φιλοχρηματώτατος λίαν ἀπληστότατός τε καὶ ἀπιστό-
τατος καὶ κακίας πάσης, ὡς εἰπεῖν, καταγώγιον. καὶ οὐδ' 7 P II 122 A
ὑποκριθῆναι πρὸς βραχὺ τέως ἠνέσχετο πρὸς τοὺς ὑπηκόους
χρηστότητα, ἀλλ' αὐτίκα πάσης ἀδικίας τὰ πάντα ἐπλήρωσε. καὶ 8
οὐδὲ τῶν συναραμένων αὐτῷ εἰς τὸ βασιλεῦσαι ἐφείσατο, ἀλλὰ
τὸν μὲν Τριφύλλιον φαρμάκῳ ἀνεῖλε, τὸν δὲ πατρίκιον Βαρ- 9
δάνην καὶ στρατηγὸν τῶν ἀνατολικῶν, ᾧ Τοῦρκος ἦν ἐπίκλη-
σις, ἀναγορευθέντα εἰς βασιλέα παρὰ τῶν ἑῴων ταγμάτων εἴτε
θέλοντα εἴτε ἄκοντα (λέγεται γὰρ ἀμφότερα), εἶτα μεταμελη-

9 οἷος ἦν (om. E) τοὺς τρόπους ὁ Νικηφόρος CE 15 περὶ τοῦ πατρικίου Βαρδάνη CE

1 σὴν RwpDi, τὴν A 2 σε προβληθέντα D 4 ἀποκρύψης BE(wp) 8. 9 αὐτὴν ὑπερώρισεν post δομησαμένη D 10 φιλοχρηματώτατος λίαν AEwp, κομιδῇ φιλοχρηματώτατος O 11 ἁπάσης Rwp 14 τὴν βασιλείαν D 16 τῶν ἀνατολικῶν om. D et *Wo* lat. 17 ἕω B, corr. Bw(?) 17. 18 εἴτε ἄκοντα εἴτε θέλοντα C 18 εἴτ' ἄκ. B λέγονται O

peccatis meis tribuo et tuam proclamationem divinitus contigisse
iudico; itaque te ut a deo designatum adorans peto, ut meae
imbecillitati parcas meque in aedibus meis vitam degere patiare."
Ille vero "Si nihil" inquit "celabis ex thesauris absconditis, tibi 3
et hoc concedam et si quid aliud tibi placebit", eaque de re ius-
iurandum ab ea exegit. Quae cum iurasset maximamque pe- 4
cuniam demonstrasset, statim eam in insulam Principis, in qua 5
monasterium struxerat, relegavit. Erat enim NICEPHORVS et pe- 6
cuniae avidissimus et avaritia inexplebili et summa perfidia et,
ut ita dicam, omnium flagitiorum deversorium. Ac ne ad exi- 7
guum quidem tempus benignitatem in subiectos simulare potuit,
sed statim iniuriis implevit omnia, ita ut ne iis quidem parceret, 8
per quos ad regnum pervenerat. Nam Triphyllium veneno sustulit, 9
Bardanem, patricium et partium orientalium ducem, cognomine Turcum, ab orientalibus legionibus sive volentem sive invitum regem
salutatum (nam utrumque fertur), tum vero ad paenitentiam rei

*θέντα καὶ πίστεις ἀπαθείας παρ' αὐτοῦ εἰληφότα μοναχόν τε
γενόμενον καὶ εἰς τὴν νῆσον τὴν λεγομένην Πρώτην διαπεραιω-
θέντα, ὅπου ἦν δειμάμενος μοναστήριον, στείλας κρυφίως τινάς,
ὡς δοκεῖν ἀγνοοῦντος αὐτοῦ πεπρᾶχθαι τὸ ἔργον, ἐστέρησε τοῦ*
B *φωτὸς καὶ λυπεῖσθαι ἐσχηματίζετο καὶ ἐξώμνυτο ἀμέθεκτος*
10 *εἶναι τοῦ τοιούτου τολμήματος. τὸν δὲ τῆς Εἰρήνης υἱὸν τὸν
Κωνσταντῖνον προσελάβετο καὶ ὑπεποιεῖτο, ἵν' αὐτῷ ὑποδείξῃ*
11 *κρυπτόμενα χρήματα. κἀκεῖνος ὑπέδειξεν ἐν τοίχῳ συνεκτι-*
12 *σμένα πολλά. συνεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς Νικηφόρος ἀχθομένους αὐτῷ
ἅπαντας καὶ δείσας μὴ τὴν Εἰρήνην αὖθις ἐγγὺς οὖσαν λα-
βόντες εἰς τὴν βασιλείαν ἐπαναγάγωσιν, εἰς Λέσβον αὐτὴν ὑπερ-
όριον ἔθετο καὶ φρουροὺς ἐπιστήσας αὐτῇ, ἔνθα τῇ λύπῃ κα-*
13 *ταποθεῖσα τὴν ζωὴν ἐξεμέτρησεν. ἔστεψε δὲ καὶ τὸν υἱὸν* D III 37
αὐτοῦ Σταυράκιον ὁ Νικηφόρος, εἰδεχθῆ τε λίαν ὄντα καὶ
C *ἀφελῆ καὶ μήτε εἶδος μήτε μὴν γενναιότητα μήτε σύνεσιν ἔχοντα
τυραννίδος ἐπάξια.*

6 *ὅτι ᾠκειοῦται* (sic) *τὸν υἱὸν τῆς Εἰρήνης τὸν Κωνσταντῖνον· ὁ δὲ ὑπέδειξεν αὐτῷ χρήματα ἐν τοίχῳ* E   9 *τελευτὴ τῆς* (om. C) *Εἰρήνης* CE   13 *ἀνάρρησις Σταυρακίου* (*σταβρακίου* E) *τοῦ υἱοῦ Νικηφόρου* (*τοῦ βασιλέως* E) CE

2 *καὶ* om. D   3 *ἔνθα* O   4 *αὐτοῦ* om. E   *πεπραχθαι* (s. acc.) A, *πεπράχθαι* Rwp, corr. *Di*   6. 7 *προσελάβετο δὲ τὸν κωνσταντῖνον τὸν τῆς εἰρήνης υἱὸν* O   8 *συνεκτισμένα* AE, *περιῳκοδομημένα* BC, *περιωκοδομημένω* D, *περιῳκοδομημένου* w*p (voluit *Wo* *περιῳκοδομημένῳ*, ut apparet ex interpret. lat. "in muro quodam aedificiis obsepto")   11 post *εἰς* alterum add. *τὴν* Ewp   12 *ἐπιστήσας αὐτῇ* AEwp, *αὐτῇ ἐγκατέστησεν* O   14 *αὐτοῦ* om. D   *σταβράκιον* E   15 *μήτε σύνεσιν μήτε μὴν γενναιότητα* O

actum et promissa impunitate factum monachum in insulam Pro-
tam transvectum, ubi monasterium struxerat, luce privavit, qui-
busdam clam missis, ut ipso invito id factum esse videretur,
maeroremque prae se ferens iureiurando addito negabat se illius
10 facinoris esse conscium. Constantinum, Irenae filium, ascivit ab
11 eoque obsequiis delinito impetravit, ut sibi magnam pecuniam
12 in muro quodam conditam monstraret. Cum autem rex Nice-
phorus se omnibus invisum esse cerneret, veritus, ne Irenen in
propinquo degentem ad regnum reducerent, eam custodibus ad-
hibitis Lesbum relegavit, ubi maerore consumpta mortua est.
13 Filium Stauracium, hominem foedissimum et simplicem neque
forma neque virtute neque prudentia regno digna praeditum
Nicephorus corona ornavit.

Τοῦ μέντοι πατριάρχου Ταρασίου τὸν βίον μετηλλαχότος 14
κατὰ τὴν πρώτην ἑβδομάδα τῶν νηστειῶν, Νικηφόρος ὁ ἀοί-
διμος ψήφῳ κοινῇ κατὰ τὴν τοῦ πάσχα κυριακὴν πατριάρχης
κεχειροτόνητο, ἀσηκρῆτις τυγχάνων, Πλάτωνος καὶ Θεοδώρου 15
τοῦ γεγονότος ἡγουμένου τῆς τοῦ Στουδίου μονῆς στασιασάντων
διὰ τὴν τοῦ μάκαρος ἐκείνου χειροτονίαν, ὅτι ἀθρόως ἐκ λαϊ-
κῶν εἰς τὴν ἐπισκοπὴν προκεχείριστο, καίτοι τούτου πολλάκις
πραχθέντος. οὓς καὶ ἀπελάσαι τῆς πόλεως ὁ βασιλεὺς ἐβου- 16
λεύσατο, οὐ μὴν καὶ εἰς ἔργον τὸ βούλευμα ἤνεγκεν. εἰσὶ δ' 17
οἵ λέγουσι σκῆψιν εἶναι τὸ στασιάσαι αὐτοὺς διὰ τὸ ἐκ λαϊκῶν D
γενέσθαι πατριάρχην τὸν ἱερὸν Νικηφόρον, τὸ δ' ἀληθὲς αἴτιον
φιλαρχίαν εἶναι. ἠβούλοντο γὰρ τῆς ἐκκλησίας ἐγκρατεῖς γε- 18
νέσθαι καὶ τοῦ ἀρχιερατικοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπιβῆναι
θρόνου περὶ πλείστου πεποίηντο. τῷ δὲ υἱῷ αὐτοῦ Σταυρακίῳ 19 W III 100
ἀγαγέσθαι γυναῖκα ὁ βασιλεὺς βουληθεὶς Θεοφανὼ τὴν Ἀθη-
ναίαν, προσγενῆ τῆς βασιλίσσης Εἰρήνης οὖσαν καὶ ἤδη κατηγ-

1 *περὶ πατριαρχῶν* C 2 *ὅτι μετὰ τὸν ἐν ἁγίοις Ταράσιον ὁ θεῖος Νικηφόρος προεχειρίσθη πατριάρχης* C 4 *καὶ ὅπως ὁ Πλάτων καὶ ὁ Στουδίτης Θεόδωρος ἐστασίαζον* C 9 *εἰ διὰ φιλαρχίαν ὁ μακαρίτης Θεόδωρος ἀπεσχίζετο οὗ τὸν βίον ἠδ⟨οῦ⟩ντο καὶ ἄ⟨γ⟩γελοι, οὐχ ὁρῶ τίς* (*τις* Ar) *ἂν ἄλλος οὐ φίλαρχος νομισθείη* Ar 14 *οἵαν τῷ υἱῷ αὐτοῦ τῷ Σταυρακίῳ* (*σταβρακίω* E) *γυναῖκα συνέζευξεν* E

1 *μεταλαχότος* E, *ἀπολιπόντος* B 3 *ψήφῳ κοινῇ* post *κυριακὴν* D 4 ante *καὶ* add. *δὲ* D 5 *ἡγουμένου γεγονότος* (β α) B, quibus verbis inserit *τοῦ* Bw *σταδίου* D 7 *τοιούτου* EDwwp 8 *οὓς καὶ* om. D, suppl. Dw 9 *βούλημα* Ewp 9—12] v. *Theodor v. Studion u. sein Zeitalter. Leipz. Inaug.-Diss. v. Carl Thomas* Osnabr. 1892 p. 68 12 *φιλαρχίας* D *τῆς ἐκκλησίας* post *γενέσθαι* O post *ἐγκρατεῖς* add. *αὐτοὶ* Owp 14 *πλεῖστον* C 14. p. 306, 1 *σταβρακίω* E (v. argum. ad h. l.)

Patriarcha Tarasio prima ieiuniorum hebdomade defuncto, 14
inclutus Nicephorus, a secretis, dominica paschatis communi suf-
fragio patriarcha est electus, cui electioni Plato et Theodorus, 15
abbas Studiensis monasterii, se opposuerunt, quod Nicephorus
homo laicus episcopatum subito adeptus esset, quamquam id saepe
acciderat. Quos rex urbe pellere in animo habuit neque vero 16
id consilium est exsecutus. Sunt qui illos crimen laicae condi- 17
tionis sancti Nicephori ambitioni suae praetexuisse dicant, cum 18
re vera ipsi ecclesiae dominari et pontificium Cpolis solium con-
scendere impense cuperent. Rex filio uxorem daturus Theopha- 19
nonem Atheniensem, Irenes reginae cognatam iam viro despon-
sam, Stauracio sponsalibus nefarie diremptis coniunxit.

γυημένην ἀνδρί, διαζεύξας αὐτοῦ ἀθέσμως τῷ Σταυρακίῳ
συνέζευξε.
20 Πανσπερμία δὲ παντοδαπῆς κακίας οὗτος τυγχάνων ὁ
αὐτοκράτωρ οὐ διέλιπεν ἄλλα ἐπ' ἄλλοις εἰς συντριβὴν τῶν
21 ὑπηκόων ἐπινοούμενος. ὀλίγων δ' ἐπιμνησθήσομαι, τὰ πολλὰ
παρεῶν, ἵν' ὡς ἐκ πλήρους πίθου γεῦμα ταῦτα τοῖς τῇ ἱστορίᾳ
P II 123 A 22 ἐντυγχάνουσιν ἔσοιντο. στρατεύεσθαι τοὺς ἀπόρους ἐκ τῶν θε-
μάτων ἐθέσπισε καὶ παρὰ τῶν ὁμοχώρων ὅπλα τε αὐτοῖς χο-
ρηγεῖσθαι καὶ ἀναλώματα καὶ τὰ τῶν ἀπόρων τέλη τοὺς εὐ- D III 37
23 ποροῦντας εἰσπράττεσθαι, ὃ ἀλληλέγγυον ὠνομάσθη. ἐπόπτας
προὐβάλλετο, ἐπισκήπτων ἐπαύξειν σφᾶς τὰ δημόσια, ἀπαιτεῖ-
σθαι δὲ καὶ ὑπὲρ χαρτιατικοῦ ἐπὶ τῷ νομίσματι δύο κεράτια.
24 οἳ καὶ τὰ κρείττω τῶν ἀκινήτων ἐκ τῶν δεσποτῶν ἀφαιρού-
25 μενοι τῷ δημοσίῳ ἀφώριζον. τούτου καὶ ἡ τοῦ καπνικοῦ
ἐπίθεσις ἐννόημα κάκιστον, ἐπαχθέντος τοῖς τῶν ἐκκλησιῶν καὶ
πτωχείων γηρωκομείων τε καὶ μοναστηρίων παροίκοις καὶ παντὶ

3 οἵας κερδῶν ἐπινοίας (ἀφορμὰς E) ἐπενόει ὁ βασιλεὺς Νικηφόρος ὁ ἀπὸ γενικῶν CE

1 αὐτὴν D 4 διέλιπεν] Noli cogitare de διέλειπεν, v. ad XIV 20, 9 5. 6 παραλιπὼν τὰ πολλὰ O, τὰ πολλὰ παραλιπὼν w*p 7 ἔσοιντο A, ἔποιντο E, ἔσοιτο Owp 9 ἀποροῦντας mutat ex εὐποροῦντας D, corr. Dw 10 ἀλληλέγγιον (sic) A 11 προυβάλλετο AR*Di*, προὐβάλλετο Bswp, προυβάλετο D, v. ad XV 12, 17 ἐπαύξειν σφᾶς AEwp, ἐπαύξεσθαι (ἐπαύξασθαι B ?) παρ' αὐτῶν O post δημόσια add. τέλη O 12 χαρτιακοῦ E, χαρτιακοῦ C (τϊ supra) 16 γηρωκομείων AR, γηροκομείων DwwpDi, v. XIV 11, 14. XVIII 24, 1, Stephani thes. ling. gr. II p. 610 D, Ducangii glossar. med. et inf. graec. p. 248

20 Cum is imperator colluvio quaedam ac sentina omnium vitiorum esset, alia atque alia ad subiectos atterendos comminisci non
21 destitit, quorum plerisque omissis paucorum mentionem faciam, gustum tantum tamquam de pleno dolio lectoribus praebiturus.
22 Inopes provinciarum militare iussit iisque a finitimis arma et stipendia praeberi et inopum vectigalia a locupletibus exigi, quae
23 constitutio allelengyon est appellata. Designabat et inspectores, quibus mandavit, ut publica vectigalia augerent et pro chartia-
24 tico in singula nomismata bina ceratia poscerent. Illi etiam
25 fundos optimos quosque dominis ereptos fisco assignabant. Huius inventum pessimum est etiam capnici impositio paroecis ecclesiarum, monasteriorum, earumque aedium, in quibus vel pauperes vel senes alebantur, mandati et cuivis eorum, qui neque

μήτε γῆν ἔχοντι μήτε τέλος, καὶ τὸ τοὺς ἐξ ἀπόρων ὅπως δή- 26 B
ποτε εἰς εὐπορίαν μετενεχθέντας χρήματα ἀπαιτεῖσθαι, ὡς εὕ-
ρετὰς θησαυρῶν, καὶ τὸ τοὺς τῶν νηῶν κτήτορας ἀναγκάζεσθαι 27
γῆν ὠνεῖσθαι ἀπὸ τοῦ δημοσίου, ἀνθρώπους οὐδ' ὅ,τι ἐστὶ
γεωργία γινώσκοντας· καὶ τοῦτο ἐπὶ τῶν ἐν τοῖς θέμασιν οἰ-
κούντων ναυκλήρων ἐγίνετο. τοῖς δ' ἐν Κωνσταντινουπόλει νηῶν 28
κτήτορσι προσερρίπτει ἀνὰ δώδεκα λίτρας ἑκάστης χρυσίου, ἵνα
τόκον καταβάλοι τῷ δημοσίῳ, τῶν ἄλλων βαρῶν τῶν τοῖς
πλοίοις ἐπικειμένων ἐπέκεινα. καὶ οὓς δ' ἂν ἔμαθε τῶν ἐμ- 29
πόρων ἢ ἐργαστηρίων προϊσταμένων πολλῶν εὐπορεῖν, στέλλων
ἀφῃρεῖτο τὰ χρήματα, πολλοστόν τι μέρος ἐκείνοις ἐῶν, οἷον
καὶ ἐπί τινι πράτῃ κηρίων εἰργάσατο. μαθὼν γὰρ τὸν ἄνδρα 30 C
ἐκεῖνον κύριον εἶναι χρημάτων πολλῶν μεταπέμπεται αὐτὸν καὶ
"ἐπίθες σου" φησί "τὴν χεῖρα τῇ κεφαλῇ μου καὶ ὄμοσον
κατ' αὐτῆς πόσον σοι χρυσίον ἐστί." τοῦ δὲ βιασθέντος τοῦτο 31
ποιῆσαι καὶ ὀμόσαντος ἑκατὸν ἔχειν λίτρας, ἐνεχθῆναι ταύτας
παρεκελεύσατο. ὡς οὖν ἐκομίσθησαν, "οὐ χρεία σοι τοσούτου" 32
εἶπε "χρυσοῦ." δέκα γοῦν λίτρας αὐτῷ ἐπιτρέψας λαβεῖν τὰς 33
λοιπὰς αὐτὸς ᾠκειώσατο, ὁμοδίαιτον αὐτὸν τηνικαῦτα πεποιη-

3 *τῶν* om. CDE *ἀναγκάζεσθαι* om. Ewp, coegit: *Wo* lat. 5 *ἐν* om. D 7 *ἑκάστῳ* Rwp 8 *καταβάλλῃ* Ewp, *καταβάλοιε* D *τῶν* alterum om. D, suppl. Dw 9 *ἔμαθον* Ewp 10 *προϊσταμένων* om. C 11 *οἷον* Rwp*Di*, *οἷ* A 12 *κηρίον* | (sic) A 18 *εἶπε* ARwp, *ἔφη* D *οὖν* E, *δὲ* D *αὐτῷ ἐπιτρέψας* ARwp, *ἐπιστρέψας αὐτῷ* D, *ἐπιτρέψας αὐτῷ* Dw, *αὐτῷ ἐπιτρέψαντος* E

fundos neque reditus habebant. Ab iis etiam qui quomodocun- 26
que e pauperibus divites evaserant, tamquam thesauros reppe-
rissent, pecuniam exigi iussit. Naucleros agros emere a publico 27
coegit, homines vel quid esset agricultura ignorantes, idque ad
provinciales naucleros pertinuit. Qui autem Cpoli degebant, pro 28
singulis navibus duodenas auri libras fisco pro usura pensitabant
ultra cetera onera, quae navibus incumbebant. Praeterea quos 29
vel mercatores vel officinarum magistros pecuniosos esse norat,
iis maxima parte adempta perexiguum quiddam relinquebat, ut
cuidam cereorum venditori fecit. Quem cum magnae pecuniae 30
esse dominum cognovisset, arcessitum manu illius suo capiti im-
posita iuratum dicere coegit, quantum auri haberet. Illo centum 31
libras hoc iureiurando dato affirmante, hominem hortatus est, ut
eas afferret. Quibus allatis "Non tibi opus est" inquit "tanto 32
auro", et decem libris ei relictis ipse reliquas sibi vindicavit eum- 33
que suae mensae adhibuit nonaginta libris auri unum regium
prandium non sponte mercatum.

κώς, ἐνενήκοντα χρυσίου λιτρῶν τὸ συναριστῆσαι τῷ βασιλεῖ D III 3
οὐχ ἑκόντα πριάμενον.

D 15 Τοιαῦτα πολλὰ ὁ Νικηφόρος κατὰ τῶν ὑπηκόων ἐπινοῶν (ἦν γὰρ πορimώτατος ἐν τοιούτοις) πᾶσαν αὐτοῖς ἐπήνεγκε κά-
2 κωσιν καὶ ὑπὸ πάντων μεμίσητο. ὅθεν ἄγνωστός τις ἀνὴρ ξίφος ποτὲ λαβὼν ἐν χεροῖν εἰσέδραμε τὰ βασίλεια, ἀνελεῖν τὸν
3 βασιλέα τοῦτον ζητῶν. τινῶν δ' ἐπιδραμόντων αὐτῷ, τοὺς μὲν ἔπληξε τῷ ξίφει, αὐτὸς δὲ συσχεθεὶς καὶ βασάνοις ἐκδοθεὶς οὐδέν τι κατά του ἐξέφηνεν, ἀλλὰ παρακεκόφθαι τὰς φρένας
4 ὑποκριθεὶς κατάκλειστος γέγονε. Μανιχαίοις δὲ καὶ τοῖς καλου-
P II 124 A μένοις Ἀθιγγάνοις ἐν χρησμοῖς τε καὶ οἰωνίσμασι καὶ τελεταῖς
5 ἀπορρήτοις ἐκέχρητο. κἀντεῦθεν εἰς τὰς χώρας τὰς Ῥωμαϊκὰς εἰσεφθάρησαν, καὶ πολλοὶ τῶν ἀβελτέρων εἰς τὴν πίστιν ὑπ' αὐτῶν διεφθάρησαν.

6 Οἱ δὲ τῆς Ἄγαρ πολλάκις ἐπιστρατεύοντες κατὰ Ῥωμαίων ἐκάκουν τὰς χώρας, εἷλον δὲ σὺν ἄλλοις καὶ τὴν Εὐχάϊταν.
7 καὶ οὗτοι μὲν τὰ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον ἐληίζοντο, οἱ δὲ Βούλ-
8 γαροι τὰ ἑσπέρια. ἐπιστρατεῦσαι τοίνυν κατὰ Βουλγάρων ὁ

5 περὶ τοῦ εἰσδραμόντος ξιφηφόρου εἰς τὰ βασίλεια καὶ ζητοῦντος ἀνελεῖν τὸν βασιλέα C 10 ὅτι Μανιχαίοις καὶ Ἀθιγγάνοις ἐκέχρητο ἐν (om. E) μαντείαις CE

1 ἐνεννήκοντα E, ἐνενίκοντα D, ἐνενήκοντα Dw, v. ad XIV 7, 25 et XVI 2, 37 4 τοῖς τοιούτοις D πᾶσιν D 7 τοῦτον om. D δὲ D 8 ἔπλεξε D, corr. Dw 13 εἰσεφθάρησαν ARwp, εἰσεσπάρησαν D, corr. Dw, dispersum: *Wo* lat. 15 κατὰ ῥωμαίων ἐπιστρατεύοντες Owp 16 δὲ AR, δέγε E, τε Dwp εὐχάϊταν AE Theoph. I p. 489, 19, τῶν εὐχαϊτων (εὐχαϊτῶν Dwp) μητρόπολιν Owp (v. de Boorii indicem Theoph. s. v. Εὐχάϊτα) 17 τὰ om B

15. Huiusmodi multis rationibus excogitatis Nicephorus, ad quas sollertissimo erat ingenio, subiectos omnes afflixit omni-
2 busque odio erat. Quamobrem vir quidam ignotus stricto gla-
3 dio in regiam ad hunc regem occidendum occurrit, concursuque facto quosdam ense percussit, ipse vero comprehensus ac tormentis deditus nihil contra quemquam protulit simulataque
4 insania inclusus est. Nicephorus Manichaeis et iis, qui Athingani vocantur, et in oraculis et in auguriis et in arcanis magicis
5 utebatur; unde in provincias Romanas irrepsit pestilens illud hominum genus, a quibus multorum simplicium fides est corrupta.
6 Agareni Romanis provinciis crebris expeditionibus multas clades intulerunt ac praeter cetera etiam Euchaïtam ceperunt.
7. 8 Atque hi Orientem populabantur, Bulgari Occidentem. Rex igi-

*βασιλεὺς ἐβουλεύσατο· καί τινος τῶν οἰκειοτάτων αὐτῷ συμβου-
λεύοντος αὐτῷ ἐνδοῦναι τοῖς ὑπηκόοις τὴν κάκωσιν, "πάντες
γάρ" ἔφη "καταβοῶσιν ἡμῶν καί, εἴ τι τῶν ἀπαισίων συμβαίη* W III 101
ἡμῖν, πάντες ἐπιχαρήσονται τῇ πτώσει ἡμῶν", ἐκεῖνος ἔφη ὡς 9
"ὁ θεὸς ἐσκλήρυνε τὴν καρδίαν μου κατὰ τὴν τοῦ Φαραώ· B
μὴ οὖν ἐκδέχου τι ἀγαθὸν τοῖς ὑπὸ χεῖρά μου ἐξ ἐμοῦ." συν- 10
*αθροίσας οὖν τὰ τάγματα πάντοθεν καὶ εἰς Βουλγαρίαν παρα-
γενόμενος, τοῦ Κρούμου τοῦ ἔθνους ἀρχηγετοῦντος, τὸ μὲν
πρῶτον εὐτύχησεν, ὥστε καὶ τὴν τοῦ Κρούμου παρειληφέναι*
D III 373 *αὐλήν (οὕτω γὰρ τὴν τοῦ σφῶν ἀρχηγοῦ οἱ Βούλγαροι ἐκά-
λουν κατοίκησιν), καὶ τοῖς ἐκείνου ταμείοις σφραγῖδας ἐπιβαλεῖν,
ὡς ἤδη γενομένοις αὐτοῦ, καὶ πολλοὺς τῶν οἰκείων διὰ σκύλων
ἁρπαγὴν τιμωρήσασθαι. τοῦ δὲ Κρούμου ἀποδεδειλιακότος* 11
*καὶ ἱκετεύοντος φείσασθαι τοῦ ἔθνους καὶ ἐφ' οἵαις ἂν βού-
λοιτο συνθήκαις σπείσασθαι αὐτῷ, ὀγκωθεὶς ἐκεῖνος τῷ εὐτυ-* C
χήματι τὰς σπονδὰς οὐ προσήκατο. ἀπογνοὺς οὖν ὁ Κροῦμος 12
*καὶ τὸν περὶ ψυχῆς ἤδη λογιζόμενος θέειν, τὰς ἑαυτοῦ δυνά-
μεις συναγαγὼν καὶ λόγοις παρακλητικοῖς παρακροτήσας αὐτούς,
ἔπεισι νυκτὸς ἔτι οὔσης κατὰ τῆς τῶν Ῥωμαίων παρεμβολῆς*

6 *ἐκστρατεία κατὰ Βουλγάρων· ἐν ᾗ εὐτυχήσας καὶ ἐπαρθεὶς ὕστερον ἡττήθη καὶ* (pro *ἡττ. καὶ: ἡττηθεὶς* E) *ἀπώλετο* CE

2 *αὐτῷ* om. Rwp 8 *κρούμου* AR, G. M. p. 676, 11, Cedr. II p. 41, 9. 184, 19, *κρόμου* w*p; *Κροῦμμος* Theoph. I p. 485, 4 (v. indicem de Boorii s. v.) 9 *τοῦ* om. BC 10 *αὐλὴν*] *ἀρχὴν* C 11 *σφραγῖδας* BsC*Di*, *σφραγίδας* ARwp 15 *πείσασθαι* D, corr. Dw 19 *ἔπεισε* C *ἔτη* p*.

tur, cum bellum adversus Bulgaros suscipere decrevisset et quidam ex eius intimis ei suasisset, ut subiectos clementius tractaret, "Nam omnes" inquit "contra nos vociferantur et si quid adversi nobis acciderit, omnes casu nostro laetabuntur", ille 9
"Deus" ait "cor meum quemadmodum Pharaonis induravit; ne quid igitur boni iis a me eventurum esse speraveris, qui in manu mea sunt." Arcessitis igitur undique legionibus in Bulgariam 10
profectus, Crumo genti imperante, primum quidem tam secunda fortuna usus est, ut et aulam Crumi caperet (sic enim sui principis Bulgari appellant habitationem) et illius conclavibus ut suis sigilla imprimeret et multos de suis ob spoliorum rapinam multaret. Crumo autem fractis animis supplicante, ut genti par- 11
ceret et quibus ipse vellet conditionibus pacem daret, ille successu elatus pacem non concessit. Crumus igitur desperatis rebus sibi 12
iam de ipsa vita dimicandum ratus, coactis suis copiis easque

ἀφυλάκτως κοιμωμένων ἁπάντων (μὴ γὰρ ἄν ποτε τολμῆσαι
συμμίξαι αὐτοῖς τοὺς βαρβάρους ἐξ ἀπονοίας πολλῆς ᾤοντο)·
13 καὶ αὐτίκα κατὰ τῆς βασιλείου σκηνῆς ὡρμήκεσαν, καὶ ἀναι-
14 ρεῖται μὲν ὁ Νικηφόρος, τὸ δ' ὅπως ἠγνόηται. λέγεται δὲ καὶ
D παρὰ τῶν οἰκείων ἀναιρεθῆναι ἢ πρωτουργησάντων τὴν ἐκείνου
σφαγὴν ἢ τῶν μὲν βαρβάρων καταρξαμένων, τῶν δὲ Ῥωμαίων
15 ἐπεξεργασαμένων τὸν φόνον τὸν τοῦ ἀλάστορος. τιτρώσκεται
δὲ καὶ ὁ Σταυράκιος μεταξὺ τοῦ ὤμου τοῦ δεξιοῦ καὶ τοῦ
τένοντος, καὶ ἀναιροῦνται πολλοὶ μὲν τῶν ἐν ὑπεροχαῖς, τῶν
ἐν τέλει, τῶν ἐν στρατηγίαις, τῶν ἐν ἀξιώμασι, τῶν δ' ἄλλως
στρατευομένων καὶ τῶν τῆς βασιλικῆς ὑπηρεσίας καὶ τῶν λοι-
16 πῶν θεραπόντων οὐδὲ ἀριθμητοί. διαρπάζεται δὲ ξύμπασα ἡ
τοῦ βασιλέως ἀποσκευὴ καὶ ἅπαν τὸ τῶν Ῥωμαίων χαράκωμα,
καὶ περιγίνεται τοῖς βαρβάροις καὶ πλοῦτος συχνὸς καὶ ὅπλα
17 πολλὰ καὶ ἵππος μυρία. μόλις δ' οὖν ὁ Σταυράκιος περισώ-
ζεται καὶ ὅσοις ἡ νὺξ παρέσχε λαθεῖν λόχμας ὑποδῦσι καὶ ἕλη

4 ἀναίρεσις βασιλέως Νικηφόρου E

3 ὡρμίκεσαν D, corr. D_w 4 δ'] δὲ D 5 παρὰ τῶν οἰκείων AE$D_w$wp, παρ' οἰκείων O post ἀναιρ. add. ἐπιθεμένων αὐτῷ διὰ μίσος (μῖσος wp) καὶ Owp 6. 7 ἢ τῶν μὲν βαρβάρων καταρξαμένων (προκαταρξαμένων E$D_w$wp), τῶν δὲ ῥωμαίων ἐπεξεργασαμένων AEwp, ἢ ἐπεξεργασαμένων ceteris omissis R, ὑπαρεξεργασαμένων αὐτῷ διὰ μίσος· καὶ ὁ πρωτουργησάντων τὴν, αὐτῶ D, τὴν del. D, cetera del. D_w et in marg. ex E add. ἢ τῶν μὲν βαρβάρων προκαταρξαμένων, τῶν δὲ ῥωμαίων ἐπεξεργασαμένων 9 ὑπορογαῖς D 10 ἀξίαις O 12 δὲ ξύμπασα AEwp, καὶ ξύμπασα C, ξύμπασα D, σύμπασα B (de forma ξύμπασα v. ad XIII 5, 1) 15 δ' οὖν AO, γοῦν Ewp 16 λόγχομας E ὑποδῦσι O^swp*Di*, ὑποδύσι A, ὑπὸ δυσὶ E

cohortatus castra Romanorum noctu invadit, omnibus dormienti-
bus sine excubiis (neque enim in tanta desperatione unquam
13 ausuros secum barbaros congredi putabant); et statim in taber-
naculum regium facto impetu Nicephorus occisus est, quo autem
14 pacto, ignoratur. Fertur enim a suis interfectus, sive caedem
hominis illius pestilentis auspicatis, sive a barbaris incohatam
15 exsecutis. Vulneratur et Stauracius inter humerum dextrum et
iugulum, caeduntur que multi viri excellentes, multi magistratus,
multi duces et dignitatibus illustres, gregarii vero milites, regii
16 comites aliique ministri innumerabiles. Diripitur universum regium
instrumentum et totum Romanorum vallum. Barbari magnis opi-
17 bus sunt potiti, multis armis equisque plurimis. Stauracius aegre
evadit et ceteri, quoscunque nox texit, in dumetis, paludibus,

καὶ τοιαῦτά τινα. τὸν δὲ τοῦ βασιλέως Νικηφόρου νεκρὸν λα- 18 P II 125 A
D III 374 *βὼν ὁ Κροῦμος καὶ τὴν κεφαλὴν ἐκτεμὼν ἐφ' ἡμέρας μέν*
τινας ἐφ' ὕψους ἀνήρτησε, θεατρίζων ταύτην καὶ ἐμπομπεύων
τῷ κατορθώματι. εἶτα τὸ τῆς κορυφῆς ὀστοῦν ἀποδιελὼν καὶ 19
γυμνώσας τοῦ δέρματος ἀργύρῳ τε περιδύσας, ὡς κύλικι τούτῳ
ἐκέχρητο, οἶνόν τ' ἐγχέων αὐτῷ πίνειν ἐδίδου τοῖς ὑπ' αὐτόν.
ἀγγελθέντος δ' ἐν Βυζαντίῳ τοῦ τῶν Ῥωμαίων ὀλέθρου καὶ 20
τῆς τοῦ βασιλέως σφαγῆς, θρῆνος μὲν ἦν πανταχόσε πολὺς καὶ
ὠλόλυζον οἱ τοῖς ἀνῃρημένοις προσήκοντες· κουφισμὸν δ' ἐποίει
τῆς συμφορᾶς ἡ τοῦ κρατοῦντος ἀπώλεια.

Ὁ μὲν οὖν Νικηφόρος κάκιστος γεγονὼς ἀπώλετο αἴσχιστα. 16 B
ὁ δέ γε Σταυράκιος πεπληγμένος φυγὼν εἰς Ἀδριανούπολιν 2
διασώζεται, ἔνθα καὶ αὐτοκράτωρ ἀνεῤῥήθη τῶν ἐν ἀρχαῖς
ἐνίων σπουδῇ, καὶ κακῶς ἐκ τοῦ τραύματος διακείμενος εἰς
τὴν μεγαλόπολιν εἰσελήλυθεν. ἐπεβούλευε δὲ τῷ κουροπαλάτῃ 3
Μιχαήλ, ᾧ Ῥαγγαβὲ τὸ ἐπώνυμον, γαμβρῷ αὐτοῦ ὄντι ἐπὶ Προ-

2 *ὅτι τὴν κεφαλὴν τοῦ βασιλέως ὁ Κροῦμος ἀνεσταύρωσε* (*ἀνασταυρώσας* E)· *εἶτα ἀντὶ κύλικος ἐκέχρητο* CE 11 *βασιλεία* (*αὐταρχία* CDE) *Σταυρακίου τοῦ υἱοῦ* (*τοῦ* add. A) *Νικηφόρου* (*τ. υἱοῦ Νικηφ.* om. B) AR

1 *καὶ* om. E ante *νικηφ.* add. *τοῦ* D 3 post *τινας* add. *αὐτὴν* CD *ἐφ' ὕψους* om. O *ἀνήρτησε* AEw, G. M. p. 676, 20, L. G. p. 204, 23, Cedr. II p. 42, 12, *ἀνεσταύρωσε* O, quibus astipulatur codicibus Parisinis fortasse inspectis p *ἐκπομπεύων* D 5 *περιδύσας* A (v. Hesych. s. v.), *ἐνδύσας* Theoph. I p. 491, 21, *περιδήσας* Rwp*Di* 10 post *ἀπώλεια* add. *ἐφηδομένων πάντων αὐτῇ. ἐβασίλευσε δ' ὁ* (*δὲ* w*p) *κάκιστος ἔτη ἐννέα* Bwp, *ἐφηδομένων πάντων αὐτῇ* omissis ceteris CD*Di* 12 *ἀνδριανούπολιν* D, corr. Dw 13 *αὐτοκρ. ἀνερρ.* AO, *αὐτὸς ἀνεῤῥήθη αὐτοκράτωρ* Ewp, *αὐτὸς* omisso *ἀνεῤῥήθη αὐτοκράτωρ* *Di* 15 *εἰσελήλυθεν*] *διασώζεται* ex versu 13 C 16 *ῥαγκαβὲ* D (v. argum. ad XV 17, 1)

aliis eiusmodi locis latitantes. Crumus regis Nicephori caput 18
amputatum per aliquot dies suspensum praebuit spectandum et
rei bene gestae triumphum celebravit. Deinde osse verticis re- 19
secto, cute direpta, capite argento inducto pro calice utebatur
infusoque vino suis ex eo propinabat. Romanorum interitu et 20
regis caede Byzantii nuntiata, luctus ubique magnus erat caesorum necessariis eiulantibus, calamitatem tamen levabat imperatoris interitus.

16. Nicephorus uti fuerat vir pessimus, ita turpissime periit.
Stavracivs autem vulneratus Adrianopolim fuga pervenit, ubi 2
magistratuum quorundam studio imperator est salutatus, et ex
vulnere male affectus magnam urbem ingressus Michaëli curo- 3

κοπίᾳ τῇ ἀδελφῇ, βουλόμενος τὴν βασιλείαν τῇ ἑαυτοῦ συμβίῳ
4 καταλιπεῖν. γνόντες δὲ τὴν τοῦ Σταυρακίου μελέτην οἱ τῆς
συγκλήτου βουλῆς καὶ τοὺς περιλειφθέντας ἐκ τῶν ταγμάτων
W III 102 ἀθροίσαντες, κατ' ὄρθρον ἤδη τῆς νυκτὸς οὔσης ἀναγορεύουσι
C 5 τὸν κουροπαλάτην Μιχαὴλ αὐτοκράτορα· καὶ αὐτίκα τὴν κόμην
κειράμενος ὁ Σταυράκιος περιβολὴν ἑαυτῷ μοναχικὴν περιέθετο.
17 Ὁ δὲ Μιχαὴλ μεθ' ἡμέραν εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν
παραγενόμενος ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Νικηφόρου τεταινίωται βασιλικῷ διαδήματι, ἀπαιτηθεὶς παρ' αὐτοῦ πρότερον ἔγγραφον
ἐπαγγελίαν τοῦ μή τι παρακινῆσαι τῶν τῆς ἐκκλησίας θεσμῶν
2 μηδ' ἐν αἵμασι χρανθῆναι χριστιανῶν. μετὰ δέ τινας ἡμέρας D III 375
καὶ τὴν τοῦ βίου κοινωνὸν Προκοπίαν Αὐγούσταν ἀνηγόρευσέ
3 τε καὶ ἔστεψεν. εὐσεβὴς δὲ τυγχάνων τὴν γνώμην τε ἐλευθέριος τούς τε πρὸς τοῦ Νικηφόρου ἠδικημένους καὶ τὰς συζύγους τῶν ἐν τῷ πολέμῳ πεσόντων στρατιωτῶν παρεμυθήσατο

Quibus fontibus usus sit Zonaras XV 17—XVI 23, studet explicare Ferdinandus Hirschius *Byzantinische Studien* Lips. 1876 p. 379—391.

2 *ἀνάρρησις τοῦ* (om. E) *Ῥαγγαβὲ Μιχαήλ* (*μιχαὴλ ῥαγγαβέ* E) CE 7 *βασιλεία Μιχαὴλ τοῦ Ῥαγγαβέ* AR, *ὁ ῥαγκαβε* (sic) B

1 *συμβίῳ*] *συζύγω* B 3 *περιληφθέντας* (sic) A 6 *μοναχικὴν ἑαυτῷ* Ewp, *ἑαυτῷ μονάζοντος* O *Wo* lat. 7 *Ὁ δὲ* AEwp, *Καὶ ὁ* O *μεγάλην* om. Ewp, magnam add. *Wo* lat. 8 *τεταινίωτο* RwpDi, *τεταινίωται* D, *τεταινίω* with τ written above (= *τεταινίωται* ut videtur) A 9 *πρότερον* om. CEwp, prius add. *Wo* lat. 10 *μή τι*] *μήτε* B 11 *μηδὲ* C 13 *δὲ* AR, *τε* Ewp*Di* *εὐσεβὴς δὲ — ἐλευθέριος* cum sequentibus coniunxit *B-W* *τὴν γνώμην τε* AR, *καὶ τὴν γνώμην* DEwp *ἐλεύθερος* D 14 *πρὸς* ARwp, *πρὸ* C, *παρὰ* D *ἠδιμένους* (sic) E 15 *τῷ* om. E

polatae cognomento Rhangabe, cui soror eius Procopia nupta
4 erat, insidias struxit, imperium suae coniugi relicturus. Ceterum senatus Stauracii consilio cognito, reliquiis legionum convocatis
5 Michaëlem curopalatem sub diluculum imperatorem dixit. Stauracius autem statim detonsa coma monachicum habitum sumpsit.
17. Michaël, ubi diluxit, magnam ecclesiam ingressus a patriarcha Nicephoro ornatus est regio diademate, postulato prius scripto, quo promitteret se nulla ecclesiae instituta violaturum
2 neque sanguine Christianorum manus contaminaturum esse. Post aliquot dies Procopiam uxorem Augustam salutatam corona or-
3 navit. Qua autem erat vir pietate et animi ingenuitate cum eos, quibus a Nicephoro factae erant iniuriae, et militum bello caeso-
4 rum uxores pecuniis distributis consolatus est tum Theophanoni,

χρημάτων διανομαῖς. καὶ τὴν γαμετὴν δὲ Σταυρακίου Θεο- 4 D
φανὼ καρεῖσαν τὴν κόμην καὶ μέλαιναν ἐνδυσαμένην στολὴν
χρήμασι πολλοῖς ἐδωρήσατο καὶ οἶκον εἰς κατοικίαν αὐτῇ προσ-
απένειμεν, ὃν εἰς μοναζουσῶν μετεποίησε καταγώγιον, ἔνθα 5
καὶ ὁ Σταυράκιος τέθαπται, θανὼν ἐκ τῆς πληγῆς ἣν ὁ λόγος
ἐδήλωσε, δύο μῆνας μόνους αὐταρχήσας ἐπὶ ἡμέραις ἕξ. ἥτις 6
μονὴ ἐξ ἐκείνου ἐκλήθη τοῦ Σταυρακίου ὠνομασμένη, βαρβα-
ριζομένου δὲ τοῦ ὀνόματος παρὰ τοῦ συρφετώδους ὄχλου λέ-
γεται τὰ Βρακά, παρά τινων δὲ τὴν ἀληθῆ κλῆσιν ἀγνοησάντων, 7
μεταγόντων δὲ δῆθεν ταύτην πρὸς τὸ ἑλληνικώτερον, ὀνομάζεται
τὰ Ἑβραϊκά. καθειργμένους δ' εὑρὼν τοὺς τῆς μονῆς τοῦ 8
Στουδίου ἡγουμενεύσαντας, τὸν Πλάτωνα λέγω καὶ τὸν Θεό- P II 126 A
δωρον, ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν τούτου ὁμαίμονα Ἰωσὴφ τὸν τῆς
Θεσσαλονίκης ἀρχιεπίσκοπον καὶ τῶν τῆς εἰρημένης μονῆς μο-
ναχῶν τοὺς λογιμωτέρους, ὡς μὴ κοινωνοῦντας, καθώσπερ
ἱστόρηται, τῷ πατριάρχῃ καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ, ἔσπευσεν ἑνῶσαι αὐ-

1 ὅπως διετέθη ὁ Μιχαὴλ (ὁ βασιλεὺς E) πρὸς τὴν τοῦ Σταυρακίου (σταβρακίου E) σύμβιον CE

3 ἑαυτῇ C 4 ante μετεπ. add. ἐκείνη Rwp μετεποίησατο O 6 ἐδήλωσε] XV 15, 15. 16, 2 ἐδήλωσε RwpDi, ἐδήλωσεν A, v. ad XIII 1, 5 μῆνας μόνους (μόνας A) αὐταρχήσας AC, μόνους μῆνας αὐταρχήσας R, μῆνας (μήνας E) αὐταρχήσας μόνους Ewp ἡμέρας CEwp 8 παρὰ] ἀπὸ E συφερτώδους D 9 βρακά AO (v. de Boorium ad Theoph. I p. 494, 7), βρακᾶ EwpDi Cedr. II p. 43, 7 10 μεταγόντων δὲ AEwp, καὶ μεταγαγόντων O ταύτην δῆθεν Ewp ἑλληνικότερον Ewp 11 ἑβραϊκά RwpDi δὲ D τοῦ RwpDi, τῶν A 12 ἡγουμενεύσαντας AR, ἡγουμονεύσαντας E, ἡγεμονεύσαντας B^s wpDi πλάτωναν B 14 εἰρημένης] εἰρήνης ED_w in marg. μονῆς RwpDi, μονῶν A, ut videtur 15 ἐλλογιμωτέρους DEwp 16 ἱστόρηται] XV 14, 14 ss.

Stauracii coniugi, quae tonsa coma nigram stolam induerat,
magna pecunia data aedes ad habitandum assignavit, quas illa
in monasterium convertit, quod a Stauracio ibi sepulto nomen 5
est sortitum; nam ex vulnere, quod supra memoravimus, deces-
serat, cum duos tantum menses et sex dies imperasset. Id autem 6
monasterium appellatione ab illo Stauracio tracta nomine vulgo
corrupto Braca dicitur et a nonnullis, qui vocem ad Graecam 7
formam detorquere conantur, originis eius ignari, Hebraica. Cum 8
autem Studiensis monasterii praefectos, Platonem et Theodorum,
atque etiam Iosephum archiepiscopum Thessalonicensem, eius
fratrem, et eiusdem monasterii monachos insigniores in carcerem
coniectos repperisset, propterea quod cum patriarcha et ecclesia
non consentiebant, ut supra dictum est, operam dedit, ut eos in

9 τοὺς καὶ μέντοι καὶ ἥνωσε. καὶ τὸν υἱὸν δὲ Θεοφύλακτον ὁ
βασιλεὺς οὗτος τῆς βασιλικῆς ἠξίωσε κλήσεως καί οἱ διὰ τοῦ
10 πατριάρχου διάδημα περιέθετο. εἶτα κατὰ Βουλγάρων ληιζο-
μένων τὴν Θρᾳκῴαν μοῖραν ἐκστρατεύσας, στασιάσαντα κατ'
αὐτοῦ τῶν ταγμάτων τινά, ὡς καὶ εἰς ὕβρεις χωρῆσαι κατὰ
B τὸ προφανές, λόγοις μειλιχίοις καὶ δώροις φιλοτίμοις κατηύνασε D III 376
11 καὶ εἰς τὰ βασίλεια ἐπανέζευξεν. ἀνακαινίσαι δὲ ζητούντων
πολλῶν τὴν κατὰ τῶν σεπτῶν εἰκόνων μανίαν, τινὰς συλλαβὼν
καὶ μετρίως πως αἰκισάμενος, δι' αὐτῶν καὶ τοὺς λοιποὺς κατ-
12 επτόησε καὶ παύσασθαι παρεσκεύασε. μοναχὸν δέ τινα εὐλα-
βείας τάχα σκηνὴν ἐνδεικνύμενον εὑρηκὼς εἰκόνα τῆς θεομή-
τορος ἀποξέσαντα, τῆς γλώσσης ἀφείλετο.
13 Τῶν Ἀγαρηνῶν δὲ τὴν ἑῴαν αὖθις ληιζομένων, ὁ τῶν
ἀνατολικῶν στρατηγὸς ὁ Ἀρμένιος Λέων τούτοις συμβαλὼν
ἀνεῖλέ τε περὶ δισχιλίους καὶ ἵππους καὶ ὅπλα εἰς πλῆθος ἐξ
C 14 αὐτῶν ἐλαφυραγώγησε. Κροῦμος δὲ ὁ τῶν Βουλγάρων ἄρχων
διεπρεσβεύσατο πρὸς τὸν βασιλέα, εἰρήνην ζητῶν ἐπὶ συνθήκαις

1 ὅτι ἔστεψεν ὁ Μιχαὴλ (βασιλεὺς E) τὸν υἱὸν αὐτοῦ Θεοφύλακτον CE 7 ὅτι τοὺς κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων (εἰς τὰς ἁγίας εἰκόνας E) νεανιευομένους (νεανιευσαμένους E) ᾐκίσατο CE 13 περὶ τῶν Ἀγαρηνῶν CE 16 ὅτι ὁ τῶν Βουλγάρων ἄρχων ᾔτει σπονδάς. ὁ δὲ βασιλεὺς ἃ ἐκεῖνος ἐζήτει μὴ πληρῶν παρῃτήσατο σπείσασθαι· καὶ οἱ Βούλγαροι κατὰ Μεσημβρίας ἐχώρησαν καὶ τὸ ἄστυ εἷλον C

4. 5 κατ' αὐτοῦ post τινὰ D 5 εἰς Rwp Theoph. I p. 495, 25, om. A*Di* 9 πῶς CDp 12 γλώττης B 13 δὲ ἀγαρηνῶν Owp 15 δισχιλίους O^swp*Di*, δυσχιλίους AEwp 15. 16 ἐξ αὐτῶν εἰς πλῆθος DEwp

9 concordiam redigeret, idque perfecit. Filium Theophylactum regio
10 nomine dignatum a patriarcha diademate ornandum curavit. Post
expeditione suscepta contra Bulgaros, qui Thraciam populabantur,
quibusdam legionibus seditiosis, a quibus aperte maledictis incesse-
batur, benignis alloquiis et liberalitate placatis in regiam revertit.
11 Cum autem multi insaniam contra venerabiles imagines renovare
studerent, quibusdam comprehensis et mediocriter multatis ceteros
12 animis demissis a simili conatu deterruit, et monacho cuidam, qui
ostentandae forsitan pietatis causa deiparae imaginem eraserat,
linguam praecidit.
13 Agarenis rursus Orientem vastantibus Orientalium dux, Leo
Armenius, commisso proelio ad duo milia cecidit, multis equis
14 et spoliis potitus. Crumus autem, Bulgarorum princeps, legatis
ad regem missis pacem iisdem conditionibus petivit, quae sub
Theodosio Atramyteno et Germano patriarcha concessae essent.

ταῖς ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ Ἀτραμυτηνοῦ καὶ Γερμανοῦ πατριάρχου.
καὶ εἰ μὴ οὕτω τὴν εἰρήνην ὁ αὐτοκράτωρ αἱρήσεται, ἠπείλει 15
κατὰ Μεσημβρίας χωρῆσαι, καὶ τοῦ τῶν χριστωνύμων ὀλέθρου
αἴτιον εἶναι τὸν μὴ τὴν εἰρήνην αἱρούμενον. ἀλλὰ συμβουλῇ 16
τῶν περὶ αὐτὸν τὰς σπονδὰς ἐπὶ ταῖς συνθήκαις ἐκείναις ὁ βα-
σιλεὺς οὐ προσήκατο, καὶ ὁ Κροῦμος κατὰ Μεσημβρίας ἐχώ-
ρησεν, ἑλεπόλεις ἐπαγόμενος. Ἄραψ γάρ τις μηχανικὸς καὶ 17
περὶ ταύτας δεξιὸς προσῆλθε τῷ Νικηφόρῳ ποτὲ καὶ τῷ θείῳ
βαπτίσματι τελεσθείς, μὴ τυχὼν δὲ προνοίας ἀξιολόγου διὰ τὴν D WIII 103
ἐκείνου γλισχρότητα, εἶτα καὶ ἐπεγκαλέσας ἐκείνῳ διὰ τὸ ἀπρο-
νόητον, ἐτύφθη σφοδρότατα. ἐξ ἀπονοίας οὖν τοῖς Βουλγάροις 18
προσκεχωρήκει, καὶ δι' αὐτοῦ πᾶσαν οἱ βάρβαροι μηχανὴν
ἐργάζεσθαι μεμαθήκασιν. οὕτως οὖν εὐπορήσαντες ἑλεπόλεων, 19
οὐκ ἐχρόνισαν εἰς τὴν τοῦ κατὰ Μεσημβρίαν ἄστεος πόρθησιν.
τοῦ δὲ βασιλέως τὸν πατριάρχην μετακαλεσαμένου καὶ τῶν 20
D III 377 ἀρχιερέων τινὰς καὶ προθεμένου βουλὴν περὶ τῶν μετὰ Βουλ-
γάρων σπονδῶν καὶ εἰ χρὴ ἐκδοῦναι τῷ Κρούμῳ τοὺς ἐκεῖθεν
Ῥωμαίοις προσπεφευγότας (καὶ τοῦτο γὰρ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐπὶ
ταῖς σπονδαῖς ἐζήτει ὁ βάρβαρος), ὁ μὲν πατριάρχης καὶ οἱ P II 127 A
ἀρχιερεῖς συνεβούλευον ἐκδοθῆναι τοὺς πρόσφυγας, κρεῖσσον

1 ἀτραμυττηνοῦ Ewp*Di*, ἀτραμυττινοῦ D, B mutatum ex ἀτραμυττηνοῦ, v. ad XIV 27, 9 2 καὶ εἰ ARwp, εἰ δὲ D 3 τῶν versu exeunte om. C χριστωνύμων AED$_w$wp, χριστιανῶν O 4 συμβουλῇ Rwp*Di*, συμβουλὴν A 11 σφοδρότητα D, corr. D$_w$ 12 ἐκείνου O 13 ἀπορήσαντες E 14 ἐχρόνησαν p* invitis ARw 15. 16 καὶ τῶν ἀρχιερέων τινὰς om. C 16 προθεμένων D, corr. D$_w$ περὶ om. E βουγάρων (sic) C 18 ῥωμαίους CE γὰρ] δὲ C τοῖς om. w*p invitis AR, cetera: *Wo* lat. 20 ἐκδοῦναι Ewp προσφύγους E

Quam si pacem imperator repudiaret, se Mesembriam invasurum 15
minabatur eumque, qui bellum maluisset, Christianorum exitii
auctorem fore. Quas conditiones cum rex de consilio suorum 16
renuisset, Crumus Mesembriam invasit machinis ad urbem expu-
gnandam adductis. Nam Arabs quidam sollers mechanicus, cum 17
se ad Nicephorum aliquando contulisset et sacro baptismate
initiatus ob illius sordes pro dignitate non tractaretur deque sui
neglectu conquestus acerrime vapulasset, desperatus ad Bulgaros 18
profectus est barbarosque omnis generis machinas fabricari docuit,
quibus abunde instructi vastationem Mesembriae non cunctanter 19
sunt aggressi. Rex autem, cum patriarchae et primorum sacer- 20
dotum quibusdam deliberationem de pace Bulgarica et transfugis
quibusdam Bulgaris Crumo tradendis proposuisset (nam etiam id

κρίνοντες εἶναι παθεῖν μετρίους τινὰς ἢ πλήθη πάσχειν ἀνά-
21 ριθμα. οἱ δὲ περὶ τὸν βασιλέα καὶ ὁ Στουδίτης Θεόδωρος τὰς
σπονδὰς ἀπηγόρευον, λέγοντες μὴ δεῖν ἐκδιδόναι τοὺς πρόσ-
22 φυγας. αἱ μὲν οὖν πρὸς τοὺς Βουλγάρους σπονδαὶ ἐντεῦθεν
23 κεκώλυντο. ἦν γὰρ ὁ αὐτοκράτωρ οὗτος τὸν μὲν τρόπον χρη-
στὸς καὶ τὴν πίστιν ὀρθός, περὶ δὲ πραγμάτων οἰκονομίαν νωθὴς
καὶ τοῖς ὑπερέχουσι τῶν ἀρχόντων ὅπῃ ἂν ἄγοιτο ῥᾳδίως ἑπό-
μενος.

18 Κομήτης δ' ἀστὴρ ἐφάνη τότε σχηματισθεὶς εἰς εἴδη διά-
φορα, ὧν λέγεται εἶναι καὶ ἀνθρώπου σχῆμα χωρὶς κεφαλῆς.

B 2 Οἱ Βούλγαροι μέντοι τῆς Μεσημβρίας κρατήσαντες πολλὰ
ἐν ταύτῃ εὑρήκασι, μετὰ τῶν ἄλλων δὲ καὶ τοῦ ὑγροῦ πυρὸς
3 οὐκ ἐλάχιστον. αἰχμαλώτων δ' ἐπανελθόντων τινῶν, μαθὼν
ἐκ τούτων ὁ βασιλεὺς βούλεσθαι τὸν Κροῦμον τὴν Θρᾴκην
4 λῄσασθαι, ἐξῆλθε τῆς πόλεως. ὅθεν οὐδὲν ὧν ἐμελέτα δράσας
ὁ βάρβαρος, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς τῶν οἰκείων ἀποβαλὼν ὑπενό-

5 οἷος ἦν τὸ ἦθος ὁ Μιχαήλ (βασιλεύς E) AE σημείωσαι E 11 ὅτι μαθὼν ὁ βασιλεὺς μέλλειν τοὺς Βουλγάρους τῇ Θρᾴκῃ ἐπελθεῖν, ἐξῆλθε. CE καὶ οἱ μὲν Βούλγαροι ἄπρακτοι ἔμειναν· ἐκεῖνος δὲ τὴν οἰκείαν χώραν διὰ τῆς προσεδρίας τοῦ στρατοῦ ἐκάκου C

1 κρίνοντες εἶναι παθεῖν μετρίους AR, εἶναι παθεῖν κρίνοντες μετρίους Ewp, κρίνοντες εἶναι μετρίους παθεῖν C 3 ἐκδοῦναι Rwp 4 πρὸς om. w*p invitis AR 5 κεκώλυνται Ewp 7 ὑπερέχουσι AEwp, ἐν ὑπεροχαῖς O τῶν ἀρχόντων om. O ὅποι DEwp ἀγόμενος Ewp 9 δὲ Ewp*Di*, μέντοι O σχηματηθεὶς E εἴδη ADwp, E corr. ex ἤδη, ἤδη R 10 post ὧν add. καὶ ἐν Ewp, ἓν O 11 οἱ β. μέντοι AEwp, οἱ δέγε β. O, v. XV 19, 13 12 εὑρήκασιν ἐν αὐτῇ O

inter ceteras pacis conditiones barbarus postularat) patriarcha et
sacerdotes praestare censebant transfugis traditis paucos male
21 tractari, quam turbas innumerabiles. Sed senatores aulici et Theo-
dorus Studita pace repudiata supplices tradendos esse negabant.
22. 23 Quae res paci Bulgaricae impedimento fuit. Nam erat quidem
imperator hic ingenio leni et fide recta, sed ad res gerendas
tardus, facile secutus, quocunque a proceribus ducebatur.

18. Tum stella crinita apparuit, quae varias formas expri-
mebat, quarum fuisse fertur etiam hominis carentis capite.

2 Bulgari tamen Mesembria potiti cum multa alia ibi reppere-
3 runt, tum ignis Graeci non parum. Cum autem rex e quibusdam
captivis didicisset velle Crumum Thraciam populari, ex urbe
4 egressus est. Barbarus igitur omissis conatibus multisque suo-

στησε· καὶ ὁ βασιλεὺς τὰς Ῥωμαϊκὰς δυνάμεις πάντοθεν συν- 5
αθροίσας εἰς Θρᾴκην αὖθις ἐξῆλθε, συνεπομένης αὐτῷ καὶ
τῆς Αὐγούστας ἄχρι τῶν Κιδόκτου. ὅθεν δυσχερᾶναν τὸ στρα- 6
τιωτικὸν ἐλοιδορεῖτο τῷ αὐτοκράτορι. εἶτα ἡ μὲν Αὐγούστα 7
ἐπανελήλυθεν, ὁ δὲ Μιχαὴλ περιεπόλει τὴν Θρᾴκην, μηδέν τι
πράττων στρατηγικὸν ἤ τι κατὰ τῶν ἐναντίων οἰκονομούμενος· C
D III 378 καὶ ἦσαν τοῖς τῆς χώρας οἰκήτορσι τὰ στρατεύματα οὐχ ἧττον 8
τῶν βαρβάρων εἰς προνομήν. καὶ ὁ Κροῦμος δὲ τῶν οἰκείων 9
ἀπάρας ἠθῶν ταῖς βασιλικαῖς παρεστρατοπεδεύσατο παρατάξεσι.
μάχης οὖν συγκροτηθείσης ἡττῶνται Ῥωμαῖοι, τοῦ στρατηγοῦ 10
τῶν ἀνατολικῶν Λέοντος τοῦ ἐξ Ἀρμενίων αἰτίου τῆς ἥττης
γεγενημένου. οὗτος γὰρ τῆς βασιλείας ἐρῶν καὶ πρὸς τὴν 11
στρατιὰν διαβάλλων τὸν Μιχαὴλ ὡς ἄνανδρόν τε καὶ ἀστρατή-
γητον, ἄρτι τοῦ πολέμου συγκροτηθέντος, τὰ ὑπ' αὐτὸν τάγματα
ἕπεσθαί οἱ ἐγκελευσάμενος λειποτακτήσας ἀπῄει φυγάς. τοῦτο 12
καὶ τοὺς ἄλλους ἔτρεψεν εἰς φυγήν, ὥστε τὸν Κροῦμον μηδὲ
πιστεύειν τῷ γινομένῳ διὰ τὸ λίαν παράλογον, ἀλλὰ λόχον D

10 *ἧττα τῶν Βουλγάρων ἐπελθόντων, ἡττήθησαν οἱ Ῥωμαῖοι ἐπιβουλῇ τοῦ Ἀρμενίου* (*ἁρμενίου* C) *Λέοντος* C

2. 3 *καὶ τῆς αὐγούστας* (*αὐγούστης* Ewp) *ἄχρι τῶν κιδόκτου* (*κηδόκτου* Ewp, v. XV 23, 17) AEwp, *ἄχρι τῶν κιδόκτου* (mutat in *κηδόκτον* B) *καὶ τῆς αὐγούστης* O 3 *Ἀκεδούκτου* vel *Ἀκιδούκτου* Theoph. 1 p. 500, 16 *δυςχεράναν* CEwp 4 *αὔγουστα* EB^{s}wp*Di*, v. ad XIII 23, 27 6 *στρατηγὸν* | E, *στρατιωτικὸν* C *τι* RwpDi, om. D, *τί* AE 9 *τάξεσι* Owp*Di* 11. 12 *αἰτίου τῆς ἥττης γεγενημένου λέοντος τοῦ ἐξ ἁρμενίων* (*ἀρμενίων* w) Ew(p) 13 *στρατίαν* p* invitis ARw 14. 15 *τάγματά οἱ ἕπεσθαι* B 15 *λιποτακτήσας* *Di*, v. ad XVI 16, 32 17 *λόχον*] *λόγον* B, *λόγχον* E

rum amissis recessit; et rex Romanis copiis undique arcessitis in 5
Thraciam rursus abiit, Augusta quoque ad Cidoctum usque comi-
tante. Quod milites aegre ferentes imperatori conviciabantur. 6
Deinde Augusta domum rediit, Michaël vero Thraciam obiit neque 7
quicquam duce dignum aut hostibus perniciosum egit, legiones- 8
que provinciales non minus praedabantur, quam barbari. Sed et 9
Crumus sedibus relictis castra prope exercitus regios posuit,
commissaque pugna Romani victi sunt ducis Orientalium copia- 10
rum Leonis Armenii culpa, qui regni cupidissimus Michaëlem 11
apud exercitum initio pugnae ut effeminatum et rei bellicae impe-
ritum calumniatus suas legiones se sequi iussit desertisque ordi-
nibus fugam cepit. Quae res ceteros quoque in fugam vertit ita, 12
ut Crumus fugae illi absurdae fide non habita suos contineret,

13 ἡγεῖσθαι τοῦτο καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτὸν ἐπισχεῖν. ὡς δ' ἑώρα
τοὺς Ῥωμαίους φεύγοντας ἀκόσμως καὶ ἀκρατῶς, τότε τοῖς
οἰκείοις διώκειν ἐγκελευσάμενος φόνον πλεῖστον εἰργάσατο στρα-
14 τιωτῶν τε καὶ στρατηγῶν. μόλις δ' ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν Κων-
σταντίνου μετ' ὀλίγων τινῶν φυγῇ διασώζεται, τοῦ χάρακος
καὶ τῆς σκηνῆς τῆς βασιλικῆς γεγονότων τοῖς βαρβάροις διάρ-
15 παγμα. ἐντεῦθεν ὁ Λέων ἀδείας δραξάμενος καὶ τοὺς κοινω-
νοὺς τῶν βουλευμάτων αὐτῷ διασπείρας εἰς τὰ περιλειφθέντα
τῶν στρατευμάτων λέγοντας ἐξ ἀφελείας τῶν κρατούντων ἡτ-
τᾶσθαι Ῥωμαίους καὶ δεῖσθαι τὰ πράγματα γενναίου ἀνδρός,
οἷος ὁ τῶν ἀνατολικῶν στρατηγὸς Λέων ἐστίν, εἰς στάσιν τοὺς
16 στρατιώτας ἠρέθισε· καὶ τὸν μὲν βασιλέα κακῶς ἔλεγον, τὸν
P II 128 A Λέοντα δὲ βασιλικῆς εὐφημίας ἠξίουν, τὴν ἐκείνου περιστάντες
W III 104 17 σκηνήν. ἀκκιζομένου δ' αὐτοῦ καὶ παραιτουμένου δῆθεν τὴν
αὐταρχίαν, ὁ τραυλὸς Μιχαὴλ τάγματος ἄρχων τὸ ξίφος σπα-
σάμενος, τοῦτο δὲ καὶ ἄλλοις ποιεῖν ὑποθέμενος τῆς συνωμοσίας D III 379
μετέχουσι, πείθουσι τάχα καὶ ἄκοντα τὴν ἀνάρρησιν τὸν Λέοντα
18 δέξασθαι. ὡς οὖν ἠγγέλη ταῦτα τῷ Μιχαήλ, εὐθὺς οὔτε πρὸς
ἀντικατάστασιν ὥρμησεν οὔτε τῆς βασιλείας ἀντιποιήσασθαι ἐδο-

7 ὅπως ὁ Λέων ἑαυτῷ τὴν βασιλείαν περιεποιήσατο CE 14 ὅτι βίᾳ τὴν βασιλείαν καταδέχεσθαι ὁ Λέων ἐσχηματίζετο· καὶ C ὅπως ὁ Μιχαὴλ ἀπραγμόνως αὐτῷ (om. C) ἐξέστη τῆς ἀρχῆς καὶ ὅσα ἔπαθεν CE

1 αὐτὸν BD, s. spir. C δὲ EwpDi 4 τε om. D 5 φυγῇ RwpDi, φυγεῖν A 6 γεγονότος D 8 αὐτοῦ DEwp τοὺς περιλειφθέντας D περιληφθέντα (sic) A 14 ἀκκιζομένου ADEw, ἀκιζομένου R, αἰκιζομένου p* 17 τὸν λέοντα τὴν ἀνάρρησιν Ewp 18 ἠγγέλλη (sic) AE εὐθὺς om. Owp (v. ann. sequ.)

13 insidias esse ratus. Ut autem Romanos temere effuseque fugere vidit, tunc suis insequi iussis tantam militum ducumque caedem
14 edidit, ut et rex cum paucis Cpolim vix elaberetur et vallum
15 atque tabernaculum regium a barbaris diriperetur. Inde sumpta fiducia Leo, cum consiliorum suorum conscios in reliquias legionum dimisisset, qui dicerent et Romanos ex inscitia imperatorum vinci et res strenuum virum postulare, qualis esset Leo
16 dux Orientalium, milites ad seditionem concitavit, ut et regi maledicerent et Leonem circumstantes eius tabernaculum regem
17 salutarent. Leonem vero simulate detrectantem ac deprecantem scilicet imperium Michaël Balbus tribunus stricto gladio, monitis etiam ceteris coniuratis, ut idem facerent, adigit, ut et invitus
18 imperii titulum admitteret. Quibus nuntiatis Michaël statim neque ad resistendum se paravit, neque de regno vindicando

κίμασεν, ἀλλὰ τὰ τῆς βασιλείας παράσημα τῷ Λέοντι ἐξαπέ-
στειλεν. ἐλθόντος δ' ἐκείνου εἰς τὰ βασίλεια ὁ Μιχαὴλ ἅμα 19
τῇ συζύγῳ καὶ τοῖς παισὶ πρὸς τὸν ἐν τῷ Φάρῳ ναὸν ἱκέτης
εἰσέδραμεν. ἀποσπασθέντες δ' ἐκεῖθεν, ὁ μὲν Μιχαὴλ εἰς τὴν 20 B
Πρώτην λεγομένην νῆσον ἀπάγεται καὶ μοναχὸς γεγονὼς ἐκεῖ
κατεβίω. τὸν δὲ παῖδα τούτου τὸν Θεοφύλακτον, ὃς καὶ ἀναρ- 21
ρήσεως, ὡς ἔφημεν, κατηξίωτο, τῶν παιδογόνων μορίων ἀφεί-
λετο καὶ σὺν τῇ μητρὶ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ὑπερορίους ἐποίησε.
Τῷ μὲν οὖν Μιχαὴλ ἐς τοῦτο τὰ τῆς ἀρχῆς ἐτελεύτησεν, 19
δύο ἐνιαυτοὺς βασιλεύσαντι. ὁ δὲ Λέων εἰς τὰ βασίλεια εἰσελ- 2
θὼν αὐτίκα ἐκδυσάμενος ὃ περιέκειτο φάρος τῷ τραυλῷ Μιχαὴλ
ἐνεχείρισε, κἀκεῖνος εὐθὺς αὐτὸ ἠμφιάσατο, ὃ πολλοῖς σημεῖον
ἐκρίθη τοῦτον μέλλειν ἔσεσθαι τῷ Λέοντι τῆς βασιλείας διάδοχον.
οὐ τοῦτο δὲ μόνον τῆς διαδοχῆς σημαντικὸν τοῦ κράτους συνέβη 3 C
τῷ Μιχαήλ, ἀλλὰ καὶ ὄπισθεν τοῦ Λέοντος πορευόμενος βα-
σιλικὴν ἐσθῆτα μεταμφιασαμένου, τὸ ταύτης πεπάτηκε κράσπε-

9 *βασιλεία Λέοντος τοῦ Ἀρμενίου* (*ἀρμενίου* CD) AR 10 *ὅσα* (*καὶ ὅσα* E) *συνέβη σημαντικὰ τοῦ τὸν Μιχαὴλ τοῦ Λέοντος διάδοχον ἔσεσθαι* CE

1 *ἀλλὰ* AE, *ἀλλ' εὐθὺς* Owp *τῆς βασιλείας* AEwp, *τοῦ κράτους* O 4 *ἀποσπασθέντος* D, corr. Dw 7 *ἔφημεν*] XV 17, 9 8 *ἐποίησε* RwpDi, *ἐποίησεν* AB, v. ad XIII 1, 5 9 *εἰς* O, v. ad XIV 12, 14 10 *δύο ἐνιαυτοὺς βασιλεύσαντι* DB-W, *ἐνιαυτούς | βασιλεύσαντι* A, *ἐνιαυτοὺς βασιλεύσαντι* . . . E, quae lacuna a *Wo* suppletur addito *β'*, *β$^{\alpha}$οϊ ἐνιαυτοὺς βασιλεύσαντι* C (pro illo *β$^{\alpha}$οϊ* antea aliquid aliud erat exaratum nunc non perspicuum, etsi non erat *δύο*), *ἐνιαυτοὺς βασιλεύσαντι τέσσαρας καὶ μῆνας ἐννέα* B lacuna codicis a viro quodam docto Glycae verbis (p. 531, 17) suppleta, *ἐνιαυτοὺς βασιλεύσαντι δύο* wpDi *παρελθὼν* O 11 *Τραύλῳ* p* invitis ARw 13 ante *τοῦτον* add. *τοῦ* Rwp 16 *ἄκρον πεπάτηκε* O

cogitavit, sed regia insignia Leoni misit; illoque regiam in- 19
gresso Michaël cum uxore et liberis in aedem, quae est in
Pharo, supplex confugit. Illinc avulsi Michaël in insula Prota 20
monachus factus vitam exegit, Theophylactus, eius filius, qui 21
imperator, ut diximus, appellatus fuerat, virilibus exsectis cum
matre et fratribus est relegatus.
19. Hunc exitum habuit Michaëlis imperium duorum anno-
rum. Leo vero ingressus regiam statim exutam vestem, quam 2
gerebat, Michaëli Balbo dedit, quam idem illico induit, unde multi
coniecerunt eum Leoni in regno successurum esse. Neque hoc 3
solum successionis illius augurium ei fuit, sed illud etiam, quod
Leonem pone sequens vestem regiam calcavit extremam; idque

δον· τοῦτο καὶ τῷ Λέοντι οὐκ ἀγαθὸν οἰώνισμα ἔδοξε. τούτοις
4 δὲ καὶ ἀμφοῖν ἡ βασιλεία προείρητο. ὁ γὰρ ἄνωθι ῥηθεὶς
Βαρδάνιος ὁ στρατηγὸς καὶ πατρίκιος πρὸ τοῦ τυραννίδι ἐπι-
κεχειρηκέναι, στρέφων αὐτὴν κατὰ νοῦν, εἴς τινα μοναχὸν ἐν
τῷ Φιλομηλίῳ ἀσκούμενον καὶ προλέγειν τὰ μέλλοντα πιστευό-
μενον ἀπελθών, ἐκείνῳ τὸ ἀπόρρητον ἀνεκάλυψε καὶ εἰ ἔσται
5 αὐτῷ ἐπιτελὲς τὸ βούλευμα ἐπυνθάνετο. ὁ δὲ ἀπηγόρευσεν D III 380
αὐτῷ τὴν ἐγχείρησιν, φάμενος ὡς οὔτε τεύξῃ τοῦ ἐφετοῦ καὶ
D 6 στερηθήσῃ καὶ τῆς περιουσίας καὶ τοῦ φωτός. ἐπὶ τούτοις ὁ
μὲν ἀπῄει περίλυπος· ὁ Λέων δὲ οὗτος καὶ ὁ τραυλὸς Μι-
7 χαὴλ καί τις ἕτερος Θωμᾶς αὐτῷ τὸν ἵππον παρέστησαν. ἄνω-
θεν δὲ προκύψας ὁ μοναχὸς καὶ τούτους ἰδών, μετακαλεῖται
τὸν στρατηγὸν καί φησι "σοὶ μέν, ὡς εἴρηκά σοι, οὐ δίδωσιν
8 ὁ θεὸς τῆς βασιλείας τυχεῖν· τῶν δὲ τὸν ἵππον σοι παραστη-
σάντων τοὺς δύο, τὸν Λέοντα καὶ τὸν Μιχαήλ, ἴσθι καὶ ἄμφω
9 τῆς βασιλείας κρατήσοντας. ὁ δ' ἕτερος ἐπιχειρήσει μὲν καὶ
ἑαυτῷ περιθήσει διάδημα, οὐ τεύξεται δὲ τῶν κατὰ σκοπόν,

2 περὶ τοῦ ἐν τῷ Φιλομιλίῳ μοναχοῦ καὶ τοῦ Βαρδανίου (βαρδάνη E) AE

1 καὶ om. D 2 ὁ ἄνω with θ superscript (= ἄνωθι) γὰρ E, unde ὁ ἄνωθεν γὰρ perperam wp 3 βαρδάνιος AEwp, Genes. p. 8, 2, Theoph. cont. p. 6, 13 ss., Cedr. (Scylitz.) II p. 48, 23 ann., βαρδάνης O, excogitatum a viro docto, quod Zonaras supra (XV 14, 9) eundem dixerat Βαρδάνην; sed sequitur scriptor fontem adhibitum. 5 φιλομηλίῳ A, Genes. p. 8, 8. 13, 12, Theoph. cont. p. 7, 8, φιλομιλίῳ Rwp, Philomelio: *Wo* lat., v. argum. ad h. l., XV 21, 23. 22, 25 ante προλέγειν asteriscum in E add. *Wo* 6 ἀνεκάλυψε AB Genes. p. 8, 18, ἀπεκάλυψε Rwp 10 δ' Rwp*Di* ὁ ante τραυλὸς om. w*p invitis AR 14 τῶν δὲ Rwp*Di*, τὸν | δὲ A 15 post ἄμφω add. κατὰ καιροὺς ἰδίους Owp 17 αὐτῶ B

malum omen Leoni quoque visum est. Horum enim utrique
4 praedictum fuerat fore, ut regnarent. Nam Bardanius dux et
patricius, cuius supra facta est mentio, imperium animo agitans,
priusquam id invaderet, cum monacho quodam in Philomelio
degente, qui futura praedicere credebatur, arcanum illud com-
5 municavit percontatus, num voti compos foret. Is eum a conatu
illo dehortatus neque voti compotem fore et opibus ac luminibus
6 privatum iri respondit. Quibus ille auditis tristis abiit. Hic vero Leo
et Balbus Michaël et alius quidam Thomas equum ei adduxerunt;
7 quos cum monachus superne prospectans vidisset, duci arcessito
8 ait "Tibi quidem, ut dixi, regnum deus non largitur; duos vero
de iis, qui equum tibi adduxerunt, Leonem et Michaëlem, scito
9 imperio potituros esse. Tertius autem conabitur iste quidem et

ἀλλ' ἀπολεῖται κακῶς." ὁ μὲν οὖν ταῦτα προείρηκεν. ὁ δὲ 10
Βαρδάνιος ἀπιστήσας αὐτῷ τυραννίδι ἐπικεχείρηκε· τὸ δ' ὅπως
οὐκ ἔτυχε τῆς βασιλείας, ἀλλὰ καὶ ἐξεκόπη τὰ ὄμματα καὶ τοῦ
πλούτου ἐστέρητο, ἤδη μοι προϊστόρηται. βασιλεύσας δὲ ὁ Λέων 11 P II 129 A
τὸν Μιχαὴλ μὲν τὸν τραυλὸν πατρίκιον ἐτίμησε καὶ κόμητα
τῆς τῶν ἐξκουβίτων σχολῆς, τὸν δέ γε Θωμᾶν, ὃς καὶ αὐτὸς 12
ἦν εἷς τῶν τῷ Βαρδανίῳ τότε τὸν ἵππον παραστησαμένων,
τουρμάρχην τοῦ τάγματος τῶν φοιδεράτων προεχειρίσατο.
Τῶν μέντοι Βουλγάρων τὴν Θρᾴκην ληιζομένων, διεπρε- 13
σβεύσατο πρὸς τὸν αὐτῶν ἀρχηγὸν ὁ Λέων περὶ σπονδῶν. ὁ 14
δὲ τῇ νίκῃ τῇ ἔναγχος ὀγκωθεὶς τὴν πρεσβείαν τὴν περὶ τῶν
σπονδῶν οὐ προσήκατο. οὐκοῦν ἐξεστράτευσεν ὁ βασιλεὺς κατ' 15
αὐτοῦ, καὶ αὖθις ἡ νίκη τοῖς βαρβάροις ἐπεμειδία, καὶ εἰς
φυγὴν ἀπιδόντων Ῥωμαίων, ἐδίωκον οἱ βάρβαροι ὄπισθεν καὶ
καταφρονητικῶς διακείμενοι οὐ κατὰ κόσμον οὐδ' εὐσυντάκτως
ἐδίωκον, ἀλλὰ ἄλλοσέ ποι ἄλλοι σκεδαννύμενοι. τοῦτο κατα- 16 B W III 105
D III 381 νοήσας ὁ βασιλεύς (ἔτυχε γὰρ ἐπὶ μετεώρου τόπου ἑστώς) καὶ

9 ὅτι περὶ σπονδῶν διαπρεσβευσάμενος ὁ Λέων πρὸς τὸν ἄρχοντα Βουλγάρων ἐπεὶ οὐκ ἐδέχθη, ἐξεστράτευσε κατ' ἐκείνου καὶ ἐνίκησεν C, ὅπως ἐξεστράτευσε κατ' ἐκείνων καὶ ἐνίκησεν E

2 βαρδάνης Owp, v. ad XV 19, 4 ἀποστήσας E 4 προϊστόρηται] XV 14, 9 ss. δ' C 5 τὸν μὲν τραυλὸν μιχαὴλ πατρίκιον Owp, τὸν μιχαὴλ μὲν τραυλὸν πατρίκιον E 6 τῆς om. B 7 εἷς ἦν Rwp βαρδάνῃ Owp, v. ad vs. 2 τότε om. O post παραστησ. add. ἐπὶ τῆς κατοικίας τοῦ μοναχοῦ Owp 8 τουρμάχην B 10 εἰρήνης O 11 τῇ νίκῃ—ὀγκωθεὶς] πεφυσημένος τῇ νίκῃ τῇ ἔναγχος O 12 σπουδῶν D, corr. Dw 16 πῃ Rwp ἄλλῃ D, ἄλλοι corr. Dw 17 ἑστὼς AO Cedr. (Scylitz.) II p. 53, 12, ἑστηκὼς Ewp

diadema sibi imponet; sed voto suo deceptus male peribit."
Haec ille praedixit. Sed Bardanius fide ei non habita tyrannidem 10
invasit; quo pacto autem regno exciderit et oculis sit orbatus,
opibus etiam ereptis, ante a me narratum est. Ceterum Leo im- 11
perio potitus Michaëlem Balbum patricium fecit et scholae excu-
bitorum comitem, Thomam, qui et ipse ex iis fuerat, qui Barda- 12
nio equum tum adduxerant, turmarcham legionis foederatorum
designavit.
Bulgaris autem Thraciam vastantibus, legatos ad eorum du- 13
cem de pace misit. Quem, cum recenti victoria inflatus pacis 14
conditiones repudiaret, bello adortus est; sed barbari, victoria rur- 15
sus ad ipsos inclinante, Romanos in fugam versos a tergo contem-
ptim nulloque ordine insequebantur, alii alio dispersi. Quo rex 16
animadverso (nam in editiore loco stabat) suos ad pugnam cohor-

τοὺς περὶ αὐτὸν λόγοις παραθήξας παρακλητικοῖς καὶ παρορ-
μήσας εἰς πόλεμον ἐπεισέφρησε κατὰ βαρβάρων μετὰ γενναίου
17 ψυχῆς παραστήματος, καὶ τῇ ἀθρόᾳ μεταβολῇ δείματι τοὺς
πολεμίους ἐνέβαλε πανικῷ, καὶ ἀνῄρηντο μὲν πλείους, ᾐχμα-
18 λώτιστο δὲ καὶ πλῆθος πολύ. μικροῦ δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Κροῦμος
ἀνῄρητο ἂν βληθεὶς καὶ τοῦ ἵππου ἐκπεπτωκώς, εἰ μὴ περι-
στάντες αὐτὸν οἱ περὶ αὐτὸν καὶ συνησπικότες εἰς ἵππον ἀνέ-
19 λαβον ἕτερον, καὶ οὕτως ᾤχετο ἀποδράς. ἐντεῦθεν ὁ βασιλεὺς
τροπαιοφόρος κατέλαβε τὰ βασίλεια καὶ λείαν ἄγων πολλὴν οὐ
πολὺ τὸ ἐν μέσῳ καὶ τῆς κατὰ τῶν σεβασμίων εἰκόνων λύττης
C ἀπήρξατο· ὅθεν δὲ τῇ μανίᾳ ταύτῃ γέγονε κάτοχος αὐτίκα δὴ
διηγήσομαι.

20 Τῷ ἤδη ῥηθέντι μοι μοναχῷ, ὃς περὶ ἑαυτοῦ ὡς μέλλει
τῆς βασιλείας ἔσεσθαι ἐγκρατὴς προηγόρευσε, τῆς προρρήσεως
ἀποτιννὺς ἀμοιβήν, δῶρα ἐκπέμπει διά τινος τῶν οἰκειοτάτων
21 αὐτῷ. ὁ δὲ πεμφθεὶς οὐκ ἐκείνῳ ἐνέτυχεν (ἔφθη γὰρ ὁ μο-
ναχὸς ἐκεῖνος τὴν ζωὴν μεταθέμενος), ἕτερον δ' εὑρηκὼς τῇ
ἐκείνου κατοικίᾳ σκηνούμενον, ὡς ἐκείνῳ, μὴ γινώσκων τὸν
22 ἄνδρα, τούτῳ προσεληλύθει. ὁ δέ (ἦν γὰρ τὰ τῶν εἰκονο-

4 *οὐ γράφει (γράφη E) τὸ πανικῷ ἀλλαχοῦ* E 13 *ὅπως ὁ Ἀρμένιος (ἀρμένιος* C) *Λέων ἔθετο τῇ τῶν εἰκονομάχων αἱρέσει* CE

1 *παρακλητικοῖς παραθήξας* O 2 post *κατὰ* add. *τῶν* Rwp*Di* 4 *πανικῷ* om. O 7 *ἀνέλαβον* A, B corr. ex *ἀνέβαλον*, *ἀνέβαλον* Rwp*Di* 9 *τροπαιφόρος* w*p invitis AR 10 *ἁγίων* O *Wo* lat. 11 ad *τῇ Wo* asteriscum add. in E 13 *αὐτοῦ* Rwp *ὡς*] *ὅτι* Owp 14 *ἔσεσθαι τῆς βασιλείας* D 15 *ἀμοιβάς* B 18 *κοτοικίᾳ* w*p*Di* invitis AR *ὡς ἐκεῖνον* B *γινώσκειν* E 19 *προςελήλυθεν* E

17 tatur atque impellit et barbaros fortiter aggreditur, et hostes subita
conversione perterrefactos maxima ex parte caedit magnamque
18 multitudinem capit. Nec multum afuit, quin ipse Crumus vulnere
accepto equo delapsus occideretur, nisi satellites conglobati scutis
19 protecto et alteri equo imposito fugam aperuissent. Rex igitur
triumphans magnaque praeda parta regiam ingressus non multo
post insaniam contra venerabiles imagines est auspicatus; unde
vero in eum furorem inciderit, iam exponam.

20 Ei monacho, a quo Leoni imperium praedictum fuisse supra
exposuimus, gratiam relaturus per quendam ex intimis suis dona
21 misit. Is non in ipsum incidit, quippe iam mortuum; sed cum
alium invenisset ibi habitantem, ad illum, ut quem non nosset,
22 accessit. Ille vero (erat enim oppugnator imaginum eiusque sectae
propugnator acerrimus) neque munera accepit et eo, a quo affere-

μάχων πρεσβεύων καὶ τῆς αἱρέσεως διάπυρος ἐραστής) οὔτε
τὰ δῶρα προσήκατο καὶ τὸν τούτων κομιστὴν ἀπεπέμψατο, ἐξ 23
εἰδώλων προσκυνητοῦ μή τι λαβεῖν ἀνέχεσθαι φάμενος καὶ τῆς D
βασιλείας καὶ τῆς ζωῆς διὰ βραχέος ἐπαπειλῶν τῷ βασιλεῖ στέ-
ρησιν, εἰ μὴ τοῦ προσκυνεῖν τοῖς εἰδώλοις ἀπόσχοιτο, τὰς σεπτὰς
εἰκόνας οὕτω καλῶν. ταῦτα παρὰ τοῦ σταλθέντος ἀγγελθέντα 24
τῷ Λέοντι ἔμφροντιν αὐτὸν πεποιήκασι· καὶ κοινοῦται τὰ μη-
νυθέντα τῶν οἱ συνήθων τινὶ τῷ Μελισσηνῷ Θεοδότῳ, ὃς τοῖς
D III 382 εἰκονομάχοις αἱρεσιώτης ἐτύγχανεν ὤν. δόλῳ τοίνυν ἐκεῖνος 25
τὸν Λέοντα μέτεισι καί τινα μοναχὸν ἑαυτῷ γινώσκων ὁμόδοξον,
τούτῳ συνεβούλευε κοινώσασθαι τὴν ὑπόθεσιν, καὶ ὃ ἂν ἐκεῖνος
ὑπόθηται, τοῦτο ποιῆσαι· εἶναι γὰρ τὸν ἄνδρα μεστὸν χαρίτων 26
πνευματικῶν καὶ προορῶντα τὰ μέλλοντα καὶ προλέγοντα. ὡς 27
οὖν εἶδε τὸν βασιλέα συνθέμενον τοῖς λόγοις αὐτοῦ, ἄπεισι πρὸς
τὸν μοναχὸν ὁ Θεόδοτος καὶ προλέγει αὐτῷ τὴν ὡς αὐτὸν τοῦ P II 130 A
βασιλεύοντος ἐν ἰδιώτου σχήματι ἄφιξιν καὶ ὅτου χάριν ἐλεύ-
σεται καὶ μυσταγωγεῖ τοῦτον ὅσα τῷ βασιλεῖ διαλέξεται. εἶτα 28
νυκτὸς ἄπεισιν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν μοναχὸν μεταμφιασάμενος,

6 *περὶ τοῦ Μελισσηνοῦ* (*μελισηνοῦ* E) *Θεοδότου καὶ ὅπως τὸν Λέοντα ἠπάτησε κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων λυττῆσαι* CE 13 *ὅρα πόσον ὁ Σατανὰς* (sic) *ἰσχύει* B

1 *σπουδαστὴς* Owp 2 *τὸν*] *τὴν* typotheta apud *Di* 4 *βραχέως* E *βασιλεῖ* AE Cedr. (Scylitz.) II p. 54, 23, *λέοντι* Owp 6 *σταλέντος* BCEwp*Di* 7 *αὐτῷ* E 8 *τῶν οἱ* — 9 *αἱρεσιώτης* om. E 8 *οἱ* om. Owp 12 *ὑπόθοιτο* Rwp 14 *βασιλέα* AR, *λέοντα* C, *λέοντα* over *βασιλέα* wp*Di*, imperatore: *Wo* lat. omisso Leonis nomine 16 *αὐτῷ τῷ* D, *ἰδιώτου* corr. D_w

bantur, dimisso professus est se a simulacrorum adoratore nihil 23
accipere, regi et regni et vitae iacturam brevi comminatus, nisi
adoratione simulacrorum (sic enim venerandas imagines appellabat)
abstineret. Haec nuntiata sollicitum reddiderunt Leonem; rem igi- 24
tur cum quodam ex familiaribus Theodoto Melisseno communicat,
qui oppugnatoribus imaginum studebat. Ille Leonem dolo aggres- 25
sus monet, ut negotium cum quodam monacho, quem eiusdem secum
opinionis esse norat, communicet et quae ille suaserit exsequatur.
Virum enim plenum esse gratia spiritus ac res futuras et praevidere 26
et praedicere. Quibus verbis rege assenso Theodotus monachum 27
convenit, regem habitu privati hominis ad eum venturum esse
et qua gratia sit venturus indicat, quaeque cum rege sint disse-
renda eum docet. Rex noctu ad monachum abit mutata veste, 28

ἵνα μὴ διαγνωσθείη ὢν βασιλεύς· συμπαρῆν δέ οἱ καὶ ὁ Θεό-
29 δοτος. ὁ δὲ μοναχὸς ἐκεῖνος, οἷα δῆθεν προμυηθεὶς ἐκ τοῦ
πνεύματος τὸ πλαττόμενον, ὡς βασιλέα προσεῖπε τὸν Λέοντα
καὶ "μὴ κρύπτε σου" φησί "τὸ ἀξίωμα μηδ' ἀπατᾶν θέλε τὴν
30 ἡμῶν οὐθενότητα. ἴσθι δὲ μὴ περὶ τὸ σέβας ὀρθῶς διακεί-
μενος, ἀλλ' ἄντικρυς εἰδωλολατρῶν καὶ αὐτὸς καὶ ἅπαν σοι τὸ
B 31 ὑπήκοον. εἰ μὲν οὖν περιαιρήσεις τὰ εἴδωλα τῶν ἐκκλησιῶν,
ἔσται σοι καὶ ἡ ζωὴ καὶ ἡ βασιλεία πολυετής τε καὶ εὐτυχής·
εἰ δὲ μὴ τοῦτο, ἀλλ' ἔλπιζε ταχεῖαν τὴν στέρησιν καὶ ἀμφοῖν,
32 καὶ πρὸς ταύτῃ σε κολάσεις αἰώνιοι διαδέξονται." καὶ ὁ μὲν
εἴρηκε ταῦτα· ὁ δὲ Λέων θαυμάσας τὸν μοναχὸν τῆς δῆθεν
προγνώσεως (οὐδὲ γὰρ ἔγνω τοῦ Θεοδότου τὸ τύρευμα), ἥλω
τοῖς ἐκείνου λόγοις καὶ κατὰ τῶν θείων ἐκτυπωμάτων σφοδρό-
τατα ἔπνευσε, δόγματι τούτων πάντοθεν καθαίρεσιν καταψηφι-
33 σάμενος. ἤθελε μέντοι καὶ τὸν πατριάρχην ἔχειν ὁμόψηφον·
C ὁ δὲ καὶ ἀντέλεγεν ἰσχυρῶς καὶ ἀσεβὲς ἐξήλεγχε τὸ δόγμα καὶ
λόγοις καὶ γράμμασιν· ὁ θειότατος οὗτος ἦν Νικηφόρος. διὸ D III 383
34 καὶ ὑπερορίαν αὐτοῦ κατακρίνει. λέγεται δὲ προαισθέσθαι τοῦ
Λέοντος τὸ κακότροπον ὁ ἀοίδιμος Νικηφόρος καὶ ὡς ἔσται

17 *ὅτι ἀντιλέγοντα αὐτῷ περὶ τῶν ἁγίων εἰκόνων τὸν θεῖον Νικηφόρον τὸν πατριάρχην (πατρίκιον* E) *ἐξώρισεν* CE

3 *τοῦ πλαττομένου* Dw 8 *τε καὶ εὐτυχής* om. B 9 *ταχείαν* ACwp *στέρησιν* AE, *ἔκπτωσιν* Owp 12 *οὐδὲ*] *οὐ* D 17 *πράγμασιν* D 18 *ὑπερορίᾳ* Owp *αὐτοῦ* om. Owp post *κατακρίνει* add. *τὸν δίκαιον* Owp 19 *τὸ κακότροπον*] *τὰ κακόδοξα ἤθη* E *Wo* lat. *καὶ* om. Owp

29 ne agnosceretur, Theodoto comitante. At ille monachus, ut ab
illo spiritu de commento imbutus, Leonem pro rege salutat et
"Ne" inquit "maiestatem tuam celaveris ac noli fallere nostram
30 vilitatem. Sed scito te de religione perperam sentire et plane
simulacrorum cultorem esse et te et omnes eos, qui tibi parent.
31 Quodsi ex ecclesiis simulacra sustuleris, et vita et regnum tibi
diuturnum erit et fortunatum; sin minus, scito te brevi utrumque
32 amissurum ac praeterea aeterna supplicia subiturum." His Leo
auditis miratus monachum ob praedictionem utique, ignarus
machinationis Theodoti, verbis illius captus est et contra sacro-
sanctas imagines vehementissime saeviit easque omnes tolli edicto
33 iussit. Cum autem Nicephorum quoque patriarcham sanctissimum
in suam sententiam vellet pertrahere, ille vero acriter adversare-
tur eiusque edictum et oratione et scriptis impietatis argueret,
34 virum illum relegat. Qui quidem improbitatem Leonis prae-
sensisse fertur eumque orthodoxis offensioni fore et ecclesiae

τοῖς ὀρθοδόξοις σκόλοψ καὶ κυδοιμοῦ ταῖς ἐκκλησίαις λαβή. W III 106
ἐν γὰρ τῷ περιτιθέναι τῇ αὐτοῦ κεφαλῇ τὸ διάδημα δόξαι 35
ἀκάνθας ἐμπαγῆναι αὐτοῦ τῇ χειρί. ὁ μὲν οὖν ἀπήγετο πρὸς 36
Προικόνησον ὑπερόριος. ὁ δὲ τοῦ μεγάλου Ἀγροῦ καθηγού- 37
μενος ὁ ὁμολογητὴς Θεοφάνης τῷ πνεύματι τὴν ἐκείνου δίο-
δον ἐγνωκώς (οὐ γὰρ ἑώρα τὸν ἅγιον), κηροὺς ἀνάψας καὶ
θυμιῶν ἐδεξιοῦτο αὐτόν· κἀκεῖνος αὖθις ἐκ τῆς νηὸς προσκυ- 38 D
νήμασιν ἠμείβετο τὸν προπέμποντα, μήθ' ὁρῶν μήτε μέντοι
ὁρώμενος. θαυμαζόντων δὲ τῶν σύμπλων τῷ πατριάρχῃ καὶ 39
πυθομένων τίνι τὰς προσκυνήσεις ἀφοσιοῖ, ἐκεῖνος ἔφη τῷ
ὁμολογητῇ Θεοφάνει τῷ τοῦ μεγάλου Ἀγροῦ καθηγητῇ, προει-
πὼν τὴν ὁμολογίαν· οὔπω γὰρ ἔφθη τότε ταύτης ἀξιωθείς.
Ἐκβληθέντος δ' οὕτω τῆς ἐκκλησίας τοῦ σεπτοῦ Νικη- 20
φόρου, ὁ Μελισσηνὸς ἀντεισήχθη Θεόδοτος, ᾧ διώνυμον τὸ
ἐπώνυμον· ἐλέγετο γὰρ καὶ Κασσιτηρᾶς. ὅθεν δὲ γνωστὸς τῷ 2
Λέοντι γέγονεν οὐ χρεὼν καταλιπεῖν ἀνιστόρητον.

2 *περὶ τῆς προγνώσεως τοῦ πατριάρχου Νικηφόρου καὶ τοῦ ὁμολογητοῦ Θεοφάνους* CE 9 *σημείωσαι* A 13 *ὅτι ὁ Μελισσηνὸς Θεόδοτος προεβλήθη πατριάρχης, καὶ ὅθεν ᾠκειώθη οὗτος τῷ Λέοντι* CE

1 *λαβή* om. C 2 *τῷ*] *τὸ* C *τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ* Cwp, *τῇ ἑαυτοῦ κεφαλῇ* E 4 *προικόνησον* AE, Cedr. (Scylitz.) II p. 56, 20, Glyc. p. 533, 18 (v. Hierocl. Synecd. 662, 1 ann. crit.), *προικόνησον* altero *ν* supra addito C, *προικόννησον* B^s^wp*Di*, *προικον* D, quod mutat D~w~ in *προικόννησον*, v. XVI 20, 19. XVII 1, 9 6 *οὐ γὰρ* — 7 *ἐδεξιοῦτο* om. C 7 post *θυμιῶν* add. *πόρρωθεν* Owp post *αὐτὸν* add. *καὶ προέπεμπε* Owp 8 *μέντοι*] *μὴν* E 9 *δὲ* AE, *δ' ἐπὶ τούτῳ* Owp *συμπλόων* D 11 *καθηγητῇ* post *θεοφάνει τῷ* Owp 12 *ταύτης τότε* E 13 *ἐκκλησίας* Rwp*Di*, *ἐκ* | A 14 *ὧ* R(wp*Di*), *ὁ* A 15 *καὶ* om. B *κασσιτήρας* D, *καασσιτηρᾶς* B

tumultus auctorem. Nam cum eius capiti diadema imponeret, 35
manum suam spinis compungi putavit. Dum autem Proecone- 36
sum exulatum abducitur, magni Agri abbas Theophanes confessor, 37
transitu illius spiritu cognito (neque enim videbat virum sanctum),
cereis incensis et suffitu prosequitur, atque ille vicissim ex navi 38
cum flexis genibus veneratur, cum neque videret neque videretur.
Quod patriarchae comitibus admirantibus et, cui honorem illum 39
praeberet, percontantibus respondit confessori Theophani magni
Agri abbati, confessionem vaticinatus; nondum enim ea erat dignatus.

20. Venerando Nicephoro sic ecclesia pulso, in eius locum
introductus est Theodotus Melissenus, cui duplex erat cognomen;
nam et Cassiteras dicebatur. Qui unde in Leonis notitiam perve- 2
nerit, non est praetermittendum.

3 *Τοῦ Μιχαὴλ τοῦ Ῥαγγαβὲ βασιλεύοντος γύναιόν τι τῶν*
P II 131 A *περὶ τὴν γυναικωνῖτιν τῶν βασιλείων κάτοχον μανίᾳ γινόμενον*
κατὰ τὰς σεληνιακὰς περιόδους, ἐβόα πρὸς τὸν αὐτοκράτορα
4 *"κάτελθε, τῶν ἀλλοτρίων ἐξίστασο." τοῦτο δ' οὐχ ἅπαξ, ἀλλὰ*
5 *πλειστάκις ἐγίνετο καὶ τὸν βασιλέα ἐτάραττε. συνήθει δ' ὄντι*
τῷ Θεοδότῳ τούτῳ κοινοῦται τὰς τοῦ γυναίου βοάς· καὶ ὅς
"ὅταν ληφθῇ" φησίν "ἡ γυνὴ τῇ μανίᾳ καὶ βοᾷ τὰ συνήθη,
χρὴ ἐρωτᾶσθαι παρά του τίνι προσήκουσι τὰ βασίλεια καὶ ὅπως D III 384
ἐκεῖνος καλοῖτο ἢ οἷός ἐστι τὴν μορφὴν καὶ εἴ τι ἄλλο ἐκείνῳ
6 *πρόσεστι γνώρισμα." ἔδοξεν οὖν συμβουλεύειν καλῶς· καὶ*
αὐτὸς πιστεύεται τὴν ἐρώτησιν· καὶ ἡ παιδίσκη μανεῖσα πάλιν
B 7 *ἐβόα κατὰ τὸ σύνηθες· ὁ δὲ ἠρώτα. κἀκείνη καὶ τοὔνομα*
τοῦ Λέοντος ἀπεφοίβασε καὶ τὴν ἰδέαν καὶ ὅτι "εἰ ἄρτι κατὰ
τὴν ἀκρόπολιν ἀπελεύσῃ, ἄνδρε σοὶ διττὼ συναντήσονται, καὶ
θατέρῳ τούτων, ὃν ἡμίονος φέρει, προσήκουσι τὰ βασίλεια."
8 *τούτων ἀκούσας ὁ Θεόδοτος οὐδὲν μὲν τῷ βασιλεῖ πεποίηκεν*
ἔκπυστον, ἀλλὰ μανίας ἔλεγεν εἶναι ῥήματα τὰ τῆς παιδίσκης,
9 *μή τι σαφὲς προμηνύοντα. αὐτὸς δὲ πορευθεὶς κατὰ τὴν*
ἀκρόπολιν καὶ τῷ Λέοντι ἐντυχὼν καὶ τὰ γνωρίσματα, ἃ τὸ

2 *γυναικωνίτιν* ARwp, *γυναικωνίτην* C, *γυναικωνῖτιν* B^s*Di* 4 *ἐξίστασο* ARD$_w$, cedito: *Wo* lat., *ἐξίστατο* Dwp 5 *συνήθει* Rwp*Di*, *συνήθους* A *δὲ* Owp*Di* 7 *ληφθείη* AB, *λειφθή|ει* E, *ληφθῇ* R(wp*Di*) *φησίν* om. D *τῇ* om. D 9 *ἐκείνῳ* om. D 10 *συμβουλεύειν καλῶς* AE, *ἡ συμβουλὴ* (*βουλὴ* D) *συνετὴ* Owp 12 *τὸ ὄνομα* DE 13 *εἰδέαν* w*p invitis AR 14 *ἄνδρες* E 16 *τοῦτ'* p* invitis ARw *ὁ* om. E *μὲν* om. E 18 *δὲ* om. D, suppl. D$_w$

3 Michaële Rhangabe regnante muliercula quaedam gynaecei
regii ad lunares circuitus furore percita ad imperatorem clami-
4 tabat: "Descende, alienis cedito." Quod non semel, sed saepissime
5 factum regem turbabat; itaque Theodoto, quo familiariter ute-
batur, mulierculae vociferationes exponit. Tum ille "Ubi" in-
quit "mulier mente alienata fuerit et de more clamitarit, interro-
getur ab aliquo, ad quem res regiae pertineant, quod illi nomen
6 sit, qua forma, quam aliam notam habeat." Id consilium pru-
dens visum, interrogandi munus ipsi commissum. Cum igitur
puella pro sua consuetudine insania correpta vociferaretur,
7 rogat eam. Illa Leonis et nomine et forma exposita "Si tu" in-
quit "iam ex acropoli egrediere, obviam tibi erunt duo viri,
8 quorum alterius, qui mulo vehitur, est regnum." His Theodotus
auditis regi quidem nihil rettulit, sed verba puellae ab insania
9 proficisci dicebat certi nihil declarantia. Ipse vero ad acropolim
egressus in Leonem incidit atque indiciis, quae muliercula prae-

γύναιον εἰρήκει, φωράσας, ἰδίᾳ τὸν ἄνδρα παραλαβὼν καὶ
πίστεις δεδωκώς τε καὶ εἰληφώς, προμηνύει τὴν βασιλείαν αὐτῷ,
ὡς ἐξ ἐπιπνοίας θειοτέρας αὐτὴν μυηθείς, καὶ ᾔτει μετὰ τὴν C
ἔκβασιν κείσεσθαί οἱ μισθὸν τῆς προρρήσεως. οὗτος ὁ τρόπος 10
ἐγνώρισε καὶ ᾠκείωσε τῷ Λέοντι τὸν Θεόδοτον, καὶ ἔσχεν εἰς
ἀντάμειψιν τῆς προρρήσεως μετὰ τὸν ἱερὸν Νικηφόρον τὸν
θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως. ὢ θεοῦ κριμάτων ἄβυσσος
ἀκατάληπτος· μετὰ τίνα τίς;

Ἄρτι δ' ἀναξίως τῆς ἱερᾶς καθέδρας ἐπιβὰς ὁ ἀνόσιος, 11
ἐπεὶ σύμπνουν καὶ τὸν κρατοῦντα ἐκέκτητο, πεπαρρησιασμένως
τὴν κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων τόλμαν μετεχειρίζετο. καὶ ὁ 12
Λέων δὲ ὡς θηρίον τοῖς τὰς σεπτὰς στηλογραφίας τιμᾶν ἐθέ-
λουσι προσεφέρετο. ἠγρίαινε γὰρ τοῦτον αὐτός τε ὁ Θεόδοτος 13
καὶ ὁ τῶν τῷ βασιλικῷ κοιτῶνι κεκληρωμένων τηνικαῦτα ὢν D
χορολέκτης, ὃν πρωτοψάλτην καλεῖν παρέλαβεν ἡ συνήθεια.
οὗτος γὰρ τῆς τῶν εἰκονομάχων αἱρέσεως τὴν θολερὰν ἀνα- 14
D III 385 τροπὴν εἰς κόρον πιὼν ἠρέθιζε τὸν βασιλέα πανταχόθεν τὰς

13 **περὶ τοῦ πρωτοψάλτου καὶ ὅπως ἠρέθιζε (ἠρέθησε E) τὸν βασιλέα κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων** CE

4 *κεῖσθαί* D *προρήσεως* (sic) A 5 *ἐγνώρισε καὶ* om. E 7. 8 *ὢ* (*ὦ Di*) *θεοῦ κριμάτων ἄβυσσος ἀκατάληπτος* AEDw *Wo* lat., *ὢ* (*ὦ* w) *κριμάτων ἀρρήτων τῆς θείας προνοίας* Owp; v. ad p. 252, 7 9 *δὲ* Owp 10 *συμπνοῦν* p* invitis ARw *πεπαρρησιασμένος* p* invitis ARw 11 *κατὰ* om. D, suppl. Dw *διεχειρίζετο* D 12 *στηλογραφίας*] *εἰκόνας* C, sed *γρ. στηλογραφίας* Cm 13 *τε* om. Ewp 15 post *χορολέκτης* add. *ἢ χοράρχης* Owp *παρέλαβε καλεῖν* Rwp 16 *οὗτος* AR, qui: *Wo* lat., *οὕτως* w*p*Di* *τῆς*] *τὴν* C *τὴν* om. D 17 *ποῶν* mutatum ex *ποιῶν* D, corr. Dw *πάντοθεν* O

dixerat, agnitis seducit virum fideque data et accepta regnum
ei praenuntiat, quod divino afflatu cognovisset, petitque prae-
dictionis post eventum remunerationem. Hoc pacto Theodotus 10
innotuit et familiaris factus est Leoni et post amotum sanctum
Nicephorum vice remunerationis sedem Cpolitanam obtinuit. O
iudiciorum dei abyssum incomprehensibilem; cui quis successit?

Ceterum Theodotus, homo ille nefarius, sacra cathedra modo 11
indigne conscensa cum et imperatorem haberet suffragatorem, in
sacras imagines audacter est grassatus. Leo item eos, qui vene- 12
randas statuas honorare vellent, instar belluae tractabat; nam 13
et a Theodoto ipso exasperabatur et a praefecto cleri palatini,
quem protopsaltem vocari receptum est. Qui cum sectae icono- 14
machorum turbidam perversitatem ad satietatem hausisset, regem

15 εἰκόνας περιελεῖν. καί ποτε τῶν τοῦ Ἠσαΐου θείων φωνῶν
ἀναγινωσκομένων ἐπ' ἐκκλησίας, αἳ λέγουσι "τίνι ὡμοιώσατε
κύριον; μὴ εἰκόνα ἐποίησε τέκτων ἢ χρυσοχόος ὁμοίωμα κατε-
σκεύασεν αὐτῷ;" καὶ τὰ ἐφεξῆς, προσελθὼν τῷ βασιλεῖ πρὸς
οὓς ἔφη "πρόσσχες τῷ προφήτῃ, ὦ δέσποτα, καὶ τούτῳ πείθου."
16 ἐντεῦθεν ἀπηρυθριασμένως ὁ Λέων τῆς αἱρέσεως εἴχετο καὶ
PII132A τοὺς μὴ τῇ ἀσεβείᾳ αὐτοῦ ὑποκύπτοντας διασπαράσσειν καὶ
WIII107 17 λαφύσσειν ἠπείγετο· βαρὺς δὲ καὶ ἄλλως καὶ ἀπαραίτητος τὴν
ὀργὴν τοῖς πταίουσιν ἦν καὶ ἐπὶ μετρίοις πταίσμασι βαρείας
18 κολάσεις ἀποφαινόμενος. τοιοῦτος μὲν ἦν ὁ Λέων περὶ τοὺς
εὐσεβεῖς καὶ τοὺς ἄλλως προσκεκρουκότας αὐτῷ.
19 Τέως δ' οὖν περὶ τὴν τῶν κοινῶν διοίκησιν οὐ νωθὴς
ἦν, ἀλλὰ καὶ λίαν ἐγρήγορε καὶ τοὺς ἀδικοῦντας ἀνέστελλε.
20 δεηθέντος γοῦν τινος, ὡς τοῦ γυναίου αὐτοῦ παρά του τῶν
τῆς συγκλήτου ἁρπαγέντος, προσθεμένου δὲ καὶ τῷ ἐπάρχῳ
προσελθεῖν, μὴ μέντοι τυχεῖν ἐκδικήσεως, ἐπεὶ τὸ ἔγκλημα ἀπο-
δέδεικτο, τὸν ἔπαρχον ἔπαυσεν εὐθὺς τῆς ἀρχῆς, τὸν δὲ τὴν

8 ὅτι ὀργίλος ἦν ὁ Λέων· καὶ κολαστὴς ἀπαραίτητος· καὶ τοὺς ἀδικοῦντας ἀνέστελλε CE

1 ἠσαΐου R^s wp*Di*, ἡσαΐου AC Ἠσαΐου] XL 18 s. 2 ἀναγινωσκωμένων Ewp τίνι AR*Wo* lat., τινί w*p 3 ante κύριον add. τὸν Ewp, om. AO, Ies. l. c., Cedr. (Scylitz.) II p. 59, 1 ἐποίσε C 4 αὐτοῦ D, αὐτὸν Ies. l. c. 5 οὓς p* invitis ARw πρόσχες A^s R^s wp*Di*, corr. *B-W* 8 λαφύσσειν AR*Wo* lat., λαφύσσαν w*p post ἄλλως om. καὶ E 12 τέως δ' οὖν περὶ AEwp, περὶ δὲ O 14 οὖν Ewp 17 post τὸν prius add. μὲν Rwp*Di*

15 instigabat, ut imagines ubique tolleret. Et cum aliquando divina
Esaiae verba illa in ecclesia recitarentur: "Cui assimilastis domi-
num? Num imaginem eius facit faber aut aurifex similitudinem
paravit ei?" et reliqua, ille accessit et regi in aurem "Audi" ait
16 "prophetam, domine, eique obtempera." Inde citra verecundiam
Leo sectam illam sectabatur, quique eius impietati non cedebant,
17 dilacerare et devorare cupiebat; idem alioquin erat saevus et ira
contra delinquentes implacabili, ob modica delicta poenas atroces
18 irrogans. Talem igitur se Leo praebebat contra pios et alios,
quibus offensus erat.
19 At in republica administranda non segnis erat, sed acer ad-
20 modum et vigilans iniuriososque coercebat. Oratus igitur a quo-
dam, qui uxorem a senatore quodam sibi raptam esse questus
addebat se frustra praefecti opem implorasse, crimine probato
statim abrogavit praefecto potestatem raptoremque legibus pu-

ἁρπαγὴν πλημμελήσαντα ἐξέδοτο νομίμως κολασθησόμενον. B
ἄρχοντας δὲ καὶ στρατιωτικοὺς καὶ πολιτικοὺς ἀριστίνδην προε- 21
χειρίζετο καὶ τὰς τῶν ὑπὸ Ῥωμαίους ἐθνῶν ἡγεμονίας οὔτε
χρημάτων ὠνίους προὐτίθει οὔτε πρὸς χάριν ἐδίδου μὴ πρὸς
ἀρχὰς πεφυκόσιν ἀνδράσιν ἢ χρημάτων ἥττοσι καὶ τούτοις
προδιδοῦσι τὸ δίκαιον.

Μιχαὴλ δὲ ὁ τραυλὸς ὁ ἐξ Ἀμορίου ἐπὶ μέγα τύχης ἀρ- 21
θείς, πρὸς δὲ ταῖς ἄλλαις κακίαις καὶ γλῶσσαν ἔχων ἀκόλαστον,
διεβλήθη τῷ βασιλεῖ ὡς κακὰ κατ' αὐτοῦ βυσσοδομεύων καὶ
D III 386 τεκταινόμενος. καὶ ἡ διαβολὴ πρὸ τῆς ἡμέρας ἐγένετο, ἐν ᾗ 2 C
τὴν ἐν σαρκὶ τοῦ κυρίου γένναν ἑορτάζειν ἡ ἐκκλησία παρέ-
λαβεν. αὐτίκα τοίνυν ὁ μὲν συνελήφθη· ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν 3
κατ' αὐτοῦ μηνυθέντων ἐξεταστὴς προεκάθισεν. ἐλέγχεται παρὰ 4
τῶν κατηγορούντων ὁ Μιχαήλ, συντίθεται καὶ αὐτός, κατακρί-
νεται θάνατον, καὶ θάνατον τὸν διὰ πυρός. ἀπήγετο καυθη- 5
σόμενος, καὶ τόπος τῆς τιμωρίας ἀφώριστο ἡ τοῦ ἐν τοῖς βα-
σιλείοις λουτροῦ κάμινος. εἵπετο καὶ ὁ βασιλεύς, ἢ μὴ πιστεύων 6
ἑτέρῳ τὴν κατὰ τοῦ Μιχαὴλ ἐπεξέλευσιν ἢ ἐφηδόμενος τῷ

2 *οἵους προεχειρίζετο ἄρχοντας* C 7 *περὶ τοῦ τραυλοῦ Μιχαὴλ* CDE *καὶ ὅπως ἐπὶ τυραννίδι ἁλοὺς διέφυγε τὴν τιμωρίαν καὶ ἐβασίλευσεν* CE

1 *ἐξόδοτο* E *κολαχθησόμενον* p* invitis ARw 4 *προυτίθει* DwpDi, v. ad XV 12, 17 *μὴ πρὸς*] *τὸ δίκαιον* D, corr. Dw 5 *ἀνδράσιν* om. C 6 post *δίκαιον* add. *εἰ δὲ καὶ νῦν ταῦθ' οὕτως εἶχεν, εἶχεν ἂν καλῶς καὶ τὰ πράγματα* (*πράγτα* D) Owp 11 *γένναν τοῦ χριστοῦ* D 13 *προυκάθισεν* DE 18 *τὴν τιμωρίαν τοῦ μιχαὴλ* Owp 18 s. *ἐφηδόμενος* post *αὐτοῦ* Owp

niendum tradidit. Magistratus tam militares quam civiles ex opti- 21
mis sibi eligebat Romanarumque provinciarum praefecturas neque pecunia venum exponebat neque ex gratia viris ad magistratus ineptis aut avaris et ius pecunia vendentibus largiebatur.

21. Michaël vero Balbus Amorio ortus, cum ad magnam fortunam pervenisset ac praeter cetera vitia linguam etiam intemperantem haberet, delatus est apud regem, quasi clam insi-
dias ei strueret ac perniciem moliretur. Ea delatio pridie eius 2
diei facta est, quo festum nativitatis domini ecclesia celebrare con-
suevit. Statim igitur ille deprehenditur, rex ipse quaesitor earum 3
rerum, quarum accusatus erat, praesidet. Convincitur ab accu- 4
santibus Michaël, ipse confitetur, condemnatur, ut igni cremetur.
Abducitur, ut comburatur, postquam locus supplicio destinatus est 5
balnei regii caminus. Sequitur et rex, sive quod aliis supplicium 6
in Michaëlem constitutum non credebat, sive quod illius interitu

D7 ὀλέθρῳ αὐτοῦ. ἡ δέ γε βασίλισσα τοῦτο γνοῦσα τὴν πρᾶξιν
ἐκώλυσε, πῇ μὲν δεομένη τοῦ ξυνευνέτου ὑπερθέσθαι διὰ τὴν
ἑορτὴν τοῦ κατακρίτου τὴν κόλασιν, πῇ δὲ καὶ θρασύτερον
προσφερομένη αὐτῷ καὶ ἄθεον λέγουσα, ὅτι μὴ ὑποστέλλεται
τὴν τοῦ φρικώδους μυστηρίου ἡμέραν τῆς τοῦ σωτῆρος γεννή-
8 σεως. τούτοις τὸ σκληρὸν ἐκείνου μαλάξασα πέπεικεν ἀνεῖναι
9 τότε τῷ Μιχαὴλ τὴν ἀπώλειαν· ὁ δὲ πρὸς τὴν εὐνέτειραν ἔφη
"ἰδοὺ πέπεισμαί σοι, ἀλλά γε σὺ γνώσῃ καὶ τὰ τέκνα τὰ σὰ
10 ὅσα ὑμῖν ἐκ τούτου συμβήσονται." ὁ μὲν οὖν Μιχαὴλ οὕτω
τὸν ὄλεθρον ὑπεξέφυγε· θαυμάσαιτο δ' ἄν τις ὅθεν ὁ Λέων
προεῖπε τὸ γενησόμενον· οὐ γὰρ πάντως αὐτὸ ἐκ θειοτέρας
P II 133 A 11 ἐπιπνοίας προέγνωκε. πῶς γὰρ θεομαχῶν ἐκεῖνος, καὶ ἄλλως
12 ἀνὴρ ὢν αἱμάτων καὶ βίου μὴ παθῶν καθαρεύοντος; λέγεται
προεγνῶσθαι αὐτῷ παρά του χρησμοδοτηθὲν ὅτι κατὰ τὴν ἡμέ-
ραν τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ἀρχῆς ἐκπεσεῖται καὶ
13 τῆς ζωῆς. ἀλλὰ καί τί φασι τῇ τῶν ἀνακτόρων βιβλιοθήκῃ
βιβλίον ἐναποκεῖσθαι, ἐν ᾧ καὶ χρησμοὶ περὶ τῶν βασιλέων

7 *ὅσα προεῖπεν ὁ Λέων περὶ τοῦ τραυλοῦ* (om. C) *Μιχαήλ* ACE, *σημείωσαι* B   16 *περὶ τῶν ἐν τῷ βιβλίῳ τῷ ἐν τοῖς ἀνακτόροις καὶ τῶν ἐν ἐκείνῳ εἰκονισμένων καὶ ὅπως ἡρμηνεύθησαν ἐκεῖνα καὶ παρὰ τίνος* C

1 *πράξιν* Ewp   2 *ἐκώλυε* D, prohibebat: *Wo* lat.   *ξυνεύνου* E
4 *ὀνομάζουσα* O   5 *ἡμέραν* post *τὴν* O   6 *τὸν* D, *τὸ* corr. Dw
7 *ἔφησεν* Rwp   8 *γε* om. DEwp   *τὰ σὰ τέκνα* B   9 *συμβήσονται* AE, C corr. ex *συμβήσεται*, *συμβήσεται* Rwp   10 *θαυμάσαιτο* A (v. Ann. Comn. I p. 354, 19, Psell. hist. p. 280, 13), *θαυμάσεται* R, *θαυμάσαι* wp*Di*   11 *προεῖπεν* Ewp, v. ad XIII 1, 5   *γεννησόμενον* C   12 *προέγνωσε* w*p invitis AR   13 post *λέγεται* add. *οὖν* Ewp, *γοῦν* R, *γὰρ* B   16 *βιβλιοθήκῃ* om. w*p (*Wo* lat.: bibliotheca)

7 laetabatur. At regina eo cognito id facinus prohibuit, maritum
partim orans, ut damnati supplicium propter festum differret, par-
tim etiam audacius increpans et impium appellans, qui diem
8 venerandi mysterii nativitatis servatoris non vereretur. His ver-
bis, illius asperitate mitigata, commotus, ut Michaëlis interitum
9 differret, ad coniugem "Ecce" inquit "tibi obtempero; sed tu
10 liberique tui cognoscetis, quae vobis ex eo eveniant." At Michaël
hoc pacto necem effugit; miretur autem aliquis, unde Leo futura
11 praedixerit, quae utique non ex divino afflatu cognorat, quippe
homo infestus deo et sanguinarius vitamque degens perturbatio-
12 nibus minime puram. Fertur oraculum a quodam accepisse fore
13 ut die nativitatis Christi et imperium et vitam amitteret. Perhi-
betur etiam in regia bibliotheca fuisse liber, quo oracula de
regibus continerentur formaeque et hominum et ferarum pinge-

D III 387 ἦσαν καὶ μορφαὶ ἐνεγράφοντο ἀνθρώπων τε καὶ θηρῶν, καὶ 14
μετὰ τῶν ἄλλων ἐκεῖ καὶ λέων θὴρ ἐχρωμάτιστο, ᾧ κατὰ
νώτου τὸ στοιχεῖον τὸ χῖ ἐγκεχάρακτο· ἀνὴρ δ' ἦν ἐξόπισθεν
τοῦ θηρὸς δόρατι διὰ τοῦ χῖ διελαύνων τὸν λέοντα. ἡ μὲν 15
οὖν βίβλος εἶχε ταυτί, καὶ ἦσαν, ὡς ἐδόκει, Σιβύλλεια χρησμῳ-
δήματα. τὸ δὲ τῆς εἰρημένης χρωματουργίας δυσερμήνευτον 16
ὃν ὁ τότε κοιαίστωρ, ὡς λέγεται, διεσάφησεν, εἰπὼν κατὰ τὴν B
ἡμέραν τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ βασιλέα μέλλειν ἀναιρεθῆναι.
τὸ μὲν γὰρ θηρίον βασιλέα δηλοῦν, τὸ δὲ χῖ τὴν εἰρημένην 17
ἡμέραν αἰνίττεσθαι, τὸ δὲ διὰ μέσου τοῦ χῖ τῷ λέοντι τὸ δόρυ
ἐμπήγνυσθαι τὸ κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τὸν βασιλέα
κτανθήσεσθαι. ταῦτα τὸν βασιλέα ἐτάραττεν, ἀλλὰ μὴν αὐτὸν 18
καὶ τὸ τῆς μητρὸς ἐξεδειμάτου ἐνύπνιον. ἔδοξε γὰρ ἐκείνῃ ἐν 19 W III 108
τῷ ναῷ τῆς θεομήτορος εἶναι τῷ ἐν Βλαχέρναις καὶ ὁρᾶν γυ-
ναῖκά τινα προπεμπομένην ἀνδράσι λευχείμοσι καὶ πλῆρες αἱ-
μάτων τὸ δάπεδον τοῦ ναοῦ ἀκοῦσαί τε τῆς δορυφορουμένης

13 *περὶ τοῦ ἐνυπνίου τῆς μητρὸς τοῦ Λέοντος* CE

1 *ἐνεγράφοντο* AEwp, *ἐξεικονισμέναι* O, expressae: *Wo* lat. *θήρων* E, *θηρίων* B 2 *ἐνεικόνιστο* O *ὦ* AR(wp), *ὃ* B, *ἐν δὲ* C 3 *χῖ* AC Cedr. (Scylitz.) II p. 63, 15, *χι* DE, *χὶ* B, *χ* wp*Di*, v. ad vs. 4. 9. 10 *ὄπισθεν* Ewp 4 ante *τοῦ* alt. add. *μέσου* Owp *τοῦ*] *τὸ* D *χῖ* AC, *χὶ* B, *χι* R, *χ* wp*Di*, v. ad vs. 3 *τοῦ λέοντος* E 5 *σιβύλλια* C, *σιβύλεια* D, corr. Dw *χρησμοδοτήματα* C, *χρησμοδήματα* D 6 *εἰρημένης* ex *εἰρήνης* corr. E post *χρωματ.* add. *αἰνιγματῶδες* Rwp 7 post *κατὰ* add. *μὲν* C 8 *μέλλειν* om. w*p invitis AR 9. 10 *χῖ* AC, *χι* DE, *χὶ* B, *χ* wp*Di*, v. ad vs. 3 10 *αἰνίττεται* E ante *τῷ* add. *καὶ* C 12 post *μὴν* add. *καὶ* Ewp 13 *ἐξιδημάτου* (sic) A *ἐν* om. E 14 *τῷ ἐν*] *τὸ ἐν* E 15 *ἀνδράσι* AEwp Cedr. (Scylitz.) II p. 63, 23, *νεανίαις* O, adolescentes: *Wo* lat. 16 *διάπεδον* C

rentur, atque inter ceteras leo quoque fera illic pictus esset littera 14
χῖ tergo eius insculpta; pone bestiam vir stabat, qui leonem per
χῖ confodiebat. Et haec liber continebat, quae Sibyllina oracula 15
putabantur. Eius picturae obscurum involucrum quaestor illius 16
temporis explicasse fertur et dixisse regem die nativitatis Christi
occisum iri; nam feram significare Leonem et litteram *χῖ* diem 17
illum innuere et quia per medium *χῖ* hasta in leonem infigeretur,
regem eo ipso die festo necatum iri. Ea regem turbabant nec 18
minus matris terrebat insomnium. Videbatur illa sibi in aede 19
deiparae Blacherniana esse et cernere matronam quandam, quam
viri candidis induti vestibus comitarentur, et aedis solum sanguine
redundare audireque matronam illam iubere dari regis matri

ἐκείνης κελευούσης αἵματος ἄγγος τι πλησθῆναι καὶ δοθῆναι
20 τῇ τοῦ βασιλέως μητρί. τῆς δὲ μὴ προσιεμένης τὸ προσφερό-
C μενον, φάναι τὴν περιφανῆ γυναῖκα ἐκείνην "ὁ δὲ σὸς υἱὸς
τοὺς ἐμὲ τιμῶντας αἱμάτων ἐμπίπλησι καὶ τὸν θεὸν καὶ υἱόν
21 μου εἰς ὀργὴν κινῶν οὐ συνίησι." ταῦτα εἶδεν ἡ μήτηρ τοῦ
Λέοντος καὶ τῷ υἱῷ ἀπήγγειλε τὸ ἐνύπνιον καὶ ἐδέετο παύσα-
σθαι τοῦ κατὰ τῶν σεπτῶν εἰκόνων τολμήματος, ἀλλ' ἐξεκε-
22 κώφει ὁ δείλαιος καὶ θεομαχῶν οὐκ ἐπαύετο. ὤπτο δὲ καὶ
ὁ θεῖος πατριάρχης Ταράσιος καθ' ὕπνους τινὶ ἤδη τῆς ἐπι-
κήρου ταύτης ζωῆς μεταστάς, ἐπιβοώμενός τινα Μιχαὴλ καὶ
23 ἐπελθεῖν τῷ Λέοντι καὶ κτεῖναι τοῦτον ἐγκελευόμενος. ἀλλὰ
καὶ ἡ ἐν τῷ Φιλομηλίῳ μοναχοῦ προαγόρευσις καὶ ἄλλ' ἄττα D III 388
24 ὑπέθραττε τὸν Λέοντα καὶ ἐδείμαινε. τέως δ' οὖν κλοιοῖς τοὺς
D πόδας τοῦ Μιχαὴλ ἐνδησάμενος τὸν μὲν τῷ παπίᾳ φρουρηθη-
σόμενον παραδέδωκεν, αὐτὸς δὲ τὴν κλεῖδα κατεῖχε τοῦ σιδη-
25 ρέου δεσμοῦ. ἔμφροντις δὲ τὴν νύκτα διάγων οὐκ εἶχε τὸν

8 *ἕτερον ἐνύπνιον* CE   13 *ὅτι πεδηθεὶς τοὺς πόδας ὁ Μιχαὴλ τῷ παπίᾳ παρεδόθη φυλάττεσθαι* CE

2 *μὴ* om. E   *προεσιμένης* D, corr. D_w 3 *φᾶναι* CE   4 *υἱὸν καὶ θεὸν* C   5 post *ταῦτα* add. *ἐν ὀνείροις* Rwp   7 *ἐξεκεκώφει* ARw (B corr. ex *ἐξεκώφει* * *), *ἐξεκώφει* p coniectura, ut videtur; v. quae non recte iudicat hac de forma L. Dindorfius in Steph. thes. vol. III p. 466 C   8. 9 *τινι καθ' ὕπνους* post *ὤπτο δὲ* O   9 *ἢ* D, *ἤδη* corr. D_w 10 *ζωῆς* om. D   *καὶ* om. D   12 post *ἡ* add. *τοῦ* BCEwp   *φιλομιλίῳ* Rwp, v. ad XV 19, 4   *ἀλλάττα* ACE   13 *ὑπέθραπτε* p* invitis ARw   14 *ἐνδυσάμενος* D, corr. D_w 14. p. 333, 2. 3. 4. 10. 14. p. 334, 6. 13 revocavit nomen appellativum papiae, cuius viri erat palatii custodia *B-W*   15 *κατέσχε* C   *σιδηρείου* B

20 vas eo sanguine plenum. Quae cum id adversaretur, dicere
illustrem illam matronam: "At filius tuus eos, qui me vene-
rantur, sanguine implet neque intellegit se et deum et filium
21 meum ad iram commovere." Haec vidit Leonis mater filio-
que exposuit obtestata, ut in venerandas imagines saevire
desisteret. Sed miser homo obsurduerat deumque lacessere per-
22 gebat. Est et sanctus Tarasius iam ex hac vita aerumnosa trans-
latus cuidam in somnis visus, qui Michaëlem quendam incla-
maret eumque ad invadendum et occidendum Leonem hortaretur.
23 Sed et Philomeliani monachi praedicta et alia quaedam Leonem
24 turbabant et terrebant. Interea Michaëlem compedibus vinctum
papiae custodiendum tradidit et clavem serae ferreae ipse asser-
25 vavit. Quam noctem cum sollicitam et ex sollicitudine insomnem

ὕπνον τοῖς ὄμμασιν αὐτοῦ ἐφιζάνοντα. διὸ καὶ ἀπήει πρὸς 26
τὸ τοῦ παπίου διαιτητήριον καὶ ὁρᾷ τὸν μὲν Μιχαὴλ ἐπὶ κλίνης
καθεύδοντα, τὸν δὲ παπίαν ἐπ' ἐδάφους κατακλινόμενον. ἢ 27
γὰρ τιμῶν τὸν Μιχαὴλ ὁ παπίας τοῦτο πεποίηκεν ἢ καὶ συνίστωρ
ὤν, ὡς ἐδόκει, τῆς κατὰ τοῦ βασιλέως βουλῆς. ὡς οὖν εἶδε 28
ταῦτα καὶ τὸν Μιχαὴλ ὕπνον ὑπνώττοντα βαθύν τε καὶ νήδυ-
μον καὶ οἷος ἀφρόντιδι ἔοικεν, ὑπέστρεφε μηνιῶν καὶ τὴν ὀρ-
γὴν ὑπεδήλου τῇ κινήσει τῇ τῆς χειρός. τῶν μὲν οὖν ἄλλων 29 P II 134 A
οὐδεὶς τὴν παρουσίαν τοῦ βασιλέως ᾔσθετο, εἷς δέ τις τῶν
τοῦ παπίου καὶ ἔγνω τοῦτον ἐλθόντα καὶ ὑπνώττειν προσποιη-
σάμενος ἑώρα ὅσα ἐποίησε καὶ ὡς ὠργίσθη καὶ ὡς ἠπείλησε,
καὶ πάντα σφίσιν ἀπήγγειλεν. οἱ δὲ φόβῳ ληφθέντες ὅπως 30
ἂν ἐκφύγοιεν τὸ μήνιμα τοῦ βασιλέως ἐφρόντιζον. καὶ ὁ Μι- 31
χαὴλ τῷ παπίᾳ φησὶν ὡς "εἰ βούλει αὐτός, οὐ τὸν κίνδυνον
ἐκφευξόμεθα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ μελετώμενα ἡμῖν εἰς ἔργον
ἐκβήσεται." καὶ ὅς "τὸ παριστάμενόν σοι πρᾶττε" φησίν, "ἐμὲ 32

1 *ὅπως ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν τοῦ παπίου καταγωγὴν ἀπῆλθε (ἐπῆλθε* E)· *καὶ ὅσα εἶδε· καὶ ὡς ἠπείλησε· καὶ ὡς οὐκ ἔλαθεν* CE

1 post *ἐφιζάνοντα* add. *ἀφίπτατο γὰρ ταῖς φροντίσιν ἀποσοβούμενος* (*ἀποσωβούμενος* w*p) Owp 2 *τοῦ* om. D *διαιτήριον* D, corr. Dw 3 post *καθεύδοντα* add. *ὥσπερ ἀμέριμνον* Owp 5 *ἐπιβουλῆς* D, insidiarum: *Wo* lat. 7 *ἔοικεν* AEwp, *ἐπεοικὼς ἦν* O 9 *βασιλεύοντος* BCEwp 10 *καὶ ἔγνω* AE, *ἀγρυπνῶν ἔγνω* Owp 11 *ὅσα*] *ἃ* D *ἠπείλησε* Rwp*Di*, *ἠπείλησεν* A, v. ad XIII 1, 5 12 *σφῖσιν* AE, corr. *Di*, *τῷ ἑαυτοῦ κυρίῳ* Owp *οἱ δὲ* AE, *ὁ δὲ κοινοῦται ταῦτα τῷ μιχαὴλ καὶ ἄμφω* Owp *λειφθέντες* (sic) A 13 *μήνιμα* ex *μήνυμα* corr. AE 13. 14 *καὶ ὁ μιχαὴλ τῷ παπίᾳ φησὶν* AEwp, *φησὶν οὖν τῷ παπίᾳ ὁ μιχαὴλ* O 16 *πράττε* ARwp, *πρᾶττε* D*Di* *φησὶν* Rwp*Di*, *φησί·* A, v. ad XIII 1, 5

ageret, papiae conclave ingressus Michaëlem in lecto dormientem 26
vidit, papiam vero humi iacentem, quod vel ut honoraret Michaë- 27
lem papias faciebat vel, ut putabatur, consilii contra regem
facti conscius. Quae cum vidisset et Michaëlem somno profundo 28
et suavi oppressum nullam sollicitudinem prae se ferentem, rece-
debat iratus iramque agitatione manus declarabat. Ac cetero- 29
rum nullus regis praesentiam animadverterat praeter unum pa-
piae vigilem, qui somno simulato, quae ille fecisset, viderat et
ut iratus ac minitabundus abiisset; omnemque rem iis nuntiat.
Illi territi, quo pacto regis indignationem effugerent, delibera- 30
bant. Ibi Michaël papiae ait: "Si ipse velis, non periculum modo 31
vitabimus, sed etiam consilia nostra ad exitum perduceemus;" tum 32
ille "Age" inquit "quod animo concepisti; nusquam tibi deero."

33 δ' ἕξεις ὅπῃ βούλει ἑπόμενον." ἐγχαράττει τοίνυν αὐτίκα γρα-
B φὴν πρὸς τούς οἱ τῶν βουλευμάτων μετέχοντας, ἀπειλῶν ὡς
εἰ μὴ τάχος ἐλεύσονται καὶ τὰ βεβουλευμένα θῶνται ἐπιτελῆ
(εἶναι γὰρ τοῦτο ῥᾴδιον, ὡς αὐτὸς ᾠκονόμησε), πάντας ἀνακα-
λύψει τῷ βασιλεῖ καὶ οὐκ αὐτὸς μόνος τοῦ κινδύνου μεθέξει.
34 ταύτην τὴν ἐπιστολὴν ἐγχειρήσας τῷ παπίᾳ ἐνετείλατο στεῖλαί
τινα ἐξ αὐτῆς τὸν τὴν ἐπιστολὴν ὑποδείξοντα τοῖς συνίστορσιν, D III 389
ἕκαστον εἰπὼν ἐξ ὀνόματος, καὶ ὑποθησόμενον νυκτὸς φοιτῆσαι
πρὸς τὰ ἀνάκτορα μεταμφιασαμένους ἐν σχήματι κληρικῶν καὶ
35 ξιφίδια κεκρυμμένα βαστάζοντας. οἱ μὲν οὖν ἧκον ὡς ἐνε-
τάλθησαν· ἄρτι δὲ περὶ ὄρθρον τῆς νυκτὸς γενομένης ἧκον οἱ
36 βασιλικοὶ ψάλται, τὰς ᾠδὰς ᾄσοντες τὰς ἑωθινάς. τούτοις ὁ
C παπίας καὶ τοὺς τοῦ Μιχαὴλ συνίστορας συνεισήγαγε, καὶ οἱ
μὲν ἐν γωνίᾳ τινὶ καὶ σκότῳ συνεκρύπτοντο· οἱ ψάλται δὲ τοὺς
37 ὕμνους ᾖδον. ἤδη δὲ τούτων ὑπερμεσούντων καὶ ὁ βασιλεὺς

1 ὅσα ὁ Μιχαὴλ τοῖς συνωμόταις ἐπέστειλεν CE

1 ἕξης Ew, ἑξῆς p* ὅποι D, B corr. in ὅπη βούλη E(wp) γραφὰς O 2 τοὺς οἳ A, τοὺς οἷ E, τοὺς αὐτῷ Owp 6—8 ταύτην τὴν ἐπιστολὴν ἐγχειρήσας τῷ παπίᾳ ἐνετείλατο στεῖλαί τινα (om. E) ἐξ αὐτῆς τὸν τὴν ἐπιστολὴν ὑποδείξοντα τοῖς συνίστορσιν, ἕκαστον εἰπὼν ἐξ ὀνόματος καὶ ὑποθησόμενον AE*Di*, (tamen post συνίστορσιν temere inserit ἀπέστειλεν *Di*), ταύτας τὰς ἐπιστολὰς (ἐπιστολᾶς w*p) τοῖς συνίστορσι (τ. συν. om. D) διά τινος τῶν τοῦ (om. w*p) παπίου (παπίους w*) ἀπέστειλεν· ἐντειλάμενος αὐτῶ εἰπεῖν ἐκείνοις Owp (de scripturis codicum perverse iudicat *Di* vol. V p. 264) 9 μεταμφιασαμένους om. CD 10 κεκρυμμένα βαστάζοντας AO, [β] καὶ βαστάζοντας [α] κεκρυμμένα (sic) E, βαστάζοντας κεκρυμμένα w*p ἧκον ὡς ἐνετάλθησαν AEw, κατὰ τὰς ὑποθήκας τοῦ μιχαὴλ πεποιήκασι καὶ τοῖς βασιλείοις (τοὺς βασιλείους p) ἐπέστησαν (ἐπέσησαν p*) Op, *Duc* ex uno P, ut videtur. 11. 12 οἱ βασιλ. ἧκον Ewp 14 γωνία καὶ σκότω (σκότει D) τινὶ R(wp) ψαλτωδοὶ O 15. p. 335, 1 εἰς τ. νεὼν καὶ ὁ βασ. Ewp

33 Itaque Michaël epistulam ad conscios scribit, qua minabatur,
nisi celeriter adessent et quae constituissent perpetrarent (idque
facile esse, quemadmodum ipse instruxisset), se omnes regi indi-
34 caturum neque solum in periculo fore. Qua epistula papiae tra-
dita mandavit, ut mitteret, qui statim illas litteras consciis nomi-
natim allatis demonstraret et iuberet illos noctu clericorum habitu
35 et pugiones occultos gestantes ad palatium venire. Illi Michaëlis
monitis obsecuti se ad regiam conferunt; sub diluculo autem
36 regii cantores ad matutina carmina canenda adsunt, quibuscum
Michaëlis conscios papias una introducit, qui sese in obscuro
37 quodam angulo abdiderunt. Psaltae cum hymnorum plus media

εἰς τὸν ναὸν ἐπεδήμησε καὶ διάτορον ἔχων φθόγγον, βαρύτατον δὲ καὶ σὺν τραχύτητι ταῖς ἀκοαῖς εἰσδυόμενον, ᾤετο εὐφωνεῖν καὶ εἶναι μελῳδικώτατος καὶ κατάρχεσθαι τῶν ὕμνων εἰώθει. τότε τοίνυν στὰς ἐξεφώνησε, 38

τῷ παντάνακτος ἐξεφαύλισαν πόθῳ.

καὶ αὐτίκα τῆς γωνίας οἱ κατ' αὐτοῦ μελετήσαντες καὶ τοῦ 39 W III 109
σκότους ἐξέθορον, τὰ ξίφη σπασάμενοι· ὁ δὲ συνεὶς τὸ δρώμενον εἰσέδραμε τὸ θυσιαστήριον, καὶ οἱ αὐτοῦ δὲ ἀναιρέται ἐφείποντο, κἀκεῖ πρὸς αὐτῶν πολλαῖς κατατρωθεὶς ταῖς πληγαῖς D
καὶ τὴν χεῖρα ἀποτμηθεὶς τέλος ἀφῄρητο καὶ τὴν κεφαλήν, βασιλεύσας ὠμῶς τε καὶ ἀσεβῶς ἐπὶ ἔτη ἑπτὰ καὶ μῆνας πέντε. καὶ ὁ μὲν ἐκείνου νεκρὸς εἰς τὸν Ἱππόδρομον συρόμενος ἔρ- 40
ριπτο. ὁ δὲ Μιχαὴλ ἔτι τοὺς πόδας ὢν σιδηρόδετος (ἡ κλεὶς 41
γὰρ οὐχ εὕρητο τῶν δεσμῶν αὐτίκα, τοῦ Λέοντος αὐτὴν ἐγκόλπιον φέροντος) εὐφημήθη καὶ προσεκυνήθη ὡς βασιλεύς. εἶτα τῶν σιδήρων θραυσθέντων εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν 22

6 ἀναίρεσις Λέοντος τοῦ Ἀρμενίου CE 13 ἀνάρρησις τοῦ (om. E) Μιχαὴλ τοῦ τραυλοῦ (τ. τρ. om. C) CE ἔτι τοὺς πόδας πεπεδημένου C, βασιλεία Μιχαὴλ Ἀμοραίου (om. A) τοῦ τραυλοῦ AE 16 βασιλεία Μιχαὴλ BCD τοῦ τραυλοῦ CD

2 καὶ om. C 2 εἰςδυνόμενον p* invitis ARw 6. 7 οἱ κατ' αὐτοῦ μελετήσαντες τῆς γωνίας ἐξέθορον omissis καὶ τοῦ σκότους O 7 συνεὶς τὸ δρώμενον (δραττόμενον E) AE, φόβῳ ληφθεὶς O(wp) 8 δὲ om. O 9 αὐτὸν E 11 τε καὶ ἀσεβῶς AO, τε καὶ ἀπηνῶς καὶ ἀσεβῶς Ewp 12 ἐκεῖνον D συνρόμενος E 14 post αὐτίκα distinxit *B-W* ἐγκόλπιον] ἐν κόλπῳ D 16 τῶν σιδήρων θραυσθέντων AE, τῆς κλειδὸς μὴ εὑρισκομένης τὰ σίδηρα διεκόπησαν (διεθραύσθησαν B, διεσκόπασαν w*p)· ἔωθεν οὖν ὁ μιχαὴλ Owp

parte cecinissent, rex quoque aedem ingreditur, qui, cum magna esset voce sed gravissima et cum asperitate auribus insonante, se bene cantare ac praeclarum esse musicum opinabatur et hymnos auspicari consuerat. Ac tum stans exclamavit: 38

Sprevere summi cuncta amore principis.

Insidiatores vero statim strictis ensibus ex angulo illo obscuro pro- 39
siluerunt; ille re perspecta in sacrarium accurrit, quem hi consecuti multis vulneribus confecerunt, amputata manu et capite, cum crudeliter atque impie annos septem et menses quinque regnasset. Eius corpus in Hippodromum pertractum ibique abiectum est. At 40. 41
Michaël compeditus (neque enim statim reperiebatur clavis, quam Leo in sinu gestabat) laetis acclamationibus ut rex adoratus est. 22. Deinde compedibus ferreis dissectis in magnam ecclesiam

ἀφίκετο, ταινιωθησόμενος διαδήματι, τὴν μιαιφονίαν παρ' οὐδὲν
P II 135 A 2 λογισάμενος. τὴν δὲ τοῦ Λέοντος γαμετὴν καὶ τοὺς παῖδας D III 390
(τέσσαρες δ' ἦσαν· Σαββάτιος, ὃς ἐν τῷ ἀναγορεύεσθαι μετωνόμαστο Κωνσταντῖνος, Βασίλειός τε καὶ Γρηγόριος καὶ τέταρτος Θεοδόσιος) τῶν βασιλείων καταγαγών, τὴν μὲν ἐν τῇ μονῇ καθεῖρξε τῶν Δεσποτῶν, τοὺς δὲ εἰς τὴν Πρώτην καλουμένην
3 νῆσον περιορίσας ἅπαντας τῆς ἀρρενωπίας ἐστέρησε. καὶ ὁ μὲν Θεοδόσιος ἔθανεν, ὁ δὲ Κωνσταντῖνος ἀφωνίᾳ κάτοχος γέγονε· δι' ἣν ἐδέετο θερμότατα τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦ μεγάλου πατρὸς Γρηγορίου τοῦ θεολόγου, ἐνδελεχῶς τῷ αὐτοῦ προσφοιτῶν ἐκτυπώματι, περιαιρεθῆναι τὴν ἀφωνίαν αὐτοῦ·
4 τῇ γὰρ ἐκπτώσει τῆς βασιλείας καὶ τῆς πατρικῆς κακοδοξίας
B 5 οἱ παῖδες τοῦ Λέοντος συνεξέπεσον. ἔδοξεν οὖν ποτε ὁ ἅγιος ἐπιστῆναι αὐτῷ, κελεύων ἀναστῆναι καὶ ἀναγνῶναι τὸ "πάλιν
6 Ἰησοῦς ὁ ἐμός." ὁ δὲ πεπιστευκὼς τῷ ῥήματι εἰσῆλθεν ἐπ'

2 ὅσα ἐποίησεν ὁ Μιχαὴλ τῇ τοῦ Λέοντος γαμετῇ καὶ τοῖς ἐκείνου παισίν (παισί· C) CE καὶ ὅπως ὁ τοῦ Λέοντος υἱὸς Κωνσταντῖνος ἐλύθη τῆς ἀφωνίας C

1 ante ἀφίκετο add. ἕωθεν E (v. ad p. 335, 16), sed v. Cedr. (Scylitz.) II p. 68, 10 post διαδήματι add. δημοσίᾳ τε ἀναρρηθησόμενος Owp καὶ εἰσέδυ τὸ θεῖον τέμενος O (sacramque aedem .. ingressus est: *Wo* lat. addit, omissis graecis verbis in contextu, quod vitium propagat *Duc*) παρ' οὐδὲν AE, μὴ Owp 2 λογιζόμενος O post λογιζόμενος add. καὶ δημοσίᾳ (om. Owp) τῆς ἀναρρήσεως ἔτυχε Rwp δὲ om. C 3 σαβάτιος (sic) A 6 καθεῖρξε Owp*Di*, καθεῖρξαι A, καθείρξαι E καλουμένης E 8 post δέ add. γε O 11 προσφυγῶν E(wp) 12 ἐκπτώσει — 13 συνεξέπεσον] De annominatione v. ad XIII 5, 29 13 post ἅγιος add. ἐν ὕπνοις Owp 15 ῥήματι A (τοῖς λεγομένοις Cedr. (Scylitz.) II p. 72, 9), ὁράματι ex ῥήματι mutat B, ὁράματι Rwp

venit, ut diademate ornaretur, non habita nefariae caedis ratione.
2 Leonis uxorem et filios quattuor, Sabbatium, cui, cum imperator inauguraretur, nomen Constantini fuerat inditum, Basilium, Gregorium, Theodosium regia eduxit ac mulierem in monasterio Despotarum inclusit, adulescentes in insulam, quae dicitur Prote,
3 relegavit omnes virilibus exsectis. Ex his Theodosius obiit, Constantinus vocem amisit; qua de causa deum ferventissimis precibus oravit, sed et magni patris Gregorii theologi imaginem conti-
4 nenter accessit, ut sibi loquendi facultas restitueretur. Nam una cum excidio imperii etiam paterna impietate liberi Leonis exci-
5 derunt. Aliquando igitur sanctus ille ei astare visus est et impe-
6 rare, ut surgeret atque illud "Iterum Iesus meus" legeret. Quo dicto fretus ecclesiam ingressus est ac sine impedimento ullo

ἐκκλησίας καὶ ἀνέγνω μή τινος αὐτοῦ παρεμποδίζοντος τῇ φωνῇ.
εἰ δὲ καὶ περιγραπτοῖς ὁρίοις τὴν σύζυγον, ὡς εἴρηται, καὶ 7
τοὺς παῖδας τοῦ Λέοντος περιέγραψεν, ἀλλ' οὐκ ἀχορηγήτους
κατέλιπε, τινὰς δὲ τῶν κτήσεων αὐτῶν αὐτοῖς προσαπένειμεν,
ἵν' ἐκ τούτων τὰ πρὸς χρείαν πορίζοιντο· καί τινας δὲ πρὸς
ὑπηρεσίαν αὐτοῖς ἐδωρήσατο.

Ὥρμητο δὲ ὁ Μιχαὴλ οὗτος ἐξ Ἀμορίου, πόλεως τῆς ἄνω 8
Φρυγίας, ἐν ᾗ Ἰουδαῖοί τε καὶ Ἀθίγγανοι καὶ ἀσεβῶν ἑτέρων
πληθὺς ἐγκατῴκιστο· καί τις ἐκ τούτων ἦν ἐκεῖσε σύμμικτος 9 C
αἵρεσις, ἧς συμμετέχειν καὶ οὗτος ὁ Μιχαὴλ λέγεται. καὶ ἡ 10
αἵρεσις τὸ μὲν θεῖον βάπτισμα δέχεται, τὴν δὲ Μωσαϊκὴν δια-
ταγὴν διδάσκει τηρεῖν, ἐκτὸς τοῦ περιτέμνεσθαι τὴν ἀκροβυστίαν.
D III 391 εἶχε δὲ καὶ Ἰουδαῖόν τινα κατ' οἶκον παιδοτριβοῦντα αὐτόν· 11
ὅθεν οὐκ ἦν τι παρ' αὐτῷ εὑρεῖν ἀκραιφνές, ἀλλ' ἦν, ὡς εἰ-
πεῖν, ὁ ἄνθρωπος πανσπερμία αἱρέσεων. διὸ καὶ τῷ λόγῳ 12
ἀπήχθετο, ὡς εἰς ἀνατροπὴν ὄντι τῆς κακοδοξίας αὐτοῦ.

7 ὅθεν ὥρμητο ὁ Μιχαὴλ καὶ οἷος τὴν πίστιν καὶ τὰ ἤθη CE

2 εἴρηται] XV 22, 2 3 post λέοντος add. ὁ μιχαὴλ O, Michael *Wo* lat. 4 δὲ τῶν κτήσεων αὐτῶν αὐτοῖς προσαπένειμεν AE, δ' αὐτοῖς τῶν κτήσεων αὐτῶν προςκεκλήρωκεν O, δὲ τῶν κτήσεων αὐτῶν αὐτοῖς προσεκλήρωσεν w*p 5 πρὸς ὑπηρεσίαν — 7 ὥρμητο δὲ om. E, unde *Wo* in codice ipso asteriscum supra τινας (versus 5) apposuit 6 ἐδωρήσατο A (δωρησάμενος Cedr. (Scylitz.) II p. 71, 21), προςαπένειμεν Owp 7 δὲ A, μέντοι Owp οὗτος om. O 10 μιχαὴλ] βασιλεὺς D 11 δέχεται AEwp (v. Cedr. (Scylitz.) II p. 69, 10 s.), ἐδέχετο O 11. 12 διαταγὴν (διαταγωγὴν E) διδάσκει τηρεῖν AEwp, ἐτήρει διαταγὴν O 12 ἐκτὸς AEwp, ἄτερ O 15 πανσπερμία AED$_w$wp, πολυσπερμία O αἱρέσεως CEwp*Di*, sectarum: *Wo* lat. 16 ὡς Rwp*Di*, om. A

vocis legit. Etsi autem Leonis uxorem et liberos intra certos 7
limites circumscripserat, ut dictum est, non tamen egere passus
est, quibusdam ex eorum possessionibus, unde necessaria suppe-
terent, et servis ad ministerium attributis.

Oriundus fuit Michaël Amorio, ex urbe superioris Phrygiae, 8
in qua Iudaei et Athingani et aliorum impiorum turba habita-
bant; unde confusa quaedam secta exsistebat, cuius et ipse Mi- 9
chaël particeps fuisse dicitur. Quae etsi sacrosanctum baptisma 10
admittit, Mosaica tamen instituta praeter praeputii resectionem
observat. Aluit domi Iudaeum quendam, a quo erudiebatur; 11
unde nihil sinceri apud eum reperiebatur, sed erat, ut ita dicam,
iste homo quaedam colluvio sectarum. Quocirca disputationes 12
oderat, quippe quibus eius perversa opinio everteretur.

13 Ἀπορίᾳ δὲ συζῶν ἐκ νεότητος ἐστρατεύετο· ποτὲ τοίνυν
14 τῷ ταγματάρχῃ προσελθὼν περί του ἐδέετο. τῷ δὲ ἔτυχέ τις
Ἀθίγγανος παρεστὼς καί φησι πρὸς τὸν στρατηγὸν ἐν ἀπορρή-
D τοις τὸν λόγον ποιούμενος ὡς "βασιλεύσει Ῥωμαίων οὗτος, ὅς
15 σου δέεται νῦν." καὶ ὃς αὐτίκα τῷ μαντεύματι θέμενος οἰ-
κειοῦται τὸν Μιχαὴλ καὶ κηδεστὴν ποιεῖται ἐπὶ τῇ θυγατρί.
16 Ἄρτι δὲ τῇ αὐταρχίᾳ ἐπιπηδήσαντος τοῦ Μιχαήλ, ὡς ἱστό-
ρηται, ὁ ἱερώτατος Νικηφόρος ὑπερόριος ὢν ἐπιστέλλει αὐτῷ,
17 ἀξιῶν τὴν τῶν εἰκόνων γενήσεσθαι ἀναστήλωσιν. ὁ δὲ μήτε
τι καινοτομήσειν ἔφη περὶ τὴν πίστιν μήτε τὴν τῆς ἐκκλησίας
ἀλλοιῶσαι κατάστασιν, ἀλλὰ μηδὲ βιάσασθαί τινα περὶ τοῦ θείου
W III 110 18 δοξάζειν παρ' ὃ βούλεται. ἐν λόγοις δ' ἔμεινε ταῦτα· οὐ μετὰ
πολὺ γὰρ τὴν γνώμην ἔδειξε τὴν οἰκείαν καὶ κατὰ τῶν ὀρθο-
P II 136 A δόξων ἐχώρησε, καὶ πολλοὺς καὶ ἄλλους δεινοῖς περιέβαλε,
πρὸς τοῖς ἄλλοις δὲ καὶ τὸν θεῖον Μεθόδιον καὶ τὸν τῆς Σάρ-

7 ὅσα ὁ πατριάρχης Νικηφόρος ἐκ τῆς ὑπερορίας ἐπέστειλε τῷ Μιχαήλ· καὶ ὅσα ἐκεῖνος εἶπεν E

1 συζῶν — ἐστρατεύετο] αὐτῶν ἐ|στρατεύετο C   2 του RwpDi, τούτου A   3 ἀπορρήτῳ D   5 τῷ μαντεύματι θέμενος, v. ad XIII 22, 36   6 τὸν] τῷ Ewp   7 ἱστόρηται] XV 21, 41 ss.   8 ἱερότατος w*p invitis AR   post νικηφ. add. ὁ πατριάρχης Rwp (v. arg. ad h. l.)   9 ante εἰκόνων add. σεπτῶν Rwp   γενήσθαι | A, γενήσεσθαι Rwp, γενέσθαι Di, v. ad XIV 5, 2   10 καινοτομῆσαι D   μήτε AR(w), μὴ δὲ p*   11 βιάσθαι E   13 ἔδειξε τὴν οἰκείαν AE, τὴν οἰκείαν ἐξήφηνε O, τὴν οἰκείαν δὲ ἔφην w* (Wo lat.: animo suo declarato) p   ὀρθοδόξων A(E)Dwwp, ὀρθῶν δογμάτων O   14 πολλοὺς — 15 μεθόδιον om. E   14 πολλοὺς καὶ A, πολλούς τε Owp

13 In adulescentia cum ob inopiam militaret, aliquando tribu-
14 num adiit, aliquid ab eo petiturus. Ei tribuno quidam Athinganus astans clam "Is qui tibi nunc supplex est" inquit "ali-
15 quando erit Romanorum rex." Quo augurio comprobato ille statim cum Michaële familiaritatem contrahit eique filiam despondet.
16 Michaël autem cum imperium modo occupasset, ut dictum est, S. Nicephorus exul per litteras ab eo petiit, ut imagines re-
17 ponerentur. Cui ille respondit se neque in religione quicquam novaturum neque ecclesiae res mutaturum, sed se ne ullum quidem hominem coacturum esse aliter de re divina sentire ac vellet.
18 Sed haec verba fuere; neque enim multo post animo suo declarato orthodoxos oppugnavit ac praeter multos alios crudeliter tractatos S. Methodium quoque et Euthymium, Sardium archiepi-

δεων ἀρχιερατεύοντα τὸν Εὐθύμιον ἐξορίᾳ παρέπεμψε διὰ τὴν
τῶν ἁγίων εἰκόνων τιμήν. εἶτα τὸν μὲν Μεθόδιον καθείργνυσι 19
κατὰ τὸν Ἀκρίταν· τὸν ἀοίδιμον δ' Εὐθύμιον μαρτυρικῷ τε-
λειοῖ θανάτῳ, ἀφειδῶς μαστιζόμενον διὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Θεο-
φίλου. ἐζήλου δ' ἐν ἅπασι τὸν Κοπρώνυμον καὶ τοῖς Ἰουδαίοις 20
προσέκειτο τά τε σάββατα νηστεύειν προσέταττε. τῇ ἀναστάσει 21
D III 392 τε ἀπιστῶν διετώθαζε τὰ μέλλοντα ἀγαθὰ καὶ τοὺς προφήτας
διέσυρε καὶ δαίμονας οὐκ εἶναι διεβεβαιοῦτο· πορνείαν τε οὐχ
ἁμάρτημα ἥγητο καὶ τὸν ἐπὶ πᾶσι θεὸν ὀμνύειν διεκελεύετο.
τῷ τε Ἰούδᾳ σωτηρίαν ἐπεφήμιζε καὶ τὸ πάσχα οὐ κατὰ και- 22 B
ρὸν ἑορτάζεσθαι ἐδογμάτιζε. ταῦτα μὲν οὖν ἐκ πολλῶν ὀλίγα 23
τῆς ἐκείνου κακίας ἢ καὶ ἀνοίας γνωρίσματα ξυγγεγράφαται.
Ὁ δὲ λόγος τὰ τότε ξυμβεβηκότα διδότω τῇ ἱστορίᾳ· τὰ 24
δ' ἦσαν ἐμφύλιοι πόλεμοι. ὁ δὲ τούτων κατάρξας Θωμᾶς ἦν, 25
εἷς τῶν τριῶν τυγχάνων ἀνδρῶν, περὶ ὧν ἐν τῷ Φιλομηλίῳ
μοναχὸς τῷ Βαρδανίῳ προέφησε τοὺς μὲν δύο ἐπιβήσεσθαι

5 ὅτι καὶ οὗτος τοὺς πρὸ αὐτοῦ ἐμιμήσατο CE 6 ὅσα ὁ ματαιόφρων Μιχαὴλ ἐφρόνει CE 13 περὶ τῆς τοῦ Θωμᾶ τυραννίδος CE

1 ἀρχιερατεύσαντα Owp τὸν om. BEwp 1 ἐξορίᾳ — 3 εὐθύμιον om. O p. 338, 13 ὀρθοδόξων ἐχώρησε — 3 τὸν ἀοίδιμον εὐθύμιον δὲ μαρτυρικῷ add. Dw 3 εὐθύμιον δὲ Ewp τελεῖοι w*p invitis AR 6 προσέταξεν E, προσέταξε wp 7 διαπιστῶν D ἐτώθαζε D 8 διεβεβαιοῦτο μὴ εἶναι O 10 τε ἰούδα A(Ew), ἰούδα τε O, δὲ Ιούδᾳ p ante σωτηρίαν add. τὴν D 11 ἀπισχυρίζετο ἑορτάζεσθαι O 12 ἀγνοίας B ξυγγεγράφεται E 15 φιλομηλίω A corr. ex φιλομιλίω, φιλομιλίῳ Rwp, v. ad XV 19, 4 16 τῶ βαρδανίω AE, om. O, τῷ βαρδάνῃ wp, v. ad l. c. et Cedr. (Scylitz.) II p. 75, 18 προέφησεν AEwp*Di*, corr. *B-W* (v. ad XIII 1, 5), προηγόρευσεν O ante τοὺς add. ὡς ἄνω που [cf. XV 19, 4] εἴρηται Rwp

scopum, ob sanctarum imaginum cultum in exilium misit. Deinde 19
Methodium in Acrita inclusit, inclutum vero Euthymium a filio
suo Theophilo crudeliter flagris caesum in martyrum numerum ret-
tulit. Copronymum omnibus in rebus imitans et Iudaeis addictus 20
per sabbata ieiunari iubebat. Resurrectionem mortuorum non cre- 21
debat eoque futura bona sugillabat et prophetas irridebat et daemo-
nes esse pernegabat; scortari peccatum non ducebat et de deo, qui
supra omnia est, iurando monebat. Iudae salutem ominabatur, 22
pascha alieno tempore celebrari affirmabat. Haec pauca e multis im- 23
probitatis ac potius dementiae illius indicia conscribenda censui.
Nunc vero oratio ad res gestas et bella multa illorum tem- 24
porum progrediatur. Thomas, unus de tribus illis hominibus, inter 25
quos Philomelianus ille monachus Bardanio vaticinatus erat duos

τῆς βασιλείου ἀρχῆς, τὸν δέ γε τρίτον (ὃς οὗτος ἦν ὁ Θωμᾶς)
ἐπιχειρῆσαι μὲν τυραννίδι καὶ ἑαυτῷ περιθέσθαι διάδημα, μὴ
26 μέντοι καὶ τῆς βασιλείας τυχεῖν. οὗτος τοίνυν, ὥς ἤδη μοι
εἴρηται, ἄρχων καταστὰς τοῦ τάγματος τῶν φοιδεράτων παρὰ
C τοῦ Λέοντος, ὡς ἔγνω τὸν εὐεργέτην ἀναιρεθέντα παρὰ τοῦ
Μιχαήλ, τῷ μὲν δοκεῖν τιμωρῶν ἐκείνῳ, τῷ δ' ὄντι τὴν βα-
σιλείαν καραδοκῶν ἀνταίρει τῷ Μιχαὴλ καὶ συναλίσας δύναμιν
οὐκ εὐκαταφρόνητον ἅπασαν σχεδὸν τὴν ἑῴαν μοῖραν ἐσφετε-
ρίσατο καὶ τοὺς δημοσίους φόρους αὐτῷ κομίζεσθαι παρε-
27 σκεύαζε. καὶ πολὺς ἐντεῦθεν γενόμενος ἐπῆλθε καὶ τοῖς Ἀγα-
ρηνοῖς, ἀδεέστερον τότε πᾶσαν ληιζομένοις χώραν καὶ τὰς νήσους
28 αὐτὰς διὰ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον. καὶ ἐπελθὼν ἀνέκοψε τῆς
φορᾶς καὶ ἀνακόψας παρεστρατοπεδεύσατο καὶ ἐς λόγους ἦλθεν
αὐτοῖς καὶ ἥκων εἰς λόγους ἐσπείσατο ἐπὶ συνθήκαις τοῦ Ῥω-
μαϊκῶν ὁρίων παραχωρῆσαι αὐτοῖς, εἰ τῆς βασιλείας ἐγκρατὴς
D 29 γένοιτο. οὕτω δὲ ταῦτα διοικησάμενος καὶ τὴν κεφαλὴν ἀνε-
δήσατο ταινίᾳ βασιλικῇ καὶ αὐτοκράτωρ ἀνερρήθη κατὰ τὴν
Ἀντιόχειαν παρὰ τοῦ τότε τὸν θρόνον αὐτῆς τὸν πατριαρχικὸν D III 393

16 ὅτι περιέθετο ἑαυτῷ ὁ Θωμᾶς τὰ τῆς βασιλείας παράσημα C

2 ἐπιχειρήσειν D 3 τυχεῖν AEDwwp, ἐν πράγματι (πράγμασιν B) ἐπιτεύξασθαι (-εσθαι C) O 3. 4 ἤδη — εἴρηται] προεγράφη O Wo lat. 4 εἴρηται] XV 19, 12 τοῦ τῶν φοιδεράτων τάγματος O 6 τῷ μὲν] τὸ μὲν D 7 ἀνταιρεῖ D 8 μεῖραν D, corr. Dw 9 αὐτῷ κομίζεσθαι παρεσκεύασε (παρεσκεύαζε A) AEDwwp, αὐτοῖς ᾠκειώσατο O 12 post ἀνέκοψεν add. αὐτοὺς Owp 13 ἐπαρεστρατοπεδεύσατο D, corr. Dw ἦλθεν AEwp, ἧκεν O 14 ἐλθὼν C ἐς C, sed v. ad XIV 12, 14 15. 16 γένοιτο ἐγκρατής O 17 βασιλικῶν D, corr. Dw 18 τοῦ τότε] τοῦτό τε D αὐτῆς post πατριαρχικὸν E

regno potituros esse, tertium (is vero Thomas erat) invasurum
illum quidem tyrannidem ac diadema sibi impositurum neque
26 vero regni compotem fore, seditionem excitavit. Is igitur, ut
ante dictum est, a Leone foederatorum legioni praepositus,
ut principem de se bene meritum a Michaële caesum cognovit,
per speciem necis illius vindicandae, cum re vera regnum affe-
ctaret, Michaëlem est aggressus coactisque copiis non contemnen-
dis universas fere orientales provincias occupavit earumque
27 vectigalia publica sibi afferenda curabat. Unde auctis opibus
etiam Agarenos invasit, qui tum omnes provincias et ipsas in-
28 sulas ob intestinum bellum audacius populabantur, eorumque
impetu represso et castris prope positis et habito colloquio pepigit
29 se, si regno potiretur, eis finibus Romanis esse cessurum. Qui-
bus rebus peractis caput diademate regio ornat et imperator

ἔχοντος· Ἰὼβ δ' ἐκεῖνος ἐκέκλητο. κἀκεῖθεν ὁρμηθεὶς σὺν με- 30
γάλῳ στρατεύματι (ἔτυχε γὰρ συμμάχων οὐκ Ἀγαρηνῶν μόνον,
ἀλλὰ καὶ ἐξ ἑτέρων ἐθνῶν πλειόνων) τῇ τυραννίδι κραταιότερον
ἐπεχείρησεν. ἦν δὲ ὁ Θωμᾶς οὗτος οὐ τῶν εὐπατριδῶν, ἀλλὰ 31
καὶ τῶν λίαν ἀσήμων καὶ τούτων βαρβάρων, καὶ ἀπορίᾳ σύν-
τροφος τῇ ἐσχάτῃ, ὥστε καὶ δουλεύειν μισθοῦ. ἀναχθεὶς δ' 32
ὑπὸ τῆς τύχης, ὡς εἴρηται, καὶ τυραννίδι ἐπιχειρήσας τήν τε
κλῆσιν μετέθετο, Κωνσταντῖνον ἑαυτὸν ὀνομάσας καὶ κοινωνὸν
τῆς βασιλείας, ὡς ᾤετο, προσελάβετο, υἱὸν εἰσποιητὸν οἰκειω- P II 137 A
σάμενός τινα. τοῦ δὲ Μιχαὴλ στρατιὰν κατ' αὐτοῦ ἐσταλκότος, 33
συμβαλὼν ἐκεῖνος αὐτῇ τοὺς μὲν ἀνεῖλε, τοὺς δὲ φυγάδας ἀπέ-
φηνεν. ἐντεῦθεν κραταιότερον τῆς τυραννίδος ἐπείληπτο καὶ 34
στόλον ἐξαρτυσάμενος, ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ βασιλικὸν ναυτικὸν ὑφ'
ἑαυτὸν ποιησάμενος ἐξ Ἀβύδου πρὸς τὴν Θρᾴκην ἐπεραιώθη
καὶ τὰ τῆς ἑῴας ἅπαντα σχεδὸν ὑπηγάγετο, ἄνευ μέντοι τοῦ 35
θέματος τοῦ Ὀψικίου, οὗ ὁ Κατάκυλας ἐστρατήγει, καὶ τοῦ
τῶν Ἀρμενιακῶν· ὁ Ὀλβιανὸς δὲ τὴν στρατηγίδα τούτου εἶχεν 36

10 *ὅτι εὐτύχει ὁ τύραννος οὗτος καὶ ἐκρατύνετο* C

1 *δ'* om. O *ἐκείνους* D, corr. Dw 2 *μόνων* Ewp, v. ad XIV 6, 31 3 *ἐξ* om. D *πλειόνων ἐθνῶν* D 4 *ἐπεχείρ* (η supra) | *ἦν* E *δὲ*] *ἐ* C *εὐπατρίδων* p* invitis ARw 5 *συντρόφων* D, cui scripturae astipulatur *Wo* lat. 6 *τῇ* om. D 9 post *υἱόν* distinguunt p*Di*, ante *υἱὸν* ABE*B-W* 11. 12 *ἀπέφηνε* (*ἀπέφηνεν* w*p). *κἀντεῦθεν* Owp 13. 14 *ποιησάμενος ὑφ' ἑαυτὸν* C 15 *τοῦ*] *τῶν* p* invitis ARw 16 *τοῦ* ante *ὀψικ.* om. B *κατάκυλας* ARwp, Genes. p. 33, 1. 35, 4. Theoph. contin. p. 53, 22. 57, 10. 64, 13. 67, 3, *Κατάκηλας* Cedr. (Scylitz.) II p. 77, 12 *ἐστρατηγ* D, corr. Dw 17 *ἀλβανὸς* B *τούτου* et *τούτων* per dittogr. B

appellatur ab Iobo, Antiocheno patriarcha. Inde cum magno 30
exercitu profectus (neque enim Agarenos dumtaxat, sed et plures
alias gentes ad belli societatem asciverat) tyrannidem maiore animo
invasit. Fuit hic Thomas vero non ex gente patricia, sed ad- 31
modum obscura eaque barbara, tantaque fuerat inopia confli-
ctatus, ut mercede serviisset. Sed fortuna evectus, ut dictum est, 32
regnoque affectato Constantini nomen assumpsit et filium ado-
ptivum regni consortem, ut putabat, sibi allegit. Cum exercitu 33
Michaëlis contra se misso congressus aliis occisis, aliis fugatis tyran- 34
nidem stabilivit et classe comparata, immo etiam classe regia po-
titus Abydo in Thraciam traiecit, Orientalibus paene omnibus 35
subactis praeter Opsicianam provinciam, cui Catacylas, et Arme-

W III 111 ἀρχήν, ὃς δὴ λοχήσας καὶ τὸν τῷ τυράννῳ εἰσποιηθέντα υἱὸν κατασχὼν ἀνεῖλεν εὐθύς.

23 Γενόμενος δ' ἐν τῇ Θρᾴκῃ, ὡς εἴρηται, ὁ Θωμᾶς προσ-
2 τιθεμένους αὐτῷ τοὺς ξύμπαντας ἔσχηκεν. αὖθις οὖν τοῦ
B βασιλέως κατά τε γῆν αὐτῷ συμμίξαντος καὶ κατὰ θάλασσαν, καὶ ἄμφω τὰς στρατιὰς ὁ τύραννος ἐτρέψατό τε καὶ διεσκέδασεν, υἱοθετήσατο δ' ἕτερον, τοῦ πρώτου κτανθέντος, ὡς εἴρηται, Ἀναστάσιον μὲν καλούμενον, μοναχὸν δ' ὄντα, καὶ τὸ μὲν σχῆμα τὸ θεῖον ἀποδυσάμενον, στολὴν δὲ κοσμικὴν μεταμφιασάμενον. D III 39
3 ἐς τοῦτο δ' ἧκεν ἀπορίας ὁ Μιχαὴλ ὡς σιδηρᾶν ἐκτεῖναι σειρὰν ἐξ ἀκροπόλεως εἰς τὸ κατ' ἀντιπέραν πολίχνιον, ἵν' ἄβατα τοῖς
4 τοῦ τυράννου φυλάττοιτο τὰ ἐντός. ἀλλ' ὁ Θωμᾶς ὁμοῦ τῇ πόλει προσέβαλε κατὰ γῆν τε καὶ κατὰ θάλασσαν, τὴν σιδηρᾶν ἐκείνην ῥᾷστα διαρρήξας σειράν, καὶ ᾤετο, εἰ μόνον φανείη, τοὺς ἐν τῇ πόλει διὰ τὴν πρὸς τὸν κρατοῦντα ἀπέχθειαν εὐ-
C 5 χερῆ τὴν εἴσοδον αὐτῷ παρασχεῖν. ἐπεὶ δ' ἐρρωμένους εὕρηκε τοὺς ἐντὸς πρὸς τὴν τῆς πόλεως φυλακὴν καὶ τῶν ἐλπίδων ἐψεύσθη, τότε μὲν ἀνεχώρησε καὶ βάλλεται χάρακα κατὰ τὸ τῶν θείων Ἀναργύρων ἱερώτατον τέμενος· ὁ τόπος δὲ τὰ Παυ-

5 τε om. O, v. ad XIV 21, 11 συμμίξαντος AEwp, μαχεσαμένου O 7 υἱοθεθήσατο p* invitis ARw 8 ὄντα δὲ μοναχὸν O 8. 9 θεῖον σχῆμα B 10 εἰς D, v. ad XIV 12, 14 10. 13 σιδηρᾶν RswpDi, σιδηρὰν ACE 11 κατατιπεραν punctis notatum E 13 κατὰ ante θαλ. om. DwpDi θάλατταν B 15 τοὺς ἐν om. D ἀπέχθησαν D, corr. Dw 16 ἐρωμένους D 18 χάρακα om. D, suppl. Dw τὸ RwpDi, om. A 19 ἱερώτατον om. E τὰ AE, τοῦ Owp, v. Cedr. (Scylitz.) II p. 81, 9

36 niacam, cui Olbianus imperator praeerat, qui tyranni adoptivum filium insidiis exceptum statim sustulit.

23. Cum Thomas, ut dictum est, in Thraciam venisset,
2 omnes ad eum se contulerunt. Itaque regem denuo terra marique vicit, profligatis duobus exercitibus et in filii locum, quem necatum fuisse diximus, alterum adoptavit, nomine Anastasium,
3 qui sacro monachi habitu abiecto civilem sumpserat; et ad tantam redegit Michaëlem desperationem, ut ferrea catena ex acropoli ad oppidulum oppositum extenta tyrannum prohibere conaretur
4 intro penetrare. Sed Thomas terra marique simul impetu in urbem facto illaque catena facillime rupta putabat, si ab oppidanis tantum conspiceretur, fore sibi ob imperatoris odium aperta
5 omnia. Cum autem viros fortes se praeberent, qui urbem tuerentur, spe deiectus tum quidem recessit ac vallum muniit circa

λίνου ὠνόμαστο. ἡμερῶν δέ τινων διαγενομένων καὶ κατὰ 6
χέρσον αὖθις καὶ κατὰ θάλασσαν ἐπήνεγκε τῇ πόλει τὸν πό-
λεμον, ἑλεπόλεις τε καὶ κλίμακας ἐπαγόμενος. ὡς δ' ἑώρα 7
τὰ τῆς σπουδῆς αὐτῷ πανταχόθεν ἀνήνυτα, τότε μὲν τὴν ψυ-
χρὰν ἐκτρεπόμενος Θρᾴκην (χειμὼν γὰρ ἦν) τὴν στρατιὰν αὐ-
τοῦ ταῖς χώραις διένειμεν, ἐν ταύταις σχολάσουσαν καὶ τὴν τοῦ
χειμῶνος ἐκφευξομένην δριμύτητα. ἄρτι δὲ τοῦ ἔαρος ἐφεστῶ- 8
τος καὶ πάλιν προσῆγε καὶ ἀμφοτέρωθεν τῇ πόλει τὴν στρατιὰν D
καὶ περιεκύκλου τὰ τείχη τῷ τε πεζῷ στρατεύματι καὶ τῷ ναυ-
τικῷ. ἤδη δὲ καὶ τῷ Μιχαὴλ ἡτοίμαστο καὶ στόλος καὶ στρά- 9
τευμα. λόγοις οὖν παρακλητικοῖς τοὺς οἰκείους παραθαρρύνας 10
ὁ βασιλεὺς ἀθρόον ἐκ πλειόνων πυλῶν ἐξάγει τούτους καὶ συρ-
ρήγνυται τῷ τοῦ τυράννου λαῷ. οἱ δὲ τῷ αἰφνιδίῳ καὶ τῷ 11
θάρσει τῶν ἐπιόντων ἀποδεδειλιακότες τὰ νῶτα μετέβαλον καὶ
ἔπεσον πολλοί, καὶ ἡ νίκη τῶν ἐκ τῆς πόλεως ἦν. τὰ μὲν 12
οὖν κατὰ χέρσον οὕτω συνηνέχθη τῷ ἀποστάτῃ· οὐ μὴν ἀλλ'
D III 395 οὐδὲ τὰ κατὰ θάλασσαν κάλλιον ἔσχεν αὐτῷ. τὰς γὰρ βασι- 13
λικὰς τριήρεις τὸ τοῦ τυράννου ναυτικὸν θεασάμενον ἐπιούσας

1 *ὅτι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν προσβαλὼν ὁ Θωμᾶς τῇ πόλει πολλάκις, οὐδὲν ἀνύσαι ἴσχυσεν, ἀλλ' ἥττητο συνεχῶς· ὁ δὲ καὶ ἡττώμενος τοῦ τυραννεῖν* (*τυραννείου* E) *οὐκ ἀπείχετο* CE (C verbis *ἀλλ' ἥττετο* novum incipit argumentum)

2 *ἐπήγαγε* Ewp *τὸν* om. D 3 *καὶ* om. D 4 *αὐτῇ* D, corr. Dw 6 *σχολάζουσαν* w*p invitis AR 10 *στρα|τεύματα* D, sed *τεύματα* in rasura 11 *παραθαρύνας* B 12 *πυλῶν πλειόνων* D *συρρήγνυνται* O 14 *θάρσει* AR, *θράσει* Bs(?)p*Di*, *θάσει* w*; v. XVI 7, 14 16 *ἀλλ'* om. BC 16. 17 *ἀλλ' οὐδὲ*] *καὶ* D 17 *ἔσχε κάλλιον* D

sacram S. Anargyrorum aedem, qui locus Paulini vocatur. Sed 6
diebus aliquot elapsis urbem denuo terra marique oppugnat,
machinis et scalis adhibitis. Ut vero se omnem operam et im- 7
pensam ludere vidit, tunc frigida illa Thracia relicta (nam hiems
erat) exercitus in provincias distribuit, ut ibi otio recrearentur
et hiemis saevitiam evitarent. Vere autem ineunte legiones de- 8
nuo utrimque contra urbem adduxit eamque et pedestribus et
navalibus copiis circumdedit. Sed et Michaël interea et classem 9
et milites comparaverat, suosque verbis cohortatus pluribus ex 10
portis rex de improviso impetum in tyranni copias fecit. Illi 11
vero et re inexspectata et audacia hostium territi terga dede-
runt, multisque caesis victoria penes urbanos fuit. Ac terra sic 12
actum est cum desertore marique nihilo melius. Nam tyranni 13
naves, cum regiam classem contra se ire vidissent, non resti-

αὐτῷ οὐχ ὑπήνεγκεν, ἀλλ' εὐθὺς τὴν συμπλοκὴν μὴ θαρρῆσαν
εἰρεσίᾳ συχνῇ πρὸς τὴν χέρσον κατήγοντο, καὶ οἱ μὲν ἀπεδί-
14 δρασκον, οἱ δὲ τῷ Μιχαὴλ αὐτομολοῦντες προσῄεσαν. ὁ δ'
P II 138 A ἀποστάτης ἔτι τῆς τυραννίδος ἀντείχετο καὶ οὔτε τὸν χάρακα
ἔλυσε καὶ τὸ ἐν Ἑλλάδι ἑτοιμασθὲν αὐτῷ ναυτικὸν μετεπέμψατο·
15 καὶ τόδε παρῆν κατὰ Βυρίδας νεωλκησάμενον. ὃ γνόντες οἱ
τοῦ στόλου τοῦ Μιχαὴλ νυκτὸς αὐτοῖς ἐπιτίθενται καί τινας
μὲν ᾑρήκασι τῶν πολεμίων νηῶν, ἑτέρας δὲ τῷ ὑγρῷ πυρὶ
16 κατενέπρησαν. κατὰ γῆν δὲ συχναὶ μὲν ἐγίνοντο προσβολαί,
Θεοφίλου τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως τοῦ λαοῦ προεξάρχοντος· ἀγ-
χώμαλα δὲ τοῖς ἐναντίοις ἦσαν τὰ πράγματα καὶ οὐδενὶ μέρει
17 καθαρῶς ἡ νίκη ἐπεμειδίασεν. ἐν τοσούτῳ δέ τι συμβὰν τῷ
Θωμᾷ τὰ πράγματα ἔσφηλε· τῆς γὰρ φήμης πανταχοῦ τὴν
τοῦ Θωμᾶ κηρυξάσης ἀποστασίαν καὶ τὴν πολιορκίαν τῆς πό-
B λεως, Μορτάγων ὁ τῶν Βουλγάρων κατάρχων σπονδὰς ἐπὶ
τοῦ Λέοντος τριακοντούτεις θέμενος καὶ φιλίως τότε Ῥωμαίοις
ἔχων, αὐτεπάγγελτος ἧκε συμμαχήσων τῷ βασιλεῖ καὶ στρατο-

12 *ὅτι ὁ τῶν Βουλγάρων ἀρχηγὸς σπονδὰς μετὰ Ῥωμαίων θέμενος ἐμαχέσατο τῷ Θωμᾷ καὶ ἐνίκησε* CE *καὶ αἴτιος γέγονε τῆς αὐτοῦ καταλύσεως* C

1 *τῇ συμπλοκῇ* E 3 *δ'*] *δὲ* Bs(?)p invitis ARw 5 *ἔλυσεν ἀλλὰ καὶ* B 6 *βυρίδας* ARwp, Genes. p. 41, 8, Theoph. cont. p. 64, 3, *βηρύδας* D, *τῷ χωρίῳ . . τῶν Βηρίδου* (*τῶ βηρύδων* Coislinianus) Cedr. (Scylitz.) II p. 84, 22 *νεολκυσόμενον* E, *νεωκλυσάμενον* w*, *νεωλκυσάμενον* p* 8 *νεῶν* RwpDi; Zonarae est et *νεῶν* (XIV 3, 30. 4, 18 cet.) et *νηῶν* (XV 24, 3. XVI 9, 47. 51 cet.). 9 *κατενέπρησαν* AO, *παραδεδώκασιν* Ewp post *κατενέπρησαν* vel *παραδεδώκασιν* add. Rwp *ὡς ὀλίγας περιλειφθῆναι* (*περιληφθῆναι* B) 10 *τοῦ υἱοῦ*] *τὸν υἱοῦ* w*p 11 *ἀντιπολέμοις* O 12 *ἐπέβρισεν* O 15. 16 *τριακοντούτεις ἐπὶ τοῦ λέοντος* O

terunt, sed statim congressu evitato assidua remigatione ad continentem appulerunt; ibi alii diffugerunt, alii ad Michaëlem de-
14 fecerunt. Verum desertor tyrannidem adhuc urgebat, neque vallo soluto et classe, quam in Graecia paratam habebat, arcessita. Quae cum venisset et iuxta Byridas naves subductae essent,
15 Michaëlis classiarii ea re cognita noctu eas aggrediuntur et alias
16 hostilium navium ceperunt, alias igni Graeco incenderunt. Terra autem crebra proelia fiebant Theophilo regis filio duce, sed aequo fere Marte pugnabatur, victoria ad neutram partem incli-
17 nante. Interea vero aliquid accidit, quo res Thomae labefactatae sunt; nam rumore defectionis Thomae et urbis obsidionis passim sparso Mortagon, Bulgarorum princeps, qui annorum triginta

πεδεύεται κατὰ τὰ Κιδόκτου. τοῦτο τὸν ἀποστάτην ἐθρόησε.
κρίνας δὲ ἀσύμφορον ἑαυτῷ ἅμα τε καὶ πολιορκεῖν καὶ τοῖς 18
Βουλγάροις ἀντιστρατεύσασθαι (μερισθείσης γὰρ αὐτῷ τῆς δυ-
νάμεως οὐκ ἀξιόμαχον ἑαυτὸν οὐδετέρῳ τυγχάνειν ᾤετο), κατὰ W III 112
τῶν Βουλγάρων ἐχώρησε παντὶ τῷ στρατεύματι καὶ συμβαλὼν
ἡττᾶται καὶ πολλοὺς μὲν ἀποβάλλει τῶν ἑαυτοῦ, τοὺς μὲν φθα-
ρέντας, τοὺς δὲ καὶ ἁλόντας. ὅσοι δὲ τόν τε βαρβαρικὸν ἀκι- 19
D III 396 νάκην ἐξέφυγον καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν διέφυγον, τὸ μέλλον C
καραδοκοῦντες ἡσύχαζον. οἱ Βούλγαροι δὲ τοὺς αἰχμαλώτους 20
καὶ λείαν πολλὴν ἐπαγόμενοι ἀνεζεύγνυον τῇ νίκῃ γαυρούμενοι.
ταύτην τὴν ἧτταν τοῦ ἀποστάτου ὅσον ἐκ τοῦ στόλου αὐτοῦ 21
περιελέλειπτο ἐγνωκὸς πρὸς τὸν Μιχαὴλ ηὐτομόλησεν. ἐν τοιού- 22
τοις δὲ ὁ τύραννος γεγονὼς καὶ πάντῃ ἐξασθενήσας, ὅμως ἔτι
τοῦ πολιορκεῖν οὐκ ἀφίστατο, ἀλλὰ μηδὲν ἀνύων ἀπανίσταται
μὲν τῆς προσεδρείας τῆς πόλεως, ἄπεισι δὲ πορρωτέρω, καί
τινα τόπον εὑρὼν ἐπιτήδειον ἐν τούτῳ βάλλεται χάρακα, κἀκεῖ-
θεν ὁρμώμενος ἐληΐζετο τῆς πόλεως τὰ προάστεια καὶ τὰς τού-
των ἐκεράιζε χάριτας. ἐπῆλθε τοίνυν τούτῳ ὁ Μιχαήλ, καὶ 23
μάχης συγκροτηθείσης οἱ τοῦ Θωμᾶ ἑκόντες ἐτράπησαν εἰς D

1 κιδόκτου A (v. ad XV 18, 5), κηδόκτου Rwp, Κηδούκτου Genes. p. 42, 6, Theoph. cont. p. 65, 12, Cedr. (Scylitz.) II p. 86, 4 2 καὶ post τε om. D*Di* 4 ἑαυτὸν corr. ex ἑαυτῷ A post κατὰ erasum est γὰρ in B 5 τῷ om. D 6 ἡττᾶται Rwp*Di*, ἡττᾶσθαι A μὲν prius om. O*Di* 7 post ὅσοι δέ add. γε Rwp τε om. C 8 ante ἐξέφυγον add. CDw: καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ— διέφυγον om. AR, add. BEwp*Di* 9 εἰσύχαζον (sic) A 12 ἐγνωκὸς Owp*Di*, ἐγνωκὼς AE τούτοις D 13 δὲ om. D 14 ἐπαύσατο Ewp post ἀλλὰ add. καὶ αὖθις Owp 16 τρόπον D

indutias cum Leone fecerat, Romanis amicus, ultro suppetias regi
venit, castris ad Cidoctum locatis. Ea res desertorem turbavit.
Nam cum e re non esse putaret simul et urbem oppugnari et cum 18
Bulgaris dimicari, quod divisis copiis neutris par foret, contra Bul-
garos cum toto exercitu est profectus pugnaque commissa victus
multos suorum amisit, partim caesos, partim captos. Qui vero et 19
barbarorum ensem effugerant et captivitatem, exspectatione rerum
futurarum suspensi quiescebant. Bulgari, captivis et magna praeda 20
adducta, elati victoria recesserunt. Ea clade desertoris cognita clas- 21
sis eius reliquiae ad Michaëlem defecerunt. Eo rerum statu tyran- 22
nus, etsi eius vires undique minuebantur, tamen ab obsidione non re-
cedebat, sed, cum ne tum quidem quicquam proficeret, omissa ur-
bis oppugnatione longius abscedit et locum quendam opportunum
nactus vallum communit atque inde suburbana diripit eorumque
amoenitatem vastat. Sed Michaële eum aggresso commissaque 23

φυγήν, καὶ οἱ μὲν τῷ βασιλεῖ προσερρύησαν, οἱ δ' ἐπὶ τὰ ἑαυ-
24 τῶν ἀπήεσαν ἕκαστοι. ὁ δέ γε τύραννος μετὰ βραχίστων εἰς
Ἀδριανούπολιν ἄπεισι, καὶ ὁ Μιχαὴλ αὐτῷ κατ' ἴχνος ἀκο-
λουθεῖ καὶ πολιορκεῖ τὴν πόλιν οὐχ ἑλεπόλεσιν, ἀλλὰ σπάνει
25 τῶν ἀναγκαίων. καὶ οἱ τῆς πόλεως τῷ λιμῷ πιεζόμενοι ἀμνη-
στίαν τῶν ἐπταισμένων ἐκ τοῦ βασιλέως ᾐτήσαντο καὶ ταύ-
της τυχόντες δεσμοῦσι τὸν Θωμᾶν καὶ παραδιδόασι τῷ Μι-
26 χαήλ. ὁ δὲ ἀφαιρεῖται αὐτοῦ χεῖρας καὶ πόδας καὶ ὄνῳ
27 ἐπιβιβάσας θριαμβεύει τὸν ἄτιμον θρίαμβον. εἶτα περὶ συν-
ιστόρων πυνθάνεται, καὶ πολλοὺς ἂν ἐκεῖνος ἐξέφηνεν, εἰ μὴ
P II 139 A ὁ Ἑξαβούλιος ὁ πατρίκιος τὴν ὁρμὴν τοῦ βασιλέως ἀνέκοψε,
28 φάμενος μὴ χρῆναι πιστεύειν κατὰ τῶν φίλων ἐχθροῖς. ὁ δέ
γε Θωμᾶς ἄλλοτε ἄλλαις τιμωρίαις ὑποβαλλόμενος βιαιότατα
29 κατέλυσε τὴν ζωήν. καὶ ὁ τούτου δὲ εἰσποιητὸς υἱὸς εἰς τὸ
τῆς Βιζύης πολίχνιον προσφυγών, παρὰ τῶν οἰκούντων τὸ
φρούριον δεθεὶς προσήχθη τῷ βασιλεῖ καὶ ὁμοίως τῷ πεπλα- D III 39'
σμένῳ πατρὶ κολασθεὶς βιαίως καὶ αὐτὸς ἀπέρρηξε τὴν ψυχήν.

5 κατάσχεσις (κατάλυσις E) τοῦ Θωμᾶ. περὶ τῆς Ἡρακλείας καὶ τοῦ Πανίου μηδὲ μετὰ τὴν κατάλυσιν τοῦ Θωμᾶ τῆς ἀποστασίας ἀφισταμένων CE

1 βασιλεῖ AE, μιχαὴλ Rwp προσερρύησαν A, om. E, προσερρύοντο Op, προσερρύοντα w* 3 ἀνδριανούπολιν D, corr. Dw 6 ᾐτίσαντο p* invitis ARw 8 αὐτοῦ * * * χεῖρας A 11 ἐξαβούλιος RwpDi (v. Theoph. cont. p. 69, 19, Cedr. (Scylitz.) II p. 89, 16), ἐξαβούλιος AD (v. Genes. p. 44, 21) ὁ alterum om. B 12 τῶν om. E 13 ἄλλοις C 14 κατένευσε D, corr. Dw 15 βιζύης ARwp, v. Steph. Byz. p. 169, 13, Georg. Cypr. 1167 Gelzer, Hierocl. synecd. 632, 4 Burckhardt, Cedr. (Scylitz.) II p. 90, 1, βυζύης B, βύζης Genes. p. 44, 9. 45, 2, Theoph. cont. p. 70, 21 16 τῷ β.] τε β. D 17 ζωὴν B

pugna, Thomaei de industria in fugam versi partim ad regem
24 se contulerunt, partim ad sua redierunt. Tyrannus cum paucissi-
mis Hadrianopolim abit, quem Michaël e vestigio insecutus ur-
25 bem non machinis, sed annonae penuria oppugnat. Cives ur-
gente fame, petita delictorum ab rege venia et impetrata, Tho-
26 mam vinctum Michaëli tradunt. Is ei et manus et pedes amputat
27 et asino impositum ignominioso triumpho circumducit. Postea
de consciis quaerit, quorum ille multos nominasset, nisi Hexabu-
lius patricius regis impetum repressisset, cum diceret inimicis
28 amicos deferentibus non habendam esse fidem. Thomas vero
29 alias aliis tormentis excruciatus miserrime vitam finivit. Ado-
ptivus item eius filius, cum in Bizyam oppidulum confugisset, a
castelli habitatoribus vinctus ad regem est adductus et eodem

ἡ μὲν οὖν τοῦ Θωμᾶ ἐπανάστασις τοῦτον τὸν τρόπον κατηύ- 30
ναστο. αἱ δὲ Θρᾳκικαὶ πόλεις αἱ πάραλοι κἀκείνου παρελθόντος 31
ἔτι τῆς στάσεως εἴχοντο, καὶ μᾶλλον τῶν ἄλλων τὸ Πάνιον καὶ
ἡ Πείρινθος (οὕτω γὰρ πάλαι ὠνόμαστο ἡ Ἡράκλεια) μίσει B
τῷ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα. ἀλλὰ τὸ μὲν Πάνιον σεισμῷ τοῦ 32
τείχους αὐτοῦ πεσόντος ἑάλω, ἡ δ' Ἡράκλεια διὰ τῆς θαλάσσης
γέγονεν ἁλωτή. ταῦτα τοίνυν κατορθώσας ὁ Μιχαὴλ ἐπάνεισι 33
τροπαιοφορῶν καὶ ἱππικοῦ τελουμένου ἀγῶνος τοὺς τῷ Θωμᾷ
τὴν τυραννίδα συμπράξαντας ὄνοις ἐφεζομένους εἰσαγαγὼν εἰς
τὸ θέατρον ὑπερορίαν αὐτῶν κατεδίκασε, μή τι πλέον κολάσας
αὐτούς, εἰ μὴ δύο τινὰς τὸν Χοιρέαν καὶ τὸν Ζαγορηνόν, μὴ
πειθομένους μηδὲ μετὰ τὴν κατάλυσιν τοῦ Θωμᾶ παραδοῦναι
τὰ φρούρια, ἃ κατεῖχον, ἑλὼν καὶ ἀνασκολοπίσας ἀπέκτεινε.

Τῇ γοῦν ἀποστασίᾳ τῇ τοῦ Θωμᾶ καὶ τοῖς ἐμφυλίοις πο- 24 C
λέμοις τῶν Ῥωμαϊκῶν ἀσχολουμένων δυνάμεων ἄδειαν εὑρη-
κότες πᾶσαν οἱ πρὸς ἑσπέραν Ἀγαρηνοί, οἳ τὸν τῆς Ἰβηρίας

14 *ὅπως ἡ Κρήτη γέγονεν ὑπὸ τοὺς Ἀγαρηνούς (τῶν ἀγαρηνῶν* E) CE

2 *παράλιοι* DEwp, v. ad XV 27, 1 *καὶ ἐκείνου* D 3. 5 *πάνιον* ARwp*Di*, Genes. p. 45, 6, Theoph. cont. p. 71, 5, v. Basil. notit. 133 Gelzer, Hierocl. synecd. 632, 5 Burckhardt; minus recte *πάριον* Cedr. (Scylitz.) II p. 90, 8. 11 4 *πέρινθος* w*p invitis AR, v. XIII 3, 29 *πάλαι* AEwp, *τοῖς παλαιοῖς* O post *ἡράκλεια* add. *ἐστασίαζον δ' ἔτι (δὲ τῷ* B) Rwp 6 *δὲ* p* invitis ARw 9 *ἐφεζομένοις* E 10 *αὐτῶν κατεδίκασε* AEwp, *κατεψηφίσατο σφῶν* O 11 *τινας δύο* Rwp *ζαγορηνόν* ARwp, *ζαγάρηνόν* C, *ζαρηνόν* EDw, *γαζαρηνόν* Theoph. cont. p. 71, 21 ss., Cedr. (Scylitz.) II p. 90, 20 12 *μετὰ* Rwp*Di* (v. argum. ad XV 23, 25), *κατὰ* A
16 **πᾶσαν initio paginae om. D**

quo ficticius pater supplicio affectus violenter et ipse periit. Tho- 30
mae seditione ad hunc modum compressa, maritimae Thraciae 31
civitates nihilominus, etiam illo sublato, motum eum urgebant
ac prae ceteris Panium et Perinthus (sic enim Heraclea olim
appellabatur) propter odium adversus imperatorem. Ceterum 32
Panium moenibus terrae motu collapsis captum est, Heraclea
mari expugnata. Michaël his rebus bene gestis triumphans in 33
urbem rediit et ludis Circensibus Thomae adiutores asinis insi-
dentes in theatrum introductos sola relegatione contentus gravio-
ribus suppliciis non affecit, duobus exceptis Choerea et Zagoreno,
qui, cum castella, quibus praeerant, ne post Thomae interitum
quidem tradere vellent, capti in crucem acti sunt.

24. Dum Romanorum copiae Thomae defectione bellisque
civilibus occupantur, Agareni occidentales, sinus Iberici incolae,
qui Hispani vocantur, arrepta occasione a suo duce, quem amer-

οἰκοῦσι κόλπον καὶ λέγονται Ἰσπανοί, τῷ σφετέρῳ προσίασιν
ἀρχηγῷ, ὃν αὐτοὶ καλοῦσιν Ἀμερμουμνῆν, καὶ ᾐτοῦντο ἀποι-
2 κίαν στείλασθαι, διὰ πλῆθος στενοχωρούμενοι. κἀκεῖνος κατέ-
νευσε, καὶ τούτους παραλαβὼν σὺν τριήρεσιν ἀπέπλευσε, τὰς
3 ὑπὸ Ῥωμαίους νήσους περιιών τε καὶ ληιζόμενος. ὡς δ' ἧκε
W III 113 καὶ εἰς τὴν Κρήτην καὶ τὸ ταύτης ἔγνωκε πάμφορον, τοὺς μὲν
πλείστους εἰς λείαν ἐκπέπομφεν, αὐτὸς δὲ μετ' ὀλίγων εἰς φυ-
D λακὴν δῆθεν παραλειφθεὶς τῶν νηῶν πῦρ ἐνέβαλε κατ' αὐτῶν D III 398
4 καὶ πάσας ἐνέπρησε. τεθορυβημένων δὲ τῶν Ἀγαρηνῶν διὰ
τοῦτο καὶ τὴν αἰτίαν ζητούντων, ὁ Ἀπόχαψ (οὕτω γὰρ ὁ σφῶν
ὠνόμαστο ἀρχηγός) "ἀποικίαν ᾐτεῖσθε" φησίν· "ἰδοὺ τοίνυν
χώρα ῥέουσα μέλι καὶ γάλα καὶ ταύτην κατασχόντες οἰκήσατε."
5 ἐκείνων δὲ εἰπόντων "καὶ τὰ φίλτατα ποῦ;" ὁ Ἀπόχαψ "ἐν-
ταῦθα γυναῖκές εἰσιν" ἀνθυπήνεγκεν, "ἐξ ὧν γενήσονται καὶ
6 παῖδες ὑμῖν οὐ μετὰ μακρόν." τούτοις πεισθέντες οἱ ἐκ τῆς
Ἄγαρ τήν τε νῆσον ὑφ' ἑαυτοὺς ἐποιήσαντο καὶ τοὺς αὐθιγενεῖς
7 ἐδουλώσαντο. ὅτε καὶ Κύριλλος ὁ Γορτύνης ἐπίσκοπος ἀθλήσας
ὑπὲρ Χριστοῦ μαρτυρίου κεκόμιστο στέφανον.

1 *ἰσπανοὶ* ARw, *Ισπανοὶ* p, *Ἱσπανοὶ Di*, v. ad XIII 10, 18 2 *ἐκάλουν* O *ἀμερμουμνὴν* AB_1wp*Di*, *ἀμερμουμνῆν* R Cedr. (Scylitz.) II p. 91, 20 5 *περιελθών* Ewp 8 *παραλειφθεὶς* Ewp*Di*, *παραληφθεὶς* A, *περιλειφθεὶς* O, quod recipiendum esse putat *Di* vol. V p. 105 9 *ἐνέπρησε* Owp*Di*, *ἐνέπρησαν* A, *ἀνέπρησε* E 9. 10 *διὰ τοῦτο* om. C 10. 13 *ἄχαψ* w*p invitis AR, Cedr. (Scylitz.) II p. 91, 20 ss., Genes. p. 46, 13, Theoph. cont. p. 74, 4 11 *ἀρχισύμβουλος* C, sed litterae *ισ* mutatae sunt a prima manu in *ην* vel *ηγ* *ᾐτεῖσθαι* C, *ᾐτεῖσθαι* (ε supra) E 14 *γενήσανται* w*p 15 *μικρόν* E 16 *αὐθιγενεῖς* ARDww, *ἀνθιγενεῖς* D, *ἀντιγενεῖς* p* 17 *γορτίνης* AD, corr. Dw

mumnen vocant, locorum coacti angustiis petierunt, ut coloniam
2 deduceret. Annuit ille et cum iis triremibus impositis solvit
3 insulasque Romanorum obiens populatur. Ut autem in Cretam
quoque venit, eius fertilitate cognita maximam partem praeda-
tum mittit, ipse cum paucis ad navium custodiam relictus igne
4 iniecto omnes cremat. Quamobrem Agarenis tumultuantibus
eiusque causam requirentibus, Apochaps (id enim erat eorum
duci nomen) "Coloniam" inquit "petebatis; en regionem lacte
5 et melle manantem. Hanc occupate et incolite." Cum vero illi
dixissent: "Nostra vero carissima ubi sunt?", Apochaps "Ibi
sunt" inquit "mulieres, e quibus liberos quoque paullo post sus-
6 cipietis." His Agarenis adducti insula subacta indigenas in servi-
7 tutem redegerunt. Quo tempore Cyrillus, Gortynae episcopus,
pro Christi defensione martyris coronam accepit.

Θανούσης δὲ τῆς συζύγου τῷ βασιλεῖ ἐκεῖνος ὑπεκρίνετο 8
μὲν ἐς τὸ προφανὲς δευτέροις ὁμιλῆσαι γάμοις μὴ βούλεσθαι, P II 140 A
κρύβδην δὲ πρὸς τοὺς ἐξόχους τῆς γερουσίας διεπέμπετο ἀξιοῦ-
σθαι παρ' αὐτῶν ἑτέραν τοῦ βίου κοινωνὸν εἰσοικίσασθαι. καὶ 9
ἡ σκῆψις ὡς εὐπρεπής· δεινὸν γὰρ ἔφασαν εἶναι ἡμᾶς μὲν
βασιλεύεσθαι παρὰ σοῦ, τὰς δ' ἡμῶν συνοίκους βασιλίδος στε-
ρίσκεσθαι. ὁ δὲ πρότερον μὲν ἀκκιζόμενος τὴν ἀξίωσιν οὐ 10
προσίετο· λιπαρούντων δ' ἐκείνων πίστεις ἐξ αὐτῶν ἀπῄτει, εἰ 11
βούλοιντο ἀγαγέσθαι αὐτὸν βασιλίδα, ὡς καὶ μετὰ θάνατον
αὐτοῦ βασίλισσαν ταύτην ἕξουσι καὶ τὰ ἐκ ταύτης αὐτῷ φυησό-
μενα ὡς βασιλέας τιμήσουσι. ταῦτα δὲ τῶν τῆς συγκλήτου ἐγ- 12
γράφως αὐτῷ ἐπαγγειλαμένων, κἀκεῖνος αὐτοῖς προσεποιήσατο
πείθεσθαι καὶ εἰσοικίζεται γυναῖκά τινα, θυγατέρα λεγομένην B
γενέσθαι τοῦ βασιλεύσαντος Κωνσταντίνου, ὃν ἡ μήτηρ, ὡς ἤδη
D III 399 ἔμπροσθεν εἴρηται, ἐξετύφλωσεν. ἦν δ' αὕτη κεκαρμένη πρὸ 13
πλείονος καὶ ἐν τῇ νήσῳ τῇ Πρίγκιπος ταῖς ἀσκουμέναις ἐκεῖ

1 *ὅπως καὶ τίνα δευτέραν γαμετὴν εἰλήφει ὁ Μιχαήλ* CE

1 *ἀπεκρίνετο* B 2 *ἐς* ABD, *εἰς* Rwp*Di*, v. ad XIV 12, 14 *γάμοις ὁμιλῆσαι* D *μὴ*] *οὐ* B 3 *τοὺς τῆς γερ. ἐξόχους* O 3. 4 *διεπέμπετο ἀξιοῦσθαι παρ' αὐτῶν* AE, *διαπεμπόμενος ἀξιοῦσθαι παρ' αὐτῶν παρεσκεύαζεν* Owp 7 *πρότερον* — 8 *ἐκείνων* Owp*Di*, om. AE 7 *ἀκιζόμενος* O, corr. Dw, *ἀκκιτόμενος* w*, *ἀκιζόμενος* p* 8 *προσίετο* CD*Di* vol. V p. 105, *προσί*^{τ}*ε* B, *προσίεται* wp*Di* *ἐξ αὐτῶν* om. O 10 *βασιλίδα* Rwp *ἐκείνην* O *ἐκ ταύτης αὐτῷ* AEwp, *ἐξ αὐτῆς* O 12. 13 *αὐτοῖς προσεποιήσατο πείθεσθαι* (*πείσεσθαι* EDw) AEDw, *ἐνέδωκε δῆθεν τῆς* (om. B_1) *πεπλασμένης* (*πεπλασμένας* w*p) *ἐνστάσεως* Owp 14 post *μήτηρ* add. *εἰρήνη* Owp *ἤδη* om. E 15 *εἴρηται ἔμπροσθεν* E *εἴρηται*] XV 13, 6 ss. *αὕτη* AE, *ἡ γυνὴ* Owp *πρὸς* E 16 *τῇ* ante *πρίγκ.* om. B *Πριγγίπου* D, *πριγκίπου* Dw

Interea rex uxore mortua se a secundis nuptiis abhorrere 8
palam prae se ferens, clam ad principes senatus misit, ut ipsi
peterent, ut alteram duceret uxorem. Ea simulatio honesta 9
specie non carebat; neque enim convenire dicebant se ipsos a
rege quidem gubernari, uxores vero suas reginam non habere.
Ille vero eam petitionem principio tergiversando reppulit, sed 10. 11
illis instantibus petivit, ut, si vellent reginam duci, fidem sibi
darent se eam ipso quoque mortuo reginam agnituros et libe-
ros ex ea natos ut reges esse honoraturos. Quae cum senatus 12
scripto promisisset, et ipse se cedere simulavit, uxore ducta, quae
filia Constantini a matre, ut diximus, excaecati esse dicebatur
et multo ante tonsa inter monachas religioni in insula Principis 13

μοναχαῖς ἐκ πρώτης τριχὸς συγκατείλεκτο, καὶ ἡ κλῆσις τῇ
γυναικὶ Εὐφροσύνη.
14 Τοῦ πατριάρχου δὲ Θεοδότου θανόντος, ὃς ἓξ ἔτη ἀσεβῶς
τῆς ἐκκλησίας ἐκράτησεν, Ἀντώνιος προεχειρίσθη, ᾧ Κασσυ-
ματᾶς τὸ ἐπώνυμον· καὶ οὗτος δὲ τὴν περὶ τὴν πίστιν δόξαν
διέστραπτο.
15 Ὁ μέντοι βασιλεὺς στόλον ἐκπέμπει κατὰ τῶν τὴν Κρήτην
16 κατασχόντων Ἀγαρηνῶν. ἥττητο δέ, καὶ οἱ περιλειφθέντες ἐπαν-
C 17 ῆλθον τῆς ἥττης αὐτάγγελοι. εἶτ' αὖθις ἕτερον πολὺ ναυτικὸν
ἑτοιμασάμενος ἔστειλε, τούτῳ στρατηγὸν ἐπιστήσας τὸν Κρατε-
ρόν, ὃς συμβαλὼν τοῖς ἐν Κρήτῃ Ἀγαρηνοῖς πρότερον μὲν εὐ-
18 τύχησε, πολλοὺς ἐκείνων καὶ ζωγρήσας καὶ ἀνελών. εἶτα τῇ
νίκῃ τεθαρρηκὼς κἀκεῖνος καὶ ὁ ὑπ' ἐκεῖνον λαός, ὡς ἤδη
τῶν ἐναντίων ἐκνενευρισμένων καὶ μὴ ἄν ποτε προσβαλεῖν αὐ-
τοῖς τολμησόντων, ἀνέσει ἑαυτοὺς καὶ πότοις ἐξέδωκαν ἀφυ-
λάκτως καὶ ὕπνωττον κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην σὺν ῥᾳστώνῃ
19 πολλῇ. ἅπερ κατανοήσαντες οἱ πολέμιοι νυκτὸς αὐτοῖς ἐπῆλθον
μετὰ μεγίστου ἀλαλαγμοῦ καὶ πάντας διέφθειραν, ὡς μικροῦ
D 20 μηδ' ἄγγελον περιλειφθῆναι τῆς συμφορᾶς. καὶ αὐτὸς γὰρ ὁ

3 *περὶ πατριαρχῶν* CE   7 *περὶ τῶν ἐν τῇ Κρήτῃ Ἀγαρηνῶν* CE

1. 2 *τῇ γυναικὶ* AE, *αὐτῇ* Owp   4 *κασσυματᾶς* AO, *κασσιμα͡τ* E, *κασσιματᾶς* wp*Di*   5 *περὶ* supra linea add. A   *τὴν* alterum Rwp*Di*, om. A   8 *περιληφθέντες* (sic) A   9 *πολὺν* E   10 *καρτερὸν* D (infra recte)   12 *καὶ* ante *ζωγρ.* om. B   13 *ἐκεῖνος κ.* E   15. 16 *ἀφυλάκτως καὶ ὕπνωττον* AE, *καὶ ἀφυλάκτως ἐκώμαζον* (*ἐχώματον* w*, *ἐχώμαζον* p*) *ὕπνωττόν τε* Owp   18 *ἀλλαλαγμοῦ* D, corr. Dw

deditas a primo capillo vitam agebat; nomen erat ei feminae
inditum Euphrosyne.
14 Patriarcha Theodoto mortuo, qui sex annos ecclesiae impie
praefuerat, Antonius cognomento Cassymatas in eius locum est
suffectus, perversa et ipse religione praeditus.
15 Rex missa classe contra Agarenos tenentes Cretam victus
16 est, quique cladi superfuerant, ipsi nuntium cladis attulerunt.
17 Post denuo aliam ingentem classem contra eosdem mittit, duce
Cratero, qui principio quidem rem contra Agarenos bene ges-
18 sit, multis eorum captis et interfectis. Deinde et ipse et eius
milites victoria freti, quasi adversariis iam enervatis neque un-
quam ausuris ipsos aggredi, se voluptati et poculis nullis excu-
19 biis dediderunt eaque nocte otiose dormierunt. Quo hostes intel-
lecto noctu eos cum maximo clamore adorti omnes ita ceciderunt,
20 ut vix nuntius cladis superesset. Nam et ipse classis praefectus

τοῦ στόλου ἐξάρχων ὁ Κρατερὸς ἐν πλοίῳ ἐμπορικῷ φυγὰς
ἀπιὼν κατελήφθη καὶ ἀνεσκολοπίσθη. ἕτερος δέ τις αὖθις 21
Ὠορύφας καλούμενος ναυτικὸν πιστευθεὶς ἕτερον ἐπῄει τὰς νή-
σους καὶ ταῖς πειρατικαῖς ναυσὶ τῶν Ἀγαρηνῶν συνεπλέκετο
καὶ τὴν τούτων ῥύμην τὴν πρὸς προνομὴν ἀνέκοπτε καὶ τοὺς
ἐν Κρήτῃ τοῦ προτέρου θράσους ἀνέστειλε.
Καὶ κατὰ Σικελίαν δὲ στάσις ἑτέρα κεκίνητο. ἀνὴρ γάρ 22
D III 400 τις Εὐφήμιος λαοῦ κατάρχων τινὸς ἔρωτι περιμανεῖ μοναζού-
σης ἐλήφθη τινός, καὶ ταύτην ἅρπαγμα τίθεται. ἐζήτει τοίνυν 23 W III 114
τοῦτον ὁ στρατηγός, διὰ τὸ ἁμάρτημα κολασθησόμενον. ὁ δὲ 24
διὰ τοῦτο τῷ τῆς Ἀφρικῆς ἀμηρᾷ φυγὼν προσελήλυθε καί οἱ
προδοῦναι τὴν Σικελίαν ὑπισχνεῖτο καὶ φόρους αὐτῷ παρέχειν
πολλούς, εἰ βασιλεὺς ἀναρρηθείη Ῥωμαίων. καὶ ὁ μὲν τὴν 25 P II 141 A
ἔφεσιν ἐκείνου πληροῖ καὶ δύναμιν αὐτῷ δίδωσι βαρεῖαν. ὁ 26
δ' Εὐφήμιος αὐτῷ τὴν Σικελίαν προδίδωσι· καὶ ἡ μὲν ὑπὸ
τοὺς Ἀγαρηνοὺς τὸν τρόπον τοῦτον ἐγένετο. ὁ δ' Εὐφήμιος 27

7 ἑτέρα στάσις ἐν Σικελίᾳ καὶ ὅπως ὑπὸ τοὺς Ἀγαρηνοὺς ἐγένετο ἡ νῆσος C, περὶ στάσεως ἐν Σικελίᾳ E

2 δέ τις AEwp, δ' O 3 ὠορύφας AO Theoph. cont. p. 81, 8, ὠορυφὰς Ewp, v. XVI 9, 47 4 τῶν ἀγαρηνῶν om. B 5 τούτων AEwp, πολλὴν αὐτῶν O τὴν πρὸς προνομὴν (προνομὰς Ewp) AEwp, προνομεύων BD, iis spoliandis: *Wo* lat., προνομευόντων C 6 post ἐν add. τῇ w*p*Di* invitis AR, v. XV 24, 17 8 ἄρχων O τινὸς AEwp Cedr. (Scylitz.) II p. 97, 11, om. O 9 ἔθετο O 10 δίκας τίσοντα O 11. 12 τῆς ἀφρικῆς ἀμηρᾶ (ἀμυρᾶ E(wp)) φυγὼν (προσφυγὼν (w)p) προσελήλυθε καί οἱ προδοῦναι τὴν σικελίαν ὑπισχνεῖτο AEwp, eadem ex E omissis tribus ulterioribus verbis Dw, σατράπῃ τῆς ἀφρικῆς προσφυγὼν τὴν σικελίαν ὑπισχνεῖτο προδοῦναι αὐτῷ O 14 βαρεῖαν αὐτῷ δίδωσι (δίδωσιν C) δύναμιν O 15 ἡ] ὁ D, corr. Dw 16 δὲ τύραννος O, tyrannus: *Wo* lat.

Craterus, cum in nave mercatoria fugisset, captus atque in cru-
cem actus est. Post haec alia denuo classis Ooryphae cuidam 21
est commissa, qui insulas obiens spoliandi impetum piraticarum
navium Agarenorum repressit et Cretensium quoque Agarenorum
priorem ferociam compescuit.
In Sicilia quoque alia mota est seditio; nam quidam Euphe- 22
mius, dux cuiusdam exercitus, monacham quandam, cuius insano
amore flagrabat, rapuit. Qui cum a praetore ad supplicium quae- 23
reretur, ad Africae ameram confugit et pollicitus est se Siciliam 24
ei proditurum et magna tributa pensurum esse, si Romanorum
rex appellaretur. Ille hominem voti compotem facit magnis 25
copiis datis; quibus acceptis Euphemius Siciliam ei prodit. Sic 26
illa in potestatem Agarenorum venit. Neque vero multo post 27

οὐ μετὰ μακρὸν δίκην ἐκτίνει τῆς οἰκείας παρανομίας καὶ ἀπονοίας καὶ στερίσκεται τῆς ζωῆς, ἀναιρεθεὶς βιαιότατα.

28 *Ὁ βασιλεὺς δὲ Μιχαὴλ ἐπὶ ἔτη ὀκτὼ καὶ μῆνας ἐννέα ἀπολαύσας τῆς βασιλείας νεφρίτιδι νόσῳ καὶ ἐπισχέσει τῶν οὔρων ἢ δυσεντερίᾳ (λέγεται γὰρ καὶ ἄμφω) κατέστρεψε τὴν ζωήν,*
29 *τῷ υἱῷ Θεοφίλῳ τὴν βασιλείαν καταλιπών. ἐπ' ἐκείνου δὲ*
30 *καὶ ἡ Δαλματία τῆς τῶν Ῥωμαίων ἀρχῆς ἀφηνίασε. λέγεται δὲ καὶ ἀρχαῖον εἶναι χρησμὸν οὑτωσί πως περιέχοντα·*

B *ἀρχὴ κακῶν γε προσπεσεῖται τῇ χθονί,*
ὅταν κατάρξῃ τῆς Βαβυλῶνος δράκων
δύσγλωττος οὗτος καὶ φιλόχρυσος λίαν.

καὶ ἦν ὡς ἀληθῶς ἐκεῖνος λίαν φιλοχρυσότατος.

25 *Αὐταρχήσας δὲ ὁ Θεόφιλος πρῶτον ἐποιήσατο ἔργον τὴν κόλασιν τῶν τῷ πατρὶ αὐτοῦ συναραμένων εἰς τὸ τῆς βασιλείας*
2 *τυχεῖν καὶ ἀνελόντων τὸν Λέοντα. καὶ ἵνα μή τις αὐτῶν δια-*

3 *τελευτὴ Μιχαὴλ τοῦ βασιλέως* C *ἀνελόντας τὸν Λέοντα* CE

13 *βασιλεία τοῦ* (om. ABCE) *Θεοφίλου* ARBw *τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ* A *ὅπως ἐκόλασεν ὁ Θεόφιλος τοὺς ἀνελόντας τὸν Λέοντα* CE

1 *μικρὸν* D, corr. Dw *τίνει* B, *ἐκτείνει* D, *ἐκτίννει* E 4 *νεφρίτιδι* AE (v. Hirschium *Byz. Stud.* p. 384), *φρενίτιδι* Owp 5 *δυςεντερίαν* D, corr. Dw, *δυςουρία* C 6 *δὲ* om. E 7 *καὶ* om. B *ἡ* om. w*p invitis AR *δαλματία* AO, *δαλματεία* Ew, corr. p 8 *δὲ*] *γὰρ* D *χρησμὸν*] Idem oraculum est apud Theoph. cont. p. 84, 7, Sym. mag. p. 622, 5 (v. Hirschium l. c. p. 329 s.), Cedr. (Scylitz.) II p. 99, 12 9 *γε* om. D, add. Dw, *δὲ* Cedr. *προςπεσεῖται* Rwp Theoph. cont., Cedr., *προπεσεῖται* A, *πεσεῖται* Sym. 10 *ἄρχων* D, corr. *δράκων* Dw 11 *δύσγλωσσος* Theoph. cont., Sym. *οὗτος*] *ἄρδην* Theoph. cont., Sym. *φυλόχρυσος* w*p 15 *αὐτῶν*] *αὐτὸν* | E *διαλάθη* O

Euphemius sceleris et temeritatis dat poenas, crudelissime interfectus.

28 Rex Michaël, cum octo annos et novem menses imperasset, nephritide et retentione urinae sive dysenteria (nam utrumque
29 fertur) obiit, imperio filio Theophilo relicto. Sub illo etiam Dal-
30 matia Romani imperii iugum excussit. Et dicitur vetustum illud oraculum fuisse:

Babylone quando Balbus imperaverit,
Draco subactus auri amore perdito,
Tellus malorum sentiet primordia.

Erat autem ille omnino avarissimus.

25. Imperio potitus Theophilvs nihil potius habuit, quam ut eos, qui patri ad regnum obtinendum adiumento fuerant
2 Leonemque interfecerant, suppliciis afficeret. Quorum ne quis

λάθοι, ἀθροίσας τὴν γερουσίαν ἅπασαν περὶ τὰ βασίλεια, ἐντο-
λὴν ἔφη πληροῦν πατρικήν. ἐκεῖνον γὰρ βούλεσθαι μὲν ἀξίως 3
ἀμείψασθαι τοὺς συνεργοὺς καὶ συμπράκτορας τῆς βασιλείας
D III 401 αὐτῷ, μὴ μέντοι καιρὸν ἐσχηκέναι ἐπιτελὲς ποιῆσαι τὸ βούλευμα, C
πρότερον μὲν πολέμοις ἀπασχολουμένῳ, εἶτα νοσήσαντι καὶ
τὸν βίον ἐκλελοιπότι. ἐντείλασθαι δέ οἱ τὴν ὀφειλὴν αὐτοῖς 4
ἀποδοῦναι φιλότιμον. καὶ προετρέπετο τοῖς τῷ πατρὶ ἐπὶ τῇ 5
καθαιρέσει τοῦ Λέοντος συμπονήσασι τῶν ἄλλων διακριθῆναι.
οἱ δὲ μὴ συνέντες τὸ σκαιωρούμενον ἰδίᾳ στάντες "ἡμεῖς ἐσμέν" 6
εἶπον "οἱ τῷ πατρὶ τῷ σῷ συμμαχήσαντες." καὶ ὃς αὐτίκα 7
τὸ τῆς ὑποκρίσεως περιελὼν προσωπεῖον καὶ "ἱνατί τῷ χριστῷ
κυρίου φονίους ἐπηνέγκατε χεῖρας" ἔφη "καὶ οὐ μόνον ἀνθρω-
ποκτόνοι γεγόνατε, ἀλλὰ καὶ βασιλέως αὐτόχειρες;" αὐτίκα 8
τοίνυν ἐπιστραφεὶς πρὸς τὸν ἔπαρχον "τούτους" εἶπε "παρα-
λαβὼν ἀπόδος αὐτοῖς ἀξίας ἀμοιβὰς τοῦ τολμήματος." καὶ 9 D
οἱ μὲν παρὰ τοῦ ἐπάρχου κολασθέντες ἀνδροφόνων ἔδοσαν
δίκας. ὁ Θεόφιλος δὲ καὶ τὴν μητρυιὰν ἀπελάσας τῶν βασι- 10
λείων εἰς τὴν προτέραν αὐτῆς μονὴν ἐν τῇ τοῦ Πρίγκιπος νήσῳ

17 ὅτι τὴν μητρυιὰν ἑαυτοῦ (αὐτοῦ E) εἰς τὴν μονὴν ἐξ ἧς ἐλήφθη ἐγκατέστησεν (κατέστησεν E) CE

1 πᾶσαν O   περὶ AEwp, εἰς O   2 πληροῦντα C   5 πολέμω B   ἀπασχολούμενον Rwp, κατασχολούμενον B   νοσήσαντα Rwp   6 ἐκλελοιπότα Rwp   7 φιλότιμον] De adiectivo cf. XVI 4, 7   9 συνιέντες BDEwp   11 ἱνατί DE, ἵνα τί B^{s}wp   12 ἀνδροφόνοι O   16 φονέων O   17 μητρυὰν (sic) A, μητρυιᾶν D   18 πρίγγιπος D, corr. D_{w}, πρίγγικος E

lateret, toto senatu in regiam convocato se mandatum paternum
exsequi velle dixit. Nam illi, cum regni parti adiutores pro 3
dignitate remunerari cuperet, tempus defuisse id re ipsa prae-
standi, primum bellis impedito, deinde morbo et obitu; sibi igitur 4
mandasse, ut id debitum liberaliter persolveret. Proinde eos 5
hortabatur, qui patri ad Leonem tollendum operam navassent,
ut a ceteris segregarentur. Illi dolo non intellecto seorsim stantes 6
"Nos" inquiunt "patri tuo opem tulimus." Tum is statim per- 7
sona simulationis deposita "Cur" inquit "uncto domini sceleratas
manus attulistis, neque homicidae tantum sed et regis parri-
cidae exstitistis?" Et illico ad praefectum conversus "Hos" in- 8
quit "abductos digna facinore poena affice." Illi igitur a prae- 9
fecto pro homicidis sunt multati. Theophilus vero etiam nover- 10
cam regia eiectum in pristinum eius monasterium in insula Prin-

ἀπήγαγε, μηδὲν ἀποναμένην τῶν ὅρκων, οὓς ὁ Μιχαὴλ περὶ
αὐτῆς ἐκ τῆς συγκλήτου ἀπῄτησε.

11 *Γυναῖκα δ' ἑαυτῷ εἰσοικίσασθαι βουληθεὶς ὁ Θεόφιλος,*
12 *πολλὰς πολλαχόθεν ὡραίας κόρας συνήγαγεν, ἐν αἷς ἦν καὶ ἡ*
Εἰκασία, παρθένος καὶ τὸ εἶδος καλὴ καὶ τῶν λοιπῶν ὑπερ-
13 *φέρουσα καὶ λόγοις ὡμιληκυῖα καὶ τὸ γένος ἐπίσημος. περιῄει*
P II 142 A *γοῦν ταύτας θεώμενος καὶ μῆλον κατέχων χρυσοῦν, ἵν' αὐτὸ*
14 *ἐπιδῷ τῇ δοξάσῃ αὐτῷ ἀρεστῇ· ἐπεὶ δὲ ἦλθε κατὰ τὴν Εἰκα-*
σίαν περιών, θαυμάσας ἐκείνην τῆς ὡραιότητος ἔφη "ἐκ γυ-
15 *ναικὸς ἐρρύη τὰ φαῦλα." ἡ δ' ἠρέμα καὶ μετὰ σεμνοῦ ἐρυ-*
θήματος εὐστόχως πως ἀπεκρίνατο "ἀλλὰ καὶ διὰ γυναικὸς
W III 115 16 *πηγάζει τὰ κρείττω." ὁ δὲ καταβροντηθεὶς ὥσπερ τῷ τῆς*
παρθένου λόγῳ τὴν μὲν παρῆλθε, τὸ μῆλον δὲ τὸ χρυσοῦν τῇ D III 40
17 *ἐκ Παφλαγονίας Θεοδώρᾳ παρέσχετο. ἡ δ' Εἰκασία τῆς βα-*
σιλείας ἀποτυχοῦσα μονὴν ἐδείματο, ἣ τὴν ἐκείνης κλῆσιν ἔσχεν
ἐπίκλησιν, καὶ ἐν αὐτῇ μονάσασα ἑαυτῇ ἔζη καὶ τῷ θεῷ, τῆς

3 *ὅτι γυναῖκα ἑαυτῷ ὁ Θεόφιλος ἠγάγετο· καὶ* (*ὅτι—καὶ* om. C) *περὶ τῆς γυναικὸς* (om. E) *Εἰκασίας* CE

1 *μὴ δὲ* E   post *μηδὲν* add. *τὸ* D, del. D_w 1. 2 *ἐκ τῆς συγκλήτου περὶ αὐτῆς* D   3 *δ' ἑαυτῷ* Rwp*Di*, *δὲ αὐτῷ* AD   *εἰςοικίσασθαι* Rwp*Di*, *εἰςοικήσασθαι* A   5 *κασία* BD, corr. D_w 7 *αὐτὸ* B^sE$D_w$wp*Di*, *αὐτῷ* AR   8 post *ἐπιδῷ* add. *μνῆστρον* Owp   *ἀρεστῇ* O^swp*Di*, *ἀρεστὴ* AE   *δ'* Rwp*Di*   *ἦλθεν* DEwp, v. ad XIII 1, 5   *κασίαν* BD   10 *ἐρρύει* p* invitis ARw   *ἐρυθρήματος* B_w (v. *B-W Byz. Zeitschr.* a. 1892 p. 216. 3)   11 *ἡ ἀστοχῶς* ad *εὐστοχῶς* add. B_r *πῶς* Rwp, om. D   13 *παρῆλθεν* DEwp, v. ad XIII 1, 5   14 *δὲ* BDwp   *κασία* BD   15 *ἔσχε κλῆσιν* Owp*Di*   16 *ἑαυτῇ*] *ἑαυτῶ* C

cipis inclusit, ita ut ei iusiurandum, quod Michaël a senatu de ea exegerat, nihil prodesset.

11 Uxorem ducturus Theophilus multas formosas puellas unde-
12 cunque arcessivit, inter quas et Icasia virgo fuit, tum forma
13 praestantior ceteris, tum erudita, tum genere illustri nata. Dum
igitur eas spectans circumit, aureum pomum manu tenens, quod
14 ei quae placuisset daret, cum ad Icasiam venisset, eius pulchritu-
15 dinem admiratus "A muliere" inquit "emanarunt mala." Cui
illa placide et cum honesto rubore sollerter respondit: "Sed et
16 meliora e muliere exuberant." At ille virginis oratione velut
attonitus, ea praeterita malum aureum Theodorae ex Paphlagonia
17 oriundae dedit. Icasia vero cum regno excidisset, monasterium
de suo nomine condidit, in quo sibi et deo vixit, eruditione

λογικῆς παιδείας μὴ ἀλογήσασα. ὅθεν καὶ συγγράμματα ἐκεί- 18
νης εὑρίσκονται εὐπαιδευσίας χαρίτων οὐκ ἄμοιρα. καὶ ἡ μὲν 19 B
οὕτω διέθετο τὰ καθ᾽ ἑαυτὴν καὶ ἀπεγκτήσασα βασιλέως φθαρ-
τοῦ τῷ παμβασιλεῖ ἑαυτὴν ἐμνηστεύσατο καὶ ἀντὶ γηρᾶς βα-
σιλείας τὴν ἐπουράνιον ἐκληρώσατο. ὁ βασιλεὺς δὲ Θεόφιλος 20
τὴν Θεοδώραν ἑαυτῷ συνοικίζει καὶ ὁμοῦ ταύτην καὶ τῷ γα-
μηλίῳ στεφάνῳ καὶ τῷ βασιλικῷ ταινιοῖ διαδήματι καὶ τοὺς
γάμους τελεῖ.

Δικαιοσύνην δὲ μετιὼν τοῖς ἀδικοῦσιν ἦν ἐπαχθὴς καὶ 21
κολαστὴς αὐτῶν ἀπαραίτητος. ἑκάστης οὖν ἑβδομάδος ἀπῄει 22
διὰ τῆς ἀγορᾶς ἔφιππος μετὰ δορυφορίας βασιλικῆς εἰς τὸν ἐν
Βλαχέρναις τῆς θεοτόκου ναόν. εἰ γὰρ καὶ ταῖς θείαις εἰκόσιν 23
τιμὴν οὐκ ἔνεμεν, ἀλλά γε τῷ σωτῆρι Χριστῷ καὶ τῇ θεομή- C
τορι πίστιν ἐτήρει, ὡς ἔλεγεν. ἀπιὼν οὖν καὶ οὕτω δημοσιεύων 24
παρεῖχεν ἑαυτὸν τοῖς προσιοῦσιν εὐπρόσιτον καὶ περὶ τῶν ὠνίων
ἐφρόντιζε καὶ ὅπως ἕκαστον τούτων πιπράσκεται ἐπολυπραγμόνει
καὶ ἐπυνθάνετο. καὶ εἰ πολλοῦ τινα πιπρασκόμενα εὕρισκε, τὸν 25
ἔπαρχον περὶ τούτου ἀνέκρινε καὶ ἢ καταγινώσκων αὐτοῦ ἔπαυε

9 *ὅπως περὶ τοὺς ἀδικοῦντας διέκειτο ὁ Θεόφιλος. καὶ ὅπως τῆς εὐθηνίας τῶν ὠνίων ἐφρόντιζεν* C

2 ante *χαρίτων* add. *καὶ* Rwp 4 *ἑαυτὴν* Rwp*Di*, *ἑαυτῷ* A 5 *οὐρ-άνιον* B 6 *εἰςοικίζει* B 9 *ἐπαχθὴς* O, corr. ex *ἐπαχθεὶς* A, *ἐπαχθεὶς* Ewp 11 *βασιλικῆς* om. O 13 *οὐκ ἔνειμε τιμὴν* Ewp 16 *ἐφρόντιζον* D, *ἐφρόντιζεν* DwE, v. ad XIII 1, 5 17 *πολλῶν* D 18 *τούτων* Rwp *αὐτοῦ*] *τούτου* Ewp

litterarum non neglecta. Unde et scripta eius reperiuntur, in 18
quibus neque doctrinam neque gratiam desideres. Et sic illa 19
res suas administravit et mortali rege frustrata regi omnium
nupsit, pro terreno regno caeleste sortita. Rex vero Theophilus 20
Theodoram simul et nuptiali corona et regio diademate ornat
nuptiasque celebrat.

Quia iustitiae cultor erat, gravem se et inexorabilem delin- 21
quentibus praebebat. Singulis igitur hebdomadibus eques per 22
forum cum satellitibus regiis in aedem deiparae Blacherniam
ibat. Etsi enim divinis imaginibus honorem non praebebat, 23
servatori tamen Christo et dei matri se fidem servare profite-
batur. Cum autem sic in publico versaretur, facilis erat aditu 24
rerumque venalium curam habebat et quanti quaeque venirent,
curiose indagabat. Quodsi qua magno venirent, praefecto de iis 25
interrogato vel magistratum abrogabat, si peccasset, vel obiur-

26 τῆς ἀρχῆς ἢ ἐπιπλήττων διώρθου. οὕτω γοῦν ποτε διιόντι
αὐτῷ προσῆλθε γυνὴ ἀδικεῖσθαι λέγουσα παρὰ τοῦ δρουγγαρίου
τῆς βίγλας (οὗτος δ' ἦν σύγγονος τῆς Αὐγούστης, καλούμενος
Πετρωνᾶς), οἰκεῖν γὰρ αὐτῷ ἐν γειτόνων, τὸν δὲ τὰς ἑαυτοῦ
D 27 διαίτας ὑψοῦντα τῇ αὐτῆς οἰκίᾳ ἐπισκοτεῖν. ἡ μὲν οὖν ταῦτα
ἐπενεκάλει τῷ Πετρωνᾷ· ὁ δὲ πρὸς τοῦ βασιλέως μετακληθεὶς D III 40
καὶ τί ἂν λέγοι τὸ γύναιον ἐρωτώμενος, ματαιάζειν ἔφη αὐτό.
28 καὶ ὁ βασιλεύς "μηκέτι μου δεηθείη περὶ τούτου" φησί "καὶ
29 οὐκ ἔσται σοι πρὸς καλοῦ." καὶ τῇ γυναικὶ ἐνετείλατο πρὸς
τὸν Πετρωνᾶν ἀφικέσθαι καί, εἰ μὴ τὴν βλάβην θεραπευθείη,
30 αὖθις αὐτῷ προσελθεῖν. προσήει τῷ Πετρωνᾷ ἡ γυνή· ὁ δὲ
31 οὐδὲν αὐτῇ τοῦ κακοῦ θεράπευμα ἔθετο. ἡ δ' ἀπογνοῦσα δι'
ὄχλου γέγονε καὶ αὖθις τῷ βασιλεῖ· καὶ ὃς αὐτίκα τῶν τῆς
συγκλήτου τισὶν ἀπελθεῖν ἐπέταξε καὶ κατασκοπῆσαι εἰ βλά-
P II 143 A 32 πτοιτο ἡ γυνή. οἱ δὲ ἀπῆλθον εὐθὺς καὶ τὴν βλάβην ἔγνων
33 καὶ ταύτην ἀπήγγειλαν. καὶ ὁ βασιλεὺς ἔτι ἐπ' ἀγορᾶς προϊών,

1 *περὶ τοῦ γυναικαδέλφου αὐτοῦ* (*περὶ τοῦ ἀδελφοῦ τῆς Αὐγούστης* C) *τοῦ* (om. E) *Πετρωνᾶ* ACE ante hoc argumentum man. recens add. in marg. cod. E neglegentissime exarata haec: *σημείωσαι περὶ τοῦ πετρωνὰ καὶ τῆς γυναικὸς ἀψίδος* (?) *καὶ ὅπως ὁ βασιλεὺς ἐμμετὲ* | . . . .

1 *διόρθου* DE, asteriscum add. D_w 2 *πρόςελθε* D *ἀδικεῖσθα* D, corr. D_w 3 *βίγλης* DE post *ἦν* add. *ὁ* D 4 *ἐν* A, *ἐκ* Rwp 5 *τὴν αὐτὴν οὐσίαν* D, corr. D_w *ἐπισκοπεῖν* Ewp, *Wo* lat.: luminibus obstrueret 6 *ἐπενεγκάλει* p* invitis ARw *ἐπινικαλετω* punctis notatum D, *ἐπενεκαλει* (s. acc.) *τῷ* corr. D_w *παρὰ* w*p invitis AR 7 *λέγοι* O*Di*, *λέγει* AEwp 8 *δεηθείη μου* Ewp *δεηθεῖεν* D, corr. D_w 9 *ἔστι* C *καλόν* Ewp 11 *ἡ* om. D 13 *γέγονεν αὖθις* O omisso *καὶ* 14 *ἀπελθεῖν* om. C 15 *καὶ* om. O post *βλάβην* add. *τε* O

26 gato eo, quid agendum esset, praescribebat. Sic igitur ali-
quando praetereuntem mulier quaedam accessit, quae sibi iniu-
riam fieri a drungario vigiliae querebatur (is Augustae frater
erat, nomine Petronas), qui cum in vicinia habitaret, aedibus in
27 altum educendis, suis luminibus obstrueret. Atque illa Petronam
sic accusabat; is vero a rege arcessitus et quid muliercula diceret
28 interrogatus nugas eam agere dixit. Tum rex: "Cave" inquit
29 "denuo eadem de re me appellet, quod tibi bono non erit;" ac
mulierem ad Petronam abire iussit et, nisi damnum resarciretur,
30 ad se redire. Quod cum illa fecisset neque a Petrona quicquam
31 impetrasset, re desperata rursus regem obtudit; is statim quibus-
dam senatoribus mandavit, ut abirent et viderent, num damnum
32 mulieri daretur. Abiere illi statim damnumque cognitum regi
33 renuntiarunt, qui in forum progressus atque ibi certo loco stans

αὐτοῦ που στάς, γυμνωθῆναι τὸν Πετρωνᾶν καὶ τυφθῆναι καὶ
στέρνα καὶ νῶτα προσέταξε, τὰ δ' ὑπ' αὐτοῦ δομηθέντα πρὸς 34
βλάβην τῆς γυναικὸς καθαιρεθῆναι καὶ ταύτῃ προσκληρωθῆναι
καὶ τὰς ὕλας καὶ τὸν τόπον αὐτόν. τοῦτο μὲν οὖν τοῦ περὶ 35
τὸ δίκαιον ζήλου τοῦ Θεοφίλου εἴρηται γνώρισμα. εἰρήσθω 36
δέ τι καὶ ἕτερον τῆς τε δικαιοπραγίας ἐκείνου καὶ τῆς περὶ τὸ
ὑπήκοον προνοίας σημαντικόν. προσώρμισέ ποτε τῷ περὶ τὰ 37
ἀνάκτορα λιμένι φορτὶς βάρει τῶν ἀγωγίμων πεφορτισμένη καὶ
τούτῳ μέχρις ἐσχάτου ζωστῆρος καταβεβαπτισμένη. ἔτυχε δὲ 38
προκύψας ὁ βασιλεὺς ἄνωθεν, καὶ θαυμάσας τὴν ναῦν διά B
τινος τῶν αὐτῷ ἑπομένων τίνος ἂν εἴη ἐπύθετο. ὡς δὲ τῆς 39
Αὐγούστης εἶναι μεμάθηκε καὶ ὡς ἄρτι ἀνήχθη ἐξ ἐμπορίας,
ἣν ἐν τοῖς τῆς Συρίας οἱ πρὸς τῆς βασιλίσσης σταλέντες ἐποιή-
σαντο μέρεσιν, εἴ τι μὲν τοῖς τοῦ πληρώματος τῆς νηὸς πρόσε- W III 116
στιν, ἐξενεγκεῖν αὐτοῖς αὐτίκα ἐκέλευσε, τῶν δὲ τῆς Αὐγούστης
ἅψασθαι μηδενός. ὡς δὲ τοῦτο γέγονε καὶ τοὺς ἄνδρας ἐκεῖ- 40
D III 404 *θεν ἀπήλασεν, ὑγρὸν κατ' αὐτῆς ἐπήνεγκε πῦρ καὶ αὐτόφορτον*
κατενέπρησε καὶ τῇ βασιλίσσῃ ἐλοιδορήσατο, "βασιλέα με" λέ- 41

7 *περὶ τοῦ πλοίου τῆς Αὐγούστης* (*βασιλίδος* A) ACE

4 *τὸν τόπον αὐτὸν* AEB^s^DwWp, *τοὔδαφος* R *τοῦ*] *τε* D, corr. Dw 5 *ζήλου τοῦ* om. D, suppl. Dw 6 post *τὸ* add. *δίκαιον καὶ* Ewp 7 *τῷ* om. O 8 *λιμένι* AEwp, *τῷ ἐν αὐτοῖς λιμένι* O 9 *τούτῳ* Rwp*Di*, *τοῦτο* A *βεβαπτισμένη* O 11 *ἐπυνθάνετο* DEwp 12 *ἐμπορείας* D, *ἐμπορίας* corr. ex *ἐμπορείας* A 16 *ἄνδρας* AEwp, *ἐμπλέοντας* O 18 *κατενέπρησεν* Ewp*Di*, v. ad XIII 1, 5

Petronam vestibus direptis et in tergo et in pectore verberari
iussit, et quae in fraudem mulieris struxerat, destrui materiam- 34
que et solum ipsum ei attribui. Atque hoc specimen sit, quan- 35
topere iustitiae studuerit Theophilus. Sed et alterum quoddam 36
referatur, quo et eius observantia aequi et cura de subiectis ad-
hibita declaretur. Appulsa est aliquando ad regiae portum na- 37
vis oneraria pondere sarcinarum gravis eoque usque ad extremum
cingulum demersa. Rex superne prospectans navemque admiratus 38
per pedisequum quendam percontatur, cuius sit ea navis. Ut 39
autem Augustae esse cognovit nuper a mercatura reductam,
quam ab regina missi in Syriae partibus fecissent, si quid sua-
rum quidem sarcinarum in nave haberent, id statim nautas
efferre iussit neque tamen quicquam, quod ad Augustam perti-
neret, attingi. Quo facto pulsis inde nautis, Graeco igne iniecto 40
navem cum ipsis sarcinis cremavit et reginam maledictis inse-
ctatus "Regem enim" inquit "cum deus me designarit, tu me 41

γων "ἀναδείξαντος τοῦ θεοῦ, σὺ βιάζῃ ποιῆσαί με ναύκληρον.
C 42 ἴσθι δὲ ὅτι τοῖς ἰδιώταις τὸ ἐμπορεύεσθαι προσκεκλήρωται, ἵν'
43 ἐκεῖθεν τὰς πρὸς τὸ ζῆν πορίζοιντο ἀφορμάς. εἰ δ' ἡμεῖς μετὰ
τῆς βασιλικῆς εὐετηρίας καὶ τὰ ἐξ ἐμπορίας ἑαυτοῖς περιποιεῖ-
σθαι πειρώμεθα, πόθεν ἂν οἱ τῆς τύχης τῆς ἰδιώτιδος τὰ ζω-
αρκῆ συμπορίσαιντο;"

26 Τῇ δὲ βασιλίσσῃ πατρὶς ἦν ἡ χώρα τῶν Παφλαγόνων,
πατέρες δ' αὐτῇ Μαρῖνος καὶ Θεοκτίστη τῶν εὖ γεγονότων ἐν
τῇ χώρᾳ τῇ κατ' αὐτούς, εὐσεβεῖς δὲ ἄμφω καὶ τῶν σεβα-
2 σμίων εἰκόνων προσκυνηταί. τῆς δὲ Θεοδώρας τῷ βασιλεῖ συ-
ζυγείσης καὶ ἡ μήτηρ αὐτῆς Θεοκτίστη, ἣ καὶ Φλωρῖνα ἐπω-
3 νομάζετο, ζωστὴ καὶ πατρικία τετίμητο. ᾤκει δὲ κατὰ τὴν
D μονὴν τῶν Γαστρίων, ὥς δέ τινες λέγουσι καὶ τὴν μονὴν αὐ-
4 τὴν ἐκείνη ἐδείματο. ὡς γοῦν πρὸς μάμμην ἀπήγοντό ποτε
πρὸς αὐτὴν τὰ τοῦ βασιλέως θυγάτρια, ἦσαν δὲ πέντε, καὶ αἱ
κλήσεις ἐκείνων αὗται, Θέκλα καὶ Ἄννα, Ἀναστασία τε καὶ σὺν
5 Πουλχερίᾳ Μαρία. ἡ δὲ δωρήμασι τὰς παῖδας ἐδεξιοῦτο καὶ

7 *περὶ τῶν γονέων τῆς Θεοδώρας· καὶ περὶ τῆς μητρὸς αὐτῆς (καὶ—αὐτῆς* om. A) *καὶ τῶν θυγατέρων τοῦ βασιλέως (τῶν τ. βασ. θυγατέρων* A) ACE

1 *βιάζῃς* E *με ποιῆσαι* Ewp 3 *ἀφορμὰς πορίζοιντο* B *εἰ*] *ἢ* D post *ἡμεῖς* add. *καὶ* A, om. RwpDi 5 *πόθεν* om. p* invitis ARw *ἂν* om. A, add. RwpDi *ἰδιώταδος* D, corr. Dw *τὰ*] *τῇ* D *ζωαρχικῇ* D, corr. Dw 7 *βασιλεία* D, corr. Dw *πατρὸς* D, corr. Dw 8 *δὲ* O *αὐτῇ* om. O *μαρῖνος* om. D, suppl. Dm *θεοκτισ' ὧν ἐγεγονότων* D, corr. Dw 9 *καὶ* add. ante *ἄμφω* BC 11 *φλωρίνα* ARwp, corr. *Di* 12 *πρακία* D, corr. Dw 13 *γαστριῶν* wp*Di* invitis AR, v. Cedr. (Scylitz.) II p. 103, 16 et *Duc* Cpol. Christ. lib. IV n. 43 p. 109 14 *ἐκείνην* CD *οὖν* EDwwp *μάρμην* D, corr. Dw 14. 15 *πρὸς αὐτήν ποτε* Ewp 16. 17 *σὺν Πουλχερίᾳ*] *συμπλουχερία* D 17 *τοὺς* C

42 nauclerum facere contendis. Scito autem mercaturam privatis
hominibus esse attributam, unde pecunias ad vitam degendam
43 sibi quaererent. Quodsi nos praeter regni opes etiam mercaturae
emolumenta nostram in rem converterimus, unde homines tenuio-
ris fortunae victum sibi comparabunt?"

26. Reginae patria erat Paphlagonia, parentes Marinus et
Theoctista, ex nobili illius provinciae familia, ambo pii et sacra-
2 rum imaginum adoratores. Theodora vero regi desponsa, etiam
mater eius Theoctista, Florina cognomento, zostae et patriciae
3 dignitatem erat consecuta. Habitabat autem iuxta Gastria mona-
4 sterium idque, ut quidam asserunt, condiderat. Filiolae igitur re-
giae quinque, quarum nomina erat Thecla, Anna, Anastasia,
Pulcheria, Maria, ad eam ut aviam aliquando adducebantur.
5 Illa puellas munusculis sibi conciliabat ac seorsim hortabatur ad

ἰδίᾳ παραλαμβάνουσα παρῄνει τὰς ἁγίας εἰκόνας σεβάζεσθαι,
καὶ ἐκ κιβωτίου σεβάσμια ἐκφέρουσα ἐκτυπώματα προσκυνεῖν
αὐτὰ παρεσκεύαζε τὰς θυγατριδᾶς καὶ ἀσπάζεσθαι, καὶ ταῖς
κεφαλαῖς αὐτῶν ἐπετίθει καὶ ταῖς προσόψεσι. καί ποτε ἐκεῖ- 6
θεν ἐπανηκούσας τὰς παῖδας ἠρώτα ὁ βασιλεὺς τί παρὰ τῆς
μάμμης αὐταῖς γένοιτο καὶ τίνα παρ' ἐκείνης αὐταῖς λέγοιτο. P II 144 A
αἱ μὲν οὖν λοιπαὶ ἐσιώπων, ἡ Πουλχερία δὲ νηπιάζουσα ἔτι 7
D III 405 τἆλλα τε διηγεῖτο ψελλιζούσῃ φωνῇ καὶ προσεπῆγεν ὡς εἴη τῇ
μάμμῃ νινία ἐν κιβωτίῳ, τὰς εἰκόνας οὕτω καλοῦσα, "καὶ ταῦτα
τῇ κεφαλῇ καὶ τοῖς προσώποις ἡμῶν ἐπιτίθησι καὶ ἀσπάζεσθαι
δίδωσιν." ἐντεῦθεν τὰς σεπτὰς εἰκόνας γνοὺς διδάσκεσθαι προσ- 8
κυνεῖν τὰς αὐτοῦ θυγατέρας παρὰ τῆς μάμμης, οὐκέτι πρὸς
αὐτὴν ἀπάγεσθαι τὰς παῖδας παρακεχώρηκεν, ἕτερον δὲ οὐδὲν 9
λυπηρὸν εἰς τὴν Θεοκτίστην εἰργάσατο, αἰδούμενος ἐκείνην διὰ
τὸ κῆδος καὶ πλέον διὰ τὴν ἀρετήν, ἣ καὶ πολλάκις ἤλεγχε
τοῦτον, ὅτι τοὺς ὀρθοδόξους ἐκόλαζε καὶ ταῖς ἱεραῖς εἰκόσιν B
ἐνύβριζε, καὶ διὰ ταῦτα ἀπεχθῶς διακεῖσθαι πρὸς αὐτὸν ἐπλη-
ροφόρει πᾶν τὸ ὑπήκοον. τοιοῦτον δή τι καὶ περὶ τὴν βασι- 10
λίδα ἐγένετο. ἦν τι παρὰ τοῖς ἀνακτόροις ἀνθρώπιον καὶ τοῦ

19 *περὶ τῆς δεσποίνης Θεοδώρας καὶ τοῦ παράφρονος Δένδερι* (*βένδερι* E) CE, *περὶ τοῦ Δένδερι* A

4 *τοῖς προσώποις* O ex § 7 6 *λέγοιντο* EwpDi 8 *ψελλίζουσα* E *προσετίθει* D 9 *ἐκ κιβωτίου* E ante *εἰκόνας* add. *ἁγίας* Ewp 10 *ταῖς κεφαλαῖς* Owp, ex § 5 13 *δ'* O 15 *τὸ κῆδος καὶ πλέον διὰ* om. AE, add. OwpDi, v. Cedr. (Scylitz.) II p. 104, 15 16 *ἐκόλαζε* RwpDi, *ἐκόλαζεν* A (v. ad XIII 1, 5)

sacras imagines venerandas curabatque, ut sacras effigies e ci-
stella prolatas neptes adorarent ac deoscularentur, earumque
capitibus et oribus eas admovebat. Puellas aliquando inde 6
reversas cum rogaret rex, quomodo ab avia tractatae essent et
quid diceret, ceteris tacentibus, Pulcheria adhuc infantula cum 7
cetera balbutiente voce refert, tum addit aviam in cistella pupas
habere (sic enim imagines vocabat), quas ipsarum capiti et faciei
admoveret atque osculandas praeberet. Qua ex re cum cogno- 8
visset filias ab avia cultum sacrarum imaginum doceri, eas non am-
plius ad illam abduci passus est, neque vero alia molestia Theo- 9
ctistam affecit, quam cum propter affinitatem tum etiam ob virtu-
tem verebatur, cum quidem ab ea saepe reprehenderetur, quod
orthodoxos puniret et sacris imaginibus contumeliam faceret, ab
eaque certior fieret iis rebus omnium odia contra se esse mota.
Simile quiddam etiam reginae accidit. Erat in regia quidam 10
homuncio delirus et impedita lingua, quem rex in deliciis habe-

νοῦ πάσχον καὶ τῆς γλώσσης παρακοπήν, καὶ ἦν οἷον ἄθυρμά
τι τῷ βασιλεῖ· τῷ δὲ τοιούτῳ τυγχάνοντι ἦν καὶ ἡ γυναικω-
11 νῖτις βατή. καί ποτε τὸν τῆς Αὐγούστης εἴσεισι θάλαμον· ἡ
δ' ἔτυχε τότε ἁγίας εἰκόνας ἀσπαζομένη καὶ προσκυνοῦσα (ἐτίμα
γὰρ διαφερόντως ἀγνοίᾳ τοῦ ξυνευνέτου), τὸ δ' ἀνθρωπάριον
ἐκεῖνο τὰ θεῖα θεασάμενον ἐκτυπώματα, "τί ταῦτα;" ἤρετο τὴν
C 12 βασίλισσαν. ἡ δὲ ἀφελῶς πως πρὸς ἐκεῖνο "ταῦτα" εἶπε "τὰ
καλά μου νινία." ἐκεῖθεν οὖν ἐξελθὸν τὸ παράφορον ἐκεῖνο
ἀνδράριον εὗρε τὸν Θεόφιλον ἑστιώμενον. ἤρετο οὖν ὁ βασι-
13 λεὺς αὐτὸν ὅθεν ἥκει. ὁ δὲ παρὰ τῇ μάννᾳ πορευθῆναι ἀντέ-
φησεν (οὕτω γὰρ ἐκάλει τὴν δέσποιναν) καὶ ἔχειν αὐτὴν ἔλεγε
14 νινία καλά. εἰκόνας οὖν εἶναι τὰ νινία ὑποτοπήσας ὁ βασιλεὺς
ἐξώργιστο καὶ πρὸς τὴν βασιλίδα πνέων θυμοῦ καὶ ὕβρεις
W III 117 ἐκείνης κατέχεε καὶ εἰδωλολάτριν ὠνόμαζε, τὰ εἰρημένα παρὰ
τοῦ Δένδερι διηγούμενος· οὕτω γὰρ τὸ παρακεκομμένον ἐκεῖνο
15 ἐκαλεῖτο ἀνθρώπιον. ἡ δὲ σοφῶς τὸν ἄνδρα κατεσοφίσατο·
D "οὐ γὰρ εἰκόνας εἶδεν ὁ Δένδερις" ἔλεγεν, "ἀλλὰ τῷ κατόπτρῳ D III 406

1 γλώττης CD, v. ad p. 217, 6 2 γυναικονίτις A, γυναικωνίτις Rwp, γυναικωνίτης D, corr. *Di* 3 τὸν om. E 5 post διαφερόντως add. αὐτὰς Rwp ἀγνοίᾳ τοῦ ξυνευνέτου AE(wp), τὸν ξυνευνέτην λανθάνουσα O 5. 6 τὸ δ' ἀνθρωπάριον ἐκεῖνο AE, τὸ δὲ παρακεκομμένον ἐκεῖνο ἀνδράριον (ἀνθρωπάριον wp) Owp 7 ταῦτα εἶπε A, εἶπε ταῦτα Ewp, ἔφησε (ἔφη D) ταῦτα O τὰ om. D 9 ἀνθρώπιον O γοῦν Ewp 10 μάννα ARwp, μάνα BC, v. Cedr. (Scylitz.) II p. 105, 10 πορευθῇ καὶ D, πορευθῆναι corr. Dw 11 γὰρ] γοῦν E καὶ om. p* invitis ARw ἔλεγε] λέγον C 13 πνέων θυμοῦ A, πορεύεται πνέων θυμοῦ Ewp, θυμοῦ πνέων πεπόρευτο O 14 κατέχεεν ἐκείνης Ewp εἰδωλατρίαν D, corr. Dw 15 δένδερι E 17 δένδερις E, sed β supra prius δ scripsit *Wo* sumptum ex argum. ad XV 26, 10 15 μωραῖνον BC, μωραῖον D 17 δενδέρις D

11 bat cuique etiam in gynaeceum patebat aditus. Aliquando igitur
in reginae thalamum ingressus, cum illa sacras imagines oscula-
retur et adoraret (eas enim nescio marito supra modum hono-
rabat), sacras effigies conspicatus, quid haec sibi vellent, rogat;
12 respondit regina simpliciter pulchras suas pupas esse. Egressus
vecors ille homuncio Theophilum in convivio repperit et interro-
13 gatus, unde veniret "A manna" inquit (sic enim dominam appella-
14 bat); eamque pulchras habere pupas addidit. Rex autem pupas
suspicatus esse imagines commotus et ira in reginam aestuans
eam et contumeliosis dictis insectatur et idololatram appellat iis,
quae a Dendere (id enim fatuo illi homunculo erat nomen) au-
15 diverat, relatis. Verum illa marito sollerter decepto "Neque
enim" inquit "imagines vidit Denderis, sed cum equidem speculum
intuerer, formas ille, quae in eo repraesentabantur, vidit easque

*μου ἐνατενιζούσης τὰς ἐκεῖθεν ἀντανακλωμένας ἑώρα μορφὰς
καὶ ταύτας νινία ὠνόμασεν." οὕτω πιθανῶς τὸν λόγον συμ-* 16
*πλάσασα τὴν ὀργὴν τοῦ βασιλέως ἐμάλαξε καὶ τὸν θυμὸν κατε-
στόρεσεν.*

Ἦν δὲ τοῖς εὐσεβέσι λίαν βαρύς, σπεύδων πάντας τῆς 17
*οἰκείας δυσσεβείας ποιήσασθαι κοινωνούς, καὶ ὥσπερ τοῦ δι-
καίου διάπυρος ἦν ζηλωτής, οὕτω καὶ τῆς εὐσεβείας, ὡς ἐκείνῳ
ἐδόκει, καὶ ἀποστῆσαι τῆς τῶν εἰκόνων τιμῆς ἐφιλονείκει περι-
μανῶς τὸ ὑπήκοον. ἐντεῦθεν ἐκόλαζε πλείστους, τῆς εἰδωλο-* 18
*μανίας, ὡς ἔλεγεν ἀκολάστῳ γλώσσῃ, αὐτοὺς ἀφιστῶν, καὶ
πολλοὺς εἰργάσατο ὁμολογητάς.*

Ἰωάννην δὲ τὸν σύγκελλον, ὃς αὐτοῦ διδάσκαλος γέγονε 19
καὶ τῆς δυσσεβείας ἦν κοινωνός, πρὸς τοὺς Ἀγαρηνοὺς ἐξαπέ- P II 145 A
*στειλεν, ἐπιδείξασθαι σφίσι τὸν πλοῦτον τῆς βασιλείας Ῥωμαίων
βουλόμενος. στέλλει δ' αὐτὸν σὺν χρήμασι μάλα πολλοῖς, ὧν* 20
*τὰ μὲν δῶρα πέπομφε τῷ τῶν Ἀγαρηνῶν ἀρχηγῷ, τὰ δὲ εἰς
ὑπηρεσίαν τῷ πεμφθέντι ἀπένειμεν, ἐν οἷς καὶ διττὰ ἐτύγχανον
χερνιβόξεστα χρύσεά τε καὶ διάλιθα καὶ τέχνης ἀκριβοῦς ἐνδει-*

5 *ὅτι βαρὺς ἦν κατὰ* (om. C) *τῶν εὐσεβῶν κολαστὴς ὁ Θεόφιλος* CE
12 *περὶ τοῦ συγκέλλου Ἰωάννου καὶ ὅπως πρὸς τοὺς Ἀγαρηνοὺς ἀπεστάλη καὶ ὅσα ἐποίησεν* CE

1 *ἀνακλωμένας* D 3 *ἐμάλαξε* AEwp, *ἐξέκλινε* O *Wo* lat. *κατεστόρευσεν* C 5 *εὐσεβέσι* A (v. argum. ad h. l.), *εὐσεβοῦσι* Rwp *βαρὺς λίαν* E post *σπεύδων* add. *οὖν* C 6 *δυσεβείας* D, corr. Dw 7 *οὕτως* BC 7. 8 *ἐκείνῳ ἐδόκει* AE, *ᾤετο* Owp 8 *ἐκείνων* w*p (*Wo* lat.: imaginum) 9 *εἰδολομανίας* Ewp 10 *ἀφιστῶν* Ewp 11 *ὁμολογητὰς εἰργάσατο* D 12 *αὐτῷ* E(wp) 15 *πολλοῖς* AEwp, *πλείστοις* O 16 *τῶν* om. Ewp 17 *τῷ* Rwp*Di*, *αὐτῷ* A *πεμφθέντι* AEwp, *ἰωάννῃ* O, Ioanni: *Wo* lat.

pupas appellavit." Eo probabili commento regis iram mollivit 16
furoremque leniit.

Cum autem omnes in suam impietatem pertrahere studeret, 17
saevus admodum erat in pios et, ut iustitiae, ita et eius quam
ipse probabat pietatis acerrimus defensor subiectos a cultu ima-
ginum abducere insano studio contendebat; quocirca plurimos 18
puniebat, ut eos, quemadmodum intemperanti lingua dicebat, ab
idolomania depelleret, multosque confessores fecit.

Ioannem syncellum, quo magistro usus erat, impietatis suae 19
socium, ad Agarenos cum maximis copiis ablegavit, regni Ro-
mani divitias ostentaturus, quarum nonnullas eorum principi 20
dono misit, nonnullas legato ad ministerium assignavit, inter quas
duo quoque malluvia aurea erant, gemmis distincta et exqui-

21 κνύμενα χάριτας. τούτων δὲ πάντων ἐπέκεινα λέγεται δοῦναι
αὐτῷ καὶ χρυσοῦ χαράγματος κεντηνάρια τεσσαράκοντα, ἵν'
ἔχοι δωρεῖσθαι τῶν Ἀγαρηνῶν οἷς βούλοιτο φιλοτίμως καὶ
δαψιλῶς κἀντεῦθεν τοὺς βαρβάρους ἐκπλήττοι, λογιζομένους
B ὡς εἰ τοσοῦτον οἱ τοῦ ἄνακτος εὐποροῖεν, αὐτὸς ἐκεῖνος πόσου
22 ἂν εἴη κύριος πλούτου. ἀφικόμενος οὖν εἰς τὴν τοῦ Βαγδᾶ
πόλιν ὁ σύγκελλος (αὕτη δ' ἐστὶν ἡ παλαιὰ Βαβυλών) καὶ τῷ
τῶν Ἀγαρηνῶν ἀρχηγῷ εἰς θέαν ἐλθὼν καὶ διαλεχθεὶς καὶ τὰ
ἐκ βασιλέως δῶρα προσαγαγών, καὶ διὰ ταῦτα καὶ διὰ τὴν τοῦ
λόγου δύναμιν (ἦν γὰρ εἰς διάλεξιν περιδέξιος) καὶ ἐτιμᾶτο D III 40
23 καὶ ἐθαυμάζετο. πλέον δ' ἐξεθάμβησε τοὺς βαρβάρους φιλο-
24 τιμότατα πρὸς αὐτοὺς διακείμενος. εἰ γάρ τινες ἐκείνῳ προσ-
ήεσαν ἢ παρὰ τοῦ σφετέρου στελλόμενοι ἄρχοντος ἢ κατά τινα
χρείαν ἄλλην, χρήμασιν αὐτοὺς ἐδεξιοῦτο μεγάλοις, ὡς καὶ χαί-
C 25 ρειν καὶ τεθηπέναι τοὺς ταῦτα λαμβάνοντας. ὁμέστιον δέ ποτε
τοῦτον τοῦ ἀμερμουμνῆ ποιουμένου, τὸ ἓν τῶν χρυσῶν ἐκεί-
νων χερνιβοξέστων εἶχεν ἐκεῖ, ὕδωρ αὐτῷ ἐπιχέων κατὰ χειρός·

2 χαράγματος AO, χαράγμα (τ supra) E, unde χαράγματα wp*Di*   3 δωρεῖσθαι] ὠργεῖσθαι E   ἀγαρηνῶν A, ἐκ τῆς ἄγαρ Rwp   οἷς βούλοιτο om. D, suppl. D_w ante καὶ add. τε Ewp*Di*   4 τοὺς βαρβάρους ἐκπλήττοι AE$D_w$wp, ἐκπλήττοι τὸ βάρβαρον O   λογιζομένους AE$D_w$wp, λογιζόμενον O   5 ὡς om. D   τοσούτων BC   οἱ R$D_w$wp*Di*, εἰ AD   ἀνάκτορος B   ἐκποροῖεν D   6 εἴη Rwp*Di*, om. A   βαγδὰ C   7 σύγκελος w*p invitis AR   δέ C   9 ἐκ AR, τοῦ w*p   11 φιλοτιμώτατα DEwp   14 πολλοῖς O   15. 16 post ποιουμένου add. καὶ ὁμοδίαιτον O, post δὲ w*p   16 ἀμερμουμνοῦ w*p invitis AR   ἐχόνων D, ἐκείνων corr. D_w 17 ἐπιχέων Rwp*Di*, ἐπὶ χέον A, ἐπιχέον ex ἐπιχέων mutat D

21 sitae artis elegantia adornata; praeterque cetera omnia si-
gnati auri IV milia librarum ei dedisse perhibetur, ut Agare-
nos, quos vellet, liberaliter et magnifice donaret itaque bar-
baros percelleret, qui, cum tantas opes ministrorum imperatoris
22 esse cernerent, cogitarent, quantis ipse divitiis potiretur. Syn-
cellus igitur in urbem Bagdam profectus (ea vetus Babylon est)
cum in conspectum principis Agarenorum venisset oblatisque re-
gis muneribus cum eo collocutus esset, cum ob haec, tum propter
dicendi vim (erat enim in congressibus perquam disertus) et in
23 honore erat et in admiratione. Barbaros tamen sua erga eos munifi-
24 centia magis obstupefecit. Nam si qui illum conveniebant sive a
suo principe missi sive aliis de causis, eos magnis pecuniis donabat,
25 ut qui eas acciperent, et gauderent et mirarentur. Cum autem ipse
aliquando ab amermumne ad convivium in aedes illius invitatus
esset, alterum ex aureis iis malluviis secum attulit, ut aquam

τοῦτο γοῦν ἀμελῶς κείμενον (οὕτω γὰρ ποιῆσαι τοῖς αὐτοῦ 26
θεράπουσιν ἐνετείλατο, ἵν' ἀπόληται) παρά του ἐκλάπη. ὡς 27
δὲ ζητούμενον οὐκ ἦν, οἱ βάρβαροι θροῦν ἤγειραν, καὶ τὸ
πολύτιμον ἐκείνου καὶ τὸ κάλλος θαυμάζοντες. ὁ δὲ μὴ μέλειν 28
αὐτῷ περὶ τοῦ ἀπολομένου εἰπὼν τοῖς μὲν βαρβάροις ἔκπληξιν
ἐνεποίησε, τοιούτου χρήματος καὶ ἀφροντιστοῦντα ὁρῶσιν αὐτόν,
τοῖς δ' ἑαυτοῦ θεράπουσι τὸ ἕτερον ἐνεγκεῖν προετρέπετο, ὃ 29
κομισθὲν εἰς πλέον θάμβος τοὺς βαρβάρους ἐνῆκεν. ἀντιφιλοτι- 30 D
μούμενος δὲ καὶ ὁ τῶν Ἀγαρηνῶν ἀρχηγὸς πολλοῖς τὸν Ἰω-
άννην ἐδεξιοῦτο δωρήμασι καὶ ἐπὶ πᾶσιν αὐτῷ αἰχμαλώτους
παρέσχετο ἑκατόν, ἀμφιάσας αὐτοὺς λαμπροτέροις ἐσθήμασιν.
ἐπανελθὼν οὖν ἐκεῖθεν ὁ Ἰωάννης καὶ τῷ βασιλεῖ τὰ ἐκεῖ διη- 31 W III 118
γούμενος καὶ τῶν ἀρχικῶν οἰκιῶν σχήματά τε καὶ ποικιλίαν,
εἰς ἔρωτα κεκίνηκε τοιαῦτα δομήσασθαι. καὶ μέντοι ἐπέταξεν 32
ἐν τῷ Βρύαντι δείμασθαί οἱ ἀνάκτορα τοῖς ἐν Συρίᾳ ἐοικότα
ἐν ἅπασι· καὶ ὃς ἐπιστατῶν τοῖς τούτων δομήτορσι καὶ σχή-
ματα διδάσκων καὶ μέτρα εὔρους τε καὶ μήκους καὶ ὕψους P II 146 A
ταχὺ τὰς οἰκοδομὰς ἐξεπέρανεν.

1 *ἀμέλως* D, corr. Dw 2 *ἐκλάπη* AO, *ἐκλάπη* E sed tam neglegenter exaratum, ut legi possit *ἐκλώπη*, unde *ἐκλώπη* wp 4 *μέλλειν* AR, corr. DwwpDi 5 *ἀπολλομένου* E, *ἀπολλυμένου* D 6 *καὶ* om. Rwp 7 *θεράπουσιν* Ewp, v. ad XIII 1, 5 *προετρέψατο* Rwp 9 *καὶ* om. C *βαρβάρων* E *μεγάλοις* O 12 *διηγούμενος τὰ ἐκεῖ* Ewp 14 post *μέντοι* add. *αὐτῷ* Rwp 17 *εὔρους* O*Di*, *εὖρους* AEDwwp

manibus illius affunderet. Quod cum negligenter alicubi positum 26
esset (ita enim ministris suis Ioannes mandarat, ut periret), a
quodam est surreptum quaesitumque nunquam comparuit; barbari 27
igitur murmurarunt et pretium illius et elegantiam exaggerantes. Ipse vero cum eam iacturam sibi curae non esse professus 28
esset, eos obstupefecit, quem tantam rem etiam negligere cernerent, et a ministris alterum afferri iussit, quo allato magis etiam 29
barbari admirati sunt. Sed et Agarenorum princeps suam ma- 30
gnificentiam ostentans Ioannem magnis muneribus affecit et post
cetera omnia centum ei captivos dedit splendidis vestibus exornatos.
Ioannes igitur cum ex ea legatione reversus regi quae acta 31
essent exposuisset ac principalium aedium figuras et varietatem
narrasset, cupiditatem eius excitavit eiuscemodi regiae aedificandae; atque iussu illius Ioannes in Bryante regiam Syriacae 32
per omnia similem auspicatus est et architectis figuris mensurisque latitudinis et longitudinis et altitudinis demonstratis opus
celeriter absolvit.

27 Οὗτος ὁ βασιλεὺς καὶ τὰ πάραλα τείχη τῆς πόλεως πεπονη- D III 408
κότα τότε καὶ ἐκ τῆς τοῦ χρόνου παραρροῆς καὶ ἔκ τινων
συμπτωμάτων ἑτέρων ἀνεκαίνισε μεγαλοπρεπῶς, εἰς ὕψος πλέον
2 ἢ πρότερον ἦσαν ἐπάρας αὐτά· καὶ ξενῶνα μέγιστον εἰς ὄνομα
οἰκεῖον ἀνήγειρεν, ἐν τόπῳ οὗ πρότερον ἦν ἑταιρουσῶν γυναι-
κῶν καταγώγιον.

3 Ἦν δὲ καὶ περὶ τὰ ἀφροδίσια ἐγκρατής, ὡς ἅπαξ ποτὲ
ἔρωτι παιδίσκης ἁλῶναι ὑπηρετουμένης τῇ βασιλίδι τὴν ὥραν
διαπρεποῦς, τῆς Θεοδώρας δὲ διὰ τοῦτο ἀλγούσης, ἐπόμνυσθαί
B φασιν ἐκεῖνον μὴ ἄλλοτε μηδ᾽ ἑτέρας πεῖραν λαβεῖν γυναικὸς
καὶ ἐπὶ τῷ ὀλισθήματι δάκνεσθαι καὶ συγγνώμην ἐξ ἐκείνης
4 αἰτεῖν. ἀλλὰ ταῦτα ἡ περὶ τὰς σεπτὰς εἰκόνας αὐτοῦ μανία
5 εἰς οὐδὲν ἐποίει λογίζεσθαι. ἐλύττα γὰρ ἄντικρυς καὶ πλέον
ἐμεμήνει τῶν πρὸ αὐτοῦ καὶ ὠμότερος τῶν τιμητῶν τῶν ἱερῶν
ἐκτυπωμάτων ἦν κολαστής, ἀλλὰ μὴν καὶ τῶν γραφαῖς τυπούν-
6 των αὐτά. ὅθεν καί τινα μοναχὸν Λάζαρον, περιβόητον ὄντα
τηνικαῦτα περὶ τὴν γραφικήν, ἀπηνῶς αἰκισάμενος καθεῖρξεν
7 εἰς δεσμωτήριον· ὡς δὲ ἐκ τῶν πληγῶν ἐκεῖνος ῥαΐσας αὖθις

1 περὶ τῶν τῆς πόλεως παραλίων τειχῶν CE 4 περὶ τοῦ ξενῶνος τοῦ Θεοφίλου (τ. Θ. om. E) CE 16 περὶ τοῦ μοναχοῦ Λαζάρου τοῦ ζωγράφου CE

1 παράλια Ewp, v. ad XV 23, 31; est Zonarae et πάραλος (XV 7, 7. 23, 31 cet.) et παράλιος (XVI 9, 46. XVII 15, 16 cet.) 2 καὶ ἐκ AEwp, ἔκ τε O καὶ RwpDi, om. A τινων om. O 7 ante περὶ add. τὰ C 7. 8 ἔρωτί ποτε ἅπαξ D 7 ποτε om. E 8. 9 τὴν ὥραν διαπρεποῦς AEDwwp, χαριέσσης (χαριέσης B) τὸ εἶδος O 10 λαβεῖν πεῖραν D 12 αὐτοῦ AR, om. B, ἐπὶ τοῦ w*p (eius: *Wo* lat.) 17 γραφὴν E

27. Idem rex maritima quoque moenia cum vetustate tum
ob alios casus ruinosa magnifice instauravit, in maiorem educta
2 altitudinem; praeterea maximum hospitium de suo nomine condi-
dit, quo loco prius impudicarum mulierum deversorium fuerat.
3 In libidinibus erat tam continens, ut, cum amore puellae
formosissimae, quae reginae inserviebat, semel captus esset,
idque Theodora aegre ferret, eum deiurasse ferant se nunquam
alias alterius mulieris notitiam habuisse eoque lapsu dolentem
4 veniam ab illa petiisse. Sed eius furor contra sacras imagines
5 effusus effecit, ut illa pro nihilo putarentur. Prorsus enim insa-
nia quadam et rabie maiore superioribus regibus cultores atque
6 etiam pictores sacrarum imaginum persequebatur; eaque de
causa monachum quendam Lazarum, pictorem tum clarissimum,
7 crudeliter excruciatum in carcerem coniecit. Qui cum ex plagis

τὰς χεῖρας ἁγίων εἰκόνων ἐδίδου γραφαῖς, πέταλα ὁ τύραννος
ἐκέλευσεν ἐκπυρωθέντα σιδήρεα τοῖς τοῦ Λαζάρου ἐπιτεθῆναι
καρποῖς, ἵνα μὴ τοὺς πόνους τῶν καρπῶν αὐτοῦ οἱ εὐσεβοῦντες C
ἔχοιεν προσκυνεῖν. ὁ μὲν οὖν ὑπέστη ταύτην ὑπὲρ τῶν σεβα- 8
στῶν εἰκόνων τὴν κόλασιν, ἐψεύσθη δὲ τῶν ἐλπίδων ὁ τύραννος.
λέγεται γὰρ μετὰ τὴν κόλασιν τῆς εἱρκτῆς ἐκβληθεὶς ὁ ὁμολο- 9
γητὴς ἐκεῖνος, ἔτι τὰς πληγὰς φέρων ἐν ταῖς χερσί, τῆς θείας
χάριτος συνεφαπτομένης αὐτῷ εἰκόνας διαχαράξαι σεπτάς, μετὰ 10
δὲ τὴν τοῦ τυράννου κατάλυσιν τὸ ἐν τῇ Χαλκῇ τοῦ σωτῆρος
D III 409 ἐκτύπωμα γράψαι, καὶ οἷον ἄρτι ὁρᾶται, ἀναστηλῶσαι αὐτό,
τῆς πρώην οὔσης θείας εἰκόνος ἐκεῖ πάλαι ἀποξεσθείσης. οὗτος 11
καὶ τοὺς αὐταδέλφους ἄμφω καὶ ὁμολογητὰς τὸν Θεοφάνη καὶ
τὸν Θεόδωρον, ἐλέγξαντας τὴν ἐκείνου δυσσέβειαν ἐκ χρήσεων D
προφητικῶν τε καὶ γραφικῶν, πρῶτον μὲν σφοδρῶς κατῃκί-
σατο, εἶτα καὶ τὰς ὄψεις αὐτῶν κατέστιξε καὶ ταῖς στιγμαῖς
μέλαν ἐπέχεε, γράμματα δ' ἐτύπουν τὰ στίγματα· τὰ δ' ἦσαν 12
ἴαμβοι οὗτοι·

11 *περὶ τῶν ὁμολογητῶν αὐταδέλφων Θεοφάνους καὶ Θεοδώρου τῶν γραπτῶν* CE *ὅρα* E

2 ante *τοῖς* add. *ἐν* D 4 *ὁ μὲν .. ὑπέστη — 5 ἐψεύσθη δὲ .. ὁ τύραννος*] De chiasmo v. ad XIII 2, 6 5 *ἐψεύσθη — 6 κόλασιν* om. D, suppl. Dw 6 ante *γὰρ* add. *μὲν* EDwwp 7 *χερσὶ* RwpDi, *χερσὶν* A, v. ad XIII 1, 5 11 *οὔσης* E, corr. Ew 12 *καὶ* alterum om. B *καὶ ὁμολογητὰς* om. Ewp *θεοφάνην* Ewp ante *καὶ* add. *τε* E(wp) 13 *τὸν* om. Ewp post *θεόδωρον* add. *τοὺς ὁμολογητὰς* Ewp *δυσέβειαν* D, corr. Dw *ῥήσεων* Ewp 14 *τε* om. C 15 *τὰ πρόσωπα κατέστιξε σφῶν* O *τοῖς στίγμασι* O 16 *ἐπέχεε* EwpDi, *ἐπίχεε* A, *ἐνέχεε* O *τὰ στίγματα* AEwp, *αἱ τῶν προσώπων στιγμαί* O

recreatus iterum manus sacrarum imaginum picturae admoveret,
laminas ignitas tyrannus eius manibus imponi iussit, ne labores
eius manuum pii adorare possent. Atque is quidem hoc suppli- 8
cium de imaginibus venerandis constitutum toleravit, frustratus
autem est spe sua tyrannus. Fertur enim confessor ille post ea 9
tormenta carcere eiectus, plagas in manibus gestans, divina
adiuvante gratia venerandas imagines depinxisse, ac post tyranni 10
interitum servatoris imaginem in Chalce pinxisse ac, qualis nunc
cernitur, erexisse, cum prior imago illa divina iam olim erasa
fuisset. Idem fratres et confessores Theophanem et Theodorum 11
ob suam impietatem prophetarum oraculis et scripturarum testi-
moniis reprehensam primum graviter excruciavit, deinde facies
eorum compunxit ac notis illis hos iambicos versus atramento 12
infuso expressit:

πάντων ποθούντων προστρέχειν πρὸς τὴν πόλιν,
ὅπου πάναγνοι τοῦ θεοῦ λόγου πόδες
ἔστησαν εἰς σύστασιν τῆς οἰκουμένης,
ὤφθησαν οὗτοι τῷ σεβασμίῳ τόπῳ
σκεύη πονηρὰ δεισιδαίμονος πλάνης.
ἐκεῖσε πολλὰ λοιπὸν ἐξ ἀπιστίας
P II 147 A πράξαντες αἰσχρὰ δεινὰ δυσσεβοφρόνως,
ἐκεῖθεν ἠλάθησαν ὡς ἀποστάται.
πρὸς τὴν πόλιν δὲ τοῦ κράτους πεφευγότες
οὐκ ἐξαφῆκαν τὰς ἀθέσμους μωρίας.
ὅθεν γραφέντες ὡς κακοῦργοι τὴν θέαν
κατακρίνονται καὶ διώκονται πάλιν.

13 πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους ὁ διώκτης οὗτος ἀνέδειξεν ὁμολογητὰς καὶ τέλει μαρτυρικῷ παραδέδωκεν, οὓς ἀπαριθμεῖν ἑτέρας ἂν εἴη πραγματείας καὶ ἄλλου καιροῦ.

W III 119 14 Ἐφιλοτιμεῖτο δὲ καὶ μελῳδεῖν· λέγονται μὲν οὖν καὶ ἕτερα

1—12 De versibus in AR distinctis v. Theoph. cont. p. 105, 16 ss., Cedr. (Scylitz.) II p. 115, 21, Sym. mag. p. 641, 20 (v. Hirschium l. c. p. 330), G. M. p. 714, 21 1 ἐν τῇ πόλει Sym. l. c. 3 σύστημα mutat apud Theoph. cont. l. c. Bekkerus astipulatus margini editionis Parisinae; sed v. ad XIII 16, 28. 32 et cf. Wagnerum l. c. p. 58 5 δεισιδαίμονος RwpDi, δισιδαίμονος A 6 ἀτοπίας G. M. l. c. 7 δυσσεφρόνως D, corr. D_w 9 τὴν om. D, suppl. D_w 10 ἀθεμίτους G. M. l. c. 11 ἀφέντες E τὰς ὄψεις Sym. l. c. 13 οὗτος ὁ διώκτης C 14 παρέδωκεν D 16 μὲν om. O post ἕτερα add. εἶναι Owp

Cunctis eam urbem visere exoptantibus,
Purissimi quam Christi presserunt pedes,
Totius orbis unde manavit salus,
Sacro loco isti vasa conspecti improba.
Superstitionis errore ex incredulo
Multisque factis inquinati turpibus
Apostatae velut reiecti inde procul,
Se contulere mox in urbem regiam,
Tamen nefanda non relicta amentia,
Notis perusta fronte, more sontium,
Condemnatique rursus verterunt solum.

13 Sed et alios multos persecutor hic confessores fecit et in martyrum numerum rettulit, quos enumerare alterius et historiae et occasionis est.

14 Studebat etiam melodiis componendis, ac praeter cetera illud etiam carmen, quod in festo palmarum canitur "Exite gentes, exite populi" eius esse fertur.

ἐκείνου ποιήματα, πρὸς τοῖς ἄλλοις δὲ καὶ τὸ κατὰ βαϊοφόρον
ᾀδόμενον στιχηρὸν τὸ "ἐξέλθετε, ἔθνη, ἐξέλθετε καὶ λαοί." B
Πέντε δὲ θυγατέρων πατὴρ γεγονὼς παιδὸς ἔτι οὐκ ἔτυχεν 15
ἄρρενος· τῶν δὲ θυγατέρων ὑπερηγάπα τὴν νεωτέραν Μαρίαν 16
ὀνομασμένην, ἐφ' ᾗ καὶ κηδεστὴν ἐποιήσατο Ἀλέξιον τὸν λεγό-
D III 410 μενον Μωσηλέ, ἄνδρα ἐξ Ἀρμενίων τοῦ γένους τῶν Κρινιτῶν,
ἐν ἀκμῇ τῆς ἡλικίας καὶ τὴν ὄψιν χαρίτων μεστόν, ὃν πρότε-
ρον μὲν ἄλλοις ἐτίμησεν ἀξιώμασιν, εἶτα ἀνεῖπε καὶ Καίσαρα.
συνάψας δ' ἐκεῖνον τῇ θυγατρὶ καὶ οὕτω τιμήσας σὺν στρατεύ- 17
μασι πρὸς Λογγιβαρδίαν ἐξέπεμψεν. οὕτω δὲ ὑψωθεὶς οὐκ
ἔμελλε τὸν φθόνον φυγεῖν. διεβέβλητο γοῦν πρὸς τῶν βασκαι- 18
νόντων ὡς τῆς βασιλείας ἐρῶν· οὐκ ἔδρα δὲ κατὰ τοῦ Καί- C
σαρος ἡ διαβολή, ἕως ἡ τοῦ βασιλέως θυγάτηρ τοῖς ζῶσιν
ἠρίθμητο. ἐπεὶ δ' υἱὸς ὁ Μιχαὴλ ἐτέχθη τῷ βασιλεῖ καὶ ἡ 19
τοῦ Καίσαρος ἐτεθνήκει εὐνέτειρα, ἐκεῖνος εὐθὺς μετετάξατο,
καὶ κείρεται μὲν τὴν τρίχα ἑκών, ἀμφιέννυται δὲ τριβώνιον καὶ τοῖς μονάζουσι κατατάττεται καὶ τὸ τοῦ Ἀνθεμίου λεγόμενον ἐδείματο ἀσκητήριον, ἐν ᾧ διάγων τὸν βίον κατέλυσε καὶ ἐτάφη ἐκεῖ.

4 ὅτι ἐπὶ θυγατρὶ ἐποιήσατο γαμβρὸν Ἀλέξιον τὸν Μωσηλέ, ὃν καὶ Καίσαρα ἐτίμησεν (ὃν — ἐτίμησεν om. E) CE 8 καὶ Καίσαρα ἐτίμησεν τὸν Μωσηλέ E

1 post ἐκείνου add. τοῦ ἀνδρὸς Owp μελωδήματα O δὲ ἄλλοις O βαϊοφόρον A, τὴν βαϊοφόρον E, τὴν βαϊοφόρον ἑορτὴν D, τὴν τῆς βαϊοφόρου ἑορτὴν Rwp, βαϊοφόρον ἑορτὴν *Di* 2 στιχηρὸν CDEwp 6 κρινιτῶν ex κρινητῶν corr. A, κρινιτῶν Rwp*Di*, κ*(ρ erasum)ριτῶν D, κρηνιτῶν Theoph. cont. p. 107, 19, Cedr. (Scylitz.) II p. 118, 14, Ephraem. 2381 7 post ἡλικίας add. ὄντα Rwp 8 post εἶτα add. προϊὼν Owp 10 post δὲ add. ὁ μωσηλὲ Owp 11 διαφυγεῖν Ewp 12 post ὡς add. καὶ Ewp κατὰ τοῦ καίσαρος AEwp, κατ' αὐτοῦ O 14 τῷ βασιλεῖ om. B 15 εὐνετείρα Ewp εὐθὺς ἐκεῖνος B 17 ἀνθεμίου om. D, suppl. Dw 18 διαγαγὼν Bwp

Cum quinque filiarum pater esset, filium nondum susceperat 15
filiamque Mariam natu minimam supra modum dilexit et Alexio 16
Moseli despondit, viro Armenio, ex genere Crinitarum, florenti
aetate et vultu venustatis ac gratiae pleno, quem prius aliis
quoque dignitatibus honestatum tum etiam Caesarem salutavit 17
ac deinde cum exercitu in Longobardiam misit. Sic evectus
invidiam effugere non potuit; criminati autem eum sunt invidi, 18
ut regni cupidum, sed filia regis superstite calumnia contra Cae-
sarem nihil valuit. Filio autem Michaële regi nato et Caesaris 19
coniuge defuncta, ille statim vitae ratione mutata ultro comam

20 Τῶν δὲ Ἀράβων ταῖς Ῥωμαϊκαῖς ἐπελθόντων χώραις ὁ
Θεόφιλος ἐξεστράτευσε κατ' αὐτῶν, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ τὸν Θεό-
21 φοβον καὶ τὸν Μανουήλ. τὼ δ' ἤστην ἄνδρε καὶ γενναίω καὶ
D ἀγαθὼ τὰ πολεμικά, ὧν ὁ μὲν Μανουὴλ δῆλος ἅπασιν ἦν καὶ
τοῖς ἐναντίοις αὐτοῖς πολλάκις τε στρατηγήσας καὶ πρωτοστρά-
22 τωρ τοῦ βασιλέως Μιχαὴλ τοῦ Ῥαγγαβὲ γεγονώς. ὁ δὲ Θεό-
φοβος γένους μὲν κατήγετο Περσικοῦ, ἐτράφη δ' ἐν τῇ βασι-
λίδι τῶν πόλεων καὶ παρ' αὐτῇ διῆγεν, ἀφανὴς ὢν καὶ μηδὲ
23 γινωσκόμενος. λέγεται δὲ τὸν πατέρα αὐτοῦ ἐκ τῆς παρὰ Πέρ-
σαις βασιλικῆς ἐκφῦναι φυλῆς· ἐκλελοιπότων δὲ τοῖς Πέρσαις
τῶν ἐκ τοῦ βασιλείου γένους, μαθεῖν αὐτοὺς ὡς ἔστι παρὰ
Ῥωμαίοις ἀνὴρ ἐκ γένους ἕλκων βασιλικοῦ τὴν σειράν, καὶ
24 ἀφικέσθαι ζήτησιν ποιουμένους αὐτοῦ. ὡς δ' εὑρέθη ζητού-
μενος, γέγονεν ἐντεῦθεν γνωστὸς καὶ τῷ βασιλεῖ καὶ εἰς μέγα D III 411
P II 148 A τύχης ἀνήχθη, πατρίκιος τιμηθεὶς καὶ τῇ τοῦ βασιλέως συνοι-
25 κισθεὶς ἀδελφῇ. τούτοις οὖν τοῖς εἰρημένοις ἀμφοῖν ἀνδράσι
26 πεποιθὼς ὁ Θεόφιλος ἀντεπῆλθε τοῖς ἐναντίοις. ὡς οὖν ἀλλή-

1 περὶ τοῦ Μανουὴλ καὶ τοῦ Θεοφόβου ACE 17 ὅτι τοῖς Πέρσαις μαχόμενος ὁ Θεόφιλος ἡττήθη· καὶ ἥλω (εἵλω Cw) ἄν (ἥλω δὲ omisso ἄν E), εἰ μὴ ὁ Θεόφοβος ἐβοήθησεν CE

1 χώρα D, corr. Dw 2 θεόφοβον ARwp, θεο | C, θεόβοφον D 3 ἄνδρες D 4 πολέμια Rwp 5 post στρατηγήσας add. καὶ ἀριστεύσας Owp*Di*, om. AE, v. Cedr. (Scylitz.) II p. 120, 4 πρωτοστράτωρ Rwp*Di*, πρωτοστάτωρ A 8 καὶ post ὢν om. O 10 βασιλικῆς—πέρσαις om. E ἐκφύναι βασιλικῆς D (βασιλικῆς tamen ex βασιλικᾶς corr. Dw) ἐκλελειπότων w*p invitis AO 12 βασιλικὴν D, corr. Dw 16 ἀμφοῖν τοῖς εἰρημένοις O

tondet vilique pallio indutus monachorum institutum amplectitur, aedificato Anthemii monasterio, in quo vita exacta sepultus est.
20 Cum autem Arabes Romanas provincias invasissent, Theo-
philus expeditione contra illos suscepta secum eduxit Theopho-
21 bum et Manuëlem, viros strenuos et bellicosos, quorum Manuël
nobilis erat apud omnes ipsosque hostes, ut qui et exercitum
22 saepe duxisset et Michaëlis Rhangabis protostrator fuisset. Theo-
phobus autem genus a Persis ducebat et in urbe regia, ubi edu-
23 catus est, obscurus vivebat atque ignobilis. Fertur autem pater
eius ex regia Persarum tribu fuisse ortus, cumque regiae fami-
liae apud Persas defecissent, ii dicuntur cognovisse apud Roma-
nos esse virum regio genere oriundum et ad eum inquirendum
24 venisse. Ut inventus fuit, in notitiam regis quoque venit et am-
plissimas fortunas est consecutus, patricii honore ornatus et
25 regis sorore in matrimonium accepta. Viris igitur his ambobus
26 fretus Theophilus hostes aggressus est. Cum autem proxime inter

λων ἄγχιστα ἐπήξαντο τοὺς χάρακας τὰ στρατεύματα, ὁ τῶν
Σαρακηνῶν ἀρχηγὸς Ἰμβραήλ, ἕνα τῶν ὑπ' αὐτὸν στρατηγῶν
μετὰ λαοῦ μυριάδων ὀκτὼ εἰς ἀντιπαράταξιν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ
στρατεύματος καταλελοιπώς, αὐτὸς μετὰ τῶν ἄλλων ἀνεχώρησεν,
ἢ δειλαινόμενος ἢ ἀλαζονευόμενος. συμβαλόντων δὲ τῶν στρα- 27
τευμάτων πολλοὶ μὲν ἑκατέρωθεν ἔπιπτον, τέλος δὲ πρὸς
ὑπαγωγὴν ἐκλίθησαν αἱ σχολαί, καὶ κἂν ἥλω καὶ ὁ βασιλεὺς
αὐτός, εἰ μὴ Θεόφοβος μετὰ τοῦ περὶ αὐτὸν Περσικοῦ στρατεύ-
ματος καὶ χειρὶ ἐβοήθησε καὶ στρατηγήματι τοὺς τῆς Ἄγαρ B
κατεσοφίσατο. τότε μὲν οὖν ἐπανέζευξεν ἐς τὴν Κωνσταντίνου 28
ὁ βασιλεύς.

Τῷ δ' ἐφεξῆς αὖθις ἔτει στρατεύει καὶ συμμίξας τοῖς ἐκ 28
τῆς Ἄγαρ ἐπικρατέστερος γίνεται, καὶ πολὺ μὲν πλῆθος αὐτῶν
πέπτωκε, πλείους δ' ἑάλωσαν δορυάλωτοι, ἐν οἷς ἦν καί τις 2
ἀνὴρ τῷ τῶν σχολῶν δομεστίκῳ γνώριμος καὶ μαρτυρούμενος

12 ἐκστρατεία κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν καὶ νίκη τοῦ βασιλέως C, νίκη τοῦ βασιλέως κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν E 14 περὶ τοῦ περιδεξίου Ἀγαρηνοῦ· καὶ τοῦ ἐκτομίου Θεοδώρου τοῦ Κρατεροῦ C

1 ἔγγιστα Ewp 2 ἰμπραὴλ Cedr. (Scylitz.) II p. 119, 22. 122, 10; sed ex cod. Coisliniano ἰμβραὴλ est revocandum στρατηγῶν AEwp Cedr. (Scylitz.) II p. 122, 13, σατραπῶν O (sed in C est rasura, sub qua comparet στρατηγῶν, nisi fallor), satrapis: *Wo* lat. 4 λοιπῶν O 5 δειλανόμενος w*p invitis AR 7 ἐκλίθησαν R(Dw add. asteriscum)wp*Di*, ἐκλήθησαν A 8 αὐτοκράτωρ O περσικοῦ στρατεύματος Rwp, στρατεύματος περσικοῦ A*Di*, nisi forte στρατ. ⟨τοῦ⟩ Περσικοῦ revocandum est; v. ad XVI 12, 12 9 στρατηγήματι Rwp, στρατηγήμασι A*Di*, v. Cedr. (Scylitz.) II p. 122, 22 τῆς ἄγαρ AO, Agarenos: *Wo* lat., βαρβάρους Ewp 10 εἰς B^sDwp*Di*, v. ad XIV 12, 14 12 αὖθις ἔτει AO, ἔτει πάλιν Ewp 13 ἐπικρατέστερον C αὐτῶν ex αὐτῷ corr. A 14 πέπτωκεν· ἑάλωσαν δὲ πλείους ζωοὶ O δορυάλωτοι *Di* invitis AEwp, v. ad XIII 8, 3

se castra communissent exercitus, Saracenorum dux Imbraël, uno ex suis ducibus cum octoginta milibus ad decernendum cum Romanis relicto, ipse cum ceteris sive ex metu sive per arrogantiam
recessit. Exercitibus congressis multi utrimque ceciderunt, sed 27
tandem scholis ad fugam inclinatis ipse etiam rex captus fuisset, nisi Theophobus cum suo exercitu Persico et manu opem tulisset et
strategemate Agarenos circumvenisset. Ac tum Cpolim rediit rex. 28

28. Anno vero insequenti iterum cum Agarenis congressus fit superior, magna hostium multitudine caesa et pluribus captis,
inter quos fuit vir scholarum domestico notus eiusque testimonio 2
commendatus, quod et manu promptus ac sollers esset et peritus

ὑπ' αὐτοῦ ὡς καὶ τὴν χεῖρα γενναῖος καὶ περιδέξιος καὶ εὐ-
W III 120 3 φυῶς ἱππαζόμενος καὶ δύο μεταχειριζόμενος δόρατα. θριάμ-
C βου τοίνυν ἐπὶ τῇ νίκῃ καταγομένου ἐν ἱππηλασίας ἀγῶνι, τὸν
ἐπαινούμενον ἐκεῖνον Ἀγαρηνὸν ἱππάσασθαι καὶ τὰ δύο μετα-
4 χειρίσασθαι δόρατα ἐκέλευσεν ὁ κρατῶν. καὶ ὃς ἐπεδείκνυτο
5 κατὰ τὸ κέλευσμα τοῖς ὁρῶσι τὸ ἀμφοτεροδέξιον. καὶ ὁ βασι-
6 λεὺς τοῦτον ἐπῄνει τε καὶ ἐθαύμαζεν. ὁ γοῦν Κρατερὸς Θεό-
δωρος, ὃς μετ' ὀλίγον τῷ μαρτυρικῷ κατεκοσμήθη στεφάνῳ,
τῶν τεσσαράκοντα δύο μαρτύρων εἷς ὤν, παρεστὼς τότε τῷ D III 41
7 Θεοφίλῳ ἐχλεύαζε τὸν Ἀγαρηνόν. ὀργῆς δ' ἐπὶ τῇ χλεύῃ πλη-
σθεὶς ὁ κρατῶν "σὺ δ'" ἔφη "ὦ θηλυδρία (ἐκτομίας γὰρ ὁ
8 Κρατερὸς ἐτύγχανεν ὤν) ἐνδείξῃ τοιοῦτόν τι;" καὶ ὁ Κρατερὸς
D "δύο μὲν δόρατα στρέφειν οὐκ ἤσκησα, ὅτι μηδὲ δεῖ τῇ μάχῃ
παιγνίων, ἀλλὰ σπουδῆς, ἓν δὲ μεταχειριζόμενος, σὺν θεῷ δ'
9 εἰρήσθω, τοῦτον καταβαλῶ." ἐκμανεὶς δ' ἐπὶ τῷ λόγῳ ὁ βα-
σιλεὺς καὶ ὀμόσας καθ' ἑαυτοῦ "ἦ μήν" ἔφη "τεθνήξῃ, εἰ μὴ

7 ἐθαύμαζεν AR(ἐθαύμαζε D)w, ἐθαύμασε p*Di τὸν eraso γοῦν D, ὁ γοῦν corr. D_w 8 τῷ om. Rwp 8. 9 ὕστερον τελῶς κατεκοσμήθη (haec duo vocabula expuncta sunt) ὧ κατεκοσμήθη μεμαρτυρικότων D, μαρτυρικῷ κατεκοσμήθη στεφάνῳ τῶν corr. D_w 8 στεφάνω κατεκοσμήθη (κατεκομήθη C) μαρτυρικῶ O 9 lacunam inter μαρτ. et παρεστ. relinquit D, explet D_w ὤν] γεγονὼς BC παρεστώςαιποτε D, παρεστὼς τότε corr. D_w 10 ὀργεῖς D, corr. D_w δὲ D 11 θεόφιλος O et *Wo* lat. δὲ D ἔφε αὖ | θιλιδέντ D, θιλιδέντ corr. D_w in θηλυδρία 12 ὢν om. D τί τοιοῦτον B 13 δὲ D, δύο corr. D_w post μὲν add. ἔφη Ewp*Di*, εἶπε R, v. Cedr. (Scylitz.) II p. 124, 14 ἤσχησα E 14 παίγνιον D, corr. D_w ἐν D, ἓν corr. D_w σὺν θεῷ Rwp*Di*, om. A δὲ D 15 δὲ D καὶ D, ἐπὶ corr. D_w 16 ὁμόσας AD, corr. D_w ἦ Rwp*Di*, ἢ AC, ὢν D, corr. D_w | καὶ D, μὴ corr. D_w

3 eques et binas hastas tractare sciret. Cum igitur ludis Circensi-
bus ob victoriam triumphus duceretur, imperator laudatum illum
4 Agarenum equitare et bina hastilia tractare iussit. Ostentavit
5 ille, ut iussus erat, dexteritatem suam spectatoribus. Eum rex et
6 laudabat et admirabatur. At Theodorus Craterus, qui paullo
post corona martyrii est ornatus, unus e XLII martyrum numero,
7 Theophilo tum astans Agarenum illudebat. Qua de causa iratus
Theophilus: "Tu vero" inquit "effeminate (nam eunuchus erat
8 Craterus) tale quid praestabis?" Tum Craterus: "Binis quidem
hastilibus vibrandis me non exercui, quod in proelio non luditur,
sed res seria agitur; una vero hasta, deo annuente, eum proster-
9 nam." Rex ob ea verba furore percitus per se ipsum iuravit

αὐτίκα τοῦτον καταβαλεῖς.” ὁ δὲ μὴ ὑπερθέμενος καὶ συνε- 10
μαχέσατο τῷ Ἀγαρηνῷ καὶ τοῦ ἵππου κατέβαλε.

Πάλιν οὖν τῷ βασιλεῖ στρατεία κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν, καὶ 11
πάλιν μάχη, καὶ τὸ τῆς μάχης τέλος τοῖς Ῥωμαίοις οὐκ ἀγαθόν.
μικροῦ γὰρ ἀπήχθη ἂν καὶ ὁ βασιλεὺς δορυάλωτος παρὰ τῶν 12
Ἰσμαηλιτῶν κυκλωθείς. ὡς δ᾿ ἔγνω τοῦτο ὁ Μανουήλ, ἐμβοη- 13
σάμενος τοὺς περὶ αὐτὸν μέσον εἰσελαύνει τῶν πολεμίων καὶ τῷ
βασιλεῖ φησίν “ἀκολούθει μοι”· ἵστατο γὰρ ἐκ δειλίας ἀπεγνω-
κώς. ὁ δὲ τὴν δειλίαν ἐπιχρωννύς, μὴ βούλεσθαι φυγεῖν ἔφη 14 P II 149 A
καταλιπὼν τὸν λαόν. ἐπεὶ δὲ πολλάκις ἐξελθεῖν τῆς μάχης παρα- 15
καλούμενος, ὥσπερ πεπεδημένος τῇ πτοίᾳ εἱστήκει, ὁ Μανουὴλ
τὸ ξίφος σπασάμενος “εἰ μὴ ἕποιό μοι” φησίν, “αὐτίκα σε
ἀνελῶ· κρεῖσσον γάρ σε θανεῖν ἢ ληφθῆναι τοῖς ἐναντίοις
αἰχμάλωτον καὶ τοιοῦτον αἶσχος τῇ πολιτείᾳ Ῥωμαίων περι-
ποιήσασθαι.” ταύταις οὖν ταῖς τοῦ Μανουὴλ ἀπειλαῖς μόλις 16
τῆς ἐκ τοῦ φόβου νάρκης λυθεὶς καὶ ἀκολουθήσας αὐτῷ, διε-
σώθη· ὅθεν σωτῆρα τὸν ἄνδρα ἐκάλει καί οἱ τὰ σῶστρα δα-

3 ***ἐκστρατεία ἑτέρα κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν καὶ ἧττα Ῥωμαίων*** C, ***ἧττα Ῥωμαίων μετὰ Ἀγαρηνῶν*** E

2 post *ἀγαρ.* add. *δόρατι ἀσιδήρῳ* O (*ἀσιδήρων* D, corr. D_w) wp, om. AE, v. Cedr. l. c. p. 124, 20 5 *δοριάλωτος Di* invitis ARwp, v. ad XIII 8, 3 *ὑπὸ* Ewp 6 *ἰσμαηλιτῶν* AEwp (v. XV 28, 25 et Cedr. l. c. p. 125, 10), *ἀγαρηνῶν* O 7 ante *μέσον* add. *εἰς* Ewp 9 *βούλεσθαι* Rwp*Di*, *βούλεσθε* AC 11 *τῷ φόβῳ* O 14 *αἰχμάλωτον* om. C *αἶσχος* R^swp*Di*, *ἔσχος* A *προστρίψασθαι* O, imprimere: *Wo* lat. 15 *ἀπαλαῖς* D, corr. D_w 16 *ἐκ τῆς τοῦ* D_w *διασέσωστο* O 17 post *ὅθεν* add. *καὶ* Rwp

se statim eum occisurum, nisi e vestigio illum prostravisset. Ibi 10
Craterus nihil cunctatus hasta Agarenum equo deiecit.

Cum autem rex denuo expeditione suscepta cum Agarenis 11
pugnasset, eventus proelii Romanis non erat secundus. Neque 12
enim multum afuit, quin et rex ab hostibus circumventus capti-
vus abduceretur. Quo Manuël cognito, suis inclamatis in confer- 13
tissimos hostes invectus regem se sequi iubet; stabat enim metu
attonitus. Sed ad velandam ignaviam se relicto exercitu nolle 14
fugere dicebat. Cum autem saepe monitus, ut pugna excederet, 15
timore tamquam compedibus vinctus staret, Manuël stricto ense
“Nisi me” inquit “secutus fueris, statim te perimam. Praestat
enim te mori, quam ab hostibus captum Romanae reipublicae
tantum afferre dedecus.” Iis Manuëlis minis aegre soluto metus 16
stupore eumque secutus salvus evasit; qua de causa virum

17 ψιλῶς ἀπετίννυεν. οὐκ εἰς μακρὰν δὲ αἱ τῶν βασκάνων γλῶσ-
B σαι τὴν γνώμην τοῦ βασιλέως κατὰ τοῦ Μανουὴλ εἰς τοὐναν-
18 τίον ἐτρέψαντο. διέβαλον γὰρ αὐτὸν ὡς τυραννίδι ἐπιχειροῦντα, D III 41
καὶ ἤδη ταῖς διαβολαῖς ἐπέπειστο ὁ Θεόφιλος καὶ τὸν Μανουὴλ
19 ἐκτυφλῶσαι διανενόητο. γνοὺς δ' ἐκεῖνος τὸ μελετώμενον ἀπέ-
δρα καὶ ἀγχοῦ που γενόμενος τοῖς Ἀγαρηνοῖς δηλοῖ τῷ αὐ-
τῶν ἀρχηγῷ ὅστις ἐστὶ καὶ ὡς, εἰ λήψεται πίστεις μὴ βιασθῆ-
20 ναι τὴν οἰκείαν θρησκείαν ἐξομόσασθαι, προσελεύσεταί οἱ. ὁ δὲ
21 αὐτίκα πίστεις τε δίδωσι καὶ περιχαρῶς αὐτὸν ὑποδέχεται. καὶ
ὁ Μανουὴλ ἐκεῖσε γενόμενος καὶ στράτευμα πιστευθεὶς πολλὰς
ἀριστείας κατὰ Περσῶν εἰργάσατο καὶ μεγάλα τρόπαια ἔστησε
22 καὶ ἐφιλεῖτο παρὰ τῶν τῆς Ἄγαρ καὶ ἐθαυμάζετο. ὁ δὲ Θεό-
C φιλος καὶ ἐλυπεῖτο διὰ τὸν Μανουὴλ καὶ ἐφρόντιζεν ὅπως αὐ-
23 τὸν ἐκεῖθεν μετακαλέσεται. πίστεις οὖν αὐτῷ καὶ δι' ὅρκου
καὶ δι' ἐγγράφου χρυσοσημάντου μετά τινος μοναχοῦ στείλας

1 ὅτι διαβολαῖς κατὰ τοῦ Μανουὴλ πιστεύσας ὁ βασιλεύς, τυφλῶσαι αὐτὸν ἐμελέτα· ὁ γνοὺς ἐκεῖνος προσπέφευγε τοῖς Ἀγαρηνοῖς C 12 ὅτι πίστεις λαβὼν ὁ Μανουὴλ ἐκ τοῦ βασιλέως, αὖθις ἐπανῆλθε κατασοφισάμενος τὸν τῶν Ἀγαρηνῶν ἀρχηγόν C

1 δὲ AEB^s(?)wp, δ' R*Di* 2 κατὰ τοῦ AEwp, ἐπὶ τῷ O 3 διέβαλλον BC 6 ἀγχοῦ R^swp*Di*, ἀγχού A 9 αὐτὸν om. D 11 ἀριστίας D, corr. D_w κατὰπεσῶν D, corr. D_w μεγάλεις D, corr. D_w τρὸπαα-|λ D, τρόπαια corr. D_w 12 καὶ ante ἐφιλ. om. D, suppl. D_w 12. 13 θεόφιλος . . . . τὸν D, lacunam suppl. D_w 14 μετακαλέσηται Ewp, μετακα . . . . . τῶ D, μετακαλέσηται D_w πίστις D, corr. D_w 15 καὶ . . . ἔγγραφον D, καὶ δι' ἐγγράφου D_w ἐγράφου (sic) A χρυσημάντου B, χρυσομάν|του C, χρυσοσιμαν (τ supra) D, corr. D_w καὶ δόριος μοναχὸς ὢν D, μετά τινος μοναχοῦ στείλας D_w

17 servatorem appellabat et munifice remunerabatur. Neque vero
multo post invidorum hominum linguae regis animum in contra-
18 rium verterunt, eoque redegerunt affectati regni calumniis, ut
19 Theophilus in animo haberet Manuëlem excaecare. Quo ille
cognito in Agarenorum viciniam aufugit eorumque duci signifi-
cat, quis sit; quodsi fides detur se non coactum iri suam religio-
20 nem eiurare, se ad ipsum defecturum. Ille statim data fide
21 laetus eum suscipit. Manuël dum ibi versatur, praepositus exer-
citui saepe rem bene gessit contra Persas magnosque triumphos
22 adeptus Agarenis et carus et admirationi erat. Theophilus au-
23 tem Manuëlis fuga aegre lata de eo revocando cogitabat. Scribit
igitur ad eum litteras, quibus iureiurando fidem suam ei obstrin-
gebat, easque aureo sigillo confirmatas per monachum quendam

ἐπανελθεῖν προετρέπετο. καὶ ὃς ἐπανῆλθε, τὸ δ' ὅπως διηγη- 24
τέον· ἔστι γὰρ οὐκ ἄχαρι πρὸς διήγησιν. ἐντυχὼν τῷ τὰς 25
πίστεις ἐκ βασιλέως αὐτῷ κομίζοντι μοναχῷ καὶ συνθέμενος
ὑποστρέψαι, πρόσεισι τῷ τῶν Ἰσμαηλιτῶν ἀρχηγῷ καὶ αἰτεῖται
στράτευμά οἱ δοθῆναι, ἵνα κατὰ τὴν Καππαδοκίαν γενόμενος
ἀνταποδοίη τοῖς εἰς τὸν βασιλέα κατειποῦσιν αὐτοῦ (ἐκεῖ γὰρ
ἔλεγεν οἰκεῖν τοὺς κατηγόρους αὐτοῦ), ἠξίου δὲ τὸν ἀρχηγὸν 26
τῶν Ἀγαρηνῶν καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ συνεκπέμψαι αὐτῷ, "ἵνα
σοι τοῦτον" λέγων "γυμνάσω πρὸς τὰ πολέμια." ὁ δὲ πείθε- 27 D
ται καὶ τὸν οἰκεῖον αὐτῷ συνεκπέμπει υἱόν· ἐθάρρει γὰρ τῷ
Μανουὴλ καὶ ἐπίστευε. κἀκεῖνος ἀπῄει, καὶ ἤδη τοῖς Ῥωμαϊ- 28
κοῖς ἐγγίσας ὁρίοις τὸν τοῦ ἄρχοντος τῶν ἐκ τῆς Ἄγαρ υἱὸν W III 121
συμπαραλαβὼν μετ' ὀλίγων Σαρακηνῶν ἐξῄει δῆθεν πρὸς κυνη-
D III 414 γέσιον, πολλῶν αὐτῷ θεραπόντων συνεπομένων. ὡς γοῦν 29
ἐντὸς χώρας Ῥωμαίων ἐγένετο, τῷ υἱῷ τοῦ Ἰσμαηλίτου περι-
πλακείς, "σὺ μέν" ἔφη "τέκνον, ὑπόστρεφε πρὸς τὰ σά, ἐγὼ δὲ
πρὸς Ῥωμαίους πορεύσομαι." ἐπανελθὼν δ' εἰς τὴν μεγαλόπολιν 30

1 *καὶ ὃς ἐπανῆλθε* om. C *δὲ* D, *ὃς* corr. D_w 2 *καὶ* D, *ἔστι* corr. D_w *ἐντυχόντων* D, *ἐντυχὼν τῷ* corr. D_w 3 *αὐτῷ ἐκ βασιλέως* D *κομίσαντι* O 4 *πω . . . . λιτῶν* D, *τῷ τῶν ἰσμαηλιτῶν* D_w 4. 5 *ἀρχηγῷ . . . . | στρατεύμασι* D, *ἀρχ. καὶ αἰτεῖται στράτευμά οἱ* D_w 4 *αἰτῆται* Ewp 6 *ἀνταποδο . . . . τοις* D, *ἀνταποδοίη* relicto *τοις* pro *τοῖς* D_w 7 *κατοιγόρους* D, corr. D_w 8 *τῶν* Rwp, *τὸν* A*Di* (sed mavult idem *τῶν* t. V p. 108) *σὺν ἐκπέμψαι* D, corr. D_w 8. 9 *ἵνα σοι τοῦτον λέγων* (*λέγω* A) AEwp, *λέγων ὡς ἂν σοι τοῦτον* O 10 *υἱὸν* AEwp, *παῖδα* O 12 *τὸν* om. *Di* invitis ARwp *τῶν* BC, *τὸν* AE*Di* (sed mavult idem *τῶν* t. V l. c.), om. D, *τοῦ* w*p 13 *ὀλίγων* Rwp*Di*, *ὀλίγον* A 14 *οὖν* Owp 17 *πορεύομαι* D, proficiscor: *Wo* lat. *δὲ* D *κωνσταντινοῦπολιν* D, Cpolim: *Wo* lat.

ad eum mittit, hortans ut redeat. Ille redit, sed qua ratione, id 24
vero referre operae pretium est; habet enim expositionem non
iniucundam. Congressus cum monacho, qui fidem a rege afferebat, 25
seque rediturum pollicitus Ismaëlitarum principem precibus adit,
ut exercitus sibi detur, quocum profectus in Cappadociam
delatores suos (ibi enim eos habitare) ulciscatur, oratque, ut 26
eius filius una mittatur, qui in re militari exerceatur. Princeps 27
Manuëli morem gerit et, quia fidem ei habebat, suum filium una
mittit; ita discedit ille, cumque prope fines Romanos ventum 28
esset, assumpto principis Agareni filio cum paucis Saracenis se
venatum ire simulat, multis ministris comitantibus, cumque iam 29
in Romana provincia versaretur, filium Ismaëlitae amplexus:
"Tu quidem" inquit "fili, ad tua revertere, ego vero ad Romanos
proficiscar." Cpolim autem reversus magna cum laetitia est ex- 30

περιχαρῶς ἐδέχθη παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος καὶ μάγιστρος αὐ-
P II 150 A 31 τίκα τετίμητο· καὶ ἐκ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος τὸν τοῦ βασιλέως υἱὸν Μιχαὴλ ἐδέξατο, ὃν ὁ πατὴρ καὶ διαδήματι ἔστεψε καὶ βασιλέα Ῥωμαίων ἀνεῖπε.

32 Τοῦ πατριάρχου δὲ Ἀντωνίου τὴν ζωὴν καταστρέψαντος, ὃς ἔτη τῆς ἐκκλησίας ἐκράτησε δεκατρία, Ἰωάννης, ὃν ὁ λόγος ἤδη προείρηκε διδάσκαλον γενέσθαι τοῦ Θεοφίλου καὶ συναιρεσιώτην, προχειρίζεται πατριάρχης, ὃν καὶ Ἰαννῆν ἐκάλουν οἱ τότε, καὶ διὰ τὴν αἵρεσιν καὶ διὰ γοητείας· ἦν γὰρ αὐταῖς
33 ἐντριβής. τὸν δὲ ἱερώτατον Μεθόδιον, ὃς ὕστερον καὶ τὸν
B πατριαρχικὸν ἐκόσμησε θρόνον, μὴ πειθόμενον συνθέσθαι τῇ κακοδοξίᾳ αὐτοῦ, μετὰ μαστίξεις πολλὰς καὶ τῶν σιαγόνων αὐτοῦ σύνθλασιν καὶ τῶν ὀδόντων ἐκρίζωσιν, εἰς τὴν Πάνορμον νῆσον, ἣ νῦν τοῦ Ἀντιγόνου καλεῖται, ὁ δυσσεβὴς ὑπερορίζει Θεόφιλος καὶ ἐντὸς καθείργνυσι μνήματος μετὰ δύο λη-
34 στῶν· ὧν τοῦ ἑνὸς θανόντος, ὅσην ὁ ἅγιος ἐκ τῆς δυσώδους τοῦ τεθνεῶτος ἀποφορᾶς ὑπήνεγκε βίαν καὶ ἀηδίαν οὐκ ἄν τις

5 *περὶ πατριαρχῶν* (*πατριάρχου* E) CE 10 *ὅτι τὸν ἱερὸν Μεθόδιον ὑπερώρισε καὶ ὅσα ὑπέμεινεν* CE

6 *ἔτη* om. O *ἐκράτησεν ἐπ' ἔτη τρισκαίδεκα* O *λόγος*] XV 26, 19 7 *προείρηκε* Rwp*Di*, *προείρηκεν* A, v. ad XIII 1, 5 8 *ἰαννὴν* Ew, *ἰανὴν* D, *ἰαννῆν* AR (v. Cedr. (Scylitz.) II p. 129, 6. 142, 19. 143, 4, Genes. p. 27, 10. 75, 5, 2 Timoth. 3, 8, Euseb. praep. evang. 9, 8, Zonar. XVI 1, 18) *Ἰάννην* p**Di* 11 *ἐκόσμησεν* Ewp, v. ad XIII 1, 5 12 *πολλὰς αἰκίας* Owp 14 ante *νῆσον* add. *καλουμένην* O *ἐπονομάζεται* O 16. 17 *ἐκ τῆς — ἀποφορᾶς* om. O, v. Sym. mag. p. 644, 4

31 ceptus ab imperatore statimque magistri honore ornatus; et regis filium Michaëlem e sacro baptismate suscepit, quem pater diademate cinxit et Romanorum regem declaravit.
32 Antonio patriarcha mortuo, cum XIII annos ecclesiae praefuisset, Ioannes, quem supra diximus Theophili praeceptorem et suffragatorem fuisse, patriarcha designatur, quem et Iannem vocabant, tum ob haeresin, tum propter praestigias, in quibus
33 versabatur. Sanctissimum vero Methodium, qui deinde patriarchicam ornavit sedem, perversae regis opinioni refragantem post multos cruciatus malarumque contusionem et dentium evulsionem in insulam Panormum, quae nunc Antigoni dicitur, impius relegat Theophilus et intra monumentum cum duobus latronibus
34 concludit; quorum altero mortuo, quantam violentiam et molestiam vir sanctus ex taeterrimo cadaveris foetore toleraverit,

λόγος ἱκανῶς διαγράψαιτο. ἐκεῖ τοίνυν ἐγκεκλεισμένου τοῦ ἀοιδί- 35
μου ἐκείνου πατρός, καὶ οἱ αὐτάδελφοι, ὅ τε Θεοφάνης καὶ ὁ
Θεόδωρος, μετὰ τὴν τῶν προσώπων κατάστιξιν ὑπερορίζόμενοι
καὶ κατὰ τὸν Κάρτα λιμένα καταλύσαντες διά τινος ἁλιέως C
συνήθους τῷ Μεθοδίῳ ἐπιστέλλουσι ταῦτα·

τῷ ζῶντι νεκρῷ καὶ νεκρῷ ζωηφόρῳ, 36
ναίοντι τὴν γῆν καὶ πολοῦντι τὸν πόλον,
D III 415 γραπτοὶ γράφουσι δέσμιοι τῷ δεσμίῳ.

οἷς πάλιν διὰ τοῦ αὐτοῦ ἁλιέως ὁ ὅσιος ἀνταπέστειλε· 37

τοὺς ταῖς βίβλοισιν οὐρανοῦ κλησιγράφους
καὶ πρὸς μέτωπα σωφρόνως ἐστιγμένους
προσεῖπεν ὁ ζώθαπτος ὡς συνδεσμίους.

ἕβδομον δ᾽ ἔτος διανύσας ἐν τῷ τάφῳ ὁ ἅγιος, εἶτα ἐκβληθεὶς 38 D
ἐκεῖθεν ἐν τοῖς ἀνακτόροις κατεκέκλειστο, μηδενὸς αὐτὸν ὁρῶντος

1 διαγράψοιτο D 2 πατρὸς ἐκείνου C post οἱ add. ὁμολογηταὶ καὶ BCD$_w$ (D: ὁμολογει τὸ καὶ) *Wo* lat. αὐτάδελφος C ὁ alterum om. Ewp 3 τὴν om. D, suppl. D$_w$ 4 μετὰ D, κατὰ corr. D$_w$ καρταλιμένα D, corr. D$_w$ ἀλιέως D, corr. D$_w$ 5 post τῷ add. ἱερῷ Owp 6—8] Versus in codicibus distincti sunt 6 ζῶντι . . . . καὶ D, νεκρῷ in lac. add. D$_w$ 7 οἰκοῦντι Sym. mag. p. 643, 2 πατοῦντι Cedr. (Scylitz.) II p. 117, 1, Manass. 4912 8 δέσμιοι om. p* δεσμῷ D, corr. D$_w$ 10—12] Versus in codicibus distincti sunt 10 τοῖς D, τοὺς corr. D$_w$ οὐρανῶν Cedr. l. c., Sym. mag. l. c., Glyc. p. 538, 8 κλησιγράφοις D, corr. D$_w$ 11 μέτωπα σωφρόνως AED$_w$ Sym. mag. l. c., Glyc. l. c., Manass. l. c., πρόσωπα καρτερῶς O ἐστιγμένοις D, corr. D$_w$ 12 ζωθάπτος D συνδεσμίοις D, corr. D$_w$ 13. 14 ἐκεῖθεν ἐκβληθεὶς Rwp κατέκλειστο E

nulla quisquam oratione consequi potest. Illic igitur incluto illo 35
patre incluso, fratres Theophanes et Theodorus post facierum compunctionem ipsi quoque relegati, cum ad Cartae portum appulissent, per quendam piscatorem Methodio familiarem scripserunt haec:

Viventi mortuo atque mortuo simul 36
Vitam ferenti, qui cum tellurem colat
Polos pererrat, litterati litteras
Vincti misere vinculis adobruto.

Quibus per eundem piscatorem vir sanctus rescripsit: 37

Quorum notata nomina in caelestibus
Libris leguntur et decentibus votis
Compunctae frontes, vinculo oppressis pari
Dicit salutem, qui vivens sepultus est.

Cum autem septimum annum in sepulcro vir sanctus exegisset, 38
inde eiectus in regia concludebatur, nemine virum vidente praeter

39 ἢ μόνου τοῦ ὑπηρετοῦντος αὐτῷ καὶ τοῦ βασιλέως. φιλοπο-
νῶν γὰρ ὁ Θεόφιλος καὶ ἀναγινώσκων ἠρώτα τὸν ἱερὸν Μεθ-
όδιον περὶ ὧν ἀμφιβάλλων ἦν· διὸ καὶ ἐν ταῖς ἀποδημίαις
ἀεὶ συνόντα εἶχεν αὐτόν.
29 Ἔαρος δ' ἐπιστάντος κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν ὁ βασιλεὺς καὶ
πάλιν ἦρε τὰ ὅπλα καὶ πολλὰ τῆς Συρίας ἐξεπόρθησε καὶ πό-
λεων ἐκράτησε καὶ αὐτῆς τῆς Σωζοπέτρας, ἣ πατρὶς ἐτύγχανε
P II 151 A τοῦ ἀμερμουμνῆ, καὶ ταῦτα πολλὰ δεομένου ἐκείνου φείσασθαι
2 τῆς πατρίδος αὐτοῦ. ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς ἀνέζευξεν εὐτυχῶς.
3 ὁ Θεόφοβος δὲ καταλειφθείς, ὥστε τὰ τῶν στρατευμάτων οἰ-
κονομήσασθαι, ἐπεὶ τὸ τῶν Περσῶν ὑστέρησε σιτηρέσιον (στρά-
τευμα γὰρ ἦν τῷ βασιλεῖ Περσικόν), περιαλγησάντων διὰ τοῦτο
τῶν Περσῶν, βασιλεὺς παρ' αὐτῶν ἀνερρήθη καὶ ἄκων, μᾶλ-
λον δὲ καὶ παρακαλῶν αὐτοὺς μεθεῖναι τῆς ἀπονοίας, μὴ καὶ
ἑαυτοὺς καὶ αὐτὸν ἐσχάτοις κακοῖς περιβάλωσιν· ἀλλ' οὐκ ἔπειθε.
4 στέλλει οὖν πρὸς τὸν βασιλέα, τοῦτο τοὺς Πέρσας ἀποκρυψά-
μενος, γνωρίζων τὸ γεγονὸς καὶ μηδέν τι κατ' αὐτοῦ ὑπ-

5 ὅτι κατὰ τῶν (om. E) Ἀγαρηνῶν ἐκστρατεύσας (στρατεύων E) ὁ Θεόφιλος εὐτύχησεν (ηὐτύχησεν E) CE 10 ὅπως παρὰ τῶν μισθοφορούντων Περσῶν ὁ Θεόφοβος βασιλεὺς ἀνερρήθη καὶ ἄκων C

1 μόνου AR, μόνου in E ita exaratum, ut paene evaserit μόνον, inde μόνον wp; v. ad XIV 6, 31 2 ἤρωτα (sic) D, corr. Dw ἱερὸν μεθόδιον AEwp, θεῖον τοῦτον ἄνδρα O, divinum virum: *Wo* lat. 4 αὐτῶ Ewp 6 ἐπόρθησε O 7 αὐτῆς τῆς σωζ. AE, τῆς σωζ. αὐτῆς O, αὐτῆς σωζ. w*p 9 ἀναζεύξας E 10 καταληφθεὶς D, corr. Dw στρατιωτῶν E 11 ἐπὶ D, corr. Dw 12 διὰ τοῦτο om. D τουτὸ E 13 καὶ om. C 14 καὶ post μὴ om. O 15 αὐτὸν AO, ἑαυτὸν Ewp*Di* 16 οὖν AO, γοῦν Ewp*Di*

39 solum eius ministrum et regem Theophilum; qui cum studiose
legeret, sanctum Methodium de locis dubiis interrogabat itaque
etiam in peregrinationibus semper secum habebat.
29. Vere incipiente rex Agarenis rursus arma intulit et
magna Syriae parte devastata, urbibus est potitus ipsaque Sozo-
petra, patria amermumnis, quamvis ille multum oraret, ut pa-
2. 3 triae suae parceretur. Ac rex feliciter domum rediit. Theopho-
bus autem ad gubernandas legiones relictus, cum Persarum sti-
pendia tardius solverentur (habebat enim rex exercitum Persi-
cum) ab illis indignantibus, vel invitus atque ab ea temeritate
frustra dehortans, ne et semet ipsos et se in extrema mala coni-
4 cerent, rex salutatur. Quo facto clam Persis id regi significat
5 eique fidem facit, ne quid sinistri de se suspicetur. Reversus

οπτεύειν πληροφορῶν. καὶ ἐπανελθὼν πρόσεισι τῷ βασιλεῖ, αὐ- 5 W III 122
τὸς μὲν ἀποδεχθεὶς εὐμενέστατα καὶ τὴν προτέραν εὐετηρίαν B
D III 416 *ἀπειληφώς. καὶ οἱ Πέρσαι δὲ συγγνώμης πάντες ἠξίωντο καὶ* 6
οὐδέν τι αὐτοῖς ἐπήνεκτο ἕτερον ἢ ὅτι οὐχ ὁμοῦ πάντες εἶναι
εἰάθησαν, ἀλλ' ἐς μυριάδας συναγόμενοι τρεῖς διηρέθησαν, καὶ
ἑκάστῳ θέματι χιλιάδες δύο ἀπενεμήθησαν, ὥστε τοῖς τῶν θε-
μάτων στρατηγοῖς καὶ ὑποκεῖσθαι καὶ πείθεσθαι. τὰ μὲν οὖν 7
περὶ τοὺς Πέρσας καὶ τὸν Θεόφοβον ἦσαν ἐν τούτοις.
Τοῦ δὲ ἀμερμουμνῇ τοσοῦτον καθήψατο ἡ τῆς αὐτοῦ 8
πατρίδος ἐκπόρθησις ὡς μὴ ἀνεκτὴν εἶναι αὐτῷ τὴν ζωήν, εἰ
μὴ ἀμύνοιτο δι' αὐτὴν τὸν Θεόφιλον. μαθὼν οὖν πατρίδα 9
εἶναι αὐτοῦ τὸ Ἀμόριον, ἐπ' αὐτὸ στρατεύσασθαι ἔγνωκε. καὶ 10 C
ὁ βασιλεὺς τοῦτο γνοὺς αὐτὸ κατωχύρωσεν ἄλλως τε καὶ στρα-
τευμάτων ἀποστολῇ, ὧν ἦρχον Θεόδωρος ὁ Κρατερός, οὗ πρὸ
μικροῦ ἡ ἱστορία ἐμνήσθη, καὶ οἱ λοιποί, οἳ καὶ τὸν τοῦ μαρ-
τυρίου δρόμον ἐξήνυσαν παρὰ τοῖς Ἀγαρηνοῖς, τεσσαράκοντα
καὶ δύο πάντες τυγχάνοντες. ἐξῆλθε δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς ὑπαν- 11

1 *ὅτι ὁ Θεόφοβος προσῆλθε τῷ βασιλεῖ* CE 9 *περὶ τῆς τοῦ Ἀμορίου ἁλώσεως* C, *περὶ τῆς ἁλώσεως Ἀμορίου* E

2 *ἀσμενέστατα* BCDw, *ἀσμενέστατος* D 4 *ἐπενήνεκτο* BCwp; cf. *ἐπήνεκτο* I p. 57, 19. 550, 22. XVII 28, 9, *εἰσήνεκτο* II p. 318, 12, *περιήνεκτο* II p. 536, 3, *προσήνεκτο* II p. 311, 10. XVIII 13, 18, *κατήνεκτο* I p. 280, 9. II p. 458, 1. 599, 13. 602, 13, *μετήνεκτο* I p. 213, 11. II p. 231, 6. 420, 9; sed occurrit *ἐπενήνεκτο* quoque II p. 355, 11 5 post *διηρ.* add. *τε* (*τε* om. p*) *καὶ διεσπάρησαν* Owp *καὶ* om. O 6 *δύο χιλιάδων ἀπονεμηθεισῶν* O 7 *καὶ πείθεσθαι καὶ ὑποκεῖσθαι* E 8 *ἐν τούτοις*] *οὕτως* D 9 *ἀρμεμουμνῇ* D, *ρ* post *ε* add. Dw 10 *μηδὲ* O 11 *ἀμύναιτο* Rwp 14 *ἀποστολή* D, corr. Dw *Κράτερος* p**Di* 15 *μικροῦ*] XV 28, 6 ss.

regem adit et clementissime excipitur, pristina felicitate recepta.
Est et Persis omnibus data venia neque alia irrogata poena, 6
nisi quod una esse siti non sunt, sed cum triginta milia essent,
divisi sunt, cuilibet provinciae binis milibus attributis, earumque
praetoribus subesse ac parere iussi. Atque haec cum Persis et 7
Theophobo acta sunt.
Amermumnem autem patriae vastatio tanto dolore affecerat, 8
ut vitam sibi non ferendam putaret, nisi Theophobum hac de
re ulcisceretur; cuius patriam esse Amorium ubi cognovit, 9
eam urbem oppugnare constituit. Sed rex praemonitus eam 10
cum aliis rebus tum exercitibus missis communiit, quibus Theodorus Craterus, cuius supra facta est mentio, praeerat ceterique,
qui apud Agarenos in martyrii stadio decurrerunt, numero XLII.
Exiit et rex Agarenis occursurus et cum amermumnis filio cum 11

τιάσων τοῖς ἐκ τῆς Ἄγαρ, καὶ ὁ μὲν τῷ τοῦ ἀμερμουμνῆ υἱῷ
12 συμβαλὼν μετὰ στρατιᾶς ἀξιομάχου ἥκοντι τρέπεται. νυκτὸς
δ' ἐπιγενομένης ὁ Μανουὴλ τὰς φυλακὰς τοῦ στρατοπέδου
περιὼν ἤκουσέ τινων τῶν Περσῶν περὶ προδοσίας τοῖς Ἀγα-
ρηνοῖς διαλεγομένων (συνίει γὰρ τὴν τούτων διάλεκτον) καὶ
D τοῦτο τῷ βασιλεῖ ἀπηγγέλκει καὶ πέπεικεν ἐξαναστῆναι τοῦ
13 στρατοπέδου κατὰ τὸ περίορθρον. καὶ ὁ μὲν ἀπῄει ὅλον ἐνδοὺς
14 τῷ ἵππῳ τὸν χαλινόν. ὁ δ' ἀμερμουμνῆς ἐξ ἐκείνου ἀμερί-
μνως τῇ τοῦ Ἀμορίου ἐπικεχειρήκει πολιορκίᾳ καὶ ἐνδελεχέστατα
15 τὰς προσβολὰς τῇ πόλει πεποίητο· ἤνυε δ' οὐδέν, τῶν ἔνδον
εὐρώστως ἀνταγωνιζομένων, ὥστε καὶ ἀπελπίσαι τὴν ταύτης
16 ἅλωσιν τοὺς Ἀγαρηνούς· καὶ ἀπηλλάγησαν ἂν καὶ ἡ πόλις οὐκ
ἂν ἐπεπόρθητο, εἰ μή τις τῶν ἔνδον δι' ἔριν τινὰ ἐκμανεὶς D III 41
17 προδότης ταύτης ἐγένετο, ᾧ Βοϊδίτζης ἦν τὸ ἐπώνυμον. ἁλόντος
18 δὲ τοῦ ἄστεος, ὅσος οὖν ἀνῃρέθη λαὸς οὐκ ἔστιν εἰπεῖν. γυ-
ναῖκες δὲ καὶ παῖδες καὶ μειρακίσκοι εἰς πολλὰς χιλιάδας συν-

12 *ὅπως προεδόθη τοῖς Ἀγαρηνοῖς τὸ Ἀμόριον* C

1 *ἀμερμουμένη* D *υἱῷ* om. C 2 *συβαλὼν* D 4 *ἤκουσε τινῶν* (corr. *Di*) *τῶν* AE, *ἤκουσεν ἐνίων* DB^{s}wp, *ἤκουσεν ἐνίων τῶν* C *ἀγαρηνοῖς* Rwp*Di*, initio folii om. A 5 *συνίει* ARw, *συνίη* D, *συνήει* p*, v. XIV 15, 25 *τούτου* C 6 *ἐξανστῆναι* (sic) A 7 *μὲν ἀπῄει* initio versus extrita in C 8 *δὲ* Ewp 9 *ἐπικεχείρηκε* C 11 *εὐρρώστως* E *ἀπελπῖσαι* (sic) A 12 *ἀπανέστησαν* Rw, *ἐπανέστησαν* p* 14 *προδότης ταύτης* Rwp*Di*, *προδὸ τῆς τῶν ἔνδον* (ex versu anteced.) A *βοϊδίτζης* ARwp*Di*, cod. Coislin. Cedr. (Scylitz.) II p. 136, 13, Theoph. contin. p. 130, 11, G. M. p. 713, 4 (L. G. p. 224, 17, Th. M. p. 155), *Βαδίτζης* Cedr. (Scylitz.) l. c. in contextu, *Βουδίτζης* Sym. mag. p. 639, 10. 18 15 *ἄστεως* D *οὖν* A, *μὲν* Rwp 16 *δὲ καὶ* AR, *καὶ δὲ* w*p *ἀριθμούμενοι* D

12 iustis copiis adventante congressus in fugam vertitur. Nocte
insecuta Manuël, dum vigilias obit, quosdam Persas (nam lin-
guam eorum intellegebat) audit de proditione cum Agarenis collo-
quentes, eoque nuntiato regi persuadet, ut sub diluculum castris
13. 14 excedat. Sic ille discessit, totis habenis equo laxatis. Amermu-
mnes autem ex eo securus Amorii obsidionem aggressus, cum
15 crebras impressiones faceret, nihil proficiebat, iis qui intus erant
fortiter resistentibus, ita ut Agareni expugnationis spe abiecta
16 discessuri fuissent et urbs incolumis permansura, nisi quidam
intus Boiditzes ob contentionem quandam furore percitus eam
17 prodidisset. Urbe vero capta, quantus populus caesus sit, dici
18 non potest. Mulierum autem et puerorum et adulescentium
multa milia et duces primarii, Callistus et Constantinus et Crate-

ἀριθμούμενοι ἀπήχθησαν δοριάλωτοι καὶ οἱ τῶν ἐκεῖ στρατη-
γούντων ἔξοχοι, Κάλλιστός τε καὶ Κωνσταντῖνος καὶ ὁ Κρατερὸς
Θεόδωρος οἱ πατρίκιοι, καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν ἐν στρατηγίαις P II 152 A
διαπρεπόντων καὶ περιφανῶν ἐξ ἀξιωμάτων τιμῆς. ταῦτα μα- 19
θὼν ὁ Θεόφιλος (ἐν γὰρ τῷ Δορυλαίῳ διῆγε) πρέσβεις πρὸς
τὸν τῶν Ἰσμαηλιτῶν ἐκπέπομφεν ἀρχηγόν, ἀποδοθῆναι αὐτῷ
τοὺς ἐπιφανεῖς τῶν ἁλόντων αἰτῶν καὶ τοὺς αὐτῷ κατὰ γένος
προσήκοντας κεντηναρίων πρὸς τέσσαρσιν εἴκοσιν. ὁ δὲ τοὺς 20
πρέσβεις ἰταμῶς ἀπεπέμψατο, "ἀνόητος ἂν εἴην" εἰπών, "εἰ
περὶ χίλιά μοι τῆς ἐν στρατείᾳ δαπάνης κεντηνάρια γεγονυίας
αὐτὸς τοσαῦτα λαβὼν ἀποδοίην τοὺς αἰχμαλώτους." ὡς δὲ 21
ἐπανῆλθον οἱ πρέσβεις ἄπρακτοι, οὕτως ἡ συμφορὰ καθίκετο
τῆς τοῦ Θεοφίλου ψυχῆς ὡς μηδὲν αὐτῷ πρὸς ταύτην εὑρί- B

4 ὅτι διεπρεσβεύσατο πρὸς τὸν τῶν Ἀγαρηνῶν ἀρχηγὸν ὁ βασιλεὺς τοὺς ἐπιφανεῖς τῶν ἁλόντων ὠνήσασθαι θέλων· ὁ δὲ τὴν πρεσβείαν οὐ προσήκατο· καὶ ὅτι ἐκ λύπης ὁ βασιλεὺς ἐνόσησε δυσεντερίαν C

1 *δοριάλωτοι Di* invitis ARwp, v. ad XIII 8, 3 *στραταρχούντων* O 3 ante *οἱ* add. *καὶ* D *ἐν*] *μὲν* D_w 3. 4 *τῶν ἐν—τιμῆς*] De chiasmo v. ad XIII 2, 6 4 *διαφερόντων* D, *πρεπόντων* D_w *καὶ* D, *τῶν δὲ* D_w *ἐξ* om. D, suppl. D_w *τιμᾶς* D, corr. D_w 5 *δορυλέω* AC, *δορυλαίω* R (sed in B *αι* et accentus ab alia manu add.)(wp*Di*) 6 *ἐκπέποφεν* D, corr. D_w, *ἐκπέπομφε* E *βασιλέα* Ewp, principem: *Wo* lat 7 *τῶν ἁλόντων τοὺς ἐπιφανεῖς* C *αἰτῶν*] *αὐτῶν* typotheta apud *Di* 8 *κεντηνάρια* O, *κεντηναρίοις* ED_w *τέσσαριν* AO, *τέταρσσαρσιν* E, *τέταρσιν* w*p, *τέτταρσιν Di* *εἴκοσι* om. D, suppl. D_w post *εἴκοσι* add. Owp *δοῦναι αὐτῷ ὑπισχνούμενος* (videtur igitur doctus ille Byzantinus, qui critici munere fungens codicem archetypum trium illorum librorum pertractavit, ex Cedr. (Scylitz.) II p. 137, 13 studuisse emendare suum librum), *Wo* lat. alteram scripturam est secutus 9 *ἀνόητο*̭ D, corr. D_w 10 post *ἐν* add. *τῇ* R(wp*Di*) *δάπανης* om. w*p invitis AR *γεγονυίας κεντηνάρια* D 11 *δ'* Rwp*Di* 12 *οὕτω* D, v. ad XIII 6, 16 12. 13 *τοῦ θεοφίλου καθίκετο* omissis et *τῆς* et *ψυχῆς* O

rus Theodorus patricii, aliique multi partim imperiis insignes,
partim dignitatum aliarum honoribus illustres, in captivitatem
sunt abducti. His Theophilus, qui Dorylaei tum agebat, cognitis, 19
missis ad Ismaëlitarum principem legatis petiit, ut illustres capti-
vos et genere sibi iunctos XXIV centenariis sibi redderet. Quos ille 20
arroganter dimisit se fatuum fore dicens, si captivos tantilla
pecunia restitueret, cum sibi expeditio circiter mille centenariis
constitisset. Legatis re infecta reversis, calamitas illa sic Theo- 21
phili animum perculit, ut ei nulla consolatio adhiberi posset, sed

σκεσθαι παρηγόρημα, ἀλλὰ καὶ τροφῆς ἀποσχέσθαι καὶ μή τι
πόμα προσίεσθαι ἢ μόνον ὕδωρ ψυχρότατον καὶ οἷον τὸ ἐκ
χιόνος· τούτῳ δὲ χρώμενος συνεχῶς ἐπέπληκτο τὰ ἐντὸς καί
22 οἱ δυσεντερίας νόσος ἐνέσκηψε. καταλαβὼν δὲ τὰ βασίλεια καὶ
ἤδη γνοὺς ἑαυτῷ τὴν σωτηρίαν ἀνέλπιστον, μετακαλεῖται τὴν
σύγκλητον καὶ ἠξίου πίστιν εἰς τὴν σύζυγον καὶ τὸν παῖδα ἐν-
δείξασθαι καὶ διατηρῆσαι σφίσι τὴν ἀρχὴν τὴν βασίλειον· οἱ δὲ
23 κατετίθεντο. τούτων δὲ γεγονότων οὕτως, ὁ βασιλεύς, καὶ
πρῴην ἐξ ὅτουπερ ἀνερρήθη παρὰ τῶν Περσῶν βασιλεὺς ὁ
Θεόφοβος, ὕποπτον αὐτὸν ἡγούμενος, ἔθετο μᾶλλον τῇ ὑπονοίᾳ D III 418
C καὶ διὰ τὴν προδοσίαν, ἣν ἐμελέτων οἱ Πέρσαι ποιήσασθαι,
W III 123 ὡς ἤδη μοι γέγραπται, τῶν ἐνδιαβαλόντων τὸν ἄνδρα, ὑποθή-
24 καις ἐκείνου ταῦτα τοὺς Πέρσας δρᾶν ἰσχυριζομένων. ὡς ἤδη
τῇ νόσῳ τὸ σῶμα τοῦ αὐτοκράτορος δεδαπάνητο καὶ ἐξέλιπεν
ἡ ἰσχύς, δείσας μὴ αὐτοῦ θανόντος ἐπίθοιτο τυραννίδι, καθείρ-
γνυσιν αὐτὸν περὶ τὰ βασίλεια, καὶ ἐπεὶ τὴν ζωὴν ἑαυτοῦ ἐκ

8 *ὅτι θνήσκων ὁ Θεόφιλος ἀνεῖλε τὸν Θεόφοβον* CE

1 ad *μὴ* add. *τι* Dw deletis duabus litteris nunc non perspicuis 3 *χίονος* w*p*Di* *συνεχῶς* om. B 4 *δὲ* AEwp, *οὖν* O 5 *ἑαυτῷ* om. C *τὴν σωτ. δυσέλπιστον ἑαυτῶ* D *δυσέλπιστον* Rwp 6 post *πίστιν* add. *αὐτοὺς* Rwp 8 *οὕτως* Owp*Di*, *οὕτω* AE, v. ad XIII 6, 16 9 *ὅτου* Ewp 9. 10 *ὁ θεοφ. βασιλεὺς* Ewp 10 *αὐτὸν* om. C *ἡγούμενος* in A man. rec. mutatur in *ἡγούμενοι* et eluitur. 12 *γέγραπται*] XV 29, 12 ss. *ἐνδιαβαλλόντων* Owp 13 post *ὡς* add. *οὖν* Rwp, *ὡς οὖν* extremo folio extrita in C 14 *ἐξελίμπανεν* O 15 post *ἰσχὺς* add. *αὐτοῦ* Owp *ἐπίθοιτο* Rwp*Di*, *ἐπίθειτο* A *τυρ. ἐπίθοιτο* Owp ante *καθ.* add. *ὁ θεόφοβος* Owp 16 *ἑαυτοῦ*] *αὐτοῦ* DE

et cibo abstineret neque ullum potum admitteret, nisi aquam gelidissimam, cuiusmodi est nivalis; cuius frequenti usu laesis
22 interioribus in dysenteriam incidit. Itaque in regiam reversus, desperata iam salute senatum arcessit, petens ut uxori suae et
23 filio fidem servarent iisque imperium regium tuerentur. Quod cum illi se facturos promisissent, rex, qui Theophobum iam ante, ex quo a Persis rex salutatus erat, suspectum haberet, magis etiam ei suspicioni indulsit ob proditionem quoque, quam Persae, ut iam exposui, moliti erant, cum delatores Theophobi affir-
24 marent illos id eius impulsu fecisse. Ut igitur corpore morbo consumpto imperator viribus destitutus est, veritus, ne se mortuo Theophobus tyrannidem affectaret, circa regiam eum in carcerem conicit cumque vitam suam de tenui filo pendere cerneret

λεπτοῦ μίτου ἠρτῆσθαι διέγνωκε καὶ ἄρτι ἐκλείπειν, ἀναιρεθῆναι
κεκέλευκε τὸν Θεόφοβον καὶ κομισθῆναί οἱ τὴν αὐτοῦ κεφαλήν·
ἧς κομισθείσης ἐπιθεῖναι λόγος αὐτῇ τὴν χεῖρα τὸν βασιλέα 25
καὶ ἁψάμενον τῶν ταύτης τριχῶν ἐπειπεῖν, "ὡς ἀπὸ τοῦδε οὔτε
ἐγὼ Θεόφιλος οὔτε σὺ Θεόφοβος." καὶ ἐπὶ τούτοις ἐξηρεύξατο 26 D
τὴν ψυχήν, βασιλεύσας ἐνιαυτοὺς δυοκαίδεκα ἐπὶ μησὶ τρισί,
πολλὰ τὴν σύμβιον καὶ τὸν ἐπὶ τοῦ κανικλείου Θεόκτιστον
παραδυναστεύοντα τότε ἀξιώσας μὴ παραχωρῆσαι τὰς σεπτὰς
ἀναστηλωθῆναι εἰκόνας, μηδὲ τὸν πατριάρχην Ἰωάννην τῆς
ἐκκλησίας διωχθῆναι.

LIBER SEXTVS DECIMVS.

D IV 1 *Ὁ μὲν οὖν Θεόφιλος ἐπὶ τούτοις ἀπεβίω, ἡ δὲ τῆς βασι-* 1
λείας ἀρχὴ πρὸς τὸν ἐκείνου μετεβιβάσθη παῖδα τὸν Μιχαήλ,
ἔτι παιδίον τυγχάνοντα, ᾧ καὶ ἐπιτρόπους ὁ πατὴρ καταλέλοιπε
τὸν μάγιστρον Μανουὴλ καὶ τὸν πατρίκιον Θεόκτιστον. τὴν 2
δὲ τῶν πραγμάτων διοίκησιν ἡ βασιλὶς Θεοδώρα μετεχειρίζετο,

5 *τελευτὴ Θεοφίλου* CE 11 *βασιλεία Μιχαὴλ τοῦ υἱοῦ Θεοφίλου καὶ Θεοδώρας τῆς μητρὸς αὐτοῦ* (*αὐτ. μητρ.* C) AR, *βασιλεία Μιχαὴλ τοῦ υἱοῦ Θεοφίλου* E, *βασιλεία Μιχαήλ* B

1 *ἤδη μίτου* BCwp, *μίτου ἤδη* D *ἐκλειπεῖν* D, corr. D_w 2 *οἱ* AEwp, *αὐτῷ* O 3 *λόγος* AEwp, *λέγεται* O 4 *οὔτ'* B^sEwp*Di* 7 *τὸν*] *τὴν* typotheta apud *Di* *κανικλίου* D, corr. D_w 9 *εἰκόνας ἀναστ.* D 10 *ἐκδιωχθῆναι* Ewp, *ἐξελαθῆναι* O; sed v. ad p. 214, 11 13 *ὡς* C 14 *μανουὴλ*] *μιχαὴλ* E

et mox defecturam, illo interfecto caput sibi afferri iussit manu- 25
que imposita et contrectatis capillis dixisse rex fertur: "Iam
neque ego Theophilus sum, neque tu Theophobus." Quibus 26
dictis animam eructavit, cum regnasset annos XII et menses III,
uxorem et caniclinum Theoctistum, qui imperii quodammodo
tum erat particeps, multum obtestatus, ne paterentur venerandas
imagines reponi aut Ioannem ecclesia pelli.
1. Theophilo ad hunc modum defuncto, imperium ad
MICHAËLEM, eius filium, est translatum, puerum adhuc, cui pater
tutores reliquit magistrum Manuëlem et patricium Theoctistum.
Rerum autem administratio penes reginam THEODORAM erat, 2

P II 153 A καὶ πρῶτον αὐτῇ γέγονε σπούδασμα ἡ τοῦ διωγμοῦ τῶν ὀρθο-
δόξων διὰ τὰ σεπτὰ ἐκτυπώματα λώφησις, καὶ τοῦ πατρικίου
3 Θεοκτίστου συνευδοκοῦντος. ὁ γὰρ Μανουὴλ οὐκ ἦν τῇ τῆς
αἱρέσεως καθαιρέσει συγκάταινος· διὸ καὶ ἀνεβάλλετο ἡ πρᾶξις.
4 ἀλλὰ γὰρ θραύει νόσῳ τοῦτον ἡ πρόνοια, καὶ ἡ νόσος ἦν κρα-
5 ταιὰ καὶ ἀπέγνωστο αὐτῷ ἡ ζωή. μοναχῶν δέ τινων εἰς ἐπί-
σκεψιν ἀφικομένων αὐτοῦ καὶ ὅπως ἔχει πυνθανομένων, ἐκεῖνος
λεπτῇ καὶ ἀδρανεῖ τῇ φωνῇ ὅσον ἤδη ἐκλείπειν ἀνταπεκρίνατο.
6 οἳ δέ "εἰ σύνθοιο" ἔφησαν "τῇ τῶν εἰκόνων συνευδοκῆσαι τιμῇ
B καὶ τὴν βασίλισσαν εἰς τοῦτο παρακροτῆσαι, οὐκ εἰς μακρὰν
7 ἔσται σοι καὶ ῥῶσις σώματος καὶ σωτηρία ψυχῆς." καὶ ὁ μὲν
ἐπηγγείλατο, καὶ ἡ νόσος ἠσθένει καὶ ὁ Μανουὴλ ἀνερρώννυτο.
8 ἤδη δὲ τὴν ὑγείαν ἀπολαβὼν πρόσεισι τῇ βασιλίσσῃ καὶ περὶ
τῶν σεβαστῶν εἰκόνων ὡμίλει καὶ τὴν αὐτῶν κατήπειγεν ἀνα-
στήλωσιν, ταῦτα καὶ τῆς μητρὸς αὐτῆς καὶ τῶν συγγόνων πρε-
9 σβευόντων τῶν πατρικίων. ἡ δὲ ξυρὸς ἦν εἰς ἀκόνην. καὶ

3 ὅπως ὁ Μανουὴλ μὴ συναινῶν πρότερον τῇ τῆς αἱρέσεως τῶν εἰκονομάχων καθαιρέσει, ὕστερον καὶ λίαν ἐκθύμως συνῄνει C, ὅπως ὁ Μανουὴλ μὴ συναινῶν πρόσθεν τῶν εἰκονομάχων τῆς αἱρέσεως E 16 τοὺς ἐν ὑπερορίᾳ ἐτίμησε καὶ τὰς εἰκόνας προσκυνεῖσθαι πεποίηκεν E

3. 4 τῇ τῆς αἱρ. οὐκ ἦν Rwp 4 ἀναβάλλετο w*p (differebatur: *Wo* lat.) 5 τοῦτον νόσω D 6 αὐτῷ ἡ ζωή om. D 8 ἀδρανῆ D, corr. Dw 9 σύνθειο D post τῶν add. ἁγίων O, sacrarum: *Wo* lat. 10 τοῦτο AEwp, ταύτην O, eundem: *Wo* lat. 11 ante σώματος add. τοῦ O 12 καὶ ἡ A, ἡ δὲ Rwp ἠσθένει AEwp, ὑπέληγε O ἀνερρώννυτο CwpDi, ἀνερρώνυτο A, ἀνερώννυτο R, ἀννερρώννυτο E 13 ὑγείαν AR, ὑγίειαν w*pDi, v. ad XIII 2, 9 14 κατήπειγ initio versus extr. fol. extritum in C ἀναστείλωσιν D, corr. Dw 16 τῶ πατρικίω D, corr. Dw ἀκοὴν D, corr. Dw

cuius illa prima cura fuit, ut persecutio orthodoxorum ob venerandas imagines instituta compesceretur, etiam patricio Theo-
3 ctisto assentiente. Nam Manuël eversionem haereseos non
4 probabat, eaque de causa res differebatur. Sed eum providentia numinis morbo eoque tam vehementi frangit, ut de
5 vita eius desperaretur. Cum autem monachi quidam ad eum visendum venissent et quomodo se haberet interrogassent, ille
6 tenui et imbecilla voce respondit se iamiam deficere. Cui monachi "Si" inquiunt "cultui imaginum suffragere et ad eandem rem reginam cohortere, non multo post et corporis vires recuperabis
7 et animi salutem adipiscere." Quae cum Manuël promisisset, et
8 morbus decrescebat et valetudo confirmabatur. Iam sanitate recuperata reginam adit et de venerandis imaginibus disserit easque restituendas urget, cum eadem et mater eius et fratres
9 patricii postularent. Illa vero erat, ut aiunt, novacula in cote.

D IV 2 πρότερον μὲν τοὺς ἐν ὑπερορίαις παραπεμφθέντας παρὰ τοῦ
Θεοφίλου καὶ τοὺς καθειργμένους καὶ τοὺς ἄλλαις κακώσεσι
προσπαλαίοντας πάντας ἀνῆκεν. εἶτα καὶ ζήτησιν γενέσθαι 10
προσέταξε περὶ τῆς αἱρέσεως, καὶ γενομένης ἡ τῶν ὀρθοδόξων C
ὑπερέσχε πληθύς. πρὸ τῆς ζητήσεως δὲ τὸν ψευδώνυμον πα- 11
τριάρχην τὸν γόητα Ἰωάννην τοῦ ἀρχιερατικοῦ κατασπᾷ θρόνου,
ἀθέσμως ἐπιβεβηκότα τούτου ἐπὶ ἐνιαυτοὺς ἕξ, ἀντεισάγει δὲ
τὸν ἱερὸν καὶ θεῖον Μεθόδιον. καὶ αὐτοῦ προεστῶτος τοῦ 12
τῶν ὀρθοδόξων πληρώματος ἡ ζήτησις γέγονε καὶ ἡ τῶν ἁγίων
ἐκτυπωμάτων εἰς τοὐμφανὲς προσκύνησίς τε καὶ ἀναστήλωσις.
ὅτε φασὶ τὴν βασίλισσαν θερμότατα δεηθῆναι τοῦ τε πατρι- 13
άρχου καὶ τῶν ἄλλων ἀρχιερέων καὶ μοναχῶν κοινὴν προσ-
ενεγκεῖν δέησιν τῷ θεῷ ὥστε σωτηρίας τυχεῖν τὸν βασιλέα καὶ D
ξυνευνέτην αὐτῆς· καὶ μέντοι καὶ θερμότατα δεηθῆναι αὐτοὺς 14 W III 124
τοῦ θεοῦ, καὶ τὸν μὴ παριδεῖν τὴν αἴτησιν τῶν θεραπόντων
αὐτοῦ, ἀλλ' ἀξιῶσαι συγγνώμης τὸν βασιλέα Θεόφιλον. ᾄδεται 15
ταῦτα καὶ τοῖς ἀφορῶσι πρὸς τὸ φιλάνθρωπον τοῦ θεοῦ καὶ

5 ἐξώθησις ἐκ τῆς ἐκκλησίας τοῦ πατριάρχου (φατριάρχου C) Ἰωάννου, τοῦ δὲ ἱεροῦ Μεθοδίου προχείρισις. καὶ ὅπως δι' ἐντεύξεων λέγεται σωτηρίας τυχεῖν ὁ Θεόφιλος C   11 ὅτι λέγεται σωτηρίας τυχεῖν τὸν Θεόφιλον E

2 καθειογμένους D, ειο expunxit Dw   post καθειργ. add. ἐν φυλακαῖς Rwp   3 ζήτησις D, corr. Dw   3. 4 προσέταξε προβήσεσθαι O   4 ὀρθόδοξον D, corr. Dw   6 τὸν γόητα om. D et *Wo* lat.   ἰωάννου D, corr. Dw   8 | ἰγνάτιον D, καὶ θεῖον corr. Dw   αὐτὸν D, corr. Dw   10 τουμφανες (sic) A   ἀναστείλωσις D, corr. Dw   11 post φασὶ add. καὶ Bswp*Di*, om. AR *Wo* lat.   τε om. O   12 προσενεγκεῖν AEBs(?)wp, ποιήσασθαι R   13 τῷ θεῷ AEBs(?)wp, πρὸς θεὸν R   15 δέησιν C   16 ἀλλὰ O

Et cum prius relegatos a Theophilo revocasset et vinctos aliis-
que aerumnis conflictantes omnes dimisisset, postea inquisitionem 10
de haeresi fieri iussit, qua facta orthodoxorum multitudo supe-
rior fuit. Sed ante eam inquisitionem Ioannem illum praestigia- 11
torem patriarcham, indignum illum quidem eo nomine, pontificia
sede detraxit, quam per sexennium nefarie tenuerat, in eiusque
locum introduxit sacrum et divinum Methodium. Quo populum 12
orthodoxum gubernante, inquisitio facta est, et sacrae effigies
palam et restitutae et adoratae. Tum aiunt reginam instantis- 13
sime orasse patriarcham aliosque pontifices et monachos, ut
communibus precibus regis et coniugis sui salutem a deo exo-
rarent; quod cum illi ferventibus animis fecissent, deum preces 14
servorum suorum non esse aspernatum, sed ignovisse regi Theo-
philo. Celebrantur haec et ab iis, qui dei humanitatem intuen- 15

16 δέχεται καὶ πιστεύεται. ἀπιστήσει γὰρ οὐδεὶς ἢ ὅστις οὐ μέγα
οἴεται δύνασθαι τὰς τῶν ἁγίων ἐντεύξεις τὰς πρὸς θεόν, οὐδ'
ἀντιμετρεῖν οἶδε τὴν τοῦ θεοῦ ἀγαθότητα πρὸς τὰ ἀνθρώπινα
17 ἀγνοήματα. ἡ μὲν οὖν τῶν ἁγίων εἰκόνων οὕτω γέγονεν ἀνα-
18 στήλωσις. ὁ δὲ καθαιρεθεὶς πατριάρχης Ἰωάννης ἢ Ἰαννῆς ἐν
μονῇ τινι περιορισθεὶς καὶ εὑρηκὼς ἐκεῖ εἰκόνα τοῦ σωτῆρος
P II 154 A Χριστοῦ καὶ τῆς αὐτὸν ἀσπόρως τεκούσης, τὰ ὄμματα τῶν σε-
19 βασμίων ἐκτυπωμάτων ἐξώρυξεν. ὃ μαθοῦσα ἡ βασιλὶς καὶ
ζῆλον θεῖον ζηλώσασα τοὺς τοῦ ἀσεβοῦς ἐκείνου ἐκκοπῆναι
προσέταξεν ὀφθαλμούς· ἀλλ' οὐκ εἰς ἔργον ἐξέβη τὸ πρόσταγμα, D IV 3
20 τῇ βασιλίδι τὴν δικαίαν ὀργὴν καταπραϋνάντων τινῶν. πέμ-
ψασα δὲ σκυτάλῃ τοῦτον ᾐκίσατο, τῶν αἰκισμῶν παραταθέντων
μέχρις ἑκατοντάδος διπλῆς.

21 Ἀλλὰ καὶ οὕτως ἔχων ὁ γόης καὶ οἱ ὁμοδοξοῦντες αὐτῷ
καὶ τῇ αὐτῇ καθαιρέσει ὑποβληθέντες ἠρεμεῖν οὐκ ἠνείχοντο.
22 συσκευάζουσι δὲ κατὰ τοῦ ἱεροῦ Μεθοδίου σκαιώρημα τῆς αὐ-
B 23 τῶν ἀπονοίας ἢ κακονοίας μᾶλλον ἐπάξιον. γύναιον γάρ τι

5 ἔτι περὶ τοῦ καθαιρεθέντος Ἰωάννου τοῦ πατριάρχου (τ. πατρ. om. E) CE 16 περὶ τῆς κατηγορίας τοῦ θείου (τ. θείου om. E) Μεθοδίου τοῦ πατριάρχου (τοῦ πατρ. Μεθ. E) καὶ ὅπως ἠλέγχθη ψευδής CE

1 γὰρ AE, δὲ Owp 2 ἐνθεύξεις p* ante θεὸν add. τὸν Ewp 3. 4 πρὸς τ. ἀνθρ. ἁμαρτήματα ($\mathrm{D_w}$: ἀγνοήματα) τὴν τ. θεοῦ ἀγαθ. D 4 ἀγνοήματα AE$\mathrm{D_w}$wp, ἁμαρτήματα O οὖν om. D 5 πατριάρχης om. C Ἰάννης p**Di* invitis ARw, v. ad XV 28, 32 9 ζῆλον ζηλώσασα ἔνθεον O 10 κεκέλευκεν O πρᾶγμα D 14 καὶ Rwp*Di*, om. A 15 αὐτῇ AR, αὐτοῦ DEwp οὐκ ἠνείχοντο ἠρεμεῖν Ewp ἠνείχετο B 16 δὲ om. C 17 ἀπονοίας—κακονοίας] v. ad XIII 5, 29 γύνα extritis ιον versu extremo in C

16 tur, et recipiuntur et creduntur. Neque vero quisquam iis fidem
abrogarit, nisi qui parum posse intercessiones sanctorum apud
deum senserit et dei bonitatem cum humanis erratis componere
17. 18 ignorarit. Ita igitur sacrae imagines restitutae sunt; Ioannes
vero patriarcha aut Iannes potius eiectus et in monasterium
quoddam relegatus, cum illic Christi imaginem et eius, quae
eum sine semine peperit, repperisset, oculos sacrarum imaginum
19 effodit. Quo regina cognito studii sancti studiosa impio illi
homini oculos erui iussit; neque vero eius mandatum est pera-
20 ctum, iusta reginae ira a nonnullis mitigata; nihilominus tamen
eum flagris caedi iussit, plagis ducentis illatis.

21 Sed ne tum quidem impostor ille eiusque suffragatores
eodemque modo suis privati dignitatibus quiescere potuerunt,
22 sed facinus contra S. Methodium machinati sunt sua insania vel
23 potius improbitate dignum. Mulierculam quandam enim inho-

αἰσχρὸν χρυσίου δόσει πολλοῦ ὑποφθείραντες κατηγορῆσαι πε-
πείκασι τοῦ ἀοιδίμου ἐκείνου ἀνδρὸς ὡς συμφθαρέντος αὐτῷ.
καὶ τῆς κατηγορίας οἱ προὔχοντες τῆς συγκλήτου παρῆσαν ἐξε- 24
τασταί. καὶ παρῆκτο τὸ γύναιον λέγον ὅσα παρὰ τῶν ἀσεβῶν 25
ἐκείνων συκοφαντῶν προκατήχητο καὶ εἰς πρόσωπον ἐλέγχον
δῆθεν τὸν ἅγιον. ὁ δὲ τέως μὲν ἡσυχίαν ἦγεν· ὡς δὲ σκυ- 26
θρωπάζον ἑώρα τῆς ἐκκλησίας τὸ πλήρωμα, καὶ πρὸ τῶν ἄλ-
λων τὸν μάγιστρον Μανουήλ, ἀνίσταται μέν, αἴρει δ' ἐπ' ὄψει
πάντων ταῖς χερσὶ τὸ κράσπεδον τῆς περιβολῆς καὶ ἀπογυμνοῖ
τὴν αἰδῶ· ἡ δὲ ἦν κατεψυγμένη πάντῃ καὶ μαρασμὸν ἀπό 27
τινος συμβάματος ὑπομείνασα, ὡς δῆλον εἶναι μὴ δύνασθαι C
ταύτην πρὸς ἀφροδίσια ἐνεργεῖν. τοῦτο τοῖς μὲν ὀρθόφροσι 28
χαρμονῆς καὶ θάμβους ἐγένετο αἴτιον, τοῖς δὲ συκοφάνταις
αἰσχύνης καὶ ἀθυμίας πολλῆς. ὡς δ' ἠρωτᾶτο ὁ ἅγιος ὅθεν 29
ὁ τῶν αἰδοίων αὐτῷ συμβέβηκε μαρασμός, ὁ αἰδοῖος ὄντως
ἐκεῖνος "ἐστάλην" εἶπε "ποτὲ κατά τινα χρείαν εἰς Ῥώμην, κἀν
ταύτῃ διάγοντι πύρωσίν μοι τῆς σαρκὸς ὁ δαίμων ἐπήνεγκε,
καὶ ἦν τὸ πάθος σφοδρότερον καὶ ἡ τοῦ ἔρωτος οὐκ ἔληγε

1 *αἰσχρὸν* om. Rwp 2 *αὐτῇ* ED_wwp 3 *προύχοντες* A^sR^sw*Di*, *προὔχοντες* p, v. ad XV 12, 17 4 *λέγων* p* 5 *ἐκείνων* Rwp*Di*, *ἐκείνη* A 6 *σκυθρωπάζον* Rwp*Di*, *σκυθρωπάζων* AD 7 *ἑῶρα* (sic) A, *ἑωρα* (s. acc.) E 8. 9 *μέν, αἴρει δὲ ταῖς χερσὶν ἐπ' ὄψει πάντων* B, *καὶ ταῖς χερσὶν ἐπ' ὄψει πάντων αἴρει* CD 9 post *τῆς* add. *οἰκείας* O 10 *αἰδῶ* (sic) A *κατεψυγμένα πάντα* D 10. 11 *ἀπό τινος συμβάματος* om. O et *Wo* lat. 12 *θεόφροσι* Ewp, recte sentientibus: *Wo* lat. 14 *πόθεν* D 15 *ὁ* prius] *αἱ* vel *οἱ* C *αὐτῷ* Rwp*Di*, *αὐτὸ* A *αἰδοίων—αἰδοῖος*] v. ad XIII 5, 29 *συμβέβηκε* om. w*p invitis AR 17 *πήρωσιν* D, corr. D_w 18 *σφοδρότατον* Rwp*Di*

nestam magno auro corruptam subornarunt, quae se corruptam
esse ab incluto illo viro quereretur. Eius accusationis principes 24
senatus quaesitores fuere; astitit muliercula eaque dixit, quae ab 25
impiis illis sycophantis edocta fuerat, virumque sanctum coram
in os arguit. At ille ad tempus quietus, cum ecclesiae frequen- 26
tiam tristem videret ac prae ceteris magistrum Manuëlem, sur-
git et in conspectu omnium fimbria vestis suis manibus sublata
pudenda detegit, quae omnino erant frigefacta et quodam casu 27
contabuerant, ut satis appareret ea inutilia esse ad rei venereae
usum. Ea res recte sentientibus laetitiae et stupori fuit, syco- 28
phantis pudori et desperationi magnae. Cum autem vir sanctus 29
rogaretur, unde verenda contabuissent, vir ille revera verendus
ad hunc modum respondit: "Profectus aliquando sum Romam
negotii cuiusdam conficiendi causa; ibi degenti mihi carnis
inflammationem intulit daemon, et fuit affectus ille vehementior,

30 φλεγμονή, ἀλλ' ὁσημέραι ἀκμαιότερον ἐξεκάετο. δείσας οὖν
περὶ τῷ σώφρονι λογισμῷ, μήποτε τῇ σαρκὸς ἀνάγκῃ ὑποσυρῇ,
D πρόσειμι τῇ κορυφαίᾳ τῶν ἀποστόλων δυάδι Πέτρῳ καὶ Παύλῳ, D IV 4
31 καὶ ταύτης ἐδεόμην ἀμῦναί μοι κινδυνεύοντι. ὑπνώττων τοίνυν
νυκτὸς ὁρῶ τὼ ἄνδρε μοι ἐφεστῶτε, καὶ ὁ Πέτρος ἔδοξέ μοι
τοῖς δακτύλοις ἅψασθαι τῆς αἰδοῦς καὶ λέγειν μὴ πτοεῖσθαι,
πῦρ δέ μοι ἐδόκει τὰ παιδογόνα μόρια βόσκεσθαι, ὡς ἐκ τῆς
32 ἀλγηδόνος καὶ τὸν ὕπνον ἀνεῖναί με. ἔκτοτε οὖν μοι τὰ μόρια
33 ταῦτα νενέκρωται καὶ πύρωσις οὐκέτι μοι παρηνώχλησε." ταῦτα
ὁ μάγιστρος Μανουὴλ καὶ θεασάμενος καὶ πυθόμενος αὐτίκα
W III 125 τὴν γυναῖκα παραστησάμενος ἠρώτα ὅθεν εἰς τὴν κατὰ τοῦ
ἁγίου συκοφαντίαν ὥρμητο, καὶ ἠπείλει, εἰ μὴ πᾶσι θεῖτο τὴν
P II 155 A ἀλήθειαν ἔκδηλον, αὐτίκα βασάνοις αὐτὴν παραδοῦναι, δι' ὧν
34 ἂν ἐκβιασθείη ἐκκαλύψαι λαμπρῶς τὸ σκαιώρημα. ἡ δὲ οὐδὲν
ἀπεκρύψατο, ἀλλὰ καὶ τοὺς τοῦ δράματος ἀπήγγειλε πρωτουργοὺς
καὶ τὴν ἑαυτῆς ἀπάτην καὶ τοῦ χρυσίου τοῦ μὲν τὴν δόσιν,
35 τοῦ δὲ τὴν ὑπόσχεσιν. ἔμελλον οὖν οἱ κακοῦργοι ταῖς τῶν

1 *ὁσημέραι* RwpDi, *ὡς ἡμέραι* A *ἀμαιότερον* p* *ἐξεκαίετο* $\mathrm{B^s}$Dwp 2 *τῇ* AO, *τῆς* Ewp, *τῇ τῆς* D$_\mathrm{w}$ 3 *πρόσει* D, corr. D$_\mathrm{w}$ 4 *τούτοις* A*Di*, *ταύτην* E, om. Owp, *ταύτης* *B-W* *ἀμῦναι* $\mathrm{EB^s}$w*Di*, *ἀμύναι* ARp 5 post *ἄνδρε* add. *καθ' ὕπνους* Owp, om. *Wo* lat. post *ἔδοξε* om. *μοι* *Di* Haasii nota huc perperam relata (v. ad vs. 6) 6 *δακτυλίοις* E *μοι* post *λέγειν* add. Rwp*Di* (v. ad vs. 5) 7 *ἐῴκει* O 8 *γοῦν* Ewp 9 *νενέκρωνται* BC 10 *θεασάμενος μανουὴλ καὶ* D 11. 12 *ὅθεν τὸν εἰς κατὰ τοῦ ἁγίου· συκοφαντίαν* D, corr. D$_\mathrm{w}$ 12 *ὥρμηται* ED$_\mathrm{w}$wp, *κεκίνητο* O 14 *ἂν ἐκβιασθείη ἐκκ.* AO, *ἐκβιασθείη ἂν ἐκκ.* E, *ἐκβιασθείη ἂν ἐκκ.* w, unde *ἐκβιασθείη ἀνεκκαλύψαι* p*

neque amoris desinebat ardor, sed in dies vehementius incende-
30 batur. Igitur de sana mente sollicitus, ne forte necessitate car-
nis opprimeretur, principes apostolorum Petrum et Paulum adeo
31 oroque, ut mihi periclitanti succurrant. Noctu dormiens illos
astantes video, ac Petrus mihi visus est pudenda mea contre-
ctare digitis ac dicere, ne terrerer; ego vero putabam igni virilia
32 mea consumi, adeo ut dolore commotus expergiscerer. Ab eo
tempore mihi partes hae sunt mortuae, neque ulla flamma libi-
33 dinis molesta fuit." Magister Manuël his visis et auditis statim
mulierem in medium productam interrogat, unde ad virum sanctum calumniandum impulsa esset comminatus, nisi veritatem coram omnibus profiteretur, se mox eam iis quaestionibus adhi-
34 biturum, quibus commentum perspicue declarare cogeretur. Illa
igitur nihil celat, sed et fabulae primos inventores et suam imposturam et aurum partim acceptum, partim promissum recen-
35 set. Itaque homines malefici poenas temere litigantium subiis-

συκοφαντῶν ὑποβληθῆναι ποιναῖς, ἀλλ' ὁ μέγας Μεθόδιος αὐτοὺς τῆς τιμωρίας ἐρρύσατο· καὶ τὰ μὲν οὕτω γέγονεν.

Ὁ δὲ τῶν Βουλγάρων ἄρχων γυναικὶ τὴν τῶν Ῥωμαίων 2
βασιλείαν καὶ παιδὶ νεαρῷ κυβερνωμένην μαθὼν στέλλει τινὰς τῶν αὐτοῦ ἀπειλῶν ἀφίστασθαι τῶν σπονδῶν καὶ ἆραι ὅπλα κατὰ τῆς τῶν Ῥωμαίων ἀρχῆς. πρὸς ταῦτα τοίνυν δηλοῖ αὐτῷ 2
ἡ βασίλισσα ὡς "ἀντιτάξομαί σοι πάντως κἀγώ, καὶ εἰ μὲν B
θεοῦ διδόντος ὑπερέξω, ἔσῃ νικηθεὶς ὑπὸ γυναικός, καὶ ὅσον σοι τὸ τῆς αἰσχύνης ὑπόγυον λόγισαι· εἰ δὲ νικήσεις ἴσως αὐτός, οὐκ ἔσται σοι σεμνὸν τὸ εὐτύχημα γυναῖκα νικήσαντι." ὡς 3
οὖν ταῦτα τῷ βαρβάρῳ ἠγγέλθησαν, ἀνέστειλαν αὐτῷ τὴν ὁρμήν,
D IV 5 καί οἱ συμφέρον ἔκρινεν ἀνανεώσασθαι τὰς σπονδάς· καὶ αὗται ἀνεκαινίσθησαν. ἀδελφὴ δὲ τοῦ ἄρχοντος Βουλγαρίας αἰχμα- 4
λωτισθεῖσά ποτε καὶ ἐν τοῖς βασιλείοις διάγουσα τῷ θείῳ τε ἐτελέσθη βαπτίσματι καὶ γραμμάτων ἐν μνήσει ἐγένετο. ταύτην 5
ὁ ἀδελφὸς ἀναδοθῆναί οἱ ἠξίωσε· καὶ ἡ μὲν ἐδόθη αὐτῷ, ὁ C
δ' ἀντέδωκεν ἄνδρα τῶν λογίμων Θεόδωρον τὸν Κουφαρᾶν.

3 ὅσα ὁ τῶν Βουλγάρων ἀρχηγὸς ἠπείλησε τῇ βασιλίσσῃ καὶ ὅσα ἐκείνη αὐτῷ ἀντεμήνυσεν C 13 σημείωσαι AE ὅπως (ὅθεν B) οἱ Βούλγαροι ἐγένοντο (ἐγένοντο om. B, ἐγέν. οἱ βούλγ. E) Χριστιανοί ABE, ὅπως οἱ Βούλγαροι εἰς ἐπίγνωσιν ἦλθον τοῦ Χριστοῦ C

2 τὰ] ταῦτα Ewp*Di* 3 ἀρχηγὸς D 5 σπο|δῶν D ᾆραι (sic A), v. ad XVI 2, 31. 12, 17. XVII 29, 4 6 τῶν om. Ewp 8 ὑπέρξω E 9 σοι om. E ὑπόγυιον wp invitis AR λόγησαι D, corr. Dw post δὲ add. καὶ CDEwp νικήσει D 11 ἀνέστειλεν D αὐτοῦ D 12 οἱ συμφέρον ἔκρινεν (ἐκρίθη Ewp) AEwp, μᾶλλον ἔκρινεν αὐτῷ (ἑαυτῷ BC) συμφέρειν O 16 ἀποδοῦναι D αὐτῷ ἐδόθη B 17 δὲ BCE ἄνδρα τ. λογίμων ἀντέδωκεν (ἀντεδίωκεν D) O

sent, nisi magnus Methodius pro iis intercessisset. Atque haec ita acta sunt.

2. Bulgarorum autem princeps, cum Romanorum regnum a muliere et tenello puero gubernari cognovisset, suorum quosdam misit se rupto foedere arma illaturum Romanis minitans. Ei rescribit regina se omnino ei resistere velle; quodsi deo an- 2
nuente superior fuerit, eum a muliere fore victum, quod quam ignominiosum ei futurum sit, cogitandum esse; sin vero forte victa fuerit, successum illum parum fore honestum, muliere superata. Haec nuntiata impetum barbari ita represserunt, ut utilius sibi 3
iudicaret renovare foedus, idemque factum est. Soror autem 4
Bulgariae principis aliquando capta, dum in aula degit, sacro baptismate est initiata et litteris erudita. Eam frater repetitam 5

6 ἡ δὲ τοῦ τῶν Βουλγάρων ἄρχοντος ἀδελφὴ ἀφικομένη πρὸς
τὸν ὁμαίμονα ἐνῆγεν αὐτὸν εἰς τὴν τῶν χριστιανῶν θρησκείαν
διὰ παντὸς αὐτῷ περὶ αὐτῆς διαλεγομένη καὶ τὰ χριστιανῶν
7 μυστήρια ἐκθειάζουσα. ὁ δὲ ταῦτα καὶ παρὰ τοῦ Κουφαρᾶ
προκατήχητο, ἀλλ' οὔπω ἐπέπειστο τῶν πατρίων ἀποστῆναι
8 ἐθῶν. λιμὸς δὲ τοῖς Βουλγάροις συμβὰς καὶ αὐτὸν καὶ τὸ
9 ἔθνος εἰς θεοσέβειαν μετερρύθμισεν. ὁ μὲν γὰρ τὸ ἔθνος ἅπαν
ἐπίεζε, καὶ οὐκ ἦν ἀποφυγὴ τοῦ κακοῦ, φθορὰ δὲ τοῦ ἔθνους
D ἐγίνετο, καὶ ὁ σφῶν ἀρχηγὸς ἦν διὰ τοῦτο περιαλγής, καὶ ἀπο-
ρήσας εἰς τὸν παρὰ τῆς ἀδελφῆς αὐτῷ καταγγελλόμενον κατα-
φεύγει θεὸν καὶ τοῦτον τοῦ λιμοῦ λυτῆρα καὶ τῆς τοῦ ἔθνους
10 φθορᾶς ἐπεκέκλητο. ὡς δ' ἐνεργὴς ἦν ἡ ἐπίκλησις καὶ τῶν
κακῶν ἀπηλλάγησαν, ἔγνω τοῦ ἐπικληθέντος τὴν δύναμιν καὶ
ἀξιοῖ σταλῆναι αὐτῷ τινα τὸν τὸ μυστήριον αὐτὸν μυήσοντα
11 τῶν χριστιανῶν καὶ τελέσοντα τῷ θείῳ βαπτίσματι. καὶ ἀπε-
στάλη μὲν ἀρχιερεὺς πρὸς αὐτόν· ὁ δὲ καὶ ἐμυήθη καὶ ἐβα-
12 πτίσθη. οἱ Βούλγαροι δὲ ὡς τῆς πατρίου δόξης ἀποστάντος
κατεξανίστανται τοῦ σφῶν ἀρχηγοῦ καὶ ἐζήτουν αὐτὸν ἀνελεῖν.

2 *εἰς τ. τ. χριστ. θρησκείαν ἐνῆγεν* (*ἔνιγεν* D, *ἔνηγεν* (sic) D_w) *αὐτὸν* O 3 *αὐτῆς* RwpDi, *ἑαυτῆς* A *διαλεγομένη* ante *περὶ* O post *τὰ* add. *τῶν* C 4 *ἐκθιάζουσα* D, corr. D_w *πρὸς* Ewp 5 *προκατήχυτο* D, corr. D_w 5. 6 *τῶν ἐθῶν ἀποστ. τ. πατρ. ἐπέπειστο* O 6 *λοιμὸς* D_w, pestilentia, fames: *Wo* lat. *βαρβάροις* D 7 *μετερρύθμισεν* DwpDi, *μετερύθμισεν* R (v. ad XIV 11, 7), *μετερρύθμησεν* A 10 *καταγγελομένον* w*p 11 *θεὸν* om. Rwp 12 *ἐπιφθορᾶς* E 14 *αὐτὸν* om. C, *αὐτῷ* D, corr. D_w 16 *μὲν* om. O post *δὲ* om. *καὶ* O 17 post *πατρίου* add. *τιμῆς καὶ* Ewp *ἀποστάντες* E

6 recepit, eius loco reddito viro erudito Theodoro Cuphara. Quae
cum in Bulgariam rediisset, fratrem ad Christianam religionem
perducere studuit, assidue de ea cum illo disserens et Christia-
7 norum mysteria ut divina celebrans. Quamvis autem ille eadem
e Cuphara quoque audivisset, non prius tamen a patriis moribus
8 recedere voluit, quam fames et ipsum et gentem ad pietatem
9 perduxit. Quae cum populum universum premeret neque ullum
esset mali effugium, plurimis pereuntibus, princeps ea de causa
aeger et animi dubius ad deum confugit, qui ei a sorore annun-
tiabatur, eundemque depulsorem famis et interitus populi invo-
10 cat. Quae invocatio cum depulsis malis efficax esset, cognita
invocati numinis potentia petiit, ut mitteretur sibi, a quo arcanis
Christianae religionis erudiretur et sacro baptismate initiaretur.
11. 12 Idque misso pontifice factum est. Cum autem Bulgari principem
ob deserta maiorum instituta per seditionem e medio tollere

ὁ δὲ τῷ τοῦ σταυροῦ σημείῳ θαρρήσας προπορευομένῳ αὐτοῦ 13
νικᾷ τοὺς ἀντιστάτας αὐτῷ, καὶ οὕτω πάντες εἵλοντο τὰ τῶν
D IV 6 χριστιανῶν. εἶτα διεπρεσβεύσατο ὁ τούτων ἐξάρχων πρὸς τὴν 14 P II 156 A
βασίλισσαν, αἰτῶν γῆς αὐτῷ παραχωρηθῆναι Ῥωμαϊκῆς, στενοχωρεῖσθαι γὰρ τὸ ἔθνος αὐτοῦ, καὶ ἀϊδίους σπονδὰς πρὸς Ῥωμαίους καὶ ὁμαιχμίαν ἐπαγγελλόμενος. καὶ ἡ βασιλὶς τὴν αἴ- 15
τησιν ἐξεπλήρωσε καί οἱ τῆς ἀπὸ τῆς λεγομένης Σιδηρᾶς παρεχώρησε χώρας, ἣ τὰ Ῥωμαίων καὶ Βουλγάρων διώριζε πρίν, μέχρι τῆς Δεβελτοῦ· ἣν λαχόντες οἱ Βούλγαροι κεκλή- W III 126
κασι Ζαγορᾶν. κἀντεῦθεν εἰρήνη γέγονε περὶ τὰ ἑσπέρια. 16

Κατὰ δὲ τὴν ἑῴαν τὸ τῶν Μανιχαίων γένος ἦν παμπλη- 17
θές, οἳ καὶ Παυλικιάνοι ἀγροικότερον πρὸς τοῦ δημώδους ὄχλου καλοῦνται, ἐκ Παύλου καὶ Ἰωάννου τῆς κλήσεως συγκειμένης B
αὐτοῖς· τὼ δ' ἄνδρε τούτω παρὰ Μανιχαίοις ἐγενέσθην ὀνο- 18
μαστώ, εἰ καὶ μὴ ἤστην αἱρεσιάρχα καὶ τῆς κακοδοξίας γεννήτορε, ζηλωτὰ δὲ ταύτης καὶ σπουδαστὰ διαφερόντως καὶ κήρυκε. καὶ τούτους τοίνυν ἡ βασιλὶς εἰς νοῦν ἐβάλετο μετ- 19

3 ὅπως γῆς τῷ ἔθνει τῶν Βουλγάρων ἡ βασιλὶς παρεχώρησεν CE 11 περὶ τῶν (om. C) Μανιχαίων CE

1 τῷ] τὸ E τοῦ om. w*p invitis AR 2 ἀντιστάντας RwpDi τῶν om. BCEwp 4 αἰτῶν] αἱ τῶν C 5 post πρὸς add. τοὺς Owp 6 ὁμαιχμίας D post βασιλὶς add. αὐτῷ Owp 7 ἐξεπέρανε CD οἱ om. CD, non B 8 post παρεχώρησεν add. αὐτῷ O 9 δεβελτοὺ E, δεβελτζοῦ D λαβόντες Rwp 10 ζαγορὰν BDEwp Cedr. (Scylitz.) II p. 153, 14 11 τὴν ἑώαν δὲ Ewp πλῆθος Ewp πολὺ Ewp 12 παυλικιανοὶ DDi, v. ad XVIII 26, 11 παρὰ w*p invitis AR 15 εἰ] οὐ μὴν D καὶ post εἰ om. B μὴ om. D

conarentur, ille praecedente crucis signo fretus, victis adver- 13
sariis effecit, ut omnes Christianismum amplecterentur. Deinde 14
per legatos idem ab regina petiit, ut, quod gens sua locorum angustiis premeretur, Romani agri aliquid sibi concederetur, perpetuam pacem et belli societatem cum Romanis pactus. An- 15
nuit regina et quicquid inter regionem, quae Sidera dicitur ac prius Romanos et Bulgaricos fines distinguebat, et Debeltum interiacet, iis concessit; quam regionem Bulgari cum accepissent, Zagoram appellaverunt. Hinc pax in Occidente constituta est. 16

Verum in Oriente magna fuit Manichaeorum multitudo, qui 17
et Pauliciani vulgo imperitius appellantur, vocabulo ex Paulo et Ioanne composito, qui etsi apud illos clari, haeresiarchae 18
tamen et perversae opinionis auctores non fuerunt, sed eius sectatores et studiosi supra modum et praecones. Quos regina 19

αγαγεῖν εἰς ὀρθοδοξίαν ἐκ τῆς αἱρέσεως καὶ στέλλει τοὺς τοῦτο
20 *σπεύσοντας ἄνδρας τῶν ἐπιφανεστέρων. οἱ δὲ ἀδεξίως τὸ*
πρᾶγμα καὶ ἀφυῶς μεταχειρισάμενοι οὐ μόνον ἀνήνυτον ἔθεντο
τὴν σπουδήν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἀποστασίαν ὁρμῆσαι τὸ γένος ὅλον
21 *εἰς μυριάδας πολλὰς ἐβιάσαντο. ὃ καὶ τοῖς ἐξ Ἰσμαὴλ συμμι-*
C *γνύμενον κατὰ Ῥωμαίων σὺν αὐτοῖς ἐστρατεύετο, καὶ πολλῶν*
γέγονεν αὐτοῖς αἴτιον συμφορῶν.

22 *Ὁ δέ γε βασιλεὺς Μιχαὴλ τὸν μείρακα παρελάσας καὶ*
νεανίσκοις ἄρτι καταλεγόμενος ἤσχαλλε παρ' ἄλλοις τὴν τῆς
βασιλείας βλέπων διοίκησιν, ἠρέθιστο δὲ καὶ πρὸς τοῦ πρὸς
μητρὸς θείου τοῦ Βάρδα τῆς αὐταρχίας πρὸς ἔρωτα· εἷς δ'
23 *ἦν καὶ οὗτος τῶν ἐπιτρόπων τοῦ Μιχαήλ. διαφορᾶς δέ ποτε*
τῷ μαγίστρῳ Μανουὴλ γενομένης πρὸς τὸν λογοθέτην τοῦ δρό- D IV 7
μου Θεόκτιστον (καὶ ἄμφω δὲ συνεπιτρόπω τοῦ βασιλέως ἐτυγ-
χανέτην), ὁ Μανουὴλ τῶν ἀνακτόρων ὑποχωρεῖ (ἦν γὰρ ἐκεῖ
D *διαιτώμενος) καὶ εἰς τὸν οἰκεῖον οἶκον μεταχωρεῖ κἀκεῖθεν εἰς*
24 *τὰ βασίλεια ἀπιὼν τῶν διοικήσεων εἴχετο. τοῦτο τῷ Βάρδᾳ*
θυμηρέστατον ἔδοξεν· ἀποσκευάσασθαι γοῦν καὶ τὸν Θεόκτιστον

8 *ὅπως ὁ Μιχαὴλ τὸν λογοθέτην ἀνεῖλε (ἀνεῖλεν* E) *Θεόκτιστον* CE

2. 3 *τὸ πρᾶγμα* om. C 4 *τὴν* om. C 5 post *πολλὰς* add. *ἀριθμούμενον* RwpDi 7 *γέγονεν αὐτοῖς αἴτιον* AO, *αἴτιον γέγονε* omisso *αὐτοῖς* E, *αἴτιον αὐτοῖς γέγονε* w*p 8 *πελάσας* E 9 *ἤσχαλε* CDEwp 10 *διοίκησιν* om C 10. 11 *πρὸς μητρ.* RwpDi, *μητρ.* omisso *πρὸς* A 14 *ἄμφω* AEwp, *οὗτοι* (*οὗτοῖ* C) O *δὲ* om. C *συνεπιτρόπω* EwpDi, *σὺν ἐπιτρόπω* A, *συνεπίτροποι* O *ἐτύγχανον* O 15 *ἀναχωρεῖ* D 16 *εἰς τὸν οἶκον μεταχ. ἑαυτοῦ* CD, *εἰς τὸν οἶκον ἑαυτοῦ μεταχ.* B 17 *εἴχετο*] *ἔτυχε* E *τοῦτο*] *τούτῳ* C 18 *θυμηρέστερον* E *οὖν* O

cum in animo haberet ab haeresi ad veram religionem retrahere,
20 viros illustres mittit; qui cum negotium nulla dexteritate nulloque ingenio administrassent, non modo inanem laborem ceperunt, sed et ad defectionem populum omnem, cuius multa erant milia,
21 impulerunt, ut cum Ismaëlitis coniuncti Romanos oppugnarent iisque multas clades inferrent.

22 At rex Michaël annos pueritiae egressus iamque adulescens iniquo ferebat animo regni administrationem esse penes alios simulque ab avunculo Barda, uno e suis tutoribus, ad princi-
23 patus suo arbitratu gerendi cupiditatem incitabatur. Magister vero Manuël, quodam tempore orta cum logotheta cursus Theoctisto controversia (erant et hi ambo tutores regis), regia, in qua tum degebat, relicta in suas aedes remigrat indeque regiam
24 frequentans rerum administrationem capessit. Ea res Bardae

διὰ σπουδῆς αὐτῷ ἦν· βασιλειῶν γὰρ ἐδεδοίκει τοῦτον ὥς οἱ
πρὸς τοὔργον ἀντιστησόμενον. τῷ βασιλεῖ τοίνυν παιδαγωγὸς 25
ἦν, ἀνδράριόν τι φαῦλον καὶ πονηρόν, ὃν δι' ἐφέσεως εἶχεν ὁ
βασιλεὺς ἀξιώματι τῶν λαμπροτέρων τιμῆσαί τινι, καὶ ἐποιεῖτο
περὶ τούτου πρὸς τὴν μητέρα ἀξίωσιν. ὁ δὲ Θεόκτιστος μὴ 26
δεῖν ἔλεγε μείζονι τὸν παιδαγωγὸν τῆς ἑαυτοῦ καταστάσεως
τιμηθῆναι τιμῇ, ἵνα μὴ ἀτιμοῖντο τὰ ἀξιώματα. ἐντεῦθεν δι' 27
ἔχθρας ἦν τῷ παιδαγωγῷ ὁ Θεόκτιστος. τοῦτο τοίνυν ὁ Βάρδας 28 PII157A
τῆς οἰκείας σπουδῆς προυστήσατο σύστασιν καὶ διὰ τοῦ παιδα-
γωγοῦ ποικίλας διαβολὰς ἐνήχει τοῖς τοῦ βασιλέως ὠσὶ καὶ
τὴν ἐλαφρίαν αὐτοῦ κατὰ τοῦ Θεοκτίστου ὑπέκνιζε καὶ τέλος
ἐκ μέσου αὐτὸν ποιήσασθαι ὑποτίθησι. τοῦτο δὲ μὴ ἂν ἄλλως 29
γενήσεσθαι ἀνυστόν, εἰ μὴ ἀναιρεθείη ὁ ἄνθρωπος· ζῶντος
γὰρ ἀνθέξεσθαί τε αὐτοῦ τὴν βασιλίδα καὶ περιέξεσθαι. ὡς 30
γοῦν ὁ τοῦ ἀνδρὸς κεκύρωτο θάνατος, ἐπιτετήρητο ἐκ τῶν τῆς
βασιλίδος ἐξιὼν θαλάμων (ἦν γὰρ ἀναφέρων αὐτῇ περὶ ἀνα-
φορῶν τε καὶ διοικήσεων) κἀκεῖθεν ἐξιόντι καθιᾶσιν αὐτῷ τὸν
σφαγέα. ὁ δὲ γυμνὸν ἰδὼν τὸ ξίφος ἠρμένον καθ' ἑαυτοῦ, 31

1 *οἱ*] *αὐτῷ* O 2 *τοὔργον* AB[s], *τοὔργον* Rwp*Di*, v. ad XV 1, 12 2. 3 *τῷ βασιλεῖ—πονηρόν* om. E 3 *ὃν*] *ὃ καὶ* D 4 *ἐπτοεῖτο* B 5 post *τούτου* add. *τὴν* Bwp 8 *παιδαγωγῷ* Rwp*Di*, *παι γωγῷ* A *τοῦτον* B 11 *Θεοκτίστου*] *βασιλέως* C 14 *αὐτοῦ* post *γὰρ* D *περιέξεσθαι* Rwp*Di*, *περιέζεσθαι* A 15 *οὖν* Ewp *ἐκεκύρωτο* Ewp 15. 16 *ἐξιὼν ἐκ τῶν δεσποινικῶν θαλάμων* O 18 *τὸ ξίφος ἰδὼν* B *ἠρμένον* Dwwp invitis AR, v. ad XVI 2, 1

singulari voluptati fuit et Theoctistum etiam amovere studuit;
nam cum regni cupiditate flagraret, metuebat, ne ab illo impe-
diretur. Regi autem paedagogus erat homuncio vilis et impro- 25
bus; quem cum adulescens illustriore dignitate ornatum vellet,
hac de re matrem adiit. Verum Theoctistus negabat paedagogo 26
tribuendam dignitatem, quae illius conditionem superaret, ne
dignitates indignitate afficerentur. Ex eo Theoctistus paedagogo 27
erat invisus, idque Bardae peropportunum accidit ad desiderium 28
suum exsequendum. Per paedagogum igitur varias contra
Theoctistum calumnias regis auribus instillat eiusque facilitatem
in illum concitat, denique eius amovendi fit autor. Id vero 29
aliter posse fieri negabat, quam si homo occideretur; nam eum
viventem a regina defensum iri et auctoritate valiturum. De- 30
creta viri caede observatur eius e thalamis reginae egressus;
nam ad eam et quae acta essent et quae agenda referebat.
Egredienti percussor immittitur. Cum autem ille strictum ensem 31
contra se elatum cerneret, scamnum subiit; percussor ensem in

B σκάμνον εἰσέδυ, καὶ ὁ σφαγεὺς κατὰ τῆς αὐτοῦ γαστρὸς τὸ
ξίφος ὠθεῖ, καὶ τοῦ Βάρδα ξίφος ἐσπασμένου καὶ ἀνασείοντος
καὶ ἀπειλοῦντος πλήξειν αὐτῷ τὸν ἀμυνοῦντα τῷ θνήσκοντι.
32 ὁ μὲν οὖν Θεόκτιστος ἀνῄρητο ὥσπερ εἴρηται· ἡ δέ γε βα- D IV 8
σιλὶς ὡς ἔγνω τὸ γεγονός, ἐξέθορε τοῦ θαλάμου γοωμένη καὶ
τῷ υἱῷ λοιδορουμένη καὶ τῷ ὁμαίμονι, ἐπαρωμένη τε καὶ ἀμ-
W III 127 33 φοῖν τοιούτῳ τέλει τὸν βίον ὑπεξελθεῖν. ὁ δὲ Βάρδας ἐπισυν-
άπτων κακὸν τῷ κακῷ καὶ τὰ πρὸς τὴν οἰκείαν μελέτην οἰκονο-
μούμενος, καὶ αὐτὴν τὴν βασιλίδα Θεοδώραν συνεβούλευσε τῶν
34 ἀνακτόρων κατενεγκεῖν. ἡ δὲ συνεῖσα τὸ βουλευόμενον ἀντι-
στῆναι οὐχ ᾑρετίσατο, ἵνα μὴ σφαγαὶ ἀνθρώπων συμβῶσι.
C 35 μεταπεμψαμένη δέ γε τοὺς τῆς βουλῆς, "αὐτὴ μέν" ἔφη "τῶν
βασιλείων ἐξίσταμαι· ἵνα δὲ μὴ ἔχῃ λέγειν ὁ βασιλεὺς ὡς κενὰ
θησαυρῶν τὰ ταμιεῖα εὕρηκε τὰ βασίλεια, διὰ τοῦτο ὑμῖν τὰ
36 τεθησαυρισμένα δηλῶ·" καὶ αὐτίκα τοὺς ταμίας εἰπεῖν ἐκέλευε

7 ὅτι καὶ ἡ βασιλὶς Θεοδώρα τῶν ἀνακτόρων ἀπῆλθε γνωρίσασα τοῖς τῆς βουλῆς ὅσα (γν. τὴν ἐπιβουλὴν καὶ ὅσα E) χρήματα παρὰ (om. E) τοῖς ταμείοις καταλιμπάνει (κατέλιπε E) CE

1 ante σκάμνον add. ὑπὸ Owp 1. 2 κατ' αὐτοῦ | τοῦ (om. wp) τὸ ξίφος ὠθεῖ τῆς γαστρὸς Ewp 3 θνήξοντι Ewp*Di*, morienti: *Wo* lat. 6 λοιδορούμενοι D, corr. D_w καίτοι D, καὶ τῷ corr. D_w ante τῷ ὁμ. om. καὶ E 7 ὑπέξελθον D, corr. D_w ἐπισυνάπτει D 8 κακῶ τῶ κακῶ D, κακῶ κακὸν D_w, κακῶ τὸ κακὸν E οἰκονομούμενος AE, προκαθιστῶν τε καὶ προοικονομούμενος B^swp, προκαθιστῶντος καὶ προοικονομούμενος C, προκαθιστῶν τε καὶ προβουλόμενος D, sed ad προκαθ. asterisco posito D_w add.: οἰκονομούμενος 9 αὐτὴν D_w, οὕτω D συνεβούλοσε D, corr. D_w 11 post συμβῶσιν add. ὁμογενῶν Owp 12 γε om. Ewp 13 ἔχοι O 14 θησαυρῶν AEwp, χρημάτων O τὰ ταμιεῖα Rwp*Di*, τὰ τὰ μεῖα A, om. D, ταμιεῖα D_w, τὰ ταμεῖα coni. *B-W*, v. ad p. 418, 7 εὕρεικε D, corr. D_w ἡμῖν D 15 ἐκέλευσε Ewp

ventre eius defigit, Barda quoque strictum ensem vibrante et
necem ei minitante, qui morienti illi opem ferret.
32 Theoctisto ita sublato, regina facinore cognito eiulans tha-
lamo exsiluit, conviciis filium et fratrem insectata et utrique
33 similem interitum imprecata. Bardas vero malum malo cumu-
lans et ad consilia sua exsequenda viam parans ipsam quoque
34 reginam e regia removendam esse suadet. Quo consilio Theo-
dora intellecto ad vitandas hominum caedes non resistendum
35 esse censuit sed arcessito senatu: "Ipsa quidem" inquit "regia
cedo. Ne vero rex dicere possit se thesauris vacua invenisse
conclavia regia, ea de causa repositam pecuniam vobis signi-
36 fico." Et quaestores statim auri argentique numerum referre

τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου τὸν ἀριθμόν. οἱ δὲ χίλια μὲν 37
καὶ ἐνενήκοντα χρυσίου ἔχειν κεντηνάρια κατετίθεντο, ἀργύρου
δὲ ὡσεὶ τρισχίλια κεντηνάρια. ἡ δὲ βασιλίς "πρὸς τούτοις" 38
ἔφη "καὶ ἄλλος πλοῦτος πολὺς καὶ παντοδαπὸς τεθησαύρισται·"
καὶ ταῦτα εἰποῦσα τῶν ἀνακτόρων ἀπῆλθεν. 39

Ὁ δέ γε Μιχαὴλ τῆς αὐταρχίας ἐγκρατὴς γεγονὼς ταχὺ 3 D
τὸν τοσοῦτον διεσκόρπισε πλοῦτον, μίμοις καὶ κόλαξι καὶ ἡνι-
όχοις τοῦτον καταπροέμενος καὶ ὅλαις ἁμάξαις, τὸ τοῦ λόγου,
αὐτὸν ἐκκενῶν. ὃς ἐπεὶ τὰ ταμιεῖα κεκένωτο, ὁ δὲ καιρὸς 2
ἐφίστατο τῆς τοῖς ἀξιώμασιν ἀνηκούσης διανομῆς, καὶ οὐκ
εἶχεν ὅθεν ταύτην ποιήσεται, τὴν πλάτανον τὴν χρυσῆν καὶ
τοὺς διττοὺς λέοντας καὶ τοὺς τοσούτους γρῦπας καὶ τὰ ὄργανα,
ἐκ χρυσοῦ ἅπαντα εἰργασμένα, εἰς κόσμον ὄντα τῆς βασιλείας,
ἔκπληξιν δ' ἐμποιοῦντα τοῖς ἐξ ἐθνῶν, χωνεύσας δέδωκεν εἰς
D IV 9 τὸ κοπῆναι νομίσματα δι' αὐτῶν. ἀλλὰ μέντοι καὶ ἐπὶ βασι- 3
λικαῖς στολαῖς τοῦτο ἐποίησεν, ὧν τινα ἐκείνου φθαρέντος ἔτι
περισωζόμενα ὁ μετ' αὐτὸν βασιλεύσας Βασίλειος ἀνεκομίσατο, P II 158 A

6 ὅτι ταχέως ὁ Μιχαὴλ τὰ ταμεῖα ἐκένωσε τὰ βασιλικά (Μ. ταῦτα ἐκένωσεν E) CE

2 καὶ om. D, suppl. Dw ἐννενήκοντα w*p invitis AR, v. XV 14, 33 χρυσοῦ B 4 πολὺς πλοῦτος EDwWp, πολὺς omisso πλοῦτος D 5 ἀπῆλθεν RwpDi, ἀπῆλθε A, v. ad XIII 1, 5 6 βασιλείας C 11 ὅθεν om. D, suppl. Dw ποιήσηται D χρυσὴν Ewp post χρυσὴν add. ἣν λέων ὁ σοφὸς ὁ μητροπολίτης θεσαλονικ(ὰ) ἐποίησεν· E (v. G. M. p. 713, 15 ss.) 12 γρύπας ARwp, γροῦπας BsDi 13 ante εἰς add. καὶ Owp 14 δὲ EwpDi 15 νόμισμα Rwp

iussit. Illi se centenarios auri mille et nonaginta, argenti circi- 37
ter tria milia habere affirmarunt. Regina vero "Praeter haec" 38
inquit "multae omnis generis opes sunt repositae." His dictis 39
regia excessit.

3. Michaël vero rerum potitus tantas copias brevi tempore dissipavit, in mimos et adulatores et aurigas insumptas, cum
quidem eas totis plaustris, ut aiunt, effunderet. Thesauris iam 2
exhaustis, cum tempus instaret pecuniae iis distribuendae, qui dignitatibus praediti erant, neque haberet, unde largiretur, auream plateam et duos leones totidemque gryphes et organa, ex auro facta omnia, quae et regiam ornabant et exteris gentibus
admirationi erant, conflavit indeque numismata cudi iussit. Idem 3
et in regiis stolis fecit, quarum nonnullas adhuc integras post

τρία μόνα κεντηνάρια εὑρηκὼς ἐκ τῆς ἀπηριθμημένης ποσότητος.
4 Τὴν ἑαυτοῦ δὲ μητέρα ὁ Μιχαὴλ τῶν βασιλείων ὑποχωρήσασαν οὐκ εἴασεν ἠρεμεῖν, ἀλλ' ὑποθήκαις τοῦ Βάρδα πέμψας ἀποκείρει καὶ αὐτὴν καὶ τὰς ἀδελφὰς καὶ ἐν τῷ οἴκῳ τῶν
5 Καριανοῦ περιορίζει καὶ ὅσα προσῆν ἀφαιρεῖται. τούτοις ἡ Θεοδώρα πληγεῖσα τὴν ψυχὴν μεταχωρεῖ πρὸς τὰς ἐκεῖθεν μο-
6 νάς, ὀλίγον τῇ συμφορᾷ ἐπιζήσασα. αἱ δὲ θυγατέρες αὐτῆς καὶ τοῦ βασιλέως ὁμαίμονες ἤντλουν τὰ αὐταῖς ἐπενηνεγμένα κακά, ἃς ὁ Μακεδὼν μετὰ ταῦτα Βασίλειος τῆς βασιλείας ἐπι-
B λαβόμενος πρὸς τὴν τῆς πρὸς μητρὸς αὐταῖς μάμμης μονήν,
7 ᾗ Γαστρία καλεῖται, ἀπήγαγε. τῆς δὲ τοῦ βασιλέως μητρός, ὡς εἴρηται, τῶν ἀνακτόρων ἐκστάσης, ἡ πᾶσα τῆς βασιλείας διοίκησις ὑπὸ τὸν Βάρδαν ἐγένετο, τιμηθέντα κουροπαλάτην πρὸς τοῦ ἀνεψιοῦ.
8 Εἶτα ἐκστρατεύει ὁ Μιχαὴλ κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν, ἄρτι

13 ὅτι ἡ τῆς βασιλείας διοίκησις τῷ Βάρδᾳ ἀνετέθη CE 16 ὅτι ἐκστρατεύσας ὁ Μιχαὴλ καὶ πολιορκῶν τὰ Σαμόσατα, κακῶς (πολεμῶν τὰ σαμόσατα κακῶς, E) ἐκεῖθεν ἀπήλλαξεν CE

3 μιχαὴλ AO, βασιλεὺς Ewp βασιλειῶν (sic) A 5 καὶ ante αὐτὴν om. B 5. 6 τῶν (τοῦ EDwwp*Di*) καριανοῦ περιορίζει AR, περιορίζει αὐτὴν τῶν καριανοῦ B, v. Cedr. (Scylitz.) II p. 161, 1 6 ante ἀφαιρ. add. αὐταῖς Owp 7 ἐκεῖσε EDwwp 9 η ' ἤντλουν (sic) A, ἤτλουν D, corr. Dw ἐπηνενηγμένα E 11 μονὴν post τὴν O 13 εἴρηται] XVI 2, 33 ss. 14 διοίκησις om. CD, suppl. Dw 16 ἐκστρατ*μα κατὰ ἀγαρηνῶν D, corr. et suppl. Dw

illius interitum regno potitus Basilius recepit, tribus tantum centenariis de tanta summa repertis.
4 Matrem vero suam Michaël regia digressam quiescere non passus est, sed Bardae instinctu et ipsam et sorores capillis tonsis in aedibus Cariani includit, ademptis omnibus, quae habue-
5 rant. Theodora, his rebus animo sauciato, in illius loci monasterium commigrat neque diu tantae calamitati superstes manet.
6 Eius vero filiae, regis sorores, mala, in quae coniectae erant, tolerabant, donec eas Basilius Macedo rerum potitus in monasterium aviae maternae, quod Gastriorum nomen habet, deduxit.
7 Reginae vero matre e regia amota, ut dictum est, totius regni administratio ad Bardam venit, cui nepos curopalatae honorem detulit.
8 Post haec Michaël prima succrescente lanugine bellum Agarenis infert eorumque urbem Samosata ad Euphratem sitam

πρώτως ὑπηνήτης γινόμενος, καὶ πόλιν αὐτῶν τὰ Σαμόσατα
(αὕτη δὲ τῶν παρευφρατιδίων ἐστί) πολιορκεῖν ἐπεχείρησεν.
οἱ δ' Ἰσμαηλῖται τῆς πόλεως τὰς πύλας τοῖς πολιορκοῦσιν ἐπι- 9
ζυγώσαντες ἐντὸς ἔμενον, δόκησιν διδόντες αὐτοῖς ὡς δειλαι-
νόμενοι ἔνδον τοῦ περιβόλου συνέκλεισαν ἑαυτούς. τοῦτο τοὺς 10
Ῥωμαίους εἰς θράσος ἤνεγκε, καὶ ἀπερισκέπτως ἐσκήνωντο καὶ
ἀφυλάκτως ἐσκίδναντο. ἐπὶ τρισὶ δ' ἡμέραις ὑποκριθέντες δει- 11 C
λίαν οἱ ἐκ τῆς Ἄγαρ ἀθρόον τὰς πύλας ἀναπετάσαντες μετὰ
ῥύμης σφοδρᾶς καὶ ἀλαλαγμοῦ τῷ τῶν Ῥωμαίων ἐπίασι χά-
D IV *ρακι· καὶ οὐδεὶς ὑπέστη τὴν τούτων ὁρμήν, πρὸς δρασμὸν δ'* 12
οἱ πάντες ἀπεῖδον καὶ καταλαμβανόμενοι οἱ μὲν ἀνῃροῦντο, W III 128
οἱ δ' ἐζωγροῦντο. ὅτε καὶ οἱ Μανιχαῖοι τοῖς Ἰσμαηλίταις συμ- 13
μαχοῦντες πολλοὺς τῶν ἐπιφανῶν ἐζώγρησαν στρατηγῶν καὶ
χρημάτων αὐτοὺς μεγάλων ἀπέδοντο. τότε τοίνυν μικροῦ καὶ 14
ὁ βασιλεὺς ἂν ἐλήφθη αὐτός, εἰ μὴ τῇ ταχυτῆτι τοῦ ἵππου τοὺς D
πολεμίους ὑπεκδραμὼν διασέσωστο. ἐλήφθη δὲ τὸ στρατόπεδον 15
καὶ ἡ βασιλικὴ σκηνὴ καὶ ἡ πρὸς ὑπηρεσίαν τοῦ βασιλέως ἀπο-
σκευὴ καὶ τἄλλα πάντα διήρπαστο. τότε μὲν οὖν ὑπέστρεψεν
ὁ Μιχαήλ.

1 *πρῶτος* C *γενόμενος* D, corr. Dw 1. 2 *πόλιν αὐτῷ ..... αὐτὸ δὲ τῶν* D, corr. et suppl. Dw 2 *παρευφρατιδίων* Rwp*Di*, *παρεφρατιδίων* AC *ἐπεχείρησεν* Awp, *ἐπεχείρει* BC, *ἐπιχειρεῖ* D, *ἐπεχείρισεν* E 3 *ἰσμαηλῆται* AE, *ἰσμαηλῖται* Owp, corr. *Di* 3. 4 *ἐπιζυγώσαντες .... ἐκδίκησιν δόντες* D, corr. et suppl. Dw 5 ante *ἔνδον* add. *καὶ* Dw 5. 6 *τοῖς ῥωμαίοις* O 6 *εἰς* om. O *ἐνῆκε* Owp *ἐκείνων τε* D, *ἐσκήνωντο* corr. Dw, *ἐσκήνοντο* p* 7 *ὑποκριθέντος* D, corr. Dw 8 *οἱ ἀγαρηνοὶ* EDwwp ante *μετὰ* add. *καὶ* E 10 *ῥύμην* D *δριμόν* (sic) C 12 *συνεπαρήγοντες* O, opem ferentes: *Wo* lat. 15 *ἂν ἐλήφθη*] *ἀνελήφθη* C 16 *δὲ* post *στρατόπεδον* B 18 *τἄλλα* AC, *τἆλλα* Rwp*Di*, v. XVII 17, 40

obsidere aggreditur. Ismaëlitae vero urbis portis vectibus occlu- 9
sis intra urbem manent, hostibus obsidentibus opinionem affe-
rentes, quasi timerent, eo quod se muris tuerentur. Ea res 10
Romanis auxit audaciam, ut et inconsiderate tentoria figerent et
temere palarentur. Agareni vero timore per triduum simulato, 11
tandem portis omnibus subito apertis cum impetu vehementi et
clamore Romanorum castra sunt aggressi; neque quisquam eorum 12
impetum sustinuit, sed fugam fecerunt cuncti atque ab hostibus
oppressi partim caeduntur, partim capiuntur. Manichaei quoque, 13
Ismaëlitarum socii, multos illustres duces captos magna pecunia
vendiderunt. Nec multum tum afuit, quin rex ipse caperetur, 14
nisi equi velocitate hostibus evitatis evasisset. Castra et regium 15
tabernaculum cum omni regio apparatu capta sunt ceteraque
direpta omnia. Ac tum recessit Michaël.

16 Αὖθις δὲ τοὺς Ἀγαρηνοὺς ἐπιόντας ταῖς τῶν Ῥωμαίων
χώραις μαθὼν ἔξεισι κατ' αὐτῶν μετὰ βαρυτέρας δυνάμεως.
17 οἳ διὰ δυσόδων τόπων, ἐπιτόμων δέ, διελθόντες ἀπροσδόκητοι
18 τῷ Ῥωμαίων ἐπῆλθον στρατῷ καὶ τρέπονται τοῦτον. ἥλω δ'
ἂν καὶ ὁ βασιλεύς, εἰ μὴ ὁ μάγιστρος Μανουὴλ τῶν σχολῶν
τυγχάνων δομέστικος αὐτὸν διεσώσατο.
19. 20 Οἱ δ' ἐναντίοι κακοῦντες τὰ Ῥωμαίων οὐκ ἔληγον. στέλ-
λεται γοῦν κατ' αὐτῶν ὁ τοῦ βασιλέως μητράδελφος ὁ Πετρω-
21 νᾶς μετὰ Ῥωμαϊκῶν δυνάμεων αὐτοῖς ἀντιτάξασθαι. ὁ δὲ οὐκ
P II 159 A 22 ἐθάρρει συμβολήν, ἀλλ' ἐδειλία τὸν πόλεμον. μαθὼν οὖν ἐν
ὄρει τινὶ μοναχὸν ἀσκούμενον τὴν ἀρετὴν διαβόητον καὶ προο-
ρῶντα τὰ μέλλοντα, ἄπεισι πρὸς αὐτὸν καὶ ἐρωτᾷ εἰ τῷ πο-
λέμῳ ἐπιχειρήσειε· καὶ ὃς ἐπιτρέπει καὶ νίκην αὐτῷ ἐπαγγέλ-
23 λεται. ἀπῆλθε τοίνυν ὁ Πετρωνᾶς καὶ τοῖς ἐναντίοις προσέβαλε,
καὶ ἡττᾶται μὲν ἡ τῶν Ἀγαρηνῶν στρατιά, πίπτει δὲ ὁ ταύτης
24 κατάρχων Ἄμερ. ὁ δὲ τούτου υἱὸς ἐκ τοῦ πολέμου ἀπὼν (εἰς γὰρ
λείαν ἐτύγχανεν ἀποδεδημηκώς) τὴν ἧτταν καὶ τὴν φθορὰν
μαθὼν τοῦ πατρὸς ἀπεδίδρασκεν, ἀλλὰ καὶ οὗτος ἐν τῷ δρασμῷ
25 συλληφθεὶς παρεδόθη τῷ στρατηγῷ. λέγεται δὲ πρὸ τοῦ πο- D IV 11

1 *αὖθις στρατεία κατὰ Ἀγαρηνῶν καὶ αὖθις ἧττα Ῥωμαίων* C 7 *ὅτι ὁ Πετρωνᾶς* (*πετρωνὰς* E) *ἐστάλη κατὰ τῶν* (om. E) *Ἀγαρηνῶν· καὶ ὅτι* (*ὅσα* E) *συμβαλὼν αὐτοῖς ἐνίκησε· μοναχοῦ τινος τὴν νίκην αὐτῷ* (*αὐτοῦ* E) *προειπόντος* CE

3 *δὲ* om. D *ἀπροςδόκητα* E 5 *τῶν* ARw, *τοῦ* p* 7 post *τὰ* add. *τῶν* Owp 8 *οὖν* C 9 post *μετὰ* add. *τῶν* O 10 ante *συμβ.* add. *τὴν* Rwp 15 *ἡττᾶται* Rwp*Di*, *ἡττᾶ* A 19 *συλλη-φεὶς* (sic) A

16 Cum vero Agarenos denuo Romanas provincias invasisse
17 cognovisset, cum maioribus copiis contra eos proficiscitur. Illi
vero per invia compendia subito Romanorum exercitum aggressi
18 in fugam verterunt; atque etiam rex esset captus, nisi magister
Manuël, scholarum domesticus, eum conservasset.
19 Cum autem hostes Romanas ditiones vastare non desi-
20 sterent, Petronas, regis avunculus, cum Romanis copiis contra
21 eos mittitur; qui cum proelium committere non auderet, sed a
22 bello abhorreret, monachum quendam in monte degentem, virum
et virtute et rerum futurarum praedictione clarum, consulit,
num Martis aleam experiri debeat; qui cum annueret eique vi-
23 ctoriam polliceretur, Petronas cum hostibus congreditur; Agareno-
24 rum exercitus succumbit, eiusque princeps Amer cadit. Cuius filius,
qui proelio non intererat (praedatum enim exierat) clade patris-
que interitu cognito fugam capessit, e qua tamen retractus et
25 duci traditus est. Fertur autem Amer ante hanc pugnam e ca-

λέμου τούτου ὁ Ἄμερ τῶν αἰχμαλώτων πυθέσθαι τινὸς ὅπως B
ὁ τόπος ἐν ᾧ ἐστιν ἡμῖν ἡ παρεμβολὴ καλοῖτο καὶ ὅπως ὁ
παραρρέων λέγεται ποταμὸς καὶ τίνος ἡ ὅλη ἐκείνη χώρα ἔτυχε
κλήσεως. ὡς δὲ τὴν μὲν χώραν Λαλακάωνα εἶπεν ἐκεῖνος 26
κεκλῆσθαι, Πτώσαντα δὲ τὸν τόπον τοῦ χάρακος καὶ Γύρην
τὸν ποταμόν, ἐκεῖνος ἐκ τῶν ὀνομάτων τούτων οἰωνισάμενος
ἔφη τὰς κλήσεις ταύτας οὐκ αἴσιον αὐτῷ τὸ τοῦ πολέμου τέλος
παραδηλοῦν. λαοῦ μὲν γὰρ κάκωσιν ἐκάλει τὸν Λαλακάωνα, 27
πτῶσιν δὲ σημαίνειν τὸν Πτώσαντα, γυρωθῆναι δὲ μέλλειν ὑπὸ
τῶν ἐναντίων αὐτοὺς ἐκ τῆς τοῦ ποταμοῦ κλήσεως ἐμαντεύετο.
τὰ μὲν οὖν τῆς νίκης οὕτως εἶχον τῷ Πετρωνᾷ· ὁ δὲ τροπαιο- 28
φόρος ἐπανῆκεν εἰς τὸ Βυζάντιον καὶ ὑπεδέχθη μετὰ τιμῆς
καὶ τῶν σχολῶν προεβλήθη δομέστικος. ἤδη γὰρ ὁ μάγιστρος 29 C
Μανουὴλ ἀπεβίω. μετὰ βραχὺ δὲ καὶ αὐτὸς ἀπέτισε τὸ χρεών.
Τούτους δὲ πάντας ὁ Βάρδας ἀποσεισάμενος τὴν μὲν τῶν 4
πραγμάτων διοίκησιν, ὡς ἠβούλετο, διετίθετο. ὁ γὰρ Μιχαὴλ 2
οὐδενὸς ἐπεστρέφετο, μόνοις δὲ θεάτροις καὶ ἱππηλασίαις ἐσχό-

4 σημείωσαι A 11 ὅτι τοῦ Μανουὴλ θανόντος, ὁ Πετρωνᾶς προεβλήθη δομέστικος τῶν σχολῶν CE 16 ὅτι ἡνιόχει ὁ βασιλεὺς Μιχαὴλ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ C

1 πῶς Owp 2 ἐστιν ἡμῖν AED_w, om. Owp παραβολη (s. acc.) E 3 ὀλίγη D, ὅλη corr. D_w χώρα ἐκείνη BC χώρα om. D, suppl. D_w 4 Λαλακαίωνα Cedr. (Scylitz.) II p. 164, 6 (λαλάκωνα cod. C) 6 ἐκείνου D, corr. D_w οἰκεισάμενος D, corr. D_w 7 τι D, τὸ corr. D_w 8 δηλοῦν O γὰρ om. D, suppl. D_w ἐλάλει D, corr. D_w 11 οὖν] οὐκ p* εἶχε D τὰ D, τῷ corr. D_w 12 ἧκεν C, διῆλθεν vel εἰςῆλθεν D, ἐπανῆλθεν D_w 14 τῶ| E 15 μὲν om. O 16 ἐβούλετο O, v. XVIII 3, 1

ptivo quodam percontatus, quomodo suorum castrorum locus
vocaretur et quomodo amnis praeterfluens diceretur et quae toti
ei regioni indita esset appellatio, cum ille respondisset regionem 26
Lalacaonem, Ptosantem valli locum, Gyrem fluvium appellari,
omine e nominibus sumpto dixisse inauspicatum sibi belli exitum
iis vocabulis portendi. Nam Lalacaonem populi afflictionem, 27
Ptosantem casum interpretabatur, e fluvii autem nomine suos
ab hostibus circumventum iri divinabat. Petronas victoria ita 28
parta triumphans Byzantium reversus honorifice excipitur et
scholarum domesticus designatur. Iam enim magister Manuël 29
in vivis esse desierat. Neque multo post et ipse naturae debitum persolvit.

4. Bardas autem his omnibus sublatis suopte arbitratu
administrabat omnia. Neque enim Michaël quicquam curabat, 2

λαζεν, οὐκ ἄλλων ἡνιοχούντων, αὐτοῦ δ' ἐκείνου τοῦ αὐτο-
κράτορος καὶ ἁρματηλατοῦντος τοῦ Αὐγούστου, καὶ ἀγωνιζο-
μένου τοῦ βασιλέως καὶ ἀντὶ τῆς βασιλείου στολῆς ἐνδεδυκότος
3 ἡνιόχου σκευήν. οὐ τοῦτο δὲ μόνον ἦν τὸ δεινόν, ἀλλ' ὅτι
καὶ τοὺς ἐν ἀξιώμασι καὶ τιμαῖς ὑπερέχοντας τοὺς μὲν αὐτῷ
D συναγωνίζεσθαι, τοὺς δ' ἀνταγωνίζεσθαι ἐν ταῖς τῶν ἵππων
4 ἁμίλλαις καὶ ἁρματηλατεῖν κατηνάγκαζε. ποτὲ τοίνυν αὐτὸς
μὲν ἠμφίεστο τὸ χρῶμα τὸ βένετον, ὁ δὲ τοῦ δρόμου λογο-
θέτης τὸ πράσινον, καὶ ἕτεροι τῶν ἐπιφανεστέρων τὰ ἕτερα· D IV 12
5 καὶ ἤδη τῶν ἁρμάτων ἐπέβησαν. ἐν τούτῳ δὲ γράμματα τῷ
W III 129 πρωτονοταρίῳ τοῦ δρόμου παρά του πεφθακότος ἄρτι ἐνεχει-
ρίσθησαν, ὡς ἐν τοῖς Μελαγγείοις ἐστρατοπεδεύσαντο οἱ Σαρα-
κηνοὶ διαγγέλλοντα· ταῦτα δ' εἰσὶν ἃ νῦν ἀγροικότερον καλεῖται
6 Μαλάγινα. ὁ γοῦν πρωτονοτάριος σκυθρωπάσας ἐπὶ τῇ ἀγ-
γελίᾳ προσῆλθε τῷ βασιλεῖ καὶ ταῦτα ἐδίδασκε καὶ ὑπεδείκνυ
P II 160 A 7 τὰ γράμματα. ὁ δὲ ὀργίλον τι καὶ μανικὸν αὐτῷ ἐνιδὼν "ἐν

7 *ὅπως* (*ὅτι* E) *τῶν κοινῶν ἐφρόντιζεν ὁ βέλτιστος βασιλεὺς οὗτος* CE

1 *δὲ* D 2 *καὶ* ante *ἁρμ.* om. O post *ἁρμ.* add. *τε* CD, quod del. Dw 3 *ἀμφιεννυμένου* O 4 *στολὴν* DEwp*Di* 6 *ἀνταγωνίζεσθαι* om. B, *τοὺς δ' ἐν ταῖς* in quinque fere litterarum rasura exaratis 8 *ἐνεδέδυτο* O *τὸ* prius om. B *βέ|ετον* C 8. 9 *τούτου λογοθέτης τοῦ δρόμου* E 9 *ἕτεροι τῶν ἐπιφανεστέρων τὰ ἕτερα* AEwp, *ἄλλοι τῶν ἐπιφανῶν τὰ λοιπὰ* O 10 post *ἐπέβησαν* add. *καὶ ἦσαν πρὸς τῷ* (*τὸ* D, corr. Dw) *δραμεῖν* Owp 11. 13 *διαγγέλλοντα* post *ἐνεχειρ.* O 12 *μελαγγίοις* D, corr. Dw 14 *μαλάγινα* (ex *μαλάγηνα* corr. A) ADwp*Di*, *μαλάγηνα* B, *μελάγινα* C, *μαλάγια* E, v. Cedr. (Scylitz.) II p. 175, 12 16 *ὀργίλον* (*ὀργῖλόν* E) *τι καὶ μανικὸν* AEwp, *ὀργίλον τι καὶ βλοσσυρὸν* (*βλοσυρὸν* B) R, *βλοσυρὸν* ceteris omissis C; de adiectivo v. XV 25, 4

sed theatris tantum et equitationibus vacabat, non aliis habenas
moderantibus, sed ipso illo imperatore Augusto etiam currum
regente, et rege decertante ac pro regia chlamyde aurigae ve-
3 stitu induto. Neque vero malum ibi sistebat, sed viros etiam
dignitatibus et honoribus praestantes partim a se, partim contra se
4 stare in equorum certaminibus et currus agitare cogebat. Cum
vero aliquando ipse colore veneto, cursus logotheta prasino atque
alii viri illustres ceteris vestiti coloribus currus iam ascendissent,
5 protonotario cursus a quodam, qui modo advenerat, litterae
afferuntur Saracenos in Melangeis castra posuisse; ea sunt, quae
6 nunc minus eleganter Malagina dicuntur. Protonotarius igitur
ob eum nuntium tristu vultu regem adit, rem exponit, litteras
7 ostendit. At ille iracundis et torvis oculis eum intuitus "Cum"

τοιούτῳ μοι" ἔφη "ἀγῶνι ὄντι καὶ τὸν μέσον εὐώνυμον κατα-
στήσασθαι σπεύδοντι αὐτός, μάταιε, περὶ Σαρακηνῶν ἐπιδρομῆς
διαλέγῃ μοι;" τοιοῦτος ὁ θαυμάσιος ἐκεῖνος ἦν βασιλεὺς καὶ 8
οὕτω περὶ τῶν κοινῶν πραγμάτων καὶ τῆς βασιλείας ἐφρόντιζεν.
Ἐκείνου δὲ τοῦτον διακειμένου τὸν τρόπον, ὁ Βάρδας 9
ἔστρεφε τὰ πάντα καὶ ἦγεν ὅπῃ ἦν αὐτῷ πρὸς βουλῆς, καὶ εἰς
τὴν τοῦ Καίσαρος ἀναβεβήκει τιμὴν καὶ ἑαυτῷ τὴν βασιλείαν
ἐμνᾶτο καὶ εὐκαιρίαν ἐζήτει, ἵν' αὐτῆς ἐπιτεύξοιτο. οὐδὲν δέ 10
οἱ εἴργαστο ἀγαθὸν ἢ τὸ τῶν λόγων φροντίδα θέσθαι πολλήν.
ἠμέλητο γὰρ τὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ ἀπέσβη σχεδὸν ἐς τὸ παν- 11
τελές, ὡς μηδ' ἔναυσμά τι περιλειφθῆναι αὐτῆς. τοῦτο δὲ ἡ
τῶν κρατούντων εἴργαστο ἀλογία. ὁ δὲ καὶ διατριβὰς ἑκάστῃ 12
ἀφώρισε τῶν ἐπιστημῶν καὶ διδασκάλους προυστήσατο καὶ σιτή-
σεις δημοσίας τούτων ἑκάστῳ ἀπένειμεν· ἐπὶ πᾶσι δὲ διδάσκαλον B

8 ὅπως περὶ λόγους ἐσπούδασεν ὁ Βάρδας AC 14 περὶ τοῦ φιλοσόφου Λέοντος τοῦ ἐπὶ Μιχαὴλ τοῦ υἱοῦ Θεοδώρας (τοῦ ἐπὶ—θεοδώρας om. AC) καὶ τοῦ αἰχμαλωτισθέντος αὐτοῦ μαθητοῦ (μαθ. αὐτοῦ CE) ACE

1 ὄντι ἀγῶνι Rwp 3 διαλέγει w*p invitis AR 4 πραγμάτων folio exeunte extritum in C 6 πάντα AO, πράγματα Ewp εἶγεν D, corr. D_w post ἦγε add. τὰ πάντα w*p invitis AR ὅπου D, corr. D_w βολῆς D, corr. D_w 7 ἑαυτὰ D, corr. D_w 8 ὑμνοῦτο D, corr. D_w εὐκαρίαν D, corr. D_w αὐτὸ D, αὐτῆς corr. D_w ἐπιτεύξει τὸ D, corr. D_w 9 οἱ om. CD, add. D_w θέσθαι φροντίδα O, sed lineola apposita invertit D πολὴν D, corr. D_w 10 ἠμελήτοσαν D, ἠμέλητο γὰρ corr. D_w ὑπέρβη punctis notatum D, ἀπέσβη corr. D_w εἰς w*p*Di* invitis AR, v. ad XIV 12, 14 11 μηδεν (super ε erasum) ἄσματι D, corr. D_w περιληφθῆναι (sic) A αὐτοὶ D, αὐτῆς corr. D_w 12 κρατέρων (ut videtur) D, corr. D_w 13 ἐπιστήμων D, corr. D_w διδασκαλεῖα B προεστήσατο D 14 ἑκάστω τούτων D ἀπένεμε D, corr. D_w post δὲ add. μέγαν (μέγα C) καὶ κοινὸν Owp

inquit "in tali certamine sim et qui medius est, eum ad laevam
propellere properem, tu, inepte, de Saracenorum incursione verba
mihi facis?" Talis erat praeclarus ille rex et ita de rebus pu- 8
blicis et regno sollicitus.
Eo autem sic affecto Bardas versabat omnia eoque pertra- 9
hebat, quo erat libitum, et ad Caesaris fastigium evectus imperii
invadendi opportunitatem quaeritabat. Nihil autem faciebat boni, 10
nisi quod eruditionis provehendae magnum studium habuit.
Nam philosophia neglecta iacebat ac prope omnino extincta erat, 11
ut ne scintilla quidem eius superesset; in causa fuerat impera-
torum inscitia. Sed hic cuique disciplinae scholas constituit et 12
doctores designavit et singulis publica stipendia decrevit et omni-

ἐγκατέστησε τὸν φιλόσοφον Λέοντα, οὗ κλέος ἐπὶ σοφίᾳ πολύ,
ὃς καὶ τῷ βασιλεῖ Θεοφίλῳ γέγονεν ἔντιμος ἐκ τρόπου τοιοῦδε.
13 πολλῶν αὐτῷ φοιτητῶν ὄντων, ἕνα συνέβη τούτων τοῖς Σαρα-
κηνοῖς γενέσθαι ἁλώσιμον, ᾧ τὰ τῆς γεωμετρίας μεμύητο
C ἀκριβῶς, καὶ οὗτος τῶν παρὰ τοῖς βαρβάροις ἐπισήμων τινὶ D IV 13
14 δουλεύειν ἀπονενέμητο. ἦν δ' ὁ τότε τῶν ἐκ τῆς Ἄγαρ προε-
στηκὼς φιλολογῶν καὶ φιλοσόφων θεωρημάτων ἐπιμελῶς ἀκροώ-
μενος, πλέον δὲ τῶν ἄλλων ταῖς γεωμετρικαῖς μεθόδοις προσ-
15 κείμενος. ἐφοίτα δὲ καὶ ὁ τοῦ αἰχμαλώτου δεσπότης παρὰ τὸ
ἀκροατήριον, καί ποτε αὐτῷ καὶ ὁ αἰχμάλωτος εἵπετο, καὶ τῶν
διδασκόντων ἀκούσας καὶ σχήματα τούτους ἰδὼν διαχαράτ-
τοντας γεωμετρικὰ ἀρχήν τε τὸ τρίγωνον παντὸς εἶναι διδά-
σκοντας σχήματος, ὥστ' ἐξ αὐτοῦ ἅπαν σχῆμα συνίστασθαι καὶ
εἰς αὐτὸ ἀναλύεσθαι, καὶ ὡς πάντων ὁ κύκλος τῶν ἰσοπερι-
μέτρων αὐτῷ καὶ ἰσοπλεύρων ἐστὶ πολυχωρητότερος καὶ ἄλλα
D τοιαῦτα, ἤρετο τὸν ἑαυτοῦ κύριον ὁ αἰχμάλωτος εἰ πύθοιτο τῶν
16 διδασκάλων περὶ ὧν διδάσκουσι· καὶ ὃς ἐπέτρεψεν. ὁ δὲ τοὺς
λόγους τῶν διδασκομένων ἐζήτει σαφηνίσαι αὐτούς. οἱ δ' ἠπό-

1 *ἐγκατέστη νέον* D, *ἐγκατέστησε* corr. D_w *πολλῇ* C 3 post *τούτων* add. *κατὰ τὴν ἑῴαν ἀποδημήσαντα* (*ἀποδομήσαντα* D) Owp 4 *ὃς* wp invitis AR 5 *ἑνὶ* O 7 *φιλολόγων* D 10 *ἀκρωτήριον* D *καὶ* ante *ὁ* om. D 12 *δὲ* C *παντὸς* ante *τὸ* Ewp 13 *ὥςτε* E(w)p 14 post *ὡς* add. *ὁ* B 15 *αὐτοῦ* D, *αὐ*^{τ} B 16 *ὁ αἰχμάλωτος* om. CD, transponit ante *ἤρετο* B 17 *ἐπέστρεψεν* D, corr. D_w 18 *ἐζήτησε* Rwp

bus doctorem praefecit Leonem philosophum, cuius doctrinae
incluta fama erat, etiam ab rege Theophilo honoratum hac occa-
13 sione. Cum multos haberet discipulos, accidit, ut eorum quidam
in geometria accurate eruditus a Saracenis captus cuidam inter
14 barbaros illustri in servitutem traderetur. Agarenorum autem
qui tum erat princeps, vir doctus, theoremata philosophiae quo-
que studiose audiebat, prae ceteris tamen geometricis methodis
15 erat deditus. Cum autem captivi herus auditorium frequentaret,
aliquando et ipse eum comitatus, auditis doctoribus, qui figuras
geometricas delinearant et triangulum omnis figurae principium
esse docebant omnesque figuras ex eo et oriri et in idem re-
solvi et circulum omnium figurarum, quae ambitu aequali con-
tinerentur, esse capacissimum eiusque generis alia, rogavit domi-
num ille captivus, num liceret magistros de iis, quae docerent,
16 percontari. Quod cum ille permisisset, petiit, ut rationes eorum,
quae docuissent, sibi declararentur. Verum illis, quod responde-

ρουν πρὸς τοῦτο· καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῶν Ἀγαρηνῶν προσκαλε- 17
σάμενος τὸν αἰχμάλωτον, "σὺ δ'" ἔφη "δύναιο ἂν ἀποδοῦναι
τοὺς λόγους τούτους;" κἀκεῖνος κατέθετο. "οὐκοῦν λέξον"
εἶπε. καὶ ἀρξάμενος ὁ αἰχμάλωτος ἐσαφήνιζεν ἕκαστον καὶ 18
λόγους ἀπεδίδου καὶ τὰς αἰτίας κατέλεγε. καὶ οἱ ἀκούοντες 19
ἐν συνέσει τῶν λεγομένων ἐγίνοντο καὶ ὀξύτερον ἐπέβαλλον τοῖς
θεωρήμασι, καὶ σφίσιν ηὐρύνετο ἡ διάνοια καὶ τὸν ἄνδρα ἐθαύ-
μαζον ἤροντό τε εἰ καὶ ἄλλους ἔχει τοιούτους ἡ Κωνσταντίνου. P II 161 A
ὁ δέ "πολλούς" ἔφη "κρείττους ἐμοῦ κέκτηται, ἕνα δὲ τῶν 20
ἁπάντων διδάσκαλον, ἄνδρα ἐν τοῖς τῆς φιλοσοφίας λόγοις παντὶ
ἀπαράμιλλον." ἔρωτι τοίνυν ἀκούσας ταῦτα ὁ τῶν Ἀγαρηνῶν 21
ἀρχηγὸς ἑάλω τοῦ διδασκάλου ἐκείνου καὶ ἤθελεν ἐλθεῖν εἰς
θέαν τούτου καὶ εἰς ἀκρόασιν· καὶ ἐγχαράξας ἐπιστολὴν πρὸς 22 W III 130
D IV 14 τὸν ἄνδρα παρακαλοῦσαν ἀφικέσθαι καὶ μεταδοῦναι αὐτῷ τῆς
σοφίας αὐτοῦ, διὰ τοῦ αἰχμαλώτου στέλλει αὐτήν, φιλοτίμως
τοῦτον δεξιωσάμενος. ὡς δέ οἱ ἐκεκόμιστο ἡ γραφή, δείσας 23
μὴ αἰτιαθείη ὡς γράμμα δεξάμενος ἐξ ἐχθρῶν, τῷ λογοθέτῃ
τοῦ δρόμου ἐγχειρίζει τὸ ἐπιστόλιον καὶ παρίστησι τὸν αἰχμά- B
λωτον, κἀκεῖνος τὴν ὑπόθεσιν διηγήσατο. ἐντεῦθεν γνώριμος 24

6 ἐπέβαλλον R*Di*, ἐπέβαλον ADwp 7 θεωρήμασι exeunte folio extritum in C 8 ἠρώτων Ewp ἡ κωνσταντίνου πόλις (κωνσταντινούπολις w*p) τοιούτους Ewp 9 τῶν] τὸν C 10 διδασκάλων D, corr. D_w τῆς om. C παντὶ om. D 11. 12 ἑάλω ante ὁ O 12 ἤθελεν ἐλθεῖν AE$D_w$wp, ἐλθεῖν (ἐκθεῖν D) ἱμείρετο O 14 κατὰ D, αὐτῷ corr. D_w 15 σωφίας D, corr. D_w 16 οἱ A, τῷ λέοντι Rwp κεκόμιστο Rwp 17 ἀνταθείη D, corr. D_w 17. 18 ἐγχειρίζει ante τῷ λογ. Rwp 19. p. 402 1 γνώριμος ante τῷ O

rent, non habentibus, Agarenorum princeps captivo arcessito, num 17
ipse id posset, interrogavit eumque se scire affirmantem afferre
in medium iussit. Captivus igitur ab initio declarat singula, 18
rationibus adductis et causis expositis. Auditores verbis eius 19
intellectis theoremata accuratius perspexerunt, quasi dilatatis
ingeniis, virumque admirati rogarunt, num Cpolis alios similes
haberet. At ille "Multos" inquit "me praestantiores habet, sed 20
unum magistrum omnium, virum in philosophiae rationibus
incomparabilem." Quibus auditis Agarenorum princeps amore 21
illius magistri captus eum et videre et audire desideravit ac 22
litteras, quibus hortabatur, ut ad se veniret suamque sapientiam
secum communicaret, captivo liberaliter et benigne tractato ad
illum perferendas tradit. At ille veritus, ne ob missas ab hoste 23
litteras in crimen veniret, epistolam cursus logothetae tradit,
captivo quoque adducto, qui eius argumentum exponeret. Ex 24

ὁ φιλόσοφος Λέων τῷ Θεοφίλῳ ἐγένετο καὶ εὐεργετεῖται καὶ
δημοσίᾳ διδάσκειν προτρέπεται, εἶτα καὶ ἀρχιερεὺς χειροτονεῖται
25 Θεσσαλονίκης. θανόντος μέντοι τοῦ Θεοφίλου, καὶ τῶν εἰκο-
νομάχων ἀρχιερέων καθαιρέσει ὑποβληθέντων, καὶ ὁ Λέων
οὑτοσὶ συγκαθῄρητο, ὅτι μὴ τιμὴν ταῖς θείαις εἰκόσιν ἀπένεμε.
26 τοῦτον οὖν ὁ Βάρδας σχολάζοντα εὑρηκὼς τῶν λοιπῶν διδα-
σκάλων ἐπέκεινα ἔταξε καὶ οὕτως ἀναθηλῆσαι τοὺς λόγους ἐποίησε,
27 καὶ εἰς ἐπίδοσιν προήνεγκεν οὐ διὰ μακροῦ. καὶ τοὺς νόμους δὲ
τοὺς πολιτικοὺς ἀνηβῆσαι πεποίηκε, φοιτῶν αὐτὸς εἰς τὰ δικα-
C στήρια, ἤδη καὶ τῆς τούτων γνώσεως σχεδὸν ἐκλελοιπυίας παν-
τάπασιν.

28 Ἡ μὲν οὖν περὶ τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰ μαθήματα τοῦ
Βάρδα σπουδὴ ἀξιέπαινος, τὰ δ' ἄλλα καὶ λίαν ψεκτὰ καὶ
29 κατάπτυστα. τοῦ γὰρ ἱεροῦ Μεθοδίου ἔτη τὴν ἐκκλησίαν ἰθύ-
30 ναντος *** καὶ πρὸς τὰς ἀϊδίους μεταστάντος μονάς, ὁ μοναχὸς
Ἰγνάτιος τῆς ἐκκλησίας προέστη, ὃς θυγατριδῆς μὲν ἦν Νικη-

14 περὶ πατριαρχῶν ACE

1 λέων om. C *Wo* lat. 3 θεσαλονίκης (sic) A οἰκονομάχων D, corr. D_w, v. ad XVI 4, 36 5 οὑτωσὶ w*p*Di* invitis AR ἀπένειμε BEwp 7 ἀναθηλῆσαι AR, ἐνανθῆσαι D, ἀναθαλῆσαι w*p 8 προήνεγκαν B, ἤνεγκεν D 9 τὸ δικαστήριον B 10 post ἤδη distinxit B ἐπιλελοιπυίας C παντάπασιν om. C 14. 15 ἰθύναντος . . . . . καὶ A, ἰθύναντος . . . . C, ἰθύναντος καὶ sine spatio lacunae R, ἰθύναντος τέσσαρα καὶ Dwp*Di*; videtur autem vir quidam doctus Byzantinus τέσσαρα aut ex Cedr. (Scylitz.) II p. 171, 23 aut ex quodam catalogo patriarcharum addidisse, v. XVI 15, 7. XVII 9, 34 16 θυγατριδὸς D (ut videtur), θυγατριδοῦς D_w Cedr. (Scylitz.) II p. 172, 2, v. XIV 1, 29

hoc Leo philosophus Theophilo innotuit et beneficiis affectus publice docere iussus est, post etiam Thessalonicae pontifex
25 declaratus. Verum Theophilo mortuo, inter ceteros iconomachos pontifices hic quoque Leo ob honorem sacris imaginibus non
26 delatum ea dignitate est privatus. Hunc igitur Bardas cum otium agentem invenisset, ceteris magistris praeposuit et ita effecit, ut litterae reflorescerent exiguoque tempore incrementa
27 caperent. Idem etiam leges civiles, quarum cognitio iam paene omnino obsoleverat, revocavit, cum ipse iudicia frequentaret.

28 Ob quod disciplinarum et eruditionis studium ut Bardas laude dignus est, sic ob alia supra modum vituperandus et de-
29 spuendus. Nam cum S. Methodius ecclesia per annos *** guber-
30 nata in caelestes mansiones migrasset, Ignatius monachus, regis

φόρου τοῦ βασιλέως τοῦ ἀπὸ γενικῶν, υἱὸς δὲ Μιχαὴλ βασι-
λέως τοῦ Ῥαγγαβέ, καὶ μετὰ τὴν ἐκ τῆς βασιλείας ἀπόπτωσιν
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ παρὰ τοῦ Λέοντος ἐκτομίας γενόμενος, ἐκεί-
ρατό τε τὴν τρίχα καὶ ἐπὶ μακρὸν ἀσκητικοῖς ἱδρῶσι τὸ σαρ-
κίον ἐδάμασεν, ὃν ἡ βασιλὶς Θεοδώρα τὰ τῆς βασιλείας ἰθύ-
D IV 15 νουσα εἰς τὸν ἀρχιερατικὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀνήγαγε D
θρόνον. οὗτος τοίνυν ὁ θεῖος τὸν Καίσαρα Βάρδαν τὴν γα- 31
μετὴν ἀναιτίως ἀποπεμψάμενον, συμφθείρεσθαι δὲ λεγόμενον
τῇ νύμφῃ τῇ ἑαυτοῦ, τῶν ἱερῶν ἐπιβῆναι περιβόλων ἐκώλυεν.
ὁ δὲ διὰ τοῦτο τῆς ἐκκλησίας μεθίστησι τὸν ἀρχιερέα καὶ πολλὰ 32
κακώσας τέλος ἐγκλείει τάφῳ. εἶτ᾽ ἐκεῖθεν ἐξενεγκὼν εἰς Μι- 33
τυλήνην τὴν νῆσον ὑπερορίζει. καὶ οὐ τοῦτον μόνον οὕτω 34
διέθετο, ἀλλὰ καὶ πλείους ἄλλους τῶν ἀρχιερέων, ὅσοι τῷ Ἰγνα-
τίῳ γεγόνασι σύμψηφοι αὐτὸν ἀφορίσαντι· προχειρίζεται δὲ πα- 35
τριάρχην τὸν Φώτιον, ἄνδρα τῶν ἐπισήμων πρωτοασηκρῆτις
τότε τυγχάνοντα καὶ ἐν λόγοις ὀνομαστότατον. ὡς δ᾽ ἔτυχε 36 P II 162 A
παρεῖναι καὶ τοποτηρητὰς τοῦ πάπα Ῥώμης κατὰ τῶν εἰκονο-

7 ὅσα ὁ θεῖος Ἰγνάτιος ἔπαθεν ἀφορίσας τὸν Καίσαρα Βάρδαν (βάρδα E) ACE

2 ῥαγκαβὲ D ἐκ om. Owp ἔκπτωσιν Owp 6. 7 θρόνον ἀνήγαγεν O 7 post θεῖος add. ἰγνάτιος (ἰγν. C) Rwp 8 δὲ om. B 9 τῇ νύμφῃ om. C 11 ἐξενεγκὼν ἐκεῖθεν B 12 τοῦτο C οὕτως D 13 πλείους om. O Wo lat. 14 ἀφορίσαντες C δὲ om. C 15 πρῶτον (punctis notatum) .... τις D, ἀση-κρήτοις add. Dw deleto τις, πρωτοασυγκρῆτις E 16 ἐν ὁ δ᾽ ἔπη (punctis notata) D, ὡς δ᾽ ἔτυχε corr. Dw 17 οἰκονομάχων D, corr. Dw, v. ad XVI 4, 25

Nicephori generalis ex filia nepos, Michaëlis Rhangabis filius, qui
illo e regno expulso a Leone castratus comam detonderat et per
longum tempus sudoribus asceticis carnem domuerat, a regina
Theodora rerum potita in pontificiam Cpolis sedem est evectus.
Vir ille sanctus Caesarem Bardam, qui uxorem sine causa dimi- 31
serat et cum sua nuru consuescere dicebatur, sacram aedem in-
gredi vetuit. At ille pontificem ea de causa ecclesia pellit et 32
multis malis exagitatum sepulcro tandem includit. Post inde 33
extractum in insulam Mitylenem relegat. Neque vero hunc solum 34
ita tractavit, sed alios etiam multos pontifices, qui Ignatio, a
quo sacris interdictus fuerat, assentiebantur; in cuius locum suf- 35
fecit Photium, virum insignem, primum a secretis et eruditionis
nomine clarissimum. Cum autem papae Romani legati contra 36
iconomachos missi adessent, etiam iis Bardas persuasit, ut ad

μάχων σταλέντας, κἀκείνους ὁ Βάρδας πείθει τῆς ἑαυτοῦ γε-
37 *νέσθαι γνώμης. ἐν γοῦν τῷ τῶν ἁγίων ἀποστόλων ναῷ ἀθροι-*
σθέντες ἄγουσι καὶ τὸν ἱερώτατον Ἰγνάτιον ἐκ τῆς ὑπερορίας
καὶ ποιοῦνται τοῦτον ὑπὸ καθαίρεσιν. καὶ ταῦτα μὲν ὧδέ πῃ
συμβέβηκε.
5 *Τὸ δ' ἔθνος τῶν Ῥῶς Σκυθικὸν ὂν τῶν περὶ τὸν Ταῦρον*
ἐθνῶν στόλῳ τὰ τοῦ Εὐξείνου πόντου κατέτρεχε καὶ αὐτῇ Βυ-
2 *ζαντίδι ἐπιέναι διεμελέτα. ἀλλ' οὐκ εἰς ἔργον ἤχθη σφίσι τὸ*
βούλευμα, κωλυσάσης τοῦτο τῆς προνοίας τῆς ἄνωθεν, ἣ καὶ
ἄκοντας αὐτοὺς ἀπράκτους, μᾶλλον δὲ καὶ θείου πειραθέντας
B *μηνίματος, ἀπελθεῖν ᾠκονόμησεν.*
3 *Ἀλλὰ καὶ οἱ ἐκ Κρήτης Ἀγαρηνοὶ τὰς Κυκλάδας νήσους*
4 *καὶ τὰ παράλια ἐληίζοντο. καὶ κλόνοι δὲ σφοδρότατοι τῆς γῆς*
συμβεβήκασιν, ὧν ὁ φρικωδέστατος κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς τοῦ
5 *σωτῆρος ἡμῶν τὴν γῆν συνέσεισεν ἀναλήψεως. τούτων δ' οὐδὲν*
τῶν ἱππηλάτων ἀγώνων ἀπήγαγε τὸν Μιχαὴλ καὶ τῆς περὶ D IV 16
τούτους σπουδῆς, ἐν τῇ κατὰ τὸ Στενὸν τοποθεσίᾳ τῇ τοῦ ἁγίου
W III 131 *Μάμαντος καλουμένῃ αὐτοῦ ἐκείνου αὐτουργοῦντος τὰ ἱππη-*

6 *περὶ τῶν Ῥῶς* (*ῥώς* C) CE 12 *περὶ τῶν ἐκ Κρήτης* (*ἐν τῇ κρήτῃ* E) *Ἀγαρηνῶν* CE

1 *πείτει* (punctis notatum) D, corr. Dw *καθικέσθαι* D, *γενέσθαι* corr. Dw 3 *ἄπησιν* (punctis notatum) D, *ἄγουσιν* DwBC *ἐκ τ. ὑπερορίας καὶ τ. θεῖον* (*ἱερώτατον* Dw) *ἰγνάτιον* (*ἰγν.* C) O 4 *πῶς* Ewp 6 *ῥὼς* Ewp*Di*, *ῥῶν* D *τὸν* (om. D) *ταῦρον* Rwp*Di*, *τῶν ταύρων* A 7 post *αὐτῇ* add. *τῇ* CD*Di* 10 *ἀπράκτους* om. C *καὶ* om. D 13 *τῆς γῆς σφοδρότατοι* D 14. 15 *τὴν γῆν συνέσεισε* post *φρικωδέστατος* Owp 16 *ἀπήγαγε τ. μιχαὴλ τ. ἱππηλάτων* (*ἱππηλατικῶν* D) *ἀγώνων* O 18 *αὐτουργοῦντες* C

37 suam sententiam accederent. Igitur in aedem sanctorum apostolorum congregati S. Ignatio ab exilio reducto dignitatem abrogant. Atque haec ad hunc fere modum acta sunt.
5. Russi autem, gens Scythica Tauri accola, classe Euxinum pontum aggressi in ipsum Byzantium agrum impetum facere
2 cogitant. Neque vero consilium iis successit, divina prudentia impeditum, quae effecit, ut inviti vel potius iram numinis experti rebus infectis discedere cogerentur.
3 Sed et Agareni Cretenses Cycladas insulas et oram mari-
4 timam praedabantur. Terra quoque vehementissime concussa, is motus terrae fuit maxime horrendus, qui in diem assumptionis
5 servatoris nostri incidit. Neque vero horum quicquam Michaëlem ab equestribus certaminibus eorumque studio abduxit, quae certamina ipse in Steni regione, quae S. Mamantis appellatur, exercebat.

λάσια. ὅθεν καὶ τοὺς φρυκτοὺς ἔπαυσεν, οὓς οἱ πάλαι βασι- 6
λεῖς ἐπενόησαν, ἵνα μὴ ἀθρόον οἱ ἐκ τῆς Ἄγαρ ταῖς χώραις
τῶν Ῥωμαίων εἰσβάλλοντες ληίζωνται τὰ ἐν ποσὶ καὶ τοὺς
ἀνθρώπους αἰχμαλωτίζωσι. διὰ ταῦτα ἐν τῇ Ταρσῷ ἐπὶ λόφου 7 C
μετεώρου τινὸς ἐδομήσαντο φρούριον, Λοῦλον κεκλημένον, καὶ
οἱ ἐν τούτῳ πυρσὸν ἀνῆπτον, ἡνίκα ἔγνων ἐπιδρομὴν Ἰσμαη-
λιτῶν, ὃν ὁρῶντες οἱ ἐν τῷ Ἀργαίῳ βουνῷ ἄλλον ἐποίουν 8
πυρσόν, καὶ οἱ κατὰ τὸν Ἴσαμον ἕτερον, τοῖς δὲ κατὰ τὸν Αἰ-
γιαλὸν ἰδοῦσι τοῦτον ἤρετο ἄλλος, καὶ τοῖς κατὰ τὸν Μίμαντα
ἕτερος, καὶ οἱ κατὰ τὸν Κύριζον αὖθις ἐφρυκτώρουν, καὶ οἱ
κατὰ τὸν Μώκιλον ὁμοίως ἐπύρσευον, καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἐν τῷ
τοῦ ἁγίου Αὐξεντίου βουνῷ πυρσὸς ἤρετο. οὓς ὁρῶντες οἱ ἐν 9
ταῖς χώραις διὰ βραχέος εἰς ὀχυρώματα συνέκλειον ἑαυτοὺς
καὶ τὰς τῶν βαρβάρων λεηλασίας ἐξέκλινον. ἐκ δὲ τοῦ ἁγίου 10 D
Αὐξεντίου τῷ βασιλεύοντι τῆς τῶν δυσμενῶν ἐπιδρομῆς ἐδίδοτο

4 *περὶ τῶν τόπων ἐν οἷς ἀνήπτοντο οἱ πυρσοί* CE

1 *ὅτε* BD, *ὅτι* C 2 *ἀθρόον* patet h. l. significare *de improviso*, unde corrigenda ea quae sunt in Steph. thes. I p. 862; v. XVII 2, 19 [Cedr. (Scylitz.) II p. 393, 24 *αἰφνιδίως*] et Hasium ad Leon. Diacon. p. 483 *οἱ* om. C 2. 3 *τῶν ῥωμ. ταῖς χώραις* Ewp 3 *ληίζονται* E 4 *αἰχμαλωτίζουσι* E *τῷ* D, corr. Dw *λώφου* Ewp 8 *αἰγιαλὸν* A Cedr. (Scylitz.) II p. 174, 14, *αἴγιλον* Rwp Theoph. contin. p. 197, 17 (Sym. mag. p. 682, 11) 9 *μίμαντα* ARw (v. XIII 16, 21), *μάμαντα* p, Cedr. l. c., Theoph. contin. l. c. (Sym. l. c.) 10 ante *ἕτερος* add. *ἀνεκαίετο* Owp *τὸν*] *τὴν* D *κύριζον* AR, Theoph. contin. l. c. (Sym. l. c.), cod. Coislin. Cedr. l. c, *κύζικον* Dwp *αὖθις* om. Rwp ante *ἐφρυκτ.* add. *ἕτερον* EDwwp 11 *μώκιλον* ARwp, Theoph contin. l. c., cod. Coislin. Cedr. l. c., *μήκιλον* D, corr. Dw, *μόκιλλος* Cedr. l. c. 12 *πυρσὸς ἤρετο* A(Ewp), *ἀνῆπτο φρυκτὸς* O *οὓς*] *ὃν* D 13 *συνεκλείοντο* omisso *ἑαυτοὺς* O 14 post *τοῦ* add. *βουνοῦ τοῦ* Owp*Di*, om. AE, v. Theoph. p. 436, 29. 443, 16

Quapropter idem etiam ignes sustulit a priscis regibus institutos, 6
ne Agareni Romanas provincias de improviso aggressi, omnibus
obviis vastatis, homines in servitutem abducerent. Ea enim de 7
causa Tarsi in edito colle Lulum castellum aedificarant, in quo
qui erant, cognita Ismaëlitarum incursione, ignem incendebant;
quo in Argaeo colle conspecto alius ignis, alius ad Isamum et 8
ad Aegialum et ad Mimantem et ad Cyrizum et ad Mocilum,
denique in S. Auxentii colle incendebatur. Quibus ignibus 9
provinciales brevi conspectis locisque munitis occupatis, barba-
rorum grassationes declinabant. E sancto vero Auxentio hostium 10

11 *γνῶσις. ἵνα τοίνυν μὴ ἀνακόπτοιτο τῶν ἱππηλάτων ἀγώνων, ἐν καιρῷ τούτων πολλάκις τῶν πυρσῶν αἰρομένων, τῶν τῇ βασιλίδι γειτονούντων πυρσῶν σχολὴν κατεψηφίσατο.*

12 *Κατεγίνωσκε δὲ καὶ τῶν πρότερον βασιλευσάντων, ὅτι μὴ λιτότητι ἔχαιρον, σοβαρότητος δ' ἀντεποιοῦντο καὶ ὄγκου βασι-*
13 *λικοῦ. ὅθεν αὐτὸς μετριότητα δοκῶν μετιέναι συνήντησέ ποτε γυναικὶ ἄρτι λουσαμένῃ καὶ οἴκαδε ὑπονοστούσῃ, καὶ τοῦ ἵππου ἀποβὰς ἀπῄει μετὰ τῆς γυναικὸς σὺν ὀλίγοις τισὶ νεανίαις, οἳ τῶν ἀπορρήτων συμμετεῖχον αὐτῷ, καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῆς γε-* D IV 17
P II 163 A *γονὼς καὶ συμμετασχὼν τραπέζης αὐτῇ πεζοπορῶν ἀπῄει πρὸς*
14 *τὰ ἀνάκτορα. καὶ ὁ μὲν ἐν τοῖς τοιούτοις ὡς μέγα τι κατορ-*

4 *περὶ τῆς ἀνοήτου τοῦ Μιχαὴλ μετριότητος* (*μετρ. τ. μιχ.* A) *καὶ τῶν ἀνοητοτέρων* (om. A) *παιγνίων αὐτοῦ* AC

2 *τῶν πυρσῶν* om. C 3 *ἀσχολὴν* D, corr. D_w ante *κατεψ.* add. *ὁ θαυμάσιος ἐκεῖνος* Owp *κατεψηφίσατο* RwpDi, *κατεψηφίσαντο* A 4 *προτέρων* E, *πρὸ αὐτοῦ* Owp 5 *ἔχαρον* D, corr. D_w *ἐζαρότι* (punctis notatum) *τε καὶ* D, *σοβαρότητος δὲ* corr. D_w *ἀντεπόνουν τε* D, corr. D_w *κακὰ | κουρβαρίλω* D, *καὶ ὄγκου βασιλικοῦ* corr. D_w *κουρβαρίλω* .... *καὶ* D, *καὶ* deleto in lac. add. *ὅθεν αὐτὸς* D_w 6 ante *αὐτὸς* add. *ἐξ ἀβελτερίας* BC (quae sine dubio in lacuna cod. D erant insuper supplenda), ante *μετιέναι* w*p *μηδεμια* D, *μετιέναι* corr. D_w *συναντήσας* O, corr. D_w 7 *γυνὴ* .... | *καὶ* D, *γυναικὶ ἄρτι λουσαμένῃ* corr. et suppl. D_w servato *καὶ* *ὑπονοστοῦσι* D, corr. D_w *καὶ* ante *τοῦ* om. O, add. D_w 7. 8 *ἵππου* .... | *σὺν* D, *ἀποβὰς ἀπῄει μετὰ τῆς γυναικὸς* suppl. D_w 8 *ἀποβὰς* AE$D_w$wp, *ἀπέβη καὶ* BC *τισὶ· καὶ* .... *τῶν* D, *καὶ* deleto suppl. *νεανίαις, οἳ* D_w 9 *ἀπορόντων* .... *τεῖχον* | D, *ἀπορρήτων συμμετεῖχον* suppl. et corr. D_w *αὐτῷ* om. B *καὶ* om. D, suppl. D_w ante *αὐτῆς* add. *δ'* D 10 *σύμμετασχὼν* (sic) D *αὐτοῦ* (punctis notatum) D, corr. D_w *ἀπίει* D, corr. D_w 11—p. 407, 2] *μήτε συμπερηφάν κατ' αὐτοῦ* D, *ὁ μὲν ἐν τοιούτοις ὡς μέγα τὶ κατορθῶν, ἐβρενθύετο, τοῖς δ' ἄλλοις ἀνοηταίνειν ἐκρίνετο, καὶ μῖσος ἐπιστρέφειν* (sic) *κατ' αὐτοῦ* D_w, v. *B-W Byz. Zeitschr.* a. 1892 p. 216, 5 11 *τοῖς* om. ED_wp *κατορθοῦν* B

11 incursio regi significabatur. Ne igitur ab equestribus certaminibus impediretur, iis ignibus illorum temporibus saepe elatis, ignes locorum Byzantio vicinorum abrogavit.

12 Superiorum temporum reges reprehendere solebat, quod
13 spreta frugalitate luxui et fastui regio studuissent. Unde ipse moderationem prae se ferens, cum aliquando in mulierem incidisset, quae e balneis domum redibat, de equo descendit eamque cum paucis quibusdam adulescentibus arcanorum suorum conscius domum comitatus est et cum ea cenatus pedibus in regiam
14 egressus est. Huiusmodi nugis quasi re bene gesta gloriari

θῶν ἐβρενθύετο, τοῖς δ' ἄλλοις ἀνοηταίνειν ἐκρίνετο καὶ μῖσος
ὑπέτρεφον κατ' αὐτοῦ. οὐχ ἥκιστα δὲ μισητὸς ἐδόκει διὰ τοὺς 15
παρατρεφομένους αὐτῷ ἐναγεῖς νεανίας, οἳ πρὸς ἅπαν κακὸν
αὐτὸν ὑπεξέκαιον· οἳ καὶ ἀρχιερεῖς ἔπλαττον ἑαυτοὺς καὶ τὴν 16
ἀναίμακτον ἱερουργίαν τελεῖν ὑπεκρίνοντο, καὶ αὐτὸν τὸν Μιχαὴλ
συνιερουργοῦντα δῆθεν ἔχοντες ἑαυτοῖς, παίζοντες ἐν οὐ παικτοῖς
ὄξος τε μιγνύντες καὶ σίνηπι καὶ σκεύεσι χρυσέοις καὶ λιθοκολ-
λήτοις παρ' αὐτοῦ χορηγουμένοις τὸ κρᾶμα ἐγχέοντες μετεδί-
δουν τούτων τοῖς συμμύσταις αὐτῶν καὶ συμπαίστορσιν. ἀλλ' 17
ἅπαντα καταλέγειν τὰ τοῦ τοιούτου χοροῦ, οἷς συνθιασώτης B
καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἐτύγχανεν ὤν, πολλῆς ἂν εἴη λέσχης καὶ
ἀηδίας οὐχ ἥκιστα.

Ἥκει δ' ὁ λόγος τὴν τοῦ Βάρδα διηγησόμενος ἀποβίωσιν 18
καὶ τὴν τοῦ κρατοῦντος αὐτοῦ καὶ πρὸ τούτων τὴν τοῦ Βασι-
λείου τοῦ Μακεδόνος οἰκείωσιν πρὸς τὸν Μιχαήλ· ὃς ἐκ Μακε- 6
δονίας μὲν ἦν, ἔφυ δὲ πατέρων ἀσήμων καὶ ἀφανῶν, εἰ καί

15 *περὶ Βασιλείου τοῦ Μακεδόνος* ACE

3 *παραστρεφομένους* D, corr. D_w ante *αὐτῷ* add. *τῶν* D, del. D_w *ἄγαν κακοῦ* D, corr. D_w 4 *ὑπεξέκαιον* in lac. X litter. add. D_w 5 *ἀν ἥμακτον* (?) D, corr. D_w *λειτουργίαν* C 6 *συνιεροῦντα* D, corr. D_w *ἔχοντα* D, corr. D_w *παίκτοις* D, corr. D_w post *παικτοῖς* add. *ἢ μᾶλλον ἐν τοῖς φρικτοῖς* (*φρυκτοῖς* D, corr. D_w) Owp, *ἢ Di* 7 *ὄξος* Rwp*Di*, *ὄξους* A *μιγνῦντες* Ewp *καὶ* post *σίνηπι* om. CD ante *σκεύεσι* add. *ἐν* Owp 8 *κρᾶμα* B^s*Di*, *κράμα* ARwp 9 *τούτου* Rwp*Di* *αὐτῶ* E *συμπαίστορσιν* Ewp 9. 10 *ἀλλὰ πάντα* DEwp*Di* 10 *τὰ* om. CDEwp *χόρου* Ew, *χώρου* p* *σὺν θιασώτης* D, corr. D_w 11 ante *ἂν* add. *ἦν* C 12 *οὐχ ἥκιστα* om. Owp 13 *διηγούμενος* D 14 *πρὸ τούτων*] *πρὸς τούτοις* D 15 *τοῦ* om. B *ὅς* extremo folio extritum in C 16 *μὲν* om. D

solebat, cum delirare ceteris videretur atque odium sibi conci-
taret. Eam tamen ob causam maxime invisus erat, quod nefarios 15
adulescentes alebat, a quibus ad mala omnia inflammabatur.
Ii pontificum sibi habitum sumebant et incruentam victimam 16
se immolare simulabant, ipso etiam Michaële in eo coetu ver-
sante, ludum minime ludicrum ludentes et, aceto ac sinapi in
vasis aureis et gemmatis temperato, eam potionem sodalibus ac
collusoribus suis impertiebant. Sed illius collegii, cuius et ipse 17
rex erat particeps, omnem licentiam recensere ineptum ac per-
molestum est.

Ad obitum Bardae autem et ipsius imperatoris se convertat 18
oratio et ad narrandam occasionem, quae Basilio Macedoni fuit
contrahendae cum Michaële familiaritatis. 6. Fuit Basilius ex

τις τῶν τὰ περὶ αὐτοῦ ἐξιστορησάντων ἐκ τοῦ τῶν Ἀρσακιδῶν
2 *αὐτὸν γένους κατάγεσθαι τερατεύεται. τοῦ Κρούμου δέ (τῶν*
Βουλγάρων δ' ἦν οὗτος ἀρχηγός) τὴν Ἀδριανούπολιν κατα-
σχόντος, καὶ οἱ τούτου γεννήτορες αἰχμάλωτοι γεγονότες εἰς τὴν
C *ἐκείνων χώραν μετήχθησαν, ἀρτιγενὲς τοῦτον καὶ ὑπομάζιον*
3 *φέροντες. τοῦ Κρούμου δὲ ἀποβεβιωκότος ἤδη ἕτερος τῆς*
ἀρχῆς τῶν Βουλγάρων ἐπείληπτο, ὃς πολλάκις ἐν πολέμοις τοῖς
πρὸς Ῥωμαίους θραυσθεὶς σπονδὰς πρὸς τὸν τότε κρατοῦντα
Ῥωμαίων πεποίητο, καὶ τοὺς αἰχμαλώτους ἐλευθερῶσαι συν- D IV 18
έθετο, καὶ μέντοι καὶ κατὰ τὰς συνθήκας πεποίηκεν. ἐφήβου
4 *δ' ἦν ἡλικίας τότε ἁψάμενος ὁ Βασίλειος. νηπιόθεν μέντοι*
πολλὰ σημεῖα γενέσθαι φασὶ τὴν βασιλείαν αὐτῷ προσημαίνοντα,
5 *ὧν ἓν ἦν καὶ τὸ ῥηθησόμενον. νήπιος μὲν ἦν ὁ Βασίλειος, οἱ*
δὲ τούτου γονεῖς περὶ θέρος ἠσχόληντο καὶ τὸ νήπιον ὑπνῶτ-
W III 132 *τον ὑπὸ τὸν ἥλιον ἔκειτο· ἀετὸς δὲ πετόμενος πρόσγειος ἡπλω-*
D 6 *μέναις ταῖς πτέρυξι τῷ βρέφει σκιὰν ἐσχεδίαζεν. ἡ δὲ μή-*
τηρ ὡς εἶδε τὸν ἀετὸν τῷ παιδὶ προσεγγίζοντα, ἦρέ τε τὴν
φωνὴν καὶ προσέδραμε τῷ υἱῷ καὶ λίθοις τὸν ἀετὸν ἀπεδίωκε.

13 *σημεῖον περὶ τὸν Βασίλειον γεγονὸς προδηλοῦν* (*δηλοῦν* A) *ὡς βασιλεύσει* ACE

1 *τὰ* om. D *ἱστορησάντων* D *ἀρσακιδῶν* DˢBˢEwp*Di*, *ἀρσακίδων* AC 3 *ἀνδριανούπολιν* ED, corr. Dw 4 *γενήτορες* D 5 *ἀρτιγενῆ* Rwp, *ἀρτιγεννῆ* Dw 6 *τοῦ κρούμου δὲ ἀποβεβιωκότος ἤδη* AEwp, *ἐπεὶ δ' ὁ κροῦμος κατέστρεψε τὴν ζωὴν* O 12 *προμηνύοντα* Ewp 13 *ἦν ὁ*] *ἐτύγχανεν ὁ* O *βασίλεος* D, corr. Dw 14 *δὲ*] *γὰρ* C 15 *περιπετόμενος* Owp 16 *τ. πτέρυξιν ἐσχεδίαζε τῷ βρέφει σκιάν* Ewp 17 *τε* om. O 18 *υἱῷ*] *ἀετῷ* D *ἀπεσόβει τὸν ἀετόν* O

Macedonia, parentibus obscuris ortus, etsi quidam rerum eius
gestarum scriptor eum genus ab Arsacidis ducere comminiscitur.
2 Occupata vero a Crumo, Bulgarorum duce, Adrianopoli, eius
quoque parentes capti in Bulgariam abducuntur, hunc infantem
3 et lactantem secum gestantes. Crumo defuncto, successor multis
cladibus a Romanis acceptis pacem cum imperatore tum Ro-
mano fecit, captivis, quos habebat (ita enim convenerat) dimissis;
4 quo tempore adulescens erat Basilius, cui infanti multis ostentis
regnum significatum esse ferunt, quorum id quoque fuit, quod
5 narraturus sum. Cum Basilius esset infans ac parentibus messe
occupatis sub sole dormiret, aquila prope terram volans expansis
6 alis umbram ei faciebat; quam mater cum infanti appropinquantem
7 vidisset, sublata voce accurrit et aquilam lapidibus abegit. Ea

τῆς δὲ πρὸς τὸ ἔργον χωρησάσης αὖθις ὁ ἀετὸς προσήει τῷ 7
βρέφει κοιμωμένῳ, ἐπιτελῶν τὸ λειτούργημα. καὶ ἡ μήτηρ 8
πάλιν τε τεθορύβητο καὶ αὐτὸν ἀπεδίωκεν. ὡς δὲ πολλάκις 9
τοῦτο ἐγένετο, εἰς συναίσθησιν ἧκε καὶ χρηστὸν ὑπείληφε τὸ
πρᾶγμα οἰώνισμα. ἤδη δὲ αὐτοῦ ὑπερβεβηκότος τὸν μείρακα, 10
ὁ πατὴρ μὲν κατέλυσε τὴν ζωήν, ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ πρὸς τῇ
πενίᾳ καὶ τοῖς τῆς χηρείας κακοῖς ἐπιέζετο. ὁ δὲ τῶν πρὸς 11
τὸ ζῆν ἀναγκαίων μὴ εὐπορῶν, ἔγνω μισθῷ πρὸς ὑπηρεσίαν
ἑαυτὸν ἐκδοῦναί τινι· καὶ ἄρας ἔρχεται πρὸς τὴν μεγαλόπολιν.
ὀψίας δὲ τὴν τῆς πόλεως εἰσελθὼν πύλην, ἣ καλεῖται Χρυσεία, 12
παρὰ τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Διομήδους κατέλυσεν οὔπω μονῇ τότε P II 164 A
τυγχάνοντι· καὶ πεσὼν ἔξω τοῦ τεμένους κατέδαρθε. νυκτὸς 13
δὲ τῷ τοῦ ναοῦ νεωκόρῳ ὄναρ ὁ μάρτυς ἐφίσταται καὶ τὸν
βασιλέα ἐντὸς εἰσαγαγεῖν ἐγκελεύεται. ὁ δὲ ἐξελθὼν καὶ τὸν 14
Βασίλειον εὑρὼν ἐπὶ ψιλοῦ τοῦ ἐδάφους ὑπνώττοντα, φάντασμα

12 *περὶ τοῦ ὀνείρου τοῦ φανέντος τῷ νεωκόρῳ τοῦ ναοῦ ἐκ* (om. AC) *τοῦ ἁγίου Διομήδους* (*νικομήδους* E) ACE

1 *τοῖς* D, *τῆς* corr. D_w *τὸν* D, *τὸ* corr. D_w *προσήει* extr. versu om. D, suppl. D_w 2 *τὸ .....σημα* D, *τὸ λειτούργημα* corr. D_w 2. 3 *μήτηρ* | .... *πάλιν* D (omissum est *τεθορύβητο*) 3 *πάλιν τε τεθορύβητο* AEwp, *τεθορύβητο πάλιν* BC, *πάλιν τεθορύβητο* D_w 4 *ἐγένετο* om. C *παρ' ἀετοῦ αἴσθησιν* D, *εἰς συναίσθησιν* D_w *ἀπείληφε* E 5 *ὑπερβεβυκότος* D, corr. D_w, *ὑπερββηκότος* E, corr. E_w *τὸν μείρακα* in lac. XII litter. add. D_w 6 *καὶ* ex *μὴ* mut. D, *μὲν* corr. D_w *κατέλυσεν* D, corr. D_w 7 *αὐτοῖς χηρίας* D, *τῆς χηρείας* corr. D_w 8 *καὶ ἀπόρων* D, *μὴ εὐπορῶν* corr. D_w 9 *ἑαυτὸν* RwpDi, *ἑαυτῷ* A 10 *ὧ* D, *ἣ* corr. D_w *χρυσέα* D 11. 12 *κατέλυσεν οὔπω—τυγχάνοντι* AEw, *κατέλυσε* (*κατέλυσεν* p*) ceteris omissis OpWo lat. 13 post *νεωκόρῳ* add. *οὔπω γὰρ ἦν γενόμενος μοναστῶν* (*μοναχῶν* D) *ἀσκητήριον* (*εὐκτήριον* p) OpWo lat. (p sine dubio ex uno P) 15 *ἰδὼν* OWo lat.

ad opus reversa, eadem aquila idem officium infanti dormienti
praestans adest; mater perterrita denuo illam abigit. Quod cum 8. 9
saepe fieret, re cogitata bonum augurium esse iudicavit. Cum 10
iam is adolevisset, patre mortuo mater praeter paupertatis incom-
moda etiam viduitatis malis premebatur; ipse, qui non haberet, 11
unde viveret, operam suam alicui mercede locare decrevit. Pro-
fectus igitur in magnam urbem et vesperi per Auream portam 12
ingressus iuxta aedem S. Diomedis (nondum enim ibi erat mona-
sterium) extra sacrum prostratus obdormivit. Noctu aedituo 13
martyr per somnum apparet et regem introduci iubet. Qui 14
egressus cum Basilium humi dormientem invenisset, somnium

15 εἶναι τὸν ὄνειρον ὑπείληφε μάταιον. ὡς δὲ καὶ αὖθις τὸ αὐτὸ
ἐδόκει ὁ ἅγιος ἐγκελεύεσθαι, ὁ δὲ καὶ πάλιν ἐξελθὼν οὐχ ἕτε-
ρον εὗρεν ἢ τὸν Βασίλειον, ὑπέστρεψεν ὑπειληφὼς τὰ αὐτά. D IV 19
16 ἐκ τρίτου τοίνυν ὁ μάρτυς τῷ νεωκόρῳ ἐφίσταται καὶ προτρέ-
πεται αὐτὸν εἰσαγαγεῖν τὸν ἐκτὸς κατακείμενον· "οὗτος γάρ
17 ἐστιν" ἔφη "ὁ βασιλεύς." ἐξελθὼν οὖν ὁ νεωκόρος ἀνίστησι
B τὸν Βασίλειον καὶ ξενίζει τοῦτον παρὰ τῇ κατοικίᾳ αὐτοῦ καὶ
18 μεταδίδωσιν ὧν εὐπόρει. ἦν δὲ τῷ νεωκόρῳ ὁμαίμων τὴν
19 ἰατρικὴν μετιὼν καὶ τῷ Θεοφιλίτζῃ ὑπηρετῶν. ὁ δὲ Θεοφι-
λίτζης οὗτος τῷ Καίσαρι Βάρδᾳ καὶ τῷ βασιλεῖ Μιχαὴλ κατὰ
γένος ᾠκείωτο, διὰ τὸ τῆς ἡλικίας βράχιστον ὑποκοριζόμενος
20 καὶ Θεοφιλίτζης καλούμενος. τούτῳ τοίνυν τῷ ἀδελφῷ ὁ νεω-
κόρος τὸ ἀπόρρητον ἐκκαλύψας ἐνύπνιον ἠξίωσε συστῆσαι τοῦτόν
τινι τῶν ἀρχόντων εἰς ὑπηρέτησιν. ὁ δὲ τῷ οἰκείῳ κυρίῳ
21 τοῦτον συνίστησι. πρότερον δὲ τὸ περὶ τῆς βασιλείας δι' ὀνει-
ράτων χρησμῴδημα τῷ Βασιλείῳ ἀνεκάλυψαν ἄμφω τὼ ἀδελφὼ
C καὶ μεμνῆσθαι σφῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ὅρκοις αὐτὸν προ-
22 κατέλαβον. ἡσθεὶς οὖν ὁ Θεοφιλίτζης ἐπὶ τῷ Βασιλείῳ (ἦν
γὰρ εὐειδής τε καὶ εὐμήκης καὶ τὴν χεῖρα γενναῖος καὶ περι-
δέξιος, βαθεῖάν τε τρέφων κόμην καὶ ταύτην οὔλην) τοῖς οἰ-

18 ὅτι πρότερον ὁ Βασίλειος τῷ Θεοφιλίτζῃ ἐξυπηρέτησεν C

2 καὶ om. D   3 ὑπέστρειψεν RwpDi, dubium ὑπέστρεφεν an ὑπέστρειψεν sit in A   7 παρὰ—αὐτοῦ om. O   8 ηὐπόρει D, v. ad XIII 13, 1   11 post διὰ add. δὲ D   16 χρησμοδότημα C τῷ βασ. om. C   19 καὶ εὐμήκης καὶ εὐειδὴς O

15 nugas esse ratus est. Cum sanctus idem denuo iubere videretur,
rursus egressus nullo praeter Basilium invento, eadem opinione
16 rediit. Sed martyr tertium aedituo apparet eumque introduci
17 iubet, qui foris iaceat, eum enim esse regem. Egressus igitur
aedituus Basilium excitat domique exceptum hospitio pro suis
18 copiis tractat. Erat autem aedituo frater medicus inserviens
19 Theophilitzi, qui Caesari Bardae et regi Michaëli genere coniun-
ctus ob staturam brevissimam per deminutionem Theophilitzes
20 vocabatur. Aedituus igitur a fratre suo, arcano somnio detecto,
petit, ut hominem principi alicui ad ministerium commendet.
21 Is eum ad suum dominum deducit. Sed in primis ambo fratres
Basilium, illo somnii oraculo communicato, iureiurando obstrin-
22 gunt, ut regno potitus sui ipsorum meminerit. Theophilitzes
Basilio delectatus (erat enim procerus, formosus, manu promptus
atque agilis promisso capillo eoque crispo) suis equisonibus eum

κείοις ἱπποκόμοις τοῦτον ἐπέστησε· πρωτοστράτορα τοῦτον οἶδεν
ὀνομάζειν ἡ διάλεκτος ἡ κοινή. ἐζητήθη δὲ καὶ τῷ βασιλεῖ 23
γενναῖός τις ἱπποκόμος καὶ περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην εὐφυῶς
διακείμενος. κεκόμιστο γάρ ποθεν ἵππος τῷ βασιλεῖ Μιχαήλ, 24
εἰς πᾶσαν μὲν ἀρετὴν ἵππῳ πρέπουσαν ἐπιτήδειος, σκληραύχην
δὲ καὶ μὴ ῥᾳδίως ἀναβαινόμενος. τούτου εἰς θέαν ἥκων ὁ 25
βασιλεὺς ἀναβῆναί τινι τοῦτον ἐπέτρεπε. πλειόνων δ' ἐπικεχει- 26
ρηκότων, ἐκεῖνος ἐθρασύνετό τε καὶ ἐγαυρία καὶ τὸν ἀναβαί- D
D IV 20 *νοντα ἀπεσείετο. ἐχαλέπηνεν ἐπὶ τούτοις ὁ βασιλεὺς καὶ ὅτι* 27
μὴ ἔχοι ἱπποκόμον περιδέξιον ἤσχαλλε. παρὼν δὲ ὁ Θεοφι- 28
λίτζης ἔχειν εἶπεν αὐτὸς τοιοῦτον, καί "εἰ βούλει" φησί, "βα-
σιλεῦ, παρίτω." καὶ ὃς ἐπέτρεψε· καὶ ὁ Βασίλειος μετεκέκλητο 29
καὶ τοῦ χαλινοῦ τοῦ ἵππου λαβόμενος καὶ περιποππύσας καὶ
καταψήσας αὐτὸν κούφως τε μετεωρίσας ἑαυτὸν ἐπιβέβηκε καὶ

2 *ὅθεν καὶ ὅπως* (*καὶ ὅπως* om. A) *εἰς τὰ βασίλεια* (*τὸν βασιλέα* A) *εἰσήχθη* (*εἰσῆλθε* E) *ὁ Βασίλειος* (*βασιλεὺς* CE)· *καὶ ὅπως ᾠκειώθη καὶ ἐτιμήθη* (*καὶ ἐτιμήθη* om. A) ACE (sed in E verbis *καὶ ὅπως ᾠκ.* novum incipitur argumentum).

1. p. 412, 4 *πρωτοστάτορα* A, *πρωτοστράτορα* Rwp*Di*; p. 412, 9 *πρωτοστράτωρ* ARwp 2 *ἡ κοινὴ* in lac. XI litter. add. D_w *ἐξητήθη* D, corr. D_w 3 *ἀφυῶς* E 4 *ἐκεκόμιστο* D *πόθεν* D *ἵπποις* D, corr. D_w 5 *παρέπουσαν* D, corr, D_w 5. 6 *ἐπὶ τῷ ....ρω|χην δὲ καὶ* D, corr. et suppl. D_w 6 *μυραδάως* D, *μὴ ῥαδίως* corr. D_w *ἀναβοσκόμενος* D, corr. D_w *τούτους ποθέαν* D, corr. D_w 7 *ἐπέτρεπε* A, *ἐπέτρεπεν* Ewp*Di* (v. ad XIII 1, 5), *ἐκέλευε* BC, *ἐκείνω ....* D, quod mutat in *ἐπέτρεπεν* D_w (corrigendum erat *ἐκέλευε*) *δ'* ARwp, *καὶ* | D, *δὲ* mutat D_w *ἐπικεχειρικότων* D, *ἐπιχειρούντων* E$D_w$wp 8 *κατὰ τοῦ* D, *καὶ τὸν* corr. D_w 8. 9 *ἀναβαίνοντος ἀπλουσίετο* D, *ἀναβαίνοντα ἀπεσείετο* corr. D_w 9 *καὶ χαλέπηνεν* D, corr. D_w, *ἐχαλέπηνεν* E, *ἐχαλέπηνεν* $E_w$wp *εἰ* D, *καὶ* corr. D_w 10 *ἔχει* E$D_w$wp, *εἶχεν* D *ἱππόκομος* D, corr. D_w *ἤσχαλλε* ABD_w, *ἤσχαλε* Rwp, *τῆς χαλε ....* D 11 *αὐτῆς* D, corr. D_w 12 *μετεκηκλείτω* D, corr. D_w 13 *περὶ τὸ πλύσας* D, corr. D_w 14 *μετεωρήσας* D, corr. D_w, *με|ωρίσας* C *ἐπεβέβληκε* D, corr. D_w

praefecit, quo munere qui fungitur vulgo protostrator dicitur.
Sed quaerebat rex quoque equisonem strenuum et sollertem. 23
Adductus enim ei erat equus quidam, omnibus ille quidem equi 24
virtutibus praeditus, sed indomitus et sessorem aegre patiens.
Ad quem spectandum cum rex venisset, equum illum conscendi 25
iussit. Quod cum plures tentarent, ferox ille atque insolens 26
omnes excutiebat. Id regi molestum erat indignanti, quod idoneo 27
equisone careret. Ibi Theophilitzes ipse talem se habere ait 28
eumque, si vellet rex, affore. Illius igitur iussu Basilius arcessi- 29

παρακαλπάσας μικρόν, εἶτα καὶ ὅλον αὐτῷ τὸν ῥυτῆρα ἐνδέ-
30 *δωκέ τε καὶ ἐξιππάσατο. ἥσθη τούτοις ὁ βασιλεὺς καὶ τὸν*
Βασίλειον προσελάβετο καὶ τοῖς βασιλικοῖς ἱπποκόμοις συνέταξε
καὶ προϊὼν καὶ πρωτοστράτορα τὸν ἄνδρα ἐτίμησεν (ἡ ἀξία
31 *δὲ τῶν ἐπισήμων καὶ τῶν ᾠκειωμένων τῷ βασιλεῖ)· καὶ ἐπε-*
δίδου καθ' ἑκάστην ἡ περὶ τὸν Βασίλειον τοῦ βασιλέως διά-
W III 133 *θεσις, καὶ τοσοῦτον ὡς καὶ εἰς φθόνον κινῆσαι τὸν Καίσαρα.*
P II 165 A 7 *Ποτὲ δὲ τῆς τοῦ βασιλέως μητρὸς συνεστιωμένης τῷ βα-*
σιλεῖ ὁ πρωτοστράτωρ εἰσεκλήθη Βασίλειος τοῦτο τοῦ βασιλέως
2 *κελεύσαντος. καὶ ἡ βασίλισσα συνεχῶς αὐτῷ ἐνητένιζε καὶ*
ἑώρα τὸν ἄνδρα περιεργότερον, εἶτα καὶ ἀπεφοίβασε τοῦτον
εἶναι τὸν ὀλετῆρα τοῦ γένους αὐτῆς, ἔκ τινων σημείων τοῦτο
γνοῦσα, ὥς ἔλεγε, πάλαι αὐτῇ γνωρισθέντων ἐκ τοῦ οἰκείου
3 *ἀνδρός. ἀλλὰ τῷ Μιχαὴλ ταῦτα λῆρος ἐδόκει καὶ οὐδὲν ἀπῆγεν*
αὐτὸν τῆς εὐνοίας τῆς περὶ τὸν Βασίλειον, ἤδη δὲ καὶ παρα-
4 *κοιμώμενον αὐτὸν προεβάλετο. καὶ τοῦτο δὲ τῆς κατὰ τοῦ*
Βασιλείου βασκανίας ἐπίδοσις τῷ Καίσαρι γέγονε, καὶ ἐπεβού-
λευε τῷ ἀνδρὶ καὶ παρ' αὐτοῦ ἀντεπεβουλεύετο.

8 *περὶ τῆς προρρήσεως τῆς μητρὸς τοῦ βασιλέως τῆς περὶ τοῦ Βασιλείου* (*τῆς π.—Βασιλείου* om. E) CE 16 *ὅτι ἐπεβούλευον ἀλλήλοις ὁ Καῖσαρ* (*καίσαρ* C, v. ad p. 413, 2) *καὶ ὁ Βασίλειος* C

1 *παρακαλπάσας* ARDw (v. Plut. Alex. c. 6), *παρακαλέσας* D, dubium *περικαλπάσας* sit an *παρακαλπάσας* in B, *περικαλπάσας* wp*Di* *φίλον* D, *καὶ ὅλον* corr. Dw 2 *τε* om. E 4 *πρωτοστράτορα*] v. ad XVI 6, 22 4. 5 *δὲ ἀξία* Ewp 9 *πρωτοστράτωρ*] v. ad XVI 6, 22 11 *ἐπεφοίβασε* E 15 *καὶ* Rwp*Di*, om. A

tus, freno prehenso equum cum poppysmo demulcet et sese levi-
ter allevans conscendit et eo primum quidem paullulum placato,
30 post etiam toto flagello concitato, excurrit. Ea re delectatus rex
Basilium inter regios equisones refert ac progressu temporis
protostratorem designat, qui honos est insignis neque alienus a
31 regis familiaritate. Tantum autem regis benevolentia erga illum
in dies augebatur, ut et Caesari invidiosus esset.
7. Cum vero rex aliquando matrem suam convivio exce-
pisset, iussu illius etiam Basilius protostrator est advocatus.
2 Eum regina defixis oculis continenter intuebatur eoque curiosius
perspecto velut numine afflata dixit illum esse pestem familiae
suae idque se nosse de signis quibusdam sibi olim a marito suo
3 indicatis. Verum Michaël pro nugis ea habuit, nulla re a bene-
volentia erga Basilium se abduci passus, eumque tandem etiam
4 cubicularium fecit; quo Caesaris in Basilium invidia aucta est,
ut virum insidiis appeteret ab eoque vicissim appeteretur.

Ἐκστρατείας δὲ κατὰ τῶν τὴν Κρήτην ἐχόντων Ἀγαρηνῶν 5 B
κηρυχθείσης τῷ Μιχαήλ, ὁ Καῖσαρ πρὸς τὸν τῆς θεοτόκου
νεὼν τὸν τῶν Ὁδηγῶν κεκλημένον ἀπῆλθε, τῇ θεομήτορι συν-
D IV 21 ταξόμενος· καὶ ἤδη τῷ θυσιαστηρίῳ αὐτοῦ προσεγγίσαντος ἐξ 6
οὐδεμιᾶς ἐμφανοῦς αἰτίας ἡ χλαμὺς τῶν ὤμων αὐτοῦ ἐξωλί-
σθησεν. ὅπερ σημεῖον καὶ τῷ Καίσαρι καὶ τοῖς ἰδοῦσιν ἀπαί-
σιον ἔδοξε. πολλῶν δὲ τὸν βασιλέα κακιζόντων, ὅτι πᾶσαν 7
ἐνέδωκε τὴν ἐξουσίαν τῷ Καίσαρι, ὥστε ἐκεῖνον ἅττα βούλεται
πράττειν καὶ πολλὰ παρὰ τὸ δέον ποιεῖν, τῇ τῶν ὀνειδῶν ἐνδε-
λεχείᾳ ἔδοξέ ποτε μικρὸν ἀνανῆψαι τοῦ βαθυτάτου κάρου ἐκεῖ- C
νος ὁ ἀβέλτερος ἄνθρωπος καί τινα τῶν ᾠκονομημένων τῷ
Καίσαρι καὶ διωρθοῦτο καὶ ἀνεσκεύαζεν· ὃ τῷ Βάρδᾳ οὐκ ἦν 8
ἀνεκτόν, ἀλλ' ἐπὶ τούτῳ καὶ ἐβαρυθύμει. ἐκστρατεύσαντος δὲ 9
τοῦ βασιλέως, ὡς εἴρηται, καὶ ὁ Καῖσαρ ἐκείνῳ συνεξεστρά-

1 *σημεῖόν τι περὶ τὸν Καίσαρα γεγονός* C 7 *ὅτι πολλὰ τῶν ᾠκονομημένων τῷ Καίσαρι ἀνέτρεπεν ὁ βασιλεύς* C

1 *τῶν κατὰ* D, invertit D_w *τῶν* RwpDi, om. A 2 post *τῷ* add. *βασιλεῖ* DWo lat. *καῖσαρ* B^{s}wpDi, *καίσαρ* AR (v. argum. ad XVI 7, 4) 3 *ναὸν* DEwpDi 5 *ἐξώλισθεν* E$D_w$wp 6 post *ἰδοῦσιν* add. *αὐτὸν* D 6. 7 *ἔδοξεν ἀπαίσιον* D 9 | *δελέχεια* (littera ante δ non est perspicua) D, corr. D_w 10. 11 *τοῦ βαθυτάτου — ἀβέλτερος* in lac. unius fere versus suppl. D_w *ὁ ἀβέλτερος ἐκεῖνος* B 11 *ὠνομασμένων* D, corr. D_w 12 *καὶ* ante *διωρθ.* om. B *καὶ* ante *ἀνεσκ.* om. D, suppl. D_w *ἀνασκεύαζεν* et *ἀνεσκεύαζεν* per dittograph. D, corr. D_w, *ἀνεσκεύασεν* p* invitis ARw 13 *τοῦτο* p* invitis ARw post *ἐβαρ.* add. *καὶ ἐμηνία* (in C hoc corr. ex *ἐβηνία*, in D *ἐμηνία* with ε written above, quod corr. D_w) Rwp *ἐκστρατεύσαντι* BCwp, *κελεύσαντι* D, quod corr. D_w *δέγε* D, corr. D_w 14 *τῷ βασιλεῖ* Owp, corr. D_w *καὶ* om. E *καὶ ὅμως .... συνεξεστράτευε* D, corr. et suppl. D_w *συνεξεστράτευε* C, v. ann. anteced.

Cum autem Michaël expeditionem contra Cretenses Agarenos 5
edixisset, Caesar ad deiparae aedem, quae Hodegorum nominata
est, abiit, dei genetrici valedicturus; cumque iam sacrario appro- 6
pinquasset, chlamys nulla evidenti de causa ei humeris delapsa
est, quod omen et Caesari et aliis, qui viderunt, inauspicatum
visum. Multis autem regem vituperantibus, quod omnem Caesari 7
potestatem dedisset, ut quidvis ageret multaque contra officium
faceret, homo ille vecors assiduitate reprehensionum tandem
nonnihil e profundissimo veterno experrectus esse visus quaedam
a Caesare constituta corrigebat et revocabat. Id Bardae intole- 8
rabile visum auctoritatem imminutam graviter ferenti. Regem 9
tamen in militiam, de qua iam diximus, profectum Caesar comi-
tatus est, quem Basilius cum suis apud Michaëlem tam saepe

τευσε, καὶ πυκνὰς κατ' αὐτοῦ τῷ Μιχαὴλ ὁ Βασίλειος καὶ οἱ
περὶ ἐκεῖνον πεποίηντο τὰς διαβολάς, καὶ κεκύρωτο διὰ ταύτας
10 *ἡ κατ' ἐκείνου ἐπιβουλή. πολλὴν δὲ δύναμιν περιβεβλημένου*
11 *τοῦ Καίσαρος, οἱ τὴν ἐπιβουλὴν ἀρτύοντες ἐδειλαίνοντο. πρωίας*
δέ ποτε τοῦ Βάρδα ἐκ τῆς οἰκείας σκηνῆς προελθόντος μετὰ
D *λαμπρότητος καὶ δορυφορίας πολλῆς καὶ τῷ βασιλεῖ προσελ-*
θόντος, συγκαθίσαντός τε καὶ συνομιλοῦντος αὐτῷ, ὁ Βασίλειος
ὄπισθεν αὐτοῦ ἑστηκὼς τὴν χεῖρα ἐπέσειεν, ἀπειλῶν ὥσπερ τῷ
12 *Καίσαρι. ὁ δὲ κατά τινα χρείαν ἑτέραν ἀθρόον ἐπιστραφεὶς*
καὶ ἰδὼν τὴν χεῖρα τοῦ Βασιλείου καὶ συνεὶς τὸ δηλούμενον,
13 *τοῖς ποσὶ τοῦ βασιλέως ἐπέρριψεν ἑαυτόν. ὤκνουν δ' οἱ κατ'*
αὐτοῦ συνομοσάμενοι τὴν ἐγχείρησιν, μέχρις αὐτὸς ὁ Βασίλειος
14 *πρῶτος αὐτῷ τὸ ξίφος ἐπήνεγκεν. οὕτω γὰρ καὶ οἱ ἄλλοι*
ἀναθαρσήσαντες μεληδὸν τὸν Βάρδαν περιστάντες συνέκοψαν,
καὶ τῷ μὲν τοιοῦτον τὸ τέλος τῆς βιοτῆς συνεκύρησεν.
15 *Ὁ δέ γε βασιλεὺς τῆς ἐκστρατείας ἀφέμενος εἰς τὸ Βυ-* D IV 22
ζάντιον ἐπανέζευξε καὶ ζεύγνυσι τῷ Βασιλείῳ Εὐδοκίαν τὴν
P II 166 A *θυγατέρα τοῦ Ἴγκηρος, ἥτις αὐτῷ τῷ κρατοῦντι πρῴην ἐπαλ-*

4 *ἀναίρεσις τοῦ Καίσαρος Βάρδα* ACE

2 *πεποίη|κε* D, corr. D_w 2. 3 *ἡ κατ' ἐκείνου διὰ ταῦτα* (*ταύτας* wp) *ἐπιβουλή* E$D_w$wp 3 *προβεβλημένων* D, corr. D_w 4 *ἄρτι ὄντες* D, corr. D_w *ἐδιλαίνοντος* D, corr. D_w 5 *οἰκείας*] *αὐτοῦ* D 7 ante *συγκ.* add. *καὶ* D *αὐτῷ* post *τε* C 14 *βάρδαν* Rwp*Di*, *βάρδα* A 15 *τοῦτο* B *τὸ* om. D 16 *ἐπὶ* Ewp 17 *ἐπανέζευξε* Owp*Di*, *ἐπανέζευξεν* AE, v. ad XIII 1, 5 18 *ὕγκηρος* D, corr. D_w, *ἴγκηρος* ARwp*Di* Glyc. p. 552, 2, *ἴγκερος* Ephraem. 2512, *ἴγγερος* Theoph. cont. p. 235, 8, Genes. p. 111, 18, Cedr. (Scylitz.) II p. 198, 10, *τὴν ἰγγηρῖναν* Sym. mag. p. 675, 15, G. M. p. 738, 8, *τὴν ἰγγιρῖναν* L. G. p. 242, 7 (Th. M. p. 169)

10 detulit, ut comparatae iam essent insidiae. Sed iis, quibus id
negotii datum erat, Caesaris opes et potentiam reformidantibus,
11 accidit, ut quodam tempore Bardas cum splendore et comitatu
magno tabernaculum suum mane egressus regem adiret atque
cum illo assidens colloqueretur; tum Basilius a tergo stans, mini-
12 tabundus manum quasi in Caesarem agitavit. Cum autem Caesar
alia de causa subito respexisset manumque Basilii conspicatus
13 intellexisset, quid is sibi vellet, pedibus regis advolutus est, ita
ut coniurati eum non prius aggredi auderent, quam Basilius
14 primus ensem in eo defigeret. Tum etiam ceteri receptis animis
circumstetere et membratim Bardam dissecuere. Atque ille hunc
vitae exitum sortitus est.
15 Rex autem expeditione omissa Byzantium reversus Eudo-

λακεύετο· εἶτα καὶ βασιλέα τοῦτον ἀνεῖπεν αὐτὸς ἐν τῇ μεγάλῃ 16
παραγενόμενος ἐκκλησίᾳ καὶ διὰ τοῦ πατριάρχου Φωτίου περι-
θεὶς αὐτῷ τὸ διάδημα. τίκτεται δὲ τῷ Βασιλείῳ ἐκ τῆς Εὐ- 17
δοκίας παιδίον ἄρρεν ὁ Λέων, ὃ τοῦ Μιχαὴλ μᾶλλον εἶναι ἐλέ-
γετο, ὡς ἐγκύου τῆς Εὐδοκίας οὔσης ὅτε τῷ Βασιλείῳ συνῴκιστο.
Ἱππηλασίαις δὲ καὶ συμποσίοις ἀεὶ σχολάζων ὁ Μιχαὴλ 18
καὶ συνεχῶς μεθυσκόμενος καὶ τῶν φρενῶν ἐξιστάμενος, ἃς
οὐδὲ νήφων ἔρρωτο, εἰς φόνον ἑαυτοῦ τὸν Βασίλειον ἐξηρέθισεν.
ἐκ γὰρ ἵππων ἀγῶνος ἐν τῷ ἁγίῳ Μάμαντι τελεσθέντος, ἐν 19
ᾧ αὐτὸς ἡνιόχησε καὶ οἱ μεγιστᾶνες αὐτοῦ καὶ νενίκηκεν, ἐπὶ W III 134
δεῖπνον ἀνακλιθέντος συνανεκλίνετο καὶ ὁ Βασίλειος καὶ ἡ Εὐ- B
δοκία. Βασιλικῖνος δέ τις τῆς βασιλείου τριήρους πρῴην ἐρέτης 20
ὤν, διὰ δὲ σώματος ὡραιότητα προσληφθεὶς παρὰ τοῦ κρα-
τοῦντος καὶ τούτῳ οἰκειωθείς, παρεστὼς τότε δειπνοῦντι τῷ
βασιλεῖ ἐξεθείαζεν αὐτόν, ὡς εὐφυῶς ἄγαν καὶ ἐντέχνως ἡνιο-
χήσαντα. ὁ δέ (ἤδη γὰρ ἠκρατίσατο καὶ τὸν νοῦν ἐκτεθόλωτο) 21

1 *ἀνάρρησις τοῦ Βασιλείου* ACE 6 *ὅθεν ὁ Βασίλειος ἀνελεῖν ἠρετίσθη τὸν Μιχαήλ* ACE

2 *φωτίου τοῦ πατρ.* O 3. 4 *παιδίον ἐκ τῆς εὐδοκίας* omisso *ἄρρεν* O 5 *οὔσης τῆς εὐδ. ἐγκύου* (*ἐγγύου* D, corr. Dw) O 6 *συμπ. σχολάζων τὸν ὅλον βίον* BC, *συμπ. τὸν ὅλον βίον σχολάζων* D 10 *μεγιστάνες* ACwp, *μεγιστᾶνες* B*DE, sed in D accentum addidit *Wo* 11 *καὶ ὁ βασ.* (*καὶ ὁ βασ.* om. D) *καὶ ἡ εὐδοκία συνανεκέκλιντο* (*συνανεκέκλιτο* D) BDwp, *καὶ συνανεκέκλιτο ὁ βασ. καὶ ἡ εὐδοκία* C, *συνανεκέκλιτο καὶ ὁ βασ. καὶ ἡ εὐδοκία* Dw 12 *βασιλικῖνος* B*Di* Cedr. (Scylitz.) II p. 181, 15, *βασιλῖνος* Dwp, *βασιλικίνος* A 12. 13 *πρότερον ὢν ἐρέτης* O 13 *ὡραιώτητα* p* invitis ARw 15 *ἐξεθίαζεν* ED, corr. Dw 16 *γὰρ* om. C

ciam, Inceris filiam, concubinam dudum suam, Basilio despondet.
Post etiam regem ipse in magna ecclesia designat ac per patri- 16
archam Photium diademate ornat. Basilio filius Leo ex Eudocia 17
nascitur, qui Michaëlis potius esse dicebatur, quasi praegnans
fuisset Eudocia Basilio in matrimonium data.
Michaël, qui omnem aetatem equitando et compotando con- 18
sumeret frequenterque inebriatus mente alienaretur, quam ne
sobrius quidem sanam admodum habebat, Basilium in suam cae-
dem irritavit. Nam cum post equestre certamen ad S. Mamantis 19
regionem habitum, in quo ipse rex cum proceribus suis aurigarat,
victor ad cenam accubuisset eique Basilius et Eudocia interessent,
Basilicinus quidam, dudum regiae triremis remex sed ob corporis 20
elegantiam in imperatoris familiam ascitus, ei tum cenanti astans
illius aurigandi sollertiam et dexteritatem divinis laudibus ex-
tollebat. Quibus laudibus ille, multo iam exhausto mero et 21

ἡσθεὶς τοῖς ἐπαίνοις ἐδίδου αὐτῷ τὰ φοινικόχροα πέδιλα καὶ
22 *προσέταττεν ὑποδήσασθαι καὶ βασιλέα ἀνεῖπε. τοῦ δὲ εὐλα-*
βουμένου καὶ πρὸς τὸν Βασίλειον ἐνορῶντος, ὁ βασιλεὺς ἐχα-
23 *λέπαινεν. ὁ δὲ Βασίλειος ἐνένευσεν αὐτῷ πεισθῆναι καὶ ὑπο-*
24 *δήσασθαι· καὶ ὃς λαβὼν ὑπεδήσατο. ὁ δὲ βασιλεὺς τῷ Βασιλείῳ*
C *ἔφη χολούμενος "τούτῳ μᾶλλον ἢ σοὶ τὰ τῆς βασιλείας παρά-*
σημα ἐπεοίκασιν. ἢ οὐκ ἔξεστί μοι, ὡς σὲ βασιλέα πεποίηκα,
25 *ποιῆσαι καὶ ἕτερον;" ἐντεῦθεν δεδοικὼς ὁ Βασίλειος καὶ περὶ*
τῇ βασιλείᾳ καὶ τῇ ζωῇ δρᾶσαι πρὸ τοῦ παθεῖν ἐμελέτησεν, D IV 23
26 *ἑτέροις τε τὸ μελέτημα κοινωσάμενος, ἐπεὶ αὖθις ἐν δείπνῳ*
ἀκρατοποσίαις χρησάμενος ὁ Μιχαὴλ ἤδη κεκάρωτο καὶ ἑαυτοῦ
κοιτῶνι ἐν τοῖς κατὰ τὸν ἅγιον Μάμαντα βασιλείοις χειραγω-
γούμενος ἀνεκέκλιτο καὶ ὕπνῳ βαθυτάτῳ κατείληπτο, πρῶτον
μὲν ἐξιὼν ὁ Βασίλειος τὰ κλεῖθρα τοῦ βασιλικοῦ κοιτῶνος κατ-
έαξεν, ἵνα μὴ κλεῖσαι τὰς θύρας οἱ περὶ τὸν κοιτῶνα στρεφό-
D *μενοι δύναιντο, εἶτα καὶ τοὺς συνωμότας παραλαβὼν ἄπεισι.*
27 *τῶν δὲ προκοιτούντων ὀλίγων ὄντων καὶ κωλύειν ἐπιχειρούντων,*

1 *ἔπαινον ἐνεδίδου* D, *ἐπαίνοις ἐδίδου* corr. D_w 2—4 *καὶ βασιλέα—ὑποδήσασθαι* om. D, suppl. D_w 3. 4 *ἐχαλέπαινε· καὶ ὁ* Rwp 5 *καὶ ὁ* D, *ὁ δὲ* corr. D_w 6 *σχολούμενος* p* *τοῦτο* E 6. 7 *τὰ τῆς βασ. παράσημα ἐπεοίκασιν* AE$D_w$wp, *ἐπεοίκασι* (*ἐπεσίκασι* D punctis notatum) *τῆς βασ. τὰ σύμβολα* O 7 *ἦν ἔξεστι* D, corr. D_w *πεποιηκότα* C, *ὑπέποικε* D, corr. D_w 8 *καὶ* prius om. D, suppl. D_w *δεδοικῶς* D, corr. D_w 9 *τῆς βασιλείας* D ante *τῇ* alterum add. *περὶ* C *τῆς ζωῆς* D *δρᾶσαι* Rwp*Di*, *δράσαι* AC *πρὸς* D, corr. D_w, *πρὸ* ex *πρὸς* corr. C *ἐμελέτισεν* D, corr. D_w 10 *μενέγραμα* (*μονο* suprascr.) D, corr. D_w 10. 11 *ἀκρατοποσίαις* (*ἀκρατόποις* | D) *αὖθις ἐν δείπνῳ* O, corr. D_w 11 post *καὶ* add. *τῷ* Rwp*Di*, v. XVI 7, 18 12 *κοιτῶνι* D, corr. D_w 13 *ὑπὸ* D, *ὕπνῳ* corr. D_w 15 *κλῆσαι* D, corr. D_w post *τὸν* add. *βασιλικὸν* Ewp 16 *συνωμότας* Owp*Di*, *συνομότας* AE

mente turbata, delectatus calceos purpureos ei traditos iubet
22 indui et regem salutat. Illo dubitante et Basilium intuente, rex
23 irascitur. Basilius autem ei innuit, ut obtemperet et calceos
24 induat. Qui cum paruisset, rex Basilio iratus "Regni" inquit
"insignia huic aptiora sunt, quam tibi. An vero mihi non licet,
25 quemadmodum te regem feci, ita et alium facere?" Ex eo Basilius sollicitus et de regno et de vita vim facere quam pati
26 maluit consilioque cum aliis communicato, cum denuo Michaël
vino in cena obrutus torperet manuque ductus in regiam, quae
est ad S. Mamantem, somno profundissimo oppressus iaceret,
egressus primum claustra cubiculi regii confregit, ne fores a
27 cubiculariis claudi possent, deinde cum coniuratis advenit. Iis
autem, qui ante cubiculum excubabant, numero paucis aditu

θόρυβος ἤρθη, καὶ διυπνίσθη ὁ βασιλεύς. εἰσελθόντος δέ τινος 28
τῶν σὺν τῷ Βασιλείῳ καὶ τὸ ξίφος ἠρκότος κατὰ τοῦ Μιχαήλ,
ἐκεῖνος τὰς χεῖρας ἦρε, καὶ ἄμφω ταύτας πλήξας ἀπέκοψε καὶ
ὑπέστρεψε πρὸς τοὺς ἄλλους. ὁ δὲ μὴ φυγεῖν οἷός τε ὢν ἀκρο- 29
σφαλῶς ἐκ τοῦ οἴνου βαίνων καὶ τῇ μέθῃ συμποδιζόμενος,
ἔκειτο δεινῶς ἀπολοφυρόμενος, καί τις ἕτερος τῶν περὶ τὸν
Βασίλειον ἔτι ζῶντα τοῦτον ἰδὼν εἰσεπήδησε καὶ κατὰ τῶν
στέρνων αὐτοῦ τὸ ξίφος ὠθήσας ἐπὶ τὴν γαστέρα τοῦτο προή-
νεγκεν, ὡς ἐκπεσεῖν αὐτῆς καὶ τὰ ἔγκατα.

Τῷ μὲν οὖν Μιχαὴλ οὕτως ἐπιλέλοιπε τὸ βιώσιμον ἀξίως 8 P II 167 A
τῆς αὐτοῦ βιοτῆς. ὁ δὲ Βασίλειος αὐτίκα εἰς τὰ βασίλεια παρ- 2
εγένετο καὶ τούτων γενόμενος ἐγκρατὴς ἔπεμψε τῶν τοῦ κοι-
τῶνός τινα κηδεῦσαι τὸν Μιχαήλ. ὃς ἀπελθὼν εὗρε τὸν δεί- 3
λαιον ἵππου ἐγκεκορδυλημένον σαγίσματι καὶ ἀπαγαγὼν αὐτὸν ἐν
τῇ μονῇ τῆς Χρυσοπόλεως ἔθαψεν. ὃς σὺν τῇ μητρὶ μὲν ἐβασί- 4
λευσεν ἔτη δέκα καὶ τέσσαρα, ἓν δ' ἐπὶ δέκα ἦρξε μόνος αὐτός.

Ἤδη δὲ τῆς βασιλείας δραξάμενος ὁ Βασίλειος καὶ παρὰ 5

1 *ἀναίρεσις τοῦ* (om. E) *βασιλέως* (*τοῦ βασ.* om. A) *Μιχαήλ* ACE 10 *βασιλεία τοῦ Μακεδόνος Βασιλείου* A, *βασιλεία Βασιλείου τοῦ Μακεδόνος* CDE 17 *βασιλεία Βασιλείου τοῦ Βουλγαροκτόνου*, quibus alia manus superscripsit *τοῦ Μακεδόνος* B *ὅτι τῶν κακῶς δαπανηθέντων χρημάτων τὰ ὄντα ὁ βασιλεὺς συνάξας εἰς τρία ἐπύσωσε κεντηνάρια* C *ὅτι τῶν κακῶς δαπανηθέντων τὰ ἡμίση* (*ἥμιση* E) *χρήματα ἀπαιτήσας ὁ βασιλεὺς τριακόσια συνέλεξε κεντηνάρια* E

2 *ἠρκότων* E 3 post *ταύτας* add. *ὁ ξιφηφόρος* Owp*Di* 4 post *δὲ* add. *μιχαὴλ* Owp 6 *π. τὸν* Rwp*Di*, *π. τῶν* A 8 *αὐτοῦ* om. D ante *ἐπὶ* add. *καὶ* E ante *τοῦτο* add. *τούτου* D 10 *ἐπέλοιπε* C, *ἐπέλιπε* B 12. 13 *τινα* post *ἔπεμψε* Rwp 14 *ἐγκεκορδυλημένον* E, *ἐγκεκορδυλιμένον* D, corr. Dw 15. 16 *ἐβασίλευσεν ἔτη δέκα* Rwp*Di*, *ἐβασίλευσε δέκα* omisso *ἔτη* A 16 *μόνος ἦρξε* Rwp 17 *αὐταρχίας* Owp

prohibere coniuratos conantibus, tumultu orto rex experrectus, quodam Basilii socio cum stricto gladio aggresso, manus sustulit, 28
quibus ambabus resectis ille ad ceteros socios coniurationis rediit.
At Michaël, cum ex vino titubans prae ebrietate fugere non 29
posset, miserabiliter eiulans iacebat; quem alius quidam ex Basilianis adhuc viventem conspicatus insiluit ensemque ita in eius pectus adegit, ut ventre traiecto etiam intestina elaberentur.

8. Michaële digno acta vita exitio sublato Basilius regia 2
statim occupata quendam ex cubiculariis misit, qui funus illi
faceret. Is hominem miserum equino sago involutum in mona- 3
sterio Chrysopolitano sepelivit. Regnavit cum matre annos XIV, 4
solus XI.

Basilius regno firmato et iam ab omnibus imperator salu- 5

πάντων αὐτοκράτωρ ἀναρρηθεὶς τοὺς βασιλικοὺς παρόντων τῶν D IV 2
τῆς συγκλήτου λογάδων ἀνέῳξε θησαυρούς, ἐν οἷς οὐδὲν ἕτε-
B 6 ρον εὕρητο ἢ μόνα χρυσίου κεντηνάρια τρία. βουλῆς οὖν προ-
τεθείσης ἐψήφιστο παρὰ πάντων τοὺς ἐξ οὐδεμιᾶς χρήματα
λαβόντας εὐλόγου λαβῆς ἀναδιδόναι ταῦτα ἢ τό γε δὴ μετριώ-
7 τερον τὰ ἡμίση. καὶ ἀκολούθως τῇ ψήφῳ τὰ ἡμίση ἐπράτ-
τετο, καὶ οὐ μείω τριακοσίων ἐντεῦθεν κεντηναρίων τὸ ταμεῖον
τὸ βασιλικὸν εἰσῳδίασεν.
8 Εἰς δὲ τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν ἐν ἑορτῇ ἀπελθὼν ὁ Βα-
σίλειος καὶ τῆς ἀναιμάκτου θυσίας μετασχεῖν βουληθεὶς ἐκω-
λύθη παρὰ τοῦ πατριάρχου Φωτίου, ἀνδροφόνον ἀποκαλοῦντος
9 αὐτόν. ὀργισθεὶς οὖν διὰ τοῦτο σύνοδον συνήθροισε καὶ τὸν
Φώτιον τῆς ἐκκλησίας ἐξώθησεν, ὡς τάχα παρανόμως τοῦ Ἰγνα-
τίου κατασπασθέντος τοῦ θρόνου τοῦ ἀρχιερατικοῦ παρὰ Βάρδα
W III 135 τοῦ Καίσαρος, καὶ αὐτοῦ μὴ κανονικῶς ἐκείνου ζῶντος τοῦ
C θώκου τοῦ θείου ἐπιβατεύσαντος, Πάτροκλον τοῦτο πρόφασιν
10 προβαλλόμενος. ἀνάγει οὖν πάλιν εἰς τὴν τῆς ἀρχιερωσύνης
περιωπὴν τὸν θεῖον Ἰγνάτιον.

9 ὅπως ὁ Φώτιος ἐξώσθη τῆς ἐκκλησίας καὶ ὁ Ἰγνάτιος αὖθις ἀντεισήχθη (καὶ — ἀντ. om. C) CE

3 χρυσοῦ D, χρησίου w*p 4 οὐδεμίας p* 7 κεντηναριῶν D ταμιεῖον D, v. ad XVIII 21, 13 8 τὸν D 10 θυσιάσματος E 12 συνήθροισε (συνάθροισε D, corr. Dw) σύνοδον O 14 post παρὰ add. τοῦ B 15 ἐκεῖ νῦν D, ἐκείνου corr. Dw 16 θρόνου D, θώκου corr. Dw ἐπιβαδίσαντος D, corr. Dw 16. 17 Πάτροκλον — προβαλλόμενος] De hoc proverbio, quod originem ex Hom. Il. XIX 302 traxit, v. Steph. thes. VI 615 D et Ann. Comn. I p. 139, 15. 169, 21. II p. 8, 1 17 προβαλόμενος D γοῦν EwpDi πάλιν ante οὖν B

tatus, senatus principibus advocatis, regios thesauros aperuit,
6 in quibus nihil praeter auri tria centenaria est repertum. Re
deliberata cunctis suffragiis est decretum, ut qui nulla probabili
de causa pecuniam accepissent, eam aut saltem eius semissem
7 restituerent. Cum igitur ex decreto semissis exigeretur, non minus
CCC centenariis in fiscum est relatum.
8 Basilius die festo magnam ecclesiam ingressus, ut incruentae
victimae particeps esset, a Photio patriarcha est prohibitus, cum
9 homicidam eum appellaret; ob quam repulsam iratus, indicto con-
cilio Photium ecclesia expulit, quasi Ignatius contra leges a Barda
Caesare sede pontificia deiectus esset neque ille rite divinum
thronum eo superstite occupasset, eoque praetextu Patrocli, ut
10 aiunt, usus S. Ignatium in pontificatus apicem restituit.

Ἄρτι δὲ τῶν σκήπτρων ἐπειλημμένου αὐτοῦ ἀνταίρουσιν 11
αὐτῷ χεῖρα τῶν πατρικίων τινὲς Γεώργιος καὶ Συμβάτιος, οἳ
καὶ ληφθέντες ταῖς εἰς σῶμα ποιναῖς ἐκολάσθησαν. ἔστεψε δὲ 12
βασιλεῖς καὶ Κωνσταντῖνον καὶ Λέοντα τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, μετέ-
πειτα δὲ καὶ τὸν τρίτον Ἀλέξανδρον. τὸν δὲ τέταρτον Στέφανον 13
πατριάρχην βουλόμενος προχειρίσασθαι, νεώτατον ὄντα τότε,
τῷ κλήρῳ τῆς τοῦ θεοῦ ἐκκλησίας καταριθμεῖ. τὰς δέ γε 14
θυγατέρας αὐτοῦ τέσσαρας οὔσας τῇ βασιλικῇ μονῇ τῆς ἁγίας
Εὐφημίας κατέταξε.

Κατὰ δὲ τῶν ἐν τῇ Κρήτῃ Ἀγαρηνῶν ἐκστρατεύσας ἡτ- 15 D
τήθη, καὶ πολλοὶ μὲν ἔπεσον, καὶ ἑάλω δ' ἂν καὶ αὐτός, εἰ
D IV 25 μὴ ὁ Ἀβάστακτος Θεοφύλακτος ὁ πατὴρ τοῦ μετὰ ταῦτα βα-
σιλεύσαντος τοῦ Ῥωμανοῦ τοῦ Λακαπηνοῦ αὐτὸν διεσώσατο.
ἐπανελθὼν δὲ εἰς τὴν μεγαλόπολιν τὸν γαμβρὸν αὐτοῦ Χριστο- 16
φόρον κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν εἰς τὴν Κρήτην ἐκπέπομφεν· ὃς
συμβαλὼν αὐτοῖς καὶ τρεψάμενος τὸ θράσος σφῶν ἐταπείνωσεν.
ἐξεστράτευσε δὲ καὶ κατὰ τῶν ἐν τῇ ἑῴᾳ μοίρᾳ Ἀγαρηνῶν ὁ 17

1 περὶ ἐπιβουλῆς CE 3 ὅτι ἔστεψε βασιλεῖς τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ (τ. υἱοὺς αὐτ. βασ. E)· τὰς δὲ θυγατέρας ἀπέκειρεν CE 10 ὅτι ἐν τῇ Κρήτῃ ἐκστρατεύσας ἡττήθη CE

1 ἐπιλημμένου D, corr. Dw 2 συμβάτιος AO Cedr. (Scylitz.) II p. 205, 18, σαββάτιος Ewp 3 καὶ (om. Bswp) γνωσθέντες ληφθέντες τε (om. C) Owp 4 καὶ ante κωνστ. om. RwpDi 7 καταριθμεῖ rasura corr. ex καταριθμεῖν D γε om. Ewp 9 κατέταξε RwpDi, κατέταξεν A, v. ad XIII 1, 5 10 ἐκρήτῃ D, ἐν κρήτῃ omisso τῇ Dw Κρήτῃ] v. Hirschium l. c. p. 390 11 καὶ ante ἑάλω om. Rwp καὶ αὐτὸς AEwp, κἀκεῖνος O 13 τοῦ prius om. Rwp 16 αὐτοῖς RwpDi, αὐτὸν A στρεψάμενος D, corr. Dw σφῶν (σφῶν E) ἐταπείνωσεν AEwp, ἔθραυσε τὸ βαρβαρικόν O Wo lat. 17 τῶν τὴν ἑώαν μοῖραν E

Basilio modo rerum potito quidam ex patriciis se opposuere, 11
Georgius et Symbatius, qui deprehensi et capti poenas corporibus dederunt. Filios tres Constantinum, Leonem, Alexandrum 12
augustalibus coronis ornavit. Quartum natuque minimum Stepha- 13
num patriarcham creare cum vellet, in numerum cleri ecclesiae rettulit. Filias quattuor in regio monasterio S. Euphemiae collo- 14
cavit.

Bello contra Cretenses Agarenos suscepto victus est multis- 15
que caesis et ipse captus esset, nisi Abastactus Theophylactus, Romani Lacapeni, qui post regnavit, pater eum eripuisset. In 16
magnam urbem reversus Christophorum, affinem suum, in Cretam contra Agarenos misit; qui cum eos acie vicisset, eorum audaciam fregit. Idem imperator Basilius contra orientales quoque 17

αὐτοκράτωρ Βασίλειος καὶ κατὰ τῶν Μανιχαίων ὧν ἐξῆρχεν
18 ὁ Χρυσόχειρ καλούμενος, καὶ φρούριά τινα κατασχὼν καὶ λείαν
ἐλάσας ἐπεχείρησε μὲν πολιορκῆσαι καὶ τὴν Τεφρικὴν τὴν αὐ-
τῶν μητρόπολιν, γνοὺς δὲ ταύτην καὶ προσεδρείας δεομένην
P II 168 A 19 πολλῆς καὶ ἄλλως δυσάλωτον, ἄρας ἐκεῖθεν ἀπῄει· καὶ τὸν
Εὐφράτην εὑρὼν πολὺν ῥέοντα, ζεύξας τοῦτον ναυσὶ διεπέρασε
καὶ πολλὰ τῶν ἐκεῖ ληισάμενος καὶ φρούρια ἑλὼν ἕτερα καὶ
τοῖς μὲν τῶν βαρβάρων σπεισάμενος, τοὺς δὲ προσκεχωρηκότας
αὐτῷ δεξάμενος, εἰς τὴν τῶν πόλεων προκαθημένην ἐπανελή-
λυθε καὶ διὰ μέσης θριαμβεύσας τῆς πόλεως εἰς τὰ βασίλεια
20 ἐπανῆκεν. ὁ δὲ τῶν Μανιχαίων προεστηκὼς ὁ Χρυσόχειρ κατὰ
21 τῶν Ῥωμαϊκῶν ἐπῄει χωρῶν καὶ αὐτὰς ἐληίζετο. στέλλει τοί-
22 νυν ὁ βασιλεὺς κατ᾽ αὐτοῦ τὸν δομέστικον τῶν σχολῶν. ὅτι
δὲ μὴ ἀξιόχρεων ἐπήγετο δύναμιν, κατὰ συστάδην αὐτῷ συμ-
23 βαλεῖν οὐκ ἔκρινε δεῖν. ὅπῃ δὲ παρείκοι, τοῖς αὐτοῦ συμπλε-
B κόμενος σκιδναμένοις καὶ ποιουμένοις καταδρομὰς ἐκάκου
αὐτοὺς καὶ οὐκ ἀδεῶς εἴα ποιεῖσθαι τὰς ἐκδρομὰς καὶ τὰς
24 λεηλασίας. διὸ καὶ ἣν ἤδη ἴσχυσε λαβεῖν λείαν ὁ Χρυσόχειρ

11 ὅπως ὁ Χρυσόχειρ ἡττήθη παρὰ Ῥωμαίων καὶ ἀνῃρέθη C

1 αὐτοκράτωρ om. D 3 ἀλίσας D, corr. D_w 4 προσεδρείας OwpDi, προσεδρίας AE, v. ad XVII 23, 34 7 καὶ ante τοῖς] τὰ p* 8 προκεχωρηκότας E, προκεχειρηκότας D, corr. D_w 9 αὐτῷ om. D ἐπανελήλυθε RwpDi, ἐπανελήλυθεν A, v. ad XIII 1, 5 10 θριαμβ. διὰ μέσης Rwp 11 προεστηκὸς p* 12 ἐπίει D, corr. D_w ἐλειίζετο D, corr. D_w τοίουν w*p 13 δομέστιχον p* 14 μηδὲ D 15 παρήκοι ARwp, corr. Di 16 ποιουμένοι w*p 18. p. 421, 1 ἐπαγ. ὁ χρυσόχειρ O

Agarenos et Manichaeos, qui cuidam Chrisochiri parebant, est
18 profectus, et castellis quibusdam captis actaque praeda etiam
Tephricam, eorum metropolim, obsidere statuit, sed quod eam
cum longam obsidionem postulare tum expugnatu difficilem esse
19 cognovisset, inde discessit; tum Euphratem exundantem navi-
bus iunctum transiit et circumiacentia loca populatus, multis
castellis expugnatis, cum barbarorum aliis pace facta, aliis in
deditionem acceptis, Cpolim reversus triumphans per mediam
20 urbem invectus in regiam rediit. At Chrysochire, Manichae-
21 orum principe, Romanas provincias invadente et populante, rex
22 domesticum scholarum mittit; qui quia iustas copias non ad-
23 ducebat, acie cum hoste decernendum esse non ratus, ubi res
ferebant, in incursionibus palantibus detrimentum inferebat et
24 impediebat, quominus securi praedatum exirent. Quare Chry-
25 sochir abducta, quam ceperat, praeda domum rediit. Ac scho-

ἐπαγόμενος οἴκαδε ἐπανέστρεφεν. ὁ δὲ δομέστικος τῶν σχολῶν 25
δύο στρατηγοῖς ἐνετείλατο παρέπεσθαί οἱ μετὰ τῶν περὶ αὐτοὺς
D IV 26 *ταγμάτων καὶ μὴ ἐᾶν τοὺς βαρβάρους σκίδνασθαι καὶ λεηλατεῖν.*
ἑσπέρας δὲ τοῦ μὲν Χρυσόχειρος καὶ τῶν περὶ αὐτὸν αὐλισα- 26
μένων ἐν ὑπωρείᾳ, τῶν δὲ Ῥωμαίων τὰ μετέωρα προκατειλη-
φότων, ἔρις ἐνέπεσε περὶ πρωτείων καὶ τοῦ τίνες ἂν εἶεν ἀγα-
θοὶ μᾶλλον τὴν ἰσχὺν τοῖς ἀμφοῖν τῶν στρατηγῶν στρατιώταις.
ὡς δ' ἕκαστοι ἑαυτοὺς κρειττονεύειν τῶν ἄλλων ἐμεγαλαύχουν, 27
εἷς τις λῦσαι τὴν ἔριν σφίσι βουλόμενος "ἵνα τί μάτην" φησί
"συστρατιῶται θρασυνόμεθα, ἐνὸν μὴ λόγοις, ἀλλ' ἔργοις ἄρτι C
φανῆναι τίνες ἄνδρες εἰσὶν ἀγαθοὶ τῶν πολεμίων παρόντων;"
ἔδοξεν οὖν ἡ βουλὴ τοῦ ἀνδρὸς ἀγαθὴ καὶ αὐτίκα τοῖς πολε- 28
μίοις ἐπέθεντο. οἱ δὲ τῷ αἰφνιδίῳ καταπλαγέντες νῶτα τοῖς 29
βάλλουσιν ἔτρεψαν, καὶ τῆς διώξεως ἐπὶ πολὺ γενομένης κατε-
στρώθη τὸ μεταξὺ πεδίον νεκροῖς, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Χρυσόχειρ
ἔπεσε τότε, καὶ πολλοὶ δ' ἐζωγρήθησαν καὶ τῷ βασιλεῖ ἐστά-
λησαν δέσμιοι, καὶ αὐτὴ δ' ἡ κεφαλὴ τοῦ Χρυσόχειρος.
Ἰγνατίου δὲ τοῦ πατριάρχου μεταστάντος εἰς τὰς ἐκεῖθεν 30

18 *ὅτι τοῦ Ἰγνατίου τελευτήσαντος ὁ Φώτιος αὖθις ἀνήχθη εἰς τὸν θρόνον τὸν πατριαρχικόν* (*εἰς—πατρ.* om. E) CE

2 *παρὰ πεσθαί οἱ* D, corr. D_w 3 *τοὺς βαρβάρους* AE, *τοὺς μανιχαίους* O *Wo* lat., *τοῖς βαρβάροις* wp 5 *μετεωρότερα* Rwp 7 *τὴν ἰσχὺν μᾶλλον* B *ἀμφὶ τὼ στρατηγὼ* D_w 7—9 *στρατιώταις—λῦσαι* om. E 9 *λῦσαι* B^sC*Di*, *λύσαι* ADwp *σφίσι τὴν ἔριν* D 9. 10 *φησὶ* post *συστρ.* Rwp 12 *οὖν* om. D 14 *ἔστρεψαν* CE$B^s$$D_w$wp *διώξεως* p* 16 *ἀπεστάλησαν* D 17 *χρυσόχειρος* corr. ex *χρυσόστομου* (sic) D

larum domesticus duos duces se cum suis legionibus sequi iussit
neque pati barbaros palantes praedas agere. Vesperi cum Chry- 26
sochir cum suis ad radices montis castra haberet, iugo a Ro-
manis praeoccupato, contentio de virtute inter utriusque ducis
milites est orta, utri maiore vi bellica florerent. Ut vero sin- 27
guli se praestare ceteris gloriabantur, quidam litem sedaturus
"Quid" inquit "commilitones frustra nos iactamus, cum hoste
propinquo non verbis sed factis iam demonstrare liceat, qui
sint viri fortes?" Quo consilio probato statim hostes invaserunt, 28
quos subito impetu perculsos terga dantes diu persecuti tantam 29
eorum stragem ediderunt, ut interiecta planities corporibus mor-
tuorum impleretur; cecidit et Chrysochir multique capti et ad
regem missi una cum Chrysochiris capite.
Ignatio patriarcha defuncto post ecclesiam per XI annos 30

μονάς, ὃς ἕνδεκα ἔτη τὰ πάντα τοὺς τῆς ἐκκλησίας ἴθυνεν
οἴακας, ὁ Φώτιος τὸ δεύτερον παρὰ τοῦ Βασιλείου εἰς τὸν τῆς
D 31 ἀρχιερωσύνης θρόνον ἀνάγεται. ἐπιβουλὴ δὲ συσκευαζομένη
W III 136 32 κατὰ τοῦ βασιλέως οὐκ ἔλαθεν. ὅθεν ὁ μὲν ἐξάρχων αὐτῆς
Ῥωμανὸς ὁ Κουρκούας ἐξεκόπη τὰ ὄμματα, οἱ δὲ τούτῳ συν-
ομοσάμενοι αἰκισθέντες καὶ καρέντες τὴν τρίχωσιν ὑπερορίαν
κατεδικάσθησαν.

9 Ἤδη δὲ τοῦ ἔαρος ἀναλάμποντος ἐκστρατεύει κατὰ τῆς
Συρίας τὸν ἕνα τῶν υἱῶν τὸν Κωνσταντῖνον ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ
καὶ εἷλε τῶν φρουρίων τινά, ἔνιοι δὲ προσεχώρησαν αὐτῷ διὰ
2 τὴν τῶν ἄλλων ἅλωσιν δειλιάσαντες. εἶτα τῇ Γερμανικείᾳ προσ- D IV 27
βάλλει καὶ τὰ προάστεια δῃώσας αὐτῆς ἀφίκετο πρὸς πόλιν
3 τὴν Ἄδαταν καὶ ταύτην ἐπολιόρκει. ὀλιγώρως δὲ πρὸς τὴν
πολιορκίαν διακειμένων τῶν πολιτῶν αὐτῆς ἤρετο αὐτοὺς ὁ Βα-
P II 169 A σίλειος ὅτῳ πεποιθότες οὐ προσέρχονταί οἱ, ἤδη τῆς πόλεως
4 ἁλισκομένης. καί τις τῶν χρόνῳ προβεβηκότων φησὶν ἀκριβῶς
εἰδέναι ὡς "οὐχ ὑπὸ σοῦ πέπρωται τὴν πόλιν ἁλῶναι νυνί,

3 *περὶ ἐπιβουλῆς* C 8 *ἐκστρατεία κατὰ Συρίας* C 11 *ὅτι πολιορκῶν τὴν Ἄδαταν ὁ βασιλεὺς καὶ ὁρῶν τοὺς ἐντὸς μὴ φροντίζοντας τῆς πολιορκίας, ἤρετο τὸν τρόπον καὶ ἀπηγγέλη αὐτῷ* C

2 ὁ om. B 5 *κουρκούα* w*p (*Wo* lat.: Curcuas) 6 *τρίχα* Ewp 8 *ἀναλάμψαντος* D *τῆς* om. O 9 *τὸν* prius] *τὸν* AR, *τῶν* B, om. Ewp 10 post *δὲ* add. *καὶ* Rwp 12 *προάστια* D, corr. D_w *δῃώσας* BD_ww*Di*, *δηώσας* AR, *δηκιώσας* p* 13 *ἄδανταν* D, corr. D_w, *Ἀδάπαν* Cedr. (Scylitz.) II p. 214, 16 13. 14 *πρὸς τὴν πολ.* post *αὐτῆς* D 15 *οὔπω* D, *ὅτῳ* corr. D_w *προσέρχονται ... ἤδη* D, corr. et suppl. D_w 16 *τῷ* D, *τις* corr. D_w *χρόνων* D, corr. D_w 17 *ὑπορο πέπραται* (ut videtur) D, *ὑπὸ σοῦ πέπρωται* corr. D_w 17 *ἁλῶ* (punctis notatum) *καὶ τὴν πόλιν* | *νυνὶ* D, corr. D_w

gubernatam, Photius a Basilio secundum in pontificia sede collo-
31. 32 catur. Insidiae regi structae non latuerunt, eiusque princeps
Romanus Curcuas oculis est privatus, reliqui flagris caesi rasisque pilis relegati.

9. Sub vernum tempus una cum filio Constantino Syriae
bellum infert, castella quaedam capit, quosdam iniecto ex cete-
2 rorum expugnatione terrore in deditionem accipit. Deinde Ger-
manicíam invadit et suburbiis incensis urbem Adatam obsidet.
3 Civibus negligenter se defendentibus, Basilio rogante, qua re
4 freti se non dederent, urbe iamiam capienda, quidam provectae
aetatis homo ait se certo scire, non esse in fatis, ut nunc urbs
ab ipso caperetur, sed ab alio, qui ex eius lumbis descenderet,

ἀλλ' ὑφ' ἑτέρου τῶν ἐξ ὀσφύος καταγομένων τῆς σῆς Κων-
σταντίνου τὴν κλῆσιν." τοῦ δὲ βασιλέως τὸν υἱὸν ἐπιδείξαντος 5
καί "οὗτος ὁ Κωνσταντῖνός ἐστι" φήσαντος, ὁ γηραιὸς ἐκεῖνος
"οὐχ οὗτος" εἶπεν "ὁ Κωνσταντῖνός ἐστιν, ὑφ' οὗ ἡμῶν ἡ
πόλις ἁλώσεται, ἕτερος δέ τις τῶν ἀπογόνων τῶν σῶν." μη- 6
νίσας οὖν ἐπὶ τοῖς τοῦ πρεσβύτου προμαντεύμασιν ὁ Βασίλειος
κραταιότερον τῇ πολιορκίᾳ ἐπέθετο. ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ἤνυε, καὶ 7
ψῦχος δὲ γεγονὸς ἐλύπει σφόδρα τὸ στράτευμα, τὴν πολιορκίαν
λιπὼν ἐπανόδου ἐμέμνητο, τοὺς αἰχμαλώτους ἀναιρεθῆναι προσ-
τάξας, ἵνα μὴ φυλακῆς δέωνται ἤ τι νεωτερίσωσιν ἀδείας λα- B
βόμενοι.

Οἱ δ' ἐκ Ταρσοῦ καὶ Μελιτηνῆς Ἀγαρηνοὶ τὰς Ῥωμαϊκὰς 8
κατέτρεχον χώρας, οἷς ἀντεπιὼν ὁ στρατηλάτης Ἀνδρέας τὰς
ὁρμὰς αὐτῶν ἀνέκοπτεν. ἐπιστείλαντος δὲ αὐτῷ τοῦ ἀμηρᾶ 9
τῆς Ταρσοῦ ὡς "οὐδέν σε ὁ τῆς Μαρίας υἱὸς ὀνήσει κατὰ σοῦ
ἐπιόντος μου", ἐκεῖνος τὴν βλάσφημον ἐπιστολὴν εἰκόνος τῆς
θεομήτορος ἐξηρτήσατο, "ἀνταπόδος τῷ ἀλαζόνι" λέγων "ὦ
δέσποινα, τοῦ φρυάγματος τὰ ἐπίχειρα." καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐχώ- 10

12 ὅπως οἱ ἐκ Ταρσοῦ καὶ Μελιτηνῆς Ἀγαρηνοὶ ἡττήθησαν C

3 post οὗτος supra vocem add. ἐστιν C κωνστάντιος D, corr. Dw ἐστι om. C 4 οὐχ οὗ D, corr. Dw οὕτως E ἀφ' D, corr. Dw 4. 5 ἡ πόλις ἡμῶν D 6 πρεσβυτέρου BC, πρεσβύτου C sed ου in ras. μαντεύμασιν C 7 δ' D 8 ψύχος AKwp, corr. *Di* δὲ om. B 12 μελιτινῆς C, μελιτινῆς D mutat ex μελητηνῆς 14 ἀνέκοπτεν R^s^wp*Di*, ἀνέκοπτε A, v. ad XIII 1, 5 αὐτοῦ D, αὐτῷ corr. Dw 15 τῆς ταρσοῦ om. D *Wo* lat. κατά σου D, corr. Dw 16 post ἐπιστολὴν add. ἀναλαβὼν B, λαβὼν Rwp 17. 18 λέγων post δέσποινα D

nomine Constantino. Cum vero rex filio demonstrato eum esse 5
Constantinum dixisset, senex autem diceret eum non esse Con-
stantinum, a quo sua urbs capienda esset, sed alium quendam
ex regis posteris, Basilius ob eam senis divinationem iratus 6
oppugnationem urbis acrius urget; cum autem nihil proficeret, 7
sed frigus exercitum valde infestaret, soluta obsidione reditum
cogitat, captivis interfici iussis, ne custodia opus esset neve illi
opportunitatem nacti quid novarent.

Cum autem Tarsenses et Melitenaei Agareni provincias Roma- 8
nas incursarent, dux Andreas eorum insolentiam reprimebat et 9
missis ad se ab amera Tarsensi blasphemis litteris, si ipse illum
invaderet, nihil Mariae filium profuturum, illa accepta epistula
et imagini dei matris appensa "Domina" inquit "remunerare
fremitum hominis arrogantis." His dictis contra blasphemum 10

ρει κατὰ τοῦ βλασφημήσαντος, καὶ μάχης κροτηθείσης τρέπον-
ται οἱ πολέμιοι, καὶ γίνεται τούτων φόνος πολύς, καὶ αὐτὸς
C 11 *δὲ ὁ ἀμηρᾶς ἀποσφάττεται, μετρίων διαφυγόντων τινῶν. φθο-*
νηθεὶς δὲ ὁ στρατηλάτης διεβέβλητο ὡς δυνάμενος καὶ τὴν D IV 28
12 *Ταρσὸν ἐξελεῖν οὐκ ἠθέλησε. διὸ ἀφαιρεῖται μὲν τὴν ἀρχὴν*
ὁ βασιλεὺς ἀπ' αὐτοῦ, δίδωσι δὲ ταύτην τῷ Στυππειώτῃ ἐπαγ-
γελλομένῳ καὶ τὴν Ταρσὸν ἐκπορθῆσαι καὶ ἄλλα πλείω κατωρ-
13 *θωκέναι νεανιευομένῳ· ὃς οὐ μόνον ὧν ηὔχει οὐδὲν κατωρ-*
θώκει, ἀλλὰ καὶ δυστυχήματι περιπέπτωκεν ἐξ ἀμελείας καὶ
14 *ἀπερισκέπτου σκηνώσεως. γνόντες γὰρ οἱ βάρβαροι τὸ ἐκείνου*
στρατόπεδον ἀφυλάκτως ἔχον, νυκτὸς αὐτῷ ἐπιτίθενται καὶ
ἀναιροῦσι πολλούς, οἱ πλείους δ' ὑπ' ἀλλήλων συμπατούμενοι
15 *διεφθείροντο· καὶ οὕτως ὑπερέσχον οἱ ἐκ τῆς Ἄγαρ. ἀλλὰ τὰ*
D *μὲν ἑῷα τοῦτον ἔσχε τὸν τρόπον, χειρόνως δὲ διέκειντο τὰ*
ἑσπέρια.

16 *Ἥ τε γὰρ τοῖς Ῥωμαίων βασιλεῦσιν ὑπήκοος Ἰταλία καὶ*
τὰ πλεῖστα τῆς Σικελίας ὑπόφορα τοῖς Καρχηδονίοις ἐπὶ τῆς
βασιλείας τοῦ Μιχαὴλ γεγόνασιν, ἀλλὰ μὴν καὶ ἄλλα τῶν ἐθνῶν

16 *περὶ τῶν ἐκ Καρχηδόνος Ἀγαρηνῶν* CE

1 *συγκροτηθείσης* D 4 *ὡς* AEwp, *ὅτι* O 5. 6 *ὁ βασ. τ. ἀρχὴν* Ewp 6 *στυπειώτῃ* BC, v. Cedr. (Scylitz.) II p. 217, 19 7 *πλείονα* B *κατωρθωκέναι* R (in C corr. ex *κατορθ.*) *Di*, *κατορθωκέναι* AB^{s}wp 8 *ὧν οὐδὲν ηὔχει* D, *οὐδὲν ὧν ηὔχει* RD$_{w}$wp *κατώρθωσεν* Rwp 12 *δὲ* R^{s}wp*Di* 13 *τὰ* Rwp*Di*, *τῇ* A 14 *τοιοῦτον* C *εἶχε* Rwp, *ἔσχε* A, v. Hultschium *Die erzähl. Zeitf.* cet. XXIV 5 ss. 13—15 *τὰ μὲν . . ἔσχε τὸν τρόπον, χειρόνως δὲ διέκειντο τὰ ἑσπέρια*] De chiasmo v. ad XIII 2, 6 17 *ὑπόφορα* ARw, *ὑπόφθορα* B, *ὑπόφοροι* p* 17. 18 *τῆς τοῦ μιχαὴλ βασιλείας* O 18. p. 425, 1 *πλείονα τ. ἐθνῶν* O

illum eduxit copias, commissaque pugna hostes in fugam versi
maxima ex parte cadunt, ipseque ameras iugulatur, paucis fuga
11 elapsis. Sed dux ex invidia delatus, quod, cum ipsam Tarsum
12 capere potuisset, noluisset, rex imperium illi ademptum Styppio-
tae tradit et Tarsi excidium pollicenti et alia multa iuveniliter
13 iactanti; qui adeo nihil eorum, quae gloriabatur, effecit, ut etiam
tum ex negligentia, tum castris inconsiderate positis in cladem
14 incideret. Nam barbari eius castra, in quibus nullas agi excubias
cognorant, noctu aggressi multos caedunt, sed plures a sese ob-
15 triti perierunt, itaque superiores fuere Agareni. Eo rerum orien-
talium statu, occidens peius etiam se habebat.

16 Nam Italia, quae Romanis regibus parebat, et maxima
Siciliae pars et multae gentes aliae sub rege Michaële tributariae

πλείονα. στόλον γὰρ ἐξαρτύσαντες οἱ ἐκ Καρχηδόνος Ἀγαρηνοὶ 17
πολλὰ μὲν εἷλον πολίσματα, τέλος δ' ἐπολιόρκουν καὶ τὸ Ῥαού-
σιον. στέλλουσιν οὖν οἱ Ῥαούσιοι πρεσβείαν πρὸς τὸν βασιλέα 18
Βασίλειον, ἐπικουρίαν παρ' αὐτοῦ ἐξαιτούμενοι· καὶ ὃς ἑκατὸν 19
αὐτοῖς πολεμιστηρίους νῆας ἐκπέπομφεν, ἃς ἐπιέναι σφίσι μα-
θόντες οἱ πολιορκοῦντες Ἀγαρηνοὶ λύσαντες τὴν πολιορκίαν τοῦ
Ῥαουσίου τῇ Λογγιβαρδίᾳ προσέβαλον· καὶ τὸ ἄστυ τῆς Βά- 20
ρεως εἷλον καὶ οὕτω κεχρημένοι ὁρμητηρίῳ πάσης τῆς Λογγι- P II 170 A
βαρδίας ἐκράτησαν. γνόντα δὲ καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη τὰ παρὰ 21
τῶν Ἀγαρηνῶν τούτων, ὡς εἴρηται, πιεζόμενα τὸ γεγονὸς κατὰ W III 137
τὸ Ῥαούσιον, καὶ ὅτι τὴν ἐκ βασιλέως συμμαχίαν δείσαντες οἱ
D IV 29 πολέμιοι τῆς πολιορκίας ἀπέστησαν, πρεσβεύουσι καὶ αὐτοὶ συμ-
μαχίαν αἰτοῦντες καὶ ἑαυτοὺς τῇ τῶν Ῥωμαίων ἡγεμονίᾳ ὑπο-
τιθέμενοι. καὶ ὁ βασιλεὺς τὴν πρεσβείαν προσήκατο καὶ ἐπε- 22

14 ὅτι ὁ ῥὴξ Φραγγίας (φρυγίας E) συνεμάχησε (συνεμαχέσατο E) τοῖς Ῥωμαίοις (hic desinit E) κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν. καὶ ἡττηθέντων ἑάλω καὶ ὁ ἀρχηγὸς αὐτῶν παρὰ τοῦ ῥηγός· καὶ ὅσα ἐμηχανήσατο καὶ διέδρα· καὶ ὅσα ἐποίησεν CE

1 ἐκ Καρχηδόνος] καρχηδόνιοι D 2 δὲ D τὸ ῥαούσιον AR, ταραούσιον D, το (sic) ῥαγούσιον $D_w$wp, v. Cedr. (Scylitz.) II p. 219, 10, Const. Porphyrog. III p. 130, 6 cet. 3 ῥαούσιοι AR, ῥαγούσιοι $D_w$wp 5 ἐπὶ D, ἐπιέναι corr. D_w 6. 7 τοῦ ῥαουσίου om. C 7 ῥαουσίου AR, ῥαγουσίου $D_w$wp προσέβαλλον Ewp βάσεως D, corr. D_w 8 οὕτω A, τούτῳ Rwp*Di* ὁρμητήρια D, corr. D_w 9 στάλέντα (sic) ἔθεντο D, τὰ λοιπὰ ἔθνη τὰ corr. D_w 10 τούτων om. O, add. D_w ἃ (?) D, εἴρηται corr. D_w γεγονὼς D, corr. D_w 10. 11 κατὰ τὸ ῥαούσιον AR, ἢ ταραουσίου D, κατὰ τὸ ῥαγούσιον $D_w$wp 11 δείσαν τισ D, corr. D_w 11. 12 οὐ πολέ μισι D, οἱ πολέμιοι corr. D_w 13 αὐτῆς τοῦ ἐφ' ἑαυτοῦ D, αἰτοῦντες καὶ ἑαυτοὺς corr. D_w τῆς D, τῇ τῶν corr. D_w ἡγεμονίας D, corr. D_w 14 βασίλειος D *Wo* lat., βασιλ` B ἐπικούρησε C

factae sunt Carthaginiensibus. Carthaginienses enim Agareni, 17
classe instructa multisque oppidulis captis, Rausium obsident.
Rausinis per legatos auxilia petentibus, Basilius centum naves 18. 19
bellicas subsidio mittit, quas contra se ire Agareni obsidentes
ubi cognoverunt, soluta Rausii obsidione Longobardiam invasere,
captaque Bari urbe itaque tuto receptu usi totam Longobar- 20
diam occuparunt. Ceterae quoque gentes, quae ab Agarenis 21
premebantur, cum audissent, quid Rausii accidisset et quomodo
hostes reformidatis regiis auxiliis ab obsidione destitissent, auxi-
lia et ipsae petunt se Romano imperio subicientes. Rex recepta 22

κούρησε τοῖς αἰτήσασι διά τε τοῦ προειρημένου στόλου καὶ διὰ
23 τοῦ τῶν Φράγγων ῥηγός. ἐπέστειλε γὰρ ἐκείνῳ συλλαβέσθαι
τοῦ κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν πολέμου τῷ τῶν Ῥωμαίων στρατεύ-
24 ματι· ὑφ' ὧν ἡ τῶν Ἀγαρηνῶν κατεπολεμήθη στρατιὰ καὶ ὁ
ἀρχηγὸς αὐτῶν ἑάλω σουλδάνος καλούμενος, ὃν ὁ ῥὴξ τῶν
B 25 Φράγγων ἐν Καπύῃ ἀπήγαγεν. ὅπου δύο διατρίψας ἐνιαυτοὺς
οὐκ ὤφθη παρά του μειδιάσας οὐδέποτε, ὥστε τὸν ῥῆγα θαυ-
μάζειν καὶ εἴ τις ἀπαγγείλῃ αὐτῷ γελῶντα τὸν βάρβαρον, δώ-
26 σειν τι ἐπαγγέλλεσθαι τῆς ἀγγελίας μισθόν. εἶπεν οὖν τίς ποτε
ἰδεῖν τὸν σουλδάνον γελάσαντα. καλέσας οὖν τὸν βάρβαρον ὁ
27 ῥὴξ τὴν αἰτίαν τοῦ γέλωτος ἤρετο. ὁ δὲ τροχὸν εἶπεν ἁμάξης
ὁρᾶν, οὗ τὸ μὲν πρόσγειον ἦν, τὸ δ' ἦρτο μετέωρον, εἶτα τὸ
μὲν μετέωρον κατῆκτο πρὸς γῆν, τὸ δὲ πρόσγειον μετεώριστο.
28 "οὕτω δ' εἰκάσας καὶ τὰ ἀνθρώπινα πράγματα κινεῖσθαι καὶ
μεταφέρεσθαι ἐξεγέλασα, λογισάμενος ὡς οὐκ ἀδύνατον οὕτω
διατεθῆναι καὶ τὰ κατ' ἐμαυτόν, καὶ ὥσπερ ἐξ ὕψους κατη-
νέχθην εἰς ταπεινότητα, οὕτως αὖθις ἴσως ἐκ χθαμαλότητος
C εἰς ὕψος ἐπαρθῆναι καὶ γενέσθαι μετάρσιος." ταῦτα μὲν εἶπεν
29 ἐκεῖνος. ὁ δὲ ῥὴξ καὶ τὴν τῶν λόγων ἀλήθειαν εἰς νοῦν εἰλη-

1 *τῆς* D, *τοῖς* corr. Dw 2 *συνεπιλαβέσθαι* Rwp 3 *τοῦ* D, *τῷ* corr. Dw 6 *ὅπη* E(wp*Di*) 8 *ἀπαγγείλῃ* E(*B-W*), *ἀπαγγείλει* A, *ἀπαγγείλειεν* Owp*Di*, v. ad XIV 10, 11 9 *τι* om. O 10 *οὖν* AEwp, *δὲ* O 11 *τροχοὺς* Rwp Cedr. (Scylitz.) II p. 221, 15 *ἁμ. εἶπεν* C 12 *ὧν* Rwp 14 *κεῖσθαι* E 16 *καὶ* ante *τὰ* om. C *τὰ* om. D, suppl. Dw 17 *ἴσως* om. D *Wo* lat. *θαμαλότητος* D 18 *ἀρθῆναι* D

legatione supplicibus et classe illa et per Francorum regem opem
23 tulit, a quo per litteras petierat, ut Romanis legionibus in bello
24 Agarenico adesset; ab iisque Agarenorum exercitu devicto eorum
princeps, quem suldanum vocant, captus et a rege Francorum
25 Capuam perductus est. Ubi cum biennium versatus esset, nun-
quam a quoquam risisse visus est, ut rex miratus diceret se ei,
26 qui barbarum risisse nuntiaret, praemium daturum esse. Quem
suldanum cum quidam semel risisse nuntiasset, arcessito bar-
27 baro risus causam rex quaesivit. At ille "Rotam currus" inquit
"vidi, ubi cum altera terrae incumberet, altera sursum tolleretur,
mox ea, quae sublimis fuerat, depressa, quae humilis, in altum
28 elata est. Unde coniectura capta res humanas eodem quoque
modo moveri et transferri, in risum erupi, posse fieri cogitans,
ut et mearum rerum status idem esset ac me, quemadmodum e
sublimi sum humum depressus, sic iterum ex humili loco in
29 altum forte elatum sublimem fore." Rex et veritate orationis
considerata et suldani fortunae commutationem miseratus eum

φὸς καὶ τὸν σουλδάνον τῆς μεταβολῆς κατοικτείρας ᾠκειώσατό
τε αὐτὸν καὶ παρρησίας μετέδωκε, καὶ συνετὸν τὸν ἄνδρα οἰ-
όμενος ἐκοινώνει καὶ βουλευμάτων αὐτῷ. ὁ δὲ περίεργος ὢν
δόλῳ τὸν ῥῆγα μετέρχεται. ὁ μὲν γὰρ ῥὴξ τήν τε Καπύην 30
καὶ τὸν Βενεβενδὸν τὰς πόλεις νέον κτησάμενος, ἐδεδοίκει περὶ
D IV 30 *αὐταῖς μήποτε τῆς ἐλευθερίας ἀντιποιήσωνται. ὁ δὲ βάρβαρος* 31
ἐκεῖνος τοῦτ' ἐγνωκὼς πρόσεισι τῷ ῥηγὶ καί φησιν "εἰ βούλει
σοι τὴν τῶν πόλεων τούτων ἀρχὴν βεβαίαν προσεῖναι, τοὺς
λογιμωτέρους τῶν ἐν αὐταῖς μετάγαγε ἀλλαχοῦ, καὶ οὐκέτι τὸ D
πλῆθος καθ' ἑαυτὸ γεγονὸς οὐδὲν φρονήσει νεώτερον." συν- 32
οίσουσαν οὖν τὴν συμβουλὴν ὁ ῥὴξ οἰηθεὶς ἔθετο τῷ σκοπῷ,
καὶ ἀσυμφανῶς δεσμὰ ἐχαλκεύοντο. εἶτα καὶ τοῖς ἐξόχοις τῶν 33
ἐν ταῖς πόλεσιν ὡμίλει ὁ πονηρὸς ἐκεῖνος ἀνὴρ καὶ ὥσπερ φι-
λικώτερον προσεφέρετο καὶ ἐν ἀπορρήτοις λέγει αὐτοῖς ὡς "ὁ
ῥὴξ βούλεται τοὺς ἀξιολογωτέρους τῶν πολιτῶν ὑπὸ δεσμοῖς
ποιησάμενος εἰς τὴν ἑαυτοῦ χώραν μεταγαγεῖν, καὶ πίστεις", 34

6 *σημείωσαι* E

2 *τὸν* om. D 3 *πανοῦργος* Dw 4 *ἐξ ὅλης* D, *ὁ μὲν* corr. Dw *καπόην* E (v. XVI 9, 37), *κατεπύην* D, corr. Dw 5 *τὸν* A, *τὴν* RwpD*i* *βύρβηδον* D, corr. Dw *νέον* om. E 6 *αὐταῖς* AEDw, *αὐτῶν* Owp *ἀντιποιήσωνται* ARDw, *ἀντιποιήσον-ται* DEwp 7 *τοῦτε* D, corr. Dw *ἐγνωκείαν* D, corr. Dw 7. 8 *βούλεισον* D, *βούλει σοι* corr. Dw 9 *ἐλλογιμωτέρους* B *αὐτοῖς* D, corr. Dw *μέταγε* EDwwp, *ἐπήγαγε* D 10 *ἑαυτὸν* D, corr. Dw *φρονσυνενέτερον* (punctis notatum) D, corr. Dw *συνοίσεισαν* D, corr. Dw 11 *βουλὴν* D, corr. Dw *βερξήν-θιον* D, *ὁ ῥὴξ οἰηθεὶς* corr. Dw 12 *δέσμα* D *ἐχαλκεύετο* Dw 12. 13 *τῆς ἐξόχης προ καλὴν* (?) D, *τοῖς ἐξόχοις τῶν ἐν* corr. Dw 13 *καὶ ὥσπερ φιλικώτερον* in lac. XI fere litter. add. Dw 14 *ἀπορ-ρωτάν . . .* D, *ἀπορρήτοις λέγει* corr. et suppl. Dw 14. 15 *θεο-λογοτέρους* D, quo deleto add.: *ὡς ὁ ῥὴξ βούλεται τοὺς ἀξιολογωτέ-ρους* Dw 15 *δεσμοῦ* D, corr. Dw 16 *καὶ* D, *εἰς* corr. Dw *πίστις* DEwp

liberius habitum in familiaritatem suam ascivit et eius, ut viri prudentis, consiliis utebatur. Is vero, homo callidus, regem cir-
cumvenit. Nam barbarus ille, cum regem Capua et Benevento 30
modo potitum vereri cognovisset, ne eae urbes de vindicanda 31
libertate cogitarent, "Si" inquit "imperium istarum urbium firmum habere studebis, cives clariores alio transferto. Neque
enim vulgus per se novarum rerum erit cupidum." Id consilium 32
rex utile fore ratus, sententia barbari probata vincula ferrea
clam fabricabatur. At improbus ille vir cum utriusque civitatis 33
principibus colloquens atque in eorum familiaritatem sese insinuans secreto dicit regem velle primarios cives vinctos in suam

ἔφη, "τῶν λόγων τὸ τὰς σιδηρέας ἁλύσεις χαλκεύειν καὶ χειρο-
35 πέδας καὶ ἄλλα δεσμά." τοῦτο τοίνυν ἐκεῖνοι ἀληθὲς εὑρη-
κότες, εὔνοεῖν αὐτοῖς αὐτὸν ὑπειλήφασι, καὶ ἐξελθόντι πρὸς
P II 171 A κυνηγέσιον τῷ ῥηγὶ τὰς πύλας τῶν πόλεων ἐπεζύγωσαν καὶ
36 οὐκέτι τοῦτον ἐντὸς εἰσεδέξαντο. καὶ ὁ μὲν ἀπῆλθε πρὸς ἑαυτόν,
ὁ δὲ σουλδάνος παρὰ τῶν πολιτῶν ἐκείνων ἀντιμισθίαν εὕρατο
37 τὴν ἐλευθερίαν. ἀπελθὼν οὖν καὶ τὴν πρότερον ἀρχὴν αὖθις
κατακτησάμενος, ἐκστρατεύει κατὰ τῶν εἰρημένων πόλεων τῆς
38 τε Καπύης καὶ τῆς Βενεβενδοῦ. οἱ δὲ τῇ πολιορκίᾳ πιεζόμενοι
στέλλουσι πρὸς τὸν ῥῆγα, συγγνωμονῆσαι σφίσι καὶ συμμαχῆσαι
39 θερμῶς ἐξαιτούμενοι. ὡς δ' ἐκεῖνος τὴν πρεσβείαν οὐ προσή-
κατο, ἐπιχαίρειν εἰπὼν τῇ ἀπωλείᾳ αὐτῶν, πρὸς τὸν βασιλέα
Βασίλειον ἑτέραν πρεσβείαν ἐστάλκασι, παρακαλοῦντες ἐπαρῆξαι
B 40 αὐτοῖς κινδυνεύουσι. καὶ ὃς ὑπέσχετο, καὶ ὁ πρεσβευτὴς ἐπαν-
41 ῄει, θαρρεῖν παρεγγυήσων τοῖς συμπολίταις αὐτοῦ. ἑάλω δ'
W III 138 ὑπὸ τῶν πολεμίων, καὶ μαθὼν ὁ σουλδάνος ὅπη τε ἦν καὶ D IV 31
42 οἷα κομίζει τοῖς ἀστοῖς εὐαγγέλια, φησὶ πρὸς αὐτόν "εἰ ζῆν
ἐθέλεις, ἀπαγορεῦσαι τὸν βασιλέα τὴν συμμαχίαν τοῖς πέμψασί
σε ἀπάγγειλον ἐκ τοῦ τείχους προκύπτουσιν· εἰ γὰρ μὴ οὕτω

1 τοὺς ...., ἁλύσεις D, τὸ τὰς σιδηρέας ἁλ. corr. et suppl. Dw τὰς ex τοὺς corr. B, τοὺς C, v. ann. anteced. χειροπαιδίας D, corr. Dw 3 εὐνοιεῖν w*p invitis AR αὐτὸν αὐτοῖς BD 5 καὶ ὁ μὲν AEwp, ὁ μὲν οὖν O ἑαυτὸν RwpDi, αὐτὸν A 7 ἀπελθὼν οὖν AEwp, ἀπ. δὲ R, καὶ ἀπ. D προτέραν RwpDi αὖθις om. D, αὐτοῦ BC 8 κατακτησάμενος RwpDi, καταστησάμενος A 9 καπόης E, v. XVI 9, 30 10 συμαχῆσαι D, corr. Dw 11 οὐ προς. τ. πρεσβ. O 14 καὶ ὃς] κἀκεῖνος O 16 ὅποι D 18 πέμψασιν Ewp, v. ad XIII 1, 5 19 σε AR, τε w*p οὕτως B

34 transferre regionem. Quod vere a se dici, illud argumento esse,
35 quod ferreas catenas, manicas, alia vincula fabricaretur. Id illi
cum verum invenissent, hominem sibi benevolum esse rati regi
36 venatum egresso portas clauserunt. Is igitur non admissus
domum rediit, suldanus autem, a civibus libertate remunerationis
37 ergo accepta pristinoque imperio recuperato, iisdem Capuanis et
38 Beneventanis bellum infert. Qui cum obsidione urgerentur, per
legatos regem supplicibus verbis orant, ut sibi et veniam daret
39 et auxilio veniret. Sed ut ille, repudiata legatione, se interitu
illorum laetari dixit, ad regem Basilium alia legatione missa,
40 ut sibi periclitantibus subveniret, cum legatus impetratis auxiliis
41 rediret cives suos bonis animis esse iussurus, captus est ab
hostibus; ex quo cum suldanus cognovisset, unde veniret et
42 quam laetum civibus afferret nuntium, ait ille: "Si vivere volueris, tuis de muro prospectantibus renuntiato regem auxilia ne-

ποιήσεις, ἴσθι αὐτίκα δὴ τεθνηξόμενος. ὁ δὲ συνέθετο ποιή- 43
σειν ὡς ἐνετέλλετο· καὶ στὰς πρὸ τοῦ τείχους δέσμιος κατεχό-
μενος ἔφη καὶ τὴν πρεσβείαν ἀνύσαι καὶ ἥξειν ὅσον ἤδη ἐκ
βασιλέως βοήθειαν· καὶ ὁ μὲν ταῦτα λέγων τοῖς ξίφεσι κατε-
τέτμητο. ὁ δὲ σουλδάνος τὴν τῆς πόλεως ἀπελπίσας ἅλωσιν 44
ὑπεχώρησε.

Καὶ ὁ τῆς Ταρσοῦ δὲ ἀμηρᾶς Ἐσμὰν μετὰ πλοίων μεγά- 45
λων, ἃ κουμπάρια τοῖς ἐκ τῆς Ἄγαρ ὠνόμασται, τῇ πόλει τοῦ C
Εὐρίπου προσέβαλεν· ἤνυσε δὲ οὐδέν, ἀλλ' αὐτός τε ἀπώλετο
καιρίως πληγεὶς καὶ τὸ πλέον τῆς στρατιᾶς αὐτοῦ. ἀλλὰ μέντοι 46
καὶ ὁ τῆς Κρήτης κρατῶν Σαὴτ ὁ Ἀπόχαψ ἕτερον στόλον ἑτοι-
μασάμενος Φώτιόν τινα δραστήριον ἄνδρα τούτῳ ἐπέστησεν,
ὃς τά τε παράλια τοῦ Αἰγαίου καὶ τὰς νήσους ἐκάκου. ᾧ συν- 47
αντήσας ὁ τῶν Ῥωμαίων στόλος, οὗ ναύαρχος ἦν ὁ τῶν πλωΐ-
μων δρουγγάριος ὁ πατρίκιος Νικήτας ὁ Ὠορύφας, πολλὰς μὲν
τῶν πολεμίων νηῶν τῷ ὑγρῷ πυρὶ ἀπετέφρωσε καὶ τοὺς ταύ-

7 *ὅτι ἐκ Ταρσοῦ πλοῖα ἐπολιόρκουν τὴν Εὔριπον· ἤνυσαν δὲ οὐδέν* CE
10 *καὶ ἐκ Κρήτης ἕτερα τὰς παραλίας* (*παραλίους* E) *Ῥωμαϊκὰς ἐδῄουν*
χώρας· ἀλλὰ κἀκεῖνα κακῶς ἀπηλλάγησαν (*ἀπήλλαξαν* E) CE

1 *δὴ* RwpDi, *δεῖν* A   4 post *βασ.* add. *εἰς* C   5 *ἀπελπίσας*
τὴν τῶν πόλεων Rwp   6 *ὑπεχώρησεν* E (v. ad XIII 1, 5), *ἀνε-*
χώρησε D   7 *ἀσμὰν* D, corr. Dw   8 *τῇ* om. D, suppl. Dw
9 *προσέβαλον* D, corr. Dw   *δὲ* om. D, *δ'* suppl. Dw   10 *καὶ*
. . . . . D, *καιρίως* corr. Dw   *πλέοντος* D, *τὸ πλέον τῆς* corr. Dw
ἀλλὰ μέντοι AEDwwp, om. O   11 post *κρήτης* add. *δὲ* O
κρατησάντων D, corr. Dw   *ἀποχὰψ* Rw, *Απόκαψ* p*   12 *δι-*
καστήριον D, corr. Dw   13 *νήσας* (punctis notatum) *ἀ κάκου* D,
corr. Dw   14 *οὖσαν ἄρχος* D, *οὗ ναύαρχος* corr. Dw   15 *δουγ-*
γάριος (sic) A   *ὠορύφας* AB Cedr. (Scylitz.) II p. 227, 9, *ὠρύ-*
τὰς (sic) D, *ὠρύφας* RDw, *ὀωρύφας* w*p, v. XV 24, 21   16 *νεῶν*
EwpDi, v. ad XV 23, 15

gasse; quod ni feceris, te e vestigio moriturum scito." Promisit 43
ille se facturum, quemadmodum iuberetur; et vinctus astans ante
moenia, dum se legationem obiisse et auxilia a rege statim ven-
tura dicit, gladiis dissecatur. Suldanus vero urbis expugnatione 44
desperata recessit.

Tarsi quoque ameras Esman cum magnis navigiis, quae 45
Agareni cumparia vocant, Euripi urbem aggressus nihil quidem
effecit, sed et ipse letali accepto vulnere periit et maxima pars
exercitus illius. Cretae autem princeps Saët Apochaps Photium, 46
virum strenuum, alteri classi a se instructae praefecit, qui et
Aegaei maris oram et insulas populabatur. Cui cum Romana 47
classis, cuius navarchus erat classis drungarius patricius Nicetas

ταις ἐμπλέοντας, πολλοὺς δὲ μαχαίρας ἔθετο ἔργον καὶ πλείους
48 ὑποβρυχίους ἐποίησεν. ὅσοι δὲ τὸν πολυειδῆ τοῦτον ἔφυγον
49 κίνδυνον, αἰσχρῶς ἀποδράντες ἐσώθησαν. οὐκ ἠγάπων μέντοι
D σωζόμενοι· πειρατικὰς δὲ νῆας ἑτοιμασάμενοι τὴν Πελοπόννη-
50 σον καὶ τὰς ἐκεῖ κατέτρεχον νήσους. ἀλλ' αὖθις αὐτοῖς ὁ ῥη-
θεὶς τοῦ στόλου δρουγγάριος ἔπεισι· τῷ γὰρ λιμένι προσορμίσας
τῶν Κεγχρεῶν καὶ τὰ πολέμια πλοῖα περὶ Μεθώνην καὶ Πύ- D IV 32
λον καὶ Πάτρας ἐμφιλοχωρεῖν ἐγνωκώς, διὰ τοῦ κατὰ Κόριν-
θον ἰσθμοῦ ταχέως διαγαγὼν τὰς τριήρεις ἐν τῇ ξηρᾷ ἐπιτί-
51 θεται τοῖς πολεμίοις ἀνωιστί· καὶ τῷ ἀνελπίστῳ ἐκπεπληγμένων
αὐτῶν τὰς μὲν τῶν ληστρικῶν νηῶν ἐπυρπόλησε, τὰς δὲ καὶ
αὐτάνδρους κατέδυσε, καὶ αὐτοῦ τῶν πολεμίων ἐξηγουμένου
Φωτίου ἀναιρεθέντος. οὕτω μὲν οὖν καὶ ὁ τῶν Κρητῶν ἀπώ-
λετο στόλος.

P II 172 A 10 Ἐξ Ἀφρικῆς δ' ἕτεραι νῆες αὖθις ἑξήκοντα παμμεγέθεις
ἐξώρμησαν καὶ τῇ ὑπὸ Ῥωμαίους καὶ αὗται ἐλυμαίνοντο καὶ
2 μέχρι Κεφαληνίας καὶ Ζακύνθου προῆλθοσαν. στέλλεται τοίνυν

15 περὶ τῶν ἐξ Ἀφρικῆς νηῶν· καὶ περὶ τῶν ἐκ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ στόλου ἀποδράντων· καὶ ὅπως οὐδένα ἐκείνων ἀνελὼν τοῖς λοιποῖς ἐνεποίησε φόβον C

2 αὐποβρυχίους D, corr. Dw 4 ἑτοιμασάμενος D, corr. Dw πελοπόννησον RDi, πελοπόνησον ADEwp 6 προσεγγίσας D 7 κεγχρεῶν ARDw, χρεῶν D, κεγχρῶν E, κεγχρέων w*p 8 πάτραν B 10 ἀνοιστὶ D, corr. Dw 12 post αὐτοῦ add. τοῦ Owp ἐξηγομένου D, corr. Dw 13 καὶ ὁ AR, ὁ omisso καὶ BD, ὁ καὶ w*p 15 δὲ D αὖθις ἕτ. νῆες Ewp 16 αὗται EwpDi 17 κεφαληνίας ARwp, Κεφαλληνίας Di; v. ad p. 236, 9 ζακίνθου D, corr. Dw

Oorypbas, occurrisset, multas hostium navium una cum vectoribus
igni Graeco in cineres redegit, multas ferro confecit, plures
48 demersit. Quicunque multiplex hoc discrimen turpi fuga evase-
49 rant, incolumitate non contenti, piraticis navibus paratis, Pelo-
50 ponnesum et vicinas insulas vexaverunt. Sed eos idem drun-
garius, cum ad portum Cenchrearum appulisset ac naves hostium
prope Methonam et Pylum et Patras crebro stationes habere
didicisset, triremibus per Isthmum Corinthiacum celeriter terra
51 traductis hostes subito aggreditur; iisque improvisa impressione
perculsis piraticas naves partim cremat, partim cum ipsis viris
demergit, Photio quoque, hostium duce, interfecto. Sic Creten-
sium quoque classis periit.

10. Verum ex Africa quoque aliae naves sexaginta ingen-
tes Romanis provinciis vastandis usque ad Cephaleniam et Zacyn-
2 thum processerunt. Contra eas Narsan, classis praefectus, missus

ναυτικὸν κατ' αὐτῶν, ναυαρχοῦντα τὸν Νάσαρ ἔχον. πολλῶν 3
δ' ἐκ τῶν περὶ τὴν εἰρεσίαν πονούντων ἀποδρασάντων, αἱ τριή-
ρεις ἦσαν ἡμίκενοι· διὸ καὶ ὁ ναύαρχος οὐκ ἔκρινε δεῖν οὕτω
συμμίξαι τοῖς πολεμίοις, ἀλλ' ἀναφέρει τῷ βασιλεῖ τὸ συμβάν,
καὶ οἱ λειποτάκται ζητηθέντες ταχὺ κατεσχέθησαν. ἵνα δὲ καὶ 4
φόβον ἐμποιήσῃ τῷ ναυτικῷ καὶ μηδένα κολάσῃ χριστιανόν,
τριάκοντα τῶν ἐν εἱρκταῖς φρουρουμένων Ἀγαρηνῶν ἐκβλη-
θῆναι κελεύει νυκτός, καὶ περιχρῖσαι μὲν ἀσβόλῃ τὰς ὄψεις B
αὐτῶν, ὡς ἂν μὴ ἐπιγινώσκοιντο, εἶτα καὶ αἰκίσασθαι σφᾶς
καὶ διὰ τῆς ἀγορᾶς περιαγαγεῖν ἀνασκολοπισθῆναί τε ἀπα-
χθέντας εἰς Πελοπόννησον. οὗ γενομένου οἱ τοῦ στόλου ναυ- 5
τικοὶ ἐξεδειματώθησαν καὶ οὕτω τοῖς ἐναντίοις ἐπῆλθον νυκτὸς
καὶ τρόπαιον ἤραντο, τῶν μὲν ἀπολομένων, τῶν δὲ ἑαλωκότων.
εἶτα καὶ εἰς Σικελίαν διέβησαν καὶ τὰς ἐκεῖ πόλεις, ὅσαι τοῖς 6
Καρχηδονίοις διέφερον, ἐκάκωσάν τε καὶ ἐξεπόρθησαν.
Καὶ οἱ ἐκ μεσημβρίας δὲ Ἄραβες ἐσχολακέναι τὸν Ῥω- 7
D IV 33 *μαϊκὸν μαθόντες στόλον, τὰ τῆς Φοινίκης καὶ τῆς Συρίας ναυσὶ*

11 *ὅτι ἐνίκησαν οἱ Ῥωμαῖοι τοὺς Ἀγαρηνοὺς ἐν τῇ ναυμαχίᾳ* (*ἐν—ναυμ.* om. E) CE 16 *ὅτι τῶν τοῦ στόλου εἰς οἰκοδομὰς ἀσχολουμένων, οἱ Ἀγαρηνοὶ ἀδεῶς τὰ παράλια ἐκάκουν* C

1 *νάσαρ* AR Cedr. (Scylitz.) II p. 229, 9, *ἄσαρ* B, *νάρσαν* ED$_w$wp 4 *συμμῖξαι* Ewp 5 *λειποτάκται* AR (C *ει* in ras.) wp, *λιποτάκται* *Di*, v. ad XV 18, 11 7 ante *ἀγαρ.* add. *αἰχμαλώτων* Owp 8 *περιχρίσαι* ARwp, corr. *Di* *μὲν* om. D 9 *καὶ* om. Ewp 11 *πελοπόννησον* R*Di*, *πελοπόνησον* ABDwp 12 *οὕτως* D, corr. D$_w$ *ἐπεναντίοις* D 14 *διέβισαν* D, corr. D$_w$ *ὅσα* D, corr. D$_w$ 15 *καρχηδόνιος* D, corr. D$_w$ *διέφθειρον* D, corr. D$_w$ 14. 15 *τοῖς Κ. διέφερον*] v. C. B. Hasium ad Leon. Diac. p. 494 ss. et Zonar. XVII 7, 37. 23, 10. XVIII 22, 19

est. Sed cum tot ex remigibus fugam cepissent, ut triremes 3
semivacuae essent, navarchus ita cum hostibus non congrediendum
esse ratus casum illum ad regem refert et desertores inquisiti
ac cito reperti sunt. Ut autem terrorem incuteret nautis nec 4
ullum tamen Christianum supplicio afficeret, triginta captivos
Agarenos carcere noctu extractos fuligine inungi, ne agnosce-
rentur, flagrisque caesos per forum circumduci et in Peloponne-
sum perductos palis affigi iussit. Quo facto classiarii perterriti 5
hostes noctu aggressi profligarunt, aliis caesis, aliis captis. Deinde 6
in Siciliam quoque transvecti urbes Carthaginiensibus obnoxias
vexarunt et vastarunt.
Ceterum a meridie Arabes, cognito Romanae classis otio, 7

8 *προσπλέοντες ἐκάκουν παράλια. ὁ γὰρ βασιλεύς, ὅτι Μιχαὴλ*
C *ἀνεῖλε τὸν πρὸ αὐτοῦ βασιλεύοντα, οἷον ἐξιλασκόμενος τὸν θεόν,*
πολλαχοῦ τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων τῷ ἀρχιστρατήγῳ Μιχαὴλ
9 *ναοὺς ἐδείματο ἐκ καινῆς· καὶ ἐν αὐτοῖς δὲ τοῖς ἀνακτόροις*
ἐδομήσατο τούτῳ πολυτελές τε καὶ πολυδάπανον τέμενος, ὃ καὶ
W III 139 10 *Νέαν ἐκκλησίαν ἐκάλεσεν. ἐν τούτοις οὖν τοῖς δομήμασι τῶν*
πλωίμων ἀσχολουμένων, καὶ τῶν νώτων αὐτῶν οὐκ ἀφιστα-
μένων ἀπὸ τῶν ἄρσεων, τῶν τε χειρῶν αὐτῶν ἐν τοῖς κοφί-
11 *νοις δουλευουσῶν, ὁ στόλος ἐσχόλασε· διὸ καὶ οἱ Ἀγαρηνοὶ*
ἀδεῶς, ὡς εἴρηται, τὰ παράλια ἐληίζοντο καὶ οὐ μόνα ταῦτα
12 *ἐκάκουν, ἀλλὰ καὶ τὴν Συράκουσαν ἐξεπόρθησαν. ὁ δὲ βα-*
D *σιλεὺς ταῖς οἰκοδομαῖς τὸ ναυτικὸν τοῦ στόλου κατέτρυχε, καὶ*
τῷ προφήτῃ Ἡλιοὺ τῷ Θεσβίτῃ ναὸν ἀνεγείρας· ἐτίμα γὰρ
τοῦτον διαφερόντως καὶ ᾤετο προσληφθήσεσθαί ποτε παρ' αὐ-
13 *τοῦ καὶ τῷ πυρίνῳ συνεπαρθήσεσθαι ἅρματι. ὅμως μέντοι*
τὴν ἅλωσιν καὶ κατασκαφὴν τῆς Συρακούσης μαθὼν ἔστειλε
τοὺς ἀντικαταστησομένους τοῖς ἀλιτηρίοις Ἀγαρηνοῖς· ἀλλ' οὐδὲν
14 *ἤνυστο. εἶτα τὸν Φωκᾶν Νικηφόρον μετὰ δυνάμεως ἀξιομάχου*

1 *βασίλειος* O *Wo* lat. post *ὅτι* add. *τὸν* B 2 *ἐκιλοσκόμενος* D, corr. Dw 5 *ἐδομήσατε* D, corr. Dw 6 *ἐκκλησίαν* Rwp*Di*, *ἐκ κλήσεως* A 6. 7 *δομήμασιν* (*δομήσασιν* p*) *ἀσχ. τ. πλωίμων* Ewp 8 *αὐτῶν τοῖς κοινοῖς* D, corr. Dw 9 *καὶ* om. Rwp 10 *ἐλυίζοντο* D, corr. Dw 12 *τὸ ναυτικὸν τοῦ στόλου* | *κατέτρ. τ. οἰκοδομαῖς* Ewp 13 *πρεσβύτη* B *ἠλιοῦ* CEwp*Di* *θεσβίτ** C *ἀνεγείρων* O, corr. Dw 15 *ὅμως*] *ὁ μὲν* E 17 *ἀντικαθιστησομένους* E *ἀλιτηρίοις* RDww*Di*, *ἀλητηρίοις* Dp, *ἁλιτηρίοις* AE 18 post *νικηφ.* add. *τὸν πάππον τοῦ μετέπειτα βασιλεύσαντος* (*βασιλεύοντος* w*p) Rwp

8 navibus advecti Phoeniciae et Syriae oram infestarunt. Rex
enim caedem Michaëlis decessoris sui expiaturus multis locis
urbis regiae Michaëli, caelestis militiae principi, nova templa
9 atque in ipsa regia magnificam et sumptuosam aedem, Novae
10 ecclesiae nomine indito, construxit. His substructionibus igi-
tur occupatis nautis, quorum nec terga a tollendis oneribus unquam
vacabant et manus in cophinis occupatae erant, classis otiosa
11 erat. Qua de causa Agareni, ut supra diximus, oram maritimam
impune praedabantur neque vero illam tantum infestarunt, sed
12 etiam Syracusas devastarunt. Rege vero nautas aedificatione
defatigante, cum etiam Eliae Thesbitae, quem eximia veneratione
colebat, aedem exstrueret, fore sperans, ut ab eo curru igneo in
13 caelum tolleretur, tamen, cum Syracusas captas esse et deletas
cognovisset, misit, qui nefariis Agarenis resisterent; neque vero
14 quicquam profecit. Deinde Nicephorum Phocam cum iustis co-

ἐκπέπομφεν, ἄνδρα γενναιότατον ὁμοῦ καὶ στρατηγικώτατον, ὃς
καὶ πολλὰ κατὰ τῶν Ἄγαρ ἐκγόνων ἐστήσατο τρόπαια.
Ὅτε δὲ τῷ Θεοφιλίτζῃ, ὡς εἴρηται, ἐξυπηρέτει οὗτος ὁ 15
βασιλεύς, συγκατῆλθεν ἐκείνῳ εἰς Πελοπόννησον καὶ εἰς τὸν
τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἀνδρονίκου ναὸν εἰσῆλθε σὺν τῷ κυρίῳ
αὐτοῦ. ἦν δ' ἐκεῖσε προσμένων μοναχός τις ἀντιποιούμενος 16 P II 173 A
ἀρετῆς, ὃς τοῦ μὲν Θεοφιλίτζῃ οὐδεμίαν φροντίδα πεποίητο,
D IV 34 τὸν δὲ Βασίλειον θεασάμενος καὶ ἐξυπανέστη καὶ προσεκύνησε
καὶ φιλοφρόνως ἐδεξιώσατο. γυνὴ δέ τις χήρα ἐν τῇ χώρᾳ 17
ἐκείνῃ τυγχάνουσα καὶ τῶν ἐγχωρίων πρωτεύουσα πλούτῳ τε
περιρρεομένη πολλῷ, συνήθης οὖσα τῷ μοναχῷ καὶ μαθοῦσα
τὸ γεγονός, μετεπέμψατο τοῦτον καὶ ἤρετο πῶς τὸν μὲν Θεο-
φιλίτζην ἄρχοντα περιφανῆ καὶ τοῖς βασιλεῦσι κατὰ γένος προσ-
ήκοντα οὔτε προσρήσεως οὔτε δεξιώσεώς τινος κατηξίωσε, τῷ
δ' ἐκείνῳ ὑπηρετοῦντι καὶ προσεφώνησε καὶ τιμῆς μετέδωκεν
οὐκ ἀναλογούσης τῇ καταστάσει αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ λίαν ὑπερ- B
βαλλούσης αὐτήν. εἴκαζε γάρ, εἰδυῖα τὸν μοναχόν, μὴ ἀλόγως 18

3 περὶ τῆς γυναικός, ᾗ προεῖπεν ὁ ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου μοναχὸς περὶ τοῦ Βασιλείου ὡς βασιλεύσει (τοῦ ἁγίου — βασιλεύσει om. E) CE

1 ante ὁμοῦ add. τε Ewp στρατηγικώτατον AR, στρατηγιώτατον w*, στρατηγώτατον p* 2 ἄγαρ ἐκγόνων A, τῆς ἄγαρ ἐκγόνων EDwwpDi, ἀγαρηνῶν O 3 προείρηται CEwp, προισιόρηται R, v. XVI 6, 18ss. 3. 4 οὗτος ὁ βασιλεὺς AEwp, ὁ βασιλεὺς βασίλειος R Wo lat., ὁ βασίλειος B 4 πελοπόννησον (sic) ADwp 5 ἀνδρέου Rwp ναὸν ante ἀνδρέου C 6 προμένων D, corr. Dw 7 θεοφιλίτζου w*p invitis AR 8 ὑπεξανέστη CDEwp Cedr. (Scylitz.) II p. 191, 11 13 βασιλεῦσιν Ewp, v. ad XIII 1, 5 17 αὐτῇ D, αὐτῇ Dw

piis ablegavit, virum fortissimum ac rei militaris peritissimum,
qui Agarenos saepe profligavit.
Cum autem hic rex Theophilitzi, ut supra dictum est, 15
inserviret, una cum illo in Peloponnesum descendit et templum
Andronici, sancti apostoli, est ingressus, in quo degebat mona- 16
chus quidam virtutis studiosus, qui Theophilitzi nullam rationem
habuit, sed Basilio conspecto honoris causa surrexit eumque
adoratum amanter excepit. Mulier autem quaedam vidua illius 17
loci primaria et magnis opibus affluens eo cognito monachum
pro familiaritate arcessitum interrogat, cur Theophilitzem, prin-
cipem illustrem et regibus cognatum, neque alloquio neque ullo
officio dignum indicasset, ministrum vero eius affatus esset et
longe supra conditionem honorasset. Nam, cum monachum 18

19 ποιῆσαι τὸ γεγονός. ὁ δέ "τὸν μὲν Θεοφιλίτζην ἰδιώτην" εἶπεν
"ἑώρων, βασιλέα δὲ τὸν Βασίλειον, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ὡς βα-
σιλέα τὸν ἄνδρα τετίμηκα. ἴσθι γὰρ ὡς πρὸς τοῦ θεοῦ βασι-
20 λεὺς ἐκεῖνος ἀφώρισται." ταῦτα ἀκούσασα ἡ γυνή, ἐπεὶ νοσήσας
ἐκεῖ κατελείφθη ὁ Βασίλειος, ἀπάραντος ἐκεῖθεν τοῦ κυρίου
αὐτοῦ, προσελάβετό τε αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς καὶ θερα-
πείας ἠξίωσε καὶ ἀναρρωσθέντα εἰσποιητὸν ἀδελφὸν τῷ υἱῷ
21 αὐτῆς γενέσθαι πέπεικε καὶ χρήματα παρέσχεν· εἶτα καὶ τὴν
βασιλείαν αὐτῷ προαγορεύει, καὶ ὅτε τεύξεται τῆς ἀρχῆς, μὴ
ἐπιλαθέσθαι τοῦ παιδὸς αὐτῆς ἀξιοῖ μήτ' αὐτῆς, εἰ τοῖς ζῶσιν
ἔτι συγκαταλέγοιτο. ὁ μὲν οὖν Βασίλειος ἐπὶ τούτοις ἀπῆλθεν.
C 22 ἐκείνη δὲ βασιλεύσαντος ἄρτι πρὸς τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων
μετὰ τοῦ υἱοῦ παρεγένετο, δῶρα προσαγαγοῦσα πολυτελῆ καὶ
23 πολλά· ἣν ἐντίμως ὁ βασιλεὺς προσεδέξατο καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς,
ὃν ἀδελφὸν ἐκ πνευματικῆς διαθέσεως, ὡς εἴρηται, ἔσχηκε,
πρωτοσπαθάριον τετίμηκε.
24 Σεισμῶν δὲ διαφόρων συμβάντων, ἐξ ὧν πολλοὶ ναοὶ διερ-
25 ράγησαν, ὁ βασιλεὺς αὖθις αὐτοὺς ἀνωρθώσατο· οὐ μὴν ἀλλὰ D IV 35

12 ὅτι βασιλεύσαντος τοῦ Βασιλείου προσῆλθεν αὐτῷ (om. E) ἡ γυνὴ μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, καὶ ἐτιμήθησαν (μετὰ—ἐτιμήθησαν om. E) CE 17 οἷα ἐν ναοῖς οὗτος ἐποίησεν ὁ βασιλεύς E

1. 2 Θεοφιλίτζην ἰδιώτην—βασιλέα δὲ τὸν Βασίλειον] De chiasmo v. ad XIII 2, 6 4 ἀφώριστο D, corr. D_w τῶν ἐπιροσήσας D, ἡ γυνὴ ἐπεὶ νοσήσας D_w 5 κατελείφθη Rwp*Di*, κατελήφθη A βασι^{λ} B 6 προσέλαβε Ewp 7. 8 τῷ υἱῷ αὐτῆς (αὐτοῦ D, corr. D_w) post πέπεικε O 8 παρέσχειν D, corr. D_w 9 προηγόρευσε Owp 12 post ἄρτι add. τοῦ βασιλείου CD, αὐτοῦ B 15 ὃ D, ὃν corr. D_w 17 ναοὶ πολλοὶ O 18 ἀνορθώσατο Ewp

19 nosset, eum id non temere fecisse arbitrabatur. At ille "Theo-
philitzem" inquit "privatum vidi, regem vero Basilium, eaque
de causa honorem ei ut regi habui. Scito enim eum a deo regem
20 designatum esse." Quibus mulier auditis Basilium post discessum
sui domini aegrotum illic relictum in suas aedes recepit curata-
que et confirmata valetudine ei persuasit, ut sui filii frater ado-
21 ptivus esse vellet, ac data pecunia regnum ei praedixit orans, ne
principatum adeptus filii suique, si adhuc in vivis esset, oblivi-
22 sceretur. His actis Basilius discessit; illa vero ei rerum modo
potito cum filio Cpolim profecta multa pretiosa munera obtulit;
23 quam ille honorifice excepit eiusque filium, quem fratrem spiri-
tualem, ut diximus, nactus erat, protospatharii dignitate ornavit.
24 Aedes sacras diversis terrae motibus collapsas rex instau-
25 ravit atque etiam magnum fornicem occidentalem templi Sapien-

καὶ τὴν δυτικὴν μεγάλην ἀψῖδα τῆς τοῦ θεοῦ λόγου Σοφίας ῥαγεῖσαν καὶ πεσεῖν τυγχάνουσαν προσδοκήσιμον μηχαναῖς τεχνιτῶν συνέσφιγξέ τε καὶ ἥδρασε.

Καὶ τῶν Ἰουδαίων πολλοὺς δόσεσι χρημάτων καὶ ὑποσχέ- 26
σεσι χριστιανοὺς γενέσθαι πέπεικε· καὶ τῷ ἔθνει τῶν Ῥῶς σπει- 27
σάμενος εἰς ἐπίγνωσιν ἐλθεῖν τοῦ καθ' ἡμᾶς μυστηρίου πεποίηκε.
συνθεμένοις γὰρ βαπτισθῆναι ἀρχιερεὺς αὐτοῖς ἐστάλη παρὰ 28 D
τοῦ αὐτοκράτορος. οἱ δὲ μεταθέσθαι μέλλοντες ἐκ τῆς οἰκείας 29
θρησκείας εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς ὤκνουν τε καὶ ἐδίσταζον καί
"εἰ μή τι θαῦμα ἴδοιμεν" εἶπον πρὸς τὸν ἀρχιερέα "οἷα πολλὰ W III 140
διδάσκεις αὐτὸς γενέσθαι πρὸς τοῦ Χριστοῦ, οὐκ ἄν ποτε δέξασθαι πεισθείημεν τὸ δόγμα τὸ σόν." καὶ ὅς "αἰτήσασθε" 30
εἶπεν "ὃ βούλεσθε." κἀκεῖνοι "τὴν βίβλον" εἶπον "ἣ τὰ περὶ 31
τοῦ Χριστοῦ διδάσκει, βλητέον εἰς πῦρ· καὶ εἰ διαμείνῃ ἀνάλωτος, πίστις ἔσται ταῦτα ἡμῖν ἀληθῶς εἶναι θεὸν τὸν παρὰ
σοῦ κηρυττόμενον." συνέθετο ποιῆσαι τουτὶ ὁ ἐπίσκοπος· ἀνήφθη 32
πυρκαϊά, ἦρε πρὸς οὐρανὸν ὁ ἀρχιερεὺς τάς χεῖράς τε καὶ τὰ P II 174 A

4 ὅπως τὸ ἔθνος τῶν Ῥῶς (ῥὼς C) εἰς ἐπίγνωσιν ἦλθε Χριστοῦ C

1 δυτικὴν AEwp, πρὸς δύσιν O Cedr. (Scylitz.) II p. 237, 21 ἀψῖδα B^s Di, ἀψίδα AEwp, ἀψίδα R 3 ἥδρασε (sic) AD 4 πολλὰς E παροχαῖς O 5 πέπεικε γεν. χριστ. O ῥῶς R, ῥὼς AEBwpDi 7 ἀπεστάλη D 11 γενέσθαι om. C 12 τὸ ante δόγμα om. D, add. Dw αἰτήσασθαι[ε] E, αἰτήσασθαι D, corr. Dw 14 τοῦ om. DE 15 τοῦτο Rwp 16 ποιῆσαι τουτί (τοῦτο Ewp) AEwp, τῷ λόγῳ αὐτῶν O 17 τὰς om. D τὰ om. D

tiae dei ruptum ruinamque minitantem machinis artificum constrinxit et firmavit.

Multis Iudaeis praebita pecunia ac pollicitationibus persua- 26
sit, ut Christiani fierent. Pace cum gente Russica facta effecit, 27
ut Russi in cognitionem arcanorum nostrorum pervenirent; ita- 28
que, cum se baptizari velle concessissent, pontificem iis imperator misit. Ceterum a sua religione ad nostram transituri tergi- 29
versabantur et dubitabant ac "Nisi miraculum viderimus", inquiunt pontifici "qualia ipse multa a Christo facta esse doces, nunquam nobis persuadebis, ut doctrinam tuam amplectamur." Tum 30
is "Petite" inquit "quae velitis." At illi "Liber", aiunt "qui de 31
Christo docet, est in ignem coniciendus; qui si inviolatus manserit, ea nobis erunt argumento vere deum esse, qui a te praedicatur." Assenso episcopo rogus incenditur, pontifex manibus 32
et oculis in caelum sublatis "Glorifica" inquit "nomen tuum,

33 ὄμματα· “δόξασόν σου” εἶπε “τὸ ὄνομα, Χριστὲ ὁ θεός.” ἐνέ-
θετο τῇ πυρκαϊᾷ τὸ ἱερὸν εὐαγγέλιον· τὸ δὲ χρονίσαν ἐν τῇ
34 φλογὶ ἀδιαλώβητον ἔμεινεν. οἱ βάρβαροι ἐξεπλάγησαν, ἐπί-
στευσαν τῷ κηρύγματι καὶ τελεσθῆναι κατήπειγον τῷ θείῳ
βαπτίσματι. ταῦτα μὲν οὖν ταύτῃ συμβέβηκεν.

11 Ὁ δ' εἷς τῶν τοῦ βασιλέως υἱῶν ὁ Κωνσταντῖνος, ὃν καὶ
2 μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐφίλει, νοσήσας ἐξέλιπε· καὶ ὁ αὐτοκράτωρ
βαρέως τὸν ἐκείνου ἤνεγκε θάνατον καὶ ἦν ἀπαράκλητος καὶ
3 ἐζήτει ζῶντα τοῦτον ἐμφανισθῆναι αὐτῷ. ἦν δέ τις μοναχὸς
Θεόδωρος, ᾧ Σανταβαρηνὸς τὸ ἐπώνυμον· οὗτος τῷ βασιλεῖ D IV 36
B προσῳκείωτο εἰς ἄκρον ἐναρέτου βίου αὐτὸν ἐφθακέναι πιστεύ-
4 οντι, ὡς ἐντεῦθεν καὶ σημεῖα ἐργάζεσθαι· οὗτος τοίνυν ὁ Σαντα-
βαρηνός, ὃς καὶ τῆς μητροπόλεως Εὐχαΐτων ἐχρημάτισε πρόε-
δρος, λέγεται δεῖξαι τῷ βασιλεῖ τὸν τεθνηκότα υἱὸν αὐτοῦ ζῶντα
5 δῆθεν. ἐν γὰρ λόχμῃ τινὶ φαντάσαι τὸν Κωνσταντῖνον ἔφιππον
τῷ οἰκείῳ συναντῆσαι πατρί· ᾧ καὶ περιπλακῆναι δόξας ὁ βα-
6 σιλεὺς καὶ καταφιλῆσαι, οὐκέτι τοῦτον ἑώρακε. καὶ ἄλλα δὲ
τοιαῦτα ποιήσας ὁ Σανταβαρηνὸς καὶ τούτοις ἐκπλήξας τὸν

6 *ὅτι θανόντος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου, ὁ βασιλεὺς ἀπαρηγόρητος ἦν. καὶ ὅπως ὁ Σανταβαρηνὸς ἔδειξεν αὐτῷ τὸν τεθνεῶτα ἔφιππον* CE

1 *τὸ ὄνομα εἶπε* Rwp 2 *δὲ* om. w*p invitis AR 5 *ταύτῃ συμβέβηκεν* AEDwwp, *ὧδέ πῃ τέλος* (om. C) *ἔσχον* O 6 *δὲ* Bs(?)p 9 *ζῶντα* Rwp*Di*, *ζῶν* A *ἐμφανεσθῆναι* D, corr. Dw 10 *ὁ* add. post *ᾧ* D *τὸν* D, *τὸ* corr. Dw 13 *τῶν εὐχ.* Ewp 14 *τεθνικότα* D, corr. Dw 15 *ἔφιπο* D, corr. Dw

33 Christe deus”, sacrum evangelium in rogum imponit. Quod diu
34 in flamma relictum illaesum mansit. Barbari obstupefacti praedi-
cationi crediderunt et ut sacro baptismate initiarentur flagitarunt.
Haec sic acta sunt.

11. Ceterum Constantinus, unus ex regis filiis, patri prae
2 ceteris carus ex morbo obiit; cuius mortem imperator graviter
ferens, omni consolatione repudiata, eum sibi viventem offerri
3 cupiebat. Erat autem quidam monachus Theodorus, cognomento
Santabarenus, regi ob summam de ipsius virtute opinionem, ut
4 etiam miracula edere crederetur, familiaris idemque metropolis
Euchaitorum antistes. Eum igitur dicunt regi defunctum filium
5 ostendisse viventem, cum effecisset, ut Constantinus equo insi-
dens patri occurrere loco quodam arboribus obsito videretur;
quem, cum amplexus et deosculatus esset, non amplius vidisse
6 regem. Sed et aliis similibus factis Santabarenus rege in admi-
rationem adducto effecerat, ut is totus ex ipso penderet, ut fidem

βασιλέα ὅλον εἰς ἑαυτὸν περιήγαγεν, ὡς πίστιν εἰς αὐτὸν κεκτῆ-
σθαι καὶ κατὰ μηδὲν αὐτῷ ἀπιστεῖν. καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς οὕτω 7
διέκειτο πρὸς τὸν Σανταβαρηνόν. ὁ δὲ Λέων, ὁ δεύτερος τῶν 8 C
τοῦ βασιλέως υἱῶν ἤδη νεανίας γενόμενος καὶ γυναικὶ συζυ-
γεὶς τῇ θυγατρὶ τοῦ Μαρτινακίου καὶ ἀναρρηθεὶς βασιλεὺς παρὰ
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, τῷ Σανταβαρηνῷ οὐκ ἠρέσκετο, ἀλλὰ φαρ-
μακὸν ἀπεκάλει καὶ γόητα καὶ ἀπατῶντα τὸν αὐτοκράτορα.
τούτοις ἐκεῖνος ὥς τισι κέντροις πληττόμενος εἰς ἄμυναν δι- 9
ανίσταται καὶ πλασάμενος εὔνοιαν πρὸς τὸν Λέοντα "νεανίαν
ὄντα σε" λέγει "ὦ βασιλεῦ, καὶ τῷ πατρὶ συνθηρῶντα καὶ
συνιππεύοντα δεῖ σε καὶ ἐγχειρίδιον ἐπιφέρεσθαι, ἵνα τούτῳ
καὶ κατὰ θηρίου χρήσῃ ὁπότε δέοι καὶ τῷ πατρί σου ἴσως
ὀρέξῃ κατὰ καιρὸν ἢ τυχὸν καὶ ἐπιβουλεύοντας ἀμυνῇ." ὁ δὲ 10
μὴ φωράσας τὸν δόλον ξιφίδιον ἔνδον φέρειν τοῦ ὑποδήματος D
ἐπείσθη κατὰ τὴν συμβουλήν. τούτῳ τοίνυν τῷ ξιφιδίῳ ὁ 11
Σανταβαρηνὸς κατὰ τοῦ Λέοντος χρᾶται εἰς ἄμυναν καὶ τῷ
βασιλεῖ "ἐπιβουλεύει σοι" φησίν "ὁ υἱός σου, καὶ τούτου δεῖγμα
D IV 37 *τὸ φέρειν, ὅτε σοι συνθηρᾷ, κεκρυμμένον ξιφίδιον." ἐξῆλθεν* 12

3 *ὅσα ὁ Σανταβαρηνὸς κατὰ τοῦ* (om. A) *Λέοντος τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως* (*τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως λέοντος* C) *ἐτύρευσε* ACE *καὶ ὅπως αὐτοῦ κατεῖπε πρὸς τὸν πατέρα· καὶ ὅσα ὁ Λέων ἔπαθεν* CE

3. 4 *ὁ δεύτερος τῶν τοῦ βασιλέως υἱῶν* AEwp, *ὁ τοῦ βασιλέως υἱὸς* O 4 *συζευχθεὶς* Ewp 8 *ὥς τισι*] *ὥσπερ* C 10 *σε ὄντα* D *ἔλεγεν ὄντα σε* B 10. 11 *συνιππ. καὶ συνθ.* Ewp 11 *τοῦτο* E 12 *καὶ* prius om. D, add. Dw *δέοι* Rwp*Di*, *δὲ οἱ* A 13 *ὀρέξῃς* Rwp, *ὀρέξεις* D *καὶ* om. O *ἐπιβουλεύσοντας* D, corr. Dw ante *ἀμυνῇ* add. *αὐτῷ* Rwp 15 *συμβολήν* D, corr. Dw 16 *χρῆται* D 17 *ἐπιβουλεύσει* D, corr. Dw *σου* om. O *τοῦτο* D

ei haberet neque ulla in re diffideret. Rex igitur hoc modo erga 7
Santabarenum affectus fuit. Sed Leo, alter eius filius iam adul- 8
tus et Martinacii filia uxore ducta a patre rex salutatus, Santa-
bareno non delectabatur, sed eum veneficum appellabat et prae-
stigiatorem et regis deceptorem. His ille velut spiculis quibus- 9
dam ictus ad ultionem insurgit simulataque erga Leonem bene-
volentia "Cum sis" inquit "adulescens, o rex, et una cum patre
venere atque equites, etiam pugio tibi ferendus est, quo et contra
feram, si opus fuerit, utare et patri tuo, si res tulerit, porrigas
aut etiam eius insidiatores ulciscare." Is dolo non perspecto 10
pugionem, ut ille suaserat, in calceo fert. Eo pugione ad ultio- 11
nem Leonis Santabarenus usus "Rex" inquit "filius tuus tibi
insidiatur; indicio illud est, quod, si tecum venetur, pugionem
occultum gerit." His auditis venatum exit Basilius, Leo patrem 12

οὖν εἰς κυνηγέσιον ὁ Βασίλειος καὶ ὁ Λέων παρείπετο τῷ πατρί·
εὑρέθη τὸ ἐγχειρίδιον κεκρυμμένον ὑπὸ τὸ πέδιλον, ἔδοξεν ἀλη-
θεύειν ὁ κατειπών, ἀπολογούμενος ὁ κατηγορούμενος οὐ προσ-
13 ίετο· ἐξώργιστο κατὰ τοῦ υἱοῦ ὁ πατήρ, ἐγκλείει τοῦτον τῶν
P II 175 A βασιλικῶν θαλάμων ἑνὶ καὶ τὰ τοῦ κράτους ἀφαιρεῖται παρά-
14 σημα, ὥς δέ τινες ἱστοροῦσι, καὶ τὰ ὄμματα τῷ υἱῷ πηρῶσαι
διεμελέτα, παρὰ τοῦ Σανταβαρηνοῦ πρὸς τοῦτο ἐρεθιζόμενος·
15 καὶ ἔργον ἂν ἐγένετο τὸ μελέτημα, εἰ μὴ ὁ πατριάρχης καὶ
τῆς συγκλήτου οἱ προὔχοντες πολλὰ δεηθέντες τοῦ βουλεύματος
W III 141 16 τὸν βασιλέα μετέστησαν. τέως δ' οὖν ἐπέμενεν ἡ ὀργή, καὶ
17 ὁ Λέων ἔμφρουρος ἦν, καὶ χρόνος ἐτρίβη συχνός· συνευωχεῖτο
δ' ὁ βασιλεὺς τῶν τῆς συγκλήτου τισί· τοῦτο δὲ κατὰ καιροὺς
18 ὡρισμένους ἐκ συνηθείας ἐγένετο παλαιᾶς. ἦν δ' ἐν τῷ οἴκῳ,
καθ' ὃν ἐγίνετο τὸ συμπόσιον, ζῷον ἐν κλωβῷ ᾐωρημένον
19 τῶν μιμηλῶν, καλούμενον ψιττακός· τοῦτό τινος ὀδυρομένου
B καὶ ἀνακαλουμένου τὸν Λέοντα συνεχῶς ἀκοῦον ἐμιμήσατο τὴν
20 φωνὴν καί "Λέων Λέων" ἐβόα πυκνά. τὰς γοῦν φωνὰς ταύ-
τας τοῦ ὄρνιθος οἱ τῷ βασιλεῖ συνεστιώμενοι λαβὴν εὑρόντες

2 τὸ ἐγχ. ARw, καὶ ἐγχ. p* post τὸ alterum add. τοῦ λέοντος Owp 3 post ὁ add. αὐτοῦ O 2. 3 ἔδοξεν—προσίετο] De chiasmo v. ad XIII 2, 6 3 εἰών D, κατειπὼν corr. D_w 5 καὶ om. E, v. ad XIII 2, 36 7 ἐμελέτα D παρὰ] ποίω D 9 οἵ ante τῆς D προὔχοντες AEwp, προύχοντες O*Di*, v. ad XV 12, 17 13 ἐγίνετο BCwp*Di*, sed v. Hultschium *Die erzähl. Zeitf.* cet. I 5. XXVIII 11 14 τὸ om. C ζῷον om. C κλωβῶ D, asteriscum add. D_w, corte: *Wo* lat., cavea corr. *Duc* 15 σιττακός BCE ὀδυρουμένου D, sed prius ου in ras. 17 λέον, λέον O*Di* οὖν Ewp

comitatur; inventus est pugio in calceo occultatus, visus est vera
13 dixisse delator, rei defensio non admittitur; ardet iracundia
pater contra filium, in quodam regio cubiculo imperii signis
14 ademptis eum includit, filio, ut quidam tradunt, oculos eruere
15 in animo habebat, Santabareno impellente; idque accidisset, nisi
patriarcha et principes senatus multis precibus regem a senten-
16 tia deduxissent. Ea ira durat, Leo in custodia tenetur, longum
17 tempus intercedit, donec rex quibusdam senatoribus in convivio
affuit, id quod veteri quadam consuetudine certis temporibus
18 fiebat. Erat autem in iis aedibus, ubi convivium agitabatur,
psittacus in cavea suspensus, qui, ut id genus avium ad imitan-
19 dum proclive est, cum quendam Leonem continenter deplorantem
et appellantem audisset, vocem imitatus subinde clamabat: "Leo,
20 Leo." Ex ea volucris voce convivae occasione arrepta pro
Leone deprecandi e convivio surrexerunt et oppleti lacrimis

τῆς ὑπὲρ τοῦ Λέοντος παρακλήσεως ἀνέστησάν τε τοῦ συμ-
ποσίου καὶ δακρύων πλησθέντες "εἶτα" φασίν "οὐκ εἰς κατη-
γορίαν ἔσται ἡμῖν τὸ ζῷον τοῦτο, ὦ βασιλεῦ, ὅτι αὐτὸ μὲν
τὸν οἰκεῖον ἀνακαλεῖται δεσπότην, ἡμεῖς δὲ τῆς μετὰ τοῦ κρά-
τους σου πανδαισίας ἐπαπολαύοντες ἀμνημονοῦμεν ἐκείνου, ἐπὶ
χρόνον ἤδη καθειργμένου πολύν; ἄνες, δέσποτα, τὴν κατ' ἐκείνου 21
ὀργὴν καὶ λῦσον αὐτῷ τὴν φρουρὰν καὶ πρόσβλεψον εὐμενὲς
D IV 38 ἢ μᾶλλον πρόσιδε ὡς πατήρ." τούτοις ὁ βασιλεὺς ἐχάλασε 22 C
τὴν κατὰ τοῦ υἱέος ὀργὴν καί οἱ ἐσπείσατο καὶ τὴν τιμὴν ἀπέ-
δωκε τὴν βασίλειον.

Εἰς θήραν δὲ ἀπελθὼν ἐλάφῳ ἐντυγχάνει τὸ μέγεθος ὑπερ- 23
φυεῖ καὶ εἰς ὕψος ἠρμένα κέρατα φέροντι, καὶ τοῦτον ἐδίωκε
καὶ πλησιάσας αὐτῷ ἦρε τὴν χεῖρα ξιφήρη πλῆξαι τὸ ζῷον
βουλόμενος. τὸ δὲ τοῖς κέρασιν ἠμύνετο τὸν διώκοντα, καί 24
τινος τῶν αὐτοῖς παραφυομένων ὄζων ἐμβληθέντος τῇ ζώνῃ
τοῦ βασιλέως μετέωρος ἐκεῖνος ἐφέρετο, ἠωρημένος τοῦ ζῴου
τοῖς κέρασι· καὶ τάχα ἂν ἠνάλωτο, εἰ μή τις φθάσας καὶ ξίφει 25
τεμὼν τὴν ζώνην αὐτὸν διεσώσατο. ᾧ καὶ σῶστρα καλὰ δέ- 26
δωκεν ὁ ὑπ' ἐκείνου σωθεὶς τὴν τῆς κεφαλῆς ἐκτομήν, καὶ ἡ D

11 *ἐξ οἵας λαβῆς ἐτελεύτησεν ὁ βασιλεὺς καὶ περὶ τοῦ διασώσαντος αὐτὸν* (om. E) *ἐκ τοῦ ἐλάφου* CE

3 *τοῦτο τὸ ζῶον* Ewp 7 *πρόβλεψον* E 9 *υἱέως* Ewp, *υἱοῦ* D *ἀπέδοτο* D, *ἀπέδωκε* corr. Dw 11 post *ἀπελθὼν* add. *ὁ βασιλεὺς* Owp *ἐλάφων* C *ἐλάφων* (sic) *τυγχάνει* Dw *τὸν ὄγκον* O 13 *ξῶον* D, corr. Dw 15 *ὄξων* (sic) A *ἐμπαρέντος* Owp 16 *ἐκρέματο* C 17 post *ἂν* add. *καὶ* Rwp *ἀνάλωτο* D 18 *καὶ* om. CD

dixerunt: "An non ista volucris nos accusabit, rex, cum ipsa
dominum suum appellet, nos autem maiestatis tuae epulis fruentes
illius iam longum per tempus inclusi obliviscamur? Omitte iram, 21
domine, contra illum conceptam, deme illi custodiam, placido
cum ac potius paterno vultu aspice." His verbis ira mitigata 22
rex cum filio in gratiam rediit, dignitate pristina restituta.

Post, cum venatum exiisset, in cervum incidit inusitata 23
magnitudine elata in altum cornua gestantem, quem persequendo
assecutus cum stricto gladio percussurus esset, bellua se defen- 24
dit et ramo uno de cornibus zonae regis infixo illum sublimem fert
cornibus suspensum; ac forsitan ita periisset, nisi a quodam, ense 25
dissecta zona, esset ereptus. Cui mercedem salutis suae prae- 26
claram reddidit ille, capitis truncationem, speciosa causa quaesita,

σκῆψις ὡς εὐπρεπής· "ὅτι ξίφος" ἔφη, "ἐπὶ βασιλέα γυμνώ-
27 σειε", μὴ λογισάμενος ὅτι ὑπὲρ βασιλέως ἧρκε τὸ ξίφος ὁ ἄν-
θρωπος καὶ ἀμοιβῆς μᾶλλον ἦν ἄξιος καὶ δωρημάτων βασι-
λικῶν. καὶ ὁ μὲν οὕτως ἀπώνατο τῆς ὑπὲρ τοῦ βασιλέως
28 σπουδῆς. ὁ δὲ πληγεὶς καὶ τὸ σῶμα τῷ κέρατι καὶ περιδινη-
29 θεὶς τὰ σπλάγχνα ἐπεβίω μέν, ἀλλ' οὐκ εἰς μακρόν· ἀπεβίω
δ' ἐντεῦθεν, συμβασιλεύσας μὲν τῷ Μιχαὴλ ἔτος ἕν, αὐταρχή-
σας δ' ἐννεακαίδεκα, τῷ υἱῷ Λέοντι τὴν βασιλείαν λιπών, ὄντι
πρεσβυτέρῳ τῶν περιόντων υἱῶν.
12 Αὐτοκράτωρ δὲ γεγονὼς ὁ Λέων αὐτίκα πρὸς ἄμυναν
2 διανέστη τοῦ Σανταβαρηνοῦ. ὑποπτεύων δὲ ὡς ἀντιλήψεται
P II 176 A τούτου ὁ πατριάρχης Φώτιος, φιλίως πρὸς αὐτὸν διακείμενος,
αἰτίας πλάττει κατὰ τοῦ πατριάρχου καὶ ἐξωθεῖ τῆς ἐκκλησίας
αὐτὸν καὶ ἐν τῇ τῶν Ἁρμονιανῶν περιορίζει μονῇ, πατριάρχην
3 δὲ Στέφανον προεχειρίσατο, τὸν οἰκεῖον ὁμαίμονα· καὶ ὅτι μὴ
ἦν Ἡρακλείας ἀρχιερεύς, ὑπὸ τοῦ πρωτοθρόνου κεχειροτόνητο. D IV 39
4 ἀχθῆναι δ' ἐξ Εὐχαΐτων ἐκέλευσε τὸν Σανταβαρηνόν· τῆς ἐκεῖ

10 *βασιλεία Λέοντος τοῦ φιλοσόφου* AR   11 *ὅτι ἐξώθησε τῆς ἐκκλησίας ὁ Λέων τὸν Φώτιον καὶ τὸν ἀδελφὸν Στέφανον πατριάρχην προεχειρίσατο* CE

2 post *ὑπὲρ* add. *τοῦ* B   3 *βασιλικῶν*] *πολλῶν* D *Wo* lat.   4 *ἀπώλετο* B   5 *καὶ* prius om. Rwp   *τὸ σῶμα* om. O   6 *ἀπεβίωσε* B   12 *φώτιον* D, corr. Dw   *ἵλεως* D, corr. Dw   13 *ἐξ αὐτῆς* D, *ἐξωθεῖ* corr. Dw   14 *ἁρμονιανῶν* AD, Cedr. (Scylitz.) II p. 249, 11, Theoph. cont. p. 354, 4, v. G. M. p. 767, 5 ann. cr., *ἀρμονιανῶν* C, *ἁρμενιανῶν* EDw, *ἀρμενιανῶν* Bw, G. M. p. 767, 5, L. G. p. 263, 7, Th. M. p. 183, *Αρμενιακῶν* p, *Ἀρμενιακῶν Di* Sym. mag. p. 700, 15, v. Hergenroetherum *Photius* cet. Ratisb. 1867 t. II p. 683 ann. 5 et Hierocl. 641, 8 Burckhardt   15 *προεχ. στεφ.* C   16 *ὑ τοῦ* (sic) A   17 *διεξευχαιτων* (punctis notat.) D, *δ' ἐξ εὐχαϊτῶν* Dw   17. p. 441, 1 *γὰρ ἐκεῖ* EDwwp

27 quod ensem contra regem strinxisset; neque reputavit hominem
illum pro rege potius gladium strinxisse ac remuneratione regiis-
que praemiis esse dignum; is igitur sui erga regem studii hunc
28 fructum cepit. Basilius vero corpore cornu percusso conversis-
que intestinis supervixit ille quidem, sed non diu, mortemque
29 obiit. Regnavit cum Michaële annum unum, solus decem et no-
vem, imperio Leoni, filio ex superstitibus natu maximo, relicto.
12. Imperator factus Leo statim de ulciscendo Santabareno
2 cogitat. Sed cum timeret, ne is a Photio amico defenderetur,
patriarcham causas quasdam commentus ecclesia eiectum in Har-
monianorum relegat monasterium fratremque suum Stephanum
3 patriarcham designat; qui, quia Heracleae pontifex nullus erat,
4 a protothrono consecratus est. Santabarenum Euchaitis, cuius

γὰρ ἐκκλησίας προήδρευε. πέμψας δὲ εἰς τὴν ἐν Χρυσοπόλει 5
μονὴν τοῦ Φιλιππικοῦ, ὅπου ὁ βασιλεὺς Μιχαὴλ ἐτέθαπτο,
ἐξάγει τὸ σῶμα τούτου ἐκ τῆς σοροῦ καὶ μετὰ προπομπῆς
πολλῆς καὶ βασιλείου τιμῆς εἰς τὸν τῶν ἁγίων ἀποστόλων ναὸν
κατατίθησιν ἐν λάρνακι μαρμαρίνῃ, καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ
παρόντων ἐπὶ τῇ προπομπῇ, τοῦ τε Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ πα- B
τριάρχου. τῇ δὲ τοῦ Ζαούτζη Στυλιανοῦ θυγατρὶ συμφθειρό- 6
μενος ἔτι ζώσης Θεοφανοῦς τῆς αὐτοῦ γαμετῆς τὸν πατέρα W III 142
ταύτης μάγιστρον ἐτίμησε καὶ λογοθέτην τοῦ δρόμου, μετέπειτα
μέντοι καὶ βασιλεοπάτορα, αὐτὸς τὸ ὄνομα εὑρών.

Ἐξ ἐμπρησμοῦ δὲ μετὰ τῶν ἄλλων καὶ τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου 7
ἀποστόλου Θωμᾶ πυρποληθέντος, ὁ βασιλεὺς οὗτος αὐτὸν ἀνε-
καίνισεν. ἤδη δὲ καὶ ὁ Σανταβαρηνὸς ἤχθη καὶ εἰς τὰ ἐν ταῖς 8
Πηγαῖς ἐφρουρεῖτο βασίλεια, ἔνθα πέμψας ὁ βασιλεὺς καὶ ἀφει-
δῶς αὐτὸν αἰκισάμενος ἐν Ἀθήναις ὑπερόριον ἔθετο. οὐ πολὺ 9
τὸ ἐν μέσῳ καὶ πέμψας ἐκεῖ ἐξέκοψε τὰ ὄμματα αὐτοῦ. μετὰ 10
δὲ πλείους ἐνιαυτοὺς τῆς ὑπερορίας τε τὸν ἄνθρωπον ἐπανή- C
γαγε καὶ προνοίας ἠξίωσεν.

1 ὅπως ἐτίμησε τὸν (om. E) τοῦ βασιλέως Μιχαὴλ (τὸν add. E) νεκρόν CE 11 ὅτι πυρποληθέντα τὸν τοῦ ἁγίου Θωμᾶ ναὸν ὁ βασιλεὺς οὗτος ἀνεκαίνισεν C 13 ὅπως τὸν Σανταβαρηνὸν ἠμύνατο CE

1 προέδρευε D, corr. Dw 3 σοφοῦ D, corr. Dw 4 βασιλείου AEDwwp, βασιλεῖ πρεπούσης O; de chiasmo προπομπῆς—τιμῆς v. ad XIII 2, 6 6 ἐπὶ] ἐν CD τε om. C post πατρ. add. στεφάνου Rwp 7 ἡ D, τῇ corr. Dw 8 θεοφ. post γαμετῆς C 10 ἐφευρὼν OwpDi, εὑρηκὼς EDw 11 τοῦ post ναοῦ om. w*p invitis AR 13 ταῖς om. D 16 στείλας O τοὺς αὐτοῦ ἐξέκοψεν ὀφθαλμούς Owp, ἐξέπεμψεν ἔξοθεν τὰ ὄμματα αὐτοῦ E 18 ἠξίωσε EwpDi, v. ad XIII 1, 5

urbis ecclesiae praeerat, adduci iussit. Misit et Chrysopolim in 5
Philippici monasterium, ubi rex Michaël sepultus erat, eiusque
corpus loculo eductum cum magno comitatu et regio honore in
sanctorum apostolorum aede in marmorea arca reponit, etiam
fratribus suis Alexandro et patriarcha praesentibus. Zautzem 6
Stylianum, cuius filiam, superstite tum Theophanone coniuge, sub-
igebat, magistrum designavit et cursus publici logothetam, post
etiam novo excogitato nomine regis patrem.

Aedem S. Thomae apostoli una cum aliis aedificiis incensam 7
hic rex renovavit. Santabarenum iam adductum in regia Pegana 8
custodiit et inclementer flagris caesum Athenas relegavit, neque 9
multo post oculos ei effodi iussit. Verum pluribus annis elapsis 10
hominem ab exilio revocatum benigne tractandum curavit.

11 Ὁ δὲ Λογγιβαρδίας δοὺξ Ἀγίων, τοῦ ῥηγὸς Φραγγίας τυγ-
χάνων γαμβρός, ἐπεὶ τὸν θάνατον τοῦ Βασιλείου ἐπύθετο, τὰς
πρὸς Ῥωμαίους συνθήκας ἠθέτησε καὶ τὴν χώραν ἅπασαν
12 ᾠκειώσατο. διὸ τὸν ἐπὶ τῆς τραπέζης ἔπεμψεν ὁ βασιλεὺς κατ'
13 αὐτοῦ μετὰ τῶν δυτικῶν ταγμάτων· ὃς συμμίξας αὐτῷ ἡττήθη
καὶ πάντας σχεδὸν οὓς ἐπήγετο ἀπεβάλετο, μόλις αὐτὸς δια-
14 δράς. τοῦ δὲ πατριάρχου Στεφάνου ἐκλελοιπότος Ἀντώνιος
προκεχείριστο πατριάρχης, ὃς Καυλέας ὠνόμαστο. D IV 40
15 Τῶν δὲ Βουλγάρων ἐνσπόνδων ὄντων καὶ ἐμπορίας ποιου-
μένων μετὰ Ῥωμαίων, οἱ τοῖς τελωνήμασιν ἐφεστῶτες ἄδικα
D 16 αὐτοὺς εἰσέπραττον τέλη. τοῦτο τῷ αὐτῶν ἄρχοντι Συμεὼν
λαβὰς ζητοῦντι τοῦ κατὰ Ῥωμαίων πόλεμον ἄρασθαι εἰς πρό-
17 φασιν ἤρκεσε. καὶ μέντοι καὶ ἤρατο· καὶ Ῥωμαϊκὸν αὐτῷ
ἀνθοπλισάμενον στράτευμα ἥττητο, καὶ πολλοὶ μὲν ἔπεσον τῶν
18 Ῥωμαίων καὶ ὁ στρατηλάτης αὐτός· πολλοὶ δ' ἑάλωσαν, ὧν
τὰς ῥῖνας ὁ Συμεὼν ἐκτεμὼν ἐπανελθεῖν ἀφῆκε πρὸς τὸ Βυ-
19 ζάντιον. τούτοις περιαλγήσας ὁ βασιλεὺς δώροις τοὺς Τούρ-

7 *περὶ πατριαρχῶν* C 9 *περὶ Βουλγάρου ἄρχοντος Συμεών* E, *περὶ Βουλγάρων καὶ τοῦ ἄρχοντος αὐτῶν Συμεὼν καὶ ὅσα συνέβη ἐξ ἐκείνου Ῥωμαίοις* C

1 *ὁ δοὺξ δὲ λογγ.* O *ἀγίων* AR, G. M. p. 770, 8, L. G. p. 265, 23, *ἁγίων* DEw*Di*, Th. M. p. 185 4 *τὸν*] *τῶν* C 5 *τῶν δυτικῶν ταγμάτων* AE$D_w$wp, *τῶν ταγμάτων δυτικῶν* D, *τῶν ταγμ. τῶν δυτικῶν* BC 6 *ἐπηγάγετο* D 7 *ἀντῶνιος* D, corr. D_w 8 *ὃς Κ. ὠνόμαστο* om. E 10 *οἱ ἐφεστηκότες τοῖς τελ.* O 11 *αὐτοὺς* om. B *τῷ ἄρχοντι αὐτῶν* O 12 post *εἰς* add. *μάχης* Owp 13 *ἤρατο* (sic) A, v. ad XVI 2, 1 15 *στρατηγὸς* O 16 *ῥῖνας* BC*Di*, *ῥίνας* ARwp *σημεὼν* D, corr. D_w 17 *βασιλεῦς* D, corr. D_w

11 Ceterum Agio, Longobardiae dux, regis Franciae affinis,
audita Basilii morte, Romano foedere sublato omnem sibi provin-
12 ciam vindicavit. Quare rex mensae praefectum cum occiden-
13 talibus legionibus contra eum misit; qui proelio victus, fere
14 omnibus, quos adduxerat, amissis, fuga aegre elapsus est. Ste-
phano patriarchae defuncto Antonius, cognomento Cauleas,
successit.
15 Cum Bulgari pace facta cum Romanis commercia haberent,
16 sed portitores ab iis vectigalia iniqua exigerent, id Symeoni,
illorum principi, iamdudum occasionem captanti satis causae
17 visum ad bellum Romanis inferendum. Sed Romanus exercitus
contra eum missus succubuit, multis caesis ipsoque duce inter-
18 fecto, multis captis, quos Symeon nasis praecisis Byzantium redire
19 passus est. Quibus rebus irritatus rex Turcos Istrum accolentes,

κους ἔπεισε τοὺς περὶ τὸν Ἴστρον, οἳ καὶ Οὖγγροι καλοῦνται,
τοῖς Βουλγάροις ἐπεξελθεῖν καὶ ὅση δύναμις κακῶσαι αὐτούς.
καὶ αὐτὸς δὲ ὁ βασιλεὺς διά τε θαλάσσης καὶ διὰ γῆς ἡτοί- 20
μαστο ὅπλα κινῆσαι κατὰ τῶν Βουλγάρων, τῷ πατρικίῳ Νικη-
φόρῳ τῷ Φωκᾷ τὸν κατ' αὐτῶν ἀναθέμενος πόλεμον, δομέ-
στικον τῶν σχολῶν αὐτὸν προβαλόμενος. πρὸ τοῦ πολέμου δὲ 21 P II 177 A
τὸν κοιαίστωρα στέλλει ὁ αὐτοκράτωρ πρὸς Συμεὼν περὶ εἰρή-
νης πρεσβεύσοντα. ὁ δὲ βάρβαρος δόλῳ τοῦτον ὑποτοπήσας 22
ἐλθεῖν καθείργνυσι καὶ δεσμεῖ καὶ τῷ Φωκᾷ ἀντεμάχετο. ἐκεί- 23
νου δὲ περὶ τοῦτον ἀσχολουμένου οἱ Οὖγγροι τὴν χώραν αὐτοῦ
ἐληίσαντο. διὸ τὸν Φωκᾶν λιπὼν κατ' ἐκείνων ἐξώρμησε καὶ 24
συμβαλὼν αὐτοῖς ἥττητο, πολλῶν μὲν σφαγέντων Βουλγάρων,
πλειόνων δ' ἁλόντων, αὐτοῦ δὲ τοῦ Συμεὼν μόλις ἐν Δορο-
στόλῳ φυγόντος· τοῦτο δ' ἡ Δρίστρα ἐστί. τοὺς δ' αἰχμαλώ- 25
τους Βουλγάρους ὁ βασιλεὺς παρὰ τῶν Οὔγγρων ἐπρίατο καὶ B
ὁ Συμεὼν περὶ εἰρήνης ἱκέτευε. καὶ πιστεύσας τοῖς λόγοις 26
ἐκείνου ὁ βασιλεὺς τὸν Χοιροσφάκτην ἀπέστειλε σπονδὰς ποιη-

9 ὅτι ἐπῆλθον τοῖς Βουλγάροις οἱ Οὖγγροι CE 13 περὶ τῆς Δρίστας (v. ad XVI 12, 24) ὅτι Δορόστολον ἐλέγετο E

1 ἴστρον OwpDi, ἴστρον E, οἴστρον A οὖγγροι Ewp 3 δὲ om. E τε] τῆς D 4 τῶν om. Rwp 5 αὐτῶν R$D_w$wpDi, αὐτὸν AD 6 προβαλλόμενος CEwp, v. ad XIV 11, 5 7 κοιαίστορα DEwp ὁ αὐτοκρ. om. O post πρὸς add. τὸν O 8 πρεσβεύοντα Ewp 9 post καθείργ. add. τὸν ἄνδρα BCwp ποιεῖται ὑπὸ δεσμοῖς O 10 τούτου D, τοῦτον corr. D_w οὔγγαροι Ewp 11 ἐκεῖνον D, corr. D_w 12 ἥττετο D, corr. D_w 14 δρίστα ED_w, v. XVII 2, 33 et Hierocl. Synecd. p. 63, 33. 67, 86 Burckhardt 16 ἐπρέσβευε O πιστεύσας οὖν omisso καὶ O

qui et Ungri vocantur, muneribus impulit, ut Bulgaros ulcisce-
rentur et pro viribus affligerent. Ipse quoque rex terra marique 20
arma inferre Bulgaris parat, summa rerum patricio Nicephoro
Phocae, quem domesticum scholarum designavit, mandata. Verum 21
ante bellum quaestorem de pace legatum imperator ad Symeo-
nem mittit. Quem barbarus dolo adesse suspicatus in vincula 22
coniectum includit et Phocae resistit. Quo bello dum occupatur, 23
Ungri eius agros populantur. Quare Phoca omisso contra illos 24
proficiscitur et acie congressus superatur, multis Bulgaris inter-
fectis, plurimis captis; Symeon ipse Dorostolum, quae Dristra
est, vix confugit. Captivos Bulgaros rex ab Ungris emit, ad 25
quem Symeon legatos de pace misit; cuius verbis fide habita 26

27 σόμενον, ὃν ὁ βάρβαρος κατέσχε τε καὶ ἐδέσμησεν. αὐτὸς δὲ D IV 41
τοῖς Τούρκοις ἐπῆλθε καὶ ἐτρέψατό τε αὐτοὺς καὶ τῇ χώρᾳ
28 σφῶν ἐλυμήνατο. εἶτα ἐπέστειλε τῷ Λέοντι μὴ ἄν ποτε σπεί-
σασθαι, εἰ μὴ τοὺς αἰχμαλώτους Βουλγάρους λήψοιτο πρότερον·
29 καὶ τούτους λαβὼν οὐκ ἐσπείσατο. ὁ γοῦν βασιλεὺς τοῖς τε
τάγμασι τοῖς ἑῴοις καὶ τοῖς ἑσπερίοις ὁμοῦ συνελθοῦσι κατὰ
τῶν Βουλγάρων ἐχρήσατο, ἀλλ' ἡττήθησαν ἅπαντα τῷ Συμεὼν
προσβαλόντα. καὶ τὰ μὲν τῶν Βουλγάρων τοῦτον εἶχε τὸν
τρόπον.

30 Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐν ἀγροῖς τισι τῇ τοῦ Ζαούτζη συνὼν θυ-
C 31 γατρὶ τῇ Ζωῇ ἐπεβουλεύθη παρά τινων. αἰσθομένης δὲ τῆς
Ζωῆς ἐκ θροῦ τὴν ἐπιβουλὴν καὶ διυπνισάσης τὸν βασιλέα
κοιμώμενον, αὐτίκα ἐκεῖνος ἐπανῆλθεν εἰς τὰ βασίλεια καὶ οὕτω
32 διέφυγε τὴν ἐπιβουλήν. ἄρτι δὲ τῆς βασιλίδος θανούσης Θεο-
W III 143 φανοῦς τὴν εἰρημένην Ζωὴν ὁ βασιλεὺς Αὐγούσταν ἀνηγόρευσε
καὶ νόμιμον ἔθετο γαμετὴν τὴν πρὶν αὐτοῦ παλλακήν, ἣ ἐπ'
33 ὀλίγον τῆς εὐτυχίας ἀπώνατο· ἐνιαυτὸν γὰρ ἕνα ἐπὶ μησὶν ὀκτὼ
34 τῇ βασιλείᾳ ἐπιβιώσασα τέθνηκεν. ἑτέρα δ' αὖθις ἐπιβουλὴ

10 ἐπιβουλὴ κατὰ τοῦ (om. E) βασιλέως Λέοντος CE 14 ὅτι τὴν τοῦ Ζαούτζη Ζωὴν ἔστεψεν ὁ Λέων (βασιλεύς E) CE 18 ἑτέρα ἐπιβουλὴ παρὰ τοῦ Σαμωνᾶ καταμηνυθεῖσα E

1 τε om. C δὲ om. Ewp 2 ἐπῆλθεν Ewp, v. ad XIII 1, 5 4 βουλγάρων C 5 τε om. CEwp 7 τῶν om. DE 7. 8 προσβ. τῷ συμεὼν Owp 8 τοῦτον ex τούτω corr. A 12 ἐκ θροῦ] ἐχθροῦ EDw 16 παλακὴν CD, corr. Dw 18 τέθνηκεν RwpDi, τέθνηκε AD, v. ad XIII 1, 5

27 Leo Choerosphactem ad pacem faciendam ablegavit. Sed bar-
barus eo detento et vincto Turcos invasit iisque in fugam versis
28 et agris eorum vastatis Leoni scripsit se cum eo pacem non
facturum, nisi captivos Bulgaros recepisset; quos cum recepisset,
29 tamen pacem non fecit. Igitur rex contractis in unum omnibus
et orientalibus et occidentalibus legionibus contra Bulgaros usus
est, quae tamen cum Symeone congressae succubuerunt. Ita res
Bulgarorum sese habebant.

30 Deinde cum in agris quibusdam Zoës, Zautzis filiae, consue-
31 tudine uteretur, insidiis a quibusdam est appetitus; quas cum
Zoë ex murmure animadvertisset ac regem dormientem excitasset,
32 ille statim in regiam reversus evitavit. Eandem Zoën paullo post
reginae Theophanonis obitum Augustam appellavit et dudum
concubinam uxorem legitimam duxit. Verum brevis illa felicitas
33 fuit; nam cum annum unum et octo menses in regno vixisset,
34 obiit. Sunt et aliae insidiae regi nuntiatae, quas Zautzis conso-

μηνύεται τῷ βασιλεῖ, ἣν ἐμελέτα ἐπείκτης Βασίλειος, τοῦ Ζαούτζη
τυγχάνων ἀνεψιός. ὃς τὸ ἀπόρρητον τῷ ἐκτομίᾳ Σαμωνᾷ ἐκοι- 35
νώσατο, ὅρκοις πρότερον βεβαιώσαντι ὡς ἀνέκφορον τηρήσει
τὸ λεχθησόμενον. ἦν δὲ ὁ Σαμωνᾶς ἐξ Ἀγαρηνῶν καὶ μαθὼν 36 D
τὸ κατὰ τοῦ κρατοῦντος μελέτημα εὐθὺς ἐκφέρει πρὸς αὐτὸν
τὸ μυστήριον. καὶ κατεσχέθη μὲν ὁ Βασίλειος καὶ οἱ συνί- 37
στορες τοῦ βουλεύματος, ὁ δὲ Σαμωνᾶς ἐτιμήθη πρωτοσπα-
θάριος καὶ ᾠκειώθη τῷ βασιλεῖ.
Ἠγάγετο δὲ καὶ τρίτην ὁ Λέων εὐνέτειραν, ἣ Εὐδοκία μὲν 13
D IV 42 *ἐκαλεῖτο, ἐκ δὲ τοῦ Ὀψικίου τὸ γένος εἷλκε καὶ τὴν ὥραν ἦν*
περιττή. ἀλλὰ καὶ αὕτη βραχύ τι συνεζήκει τῷ βασιλεῖ· συλλα- 2
βοῦσα γὰρ καὶ πρὸς τῷ τεκεῖν γενομένη σὺν τῷ τεχθέντι ἀπέ-
θανεν. ἔχων δὲ δι' ἐφέσεως οὗτος ὁ αὐτοκράτωρ παῖδα ἐσχη- 3
κέναι, μᾶλλον μέντοι καὶ κεχρηματισμένον ἐσχηκὼς τοῦτο (ἦν 4 P II 178 A
γὰρ ἐραστὴς σοφίας παντοδαπῆς καὶ αὐτῆς δῆτα τῆς ἀπορρήτου,
ἣ δι' ἐπῳδῶν μαντεύεται τὰ ἐσόμενα, καὶ περὶ τὰς τῶν ἀστέ-
ρων δ' ἐσχολάκει κινήσεις καὶ τὴν ἐκ τούτων ἀποτελεσματικὴν
ἐπιστήμην μετήρχετο, καὶ εὕρισκεν ὡς ἕξει παῖδα τῆς βασιλείας

9 *ὅτι καὶ τρίτην γαμετὴν ὁ Λέων ἠγάγετο* CE

1 *μην.*] *ἐγνώσθη* O *ὁ πήκτης* (*πλήτησ* D, *πήκτης* Dw) *ἐμελέτα* O *ὁ πήκτης* AR (v. ann. anteced.) wp*Di*, corr. *B-W* coll. Cedr. (Scylitz.) II p. 258, 10, G. M. p. 777, 12, L. G. p. 271, 20 2 *ὑπάρχων* Ewp *ἐκταμία* D, corr. Dw *ἐκοινώσατο* Rwp*Di*, om. A 3 *τηρήση* AD, corr. Dw 4 *ῥηθησόμενον* DEwp 5 *αὐτὴν* E 7 *τοῦ βουλ.—πρωτοσπαθάριος* om. D, suppl. Dw 9 *ἣν* D, corr. Dw 12 *πρὸς τὸ* DE 14 *κεχρησμένον* (*μι* suprascr.) B 17 *δ'* om. D *δ' ἐσχολάκει*] *διεσχολάκει* B *τὴν* Rwp*Di*, om. A 18 *ἐπισήμην* D, corr. Dw

brinus, epeicta Basilius, struebat. Is arcanum cum spadone 35
Samona communicavit, quem iureiurando prius adegerat, ne id,
quod auditurus esset, effutiret. Erat autem Samonas Agarenus 36
et cognitum in imperatorem facinus ei statim indicat. Sic Basi- 37
lius et conscii consilii comprehenduntur, Samonas protospatharii
honorem et regis familiaritatem adipiscitur.
13. Leo tertiam quoque uxorem duxit, Eudociam, genere
Opsicianam, excellenti forma. Neque vero illa cum rege diu 2
vixit; nam cum uterum ferret, inter parturiendum una cum fetu
edito periit. Verum imperator suscipiendae prolis avidus, prae- 3
sertim cum id a vatibus ei praedictum esset (fuit enim doctri- 4
narum omnis generis amator et arcanae quoque illius, quae per
incantationes futura divinat, versatus etiam in doctrina de moti-
bus siderum eorumque effectibus, in qua inveniebat se filium

5 διάδοχον) καὶ τετάρτην ἄγεται γαμετὴν τὴν Καρβωνοψῖναν Ζωήν.
6 οὐκ εὐθὺς μέντοι αὐτῇ τοῦ τῆς βασιλείας μετέδωκεν ἀξιώματος,
ἀλλ' ἐφ' ἱκανὸν αὐτῷ συμβιοῦσα ἦν ἀταινίωτος, μέχρις οὗ
παιδίον ἐξ αὐτῆς ἐτέχθη τῷ βασιλεῖ, ὃ παρὰ τοῦ πατριάρχου
7 Νικολάου τοῦ θείου κατηξιώθη βαπτίσματος. τοῦ γὰρ Ἀντω-
νίου τῷ θρόνῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπιζήσαντος ἔτη ***
B καὶ μεταθεμένου τὴν ζωήν, ὁ μυστικὸς Νικόλαος πατριάρχης
8 κεχειροτόνητο. μετὰ δὲ τὸν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ τοκετόν, ὃν Κων-
σταντῖνον ὠνόμασεν ὁ βασιλεύς, καὶ τὴν σύνευνον αὐτοῦ ἀνη-
9 γόρευσε. διὰ γοῦν τὸν τέταρτον γάμον ἀφώριστο παρὰ τοῦ
10 πατριάρχου ὁ Λέων. τιμῶν δὲ τὴν πρώτην αὐτοῦ γαμετὴν
τὴν μακαρίαν Θεοφανὼ τέμενος ἀνήγειρεν εἰς ὄνομα ἐκείνης
ἔγγιστα τοῦ τῶν ἁγίων ἀποστόλων ναοῦ, ἐν ᾧ καὶ τὸν νεκρὸν
11 ἐκείνης κατέθετο. καὶ ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Λαζάρου ναὸν
ἐδείματο ἕτερον, εἰς ὃν καὶ τὸ ἱερὸν ἐκείνου σῶμα ἀπεθησαύ-
ρισεν ἐκ τῆς Κύπρου μετενεχθέν, ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ τῆς Μα-
C 12 γδαληνῆς Μαρίας. ἀσχολουμένων δὲ ταῖς οἰκοδομαῖς τῶν πλωί-
μων καὶ τοῦ στόλου μὴ πλέοντος, τὸ τῶν Ἀγαρηνῶν ναυτικὸν D IV 43

1 ὅτι καὶ τετάρτῃ ὡμίλησε γυναικί CE 5 περὶ πατριαρχῶν CE

1 καρβωνοψίναν ARw*Di*, Καρβωνυψίναν p*, corr. *B-W* 2 αὐτῇ Ewp*Di*, αὐτὴν AO τοῦ om. w*p invitis AR ἠξίωσεν O 3 οὗ] οὖν E 6 ἐπιζητήσαντος D, corr. Dw ***] lac. VI fere litt. R, nulla lac. AC, ⟨δύο μόνα⟩ *B-W*, v. Gedeonem πατριαρχ. πίνακες p. 294 s. 9 τὴν om. w*p invitis AR 12 ἀνήγειρεν post ἐκείνης O 14 αὐτῆς Ewp ἀπέθετο O Cedr. (Scylitz.) II p. 260, 8 λαζάρου ναὸν Rwp*Di*, λα|ναὸν A

5 habiturum regni successorem) quartam etiam uxorem ducit Car-
6 bonopsinam Zoën; quam non statim honore regio dignam iudi-
cavit, sed diu sine diademate habuit, donec filiolum pareret,
7 qui a patriarcha Nicolao sacro baptismate est initiatus. Nam
cum Antonius sede Cpolitana per annos *** gubernata decessisset,
8 mysticus Nicolaus patriarcha est designatus. Rex post filii par-
tum, cui Constantini nomen indidit, coniugem etiam suam Augu-
9 stam appellavit. Sed ob quartas nuptias a patriarcha Leo censura
10 ecclesiastica est notatus. Sed nomine beatae Theophanonis, pri-
mae coniugis, honoris ergo aedem proxime templum sanctorum
11 apostolorum exstruxit in eaque illius corpus reposuit. Condidit
idem et aliam aedem S. Lazari nomine, in qua cum sacrum eius
corpus e Cypro translatum est, tum etiam Mariae Magdalenae.
12 Cum autem nautis aedificando impeditis classis vacaret, Agare-

τὸ Ταυρομένιον ἐξεπόρθησε καὶ τὴν νῆσον κατέσχε Λῆμνον,
καὶ πολλὴ τῶν ἀνθρώπων ἐν αὐτοῖς συνέβη φθορά.

Προόδου δὲ κατὰ τὴν πεντηκοστὴν γενομένης τοῦ βα- 13
σιλεύοντος εἰς τὸν τοῦ ἁγίου Μωκίου ναὸν κατὰ τὸ ἔθος ὁ
βασιλεὺς οὗτος ἐποιήσατο τὴν προέλευσιν· καί τις ἤδη ταῖς 14
κιγκλίσι τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ αὐτοκράτορος πλησιάζοντος ἐξώρ-
μησεν ἐκ τοῦ ἄμβωνος βάκτρον μετὰ χεῖρας ἔχων βαρύτατον
καὶ κατὰ τῆς βασιλικῆς ἐπήνεγκεν αὐτὸ κεφαλῆς· καὶ συν- 15
έτριψεν ἂν αὐτήν, εἰ μὴ τῇ ἠωρημένῃ λυχνίᾳ προσαράξαν τὸ
βάκτρον ἀφῄρητο ταύτῃ τῆς καταφορᾶς τὴν σφοδρότητα. τέως 16 D
δ' οὖν αἷμα τῆς τοῦ βασιλέως κεφαλῆς καταρρέον θόρυβον
τοῖς ἄρχουσιν ἐνεποίησεν· ὅτι δ' οὐ παρῆν ἐκεῖ Ἀλέξανδρος ὁ 17
τοῦ βασιλέως αὐτάδελφος, ὑπόληψις παρὰ τοῖς πλείοσιν ἐπε-
κράτησε τῆς ἐπιβουλῆς αὐτὸν μὴ εἶναι ἀμέθεκτον. ὁ δὲ τὸ 18
τόλμημα ποιήσας βασάνοις ὑποβληθεὶς καὶ μηδένα μηνύσας
συνίστορα χεῖρας ἀπετμήθη καὶ πόδας καὶ τέλος παρεδόθη W III 144
πυρί. ὁ δὲ μοναχὸς Μάρκος ὁ τὸ τετρᾳῴδιον τοῦ μεγάλου 19
σαββάτου ἀναπληρώσας ἔφη παρὼν πρὸς τὸν βασιλέα "τοῦτο

3 ὅτι ἐν τῇ εἰς τὸν ἅγιον Μώκιον προελεύσει ἐπλήγη ὁ βασιλεὺς τὴν κεφαλήν (τ. κεφ. ὁ βασ. E) CE 17 περὶ τῆς προρρήσεως τοῦ μοναχοῦ Μάρκου CE

1 λήμνον (sic) A 2 πολὺ D, corr. D_w φθορᾶ ED, corr. D_w 3 γενομένης Awp, γινομένης RD_w*Di*, γινομένου punctis notatum D 4 post ἔθος add. καὶ Rwp 4. 5 οὗτος ὁ βασ. C 6 κιγκνίσι D 7 μετὰ AEwp*Di* (v. *B-W Hist. Unters. f. Förstemann* Lips. 1894 p. 5), ἐπὶ O 9 προσαρράξαν Ewp, v. ad XIII 7, 8 10 τὸ σφοδρότατον Ewp 10 τέως] τὸ O 12 δὲ C 13 περὶ E 18 βασιλέα τοῦτο· p*

norum classis Tauromenium vastavit et Lemnum insulam occu-
pavit, quibus locis multi homines perierunt.

Rex autem cum in pentecoste in S. Mocii aedem de more 13
supplicatum iret iamque sacrarii cancellis appropinquaret, qui- 14
dam ex ambone prodiens baculum gravissimum, quem mani-
bus gestabat, regis capiti impegit; quod plane contudisset, nisi 15
fustis dependenti lychno illisus maximam vim amisisset. Proceres 16
cum sanguinem e capite regis manantem viderent, turbati sunt;
et quia frater eius Alexander illic non aderat, apud plerosque 17
suspicio invaluit eum insidiarum fuisse non expertem. Sed qui 18
id facinus ausus erat, quaestionibus adhibitus nullo conscio nomi-
nato, pedibus et manibus amputatis, in ignem est coniectus.
At Marcus monachus, qui tetraodium magni sabbati supplevit, 19
tum praesens "Rex" inquit "istud a Davide praedictum est his

προείρηται παρὰ τοῦ Δαβὶδ εἰρηκότος· 'ὅσα ἐπονηρεύσατο ὁ
ἐχθρὸς ἐν τῷ ἁγίῳ σου, καὶ ἐνεκαυχήσαντο οἱ μισοῦντές σε
ἐν μέσῳ τῆς ἑορτῆς σου.' ἴσθι οὖν, βασιλεῦ, ὡς ἀπὸ τοῦδε
P II 179 A 20 χρόνον βασιλεύσεις δεκαετῆ." καὶ ὁ λόγος ἔργον ἐγένετο· ἔθανε
γὰρ ὁ Λέων μετὰ δέκα ἐνιαυτοὺς κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν καθ'
ἣν ἐπλήγη τότε τὴν κεφαλήν.
21 Ὁ ἤδη δὲ ῥηθεὶς Σαμωνᾶς παρὰ τῷ βασιλεῖ μεγάλα δυ-
νάμενος πλοῦτόν τε δαψιλῆ περιβαλόμενος, καὶ τοῦτον λαβὼν
22 εἰς τοὺς Ἀγαρηνούς, ὅθεν ὥρμητο, ἀπεδίδρασκεν. ἀλλ' ἑάλω D IV 44
τὸν Ἅλυν διαπερῶν· ὁ δὲ εἰς τὸν ἐν Σιριχᾶ σταυρὸν ἔλεγεν
23 ἀπιέναι, τοῦτο εὐχὴν ποιησάμενος· ὃν λαβὼν Κωνσταντῖνος ὁ
τοῦ Δουκὸς Ἀνδρονίκου υἱὸς εἰς τὸ Βυζάντιον ἐπανήγαγεν.
24 ὁ δὲ βασιλεὺς ἔτι τηρῶν τῷ Σαμωνᾷ τὴν πρῴην διάθεσιν ἐνε-
τείλατο τῷ Κωνσταντίνῳ, εἰ ἐρωτηθείη ἐνώπιον τῆς συγκλήτου
B περὶ τοῦ Σαμωνᾶ, μὴ εἰπεῖν ὅτι ἀπεδίδρασκεν, ἀλλ' ὅτι εἰς
25 τὸν ἐν Σιριχᾶ ἀπῄει σταυρόν. τῇ δ' ἑξῆς τῆς συγκλήτου παρ-
ούσης ἤρετο μεθ' ὅρκων ἐπαγωγῆς τὸν Κωνσταντῖνον ὁ βα-
σιλεὺς εἰ ἔφευγεν ὁ Σαμωνᾶς· ὁ δὲ διὰ τοὺς ὅρκους ψεύσασθαι
μὴ θελήσας εἶπεν ὅτι εἰς τὴν οἰκείαν πατρίδα τὴν Μελιτηνὴν

7 ὅτι ἀποδιδράσκων (ἀποδράσας E) ὁ Σαμωνᾶς κατελήφθη CE

1 προείρητο EwpDi Δαβὶδ] Psalm. 73, 3 s. 2 τοῖς ἁγίοις Psalm. l. c. 3 γοῦν Ewp ὦ β. Ewp 5 τὴν om. B 6 τὴν κεφ. τότε D 7 ῥηθεὶς] XVI 12, 35 8 περιβαλλόμενος D 11 τούτῳ w*pDi invitis AR 13 πρώτην C 16 σιρᾶχ (sic) A hoc uno loco 17 ὁ βασ. om. B Wo lat.

verbis: 'Quae hostis tuus in sancto improbe egit et qui te ode-
runt, in medio festivitatis gloriati sunt.' Scito igitur, rex, te ab
20 hoc tempore decem annos regnaturum." Quemadmodum dixit, ita
factum est; nam Leo post decennium eo ipso die, quo caput
ictus erat, est mortuus.
21 Samonas autem, de quo supra diximus, cum apud regem
multum posset, cum magnis opibus fugam ad Agarenos, unde
22 ortus erat, capessit. Sed in transitu Halys captus, quamvis se
23 ex voto crucem Sirichanam adire diceret, nihilominus a Con-
24 stantino, Ducae Andronici filio, Byzantium est reductus. Cui
Constantino rex, conservato pristino erga Samonam affectu, man-
davit, ut coram senatu interrogatus diceret eum non cepisse
25 fugam, sed ad Sirichanam crucem peregrinatum esse. Cum
autem postridie senatu praesente Constantinum iureiurando ob-
strictum rex rogaret, num fugisset Samonas, ille periurio refor-

ἀπῄει. ὁ βασιλεὺς δὲ τὸν μὲν Κωνσταντῖνον μετ' ὀργῆς ἀπε- 26
πέμψατο, τὸν δὲ Σαμωνᾶν μετὰ ταῦτα τῆς προτέρας ἠξίωσεν
οἰκειώσεως, εἶτα καὶ πατρίκιον ἐτίμησε καὶ παρακοιμώμενον
προεβάλετο· ὃς εἰς πολλὰ τῶν οὐ καθηκόντων τὸν αὐτοκράτορα 27
προεβίβαζεν, ὧν ἓν καὶ τὸ βιάσασθαι τὸν πατριάρχην δέξασθαι
αὐτὸν καὶ τοῦ ἀφορισμοῦ ἀπολῦσαι. μεταπεμψάμενος οὖν τὸν 28 C
ἀρχιερέα ὁ βασιλεὺς ἐδεῖτο δεχθῆναι. ὡς δ' ἐκεῖνος ἦν ἀδυσ- 29
ώπητος, ἐκ τῶν βασιλείων αὐτίκα διαπεραῖται πρὸς τὴν Ἱέρειαν,
κἀκεῖθεν πεζοποροῦντα εἰς τὸ ἐν Γαλακρήναις ἄγουσιν αὐτὸν
μοναστήριον, ὃ αὐτὸς ἐδομήσατο, ἔτη προστάντα τῆς ἐκκλησίας
ἕνδεκα. προεχειρίσθη δὲ πατριάρχης ὁ σύγκελλος Εὐθύμιος, 30
ἀνὴρ ἱερός, ὃς καὶ βουλόμενον τὸν βασιλέα νόμῳ θεσπίσαι
ἄγεσθαι κατὰ ταὐτὸν τὸν βουλόμενον γυναῖκας δύο ἢ καὶ τρεῖς
ἄχρι τεττάρων πάσῃ σπουδῇ διεκώλυσε.

Τῶν δὲ Ἀγαρηνῶν ναυσὶ τὰς τῶν Ῥωμαίων ληιζομένων 14 D
D IV 45 χώρας, ὁ βασιλεὺς Ἱμέριον τὸν λογοθέτην τοῦ δρόμου τοῦ
στόλου προβαλόμενος ἀρχηγὸν κατὰ τῶν ἐκ τῆς Ἄγαρ ἀπέστειλεν,

4 ὅτι ἐξώρισε τὸν πατριάρχην Νικόλαον ὁ Λέων CE

1 ὁ δὲ βασ. C 2 γε add. post δέ BC 3 οἰκειώσεως AR, οἰκώσεως w*p 4 καθῆκον D, corr. Dw 6 ἀπολῦσαι R*Di*, ἀπολύσαι Awp 7 ἀδυνώπητος (sic) A 8 διαπαρᾶται (ε supra) D, corr. Dw ἱρίαν ARDwwp*Di*, ἡρίαν D, corr. *B-W* coll. Cedr. (Scylitz.) II p. 265, 16 et Theoph. cont. p. 371, 5 11 σύγκελος CDwp 12 βουλόμενον et βουλόμενος per dittogr. A, βουλόμενος | D, βουλόμενον RDwwp*Di* 13 κατ' αὐτὸν EDwwp ἢ om. BCDwwp καὶ om. E 14 ἄχρι A, ἄχρι καὶ Ewp, καὶ ἄχρι O τεσσάρων Ewp 17 προβαλλόμενος DEwp, v. ad XIV 11, 5 ἐκ om. D

midato dixit eum in patriam suam Melitenen abiisse. Constan- 26
tino igitur per iracundiam a rege dimisso, Samonas praeter
veterem necessitudinem etiam patricii dignitate ornatus et cubi-
cularius designatus imperatorem saepe impellebat, ut ab officio 27
decederet; quorum illud fuit, quod patriarcham coegit se reci-
pere et e censura eximere. Quem cum rex arcessivisset neque 28
ulla ratione exorare posset, statim e regia in Hieriam navi trans- 29
vehendum indeque pedestri itinere in Galacrenaeum monasterium,
quod ipse struxerat, transferendum curat, cum per annos XI
ecclesiae praefuisset. Eius vero loco patriarcha designatus est 30
syncellus Euthymius, vir sacer, qui omni studio obstitit, ne lex
a rege promulgaretur, ut cuivis liceret secundam, tertiam, quar-
tam etiam uxorem simul ducere.

14. Cum autem Agareni Romanas provincias navibus infestarent, rex Himerium, logothetam cursus, classi praefectum con-

ἐντειλάμενος αὐτῷ καὶ τὸν Δοῦκα προσλαβέσθαι Ἀνδρόνικον.
2 ὁ δὲ δόλιος Σαμωνᾶς ἄσπονδον ἔχων ἔχθραν κατὰ τοῦ γένους
τοῦ Δουκικοῦ ὑποτίθησί τινι τῶν φίλων τοῦ Ἀνδρονίκου δη-
λῶσαι αὐτῷ μὴ συμπλεῦσαι τῷ Ἱμερίῳ, ἐκκόψαι οἱ τὰ ὄμματα
3 μέλλοντι κατὰ βασίλειον πρόσταγμα. διὸ οὐκ ἐπείσθη τῷ Ἱμε-
ρίῳ συνελθεῖν ὁ Ἀνδρόνικος, ὅθεν καὶ μόνος ἐκεῖνος ναυμα-
χήσας ἐκράτησε καὶ τοῦ τῶν πολεμίων περιεγένετο ναυτικοῦ.
4 ἐντεῦθεν ἀπεγνωκὼς ὁ Ἀνδρόνικος συγγενεῖς τε καὶ δούλους
αὐτοῦ προσλαβόμενος κατέσχε τὴν Κάβαλαν, ὀχυρόν τι φρού-
P II 180 A 5 ριον τοῦ Ἰκονίου οὐ πάνυ τι διακείμενον μήκοθεν. ὁ δὲ Σα-
μωνᾶς οὐ διέλιπε τὸν βασιλέα ἐρεθίζων καὶ εἰς ὀργὴν παρακινῶν
6 κατὰ τοῦ ἀνδρός. μαθὼν δ' ἐκεῖνος καὶ τὴν τοῦ πατριάρχου
Νικολάου ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐξώθησιν καὶ πάντοθεν ἀπογνοὺς
7 πανοικεσίᾳ τοῖς Ἀγαρηνοῖς προσελήλυθεν. ὁ δὲ βασιλεὺς τοῦτο
γνοὺς ὑπερήλγησεν, ἐναντίον ἕξειν τὸν ἄνδρα ἀνθ' ὑπερμάχου
8 πτοούμενος. γραφὴν τοίνυν ἐγχαράττει βασίλειον, δι' ἧς τῷ
W III 145 Ἀνδρονίκῳ καὶ ἀμνηστία τῶν πραχθέντων ἐπρυτανεύετο καὶ

2 ὅτι ἐξ ἐπιβουλῆς τοῦ Σαμωνᾶ ὁ Δοὺξ Ἀνδρόνικος τοῖς Ἀγαρηνοῖς προσελήλυθεν C

1 δούκα B, δοῦκαν D, δούκαν Ewp 3 δοκικοῦ D, corr. D_w 4. 5 ἱμερίω (sic) A 5 μέλλοντι om. D, suppl. D_w, μελλόντι w*p 9 κάβαλαν ARwp*Di* Sym. mag. p. 710, 15, cf. G. M. p. 789, 15, L. G. p. 281, 8, καβάλαν Theoph. cont. p. 372, 11, Cedr. (Scylitz.) II p. 267, 1, Th. M. p. 196 τι] τε B 10 τι om. O 11 διερεθίζων D 13 ἐξώθησιν ante ἐκ B 14 προσελήλυθεν· ὁ δὲ AE$D_w$wp, προσελήλυθε· καὶ ὁ O 16 ποιούμενος C ἐγχαράσσει Ewp*Di* 17 καὶ ἀμνηστία τ. πραχθ. ἐπρυτανεύετο AED_wWp, ἐπρυτανεύετο· καὶ τ. πραχθ. ἀμνηστία O

tra illos misit mandavitque, ut etiam Andronicum Ducam assu-
2 meret. Verum dolosus ille Samonas odio implacabali in familiam
Ducaenam permotus quendam ex Andronici amicis subornat, qui
eum moneat, ne cum Himerio proficiscatur, qui ei iussu regio
3 oculos sit effossurus. Itaque Himerium comitari noluit Androni-
cus et, cum ille solus proelio victor hostium classem subegisset,
4 desperatis rebus assumptisque cognatis et servis Cabalam, ca-
5 stellum munitum non procul Iconio dissitum, occupat. Cum
autem Samonas regem irritare et contra Andronicum inflammare
6 non desineret, ille, postquam patriarcham Nicolaum ecclesia pul-
sum esse cognovit, spe omni destitutus cum tota familia ad Aga-
7 renos se confert. Quo rex cognito supra modum doluit veritus,
8 ne illum hostem haberet, quo usus erat defensore. Litteras igi-
tur scribit, quibus Andronico et delictorum venia concedebatur

ὑπονόστησις ἐπετρέπετο καὶ πολλῶν δόσις ἐπήγγελτο ἀγαθῶν.
ταύτην ἐμβαλόντες κηρῷ τὴν γραφὴν καὶ λαμπάδι τὸν κηρὸν 9
ἀπεικάσαντες Σαρακηνῷ τῶν αἰχμαλώτων ἑνὶ τῆς εἱρκτῆς ἐκ- B
βληθέντι ἐγχειρίζουσιν, ἐντειλάμενοι τῷ Ἀνδρονίκῳ δοῦναι αὐτήν.
τοῦτον δὴ τὸν Ἀγαρηνὸν ὁ Σαμωνᾶς μετακαλεσάμενος ἐν ἀπορ- 10
ρήτοις φησὶ πρὸς αὐτόν "οἶδας ὅτι τὸν ὄλεθρον τῆς Συρίας
ὅλης φέρεις ἐν ταῖς χερσίν; ἵνα γοῦν καὶ τὴν πατρίδα σώσῃς 11
D IV 46 καὶ τοὺς ὁμογενεῖς, τὸν κηρὸν τοῦτον ἐγχείρισον τῷ οὐζήρ."
ὁ δὲ πεποίηκεν ὡς παρήγγελτο· καὶ γνόντες οἱ τῆς Ἄγαρ τὴν 12
δύναμιν τῆς γραφῆς καὶ τὸν Ἀνδρόνικον δεσμοῦσι καὶ πάντας
τοὺς σὺν αὐτῷ. ὁ μὲν οὖν Ἀνδρόνικος ἐν τοῖς δεσμοῖς τὸν 13
βίον κατέλυσε, τινὲς δὲ τῶν σὺν αὐτῷ τὴν ἐκ τῶν δεσμῶν μὴ C
στέγοντες κάκωσιν τὴν πίστιν ἑαυτῶν ἐξωμόσαντο. ὁ Κων- 14
σταντῖνος δὲ καί τινες τῶν σὺν αὐτῷ τῆς εἱρκτῆς ἐκφυγόντες
πρὸς τὰ Ῥωμαίων ἀπήεσαν καὶ τοὺς καταδιώκοντας αὐτοὺς

5 οἷα ἐμηχανᾶτο (ἐμηχανίσατο E) ὁ Σαμωνᾶς κατὰ τοῦ Ἀνδρονικοῦ τοῦ Δουκός (δούκα E) CE 13 ὅτι διέδρα ὁ (om. C) Κωνσταντῖνος ὁ τοῦ Ἀνδρονίκου υἱός· καὶ ὅσα ἐλθόντι αὐτῷ ὁ βασιλεὺς προεφοίβασεν (-ε E) CE

1 δόσις ἐπήγγελτο ἀγαθῶν AED$_w$wp, ἀγαθῶν ἐπηγγέλλετο (ἐπετρέπετο D) παροχή O 3 ἐκβληθέντι ante τῆς Owp 4 ἐντειλάμενοι RwpDi, ἐντειλάμενος A 5 δὲ D 6 σιρίας D, corr. D$_w$ 7 χερσίν Rwp, χερσὶν ex χερσὶ σου corr. A, χερσί σου Di ποιδάσώσις D, τὴν πατρίδα περισώσῃς D$_w$ περισώσῃς ED$_w$wp 8 ἐγχίρισον punctis notatum D οὔζη.. D, οὔζηρ (sic) D$_w$ post οὐζὴρ add. οὕτω γὰρ ὁ παρ' ᾧ (ὅπαρ punctis notatum D, corr. D$_w$) ἦν ὁ ἀνδρόνικος ὠνομάζετο (ὀνομάζετο D, corr. D$_w$) Owp 10 καὶ prius om. D τοῦ ἀνδρονίκου D, corr. D$_w$ 11 δόμοις D, corr. D$_w$ 12. 13 μαστίγοντες D, μὴ στέγοντες corr. D$_w$ 13 στέργοντες Bp ἑαυτῷ D, corr. D$_w$ 13. 14 δὲ κωνστ. ED$_w$wp 14 ἐν D, σὺν corr. D$_w$ ἐκφυγόντες AED$_w$wp, ἀποδράντες R, ἀποδράσαντες D 15 ὅρος D, πρὸς corr. D$_w$ ἀπίεσαν D, corr. D$_w$

et reditus permittebatur et multa beneficia promittebantur. Eas 9
litteras in ceram candelae instar effictam coniectas Saraceno
cuidam e carcere educto tradunt, Andronico reddendas. Cui 10
Samonas arcessito clam "Scisne" inquit "te totius Syriae inter-
itum gestare in manibus? Ut igitur patriam conserves et popu- 11
lares, ceram istam uzeri trade." Facit ille, ut iussus erat; Aga- 12
reni autem cognita litterarum sententia Andronicum cum omnibus
suis in vincula coniciunt, in quibus ille obiit. Quidam vero ex 13
illis carceris aerumnas non ferentes fidem abiurarunt. At Con- 14
stantinus et quidam cum ipso carcere elapsi in Romanorum fines,

15 Ἀγαρηνοὺς γενναίως τρεψάμενοι διεσώθησαν. ὃν ὁ βασιλεὺς
ἐδέξατό τε περιχαρῶς καὶ ἐδεξιώσατο μεγαλοπρεπῶς καὶ δια-
16 φερόντως ἐτίμησεν· εἶτα καὶ πρὸς αὐτὸν ἔφη "μὴ ἀπατάτω σε,
Κωνσταντῖνε, τὸ ὄνομα, μηδ' οἴου τῆς βασιλείας τυχεῖν, ὡς
Κωνσταντίνου Ῥωμαίων μέλλοντος ἄρξειν· ἴσθι γὰρ ἀκριβῶς
17 τοῦτον εἶναι τὸν υἱὸν τὸν ἐμόν. σὺ δὲ εἰ μὲν ἣν ἔλαχες Σπάρταν
κοσμεῖς, ἔσται σοι εὖ· εἰ δὲ νεωτερίσεις καὶ τυραννίδι ἐπιχει-
ρήσεις, ἔσο βεβαίως εἰδὼς ὡς διὰ τῆσδε τῆς πύλης (τὴν πρὸς
D δύσιν οὖσαν τοῦ χρυσοτρικλίνου δείξας αὐτῷ) ἡ κεφαλή σου τοῦ
λοιποῦ σώματος χωρὶς εἰσαχθήσεται." ὃ καὶ γέγονεν ὕστερον.
18 Ἐκ δὲ Μελιτηνῆς ἐλθόντων τινῶν, ἐν οἷς ἦν καὶ ὁ τοῦ
Σαμωνᾶ πατήρ, ὑπεδέξατο τούτους ἐντίμως ὁ βασιλεὺς καὶ εἰς
τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν μὴ δεόντως ἀπίστους ὄντας εἰσήγαγεν.
19 ἰδὼν δὲ ὁ τοῦ Σαμωνᾶ πατὴρ ἣν εἶχεν ὁ υἱὸς αὐτοῦ τιμὴν
ἐν τοῖς βασιλείοις, καὶ τὸν πλοῦτον ὃν περιέκειτο, ἤθελε συν-
20 διάγειν αὐτῷ. ἐκωλύθη δὲ παρ' ἐκείνου, τὴν οἰκείαν θρησκείαν
τηρεῖν συμβουλεύοντος καὶ εἰς τὴν πατρίδα ἐπανελθεῖν· "εἰ δὲ
καὶ αὐτός" ἔφη "τύχω καιροῦ, ὑπονοστήσω πρὸς σέ."

1 *ἄγαρ νοῦς* D, corr. D$_W$ *γεννᾶ ὡς* D, corr. D$_W$ 2 *τε* om. C *δεξιώσατο* D, corr. D$_W$ 2. 3 *ἐδεξιώσατο—ἐτίμησεν*] De chiasmo v. ad XIII 2, 6 3 *ἐτίμασεν* D, corr. D$_W$ *ἀπατάσω* w*p, *ἀπατάτωσαν* D, *ἀπατάτω σε* D$_W$ 4 *μὴ δὸ ἴου* D, corr. D$_W$ 5 *ἄρξαι* Ewp 6 *Σπάρταν*] v. Eurip. fr. 722 Dind., *σπάρτοις* E 7 *σοι* om. C *νεωτερίσας* D, corr. D$_W$ 8 *ἔσω* p* 10 *εἰςαχθ. χωρίς* C 11 *μελιτινῆς* Ewp 12 *ὑπεδέξατο τούτους ἐντίμως ὁ βασιλεὺς* ARwp, *ἣν εἶχεν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐν τοῖς βασιλείοις τιμὴν* (comma add. D$_W$) *καὶ τὸν πλοῦτον* (comma add. D$_W$) *ὃν περιέκειτο* (comma add. D$_W$) *ἰδὼν* (duo puncta add. D$_W$) *συνδιάγειν ἤθελεν αὐτῷ· ὁ γὰρ βασιλεὺς* (comma add. D$_W$) *ἐντίμως αὐτοὺς ὑπεδέξατο* (comma add. D$_W$) D *Wo* lat. 13 *δέοντα* D, corr. D$_W$ 14 *ἰδὼν—16 αὐτῷ* om. D 16 *παρ' ἐκείνου* om. D *τὴν οἰκ.* om. C 18 *πρός σε* B^{s}wp

15 persequentibus Agarenis fortiter profligatis, evaserunt. Eum rex
et comiter excepit et magnifice donavit et affecit exquisitis hono-
16 ribus. Tum etiam ei dixit: "Ne te deceperit nomen, Constantine,
tuum neve putaris te rerum potiturum esse, quod Constantinus
Romanis imperet; certo enim scito filium hunc meum esse illum.
17 Quodsi tu Spartam tuam ornaris, bene tibi erit; sin rebus novis
studueris et tyrannidem affectaris, noli dubitare, quin per hanc
portam (demonstrata occidentali aurei triclinii porta) caput tuum
absque reliquo corpore sit transiturum." Quod postea factum est.
18 Cum Samonae pater cum quibusdam aliis Melitene venisset,
rex eos honorifice exceperat et decori oblitus homines profanos
19 in magnam ecclesiam introduxerat. Samonae vero pater, viso
20 filii honore et opulentia, cum eo vivere cupiens a filio prohibi-

D IV 47 *Τῆς δ' ἑορτῆς τῆς πεντηκοστῆς ἐνστάσης ἔστεψε τὸν υἱὸν* 21
αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς καὶ ἀνηγόρευσε βασιλέα. ἐκτομίαν δ' ἔχων 22
θεράποντα ὁ μυσαρὸς Σαμωνᾶς Κωνσταντῖνον ὀνομαζόμενον, P II 181 A
ἐκ δὲ Παφλαγονίας γενόμενον, τῇ δεσποίνῃ τοῦτον δέδωκεν
εἰς ὑπηρεσίαν. ἐπεὶ δὲ τῇ βασιλίσσῃ καὶ αὐτῷ τῷ κρατοῦντι 23
λίαν ὁ Κωνσταντῖνος ᾠκείωτο, εἰς βασκανίαν ὁ βέβηλος ἠρέ-
θιστο Σαμωνᾶς καὶ πρὸς τὸν βασιλέα κατεῖπεν αὐτοῦ ὡς ἐρω-
μένου τῇ βασιλίσσῃ. ζηλοτυπήσας οὖν ὁ Λέων ἀποκαρῆναι 24
τοῦτον προσέταξε μοναχόν· καὶ μετ' οὐ πολὺ ἄγει τοῦτον καὶ
ἀποδυθῆναι κελεύσας τὰ μοναχικὰ ἄμφια καὶ κοσμικὴν περι-
βαλέσθαι στολὴν μᾶλλον ἢ πρότερον αὐτὸν ᾠκειώσατο. οὐκ
ἀνεκτὰ δ' ἦσαν ταῦτα τῷ Σαμωνᾷ. γράφει τοίνυν λοίδορόν 25
τι γραμμάτιον διά τινος τῶν αὐτοῦ, καὶ τοῦτο ῥιπτεῖ ἔνθα ὁ B
βασιλεὺς διελεύσεσθαι ἔμελλεν· ὅπερ εὑρὼν ἐκεῖνος καὶ ἀνα- 26
γνοὺς ἤλγησέ τε καὶ τὸν πεποιηκότα ἐζήτει. εἷς οὖν τις τῶν 27
συνειδότων τὴν πρᾶξιν ταύτην τῷ Σαμωνᾷ τοῦτον εἶναι τὸν
ἐργάτην τοῦ λοιδόρου βιβλίου τῷ κρατοῦντι ἐδήλωσεν. ἐκλεί- 28

1 *ὅτι ἔστειψεν ὁ Λέων τὸν οἰκεῖον υἱόν* CE 5 *ὅσα κατεῖπεν ὁ Σαμωνᾶς τοῦ ἐκτομίου Κωνσταντίνου· καὶ ὅσα εἰς ἐκεῖνον ἐγένετο* CE

1 *δ'* om. C *ἑορτῆς δὲ* BD 1. 2 *λέων ὁ αὐτοκράτωρ τὸν οἰκεῖον υἱὸν* O 2 *ἀνηγόρευσεν αὐτὸν βασ.* Ewp *δὲ* E 5 post *δὲ* add. *καὶ* Rwp 8 *βασιλίσσῃ* D, *βασιλίσσης* D_w *τοίνυν* O 9 *ἄγει* AE, *ἀνακαλεῖται* Owp, v. XVI 15, 1 9. 10 *καὶ ἀποδυθῆναι*] *ἐκδοθῆναι* D, *ἐκδυθῆναι* D_w 10 *κελεύει* C *α αρια* (punctis notatum) D, *ἄμφια* corr. D_w 13 *τοῦτο* om. *Di*, Haasii annotatione ad vs. 15 pertinente huc perperam relata *ῥίπτει* D 15 *ἠλγήσετε* D, corr. D_w ante *ἐζήτει* add. *τοῦτο* Owp*Di* (v. ad vs. 13) 17 *ἐκλίψεως* D, corr. D_w

tus est suadente, ut suam religionem conservaret atque in patriam rediret, quod et ipse per occasionem facturus esset.
In festo pentecostes filium suum rex corona ornavit regem- 21
que appellavit. Ceterum odiosus ille Samonas eunuchum mini- 22
strum suum Constantinum ex Paphlagonia oriundum dominae
ad ministerium tradidit; qui cum et reginae et ipsi imperatori 23
percarus esset, profanus Samonas invidia stimulatus illum apud
regem detulit, quasi ab regina amaretur; quem Leo ex zelotypia 24
pro monacho tonderi nec multo post revocari ac monastico habitu
exuto civilem vestem resumere iussit, eoque familiarius etiam
quam prius usus est. Id Samonae intolerabilius visum. Curat 25
igitur per suorum quendam libellum conviciis plenum scriben-
dum eumque abicit, qua rex erat transiturus; quo ille invento 26
et lecto doluit auctoremque requisivit. Unus igitur ex eius rei 27
consciis Samonam libelli famosi auctorem esse regi indicat. Cum 28

ψεως μέντοι τότε τῆς σελήνης συμβάσης, τὸν μητροπολίτην
29 Συνάδων ὁ βασιλεὺς μετεπέμψατο, περὶ ταύτης πευσόμενος. ὃν
ὁ Σαμωνᾶς ἰδίᾳ παραλαβὼν ἤρετο περὶ τῆς ἐκλείψεως· κἀ-
κεῖνος ἔφη ὅτι "σὸν τὸ τῆς σελήνης πάθημα σημαίνει δυστύ-
W III 146 χημα· εἰ δὲ τοῦ Ἰουλίου τρισκαιδεκάτη παρελεύσεται πρὸ τοῦ
C 30 παθεῖν, ἐκφεύξῃ καὶ σὺ τὸ δυστύχημα." εἶτα καὶ πρὸς τοῦ
βασιλέως ὁ Συνάδων ἐρωτηθεὶς ἀπεκρίνατο ὡς "εἰς τὸ δεύ-
31 τερον μετὰ σὲ πρόσωπον ἐνσκήψει ἡ κάκωσις." δεύτερον δὲ
πρόσωπον ὁ βασιλεὺς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν Ἀλέξανδρον ἔκρι-
νεν, ἀλλ' ἐσφάλη περὶ τὴν κρίσιν· ἔδει γάρ ποτε τῷ κακίστῳ
32 Σαμωνᾷ γενέσθαι κακῶς. μαθὼν οὖν ὡς ἐκεῖνος ἦν ὁ τοῦ D IV 48
λοιδόρου βιβλίου πατήρ, ἐξωθεῖ μὲν τῶν βασιλείων αὐτὸν καὶ
ἀποκείρει καὶ περιγραπτοῖς ὁρίοις καθείργνυσι. καὶ ταῦτα γέ-
33 γονε, μήπω τῆς τρισκαιδεκάτης τοῦ Ἰουλίου παραρρυείσης. παρα-
κοιμώμενος δὲ ἀντὶ τοῦ Σαμωνᾶ ὁ παρ' ἐκείνου βασκαινόμενος
D Κωνσταντῖνος καὶ ἐπιβουλευόμενος προκεχείριστο, ᾧ καὶ μονὴν
ὁ βασιλεὺς ἐδομήσατο ἐν ταῖς Νοσσιαῖς.

11 ἐξώθησις ἐκ τῶν βασιλείων τοῦ Σαμωνᾶ CE

2. 3 ἀλλ' ὁ D, ὃν ὁ corr. Dw 3. 4 ἔφη δὲ κἀκεῖνος E 4 σὸν] τὸν w*p πάθος EDwwp πάθημα σημ. om. C 5 post δὲ add. ἡ BsEDwwp ἰουλίου ACwp, ἠλίου D, ἡλίου BEDw, v. ad vs. 14; videtur Zonaras errore pro ἰουνίου scripsisse ἰουλίου, v. Cedr. (Scylitz.) II p. 272, 12, Theoph. cont. p. 376, 12, Sym. mag. p. 713, 3, G. M. p. 793, 16, L. G. p. 284, 10, Th. M. p. 199, Glyc. p. 557, 3. post παρελ. add. Dw σύνοδος post τοῦ add. σε Rwp 6 ἐκφεύξει Dwp 8 μετά σε BsDwwp 11 σαμωνᾷ om. D Wo lat. post οὖν add. ὁ λέων Rwp 12 αὐτῶν C 14 ἠλίου D, ἡλίου BE, v. ad vs. 5 15 δὲ om B

autem defectus lunae tum fuisset, metropolitam Synadensem rex
29 de eo quaesiturus arcessit; quem cum Samonas de illo defectu
privatim sciscitaretur, "Tuum" inquit "infortunium portendit
ista lunae affectio. Si vero XIII. Iulii dies ante tuam calamitatem
30 praeterierit, et tu infortunium evitabis." Deinde a rege quoque
interrogatus Synadorum episcopus respondet malum istud in per-
31 sonam ab illo proximam grassaturum. Personam autem proxi-
mam rex Alexandrum fratrem iudicabat, sed perperam; nam
32 Samonae, homini illi pessimo, tandem male esse oportebat. Ubi
igitur cognovit eum esse famosi libri patrem, et regia exigit et
rasum certis finibus includit; idque accidit ante diem XIII. Iulii.
33 Constantinus, cui Samonas et invidebat et insidiabatur, illius loco
cubicularius est designatus eique monasterium in Nossiis est ex-
structum.

Νοσήσας δὲ ὁ Λέων κοιλιακὸν νόσημα τοσοῦτον κατειργάσθη τὴν δύναμιν ὥς μηδὲ δυνηθῆναι διαλεχθῆναι τῇ συγκλήτῳ περὶ νηστείας τὴν συνήθη διάλεξιν, ἣ καλεῖται σελέντιον. 34
ὅμως ὀλίγα τινὰ ταύτῃ διαλεχθεὶς καὶ ἀξιώσας αὐτοῦ μεμνῆσθαι καὶ πίστιν εἰς τὴν αὐτοῦ σύμβιον τηρεῖν καὶ εἰς τὸν υἱόν, καὶ τελευταίαν ταύτην προσλαλιὰν πρὸς αὐτὴν ποιεῖσθαι εἰπὼν οὐκ αὐτίκα ἐξέλιπεν, ἀλλὰ μέχρι τοῦ Μαΐου διήρκεσε. 35
τότε δὲ τελευτῶν τὴν αὐταρχίαν τῷ ἀδελφῷ κατέλιπεν Ἀλεξάνδρῳ καὶ τὸν υἱὸν αὐτῷ παραδέδωκεν, ἀξιώσας ἐπιμελεῖσθαι αὐτοῦ καὶ ἀνάγειν βασιλικῶς καὶ αὐτοκράτορα καταλιπεῖν· 36
ὅν, φασί, βλέπων ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν ἤδη ἐκλείπων, φάναι "ἴδε ὁ P II 182 A *κακὸς καιρὸς μετὰ τοὺς δεκατρεῖς μῆνας."* 37
ἐβασίλευσε δὲ ὁ Λέων ἔτη εἴκοσι καὶ πέντε ἐπὶ μησὶ τισίν. 38

Ἀλέξανδρος δὲ ἅμα τε τοὺς πόδας ἤρεισε τῇ ἀρχῇ καὶ ἅμα τὸν πατριάρχην Νικόλαον ἐκ Γαλακρηνῶν ἀγαγὼν εἰς τὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως θρόνον ἀνήγαγε τὸ δεύτερον, κατ- 15

1 *τελευτὴ τοῦ βασιλέως Λέοντος* CE 14 *βασιλεία Ἀλεξάνδρου τοῦ* (om. E) *ἀδελφοῦ τοῦ βασιλέως* (om. ACD) *Λέοντος* (*τοῦ ἀδ.—Λέοντος* om. B) AR

2 post *συγκλ.* add. asteriscum Dw 6 *προςλαλίαν* p* *εἰς* O 7 ante *οὐκ* et post *διήρκεσε* signa orationis incipientis vel finitae ponit *Di* 8 *τὴν αὐταρχίαν* Rwp*Di*, *τῇ αὐταρχία* A *καταλέλοιπεν* O 9 *αὐτῷ*] *αὐτοῦ* DEwp 10 *αὐτοκράτορα* A, *αὐτῷ τὸ κράτος* Rwp *φασί* om. BCEwp 11 *ἤδη ἐκλίπων* (corr. *Di*) A, *ἐν τῷ* (om. E) *ἤδη ἐκλείπειν* Rwp *φάναι* AD, *ὥς φασιν ἔφη* Rwp 12 *τοὺς* om. O, suppl. Dw 13 *τισίν* A, *τρισὶν* Rwp*Di*, *τρισὶ* D, v. Theoph. cont. p. 353, 1, G. M. p. 766, 1, L. G. p. 262, 14, Th. M. p. 183 14 *τε* om. B *τῷ ἄρχειν* D, corr. Dw 15 post *ἐκ* add. *τῶν* Bwp 16 *ἀναγάγετο* D, *ἀνήγαγε τὸ* corr. Dw ante *τὸ* perperam distinxerunt p*Di*

Rex autem coeliaco morbo laborans viribus ita exhaustis fuit, ut de ieiunio apud senatum de more orationem, quae appellatur silentium, habere non posset. 34
Pauca tamen est cum senatu locutus petiitque, ut patres conscripti sui memores coniugi filioque suo fidem servarent; quamvis autem diceret se eos nunc postremo affari, non tamen statim defecit, sed ad Maium usque vixit. 35
Tum vero moriens imperium fratri Alexandro reliquit eumque oravit, ut filium sibi traditum curaret regaliterque educato imperium relinqueret. 36
Quem cum iam moribundus ad se venire vidisset, fertur dixisse: "Ecce infaustum tempus post illos XIII menses." 37
Regnavit annos XXV et aliquot menses. 38

15. Alexander inito imperio patriarcham Nicolaum statim e Galacrenis in sedem Cpolitanam reduxit, deturbato Euthymio

αγαγὼν τὸν Εὐθύμιον καὶ ἐπὶ βήματος τὴν τούτου ποιήσας καθ-
αίρεσιν, ἐνυβρισάντων εἰς τὸν ἄνδρα πολλὰ τῶν προσκειμένων
2 τῷ Νικολάῳ, εἶτα καὶ ὑπερόριον ποιήσας αὐτόν. αὐταρχήσας
δὲ ὁ βασιλεὺς οὑτοσὶ οὐδὲν ἐοικὸς εἰργάσατο βασιλεῖ, ἀλλὰ τρυ- D IV 49
B φαῖς καὶ θήραις καὶ ἀσελγείαις ἐξέδωκεν ἑαυτόν, τὰ δὲ τῆς
βασιλείας καὶ κοινὰ πράγματα ἀνθρώποις ἀνέθετο ἀγύρταις
καὶ τοῖς ἐκ τριόδων, οὓς πρὸ τῆς μοναρχίας ἐπιρρήτων εἶχε
3 πράξεων κοινωνούς, ὧν ἕνα Βασιλίτζην λεγόμενον καὶ διάδοχον
4 τῶν σκήπτρων διενοεῖτο ποιήσασθαι· τὸν γὰρ ἀδελφόπαιδα
Κωνσταντῖνον καὶ ἰδιωτεῦσαι ἐβούλετο καὶ τῶν παιδογόνων
5 ἀφελέσθαι μορίων. καὶ εἰ μὴ ταχὺ τὸ τέλος αὐτῷ τῆς ζωῆς
ἐπελήλυθε καὶ οὕτως αὐτῷ παρὰ τῆς ἄνω προνοίας ἐσφάλησαν
τὰ βουλεύματα, τάχα ἂν ὅσον τὸ ἐπ' ἐκείνῳ καὶ εἰς ἔργον ἐξέ-
6 βησαν. γοήτων δὲ πυνθανόμενος εἰ ἐς μῆκος αὐτῷ τὰ τῆς
ζωῆς προελεύσεται, ἤκουσεν ἐξ ἐκείνων ὡς ἔσται αὐτῷ μακρο-
C χρόνιον τὸ βιώσιμον, εἰ τῷ ἐν θεάτρῳ συΐ, ὃς ἐκ χαλκοῦ πέ-
7 πλασται, ὀδόντας καὶ αἰδοῖα περίθοιτο. "σὸν γὰρ οὗτος" ἔλεγον

9 *ὅτι τὸν ἀνεψιὸν Κωνσταντῖνον ἐκτομίαν ποιῆσαι ὁ Ἀλέξανδρος ἐβούλετο* C

1 *δρόμιον* D, *εὐθύμιον* corr. Dw *τούτου ποιήσας τὴν* D, corr. Dw 2 *ἐνεβρισάν|των* punctis notatum D, corr. Dw *προςκειμένων* RwpDi, *προκειμένων* A 3 *καὶ* om. C *ὑπερταρχήσας* D, corr. Dw 4 *οὐδὲν ...... εἰργάσατο* D, lac. suppl. Dw post *ἀλλὰ* add. *καὶ* C 5 *θηραια* (?) D, corr. Dw post *θήραις* add. *μέθαις τε* O*Wo* lat., *καὶ κώμοις* Ewp 6 *ἀνθρώποις* om. O, add. Dw *ἀγωτοις* punctis notatum D, corr. Dw 7 *ἀπορρήτων* Dwp 8 *βασιλείτζην* CEwp, ut XVI 15, 13 9 *ἀδελφιδοῦν* O 11 *αὐτῶ* post *ζωῆς* D 13 *τάχ'* Ewp*Di* 16 *τῷ* om. C post *ἐν* add. *τῷ* CDwp 17 *οὗτος* post *ἔλεγον* Rwp

et dignitate in ambone abrogata; cum autem Nicolai sectatores
2 multis hominem contumeliis affecissent, relegatus est. Neque
vero is rex rerum potitus quicquam rege dignum gessit, deliciis,
venationibus, luxui deditus; res regni et reipublicae mandavit
circulatoribus et hominibus e triviis, quos ante imperium pro-
3 brorum habuerat socios; quorum unum Basilitzem successorem
4 imperii declarare in animo habebat. Nam fratris filium Con-
5 stantinum et privatum esse et virilibus privare volebat. Idque,
nisi vitam celeriter finisset, consiliis regis a divina providentia
eversis, quantum quidem in ipso fuit, re ipsa fortasse factum
6 esset. Ceterum cum a praestigiatoribus percontaretur, num diu
victurus esset, audivit ex iis se fore longaevum, si apro aeneo
7 theatri dentes et pudenda addidisset. "Tuum enim" aiebant "is

"στοιχεῖόν ἐστιν, ἀντίος ἱστάμενος Λέοντι τῷ σῷ ἀδελφῷ,"
οὐδὲν ἕτερον κρίνοντες ὑγιὲς ἢ τὸ σὺ̈ τοῦτον ἀπεικάσαι τὸν
αὐτοκράτορα, διὰ τὸ περὶ γαστέρα κεχηνέναι τε καὶ συσσίτια
καὶ ἀκολασίαις προσκεῖσθαι διηνεκῶς. πιστεύσας οὖν τοῖς λό- 8
γοις ἐκείνων ὁ καὶ χοίρων ἀνοητότερος τὰ λείποντα ταῦτα τῷ
χαλκουργήματι ἐξειργάσατο.

Τοῦ μέντοι τῶν Βουλγάρων ἀρχηγετοῦντος τοῦ Συμεὼν 9
εἰ τὴν εἰρήνην ἀσπάζοιτο ἐρωτῶντος διά τινων ὑπ' αὐτοῦ
πεμφθέντων, ὁ 'Αλέξανδρος ἀτίμως τε τοὺς πεμφθέντας ἐδέ-
ξατο καὶ ὑπερηφάνως ὡμίλησε καὶ ὑπερόγκως ἠπείλησεν. ὅθεν 10 W III 147
ὁ Συμεὼν τὴν ὕβριν μὴ ἐνεγκὼν κατὰ Ῥωμαίων ὡπλίσατο. D

Συμποσίοις δὲ καὶ μέθαις διόλου προστετηκὼς ὁ 'Αλέ- 11
ξανδρος, ἅπαξ ἀριστήσας μετὰ λουτρὸν καὶ κοίλῃ χρησάμενος
D IV 50 τῇ γαστρὶ καὶ ἀπλήστως ἀκρατισάμενος σφαιρίσαι προέθετο·
καὶ κατατείνας τὸ σῶμα τῇ ἱππασίᾳ καὶ ταῖς τῆς σφαίρας ἐκ- 12
τραχηλίσεσι ῥῆξιν ὑπέστη, καὶ αἷμα διά τε τῆς ῥινὸς κενώσας
καὶ τῆς αἰδοῦς μετὰ μίαν ἡμέραν ἐξέλιπεν, ἐπιτρόπους τῷ ἀνε- 13
ψιῷ καὶ τῆς βασιλείας διοικητὰς γράψας τόν τε πατριάρχην

12 τελευτὴ τοῦ (om. E) Ἀλεξάνδρου CE   17 τίνας ἐπιτρόπους κατέλιπε τῷ βασιλεῖ καὶ (βασ. καὶ om. C) ἀνεψιῷ ὁ 'Αλέξανδρος CE

2 τὸ] τῷ BD, corr. B_w(?)   4 προκεῖσθαι D, corr. D_w 7 ἀρχηγοῦντος D   τοῦ alterum om. DEwp   8 ἐρωτῶντος om. C   9 πρέσβεις Ewp   13 ἅπαξ om. O   14 τῇ om. B   ἀκρατισάμενος ABCD_wW, ἀκρατησάμενος Rp   15 κατατείνας] κατὰ τίνας E   17 αἰδοῦς . . . . μεθ' ἡμέραν D, suppl. et corr. D_w 17. 18 ἐπίτρ. τῶν . . . . βασιλείας D, corr. et suppl. D_w 17 ἀδελφόπαιδι BC

est elementum, quia Leoni fratri repugnas." Neque tamen ulla
in re alia recte ii iudicarunt, nisi quod hunc imperatorem, ho-
minem ventri conviviisque mancipatum luxuque continenter dif-
fluentem, sui comparaverunt. Credidit Alexander, homo porcis 8
amentior, illorum verbis et quae deerant partes aeneo operi adiecit.

Cum Bulgarorum princeps Symeon per legatos ex eo quae- 9
reret, num pacem conservaturus esset, eos Alexander contemptim
excepit et superbe allocutus est et arroganter comminatus. Cuius 10
contumeliae Symeon impatiens contra Romanos arma paravit.

Alexander vero conviviis et ebrietati perpetuo indulgens, 11
cum a balneo pransus, ventre epulis meroque distento, pila lu-
deret, equitando et pilam deiectando vasis quibusdam ruptis 12
multoque sanguine per nares et veretrum reiecto, uno die post
exstinctus est, postquam patrueli suo tutores et regni admini- 13
stratores scripto ordinasset patriarcham Nicolaum, magistrum

Νικόλαον καὶ τὸν μάγιστρον Στέφανον καὶ τὸν μάγιστρον Ἰωάννην τὸν Ἐλαδᾶν τόν τε ῥαίκτωρα Ἰωάννην καὶ δύο τῶν ὑπ' αὐτοῦ προαχθέντων ἐκ τύχης ἀγυρτίδος εἰς συγκλητικὴν ἀξίαν
P II 183 A *καὶ εἰς πατρικιότητα, τὸν Βασιλίτζην καὶ τὸν Γαβριηλόπωλον.*

16 *Ὁ οὖν Ἀλέξανδρος ἐνιαυτὸν ἕνα καὶ μῆνα τὴν βασίλειον διαπεττεύσας ἀρχὴν κατέλυσε τὴν ζωήν· τὸ δὲ κράτος ἐς Κωνσταντῖνον τὸν υἱὸν τοῦ Λέοντος περιέστη, παῖδα ἔτι τυγχάνοντα*
2 *κομιδῇ· ἕβδομον γὰρ ἔτος αὐτῷ τῆς ἡλικίας ἠνύετο. ὁ μέντοι τοῦ Δουκὸς Ἀνδρονίκου υἱὸς ὁ Κωνσταντῖνος, δομέστικος ὢν τῶν σχολῶν καὶ τὴν τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐνωτισάμενος τελευτὴν (ἀπεδήμει γὰρ τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων), τὸ μέν τι ὃν ἔκρυπτεν ὑπὸ σποδιᾷ σπινθῆρα τοῦ ἔρωτος τῆς βασιλείου ἀρχῆς*
B *ἀνακαλύπτων τε καὶ ἀναρριπίζων, τὸ δὲ καὶ ὑπ' ἄλλων πρὸς τοῦτο ἐρεθιζόμενος (ὧν εἷς εἶναι λέγεται καὶ ὁ πατριάρχης Νικόλαος, μήπω γὰρ τῆς τοῦ Ἀλεξάνδρου διαθήκης ἀναγνωσθείσης οὐκ ᾔδει καὶ αὐτὸς καταλελειμμένος ἐπίτροπος) τυραννίδι*
3 *ἐπικεχείρηκε. καὶ τοὺς ἐκκρίτους τῶν στρατευμάτων παραλαβὼν*

5 *βασιλεία* (*βασιλείου* C) *Κωνσταντίνου τοῦ* (om. B) *υἱοῦ τοῦ* (om. A.) *Λέοντος* AR 8 *ἀποστασία Κωνσταντίνου τοῦ Δουκός* (*δοῦκα* E) CE

1. 2 *καὶ τὸν μάγ. στέφ. — ῥαίκτωρα ἰωάννην* in spatio unius versus relicto suppl. D_w 2 *ῥαίκτορα* B^sEwp *ἀπ'* D, *ὑπ'* corr. D_w 3 *προαθέντων* D, corr. D_w *ἀγ . . . τιδος* D, *ἀγυρτιδος* (s. acc.) D_w, *ἀγύρτιδος* B^sCwp 4 *πατρίκιον τιμήσας* D, *πατρικιότητα* corr. D_w *βασιλείτζην* CEwp, ut XVI 15, 3 *καὶ* ante *τὸν* om. D, suppl. D_w *γαβριηλόπωλον* R$D_w$wp, *γαυριηλόπουλον* AD, *Γαβριηλόπουλον* *Di*, v. ad XVI 16, 24 5 ante *οὖν* add. *μὲν* Rwp *ἕνα ἐν.* Ewp 6 *διαπεπτεύσας* p* 8 *ἔτος* post *ἡλικίας* Ewp 9 *δούκα* Ewp *ὁ* om. D 11 *μέντοι* D, B mutatum ex *μέντι* 12 *ὑποσποδειὰ* D, corr. D_w *βασιλείας* B, corr. B_w(?) 13 *ἐκκαλύπτων τε* Ewp, *ἀναχωννὺς* omisso *τε* O

Stephanum, magistrum Ioannem Eladam, rectorem Ioannem, duos, quos e circulis vocatos ad senatoriam et patriciam dignitatem evexerat, Basilitzem et Gabrielopolum.

16. Alexandro, cum regnum annum unum et mensem lusisset, defuncto, imperium ad CONSTANTINVM, Leonis filium, transiit, tum admodum puerum; septimum enim agebat aetatis an-
2 num. Sed Constantinus, Andronici Ducae filius, domesticus scholarum, Alexandri obitu audito (nam tum a regia urbe aberat) partim quasdam scintillas cupiditatis regni, quas sub cineribus tegebat, detegens flatuque accendens, partim ab aliis quoque incitatus (quorum unus fuisse dicitur patriarcha Nicolaus, quippe qui Alexandri testamento nondum lecto ignorabat se quoque re-
3 lictum esse tutorem) tyrannidem invasit. Delectis igitur militibus

τῷ Βυζαντίῳ ἐπιδεδήμηκε καὶ διά τινος πυλίδος νυκτὸς εἰσελ-
θὼν τὴν τοῦ Ἱπποδρόμου πύλην μετὰ λαμπάδων καταλαμβάνει,
τινὰς καὶ τῶν συγκλητικῶν προσεταιρισάμενος, πολλοῦ καὶ
δημώδους ὄχλου συναθροισθέντος, οἳ καὶ ὡς βασιλέα αὐτὸν
D IV 51 εὐφήμουν καὶ ἀνηγόρευον. τῶν δ' ἐντὸς τὰς πύλας μὴ ἀνοι- 4
γνύντων, ὁ πρωτοστράτωρ τοῦ Κωνσταντίνου ταῖς χερσὶ πεποι- C
θὼς καὶ θρασύτερον προσαράξαι τὰς πύλας καὶ καταβαλεῖν
βιαζόμενος νύττεται λόγχῃ παρά του τῶν ἔνδον διά τινος ἀμυ-
χῆς. καὶ ὁ μὲν ἦν αὐτίκα νεκρός. ὁ δέ γε Κωνσταντῖνος 5
ἐκεῖθεν εἰς τὸ τῶν ἵππων ἄπεισιν ἁμιλλητήριον θέατρον, εἶτα
εἰς τὴν λεγομένην ἦλθε Χαλκῆν καὶ ἄχρι τῶν Ἐξκουβίτων
προῆλθεν. ὁ δὲ τῶν ἐπιτρόπων εἷς ὁ μάγιστρος Ἰωάννης ὁ 6
Ἐλαδᾶς ἐκ τῶν ἑταιρειῶν καὶ τῶν πλωΐμων συλλέξας τινὰς
ἀντικαταστῆναι τῷ τυραννοῦντι αὐτοὺς ἐξαπέστειλε. καὶ συμ- 7
πλοκῆς γενομένης πολλοὶ πεπτώκασιν ἑκατέρωθεν· ἔσφακτο δὲ
καὶ Γρηγορᾶς ὁ τοῦ Δουκὸς υἱὸς καὶ ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ Μιχαὴλ D
καὶ Κουρτίκιος ὁ Ἀρμένιος. τούτοις οὖν περιαλγήσας ὁ Κων- 8
σταντῖνος καὶ τὸ οἰκεῖον ἐπιρρῶσαι προθυμούμενος σύνταγμα
τὸν ἵππον ἤλαυνε, συμμίξαι θέλων τοῖς ἔμπροσθεν· ἐστρωμένου 9

17 *ἀναίρεσις τοῦ Δούκα Κωνσταντίνου* E

3 ante *τινας* add. *καί* Owp*Di* *καὶ* ante *τῶν* om. Owp post *πολλοῦ* add. *δὲ* O 10 *τὸν* D, *τὸ* corr. Dw 11 *χαλκῆν* R^s*Di*, *χαλκὴν* AB^swp, v. ad XV 13, 27 12 *προῆλθεν* Rwp*Di*, *προῆλθε* A, v. ad XIII 1, 5 13 *ἑταιρειῶν* O*Di*, *ἑταιρείων* A, *ἑταιριῶν* Ewp 16 post *καὶ* prius add. *ὁ* C *δούκα* Ewp*Di* 19 *ἐστρωμένου* Rwp*Di*, *ἐστρωμένου* (μ suprascr.) A, *ἐστρωμμένου* B

assumptis, Byzantium per quandam portulam noctu ingressus circi equestris portam cum facibus occupat, conciliatis sibi senatoribus quibusdam et magna plebis turba congregata, qui eum faustis ominibus prosequebantur regemque salutabant. Custodi- 4
bus autem portam non aperientibus, Constantini protostrator manibus fretus, dum eam audacius caedere et revellere nititur, per foramen lancea a custodibus, qui erant intus, confossus statim concidit exanimis. At Constantinus inde in equestrium certa- 5
minum theatrum discedit; deinde in Chalcen, quae dicitur, venit et usque ad Excubita progreditur. Verum unus de tutoribus 6
Ioannes Eladas magister quosdam ex sodalitatibus et classiariis collectos misit, ut tyranno resisterent. Pugna commissa, multi 7
utrimque ceciderunt; caesus Gregoras, Ducae filius, et patruelis eius Michaël et Curticius Armenius. Ob hos amissos Constan- 8
tinus permotus, dum exercitum suum confirmaturus equo concitato in primam aciem provehitur, equo in solo tabulis lapideis 9

δὲ τοῦ ἐδάφους πλαξὶν ὑπολισθήσας ὁ ἵππος ἔπεσε καὶ τὸν
ἀναβάτην κατήνεγκε· καί τις εὐθὺς αὐτῷ ἐπελθὼν ἐξέτεμε τὴν
αὐτοῦ κεφαλὴν καὶ τῷ βασιλεῖ Κωνσταντίνῳ προσήνεγκε, διὰ
τῆς δυτικῆς τοῦ Χρυσοτρικλίνου πύλης εἰσελθών, κατὰ τὴν
10 πρόρρησιν τοῦ βασιλεύσαντος Λέοντος. ὅτι δὲ οὐ τεύξεται τῆς
βασιλείας ὁ Δοὺξ Κωνσταντῖνος καὶ ἑτέρωθεν τοῖς περὶ τὸν
11 βασιλέα ἐπέγνωστο. ἦν γάρ τις τελώνης Νικόλαος, ὃς χρεώ-
στης πολλῶν χρημάτων τῷ δημοσίῳ γενόμενος πρὸς τοὺς
Ἰσμαηλίτας κατέφυγε καὶ τὴν πίστιν ἐξομοσάμενος ἀστρολογίαν
P II 184 A 12 μετῄει. οὗτος τῷ λογοθέτῃ τοῦ δρόμου ἀπεστάλκει γραμμάτιον·
W III 148 ἡ δὲ τούτου περίληψις ἦν τοιαύτη· "μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τοῦ
Δουκός· νεωτερισθήσεται γὰρ ἀφρόνως καὶ εὐθέως ὀλοθρευ- D IV 52
13 θήσεται." καὶ ἡ μὲν ἀποστασία ἐπέπαυτο· ὁ δὲ τοῦ Κων-
σταντίνου πενθερὸς ὁ μάγιστρος Γρηγορᾶς καὶ Λέων ὁ Χοιρο-
σφάκτης τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ προσπεφοιτήκασιν, οὓς ἐκβαλόντες
τοῦ θείου τεμένους μοναχοὺς ἀπέκειραν οἱ ἐπίτροποι ἐν τῇ
14 τοῦ Στουδίου μονῇ. ἄλλους δ' αἰκισάμενοι ἐθριάμβευσαν, ἑτέ-
ροις τὰ ὄμματα ἐξεπήρωσαν, ἐνίων δὲ τὰς κεφαλὰς ἀπέτεμον,

13 ὅτι πολλοὺς οἱ τοῦ βασιλέως ἐπίτροποι τῶν συναραμένων τῷ ἀποστάτῃ ἐκόλασαν E

2 αὐτῷ εὐθὺς EwpDi εὐθὺς om. C ἐξέτομε D, corr. Dw 4 πύλης post δυτικῆς C 5 συτεύξεται D, corr. Dw 5. 6 τῆς βασ. post κωνστ. Ewp 6 δοῦκας D, δούκας Ewp ἑτέρω|θι Ewp τοῖς RwpDi, τῆς A 8 χρῆμα D, corr. Dw 10 ἀπέσταλκα D, ἀπέσταλκε Dw γραμμάτια D, corr. Dw 11 τούτων D, corr. Dw 12 δούκα Ewp νεωτερισθήσεται AE Cedr. (Scylitz.) II p. 281, 2, νεωτερίσει OwpDi 13 ἀποστάτου OWo lat. 17 αἰκησάμενοι p*

strato prolapso, praecipitatur; cui quidam statim caput amputat
regique Constantino offert per occidentalem aurei triclinii portam
10 ingressus, sicut rex Leo vaticinatus erat. Constantinum autem
Ducam regno non potiturum regi et aulicis aliunde quoque inno-
11 tuerat. Erat quidam publicanus Nicolaus, qui grandi aere alieno
reipublicae obstrictus, abiurata religione, ad Ismaëlitas se con-
12 tulerat et astrologiam tractabat. Is cursus publici logothetae
litteras miserat, quorum haec summa erat: "Nolite timere a Duca;
13 nam novis rebus temere studebit et statim peribit." Defectione
oppressa, Constantini socer magister Gregoras et Leo Choero-
sphactes in magnam ecclesiam se contulerunt, quos tutores inde
14 eiectos totonderunt, ut in monasterio Studii monachi essent. Alios
flagris caesos in triumpho circumduxerunt, nonnullis oculos effo-
derunt, quosdam obtruncarunt, alios a Chrysopoli usque ad Leu-

καὶ ἄλλους ἐκ Χρυσοπόλεως μέχρι τοῦ Λευκάτου ἀνεσκολόπισαν.
καὶ ἄλλοι δὲ πλείους τῆς τῶν ἐπιτρόπων ἐξουσίας γεγόνασιν 15 B
ἂν παρανάλωμα, εἰ μή τινες τῶν δικαστῶν τῆς πρὸς τὰς τι-
μωρίας ῥοπῆς αὐτοὺς ἀνεχαίτισαν, εἰπόντες "πῶς τοιαῦτα ποιεῖτε
ὑμεῖς κελεύσεως ἄτερ βασιλικῆς, ἐπεὶ παῖς ὢν ὁ βασιλεὺς τοῖς
πραττομένοις οὐ συναινεῖ;" ἀποκείραντες δὲ οἱ ἐπίτροποι καὶ 16
τὴν τοῦ Κωνσταντίνου γυναῖκα καὶ τὸν υἱὸν Στέφανον ἐκτο-
μίαν ποιήσαντες εἰς τὸν ἐν Παφλαγονίᾳ οἶκον αὐτῶν ἀπεστάλ-
κασι τούτους. οἱ δὲ τοῦ βασιλέως ἐπίτροποι, ὅ τε πατριάρχης 17
καὶ οἱ λοιποί, ἐναυθεντοῦντες τοῖς πράγμασι πολλὰ τῶν οὐ
δεόντων ἐποίουν, καὶ πρὸς ἀλλήλους δὲ διεφέροντο, τῶν μὲν
τάδ' εἰσαγόντων, τῶν δὲ τὰ ἀντίθετα· καὶ ἦν ἡ τούτων διοί- C
κησις πολυαρχία τις, ἀλλ' οὐ μοναρχία.

Ὁ δὲ Βούλγαρος Συμεών, ὡς μὴ βασιλέως ἐπιστατοῦντος 18
τοῖς πράγμασι, ῥαδίως ἐλπίσας κρατῆσαι τῆς βασιλίδος τῶν
πόλεων ἔπεισι κατὰ ταύτης μετὰ πλείστης δυνάμεως καὶ ἔξω
στρατοπεδεύεται τῶν ταύτης τειχῶν καὶ πολιορκῆσαι ταύτην
διανενόητο. ἰδὼν δὲ τὸ τῶν τειχῶν κρατερὸν καὶ τὸ πλῆθος 19

2 *σημείωσαι* A 9 *ὅτι διεφέροντο ἀλλήλων οἱ τοῦ βασιλέως ἐπίτροποι* E

1 *Λευκάτου* Theoph. cont. p. 384, 18, *Λευκαχτίου* Cedr. (Scylitz.) II p. 281, 18 4 *ταῦτα* DEwp*Di* 5 *ὑμεῖς* om. C 6 *οὐ συναινεῖ* AEDwwp, *συναινεῖν οὐ πιστεύεται* O *Wo* lat. *ἀποκρίναντες* E 8. 9 *ἐστάλκασι τούτους* Ewp, *ἀφῆκαν αὐτοὺς ἀπελθεῖν* O *Wo* lat. 9 *δὲ*] *μέντοι* O 11 *δὲ* om. C 12 *τάδ'*] *τά δ'* D 15 *κρατῆσαι* Rwp*Di*, *κρατῆσαι* ex *κρατήσας* corr. C, *κρατήσας* A 17 *πολυορκῆσαι* D, corr. Dw 18 *διενενόητο* Ewp, *διενοεῖτο* Dw 18. p. 462, 1 *κρατερὸν* .... *ἐπ'* D, lac. suppl. Dw

caten trabibus affixerunt. Ac plures eorum licentia periissent, 15
nisi quidam ex iudicibus eos a temeritate illa puniendi retraxis-
sent his verbis: "Cur vos talia facitis regis iniussu, qui, cum
puer sit, iis, quae geruntur, non consentit?" Sed et Constantini 16
uxorem tonsam et eius filium Stephanum virilibus exsectis in
eorum domum Paphlagoniam miserunt. Regis igitur tutores, 17
tam patriarcha quam ceteri, suo arbitratu res gerentes multa
iniuste agebant neque inter se consentiebant, aliis ea, quae alii
statuerant abrogantibus, ita ut imperium non unius, sed multo-
rum esset.

Sed Symeon Bulgarus ratus se, quod rex rebus non prae- 18
esset, urbe regia facile potiturum Byzantium cum maximis copiis
aggreditur et extra moenia castris positis expugnationem meditatur.
Sed cum firmitatem moenium vidisset et multitudinem ea defen- 19

τὸ ἐπ' αὐτῶν καὶ τῶν ἐν τοῖς τείχεσι μηχανημάτων τὸ δαψιλές,
20 ἰλιγγιάσας μετέπεσεν εἰς τὸ Ἕβδομον, ζητῶν σπείσασθαι. ὁ
γοῦν πατριάρχης καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἐπιτρόπων λαβόντες τὸν D IV 53
βασιλέα εἰς τὰ ἐν Βλαχέρναις ἦλθον βασίλεια, ὅπου καὶ ὁ Συ-
D μεὼν παρεγένετο, ὁμήρους δοὺς καὶ λαβών, καὶ τῷ πατριάρχῃ
κλίνας τὴν κεφαλὴν ηὐλογήθη παρ' ἐκείνου καὶ συνειστιάθη
21 τῷ βασιλεῖ. εἶτα μὴ ἀρεσθεὶς ταῖς συνθήκαις ἐπανῆλθεν ἀσύμ-
βατος, δώροις δεξιωθεὶς καὶ αὐτὸς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ.
22 Ἀνακαλουμένου δὲ διόλου τὴν ἑαυτοῦ μητέρα τοῦ βασι-
λέως καὶ ἐπὶ ταύτῃ δακρύοντος (ἔφθη γὰρ ταύτην τῶν ἀνα-
κτόρων καταγαγεῖν ὁ Ἀλέξανδρος) ἠναγκάσθησαν αὐτὴν ἀνα-
23 γαγεῖν οἱ ἐπίτροποι. ἡ δὲ ἀνελθοῦσα τῆς διοικήσεως εἴχετο,
προσλαβοῦσα καὶ τὸν παρακοιμώμενον Κωνσταντῖνον καὶ τοὺς
24 αὐταδέλφους ἄμφω τοὺς Γογγυλίους· καὶ πρῶτον μὲν τὸν πα-
τριάρχην ἀπάγει τῶν βασιλείων, εἶτα καὶ τοὺς τοῦ Ἀλεξάνδρου
P II 185 A θεράποντας ἐξωθεῖ, τὸν ῥαίκτωρα τὸν Βασιλίτζην καὶ τὸν

9 ὅτι ἀνήχθη ἡ τοῦ βασιλέως μήτηρ εἰς τὰ βασίλεια καὶ τῆς διοικήσεως εἴχετο E

1 τοῖς om. E 1. 2 τείχεσι .... μετέπεσεν D, lac. suppl. D_w 2 ἰλιγγιάσας ARD$_w$, ἐλιγγιάσας w*, εἰλιγγιάσας (sic) p* 4 βλασερα | punctis notatum D, βλαχέρναις corr. D_w νόθον D, ἦλθον corr. D_w 4. 5 καὶ ὁ συμεὼν παρεγένετο AED$_w$wp, δὴ παρεγένετο (παρέκειτο D) καὶ ὁ συμεὼν O 5 ὁ . . . . καὶ τῷ D, lac. suppl. D_w 6 παρ' ἐκείνου ηὐλογήθη (εὐλ. D) O παρ' ἐκείνου εὐλογήθη καὶ συνεστιάθη D, καὶ deleto add. παρ' ἐκείνου καὶ D_w 7 εἶτα .... ταῖς D, lac. suppl. D_w ἀσύμβαπος D, corr. D_w 11 καταγαγὼν D ἀγαγεῖν D 13 ante καὶ prius add. δὲ D 14 ἄμφω] ἅμα B στρογγύλους D, corr. D_w, γογγύλους ex στρογγύλους mut. B πρῶτα | C 15 βασιλειῶν w*p invitis AR τοῦ om. B 16 ῥαίκτορα DEw, Ραίτορα p* βασιλείτζην CEwp, βασιλείτζιν D, v. ad XVI 15, 13

dentium et frequentes in iis machinas, velut vertigine oborta ad
20 Hebdomum regressus pacem facere studuit. Patriarcha igitur
et ceteri tutores regem secum in Blacherniam regiam adduxerunt,
quo et Symeon venit, obsidibus datis et acceptis, et a patriarcha
submisso capite fausta comprecatione accepta, cum rege cibum
21 cepit. Sed cum ei pacis condiciones displicerent, discessit sine
pactionibus, muneribus et ipse et eius liberi donati.
22 Iam quia rex suam matrem, quam Alexander regia pridem
eduxerat, perpetuo revocabat eiusque absentiam deploraret, tu-
23 tores reducere sunt conati. Reversa curam rerum suscepit et,
cubiculario Constantino duobusque fratribus Gongyliis ascitis,
24 primum patriarcham regia movet, deinde Alexandri ministros,

Γαβριηλόπωλον, ἀλλὰ μέντοι καὶ τοὺς λοιπούς. Κωνσταντῖνος 25
δὲ ὁ παρακοιμώμενος τὰ πάντα ἠδύνατο.
Ὁ μέντοι Βούλγαρος Συμεὼν τὴν Θρᾴκην κατέτρεχέ τε 26
καὶ ἐληίζετο καὶ ἐν τῇ Ἀδριανουπόλει βάλλεται χάρακα, πολιορ-
κίᾳ ταύτην ἐλπίζων ἑλεῖν. ὡς δ' ἑώρα ἑαυτῷ κενόσπουδον 27
τὸ ἐγχείρημα, ἑτέρως τὴν ἅλωσιν τῆς πόλεως μέτεισι. χρήμασι 28
γάρ τινας τῶν φυλάκων αὐτῆς ὑποφθείρας ἐκ προδοσίας αὐτὴν
ἐξεπόρθησεν. ἀλλὰ ταύτην μετέπειτα πάλιν ὑπὸ Ῥωμαίους ἡ 29
τῆς βασιλίσσης σπουδὴ ἐποιήσατο. μὴ φέρουσα δὲ τὰς κατὰ 30
τῆς Θρᾳκῴας χώρας πυκνὰς ἐπελεύσεις τοῦ Συμεὼν σπένδεται
τοῖς ἐξ Ἰσμαὴλ καὶ τά τε ἑῷα τάγματα καὶ τὰ ἑσπέρια συν- B
αθροίσασα τῷ μαγίστρῳ Λέοντι τῷ Φωκᾷ τῶν σχολῶν δομε-
στίκῳ τυγχάνοντι τὸν κατὰ τοῦ Συμεὼν ἀνέθετο πόλεμον. ὃς 31 W III 149
D IV 54 *καὶ μάχην συνάψας ἡττᾷ τοὺς Βουλγάρους περιφανῶς καὶ*
φόνον αὐτῶν ποιεῖται πολύν. κατάκοπος δὲ γεγονὼς καὶ ἱδρῶτι 32
διάβροχος κἀντεῦθεν λειποθυμῶν, ἐπί τινι πηγῇ τοῦ ἵππου ἀπο-
βὰς ἀνέψυχεν ἑαυτόν. ἐν τούτῳ δὲ ὁ ἵππος αὐτοῦ τὰς τοῦ 33
κατέχοντος αὐτὸν χεῖρας διαφυγὼν ἐν τῷ τοῦ στρατοπέδου
πεδίῳ ἐκρόαινεν ἀναβάτου χωρίς. ἐπίσημος δὲ τυγχάνων εἰς 34
δειλίαν ἐνέβαλε τὰ στρατεύματα οἰηθέντα πεσεῖν τὸν δομέστικον,

1 *γαβριηλόπωλον* BsEwp*Di*, *γαβριολόπωλον* A, *γαυριηλόπωλον* C, *γαβριηλόπουλον* D, v. ad XVI 15, 13 3 *τε* om. D 4 *ἀνδριανουπόλει* D, corr. D_w 9 *βασιλίσση* D, corr. D_w 16 *λειποθυμῶν* Rwp, *λειοθυμῶν* A, *λιποθυμῶν* *Di*, v. XV 18, 11, XVI 10, 3 17 *ἀνέψυχον* E, *ἀνέψυξεν* D 19 *ἐκρόαινεν* AO*Wo* lat., *ἐκρώενεν* E, *ἐκρόανεν* w*p 20 *οἱ εντα* punctis notata D, corr. D_w

rectorem Basilitzem, Gabrielopolum, ceteros. Constantinus autem, 25
cubiculi praepositus, poterat omnia.
Ceterum Bulgarus Symeon Thraciam incursionibus popu- 26
latus vallo excitato se Adrianopolim expugnaturum confidebat.
Quo conatu cum se frustrari videret, alia via rem aggreditur, 27
et quibusdam urbis custodibus pecunia corruptis, urbem proditam 28
vastabat, quam reginae studium Romano imperio recupera- 29
vit. Quae cum crebras Symeonis in Thraciam excursiones 30
non ferret, pace cum Ismaëlitis facta et legionibus tam orienta-
libus quam occidentalibus convocatis magistro Leoni Phocae,
scholarum domestico, bellum Symeonis mandat; qui pugna 31
commissa Bulgaros insigni victoria superat, multis eorum caesis.
Sed defatigatione et sudore vix sui compos equo descendit se- 32
que ad fontem quendam recreavit. Interea equus ministri ma- 33
nibus elapsus in planitie castrorum sine sessore exsultabat. Qui 34
cum insignis esset, tantum terrorem incussit exercitibus dome-

C καὶ τοῦ μὲν πολέμου ἀπέσχοντο καὶ τῆς διώξεως ἔστησαν, θό-
35 ρυβος δ' ἔσχεν αὐτούς. ὁ δέ γε Συμεὼν ἐκ περιωπῆς τινος ὁρῶν τὸ συμβεβηκὸς περὶ τὰ στρατεύματα τοῖς περὶ αὐτὸν ἐγκελεύεται καὶ κατὰ Ῥωμαίων ἐξώρμησε καὶ τεθορυβημένοις αὐτοῖς ἐμβαλὼν εἰς φυγὴν ἅπαντας ἀθρόον ἐτρέψατο· καὶ τοὺς μὲν οἱ Βούλγαροι διώκοντες ἔκτεινον, οἱ δ' ὑπ' ἀλλήλων ἀπώλ-
36 λυντο συμπατούμενοι. ὁ δὲ τῶν σχολῶν δομέστικος μόλις εἰς Μεσημβρίαν διαδρᾶναι δεδύνητο· πολλοὶ δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν καὶ ταγματάρχαι τότε ἐφθάρησαν.
17 Ἰωάννης δὲ ὁ Βογᾶς ἐστάλη Πατζινάκους εἰς συμμαχίαν ἀγαγεῖν κατὰ τῶν Βουλγάρων, καὶ ὁ πατρίκιος Ῥωμανὸς ὁ
D Λακαπηνός, δρουγγάριος ὢν τῶν πλωίμων, ὡρίσθη μετὰ τοῦ στόλου παραπλεῖν, ἅμα μὲν εἰς συνεργίαν τοῦ τῶν σχολῶν δομεστίκου, ἅμα δὲ καί, εἰ ἀχθεῖεν σύμμαχοι παρὰ τοῦ Βογᾶ,
2 διαπεραιώσασθαι σφᾶς. ἧκεν οὖν ὁ Βογᾶς μετὰ τῶν συμμά-
3 χων. στάσεως δ' ἐμπεσούσης αὐτῷ τε καὶ τῷ Λακαπηνῷ, ὁρῶντες οἱ Πατζινάκοι αὐτοὺς πρὸς ἀλλήλους διαπληκτιζομένους

1 *πολέμου .... καὶ* D, lac. suppl. D_w 1—3 *διώξεως | ἔχετε .... ἔρων τὸ συμβ.* D, *διώξεως ἔστησαν. ὁ δέγε συμεὼν ἐκ περιωπῆς τινος ἰδὼν τὸ συμβ.* D_w omissis *θόρυβος δ' ἔσχεν αὐτούς*; eadem verba neglegit *Wo* lat. 3 *ἔρων* D, *ἰδὼν* E$D_w$wp *στρατεύματα .... πεσεῖν τὸν δομέστικον* | (ex p. 463, 20) D, *στρατεύματα τοῖς* corr. D_w *τοὺς* E 3. 4 *αὐτὸν ἐγκέκλετο ... κατὰ* D, corr. et suppl. D_w 4 *ἐγελεύεται* (sic) A *ἐξώρμισε* D, corr. D_w *τεθοροβυσμένους* D, corr. D_w 5 *ἐμβάλων* D, corr. D_w *ἅπαντας | .... καὶ τοὺς* D, lac. suppl. D_w 6 *ἔκτειναν* D 6. 7 *συμπατ. ἀπώλλυντο* CD, corr. D_w 8 *ἀποδρᾶναι* Ewp, *ἀποδράναι* O, *διαδράναι* A, corr. *Di* *δεδύνηται* D 10 *βωγὰς* BC (tum recte) *πατζινάκας* C$D_w$wp, *πατζινακᾶς* D 14 *εἰ ἀχθεῖεν* Rwp*Di*, *εἰςαχθεῖεν* A 15 *σφᾶς* om. D, suppl. D_w 17 *πατζινάκαι* CD *διαπληκτιζομένους* ante *πρὸς* D

sticum cecidisse ratis, ut et pugna et persecutione hostium ab-
35 stinerent turbaque oriretur. Quae cum Symeon e specula quadam vidisset, suos cohortatus contra Romanos ducit subitoque in perturbatos impressione facta universos in fugam convertit, in qua alios Bulgari assecuti occiderunt, alii invicem conculcati
36 perierunt. Scholarum vero domesticus aegre Mesembriam evadere potuit, multis etiam ducibus et tribunis tum interfectis.
17. Ioannes autem Bogas missus est, ut Patzinacos ad belli Bulgarici societatem adduceret, Romanus vero Lacapenus patricius, classis drungarius, litus classe legere iussus est, simul ad opem scholarum domestico ferendam, simul ut adductos a Boga
2. 3 socios quosdam transveheret. Ac venit Bogas cum sociis. Orta autem inter ipsum et Lacapenum rixa, Patzinaci videntes eos

καὶ ἀμελῶς περὶ τὴν αὐτῶν διακειμένους διάβασιν εἰς τὰ ἑαυ-
τῶν ἐπανῆλθοσαν. οἱ μὲν οὖν οὕτω ταῦτά φασι καὶ τὴν ἧτταν 4
D IV 55 *τῶν Ῥωμαίων ἐντεῦθεν συμβῆναι, μὴ τυχόντων τῆς συμμαχίας,*
οἱ δὲ ἀλλοίως τὸ πρᾶγμα ἱστόρησαν· ἡττήσαντος γάρ φασι τοῦ 5
Φωκᾶ τοὺς βαρβάρους καὶ διώκοντος, φήμην γενέσθαι ὡς ὁ
δρουγγάριος τῶν πλωίμων ἄπεισι σὺν τῷ στόλῳ, τὴν βασιλείαν
παραληψόμενος· τοῦτο δὲ τῷ δομεστίκῳ πεσὸν εἰς ὦτα ἐκτα- 6 P II 186 A
ράξαι αὐτόν, ὡς ἀποσχέσθαι μὲν τῆς διώξεως, ἐπανελθεῖν δ'
εἰς τὸν χάρακα, τὰ τῆς φήμης ἀκριβωσόμενον, κἀντεῦθεν πα-
λίντροπον γενέσθαι τὸν πόλεμον· φυγεῖν μὲν γὰρ τοὺς Ῥω- 7
μαίους, ἀπόδρασιν τῆς μάχης οἰηθέντας τὴν εἰς τὸν χάρακα
τοῦ δομεστίκου ἀπέλευσιν, τοὺς δὲ Βουλγάρους ἐκ τῆς φυγῆς
ἐπαναστραφέντας διώκειν αὐτούς. τὴν δὲ πρὸς τὸν χάρακα 8
τοῦ δομεστίκου ὑποστροφὴν τῆς βασιλείας ἐπιθυμία πεποίηκεν.
ἐρῶν γὰρ αὐτῆς ἔσπευδεν, εἰ ἀληθὲς ἦν τὸ τὸν δρουγγάριον 9
ἀπιέναι, προκαταλαβεῖν αὐτὸς καὶ οἰκειώσασθαι τὴν ἀρχήν.
μετὰ δὲ τὴν ἧτταν ἐπανελθόντων τοῦ τε Λακαπηνοῦ καὶ τοῦ 10
Βογᾶ, ἐζητήθη τὰ μέσον αὐτῶν, καὶ κατεκρίθη ὁ Ῥωμανὸς B
πηρωθῆναι τὰ ὄμματα, ὡς αἴτιος τῆς ἥττης ἢ κακούργως ἢ
ῥαθύμως γενόμενος, ἀλλ' ἐκεῖνον μὲν τῆς ψήφου ταύτης ἐξήρ-
πασάν τινες μέγα παρὰ τῇ βασιλίσσῃ δυνάμενοι.

1 *περὶ*] *εἰς* D   3 *τῆς* om. Ewp   *συμμαχίας* RwpDi, *συμ*| A
4 *φασι* om. D   5 *ὁ* om. B, add. Bw(?)   6 *πλοΐμων* p* invitis ARw
7 *πεσὼν* DE, corr. Dw   9 *ἀκριβωσόμενος* w*p invitis AR
κἀ τεῦθεν (sic) A   11 *τῆς μάχης οἰηθέντας* om. C   14 *ἐπι-θυμία* post *ὑποστροφὴν* C   *ἐπιθυμίᾳ* Di   18 ante *ὁ* add. *αὐτὸς* E
19. 20 *ἢ ῥαθ.* RwpDi, *καὶ ῥαθ.* A, unde conicit *ἢ καὶ ῥαθ.* B-W

inter sese conviciantes ipsorum transvectionem parum curare, ad
sua redierunt. Quidam igitur haec ita narrant et negata socio- 4
rum auxilia Romanae cladis fuisse causam tradunt, alii aliter.
Nam cum Phocas barbaros profligatos persequeretur, rumorem 5
esse ortum drungarium cum classe abire, ut regnum occuparet.
Quo domesticum audito ita perturbatum fuisse, ut et a perse- 6
quendo desisteret et in vallum rediret, rumorem certius cogni-
turum, et sic, Martis alea mutata, fugisse Romanos domestici in 7
castra reditum fugam interpretatos, Bulgaros vero ex fuga con-
versos illorum terga cecidisse. Ut autem domesticus ad vallum 8
rediret, in causa erat regni cupiditas; qua cum aestuaret, si ru- 9
mor de drungario verus esset, antevertere sibique vindicare prin-
cipatum cupiebat. Lacapeno et Boga a clade reversis iudicioque 10
de eorum controversia facto, Romanus damnatus est ad oculos
effodiendos, ut qui acceptae cladis auctor sive de industria, sive
per negligentiam exstitisset; sed ab illo suffragio per quosdam
apud reginam gratiosissimos est ereptus.

11 Ὁ δὲ Βούλγαρος Συμεὼν τῇ νίκῃ ἐξογκωθεὶς ἐπῄει κατὰ
12 τῆς βασιλευούσης τῶν πόλεων. ἀντικατέστη δὲ αὐτῷ πάλιν ὁ
τῶν σχολῶν δομέστικος ὁ Φωκᾶς· καὶ μάχης συγκροτηθείσης
ἐν Κατασύρταις οἱ βάρβαροι ἥττηντο.
13 Πολλῶν δὲ καὶ τούτων περιφανῶν ἔρωτα τρεφόντων τῆς
βασιλείας, μᾶλλον τῶν ἄλλων περὶ τὸν ταύτης ἐφλέγμαινεν
ἔρωτα ὁ τῶν σχολῶν δομέστικος ὁ Φωκᾶς, πεποιθὼς μὲν καὶ
C ἑαυτῷ διὰ τὸ γένος καὶ διὰ τὴν ἰσχύν, οὐχ ἥκιστα δὲ τῷ παρα-
κοιμωμένῳ Κωνσταντίνῳ τῷ ἐκτομίᾳ, τὰ πάντα τότε παρὰ τοῖς D IV 56
ἀνακτόροις ἰσχύοντι, οὗ ἐπ' ἀδελφῇ κηδεστὴς ἐτύγχανεν ὤν.
14 ταῦτα τοίνυν ὁρῶν ὁ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου παιδαγωγὸς
καὶ δείσας περὶ αὐτῷ, πείθει τοῦτον τὸν τοῦ στόλου δρουγγά-
ριον τὸν εἰρημένον Ῥωμανὸν οἰκειώσασθαι καὶ φύλακα προσ-
W III 150 15 λαβέσθαι. ἐγχαράττει τοίνυν βιβλίον ὁ βασιλεὺς οἰκειόγραφον
16 καὶ στέλλει τῷ δρουγγαρίῳ. ὁ δὲ τοῦτο δεξάμενος ὑπέσχετο
17 τὴν τοῦ παρακοιμωμένου δυναστείαν, εἰ οἷόν τε, καθελεῖν. καί
ποτε τοῦ παρακοιμωμένου, ἔνθα ὁ στόλος ὥρμιστο, παραγενο-
D μένου καὶ ἐπισπέρχοντος ἐκπλεῦσαι αὐτόν, ὁ δρουγγάριος δου-

11 *ὅπως ὁ Λακαπηνὸς παρὰ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου εἰς ἐπικουρίαν προσελήφθη* E 16 *ὅπως ὁ παρακοιμώμενος κατεσχέθη παρὰ τοῦ Λακαπηνοῦ* E

1 *ἐποίει* D, corr. Dw 2 *αὐτοῦ* D, corr. Dw 4 *βούλγαροι* B 5 *τὸν περίφανον* D, *καὶ τούτων περιφανῶν* corr. Dw 6 *τὸν* RwpDi, *τῶν* A, *τὸν* ex *τῶν* corr. C *ἐφλέγμαινον* D, corr. Dw 7 ante *ὁ* prius add. *λέων* Owp *καὶ* om. Ewp 9 *ἐκτομίαν* D, corr. Dw 11 *τοίνυν*] *οὖν* D 12 *αὐτοῦ* Dwp *τοῦτον* om. D 17 *παραγινομένου* B 18 *ἐπι σπέρχον* E, *ἐπισπέρχονος* w*p *δουλικότερον* Ewp

11 At Bulgarus Symeon victoria elatus regiam urbem aggre-
12 ditur, cui iterum scholarum domesticus Phocas est oppositus;
commissaque in Catasyrtis pugna, barbari succubuerunt.
13 Cum autem multi iique viri illustres regni amorem alerent,
nemo tamen eo magis flagrabat, quam Phocas, scholarum dome-
sticus, cum se ipso fretus ob genus et potentiam, tum vero Con-
stantino eunucho cubiculario, qui in regia tum poterat omnia,
14 cuius sororem in matrimonio habebat. Quae cum regis Con-
stantini paedagogus cerneret illique timeret, persuadet, ut classis
15 drungarium Romanum sibi devinciat et custodem adiungat. Rex
16 igitur litteras sua manu scriptas drungario mittit, quibus ille
acceptis pollicetur se, si possit, cubiculi praefecti potestatem ever-
17 surum. Qui praefectus cum aliquando ad classis stationem per-
venisset et naves in altum provehi iuberet, drungarius servilem

λικώτερον αὐτῷ προσυπήντησε καὶ μεθ' ὑποστολῆς ὡμίλει καὶ
περὶ τὰς τριήρεις ἠρέμα πως προεβίβαζεν. ὡς δὲ τῇ ναυαρχίδι 18
προσήγγισεν ἑτοίμους ἔχων ἄνδρας παρεπομένους αὐτῷ γεν-
ναίους τε καὶ πολλούς, "ἄρατε τοῦτον" εἶπεν. οἱ δὲ συσχόντες 19
αὐτὸν εἰς τὴν τριήρη ἐνέθεντο, τῶν περὶ αὐτὸν αὐτίκα δια-
σπαρέντων. τοῦτο τῇ βασιλίδι ἐνωτισθὲν εἰς θόρυβον αὐτὴν 20
καὶ τοὺς ἐν τέλει ἐνέβαλε. πέμπει τοίνυν πρὸς τὸν Ῥωμανὸν 21
ἐρωτῶσα τί ἂν εἴη τὸ γεγονός. ἀλλὰ τὸ ναυτικὸν λίθοις τοὺς
πεμφθέντας ἐδίωξαν. τῇ δ' ἑξῆς τὸν πατριάρχην ὁ βασιλεὺς 22
μετακαλεσάμενος καὶ τὸν μάγιστρον Στέφανον ἔπεμψε τοὺς ἐκ P II 187 A
τῶν βασιλείων τὴν αὐτοῦ μητέρα κατάξοντας. τῆς δὲ τῷ υἱῷ 23
προσφυείσης μετὰ δακρύων, εἰς οἶκτον ἐκεῖνος ἐκλίθη καὶ ἀφῆ-
κεν αὐτήν, εἰς ἑαυτὸν δὲ τὴν ἐξουσίαν μετήνεγκε καὶ προεχει-
ρίσατο δομέστικον τῶν σχολῶν τὸν Γαριδᾶν Ἰωάννην τὸν μά-
γιστρον. ὁ δὲ δρουγγάριος ὁ Λακαπηνός, ἐξαρτύσας τὸν στόλον 24
ὥσπερ εἰς ναυμαχίαν κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ εὐαγγελισμοῦ τοῖς
βασιλείοις προσέπλευσεν εἰς τὸν Βουκολέοντα. καὶ ὁ μὲν πα- 25
D IV 57 τριάρχης καὶ ὁ μάγιστρος Στέφανος εὐθὺς ἐκ τῶν ἀνακτόρων

9 ὅτι ὁ βασιλεὺς κατενεγκεῖν τὴν ἑαυτοῦ μητέρα τοῦ παλατίου ἐπεχείρει, τοῖς δὲ δάκρυσιν ἐκείνης μαλαχθεὶς ἀφῆκεν αὐτήν E

1 προσυπήντησε ARp (v. Cedr. (Scylitz.) II p. 290, 1), προυπήντησε DwW 2 περὶ] παρὰ D πῶς ARwp, corr. *Di* 3 ἄνδρας ἔχων B αὐτῷ παρεπ. D αὐτῷ om. C 8. 9 τὸ ναυτικὸν post πεμφθέντας O 9 ἐξεδίωξε Owp τῇ] τῆς D 12 προσφύσης E ἐκλήθη B, ἐκλίθη ex ἐκλήθη corr. A 13 μετήνεγκε Rwp*Di*, μετήνεγκεν A, v. ad XIII 1, 5 14 τὸν μαγ. ἰωάννην τ. γαριδᾶν O 16 ναυμαχίαν ARWo lat., ναυαρχίαν Ewp ἡμέραν ARwp Cedr. (Scylitz.) II p. 292, 16, ὥραν Dw

in modum ei obviam processit ac reverenter colloquens paullatim
hominem ad triremes deduxit. Ut vero navi praetoriae appro- 18
pinquavit, multis viris strenuis, quos secum paratos habebat, "Tol-
lite istum" inquit; a quibus comprehensus est et triremi im- 19
positus, comitibus illius statim dispersis. Eius facti nuntius et 20
reginam et proceres turbavit; cumque ad Romanum misisset 21
percontatum, quid hoc sibi vellet, legati a classiariis lapidibus
sunt repulsi. Postridie rex patriarcha et magistro Stephano arces- 22
sitis misit, qui matrem e regia abducerent. Sed eam amplexibus 23
cum lacrimis sibi inhaerentem, misericordia victus, reliquit, sed
potestate in se translata domesticum scholarum designavit Ioan-
nem Garidam magistrum. Drungarius vero Lacapenus, classe 24
haud secus atque ad pugnam instructa, die annuntiationis ad
regiam in Bucoleontem appulit. Ac patriarcha et Stephanus ma- 25

ἐξέστησαν, ὁ δὲ Ῥωμανὸς ὅρκους πρότερον τελέσας φρικω-
B δεστάτους μήποτε κατὰ τοῦ βασιλέως φρονῆσαι μηδ' ἐπιθέσθαι
26 τῇ βασιλείᾳ, ἀνῆλθεν εἰς τὰ βασίλεια· καὶ εἰς τὸν ἐν τῷ Φάρῳ
ναὸν τῷ Κωνσταντίνῳ συνεισελθὼν καὶ πίστεις δούς τε καὶ
27 εἰληφὼς μέγας ἑταιρειάρχης προβάλλεται. ἐπέστειλε δὲ τῷ
Φωκᾷ ὁ βασιλεὺς μὴ ἀθυμῆσαι μηδ' ἀπογνῶναι, προσμεῖναι
δὲ μικρόν, ὡς μελλούσης αὐτῷ γενέσθαι προνοίας μετὰ βραχύ.
28 Ὁ δὲ Ῥωμανὸς τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα Ἑλένην μνηστεύεται
τῷ βασιλεῖ Κωνσταντίνῳ, καὶ τῇ τρίτῃ τοῦ πάσχα τετέλεστο
τὰ γαμήλια, τοῦ πατριάρχου Νικολάου τὴν ἱερολογίαν ποιή-
29 σαντος· καὶ αὐτίκα τετίμηται βασιλεοπάτωρ ὁ Ῥωμανός, μέγας
30 δ' ἑταιρειάρχης Χριστοφόρος ὁ τούτου υἱός. ταῦτα δὲ μαθὼν
C ὁ Φωκᾶς τυραννίδι ἐπέθετο, Κωνσταντῖνον τὸν παρακοιμώ-
μενον προσλαβόμενος καὶ ἑτέρους τῶν ἀρχόντων καὶ διαβε-
βαιούμενος ὑπὲρ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου πράττειν ὃ πράττει.
31 ὁ Ῥωμανὸς δὲ γραφὴν γεγραφὼς ἀνατροπὴν περιέχουσαν τῆς
τοῦ Φωκᾶ προφάσεως καὶ ταύτην τῇ τοῦ βασιλέως ὑποσημασίᾳ
καὶ χρυσῇ σφραγῖδι βεβαιωσάμενος, πέμπει ταύτην παρὰ τὸ μετὰ
32 τοῦ Φωκᾶ στράτευμα μετά τινος γυναίου ἑταιρικοῦ. κἀκεῖνο

8 *ὅτι τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα ἐμνηστεύσατο ὁ Λακαπηνὸς τῷ Κωνσταντίνῳ* E
12 *ὅτι ὁ Φωκᾶς Λέων τυραννίδι ἐπικεχείρηκε καὶ ἁλοὺς ἐτυφλώθη* AE

1 *ἀπήλθοσαν* O 3 *τὰ* om. E 4 *καὶ* prius om. O *δούς τε πίστεις* O 7 *αὐτοῦ* BCwp *προν. γενέσθαι* D 8 *ἑλένην* A^sR^sw, corr. *B-W*, v. ad p. 1, 3 11 *τετίμητο* Rwp 12 *ταῦτα δὲ* AEwp, *ἃ* O 16 *δὲ* om. D 17 *τὴν* D, *τῇ* corr. D_w 18 *σφραγῖδι* O*Di*, *σφραγίδι* AEwp *παρὰ* A, *πρὸς* Rwp 19 *μετὰ* om. B

gister statim ex regia discesserunt. At Romanus, cum prius
sanctissimo iureiurando adactus promisisset se nunquam regi
26 insidiaturum neque regnum affectaturum, in regiam ascendit et
cum Constantino Phari aedem ingressus, fide data acceptaque,
27 magnus hetaeriarcha designatur. Scripsit autem rex Phocae,
bono esset animo neve spem abiceret, sed paullisper exspectaret;
nam paullo post eius rationem habitum iri.
28 Romani tum filia Helena regi Constantino desponsa, tertia feria
Paschatis nuptiae celebratae sunt, sacras preces peragente Nicolao
29 patriarcha. Statim igitur Romanus regis pater, filius eius Christo-
30 phorus magnus hetaeriarcha est appellatus. Quibus Phocas cognitis
tyrannidem invasit, Constantino cubiculario et aliis proceribus asci-
31 tis, se ea, quae ageret, pro rege Constantino agere affirmans. Roma-
nus autem litteras, quae Phocae praetextum everterent, regis sub-
scriptione et aureo sigillo munitas per vulgati corporis mulier-
32 culam in Phocae castra mittit; quam bullam auream cum ea

πολλοῖς τὴν χρυσοσήμαντον ὑποδεικνύον λάθρᾳ γραφὴν πολ-
λοὺς καταλιπεῖν πεποίηκε τὸν Φωκᾶν καὶ προσχωρῆσαι τῷ βα-
σιλεῖ. ὁ δὲ Φωκᾶς ἐν Χρυσοπόλει γενόμενος καὶ καταλειφθεὶς 33
ὑπὸ τοῦ μετ' αὐτοῦ πλήθους τῷ βασιλεῖ προσφοιτήσαντος ἐτρά- D
πετο εἰς φυγὴν καὶ ἔν τινι χωρίῳ γενόμενος, ὅπερ παρὰ τῶν
ἐγχωρίων Γοηλέων κατωνομάζετο, συλλαμβάνεται καὶ τυφλωθεὶς
D IV 58 εἰσάγεται εἰς τὴν βασιλεύουσαν· καὶ τοῦτο τέλος τῇ αὐτοῦ τυ-
ραννίδι ἐγένετο. ἀλλὰ μὴν καὶ ἑτέρα ἐπιβουλὴ κατὰ τοῦ βα- 34
σιλέως συνέστη· νεανίας γάρ τινες καθῆκαν κατ' αὐτοῦ θη-
ρῶντος, ἵνα αὐτῷ ἐν τῇ θήρᾳ ἐπίθωνται. ἀλλ' ἐγνώσθη τὸ 35 W III 151
βούλευμα, καὶ οἱ πρωτουργοὶ ἐκολάσθησαν.
Ἐξεβλήθη δὲ τῶν βασιλείων καὶ ἡ τοῦ βασιλέως μήτηρ 36
Ζωή, ὡς ἐπιβουλεύουσα δῆθεν τῷ βασιλεοπάτορι, καὶ ἀπεκάρη
ἐν τῇ τῆς ἁγίας Εὐφημίας μονῇ. τῇ δὲ κδ' τοῦ Σεπτεβρίου 37 P II 188 A
μηνὸς εἰς τὴν τοῦ Καίσαρος ἀξίαν ἀνήχθη ὁ Ῥωμανὸς καὶ
κατὰ τὸν Δεκέμβριον τῷ τῆς βασιλείας διαδήματι τεταινίωτο
παρὰ τοῦ πατριάρχου Νικολάου τοῦ Κωνσταντίνου δῆθεν ἐπι-
τροπῇ.
Καὶ ὁ μὲν Λακαπηνὸς Ῥωμανὸς οὕτω τῆς ἀναρρήσεως 18
ἔτυχεν, οὐκ ἠγάπα δὲ ταύτης τυχὼν αὐτός, ἀλλὰ μετὰ βραχὺ

8 ἐπιβουλὴ κατὰ τοῦ βασιλέως E 19 βασιλεία Ῥωμανοῦ (om. B) τοῦ Λακαπηνοῦ AR

1 χρυσήμαντον C 3. 4 κα ταλ . . . . . ὑπὸ D, lac. suppl. Dw 5 post ὅπερ add. ἀνέκαθεν Rwp 9 νεανίαι D 10 ἵν' O*Di* ἐγνώθη w*p invitis AR[s] 14 εἰκοστῇ τετάρτῃ Rwp*Di* σεπτεβρίου AR, σεπτεμβρίου B[s]Cwp*Di*, v. ad XVIII 6, 3. 9, 11 17 τῶν κ. D, τοῦ κ. corr. Dw 19 αἰ A omisso *K* a rubricatore

multis clam ostenderet, effecit, ut multi Phoca deserto se ad re-
gem conferrent. Phocas autem Chrysopolim profectus et a suis 33
destitutus in fugam convertitur et in castello quodam, quod Goë-
leon ab indigenis vocabatur, comprehenditur caecatusque By-
zantium perducitur. Hic tyrannidis illius fuit exitus. Tamen 34
aliae quoque insidiae regi sunt paratae; nam adulescentes per
quosdam conducti sunt, qui eum venantem aggrederentur; sed illo 35
consilio cognito de auctoribus facinoris supplicium sumptum est.
Est et regis mater Zoë regia eiecta, cum patri regis insi- 36
diari videretur, tonsoque capillo S. Euphemiae monasterium in-
gressa est. Romanus vero XXIV. die mensis Septembris ad Cae- 37
saris dignitatem est evectus et mense Decembri Constantini per-
missu imperii diademate ornatus a patriarcha Nicolao.
18. Romanvs Lacapenvs iis honoribus non contentus paullo

*καὶ τὴν οἰκείαν ὁμευνέτιν τὴν Θεοδώραν ταινιοῖ, εἶτα καὶ τὸν
υἱὸν Χριστοφόρον, προαιρέσει μὲν τῷ δοκεῖν τοῦ Κωνσταντίνου,
τῇ δ' ἀληθείᾳ βιαζομένου ἀσχάλλοντός τε πρὸς οὓς ἐθάρρει
καὶ ἐν συμφορᾷ τιθεμένου τὰ πραττόμενα, μὴ θαρροῦντος δὲ
2 ἀντερεῖν. ἐπιβουλῆς δὲ κατὰ τοῦ Ῥωμανοῦ γενομένης, ἧς ὁ
B σακελλάριος πρωτουργὸς ἦν Ἀναστάσιος, ὡς τῷ Κωνσταντίνῳ
δῆθεν ἀμύνων, ἐγνώσθη τὰ κατ' αὐτήν, καὶ οἱ μὲν συνίστορες,
ὡς ἔδοξε τῷ Ῥωμανῷ, ἐκολάσθησαν, ὁ δὲ σακελλάριος ἀπε-
3 κάρη. ἣν δὲ πρόφασιν ἔσχεν ὁ Ῥωμανὸς τοῦ ὑποβιβάσαι τὸν
Κωνσταντῖνον ἑαυτοῦ, μέχρι τότε πρῶτον εὐφημούμενον ἐν ταῖς
ἀναρρήσεσιν.*

4 *Ὁ Συμεὼν δὲ κατὰ τῆς πόλεως ἐκπέμπει στρατόν· ἵνα
δὲ μὴ ἐλθόντες τὰς πρὸ τῆς πόλεως διαφθείρωσιν ἀγλαΐας,
5 ἔπεμψε καὶ ὁ Ῥωμανὸς τοὺς ἀντιταξομένους αὐτοῖς. καὶ τῶν
Βουλγάρων ἐπελθόντων αὐτοῖς πίπτουσι μὲν καὶ τῶν ἀρχόντων* D IV 59
*πολλοί, τῶν δέ γε στρατιωτῶν οἱ μὲν εἰς τὰς τριήρεις σπεύ-
δοντες ἐμβῆναι παραπλεούσας εἰς τὴν θάλασσαν ἐξωλίσθαινον
C καὶ ὑπὸ κυμάτων ἐφέροντο, οἱ δὲ ὑπὸ τῶν πολεμίων διώλ-
6 λυντο, οἱ δὲ καὶ ζῶντες συνελαμβάνοντο. οὕτω δὲ διατεθείσης
τῆς Ῥωμαϊκῆς στρατιᾶς κατὰ τὰς Πηγάς, τά τε ἐκεῖ ὄντα ἀνά-
κτορα οἱ Βούλγαροι ἐπυρπόλησαν καὶ τἆλλα ὅσα ἐν τῷ αἰγιαλῷ*

1 ante *ταινιοῖ* add. *διαδήματι* D 3 *ἀσχάλοντος* ED, corr. Dw
5 *ἀντερεῖν* Rwp, *ἀντειπεῖν* D, *ἀνταιρεῖν* A, unde *ἀνταίρειν* *Di*
15 *αὐτοῖς* AO, *αὐτὸν* E, *αὐτῷ* w*p 17 *ἐμβληθῆναι* D *παραπλ.
ἐμβῆναι* C *ἐξωλίσθαινον* ante *εἰς* Ewp 18 ante *κυμάτων* add.
τῶν CD 19 *δὲ* alterum om. E 20. 21 *ὄντα* ante *οἱ* C

post uxorem quoque suam Theodoram diademate ornat, deinde
et filium Christophorum voluntate, ut videri volebat, Constantini,
sed re vera invito illo et conquerente apud eos, quibus fidebat,
2 et acta illa abominante, quamvis refragari non auderet. Insidiis,
quas Romano Anastasius sacellarius, princeps coniurationis, pro
defensione utique Constantini paraverat, deprehensis, conscii
3 arbitratu Romani puniti sunt, sacellarius tonsus. Eaque Romano
occasio fuit Constantini infra se collocandi, cum is hactenus in
proclamationibus et salutationibus priorem locum tennuisset.

4 Cum Symeon exercitum contra urbem misisset, Romanus
quoque milites hostibus opposuit, ne suburbanae amoenitates ab
5 iis vastarentur. Quos cum Bulgari aggressi essent, multi etiam
ex principibus ceciderunt, milites partim ad praetereuntes trire-
mes festinantes in mare prolapsi fluctibus ferebantur, partim ab
6 hostibus interibant, partim vivi capiebantur. Romano exercitu
ad Pegas sic accepto, Bulgari regiam illius loci cremarunt et

τοῦ κατ' ἀντικρὺ τῆς πόλεως ἦσαν διακειμένου πορθμοῦ. θα- 7
νούσης δὲ τῆς τοῦ Ῥωμανοῦ συμβίου τῆς Αὐγούστης Θεοδώ-
ρας ἡ τοῦ βασιλέως Χριστοφόρου γυνὴ Σοφία τοῦ τῆς Αὐ-
γούστης ἠξιώθη ὀνόματος.

Ὁ τῶν Βουλγάρων δ' ἐξηγούμενος Συμεὼν τῇ Ἀδριανου- 8
πόλει προσέβαλε καὶ ταύτην ἐπολιόρκει. ἤνυσε δ' ἂν οὐδέν, 9
εἰ μὴ τοῖς ἔνδον ἐπιλελοίπει τὰ ἐπιτήδεια· βιαζόμενοι γὰρ τῷ
λιμῷ καὶ ἑαυτοὺς καὶ τὴν πόλιν τοῖς πολεμίοις παρέδωκαν.
τότε μέντοι καὶ ὁ ἐκ Τριπόλεως Λέων μετὰ δυνάμεως ναυτικῆς 10 D
κατὰ Ῥωμαίων ἐχώρησεν· ἀλλὰ τούτῳ περὶ τὴν νῆσον Λῆμνον
τριήρεις ἐπελθοῦσαι Ῥωμαϊκαὶ τοὺς μὲν Ἀγαρηνοὺς σχεδόν τι
ξύμπαντας διεφθάρκασι, τὰς δὲ νῆας αὐτῶν ὑποβρυχίους ἐποίη-
σαν, μόλις τοῦ Τριπολίτου φυγεῖν ἐξισχύσαντος. καὶ ὁ Βούλ- 11
γαρος δὲ Συμεὼν τά τε κατὰ Μακεδονίαν καὶ τἀπὶ Θρᾴκης
σὺν βαρεῖ στρατεύματι ἐληίζετο καὶ παρὰ τὴν πόλιν ἐλθὼν ἀγχοῦ
τῶν Βλαχερνῶν πεποίητο τὴν παρεμβολὴν καὶ τῷ βασιλεῖ Ῥω-
μανῷ ἐζήτησεν ἐντυχεῖν. καὶ τὴν ἔντευξιν ὁ βασιλεὺς ᾑρετί- 12
σατο καὶ κατὰ τὸν τοῦ Κοσμιδίου αἰγιαλὸν ὁ μὲν βασιλεὺς σὺν

5 ὅτι ἥλω παρὰ τῶν Βουλγάρων ἡ Ἀδριανούπολις E 9 ὅτι ὁ ἐκ Τριπόλεως στόλος ἀπώλετο E 15 ὅτι ὡμίλησαν ἀλλήλοις ὁ βασιλεὺς Ῥωμαίων καὶ ὁ Συμεών, οὐκ εἰρήνευσαν δέ E

1 καταντικρὺ Rwp 5 ἀνδριανουπόλει D, corr. D$_{w}$ 6 ante προσέβαλε add. πάλιν O*Wo* lat. 7 γὰρ AO, δὲ Ewp 8 τὴν πόλιν Rwp*Di*, τῇ πόλει A παρέδοσαν Rwp 9 μέντοι AO, μὲν Ewp 10 λῆμνον post τὴν B 11 ναυτικαὶ D, ῥωμαϊκαὶ corr. D$_{w}$ 17 ἐξήτησεν E ante ὁ add. καὶ Owp 17. 18 ᾑρετίσατο—βασιλεὺς om. E 17 ᾑρετίσατο AD$_{w}$, ἠρετίσατο C, ἡρετίσατο BD, ᾑρετήσατο w*p 18 κοσμιδίου Rwp*Di* Cedr. (Scylitz.) II p. 304, 14, κοσμηδίου A

cetera, quae in eo litore sunt e regione urbis, interiacente freto.
Mortua Romani uxore Augusta Theodora, regis Christophori 7
uxor Sophia Augustae nomen accepit.

At Bulgarorum princeps Symeon Adrianopolim obsedit, ne- 8. 9
que sane quicquam effecisset, nisi cives commeatu destitutos et
semet ipsos et urbem hosti dedere fames coëgisset. Tunc etiam 10
Leo Tripolitanus cum navalibus copiis Romanos invasit, cui tri-
remes Romanae prope Lemnum insulam obviam profectae Aga-
renos omnes fere occiderunt navesque demerserunt, Tripolita aegre
fuga elapso. Bulgarus vero Symeon, Macedonia et Thracia cum 11
ingenti exercitu devastata, ad urbem profectus, prope Blachernas
castris positis colloquium regis Romani petivit; qui cum ab eo 12
non abhorreret, ipse cum classe ad Cosmidii litus abiit, eodem-

τῷ στόλῳ ἀφίκετο, ὁ δέ γε Συμεὼν μετὰ τῆς οἰκείας παρ-
P II 189 A εγένετο στρατιᾶς, καὶ ὡμίλησαν· καὶ ὁ βασιλεὺς μεγαλοπρεπῶς
13 τῷ Συμεὼν ἐδωρήσατο. ἀσύμβατοι δὲ ἀπ' ἀλλήλων διέστησαν, D IV 60
14 ὃ καὶ δυὰς ἔδοξε δηλῶσαι ἀετῶν. φασὶ γὰρ ἄνωθεν αὐτῶν
διαπτῆναι τούτους καὶ ἀλλήλοις συμμίξαι μετὰ κλαγγῆς, εἶτ'
W III 152 εὐθὺς διαστῆναι ἀλλήλων, τοῦ μὲν ἐπὶ τὴν πόλιν ἀποπτάντος,
τοῦ δ' ἐπὶ Θρᾴκην κινήσαντος τὸ πτερόν.

15 Ὁ βασιλεὺς δὲ Ῥωμανὸς ἀπληστευσάμενος ἐπὶ τῇ τῆς βασιλείας ἀρχῇ καὶ ὥσπερ ἐπιλελησμένος τῶν ὅρκων, οὓς ὠμωμόκει καθ' ἱερῶν, καὶ μὴ ἀρκούμενος ὅτι ἑαυτὸν καὶ τὸν τῶν υἱέων πρεσβύτερον ἠξίωσε διαδήματος, καὶ τοὺς λοιποὺς δύο τῶν παίδων αὐτοῦ βασιλικῶς τεταινίωκεν, εἶτα καὶ τὸν ἐκ τοῦ Χριστοφόρου γενόμενον αὐτῷ υἱωνόν, καὶ τὴν τῶν Ῥωμαίων
B 16 ἀρχὴν ἀντὶ βασιλείας εἰς πολυαρχίαν μετήνεγκε. τῷ τελευταίῳ δὲ τῶν υἱῶν αὐτοῦ Θεοφυλάκτῳ τὸν θρόνον τὸν ἀρχιερατικὸν τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων μνηστευόμενος ἀπέκειρε κληρικόν,
17 διὰ τοῦ πατριάρχου προχειρισθέντα καὶ σύγκελλον. τοῦ πατριάρχου δὲ Νικολάου ἔτη τρισκαίδεκα τὸ δεύτερον τῆς ἐκκλησίας κρατήσαντος καὶ μεταθεμένου τὴν βιοτήν, ὁ μητροπολίτης

4 σημείωσαι E 17 μετάθεσις τῶν ἀρχιερέων (-έως E) E

1 τῷ om. DE 2 ante ὡμίλησαν add. ἀλλήλοις Rwp 4 δύας p* δηλοῦν O 7 δὲ D 8 Ὁ om. C 9 ὀμωμόκει BsEwp, ὁμωμόκει R 10 ἑαυτὸν RwpDi, ἑαυτῶν A τὸν RwpDi, om. A 13 υἱόν E 14 βασιλείας AE, μονάρχου (μοναρχίας D) βασιλείας Owp 17 σύγκελον Ewp

que Symeon cum suis copiis venit; et inter se collocuti sunt; sed
13 quamvis rex Symeoni magnifica munera dedisset, rebus infectis
14 discesserunt, id quod par aquilarum significare videbatur; quas supra eos volitasse ferunt et cum clangore inter se congressas statimque segregatas esse, altera urbem versus volante, altera in Thraciam tendente.

15 Rex Romanus potestate regni non saturatus ac velut oblitus sacramenti, quo sese astrinxerat, suo et filii natu maximi diademate non contentus, etiam reliquos duos filios et nepotem ex Christophoro corona ornavit, Romano imperio, quod hactenus
16 penes unum esse consueverat, in multa capita distributo. Filium natu minimum Theophylactum, cui pontificatum urbis regiae ambiebat, detonsa coma clericum fecit, a patriarcha syncellum
17 quoque designatum. Post obitum Nicolai, qui restitutus sedem per annos XIII tenuit, Stephanus, metropolita Amasenus, patriarcha Cpolitanus est designatus.

Ἀμασείας Στέφανος εἰς τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως μετήνεκτο.

Ὁ μέντοι τῶν Βουλγάρων ἄρχων ὁ Συμεών, ἀνὴρ ὢν 18
αἱμάτων, ἡσυχίαν ἄγειν οὔποτε ὅλως προῄρητο· ὅθεν κατὰ τοῦ 19
ἔθνους τῶν Χροβάτων ἐστράτευσεν, ἀλλ' ἥττητο ὑπ' ἐκείνων,
κἀν ταῖς τῶν ὀρῶν δυσχωρίαις τὸ οἰκεῖον ἀπέβαλε στράτευμα.
ἐν τούτῳ δὲ πρόσεισί τις τῷ βασιλεῖ Ῥωμανῷ, λέγων τὴν ἄνω- 20 C
θεν τῆς ἐν τῷ Ξηρολόφῳ ἀψῖδος καθιδρυμένην στήλην καὶ
πρὸς τὰ ἑσπέρια ἀποβλέπουσαν εἰς τὸν Συμεὼν ἐστοιχειῶσθαι
τὸν Βούλγαρον, καὶ εἰ τὴν ταύτης ἀποτέμῃ τις κεφαλήν, ἕψεται
D IV 61 *τῇ ἐκτομῇ τοῦ Συμεὼν ἡ φθορά. ὁ μὲν οὖν εἶπε ταῦτα, καὶ* 21
ἡ κεφαλὴ τῆς στήλης οὐκ εἰς μακρὰν ἐξετέτμητο, καὶ τῷ Συ-
μεὼν αὐθωρὸν ἐπέλιπε τὸ βιώσιμον, ληφθέντι καρδιωγμῷ, ὡς
μετὰ ταῦτα ἐγνώσθη τῷ βασιλεῖ ἀκριβωσαμένῳ τῆς ἐκείνου
τελευτῆς τὸν καιρόν. ὡς δ' ἐξ ἀνθρώπων ὁ Συμεὼν ἀπελή- 22
λυθεν, ἡ τῶν Βουλγάρων ἀρχὴ πρὸς Πέτρον τὸν ἐκ τῆς δευ-
τέρας αὐτοῦ γυναικὸς αὐτῷ τεχθέντα περιελήλυθεν. ὅς, ἐπεὶ 23
καὶ λιμῷ τὸ τῶν Βουλγάρων ἔθνος ἦν πιεζόμενον καὶ τὰ πέριξ D

7 *σημείωσαι* E 15 *ὅτι Πέτρος ὁ τοῦ Συμεὼν υἱὸς ἐσπείσατο καὶ συνήφθη αὐτῷ ἡ τοῦ βασιλέως ἐγγόνη* E

1 *ἀμασίας* AB Hierocl. 701, 3 Burckhardt, *ἀμασείας* Rwp*Di* Cedr. (Scylitz.) II p. 307, 3, v. ad XVI 19, 5. XVII 1, 2. 2, 2. XVIII 16, 32 4 ante *κατὰ* add. *καὶ* Rwp 5 *χροβάτων* AR, *χρωβάτων* Cedr. (Scylitz.) II p. 307, 21, Theoph. contin. p. 411, 14, *χραβάτων* w*p; aliis locis Zonaras eundem Scylitzis usum secutus *Χροβάτους* affert, v. ind. histor. 6 *στράτευμα ἀπεβάλετο* D 7 *ῥωμαίων* D *Wo* lat. 8 *ἀψίδος* AD, *ἁψίδος* CEDwwp, *ἁψῖδος* Bs*Di* 9 *ἐστοιχιῶσθαι* Ewp 10 *ἀποτέμη* A, *ἀποτέμει* E, *ἀποτέμοι* Owp 11 *τοῦ . . . μεθὼν ἡ* E 12 *ἀποτέτμητο* D 13 *καρδιογμῷ* E(wp) 18 *καὶ* prius om. D *τὸ* ante *ἔθνος* C

At Bulgarorum princeps Symeon, homo sanguinarius et 18
quietis impatiens, genti Chrobatorum bellum intulit, sed ab illis 19
victus in montium angustiis suum exercitum amisit. Interea 20
quidam Romano nuntiat statuam in summo fornice Xerolophi versus occasum positam in Symeonis Bulgari fatum esse conversam; cuius statuae caput si amputetur, Symeonis interitum consecuturum. Quo paullo post facto eadem hora Symeonem cordis 21
morbo vita defecit, ut post regi tempus obitus eius diligenter scrutato est significatum. Symeone rebus humanis exempto, Bul- 22
garorum principatus ad Petrum, eius filium ex altera uxore genitum, venit, qui, cum et Bulgarorum gens fame premeretur et 23
finitimorum populorum ac Romanorum imprimis arma timerentur,

ἔθνη μὴ κατ' αὐτοῦ ὁρμήσαιεν ἐδεδίει καὶ πρὸ τῶν ἄλλων
Ῥωμαίους, στέλλει πρὸς τὸν βασιλέα, σπονδὰς ποιησόμενος, εἰ
24 δ' αἱροῖτο, καὶ κῆδος εἰς ἑαυτόν. ὡς δὲ τῷ βασιλεῖ καὶ ἄμφω
καταθύμια ἔδοξε τὰ αἰτούμενα, καὶ αὐτὸς ὁ Πέτρος ἀφίκετο,
καὶ γεγόνασι μὲν συνθῆκαι περὶ σπονδῶν, συνήφθη δὲ αὐτῷ
πρὸς συμβίωσιν γαμικὴν καὶ ἡ τοῦ βασιλέως ἐγγόνη, ἣ ἐκ τοῦ
πρεσβυτέρου τῶν υἱῶν αὐτοῦ τοῦ Χριστοφόρου γεγέννητο.

19 Ὁ δὲ βασιλεὺς Ῥωμανὸς οὐκ ἀρκοῦν ἡγούμενος ὅτι ἑαυ-
τοῦ τὸν βασιλέα Κωνσταντῖνον ὑπεβίβασε, λαβὴν ἐζήτει καὶ
τὸν Χριστοφόρον προθεῖναι αὐτοῦ· καὶ παρεσκεύασε τὴν τῶν
Βουλγάρων πληθὺν ἐν τῷ τοῦ γάμου καιρῷ στασιάσαι, ζητοῦ-
P II 190 A σαν τὸν Χριστοφόρον πρὸ τοῦ Κωνσταντίνου ἀναγορεύεσθαι,
καὶ διὰ τὴν στάσιν δῆθεν οἰκονομῶν τι παρεχώρησε τὸ αἰτού-
2 μενον γίνεσθαι. εἶτα μήτε τὸ θεῖον δείσας, ὃ τὰς ὁμολογίας
αὐτῷ ἐμπεπέδωκε, μήτ' αἰδεσθεὶς τὸ ὑπήκοον, καὶ ἄμφω τοὺς
ἄλλους υἱεῖς αὐτοῦ τοῦ Κωνσταντίνου προτέρους εὐφημεῖσθαι
πεποίηκε, καὶ ὁ πρῶτος πέμπτος ἐγένετο, καὶ εἰ μὴ ὁ μικρὸς
Ῥωμανὸς ὁ τοῦ Χριστοφόρου υἱὸς ἔφθη θανών, κἀκεῖνος ἂν

8 *ὅπως καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Χριστοφόρον προεβίβασε τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου, εἶτα τοὺς λοιποὺς δύο* E

1 *ὁρμῆσαι ἐν* D, corr. Dw 5 *συνθήκαι* ADE, corr. Dw 6 ante *πρὸς* add. *καὶ* Owp *καὶ* om. BD 7 *γεγένητο* BˢDwp, v. ad XIII 1, 2 8. 9 *ἑαυτοῦ* post *κωνσταντῖνον* O 9 *εἰσεβίβασε* D, corr. Dw *λαβὴν* RwpDi, *λαβεῖν* A 10. 12 *χριστόφορον* Ewp 10 *προσθεῖναι* B 12 *τὸν χριστ.* post *κωνσταντίνου* Rwp 13 post *δῆθεν* add. *ὡς ἐκ βίας* Owp 14 *ᾧ* D 15 *αὐτοῦ* BˢDEwp 18 *ὁ—υἱὸς* om. D *Wo* lat.

legatos ad regem de pace et, si placeret, etiam de affinitate iun-
24 genda mittit. Cui cum utrumque cordi esset, ipse Petrus Byzantium venit et pace facta neptem regis ex Christophoro, filio natu maximo, uxorem ducit.

19. Rex Romanus eo non contentus, quod Constantinum infra se collocarat, occasionem quaeritat etiam Christophori illi praeponendi; itaque instructa Bulgarorum turba, quae temporibus nuptiarum illarum postularet, ut Christophorus ante Constantinum nominaretur, quasi propter motum illum necessitati cedens
2 postulatis illorum annuit. Deinde neque deum veritus, cuius numine invocato pactiones firmarat, neque subiectorum pudore deterritus etiam duos reliquos suos filios ante Constantinum salutari iussit; ita primus factus est quintus eique minor etiam Romanus, Christophori filius, praepositus esset, nisi ante deces-

αὐτοῦ προτετίμητο. ἦν οὖν ὁ αὐθιγενὴς βασιλεὺς καὶ ᾧ κατὰ 3
D IV 62 κλῆρον ἡ βασιλεία διέφερεν ὥσπερ παρέγγραπτος. ἀλλ' ἐπὶ 4
τούτοις ἡ δίκη οὐκ ἐπενύσταξεν· ἀναβεβλήσθω δ' ἡ περὶ τού-
των διήγησις.

Ὁ Ἀμασείας δὲ Στέφανος ἔτη τρία διαγαγὼν ἐν τῷ θρόνῳ 5 B
τῆς ὑπερκειμένης τῶν πόλεων ἐτελεύτησε, καὶ ἐχειροτονήθη
Τρύφων τις μοναχὸς ἐπὶ συνθήκαις τοῦ μετὰ χρόνον ὡρισμένον
ἑκὼν ἐκστῆναι τοῦ θρόνου τῷ τοῦ βασιλέως υἱῷ τῷ Θεοφυ-
λάκτῳ· ἦν γὰρ ἔτι μειράκιον. γέγονε δ' ἐν τοῖς χρόνοις τού- 6 W III 153
τοις χειμών τε ἀφόρητος λιμός τε σφοδρότατος καὶ ἐμπρησμὸς
φρικωδέστατος. ὅτε καὶ ὁ βασιλεὺς Χριστοφόρος τὴν ζωὴν 7
ἐξεμέτρησεν. ἤδη δὲ τοῦ ὡρισμένου καιροῦ παραρρυέντος ὁ 8
πατριάρχης Τρύφων οὐ μεθίετο τοῦ θρόνου τοῦ ἀρχιερατικοῦ
κατὰ τὰ συγκείμενα, ἀλλ' ὅλαις χερσὶ τῆς ἀρχιερωσύνης ἀντεί- C
χετο. καὶ ὁ βασιλεὺς ἠνιᾶτο διὰ τὴν ἀπάτην, ὡς ἐμπαιχθείς. 9
ὁ γοῦν Καισαρείας χαρίσασθαι τῷ βασιλεῖ προθυμούμενος δόλῳ 10
μέτεισι τὴν τοῦ πατριάρχου ἀφέλειαν καὶ φίλου προσωπεῖον
ἑαυτῷ περιθέμενος τῷ πατριάρχῃ φησίν "ἡ μὲν κατὰ σοῦ τοῦ 11
κρατοῦντος ἐπίθεσις σφοδρά, ἀλλ' ἐπιλείπουσιν αὐτῷ αἰτιάματα

5 *περὶ πατριαρχῶν* E   11 *τελευτὴ τοῦ βασιλέως Χριστοφόρου* E

3 post *ἐπενύσταξεν* add. *εἰ δὲ καὶ σχολαίω στείχουσα* (*στείβουσα* B) *ἧκε ποδὶ, ἀλλάγε ἧκε ποτέ* O(wp)   5 *ἀμασίας* AEB_1, *ἀμασείας* Rwp*Di*, v. ad XVI 18, 17   *ἐπὶ τρία ἔτη* D   7 *χρόνου* w*p   9 *ἔτι*] *οὔπω* O   *δὲ* D   12 *παραρρ. καιροῦ* O   13 *τοῦ τοῦ πατριαρχικοῦ* E, *τοῦ πατριαρχικοῦ* wp   14 *ἀρχιεροσύνης* w*p   18. p. 476, 2. 6 s. *κατά σου* w*p invitis AR

sisset. Itaque indigena rex, ad quem hereditario iure regnum 3
pertinebat, instar ascripticii fuit. Ceterum vindicta sui muneris 4
non est oblita — sed hoc alio loco narrabitur.

Stephano Amaseno, cum sedem principis urbis per trien- 5
nium occupasset, mortuo, Tryphon monachus quidam ea condi-
tione successit, ut post certum tempus Theophylacto, regis filio,
puero adhuc ultro sede cederet. His temporibus saevissima 6
hiems fuit et fames maxima et horrendum incendium. Tum 7
quoque rex Christophorus obiit. Iam praefinito tempore elapso 8
patriarcha Tryphon sede pontificia, ut convenerat, cedere noluit,
sed eam retinere manibus pedibusque est conatus. Rege autem 9
aegre ferente, quod ludibrio habetur, Caesariensis, ut regi gra- 10
tificaretur, patriarchae simplicitatem dolo circumvenit assumpta-
que amici persona illi ait: "Imperator vehementer sane te op- 11
pugnat, sed desunt ei crimina, ob quae loco moveri possis, et

ὑπὸ καθαίρεσίν σε τιθέμενα, καὶ λοιπὸν εἰς τὸ μηδὲ ὅλως εἰ-
12 *δέναι σε γράμματα οἵ κατὰ σοῦ περιίστανται. ἀλλὰ σπεῦσον*
13 *καὶ τούτου τοὺς μελετῶντας κατὰ σοῦ ἀποκρούσασθαι. διαλύ-*
σεις δὲ τούτοις τὸ σπούδασμα, εἰ ἐνώπιον πολλῶν χάρτην λα-
βὼν τὸ ὄνομα ἐγχαράξεις τὸ σὸν καὶ τὸ τῆς ἀρχιερωσύνης
D 14 *ἀξίωμα. καὶ τούτου ἀποκομισθέντος τῷ βασιλεῖ οὐκέτι κατὰ*
15 *σοῦ αἰτίαμα περιλέλειπται.” ὁ μὲν οὖν συνεβούλευσε ταῦτα·*
ὁ δὲ ἐπείθετο καὶ πολλῶν παρόντων ἀγράφῳ χάρτῃ ταῦτ' ἐγε-
γράφει· “Τρύφων ἐλέῳ θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπό-
16 *λεως νέας Ῥώμης.” καὶ λαβὼν τὸν χάρτην ὁ Καισαρείας ἀπῄει* D IV 63
17 *ἐμφανίσων τοῦτον τῷ βασιλεῖ. ἔγγραφον οὖν ἐν αὐτῷ παραι-*
τήσεως ὡς ἐκ τοῦ πατριάρχου ἄνωθι τῆς ὑπογραφῆς ἐξυφαί-
νεται, καὶ ὡς παραιτησάμενος τῆς ἐκκλησίας ἐκβάλλεται, καὶ
ὁ τοῦ βασιλέως υἱὸς πατριάρχης κεχειροτόνηται.

18 *Στόλος δὲ Ῥωσικὸς ἐπῆλθε κατὰ τῆς πόλεως, καὶ ὁ στό-*
P II 191 A *λος οὐ χιλιόναυς, ὡς λέγεται, ἀλλ' εἰς πεντεκαίδεκα χιλιάδας*
19 *τὰ τούτου πλοῖα ἠρίθμηντο. τούτοις περὶ τὸν Φάρον προσορ-*
μισθεῖσιν ἀντίπρῳρος ἔστη στόλος Ῥωμαϊκὸς καὶ ἀθρόον αὐτοῖς
προσβαλὼν ἐτρέψατο τοὺς βαρβάρους καὶ πολλὰ τῶν πλοίων

2 post *οἵ* add. *λέγοντες* Owp *περίστανται* w*p invitis AR 7 *συν-εβούλευε* O 8 *ἐγεγράφει* AR, sed in E ita exaratum, ut paene evadat *ἐνεγράφει*, quod habent wp 9 *κωνστ.* om. D 10 post *ῥώμης* add. *καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης* Ewp Cedr. (Scylitz.) II p. 314, 18 11 *οὖν* om. B 11. 12 *ἐν αὐτῷ* ante *ὡς* C 14 *κεχει-ροτόνητο* Rwp 16 *ὡς λέγεται* post *χιλιάδας* BCwp, om. D ante *ἀλλ'* add. *ἦν* Owp*Di* *πεντεκαίδεκα* ARwp*Di* Ephraem. 2736, *δέκα* Cedr. (Scylitz.) II p. 316, 12, Theoph. cont. p. 423, 16 18 *ἀντίπρωρος* ARwp, corr. *Di* *ἔστι* D, corr. Dw

12 adversarii tui iam dicunt te litterarum penitus esse rudem. Sed
propera, ut tuis accusatoribus istam quoque calumniam praeri-
13 pias; quam facile propulsabis, si coram multis charta sumpta
14 nomen tuum et pontificatum scripseris, qua scriptura ad regem
15 perlata nihil iam erit, de quo te criminentur.” Huic consilio
obsecutus ille coram multis in charta pura haec scribit “Tryphon
16 ex dei misericordia archiepiscopus Cpolis, novae Romae.” Eam
17 chartam Caesariensis regi offert; syngrapha supra subscriptionem
nomine patriarchae cedentis de munere in ea contexitur; itaque
Tryphon, quasi renuntiarit, ecclesia eicitur et regis filius patriarcha designatur.

18 Classis Russica, quae erat non mille, ut dicitur, sed quin-
19 decim milium navium, urbem aggressa est. Contra eas naves in
ancoris prope Pharum commorantes Romana classis in procinctu
stetit ac subito invecta barbaros profligavit, multis eorum navi-

τῷ ὑγρῷ πυρὶ ἀπετέφρωσεν. ὅσα δέ γε περιελέλειπτο πρὸς 20
ἕω περαιωθέντα, τῷ πατρικίῳ Βάρδᾳ ἐνέκυρσε τῷ Φωκᾷ, στρα-
τιωτικοῦ στρατηγοῦντι συντάγματος, ὃς πρὸς συλλογὴν τῶν ἀναγ-
καίων πολλοὺς ἐξιόντας τῶν πλοίων καταλαμβάνων ἀνῄρει.
ἀλλὰ καὶ ὁ δομέστικος τῶν σχολῶν ὁ Κουρκούας ἑτέροις ἐντυγ- 21
χάνων κατὰ ζήτησιν τῶν ἐπιτηδείων ἐκβαίνουσι τῶν νηῶν καὶ
ἐζώγρει καὶ μαχαίρας ἔργον ἐτίθετο. οὕτω δὲ καὶ διὰ θα- 22
λάσσης καὶ διὰ γῆς παθόντες κακῶς οὐκέτι τῶν πλοίων ἐξώρ-
μουν. ὡς δὲ τὰ πρὸς τροφὴν αὐτοῖς παντάπασιν ἐπιλέλοιπεν, 23 B
ἐπανελθεῖν ἐς τὰ οἰκεῖα διανενόηνται καὶ ἤδη τοῦ ἔκπλου κατήρ-
ξαντο. ἀλλ' αὖθις αὐτοῖς αἱ τριήρεις ἐπέθεντο, καὶ δὶς οἱ βάρ- 24
βαροι κατεναυμαχήθησαν, ὡς ὀλίγας πάνυ τῶν σφετέρων νηῶν
ἐκφυγεῖν καὶ ἀνθυπονοστῆσαι πρὸς τοὺς οἰκείους, ἀγγέλους γε-
νομένους ἐκείνοις τῆς συμφορᾶς. καὶ οἱ μὲν Ῥῶς παθόντες 25
πλέον κακῶς ἢ δεδρακότες τῆς κατὰ Ῥωμαίων ἀπέσχοντο ἐπι-
θέσεως.

Καὶ οἱ Ἀγαρηνοὶ δὲ διὰ τοῦ δομεστίκου τῶν σχολῶν Ἰω- 20
D IV 64 άννου τοῦ Κουρκούα καὶ τοῦ ἀδελφοῦ Θεοφίλου (πάππος δὲ

1 ante *τῷ* add. *ἐκείνων* Owp *κατενέπρησεν* (-*σε* D) O 3 *οὓς* D, *ὃς* corr. D_w *πρὸς*] *πολλοὺς* C 5 *ἐτυγχάνων* E 8 *ἐξώρμων* Ewp 9 *ὡς* Rwp*Di*, *εἰ* A 10 *εἰς* Rwp, v. ad XIV 12, 14 *διανενόηντο* Rwp *καὶ—κατήρξαντο* om. O, add. D_w 11 post *αἱ* add. *ῥωμαϊκαὶ* Owp 11–14 *καὶ δὶς—γενομένους ἐκείνοις*] *ἤδη τοῦ ἔκπλου καταρξαμένοις. καὶ ὀλίγαι τῶν βαρβαρικῶν νηῶν ὑπεξέφυγον, δὶς καταναυμαχηθεῖσαι· αἳ πρὸς τοὺς οἰκείους ἀνθυπενόστησαν ἄγγελοι σφίσι τοῦ δεινοῦ καὶ* O *Wo* lat. 13 *γενομένους* AEwp, *γενομένας* *Di* 14 *ῥῶς* DEwp*Di* 15 post *ἢ* add. *ὡς ἤλπιζον* Owp 17 *δὲ* om. C 18 *τοῦ ἀδελφοῦ θεοφίλου* A, *τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ θεοφίλου* Ewp, *θεοφίλου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ* R, *ὁ θεοφι*^λ (*θεοφίλου* D_w) *τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ* D

bus igni Graeco crematis. Reliquae versus Orientem profectae 20
in patricium Bardam Phocam, qui exercitui praeerat, inciderunt,
qui multos ad conquirenda necessaria navibus egressos sustulit.
Item et scholarum domesticus Curcuas, cum in alios incideret 21
ad conquirenda necessaria navibus egressos, multos et cepit et
necavit. Sic terra marique male accepti se in navibus contine- 22
bant, donec commeatu prorsus destituti ad sua redire decre- 23
verunt. Sed cum solvissent, denuo triremes eos aggressae duo- 24
bus navalibus proeliis devicerunt, ita ut paucissimae barbarorum
naves interitu vitato ad suos redirent, nuntiae calamitatis. Russi 25
igitur, pluribus malis acceptis quam datis, a lacessendis Romanis
abstinuerunt.

20. Sed et Agareni a scholarum domestico Ioanne Curcua

ὁ Θεόφιλος τοῦ μετέπειτα τῆς βασιλείας κρατήσαντος Ἰωάννου)
C *ἥττηντό τε πολλάκις καὶ τεταπείνωντο καὶ πόλεις οὐκ ἐλαχίστας*
ὧν κατεῖχον ἀφήρηντο.
2 *Ὁ δὲ βασιλεὺς Ῥωμανὸς εἰς συναίσθησιν τάχα δόξας ἐλθεῖν*
τῆς ἐπιορκίας καὶ τῆς τῶν συνθηκῶν παραβάσεως, ἃς πρὸς
τὸν βασιλέα Κωνσταντῖνον πεποίητο, δι' εὐποιιῶν ἔσπευδεν ἐξι-
3 *λεώσασθαι τὸν θεόν. καὶ διαδόσεις μὲν καὶ ἀλλοίας ἐτίθετο,*
ἐπὶ δὲ ταύταις καὶ τὰ παρὰ τῶν ἐν τῇ πόλει χρεωστούμενα τοῖς
δανεισταῖς ἀποδοὺς τοὺς ὀφειλέτας ἀπέλυσε τοῦ βάρους τῆς
ὀφειλῆς, καὶ τὰ γραμματεῖα λαβὼν ἐν μέσῃ τῇ ἀγορᾷ πυρὶ
κατηθάλωσεν· εἰς ἐννεακαίδεκα δὲ κεντηνάρια τὰ τῶν ὀφειλῶν
4 *ἠριθμήθησαν. παρέσχε καὶ τὰ ἐνοίκια τῶν κατὰ τὴν μεγαλό-*
D 5 *πολιν οἰκούντων μισθωτικῶς. τοὺς μὲν οὖν ὀφειλέτας ὠφέλουν*
W III 154 *ταῦτα, τῷ δέ γε Ῥωμανῷ μικρὸν ἢ οὐδὲν οἶμαι λυσιτελεῖν,*
ὅτι τε ἀλλότρια ἐτύγχανον τὰ διδόμενα (δημόσια γάρ) καὶ ὅτι
τὴν βασιλείαν ἁρπάσας καὶ ταύτην κατέχων καὶ ἀπολαύων αὐ-
τῆς καὶ τὸν ᾧ προσῆκε ταύτης ἀποστερῶν ἑαυτῷ μὲν ἀπε-
κλήρου τῆς βασιλικῆς εὐκληρίας τὰ ξύμπαντα, ταῖς δ' εὐποιίαις
ῥανίδα μικρὰν ἀπεμέριζε, τοιοῦτόν τι πράττων οἷον ἄν τις, εἰ

7 *ὅτι διαδόσεις ἐποίει ὁ βασιλεὺς Ῥωμανός, ἐξιλεούμενος τὸν θεὸν διὰ τὴν ἐπιορκίαν καὶ τὰ χρέα τῶν ἐν τῇ πόλει ἀπέτισεν* E

2 *τεταπείνοντο* p* 5 *πελιορκίας* D, corr. D_w 6 *ἔσπευθεν* w*p invitis AR 7 *διὰ δόσεις* D, corr. D_w 8 *παρὰ*] *περὶ* Ewp 9 *ἀποδιδοὺς* Ewp *ἀπέλυε* E 11 *κατηνάλωσεν* Ewp 12 *καὶ* A, *δὲ καὶ* Ewp, *μέντοι καὶ* O *μεγάλην πόλιν* Ewp*Di*, v. ad XVI 23, 37 19 *ῥανίδα* AE$D_w$wp, *μερίδα* O *τις*] *τι* D ante *εἰ* add. *ἐποίησεν* Rwp

et fratre Theophilo, Ioannis, qui post imperio potitus est, avo
saepe victi sunt et oppressi, atque urbes complures, quas occu-
parant, iis ademptae.
2 At rex Romanus considerato, ut apparet, periurio suo vio-
lataque, quam cum rege Constantino fecerat, pactione, benefi-
3 centia placare deum statuit. Praeter igitur alias distributiones
etiam aes alienum urbanorum pro debitoribus dissolvit, cuius
summa ad XIX centenaria excreverat, et hoc onere debitoribus
4 ita sublato tabulas in medio foro cremavit. Idem pretium pro
5 iis, qui Cpoli in domibus conducticiis habitabant, numeravit. Ac
debitoribus illa sane profuerunt, Romano autem non multum, ut
opinor, sed potius nihil utilitatis attulerunt, tum quod ea, quae
largiebatur, de alieno erant (nam erant pecuniae publicae), tum
quod imperio, quod ex rapto tenebat, fruebatur eo fraudato,
cuius erat, itaque ipse regia felicitate ex asse potiebatur, bene-

βοῦν ἀπελάσας τοῦ γείτονος καὶ καταθύσας αὐτὸν τοὺς μὲν
πόδας ἄκρους διένειμε πένησι, τὸ σῶμα δ' ὅλον αὐτὸς ἐθοινή-
σατο. ἀλλὰ ταῦτα κατ' ἀνθρωπίνην κρίσιν· εἰ δέ τις πρὸς τὴν 6 P II 192 A
θείαν ἀποβλέψειεν ἀγαθότητα, οὐδὲ ταῦτ' ἂν ἴσως εἴποι ἀσυντελῆ.
Τούτου τῶν σκήπτρων κρατοῦντος καὶ τὸ ἀχειρότευκτον 7
ἐκτύπωμα τοῦ σωτῆρος Χριστοῦ τὸ θεῖον χειρόμακτρον ἐκο-
μίσθη πρὸς τὴν προκαθημένην τῶν πόλεων. εἶχε μὲν γὰρ 8
D IV 65 *τέως τοῦτο ἡ Ἔδεσα· ἡ δὲ ἁλῶναι παρὰ Ῥωμαίων πολιορ-*
κούντων αὐτὴν ἐκινδύνευεν· ἵν' οὖν φύγοιεν οἱ Ἐδεσηνοὶ τὴν
ἐκπόρθησιν, λύτρον ταύτης τὸ θεῖον παρέσχον ἐκτύπωμα. ἀφί- 9
κετο δὲ τότε καὶ ἐξ Ἀρμενίας μειρακίσκων δυὰς συμφυῶν, τοῦ
ἑνὸς δὲ θανόντος ἐτμήθη ἡ συμφυΐα παρ' ἰατρῶν· ἀλλ' οὐδὲν
τὸν περίλοιπον ὤνησε, μικρὸν δ' ἐπιβιώσας τῷ ἀδελφῷ κἀκεῖνος
ἐξέπνευσεν.

5 *περὶ τοῦ ἁγίου μανδηλίου* (*μανδιλίου* E) AE 10 *περὶ τῶν συμφυῶν μειρακίων* E

2 *ἐθοινίσατο* O post *ἐθοινίσατο* add. *ἢ εἰ γυναῖκά τις* (*γυναῖκα τίς* D) *ἁρπάσας τοῦ γείτονος κατεῖχε ταύτην καὶ αὐτῇ συνεφθείρετο, τοῦ νομίμου γαμέτου* (*γάμου* D) *ἀφροντιστῶν, ἐκ δὲ τῶν ἐκείνου χρημάτων διένειμε* (*διένεμε* C) *πένησιν· ἵν' αὐτῷ τάχα δι' ἐλέου ἀφεθείη τῆς μοιχείας τὸ* (om. C) *ἔγκλημα* Owp 3 *κατὰ* Ewp, *κατὰ τὴν* D 4 *ἀποβλέψοιεν* C *ταῦτ' ἂν ἴσως εἴποι* AED_wwp, *τὰ παρὰ τοῦ ῥωμανοῦ γινόμενα εἴποι* (*εἴποιεν* D) *ἂν ἴσως* O 5 *ἀχειροποίητον* O 6 *σωτῆρος* om. D *Wo* lat. 8 *τοῦτο τέως* D *ἔδεσσα* D*Di* post *παρὰ* add. *τῶν* Owp 9 *ἐκινδύνευε* (-*εν* w*p) *κατεχομένη παρὰ τῶν* (om. BC) *ἀγαρηνῶν* Owp 9. 10 *φύγοιεν* (*ἐκφύγοιεν* D) *ἐκεῖνοι τὸν τῆς ἐκπορθήσεως κίνδυνον λύτρον* (*λύτρου* C) *τὸ σεπτὸν παρέσχον ἐκτύπωμα* O 9 *ἐδεσσηνοὶ* *Di* invitis AEwp 11 *καὶ* om. w* ("etiam" *Wo* lat.) 11. 12 *τοῦ ἑνὸς δὲ* AEwp, *ὧν τοῦ ἑνὸς* O 12 *παρὰ τῶν ἰατρῶν* Ewp 13 *τὸν*] *τὸ* Dwp *ὤνησε* R[s]wp*Di*, *ὤνησεν* AD, v. ad XIII 1, 5

ficentiae autem perexiguam portionem tribuebat: quod perinde
est, ac si quis vicini bove immolato extremos pedes largiatur
pauperibus totumque corpus ipse devoret. At haec secundum 6
humanum iudicium, sed si quis divinam bonitatem intueatur,
fortasse ne haec quidem inutilia dixerit.
Romano rerum potiente, servatoris Christi effigies nullis ma- 7
nibus facta ac divinitus in linteo expressa in imperatoriam ur-
bem est translata. Eam tum Edesa habuerat, quae cum obsessa 8
a Romanis timeret, ne caperetur et deleretur, incolumitatem hac
divina effigie ab iis redemit. Tum quoque ex Armenia venerunt 9
duo adulescentes concreti, quorum altero mortuo, cum medici
nexum resecuissent, alter quoque nihil ea re adiutus nec diu
fratri superstes obiit.

10 Ὅπως μὲν οὖν μηδὲν αὐτῷ προσήκουσαν τὴν βασιλείαν
ὁ Ῥωμανὸς ἐσφετερίσατο καὶ τοὺς αὐτοῦ παῖδας τῆς βασιλικῆς
ἠξίωσε τιμῆς τε καὶ κλήσεως καὶ ὅπως ἑαυτὸν καὶ τοὺς παῖδας
B τῶν πρωτείων ἠξίωσε, τὸν δ' ἐγγενῆ τῆς βασιλείας διάδοχον
Κωνσταντῖνον πολλοστὸν ἔθετο πάντων ὑποβιβάσας, ἤδη μοι
11 προϊστόρηται. ἥκει δὲ νῦν ὁ λόγος προσθήσων καὶ τὰ ἑξῆς
καὶ δείξων ὡς κἂν βραδύτερον ἴσως μέτεισι τοὺς ἀδικοῦντας
ἡ πρόνοια, μετανοίας αὐτοῖς ἐπιμετροῦσα καιρόν, ἀλλά γε τοῦ
κακοῦ μὴ ἀπεχομένους μέτεισι σχολαίῳ ποδὶ καὶ δίκας εἰσπράτ-
12 τεται. ἤνυε μὲν οὖν ὁ Ῥωμανὸς αὐταρχῶν εἰκοστὸν καὶ ἕκτον
C ἐνιαυτόν· ὁ δὲ Κωνσταντῖνος, ὅπως ἑαυτῷ τὴν βασιλείαν ἐπανα-
σώσηται, διὰ παντὸς ἔστρεφε κατὰ νοῦν, καὶ ἵνα τὸ ἐφετὸν αὐτῷ
διαπράξηται, δι' ἑτέρων ἐπεγείρει τῷ πατρὶ τοὺς υἱοὺς ἢ μᾶλλον
13 τὸν ἕνα τὸν Στέφανον. ὁ γὰρ Κωνσταντῖνος σταθηροτέρας
14 τυγχάνων φρενὸς τὴν προσβολὴν οὐ προσήκατο. ὁ δὲ προσ-
εταιρισάμενος καὶ ἄλλους ἐπέθετο τῷ πατρὶ καὶ κατασχὼν αὐ-
τὸν ἐν τῇ νήσῳ τῇ Πρώτῃ περιώρισε καὶ ἀπέκειρεν, αὐτὸς δὲ
τῆς βασιλικῆς ἀντεποιήσατο διοικήσεως σὺν τῷ γαμβρῷ καὶ

7 φοβερὸν τὸ ῥῆμα B 10 καθαίρεσις ἐκ τῆς βασιλείας (ἐκ τ. βασ. καθαίρεσις E) Ῥωμανοῦ τοῦ Λακαπηνοῦ CE δίκαιος εἶ, κύριε, καὶ εὐθεῖς (εὐ^θ E, εὐθὺς C, εὐθεῖαι *Wo*, corr. *Di*) αἱ κρίσεις σου CE, v. p. 197, 3

1. 2 ὁ ῥωμανὸς ante τὴν O 3 post ὅπως add. καὶ Rwp 4 ante τῶν add. καὶ D 5 ante κωνστ. add. τὸν BCEwp 8 αὐτῆς C 9 ποδὶ . . . . . . εἰςπρ. D, lac. suppl. Dw 10. 11 ἐνιαυτὸν καὶ ἕκτον Ewp 13 πράξηται E 14 τὸν alterum om. C 15 ὑπάρχων D δὲ om. w*p ("vero" *Wo* lat.)

10 Quemadmodum Romanus sine ullo iusto titulo regnum sibi
vindicarit et suos liberos regio honore et nomine ornarit et,
principe loco cum suis occupato, nativum regni successorem
Constantinum nullo paene numero habitum infra ceteros omnes
11 collocarit, iam est a me expositum. Nunc cetera exsequenda
sunt, ut ostendatur, etiamsi providentia tardius invadat iniurios,
concesso paenitentiae spatio, tamen, si malitiam tenuerint, lento
12 gradu eos assequi et poenas exigere. Romanus igitur annum
iam sextum et vicesimum imperitabat; Constantinus autem, qua
ratione regnum recuperaret, animum in omnes versabat partes,
utque voti compos fieret, per alios contra patrem filios concitat,
13 vel potius unum Stephanum. Neque enim Constantinus maiore
14 animi constantia praeditus instigatoribus obtemperabat. Alter
vero sociis ascitis aggressus est patrem eumque comprehensum
et in insulam Proten relegatum tonderi iussit; ipse cum affine

τῷ ἀδελφῷ· ἀλλ' οὐκ ἦν ὁμοφρονῆσαι τοὺς τρεῖς. ἔν τισιν 15
οὖν διεφέροντο καὶ ἀλλήλοις ἀντέλεγον· κἀντεῦθεν ἀλλήλους D
D IV 66 ὑπώπτευον καὶ κατασπάσαι τῆς βασιλείας τὸν Κωνσταντῖνον ὁ
Στέφανος διὰ φροντίδος ἐτίθετο καὶ ὁ Κωνσταντῖνος αὖθις
τὸν Στέφανον. ἀλλ' ἦν ὁ Κωνσταντῖνος πρὸς τοὖργον ὀξύτερος 16
πάνυ, πρὸς τοῦτο καὶ τῆς συζύγου Ἑλένης ἐπισπερχούσης αὐτόν.
προσλαβόμενος τοίνυν καί τινας τῶν στρατιωτικῶν ἀρχόντων 17
κατέσχε καὶ ἄμφω τοὺς ἀδελφοὺς συναριστοῦντας αὐτῷ, καὶ
αὐτίκα τὸν μὲν εἰς τὴν νῆσον τὴν Πάνορμον ἐξαπέστειλεν (ἣ
τοῦ Ἀντιγόνου αὕτη ἐστίν), τὸν δὲ εἰς τὴν καλουμένην Τερέ-
βινθον, καὶ κληρικοὺς καὶ ἄμφω ἀπέκειρεν. εἶτ' ἐκεῖθεν μετ- 18
αχθῆναι μέλλοντες ἐζήτησαν εἰς ὄψιν ἐλθεῖν τῷ πατρί· οὓς P II 193 A
ἰδὼν ἐκεῖνος εἶπεν "υἱοὺς ἐγέννησα καὶ ὕψωσα, αὐτοὶ δέ με
ἠθέτησαν." ἐκεῖθεν οὖν ὁ μὲν Στέφανος ἐν Προικονήσῳ περιω- 19
ρίσθη, κἀκεῖθεν εἰς Ῥόδον κἀκ ταύτης εἰς Μιτυλήνην μετετέθη· W III 155
τῷ δὲ Κωνσταντίνῳ ἡ Σαμοθρᾴκη περιγραπτὸν ἐγένετο ὅριον.

14 *καθαίρεσις ἐκ τῆς βασιλείας καὶ τῶν υἱῶν τοῦ Λακαπηνοῦ καὶ τελευτὴ αὐτῶν καὶ τοῦ πατρὸς αὐτῶν* C, *τελευτὴ τῶν υἱῶν τοῦ Λακαπηνοῦ αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρὸς αὐτῶν* E

1 *ὁμοφωνῆσαι* EwpDi 3 *κατασπάσαι* AD^s, *κατασπᾶσαι* corr. ex *κατασπάσαι* C, *κατασπᾶσαι* Rwp ante *τὸν* add. *τὸν γαμβρὸν* Owp 3. 4 *ὁ στέφανος* om. D, post *βασιλείας* add. D$_w$ 5 *τούργον* AR, *τοὖργον* D (v. ad XV 1, 12), *τὸ ἔργον* EwpDi 6 post *πάνυ* distinguunt ARDi, post *τοῦτο* perperam wp *ἐλένης* AE, *ἑλέ-νης* O^{s}wDi, v. ad XIII 1, 2 *αὐτῷ* D, corr. D$_w$ 9 *τὴν π.* AE^{s}O, *τὸν π.* w*p 9. 10 *ἐξαπέστειλεν· ἡ τοῦ ἀντιγόνου αὕτη ἐστὶν* A, *ἣ τοῦ ἀντιγόνου αὕτη ἐστὶν ἐξαπέστειλε* D, *ἣ καὶ ἀντιγονία λέγεται, ἐξαπέστειλε* wp, *ἐξαπέστειλε* omissis *ἣ—ἐστίν* R, cf. XV 28, 33 14 *ἠθέθησαν* p* *κωνσταντῖνος* D, *Στέφανος* corr. D$_w$ 15 *μετ-ετέθη* post *ταύτης* O 16 *ἡ σαμοθρᾴκη*] *εἰς σαμοθρά κην* D

et fratre regia munia obiit. Neque vero potuit fieri, ut tres con- 15
sentirent; cumque nonnullis in rebus dissiderent et inter se ad-
versarentur, suspicionibus ortis, Constantinum Stephanus regno
pellere studuit et Constantinus Stephanum. Constantinus tamen 16
ad rem patrandam multo celerior, etiam Helena uxore incitante,
ascitis quibusdam militaribus praefectis, ambos fratres secum 17
prandentes comprehendit atque alterum statim in insulam Panor-
mum seu Antigoni, alterum in Terebinthum, quae vocatur, mittit
et utrumque tonderi clericum iubet. Unde cum transferendi es- 18
sent, in patris venire conspectum desiderarunt; quos cum ille
vidisset, "Filios" inquit "genui et evexi; ipsi vero me ad ni-
hilum redegerunt." Stephanus igitur Proeconesum, inde Rhodum, 19
ex Rhodo Mitylenen est translatus, Constantino Samothrace est

20 ὃς ἀποδρᾶναι δοκιμάσας πολλάκις καὶ διὰ τοῦτο φαρμάκῳ τὸν
πρωτεύοντα τῶν φυλάκων αὐτοῦ ἀνελὼν ἀνῃρέθη παρὰ τῶν
21 ἄλλων. ὁ δὲ Στέφανος ἐν Λέσβῳ ἀπεβίω, ἐννεακαίδεκα δι-
22 αγαγὼν ἐνιαυτοὺς παρ' αὐτῇ. ὁ δὲ τούτων πατὴρ ἐν τῇ Πρώτῃ
τὴν ζωὴν ἐξεμέτρησε· καὶ οὕτω τούτων ἕκαστον ἡ δίκη μετῆλθεν.

B 21 Ἄρτι δὲ τῆς μοναρχίας ὁ Κωνσταντῖνος τυχὼν καὶ τῷ
υἱῷ Ῥωμανῷ διάδημα περιέθετο, τοῖς τε συναραμένοις αὐτῷ
εἰς τὴν τῶν βασιλευόντων καθαίρεσιν ἀμοιβὰς ἐκτιννὺς τὸν μὲν
Φωκᾶν Βάρδαν μάγιστρον ἐτίμησε καὶ δομέστικον προεχειρίσατο
2 τῶν σχολῶν τῆς ἀνατολῆς. ἀμφοῖν δὲ τῶν τοῦ Βάρδα υἱῶν τὸν
μὲν Νικηφόρον τὸν ὕστερον βασιλεύσαντα τῶν ἀνατολικῶν προε-
βάλετο στρατηγόν, τὸν δὲ Λέοντα τῆς Καππαδοκίας καὶ τοὺς
3 ἄλλους ἄλλως ἠμείψατο. τὸν δὲ τοῦ Στεφάνου τοῦ βασιλέως D IV 67
C υἱὸν Ῥωμανὸν ἐκτομίαν ἐποίησεν, ἀλλὰ μὴν καὶ Βασίλειον, τὸν
νόθον υἱὸν τοῦ γέροντος Ῥωμανοῦ, ὃν ἐγείνατο δούλῃ τινὶ συμ-
4 φθαρείς. τὸν δὲ τοῦ Χριστοφόρου υἱὸν Μιχαὴλ ἀπέκειρε κληρικόν.
5 Ἦν δὲ ὁ Κωνσταντῖνος τὰ πρὸς θεὸν εὐσεβὴς καὶ λόγοις
προσκείμενος, ὡς ἔστι καταμαθεῖν ἐκ συγγραμμάτων αὐτοῦ,

6 *μοναρχία Κωνσταντίνου τοῦ υἱοῦ (υἱοῦ τοῦ* CE) *Λέοντος* ACE, *βασιλεία τὸ δεύτερον Κωνσταντίνου τοῦ υἱοῦ τοῦ Λέοντος* D 17 *οἷος ἦν ὁ Κωνσταντῖνος περὶ λόγους καὶ περὶ τὰ ἤθη (περὶ λ.—ἤθη* om. C) CE

1 *ἀποδρᾶναι* BˢEwp*Di*, *ἀποδράναι* AR 3 *ἐνεακαίδεκα* D 8 *συμβασιλευόντων* C, *συμβεβασιλευκότων* D *τὸν* AR, *τῶν* w*p *μὲν* om. D 11 *βασιλευσιλεύσαντα* D *προεβάλλετο* Ewp, v. ad XIV 11, 15 13 *τοῦ* ante *βασ.* initio vers. om. C 17 *ὁ* om. w*p invitis AR

20 assignata, quam egredi non liceret. Qui cum saepe fugam moli-
tus esset eaque de causa custodum principem veneno sustulisset,
21 a ceteris est interfectus. Stephanus vero in Lesbo decessit, cum
22 XIX annos ibi vixisset. Pater eorum in insula Prote vitam ex-
egit. Sic eorum quisque scelerum poenas dedit.

21. Constantinus cum suum recuperasset imperium, filium
quoque Romanum diademate ornavit et ut iis, quorum ope col-
legas amoverat, referret gratiam, Phocam Bardam magistrum
2 fecit et scholarum orientalium domesticum renuntiavit. Nice-
phorum, eius filium, qui post imperio potitus est, praetorem
Orientis, alterum Leonem Cappadociae praesidem designavit,
3 ex ceteris aliis alios honores habuit. Filium autem regis Ste-
phani Romanum itemque Romani senioris filium Basilium ex
4 ancilla procreatum castravit, Christophori filium Michaëlem cle-
ricum fieri iussit.
5 Erat Constantinus religiosus erga deum et studiis litterarum

ἀλλὰ μέντοι καὶ ἐξ ἐπιστολῶν, ἃ κἂν μὴ πρὸς τέχνην ἠκρί-
βωνται τὴν ῥητορικήν, ἀλλά γε σχήμασι ταύτης καί τισιν ἰδέαις
ποικίλλονται. ἐδίδου δὲ καὶ ῥυθμοῖς ἑαυτὸν καὶ μέτροις παντο- 6
δαποῖς· γνοίη δέ τις τοῦτο ἐξ ὧν ἐπὶ θανούσῃ αὐτῷ τῇ κοι-
νωνῷ τοῦ βίου ἐμμέτρως ἐθρήνησεν. ἐπεμελήθη δὲ καὶ τῆς 7
φιλοσοφίας αὐτῆς, ἐπιλελησμένης ἤδη σχεδόν, ἀλλὰ μέντοι καὶ D
τῶν ἐπιστημῶν διδασκάλους ἐπιστήσας καὶ ἀναζωπυρήσας ἐκλει-
πούσας αὐτάς. καὶ ταῦτα μὲν τῆς κρείττονος μοίρας ἐκείνῳ
προσῆν. περὶ δὲ τὴν τῆς βασιλείας διοίκησιν διέκειτο μαλθα- 8
κώτερον, δύσοργός τε καὶ βαρύμηνις τοῖς πταίουσιν ἦν καὶ
κολαστὴς ἀπαραίτητος οἴνῳ τε τοῦ αὐτάρκους ἐκέχρητο πλείονι.
καὶ ἀρχαιρεσιάζων οὐ τοὺς ἀξίους ἐφίστα ταῖς στρατηγίαις ἢ 9
ταῖς τῆς πολιτείας ἀρχαῖς, ἀλλὰ τοὺς μοχθηροτέρους καὶ ἀδοκί-
μους καὶ οὓς ἡ βασιλὶς καὶ ὁ παρακοιμώμενος εἰσῆγον Βασί-
λειος, ὠνίους χρημάτων τιθέμενοι τὰς ἀρχάς. ἀλλ' οὕτω μὲν 10
τὰ τῆς βασιλείας, εἰ καὶ μὴ ἐν πᾶσι καλῶς, ᾠκονόμητο. ἐπι- 11
βουλαὶ δὲ κατὰ τοῦ κρατοῦντος ἐμελετήθησαν· ἡ μὲν παρὰ P II 194 A
τοῦ παρακοιμωμένου Θεοφάνους, πολλοὺς καὶ ἄλλους συνίστο-

16 περὶ ἐπιβουλῆς CE

1 μέντοι] μὴν D 1. 2 ἃ κἂν μὴ πρὸς τέχνην ἠκρίβωνται (ἠκρίβωντο ED_wwpDi) τὴν ῥητορικήν, ἀλλά γε σχήμασι ταύτης AED_wwp, ἃ καὶ σχήμασι ῥητορικοῖς O 3 ποικίλλωνται p* δὲ om. C 5 ἐμμέτροις | D 6 ἐπιλελησμένος E 9 προσῆν AED_wwp, τῷ αὐτοκράτορι O μαλακώτερον Ewp 16 καὶ om. O, add. D_w

deditus, quod ex scriptis et epistulis eius apparet, quae licet ad
artem oratoriam perpolita non sint, tamen rhetoricis ornamentis
et figuris quibusdam scatent. Operam quoque rhythmis et omnis 6
generis versibus dabat, quod in iis versibus cerni potest, quibus
obitum coniugis suae deploravit. Ipsius etiam philosophiae ra- 7
tionem habuit, quae paene in oblivionem venerat, aliarumque
disciplinarum, quas iam deficientes doctoribus ordinatis refocil-
lavit. Atque his erat virtutibus. In regno autem administrando 8
fuit segnior, iracundus ac saevus in delinquentes, in poenis su-
mendis inexorabilis, vini iusto avidior. In eligendis magistrati- 9
bus non dignos imperiis vel civilibus muneribus praeficiebat, sed
minus bonos ac potius improbos et quos regina vel cubiculi prae-
positus Basilius commendabant, qui magistratus venales habe-
bant. Ita fiebat, ut imperium non in omnibus bene admini- 10
straretur. Imperatori autem structae sunt insidiae, primum a 11
cubiculi praefecto Theophane, qui multos habebat conscios et
Romanum e Prote studebat reducere in regiam, deinde ab aliis, 12

ρας ἔχοντος καὶ βουλομένου τὸν Ῥωμανὸν ἐπαναγαγεῖν ἐκ τῆς
12 Πρώτης εἰς τὰ βασίλεια· ἡ δὲ παρ' ἑτέρων, τὸν Στέφανον ἐκ
Λέσβου λαβεῖν μελετησάντων καὶ ἀποκαταστῆσαι τῇ βασιλείᾳ. D IV 68
13 ἀλλὰ καὶ ἄμφω τὰς ἐπιβουλὰς ὁ Κωνσταντῖνος ἐφώρασε καὶ
τοὺς μὲν συνωμότας ἐκόλασε, τοὺς δὲ βασιλειῶντας ὑπ' ἀσφα-
λεστέραν ἔθετο τήρησιν.
14 Τῶν Τούρκων δέ (τοὺς δ' Οὔγγρους οὕτω καλεῖσθαι καὶ
πρῴην εἰρήκαμεν) τὰ Ῥωμαίων ληιζομένων ἐπί τινα καιρὸν
15 ἠρεμῆσαι τὸ ἔθνος συμβέβηκεν. ὁ γὰρ τούτων ἀρχηγετῶν Βο-
B λοσουδὴς κεκλημένος καὶ ἕτερος δ' αὖθις Γυλᾶς, καὶ αὐτὸς
16 μέρους ἄρχων, προσηλθέτην τῷ βασιλεῖ· καὶ ἕκαστος αὐτῶν
τοῦ θείου τῆς παλιγγενεσίας ἠξιώθη λουτροῦ καὶ τὸ καθ' ἡμᾶς
W III 156 ἐμυήθη μυστήριον, καὶ πατρίκιος ἐτιμήθη ἑκάτερος, καὶ κατην-
τλήθησαν χρήμασι καὶ οὕτως ἐπανῆλθον εἰς τὰ ἤθη τὰ ἑαυτῶν,
λαβόντες καὶ ἀρχιερέα, δι' οὗ πολλοὶ πρὸς ἐπίγνωσιν τοῦ θεοῦ
17 μετηνέχθησαν. ἀλλ' ὁ μὲν Γυλᾶς καὶ τῇ πίστει ἐνέμεινε καὶ
18 τὴν εἰρήνην ἐτήρησεν. ὁ δὲ λοιπὸς τὰς πρὸς θεὸν συνθήκας
ἠθετηκὼς αὖθις κατὰ Ῥωμαίων ὡπλίζετο, τοῦτο δὲ καὶ κατὰ
19 Φράγγων ποιῆσαι ἐπιχειρήσας ἑάλω καὶ ἀνεσταύρωτο. καὶ ἡ

7 *περὶ Οὔγγρων* CE

1. 2 *ἐκ τ. πρ.* | *ἐπαναγαγεῖν* D 2 ante *εἰς* add. *νήσου* Ewp, cf. Cedr. (Scylitz.) II p. 327, 18 4 *ἐφόρασε* mutatum ex *ἐφόρασεν* (v. ad XIII 1, 5) E 5 *συνομότας* DEwp, *συνωμοκότας* C 7 *δὲ* AR, om. w*p *δ' οὔγκρους* A, *οὔγγρους δ'* Rwp, *οὔγγρους δὲ* D, *δὲ οὔγγρους* Dw, *δ' οὔγγρους* *Di* 7. 8 *καὶ πρώην εἰρήκαμεν* om. D, suppl. Dw (sed *ειρηκαμεν*) 8 *πρῴην*] XVI 12, 19 9 *ἠρεμῆσαι* (sic) A *βολοσουδὴς* AR, *βολογουδὴς* Dwp, *βουλοσουδὴς* Cedr. (Scylitz.) II p. 328, 4 11 *πρωσηλθέτην* p* 13 *ἑτοιμήθη* B 15 *καὶ* om. D

13 qui Stephanum ex Lesbo in regnum restituere conabantur. Sed
rex utrisque insidiis deprehensis et insidiatoribus supplicio affectis
iis, qui imperii cupidi erant, diligentiorem custodiam adhibuit.
14 Sed Turci (Ungros autem sic vocari supra diximus) Ro-
15 manas provincias incursare soliti ad tempus quieti fuerunt. Nam
dux eorum Bolosudes et partis cuiusdam princeps Gylas regem
16 convenerunt, amboque sacrosancto regenerationis lavacro initiati
et arcanis nostrae religionis imbuti ac patricia dignitate ornati,
onusti pecuniis in suas sedes redierunt, adducto pontifice, per
17 quem multi ad dei cognitionem pervenerunt. Ac Gylas quidem
18 in fide permansit pacemque servavit. Alter foedere, quod cum
deo icerat, rupto arma Romanis intulit idemque contra Francos
19 facere aggressus captus est et in crucem actus. Elga quoque,

τοῦ κατὰ Ῥωμαίων ἐκπλεύσαντος Ῥῶς γαμετὴ Ἔλγα, τοῦ ξυν- C
ευνέτου αὐτῆς τελευτήσαντος, προσῆλθε τῷ βασιλεῖ καὶ βαπτι-
σθεῖσα τιμηθεῖσά τε, ὡς ἐχρῆν, ὑπενόστησεν. ἐφρόντιζε δὲ ὁ 20
αὐτοκράτωρ, ἤδη θανούσης τῆς τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ῥωμανῷ συζυγείσης
θυγατρὸς τοῦ τῶν Φράγγων ῥηγὸς Οὔγωνος, ἑτέραν ἀγαγέσθαι
αὐτῷ γαμετήν, καὶ συνοικίζει αὐτῷ κόρην, τύχης μὲν χαμερ-
ποῦς ἢ καὶ χυδαίας, εἴποιεν ἄν τινες, καπήλων γὰρ ἐκφῦναι
ταύτην φασί, τὸ δὲ εἶδος εὐπρεπεστάτην, ἄντικρυς ἄγαλμα πλα-
σθεῖσαν παρὰ τῆς φύσεως, ἥτις Ἀναστασὼ καλουμένη Θεοφανὼ
μετωνόμαστο.

D IV 69 Ἔτει δὲ δωδεκάτῳ τῆς Κωνσταντίνου αὐταρχίας ὁ πατρι- 22
άρχης Θεοφύλακτος ἀπεβίω, ἐπὶ ἔτη τρία καὶ εἴκοσιν ἀρχιερα- D
τεύσας· ἑξκαίδεκα δὲ ἦν ἐνιαυτῶν, ὅτε τῆς ἀρχιερωσύνης ἀθέ-
σμως ἠξίωτο. ὅθεν καὶ ὑπὸ παιδαγωγοὺς ἐτέλει ὁ πατριάρχης, 2
ἕως αὐτῷ ὁ πατὴρ ἐβασίλευεν· εἶτα τούτους ἀποσεισάμενος
πολλὰ τῶν οὐ δεόντων ἢ τῶν ἀπειρημένων, εἰπεῖν οἰκειότερον,
διεπράττετο, ἱππομανῶν τε καὶ κυνοτροφῶν καὶ θήραις προσ-

11 *περὶ τοῦ πατριάρχου Θεοφυλάκτου* CE

1 *ῥώς* Ewp*Di* *ἔλγα* AR Cedr. (Scylitz.) II p. 329, 2, *ὄλγα* B
3 *ἐφρόντισε* B 5 *οὔγονος* D 6 ante *αὐτῷ* add. *μὲν* D 7 *ἐκ-
φύναι* ARwp, *ἐκφῦναι* B[s]D[s]*Di* 8 ante *ἄντικρυς* add. *καὶ* Rwp
9 *παρὰ* AO, *ὑπὸ* Ewp*Di* *ἀναστασὼ* AR, cod. Coislin. Cedr.
(Scylitz.) II p. 329, 9, Glyc. p. 561, 20, *ἀναστασία* wp, cf. Cedr. l. c.
12 *ἐπὶ* om. E *εἴκοσι* Ewp, v. ad XIII 1, 5 13 *ἐκκαίδεκα*
(sic) D, v. ad XIII 25, 29 *ἀθέσμως* om. D, suppl. Dw 14 *ἠξί-
ωτο*] *ἀρχιερατεύσας* E 15 *ὁ πατὴρ ἐβασίλευε·* (*ἐβασίλευεν* O*Di*, v.
ad XIII 1, 5) AO, *ἐβασίλευσεν ὁ πατὴρ* Ewp 17 *τε* om. O

uxor ducis Russorum, qui Romanos classe infestarat, defuncto
marito se ad regem contulit ac baptizata et pro dignitate tra-
ctata domum rediit. Imperator autem, defuncta nuru sua, regis 20
Francorum Hugonis filia, de alia filio Romano despondenda co-
gitans uxorem ei dat puellam, humilis illam quidem generis ac
potius sordidi (nam cauponibus orta dicebatur) sed forma prae-
ditam elegantissima, naturae miraculum quoddam; quae cum
Anastaso diceretur, id nomen in Theophanonem est mutatum.

22. Anno imperii Constantini XII. patriarcha Theophylactus
decessit, pontificatu per XXIII annos functus; nam sacerdotio
ille puer annorum XVI contra morem maiorum est potitus. Itaque 2
regnante patre paedagogis parebat patriarcha; post eorum iugo
excusso multa praeter decorum aut, ut rectius dicam, contra offi-
cium faciebat; nam alendi equos et canes ac venationum simi-

3 κείμενος καὶ τὰ τούτοις πράττων ἀκόλουθα. ἔτρεφε δὲ καὶ
ἵππων σφοδρότατον ἔρωτα καὶ εἶχε θηλείας ἵππους πάνυ πολλάς.
4 μία τοίνυν αὐτῶν ἡ τῶν λοιπῶν ἐπισημοτέρα κατὰ γαστρὸς
ἔχουσα ἔτυχε τεκοῦσα κατὰ τὴν ἱερὰν τῆς μεγάλης πέμπτης
ἡμέραν· καὶ λειτουργοῦντι τότε τῷ πατριάρχῃ ἧκέ τις κομίζων
5 περὶ τοῦ τοκετοῦ εὐαγγέλια. ὁ δὲ ὑπερήσθη καὶ τὴν θείαν
P II 195 A ἱερουργίαν συντεμὼν σπουδῇ πρὸς τὸ Κοσμίδιον ἀπελήλυθεν
(ἐκεῖ γὰρ εἶχον αἱ ἵπποι αὐτοῦ τὰς διατριβάς) καὶ τὸν νεογνὸν
πῶλον ἑωρακὼς ὑπενόστησεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὴν τῶν
6 ἁγίων παθῶν τοῦ σωτῆρος Χριστοῦ ἐτέλεσε τελετήν. κατέ-
στρεψε δὲ τὴν ζωὴν ἐξ ἱππασίας· θρασύτατα γὰρ ἱππαζόμενος
καὶ πρὸς τεῖχός τι τῶν παραθαλασσίων προσαραχθεὶς αἷμα
διὰ στόματος ἀνήγαγε, κἀντεῦθεν ἐπὶ δύο ἔτη νοσήσας, εἶθ'
7 ὑδέρῳ περιπεσών, ἀπεβίω. καὶ προεχειρίσθη πατριάρχης Πο-
λύευκτος, μοναχὸς ἐκτομίας καὶ λόγῳ διαπρέπων καὶ ἀρετῇ·
8 καὶ ὃς παρὰ τοῦ Καισαρείας κεχειροτόνητο. ὁ γὰρ Ἡρακλείας
προσκεκρουκὼς κατά τι τῷ βασιλεῖ ἐκωλύθη τοῦ προνομίου

1 *σημείωσαι ἃ ἐποίει ὁ πατριάρχης Θεοφύλακτος* E 14 *περὶ τοῦ πατριάρχου Πολυεύκτου* CE

2 *ἵππον* (*ἵππων* Ewp*Di*) *σφοδρότατον ἔρωτα, καὶ εἶχε θηλείας ἵππους* AEwp, *ἵππους θηλείας* O 4 *μεγάλης* om. D, suppl. Dw 6 post *τοῦ* add. *τῆς ἵππου* Owp 6. 7 *συντεμὼν* ante *τὴν* O 7 *κοσμίδιον* ex *κοσμήδιον* corr. A 9 *πόλον* BD 10 *Χριστοῦ* om. O*Wo* lat. *ἐτέλεσεν ἑορτὴν* (ex *ἑορτὴν* rasura corr. B *τελετὴν*) O 11 *θρασύτατα* Rwp*Di*, *θρασύτατον* A 12 *προσαρραχθεὶς* DEwp, v. ad XIII 7, 8 13 post *διὰ* add. *τοῦ* O 13. 14 *εἶτα καὶ* (om. CD) *ὑδέρῳ* Owp 14 *προσεχειρίσθη* w*p invitis AR 16 *καὶ* om. DCEwp*Di* 17 *δικαίου* O

3 liumque rerum vehementi studio tenebatur. Cum igitur pro suo
4 equorum studio equas plurimas aleret, una insignior sacro magnae
quintae die erat paritura; iam patriarchae sacra celebranti post-
5 quam nuntiatus est partus, laetitia elatus divinoque sacrificio
properanter absoluto ad Cosmidium festinavit (nam ibi eius equae
stabulabant) visoque pullo modo nato in ecclesiam reversus fe-
6 stum sanctae passionis servatoris Christi peregit. Mortis ei causa
fuit equitatio; qua cum audacissime uti soleret, semel ad murum
quendam maritimum alliso corpore, sanguinem per os reiecit;
7 unde cum biennium aegrotasset, ex aqua intercute obiit. Ei
successit Polyeuctus, monachus spado et eloquentia et virtute
8 praeditus, a Caesariensi episcopo consecratus. Neque enim Hera-
cliensis offenso rege potuit ius suum adhibere, quae res crimi-

αὐτοῦ· καὶ τοῦτο τοῖς φιλοσκώμμοσιν εὕρητο κατὰ τοῦ πατρι-
άρχου αἰτίαμα. ἐπεὶ δ' ἐχειροτονήθη, τῷ βασιλεῖ ἐντυχὼν κατα- 9 B
D IV 70 δρομὴν ἐποιήσατο τῶν συγγενῶν τοῦ γέροντος Ῥωμανοῦ καὶ
ἀναστεῖλαι τὴν τούτων πλεονεξίαν παρῄνει. ὅπερ οὔτ' αὐτὸς 10
ἀνεπαχθῶς ἤκουσε καὶ ἡ βασιλὶς Ἑλένη, παρὰ τοῦ ἐκτομίου
Βασιλείου, ὃς μετέπειτα παρακοιμώμενος γέγονε, προβιβασθεῖσα
ἠρέθισε κατὰ τοῦ πατριάρχου τὸν αὐτοκράτορα καὶ ἐζήτει λα-
βήν, δι' ἧς αὐτὸν τὴν ἀρχιερωσύνην ἀφέληται. τότε δὲ καὶ 11
ἡ τιμία χεὶρ τοῦ Προδρόμου εἰς τὴν ὑπερκειμένην ἀπεκομίσθη
τῶν πόλεων ἐξ Ἀντιοχείας διά τινος διακόνου Ἰώβ.

Τῶν δ' ἐν τῇ Κρήτῃ Ἀγαρηνῶν τὰ παράλια τῆς Ῥωμαίων 12
ἡγεμονίας ληιζομένων ὁ βασιλεὺς στόλον ἑτοιμασάμενος, ὃν πλεῖ-
σται συνίστων νῆες πολεμιστήριοι, κατ' ἐκείνων ἐκπέπομφεν. C
ἀλλ' ἐσφάλησαν τὰ τοῦ στόλου τῇ τοῦ ναυαρχοῦντος ἀπειρίᾳ 13
καὶ ἀμελείᾳ. καὶ τὸ μὲν πλεῖον τοῦ πληρώματος τῶν νηῶν 14
ἀπώλετο, τὸ μὲν ἑαλωκός, τὸ δὲ μαχαίρας ἔργον γενόμενον,
πολλοστὸν δὲ διασέσωστο. καὶ αὐτὸς δ' ἂν ἑάλω ὁ ναύαρχος, 15
εἰ μὴ περὶ αὐτὸν συστάντες οἱ αὐτοῦ θεράποντες καὶ συν-

8 περὶ τῆς τιμίας τοῦ Προδρόμου χειρός (χ. τοῦ πρ. C) ACE 11 περὶ τῶν Ἀγαρηνῶν C

1 φιλοσκώμμωσιν B, φιλοσχώμοσιν E, φιλοσκώμασιν D 2 δὲ D 3 ἐποιήσαντο D 4 ἀναστεῖλε E, corr. Ew οὔτε D 5 ἀν-επαχθὼς E, corr. Ew, ἀνεχθῶς D, corr. Dw ἐλένη AE, ἑλένη OswDi, v. ad XIII 1, 2 6 βασιλείου om. B 8 αὐτῷ D, corr. Dw δὲ om. O 9 ἀνεκομίσθη B 9. 10 τῶν πόλ. ἀπεκ. D 11. 12 τῆς ῥωμαίων ἡγεμονίας AEwp, τῶν ῥωμαίων O 12 πλεῖστοι D, corr. Dw 15 πλεῖστον DEwp 15. 16 ἀπώλετο ante τῶν O

nandi patriarcham ansam obtrectatoribus praebuit. Sed cum 9
renuntiatus esset, regem convenit cognatisque senioris Romani
accusatis monebat, ut eorum avaritiam coerceret. Quod neque 10
ipse sine molestia audivit et regina Helena, Basilio spadone insti-
gante, qui post praepositus cubiculi exstitit, imperatorem contra
patriarcham incitavit, causam quaeritans, qua pontificatum ei eri-
peret. Tum quoque veneranda manus Praecursoris per quendam 11
diaconum Iobum Antiochia Cpolim est translata.

Cretensibus autem Agarenis maritimam imperii Romani oram 12
infestantibus, rex maximam bellicarum navium classem contra
eos misit. Verum ea navarchi imperitia et negligentia in mala 13
incidit, maxima parte classiariorum vel interfecta vel capta, pau- 14
cissimis elapsis. Atque ipse etiam navarchus captus fuisset, nisi 15
eius satellites cum conglobati circumstetissent ac pulsis Agarenis

ασπισμῷ τοὺς Ἀγαρηνοὺς ἀπωσάμενοι ἄδειαν παρέσχον τῷ στρα-
τηγῷ ἐμβῆναι εἰς τὴν στρατηγίδα τριήρη καὶ οὕτω φυγεῖν.
W III 157 16 ἀλλ' οὐχ οὕτω καὶ τῷ Βάρδᾳ Φωκᾷ τῷ τῶν σχολῶν δομε-
στίκῳ συνηντήκει τὰ πρὸς τοὺς ἑῴους Ἀγαρηνούς, στρατηγικῇ
δὲ τέχνῃ καὶ ἐμπειρίᾳ τοὺς πρὸς ἐκείνους πολέμους διατιθέ-
D μενος ἄστεά τε πολλὰ ἐκείνων ἀφείλετο καὶ τὰ προστυχόντα
λείαν ἐτίθετο.
17 Ὅ γε μὴν τοῦ βασιλέως υἱὸς Ῥωμανὸς εἰς ἄνδρας ἤδη
τελεῖν ἠργμένος ἐξ ἀγενείων καὶ εἰς ἑαυτὸν τὴν ἐξουσίαν περι-
αγαγεῖν ἱμειρόμενος, ἐπιβουλεύει τῇ ζωῇ τοῦ πατρός, συμπρατ-
τούσης αὐτῷ καὶ τῆς γαμετῆς, καὶ φαρμάκῳ δηλητηρίῳ τὴν
ἐπιβουλὴν συνεσκεύασαν, ὃ λαθόντες καθαρτηρίῳ πόματι συν- D IV 71
18 εκέρασαν, ὅπερ ἔμελλεν ὁ αὐτοκράτωρ πιεῖν. ἄρτι δὲ δοθῆναι
μέλλον εἰς πόσιν τῷ βασιλεῖ εἴτ' ἐκ προνοίας εἴτε τυχαίως τὸ
πλέον ἐκκέχυτο, τὸ δὲ περιλειφθὲν ὀλίγον ὂν καὶ παρὰ τοῦ βα-
σιλέως ποθὲν ὀδύναις μὲν αὐτὸν καὶ κινδύνου φόβοις οὐ μι-
κροῖς περιέβαλεν, οὐ μέντοι καὶ κίνδυνον ἐποίησεν αὐτῷ περὶ
P II 196 A 19 τὴν ζωήν. τέως δ' οὖν αὐτὸν δυσχερῶς διαπέφευγε. τῷ πεντε-
καιδεκάτῳ δ' ἐνιαυτῷ τῆς αὐτοῦ βασιλείας ἐν τῷ τοῦ Ὀλύμπου
ὄρει οὗτος ἐξῆλθεν ὁ βασιλεύς, λόγῳ μὲν ἵνα ταῖς τῶν ἐκεῖ

8 ὅτι ὁ τοῦ βασιλέως υἱὸς Ῥωμανὸς ἐπεβούλευσε τῷ πατρί CE

3 τῷ ante τῶν om. CD 4 ἑῴας D, corr. Dw 6 πρὸς τυχόντα D, corr. Dw 9 καὶ om. D 14 εἶτ' p* 15 ἐκέχυτο BE 17 ὁ D, οὐ corr. Dw 18 δυσχερῶς αὐτὸν O διαπέφευγε RwpDi, διαπέφευγεν A, v. ad XIII 1, 5 20 ὄρει ..... οὗτος E

praetoriae triremis conscendendae et fugae facultatem duci prae-
16 buissent. Ceterum Bardas Phocas, scholarum domesticus, rem aliter gessit contra orientales Agarenos; qui cum bellum arte imperatoria periteque administraret, multas hostibus urbes ademit et obvia quaeque praedatus est.
17 At regis filius Romanus, ex imberbi iam vir factus, potestatis ad se trahendae cupiditate adductus vitae patris, adiutante uxore, insidiatur, medicamento purganti, quod imperator hau-
18 sturus erat, toxico clam admisto. Sed hoc veneno, cum regi offerretur, sive divinitus sive casu fortuito maxima ex parte effuso et exiguo, quod superfuerat, hausto, doloribus quidem et terroribus periculorum haud parvis rex est conflictatus, vitae tamen
19 discrimen, quamquam aegre, evasit. Anno autem regni XV. in Olympi montem hic rex egressus est, per speciem precibus monachorum contra Agarenos sese armandi, cum revera id ageret,

ἀσκουμένων εὐχαῖς καθοπλισθείη κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν, τῷ δ' ὄντι, ὡς λέγεται, ἵνα τῷ Κυζίκου Θεοδώρῳ συγγένηται καὶ ὅπως τὸν Πολύευκτον ἐξωθήσει τῆς ἐκκλησίας σκέψηται μετ' αὐτοῦ. ἔνθα δὴ γεγονώς, κακῶς ἔχων ἐπανῆλθεν εἰς τὰ βα- 20
σίλεια καὶ μετ' ὀλίγον τὴν ζωὴν ἐξεμέτρησεν, ὡς μέν τισι δοκεῖ, ἐκ δυσκρασίας σωματικῆς, ὡς δ' ἑτέροις δοξάζεται, καὶ αὖθις ὑπὸ τοῦ υἱοῦ ἐπιβουλευθείς. ἦν δ' ὁ σύμπας τῆς βιοτῆς αὐ- 21
τοῦ χρόνος ἐνιαυτοὶ πεντήκοντα τέσσαρες καὶ μῆνες δύο, συμβασιλεύσαντος τῷ πατρὶ Λέοντι καὶ Ἀλεξάνδρῳ τῷ θείῳ καὶ τῇ μητρὶ ἔτη τρισκαίδεκα καὶ τῷ Ῥωμανῷ τὴν βασιλείαν ἁρπά- B
σαντι ἔτη ἓξ ἐπὶ εἴκοσι, μοναρχήσαντος δὲ τελευταῖον ἐνιαυτοὺς πεντεκαίδεκα. ἦν δὲ μέχρις ἀποβιώσεως ἐν πολλῇ φροντίδι 22
τὴν τοῦ ἀρχιποίμενος καθαίρεσιν τοῦ Πολυεύκτου τιθέμενος. λέγεται δὲ πρό τινων ἡμερῶν τῆς αὐτοῦ τελευτῆς λίθους νυκτὸς 23
φέρεσθαι μετὰ ῥοίζου πολλοῦ κατὰ τῶν αὐτοῦ θαλάμων, καὶ τοῦτο συμβαίνειν ἐπὶ πλείους νύκτας, καὶ νομίσαι μὲν τὸν βασιλέα παρά τινων ἀνθρώπων λιθολευστεῖσθαι καὶ πολλοὺς περι-
D IV 72 στῆσαι τοῖς βασιλείοις, οἷς ἐπιτετήρητο τὸ γινόμενον· ἀλλ' οὐδεὶς

4 *τελευτὴ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου* ACE

1 *ἀρχαῖς* D, corr. Dw   *καθοπληθείη* p*   *δὲ* D   2 *κυζύκου* (sic) A   3 *πῶς* O   *ἐξωθήσει* BC*Di*, *ἐξωθήση* AR(wp)   *σκέψεται* D, corr. Dw   5 *ὀλίγων* p*   6 *καὶ*] *ὡς* D   7 *δὲ* D   8 *καὶ δύο μῆνες* Ewp, *ἐπὶ δύο μησὶ* O   10 post *τῷ* add. *λακαπηνῷ* Owp   *βασίλειαν* p*   11 *μοναρχήσας* DE   12 post *δὲ* add. *καὶ* Bwp*Di*   14 post *λίθους* add. *πολλοὺς* D*Wo* lat.   15 *σφοδροῦ* D   *αὐτοῦ* AEwp, *βασιλείων* O*Wo* lat.   16 *νύκτας*] *τῶν νυκτῶν* O   17 *παρὰ* (*παρ'* C) omisso *τινων* O   post *λιθολ.* add. *τινῶν* O   18 *οἷς* AR, *οἷος* w*p   *τὸ γινόμενον* om. C

ut ferunt, ut Theodorum Cyzicenum conveniret cum eoque deliberaret, quomodo Polyeuctum ecclesia pelleret. Inde male af- 20
fectus in regiam redit nec multo post est defunctus, sive ex intemperie corporis, sive insidiis filii repetitis. Vixit annos LIV, 21
menses duos; regnavit cum patre Leone et Alexandro patruo et matre annos XIII, cum Romano tyranno XXVI, postremo solus XV. Sed usque ad vitae finem de pontificatu Polyeucto abro- 22
gando anxie cogitavit. Ferunt autem aliquot diebus ante eius 23
obitum noctu lapides cum magno stridore contra eius thalamos esse delatos; quod cum pluribus noctibus fieret, regem ratum eos ab hominibus quibusdam iaci, multos circum regiam eius rei observatores collocasse; neque vero quemquam esse visum, a quo mitterentur; unde existimatum esse non fieri illud humanitus.

*ὤφθη τῶν λίθων πομπεύς· ὅθεν οὐδ' ἐξ ἀνθρώπων τοὔργον
νενόμιστο πράττεσθαι.*

C 23 *Καὶ ὁ μὲν Κωνσταντῖνος τοῦ ἐπικλωσθέντος αὐτῷ μίτου
ῥαγέντος τοῦ ὁρισθέντος αὐτῷ χρόνου τῆς βιοτῆς ἀπεβίω, ὁ
υἱὸς δὲ αὐτοῦ Ῥωμανός, ὃς καὶ παιδίον ἐλέγετο, τῆς αὐταρχίας
2 ἐπείληπτο. παιδίον δ' ἐλέγετο, οὐχ ὅτι παιδικῆς ὢν ἡλικίας
τῆς βασιλείας ἐκράτησεν (ἤδη γὰρ ἀνδράσι συντέτακτο), ἀλλ'
ἀντιδιαστελλόμενος πρὸς τὸν μητροπάτορα Ῥωμανόν, ὄντα πρε-
3 σβύτην καὶ ὑπερήλικα. εἰ δέ τις εἴποι παιδίον αὐτὸν καλεῖσθαι,
ὅτι καὶ παιδαριώδης ἦν αὐτῷ ἡ ζωή, καὶ τοῦτο τῷ ἐκείνου
4 ἤθει ἁρμοδιώτατον. ἄρτι δὲ τῶν σκήπτρων γενόμενος ἐγκρατὴς
τὸν υἱὸν αὐτοῦ Βασίλειον ταινιοῖ καὶ κλήσεως βασιλικῆς ἀξιοῖ.
D 5 εἶτα καὶ δεύτερος αὐτῷ ἐτέχθη υἱός, ἐπὶ τῷ πάππῳ Κωνσταν-
6 τίνῳ τὴν κλῆσιν λαχών. αὐτὸς μὲν οὖν ὁ Ῥωμανὸς τρυφαῖς
καὶ ἡδυπαθείαις ἐξέδωκεν ἑαυτὸν καὶ ἐκδεδιῃτημένῃ ζωῇ καὶ
ἀνδράσι συνῆν διεφθαρμένοις τε καὶ λοιμοῖς, τὴν δὲ τῆς βα-
σιλείας διοίκησιν ὑπὸ τὸν πραιπόσιτον καὶ παρακοιμώμενον τὸν
Βρίγγαν Ἰωσὴφ ἐποιήσατο.*

7 *Πέμπεται τοίνυν Νικηφόρος μάγιστρος ὁ Φωκᾶς ὁ δομέ-*

3 *βασιλεία Ῥωμανοῦ τοῦ παιδίου* (*τ. παιδ.* om. B) AR, sed in A post *ἀπεβίω* (vers. 4) 11 *ὅτι ἔστεψεν ὁ Ῥωμανὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν* (om. E) *Βασίλειον* CE 19 *ὅτι τὰ πλείω τῆς Κρήτης εἷλεν ὁ Φωκᾶς Νικηφόρος* CE

1 post *τῶν* add. *ἀνθρώπων* Ewp *οὐκ* D *τοὔργον* A (v. ad XV 1, 12), *τὸ ἔργον* RwpDi 3. 4 *αὐτῷ μίτου ῥαγέντος τοῦ ὁρισθέντος αὐτῷ χρόνου τῆς βιοτῆς* AEwp, *μίτου, ἵν' οὕτως εἴπω, τῇ αὐτοῦ βιοτῇ ῥαγέντος* O 4 post *βιοτῆς* add. *ὡς εἴρηται* Owp 5 *δὲ* om. C 9 *εἴπῃ* DE 10 *τοῦτο*] *τούτῳ* C 12 post *αὐτοῦ* add. *τὸν* Ewp 13 *πάπῳ* D, corr. Dw 19 *νικηφόρος* om. C

23. Constantino ita defuncto ROMANVS, filius eius, imperium
2 capessit, qui puer dicebatur, non quod puerili aetate regno po-
titus esset (iam enim vir erat), sed ad discrimen Romani avi ma-
3 terni, senis provectae aetatis. Si quis autem eum puerum dictum
profiteatur ob vitam pueriliter actam, id quoque eius naturae
4 est convenientissimum. Sceptrum modo adeptus filium suum
5 Basilium diademate et regio nomine ornat. Sed et alter ei filius
6 natus est, cui avi Constantini nomen indidit. Ipse Romanus de-
liciis voluptatibusque deditus et luxu diffluens cum hominibus
corruptis et pestilentibus vitam agebat, rerum administratione
praeposito et cubiculi praefecto Bringae Iosepho mandata.
7 Nicephorus Phocas magister, domesticus scholarum, cum

στικος τῶν σχολῶν κατὰ τῶν ἐν Κρήτῃ Σαρακηνῶν σὺν ἀξιο-
μάχῳ στρατῷ καὶ δι' ἑπτὰ μηνῶν πολλάκις τοῖς βαρβάροις
συμπλακεὶς καὶ πᾶσαν πολιορκητικὴν τοῖς αὐτῶν ἄστεσιν ἐπ-
αγαγὼν μηχανήν, ὑφ' ἑαυτὸν αὐτὰ ἐποιήσατο· εἶτα καὶ τὴν αὐ- 8
τῶν μητρόπολιν τὸν Χάνδακα ἐξεπόρθησε καὶ τὸν ἀρχηγὸν
τῶν ἐν Κρήτῃ Σαρακηνῶν, Κουρούπην καλούμενον, ἐχειρώ-
σατο καὶ τὸν μετ' αὐτὸν τῶν ἄλλων πρωτεύοντα, ὠνομασμένον W III 158
D IV 73 δὲ Ἀνεμᾶν. καὶ εἰ μὴ διὰ φήμην κρατοῦσαν ὡς ὁ τῆς Κρήτης 9 P II 197 A
τοὺς Σαρακηνοὺς ἐξελάσων Ῥωμαῖος τῶν Ῥωμαϊκῶν ἐκ τρόπου
παντὸς ἐπιλήψεται σκήπτρων ἐκεῖθεν ὁ Φωκᾶς μετεκέκλητο,
τάχα τέλεον ἂν ἡ νῆσος δεδούλωτο καὶ οἱ Σαρακηνοὶ ταύτης
ἂν ἀπηλάθησαν. καὶ τὸν Λέοντα δὲ τὸν Φωκᾶν τὸν τοῦ Νικη- 10
φόρου ὁμαίμονα κατὰ τοῦ Χαμδάν, ὃς τοῦ Χάλεπ ἐκράτει, ὁ
Ῥωμανὸς σὺν δυνάμει ἀπέστειλε· καὶ οὗτος δὲ τῷ Χαμδὰν 11
συμμίξας ἡττᾷ κατὰ κράτος τὸν βάρβαρον, ὡς τὸ πολὺ μὲν
τῆς αὐτοῦ στρατιᾶς ἐν τῇ μάχῃ πεσεῖν, τὸ δ' ἄλλο γενέσθαι
ἁλώσιμον, αὐτὸν δὲ τὸν στρατάρχην μόλις σὺν εὐαριθμήτοις

12 *ὅτι ὁ Φωκᾶς Λέων ὁ τοῦ Νικηφόρου ἀδελφὸς τῷ* (*τὸν* E) *Χαμδὰν πολεμήσας ἐνίκησεν* CE

2 *πλειστάκις* O *τοῖς βαρβάροις* AEwp, *αὐτοῖς* O *Wo* lat. 3 *πολιορκήσας ἐν* D, *πολιορκητικὴν* corr. Dw *ἄστεσιν αὐτῶν* D, corr. Dw 5 *τὸ* .... *ἐξεπόρθησεν* (sic) D, *ν χάνδακα* suppl. Dw 6 *καὶ ῥούπην* D, corr. Dw 7 *τὸν*] *τῶν* p* *αὐτὸν*] *αὐτῶν* Ewp 8 *δὲ* extr. vers. om. E 9 *ἐξελάσσων* (sic) A 9. 10 *παντὸς τρόπου* Ewp 11 *τάχα* om. D, suppl. Dw *δεδούλωτο* AEDw, *ῥωμαίοις ἐπανασέσωστο* Owp 13 *τοῦ* prius om. O 13. 14. p. 492, 9 arg. ad vs. 12 et p. 492, 6 *χαμδὰν* AR (*χαμβδὰν* cod. Coislin. Cedr. (Scylitz.) II p. 340, 5), *χαμδᾶν* E (praeter arg. vs. 12), *χαμαδᾶν* Dwp 13 *ἐκράτει τοῦ χάλεπ* O, corr. Dw 16 *τῆς στρατιᾶς αὐτ. πεσ. ἐν τ. μάχῃ* D

iustis copiis contra Cretenses Agarenos missus et septem per
menses saepissime cum barbaris congressus atque omnibus obsi-
dionis machinis admotis eorum oppida subegit; Chandacem, eorum 8
metropolim, vastavit, Curupem, ducem Cretensium Saracenorum,
et ab illo auctoritate proximum nominatum Aneman cepit. Ac 9
nisi ob constantem famam, qua ferebant Romanum, qui Agarenos
Creta expelleret, omnino Romana sceptra arrepturum, Phocas
inde revocatus fuisset, fortasse insula penitus subacta Saraceni
pulsi essent. Leonem quoque Phocam, Nicephori fratrem, Ro- 10
manus cum exercitu contra Chamdan, Chalepi dominum, misit,
qui barbaro acie superato magnam partem exercitus eius in 11
proelio cecidit, reliquam cepit, ipso duce cum admodum paucis

12 δυνηθῆναι φυγεῖν. καὶ ὁ μὲν Λέων ἐπανελθὼν καὶ μεγαλο-
B 13 πρεπῶς ὑπεδέχθη καὶ ἐπινικίῳ θριάμβῳ τετίμητο. μελέτη
δέ τινων κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος ἐφωράθη καὶ οἱ ταύτην συρ-
ράψαντες καὶ οἱ τούτων συνίστορες συνεσχέθησαν, πλὴν οὐκ
ἀπηνῶς ἐκολάσθησαν.

14 Ὁ μάγιστρος δὲ Νικηφόρος ὁ Φωκᾶς ἐκ τῆς Κρήτης
μετακληθεὶς οὐκ εἰάθη πρὸς τὸ Βυζάντιον ἐπαναδραμεῖν, ἀλλ'
ἐκελεύσθη πρὸς τὴν ἑῴαν μετὰ πάσης χωρῆσαι τῆς στρατιᾶς·
15 ὁ γὰρ Χαμδὰν αὖθις κατὰ Ῥωμαίων χωρήσειν ἠλπίζετο. ἐν
γοῦν Συρίᾳ γενόμενος ὁ Φωκᾶς καὶ τούτῳ κατὰ συστάδην
μαχεσάμενος, καὶ ἥττησε περιφανῶς καὶ τὴν Βέρροιαν ἄτερ τῆς
ἀκροπόλεως ἐξεπόρθησε καὶ πλοῦτον ἐκεῖθεν πλεῖστον συνήγαγε
C καὶ δορυαλώτους ἤλασεν οὐκ εὐαριθμήτους καὶ πολλοὺς δε-
σμίους χριστιανοὺς τῆς αἰχμαλωσίας ἀπέλυσε.

16 Λέγεται γοῦν ἐν ἀρχῇ τῆς αὐταρχίας τοῦ Ῥωμανοῦ τῶν Ἀγα-
ρηνῶν πᾶσαν χώραν ληλατούντων εἰς ἀπορίαν περιστῆναι τὸν αὐ-
τοκράτορα, καὶ τὸν Φωκᾶν Νικηφόρον προσκαλεσάμενον ἔρεσθαι

6 *ὅτι αὖθις ὁ Νικηφόρος τῷ Χαμδὰν* (*χαμδᾶν* E) *συμβαλὼν ἥττησεν αὐτὸν* (*αὐτὴν* E) *καὶ τὸ* (*τὸν* E) *Χάλεπ ἐπόρθησεν* CE 15 *σημείωσαι* E

1 *καὶ* ante *μεγ.* om. D 4 *ἡ* D, *οἱ* corr. Dw *κατεσχέθησαν* Ewp 9 *χωρήσειν* ante *κατὰ* B 10 *οὖν* Ewp *τούτῳ* om. O post *συστ.* add. *αὐτῷ* O 11 *Βέροιαν* w*p invitis AR Cedr. (Scylitz.) II p. 344, 18 13 *δοριαλώτους* *Di*, v. ad XIII 8, 3 *οὐκ εὐαριθμήτους* Awp, *οὐκ εὐαρίθμους* E (quod coniectura ex § 11 recte correxit *Wo*), *οὐ ῥᾶον ἀριθμητοὺς* (*ἀριθμήτους* D) O 15 *τοῦ* AE, *τούτου τοῦ* O, *οὗτος τοῦ* w*p 16 *αὐτὸν* D, *τὸν* corr. Dw 17 *ἔρεσθαι* AEBs, *ἐρέσθαι* Rs*Di*, v. Goettlingium *Allg. Lehre v. Accent* cet. Ien. 1835 p. 58 ann. 3

12 aegre elapso. Leo igitur reversus honorifice exceptus est et ob
13 victoriam triumpho ornatus. Deprehensis consiliis contra imperatorem initis, auctores et conscii comprehensi, non tamen crudeliter puniti sunt.

14 Phocas autem Nicephorus magister e Creta revocatus non situs est recurrere Byzantium, sed cum omni exercitu in Orientem ire iussus; nam altera illius Chamdan impressio exspecta-
15 batur. Profectus igitur in Syriam pugnaque commissa hostes illustri victoria superavit et Berroea praeter arcem vastata maximis divitiis est potitus et copiis paene innumeris et multos Christianos vinctos liberavit.

16 Romanus initio imperii sui Agarenis omnes provincias vastantibus, animo aestuans Phocam Nicephorum rogasse fertur,

D IV 74 τοῦτον πῶς εἰς τὸ κατόπιν Ῥωμαίοις περιηνέχθη τὰ πράγματα.
τὸν δὲ μηδὲν ὑποστειλάμενον ἐλευθέρῳ φάναι φρονήματι "διότι 17
σὺ μὲν βασιλεύεις, ὁ δ' ἐμὸς πατὴρ στρατάρχεῖ, σὺ μὲν τῆς
ἀρχῆς οὐχ ὡς δέον ἐπειλημμένος, ἐκεῖνος δὲ φιλοχρηματῶν.
εἰ βούλοιο δέ, μεταβληθήσονται Ῥωμαίοις καὶ τὰ φρονήματα 18
καὶ τὰ πράγματα, πλὴν μὴ ἀθρόαν οἴου ἔσεσθαι τὴν μετα-
βολήν." ὁ δὲ βασιλεὺς τούτων ἀκούσας ἐπέτρεπεν αὐτῷ μετα- 19 D
χειρίσασθαι τὴν πρᾶξιν ὡς βούλεται· καὶ ὃς αὐτίκα ἐπεμελεῖτο 20
τοῦ ὁπλιτικοῦ τό τε ὂν διατάσσων καὶ ἄλλο ἐγκαταλέγων καὶ
γυμνάζων εἰς ἅπαν στρατιωτικὸν ἐπιτήδευμα. καὶ οὕτως τὰς 21
τάξεις ἀναπληρώσας καὶ καθοπλίσας τοὺς βωλοκόπους καὶ τὸ
προφητικὸν αὐτοῖς ἀντίρροπον θέμενος, εἰς μαχαίρας αὐτοῖς
δηλαδὴ συγκόψας τὰ δρέπανα καὶ εἰς ζιβύνας τὰ ἄροτρα σὺν
αὐτοῖς τὰ θρυλλούμενα ῥᾳδίως ἔστησε τρόπαια.

Τρισὶ δ' ἔτεσι διαπεττεύσας τὴν βασιλείαν ὁ Ῥωμανὸς καὶ 22
μικρὸν ἐπέκεινα μετέστη τῆς ἐνταῦθα ζωῆς, ἢ φαρμάκῳ δη-
λητηρίῳ κατά τινας ἢ φιληδονίαις καὶ μίξεσιν ἑαυτὸν κατατείνας

15 *τελευτὴ τοῦ βασιλέως Ῥωμανοῦ τοῦ παιδίου* (*τ. παιδ.* om. C) CE

1 *τοῦτον* del. Dw *περιήχθη ῥωμαίοις* D 2 *φᾶναι* BˢCEwp 3 *πατὴρ στρατάρχεῖ*] v. Hirschium *Byz. Stud* Lips. 1876 p. 391 6 *πλὴν μὴ ἀθρόαν* (*ἀθρόον* BC) ARwp, *ἀπλὴν μ—, ἀς* (punctis notatum) *ἀδροον* D *οἴου* D, corr. Dw *γενήσεσθαι* Rwp 8 *ἐπεμέλητο* E 10 *οὕτως* AO, *οὕτω* Ewp*Di*, v. ad XIII 6, 16 11 *πράξεις* D, corr. Dw *καὶ* ante *καθ.* om. D, suppl. Dw 12 *προφητικὸν*] Ioël III (IV) 10 *αὐτοῖς* om. O 13 post *συγκ.* add. *σφίσι* BC (non D) *ζιβύνας . . . . . . σὺν* C 14 *θρηλ λούμενα* A, *θρυλλούμενα* RDwwp, *θρηλούμενα* D, *θρυλούμενα* *Di*, sed v. Guilelmum Dindorfium in Steph. thes. vol. IV p. 430 C 15 *διαπετεύσας* D, corr. Dw 16 *μικρόν* | A, *μικρόν τι* Rwp, dubito an *τι* sit recipiendum 17 *κατὰ τείνας* D

qui fieret, ut Romana res ita pessum iret. Cui ille magna liber- 17
tate "Ideo fit" inquit, "quod tu regnas et pater meus exercitum
ducit; nam et tu imperium perperam administras et ille pecuniae
studet. Verum si tu volueris, et animi et res Romanorum muta- 18
buntur; eam tamen mutationem noli putare fore subitam." His 19
dictis a rege iussus rem suo arbitratu administrare statim exer- 20
citui animum intendit et legiones veteres ordinavit et novas con-
scripsit et omnibus bellicis studiis eas exercuit. Sic cohortibus 21
expletis et fossoribus armatis, simili prophetico dicto inita ra-
tione, falcibus in gladios et aratris in iacula conflatis, claros
illos triumphos cum iis facile est adeptus.

Romanus autem cum triennium et ultra regno insultasset, 22
ex hac vita decessit, vel, ut quidam tradunt, veneno hausto, vel

καὶ ταύταις δαπανήσας τὴν ἰσχὺν τοῦ σαρκίου, τὴν βασιλείαν
λιπὼν τοῖς υἱοῖς ἀμφοῖν καὶ τῇ τούτων μητρὶ Θεοφανοῖ.
23 *Τοῦ δὲ Ῥωμανοῦ θανόντος ὁ Φωκᾶς Νικηφόρος κελεύσει*
P II 198 A *τῆς βασιλίσσης ἧκεν εἰς τὸ Βυζάντιον καὶ κατήγαγε θρίαμβον*
ἐπὶ τοῖς ἐκ Βερροίας κεκομισμένοις λαφύροις, ὅθεν καί τι μέρος
24 *τῆς τιμίας ἐσθῆτος τοῦ βαπτιστοῦ Ἰωάννου ἐκόμισε. τὸν Βρίγ-*
γαν δὲ αὐτὸν ὑφορώμενον ὡς βασιλειῶντα κατεσοφίσατο οὕτως.
25 *σὺν ἑνὶ τῶν θεραπόντων ἑσπέρας κατέλαβε τὴν κατοικίαν αὐτοῦ*
καὶ ἰδιαίτατα τὸν Βρίγγαν παραλαβὼν δι' ἔρωτος εἶναι αὐτῷ
πρὸ μακροῦ τὴν μοναδικὴν βιοτὴν ὅρκοις ἐβεβαίου καὶ παλα- D IV 75
26 *μναιοτάταις ἀραῖς. καί "πάλαι ἂν" ἔλεγε "πρὸς ταύτην ὡρμή-*
27 *κειν, εἰ μή με τῶν βασιλέων ἡ χρηστὴ ἐπέσχε διάθεσις. μὴ*
οὖν μάτην ὑπόπτευε κατ' ἐμοῦ ὡς τῆς βασιλείας ἔρωτα τρέ-
φοντος· ἐγὼ γὰρ ὅσον ἤδη καὶ τῶν πραγμάτων ἐκστήσομαι."
W III 159 B 28 *καὶ τοῖς λόγοις πίστιν ἐδίδου, δείξας αὐτῷ ῥάκος τι τρίχινον,*
ὃ ἐν χρῷ περιέκειτο, τῇ ἔξωθεν αὐτοῦ περιβολῇ καλυπτόμενον.
29 *τούτοις τοῖς λόγοις καὶ τῷ τριχίνῳ ἐσθήματι τὸν παρακοιμώ-*

3 *ὅπως ὁ Φωκᾶς Νικηφόρος* (om. C) *βασιλειᾶν* (om. E) *ὑποπτευόμενος, κατεσοφίσατο τὸν Βρίγγαν τὸν παρακοιμώμενον* (*τ. παρακ. βρίγγαν* C) CE

1 *ἐκδαπανήσας* Owp *ἰσχὺν* post *σαρκίου* O 2 *ἀμφοῖν* post *λιπὼν* O post *μητρὶ* add. *τῇ* BCwp 5 *κεκοσμισμένοις* D 7 *αὐτὸν* om. E, *αὐτὸν* ante *ὡς* Owp *ἐσοφίσατο* D *οὕτω* Ewp*Di*, v. ad XIII 6, 16 et *B-W* Fleckeis. annal. 1889 p. 136 ann. 6 12 *ἡ χρηστὴ ἐπέσχε* AE, *ἐπέσχεν ἡ χρηστὴ πρός με* O, *ἡ χρηστὴ πρός με ἐπέσχε* (*ἐπήσχε* p*) w*p 13 *γοῦν* Ewp *στρέφοντος* p* 16 post *τῇ* add. *δ'* Ewp *αὐτοῦ* om. D *καλυπτόμενον* ARw, *κατακυπτόμενον* p* (voluit *κατακρυπτόμενον*), perperam Hasius ad Leon. Diac. p. 426

voluptatibus et libidine viribus corporis exhaustis, regno utrique
filio et matri eorum Theophanoni relicto.
23 Romano mortuo Phocas Nicephorus ab regina Byzantium
arcessitus de manubiis Berroeanis triumphavit; unde etiam par-
tem quandam venerabilis vestis Ioannis baptistae apportavit.
24 Bringam autem, cui de cupiditate regni suspectus erat, sic elusit.
25 Cum uno famulo vesperi aedes eius ingressus eoque in secretum
locum ducto, iureiurando et diris exsecrationibus confirmavit so-
26 litariae vitae se iam diu fuisse cupidissimum eamque iampridem
fuisse amplexurum, nisi regum se benevolentia remorata esset.
27 Non igitur frustra suspectum se esse debere de regni cupiditate;
28 se enim iamiam rerum administratione cessurum. Ea verba con-
firmabat ostensa veste e pilis contexta, quam nudo corpore ce-
29 teris vestibus tectam gestabat. Ea oratione et hac veste e pilis

μενον συναρπάσας ἔσχε τῶν ποδῶν αὐτοῦ προκυλινδούμενον
ὁ Φωκᾶς καὶ συγγνώμην αἰτοῦντα. καὶ ὁ βασιλεὺς δὲ Στέ- 30
φανος ὁ τοῦ Λακαπηνοῦ ἐν Λέσβῳ τηρούμενος κατὰ Μήθυ-
μναν ὕποπτος ἦν· αἰφνίδιον δὲ καὶ ἐξ οὐδεμιᾶς φανερᾶς αἰτίας
θανὼν ὑποψίαν δέδωκε παρὰ τῆς βασιλίσσης κατεργασθῆναι
Θεοφανοῦς.

Ὁ μέντοι τῶν Βουλγάρων ἀρχηγετῶν Πέτρος, τῆς γυναικὸς 31
αὐτοῦ θανούσης, τὰς πρὸς Ῥωμαίους ἀνακαινίζων σπονδὰς ὁμή-
ρους παρέσχε δύο οἰκείους υἱοὺς Βορίσην καὶ Ῥωμανόν· καὶ
ὁ μὲν ἀπεβίω, οἱ δ' ἐκείνου παῖδες ἀπελθεῖν ειάθησαν εἰς τὰ
οἰκεῖα καὶ τὴν πατρῴαν ἀρχὴν κατακτήσασθαι. ἑνὸς γὰρ τῶν 32 C
κομήτων τῶν ἐν Βουλγάροις τέσσαρες παῖδες, Δαβίδ, Μωσῆς,
Ἀαρών, Σαμουήλ, ἀποστατήσαντες τοὺς Βουλγάρους ἀνέσειον.
τοῦ Φωκᾶ δὲ Νικηφόρου εἰς τὸν οἶκον ἑαυτοῦ τὸν ἐν Καππα- 33
δοκίᾳ ἀποδημήσαντος ὁ παρακοιμώμενος μετεμέλετο, ὅτι παρε-
χώρησεν αὐτῷ τῆς ἐπ' οἶκον ἀποδημίας· καὶ ἦν αὐτῷ διὰ
φροντίδος ὅτι πολλῆς τὸν ἄνδρα ἀποσκευάσασθαι. γράφει τοί- 34

7 *ὅτι θανόντος τοῦ τῶν Βουλγάρων ἄρχοντος Πέτρου οἱ κομητόπωλοι* (*κομητόπολοι* E, *κομητο*^*πλ* C, v. cod. Coislin. Cedr. (Scylitz.) II p. 347, 3 et ad Zonar. XVII 6, 2) *ἀπεστάτησαν* CE

3 ante *ἐν* add. *παῖς* Owp *μίθυμναν* AD, corr. Dw, *Μηθύμναν* p* 4 *φανερᾶς* om. D *οὐδ. αἰτίας φανερῶς* C 8 *σποδὰς* D, corr. Dw 9 ante *δύο* add. *τοὺς* D *βορίσην καὶ ῥωμανόν, καὶ* AEwp, *ὧν ὁ μὲν βορίσης, ὁ δὲ ῥωμανὸς ὠνομάζοντο. εἶτα* O 12 *κομήτων* RDwwp*Di*, *κομίτων* A, *κομ*τῶν* (post *μ* exarata est littera quaedam non iam perspicua, neque tamen *ι*) D, v. ad XVII 6, 2 12. 13 *δαβὶδ καὶ μωσῆς καὶ ἀαρὼν καὶ σαμουὴλ* Ewp, *δαβὶδ καὶ μωσῆς* (*μωυσῆς* B) *ἀαρών τε καὶ σαμουὴλ* O 14 *τὸν ἐν* Rwp*Di*, *τῶν ἐν* AD 15. 16 *ὅτι παρ. αὐτῷ* om. C 16 *οἴκου* CDEwp 17 *ὅτι πολλῆς* om. D

facta Phocas effecit, ut cubiculi praefectus pedibus suis advolutus
veniam peteret. Ceterum rex Stephanus, Lacapeni filius, qui Me- 30
thymnae, in urbe Lesbi, custodiebatur, suspectus erat; subito autem nullaque causa mortuus a regina Theophanone sublatus esse credebatur.

At Petrus, Bulgarorum princeps, uxore sua mortua foedus 31
cum Romanis renovaturus filios Borisem et Romanum Byzantium obsides misit, quibus post illius obitum permissum est, ut ad sua
se reciperent et paternum principatum firmarent. Nam comitis 32
cuiusdam Bulgarici quattuor filii, David, Moses, Aaron, Samuel
Bulgaros ad defectionem sollicitabant. Cum autem Phocas Nice- 33

νυν πρὸς Ἰωάννην μάγιστρον τὸν Τζιμισκήν, ἄνδρα γενναῖον
καὶ ἐν ἀριστεύμασι διαβόητον, στρατηγοῦντα τότε τοῦ θέματος
τῶν ἀνατολικῶν, καὶ πρὸς τὸν μάγιστρον Ῥωμανὸν τὸν Κουρ-
κούαν, ἐπίσημον ὄντα κἀκεῖνον ἐν στρατηγήμασι καὶ τῆς ἀνα- D IV 76
τολῆς τότε στρατηλατοῦντα, ὡς εἰ τὸν Φωκᾶν κατασχόντες ἢ
D μοναχὸν ἀποκείρουσιν ἢ ἄλλως ἐκ μέσου ποιήσουσι, τὴν μὲν
τῶν σχολῶν τῆς ἀνατολῆς ἀρχὴν λήψεται ὁ Ἰωάννης καὶ δο-
μέστικος ἔσεται τῶν ἑῴων δυνάμεων, ὁ Ῥωμανὸς δὲ τῆς δύ-
35 σεως κληθήσεται δομέστικος. ἐπεὶ δὲ τὰ γράμματα καὶ ἀμφοῖν
ἐκομίσθησαν, καὶ ἄμφω ταῦτα δεικνύουσι τῷ Φωκᾷ καὶ πρὸς
36 ἀποστασίαν ἠρέθιζον. τοῦ δὲ ἀναδυομένου πρὸς τὴν ἐγχείρησιν,
εἴτε πλαττομένου εἴτε καὶ ἀληθεύοντος, ἐκεῖνοι τὰ ξίφη γυμνώ-
37 σαντες ἀνελεῖν ἠπείλουν αὐτόν, εἰ μὴ πείθοιτο. καὶ ὃς τῇ βίᾳ
τάχα νικώμενος ἐδέξατο τὴν ἀνάρρησιν καὶ ὑπὸ πάντων τῶν

9 ὅπως ὁ Φωκᾶς βασιλεὺς ἀνερρήθη CE

1 τζιμισκὴν A, τζιμισκῆν Rwp*Di*, v. ad XVII 1, 1   1—3 τὸν Τζιμισκὴν—ἀνατολικῶν om. D *Wo* lat.   4 ἀνατολῆς] v. Schlumbergerum *Un emper. Byzant. au Xième siècle. Nicéph. Phocas.* Paris. 1890 p. 278   6 ἀποκείρουσιν Rwp*Di*, ἀποκείρουσι A (v. ad XIII 1, 5), ἀποκείρωσι D   ποιήσωσι D   8 ἔσται Ewp*Di*; Zonara modo ἔσεται (I p. 102, 8. 153, 4. 266, 10. II p. 91, 18. 302, 4 cet.) modo ἔσται (I p. 72, 7. 103, 8. 104, 5. 141, 12. 159, 3. 273, 4. 5. 325, 9 cet.) adhibente, nos optimum codicem secuti et I p. 68, 9 ex libro A revocamus ἔσται et hoc loco ex AO restituimus ἔσεται. 8. 9 τῆς δύσεως κληθήσεται δομέστικος Ewp*Di*, τ. δύσ. κλήσεως κληθήσεται δομέστικος A, δομέστικος τ. δύσ. προβληθήσεται O   9 post γράμματα add. ταῦτα O   10 ταῦτα AEwp, αὐτὰ O   11 ante ἠρέθιζον add. τὸν ἄνδρα Owp   12 εἴτε πλ. p*   post πλαττ. add. τοῦτο Rwp   13 αὐτὸν Rwp*Di*, αὐτῷ et αὐτὸν per dittogr. A   14 τάχα] ταύτῃ D*Wo* lat.

phorus se domum in Cappadociam contulisset, cubiculi praefectum
34 id ei concessisse paenituit; de eo igitur amovendo sollicitus scribit
ad Ioannem magistrum Tzimiscem, virum optimum et fortissimum,
qui praeerat Orientalibus, et ad magistrum Romanum Curcuam,
illustrem in re militari virum et Orientis ducem, si Phocam comprehensum vel monachum totonderint vel aliter e medio sustulerint, Ioannem imperio scholarum Orientis accepto domesticum
fore orientalium copiarum, Romanum vero domesticum Occidentis
35 designatum iri. Eas litteras ad se perlatas uterque Phocae osten-
36 dit et ad defectionem incitat. Tergiversanti et sive ex animo
sive simulate detrectanti illi strictis gladiis necem minitantur, nisi
37 obtemperet. Necessitate igitur, ut opinor, victus non repugnavit,
quin ab omnibus orientalibus copiis imperator Romanorum appella-

ἑῴων ταγμάτων αὐτοκράτωρ εὐφημήθη Ῥωμαίων. λέγεται δὲ 38 P II 199 A
ὅτι οὐ μόνον ἤρα τῆς βασιλείας, ἀλλ' οὐχ ἥκιστα καὶ τῆς Θεο-
φανοῦς, καὶ ὡς ἐνέτυχε ταύτῃ διάγων κατὰ τὴν μεγαλόπολιν.

Ἄρτι δὲ τῆς φήμης εἰς τὸ Βυζάντιον κηρυξάσης τὰ κατὰ 24
τὸν Φωκᾶν, ὁ παρακοιμώμενος Ἰωσὴφ ἠγωνία. ὁ μέντοι τοῦ 2
τυραννοῦντος πατὴρ ὁ Φωκᾶς Βάρδας τῇ μεγάλῃ τοῦ θεοῦ
ἐκκλησίᾳ προσπέφευγεν. ὁ δὲ τοῦ Νικηφόρου σύγγονος Λέων 3
ἴσχυσεν ἀποδρᾶναι καὶ ἑνωθῆναι τῷ ἀδελφῷ. τοῦτο τὸν παρα- 4
κοιμώμενον εἰς ἀμηχανίαν πολλὴν περιέστησε· δυσέντευκτος δὲ 5
ὢν πᾶσιν ἦν μισητός, ὅθεν ἅπαντες ἔχαιρον, εἰ τὰ τῆς βασι- B
λείας περισταίη εἰς ἕτερον καὶ περιαιρεθείη οὗτος ἐκ μέσου·
διὸ καὶ συνέτρεχον ἅπαντες εἰς τὸ μέγα τέμενος τοῦ θεοῦ.
ὅπερ μαθὼν ὁ Βρίγγας, δέον ἐπιεικέσι λόγοις τὸ πλῆθος μετελ- 6
θόντα τὴν τούτου καταμαλάξαι ὁρμήν, ὁ δὲ ἀπειλαῖς μᾶλλον
αὐτὸ ἐξετράχυνεν, εἰπὼν ὡς "ἐγὼ καταπαύσω αὐτοῖς τὰ ὁρμή-
D IV 77 ματα, οἰκονομήσας ὠνουμένους αὐτοὺς σῖτον εἰς τὸν ἑαυτοῦ
κόλπον φέρειν τὸν τοῦ νομίσματος ἕκαστον." τοῦτο τὸ πλῆθος 7

4 *βασιλεία Νικηφόρου τοῦ Φωκᾶ* (*τ. φ. νικηφ.* A, *νικ. τ. φουκά* B) AR
13 *οἷα ὁ Βρίγγας ἠπείλησε τῷ δήμῳ παντί* (om.) CE

1 *εὐφημήθη ῥωμ. αὐτοκρ.* C *εὐφ.*] *ἐτιμήθη* D 3 *καὶ* om. Rwp *μεγάλην πόλιν* Ewp, v. ad XVI 20, 4 6 *τυραννοῦντος* AEwp, *νικηφόρου* OWo lat. ante *βάρδας* add. *ὁ* Ewp *μεγάλῃ* post *θεοῦ* O 7 *ὁ τ. νικηφόρου δὲ σύγγονος* Ewp, *ὁ δ' ἕτερος τούτου υἱὸς ὁ* OWo lat. 8 *ἀποδρᾶναι* EB^s wp*Di*, *ἀποδράναι* AR 10. 11 *περισταίη* ante *τὰ* Rwp 15 post *αὐτὸ* add. *καὶ* (om. D, suppl. Dw) *τραχύτησιν* Rwp, quae iam Hasius ad Leon. Diac. p. 432 C delet *παύσω* D *αὐτοῖς* Rwp*Di*, *αὐτῆς* A 17 *τὸν τοῦ* AR, *τὸ τοῦ* Dwwp *τὸ πλῆθος* AE, *ἀκουσθὲν τὸ πλῆθος* O, *τὸ πλῆθος ἀκουσθὲν* w*p*Di*

retur. Fertur autem non regni tantum, sed et Theophanonis 38
amore imprimis flagrasse et cum in magna urbe degeret, cum
ea rem habuisse.

24. Phocae rebus Byzantium nuntiatis, Iosephus, cubicu-
larii praepositus, angebatur. Tyranni vero pater, Phocas Bardas, 2
in magnam dei ecclesiam confugit; Nicephori frater Leo fuga 3
elapsus cum fratre se coniungit. Haec in magnas angustias ad- 4
duxerunt cubiculi praepositum, qui ob morositatem omnibus tam 5
invisus erat, ut cuperent eum, alio rerum potito, e medio tolli,
eaque de causa in magnum dei templum concurrerunt. Quo 6
Bringas cognito, cum blandis verbis demulcendus esset multitu-
dinis impetus, eam minis magis exasperavit, cum diceret se mo-
tum illum oppressurum esse ordinantem, ut singuli, quod numi-
smate emitur frumenti, in suo sinu possent portare. Ita populus 7

8 ἐξέμηνεν. ἀπεχθῶς δὲ πρὸς τοῦτον τὸν Βρίγγαν ἔχων ὁ πρῴην
παρακοιμώμενος ὁ Βασίλειος καὶ θεραπείαν ἔχων περὶ ἑαυτὸν
C δαψιλῆ, ἑσπέρας ἤδη καταλαβούσης, τοὺς ἑαυτοῦ θεράποντας
καθοπλίσας εἰς διάφορα μέρη τῆς πόλεως ἐξαπέστειλε, καὶ
πολλὰς οἰκίας ἐκεῖνοι πλήθει ἀστικῶν ἑνωθέντες τῶν ἀντιπρατ-
τόντων κατέστρεψαν καὶ αὐτοῦ δῆτα τοῦ Βρίγγα, καὶ ἄνθρωποι
W III 160 9 δὲ πολλοὶ ἀνῃρέθησαν. ταῦτα δ' ἐποίουν καὶ ἅμα Νικηφόρον
εὐφήμουν πανταχοῦ αὐτοκράτορα. ἐντεῦθεν ἀμείβονται τὰ τῆς
10 τύχης τῷ Βάρδᾳ Φωκᾷ καὶ τῷ Βρίγγᾳ. ὁ μὲν γὰρ τεθαρρη-
κὼς ἐξῄει τῆς ἐκκλησίας, ὁ δὲ Βρίγγας εἰς αὐτὴν εἰσῄει ἱκέτης
11 ἐλεεινός. ὁ δὲ παρακοιμώμενος Βασίλειος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν
τριήρεις ἑτοιμάσαντες καὶ αὐτὴν τὴν βασίλειον καὶ σὺν αὐταῖς
ἐν Χρυσοπόλει γενόμενοι, τὸν Νικηφόρον ἐκεῖθεν εἰς τὸ Ἕβδο-
D μον ἄγουσι κἀκεῖθεν σὺν προόδῳ δημοτελεῖ εἰς τὴν μεγάλην
ἐκκλησίαν ἀφίκοντο, καὶ ταινιοῖ τὸν ἄνδρα ὁ πατριάρχης Πο-
12 λύευκτος. ἡ δὲ βασιλὶς Θεοφανὼ αὐτίκα τῶν ἀνακτόρων ἐξ-

1 ὅτι ὁ παρακοιμώμενος Βασίλειος λαὸν ἀπέστειλε καὶ τὴν τοῦ Βρίγγα οἰκίαν κατέστρεψε καὶ ἄλλων C 8 ὅτι ὁ Βρίγγας εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν κατέφυγεν· ὁ δὲ τοῦ Φωκᾶ πατὴρ ἐκεῖθεν ἐξῆλθεν E 11 ὅτι ἐστέφθη παρὰ τοῦ πατριάρχου ὁ Φωκᾶς CE

1 τοῦτον AR, τοῦτο w*p ante τὸν add. δὴ Rwp 1. 2 ὁ πρὶν παρακ. βασίλειος ἔχων D 2 ὁ om. B αὐτὸν D 4 κατοπλίσας D 5 ἀστικῷ O, ἀστυκῷ Dw, ἀστυκῶν wp 6 κατέτρεψαν | D, corr. Dw 8. 9 ἀμείβονται post βρίγγα O 9 ὁ μὲν γὰρ AO, καὶ ὁ μὲν Ewp τεθαρρηκῶς D, corr. Dw 10 εἰσῄει] ἀντεισῄει (Rw)p 11 ὁ δὲ παρακ. βασ. AEDwwp, ὁ παρακ. δὲ βασ. O 12 ἑτοιμάσαντες (θησ) p* 16 ἐξωθηθεῖσα RDi, ἐξωθεῖσα A, ἐξωσθεῖσα EDwwp, om. D

8 furore incenditur. Basilius autem, quondam cubiculi praefectus, Bringae infensus, cum magnum comitatum circum se haberet, ubi advesperavit, ministros suos armatos in diversa urbis loca dimisit, qui coniuncti cum multitudine urbana adversariorum aedes et ipsius etiam Bringae everterunt, multis etiam interfectis.
9 Quae dum faciunt, Nicephorum undique proclamabant impera-
10 torem. Unde fortuna Bardae et Bringae commutata est; nam ille recepto animo ecclesiam egressus, hic supplex et miserabilis
11 ingressus est. At Basilius, cubiculi praepositus, cum suis classe instructa, ipsa etiam regia nave adducta, Chrysopolim profecti Nicephorum inde in Hebdomum, ex Hebdomo, universo populo prosequente, in magnam ecclesiam perduxerunt, ubi a patriarcha
12 Polyeucto corona est ornatus. Ceterum regina Theophano statim

ὠσθηθεῖσα εἰς τὸ Πετρίον ἀπάγεται· ὁ δὲ παρακοιμώμενος Ἰωσὴφ
εἰς Παφλαγονίαν περιορίζεται καὶ μετὰ δύο ἐνιαυτοὺς ἀπεβίω.
Βάρδας δὲ ὁ τοῦ Νικηφόρου πατὴρ Καῖσαρ τετίμητο. μετ' 13. 14
ὀλίγας δὲ ἡμέρας ἑαυτῷ τὴν Θεοφανὼ συνοικίζει ὁ βασιλεύς,
καὶ κρεῶν ἀπεχόμενος, ἐξότου Βάρδας ὁ παῖς αὐτοῦ τῷ οἰκείῳ
ἀνεψιῷ τῷ Πλεύσῃ προσπαίζων δόρατι παρ' ἐκείνου βληθεὶς
ἄκοντος τέθνηκεν, ἔκτοτε καὶ τούτοις ἐτρέφετο. ἐν δὲ τῇ κατὰ 15 P II 200 A
τὰ βασίλεια Νέᾳ ἐκκλησίᾳ τῆς ἱερολογίας τῆς γαμικῆς τελου-
D IV 78 μένης παρὰ Πολυεύκτου τοῦ πατριάρχου ἐν τῇ εἰσόδῳ τῇ πρὸς
τὸ θυσιαστήριον ἤδη ταῖς κιγκλίσιν ἐγγίσας ὁ βασιλεὺς ἐκωλύθη
παρὰ τοῦ πατριάρχου συνεισελθεῖν, ὡς ἔθος αὐτῷ, φήσαντος
εἰ μὴ πρότερον ἐπιτιμίοις δουλεύσει τῶν δευτερογαμούντων,
μὴ δεῖν αὐτὸν τῆς πρὸς τὸ θυσιαστήριον εἰσόδου κατατολμᾶν.
τοῦτο δυσφόρως ἤνεγκεν ὁ κρατῶν καὶ ἐμηνία τῷ πατριάρχῃ. 16
ἐγένετο δέ τις καὶ λόγος, δι' ὃν οὐδ' ἐπιβῆναι αὐτὸν ὅλως τοῦ 17
ἱεροῦ δαπέδου συνεχώρει ὁ πατριάρχης· ἐλέγετο γὰρ ἀνάδοχος 18
γενέσθαι ὁ Νικηφόρος τῶν τῆς Θεοφανοῦς παίδων ἐκ τοῦ

3 ὅτι συνεμίγη ὁ βασιλεὺς τῇ Θεοφανοῖ CE 7 ὅτι ἐκωλύθη ὁ βασιλεὺς παρὰ τοῦ πατριάρχου ἐπιβῆναι τοῦ θυσιαστηρίου CE

1 Πέτριον p* ὁ δὲ AEwp, καὶ ὁ O 4 δὲ AED$_w$wp, μέντοι O θεοφανῶ (sic) AE, ut XVI 25, 1 6 $\overset{σ/}{πλευ}$ E 8 τὰ om. D, suppl. D$_w$ 9 τοῦ om. D τῇ ante εἰσ. om. B 12 δουλεύσῃ E(wp) 13 πρὸς om. B κατολμᾶν | D 15 post τις add. μετὰ ταῦτα Owp 15. 16 οὐδὲ τοῦ ἱεροῦ δαπέδου ὅλως ἐπιβῆναι αὐτὸν συνεχώρει ὁ πατριάρχης O 17 τῶν] τὸν D θεοφανοῦ w*p invitis AR ἑνὸς παίδων Cedr. (Scylitz.) II p. 352, 10; amat Zonaras res quodammodo extollere in maius (v. *B-W* comment. Fleckeis. p. 135 s.)

ex regia pulsa in Petrium abducitur; Iosephus, cubiculi prae-
positus, in Paphlagoniam relegatus biennio post moritur. Bardas 13
vero, Nicephori pater, Caesar salutatur; Theophano paucis die- 14
bus elapsis regi nubit, qui cum ex eo tempore, quo filius Bardas
inter colludendum a patrueli Pleuse casu hasta interfectus erat,
carnibus abstinuisset, tum iis coepit denuo vesci. Cum autem 15
Polyeuctus patriarcha in Nova palatii ecclesia nuptialia sacra
perageret et rex in sacrarii aditu cancellis iam appropinquaret,
non passus eum patriarcha de more secum ingredi dixit non de-
bere tam confidentem esse, ut sacrarium intraret, nisi prius poenas
subiret repetiti matrimonii. Eam rem aegre ferens imperator 16
patriarchae irascebatur. Sed deinde rumore vulgato eum etiam 17. 18
Theophanonis liberos e sacro baptismate suscepisse, ab eodem

B ἁγίου βαπτίσματος, καὶ ἀπῄτει ὁ πατριάρχης ἢ διαζυγῆναι τῆς
19 βασιλίσσης ἢ πόρρω εἶναι τῶν ἱερῶν. ἀλλ' ἐκεῖνος τῆς Θεο-
φανοῦς οὐκ ἀπείχετο· ἔτι γὰρ ὁ ταύτης ἔρως ἐφλέγμαινε, κοι-
νοῦται τοίνυν τοῖς παροῦσι τῶν ἀρχιερέων καὶ τοῖς τῆς γερου-
20 σίας λογιωτέροις τὸ ζήτημα. οἱ δὲ τὸν περὶ τούτου κανόνα
τῷ Κοπρωνύμῳ ἐπιγραφόμενοι μὴ δεῖν ἔλεγον ἐνεργὸν λογί-
ζεσθαι τοιοῦδε ἀνδρὸς νομοθέτημα, καὶ πάντες αὐτῷ ἔγγραφον
21 παρέσχον τὴν περὶ τούτου συγχώρησιν. ὁ δέ γε πατριάρχης
ἔτι τῆς οἰκείας ἐνστάσεως εἴχετο, μέχρις οὗ ὁ τοῦ βασιλέως
πατὴρ ὁ Καῖσαρ Βάρδας ἐνόρκους αὐτῷ πίστεις παρέσχετο ὡς
οὐ γέγονεν ὁ βασιλεὺς τῶν τῆς Θεοφανοῦς παίδων ἀνάδοχος,
καὶ ὁ πρωτοπαπᾶς δὲ τῶν βασιλείων Στυλιανός, ὃς ἐλέγετο
C πρῶτος κῆρυξ τῆς φήμης ταύτης γενέσθαι, ἐπὶ συνόδου μήτ'
22 ἰδεῖν μήτ' εἰπεῖν περὶ τούτου πρός τινας ἐξωμόσατο. τούτων
δὲ γενομένων ἐδέξατο τὸν Νικηφόρον ὁ πατριάρχης.
23 Τῶν δ' ἐν Σικελίᾳ Σαρακηνῶν δασμὸν πραττόντων ἐκ
τῶν Ῥωμαίων ἐκ παλαιῶν συνθηκῶν, ὁ βασιλεὺς οὗτος οὐκ
ἀνασχετὸν ᾤετο αὐτοῦ βασιλεύοντος τοῖς Ἀγαρηνοῖς Ῥωμαίους
24 φορολογεῖσθαι· διὸ κατ' αὐτῶν ἐκπέμπει Μανουὴλ πατρίκιον, D IV 79

16 *περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ Ἀγαρηνῶν* CE

4 *τοίνυν* ACD, om. R, *δὲ* w*p 7 *τοιούτου* B 8 *περιέσχον* | D 10 *πατὴρ*] *πρὴ* E *καίσαρ* ARwp, corr. *Di* 12 *πρωτοπαπᾶς* al. man. corr. ex *πρωτοπαπὰς* B, *πρωτοπαπὰς* Ewp *στυλιανὸς* ABC Cedr. (Scylitz.) II p. 352 20, *στυλειανὸς* Rwp 12. 13 *πρῶτος ἐλέγετο* C 13 *κήρυξ* EBswp *μήτ'*] *μέτ'* E 13. 14 *μήτ' ἰδεῖν* om. C 15. 16 *πατριάρχης* .... | *τῶν* .... *δ' ἐν κτλ.* A 16 *δ' ἐσι|κελία* C 18 *σαρακηνοῖς* D 19 *κατὰ* D

patriarcha ecclesiae liminibus est prohibitus postulante, ut aut
19 divortium faceret aut procul a sacris facesseret. Neque vero
ille Theophanone abstinuit, flagrante adhuc amore, sed quae-
20 stionem ad summos sacerdotes et senatus principes rettulit, qui
responderunt eum canonem a Copronymo, homine impio, consti-
tutum valere non oportere, scriptoque ratum eius matrimonium
21 habuerunt. Sed patriarcha suum propositum premebat, donec
regis pater Caesar Bardas iureiurando negavit Theophanonis
liberos ab illo ex baptismate susceptos esse et Stylianus, palatii
protopapa, qui eum rumorem primus vulgasse ferebatur, se ea
de re neque vidisse quicquam nec dixisse ad quemquam in con-
22 cilio iuravit. His demum factis patriarcha Nicephorum recepit.
23 Cum autem Sicilienses Saraceni ex antiquis pactis tributum
a Romanis postularent, hic rex non ferendum esse ratus se im-
24 perante Romanos illis esse tributarios, Manuëlem patricium, pa-

νόθον ὄντα παῖδα τοῦ πατραδέλφου αὐτοῦ Λέοντος, ὃς δομέ-
στικος γεγονὼς τῶν σχολῶν ἐπὶ Ῥωμανοῦ τοῦ γέροντος τυ-
ραννίδι ἐπιχειρήσας ἐπηρώθη τοὺς ὀφθαλμούς. οὗτος τοίνυν ὁ 25
Μανουὴλ σὺν ναυτικῷ περιφανεῖ τῇ Σικελίᾳ προσορμισάμενος οὐ
μόνον οὐδέν τι κατώρθωσεν, ἀλλὰ καὶ λίαν ἐσφάλη ἐξ ἀπειρίας D
καὶ νεωτερικῆς ἀγερωχίας ἢ μᾶλλον ἀτασθαλίας· αὐτός τε γὰρ
διώλετο καὶ ἅπαν τὸ σὺν αὐτῷ στρατιωτικόν. καὶ τὰ μὲν κατὰ
Σικελίαν συνεκύρησεν οὕτω.

Κατὰ Κιλικίας δέ (καὶ ταύτης δὲ οἱ Ἀγαρηνοὶ ἐκράτουν) 26
ἐκπέμπει ὁ βασιλεὺς Ἰωάννην μάγιστρον τὸν Τζιμισκήν, τῆς
ἀνατολῆς προκεχειρισμένον δομέστικον. ὁ δὲ πρὸς Ἄδαναν 27
ἀφικόμενος τοῖς ἐν ταύτῃ τε συνεπλάκη Ἀγαρηνοῖς καὶ κατ'
αὐτῶν ἐστήσατο τρόπαιον. κἀντεῦθεν μέγαν αὐτὸν ἢ πρότερον W III 161 28
ἐν στρατηγίαις ἡ φήμη ἐκήρυττεν.

Ἤδη δὲ δεύτερον ἐνιαυτὸν ἀνύων ὁ Νικηφόρος ἐν τῇ ἀρχῇ 25
αὐτὸς ἔξεισι κατὰ Κιλικίας μετὰ βαρείας χειρός, καὶ τὴν Θεο- P II 201 A
φανὼ μετὰ τῶν παίδων αὐτῆς ἐπαγόμενος. καὶ τὴν μὲν πρὸ 2
τῆς Κιλικίας κατὰ τὸ Δριζίον (φρούριον δὲ τοῦτο) κατέλιπεν,

9 ὅτι ὁ Τζιμισκὴς (τζιμισκῆς CE, v. ad XVII 1, 1) κατετροπώσατο τοὺς ἐν Κιλικίᾳ Ἀγαρηνούς CE 15 ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐν Κιλικίᾳ (ἐν κιλ. ὁ βασ. E) ἐστράτευσε καὶ πόλεις αὐτῆς εἷλεν CE

1 παῖδα om. D 2 γεγονὼς post σχολῶν CD 6 νεωτερικῆς ante ἢ CD 7 κατὰ ante μὲν D 8 συνέκυρσεν Ewp οὕτως O 9 δὲ οἱ] γὰρ οἱ O 10 τζιμισκὴν ADw, τζιμισκῆν RwpDi, τζιμισχὴν D, v. ad XVII 1, 1 11 ἀνατολικῆς E 14 φημὴ w*p 15 δὲ om. B 16 λικίας C δυνάμεως B θεοφανὼ OwpDi, θεοφανῶ AE, v. XVI 24, 14 18 δριζίβιον Ewp, quod perperam tenet Schlumbergerus l. c. p. 425 s.

trui sui Leonis nothum filium, qui Leo cum sub priore Romano
scholarum domesticus esset, ob regnum affectatum caecatus fuit,
contra eos misit. Manuël igitur cum in Siciliam cum illustri 25
classe appulisset, non modo nihil memorabile gessit, sed etiam
ex imperitia et iuvenili ferocia vel potius temeritate grave detrimentum accepit, ipse cum omni exercitu caesus. Atque in
Sicilia res ita actae sunt.

Contra Ciliciam autem, quam et ipsam Agareni tenebant, 26
rex Ioannem magistrum Tzimiscem, Orientis domesticum designatum, ablegavit. Qui cum Adanam venisset, de eius loci Agarenis 27
triumphavit. Qua victoria celebritas nominis eius, ut strenui 28
ducis, multum aucta est.

25. Nicephorus secundo imperii sui anno ipse cum magna
manu Ciliciam invadit, Theophanone quoque cum liberis adducta
eaque Drizii, quod est castellum in Ciliciae aditu, collocata, 2

ἐκεῖνος δὲ τῇ Κιλικίᾳ προσβαλὼν αἱρεῖ τὴν Ἀνάβαρζαν Ῥωσόν
τε καὶ Ἄδαναν (πόλεις δ' αὗται Κιλίκων), ἀλλὰ μέντοι καὶ
3 φρούρια πλείονα. τῇ δέ γε Ταρσῷ καὶ τῇ Μόψου ἑστίᾳ οὐκ
ἔκρινε προσβαλεῖν διὰ τὸν χειμῶνα ἢ τοῦ ἔρωτος αὐτὸν τῆς
Θεοφανοῦς πρὸς ἐκείνην ἀνθέλκοντος· ἀπήει γὰρ σὺν αὐτῇ
4 πρὸς Καππαδοκίαν. κἀκεῖθεν τοῦ ἔαρος ἠργμένου εἰς Κιλικίαν
ἀνθυπενόστησε, καὶ αὐτὸς τὴν Μόψου ἑστίαν ἐπολιόρκει, τῇ
5 Ταρσῷ δὲ τὸν ἀδελφὸν ἐπέστησε Λέοντα. τῆς δὲ Μόψου ἑστίας
B μέσον ποταμῷ τῷ Σάρῳ διαιρουμένης, τὸ μὲν ἓν μέρος ταύτης D IV 80
ἑάλω πολιορκούμενον, οἱ δ' ἐν τούτῳ Ἀγαρηνοὶ πρὸς τὸ λοιπὸν
μετεχώρησαν, τῷ καταλελειμμένῳ πῦρ ἐμβαλόντες· εἶτα καὶ τὸ
6 ἕτερον ἑαλώκει, καὶ οὐδεὶς ἐκεῖθεν διέδρα. τὴν δὲ τῆς Μόψου
ἑστίας ἐκπόρθησιν οἱ ἐν τῇ Ταρσῷ μαθόντες τὸν βασιλέα ἐπε-
7 καλέσαντο καὶ τὴν πόλιν παραδεδώκασιν. ἡμερῶν δὲ τριῶν
διελθουσῶν στόλος ἐξ Αἰγύπτου τῇ Ταρσῷ βοηθήσων ἐξέπλευσε,
προσοκεῖλαι δὲ τῇ χέρσῳ οὐ συγκεχώρητο· διὸ καὶ αὖθις ἀπέ-
πλευσεν· ἀνέμων δὲ πνοαῖς βιαίαις περιπεπτωκὼς καὶ τριήρεσι
8 Ῥωμαϊκαῖς ὁ πλείων ἀπώλετο. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπανέζευξεν εἰς

18 *περὶ τῶν πυλῶν τῆς Ταρσοῦ καὶ τῆς Μοψουεστίας* CE

1 *ἀνάβαρζαν* Owp, *ἀνάβαρζον* A*Di*, v. ad XIV 5, 28 *ῥωσόν* Rwp*Di* cod. Coislin. Cedr. (Scylitz.) II p. 361, 19, *ῥοσόν* A 3. 7. 8. 12. p. 503, 2 *μοψουεστία* cet. uno vocabulo constanter Ewp*Di*, *μόψου ἑστία* cet. duobus vocabulis constanter AO Cedr. (Scylitz.) II p. 361, 21 cet.; variat igitur Zonaras inter *Μομψου-εστίαν* (ad XIV 8, 16) et *Μόψου ἑστίαν* (XVIII 12, 7. 9) 4 *προ|-βαλεῖν* E 4. 5 *αὐτὸν* ante *πρὸς* O 6 *ἀέρος* E *πρὸς* O 7 post *αὐτὸς* add. *μὲν* Rwp 9 *τῷ Σάρῳ* om. D 11 *ἐμβάλοντες* D 12 *ἐδιώκει* D, *ἑαλώκει* corr. D$_w$ 12. 13 *ψόγου ἑστίας* D, *μόψου ἑστίας* D$_w$ 15 *κατέπλευσε* (*κατέπλευσεν* C, *κατάπλευσε* D, corr. D$_w$) Rwp 17 *βιαίαις* (*βιαίοις* B) *πνοαῖς* Rwp

Anabarzam et Rosum et Adanam, eius provinciae urbes, capit
3 aliaque plura castella. Tarsum vero et Mopsuhestiam oppu-
gnare non statuit, sive ob hiemem, sive amore avocatus erga
4 Theophanonem, quacum Cappadociam petiit. Unde vere in-
eunte in Ciliciam reversus, fratre Leone contra Tarsum misso,
5 ipse Mopsuhestiam obsedit, quam cum mediam flumen Sarus di-
vidat, altera eius parte expugnata, Agareni igne iniecto in al-
6 teram se receperunt, qua et ipsa capta nemo effugit. Tarsenses
quoque audita Mopsuhestiae expugnatione, regi arcessito urbem
7 tradiderunt. Triduo elapso classis Aegyptia Tarsensibus auxilio
missa ad terram appellendi facultatem non habuit, eademque in
reditu et ventorum procellis et Romanarum triremium incursionibus
8 maiore ex parte periit. Rex Cpolim reversus aereas Tarsi et Mopsu-

τὴν Κωνσταντινούπολιν τὰς τῆς Ταρσοῦ πύλας καὶ τὰς τῆς
Μόψου ἑστίας ἐπαγόμενος ἐκ χαλκοῦ πεποιημένας καὶ τέχνης
δεικνυούσας ἀκρίβειαν, ἃς κἀκεῖνος ἐπικοσμήσας τὰς μὲν τῷ C
κατὰ τὴν ἀκρόπολιν ἑῴῳ τείχει προσήρμοσε, τὰς δὲ τῷ τείχει
τῷ δυτικῷ. καὶ τῷ θεῷ δὲ ἀπαρχὰς οἷον τῆς ἑαυτοῦ στρα- 9
τείας ἀποδιδοὺς τοὺς τιμίους σταυρούς, οὓς οἱ βάρβαροι ἔλαβον,
ὁπηνίκα ὁ Στυππειώτης τῶν σχολῶν δομέστικος ὢν καὶ πολιορ-
κῶν τὴν Ταρσὸν ἐκ κακοβουλίας δυστυχήματι περιέπεσε, τῷ
θείῳ τεμένει τῆς τοῦ θεοῦ λόγου Σοφίας ἀνέθετο. καὶ τὴν 10
Κύπρον δὲ παρὰ Ἀγαρηνῶν κατεχομένην δι' αὐτοῦ ἡ Ῥω-
μαίων ἀρχὴ προσεκτήσατο. εἶτα τῇ Συρίᾳ ἐπῆλθε καὶ πόλεις 11
ἐκπορθήσας καὶ χώρας ἑλὼν πρὸς τῷ Λιβάνῳ καὶ τῇ παραλίᾳ
κειμένας ἦλθεν εἰς Ἀντιόχειαν. τῶν δ' Ἀντιοχέων ἀντικαθιστα- 12
μένων ἐρρωμενέστερον, ἤδη δὲ καὶ τῶν ἐπιτηδείων ἐπιλιπόντων
τοῖς στρατιώταις καὶ τέλματος ἐξ ὑετοῦ γεγονότος πολλοῦ, ἀπέστη D
τῆς πολιορκίας καὶ πρὸς τὴν τῶν πόλεων ὑπερκειμένην ἐπαν-
D IV 81 ελήλυθεν, ἐπηγμένος καὶ τὸ τοῦ σωτῆρος Χριστοῦ ἱερὸν καὶ
θεῖον ἐκτύπωμα, ὃ ἐν κεράμῳ εὗρε κατὰ τὴν Ἱεράπολιν τὴν

9 περὶ τῆς Κύπρου CE 11 ὅτι τῆς Συρίας πόλεις πορθήσας καὶ τὴν Ἀντιόχειαν πολιορκῶν ἀπανέστη (ἐπανέστη E) καὶ περὶ τοῦ ἁγίου κεραμιδίου (κεραμι^δ C) CE

1 κωνσταντίνου Rwp τῆς prius om. O 3 δεικνυούσης D, corr. Dw 4 ante τείχει add. ἑώω O(wpDi), om. AE 5 διοτικῷ D, corr. Dw αὐτοῦ Ewp στρατίας E, στρατιᾶς D 6 ἀποδίδους p* 7 στυπειώτης Rwp Cedr. (Scylitz.) II p. 363, 15, corr. Dw ὢν D, ὢν corr. Dw 8 περιέπεισε D, corr. Dw 10 κατεχ. παρὰ ἀγαρηνῶν BD, κατεχ. ὑπὸ τῶν ἀγαρηνῶν C 12 ἐρποθήσας (sic) E χώρας] πόλεις D 13 ἀντιοχέων om. w*p 14 ἐπιλειπόντων DEwp 17 τὸ om. D

hestiae portas exquisiti artificii, novis ornamentis additis, partim
muro iuxta acropolim orientali, partim occidentali accomodavit.
Atque etiam deo quasi primitias expeditionis suae obtulit, vene- 9
randis crucibus, quibus barbari potiti erant, cum Styppiota, scho-
larum domesticus, in obsidione Tarsi re per imprudentiam male
gesta cladem accepisset, S. Sophiae templo dedicatis. Cyprum 10
quoque ab Agarenis occupatam Romano imperio restituit. Deinde 11
Syriam invasit et urbibus locisque ad Libanum et iuxta mare sitis
partim expugnatis, partim vastatis ad Antiochiam venit. Sed An- 12
tiochenis acrius resistentibus, accedente etiam commeatus penuria
et solo imbribus inundato, soluta obsidione in urbem principem
rediit, allata servatoris Christi sacra divinaque effigie Hierapoli,

*τῶν Σύρων, καὶ βόστρυχον τοῦ βαπτιστοῦ Ἰωάννου αἵματι
πεφυρμένον.*
13 *Ἐν μὲν οὖν στρατηγίαις τοιοῦτος οὗτος ἐγεγόνει ὁ αὐτο-
κράτωρ καὶ ἐπὶ μακρὸν ηὐξήκει Ῥωμαίοις τὰ ὅρια καὶ τῆς
αὐτῶν ἡγεμονίας ἐξέτεινε τὰ σχοινίσματα· ἀλλὰ δι' αἰτίας τινὰς
14 πᾶσιν ἦν στυγητός. αἱ δ' αἰτίαι ὅτι τῶν σὺν αὐτῷ τῇ ἀπο-
στασίᾳ ἐπιχειρησάντων στρατιωτῶν κακῶς διατιθεμένων τοὺς
οἷς ἂν ἐντύχοιεν τῶν κακουμένων οὐκ ἐπεστρέφετο καὶ οἰκιῶν
P II 202 A πολλῶν περιφανῶν τε ἀνδρῶν καὶ δημοτικῶν διαρπαγεισῶν,
ὡς οὐδενὸς κακοῦ γεγονότος διέκειτο, μᾶλλον μὲν οὖν καὶ
ἐνετρύφα ταῖς εἰς τοὺς ἀστοὺς παροινίαις, καὶ ταῦτα συναρα-
15 μένους αὐτῷ πρὸς τὸ τῆς βασιλείας τυχεῖν, καὶ ὅτι προφάσει
τῶν συνεχῶν πολέμων καιναῖς εἰσφοραῖς καὶ τῶν ἀρχαίων
αὐξήσεσι καὶ εἰδῶν εἰσπράξει παντοδαπῶν ἐξέτρυχε τὸ ὑπήκοον,
καὶ οὐδὲν ἄμεινον πολεμίων τὸ στρατιωτικὸν διετίθετο τοῖς
16 πρὸς οὓς ἂν τῶν ὑπηκόων ἐπεχωρίασεν. ἐπὶ τούτοις διὰ τὰς
πυκνὰς ἐκστρατείας ἔνδειαν ἔχειν χρημάτων προφασιζόμενος,
τὰς μὲν διανεμομένας τῇ γερουσίᾳ βασιλικὰς δωρεὰς κατὰ μέρος
B ἠλάττωσε, τὰς δ' ἀπονενεμημένας ἀνέκαθεν τεμένεσιν ἱεροῖς*

3 *ὅπως ὁ Φωκᾶς Νικηφόρος διέκειτο περὶ τὸ ὑπήκοον· καὶ ὅτι οὐδὲ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀπείχετο* CE

1 *βόστριχον* D, corr. Dw 3 *οὗτος* om. Ewp *ἐγεγόνει οὗτος* O*Wo* lat. 4 *ῥωμαίος* w*p 7. 8 *τοῖς οἷς* DE 12 *τὸ* AR, om. w*p 14 *εἰδὼν* (sic) A 15 *τοῖς* om. Owp 16 *ὑπεχωρίασεν* C 17 *ἔχει* D *προσφασισάμενος* D 18 *μὲν* om. D 19 *ἀπονεμημένας* Rwp

in Syriae urbe, in olla reperta et parte capillorum baptistae Io-
annis sanguine concreta.
13 Atque in rebus bellicis talis fuit hic imperator Romanique
imperii fines longe lateque propagavit; sed certis de causis
14 omnium odia suscepit. Eae fuerunt, quod, cum ii milites, quos
defectionis socios habuerat, damna inferrent omnibus, in quos inci-
derant, ille eos, qui damna acceperant, non curaret et multis aedi-
bus tum illustrium tum plebeiorum hominum direptis, sic affectus
esset, quasi nihil mali accidisset; sed delectabatur potius iniuriis,
quibus cives onerabantur, quamvis eorum ope ad regnum per-
15 venisset. Praeterea continentium bellorum praetextu novis tri-
butis instituendis et veteribus augendis, omnis generis exactioni-
bus subiectos premebat, quos milites, quocunque venerant, nihilo
16 clementius tractabant, quam hostes. Ad haec ob frequentes ex-
peditiones, pecuniae inopiam causando, regias largitiones senatui
dari solitas ex parte imminuebat et annua dona ab antiquis

καὶ εὐαγέσιν οἴκοις ἐπετείους δόσεις ἐσχόλασε τέλεον. εἶτα καὶ 17 W III 162
ψήφισμα βασίλειον ἔθετο ἐν ἀκινήτοις τὰς ἐκκλησίας μὴ ἐμ-
πλατύνεσθαι, καὶ ἡ πρόφασις, ὅτι κατ' ἐκεῖνον ὑπὸ τῶν ἀρχιε-
ρέων οὐκ εἰς δέον τὰ τῶν ἐκκλησιῶν ἀναλίσκονται. εἶτα τῶν 18
τότε ἀρχιερέων καὶ τοῦ ἀρχιποίμενος Πολυεύκτου διαφερομένων
περὶ τῶν ψήφων, καὶ τῶν μὲν εἰς ἑαυτοὺς ἑλκόντων τὴν ἄδειαν
τοῦ ψηφίζεσθαι οὓς ἂν ἐγκρίνοιεν, τοῦ δὲ τὰς ψήφους αἰτιω-
D IV 82 μένου ὡς οὐκ ἀπαθῶς γινομένας οὐδὲ κατὰ γνώμης εὐθύτητα
καὶ σπεύδοντος κοινοῦσθαι αὐτῷ τοὺς ἀρχιερεῖς περὶ τῶν μελ- C
λόντων ψηφίζεσθαι, ὁ βασιλεὺς ἀφορμῆς ἐκ τούτου δραξάμενος
εἰς οἰκείαν ἐξουσίαν τὸ πᾶν τῆς τῶν ἐπισκόπων μετήνεγκε προ-
χειρίσεως, μηδένα κελεύσας γνώμης ἄτερ αὐτοῦ εἰς ἐκκλησίαν
οἱανδήτινα στέλλεσθαι· ἀλλὰ κἂν ἐτεθνήκει ἐπίσκοπος, βασι- 19
λικὸν ὑπηρέτην εἰς τὴν χηρεύσασαν ἐκκλησίαν ἐξέπεμπε καὶ
γλίσχρως παρ' ἐκείνου τῶν ἀναγκαίων γινομένων ἀναλωμάτων,
αὐτὸς ᾠκειοῦτο τὰ περιττεύοντα. οὐ διέλιπον δ' ἐν ταῖς χώραις 20
ἁπάσαις αὐτοῦ βασιλεύοντος ἀπογραφεῖς στελλόμενοι ἐπόπται

16 ὅσα εἰς κάκωσιν τῶν ὑπηκόων οὗτος ὁ βασιλεὺς ἐπενόει· καὶ οἷα ἐθέσπιζεν (ἐθέσπισεν E) ἄθεσμα CE

1 εὐάγεσιν p* ἐπετίους D, corr. Dw 2 ἐκπλατύνεσθαι D 4 δέον τὰ AR, δέον τα D, δέοντα Cwp 5 διαφορουμένων D

7 ἂν om. C ἐκκρίνοιεν BD 8 εὐθύτ E, unde εὐθυτάτης w*p 9 τῶν μελλ.] τινων μέλλοντας Dw 13 οἱανδήτινα ACw, οἷαν (οἷαν p*) δή τινα R^{s}p*Di* ἐτεθνήκει Ewp*Di*, ἐτεθνήκοι AR, ἐτεθνήκη D; κἂν = καὶ ἐὰν coniungitur cum ind. praesentis I p. 47, 7, imperfecti II p. 245, 18. 351, 22. Procop. III p. 98, 9 14 χηρεύουσαν EDwwp 15 γινομένω p* 16. 17 διέλιπον—στελλόμενοι] v. ad XIV 20, 9 17. p. 506, 1 ἐπόπται τε καὶ στρατευταὶ (στρατευτικοὶ EDwwp) AEwp, καὶ ἐπόπται καὶ στρατευταὶ Owp

temporibus templis et aliis piis domibus attributa penitus sustulit.
Decreto quoque rex sanxit, ne fundi ecclesiarum augerentur, 17
quod, ut ipse asserebat, a sacerdotibus ecclesiarum opes illae non
recte adhiberentur. Orta tum inter episcopos et patriarcham 18
Polyeuctum de suffragiis contentione, cum hi decernendi licentiam et approbandi potestatem sibi vindicarent, ille suffragia reprehenderet, ut quae nec sine affectibus nec recto iudicio ferrentur, operamque daret, ut ab episcopis iudicium facturis et ipse ad consilium adhiberetur, rex occasione arrepta et omni auctoritate designandi episcopos sibi vindicata edixit, ne quis iniussu suo
in ullam ecclesiam mitteretur; mortuo igitur episcopo ex mini- 19
stris suis in ecclesiam vacantem mittebat aliquem, quo sumptus
necessarios parce faciente, ipse reliqua sibi vindicabat. Neque 20
vero eo rege in ullis provinciis unquam defuerunt descriptores,

τε καὶ στρατευταὶ καὶ οἱ κεκλημένοι πρωτονοτάριοι, οἳ παντοίαις
D κακώσεσιν ἐξεπίεζον τὸ ὑπήκοον καὶ εἰς ἐσχάτην ἀπορίαν συν-
ήλασαν, οὐδὲ τῶν παντάπασιν ἀπόρων φειδόμενοι, ἀλλὰ τούτους
μὲν ταῖς δρομικαῖς στρατείαις ἐγγράφοντες, τοὺς δὲ πρώην
ταύταις ὑποκειμένους εἰς τὰς πλευστικὰς μετεγγράφοντες, τοὺς
δὲ πλωίμους μετατιθέντες εἰς στρατιώτας πεζούς, τοὺς δὲ πρὶν
τοιούτους τοῖς ἱππόταις ἐγκαταλέγοντες καὶ τοὺς ἱππότας εἰς
καταφράκτους ἀμείβοντες καὶ ἑκάστῳ βαρύτερον στρατιωτικὸν
21 ἐπιτιθέντες λειτούργημα. ἐῴκει γὰρ τὸ πᾶν τῇ στρατιώτιδι
22 μεταχειρίσει ἐπιγραφόμενος· ὅθεν καὶ δόγμα ὅσον τὸ κατ' ἐκεῖ-
νον ἐθέσπισε τοὺς ἐν πολέμοις ἀνῃρημένους στρατιώτας ἐπ'
ἴσης τιμᾶσθαι τοῖς μάρτυσι καὶ ὕμνων ὁμοίων τυγχάνειν καὶ
23 παραπλησίως γεραίρεσθαι. καὶ εἰ μὴ ὁ πατριάρχης καί τινες τῶν
P II 203 A ἀρχιερέων, ἀλλὰ μὴν καὶ ἔνιοι τῶν λογάδων τῆς γερουσίας γεν-
ναίως ἀντέστησαν, λέγοντες "πῶς ἂν οἱ ἐν πολέμοις ἀναιροῦντες
καὶ ἀναιρούμενοι λογίζοιντό τισι μάρτυρες ἢ τοῖς μάρτυσιν ἰσο-
στάσιοι, οὓς οἱ θεῖοι κανόνες ὑπὸ ἐπιτίμιον ἄγουσιν, ἐπὶ τρι- D IV 83
ετίαν τῆς φρικώδους καὶ ἱερᾶς αὐτοὺς ἀπείργοντες μεταλήψεως",
24 τάχ' ἂν τὸ θεσπέσιον ἐκεῖνο κεκύρωτο θέσπισμα. ἦν δὲ πρὸς

10 σημείωσαι E 19 ὅτι παρὰ τοῦ Φωκᾶ τὸ τεταρτηρὸν νόμισμά (om. C) τε (om. E) ἐπενοήθη· καὶ ἡ προτίμησις τῆς νέας χαραγῆς CE

4 στρατίαις Ewp 5 μετεγράφοντες D, μεταγράφοντες p 11 ἀναιρουμένους Rwp 11. 12 ἐπίσης ARwp, ἐπ' ἴσης *Di* 14 γενναίως om. C 16 post καὶ add. οἱ D, del. Dw λογίζοντο (sic) A 19 τάχα EB^s wp

inspectores, militares, protonotarii, qui subiectos omni malorum genere oppressos ad summam egestatem redegerunt, ne egentissimorum quidem habita ratione; nam eos in dromicos exercitus referebant; qui prius in iis fuerant, in nauticos transferebant; classiarios in pedestres exercitus, pedites in turmas equitum, equites in cataphractos inserebant, singulis gravius militiae munus
21. 22 assignantes. Nam ad unam rem militarem referebat omnia. Unde, quod in eo fuit, decreto sanxit, ut milites in bellis interfecti pari cum martyribus honore colerentur et similibus hymnis ac vene-
23 ratione celebrarentur. Quodsi patriarcha et quidam ex primariis sacerdotibus et senatus principibus non strenue restitissent rogassentque, quo pacto ii, qui in bellis et caederent et caederentur, martyres iudicari possent aut martyribus pares, quos sacrorum canonum censura notaret, triennium a tremenda illa et sancta communione arcens, forsitan egregium illud decretum ratum fuis-
24 set. Apparet eundem avaritiae quoque deditum fuisse; nam cum

τοῖς ἄλλοις καὶ χρημάτων ἥττων, ὡς ἔοικε· μέχρι γὰρ ἐκείνου
παντὸς νομίσματος ἐξαγίου σταθμὸν ἕλκοντος ἐκεῖνος τὸ τεταρ-
τερὸν ἐπενόησε, κολοβώσας αὐτὸ κατὰ τὸν σταθμόν, καὶ τὰς
μὲν εἰσπράξεις διὰ τοῦ βαρυτέρου, τὰς δὲ δόσεις καὶ πάντα τὰ B
ἀναλώματα διὰ τοῦ κεκολοβωμένου πεποίητο. ἔθους δ' ἐπι- 25
κρατήσαντος παλαιοῦ στατῆρα πάντα βασιλικὸν ἐκτύπωμα φέ-
ροντα ἰσότιμον εἶναι τῷ ἄρτι κοπτομένῳ παρὰ τοῦ βασιλεύοντος,
ἐκεῖνος τὸ ἑαυτοῦ προτιμᾶσθαι κεκέλευκε νόμισμα. ἵνα τί γέ- 26
νηται; ἵν' ἐκεῖνο μόνον τοῖς ἐμπόροις ζητούμενον κέρδος αὐτῷ
πορίζῃ ὑπὲρ ἑκάστου νομίσματος ἁδρὰ πραττομένῳ ἀλλάγια.
οὕτω δὲ τούτοις κακουμένων τῶν πολιτῶν οὐδέ τις παρὰ τῶν 27
ἀγορανόμων ἦν ἐπὶ τοῖς ὠνίοις προμήθεια, ἀλλ' ἕκαστος τῶν
ἐμπόρων νόμον εἶχε τὸ ἑαυτοῦ θέλημα· οἱ δὲ ὠνούμενοι τὰ C
χρειώδη ἐγίνοντο καθ' ἑκάστην πενέστεροι.

Ταῦτα καὶ πλείονα ἕτερα (πάντα γὰρ ἀπαριθμήσασθαι 26
δυσχερές) ἐξέμηνε πάντας κατὰ τοῦ Νικηφόρου, καὶ πᾶσιν ἦν
δι' εὐχῆς τῆς τούτου τυραννίδος ἀπαλλαγῆναι. οὐχ ἥκιστα δ' 2
ἐλύπησε τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἡ τῶν βασιλείων τῷ τείχει περι-
βολή. κεχρησμοδοτημένον γὰρ ἔχων τὸ ἐν τοῖς βασιλείοις μέλ- 3 W III 163

17 περὶ τοῦ τείχους τῶν πρὸς ἕω (ἑώαν E) ἀνακτόρων CE

2 τεταρτηρὸν BCEwp 5 ἔθου E 6 στατήρα D, corr. Dw 8 γίνηται C 9 αὐτῶν B 10 πορίζει D, corr. Dw ἀδρὸν (ἀδρὸν D, corr. Dw) πραττομένου (πραττομένῳ Dw) ἀλλάγιον O • 11 τῶν ἐν τῇ πόλει O 13 οἱ δὲ A, καὶ οἱ (οἱ om. E, v. ann. sequ.) Rwp οἰωνόμενοι E 14 χρειώδη D, sed ει Wolfii manui debetur 17 δι' AR, δ' w*p οὐκ p* 19 κεχρημοδοτημένον C

usque ad eum quodvis numisma exagium penderet, ille tetarterum excogitavit pondere imminuto et exactiones graviore, largitiones et omnes impensas mutilato numismate fecit. Iam cum 25
antiquitus receptum esset, ut omnis vetus stater regis imagine insignitus tantundem valeret, quantum modo ab rege excusus, ille suam monetam pluris fieri iussit. Quo fine? ut illam solam 26
mercatoribus expetentibus, e commutationis auctariis, quae magna exigebat, multum sibi lucri accederet. Quibus rebus cum cives 27
vexarentur, aediles rerum venalium nullam rationem habebant, sed suo quisque arbitratu mercator pretium statuebat; unde, qui res necessarias emebant, in dies fiebant pauperiores.

26. Haec aliaque plura (nam omnia persequi difficile) atrox omnium odium in Nicephorum concitarunt, quo permoti omnes optabant, ut eius tyrannide liberarentur. Illud tamen vel im- 2
primis hominibus molestum fuit, quod regiam muro circumdedit.
Nam cum oraculum accepisset se in ea interfectum iri, putabat 3

λειν ἀναιρεθήσεσθαι ἔδοξεν ἑαυτῷ περιποιεῖσθαι διὰ τοῦ τείχους
D 4 ἀσφάλειαν, δέον λογίσασθαι ὡς εἰ μὲν ἀληθὲς εἴη τὸ χρησμο-
δότημα, εἴη ἂν καὶ τὸ πεπρωμένον, ἵν' οὕτως εἴποιμι, τὸ ἐκ
5 θεοῦ ὡρισμένον ἄφυκτόν τε καὶ ἀμετάθετον· εἰ δὲ δύναται
κωλυθῆναι δι' ἐπινοίας τινός, οὐ πάντως ἀληθὲς καὶ τὰ ἐπι- D IV 84
6 νοούμενα περιττά. ὁ δὲ τούτων οὐδὲν λογισάμενος μεγάλαις
δαπάναις τῷ νῦν ὁρωμένῳ τείχει τὰ βασίλεια ἐστεφάνωσεν·
ἀκρόπολιν δ' οἱ πολῖται τοῦτο καὶ τυραννεῖον καθ' ἑαυτῶν γινό-
7 μενον ἔκρινον. ὅτε τοίνυν ἀπήρτισε τὸ ὀχύρωμα καὶ ἔδοξεν ἑαυτῷ
ἀσφαλῆ περιποιήσασθαι φυλακήν, τότ' ἔγνω μηδὲν αὐτῷ λυσι-
8 τελῆσαν τὸ ἐπινόημα, ὑποστὰς ἐντὸς ἐκείνου τὸν ὄλεθρον. ἀλλὰ
μήπω περὶ τούτου, ἔτι δ' ὁ λόγος πράξεις διεξίτω ἐκείνου.
P II 204 A 9 Ὑπονοστῶν ἐξ Ἀντιοχείας τῆς πρὸς Ὀρόντῃ οὗτος ὁ βα-
σιλεὺς φρούριον ἐν τῷ ὄρει τοῦ Ταύρου ἐδείματο (Μαῦρον δὲ
ὄρος ἐκεῖνο λέγει νῦν ὁ πολὺς ἄνθρωπος), ἐν ᾧ Μιχαὴλ τὸν
Βούρτζην κατέλιπε, πατρίκιον τιμήσας καὶ τοῦ Μαύρου ὄρους
στρατηγὸν ὀνομάσας αὐτόν, τοὺς Ἀντιοχεῖς κακοῦν ἐντειλάμενος.
10 καὶ Πέτρον δ' ἕνα τῶν ἑαυτοῦ θεραπόντων, ἐκτομίαν μέν, δρα-

13 ὅπως ἑάλω ἡ Ἀντιόχεια ἐπὶ τούτου τοῦ αὐτοκράτορος· CE καὶ ὅπως ἐκεῖνος διετέθη πρὸς τοὺς ἁλόντας αὐτὴν καὶ διὰ τίνα αἰτίαν C

2 μὲν Rwp*Di*, μὴ A χρησμοδόθημα p* 3. 4 ἐκ θεοῦ AEDwwp, ἄνωθεν O 4 δύναιτο Rwp 8 πολῖται CD*Di*, πολίται ARwp • τοῦτο om. D τυραννεῖον Rwp*Di*, τυραννεῖ A, τυρανεῖον D, corr. Dw 9 ἀπήρτισε Rwp*Di*, ἀπήρτησε AB 10 περιποιήσασθαι | τὴν φυλακὴν ἀσφαλῆ Ewp 12 τούτων O διεξίτω πράξεις O 13 ὀρόντῃ C*Di*, ὀρρόντῃ A, ὀρόντην Rwp, v. ad XIII 8, 26 αὐτοκράτωρ O 14 post δὲ add. τὸ D

4 se moenibus tutum fore. Enimvero sic ei ratiocinandum fuit:
si verum esset oraculum, etiam fatum, ut ita dicam, divinitus
5 ordinatum esse inevitabile et immutabile, sin id aliqua sollertia
prohiberi posset, non utique esse verum omnemque sollertiam
6 supervacaneam. Sed ille nulla harum rerum considerata, magnis
sumptibus regiam eo muro, qui etiam nunc cernitur, circumdedit,
quem cives acropolim et castellum tyrannicum contra se ex-
7 structum iudicabant. Verum munitione perfecta cum se iam res
suas in tuto collocasse putaret, tum demum, cum intra eam ipsam
8 caederetur, intellexit inventum illud nihil sibi profuisse. Sed his
rebus in praesentia omissis res ab eo gestas exsequamur.
9 Antiochia, quam flumen Orontes alluit, revertens Nicephorus
castellum in Tauro monte, quem hodie vulgo Maurum vocant,
construxit, Michaële Burtze, quem patricium fecit et Mauri montis
10 ducem nominavit, ad infestandos Antiochenos ibi relicto. Petrum

*στήριον δέ γε καὶ ἐμβριθῆ καὶ ἄρχειν εἰδότα στρατιωτῶν, στρα-
τοπεδάρχην ὀνομάσας κατέλιπεν, ἵν' ἐν Κιλικίᾳ δοίη χώραν τῇ
στρατιᾷ τὸν χειμῶνα διαγαγεῖν. καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς ἧκεν εἰς* 11
*τὸ Βυζάντιον, ὁ δὲ Βούρτζης συνεχῶς ἐξελαύνων ἐκάκου τοὺς
ἐν Ἀντιοχείᾳ Ἀγαρηνοὺς καὶ διεσκόπει ὅπως ἕλοι τὴν πόλιν,* B
εἰ δύναιτο, καὶ κλέος ἕξει. ἔλαθεν οὖν ποτε μέτρον τοῦ ὕψους 12
*ἑνὸς τῶν πύργων λαβὼν καὶ πρὸς τόσον ὕψος ἀναλόγους ἡτοι-
μάσατο κλίμακας. φυλάξας οὖν νύκτα μίαν χειμέριον ἀσέληνόν* 13
*τε καὶ νιφετώδη πρόσεισιν ἠρέμα τῷ τείχει τῆς πόλεως καὶ
τὰς κλίμακας ἐρείσας αὐτῷ ἀνέβη μετὰ τριακοσίων (τοσούτους
γὰρ ἐπήγετο) μηδενὸς αἰσθομένου, καὶ τοὺς μὲν τοῦ πύργου
ἐκείνου φύλακας ἀνεῖλε καὶ ἑτέρων πλησιαζόντων, στέλλει δ'*
D IV 85 *αὐτίκα πρὸς τὸν στρατοπεδάρχην, δηλῶν αὐτῷ τὸ γενόμενον
καὶ πρὸς βοήθειαν ἐκκαλούμενος. ὁ δὲ ἀνεδύετο· λέγεται γὰρ* 14
*ἐντείλασθαί οἱ τὸν βασιλέα μὴ προσβαλεῖν τῇ Ἀντιοχείᾳ, ὅτι
παρὰ πᾶσι πεφήμιστο τῇ τῆς Ἀντιοχείας ἁλώσει ἕψεσθαι καὶ* C
τοῦ κρατοῦντος τὸν ὄλεθρον. οἱ δὲ Ἀντιοχεῖς γνόντες τῶν 15
*πύργων τὴν ἅλωσιν ἐκεῖ συνηθροίσθησαν, ἐξελάσαι τοὺς Ῥω-
μαίους αὐτῶν προθυμούμενοι. πρὸς δύο τοίνυν ἐναντία μαχό-* 16

2 *κατέλιπεν* RwpDi, *κατέλιπε* A, v. ad XIII 1, 5 6 *ἑαυτῷ περιποιήσαιτο* (*περιποιῆσαι τὴν* B) *εὔκλειαν* O *τοῦ* om. D 7 *λαβὼν* om. D, suppl. Dw *τοσοῦτον* EDwwp 9 *νιφετώδη*] *ἔπομβρον* Cedr. (Scylitz.) II p. 366, 11 12 *δὲ* B[s](?)p 13 *γινόμενον* DWo lat. 14 *λέγεται* RwpDi, *λέγεσθαι* A 15 *οἱ* om. B 16 *ἐπὶ τῇ* D, *ἐπὶ* del. Dw 19 *ἐναντία*] *ἐν ἀντιοχείᾳ* C

vero quendam ex ministris suis, castratum illum quidem, sed
virum et strenuum et constantem et militum regendorum peritum,
stratopedarcham designavit, ut locum exercitui daret ad hiber-
nandum in Cilicia. Rege Byzantium reverso, Burtzes crebris 11
incursionibus Antiochenos Agarenos infestabat, assidue de ca-
piendae urbis facultate parandaque sibi gloria cogitans. Quo- 12
dam igitur tempore turris cuiusdam altitudinem clam mensus,
paratis scalis illi paribus, nocte hiberna illuni et nivosa tacite 13
moenibus urbis succedit affixisque scalis cum trecentis (tot enim
adduxerat) advertente nemine ascendit, custodes et huius turris
et aliarum vicinarum caedit et statim stratopedarchae nuntiat,
quid factum sit, et ad opem ferendam arcessit. Id ille detrecta- 14
bat; fertur enim rex illi mandasse, ne Antiochiam invaderet,
quod Antiochiae captivitatem imperatoris quoque interitum esse
consecuturum vulgata fama erat. Antiocheni cum turres occu- 15
patas esse cognovissent, eo convenere parati ad Romanos ex-
pellendos, stratopedarcha autem, quamvis ancipiti cura distineretur 16

μενον ἔχων ὁ στρατοπεδάρχης τὸν λογισμόν, τήν τε βασιλικὴν
ἐντολὴν καὶ τὸν ὄλεθρον τοῦ Βούρτζη καὶ τῶν σὺν αὐτῷ τρια-
κοσίων ἀνδρῶν, ἔθετο μὴ ἐᾶσαι τοσούτους ἄνδρας ἀπολέσθαι,
καὶ ἄρας σὺν παντὶ τῷ στρατεύματι προσβάλλει τῇ Ἀντιόχου.
17 καὶ αὐτίκα οἱ μὲν πολέμιοι παρείθησαν τὰς χεῖρας καὶ τὰς
ψυχάς, οἱ δὲ περὶ τὸν Βούρτζην καὶ αὐτὸς ἐκεῖνος ἤδη ἀπει-
ρηκότες ἀνεζωώθησαν καὶ τὰ κλεῖθρα τῶν πυλῶν ὁ Βούρτζης
D πελέκει διακόψας ἄνετον παρέσχε τῷ στρατοπεδάρχῃ τὴν εἴσοδον,
καὶ ἡ περιφανὴς Ἀντιόχεια ῥᾷον οὕτως ὑπὸ Ῥωμαίους ἐγένετο.
18 ὃ τῷ βασιλεῖ ἀγγελθὲν ἄλγος, οὐ χαρμονὴν ἐνεποίησεν, ἐμηνία
τε τῷ στρατοπεδάρχῃ καὶ τῷ Βούρτζῃ τῆς σπουδῆς καὶ τοῦ
ἀνδραγαθήματος ἀμοιβὴν παρέσχεν ὕβρεις καὶ ἀπειλάς, ἀφεί-
λετό τε αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν καὶ παρὰ τῷ οἴκῳ μένειν ἀπρόϊτον
διωρίσατο.
27 Συνέβη δέ τι καὶ ἕτερον, ὃ τὸν δῆμον κατὰ τοῦ βασιλέως
2 ἐξέμηνε καὶ κατὰ τοῦ δήμου τὸν αὐτοκράτορα. κατά τι πα-
λαιὸν ἔθος ἐν μιᾷ τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν εἰς τὸν ἐν τῇ Πηγῇ
W III 164 P II 205 A θεῖον ναὸν πρόοδον ἐποιεῖτο ὁ βασιλεύς, καὶ συνέβη μέσον
Ἀρμενίων καὶ πλωίμων φιλονεικίαν προβῆναι, κἀκ ταύτης συμ-

15 *περὶ τῆς μέσον τῶν Ἀρμενίων* (ἀρμ. C) *καὶ τῶν πλωίμων φιλονεικίας· καὶ ὅπως ὁ δῆμος διὰ ταύτης ἐξεμάνη κατὰ τοῦ βασιλέως* C

2 *τριάκοντα* E 5 *βάρβαροι* O*Wo* lat. post *παρείθ.* add. *καὶ* Ewp 7 *ὁ Βούρτζης* om. D 8 *διακόψας πελέκει* C 10 ante *οὐ* add. *ἀλλ'* Owp *ἐνεποίησεν* Rwp*Di*, *ἐνεποίησε* AD, v. ad XIII 1, 5 11 *τῷ β.* Rwp*Di*, *τοῦ β.* A *τε καὶ τοῦ* D, *τε* del. Dw 13 *οἴκῳ μένειν*] *οἰκωμένην* E 15. 16 *ἐξέμηνε* ante *κατὰ* Ewp; de chiasmo v. ad XIII 2, 6 16 *τοῦ* AR, om. w*p 18 *καὶ*] *ἐν ᾗ* O 19 *ἁρμενίων* D, corr. Dw *συμβουλὴν* D, corr. Dw

et mandati regii et exitii Burtzae eiusque militum trecentorum, tamen non committendum esse ratus, ut tot viri perirent, cum
17 omnibus copiis profectus Antiochiam invadit. Quo facto statim et manus et animi hostium conciderunt, Burtzes vero cum suis iam desperata salute revixerunt et porta bipenni resecta Burtzes stratopedarchae liberum ingressum praebuit. Tanta facilitate
18 illustris illa Antiochia in Romanorum potestatem venit. Id regi nuntiatum plus doloris attulit, quam voluptatis et de studio ac virtute iratus stratopedarchae et Burtzae, contumeliis et minis est remuneratus ademptoque imperio illum domo exire vetuit.

27. Accidit et aliud quiddam, quod et populum contra
2 regem et contra populum imperatorem exacerbavit. Quodam festo dominico rege ex veteri consuetudine in Peganum templum supplicatum egresso, accidit, ut Armenii et nautae orta conten-

βολὴν ἀλλήλων καὶ θροῦν καὶ κρότον πολὺν καὶ φόνον ἀνδρῶν
D IV 86 ἑκατέρωθεν. τῆς δὲ φήμης τὸ γεγονὸς τοῖς ἐν τῇ πόλει πρὸ 3
τῆς ἐπανόδου τοῦ βασιλέως καταγγειλάσης, οἱ τοῦ δήμου ἀτά-
σθαλοι κατὰ συμμορίας γενόμενοι πολλαχοῦ καὶ τοῖς Ἀρμενίοις
ἐπανιοῦσιν ὑπαντιάζοντες ξύλοις ἐκείνους συνέκοπτον. ὡς δὲ 4
καὶ ὁ βασιλεὺς ἐφθάκει κατὰ τὴν ἀγορὰν τῶν Ἀρτοπρατίων,
ὕβρεις κἀκείνου κατέχεον καὶ θόρυβος ἦρτο καὶ βοαί τε καὶ
συνδρομαί, καὶ οἱ μὲν λίθους ἠφίουν κατὰ τοῦ βασιλέως, οἱ
δὲ κόνιν ἔπαττον κατ᾽ αὐτοῦ καὶ ἐδυσφήμουν αὐτὸν μέχρι τῆς B
ἀγορᾶς, ἥτις ἔστρωται ταῖς πλαξὶ καὶ τὸν κίονα φέρει τὸν κυ-
κλοτερῆ τε καὶ πορφυροῦν. καὶ εἰ μή τινες τῶν ἐντιμοτέρων 5
πολιτῶν ἐκεῖσε τὸν βασιλέα δεξάμενοι τοὺς μὲν ἐφεπομένους
αὐτῷ καὶ δυσφημοῦντας ἄλλως τε ἀτακτοῦντας ἀνεχαίτισαν,
ἐκεῖνον δὲ κύκλῳ περιλαβόντες εὐφήμουν καὶ οὕτως αὐτὸν εἰς
τὰ βασίλεια διεσώσαντο, τάχα ἄν τι μέγα συνέβη κακόν. ἐν- 6
τεῦθεν διαδέδοτο λόγος ὡς ἐν ἱπποδρομίᾳ ὁ βασιλεὺς ἐγκοτῶν
τῷ δήμῳ μέλλει αὐτὸν ἀμύνασθαι. ἁμίλλης οὖν τελουμένης 7

15 ὅπως τοῦ δήμου φοβηθέντος καὶ ἐκ τοῦ θεάτρου ἀποδιδράσκοντος πολλοὶ διεφθάρησαν CE

5 ἐκείνοις D, corr. Dw 6 ἀρτοπρατίων ARwp cod. Coisl. Cedr. (Scylitz.) II p. 371, 14, ἀρτοπρατείων D*Di*, v. ad XIV 2, 22 7 ἐκείνου O 8 ἔβαλλον (ἔβαλον B) κατὰ τοῦ κρατοῦντος O 9 ἔπλαττον D 10 κατέστρωται O 11 τε om. O πορφύρεον O 12 πολλῶν D, πολιτῶν corr. Dw ante ἐκεῖσε add. τῶν D 13 post ἀνεχαίτισαν add. καὶ ἀπεσόβησαν O*Wo* lat. 14 περιβαλόντες (περιβαλλόντες D, corr. Dw) O 14. 15 μέχρι τῶν βασιλείων προήγαγον O*Wo* lat., ἄχρι τοῦ παλατίου προέπεμψαν Cedr. (Scylitz.) II p. 371, 19 16 διεδέδοτο Rwp 17 ἀμυνεῖται αὐτόν O

tione cum magno murmure et tumultu inter se congrederentur
et utrimque aliquot viri caderent. Quo ante reditum regis civi- 3
bus nuntiato, temeraria plebs in cohortes plerumque divisa Ar-
menios redeuntes, obviam egressa, fustibus caedebat et ipsum 4
regem iam in forum panarium progressum maledictis insectabatur
ortoque tumultu et concursu facto et clamore sublato, alii lapi-
dibus regem petunt, alii pulverem in eum spargunt et maledictis
usque in forum lapideis tabulis stratum prosequuntur, in quo
columna rotunda porphyretica sita est. Ac nisi quidam ex hono- 5
ratioribus civibus rege illic suscepto insectantes eum et maledicta
ingerentes nulloque ordine tumultuantes repressissent illumque
corona cinctum cum faustis acclamationibus in regiam servas-
sent, fortasse magnum quoddam malum exstitisset. Inde rumor 6
emanavit regis iram ludis equestribus in populi ultionem eru-
pturam. Aliquanto igitur post cum certamen equestre ederetur, 7

ἵππων μετὰ καιρὸν στρατιώτας ὁ βασιλεὺς ἐνόπλους προήγαγεν
εἰς μέσον τὸ θέατρον, ἐπιδειξομένους τάχα τῷ δήμῳ ὡς ἐν
C τύπῳ πολέμων οἵα τῆς μάχης ἡ συμβολή, ὡς δῆθεν κἀντεῦθεν
αὐτῷ περιποιούμενος ἡδονήν, ἢ καὶ φόβον αὐτῷ ἐπισεῖσαι θέλων.
8 ὡς οὖν οἱ στρατιῶται τὰ ξίφη ἐγύμνωσαν, ὁ ἐν τῷ θεάτρῳ
λαὸς τοῦτ' ἐκεῖνο τὸ φημιζόμενον εἶναι νομίσαντες ἀποδιδράσκειν
ἐκ τοῦ θεάτρου ὡρμήκεσαν, καὶ περὶ τὰς ἐξόδους στενοχωρού-
μενοι ὑπ' ἀλλήλων τε συμπατούμενοι ἀπώλοντο οὐ βραχεῖς.
9 τάχα δ' ἂν καὶ πολλῷ πλείους ἐκινδύνευσαν, εἰ μὴ ὁ βασιλεὺς
10 ἀμετακίνητος ἐπὶ τῆς ἰδίας ὤπτο καθέδρας. ἰδὼν γὰρ ὁ δῆμος
ἐκεῖνον μηδ' ὅλως τῆς ἕδρας μεταχωρήσαντα ἔστησαν τῆς φυγῆς. D IV 87
11 οἱ δὲ τοῖς θανοῦσι τότε προσήκοντες τοὺς οἰκείους θρηνοῦντες
D 12 δημοσίᾳ πρὸς τὸν βασιλέα ἀπέσκωπτον. διὰ ταῦτα τοίνυν μι-
σεῖσθαι παρὰ τῶν πολιτῶν ἐπιστάμενος τείχει περιέζωσε τὰ βα-
σίλεια· ἀλλ' ὅτε τοῦτο ἀπήρτιστο καὶ οἱ τῶν πυλῶν αἱ κλεῖδες
ἀπεκομίσθησαν, τότε ὃν ἐφοβεῖτο φόβον ἦλθεν αὐτῷ καὶ οὐδὲν
τῆς ἐπινενοημένης αὐτῷ ἀσφαλείας ἀπώνατο.
13 Τῶν δὲ Τούρκων, τῶν Οὔγγρων δηλαδή, τὰ Θρᾳκῷα λῃ-

13 ὅτι περιετείχισε τὰ βασίλεια E 18 περὶ τῶν Οὔγγρων καὶ (om. C, vocabulo sequenti novum argumentum incipiens) ὅτι ὁ βασιλεὺς τὸν Ῥῶς (ῥὼς CE) κεκίνηκε κατὰ τῶν (om. E) Βουλγάρων CE

1 ἵππω D, corr. Dw ἐνόπλους ante ὁ C 3 πολέμων] τῶν πολεμίων D 3. 4 αὐτῷ κἀντεῦθεν Ewp 4 φόβ. αὐτοῖς Bwp βουλόμενος O 7 ἐκ om. Ewp περὶ] παρὰ D 9 πλείονες O 10 ἀμελακίνητος D, corr. Dw 11 μηδόλως AEwp*Di*, μὴ O ἕδρας O^s^wp*Di*, ἔδρας AE 12 τότε ante θανοῦσι O προσήκονες C 16 ἀποκομίσθησαν D 17 νενοημένης C 18 οὔγγρων Rwp*Di*, οὔγκρων A

rex milites armatos in medium theatrum produxit, sive ut bellici
congressus populo imaginem adumbrarent, iucundam et ipsam
8 futuram scilicet, sive terroris incutiendi causa. Ut autem milites
gladios strinxerunt, populus theatri illud esse ratus, quod diu
hominum sermonibus iactatum esset, cum impetu ex theatro
fugiebat, inter exeundum autem in angustiis multi inter se con-
9 culcati perierunt. Ac fortasse multo plures periissent, nisi viso
10. 11 rege in sua sede immoto populus fugere destitisset. Mortuorum
12 vero propinqui suos lugentes regem publice irridebant; qua-
propter cum se civibus invisum esse sciret, regiam muro cinxit,
quo absoluto, relatis ad se portarum clavibus, tum demum ei
id quod timebat evenit, neque ulla excogitatae munitionis fuit
utilitas.
13 Turcis autem, Ungris scilicet, Thraciam vastantibus, rex

ζομένων, τῷ Βουλγαρίας ἔγραψεν ἄρχοντι ὁ βασιλεὺς Νικη-
φόρος μὴ παραχωρεῖν αὐτοῖς διαβαίνειν τὸν Ἴστρον καὶ τῇ
Ῥωμαίων λυμαίνεσθαι. ὁ δὲ οὐχ ὑπήκουσε, λέγων ὡς "ὅτε 14
καθ' ἡμῶν οὗτοι ἐστράτευον, παρακαλούμενος συμμαχῆσαι ἡμῖν
οὐκ ἠθέλησας. καὶ νῦν ὅτε βιασθέντες σπονδὰς ἐθέμεθα πρὸς 15
αὐτούς, ἀξιοῖς ἡμᾶς παρασπονδῆσαι ὅπλα τε κατ' ἐκείνων ἄρα- P II 206 A
σθαι καὶ κινῆσαι πόλεμον ἀπροφάσιστον." ἀποκρουσθεὶς τοίνυν 16
ἐντεῦθεν εἰς τὸν ἄρχοντα Ῥωσίας τὸν Σφενδοσθλάβον διεπρε-
σβεύσατο, ἐξορμῶν κατὰ Βουλγάρων αὐτόν· διὸ καὶ τὸν υἱὸν
τοῦ ἐν Χερσῶνι πρωτεύοντος τὸν Καλοκυρὸν πρὸς Ῥωσίαν
ἐκπέπομφεν. ἐπιστρατεύει τοίνυν κατὰ Βουλγάρων σύνταγμα 17
Ῥωσικὸν καὶ χώραν αὐτῶν πολλὴν ἐληίσατο καὶ λείαν οὐκ
εὐαρίθμητον ἐκεῖθεν ἀπήλασε. καὶ τῷ ἐπιόντι δ' ἐνιαυτῷ οὐχ 18
ἧττον τῶν προτέρων οἱ Ῥῶς τὰ Βουλγάρων ἐκάκωσαν.

Γέγονε δὲ τοῦ Φωκᾶ βασιλεύοντος καὶ κλόνος τῆς γῆς 28
φρικωδέστατος, ἐξ οὗπερ ἡ μὲν Κωνσταντίνου οὐ πάνυ τι πέ-
πονθε, πόλεις δ' ἕτεραι καὶ σφόδρα πεπόνθασιν. ἔπνευσαν δέ 2 B
γε καὶ ἄνεμοι κατὰ Μάϊον μῆνα, δι' ὧν ἐφθάρησαν οἱ καρποὶ

17 ὅτι λιμὸς γέγονεν ἐπὶ τοῦ Φωκᾶ. ὁ δὲ τούτῳ εἰς κέρδος ἐχρήσατο CE

1 ἄρχοντι ἔγραψεν O   8 σφενδοσίλαβον EDw   9 post κατὰ add. τῶν w*p invitis AR fortasse ex argumento ad XVI 27, 12   12 πολλὴν αὐτῶν D   13 ἀπήλασε RwpDi, ἀπήλασεν ACD, v. ad XIII 1, 5   14 τῷ προτέρῳ D   ῥῶς DEwp*Di*   τὴν βουλγαρίαν O   16 φρικωδέστατος Am (cum nota γρ.) Rwp, φοβερώτατος A*Di*   17 πεπόνθασιν Rwp*Di*, πεπόνθασι A, v. ad XIII 1, 5   ἔπνευσα D, corr. Dw   18 καὶ om. w*p invitis AR Cedr. (Scylitz.) II p. 372, 21   post κατὰ add. τὸν O Cedr. l. c.

Nicephorus Bulgariae scripsit principi, ne illos Istrum transire
pateretur et Romanas provincias infestare. Ea ille recusavit, quod 14
Phocas ipsi quoque auxilia negasset, cum ab iisdem invaderetur.
Nunc autem cum pacem cum iis facere coactus esset, postulare 15
regem, ut ipse foedus rumperet et armis sumptis bellum susci-
peret, cuius rationem reddere non posset. Ita igitur repulsam 16
passus Calocyrum, Chersonis principis filium, ad Russiae prin-
cipem Sphendosthlabum contra Bulgaros concitandum ablegavit.
Russicus igitur exercitus Bulgariae agros longe lateque popu- 17
latus praedam paene innumerabilem abegit; idque sequenti anno 18
aeque factum.

28. Phoca regnante fuit et terrae motus horrendus, qui
etsi Cpoli plane innoxius aliis tamen urbibus plurimum nocuit,
et mense Maio spirarunt venti, qui fruges peremerunt, unde 2

καὶ γέγονε λιμὸς ἰσχυρός, ὃν εἰς οἰκεῖον κέρδος ὁ Νικηφόρος D IV 88
μετήνεγκε, τιμιουλκῶν τὸν σῖτον καὶ πολλοῦ τοῦτον ἀποδιδό-
W III 165 μενος τοῖς λιμώττουσι, μηδὲ φροντίζων ὅτι δημοκατάρατος ἦν,
ἀλλ' αὐχῶν μᾶλλον ὡς εὐεργετῶν τὸ ὑπήκοον, ὅτι δύο μεδί-
3 μνους ἐπίπρασκε τῷ νομίσματι, καὶ ταῦτα παράδειγμα ἔχων τὸν
Μακεδόνα Βασίλειον, οὔπω πάνυ πρῴην μεγαλοπρέπειαν πρὸς
4 τοιαύτην ἔνδειαν ἐνδειξάμενον. ἀπῄει γάρ ποτε ὁ αὐτοκράτωρ
ἐκεῖνος, συνήθη ποιούμενος πρόοδον εἰς τὸν τῶν ἁγίων ἀπο-
C στόλων ναόν, καί τινας τῶν τῆς πόλεως ἄνδρας ὑπόσεμνον
δεικνύντας κατάστημα θεασάμενος σκυθρωπάζοντας ἤρετο τὴν
5 αἰτίαν τῆς σκυθρωπότητος. οἱ δέ "καὶ πῶς οὐκ ἂν σκυθρω-
πάζοιμεν" ἔφασαν "δέσποτα, ἐπηρτημένον ἡμῖν ὁρῶντες τὸν
θάνατον, οἵ γε δύο μεδίμνους σίτου εἰς νόμισμα χρυσοῦν ἐξω-
6 νούμεθα;" τοῦτο ἀκούσας ἐκεῖνος ἀνῴμωξε καὶ τοῖς μὲν χρή-
μασι τὴν κατήφειαν ἔλυσε, τοῖς δὲ τὰς πολιτικὰς ἐγκεχειρισμένοις
ἀρχὰς ἐλοιδορήσατό τε καὶ ἐπηράσατο, ὅτι μὴ αὐτὸν τὰ τῆς
7 ἐνδείας ἐδίδαξαν· καὶ εὐθὺς τοὺς βασιλικοὺς σιτῶνας ἀνοιγῆναι

5 τί ἐποίησεν ὁ Μακεδὼν Βασίλειος σιτοδείας ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ γενομένης CE

1 λιμὸς corr. ex λομὸς (voluit λοιμὸς) A 2 ταμειουλκῶν Ewp, ταμιουλκῶν ex τιμιουλκῶν mutat B 3 post ἦν add. κατὰ τὸν σολομῶντα [Proverb. XI 26] παροιμιαζόμενον Owp 4. 5 μᾶλλον ὡς—ἐπίπρασκε om. E 5 τῷ] τὸ E 6 οὐ τὸ πᾶν ἢ D, οὔπω πάνυ corr. Dw μεγαλοπρέπειαν om. C, μεγαλοπρέπεια D, corr. Dw 7 ἐνδειξ. ἔνδειαν Ewp 9 τῶν om. D 11 οἱ] ὁ C καὶ om. D ἂν οὐ D 12 ἔφησαν O 13 ante γε add. δή Ewp ὠνούμεθα χρύσεον O 14 ταῦτα B ἐκεῖνος om. E 15 κατάφειαν E ἐγκεχωρισμέναις E 16 καὶ ἐπηράσατο καὶ ἐλοιδορήσατο O

fame vehementer laboratum, quam Nicephorus in suum lucrum
convertit frumenti pretio aucto et esurientibus magno venum-
dato, non reputans se publicis exsecrationibus obnoxium esse,
sed benignitatem potius suam erga subiectos iactans, quod binos
3 medimnos aureo venderet, quamvis exemplum Basilii Macedonis
haberet, qui in tali penuria se magnifice non ita olim gesserat.
4 Nam cum ille imperator aliquando de more S. apostolorum aedem
intraret et cives quosdam gravitatis aliquid prae se ferentes
5 maestos conspexisset, causam tristitiae quaesivit; tum illi "Domine"
inquiunt "qui non tristes sumus, cum mortem nobis
instantem videamus, quibus bini frumenti medimni aureo sint
6 emendi?" Quibus ille auditis ingemuit et pecunia illorum tristitia
excussa civiles magistratus est exsecratus, quod ab iis de penuria
7 non factus esset certior, ac statim regiis granariis apertis duodenos

ἐκέλευσε καὶ δώδεκα μεδίμνους σίτου νομίσματος ἑνὸς ἀποδί-
δοσθαι. ἀλλ' ἐκείνῳ μὲν ἡ πρᾶξις αὕτη βασιλική, τῷ δ' ἱστο- 8 D
ρουμένῳ νῦν βασιλεῖ καὶ λίαν καπηλική, ὃς τῷ λιμῷ τὸ ὑπή-
κοον ὁρῶν πιεζόμενον οὐκ ἐπήμυνεν, ἀλλὰ μέντοι καὶ ἐνετρύφα
ταῖς αὐτοῦ συμφοραῖς καὶ τοῖς τοῦ λιμοῦ τραυματίαις ἐπιξαίνων
ὑπῆρχε τὰ τραύματα. καὶ ὁ τοῦ βασιλέως δὲ ἀδελφὸς ὁ Λέων 9
οὐχ ἧττον ἔθλιβε τόν τε δῆμον τῆς πόλεως καὶ τοὺς οἰκήτορας
τῶν χωρῶν, καπηλείας καὶ αὐτὸς μετιών. οἱ μὲν οὖν οὕτω 10
διέκειντο πρὸς τοὺς πάσχοντας, οἱ δὲ πρὸς τὸν κρατοῦντα διὰ
D IV 89 ταῦτα ἀπέσκωπτον. ποτὲ γὰρ νεολέκτους στρατιώτας ὁρῶντος 11
τοῦ βασιλέως, ἐπεὶ καί τις τούτοις συνηρίθμητο πολιός, ἔφη
πρὸς ἐκεῖνον ὁ αὐτοκράτωρ "πῶς τοῖς στρατιώταις, ἄνθρωπε,
γέρων ὢν συγκαταλέγεις σαυτόν;" ὁ δ' αὐτίκα εὐφυῶς ἀντ- 12
εφθέγξατο ὡς "πολὺ δυνατώτερος νῦν εἰμι ἢ ὅτε ἤκμαζον, δέ- P II 207 A
σποτα· τότε γὰρ οὐδ' ἡμίσεως ἂν ἐπωμισάμην σῖτον νομίσματος,
νῦν δὲ ῥᾷον καὶ δύο νομισμάτων σῖτον ἐπὶ τῶν ὤμων ἀρῶ."
συνῆκε μὲν οὖν τὴν εἰρωνείαν ὁ βασιλεύς, ἀταράχως δὲ ταύτην 13
ἐνεγκὼν μετέστη πρὸς ἕτερον.

10 **σημείωσαι θαυμαστὸν (θαῦμα E) ἀστεῖον AE**

1 ἀποδιδόσθαι D   3 καπηλική AR, καπιλινὴ w*, καπηλινὴ p*   post ὅς add. γε O   5. 6 τραυματίαις ἐπιξαίνων (ἐπιξαίων w*p) ὑπῆρχε AEwp, ἦν ἐπιξαίνων ἀπανθρώπως τὰ τραύματα O   6 ὁ alterum om. C   8 ante οἱ add καὶ Owp   οὖν om. Owp   13 σεαυτὸν D   ἀντεφθέγξατο RwpDi, ἀνεφθέγξατο A   14 ἤκμαζον (sic) A   15 ἡμίσεος CDi   ἂν ἐπωμισάμην RwpDi, ἂν ἐπωμοσάμην A, ἀνεκομισάμην D   16 τὸν ὦμον B   17 εἰρωνείαν et εἰρωνίαν A, εἰρωνείαν RwpDi, ἠρωνείαν D, corr. Dw

medimnos uno aureo venire iussit. Atque ille quidem, ut regem 8
decet, egit, hic pro caupone se gessit, qui populo penuria labo-
ranti non modo nihil opis tulit sed et calamitatibus insultavit,
vulneribus eorum, quos fames sauciarat, inhumaniter divellendis.
Sed et regis frater Leo et ipse cauponando nihilo minus et urba- 9
num populum et provinciales premebat. Qui cum se tales in 10
afflictos praeberent, imperator a populo irridebatur. Nam cum 11
aliquando rex novitios milites lustrans canum quendam inter
ceteros vidisset, rogavit, cur homo senex militiae nomen dedisset.
Tum ille statim ingeniose respondit se nunc multo robustiorem 12
esse, quam in iuventute; tum enim ne dimidii quidem aurei fru-
mentum tollere potuisse, nunc vero duorum aureorum facilius
in humeros sublaturum. Intellexit cavillum rex sed eo dissimu- 13
lato ad alium transiit.

14 Ἐρωτικῶς δὲ σφόδρα πρὶν διακείμενος ὁ Νικηφόρος πρὸς
τὴν Θεοφανὼ μετέπειτα τῆς πρὸς αὐτὴν συνουσίας ἀπείχετο,
ἢ κορεσθεὶς ταύτης ἢ καὶ δι' ἐγκράτειαν μίξεως ἀπεχόμενος·
οὐδὲ γὰρ πάνυ τι καὶ νέος ὢν πρὸς ἔρωτας ἐτύγχανεν εὐκα-
15 τάφορος. ἡ δὲ μισήσασα τὸν ἄνδρα διὰ τὸ ἀνομίλητον ἢ καὶ
περὶ τοῖς υἱέσι δείσασα (ἦν γάρ τισιν ὑποτονθορυζόμενον βού-
B λεσθαι τὸν Νικηφόρον τὰ βασιλείδια τῶν παιδογόνων στερῆσαι
μορίων καὶ τὸν ἀδελφὸν βασιλεῦσαι τὸν Λέοντα) εἰς λόγους
ἦλθε λάθρᾳ τῷ Τζιμισκῇ, ἢ ἔρωτι τοῦ ἀνδρὸς ἁλοῦσα (ἦν γὰρ
τῷ κάλλει διαπρεπὴς καὶ τοῦ εἴδους χάριτας ἀφιείς), ἢ καὶ
ἀξιόχρεων τοῦτον τῷ Νικηφόρῳ λογισαμένη ἀντίρροπον, ὡς
δέ τινές φασι, καὶ εἰς συνουσίαν ἐλήλυθε τῷ ἀνδρὶ καὶ κατὰ
τοῦ Νικηφόρου ἠρέθισε καὶ τὸ τῆς παροιμίας σφαῖραν ἀφῆκε
16 κατὰ πρανοῦς. ἦν γὰρ καὶ ἄλλως ὁ Ἰωάννης τῷ βασιλεῖ μη-
νιῶν, ὅτι τῷ ἀδελφῷ πειθόμενος ἐκεῖνος βασκαίνοντι τούτῳ
ὕποπτόν τε τὸν ἄνδρα ἐνόμιζε καὶ τῆς στρατιωτικῆς ἀρχῆς
C παύσας αὐτὸν εἰς πολιτικὴν μετατίθησι, λογοθέτην τοῦ δρόμου
προχειρισάμενος, ὃ οὐκ εἰς δυναστείαν, ἀλλ' εἰς τιμωρίαν καὶ D IV 90

5 περὶ τοῦ (om. C) Λέοντος τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Φωκᾶ CE 9 ὅτι κατὰ τοῦ βασιλέως ἠρέθισε τὸν Τζιμισκὴν (τζιμισκῆν CE, v. ad XVII 1, 1) ἡ Θεοφανώ CE 14 ὅτι λογοθέτην τοῦ δρόμου προεβάλετο (προεβάλλετο E) τὸν Τζιμισκὴν (τζιμισκῆν C, v. ad XVII 1, 1) ὁ Φωκᾶς CE

1 ἐρωτικῶς RwpDi, ἐρωτικὸς A 2 αὐτὴν] αὐτῆς E 3 καὶ om. O 5. 6 ἢ καὶ—βούλεσθαι om. E 6 ὑπὸτὸνθορι:ζόμενον D, corr. Dw 7 βασιλίδια D, corr. Dw post βασιλ. add. ἐκτεμεῖν καὶ Owp 8 καὶ om. O post ἀδελφὸν add. δὲ O 9 τοῦ τζιμισκῇ E 10 καὶ alterum om. B 11 ἀξιόχρεω D, corr. Dw

14 Quamvis autem Theophanonem prius Nicephorus vehemen-
ter deperisset, post eius congressu abstinebat, sive ex satietate,
sive ex continentia; nam vel in adulescentia parum proclivis ad
15 libidinem fuerat. At illa maritum vel ob eam alienationem exosa
vel de filiis sollicita (quidam enim murmurabant velle Nicepho-
rum, regiis pueris castratis, imperium in fratrem Leonem trans-
ferre) cum Tzimisce clam colloquitur, sive amore eius viri
capta (nam formae excellentia et venustate hominum oculos in
se convertebat), sive eum parem Nicephoro adversarium rata;
quidam etiam tradunt eam cum illo consuevisse, et homine contra
Nicephorum instigato pilam, ut proverbio dicitur, per proclive
16 propulit. Nam Ioannes alioquin regi succensebat, cui ex fratris
invidia et calumniis suspectus a militari potestate ad civilem
translatus fuerat et logotheta cursus publici designatus, quam

ταύτην βαρεῖαν ἐκείνῳ λελόγιστο. εἶτα τῇ κακώσει τοῦ ἀνδρὸς 17
προστιθεὶς καὶ οἴκοι μένειν ἐκέλευσε· διὰ ταῦτα ἐμηνία ὁ Ἰω-
άννης. ὡς δὲ καὶ τὴν μαχλάδα ἐκείνην εὕρηκεν αὐτὸν παρα- 18
θήγουσαν, διαπραξαμένην δέ οἱ καὶ κάθοδον κελεύσει βασιλικῇ,
τῇ τυραννίδι ἐπέθετο, συμπράττουσαν ἔχων καὶ τὴν βασίλισσαν,
καὶ ἅμα τε οἷς ἐθάρρει τὸ ἀπόρρητον ἐξεκάλυψε καὶ ἅμα τῷ 19 W III 166
ἔργῳ ἐπικεχείρηκε καὶ προσλαβόμενος αὐτοὺς ἀωρὶ τῶν νυκτῶν
ἐπὶ τὴν νοτίαν θάλασσαν τῶν βασιλείων ἀφίκετο· Βουκολέων 20
ὁ τόπος ὠνόμασται, ὅτι λίθινος λέων ἐστὶν ἐν αὐτῷ βοὸς ἐπι- D
βεβηκὼς ὁμοίου καὶ τῷ εὐωνύμῳ ποδὶ κατέχοντι τὸ κέρας
αὐτοῦ περιστρέφων τὸν αὐχένα τὸν τοῦ βοός. ἔνθα γενόμενος 21
σαργάνην τε καθειμένην ἄνωθεν καθορᾷ καὶ δι' αὐτῆς ἀνιμᾶται
παρὰ θεραπαινῶν τῆς Θεοφανοῦς καὶ αὐτὸς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ.
ἦσαν δὲ ὁ Βούρτζης Μιχαὴλ ἐγκοτῶν τῷ βασιλεῖ καὶ αὐτὸς 22
διὰ τὴν ὀργήν, ὡς εἴρηται, τὴν ἀλόγιστον καὶ Λέων ὁ Ἀβα-

3 *ἐπιβουλὴ τοῦ Τζιμισκῆ κατὰ τοῦ Φωκᾶ, συμπραττούσης καὶ τῆς Θεοφανοῦς* C

2 *τιθεὶς* D   post *μένειν* add. *αὐτὸν* BCwp*Di*, *ἐκεῖνον* D   post *ἐκέλευσεν* add. *ᾤκει δὲ κατὰ τὸ θέμα* Dp, *ᾤκει δὲ κατὰ τὸ θέμα* . . . . B, *ᾤκει δὲ κατὰ τὸ θέμα* . . . . | C, *ᾤκει δὲ κατὰ τὸ θέμα* * w; *Duc*: "Haec verba absunt ab uno e mss. reg., habentur vero in duobus aliis cum defectus nota et in quarto" [de codicibus Ducangii v. praef.].   5 *τῇ* om. C   6 *ἀπεκάλυψε* Cwp, *ἀπεκάλυψεν* R   7 post *νυκτῶν* add. *καὶ λέμβῳ ἐμβεβηκὼς* (*ἐπιβεβηκὼς* D) Owp, cf. Leon. Diac. p. 87, 7   9 *ἐστὶν* AE, *λελάξενται* Owp   *ἐν αὐτῷ* om. C   10 *κατέχων* EDwwp   11 post *αὐτοῦ* add. *καὶ* Ewp   12 *καθημένην* Ewp   *ἄνωθεν καθειμένην* D   13 *καὶ αὐτὸς* om. BD   15 *εἴρηται*] XVI 26, 18 *Βαλάντιος* Cedr. (Scylitz.) II p. 375, 20, *βαλάντης* cod. Coislin. Cedr. (Scylitz.) II p. 376, 13 et Leon. Diac. p. 87, 23, *Ἀβαλάντιος* Cedr. l. c., *Ἀβαλάντῃ* Glyc. p. 573, 5

ipse non potestatem, sed grave supplicium iudicabat. Accesserat 17
malis, quod domi manere iussus erat. Quocirca Ioannes iratus,
cum etiam a meretrice illa, quae reditum ei regio iussu con- 18
fecerat, irritaretur, regnum affectavit illa adiutrice eodemque 19
tempore suis necessariis arcanum aperuit et facinus aggressus
intempesta nocte ad regiam pervenit, qua mari austrino alluitur.
Bucoleon is locus dicitur, quod ibi lapideus est leo, qui, cum 20
bovi eiusdem materiae insideat, pede sinistro illius cornu tenet
et collum distorquet. Quo cum ventum esset, sportam demissam 21
videt in eaque cum suis a Theophanonis ancillis attrahitur.
Habebat autem secum Michaëlem Burtzem regi ob inconside- 22
ratam illam iram infensum et Leonem Abalantem et Theodorum

λάντης καὶ ὁ μελάγχρους Θεόδωρος, ὃν διὰ τὸ τοῦ εἴδους με-
23 λάντερον ἐκάλουν Ἀτζυποθεόδωρον, καὶ ἕτεροι δύο. ἀψοφητὶ
τοίνυν ὑποδύντες τὸν κοιτῶνα τὸν βασίλειον (καὶ τοῦτο γὰρ
αὐτοῖς ἡ Θεοφανὼ κατεπράξατο) εὗρον τὸν Νικηφόρον χα-
P II 208 A μαιεύνην ὑπνώττοντα, καί τις αὐτῷ λὰξ ἐνθορὼν καὶ ἐνυβρίσας
24 διύπνισεν. ὡς δὲ τὴν κεφαλὴν ἐκεῖνος διυπνισθεὶς ἀνεκούφισε,
δέχεται κατ' αὐτῆς εὐθὺς καιρίαν πληγήν, ἥτις αὐτῷ δεινῶς
25 διέσεισε καὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχήν. εἶτα ὁ μὲν Τζιμισκὴς
ἐπὶ τῆς βασιλείου κλίνης κεκάθικε, τὸν δὲ Φωκᾶν ἤδη παρει-
26 μένον ἑκατέρωθεν ὑπερειδόμενον αὐτῷ παρεστήσαντο. ὁ δὲ
27 τὰς αἰτίας αὐτὸν ἠρώτα δι' ἃς κεκάκωτο παρ' αὐτοῦ. ὡς δ' D IV 91
ἐκεῖνος πρὸς οὐδὲν ἀπεκρίνατο, μόνον δὲ τὸ "κύριε, βοήθει"
ἐφθέγγετο, ἐγκελεύεται τοῖς περὶ αὐτὸν ταῖς λαβαῖς τῶν ξιφῶν
τὰς γνάθους αὐτοῦ παίοντας συνθραῦσαι ἢ διασεῖσαι τοὺς
28 ὀδόντας αὐτῷ. εἶτά τις ἐξόπισθεν δόρατι βάλλει κατὰ νῶτον
29 αὐτόν, καὶ τὸ δόρυ διὰ τῶν στέρνων ἐξέπεσε. καὶ θορύβου

2 *ἀναίρεσις τοῦ Φωκᾶ Νικηφόρου* ACE

1 *τὸ*] *τὸν* E 2 *ἀτζυποθεόδωρος* cod. Coislin. Cedr. (Scylitz.) II p. 375, 21 3 *ὑποδῦντες* Ewp *χιτῶνα* D, corr. Dw *βασιλικὸν* O 4 ante *αὐτοῖς* add. *καὶ* D *αὐτοῖς* RwpDi, *αὐτῆς* A *διεπράξατο* C *χαμαιεύνην* AR, *χαμαι, εὔνην* D, *χαμεύνην* w*p 5 *ἐνθορὼν* BsDwwp, *ἐνθορῶν* AR 7 *εὐθὺς* om. CE Wo lat. *οἵτις* D, corr. Dw *δεινῶς* om. Ewp 8 *διανέσεισε* D, corr. Dw *τζιμισκὴς* E, *τζιμισκὴς* ex *τζιμισκῆς* corr. A, *τζιμισχῆς* D, *τζιμισκῆς* DwRwpDi, v. ad XVII 1, 1 10 *παρεστήσατο* D, corr. Dw 12 *πρὸς* om. O Wo lat. 15 *αὐτοῦ* DEwp, om. C *νῶτον* A, *νώτων* (ex *νῶτον* mutat B) Rw, *νώτον* p*, *τῶν νώτων* C 16 *ἐθνῶν* D, *στέρνων* corr. Dw *καὶ* omisso post *θορύβου* add. *δὲ* Owp

nigrum, quem ob colorem nigriorem Atzypotheodorum vocabant,
23 et alios duos. Igitur cubiculum regium sine strepitu ingressi
(nam id quoque Theophano confecerat), Nicephorum humi dor-
mientem quidam calcibus per contumeliam insultans somno
24 excutit, experrectum seque attollentem letaliter in corpore sta-
tim vulnerat, quo ictu et corpus eius et animus graviter est
25 concussus. Ad Tzimiscem, qui in regio lecto consederat, ad-
26 ductus iam collabens utrimque suffultus cum rogaretur, quibus de
27 causis ab eo vexatus esset, quaerenti non respondit, sed illud tan-
tum "Iuva, domine" clamavit. Iubet igitur Tzimisces coniuratos
maxillas eius capulis gladiorum pulsando confringere aut den-
28 tes elidere. Deinde quidam in tergum eius hastam ita intorquet,
29 ut per pectus elaberetur. Tumultu ab cubiculariis excitato (iam

παρὰ τῶν προκοιτούντων γεγενημένου (ἤδη γὰρ εἰς αἴσθησιν B
ἧκον τῆς ἐπιβουλῆς), καὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀνδρὸς ἐκπεπνευ-
κότος ἄρτι ἐκτέμνουσι καὶ διὰ θυρίδος τοῖς σωματοφυλακοῦσι
δεικνύουσι καὶ οὕτως τὴν ἐκείνων ὁρμὴν καταπαύουσι. λέγεται 30
δ' ὅτι πρὸ ἡμερῶν ὀλίγων ἔγγραφον εὗρεν ἐν τῷ κοιτῶνι ὁ
Νικηφόρος δηλοῦν τὴν ἐπιβουλήν. ὁ δὲ τοῦ βασιλέως Νικη- 31
φόρου αὐτάδελφος ὁ Λέων τὸ γεγονὸς ἐγνωκὼς σὺν τῷ υἱῷ
Νικηφόρῳ τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ προσπέφευγεν. ἦν δὲ ὁ ἀναι- 32
ρεθεὶς βασιλεὺς ἐτῶν πεντήκοντα καὶ ἑπτά, ἐξ ὧν ἓξ καὶ μῆνας τοσούτους τῶν σκήπτρων ἐκράτησε τῶν Ῥωμαϊκῶν.

LIBER DECIMVS SEPTIMVS.

Καὶ ὁ μὲν οὕτως ἀπέτισε τὸ χρεών· ὁ δὲ Τζιμισκὴς τῆς 1 C
βασιλείας γενόμενος ἐγκρατὴς καὶ τοὺς τοῦ Ῥωμανοῦ παῖδας

11 *βασιλεία Ἰωάννου τοῦ Τζιμισκῆ* AR *ὅτι τὸν παρακοιμώμενον Βασίλειον ὡς ἐντρεχῆ περὶ τὰ πράγματα* (*ὡς—πράγματα* om. C) *τοῖς τῆς βασιλείας ἐπέστησε πράγμασιν* CE

1 *παρὰ* ARwp, *διὰ* D 1. 2 *ἧκον* ante *εἰς* O 2 *τοῦ ἀνδρὸς* om. E 3. 4 *διὰ θυρίδος* ante *δεικν.* Ewp 4 *οὕτω* ED$_w$wp*Di*, v. ad XIII 6, 16 5 ante *εὗρεν* add. *τι* Owp, om. AE Cedr. (Scylitz.) II p. 377, 1 6 *νικηφόρου βασιλέως* C 7 ante *αὐτάδ.* add. *ὁ* D, del. D$_w$ 8 *συμπέφευγεν* B 9 *καὶ* ante *ἑπτὰ* om. DE 10 *τοσούτους*] Leo Diac. p. 89, 14: *ἓξ . . ἐνιαυτοὺς πρὸς μησὶ τέσσαρσι*; nam Nicephorus inde ab die XVI. mensis Augusti a. 963 usque ad diem X. Decembris imperium tenuit. Videtur igitur Zonaras aut eius auctor similiter errare ac Sathac anonymus (v. bibl. gr. med. aev. vol. VII p. 155, 13). 11 *τζιμισκῆς* ARwp*Di*, *τζιμισχῆς* D; vulgatam scripturam nominis illius Armeniaci (v. Schlumbergerum l. c. p. 276) non secutus sum, quod optimi codices formam *τζιμισκὴς* haud raro (v. p. 496, 1. 501, 10. 518, 8. 520, 17. 527, 3. 537, 17 arg. ad p. 516, 9. 520, 14, Hasium ad Leon. Diac. p. 429, Ann. Comn. II p. 298, 5. 299, 9. 365, 17) praeferunt.

enim insidias animadverterant) caput modo defuncti amputatum per fenestram satellitibus ostendunt itaque illorum impetum com-
primunt. Fertur Nicephorus paucis ante diebus tabellas in suo 30
cubiculo invenisse, insidiarum indices. Leo frater regis, nece 31
illius cognita, cum filio suo Nicephoro in magnam ecclesiam
confugit. Fuit hic imperator, cum caederetur, natus annos LVII, 32
quorum sex cum totidem mensibus regnavit.

1. Atque ille quidem fatis ita satisfecit; Tzimisces autem

κοινωνοὺς πεποίητο τῆς ἀρχῆς παῖδας ἔτι τυγχάνοντας, τὸν δὲ
παρακοιμώμενον Βασίλειον, ὃν ὁ Φωκᾶς τετίμηκε πρόεδρον, μήπω
πρώην ὄντος τοῦ ἀξιώματος, προσλαβόμενος ὡς ἐντριβῆ περὶ
τὴν τῶν κοινῶν πραγμάτων διοίκησιν, αὐτῷ τὴν πᾶσαν οἰκο-
2 νομίαν ἀνέθετο. καὶ ὃς τοὺς τῷ Νικηφόρῳ προσήκοντας ἢ
καὶ ἄλλως εὔνοιαν ἐκείνῳ τηρεῖν ὑποπτευομένους ἐκ μέσου πε-
ποίηκε, τὸν μὲν κουροπαλάτην Λέοντα καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ
D Νικηφόρον ἐν Λέσβῳ περιορίσας, τῷ δ' ἑτέρῳ τοῦ Λέοντος
υἱῷ τῷ Βάρδᾳ ὅριον θέμενος περιγραπτὸν τὴν Ἀμάσειαν καὶ D IV 92
3 ἄλλους ἄλλως μετελθὼν καὶ οἰκονομησάμενος. τοὺς δὲ παρὰ
τοῦ Νικηφόρου φυγαδευθέντας κατήγαγεν, οἷς καὶ ἀρχιερεῖς
συνηρίθμηντο, ὅσοι μὴ ὑπογράψαι ἐν τῷ τόμῳ ὑπέκυψαν, δι'
οὗ τεθέσπιστο μὴ ἄνευ ἐκείνου ἀρχιερέα τινὰ προχειρίζεσθαι.
4 εἶτα ἄπεισιν ὁ Ἰωάννης εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν ταινιωθη-
5 σόμενος. ἀλλ' οὐκ εἰάθη παρὰ τοῦ Πολυεύκτου εἰς τὸν ναὸν
W III 167 6 εἰσελθεῖν, ὡς φόνῳ μεμιασμένος. πρᾴως δὲ τὴν ἐπιτίμησιν ὁ
Τζιμισκὴς ἐνεγκὼν ἀπελογεῖτο μὴ αὐτὸς αὐτόχειρ γενέσθαι τοῦ
φόνου, ἔλεγε δὲ τὸν Ἀβαλάντην καὶ τὸν Ἀτζυποθεόδωρον ἐπι-

14 ὅτι ἐκωλύθη ὁ Τζιμισκὴς (τζιμισκῆς C, v. ad XVII 1, 1) εἰσελθεῖν εἰς τὴν ἐκκλησίαν CE

4 τὴν prius om. C 7. 8 τὸν μὲν—Λέσβῳ περιορίσας] Apparet Zonaram h. l. Scylitzem (Cedr. II p. 379, 16) negligenter adhibuisse; v. *B-W* comment. Fleckeis. p. 148 ss. 10 ante καὶ add. τε Rwp 14 εἰς τ. μεγ. ἐκκλησίαν ἀπήει ὁ ἰωάννης O 16 πρᾴως ARDwwp, πράος D, corr. *Di* 16. 17 τὴν ἐπιτίμησιν ante ἐνεγκὼν D 17 τζιμισκὴς AE, τζιμισκῆς Rwp*Di*, τζιμισχῆς et τζιμισκῆς per dittogr. D, v. ad XVII 1, 1 18 δὲ] γὰρ D τζυποθεόδωρον D, corr. Dw

regno potitus et Romani liberos, pueros adhuc, imperii participes
fecit et Basilio, cubiculi praeposito, quem Nicephorus novo di-
gnitatis genere praesidem appellarat, ut in rebus gerendis ver-
2 sato, administrationem omnem commisit. Is Nicephori cognatos
aliosque, qui ei adhuc bene cupere videbantur, amovit, Leone
Curopalate et eius filio Nicephoro Lesbum relegatis, alteri eius
filio Bardae certo limite praefinito, ne Amasia excederet, aliis
3 aliter tractatis. Quos autem Nicephorus in exilium egerat re-
vocavit, quo in numero erant etiam pontifices, qui recusarant,
ne ei libro, quo sanxerat, ne quis pontifex se inscio designaretur,
4 subscriberent. Deinde in magnam ecclesiam abiit Ioannes, ut
5 ibi diademate ornaretur. Sed Polyeuctus eum, ut caede pollu-
6 tum, ingredi aedem sacram non est passus. Qua obiurgatione
aequo animo lata Tzimisces pro defensione attulit se caedem suis
manibus non perpetrasse, sed Abalantem et Atzypothodorum Theo-

τροπῇ τῆς Θεοφανοῦς τὸν Νικηφόρον διαχειρίσασθαι. τὴν μὲν 7 P II 209 A
οὖν Θεοφανὼ ὁ πατριάρχης ἀπήτησε τῶν βασιλείων ἀπελαθῆναι
καὶ περιορισθῆναι καὶ τοὺς αὐτόχειρας τοῦ Νικηφόρου ἐκδιω-
χθῆναι, τὸν δὲ τόμον, οὗπερ ἐμνήσθημεν, διαρραγῆναι καὶ αὐτὸν
τὸν Ἰωάννην δέξασθαι ἐπιτίμια. ὁ δὲ πάντα ποιῆσαι ὑπέσχετο 8
καὶ αὐτίκα στέλλει καὶ κατάγει τὴν βασιλίδα τῶν ἀνακτόρων
καὶ τὸν τόμον ἐκεῖ κομισθέντα διέρρηξε καὶ ἣν ἐν ἰδιώταις
τελῶν εἶχε περιουσίαν, διανεῖμαι πένησιν ἐπηγγείλατο. τούτων 9
δὲ γενομένων, κατὰ τὴν γενέθλιον τοῦ σωτῆρος ἡμῶν καὶ θεοῦ
ἑορτὴν ἅμα τε τὴν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐπιτρέπεται εἴσοδον καὶ
ἅμα τῷ διαδήματι στέφεται, τὴν δὲ Θεοφανὼ εἰς Προικόνησον
περιώρισεν. οὕτω μέντοι ἀναρρηθείς, ἐπεὶ ἀρχιερέως ἡ μεγάλη 10
Ἀντιόχεια χηρεύουσα ἦν, προχειρίζεταί τινα μοναχὸν Θεόδωρον, B
ὃς αὐτῷ προέφη τῆς βασιλείας τυχεῖν, καὶ μὴ σπεῦσαι μηδ'
ἁρπάσαι αὐτήν, ἀλλὰ μεῖναι τὴν ἐκ τοῦ θείου προχείρισιν. ὅσπερ 11
D IV 93 τὴν ἀρχιερωσύνην καταδεξάμενος ἀξίωσιν ἔθετο πρὸς τὸν Ἰω-

8 πότε ἐστέφθη ὁ Τζιμισκής (τζιμισκῆς C, v. ad XVII 1, 1) CE 15 πότε οἱ Μανιχαῖοι ἐκ τῆς ἑῴας εἰς (πρὸς E) τὰ ἑσπέρια μετηνέχθησαν CE

1 τῆς om. D 4 ὅνπερ D, corr. Dw ἐμν.] XVI 25, 18 5 δείξασθαι D 7 ἐκεῖ AEwp, αὐτῷ O *Wo* lat. 8 τελῶν om. D, suppl. Dw περὶ οὐσίαν D 9 post γενομένων distinxit *B-W* coll. Cedr. (Scylitz.) II p. 381, 6 ss. 10 εἰς τὴν ἐκκλησίαν AO, τῆς ἐκκλησίας Ewp 11 προικόννησον B, Προικοννήσῳ Cedr. (Scylitz.) II p. 380, 19, v. ad XV 19, 36 14 σπεῦδε B 15 ἁρπᾶσαι Ewp ἀλλ' ἀναμεῖναι Rwp ante τὴν add. ὥσπερ *Di* Haasii annotatione (v. ann. sequ.) perperam huc relata ὅσπερ Ewwp*Di*, ὥσπερ AE, ὃς O 16 ἀρχιεροσύνην w*p invitis AR ἀξίως ἐνέθετο D, corr. Dw post τὸν add. αὐτοκράτορα Owp

phanonis iussu Nicephorum sustulisse. Quapropter patriarcha po- 7
stulavit, ut Theophano palatio pulsa relegaretur et Nicephori
percussores in exilium agerentur et liber, de quo diximus, lacera-
retur et ipse Ioannes poenas subiret. Ille se omnia facturum 8
pollicitus, statim missis satellitibus Theophanonem regia educit
et librum allatum lacerat et quas privatus habuisset opes, se
distributurum pauperibus promisit. His factis, natali die ser- 9
vatoris et dei nostri simul in ecclesiam admittitur, simul diade-
mate ornatur, Theophanone Proeconesum relegata. Sic appellatus 10
imperator, cum magna Antiochia pontifice careret, monachum
quendam Theodorum, qui imperium ei praenuntiarat neque fe-
stinare aut rapere, sed eum numinis designationem exspectare ius-
serat, nominavit. Is pontificatu suscepto ab Ioanne postulavit, 11
ut Manichaei, qui foeda sua secta multos contaminarent, ex

άννην τοὺς Μανιχαίους ἐκ τῆς ἑῴας μετοικίσαι πρὸς τὰ ἑσπέρια,
12 πολλοὺς τῇ αὐτῶν μυσαρᾷ αἱρέσει διαφθείροντας. οὗ τὴν
ἀξίωσιν πληρῶν εἰς Φιλιππούπολιν μετήγαγε τὸ γένος τῶν
13 Μανιχαίων. ὁ δὲ πατριάρχης Πολύευκτος τῇ τοῦ Τζιμισκῆ
ἀναρρήσει τριάκοντα καὶ πέντε ἡμέρας ἐπιβιοὺς τὸν βίον μετ-
ήλλαξε, καὶ ἀντεισήχθη εἰς τὸν ἀρχιερατικὸν θρόνον τῆς βα-
C σιλευούσης τῶν πόλεων ὁ μοναχὸς Βασίλειος ὁ Σκαμανδρηνός.
14 Οἱ δ' ἐκ τῆς Ἄγαρ, μὴ ἀνεκτὸν ἡγούμενοι στερεῖσθαι τῶν
πόλεων ἃς ἤδη ἀφῄρηντο, συνελέγησαν πανταχόθεν καὶ συν-
θήκας περὶ ὁμαιχμίας πεποιηκότες καὶ τοῖς Καρχηδονίοις τὴν
σφῶν ἡγεμονίαν προσνείμαντες ἐξεστράτευσαν κατὰ τῆς ἐν
15 Δάφνῃ Ἀντιοχείας καὶ ταύτην ἐπολιόρκουν. τῶν δ' ἐν τῇ πόλει
ἀνθισταμένων αὐτοῖς κραταιότερον ἠγγέλθη τῷ βασιλεῖ τῶν
16 ἐθνῶν ἡ συνέλευσις. ὁ δὲ κελεύει τῷ στρατηγῷ Μεσοποταμίας
ἐπικουρῆσαι τοῖς πολιορκουμένοις· καὶ πολέμου πρὸς τοὺς Ἀγα-
ρηνοὺς συρραγέντος οἱ βάρβαροι, καίτοι πολλαπλάσιοι πρὸς
17 τοὺς Ῥωμαίους ὄντες, τρέπονταί τε καὶ σκίδνανται. οἱ δέ γε
Ῥῶς τὸ τῶν Βουλγάρων ἔθνος καὶ τὴν χώραν αὐτῶν ὑφ' ἑαυ-
D τοὺς ποιησάμενοι καὶ τοὺς ἡγεμόνας τοῦ ἔθνους τὸν Βορίσην

4 *περὶ πατριαρχῶν* CE 8 *περὶ τῶν Ἀγαρηνῶν* C 17 *ὅτι οἱ Ῥῶς* (*ῥὼς* C) *μετακληθέντες κατὰ τῶν Βουλγάρων, καὶ αὐτοὺς καταγωνισάμενοι, ἐπανελθεῖν εἰς τὰ ἴδια οὐκ ἤθελον. καὶ* (*ὅτι οἱ—ἤθελον. καὶ* om. E) *περὶ τοῦ Καλοκυροῦ* CE

1 *μετοικῆσαι* D, corr. Dw 2 *τ. αὐτ. αἱρέσει τῇ μυσαρᾷ* O 3 *κατήγαγε* D 10 *Χαρχηδονίοις* p* invitis ARw 11 post *ἐν* add. *τῇ* EDwwp 13 *αὐτῆς* D, corr. Dw 16 *καίτι* D 18 *ῥὼς* DEwp*Di*

12 Oriente in Occidentem transferrentur. Cuius postulatis ille obse-
13 cutus Manichaeorum genus Philippopolim transtulit. At patriarcha
Polyeuctus, cum post Tzimiscae proclamationem XXXV dies vixisset, obiit in eiusque locum successit Basilius monachus Scamandrenus.
14 Agareni vero non ferendum esse rati, si ademptis modo urbibus carendum esset, undecunque convenerunt pactaque belli societate Carthaginiensium ductu et auspiciis Antiochiam, quae
15 est iuxta Daphnem, obsederunt. Sed dum cives illis constantius
16 resistunt, gentium illa conspiratione cognita rex Mesopotamiae
ducem obsessis opem ferre iubet; proelio commisso barbari, quamvis numero multo superiores, a Romanis profligati dissi-
17 pantur. Ceterum Russi, Bulgarorum natione et provincia sub-
acta, una cum ducibus Borise ac Romano, obliti patriae illic im-

τε καὶ τὸν Ῥωμανὸν οὐκέτι τῶν οἴκοι ἐμέμνηντο, ἀλλ' ἤθελον
αὐτοῦ που μένειν τὴν χώραν κατέχοντες. πρὸς τοῦτο δ' αὐτοὺς 18
καὶ ὁ Καλοκυρὸς ἀνηρέθιζεν· "εἰ γὰρ βασιλεὺς Ῥωμαίων ἀναρρη-
θήσομαι παρ' ὑμῶν", ἔλεγε "τῆς τε τῶν Βουλγάρων χώρας
παραχωρήσω ὑμῖν καὶ διαθήσομαι πρὸς ὑμᾶς εἰρήνην διαιωνί-
ζουσαν καὶ τὰ ὑπεσχημένα παρέξω κατὰ τὸ πολλαπλάσιον."
οἱ δὲ τῇ τε τῶν χωρῶν ἀρετῇ θελχθέντες καὶ τοῖς λόγοις τοῦ 19
D IV 94 Καλοκυροῦ χαυνωθέντες οὔτε τῷ βασιλεῖ πάντα ποιήσειν ἐπι-
τελῆ τὰ παρὰ τοῦ Νικηφόρου σφίσιν ὑπεσχημένα ἐπείθοντο
γράφοντι καὶ τοῖς πρέσβεσιν ὡμίλησαν ἀλαζονικώτερον. ἐντεῦ- 20
θεν ἄρασθαι κατ' αὐτῶν ὅπλα ἠνάγκαστο καὶ ταῖς Ῥωμαϊκαῖς P II 210 A
δυνάμεσιν ἐπιστήσας στρατάρχην, ὃν στρατηλάτην ὠνόμασε,
Βάρδαν μάγιστρον τὸν Σκληρόν, τῆς ἤδη θανούσης αὐτοῦ γα-
μετῆς αὐτάδελφον ὄντα, ὁρμῆσαί οἱ κατὰ τῶν Ῥῶς ἐνετείλατο.
καὶ ὁ μὲν ἀπῄει· οἱ βάρβαροι δὲ τοῦτο μαθόντες καὶ ὁ τούτων 21
ἔξαρχος ὁ Σφενδοσθλάβος, τούς τε Βουλγάρους ὁπλίσαντες καὶ
συμμάχους προσειληφότες Σκύθας, οἳ Πατζινάκαι κικλήσκονται,
καὶ τοὺς τὴν Παννονίαν οἰκοῦντας Τούρκους καὶ στρατιὰν εἰς

10 ὅτι ὁ Σκληρὸς Βάρδας ἐστάλη κατὰ τῶν Ῥῶς (ῥῶς CE) CE

1 τε om. Ewp 2 κατέχοντα D, corr. Dw αὐτὸς C, αὐτοὺς corr. Cw 3 ἠρέθιζεν ὁ καλοκυρὸς (καλόκυρος D) O 5 ἡμῖν D ἡμᾶς D 6 καὶ τὰ] εἶτα καὶ D 7. 8 καὶ τοῖς λόγοις τοῦ καλοκυροῦ (καλοκύρου D) χαυνωθέντες RwpDi (v. Cedr. (Scylitz.) II p. 384, 1), om. A 10 ἀλαζωνικώτερον B, ἀλαζωνικότερον w*p, ἀλλαζωνικώτερον D 12 στρατάρχης D 14 τῶν] τὸν B ῥῶς DEwpDi 15. 16 καὶ ὁ τούτων ἔξαρχος (ἐξάρχων BC, ἄρχων D) ὁ (om. O) σφενδοσθλάβος (σφενδόσθλαβος Ewp) τούς τε βουλγάρους ὁπλίσαντες RwpDi, om. A 17 κεκλήσκονται B 18 τὴν om. C πανονίαν AO, παννονίαν EwpDi, Παννονίᾳ Cedr. (Scylitz.) II p. 384, 15; v. Hierocl. 657, 7 Burckhardt

perii sedem constituere voluerunt, Calocyri potissimum impulsu, 18
qui, si ab iis Romanorum rex appellaretur, se et Bulgaria ces-
surum et pacem perpetuam facturum et multo plura, quam pro-
missa essent praestiturum est pollicitus. Illi et provinciarum 19
bonitate illecti et Calocyri verbis inflati neque litteris regis omnia,
quae Nicephorus promisisset, se confecturum affirmantis ausculta-
runt et legatos insolentius tractarunt. Quibus de causis bello 20
eos petere coactus Romanas legiones Barda Sclero magistro
duce, fratre uxoris nuper defunctae, contra Russos misit. Quo 21
barbarorum dux Sphendosthlabus intellecto, Bulgaris armatis et
Scythis, qui Patzinacae dicuntur, et Turcis, qui Pannoniam tenent,

τριάκοντα μυριάδας ἀριθμουμένην συστησάμενοι τὴν Θρᾴκην
W III 168 22 ἅπασαν ἐληίζοντο. τούτοις οὖν μὴ θαρρῶν ὁ Σκληρὸς συμ-
μίξαι καὶ κατὰ συστάδην μαχέσασθαι (πολλοστὸν γὰρ ἦν πρὸς
τὸ πλῆθος ἐκείνων τὸ μετ' αὐτοῦ στρατιωτικόν) στρατηγικαῖς
B 23 μεθόδοις τοὺς βαρβάρους κατηγωνίσατο. καὶ πρῶτον μὲν λό-
χους καθίσας καὶ μόνοις τοῖς Πατζινάκαις ἐπελθὼν καὶ εὐφυῶς
αὐτοὺς περιαγαγὼν εἰς τοὺς λόχους, τοὺς μὲν ἀνεῖλε, τοὺς δ'
εἷλε ζῶντας· εἶτα καὶ τοῖς ἄλλοις συμμίξαντι μέχρι μέν τινος
24 ἰσόρροπος ἦν ἡ μάχη αὐτῷ· ὡς δέ τις τῶν Σκυθῶν καὶ ὄγκῳ
σώματος καὶ ψυχῆς παραστήματι γενναῖος εἶναι δοκῶν καὶ
τῶν ὁμογενῶν ἁπάντων ὑπερτερεῖν, ὁρῶν τὸν Σκληρὸν ἔφιππον
διιόντα τὰς ὑφ' ἑαυτὸν τάξεις καὶ ταύτας εἰς ἀλκὴν διεγείροντα,
ὥρμησε κατ' ἐκείνου καὶ κατήνεγκε τὸ ξίφος κατὰ τῆς κεφαλῆς
τοῦ ἀνδρός· τὸ δὲ τῇ τοῦ κράνους ἰσχύϊ καὶ τῇ λειότητι οὐχ
25 ἥψατο αὐτοῦ. ὁ Σκληρὸς αὖθις κατὰ τῆς κεφαλῆς τὸν Σκύθην
ἀντέπληξε, καὶ ἡ τοῦ ξίφους καταφορὰ εἰς τοσοῦτον γέγονεν D IV 95
C ἐνεργὸς ὡς διχῇ τμηθῆναι τὸν βάρβαρον καὶ ἡμίτομα τοῦ ἵππου
26 τὰ μέρη αὐτοῦ ἐκπεσεῖν. οἱ βάρβαροι δὲ τὸ ἔργον ἐκπλαγέντες
εἰς δειλίαν ἐνέπεσον καὶ εἰς φυγὴν αὐτίκα ἐτράπησαν, οἷς οἱ

2 ὅπως ὁ Σκληρὸς τοὺς Ῥῶς (ῥὼς CE) κατηγωνίσατο καὶ τοὺς συμμαχοῦντας αὐτοῖς CE   15 σημείωσαι A

1 ἀριθμουμένην om. D   4 ἐκεῖνο D   αὐτοὺς | D   8 συμμίξαντες D   11 πάντων ὑπερτερεῖν τῶν ὁμογενῶν O   12 ἑαυτὸν ER^s wp*Di*, ἑαυτῶν AB   15 δὲ ante σκληρὸς add. Rwp*Di*, om. A   16 εἰς Awp, ἐς R, v. ad XIV 12, 14   17. 18 τοῦ ἵππου ante ἐκπεσεῖν Ewp   18 δὲ om. Rwp   19 δειλείαν ἐξέπεσον p*

ad belli societatem ascitis, exercitu circiter CCC milium coacto
22 Thraciam omnem populatur. Sclerus, qui cum tanta multitudine
acie congredi non auderet, quippe copiis multo inferior, militari
23 sollertia barbaros devicit. Ac primum quidem Patzinacas solos
in insidias callide pellectos partim cecidit, partim vivos cepit;
24 deinde cum ceteris aliquamdiu aequo Marte pugnavit. Sed
cum quidam ex Scythis et vi corporis et animi vigore florens,
vir omnibus suis popularibus superior, Sclerum suas legiones
equo circumvehi et ad rem strenue gerendam cohortari vidisset,
concitato equo ensem capiti viri impegit, qui et duritie et levore
25 galeae repulsus non penetravit. Sclerus quidem tanta vehe-
mentia gladium in caput Scythae illisit, ut barbarus in duas
partes dissecaretur, mediaeque partes eius utrimque de equo
26 laberentur. Qua re barbari perterriti fugae statim se mandarunt,
quos Romani a tergo insecuti multos occiderunt, multos ceperunt.

Ρωμαῖοι κατόπιν ἐλαύνοντες πολλοὺς μὲν ἀνῄρουν, πολλοὺς δ'
ἐζώγρουν. ἔπαυσε τῆς διώξεως τοὺς περὶ τὸν Σκληρὸν ἐπελ- 27
θοῦσα ἡ νύξ· τέως δὲ καὶ ὅσοι περιελείφθησαν τραυματίαι ἦσαν.
Καὶ τὰ μὲν κατὰ τοὺς Ῥῶς ἐν τούτοις ἦσαν. Βάρδας δὲ 2 2
ὁ Φωκᾶς ὁ τοῦ Λέοντος παῖς ἐξ Ἀμασείας φυγών, ἐν ᾗ περι-
ώριστο, τὴν τῶν Καππαδοκῶν κατειλήφει Καισάρειαν, πολλοὺς
προσεταιρισάμενος, καὶ τυραννίδι ἐπικεχείρηκεν, ἑαυτῷ περιθέ-
μενος τὰ τῆς βασιλείας παράσημα. καὶ ὁ πατὴρ δὲ τούτου ὁ 3
Λέων σὺν τῷ ἑτέρῳ υἱῷ τῷ Νικηφόρῳ ἐκ Λέσβου πρὸς Θρά-
κην ἐβουλεύσατο διαβῆναι, ἔχων συμπράττοντά οἱ καὶ τὸν Ἀβύ- D
δου ἀρχιεπίσκοπον· γνωσθεὶς δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς πηρωθῆναι 4
καταδικάζεται σὺν τῷ υἱῷ Νικηφόρῳ. λέγεται δὲ τὸν βασιλέα 5
κατὰ τὸ λεληθὸς ἐντείλασθαι τοῖς ἐπιτραπεῖσι τὴν πήρωσιν τῶν
ἀνδρῶν μὴ ἐκκόψαι τούτοις τὰ ὄμματα, ἀλλὰ δόκησιν μὲν
παρασχεῖν ἐκτυφλώσεως, παραφυλάξαι δὲ τοῖς ἀνθρώποις ἀλώ-
βητον τὸ ὁρᾶν. τούτων οὖν οὕτω συνενεχθέντων, γραφὴ κατα- 6
λαμβάνει βασίλειος τὸν Σκληρὸν ἄρτι τοὺς Σκύθας τρεψάμενον

4 *ὅπως ὁ Φωκᾶς Βάρδας τυραννίδι ἐπικεχείρηκε· καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ὁ ἀδελφὸς ἀποδρᾶναι μελετήσαντες ἐγνώσθησαν* (pro *ἀποδρ.—ἐγνώσθησαν* habet E: *καὶ ἐγνώσθησαν*) CE

1. 2 *δὲ διεζώγρουν* D   2 post *ἔπαυσε* add. *δὲ* Rwp*Di*, om. A   *τῆς διώξεως* post *σκληρὸν* O   *τοὺς* Rwp*Di*, *τῆς* A   3 *τέως δὲ καὶ ὅσοι περιελείφθησαν* (*περιελήφθησαν* A) *τραυματίαι ἦσαν* AEwp, *καὶ οἱ περιλειφθέντες ἐκ τῶν βαρβάρων τραυματίαι ἦσαν* O   4 *καὶ τὰ μὲν κατὰ τοὺς ῥῶς* (*ῥὼς* Ewp*Di*) *ἐν τούτοις ἦσαν* AEwp, *ἐν τούτοις μὲν οὖν ἐτύγχανον τὰ* (om. C) *κατὰ τοὺς* (*τῶν* D) *ῥῶς* (*ῥὼς* D) O   5 *ἀμασείας* Rwp*Di*, *ἀμασίας* A, *ἀμασσείας* D, v. ad XVI 18, 17   6 *τῶν* om. D   10 *ἐβουλεύσαντο* D   14 *ἐκκόψαι* AR, *ἐγκόψαι* p* (prius enim *κ* non planum est apud *Wo*)   15 *παραφυλάξαι* Ewp*Di*, *περιφυλάξαι* AO   16 *οὕτως* D   17 *βασ.*] *ἐκ βασιλέως* O*Wo* lat.

Persequendi reliquias barbarorum, quae quidem vulneribus af- 27
fectae erant, finem noctis interventus militibus Scleri attulit.
2. Dum haec contra Russos geruntur, Bardas Phocas, Leonis 2
filius, relicta Amasia, ubi exulabat, Caesaream Cappadociae oc-
cupavit et factiosorum hominum opibus fretus tyrannidem affe-
ctavit, sumptis regiis insignibus. Sed et pater eius Leo cum 3
altero filio Nicephoro in animo habuit Lesbo in Thraciam trans-
ire, adiutore archiepiscopo Abydeno; verum eo consilio cognito, 4
damnatur una cum filio Nicephoro, ut oculi effodiantur. Rex 5
tamen ministris clam mandasse fertur, ut simularent dumtaxat
homines caecatos eorumque visum illaesum conservarent. His 6
ita gestis, Scythis modo fusis, Sclero litterae regiae afferuntur,

διαπεραιωθῆναι πρὸς τὴν ἑῴαν καὶ τῷ Βάρδᾳ τῷ Φωκᾷ ἀντι-
7 καταστῆναι. καὶ αὐτίκα ἀπῄει καὶ πρὸς Καισάρειαν γέγονε,
καὶ οἱ περὶ τὸν Φωκᾶν ἐκεῖνον λιπόντες τῷ Σκληρῷ προσερ-
ρύησαν, μόνος δὲ μετὰ τῶν θεραπόντων περιλειφθεὶς πρὸς τὸ
P II 211 A 8 φρούριον κατέφυγε τὸ Τυροποιόν. ἤδη δ' ἐγγὺς ὄντα τοῦ εἰρη- D IV 96
μένου φρουρίου καταλαμβάνουσιν αὐτὸν ἱππεῖς πεμφθέντες πρὸς
9 τοῦ Σκληροῦ· ὧν εἷς Κωνσταντῖνος ὁ Χάρων θρασύτερος τῶν
ἄλλων, ὡς ἔοικεν, ὢν προφθάσας τοὺς συστρατιώτας μεθ' ὁρμῆς
συντονωτέρας ἐπήρχετο τῷ Φωκᾷ· ὁ δὲ οὐράγει καὶ τοὺς σὺν
10 αὐτῷ περιεῖπε, καὶ ὁ Χάρων ὕβρεσι τοῦτον ἔβαλλε. καὶ ὁ
Φωκᾶς "οὐκ ἔδει σε" εἶπεν "ἄνθρωπον ἐν συμφοραῖς τοιαύταις
11 γενόμενον ἐπιπλήσσειν." τοῦ δὲ Χάρωνος ἐν τούτοις ἐγγίσαντος
τῷ Βάρδᾳ καὶ βαλεῖν ἐπιχειροῦντος αὐτόν, ἐκεῖνος τὴν κορύνην
ἀνατείνας παίει τὸν Κωνσταντῖνον κατὰ τῆς κόρυθος καὶ ταύτην
συνέτριψε μετὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀνδρός, καὶ εὐθὺς εἷλε τὸν
B 12 πεπληγμένον πορφύρεος θάνατος, μιᾷ θανατωθέντα πληγῇ. οἱ
δὲ κατόπιν ἐλαύνοντες ὁρῶντες τὸν πεσόντα ἀφίστανται τῆς
13 διώξεως, καὶ ὁ Φωκᾶς εἰσέδυ τὸ φρούριον. εἶτα καὶ ὁ Σκληρὸς

18 ὅτι τοῦ Σκληροῦ ἐπελθόντος τῷ Φωκᾷ, οἱ σὺν ἐκείνῳ προσῆλθον τῷ Σκληρῷ. καὶ (τοῦ Σκλ. — Σκλ. καὶ om. E) ὁ Φωκᾶς τῷ βασιλεῖ προσεχώρησε (προσεχώρησεν C) καὶ ἐκάρη κληρικὸς (ὁ σκληρὸς E) καὶ περιωρίσθη εἰς Χίον (χῖον E) CE

1 διαπεραιωθῇ D 2 εἰς Owp 4 περιληφθεὶς (sic) A 5 κατέφευγε C τὸν Τυροποιὸν Cedr. (Scylitz.) II p. 390, 21 vix recte, v. eundem l. c. p. 443, 19 8 στρατιώτας D 9 συντονώτερον E, συντονωτέρως w*p 9. 10 οὐρ. περιέπων τοὺς σὺν αὐτῷ O 10 ἔβαλε C post ἔβ. add. καὶ ὀνείδεσι Owp 11 ἄνθρωπον om. D 12 ἐγγίσαντος RwpDi, om. A 14 κόρυτος p* 15 καὶ εἷλεν αὐτίκα O 17 ἀφίσταντο Rwp

7 ut traiecto in Orientem exercitu Bardam Phocam opprimat. Qui
cum Caesaream pervenisset, Phocas a suis desertus (nam ad
Sclerum confluxerant omnes) solus cum ministris ad castellum
8 Tyropoeum properat. A quo cum non multum abesset, equites
9 eum a Sclero missi consequuntur. De quibus unus Constantinus
Charon, ceteris audacior scilicet, commilitones suos antevertit et
impetu vehementiore in Phocam extremum suorum agmen cu-
10 rantem illatus hominem maledictis insectatur. Cui Phocas "Non
te decet" inquit, "homini cum tali calamitate conflictanti insultare."
11 Cum autem Charon interim propior factus telum in Bardam con-
iecturus esset, clavam sic in galeam Constantini impegit, ut una
cum illa caput etiam hominis confringeret, quo uno ictu prostratus
12 purpuream statim vomit ille animam. Eum iacentem conspicati
qui pone sequebantur a persequendo destiterunt, ita ut Phocas
13 castellum ingredi posset. Sclerus autem eo profectus ei per-

παρεγένετο καὶ πέπεικεν αὐτὸν προσχωρῆσαι τῷ βασιλεῖ· καὶ
προσελθόντα κληρικόν τε γενόμενον εἰς τὴν Χίον περιορίζει ὁ
Τζιμισκής. καὶ ὁ Σκληρὸς αὖθις προστάττεται μεταβῆναι εἰς 14
τὰ ἑσπέρια.
Νυμφεύεται δ' ἑαυτῷ γυναῖκα ὁ βασιλεὺς σπουδῇ Βασι- 15
λείου τοῦ παρακοιμωμένου Θεοδώραν θυγατέρα Κωνσταντίνου W III 169
τοῦ Πορφυρογεννήτου. ἔτει δὲ δευτέρῳ τῆς αὐτοῦ βασιλείας 16
ἔαρος ἀναλάμψαντος ἐκστρατεύει κατὰ τῶν Ῥῶς σὺν στρατεύ-
μασι πλείοσι καὶ στόλῳ περιφανεῖ· καὶ ἀπιόντι συναντῶσιν αὐτῷ 17
πρεσβευταὶ δῆθεν τῶν Σκυθῶν· οἱ δὲ κατοπτῆρες ἦσαν καὶ
τῆς τῶν Ῥωμαίων ἰσχύος κατάσκοποι, ὃ οὐδὲ τὸν βασιλέα δι- C
έλαθε. προστάξας οὖν περιαχθῆναι αὐτοὺς κατὰ πᾶν τὸ στρα- 18
D IV 97 *τόπεδον καὶ τοῦτο καταμαθεῖν, ἐκέλευσεν ἀπαλλάττεσθαι. ἐκεί-* 19
νων δὲ ἀπιόντων καὶ αὐτὸς εὐζώνους παραλαβὼν πεζοὺς εἰς
χιλιάδας πέντε καὶ ἱππότας τετρακισχιλίους ὀπίσω τῶν πρέσβεων
ἀπῄει καὶ ἀθρόον ἐγγὺς τῆς μεγάλης Περσθλάβας γίνεται καὶ

5 *ὅτι ἔγημεν ὁ βασιλεὺς τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως* (*βασ. τοῦ* E) *Κωνσταντίνου* CE 7 *ὅτι ἐξεστράτευσε* (*ἐστράτευσε* E) *κατὰ τῶν Ῥῶς* (*ῥῶς* CE)· *καὶ πόλεις καὶ φρούρια ὑπ' αὐτῶν κατεχόμενα* (*κατεχομένας ὑπ' αὐτῶν* E) *ἔλαβεν* CE

1 *αὐτῷ* | D 2. 3 *προςελθὼν κληρικός τε γενόμενος εἰς χίον* (*χῖον* D) *βασιλικῇ κελεύσει περιορίζεται.* O. *χῖον* E, v. ann. anteced. 3 *τζιμισκῆς* et *τζιμισκὴς* per dittogr. A, *τζιμισκὴς* E, *τζιμισκῆς* wp*Di*, v. ad XVII 1, 1 3 *πρὸς* superscripto eadem manu *εἰς* A, *εἰς* Rwp*Di*, *πρὸς* D 5 *δ' ἑαυτῷ* RB[s]wp*Di*, *δὲ αὐτῷ* AD *Βασ.*] *βασιλείας* punctis notatum D 6 *παρακοιμωμένου* C, sed super *παρα* compendio sollemni exaratum a *Wo* additur *παρα* post *θεοδ.* add. *τὴν* Rwp *θυγατέραν* E 7 *τῆς βασιλείας αὐτοῦ* O 8 *ῥῶς* DEwp*Di* 9 *συναντῶσιν* Rwp*Di*, *συναντῶσι* A, v. ad XIII 1, 5 11 *τῶν* om. O 14 *λαβὼν* D *πεζοὺς* om. C *εἰς* A, *ἐς* Rwp*Di*, v. ad XIV 12, 14, *ὡς* D 15 *τετρ. ἱππότας* O 16 *περσθλάβας* Rwp*Di*, *πρεσσθλάβας* A (infra recte), *περισθλάβας* E (infra recte), *περσθλάβης* D

suasit, ut regis fidei se committeret, cuius iussu clericus factus
et in Chium relegatus est. Sclerus in Occidentem est revocatus. 14
Rex studio Basilii cubiculi praepositi Theodora, Constantini 15
Porphyrogeniti filia, uxore ducta, anno secundo regni verno 16
tempore cum magnis copiis et classe illustri bellum Russis infert;
cui inter abeundum Scytharum speculatores Romanorum vires 17
exploraturi per speciem legatorum occurrerunt, quos rex cur 18
adessent non ignarus per omnia castra circumduci iussit iisque
perlustratis abire. Digressis illis et ipse cum expeditorum quin- 19
que et equitum quattuor milibus secutus ex improviso ad ma-

βάλλεται χάρακα, ὃ τοὺς Ταυροσκύθας εἰς ἀμηχανίαν ἐνέβαλε.
20 Καλοκύρης δὲ ὁ τῶν κακῶν πρωτουργὸς ἐκεῖ τότε παρὼν καὶ
γνοὺς τὸν βασιλέα παραγενόμενον, πρὸς τὴν τῶν Ῥῶς ἀπέδρα
παρεμβολήν, ἀφ' οὗ τὴν τοῦ βασιλέως παρουσίαν μαθόντες
ἐτεθορύβηντο, ὅμως μέντοι παραστρατοπεδεύονται τοῖς Ῥω-
21 μαίοις. οἱ δὲ περὶ τὸν βασιλέα ἐλθόντες εἰς τὸ τῆς Περσθλάβας
D ἄστυ, ὡς εἴρηται, καταλαμβάνουσιν ἐκτὸς γυμναζομένους ὡς
22 ὀκτακισχιλίους κἀκείνοις συνέμιξαν. οἱ δὲ πρὸς μὲν ὀλίγον
23 ἀντέσχον, εἶτα νῶτα στρέψαντες ἔφευγον. καὶ οἱ ἐντός, ὡς
ἕκαστος ἠδύνατο ὁπλισάμενοι, ἐπικουρήσοντες τοῖς ὁμοφύλοις
ἐξῄεσαν, καὶ ἀσυντάκτως αὐτοῖς χωροῦσιν ὑπαντιάζοντες οἱ
Ῥωμαῖοι ἀνῄρουν, οἱ δὲ εἰς τὴν πόλιν αὖθις ἀνθυπενόστουν.
24 ἀλλ' ἱππέων τινῶν ἐξιππασαμένων καὶ τὴν εἰς τὴν πόλιν ἀπά-
γουσαν ἀτραπὸν ἐπιτειχισάντων, οἱ βάρβαροι ἀνὰ τὸν ἐκτὸς
25 τοῦ ἄστεος χῶρον ἐσκίδναντο· ἔνθα οἱ μὲν ἐζωγροῦντο, οἱ δὲ
καὶ ἐκτείνοντο, οἱ δ' ἐν τῇ πόλει τὰς πύλας κλείσαντες ἐπο-
P II 212 A 26 λιορκοῦντο. τῇ δ' ἑξῆς τοῦ παρακοιμωμένου Βασιλείου μετὰ

17 *ἅλωσις τῆς Περσθλάβας* (*πόλεως σθλάβας* E) CE

1 *χάρ. βάλλεται* D *ἐνέβαλλε* E 2 *Καλοκύρης* ARwp cod. Coisl. Cedr. (Scylitz.) II p. 394, 2; offensioni non est, quod XVII 1, 18 ss. dicitur idem *Καλοκυρός*; v. de simili usu Polybii *B-W* Fleckeis. annal. a. 1884 p. 112 ss. *δὲ* RwpDi, om. A *ὢν* O 3 *τῶν* om. D *ῥῶς* DEwpDi 5 *παρεστρατοπεδεύοντο* D 6. p. 529, 6 *περσθλάβης* D 7. 8 *εἰς ὀκτακισχιλίους καὶ πεντακοσίους* Cedr. (Scylitz.) II p. 394, 14 9 *τρέψαντες* CDi, v. ad XVIII 22. 6 10 *ὁπλισάμενος* D, corr. Dw 12 post *ἀνῄρουν* add. *πολλούς* OwpDi, om. AE Cedr. (Scylitz.) II p. 394, 21 s. *καὶ οἱ βάρβαροι αὖθις εἰς τὴν πόλιν* (*εἰς τ. πόλιν αὖθις* D, *αὖθις* omissis *εἰς τ. πόλιν* B) *ὑπονοστεῖν ἐπεχείρουν* O 13 *τινῶν* om. O ante *καὶ* add. *ῥωμαίων* Owp 14 *ἀνὰ* om. C 15 *ἐσκίδναντο* RwpDi, *ἐσκίδνανται* A 15. 16 *οἱ δὲ καὶ ἐκτείνοντο* om. B 17 *τοῦ* AR, *τῆς* w*p

gnam Persthlabam accedit et vallum communit, quae res Taurosey-
20 this terrorem attulit. Calocyrus autem qui tum ibi erat, omnium
malorum auctor, cognito regis adventu in Russorum castra con-
fugit, praesentiae illius nuntium afferens; quo etsi perturbati
21 sunt, tamen iuxta Romanos castra posuerunt. Rex vero Persthla-
bam, ut diximus, profectus extra urbem circiter octo milia ho-
22 minum sese exercentium deprehendit, qui impetu eius paullisper
23 tolerato terga dederunt. Oppidani arripientes arma, ut res fere-
bat, ad opem ferendam popularibus, incomposito agmine egressi
a Romanis occiduntur, partim in urbem se recepturi barbari,
24 obsepto equitibus itinere, in campo extra urbem sito dissipati
25 sunt, aliis captis, aliis caesis. Qui intra urbem erant, clausis

πάσης τῆς στρατιᾶς ἐλθόντος, ἐρρωμενέστερον ὁ βασιλεὺς τῇ
πολιορκίᾳ ἐπικεχείρηκε· καί τινες διὰ κλιμάκων εἰς τὸ τεῖχος 27
ἀναβεβήκασι καὶ τοὺς ἐκεῖ τῶν βαρβάρων καταληφθέντας συγ-
κόψαντες ξίφεσι τὰς πύλας ἠνέῳξαν καὶ τῇ Ῥωμαϊκῇ στρατιᾷ
πάσῃ ῥᾳδίαν παρέσχον τὴν εἴσοδον. καὶ οὕτως μὲν τὸ τῆς 28
D IV 98 *Περσθλάβας ἄστυ Ῥωμαίοις κατέστη ἁλώσιμον, ἔνθα καὶ ὁ*
τῶν Βουλγάρων βασιλεὺς ὁ Βορίσης ἑάλω· ᾧ καὶ πᾶσι δὲ τοῖς 29
Βουλγάροις ἐπιεικῶς ὁ αὐτοκράτωρ ἐχρήσατο, ἀνέτους αὐτοὺς
ἀφιείς, οὐ κατὰ Βουλγάρων λέγων ἄρασθαι ὅπλα, κατὰ δέ γε
τῶν Ῥῶς. πολλῶν δὲ Σκυθῶν εἰς ὀχύρωμά τι προσπεφευγότων, 30
ἐξελεῖν καὶ τοῦτο ὁ βασιλεὺς ἐκέλευσεν. οἱ δὲ στρατιῶται διὰ 31 B
τὸ τοῦ τόπου δυσάλωτον ἦσαν ἀπρόθυμοι. ὃ γνοὺς ὁ Ἰωάννης 32
αὐτὸς πρὸ τῶν ἄλλων πεζὸς ἀπῄει πρὸς τὸ ὀχύρωμα, κἀντεῦ-
θεν ἐκεῖ συνέθεον ἅπαντες· καὶ ἧλω κἀκείνων σπουδῇ τὸ ὀχύ-
ρωμα καὶ τῶν ἐν αὐτῷ οἱ μὲν διεφθάρησαν, ἔνιοι δὲ καὶ ἁλωτοὶ
Ῥωμαίοις ἐγένοντο. τούτῳ μὲν οὖν τῷ ἄστει φρουρὰν ἐγκατ- 33

16 *πολιορκία τοῦ Δοροστόλου ἤτοι τῆς Δρίστρας* CE *καὶ ὅπως γέγονεν ἡ πολιορκία* C

1 *ἐλθόντος* ante *τῆς* O   *ἐρρωμενέστερος* E   2. 3 *τοῦ τείχους ἐπιβεβήκασι* O   3 *καταλειφθέντας* CD   4 *ἀνέωξαν* O   5 *πάσῃ* om. O   *οὕτω* B^{s}DEwp*Di*, v. ad XIII 6, 16   7 *ἑάλῳ* p*   *δὲ* om. Rwp   7. 8 *πᾶσι* post *βουλγ.* B   9 *ἀφεὶς* D   10 *ῥῶς* wp*Di* invitis AR   *ὀχ. τι*] *ὀχυρώματι* D   *προσπεφευγόντων* p*   11 *ἐκέλευεν* B   12 *τοῦ* om. CD, add. C$_{w}$ 13 *πρὸ*] *πρὸς* E, *πρὸ* ex *πρὸς* corr. D$_{w}$ 13. 14 *κἀντεῦθεν ἐκεῖ συνέθεον ἅπαντες· καὶ ἧλω κἀκείνω* (corr. *Di*) *σπουδῇ τὸ ὀχύρωμα* A, *καὶ οὕτω καταιδέσας τοὺς στρατιώτας ἔσχεν ἑπομένους αὐτῷ καὶ ἧλω τὸ φρούριον* BCwp, om. DE (v. praef.)

portis sunt obsessi. Postridie cum Basilius, cubiculi praepositus, 26
cum toto exercitu advenisset, rege oppugnationem vehementius
urgente, quidam scalis ascenso muro barbaros aliquot deprehensos 27
ibi ceciderunt apertisque portis toti Romanorum exercitui faci-
lem ingressum patefecerunt. Persthlaba sic expugnata, Borises 28
quoque, Bulgarorum rex, captus est, quem cum omnibus Bulgaris 29
imperator humaniter tractatum dimisit; dicebat enim se non Bul-
garis intulisse bellum, sed Russis. Cum autem multi Scythae in 30
munitionem quandam confugissent, rex eam quoque expugnari
iussit. Quia vero Ioannes milites ab oppugnatione ob situm loci 31
difficili abhorrere videbat, ipse primus castellum pedibus adortus 32
effecit, ut milites hunc in locum concursarent et tanto studio
pugnarent, ut castellum caperetur, aliis caesis, aliis captis. Urbi 33
Persthlabae valido praesidio imposito, Dorostolum, quae et Dri-

ἔστησεν ὁ βασιλεὺς ἀξιόμαχον, ἐκεῖνος δὲ ἀπῄει πρὸς τὸ Δορό-
στολον, ὃ καὶ Δρίστρα καλεῖται, καί τινας πόλεις ἑλὼν κατὰ
πάροδον καὶ φρούρια ἐκπορθήσας ἔφθάκει πρὸς τὸ Δορόστολον.
34 ἦν δὲ πρὸ τῆς πόλεως ταύτης ἐστρατοπεδευκὼς ὁ τῶν Ῥῶς
35 ἀρχηγὸς ὁ Σφενδοσθλάβος. ὡς οὖν εἶδον ἀλλήλας αἱ στρατιαί,
συνερράγησαν ἐπ' ἀλλήλας εὐθύς, καὶ τὸ μὲν πολὺ τῆς ἡμέρας
C ἀγχωμάλως ἐμάχοντο, περὶ δὲ δείλην ὀψίαν ἀπειρηκότες οἱ
36 Ῥῶς ἐνέκλιναν πρὸς φυγήν· καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἐδίωκον, πλεῖστοι
μὲν οὖν τῶν βαρβάρων ἀπώλοντο, οὐ μείους δὲ ἐζωγρήθησαν,
37 οἱ δ' εἰς τὸ Δορόστολον ἐπανῆλθοσαν· καὶ ὁ βασιλεὺς πρὸ τῆς
πόλεως πηξάμενος χάρακα τὰς τριήρεις τὸν Ἴστρον φυλαξούσας
38 προσέμενεν, ἵνα μὴ οἱ Ῥῶς ἀποδράσαιεν. ὁ δὲ Σφενδοσθλάβος
οὓς κατεῖχε Βουλγάρους, εἰς εἴκοσι χιλιάδας ὄντας, ὡς λέγεται,
W III 170 πάντας ὑπὸ δεσμοῖς ἐποιήσατο, δείσας μὴ ἐπανασταῖεν αὐτῷ
39 ἢ τῷ βασιλεῖ προσχωρήσωσιν. ὡς δὲ καὶ ὁ στόλος παρῆν,
40 ἐπολιόρκει τὴν πόλιν ὁ βασιλεύς. ἐκ Κωνσταντείας δὲ καὶ D IV 99
φρουρίων ἑτέρων πρέσβεις πρὸς τὸν βασιλέα ἀφίκοντο αἰτοῦντες
D συγγνώμην καὶ ἑαυτοὺς παραδιδόντες αὐτῷ καὶ τὰ φρούρια.
41 καὶ ταῦτα μὲν οἱ Ῥωμαῖοι παρέλαβον, ἡ δὲ τοῦ Δοροστόλου

1 *δορόστολον* RwpDi, *ῥοδόστολον* et *δορόστολον* per dittogr. A, *ῥοδόστολον* D 2 *ὃ καὶ—3 δορόστολον* om. D 4 *ἦν* D *ῥῶς* EwpDi 4. 5 *ὁ τ. ῥῶς ἀρχ.* post *σφενδ.* O 5 *σφενδόσθλαβος* Ewp constanter 6 *ἀλλήλαις* Rwp 8. 12 *ῥῶς* DEwpDi 8 *ἀνέκλιναν* E 10 *ῥοδόστολον* D 12 *ἀποδράσωσιν* O *σφενδόσθλαβος* Ewp, *σφενδοθλάβος* C 13 *ὄντας ὡς λέγεται* AR, *ὡς λέγεται ὄντας* C, *ὄντα ὡς λέγεταις* (*λέγεται* p) w*p (Wolfius voluit sine dubio *ὄντας ὡς λέγεται*) 14 *πάντας* AR, *πάντα* w*p *ἐποιήσαντο* D 15 *καὶ* om. O 16 *ἐπολιώρκει* Ewp *κωνσταντίας* DEwp *καὶ* om. B 19 *ῥοδοστόλου* D

34 stra dicitur, petit, quam ad urbem Sphendosthlabus, Russorum
dux, castra habebat, atque obiter quaedam oppida capit et ca-
35 stella vastat. Ut in hostium conspectum ventum est, ambo exer-
citus statim congressi magnam diei partem aequo Marte pugna-
verunt, donec sub crepusculum Russi defatigati in fugam incli-
36 narunt; Romanisque persequentibus, multi barbari caesi sunt
37 nec pauciores capti; ceteri Dorostolum se receperunt. Rex vero
vallo ante urbem excitato triremes, quae Istrum tuerentur, ex-
38 spectabat, ne Russi aufugerent. Sphendosthlabus autem quos
habebat Bulgaros, qui ad XX milia esse dicebantur, omnes in
vincula coniecit, veritus, ne vel seditionem moverent vel ad Ro-
39. 40 manos deficerent. Cum classis adesset, urbem oppugnat rex, ad
quem Constantia et ex aliis castellis legati venerunt, veniam
41 petentes ac semet ipsos et castella dedentes. Quibus Romani

*πολιορκία ἐφ' ἡμέρας διήρκεσε πλείονας, τῶν βαρβάρων εὐ-
ψύχως ἀνταγωνιζομένων. ὡς δ' ἐκ τῶν πολέμων τῶν συν-* 42
*εχῶν πολλοὶ τραυματίαι γεγόνασιν, ἤδη δὲ αὐτοὺς καὶ τὰ ζωαρκῆ
ἐπιλέλοιπεν, ἤρξαντο σφίσι θραύεσθαι τὰ φρονήματα. ἀλλ' ὁ* 43
*Σφενδοσθλάβος νύκτα φυλαξάμενος ἀσέληνον καὶ χειμέριον,
ἐν μονοξύλοις ἄνδρας ἐμβιβάσας ὡσεὶ δισχιλίους καὶ αὐτὸς
ἐκείνοις συνεμβεβηκώς, ἀπῆλθεν ἐπισιτίσασθαι καὶ συλλέξαντες
τὰ χρειώδη εἰς τὸ Δορόστολον ἐπανήεσαν. καί τινας τῶν Ῥω-* 44
*μαίων θεράποντας περὶ τὸν ποταμὸν ἐσκεδασμένους κατ' ἄλλας
καὶ ἄλλας χρείας ἰδόντες, ἐκβάντες τῶν πλοίων ἐνίους ἀπ-
έκτειναν καὶ λαθόντες αὖθις εἰς τὸ Δορόστολον ἐπανῆλθοσαν.
τοῦτο πάνυ τὸν βασιλέα ἐλύπησε καὶ τοῖς τοῦ στόλου κατάρ-* 45 P.II 213 A
*χουσιν ἐπιχόλως εἶχε, καὶ εἰ ἔτι λάθοιεν αὐτοὺς οἱ βάρβαροι
ἀποπλεύσαντες, ἠπείλησε θάνατον εἶναι σφίσι τὸ ἐπιτίμιον. ἐφ'* 46
*ὅλαις δὲ ἡμέραις ἑξήκοντα πολιορκήσας τὴν πόλιν καὶ μήπω
ταύτην ἑλὼν ἔγνω λιμῷ τοὺς ἔνδον καταγωνίσασθαι· καὶ περι-* 47
*κάθηται ταύτην, ἐπιτηρῶν ἀκριβῶς ἵνα μή ποθεν αὐτοῖς χρει-
ῶδές τι κομισθῇ. οἱ δὲ βάρβαροι πολλάκις ἐκδρομὰς ποιησά-* 48
*μενοι ἥττηντο· ἐπεὶ δὲ καὶ τῷ λιμῷ ἐπιέζοντο καὶ οὔτε τῶν
ἀναγκαίων ἦν αὐτοῖς χορηγίας ἐλπίς, οὐδὲ μέντοι γε συμμαχίας,*

1 *ἡμέραις* D, *ἡμέρας* ex *ἡμέραις* corr. B *εὐψυχῶς* D 5 *σφενδόσθλαβος* Ewp ut § 34 6 *δισχιλίους* ARwp Cedr. (Scylitz.) II p. 402, 22, *χιλίους* D 7 *συμβεβηκὼς* BD, *συνεμβεβυκὼς* p* 8 *ῥοδόστολον* D 9. 10 *κατά τινας καὶ ἄλλας* C 11 *καὶ—ἐπανήλθοσαν* om. CD 13 *ἐπιχόλως* Rwp*Di*, *ἐπισχόλως* A, *ἐπιχόλως* ex *ἐπισχόλως* corr. B 15 *πέντε καὶ ἑξήκοντα* Cedr. (Scylitz.) II p. 403, 16 15. 16 *ταύτην μήπω* B 16 *περιεκάθητο* Rwp 19 *καὶ* prius om. O post *λιμῷ* add. *δὲ* p post *οὔτε* add. *τῆς* Bwp*Di* 20 *οὐδὲ* ARw, *οὐ* p *γε* om. Ewp

acceptis in Dorostoli obsidione dies complures sunt commorati,
barbaris fortiter sese defendentibus. Cum autem crebris proeliis 42
multi vulnerarentur et iam annona destituerentur, coepti erant
frangi animis, cum ipse Sphendosthlabus nocte illuni ac tem- 43
pestuosa cum duobus circiter milibus virorum in lintres mono-
xylas impositis frumentatum abiit et rebus necessariis conquisitis
Dorostolum furtive rediit, Romanorum aliquot ministris, qui in 44
ripa fluminis aliis atque aliis de causis vagabantur, exscensione
facta interfectis. Ea res adeo molesta fuit regi, ut classis prae- 45
fectis iratus mortem minitaretur, si barbarorum egressum denuo
neglexissent. Cumque urbem per integros sexaginta dies frustra 46
obsedisset, urbanos fame domare statuit, coronaque circumdata 47
accurate observavit, ne alicunde commeatus importaretur. At 48
barbari multis eruptionibus victi, urgenteque fame spe et com-

οἱ μὲν ἀποδρᾶναι νυκτὸς συνεβούλευον, οἱ δὲ Ῥωμαίοις ἑαυ-
τοὺς πιστεῦσαι καὶ οὕτως ἐπανελθεῖν εἰς τὰ ἴδια, οἱ δ' ἄλλο
τι ὑπετίθουν.
B 3 Ὁ δέ γε Σφενδοσθλάβος ἔτι ἅπαξ Ῥωμαίοις παρῄνει μα- D IV 10
χέσασθαι καὶ ἢ περιγενέσθαι τε καὶ σωθήσεσθαι ἢ προτιμῆσαι
2 θάνατον εὐκλεᾶ ζωῆς δυστυχοῦς. ταῦτα ὁ μὲν εἶπε, τὸ δὲ
πλῆθος ἐπῄνεσε καὶ τῇ ἑξῆς θανατῶντες τοῖς Ῥωμαίοις προσ-
πλέκονται, καὶ μέχρι πολλοῦ ποτὲ μὲν οἱ Ῥωμαῖοι περιεγένοντο
3 τῶν Σκυθῶν, ποτὲ δὲ τῶν Ῥωμαίων οἱ βάρβαροι. ὡς δ' ἐφρά-
σατο τὴν τοῦ τόπου στενοχωρίαν ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐναντίοις εἶναι
πρὸς λυσιτέλειαν, μὴ οἵων τε ὄντων τῶν Ῥωμαίων ἐπιέναι
αὐτοῖς ἀθρόον, τοῖς στρατηγοῖς ὑπέθετο τὰ τάγματα πρὸς τὸ
4 πεδίον ἠρέμα ὑπάγειν χωροῦντα κατὰ βραχύ. τοῦτο γενόμενον
τοῖς βαρβάροις δειλίας τῶν Ῥωμαίων καὶ φυγῆς παρέσχετο
C 5 δόκησιν· καὶ εἵποντο ἀλαλάξαντες. ὡς δὲ πρὸς εὐρύτερον πεδίον
ἐγένοντο, σύνθημα τοῖς Ῥωμαίοις ὁ βασιλεὺς ἐπιστροφῆς δέ-
δωκε, καὶ ἀναστρέψαντες προσβάλλουσι τοῖς βαρβάροις, καὶ
6 γίνεται φρικώδης ὁ πόλεμος. ὁ βασιλεὺς δὲ τὸν μάγιστρον

4 ἡ τελευταία μάχη τοῦ βασιλέως (τ. βασ. om. C) πρὸς Σφενδοσθλάβον (σφενδόσθλαβον E) καὶ τοὺς Ῥῶς (ῥώς C) CE

1 ἀποδρᾶναι E*Di*, ἀποδράναι AOwp 4 σφενδόσθλαβος Ewp, v. ad XVII 2, 34 παρ. ῥωμαίοις CD 6 εὐκλεᾶ AR, εὐκλέα w*p 7 συμπλέκονται Bwp 8 περιεγίνοντο CEB^s wp*Di* 9 ἐφράσατο AR (v. Cedr. (Scylitz.) II p. 408, 14), ἐφωράσα*το Bwp 10 τοῦ om. E 11 οἴων w*p ὄντων om. D 12 αὐτοῖς om. D ἀθρόων C*Di* ὑπετίθετο Ewp 13 ὑποχωροῦντα Rwp 14 παρέσχοντο D 15 δ' εἰς D 16 ἐπιστρ. ante ὁ D 17 βαρβάροις] ῥωμαίοις C 17. 18 καὶ—πόλεμος om. E

meatus et auxiliorum destituti partim noctu fugiendum, partim deditione Romanis facta ad sua cuique redeundum esse, partim alia quaedam censuerunt.
3. Sphendosthlabus autem monuit suos, ut denuo Martis
aleam experirentur, vel victoria salutem quaesituri vel honestam
2 mortem calamitosae vitae praelaturi. Ea sententia populo pro-
bata, postridie mortem non recusantes cum Romanis congre-
3 diuntur ac diu nunc Romanis, nunc barbaris vincentibus, rex
cum loci angustias hostibus subsidio esse animadvertisset, in
quibus sui conferti subito irruere non possent, duces monuit, ut
4 cohortes paullatim recedendo in planitiem subducerent. Quod
cum fieret, barbari rati Romanos metu fugere, cum clamore in-
5 sequebantur. Cum autem in patentiorem campum ventum esset,
rex tesseram dedit Romanis, ut se converterent, et pugna atro-

Βάρδαν τὸν Σκληρὸν μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὸν ταγμάτων ἀποκλεῖσαι
τὴν πρὸς τὴν πόλιν εἴσοδον τοῖς βαρβάροις ἐκπέπομφεν. ἡ δὲ 7
μάχη μέχρι πολλοῦ ἰσόρροπος ἦν· λέγεται δὲ θειοτέρας ἐπι-
κουρίας τότε τοὺς Ῥωμαίους τυχεῖν. θύελλα γὰρ κατὰ πρόσ- 8
ωπον τοῖς Σκύθαις προσέβαλλε καί τις ἔφιππος ὡρᾶτο πολλοῖς
τῶν Ῥωμαίων ὑπεραγωνιζόμενος καὶ συγκλονῶν τῶν βαρβάρων
τὰς φάλαγγας. ἦν δὲ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς μάχης ἐκείνης ἡ 9 D
τοῦ στρατηλάτου Θεοδώρου τοῦ περιωνύμου ἐν μάρτυσι τελου-
μένη μνήμη. τρέπονται οὖν οἱ Σκύθαι καὶ πρὸς τὴν πόλιν 10
ὡρμήκεσαν· ἀλλ' ἦν ἐκείνη αὐτοῖς οὐκ εἰσιτητή· ἤδη γὰρ παρὰ 11
τοῦ Σκληροῦ ἀπεκέκλειστο ἡ εἰς ταύτην εἰσέλευσις, καὶ λοιπὸν
IV 101 *ἐπὶ τὰ ταύτης προάστεια διεσκίδναντο καὶ καταλαμβανόμενοι*
διεφθείροντο καὶ ὑπ' ἀλλήλων ἀπώλλυντο συνωθούμενοί τε καὶ
συμπατούμενοι, ὡς δυσαρίθμους τοὺς ἀνῃρημένους εἶναι. οἱ 12
δὲ περιλειφθέντες τραυματίαι γεγόνασι ξύμπαντες. ἐγνώσθη 13
δὲ ὅτι ὁ στρατηλάτης Θεόδωρος ἦν, ὃς τοῖς Ῥωμαίοις τότε

3 *ὅτι καὶ τῆς ἐκ θεοῦ βοηθείας ἔτυχον οἱ Ῥωμαῖοι* CE 9 *ἅλωσις τῆς Δρίστρας* C

1 *αὐτὸν* CEB^s^wp*Di*, *αὐτῶν* AD 3 post *δὲ* add. *καὶ* Rwp Cedr. (Scylitz.) II p. 410, 20 5 *προσέβαλλε* Ewp*Di* (v. Cedr. (Scylitz.) II p. 410, 21), *προσέβαλε* AO *ὡρᾶτο* ABD, *ὁρᾶτο* CEwp, v. I p. 354, 2. II p. 11, 15. 516, 3. 18 7 *τῆς μάχης ἐκείνης* AO, *ἐκείνην τῆς μάχης* Ewp 8 ante *θεοδ.* add. *ἁγίου* Ewp, ut § 13 *περιωνύμου* ante *τελουμένη* Ewp 8. 9 *τελουμένη* (om. initio versus D) *μνήμη* ante *τοῦ περιωνύμου* O 9 *γοῦν* Ewp *σκῦθαι* D 11 *ἀποκέκλειστο* BDEwp *εἴςοδος* O *ἀπεκέκλειστο* (*ἀποκεκλ.* BD) post *εἴςοδος* O 12 *διεσκίδν. προάστεια* C 13 post *ἀλλήλων* add. *δὲ* O 14 *δυσαριθμήτους* w*p invitis AR 15 *περιληφθέντες* (sic) A 16 ante *θεόδ.* add. *ἅγιος* Ewp, ut § 9 *ὃς τοῖς*] *ὅστις* D

cissima orta. Bardam Sclerum magistrum cum suis cohortibus ad 6
intercludendum barbaris aditum urbis amandavit. Cum diu vi- 7
ctoria anceps esset, Romani divinitus adiuti esse perhibentur.
Nam et procellam Scytharum ora verberasse et quendam equitem 8
a multis visum, qui Romanos defenderet et barbarorum aciem
conturbaret. Die autem illius pugnae Theodori, magistri militum, 9
memoria insignis martyris celebrabatur. Scythae igitur in fugam 10
compulsi urbem versus fugiebant, quam cum intrare non possent,
a Sclero interclusi in suburbia dispersi caeduntur et a se ipsis 11
opprimuntur et conculcantur, ut interfectorum numerus haud
facile queat iniri. Reliqui omnes vulneribus affecti erant. Theo- 12. 13
dorum autem, magistrum militum, Romanis contra barbaros au-

W III 171 κατὰ τῶν βαρβάρων ἐπεκούρησέ τε καὶ συνεμάχησεν, ἐντεῦθεν·
14 γύναιόν τι εὐλαβείᾳ συνεζηκὸς καὶ σεμνότητι κατὰ τὸ Βυζάντιον
μιᾷ πρὸ τῆς μάχης ταύτης ἡμέρᾳ ἔδοξε καθ' ὕπνους τὴν ἁγίαν
P II 214 A θεοτόκον ὁρᾶν προϊοῦσαν καὶ προπεμπομένην ὑπὸ πολλῶν,
15 ἀκοῦσαί τε τῆς θεομήτορος λεγούσης πρὸς ἕνα τῶν προϊόντων
αὐτῆς "κύριε Θεόδωρε, ὁ ἐμὸς καὶ σὸς Ἰωάννης ἀγῶνας ἔχει
16 βαρεῖς· σπεῦσον οὖν, αὐτῷ ἐπικούρησον." ἐξέφηνεν οὖν τισιν
ἡ γυνὴ τὸ ἐνύπνιον. οἱ δὲ τὴν ἡμέραν ἐσημειώσαντο, καὶ ἦν
17 ἡ πρὸ τῆς τελευταίας μάχης. τὸν μάρτυρα δ' ὁ βασιλεὺς τῆς
βοηθείας ἀνταμειβόμενος ναὸν αὐτῷ κατὰ τὴν Εὐχάνειαν ἢ
Εὐχάϊτα περικαλλῆ ἐδομήσατο, τὸν πρῴην καταβαλών, ἐν ᾧ
18 τὸ πολύαθλον ἐκείνου σῶμα κατέθετο, καὶ τὴν πόλιν ἀντὶ τῆς
19 προτέρας αὐτῆς κλήσεως Θεοδωρόπολιν ἐπωνόμασεν. ὁ δὲ
βάρβαρος Σφενδοσθλάβος πάντοθεν ἀπογνοὺς διεπρεσβεύσατο
B πρὸς τὸν βασιλέα, συγγνώμην αἰτῶν καὶ εἰς τὰ οἰκεῖα ἐπανελ-
θεῖν ἐξαιτούμενος καὶ τοῖς συμμάχοις Ῥωμαίων συντάττεσθαι
καὶ τὸν βουλόμενον Σκύθην ἰέναι πρὸς τὰ Ῥωμαίων ἤθη καὶ

2 ὅπως ἐγνώσθη ὅτι ὁ ἅγιος Θεόδωρος τῷ βασιλεῖ (τοὺς βασιλεῖς E) συνεμάχησεν CE

1 τῶν om. Ewp post βαρβάρων add. συνεκρότησέ τε καὶ D τε om. D ἐντεῦθεν antecedentibus adiungunt R*Wo* lat., sequentibus ACwp*Di* 2 συνεζηκὸς et -κῶς per dittogr. A, συνεξηκὸς Rwp*Di* 6 κύρι C 7. 8 ἡ γυνὴ τισὶ D 10 αὐτὸν D εὐχάνειαν O*Di* (v. Cedr. (Scylitz.) II p. 411, 21), εὐχάϊναν A, εὐχάνιαν Ew, Εὐχανίαν p* 11 εὐχάιτα AR, εὐχάιταν CEwp 14. p. 535, 2 σφενδόσθλαβος Ewp, v. ad XVII 2, 34 15 αἰτῶν ARw, αὐτῶν p* 17 σκύθην A Cedr. (Scylitz.) II p. 412, 4, ταυροσκύθην Rwp

14 xilio ac subsidio fuisse, cognitum est ex his. Muliercula quaedam Byzantia religiosa ac modesta pridie illius pugnae in somnis
sanctam deiparam procedere cum magno comitatu videre visa
15 est atque ad unum de antecedentibus dicere: "Domine Theodore, meus et tuus Ioannes gravia sustinet; propere igitur illi
16 opem fer." Id somnium illa quibusdam aperuit, qui die notato
17 compererunt id pridie postremae pugnae accidisse. Rex vero
ut martyri pro navata opera gratiam referret, pulcherrimum ei
templum Euchaniae sive Euchaïtis struxit, vetere diruto, in quo
18 eius corpus multis certaminibus defunctum repositum erat, et
19 urbem, vetere nomine abolito, Theodoropolim appellavit. At
barbarus Sphendosthlabus undique desperatus per legatos veniam
ab rege petiit et domum redeundi facultatem et locum inter Romanorum foederatos et liberum Scythis in Romanorum provinciis

ἐν αὐτοῖς ἐμπορεύεσθαι. καὶ ὁ βασιλεὺς τὰς αἰτήσεις προσ- 20
ήκατο καὶ πάσας ἐπλήρωσεν· εἶτα καὶ αὐτὸς ὁ Σφενδοσθλάβος 21
ἀφίκετο πρὸς τὸν αὐτοκράτορα καὶ αὐτῷ συνωμίλησεν ἠτήσατό
τε τοῖς Πατζινάκαις δηλῶσαι μὴ κωλῦσαι τοῖς Ῥῶς οἴκαδε
D IV 102 *ἀπιοῦσι διὰ τῆς σφετέρας χώρας τὴν δίοδον. καὶ ὁ βασιλεὺς* 22
τοῦτό τε ἐκείνους ποιῆσαι ἠξίωσε καὶ συμμάχους ἔχειν αὐτούς,
μηδὲ διαβαίνειν τὸν Ἴστρον καὶ τὴν Βουλγαρίαν ληίζεσθαι. οἱ 23
δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις συνέθεντο, πρὸς δὲ τὴν δίοδον τῶν Ῥῶς C
ἀπηγόρευσαν.
Τοιούτῳ δὲ τέλει τοῦ πρὸς τοὺς Ῥῶς πολέμου καταλυ- 4
θέντος ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸ Βυζάντιον ἐπανέζευξε καὶ ὑπεδέχθη
λαμπρῶς ὑφ' ὅλου τοῦ πολιτεύματος. ὅ τε γὰρ πατριάρχης 2
προϋπηντήκει αὐτῷ μετὰ τοῦ κλήρου παντὸς καὶ οἱ τῆς γε-
ρουσίας καὶ οἱ τοῦ δήμου στεφάνους προσάγοντες καὶ τέθριπ-
πον ἅρμα (οἱ δὲ ἵπποι τούτου λευκοί) ἐδέοντό τε τοῦ ἅρματος
ἐπιβεβηκότα τελέσαι τὸν θρίαμβον. ὁ δὲ τοὺς μὲν στεφάνους 3
ἐδέξατο ἵππῳ τε κέλητι καὶ τούτῳ λευκῷ ἐθριάμβευσε, τῷ δέ
γε τεθρίππῳ τὰς βασιλικὰς στολὰς τῶν Βουλγάρων βασιλέων
ἐπέθετο καὶ τούτων ἄνωθεν εἰκόνα τῆς θεομήτορος, καὶ προήει D

2 *ὅτι προσῆλθε τῷ βασιλεῖ ὁ Σφενδοσθλάβος καὶ προσεδέχθη* C 10 *ὅτι ἐπανελθὼν ὁ βασιλεὺς ἐθριάμβευσεν* C

1 *ἐν* AEwp, *παρ'* O 2 *πᾶσας* p* 3 *προσομίλησεν* D ante *ἠτήσατο* add. *καὶ* A, om. Rwp*Di* 4 *ῥὼς* DEwp*Di* 6 *τοῦτο τὲ* AD, *τοῦτο* R, *τοῦτ'* Ewp*Di* *ποιῆσαι ἐκείνους* O 7 *λιήζεσθαι* w*p 8 *δίοδον*] *δίον* E *ῥὼς* Dwp*Di* 10 *ῥὼς* CDEwp*Di* 12 *πριαρ'* E, *χ* supra add. Ew 14. 15 *ἅρμα τέθρ.* O 15 *οἱ δὲ* (*δ'* Ewp*Di*) *ἵπποι τούτου λευκοί* AEwp, *καὶ λευκόπωλον* (*λευκόπολον* D) O Cedr. (Scylitz.) II p. 412, 24 17 *κέλλητι* BDE

commercium. Quae cum rex omnia concessisset, Sphendosthlabus 20. 21
ipse imperatorem adiit orans, ut cum Patzinacis ageret, ut Russis
domum redituris per suam provinciam transitum darent. Rex 22
cum et hoc et belli societatem atque illud etiam ab iis petiisset,
ne Istro traiecto Bulgariam vastarent, Patzinacae ceteris rebus 23
assensi transitum solum Russorum negarunt.
4. Bello Russico ad hunc modum confecto, rex Byzantium
reversus ab omnibus ordinibus splendide excipitur. Nam et pa- 2
triarcha cum omnibus sacerdotibus ei obviam est progressus, et
senatus ac populus coronas afferentes et currum quattuor equo-
rum alborum, rogaruntque, ut eo conscenso triumpharet. At 3
ille acceptis coronis equo pernici albo triumphavit sed currus,
regiis vestibus regum Bulgaricorum impositis supraque eos ima-

4 τὸ ἅρμα. κατὰ δὲ τὴν Πλακωτὴν λεγομένην γενόμενος ἀγορὰν
ἀπέδυσε τὸν Βορίσην τὰ τῆς παρὰ τοῖς Βουλγάροις βασιλείας
5 παράσημα καὶ τῷ τῶν μαγίστρων ἐτίμησεν ἀξιώματι. ὁ μέντοι
Σφενδοσθλάβος μετὰ τῶν Ῥῶς ἐπ' οἴκου ἀναζευγνὺς λόχοις
περιπίπτει τῶν Πατζινάκων, καὶ πάντες ἀθρόοι ἀπώλοντο.
6 Οὗτος ὁ βασιλεὺς τὸν ἐν τῇ Χαλκῇ ναὸν τοῦ σωτῆρος
7 Χριστοῦ μεγαλοπρεπῶς ἐδομήσατο. τοῦ δὲ πατριάρχου Βασι-
λείου ἐπί τισι κατηγορηθέντος ἐγκλήμασι καὶ καθαιρεθέντος
συνοδικῶς μετὰ τέσσαρας ἐνιαυτοὺς τῆς αὐτοῦ προχειρίσεως,
ἐχειροτονήθη πατριάρχης ὁ Στουδίτης Ἀντώνιος.
P II 215 A 8 Ὅτι δὲ αἱ προσκτηθεῖσαι Ῥωμαίοις πόλεις κατὰ τὴν ἕω
πρὸς ἀποστασίαν ἀπεῖδον καὶ τὸν τῆς δουλείας ζυγὸν ἀπεσεί- D IV 103
σαντο καὶ τοὺς δεσμοὺς διέρρηξαν τῆς τῶν Ῥωμαίων ἀρχῆς,
9 ἐξεστράτευσεν ὁ βασιλεὺς κατ' αὐτῶν· καὶ οὓς μὲν ἀπραγμόνως
ὑποκύψαντας αὖθις, οὓς δὲ σιδήρῳ καὶ ἀνάγκῃ πολλῇ τῷ ζυγῷ
10 τῆς τῶν Ῥωμαίων ἀρχῆς ὑπηγάγετο. ἀναζευγνὺς δ' ἐκεῖθεν

6 *περὶ τοῦ ἐν τῇ Χαλκῇ (τοῖς χαλκοῖς* C) *ναοῦ τοῦ σωτῆρος* CE 7 *περὶ πατριαρχῶν* CE 11 *ὅτι ἀποστατησάντων τῶν ἑῴων βαρβάρων ἐξεστράτευσεν ὁ βασιλεὺς κατ' αὐτῶν· καὶ ὅθεν ὁ παρακοιμώμενος ᾑρεθίσθη ἐπιβουλεῦσαι αὐτῷ (αὐτοῦ* C)*· καὶ ὅπως ἐπεβούλευσεν* CE (*καὶ ὅθεν—ἐπεβούλευσεν* om. E)

1 ante *λεγομένην* add. *τὴν* D 2 *τῆς* om. D *βουλαγαρίας* C *βασιλείας* om. C 4 *σφενδόσθλαβος* Ewp, v. ad XVII 2, 34 *ῥὼς* Dwp*Di* 7 post *Βασιλείου* add. *τοῦ σκαμανδρηνοῦ* Ewp 8 *κατηγορηθὲν* D 8. 9 *καθαιρ. συνοδικῶς* post *προχειρίσεως* O 11 ante *ῥωμαίοις* add. *τοῖς* DEwp *ῥωμαίοις* Rwp*Di*, *ῥωμαίοι* A *ἑώαν μοῖραν* O 13 *τῶν* om. D 15 *σιδηρῷ* w*p invitis AR 16 *τῶν* om. E, *ὑπηγάγετο* Rwp*Di*, *ἐπηγάγετο* et *ὑπηγ.* per dittogr. A

4 gine deiparae collocata, praecessit. Cum autem in forum Placotum pervenisset, Borisem Bulgaricis insignibus depositis dignitate
5 magistratus ornavit. At Sphendosthlabus cum Russis cunctis in reditu Patzinacorum insidiis exceptus ad internecionem caesus est.
6 Idem hic rex servatoris Christi templum in Chalce magni-
7 ficum exstruxit. Patriarcha Basilius cum post quadriennium designationis de quibusdam obiectis criminibus per concilium loco motus esset, Antonius Studita patriarcha est designatus.
8 Rex vero contra urbes Romano imperio in Oriente acquisitas, quae ad defectionem inclinaverant et servitutis iugum excusserant et Romanae dicionis vincula ruperant, expeditione
9 suscepta, alias nullo negotio ad officium reversas, alias ferro ac
10 magna vi sub iugum pristinum reduxit. Cum inde rediens ver-

*καὶ γενόμενος κατὰ τὴν Ἀνάβαρζαν καὶ τὸ Ποδανδόν, ὁρῶν
τε κἀνταῦθα καὶ ἐν ἄλλαις χώραις πολλαῖς χωρία πολυάνθρωπά
τε καὶ πάμφορα, ἠρώτα οὗ εἶεν. καὶ μανθάνων ὅτι τοῦ παρα-* 11
*κοιμωμένου εἰσὶ Βασιλείου, τὰ μὲν παρὰ τοῦ βασιλέως Νικη-
φόρου τοῦ Φωκᾶ, τὰ δὲ παρ' αὐτοῦ δομεστίκου τυγχάνοντος
τῶν σχολῶν, τὰ δὲ παρ' ἑτέρων προσκτηθέντα τῇ βασιλείᾳ καὶ
δωρηθέντα αὐτῷ, ἤλγησέ τε καὶ δεινὸν εἶπεν εἰ τῶν δημοσίων* B
κτημάτων καὶ ἐφ' οἷς πολλοὶ ἔπεσον ἀγαθοὶ ἄνδρες, πολλοὶ W III 172
δὲ ἐκακουχήθησαν, εἷς ἐκτομίας καταπολαύει. ταῦτα παρά του 12
*τῷ παρακοιμωμένῳ καταγγελθέντα πρὸς ἐπιβουλὴν τοῦ βασι-
λέως αὐτὸν ἀνηρέθισαν· καί τι δηλητήριον κερασάμενος φάρ-* 13
*μακον, οὐ δραστήριον οὐδ' ὠκύμορον, ἀβληχρὸν δὲ καὶ χρόνῳ
τὸν πεπωκότα κατεργαζόμενον, καὶ ὑπελθὼν δώροις τὸν οἰνο-
χοεύειν εἰωθότα τῷ βασιλεῖ, ἐγχεῖ τοῦτο τοῦ κρατοῦντος τῇ
κύλικι, ὃ ποθὲν κατὰ βραχὺ τὴν τοῦ πιόντος ἐσίνετο δύναμιν
καὶ διέφθειρε τὴν ἕξιν τοῦ σώματος, ἕως συνήλασε καὶ εἰς τὸν
μόρον τὸν αὐτοκράτορα. οὕτως οὖν τῶν τῇδε μεταστὰς ὁ Τζι-* 14
μισκὴς Ἰωάννης καταλείπει τὴν βασιλείαν τοῖς κληρονόμοις αὐ- C

9 *τελευτὴ Ἰωάννου τοῦ Τζιμισκῆ* (*τ. τζ. ἰωανν.* E) ACE

1 *Ἀνάβαρζαν*] v. ad XIV 5, 28 et cod. Coisl. Cedr. (Scylitz.) II p. 414, 18 *πουδανδὸν* E, *ποτανδὸν* D 4 *βασιλείου εἰσὶ* O 5 post *φωκᾶ* add. *δωρηθέντα αὐτῷ* O 5—7 *δομεστίκου τυγχάνοντος—δωρηθέντα αὐτῷ* AEwp, *καὶ παρ' ἑτέρων ἔνια* O 7 *οἱ* C, *εἰ* corr. Cw 8 post *πολλοὶ* prius add. *μὲν* RwpDi *πολλοὶ* AE, *πλείους* Owp 9 *δ'* Rwp 10 *λεχθέντα* D 12 *ὠκύμωρον* C, corr. Cw 13 *πεπτωκότα* CD, corr. Cw *κατεργ. τὸν πεποκότα* Ewp 15 *τὴν* om. C *πίοντος* p* 16 *τὸν* om. Rwp 17 *οὗτος* Ewp *μεθιστάμενος* O *τζιμισκῆς* CBswp*Di*, *τζυμισκῆς* D 18 *αὐτοῖς* D

saretur prope Anabarzam et Podandum atque et his locis et in
aliis provinciis multis praedia frequentissima ac fertilissima vi-
deret, rogavit, cuius essent. Cum autem Basilii praepositi cubi- 11
culi esse cognovisset, partim a rege Nicephoro Phoca, partim a se
munere scholarum domestici functo, partim ab aliis adiecta im-
perio illique donata esse, dolore permotus iniquum esse dixit
publicis possessionibus multorum praestantium virorum sudoribus
et sanguine partis unum spadonem perfrui. Ea verba per quen- 12
dam nuntiata Basilium ad comparandas regi insidias impulerunt;
ac veneno temperato, non illo quidem efficaci et celeri, sed lento 13
et tabifico, largitionibus pincernam regium corrupit, ut id calici
imperatoris infunderet; quo ille hausto paullatim habitudine cor-
poris prostrata tandem interiit. Ita Tzimisces Ioannes defunctus 14

τῆς τῷ Βασιλείῳ δηλαδὴ καὶ τῷ Κωνσταντίνῳ τοῖς υἱέσι τοῦ
Ῥωμανοῦ, βασιλεύσας ἓξ πρὸς τὸ ἥμισυ ἐνιαυτούς.
15. 16 *Ὃ δέ γε μικροῦ διέλαθεν ἄν, ἥκω διηγησόμενος. ὅπως*
μὲν οὖν ὁ κουροπαλάτης Λέων ὁ Φωκᾶς καὶ ὁ ἐκείνου υἱὸς
ὁ Νικηφόρος κατακριθέντες ἐκτύφλωσιν οὐκ ἐστερήθησαν τοῦ D IV 104
φωτός, λάθρᾳ τοῦτο τοῦ βασιλέως περὶ αὐτῶν ἐπισκήψαντος,
17 *ἤδη ἱστόρηται. ἔχοντες δ' ἔτι τὰ ἑαυτῶν ἀλώβητα ὄμματα*
οὐκ ἠγάπων σωζόμενοι, ἀλλὰ τῇ βασιλείᾳ καὶ πάλιν ἐπιθέσθαι
διεμελέτων, πολλοὺς τῶν περὶ τὴν πόλιν καὶ τὰ βασίλεια ἑαυ-
18 *τοῖς ὁμοφρονοῦντας κτησάμενοι. ἀλλ' ἐφωράθησάν τε καὶ συν-*
εσχέθησαν, ἑνὸς τῶν συνωμοτῶν τὸ μελέτημα καταγγείλαντος.
D 19 *οὐκέτι γοῦν φιλανθρωπίας ἠξίωντο, ἀλλ' ἀσυμπαθῶς τοὺς ὀφθαλ-*
μοὺς ἐξωρύχθησαν, καὶ τοῦτο τέλος αὐτοῖς τῆς εὐτυχίας καὶ
τοῦ περὶ τὴν βασιλείαν ἐγένετο ἔρωτος.
5 *Ἀποκατέστη τοίνυν τὸ τῶν Ῥωμαίων σκῆπτρον τοῖς τούτῳ*
κατὰ γένος προσήκουσι, τῷ Βασιλείῳ καὶ τῷ Κωνσταντίνῳ
φημί, ὧν ὁ μὲν εἰκοστὸν ἤνυε τῆς ἡλικίας ἐνιαυτόν, ὁ δέ γε
2 *Κωνσταντῖνος ἑπτακαιδέκατον. ἀλλ' οὗτοι μὲν τὰ τῆς βασιλείας*

3 *ὅτι αὖθις ὁ Φωκᾶς Λέων καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Νικηφόρος μελετήσαντες ἐπιθέσθαι τῇ βασιλείᾳ ἐτυφλώθησαν* C 15 *βασιλεία τοῦ πορφυρογεννήτου Βασιλείου τοῦ υἱοῦ Ῥωμανοῦ τοῦ παιδίου* A, *βασιλεία Βασιλείου καὶ Κωνσταντίνου* B, *βασιλεία Βασιλείου τοῦ πορφυρογεννήτου* CD

2 *πρὸς* om. D *τῷ ἡμίσει* RwpDi, v. ad XVIII 25, 7 3 *γε*] *με* BEwp 4 *οὖν* om. C 4. 5 *καὶ νικηφόρος ὁ ἐκ. υἱὸς* O 6 *τούτου* D 7 *ἱστ.*] p. 525, 12. 8 *καὶ* om. D 11 *συνομοτῶν* DEwp *προσαγγείλαντος τὸ μελέτημα* O 15 Totum hoc caput ex XIX codicibus edidit *B-W Byz. Zeitschr.* a. 1892 p. 220 ss. 594 ss. *τοίνυν* ARw, om. p* *τοῦτο* D 17 *εἴκοστον* p*

est, imperio heredibus relicto Basilio et Constantino, Romani filiis,
cum annos sex totidemque menses regnasset.
15 Iam vero restat, ut id exponamus, quod paene obliti sumus.
16 Nam quemadmodum curopalata Leo Phocas eiusque filius Nice-
phorus, lata in eos excaecandi sententia, arcano regis mandato
17 oculos conservarint, iam exposuimus. Qua liberalitate non con-
tenti cum regnum denuo coepissent affectare, multis et civibus
18 et aulicis sibi conciliatis, eoque consilio a quodam ex coniuratis
19 prodito deprehensi essent, sine ulla clementia effossis oculis et
felicitatis suae et ambitionis finem invenerunt.
5. Sic Romanorum imperium iis restitutum est, ad quos
hereditatis iure pertinebat, Basilio et Constantino, quorum
2 ille XX., Constantinus XVII. aetatis annum agebat. Qui cum

περιέκειντο σύμβολα, τὴν δ' ἐξουσίαν ὁ πρόεδρος Βασίλειος
περιέζωστο ἀτεχνῶς. ἠνείχετο δὲ ὁ Βασίλειος μήπω πεποιθὼς 3
ἑαυτῷ, καὶ οἷον παιδοτρίβῃ τῷ παρακοιμωμένῳ προσεῖχε καὶ
ἑαυτὸν ἐρρύθμιζε πρὸς τὴν ἐκείνου τῶν δημοσίων πραγμάτων
μεταχείρισιν καὶ διοίκησιν, ὡς ἂν καιροῦ καλοῦντος οὕτως καὶ
αὐτὸς τὰ περὶ τοὺς στρατιωτικοὺς καταλόγους καὶ τῆς πολιτι- P II 216 A
κῆς εὐνομίας μεταχειρίσηται. ἦν γὰρ τὸ ἦθος ἐγρηγορὼς καὶ 4
δραστήριος, ἀλλ' οὐκ ἀνειμένος κατὰ τὸν ἀδελφὸν καὶ περὶ τὸν
ἀργὸν βίον ἐσχολακώς. ἄρτι γοῦν εἰς τοὺς ὁμαίμονας τούτους 5
περιέστη τὸ κράτος καὶ αὐτίκα ἐκ τῆς ὑπερορίας τὴν τούτους
κατάγει τεκοῦσαν ὁ πρόεδρος καὶ τοῖς υἱοῖς ἀποδίδωσιν. ὑπ- 6
οπτεύων δὲ τὸν μάγιστρον Βάρδαν τὸν Σκληρόν, στρατηλάτην
D IV 105 ὄντα καὶ πάσας ὑφ' ἑαυτὸν ἔχοντα τὰς ἑῴας δυνάμεις, ἀφαι-
ρεῖται μὲν αὐτοῦ τὴν τοῦ στρατηλάτου ἀρχήν, δοῦκα δὲ Μεσο-
ποταμίας αὐτὸν προχειρίζεται. τοῦτο σφόδρα ἠνίασε τὸν Σκλη- 7
ρὸν καὶ ἄλλως ἀεὶ τρέφοντα παρ' ἑαυτῷ τῆς βασιλείας τὸν
ἔρωτα πρὸς ἀποστασίαν ἠρέθισε. καταλαβὼν οὖν τὴν ἀρχὴν 8 B
εἰς ἣν προεβέβλητο πολλοῖς ἀνεκάλυψε τὸ ἀπόρρητον. φιλού- 9

9 ὅτι ἀνεκλήθη ἐκ τῆς ὑπερορίας ἡ μήτηρ τῶν βασιλέων C 15 ὅτι ἀπεστάτησεν ὁ μάγιστρος Βάρδας ὁ Σκληρός· καὶ ὅσα ἐν τῇ ἀποστασίᾳ αὐτοῦ γέγονασιν C

1 πρωτοπρόεδρος Ewp 2 ἀτεχνῶς om. O ante βασίλειος add. βασιλεὺς Owp 5 μεταχείρησιν DEwp οὕτω RwpDi, v. ad XIII 6, 16 6 π (ε superscr.) C, περὶ Cw ante τῆς add. τὰ RwpDi 9 ὑγρὸν D ἐσχολακὼς AECwwp, πεφυκὼς O 10. 11 καὶ αὐτίκα—πρόεδρος om. E 10. 11 κατάγει ante τὴν Owp 13 πάντας B 14 τοῦ om. Ewp δούκα (sic) A 16 ἄλλω C 18 προβέβλητο Ewp

regni insignia gestarent, omnis auctoritas erat penes Basilium
praesidem, idque Basilius se ipso nondum fretus tolerabat, cubi- 3
culi praeposito tamquam praeceptori oboediens seque ad illius
reipublicae tractationem et administrationem conformans, ut et
ipse, cum tempus postularet, in militaribus catalogis et civili
aequitate tuenda eandem rationem sequeretur. Erat enim alacri 4
et excitato ingenio, non dissolutus et ignaviae mancipatus, ut
frater. Cum primum autem hi fratres rerum potiti sunt, praeses 5
eorum matrem ab exilio revocatam filiis restituit; et quia Bar- 6
dam Sclerum, magistrum militum et cui omnes orientales copiae
parebant, suspectum habebat, ea dignitate erepta Mesopotamiae
ducem designat. Quam ille rem iniquissimo ferens animo et 7
alioquin regni cupiditate aestuans ad defectionem incitatus, inito 8
magistratu illo arcanoque cum multis communicato, propter res 9

μενος δὲ διὰ τὰς ἀριστείας ὑπὸ παντὸς τοῦ στρατεύματος πει-
10 θηνίους εἶχε σχεδὸν ἅπαντας. ὅτι δ' ἦν ἐν τῇ βασιλίδι τῶν
πόλεων ὁ παῖς αὐτοῦ Ῥωμανός, ἔσπευσε σχεῖν κἀκεῖνον παρ'
ἑαυτῷ καὶ στείλας λάθρα τινὰ ἠδυνήθη καὶ τὸν υἱὸν λαθόντα
11 ὑπαγαγέσθαι· καὶ αὐτίκα τῇ τυραννίδι ἐπικεχείρηκε ταινίᾳ τε
βασιλείῳ τὴν κεφαλὴν ἀναδεῖται καὶ φοινικοῖς πεδίλοις τοὺς
12 πόδας ὑποδεῖται, καὶ εὐφημεῖται ὡς βασιλεύς· καὶ χρήματα
συλλέξαι ποιεῖται σπουδὴν καὶ συμμάχους προσειλήφει τόν τε
C τῆς Ἀμίδης ἀμηρᾶν (οὕτω γὰρ τὸ Ἔμετ καλεῖται) καὶ τὸν τῆς
Μαρτυρουπόλεως (ἡ δὲ Μιεφερκεὶμ ὀνομάζεται), ἀλλὰ μέντοι
W III 173 13 καὶ Ἄραβας. τούτους οὖν συμπαραλαβὼν ἠπείγετο πρὸς τὴν
Κωνσταντίνου, ἐλπίσι χρησταῖς αἰωρούμενος, ἃς καὶ ἄλλοθεν
ἔθαλπε, μᾶλλον μέντοι ἐξ ὀνείρου τινὸς μοναχοῦ ἀρετὴν μετ-
14 ιόντος. ἔδοξε γὰρ ἐκεῖνος ὁρᾶν τὸν Σκληρὸν γυναικί τινι ἐφ'
ὑψηλῆς καθημένῃ περιωπῆς προσελθεῖν, τὴν δὲ μάστιγα αὐτῷ
15 ἐγχειρίσαι βασιλικήν. ἡ μάστιξ δ', ὡς ἔοικεν, ἦν σύμβολον τῆς
θείας ὀργῆς καὶ τῆς ἐκ τῶν ἐμφυλίων πολέμων τῶν Ῥωμαίων
φθορᾶς, ἣν ὁ Σκληρὸς δηλοῦν τὴν βασιλείαν ἐνόμιζε, πρὸς

3. 4 *παρ' ἑαυτῷ κἀκεῖνον ποιήσασθαι* O 5. 6 *ταινίᾳ τε* (*δὲ* D) *τ. κεφ. ἀναδ. βασιλικῇ* O 6. 7 *πεδίλοις* post *ὑποδεῖται* O 9 *ἔμετ* ARw (cf. Cedr. (Scylitz.) II p. 419, 18. I p. 237, 1, Constant. Porphyrog. III p. 114, 2, Leon. Diac. p. 161, 19) *Εμετ* (s. spir. et acc.) p, *Ἐμὲτ Di* 10 *μαρτυρουπόλεως* ARwp; est forma *Μαρτυρόπολις* sollemnis (XIV 12, 16, Cedr. I p. 725, 13. II p. 419, 18, Malal. p. 427, 15, Procop. I p. 42, 17. 107, 22. 262, 7. III p. 221, 7. 248, 14. 249, 1 cet.) neque tamen ubique revocanda 11 *συμπεριλαβὼν* Ewp 12 *κωνσταντινούπολιν* D *αἰωρούμενος* corr. ex *ἑωρούμενος* E, *ἑω|ρούμενος* D 13 *μοναχοῦ* om. init. vers. C *μετίοντος* p* 14 *ἐκείνω* E *τὸν σκληρὸν* om. C*Wo* lat. 16 *ἐγχειρίσαι* Rwp*Di*, *ἐγχειρῆσαι* AD 17 *πόλεμον* D 18 *ἣν ὁ σκληρὸς* AEwp, *ὁ δὲ σκληρὸς τὴν μάστιγα* O

fortiter gestas apud omnes milites gratiosissimus omnes fere dicto
10 audientes habebat et filio Romano, qui in urbe regia degebat,
11 clam per quendam arcessito statim regnum affectavit, diademate
12 regio et calceis puniceis sumptis. Rex salutatus pecunias stu-
diose conquirit et Amidae, quae et Emet dicitur, et Martyrupolis
13 seu Miephercim ameram et Arabes socios asciscit. His secum
coniunctis Cpolim properat spe bona elatus, somnio cuiusdam
14 monachi virtutis studiosi praecipue aucta, qui sibi visus erat
Sclerum ad mulierem quandam in sublimi specula sedentem ac-
15 cedere, quae illi flagellum regium porrigeret. Quod flagellum
cum utique iram dei et Romanorum ex intestinis bellis interitum
significaret, Sclerus cupiditate occaecatus visionem imperii sui

τὴν οἰκείαν ἔφεσιν κρίνων τὸ ὅραμα. τῆς δὲ περὶ τῆς τυραν- 16 D
νίδος τοῦ Σκληροῦ φήμης φθασάσης πρὸς τοὺς κρατοῦντας
D IV 106 ἡτοιμάζετο τὸ περιλειφθὲν στρατιωτικὸν ἀντικαταστῆναι τῷ ἀπο-
στάτῃ. ἐν τοσούτῳ δὲ στέλλεται πρὸς ἐκεῖνον ὁ Νικομηδείας 17
ἀρχιερεὺς πρεσβεύσων καὶ πολλὰ μὲν ἐπαγωγὰ πρὸς εἰρήνην
διειλέχθη αὐτῷ, ἀλλ' οὐκ ἔπεισε. δείξας γὰρ αὐτῷ ὁ Σκληρὸς 18
τὸ κοκκοβαφὲς πέδιλον ἀδύνατον εἶπε τὸν ἅπαξ τοῦτο ὑποδη-
σάμενον ῥᾷον ἀποβαλεῖν. ταύτην τὴν ἀπόκρισιν ὡς ἔγνων οἱ 19
περὶ τὰ βασίλεια, ἐξ ἀνάγκης πρὸς μάχην ὡρμήκεσαν. ἦν δὲ 20
τῆς βασιλικῆς δυνάμεως στρατοπεδάρχης ὁ ἐκτομίας Πέτρος ὁ
τοῦ Φωκᾶ, οὗ καὶ πρώην ἐμνήσθημεν. ὡς γοῦν ἀλλήλοις ἀντ- 21
εστρατοπεδεύσαντο τὰ στρατεύματα παρὰ Λάπαραν, ἣ καὶ Λυ-
κανδὸν ὠνομάζετο, καὶ πρὸς ἄλληλα συνερράγησαν, ἐπὶ μέν
τινα καιρὸν ἀντεῖχον οἱ βασιλικοὶ γενναίως, ἔπειτα τρέπονται
καὶ ἀναιροῦνται πολλοί, καὶ τὸ στρατόπεδον ὑπὸ τοὺς ἐναντίους
γενόμενον διαρπάζεται. εἶτα καὶ τὴν Τζαμανδὸν πολυπληθῆ 22 P II 217 A
πόλιν ἐκ προσελεύσεως τῶν οἰκούντων αὐτὴν εἰληφὼς χρημάτων
ἑσμὸν ἐξ αὐτῆς συνηθροίκει. οὕτω δὲ περιγενόμενος τοῦ στρα- 23

1 δὲ RwpDi, om. A 3 περιλειφθὲν RwpDi, περιληφθὲν A ἀντικαταστητικὸν τὸ ἀποστατας (s. acc.) D 4 τουσούτω D δὲ] γὰρ B 6 ἔπειθε D 7 τὸν om. D ὑποδησάμενον OwpDi, ὑποδυσάμενον A, ὑποδεισάμενον E 10 στρατοπ. ante τῆς D 11 πρώην] XVI 26, 10 οὖν Ewp 12 περὶ Rwp λίπαραν ARwpDi, λιπαράραν D, corr. B-W coll. Cedr. (Scylitz.) II p. 422, 21, Leon. Diac. p. 169, 23, Ann. Comn. II p. 242, 15 τὰ στρατ. ante ἣ C λυκανδὸν cod. Vatic. 981 Di (v. Cedr. l. c., Constant. Porphyrog. III p. 32, 15 ss., Niceph. Phoc. p. 243, 6. 15. 250, 18), λικανδὸν ARwp, λικανδὸσ Cw, Licandus Wo lat. 13 ὀνομάζεται D καὶ om. Ewp ante ἐπὶ add. καὶ Ewp 17 τῶν οἰκούντων αὐτὴν] αὐτῶν D 18 ἑσμὸν ARwpDi, ἐσμὸν alii (v. Steph. thes. III p. 2092 D) praeferunt

omen interpretabatur. Fame de tyrannide Scleri ad reges per- 16
lata, quicquid militum restabat contra tyrannum paratur, misso 17
interim Nicomediae pontifice ad illum, qui etsi multas pacis con-
diciones haud aspernendas proposuit, nihil tamen impetravit.
Nam Sclerus coccineo calceo ostenso non fieri posse dixit, ut qui 18
eum semel induisset, temere abiceret. Quo responso accepto 19
necessitas regibus imposita est bello decertandi, copiarum duce 20
Petro, Phocae spadone, cuius supra quoque facta est mentio.
Exercitibus ad Laparam congressis, quae et Lycandum appel- 21
latur, regii aliquantisper strenue restiterunt, sed tandem pro-
fligantur, multis caesis castrisque direptis. Tzamandus quoque, 22
urbs frequentissima, ab incolis Sclero deditur, e qua magnam
pecuniae vim coëgit. Sic regiis copiis superatis, multos inde 23

τεύματος τοῦ βασιλικοῦ πολλοὺς ἐκ τούτου πρὸς ἑαυτὸν ἐπ-
εσπάσατο, ἀπεγνωκότας ἤδη τὰς σωζούσας ἐλπίδας περὶ τοῖς
βασιλεῦσι, καὶ αὐτῷ προσερρύησαν οὐ τῶν ἀνωνύμων μόνον
24 στρατιωτῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν περιωνύμων πολλοί. ὡς δὲ ταῦτα
τῷ παρακοιμωμένῳ ἠγγέλθησαν, στέλλεται αὖθις Λέων ὁ πρω-
τοβεστιάριος, ἄκρατον ἐξουσίαν ἐμπιστευθεὶς καὶ πάντα πράττειν
ὅσα καὶ βασιλεῦσιν ἀνεῖται ἄδειαν εἰληφώς (εἶπεν ἄν τις τῇ
B 25 Λατίνων φωνῇ τὸν ἄνδρα δικτάτορα)· καὶ συνελθὼν τῷ στρα-
τοπεδάρχῃ ὁ πρωτοβεστιάριος ἐπειράθη μὲν ὑποσχέσεσι καὶ
26 τιμαῖς τοὺς περὶ τὸν Σκληρὸν ἐπισπάσασθαι· ὡς δ' ἀνηνύτοις D IV 107
ἔγνω ἐπιχειρεῖν, παρελάσας νυκτὸς τὸν Σκληρὸν ἐχώρει πρὸς
27 ***. ἐντεῦθεν δέος τοὺς περὶ τὸν Σκληρὸν εἷλε καὶ περὶ τῶν
φιλτάτων αὐτῶν, καὶ τὸν ἀποστάτην καταλιμπάνοντες τῷ πρω-
28 τοβεστιαρίῳ προσῄεσαν. κἀκ τούτου δείσας ὁ Σκληρὸς τὸν
μάγιστρον Μιχαὴλ τὸν Βούρτζην προσκεχωρηκότα αὐτῷ καὶ
Ῥωμανὸν πατρίκιον τὸν Ταρωνίτην μετὰ στρατιᾶς ἔπεμψε κατὰ
29 τοῦ πρωτοβεστιαρίου, οἳ προσβαλόντες ἐκείνῳ ἡττήθησαν. ὡς
δ' ἐγνώσθη τῷ Σκληρῷ ἡ τῶν πεμφθέντων ἧττα, αὐτὸς σὺν
παντὶ τῷ ὑπ' αὐτὸν στρατεύματι κατὰ τοῦ πρωτοβεστιαρίου

2 *παρὰ* DEwp 3 *μόνον* om. E, *μόνων* B, v. ad XIV 6, 31 5 ante *λέων* add. *ὁ* C 7 *καὶ* om. D *εἴποιεν* w*p invitis AR 8 *δικτάτωρα* C*Di*, *δικτάρτορα* D 10 *ἐπισπάξασθαι* D 11 *παρεάσας* B 11. 12 *πρὸς* ...... *ἐντεῦθεν* A, *πρὸς* .... *ἐντεῦθεν* BC, *πρὸς* .... *ἐντεῦθεν* D, *πρὸς ἐντεῦθεν* (sine lac.) E, *πρὸς* ** *ἐντεῦθεν* w, *πρὸς τ' ἐντεῦθεν* p, *πρὸς τὴν ἀνατολήν. ἐντεῦθεν* cod. Mutin. II F 12 et *Di* ex Cedr. (Scylitz.) II p. 424, 23 (v. *B-W Byz. Zeitschr.* l. c. p. 596 s.), *πρὸς τὰ ἀνατολικά. ἐντεῦθεν* coni. *B-W* 12 *καὶ* om. Rwp*Di* 15 *αὐτῷ* Rwp*Di*, *αὐτὸν* A 17 *ἐκείνῳ* om. D

ad se attraxit, opibus et salute illorum iam desperatis, neque obscuri
dumtaxat milites, sed multi etiam ex illustribus ad eum conflu-
24 xere. Quae cum proposito cubiculi nuntiata essent, Leo proto-
vestiarius cum summo imperio et auctoritate suo arbitratu gerendi
omnia, quae regibus licent, mittitur, quam potestatem latine di-
25 ctaturam nominares. Is cum stratopedarcha coniunctus, pollicita-
26 tionibus et honoribus frustra tentatis militum animis, noctu Scle-
27 rum praetergressus ⟨Orientem versus⟩ contendit. Quare factum
est, ut Scleri milites et suis carissimis timentes Sclero relicto ad
28 protovestiarium se conferrent, Sclerus autem territus Michaëlem
Burtzem magistrum suas secutum partes et Romanum Taronitem
patricium cum exercitu contra protovestiarium mitteret. Quibus
29 proelio superatis, ipse Sclerus cum omnibus copiis protovestiarium

χωρεῖ καὶ συρρήγνυται τῇ μετ' αὐτοῦ στρατιᾷ καὶ νικᾷ. καὶ 30 C
ὁ μὲν στρατοπεδάρχης Πέτρος ἀνῄρητο, ὁ δὲ πρωτοβεστιάριος
ἑαλώκει. αὕτη ἡ νίκη ἐπὶ μέγα μὲν ἦρε τὰ τοῦ Σκληροῦ, τὰ 31
δὲ τῶν βασιλέων εἰς ἀπόγνωσιν ἤνεγκε, καὶ μᾶλλον ὅτι καὶ
ἐθαλασσοκράτει ὁ ἀποστάτης. στόλον οὖν ὁ παρακοιμώμενος 32
ἑτοιμάσας ἐκπέμπει κατὰ τοῦ στόλου τοῦ ἀποστάτου, καὶ ναυ-
μαχίας γενομένης ὁ στόλος ὁ τοῦ Σκληροῦ κατεναυμαχήθη καὶ
διεσκέδαστο. ὡς οὖν ἠρέμει τὰ κατὰ τὴν θάλασσαν, τὰ κατὰ 33
τὴν ἤπειρον ὁ παρακοιμώμενος διετίθετο καὶ τὸν Ἐρωτικὸν
εἰς Νίκαιαν ἔπεμψε τὴν τῆς Βιθυνίας μητρόπολιν, ταύτην φρου-
ρήσοντα· ᾗ προσβαλὼν ὁ Σκληρὸς ἀπεκρούσθη, καὶ λιμῷ τοὺς 34 D
ἐν αὐτῇ προδοῦναι ταύτην ἠλπίκει καὶ μέντοι ἐχρονοτριβήθη
ἐκεῖ, σιτοδείᾳ τοὺς ἔνδον πιέζεσθαι παρεσκεύασεν. ἔγνω γοῦν 35
ὁ Ἐρωτικὸς ἀπάτῃ καταστρατηγῆσαι τὸν ἐναντίον καὶ τοὺς σι- W III 174
τῶνας ψάμμου ἐπλήρωσε καὶ τὴν ψάμμον σίτῳ ἐπέχρωσεν,
ὡς δοκεῖν τὸν ὄγκον ἅπαντα σῖτον εἶναι. ἔχων οὖν τινας ἁλω- 36
D IV 108 τοὺς ἐκ τοῦ στρατοπέδου τῶν ἐναντίων, αὐτοῖς τοὺς σιτῶνας

11 *πῶς ὁ Σκληρὸς τῆς Νικαίας ἐκράτησεν* C

1 *συρρύγνηται* Ewp *στρατιᾶς* (= *στρατιᾶ καὶ*) D, sed punctis ad *στρατιᾶς* additis repetit Dm *στρατιᾶ*, ne quis *στρατιᾶς* intellegat 7 *γινομένης* Ewp ante *καὶ* add. *τὲ* D 8 *τὴν* om. Rwp 10 *τὴν* om. Ewp *βιθυνίας* ARp, *βηθυνίας* Dw 12. 13 *καὶ μέντοι καὶ χρονοτριβήσας ἐκεῖ* Rwp, *καὶ μέντοι ἐχρονοτριβήθη ἐκεῖ,* ⟨*ἐπεὶ*⟩ coni. *B-W* 13 *οὖν* CEwp 14 *τῶν ἐναντίων* D 14. 15 *τοὺς σιτῶνας ψάμμου ἐπλήρωσε* AEwp (v. Cedr. (Scylitz.) II p. 428, 12), *εἰς τοὺς σιτῶνας ψάμμον συνεκόμισε* O 15 *σίτῳ* ante *τὴν* O *ἐπέχρωσέ τε καὶ ἐπεκάλυψεν* O 16 *οὖν* om. C, add. Cw

aggressus vicit vivumque cepit, Petro stratopedarcha interfecto. 30
Ea victoria ut Scleri opes multum auxit, sic regiam rem ad de- 31
sperationem depressit, praesertim cum tyrannus etiam mare te-
neret. Quamobrem praepositus cubiculi classe missa, commisso 32
cum Scleri navibus proelio, eius classem devicit et dissipavit,
idemque mari pacato provinciarum suscepta cura, Eroticum ad 33
Nicaeam Bithyniae metropolim tuendam misit; quam Sclerus vi 34
expugnare frustra conatus, fame subigi per proditionem posse
ratus obsidionem tamen traxit et incolas fame vexare instituit.
Eroticus vero dolo circumvenire hostem statuit illataque in gra- 35
naria arena et frumento superne ita iniecto, ut totus acervus
videretur frumentum, captivis, quos ex hostium exercitu habebat, 36
granaria demonstrat ne semiplena quidem eosque Sclero nuntiare

οὐδ' ἡμιδεεῖς ὄντας ὑπέδειξε καὶ δι' αὐτῶν ἐδήλωσε τῷ Σκληρῷ
37 μὴ δεδιέναι τὴν πολιορκίαν τὴν ἐκ λιμοῦ. "εἰ δέ μοι" ἔφη
"πίστεις δοίης μεθ' ὧν βούλομαι παραχωρῆσαί μοι ἀπελθεῖν,
38 ὑπεκστήσομαί σοι τῆς πόλεως τὰ σὰ φρονῶν." περιχαρῶς
τούτων ἤκουσεν ὁ Σκληρὸς καὶ πίστεις αὐτῷ παρέσχε, κἀκεῖνος
τούς τε πλείους τῆς πόλεως καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ στρατιώτας
παρειληφὼς τῆς πόλεως ἔξεισι καὶ πρὸς τὴν μεγαλόπολιν ἄπεισι·
P II 218 A καὶ ὁ Σκληρὸς εἴσεισιν εἰς τὴν Νίκαιαν καὶ τότε ἔγνω κατα-
39 στρατηγηθείς. ὁ δέ γε παρακοιμώμενος, τοῦ Σκληροῦ ἐκεῖθεν
ἀπάραντος καὶ τῇ βασιλευούσῃ τῶν πόλεων πλησιάζοντος, ἀμη-
40 χανῶν ἦν. γνωσιμαχήσας οὖν τὸν Φωκᾶν Βάρδαν ἐκ τῆς
ὑπερορίας ἀνεκαλέσατο καὶ ὅρκοις αὐτὸν φρικώδεσιν ἐνδησά-
μενος καὶ παλαμναιοτάταις ἀραῖς μὴ ἄν ποτε τῇ βασιλείᾳ ἐπι-
θέσθαι μηδὲ κατὰ τῶν βασιλευόντων βουλεύσασθαι, ταῖς περι-
λοίποις δυνάμεσι τὸν ἄνδρα ἐφίστησι, μάγιστρόν τε τιμήσας καὶ
χρήματα δαψιλῆ παρασχόμενος καὶ τὴν κατὰ τοῦ Σκληροῦ
41 μάχην αὐτῷ ἀναθέμενος. ἄπεισιν οὖν ὁ Φωκᾶς. ὁ Σκληρὸς
δὲ τοῦτο μαθὼν τότ' ἔγνω μαχέσασθαι πρὸς ἀνταγωνιστὴν ἀξιό-
B μαχον καὶ ἄρας ἀπῄει καὶ περὶ τὸ Ἀμόριον συμπλέκεται τῷ
Φωκᾷ, καὶ γίνεται μάχη τῶν στρατευμάτων, καὶ ἦσαν ὑπερ-

11 ὅτι τῷ Φωκᾷ Βάρδᾳ τὸν κατὰ τοῦ Σκληροῦ ἐνεπίστευσε πόλεμον ὁ παρακοιμώμενος C

1 οὐδ' om. Owp ἐδήλωσε] ὑπέδειξε D 2 δεδοικέναι D 6 στρατιῶτας Ewp 7 μεγάλην πόλιν Ewp ἄπεισι RwpDi, ἄπεισιν A (v. ad XIII 1, 5), ἔπεισι B 12 φρικώδεσιν om. D 13 καὶ παλ. ἀραῖς om. OWo lat. 17 post οὖν add. καὶ Ewp 18 ante μαχ. add. μέλλων RwpDi μαχέσθαι D ἀξιώμαχον p*

37 iubet, quamvis a fame nihil sibi periculi sit, tamen si cum certis
hominibus tuto exire liceat, se urbe tradita partes eius secutu-
38 rum. Quo nuntio laetatus Sclerus, cum fidem dedisset, ille cum
maiore civium et militum suorum parte Cpolim abiit; Sclerus
autem Nicaeam ingressus dolo se circumventum esse intellexit.
39 Cubiculi vero praepositus, Sclero inde digresso et Cpoli appro-
40 pinquante, quamvis animi dubius haereret, tamen mutata sen-
tentia Phocam Bardam ab exilio revocatum et sanctissimo iure-
iurando atque imprecatione horrenda obstrictum, ne unquam
regnum affectare aut consilia contra reges inire vellet, magistrum
appellat et reliquiis copiarum praeficit pecuniaque liberaliter
41 suppeditata contra Sclerum mittit. Quo Sclerus cognito tum se
parem adversarium habere ratus inde digreditur et prope Amo-
rium pugna commissa superior evadit, profligatis adversariis.

τεροῦντες οἱ τοῦ Σκληροῦ, οἱ δὲ περὶ τὸν Φωκᾶν τὰ νῶτα
ἐτρέψαντο. καὶ οὕτω τὰ τῆς μάχης ταύτης συμβέβηκε. τῇ δ' 42
ἑξῆς οἱ τῶν στρατευμάτων ἐξάρχοντες αὐτοὶ πρὸς ἀλλήλους
μαχέσασθαι εἵλοντο καὶ τὸν ἀγῶνα τὸν ὑπὲρ τοῦ παντὸς ἀνα-
δέξασθαι. ἐπῆλθον οὖν ἀλλήλοις· καὶ πρῶτος ἔφθη παίσας 43
τὸν Φωκᾶν ὁ Σκληρός, ὡς μὲν ἔνιοι λέγουσι, κορύνῃ κατὰ
D IV 109 τῆς κεφαλῆς, ὡς δ' ἕτεροι, ξίφος ἐπανετείνετο κατ' αὐτοῦ, τοῦ
δὲ κλιθέντος πρὸς θάτερον μέρος καὶ τὴν πληγὴν ἐκκλίναντος,
ἔφθασε τὸ τοῦ ξίφους ἄκρον τὸ οὖς ἐκτεμεῖν τοῦ ἵππου τοῦ
τοῦ Φωκᾶ. ὁ δέ γε Φωκᾶς ἀντέπληξε τὸν Σκληρὸν κορύνῃ 44 C
κατὰ τῆς κεφαλῆς, καὶ ὁ πληγεὶς σκοτοδινιάσας τῷ τοῦ ἵππου
τραχήλῳ ἐπέπεσεν· ὃν οἱ περὶ αὐτὸν κακῶς ἔχοντα θεασάμενοι 45
καὶ τῷ ἐκ τῆς πληγῆς αἵματι πεφυρμένον, περιστάντες συνέσχον
καὶ ἐπήγαγον εἰς πηγήν, ἀνακτησόμενοί τε λειποψυχοῦντα τὸν
ἄνδρα τῷ ὕδατι καὶ τὸ καταρρεῦσαν τοῦ αἵματος ἀπορρύψοντες,
καὶ τοῦ ἵππου ἐκεῖνον ἀποβιβάσαντες ἐποίουν τὰ εἰρημένα.
ἐν τούτῳ δ' ὁ ἵππος ὁ τοῦ Σκληροῦ τὸν κατέχοντα ἐκφυγὼν 46
καὶ ἀποσκιρτήσας ἐπιβάτου χωρὶς ἐκρόαινεν ἀνὰ τὸ στρατόπεδον
αἵματι τὴν χαίτην διάβροχος· ὃν ἰδόντα τὰ τοῦ Σκληροῦ στρα- 47

5 *ὅπως ἐμονομάχησαν ὁ Σκληρὸς καὶ ὁ Φωκᾶς· καὶ ὅπως οἱ περὶ τὸν Σκληρὸν ἐτράπησαν εἰς φυγήν* CE

1 *φωκᾶ* D *τὰ* om. O 2 *ἔτρεψαν* *Di* ante *τὰ* add. *μὲν* RwpDi 3 *πρὸς* om. B 5. 6 *παίσας τὸν—7 κατ' αὐτοῦ*] *κατὰ τοῦ φωκᾶ ὁ σκληρὸς ξίφος ἐπανατείνασθαι* R 7 *ἐπανετείνατο* Ewp 8 *ἐκκλίναντος* RwpDi, *ἐκλίναντος* A 9 *τὸ τοῦ*] *τῷ τοῦ* D *ἄκρῳ* D 9. 10 *τὸ οὖς ἐκτεμεῖν τοῦ ἵππου τοῦ τοῦ* (v. ad XIV 17, 9) *φωκᾶ* AE, *τοῦ ἵππου τοῦ φωκᾶ τὸ οὖς ἐκτεμεῖν* O, *τὸ οὖς ἐκτεμεῖν τοῦ ἵππου τοῦ φωκᾶ* w*p 13 *πεφυρμένῳ* D 14 *ἐπήγαγον* A (*ἐπί τινα πηγὴν ἄγουσι* Cedr. (Scylitz.) II p. 432, 18), *ἀπήγαγον* RwpDi *ἀνακτισάμενοί* E 15 *ἀπορρύψαντες* Ewp 17 *τοσούτῳ* D *φυγῶν* C 18 *ἐκρόανεν* w*p invitis AR *κατὰ* D

Postridie duces exercituum decrevere ipsi certamine congredi 42
deque summa rerum decernere. Tum Sclerus prior, ut quidam 43
tradunt, clavam in Phocae caput impegit, ut alii, ensem in eum
libravit; qui cum ictum declinasset, extremo ense aurem equi
Phocae resecuit. At Phocas contra Scleri capiti clavam ita il- 44
lisit, ut oborta vertigine in equi collum prolapsum et cruentatum
satellites eriperent ac viribus destitutum equo depositum sanguine 45
absterso ad fontem recrearent. Interea eius equus, dum illi hac 46
cura occupantur, elapsus eius manibus, a quo tenebatur, sine
sessore in castris iuba sanguine manante exsultans effecit, ut 47

D τεύματα (ἐπίσημος γὰρ ἦν ὁ ἵππος, κεκλημένος Αἰγύπτιος) καὶ
οἰηθέντα πεσεῖν τὸν ἑαυτῶν ἡγεμόνα, ἀκρατῶς ὡρμήκεσαν
48 πρὸς φυγήν. κατανοήσας δὲ τὸ γινόμενον ὁ Φωκᾶς ἔπεισι
τοῖς φεύγουσι τοὺς οἰκείους παραθαρρύνας, καὶ πολλοὶ μὲν
ἀνῄρηντο ὑπὸ τῶν ἀντιπολέμων, πολλοὶ δὲ καὶ ἡλίσκοντο, πλεί-
49 ους δ' ὑπ' ἀλλήλων ἐκτείνοντο συμπατούμενοι. ἐντεῦθεν ὁ
Σκληρὸς ἐξαπορηθεὶς μετὰ τῶν περιλειφθέντων καταφεύγει
πρὸς Χοσρόην τὸν Βαβυλώνιον.
50 Καὶ τοῦτο μαθὼν ὁ βασιλεὺς ἔπεμψε πρὸς Χοσρόην, ἀξιῶν
μὴ προσδέξασθαι τὸν τυραννήσαντα κατὰ τοῦ οἰκείου δεσπότου
γενόμενον, ἵνα μὴ καὶ καθ' ἑαυτοῦ ὑπόδειγμα δοίη οὐκ ἀγα-
51 θόν. ἔφερε δ' ὁ πεμφθεὶς καὶ πρὸς τὸν Σκληρὸν καὶ τοὺς
μετ' αὐτοῦ ἔγγραφα τῇ βασιλικῇ βεβαιωθέντα χειρί, ἀμνηστίαν
αὐτοῖς τῶν πεπραγμένων βραβεύοντα, εἰ ἀποσταῖεν τῆς ἐγχει- D IV 110
52 ρήσεως καὶ τῷ βασιλεῖ ὑποκύψαιεν. ταῦτα τὰ πρὸς τὸν Σκλη-
ρὸν καὶ τοὺς μετ' ἐκείνου βασίλεια γράμματα ὡς ἔγνω ὁ Βα-
P II 219 A βυλώνιος, αὐτόν τε τὸν τὴν πρεσβείαν πληροῦντα καὶ τὸν Σκληρὸν
53 καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ στρατιώτας καθείργνυσιν. ἐνταῦθα μὲν
οὖν τότε τὰ τῆς ἀποστασίας ἔληξε τῷ Σκληρῷ.

6 φυγὴ τοῦ Σκληροῦ πρὸς Βαβυλῶνα καὶ κάθειρξις αὐτοῦ καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ CE

2 ἑαυτῶν AR (Cedr. l. c. p. 432, 24), αὐτῶν DEwp 5 ἀπὸ Ewp 6 συμπατ. ἐκτείνοντο C 7 ἐξαπορηθεῖς w*p 9 Καὶ om. *Di* Haasii nota ad versum decimum pertinente perperam huc relata 10 ante κατὰ add. καὶ Ewp*Di* 11 καὶ om. O 13 μετ' ἑαυτοῦ p* ἀμνηστείαν Ewp 14 ἐγχειρίσεως B 15 τῷ] τὸ p* 16 μετ' ἐκείνου Rwp*Di*, μετεκεῖνον A, ἐκείνου D γράμματα βασίλεια D 17 τὸν post τε om. p* 18 στρατιώτας om. D κατείργνυσιν p* 19 τότε post ἀποστασίας D

Scleri exercitus eo agnito (equus enim erat insignis, nomine
48 Aegyptius) ducem cecidisse ratus effuse fugeret. Qua occasione
Phocas arrepta suosque cohortatus fugientes persequitur, multos
caedit, multos capit; plures etiam a se ipsi conculcati perierunt.
49 Tum demum Sclerus desperatis rebus cum reliquiis ad Chosroen
Babylonium confugit.
50 A Chosroe autem rex per legatos petit, ne tyrannum admittat sui domini oppugnatorem, alioquin malum exemplum ipsi
51. 52 fraudi futurum. Cum autem Babylonius cognovisset eundem
legatum Sclero quoque eiusque militibus afferre litteras regia
manu subscriptas, quibus iis impunitas promitteretur, modo coeptis desisterent seque regi dederent, tam legatum, quam Sclerum
53 cum suis in vincula coniecit. Et hic fuit exitus defectionis illius.

Ἀντωνίου δὲ τοῦ πατριάρχου τὴν ἱερωσύνην ἀπειπαμένου, 6
ἣν ἐπὶ ἔτη ἤνυσεν ἕξ, καὶ μετὰ μικρὸν τελευτήσαντος τέσσαρσι
πρὸς τὸ ἥμισυ ἐνιαυτοῖς ἀρχιερέως ἡ ἐκκλησία ἐχήρευεν, εἶτα W III 175
ὁ Χρυσοβέργης Νικόλαος προκεχείριστο.
Τὰ δὲ Βουλγάρων αὖθις κεκίνητο· ὡς γὰρ ἡ τοῦ Τζιμισκῆ 2
κατήγγελτο τελευτή, τέσσαρσιν ἀδελφοῖς ἀνατιθέασι τὴν σφετέραν
ἀρχήν, Δαβίδ, Μωυσῇ, Ἀαρών τε καὶ Σαμουήλ, οἳ κομητό-
πωλοι ὠνομάζοντο, ὅτι υἱοὶ γεγόνασιν ἑνὸς τῶν παρ' αὐτοῖς
ἐπισήμων καὶ λεγομένων κομήτων. οἱ γὰρ ἐκ τοῦ βασιλείου 3 B
γένους σφίσιν ἐπιλελοίπασι, μόνου περιλειφθέντος ἑνὸς τῶν παί-
δων τοῦ Πέτρου, φημὶ δῆτα τοῦ Ῥωμανοῦ, ὃς ἐκτομίας ἦν,
τῶν δὲ τεσσάρων συγγόνων τῶν κομητοπώλων ὁ μὲν Δαβὶδ 4
τάχιστα τὴν ζωὴν ἐξεμέτρησεν, ὁ δέ γε Μωυσῆς τὰς Σέρρας
πολιορκῶν λίθῳ βάλλεται καὶ θνήσκει εὐθύς. τὸν δ' Ἀαρὼν 5
παγγενῆ τοῦ βίου ἐξήγαγεν ὁ ἀδελφὸς Σαμουήλ, ἢ τὴν ἀρχὴν
ἑαυτῷ μόνῳ περιποιούμενον ἢ τὰ Ῥωμαίων αἱρούμενον (λέγεται
γὰρ καὶ ἀμφότερα), ἑνὸς μόνου τῶν παίδων ἐκείνου περισω-

1 περὶ πατριαρχῶν CE 5 περὶ Βουλγάρων καὶ τοῦ Σαμουὴλ καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ CE

1 ἱεροσύνην w*p invitis AR 3 τὸ ἡμίσει (sic) A, τῷ ἡμίσει RwpDi, corr. B-W; v. ad XVIII 25, 7 ἐνιαυτοὺς EwpDi, v. XIV 1, 33 ἀρχ. om. C ἐχήρευσεν p* invitis ARw 5 post δὲ add. τῶν DEwp τζιμισκῇ RwpDi, τζιμισκὴ AC, τζυμισκῇ D, v. ad XVII 1, 1 7 ἀρχὴν om. A, suppl. A_m κομητόπουλοι DE, ut vs. 12 (v. arg. ad XVI 23, 31), κωμητόπωλοι C 9 λεγομένων B ου ab al. manu ω superscripto κομήτων B^sRwpDi (v. XIII 6, 1. 14, 1. 21, 8. XIV 5, 1. XV 19, 11. XVI 23, 32 cet.), κωμήτων C, κομίτων A βασιλικοῦ O 11 post ὃς add. τις Ewp 12 κομιτοπώλων (sic) A, sed supra vs. 7 recte 13 μωυσῆς RwpDi, μωσῆς A, sed supra vs. 7 recte μωυσῆ 14 δὲ Dwp

6. Antonius patriarcha, cum sacerdotio renuntiasset, quod
per VI annos tenuerat, ac paullo post obiisset atque ecclesia per
annos IV et sex menses vacasset, Chrysoberges Nicolaus est de-
signatus.
Interea Bulgari cognito Tzimiscae interitu tumultuantur ac 2
deferunt imperium quattuor fratribus Davidi, Mosi, Aaroni, Sa-
mueli, qui cometopoli appellabantur, quod filii erant viri apud
illos illustris et ex iis, quos comites vocant. Nam stirps regia 3
defecerat, uno Romano, Petri filio, superstite, qui eunuchus erat.
Ex iis quattuor cometopolis David statim mortem obiit, Moses 4
in oppugnatione Serrae lapide ictus illico moritur. Fratrem 5
Aaronem cum omni familia, uno illius filio conservato, qui du-
plici nomine Ioannes Sphendosthlabus dicebatur, Samuel inter-

C θέντος, ὃς Σφενδοσθλάβος καὶ Ἰωάννης διωνύμως ἐκέκλητο.
6 καὶ ἡ τῆς Βουλγαρίας ἀρχὴ εἰς μόνον περιέστη τὸν Σαμουήλ,
7 ὃς τῶν Ῥωμαϊκῶν στρατευμάτων τοῖς ἐμφυλίοις ἀσχολουμένων
ἄδειαν εὑρηκὼς τὰ τῆς Ῥωμαϊκῆς ἡγεμονίας ἑσπέρια ξύμπαντα D IV 11
περιῄει, οὐ ληιζόμενος μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς χώρας ἅμα καὶ
8 τὰς πόλεις περιποιούμενος ἑαυτῷ. ἐπεὶ δέ, ὡς ἱστόρηται, τὴν
τοῦ Σκληροῦ τυραννίδα ὁ βασιλεὺς ἀπεσείσατο, ὥργα πρὸς
ἄμυναν τοῦ βαρβάρου καὶ δι' ἑαυτοῦ ἔδοξεν αὐτῷ τὴν ἐκστρα-
9 τείαν ποιήσασθαι. ἔξεισιν οὖν μήτε τῷ μαγίστρῳ Βάρδᾳ τῷ
Φωκᾷ, καίτοι δομεστίκῳ ὄντι τῶν σχολῶν τῆς ἀνατολῆς, περὶ
τῆς πράξεως κοινωσάμενος μήτε μὴν ἑτέρῳ τῶν τῶν ἑῴων
D 10 στραταρχούντων δυνάμεων. ἤδη δὲ πρὸς τὰ Βουλγάρων εἰσιὼν
τὸν μάγιστρον Λέοντα τὸν Μελισσηνὸν κατόπιν ἐκέλευσεν εἶναι
11 καὶ τὰς δυσχωρίας τηρεῖν· αὐτὸς δ' εἰσελθὼν τῇ πολιορκίᾳ τῆς
Σαρδικῆς (αὕτη δ' ἐστὶν ἡ Τριάδιτζα) ἐπιχειρεῖν ἡτοιμάζετο.
12 τῶν δυτικῶν δὲ ταγμάτων δομέστικος ὢν ὁ Κοντοστέφανος
Στέφανος καὶ λογισάμενος ὡς εἰ εὐτυχηθείη τὰ τῆς στρατείας
τῷ βασιλεῖ, οὐκ ἄν ποτε παύσαιτο δι' ἑαυτοῦ τοὺς πολέμους

6 ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐξεστράτευσε κατὰ Βουλγάρων καὶ τὴν Τριάδιτζαν ἔμελλε πολιορκεῖν CE   16 ὅπως ὁ Κοντοστέφανος ἀπάτῃ μετῆλθε τὸν βασιλέα CE καὶ πέπεικεν ἀναζεῦξαι C

1 σφενδόσθλαβος Ewp, v. ad XVII 2, 34   3 post ἐμφυλ. add. πολέμοις Rwp   6 ἱστόρηται] XVII 5, 7 ss.   10 τυγχάνοντι O   11 τῶν τῶν AO (v. ad XIV 17, 9), τῶν EwpDi   14 δὲ D   15 Τριαδίτζα Di   16 κοντοστέφανος RwpDi, κωντοστέφανος A, sed infra recte   17 στέφανος om. Ewp   καὶ om. B   εὐθυχηθείη p*

ficit, sive quod summam rerum sibi soli vindicabat, sive quod
6 Romanis studere videbatur; nam utrumque fertur. Is igitur Sa-
7 muel Bulgarorum principatum solus adeptus, dum Romani rebus
civilibus distinentur, occidentales eorum provincias omnes impune
circumit nec populatur tantum, sed et regiones urbesque suae
8 ditionis facit. Qua de causa rex, depulsa Scleri tyrannide, ut
supra docuimus, ulciscendi barbari cupiditate flagrans suis auspi-
9 ciis bellum ei inferre statuit. Egreditur igitur, consilio suo neque
cum magistro Barda Phoca, orientalium scholarum domestico,
10 neque cum ullo alio ducum orientalium communicato. Bulga-
rorum fines iam ingressus, magistro Leone Melisseno pone sequi
11 iusso ad locorum angustias tutandas, ipse Sardicam, quae et
12 Triaditza dicitur, obsidere instituit. Verum occidentalium legio-
num domesticus Contostephanus Stephanus cogitans re bene gesta
regem nunquam non suopte ductu atque auspiciis bella admini-

διατιθέμενος, καὶ οὔτ' αὐτὸς οὔθ' οἱ λοιποὶ στρατιάρχαι ἔτι
αὐτῷ λόγου πολλοῦ νομισθήσονται ἄξιοι, σφῆλαί οἱ διεμελέτησε
τὴν ἐπιχείρησιν καὶ τὴν ὁρμὴν ἀνακόψαι. προσελθὼν οὖν φησι 13
τὸν Μελισσηνὸν τυραννίδι ἐπιχειρεῖν καὶ ἀπιέναι σὺν ταχυτῆτι
πρὸς τὸ Βυζάντιον τὴν βασιλείαν καθέξοντα· καὶ ἠξίου μὴ
μέλλειν, ἀναζευγνύειν δὲ καὶ μὴ ὑπερτίθεσθαι. τοῦτο τὸν βα- 14
σιλέα ἐτάραξε καὶ ἐπάνοδον ἐσήμανε τῷ λαῷ. ὁ δέ γε Σα- 15 P II 220 A
μουὴλ ταῖς τῶν ὀρέων ἐμφιλοχωρῶν κορυφαῖς (οὐ γὰρ ἐθάρρει
κατὰ συστάδην μαχέσασθαι) καὶ τὴν ἀθρόαν ἀναζυγὴν ἰδὼν
δειλίαν ἔκρινε τὸ πραττόμενον καὶ ἔπεισι τοῖς Ῥωμαίοις καὶ
τῷ ἀνελπίστῳ ἅπαντας κατεθρόησε καὶ εἰς φυγὴν ἔτρεψε· καὶ 16
D IV 112 τῆς τε παρεμβολῆς ἐκράτησε καὶ τῆς σκηνῆς τῆς βασιλικῆς καὶ
τῶν παρασήμων τῆς βασιλείας. ὁ δὲ βασιλεὺς μόλις εἰς Φιλιπ- 17
πούπολιν διασέσωστο κἀκεῖ τὸν Μελισσηνὸν εὑρηκὼς κατὰ τοῦ
Κοντοστεφάνου ἐξώργιστο καὶ ὕβρεις κατέχεε τοῦ ἀνδρός. ὁ 18
δὲ δυσανασχετῶν ἐτραχύνετο, καὶ ἀναζέσας ὁ βασιλεὺς τῷ θυμῷ
ἀνέθορέ τε τοῦ θρόνου καὶ τῆς κόμης τοῦ Κοντοστεφάνου
δραξάμενος καὶ τοῦ πώγωνος προσήραξε τὸν ἄνδρα τῇ γῇ. B
Ἐντεῦθεν οἱ τῶν δυνάμεων τῶν Ῥωμαϊκῶν προεξάρχοντες 19

7 καὶ ὅσα οἱ Βούλγαροι τοῖς Ῥωμαίοις ἐποίησαν ἀναζευγνύουσιν C 19 ὅτι ὁ Φωκᾶς Βάρδας (om. C) βασιλεὺς ἀνερρήθη CE

1 στρατάρχαι Owp, quam formam aliis locis (XVII 7, 37. XVIII 14, 2) mavult Zonaras. 2. 3 σφ. αὐτῷ τ. ἐπιχείρησιν ἐμελέτησε (-σεν C) O 5 ἐς O 6 ante ἀναζ. add. ἀλλ' O δὲ καὶ μὴ] μηδ' O 13 τοῦ κράτους O 14 διασέσωσται D κἀκεῖ] κἀκεῖνον E 18 προσήρραξε ARwp, corr. *Di*, v. ad XIII 7, 8

straturum, se ceterisque ducibus parvi aestimatis, operam dedit,
ut conatus illius labefactaret atque impetum retardaret. Accedit 13
igitur et Melissenum tyrannidem affectantem festinanter proficisci
Byzantium ad regnum occupandum ait, non cunctandum esse
monens, sed sine mora reducendum exercitum. Id regem ita 14
perturbavit, ut exercitui reditum denuntiaret. At Samuel cacu- 15
mina montium insidens (neque enim cominus decernere audebat)
subito discessu viso Romanos aggreditur, quos metu illud facere
arbitrabatur, et inexspectata impressione omnes turbatos in fugam
compellit nec castris tantum, sed et regis tabernaculo atque in- 16
signibus regni potitur. Sed rex Philippolim aegre evasit, ubi 17
invento Melisseno Contostephanum ira permotus contumeliosis
dictis insectatur, quae cum ille iniquo animo ferens exasperare- 18
tur, rex effervescente bile solio exsiliens Contostephanum coma
ac barba prehensum terrae illidit.
Inde Romanarum legionum principes regi irati: Phocas, 19

μηνιῶντες τῷ βασιλεῖ, ὁ μὲν Φωκᾶς ὅτι αὐτῷ αἱ ἐλπίδες ὑπέρρεον καὶ τὸ τῆς παροιμίας ἐπὶ τὰ Μανδραβόλου ἐχώρουν, οἱ δὲ ὅτι ὑπερηφάνως αὐτοῖς προσεφέρετο καὶ οὐκ ἐκοινώνει σφίσι τῶν βουλευμάτων, οἱ δὲ δι' ἕτερ' ἄττα, ἐν τῷ Χαρσιανῷ συναθροίζονται καὶ τῷ Φωκᾷ Βάρδᾳ διάδημα περιέθεντο καὶ τῆς
W III 176 20 βασιλείας ἠξίωσαν. καὶ οἱ μὲν τὰ τῆς ἀποστασίας, ὡς αὐτοῖς ἐδόκει, εὖ διετίθεντο.

21 Ὁ δὲ Σκληρὸς ἐν Βαβυλῶνι φρουρούμενος ἀνελπίστως
22 ἐξάγεται τῆς φρουρᾶς. τῆς γὰρ τῶν Περσῶν ἀρχῆς καταλυθείσης ὑπὸ Σαρακηνῶν, ἀνήρ τις Πέρσης, Ἴναργος ὄνομα,
C λόγοις παρακινήσας τὸ Περσικὸν πείθει ἀποστατῆσαι τῆς τῶν Σαρακηνῶν δουλείας καὶ ὅπλα ἄρασθαι κατ' αὐτῶν, αὐτοῦ
23 τοῦ Ἰνάργου στρατηγοῦντος αὐτῶν. πολλάκις μὲν οὖν ὁ Χοσρόης τοῖς Πέρσαις ἀντηγωνίσατο, τοσαυτάκις δ' ἡττήθη ὁσάκις
24 σφίσι προσέμιξε· καὶ ἀπογνοὺς πρὸς τοὺς ἐμφρούρους καταφεύγει Ῥωμαίους καὶ ἀνίησι μὲν αὐτοὺς τῆς εἱρκτῆς, διαλέγεται

8 ὅτι (ὅπως E) ὁ Σκληρὸς καὶ οἱ παρὰ τοῖς Ἀγαρηνοῖς Ῥωμαῖοι ἀνείθησαν τῶν δεσμῶν καὶ ἐπανελθεῖν εἰς τὰ Ῥωμαίων ὅρια (ὅρια C, **** E) ἠδυνήθησαν CE

1 ἐλπίδες (omisso αἱ) αὐτῷ D ἐπέρρεον B 2 παροιμίας] V. Steph. thes. V p. 562 A μανδραβούλου D 3. 15 σφίσι OwpDi, σφῖσι (sic) AE 4 post δὲ add. καὶ Owp ἑτεράττα A, ἑτεράττα EB^sCwwp, ἕτερ' ἄττα D, corr. Di χαρσιανῷ Rwp Cedr. (Scylitz.) II p. 438, 14, χαρσιῶνι A 5 τῷ] τὸ p* περιτιθέασι τῷ φωκᾷ βάρδᾳ διάδημα O 6. 7 ὡς αὐτοῖς ἐδόκει ante τὰ τῆς D 8 post δέ add. γε RwpDi 10 post ὑπὸ add. τῶν Ewp ἴναργος E, ἴναρσος D 11 παραθήξας O ἀπο|στῆσαι C 12. 13 αὐτοῦ—αὐτῶν om. A, add. RwpDi 13 ἰνάργου E, ἰνάρσου D 14. 15 τοσαυτάκις—προσέμιξε om. D

quod spe frustraretur et res suae, ut in proverbio est, Mandraboli more procederent, alii, quod se contemni putabant consiliis regiis non communicatis, alii aliis de causis in Charsianum congressi
20 Phocam Bardam diademate ornatum regem appellant, defectione, ut ipsi putabant, probe administrata.

21 Sclerus autem, qui Babylone custodiebatur, praeter spem
22 custodia educitur. Nam Persarum imperio a Saracenis everso, vir quidam Persa, nomine Inargus, verbis concitat populares suadens, ut rupto servitutis iugo arma contra Saracenos se duce
23 sumant. Chosroes autem quamvis saepe cum Persis congressus,
24 tamen nunquam non discessit inferior, desperataque victoria ad Romanos, qui in custodiis erant, confugit; quibus carcere eductis, cum Sclero de ratione gerendi belli agit, petita venia malae

δὲ τῷ Σκληρῷ περὶ τοῦ πολέμου καὶ μὴ μνησικακῆσαι τῆς
κακώσεως αὐτῷ ἀξιοῖ. ὁ δὲ πρότερον μὲν παρῃτεῖτο τὸν πό- 25
λεμον, εἶτ' ἐγκειμένου τοῦ Βαβυλωνίου κατανεύει μέν, σὺν
D IV 113 μόνοις δὲ τοῖς Ῥωμαίοις ὑπέσχετο τὸν πόλεμον ὑπελθεῖν. καὶ 26
ἠρευνῶντο τοίνυν τὰ δεσμωτήρια, καὶ ὅσοι εὕρηντο ἐν αὐτοῖς
Ῥωμαῖοι, ἐξῄγοντο καὶ ὡπλίζοντο· καὶ ὡσεὶ τρισχίλιοι συν- 27 D
ηθροίσθησαν, οὓς παρειληφὼς ἐχώρησε κατὰ τῶν Περσῶν
καὶ συμβαλὼν νικᾷ· ἀναζεῦξαι δὲ πρὸς τὸν Χοσρόην οὐκέτ' 28
ἔκρινεν οὔτ' αὐτὸς οὔθ' οἱ μετ' αὐτοῦ· ἐδεδοίκεσαν γὰρ μὴ 29
καὶ αὖθις αὐτοὺς καθείρξει ὁ βάρβαρος, καὶ μᾶλλον ὅτι ἐν
πείρᾳ γέγονε τῆς αὐτῶν γενναιότητος. εἴχοντο γοῦν τῆς φυγῆς, 30
καὶ ὁ Χοσρόης πλῆθος εἰς αὐτῶν ἐπιδίωξιν ἔστειλε· καὶ οἱ 31
σταλέντες κατειληφότες τοὺς φεύγοντας, ἐκείνων ὑπάρχοντες
πολλαπλάσιοι, μείους τῶν φευγόντων ἀποδρᾶναι δεδύνηντο, τῶν
ἄλλων ἐκεῖ πεσόντων καὶ Ῥωμαϊκαῖς δαμέντων χερσίν.

Ὁ μὲν οὖν Σκληρὸς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἐς τὰ Ῥωμαίων 7
ἐπανεληλύθεσαν ὅρια. μαθὼν δὲ καὶ τὸν Φωκᾶν ἤδη βασι- 2 P II 221 A
λειῶντα καὶ τυραννίδος ἀρξάμενον, ἀπονενεύκει πρὸς τὸν Φωκᾶν,
κοινωνὸς ἀξιῶν εἶναι καὶ τοῦ πολέμου καὶ τῆς βασιλείας αὐτῆς.
ὁ δὲ καὶ τὴν κοινοπραγίαν ἐδέξατο, καὶ εἰ τῶν ἐφέσεων τύ- 3

16 *ὅτι κοινωνίαν θέσθαι μετὰ τοῦ Φωκᾶ ἐπὶ τῇ* (om. E) *τυραννίδι ἠθέλησεν ὁ Σκληρός, καὶ ὅπως κατεσχέθη καὶ ἐδεσμήθη* CE

1. 2 αὐτῷ ante τῆς D 4 καὶ om. Rwp 6 συνηθροίζοντο B 7 ante ἐχώρησε add. ὁ σκληρὸς Owp 9 οὔθ' αὐτὸς D 10 καθείρξει ARwp*Di* (v. I p. 386, 3), καθείρξῃ BC 11 οὖν D 14 φευγόντων AEwp, διωκομένων O*Wo* lat. ἀποδρᾶναι Ewp*Di*, ἀποδράναι AO 16 εἰς DEwp*Di*; v. ad XIV 12, 14 17 ἐπανεληλύθασιν | D 18 πρὸς ἐκεῖνον ἀπονεύει O 20 καὶ ante τὴν om. CEwp*Di*

tractationis, qui primum quidem bello recusato, tandem Baby- 25
lonio urgente annuit, sed ea conditione, ut solos Romanos in
aciem educat. Carceribus igitur perquisitis, ad tria milia Ro- 26. 27
manorum sunt inventa et arma iis data; qui cum Scleri ductu
et auspiciis Persas vicissent, nec ipsi nec ille ad Chosroen rede- 28
undum esse statuerunt veriti, ne denuo a barbaro in carcerem 29
conicerentur, praesertim tanto virtutis specimine edito. At Chos- 30
roes, dum fuga intenti sunt, magnam turbam ad eos persequen-
dos mittit; qui etsi numero multo superiores commisso proelio 31
pauciores evaserunt fugientibus, ceteris ibi Romanorum manibus
interfectis.

7. Sclerus igitur cum suis Romanorum fines ingressus ad
Phocam se confert, quem regnum spectare ac tyrannidem iam 2
affectasse cognorat, et belli et ipsius regni socius futurus. Ille 3

χοιεν, ἑαυτῷ μὲν τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων ἀπένεμε καὶ τῶν
πλειόνων ἐθνῶν καὶ χωρῶν τὸ κράτος, τῷ δὲ Σκληρῷ προσ-
εκλήρου τὴν Ἀντιόχειαν τήν τε Κοίλην Συρίαν καὶ Φοινίκην
καὶ Παλαιστίνην καὶ Μεσοποταμίαν καὶ τὰς συνθήκας ὅρκοις
4 καθ' ἱερῶν ἐμπεπέδωκεν. ἐπὶ τούτοις τεθαρρηκὼς ὁ Σκληρὸς
5 πρόσεισι τῷ Φωκᾷ. ὁ δ' ἐντὸς ἀρκύων τοῦτον λαβὼν ἀφαι-
ρεῖται μὲν αὐτοῦ τὸ σχῆμα δὴ τὸ βασίλειον, καθείργνυσι δὲ
6 καὶ φρουρὰν αὐτῷ περιίστησιν. ὑφ' ἑαυτὸν δὲ καὶ τὴν σὺν
B ἐκείνῳ στρατιὰν ποιησάμενος τοῦ τυραννεύειν εἴχετο κραται-
7 ότερον. ὁ μέντοι Σκληρὸς προμηθευόμενος ἑαυτῷ πρὸς τὸ D IV 114
μέλλον ἐξ ἀποτυχίας σωτηρίαν τινά, πρὸ τοῦ κατασχεθῆναι
πρὸς τοῦ Φωκᾶ τὸν υἱὸν Ῥωμανὸν λάθρᾳ φυγεῖν παρεσκεύασεν,
8 ὡς αὐτομολοῦντα τῷ βασιλεῖ· ὃς καὶ περιχαρῶς παρὰ τοῦ κρα-
τοῦντος ἐδέχθη καὶ μάγιστρος ἐτιμήθη εὐθύς.
9 Ὁ Φωκᾶς δὲ ἀπόμοιράν τινα τῆς στρατιᾶς ὑπὸ τὸν πα-
τρίκιον τάξας τὸν Δελφινᾶν εἰς τὴν ἀντικρὺ τῆς βασιλίδος ἐκ-
πέμπει Χρυσόπολιν, αὐτὸς δὲ σὺν τῇ λοιπῇ δυνάμει ἀφίκετο
10 πρὸς τὴν Ἄβυδον. τῷ μέντοι Δελφινᾷ ἐστρατοπεδευκότι κατὰ
Χρυσόπολιν αἰφνίδιον ἐπῆλθεν ὁ βασιλεὺς μετὰ λαοῦ Ῥωσικοῦ

10 *ὅτι πρὸ τοῦ δεσμηθῆναι λάθρᾳ ὡς αὐτόμολον ἔπεμψε τὸν υἱὸν αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα ὁ Σκληρός* C 15 *περὶ τοῦ Δελφινᾶ* CE 18 *ὅπως ἑάλω καὶ ἀνεσκολοπίσθη* CE

1 *ἀπένεμε* ante *τὴν* O *ἀπένειμε* w*p invitis AR 4 post *μεσοποτ.* add. *καὶ αἴγυπτον* Ewp 5 *ἐμπεπέδωκαν* D 6 *τῷ Φ.*] *τὸν* | *φωκᾶ* D 8 *περιίστασιν* D 10. 11 *σωτηρίαν πρὸς τ. μέλλον τινὰ ἐξ-αποτυχίας* D 16 *ἄντικρυ* w*p invitis AR

et societatem amplexus est et, si votorum compotes fierent, sibi
urbem regiam et plurium gentium ac provinciarum imperium vin-
dicat, Sclero Antiochiam, Coelesyriam, Phoeniciam, Palaestinam,
4 Mesopotamiam attribuit eaque pacta iureiurando sancit. Quo
5 Sclerus fretus cum ad Phocam se contulisset ac iam intra casses
esset, primum habitu regio privatur, deinde in carcerem coniecto
6 custodia adhibetur; et copiis illius ascitis, Phocas tyrannidem
7 suam firmat. Enimvero Sclerus priusquam ab Phoca comprehen-
deretur, ut, si res male cessisset, receptum aliquem haberet ac
spem salutis, curarat, ut filius suus Romanus, clam arrepta fuga,
8 ad regem deficeret, a quo et cum gaudio exceptus est et statim
magister designatus.
9 Phocas autem Delphina patricio cum parte copiarum Chry-
sopolim, quae est e regione urbis regiae, misso, ipse cum reliquo
10 exercitu Abydum proficiscitur. Rex vero Delphinam, cum ad
Chrysopolim castra fecisset, subito cum Russico exercitu adortus

(κῆδος γὰρ πρὸς Βλαδιμηρὸν τὸν ἄρχοντα τούτων ἐπὶ Ἄννῃ
τῇ ἀδελφῇ αὐτοῦ θέμενος συμμαχικὸν ἐκεῖθεν ἐδέξατο) καὶ C
ῥᾷον τῶν ἐναντίων ἐκράτησε καὶ αὐτὸν τὸν Δελφινᾶν χειρωσά-
μενος ἀνεσκολόπισεν. εἶτα πρὸς τὴν Ἄβυδον ἄπεισι μετὰ τοῦ 11
ἀδελφοῦ Κωνσταντίνου· καὶ ἤδη ἀντιμέτωπα ἔστησαν τὰ ἐναντία
στρατεύματα, καὶ τοῦ μὲν οἰκείου προετέτακτο ὁ Φωκᾶς, τὸ
δ' ἀντίμαχον ὁ βασιλεὺς Βασίλειος ἔφιππος περιιὼν παρεθάρ-
ρυνεν· ὃν ὁ Φωκᾶς θεασάμενος κατ' αὐτοῦ τὸν ἵππον ἐλαύνει, 12 W III 177
ὅλην ἐκείνῳ τὴν ἡνίαν ἐνδεδωκώς, κρίνας, ὡς εἰ ἐκεῖνον κατα-
βαλεῖ, ἔσεται τὸν ἀγῶνα νενικηκώς. ἀλλ' οὔπω τῶν οἰκείων 13
προεληλύθει πολύ, καὶ οἱ μὲν αὐτὸν ἐκκυλισθῆναι τοῦ ἵππου
φασίν, οἱ δὲ εἴς τινα λόφον ἐκκλῖναι καὶ ἀποβάντα τοῦ ἵππου ἐκτα-
θῆναι κατὰ γῆς καὶ εὐθὺς αὐτὸν τὸ πνεῦμα λιπεῖν. οἱ μὲν 14 D
οὖν πληγῆναι παρά του καιρίαν τὸν ἄνδρα ἔλεγον. καὶ ὁ βα- 15
σιλεὺς δὲ Κωνσταντῖνος ἑαυτῷ τὴν ἀναίρεσιν ἐκείνου ἐπεφήμιζε·
τοῦτο δ' ἦν λόγος ἄλλως· οὐδὲ γὰρ τετρωμένον αὐτοῦ τὸ σῶμα
D IV 115 εὕρητο οὐδαμῇ. οἱ δὲ φαρμάκῳ δηλητηρίῳ ἐδόξαζον κατερ- 16

8 ὅπως (ὅτι A) ὁ Φωκᾶς κατέστρεψε τὴν ζωήν ACE

1 τὸν RwpDi Cedr. (Scylitz.) II p. 444, 7, om. A 4 ἀνεσκολόπισεν RwpDi, ἀνεσκολόπισε A, v. ad XIII 1, 5 6 προέτακτο B, προτέτακτο D 7 περιιὼν RwpDi, παριὼν A 9 εἰ om. E 10 ἔσεται AOwp, ἐσεῖται E, ἔσται Di, v. ad XVI 23, 34 νενικηκὼς mutat ex νεανηκὼς E 12 φησὶν C ἐκκλῖναι EwpDi, ἐκκλίναι AO 13 κατὰ γῆς AR (πρὸς γῆν Cedr. (Scylitz.) II p. 445, 6), κατὰ τῆς γῆς CEwp 14 καιρίαν ante παρὰ O 15 τ. ἐκείνου ἀναίρ. Rwp; cum Zonaras ἐκείνου, ἐκείνης, ἐκείνων ponat modo inter substantivum et articulum (I p. 9, 5. 11, 6. 8 (cod. A). 12, 19. 26, 16 cet.), modo post substantivum (I p. 5, 10. 11, 2 cet.), auctoritati optimi codicis est astipulandum (v. ad XVIII 15, 3) ἐπεφήμιξε D 17 οὐδαμοῦ O, μηδαμῇ Ewp

(nam cum Bladimero duce eorum, sorore Anna ducta, affinitatem
iunxerat atque auxilia inde arcessiverat) hostibus facile superatis,
ipsum Delphinam captum palo affixit. Deinde Abydum cum 11
fratre Constantino proficiscitur; cum autem utrique exercitus in
procinctu starent, et Phocas suas copias antecedens regem Ba-
silium equo circumvectum legiones cohortantem vidisset, totis 12
habenis laxatis, equo concitato in illum fertur, eo prostrato se
toto discrimine fore defunctum ratus. Sed antequam suos mul- 13
tum antecessisset, alii eum equo devolutum ferunt, alii, cum in
tumulum quendam declinasset equoque descendisset, humi ex-
tentum statim exspirasse, alii a quodam mortifero vulnere affectum 14
esse. Rex quidem Constantinus caedem eius sibi arrogabat, falso uti- 15
que, quoniam eius corpus vulneratum nusquam est repertum. Alii, 16

γασθῆναι αὐτόν, ὃ καὶ μᾶλλον ἔδοξε πιθανώτερον· τό γέ τοι φάρμακον ἡτοιμάσατο μὲν ὁ Βασίλειος, προσέφερε δὲ τῷ Φωκᾷ
17 *ὁ τούτῳ οἰνοχοεύων, παρὰ τοῦ βασιλέως ὑποκλαπείς. πεσόντος δὲ τοῦ Βάρδα τὸ μετ' αὐτοῦ στράτευμα διεσκέδαστο, καὶ οἱ μὲν ἐκτείνοντο καταλαμβανόμενοι, οἱ δ' ἐζωγροῦντο καὶ συσχε-*
P II 222 A *θέντες κατὰ τὸ δόξαν τῷ βασιλεῖ ἐκολάσθησαν.*
18 *Ὁ δὲ ἀλλοιότερος ἦν ἢ τὸ πρότερον· σοβαρός τε γὰρ ἐγεγόνει καὶ τὸ ἦθος ὑποκαθήμενος καὶ πάντας ὑπώπτευε καὶ*
19 *τὴν ὀργὴν ἐτύγχανεν ἀπαραίτητος. καὶ οὐ τοῖς ἄλλοις μόνον τὸ σοβαρὸν ἐπεδείκνυτο, ἀλλὰ μὴν καὶ τῷ παρακοιμωμένῳ αὐτῷ ἤχθετό τε τἀνδρὶ καὶ εἰς ἑαυτὸν ἔσπευδε μετενεγκεῖν τὴν*
20 *τῶν πραγμάτων διοίκησιν. καὶ μέντοι καὶ μεθίστησι τῆς τῶν κοινῶν οἰκονομίας αὐτόν, οἴκοι μένειν ἀπρόιτον ἐπιστείλας αὐτῷ, εἶτα μετὰ μικρὸν καὶ ὑπερόριον τίθησι καὶ τῶν ἐκείνῳ πεπραγμένων ἕκαστον ἀνακρίνων ἀπραξίαν τῶν πλειόνων κατεψηφί-*
21 *ζετο· καὶ τοῦ παρ' ἐκείνου δομηθέντος σεμνείου τὰ πλείω*
B *ὑφείλετο, καὶ οὐκ ἀγρῶν ἥψατο μόνον ἢ χωρίων καὶ οἰκιῶν, ἀλλὰ καὶ ἀναθημάτων τε καὶ πλακῶν καὶ κιόνων πολυτελῶν.*

7 *οἷος ὁ βασιλεὺς Βασίλειος τὸ ἦθος ἐγένετο μετὰ τὴν κατάλυσιν τοῦ Φωκᾶ* CE 9 *ὅπως τὸν παρακοιμώμενον ὁ βασιλεὺς ἀπεσκευάσατο. καὶ ὅπως πρὸς ἐκεῖνον διετέθη* CE

1 *γέ τοι* AO (*γέ τι* D), *μέντοι* Ewp 2 *προσέφερε*] *προ|σὲ* D 3 *τούτῳ* RwpD*i* (Psell. p. 12, 9), *τούτου* D, *τοῦτο* A $\overset{ε}{π}$ C, *παρὰ* Cw, v. ad XVII 8, 17 5 *κτεινόμενοι* C, *ἐκτείνοντο* corr. Cw 7 *ὁ*] *οἱ* C, corr. Cw *ἀλλοιότερος* AO*Wo* lat., *ἀγριώτερος* Ewp *σοβαρῶς* B *τε* om. D 11 *αὐτῷ* om. D *ἦχθε τότε* p* *τῷ ἀνδρὶ* D 14 *καὶ* prius om. Rwp 15 *κατεψηφίσατο* Ewp 16 *ἐκείνῳ* Ewp 17 *ἀφείλετο* BCwp *μόνων* ex *μόνον* mutat E, v. ad XIV 6, 31

quod quidem probabilius est, putavere toxicum ei a Basilio praeparatum, a pincerna corrupto largitionibus regiis fuisse propina-
17 tum. Bardae strati exercitus dissipatus est, aliis caesis, aliis captis, in quos rex suo arbitratu animadvertit.
18 Erat Basilius mutatus ab illo, qui prius fuerat, et factus arrogans, demisso ingenio, suspicax in omnes, iracundia inexora-
19 bili; neque in alios dumtaxat, sed in ipsum etiam praepositum cubiculi talem se praebuit. Quem cum odisset atque ipse rerum
20 administrationem capessere vellet, tum a reipublicae negotiis removit, tum domo eum egredi vetuit nec multo post relegavit,
21 tum actis eius omnibus perquisitis pleraque rescidit, tum monasterium ab eo exstructum maxima ex parte spoliavit nec agros

ὅθεν ἐκεῖνος διὰ ταῦτα νέφει περισχεθεὶς ἀθυμίας παρεῖτο τὰ 22
μέλη καὶ ἔμπνους ὤπτο νεκρὸς καὶ βραχύ τι διαλιπὼν οἰκτρῶς
τὸν βίον ἐξέλιπεν. ὁ δὲ τότε πρῶτον γέγονεν αὐτοκράτωρ ὡς 23
ἀληθῶς καὶ γνοὺς πηλίκων δεῖται φροντίδων ἡ τῆς βασιλείας
διοίκησις, τῆς τε βασιλικῆς ἁβρότητος κατεφρόνησε καὶ τῶν
λαμπρῶν ἐπιβλημάτων ἀπέσχετο καὶ γλυκυθυμίαν ἅπασαν ἀπ-
εσείσατο, καίτοι πρῴην μὴ οὕτω βιούς, ἀλλὰ καὶ ἐρώτων ἡττώ- 24
μενος καὶ κώμοις καὶ τρυφαῖς ἑαυτὸν ἐκδιδοὺς καὶ βασιλείοις
D IV 116 περιττότησιν ἐνηδόμενος. ἑαυτῷ δὲ μόνῳ προσκληρώσας τὴν 25
ἐξουσίαν τοῦ ὀνόματος μόνου τῆς βασιλείας καὶ τοῦ ἐπισήμου
χρώματος μετεδίδου τῷ ἀδελφῷ καί τινα δορυφορίαν ἐκείνῳ
ἀπέταξε, βραχεῖαν μέντοι καὶ οὐκ ὑπέρογκον. ὁ δὲ ἔφερε καὶ 26 C
οὐκ ἠμφισβήτει τῷ ἀδελφῷ, ἤθους ἀνειμένου τυχών, οἶμαι, καὶ
χαίρων ὑγροτέρᾳ ζωῇ καὶ διαγωγῇ τρυφερᾷ καὶ θήραις καὶ
ἡλικιωτῶν συνουσίαις οἷς συνετρέφετο. τὼ μὲν οὖν ἀδελφὼ
καὶ ἄμφω εἰχέτην οὕτως.

Ὁ δέ γε Σκληρὸς τοῦ Φωκᾶ θανόντος λυθεὶς τῆς εἱρκτῆς 27

1 *τελευτὴ τοῦ παρακοιμωμένου* CE 7 *οἷος ἦν ὁ βασιλεὺς πρὸ τοῦ* (om. E) *τῆς ἐξουσίας ἐπιλαβέσθαι* (*λαβέσθαι* E) *καὶ οἷος μετὰ ταῦτα ἐγένετο·* CE *καὶ ὅπως ἐκέχρητο τῷ ἀδελφῷ· καὶ οἷος ἦν ἐκεῖνος τὸ ἦθος* C 17 *ὅτι αὖθις ὁ Σκληρὸς τῆς τυραννίδος εἴχετο. καὶ ὅπως ἐσπείσατο. καὶ προσῆλθε τῷ βασιλεῖ καὶ ἐδέχθη* CE (*καὶ ἐδ.* om. E)

5 *ἀβρότητος* Bs(?)wp *τῷν* D 7 *ἐρότων* p* 8 *τρυφαῖς*] *μέθαις* D *βασιλείας* Ewp 10 *μόνου* AE, *οἷου* R, *οἷον* C, *μόνον* w*p 13 *ἦθος* E *οἶμαι* om. O Wo lat. 14 *ὑγρ. ζωῇ—διαγ. τρυφερᾷ*] De chiasmo v. ad XIII 2, 6 *ζοῇ* p* 15 *συνουσία* E(wp) *οἷς* A, *τῶν οἷς* Rwp 17 *τ. εἱρκτῆς λυθεὶς* D *εἱρκτῆς* AR, *εἱρκτῆς* Dwp

tantum aut fundos invasit et aedes, sed etiam donaria, tabulas,
columnas pretiosas. Quas ille ob res animi aegritudine oppres- 22
sus membrisque resolutis nihil aliud nisi mortuum corpus spirans
brevi miserabiliter est exstinctus. Basilius vero tum demum vere 23
imperator factus cum intellexisset, quantam sollicitudinem regni
administratio postularet, delicias regias sprevit, splendidis vesti-
bus abstinuit omnemque suavitatem repudiavit, quamvis prius 24
non ita vixisset, sed et amoribus indulsisset, comessationibus et
voluptatibus deditus regioque luxu delectatus. Ita omni aucto- 25
ritate sibi vindicata fratri nihil impertiit, nisi nomen et colorem
insignem, custodia illi quidem attributa, sed exigua neque ma-
gnifica. Quae ille, ut homo remissioris, puto, ac mollioris ingenii 26
et voluptarius, venationibus et aequalium suorum consuetudine
gaudens aequo ferebat animo neque fratri adversabatur. Atque
illorum erat hic status.

Sclerus autem, Barda mortuo, vinculis solutus a priore in- 27

εἴχετο καὶ αὖθις τοῦ πρὶν ἐγχειρήματος καὶ τυραννεῖν καὶ πά-
28 λιν οὐκ ἀνεβάλλετο. ὁ δὲ βασιλεὺς γράμμασι πρὸς αὐτὸν ἐγχα-
ραχθεῖσι παρῄνει τὸν ἄνδρα παύσασθαι τῆς ἀπονοίας ποτὲ καὶ
μὴ ἀεὶ βούλεσθαι αἴτιον εἶναι πολέμων ὁμογενέσι καὶ τὴν γῆν
D 29 αἵμασι χραίνειν, καὶ τούτοις χριστιανῶν. ὁ δὲ τῷ τε γήρᾳ
τρυχόμενος ἤδη καὶ πρὸς τὸ μέλλον ἰλιγγιάσας σπένδεται καὶ
30 πρόσεισι τῷ κρατοῦντι. κἀκεῖνος ὑπὸ σκηνὴν καθῆστο βασί-
λειον, καὶ ὁ Σκληρὸς βάδην ᾔει πρὸς τὴν σκηνήν, ὑπερειδό-
μενος ἑκατέρωθεν, τὸ μέν τι διὰ τὸ γῆρας, τὸ δὲ διὰ τὸν ὄγκον
31 τοῦ σώματος· ἦν γὰρ εὐμεγέθης· ὅτε καὶ τὸ ᾀδόμενον εἰπεῖν
ὁ βασιλεὺς Βασίλειος λέγεται "ὃν ἐδεδοίκειν προσάγεταί μοι
W III 178 32 χειραγωγούμενος." οἱ δὲ ἀορασίᾳ πληγῆναί φασι τὸν Σκληρὸν
33 ἐν τῷ ἀπιέναι καὶ διὰ τοῦτο χειραγωγεῖσθαι. ἐγγίσαντος δὲ
P II 223 A τοῦ ἀνδρὸς τῇ σκηνῇ, κατανοήσας ὁ βασιλεὺς ἔτι τοὺς πόδας
αὐτοῦ ὑποδουμένους ὑποδήμασι φοινικοῖς (τὰ μὲν γὰρ ἄλλα
τῆς βασιλείας γνωρίσματα ὁ Σκληρὸς ἀπεδύσατο, τὰ δέ γε πέ-
διλα οὐκ ἀπέθετο 'ἢ γὰρ λάθετ' ἢ οὐκ ἐνόησεν') ἀπέστρεψε
τὰς ὄψεις εὐθύς, μὴ ἄλλως αὐτῷ ἐντυχεῖν ἀνεχόμενος εἰ μὴ
34 ἐν ἰδιώτου στολῇ. ὁ δὲ πρὸ τῆς σκηνῆς ἀπορρίψας τὰ ἐπί- D IV 117
φθονα πέδιλα οὕτως ὑπέδυ αὐτήν, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐξανέστη

1 πρὶν] νῦν B 4 βούλεσθαι om. C exeunte versu 8 ὑπερ-ερειδόμενος p* 9 μέντοι ARwp, corr. *Di*, v. XIV 13, 18. XVIII 19, 26 11 ἐδεδόκειν D 12. 13 φασι omisso post αὐτοκράτορα (v. ad vs. 13) add. λέγουσι D 13 post ἀπιέναι add. πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Owp*Di* καὶ Rwp*Di*, om. A 15 φοινίκοις D 16. 17 ἀπέθετο ὁ σκληρὸς ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὰ πέδιλα O 17 ἢ λάθετ' ἢ οὐκ ἐνόησεν] Hom. Il. IX 537 λάθετ' BsDwp*Di*, λάθε τ' C, λήθετ' E, λήθη τ' A ἐνόησεν Rwp*Di*, ἐνενόησεν A 19 ἐπίφθορα D

28 stituto non recedebat, regnum propere affectaturus. Sed a rege
per litteras monitus, ut tandem omissa rabie continentium bel-
lorum civilium auctor esse desineret neve terram sanguine pol-
29 lueret eoque Christianorum, cum et senectute iam affligeretur
neque optimam spem foveret, per pactiones ad illum se confert.
30 Qui cum in regio tabernaculo sedens Sclerum peditem accedere
videret utrimque suffultum tum quidem ob senectutem, tum ob
31 molem corporis (grandis enim erat), celebratum illud dixisse rex
32 Basilius fertur: "Quem timueram, ad me manu ducitur." Alii
Sclerum in illo accessu visum amisisse ferunt eaque de causa
33 ductoribus fuisse usum. Cum prope tabernaculum venisset, rex
animadversis puniceis eius calceis (nam cetera insignia regia
Sclerus deposuerat, calceis solis sive per oblivionem sive per
incogitantiam retentis) statim avertit oculos neque cum eo nisi
34 privati habitu colloqui sustinuit. Cum igitur ante tabernaculum
invidiosos illos calceos abiecisset, ita ingresso rex assurrexit por-

καὶ τὸν ἄνδρα ἐδεξιώσατο, καὶ ὡμιλησάτην ἀλλήλοιν καὶ ἐκοινω-
νησάτην τραπέζης καὶ ἐπιέτην ἐκ τῆς αὐτῆς κύλικος. τοῦτον 35
μὲν οὖν τὸν τρόπον καὶ ἡ τοῦ Σκληροῦ τυραννὶς καταλέλυτο,
αὐτοῦ μὲν κουροπαλάτου τιμηθέντος, τῶν δὲ συναραμένων αὐτῷ
παραχωρηθέντων ἔχειν ὃ ἂν ἕκαστος ἐξ ἐκείνου τυραννοῦντος B
εἰλήφει, εἴτ' ἐν ἀξίαις ἦν εἴτ' ἐν ἀρχαῖς εἴτε μέντοι ἐν κτήσεσιν.

Ὁ δὲ βασιλεὺς τὰς τῶν ἀποστασιῶν φροντίδας ἀποφορτι- 36
σάμενος ἐπὶ τὴν Θρᾴκην ἐξῄει καὶ εἰς Θεσσαλονίκην ἐφοίτησε,
τῷ περιωνύμῳ μάρτυρι ἀνθομολογούμενος. καταλείψας δ' ἐκεῖ 37
στρατάρχην τῶν ἐπισήμων μετὰ βαρείας δυνάμεως, ἵνα κωλύῃ
τὰς τοῦ Σαμουὴλ ἐκδρομάς, ἐπάνεισι πρὸς τὴν Βύζαντος καὶ
εἰς Ἰβηρίαν ἀπῄει, κληρονόμος καταλειφθεὶς παρὰ τοῦ κουρο-
παλάτου Δαβὶδ θανόντος τῆς ἐκείνῳ διαφερούσης ἀρχῆς. ἔν- 38
θαπερ γεγονὼς καὶ τῆς καταλειφθείσης αὐτῷ χώρας ἐπιλαβό-
μενος καὶ τὸν τοῦ Δαβὶδ ἀδελφὸν τὸν Γεώργιον τῆς ἐνδοτέρας
Ἰβηρίας ἡγεμονεύοντα παρασκευάσας ἡσυχίαν ἄγειν καὶ τοῖς C
ἰδίοις ἀρκεῖσθαι καὶ ὅμηρον τὸ ἐκείνου παῖδα λαβών, ἐπὶ Φοι-
νίκην ἐχώρησε. καὶ τόν τε τῆς Τριπόλεως ἄρχοντα καὶ τὸν τῆς 39

9 ὅτι κληρονόμος τῆς Ἰβηρίας καταλειφθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐκεῖσε ἀπῆλθε καὶ ὅσα κατώρθωσε (ἀπῆλθεν ἐκεῖ ceteris omissis C) CE 13 ὅσα ἐν Ἰβηρίᾳ καὶ Φοινίκῃ κατώρθωσεν O

1 ἐδεξιώσατο] ἐξώσατο E ἐκοινώσατο Ewp, ἐκοινωσάτην D 2. 3 ἡ μὲν οὖν τοῦ σκληροῦ τυραννὶς τὸν τρόπον τουτονὶ καταλέλυτο (κατελύετο D) O 3 καταλέλυται Ewp 4 τιμηθ. κουροπ. O 6 ἀξίαις ἦν εἴτ' ἐν ἀρχαῖς AEwp, ἀξίαις (ἐξουσίαις C) εἴτ' ἐν ἀρχαῖς ἦν R, ἀρχαῖς ἦν ceteris omissis D 10 κωλύει DEwp 15 τοῦ om. D τὸν alterum om. O 16 ἡσυχ. ἄγειν om. D 18 ἐφοίτησε O

rectaque dextera collocutus et eadem uterque mensa usus est
et ex eodem calice biberunt. Hoc modo sopita Scleri tyrannide, 35
ipse curopalata est designatus et quem quisque adiutorum eius
dignitatis vel potestatis gradum quasve possessiones ab illo re-
gnante acceperat, ea retinere licuit.

Rex curis defectionum levatus in Thraciam abiit et Thes- 36
salonicam accessit, ut celebri martyro gratias ageret. Ibi viro 37
illustri cum magnis copiis duce relicto ad excursiones Samuelis
coercendas Byzantium redit; inde in Iberiam proficiscitur, Davide
curopalata mortuo, a quo eius ditionis heres institutus fuerat,
quam ille tenuerat. Ibi relicta sibi ditione occupata, cum Geor- 38
gium, Davidis fratrem, interioris Iberiae principem compescuis-
set, ut suis finibus contentus esset, filio eius obside accepto
Phoeniciam adiit et principem Tripolitanum et Damascenum et 39

Δαμασκοῦ καὶ τὸν τῆς Τύρου καὶ Βηρυτοῦ, κατὰ συνθήκας τῇ πρὸς τῇ Δάφνῃ Ἀντιοχείᾳ ἐπιόντας καὶ κακοῦντας τὰ ὑπ' αὐτήν, ἀνέστειλε καὶ δούλωσιν Ῥωμαίοις τηρεῖν ἀνέπεισε καὶ ὁμήρους κἀκ τούτων λαβὼν ἐπανέζευξεν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν εἶχον οὕτως.

8 *Τοῦ δὲ πατριάρχου Νικολάου τοῦ Χρυσοβέργη ἐπ' ἔτεσι δυοκαίδεκα καὶ μησὶν ὀκτὼ τῇ ἀρχιερωσύνῃ ἐνδιαπρέψαντος,* D IV 118
εἶτα τὸν βίον ἐκλελοιπότος, ὁ μάγιστρος Σισίννιος, ἀνὴρ λόγοις
D 2 *ἐντεθραμμένος, προχειρίζεται πατριάρχης. καὶ τούτου δὲ ἐπὶ τρεῖς ἐνιαυτοὺς τὴν ἐκκλησίαν ἰθύναντος καὶ θανόντος, Σέργιος κεχειροτόνητο πατριάρχης, ὃς καθηγεῖτο μὲν τῆς τοῦ Μανουὴλ μονῆς, τῷ πατριάρχῃ δὲ Φωτίῳ κατὰ γένος προσήκων ἐτύγχανε.*

3 *Τοῦ Σαμουὴλ δὲ τοῦ τῶν Βουλγάρων ἐξάρχοντος οὐ τὰ Θρᾳκῶν οὐδὲ τὰ κατὰ Μακεδονίαν μόνα ληιζομένου, ἀλλὰ καὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ αὐτὴν δέ γε τὴν Πελοπόννησον, τὸν μάγιστρον Νικηφόρον τὸν Οὐρανὸν ἐκπέμπει ὁ βασιλεύς, τῆς δύσεως ἄρχοντα, ὃς παρὰ τῷ Σπερχειῷ ποταμῷ τοῦ Σαμουὴλ κατεσκηνω-*

5 *περὶ πατριαρχῶν* CE 12 *περὶ τοῦ Σαμουὴλ καὶ τῶν Βουλγάρων, καὶ ὅσα κατ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς ἐστήσατο τρόπαια, τὰ μὲν δι' ἑαυτοῦ, τὰ δὲ διὰ τῶν στρατηγῶν* (*καὶ ὅσα — στρατηγῶν* om. E), *καὶ ὅσας πόλεις εἷλε καὶ φρούρια* CE

1 *κατὰ* ARwp, *μετὰ* DCw 2 *τῇ* om. C 3 *ἀνέπεισε* AEwp, *κατηνάγκασε* O*Wo* lat. 4 *τούτων* Rwp*Di*, *τούτου* A *οὕτω* w*p*Di* invitis AR, v. ad XIII 6, 16 5 *χρυσοβέργου* BC 6 *ἀρχιεροσύνῃ* w*p invitis AR 7 *σισίνιος* BD Cedr. (Scylitz.) II p. 448, 23 8. 9 *ἐπὶ τρισὶν ἐνιαυτοῖς* D 10 *κεχειροτόνηται* Ewp 12. 16 *σαμουὴλ*] *μανουὴλ* D 13 *κατὰ μακε|δόνα μόνα* A, *μακεδόνων μόνα* (*μόνων* C) Rwp, corr. *Di* *ληιζομένων* D 14 *πελοπόνησον* ARw, *πελοπόννησον* B[s]Cp*Di* ante *τὸν μαγ.* add. *καὶ* A, om. Rwp*Di* 15 *Οὐρανὸν*] *αὐτὸν* D, compendio *ου̅ν̅ὸν* male intellecto *δύσεος* p*

Tyrium et Berytium, qui conspiratione inita Daphnaeae Antiochiae agrum incursionibus vexabant, coercuit et commovit, ut Romanis servirent, acceptisque ab his quoque obsidibus domum rediit.

8. Interea Nicolao Chrysoberge, cum pontificatum annos XII et menses VIII ornasset, defuncto, magister Sisinnius, vir ab
2 ineunte aetate in litteris versatus, patriarcha designatur; quo et ipso, cum triennium ecclesiam rexisset, mortuo, Sergius eligitur patriarcha, qui Manuelis monasterio praeerat, patriarchae Photio genere coniunctus.

3 Cum autem Samuel, Bulgarorum princeps, non Thraciam tantum et Macedoniam, sed Graeciam ipsamque Peloponnesum popularetur, rex magistrum Nicephorum Uranum, praetorem Occi-

μένου παρὰ τῇ ἀντικρὺς ἠπείρῳ ηὐλίσατο. ὅτι δ' ὗσε τότε 4
πολλὰ καὶ ὁ ποταμὸς ἐντεῦθεν ἄπλωτος ἦν, ἀνέλπιστος ἐδόκει
τῷ Σαμουὴλ ἡ τῶν Ῥωμαίων ἐπέλευσις. ὁ Οὐρανὸς δὲ νυκτὸς 5 P II 224 A
ἀνερευνήσας καὶ κατά τινα τόπον βατὸν κατανοήσας τὸν ποτα-
μόν, διαβαίνει τοῦτον ἡσύχως μετὰ τῆς στρατιᾶς καὶ ἀφρον-
τιστοῦσιν ἐμβάλλει τοῖς περὶ τὸν Σαμουήλ. καὶ τῷ ἀδοκήτῳ 6
καταπλαγέντες οἱ βάρβαροι ἔπιπτον μηδὲ χεῖρας ἀνταίροντες,
καὶ τῷ Σαμουὴλ δὲ καὶ τῷ ἐκείνου υἱῷ Ῥωμανῷ πληγαὶ ἐπ-
ηνέχθησαν, καὶ ἑάλωσαν ἄν, εἰ μὴ τοῖς νεκροῖς συνανεμίχθησαν
σώμασι, καὶ οὕτω λαθόντες διέφυγον.

Εἶτα καὶ ὁ βασιλεὺς ἐξεστράτευσε κατὰ τῶν Βουλγάρων 7
καὶ τῶν ἐν Σαρδικῇ φρουρίων καταστρεψάμενος ἔνια ἐπανῆλθεν
εἰς Μοσυνούπολιν. εἷλε δὲ καὶ τὴν μεγάλην Περσθλάβαν καὶ 8 W III 179
τὴν μικρὰν καὶ τὴν Πλίσκοβαν διὰ στρατηγῶν. καὶ ἡ Βέρροια 9 B
δὲ παρεδόθη αὐτῷ παρὰ τοῦ Δοβρομηροῦ, προσχωρήσαντος
τοῖς Ῥωμαίοις. τὰ μέντοι Σέρβια πολιορκίᾳ ἑάλω καὶ ὁ τὴν 10
D IV 119 *αὐτῶν φυλακὴν ἐμπεπιστευμένος Νικόλαος, ὃν Νικολιτζᾶν ὡς*

1 *ἀντικρὺς* ARwp, *ἀντικρὺ* D, *ἄντικρυς Di*, v. *Kuehner-Blass Ausf. Gr. d. griech. Spr.* Hannov. 1890 vol. I p. 299   3 ante *τῶν* add. *κατ' αὐτοῦ* Owp   6 *αἰφνίδιον* (om. AE*Di*) *ἐμβάλλει* (*ἐμβάλει* A) *τοῖς περὶ τὸν σαμουὴλ* AEwp, *τοῖς περὶ τ. σαμ. αἰφνίδιον ἔπεισι* (*ἔπεισιν* D) O   8 *ῥωμανῷ* om. C*Wo* lat.   9 *συνανεμίχθησαν* A(Ewp), *ἑαυτοὺς συνανέμιξαν* (*συνέμιξαν* D) O, *συμμίξαντες ἑαυτοὺς* Cedr. l. c. p. 450, 18   13 *μοσυνούπολιν* ARwp cod. Coisl. Cedr. (Scylitz.) II p. 452, 10, *μοσυνόπολιν* D   14 *καὶ τὴν πλ.— στρατηγῶν* om. B   15 *παρὰ*] *διὰ* O   *δοβρομηροῦ* Rwp*Di* (v. Cedr. l. c. p. 452, 18), *δρομηροῦ* A   16 *ἑάλω*] *ἔλαβε* B   17 *νικολίτζαν Di* invitis ARw Cedr. l. c. p. 452, 20   ante *ὡς* add. *ὑποκορίζοντες* Owp, *ὑποκοριζόμενοι* Cedr. l. c.

dentis, ablegat, qui, cum Samuel ad Sperchium fluvium tentoria
fixisset, in opposita continente castra posuit. Quia vero flumen 4
ob crebras pluvias navigari non poterat, Samuel Romanorum
impetum minime verebatur. Cum autem Uranus noctu loco 5
quodam vadum pervestigasset, eo tacite traducto exercitu Sa-
muelem securum invadit. Barbari re inexspectata attoniti ne 6
armis quidem contra illatis cadunt, vulneratur Samuel una cum
Romano filio, amboque capti essent, nisi inter corpora mortuorum
occultati clam aufugissent.

Post haec et ipse rex bellum intulit Bulgaris et quibusdam 7
Sardicae castellis expugnatis Mosynupolim rediit. Sed et magnam 8
et parvam Persthlabam et Pliscobam per duces cepit. Est ei 9
et Berrhoea per Dobromerum, qui ad Romanos se contulerat, tra-
dita. Serbia vero expugnata sunt, et Nicolaus, quem ob staturae 10
brevitatem Nicolitzam vocabant, cuius custodiae ea tradita erant,

11 βραχὺν τὴν ἡλικίαν ὠνόμαζον· ὃς καίτοι πατρίκιος τιμηθεὶς
12 ἀπέδρα πάλιν καὶ πρὸς τὸν Σαμουὴλ ἀπελήλυθεν. εἶτ' αὖθις
13 κατὰ Βιδίνης ὁ βασιλεὺς ἐξεστράτευσε καὶ τὴν πόλιν αἱρεῖ. ἐν
ὅσῳ δὲ ταύτην ἐπολιόρκει ὁ βασιλεύς, ἔπεισιν ὁ Σαμουὴλ τῇ
Ἀδριανουπόλει ἀθρόον καὶ πανηγύρεως ἐκτὸς τελουμένης τάς
τε ἐμπορίας λείαν πεποίητο καὶ αἰχμαλώτων πλῆθος λαβὼν
C 14 ὑπενόστησε. τὴν Βιδίνην δὲ ὑφ' ἑαυτὸν ὁ βασιλεὺς ποιησά-
μενος καὶ ἐπανερχόμενος κατέλαβε παρὰ τῷ Ἀξιῷ ποταμῷ τὸν
Σαμουὴλ αὐλιζόμενον· ὁ Βαρδάριος οὕτως παρὰ τοῖς παλαιοῖς
15 ὠνομάζετο. πολλοῦ δὲ τοῦ ποταμοῦ ῥέοντος ἀμελῶς οἱ βάρ-
βαροι κατεσκήνωντο· οὐ γὰρ ἄν ποτε δυνηθῆναι διαβῆναι τὸν
16 ποταμὸν ἤλπιζον τὸ Ῥωμαϊκὸν σύνταγμα. πόρου δὲ γνωσθέντος
δι' αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς διέβη καὶ τὸ στρατόπεδον, καὶ πολλοὶ μὲν
τῶν Βουλγάρων ἀπώλοντο, ὁ δὲ Σαμουὴλ διέδρα, τῆς τούτου
17 σκηνῆς καὶ τῆς παρεμβολῆς ἁπάσης διαρπαγείσης. καὶ τὴν
πόλιν δὲ τῶν Σκοπίων ὁ βασιλεὺς παρειλήφει, δοθεῖσαν αὐτῷ
παρὰ Ῥωμανοῦ τοῦ υἱοῦ Πέτρου τοῦ ἄρξαντος τῶν Βουλγάρων,
D ᾧ ἡ ταύτης φυλακὴ παρὰ τοῦ Σαμουὴλ ἐμπεπίστευτο.

1 τῇ ἡλικίᾳ B 2 τὸν om. C 3 (v. vs. 7) βιδίνης ABwp Ephraem. 2917, Nicet. Choniat. p. 588, 11, β*δίνης E, βυδίνης R, βιδύνης Cedr. (Scylitz.) II p. 454, 20 4 ταύτῃ B σαμουὴλ Cw, βασιλεὺς C 5 ἀνδριανουπόλει D 7 βιδίνην ARwp, βυδίνην CD, v. vs. 3 ὁ βασ. ante ὑφ' D 9 οὕτως O, οὗτος A, οὕτω Ewp*Di*, v. ad XIII 6, 16 11. 12 ἤλπιζον διαβῆναι omissis τὸν ποταμὸν et τὸ Ῥωμ. σύνταγμα D 17 $\overset{\varepsilon}{\pi}$ C, παρὰ Cw, v. ad XVII 7, 16 post παρὰ add. τοῦ C ante υἱοῦ om. τοῦ CD

11 captus; qui quamvis patricii dignitate ornatus esset, tamen aufu-
12 git atque ad Samuelem rediit. Deinde rex Bidinam expugnat;
13 quam dum obsidet, Samuel Adrianopolim subito invadit, cum
festi diei celebritas extra moenia agitaretur, mercibusque direptis
14 ac plurimis captis recedit; quem rex Bidina capta rediens ad
Axium fluvium (Bardarius sic olim dicebatur) stativa habentem
15 deprehendit. Is cum exundaret, barbari castra negligenter tue-
bantur, rati Romanorum exercitum fluvium non esse transiturum.
16 Sed vado a rege indagato traductoque exercitu, multis Bulgaris
caesis, Samuelis tentorium et castra universa direpta sunt, ipse
17 aufugit. Sed et Scopias urbem accepit rex a Romano, Petri
Bulgarorum olim principis filio, traditam, cui eius urbis custodia
a Samuele commissa erat.

Εἶτα εἰς τὴν Κωνσταντίνου ἐπανελθὼν ἐδογμάτισε τὰς 18
τῶν ἀπολωλότων ταπεινῶν συντελείας εἰσπράττεσθαι ἐκ τῶν
δυνατῶν· τοῦτο δ' ἐκλήθη ἀλληλέγγυον. πολλῶν δὲ περὶ τού- 19
του δεηθέντων καὶ αὐτοῦ τοῦ πατριάρχου Σεργίου, ὡς ἂν ἡ
ἄδικος αὕτη σχολάσῃ καὶ παράλογος εἴσπραξις, ἦν ὁ βασιλεὺς
ἀμετάπειστος. τῷ χρόνῳ γὰρ καὶ ταῖς νίκαις ἁπάντων κατεπαρ- 20
θεὶς ὑπεροπτικὸς πρὸς πάντας ἐδείκνυτο καὶ οὐκ εὐνοεῖν αὐτῷ,
D IV 120 *φοβεῖσθαι δ' ἐβούλετο τὸ ὑπήκοον, καὶ τό τε στρατιωτικὸν τό τε*
πολιτικὸν οὐ πρὸς τὸ κρατῆσαν ἔθος, ὃ καὶ νόμον δοκεῖν τοῖς νομο-
θέταις τεθέσπισται, διεξάγειν ἤθελεν, ἀλλὰ πρὸς τὴν οἰκείαν κρίσιν
καὶ τὸ θέλημα ἑαυτοῦ. διὸ οὐδὲ τῶν λογίων ἀνδρῶν ἐπεστρέ- 21 P II 225 A
φετο, ἀλλὰ καὶ τοὺς λόγους ἥγητο περιττόν τι χρῆμα καὶ οὐκ
ὀνήσιμον· ὅθεν ἄνδρας ἀπολεξάμενος ἑαυτῷ οὔτε τῷ γένει οὔτε 22
μέντοι ἐν λόγῳ τὸ ἐπίσημον ἔχοντας ἐκείνοις τάς τε βασιλείους
ἐπιστολὰς ἐνεχείρισε καὶ ἐκοινώνει τῶν βουλευμάτων, καὶ αὐτὸς
ἐκείνοις ἀφελῶς τὰς γραφὰς ὡς ἔτυχεν ὑπηγόρευεν. ἀλλὰ καὶ 23
τοῖς ταμείοις ἀποφράξας τὰς διεξόδους χρημάτων ταῦτα πλήρη
πεποίηκε· φασὶ γοῦν ἐς εἴκοσι μυριάδας ταλάντων χρυσοῦ ἐν-

1 *οἷα* (*ὅσα* E) *ὁ βασιλεὺς ἐδογμάτισεν ὁ Βασίλειος καὶ* (*ὁ βασίλ. καὶ* om. C) *οἷος* (hoc verbo novum incipit argumentum C) *ἦν ὁ βασιλεὺς οὗτος* (*ὁ βασ. οὗτος* om. E) *τὸ ἦθος καὶ οἷος ἦν περὶ τὰ* (om. C) *χρήματα, καὶ ὅσα συνῆξε καὶ ἐθησαύρισεν* CE

1 *κωνσταντίναν* E *ἐπανελθὼν* RwpDi, *ἐπελθὼν* A 5 *ἦν* RwpDi, *ἣν* A 6 *ἀμετάπειστος* OwpDi, *ἀμετάπιστος* A(E) ante *τῷ* add. *καὶ* B 11 *αὐτοῦ* B 14 *μέντοι* om. O *λόγοις* O 16 *ἀφελῶς* post *γραφὰς* CD, om. B 17 *πλήρη ταῦτα* C 18 *χρυσοῦ ταλάντων* C

Posthaec Cpolim reversus decrevit tributum pauperum, qui 18
periissent, a locupletibus exigendum esse, quod allelengyum vo-
catum est. Etsi autem multi atque ipse patriarcha Sergius de- 19
precabantur, ut iniqua illa et inaudita exactio tolleretur, tamen
rex a proposito non recedebat. Nam tempore ac tot victoriis 20
elatus insolentem se adversus omnes praebebat ac subiectis for-
midabilis quam carus esse malebat neque cives neque milites pro
recepta consuetudine, quam et legum latores pro lege habendam
esse pronuntiaverunt, sed suo iudicio et arbitratu tractare vole-
bat. Quocirca nullam virorum doctorum rationem habebat ipsam- 21
que doctrinam rem supervacaneam et inutilem iudicabat; proinde 22
viris neque genere neque eruditione claris curam tribuebat epi-
stularum regiarum atque cum iis consilia communicabat, quibus
ipse litteras simpliciter nullaque cum cura dictabat. Sed et fiscum 23
obstructis foribus pecunia refersit; fertur enim ducenta milia

24 αποτεθησαυρίσθαι αὐτῷ. τὸν γὰρ ἄλλον χρηματισμὸν οὐκ ἄν
τις ὑπ' ἀριθμὸν δύναιτο ἀγαγεῖν, ὃς τῶν ταμείων αὐτῷ πλη-
ρωθέντων ὑπὸ γῆν τὰ λοιπὰ ἐθησαύρισεν, ἕλικας ὀρύξας λαβυ-
B 25 ρινθώδεις. καὶ ὑπερχειλῆ μὲν ἦσαν λίθων πολυτελῶν τῶν τε
ἄλλων καὶ τῶν λευκῶν, οἷς ἰδιάζουσα κλῆσις οἱ μάργαροι, τὰ
26 κιβώτια. τῷ δὲ εἰς χρῆσιν οὐκ ἦσαν, ἀλλὰ βραχεῖς τινες αὐτῷ
τὴν πορφύραν ἐκόσμουν, ἵν' ἔχοι τοὐπίσημον, ᾗπερ ἐν προόδοις
ἐκέχρητο καὶ ὅτ' ἐχρημάτιζε πρέσβεσι καὶ ὅτε τινὰ ἄλλην δη-
27 μοτελῆ ἐτέλει πανήγυριν. οἱ δ' ἄλλοι τοῖς ταμείοις ἐναποκεί-
28 μενοι ἄχθος ἦσαν ἐτώσιον. ἦν δ' ἐν μὲν πολέμων καιροῖς
ποικίλος τις καὶ τὴν γνώμην πρὸς τοὺς ὑπὸ χεῖρα πολυειδής,
ἐν δ' ἠρεμίαις καὶ εἰρηνικαῖς καταστάσεσιν ἀρχικώτερος καὶ
τὰς ὀργὰς ἐταμίευε καὶ ταύτας συνέχων παρ' ἑαυτῷ ἐδημοσίευεν
W III 180 29 ἐν καιροῖς καὶ ἀνταπεδίδου τοῖς ἁμαρτήσασιν. ὧν δὲ τὴν
C 30 γνώμην στερρὸς οὐ ῥᾳδίως ἠλλοίου τὰ δόξαντα. διὸ καὶ πρὸς
οὓς ἂν ἔτυχε μήνιμά τι τρέφων, οὐ ταχὺ μετήλλαττε τὸ ἦθος
31 αὐτοῖς. ἀλλὰ ταῦτα μὲν παραστατικὰ τοῦ ἤθους τούτου τοῦ
αὐτοκράτορος, ἡ δ' ἱστορία ἐχέσθω τῶν ἐπ' αὐτοῦ πεπραγμένων
καὶ διηγείσθω τὰ ἐφεξῆς.
9 Ὁ τῆς Αἰγύπτου κατάρχων τὰς πρὸς Ῥωμαίους λύσας

20 ὅτι οἱ Ἀγαρηνοὶ τὸν (om. E) ἐν Ἱερουσαλὴμ καθεῖλον ναόν CE

3 ἐθησαύριζεν (-ιζε B) O 7 ἀνεκόσμουν w*p invitis AR ἔχη DEwp τὸ ἐπίσημον C 8 ἄλλα C 9 ἐπετέλει D 10 ἄχθ. ἐτ.] Hom. Il. XVIII 104 πολέμων AO, πολέμῳ E, πολέμου w*p 11 πρὸς—χεῖρα om. OWo lat. 12 δ' AR, δὶ w*, δι' p* 14 ἐναπεδίδου D ἁμαρτήμασι D 17 αὐτοῖς om. D 18 ὑπ' D

24 talentum auri in thesauris habuisse. Neque enim alterius pecuniae
ullus numerus potest iniri, quod conclavibus repletis eam terrae
25 mandabat anfractibus instar labyrinthi effossis; ceterum et cistellae
plenae erant gemmis cum aliis tum candidis illis, quae peculiari
26 nomine margaritae dicuntur. Neque vero iis utebatur, paucis
exceptis ad insignia purpurae exornanda, qua, cum prodibat aut
legatis respondebat aut alios publicos festos dies celebrabat, ute-
27. 28 batur. Reliquae in conclavibus inutile pondus iacebant. Erat
autem belli temporibus ingenio vario et multiplici adversus
subiectos, rebus tranquillis et pacatis vehementior; iram dissimu-
labat apud se suppressam sed occasione data proferebat et delin-
29 quentibus vicem reddebat. Cumque pertinaci esset ingenio, de-
30 creta sua haud facile mutabat. Quamobrem si quibus iratus erat,
31 iis non facile placabatur. Atque haec ad declarandos huius
imperatoris mores dicta sunt; nunc ad res sub eo gestas secun-
dum ordinem referendas oratio redeat.
9. Aegypti princeps soluto Romanorum foedere et Hiero-

σπονδὰς τόν τε ἐν Ἱεροσολύμοις ναόν, ἐν ᾧ τὸ τοῦ κυρίου μνῆμα, κατηρείπωσε καὶ τὰ ἐκεῖ μοναστήρια.
Ὁ δὲ βασιλεὺς συνεχῶς τῇ Βουλγαρίᾳ προσβάλλων ἐκάκου 2
ταύτην καὶ ἐκεράϊζε. μὴ δυνάμενος δέ γε ὁ Σαμουὴλ ἀντι- 3
παρατάξασθαι τῷ τῶν Ῥωμαίων στρατεύματι τάφροις τὰς εἰσ-
όδους ἀποκλεῖσαι αὐτῷ ἐπεχείρησε, τὰς δυσχωρίας ἀποφράξας
οἰκοδομαῖς καὶ φύλακας ἐπιστήσας αὐταῖς. ἧκεν οὖν ὁ βασι- 4 D
λεὺς αὖθις καὶ ἐβιάσατο μὲν τὴν πάροδον, ἀπεκρούσθη δὲ τῶν
φυλάκων ἀνθισταμένων ἐρρωμενέστερον· πλὴν οὐκ ἀπέστη τῆς 5
ἐγχειρήσεως, ἀλλ' αὐτὸς μὲν προσέμενεν ἔτι πειρώμενος τοῦ
ἐρύματος, ἐκπέπομφε δὲ τῶν στρατηγῶν ἕνα μετὰ τοῦ ὑπ'
αὐτὸν τάγματος ἑτέρωθέν ποθεν, εἰ δύναιτο περιελθεῖν καὶ μη-
χανήσασθαί τι πρὸς τὴν διέλευσιν. ὁ δὲ δι' ὀρῶν καὶ δυσχω- 6
ριῶν πολλῶν διελθὼν καὶ τοὺς Βουλγάρους λαθὼν ἐμπίπτει
κατὰ νώτου τοῖς τοῦ ἐρύματος φύλαξιν, οἳ τῷ ἀθρόῳ περι-
δεεῖς γεγονότες οὐκέτι τῆς φυλακῆς ἐφρόντιζον τοῦ φραγμοῦ,
ἀλλ' ὅπως αὐτοὶ τὸν ὄλεθρον φυλάξωνται περὶ πλείστου ἐτί-
θεντο. τότε δὴ ἀδείας τὸ Ῥωμαϊκὸν δραξάμενον στράτευμα 7
ῥήγνυσι τὸν φραγμὸν καὶ δίεισι καὶ διώκει καὶ πολλοὺς μὲν P II 226 A

3 *ὅσα ἐν Βουλγαρίᾳ* (*βουλγάροις* E) *ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Βασίλειος* CE 9 *ὅπως τοὺς φραγμοὺς τῶν ὀρῶν καθεῖλεν ὁ βασιλεὺς καὶ εἰς Βουλγαρίαν εἰσέβαλε. καὶ* (*ὅπως τοὺς — εἰσέβ. καὶ* om. E) *περὶ τῆς τελευτῆς τοῦ Σαμουήλ* CE

1. 2 *τὸ μνῆμα τοῦ χριστοῦ* O Wo lat. 4 *γε* om. D 6 *ἀνοκλεῖσαι* C, corr. Cw *ἐπεχείρισε* C 10 *ἐγχειρίσεως* D 11 *ἕνα* om. C, add. Cw 12 *ἑτερωθίπουθεν* Ewp *μηχανήσεσθαι* D 14 *καὶ λαθὼν τοὺς βουλγάρους* Ewp, om. D

solymitanum templum, in quo domini sepulcrum, et illius loci monasteria destruxit.
At rex Bulgariam crebris impressionibus vastabat et urebat; 2
cui cum Samuel acie resistere non posset, operam dabat, ut aditus 3
regni ei fossis ductis occluderet et angustias locorum castellis et
praesidiis occuparet. Rex autem iterum aggressus vi per an- 4
gustias facta etsi virtute praesidiariorum repulsus, tamen coe- 5
ptis non destitit, sed permansit subinde castellum tentans, uno
ex ducibus cum suo exercitu misso, si uspiam alibi per ambages
ingressum aperire posset. Is per montes multasque difficultates 6
Bulgaris deceptis ingressus a tergo in praesidiarios irruit, qui
re subita perterriti non iam de munitione tuenda, sed de interitu
vitando laborabant. Ibi Romanus exercitus nullo prohibente rupta 7
munitione transit hostesque persecutus multos occidit, plures capit,

ἀναιρεῖ, πλείονας δέ γε ζωγρεῖ μόλις διαδράντος τοῦ Σαμουήλ.
8 ὅ γε μὴν βασιλεὺς τοῖς δορυαλώτοις εἰς πεντεκαίδεκα χιλιάδας
ἀριθμουμένοις ἐξέκοψε πᾶσι τὰ ὄμματα, ἐφ' ἑκάστῃ ἑκατοστύϊ D IV 122
ἕνα καταλιπὼν ἑτερόφθαλμον, ἵν' εἴη τούτοις χειραγωγός, καὶ
9 οὕτως αὐτοὺς ἀπιέναι κελεύει πρὸς τὸν σφέτερον ἀρχηγόν. οὓς
ἐκεῖνος ἰδὼν καὶ τὸ πάθος μὴ ἐνεγκὼν ἰλλιγγιᾷ τε καὶ εἰς γῆν
λειποθυμῶν καταβάλλεται, μικρὸν δέ τι ἀνενεγκὼν καρδιωγμῷ
10 περιπίπτει καὶ θνήσκει. ἡ δὲ τῶν Βουλγάρων ἡγεμονία τῷ
υἱῷ αὐτοῦ τῷ Γαβριὴλ τῷ καὶ Ῥωμανῷ περιῆλθεν, ὃν οὔπω
ἐνιαυτὸν ἄρξαντα ὁ υἱὸς τοῦ πατραδέλφου αὐτοῦ Ἀαρὼν ὁ
Βλαδισθλάβος καὶ Ἰωάννης (διώνυμος γὰρ καὶ οὗτος ἦν) ἀπ-
B 11 έκτεινε. διελθὼν δὲ τὸ ἐν ταῖς δυσχωρίαις ἔρυμα ὁ αὐτοκρά-
τωρ, ὡς εἴρηται, ἄλλα τε φρούρια ἐχειρώσατο ἐρυμνὰ καὶ τοὺς
ἐν αὐτοῖς Βουλγάρους καὶ ἧκεν εἰς Μοσυνούπολιν, ὅπου αὐτῷ
12 ἡ τοῦ Σαμουὴλ τελευτὴ ἀπηγγέλη. ἄρας οὖν αὐτίκα προσ-
βάλλει τῇ Βουλγαρίᾳ καὶ πόλεις τε αὐτῆς αἱρεῖ καὶ φρούρια.
13 ὁ δέ γε τοῦ Σαμουὴλ υἱὸς ὁ Ῥωμανός τε καὶ Γαβριὴλ (οὔπω
γὰρ ἀνῄρητο) πέμψας πρὸς τὸν βασιλέα δούλωσιν ὑπισχνεῖται·
14 μετὰ δέ τινα καιρὸν τοῦ τὸν Γαβριὴλ ἀνελόντος Ἰωάννου τοῦ

8 *ὅτι ὁ τοῦ Σαμουὴλ υἱὸς ἀνῃρέθη* (*ἀνῃρ.* ante *ὁ* E) *παρὰ τοῦ* (om. C) *συγγενοῦς αὐτοῦ* (om. E) CE 17 *ὅτι πολλοὶ τῶν ἐπισήμων Βουλγάρων προσερρύησαν τῷ βασιλεῖ* (*τ. βασ. προσερρ.* E) CE

1 *αἱρεῖ* B *γε* om. O *διαδράντας τὸν σαμουὴλ* D 2 *δωρυαλώτοις* A, *δορυαλότοις* E, *δορυαλώτοις* Owp, *δοριαλώτοις* *Di*, v. ad XIII 8, 3 3 *ἐφ'* om. D, *ἐν* B 9 *τῷ* ante *Γ.* om. O *καὶ* om. D 10 *ἀαρὼν* ante *τοῦ* O 11 *βλαδίσθλαβος* B[s]DEwp *καὶ* ante *Ἰ.* om. Ewp*Di* *ἦν καὶ οὗτος* D 17 *ὁ Ῥ.*] *τε καὶ ὁ.* D 18 *ὑπισχνεῖτο* Rwp 19 *τοῦ* prius om. D

8 Samuele vix elapso. Sed rex captivis omnibus, qui circiter XV
milia erant, oculos effodit singulis centuriis uno duce relicto uno-
9 culo eosque sic ad suum ducem abire iubet. Quibus ille visis
atrocitatem rei non ferens, oborta vertigine viribusque destitutus
10 humi procidit ac parum recreatus ex cardiogmo interit, princi-
patu Bulgarorum in Gabrielem filium, qui et Romanus dicebatur,
translato; quem nondum anno elapso frater patruelis, Aaronis
filius Bladisthlabus Ioannes (binominis enim et hic erat) occidit.
11 Imperator vero castello angustiarum, ut diximus, superato, cum
alia firma praesidia una cum defensoribus cepisset, Mosynupolim
12 pergit, ubi nuntio de Samuelis interitu accepto Bulgarica oppida
13 et praesidia expugnat. At Samuelis filius Romanus Gabriel (non-
dum enim caesus erat) per legatos regi servitutem pollicebatur
14 et tempore quodam interposito Ioannis Bladisthlabi minister adest,

Βλαδισθλάβου θεράπων ἀφίκετο, εὐαγγελιζόμενος τὴν ἀναίρεσιν τοῦ υἱοῦ τοῦ Σαμουὴλ καὶ γράμματα κομίζων ἐπαγγελλόμενα τῷ βασιλεῖ δούλωσιν, προσερρύησαν δὲ αὐτῷ καὶ πολλοὶ τῶν C
ἐπισήμων παρὰ Βουλγάροις. γνοὺς μέντοι τὸν Βλαδισθλάβον 15
ὁ βασιλεὺς οὐ κατὰ τὰς ἐπαγγελίας διανοούμενον, ἐπῆλθεν αὖθις τῇ Βουλγαρίᾳ καὶ πολλὰς μὲν αὐτῆς ἐλῄσατο χώρας, τὴν δὲ τῆς Ἀχρίδος πόλιν, ἐν ᾗ τὰ βασίλεια τοῖς τῶν Βουλγάρων ᾠκοδόμηντο ἀρχηγοῖς, πολιορκίᾳ λαβὼν καὶ ἕτερα φρούρια διὰ στρατηγῶν, ἐπανέζευξεν εἰς τὴν Κωνσταντίνου.

Καὶ αὖθις δὲ κατὰ Βουλγάρων ἐστράτευσε καὶ αὖθις 16
D IV 123 *φρούριά τε καὶ πολλοὺς τῶν βαρβάρων τοὺς μὲν διέφθειρε, τοὺς δὲ συνέσχε ζωούς. ὁ δὲ τῶν Βουλγάρων ἄρχων ὁ Ἰω-* 17
άννης καὶ Βλαδισθλάβος κατὰ τοῦ Δυρραχίου ἐξώρμησε καὶ πολιορκῶν αὐτὸ πίπτει, ἄρξας ἔτη δύο καὶ μῆνας πέντε. ὃ 18 D
μαθὼν ὁ βασιλεὺς εὐθὺς ἔξεισι καὶ περὶ τὴν Ἀδριανούπολιν W III 181
γενομένῳ προσίασιν αὐτῷ τῶν Βουλγάρων ἐπιφανεῖς τινες, παραδιδόντες αὐτῷ τὸν Πέρνικον καὶ ἕτερα φρούρια πέντε καὶ τριά-

10 *ὅτι καὶ αὖθις ὁ βασιλεὺς ἐξεστράτευσε κατὰ Βουλγάρων καὶ ὅσα ἐποίησεν* C

1 *τὴν*] *τῆς* w*p 3 *αὐτῷ* om. O 3. 4 *καὶ πολλ. τ. παρὰ βουλγ. ἐπισήμων τῷ αὐτοκράτορι* O*Wo* lat. 4 *μέντοι*] *δὲ* B *βλαδίσθλαβον* B^sDEwp 6 *αὐτοῖς* BD 7 *ἀχρίδας* D *τὰ*] *καὶ* D 8 *ἀρχ. ᾠκοδόμηντο* E(wp), *ἀρχ. ᾠκοδόμητο* O 9 *ἐπανεύζεξεν* D *κωνσταντινούπολιν* D 10 *δὲ* om. C *κατὰ τῶν βουλγάρων* (*βαρβάρων* C) *τούτων* O*Wo* lat. 11 *βουλγάρων* O*Wo* lat. *ἔφθειρε* D 12 *ὁ* ante *Ἰω.* om. O 13 *καὶ Βλ.*] *ὁ βλ.* O *βλαδίσθλαβος* B^sDEwp 14 *ἡγεμονεύσας τοῦ ἔθνους* O*Wo* lat. 15 *ἀνδριανούπολιν* D 16 *αὐτῷ* ante *γεν.* O 17 *τὸν* om. B *τριάκοντα ἐπὶ πέντε* Ewp, *ἐπὶ πέντε τριάκοντα* O

ut et caedem Gabrielis ab hero suo factam nuntiet et per litteras regi servitutem promittat, aliique multi ex illustribus Bulgaris ad eum confluunt. Qui cum intellexisset aliud agere animo Bladi- 15
sthlabum, quam pollicitus esset, iterum impressione in Bulgariam facta longe lateque praedas egit et Achrida, urbe Bulgarorum regia, expugnata aliisque castellis per duces suos captis Cpolim redit.

Sed rursus bello illato Bulgaris et castellis occupatis barbaros 16
complures partim interfecit, partim cepit. Quorum princeps Ioan- 17
nes Bladisthlabus, dum Dyrrhachium obsidet, cadit, cum biennium et quinque menses regnasset. Quo rex cognito statim egreditur, 18
cui ad Adrianopolim quidam illustres Bulgari se dedunt, tradito Pernico et aliis XXXV castellis; sed et multi alii ex his barbaris

κοντα, καὶ ἄλλοι δὲ πολλοὶ τῶν βαρβάρων τούτων αὐτῷ προσ-
19 ερρύησαν. καὶ ἡ γυνὴ δὲ τοῦ Ἰωάννου καὶ Βλαδισθλάβου
Μαρία ἔπεμψε πρὸς τὸν βασιλέα τὸν ἀρχιεπίσκοπον Βουλγαρίας
Δαβὶδ μετὰ γραμμάτων ἐκστῆναι τῆς Βουλγαρίας ὑπισχνουμένη,
20 εἰ ὧνπερ βούλεται τεύξεται. καὶ μετὰ μικρὸν ἧκεν ἡ γυνὴ
πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, υἱοὺς ἐπαγομένη τρεῖς καὶ θυγάτρια
21 ἕξ· καὶ ἕτεροι δὲ τρεῖς ταύτης υἱοὶ φυγάδες ἐγένοντο ἐν τοῖς
ὄρεσιν, ἀλλὰ κἀκεῖνοι τῶν ὀρῶν φυλαττομένων βιασθέντες προσ-
22 ῆλθον τῷ βασιλεῖ· ἦσαν δὲ οὗτοι ὁ Προυσιάνος καὶ ἄμφω οἱ
ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ὧν τὸν μὲν Προυσιάνον ἐτίμησε μάγιστρον,
P II 227 A 23 πατρικίους δὲ τοὺς λοιπούς. ὑφ' ἑαυτὸν οὖν τὴν ἅπασαν Βουλ-
γαρίαν πεποιηκὼς καὶ τὰ μὲν τῶν φρουρίων καταστρεψάμενος,
τὰ δὲ κατοχυρώσας καὶ φρουρὰς αὐτοῖς ἀρκούσας καταλιπών,
αὐτὸς εἰς Ἀθήνας ἀφίκετο, θύσων τῇ θεοτόκῳ τὰ χαριστήρια·
24 καὶ ἀναθέμενος τῷ ναῷ πολλὰ καὶ πολυτελῆ ἐπανέζευξεν εἰς
τὴν ὑπερκειμένην τῶν πόλεων καὶ κατήγαγε θρίαμβον, τιάρᾳ
ταινιωθεὶς ὀρθίᾳ (ἣν τοῦφαν καλεῖ ὁ δημώδης καὶ πολὺς ἄν-

2 ὅτι προσερρύη (προςῆλθε E) τῷ βασιλεῖ ἡ γυνὴ καὶ οἱ παῖδες τοῦ Βλαδισθλάβου Ἰωάννου τοῦ υἱοῦ Ἀαρὼν CE 11 ὅτι κατασχὼν (καταβαλὼν E) τὴν Βουλγαρίαν ὁ βασιλεὺς εἰς Ἀθήνας ἀπῆλθε (ἀφίκετο E) τῇ θεομήτορι ἀνθομολογούμενος CE

1 πολλοὶ om. Ewp βουλγάρων D post αὐτῷ add. τὲ D 4 δαβὶδ—γραμμάτων om. E ὑπισχνουμένη ἐκστ. τ. βουλγαρίας Ewp 5 τεύξηται C 6 θυγατέρας D 8 ὁρῶν CDE 9 δ' B[s]Ewp*Di* προυσιάνος ARwp, πρισιᾶνος D, προυσιανὸς B*Di* Cedr. (Scylitz.) II p. 469, 11, v. ad XVII 11, 5 10 ὧν R[s]wp*Di*, ὃν A προυσιάνον ARwp, προυσιᾶνον D, προυσιανὸν B*Di* 12 φρουρίων] βουλγάρων D 16 κατήνεγκε D τιάρᾳ] τιά p* 17 τούφαν DEwp*Di* δημωδὴς D

19 ad eum confluxerunt. Maria quoque, Ioannis Bladisthlabi uxor,
Davide, Bulgariae archiepiscopo, cum litteris ad illum misso se
illi Bulgaria cessuram pollicita, si ea quae vellet impetrasset,
20 paullo post ipsa cum tribus filiis et sex filiabus ad imperatorem
21. 22 venit. Sunt et tres eius alii filii, Prusianus cum duobus fratribus,
qui in montes profugerant praesidiis Romanorum occupatos, coacti ad regis fidem se conferre, e quibus Prusianum magistrum,
23 ceteros patricios fecit. Universa igitur Bulgaria subacta et castellis aliis eversis, aliis munitis iustisque praesidiis impositis
24 Athenas ad exsolvenda deiparae vota est profectus; dedicatis in aede huius urbis multis pretiosis donariis in principem urbem reversus triumphum duxit, ornatus recta tiara (quam vulgus tupham vocat, a typho nimirum et superbia, quam in animis ge-

θρωπος, τύφον, οἶμαι, ὠνομασμένην, ὡς τετυφῶσθαι ποιοῦσαν
τοὺς ταύτῃ ἀναδουμένους) καὶ οὕτως ἄχρι τῆς τοῦ θεοῦ λόγου
D IV 124 Σοφίας ἀφίκετο, ἀποδοὺς ἐν ταύτῃ τῷ κυρίῳ τὰ χαριστήρια.
ἔνθα γενόμενον ὁ πατριάρχης πολλὰ ἱκετεύσας ἐκκόψαι τὸ ἀλλη- 25
λέγγυον οὐ κατεδυσώπησε, καὶ ταῦτα ὑποσχόμενον τοῦτο ποιή- B
σειν, εἰ τῶν Βουλγάρων κρατήσειεν. οὗτος ὁ πατριάρχης Σέρ- 26
γιος τὴν ἐκκλησίαν ἐπὶ εἴκοσι ποιμάνας ἔτη, μετέθετο τὴν ζωήν,
καὶ προεχειρίσθη τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκκλησίας ἀρχιε-
ρεὺς Εὐστάθιος, ὃς τοῦ ἐν τῷ παλατίῳ ναοῦ ἱερέων ἐπρώτευε.
Τῆς Βουλγαρίας δὲ δουλωθείσης τῇ τῶν Ῥωμαίων ἡγε- 27
μονίᾳ καὶ τὰ τῶν Χορβάτων ἔθνη ὑπέκυψαν, ἀλλὰ μὴν καὶ
τὸ Σίρμιον. εἶτα κατὰ Ἀβασγίας ἐκστρατεύει ὁ βασιλεύς, τοῦ 28
ταύτης κρατοῦντος παρασπονδήσαντος. ἐκεῖ δὲ τούτου γεγο- 29
νότος, ὄπισθεν ἀποστατοῦσιν ὅ τε Ξιφίας καὶ Νικηφόρος ὁ υἱὸς
Βάρδα τοῦ Φωκᾶ οἱ πατρίκιοι, ἀλλὰ ταχέως ἡ τούτων ἐσβέσθη C
ἀποστασία, τοῦ μὲν Ξιφία τὸν Φωκᾶν ἀνελόντος, αὐτοῦ δὲ συλ-
ληφθέντος καὶ δεσμίου ἀπαχθέντος εἰς τὴν τῶν πόλεων βασι-
λεύουσαν. ἄρτι δὲ τὰς περὶ τῆς τυραννίδος ταύτης φροντίδας 30

6 *περὶ πατριαρχῶν* CE 12 *ἐκστρατεία κατὰ Ἀβασγίας* CE

1 *τύφον* ARwp, *τῦφον Di* *ὠνομασμένων* D *ὥςτε τυφῶσθαι* D 2 *ταύτην* D *λόγου* om. E 5 *οὐκ ἐδυςώπησεν* | D 8 *ἐν* (*τῇ* add. D) *κωνσταντινουπόλει* (*κωνσταντίνου πόλει* D) AO, *τῆς κωνσταντινουπόλεως* Ewp *ἐκκλησίας* om. D 9 ante *ἐν* add. *τῶν* Ew *ἐν τῷ παλατίῳ* AOp (videtur h. l. *Duc* unum de libris Parisinis suis inspexisse, v. ad § 34), *ἐν παλατίω* E, *ἐκ παλατίῳ* w* ante *ἱερέων* add. *τῶν* O 11 *Κραβάτων* wp invitis AR cod. Coisl. Cedr. (Scylitz.) II p. 476, 5 *ὑπέκυψαν* AO, *ἐπέκυψαν* E, *ἀπέκυψαν* w*p 14 *ἐπιστατοῦσιν* E 16 *ξιφίου* O *συλληφέντος* (sic) A 17 *ἀχθέντος* O

stantium excitat) et sic usque ad S. Sophiae aedem pervenit, ibi
quoque vota domino exsoluturus. Quo cum venisset, patriarcha 25
multis verbis eum obtestatus, ut allelengyum tolleret, nihil impe-
travit, quamvis rex pollicitus esset se Bulgaris subactis id esse
facturum. Is patriarcha Sergius, cum ecclesiam ad annos XX 26
rexisset, mortem obiit, ac in eius locum suffectus est Eustathius,
sacerdotum aedis palatinae princeps.

Bulgaria domita Chorbatorum quoque genus et Sirmium Ro- 27
mano imperio se subiecerunt. Deinde in Abasgiam expeditionem 28
rex suscipit, cuius princeps pacta violarat. Quo cum venisset, 29
a tergo defecerunt Xiphias et Nicephorus, Bardae Phocae filius,
patricii; sed motus ille celeriter est compressus, Phoca a Xiphia
interempto et Xiphia capto et Byzantium perducto. Qua cura 30

31 ὁ βασιλεὺς ἀποσκευασάμενος συρρήγνυται τοῖς Ἀβασγοῖς· καὶ
μάχης ἰσχυρᾶς γενομένης ἔπεσον πολλοὶ ἀμφοτέρωθεν καὶ ἦν
ἰσόρροπος ὁ ἀγών, εἶτ' αὖθις κροτηθέντος πολέμου νικῶσι Ῥω-
32 μαῖοι. καὶ ὁ τῶν Ἀβασγῶν ἡγεμὼν Γεώργιος εἰς τὰ τῆς Ἰβη-
ρίας ἀπέδρα βαθύτερα καὶ μετὰ βραχὺ σπονδὰς αἰτήσας ἐξέστη
τῷ βασιλεῖ χώρας ὁπόσης ὁ αὐτοκράτωρ ἐβούλετο, εἰς ὁμηρείαν
παρασχὼν Παγκράτιον τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ ταῦτα διανύσας ὁ
βασιλεὺς ἐπανέζευξεν.

D 33 Ἦν δὲ διὰ μελέτης αὐτῷ καὶ πρὸς Σικελίαν ἀπᾶραι, ἀλλ'
οὐκ εἰς ἔργον αὐτῷ προέβη τὸ βούλευμα· ἤδη γὰρ αὐτῷ πρὸς
34 τέλος κατήντησε τὸ βιώσιμον καὶ ἐνοσηλεύετο. πρὸ βραχέος
δὲ τοῦ αὐτὸν ἐκλιπεῖν ὁ πατριάρχης Εὐστάθιος θνήσκει, προστὰς D IV 125
35 τῆς ἐκκλησίας τῶν ὀρθοδόξων ἐπ' ἔτεσι ***. τοῦ βασιλέως
δὲ νοσοῦντος Ἀλέξιος ὁ τότε τὴν προστασίαν ἔχων τῆς τοῦ
Στουδίου μονῆς πρὸς τὸν βασιλέα ἀφίκετο, τὴν ἱερὰν κάραν

4 *ἐκστρατεία κατὰ τῶν Ἰβήρων καὶ νίκη κατ' αὐτῶν* E, *νίκη Ῥωμαίων κατὰ τῶν Ἰβήρων* C 11 *περὶ πατριαρχῶν* CE

1 *τοῖς Ἀβασγοῖς—3 εἶτ' αὖθις* om. D 3 ante *κροτηθέντος* add. *καὶ* D *τοῦ πολέμου* D 4 *ἡγεμονεύων* C ante *Γ.* add. *ὁ* Rwp 6 *ἐβούλετο* ante *ὁ* C *ὁμηρίαν* Ewp 7 *διανύσας* AEwp, *κατωρθωκὼς* O 9 *ἀπάραι* AD, *ἀπᾶραι* Rwp*Di* 11 *κατήντησε* (*κατήντισε* E) *τὸ βιώσιμον* AEwp, *κατήντησεν ἡ ζωὴ* O *βραχέως* wp invitis AR 12 *θνήσκει* ante *ὁ* O *προστὰς*] *πρὸς τὰς* C 13 *ἐκκλησίας* ante *ἐπ'* O *ἔτεσι .... τοῦ* A, *ἔτεσι ...... τοῦ* R, *ἔτεσι τέσσαρσι τοῦ* B et unus P *Duc*, nisi forte Ducangius annotationem Wolfii ad librum B pertinentem repetivit (v. praeterea bibl. graec. med. aevi ed. Sathas vol. VII p. 159, 3), *ἔτεσιν ὀκτώ· τοῦ* DCwwp*Di*; Eustathium per sex annos et sex menses ecclesiae praefuisse docet Gedeon *πατριαρχ. πίνακες* p. 317. De supplementis codicum v. ad XVI 4, 29 et XVII 2, 32

31 rex defunctus cum Abasgis congreditur validaque pugna com-
missa et multis utrimque caesis, aequo Marte pugnatum est.
32 Sed altero proelio Romani vicerunt, Abasgorumque princeps Geor-
gius in Iberiae interiora profugit nec multo post indutias rogat
tantumque agri imperatori cedit, quantum is postulaverat, filio
Pancratio obside dato. His rebus prospere gestis rex castra movit.
33 Praeterea cum Basilius in animo haberet proficisci in Sici-
34 liam, eius consilium morbo fatali interruptum est. Sed paullo
ante eius obitum patriarcha Eustathius moritur, cum orthodo-
35 xorum ecclesiae annos *** praefuisset. Cum autem Alexius, mo-
nasterii Studii princeps, regi aegrotanti sacrum caput Praecursoris

τοῦ τιμίου Προδρόμου κομίζων αὐτῷ. καὶ αὐτίκα τοῦτον ὁ 36
βασιλεὺς πατριάρχην προεχειρίσατο, κατὰ τὴν ἑσπέραν ἐκείνην
καὶ τὴν ζωὴν ἐκλιπών, ζήσας μὲν καὶ βασιλεύσας χρόνους ἑβδο-
μήκοντα ἐπὶ δυσίν, αὐταρχήσας δὲ ἐπὶ πεντήκοντα ἔτεσι· τοὺς
γὰρ ἄλλους συνεβασίλευε τῷ πατρί, εἶτα τῷ Φωκᾷ καὶ μετ'
ἐκεῖνον τῷ Τζιμισκῇ.

Τέθνηκε μὲν οὖν γηραιὸς ὁ Βασίλειος, τῆς δ' ἐξουσίας 10 W III 182
εὐθὺς ὁ ἐκείνου σύγγονος ἐπελάβετο, τὸν Κωνσταντῖνόν φημι, P II 228 A
μικρόν τι ἐκείνου κατὰ τὸν χρόνον τῆς ζωῆς ἐλαττούμενος.
ῥαθύμου δὲ πεφυκὼς ἤθους καὶ ἀνειμένου ἢ καὶ εἰς ἕξιν ἐλθὼν 2
βίου ἀργοῦ (οὐδὲ γὰρ ἐκοινώνει αὐτῷ βασιλείου τινὸς ὁ σύγ-
γονος πράξεως), καὶ αὐταρχήσας τοιαύτην εἶχε διαγωγήν, ὑπ'
ἄλλοις μὲν τὴν τῶν κοινῶν διοίκησιν θέμενος, καὶ τούτοις οὐ
τοῖς ἑαυτῶν ἤδη παρασχομένοις δοκίμιον, ἀλλ' ἀνδράσιν οὐχ
ὅτι τῶν εὖ γεγονότων, ἀλλ' οὐδ' ἐλευθέρας τύχης τυγχάνουσιν,
ἐθνικοῖς δὲ καὶ μὴ δυναμένοις ὀρθοεπεῖν, ἀλλ' ἀκριβῶς βαρ-
βαρίζουσιν. ἐκεῖνος δὲ τρυφαῖς ἐξέδωκεν ἑαυτόν· ἥττητο γὰρ 3
γαστρὸς καὶ ἀφροδισίων καὶ ἐμεμήνει περὶ τοὺς κύβους τε καὶ

1 *τελευτὴ τοῦ βασιλέως* (*βασιλέως τοῦ* E, om. C) *Βασιλείου* ACE 7 *βασιλεία Κωνσταντίνου τοῦ* (om. ACE) *ἀδελφοῦ τοῦ Βασιλείου* (*βασιλέως* E) AR, *βασιλεία κωνσταντίνου* B 10 *οἷος ἦν τὸ ἦθος ὁ Κωνσταντῖνος καὶ τὴν διαγωγήν* CE

1 *τιμίου* om. C 4 post *πεντήκοντα* add. *καὶ πρὸς* Owp*Di* 5 *συνεβασίλευσε* Ewp*Di* 6 *τὸν τζιμισκῆ* E 7 *τῆς ἐξουσίας δ'* B 8 *ἀπελάβετο* D 9 *ἐλαττ. τ. ζωῆς* D 11 post *βίου* add. *ἐρραστωνευμένου τὲ καὶ* Owp *βασιλικῆς* O 16 *μὴ* ADEwp, *μὴ δὲ* R *βαρβαριοῦσιν* D 17 *ἐνέδωκεν* B 18 *παρὰ* D

reverendi attulisset, illo statim patriarcha designato Basilius eodem 36
vespere est mortuus; vixit et regnavit annos LXXII, solus rerum
potitus est per annos L, reliquo tempore collega fuit primum
patris, deinde Phocae, post illum Tzimiscae.

10. Basilio iam sene mortuo, frater CONSTANTINVS statim
suscepit imperium, illo non multo natu minor. Qui cum esset 2
natura socors et dissolutus vitaeque otiosae assuevisset (ne-
que enim frater quicquam officii regii cum eo communi sen-
tentia gesserat), etiam rerum potitus talem vitae rationem te-
nebat, rerum administratione aliis mandata iisque, qui nullam
suae industriae specimen praebuerant, hominibus non modo igno-
bilibus, sed ne ingenuae quidem conditionis, gentilibus, indisertis
ac plane barbaris. Ipse rex voluptatibus indulsit, ventris et Ve- 3
neris mancipium, insanoque studio aleae, theatri, venationis occu-

4 τὰ θέατρα, ἀλλὰ μέντοι καὶ περὶ τὰ κυνηγέσια. ἦν δ' εὐμε-
B γέθης μὲν τὸν ὄγκον τοῦ σώματος καὶ τὴν ἀλκὴν γενναιότατος,
δειλὸς δὲ τὴν ἕξιν τὴν ψυχικήν, ὅθεν οὐδὲ πολέμοις κατευ-
νάζειν ἔκρινε τὰς τῶν βαρβάρων ὁρμάς, δωρεαῖς δὲ μᾶλλον
5 καὶ ἀξιώμασι. τοὺς δ' ὑπηκόους καὶ ἐκ ψιλῆς ὑπονοίας ἐκό- D IV 126
λαζε καὶ διαβολαῖς ῥᾳδίως ὑπεῖχε τὸ οὖς, καὶ πρὸς θυμὸν
ὑπῆρχεν ὀξύρροπος, οὐ κατὰ τὸν ἀδελφὸν δ' ἐμηνία, οὐδ' ἐν-
έμενε τῇ ὀργῇ, ἀλλὰ ῥᾷον εἰς τὴν ἀντίρροπον διάθεσιν μετετί-
6 θετο καὶ ἠνιᾶτο κακῶς τινα διαθέμενος. πολλοὺς δὲ τιμωρού-
μενος τοῦ φωτὸς ἐστέρει τοὺς πλείονας, ἐκκόπτων σφίσι τὰ
ὄμματα, καὶ κουφοτέραν τῶν ἄλλων ταύτην τὴν κόλασιν ἔκρινε
καὶ ταύτῃ ἐκέχρητο μᾶλλον, ὡς ἀπράκτους ποιούσῃ τοὺς κατα-
δικαζομένους αὐτῇ.

C 7 Γυναικὶ δὲ νέος ὢν συζυγεὶς Ἑλένῃ τῇ θυγατρὶ Ἀλυπίου,
ἀνδρὸς τῶν ὑπὲρ λίαν τότε τυγχάνοντος, τρία ἐξ ἐκείνης ἔσχε
θυγάτρια· καὶ τὴν μὲν θανάτῳ ἀπέβαλεν, αἱ δὲ παῖδες αὐτῷ
8 ἐν τοῖς βασιλείοις ἦσαν τρεφόμεναι. ὧν ἡ μὲν πρεσβυτέρα
Εὐδοκία λοιμικῷ τὸ κάλλος λωβηθεῖσα νοσήματι θελήματι τῷ
9 θεῷ καθιέρωτο· αἱ δέ γε λοιπαὶ ἦσαν παρὰ τῷ πατρὶ αὐταρ-

14 *περὶ τῶν θυγατέρων τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου* (om. C) *καὶ τῶν ἐκτομιῶν* (*ἐκτομίων* E) *αὐτοῦ θεραπόντων* CE

1 *περὶ* om. D 3. 4 *ἔκρινε κατευν.* O 5 *ἀξιώσεσι* D 7 *ἐνέμαινε* (sic) A 9 *τινὰ κακῶς* D *διατιθέμενος* E 12 *μᾶλλον* post *καὶ* D *ταύτην* D *ποιήσῃ* E 14 *συζ. Ἑλ.*] *συζυγῆσαι λέγει* D *ἐλένῃ* AE, *ἑλένῃ* O^sw*Di*, v. ad XIII 1, 2 15 *τότε* om. O 16 post *μὲν* add. *ταύτας τεκοῦσαν* Rwp 17 *πρεσβυτέρα*] v. ad XIII 3, 6 18 *εὐδοκία* om. D *λοικμῷ* w* 19 *καθιερώθη* Ewp

4 patus. Et quamvis corpore procero et robustissimo esset, tamen,
qua erat animi ignavia, barbarorum motus non bellis, sed potius
5 muneribus et honoribus compescendos statuebat. Subiectos autem
ob nudam suspicionem puniebat, calumniis aures facile praebebat,
iracundus, neque vero irae ita tenax ut frater, sed placabilior,
6 quem, si aliquem male tractasset, facti paeniteret. Cum autem
multos puniret, plerisque oculos effodiebat, eo supplicio, ut ceteris
leviore quodque condemnatos quiescere cogeret, saepius
constituto.
7 Ex Helena uxore, filia Alypii viri illis temporibus potentissimi,
tres filiolas adulescens susceperat, quas illa mortua in regia
8 educabat. Ceterum Eudocia natu maxima ob formam morbo
9 pestilenti laesam ultro se deo consecrarat. Reliquas nulla patria

χήσαντι, μηδέν τι περὶ αὐτῶν πατρὶ προσῆκον λογισαμένῳ. τὴν 10
χεῖρα δ' ὢν ἐλευθέριος οὐκ ὀρθῶς ἐχρῆτο τῇ ἀρετῇ, ὅθεν καὶ
εἰς τὰς ἀντιθέτους κακίας ἐξέπιπτε. τοῖς μὲν γὰρ περὶ αὐτόν, 11
οἳ βάρβαροι ἦσαν, ἀνδράποδα, ἅπερ αὐτὸς ἐκτήσατο καὶ ἐξ-
έτεμε καὶ θαλαμηπόλους καὶ κατευναστῆρας ἐκέκτητο, ὃς καὶ D
τιμῶν καὶ ἀρχῶν τῶν πρώτων ἠξίωσεν, ἁμάξαις ὅλαις ἐχορήγει
τὰ χρήματα, τοῖς δ' ἄλλοις πεφεισμένως τὴν χεῖρα προέτεινε.
τὰ μὲν οὖν τῆς γνώμης οὕτως εἶχε τούτῳ τῷ αὐτοκράτορι.

Τὰ δ' ἐκτὸς συμπεσόντα διεξίτω ὁ λόγος. οἱ Πατζινάκαι, 12
Σκύθαι δ' οὗτοι ὡς ἔμπροσθεν εἴρηται, διαβάντες τὸν Ἴστρον
τῇ χώρᾳ τῆς Βουλγαρίας οὐ μικρῶς ἐλυμήναντο. ἀλλὰ τούτοις 13
ἀντεπελθὼν Κωνσταντῖνος ὁ Διογένης ὁ τοῦ Σιρμίου κρατῶν,
D IV 127 ὃς καὶ δοὺξ ὠνομάσθη τῆς Βουλγαρίας, ἐτρέψατό τε αὐτοὺς
καὶ ἠρεμεῖν ἠνάγκασε τὸν Ἴστρον διαπεράσαντας. τοῦ βασιλέως 14
δὲ Βασιλείου θανόντος δύο ἐνιαυτῶν ἦσαν φόροι ἀνείσπρακτοι
(ἐδίδου γὰρ ἐκεῖνος ὑπέρθεσιν ταῖς εἰσπράξεσι, φειδόμενος τῶν
ὑποτελῶν)· οὗτος δὲ καὶ τὰ τῶν παρελθόντων ἐνιαυτῶν καὶ τὰ 15
τῶν ἐφ' οἷς αὐτὸς ἦρξε τριῶν ὄντων ἀσυμπαθῶς εἰσεπράξατο, P II 229 A

9 *περὶ Πατζινάκων* CE . 14 *ὅπως ταῖς εἰσπράξεσιν ὁ βασιλεὺς οὗτος ἐξέτριψε τὸ ὑπήκοον* CE

1 *προσῆκον πατρὶ* C 2 *ἐχρῆτο* w*p 4 *οἳ* Rw*Di*, *οἱ* Ap *καὶ* om. BD 5 *καὶ* ante *κατ.* om. D *ὃς*] *οὓς* Rwp 6 *ἠξίωσε καὶ* D 7 ante *τὴν* add. *ἄγαν* Owp*Di* 8 *οὖν* om. C 9 *συμπέσοντα* p* *διεξιέτω* D 10 *σκῦθαι* (sic) AD post *ὡς* add. *καὶ* Rwp *ἔμπροσθεν*] XVII 1, 21 11 *μικρῶν ἐλυμαίνοντο* D 12 *ἄρχων* O 13 *τε* om. D 17 *ὑπερτελῶν* E *καὶ* prius om. *Di* invitis ARwp *τὰ* prius om. C

cura imperator factus complectebatur. Erat ille quidem manu 10
ad largiendum prompta, sed cum benignitate non recte uteretur,
in opposita liberalitati vitia delabebatur. Nam ut in barbaros 11
familiares suos, mancipia, quae ipse empta castrarat cubiculoque
curando et somno conciliando praefecerat, summos honores et
magistratus conferebat, ita iisdem tota plaustra pecuniarum lar-
giebatur, ceteris parce admodum manum porrigebat. Atque hi
mores eius imperatoris fuere.

Nunc quomodo res exteras gesserit, exponamus. Patzinacae, 12
quam Scythicam esse gentem supra diximus, traiecto Istro Bul-
gariae non parva detrimenta intulerunt. Verum eos Constan- 13
tinus Diogenes, Sirmii praefectus, qui et Bulgariae dux appel-
latus est, ultra Istrum profligatos quiescere coëgit. Cum autem 14
rege Basilio mortuo (is enim tributariis clementer spatium dabat)
biennii vectigalia deberentur, ille et ea et eius triennii, per quod 15

καὶ ταῦτα αὐχμοῦ συμβάντος πολλοῦ ἐφ' ὅλῳ τῷ χρόνῳ τῆς
16 *βασιλείας αὐτοῦ· ὅθεν οἱ πένητες ἐξετρίβησαν. στόλον δὲ τῶν*
Ἀγαρηνῶν κατὰ τῶν λεγομένων Κυκλάδων νήσων ἐκπεπλευ-
κότα ὁ τῆς Σάμου στρατηγὸς κατηγωνίσατο, δώδεκα μὲν νῆας
αὐτάνδρους ἑλών, τὰς δὲ λοιπὰς σκεδασθῆναι πεποιηκώς.
17 *Ἤδη δ' εἰς γῆρας ἐλάσας ὁ αὐτοκράτωρ βαθὺ καὶ τῷ ἐκ*
W III 183 *τούτου μαρασμῷ καὶ νόσον τινὰ συνεισπεσοῦσαν τῷ σώματι*
18 *ἐσχηκὼς περὶ τοῦ διαδεξομένου τὸ κράτος ἐσκέπτετο. ἔγνω*
τοίνυν τὸν πατρίκιον Κωνσταντῖνον τὸν Δαλασσηνὸν ἐπὶ μιᾷ τῶν
θυγατέρων κηδεστὴν ποιήσασθαι καὶ τῆς βασιλείας διάδοχον,
καὶ στέλλει τὸν αὐτὸν ἄξοντα, ἐν τῷ τῶν Ἀρμενιακῶν θέματι
B 19 *τὴν κατοικίαν ποιούμενον· ἀλλὰ μήπω τοῦ ἀνδρὸς ἐκείνου ἀφ-*
ικομένου ἑτέρας γίνεται γνώμης ὁ Κωνσταντῖνος καί τινα τῶν
ἐν τέλει ἄνδρα εὐγενέτην τε τὰ ἐξ αἵματος καὶ ἀνηγμένον εἰς
τὴν τοῦ ἐπάρχου ἀρχὴν αἱρεῖ πρὸς τὴν διαδοχὴν καὶ πρὸς
20 *κῆδος τῶν θυγατέρων μιᾶς. ἀλλ' εἶχέ τι πρὸς ἔκβασιν ἡ αἵ-*
ρεσις πρόσαντες· γυναικὶ γὰρ ὁ λαμπρὸς ἐκεῖνος συνεβίου ἀνήρ·
21 *ἦν δ' οὗτος ὁ κατὰ τοὺς Ἀργυροὺς Ῥωμανός. τί γοῦν πρὸς*

8 *περὶ τοῦ Δαλασσηνοῦ* A 12 *ὅπως τὸν Ἀργυρόπωλον* (*ἀργυρο*[πλ] C) *Ῥωμανὸν γαμβρὸν εἰς τὴν θυγατέρα ὁ βασιλεὺς ἐποιήσατο, τὴν ἐκείνου σύμβιον ἀποκαρῆναι ποιήσας* (*τὴν—ποιήσας* om. E), *καὶ Καίσαρα τοῦτον* (om. E) *ἀνεῖπε* CE *καὶ διάδοχον τῆς βασιλείας κατέλιπεν* C

2 *στόλων* E 3 *ἐκπεπλευκότων* E 4 *κατηγ. στρατηγὸς* O 6 *εἰς*] *ἐς* Ewp*Di* 8 *διαδεξαμένου* B 10 *ποιήσ. κηδεστὴν* O 11 *τῶν* om. D 13 *βασιλεὺς* O 14 *εὐγενὴν* E, *εὐγενῆ* wp 15 *αἱρεῖται* Rwp 16 *ἐπὶ μιᾷ* O 17 *συνεβίω* Ewp

ipse imperavit, tributa immisericorditer exegit, quamvis toto eius
regni tempore pauperes ex magna siccitate inopia premerentur.
16 Classem Agarenorum contra Cycladas insulas, quae dicuntur,
missam Sami dux devicit, duodecim navibus una cum viris captis,
reliquis dissipatis.
17 Imperator autem iam provectae aetatis praeter senectutis
tabem alio quoque morbo affectus de successore regni deligendo
18 deliberans, in animo habebat patricium Constantinum Dalas-
senum, desponsa filia, et generum asciscere et regem creare;
mittit igitur, qui eum ex Armeniaca provincia, ubi vitam agebat,
19 arcesseret. Sed ante eius adventum Constantinus sententia mu-
tata quendam virum primarium nobilique genere ortum et ad
praefecti dignitatem evectum tam successorem, quam filiae ma-
20 ritum eligit. Sed cum res difficultatem haberet, quia illustris
21 ille vir Romanus Argyrus uxorem habebat, quid machinatur rex?
Iram gravissimam et praecipitem contra hominem simulat et sa-

τοῦτο μηχανᾶται ὁ βασιλεύς; σκήπτεται κατὰ τοῦ ἀνθρώπου
χόλον καὶ τοῦτον ἐπαχθῆ τε καὶ βίαιον, καὶ στέλλει τοὺς ἐκεῖνον
D IV 128 μὲν ἐπὶ κολάσει ἀπάξοντας, τῇ δ' αὐτῷ συνοικούσῃ κεροῦντας
τὴν τρίχα καὶ ἐφ' ἑτέραν ζωὴν μεταστήσοντας. ἡ δὲ τὸ σκηνουρ- 22
γούμενον ἀγνοήσασα ἑτοίμως ἑαυτὴν παρέσχε πρὸς τὴν τοῦ C
βίου ἀπαλλαγήν· ἡ μὲν οὖν τὴν κόμην τε ἀπετμήθη καὶ μέ-
λανα μετημφίαστο, ὁ δὲ μετήχθη πρὸς τὰ βασίλεια, καὶ ἡ δευ-
τέρα τῶν θυγατέρων τοῦ Κωνσταντίνου συζεύγνυται αὐτῷ πρὸς
συμβίωσιν. ἡ γὰρ τρίτη διὰ τὸ τὴν ἐκείνου εὐνέτειραν ἄκου- 23
σαν διαζυγῆναι αὐτοῦ παραιτήσασθαι τὴν μετ' αὐτοῦ συμβίωσιν
λέγεται. καὶ ὁ μὲν συνήρμοστο τῇ Ζωῇ, ὁ δὲ βασιλεὺς Κων- 24
σταντῖνος τρεῖς ἐπιβιοὺς ἡμέρας τῇ συνοικήσει αὐτῶν ἀπέτισε
τὸ χρεών, ἑβδομηκοντούτης καὶ πρὸς γεγονώς, ἐνιαυτοὺς δὲ
τρεῖς ἑνὸς ἐνδέοντος μηνὸς τῆς βασιλείας κατορχησάμενος.

Ῥωμανὸς δὲ λοιπόν, ὃς Ἀργυρόπωλος ἐκαλεῖτο, τῶν σκήπ- 11 D
τρων ἐπιλαμβάνεται καὶ αὐτίκα τὸ ἀλληλέγγυον φορολόγημα
ῥιζόθεν ἐξέκοψε καὶ τοῖς τοῦ θεοῦ ὑμνῳδοῖς τοῖς τῇ μεγάλῃ ἐκ-

1 ὅπως ἐκάρη ἡ τοῦ Ῥωμανοῦ σύμβιος E 11 τελευτὴ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου CE 15 βασιλεία Ῥωμανοῦ τοῦ Ἀργυροπώλου (ἀργυροπούλου A, ἀργυροῦ CD) AR, Ῥωμανὸς ὁ ἀργυρο[πλ] B ὅτι ἐξέκοψε τὸ ἀλληλέγγυον CE καὶ ἐπηύξησε τὴν ῥόγαν τῶν κληρικῶν τῆς μεγάλης ἐκκλησίας καὶ χρεοκοπίαν ἐποίησεν C

1 μηχανᾷ D σκέπτεται E 3 κειροῦντας BD 4 τρίχα] π̄ρ̄ίδα D 5 παρέσχεν εἰς O 6 ὑπαλλαγήν BC τε om. C μέλαινα D 7 δευτέρα] τρίτη D, sed v. Cedr. (Scylitz.) II p. 485, 14 8 συζεύγνυται αὐτῷ—9 τὴν ἐκείνου om. E 9 τρίτη] δευτέρα D, v. ad vs. 7 11 post μὲν add. καίσαρ ἀναρρηθεὶς BsCwp, v. arg. ad § 19 συνηύναστο O 13 πρὸς γεγονὼς] προσγεγονὼς D 15 ἀργυρόπουλος D, v. ad XVII 6, 2 16 ἀντιλαμβάνεται B 17. p. 574, 1 μεγάλῃ [ε]κκληρωμένοις A, omisso ἐκκλησίᾳ, quod tenent RwpDi

tellites mittit, qui eum ad supplicium ducerent eiusque uxorem
coma tonsa ad aliud vitae genus transferrent. Illa simulationis 22
ignara mutationem eam alacri animo admittit resectoque capillo
nigrum vestitum sumit; at illi in regiam traducto altera filia
Constantini nubit. Nam tertia, quod prior illius uxor invita ab 23
eo segregata esset, eius coniugium recusasse fertur. Sic ille 24
Zoën duxit, Constantinus vero triduo post nuptias debitum naturae
persolvit, septuagenario maior, cum regno tres annos, uno mense
dempto, insultasset.

11. ROMANVS deinceps, qui Argyropolus vocabatur, sceptris
potitus tributum allelengyum statim radicitus evulsit; dei canto-

κλησίᾳ κεκληρωμένοις τὴν ἐκ τῶν βασιλικῶν ταμείων χορηγου-
μένην τῶν χρυσίνων διανομὴν προσθήκῃ ἐπηύξησεν, εἰδὼς ἐνδεῶς
2 *αὐτοῖς ἔχειν τὰ χορηγούμενα. γέγονε γάρ ποτε τῆς τοῦ θεοῦ*
λόγου ἐπωνύμου Σοφίας μέγας οἰκονόμος, ἐπεὶ τῷ βασιλεῖ
ἀνεῖτο πρόσθεν οἰκονόμον τῆς ἐκκλησίας ταυτησὶ προχειρίζεσθαι.
3 *καὶ τοὺς διὰ χρέα δημόσια καθειργμένους ἢ καὶ ἰδιωτικὰ ἠλευ-*
4 *θέρωσε, τὰ μὲν ἀποτιννύς, τὰ δὲ δημόσια ἀφιείς· καὶ χρημά-*
των πολλῶν διάδοσιν ἐποιήσατο ὑπὲρ τοῦ βασιλέως Κωνσταν-
P II 230 A *τίνου τοῦ πενθεροῦ αὐτοῦ καὶ αἰχμαλώτους πλείστους ἐπρίατο,*
καὶ ὅσοι τῶν ἐπισκόπων ἐκ τοῦ ἀλληλεγγύου φορολογήματος
εἰς ἔνδειαν συνεληλύθεισαν, παρ' αὐτοῦ ἀνεκτήθησαν, καὶ τοὺς
κακωθέντας παρὰ τοῦ τελευτήσαντος βασιλέως ἢ ἐν πηρώσεσι
5 *μελῶν ἢ ἐν δημεύσεσιν οὐσιῶν ἢ ἀλλοίως παρεμυθήσατο. ὑπ-* D IV 129
οπτευθεὶς δὲ ὁ μάγιστρος Προυσιάνος ὁ Βούλγαρος λάθρᾳ τῇ
τῆς Αὐγούστης Ζωῆς ἀδελφῇ τῇ Θεοδώρᾳ κοινολογεῖσθαι καὶ
τῇ βασιλείᾳ ἐποφθαλμεῖν, συλλαμβάνεται καὶ φρουρεῖται, εἶτα
6 *καὶ πηροῦται τοὺς ὀφθαλμούς· καὶ ἡ Θεοδώρα εἰς τὸ Πετρίον*
περιορίζεται, καὶ ὁ ἐπ' ἀδελφιδῇ δὲ τοῦ βασιλέως γαμβρὸς

13 *ὅτι ὁ Προυσιάνος* (*πρασιανὸς* E, *προυσιανὸς* C) *ὑποπτευθεὶς ἐπὶ τυραννίδι ἐτυφλώθη* CE *καὶ ὁ Διογένης Κωνσταντῖνος ἐπὶ ὁμοίᾳ αἰτίᾳ καθείρχθη* C

1 *βασιλείων* Ewp*Di* 2 *εἰδῶς* p* 2. 3 *αὐτοῖς ἐνδεῶς* C 5 *πρῶτον* D *οἰκονόμους* Ewp 6 *τοὺς*] *τοῖς* C *χρέους* D *κατειργμένους* p* *διωριτι|κὰ* D 7 *ἀποτιννὺς* AR, *ἀποτύννις* w*, *ἀποτύννυς* p* 7. 8 *διάδοσιν* ante *χρημάτων* D 11 *συνεληλύθησαν* A (*ἐλθόντες* Cedr. (Scylitz.) II p. 486, 20), *συνηλάθησαν* Rwp*Di*, corr. *B-W* *ἑαυτοῦ* D 12 *πηρώσει* D 14 *προυσιάνος* ARwp, *πρασίανος* E, *προσιᾶνος* D, *Προυσιανὸς* *Di*, v. ad XVII 9, 22 *ὁ βούλγαρος* om. O 17 *πέτριον* Ewp 18 *ἀδελφῇ* C

ribus magnae ecclesiae attributis regiam aureorum largitionem
e fisco tribui solitam adauxit, cum sciret id stipendium iis non
2 sufficere, quia aliquando aedis S. Sophiae oeconomus fuerat, quo-
niam id munus huius ecclesiae ab rege prius solebat tribui.
3 Ob aes alienum sive publicum sive privatum nexos liberavit, illo
4 abolito, hoc soluto; pro rege Constantino socero maximam pecu-
niam distribuit, plurimos captivos redemit, episcopos per allelen-
gyum ad egestatem redactos refocillavit, qui a defuncto rege
sive corpore mutilato sive bonis publicatis sive aliis modis afflicti
5 erant, consolatus est. Sed magistrum Prusianum Bulgarum su-
spectum, quasi clandestina cum Theodora, Zoës Augustae sorore,
consilia haberet regnoque inhiaret, comprehensum in custodiam
6 dedit ac postea caecavit. Theodoram in Petrium relegavit, Con-

Κωνσταντῖνος ὁ Διογένης, ὡς τυραννίδα μελετῶν κατηγορηθείς, B
δεσμευθεὶς ἐν πύργῳ καθείργνυται.
Τοῦ μέντοι τῆς Ἀβασγίας ἡγεμονεύοντος Γεωργίου θα- 7
νόντος ἡ τούτου σύζυγος σπονδὰς ἐζήτησε καὶ σύνοικον τῷ
υἱῷ. καὶ ὁ βασιλεὺς τάς τε σπονδὰς ἀνεκαίνισε καὶ τὴν παῖδα 8
Βασιλείου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τὴν Ἑλένην νύμφην εἰς Ἀβασγίαν
ἀπέστειλε, τὸν νυμφίον Παγκράτιον κουροπαλάτην τετιμηκώς.
ὁ δὲ βασιλεὺς κατὰ τοῦ Χάλεπ ὁρμῆσαι, ὃ καὶ Βέρροια λέγεται, 9 W III 184
ἠβούλετό τε καὶ ἡτοιμάζετο. πολλὰς γὰρ τῶν πόλεων τῆς τε 10
Φοινίκης καὶ τῆς Συρίας τοῦ Νικηφόρου καὶ τοῦ Ἰωάννου
τῶν βασιλέων ὑπαγαγόντων τῇ τῶν Ῥωμαίων ἡγεμονίᾳ, ὁ μετ'
ἐκείνους Βασίλειος σχολάζων ταῖς κατὰ Βουλγάρων μάχαις C
καιρὸν οὐκ ἔσχε τὰς ἑαλωκυίας ἀσφαλίσασθαι πόλεις· αἱ δ' 11
ὅμως, μέχρι μὲν περιῆν ἐκεῖνος, οὐκ ἐτόλμων εἰς προῦπτον
τὸν τῆς δουλείας ζυγὸν ἀποσείσασθαι. τοῦ δὲ Κωνσταντίνου 12
τῶν σκήπτρων ἐπειλημμένου καὶ ἀνειμένως τὴν βασιλείαν ἰθύ-
ναντος, οἱ τῆς Ἄγαρ ἀπόγονοι τοῦτον εἶναι τὸν καιρὸν γνόντες
πρὸς τὸ μελετώμενον αὐτοῖς ἐπιτήδειον, τοῖς τῶν πόλεων φρου-

3 *ὅτι ἐσπείσατο τοῖς Ἀβασγοῖς καὶ τὴν ἰδίαν ἀνεψιὰν νύμφην ἔδωκεν (ἐκεῖσε ἀπέστειλεν* E) CE 15 *ὅτι οἱ Ἀγαρηνοὶ καιροῦ λαβόμενοι τῶν πόλεων ἐπελάβοντο (ἀπελάβοντο* E) CE *ἃς παρὰ τοῦ Φωκᾶ καὶ τοῦ Τζιμισκῆ ἀφηρέθησαν* C

1 *ὡς τυραννίδα μελετῶν* AEwp, *ἐπὶ τυραννίδος μελέτη* O 2 *δεσμηθεὶς* O 3 *βασγίας* punctis notatum D 6 *ἐλένην* AE, *ἑλένην* O[s]w*Di*, v. ad XIII 1, 2 *ἀβαγγίαν* BD 7 *Πανκράτιον* p* 8 *καὶ* om. BC 12 *σχολάζων* post *βουλγάρων* Rwp 13 *καιρὸν* post *ἔσχε* BC *ἀσφαλίσασθαι* AR, *ἀσφαλίζασθαι* (sic) w*, *ἀσφαλίζεσθαι* p* 14 *προῦπτον* AR, *προὔπτον* wp, v. ad XVII 13, 13. 18, 20. XVIII 2, 3. 15 16 *ἰθύνοντος* Rwp*Di*

stantinum Diogenem, neptis ex sorore maritum, ob affectatae
tyrannidis crimen vinctum in turrim coniecit.
Mortuo Georgio, Abasgiae principe, viduam eius renovan- 7
dum foedus et filio uxorem petentem utriusque voti compotem 8
fecit, renovato foedere et Helena ex fratre Basilio nepte in Abas-
giam missa, cuius sponsum Pancratium europalatam designavit.
Chalepum urbem, quae et Berroea dicitur, oppugnare rex insti- 9
tuit eamque rem parat. Nam cum Nicephorus et Ioannes reges 10
multas urbes Phoeniciae et Syriae Romanorum imperio subiecis-
sent, Basilius, qui successit, Bulgaricis expeditionibus occupatus
has urbes firmandi otium non habuit, quamvis illae, quoad is vixit, 11
iugum servitutis aperte excutere non auderent. Ceterum cum 12
Constantinus rerum potitus regnum dissolute administraret, Aga-

ροῖς ἐπιτίθενται, καὶ τούτους διαχρησάμενοι αὐτοὶ τῶν πόλεων
13 γεγόνασιν ἐγκρατεῖς. ὁ δὲ τοῦ Χάλεπ ἀρχηγὸς καὶ ἐκδρομὰς
ποιούμενος συνεχεῖς αὐτήν τε τὴν Ἀντιόχειαν καὶ ὅσα πρόσοικα D IV 130
14 ἔθνη τῶν Σύρων γῇ καὶ τοῖς Ῥωμαίοις ὑπήκοα ἐληίζετο. ᾧ
D ἀντιπαραταξάμενος ὁ τῆς Ἀντιοχείας δούξ, ἔτι περιόντος τοῦ
αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου, αἰσχρῶς ἡττήθη, καὶ τοὺς πλείους
τῶν σὺν αὐτῷ ἀποβεβληκὼς μόλις ἠδυνήθη φυγεῖν ἐκεῖνος.
15 τοῦτον ὁ Ῥωμανὸς ἀφελόμενος τὴν ἀρχὴν προεχειρίσατο ἕτερον·
ἐξώρμησε δὲ κἀκεῖνος, καὶ ἀπιόντι προσίασι πρέσβεις μετὰ
δώρων πολυτελῶν πρὸς τοῦ Χαλεπίτου ἀπεσταλμένοι, αἰτουμένου συγγνώμης τυχεῖν καὶ τὴν δουλείαν ἀνανεώσασθαι καὶ
ἀποδοῦναι τὰς εἰσφοράς, αἵπερ ἔτυχον ὑστερήσασαι, καὶ ταύτας
16 ἐτησίως εἰσφέρειν μετ' εὐγνωμοσύνης εἰς τὸ ἐπιόν. ὁ δέ, καίτοι
πολλῶν καὶ στρατηγίαις ἐπιφανῶν ἀποτρεπόντων αὐτῷ τὴν εἰς
τὸ πρόσω φορὰν ὡς ἀσύμφορον καὶ σπείσασθαι συμβουλευόντων, οὐκ ἀνείργετο τῆς ὁρμῆς, ἀλλὰ ῥᾷον κρατῆσαι τῶν
P II 231 A Ἀγαρηνῶν ἐφαντάζετο καὶ τοῦτο κατωρθωκὼς μέγα τι καὶ
17 ὑπέρογκον ᾤετο ἑαυτῷ περιποιήσασθαι σεμνολόγημα. ἄπεισιν
18 οὖν ἐν Συρίᾳ καὶ βάλλεται χάρακα. Ἄραβες δέ, αὐτόσκευοί

8 ὅτι ἐστράτευσε κατὰ τοῦ Χάλεπ, καὶ προσῆλθον (προσῆλθεν C) αὐτῷ πρέσβεις (πρεσβεία C) CE εἰρήνην αἰτοῦσα, ὁ δὲ οὐκ ἐσπείσατο C

1 διαχειρισάμενοι DEwp*Di* 2 δὲ om. E καὶ om. B 3 πρόσοικα] πρόσοι καὶ E 4 τῶν] τῇ Rwp*Di* 6 κωνσταντῖνος D 10 πολλῶν O ἐσταλμένοι w*p invitis AR αἰτούμενοι B^s^DEwp*Di* 12 ὑστερή σασθαι D 13 αἰτησίως (sic) A τοὐπιόν BC, τούπιον D 15 τὸ] τὰ DEwp*Di* 16 ἀνείργετο ARCw, ἀνείγετο C, ἀνείρχετο w*p

reni id tempus commodum esse rati ea exsequendi, quae animis
13 agitarant, caesis praesidiis urbes occupant. Chalepi vero urbis
princeps et continentibus excursionibus et populationibus ipsam Antiochiam aliasque finitimas Syriae gentes Romanae ditionis
14 vexabat; a quo dux Antiochenus, Constantino modo superstite,
15 turpiter victus, plerisque suorum amissis, vix effugerat. Cui
Romanus successore dato ipse quoque ad bellum ivit; cum autem in itinere Chalepitae legati cum muneribus magnis ei occurrissent, veniam petentes ac servitutis renovationem et pensionem tributorum non solutorum, quae in posterum etiam quotannis cum
16 bona gratia daturus esset, pollicentes, quamvis multis illustribus
ducibus ab ulteriore progressu tamquam inutili deterrentibus pacemque suadentibus, rex tamen coeptis non destitit, Agarenos facile se victurum ratus et re bene gesta magnum ac memorabile
17 nomen consecuturum. Progressus igitur in Syriam vallum com-
18 munit. Sed Arabes, homines expediti atque audaces, in celeribus

τινες ἄνθρωποι καὶ τολμητίαι κέλητες, ἐφ' ἵππων ὠκυπόδων
γυμνοὶ ἑκατέρωθεν ἐλόχων τοῦ χάρακος καὶ τοὺς εἰς συλλογὴν
ἀπιόντας χιλοῦ ὕδατός τε ἀρδείαν ἐκθορόντες ἀνῄρουν ἢ καὶ
συνήρπαζον, ὡς τούς τε στρατιώτας καὶ τὴν ἵππον αὐτῶν
ἀπειρηκέναι τῷ δίψει. εἶτα συνηθέστεροι γεγονότες ταῖς ἐκ- 19
δρομαῖς πρὸς τοὺς Ῥωμαίους οἱ Ἄραβες καὶ οἷον καταγνόντες
δειλίαν αὐτῶν, ἀθρόον ἀπὸ τῶν μετεώρων ἐξωρμηκότες καὶ
βαρβαρικὸν ἀλαλάξαντες καὶ πλήθους φαντασίαν ἀπεργασάμενοι
τῷ μὴ συνασπισμὸν τηρεῖν, ἀλλὰ διεσπασμένως ἐκτρέχειν καὶ B
D IV 131 ἐπιέναι ἀσυντάκτως τῷ χάρακι, ἐκδειματοῦσιν ἅπαν τὸ στρα-
τιωτικὸν καὶ εἰς φυγὴν τρέπουσι. καὶ κἂν ἑάλω ὁ αὐτοκράτωρ 20
αὐτός, τῆς περὶ αὐτὸν ἐκταραχθείσης φρουρᾶς καὶ λελοιπυίας
ἀφρούρητον τὸν φρουρούμενον, εἰ μή τις αὐτὸν ἐπὶ τὸν ἵππον
ἀνέλαβε καὶ φεύγειν ἐπέρρωσεν ἐκπεπνευκότα τῷ δέει μικροῦ.
ἀπῄεσαν μὲν οὖν οἱ Ῥωμαῖοι ἀτάκτως ὡς ἕκαστος ἔτυχε θέοντες. 21
οἱ δὲ βάρβαροι τὸ παράλογον τῆς τροπῆς τεθηπότες, κατὰ τῶν 22
ἀποδιδρασκόντων οὐκ ἐπεξέθεον, ἀλλὰ κατὰ τοῦ χάρακος ἔθεον,
ὀλίγους τῶν ἐπιφανεστέρων ζωγρήσαντες, καὶ τήν τε σκηνὴν
διηρπάκασι τὴν βασίλειον, μεστὴν οὖσαν πλούτου παντοδαποῦ C

5 ὅτι Ἄραβες ἀθρόον τῷ χάρακι ἐπελθόντες, ἐτρέψαντο τοὺς Ῥωμαίους, καὶ ὁ βασιλεὺς ἔφυγε CE καὶ τὸ στρατόπεδον διηρπάγη C

1 ἄνθρωποι] βάρβαροι BC 5 γεγονόταις p* 8 ὑπεργασάμενοι D 10 ἀπιέναι BE τῷ om. D 11 καὶ ἂν ἑάλω Ewp, καὶ ἑάλω ἂν D ante ὁ add. καὶ Ewp*Di* 14 ἀνέβαλε C*Di*, ἀναθέμενος Psell. p. 35, 6 φεύγειν] φέρειν B 15 ἕκαστος om. C 16 δὲ om. E 18 ἐπιφανῶν BC

equis nudi ab utraque valli parte collocatis insidiis, si qui pabu-
latum aut aquatum exierant, eos impetu facto caedebant aut
capiebant, ita ut et milites et equi siti deficerent. Deinde incur- 19
sionibus illis magis assuefacti et Romanos ignaviae damnantes
subito ex montibus decurrere et sublato barbarico clamore, spe-
ciem multitudinis praebentes, quod non densata acie, sed laxata
excurrebant nulloque ordine vallum invadebant, omnem exer-
citum territum in fugam verterunt. Atque ipse imperator etiam 20
captus esset, a turbata custodia incustoditus relictus, nisi quidam
eum in equum sublatum ad fugam cohortatus esset metu paene
exanimatum. Romani igitur nullo ordine temereque fugiebant; 21
neque vero barbari fuga inexspectata stupefacti fugientes per- 22
sequebantur, sed vallum ingressi, paucis illustribus captis dire-
ptoque regio tabernaculo, variarum opum et regiae magnifi-

καὶ πολυτελείας βασιλικῆς, καὶ τὴν ἄλλην ἀποσκευὴν ἐφ' ἑαυτοὺς ἀναθέμενοι ἐπανέζευξαν.

12 Ὁ δὲ βασιλεὺς εἰς Ἀντιόχειαν διασέσωστο σπουδῇ τῶν
περὶ αὐτὸν κἀκεῖθεν ἐπὶ τὴν Κωνσταντίνου ἀνέδραμεν, οὐκέτι
τὴν πρόσθεν τῆς ψυχῆς δεικνύων διάθεσιν, ἀλλ' ἀλλοιωθεὶς
2 τὴν ἐπὶ τὸ χεῖρον ἀλλοίωσιν. ἵνα γὰρ τῶν ἀπολωλότων ἰσο-
στάσια κτήσηται, πράκτωρ ἀντὶ κρατοῦντος ἐγένετο καὶ πικρὸς
λογιστής, παῖδας πατέρων γεγηρακότα χρέα πραττόμενος καὶ
W III 185 πυρκαϊὰς ἀνάπτων κατὰ τῶν ὑπηκόων, ἅσπερ ὁ χρόνος ἤδη
D πολὺς πρεσβεύσας κατέσβεσεν ἢ τέως κατέχωσεν ὑπὸ σποδιᾷ.
3 ἐντεῦθεν πολλοὶ πατρῴων οἰκιῶν καὶ ἀγρῶν ἀπηλαύνοντο καὶ τὴν
πρὶν εὐκληρίαν ἐκδιδυσκόμενοι εἰς πενίαν λαμπρὰν συνηλαύ-
4 νοντο. τῶν δ' οὕτω πραττομένων οὐδὲν εἰς τὸ δημόσιον εἰσ-
εφέρετο, ἀλλὰ σεμνεῖον οἰκοδομῆσαι καὶ ναὸν τῇ θεομήτορι
προθέμενος καθιδρύσασθαι ἐκεῖ καὶ ταῦτα κατεδαπάνα καὶ ἐκ
τῶν βασιλικῶν θησαυρῶν ἀνήλισκεν ἕτερα, ἄρτι μὲν ἀνεγείρων,
ἄρτι δὲ καταστρέφων τὸ ἤδη ἀνεγερθὲν καὶ ἢ μετεωρότερον D IV 132
ἀνοικοδομῶν αὖθις αὐτὸ ἢ εὐρύτερον ἢ τὸν σχηματισμὸν ποι-

3 ὅτι (ὅπως E) ἐπανελθὼν ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν (πόλιν C) βαρέως τοῖς ὑπ' αὐτὸν προσεφέρετο CE 13 καὶ (om. C) περὶ τῆς παρὰ τοῦ Ῥωμανοῦ (παρ' ἐκείνου E) δομηθείσης μονῆς CE

3. 4 εἰς τὴν (om. C) ἀντιόχειαν διασέσωστο post αὐτὸν BC 4 κωνσταντινούπολιν DEwp 7 ἀντὶ κρ.] ἀντικρατοῦντος D 8 γεγηρακότων E χρεω|πραττόμενος D 9 καὶ C, κατὰ corr. Cw ἅςπερ AR, ὅσπερ w*, ὥσπερ p* 10 κατέσβευσεν D σποδῆς D 11 post πολλοὶ add. τῶν DEwp 11. 12 καὶ τὴν — συνηλαύνοντο om. BC 13 οὕτω πραττομένων ABCWo lat., οὕτως εἰςπραττομένων RwpDi 18 αὖθις ἀνοικοδ. B

centiae plenum, ceterisque impedimentis in equos suos impositis redierunt.

12. Rex vero studio militum suorum Antiochiam perductus indeque Byzantium propere reversus non eodem erat animi habitu,
2 sed mutatus in deterius. Nam ut amissa pensaret, exactor factus est pro imperatore et acerbus quaestor, obsoleta patrum debita a liberis exigens rogisque contra subiectos accensis, quos temporis
3 diuturnitas vel exstinxerat vel cineribus obruerat. Inde multi paternis aedibus et agris pellebantur et pristinis opibus spoliati
4 ad insignem adigebantur egestatem. Quae cum fierent, nihil in fiscum inferebat, sed monasterio aedeque in honorem matris dei curatis exstruendis non eam modo pecuniam, verum etiam e fisco depromptam consumebat, modo aedificans, modo aedificata diruens vel altius vel latius efferendo vel formam vel aliud quid

κίλλων ἢ τρόπον ἄλλον τὸ καινιζόμενον ἀλλοιῶν. ἀπένειμε δὲ 5
καὶ προσόδους τοῖς μονασταῖς, οὐκ ἀναλόγους μονάζουσιν, ἀλλὰ τρυφῶσι προσηκούσας καὶ βίον ἕλκουσιν ἀνειμένον καὶ ἁβροδίαιτον, χώρας ὅλας τῶν δημοσίων, καὶ ταύτας τὰς πιοτάτας P II 232 A
καὶ παμφόρους, ἀφοσιώσας αὐτοῖς. ἀλλὰ μὴ πλείω περὶ τούτων.

Κατέλαβε δὲ τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων Ἄμερ ὁ τοῦ Χαλε- 6
πίτου υἱὸς σὺν δώροις πολλοῖς, τὴν εἰρήνην ἀνανεούμενος, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ ταύτῃ ἐπένευσεν. ἡ βασιλὶς δὲ Ζωὴ ἀφικομένη 7
εἰς τὸ Πετρίον τὴν ἑαυτῆς ἀδελφὴν Θεοδώραν ἀπέκειρε μοναχήν. ἐκδημήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως τῆς πόλεως ὁ Διογένης 8
Κωνσταντῖνος ὡς τυραννίδα μελετῶν καὶ ἀποδρᾶναι μέλλων εἰς τὸ Ἰλλυρικὸν κατεσχέθη καὶ ἐταζόμενος ἑαυτὸν κατεκρήμνισε καὶ ἀπέθανεν, ἵνα μὴ τοὺς συνειδότας ἐκφαυλίσῃ τῇ βίᾳ νικώμενος. τότε μέντοι Ἄραβες μὲν τὴν Μεσοποταμίαν κατέδραμον, 9 B
οἱ δέ γε Πατζινάκοι τὴν Βουλγαρίαν καὶ τὴν τοῦ Ἰλλυρικοῦ παράλιον οἱ Ἀγαρηνοί. τούτοις δὲ μόνοις στόλος Ῥωμαϊκὸς 10
προσβαλὼν τὰ πλείω τῶν σκαφῶν ἐνέπρησε καὶ κατέκαυσεν·

6 *περὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ Χαλεπίτου* CE 10 *περὶ Κωνσταντίνου τοῦ Διογένους* CE 14 *περὶ διαφόρων ἐθνῶν τὰ ὑπὸ Ῥωμαίους ληιζομένων* CE

1 *δὲ* om. D 2 *χορηγίας* BC 3 *τρυφηλοῖς* BC *ἀβροδίαιτον* Ewp 4 post *ὅλας* add. *καὶ πόλεις* BCwp 5 *ἀφιερώσας* BCwp 6 *χαλέπου* E 9 *πέτριον* w*p invitis AR 10 *καὶ τοῦ βασ. τ. πόλεως ἐκδημήσαντος* BC 11 *ὡς* om. BCwp *ἀποδράναι* ARwp, corr. *Di* 12 *ἐφωράθη* BC *ἐξεταζόμενος* D 13 *ἐκφαυλίσῃ* AR, *ἐμφανίσῃ* Cw, *ἐκφανίσῃ* wp*Di* 14 *τότε*] *τὸ* D *μέντοι* om. BC *μὲν* om. D *κατέλαβον* D 15 *πατζινάκαι* Rwp Cedr. (Scylitz.) II p. 499, 7, *πατζινὰ καὶ* D; v. ad p. 200, 6 ante *τὴν* prius add. *καὶ* B 16 *μόνος* D

mutando. Sumptus etiam monachis suppeditavit, non illi vitae 5
generi sed hominibus delicatis et voluptariis aptos, consecratis e publico provinciis totis iisque pinguissimis et fertilissimis. Atque haec hactenus.

Amer, Chalepitae filius, urbem regiam cum magnis muneri- 6
bus ingressus pacem a rege impetratam renovavit. Regina Zoë 7
in Petrium profecta suam sororem Theodoram pro monacha totondit. Constantinus Diogenes post regis ex urbe discessum 8
regnum affectans, dum in Illyricum aufugiturus est, captus est; qui cum interrogaretur, se praecipitem dedit morique maluit, quam vi coactus perdere conscios. Iis temporibus Arabes Meso- 9
potamiam incursarunt, Patzinaci Bulgariam, oram Illyrici maritimam Agareni. Cum quibus solis congressa classis Romana ple- 10
rasque eorum naves incensas combussit; qui e pugna navali

οἱ δ' ἐκ τῆς ναυμαχίας ἀποδιδράσκοντες κλύδωνι περὶ τὸ Σι-
11 κελικὸν διεφθάρησαν πέλαγος. καὶ αὖθις ἐξ Ἀφρικῆς περί
που τὰς χιλίας νῆας ἐξέπλευσαν καὶ πολλὰς τῶν νήσων ἔνιά
12 τε τῶν παραλίων ἐδῄωσαν. ἀλλὰ τῇ τούτων μοίρᾳ περιτυχοῦσαι
νῆες Ῥωμαϊκαὶ καὶ πολλοὺς ἀνεῖλον καὶ πεντακοσίους εἷλον
13 ζωούς, οἳ τῷ βασιλεῖ ὑπὸ δεσμοῖς ἐκομίσθησαν. ἀλλὰ καὶ ὁ
πρωτοσπαθάριος Γεώργιος ὁ Μανιάκης τῶν παρευφρατιδίων
C πόλεων στρατηγῶν τῆς Ἐδέσης ἐκράτησεν, ἔνθα καὶ τὴν αὐτό- D IV 13
γραφον ἐπιστολὴν τοῦ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
14 εὑρηκὼς τῷ βασιλεῖ ἐξαπέστειλε. λιμοῦ δὲ τὴν Καππαδοκίαν
καὶ τὸν Ἀρμενιακὸν καὶ τὴν Παφλαγονίαν πιέζοντος, καὶ αὖθις
ἀκρίδος τὴν ἑῴαν κεραϊζούσης, πολλοὶ μεταναστεῦσαι τῶν πα-
15 τρίδων αὐτῶν ἠναγκάσθησαν, οὓς χρυσίου διανομαῖς ἀνακτησά-
μενος ὁ κρατῶν πέπεικεν αὖθις τὰς ἐνεγκούσας καταλαβεῖν.
16 σεισμῶν δὲ γενομένων ξενῶνές τε κακῶς διετέθησαν καὶ οἱ ἀντί-
πορθμοι τῆς Βυζαντίδος ἀνδρῶνες, οἳ διαιτητήριον ἔκπαλαι

6 *περὶ τῆς αὐτογράφου ἐπιστολῆς τοῦ κυρίου* (om. C) *Χριστοῦ* (om. AE) *τῆς περὶ τὸν Αὔγαρον* (*τ. π. τ. Αὔγ.* om. CE; cf. Cedr. (Scylitz.) II p. 501, 14 et Euseb. H. E. I 13) ACE 10 *περὶ τῶν μεταναστευόντων διὰ τὸν λιμόν* CE 15 *περὶ σεισμῶν* C *καὶ περὶ τῶν παθῶν τῶν ὑπὸ σεισμοῦ δημοσίων οἴκων* E

1 *τὸν* D 3 *νῆας* et *νῆες* A (dubium, utrum *νῆας* mutatum sit ex *νῆες* an *νῆες* ex *νῆας*), *νῆας* D, *νῆες* Rwp*Di* 4 *τῇ* om. Rwp post *μοίρᾳ* add. *τινὶ* BCwp *περιτυχοῦσα* D 5 *τριήρεις* Rwp *καὶ* ante *πολλοὺς* om. BCwp*Di* 6 *ἐκωμίσθησαν* p* 8 *ἐδέσσης* Dwp*Di* 10 *λιμὸν* C, corr. Cw 11 *τὸν* (*τῶν* D) *ἀρμενιακὸν* (*ἁρμ.* A, *ἀρμενιακῶν* D) AR, *τὸ ἀρμενιακὸν* wp*Di*, sed v. Ann. Comn. II p. 109, 6 et cod. Coisl. Cedr. (Scylitz.) II p. 163, 8 *παμφλαγονίαν* D 12 post *ἑῴαν* add. *σχεδὸν πᾶσαν* BCwp *καραϊζούσης* p* 16 *ξενῶνες* D *οἳ*] *ἢ* D *διαιτήριον* D

11 evaserant, in mari Siculo tempestate perierunt. Ex Africa quoque
circiter mille naves egressae multas insulas et loca maritima
12 quaedam vastaverunt. Sed Romanae naves earum partem ad-
eptae et multos sustulerunt et quingentos captos ad regem in
13 vinculis miserunt. Protospatharius vero Georgius Maniaces, ur-
bium ad Euphratem sitarum praetor, Edesa potitus epistulam
dei et servatoris nostri Iesu Christi manu scriptam, quam ibi
14 invenerat, regi misit. Ceterum fame Cappadociam et Armeniam
et Paphlagoniam premente, locustis vero Orientem infestantibus,
15 multi coacti sunt patria relicta novas sedes quaeritare, quibus
imperator auri largitionibus sublevatis persuasit, ut ad sua re-
16 verterentur. Hospitales domos atque aedificia Byzantio obversa,
quibus antiquitus ii, quorum corpora vel sacro morbo vitiata vel

τοῖς τὰ σώματα λελωβημένοις ἐκ τῆς νόσου τῆς ἱερᾶς καὶ τοῖς
λελεπρωμένοις τετάχαται. ἀλλὰ καὶ τούτους ὁ βασιλεὺς ἀν- 17 D
εκαίνισε καὶ τοῦ τὸ ὕδωρ εἰς μεγαλόπολιν εἰσάγοντος ὁλκοῦ διαρ-
ρηχθέντος ἐπεμελήσατο.
Ἤδη δέ οἱ πρὸς τέλος ἤγγικε τὸ βιώσιμον, τὸ δ' ὅπως ἀπεβίω 13
διηγητέον. ἄρτι τῆς βασιλείας ἐπιτυχὼν χρόνους ἑαυτῷ καὶ τῆς 2
ζωῆς καὶ τῆς ἀρχῆς ἐπεμέτρει μακρούς, καὶ ταῦτα ἑξηκοντούτης
ὢν ὅτε τῶν σκήπτρων ἐπείληπτο, καὶ διαδοχὴν τῇ βασιλείᾳ κατα-
λιπεῖν ἐκ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ ἐφαντάζετο, μηδ' ὅτιπερ ἡ βασιλὶς
ᾗ συνῴκιστο πεντηκοντοῦτις ἦν καὶ ὑπέρακμος καὶ ἄνικμος
τὴν νηδὺν πρὸς σπερμάτων ὑποδοχὴν δυνάμενος συνιδεῖν. πρό- 3 P II 233 A
τερον μὲν οὖν ἐσπουδάκει περὶ τὰ ἀφροδίσια καὶ κατέτεινεν
ἑαυτὸν καὶ χρίσμασί τισιν ἐκέχρητο καὶ τῇ συνοίκῳ προσήρτα
λιθίδια, ὡς δή τι ἐνεργοῦντα περὶ τὴν κύησιν. ἡ δὲ καὶ ἀμ- 4 W III 186
μάτων καὶ ἐπασμάτων ἠνείχετο καὶ προσίετο ἐπῳδάς. ἐπεὶ 5
δ' ἐγνώκει μάτην πάντα γινόμενα ὁ κρατῶν καὶ ἀπεγνώκει τὸ
σπουδαζόμενον, οὐκέθ' ὁμοίως διέκειτο περὶ τὴν εὐνέτειραν,

11 *ὅτι πρότερον ὁ βασιλεὺς κατέτεινεν ἑαυτὸν περὶ μίξιν παιδοποιΐας ἐφιέμενος· ἀπογνοὺς δὲ ταύτης, οὐ συνεχῶς προσήει τῇ βασιλίσσῃ. ἡ δὲ αὐτὸν ἐμίσησεν* C

1 *τῆς ἱερᾶς νόσου* B 2 *ἀνεκαίνησε* p* 3 *μεγαλόπολιν* A (v. ad XV 12, 18), *τὴν μεγαλόπολιν* O*Di*, *τὴν μεγάλην πόλιν* Ewp *διαρρηχθέντος* om. D 5 *πρὸς* om. E *ἤγγισε* BC 7 *καὶ* alterum] *κατὰ* p* 8 *ὅτε τῶν*—10 *πεντηκ. ἦν* om. E 10 *πεντηκοντούτης* Dwp 11 *νηδὴν* w*p invitis AR 13 *χρίμασι* w*p invitis AR 14 *ἁμμάτων* E*Di*, *ἀμμάτων* ARwp, *ἀσμάτων* D*Wo* lat., v. Psell. p. 32, 3 16 *πάντα μάτην* DEwp 17 *περὶ* ARwp (v. XVI 6, 23), *πρὸς* C

lepra infecta erant, recipiebantur, terrae motibus labefactata idem 17
rex renovavit et aquaeductum urbis magnae fractum refecit.
13. His peractis fata ei instabant; quo autem pacto sit
defunctus, exponendum est. Regno modo potitus longa sibi et 2
vitae et regni tempora pollicebatur, quamvis sexagenarius im-
perio potitus, seque regni successorem e lumbis suis ortum re-
licturum somniabat neque reputabat reginam, quam in matri-
monio habebat, quinquagenariam effeto utero ineptam esse ad
semen prolificum excipiendum. Ac principio quidem rei venereae 3
magna contentione incumbebat, unctionibus quibusdam utendo
et coniugi lapillos appendendo, qui conceptum adiuturi vide-
rentur, illa ferente omnia ac ne a ligamentis et carminibus qui- 4
dem atque incantationibus abhorrente. Sed cum omnia frustra 5
esse neque se voti compotem posse fieri imperator cerneret, non
iam eodem erga uxorem amore affectus rarius illam invisebat,

6 ἀλλ' ἧττον αὐτῇ προσήει. ἦν γὰρ καὶ φύσει νωθὴς πρὸς μίξιν D IV 134
καὶ μαλθακώτερος, ἤδη δὲ καὶ ὁ χρόνος αὐτῷ τὴν κίνησιν
7 ἤμβλυνεν. ὡς δέ τινες αὐτῷ ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ ἐξεμετρήθησαν
B ἐνιαυτοί, καὶ ἀποστρόφως εἶχε πρὸς τὴν βασίλισσαν, ἡ δὲ καὶ
καταφρονουμένη πρὸς μῖσος ἠρέθιστο καὶ πλέον δι' ὁμιλίαν
8 ἀνδρός. ἦν δέ τις καὶ πρὸ τῆς βασιλείας ἐκτομίας ὑπηρέτης
τῷ βασιλεῖ, τούτῳ δὲ ὁμαίμονες ἦσαν, ὧν εἷς ἦν καὶ ὁ Μιχαήλ,
9 ἀνὴρ ᾧ τὴν ὄψιν ἡ φύσις ἀπέξεσεν εἰς ἀκριβῆ ὡραιότητα. τοῦτον
ὁ ἀδελφὸς μετὰ τὴν βασιλείαν παρέστησε τῷ Ῥωμανῷ προσ-
ληφθησόμενον ὑπ' αὐτοῦ· ὁ δὲ τοῖς θαλαμηπολοῦσι τὸν νεανίαν
10 κατέταξε. τούτου τῷ ἔρωτι ἁλοῦσα ἡ βασιλὶς ἐπυρπολεῖτο τὴν
ψυχὴν καὶ τὸ πῦρ τὸ ἐκείνου κάλλος καθ' ἑκάστην ὁρώμενον
11 ὑπανέφλεγε. μισούμενος δ' αὐτῇ πρῴην ὁ ἐκτομίας τότε καὶ
προσεκαλεῖτο καὶ ὁμιλίας ἠξίωτο γνησιώτερον, εἶτα καὶ περὶ
12 τοῦ Μιχαὴλ ἠρωτᾶτο τοῦ ἀδελφοῦ. πολλάκις δὲ τούτου γενο-
C μένου, δεινὸς ὢν ἐκεῖνος συνῆκε τὸν ἔρωτα καὶ τῷ ἀδελφῷ
ὑπέθετο καὶ προσιέναι τῇ βασιλίσσῃ, καὶ εἰ πειρῷτο ἐκείνη

6 ὅπως ὁ Παφλαγὼν Μιχαὴλ προσελήφθη παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ ὡς ἠράσθη αὐτοῦ ἡ Ζωή, καὶ ὅτι διὰ τὸν ἔρωτα ὁ βασιλεὺς Ῥωμανὸς ἐπεβουλεύθη καὶ τέθνηκεν C

2 μαλθακότερος Ewp   καὶ om. D   κίνησιν ARwp, βίνησιν Cw   4 καὶ alterum om. BCwp   5 μίσος ex μῖσος mutat C   7 δ' ἦσαν ὁμαίμονες Rwp   καὶ om. BC   8 ὄψιν ἡ φύσις] φύσιν D ἐς BC   10. 11 τ. θαλαμηπολοῦσιν ἐκεῖνον συνέταξεν, οὗπερ BC   12. 13 ὑπανέφλεγε post πῦρ BC   12 καθ' ἑκάστην om. D   13 δὲ C αὔτη D   14 γνησιωτέρας Ewp, γνησιοτέρας D   15 ηρῶτα (ε superscr.) (punctis notatum) | τὸ D   16 δεινὸς ὢν] ἐννοῶν punctis notatum D συνηκετοὶ (punctis notatum) ἔρωτα D

6 tum natura segnior ad coitum et mollior, tum vero aetate sala-
7 citate hebetata. Ut igitur exactis aliquot imperii annis reginam
aversabatur, ita illa et sui contemptu commota et libidine ad viri
8 odium irritabatur. Serviebat autem Romano tum privato quidam
spado, cuius fratris Michaëlis faciem natura ad exquisitam pul-
9 chritudinem expolierat; qui Romano iam regi a fratre commen-
10 datus inter cubiculi ministros ascitus erat. Eius igitur amore
capta regina ardebat animo, quem ardorem cotidianus conspectus
11 pulchritudinis illius inflammabat. Cum autem spadonem illum
pridem odisset, tum hominem arcessebat et inter familiarius col-
12 loquendum percontationes de Michaële intericiebat. Quod cum
saepius fieret, homo ille acutus intellecto amore fratrem monuit,
ut reginam conveniret et, si ab illa tentaretur, nihil verecun-

αὐτοῦ, μὴ ὑποσταλῆναι, ἀλλὰ καὶ ἅψασθαι καὶ φιλῆσαι καὶ
προσφῦναι αὐτῇ. καὶ τί δεῖ τὰ πολλὰ λέγειν; μέχρι καὶ συν- 13
ουσιασμοῦ τὰ τοῦ ἔρωτος κατηντήκεσαν καὶ προϊόντος τοῦ χρό-
νου εἰς προῦπτον σχεδὸν τὸ περὶ τὸν Μιχαὴλ ἐξερράγη φίλ-
τρον· καὶ ἦν ὑποψιθυριζόμενον οὐ τοῖς περὶ τὰ βασίλεια μόνον, 14
ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐν ταῖς τριόδοις, μόνῳ δ' ἠγνοεῖτο τῷ αὐτοκρά-
τορι. ὅθεν καὶ συγκειμένῳ τῇ βασιλίσσῃ αὐτῷ ἐπὶ τῆς εὐνῆς 15
ὁ Μιχαὴλ εἰσκαλούμενος ἀνατρίβειν οἱ τοὺς πόδας κεκέλευστο.
τί οὖν ἄν τις οἰήσαιτο ἢ ὅτι καὶ τῶν ἐκείνης ἥπτετο τότε πο- 16
δῶν; καὶ οἷον προαγωγὸς ἀμφοῖν ὁ βασιλεὺς καὶ ὁμευνέτης D
D IV 135 *ἐγίνετο. ὡς δὲ καὶ ἡ ἀδελφὴ Πουλχερία καὶ ἕτεροι περὶ τοῦ* 17
δράματος αὐτὸν ἀνεδίδαξαν καὶ φυλάττεσθαι παρηγγύησαν,
οὐδὲν ἐποίησεν ἕτερον ἀλλὰ τὸν ὑποπτευόμενον αὐτῷ καλέσας
εἰ ἐρῷτο πρὸς τῆς βασιλίσσης ἠρώτα. ὁ δὲ ἀπηγόρευσε καὶ
ἀνηνάμενος πίστεις τοῦ λόγου καὶ ὅρκους ἀπητήθη καθ' ἱερῶν.
ἐπεὶ δ' ἐκεῖνος ἐπιορκήσας τοὺς ὅρκους ἐτέλεσε, διαβολὴν τοὺς 18
τῶν ἄλλων ἥγητο λόγους. λέγεται μέντοι διὰ τὴν ἐπιορκίαν 19
νόσημά τι δεινὸν ἐνσκῆψαι τῷ Μιχαήλ. τὸ δ' ἦν κατά τινας 20

1 *αὐτῷ* D 2 *προσφῦναι* B^{s}Ewp*Di*, *προσφύναι* AC, *προσφυῆναι* D *δεῖ*] *δὲ* D *τὰ* om. BC*Di*, cf. Mich. Attal. p. 318, 23 2. 3 *συνουσιασμοῦ τὰ*] *συνουσίας* | *αὐτὰ* D 3 *κατηντηκυίαν* D 4 *προῦπτον* RwpDi, *προὔπτον* E, *προὔπτον* A, *πράττον* D mutatum ex *πρᾶττον*, v. ad XVII 11, 11 *τὸν*] *τοῦ* D *φίλτρον* Rwp*Di*, *φιάτρον* A 5 *μόνος* D 6 *ταῖς* om. D *δ' ἠγνοεῖτο*] *δή γνοήτῶ* D *ἠγνόητο* B 7 *εὔνος* D 8 *οἱ* Ewp*Di*, *οἷ* AR, *δὲ* D *κεκέλευτο* D 9 *γοῦν* DEwp, om. C *ἥπτετο τότε* AR, *ἥπτετο* Dwp*Di*, *ἥπτετό τε* E 10 *προσαγωγὸς* C 11 *ἐγένετο* C 13 *ἕτερον ἐποίησεν* Ewp *ἀλλ' ἢ* BC*Di* *αὐτὸν* BC 17 post *λόγους* add. *ὁ βασιλεύς* BC

datus eam et contrectaret et oscularetur et amplecteretur. Quid 13
multa? Etiam usque ad coitum processit amor ac tandem res eo
devenit, ut mulieris erga Michaëlem affectus paene palam erumperet
neque in regia tantum, sed et in triviis susurraretur, soli regi 14
ignotus. Itaque ei in eodem cum regina lecto cubanti fricare 15
pedes iubebatur Michaël. Quis vero eum mulieris quoque pedes 16
tum non attrectasse putat? Ita factus est rex amborum quasi
leno et concubinus. Ubi autem eum et soror Pulcheria et alii 17
eam fabulam edocuerunt et monuerunt, ut caveret, nihil aliud
egit, nisi ut virum suspectum rogaret, num ab regina amaretur,
eumque infitiantem et negantem sacramento obstringeret; cum- 18
que ille peierasset, calumnias esse ceterorum verba putabat.
Ceterum Michaëlem ob id periurium atrox morbus invasisse fer- 19
tur. Nam certis intervallis et mente alienabatur et oculos distor- 20

P II 234 A περιόδους αὐτῷ παρακοπὴ τοῦ νοὸς τῶν ὀφθαλμῶν τε δια-
στροφὴ καὶ κλόνος τοῦ σώματος καὶ κατάπτωσις ἐπὶ γῆς, εἶτ'
21 ἐπανῄει εἰς ἑαυτὸν καὶ ἀποκαθίστατο. τοῦτο πολλάκις καὶ τοῦ
βασιλέως ἐνώπιον ἔπαθεν· ὁ δὲ τοῦ πάθους οἰκτείρας τὸν Μι-
χαὴλ ἔτι μᾶλλον ψευδῆ ᾤετο τὰ λεγόμενα καὶ μήτ' ἐρᾶν μήτ'
22 ἐρᾶσθαι τοῦτον οὕτως ἔχοντα ἔθετο. εἰσὶ δ' οἳ λέγουσι μὴ
ἀγνοῆσαι τὸν βασιλέα τὸν ἔρωτα, *** δ' ὅτι σφριγᾷ ἡ βασί-
λισσα καὶ περὶ τὰ ἀφροδίσια μέμηνε, τῆς πρὸς τὸν Μιχαὴλ
αὐτῆς ῥοπῆς ἠνείχετο, ὑποκρινόμενος ἄγνοιαν, ἵνα μὴ πλείοσιν
ὁμιλοίη.
23 Τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων ὁ αὐτοκράτωρ ἐνόσησε, καί οἱ
B διῳδήκει τὸ πρόσωπον καὶ τὸ ἆσθμα ἦν συνεχὲς καὶ ἡ ὄψις
αὐτῷ ἐῴκει νεκροῦ καὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὸ πλέον ἐψίλωτο·
αἱ γὰρ τρίχες αὐτῆς ἀπερρύησαν. λέγεται γοῦν φαρμάκοις
24 περιεργασθῆναι ὁ ἄνθρωπος. οὕτω δ' ἔχων ἀπῄει πρὸς βα-
λανεῖον τῶν ἐν τοῖς βασιλείοις λουσόμενος, καὶ ἀπῄει οὔτε χει-
25 ραγωγούμενος οὔτ' αὐτίκα τεθνήξεσθαι προσδοκώμενος. ὡς
W III 187 δὲ τὸ σῶμα ἐκάθηρεν, εἰσέδυ τὴν ἐκεῖ κολυμβήθραν, ἔνθα δὴ
26 τὸ πᾶν ᾄδεται γενέσθαι τοῦ δράματος· συμπιέσαι γάρ τινας

1 παρακοπὴν B 2 ante γῆς add. τῆς D 3 ἀποκαθίστατο RwpDi, ἀποκαθίσταται A 4 οἰκτειρήσας BCEwp 5 ὤετο ψευδῆ BC 6 φετο BCwp μηδ' Ewp 7 ἔρωτα δ' A, ἔρωτα εἰδότα δ' Rwp, post ἔρωτα intercidisse vel εἰδὼς vel simile quid suspicatur *B-W* coll. Psell. p. 44, 20 σφριγγᾷ p* 9 ῥοπῆς αὐτῆς D 11 δ' RwpDi 12 πρόςοπον p* ἄσθμα CDi, v. ad XVIII 28, 14 13 νεκρῷ w*p invitis AR καὶ τῆς—ἐψίλωτο om. D αὐτῷ BC 15 κατεργασθῆναι D βαλανεῖον DEwpDi, βαλανείων A 15. 16 πρός τι τῶν ἐν τοῖς βασιλείοις βαλανείων BC 16 χειραγογούμενος p* 18 δὴ om. C 19. p. 585, 1 αὐτῷ τινας BC

21 quebat et tremore corripiebatur et humi procidebat; idque sae-
pius ei etiam coram rege accidebat, qui Michaëlis morbum dolens
magis etiam suspicionem falsam iudicabat; neque enim talem
22 vel amare vel amari posse putavit. Sunt etiam, qui dicant amo-
rem illum non latuisse regem; sed cum ⟨sciret⟩ mulierem lascivire
atque insanire libidine, tolerabat propensionem eius erga Mi-
chaëlem, simulata ignorantia, ne illa cum pluribus rem haberet.
23 Quae cum ita essent, imperator in morbum incidit, inflata
facie, quae quidem mortui similis erat, et crebro anhelitu spiritum
aegre trahebat, maxima parte capitis calvus, capillis delapsis.
24 Quod malum ei venenis dicitur esse conciliatum. Sic affectus
in quoddam regiae balneum lavatum abit, a nullo sustentatus
25 neque quoquam putante eum statim moriturum. Ut autem pur-
gato corpore in alveum descendit, ibi tota fabula peracta esse
26 fertur; nam quosdam eius caput diu in aquam depressisse et

D VI 136 αὐτῷ τὴν κεφαλήν φασιν ἐπὶ τὸ ὕδωρ ἐφ' ἱκανόν, καὶ οὕτως
ἐκεῖθεν ἄπνουν ἀνιμηθῆναι σχεδὸν καὶ ἀνακλιθῆναι πρὸς τὴν
στρωμνήν. θροῦ δ' ἐπὶ τούτῳ συμβάντος παρῆλθε καὶ ἡ βα- 27 C
σιλίς, ὡς δή τι τῷ πάθει ἐπιστενάζουσα, καὶ πληροφορηθεῖσα
τοῦ βασιλέως τὴν τελευτὴν ἀπῆλθεν εὐθύς. ὁ δὲ βραχύ τι 28
ἐπιβιοὺς ἄναυδος, εἶτα καὶ μελάντερόν τι ἀναγαγὼν διὰ τοῦ
στόματος ἀφῆκε τὸ πνεῦμα, ἔτη βασιλεύσας πέντε πρὸς τῷ 29
ἡμίσει, λόγοις μὲν ἐντραφεὶς ἑλληνικῆς τε παιδείας μετεσχηκὼς
καὶ τῶν τῆς πολιτείας νόμων οὐκ ἀδαής, πλείω δ' εἰδέναι ὧν
ᾔδει ὡς ἀληθῶς οἰόμενός τε καὶ σεμνυνόμενος.

Τοῦτον μὲν οὖν τοιοῦτον κατειλήφει τὸ τέρμα τῆς βιοτῆς. 14
ἡ δὲ βασιλὶς ὅλη τοῦ τὸν Μιχαὴλ ἐγκαθιδρῦσαι τῷ θρόνῳ τῆς 2
βασιλείας ἐγένετο, καὶ τῶν περὶ αὐτὴν τῶν πατρῴων δηλαδὴ D
θεραπόντων αὐτῆς ἀναβολῇ τὸ πρᾶγμα δοῦναι καὶ σκέψει συμ-
βουλευόντων· ἡ δὲ οὐκ ἠνείχετο, κατεπειγομένη πρὸς τὴν τελε- 3
σιουργίαν καὶ παρὰ τοῦ ἐκτομίου Ἰωάννου τοῦ συγγόνου τοῦ
Μιχαήλ, λάθρα πρὸς αὐτὴν ὑποψιθυρίσαντος ὡς "ἀπολούμεθα
αὐτίκα, εἰ βραχεῖ τινι καιρῷ τὸ ἀποτέλεσμα βραδυνεῖ." λα- 4

11 *βασιλεία Μιχαὴλ τοῦ Παφλαγόνος* AR, *Μιχαὴλ ὁ Παφλαγών* B

5 *τοῦ βασιλέως* post *τὴν* B   6 *ἀποβιοὺς* E   6. 7 *διὰ στόματος ἀναγαγών τι μελάντερον* BC   6 *τοῦ* om. D   8 *λόγους* D   10 *ᾔδει* R^s^wp*Di*, *ἤδη* A   11 *τοῦτον*] *τὸν* BC   *τὸ* om. D   *τὸ τῆς ζωῆς* D   12 *ἐγκαθιδρῦσαι* Ewp*Di*, *ἐγκαθιδρύσαι* AO   13 *δηλαδὴ* post *αὐτὴν* C   14 *σκήψει* C, corr. Cw   16 *π* (sup. *ἐ*) C, *παρὰ* Cw   17 *αὐτὸν* D   17. 18 *ὡς ἀπολούμεθα αὐτίκα* om. C, add. Cw asterisco tamen inter *μιχαὴλ* et *λάθρα* posito, quasi omissa verba sint h. l. inserenda

iam fere exanimem inde extractum et in lecto reclinatum. Qua 27
de re rumore orto, etiam regina, ob casum illum gemens sci-
licet, accessit ac iam certa de illius nece statim recessit. Is 28
vero cum paullisper adhuc sine voce iacuisset, reiecta per os
nigra quadam materia spiritum emisit. Regnavit annos quinque 29
et sex menses, ab ineunte aetate in litteris eruditus et graeca
doctrina institutus legumque civilium haud ignarus; plura tamen
omnino se scire quam sciebat et putabat et gloriabatur.

14. Quo hunc vitae exitum sortito, regina uno studio erat 2
incitata, ut MICHAËLEM in regio solio collocaret, quamvis fami-
liares eius, paterni videlicet ministri, suaderent, ut mora inter-
posita deliberaret. Quod aspernata consilium rem ad finem per- 3
ducere festinabat, incitante praesertim spadone Ioanne, fratre
Michaëlis, qui ei clam insusurrarat sese omnes statim perituros,

βοῦσα τοίνυν εὐθὺς τὸν Μιχαὴλ καὶ στολὴν αὐτῷ περιθεμένη
βασίλειον καὶ διαδήματι τὴν ἐκείνου κεφαλὴν αὐτὴ ἀναδήσασα
καὶ ἐπὶ θώκου βασιλικοῦ καθιδρύσασα καὶ αὐτὴ παρακαθισα-
μένη πᾶσι τοῖς τότε παροῦσι καὶ εὐφημεῖν καὶ προσκυνεῖν προ-
P II 235 A 5 ετρέπετο. οἱ δὲ καὶ τότε αὐτίκα νυκτὸς τὴν ἱεροτελεστίαν τὴν
γαμικὴν ἐπ' αὐτοῖς γενέσθαι ἱστόρησαν, τοῦ πατριάρχου Ἀλεξίου
ἀφικομένου πρὸς τὰ βασίλεια καὶ τὸν μὲν Ῥωμανὸν τεθνεῶτα
καταλαβόντος, τὸν δέ γε Μιχαὴλ ἔτι τὰ ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ τελού-
6 μενον. ἤδη δὲ καὶ τοῖς ἔξω διαδοθέντος τοῦ γεγονότος, καὶ
πᾶσα ἡ πόλις τὸν νέον ἀνηγόρευεν αὐτοκράτορα, τὸ μὲν αὐτῷ D IV 137
χαριζόμενοι, τὸ δ' ὅτι τὸν ἀπιόντα ἀπεφορτίσαντο χαίροντες.
7 ἡ μὲν οὖν βασιλὶς ᾤετο βουλεύσασθαι ἄριστα καὶ ἑαυτῇ τὴν
πᾶσαν ἐξουσίαν περιποιήσασθαι καὶ τὸν Μιχαὴλ ὑπηρέτην ἕξειν·
8 τὸ δέ τι ἑτεροῖον συμβέβηκε. μέχρι μὲν γάρ τινος ἐσχηματί-
B ζετο τηρεῖν πρὸς τὴν βασιλίδα διάθεσιν καὶ ταύτῃ χαρίζεσθαι
9 καὶ τὰ ἐκείνῃ θυμήρη ποιεῖν· εἶτα οὐκ εἰς μακρὸν ἐκτεῖναι τὴν
προσποίησιν ἀνασχόμενος μεθαρμόττεται καὶ ὑποπτεύει αὐτὴν
καὶ δείσας περὶ ἑαυτῷ μεθίστησι μὲν τῶν βασιλείων τοὺς ἐκτο-
μίας τοὺς αὐτῆς πατρῴους θεράποντας καὶ τὰς αὐτῆς συνήθεις

12 οἴως (ὅπως E) διετέθη πρὸς τὴν βασιλίδα ὁ Μιχαὴλ CE

5 οἱ] ἔνιοι BCEwp 7 μετακληθέντος BC 9 καὶ alterum om. BC
14 ἀποβεβήκει BC 15 post τηρεῖν add. τὴν CwwpDi invitis
AR et Psell. p. 50, 16 16 μακρὰν DEwpDi, v. ad XVIII 22, 17
18 δείξας D τ. ἐκτομίας om. C 19 αὐτῇ συνήθεις B[s]CEwpDi

4 si qua in negotio mora interponeretur. Statim igitur Michaëli
ornatum regium accommodat atque eius caput diademate ornat,
tum ei in regio solio collocato assidens omnes, qui aderant,
5 hortatur, ut eum salutent et adorent. Quidam auctores sunt tum
statim sacrum nuptiale nocte peractum, patriarcha Alexio in regiam
arcessito, qui et Romanum mortuum et Michaëlem imperii auspicia
6 tunc peragentem invenerit. Quibus rebus etiam foris vulgatis,
tota civitas novum imperatorem consalutabat, partim huic gra-
7 tificantes, partim laeti, qui defuncti odio liberati essent. Reginam
autem ratam se quam rectissime sibi prospexisse omnique po-
testate in se translata Michaëlem habituram ministrum spes valde
8 fefellit. Nam aliquamdiu ille quidem pristino amore simulato
obsequiis mulierem demulcebat eaque, quae illi grata essent, fa-
9 ciebat. Sed cum simulationem longius producere non posset,
mutatis moribus eam suspectam habet et sibi metuens primarios
illius ministros castratos e regia eicit, ancillis item amotis fami-

θεραπαίνας αὐτῆς διαιρεῖ, ἑτέρας δ' αὐτῇ πρὸς θεραπείαν ἀντι-
καθίστησι. καὶ ἐπὶ τούτοις τὴν γυναικωνῖτιν αὐτῇ ἀποφρά- 10
γνυσι καὶ φρουρὰν περιίστησι, καὶ οὐδενὶ προσιέναι ταύτῃ παρα-
κεχώρητο, εἰ μὴ τὸν προσιόντα ὁ φρούραρχος κατεξήτασεν
ὅθεν ἥκοι καὶ τίνος δεόμενος παραγένοιτο· ἐδεδίει γὰρ οἴκοθεν
ἔχων τοῦ δέους τὰς ἀφορμάς. εἰς ταῦτα δ' ἐνάγεσθαι πλέον 11
ὁ Μιχαὴλ λέγεται παρὰ τοῦ συγγόνου αὐτοῦ Ἰωάννου τοῦ ἐκτο- C
μίου. ἦν γὰρ καὶ δεινὸς ὁ ἄνθρωπος καὶ δραστήριος καὶ τὸ 12
ἦθος ὑποκαθήμενος καὶ πρὸς τοὺς ἐντυγχάνοντας ποικιλλό-
μενος, περισπερχής τε καὶ πρὸς φροντίδων ὄγκον ἀκάματος
καὶ οὐδὲ γαστριζόμενος οὐδὲ περὶ τὸν ἄκρατον λιχνευόμενος
(ἥττητο γὰρ οἴνου) τῆς περὶ τὰς δημοσίας διοικήσεις καθυφίει
σπουδῆς. καὶ τὰ μὲν οὖν περὶ τὴν βασίλισσαν ᾠκονόμητο 13
οὑτωσί· ὁ δὲ Μιχαὴλ τῆς τῶν κοινῶν πραγμάτων οἰκονομίας
ἀντείχετο. εἶτα τῷ μὲν ἐκραταιοῦτο ἡ νόσος, ἣν οἱ μὲν ἐκά- 14
λουν δαιμόνιον μήνιμα διὰ τὴν ἐπιορκίαν ἐνσκῆψαν αὐτῷ καὶ
D IV 138 *συμπνῖγον τὸν ἄνθρωπον, ὡς πάλαι δὴ τὸν Σαούλ, οἱ δὲ μα-* W III 188

8 *οἷος ἦν τὸ ἦθος ὁ τοῦ βασιλέως* (*μιχαὴλ* E) *ἀδελφὸς ὁ* (om. C) *Ἰωάννης* CE *φεῦ* E 15 *περὶ τῆς νόσου τοῦ βασιλέως Μιχαήλ* CE

1 *θεράπαινας* Ewp *αὐτῇ*] *αὐτὴ* A 2 *γυναικωνίτην* Ewp, *γυναικωνίτιν* AO, corr. *Di* *αὐτῇ* om. DE 4 *κατηξήτασεν* D 5 *ἥκοι*] *νίκη* D *καὶ—παραγένοιτο* om. A, add. Rwp*Di*, v. Psell. p. 55, 29 *ἐδεδίει*] *οἱ δὲ διὰ* (*διὰ* punctis notatum) D *οἴκωθεν* C, corr. Cw 6 *ἔχων* om. C, suppl. Cw 8 *καὶ* post *γὰρ* om. Ewp *ὁ ἄνθρωπος* AEwp, *ἄνθρωπος* D, *ὁ ἀνὴρ* R 12 *ἥττητο γὰρ οἴνου* AR, *ὅτι δὲ ἥττητο οἴνου* D, *οὐδὲ ἡττώμενος οἴνω* (*οἴνου* wp*Di*) E(wp*Di*), *ἀήττητος δ'* (mutatum ex *γὰρ*) *ὢν οἴνῳ οὐδὲν* Cw, v. Psell. p. 54, 14 ss. *τῆς*] *τῆς* B, *ὅτε τῆς* Bw *τὰς διοικήσεις δημοσίας* C 13 *καὶ* om. Rwp*Di* *τῆς βασιλείας* C, corr. Cw 14 *κοινῶν* exitu versus om. D 17 *συμπνίγον* ARwp, corr. *Di* *σαμουὴλ* D

liaribus aliisque substitutis. Denique gynaeconitidem claudit 10
custodiaque adhibita a nemine reginam adiri patitur, nisi satel-
litum praefecto exposuisset, unde et quid veniret. Nam et suopte
exemplo terrebatur et fratris Ioannis spadonis impulsu potissimum 11
id facere putabatur. Qui spado erat homo acutus et acer, ob- 12
scuro ingenio, varius adversus eos, quibuscum agebat, promptus,
mole curarum tam indefessus, ut neque inter epulas neque inter
potandum (vino enim erat deditus) quicquam de reipublicae
gerendae studio remitteret. Ac reginae hic status fuit; Michaël 13
vero communium rerum cura suscepta, cum morbus eius in- 14
gravesceret, quem alii vindictam numinis periurio infensi inter-

D 15 νίαν τε καὶ παραφοράν· ὁ δ' ἐκτομίας Ἰωάννης τὴν ὅλην ἀν-
εδέξατο τῆς βασιλείας κυβέρνησιν, μοναχικὸν μὲν πάλαι σχῆμα
16 ἐπενδυθείς, τοῦτο δὲ τηρῶν ἄχρι μόνου τοῦ σχήματος. Κων-
σταντῖνος δὲ πατρίκιος ὁ Δαλασσηνός, οἴκοι διατρίβων καὶ περὶ
τοῦ νέου βασιλέως πυθόμενος, δυσανασχετῶν ἦν ὅτι εἰς ἄνδρα
17 τοιοῦτον ἡ βασιλεία περιέστη Ῥωμαίων. τοῦτο θορύβου τοὺς
περὶ τὸν βασιλέα ἐμέστωσε, πτοηθέντας μήποτε ὁ Δαλασσηνὸς
18 τυραννίδι ἐπίθηται. καὶ στέλλει ὁ Ἰωάννης τὸν ὅρκοις αὐτὸν
βεβαιώσοντα ὡς οὐδενὸς ἀνιαροῦ πειραθήσεται καὶ πείσοντα
P II 236 A 19 τὸν ἄνδρα τῷ βασιλεῖ προσελθεῖν. καὶ ὁ μὲν προσῆλθε, καὶ
ὁ βασιλεὺς αὐτὸν ἀσπασίως προσήκατο καὶ ἐδεξιώσατο δωρεαῖς
καὶ μείζονι ἀξίᾳ τετίμηκε καὶ ἐν τῇ πόλει διάγειν ἐκέλευσε.
20 Νικήτας δὲ ὁ τοῦ βασιλέως ὁμαίμων, δοὺξ τῆς ἐπὶ τῇ
Δάφνῃ Ἀντιοχείας προχειρισθείς, εἴρχθη παρὰ τῶν Ἀντιοχέων
21 τῆς εἰς τὴν πόλιν εἰσόδου. πράκτορα γάρ τινα τῶν δημοσίων
τελῶν, ὡς αὐτοῖς φορτικῶς προσενηνεγμένον, ἀνελόντες οἱ τῆς
Ἀντιοχείας πολῖται καὶ δεδοικότες μὴ δίκας τῷ δουκὶ τοῦ τολμή-
22 ματος τίσωσιν, ἐπεζύγωσαν αὐτῷ τὰς πύλας τῆς πόλεως. ὁ δὲ

3 *περὶ τοῦ Δαλασσηνοῦ καὶ διὰ τίνα αἰτίαν καθείρχθη* CE

2. 3 *πάλαι σχῆμα ἐπενδυθεὶς* AD Psell. p. 54, 28, *ἔνδυμα πάλαι ἀμφιασάμενος* Rwp 5 *δυσανασχετῶν* B^s^wp 6 *περιέστη* ante *ἡ* C 6. 7 *θορύβου* post *βασιλέα* BC 8 *ἐπίθηται* Rwp*Di*, *ἐπιτίθηται* A *ὅρκον* et *ὅρκοις* per dittogr. D 9 *βεβαιώσαντα* Ewp 12 *ἀξιώματι ἐτίμησε* Ewp 13 *τῇ* om. DEwp 14 *εἴρχθη* BE 17 *ἀντιόχου* D *πολῖται* O^s^wp*Di*, *πολίται* AE 18 *τίσωσιν* ADE, *τίσουσιν* R, *σίτω|σιν* w*, *δίδωσιν* p*

pretabantur, quo non secus atque olim Saul angebatur, alii amen-
15 tiam et insaniam, ad Ioannem spadonem summa rerum delata
est, cum ille quidem monachi vestem iam olim sumpsisset, sed
16 habitu dumtaxat illud vitae genus profiteretur. Enimvero Con-
stantinus Dalassenus patricius, domi degens, cum de novo rege
audivisset, indignabatur Romanorum regnum ad talem hominem
17 esse devolutum. Quare Michaël cum suis vehementer perturbatus
18 verebatur, ne Dalassenus regnum affectaret. Itaque Ioannes
quendam mittit, qui iureiurando affirmaret nihil ei metuendum
19 esse mali viroque persuaderet, ut regem conveniret. Qui cum
venisset, a rege benigne susceptus ac muneribus et maiore
dignitate auctus in urbe degere iussus est.
20 Nicetas vero, regis frater, dux Daphnensis Antiochiae desi-
21 gnatus non est in urbem ab Antiochenis admissus. Nam publi-
corum vectigalium exactore, a quo se durius tractatos putabant,
interfecto, Antiochenses veriti, ne eius facinoris poenas darent,
22 urbis portas duci clauserant; nec prius admisere, quam iureiu-

ὅρκοις αὐτοῖς παρασχόμενος πίστεις ὡς οὐδὲν διὰ τὸν φόνον
ὑποσταῖεν κακόν, παραχωρεῖται τὴν εἴσοδον· εἶτα τοὺς ὅρκους 23
οὐδὲν λογισάμενος πολλοὺς μὲν ἀποκτίννυσιν, ἐνίους δὲ τῶν B
παρ' αὐτοῖς ἐπισήμων δεσμίους ἔστειλε πρὸς τὴν μεγαλόπολιν,
γράψας τῷ ἀδελφῷ Ἰωάννῃ διὰ τὴν πρὸς τὸν Δαλασσηνὸν
εὔνοιαν ἀπεῖρξαι αὐτῷ τὴν εἴσοδον τοὺς Ἀντιοχεῖς. ἐντεῦθεν 24
ὁ Δαλασσηνὸς εἰς τὴν νῆσον τὴν Πλάτην περιορίζεται, καὶ ὁ
D IV 139 ἐπὶ θυγατρὶ κηδεστὴς αὐτοῦ Κωνσταντῖνος ὁ Δοῦκας, τὴν ἀδι-
κίαν ἐπιβοώμενος καὶ τὴν ἐπιορκίαν οὐ σιωπῶν, πύργῳ τινὶ
κατακλείεται. εἶτα μετάγεται ὁ Δαλασσηνὸς ἐκ τῆς Πλάτης καὶ 25
πύργῳ καθείργνυται. ἑάλω δὲ τότε τοῖς μὲν ἐκ τῆς Ἄγαρ τὰ 26
Μύρα καὶ τοῖς Πατζινάκαις λεία γέγονε τὰ Μυσῶν. τοῦ δὲ 27
δουκὸς Ἀντιοχείας Νικήτα καταστρέψαντος τὴν ζωήν, ὁ Κων- C
σταντῖνος, ἀδελφὸς ὢν καὶ οὗτος τοῦ βασιλέως, ἐπὶ τῇ Ἀντιο-
χείᾳ τὸν τελευτήσαντα διεδέξατο, καὶ ὁ ἕτερος αὐτοῦ ἀδελφὸς
πρωτοβεστιάριος προκεχείριστο. ἐξ Ἀφρικῆς μέντοι καὶ Σι- 28
κελίας στόλος ἀποπλέων Ἀγαρηνῶν ἐκάκου τάς τε νήσους καὶ
τὰ παράλια· ἀλλὰ τούτοις στόλος ἐπιπλέων Ῥωμαϊκὸς πολλὰ
μὲν τῶν σκαφῶν κατέδυσεν αὔτανδρα, πολλοὺς δ' ἐζώγρησε,
καὶ τοὺς μὲν πρὸς τὸν βασιλέα ἐκπέπομφεν, οἱ δὲ ἀνεσκολο-

16 **περὶ τοῦ ἐξ Ἀφρικῆς στόλου C**

1 *ὅρκοις* E*Di*, *ὅρκοις* AD, *ἐνόρκους* Rwp 2 *τῆς εἰσόδου* BCEwp 6 *ὑπῆρξαι* D 7 *τὴν* ante *πλάτην* om. CD 8 *δούκας* CEwp*Di*, v. ad XVIII 7, 4. 7. 8, 1. 14 10 *πλατείας* C 12 *λεία—Μυσῶν*] v. ad p. 600, 8 *τὰ* AR, *τῶν* Bwp, cui addit asteriscum *Wo* 13 *κατεστρέψαντος* D 17. 18 *Ἀγαρηνῶν—στόλος* om. E 18 *ἐπιπλέων* R[s]wp*Di*, *ἐπὶ πλέων* D, *ἐπὶ πλέον* A

rando confirmaret caedem illam iis exitio non esse futuram.
Verum eo iureiurando nihil deterritus multos occidit et quibus- 23
dam insignibus civibus vinctis in magnam urbem missis, fratri
Ioanni scripsit se ab Antiochenis ob benevolentiam eorum erga
Dalassenum exclusum fuisse. Hinc Dalassenus in insulam Platen 24
relegatur et Constantinus Ducas, eius gener, et de iniuria quae-
ritans neque dissimulans periurium in turrim quandam includitur.
Post Dalassenus quoque e Plate translatus in turrim compingitur. 25
Sub idem tempus Agareni Myra ceperunt; Patzinacae Mysorum, ut 26
aiunt, fecerunt praedam. Antiocheno duce Niceta mortuo, Constan- 27
tinus, et ipse regis frater, successit, altero eius fratre protove-
stiario designato. Cum autem Agareni Africani et Sicilienses insu- 28
las et oram maritimam infestarent, Romana classis multas eorum
naves cum viris demersit, multos vivos cepit, quorum alii ad

29 πίσθησαν κατὰ τὴν παράλιον. Παγκράτιος δὲ ὁ ἄρχων Ἀβασ-
γίας, ᾧ τὴν οἰκείαν ἀνεψιὰν ὁ βασιλεὺς ἡρμόσατο Ῥωμανός,
τάς τε πρὸς Ῥωμαίους σπονδὰς ἔλυσε καὶ ὧν παρεχώρησε
D πρὶν Ῥωμαίοις φρουρίων καὶ πόλεων ἐπελάβετο πάλιν, ὡς τάχα
δίκας Ῥωμαίους πραττόμενος ὑπὲρ τοῦ βασιλέως καὶ θείου
30 τῆς αὐτοῦ ὁμευνέτιδος. πολλάκις δ' οἱ Πατζινάκαι τὸν Ἴστρον
διαβαίνοντες τὰ Ῥωμαίων κακῶς διετίθεντο, τοὺς ἁλισκομένους
31 ἡβηδὸν ἀναιροῦντες. καὶ Ἄραβες τὴν Ἔδεσαν ἐπολιόρκησαν,
καὶ ἥλω ἂν ἡ πόλις, εἰ μὴ ὁ δοὺξ Ἀντιοχείας ὁ Κωνσταντῖνος
ὁ τοῦ αὐτοκράτορος ἀδελφὸς αὐτῇ ἐπεκούρησεν, ὃν ὁ βασιλεὺς
τῆς σπουδῆς ἀμειβόμενος τῶν ἑῴων ταγμάτων δομέστικον
προεβάλετο.

15 Τοῦ δὲ τῆς Αἰγύπτου κρατοῦντος Ἄμερ θανόντος ἡ ἐκείνου
γυνή, χριστιανὴ οὖσα, σπείσασθαι σὺν τῷ υἱῷ μετὰ Ῥωμαίων
P II 237 A ἐζήτησε· καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκύρωσε μετ' αὐτῆς τριακοντούτεις D IV 140
2 σπονδάς. ἀδελφοὶ δὲ δύο Σαρακηνοὶ τῆς Σικελίας κρατοῦντες
πρὸς ἀλλήλους ἔσχον διαφοράς, ὧν θάτερος τῷ βασιλεῖ Ῥω-

1 *περὶ Παγκρατίου τοῦ ἄρχοντος Ἀβασγίας* CE 6 *περὶ Σκυθῶν* CE 8 *περὶ Ἀράβων* E 12 *ὅτι μετὰ τῶν Αἰγυπτίων οἱ Ῥωμαῖοι (μετὰ ῥωμαίων οἱ αἰγύπτιοι* E) *ἐσπείσαντο* CE

3 *σπονδὰς* Rwp*Di*, *σποδὰς* A 5 *ῥωμαίους* Rwp*Di*, *ῥωμαίοις* A 6 *αὐτῷ* p* invitis ARw ante *τὸν* add. *καὶ* Bwp 8 *ἡβηδὸν* Rwp*Di* Cedr. (Scylitz.) II p. 515, 1, *ἡβαδὸν* A *ἀποσφάττοντες* BC *ἔδεσσαν* D*Di* 9 *ὁ* ante *κωνστ.* om. Rwp 12 *προεβάλετο* B*Di*, *προεβάλλετο* ARwp, v. ad XIV 11, 5 14 *σπείσασθαι* Rwp*Di*, *σπείσασα* A 15 *αὐτῆς* A*Wo* lat. Cedr. (Scylitz.) II p. 515, 13, *αὐτῶν* Rwp 17 *θάτερος*] *ἅτερος* D, Ar in marg.: *οὐ γράφεται τὸ θα*[τρ] *ἀλλὰ ἅτερος*, v. XVIII 24, 25 et Steph. thes. IV p. 256 B et praefationem nostram

29 regem missi sunt, alii in litore trabibus affixi. Pancratius vero,
Abasgiae princeps, cui rex Romanus suam neptem desponderat,
foedere Romano soluto, quibus castellis et urbibus olim Romanis
cesserat, ea rursus sibi vindicabat, fortasse ut Romanorum iniu-
30 riam regi, suae coniugis patruo, factam ulcisceretur. Patzinacae Istro
saepe traiecto provincias male tractabant, captivis omnibus inter-
31 fectis. Arabes Edesam obsederunt eamque expugnassent, nisi
Antiochiae dux Constantinus, imperatoris frater, opem tulisset,
cuius industriam sic remuneratus est rex, ut eum orientalium
legionum domesticum crearet.

15. Ameris, Aegypti principis, mortui vidua, quae erat Chri-
stiana, una cum filio pacem cum Romanis facere studuit; quare
2 rex indutias triginta annorum cum ea pepigit. Cum duo fratres

μαίων προσπέφευγε, συμμαχίαν αἰτῶν. στέλλεται τοίνυν ὁ πατρί- 3 W III 189
κιος Γεώργιος ὁ Μανιάκης ἐπικουρήσων αὐτῷ, Λογγιβαρδίας προ-
χειρισθεὶς στρατηγός. μήπω δὲ τὴν Σικελίαν καταλαβόντος τοῦ 4
Μανιάκη, οἱ ταύτης ἄρχοντες σύγγονοι πρὸς ἀλλήλους ἐσπεί-
σαντο καὶ καταλαβόντα τὸν Μανιάκην ἀπελάσαι τῆς νήσου διε-
μελέτων καὶ συμμαχίαν ἐξ Ἀφρικῆς μετεπέμψαντο. συρρα- 5
γέντος δὲ πολέμου τὸ Ῥωμαϊκὸν ἐκράτησε στράτευμα, καὶ φόνου
πολλοῦ τῶν Καρχηδονίων γεγονότος πόλεις μὲν πρότερον ἐξε-
πόρθησαν δέκα ἐπὶ τρισίν· εἶτα κατὰ μικρὸν προβαίνων ὁ Μα- 6 B
νιάκης καὶ πᾶσαν τὴν Σικελίαν τῇ Ῥωμαίων ἡγεμονίᾳ προσ-
ήγαγε.

Μικροῦ δ' ἂν ἑάλω ἡ Ἔδεσα, δόλῳ ταύτην τῶν Ἀράβων 7
μελετησάντων χειρώσασθαι. δώδεκα γὰρ αὐτῶν ἄρχοντες ἐπ- 8
αγόμενοι καμήλους πεντακοσίας, ὧν ἑκάστη κιβώτια δύο ἐπή-
χθιστο, ἧκον εἰς Ἔδεσαν· ἕκαστον δὲ τῶν κιβωτίων ὁπλίτην
εἶχεν ἐντός· ἔλεγον δὲ ἀπιέναι πρὸς βασιλέα δῶρα κομίζοντες, 9
καὶ ἐβούλοντο, εἰ παραχωρηθεῖεν ἔνδον εἰσαγαγεῖν τὰ κιβώτια,
νυκτὸς τοὺς ἐν αὐτοῖς ὁπλίτας ἐξαγαγεῖν καὶ τὴν πόλιν ἑλεῖν.

1 *ὅτι ὁ Μανιάκης τὴν Σικελίαν ὑπὸ Σαρακηνῶν κατεχομένην Ῥωμαίοις ὑπέταξεν* CE 12 *ὅπως ὑπὸ Ἀράβων* (*ἀρράβων* E) *ἐπεβουλεύθη ἡ Ἔδεσα* CE *καὶ ὅπως ἐγνώσθη τὰ τῆς ἐπιβουλῆς* C

4 *ἡγεμονεύοντες* BCwp 4. 5 *σύγγονοι—ἀπελάσαι* om. E 5 *καταλαθόντα* w errore, quem corr. p 6 *μετεπεπέμψαντο* w*p 8 *ἐξεπόρθησε* Rwp 9. 10 *κατὰ μικρὸν—ῥωμαίων* om. E 12 *ἔδεσσα* AB*Di* post *δόλῳ* distinguit D *ταύτῃ* D, *αὐτὴν* Ewp 14 *ἑκάστῃ* B*(?)wp *ἐπήχθιστο* R*Di*, *ἐπήχθηστο* AD, *ἐπήχθετο* Ewp 15 *ἔδεσαν* ARwp, *Ἔδεσσαν* *Di* *ὁπλίτην*] cf. cod. Coisl. Cedr. (Scylitz.) II p. 520, 14 16 post *πρὸς* add. *τὸν* D

Agareni Siciliae imperantes inter se dissiderent eorumque alter
Romanorum regis opem implorasset, patricius Georgius Maniaces 3
auxilio illi missus est, Longobardiae praetor designatus. Qui 4
Maniaces antequam in Siciliam veniret, fratres illi inter se recon-
ciliati et Maniacem advenientem aditu insulae prohibere conati
auxilia ex Africa evocarunt. Sed pugna commissa, Romanus vicit 5
exercitus magnaque caede Carthaginiensium edita, tredecim urbes
principio vastatae sunt; deinde paullatim progrediens Maniaces 6
etiam totam Siciliam Romano imperio restituit.

Neque vero multum afuit, quin Edesa ab Arabibus dolo 7
caperetur. Nam duodecim eorum principes quingentos camelos 8
Edesam adduxere, binas cistas gestantes, quae singulos armatos
claudebant, simulantes se regi munera oblaturos esse, sed si 9
intromissi essent, in animo habebant noctu eductis armatis urbem

10 *εἰσελθόντας οὖν πρὸς τὸν τῆς πόλεως στρατηγὸν τοὺς ἄρχοντας*
C *φιλοτίμως ἐκεῖνος ἐδέξατο. οἱ δ' ἐκείνοις ὑπηρετοῦντες μετὰ*
11 *τῶν καμήλων ἔτι τῆς πόλεως ἦσαν ἔξω. προσαίτης δέ τις*
Ἀρμένιος, εἰδὼς καὶ τὴν Ἀράβων διάλεκτον, προσῆλθε τοῖς
12 *ἐκτὸς αὐλιζομένοις Ἄραψι μεταιτήσων. ἤκουσεν οὖν ἐκ κιβω-*
τίων τινὸς ὅποι εἰσὶν ἐρωτῶντος, καὶ εἰς τὴν πόλιν ἐλθὼν
13 *ἀπήγγειλε τὸ δρᾶμα τῷ στρατηγῷ. ὁ δὲ τοὺς μὲν ἄρχοντας* D IV 14
τῶν Ἀράβων εὐωχουμένους ἐν τῇ πόλει κατέλιπεν, αὐτὸς δὲ
μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν ἐξελθὼν καὶ τὰ κιβώτια διαρρήξας τοὺς
14 *ἐν αὐτοῖς ὁπλίτας ἀπέκτεινεν ἅπαντας· καὶ εἰς τὴν πόλιν αὖθις*
ὑπονοστήσας τοὺς μὲν λοιποὺς τῶν ἀρχόντων αὐτῶν μαχαίρας
ἔθετο ἔργον, ἑνὸς δὲ τὰς χεῖρας ἀποτεμὼν τὰ ὦτά τε καὶ τὴν
D *ῥῖνα ἀφῆκεν, ἵνα τοῖς οἴκοι τὴν συμφορὰν καταγγείλειεν.*
15 *Ὁ δὲ Καρχηδόνιος τὸν ὄλεθρον τῶν ὑπ' αὐτοῦ πεμ-*
φθέντων εἰς Σικελίαν μαθών, καὶ αὐτὸς εἰς τὴν νῆσον ἐστρά-
16 *τευσε μετὰ δυνάμεως πλείονος. καὶ ὁ Μανιάκης ἀντιστρατο-*

14 *ὅτι ὁ Καρχηδόνιος κρατῶν κατὰ τῆς Σικελίας ἐπῆλθε· καὶ ὅπως ἡττήθη παρὰ τοῦ Μανιάκη καὶ ἔφυγε· καὶ ὅπως ὁ Μανιάκης δέσμιος ἐκεῖθεν ἀχθεὶς καθείρχθη* C

1 *ἄρχοντα* D 1. 2 *τοὺς ἄρχοντας* omissis post *φιλοτίμως* add. *αὐτοὺς* D 2 *ἐξένισεν* BC 4. 8 *ἀρράβων* E (sed vs. 5 *ἄραψι* E) 5 *μ|τήσων* (τ suprascr.) E *ἤκουσε δὲ* Bwp *κιβωτίου* Rwp*Di* 6 *ἐρωτ. ὅπη* (*ὅποι* O) *εἰσί* Rwp 7 *δρᾶμα* A[s]*Di*, *δράμα* Rwp, v. ad XVIII 23, 12 12 13 *τὰ ὦτά τε καὶ τὴν ῥῖνα* (*ῥίνα* AE) ADEwp*Di*, *καὶ τὴν ῥῖνα σὺν τοῖς ὠσὶ λωβησάμενος* R 13 post *οἴκοι* add. *τὸ σῶμα* Ewp *καταγγέλλοιεν* Ewp, *ἀπαγγείλειεν* C 15 *καὶ* om. Rwp 16 *μετὰ βαρείας δυνάμεως* B

10 capere. Praetor urbis principes ad se ingressos honorifice ex-
cepit, eorum ministris cum camelis usque ad id temporis extra
11 urbem relictis. Sed cum quidam Armenius mendicus Arabicae
quoque linguae peritus apud Arabes foris deversantes mendicaret,
12 audivit quendam ex una de cistis percontantem, ubi essent, et
13 urbem ingressus commentum aperuit praetori. Is Arabum prin-
cipes in urbe convivantes reliquit et cum suis ipse egressus,
14 apertis cistis, armatos omnes interfecit; tum in urbem regressus
duces, qui reliqui erant, gladio confecit, uno dimisso, manibus
et auribus et naribus truncatis, qui cladem illam domum nun-
tiaret.
15 At Carthaginiensis, copiarum in Siciliam missarum interitu
cognito, et ipse cum maiore exercitu in Siciliam proficiscitur.
16 Maniaces, castris contra Agarenos positis, classis praefecto patricio

πεδεύεται τοῖς Ἀγαρηνοῖς καὶ τῷ τοῦ στόλου κατάρχοντι τῷ
πατρικίῳ Στεφάνῳ τῷ τοῦ βασιλέως γαμβρῷ (συνέσταλτο γὰρ
καὶ οὗτος αὐτῷ μετὰ τοῦ στόλου) ἀσφαλῶς τηρεῖν ἐνετείλατο
τὴν παράλιον, ἵνα μὴ ἡττηθεὶς ὁ Καρχηδόνιος ἀποδρᾶναι δυνή-
σεται. μάχης τοίνυν συστάσης, πλῆθος μὲν τῶν Ἄφρων ἀν- 17
ήρητο σχεδόν τι κρεῖττον καὶ ἀριθμοῦ, ὁ δ' αὐτῶν ἀρχηγός,
διαδρὰς ἐκ τῆς μάχης καὶ κελητίῳ ἐμβεβηκὼς λαθών τε τοὺς
ἐν τῷ στόλῳ, οἴκαδε διασέσωστο. τοῦτο τῷ Μανιάκῃ συμφορᾶς 18
ἥγητο μέρει, καὶ τῷ τοῦ στόλου ἄρχοντι ἐλοιδορεῖτο. τοῦ δὲ 19
τῇ συγγενείᾳ τῇ βασιλικῇ πεποιθότος καὶ δυσχεράναντος πρὸς P II 238 A
τὰς ὕβρεις, θυμῷ ληφθεὶς ὁ Μανιάκης καὶ πληγὰς ἐντείνει
αὐτῷ. ὁ δὲ αὐτίκα γράφει τῷ ἀδελφῷ Ἰωάννῃ τῷ ἐκτομίᾳ, 20
ὀρφανοτρόφῳ ὀνομασθέντι, ἀποστασίᾳ ἐπιχειρεῖν τὸν Μανιάκην.
ἐντεῦθεν ὁ μὲν Μανιάκης δέσμιος ἐκεῖθεν ἀχθεὶς φυλακῇ παρ- 21
εδόθη, ἡ πᾶσα δὲ ἀρχὴ ὑπὸ τὸν Στέφανον γέγονε. καὶ ἡ 22

15 ὅτι ἡ Σικελία αὖθις ἐλήφθη ὑπὸ τῶν Ἀγαρηνῶν ἄνευ μιᾶς πόλεως τῆς Μεσήνης C

1. 2 τῷ ante πατρ. om. D 3 καὶ om. DE αὐτῷ initio versus om. A, add. Rwp*Di* 4 ante ὁ add. ἴσως BEwp ἀποδρᾶναι E*Di*, ἀποδράναι AOwp δυνήσεται ARwp*Di* (similiter indicativus futuri post ἵνα est revocandus I p. 327, 7. 437, 12. II p. 142, 7. 179, 20. 216, 22 cet.), δυνήσαιτο BC 6 δὲ w*p invitis AR 8 ante συμφορᾶς add. ἐν Rwp*Di*, sed sicut Zonaras καταλέγειν et ἀριθμεῖν solet coniungere cum dativo nulla adiecta praepositione (v. *Di* vol. V p. XXIV ad p. 228, 22), ita idem ἡγεῖσθαι sensu passivo conectit cum μέρει 10 συγγενία E 11 post ὕβρεις add. καί τι καὶ (om. Bwp) ἀνθυπενεγκόντος BCwp post ληφθεὶς add. καὶ C 12 ἀδελφῷ AR codices *Duc* (v. praef.), γυναικαδελφῷ B, γυναικῇ ἀδελφῷ w*, γυναικαδέλφῳ p; videtur Zonaras fonti (Cedr. (Scylitz.) II p. 523, 4) illud ἀδελφῷ haud bene addidisse 13 ἀποστασίαν E τὸν μαν. ἐπιχειρεῖν BC 14 post ἐντεῦθεν distinguunt CD μὲν om. C ἐκεῖθεν ἀχθεὶς AR, ἀναχθεὶς ἐκεῖθεν BC, ἐκεῖθεν ἀναχθεὶς w*p 15 σύμπασα BCwp δ' BCwp τῷ στεφάνῳ περιελήλυθε (BC)wp

Stephano, regis affini (nam is quoque una cum classe missus
erat) mandat, ut oram maritimam diligenter tueatur, ne Cartha-
giniensis victus effugere queat. Proelio igitur commisso, tanta 17
multitudo Afrorum periit, ut nullo prope numero comprehendi
possit; sed eorum princeps pugna elapsus, conscensa celoce,
deceptis classiariis, domum rediit. Id Maniaces aegerrime ferens 18
classis praefecto conviciatur. Is vero regia affinitate fretus cum 19
iniquo animo contumelias accepisset, a Maniace ira percito verbe-
ratus statim litteris scriptis ad spadonem Ioannem fratrem, qui 20
orphanotrophus dictus est, Maniacem calumniatur ut defectionem
molientem. Qua ille de causa vinctus in urbem ductus custodiae 21
mandatur, omni auctoritate in Stephanum translata; neque multo 22

νῆσος οὐκ εἰς μακρὰν περιελήλυθε τοῖς Ἀγαρηνοῖς ἀπειρίᾳ καὶ
ῥᾳθυμίᾳ τοῦ ἄρχοντος καὶ πρὸ τούτων αἰσχροκερδείᾳ, μόνης
τῆς Μεσήνης (πόλις δὲ αὕτη τῶν Σικελικῶν) περιλειφθείσης D IV 14
23 Ῥωμαίοις, καὶ ταύτης τοῦ ἐν αὐτῇ ἄρχοντος στρατηγίᾳ· οὗτος
B δ' ἦν ὁ Κεκαυμένος Κατακαλών· οὐ γὰρ τὴν πόλιν μόνον
περιεφύλαξεν, ἀλλὰ καὶ χιλιάδας ἀνεῖλε τῶν ἐναντίων.
24 Ὁ δὲ τοῦ βασιλέως ἀδελφὸς ὁ ἐκτομίας Ἰωάννης δριμύ-
τατον τρέφων ἔρωτα τοῦ προστῆναι τῆς ἐκκλησίας ἐνίους τῶν
25 ἀρχιερέων προσηταιρίσατο· καὶ οἳ αὐτῷ ἐπηγγέλλοντο καθαι-
ρῆσαι τὸν πατριάρχην Ἀλέξιον, ὡς οὐ ψήφῳ κοινῇ προχειρι-
W III 190 26 σθέντα, ἀλλ' ἐξουσίᾳ βασιλικῇ. ὁ δέ "εἰ οὐ κανονικῶς, ὥς
φατέ, γέγονα πατριάρχης" ἀντέθετο, "καὶ ὅσοι παρ' ἐμοῦ ἐχει-
27 ροτονήθησαν, καθαιρεθήτωσαν σὺν ἐμοί." τοῦτο τοὺς λοιποὺς
τῶν ἀρχιερέων στασιάσαι κατὰ τῶν τοῦ πατριάρχου κατηγο-
ρούντων ἠρέθισε, καὶ ἔμεινεν ἀτέλεστος ἡ τοῦ ὀρφανοτρόφου
28 ἔφεσις. πολλαῖς δὲ καὶ ἀσυνήθεσιν εἰσπράξεσιν οὗτος ἐξέτρυχε
C 29 τὸ ὑπήκοον, ποριμώτατος ἐν τοιούτοις γενόμενος. τῆς γοῦν

7 ὅτι ἐφίετο τοῦ πατριαρχείου ὁ ὀρφανοτρόφος CE 16 ὅπως πρὸς τὸ ὑπήκοον διέκειτο ὁ ὀρφανοτρόφος καὶ ἡ ἀδελφὴ (οἱ ἀδελφοὶ E) αὐτοῦ CE

1 περιελ. τ. Ἀγ.] ὑπὸ τοὺς ἀγαρηνοὺς καὶ αὖθις ἐγένετο BCwp ἀπορίᾳ B 2 αἰσχροκερδείαι E, unde αἰσχροκερδείαις w*p invitis AO 3 μεσήνης AR Cedr. (Scylitz.) II p. 523, 20. 524, 4 arg. ad § 22 (cf. Georg. Cypr. 73 Gelzer), Μεσένης w*p, Μεσσήνης *Di* περιλειφθείσης Rwp*Di*, περιληφθείσης A 4 στρατηγοῦντος ἀνδραγαθίᾳ (BC)wp 5 μόνην CD 7 αὐτοκράτορος BC 9 καὶ om. Rwp ἐπηγγέλοντο Ewp 11. 12 ὡς φατὲ ARwp, ὥς φατε *Di* 14 τῶν Rwp*Di*, om. A κατηγόρων D 15. 16 ἡ ante ἔφεσις Rwp 16 συνήθεσιν E 17 τούτοις D οὖν DEwp

post insula in Agarenorum potestatem rediit cum imperitia ac
socordia, tum sordibus ducis, sola Messana (quae et ipsa Siciliae
23 urbs est) virtute Catacalonis Cecaumeni praefecti Romanis con-
servata, qui idem praeterea multa hostium milia cecidit.
24 At regis frater, spado Ioannes, pontificatus cupiditate fla-
25 grans quosdam ex primariis sacerdotibus sibi conciliavit, qui ei
pollicebantur se loco moturos Alexium patriarcham, quippe qui
non communibus suffragiis, sed regia auctoritate creatus esset.
26 Ille vero "Si" inquit "contra canones me patriarcham esse factum
asseretis, ii etiam, qui a me electi sunt, loco mecum moventor."
27 Quod responsum effecit, ut ceteri sacerdotes a patriarchae accu-
satoribus dissiderent et orphanotrophus impos voti redderetur.
28 Qui ad quaestus excogitandos callidissimus, cum subiectos multis
29 insolitis exactionibus vexaret, accidit, ut soror eius Maria, Mi-

ἀδελφῆς αὐτοῦ Μαρίας, ἡ μήτηρ ἦν τοῦ ὕστερον βασιλεύσαντος
Μιχαὴλ τοῦ Καλαφάτου, δι' εὐχὴν εἰς Ἔφεσον ἀπελθούσης
κἀκεῖθεν ἐπανελθούσης καὶ διηγουμένης ὅσα πάσχοιεν οἱ πέ-
νητες τὰς καινὰς δασμοφορίας πραττόμενοι, καὶ ἀξιούσης ἀν-
εθῆναι τοῖς ὑπηκόοις τὸ τοῦ ἄχθους πολύ, ὁ ὀρφανοτρόφος 30
ἐπικαγχάσας "ὡς γυνὴ φρονεῖς" ἀνταπεκρίθη αὐτῇ "μὴ εἰδυῖα
ὅσων ἡ πολιτεία δεῖται ἀναλωμάτων." οὗτος ἐπιβουλευθῆναι 31
λέγεται παρὰ τῆς βασιλίσσης Ζωῆς. φαρμακεῦσαι γὰρ αὐτὸν 32
καθαρσίῳ τοῦ ἰατροῦ μέλλοντος, ἀναπεῖσαι τὸν φαρμακεύοντα
δώροις καὶ ὑποσχέσεσι διά τινων τὴν βασίλισσαν ἀντὶ σωτηρίου D
προσενεγκεῖν αὐτῷ δηλητήριον· γνωσθέντος δὲ τοῦ ἐπιχειρή-
D IV 143 ματος διαδρᾶναι τὸν κίνδυνον. ἀλλ' οὕτω μὲν παρὰ τοῦ ὀρφα- 33
νοτρόφου Ἰωάννου τὰ κοινὰ ᾠκονόμητο· οὐ μεῖον δ' ἐκείνου
οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ἀλλὰ μέντοι καὶ μᾶλλον ἐκάκουν ξύμπαντας,
ἀδικώτατοι ὄντες καὶ φιλοχρηματώτατοι· οἷς διὰ ταῦτα καὶ ὁ 34
βασιλεὺς ἀπηχθάνετο, ἀναστεῖλαι δὲ τὴν κακίαν αὐτοῖς οὐ συν-
εχωρεῖτο παρὰ τοῦ μείζονος ἀδελφοῦ τοῦ ἐκτομίου Ἰωάννου,
ποτὲ μὲν παραιτουμένου αὐτούς, ποτὲ δὲ τὰς αὐτῶν πράξεις
περικαλύπτοντος καὶ οὐκ ἐῶντος εἰς γνῶσιν ἥκειν τῷ αὐτο-
κράτορι.

7 ὅτι ἐπεβουλεύθη παρὰ τῆς βασιλίδος Ζωῆς (om. E) ὁ ὀρφανοτρόφος CE

5 τὴν τ. ἄχθους βαρύτητα BC 7 βασιλεία BCwp 8 γὰρ om. B
11 προσήνεγκεν C, corr. Cw 12 διαδρᾶναι EwpDi, διαδράναι AO
13 ἰωάννου om. D δὲ D 14 ἡ ἀδελφὴ D ἐκάκου D
15 καὶ ante ὁ om. D 16 συγκεχώρητο BC

chaëlis Calaphatae, qui post regnavit, mater, votis exsolutis Epheso
reversa narraret, quam misere subiecti novis illis exactionibus
tractarentur ac peteret, ut onere illo subiecti liberarentur. Cui 30
cum cachinno respondit orphanotrophus eam sentire ut mulierem,
quae ignoraret, quantam pecuniam respublica postulet. Zoë vero 31
regina illi insidiata esse fertur; medico enim potionem purgantem 32
ei propinaturo muneribus et pollicitationibus per quosdam per-
suasit, ut toxicum pro salutari medicina ei offerret; sed ille anim-
adversis insidiis periculum evitavit. Cum autem respublica sic 33
ab Ioanne orphanotropho administraretur, fratres eius non minus
exagitabant omnes, homines iniustissimi et avarissimi; quos cum 34
etiam rex ea de causa odisset, tamen maior frater, spado Ioannes,
eorum nequitiam coërceri non patiebatur, alias excusando, alias
tegendo eorum facinora, ne ad imperatoris cognitionem perve-
nirent.

P II 239 A 16 Ἤδη δὲ τῆς νόσου νεανιευομένης τῷ βασιλεῖ καὶ θαμὰ
τῆς τοῦ λογιζομένου παραφορᾶς αὐτῷ ἐπιούσης, οὔτε προόδοις
ἐκέχρητο συνεχῶς οὔτε βασιλείοις πομπαῖς οὔτ' ἐν βήμασιν
ἐχρημάτιζε τῷ βασιλείῳ θρόνῳ ἄνετος ἐφεζόμενος, ἀλλὰ παρα-
πετάσματα περὶ αὐτὸν ἀπῃώρηντο, καί τινες ἐπιτηρεῖν τετα-
2 γμένοι αὐτὸν περιίσταντο, οἳ ὁπηνίκα τι σημεῖον εἶδον τῆς τοῦ
νοῦ παρατροπῆς (πολλὰ δὲ ταύτην αὐτῷ προεμήνυον), εἷλκον
ἐπ' ἐκεῖνον εὐθὺς τὰ παραπετάσματα καὶ τούτοις τὸν πάσχοντα
3 συγκαλύπτοντες ἐξιέναι τοῖς παρεστῶσιν ἐνεκελεύοντο. τῷ δὲ
4 ἀθρόον τε τὸ πάθος ἐπῄει καὶ ἀθρόον ἀφίστατο. οὕτως οὖν
B ἔχων ὁ Μιχαὴλ κατὰ βραχὺ καὶ τοῦ ὁρᾶν τὴν βασίλισσαν καὶ
τοῦ προσιέναι ἀπείχετο, ἢ αἰδούμενος ὅτι οἷα ἀνθ' οἵων αὐτῇ
ἀνταπέδωκεν, ἢ ὅτι θαμὰ καὶ ἑτοιμότατα τοῦ πάθους αὐτῷ ἐπι-
γινομένου ᾐσχύνετο πάσχων οὕτω παρ' ἐκείνης ὁρᾶσθαι, ἢ
διὰ τὸ τὴν ἕξιν τοῦ σώματος διεφθάρθαι οἱ καὶ πρὸς μίξιν
5 μὴ πεφυκέναι. ἔνιοι δέ φασιν ὡς ἀνδράσι πνευματικοῖς ἐξ-
ομολογησάμενος τὸ τῆς μοιχείας καὶ τοῦ φόνου τοῦ βασιλέως

1 ὅτι ἡ νόσος τῆς παραφορᾶς κατεκράτησε σφόδρα τοῦ βασιλέως CE 10 ὅπως (οἷος E) ἔσχε (om. E) περὶ τὴν βασίλισσαν ὁ βασιλεὺς Μιχαήλ CE (sed E hoc argumentum perperam ponit post argumentum sequens)

1 νεανευομένης D 3 βήμασι B, βήματι C 4 ἐχρημάτιζεν post ἐφεζόμενος BC παρὰ πετάσματα E 5 αὐτὸν RwpDi, αὐτῶν A ἀπῃώρητο C 7 παραπομπῆς D εἶκον E 10 τὸ πάθος ἀθρόον τε D ἐποίει B 12 προιέναι D οἷα et οἷα per dittogr. C 13 ante τοῦ add. τὰ A, om. RwpDi ἐπιγενομένου B 15 ante διὰ add. ὅτι C διεφθάρσθαι w*p μῖξιν p invitis ARw 17 τοῦ φόνου καὶ τῆς μοιχείας D τοῦ βασ. om. D

16. Ceterum morbo invalescente et mentis alienatione saepe
invadente, neque frequenter in publicum prodibat rex neque
pompa regia utebatur neque securus in solio regio sedens rem
2 gerebat, sed vela circum suspensa regis comites, qui attendere
iussi observabant signa mali adventantis (quae quidem complura
ei erant), animadversa mentis alienatione statim obducebant et
3 rege aegroto ita obvoluto astantes secedere iubebant. Is vero
4 morbus ut subito accedebat, ita etiam subito recedebat. Sic
affectus Michaël a conspectu et accessu reginae paullatim abstine-
bat, seu verecundia, quod pro tantis meritis talem ei gratiam
reponeret, seu pudore, ne in morbo suo, quo saepissime et celer-
rime corripiebatur, ab ea cerneretur, seu ob corporis habitum
5 corruptum et ad coniugalem consuetudinem iam ineptum. Qui-
dam vero dicunt eum confessariis et adulterium et caedem regis

ἁμάρτημα παρ' ἐκείνων ἄλλας τε ἐδέξατο ἐντολὰς καὶ τοῦ
D IV 144 ἀφροδισίων ἀπέχεσθαι· ἔνθεν τοι καὶ διαδόσεις ἐποιεῖτο χρη- 6
μάτων πολλῶν καὶ σεμνεῖα ᾠκοδόμει καὶ εἰς Θεσσαλονίκην
ἀπῆλθε, τοῦ καλλινίκου μάρτυρος Δημητρίου δεόμενος ἵνα τι
τοῦ πάθους εὕρῃ ἀλέξημα· τῷ δὲ καὶ νόσος ὑδερικὴ προσ- C
εγένετο. ὡς οὖν οὕτως ἔχοντα τὸν ἀδελφὸν ἑώρα ὁ Ἰωάννης, 7
δείσας περὶ τῇ βασιλείᾳ μὴ ἀθρόον θανόντος τοῦ αὐτοκράτορος
ἐπὶ τῇ Ζωῇ γένηται ὡς κληρονόμῳ αὐτῆς, κἀντεῦθεν αὐτός
τε καὶ τὸ γένος ὅλον εἰς ἐξολόθρευσιν γένηται, μέτεισι τὸν
αὐτοκράτορα πιθανότησι καὶ πείθει τὸν ἀδελφιδοῦν αὐτοῦ τὸν
Μιχαὴλ προχειρίσασθαι Καίσαρα, ἵν' ἔφεδρος εἴη τῇ τῆς βα-
σιλείας ἀρχῇ. ἐπεὶ δὲ τῆς βασιλείας, ὡς εἴρηται, κληρονόμον 8
τὴν Ζωὴν ᾔδει, μέτεισι κἀκείνην, καὶ μητέρα τὴν εὐγενῆ τοῦ
δυσγενοῦς ἀναπλάττουσιν. ἄμφω γὰρ τὼ ἀδελφὼ διαλεχθέντε 9
αὐτῇ περὶ τούτου εἰσποιητὸν ταύτης τὸν Μιχαὴλ υἱὸν ὀνομά-
ζουσιν. ἡ δὲ μήτ' ἀντειπεῖν θαρροῦσα τοῖς ἐκείνων θελήμασι 10 D W III 191
καὶ ἄλλως εὔκολος οὖσα καὶ τὴν γνώμην εὐάγωγος κατένευσε.
καὶ συνήθροιστο μὲν εἰς τὸν ἐν Βλαχέρναις θεῖον ναὸν ἡ γε- 11
ρουσία ἐκ προκηρύγματος καὶ οἱ πληροῦντες τὴν τάξιν δὴ τὴν

5 *ὅτι καὶ ὑδέρῳ περιέπεσεν ὁ βασιλεὺς Μιχαήλ* CE 18 *ὅτι ὁ Καλαφάτης Μιχαὴλ* (om. E) *υἱοθετήθη τῇ βασιλίσσῃ καὶ Καῖσαρ ἀνηγορεύθη* CE

1 *ἄλλας τὲ παρ' ἐκείνων* BC 5 *εὕροι* BC *τῷ*] *ὁ* D 8 *κληρονόμος* B 10 *πιθανότητι* DE *αὐτῶν* BC 11 *τῇ* om. D 12 *ἀρχὴ* (sic) A 13 *κἀκεῖνον* D 14 *τὼ ἀδελφὼ* RwpDi, *τῷ ἀδελφῷ* AD 15 *υἱὸν* om. B 17 *εὐαγωγὸς* w*p invitis AR, v. XVII 18, 7 18 *ἡ γερουσία* om. D

confessum cum alia ab iis praecepta accepisse, tum ut re venerea
abstineret. Quapropter multum pecuniae erogabat et sacras aedes 6
exstruebat et ad inclutum martyrem Demetrium peregrinabatur
Thessalonicam, illius mali depulsionem orans; verum ad illud
etiam hydrops accessit. Quae cum frater eius Ioannes videret, 7
veritus, ne imperatore subito exstincto imperium ad Zoën iure
hereditario rediret, ipseque cum tota familia exstirparetur, pro-
babilibus verbis imperatori persuadet, ut nepotem ex sorore Mi-
chaëlem Caesarem appellet in regno successurum; cuius quia 8
Zoë heres erat, ut dictum est, illam quoque arte tractat. Ita
matronam nobilem matrem ignobilis pueri fingunt. Ambo enim 9
fratres ea de re cum illa collocuti Michaëlem eius filium adopti-
vum nominant. Ea vero quae nec voluntatibus eorum refragari 10
auderet et alioquin facilis ac tractabilis esset, annuit. Senatu 11
igitur et iis, qui comitatum regium explent, in Blacherniam aedem

βασίλειον, ἐν δὲ μέσοις τούτοις ἡ βασιλὶς προαχθεῖσα κἂν ταῖς
κιγκλίσι γενομένη τοῦ θυσιαστηρίου ἐκεῖθεν εἰσποιεῖται τὸν Μι-
12 *χαὴλ καὶ ὡς υἱὸν ἀγκαλίζεται. ὁ δ' αὐτοκράτωρ αὐτίκα τοῦτον*
13 *προχειρίζεται Καίσαρα καὶ τὸ ἄθροισμα ἐπευφήμησεν. ἔδοξε*
μὲν οὖν ὁ Ἰωάννης ἤδη τὸ πᾶν κατεργάσασθαι καὶ τὸ κράτος
P II 240 A *τῷ οἰκείῳ γένει περιποιήσασθαι· τὸ δ' ἦν ἀνατροπὴ τοῦ παντὸς*
αὐτῷ τε καὶ τοῖς προσήκουσιν ἅπασιν· ὅπως δέ, ὁ λόγος δη-
λώσει κατὰ καιρόν.

17 *Τῶν δὲ Βουλγάρων, ὡς ἤδη ἱστόρηται, ὑπὸ Βασιλείου*
τοῦ βασιλέως καταπολεμηθέντων καὶ τῆς αὐτῶν βασιλείας καθ- D IV 145
αιρεθείσης, μέχρι μέν τινος ἔφερον οἱ βάρβαροι τὸν τῆς δου-
2 *λείας ζυγόν. εἶτα τοῦτον ἀποσείσασθαι διανενόηντο καὶ ἐσφά-*
3 *δαζον, ἀλλὰ σφίσι τὸ ἄναρχον ἐκώλυε τὸ ἐννόημα. ἀνὴρ δέ*
τις ἄσημος μὲν τὸ γένος, Δολιάνος καλούμενος, δόλου δὲ μεστὸς
καὶ δεινότητος, υἱὸν ἑαυτὸν ἐπιφημίσας τοῦ Ἀαρών, ὃς τοῦ
Σαμουὴλ τοῦ ἄρξαντος τοῦ ἔθνους ἦν ἀδελφός, ἐκ Βυζαντίου,
ὡς λέγεται, ἀποδρὰς καὶ πείσας τὸ ἔθνος παῖς εἶναι τοῦ Ἀαρών,

12 *ὅπως ἀπεστάτησε πάλιν τὸ τῶν Βουλγάρων ἔθνος* CE *καὶ ὅπως εἰς δύο ἀρχηγοὺς περιέστη, καὶ ὅπως ὁ εἷς τὸν ἄλλον διέφθειρε, παρασκευάσας τὸ πλῆθος λιθολευστῆσαι αὐτόν* C

1 *τούτοις*] *τόποις* D 1. 2 *ἡ βασιλὶς—ἐκεῖθεν εἰς* om. E (pergit *ποιεῖται κτλ.*) 2 *κιγλίσι* D 3 *δὲ* Ewp 4 *πρωχειρίζεται* p* *ἄστροισμα* D *ἐπευφήμισεν* D, *ἐπεφήμησεν* E; hoc ex loco apud Psell. p. 61, 4 corrigendum est *ἐπευφήμησαν* 7 *τε* om. BC 9 *δὲ*] *γε μὴν* C *ἱστόρηται*] XVII 9, 23 *ἀπὸ* | E 11 post *τινος* supplet *ἔφερον* Cw, om. C 12 *εἶτ' ἀποσείσασθαι τοῦτον* BC 13 *ἐννόημα*] *διανοούμενον* BC *δὲ*] *μὲν* C 14 *μὲν δὲ* C *Δολίανος* Psell. p. 69, 3 vix recte *Δολιάνος—δόλου*] De annominatione v. ad XIII 5, 29 et cf. XVII 17, 9. 32 *δούλου* D 15. 16 *υἱὸν—ἀδελφός* om. D

convocatis, regina producta in medium et intra sacrarii cancellos
12 progressa inde Michaëlem adoptatum pro filio ulnis excipit, eun-
demque imperator statim Caesarem appellat et populi frequentia
13 consalutat. Ac Ioannes quidem se iam omne negotium confecisse
et imperium ad suam familiam detulisse putabat, sed eo pacto
eum et se ipsum et omnes suos necessarios funditus evertisse,
suo loco erit dicendum.

17. Bulgari a rege Basilio, ut dictum est, subacti suo regno
2 everso iugum servitutis ad tempus ferebant. Tandem vero cum
de eo excutiendo cogitantibus libertatisque desiderio flagrantibus
3 dux et auctor deesset, vir quidam obscuro ille quidem genere
ortus Dolianus, sed doli et atrocitatis plenus Byzantio, ut fertur,
fuga elapsus et professus se filium esse naturalem, non legitimum

ἐξ ἡμιγάμου ἐκείνῳ γενόμενος, ἀλλ' οὐκ ἐξ ἐννόμου εὐνῆς, εἰς B
βασιλέα τοῖς βαρβάροις ᾑρέθη. ἐντεῦθεν εἰς φανερὰν ἀποστα- 4
σίαν ἐξερράγη τὸ ἔθνος καὶ εἰς ληστείας κεκίνητο καὶ τὰ Ῥω-
μαίων κατέτρεχε. στέλλεται τοίνυν στρατηγός τις μετὰ δυνά- 5
μεως, ἵν' ἀνακόπτῃ τὰς ἐπιδρομὰς τοῖς ληστεύουσιν. ὁ δὲ 6
κακῶς τοῖς ὑπ' αὐτὸν προσφερόμενος ἐξηρέθισε τούτους καθ'
ἑαυτοῦ καὶ ἀπώλετο ἄν, εἰ μὴ ἀπέδρα νυκτός. ἡ γοῦν ὑπ' 7
αὐτὸν στρατιὰ δείσασα πρὸς ἀποστασίαν ἐχώρησε καί τινα ἐξ
ἑαυτῶν Τειχομηρὸν κεκλημένον, ἐκ δὲ γένους φύντα Βουλ-
γαρικοῦ, ἀρχηγὸν ἑαυτοῖς προχειρίζονται καὶ βασιλέα Βουλγα- C
ρίας αὐτὸν ὀνομάζουσι. καὶ τὰ τῶν Βουλγάρων διῄρητο, τῶν 8
μὲν τῷ Δολιάνῳ, τῶν δὲ τῷ Τειχομηρῷ προσρυϊσκομένων.
ἀλλὰ δόλῳ μετῆλθεν ὁ Δολιάνος τὸν ἀντικαθιστάμενον· μετα- 9. 10
καλεῖται γὰρ αὐτὸν ἐπὶ κοινωνίᾳ τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς πρὸς Ῥω-
μαίους μάχης· καὶ ὃς πείθεται. ἐπεὶ οὖν ἡνώθησαν ἄμφω 11
οἱ ἀρχηγοὶ καὶ τὸ πλῆθος τῶν Βουλγάρων συνήθροιστο, ὁ Δο-
λιάνος πρὸς τοὺς συνειλεγμένους ἔφη μὴ ἄν ποτε σωθήσεσθαι
τὸ τῶν Βουλγάρων ἔθνος ὑπ' ἀρχηγῶν δυοῖν κυβερνώμενον,
καί "εἰ τὴν σωτηρίαν ὑμῶν βούλεσθε, τὸν ἕνα ἐξ ἡμῶν ποι- 12
D IV 146 ήσατε ἐκποδών· εἰ μὲν οὖν ἐμὲ τοῦ γένους εἶναι τοῦ Σαμουὴλ

2 φανερὰν om. D 7 γοῦν] δ' D 10 προχειρίζουσι DE 11 ὀνομάζουσι RwpDi, ὀνομάζουσιν A, v. ad XIII 1, 5 διῄρηντο D 12 τῷ post δὲ om. p* invitis ARw παραρρυισκομένων D 13 δόλῳ—Δολιάνος] V. ad XVII 17, 3 14 κοινωνίαν D ante τῆς prius add. καὶ Rwp 15 γοῦν DEwp 18 δυεῖν BC
19 βούλεσθαι[ε] | D ἐξ ἡμῶν AC, ἐξ ὑμῶν RCwwp 20 ἐκποδῶν BDE τοῦ alterum om. E

Aaronis, qui frater Samuelis fuit principis Bulgarorum, a barbaris rex eligitur. Ex eo tempore gens aperte defecit et ad latrocinia 4
conversa Romanorum fines pervastabat. Ad eorum igitur incur- 5
siones coërcendas quidam dux cum copiis missus, cum milites 6
suos male tractasset, eorum iracundia periisset, nisi aufugisset noctu. Eius vero exercitus metu deterritus poenae defecit et quen- 7
dam de suis Tichomerum, Bulgarum genere, ducem creant regemque Bulgariae nominant. Sic res Bulgarorum divisae sunt, aliis 8
ad Dolianum, aliis ad Tichomerum confluentibus. Sed Dolianus 9. 10
adversarium dolo aggressus ad regni bellique Romani societatem arcessit. Qui cum paruisset, congregatis et ducibus et exercitu 11
Bulgarico Dolianus professus est rem Bulgaricam nunquam salvam fore sub duobus regibus. "Quodsi" inquit "vestrae saluti prospi- 12
cietis, alterum de nobis e medio tollite. Ac si me ex genere

οἴδατε, ἀποσκευάσασθε τὸν Τειχομηρόν· εἰ δ' οὐ τοῦτο, αὐτῷ
D 13 μὲν ἑαυτοὺς ὑποτάξατε, ἐμὲ δ' ἐκ μέσου ποιήσατε." ἐπὶ τού-
τοις θροῦς ἤρθη, καί οἱ τὴν βασιλείαν ξύμπαντες ἐπευφήμησαν,
14 καὶ ὁ Τειχομηρὸς κατελεύσθη. ὁ δὲ Δολιάνος αὐτοκράτωρ γενό-
μενος εἷλέ τε τὸ Δυρράχιον καὶ κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐχώρησε
καὶ τὰ Νικοπολιτῶν προσεποιήσατο, τῶν ἐν αὐτοῖς ἑκόντων
προσχωρησάντων αὐτῷ, ἐπεὶ μὴ ἔφερον τὴν τοῦ ὀρφανοτρόφου
15 ἀπληστίαν καὶ τὸ ἀκόρεστον. καὶ ὁ μὲν οὕτως λείαν Μυσῶν τὸ
16 τοῦ λόγου τὰ Ῥωμαίων ἐτίθετο. ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς ἀγγελίας κο-
μισθείσης αὐτῷ αὐτίκα ὥρμα καταλαβεῖν τὸν ἀποστατήσαντα,
δεινὸν ἡγεῖσθαι λέγων, εἰ μηδὲν αὐτὸς τῇ βασιλείᾳ προσενεγκὼν
17 μοῖραν ταύτης ἀφαιρεθεῖσάν τινα παραβλέψεται. ὅτι δέ οἱ ἀπ-
έγνωστο τὸ βιώσιμον (ἤδη γὰρ ὁ ὕδερος αὐτοῦ κατεκράτησε
καὶ αὐτοῦ τὸ σῶμα ἐξώγκωτο), τό τε συγγενὲς ἀπεῖργε τὴν
P II 241 A ἐκστρατείαν αὐτῷ παρακλήσεσι καὶ οἱ προὔχοντες τῆς βουλῆς
18 οὐκ ἐπῄνουν τὸ βούλευμα. ἀλλ' ἐκεῖνος ζήλῳ ῥωννύμενος
καὶ ἀντεπάγων τῇ ἀσθενείᾳ τὸ πρόθυμον ἐπὶ τοὺς Σκύθας

9 *ὅτι ὁ βασιλεὺς ὑδεριῶν ἐξεστράτευσε κατὰ Βουλγάρων* C

3 *ἐπεφήμησαν* D 4 *δολιανὸς* D *γενόμενος μόναρχος* BC 5 *τε* exitu versus om. C 6 *τὰ νικοπολλὰ* A, *τὰ νικοπολὰ* (s. acc. D) R, *τὴν νικόπολιν καὶ τὰ ὑπ' αὐτὴν* BCwp*Di*, *τὸ θέμα τῶν Νικοπολιτῶν* Cedr. (Scylitz.) II p. 529, 22, *τὰ Νικοπολιτῶν* corr. *B-W* *ἀκόντων* C, corr. Cw 8 *οὕτω* DEwp*Di*, v. ad XIII 6, 16 *λείαν* Rwp*Di*, *λίαν* A 8. 9 *τὰ ῥωμ. τὸ τοῦ λόγου* D 9 *λόγου*] Proverbium illud (v. C. B. Hasium ad Leon. Diac. p. 193 B) usitatum est Zonarae, v. p. 589, 12; cf. Psell. p. 68, 21, ubi *Μυσῶν* perperam est inductum. 10 *λαβεῖν* D 12 *ἀφαιρεσθεῖσαν* w*p invitis AR *παραβλέψετο* D 15 *προύχοντες* *Di* invitis ARwp, v. ad XV 12, 17 17 *σκύθας* AD Psell. p. 71, 9, *ἀποστάτας* Rwp

Samuelis esse noveritis, Tichomerum amovete; sin minus, illi
13 parete meque tollite." Hinc clamore sublato, ab omnibus rex
14 consalutatur, Tichomerus lapidibus obruitur. Dolianus ita rerum
potitus Dyrrhachium capit et Graeciam aggressus Nicopolita-
norum finibus potitur, ultro deditione facta a civibus orphanotrophi
15 rapacitatem insatiabilem non ferentibus. Ita, ut est in proverbio,
16 ille Romanas ditiones faciebat Mysorum praedam. At rex de-
fectione nuntiata ad auctorem eius illico comprehendendum in-
citatus iniquum esse dicebat, si ipse, qui ad regnum nihil attu-
17 lisset, aliquam eius partem rapi pateretur. Sed quia de salute eius
iam desperatum erat (invaluerat enim hydrops tumefacto corpore),
tum cognati eius expeditionem deprecabantur, tum primores
18 senatus consilium improbabant. Ille vero aemulatione confir-
matus et corporis imbecillitatem animi viribus sustentans contra

χωρεῖ, καὶ ἦν τὸ πρᾶγμα θαύματος ἄξιον. νυκτὸς γὰρ τῇ 19
νόσῳ καταπονούμενος καὶ οὐκ ἂν ἐς αὔριον ἀναστήσεσθαι προσ-
δοκώμενος, ὁ δὲ ἡμέρας ἄρτι φανούσης ἔφιππός τε ὡρᾶτο καὶ W III 192
προήει τῆς στρατιᾶς. ὡς δ' ἐν τοῖς τῶν Σκυθῶν τούτων ὁρίοις 20
ἐγένετο, ἡτοιμάζετο πρὸς ἀντιπαράταξιν. οὔπω δ' ἀλλήλοις τὰ 21
τάγματα συνερρώγεσαν καί τι συμβὰν ἀπόνως τάχα τῷ βασιλεῖ
τὴν νίκην προσένειμεν. ὁ γάρ τοι τοῦ Ἀαρὼν ἐκείνου υἱός, 22 B
D IV 147 ὁ πατρίκιος Ἀλουσιάνος, παρὰ Ῥωμαίοις ὢν ἔτι, προσκεκρουκὼς
τῷ κρατοῦντι, ἐπ' οἴκου μένειν καταδεδίκαστο καὶ μήτε προσ-
ιέναι πρὸς τὰ ἀνάκτορα μήθ' ὅλως εἰσιέναι πρὸς τὸ Βυζάντιον,
εἰ μὴ ἐπιτραπείη τὴν εἴσοδον. ἠθύμει γοῦν διὰ ταῦτα· ἐπεὶ 23
δ' ἐγνώκει τὴν τοῦ ἔθνους ἀποστασίαν καὶ τὴν τοῦ Δολιάνου
αἵρεσιν εἰς τὸ ἄρχειν αὐτοῦ, ἀποδιδράσκει μὲν τῆς οἰκίας αὐτοῦ
καὶ μεταμφιέννυται, Ἀρμενίου τε στολὴν περιθέμενος ἑαυτῷ 24
καὶ θεράπων εἶναι τοῦ Θεοδωροκάνου πλαττόμενος καὶ ἀπιέναι C
πρὸς τὸ στρατόπεδον ἔλαθε πάντας καὶ πρὸς Βουλγαρίαν κατ-
ήντησεν. ἀλλ' οὐκ αὐτίκα δῆλον ἔθετο ἑαυτόν, προσομιλῶν 25

7 ὅπως ὁ Ἀλουσιάνος ἔφυγεν ἐκ τῶν Ῥωμαίων εἰς τοὺς Βουλγάρους, καὶ ὅπως ἐγνωρίσθη τοῦ Ἀαρὼν εἶναι (om. E) *υἱός* CE *καὶ ὅπως τὸν Δολιάνον κατασχὼν ἀπετύφλωσεν* C

2 *ἀναστήσεσθαι*] Noli *ἀναστήσασθαι* mutare; v. Zonar. I p. 7, 16. 8, 19. 9, 4. 40, 7 (ubi scriptura cod. A est revocanda). 291, 17. 292, 16 cet. 3 *διαφαρούσης* B(?)Ewp, *διαφανούσης* C, *διαφαυ¦σάσης* D *ὁρᾶτο* D 4 *σκυθῶν τούτοις* A*Di*, *σκυθῶν τούτων* D*B-W*, *βουλγάρων* Rwp 6 *συνερράγησαν* D *τι* Rwp*Di*, *τοι* AD 8 *ἀλουσιάνος* E *ἔτι* A, *καί τι* Rwp, *καί τοι* D 9 *ἐπ'* p* 11 *τραπείη* E

Scythas proficiscitur, ac res mira quaedam accidit. Nam cum 19
noctu morbo opprimeretur nec postridie surrecturus putaretur,
diluculo in equo conspiciebatur et exercitum praecedebat. Ut 20
autem in Scytharum fines venit atque ad acie decertandum pa-
ravit, priusquam exercitus congrederentur, quiddam intervenit, 21
quod regi celerem victoriam sine ullo labore peperit. Nam 22
Aaronis illius filius patricius Alusianus, cum apud Romanos esset
atque imperatorem nonnihil offendisset, ea poena multatus erat,
ut domi se tenens neque regiam frequentaret neque Byzantium
intraret sine permissu. Qua calamitate dolens ubi gentis suae 23
defectionem cognovit et electionem Doliani, cui parendum esset,
domo effugit mutatoque vestitu et Armenii habitu sumpto, 24
Theodorocani se famulum esse et in castra ire simulans, a ne-
mine agnitus est, donec in Bulgariam perveniret. Ac ne ibi 25
quidem statim se cognoscendum praebuit, sed inter colloquendum

*δέ τισι τοῦ Ἀαρὼν ἀνεμίμνησκε καί "ἄρα" ἔλεγεν "εἴ τις τῶν
ἐκείνου παίδων παρῆν, ἔδοξεν ἂν ὑμῖν εἰς τὴν ἔθνους ἀρχὴν
26 προτιμότερος τοῦ νόθου ὁ γνήσιος;" ὡς δὲ πάντες πεποίηντο
δι' εὐχῆς τὸ ὑπὸ γνησίου παιδὸς ἄρχεσθαι τοῦ Ἀαρὼν καὶ τὴν
βασιλείαν αὖθις εἰς ἀναμφίβολον περιστῆναι ἄνδρα καὶ τῷ πάλαι
βασιλείῳ γένει προσήκοντα καθαρῶς, πιστεύει τινὶ τὸ ἀπόρρητον
D 27 τῶν μᾶλλον εἰδότων τὸ γένος τοῦ Ἀαρών. ὁ δὲ περιεργότερον
αὐτῷ ἀνιχνεύσας τὸ εἶδος τοῖς ὀφθαλμοῖς, εἶτα καί τι σημεῖον
28 εἰδὼς προσὸν αὐτῷ ἀναμφίβολον, καὶ τοῦτο ἰδεῖν ἀπαιτεῖ. τὸ
δ' ἦν περὶ τὸν δεξιὸν ἀγκῶνα χρῶμά τι μέλαν καὶ θρὶξ δα-
29 σεῖα περὶ αὐτό. ἰδὼν οὖν καὶ τοῦτο καὶ οὐκέτι ἔχων ἐνδοι-
αστῶς καταβάλλει μὲν ἑαυτὸν ἐνώπιον τοῦ ἀνδρὸς καὶ τοὺς
30 πόδας αὐτοῦ περιπτύσσεται. διδάσκει δὲ καὶ τοὺς ἄλλους τὸν
31 ἐκ τοῦ βασιλείου γένους αὐτοῖς ἀφικόμενον. καὶ πολλοὶ τοῦ
ἀμφιβόλου ἀπορραγέντες τῷ γνησίῳ προσέθεντο, καὶ μεμέριστο
ἡ ἀρχή· ὡς δ' οὐ πάντως τῆς βασιλείας αὐτῆς στησομένης, εἰ
πρὸς ἀλλήλους οἱ ἀρχηγοὶ διαφέροιντο, κοινοπραγοῦσι καὶ*

1 *ἄρα* D 2 post *τὴν* add. *τοῦ* Rwp 5 *ἡγεμονίαν* BC *αὖθις αὐτῶν* Bwp, *αὖθις* omisso *αὐτῶν* AR, *αὐτῶν* omisso *αὖθις* C 7 *τὸ γένος* Rwp*Di*, *τοῦ γένους* A *περιεργώτερον* B 8 *τι* om. DE 9 *προσὸν* Rwp*Di*, *πρὸς ὃν* A 10 *χρῶμά τι* (*χρῶμα τι* C) *μέλαν περὶ τ. ἀγκῶνα τ. δεξιὸν* BC *χρῶμά τι*] *χρώματι* D 11 *καὶ τοῦτο ἔχων* omissis *καὶ οὐκέτι* C, *δὲ τοῦτο, καὶ οὐκέτι ἔχων* Cw *ἐνδοιαστῶς* Oswp*Di*, *ἐνδοιάστως* E, *ἀνενδοιαστῶς* A (eadem ratione inter se bis permutantur *ἐνδοιάζειν* et *ἀνενδοιάζειν* in Crameri anecd. Oxon. vol. II p. 341, 7. 11) 12 *καταβάλλειν* D *ἑαυτὸν*] *αὐτὸ* D 13 *περιπτήσεται* D 14 *τοῦ* prius om. DE 16 *πάντες* C, corr. Cw *αὐτοῖς* Rwp 17 *ἀρχητοὶ* D

Aaronis mentionem apud quosdam interiecit et "Si quis" inquit
"illius liberorum adesset, legitimusne vobis spurio in regni suf-
26 fragiis praeferendus videretur?" Cum vero omnes optarent, ut
res essent penes germanum Aaronis filium, cuius viri natales haud
ambigui essent quique ex vetusta regia stirpe sine controversia
originem duceret, arcanum cuidam ex iis, quibus Aaronis familia
27 notior erat, aperit. Qui cum faciem illius oculis accuratius per-
28 lustrasset, tandem etiam signum indubitatum videre cupit. Id
vero erat nigra macula in cubito dextero densis pilis circum-
29 data. Quod cum vidisset, iam omni scrupulo exempto prostratus
30 viri pedes amplectitur atque etiam ceteros docet adesse regii
31 generis virum. Postquam autem multi ab homine illo ambiguo
avulsi ad germanum se contulerunt, illi, cum diviso imperio,
principibus inter se dissidentibus, regnum consistere omnino haud
posse censerent, inter se paciscuntur, ut communi consilio rem-

O IV 148 σπένδονται, ἀλλήλους δὲ καὶ ὑπώπτευον καὶ ἐνήδρευον. ἀλλ' 32 P II 242 A
ὀξύτερος εὑρέθη ὁ Ἀλουσιάνος πρὸς τὴν ἐπιβουλὴν καὶ τὴν
τοῦ Δολιάνου προέφθασε δολιότητα. καὶ πότον ἑτοιμασάμενος 33
καὶ συμπότην παραλαβὼν τὸν συνάρχοντα ἐπιτίθεταί οἱ συμ-
ποσιάζοντι καὶ ἐξορύττει τῷ ἀθλίῳ τὰ ὄμματα, καὶ εἰς μίαν
ἐντεῦθεν ἀρχὴν τὸ Σκυθικὸν περιίσταται. εἶτα δι' ἀπορ- 34
ρήτων μηνύει τῷ βασιλεῖ βουλεύσασθαι προσχωρῆσαι αὐτῷ,
εἰ εὐμενοῦς αὐτοῦ τεύξεται καὶ ἀναλόγων οὐκ ἀμοιρήσει τῶν
ἀμοιβῶν. ὁ δὲ τὴν ἔντευξίν τε προσήκατο καὶ ἀξίως ἀμεί- 35
ψασθαι αὐτὸν ἐπηγγείλατο. καὶ ὃς αὐτίκα προσεληλύθει καὶ 36
τετίμητο μάγιστρος. ὁ δὲ βασιλεὺς ἔπεισι τῷ ἔθνει εὐθύς, 37
τὸ δὲ ἄναρχον ὂν καὶ διεσπαρμένον οὐ δυσέργως καταπολε-
μηθὲν αὖθις τῇ τῶν Ῥωμαίων ἡγεμονίᾳ ὑπέκυψε, καὶ ὁ βα-
σιλεὺς πρὸς τὸ Βυζάντιον ἐπανέζευξε καὶ κατήγαγε θρίαμβον, B
αἰχμαλώτους τε πολλοὺς διαγαγὼν ἐν αὐτῷ καὶ τὸν Δολιάνον
αὐτὸν πεπηρωμένον τὰ ὄμματα.

Εἶχε δ' ὁ αὐτοκράτωρ κακῶς καὶ ἤδη τῇ λύσει προσ- 38
ήγγισε τῆς συνθέσεως. καταφρονεῖ γοῦν τῆς ἀρχῆς καὶ ἐκ τῶν 39

6 ὅτι (ὅπως E) προσῆλθεν ὁ Ἀλουσιάνος τῷ βασιλεῖ CE 17 ὅπως ἀπῆλθεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν μονὴν (om. E) τῶν ἁγίων Ἀναργύρων καὶ ἀπεκάρη CE

1 καὶ post δὲ om. BC ὑπόπτευον w*p invitis AR 2 ὁ ἀλουσ. ante ὀξύτερος BC ἀλλουσιάνος E, item depravatum atque apud Psell. p. 71, 25, qui tamen rectam formam servavit p. 73, 20. 23 3 Δολιάνου—δολιότητα] V. ad XVII 17, 3 4 συμπότην τε omisso καὶ BC 7 βουλεύσασθαι A, βούλεσθαι DEwp*Di*, om. R 8 εὐμενῶς E 13 ἀπέκυψε D 15 αἰχμαλώτους τε πολλοὺς AR Psell. p. 74, 8, πολλοὺς τὲ δορυαλώτους BC 17 προςήγγιζε O

publicam administrarent, nihilo secius uterque alteri suspectus
atque insidians. Verum Alusianus ad insidiandum promptior 32
Doliani dolum antevertit. Nam collega ad convivium apparatum 33
invitato, miserum hominem inter pocula comprehensum ex-
caecat; sic Scythicae gentis imperio solus potitus regi secreto 34
nuntiari iubet se decrevisse illi deditionem facere, si clementer
susciperetur neque fraudaretur iustis praemiis. Ille nec abnuit 35
eius accessum et parem gratiam se esse relaturum pollicetur.
Cum igitur venisset, magister creatur; rex vero gentem duce 36. 37
destitutam et dispersam statim haud difficulter superatam Romano
imperio rursus subicit et in urbem reversus triumphat, cum mul-
tis aliis captivis, tum Doliani caecato adductis.

Sed cum rex perdita esset valetudine nec longe abesset a dis- 38
solutione compagis, despecto imperio relictaque regia in monaste- 39

βασιλείων μεταχωρεῖ καὶ ἄπεισιν εἰς ὅπερ αὐτὸς πρὸ τῶν τει-
χῶν τῆς πόλεως ἱδρύσατο ἀσκητήριον, ὃ ἐπὶ τῇ κλήσει τῶν
40 θαυματουργῶν Ἀναργύρων ὠνόμασεν. ἔνθα δὴ γεγονὼς ἐκ-
διδύσκεται μὲν τὴν ἁλουργίδα καὶ τἆλλα πάντα τῆς βασιλείας
γνωρίσματα, κείρεται δὲ τὴν τρίχα καὶ τελεῖται τὴν ἱερὰν
W III 193 τελετήν, ἐνδύεται δὲ τὸ ῥάκος τῆς ἐν Χριστῷ ταπεινώσεως
καὶ περιζώννυται τὸ θεῖον δέρας τὸ τῆς ἑκουσίου νεκρώσεως
C 41 σύμβολον ὁ ἤδη καὶ ἄκων νεκρούμενος. ὡς οὖν ἠγγέλθη τῇ
βασιλίσσῃ τὸ γεγονός, πεζῇ τῶν βασιλείων ὑπέξεισι καὶ πρὸς
42 ἐκεῖνον ἀφίκετο. ὁ δὲ ταύτῃ τὰς θύρας ἐπιζυγοῖ καὶ τὴν πρὸς D IV 149
αὐτὸν ἀπείργνυσιν εἴσοδον, οὐκ οἶδα εἴτ' αἰδούμενος ἀνθ' ὧν
πρὸς αὐτὴν ἐνεδείξατο εἴθ' ὅλος τῆς μετανοίας γενόμενος καὶ
μὴ θέλων εἰς μνήμην ἐλθεῖν τῆς πρὸς ἐκείνην παλαιᾶς διαθέ-
43 σεως. ἡ μὲν οὖν μὴ ἐντυχοῦσα τῷ Μιχαὴλ ὑπενόστησεν· ὁ
δὲ βραχύ τι τῇ μεταθέσει τῆς βιοτῆς ἐπιβιώσας πρὸς τὰς ἀϊδίους
μονὰς μετέθετο τὴν ζωήν, μέχρις ἐσχάτης ἀναπνοῆς τὸ πρὸς
44 τὸν βασιλέα Ῥωμανὸν αὐτῷ τολμηθὲν ἀπολοφυρόμενος, βασι-
λεὺς γεγονὼς ἐπιεικὴς καὶ χρηστός, ὅσον τὸ εἰς αὐτόν, τὸ συγ-

14 *τελευτὴ τοῦ βασιλέως Μιχαὴλ τοῦ Παφλαγόνος* CE

1. 2 *τῆς πόλεως* ante *τειχῶν* BC 4 *ἁλουργίδα* B^{s}Ewp*Di*, *ἀλουργίδα* AR, v. ad XIV 1, 2 *τἆλλα* A, *τἄλλα* R^{s}wp*Di*, v. ad XVI 3, 15 6 *ἐνδύεται δὲ* ADE, *καὶ ἐπενδύεται* Rwp *ῥᾶκος* AD, *ῥάκκος* C, *ῥάκος* B^{s}Ewp*Di* *ἐν χριστῷ* om. D 8 post *οὖν* add. *ἤδη* C *ἠγγέλη* C 9 *πεζῇ* AR (Psell. p. 76, 5), *πεζὴ* Bswp*Di* 11 *εἴτ'* Rw*Di*, *εἶτ'* Ap 12 *ὅλος* Rwp*Di*, *ὅλως* AD 13 *ἐκεῖνον* D 15 *βραχὺ* post *ἐπιβιώσας* omisso *τι* BC 16 *μονὰς* Rwp*Di*, om. A 18 *σαυτὸν* D *συγγενες* (s. acc.) w*, *σύγγενες* (sic) p*

rium suburbanum a se exstructum, sanctorum Anargyrorum indito
40 nomine, secedit ibique purpura ceterisque insignibus regni ab-
iectis, raso capillo initiatur et Christianae submissionis lacerna
induta, sacro vellere, voluntariae mortificationis signo, cingitur,
41 iam vel ingratis mortificandus. Quo facto nuntiato, regina e
42 regia ad illum pedibus profecta excluditur, ad colloquium non
admissa, haud scio an verecundia malae reginae tractationis, an
quod totus paenitentiae deditus veteris erga illam affectionis
43 memoriam renovare noluerit. Sic illa Michaëlem non allocuta
discessit; ipse vero isti mutationi haud diu superstes usque ad
extremum spiritum admissum facinus in Romanum commissum
44 deplorare non destitit. In regno se clementem et aequum prae-
buit, quantum in ipso erat, sed fratres eius bonitati quandam

γενὲς δέ οἱ ὥσπερ τις κηλὶς προσεπεφύκει αὐτῷ ῥυπαίνουσά D
πως τὴν ἐκείνου χρηστότητα. ἱστόρηται δὲ τοῖς μὲν ἐπ' ἔτος 45
ἕβδομον τὸ σκῆπτρον κατασχεῖν τὸ Ῥωμαϊκόν, τοῖς δὲ καί τι
τούτου ἐπέκεινα.
Ἧκε δ' ἡ τῆς βασιλείας ἀρχὴ πρὸς τὸν Καίσαρα, πάντα 18
τοῦ μητραδέλφου αὐτοῦ τοῦ Ἰωάννου ἀνύοντος. ὁ μὲν γὰρ 2
βασιλεὺς Μιχαὴλ Καίσαρα τοῦτον ἐτίμησεν, ὡς προγέγραπται,
εἶτα ὥσπερ μεταμελόμενος οὐ χρηστὴν πρὸς ἐκεῖνον ἐτήρει διά-
θεσιν. ὅθεν καὶ ἔξω που τῆς πόλεως ὥριστο αὐτῷ ἡ κατ- 3
αγωγή, καὶ οὐδ' ἐφεῖτο τούτῳ, εἰ μὴ κελευσθείη, πρὸς τὸν βα-
σιλέα φοιτᾶν. ἐπεὶ δὲ τῶν βασιλείων ὑπεξῆλθεν ὁ αὐτοκράτωρ, 4
ὡς εἴρηται, οἱ ἐκείνου αὐτάδελφοι βασίλειον πλάττονται γράμμα, P II 243 A
ἐπιτρέπον ἐκείνῳ τὴν πρὸς τὰ ἀνάκτορα πάροδον. καὶ ὁ μὲν 5
εἰσελήλυθεν· ὁ δὲ πρῶτος τῶν ἀδελφῶν ὁ ὀρφανοτρόφος μὴ
δεῖν συνεβούλευσεν ἐπιχειρῆσαι πράξει τινὶ γνώμης τῆς βασι-
λίδος χωρίς. προσίασι τοίνυν αὐτῇ καὶ τοῖς ἐκείνης ποσὶ τὸν 6
Καίσαρα καταβάλλουσι καὶ προΐσχονται τὴν εἰσποίησιν καὶ πί-
στεις διδόασι καὶ φρικώδεις ὅρκους ὀμνύουσιν ἦ μὴν τοῦ ὀνό-

5 *βασιλεία Μιχαὴλ τοῦ Καλαφάτου* AR, *ὁ Καλαφάτης* B 11 *ὅτι εἰσῆλθεν εἰς τὰ βασίλεια ὁ Καῖσαρ Μιχαήλ* C

1 *κηλίς τις* DE *παραπεφύκει* DE 2 post *δὲ* add. *ὁ βασιλεὺς οὗτος* BCEwp 5 *τῶν ῥωμαίων* BCwp 6 *ἀννύοντος* E 7 *προγέγραπται* p*, v. p. 597, 6 8 *μεταμελόμενος* RwpDi, |*μελόμενος* A 10 *οὐδ'*] *οὐκ* D *τούτῳ* corr. ex *τοῦτο* B, *τοῦτο* D *αὐτοκράτορα* C 11 *ὑπεξῆλθεν*] *ὑπῆρξεν* E 12 *εἴρ.*] p. 603, 17 16 *ἐκείνης* RwpDi, *ἐκείνοις* A 17 *προΐσχονται* ADEw, *προβάλλονται* Rp (videtur *Duc* h. l. inspexisse libros suos Parisinos) 18 *ἦ* AR^{s}wp, corr. *Di*

ignominiae quasi maculam asperserunt. Regnasse fertur ab aliis 45
annos septem, ab aliis paullo diutius.
18. Romanorum vero regnum ad Caesarem devenit, Ioannis,
eius avunculi, industria. Nam rex Michaël Caesarem hunc quidem 2
appellarat, ut supra scripsimus, sed veluti paenitentia facti per-
motus benevolentiam erga illum non conservarat. Unde et loco 3
quodam extra urbem sito constitutum ei erat deversorium neque
permittebatur, ut adiret regem, nisi iuberetur. Sed cum impe- 4
rator e regia excessisset, ut dictum est, fratres illius nomine regis
litteras confingunt, quibus illi accessus in regiam permittebatur.
Quo cum venisset, auctore orphanotropho, primo inter fratres, 5
nullam rem sine consensu reginae suscipiendam censuit. Eam 6
igitur adeunt et Caesare ad pedes illius prostrato, de adoptione
commonefaciunt fideque data sanctissime iurant Michaëlem ver-

ματος μόνου τῆς βασιλείας μετέχειν τὸν Μιχαήλ, ἐκείνης δ' D IV 15
εἶναι τὴν ἐξουσίαν, καὶ ὡς ἀργυρωνήτῳ, εἰ βούλεται, κεχρῆσθαι
7 αὐτῷ. τούτοις ἐκείνην καὶ ἄλλως εὐάγωγον οὖσαν καταγοητεύ-
B σαντες καὶ καταθέλξαντες τοῖς μειλίγμασι συλῶσι καὶ τοῦ ἑαυτῶν
8 ποιοῦσι θελήματος. καὶ ἐγχειρίζεται τὸ σκῆπτρον τῷ Μιχαὴλ
καὶ ἀναδεῖται τῇ βασιλικῇ στεφάνῃ ὁ ταύτης ἀνάξιος, οὐ μᾶλλον
ἐκ γένους, καίτοι τούτου τυχὼν δυσγενεστάτου καὶ ἀφανοῦς
(τῶν γὰρ τὰς νῆας καταπιττούντων ἦν αὐτῷ ὁ πατήρ), ὅσον
9 ἐκ τρόπων κακότητος. ἦν γὰρ ὕπουλος μὲν τὴν γνώμην, ἀγνώ-
μων δὲ τὴν ψυχὴν καὶ ἀχάριστος καὶ μήτε συγγενείας θεσμοὺς
10 μήτε φιλίας αἰδούμενος. ἦν δέ οἱ καὶ ἡ γλῶττα πρὸς τὰ βου-
λεύματα τῆς ψυχῆς ἀσύμφωνος καὶ ἀσύμβατος, ἄλλα ἐνὶ φρεσὶ
11 κεύθοντι, ἄλλα δὲ λέγοντι, καὶ ἐπὶ τούτοις, εἴπερ τις ἄλλος,
C βάσκανος ὁ ἀνὴρ δουλοπρεπής τε παρὰ τὰς τῶν καιρῶν δυσ-
κολίας καὶ ἀνελεύθερος δύσοργός τε καὶ εὐμετάβολος, οὐκ ἐξ
ὀργῆς ῥᾷον μεταβαλλόμενος εἰς πρᾳότητα, ἀλλ' ἐκ χρηστοτέρας
12 διαθέσεως εἰς μῖσος ἐκ τοῦ τυχόντος μεταφερόμενος. ὁ μὲν
οὖν τοιοῦτος ὢν ἐπὶ τὸν ἄξονα τῆς βασιλείας ἀνάγεται, τῷ δὲ

5 *ἀνάρρησις εἰς βασιλέα τοῦ Καίσαρος, καὶ* (om. E) *οἷος ἦν τὸ ἦθος ὁ Μιχαήλ* CE

2 *ἀργυρωνήτῳ* (O) Psell. p. 78, 17 *Di*, *ἀργυρο|νήτω* A(Ewp) 5 *ποιῶσι* D *τῷ μιχαὴλ τὸ σκῆπτρον* Ewp 7 *δυςγεν. τυχὼν* D 8. 9 *ὅσον—κακότητος* om. D 9 *μὲν* om. *Di* Haasii annotatione ad vs. 12 pertinente perperam huc relata 11 *γλῶσσα* D 12 *ἀσύμβατος* | *καὶ ἀσύμφων* D ante *ἐνὶ* add. *μὲν* Rwp*Di* *ἑνὶ* D 13 *ἄλλα—λέγοντι*] cf. Homer. Il. IX 313 13. 14 *βάσκανος* ante *ἄλλος* C 14 *παρὰ* AR, *περὶ* ex *παρὰ* mut. Bwp 18 *οὖν*] *δὲ* w*p

botenus dumtaxat regem fore, sed penes illam omnia ita esse
futura, ut possit uti Michaële non secus ac mancipio aere et li-
7 bra empto. His rebus illam, per se quoque facilem, praestigiis
ac blanditiis delinitam ita ceperunt, ut esset in ipsorum pote-
8 state. Itaque Michaël sceptrum accipit et regia corona redimi-
tur, qua erat indignus, non tam ob genus vilissimum et obscurum
(pater enim eius naves picare solebat), quam ob morum impro-
9 bitatem. Erat enim ingenio subdolo, animo iniquo et ingrato,
10 neque cognationis neque amicitiae iura reverens, lingua porro
ab animi sententia dissentiente ac discrepante, alia tegere, alia
11 dicere solitus. Ad ea accedebat singularis invidentia; tempori-
bus difficilibus servilis erat et illiberalis, iracundus et mutabilis,
sic tamen, ut a benevolentia facilius quavis de causa ad male-
12 volentiam declinaret, quam ab iracundia ad clementiam. Quam-
vis autem talis esset, ad gubernacula regni ascendit, quae res

ὀρφανοτρόφῳ καὶ θείῳ αὐτοῦ καὶ τῷ συγγενικῷ ξύμπαντι ὁ
κολοφὼν ἐντεῦθεν ἐπῆκτο τῶν συμφορῶν. οὐ γὰρ ἐπὶ μακρὸν 13
ἐτήρησε τὴν σκηνήν τε καὶ τὴν προσποίησιν, ἀλλ' ἐπί τινας
βραχίστας ἡμέρας δεσπότην τὸν θεῖον ὀνομάζων καὶ συνθωκοῦν W III 194
αὐτῷ ἀξιῶν καὶ πάντα ἐπ' ἐκείνῳ τιθέμενος εἶτα ὑφῄρει τι
τῆς τιμῆς, εἶτα οὐκ ἦν αὐτῷ πειθήνιος ἐν τοῖς πλείοσι καὶ D
ἄλλοτε ἄλλο τι πρὸς τὸν θεῖον ὑποκνίζον αὐτὸν ἐνεδείκνυτο.
τῷ δὲ μετέμελε τῆς εἰς τὸν ἀνεψιὸν τοῦτον σπουδῆς, οὐκ εἶχε 14
D IV 151 δ' ὅ τι καὶ δράσειεν ἐξ ἑτοίμου, ἀλλ' ἐβυσσοδόμευε τὸ ἐγχείρημα,
τέως δὲ οὐ συνεχῶς προσῄει τῷ βασιλεῖ. διαφορᾶς δὲ πρὸς 15
Κωνσταντῖνον τὸν ἀδελφὸν αὐτῷ γενομένης, ᾧ μόνῳ ἐξ ἁπάσης
τῆς συγγενείας ὁ Μιχαὴλ προσέκειτο καὶ ἐτίμησε νωβελίσιμον,
καὶ τραχυνθέντος ἐκείνου κατὰ τοῦ Ἰωάννου τοῦ βασιλέως ἐνώ-
πιον, ὁ Ἰωάννης τοῖς λόγοις δηχθεὶς καὶ μᾶλλον ὅτι μὴ πρὸς
τοῦ βασιλέως διὰ τὰς πρὸς αὐτὸν λοιδορίας ἐπιτετίμητο, ἀπ-
εδυσπέτησέ τε καὶ πόρρω ποι τοῦ ἄστεος γέγονε. τοῦτο δὲ 16 P II 244 A
γνωσθὲν πολύ τι τῆς γερουσίας μέρος συνεπεσπάσατο, ὥστε
αὐτῷ προσφοιτᾶν, οὐκ εὐνοίᾳ, ἀλλ' ἵν' ἐφ' ἑαυτοὺς τὴν αὐτοῦ

2 ὅπως διετέθη πρὸς τὸν θεῖον αὐτοῦ τὸν ὀρφανοτρόφον CE 10 ἐξορία τοῦ ὀρφανοτρόφου (ἰωάννου E) CE

1 ὀρφανοτρόπω D αὐτῶ D 4 βραχίστας ARw, βραχεῖς τὰς D, βραχίσας p* συνθακοῦν Rwp 6 εἶτα] καὶ D πλείοσι RwpDi, πλείοσιν A, v. ad XIII 1, 5 7 τὸν] τὸ E 8 μετέμελλε DEwp 9 δράσαιεν C, θράσειεν D 10 διὰ φορᾶς (sic) A 11 αὐτοῦ D 12 νωβελίσιμον AD, νωβελλίσιμον Rwp, νωβελίσσιμον Di, v. ad XV 8, 2 14 μὴ om. B 16 ἄστεως D 18 αὐτῷ πρ. RwpDi, αὐτοῦ πρ. A οὐκ εὐνοίᾳ, ἀλλ' om. D ἵνα C ἐφ' ἑαυτοὺς om. C 18. p. 608, 1 ἐφελκύσωνται τ. ἐκείνου εὐμένειαν BC 18 αὐτοῦ DEwpDi, ἑαυτοῦ A, ἐκείνου R, τούτου Psell. p. 83, 28

ruinae et exitio erat orphanotropho avunculo totique familiae.
Neque enim fictos et simulatos mores diu tenuit, sed quamquam 13
per paucissimos dies avunculum appellabat dominum, consessu
suo dignatum, et omnia ad illum referebat, deinde paullatim de
honore aliquid subtrahebat, post plerisque in rebus eius auctori-
tatem nihili faciebat et alias aliud agebat, quo ille morderetur.
Quem etsi studii erga nepotem suum paenitebat, tamen quid in 14
praesentia faceret, non habebat, sed clam nescio quid secum
agitans rarius adibat regem. Enimvero controversia inter ipsum 15
et fratrem Constantinum orta, cui soli ex omnibus necessariis
Michaël adhaerebat ac nobilissimi titulum concesserat, cum rex
Constantinum non castigasset ob Ioannem asperius se praesente
increpitum, Ioannes dolore contumeliae exacerbatus longius ab
urbe recessit. Quo cognito magnam senatus partem ad se at- 16

17 εὐμένειαν ἐφελκύσωνται. ἀλλὰ διὰ γραμμάτων αὐτῷ τὴν ὑπερ-
οψίαν ὁ βασιλεὺς προσωνείδισε, τὴν πρὸς ἐκεῖνον συνέλευσιν
18 εὐλαβηθεὶς τῶν πολλῶν, καὶ κακοήθως ἠξίου ἀφίξεσθαι. καὶ
ὁ μὲν ᾔει· ὁ δὲ μὴ ἀναμείνας τοῦ θείου τὴν ἄφιξιν πεπόρευτο
19 πρὸς τὸ θέατρον· ἦν γὰρ ἡμέρα ἵπποις ἁμιλλητήριος. ὡς δ'
ἐλθὼν ὁ θεῖος οὐχ εὗρε τὸν βασιλεύοντα, ἔτι τῷ θυμῷ ὑπερ-
20 ζέσας, ὡς περιυβρισμένος, ἐπάνεισι. καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῷ τὴν
B δυσμένειαν εἰς προὖπτον ἐκρήγνυσι καὶ στέλλει νῆα κελεύων
αὐτῷ δι' αὐτῆς ἥξειν, δώσοντι λόγους τῆς εἰς ἐκεῖνον ὑπερ-
21 οψίας· καὶ ὁ μὲν ἔπλει πρὸς τὰ βασίλεια. ὁ δὲ βασιλεὺς ἄνω-
θεν διά τινος συνθήματος, ὃ τοῖς ἄγουσι τὸν Ἰωάννην προ-
έγνωστο, ἐπέχει τῇ νηὶ τὴν εἰς τὰ βασίλεια πάροδον, αὐτίκα δὲ
22 τριήρης ἐπελθοῦσα λαμβάνει τοῦτον καὶ ὑπερόριον τίθησι. τοι-
ούτοις ἠμείψατο τὸν εὐεργέτην ὁ δι' ἐκείνου Καῖσαρ, εἶτα καὶ
23 βασιλεὺς γεγονώς. ἐπεὶ δ' ἐκεῖνον ἐκ μέσου πεποίηκε, μέτεισι
τὸ συγγενὲς καὶ ἄνδρας οὐχὶ τῇ τῆς φύσεως μόνῃ δηλωτικῇ
σημασίᾳ, ἀλλὰ καὶ τῇ σημαινούσῃ τοὺς γήμαντας καὶ τοὺς εἰς D IV 152
ἀνδρῶν ἡλικίαν ἐλάσαντας ὑπηνήτας ἤδη καὶ παίδων γεγονότας

15 ὅτι τοὺς οἰκείους συγγενεῖς ὁ Μιχαὴλ ἐξ⟨ευ⟩νούχισεν C

1 post ἐφελκύσ. add. καὶ ὁ βασιλεὺς τὴν πρὸς ἐκεῖνον συνέλευσιν τῶν πολλῶν (τ. πολλ. om. E) εὐλαβηθεὶς BCEwp, v. ad vs. 2. 3 ἀλλὰ om. BCEwp τ. ὑπεροψίαν αὐτῶ BC 1. 2 ὁ βασιλεὺς post αὐτῷ D, om. Rwp 2. 3 τὴν—τῶν πολλῶν om. Rwp, v. ad vs. 1 4 ἧκεν D 8 προὖπτον R*Di*, προὔπτον A, προὖπτον B^s^wp, v. ad XVII 11, 11 9 δώσοντα BC, δόσοντι R 12 αὐτίκα δὲ ADEwp, καὶ αὐτίκα R 13 τοιούτ.] τούτοις D 14 δι'] δ' D καίσαρ Rwp, καίσαρ ex καίσαρος mutat A, corr. *Di* 17 εἰς τοὺς (β α supra) (sic) E, εἰς τοὺς w*p, τοὺς εἰς AO 18 ὑπηνήτης E

traxit, non quod eum tanta benevolentia prosequerentur, sed ut
17 eius benevolentiam colligerent. Rex vero vulgi ad illum con-
ventum metuens, per litteras ei superbia obiecta insidiose petit,
18 ut ad se veniat. Sed cum ille iret, non exspectato avunculi ad-
19 ventu ludis Circensibus rex in theatrum se contulerat. Rege
igitur non invento, ob contumeliam ira modo aestuans orphano-
20 trophus recedit. Tum vero rex in manifestas inimicitias erumpit
missaque nave eum adesse iubet, ut superbiae suae rationem
21 reddat, et ad regiam navigantem rex ex superiore loco signo iis a
quibus vehebatur dato aditu prohibet statimque missa triremi
22 hominem relegat, hoc modo remuneratus eum, cuius beneficio
23 primum Caesar, post etiam rex erat designatus. Quem cum
amovisset, cognatos invadit et viros non sexu tantum, sed aetate

*πατέρας τῶν παιδογόνων μορίων ἀποστερεῖ καὶ ἐκτομίας ἐργά-
ζεται.*

Ὡς δὲ κατὰ τοῦ ὁμογενοῦς αἵματος τοιοῦτον ἤρατο τρό- 19 C
*παιον, ἕνα ἔτι περιλελεῖφθαι αὐτῷ ἐνόμιζεν Ἡράκλειον ἄεθλον
τὸ καὶ τὴν βασιλίδα ἀποσκευάσασθαι, καὶ πρὸς τοῦτον λοιπὸν
ἀποδύεται, ἐνάγοντα πρὸς τοὖργον καὶ τὸν θεῖον ἔχων Κων-
σταντῖνον καὶ παραθήγοντα. λογοποιεῖ τοίνυν ὁ δυσγενέστατος* 2
*παῖς κατὰ τῆς εὐγενεστάτης μητρὸς καὶ συμπλάττει κατ' αὐτῆς
αἰτιάματα φαρμακόν τε καλεῖ καὶ ἐπιβουλεύειν αὐτοῦ τῇ ζωῇ
τῆς ἀθῴου κατηγορεῖ. καὶ τί δεῖ κύκλους ἑλίττειν; ἐξωθεῖ τῶν* 3
*βασιλείων αὐτὴν καὶ περιορίζει τῇ νήσῳ τῇ λεγομένῃ τοῦ Πρίγ-
κιπος καὶ τέλος ἀποκείρει τὴν εὐεργέτιν καὶ μεταμφιέννυσι καὶ
ἀντὶ τῆς ἐκ πενταγονίας προσηκούσης αὐτῇ πορφύρας ἐνδιδύσκει
τριβώνιον. καὶ ὁ μὲν ὡς ἤδη τὸ πᾶν ἠνυκὼς ἔχαιρέ τε καὶ* 4 D
γαῦρος ὦπτο καὶ παιδιαῖς ἑαυτὸν ἐπέδωκε καὶ τρυφαῖς· ἡ δὲ

3 *ὅτι αἰτιάσεις κατὰ τῆς βασιλίδος Ζωῆς πλασάμενος ὁ Μιχαὴλ ἀποκείρει αὐτὴν πρότερον εἰς τὴν τοῦ Πρίγκιπος νῆσον περιορίσας αὐτήν* C (bis in fine fol. 509^u et initio fol. 510^r), *αἰτίαι τῆς βασιλίδος Ζωῆς* E

1 *τῶν*] *ὧν* D   3 *ὡς*] *ὁ* D   *κατὰ*] *μετὰ* | D   4 *ἔτι περιλ.*] *ἐ πιλελεῖφθαι* D   *ἐνόμιζεν* R^swp*Di*, *ἐνόμιζε* A, v. ad XIII 1, 5   5 *τοῦτο* D   6 *τοὖργον Di* invitis ARwp, v. ad XV 1, 12   *κωνστ. ἔχων* BC   8 *συμπλέκει* Ewp, *πλάττει* B, *συμπλέουσι* D   9 *ἐπιβουλεύει* D   10 *τῆς*] *τοῦ* D   *ἀθώου* ARwp, corr. *Di*   *καταγορεῖ* Ewp   *ἑλίττειν* B^sCwp, *ἑνίττειν* D   11 *τῇ λεγομένῃ τοῦ πρίγκιπος* (*πρίγγιπος* D) AR, *τοῦ πρίγκιπος λεγομένη* E(wp)   12 *ἀποκείρει* post *εὐεργέτιν* BC   *καὶ μ.*] *τὲ καὶ μ.* B(C)   13 *πενταγονίας* ARw Psell. p. 88, 23 (de hoc vocabulo in lexicis desiderato cf. *τριγονία*), *πενίας* D, *προγονίας* p   *ἐνδιδύσκεται* C   14 *πᾶν ἠνυκὼς*] *πανηγυρικῶς* D   *χαίρε* D   15 *γαῦρα* D   *αὐτὸν* D   *ἐπέδωκεν ἑαυτὸν* C

etiam, barbatos iam maritos et patres, virilibus exsectis facit eunuchos.

19. Cum de cognato sanguine ita triumphasset, unum iam
sibi Herculeum laborem superesse ratus reginae quoque exigen-
dae, eum quoque parat suasore et impulsore Constantino avun-
culo. Filius igitur ignobilissimus contra matrem nobilissimam 2
rumores spargit et crimina comminiscitur eamque insontem vocat
veneficam ac vitae suae insidiari queritur. Et quid ambages 3
agam? Eicit eam regia et in Principis, quae dicitur, insulam
relegat, denique feminam illam bene de se meritam tondet ha-
bituque mutato cogit pro purpura, quae inde a tritavis illi con-
veniebat, lacernam induere. Quo ille facto, quasi rebus omnibus 4
confectis, laetus atque insolens lusibus et deliciis se dedebat; ce-

5 *δίκη οὐκ ἐπενύσταξεν, ἀλλ᾽ αὐτίκα μετῆλθε τὸν ἀλιτήριον. ὡς*
γὰρ τὸ περὶ τὴν βασιλίδα δρᾶμα τοῖς ἐν τῇ πόλει κεκήρυκτο,
κατήφειαν ἦν ὁρᾶν παρὰ πᾶσι καὶ σκυθρωπότητα, καὶ ὡς ἐν
οἰκείᾳ συμφορᾷ διετίθετο ἕκαστος, εἶτα καὶ φανερῶς ἐλοιδο-
6 *ροῦντο τῷ τυραννήσαντι. αἱ δὲ γυναῖκες καὶ θρήνους συν-*
7 *ίστων, ἀνακαλούμεναι τὴν βασίλισσαν. καὶ τέλος εἰς στάσιν*
8 *φανερὰν ἀνερράγησαν οἱ τῆς πόλεως ξύμπαντες. καὶ ἵνα τὸν*
τολμητίαν τιμωρήσωνται, οὐδεὶς ἐφείδετο τῆς οἰκείας ζωῆς, ἀλλ᾽
P II 245 A *ἕκαστος τῷ προστυχόντι τὴν δεξιὰν ὁπλίσας συνέθεον ἐπὶ τὰ*
W III 195 9 *ἀνάκτορα. τὸν δὲ πρῶτον μὲν οὐ πάνυ τι τὸ τοῦ πλήθους* D IV 15
συγκίνημα ἐθορύβησεν, εἶτα τὸν δῆμον ὁρῶν ἐκμαινόμενον εἰς
λόχους τε συνιστάμενον καὶ τὸν λαὸν ἐπιρρέοντα, τοὺς δὲ περὶ
αὐτὸν ἀμφιβόλους ταῖς γνώμαις κατανοῶν (κἀκείνοις γὰρ τὸ
περὶ τὴν βασίλισσαν μεμίσητο τόλμημα), περιδεής τις καὶ ἐν-
10 *αγώνιος γέγονεν. ἀλλά τι μικρὸν τὴν ἀγωνίαν αὐτῷ ὁ νωβε-*
11 *λίσιμος ἐπεκούφισεν. οἴκοι γὰρ ὢν καὶ τὴν στάσιν μεμαθηκώς,*
τοὺς περὶ αὐτὸν ὁπλίσας (πολλοὶ δ᾽ αὐτῷ παρετρέφοντο) διὰ
12 *μέσης τῆς ἀγορᾶς παριὼν ἀπῆλθεν εἰς τὰ βασίλεια· καὶ αὐτίκα*
στέλλουσι τοὺς ἐπανάξοντας τὴν βασίλισσαν, τοῖς δὲ στασιώταις

6 *ὅτι διὰ τὴν στάσιν ἀνεκομίσθη ἡ βασιλίς, καὶ ὁ λαὸς μελενδυτοῦσαν ἰδὼν αὐτὴν εἰς πλέον τεθύμωται* C

1 *ἁλιτήριον* Awp, *ἀλιτήριον* DE^{s}*Di*, *ἀγνώμονα καὶ ἀχάριστον* R (ex XVII 18, 9) *Wo* lat. 2 *δρᾶμα* Ewp*Di*, *δράμα* AO, v. ad XVIII 23, 12 8 *οὐδεὶς—ζωῆς*] *ἠφείδουν καὶ τῆς ζωῆς* BC 14 *τις* AC, *τε* RC$_{w}$wp 15 *νωβελίσιμος* ADwp, *νωβελλίσιμος* R, *νωβελίσσιμος* *Di*, v. ad XV 8, 2 16 *ὑπεκούφισεν* D 19 *στέλλουσι* ARwp, *στέλλει* DC$_{w}$*Wo* lat.

terum vindicta non dormiens hominem sceleratum celeriter est
5 assecuta. Nam facinore illo in urbe vulgato, omnes maestos et
tristes erat cernere nec secus atque in propria calamitate affectos;
6 tandem etiam convicia in tyrannum aperte iaciebant. Mulierum
7 vero coetus lugebant et reginam vocabant. Postremo tota urbs
8 in manifestam erupit seditionem. Et ut audaciam illius ulci-
scerentur, vita neglecta, quicquid erat obvium, eo dexteras ar-
9 mantes ad regiam concurrebant. Illum vero principio quidem
motus populi non adeo commovit, tum vero cum plebem furere
videret seque centuriare et affluere turbam, suos autem satellites
animi esse dubios cerneret (nam ii quoque facinus in reginam
10 admissum oderant), territus aestuare coepit. Sed eum angorem
11 nobilissimus ei nonnihil levavit; qui cum domi seditionem cogno-
visset, suis ministris, quos alebat plurimos, armatis per medium
12 forum in regiam abit. Tum statim mittunt, qui reginam reducant,

ἀντέστησάν τινας ἐκ τάφανοῦς βέλη κατ' αὐτῶν ἀφιέντας καὶ B
λίθους ἐκ σφενδονῶν, ἐξ ὧν οὐ βράχιστοι ἀνηρέθησαν. ἤδη 13
δὲ τὴν βασιλίδα ἀνακομισθεῖσαν στήσαντες ἐπὶ μετεώρου ἐν τῷ
θεάτρῳ τοῖς στασιάζουσιν ἐπεδείκνυον, ἵνα δῆθεν αὐτοῖς κατευ-
νασθῇ ὁ θυμός, ἀνακληθείσης τῆς σφετέρας δεσπότιδος. τοῖς 14
δὲ τοῦτο μᾶλλον ἀνῆψε τὸν θυμὸν καὶ ἐξέκαυσε τὴν ὀργήν.
ὡς γὰρ μετημφιεσμένην αὐτὴν ἑωράκεισαν, ἐπὶ πλέον ἀνερρώ- 15
γεσαν εἰς τὸν πόλεμον καὶ τῆς κακοηθείας τὸν τυραννοῦντα
μισήσαντες ἀφίστανται μὲν τῆς βασιλίδος Ζωῆς, πρὸς δὲ τὴν 16
Θεοδώραν τὴν ταύτης σύγγονον τρέπονται, ἤδη προμετασχη-
ματισθεῖσαν κἀκείνην παρὰ τῆς ἀδελφῆς, ὡς ὁ λόγος φθάσας
ἐδίδαξε, καί τινα τῶν αὐτῆς θεραπόντων παραλαβόντες πατρῴων
ἀφίκοντο ἐπ' αὐτήν· καὶ ταύτην τῆς κατοικίας ἐξαγαγόντες καὶ 17 C
οἷον περὶ αὐτὴν συνασπίσαντες εἰς τὸ μέγα τέμενος ἄγουσι τῆς
τοῦ θεοῦ λόγου Σοφίας, καὶ παρὰ πάντων τῶν τε τῆς βουλῆς
καὶ τῶν τοῦ δήμου καὶ αὐτῶν τῶν τῆς ἐκκλησίας ἡ Θεοδώρα

9 *ὅτι πρὸς τὴν τῆς Ζωῆς ἀδελφὴν τὴν Θεοδώραν τὸ πλῆθος τραπὲν Αὐγούσταν αὐτὴν ἀνηγόρευσεν ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ καὶ ὅτι εἰς τὴν μονὴν τοῦ Στουδίου* (*στουδίων* E) *ὁ Μιχαὴλ καὶ ὁ θεῖος αὐτοῦ ὁ Κωνσταντῖνος ἀπῆλθον* (*καὶ κωνστ. ὁ θ. αὐτ. εἰςῆλθον* E) CE

1 *τινὲς* Ewp *ἐκ τάφανοῦς* post *ἀφιέντας* BC *ἀφιέντες* p* invitis ARw (propter *τινες* a *Duc* mutatum) 2 *ἐκ σφενδονῶν* ARwp, *ἐκσφενδονοῦντας* D, *ἐσφενδόνων* *Di* 3 *βασίλισσαν* D 4 *κατευν. αὐτοῖς* BC 7 *μετημφιασμένην* O *πλεῖον* D *ἀνερράγησαν* Ewp 10 *προσχηματισθεῖσαν* BsEwp 11 *λόγος*] XVII 11, 6 12 *ἐδήλωσε* B *πατρῴων* ante *αὐτῆς* Rwp 14 *συνασπίζοντες* D 16 *καὶ* ante *τῶν* om. AR, tenent BCwp*Di* *τῶν* ante *τοῦ* om. BC *τῶν* ante *τῆς* om. D post *θεοδώρα* add. *αὐγούστα* BCwp (B in rasura amplius spatium complectente)

et seditiosis quosdam opponunt, qui ex occulto eos telis et lapi-
dibus e fundis missis petant, unde non sane pauci perierunt.
Reginam vero iam reductam atque in summo theatro collocatam 13
tumultuantibus ostendebant, ut visa regina furor eorum com-
pesceretur. Id vero velut incitamentum quoddam seditiosis fuit 14
et populi iram inflammavit. Nam conspecta vestium mutatione, 15
bellum violentius exarsit ac tyrannicae malignitatis odio, relicta
regina Zoë, ad sororem eius Theodoram conversi, quae et ipsa, 16
ut supra expositum est, sororis iussu habitum mutarat, duce
quodam paterno eius famulo, velut militari globo circumdatam 17
ex aedibus in magnam ecclesiam divini verbi Sapientiae per-
duxerunt, ubi a toto senatu et populo et sacerdotibus Theodora

18 *βασιλὶς ἀνηγόρευτο. τοῦτο πᾶσαν ἐλπίδα τῷ Μιχαὴλ καὶ τοῖς* D IV 15
περὶ ἐκεῖνον ἀπέσβεσε, καὶ δεδιὼς περὶ τῇ ζωῇ τῶν βασιλείων
μεθίσταται καὶ νηὶ τῶν βασιλικῶν ἐμβεβηκὼς αὐτὸς καὶ ὁ νω-
βελίσιμος εἰς τὴν περιώνυμον ἀπῆλθον τοῦ Στουδίου μονήν, τὰ
μὲν τῆς βασιλείας γνωρίσματα ἀποθέμενος, μοναστοῦ δ' ἑαυτῷ
19 *περιθέμενος ἄμφια. ἐπεὶ δ' ἐγνώσθη τοῦτο τῷ δήμῳ, οὐκ εἶχον*
D *ὅπως ἐκ τῆς χαρᾶς κατάσχωσιν ἑαυτούς, καὶ ἐπ' ἐκεῖνον συνέθεον.*
20 *ἤδη δὲ κλινούσης ἡμέρας, οἱ περὶ τὴν Θεοδώραν δείσαντες μὴ ἡ*
βασιλὶς Ζωὴ αὖθις τὸν ἐκβεβλημένον ἀνακαλέσηται, ἵνα μὴ ἡ
ἀδελφὴ αὐτῇ συγκοινωνήσῃ τῆς βασιλείας, στέλλουσι τοὺς τὰ ὄμ-
21 *ματα καὶ ἀμφοῖν ἐξορύξοντας. οἱ μὲν οὖν ἐξ αὐτοῦ τοῦ θυσιαστη-*
ρίου τῆς τοῦ Στουδίου μονῆς ἐκσπασθέντες ἀπήγοντο· τὸ δὲ πλῆ-
θος συρρεῦσαν περὶ αὐτοὺς ἐνύβριζόν τε καὶ ἐπετώθαζον καὶ
22 *μέλη συντιθέντες ἐπετραγῴδουν αὐτοῖς. ὡς δ' ἧκον ἐπὶ τὸ Σίγμα*
(τόπος δ' ἐστὶ κεκλημένος τουτί), ἐκεῖ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξεκό-
πησαν, ὁ μὲν Κωνσταντῖνος γενναίως φέρων τὴν συμφοράν,
P II 246 A 23 *ὁ δὲ Μιχαὴλ θεοκλυτῶν τε καὶ ὀδυρόμενος. ἐπεὶ δὲ καὶ ἄμφω*

8 *ὅτι ἐτυφλώθησαν ὁ βασιλεὺς Μιχαὴλ καὶ ὁ θεῖος αὐτοῦ ὁ νωβελίσιμος* (*νωβελλίσιμος* C, v. ad XV 8, 2) *Κωνσταντῖνος* CE *εἶτα καὶ ὑπερωρίσθησαν* C

1 ante *βασ.* add. *ἡ* C, *καὶ* Cw   post *τοῦτο* add. *δὲ* Ewp   2 post *ζωῇ* add. *καὶ* D   3 *ἀφίσταται* C   ante *καὶ* alterum add. *τε* Ewp   *νωβελισ . . . . .* A, *νωβελίσιμος* Rwp, *νωβελλίσιμος* BC, *νωβελίσσιμος* *Di*, v. ad XV 8, 2   4 *πριώνυμον* D   *ἀπῆλθε* C   5 *δὲ αὐτῷ* AD, *δ' ἑαυτῷ* (R)wp*Di*   6 *ἄμφια* punctis notat D   9 *βασιλὶς*] *ἀδελφὴ* B   *τὸν* om. D   *ἐκβεβληκότα* Ewp   10 *αὐτῇ* R(wp*Di*), *αὐτὴ* A, *αὐτῆς* D   *συγκοινωνήσει* D   14 *συνθέντες* D   *ἐπὶ* A, *περὶ* Rwp   17 *καὶ* ante *ἄμφω* om. w*p*Di* invitis AR

18 est consalutata regina. Ea res Michaëli suisque omnem spem
ademit; itaque vitae metuens, relicta regia cum nobilissimo navi
regia conscensa, in celebre Studii monasterium, abiectis regni
19 insignibus habituque monastico sumpto, concessit. Quo populus
20 cognito, laetitiam dissimulare nequiens ad illum concurrit. Die
vero iam ad occasum vergente, Theodorae studiosi veriti, ne
regina Zoë eiectum revocaret, quo sororem regni consortem ha-
bere non cogeretur, mittunt, qui et utrique oculos effodiant.
21 Cum igitur ex ipso sacrario Studiensis monasterii extracti abdu-
cerentur, multitudo, quae illo confluxerat, iis illudebat et insulta-
22 bat, cantilenas quasdam tamquam in tragoedia occinens, donec
iis in loco, qui Sigma dicitur, oculi sunt effossi, Constantino ca-
lamitatem eam fortiter ferente, Michaële vero queritante et la-
23 mentante. Qua re peracta, ministri poenae ad Theodoram adhuc

σκότος ἐκάλυψε, πρὸς τὴν Θεοδώραν οἱ τὴν πήρωσιν ἐκείνοις
σχεδιάσαντες ἐπανῆλθοσαν, ἔτι τῷ μεγάλῳ τεμένει προσμένουσαν.
ἡ δὲ Ζωὴ ἐτύγχανε περὶ τὰ βασίλεια. ἦν μὲν οὖν αὐτῇ τὸ 24. 25
βουλόμενον μὴ προσήσεσθαι τοῦ κράτους κοινωνὸν τὴν ὁμαί-
μονα· ἐζηλοτύπει γὰρ ἐκτόπως. ἀλλ' οἱ τῆς γερουσίας καὶ 26
ἄμφω σεβόμενοι, τὴν μὲν ὡς βασιλίδα σφῶν ἐκ μακροῦ, τὴν
δὲ ὡς ἄρτι ἀναρρηθεῖσαν καὶ τοῦ καταλυθῆναι τὴν τυραννίδα
γενομένην αἰτίαν, πείθουσι τὴν πρεσβυτέραν κοινωνὸν τοῦ κρά-
τους προσειληφέναι τὴν ἀδελφήν. ἥκει τοίνυν καὶ ἡ Θεοδώρα 27
D IV 155 πρὸς τὰ βασίλεια καὶ συμμετέχει τοῦ κράτους τῇ ἀδελφῇ· ἐν- 28
τεῦθεν ὑπερορίαν οἱ πηρωθέντες τοὺς ὀφθαλμοὺς κατακρίνονται, B
τῆς βασιλείας αὐτοῖς ἐπὶ μῆνας τέσσαρας καὶ πέντε ἡμέρας
συσταλείσης, ὡς εἴθε γε καὶ ἐπὶ βραχύτερον.

Κατηντήκει τοίνυν περὶ τὴν γυναικωνῖτιν ἡ τῶν Ῥωμαίων 20 W III 196
ἀρχή, καὶ οὐδέν τι περὶ ταύτας νενεωτέριστο, ἀλλὰ πάντες αὐ-
ταῖς ὑπεῖκον, τό τε τῆς γερουσίας ἔξοχον καὶ τὸ τοῦ στρατη-
γίου ἐπισημότατον. αἱ δ' ἄμφω ἐκάθηντο ἐπὶ βήματος καὶ 2
πᾶσα περὶ αὐτὰς ἐτελεῖτο ἡ τελετὴ ἡ βασίλειος καὶ τῇ δορυ-
φορίᾳ τὸ ἐπὶ τῶν βασιλέων σχῆμα τετήρητο, καὶ οἱ τῆς πρώτης

14 *βασιλεία Ζωῆς καὶ Θεοδώρας τῶν αὐταδέλφων* (*τ. αὐτ.* om. A, *τῆς αὐταδέλφης* E) AR, *βασιλεία γυναικῶν* B

1 *ἀμφεκάλυψε* BC, v. Hom. Il. IV 461 3 *ζωὴ δ'* BC *αὐτῇ* R[s]wp*Di*, *αὐτὴ* A 12 *αὐτῆς* D *ἡμέρας πέντε* BC 13 *ἐπὶ* om. DEwp 14 *γυναικωνίτιν* AR, *γυναικωνίτην* wp, corr. *Di* 15 *νεωτέριστο* B 16 *ὑπεῖχον* p* 17 *δὲ* D 18 *αὐτοὺς* E *ἡ τελετὴ ἡ βασίλειος* A, *τελετὴ ἡ βασίλειος* DEwp, *ἡ βασίλειος τελετὴ* R 19 *τοῖς βασιλεῦσι* BCduoPp

in templo versantem redierunt. Zoae vero in regiam reversae 24
minime placebat, ut erat ambitiosissima, sororem potestatis con- 25
sortem admittere. Verum senatus utramque venerans, hanc ut 26
iam pridem reginam suam, illam ut modo designatam et eversae
tyrannidis causam, natu maiori persuadet, ut sororem collegam
admittat. Itaque Theodora quoque regiam ingressa pari cum 27
Zoë potestate usa est; caecati autem exilio multati sunt, regno 28
eorum quattuor mensibus et quinque diebus terminato, quod
utinam citius amisissent.

20. Romanorum igitur imperio in gynaeceum devoluto,
nemo insidiabatur mulieribus, sed iis parebant omnes, tam prin-
cipes senatus, quam praetorianorum praecipui. Sedebant igitur 2
ambae pro tribunali, omnes regiae caerimoniae apud eas per-
agebantur, adhibita de more custodia, primariis senatoribus et

βουλῆς καὶ οἱ ἐν τέλει σὺν αἰδοῖ παρειστήκεισαν ξύμπαντες.
3 *καὶ ζητήσεις δικῶν καὶ λύσεις δημοσίων ἀμφισβητήσεων ἐντυ-*
C *χίαι τε πρεσβευτῶν καὶ ἀρχαιρεσίαι καὶ τἆλλα τὰ τῇ βασιλείᾳ*
4 *προσήκοντα ἐγίνοντο παρ' αὐταῖς. ἀλλ' εἴτε φόβος μὴ τῇ*
ἀδελφῇ μόνῃ περισταίη τὰ τῆς ἀρχῆς (ὑπεψιθυρίζετο γάρ τισιν
αὐτῇ μᾶλλον προσήκειν τὰ τῆς ἀρχῆς, ἅτε καὶ τῆς τοῦ τυραν-
νήσαντος καθαιρέσεως αἰτίᾳ), εἴτ' ἀνδρὸς ἐπιθυμία καὶ μίξεως
ἀνέπεισαν τὴν Ζωὴν ἐπεισαγαγεῖν τοῖς βασιλείοις τὸν βασιλεύ-
5 *σοντα καὶ αὐτῇ συμβιώσοντα. καὶ ἤχθη μὲν ὁ Δαλασσηνὸς*
6 *Κωνσταντῖνος, ὡς ἐπ' ἄλλο τι μετακεκλημένος. ἀποτομώτερον*
δὲ τοῖς λόγοις χρησάμενος καὶ τὸ ἦθος φορτικός τις δόξας καὶ
7 *δυσχερὴς ἀπεδοκιμάσθη. εἶτα ἐπ' ἄλλον ἀπένευσεν οὔτε τῶν*
D *ἄγαν ὄντα εὐπατριδῶν οὔτε τῶν ἐν ἀξίαις λαμπροτέραις ἐξητα-*
σμένων οὔτε τῶν ἐν περιφανέσιν ἀρχαῖς, τὸ δὲ εἶδος ἄξιον
τυραννίδος καὶ οἷον πρὸς ἔρωτας ἐφελκύσασθαι καὶ μὴ μαχλο-
8 *σύνῃ προσκειμένην ψυχήν. ἐπ' ἐκεῖνον οὖν ὅλοις ἱστίοις ἔπνευ-*
σεν ἡ βασίλισσα, ἀλλ' ἠκύρωσε τὰς ψήφους αὐτῇ νόσος ἀθρόον
9 *τὸν ἄνδρα τῆς ζωῆς ἐξαρπάσασα. ὑπωπτεύθη δὲ καὶ ἡ συν-* D IV 15

4 *ὅτι ἄνδρα ἑαυτοῦ* (om. C) *ἡ βασιλὶς Ζωὴ ἐμνηστεύσατο* (*ἐμνηστεύετο* C) CE 9 *ὅπως ἀπεδοκιμάσθη ὁ Δαλασσηνός* CE

1 *συναιδοίαν* D 2 *ἄμφω βῆς* | *ρήσεων* D, sed *ἄμφω* et *βῆς* punctis notantur ante *ἐντ.* add. *ἐντεῦθεν* Ewp *ἐνταχίαι* D 3 *ἀρχαι-ρεσία* D *τἆλλα* ARwp, non *τάλλα*, v. ad p. 395, 18 *τῆς βα-σιλείας* D 4 *ἐγένοντο* B, *ἐγίνετο* D 6 *αὐτῇ* RwpDi, *αὐτὴ* A *αὐτῇ μόνῃ τὸ κράτος προσήκειν* BC *τοῦ* om. p* invitis ARw 7 post *μίξεως* add. *ἵμεροι* BCEwp, *ἵμερος* Cw 11 *φονικός* D, *φικτός* E 12 *ἐπένευσεν* D 15 *μαχλωσύναις* E, *μαχλοσύναις* Dwp 16 *προςκειμένην* RwpDi, *προςκειμένη* A 17 *νόσος*] *μῖσος* D 18 *τὸν ἄνδρα* om. D *ὑποπτεύθη* p*

3 magistratibus cum reverentia circumstantibus omnibus. Quae-
stiones controversiarum, responsa ad publica dubia, auscultationes
legatorum, comitia ceteraque regni sollemnia usurpabantur apud
4 illas. Ceterum vel metu, ne soror rerum sola potiretur (susurra-
bant enim quidam ad solam Theodoram pertinere imperium, quod
causa fuisset pellendi tyranni), vel desiderio viri et coitus impulsa
5 Zoë de rege et marito in regia arcessendo deliberavit. Adductus
igitur est Dalassenus Constantinus, quasi alia de causa arcessitus.
6 Sed cum asperius locutus esset et ingenio videretur praefracto
7 et intractabili, repudiatus est. Deinde ad alium inclinavit neque
nobilitate neque dignitate aut magistratibus illustrioribus gestis
insignem, sed ob formam imperio dignum, quae quemque animum
8 quamvis libidini non deditum in amorem pellicere posset. Ad
illum igitur regina plenis velis lata est, sed eius suffragio morbus
9 intercessit, qui virum subito e vita sustulit. Neque abest su-

*οικοῦσα τούτῳ τὸν θάνατον σχεδιάσασα καὶ φάρμακον αὐτῷ
διὰ ζηλοτυπίαν κεράσασα δηλητήριον, ἵνα μὴ ἔτι ζῶντος στε-
ρήσοιτο τοῦ ἀνδρὸς καὶ ὁρῴη ἑτέραν αὐτῷ παριαύουσαν. ὁ μὲν* 10
*οὖν οὕτω τῶν ἐλπίδων ἐκπέπτωκε καὶ τῆς ὁρμῆς ἡ βασίλισσα.
αἱ δὲ ψῆφοι πρὸς τὸν Μονομάχον Κωνσταντῖνον ἀπέκλιναν,* 11 P II 247 A
*ἄνδρα καὶ εὐγενέτην καὶ τῶν ἐπισήμων καὶ κηδεστὴν τῷ βα-
σιλεῖ Ῥωμανῷ ἐπ' ἀδελφόπαιδι χρηματίσαντα (ταύτῃ γὰρ κατὰ
δευτέρους γάμους ὡμίλησε) καὶ τὴν ὥραν ὑπέρλαμπρον. τούτῳ* 12
*οὔπω μὲν μεγαλοπρεπές τι ὁ βασιλεὺς Ῥωμανὸς ἐνεδείξατο,
διὰ δέ γε τὴν πρὸς αὐτὸν ἀγχιστείαν περὶ τὰς βασιλείους αὐλὰς
ἀνεστρέφετο κἀντεῦθεν συνήθης τῇ βασιλίδι ἐγένετο· κἀκείνη* 13
*φιλίως πρὸς τὸν ἄνδρα διέκειτο καὶ ᾠκειοῦτο αὐτὸν καὶ χά-
ρισιν ἐδεξιοῦτο πολυταλάντοις, οἷα ἐκείνη τὴν χεῖρά τε ἀφειδὴς
καὶ βασιλικὴ τὴν προαίρεσιν, ὥστε ταῦτα τοῖς κακοήθεσι καὶ
λοιδορίας κατ' αὐτῶν ἐγένετο ἀφορμή. ὅθεν ὁ μετὰ τὸν Ῥω-* 14
*μανὸν αὐτοκράτωρ ὁ Μιχαήλ, οὐκ ὢν τῶν λεγομένων ἀνήκοος,
βασιλεύσας εἰς Λέσβον περιορίζει τὸν ἄνδρα ἐπ' αἰτίαις δή τισι* B
πεπλασμέναις, τὸ δ' ὅλον ἦν τὸ ζηλότυπον. καὶ ἦν τὸν ἅπαντα 15
χρόνον τῆς βασιλείας τοῦ Μιχαὴλ ὑπερόριος καὶ οὐδὲ τοῦ δευ-

5 *περὶ τοῦ Μονομάχου καὶ ὅπως παρὰ τῆς βασιλίσσης Ζωῆς ἠρέθη* (*ἠρεθίσθη* E, voluit *ἠρετίσθη*) *πρὸς βασιλείαν καὶ πρὸς συνοίκησιν* CE

1 *τούτω* R(wp*Di*), *τοῦτο* A ante *τὸν* add. *ὡς* BCwp post *θάνατον* add. *αὐτῶ* BC(wp*Di*) *αὐτῷ* om. BC 2 *ζῶντος ἔτι* BC 3 *περιαύουσαν* BC 5 *ἀπέκριναν* D 6 *καὶ εὐγενέτην* ARw, *τῶν εὖ γεγονότων* BC, *τῶν εὐγεγονότων* nonnulli Pp *κηδεστήν τε* omisso *καὶ* BC 7 *χρηματήσαντα* p* *ταύτῃ γὰρ*] *ἡ* BC 12 *φιλίῳ* D *πρὸν* (sic) D 13 *οἷα* CE 14 ante *κακοήθ.* add. *καχυπόπτοις καὶ* BC*Wo* lat. 17 *αἰτίας* E 18 *δὲ* Ewp

spicio, quin coniux eum permota zelotypia toxico dato neca-
verit, ne vivente adhuc marito privaretur neve aliam ei accu-
bantem videret. Sic ille spe frustratus est, regina vero voto suo. 10
Verum eius calculi ad Constantinum Monomachum inclinarunt, 11
virum nobilem et illustrem formaque excellenti praeditum, qui
prima coniuge defuncta, imperatoris Romani nepte ex fratre
ducta, nihil ab illo magnifici consecutus erat, tamen cum propter 12
affinitatem in aula versaretur, reginae carus et familiaris factus 13
multorum talentorum munera ab ea, ut erat manu liberali et
animo regio, acceperat. Unde malevoli ansam male de iis lo- 14
quendi arripuerunt et Michaël, Romani successor, quod et is illa
audiverat, rerum potitus virum confictis criminibus Lesbum rele-
gavit, cum vera causa una esset zelotypia. In eo exilio per 15
totum Michaëlis imperium erat neque alterum Michaëlem habuit

16 τέρου Μιχαὴλ εὐμενεστέρου τετύχηκεν. ἐπεὶ δὲ τὸ κράτος
ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ζωήν, λύεται μὲν τῆς ὑπερορίας ὁ ἄνθρωπος
17 καὶ ἤγετο πρὸς τὴν τῶν πόλεων βασιλεύουσαν. ὡς δ' ἐγγὺς
ἐγεγόνει, ἐπεσχέθη τοῦ πρόσω, καί τις ἐκ τῶν βασιλείων πεμ-
φθεὶς καὶ περὶ τὸν ἐν Δαμοκρανείᾳ τοῦ ἀρχιστρατήγου ναὸν
αὐτῷ ἐντετυχηκὼς στολὴν αὐτῷ ἐνδιδύσκει βασίλειον, καὶ σὺν
δορυφορίᾳ βασιλικῇ ἐκεῖθεν ἀπάρας εἰσεληλύθει τὴν βασιλεύ- D IV 157
18 ουσαν. καὶ τελεῖται μὲν τοῖς βασιλεῦσι παρά του τῶν ἱερέων
ἡ ἱεροτελεστία ἡ γαμική· ὁ γὰρ πατριάρχης Ἀλέξιος διὰ τὴν
C τριγαμίαν ηὐλαβήθη τὴν ἐπὶ τῇ συναφείᾳ τελετὴν αὐτουργῆσαι
19 αὐτοῖς. τῇ δ' ἑξῆς τὴν ἐπὶ τῷ βασιλείῳ στέφει μεταχειρίζεται
τελετήν, καὶ ἀναδεῖται ὁ Μονομάχος καὶ τὸ σκῆπτρον τὸ Ῥω-
μαϊκὸν ἐγχειρίζεται.
W III 197 21 Ἐντεῦθεν ἡ μὲν τῶν αὐταδέλφων ἀρχὴ τέλος ἔσχεν, ἐπὶ
τρίτον διαρκέσασα μῆνα, ἡ δὲ τῶν κοινῶν διοίκησις πρὸς τὸν
2 Μονομάχον μετέπεσε. καὶ ὃς αὐτίκα οὐ σὺν λόγῳ οὐδὲ μετά
τινος ἔμφρονος οἰκονομίας οὔτε τὰς τῶν ἀξιωμάτων ἐποιεῖτο
τιμὰς οὔτε τὰς τῶν χρημάτων διανομάς, ἀλλὰ καὶ τὰς τιμὰς
χύδην παρεῖχε καὶ οἷς μὴ προσῆκεν αὐτὰς ἐχαρίζετο καὶ τοὺς

11 ὅτι ἐστέφθη ὁ Μονομάχος CE 14 βασιλεία τοῦ Μονομάχου Κων-σταντίνου (κ. τ. μον. CD) ACDE 16 οἷος ἦν τὴν γνώμην ὁ Μονο-μάχος C

1 εὐμενέστερον D 2 ἐπανῆλθε πρὸς DEwp 3 πολεμίων D βασιλεύουσαν | σ C, βασιλεύουσαν ὡσ corr. Cw 6 αὐτὸν ἐνδ. B 7 ἐπάρας D 8. 9 παρά του τ. ἱερέων post γαμικὴ Ew 9 ἡ γαμικὴ ἱεροτελεστία p invitis ARw (videtur *Duc* h. l. codices suos (v. praef.) inspexisse) 11 αὐτὸς BC 12 βασιλικὸν Ewp 16 μετήνεκτο BC 19 αὐτοῖς DE

16 magis propitium. Sed potestate Zoae restituta, ab exilio homo
17 in urbem regiam adductus est. Cui cum appropinquasset, sub-
sistere iubetur et iuxta Damocranium, S. Michaelis principis
exercituum templum, a quodam ex aula misso veste regia ex-
18 ornatus urbem cum regio comitatu ingreditur. Ac nuptiale sa-
crum a quodam sacerdote peragitur, patriarcha Alexio id munus
19 ob tertias nuptias defugiente. Idem tamen postridie sollemnia,
quibus diadema rex accepit, peregit; sic Monomachus et coronam
et sceptrum Romanorum accepit.
21. Inde finita sororum potestas trium mensum ad Mono-
2 machum est translata. Is nulla ratione prudentive consilio vel
dignitates vel pecuniam largiebatur, sed et dignitates promiscue
ad indignos conferebat et si contigisset, ut fiscus regius eodem

βασιλικοὺς θησαυροὺς εἰ αὐθημερὸν ἐκκενωθῆναι συμβέβηκεν,
οὐδὲν αὐτῷ τι πρᾶγμα λελόγιστο. τοῖς γε μὴν ἰδιωτεύοντι 3 D
προσκεκρουκόσιν αὐτῷ ἀφῆκεν ἅπασι τὰς αἰτίας καὶ ἐμηνία
τούτων οὐδέ τινι· ἡδυπαθείαις δ' ἑαυτὸν ἐκδέδωκε καὶ τρυφαῖς, 4
τὸ μὲν τὴν ἐκ τοῦ σάλου τῶν συμφορῶν ἀηδίαν ἀποπτύσαι
πειρώμενος, ἄρτι πρὸς ἄκλυστον τάχα λιμένα κατάρας τὴν ἀρχὴν
τὴν βασίλειον, τὸ δέ τι ταῖς βασιλίσσαις χαριζόμενος καὶ γλυ-
κυθυμίας αὐταῖς μνώμενος ἀνειμένων οὔσαις ἠθῶν. λόγοις 5
δὲ προσεῖχεν ἢ μᾶλλον τοῖς λόγους μετιοῦσι καὶ δόξαν ἔχουσι
λογιότητος, αὐτὸς τῶν λόγων ἄκρῳ μόνῳ δακτύλῳ τὸ τοῦ
λόγου γευσάμενος.
Τὰ μὲν οὖν περὶ τὰ βασίλεια οὕτως εἶχε, τὰ δ' ἐκτὸς οὐκ 6
εὐτυχῶς τοῖς Ῥωμαίοις ἐφέρετο. ἀποδρὰς γάρ τις ἐκ Βυζαν- 7
τίου Σκύθης ἀνήρ, Βοϊσθλάβος ὀνομαζόμενος, καὶ χεῖρα περὶ P II 248 A
D IV 158 αὐτὸν συλλέξας κἀν τοῖς ὄρεσι τοῖς Ἰλλυριοῖς ἐμφωλεύων ὥς
τις ἄγριος θήρ, τὰ πρόσοικα τοῖς ὄρεσι τούτοις ἔθνη καὶ Ῥω-
μαίοις ὑπήκοα ἐληίζετο, Τριβαλλούς τε καὶ Σέρβους καὶ ὅσοι
τούτοις ὁμογενεῖς. ὡς δ' οὖν ἠγγέλη τοῦτο τῷ βασιλεῖ, γράφει 8

12 *περὶ τοῦ* (om. E) *Βοϊσθλάβου* (*βισθλάβου* E) *καὶ ὅσα παρ' ἐκείνου ἐγένοντο* (*ἐγένετο* E) CE

1 *ἐκκενωθῇ* C, corr. Cw 2 *τί* B^sDEwp *λελόγισται* D 3 *ἀφῆκεν ἅπασι* ARwp, *ἀφῆκε* omisso *ἅπασι* BC 4 *δὲ αὐτὸν* D 5 *τὴν* om. C, add. Cw 6 *βουλόμενος* BC *τάχα* ARwp, *οἷον* BC 8 *οὔσας* D 9 *τοῖς* Rwp*Di*, *τοὺς* A 10 *μόνον* Ewp*Di*, v. ad XIV 6, 31 12 *οὖν* om. w*p invitis AR *οὐκ* Rwp*Di*, *οὐδ'* A 14 *βοΐσθλαβος* B^s(?)Ewp 15 *ἰλλυρικοῖς* Ewp*Di* *ἐμφωλεύων* R*Di*, *ἐμφωλεῦον* A, *ἐμφολεύων* Ewp, *ἐκφολεύων* D 15. 16 *ὥστι* D 16 *ῥωμαίους* E 17 *τριβαλούς* D 18 *ἠγγέλη* R*Di*, *ἠγγέλλη* A, *ἠγγέλθη* w*p *τούτω* C

exhauriretur die, nihil referre putabat. Omnibus tamen, a qui- 3
bus privatus offensus erat, iniurias condonavit ne cuiquam qui-
dem iratus. Sed voluptatibus et deliciis se dedidit, partim ut 4
molestiam ex tempestate calamitatum conceptam ex animo ex-
spueret, modo in tranquillum quendam regiae potestatis velut
portum pervectus, partim ut reginis, quae levibus erant animis,
gratificaretur iucundumque se praeberet. Eruditioni ac potius 5
viris eruditione claris operam dabat, cum ipse doctrinam vix
primis labris, ut dicitur, degustasset.
Hoc regiae statu provinciae Romanae fortuna parum se- 6
cunda utebantur. Nam Scytha quidam Boisthlabus Byzantio 7
profugus collecta manu Illyrici montes instar ferae cuiusdam
insedit gentesque iis montibus finitimas Romanae ditionis, ut
Triballos, Serbos, alios id genus, infestavit latrociniis. Quo nun- 8

τῷ εἰς τὸ Δυρράχιον ἄρχοντι τῷ Στεφάνῳ συμβαλεῖν· καὶ τοῦτο
9 γὰρ ὁ Βοϊσθλάβος ὠνόμαστο. ὁ δὲ ἀτέχνως ἐγχειρήσας τῇ
πρὸς ἐκεῖνον μάχῃ (ἦν γὰρ στρατηγικῆς ἐμπειρίας ἀμέθεκτος),
μεγάλης τοῖς μετ' αὐτοῦ στρατευομένοις ἐγένετο παραίτιος συμ-
φορᾶς, αὐτὸς μὲν μόλις μετὰ βραχέων σωθείς, τὸ δ' ἄλλο
στράτευμα σύμπαν καταστρώσας ἐκεῖ, μηδὲ χειρὶ δυνάμενον
χρήσασθαι καὶ τοὺς ἀναιρέτας ἀμύνασθαι.

B 10 Τὰ μὲν οὖν κατὰ τὸ Ἰλλυρικὸν τοῦτον ἔσχε τὸν τρόπον·
ὁ δὲ Μονομάχος (εἰς τὰ κατ' οἶκον γὰρ αὐτῷ πάλιν ὁ λόγος
ἐμφιλοχωρησάτω), ἐπεὶ καὶ ἡ δευτέρα σύνοικος αὐτῷ ἐτεθνήκει,
εἰς τρίτον μὲν γάμον ἀποκλῖναι οὐκ ἔκρινεν, ἀνεψιᾷ δὲ τῆς
αὐτοῦ γαμετῆς χηρείᾳ συζώσῃ, λάθρᾳ μὲν πρῴην, εἶτα καὶ εἰς
11 τοὐμφανὲς συνεφθείρετο. ἡ δὲ καὶ νέας ἦν ἡλικίας καὶ κάλ-
λους εἶχε τοῦ σώματος περιττῶς καὶ γένους ἐπιφανῶς· ἐξέφυ
12 γὰρ τοῦ σπέρματος τῶν Σκληρῶν. οὕτω δ' ἀλλήλοις ἐνετε-
τήκεσαν καὶ οὕτω σφίσιν ὁ ἔρως ἐγκέκαυτο ὡς εἰ μὴ συνεῖεν
13 ἀλλήλοις, μηδὲ ζῆν δοκεῖν μηδ' ἀνέχεσθαι. διὸ καὶ ὑπερορίαν, ὡς

8 *περὶ τοῦ Μονομάχου καὶ τῆς Σκληραίνης καὶ* (om. C) *τοῦ πρὸς ἀλλή-λους ἔρωτος* CE

2 *βοϊσθλαβος* Bs(?)wp *ἐγχειρίσας* Rw, *ἐχειρίας* D, *ἐχειρίσας* p* 4 *αὐτῶν* D 6 *ἐκεῖ, μηδὲ*] *ἐκεῖνους* (sic) [punctis notatum] *δὲ* D *δυνάμεσιν* D 8 *λυρικὸν* D 9 *πάλαι* (ιν supra) D 11 *ἀποκλῖναι*] *ἀποκλυτική* punctis notatum D *ἔκρινεν* RwpDi, *ἔκρινε* A, v. ad XIII 1, 5 *ἀνεψιᾷ* RwpDi, *ἀνεψιὰ* ACD 12 *αὐτοῦ* AR, *αὐτῷ* w*p *χηρείᾳ συζώσῃ*] *χα* (η supra) . . . *τυζώσῃ* D 14 *σωματικοῦ* BC *ἐπιφανοῦς* D *ἐξέστη* D 15 *οὕτως* D *ἐνετή|κεσαν* E 16 *ἐκκέκαυτο* O 17 *δοκεῖν μηδ'* om. D *διὸ*] *ὁ* D

tiato rex Dyrrhachii praefecto scribit, ut cum Stephano (nam
9 id quoque nomen Boisthlabus habebat) congrediatur. Qui cum
pugnam temere commisisset (neque enim artis imperatoriae pe-
ritiam habebat), suos milites in magnam cladem coniecit, ipse
cum paucis aegre elapsus, reliquo exercitu omni illic caeso, qui
nec manibus uti nec interfectores ulcisci potuit.

10 Haec in Illyrico gesta sunt; Monomachus autem (nam de
rebus eius domesticis agendum est prolixius) altera uxore mortua
tertias sibi nuptias celebrandas non putabat, sed consobrina uxoris
suae, viduae consuetudine, principio clam, post etiam haud dis-
11 simulanter utebatur. Ea vero et adulescentula erat et formosis-
12 sima et nobili Sclerorum familia orta. Eo autem amorum nexu
erant devincti eoque amoris ardore inflammati, ut nisi una essent,
13 vitam sibi morte acerbiorem putarent. Itaque illum mulier ultro

εἴρηται, καταδικασθέντι τούτῳ τῷ βασιλεῖ κἀκείνη τῶν πάντων C
ἑαυτὴν ὑπερώρισεν, ἵν' ὁρῴη τὸν ἐρῶντά τε καὶ ἐρώμενον καὶ μὴ
εἴη αὐτοῦ ὑπερόριος· καὶ συναπῄει τἀνδρί, πάντα γινομένη αὐτῷ 14
καὶ τὴν συμφορὰν ὡς οἷόν τε συνεπικουφίζουσα κἀκ τῶν οἰκείων
χορηγοῦσα τούτῳ, ἵνα μὴ πρὸς τοῖς ἄλλοις λυπηροῖς ἐνδείᾳ πιέζοιτο·
D IV 159 ἔτρεφε γὰρ κἀκείνην ἡγεμονίας ἐλπίς. ἐπεὶ δ' ἐκεῖνος εἰς τὴν τῆς 15
βασιλείας ἤρθη περιωπήν, τῇ δὲ αἱ ἐλπίδες οὐκ ἐκβεβήκεσαν, οὐκ
ἠμνημόνησε τῆς γυναικὸς οὐδ' ἐν τῇ εὐκαιρίᾳ ὁ βασιλεύς, ἀλλὰ
προσάγει λόγους τῇ βασιλίδι περὶ αὐτῆς καὶ ἀξιοῖ ἀνακληθῆναί
τε τὴν γυναῖκα καὶ τυχεῖν εὐετηρίας τινός. ἡ δὲ οὐκ ἀνένευσεν· 16
ὅ τε γὰρ χρόνος παρήνεγκεν αὐτῇ τὸ ζηλότυπον, ἤδη τυγχα- D
νούσῃ παρήλικι, καὶ οἱ συμβεβηκότες αὐτῇ πειρασμοὶ μετριω- W III 198
τέραν εἰργάσαντο. ἀνάγεται τοίνυν ἐκ Μιτυλήνης ἡ Σκλήραινα, 17
καὶ οὐκ εὐθὺς αὐτῇ περιφανὴς κατοικία ἡτοίμαστο, ἀλλ' οὐδὲ
θεραπεία ἁβρά. τοῦ χρόνου δὲ προϊόντος καὶ βασίλειος αὐτῇ 18
δορυφορία νενέμητο καὶ ὁ οἶκος αὐτῇ μετεσχημάτιστο εἰς ἀνά-
κτορον. οἶκον γὰρ οἰκεῖον οἰκοδομεῖν ἐσχηματίσατο τὴν ἐκείνης 19

6 *ὅτι* (*ὃ* E) *ἐπανήχθη* (*ἀνήχθη* E) *ἐκ τῆς* (om. E) *Μιτυλήνης ἡ Σκλήραινα, καὶ ὅπως αὐτῇ ἐχρήσατο ὁ βασιλεύς* CE

1 *εἴρηται*] XVII 20, 14 *ἁπάντων* DEwp*Di* 2 *αὐτὴν* D 5 *ἐπιχορηγοῦσα* Ewp ante *ἐνδείᾳ* add. *καὶ* Rwp 10 *τε* Rwp*Di*, om. A, sed v. Psell. p. 127, 12: *ἀνακλήσεώς τε ταύτην ἀξιοῦσθαι καὶ τῶν μετρίων τυχεῖν* 11 *τε* om. *Di* invitis AR, Haasii annotatione ad vs. 10 pertinente perperam huc relata *αὐτῇ παρήνεγκεν Di* invitis AR, Haasii annotatione ad vs. 12 pertinente (*αὐτῇ πειρ.*) falso huc relata *ζηρότυπον* C, corr. Cw 12 *αὐτοὶ* p* 14 *κατοίκια* w*p invitis AR *ἀλλ'* om. D 15 *δὲ* om. B 17 post *οἰκοδ.* add. *ὁ μονομάχος* BCwp*Di*

in exilium, cuius supra facta est mentio, relictis omnibus est
consecuta, ut amans redamantem videret neque ab illo exularet.
Comitata igitur virum omnibus obsequiis deliniebat et calamita- 14
tem pro viribus sublevabat, de suo suppeditatis sumptibus, ne
praeter alias molestias inopia conflictaretur; nam et ipsa spe
principatus illa tum nitebatur. Ut vero ille in culmen regni 15
sublatus fuit, ne in rebus secundis quidem mulieris omni spe
orbatae rex est oblitus, sed cum regina egit, ut revocaretur
eiusque commodis consuleretur. Neque vero ea abnuit tum 16
zelotypia ob provectiorem aetatem abolita, tum experientia
malorum facta moderatior. Sic Scleraena Mitylene reducitur, 17
cui non statim splendidum domicilium aut delicatum ministerium
est paratum, sed progressu temporis et regia custodia est ad- 18
hibita et domus eius in palatium transformata. Nam se sibi 19
aedes exstruere simulabat eo loco, quo illa habitabat, ut per

καταγωγήν, ἵνα θαμὰ πρὸς ἐκείνην ἀπίοι, ὡς δή τι τῶν δο-
20 μουμένων ὀψόμενος. μέχρι μὲν οὖν τινος ἐσκηνοποίει τὸν
P II 249 A 21 ἔρωτα καὶ ὥσπερ ἠρυθρία πρὸς τὸ γινόμενον. εἶτα καὶ τὴν
αἰδῶ καὶ τὴν σκηνὴν ἀποτίθεται καὶ τῇ γυναικὶ συνῆν οὐχ ὡς
22 παλλακῇ οὐδ' ὡς ἡμιγάμῳ, ἀλλ' ὡς ἐμφανῶς ξυνευνέτιδι. καὶ
αὐτῇ ἐκ τῶν βασιλικῶν ταμείων καθ' ἑκάστην ἐπέρρει τὰ χρή-
ματα κατὰ ποταμοὺς καὶ φλέβες ἀνεστομοῦντο χρυσίτιδες, καὶ
23 ἀπαρακαλύπτως αὐτῇ προσεφοίτα ὁ βασιλεύς. ἀλλὰ δεινὸν ἡγού-
μενος εἰ μὴ καὶ συμβιῴη αὐτῇ καὶ συνοικοίη διὰ παντός, μετ-
άγει ἐκεῖθεν τὴν γυναῖκα πρὸς τὰ βασίλεια, τῇ βασιλίδι περὶ
τούτου πρότερον κοινολογησάμενος καὶ πείσας μὴ δυσχερᾶναι
24 πρὸς τὸ γινόμενον. μᾶλλον μέντοι καὶ φιλίας ὅρκια λέγεται
παρὰ τοῖν γυναίοιν ἀμφοῖν τελεσθήσεσθαι, τοῦτο τοῦ αὐτοκρά-
B 25 τορος ἀξιώσαντος. τετίμητο δὲ ἡ γυνὴ Σεβαστή, αὐτῇ πρώτη
τῆς πρῴην βασιλικῆς ἀπονεμηθείσης τιμῆς· καὶ ὠνομάζετο D IV 160
26 δέσποινα. καὶ ἡ βασιλὶς ἐπὶ τούτοις οὔτ' ἐμηνία οὔτ' ἤχθετο,
μέσον δὲ σκηνοῦντος τοῦ βασιλέως ἑκατέρωθεν ᾤκουν παραλλὰξ
27 ἡ βασιλὶς καὶ ἡ Σεβαστή. καὶ οὔποτε ἡ Αὐγούστα προσῄει
τῷ βασιλεῖ, εἰ μὴ τῆς ἐρωμένης μεμονῶσθαι τοῦτον ἀπηκρι-

1 θαμᾶ (sic) A 2 ἀψόμενος E 6. 7 καθεκάστη (sic) ante καὶ φλ. D 7 ποταμὸν Rwp καὶ prius R^s wp*Di*, om. A (fortasse erant in cod. archetypo ποταμὸν ϛ a scriba cod. A perperam intellecta) 9 διὰ παντὸς A, διηνεκῶς Rwp 10 εἰς Ewp 10. 11 πρότερον ante περὶ Ewp 10 περὶ] καὶ D 11 δυσχεράναι ARwp, corr. *Di* 13 γυναίκοιν w*p invitis AR 15 βασιλικῆς om. B τιμῆς AD, καὶ ἀξίας καὶ κλήσεως Rwp 18 αὐγούστα ARwp, βασιλὶς Cw: "malim ἡ βασιλίς, nam Scleraena et Augusta et ἐρωμένη fuit" *Wo*

20 speciem inspiciendae structurae saepius eam viseret. Ac ad tem-
21 pus quasi verecundans amorem velo quodam obducebat; tandem
vero et pudore et dissimulatione abiecta, mulierem non ut con-
cubinam et ex semisse coniugem, sed plane pro uxore tractabat.
22 Itaque illi ex thesauris regiis fluminum instar divitiae quotidie
affluebant et aureae venae aperiebantur, etiam aperte rege illam
23 conveniente. Qui intolerabile sibi fore ratus, nisi perpetua eius
consuetudine frueretur, re prius cum regina communicata eius-
24 que consensu impetrato, Scleraenam in regiam traducit. Quin
etiam foedus amicitiae inter mulierculas esse ictum de imperatoris
25 sententia dicitur. Ac mulier Augustae honorem adepta est et
dignitate et appellatione pridem regia in primam eam collata,
26 cum domina vocaretur. Quae omnia regina nec iracunde nec
moleste ferebat, sed cum maritus medius inter ipsam et Augu-
27 stam habitaret, prius eum regina convenire non solebat, quam

βώσατο. ἀλλ' οὕτως ἔχουσα καὶ εἰς τόσον εὐκληρίας ἀρθεῖσα 28
καὶ μείζονας δ' ἐλπίδας παρ' ἑαυτῇ θάλπουσα ἀθρόον ἀναρπάζεται νόσῳ καὶ θνήσκει, μέγα πένθος καταλιποῦσα τῷ βασιλεῖ.

Καὶ ἡ μὲν ἀπῆλθε, τῷ δὲ βασιλεῖ πόλεμος ἐπῆλθεν ἐμφύ- 22
λιος. ὁ γάρ τοι Μανιάκης Γεώργιος, ἀνὴρ καὶ τὴν ψυχὴν 2 C
ἀνδρειότατος τὴν χεῖρά τε γενναιότατος καὶ στρατηγεῖν δεξιώτατος, παρὰ ταῖν βασιλίδαιν, ὅτ' ἐκεῖναι τοῖς τῆς βασιλείας πράγμασιν ἐφειστήκεσαν, εἰς Ἰταλίαν πεμφθεὶς πολεμησείων τοῖς αὐτῇ ἐπεμβαίνουσι καὶ ταύτης οἰκειωσαμένοις ἔνια καὶ τῇ τῶν Ῥωμαίων αὖθις ἡγεμονίᾳ ἐπανασώσων αὐτά, τοῖς τῶν Ῥωμαίων ἀντιπολέμοις ἀντικαθίστατο. ἐπεὶ δὲ εἰς τὸν Μονο- 3
μάχον ὁ τῆς βασιλείας ἄξων μετακεκύλιστο καὶ ὁ Σκληρὸς Ῥωμανός (ἀδελφὸς δ' ἦν ὁ ἀνὴρ τῆς ἐρωμένης τῷ βασιλεῖ) μέγα δεδύνητο διὰ τὴν ὁμαίμονα καὶ μάγιστρος καὶ πρωτο-
στράτωρ τετίμητο, τῷ κατὰ τὸ θέμα τῶν ἀνατολικῶν οἴκῳ τοῦ D
Μανιάκη ἀρχιτερμονῶν κακῶς διετίθει τὰ τοῦ ἀνδρός, μνησικακῶν ὅτι πρῴην διαφερόμενος ἐκείνῳ κατεπονεῖτο. λέγεται 4
δὲ καὶ τῆς εὐνῆς ἐπιβῆναι τοῦ Μανιάκη. ταῦτα τῷ ἀνδρὶ 5

1 *τελευτὴ τῆς Σκληραίνης* (*σκληραίνας* E) CE 4 *περὶ τῆς τοῦ Μανιάκη ἀποστασίας καὶ ὅπως διελύθη* CE

1 *τοσοῦτο* D, *τοσοῦτον* Ewp 2 δ' om. D *τυποῦσα* D 4 *ἀπῆλθεν* B[s]Ewp*Di*, v. ad XIII 1, 5 8 *ἐφεστήκεσαν* D *πολεμησείων* AR duo P, *πολεμήσων* unus Pwp 9 *ὠκειωσαμένοις* B 10 *ἀρχῇ* BC 14 *καὶ μάγ.*] *μάγιστρός τε* BC 16 *μνησικακὸν* E, unde *μνησικακῶν* w*p 18 *εἰς τὴν εὐνὴν ἐξυβρίσαι* BC

accurate perquireret adamatam apud eum non esse. Quae cum 28
eo loco tantum felicitatis adepta esset ac maiora etiam speraret, magno cum luctu regis subito ex morbo decedit.

22. Post eius obitum rex bello civili conflictatur. Nam 1. 2
Maniaces Georgius, vir et animo fortissimo et manu promptissima et ducendi exercitus peritissimus, dum duae illae mulieres rebus praeerant, ad bellum Italiae inferendum et ad ea, quae ab exteris ibi occupata erant, Romanorum imperio recuperanda ablegatus cum hostibus decertabat. Verum regni axe ad Monomachum 3
devoluto, Sclerus Romanus, adamatae mulieris frater, cuius ob sororem magnae erant opes (nam ab imperatore et magistri et protostratoris honorem adeptus erat), domum Maniacis in orientali provincia sibi finitimam male tractavit, memor veteris iniuriae, qua ab illo in contentione quadam oppressus erat. Idem thorum 4
quoque Maniacis polluisse fertur. Quae viro nuntiata magnam 5
et indignitatem et maerorem attulerunt; post magistratu etiam

ἀγγελλόμενα εἰς θυμὸν ἐκίνει αὐτὸν καὶ ἄχος ἐνεποίει πολύ·
εἶτα καὶ τὴν ἀρχὴν ἀφαιρεῖται, καὶ τοῦτο κατεργασαμένου τοῦ
6 Ῥωμανοῦ. ἐννοῶν τοιγαροῦν ὡς εἰ πρὸς τὴν Κωνσταντίνου
ἐπανελεύσεται, οὐ χρηστῶς αὐτῷ διατεθήσεται ὁ κρατῶν διὰ
7 τὸν Σκληρόν, τυραννίδι ἐπιχειρεῖ. καί οἱ ὡς κορυφαιοτάτῳ D IV 161
τῶν στρατηγῶν ἀρηίῳ ἀνδρὶ πολὺ τοῦ στρατιωτικοῦ προσεχώ-
P II 250 A 8 ρησεν. ὁ δὲ ἐξ Ἰταλίας πρὸς τὴν ἀντικρὺ ταύτης ἤπειρον
9 πλοίοις ἐμβιβάσας τὸ στράτευμα γίνεται. τοῦτο εἰς θόρυβον
τὸν βασιλέα ἐνέβαλε, καὶ γραφὴν ἐγχαράττει τῷ Μανιάκῃ, παντὸς
δείματος αὐτὸν ἀπολύουσαν, εἰ τὰ ὅπλα κατάθοιτο, ἐπαγγελλο-
W III 199 10 μένην δὲ τὰ χρηστότερα. ὡς δ' ἐκεῖνος ἅπαξ κύβον ἀναρ-
ρίψας οὐκέτι τῶν ὅπλων μεθίετο, ἀντιστρατεύει κατ' αὐτοῦ ὁ
11 βασιλεύς. ἐφιστᾷ δὲ τῷ στρατεύματι οὔτινα τῶν γενναίων ἀν-
δρῶν ἢ τῶν ἐν στρατηγίαις ἐξητασμένων, δεδιὼς μὴ κἀκεῖνος
τολμήσειε τὰ αὐτά, ἀλλ' ἐκτομίαν τῶν θαλαμηπολούντων, πιστὸν
12 μέντοι αὐτῷ. ὁ δὲ τὰς δυνάμεις ἀναλαβὼν ἀπῄει, καὶ ὁ Μα-
νιάκης ἔσπευδεν ἀσυντάκτους τοὺς περὶ τὸν ἐκτομίαν καταλα-
B 13 βεῖν. ἐπεὶ δὲ προσέβαλλον ἀλλήλαις αἱ στρατιαί, τὸ μὲν ἐπὶ

1 ἀγγελόμενα DEwp ἄχος AR*Wo* lat., ἄχθος DEwp 3 ante πρὸς add. καὶ D 5 ante τυραννίδι add. κύβον ἀναρριπτεῖ καὶ BC, v. ad vs. 11 6 ante ἀρηίῳ add. καὶ Rwp*Di* πολλοὶ Dwp, πο^{λ}λοὶ E (dubium, utrum λ superscripserit *Wo* an scriba cod. E) προσεχώρησαν Dwp 7 ἄντικρυ w*p invitis AR ὁ δὲ πρὸς τὴν ἀντικρὺ τῆς ἰταλίας ἤπειρον BC 9 ἐγκαράττει p* post παντὸς add. μὲν Rwp*Di* 10 δείματος αὐτὸν] δήμου αὐτὸν (αὐτοῦ D) DE ἐπαγγελλόμενος B 11 κύβον ἀναρρίψας ARwp, τῇ τυραννίδι ἐπικεχειρηκὼς BC, v. ad vs. 5 12 κατ'] καὶ D ante ὁ add. καὶ DEwp 15 πιστῷ D 17 ἀσυντάκτως D, ἀσυντάκτοις E 18 προσέβαλον B^{s}Cwp ἀλλήλοις καὶ στρατιᾶς | D τῷ μὲν BD

6 Romani opera erepto, si Cpolim rediret, se imperatorem propter
7 Sclerum male propitium habiturum ratus regnum affectat. Multi
igitur milites ad eum, ut summum ducem et virum bellicosum
8 confluxerunt. Itaque exercitum navibus impositum in continentem
9 Italiae obversam traicit. Qua re rex perturbatus Maniacen per
litteras omni metu liberat, si ab armis discesserit, pollicitationibus
10 additis. Cum vero ille iacta semel alea arma retinere consti-
11 tuisset, bellum contra eum suscipit rex, duce copiis praeposito
non strenuo viro et in re bellica exercitato, veritus ne talis eadem
12 auderet, sed spadone perspectae sibi fidei, cubiculi ministro. Quo
cum exercitu abeunte, Maniaces festinat, ut hostes imparatos ad-
13 huc opprimat, eosque commisso proelio in prima acie versans

τῷ πρωταγωνιστῇ, τῷ Μανιάκῃ φημί, τροποῦται τὸ τῶν ἐναν-
τίων στρατόπεδον, τὸ δ' ἐπὶ τῇ τὰ ἡμέτερα διεξαγούσῃ προνοίᾳ
ἀθρόον ἀντέστραπτο τὰ τῆς μάχης, καὶ ἥττηντο οἱ περὶ τὸν
Μανιάκην. ὡς γὰρ ἐκεῖνος ἐπιὼν τὰς τάξεις διεκλόνει τὰς 14
φάλαγγας καὶ οἷς ἂν ἐνεβόησεν εὐθὺς ἀνεχάζοντο καὶ ὁ συν-
ασπισμὸς διελύετο, αἴφνης πεπληγμένος εὑρέθη καὶ πλη-
γὴν καιρίαν, ἐξ ἧς τὸ αἷμα καταρρέον πολὺ ἀχλὺν αὐτοῦ
κατεσκέδασε καὶ πάρεσιν τοῖς μέλεσιν ἐνεποίησεν, ὥστε καὶ τὸν
χαλινὸν διεκπεσεῖν τῆς χειρὸς αὐτοῦ, κἀκεῖνον καταβληθῆναι
εἰς γῆν ἐκ τοῦ ἵππου, τῆς ἕδρας ἀπολισθήσαντα. ἔκειτο τοίνυν 15
αὐτίκα θανὼν ἔξω τι τοῦ μεταιχμίου βραχύ, καὶ οἱ βασιλικοὶ
ἐπελθεῖν τέως αὐτῷ ἐδεδίεσαν. ὡς δ' οἱ ἐκείνου τὸν σφέτερον 16 C
D IV 162 ἔγνων ἀρχηγὸν πεσόντα, πτοίᾳ ληφθέντες διεσκεδάσθησαν. τότε 17
τῷ κειμένῳ ἐπέδραμον οἱ τῆς ἑτέρας μοίρας καὶ τὴν τοῦ δει-
λαίου κεφαλὴν ἐκτεμόντες τῷ σφῶν προσήγαγον στρατηγῷ. ὁ 18
δὲ ταύτην αὐτίκα τῷ αὐτοκράτορι πέπομφε, κἀκεῖνος μετέωρον
ταύτην ἦρε κατὰ τὸ θέατρον· εἶτα καὶ τοῦ τὸν πόλεμον κατωρ- 19
θωκέναι δόξαντος ἐκτομίου ἐπανελθόντος μετὰ τῆς στρατιᾶς,
θρίαμβος γίνεται, τοῦ βασιλέως ἐν τῷ πρὸς τὴν ἀγορὰν ἐπ-
εστραμμένῳ προτεμενίσματι τοῦ ἐν τῇ Χαλκῇ λεγομένῃ τοῦ
Σωτῆρος ναοῦ προκαθημένου μετὰ πολλῆς τῆς λαμπρότητος,
ἑκατέρωθεν αὐτοῦ καὶ τῶν βασιλίδων συγκαθημένων.

2 post *στρατόπεδον* asteriscum ponit *Wo* in C *τὸ*] *αὐτὸ* D *ἐξαγούσῃ* D 3 *ἀντέστραπται* D 4 *μανιάκῃ* D 4. 5 *ἐκεῖνος* (punctis notatum) *ἐπληροῦτο τὰς πράξεις* | D 5 *ἂν ἐνεβόησεν* AD, *ἀνεβόησεν* E, *ἂν ἐμβοήσειεν* R, *ἐμβοήσειεν* w*p 7 *αὐτοῦ ἀχλὺν* E 8 *πάρεστιν* D 10 ante *γῆν* add. *τὴν* C 13 post *πεσόντα* add. *καὶ* Rwp *τότε*] *τῷ τε* D 17 *τοῦ* om. C 20 *τοῦ* om. B, *τῷ* D *λεγομένου* Ewp

profligat; sed providentiae nutu res nostras gubernantis subito
commutata belli fortuna, eius milites vincuntur. Nam ille, dum 14
aciem obequitans phalanges dissipat et ii, quos inclamat, statim
dissoluta testudine cedunt, vulnus letale accipit ac multi san-
guinis profluvio caligine oculis oborta, habenis manu elapsis
sella devolvitur statimque mortuus concidit non longe a campo, 15
in quo proelium committebatur. Neque tamen regii prius eum
aggredi ausi sunt, quam eius milites ducis interitu cognito per- 16
territi ac dissipati sunt. Tum demum ad virum iacentem hostes 17
accurrerunt et miseri caput amputatum suo duci attulerunt, quod 18
ille statim ad imperatorem mittit, qui id in sublimi theatro sus-
pendit et spadoni cum exercitu reduci, ut re bene gesta, trium- 19
phum decernit, ipse in vestibulo aedis Servatoris in Chalce forum
spectante medius inter reginas cum magna maiestate praesidens.

20 Ἀλλὰ τὰ μὲν κατὰ τὸν Μανιάκην ἐν τούτοις τετελευτήκασιν·
D ἄλλη δ' αὖθις κεκίνητο τυραννίς, ἧς ἦν ἐργάτης Θεόφιλος ὁ
21 Ἐρωτικός. ὃς τὰ κατὰ τὸν δεύτερον Μιχαήλ, τὸν τοῦ πρώτου
ἀδελφιδοῦν, μαθὼν καὶ ὡς γυναιξὶν ἡ βασιλεία πεπίστευται,
τοὺς Κυπρίους ὑπελθὼν (τούτων γὰρ ἔτυχεν ἄρχων τότε) ἀπο-
22 στασίᾳ ἐπιχειρεῖ. οὐ μέντοι τριβῆς τῷ Μονομάχῳ ἐδέησε πρὸς
τὴν τούτου καθαίρεσιν· στόλον γὰρ στείλας δι' αὐτοῦ τὸν Ἐρω-
τικὸν ἐχειρώσατο καὶ τὴν νῆσον ῥᾷον εἰς δούλωσιν ὑπηγάγετο.
23 Θνήσκει δὲ ὁ πατριάρχης Ἀλέξιος, ἐπ' ἔτη δέκα πρὸς τοῖς
ὀκτὼ καταπολαύσας τοῦ θρόνου τοῦ πατριαρχικοῦ, καὶ Μιχαὴλ
24 ὁ λεγόμενος Κηρουλάριος πρὸς αὐτὸν ἀνθιδρύεται. χρυσίου
δὲ κεντηνάρια πέντε καὶ εἴκοσιν ἐκ τῆς τοῦ πατριάρχου Ἀλεξίου
μονῆς ὁ Μονομάχος ἀφείλετο, παρ' ἐκείνου τοῦ πατριάρχου
P II 251 A 25 θησαυρισθέντα ἐκεῖ. ὅ γε μὴν ἐκτομίας Ἰωάννης, ὁ γεγονὼς
ὀρφανοτρόφος, ὁ τοῦ βασιλεύσαντος Μιχαὴλ τοῦ Παφλαγόνος
αὐτάδελφος, εἰς Μιτυλήνην τοῦ Μονομάχου κρατήσαντος μετ-
αχθεὶς ἐκεῖ πηροῦται τοὺς ὀφθαλμούς, ὡς μέν τισι δοκεῖ, παρὰ D IV 163
τῆς βασιλίδος Θεοδώρας γνώμης ἄτερ τοῦ αὐτοκράτορος, ὡς
δ' ἐνίοις, αὐτοῦ τοῦ κρατοῦντος τοῦτο κελεύσαντος, μηνιῶντος

1 ἀποστασία τοῦ Ἐρωτικοῦ CE 9 περὶ πατριαρχῶν ACE 14 ὅτι ἐτυφλώθη ὁ γεγονὼς ὀρφανοτρόφος Ἰωάννης CE

1 μὲν om. D 5 ἄρχον p* ἀποστασίαν DE 6 ἐδέησε τῷ μον. BC 8 δουλείαν DEwp 11 κηρουλλάριος D ἀναδρύεται D 12 εἴκοσι D^{s}EwpDi, v. ad XIII 1, 5 13 μονῆς om. D 13. 14 ἃ (ἃς B) ὁ πατριάρχης ἐκεῖνος ἐκεῖ ἐθησαύρισεν BC 14 ante ἐκτ. add. ὁ D 16 ἀπαχθεὶς D 18 γνώμη D

20 Ac Maniacis hic fuit exitus; verum alia tyrannis est exorta,
21 auctore Theophilo Erotico. Qui cum secundi Michaëlis, qui primi
nepos erat, exitum et regnum mulierum cognovisset, Cypriis,
22 quorum tum praetor erat, arte sibi conciliatis, deficit. Sed motus
ille nulla mora classe missa a Monomacho est suppressus, victo
Erotico et insula in servitutem facile redacta.
23 Alexio patriarcha mortuo, cum sedem illam annos XVIII
quiete tenuisset, Michaël cognomento Cerularius in eius locum
24 est suffectus. Monomachus vero auri centenaria XXV e mona-
25 sterio Alexii ab illo patriarcha in thesauros relata abstulit. Ioan-
nes autem spado, orphanotrophus, imperatoris Michaëlis Paphla-
gonis frater, Monomacho imperante Mitylenem translatus caecatur,
sive reginae Theodorae iussu clam imperatore, sive mandato

αὐτῷ διὰ τὸ τῆς ὑπερορίας πολυετὲς καὶ ἀναίτιον. ὃς βραχείας 26
ἡμέρας τῇ πηρώσει ἐπιβιώσας τὴν ζωὴν ἐξεμέτρησεν.
Ἄλλη δ' αὖθις τυραννὶς τῷ Μονομάχῳ δεινοτέρα ἐξυπ- 23
ανέστη. ἡ τοῦ Τορνικίου δ' ἦν αὕτη Λέοντος, ὃς μητρόθεν 2
κατὰ γένος προσῆκε τῷ αὐτοκράτορι. οὗτος τοίνυν τὴν Ὀρε- 3
στιάδα οἰκῶν (οὕτω δὲ πάλαι ἡ πόλις ἐκαλεῖτο τοῦ βασιλέως B
Ἀδριανοῦ) τοὺς Μακεδόνας εἶχε προσέχοντας αὐτῷ ὥς δή τινι
κρείττονι. ἦν γὰρ ὁ ἀνὴρ οὔτε τὸ εἶδος φαῦλος οὔτε τὸ φρό- 4
νημα· εἶχε δέ τι καὶ ἕτερον ᾧ πρὸς ἑαυτὸν τοὺς πλείστους
ἐφείλκετο. ἐχρησμολόγει γὰρ ἡ φήμη περὶ αὐτοῦ, οἷα καὶ περὶ 5
ἄλλων λέγεται μάτην, ὡς τῶν Ῥωμαϊκῶν σκήπτρων ἔσοιτό ποτε
ἐγκρατής. πρὸς ὃν ὁ βασιλεὺς οὔτε ὡς αὐτῷ προσήκοντα δι- 6
ετέθειτο, ἀλλὰ μέντοι καὶ ἀπηχθάνετο τῷ ἀνδρί. ἡ δὲ τοῦ κρα- 7
τοῦντος ὁμαίμων ἡ Εὐπρεπία ᾠκειοῦτό τε καὶ ἐδεξιοῦτο αὐτόν,
γυνὴ γενναία τε καὶ σταθηροτάτη τὸ φρόνημα καὶ εἰς τύχης C W III 200
ἐλάσασα περιφάνειαν καὶ εἰς πλούτου δαψίλειαν, ἣ τῷ ἀδελφῷ
στερκτέα οὐκ ἦν, ηὐλαβεῖτο δ' αὐτὴν διὰ τὸ περιὸν τῆς φρο-
νήσεως. ἡ δὲ μή τινος ἐξ ἐκείνου τυγχάνουσα τῶν μειζόνων 8

3 *περὶ τοῦ Τορνικίου Λέοντος* E

1 *αὐτῷ*] *ἄφ τῶ* C *πολυτελὲς* D 2 *ἡμερᾶς* w*p *ἐπιβιοὺς* D 3 *δεινοτ. τ. μονομάχῳ* D *ὑπεξανέστη* C, v. ad p. 433, 8 4 *τορνίκη* DE *αὐτὴ* D 5 *τὴν*] *αὐτὴν* D 6 *δὲ*] *γὰρ* B 7 *ἀνδριανοῦ* D ante *τοὺς* add. *ἐξ ὀρέστου τοῦ ἀγαμέμνονος* BCwp *τι* E 9 *ὃ* D *πλείους* B 10 *καὶ*] *δὲ* p* 11 *ποτε* om. C 14 *ἡ* om. C *εὐπρέπεια* D *αὐτῶ* D 15 *τε* om. BC *σταθηροτέρα* D, *σταθηρωτάτη* p* *τὸ φρόνημα σταθηρὰ* BC

imperatoris ei propter immeritum tot annorum exilium irati. Qui 26
cladi oculorum paucos dies supervixit.
23. Ceterum alia tyrannis atrocior est contra Monomachum
exorta, Leone Tornicio auctore, materno imperatoris cognato. 2
Qui cum Orestiadem habitaret (sic enim olim Hadrianopolis ap- 3
pellata est), Macedones habebat dicto audientes, tamquam vir
praestantior ceteris. Nam neque facie neque ingenio erat con- 4
temnendo; inerat ei etiam aliud quiddam, quo homines ad se alli-
ceret. Fama enim temere de illo ut et de aliis vaticinabatur 5
fore ut Romanis sceptris aliquando potiretur. Rex vero non 6
modo non erga eum ut cognatum affectus erat, sed et odio eum
persequebatur. Contra soror imperatoris Euprepia virum sibi et 7
conciliabat et amplectebatur, generosa femina et animo constan-
tissimo ad illustrem fortunam opumque affluentiam evecta, ne
ipsa quidem fratri cara, quod eam ob insignem prudentiam vere-
batur. Quae cum nihil ab illo magnifici consequeretur, neque 8

οὔτε συχνάκις αὐτῷ προσῄει καὶ ὑπερηφάνως ὅτε προσελήλυθε
9 προσεφέρετο, διελέγχουσά τε καὶ ὀνειδίζουσα. εἰ δ' ἐπὶ τούτοις
ἑωράκει τὸν ἀδελφὸν ὀργιζόμενον, ἀπεδυσπέτει καταφρονητικῶς.
10 ὁρῶν οὖν τὴν πρὸς τὸν Τορνίκην τῆς ἀδελφῆς ὁ βασιλεὺς γνη-
σιότητα ὑπώπτευέ τε καὶ ἐμηνία, καὶ ἵνα πόρρω ἀλλήλων θεῖτο
αὐτούς, τῶν ἐν Ἴβηρσι τῇ Ῥωμαίων ἡγεμονίᾳ διαφερόντων D IV 16
D αὐτῷ τὴν ἀρχὴν ἀνατίθησι, κατεσχηματισμένην εὐπροσώπως
11 ὑπερορίαν αὐτοῦ καταψηφισάμενος. καὶ ὁ μὲν ἀπῆλθεν· ἡ δέ
γε φήμη, ἣ πρὸς μέγα τύχης αὐτὸν ἐξῆρεν ἐν ἐλπίσιν, οὐκ
ἔληγε. καί τινες ἐκ τούτου τὸν ἄνδρα πρὸς τὸν βασιλέα δι-
12 έβαλλον. ὁ δὲ τοῖς λόγοις τούτοις τὴν γνώμην διασεισθεὶς
στέλλει καὶ κείρει μὲν τὴν κόμην τῷ Τορνίκῃ, συγκείρειν αὐτῷ
ταῖς θριξὶ καὶ τὰς ἐλπίδας οἰόμενος, ῥάκος δὲ μέλαν αὐτὸν
ἀμφιέννυσι, ζοφοῦν αὐτῷ νομίζων ἐντεῦθεν τὴν προσδοκωμένην
τῆς τύχης λαμπρότητα· οὕτω δ' ἐπανελθόντα μήτ' οἰκτείρας,
13 ἀλλὰ καὶ ἐπικαγχάσας ἀφῆκεν. οἱ δέ γε Μακεδόνες καὶ πρῴην,
ὡς εἴρηται, προσκείμενοι τῷ ἀνδρὶ καὶ χρηστὰς ἐλπίδας ἐπ'
P II 252 A αὐτῷ θάλποντες, νυκτὸς αὐτὸν ὑπεξαγαγόντες τῆς βασιλίδος

16 *ἀποστασία Λέοντος τοῦ Τορνίκη* (*τ. τορνικίου λέοντος* C) CE *καὶ ὅσα ἐν αὐτῇ ἐπράχθησαν* E

3 *καταφροητικῶς* p* 4 *τορνίκιον* Owp *τῆς ἀδελφῆς* om. D 6 *τῇ . . ἡγεμονίᾳ διαφερόντων*] v. ad XVI 10, 6 9 *ἥπερ ἐν ἐλπίσι πρὸς μέγα τύχης αὐτὸν* (ex *αὐτοῦ* corr. C) *ἐξῆρεν* BC *ἐξῆρεν αὐτὸν* D 12 *τορνικίῳ* BC(wp) 13 *καὶ* om. D *ῥάκος* RwpDi, *ῥᾶκος* AD, *ῥάκκος* B 14 *νομίζω* D 16 sub *ἀφῆκεν* (fol. 447r extr.) atramento pallido eique, quo manus prior utitur, simili additae sunt litterae Ch. R. in B 17 *εἴρηται*] XVII 23, 3 *ἐπ'* om. D 17. 18 *θάλποντες* ante *ἐπ'* BC

frequentabat regiam et superbe cum fratre agebat, si quando
9 accesserat, eum arguens et obiurgans et eius ob illa iracundiam
10 per contemptum silentio dissimulans. Rex vero sincerum illum
sororis erga Tornicen affectum graviter molesteque ferens, ut eos
longe seiungeret, Tornicen Iberibus Romanae ditionis praefecit,
11 relegatione specioso titulo obumbrata. Cum igitur ille abiret
neque tamen fama eum spe magnae fortunae prosequi desisteret,
quidam inde ansam arripuerunt eius apud regem calumniandi.
12 Quorum verbis commotus ille Tornicae comam tondet, se spem
eius una detonsurum ratus, nigramque lacernam induit, quasi
eo colore tenebras offusurus exspectato illi fortunae splendori;
ita reversum adeo non est miseratus, ut cachinno etiam pro-
13 sequeretur abeuntem. Macedones vero prius etiam, ut dictum
est, illi viro addicti ac bene de eo sperantes eum noctu ex urbe

τῶν πόλεων ἐς τὴν αὐτῶν μητρόπολιν ἄγουσι τὴν Ἀδριανού-
πολιν, καὶ σπουδῇ τῶν προστεθειμένων αὐτῷ ταχὺ τὰ πλείω
τῶν στρατευμάτων ἐκεῖ συνηθροίσθησαν ἢ καὶ μίσει τῷ πρὸς
τὸν αὐτοκράτορα. διά τινας γὰρ αἰτίας οὔτ' ἐκεῖνος καλῶς 14
τοῖς στρατιώταις ἐκέχρητο, ἀλλὰ καὶ ὑποψίας ὑπέτρεφε κατ'
αὐτῶν, κἀκεῖνοι διὰ ταῦτα πρὸς ἔχθος κατ' αὐτοῦ ἠρεθίζοντο.
ὡς δ' οὖν συνελέγησαν, εὐφημίας αὐτὸν αὐτίκα βασιλικῆς καὶ 15
ἀναρρήσεως κατηξίωσαν. ὁ δὲ σὺν αὐτοῖς εὐθὺς ἔργου εἴχετο 16
καὶ ἀθρόον τῇ βασιλευούσῃ ἐπιφοιτᾷ, καί οἱ προσιόντι προσ-
εφοίτων πολλοὶ καὶ στρατιῶται καὶ ἀστικοί· κἀκεῖνος ταῖς ἐλ- 17 B
πίσιν ἠώρητο, ὡς οὔτινος αὐτῷ ἀντιστησομένου, ἀλλὰ μᾶλλον
ἀναπετασόντων αὐτῷ εὐπετῶς καὶ τὰς πύλας τῆς πόλεως, ὅτι
τε τὰ ἑῷα στρατεύματα πολέμοις ἐκεῖ προσησχόλητο καὶ ὅτι
D IV 165 καὶ οἱ τῆς πόλεως δι' ὀργῆς ἐποιοῦντο τὸν αὐτοκράτορα, ὡς
δή τι μὴ κατὰ γνώμην αὐτοῖς προσφερόμενον. τοιαύταις οὖν 18
αἰωρούμενος ταῖς ἐλπίσι στρατοπεδεύεται πρὸ τῆς πόλεως, πο-
λιορκήσων αὐτήν, εἰ μὴ δέχοιτο ἑτοιμότατα. ἕωθεν οὖν παρα- 19
ταξάμενος καὶ ἀγχοῦ τοῦ περιβόλου τῆς πόλεως γεγονὼς περὶ

1 *αὐτῷ* D post *ἄγουσιν* add. *αὐτὸν* Rwp, *αὐτὸν εἰς* D *ἀδριαν.* om. C 2 *καὶ* AR, *ἢ* wp, *καὶ ἢ* mavult *Wo* 3 *τὸ* D, *τῷ* ex *τὸ* corr. C 4 *τινος* D 5 *ὑπερέτρεφε* p* 6 *ἐρεθίζοντο* B, *ἠρεθ* . . . . D 7 *συνελέγησαν* . . . . . . *αὐτὸν* D *βασιλικὴν* D 8 *ἔργου* Rwp*Di*, *ἔργον* A 9 *προσήκοντι* D 10 *ἀστικοὶ* AR, *ἀστυκοὶ* wp 10. 11 *ἐλπίσιν* . . . . . . *ὡς* D 11 *ἀ* . . . . *σομένου* . . . . | *ἀλλὰ* D 12 *ἀναπετασμὸν* ex *ἀναπετασμάτων* mutat D ante *καὶ* add. *τῶν ἀστῶν* BCwp 14 *καὶ* om. BC 15 *τι μὴ*] *τιμὴν* D 16 *πρὸ* om. D 17 post *δέχοιτο* add. *αὐτὸν* Rwp*Di* 18 ante *περὶ* add. *τοῦ* D

regia in metropolim suam Hadrianopolim abducunt, quo fau-
torum eius studio maxima pars exercituum convenit vel impe-
ratoris odio, qui ob causas quasdam milites non bene tractarat 14
et suspectos habebat, unde illis odio esse coeperat. Statim igitur 15
illuc congressi Torniceen faustis acclamationibus prosecuti regem
consalutarunt. Ille vero nulla mora rem cum suis aggressus 16
Cpolim subito invadit cumque multi ad eum tam milites quam
cives confluerent, in spem erigebatur neminem fore, qui sibi 17
resistere auderet, sed omnes portas urbis non gravatim aperturos,
tum quod orientales exercitus bellis ibi gerendis occupati, tum
quod cives imperatori irati essent, a quo aliter quam vellent ha-
berentur. Huiusmodi spe inflatus castra ante urbem ponit, op- 18
pugnaturus eam, nisi alacriter reciperetur. Mane igitur instructa 19
acie ad moenia urbis prope Blachernas progressus petit, ut
portae sibi aperiantur, custodibus ad id facinus magnis pollici-

τὰς Βλαχέρνας ἀνοῖξαί οἱ τὰς πύλας ἠξίου τοὺς ἔνδον, ὑπο-
C σχέσεσι τούτους πρὸς τὴν πρᾶξιν παραθαρρύνων λαμπραῖς.
20 τῶν δὲ μηδ' ἐπιστρεφομένων αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ χλευαζόντων
21 καὶ πρὸς ἐκεῖνον ἀποσκωπτόντων, ἐπεχείρει τῇ προσβολῇ. ἀντι-
παρετάττετο δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς στρατιώταις ὀλίγοις καὶ ὄχλῳ
δημοτικῷ καί τισιν ἄλλοις ἀνδράσιν ἐνίων τῶν τῆς γερουσίας
θεραπεύουσι, τῶν πάντων οὐδ' εἰς ἀκριβῆ συναριθμουμένων
22 χιλιοστύν· καὶ τούτους πρὸ τοῦ περιβόλου στήσας τῆς πόλεως
ἀντιμετώπους τοῖς τοῦ τυράννου ᾤετο καταπλήξειν αὐτοῖς τὸ
23 ἀντίπαλον. καὶ αὐτὸς δὲ ὁ αὐτοκράτωρ ἔν τινι τῶν βασιλικῶν
D θαλάμων προβεβλημένῳ τῶν ἄλλων καὶ ἐπὶ τὸ πρὸ τῆς πό-
λεως ἐστραμμένῳ πεδίον καθῆστο βασιλικῶς, ἵν' ὁρῴη τοὺς
24 ἐναντίους καὶ ὁρῷτο αὐτοῖς. οἱ δὲ Μακεδόνες βωμολοχίας
ὄντες ἐθάδες, ἰδόντες τὸν βασιλέα, οἱ μὲν ἄντικρυς ἐξύβριζον
εἰς αὐτόν, οἱ δὲ καὶ χοροὺς συνιστῶντες μέλη τέ τινα σχεδι-
W III 201 άζοντες κωμῳδίας ὠρχοῦντο καὶ ᾖδον ταῦτα, τοῖς ποσὶν ἐπι-
25 κροτοῦντες τὴν γῆν. εἶτα τοῖς ἔξω τοῦ τείχους προβεβλημένοις
βασιλικοῖς μοίρας τινὸς ἐπελθούσης τῶν ἐναντίων, οἱ μὲν ἐπὶ
τὰς πύλας ὥρμησαν, οἱ δ' ἐπὶ τὴν τάφρον ἐνέπιπτον καὶ ἀπώλ-
26 λυντο. τοσοῦτον δ' ἅπασι τὸ δέος ἐγένετο ὥστε τούς τε τοῖς

1 ἠξίου RwpDi, ἠξίουν A 2 λαμπραῖς ἐκκαλούμενος BC 4 ἀντιπαρετάττετο RwpDi, ἀντεπαρετάττετο AB 7 θεράπουσι RwpDi συναριθμένων D, ἀριθμουμένων C 8 χιλιοστύν RwpDi, χιλιοστήν et -στύν per dittogr. A, χιλιοστήν D 9 τοῖς om. D καταπλήξει D 10 τι B, corr. Bw 11 τὸ] τῷ D 12 πεδίῳ D 15 τίνα w*p invitis AR 18 βασιλικῆς BD 19 ἀνέπιπτον D 20 τοῖς om. D

20 tationibus invitatis. Qui cum eum et neglegerent prorsus et
21 deriderent et dicteriis incesserent, oppugnationem instituit. Rex
vero cum paucis militibus urbanaque multitudine et aliis quibusdam viris, senatus ministris, qui omnes vix milliarium nume-
22 rum explebant, defensionem parat. Quos cum pro moenibus
tyranni militibus opposuisset, putabat se terrorem adversariis
23 incussurum; atque ipse imperator in quodam regio conclavi
prominente ante cetera et spectante ad campum ante urbem
situm pro maiestate sedebat, ut hostes cerneret et cerneretur
24 ab iis. Macedones vero scurrilitati assueti conspectum regem
partim palam contumeliis insectabantur, partim choris institutis
comicas quasdam cantilenas ex tempore canebant et saltabant
25 pedibus terram pulsantes. Tum immissa hostium cohorte in regios, qui extra moenia obiecti erant, homines partim ad portas,
partim ad fossas compulsi sunt, in quas praecipitati perierunt.
26 Qua re tanta formido omnibus incessit, ut etiam ii, qui in moe-

τείχεσιν ἐφεστῶτας ἑαυτοὺς ἐκ τούτου καταβάλλοντας φεύγειν
καὶ τοὺς τὰς εἰσόδους φρουροῦντας τῆς πόλεως φρούδους αὐ-
D IV 166 τίκα γενέσθαι, μηδὲ τὰς πύλας ἐπιζυγώσαντας. εἰ οὖν εἶχεν 27
ὁ τότε πόλεμος τὸν εἰδότα νικᾶν, οὐδὲν ἦν τὸ κωλῦον εὐθὺς P II 253 A
τὸν Τορνίκην ἐντὸς γενέσθαι τοῦ ἄστεος καὶ τέλος ἐπιθεῖναι
τῷ ἐγχειρήματι. ἀλλὰ τοῦτο μέν, ἐπεὶ μὴ τῇ ἄνωθεν ἐδέδοκτο 28
διοικήσει, τὸν τυραννοῦντα διέφυγεν. ὁ δέ γε βασιλεὺς μικροῦ 29
ἂν ἐκινδύνευσε· τῶν γάρ τις ἐναντίων τόνδ' ἐπιτοξάζεται καὶ
βέλος ἀφίησι κατ' αὐτοῦ, τὸ δ' ἀτευκτῆσαν τοῦ βασιλέως βάλλει
μειράκιόν τι τῶν θαλαμηπολούντων. ἀλλ' οὐδ' ἐκείνῳ καιρία 30
γέγονεν ἡ ἐκ τοῦ βέλους πληγή· οἵ γε μὴν περὶ τὸν βασιλέα
δείσαντες αὐτίκα μετέστησαν, κἀκεῖνος αὐτὸς ἄλλοσέ πῃ τὸν
θῶκον μετήνεγκεν. ὃν δ' εἴρητο τρόπον διαφυγεῖν τὸν Τορ- 31
νίκην τὸ εὐτύχημα, εἰς τοὐναντίον αὐτῷ τὰ πράγματα περι-
έτρεψεν. ἥ τε γὰρ πόλις αὖθις ὑπὸ φρουρὰν ἐγεγόνει καὶ ὁ 32 B
τύραννος αὖθις ἔωθεν προσβαλὼν καὶ ἀποκρουσθεὶς παρὰ
βραχὺ καὶ ἀπώλετο ἄν. λίθων γὰρ ἐκ μηχανῆς ταλαντιαίων 33

1 τούτων O καταβαλόντας D 2 φρορούντας D 3 ἐπιζυγώσαντες D γοῦν Ewp 4 πόλεμος RwpDi, πολέμιος A, πόλεμος ex πολέμιος corr. B ante ἦν add. ἂν D κωλῦον DDi, κωλύον ARwp εὐθὺς om. D 5 τορνίκιον BCEwp 8 τῷδ' D; sed sicut est Zonarae ἐπιπλήττειν τινά (XIII 15, 12), ita ἐπιτοξάζεσθαι cum accusativo potest coniungi 10 θαμηπολούντων D 11 οἵ γε μὴν] οἱ δέγε Ewp post μὴν add. οἱ D 12 ἄλλοσέ RwpDi, ἄλλος σέ A 12. 13 τὸν θῶκον μετήνεγκεν AE (τὴν καθέδραν διήμειψε Psell. p. 156, 17), σὺν (om. Di) τῷ θώκῳ μετήνεκτο OwpDi 13 εἴρηται RwpDi διαφυγεῖν τὸν τορνίκην A, τὸν τορνίκιον διαφυγὸν Ewp, διαφυγὼν (διαφυγὸν ex διαφυγὼν corr. B) τὸν τορνίκιον O, διαφυγὸν τὸν τορνίκην Di 16 αὖθις AE, πάλιν Owp

nibus stabant, desilientes fugerent et qui aditus urbis custodiebant, illico evolarent e conspectu ne portis quidem clausis.
Quodsi bellum illud virum habuisset utendi victoria peritum, 27
nihil Tornicen ab urbis ingressu vel exsecutione conatus sui
prohibuisset. Sed eam occasionem, cum deo aliter visum esset, 28
tyrannus amisit. Rex tamen periculo proximus fuit; nam hostis 29
quidam emissa contra illum sagitta ipsum quidem regem non
perculit, sed adulescentem cubiculi magistrum, ac ne illi quidem
vulnus mortiferum inflixit. Tamen satellites territi statim reces- 30
serunt et ipse imperator sellam alio transtulit. Sed felicitas, quam 31
ab Tornice ita neglectam esse exposuimus, rem in contrarium
vertit. Nam urbe denuo custodiis munita, tyrannus mane rursus 32
impetu in moenia facto repulsus est nec multum afuit, quin ipse
periret. Nam cum ex machina saxa talenti pondere in hostes 33

σφενδονουμένων κατὰ τῶν ἐναντίων, εἷς ἐπὶ τὸν τύραννον ἵετο
καὶ τοῦ μὲν οὐ καθίκετο, δειλίαν δὲ κἀκείνῳ καὶ τοῖς περὶ
αὐτὸν ἐνεποίησε, καὶ λύσαντες τὴν παράταξιν ὑπενόστησαν εἰς
τὴν σφετέραν παρεμβολὴν καὶ οὐκέτι τῇ πολιορκίᾳ ἐπικεχει-
34 ρήκασιν. ἀλλά τινας βραχείας ἡμέρας προσμείνας ὁ τυραννῶν,
ἐπεὶ ἑώρα τοὺς μὲν τῶν οἰκείων προσχωροῦντας τῷ βασιλεῖ,
τοὺς δὲ σκιδναμένους καὶ ἐκδιδράσκοντας, ἀπανίσταται μὲν τῆς
περὶ τὸ ἄστυ προσεδρείας, ἀπῄει δὲ ὡς εὐπετῶς τῶν Θρᾳκῴων
C 35 κρατήσων φρουρίων, ἀλλ' ἀπεκρούσθη κἀκείνων. ἐν τοσούτῳ
δὲ παρῆσαν αἱ τῆς ἑῴας δυνάμεις ἀνακεκλημέναι παρὰ τοῦ
36 αὐτοκράτορος καὶ κατὰ τοῦ τυραννοῦντος ἀφείθησαν. οἱ δ'
αὐτῷ τὴν ἀποστασίαν συγκροτοῦντες ὡς ἔγνων τοῦτο, δείσαντες D IV 167
περὶ σφίσιν, ἀλλὰ καὶ τοῦ τῶν ἑῴων ταγμάτων ἐξάρχοντος
παραστρατοπεδευσαμένου τοῖς ἀποστάταις καὶ τοὺς μὲν ὁμιλίαις,
τοὺς δὲ καὶ γράμμασι πείθοντος αὐτομολῆσαι τῷ αὐτοκράτορι,
πάντες σχεδὸν λιπόντες τὸν τυραννήσαντα προσήνωντο τοῖς βα-
σιλικοῖς, καὶ οὐ τῶν ἀσήμων μόνον ἦσαν οὗτοι στρατιωτῶν,
ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπιφανῶν καὶ ἐστρατηγηκότων καὶ λαμπρυνθέντων
ἀρχαῖς, ἑνὸς μόνου τῶν ἐπισήμων παραμεμενηκότος αὐτῷ τοῦ
D 37 Βατάτζη. ὡς δ' οὖν ἐγκατελείφθη πρὸς τῶν λοιπῶν ὁ Τορ-

3 *ἐνεποίησε* RwpDi, *ἐνεποίησεν* A (v. ad XIII 1, 5), *ἐποίησε* B 4 *πολιορκίᾳ*] *ὀρκίᾳ* deleto antecedente *παρεμβολῇ* E (oblitus est scriba addere pro deleto verbo *πολι* et exstinguere spiritum vocabuli sequentis) *προσήδρευσαν* O 5 *τύραννος* Ewp 8 *προσεδρίας* Ewp, v. ad XVI 8, 18 14 *στρατοπεδευσαμένου* C, corr. Cw 16 *ἀπολιπόντες* Ewp 17 *μόνων* Ewp, v. ad XIV 6, 31 *οὗτοι* om. D 20 *τορνίκιος* Rwp

emitterentur, unum in ipsum directum aberravit illud quidem,
sed et ipsi et eius satellitibus tantum incussit terrorem, ut dissi-
34 pata acie in castra reversi ab oppugnatione desisterent. Paucos
igitur dies ibi commoratus tyrannus cum ex suis alios ad regem
deficere, alios dispergi et aufugere videret, relicta urbis obsidione
castella Thraciae se facile occupaturum ratus ab illis quoque
35 repulsus est. Interea copiae orientales ab imperatore revocatae
36 adsunt et contra tyrannum mittuntur. Quo defectionis socii co-
gnito sibi metuentes, cum orientalium quoque legionum dux
castra prope illos posuisset et alios colloquiis, alios litteris im-
pulisset, ut ad imperatorem transfugerent, fere omnes deserto
tyranno cum regiis se coniunxerunt, neque ii gregarii tantum
milites, sed etiam viri illustres, duces et magistratus, uno quidem
37 ex insignioribus Batatze ab illo non deficiente. Tornices igitur
ab omnibus destitutus, nulla spe evadendi relicta, cum Batatze

νίκης καὶ πάντοθεν αὐτῷ ἄφυκτος ἦν ἡ κατάληψις, θείῳ ναῷ
προσπεφεύγασιν αὐτός τε καὶ ὁ Βατάτζης. ἐκεῖθεν δὲ πεδῆται 38
τῷ Μονομάχῳ προσήχθησαν· ὁ δὲ στέρησιν ἀμφοῖν καταψη-
φίζεται τοῦ φωτός, καὶ τοῖς μὲν ἐσβέσθησαν εὐθὺς οἱ λύχνοι
τοῦ σώματος, ἡ δ' ἀποστασία διελέλυτο τέλεον.

Μέχρι μὲν οὖν τοῦδε μάχας ἐμφυλίους ὁ λόγος διηγησά- 24
μενος μεταβήσεται νῦν πρὸς μάχας βαρβαρικάς. προκείσθω 2
δὲ τῶν ἄλλων τῶν Ῥῶς ἡ ἐπέλευσις. τοῦτο τὸ ἔθνος καὶ
ἄλλοτε πλειστάκις κατὰ Ῥωμαίων ἐγένετο, ἡττηθὲν δὲ τέλος
καὶ σπονδὰς πεποίητο πρὸς Ῥωμαίους καὶ κῆδος, ἵνα διὰ τὴν
ἀγχιστείαν πρὸς ὁμόνοιαν τὰ γένη συνδέοιτο, καὶ παρ' ἀλλήλους
ἐφοίτων ἐμπορευόμενοι. ἦσαν γοῦν καὶ τότε Ταυροσκύθαι 3 P II 254 A
πολλοὶ παρὰ τῇ Κωνσταντίνου, τὰ ἑαυτῶν ἀποδιδόμενοι καὶ
τὰ παρ' ἡμῖν ἐξωνούμενοι. συνέβη δέ τισι τῶν Σκυθῶν ἔριν 4
γενέσθαι πρὸς Ῥωμαίους τινάς, πληγαὶ δ' ἐπηκολούθουν ταύτῃ
καὶ τραύματα, τοῖς δὲ παρείποντο θάνατοι καὶ τοῖς θανοῦσι W III 202
καὶ εἷς τις τῶν ἐπισήμων παρ' αὐτοῖς συνηρίθμητο. τοῦτο 5
D IV 168 τῷ τῆς χώρας ἄρχοντι πρόφασις τῆς καθ' ἡμῶν συγκινήσεως

2 ὅτι ἐτυφλώθησαν ὁ Τορνίκιος καὶ ὁ Βατάτζης CE 7 περὶ τῶν Ῥῶς κατὰ τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων ἐπελεύσεως C

1 ἦν] αὐτῷ D (ex antecedentibus perperam repetitum) 2 προσπεφεύκασιν p* πε|δῆτας D 6 μὲν οὖν] γοῦν D μάχας in rasura C (antea videtur fuisse λόγους) 8 ῥῶς B^{s}DEwp*Di* 9 ἄλλω τε D 9. 10 καὶ ante τέλος C 11 πρὸς ὁμόν. om. C 12 οὖν Ewp 13 ante ἑαυτῶν add. παρ' Rwp 13 ἀποδιδρόμενοι p* 14 ἡμῶν D ἀντωνούμενοι BCwp δέ] γοῦν D 15 τινὰ B ἐπηκολούθουν AR, ἐπηκολούθον w*, ἐπηκόλουθον p* 17 τοῦτο Rwp*Di*, τούτω A 18 πρόφασις (πρόφασιν D) ante τῷ O καθ' ἡμῶν post συγκινήσεως Ewp συγκινήσει D

in templum quoddam confugit. Unde ad Monomachum compe- 38
dibus vincti perducti atque effossis oculis caecati sunt, seditione
penitus compressa.

24. Hactenus intestina bella commemoravimus, nunc ad
externa se convertat oratio; ac Russorum imprimis expeditio 2
narretur, quae gens cum alias quoque saepissime Romanos ag-
gressa esset, victa erat. Tandem foedere icto et affinitate iuncta,
utrumque populum devincire studuerunt et commercia inter se
agitabant. Cum autem tunc multi Tauroscythae Cpoli merces 3
suas venderent et nostrates commercarentur, accidit, ut inter quos- 4
dam Scythas et Romanos contentione orta a pugnis ad vulnera,
a vulneribus ad caedes fieret progressio et inter ceteros illustris
quidam Scytha caderet. Ex eo Russorum princeps occasione 5

γέγονε, καὶ αὐτίκα πλοῖα συμπηξάμενος, ἃ παρ' αὐτοῖς μονό-
ξυλα λέγονται, σφόδρα πολλὰ καὶ τούτοις ἐμβιβάσας πλῆθος
ὑπερεκπῖπτον σχεδόν τι καὶ ἀριθμόν, ἀκήρυκτον Ῥωμαίοις ἐπ-
6 έσεισε πόλεμον καὶ γίνεται τῆς Προποντίδος ἐντός. ὡς δ' ἔγνω
τὴν ἐπέλευσιν ὁ κρατῶν, στέλλει παρ' αὐτοῖς τοὺς πρεσβεύσοντας
B καταθέσθαι τὰ ὅπλα σφᾶς, ὡς ἑτοίμως τοῦ βασιλέως, εἴ τι γέ-
7 γονεν αὐτοῖς πρὸς λύπην, ἐξιασομένου καὶ θεραπεύσοντος. ὁ
δὲ βάρβαρος ὑπερηφάνως τε τοὺς πρέσβεις ἐδέξατο καὶ λόγους
μεγαλαύχους καὶ σοβαροὺς ἐξηρεύξατο καὶ ἀτίμως αὐτοὺς ἀπε-
8 πέμψατο. ἀπογνοὺς τοίνυν τὰς σπονδὰς ὁ κρατῶν καὶ αὐτὸς
πρὸς ναυμαχίαν παρεσκευάζετο, καὶ ἐπεὶ μὴ ἔτυχε τὸ ναυτικὸν
ἐνδημοῦν, πορρωτάτω δ' ὂν φυλακαῖς χωρῶν προσησχόλητο,
τριήρεις τινὰς καὶ ὁλκάδας ἄλλας ἑτοιμασάμενος καὶ ταύταις
τὸ πῦρ τὸ ὑγρὸν ἐνθέμενος ἄφθονον ἀντέταξε ταύτας τοῖς σκά-
φεσι τοῖς βαρβαρικοῖς, καὶ αὐτὸς ὁ κρατῶν παρὼν καὶ ἄνω
C 9 που τοῦ λιμένος καθήμενος. ὡς δὲ τὸ πολὺ τῆς ἡμέρας παρ-
ῆλθε καὶ ἠρέμουν οἱ βάρβαροι καὶ τὴν σύνταξιν οὐ διέλυον,
τρεῖς τῶν τριηρῶν ἐκέλευσεν ὁ βασιλεὺς τῷ Θεοδωροκάνῳ λα-
βεῖν καὶ ἀκροβολίσασθαι κατὰ τῶν βαρβάρων, ἵν' αὐτοὺς εἰς
10 πόλεμον ἐπισπάσηται. ὁ δὲ οὐκ ἀκροβολισμοῖς ἐπεχείρησεν,

10 *ναυμαχία κατὰ τῶν Ῥῶς καὶ ἧττα αὐτῶν* C

3 *ὑπερεκπίπτον* ARwp, corr. *Di* *ἀριθμῷ* D 11 *παρεσκευάσατο* C *μὴ* RwpDi (cf. Psell. p. 145, 9), om. A 14 *τὸ* et ante et post *πῦρ* om. D *ἀντετάξατο* D *ταύταις* C 15 *αὐτοκράτωρ* Rwp 16 *τοῦ* om. D 17 *καὶ τὴν*] *τὴν δὲ* O 18 *τριηρῶν* ARwp, *τριῶν* D, *τριήρων* *Di*, v. ad XV 8, 4 20 *δὲ* ARw, *δ'* p**Di*

sumpta, statim plurimis navigiis compactis, quae apud eos mo-
noxyla vocantur, multitudine, quae omnem prope numerum ex-
cedit, iis imposita, in Propontidem penetrat bellumque Romanis
6 non ante indictum infert. Quos ubi imperator adventare cogno-
vit, missis legatis petit, ut arma deponant, regem paratum esse,
7 si quid molesti iis accidisset, satisfacere. At barbarus legatos
superbe excepit eosque insolentibus et molestis verbis eructatis
8 cum ignominia dimisit. Imperator igitur pace desperata et ipse
bellum navale parat et quia classis longissime aberat tutandis
provinciis occupata, triremes alias et onerarias naves, plurimo
Graeco igni imposito, adversus classem barbarorum mittit atque
9 ipse in summo portu considit. Ut autem magna diei parte elapsa
barbari quiescebant neque aciem solvebant, Theodorocanum iubet
rex cum tribus triremibus lacessere barbaros et ad pugnam
10 elicere. Neque vero ille coepit velitari, sed pugnam plane est

ἀλλὰ καθαρᾷ ναυμαχίᾳ καὶ τινὰ μὲν σκάφη βαρβαρικὰ κατ-
έφλεξε τῷ διύγρῳ πυρί, τινὰ δὲ κατέδυσεν αὔτανδρα, ἓν δὲ
κατέσχεν ἔνδον αὐτὸς εἰσπεπηδηκώς, καὶ οὓς μὲν τῷ ξίφει
συγκόψας, οὓς δὲ καταπλήξας καὶ δεσμίους ὥσπερ τῷ δέει
παρειληφώς. ὡς δ' οὕτω ταῖς τρισὶ τριήρεσι κατευτυχήθη ἡ 11
D IV 169 κατὰ τῶν ἐναντίων ἐπέλευσις καὶ ἄλλαις τῶν ὁλκάδων σύνθημα
παρέσχεν ὁ βασιλεύς, καὶ ἀνήγοντο πλείονες· ἃς ὁρῶντες ἐπ- D
ιούσας οἱ βάρβαροι οὐκέτι μάχης ἐμέμνηντο, ἀλλὰ τὴν σύνταξιν
διαλύσαντες πρύμναν ἐκρούσαντο καὶ ὡρμήκεσαν εἰς φυγήν.
συνεμάχησε δὲ Ῥωμαίοις τότε καὶ ἄνωθέν τις ῥοπή· πνεῦμα 12
γὰρ ἐξαίφνης σκληρὸν πνεῦσαν ἐξ ἑῴας πρὸς τὰ ἑσπέρια καὶ
καταιγίδα κινῆσαν τοῖς τῶν βαρβάρων ἐπήνεκτο σκάφεσι καὶ
πολλὰ μὲν ἐπέκλυσε καὶ τῷ βυθῷ παραδέδωκε, πολλὰ δ' ὑφ-
άλοις πέτραις καὶ σκοπέλοις προσήραξε καὶ συνέτριψε. τὰ δέ 13
γε τούτων πληρώματα, τοὺς μὲν τὸ ὕδωρ ἐκάλυψε, τοὺς δὲ
σύνταγμα στρατιωτικὸν ἐφεδρεῦον ταῖς ᾐόσι διέφθειρεν. οὕτω 14
δὲ καταπολεμηθέντος τοῦ τῶν βαρβάρων πλήθους ὁ βασιλεὺς
τροπαιοφορῶν εἰς τὰ ἀνάκτορα ἐπανέζευξεν.

Εἷς μὲν δὴ πόλεμος βαρβαρικὸς οὑτοσὶ δεδιήγηται, εἰρή- 25 P II 255 A

19 ὅπως οἱ Τοῦρκοι κατὰ τῆς ὑποκειμένης (ἐπικ. E) Ῥωμαίοις ἑῴας μοίρας ἐχώρησαν (χώρας ἑῴας ἐστράτευσαν E) CE καὶ τίνες οὗτοι C

1 ἀλλὰ ἀκριβεῖ B, ἀλλ' ἀκριβεῖ CD 2 τινὰ] ἄλλα D 3 συνέσχεν O εἰςπεπεδηκὼς w*p 5 κατειληφὼς D 6 κατὰ om. C 8 σύναξιν D 11 ἐξ ἑῴας om. D εἰς B 12 ἐπήνεχθο p* 14 προςήρραξε ARwp, corr. *Di*, v. ad XIII 7, 8 15 τοὺς μὲν] τὰ μὲν D ἐκάλυψε w*p 16 ἠιόσι ARBw, ἠόσι BD, ἠίοσι w*p post διέφθειρεν add. ἐκβρασσομένους (ἐκβρασσομένου C) τοῦ κλύδωνος BCwp 18 τροπαιοφόρος BC ut Psell. p. 147, 5 19 βαρβαρικὸς rasura ex βαρβάρων corr. B, om. D οὑτοσὶ AR, οὑτωσὶ w*p, ὁ τῶν ταυροσκυθῶν BC*Wo* lat.

auspicatus et Graeco igni aliquot naves barbarorum cremavit,
alias una cum viris demersit unamque comprehendit, in quam
ipse insiluit, aliis caesis, aliis perterrefactis et metu quasi con-
strictis. Tribus triremibus feliciter ista ausis, signo a rege dato 11
plures onerariae solvunt; quibus barbari conspectis, pugnae im-
memores, soluta acie in fugam conversi paullatim recesserunt,
Romanis in ea pugna divinitus etiam adiutis; nam subito pro- 12
cella orientalis coorta, fluctibus occidentem versus ingentibus in
barbarorum naves devolutis, multas submersit, multas rupibus
et scopulis occultis illisas comminuit. Vectores autem partim 13
undae absorpserunt, partim milites occupatis litoribus trucidarunt.
Barbarorum multitudine ad hunc modum debellata, rex victoria 14
illustris in regiam revertitur.

25. Exposito hoc uno barbarorum bello, ad alterius gentis

σθω δὲ καὶ ἑτέρα τις συγκίνησις ἔθνους, ἣ τότε τὴν ἑῴαν
διέλαβε καὶ μέχρι τοῦ νῦν αὐτὴν ἐπιβόσκεται, τοὺς Τούρκους
2 *φημί. εἰσὶ μὲν οὖν οὗτοι γένος τι Οὐννικὸν οἰκοῦν τὰ προσ-*
άρκτια τῶν Καυκασίων ὀρῶν, πολυπληθὲς καὶ αὐτόνομον.
3 *ἐπεὶ δ' ἡ Περσῶν ἀρχὴ ἢ μᾶλλον ἡ Μακεδόνων, ἣ τὴν Περ-*
σῶν βασιλείαν καθεῖλεν, ὑπὸ Σαρακηνῶν καθῄρητο, εἶτα καὶ
οὗτοι πρὸς ἀλλήλους στασιάσαντες εἰς ἀντιπάλους μοίρας διῄρηντο
B *καὶ ἀλλήλοις ἐμάχοντο, Μουχούμετ ὁ τοῦ Ἰμβραήλ, Περσίδος*
ἄρχων καὶ Χορασμίων καὶ Μηδίας καί τινων ἄλλων, πόλεμον
ἤρατο κατὰ τοὺς χρόνους Βασιλείου τοῦ βασιλέως κατὰ Βα-
βυλωνίων τε καὶ Ἰνδῶν, ἡττώμενος δὲ συμμαχικὸν ἐκ Τούρκων
W III 203 4 *μετεπέμψατο· ἣν δὲ τοῖς εἰς συμμαχίαν ἐλθοῦσι τῷ Μουχούμετ*
5 *στρατηγὸς Ταγγρολίπιξ Μουκάλετ. σὺν τούτοις ὁ Μουχούμετ* D IV 170
τοῖς ἀντιθέτοις προσβαλὼν τροποῦται αὐτοὺς καὶ ἀναζεύξας εἰς
τὰ οἰκεῖα οὐκ εἴα τοὺς Τούρκους εἰς τὴν ἑαυτῶν ὑποστρέψαι,

1 *ἔθνους συγκίνησις* BC 2 *τόρκους* B 3 *οὐννικὸν* AE Cedr. (Scylitz.) II p. 566, 15, *οὐνικὸν* O, *οὑννικὸν* wp*Di* 3. 4 *οἰκοῦν* post *ὀρῶν* D 4 *ὁρῶν* AR, *ὀρῶν* B^sCwp*Di* 5 post *ἡ* prius add. *τῶν* D 5 *ἢ μᾶλλον — 8 μουχούμετ*] *τῶν μακεδόνων ἐφ' ἑαυτοὺς* (*ἑαυτῶν* E) *τραπέντων, καὶ ἀντιμαχομένων ἀλλήλοις* (*ἀλλήλων* E) *ἴσχυσε πάλιν τὴν ἀρχὴν ἀνακτήσασθαι* (*ἀνασώσασθαι* Ewp), *ὡς ἔμπροσθέν μοι ἱστόρηται, τὸ* (*ἡ* Ewp) *δ' αὖθις ὑπὸ σαρακηνῶν τὴν ἐξουσίαν ἀφῄρητο καὶ δεδούλωτο* (*δεδούλωτό τε* Ewp), *οἵ δέγε σαρακηνοὶ* (*σαρακηνοῖς καὶ* Ewp) *οὐχ ὑφ' ἕνα ἦσαν ἡγεμόνα τελοῦντες, πρὸς ἀλλήλους* (post *ἀλλ.* add. *τὲ* w*p) *καὶ οὗτοι στασιάσαντες εἰς ἀντιπάλους μοίρας διῄρηντο καὶ ἀλλήλοις ἐπήεσαν· μουχούμετ οὖν* (om. E) BCEwp 9 *χωρασμίων* Ewp Cedr. l. c. p. 567, 4, *χοραμίων* D, v. ad XVII 25, 20 *μηδίας τὲ καὶ ἄλλων τινῶν* BC 10 *βασιλέως* AD Cedr. l. c. p. 567, 5, *πορφυρογεννήτου* Rwp 12 *προσεκαλέσατο* BC 13 *ταγματάρχης* BCE, *ταγμάρχης* w*p 13 *ταγκρολόπιξ* A, *ταγγρολίπιξ* Rwp*Di*, Tangrolipix: *Wo* lat. constanter, quae forma Cedreno (Scylitzae) quoque videtur esse reddenda *σὺν τούτοις* AD, *μεθ' ὧν* Rwp 15 *τὴν*] *τὰ* D

motum est transeundum, quae Orientem tum invasit et usque
2 ad hunc diem infestat, Turcos dico. Sunt autem ii gens quaedam
Hunnica populosissima ac libera, Caucasiorum montium septen-
3 trionale latus accolens. Nam cum imperium Persarum vel potius
Macedonum, quo Persarum regnum deletum est, a Saracenis
sublatum esset, iique inter sese dimicantes atque in factiones
divisi alii alios oppugnarent, Muchumetus, Imbraëlis filius, Per-
sidis, Chorasmiorum, Mediae, aliorum quorundam populorum prin-
ceps, temporibus Basilii regis cum suscepto contra Indos et Ba-
4 bylonios bello succubuisset, Turcorum auxiliis arcessitis Tangro-
5 lipice Mucaleto duce hostes superavit domumque reversus Turcos
ad sua redire non sivit, sed retinere volebat, quorum opera contra

ἀλλ' ἤθελε παρακατέχειν αὐτούς, ἵνα καὶ ἐφ' ἑτέρους χρῷτο
συμμάχοις αὐτοῖς. οἱ δὲ μὴ οἷοί τε ὄντες ἀπιέναι πρὸς τὴν 6
σφετέραν, εἰ μὴ αὐτοῖς ἀνεθείη ἡ τοῦ Ἀράξιδος γέφυρα (πο- C
ταμὸς δ' οὗτός ἐστιν εἰ μὴ διὰ τῆς γεφύρας οὐ περατός, ἡ
γέφυρα δ' ἐπεπύργωτο ἑκατέρωθεν, καὶ τοῖς πύργοις φρουροὶ
ἐφειστήκεισαν), ἀποστατοῦσι καὶ εἰς ὄρη καταφυγόντες (οὐ γὰρ
ἐθάρρουν ὄντες τρισχίλιοι πρὸς πολλὰς κατὰ συστάδην μαχέσα-
σθαι μυριάδας), ἐκτρέχοντες ἐκεῖθεν τὰ τῶν Σαρακηνῶν ἐλη-
ΐζοντο. ἐκπέμπει τοίνυν κατ' αὐτῶν ὁ Μουχούμετ στρατεύματα 7
περί που τὰς εἴκοσι χιλιάδας, δέκα τῶν ὁμογενῶν ἀνδράσι τὴν
αὐτῶν ἐγχειρίσας ἡγεμονίαν. οἷς οἱ Τοῦρκοι νυκτὸς ἐπιθέμενοι 8
ῥᾷστα τοὺς πλείους κατέκοψαν. οἱ δὲ περισωθέντες σὺν τοῖς 9
αὐτῶν στρατηγοῖς εἰς τὸν Μουχούμετ ἀνθυπενόστησαν. ὁ δὲ 10 D
τοὺς μὲν δέκα τῆς στρατιᾶς ἡγεμόνας ἐξετύφλωσε, κατὰ δὲ
τῶν περισωθέντων στρατιωτῶν ἠπείλει διαθήσειν αὐτοὺς τὰ
χείριστα. οἱ δὲ δείσαντες τοῖς Τούρκοις προσέθεντο· ἤδη δὲ 11
καὶ ἄλλων αὐτοῖς προσρυέντων συχνῶν, δούλων τε κακούργων
λεηλασίαις χαιρόντων καὶ ἁρπαγαῖς, πολυπληθὲς ἐγένοντο στρά-
τευμα καὶ τῷ Μουχούμετ περὶ τὸ Ἀσπαχὰν συρρήγνυνται, καὶ

1 *ἑτέροις* Rwp 4. 5 *ἡ δὲ γέφ.* Ewp 6 *ἐφειστήκεσαν* Ewp 8 post *ἐκτρέχ.* spatium fere X litterarum in B 9. 19 *μαχούμετ* D 9 *στράτευμα* DEwp 11 *πιστεύσας* BC 12 *πλείονας* D 14. 15 *κατὰ δὲ τῶν περισωθέντων στρατιωτῶν* ARwp, *τῶν δὲ στρατιωτῶν τοὺς περισωθέντας* BC 15 *αὐτοὺς* om. BC 17 *καὶ ἄλλων*] *βάλλων* D *αὐτοῖς* om. DEwp post *τε* add. *καὶ* Rwp*Di* 18 *λεηλασίας* p* 19 *τῷ μουχούμετ* ante *συρρήγν.* BC *ἀσπαχὰν* AR, *ἀσπαλὰν* D, *ἀπασχὰν* Ewp, *ἀσπαχᾶν* Cedr. l. c. p. 569, 18

alios quoque uteretur. Qui cum domum redire nisi per Araxidis 6
pontem nequirent (fluvius is est, qui nisi ponte superari non
potest utrimque turrito, quem praesidiarii milites tenebant), de-
ficiunt et montes occupant (nam cum tribus milibus plures non
essent, cum multis milibus acie decernere non audebant), unde
procurrentes Saracenos praedantur. Muchumetus vero ad XX 7
milia contra eos mittit, decem ducibus e suis popularibus summa
belli credita, quos Turci noctu aggressi maxima ex parte facile 8
trucidarunt; reliquiae cum suis ducibus ad Muchumetum red- 9
ierunt. Is decem illis ducibus excaecatis et militibus supersti- 10
tibus atrocissima quaeque minatus effecit, ut metu deterriti illi ad
Turcos confugerent; ii vero iam aliis quoque confluentibus mul- 11
tis, servis et facinorosis hominibus, qui manubiis et rapinis gaude-
bant, numeroso exercitu confecto, proelio cum Muchumeto prope
Aspachan commisso, multos Saracenos ceciderunt atque inter

πολλῶν πεσόντων Σαρακηνῶν καὶ αὐτὸς ὁ Μουχούμετ ἀπ-
12 έθανεν. ὁμονοησάντων οὖν τῶν στρατευμάτων, παρὰ πάντων
ὁ Ταγγρολίπιξ τὴν ἀρχὴν τῶν ὑπὸ τὸν Μουχούμετ ἐνεχειρίσθη
13 χωρῶν. αἱρεθεὶς δ' εἰς ἡγεμονίαν, πέμψας τοὺς ἐν τῇ γεφύρᾳ
14 τοῦ Ἀράξιδος πύργους κατέβαλεν. οὕτω δ' ἀνεθείσης τοῖς D IV 171
P II 256 A Τούρκοις τῆς διόδου τοῦ ποταμοῦ, πολὺ τῶν βαρβάρων τούτων πλῆθος προσερρύη τῷ Ταγγρολίπικι, καὶ χεῖρα βαρεῖαν ἐκ τούτων ὁ τῶν Τούρκων κτησάμενος ἀρχηγὸς ἀφαιρεῖται μὲν πάντοθεν τοὺς Σαρακηνοὺς τὴν ἀρχήν, ἑαυτῷ δὲ ταύτην καὶ τοῖς ὁμογενέσιν ἀπένειμε καὶ εἰς ὑπηκόους τοὺς ἐκ τῆς Ἄγαρ
15 κατέστησεν. εἶτα αὐτὸς μὲν μάχῃ τοὺς Βαβυλωνίους προσεκτήσατο, τὸν δὲ ἀδελφόπαιδα Κουτλουμοὺς σὺν στρατιᾷ κατὰ
16 τῶν Ἀράβων ἐξέπεμψεν· ὁ δὲ ἡττηθεὶς ὑπέστρεφε καὶ διαπρεσβεύεται πρὸς τὸν τῆς Μηδίας ἄρχοντα (οὕτω δ' ἐκαλεῖτο πάλαι τὸ Βαασπαρκᾶν), αἰτῶν παραχωρηθῆναι διὰ τῆς χώρας αὐτοῦ
17 διελθεῖν. ὁ δὲ τῆς χώρας ταύτης ἐκ βασιλέως ἄρχειν προχειρισθεὶς οὐ μόνον οὐκ ἀνῆκε τούτῳ τὴν δίοδον, ἀλλὰ καὶ ἀντετάξατο κατ' αὐτοῦ καὶ συμβαλὼν ἡττᾶται καὶ πολλοὺς μὲν

11 *ὅπως οἱ Τοῦρκοι (τούρκοι* CE) *ταῖς ὑπὸ Ῥωμαίους ἐπῆλθον χώραις* CE

1 post *πολλῶν* errore distinguunt wp *καὶ* add. ante *σαρακ.* Ewp *αὐτοῖς* D *διέφθαρτο* BCEwp 3 *ταγκρολόπιξ* A, *ταγκρολίπιξ* Ewp, *ταγγρολίπιξ* R*Di*, *ταγγρολίπις* D *ἐνεχείρισε* D 6 *τῆς*] *τοῦ* D 7 *ταγκρολόπικι* A, *ταγκρολίπικι* Ewp, *ταγγρολίπικι* O*Di* *βαθεῖαν* B 8 *ἐκ τούτων*] *ἐντεῦθεν* BC *τούτον* p* 10 *ὁμογενέσι* Ewp, v. ad XIII 1, 5 *ὑπένειμε* D *ἐκ* om. D 11 *βαβυλῶνας* E 13 *ἐξέπεμψε* DEwp, v. ad XIII 1, 5 *ὁ δὲ—ὑπέστρεφε* om. DE 14 *τῆς* om. D 15 *βαασπαρκᾶν* A, *βαασπρακᾶν* Ewp, *βαασπρακὰν* O Cedr. l. c. p. 570, 20. 571, 15, v. ad XVII 25, 24 17 *τὸν δ.* p* 18 *συμβαλὼν* D

12 alios ipse quoque Muchumetus occisus est. Tangrolipix igitur consensu exercituum imperio omnium gentium, quae Muchumeto
13 paruerunt, accepto, turres pontis Araxidis militibus missis evertit.
14 Fluvii transitu ita Turcis patefacto, magna horum barbarorum multitudo ad Tangrolipicem se contulit; sic ille magnis copiis adiutus omnibus Saracenis ademptum imperium in se et populares
15 suos transtulit et Agarenos sibi parere coëgit. Deinde Babyloniis bello subactis, fratris filium Cutlumum cum exercitu contra Ara-
16. 17 bes mittit, a quibus superatus per legatos a principe, quem rex Mediae (sic enim olim vocabatur Baasparcan) praefecerat, transitum postulat, quem is adeo non concessit, ut armatus illi occur-

τῶν οἰκείων ἀπέβαλεν, ἥλω δ᾿ αὐτός. ὁ γοῦν Κουτλουμοὺς 18 B
πρὸς τὸν Ταγγρολίπικα ἐπανελθὼν τὰ περὶ τοῦ κατὰ τὴν Μη-
δίαν διηγεῖτο πολέμου καὶ τῆς χώρας ἐξύμνει τὸ πάμφορον
καὶ προσετίθει εὐάλωτον εἶναι ταύτην, παρὰ γυναικῶν καρπου-
μένην, οὕτω καλῶν τοὺς μαχεσαμένους αὐτῷ. ὁ δὲ Ταγγρο- 19
λίπιξ αὐτῷ μὲν διὰ τὴν ἧτταν ἐμηνία, ἐκεῖνος δὲ κατὰ τῶν
Ἀράβων ἐχώρει. καὶ ὁ Κουτλουμοὺς δείσας ἀπέδρα μετὰ τῶν 20
σὺν αὐτῷ καὶ τὸ Πασὰρ (πόλις δ᾿ ἐστὶ τῶν Χορασμίων τουτί)
κατασχὼν ἀφίσταται τοῦ σουλτάν (οὕτω γὰρ ὁ Ταγγρολίπιξ
ὠνόμαστο) καὶ ἐπὶ πολὺ πρὸς τὸν θεῖον ἀντικαθίστατο πολιορ-
κοῦντα αὐτόν, διὰ δὲ τὴν τῆς πόλεως ὀχυρότητα μηδὲν ἀνύσαι
δυνάμενον. καὶ ὁ μὲν σουλτὰν τῇ πολιορκίᾳ τοῦ Πασὰρ προσ- 21
D IV 172 ησχόλητο· στέλλει δὲ κατὰ Μηδίας Ἀσὰν σὺν ἀξιομάχῳ δυνάμει. C
ὁ δὲ προσβαλὼν τῇ χώρᾳ καὶ συμμίξας Ῥωμαίοις, πίπτει μὲν 22
αὐτός, ἡττᾶται δὲ τὸ σὺν αὐτῷ στρατιωτικὸν καὶ βραχίστων
ἄτερ τὸ ἅπαν ἀπόλλυται. ὃ μαθὼν ὁ σουλτὰν ἠθύμησε μέν, 23
ἐπαναλαβεῖν δ᾿ αὖθις ἔσπευδε τὸ δυστύχημα καὶ Ἀλὶμ Ἀβραμίῳ

1. 2 *ἐπανελθὼν οὖν ὁ κουτλουμοὺς πρὸς τὸν ταγγρολίπικα* BC 2 *ταγκρολόπικα* A, *ταγκρολίπικα* Ewp, *ταγγρολίπικα* O*Di* 3 *διηγεῖται* DEwp 5. 9 *ταγγρολίπιξ* AR, *ταγκρολίπιξ* wp 7 *κοτλουμοὺς* E 8 *πάσαρ* ARwp Cedr. l. c. p. 572, 2. 8, *πασὰρ* BC*Di*, v. ad vs. 12 *χωρασμίων* DEwp, v. ad XVII 25, 3 ante *τουτὶ* distinguunt Awp*Di*, post *τουτὶ* BsC *B-W* 10 *ἀνθίστατο* D 11 *αὐτόν* om. C *δὲ* om. C *ἀνῦσαι* D 12 *σουλτὰν* Rwp*Di*, *σουλτᾶν* A, v. ad XVII 25, 37. 38. 42. XVIII 11, 10. 12, 21. 13, 19. 14, 6. 27, 16, quibus locis praeter consuetudinem A utitur forma *σουλτᾶν* *πασὰρ* ARwp, *πασὰν* D 13 *ἀσὰν* ARw Cedr. l. c. p. 572, 13, *Ασαν* p, *Ἄσαν Di* 14 *ῥωμαίοις* Rwp*Di*, *ῥωμαίους* A 15 *αὐτός*] *αὐτοῦ* D 16 *πᾶν* Ewp*Di* 17 *ἀλὶμ* Rw*Di*, *ἄλιμ* A, *ἀλεὶμ* D Cedr. l. c. p. 575, 10, v. ad p. 638, 9. 19 cet. *ἀβραμίῳ* Ew Cedr. l. c. *Di*, *ἀβραμίω* ACD (de B nihil constat)

reret; sed multis suorum amissis victus et captus est. Cutlumus 18
autem ad Tangrolipicem reversus, Medicum proelium narrans
eius regionis fertilitatem celebrat, eam expugnatu facilem esse ad-
dit, ut qua mulieres fruerentur; sic enim appellabat eos, quibuscum
pugnaverat. Ceterum Tangrolipix illi ob cladem acceptam iratus 19
ipse contra Arabes proficiscitur. Cutlumus autem cum suis metu 20
commotus aufugit et Pasare, Chorasmiorum urbe, occupata a
sultano (sic enim Tangrolipix appellabatur) defecit et patruo, a
quo obsidebatur, diu restitit, ob loci munitionem frustra laboranti.
Qui sultanus ea obsidione occupatus contra Mediam mittit Asanem 21
cum iustis copiis. Is impetu in provinciam facto et proelio cum 22
Romanis commisso, ipse cadit, amisso praeter paucissimos toto
exercitu. Quo sultanus cognito sane doluit, sed damnum illud 23

ἑτεροθαλεῖ ἑαυτοῦ ἀδελφῷ στρατιὰν ἐγχειρίσας εἰς ἑκατὸν ἀρι-
W III 204 24 θμουμένην χιλιοστύας κατὰ Ῥωμαίων ἐξέπεμψεν. ὁ δὲ τοῦ
Βαασπαρκᾶν στρατηγὸς τῷ βασιλεῖ περὶ τούτων διὰ γραμμάτων
25 δεδήλωκε, συμμαχίαν αἰτῶν. καὶ ὃς τῷ Λιπαρίτῃ δυνάστῃ μοίρας
τῶν Ἰβήρων τυγχάνοντι ἐπέστειλε συνελθεῖν τοῖς Ῥωμαίοις καὶ
26 ἐπαρῆξαι κατὰ τῶν Τούρκων. τῶν Τούρκων δὲ ἐπιστάντων ἤδη,
D οἱ Ῥωμαῖοι πολεμῆσαι σφίσιν οὐκ ἔκριναν, εἰ μὴ ἑνωθεῖεν κατὰ
27 τὴν βασιλικὴν ἐντολὴν καὶ τοῖς Ἴβηρσιν. ἀτρεμούντων δὲ τῶν
στρατιωτῶν, μὴ δυνάμενος αὐτοῖς ὁ Ἀλὶμ συμβαλεῖν εἰς ὀχύ-
ρωμά τι προσκαθημένοις ἔπεισι τῷ Ἄρτζε (κωμόπολις δ' ἦν
τοῦτο, πληθὺς δ' ἐνῴκει αὐτῷ, ἵν' οὕτως εἴποιμι, καὶ ἀριθμὸν
ὑπερβαίνουσα, ἔμποροι δ' ἦσαν οἱ ἄνθρωποι, καὶ πλοῦτος ἦν
28 αὐτοῖς περιττός). ὡς γοῦν ἀτείχιστον τὴν κωμόπολιν ἐξ ἐφόδου
ἑλεῖν αὐτὴν οἱ βάρβαροι ἤλπιζον, ἀλλ' ἔγνωσαν παραβουκολού-
29 μενοι ταῖς ἐλπίσιν, ἐπείπερ ταύτῃ προσέβαλον. ταῖς γὰρ διόδοις
ὕλας ἐπαγαγόντες οἱ ταύτης κάτοικοι καὶ ταύταις αὐτὰς ἀπο-
φράξαντες, ἐκ τῶν δωμάτων ἔβαλλον τοὺς ἐναντίους καὶ ἀν-
30 ῄρουν πολλούς, καὶ τοῦτο ἐφ' ἡμέραις ἐγίνετο ἕξ. ὡς δ' ἔγνω
ὁ τῶν Τούρκων στρατηγὸς ὁ Ἀλὶμ ἐρρωμενέστατα τοὺς Ἀρτζη-

8 *περὶ τῆς κωμοπόλεως τοῦ Ἄρτζε* CE

2 *ἐξέπεμψεν* Rwp*Di*, *ἐξέπεμψε* A, v. ad XIII 1, 5 3 *βαασπαρκᾶν* A, *βαασπρακᾶν* Ewp, *βαασπρακὰν* O, v. ad XVII 25, 16 4 *ἐδήλωσε* DEwp 7 *ἐνωθεῖεν* p* 9 *ἀλὶμ* ARw, *ἀλεὶμ* D, *Ἀλὶμ* p, v. ad p. 637, 17 9. 10 *ὀχύρωμά τι*] *ὀχυρώματι* DE 10 *ἔπεισι* ex *ἔπεισε* corr. A (fortasse manu recenti) 11 *εἴπω* BC 12 *ὑπερβαίνουσαν* D *ἄ|θρωποι* D 13 *περιττὸς αὐτοῖς* D *οὖν* DEwp *ἐφόβου* C, *ἐφόδου* corr. Cw 14 *αὐτὴν ἑλεῖν* DEwp *παραβουκολόμενοι* D 16 *ἔποικοι* BC *ἀποσφάξαντες* C, corr. Cw 17 *ἔβαλον* D 19 *ἀρχηγὸς* Ewp *ὁ ἀλὶμ* AEw(p), *ἀλεὶμ* D, om. R*Wo* lat.

resarcire cupiens Alimo Abramio, fratri ex altero parente, ex-
ercitum centum milium circiter contra Romanos ducendum com-
24. 25 mittit. Sed Baasparcanis praetor petitis a rege auxiliis, Lipa-
26 ritam, partis Iberiae dynastam, exspectabat neque cum Turcis
dimicandum sibi censebat, priusquam ex mandato regis Iberum
27 auxiliares copiae advenissent. Romanis igitur intra munitiones se
continentibus, Alimus negata pugnandi copia Artzem, oppidum
nullo muro circumdatum, quod mercatores paene innumerabiles,
28 homines divitissimi, incolebant, se primo impetu capturum ratus
29 spe sua frustratus est, cum illud invasisset. Nam incolae aditus
materia obstruxerunt et telis ex aedibus coniectis multos sus-
30 tulerunt. Qua re per sex dies facta, cum Alimus, Turcorum

νοὺς ἀντεχομένους καὶ πολιορκίᾳ ῥᾷστα μὴ ἁλωτούς, πυρὶ τῶν P II 257 A
ἀνδρῶν περιγενέσθαι διέγνωκεν· αὐτίκα τοίνυν ἀνῆπτο τοῦτο
D IV 173 καὶ τοῖς οἰκήμασιν ὑπεβάλλετο. ὡς δ' ἐξήφθη πανταχόθεν 31
πυρκαϊά, τρέπονται μὲν οἱ ἐγχώριοι, οἱ δὲ βάρβαροι κρατοῦσι
τῆς κωμοπόλεως καὶ πολὺν ἐν αὐτῇ χρυσὸν καὶ ἄλλον πλοῦτον
εὑρήκασιν, ὅσος μὴ κατηνάλωτο τῷ πυρί. ἐντεῦθεν αὖθις κατὰ 32
τῆς Ῥωμαϊκῆς ὡρμήκασι στρατιᾶς· ἤδη δὲ καὶ τοῦ Λιπαρίτου
σὺν τοῖς Ἴβηρσι παραγεγονότος, συμβολὴ τῶν στρατευμάτων
ἐγένετο περὶ βουλυτόν. ὁ μὲν οὖν Ἀλὶμ καὶ ὁ Χοροσάνης (ἕτε- 33
ρος δ' οὗτος ἦν στρατηγὸς τῶν βαρβάρων) μετὰ τῶν ὑπ' αὐ-
τοὺς τραπέντες ἐνέκλιναν εἰς φυγήν, καὶ σφᾶς οἱ ἀντιτεταγμένοι
Ῥωμαῖοι μέχρι πόρρω νυκτῶν κατεδίωκον. ὁ δὲ Λιπαρίτης 34 B
κατ' ἄλλο κέρας μαχόμενος ἑάλω τοῖς ἐναντίοις. ὡς δ' ἐπαύ- 35
σαντο τῆς διώξεως οἱ Ῥωμαῖοι, τὸν Λιπαρίτην προσέμενον, μὴ
εἰδότες ὃ περὶ ἐκεῖνον συμβέβηκεν. ἐν τοσούτῳ δέ τις αὐτοῖς 36
ἀγγέλλει τοῦ Λιπαρίτου τὴν ἅλωσιν, καὶ ὅτι λαβόντες αὐτὸν οἱ
ἑλόντες ἀπίασι σὺν σπουδῇ. οἱ μὲν οὖν Ῥωμαῖοι ταῦτα μα- 37
θόντες ἐν ἀθυμίαις ἦσαν· οἱ βάρβαροι δὲ τῷ σουλτὰν τὸν Λιπα-

7 *πόλεμοι* (*πόλεμος* E) *Ῥωμαίων συμμαχουμένων* (*συμμαχομένων Di*) *Ἴβηρσι πρὸς τοὺς Τούρκους* (*πρὸς—Τ.* om. E), *καὶ ἅλωσις τοῦ Λιπαρίτου τοῦ* (om. C) *ἄρχοντος τῶν Ἰβήρων* CE

1 *ἀντικαθισταμένους* BC post *καὶ* add. *τῇ* BC 3 *πάντοθεν* D 5 *τῆς κωμοπόλεως* ARCwWp, *αὐτῶν* BC 6 *καταναλωτο* Ewp, *κατηνάλωται* B *τῷ* om. Ewp*Di* 6. 7 *αὖθις* post *ῥωμαϊκῆς* B 9 *Βουλυτόν* "ad Bulytum" p, *βουλυτόν* "sub vesperam" *Wo* lat., cf. Cedr. l. c. p. 579, 9 *ἀλείμ* D *Χωροσανίτης* (*χωροσάντις* cod. Coisl.) Cedr. l. c. p. 579, 10 11 *ἔκλιναν* D *ἀντιταγμένοι* D 18 *τῷ σουλτὰν* Rwp*Di*, *τὸν σουλτᾶν* A, v. ad XVII 25, 21

dux, Artzenos fortissime se defendere nec obsidione facile posse
capi intellexisset, igni eos superare instituit; quo aedibus iniecto,
cum incendium undique saeviret, civibus in fugam versis, barbari 31
oppido potiti multum auri et aliarum opum invenerunt, quas
flamma non absumpserat. Inde iterum contra Romanum exer- 32
citum properarunt; cum autem Liparites cum Iberibus iam ad-
esset, sub vesperam commisso proelio, Alimus et Chorosanes, 33
alter barbarorum dux, cum suis conversi fugerunt, Romanis eos
in multam noctem persecutis. Liparites vero in altero cornu 34
pugnans ab hostibus captus erat; quem dum Romani in castra 35
reversi diu exspectant casus illius ignari, quidam nuntiat captum 36
eum ab hostibus festinanter abduci. Quo cognito Romani in 37
maerore erant, barbari vero Lipariten ad sultanum perduxerunt.

38 ρίτην ἐκόμισαν. ὁ μέντοι βασιλεὺς μαθὼν τοῦ Λιπαρίτου τὴν
ἅλωσιν, πέμπει πρὸς τὸν σουλτάνον, ἐλευθερίας ἀξιῶσαι τὸν
Λιπαρίτην ζητῶν καὶ λύτρα τούτου πέμψας πολλὰ καὶ δῶρα
δὲ τῷ σουλτὰν καὶ σπονδὰς μέσον Ῥωμαίων καὶ Τούρκων
39 ζητῶν γενέσθαι. ὁ δὲ σουλτὰν τὸν μὲν Λιπαρίτην δῶρον στέλλει,
τὰ δέ γε λύτρα πάντα τῷ ὑπὲρ οὗ ἐπεπόμφεισαν δέδωκε καὶ
40 μηκέτι ὅπλα κατὰ Τούρκων ἄρασθαι παρηγγύησεν. ἐκπέπομφε
C δὲ κἀκεῖνος πρέσβυν πρὸς βασιλέα, ὃν ἐκάλουν ἐκεῖνοι σερίφην.
41 οὗτος δ' ἐστὶ παρ' αὐτοῖς ὅπερ πάλαι ἦν παρ' ἡμῖν ὁ λεγό-
μενος σύγκελλος· ὡς γὰρ ὁ σύγκελλος τοῦ πατριάρχου θανόντος
εἰς τὸν ἐκείνου τόπον ἀντικαθίστατο, οὕτω καὶ ὁ σερίφης τοῦ D IV 174
42 χαλιφᾶ φθαρέντος ἐκεῖνος τὸν τελευτήσαντα διεδέχετο. εἰσελθὼν
οὖν εἰς τὴν μεγαλόπολιν ὁ σερίφης καὶ εἰς ὁμιλίαν τῷ κρα-
τοῦντι ἐλθὼν καὶ ὁμιλήσας ὑπερηφάνως φόρους τε τελεῖν ἀπαι-
43 τῶν τῷ σουλτάν, ἀπεπέμφθη. ἐντεῦθεν βαρυθυμήσας ὁ σουλτὰν

15 ὅτι αὐτὸς (om. E) ὁ σουλτὰν κατὰ Ῥωμαίων ἐχώρησεν CE

1 ἐκόμισα D μαθὼν post λιπαρ. DEwp 2 σουλτάνον A, σουλτάν RwpDi 2. 3 τὸν ἄνδρα BC 3 πέμψαι B 4 σουλτὰν RwpDi, σουλτᾶν A, v. ad XVII 25, 21 post σπονδὰς add. αἰτῶν omisso tum ζητῶν BC 5 ζητῶν γενέσθαι A, γενέσθαι αἰτῶν DEwp, γενήσεσθαι omisso ζητῶν (v. ad vs. 4) R δῶρον στέλλει ARw (v. Cedr. l. c. p. 581, 2), δωροστέλλει D, δωρεὰν στέλλει p post στέλλει add. αὐτῷ BCwp 6 ἔδωκε BC 7 ἄρασθαι ante κατὰ D κατηγγύησεν B 8 πρέσβυν B^swp, πρέσβιν AR ante βασιλέα add. τὸν BC βασιλέαν D 9 οὗτος δ' ἐστὶ παρ' αὐτοῖς πάλαι ἦν παρ' ὅπερ ἡμῖν w*p 10 σύγκελλος ARwp, σύγγελλος D, σύγκελος E, σύγγελος Cw ὡς—σύγκελλος om. C σύγγελλος D 12 θανόντος Bp ἐκεῖνος om. wp invitis AR διεδέχετο RwpDi, διεδέξατο (χε supra) A 13 μεγάλην πόλιν Ewp 14 τε om. BC 15 τ. σουλτὰν RwpDi, τ. σουλτᾶν A, v. ad XVII 25, 21 Ad marginem cod. A manu recenti negligentissime et atramento paene evanido addita sunt: ἐντεῦθεν οἶμαι κατὰ τὸν τοῦ χοσρόου χρόνον (?), τὰ ῥωμαίων ἤρξαντο καταδουλοῦν οἱ πέρσαι συνεπιόντες .... (post συνεπιόντες tota fere linea vermibus est exesa) τῶν περσῶν ἀντιοχίας (?) δυναστείαν τοῦρκοι

38 Rex autem nuntio de capto Liparite accepto magnam pecuniam
ac munera eius redimendi causa sultano misit liberandi eius
39 cupidus et petens, ut Turci cum Romanis foedus icerent. Qui
sultanus Liparitem gratis restituit, omni pecunia illi, pro quo
missa erat, tradita addita admonitione, ne in posterum arma con-
40 tra Turcos caperet. Atque ipse etiam legatum ad regem misit,
41 quem illi seriphem vocabant; cuius eadem fere conditio est, quae
olim apud nos syncelli; nam sicut is patriarchae mortui locum
42 occupabat, ita etiam seriphes chaliphae defuncto succedebat. Is
igitur magnam urbem ingressus et superbe cum imperatore collo-

αὐτὸς κατὰ Ῥωμαίων ἐχώρησε, καὶ ἔκτοτε προχωροῦν τὸ τῶν
Τούρκων ἔθνος τῆς ἑῴας πάσης ἐκράτησε καὶ μέχρι τῆς ἀντι-
πόρθμου τῇ Βυζαντίδι ἠπείρου κατήντησε.
Τὰ μὲν οὖν τῶν Τούρκων τοῦτον ἔσχε τὸν τρόπον· τὸ 26 D
δὲ τῶν Πατζινάκων ἔθνος αὖθις κατὰ τὴν Εὐρωπαίαν μοῖραν
κεκίνητο· Σκυθικὸν δὲ τὸ ἔθνος καὶ πολυάνθρωπον, πέραν
Ἴστρου νεμόμενον. ἦν δὲ τότε τοῦ ἔθνους ἄρχων Τυράχ, ἀνὴρ 2
τὸ μὲν γένος παρὰ τὸ ἔθνος λαμπρός, τὸ δὲ ἦθος νωθής.
ἕτερος δέ τις Κεγένης καλούμενος, ἄσημος μὲν ὅσον εἰς γένους 3
ἀναφοράν, ἀνὴρ δὲ ῥέκτης τε καὶ δραστήριος ὢν καὶ πολλάκις
ἐν πολέμοις ἀνδραγαθήσας, παρὰ τοῦ ἔθνους πεφίλητο. διὸ 4
καὶ παρὰ τοῦ Τυρὰχ ἐλοχᾶτο, ζητοῦντος αὐτὸν ἀνελεῖν. ὃ γνοὺς 5 W III 205
ἐκεῖνος καὶ δύο τῶν φυλῶν προσεταιρισάμενος, οὐσῶν πασῶν
δέκα ἐπὶ τρισί, σὺν αὐταῖς διέβη τὸν Ἴστρον καὶ ἐπὶ τὰ Ῥω- P II 258 A
μαίων ὅρια γέγονεν, αὐτόμολος ἥκειν λέγων τῷ βασιλεῖ καὶ
οὐκ ἔσεσθαί οἱ ἀσυντελής. ἐμηνύθη ταῦτα τῷ Μονομάχῳ, καὶ 6
ὁ τῆς χώρας ἄρχων κελεύεται δέξασθαι τοὺς Σκύθας. ὁ δὲ 7
Κεγένης εἰς τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων φοιτήσας ἐς ὄψιν ἦλθε

5 περὶ Πατζινάκων καὶ ὅπως εἰς τὰ παρίστρια διέβησαν CE 12 περὶ τῆς τῶν Σκυθῶν προσελεύσεως CE

1 προσχωροῦν D 1. 2 τὸ τῶν τούρκων ἔθνος AR, τὸ ἔθνος τῶν τούρκων C, τὸ τῶν τούρκων γένος Ewp 2 ἁπάσης Rwp 5. 6 αὖθις κατὰ—δὲ τὸ om. E 5 αὖθις om. B^sCwp 8 περὶ E τῷ ἔθνει CDwp 10 τε om. D ὢν om. p**Di* invitis ARw 12 συρὰχ D ἐχολᾶτο E 15 λέγων ἥκειν BC 16 ante μον. add. βασιλεῖ C 18 ante εἰς add. καὶ Rwp εἰς—ἐς] v. ad p. 184, 12 φοιτήσας ante τῶν C

cutus cum ab eo postulasset, ut tributa sultano penderet, infecta
re est dimissus. Qua de causa iratus sultanus ipse Romanos 43
aggressus est, eoque tempore Turcica gens longius progressa
totum Orientem subegit et usque ad continentem Byzantio obver-
sam processit.
26. Ac ita se res Turcicae habuerunt; Patzinacae vero
iterum in Europam grassabantur, gens Scythica et populosa ultra
Istrum incolens, cui tum Tyrachus imperabat, vir nobilis ille qui- 2
dem, sed ignavus. Alius vero quidam Cegenes, ut genere obscuro 3
ortus, ita homo acer et strenuus ob multa egregia facinora in
bellis edita populo carus erat. Qua de causa Tyrachus eum per 4
insidias tollere studebat. Quo ille animadverso, duabus e tredecim 5
tribubus sibi conciliatis, traiecto Istro in Romanorum fines venit,
se transfugisse ad regem eique non inutilem fore professus.
Qua re indicata praeses huius regionis a Monomacho Scythas 6
recipere iubetur. Cegenes vero Byzantium profectus in con- 7

τῷ βασιλεῖ καὶ τὸ σωτήριον δεξάμενος βάπτισμα ἐτιμήθη πα-
8 τρίκιος. ἔπεισε μέντοι καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ Σκύθας τοῦ θείου
9 τούτου λουτροῦ μετασχεῖν. ποιούμενος δὲ τὰς διατριβὰς κατὰ
τὰ παρίστρια καὶ διαβαίνων τὸν ποταμὸν ἀθρόον ἐκάκου τοὺς D IV 175
10 τοῦ Τυράχ, ἀναιρῶν τε καὶ ληιζόμενος. πρεσβείαν τοίνυν ὁ
Τυρὰχ πρὸς τὸν βασιλέα ἀπεσταλκὼς ᾐτιᾶτο ὅτι τὸν ἀποστάτην
τοῦ ἔθνους ἐδέξατο, καὶ εἰ μὴ κωλύσει κακοῦν τὸ ἔθνος τὸν
B 11 πρόσφυγα, τὸ ἔθνος ὅλον ἕξει πολέμιον. πρὸς ταῦτα δ' ὁ αὐτο-
κράτωρ "οὔτε προδότης" ἔφη "τοῦ προσελθόντος γενήσομαι
12 οὔτε κωλύσω μὴ ἀμύνασθαι τοὺς ἐπιβουλεύσαντας." τούτων
τῶν μηνυμάτων τῷ Τυρὰχ κομισθέντων, ἐπεὶ χειμὼν ἐπέστη
καὶ ὁ Ἴστρος ἐξ ὄχθης εἰς τὴν ἑτέραν τῷ κρύει πηγνύμενος
κεκρυστάλλωτο, πεζῇ διέβη τὸν ποταμὸν σὺν τῷ ἔθνει παντὶ
καὶ τὴν Ῥωμαΐδα χώραν καταλαβὼν τὰ ἐν ποσὶν ἐκεράϊζεν.
13 ὁ δέ γε βασιλεὺς τοῦτο μαθὼν στρατιὰν αὐτίκα τῷ τῆς χώρας
14 ἄρχοντι καὶ τῷ Κεγένῃ ἐπίκουρον ἔπεμψεν. οἱ μέντοι Πατζι-
C νάκαι τροφῶν ἀφθονίαν εὑρόντες καὶ οἴνου καὶ ἄλλων πομάτων
ἐσκευασμένων ἐκ μέλιτος καὶ περὶ ταῦτα ἀπληστευσάμενοι, νοσή-
15 ματι κοιλιακῷ περιέπεσον. καὶ τοῦτο ἐξ αὐτομόλου γνοὺς ὁ

10 περὶ τῆς τῶν ἑτέρων Σκυθῶν ἐπελεύσεως καὶ ὅπως ἑάλωσαν C

4 παρίστρια RwpDi, πά|τρια A 5 πρεσβίαν E, corr. Ew 7 κωλύσῃ E(wp) 8 post πρόσφ. add. ἠπείλει Rwp ἕξειν Rwp 9 γενήσεσθαι Rwp 10 κωλύσω AD, κωλύσαι Rwp ἀμύνεσθαι D 11 τῶν om. CD 13 κεκρυστάλωτο AR, κεκρυστάλλωτο wpDi 14 κατειληφὼς Rwp 16 ἔπεμψεν RswpDi, ἔπεμψε A, v. ad XIII 1, 5 17 ante τροφ. add. καὶ B πομάτων AO Cedr. (Scylitz.) II p. 586, 11, ποτίμων Ewp

spectum regis venit et salutari baptismate initiatus patricius est
8 appellatus suisque Scythis persuasit, ut et ipsi divino illo lavacro
9 abluerentur. Cum vero in ripis Istri stativa haberet et flumine
10 subito traiecto Tyrachios caedibus et rapinis infestaret, Tyrachus
per legatos cum rege ob transfugam susceptum expostulat, quem
11 nisi coërceret, totam gentem illi fore hostem. Ad ea respondet
imperator se neque dediticium proditurum neque prohibiturum,
12 quominus insidiatores ulcisceretur. Quibus nuntiis acceptis Tyra-
chus, cum Ister hiberno tempore totus conglaciasset, cum tota
gente pedibus flumen transiit Romanaque provincia occupata ob-
13 via quaeque vastabat. Sed rex exercitum provinciae praesidi et
14 Cegeni statim subsidio mittit. Patzinacae vero, cum annonae et
vini et aliarum potionum, quae ex melle conficiuntur, copiam
invenissent et iis avide se ingurgitassent, in coeliacum morbum
15 inciderunt. Quo Cegenes e transfuga cognito Romanis quoque

Κεγένης ἀναπείθει καὶ τὰς Ῥωμαϊκὰς δυνάμεις ἐπιθέσθαι τοῖς
ἐναντίοις. ὡς γοῦν εἶδον οἱ βάρβαροι τὴν κατ' αὐτῶν τῶν 16
Ῥωμαίων ἐπέλευσιν, κατειργασμένοι τῇ νόσῳ τυγχάνοντες ἰλιγ-
γίασαν καὶ ἀποδειλιάσαντες μεθῆκαν τὰ ὅπλα καὶ ἱκέται γεγό-
νασι καὶ τοῖς ἐχθροῖς παρέδωκαν ἑαυτούς. τούτων ὅσοι μὲν 17
ὑπὸ τὸν Κεγένην γεγόνασιν, οἱ μὲν ξίφεσι παρεδόθησαν, οἱ δὲ
πρὸς δουλείαν χρυσοῦ ἀπεδόθησαν. τὸ πλῆθος δὲ τὸ λοιπὸν 18
χρήσιμον ἐνομίσθη γενέσθαι Ῥωμαίοις, εἰ τὰ ὅπλα ἀφαιρεθὲν
εἰς τὴν τῶν Βουλγάρων χώραν κατοικισθείη, ἔρημον οὖσαν D
τὴν πλείονα, πρὸ μικροῦ τοῦ ἔθνους ἐκείνου καταλυθέντος· ὃ
D IV 176 *καὶ γέγονε τοῦ βασιλέως κελεύσαντος. ὁ δέ γε Τυρὰχ σὺν* 19
τοῖς ἐξόχοις τοῦ ἔθνους ἤχθη πρὸς τὸν κρατοῦντα καὶ τοῦ
θείου καταξιωθέντες βαπτίσματος ἀξιώμασι λαμπροῖς ἐτιμήθη-
σαν. ὡς δὲ μάχαι τότε Ῥωμαίοις μετὰ τῶν Τούρκων ἦσαν 20
κατὰ τὴν ἑῴαν, πεντεκαίδεκα χιλιάδας Πατζινάκων ὁ αὐτο-
κράτωρ ἐπιλεξάμενος καὶ καθοπλίσας αὐτοὺς ἵππους τε παρα-
σχόμενος καὶ ἐπιστήσας στρατάρχας αὐτοῖς ἐκ τῶν ὁμογενῶν
ἐν Χρυσοπόλει διεπέρασεν, εἰς Ἰβηρίαν κελεύσας ἀπελθεῖν, τάξας
αὐτοῖς καὶ προηγήτορα τῆς ὁδοῦ. ὡς δ' οὖν περὶ τὸν Δαμα- 21
τρὺν ἥκασιν, ἔστησαν καὶ πρόσω προβαίνειν οὐκ ἤθελον· εἰς

14 *ὅπως οἱ Σκύθαι τῆς ὑπὸ Ῥωμαίους δουλείας ἀφηνίασαν, εἶτα ἐσπείσαντο* CE

2 *οὖν* DEwp 5. 6 *καὶ τοῖς—τὸν κεγένην* om. E 5 ante *ὅσοι* add. *δ'* w*p invitis AO 8 *ἀφαιρεθεῖν* p* 9 *κατοικηθείη* D 14. 15 *κατὰ τὴν ἑώαν* ante *μετὰ* Rwp 17 *καὶ* om. *Di* invitis ARwp *ἐπιστήσας* post *αὐτοῖς* BC 18 *ἐν*] *καὶ* D *διεπεραίωσεν* Rwp 20 *ἀφίκοντο* BC *πρόσω προβαίνειν* AR, *πρόσω βαίνειν* DEwp*Di*, sed non abhorret ab usu Zonarae talis plenasmus, v. XVII 29, 9: *πρότερον . . προκαταληφθέντα*

copiis fit auctor hostes invadendi. Quas cum barbari morbo con- 16
fecti contra se ire vidissent, aestuantes et animis armisque abiectis
facti supplices hostibus se dediderunt. Quicunque vero in Ce- 17
genem inciderunt, partim gladiis sunt trucidati, partim auro ad
servitutem venierunt. Reliqua multitudo Romanis usui fore visa 18
est, si armis ademptis in Bulgaria maxima ex parte deserta ob
gentem illam non ita pridem eversam collocaretur; idque iussu
regis factum est. Tyrachus vero eiusque proceres ad impera- 19
torem perducti et baptizati et magnis dignitatibus ornati sunt.
Quod autem tum Romanis cum Turcis bella erant in Oriente, 20
imperator delectu acto XV milia Patzinacarum armis et equis et
suae gentis ducibus datis Chrysopolim transvectos in Iberiam
ire iussit, itineris quoque duce addito. Qui cum ad Damatryn 21

τοὐπίσω δὲ χωρήσαντες καὶ ἄχρι τοῦ πορθμοῦ ἐφθακότες σὺν
τοῖς ἵπποις τὴν θάλασσαν διαπορθμευσάμενοι κατὰ τὴν τοῦ
P II 259 A ἁγίου Ταρασίου μονήν, αὐτίκα συντεταμένην ποιησάμενοι τὴν
22 ὁδοιπορίαν τοῖς ὁμογενέσι προσήνωντο· καὶ ἐπεὶ ὁμοῦ συν-
ηθροίσθησαν, ἀπῆλθον καὶ ἐν τοῖς παριστρίοις πεδίοις ἐπήξαντο
τὰς σκηνάς, ἐκεῖθεν δ' ὁρμώμενοι τὰ Θρᾳκῷα κατέτρεχον.
23 πολλάκις δὲ τοῦ βασιλέως κατ' αὐτῶν στρατεύματα πέμψαντος,
ἐπικρατέστεροι ἦσαν οἱ βάρβαροι, ὥστε καὶ ἀδεῶς κατὰ πάσης
τῆς Θρᾴκης καὶ Μακεδονίας σκεδάννυσθαι καὶ λείαν ἅπαντα
τίθεσθαι καὶ οὐ τὰ πόρρω μόνον, ἀλλὰ μέντοι καὶ τὰ τῇ πόλει
24 ἀγχίθυρα. τέλος δὲ σπένδονται Ῥωμαίοις τριακοντούτεις σπον-
δάς. καὶ οὕτως ὁ τῶν Πατζινάκων ἔληξε πόλεμος.

27 Ὁ δὲ σουλτὰν οὐκ ἔληγεν ἐπιὼν τὰς ὑπὸ Ῥωμαίους χώ-
ρας καὶ πόλεις καὶ τὰς μὲν ληιζόμενος, τὰς δ' ἐκπορθῶν τε
W III 206 B καὶ οἰκειούμενος.

2 Κατὰ τούτους τοὺς χρόνους καὶ ἐπιβουλὴν ὁ αὐτοκράτωρ
3 ἐφώρασεν, ἣν Ῥωμανὸς ὁ Βοΐλας συνεστήσατο. ἦν δ' οὗτος

16 περὶ ἐπιβουλῆς, ἣν ὁ Βοΐλας ἐμελέτησε καὶ οἷος ἦν ἐκεῖνος (om. E) CE

2 post διαπορθ. repetit E τοῦ πορθμοῦ ἐφθακότες, quae omnia praeter τοῦ delet 3 συντεταμένην ACWo lat., ἐντεταμένην B, συντεταγμένην Rwp (cf. Cedr. l. c. p. 589, 13: τὴν πορείαν ἐπιτείναντες) 4 πορείαν BC προσήνωνται D 7 κατ' αὐτῶν initio versus om. D στράτευμα Ewp 9 ante μακεδ. add. τῆς Rwp 16 post ἐπιβουλὴν add. καθ' ἑαυτοῦ (κατ' αὐτοῦ D) Rwp 17 ἐφόρασεν E, corr. Ew βόϊλας AEwp, βοῖλας O (B corr. ex βόϊλας) *Di* (v. Cedr. (Scylitz.) II p. 605, 2), Βοϊλᾶς mavult *B-W*

pervenissent, restiterunt nec ultra progredi voluerunt, sed regressi usque ad fretum, mari iuxta S. Tarasii monasterium equis transmisso, continenter profecti sunt, donec cum popularibus
22 suis se coniungerent. Quo facto, tabernaculis in campis ad ripas
23 Istri fixis Thraciam incursarunt, copiis regiis subinde contra se missis superiores, ut impune per totam Thraciam et Macedoniam vagarentur et omnia praedarentur, non remota tantum, sed
24 et urbi finitima. Tandem vero XXX annorum indutiis cum Romanis factis, belli Patzinacarum hic fuit exitus.

27. Neque vero sultanus destitit infestare Romanas provincias et urbes, aliis direptis, aliis vastatis, aliis suo regno adiectis.

2 Sub id tempus imperator insidias sibi factas a Romano Boila
3 deprehendit. Is erat vir obscurus, lingua semimuta et vi articu-

D IV 177 τῶν ἀσήμων ἀνὴρ καὶ τὴν γλῶσσαν εἶχεν ἡμίφωνον μηδ' οἵαν
ὀρθοεπεῖν, ὀλισθαίνουσαν δ' ἐν ταῖς ὁμιλίαις καὶ ἀνεπαίσθητα
τοῖς ἀκροαταῖς φθεγγομένην. τοῦτο δὲ ἦν τὸ μὲν ἐλάττωμα 4
φυσικόν, τὸ δὲ προσποίησις καὶ σκηνὴ τὴν τῆς φύσεως δι-
αμαρτίαν τῇ ὑποκρίσει τοῦ σκηνουργοῦ ἐπιτείνοντος. τῷ τοιούτῳ 5
τοίνυν ἀνδρὶ ὡς οὐδενί τῳ ὁ βασιλεὺς ἥδετο, καὶ εἰ διημαρ-
τημένα καὶ ἀδιάρθρωτα ἤκουε φθεγγομένου αὐτοῦ, ὑπὲρ πᾶσαν
ἡγεῖτο τὰς ἐκείνου φλυαρίας γλυκυθυμίαν. καὶ οὕτως διὰ ταῦτα 6
τῷ βασιλεῖ προσῳκείωτο ὡς πάντα καιρὸν εἶναι αὐτῷ τῆς πρὸς C
ἐκεῖνον εἰσόδου καὶ τῆς ἐντεύξεως. καὶ οὐχ οὕτως αὐτῷ τὰ 7
περὶ τὸν ἀνδρῶνα διέκειτο, ἡ δὲ γυναικωνῖτίς οἱ ἀπεκέκλειστο,
ἀλλ' ἄνετος ἦν αὐτῷ κἀκείνη καὶ ὅτ' ἐβούλετο βάσιμος, καὶ ὁ
πλοῦτος ἐπέρρει τῷ ἀνδρὶ ἑκατέρωθεν, καὶ ἐκ τῶν τριόδων
ἀναρπασθεὶς εἰς αὐτὴν ἀνήχθη τὴν συγκλητικὴν κορυφήν. ὁ 8
δὲ οὐκ ἠγάπα τοῦτον εὐδαιμονήσας τὸν τρόπον, ἀλλὰ καὶ τῆς
βασιλείας ἐρᾷ καὶ μελετᾷ ταύτην ἑαυτῷ προσνεῖμαι, κτείνας
τὸν αὐτοκράτορα. καὶ οὓς ᾔδει δύσνους τῷ βασιλεῖ, τούτοις 9
τὸ ἀπόρρητον ἀνεκάλυπτε. καὶ τοὺς μὲν τὸν λόγον προσιεμένους
μεγάλαις ἐλπίσιν ἐξαίρων πρὸς τοὔργον ἐρρώννυεν. εἰ δέ τινες 10
καὶ πρὸς τὴν προσβολὴν ἐδυσχέραινον, ὁ δὲ πεῖραν ἔλεγε τὸν D
λόγον προσαγαγεῖν, ἵνα γνῷ τὴν ἐκείνων πίστιν τὴν πρὸς τὸν

1 *γλῶτταν* O 3 *δ'* RwpDi 7 *διάρθρωτα* D 8 *οὕτω* DEwpDi, v. ad XIII 6, 16 11 *ἄνδρα* DE *γυναικωνίτης* AR, *γυναικωνίτις* B, corr. wpDi *οἷ* AO, *οἵ* E, corr. wpDi *ἀποκέκλειστο* DE 12 *βάσιμος* om. C 15 *τοῦτο* E 17 *ἤδη* AC, *ἤδει* R(wpDi) 19 *ἐξαίρων* om. C *τοὔργον* Di invitis ARwp, v. ad XV 1, 12 *ἐρώννεν* w*p invitis AR 20 *προσβολὴν*] *βουλὴν* D 21 *εἰς* Rwp

late loquendi destituta, partim naturae vitio, partim simulatione 4
et affectatione, qua insitum sibi vitium augebat. Eo igitur ho- 5
mine rex magis quam aliquopiam delectabatur eiusque nugas per-
peram et confuse loquentis omnibus aliis voluptatibus praeferebat;
unde tam familiaris illi factus est, ut quavis hora illum convenire 6
et alloqui auderet. Nec minus illi gynaeceum quam andronitis 7
patebat, quandocunque volebat, et utrimque ei viro divitiae af-
fluebant, ita ut licet a triviis ad senatorium fastigium evectus
esset. Qua tamen felicitate non contentus regnum etiam concupi- 8
scit idque sibi vindicare contendit, imperatore interfecto. Quos 9
igitur regi male velle sciebat, iis arcanum detegebat; qui si eius
orationem probarent, eos magna spe proposita ad facinus con-
firmabat. Sin eum conatum aversarentur, aiebat se ea tentandi 10
causa dixisse, ut eorum fidem erga imperatorem exploraret,
eorumque integritate collaudata se illorum benevolentiam regi

αὐτοκράτορα, καὶ ἐπῄνει τοὺς ἄνδρας τῆς διαθέσεως καὶ γνω-
11 ρίσαι τῷ βασιλεῖ εὔνους αὐτῷ τυγχάνειν διώμνυτο. ὁ μὲν οὖν
οὕτω μετῄει τοὺς πλείονας, καὶ οἱ ἐκείνῳ συνομοσάμενοι ῥᾷστα
12 τὸ βούλευμα ᾤοντο γενέσθαι ἀνύσιμον. οὐ μόνον γὰρ ἡ πρὸς
τὸν βασιλικὸν κοιτωνίσκον πάροδος ἐκείνῳ ἄνετος ἦν, κἂν ἔτυχεν
ὑπνώττων ὁ βασιλεὺς κἂν τῇ βασιλίδι συνίαυεν, ἀλλὰ καὶ τὰς D IV 178
13 τῶν ἀπορρήτων εἰσόδων κλεῖς ἐμπεπίστευτο. καὶ ἤχθη ἂν εἰς
ἔργον τὸ διαβούλιον, εἰ μή τις αὐτῷ τῷ βασιλεῖ κατεμήνυσε
14 τῶν κοινωνησάντων τοῦ σκέμματος. ἥλω τοίνυν ἐπ' αὐτοφώρῳ
P II 260 A καὶ τὸ ξίφος αὐτὸ κατέχων ᾧ τὸν αὐτοκράτορα ἔμελλεν αὐτίκα
15 διαχειρίσασθαι. ἀλλ' ὁ μὲν διὰ τὸ τοῦ κρατοῦντος ἀβέλτερον
οὐδὲν ὑπέστη ἀνιαρόν, οἱ δὲ τῆς ἐπιβουλῆς ἐκείνῳ συνίστορες
οὐκ ἔμειναν ἀτιμώρητοι.

16 Οὗτος ὁ βασιλεὺς φιλότιμος δοκεῖν ἐθέλων καὶ ἐλευθέριος,
μὴ μετιὼν δὲ τὴν ἀρετὴν ὡς ἐχρῆν, εἰς κακίαν ταύτην μετ-
17 ήνεγκεν. ἀντὶ γὰρ μεγαλοπρεπείας εἰς ἀσωτίαν μετακεκύλιστο,
οὔτε οἷς ἔδει παρέχων τὰ δημόσια χρήματα οὔτε ὅσαπερ ἔδει
18 οὔθ' ὅτε χρεών. καὶ τὴν μονὴν τὴν τῶν Μαγγάνων οἰκοδο-

14 *ὅτι οὐ κατὰ λόγον ἀναλίσκων τὰ* (*κατέλιπεν ἀναλίσκοντα* E) *δημόσια χρήματα εἰς πόρους ἀπεῖδεν* (om. E) *οὐκ εὐαγεῖς ὁ Μονομάχος* CE

1 *γνωρῖσαι* (sic) A, v. ad XVII 28, 16. XVIII 1, 8 3 *συνωμοσάμενοι* O 4 *ἡ*] *οἱ* D 5 *ἄνετως* p* 6 post *κἂν* add. *καὶ* DEwp 8 *αὐτῷ* ACD, *αὐτὸ* R (E corr. ex *αὐτῷ*) wp*Di* *τῷ* om. C 9 *αὐτοφόρῳ* p* 12 *δέ τῆς* D 14 *καὶ* om. C, suppl. Cw 15 post *δὲ* add. *σὺν ἐπιστήμῃ* BC(wp) 16 *γὰρ* om. D *ἀσωτείαν* DE 17 *ὅσα παρέδει* E 18 post *μονὴν* add. *δὲ* Rwp*Di*

11 esse patefacturum iurabat. Cum autem sic plerosque tractaret,
12 eius coniurati rem facillime posse confici opinabantur. Neque
enim in regium tantum cubiculum, ipso dormiente aut cum regina cubante, homini patebat aditus, sed et occultorum adituum
13 claves creditae erant. Quare omnino ea quae voluit exsecutus
14 fuisset, nisi a quodam ex consciis ipsi regi delatus in manifesto scelere deprehensus esset, gladium ipsum adhuc tentans, quo im-
15 peratorem statim percussurus erat. Ceterum ipse ob regis stultitiam poenas non dedit, insidiarum consciis tantum supplicio affectis.

16 Hic rex cum se benignum ac liberalem perhiberi vellet,
17 in eo tamen neque artem neque modum adhiberet, a virtute magnificentiae in vitium profusionis est devolutus; publicam enim pecuniam ita dilargiebatur, ut neque quibus, neque quantum,
18 neque quando esset tribuendum, observaret. Nam cum Manga-

μῶν (λέγεται δὲ τῆς οἰκοδομῆς ἄρξασθαι διὰ τὴν ἐρωμένην
αὐτῷ, τὴν Σκλήραιναν λέγω, ἵν' ἐκείνῃ προσφοιτᾷ συνεχῶς,
ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Κυνηγίου ἐχούσῃ τότε δὴ τὴν κατοίκησιν, πρό- B
φασιν ἔχων τοῦ σεμνείου τὴν δόμησιν) ἐξήντλησε τοὺς βασι-
λείους ἢ κοινοὺς θησαυρούς, ὅθεν χρημάτων δεόμενος οὐδὲ
τῶν ἀπειρημένων πορισμάτων ἀπείχετο. ἀλλὰ καὶ χωρῶν οὐσῶν, 19
αἳ τοῖς βασιλεῦσιν οὐ δασμοὺς συνεισέφερον, ἀλλ' ἀντὶ πάσης
δασμοφορίας δυσχωρίας ἐφρούρουν καὶ τοῖς βαρβάροις τὴν εἰς
τὰς Ῥωμαίοις ὑποκειμένας χώρας ἀπετείχιζον πάροδον, ἐκεῖνος
φόρους ταῖς χώραις ἐπιτάξας ἐσχόλασε τὰς φρουράς. κἀντεῦθεν 20
ἡ πρὸς τὰς Ῥωμαΐδας χώρας ῥάστη τοῖς βαρβάροις ἐγένετο
πάροδος. ἐκεῖνος τοίνυν ὁ ἀνὴρ αἴτιος τοῖς ἀπαθῶς λογιζο- 21
μένοις κριθήσεται τοῦ τὴν ἑῴαν μοῖραν δουρὶ κυριευθῆναι βαρ- C
βαρικῷ.

D IV 179 Τῆς δὲ βασιλίδος Ζωῆς ἐν γήρει βαθεῖ (ὑπὲρ γὰρ τὰ 28
ἑβδομήκοντα ἔτη παρεξετάθη αὐτῇ τὸ βιώσιμον) καταλυσάσης
τὴν ζωήν, οὐκ ἀνδρικῶς ἐκεῖνος ἐθρήνησεν, ἀλλὰ μέντοι γε W III 207
μειρακιωδῶς. λέγεται δὲ καὶ ἀγγέλοις αὐτὴν παρεξισοῦν, ἐπειδὴ 2

12 σημείωσαι E 15 τελευτὴ τῆς βασιλίδος Ζωῆς AC

1 *λέγεται δὲ τῆς οἰκοδομῆς* Rwp*Di*, om. A 3 *κυνηγεσίου* w*p invitis AR *δὴ* om. BC *καθοίκησιν* p* 4 *βασιλικοὺς* CD 7 *τοῖς βασιλεῦσιν* A, *πρὸς τὸ* (*τὸν* B) *δημόσιον* O, *πρὸς τὸ δημόσιον τοῖς βασιλεῦσιν* Ewp 8 *ἐφρόρουν* D 9 *ῥωμαίους* D 11 *ῥωμαίας* Ewp 12 *ἀπαθῶς* ARCwwp, *ὀρθῶς* BC*Wo* lat. 15 *γήρει* AR Psell. p. 190, 12, *γήρᾳ* (DE)wp*Di*, v. Usenerum *Der heil. Theodosios* p. 125 et *Wiener-Schmiedel Gramm. d. neutest. Sprachidioms*. Gotting. 1894 § 9, 2 16 *παρεξητάσθη* E 17 *ἀνδρωδῶς* BC

norum monasterium aedificaret, quod ob adamatam Scleraenam
incohasse fertur, ut eam tum in domo Cynegii habitantem per
speciem structurae inspiciendae crebrius conveniret, regiis et pu-
blicis thesauris exhaustis, ad pecuniae inopiam redactus ne illicitis
quidem quaestibus abstinebat. Sed cum provinciae quaedam essent 19
immunes, quae pro omnibus vectigalibus locorum angustias tue-
rentur et barbaros aditu Romanarum ditionum prohiberent, cu-
stodiis abolitis tributa iis provinciis imperavit, unde barbaris 20
sine ullo negotio patuerunt. Illud certe quidem, si quis sine 21
studio et ira consideret, ei acceptum ferri potest, quod Oriens
Marte barbarico est subactus.

28. Regina Zoë provecta aetate mortua (septuagesimum
enim annum excesserat), eius obitum non ut viro dignum est
tulit, sed pueriliter luxit; eamque angelis aequiperasse fertur, 2

που τοῦ μνήματος ἐκείνης μύκης ἔκ τινος ὑγρότητος ἀνεβλάστησε, καὶ τοῦτο καλεῖν σημεῖον ἄνωθεν οἰκονομηθέν, ἵνα μὴ
3 *ἀγνοῆται ἡ βασιλὶς ταῖς νοεραῖς συντεταγμένη δυνάμεσι. τῆς δέ, ὥς εἴρηται, θανούσης, ὁ βασιλεὺς ἔτι φλεγμαίνων περὶ τοὺς ἔρωτας ἐπεισάγει τοῖς βασιλείοις μείρακά τινα, ὅμηρα δοθεῖσαν*
D *Ῥωμαίοις ἐξ Ἀλανῶν, παῖδά τινος τῶν παρ' ἐκείνοις ἀρχηγετούντων, καὶ ταύτην Σεβαστὴν ὀνομάσας βασίλειον αὐτῇ θερα-*
4 *πείαν καὶ πλούτου χορηγίαν ἀπέταξε. καὶ εἰ μὴ τὴν βασιλίδα Θεοδώραν πεποίητο δι' αἰδοῦς ἢ μᾶλλον τὸ τῆς τετραγαμίας ᾐσχύνετο ἄθεσμον, καὶ βασίλισσαν ἂν τὴν ἐρωμένην ταύτην*
5 *ἀνεῖπε καὶ διαδήματι κατεκόσμησεν. ἐκείνου δὲ θανόντος, οὐ παρέμεινε τῇ Σεβαστῇ τὸ εὐτύχημα, ἀλλ' εἰς τὴν προτέραν τῆς ὁμηρείας τύχην ἐπανελήλυθεν.*
6 *Ἄρτι δὲ καὶ περὶ τοῦ τέλους ἱστορητέον τούτου τοῦ αὐτο-*
7 *κράτορος. οὐ μακρὸς ἐξεμετρήθη χρόνος, ἐξ ὅτου τῆς ἡγεμονίας τῶν Ῥωμαίων γέγονεν ἐγκρατής, καί οἱ νόσος ἀρθρῖτις*
P II 261 A *ἐνέσκηψεν, ἣ πρότερον τοῖς ποσὶν ἐκείνου τοῦ ῥεύματος ἐπ-*

3 *περὶ τῆς ἐξ Ἀλανῶν παλλακευομένης τῷ βασιλεῖ* CE 15 *περὶ τῆς νόσου ἢ τῶν νόσων τοῦ Μονομάχου* (*τ. μον. ἢ τ. νόσων* E) CE

1 *μι . . . ἔκ τινος* E 2 *τοῦτον* D 3 *τῇ* p* 4 *δὲ* ARw, *δ'* p**Di* 5 *ὅμηρον* wp invitis AR 7 post *αὐτῇ* add. *τὴν* BCwp 7. 8 *ἀπέταξε* post *θεραπείαν* BCwp 8 *χορηγίας* C, *χωρηγίαν* p* post *χορ.* add. *δαψιλεστάτου* BC, *δαψιλεστάτην* w*p 9 ante *θεοδώραν* add. *τὴν* BCwp *θεοδώρα* D ante *πεποίητο* add. *λέγω* BCwp *ἢ μᾶλλον*] *καὶ* BC 10. 11 *καὶ βασίλισσαν—κατεκόσμησεν*] *τάχα τὴν ἐρωμένην ταύτην ἀνεῖπεν ἂν καὶ βασίλισσαν* BC 11 post *κατεκόσμησεν* add. *ἂν* DEwp 12 *παρ ἔμεινε* E, corr. Ew 13 *ὀμηρίας* E, *ὁμηρίας* w*p 15 *ἐκμεμέτρητο* BC 16 *ἀρθρῆτις* AR, *ἀρθρίτης* E, *ἀρθρίτις* D, *ἀρθρῖτις* wp*Di* 17 *ἐνήσκηψεν* D

cum ob loci humiditatem ex eius monumento fungus germinasset, quem signum divina providentia editum vocavit, ne ignoraretur reginam in coetum potestatum intellegentium esse receptam.
3 Qua mortua, ut diximus, rex tum etiam amoris incendio flagrans adulescentulam quandam Alani principis filiam, obsidem Romanis datam, in regiam introductam appellat Augustam, addita custodia
4 regia et sumptibus liberalissimis. Quod ni reginam Theodoram reveritus esset ac potius quarti coniugii dedecus et nefas, amicam suam etiam reginam appellasset et diademate exornasset.
5 Ceterum illa Augustae felicitas non diu permansit; nam post imperatoris obitum ad pristinam conditionem rediit.
6. 7 Nunc de exitu huius imperatoris est dicendum. Quem non multo postquam Romanorum regno potitus est, morbus articularis

ἤνεγκε τὴν φοράν, ὥστε τὰς βάσεις αὐτῷ πρὸς πορείαν καὶ
στάσιν ἀδυνατεῖν. εἰ δέ ποτε κινήσεως ἀνάγκην ἔσχηκεν, ἢ 8
πρός τινων ἐπιστηριζόμενος προέβαινε δυσχερῶς ἢ καὶ πάμπαν
ἑτεροκίνητος ἦν. τοῦ χρόνου δὲ προϊόντος καὶ ταῖς χερσὶν 9
ἐπερρύη τὸ αἴτιον· εἶτα καὶ τοῖς ὤμοις ἐπήνεκτο, καὶ τέλος
D IV 180 ὅλον αὐτῷ τὸ σῶμα τῷ ῥεύματι κατεκλύζετο καὶ παρεῖτο καὶ
ἐξηρθροῦτο, τοῖς τῶν ἄρθρων κοιλώμασιν ἐγκλειομένου τοῦ ῥεύ-
ματος. ἔκαμνεν οὖν οὕτω πρὸ μακροῦ τὸ σῶμα τῷ βασιλεῖ.
εἶτα καί τι ἕτερον ἐπισυμβεβηκός (τὸ δ' ἦν ἐκ πνεύματος νυ- 10
γμὸς περὶ τὴν πλευράν) προσδοκήσιμον ἐκείνῳ καὶ τοῖς αὐτῷ
παραδυναστεύουσιν ἔθετο τὸ τέλος τῆς βιοτῆς, ὧν τὰ πρῶτα 11 B
ὁ λογοθέτης ἦν Ἰωάννης, ἐκτετμημένον ἀνδράριον, ἄσημον μὲν
ἐκ γένους ἢ δυσγενέστατον, πρὸς δὲ πραγμάτων μεταχείρισιν
ἀφυέστατον, γραμματικῆς δὲ τέχνης τοσοῦτον μετεσχηκὸς ὥστε
μήτ' ὀρθοεπεῖν ἀκριβῶς μήτ' ἀπταίστως ὀρθογραφεῖν. ἐφ' ᾧ 12
δὴ τὴν τῶν κοινῶν πραγμάτων διοίκησιν ὁ βασιλεὺς ἐποιήσατο
καὶ τῶν τῆς βουλῆς ἀπέδειξε πάντων κορυφαιότατον. ἦν γὰρ 13
ἐπὶ τῶν βασιλικῶν διοικήσεων πρῴην ἀνὴρ τούτῳ τὰ πάντα

11 *περὶ τοῦ λογοθέτου τοῦ δρόμου Ἰωάννου* CE 17 *περὶ τοῦ Λειχούδου (λειχούδη* E) *Κωνσταντίνου* CE

1 *αὐτοῦ* BCwp 2 *ἀδηνατεῖν* w*p post *ποτε* add. *καὶ* Rwp 3 *ὑποστηριζόμενος* Rwp 4 *τοῦ* initio versus om. C 5 *ἐπερρύη τὸ*] *ἐπερρύητο* w*p invitis AR 7 *ταῖς* B *κοιλότησιν* BC 9 *νύγμα* D 11 *τέλος* AR, *λέγος* w*p 13 *ἢ* AR, *καὶ* w*p 14 *τοσοῦτο* Ewp *μετεσχηκὸς* Rwp*Di*, *μετεσχηκὼς* et -*κὸς* per dittogr. A, *μετεσχηκὼς* D 15 post *ἀκριβῶς* add. *ἀττικίζον* BCwp 16 *διοίκησιν* om. C, suppl. Cw 17 *ἀπέδειξεν ἁπάντων* Rwp*Di*, *ἁπάντων ἀπέδειξε* C post *ἦν* add. *μὲν* Rwp

invasit, humoribus principio ad pedes decurrentibus, ut neque stare,
neque ingredi posset. Quando autem eum moveri necesse erat, 8
aut ab aliis suffultus aegre ingrediebatur aut gestabatur. Verum 9
paullatim in manus etiam fluxiones incumbebant, deinde humeros
vexabant, denique totum corpus infestabant et laxabant, cavi-
tatibus articulorum se insinuantes. Ad haec aliud accessit malum, 10
vellicatio lateris ex anhelitu, qua fiebat, ut neque ipse vitae
diuturnioris spem haberet neque eius proceres, quorum primarius 11
erat logotheta Ioannes, castratus homuncio, obscuro et ignobilis-
simo genere ortus et ad res gerendas ineptissimus, grammaticae
artis adeo peritus, ut neque recte loqui neque sine errore scri-
bere posset. Eum rex summa rerum commissa principem senatus 12
designavit. Nam prius rerum regiarum administratio fuerat penes 13

ἀντίρροπος καὶ γένος καὶ λόγον καὶ τὴν περὶ τὰς πολιτικὰς
14 *οἰκονομίας ἀκρίβειαν. τοιοῦτος δ' ὤν, ὁπηνίκα τι παρὰ τὸ*
καθῆκον ἐπέταττεν αὐτῷ ποιῆσαι ὁ βασιλεύς, οὐκ ἦν τῇ προαι-
C *ρέσει τοῦ κρατοῦντος ἐπικλινής, ἀλλ' ἀντέλεγέ τε καὶ ἀνεῖργε*
15 *τοῦ μὴ προσήκοντος. ὁ δὲ ἐχαλέπαινε καὶ πολλάκις τούτου*
γινομένου ἐμηνία τῇ τοῦ ἀνδρὸς ἐκείνου ἐλευθερίᾳ, καὶ ἵνα τὸ
ἀντίξουν ἀποφορτίσαιτο, μεθιστᾷ μὲν ἐκεῖνον τῆς τῶν κοινῶν
διοικήσεως (ὁ Λειχούδης ἦν οὗτος), ἀντεισάγει δὲ τὸν Ἰωάννην
καὶ τούτῳ τὴν τῶν πολιτικῶν ἐγχειρίζει κυβέρνησιν, ἵνα μὴ
16 *πρός τινος ἐφ' οἷς ὁρμήσει ἀνείργοιτο. οὗτος τοίνυν ὁ Ἰωάννης*
καὶ ἕτεροι, μέγα κἀκεῖνοι δεδυνημένοι παρὰ τῷ βασιλεῖ, ἀπ-
εγνωκότες αὐτῷ τὸ βιώσιμον πείθουσι τὸν κάμνοντα φροντίσαι
περὶ διαδοχῆς καὶ ὑποτιθέασιν αὐτῷ εἶναι πρὸς τὴν ἀρχὴν
17 *ἐπιτήδειον τὸν Πρωτεύοντα· ὁ δὲ τὴν τῆς Βουλγαρίας ἀρχὴν* D IV 181
D 18 *περιέζωστο καὶ ἀπεδήμει τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων. ἔσταλτο*
τοίνυν ὁ τὸν ἄνδρα μετακαλεσόμενος· ἐκ δὲ τῆς βασιλίδος Θεο-
δώρας ἡ βουλὴ ἀπεκέκρυπτο. ἀλλ' οὐκ εἰς τέλος τὸ βούλευμα
19 *τὴν βασιλίδα διέλαθε. γνοῦσα δὲ ὡς οὐκ ἐπ' αὐτῇ ποιεῖται τὸ*
κράτος ὁ τελευτῶν, τὸν μὲν ἐᾷ δυσθανατοῦντα κατὰ τὰ ἐν τοῖς

10 *ὅτι τὸν Πρωτεύοντα ἠβουλήθη ὁ βασιλεὺς καταλιπεῖν διάδοχον τῆς ἀρχῆς* CE

2 *οἰκονομίαν* D 5 *χαλέπαινε* D 7 *ἐκεῖνον* Rwp*Di*, *ἐκείνῳ* A 9 post *πολιτικῶν* add. *πραγμάτων* Ewp 11 *κἀκεῖνοι* om. C 12 *τὴν ζωὴν* BC *φροντῖσαι* (sic) A, v. ad XVII 27, 10 13 *τὴν* om. D 14 *τὸν πρωτεύοντα ἐπιτήδειον* B 15 *ἔστακτο* D 16 *ἄνθρωπον* Rwp 17 *ἀπεκέρυπτο* p* 19 *δυςθανοῦντα* E

virum huic et genere et facundia et scientia regendae civitatis
14 omnino dissimilem. Qui, cum rex aliquid secus quam conveniebat
iussisset, ad imperatoris voluntatem non statim propendebat, sed
15 refragabatur et deterrebat. Quod cum saepius fieret, ille graviter
et iniquo animo libertatem illius ferens homini (Lichudes is vocabatur), ut adversatore careret, munus id ereptum in Ioannem
transfert, cui tradit civitatem regendam, ne suae cupiditates in-
16 hiberentur. Is igitur Ioannes et alii, qui multum apud regem
poterant, vita desperata aegrotanti regi auctores sunt deliberandi
de successore monentque Protevontem aptum esse ad imperium.
17. 18 Qui cum Bulgariam regeret, ab urbe aberat. Missus igitur est,
qui hominem arcesseret; idque clam regina Theodora, non tamen
ita, quin arcano illo consilio deprehenso aegrotum regem cogno-
19 sceret potestatem in alium transtulisse. Itaque illo moribundo
in Mangania regia relicto, industria ministrorum suorum nave

*Μαγγάνοις βασίλεια· ἐκείνη δὲ σπουδῇ τῶν ὑπηρετουμένων αὐτῇ
ἐμβεβηκυῖα νηὶ εἰς τὸ μέγα προσωρμίσθη ἀνάκτορον. καὶ* 20
αὐτῇ ἥ τε βασιλικὴ δορυφορία προσερρύη αὐτίκα καὶ τῆς γε- W III 208
*ρουσίας τὸ ἔκκριτον, καὶ αὐτοκράτωρ πρὸς πάντων ἀνερρήθη,
ὡς αὐτῇ κατὰ κλῆρον τῆς ἀρχῆς προσηκούσης. τοῦτο τῷ* 21
*Μονομάχῳ γνωσθὲν προστίθησιν ἄλγημα, καὶ βραχύ τι ἐπι-
βιούς, ὅσον ἐπιστενάξαι τοῖς γενομένοις καὶ ἀθυμῆσαι, ἐξέλιπε,* P II 262 A
βασιλεύσας ἔτη δώδεκα.

Ἡ δὲ βασιλὶς Θεοδώρα ἔξωρος τῆς αὐταρχίας κρατήσασα 29
*βασιλέα τοῖς πράγμασιν ἐπιστῆσαι οὐκ ἤθελεν, ἀλλ' ἡδυνθεῖσα
τῇ ἐξουσίᾳ, παρ' ὅσον ἐπεβίω τῇ βασιλείᾳ καιρόν, αὐτὴ τῶν
ὅλων ἦν ἐγκρατής, πρὸς τοῦτο καὶ παρὰ τῶν αὐτῆς θερα-
πόντων ἐμβιβασθεῖσα, οὓς καὶ ταῖς μεγίσταις ἐπέστησε τῶν
ἀρχῶν. τὴν δὲ τῶν πολιτικῶν πραγμάτων διοίκησιν τῷ συγ-* 2
κέλλῳ Λέοντι, ὃς Παρασπόνδυλος ὠνόμαστο, ἐνεχείρισε τῷ

5 *τελευτὴ τοῦ* (om. A) *Μονομάχου* AE 9 *μοναρχία τῆς βασιλίδος* (*βα-σιλίσσης* A, *βασιλείας* E) *Θεοδώρας* AR, *ἡ Θεοδώρα* B

2 *ἐμβέβηκε* D ante *νηΐ* add. *τῇ* D *πρὸς* BC 5 *αὐτῇ* R(wp*Di*), *αὐτὴ* A *κατὰ*] *τὸν* D *τοῦτο* Rwp*Di*, *τούτω* A *τῷ* om. D 7 *γινομένοις* D, *γενομένοις* ex *γινομένοις* corr. E 8 post *δώδεκα* add. *καὶ μῆνας ὀκτώ* D, *καὶ μῆνας ὀκτὼ* (*ὀκτὼ* om. CE, in spatio litterarum octo fere erasarum om. B, add. C_w) *καὶ κατετέθη εἰς τὴν παρ' αὐτοῦ δομηθεῖσαν μονὴν τῶν μαγγάνων* BCEwp*Di*; v. Psell. p. 199, 24 9 *δὲ* om. BC *τῆς αὐταρχίας κρατήσασα* ARwp, *μοναρχήσασα* BCduoP 10 *ἡδυνθεῖσα* $R_s$wp*Di*, *ἡ δυν-θεῖσα* A 14 *συγκέλλῳ* (AR)p, *συγγέλλω* D, *συγγέλω* Ew 15 *Στρα-βοσπόνδυλον* Cedr. (Scylitz.) II p. 611, 14; *Παρασπόνδυλος* Psell. epist. (t. V. bibl. graec. med. aevi ed. Sathas) p. 565, 3, v. Maedlerum *Theodora, Michael Stratiotikos, Isaak Komnenos* Progr. gymn. Plav. Saxon. 1894 p. 5 15. p. 652, 1 *τῷ π.* ADE, *τὸ π.* wp*Di*, v. Cedr. l. c. p. 611, 15 (v. ann. sequ.)

consensa ad magnam regiam appellit. Ibi et regiis satellitibus 20
et selectis senatoribus ad eam confluentibus, imperatrix ab omni-
bus est salutata, ut ad quam imperium iure hereditario pertineret.
Ea res Monomacho dolorem auxit; cumque non amplius vixis- 21
set, quam ut suspirio dolorem et tristitiam inde acceptam signi-
ficare posset, post regnum XII annorum exspiravit.

29. Regina THEODORA sola potita rerum iam effeta aetate,
regem sibi adiungere noluit, sed delectata imperio, quoad vixit,
omnia in sua potestate habebat idque consilio et opera ministro-
rum quoque suorum, quos summis magistratibus praefecit. Re- 2
rum civilium administrationem Leoni syncello, cognomento Pa-

3 πάλαι τῷ βασιλεῖ Μιχαὴλ ὑπηρετήσαντι. ἡ δὲ προὐκάθητο ἐπὶ
B βήματος καὶ ἐχρημάτιζε πρέσβεσι καὶ ἦν ἀρχαιρεσιάζουσα καὶ
δίκαις ἐνθεμιστεύουσα καὶ ψήφους ἐκφέρουσα καὶ διαιτῶσα
δημοσίαις καὶ κοιναῖς ὑποθέσεσι, καὶ εὔδαιμον ὑπῆρξεν αὐτῇ
4 τὸ αὐτοκρατές. οὔτε γάρ τις ἀντῆρε χεῖρα αὐτῇ οὔτ' ὀλιγώρως D IV 182
πρὸς τὰ ἐκείνῃ δεδογμένα ὤφθη διατεθὲν τὸ ὑπήκοον οὔτ'
ἔθνος τότε κατὰ Ῥωμαίων κεκίνητο, ἀλλὰ καὶ εὐκρασία γέγονε
5 τῶν ὡρῶν καὶ ἡ γῆ τοὺς καρποὺς ἀφθόνους ἐξήνεγκεν. ἔξωρος
δέ, ὡς εἴρηται, καὶ πλήρης ἡμερῶν ἡ βασιλὶς αὕτη τῶν σκήπ-
τρων κρατήσασα ὅμως μακροὺς ἔτι τῆς ζωῆς ἑαυτῇ ἐπεμέτρει
ἐνιαυτούς. εἶχε δὲ καὶ τὸ σῶμα ἐρρωμενέστερον καὶ μὴ ῥᾷστα
C 6 πόνοις καμπτόμενον. ἐπεὶ δὲ καὶ ταύτην κατήπειγε τὸ χρεών,
εἰ καί τινες αὐτῇ μοναχοὶ αἰῶνας ἔτι ζωῆς ἐπηγγέλλοντο, καὶ
νόσῳ περιεπεπτώκει δεινῇ, ἣ τοῖς Ἀσκληπιάδαις ὠνόμασται εἰλεός,
καὶ τοῖς περὶ αὐτὴν αἱ ἐλπίδες αἱ περὶ αὐτῆς ἀπεγνώσθησαν,
συλλεγέντες βουλεύονται τίνα ἂν εἰς τὴν ἀρχὴν ἀντεισάξωσιν, ὃς
7 αὐτοῖς τὴν εὐετηρίαν τηρήσει καὶ τὸ εὐτύχημα. ἔδοξεν οὖν

1 ὅτι εὐτυχῶς ἤνυσε τὴν ἀρχὴν ἡ Θεοδώρα CE 17 ὅτι (ὅπως E) ὁ Στρατιωτικὸς Μιχαὴλ εἰς τὴν τῆς βασιλείας ἀνήχθη περιωπήν CE

αις
p. 651, 15. 1 τῷ ὑπηρετήσαντι πρώην τῷ βασιλεῖ μιχαὴλ BC 3 ψῆφες E 5 ἐγκρατές C, corr. Cw ἀντῆρε RwpDi, ἀντῇρε A (v. ad XVI 2, 1), ἐπεβούλευσε Psell. p. 201, 12 ὀλιγώρ C, corr. Cw 7 ἔθνη DEwp κεκίνη (τ supra) A, κεκίνητο RDi, κεκίνηντο DEwp 10 ἑαυτῇ om. BD 11 ἐρρωμενέστεφρον D 12 δὲ om. C, suppl. Cw 13 αὐτὴ B 14 ἀκληπιάδαις punctis notatum D ὠνόμαστο C 17 τηρήσει τ. εὐετηρίαν BC

raspondylo, mandavit, qui olim regi Michaëli operam navarat.
3 Ipsa vero pro tribunali praesidebat, legatis respondebat, magi-
stratus creabat, ius dicebat, suffragia ferebat, sententiam suam
in rebus privatis et publicis interponebat; ac fortunata fuit eius
4 gubernatio. Neque enim quisquam illi se opposuit, neque subiecti
eius decreta neglexerunt, neque ulla gens cum Romanis bellum
fecit, sed et anni tempora suam temperiem habuerunt et terra
5 uberes fructus tulit. Quamvis autem natu grandis, ut dictum
est, sceptris potita esset, tamen longum etiam sibi vitae tempus
fore sperabat, cum corpore firmiore esset, quod laboribus haud
6 facile cederet. Sed cum et ipsam fata urgerent, etsi monachi
quidam nescio quot ei saecula vitae promittebant, et eius fami-
liares ob morbum gravissimum, quem ileum medici vocant, de sa-
lute illius desperassent, in unum congressi deliberant, quis in eius
locum substituendus esset, a quo prosperitas illa et felicitas con-
7 servaretur. Iis igitur deliberantibus talis visus est Michaël Stra-

πρὸς τοῦτο σφίσι κατάλληλος ὁ Στρατιωτικὸς Μιχαήλ, ἀνὴρ ἐκ
Βυζαντίου μὲν γεγονώς, πρὸς πραγμάτων δὲ καὶ τοσαύτης ἡγε-
μονίας μεταχείρισιν ἀποπεφυκὼς ἔκ τε φυσικῆς νωθείας καὶ
ἀφελείας καὶ διὰ χρόνου μῆκος, ὃ τῇ ἐκείνου παρεξετάθη ζωῇ.
ἤδη γὰρ οὐ γέρων ἦν, ὡς παρὰ τοῦ δημώδους πλήθους ὠνό- 8 D
μαστο, ἀλλὰ πρεσβύτης. τοῦτον οὖν πείθουσι τὴν Θεοδώραν
ἀντικαταστῆσαι τῇ βασιλείᾳ. ἡ δὲ αὐτίκα ταινιοῖ τῷ βασιλείῳ 9
τὸν Μιχαὴλ διαδήματι, πρότερον ὁρκίοις προκαταληφθέντα φρι-
κώδεσι μήτι τῆς ἐκείνων γνώμης χωρὶς ἐπὶ ταῖς τῆς βασιλείας
οἰκονομήσασθαι διοικήσεσιν. ἐπὶ τούτοις τὴν βασιλίδα τὸ πνεῦμα 10
ἐπέλιπε, μοναρχήσασαν ἔτος ἓν ἐπὶ ἐννέα μησίν.

LIBER DVODEVICESIMVS.

Ὃν οὖν εἴρηται τρόπον ὁ πρεσβύτης Μιχαὴλ αὐτοκράτωρ 1 W III 209 P II 263 A
ἀναρρηθεὶς τοῖς μὲν τῆς γερουσίας καὶ τῷ δημώδει πλήθει
D IV 183 καὶ παρὰ τὸ προσῆκον ὤπτο φιλοτιμότατος, ἕκαστον τούτων

10 τελευτὴ τῆς βασιλίδος Θεοδώρας CE 12 βασιλεία Μιχαὴλ Στρατιωτικοῦ τοῦ γέροντος AE, βασιλεία τοῦ Στρατιωτικοῦ (τ. στρ. om. D) Μιχαὴλ τοῦ γέροντος (τ. γερ. om. C) CD, βασιλεία Μιχαήλ B

1 σφίσι om. B στρατηγὸς D 2 post καὶ add. ταῦτα Rwp 3 μεταχείρισιν AR, μεταχείρησιν DCwwp, om. C 4 ἀφελείας RwpDi, ἀμελείας A, ἀφελῆ Cedr. l. c. p. 612, 6 ὃ] ἢ C 6 βασίλισσαν BCWo lat. 8 προκαταληφθέντα ARwpDi, καταληφθέντα DE, v. ad XVII 26, 21 9 τῆς] τῇ E 11 ἐξέλιπε DEwp 12 οὖν AEwp, δ' D, om. R 14 φιλοτιμώτατος Ewp, v. p. 655, 4

tioticus, vir Byzantius ille quidem, sed ad gerendas res tanti
praesertim principatus tum ob naturalem socordiam et simplici-
tatem, tum ob aetatem longissimam ineptus. Neque enim senex 8
erat, ut vulgo vocabatur, sed paene decrepitus. Persuadent
igitur Theodorae, ut Michaëlem in imperio collocet; a qua statim 9
diademate redimitus est, sanctissimo prius iureiurando adactus
se nihil sine illorum consensu in regiis administrationibus decre-
turum. Quibus rebus peractis reginam spiritus defecit, cum 10
annum et IX menses regnasset.

1. Michaël senex hoc modo imperator appellatus senatores et plebeiam multitudinem nimis benigne tractavit, ad dignitatum

εἰς βαθμοὺς προβιβάζων ἀξιωμάτων καὶ τιμὰς προσνέμων ἀκατ-
2 αλλήλους τοῖς πλείοσι. τοῖς δὲ στρατιωτικοῖς καταλόγοις καὶ
μάλιστα τοῖς τούτων ἐξόχοις, οἷς στραταρχεῖν τε καὶ ἰλαρχεῖν
ἀπονενέμητο πρὸ πολλοῦ, καὶ λίαν ἀντιρρόπως τοῖς ἄλλοις ἐκέ-
3 χρητο. οὔτε γὰρ φιλότιμόν τι πρὸς αὐτοὺς ἐνεδείξατο ἄρτι
καταλαβόντας τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων, οὔτε μὴν πραέσιν αὐ-
4 τοὺς ἐδεξιώσατο ῥήμασιν. ἤστην δὲ τούτων πρωτεύοντε ἄνδρε
B διττώ, μαγίστρω μὲν ὄντε καὶ ἄμφω, λαμπρὼ δὲ τὰ γένη, καὶ
οὐχ ἧττον στρατηγικῇ συνέσει καὶ κράτει χειρῶν καὶ θάρσει
5 ψυχῶν εἰχέτην τὴν περιφάνειαν. τούτων ἅτερος ἦν ὁ Κομνηνὸς
Ἰσαάκιος, ὁ δὲ λοιπὸς ὁ Κεκαυμένος Κατακαλών, ᾧ Κολώνεια ἡ
πατρίς, ὃν καὶ δοῦκα Ἀντιοχείας τυγχάνοντα ἅμα τῇ ἀναρρήσει
παρέλυσε τῆς ἀρχῆς, τὸν οἰκεῖον ἀνεψιὸν Μιχαὴλ μάγιστρόν τε καὶ
δοῦκα τῆς Ἀντιοχείας προχειρισάμενος καὶ Οὐρανὸν ἐκείνῳ θέ-
μενος τὸ ἐπώνυμον, ἵνα πρὸς τὸν ἀρχαῖον Οὐρανὸν ἀναφέρειν τὸ
6 γένος δοκῇ. τοῦτον τοίνυν τὸν Κεκαυμένον, ὡς δῆθεν μὴ κα-
C λῶς χρησάμενον τῇ ἀρχῇ, ἀλλὰ τάς τε δυνάμεις καταλελυκότα
καὶ φορτικὸν τοῖς ὑπὸ χεῖρα γενόμενον, καὶ ἐπέπληξεν ἰτα-
7 μώτερον καὶ ὀνείδεσιν ἔβαλε καὶ οὐδ' ἐφείσατο ὕβρεων, ἀλλὰ
καὶ τῶν ἄλλων λαμπροτάτων ἀνδρῶν καὶ συνταγματαρχούντων

2 *ὅτι τοῖς στρατιωτικοῖς ἄρχουσιν οὐ δεξιῶς ἐχρήσατο ὁ βασιλεὺς Μιχαήλ* C

1 *βαθμοὺς* RwpDi, *βαθμοῖς* A 2 *πλείοσι* RwDi, *πλείοσιν* A (v. ad XIII 1, 5), *πλείωσι* p* 5 *ἐπεδείξατο* Rwp 8 *δὲ* om. B 9 *στράτει χ.* D *χειρῶν* RwpDi, om. A 10 *τὴν* om. D 13 post *μιχαὴλ* add. *αὐτίκα* Rwp *τε* om. BC 15 *ἀναφέρει* D 15. 16 *δοκῇ τὸ γένος* DE(wp) 19 *καὶ οὐδ'*—p. 655, 3 *ἐνέβαλε* om. D, v. ad § 8

gradus promovendo et honores plerisque tribuendo, qui illorum
2 captum excederent. Cum militaribus autem catalogis ac iis po-
tissimum, qui ceteris antecellentes multo ante exercituum ala-
3 rumque ductores fuerant, longe secus agebat. Neque enim iis
urbem modo ingressis ullum honorem habuit, neque benignis
4 alloquiis eos delenivit. Eorum primarii duo viri fuere, uterque
magister et illustri genere ortus splendorem illum imperatoria arte
5 et labore manuum et fiducia animorum assecutus, alter Comne-
nus Isaacius, alter Cecaumenus Catacalo, patria Coloneensis,
cui, simulatque designatus fuit imperator, Antiochiae ducatum
ademerat suumque consobrinum Michaëlem statim magistrum et
ducem Antiochiae declaraverat, Urani cognomento addito, ut genus
6 ad veterem illum Uranum referre videretur. Eum igitur Cecau-
menum, quasi male gesto magistratu et copiis militaribus immi-
nutis et gravem obvio cuique, et acrius obiurgavit et ne probris
7 quidem et contumeliis abstinuit, cumque ceteri splendidissimi viri,

ἐκείνῳ ὑπεραπολογήσασθαι τοῦ ἀνδρὸς ὡρμηκότων, οὐδ' ἐπ'
ἐκείνους τῆς γλώττης ἐφείσατο οὔτε μὴν αὐτὸν ᾐδέσθη τὸν
Κομνηνόν. ταῦτα τοὺς στρατιώτας εἰς ἀθυμίαν ἐνέβαλε, τοῖς 8
μὲν ἄλλοις φιλοτιμότατον ὁρῶντας τὸν Μιχαήλ, αὐτοῖς δὲ μηδ'
D IV 184 ἐν λόγοις τὸ εὐμενὲς ἐνδεικνύμενον, ὅμως μέντοι ἐπέσχον μηδέν
τι νεωτερίσαι, ἀλλὰ καὶ δευτέραν πεῖραν ἐπαγαγεῖν ἐβουλεύ-
σαντο.

'Αλλ' ἑτέραν κατὰ τοῦ βασιλέως προτέραν τούτων ὁ λόγος 9 D
διηγησάσθω νῦν ἐπανάστασιν. ὁ γὰρ τοῦ βασιλέως Κωνσταν- 10
τίνου τοῦ Μονομάχου ἐξάδελφος ὁ πρόεδρος Θεοδόσιος, ἄρτι
τοῦ Μιχαὴλ ἀναρρηθέντος, ἐν δεινῷ ποιησάμενος τὴν ἐκείνου
ἀνάρρησιν, τοὺς οἰκείους θεράποντας προσλαβόμενος καί τινας
ἄλλους ὅσοι κατ' ἐκεῖνον ἐλαφρίαν ἐνόσουν φρενῶν, περὶ δείλην
ὀψίαν διὰ τῆς ἀγορᾶς ἀπῄει, τούτοις δορυφορούμενος, ἑαυτῷ
προσήκειν τὸ κράτος λέγων διὰ τὴν πρὸς τὸν Μονομάχον συγ-
γένειαν καὶ ἀδικεῖσθαι ἐπιβοώμενος. γενόμενος δὲ κατὰ τὴν 11
δημοσίαν εἱρκτήν, ἣ Πραιτώριον κέκληται, τὰ κλεῖθρα διαρ- P II 264 A
ρήξας τοῖς ἐν αὐτῇ καθειργμένοις ἄνετον παρέσχε τὴν ἔξοδον.

8 *ἀποστασία τοῦ Μονομάχου Θεοδοσίου* CE

2 *ἐφείσατο* Rwp, om. A*Di*, v. Psell. p. 211, 2 4 *ἑαυτοῖς* Rwp 5 post *ἐνδεικνύμενον* add. quae supra omisit (v. ad p. 654, 19) D, sed initio supplementi habet *καὶ οὐδὲ ὕβρεων πρὸς αὐτοὺς ἐφείσατο*, exitu *ἐνέβαλεν* 6 *νεωτερῖσαι* (sic) A, v. ad XVII 27, 10 *εἰςαγαγεῖν* C 8. 9 *προτέραν δ' ὁ λόγος ἑτέραν κατὰ τοῦ βασιλέως διηγησάσθω νῦν ἐπανάστασιν· καὶ οὕτως* (*οὕτω* w*p) *πρὸς τὴν τῶν ἀνδρῶν τούτων ἐπανελεύσεται* BCwp 9 *γὰρ* om. BC 11 *ἀρρηθέντος* D 14 *τούτοις* om. D 17 *κέκτηται* D, *λέγεται* B

eius collegae, hominem defensuri essent, ne contra illos quidem
linguae moderatus aut ipsum Comnenum reveritus est. Ea res 8
militum animos deiecit, qui Michaëlem, in ceteros liberalissimum,
se ne verborum quidem benignitate dignari viderent, neque ta-
men ad res novandas concitati sunt, priusquam denuo periculum
eius facerent.

Sed antequam ad illorum seditionem veniam, alius motus 9
est exponendus. Regis Constantini Monomachi patruelis, Theo- 10
dosius praeses, Michaëlis designationem aegre ferens, statim mi-
nistris suis assumptis et nonnullis eadem animi levitate laboran-
tibus ascitis, crepusculo iis satellitibus circumdatus per medium
forum incessit, imperium ob Monomachi cognationem ad se per-
tinere dicens atque iniuriam sibi fieri clamitans. Cum vero ad 11
publicum carcerem, qui Praetorium dicitur, venisset, claustris

12 τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐν τῇ τῆς Χαλκῆς εἱργάσατο φυλακῇ, ἐλπίσας
13 διὰ τούτων τοῦ κατὰ σκοπὸν ἐπιτεύξεσθαι. ὡς δ' ἔμαθε στρατιωτικὴν ἀθροίζεσθαι περὶ τὰ βασίλεια δύναμιν καὶ ἤδη στέλλεσθαι κατ' αὐτοῦ, πρὸς τὴν μεγάλην τρέπεται ἐκκλησίαν καὶ μόνος σὺν τῷ υἱῷ περιλειφθείς, τῶν ἑπομένων αὐτῷ διασκεδασθέντων, τῇ ἐκκλησίᾳ προσπέφευγεν· ὅθεν ληφθεὶς ὑπερορίαν
14 κατεδικάσθη. εἰς τοῦτο δὲ τέλους τοῦ ἐπιχειρήματος αὐτῷ καταντήσαντος, ὁ δημώδης ὄχλος ἐπεγγελῶντες αὐτῷ ῥήματά τινα συνθέντες ἐπῇδον αὐτῷ· τὰ δ' ἦσαν·

B ὁ μωρὸς ὁ Μονομάχος, εἴ τι ἐφρόνει, ἐποίησε.

2 Καὶ ταῦτα μὲν ἔσχον οὕτως· οἱ δ' ἐμπαροινηθέντες τῶν ἑῴων ἀρχόντων καὶ αὖθις πεῖραν προσάγουσι καὶ προσίασι τῷ τὰ κοινὰ διοικοῦντι τῷ πρωτοσυγκέλλῳ Λέοντι καὶ ἱκετεύειν δι' ἐκείνου D IV 185
W III 210 ἐπεχείρουν τὸν βασιλέα, μὴ μόνοι αὐτοὶ καταλειφθῆναι ἀγέραστοι, πάντων τοῦ φιλοτίμου καταπολαυσάντων τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ ταῦτα τῶν ἄλλων εὐπαθούντων αὐτοὶ καὶ παρ' ἀσπίδα ἱστάμενοι
2 καὶ προπολεμοῦντες τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς. ὁ δὲ οὐδὲν ἧττον τοῦ βασιλέως ἀδέξιος ὢν μεταχειρίσασθαι λυπουμένους ἄνδρας

11 *προσέλευσις τῶν στρατιωτικῶν ἀρχόντων πρὸς τὸν Παρασπόνδυλον* CE

2 *ἐπιτεύξασθαι* BDEwp 5 *περιλειφθεὶς* Rwp*Di*, *περιληφθεὶς* AD 5. 6 *τῶν ἑπομένων—ὅθεν ληφθεὶς* om. D 6 *τῇ ἐκκλησίᾳ προσπέφευγεν* AE (v. Cedr. l. c. p. 613, 16), *ἐξάγεται τῆς ἐκκλησίας* BCwp 7 *τέλους* AR, *τέλος* w*p *αὐτοῦ* BC 8 *ἐπεγγελῶντες αὐτῷ* AR, *ἐπιχλευάζοντες αὐτὸν* BC, *ἐπιγελῶντες αὐτῷ* w*p 10 *ἐποίησε* R^s wp*Di*, *ἐποίησεν* A, v. ad XIII 1, 5 11 *δὲ παροινηθέντες* BC 13 *πρωτοσυγκέλλῳ* AOp, *πρωτοσυγκέλῳ* E(w) 17 *πρὸ πολεμοῦντες* (sic) A

12 perruptis exitum clausis patefecit. Idem in ea quoque custodia fecit, quae ad Chalcen est, eorum opera se voti sui fore com-
13 potem sperans. Verum ubi cognovit militares copias circa regiam contra se collectas iamiam affore, ad magnam ecclesiam convertitur, in quam solus cum filio relictus, gregalibus suis dilapsis,
14 profugit, unde eductus relegatur. Hoc eventu conatum eius consecuto, plebeia multitudo per ludibrium hanc cantilenam in eum cecinit:

Fatuus Monomachus, quod cogitavit, egit.

2. Ceterum orientales duces iniuriis affecti, denuo fortunam periclitaturi, Leonem protosyncellum communia negotia procurantem adeunt, eo intercessore regem precaturi, ne soli neglegerentur, cum ceteri omnes liberalitatis imperatoriae fructum aliquem percepissent; praeterea ceteris suaviter viventibus, se
2 in acie stantes pro salute Romani imperii propugnare. At ille nihilo peritior rege tractandi viros dolentes et tumorem ex do-

καὶ καταστεῖλαι τὸ ἐκ τῆς λύπης αὐτοῖς γενόμενον οἴδημα, οὐ
μόνον οὐκ ἐλέανε λόγοις τῶν ἀνδρῶν τὴν τραχύτητα, ἀλλὰ καὶ C
μᾶλλον αὐτοὺς ἐξετράχυνεν, ἐκφαυλίσας ἕκαστον καὶ ἀτίμως
πάντας ἀποπεμψάμενος. οὕτως οὖν καὶ τῆς δευτέρας πειρα- 3
θέντες πείρας οὐκέτι μέλλειν ἔκριναν, ἀλλ' ἕκαστος τὸν πλησίον
παρακροτήσαντες ἔσπευδον εἰς προὖπτον ἐκφῆναι τὸ μελετώμενον.
ἔδοξεν αὐτοῖς καὶ τὸν Βρυέννιον σχεῖν συνίστορα καὶ συλλή- 4
πτορα τοῦ ἐπιχειρήματος, ὄντα τε τῶν ἐπιφανῶν καὶ στρατη-
γοῦντα τῶν ἐκ Μακεδονίας δυνάμεων καὶ τὴν τῆς Καππαδοκίας
περιεζωσμένον ἀρχήν, λύπης τ' αἰτίας κἀκεῖνον ἐσχηκότα κατὰ
τοῦ αὐτοκράτορος. ὡς δ' οὖν κἀκεῖνον ἕτοιμον εὗρον πρὸς 5
τὸ σφέτερον βούλευμα, ἐζήτουν τὸν ἐξ αὐτῶν βασιλεύσοντα,
καὶ πᾶσιν ὁ Κομνηνὸς ἁπάντων προυκέκριτο. ἐπεὶ δὲ ταῦτα 6 D
συνέθεντο, ἐπ' οἴκου ξύμπαντες ἀνεχώρησαν, τῷ βασιλεῖ προσ-
ειπόντες τὰ ἐξιτήρια.

Ἀπῄει δὲ καὶ ὁ Βρυέννιος μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὸν ταγμάτων 7
καὶ ἐν τῷ θέματι τῶν ἀνατολικῶν γεγονὼς τὴν τῶν στρατιω-
τικῶν ὀψωνίων διανομὴν ἐκεῖ διετίθετο· συνῆν γὰρ αὐτῷ καὶ
ὁ πατρίκιος Ἰωάννης ὁ Ὀψαρᾶς χρυσίον ἐπιφερόμενος. ἤδη 8

16 ὅπως ὁ Βρυέννιος (βρυένιος C) ἐτυφλώθη CE

1 αὐτοῖς RwpDi, αὐτῆς A 2 ἐλέαν ἐν λόγοις E, ἐλέανεν ἐν λόγοις w*p ταχύτητα C, corr. Cw 5 μέλειν B 6 παρακροτοῦντες D ἐκφῆναι RwpDi, ἐκφύναι A τὸ] τὸν D 7 ἔδοξεν A, ἔδοξεν οὖν DEwp, ἔδοξε δ' R βρυένιον BC (sic constanter) 9 Καππαδοκίας] μακεδονίας DE 10 τὲ D 16 καὶ om. D 16. p. 658, 1 βρυένιος BC, v. ad § 4 16 αὐτῶν D

lore ortum reprimendi, virorum asperitatem adeo non leniit, ut
etiam augeret singulis obtrectando omnesque sine honore dimit-
tendo. Hac secunda repulsa irritati non diutius sibi cunctandum 3
esse censuerunt, sed alius alium cohortatus facinus animo con-
ceptum ad exitum perducere decreverunt. Visum autem iis est 4
Bryennium quoque, virum illustrem, Macedonicarum copiarum
ducem et Cappadociae praefectum, in consilium et auxilium ad-
hibere, qui causas et ipse simultatis contra imperatorem haberet.
Qui cum operam promisisset, in deliberatione regis deligendi 5
omnibus sententiis Comnenus ceteris est praelatus. His compo- 6
sit domum omnes redierunt, discessu regi denuntiato.

Abiit et Bryennius cum suis legionibus; cumque in orien- 7
talem provinciam una cum Ioanne Opsara patricio, qui aurum
afferebat, venisset, militarium stipendiorum distributionem ibi
administrabat. Qua iam incohata Bryennius singulis militibus 8

δὲ τῆς διανομῆς ἠργμένης ὁ Βρυέννιος προσετίθει τοῖς στρα-
τιώταις τὰ σιτηρέσια καὶ ηὖξει τὸ ἑκάστῳ νενεμημένον ποσόν.
9 ὁ δὲ τοῦ χρυσοῦ ταμίας ὁ εἰρημένος ἀνὴρ μὴ τοῦτο ἔλεγεν D IV 186
ἐντετάλθαι οἱ πρὸς τοῦ αὐτοκράτορος. καὶ ὁ Βρυέννιος σιωπᾶν
10 αὐτῷ καὶ ποιεῖν τὸ ἐπιτασσόμενον ἐνεκελεύετο ἰταμώτερον. ὡς
δ' ἔτι ὁ Ὀψαρᾶς οὐκ ἐπείθετο, ἀλλὰ καὶ θρασύτερον ἐκείνῳ
P II 265 A ἀντέλεγεν, ὁ Βρυέννιος θυμῷ ληφθεὶς ἀνέθορέ τε τῆς καθέδρας
καὶ τῶν τριχῶν τῆς τε ὑπήνης λαβόμενος τοῦ ἀνδρὸς προσ-
11 αράσσει τῇ γῇ καὶ περιβάλλει δεσμοῖς. ἐγγὺς δέ που στρατο-
πεδεύων ὁ τῶν Πισιδῶν καὶ Λυκαόνων στρατάρχης καὶ τὰ
περὶ τοῦ Ὀψαρᾶ μαθὼν καὶ τυραννίδος ταῦτα κρίνας ἀρχήν,
ἀθρόον ἔπεισι μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὸν ταγμάτων τῇ τοῦ Βρυεννίου
12 σκηνῇ. καὶ δεσμεῖ μὲν ἐκεῖνον, λύει δὲ τὸν Ὀψαρᾶν τῶν δε-
σμῶν καὶ αὐτῷ τὸν Βρυέννιον παραδίδωσιν· ὁ δὲ αὐτίκα τοὺς
ὀφθαλμοὺς ἐκκόπτει ἐκείνου, καὶ οὕτως τὸν ἄνδρα τῷ βασιλεῖ
ἐξαπέστειλεν, ἐπιστείλας αὐτῷ καὶ ὅσα τετόλμηκε.
13 Καὶ ταῦτα μὲν συνεκύρησεν οὑτωσί· ὁ δέ γε Κομνηνὸς
B καὶ οἱ ἐκείνῳ συνομοσάμενοι συνελθόντες ἔργου ἥπτοντο, τῶν
στρατιωτικῶν καταλόγων ἄλλοθεν ἄλλου προσρυϊσκομένων αὐτῷ.

17 ἀποστασία τοῦ Κομνηνοῦ καὶ τῶν λοιπῶν στρατιωτικῶν ἀρχόντων CE

1. 2 τὰ σιτηρέσια ante τοῖς C   4 παρὰ D   κρατοῦντος BC   4. 7 βρυένιος BC, v. ad § 4   5 ἐνεκελεύετο RwpDi, ἐκελεύετο A   6 ψαρᾶς D   8 post τῶν add. τῆς κεφαλῆς BCwp   προσαράττει BC   9 στρατεύων D   10 ante λυκ. add. τῶν Ewp   12 αὐτὸν RwpDi, αὐτῶν A   βρυενίου BC, v. ad § 4   14 βρυένιον BC, v. ad § 4   14. 15 ἐκκόπτει ἐκείνου τὰ ὄμματα BC   15 οὕτω DEwpDi, v. ad XIII 6, 16   16 ἐξαπέστειλεν RwpDi, ἐξαπέστειλε A, v. ad XIII 1, 5   18 συνωμοσάμενοι O   εἴχοντο BC   19 αὐτοῖς Rwp

9 frumentum admetiebatur et pecuniae summam augebat. Opsaram
vero quaestorem negantem se ab imperatore id in mandatis ha-
bere Bryennius tacere et, quod imperaretur, facere insolentius
10 iussit. Etiam tum detrectantem et audacius refragantem Bryen-
nius ira percitus de sella exsiliens, arrepta eius coma et barba,
11 solo illisum in vincula conicit. Quo dux Pisidarum et Lycaonum,
qui castra in propinquo habebat, cognito, id facinus tyrannidis
principium iudicans Bryennii tabernaculum cum suis legionibus
12 ex improviso invadit solutoque Opsarae Bryennium vinctum tradit,
qui hominem statim effossis oculis ad regem cum rerum eius
commemoratione misit.
13 Quibus rebus gestis Comnenus una cum coniuratis in unum
congressi rem urgebant, ex militaribus catalogis aliunde alio ad

ἦν μὲν γὰρ τῷ στρατιωτικῷ παντὶ ἔφεσις στρατιώτην τὴν βα- 14
σίλειον ἀρχὴν περιζώσασθαι. ἤχθετο γὰρ ὑπὸ τοῦ πολιτικοῦ 15
μέρους ἀρχόμενον, ἀλλ' οὐκ ἐθάρρει τὸν πόθον εἰς προῦπτον
ἐξενεγκεῖν, ἔκρυπτε δὲ τὸν ἔρωτα καὶ ὤδινε τὸν περὶ τούτου
σκοπόν. ἐπεὶ δὲ τὸν Κομνηνὸν τυραννίδι ἐπιχειρήσαντα με- 16
μαθήκεσαν καὶ αὐτὸν μὲν κορυφαῖον εἶναι τοῦ δράματος, τὰ
δὲ κράτιστα τῶν γενῶν τῆς ἐπιχειρήσεως αὐτῷ συλλαμβάνεσθαι,
τοῦτ' εἶναι τὸ ὑπ' αὐτῶν μελετώμενον δόξαντες, ἁρπάζουσι τὸν
καιρὸν καὶ ἕκαστος τὸν πέλας προφθάσαι ἠπείγετο. ἐντεῦθεν 17 C
D IV 187 τῷ Κομνηνῷ βαρεῖα συνέστηκε δύναμις· στείλας οὖν κατὰ ξύμ-
πασαν τὴν ἑῴαν τοὺς φόρους ἐπράττετο, ἀποδεκτῆρας τούτων
τάξας καὶ τῶν προσαγομένων ἀπογραφεῖς. εἶτα ἄρας ἀπῄει 18
πρὸς Νίκαιαν ἤδη βασιλεὺς πρὸς πάντων τῶν σὺν αὐτῷ στρα- W III 211
τευομένων ἀναρρηθείς, ταύτης ἐγκρατὴς γενέσθαι βουλόμενος,
ἵν' ἔχοι τὴν πόλιν ὁρμητήριον ἢ κρησφύγετον, ὁποτέρως ἂν
ῥέψῃ τὰ τῆς τύχης αὐτῷ· καὶ τὴν μὲν λαμβάνει, αὐτὸς δὲ 19
φρουρὰν ἀρκοῦσαν ἐγκαταστήσας αὐτῇ πρὸ δώδεκα σταδίων
ταύτης στρατοπεδεύεται.

Καὶ ὁ βασιλεὺς δὲ Μιχαὴλ τὰς δυτικὰς ἀγείρας δυνάμεις, 20

12 ὅτι ἐκράτησε τῆς (om. C) Νικαίας ὁ Κομνηνός CE

1 στρατιώτης D 2 πολεμικοῦ B 5 ἐπιχειρήσαντα OwpDi, ἐπιχειρίσαντα AE 6 αὐτὸ D 8 αὐτῶν OwpDi, αὐτὸ A, αὐτῶν ex αὐτὸν corr. E 9 προφθάσαι τ. πέλας BC 12 γράψας D κομιζομένων B 13 σὺν αὐτῷ om. D 15 ἔχῃ E(wp) σκρη φύγετον D 17 αὐτῇ RwpDi, αὐτὴν A, αὐτῷ C, corr. Cw

ipsum confluente. Omnibus enim militibus in votis erat, ut miles 14
imperio potiretur. Nam iniquis animis togato parebant neque 15
tamen desiderium suum prodere ausi cupiditatem illam, dum
maturandae rei offerretur occasio, tegebant. Verum ubi Comne- 16
num regnum affectasse compererunt eumque primas partes
agere, a fortissimis gentibus adiutum, id demum esse rati, quod
animis diu agitassent, arrepta opportunitate alii alios antever-
tere properarunt. Unde Comnenus maximis copiis comparatis, 17
tributa per totum Orientem exigebat, quaestoribus et inscriptori-
bus eorum, quae allata essent, constitutis. Deinde Nicaeam ver- 18
sus movit iam rex ab omnibus suis militibus appellatus, ea urbe
potiri cupiens, ut haberet unde progrederetur quoque velut in
asylum quoddam quovis eventu confugeret; eaque occupata et 19
iusto praesidio imposito, duodecim inde stadiis castra ponit.

Rex vero Michaël, occidentalibus legionibus convocatis et 20

καὶ εἴ τινές που τῶν ἑῴων περιελείφθησαν, μὴ συναπαχθεῖσαι
D *τῷ Κομνηνῷ, ἐφιστᾷ τούτοις στρατηγὸν αὐτοκράτορα τὸν δο-*
μέστικον τῆς ἀνατολῆς τὸν ἐκτομίαν Θεόδωρον, τὸν τῆς βασι-
λίσσης Θεοδώρας θεράποντα, συζεύξας αὐτῷ συνάρχοντα καὶ
τὸν μάγιστρον Ἀαρών, σύγγονον ὄντα τῆς συνοικούσης τῷ
21 *Κομνηνῷ. οἳ τοῖς ἐναντίοις ἀντιστρατοπεδευσάμενοι συγκρο-*
τοῦσι καὶ πόλεμον κατά τινα τόπον Ἅιδην τοῖς ἐγχωρίοις κα-
λούμενον, καὶ τὸ μὲν εὐώνυμον κέρας τῶν βασιλικῶν ἥττησε
τὸ δεξιὸν κέρας τὸ περὶ τὸν Κομνηνὸν καὶ τὸν ἐφεστηκότα
22 *τούτῳ Ῥωμανὸν τὸν Σκληρὸν συνέσχε ζῶντα. τὸ δέ γε τῶν*
ἐναντίων εὐώνυμον, οὗ κατῆρχεν ὁ Κεκαυμένος, τὸ δεξιὸν
P II 266 A *ἐτρέψατο τῶν βασιλικῶν καὶ εἰς αὐτὸ τὸ στρατόπεδον εἰσῆλθεν*
23 *αὐτῶν καὶ τὰς σκηνὰς διέρρηξε καὶ ἔρριψε κατὰ γῆς. τοῦτο τοῖς*
περὶ τὸν Κομνηνὸν θάρσος ὡς μάλιστα ἐνεποίησε, τοῖς δ' ἀντι-
24 *πολεμοῦσι κατέβαλε τὰ φρονήματα καὶ φεύγειν ἀνέπεισε. γί-*
νεται τοίνυν τῶν βασιλικῶν φόνος πολύς, οὐ κοινῶν μόνον
στρατιωτῶν, ἀλλὰ καὶ στραταρχῶν, καὶ πλείους δὲ ἐζωγρήθησαν. D IV 188
25 *καὶ ἡ νίκη ἀναφανδὸν τῷ Κομνηνῷ ἐπεμειδία.*
3 *Τοῦτο μαθὼν ὁ βασιλεὺς Μιχαὴλ ἀπεγνώκει τὰ τοῦ πολέμου*
καὶ τὴν ἀρχὴν ἀποθέσθαι ἠβούλετο, ἀλλὰ τοῖς περὶ ἐκεῖνον

6 *ὅτι συμβαλόντες τοῖς περὶ τὸν Κομνηνὸν οἱ βασιλικοὶ ἡττήθησαν* C

1 *περιελείφθησαν* RwpDi, *περιελήφθησαν* A *συναπαχθῆναι* D 2 post *στρατηγὸν* add. *αὐτοκράτορα* Rwp Cedr. (Scylitz.) II p. 627, 21, om. ADi 5 *σύνοικον* D 6 *στρατοπεδευσάμενοι* E 7 *καὶ* om. D *λεγόμενον παρὰ τῶν ἐγχωρίων* D *ἐγχωρίαις* p* 9 *κ. τὸ* AD, *κ. τῶν* Rwp 13 *διέρρηξε* RwpDi, *διέρρηψε* A 16 ante *τοίνυν* add. *δὲ* D 18 *προσνενέμητο* BC

si quae ex orientalibus a fide non discesserant, ducem cum imperio praefecit Orientis domesticum Theodorum spadonem, reginae Theodorae ministrum, adiuncto collega magistro Aarone, fratre con-
21 iugis Comneni. Qui castris contra hostes positis, loco, qui ab incolis Hades appellatur, proelium commisere, ubi a sinistro cornu regiorum dextrum Comneniorum profligatum est et qui ei
22 praeerat Romanus Sclerus vivus captus. Sed cornu hostium sinistrum, cui Cecaumenus praeerat, dextro regiorum in fugam verso, in castra usque penetravit et tentoria discerpta subvertit.
23 Quae res ut Comneniorum animos vehementer auxit, sic hostium
24 adeo deiecit, ut fugae se mandarent, in qua multi caesi sunt, non gregarii tantum milites, sed duces etiam, pluribus captis,
25 Comneno victoria minime dubia potito.
3. Eo cognito rex Michaël desperato bello imperium depo-

τοῦτο ἀβούλητον, ὅθεν οὐδ' εἰς ἔργον ἀγαγεῖν συνεχωρήθη τὸ
βούλημα. στέλλονται τοίνυν πρὸς τὸν Κομνηνὸν πρεσβεύσοντες 2
ἄνδρες τῶν ἐκκρίτων τῆς συγκλήτου βουλῆς· οἱ δ' ἦσαν ὁ
πρόεδρος Κωνσταντῖνος ὁ Λειχούδης, ὁ πρόεδρος Λέων ὁ Ἀλωπὸς B
καὶ Μιχαὴλ ὁ Ψελλός, τῶν φιλοσόφων ὢν ὕπατος. τὰ δὲ παρὰ 3
τούτων καταγγελλόμενα υἱοθέτησις ἦν τοῦ Κομνηνοῦ, εἰσποιηθη-
σομένου τῷ βασιλεῖ, καὶ ἀναγωγὴ πρὸς τὴν τιμὴν τὴν τοῦ
Καίσαρος καὶ τοῖς τὴν τυραννίδα συμμελετήσασιν ἄφεσίς τε
καὶ ἀμνηστία τοῦ πλημμελήματος. οἱ μὲν οὖν ταῦτα τῷ Κο- 4
μνηνῷ ἀπηγγέλκασιν ἐν ἐπηκόῳ τοῦ πλήθους, τὸ δὲ ἐθορύβει,
μὴ βούλεσθαι λέγον ἐν ἄλλῳ σχήματι τὸν αὐτῶν προεστηκότα
θεάσασθαι μηδ' ἀποδύσασθαι ἀνασχέσθαι αὐτὸν τὴν στολὴν
τὴν βασίλειον, ἣν ἤδη ἐνδέδυται. ἔλεγον δὲ ταῦτα οἱ πλείους 5
οὐχ οὕτω φρονοῦντες, ἀλλὰ τὸν τυραννοῦντα θωπεύοντες. ἐπεὶ 6
δὲ διελύθη ὁ σύλλογος, ἰδίᾳ τοὺς πρέσβεις ὁ Κομνηνὸς προσ- C
λαβόμενος "εἴ τινά μοι" φησίν "ἀπόρρητα διαπορθμεῦσαι πλη-

2 *ἀποστολὴ πρέσβεων πρὸς τὸν Κομνηνὸν περὶ εἰρήνης* CE 14 *ὅσα τῷ βασιλεῖ διὰ τῶν πρέσβεων ὁ Κομνηνὸς ἐδήλωσεν* CE

1 post *ἀβούλητον* add. *ἦν* wp*Di* invitis AR; simili utitur ellipsi Zonar. XVIII 29, 1 2 *βούλευμα* C, ut XVI 5, 2, sed v. XV 8, 20 *πρεσβεύσαντες* D 3 *οἱ* R^s*Di*, *οἳ* (sic) AB^sCwp, v. ad § 12 4 *πρόεδρος . . . . . ὁ* CD omisso *λέων* 5 ante *ψελλὸς* add. *σοφώτατος* Ewp, om. *Wo* lat.; v. ad XVIII 7, 2 *τῶν φιλοσόφων . . ὕπατος*] De hoc titulo v. Krumbacherum *Gesch. d. byz. Litteratur* Monach. 1891 p. 175 7 *ἀναγωγὴ* initio vers. om. D *τὴν* ante *τοῦ* om. D *τοῦ* om. B 9 *πλη μελήματος* Ewp 10 *ἐν τῇ ὑπηκόῳ* D *ἐθορύβει* AO, *ἐθορύβη* E, *ἐθορυβήθη* wp 11 *λέγον* Rwp*Di*, *λέγων* AD *αὐτῶν* Rwp*Di*, *αὐτὸν* AB 12 *αὐτὸν ἀνασχέσθαι* BC 13 *ἐνδύεται* D 15 *διελυλήθει* | D

nere voluit neque tamen familiaribus improbantibus ea quae
voluit exsequi potuit. Legantur igitur ad Comnenum selecti viri 2
ex patribus conscriptis, Constantinus Lichudes praeses et Leo
Alopus praeses et Michaël Psellus, princeps philosophorum. Cuius 3
legationis ea erat summa: Comnenum a rege adoptatum iri et
Caesarem designandum esse, concessa venia et oblivione iniuria-
rum iis, qui tyrannidis adiutores fuerunt. Quae cum ab iis 4
audiente exercitu Comneno nuntiata essent, milites tumultuaban-
tur negantes se passuros esse suum praefectum in alio habitu
conspici aut exui vestem regiam, qua iam indutus esset. Quae 5
verba a pluribus non tam ex animo, quam per assentationem
tyranni iactabantur. Soluto conventu, Comnenus legatis seductis 6
"Si vos" inquit "arcana quaedam imperatori vos renuntiaturos

ροφορήσετε πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, ἐρῶ ὑμῖν ὅσα μοι κατὰ
7 τὴν καρδίαν ἐγκέκρυπται." τῶν δὲ καταθεμένων ἀνέκφορον
τηρήσειν ἅπαν ἀπόρρητον, ἔφη ἀρκεῖσθαι νῦν τῷ σχήματι τῷ
τοῦ Καίσαρος καὶ μὴ ζητεῖν τὸ βασίλειον, αἰτεῖν δὲ πληροφο-
ρίαν ἐκ τοῦ κρατοῦντος, "ὡς οὐχ ἑτέρῳ δώσει τὴν αὐταρχίαν
ποτὲ καὶ ὡς συντηρήσει ἑκάστῳ τῶν σὺν ἐμοί, εἴ τι τούτοις πε-
8 φιλοτίμηται παρ' ἐμοῦ, καὶ ὡς καί τινος μεταδώσει μοι νῦν D IV 189
ἐξουσίας βασιλικῆς, ἵν' ἔχω τινὰς τιμᾶν τοῖς τῶν ἀξιωμάτων
ἐλάττοσι καὶ εἰς ἀρχὰς ἐνίους στρατηγικὰς προχειρίζεσθαι, καὶ
D 9 εἴ μοι ταῦτα ἐπιτελῆ γίνοιτο, σπείσομαι καὶ ἀφίξομαι. ὅτι δὲ
τοῖς πλήθεσι ταῦτα δὴ ἀπαρέσκουσι, διττὰς πρὸς τὸν κρατοῦντα
ἐγχαράξω ἐπιστολὰς καὶ τῇ μὲν καταδημαγωγήσω τὸ στρατιω-
10 τικόν, τῇ δ' ἐγγράψομαι τὰ ἀπόρρητα." ἐπὶ τούτοις καὶ τὸν
τὰ κοινὰ μεταχειριζόμενον ᾔτει μεταστῆναι τῆς διοικήσεως, ὡς
W III 212 δύσνουν αὐτῷ καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ.
11 Ὁ μὲν οὖν ταῦτα εἰπὼν καὶ τὰς ἐπιστολὰς αὐτοῖς ἐγχει-
12 ρίσας, ἀπελθεῖν προετρέπετο. οἱ δ' ἐπανῆλθον ἐπὶ τὸν γηραιὸν
αὐτοκράτορα, τὰς ἐπιστολάς τε φέροντες καὶ ὅσα ὁ Κομνηνὸς
αὐτοῖς ἐν ἀπορρήτοις ἔφη διὰ ζώσης φωνῆς ἀπαγγέλλοντες.

16 *ὅτι ἃ ᾔτησεν ὁ Κομνηνὸς πληρώσειν* (*πληρῶσαι* C) *ὁ βασιλεὺς ἐπηγγείλατο, καὶ πάλιν οἱ πρέσβεις πρὸς αὐτὸν ἀπεστάλησαν* CE

1. 2 *μοι* post *καρδίαν* B 3 post *ἅπαν* add. *τὸ* D *τῷ* alterum om. D 5 *ἀρταρχίαν* D, *ἀρχὴν* Ewp 7 *νῦν μοι* D 8 *τιμᾶν τινὰς* B 9 *στρατηγίδας ἐνίους* (*ἐν.* om. C) BC 10 *γένοιτο* D *δὲ* Rwp*Di*, *δὴ* | A 11 *δὴ* AR (v. Psell. p. 226, 27), *τοῖς σὺν ἐμοὶ* BCwp 12 *κατα*¦*δημαγωγήσει* C, corr. Cw 14 *κονά* ¦ (sic) A 17 *οἵ* (sic) ARwp, *οἱ* Bs*Di*, v. ad § 2 19 *διὰ ζώσης* ARwp*Di*, *διαζώσης* D

7 esse promiseritis, exponam vobis ea, quae animo celo." Qui cum
taciturnitatis fidem dedissent, se nunc ait habitu Caesaris esse
contentum nec requirere regium; sed id sese postulare, ut imperator se nulli alii unquam traditurum imperium neque iis, quos
8 donasset, praemia erepturum confirmaret et ut aliquid regiae
potestatis tum sibi impertiretur, qua minoribus dignitatibus nonnullos ornare liceret et ad magistratus militares quosdam eve-
9 here. Quae si impetrasset, se pace facta in urbem venturum et
quod illa suis displicerent, se binas litteras scripturum ad imperatorem, quarum alteris fucum militibus faceret, alteris arcana
10 mandaret. Praeterea rerum communium administrationem ei
adimendam esse, qui nunc sibi et suis infensus ea fungeretur.
11 His dictis litterisque traditis, hortatur legatos, ut abirent.
12 Senex imperator cum litteris acceptis, tum arcanis Comneni man-

ἡσθεὶς οὖν ἐπὶ τούτοις ὁ βασιλεὺς πάντα πληρῶσαι ὅσα ἐκεῖνος 13
ᾔτησεν ἐπηγγείλατο καὶ προσεπήγαγεν ὅτι "ὥσπερ ἐκεῖνος ἀπορ- P II 267 A
ρήτους μοι γνώμας ἐδήλωσε δι' ὑμῶν, οὕτως αὖθις κἀγὼ
μυστικώτερά τινα ἐκείνῳ διὰ τῶν αὐτῶν ὑμῶν ἀνατίθεμαι.
διόμνυσθε τοίνυν τἀνδρὶ ὅτι οὐ μακρὸν ἂν εἴη τὸ μέσον διά- 14
στημα καὶ συμμέτοχον αὐτὸν τοῦ κράτους ποιήσομαι, νῦν δ'
ἀναβάλλομαι τοῦτο διά τινα αἴτια." ἐπὶ τούτοις ἀπῆλθον αὖθις 15
οἱ πρεσβευταί, καὶ ὁ Κομνηνὸς ἄσμενος τὰς ἀγγελίας ἐδέξατο,
καὶ τοῖς ἄλλοις οὐκ ἀποθύμια τὰ μηνύματα ἔδοξαν καὶ μᾶλλον,
ὅτι μεταστῆναι τῶν διοικήσεων τὸν ἐγκεχειρισμένον αὐτὰς με-
μαθήκεσαν, καὶ ἤδη καταθεῖναι τὰ ὅπλα ἔδοξεν ἅπασι καὶ τῆς
τυραννίδος ἀφέξεσθαι. ὁ πρεσβύτης δὲ βασιλεὺς πρὸ τοῦ τὰς 16
συμβάσεις αὐτῷ πρὸς τὸν Κομνηνὸν γενέσθαι, τὴν τῆς πολι- B
D IV 190 τικῆς μοίρας εὔνοιαν περιποιούμενος ἑαυτῷ, ὥσπερ ᾤετο, ἔγ-
γραφόν τι συγγεγραφώς, ὅρκοις καταδεσμοῦν καὶ ἀραῖς ἕκαστον
ὥστε μήτε βασιλέα καλέσαι τὸν Κομνηνὸν μήτε τιμὴν αὐτῷ
προσοίσειν βασίλειον, τοὺς μὲν τῶν συγκλητικῶν χρήμασι, τοὺς
δ' ἀξιωμάτων διανομαῖς, καὶ ἄλλους ἄλλοις θελκτηρίοις ἀν-

12 οἷα (ὅσα E) ἐγγράφως (ἐγγράφους C) τοὺς συγκλητικοὺς ἀπήτησεν ὁ βασιλεὺς Μιχαήλ (om. E) CE

2 ᾔτησεν—ἐκεῖνος om. E 3 post κἀγὼ add. δι' ὑμῶν DEwp 4 ἀνατίθεμαι ὑμῶν Ewp 5 τἀνδρὶ AR, ἀνδρὶ B, τῷ ἀνδρὶ E(wp*Di*) 6 ποιήσαι D νῦν ARW*o* lat., οὖν w*p 7 αἴτια om. D, αἰτίαν E ἀπῆλθεν D 9 ἔδοξε D 10 μεμαθήκασι BC 11 ἔδοξεν Rwp*Di*, ἔδοξαν A post ἅπασιν add. ὡς Ewp 13 τὴν om. E 16 μὴ δὲ τ. E(wp), μήτε μὴν τ. B 17 προσοίσει D 18 διανομᾶς E

datis auditis delectatur et omnibus illius postulatis acceptis "Quem- 13
admodum" inquit "ille per vos occulta quaedam mihi significavit,
ita ego quoque illi per eosdem vos occultiora nuntiabo. Itaque 14
virum confirmate iureiurando facto non multum temporis inter-
cessurum, quin illum collegam imperii asciscam; nunc vero certis
de causis id differo." Haec per legatos nuntiata Comnenus cupide 15
admisit, nec alii inviti acceperunt, praesertim quod rerum com-
munium procuratori potestas adempta esset, iamque omnibus
decretum erat positis armis tyrannide abstinere. At senex rex, 16
priusquam cum Comneno res transigeret, togatorum erga se
benevolentiae, ut putabat, confirmandae causa scriptum quoddam
confecerat, quo singulos iureiurando ac diris obstringebat, ne
Comnenum nominarent regem neve regium honorem ei deferrent,
atque senatores alios pecunia, alios dignitatum largitionibus, alios
aliis illecebris impulerat, ut subscriptione sua earum litterarum

ἔπειθε τῷ ἐγγράφῳ ὑποσημαίνεσθαι καὶ τὰ ἐν αὐτῷ βεβαιοῦν.
17 ἐπεὶ δ' ἥκειν τὸν Κομνηνὸν ἠκηκόεισαν, ὡς κατὰ τὴν ἐπιοῦσαν
εἰσελευσόμενον, στασιώδεις τινὲς τῶν τῆς συγκλήτου βουλῆς
ἕωθεν τῷ τεμένει τῆς τοῦ θεοῦ λόγου Σοφίας προσεληλύθεσαν,
οἷς καὶ οἱ τῶν ἑταιρειῶν συνήεσαν ἄρχοντες, καὶ κραυγαῖς
C 18 προεκαλοῦντο τὸν πατριάρχην εἰς θέαν σφίσιν ἐλθεῖν. ὁ δὲ
τὰς θύρας αὐτοῖς ἁπανταχόθεν ἐπιζυγώσας τοὺς ἀδελφιδοὺς
19 αὐτοῖς ἐκπέπομφε πυνθανομένους ὅ,τι φασίν. οἱ δὲ θορυβοῦντες
εἰς πλῆθος ἤδη συστάντες, πολλῶν συρρευσάντων ἐκεῖ, συνέσχον
τοὺς τοῦ πατριάρχου ἀδελφιδούς, καὶ εἰ μὴ αὐτίκα πρὸς αὐτοὺς
ἐξελεύσεται ὁ ἀρχιερεύς, διαθήσειν ἐκείνους ἠπείλουν κακῶς.
20 λέγεται δὲ ταῦτα σκήψεις εἶναι καὶ προβουλεύματα, ἵν' ἄκων
21 δοκοίη συνελθεῖν ὁ πατριάρχης τοῖς στασιάζουσι. κατῆλθεν
οὖν ἐκ τῶν ὑπερῴων τὴν ἱερατικὴν ἐνδεδυμένος στολήν, ἐπεγ-
22 καλῶν δῆθεν τοῖς παροῦσιν ὡς βιαζόμενος. οἱ δὲ τῶν στα-
σιαζόντων θρασύτεροι ἢ μᾶλλον δι' ὧν ἡ στάσις συνίστατο μέσον
D παρειληφότες αὐτὸν πρεσβευτὴν ἠξίουν γενέσθαι πρὸς τὸν βα-

2 *ὅτι στασιώδεις τινὲς εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν συνήχθησαν· καὶ* C *ὅτι βασιλέα τὸν Κομνηνὸν ἀνηγόρευσαν καὶ* (*ἀναγορεύσαντες* E) *τοῦ πατριάρχου συνευδοκοῦντος* CE

2 *ἠκηκόεσαν* D *τὴν* om. C 5 *συνήεσαν* R(wp*Di*), *συνίεσαν* A, *προςήεσαν* B 7 *ἐπιζ. ἀπανταχόθεν* D *ἀδελφιδοὺς* ARwp, *ἀδελφιδοῦς Di*, v. ad vs. 10, canticum cantic. I 13, II 3, VIII 1, de Boorii ind. graecit. Theophan. s. v., Zonar. XVIII 5, 8. Sed occurrit *ἀδελφιδοῦς* quoque XVIII 12, 12 al. 8 *αὐτοῖς* om. BC 10 *ἀδελφιδοὺς* ARwp, *ἀδελφιδοὺς* ex *ἀδελφιδοῦς* corr. E, *ἀδελφιδοῦς Di*, v. ad vs. 7 11 *κἀκείνους* D 12 *σκῆψις* Ewp 17 *παρειληφότες* AR Cedr. (Scylitz.) II p. 635, 20, *ἀπειληφότες* BCwp*Di* ante *ἠξίουν* add. *αὐτὸν* E

17 sententiam confirmarent. Verum audito Comneni adventu, qui
postridie urbem ingressurus esset, quidam ex patribus conscriptis
factiosi homines mane se in templum divini verbi Sapientiae con-
tulerunt, quibus se sodalitatum quoque principes aggregarunt, et
18 vociferationibus patriarchae praesentiam efflagitarunt. At ille
foribus undique occlusis, fratris filios percontatum misit, quae
19 vellent. Quos illi, concursu multitudine aucta, comprehensos male
se tractaturos esse minati sunt, nisi patriarcha statim egrede-
20 retur. Feruntur autem illa ficta fuisse et simulata, ut patri-
21 archa invitus ad seditiosos prodire videretur. Cum igitur ex
superiore aedium parte descendisset, pontificia stola indutus eos,
22 qui aderant, incusans, ut a quibus vis sibi fieret, audaciores ex
hominibus seditiosis ac potius seditionis auctores corona circa
eum facta petiverunt, ut legatus ad regem iret ac scriptum sibi

σιλέα, ἵν' αὐτοῖς ἀποδοθείη τὸ ἔγγραφον, ὃ βιασθέντες ὑπογε-
γράφασιν, ἐπεὶ τῷ Κομνηνῷ ἐκεῖνος ἐσπείσατο. ὁ δὲ πλη- 23
ρώσειν αὐτῶν τὸ αἴτημα κατετίθετο· ἀλλ' ἦσαν προσποίησις
D IV 191 ἅπαντα. βραχείας γὰρ παρελθούσης ὥρας βασιλέα καὶ αὐτο- 24
κράτορα φανερῶς ἀνεῖπον τὸν Κομνηνόν, αὐτοῦ τοῦ πατριάρχου
συνευδοκοῦντός τε καὶ συμπράττοντος, καὶ τῷ μὲν Κομνηνῷ
μὴ μέλλειν δηλώσαντος, ἀλλὰ σπεύδειν, καὶ ἀμοιβὰς αἰτοῦντος
τῆς ἀναρρήσεως, τῷ δ' ἕως τότε βασιλεύοντι κατιέναι τῶν ἀνα-
κτόρων ἰταμώτερον ἐπιτάττοντος. ἀρχιερέων δὲ τῷ γέροντι 25
Μιχαὴλ τὰ τοῦ πατριάρχου κομισάντων μηνύματα, ἐκεῖνος ἔφη P II 268 A
"τί δέ μοι ἀντὶ τῆς βασιλείας παρέξετε;" οἱ δέ "τὴν οὐράνιον
βασιλείαν" ἀπεκρίθησαν. αὐτίκα τοίνυν ἀπορρίψας τὰ τῆς βα- 26
σιλείας παράσημα ἀπῆλθε τῶν βασιλείων. ὁ δέ γε Κομνηνὸς 27
κουροπαλάτην τιμήσας τὸν Κεκαυμένον στέλλει τὸν ἄνδρα μετά
τινος δυνάμεως παραληψόμενον τὰ ἀνάκτορα. τὸ μέντοι πλῆθος 28
τῆς πόλεως εἰς ὑπαντὴν τοῦ νέου βασιλέως ἐκκέχυτο λαμπρό-
τατά οἱ ποιοῦν τὰ εἰς τὴν βασιλεύουσαν εἰσιτήρια.

Ἕνα μὲν οὖν ὁ Μιχαὴλ αὐταρχήσας ἐνιαυτὸν τῆς βασι- 4 W III 213
λείας ἐκπέπτωκε καὶ οὐ πολὺ ἐν ἰδιωτικῷ σχήματι βιώσας ἀπ-
έτισε τὸ χρεών. ὁ δὲ Κομνηνὸς τῇ βασιλείᾳ ἐγκαταστὰς ἑαυτῷ 2 B

9 ἔκπτωσις τῆς βασιλείας (βασ. ἔκπτ. E) Μιχαὴλ τοῦ γέροντος CE
18 (p. 666, 1) βασιλεία Ἰσαακίου τοῦ Κομνηνοῦ CD, βασιλεία τοῦ (om. E) Κομνηνοῦ Ἰσαακίου AE, βασιλεία Ἰσαακίου B

1 ὑπέγραψαν BC 2 ἐκεῖνος om. B 5 φανερῶς om. D 6 τε om. D 7 μέλειν B 8 τῆς] τοῦ D 12 ἀνταπεκρίθησαν Rwp 13 ἀνακτόρων C 16 ἐκέχυτο B 18 post ὁ add. γηραιὸς (γηραῖος p*) Rw 19. 20 καὶ οὐ πολὺ βιώσας μετὰ τὴν ἔκπτωσιν ἀπέτισε τ. χρ. BCWo lat.

restituendum curaret, cui, cum ille pacem fecisset cum Comneno,
subscribere essent coacti. Ille vero se ea quae vellent imple- 23
turum esse professus est; sed ea quoque omnia erant commen-
ticia. Nam paullo post Comnenum regem et imperatorem aperte 24
salutaverunt, suffragante et adiutante ipso patriarcha, qui illi
nuntiarat, ne cunctaretur, et praemium suffragii postularat et
Michaëli insolentius denuntiarat, ut regia decederet. Quo nuntio 25
a primariis sacerdotibus accepto, senex Michaël "Quid mihi"
inquit "pro imperio dabitis?" illisque respondentibus "Regnum
caeleste", statim insignibus regiis abiectis regia decessit. Comne- 26. 27
nus autem Cecaumenum, quem europalatem fecerat, cum copiis
ad regiam occupandam misit, populo urbano ad novi regis occur- 28
sum effuso et illustrissimum reddente eius in urbem ingressum.

4. Michaël igitur, cum unum imperasset annum, regno ex-
cidit neque diu post privatus vixit. At Comnenum firmati regni 2

τὴν ταύτης ἐπιτυχίαν καὶ οὐ τῷ θεῷ ἐπεγράψατο, καὶ τοῦτο
δῆλον ὅτι τῷ νομίσματι ξιφήρη ἑαυτὸν ἐνεχάραξε, μόνον οὐχὶ
βοῶν ὅτι "τοῦτό μοι τὴν βασιλείαν, οὐχ ἕτερόν τι προυξένησε."
3 τοὺς δὲ συναραμένους αὐτῷ φιλοτιμότατα ἀντημείψατο καὶ
ἔσπευσεν ἑκάστῳ τὰς ἀμοιβὰς ἀποδοὺς οἴκαδε παρασκευάσαι
ἀποχωρεῖν, ἵνα μή τι θορυβήσωσιν ἢ τοῦ δήμου κατεξανα-
4 στῶσιν ἀστυπολοῦντες. τὸν πατριάρχην δὲ δι' αἰδοῦς ἦγεν ὅτι
πολλῆς καὶ τοὺς αὐτοῦ ἀδελφόπαιδας δι' ἐκεῖνον καὶ τιμαῖς
5 ἐτίμησε μείζοσι καὶ ἀρχαῖς περιφανέσιν ἐπέστησε. χαριζόμενος
C δ' ἔτι τῷ πατριάρχῃ καὶ τὴν τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων D IV 192
οἰκονομίαν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀπένειμε, μέχρι τότε τοῦ μεγάλου οἰκο-
νόμου προχειριζομένου παρὰ τοῦ βασιλεύοντος, ἀλλὰ μὴν καὶ
τοῦ σκευοφύλακος, ἐκεῖνος δὲ καὶ ἄμφω ὑπὸ τὴν τοῦ πατρι-
6 άρχου ἔθετο ἐξουσίαν, ἀποξενώσας ἀμφοῖν τὸ δημόσιον. εἶτα
τὴν μὲν τοῦ βίου αὐτῷ κοινωνὸν Αὐγούσταν ἀνηγόρευσε, τὸν
δ' ἀδελφὸν Ἰωάννην κουροπαλάτην τετίμηκε καὶ ὠνόμασε μέγαν
δομέστικον.

9 ὅτι πρῴην οἰκονόμων καὶ σκευοφυλάκων τῆς μεγάλης ἐκκλησίας παρὰ τοῦ βασιλέως προβαλλομένων ὁ Κομνηνὸς (οἱ κομνηνοὶ C) καὶ ἄμφω τῇ ἐκκλησίᾳ ἀπένειμεν CE

3 post *βασιλείαν* add. *ἐχαρίσατο* C ante *οὐχ* add. *καὶ* RwpDi 4 *φιλοτιμώτατα* Ewp 5 *ἔσπευδεν* B ante *οἴκαδε* add. *πάντας* Rwp 6 *θωρυβήσωσιν* w*p 7 *δὲ* ante *πατρ.* DEwp *εἶχεν* D 8 *αὐτοῦ* ARwp, *αὐτῷ* Di *καὶ* ante *τιμαῖς* om. Ewp 9 *περιφανέσιν* A, *ὑπερηφάνοις* Rwp 14 *ἀποξενώσας—δημόσιον* om. BC *τὸ*] *τὸν* E 15 *κοινωνὸν αὐτῷ* B 16 *δ'* ARw, *δὲ* p*

adeptionem non deo, sed sibi attribuisse ex eo apparet, quod in
numis suam imaginem stricto ense insculpendam curavit, tantum
3 non clamitans: "Hic mihi regnum, nil aliud peperit." Eos a qui-
bus adiutus erat, liberalissime est remuneratus relataque festi-
nanter omnibus gratia operam dedit, ut domum suam quisque
rediret, ne in urbe volitantes vel tumultum excitarent vel contra
4 populum insurgerent. Patriarcham magnopere veneratus fratris
eius filios et magnis honoribus affecit et splendidis magistratibus
5 praefecit. Praeterea in patriarchae gratiam etiam ecclesiasti-
carum rerum procurationem ecclesiae attribuit; nam cum usque
ad id temporis et magnus oeconomus et sceuophylax a rege
designari solerent, utrumque id munus patriarchae potestati sub-
6 iecit, amota publica auctoritate. Deinde vitae sociam appellavit
Augustam, fratrem autem Ioannem curopalatem et magnum do-
mesticum nominavit.

Τῶν δὲ πρὸ αὐτοῦ βασιλέων, ὅσοι μετὰ τὸν πορφυρογέν- 7
νητον ἐκεῖνον Βασίλειον τῆς βασιλείας ἐπέβησαν, οὐ καλῶς χρη-
σαμένων τοῖς δημοσίοις καὶ κοινοῖς πράγμασιν, ἀλλὰ τὰ μὲν D
εἰς οἰκείας ἀπολαύσεις καὶ εἰς ἀσκητηρίων κατασπαθησάντων
οἰκοδομάς, τὰ δὲ δωρουμένων οἷς ἔτυχεν ἢ τέως οἷσπερ ἐβού-
λοντο, οἱ βασιλικοὶ θησαυροὶ ἐκκεκένωντο καὶ τὰ δημόσια πρυ-
τανεῖα χρημάτων ἐσπάνιζον. τοῦτο τοίνυν ὁ Κομνηνὸς προ- 8
θέμενος διορθώσασθαι, οὐκ ἠρέμα οὐδὲ κατὰ βραχὺ τῇ διορ-
θώσει ἐπικεχείρηκεν, ἀλλ' ὡς τῷ στατῆρι ἑαυτὸν ἀνεστήλωσεν
ἀνατεταμένον τὴν χεῖρα, φέρουσαν τὸ ξίφος γυμνόν, οὕτω καὶ
τοῖς πράγμασιν ἐπήνεγκεν ἑαυτὸν καὶ τέμνειν αὐτίκα παρεσκεύ-
αστο τὰ οἰδήματα, ἀλλ' οὐ μαλάσσειν οὐδ' ἐμπλάττειν τὰ ὕπουλα.
ὅθεν οὐδ' ἐξ οὗπερ τοῦ κράτους ἐπέβη καὶ εἰς ἔννομον ἀρχὴν 9
τὴν πρὶν αὐτοῦ τυραννίδα μετήνεγκεν, ἀναποδίσας τὴν τοῦ πρὸ P II 269 A
αὐτοῦ πρᾶξιν ἀνέτρεψε καὶ εἴ τι ἐκεῖνός τισιν ἐδωρήσατο, ἀφη-
ρεῖτο καὶ ἀπεστέρει τοὺς εἰληφότας, ἀλλὰ καὶ τῶν πρὸ ἐκείνου
πολλὰ καθῄρησε καὶ ἠθέτησε, καὶ οὐ μόνον ταῦτα πρὸς τὸ
δημῶδες ἐποίει, ἀλλ' οὐδὲ τῶν τῆς γερουσίας ἐφείδετο. εἶτα 10

1 *ὅτι ἀποτόμως τῇ τῶν κοινῶν πραγμάτων διορθώσει ἐπικεχείρηκε καὶ γέγονεν ἅπασι μισητός* C 18 *ὅτι οὐδὲ αὐτῶν τῶν τῷ θεῷ καθωσιωμένων ἐφείσατο* (*ἀφωσιώσατο* E) CE

3 *δημοσίοις* AR, *βασιλείοις* DEwp *πράγμασιν* ARwp, *χρήμασιν* Cw *τὰ* RwpDi, initio versus om. A 4 *κατασπαθησάντων* O[s]wpDi, *κατασπασθησάντων* A, *κατασπα σθεισάντων* E 6 *καὶ* RwpDi, om. A 7 *ἐσπανίζον* p* 9 *ἀνεστηλῶς* D 10 *ἀνατεταμμένον* C 11 *τεμνεῖν* p* 12 *ἀλλ' οὐ*] *οὐ δὲ* C *ἐμπλάττει* D 13 *οὐδὲ* E[s]wpDi 14 *αὐτῷ* D *τοῦ* om. C, suppl. Cw 18 *δυσμῶδες* D

Ceterum cum omnes eius post Basilium porphyrogenitum 7
decessores fisci et aerarii pecuniam parum recte collocassent,
partim in suas voluptates et monasteriorum aedificationes insum-
ptam, partim sine delectu ac pro libidine sua condonatam, tam
regii thesauri exhausti fuerunt, quam aerarium pecunia vacuum.
Quod vitium Comnenus correcturus emendationem non paullatim 8
ac pedetentim est aggressus, sed ut in statere se incidi iussit
erecta manu strictum ensem sustinentem, ita etiam negotiis se
ingessit, statim paratus ad secandos tumores, non adhibitis medi-
camentis, quae exulceratas partes mollirent ac foverent. Itaque 9
postquam tyrannidem cum legitimo imperio commutavit, non
modo decessoris acta sine discrimine abrogavit et si quid cui
ille largitus fuerat, eripiebat, sed etiam superiorum imperatorum
multa acta evertebat et abrogabat, neque id in vulgi dumtaxat
fraudem, sed ne senatui quidem pepercit. Denique contra res 10

προβαίνων καὶ κατὰ τοῦ θείου ἐχώρησε καὶ πολλὰ τῶν τοῖς
παρ' ἐκείνων δομηθεῖσι φροντιστηρίοις ἀφιερωμένων ἠκρωτη- D IV 193
ρίασεν, ἢ μᾶλλον ἐκλογισμοῖς ὑποβάλλων τοὺς ἐν αὐτοῖς ἀσκου-
μένους καὶ τὴν ἀποχρῶσαν αὐτοῖς δαπάνην ἀπονέμων τὰ λοιπὰ
τῷ δημοσίῳ ἀφωσίου καὶ ἀνελάμβανε καὶ ἄλλο ἐπ' ἄλλῳ καθ'
B 11 ἑκάστην ἐνεώχμου τοιοῦτον. ἐντεῦθεν ἅπασι μισητὸς ἦν τῷ
τε δημοτικῷ πλήθει τῇ τε συγκλήτῳ βουλῇ, ἀλλὰ μέντοι καὶ
12 τῷ στρατιωτικῷ· οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἐκείνου ἀπείχετο, ἀλλὰ κἀκεί-
νοις ἀπεμείου τὰς εὐπορίας καὶ τῶν ἄλλων μᾶλλον τοῖς ἐν
13 σεμνείοις τὴν ζωὴν διανύουσι. τὸν δὲ οὐδὲν ἀπῆγε τῶν ἐγχει-
ρήσεων, οὐ λόγος, οὐ δέος, οὐ μῖσος, οὐ ψόγος· οὕτως ἐπῆρτο
τὸ φρόνημα καὶ οἰδῶσαν ἐκέκτητο τὴν ψυχήν.

5 Ἀλλ' οὐδ' ὁ πατριάρχης ἧττον ἐκείνου πεφρονημάτιστο.
2 ἤθελεν οὖν ἐπιτάσσειν αὐτῷ, καὶ εἴ ποτε πρὸς τὰ αἰτούμενα
ἀπετύγχανεν, ὁ δὲ ἐδυσχέραινε καὶ ἠπείλει καὶ ἐπετίμα, εἶτα
W III 214 C καὶ ὡς αὐτὸς αὐτῷ τὴν βασιλείαν ἀπονενεμηκώς, αὐτὸς καὶ
3 ἀφελέσθαι ταύτην αὐτὸν εἰσαῦθις ἠπείλησε. ταῦτα οὐκ ἦν οἴσειν
τὸν βασιλέα ἐπιεικῶς· διὸ καὶ δρᾶσαι πρίν τι πάθοι προεμηθεύ-

13 *ὅτι ὁ πατριάρχης ἤθελεν ἐπιτάσσειν τῷ βασιλεῖ καὶ ἠπείλει αὐτῷ* CE

2 *ἀνατιθεμένων* D 4 *ἀπονέμων δαπάνην* BC 6 *ἐνεώχμου* AR (v. Steph. thes. V p. 1447 B), *ἐνόχμου* E, *ἐνεόχμου* Dwp*Di* *ἅπασιν ἦν μισητὸς* Ewp 7 *δημοτικῷ* O(*Di*), *δημωτικῷ* Ewp, *δημοσίῳ* A 9 *τῶν* AR, *τὸν* w*p 10 *τοῖς σεμνείοις* DEwp, *σεμνείῳ* B *τὸν* RwpDi, *τῶν* A 11 *οὐ μῖσος* om. C 12 *οἰδῶσαν* ARwp, *οἰδοῦσαν* *Di* 17 *αὐτὸν* AR, om. w*p 18 post *βασιλέα* add. *ἐκεῖνον* BCwp *δράσαι* ARwp, corr. *Di*

sacras se convertit, multa monasteriis, quae ab illis constructa
erant, collata truncavit ac potius monachos publicis rationibus
subiecit, necessariis tantum sumptibus relictis, ceteris vero fisco
11 attributis. Dum igitur in dies hoc modo aliud ex alio novat,
omnium in se odia suscepit, tam plebis, quam patrum conscri-
12 ptorum atque etiam militum, quibus nec ipsis pepercit, quominus
opes eorum imminueret, prae ceteris autem omnibus eorum, qui
13 in monasteriis aetatem exigebant. Neque vero quicquam illum
ab instituto deduxit, non oratio, non metus, non odium, non re-
prehensio; adeo sustulerat animos atque intumuerat.
2 5. Neque vero patriarcha superbia illi cedebat, sed illi im-
perare volebat ac si quando ea, quae petierat, non impetrasset,
aegre ferebat et minabatur et increpabat; denique quemadmodum
ipse regnum illi contulisset, ita se ipsum idem illi erepturum esse
3 minatus est. Quae cum rex ferre aequo animo haud utique

σατο. τοῦ γοῦν πατριάρχου εἰς τὴν οἰκείαν ἀπελθόντος μονήν, 4
ἤδη τῆς πανηγύρεως ἐφεστώσης τῶν ἐν αὐτῇ τιμωμένων οὐρα-
νίων δυνάμεων, ἵν' ἑορτάσῃ λαμπρότερον, πέμψας ἐκεῖ χεῖρα
στρατιωτικὴν ὁ κρατῶν (οὐ γὰρ ἤθελεν ἐκ τῆς τοῦ θεοῦ λόγου
Σοφίας τὸν ἄνδρα καταγαγεῖν, ἵνα μὴ παρὰ τῷ κλήρῳ ἢ καὶ
τῷ δήμῳ θόρυβος γένηται), ἐκεῖνόν τε καὶ τοὺς ἐκείνου ἀνεψιοὺς
συνόντας αὐτῷ ὑπερορίους ποιεῖ. εἶτα καὶ καθαιρέσει ὑπο- 5
βαλεῖν αὐτὸν διὰ φροντίδος ἐτίθετο καί τισι τῶν ἀρχιερέων συν- D
D IV 194 εργοῖς πρὸς τοῦτο ἐκέχρητο δηλοῖ τε δι' αὐτῶν τῷ ἀνδρὶ ἀπεί-
πασθαι τὴν ποιμαντικήν, ἵν' ἑκὼν δοκῇ αὐτὴν παραιτεῖσθαι,
ὡς εἰ μὴ τοῦτο, καὶ ἄκων αὐτὴν ἀφαιρεθήσεται, εἰς μέσον
κατ' αὐτοῦ προτιθεμένων αἰτιαμάτων. ὡς δ' ἐκεῖνος οὐκ ἦν 6
ὑπείκων τῷ τοῦ βασιλέως θελήματι, φροντὶς ἦν τῷ κρατοῦντι
περὶ τῆς αὐτοῦ καθαιρέσεως. ἀλλ' ἔφθη λύσας τὴν φροντίδα
τοῦ πατριάρχου ὁ θάνατος. μετ' ὀλίγον γὰρ μεθίσταται τῶν 7
ἐνθένδε ὁ πατριάρχης, καί τις τῷ Κομνηνῷ τὴν ἐκείνου εὐηγ- P II 270 A
γελίσατο τελευτήν, ὡς φροντίδων αὐτὸν ἀπαλλάττουσαν. ὁ δ' 8

1 *ἐξορία τοῦ πατριάρχου Μιχαήλ* CE 14 *τελευτὴ τοῦ πατριάρχου ἐν τῇ ἐξορίᾳ* CE

1 *μόνον* D 4. 5 *ἐκ τῶν ἱερῶν ἀνακτόρων* BC 5 *ἢ* om. E 8 *αὐτὸν* om. C *τίσι* p* 9 post *ἐκέχρητο* add. *καὶ τῷ ψελλῷ αἰτιαμάτων πολλῶν καὶ ἀλλοκότων συναγωγεῖ· ἃ ἐν τῷ κατ' ἐκείνου λόγῳ συνήθροισέ τε καὶ συνεγράψατο* (BCEwp), cf. Rhodium *Beitr. zur Lebensgesch. u. z. d. Briefen d. Psellos* Progr. gymn. Plaviens. Saxon. 1892 p. 8 et *Maedlerum* l. c. p. 14 s. *δι' αὐτῶν* AD Scylitz. p. 644, 7, *διά τινων* Rwp 10 *δοκοίη* B *αὐτὴν δοκῇ* CE(wp) 11 *ταύτην* BC 11. 12 *εἰς .... κατ'* E omisso *μέσον* 12 *αἰτιμάτων* (sic) A 13 *ὑπείκων* Rwp*Di*, *ὑπεῖκον* A 16 *ἐνθένδε* Rwp*Di*, *ἐνθένδεν* (sic) A, *ἔνθεν δὲ* D *ποιμενάρχης* BC

posset, providit, ut malum daret potius quam ferret. Cum igitur 4
patriarcha in suum monasterium abiisset, ut diem festum instan-
tem sanctorum angelorum, qui ibi colebantur, splendidius cele-
braret, imperator missa illuc cohorte militum (neque enim ex
ecclesia verbi divini Sapientiae avellere voluit, ne cleri vel po-
puli motus oreretur), et ipsum et eius nepotes relegat. Deinde de 5
abrogando illi patriarchatu cogitans opera quorundam sacer-
dotum utitur et per eos viro significat, ut simulet se ultro pon-
tificatu cedere, quem alioquin invitus cum publica infamia sit
amissurus. Ut autem ille refragabatur, imperatoris de eo amo- 6
vendo sollicitudinem mors sustulit. Neque enim multo post illius 7
obitus a quodam est Comneno nuntiatus; qui cum se laetum illi
afferre nuntium et curas adempturum esse putaret, ille statim 8

εὐθὺς μετεγνώκει καὶ ἀνωλόλυξε καὶ τὸν ἐκείνου νεκρὸν μετ
ἐντίμου τῆς προπομπῆς ἐκ τῆς ὑπερορίας ἀναγαγὼν εἰς τὴν
αὐτοῦ μονὴν ἐναπέθετο καὶ τοὺς ἐκείνου ἀδελφιδοὺς αὖθις
9 *ἀποκατέστησε πρὸς τὰς πρότερον τιμάς. τῇ δ' ἐκκλησίᾳ τὸν*
πρόεδρον καὶ πρωτοβεστιάριον Κωνσταντῖνον τὸν Λειχούδην
ἀντικατέστησεν, ἄνδρα ταῖς τῶν κοινῶν πραγμάτων ἐπὶ μακρὸν
ἐμπρέψαντα διοικήσεσι καὶ ἀνέγκλητον διαμείναντα, ᾧπερ ὁ
Μονομάχος καὶ τὴν τῶν Μαγγάνων ἀνέθετο πρόνοιαν καὶ τὰ
B 10 *περὶ τῆς ἐλευθερίας αὐτῶν ἐνεπίστευσεν ἔγγραφα. ἅπερ ὑφ'*
ἑαυτὸν ὁ Κομνηνὸς ἐθέλων ποιήσασθαι σκέμμα τι μηχανᾶται
11 *πονηρίας ἀνάμεστον καὶ τόκον νοὸς κακοδαίμονος. ἐπεὶ γὰρ*
ὁ Λειχούδης ἐψήφιστό τε καὶ προκεχείριστο καὶ ἱερεὺς ἤδη
κεχειροτόνητο, δι' ἀπορρήτων αὐτῷ μηνύει λέγεσθαί τινα κατ'
αὐτοῦ ἀπείργοντα τοῦ ἱερᾶσθαι αὐτόν, καὶ εἰ μὴ ταῦτα λαλη-
θεῖεν συνοδικῶς, μὴ οἷόν τ' εἶναι τοῦ χρίσματος αὐτὸν τῆς
12 *ἀρχιερωσύνης τυχεῖν. "εἰ δὲ δοίης μοι" ἔφη "τῶν Μαγγάνων τὰ*
δικαιώματα, παραβλέψομαι τὰ λεγόμενα καὶ παραχωρήσω χρι-

4 *περὶ πατριαρχῶν καὶ* (om. C) *ὅπως τὰ δικαιώματα τῆς ἐλευθερίας τῶν Μαγγάνων ἔλαβεν ὁ βασιλεὺς ἐκ τοῦ Λειχούδη* CE

3 *ἀδελφιδοὺς* AOwp, *ἀδελφιδοῦς* E*Di*, v. ad XVIII 3, 18 4 *ἀποκατέστησεν εἰς* (*ἐς* w*p) BCwp *προτέρας* Rwp*Di*, v. ad p. 428, 7 6 *ἀντικατέστησεν* AR, *ἀντεκατέστησεν* D (v. ad XVIII 8, 2. 21, 22. XVII 23, 21), *ἀντικατέστησε* Ewp*Di*, v. ad XIII 1, 5 6. 7 *διοικήσεσιν* ante *ἐπὶ* C 7 *διαπρέψαντα* DE *ἀνέκλητον* D 8 *καὶ* ante *τὴν* om. DE *ἀνέθετο πρόνοιαν* ARwp (v. Scylitz. p. 645, 1), *οἰκονομίαν ἀνέθετο* BC*Wo* lat. 9 *ἐπίστευσεν* E *ἃ* BC 10 *θέλων* C 12 *προκεχείρηστο* Ewp 14 post *λαληθεῖεν* add. *καὶ λυθεῖεν* (*ληθεῖεν* E, corr. Ew) Rwp, v. Scylitz. p. 645, 7 15 *τε* Ewp*Di* 16 *μοί* p*

mutata sententia eiulavit eiusque corpus ab exilio revocatum in
monasterio ab illo condito honorifice reposuit, nepotibus eius pri-
9 stina dignitate restituta. Ecclesiae vero praesidem et protovestia-
rium Constantinum Lichudem praefecit, virum longum per tempus
in administrandis rebus communibus cum laude versatum spectataeque fidei, cui Monomachus etiam Manganorum cura commissa
10 tabulas de illorum immunitate commiserat. Quas cum sibi vindi-
care Comnenus conaretur, commentum improbitatis plenum ex-
11 cogitat ac partum quendam diabolicae mentis edit. Nam cum
Lichudes per suffragia electus ac sacerdos iam creatus esset,
arcano eum monet dici quaedam, quae a patriarchali officio illum
arcerent, quae nisi in synodo agitarentur, eum pontificem ungi
12 non posse. "Verum si mihi tradideris" inquit "Manganorum

σθῆναί σε." συνιδὼν οὖν ὁ Λειχούδης ὡς οὐκέτι αὐτῷ εἰς 13
D IV 195 τὴν προτέραν ἐπανελθεῖν κατάστασιν ἔξεστιν, οὕτω δὲ μένειν
δι' αἰσχύνης ποιούμενος, φέρων δίδωσι τὰ αἰτούμενα, καὶ οὕτω C
παραχωρεῖται τελεσθῆναι τὴν ἀρχιερατικὴν τελετήν.

Ὁ δὲ Κομνηνὸς κατὰ τῶν Οὔγγρων καὶ τῶν Σκυθῶν, 6
οἳ Πατζινάκαι λέγονται, ἐκστρατεύσας τοῖς μὲν Οὔγγροις εἰρήνην
αἰτησαμένοις ἐσπείσατο. κατὰ δὲ τῶν Σκυθῶν ὁρμήσαντι οἱ 2
μὲν ἄλλοι ὑπέκυψαν καὶ εἰρήνευσαν (οὐ γὰρ ὑφ' ἕνα πάντες
ἡγεμόνα ἐτάττοντο), εἷς δ' αὐτῶν ὁ Σελτὲ θρασυνθεὶς καὶ μοίρᾳ
τινὶ τῆς τῶν Ῥωμαίων δυνάμεως συμβαλὼν ἥττητο καὶ τὸ πολὺ
τῶν οἰκείων ἀποβαλὼν μετὰ τῶν περιλειφθέντων ἀπέδρα. ἀνα- 3
ζευγνὺς δ' ἐκεῖθεν ὁ βασιλεὺς ἐσκήνωσεν ἐν τῷ Λοβιτζῷ, ἤδη D
τοῦ τέλους ὄντος ἐγγὺς τοῦ Σεπτεβρίου μηνός. ὄμβρου δὲ 4
ῥαγδαίου καταρραγέντος καὶ χιόνος πεσούσης πρὸ ὥρας πολλῆς,
τῆς ἵππου τε τὸ πλέον διέφθαρτο καὶ στρατιῶται πολλοὶ τῷ W III 215
ψύχει κεκινδυνεύκασι, καὶ ποταμοὶ δ' ὑπερχειλεῖς γεγονότες καὶ
πελαγίσαντες τὰ ἐπιτήδεια σφῶν ἀθρόον παρέσυραν, ὡς καὶ
τῷ στρατιωτικῷ καὶ τοῖς ὑποζυγίοις αὐτοῦ τὰ ἀναγκαῖα ἐπι-

5 *ὅτι ἐξεστράτευσεν ὁ βασιλεὺς* (*ἐκστρατεία* C) *κατὰ τῶν Οὔγγρων καὶ Πατζινάκων* CE

6 *πατζινάκοι* B 8 post *ἕνα* add. *καὶ* p* invitis ARw 9 *σελτὲ* RwpDi Scylitz. p. 646, 2, *σελὲτ* D, *σελ*^{τ} A 10 *τὸ* om. BC *τὸ πολὺ*] *πολοὺς* ex *πολὺ* mut. B 11 *περιληφθέντων* (sic) A 12 *λοβιτζῷ* Rw Scylitz. p. 646, 10, v. Ann. Comn. I p. 167, 13, Glyc. p. 602, 11, Ephraem. 3252, *Λοβίτζῳ* p, *λυβιστῷ* ADi 13 *ὄντος* om. C *σεπτεμβρίου* BCwp, v. ad XVI 17, 37

privilegia, criminationes illas neglegam neque impediam, quo-
minus ungare." Lichudes qui videret non licere sibi ad pristinam 13
conditionem redire, sic vero manere turpe esse, propere allatis
iis quae petebantur, nemine obstante, pontificio ritu initiatur.

6. Posthaec Comnenus, expeditione contra Ungros et Scythas,
qui Patzinacae dicuntur, suscepta, Ungris petentibus pacem con-
cessit, Scythas vero aggressuro ceteri quidem cessere, pacem et 2
ipsi amplexi (neque enim eidem omnes duci parebant), unus vero
inter eos Seltes, ceteris audacior, cum parte quadam Romanorum
copiarum congressus vincitur et plurimis de suis amissis cum
reliquis aufugit. Rex autem castris inde motis sub exeuntem 3
mensem Septembrem Lobitzum concessit; ubi vehementi imbre 4
et nive intempestiva ac maxima plurimi equi perierunt multique
milites ex frigore sunt periclitati, cumque flumina exundantia
et stagnantia commeatum subito intercepissent, et homines et

5 λιπεῖν. εἶτα τοῦ ὕειν τε καὶ τοῦ νίφειν ἐπὶ μικρὸν παυθέντων
P II 271 A τῆς βασιλείου σκηνῆς προῆλθεν ὁ βασιλεὺς καὶ ὑπὸ δρῦν ἔστη
παμμεγέθη, ἐκεῖ που ἑστῶσαν· καί τινες τῶν ἐν ὑπεροχαῖς
6 αὐτὸν περιίστανται. βοῆς δ' ἐν τῷ τόπῳ συμβάσης, μετέστησαν
τῆς δρυὸς ὁ βασιλεύς τε καὶ οἱ περὶ αὐτόν, ἡ δ' αὐτίκα ῥιζό-
7 θεν ἐκσπασθεῖσα κατέπεσεν. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ ἐπανελθὼν εἰς
τὴν μεγαλόπολιν καὶ ἀποτιννὺς ὑπὲρ τῆς σωτηρίας ταύτης τὰ
χαριστήρια τῷ θεῷ ναὸν ἐντὸς τῶν βασιλείων ἀνήγειρε τῇ πρω-
8 τομάρτυρι Θέκλᾳ· κατὰ τὴν ἡμέραν γάρ, ἐν ᾗ τελεῖται ἡ μνήμη D IV 196
ταύτης, τὸν ἐκ τῆς δρυὸς ἐξέφυγε κίνδυνον.

B 7 Ἀλλ' ἤδη ῥητέον καὶ ὅπως τὴν βασιλείαν ἀπέθετο, εἰ καὶ
2 μὴ συμφωνοῦσιν οἱ συγγεγραφότες περὶ αὐτοῦ. ὁ μὲν γὰρ
πολὺς τὴν γλῶτταν Ψελλὸς ἐν θήραις ἐκεῖνον λέγει τὸν βασι-
λέα σχολάζοντα καὶ συχνάκις τὴν δεξιὰν λογχοφόρον ἐπ' ἄρκτους
καὶ σύας ἐπανατείνοντα βληθῆναι πνεύματι ψυχρῷ τὴν πλευράν,
κἀντεῦθεν φρίκην ἐπισυμβῆναι αὐτῷ καὶ πυρετὸν ἐκ τοῦ βάθους
3 ἀναφλεγῆναι, εἰς δὲ τὴν ἐπιοῦσαν νύττεσθαι τὴν πλευρὰν καὶ

1 ὅπως τὸν ἐκ τῆς δρυὸς κίνδυνον ἐξέφυγεν ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ περὶ αὐτόν CE 11 ὅπως τὴν βασιλείαν ἀπέθετο ὁ Κομνηνὸς καὶ ἐμόνασε, τὸν Δοῦκαν (δούκαν C, v. ad XVII 14, 24) προχειρισάμενος βασιλέα CE

2 ὑπὸ δρῦν] ὑποδρᾶν D 4 περιίσταντο BC 6 ἐκπαθεῖσα D δ' RwpDi 7 μεγάλην πόλιν Ewp 8 τῷ θεῷ χαριστήρια Rwp post πρωτομ. add. ἁγία E(wp) 9 γὰρ post κατὰ BC 10 post κίνδυνον add. ναὸν δὲ πολλὴν κατηγοροῦντα τῆς ἐκείνου προαιρέσεως μικροπρέπειαν· ὃν ὁ ἐκείνου καθελὼν ἐξανέψιος ὁ αὐτοκράτωρ ἰωάννης, ὁ τοῦ ἀλεξίου υἱός, σφόδρα μεγαλοπρεπῶς ἀνεδομήσατο εἰς ὄνομα τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ BCwp, v. praef. 11 post ἀπέθετο add. οὗτος ὁ ἰσαάκιος BCwp 12 συμφρονοῦσιν C[s]wpDi 13 post γλῶτταν add. ὁ σοφώτατος Ewp, v. ad XVIII 3, 2 14 καὶ om. D 15 ἀνατείνοντα B 16. 17 κἀντεῦθεν—πλευρὰν om. D 16 φρίκην om. C

5 iumenta rerum necessariarum penuria laboraverunt. Ceterum
pluvia et nive paullisper sedata, rex tabernaculo egressus sub
magnam quandam quercum in proximo concessit, circumstanti-
6 bus procerum quibusdam. Orto autem eo loco fragore, et ipse
rex et sui inde discesserunt, atque arbor statim radicitus evulsa
7 concidit. Reversus igitur imperator in magnam urbem ad grates
ob salutem acceptam deo persolvendas intra palatium Theclae
8 protomartyris aedem condidit, quod eo die, quo illius memoria
celebratur, illud periculum effugerat.

7. Nunc illud dicendum est, quemadmodum regnum depo-
2 suerit, etsi scriptores hac de re non consentiunt. Nam Psellus, vir
ille eloquentissimus, narrat illum venationibus deditum, cum hasta
saepe et ursos et apros feriret, frigido vento esse ictum latere,
3 atque inde perfrixisse et febrim ex imo efferbuisse. Postridie

τὸ ἄσθμα μὴ ἐρρῶσθαι αὐτῷ, κἀκ τούτων ἀμφισβητήσιμον
γενόμενον τὸ βιωσόμενον ἢ καὶ ἀπεγνωκότα τέλεον τὴν ζωήν, C
καὶ τὸν Δοῦκαν Κωνσταντῖνον τῇ βασιλείᾳ ἐγκαταστήσαντα, πρὸς 4
τὴν κρείττω μετατάξασθαι βιοτήν. ὁ δέ γε Θρακήσιος θηρᾶν 5
κἀκεῖνος τὸν βασιλέα ἱστόρησε περὶ τὴν Νεάπολιν, σῦν δ' ἐπι-
φανῆναί ποθεν τὴν θέαν φρικτόν, καὶ τὸν Κομνηνὸν ἐνδεδω-
κότα τῷ ἵππῳ τὸν χαλινὸν διώκειν τὸν σῦν, τὸν δὲ εἰσδῦναι
τὴν θάλασσαν γενέσθαι τε ἀφανῆ, ἐν τοσούτῳ δὲ ὡς ἐξ ἀστρα- 6
πῆς ἐνσκῆψαι λαμπηδόνα τῷ βασιλεῖ, καὶ τῇ ταύτης βολῇ δια-
ταραχθέντα τὸν αὐτοκράτορα τοῦ ἵππου τε ἐκπεσεῖν καὶ κεῖσθαι
παρὰ τῇ γῇ ἀφρὸν τοῦ στόματος ἀποπτύοντα καὶ μηδὲν τῶν
κατ' αὐτὸν αἰσθανόμενον, ἀκατίῳ δ' ἐκεῖθεν ἐμβιβασθέντα κο- 7 D
μισθῆναι εἰς τὰ βασίλεια καὶ νοσήσαντά τι βραχύ, εἶτα δὴ καὶ
ἀπογνωσθέντα, κείρασθαί τε τὴν τρίχα καὶ ἀντὶ τῆς πορφύρας
τραχὺ τριβώνιον ἀμφιέσασθαι, τὸν Δοῦκαν Κωνσταντῖνον βα-
σιλέα προχειρισάμενον, καὶ οὕτω τῇ τοῦ Στουδίου προσορμίσαι 8
μονῇ, κἀκεῖ τὸ λοιπὸν καταβιῶναι τῆς βιοτῆς ἀναρρωσθέντα
D IV 197 *ἐκ τοῦ νοσήματος. ἐβασίλευσε δὲ δύο ἐνιαυτοὺς καὶ μῆνας* 9 D

4 *περὶ τῆς νόσου τοῦ βασιλέως καὶ ὅτι ἀπεκάρη* E 18 *οἷος ἦν τὸ ἦθος ὁ Κομνηνός* CE

1 *ἄσθμα* C*Di*, v. XVIII 28, 14 *αὐτοῦ* DEwp 2 *τὸ βιωσόμενον* AD, *εἰ βιώσεται* Rwp*Di* post *βιωσόμενον* add. *καὶ πυρετὸν ἐκ τοῦ βάθους ἀναφλεγῆναι* D 3 *δούκαν* BC*Di*, *δοῦκα* D, v. ad XVII 14, 24 4 *κρεῖττο* p* *ὁ θρακήσιος δὲ* BC 5 post *βασιλέα* add. *τοῦτον* BCwp 8 *τε* Rwp*Di*, om. A post *ἀφανῆ* add. *ὃν οὐ σῦν οἱ πολλοί· φάντασμα δέ τι δαιμόνιον ὑπειλήφασιν* BCwp *δὲ* ARw, *δ'* p**Di* 11 *παρὰ* om. DE 15 *βραχὺ* D *ἀμφιάσασθαι* D *δοῦκαν* AD, *δούκαν* R, *δούκαον* w*, *δοῦκα* p*Di*, v. ad vs. 3

cum lateris doloribus urgeretur et spiritum aegre traheret, dubia
spe vitae ac potius plane desperata vita, Ducae Constantino regno 4
tradito, vitae melioris institutum amplexum esse. Thracesius 5
autem refert regi prope Neapolim venanti visum esse aprum
horrendum aspectu, quem dum laxatis equo habenis Comnenus
persequatur, in mare demersum evanuisse, atque interim fulgore 6
quodam instar fulguris perstrictum regem equo terrore excussum
et spumam ore reicientem humi attonitum iacuisse, atque inde 7
navicula in regiam vectum, cum paullisper aegrotasset, iam de-
ploratum, raso capillo et purpurae loco aspera lacerna sumpta
atque Duca Constantino rege designato, in Studiense monaste- 8
rium se contulisse, ubi recuperata etiam valetudine vitae reli-
quum exegerit. Regnavit biennium et menses tres, homo stre- 9

τρεῖς δραστήριος ὢν καὶ τὸ ἦθος σοβαρὸν ἐνδεικνύμενος, πρὸς
P πράξεις ὀξύτατος, στρατηγικώτατος τὰ πολέμια, λόγοις μὲν οὐχ
ὡμιληκώς, προσέχων δ' αὐτοῖς καὶ τοὺς τούτων τροφίμους
II 272 A προσδεχόμενος. αἰτιώμενος δὲ ὅτι τυραννίδι ἐπικεχείρηκεν
"ὤκνουν" ἔλεγε "τῷ συνδούλῳ δουλεύειν καὶ τῶν εἰκότων μὴ
τυγχάνειν."

III 216 8 Ὁ δὲ πρόεδρος Κωνσταντῖνος ὁ Δοῦκας τῆς βασιλείας
τυχὼν ἀπραγμόνως, ὡς εἴρηται, πολλοὺς τῶν τῆς συγκλήτου
βουλῆς καὶ τοῦ δημώδους πλήθους εἰς μείζονας ἀξιωμάτων
2 βαθμοὺς προεβίβασε. καὶ ὅσους δ' ὁ Κομνηνὸς ἀφείλετο τὰς
οἰκείας τιμάς (πολλοὶ δ' ἦσαν καὶ οὗτοι), εἰς ταύτας αὖθις
αὐτὸς ἐκείνους ἀποκατέστησεν.

B 3 Ἐπιβουλῆς δὲ κατ' αὐτοῦ συσκευασθείσης, μικροῦ δεῖν
4 ἐγένετο ἂν ὑποβρύχιος. ἦν μὲν γὰρ ἐν τοῖς βασιλείοις τῶν
Μαγγάνων, ἐσκέψαντο δὲ οἱ συνομοσάμενοι ὡς εἰ θόρυβος ἐν
τῇ τῆς πόλεως γεγονὼς ἀγγελθείη αὐτῷ ἀγορᾷ, αὐτίκα διὰ τῆς
5 θαλάσσης ἐκεῖνος ἀπελεύσεται πρὸς τὸ μέγα ἀνάκτορον. προ-

7 βασιλεία Κωνσταντίνου τοῦ Δούκα (δοῦκα D) AO 13 ἐπιβουλὴ κατὰ τοῦ βασιλέως καὶ ὅπως ταύτην διέφυγεν CE

4 ἀποδεχόμενος BCEwp*Di* post ἀποδεχόμενος add. σώφρων τε (om. BC) τὰ πρὸς εὐνήν. λέγεται γάρ ποτε νοσῆσαι (γὰρ νοσῆσαί ποτε BC) τῆς οἰκίας ἀποδημῶν, καὶ παρὰ τῶν ἰατρῶν γυναικὶ μιγῆναι πρὸς θεραπείαν τῆς νόσου προτρέπεσθαι, τὸν δὲ μὴ ἀνασχέσθαι ἑτέρα πλησιάσαι παρὰ τὴν σύνοικον BCE(wp), v. praef. ὅτι] ὁ D ἐπικεχείρηκεν Rwp*Di*, ἐπικεχείρηκε AD, v. ad XIII 1, 5 5 μὴ ante τῶν BC 7 δὲ πρόεδρος A, πρόεδρος δὲ Ewp, πρόεδρος τοίνυν D, πρόεδρος R δούκας C*Di*, v. ad XVII 14, 24 11 καὶ om. B οὗτος D εἰς] καὶ D 12 ἐκεῖνος B ἀπεκατέστησεν D, v. ad XVIII 5, 9 14 | ὑποβρέφους D 15 συνωμοσάμενοι O 16 τῆς alterum om. D 17 ἀπελεύσεται ὁ κρατῶν BC 17. p. 675, 1 προωκονόμη τὸ δ' D

nuus, ingenio arroganti, in rebus gerendis celerrimus, rei bellicae peritissimus, in litteris non quidem versatus, sed litterarum studiosus et doctorum amans. Cum ei regni affectatio obiceretur, "Dubitabam" inquit "conservo servire neque iusta consequi."

8. Praeses Constantinvs Dvcas imperio nullo labore, ut dictum est, potitus multos senatorii ordinis et plebeiae condi-
2 tionis ad altiores dignitatum gradus evexit; atque etiam quotquot Comnenus honoribus spoliarat, qui multi fuerunt, in integrum restituit.

3 Neque vero multum afuit, quin per insidias submergeretur.
4 Nam cum in Manganico palatio ageret, coniurati ratione inita, si tumultus in foro urbano ortus nuntiaretur, eum mari in ma-
5 gnam regiam statim transiturum esse, curarant, ut regia triremis

*ᾠκονόμητο δ' αὐτοῖς μὴ εἶναι τὴν βασιλικὴν τριήρη ἐκεῖ καὶ τοὺς
ἐκείνης οἰακοστρόφους, οὓς πρωτοκαράβους ἡ δημώδης λέγει
φωνή. ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς ὡς τὸν θόρυβον ἠνωτίσατο, ἀπιέναι* 6
δεῖν ἔκρινε τῶν ἀνακτόρων εὐθύ. ἐπεὶ δ' οὐχ εὕρηται ἡ βα- 7
*σιλικὴ τριήρης ἐκεῖ, εἰς τὸ τυχὸν ἐμβεβήκει ἀκάτιον· ἀπιόντος
δὲ ἀνεφάνη καὶ ἡ ναῦς ἡ βασίλειος καὶ εἰρεσίᾳ πολλῇ σὺν ῥύμῃ
σφοδρᾷ τὸ ῥόθιον τέμνουσα πρὸς τὸ πλοιάριον, ὅπερ ὁ βασι-* C
λεὺς ἐμβεβήκει, πρὸς τῶν πηδαλιούχων ἰθύνετο. ἦν δ' αὐτοῖς 8
τὸ βουλόμενον ἐπιβιβάσαι τὴν τριήρη τοῦ πλοιαρίου, ἵν' αὐτὸ
D IV 198 *καταδύσῃ καὶ σὺν τῷ βασιλεῖ ποιήσηται ὑποβρύχιον. ὡς δ'* 9
*εἶδον τὴν τῆς τριήρους ἐπιφορὰν οἱ τῷ κρατοῦντι συμπλέοντες,
ἀνέκραξάν τε καὶ ἐπέχειν θρασύτερον ἐξεβόησαν καὶ μετατρέ-
πειν τοὺς οἴακας. ταῖς γοῦν ἐκείνων βοαῖς ὥσπερ ἐμβροντη-* 10
*θέντες οἱ ἐπὶ τῶν οἰάκων (θείας δ' ἦν τὸ ξύμπαν προμηθείας)
ἀπεδειλίασαν. καὶ οὕτως τὸν κίνδυνον ὁ βασιλεὺς ἐκφυγὼν* 11
*ὅπως τε καὶ παρ' ὧν ἡ ἐπιβουλὴ συνεσκεύαστο ἔγνω καὶ τοὺς
αἰτίους ἠμύνατο στερήσει μόνῃ τῶν οὐσιῶν.*

Οὗτος ὁ βασιλεὺς ηὔχει μὲν ὡς ἐπὶ προγόνοις τοῖς πάλαι 12 D
*τῇ τῶν δουκῶν κεκλημένοις ἐπωνυμίᾳ, τῷ Ἀνδρονίκῳ δηλαδὴ
καὶ τῷ Πανθηρίῳ καὶ ἐπὶ τούτοις τῷ Κωνσταντίνῳ. ἀλλὰ* 13

1 *τριήρει* p* 2 *ἐκείνη* B *οὓς* om. D 3 post *φωνὴ* add. *τῆς συνωμοσίας μετέχειν σπουδάσαντες* Rwp 4 *δεῖν* om. D *εὕρητο* Rwp 7 *σφοδρᾶ* BC(wp*Di*) *ὥπερ* R(wp) 9 *ἐπιβιβάσαι* Rwp*Di*, *ἐμβιβάσαι* A *πλοίου* B 9. 10 *πλοιαρίου* .... *δύση* C, lac. suppl. Cw 11 *φορὰν* D 13 *οὖν* DEwp *ἐμβροτη-θέντες* D 14 *οἱ* om. E 15 *οὔτω* DEwp*Di*, v. ad XIII 6, 16 16 *καὶ* prius om. E 17 *μόνῃ* om. BC 18 *ηὔχει μὲν οὖν οὗτος ὁ β.* BC

eiusque gubernatores, qui protocarabi vulgo nominantur, illic
abessent. Audito tumultu rex recta in regiam abeundum esse 6
censuit. Sed cum regia triremis illic non inveniretur, proximum 7
lembum conscendit; inter navigandum vero navis quoque regia
apparuit, quae frequenti remigio et impetu fluctus vehementer
secans a gubernatoribus recta ad lembum dirigebatur, eo con- 8
silio, ut illo suppresso rex demergeretur. Iis vero, qui cum eo 9
vehebantur, exclamantibus et confidentius vociferantibus, ut in-
hibitis remis gubernacula converterent, gubernatores velut atto- 10
niti, deo ita volente, paruerunt. Sic periculo evitato rex, quo 11
pacto et a quibus paratae essent insidiae, cognovit ac sontes
bonis dumtaxat ademptis ultus est.

Etsi autem ex veterum Ducarum Andronici et Pantherii et 12
Constantini familia se ortum esse gloriabatur, tamen eam familiam,
cum Constantinus, ut dictum est, regnum affectasset, Constantino 13

τοῦ γένους ἐκείνων πάλαι πανοικὶ ἐξολοθρευθέντος, ὅτε Κων-
σταντῖνος τυραννίδι ἐπικεχείρηκεν, ὡς ἔμπροσθεν εἴρηται, τοῦ
πορφυρογεννήτου Κωνσταντίνου τοῦ παιδὸς τοῦ ἄνακτος Λέοντος,
τοῦ φιλοσόφου φημί, βασιλεύοντος καὶ ὑπὸ ἐπιτρόπους τελοῦντος
ἔτι διὰ τὴν νηπιότητα, καὶ μηδενὸς ἄρρενος περιλειφθέντος, ἐκ
14 θηλείας οἱ τούτου κατήγοντο πρόγονοι, ὅθεν οὐδὲ Δοῦκας λε-
λόγιστο καθαρός, ἀλλ' ἐπίμικτος καὶ κεκιβδηλευμένην ἔχων
τὴν πρὸς τοὺς Δούκας συγγένειαν.

P II 273 A 15 Ἦν δὲ ὁ ἀνὴρ τὰ πρὸς θεὸν εὐσεβής, τὸ ἦθος ἐπιεικής,
δικαιοσύνης ἐραστής, τὴν γνώμην δὲ νωθρὸς καὶ ἀμβλύς, χαί-
ρων τοῖς ἐπὶ βίου μαρτυρουμένοις σεμνότητι, ἐκτόπως δ' ἐρα-
σιχρήματος καὶ πόρους ἐπινοῶν ὅπως αὐτῷ γένοιντο πολλοὶ
16 θησαυροί. ὅθεν καὶ πρὸ πάντων εἰς δύο ταῦτα κατέτεινε τὴν
σπουδήν, εἴς τε τὴν τῶν δημοσίων φόρων ἐπαύξησιν (διὸ καὶ
τὰ ἀρχεῖα τὰ τοὺς φορολόγους λογοπραγοῦντα ὠνητὰ παρεῖχε
τοῖς βουλομένοις καὶ τελώναις τὴν συλλογὴν τῶν φόρων ἐπὶ D IV 19

9 οἷος ἦν ὁ Δοῦκας (δούκας CE) τοὺς τρόπους CE

1 ἐκείνων om. E post ὅτε add. ὁ Rwp 2 ἐπικεχείρηκεν RwpDi, ἐπικεχείρηκε A, v. ad XIII 1, 5 ἔμπροσθεν] XVI 16, 8 4 ἐπὶ τρό|πους (sic) A 5 περιλειφθέντος RwpDi, περιληφθέντος A 6 post θηλείας add. τινός, ὥς λόγος BCwpDi οὔθεν w*p δούκας ARwpDi, δοῦκας D, v. ad XVII 14, 24 7 κεκιβδηλευμένην RwpDi, κιβδηλευμένην A, κηβδηλεμένην | D 8 τὴν om. DE post συγγένειαν add. διὸ καὶ τοῖς πλείοσιν οὐ δούκας, δουκίτζης δ' ὑποκοριζόμενος ἐπωνόμαστο BCwp 10 ἄμβλυς D 11 δὲ ῥασιχρήματος D 12. 13 ὅπως—θησαυροί om. D 12 γένοιντο αὐτῶ C 14 τε post τήν BC 15 ἀρχαῖα D λογοπραττοῦντα w*p invitis AR

Porphyrogenito, imperatoris Leonis philosophi filio, regnante et
ob immaturam aetatem sub tutoribus tum agente, funditus ever-
sam esse constat, nullo mare relicto; huius igitur maiores a fe-
14 mina originem duxerunt, ita ut non germanus Ducas censeretur,
sed promiscuus, cognatione illa velut adulterata.

15 Ceterum vir pius erat erga deum, moribus commodis, iusti-
tiae amans, sed ingenio tardo et hebeti; et ut iis delectabatur,
quorum spectata erat integritas, ita pecuniam supra modum
amabat et rationes excogitabat, quibus magnos thesauros coa-
16 cervaret. Quamobrem duabus rebus enixe operam dabat, quarum
una erat, ut publica vectigalia augeret (ea de causa curias rationi-
bus quaestoriis destinatas quibusvis vendebat et vectigalium col-
lectionem publicanis cum pacto credebat), altera, ut controversias

συνθήκαις ἐπίστευε) καὶ εἰς ἀκροάσεις δικῶν. οὐ πάνυ δὲ τῇ 17 B
ἀκριβείᾳ προσεῖχε δικάζων, ἀλλ' ἐνιαχοῦ καὶ ἐνηυθέντει καὶ
τὰς ψήφους ὑπήλλαττε, πρὸς τὰ πρόσωπα τὰς ἀποφάσεις τι- W III 217
θέμενος. γλίσχρος δὲ τυγχάνων καὶ φειδωλὸς ἔθετο παρ' ἑαυτῷ 18
μὴ μάχαις πρὸς τὰ ἔθνη συρρήγνυσθαι, ἀλλὰ δώροις καὶ φι-
λοφροσύναις ἄλλαις αὐτὰ οἰκειοῦσθαι καὶ καταλλάττειν τῇ Ῥω-
μαίων ἀρχῇ, δύο ταῦτα ἐντεῦθεν μνώμενος ἑαυτῷ, τό τε μὴ 19
πλείω δαπανᾶν ἐν ἐκστρατείαις καὶ τὸ αὐτὸς ἠρεμεῖν καὶ σχο-
λάζειν ὡς ἐπίπαν τῇ τῶν χρημάτων συλλογῇ· διὸ καὶ τῶν 20
στρατιωτικῶν καταλόγων ἠμέλησεν ἢ μᾶλλον πολλοὺς καὶ τοὺς C
γενναιοτέρους τῶν ἀπογραφῶν ἀπήλειψε διὰ τὸ βαρύμισθον·
ὥστε συμβαίνειν θρασύνεσθαι μὲν τὸ βαρβαρικόν, συστέλλεσθαι 21
δὲ καὶ ταπεινοῦσθαι τὰ τῶν Ῥωμαίων στρατεύματα καὶ μειοῦ-
σθαι τὴν ἡγεμονίαν τὴν Ῥωμαϊκήν. πολλαὶ γὰρ τότε τῶν ἑῴων 22
χωρῶν αἱ μὲν ἐληΐζοντο καὶ εἰς ἀφανισμὸν προεχώρουν, αἱ
δὲ καὶ ὑπὸ τοὺς πολεμίους ἐγίνοντο.

4 ὅτι ἐκ φειδωλίας δώροις ἤθελε φιλιοῦν τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ C

1 post συνθήκαις add. προσθηκῶν Owp   ἐνεπίστευε Rwp   κ. εἰς ἀκρ. δικῶν] πρῶτον μὲν οὖν τοῦτ' ἐκείνω ἦν σπούδασμα· δεύτερον δὲ δικῶν ἀκρόασις καὶ ψηφίσματα O(wp)   οὐ πάνυ δὲ] καὶ οὐ πάνυ D   3 ἀποφάσεις Rwp*Di*, ἀποβάσεις A   7 ἐντεῦθεν ταῦτα Cwp   7. 8 δύο—ἐκστρατείαις om. E   7 ἑαυτῷ R(wp*Di*), αὐτῷ A   8 ἐν om. B   9 ὡς om. D   τῇ post χρημάτων BCE(wp)   11 πολύμισθον D   12 συμβαίνειν—μὲν om. C, suppl. Cw   13 καὶ ταπεινοῦσθαι AR, καταπεινοῦσθαι D, καὶ καταπονεῖσθαι Ewp   13. 14 τ. ἡγεμονίαν post στρ. καὶ O   15 προυχώρουν R(wp*Di*)

audiret. Neque vero in iure dicendo legum praescripta semper 17
observabat, sed alicubi etiam erat pro ratione voluntas, ut com-
mutatis calculis in pronuntiando personarum rationem haberet.
Iam ut erat tenax et parcus, secum constituit bellis conflictari 18
nolle, sed gentes muneribus et aliis obsequiis devincire et Ro-
mano imperio reconciliare. Qua re duo commoda venabatur, 19
alterum, ne plura in expeditionibus consumeret, alterum, ut per
summum otium cumulandis thesauris operam daret. Ita fiebat, 20
ut militares catalogos neglegeret ac potius fortissimos quosque
ob stipendii magnitudinem deleret. Unde barbari ferociores eva- 21
debant, Romanae vero legiones timidiores et humiliores, atque
imperium minuebatur Romanum. Nam multae tum orientales pro- 22
vinciae partim diripiebantur et vastabantur, partim ab hostibus
occupabantur.

9 *Καὶ τὰ μὲν πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον οὕτως εἶχον κακῶς,*
τὰ δ' ἑσπέρια καὶ ταῦτα κακῶς ἔπασχε διὰ στρατιωτῶν καὶ
2 *σπάνιν καὶ ἀχρειότητα. τοῦ γὰρ τῶν Οὔζων ἔθνους (Σκύθαι*
D *δὲ τοῦτό ἐστι τῶν Πατζινάκων καὶ κατὰ γένους ὑπεροχὴν καὶ*
κατὰ πλήθους ὑπερβολὴν παρὰ τοῖς Σκυθικοῖς προτιμώμενον
ἔθνεσι) τὸν Ἴστρον παγγενῆ διαβαίνοντος, ἐπειράθησαν μὲν οἱ
τῶν παριστρίων πόλεων ἄρχοντες (ἦσαν δὲ οὗτοι ὁ μάγιστρος
Νικηφόρος ὁ Βοτανειάτης καὶ ὁ μάγιστρος Βασίλειος ὁ Ἀπο-
κάπης) ἀπεῖρξαι αὐτοῖς τὴν διάβασιν, οὐ μέντοι γε ἠδυνήθησαν.
3 *ἀλλὰ συμμίξαν σφίσι τὸ βάρβαρον τήν τε συνοῦσαν αὐτοῖς κατ-*
ηγωνίσατο στρατιὰν καὶ τοὺς εἰρημένους ἄνδρας καὶ ἄμφω D IV 200
δορυαλώτους ἀπήγαγον καὶ διαβάντες τὸν Δάνουβιν τὴν περὶ
4 *αὐτὸν χώραν ἐπλήρωσαν ἅπασαν. ἦσαν γάρ, ὡς λόγος, ὑπὲρ*
ἑξήκοντα χιλιάδας οἱ αἴρειν ὅπλα δυνάμενοι· ὅθεν ὁρμώμενοι
P II 274 A *τήν τε Μακεδονίαν ἐληίζοντο καὶ μέχρις Ἑλλάδος προήεσαν.*
5 *ταῦτα ἀθυμίαν ἐνεποίει τῷ βασιλεῖ, συλλέξαι δὲ δυνάμεις ὤκνει*
6 *καὶ ἀνεβάλλετο, ἵνα μὴ πρόηται ὀβολόν. ἐκεῖνος δ' ἔλεγεν ὅτι*
ἀκαταγώνιστον τὸ ἔθνος ἐστί· πρέσβεις δὲ πρὸς τοὺς αὐτῶν

3 *περὶ τοῦ ἔθνους τῶν Οὔζων* C, *περὶ τοῦ τῶν Πατζινάκων ἔθνους καὶ ὅπως ἀπώλετο* E

4 *δὲ* AR, *δὲ καὶ* C, *καὶ* Bwp *γένος* C, corr. Cw 5 *πλῆθος* C, corr. Cw 6 *οἱ*] *οὐ* E 7 *δ'* R^swp*Di* 10 *τὸν* C, *τὸ* corr. Cw *κατηγωνίσαντο* DE 12 *δοριαλώτους* *Di*, v. ad XIII 8, 3 *δάννουβιν* BEw, *δούναβιν* duoP 13 *αὐτὸν* Rwp*Di*, *αὐτῶν* AC *ἐπλήρωσεν* C *ὁ λόγος* Ewp, *ὁ πολὺς λόγος* BC*Wo* lat. *ὑπὲρ* AD, *ὑπὸ* Rwp*Di* 14 *χιλιάδες* C *δυνάμεις* (punctis notatum) D 15 *προσήεσαν* D 17 *δὲ* C 18 *αὐτῶν* Rwp*Di*, *αὐτὸν* A

9. Sicut in Oriente, ita in Occidente omnia male se habebant
2 ob militum et paucitatem et ignaviam. Uzos enim (est autem
haec Scythica gens, quae Patzinacis et generis praestantia et
multitudine inter populos illos antefertur) Istrum cum uxoribus
et liberis traicientes magister Nicephorus Botaniates et magister
Basilius Apocapes, finitimarum urbium praefecti, transitu pro-
3 hibere frustra conati, victis legionibus, ambo capti sunt et abducti
a barbaris, qui Danubio superato omnem eius tractum comple-
4 verunt. Nam dicunt eorum, qui arma ferre possent, ultra LX
milia fuisse; inde progressi ex Macedonia praedas agebant et in
5 Graeciam usque penetrabant. Quae etsi regi molesta erant,
6 tamen conscribere copias dubitabat, ne obolum impenderet; sed
cum dicere soleret gentem illam non posse superari, per legatos
missis muneribus pacem ab eorum ducibus redimere studebat.

ἡγεμονεύοντας ἐσταλκὼς μετὰ δώρων ἐπειρᾶτο τούτοις πεῖσαι
τὸ βάρβαρον σπείσασθαι. πάντων δὲ ἀναφανδὸν λοιδορουμένων 7
τῷ βασιλεῖ ὡς διὰ φειδωλίαν μὴ κατὰ τῶν βαρβάρων ἐπεξιόντι,
τῆς μὲν πόλεως ἐξεδήμησε, περὶ δὲ Χοιροβάκχους ἐσκήνωσεν,
οὐ πλείους, ὡς λέγεται, τῶν ἑκατὸν πεντήκοντα μεθ᾽ ἑαυτοῦ
ἐπαγόμενος, φροντίζων δὲ περὶ στρατεύματος συλλογῆς. ἐν
τούτοις δ᾽ ἠγγέλη αὐτῷ ἡ τοῦ ἔθνους καταστροφή. ἐνσκήψαντος 8 B
γὰρ ἐκείνῳ λοιμοῦ, καὶ κακωθέντι σφοδρῶς ἐξ αὐτοῦ οἵ τε
Πατζινάκαι καὶ οἱ παρακείμενοι Βούλγαροι ἠσθενηκότι ἐπέθεντο
καὶ ἄρδην αὐτὸ διεφθάρκασι, μόλις τῶν ἡγεμόνων μετ᾽ ὀλίγων
δυνηθέντων διαβῆναι τὸν Ἴστρον. ἦν δὲ τὸ σύμπαν τοῦ στρα- 9
τηγήματος τῆς θείας δυνάμεως· ἀπογνοὺς γὰρ ὁ βασιλεὺς πάν-
τοθεν πρὸς τὸ θεῖον κατέφυγε, δάκρυσι καὶ συντριβῇ καρδίας
τούτου δεόμενος καὶ τὴν ἐκεῖθεν ἐκκαλούμενος ἀρωγήν.

Ταῦτα δ᾽ ἐν τῷ ἕκτῳ ἔτει ἐπράχθη τῆς βασιλείας τούτου 10
τοῦ αὐτοκράτορος. πρὸ δὲ τούτου σεισμὸς ἐγένετο μέγας κατὰ 11
τὴν κγ᾽ τοῦ Σεπτεβρίου μηνός, ὑφ᾽ οὗ καὶ ναοὶ καὶ οἰκίαι C

15 *περὶ σεισμοῦ καὶ ἀστέρος* (*κ. ἀστ.* om. C) CE

1 *μετὰ δώρων ἐσταλκὼς* Ewp 2 *τὸ* AR, *τὸν* w*p *δ᾽* B *δο-ρουμένων* | D 3 *φειδολίαν* p* 4 *ἐξεδ. μὲν τῆς πόλεως* BC 5 ante *τῶν* add. *στρατιώτας* Rwp *ἑαυτῶ* C, corr. Cw 6 post *ἐπαγόμενος* distinguunt w*p *συλλογὴν* B post *συλλογῆς* distinguit *Di* 7 *ἠγγέλλη* A, *ἠγγέλη* R*Di*, *ἠγέλη* C, *ἠγγέλθη* w*p, v. I p. 109, 21. 116, 8. 134, 22 cet. post *ἔθνους* add. *ἄφνω* BC*Wo* lat. 8 *λιμοῦ* mutat ex *λοιμοῦ* C *καὶ* Rwp*Di*, om. A 9 *πατζικάνοι* (sic) E 12 *πανταχόθεν* DEwp 13 post *δάκρυσι* distinguunt w*p 14 *καὶ* om. C, suppl. Cw 15 *τ. βασιλείας ἐπράχθη τούτου* Rwp, *τ. βασιλείας τούτου ἐπράχθη* C 16 *πρὸς* E *δὲ* post *τούτου* C 17 *εἰκοστὴν τρίτην* Rwp*Di* *σεπτεμβρίου* B[g]wp, v. ad XVI 17, 37

Sed cum rex palam ab omnibus conviciis laceraretur, quod reten- 7
tus tenacitate contra barbaros non proficisceretur, urbem egressus
ad Choerobacchos castra fecit, cum non plures, ut fertur, CL
secum haberet conscribendarum copiarum studiosus. Tum ei
gentis illius nuntiatur excidium. Nam cum illi saevissima pesti- 8
lentia graviter essent afflicti, Patzinacae et Bulgari finitimi de-
bilitatos aggressi funditus deleverunt, ducibus cum paucis aegre
ultra Istrum elapsis. Fuit autem tota res divinae potentiae; nam 9
rex omni humana ope desperata ad deum confugerat, cum lacri-
mis et animo submisso illius auxilium flagitans.

Haec sexto eius regni anno acta sunt; quem magnus terrae 10. 11
motus die XXIII. mensis Septembris antecessit, quo et templa et

12 πολλαχοῦ ἠρειπώθησαν. ὅτε καὶ τὸ κατὰ Κύζικον Ἑλληνικὸν
κατέπεσε τέμενος, ἔργον κάλλιστόν τε καὶ θαύματος ἄξιον, καὶ D IV 201
ὁ ἐν Νικαίᾳ τῶν ἁγίων πατέρων μέγιστός τε καὶ περιώνυμος
κατεσείσθη ναός.

13 Κατὰ δὲ τὸν Μάϊον μῆνα τῆς δ' ἰνδ. κομήτης ὤπτο ἀστὴρ
14 κατόπιν τοῦ ἡλίου πρὸς δύσιν ἰόντος. ἦν δὲ πρότερον μὲν
κατὰ σελήνην πλήρη τὸ μέγεθος, εἶτα κόμην ὥσπερ ἐκφύων
ἐμειοῦτο καὶ καθ' ὅσον τὰ τῆς κόμης ηὔξάνετο, ἠλαττονοῦτο
W III 218 15 τὸ μέγεθος. πρὸς δὲ τὴν ἀνατολὴν τὰς ἀκτῖνας ἀπέτεινεν, ἐφ'
D ἡμέρας φαινόμενος τεσσαράκοντα.
16 Τοῦ πατριάρχου δὲ Κωνσταντίνου τοῦ Λειχούδη ἐπ' ἔτη
τέσσαρα καὶ μῆνας ἓξ τὴν ἐκκλησίαν ἰθύναντος καὶ μεταθε-
μένου πρὸς ἑτέραν ζωήν, Ἰωάννης ὁ Ξιφιλῖνος εἰς τὸν ἀρχιε-
17 ρατικὸν τῆς Κωνσταντίνου θρόνον ἀνάγεται, ὃς ἐκ Τραπεζοῦντος
μὲν ὥρμητο, πεπαίδευτο δὲ παιδείαν λόγων παντοδαπῶν καὶ
18 τοῖς ἐξόχοις τῆς συγκλήτου συνηρίθμηται. πάντα δ' ἑκουσίως
λιπών, τοῖς κατὰ τὸν Ὄλυμπον προσφοιτήσας σεμνείοις κείρεταί
τε τὴν κόμην καὶ τὸν μοναχικὸν ὑπέρχεται βίον, ἔνθα καὶ

11 περὶ πατριαρχῶν CE

2 ante κάλλ. add. γὰρ C τε om. C θαυμάσιον C ante καὶ alterum add. ὅτε C 5 μαΐον p* τετάρτης ἰνδικτιῶνος OwpDi, ιδ' ἰνδικτιῶνος Scylitz. p. 658, 7 vix recte; cum Zonara facit Mich. Attaliot. p. 91, 17 6 ἰόντας E 9 ἀκτίνας AR, ἀκτῖνας BswpDi 10 ἡμέραις B 14 κωνσταντινουπόλεως Ewp 16 post συγκλήτου add. βουλῆς Rwp συνηρίθμητο RwpDi δὲ EwpDi 17 post λιπὼν add. καὶ BCwp μοναστηρίοις BC κείρηται (ε supra) D 18 τε om. BC μοναχικὸν RwpDi, μοναδικὸν BC, μοναχικὸν (δ supra) A

12 aedes multis locis conciderunt. Tum Cyzici gentile fanum, opus
pulcherrimum et admirandum, corruit, et Nicaeae sanctorum
patrum maximum et celebre templum deiectum est.
13 Mense vero Maio, quarta indictione, stella crinita apparuit
14 solem occiduum sequens; quae principio magnitudine lunae ple-
nae par, deinde veluti coma enata minuebatur ac tantum de-
15 crescebat, quantum illa augebatur. Conspectus est per dies XL,
radiis Orientem versus conversis.
16 Cum patriarcha Constantinus Lichudes, ecclesia per annos
IV et menses VI gubernata, in alteram migrasset vitam, Ioannes
17 Xiphilinus in pontificiam Cpoleos sedem evehitur, Trapezunte
ortus, vir omni doctrinae genere eruditus et in praecipuos sena-
18 tores relatus. Qui omnibus rebus sua sponte relictis, coma rasa,

*συχνὸν διανύσας χρόνον ἄξιος ἐκρίθη τοῦ θρόνου τοῦ πατρι-
αρχικοῦ.*

Ὁ δέ γε βασιλεὺς νόσῳ ληφθεὶς καὶ ταύτῃ κάμνων ἐπὶ 19
μακρὸν καὶ ταλαιπωρούμενος καὶ ἤδη κατεργασθεὶς καὶ ἀπαρ- P II 275 A
*αίτητον αὐτῷ γνοὺς ἐπιέναι τὴν τελευτήν, τὴν μὲν βασιλείαν
τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ καταλέλοιπε τρισὶν οὖσιν, οὓς αὐτῷ ἡ σύνοι-
κος Εὐδοκία ἐγείνατο, τοὺς δύο τὸν Μιχαήλ τε καὶ τὸν Ἀνδρό-
νικον ἰδιωτεύοντι ἔτι, τὸν δὲ Κωνστάντιον βασιλεύσαντι καὶ
αὐτὴ Αὐγούστα ἀναρρηθεῖσα. ὅθεν οὗτος καὶ πορφυρογέννητος* 20
*ἦν, ὃν αὐτίκα καὶ πρὸ τῶν ἄλλων τοῖς βασιλικοῖς παρασήμοις
ἐκόσμησεν, εἶτα καὶ τοὺς λοιποὺς ἀνηγόρευσε. τούτους μὲν οὖν* 21
D IV 202 *ἐπέστησε τῇ ἀρχῇ, αὐτοῖς δὲ τὴν μητέρα βασιλίδα τε καὶ τρο-
φὸν καὶ κυρίαν, τὸ ξύμπαν εἰπεῖν, καταλέλοιπεν, ἐπ' αὐτῇ τὴν
τῆς βασιλείας μεταχείρισιν ποιησάμενος, δοκούσῃ αὐτῷ σώφρονί* B
*τε καὶ πρὸς παίδων ἀναγωγὴν δεξιᾷ καὶ πεφυκυίᾳ πρὸς πρα-
γμάτων διοίκησιν, πρότερον ὅρκον ἐξ αὐτῆς ἀπαιτήσας ἔγγρα-* 22
φον ὡς οὐ πρὸς γάμον ἐλεύσεται δεύτερον. τὸ δ' ἔγγραφον 23

3 *ὅτι νοσήσας ὁ βασιλεὺς καὶ ἐκλείπων τοῖς υἱοῖς τὴν βασιλείαν κατέλιπε, κἀκείνοις τὴν μητέρα ἐπέστησεν, ὀμόσασαν ἐγγράφως μὴ δευτερογαμῆσαι* C

1 *διαρκέσας* C *ἀρχιερατικοῦ* D 6 *τοῖς υἱοῖς* om. Ewp *αὐτοῦ* om. BC *οὔσιν* AR, *οὖσιν* E, *υἱέσιν* wp 7 post *τοὺς* add. *μὲν* Rwp*Di* *τε* om. Ewp 8 *κωνστάντιον* O, *κωνστάν*^{τ} A, *κωνσταντῖνον* Ewp*Di*, v. I. Segerum *Nikeph. Bryennios* Monach. 1888 p. 122 9 *αὐγούστα* Rwp*Di*, *αὐγοῦστα* A, v. ad XIII 23, 27 post *οὗτος* add. *μόνος* BCwp *καὶ* om. w*p *πορφυρογενήτης* E, *πορφυρογεννήτης* wp*Di* 11 *ἀνηγόρευσε* Rwp*Di*, *ἀνηγόρευσεν* A, v. ad XIII 1, 5 *οὖν* intra lineas add. A 13 *καταλέλοιπε* Ewp*Di*, v. ad XIII 1, 5 *αὐτὴν* E 14 *δοκούσης* C 15 *ἀγωγὴν* Rwp*Di* *δεξιᾷ* O(wp*Di*), *δεξιὰν* E, *δεξιᾷ* corr. ex *δεξιὰν* A

Olympica monasteria frequentavit, solitariam vitam amplexus;
ubi cum diu permansisset, patriarchica sede dignus est habitus.
At rex gravi et diuturno morbo oppressus, cum iam nullam 19
mortis fugam esse cerneret, regnum tribus filiis reliquit, quorum
duos Michaëlem et Andronicum Eudocia tum privato, Constantium
vero regi pepererat, cum et ipsa Augusta esset appellata. Unde 20
is porphyrogenitus fuit ab eoque statim prae ceteris regni in-
signibus ornatus; post etiam reliquos designavit. Atque eos qui- 21
dem regno praefecit, ipsis vero matrem reginam et nutricem et,
ut paucis complectar, dominam reliquit, mandata regni admini-
stratione, quod sibi modesta videretur nec minus ad res tractandas
apta, quam ad liberos educandos ingeniosa. Sed prius scriptum 22
iusiurandum ab ea exegit, quo promitteret se a secundis nuptiis
temperaturam. Ea syngrapha ab illa firmata patriarchae custo- 23

παρ' ἐκείνης βεβαιωθὲν τῷ πατριάρχῃ ἐδόθη φυλαχθησόμενον·
ἀλλὰ καὶ οἱ τῆς συγκλήτου βουλῆς ἅπαντες ἐγγράφως κατέθεντο
μὴ ἄν ποτε βασιλέα ἕτερον ἀνειπεῖν, εἰ μὴ τοὺς παῖδας αὐτοῦ.
24 ἐπὶ τούτοις ὁ μὲν ἐξέλιπε, βασιλεύσας ἑπτὰ πρὸς τῷ ἡμίσει
25 ἐνιαυτούς, ζήσας δ' ἑξήκοντα ἢ καί τι τούτων ἐπέκεινα. τὸν
μέντοι ἀδελφὸν αὐτοῦ Καίσαρα βασιλεύσας ἐτίμησε καὶ σύμ-
C 26 βουλον εἶχε καὶ τῶν μυστηρίων συνίστορα. λόγοις δὲ οὐχ
ὡμιληκὼς ἠγάπα τούτους καὶ τοὺς λογίους ἐσέβετο, καὶ ἔλεγε
27 βούλεσθαι μᾶλλον ἐκ λόγων ἢ τῆς βασιλείας γνωρίζεσθαι. τοὺς
δ' ἐπιβούλους αὐτοῦ μὴ ἄλλως κακῶς διαθήσειν ἔφασκεν ἢ
μόνον ὡς ὠνητοῖς κεχρῆσθαι αὐτοῖς, ὡς τῶν νόμων αὐτῶν
τὴν ἐλευθερίαν ἀφελομένων.

10 *Κατὰ* γοῦν τὰς τοῦ τελευτήσαντος βασιλέως διαταγὰς ἥ
τε βασιλὶς Εὐδοκία καὶ οἱ παῖδες ἐκείνου τῆς βασιλείας ἦσαν
D διάδοχοι καὶ ἡ βασίλισσα τὴν τῶν κοινῶν μετακεχείριστο πρό-
νοιαν τῶν υἱέων κατάρχουσα καὶ ἐπὶ βήματος σὺν ἐκείνοις
2 προὐκάθητο, μεσεύουσα μὲν αὐτή, ἐκείνους δὲ παρακαθίζουσα
ἑκατέρωθεν, οὕτως ἐν ἀρχαιρεσίαις, οὕτως ἐν ζητήσεσι πολιτι-

4 *τελευτὴ Κωνσταντίνου βασιλέως τοῦ Δούκα* C 13 *βασιλεία τῆς βασιλίδος* (*δεσποίνης* A, *τ. βασ.* om. D) *Εὐδοκίας καὶ τῶν παίδων αὐτοῦ* (*καὶ—αὐτοῦ* om. C) ACD, *βασιλεία τῶν παίδων Κωνσταντίνου τοῦ Δούκα* B

2 *ἔγγραφος* E 3 *παίδας* Ewp 4 *ἐπὶ* om. w*p invitis AR *ἡμίσει* RwpDi, *ἥμισυ* (s. acc.) A 10 *ἢ* AR, *εἰ* w*p 11 *ν. αὐτῶν* A, *ν. αὐτοὺς* Rw Scylitz. p. 660, 3 (Psell. p. 270, 11), *ν. αὐτοῖς* Dp 13 *τε* C, *τὰς* corr. Cw 14 *ἐκείνου*] *αὐτῆς* DE*Wo* lat. 17 *μισεύουσα* C, corr. Cw *αὕτη* Ewp 18 *πολιτικῶν* RwpDi, *πολιτικαῖς* A, v. Psell. p. 271, 2

dienda est tradita; sed et senatores omnes iureiurando adacti
scripto promiserunt se non alium regem nisi liberos ipsius crea-
24 turos. Quibus rebus peractis obiit, postquam regnavit annos VII
25 cum semestri, vixit LX et amplius. Ceterum fratrem suum vivens
Caesarem appellarat et consiliarium habuerat et arcanorum con-
26 scium. Quamvis autem indoctus esset, tamen doctrinam amabat
et eruditos colebat, dicere solitus se malle ex doctrina nobilitari
27 quam regno. Insidiatores suos dicebat se non aliter male tracta-
turum, quam pro mancipiis utendo, quod leges iis libertatem
eriperent.

10. Ex testamento igitur defuncti regis regina Eudocia
cum eius liberis et imperio successit et rerum communium tracta-
2 tionem suscepit, filiorum quasi magistra, atque una cum iis pro
tribunali sedebat, medium ipsa occupans, illis utrimque assiden-
tibus; sic in comitiis, sic in quaestionibus controversiarum civi-

κῶν ὑποθέσεων, οὕτως ἐχρημάτιζον πρέσβεσιν, οὕτως ἐν συν-
ήθεσι προόδοις προήεσαν.
Οἱ δὲ τὴν ἑῴαν ληιζόμενοι βάρβαροι οὐκ ἐπαύοντο τὰς 3
D IV 203 ὑπὸ Ῥωμαίους κατατρέχοντες χώρας καὶ ταύτας ὁσημέραι σινό-
μενοι. οἱ γὰρ στρατιῶται, ὡς ἤδη μοι εἴρηται, διὰ τὴν τοῦ 4
βασιλέως γλισχρότητα ὠλιγώθησάν τε καὶ ἐκακώθησαν. καὶ 5
εἴ τινες δ' ἦσαν ἔτι στρατείας ἐχόμενοι, κἀκεῖνοι ἀντεπεξιέναι W III 219
τοῖς πολεμίοις ἦσαν ἀπρόθυμοι, τῶν συνήθων ὀψωνίων στερού-
μενοι. ὅθεν οἱ βάρβαροι ποτὲ μὲν τῇ Μεσοποταμίᾳ ἐφήδρευον, 6
ποτὲ δὲ τὰ περὶ τὴν Μελιτηνὴν ἐπόρθουν, ποτὲ δὲ τὴν Κιλι- P II 276 A
κίαν ἐσίνοντο, καὶ ἄλλοτε τοῖς Καππαδόκαις ἐπήεσαν καὶ τοῖς
κατὰ Κοίλην Συρίαν ἐνίοτε. ταῦτα τῇ βασιλίσσῃ καταγγελλό- 7
μενα θόρυβον ἐνεποίει, καὶ βασιλέως πολλῶν λεγόντων δεῖσθαι
τὰ πράγματα, δείσασα ἐκείνη μὴ τὸ κοινὸν βασιλέα τινὰ προ-
στήσηται ἑαυτοῦ, καὶ οὕτως αὐτὴ καὶ οἱ παῖδες τῆς βασιλείας
ἐκπέσωσιν, ἔκρινεν αὐτή τινα ἐπαγαγεῖν τῇ ἀρχῇ, ἵνα καὶ ἑαυτῇ
καὶ τοῖς τέκνοις διατηρήσῃ τὸ κράτος καὶ μείνῃ αὐτοῖς ἀν-
αφαίρετον. οὐ γὰρ δι' ἀκολασίαν αὐτήν φασιν οὐδ' ἡττηθεῖσαν 8
ἡδονῆς ἑαυτῇ προσαρμόσαι τὸν Διογένη, ἀλλ' ὡς ἄνδρα δρα-

12 *ὅτι ἡ βασιλὶς Εὐδοκία βασιλέα τοῖς πράγμασιν ἐπιστῆσαι ἐβουλεύσατο* C

1 *ἐχρημάτιζε* D 5 *εἴρηται*] XVIII 8, 18 7 *ἔτι* RwpDi, *ἔτη* A 10 *μελιτηνὴν* AO Scylitz. p. 661, 4, *μελιτινὴν* Ewp 11 *ἐσήνωντο* mutat ex *ἐσίνοντο* B 12 *καταγγελόμενα* w*p invitis ARs 14. 15 *ἐκείνη—αὐτὴ* om. D 14 *προστήσεται* C 15 *αὐτὴ* RwpDi, *αὐτῇ* A 16 *αὐτῇ* D 17 *ἀναφέρετον* D 19 *διογένην* Rwp, v. ad § 26

lium, sic in audiendis legationibus, sic in pompis sollemnibus se gerebant.

Neque vero barbari Orientem diripere soliti Romanas provin- 3
cias incursare et in dies vexare desistebant, militibus, ut iam 4
dixi, tenacitate regis et imminutis et afflictis. Quodsi qui tum 5
restabant militiae dediti, etiam ii propter negata solita stipendia
minime erant alacres ad confligendum cum hostibus. Unde bar- 6
bari alias Mesopotamiae imminebant, alias Melitenes confinia
vastabant, alias Ciliciae nocebant, alias Cappadociam invadebant,
nonnunquam etiam Coelesyriam. Quae nuntiata reginam tur- 7
babant, cumque multi dicerent res requirere regem, verita, ne
quando, rege a republica creato, ipsa et liberi regno exciderent,
ipsa censuit aliquem sibi esse asciscendum, ut ea ratione et sibi
et liberis potestatem tueretur inviolatam. Negant enim eam 8
Diogeni nupsisse perductam libidine aut studio voluptatis, sed

B στήριον καὶ τὰ πολέμια δόκιμον καὶ τὴν ἰσχὺν ἀπαράμιλλον
ἐπιστῆσαι αὐτὸν τῇ ἀρχῇ, ἵν' ἡ βαρβαρικὴ φορὰ ἐπισχεθείη
ποσῶς, αὐτοῦ τούτοις ἀντερείσαντος τοὺς βραχίονας.
9 Ἦν δ' ὁ ἀνὴρ οὗτος καὶ τῶν ἐκ γένους λαμπροῦ καὶ τῶν
10 διαβοήτων ἐπὶ τοῖς ἀνδραγαθήμασιν. οὗ ὁ πατὴρ ἐπ' ἀδελ-
φόπαιδι τοῦ βασιλεύσαντος πάλαι τοῦ κατὰ τοὺς Ἀργυροὺς
Ῥωμανοῦ κηδεστὴς γεγονὼς καὶ ἐπὶ τυραννίδι ἁλοὺς ἑαυτὸν
11. 12 κατεκρήμνισε. τετίμητο δὲ τῷ τῶν βεσταρχῶν ἀξιώματι. δοὺξ
γὰρ παρὰ τοῦ Δούκα τῆς Σαρδικῆς γεγονὼς καὶ Πατζινάκοις
C ἐκεῖ που περιτυχὼν καὶ τούτοις συμβαλών, πολλούς τε διώλεσε
καὶ οὐ μείους ἐζώγρησεν, ὧν τοὺς μὲν ἑαλωκότας ζωούς, τῶν
δ' ἐσφαγμένων τὰς κεφαλὰς στείλας τῷ βασιλεῖ βεστάρχης τε- D IV 204
13 τίμητο, γράψαντος τοῦ κρατοῦντος αὐτῷ ὡς "οὐ δῶρον, ὦ
14 Διόγενες, τὸ ἀξίωμα, τοῦ δ' ἀνδραγαθήματος ἀμοιβή." δια-
τρίβων οὖν ἐκεῖ τυραννῆσαι παρεσκευάζετο, ἐπεὶ ἔγνω τεθνάναι

4 *περὶ τοῦ Διογένους καὶ οἷος ἦν τὸ γένος καὶ τὴν ἰσχύν* CE 14 *ὅτι τυραννῆσαι βουλευσάμενος, κατεσχέθη ὁ Διογένης, καὶ μέλλων κολασθῆναι ἀφείθη καὶ εἰς βασιλείαν ἀφωρίσθη* C

4 *λαμπρῶν* DEwp 5 *ἐπ' ἀριστεύμασιν* BC *ἀνδραγαθήμασιν* DEwp*Di*, *ἀνδραγαθήμασι* A, v. ad XIII 1, 5 8 post *κατεκρήμνισεν* add. ex XVII 12, 8 *ἵνα μὴ ἐκεῖθεν κρατηθεὶς γνωριοῖ* (*γνωριεῖ* B) *τοὺς συνίστορας ἐταζόμενος, κἀντεῦθεν καὶ οὗτοι τιμωρηθῶσι* Bwp, *ἵνα μὴ ἐκφῆναι ἀναγκασθείη τοὺς συνίστορας ἐταζόμενος* C*Wo* lat. post *δὲ* add. *ὁ διογένης οὗτος ὁ ῥωμανὸς* C*Wo* lat. *οὗτος ὁ ῥωμανὸς τῷ τῶν βεστ. τετίμητο ἀξιώματι,* B 9 *γὰρ* om. BD*Wo* lat. *πατζινάκοις* AD Scylitz. p. 663, 17, *πατζινάκαις* Rwp 10 *ἐκεί-που* w*p 11 *ἐζώγρησεν ὧν* ARwp, *ἐζώγρησε καὶ* BC 12 *ἐσφα̃γμένων* (sic) ex *σφᾶς μένων* mut. D 13 *γράψαντος* AO Scylitz. p. 663, 21, *γράψαντος δὲ* Ewp *δῶρον* AR Scylitz. l. c., *δῶρον σοι* BC *ὦ*] *ὁ* p* 15 *τεθρᾶναι* C, *τεθνᾶναι* wp

virum eum ut strenuum et in re bellica probatum et robore incomparabili praeditum summae rerum praefecisse, ut barbarorum impetus nonnihil reprimeretur, illo armis resistente.
9 Erat autem vir ille ortus genere et illustri et rebus gestis
10 claro. Cuius pater cum Romani Argyri neptem ex fratre uxorem
11 haberet, regni affectati convictus, se ipsum praecipitavit. Vestar-
12 charum vero dignitate ornatus erat; nam a Duca Sardicae dux
designatus cum illic alicubi in Patzinacos incidisset, multis occisis nec paucioribus captis, et viventes et caesorum capita miserat ad regem, a quo ea de causa vestarcha designatus erat cum
13 honorificis litteris, quibus imperator scribebat: "Non donum, Dio-
14 genes, dignitas, sed egregii facinoris remuneratio." Illic igitur
cum ageret, occupandum regnum parat, cognito imperatoris obitu.

τὸν αὐτοκράτορα. ὡς δ' ἐμηνύθη τῇ βασιλίσσῃ τὸ βούλευμα 15
τοῦ ἀνδρός, στείλασα συνέσχεν αὐτόν, καὶ ἤχθη δεσμώτης εἰς
τὸ Βυζάντιον καὶ ἐλεγχθεὶς ὡς ἐπίβουλος κατεκρίθη καὶ τέως
ὁρίοις κατεκλείσθη περιγραπτοῖς. εἶτ' αὖθις ὡς κατάκριτος 16 D
εἰσῆκτο πρὸς βῆμα δὴ τὸ βασίλειον, ἵν' ἡ ψῆφος κυρωθείη ἡ
κατ' αὐτοῦ. ἔλεος οὖν τοῦ ἀνδρὸς εἰσῄει τοὺς παρεστῶτας καὶ 17
πᾶσιν ἐπαθαίνετο ἡ ψυχή· ἦν γὰρ οὐ μόνον τὴν ἰσχὺν ἀπαρ-
άμιλλος, ἀλλὰ καὶ ἰδέσθαι καλός. συνέπαθεν οὖν μετὰ τῶν 18
ἄλλων καὶ ἡ βασιλὶς ἐπ' αὐτῷ καὶ οἶκτος ἔλαβε τοῦ ἀνδρὸς
καὶ αὐτήν, εἰ δὲ καὶ ἔρως, οὐκ ἔχω λέγειν, καὶ ἀντὶ τῆς ψήφου
τῆς ὁριζούσης ἐκείνῳ τὴν κόλασιν τῆς κολάσεως ἐλευθεροῦν
αὐτὸν ἐξήνεκτο ψήφισμα. καὶ ὁ μὲν λυθεὶς τοῦ ἐγκλήματος 19
ἐξῄει πρὸς τὴν Καππαδοκῶν (αὕτη γὰρ ἐκείνῳ πατρίς), ἡ δὲ
βασιλὶς μεταπεμψαμένη αὐτὸν μάγιστρον καὶ στρατηλάτην προ- P II 277 A
εχειρίσατο, ἤδη καὶ βασιλέα τοῦτον ἀνειπεῖν ὡς ἄνδρα κρίνασα
παρ' ἑαυτῇ γενναιότατον. ἀνεκόπτετο μέντοι διὰ τὰ ὅρκια καὶ 20
τὸ ἔγγραφον, ὃ παρὰ τοῦ πατριάρχου τετήρητο. καὶ ἦν αὐτῇ
μέλημα ὅπως τοῦτο ἀφέλοιτο. σκέπτεται τοίνυν περὶ τούτου 21

17 *ὅπως ἠπατήθη ὁ πατριάρχης καὶ δέδωκε τῇ δεσποίνῃ τὸ τοῦ ὅρκου αὐτῆς ἔγγραφον* C

3 *ἐλεχθεὶς* D 4 *κατεκλείθη* D 5 *εἰςήχθη* CD post *πρὸς* add. *τὸ* BCwp 5. 6 *ἡ* ante *κατ'* om. Ewp 6 *εἰςῄει* ante *τοῦ* DE(wp) 7 *ἐπαθένετο* DE, *ἐπαθείνετο* w*p 9. 10 *ἔλαβε τοῦ ἀνδρὸς καὶ αὐτὴν* ARwp, *ἔλαβε καὶ αὐτὴν τοῦ ἀνδρὸς* BC, *τοῦ ἀνδρὸς εἰσῄει καὶ αὐτὴν* *Di* Haasii annotatione ad vs. 6 pertinente huc perperam relata 13 *καππαδοκῶν* AR Scylitz. p. 665, 5, *καππαδοκίαν* DEwp 14 *μεταπεμψάμενος* E post *προεχειρίσατο* distinxit *B-W* 15 post *ἤδη* add. *δὲ* C 17 *αὐτῇ* RwpDi, *αὐτὴ* A 18 *ἀφέληται* BC, *ἀφέλητο* Ewp

Quo eius consilio intellecto regina cum eum comprehendendum 15
curasset, ille in vinculis ad Byzantium perductus facinoris convincitur et ut insidiator condemnatus inter praescriptos limites coërcetur. Deinde rursus ut condemnatus ad tribunal regium 16
adducitur, ut sententia in eum lata confirmetur. Verum omnibus 17
astantibus misericordia viri incessit et animi doluerunt; nec enim robore dumtaxat erat incomparabili, sed forma etiam praestanti.
Ac regina una cum ceteris illius miserita, num vero amore quo- 18
que capta, dicere non possum, et sententia damnatoria in absolutoriam commutata, crimine solutus in Cappadociam patriam abit. 19
Regina vero eum revocatum magistrum et ducem copiarum designavit, postquam iam secum constituit eum ut virum fortissimum creare regem. Attamen iureiurando et syngrapha, quam 20
a patriarcha, cui data erat asservanda, recuperatam volebat,
impediebatur. Init igitur improbum & profundum consilium, 21

βουλὴν πονηράν τε καὶ βαθυγνώμονα καὶ ταύτην ἐνί τῳ τῶν
περὶ αὐτὴν ἐκτομιῶν κοινοῦται καὶ οἷον προαγωγῷ τῷ θε-
ράποντι κέχρηται, ὑποθεμένη ὁπόσα ἂν καὶ οἷα τῷ πατριάρχῃ
22 προσομιλήσει. ὁ δὲ τῷ ἀρχιερεῖ προσελθὼν "ἴσθι" φησίν "ὦ
W III 220 δέσποτα, ὡς ἐρῴη τοῦ ἀνεψιοῦ σου ἡ βασιλίς" (ἦν γὰρ ἀνε- D IV 205
ψιὸς αὐτῷ Βάρδας, νέος τε καὶ σφριγῶν καὶ ἀφροδισίων ἡτ-
B τώμενος) καὶ προσεπῆγεν ὡς "εἰ σὺ ἐπινεύσειας τὸ τοῦ ὅρκου
χειρόγραφον ἀποδοῦναι τῇ βασιλίσσῃ καὶ πεῖσαι μή τινα κίν-
δυνον ἐκ τούτου ἐπηρτῆσθαι αὐτῇ, αὐτίκα συνοικίσει μὲν ἑαυτῇ
τὸν σὸν ἀδελφόπαιδα, καί οἱ τὸ κράτος ἕψεται τὸ βασίλειον."
23 ὡς δὲ τούτοις ὁ πατριάρχης παραβουκοληθεὶς ὅλον ἐνέδωκεν
ἑαυτόν, καὶ τῶν τῆς συγκλήτου βουλῆς ἀπῄτητο θέσθαι ἀπό-
24 πειραν. ὁ δὲ τούτων ἕκαστον προσκαλούμενος τὰ πράγματα
ζητεῖν ἔλεγε βασιλέα τὸν τούτων ἀντιληψόμενον· "εἰ γὰρ ἔτι
γυναικὶ μόνῃ καὶ παιδαρίοις ταῦτα διοικηθήσεται, οἰχήσεται
C πάντως οὐκ εἰς μακρὰν τῇ τῶν Ῥωμαίων ἡγεμονίᾳ οὐ τὰ

1 *πολυηράν* D 1. 2 *ἐνί τω* (*τω* in B erasum) *ἐκτομία τῶν περὶ αὐτὴν ἐκκαλύπτει* BC 2 *ἐκτομιῶν* DEwp*Di*, *ἐκτομίων* A post *κοινοῦται* sequuntur in cod. E *τὸ γὰρ τῆς στρατιᾶς* (p. 689, 9) usque ad *κατωρθωκὼς πλείω* (p. 692, 6); tum adduntur *καὶ οἷον* (p. 686, 2) usque ad *τὴν ὁρμὴν ἀνυπόστατον* (p. 689, 9); quocirca ad *κοινοῦται* signo ⁘ addito margini ascripta sunt: *ὑπέρβα τὸ παρὸν ὅλον μέχρι ἔμπροσθεν τοῦ ἑτέρου σημείου* 4 *προσομιλήσῃ* R(wp) 5 *ἐρῶν* w*p invitis AR *ἀνεψιοῦ*] *ἀδελφὸς ἦν τῷ πατριάρχῃ Βάρδας* Scylitz. p. 665, 19 7 *εἰ* om. D post *ἐπιν.* add. *τόδ' ἐστὶ* Rwp 7. 8 *ἀποδοῦναι τῇ βασ.* ante *τὸ τοῦ* BC 9 *αὐτῇ*] *τῇ βασιλίσσῃ* C *μὲν* om. BC 12 *τῶν* ex *τὸν* corr. et punctis not. D *ἀπῄτητο* AR, *ὁ ἐκτομίας ἀπῄτει* BC, *ὁ ἐκτομίας ἀπῄτητο* w*p *διάπειραν* BC 13. 14 *ἕκαστον—τούτων* om. D 13 *προςκαλεσάμενος* C 14 *τοῦτον* C 15 *διιθύνεται* B 16 *μακρὸν* B; et *οὐκ εἰς μακρὰν* (XVII 15, 22) et *οὐκ εἰς μακρὸν* (v. ad XVIII 22, 17) est Zonarae *τῶν* om. Rwp

idque cum quodam de eunuchis suis communicat, illo ministro usa pro lenone, monetque quemadmodum cum patriarcha esset
22 agendum. Is cum pontifice congressus "Scito" inquit "domine, reginam nepotis tui amore captam esse" (habebat enim nepotem Bardam, adulescentem lascivum et rei Venereae deditum) et addit "Quodsi tu concesseris iurisiurandi chirographum reginae reddere et persuadere, ne ullum ex ea re periculum ipsi immineat, statim fratris tui filio nubet et potestatem regiam tradet."
23 Quibus illecebris irretito patriarcha ac de statu mentis deiecto,
24 postulare pergitur, ut senatorum quoque animi tententur. Singulis igitur senatoribus arcessitis ait tempora postulare regem, qui defendendam suscipiat rempublicam. "Romanum enim imperium" inquit "si a muliercula et pueris solis administrabitur, haud ita

πόρρω μόνον καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἀγχιτέρμονα, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ
ἀγχίθυρα." καὶ ἐπὶ τούτοις τῶν ὅρκων καὶ τοῦ ἐγγράφου 25
πολλὴν ἐποιεῖτο καταδρομὴν καὶ τὸν τεθνεῶτα βασιλέα ἐκακη-
γόρει, ὡς μηδὲ τοῦ κοινῇ συμφέροντος θέμενον πρόνοιαν, ἀλλ'
ἐκ ζηλοτυπίας ἐκθέσμους ὅρκους ἀπητηκότα καὶ παράνομα ἔγ-
γραφα. τούτοις τοὺς πλείους συντιθεμένους ἐσχηκὼς ἐκεῖνος, 26
εἰ δέ τινες καὶ ἀντέλεγον, τοὺς μὲν δώροις, τοὺς δ' ὑποσχέσεσι
συμψήφους πείσας αὐτῷ γενέσθαι, στέλλει τῇ βασιλίσσῃ τὸ τῶν
ὅρκων χειρόγραφον. ἡ δὲ τούτου λαβομένη εἰς ἔργον τὸ βού- 27
λευμα ἀπετέλεσε καὶ ἄγεται μὲν τὸν Διογένη καὶ τούτῳ συζεύ- D
γνυται, κοινοῦται δὲ τὴν πρᾶξιν τῷ πρεσβυτέρῳ τε τῶν υἱῶν
καὶ τῷ Καίσαρι μετακληθέντι πρὸς τὰ βασίλεια καὶ μετασχόντι
τῶν ὑμεναίων καὶ τῶν ἐπιγαμίων ἀπογευσαμένῳ κρατήρων·
καὶ ὁ Διογένης βασιλεὺς ἀνηγόρευτο, τῆς βασιλίδος Εὐδοκίας 28
μετὰ τῶν υἱέων ἀρξάσης ἐπὶ μῆνας ἑπτὰ καὶ ἡμέρας τινάς.

D IV 206 Ῥωμανὸς δὲ ὁ Διογένης τῆς τῶν Ῥωμαίων ἀρχῆς γενό- 11
μενος ἐγκρατὴς οὐ κατὰ τὰς ἐλπίδας τῆς βασιλευσάσης αὐτὸν

9 ὅτι συνήφθη τῇ βασιλίδι Εὐδοκίᾳ ὁ Διογένης καὶ ἀνερρήθη C 16 βασιλεία Ῥωμανοῦ τοῦ Διογένους AR, Rom. dioginis B man. recentiss.

1 τὰ ARwp, τῇ σῇ μεγαλοπόλει BC 2 τούτοις] τούτω DE(wp) 3 τεθνεῶτα post βασιλέα DEwp 4 μὴ Rwp κοινοῦ E 6 συντεθειμένους B εὑρηκὼς BC 6. 7 ἐκεῖνος ἀντέλεγε omissis εἰ δέ τινες καὶ C, corr. et suppl. Cw 10 τὸν] γὰρ D διογένην Rwp, διογέννὴν E, v. ad § 8 12 καὶ prius punctis notat D με- ων` τασχην (punctis notatum) D, μετασχόν τι C 13 κρατήρω | D 14 ὁ om. Ewp

multo post non remotae tantum provinciae et hostibus finitimae
peribunt, sed etiam suburbanae." His iurisiurandi et syngraphae 25
reprehensionem acrem subiungebat et mortuo regi maledicebat,
quod non reipublicae studio, sed privata zelotypia commotus
iusiurandum et syngraphas legibus contrarias exegisset. Quibus 26
cum plerique assentirentur, iis etiam qui refragabantur, partim
muneribus, partim pollicitationibus in sententiam suam pertractis,
reginae iurisiurandi chirographum remittit. Quo illa accepto, 27
consilium suum exsecutura rem cum filio natu maiore et Caesare
in regiam arcessito communicat; qui cum hymenaeo interfuisset
et nuptiales crateres gustasset, nubit illa Diogeni. Sic ille rex 28
declaratur, cum Eudocia eiusque filii menses VII et dies aliquot
regnassent.

11. Romanvs Diogenes Romanorum imperio potitus Eu-

P II 278 A 2 *Εὐδοκίας ἀποβεβήκει.* ἡ μὲν γὰρ ἐκ κατακρίτου καὶ ἤδη τὸν
δήμιον ἐφεστηκότα ὁρῶντος αὐτῷ, οὐ μόνον κινδύνου προφα-
νοῦς ἐξαρπάσασα, ἀλλὰ καὶ τηλικαύτης ἀρχῆς ἀξιώσασα ᾤετο
ἐν πᾶσιν ἔχειν τοῦτον ὑπείκοντα καὶ αὐτὴ κατάρχειν τοῦ βα-
3 σιλεύοντος. ὁ δὲ καὶ ἄλλως ὢν ἀλαζονικὸς καὶ ἀδούλωτος,
ἐπ' ὀλίγον μὲν βιασάμενος τὸ ἦθος ὑπέπιπτέ τε ταῖς τῆς Αὐ-
4 γούστης θελήσεσι καὶ ὑπεκρίνετο τὴν ὑπόπτωσιν· εἶτα μὴ στέ-
γων τὴν βίαν ταχὺ πρὸς τὸν οἰκεῖον τρόπον ἐπανελήλυθε καὶ
τὴν ὑπακοὴν ἐδυσχέραινε καὶ ἤθελεν αὐτὸς τὸ κράτος καθαρῶς
ἀναδήσασθαι.
5 Κακῶς δὲ τῶν ἑῴων διακειμένων, καὶ τῶν μὲν ἤδη
B ἀπεγνωσμένων, τῶν δὲ πρὸς αὐτὸ χωρούντων, ἐκστρατείαν
κηρύττει καὶ πήγνυσι τὴν σκηνὴν τὴν βασίλειον κατὰ τὸ τῆς
6 ἑῴας τμῆμα τὸ τῇ Βυζαντίδι ἀντίπορθμον, δύο ταῦτα πραγμα-
τευόμενος, ἀποτειχίσαι τε τοῖς βαρβάροις τὴν ἔφοδον καὶ σω-
τηρίαν ὡς ἐνὸν πρυτανεῦσαι τῷ ὑπηκόῳ καὶ ἑαυτῷ γαυρίαμά
τι περιποιήσασθαι καὶ μὴ πάντα ὑπείκειν τῇ βασιλίδι, ἀλλ'
7 αὐτὸς αὐταρχεῖν. ἄρας οὖν ἐκ τῶν βασιλείων πανοπλίτης ἐπε-

18 *ὅτι ἐξεστράτευσεν ὁ Διογένης* CE *ἐν τῇ ἑῴᾳ καὶ ὅσα ἐποίησεν* C

1 *ἐκτὰ κρίτου* (λ suprascr.; punctis not.) D post *ἤδη* add. *σχεδὸν* BCwp
2 *προφανῶς* E 3 *ἀξιώσασθαι* D 6 *τε* om. RwpDi 9 *ὑπακουὴν* D *καθαρῶς* RwpDi, *καθαρὸς* A 12 *τοῦτο* Rwp
15 ante *σωτηρίαν* add. *οὕτω* BCwp 18 *βυζαντίων* C, *βασιλείων* corr. Cw

2 dociae, tanti fastigii auctoris, spem elusit. Quae cum eum con-
demnatum et tantum non carnificem instare videntem non modo
manifesto periculo eripuisset, sed ad tantum imperium evexisset,
putabat se illum omnibus in rebus dicto audientem habituram et
3 ipsam regi imperaturam esse. At ille, quo erat ingenio arroganti
atque indomito, ad tempus naturae suae vi facta Augustae vo-
4 luntati cedebat, submissione simulata; sed cum eam vim ferre
non posset, celeriter excusso iugo ad suum ingenium rediit at-
que repudiata oboedientia libera potestate uti volebat.
5 Cum autem res orientales male se haberent, atque aliae
desperatae essent, aliae desperationi propinquae, expeditione de-
nuntiata regium tabernaculum in regione Orientis obversa By-
6 zantio figit duabus de causis, tum ut barbarorum incursionibus
prohibitis, subiectorum, quoad fieri potuit, saluti consuleret, tum
ut gloriae occasionem captaret nec reginae mancipium, sed ipse
7 imperator esset. Relicta igitur regia in Orientem traiecit, nec
iusto exercitu educto et eo ipso, quem educebat, et armorum et

ραιώθη πρὸς τὴν ἑῴαν, οὔτ' ἀξιόμαχον ἐπαγόμενος στράτευμα,
καὶ ὃ ἐπήγετο, ἀπορίᾳ καὶ ὅπλων καὶ ἵππων καὶ τῶν ἀναγ- W III 221
καίων αὐτῷ ἐτετρύχωτο. ἐκ μακροῦ γὰρ κατολιγωρηθεῖσαν 8
τὴν στρατιάν, ὥσπερ εἴρηται, ἀθρόον ἀνακτηθῆναι οὐκ ἦν C
εὐχερές. ἀθροισθέντων οὖν τῶν οὕτως ἐχόντων στρατιωτῶν 9
κατὰ τὸ θέμα τῶν ἀνατολικῶν, ὃ τῆς Φρυγίας ἐστίν, οἱ ἐναν-
τίοι μαθόντες τὸν βασιλέα ἐπιέναι σφίσιν αὐτὸν καὶ τοιοῦτον
D IV 207 εἶναι ὡς ἑτοίμως προκινδυνεύειν τῶν ὑπηκόων, ἀρήιόν τε καὶ
τὴν ὁρμὴν ἀνυπόστατον (τὰ γὰρ τῆς στρατιᾶς ὅπως διέκειτο
οὐκ ἠκρίβουν οἱ βάρβαροι), εὐλαβῶς εἶχον καὶ ὤκνουν κατὰ
συστάδην μαχέσασθαι. ἔνθεν τοι ὁ μὲν σουλτὰν εἰς τοὐπίσω 10
πεποίητο τὴν ὁρμήν, δύο δὲ μοίρας τῆς βαρβαρικῆς διελὼν
στρατιᾶς τὴν μὲν εἰς τὴν νοτιωτέραν Ἀσίαν τὴν ἄνω, τὴν δὲ D
πρὸς τὴν βορειοτέραν ὁρμῆσαι τοῖς προεστῶσιν αὐτῶν ἐνετεί-
λατο. οἱ δὲ ἐπιόντες τὰ προστυχόντα τε ληιζόμενοι τὴν Νεοκαι- 11
σάρειαν αἰφνίδιον ἐπεισπεσόντες αὐτῇ ἐξεπόρθησαν καὶ λαφύρων
ἐμπλησθέντες ἐκεῖθεν ἀπήεσαν. τοῦτο τῷ βασιλεῖ ἀγγελθὲν 12
ἀθυμίαν ἐνέσταξε, καὶ τοὺς εὐζωνοτέρους ἀναλαβὼν τοῦ στρα-

2 post ὃ add. δὲ Ewp, δ' O ἐπείγετο Ewp 3 αὐτῶν Rwp ἐτετρύχετο E 4 εἴρηται] XVIII 8, 18. 10, 4 ante οὐκ add. καὶ C, del. Cw 6 ἐστὶν AE, ἐστὶ D, τίς ἐστι μοῖρα Rwp 9 ἀλκὴν BCWo lat. post ἀνυπόστατον in marg. cod. E (v. ad XVIII 10, 21) ⁘ additur et ascribuntur: στράφου ὄπισθεν δύο φύλλα καὶ ἄρξου ἔνθα ἐστὶ τὸ σημεῖον οὕτως ⁘ καὶ λέγε· τὰ γὰρ τῆς στρατιᾶς ὅπως διέκειτο οὐκ ἠκρίβουν οἱ βάρβαροι διέκειντο BC 11 σουλτὰν RwpDi, σουλτᾶν A, v. ad XVII 25, 21 12. 13 τοῖς βαρβάροις .... | C, τῆς βαρβαρικῆς διελὼν στρατιᾶς corr. et suppl. C 15 δὲ om. BCwp τε om. D 16 αὐτὴν B 17 ἐπανήεσαν DE(wp)

equorum et rerum necessariarum inopia laborante. Neque enim 8
facile erat exercitum, quem supra diximus diu per socordiam
neglectum fuisse, subito in integrum restitui. Militibus igitur 9
hoc modo affectis in orientalem provinciam, quae Phrygiae pars
est, congregatis, cum hostes cognovissent ipsum regem adesse
talem, qui pericula pro suis adire haud reformidaret, virum belli-
cosum, cuius impetui nullo modo posset obsisti (neque enim bar-
bari accurate noverant, quales essent exercitus), caute agendum
esse rati acie decernere dubitabant. Unde sultanus retro cessit 10
et duabus partibus ab exercitu barbarorum segregatis, alterius
duces in australem et superiorem Asiam, alterius in aquilonarem
contendere iussit. Qui obvia quaeque populati ac Neocaesaria 11
subita incursione vastata, manubiis graves inde recesserunt.
Hoc nuntio accepto rex permotus dolore, expeditioribus militi- 12

τεύματος ἀπῄει διὰ δυσβάτων ὁδῶν καὶ ὀρῶν, φθάσαι τοὺς
13 ἐχθροὺς ἐπειγόμενος. ὡς οὖν αὐτοῖς ἐπῆλθεν ἀδόκητος, εἰς
πτοίαν ἐνέβαλεν ἅπαντας, καὶ πρὸς δρασμὸν ἀπεῖδον εὐθύς,
αὐτοῦ που καταλιπόντες καὶ τὴν λείαν καὶ τὴν ἀποσκευήν.
P II 279 A 14 φθορὰ μὲν οὖν τῶν βαρβάρων οὐ πάνυ τι γέγονε, τῶν περὶ
τὸν βασιλέα κεκοπιακότων ἐκ τῆς ὁδοιπορίας καὶ μὴ οἵων τε
15 ὄντων διώκειν ἐπὶ πολύ. οἱ μέντοι ληφθέντες αἰχμάλωτοι καὶ
16 εἴ τι ἕτερον ἐπλήρου τὴν λείαν, ξύμπαντα ἠλευθέρωτο. ἐκεῖθεν
τῆς πρὸς Συρίαν ἥψατο ἀπαγούσης καὶ φάλαγγα μὲν εἰς Με-
λιτηνὴν ἐξαπέστειλεν, αὐτὸς δὲ εἰς τὸ Χάλεπ ὁρμήσας πολλὴν
17 ἀπήγαγε λείαν ἀνθρώπων καὶ ζῴων ἄλλων. κἀκεῖθεν εἰς
Ἱεράπολιν τῆς Συρίας ἐγένετο· καὶ πολιορκεῖν ἐπιχειρήσας αὐτὴν
18 ὁμολογίᾳ τὴν πόλιν παρέλαβεν. εἶτα τῶν βαρβάρων ἐπιθεμένων
μέρει τῆς Ῥωμαϊκῆς στρατιᾶς καὶ ἡττησάντων αὐτό, οὐδεὶς τῶν
ἄλλων εἰς ἐπικουρίαν τῶν ἡττωμένων γενέσθαι προεθυμήθη.
19 ὁ δέ γε βασιλεὺς ἔνδον τῆς ἑαλωκυίας πόλεως ὢν καὶ τὸ συμ- D IV 208
B βὰν ἐγνωκώς, ταχύτατα μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν εἰς ἀρωγὴν τῶν
20 ἡττημένων ἐξώρμησε. μαθὼν δὲ ὁ τοῦ Χάλεπ ἡγεμονεύων
τὴν τῶν Ῥωμαίων ἧτταν προσέθετο καὶ αὐτὸς τοῖς ἄλλοις βαρ-

8 ὅτι καὶ πρὸς Συρίαν ὥρμησεν ὁ βασιλεὺς καὶ τὴν Ἱεράπολιν ἔλαβε καὶ τοὺς Χαλεπίτας ἐτρέψατο CE

1 καὶ init. vers. om. E 2 ἐπῆλθεν RwpDi, ἀπῆλθεν A 3 προσδρασμὼν D 4 αὐτούπου w*p invitis AR 8 ἠλευθέρωντο Ewp 11 καὶ RwpDi, om. A 14 Ῥωμαϊκῆς] βασιλικῆς D 15 εἰς ****|ρίαν C, suppl. Cw ἡττημένων B^s wp 17 μετὰ τῆς B 18 ἡγεμόνων D

bus de exercitu assumptis, per loca invia et montosa profici-
13 scitur, ut hostes anteverteret. Quos ex improviso aggressus
perterrefecit omnes, ut statim arrepta fuga illic et praedam et
14 impedimenta relinquerent. Neque tamen barbarorum magna stra-
ges est edita, quod milites regii itinere fatigati longius eos
15 persequi haud potuerunt. Captivi tamen et si quid aliud prae-
16 dam explebat, in libertatem asserta sunt omnia. Illinc Syriae
iter ingressus, phalange una Melitenam missa, ipse Chalepum
17 magnam et hominum et animantium praedam abduxit. Inde
Hierapolim Syriae, cum obsidionem pararet, per deditionem capit.
18 Deinde cum barbari Romanarum copiarum partem superassent,
19 nemo inter ceteros illis opem ferre studuit; sed rex illo eventu
cognito, in capta urbe degens, cum suis celerrime victis auxilio
20 venit. Chalepi autem praefectus, Romanorum clade nuntiata, et
ipse cum suis copiis ad barbaros descivit, sperans se regem

βάροις μετὰ τῆς οἰκείας πάσης δυνάμεως, αὐτίκα τὸν βασιλέα
προσδοκῶν ἀπαγαγεῖν δορυάλωτον. καὶ τὸ Ῥωμαϊκὸν κύκλῳ 21
στρατόπεδον περιέλαβον· ὁ μέντοι βασιλεὺς ἀκήρυκτον αὐτοῖς
τὴν μάχην ἐπενεγκὼν (ἐξῄει γὰρ τοῦ χάρακος καὶ τὸ στράτευμα
συνεξήγαγε, μήτε σαλπίγγων γενομένης ἠχῆς μήθ' ἑτέρου δια-
δήλου συνθήματος), ἐτρέψατο τοὺς ἐναντίους καὶ εἰς φυγὴν
ἠνάγκασεν ἀπιδεῖν. εἰ οὖν ἐπὶ πολὺ τὸ Ῥωμαϊκὸν ἐπεδίωξε 22
στράτευμα, νίκην ἂν ἤρατο μεγίστην καὶ περιβόητον. οἱ γὰρ 23 C
ἵπποι τοῖς Ἄραψι ταχεῖς μέν εἰσι τὴν πρώτην ὁρμὴν καὶ τῶν
λοιπῶν ποδωκέστατοι, οὐκ ἐπὶ πολὺ δὲ τὸν δρόμον ἐκτείνουσιν,
ἀλλ' ἀποκναίουσι τάχιστα. ἀνακληθέντες δὲ καὶ τῆς διώξεως 24
ἀποσχόμενοι τοὺς ἐναντίους μὲν περιέσωσαν, ἑαυτοὺς δὲ με-
γάλου κατορθώματος καὶ εὐκλείας ἐστέρησαν. ὅμως τῷ βα- 25
σιλεῖ, ὅτι ὅλως οἱ Ῥωμαῖοι ἀντεπιέναι τοῖς ἐχθροῖς ἀπεθάρ-
ρησαν καὶ τὸ πολὺ τῆς πρώην δειλίας ἀπέθεντο, ἀρκοῦν ἐδόκει
εὐτύχημα. ἐνῴκιστο δὲ τῆς Ἱεραπόλεως ἡ ἀκρόπολις, τοῦ βα- 26
σιλέως προστάξαντος. ἑτέροις δὲ πολίσμασιν ἐπελθὼν καὶ τὰ 27
μὲν διὰ τὸ ἀνάλωτον παρελθών, τὰ δὲ κατασχὼν εἰς πόλιν τῆς
Κιλικίας τὴν Ἀλεξανδρῶνα λεγομένην κατήντησε. κἀκεῖθεν ἀπ- 28

2 *ἧττα τῶν βαρβάρων* C 16 *ἅλωσις* (post *ἅλ.* add. *ὑπὸ* wp*Di*) *Ῥωμαίων φρουρίων τινῶν βαρβαρικῶν καὶ ἀγγελία τῷ βασιλεῖ λαφυραγωγηθῆναι τὸ Ἀμόριον* C

2 *δοριάλωτον* *Di*, v. ad XIII 8, 3 3 *περιέβαλον* B 4 *ἐξενεγκὼν* BC 6 *φυγεῖν* C 7 *γοῦν* DEwp 12 *ἀπεχόμενοι* C *μὲν* AR, om. w*p 14 *τ. ἐχθροῖς ἀντεπιέναι* DEwp 17 *ἑτέροις δὲ* AR, *καὶ ἑτέροις* omisso *δὲ* BC, *καὶ ἑτέροις δὲ* w*p 19 *ἀλέξανδρον* D^{s}Ewp*Di*, *ἀλεξανδρὼν* AR, corr. *B-W* coll. Scylitz. p. 677, 17

statim captivum esse abducturum. Cum autem Romana castra 21
corona circumdedissent, rex neque proelio denuntiato neque ullo
tubarum sonitu neque alio manifesto signo dato, exercitum eduxit
et hostes profligatos in fugam coniecit. Quodsi Romanus exer- 22
citus longius illos persecutus esset, victoria potitus esset maxima
et illustri. Nam Arabibus equi sunt primo impetu veloces atque 23
omnium celerrimi, sed cursum non longe extendunt celerrimeque
fatigantur. Verum revocati ut hostes non persequentes con- 24
servarunt, ita semet ipsos magno successu et gloria spoliarunt.
Regi tamen abunde visum, quod Romani hostes invadere ausi 25
essent, pristina timiditate abiecta. Tum regis iussu Hieropoli- 26
tana arx condita est. In progressu autem aliis oppidis captis, 27
aliis relictis, quod essent inexpugnabilia, Alexandrona, in Cili-
ciae urbem, pervenit. Unde discedenti nuntiatur Amorium mul- 28

D *ιόντι λαφυραγωγηθῆναι τὸ Ἀμόριον διαγγέλλεται καὶ κτανθῆναι*
29 *πολλούς. ἐδυσφόρησε μὲν οὖν πρὸς ταῦτα ὁ βασιλεύς, μὴ*
δυνάμενος δ' ἐπαμῦναι τοῖς πεπονθόσι, τὰ περὶ τὸν οἰκεῖον
W III 222 *στρατὸν οἰκονομησάμενος, ἵνα τὴν τοῦ χειμῶνος ὥραν ἀνεν-*
δεῶς τῶν ἀναγκαίων παρέλθωσιν, αὐτὸς ἐπὶ τὴν βασιλίδα τῶν D IV 209
πόλεων ἐπανῆλθεν, ἀλαζονικώτερον διακείμενος, ὡς τάχα κατ-
ωρθωκὼς πλείω, οὐ μόνον πρὸς τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ καὶ πρὸς
30 *αὐτὴν τὴν βασίλισσαν. ἡ δὲ πρὸς τοὐναντίον αὐτῇ τὰς ἐλπίδας*
τραπείσας κατανοοῦσα ἐδυσχέραινε καὶ τὴν καρδίαν εἶχεν οἰ-
δαίνουσαν, τὰς ἐπιπλήξεις μὴ στέγουσα.

12 *Ἄρτι δ' ἀναλάμπειν ἠργμένου τοῦ ἔαρος αὖθις ὁ βασιλεὺς*
2 *ἑτέρας ἐκστρατείας ἐμέμνητο. ἐκδημήσας τοίνυν τῆς Βυζαν-*
P II 280 A *τίδος καὶ γενόμενος εἰς Καισάρειαν ἔμαθε Τούρκων πλῆθος*
πολὺ κατατρέχειν τὴν χώραν, καὶ τούτοις πῇ μὲν μέρος τῆς
στρατιᾶς ἐπαφιείς, πῇ δὲ καὶ αὐτὸς συμβαλών, ἐτρέψατο τοὺς
ἐχθροὺς καὶ τοὺς ζωγρηθέντας τῷ ξίφει πάντας ὑπαγαγὼν
3 *πρὸς τὸν Εὐφράτην ἐτίθει τὸ ὅρμημα. τὸν μέντοι Φιλάρετον*

11 *ἑτέρα ἐκστρατεία* (*ἐκστράτευσις* E) *τοῦ βασιλέως εἰς Καισάρειαν* (*εἰς K.* om. C) *καὶ ὅσα ἐν ταύτῃ* (*αὐτῇ* E) *συνέβησαν* CE

3 *ἐπαμῦναι* B^s^Ewp*Di*, *ἐπαμύναι* AR 6. 7 *πλείω κατωρθωκὼς* BC 7 post *πλείω* in marg. cod. E (v. ad XVIII 10, 21. 11, 9) ÷|÷ additur et ascribuntur: *μετὰ τὸ εἰπεῖν ὡς τάχα κατωρθωκὼς πλείω· ὑπέρβα τὸ καταβατὸν ὅλον καὶ τὸ πλεῖον τοῦ ἔμπροσθεν καὶ ὅτι εὕρῃς τὸ κείμενον σημεῖον οὕτως* ÷|÷ *λέγε· οὐ μόνον πρὸς τοῖς ἄλλοις* (sic) *ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν βασίλισσαν* 9 *ἐδυσχαίρενε* D 10 *στέγουσαν* D 11 *ἀναλάμπειν* Rwp*Di*, *ἀναλάμπει* A *εἰργμένου* (sic) A, *ἠργμένον* D 12 *τῆς* om. D 14 *τὴν χώραν* om. D 14. 15 *νῦν μὲν—νῦν δὲ* BC*Wo* lat. 15 *συμβάλλων* Owp, *συμβάλων* E

29 tis occisis esse direptum. Quod etsi rex aegre ferebat, tamen cum nihil opis ferre posset, militibus in hiberna deductis, ubi nulla commeatus inopia premerentur, ipse in urbem regiam revertitur factus arrogantior, quasi plura confecisset, non modo
30 adversus alios, sed adversus ipsam etiam reginam. Illa vero spem suam in contrariam venisse cernens maesta cor edebat neque obiurgationes ferre poterat.

2 12. Vere appetente rex, Byzantio relicto et altera expeditione suscepta, cum Caesaream venisset et magnam Turcorum multitudinem eam provinciam incursare cognovisset, etiam in illos tum parte copiarum immissa, tum et ipse invectus, profligatis hostibus captivisque caesis omnibus ad Euphratem contendit,
3 Philareto duce designato; erat is ex genere Brachamiorum, qui

*στρατηγὸν προβαλόμενος (ἦν δὲ τοῦ Βραχαμίων γένους ὁ ἀνήρ,
δοκῶν μὲν πρὸς στρατιωτικὴν ἐμπειρίαν ἱκανῶς ἔχειν, βίου δὲ
τυγχάνων οὐκ ἀγαθοῦ, ἀλλ' ἀντιρρόπου πάνυ πρὸς τὴν κλῆσιν
αὐτοῦ), τούτῳ τὸ ἥμισυ παραδίδωσι τοῦ στρατεύματος, αὐτὸς
δ' ἀπένευσε πρὸς τὰ βορειότερα. τοῖς δὲ μετὰ τοῦ Φιλαρέτου* 4
*ἐπιφανέντες οἱ ἐναντίοι πτοίαν ἐνέβαλον καὶ τοὺς τόπους κατα-
λιποῦσιν, οὓς φυλάττειν ὡρίσθησαν, καὶ εἰς φυγὴν τραπεῖσιν* B
*εἵποντο οἱ πολέμιοι καὶ εἷλον ἅπασαν τὴν ἐκείνων ἀποσκευήν.
τοῦτο ἐλθὸν εἰς γνῶσιν τῷ βασιλεῖ σκυθρωπάσαι πεποίηκεν, οἱ* 5
*δ' ἐναντίοι κατὰ τῆς Καππαδοκίας τὸ ὅρμημα θέμενοι αὐτήν
τε ἐπόρθουν καὶ πρὸς τὸ Ἰκόνιον ἵεντο, ἀνθρώπων τε πολυ-
πλήθειαν ἔχον καὶ πᾶσι τοῖς δοκοῦσιν ἀγαθοῖς εὐθηνούμενον.
ὁ δὲ βασιλεὺς εἰς Σεβάστειαν ἀφικόμενος καὶ μαθὼν τὴν κατὰ* 6
IV 210 *τοῦ Ἰκονίου τῶν Τούρκων ἐπέλασιν συνέτεινε καὶ αὐτὸς τὴν
πορείαν ὀπίσω αὐτῶν. γνοὺς δὲ ἤδη ἐκπεπορθηκότας αὐτοὺς* 7
*τὸ Ἰκόνιον καὶ τὴν αὐτοῦ εὐλαβουμένους κατάληψιν ἀπᾶραι,
τῷ τῆς μεγάλης Ἀντιοχείας δουκὶ τῷ Χατατουρίῳ μοῖραν ἐκ-
πέμψας τινὰ τῶν Ῥωμαϊκῶν δυνάμεων ἐνετείλατο εἰς Μόψου* C
ἑστίαν ἀφίξεσθαι καὶ τοῖς Τούρκοις ἐκεῖ διιοῦσι συμμίξαι. ἀλλ' 8

1 *προβαλόμενος* B*Di*, *προβαλλόμενος* ARwp, v. ad XIV 11, 5 *βρα-χμίων* | D 2 *ἐμπ. στρατιωτικὴν* C 4 *τὸ*] *τῶ* B 6 *φανέντες* D *οἱ βάρβαροι* Ewp 7 *φυλάσσειν* BC, *φυλάσσει$\overset{ν}{ς}$* D 9 *ἐλθὸν* Owp*Di*, *ἐλθὼν* AE 11. 16 *ἰκόνιον* (sic) A 11 *ἵεντο* Ewp 12 *εὐθηνούμενον* ARw, *εὐθυνούμενον* p* 14 *ἐπέλευσιν* BDEwp 15 *ἐκπεπορθηκέναι* Ewp 16 *ἐπέλευσιν* BC *ἀπᾶραι* Ewp*Di*, *ἀπάραι* AR, *ἀπάρας* D 17 *χατατουρίῳ* Rw*Di*, *χατουρίῳ* A, *Κατατουρίῳ* p Scylitz. p. 684, 3, sed v. Mich. Attal. p. 137, 1
17. p. 694, 14 *μοίραν* AEwp, *μοῖραν* O*Di* 17 *ἐκ' πέκψας* E 18. 19 *μοψουεστίαν* B$_{s}$Ep*Di*, v. ad XVI 25, 3 19 *συμμῖξαι* Ewp (v. ad XVI 10, 3), *συμμίξαι* AO*Di*

ut satis habere videbatur peritiae militaris, ita improbae erat
vitae et nomini suo plane contrariae. Huic dimidia parte exer-
citus data ipse ad septentriones declinavit. Hostes autem Phil- 4
areti militibus terrore illato tanto, ut locis, quibus praesidii causa
erant, relictis fugerent, insecuti omnibus eorum impedimentis
potiuntur; quod regi tristitiam attulit. Hostes vero in Cappa- 5
dociam progressi, agris vastatis, Iconium petunt, urbem et ho-
minum frequentia et omnibus iis rebus, quae bonae dicuntur,
felicem. Quo rex Sebastiae cognito et ipse iter eodem contendit, 6
ut hostes aversos aggrederetur. Verum nuntiata Iconii vastatione 7
et Turcorum suum adventum timentium discessu, magnae An-
tiochiae duci Chataturio, Romanarum legionum parte missa, man-
davit, ut ad Mopsuhestiam veniret et Turcos illac transituros
aggrederetur. Ceterum hostes, cum in Tarsi planitiem venissent, 8

οἱ πολέμιοι εἰς τὴν τῆς Ταρσοῦ πεδιάδα γενόμενοι τοῖς Ἀρ-
9 μενίοις ἐνέπεσον καὶ πᾶσαν σχεδὸν τὴν λείαν ἀπέβαλον. ἐνω-
τισθέντες δὲ καὶ τὴν ἐν Μόψου ἑστίᾳ τῶν Ῥωμαίων ἐφέδρευσιν
10 ᾤχοντο διὰ τῆς νυκτὸς καὶ διέφυγον. ὃ τῷ βασιλεῖ λύπης
ὑπόθεσις γέγονε, καὶ ἀπογνοὺς ὡρμήκει πρὸς τὸ Βυζάντιον·
11 ἤδη γὰρ ἐπέστη καὶ τὸ μετόπωρον. ὅτε καὶ ὁ μέγας τῶν
A.M. 6578 1070 p. Ch. n. Βλαχερνῶν ἐπυρπολήθη ναός, ἔτους ἐνισταμένου ͵ςφοη΄.
12 Ἐφισταμένου δέ γε τοῦ ἔαρος Μανουὴλ πρωτοπρόεδρον
τὸν Κομνηνόν, τὸν τοῦ βεβασιλευκότος ἤδη Ἰσαακίου ἀδελφι-
D 13 δοῦν, κουροπαλάτην τιμήσας ἐφίστησι τοῖς στρατεύμασιν. ὁ δὲ
νέος μὲν ἐτύγχανεν ὤν, ἦρχε δὲ κατὰ γέροντας, καὶ βαρβάρων
14 ἐντυχὼν στρατιᾷ προσμίγνυσι καὶ νικᾷ. τοῦτο λέγεται τῷ Διο-
γένει φθόνον κινῆσαι, καὶ διὰ τοῦτο τῆς περὶ ἐκεῖνον στρατιᾶς
15 μοῖραν οὐκ ἐλαχίστην ἀποδιελεῖν καὶ στεῖλαι κατὰ Συρίας. εἶτα
τοῦ Κομνηνοῦ μετὰ τῶν ὑπολελειμμένων γενομένου κατὰ Σε-
βάστειαν, Τούρκων ἀνεφάνη πληθύς, καὶ ἐπήει τούτοις ἐκεῖνος.
16 οἱ δὲ φυγὴν ὑπεκρίθησαν, καὶ οἱ περὶ τὸν Κομνηνὸν τοὺς

6 *περὶ τοῦ ἐμπρησμοῦ τοῦ ναοῦ* (*τοῦ ἐν τῷ ναῷ* E) *τῶν Βλαχερνῶν* CE 8 *περὶ τοῦ Κομνηνοῦ Μανουὴλ καὶ ὅπως ἐλήφθη* CE *αἰχμάλωτος καὶ ὅπως ἐπανῆλθεν, ἄγων καὶ τὸν ἑλόντα αὐτὸν Τοῦρκον πρόσφυγα τῷ βασιλεῖ* C

1 *πεδιάδος* D, *παιδιάδα* C, corr. Cw 1. 2 *τοῖς τούρκοις* | *συνέμιξαν* C, corr. Cw 3 *καὶ* om. B *μοψουεστίᾳ* Ewp*Di*, *μόψου ἑστίαν* AB, *μόψου ἑστίας* C, *μόψου ἑστια* (s. acc. et punctis notat. mutatum ex *ἑστίσας*) D, v. ad XVI 25, 3 *τῶν* (sic) A *ἐφέδρευσιν* Rwp*Di*, *ἐφεδρεύου|σιν* A 6 post *γὰρ* add. *καὶ* D *μετώπωρον* Ewp 7 *͵ςφοη΄* A Scylitz. p. 685, 6, *ἑξακισχιλιοστοῦ* (*ἑξασχιλιοστοῦ* w*p) *πεντακοσιοστοῦ* (*πεντ.* om. D, *͵ςφ* C) *ἑβδομηκοστοῦ ὀγδόου* Rwp*Di* 8 *πρωτοπρόεδρος* D 11 *δὴ* B 12 *καὶ* om. D *τὸν διογένην* D 16 post *καὶ* add. *τ'* punctis notatum D 17 *φυγὴν* Rwp*Di*. *φυγεῖν* A

9 ab Armeniis omni fere praeda spoliati sunt, auditisque Romano-
rum ad Mopsuhestiam insidiis, noctu iter ingressi diffugerunt,
10 quae res regi causa maeroris fuit, ut rebus desperatis Byzantium
11 rediret; iam enim autumnus instabat. Tum Blachernium quoque
magnum templum conflagravit, anno ab orbe condito sexies
millesimo quingentesimo septuagesimo octavo.
12 Instante vere Manuelem protoproedrum Comnenum, Isaaci
regis ex fratre nepotem, curopalatem designatum legionibus
13 praefecit, qui quamvis adulescens cum senili prudentia exercitum
14 regeret, barbaros vicit. Quamobrem Diogenes invidia in illum
permotus, parte non minima copiarum adempta, eum in Syriam
15 misit. Inde Comneno cum reliquis Sebastiam profecto Turcorum
16 multitudo se ostendit, qui barbari simulata fuga, illo persequente,

φεύγοντας ἐπεδίωκον. ἐκ δέ γε συνθήματος μεταστρέψαντες 17
τὰ νῶτα οἱ βάρβαροι ἐσκεδασμένοις τοῖς Ῥωμαίοις ἐπέθεντο
καὶ πολλοὺς μὲν ἀνεῖλον, καὶ εἷλον οὐ μείονας καὶ αὐτὸν τὸν
D IV 211 *στρατάρχην τὸν Μανουὴλ καὶ τὸ στρατόπεδον διηρπάκασιν. ἡ* 18
δὲ περὶ τούτων ἀγγελία τὸν αὐτοκράτορα διετάραξε, καὶ ἔτι P II 281 A
φήμη τις γενομένη ὡς ἡ ἐν Χώναις πολιτεία καὶ τὸ ἐκεῖ τοῦ
ἀρχιστρατήγου περίπυστον τέμενος τοῖς βαρβάροις παρείληπται.
ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς ὅλος ἦν τοῦ αὐτίκα χωρῆσαι κατὰ τῶν 19
πολεμίων καὶ ἐπαρῆξαι τοῖς κινδυνεύουσιν, ἀλλά τινες αὐτῷ
συνεβούλευον ἐπέχειν τέως. ἐν τούτοις δὲ ἧκεν ὁ Κομνηνὸς 20 W III 223
Μανουὴλ μετὰ καὶ τοῦ ἑλόντος αὐτὸν Τούρκου, προσελθόντος
τῷ βασιλεῖ. ἐκ γάρ τινος αἰτίας δυσμένειαν ὁ σουλτὰν ἐσχηκὼς 21
κατὰ τοῦ ἀνδρὸς στρατιὰν ἐξαπέστειλε κατ' αὐτοῦ συλληψομένην
αὐτόν. διὸ δείσας ἐκεῖνος εἵλετο τῷ βασιλεῖ προσφυγεῖν, ὃν 22
αὐτίκα τετίμηκε πρόεδρον· ἦν δὲ τὴν ἡλικίαν βραχύτατος, τὴν
δὲ μορφὴν εἰδεχθέστατος. B

Ἐπεὶ δὲ τὸ ἔαρ ὑπέλαμπεν, ἐμβεβήκει μὲν τῇ τριήρει τῇ 13
αὐτοκρατορικῇ· διαπεραιουμένου δ' ἄρτι περιστερὰ οὐ πάνυ
μὲν μέλαινα τὴν χροιάν, πρὸς δὲ τὸ μελάντερον ἀποκλίνουσα,

17 *ἡ τελευταία ἐκστρατεία* (*ἐκστράτευσις* E) *τοῦ Διογένους καὶ ὅσα ἐν αὐτῇ σημεῖα* (om. E) *συνέβησαν* CE

3 post *αὐτὸν* add. *δὲ* BC 5 *τούτων* RswpDi, *τοῦτον* A 8 *ὅλος ἦν τοῦ αὐτίκα* AR*Wo* lat., *κατ' αὐτῷ* (pro *κατ' αὐτὸ*, *κατ' αὐτῶν* w*p) *ἐβουλεύσατο* Ewp *κατὰ* ARw, om. p 11 *καὶ* om. D 12 *σουλτὰν* Rwp*Di*, *σουλτᾶν* A, v. ad XVII 25, 21 14 *διὸ*] *ὁ δὲ* DEwp 15. 16 *τὴν δὲ*] *καὶ τὴν* BCEwp 17. 18 *τῇ αὐτοκρατορικῇ τριήρει* BC 18. 19 *μὲν* ante *οὐ* C 19 *ἀποκλίνασα* D

ex composito conversi Romanos dispersos invaserunt et multis 17
caesis nec paucioribus captis, ipsoque duce Manuele, castra diripuerunt. Ea res, nec minus fama de Chonarum republica et 18
celebri S. Michaëlis templo a barbaris occupato imperatorem perturbavit, ut totus in eo esset, ut quam primum bello iis illato 19
periclitantes conservaret. Sed dum nonnullis monentibus cuncta- 20
tur, adest Comnenus cum eo Turca, a quo captus fuerat. Nam 21
is, cum sultanus ob crimen quoddam homini infensus exercitum
ad eum comprehendendum misisset, metu poenae perterritus ad 22
regem confugit, a quo statim praeses est designatus; erat autem parva statura et aspectu foedissimo.

13. Cum appeteret ver, triremi imperatoria conscensa postquam vix e portu solvit, columba non prorsus nigra sed ad nigredinem inclinans eius triremem circumvolavit nec circa illam

τὴν τριήρη αὐτοῦ περιίπτατο καὶ οὐκ ἀπέστη πτερυσσομένη
2 περὶ αὐτόν, ἕως ἐκεῖνος ταῖς χερσὶν αὐτῆς ἐπελάβετο. ὁ δὲ
ταύτην τῇ βασιλίσσῃ ἐκπέπομφεν, ἐκρίθη δὲ τὸ τῆς περιστερᾶς
οὐκ ἀγαθόν τι τεκμήριον οὔτε τῷ ταύτην ἑλόντι οὔτε μὴν τῇ
3 πρὸς ἣν ἔσταλτο. ἀλλὰ καὶ τοῦ ξύλου, ᾧ μέσον ἱσταμένῳ ἡ
βασίλειος σκηνὴ ἐπερείδεται, αὐτομάτως κατεαγότος, κατέπεσεν
C 4 ἡ σκηνή· καὶ τοῦτο δὲ σύμβολον ἐνομίσθη ἀπαίσιον. ὅμως
οὐδὲν τὸν βασιλέα τῆς προθυμίας ἀνέκοψεν, ἀλλὰ προήει ἕως
τοῦ θέματος τῶν ἀνατολικῶν, φειδωλίας ἐχόμενος παρὰ τὸ
5 εἰωθός. ἐσκηνωμένῳ δέ που ἐν δωματίοις πῦρ ποθεν ἐνεχθὲν
αὐτά τε κατέφλεξε τὰ δωμάτια καὶ ἵππους ἡμιφλέκτους εἰρ-
γάσατο τῶν βασιλικῶν καὶ χαλινὰ καὶ ὀχήματα, ὃ καὶ τοῦτο D IV 212
6 κακὸν οἰώνισμα ἔδοξεν. ἐκεῖθεν μετελθὼν καὶ τὸν Ἅλυν δια-
περάσας καὶ παρελθὼν τὴν Καισάρειαν εἰς τὴν λεγομένην Κρύαν
πηγὴν τὸν χάρακα ἔθετο, ἔνθα τισὶ τῶν Νεμίτζων ἀπηνέστερον
7 προσηνέχθη δι' ἀδικήματα. τοῦ δὲ τάγματος τούτων ἀποστα-
D τήσαντος, ἱππότης αὐτὸς αὐτίκα ἐπιφανεὶς καὶ τὸ στρατιωτικὸν
ἐπαγόμενος κατέπληξέ τε τὸ ἀποστατῆσαν καὶ αὖθις συμμαχι-

13 *περὶ τῆς τῶν Νεμίτζων ἀποστασίας καὶ ὅτι διεῖλεν ὁ Διογένης τὸ στράτευμα, καὶ οὐ μετὰ πολλῶν ἐκεῖνος περιελείφθη (περιελήφθη* C) C

6 *κατεαγέντος* Rwp, *κατεαγέντος* mutatum ex *κατεαγότος* B, *κατεαγέν* Scylitz. p. 689, 17 8 post *ἀλλὰ* add. *καὶ* D *περιήει* C 9 *τοῦ* om. D 10 *εἰθός* C, *εἰκός* Scylitz. p. 690, 1 11 *κατατέφλεξε* D *δώματα* B 12 *χαλινοὺς* Ewp *ὃ* om. D *τοῦτο* AR, *τούτῳ* wp*Di* 13 post *ἐκεῖθεν* add. *δὲ* Bwp, om. AR*Wo* lat. *ἄλυν* BC, *ἄλλην* | D, *ἄλην* w*, *Αλην* p* 14 *κρύαν* AR Scylitz. p. 691, 4, *κρίαν* D, *κρυαν* w*, *κρυὰν* p* 15 *ὀπηνέστερον* D 16 *δι' ἀδικ.* ante *προσηνέχθη* B 17 *ἐπιφανοῦ* D, *ἐπιφανεῖς* p* 18 *ἐπαγόμενον* D *τε* om. C

2 alas agitare desiit, donec manibus comprehensam reginae misit,
quod inauspicatum omen est visum tam ei qui cepisset, quam ei
3 quae accepisset. Sed et regium tabernaculum ligno, quo media
pars fulcitur, sua sponte confracto concidit; id quoque omino-
4 sum est habitum. Neque vero quicquam regis alacritatem inhi-
buit, quominus usque ad orientales provincias perveniret, parsi-
5 moniae praeter morem suum intentus. Cum autem in domunculis
quibusdam deversaretur, ignis nescio unde illapsus eas consum-
psit, equos regios et frena et vehicula adussit, quod et ipsum
6 visum est malum augurium. Inde digressus Haly superato re-
lictaque Caesarea ad locum, qui *Κρύα πηγὴ* dicitur, vallum mu-
7 nivit; ubi cum ob quosdam Nemitzos severius de facinoribus
multatos eorum legio defecisset, ipse statim in equo advolans

κὸν αὐτῷ ἐποιήσατο. εἶτα ἄπεισιν εἰς Θεοδοσόπολιν κἀκεῖ δύο 8
μηνῶν ἕκαστον ἐπάγεσθαι κελεύσας τροφήν, ὡς διὰ ἀοικήτου
μέλλων πορεύεσθαι, διεῖλε τὸ στράτευμα καὶ μοῖραν μὲν τῷ
Ῥουσελίῳ παρέσχεν (ἀνὴρ δ' οὗτος Λατῖνος πολεμικώτατος)
καὶ κατὰ τοῦ Χλιὰτ αὐτὸν ἐξαπέστειλεν. ἑτέραν δὲ μοῖραν 9
ἑτέρῳ προσένειμε, προστάξας αὐτῷ πορθῆσαι τὸ Μανζικίερτ·
αὐτὸς δὲ ὁ βασιλεὺς μετὰ τῶν λοιπῶν οὐκ ἀξιομάχων ὄντων
περιελέλειπτο. τὸ μὲν οὖν Μανζικίερτ δι' ὁμολογίας τῷ βα- 10
σιλεῖ παραδέδοτο, ἀποδεδειλιακότων τῶν Τούρκων καὶ πίστιν
αἰτησαμένων καὶ τούτου ἐκστάντων. στρατιώταις δὲ εἰς συλ- 11
λογὴν ἐξελθοῦσι τῶν χρειωδῶν πολέμιοι ἀθρόον ἐπήλθοσαν. P II 282 A
ὃ γνοὺς ὁ βασιλεὺς τὸν μάγιστρον Νικηφόρον τὸν Βρυέννιον 12
ἐπ' αὐτοὺς ἐξαπέστειλε μετά τινος συντάγματος, ὃς τοῖς Τούρ-
κοις προσβαλὼν καὶ κάμνουσαν βλέπων τὴν μετ' αὐτοῦ δύ-
ναμιν, στείλας ᾔτει ἐπικουρίαν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀγνοῶν τῶν 13
ἐναντίων τὴν δύναμιν δειλίαν κατέγνω τοῦ Βρυεννίου καὶ κατὰ
τοῦ ἀνδρὸς ἐτραχύνετο. ἔτυχε δὲ τότε ὁ ἱερεὺς ἀναγινώσκων 14

12 *ὅτι* (*ὅπως* E) *τὸν Βρυέννιον ἔστειλε* (*ἔστειλαν* C) *συμβαλεῖν τοῖς Τούρκοις, εἶτα καὶ τὸν Βασιλάκιον, καὶ ὡς ἑάλω ὁ Βασιλάκιος* CE

1 *αὐτὸ* O *θεοδοσόπολιν* ARw (v. Theoph. I p. 144, 26. 427, 15. 429, 20), *Θεοδοσιούπολιν* Scylitz. p. 691, 17, *Θεοδοσιόπολιν* p*Di*, v. ad XVIII 14, 27 3. 5 *μοίραν* Ewp 4 *ῥουσελιῶ* D 5 *Χλίατ* Scylitz. p. 692, 9. 695, 12, *Χλιάτ* idem p. 692, 14 6. 8 *μανζικίερτ* ARwp*Di* Mich. Attal. p. 46, 10. 149, 3. 151, 8, *μαντζικίερτ* C*Wo* lat. Mich. Attal. p. 149, 11. 150, 14. 166, 9, *ματζικιέρτ* Scylitz. p. 692, 2. 12. 23, v. *Duc* ad Niceph. Bryenn. p. 36, 21 12 *βρυέννιον* Rwp*Di*, *βριένιον* A, *βρυένιον* C 13 *ἐπ'*] *εἰς* C 14 *συμβαλὼν* BD Scylitz. p. 693, 9 16 *δουλείαν* C, *δειλείαν* Cw *βρυεννίου* Rwp*Di*, *βρυενίου* AC

adducto exercitu desertores perterritos in belli societatem rece-
pit. Deinde Theodosopolim profectus singulos binorum mensium 8
commeatum secum ferre iussit, quod per loca deserta iter facturus
esset, divisoque exercitu Ruselium Latinum, virum bellicosissi-
mum, una parte attributa, contra Chliatum misit; alium quen- 9
dam, altera parte attributa, Manziciertum vastare iussit, reliquos
bello gerendo non pares ipse rex retinuit. Ac Manziciertum 10
quidem, Turcis perterritis, fide accepta et urbe relicta, deditio-
nem fecit. Milites autem pabulatum egressi ab hostibus sunt 11
subito oppressi; quo rex cognito magistrum Nicephorum Bryen- 12
nium cum aliquot cohortibus adversus eos misit, qui cum Turcis
congressus cum suas copias fatigatas videret, subsidium petiit.
Rex vero hostium vires ignorans Bryennium ignaviae accusavit 13
viroque succensebat. Accidit autem, ut sacerdos tum evange- 14

τὸ εὐαγγέλιον καὶ λέγων "εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶς διώξουσιν."
15 ὅμως ἔστειλε καὶ τὸν μάγιστρον Νικηφόρον τὸν Βασιλάκιον
μετὰ μοίρας στρατιωτῶν, ὧν προστεθέντων τῷ Βρυεννίῳ μέχρι D IV 213
16 μέν τινος ἰσοπαλὴς ἦν ὁ ἀγών. εἶτα τοῦ Βασιλακίου ὁρμή-
B σαντος ἐν προμάχοις κατὰ τῶν ἐναντίων μετὰ τῶν περὶ αὐτόν,
τὰ νῶτα ἔτρεψαν οἱ πολέμιοι, ὁ δὲ ἐδίωκε, τοῦ Βρυεννίου σὺν
17 τοῖς ἀμφ' αὐτὸν μὴ διώκοντος. ὡς δὲ περὶ τὸν χάρακα τῶν
ἐναντίων ἐγένετο, πληγέντος αὐτῷ τοῦ ἵππου, ἀπέβη αὐτοῦ καὶ
διὰ τὸ τῶν ὅπλων βάρος οὐκ εὐκίνητος ὢν κυκλοῦται παρὰ
18 τῶν πολεμίων καὶ ζωγρηθεὶς τῷ σουλτάνῳ προσάγεται· οὔτε
W III 224 δ' ἐκεῖνος δουλικώτερον αὐτῷ προσῄει οὔτε μὴν ὁ σουλτὰν
ὡς αἰχμαλώτῳ αὐτῷ προσήνεκτο, συχνάκις δὲ τὸν ἄνδρα μετα-
καλούμενος περὶ τοῦ βασιλέως διεπυνθάνετο καὶ τὰς οἰκείας
19 δυνάμεις ἐδείκνυεν. ὁ δὲ καὶ ἐπῄνει τὰ τοῦ σουλτὰν καὶ ἐθαύ-
μαζεν, οὐ μέντοι συμφέρειν αὐτῷ ἔλεγεν ἀντιπαρατάξασθαι τῷ
C 20 βασιλεῖ. ὁ δέ γε βασιλεὺς μετὰ τῶν περιλοίπων ἐξῆλθε τοῦ
χάρακος κατασκοπήσων τί τὸ γινόμενον, ἑστὼς δ' ἐπὶ γεωλόφων
21 μέχρις ἑσπέρας ὑπέστρεψε. καὶ οἱ Τοῦρκοι δ' εὐθὺς ἐκύκλωσαν

1 *εὐαγγέλιον*] Ioann. XV 20 *διώξουσιν* Rwp*Di*, *διώξουσι* A, v. ad XIII 1, 5 3 *βρυεννίω* Rwp*Di*, *βρυενίω* ACE 4 *μέν* om. C 5 *κατὰ τ. ἐναντίων* ante *ἐν* C *κατὰ τῶν ἐναντίων* om. E *αὐτὸν* ex *αὐτῶν* corr. A 6 *ἔστρεψαν* BsDwp *βρυεννίου* Rwp*Di*, *βρυενίου* AC 7 *αὐτῶν* D *παρὰ* B 10 *ζῶν παραληφθεὶς* C 10. 11 *οὔτ' ἐκεῖνος* C 12 *προσενήνεκτο* O, v. ad XV 29, 6 14 ante *δυν.* add. *αὐτῶ* C *καὶ* prius om. C *τὰ* om. p* *σουλτὰν* Owp*Di*, *σουλτᾶν* AE, v. ad XVII 25, 21 *ἐθαύμαζεν* Rwp*Di*, *ἐθαύμαζε* A, v. ad XIII 1, 5 15 *συμφέρον* D 15. 16 *ἔλεγε τῶ βασ. ἀντιπαρατάξασθαι* C 16 *λοιπῶν* B 18 *εὐθὺς* post *καὶ* DEwp, post *τοῦρκοι* C *τούρκοι* w*p *δ'* om. Owp

lium illud recitaret: "Si me persecuti erunt, et vos persequentur."
15 Et tamen magistrum Nicephorum Basilacium cum parte copiarum
misit, quibus Bryennio coniunctis aliquantisper utrimque par
16 certamen fuit. Deinde Basilacius cum suis, Bryennio non con-
17 secuto, inter primos invectus hostes in fugam coniecit; quos dum
ad vallum usque persequitur, equo vulnerato in pedes desiluit
et, quia prae armorum pondere parum se movere poterat, ab
18 hostibus circumventus capitur. Dum vero ad sultanum addu-
citur, nec ipse aliter, quam virum ingenuum decet, se gerit nec
sultanus eum pro captivo tractat, sed saepius arcessitum de rege
19 interrogat, copiis suis ostentatis. Quas ille etsi admiratus lau-
dabat, tamen e re eius esse negabat, ut cum rege decerneret.
20 Rex vero cum reliquiis exercitus vallo egressus, ut specularetur
21 quid fieret, in collibus usque ad vesperum stetit. Cum in castra

τὸ στρατόπεδον καὶ τοῦτο περιππεύοντες βέλη ἔβαλον καὶ βοαῖς
ἀσήμοις καὶ ὑλακαῖς περιήχουν τὴν στρατιάν. οὕτω μὲν οὖν 22
ἡ νὺξ ἐκείνη παρῆλθεν· ἕωθεν δὲ Οὔζων τι σύνταγμα πρὸς
τοὺς πολεμίους ἀπηυτομόλησε. καὶ τοῦτο ὕποπτον καὶ τὸ μεῖ- 23
ναν ἔτι πλῆθος τῶν Οὔζων ἐποίησεν.

Ὁ δὲ βασιλεὺς ὀξύτατα πέμψας εἰς τὸ Χλιὰτ μετεκαλεῖτο 14
τὰ ἐκεῖσε στρατεύματα. ὡς δ' οὐκ ἀφίκοντο (ὁ γὰρ Ταρχα- 2
νειώτης, οὗτος γὰρ ἦν ὁ εἷς τῶν ἐκεῖ στραταρχῶν, μαθὼν τοῦ
σουλτάνου τὴν ἄφιξιν, παρέπεισε καὶ τὸν Ῥουσέλιον, καὶ μετὰ D
τῶν ὑπ' αὐτοὺς δυνάμεων ἄραντες φυγῇ πρὸς τὰ Ῥωμαίων
D IV 214 ἐχώρησαν ὅρια), ἔγνω ὁ Διογένης μετὰ τῶν συνόντων αὐτῷ
διαγωνίσασθαι ἐς τὴν αὔριον καὶ ἅμα πρωὶ πρὸς τὸν πόλεμον
ἐξηρτύετο. ἐν τούτῳ δὲ πρέσβεις ἧκον ἐκ τοῦ σουλτάνου περὶ 3
εἰρήνης διαλεξόμενοι. ὁ δὲ βασιλεὺς οὐ πάνυ φιλανθρώπως 4
τοὺς πρέσβεις ἐδέξατο, ὅμως μέντοι καὶ λόγων σφίσι μετέδωκε
καὶ ἀπελθεῖν πρὸς τὸν κύριον αὐτῶν προετρέψατο καὶ ἀπαγ-
γεῖλαι ὡς "εἰ βούλοιτο περὶ συμβάσεων διαλέξεσθαι, καταλιπέτω

3 ὅτι Οὖζοι (οὗτοι E) πρὸς τοὺς Τούρκους ηὐτομόλησαν, καὶ ὅτι μετεκαλέσατο καὶ (om. E) τὸ στράτευμα CE, ὃ διεῖλεν ὁ βασιλεύς· οἱ δὲ οὐκ ἀφίκοντο, καὶ ὅτι τοῦ βασιλέως ἑτοιμαζομένου πρὸς πόλεμον ἐκ τοῦ σουλτὰν πρέσβεις ἥκασι περὶ εἰρήνης C   6 περὶ τοῦ βασιλέως E

1 παριππεύοντες B   ἔβαλον ARwp, ἔβαλλον BC*Di*   2 ὑλαχαῖς p*   6 Χλιὰτ] v. ad XVIII 13, 8   6 μετακαλεῖται BDEwp   7 ταρχανειώτης ARwp Scylitz. p. 695, 19, ταρχανιώτης C, χαρτανειώτης E   8 στρατιαρχῶν B, v. ad XVII 6, 12   9 σουλτάνου AC Scylitz. l. c., σουλτὰν Rwp   καὶ ante τὸν om. C   10 φυγῇ O(wp*Di*), φυγὴ AE   12 ἐς ARwp Scylitz. p. 696, 1, εἰς B, v. ad XIV 12, 14   13 ἦλθον BD   σουλτάνου A Scylitz. l. c., σουλτὰν Rwp   17 διαλέξασθαι B^{s}DEwp*Di*, v. ad XIV 5, 2

rediisset, Turci ea circumdederunt et obequitantes tela coniece-
runt, clamoribus inconditis et ululatibus exercitum circumsonan-
tes. Hoc modo nocte illa exacta, mane Uzorum quaedam cohors 22
ad Turcos transfugit atque eos etiam Uzos, qui manserant, su- 23
spectos fecit.

14. Rex igitur celerrime ad revocandos exercitus Chiatum
misit. Qui cum non venissent (nam Tarchaniotes, unus ex illic 2
ducibus, cognito sultani adventu Ruselio persuaserat, ut una
cum suis copiis in Romanorum fines confugeret), decrevit Dio-
genes postridie cum suis Martis aleam experiri atque mane pu-
gnam paravit. Interea legati a sultano venerant de pace acturi, 3
quos quamquam rex parum humaniter suscepit, tamen et dicendi 4
copiam fecit et hortatus est, ut suo domino renuntiarent, si de

τὸν τόπον ἐν ᾧπερ ἐστρατοπέδευται καὶ πόρρω ποι μετασκηνω-
P II 283 A σάτω, ὥστε με μετὰ τῆς Ῥωμαϊκῆς στρατιᾶς τὸν χάρακα πή-
5 ξασθαι, ὅπου νῦν ἐστιν ἡ τῶν βαρβάρων παρεμβολή." ταῦτα
τοῖς πρέσβεσι διαλεχθεὶς ἀλαζονικώτερον συντόμως ἐπανελθεῖν
6 ἐνετείλατο. οἱ μὲν οὖν τῷ σουλτὰν τοὺς τοῦ βασιλέως λόγους
ἀπήγγελλον, κἀκεῖνος μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν περὶ τῶν τῆς εἰ-
7 ρήνης συνθηκῶν ἐβουλεύετο. ὁ δέ γε βασιλεὺς ὑπερφρονήσας
καί τισι πεπεισμένος τῶν ᾠκειωμένων αὐτῷ δεδειλιακέναι λέ-
γουσι τὸν σουλτάν, ὡς μὴ ἀξιόμαχον ἐπαγόμενον δύναμιν καὶ
διὰ τοῦτο τὴν εἰρήνην ζητεῖν, ἵνα τῆς μάχης ὑπερτεθείσης καὶ
ἄλλην δύναμιν προσαγάγηται, μήτε τὴν τῶν πρέσβεων ἀναμείνας
ὑποστροφὴν μήθ' ἕτερόν τι σκοπήσας τοῖς σαλπιγκταῖς ἐκέλευ-
B 8 σεν ἠχῆσαι τὸ ἐνυάλιον. τοὺς δὲ βαρβάρους τὸ αἰφνίδιον δι-
εθρόησεν, ἀλλὰ καὶ οὕτως εἰς ἀντιπαράταξιν ἔστησαν καὶ ἐπ-
ιόντων αὐτοῖς τῶν Ῥωμαίων οὐκ ἀντεπῄεσαν, ἀλλ' ἀνεχάζοντο,
9 μήτε τὰ νῶτα τρέποντες μήτε μέντοι μαχόμενοι. ὡς δὲ περὶ
δείλην ὀψίαν ἡ ἡμέρα ἐγένετο, εἰδὼς ὁ βασιλεὺς ὅτι φυλακὴ
περὶ τὸ στρατόπεδον οὐκ ἦν ἀξιόλογος, καὶ δείσας μὴ ἐπελ-

5 *ὅτι ὑποστρεψάντων τῶν πρέσβεων* (*τ. πρ. ὑποστρ.* E) *ὁ βασιλεὺς πρὸς μάχην ὥρμησε* (*ὡρμήθη* E), *καὶ ὅπως ἡττήθη καὶ ἑάλω* CE

1 *κατασκηνωσάτω* Ewp, *διασκηνωσάτω* D 2 *με* om. BD 4 *πρέσβευσι* BD 5 *σουλτὰν* Rwp*Di*, *σουλτᾶν* A, v. ad XVII 25, 21 6 *ἀπήγγελον* Ewp 7 *διέλεγετο* cui superscribit *ἐβουλεύετο* A, *ἐβουλεύετο* Rwp*Di* 7. 8 *ὑπερφρονήσας καί*] *ὑπερκαί* D 10. 11 *ἵνα διὰ ταύτην ἐκεγχειρίας δοθείσης καὶ ἄλλην προσαγάγηται δύναμιν* C*Wo* lat. 10 *τεθείσης* E 11 *τὴν* post *ἀναμείνας* B 12 *σαλπιγγταῖς* ex *σαλπιγγηταῖς* mut. B, *σαλπικταῖς* D 13 *διεθρόησε τὸ αἰφνίδιον* C 14 *οὕτω* Ewp, v. ad XIII 6, 16 *ἔστησαν καὶ* om. C 15 *αὐτῷ* C 18 *παρὰ* B

condicionibus loqui vellet, ut relicto loco, quo iam castra haberet,
tabernacula procul transferret, ut ipse vallum ibi communiret,
5 ubi tum barbarorum tentoria essent. Haec arrogantius locutus
6 legatos statim abire iussit. Qui cum sultano regis verba renun-
7 tiassent, illo cum suis de pacis condicionibus deliberante, rex su-
perbia elatus fidem quibusdam de familiaribus suis habuit, qui
sultanum plenum esse timore dicebant et, quod iustas copias non
haberet, propterea de pace agere, ut pugna dilata alium exerci-
tum adduceret; itaque non exspectato legatorum reditu neque
8 ulla re alia considerata, signa cani iussit. Barbaros autem etsi
res improvisa commovit, tamen aciem instruxerunt nec, quam-
vis a Romanis invaderentur, contra ibant, sed sensim recedebant,
9 neque fugientes neque pugnantes. Cum autem esset serum diei,
rex, ut qui castrorum custodiam iusto minorem esse sciret, ve-

θόντων τῶν ἐναντίων αὐτῷ διαρπαγῇ, ἔγνω τὴν μάχην λῦσαι
D IV 215 καὶ ἐπαναζεῦξαι περὶ τὸν χάρακα. ἐπιστρέψας οὖν τὴν βασι- 10
λικὴν σημαίαν αὐτός τ' ἐπανήει καὶ τῇ στρατιᾷ ταὐτὸ ποιεῖν
διεσήμαινεν. οἱ μὲν οὖν περὶ αὐτὸν ὄντες ἀθορύβως ἐποιοῦντο 11
τὸ κελευσθέν. ὅσοι δὲ πόρρω ποι τὰς παρατάξεις ἐκέκτηντο, 12
φυγὴν τοῦ βασιλέως τὴν ὑποστροφὴν ὑπετόπασαν, Ἀνδρονίκου C
τοῦ υἱοῦ τοῦ Καίσαρος τὸν λόγον ὑποβαλόντος ταῖς φάλαγξιν.
ἀεὶ γὰρ ὅ τε Καῖσαρ καὶ οἱ τούτου υἱεῖς ἐφήδρευον τῷ βα- 13
σιλεῖ καὶ ἀφανῶς ἐπεβούλευον. ἄρας οὖν αὐτίκα μετὰ τῶν 14
περὶ αὐτὸν ὁ Ἀνδρόνικος (ἐξῆρχε γὰρ οὐκ ἐλαχίστης μοίρας
στρατιωτῶν) ἀπὸ ῥυτῆρος ἐπανελήλυθεν εἰς τὸν χάρακα. τοῦτο 15
καὶ τοὺς λοιποὺς ἐτρέψατο εἰς φυγήν, οὓς οὕτως ἀκόσμως
ἐπανιόντας ὁ βασιλεὺς θεασάμενος ἔστη, στῆναι δὲ καὶ τοῖς
ἀπιοῦσιν ἐνεκελεύετο. ἀλλ' ἐξεκεκώφεισαν ἅπαντες καὶ τῆς 16
φυγῆς οὐ μεθίεντο. ὡς δὲ τὸ παράλογον τῆς φυγῆς δυστύ- 17 W III 225
χημα τῶν Ῥωμαίων καὶ μήνιμα θεῖον ἔγνωσαν οἱ πολέμιοι,
εὐθὺς ἐπῆλθον τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν τὴν 18 D
μάχην ἐδέξατο, καὶ μέχρι μέν τινος ἐρρωμένως ἀντεῖχον, εἶτα
τῶν μὲν πεσόντων, ἑαλωκότων δ' ἑτέρων, περιεστοιχίσθη πρὸς
τῶν βαρβάρων ὁ βασιλεύς· ἀλλ' οὐδὲ οὕτως ἐνέδωκε. πολ- 19

1 *λύσαι* Ewp 3 *τὴν στρατιὰν* Ewp 4 *διεσήμηνεν* B *ἐποίουν* CD*Di* 5 *παρατάξεις* ARwp (*φάλαγγας* Scylitz. p. 698, 1), *τάξεις* C*Di* 8 *καίσαρ* ARwp, *καῖσαρ* Bs*Di* *υἱοὶ* B 10 *αὐτῶν* ex *αὐτὸν* mut. D *ὁ* om. D 13 *θεώμενος ὁ κρατῶν* C 19 *περιεστοιχήθη* B 20 *οὐδ'* B

ritus, ne ab hostibus diriperentur, omissa pugna ad vallum red-
ire statuit. Cum igitur regio vexillo converso exercitui denun- 10
tiasset, ut idem faceret, ii qui prope ipsum erant sine tumultu 11
iussa sunt exsecuti; sed quorum ordines longe distabant, reces- 12
sum regis fugam interpretati sunt, eo sermone ab Andronico,
Caesaris filio, apud phalanges sparso. Semper enim Caesar eius- 13
que filii regi obtrectabant et clanculum insidiabantur. Is igitur 14
Andronicus, cum non minimae exercitus parti imperaret, statim
cum suis equo concitato in vallum rediit, quae res ceteros quo- 15
que in fugam convertit. Quos cum ita perturbate reverti videret
rex, substitit et abeuntes quoque hortatus est, ut subsisterent.
Sed obsurduerant omnes nec fugam remittebant. Cum autem 16. 17
hostes inopinatam Romanorum fugam ex divina ira coortam in-
tellegerent, regem statim invaserunt. Is vero cum suis pugna 18
non detrectata ad tempus fortiter restitit; deinde aliis caesis,
captis aliis, circumventus a barbaris ne ita quidem cessit. Enim- 19
vero cum multos vulnerasset et occidisset, tandem et ipse fati-

λοὺς δὲ πλήξας καὶ ἀνελὼν ἐπλήγη κἀκεῖνος τὴν χεῖρα καὶ
οὕτως ἀποκαμὼν καὶ μηκέτι ἀμύνεσθαι τοὺς ἐπιόντας δυνά-
μενος μήτε μέντοι φυγεῖν, ἤδη τοῦ ἵππου αὐτῷ πεπτωκότος
ἐκ τῶν βελῶν, ἑάλω καὶ ἀπῆκτο τοῖς βαρβάροις ὁ βασιλεὺς
20 Ῥωμαίων αἰχμάλωτος. ἀγγελθεῖσα δὲ ἡ τοῦ βασιλέως ἅλωσις
P II 284 A τῷ σουλτάνῳ χαρὰν μέν, ὡς εἰκός, ἐνεποίησεν, οὐ μέντοι ἐπ-
21 ῆρεν αὐτὸν ὥστε καὶ ὑψηλοφρονῆσαι· Ἄξαν ἐκεῖνος ὠνόμαστο,
οὗ πολλὰ ἐπὶ δικαιοσύνῃ καὶ μετριοφροσύνῃ ᾄδονται διηγή-
22 ματα. ὅθεν ἠπίστει καὶ τῇ τοῦ βασιλέως ἁλώσει διὰ τὸ τοῦ D IV 216
23 εὐτυχήματος ἄκρατον. καὶ ἰδὼν αὐτὸν οὐ πρότερον πιστὸν τὸ
πρᾶγμα ἐδέξατο, ἕως καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ σταλέντες πρέσβεις
αὐτὸν ἀνεγνώρισαν καὶ ὁ Βασιλάκης ἐκεῖ κατεχόμενος καὶ ἰδὼν
24 αὐτὸν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ θρηνῶν κατέβαλεν ἑαυτόν. τότε
δὲ τοῦ θρόνου τε ἀνεπήδησεν ὥσπερ ἔνθους καὶ τεθέντα κατὰ
γῆς, ὡς ἔθος, πατήσας αὐτὸν ἀνέστησε καὶ περιεπτύξατο καί
B "μὴ λυποῦ, βασιλεῦ" ἔφη· "τοιαῦτα γὰρ τὰ ἀνθρώπινα· ἐγὼ
δέ σοι οὐχ ὡς αἰχμαλώτῳ, ἀλλ' ὡς βασιλεῖ σοι προσενεχθή-
25 σομαι." καὶ αὐτίκα σκηνὴν αὐτῷ ἀποτάττει καὶ θεραπείαν

5 *ὅπως ὁ σουλτὰν ἐχρήσατο τῷ βασιλεῖ ἀπαχθέντι πρὸς αὐτόν* C

1 δὲ RwpDi, om. A 2 ἀμύνασθαι BD 3 αὐτοῦ BDEwp 6 σουλτάνῳ AC Scylitz. p. 699, 14, σουλτὰν Rwp 7 ἄξαν A, ἀξὰν Cw, Ἄξαν p, ἀζὰν R; προσαχθέντος τῷ σουλτάνῳ Ἄξαν τοῦ (ita pro ἀξάντου edit. Bonnensis videtur esse restituendum) βασιλέως Ῥωμαίων Scylitz. p. 699, 21 8 μετριοφρ. καὶ δικαιοσύνῃ CD 9 τὸ om. D 10 ἄκραντον D πιστὸν om. B 11 αὐτῷ C 12 βασιλάκιος Rwp post κατεχόμενος add. ἀχθεὶς BDEwp 14 ἔνθους ὥσπερ Rwp 14. 15 ἐπὶ γῆς C 15 post ἀνέστησέ add. τε BDEwp 17 σοι prius om. CE*Di* post βασιλεῖ om. σοι DEwp; de chiasmo v. ad XIII 2, 6

gatus, cum manu vulnerata nec vim iam propulsare nec equo
iaculis caeso fugere posset, captivus est abductus ad barbaros
20 Romanorum rex. Quo nuntio accepto sultanus, ut natura fert,
21 gavisus est neque tamen superbia elatus; nam de Axanis — hoc
22 erat ei nomen — iustitia et moderatione multa memorantur. Unde
23 captum esse regem non credebat ob immoderatum successum eum-
que conspicatus non prius acquievit, quam legati, quos dudum
miserat, eum agnoverunt et Basilaces, qui ibi tenebatur, ad pedes
24 eius flens se prostravit. Tum quasi numine afflatus e solio exsiluit
et de more humi iacentem calcavit; deinde, cum eum erexisset
atque amplexus esset "Noli maerere" inquit "o rex; tales enim
sunt res humanae. Ego vero te non ut captivum, sed ut regem
25 te tractabo." Et statim ei tabernaculum designat et ministeria re-

*βασίλειον, κοινωνεῖ τε τραπέζης, ὁμόθρονον ἑαυτῷ ποιησάμενος,
λύει τῶν αἰχμαλώτων αὐτῷ ὁπόσους ᾔτησε, καὶ οὕτως ἐφ'* 26
*ἡμέραις τισὶ συνομιλήσας καὶ συνδιαιτηθεὶς τῷ ἀνδρὶ καὶ τι-
μήσας ὑπερβαλλόντως, εἶτα καὶ συνθήκας θέμενος ἐπὶ εἰρήνῃ
διηνεκεῖ καὶ κήδους ὑπόσχεσιν ἐπὶ παισὶ ποιησάμενος ἀφῆκε
τὸν Διογένην ἀπιέναι μεθ' ὅσης οὐκ ἄν τις ἤλπισε δορυφορίας
τε καὶ τιμῆς. ὁ δὲ εἰς Θεοδοσόπολιν ἀπελθὼν ἐσταλμένος* 27
*βαρβαρικῶς (ὁ γὰρ σουλτὰν οἰκείας αὐτῷ παρέσχε στολάς) τήν
τε χεῖρα ἐκεῖ προσμείνας ἐθεραπεύετο καὶ τὴν ἀμφίασιν πρὸς* C
τὸ ῥωμαϊκώτερον μεθηρμόζετο. ἐκεῖθεν δὲ προήει ἐπανιών, 28
ἄγων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ πρέσβεις τοῦ σουλτάν.

Ἀλλ' ὁ μὲν οὕτως ἐπανήει· τῆς δ' ἁλώσεως αὐτοῦ ἀγ- 29
*γελθείσης εἰς τὰ βασίλεια ἐν διχονοίᾳ οἱ περὶ ταῦτα γεγόνασιν.
οἱ μὲν γὰρ τῇ βασιλίσσῃ καὶ αὖθις τὴν ἐξουσίαν ἐδίδοσαν, οἱ* 30
*δὲ τῷ πρεσβυτέρῳ τῶν ταύτης υἱέων τὸ ξύμπαν ἐπεψηφίζοντο,
οἱ δὲ κοινοπραξίαν τῇ τε μητρὶ καὶ τῷ υἱέϊ ἀπένεμον.*

D IV 217 *Ἐν τούτοις δὲ λυθεὶς τῆς αἰχμαλωσίας ὁ Διογένης ἀπαγ-* 15
γέλλεται· κομίζεται δὲ καὶ ἰδιόγραφος ἐκείνου ἐπιστολὴ τὰ αὐτῷ

12 *τίνα* (*ὅσα* E) *γεγόνασιν ἐν τοῖς βασιλείοις τῆς ἁλώσεως ἀγγελθείσης τοῦ Διογένους* (*τ. Διογ.* om. C) CE

2 *λύει* — 5 *ποιησάμενος* om. D   2 post *λύει* add. *τε* Ewp*Di*   4 *ὑπερβαλλόντως* .... *καὶ* omisso *εἶτα* C   *ἐπ'* BC   7 *τε* om. p**Di*   *ὁ δὲ*] *ὅτε* p*   *θεοδοσόπολιν* ARw, *Θεοδοσιόπολιν* p*Di*, *Θεοδοσιούπολιν* Scylitz. p. 701, 20, v. ad XVIII 13, 8   10 *τὸν* D   11. 12 *ἄγων—οὕτως* om. E   15 *σύμπαν* D, v. ad XIII 5, 1   16 *υἱέϊ* AR, *υἱέει* w*p   17 *ἀπαγγέλλεται* A (v. Psell. p. 279, 24), *ἀγγέλλεται* Rwp*Di*

gia mensaeque adhibitum iuxta se collocat, captivis, quotquot
petierat, redditis. Ad hunc modum per dies aliquot cum eo ver- 26
satus et collocutus et insigni honore prosecutus, pace perpetua
sancta promissaque affinitate inter liberos ipsorum contrahenda,
Diogenem dimisit cum maiore comitatu et honore, quam spe-
rari potuit. Rex igitur barbarica veste ornatus (sultanus enim 27
gentiliciam illi stolam dederat) Theodosopolim profectus ibi ex-
spectavit, dum vulnus manus curaretur, et vestem pro consuetu-
dine Romana immutavit. Inde cum sultani legatis urbem versus 28
contendit.

Ceterum eius captivitate in regiam nuntiata inter proceres 29
erat controversia, aliis reginae potestatem restituendam censen- 30
tibus, aliis natu maximo ex eius filiis imperium decernentibus,
aliis communem et matri et filiis auctoritatem tribuentibus.

15. Interea nuntio de Diogene liberato accepto allataque

D 2 συμβεβηκότα διδάσκουσα. τοῦτο μείζονα θροῦν ἦρε, καὶ ἀπορία
3 πάντας εἷλε τοῦ τί ἂν δέοι δρᾶν. ὁ γοῦν Καῖσαρ Ἰωάννης
καὶ οἱ ἐκείνου υἱοὶ ἀεί, ὡς εἴρηται, ἐγκοτοῦντες τῷ Διογένει
ἁρπάζουσι τὸν καιρὸν καὶ προσλαβόμενοι τῶν τῆς συγκλήτου
ἐνίους, ὅσοι ὡμοφρόνουν αὐτοῖς, ὧν ἐξῆρχεν ὁ ὑπέρτιμος ὁ
Ψελλός, δύσνους καὶ αὐτὸς τῷ Διογένει τυγχάνων, τὴν βασί-
λισσαν Εὐδοκίαν εἰς τὴν παρ' αὐτῆς δομηθεῖσαν μονὴν κατὰ
τὸν ἐν τῇ Προποντίδι πορθμὸν περιορίζουσι, τὸν δὲ Μιχαὴλ
4 ἀνακηρύττουσιν αὐτοκράτορα. εἶτα πανταχοῦ διαπέμπονται βα-
P II 285 A σίλεια γράμματα μήθ' ὑποδέχεσθαι μήτε τιμῆς βασιλικῆς ἀξιοῦν
W III 226 5 ἐπανιόντα τὸν Διογένην κελεύοντα. τούτου δὲ τοῦ βουλεύματος
εἰσηγητὴς ὁ Ψελλὸς γέγονεν, ὡς καὶ αὐτὸς ἐν τῇ περὶ τούτου
6 φησὶ συγγραφῇ. ὅπερ ὁ Διογένης μαθών, τὴν Δόκειαν κατα-
7 σχὼν (φρούριον δ' αὕτη) παρ' αὐτῇ ἐστρατοπεδεύσατο. καὶ
ὁ Καῖσαρ τῶν σφετέρων υἱέων τὸν νεώτερον τὸν πρόεδρον
8 Κωνσταντῖνον στέλλει κατὰ τοῦ Διογένους μετὰ δυνάμεως. ὁ
9 δὲ Διογένης εἰς Καππαδοκίαν ἀφίκετο. προσγενομένου δὲ τοῦ

9 *ὅτι προστάγματα ἐπέμφθησαν πανταχοῦ μὴ δέχεσθαι τὸν Διογένην ὡς βασιλέα, καὶ ὅτι τοῦ Καίσαρος υἱοὶ ἐστάλησαν κατ' αὐτοῦ* CE

1 *καὶ ἀπορία—3 ἀεί* om. E 2 *τοῦ τί ἂν* A, *τοῦ τί* BCwp, *τουτὶ* D 2. 15 *καίσαρ* ARwp, *καῖσαρ* B[s]*Di* 3 *ἐκείνου* post *υἱοὶ* B, v. ad XVII 7, 15 *εἴρηται*] XVIII 14, 13 *ἐγκοθοῦντες* p* 3. 6 *διόγενει* (sic) E 5 *ὁμοφρόνουν* (sic) A *ὑπέρτιμος*] De hoc titulo v. praeter Krumbacherum *Gesch. d. byz. Litterat.* Monach. 1891 p. 175 Ducangium gloss. ad script. med. et inf. graec. p. 1640 infra 9 *διεκπέμπονται* B 12 *καὐτὸς* B 13 *φησὶ*] p. 281, 13 |*περ* C, corr. Cw *δόκειαν* AO tres Pp, *εὐδοκίαν* E, *δοκίαν* w* 15 *οἰκείων* C *υἱῶν* CD *τὸν πρ.*] *τῶν πρ.* C 17 *προσγινομένου* C

ab eo epistula ipsius manu scripta, qua quae sibi accidissent
2 edocebat, maiore orto tumultu omnes dubitabant, quid esset
3 agendum. Caesar igitur Ioannes eiusque filii Diogeni semper,
ut dictum est, infesti, arrepta occasione quibusdam ex senatu so-
ciis, quorum Psellus hypertimus erat princeps et ipse Diogenis
inimicus, adhibitis, regina Eudocia in monasterium, quod ipsa
prope fretum Propontidis struxerat, relegata, Michaëlem appellat
4 imperatorem. Deinde quovis litterae mittuntur, quibus provin-
ciales Diogenem redeuntem neque suscipere neque regio honore
5 iudicare dignum iubebantur, cuius consilii auctor fuit Psellus,
6 ut ipse in illius historia commemorat. Quo Diogenes cognito
7 cum ad Doceam castellum castra posuisset, Caesar Constantinum,
8 filium natu minimum, praesidem contra eum mittit. Inde Dio-
9 genes in Cappadociam profectus, postquam Crispinus Francus

Κρισπίνου (Φράγγος δ' οὗτος) σὺν ὁμοφύλοις τῷ Κωνσταν-
τίνῳ, ὁ Διογένης Θεόδωρον τὸν Ἀλυάτην κατ' αὐτῶν ἐξαπ-
έστειλεν. ὁ δὲ συμμίξας αὐτοῖς ἡττήθη καὶ ἁλοὺς ἐξεκόπη τὰ 10
ὄμματα. τοῦτο τὸν Διογένη λίαν ἠνίασεν· ὄντι δὲ ἐν τῷ Τυ- 11 B
ροποιῷ (τοῦτο δ' ἐστὶ φρούριον ἐρυμνότατον) πρόσεισιν αὐτῷ
τῆς Ἀντιοχείας ὁ δοὺξ (οὗτος δ' ἦν ὁ ἐξ Ἀρμενίων ὁ Χατα-
τούριος) στρατιώτας συχνοὺς ἐπαγόμενος. παραλαβὼν οὖν τὸν 12
Διογένη οὗτος καὶ εἰς Κιλικίαν ἀπαγαγὼν ἐκ τοῦ σουλτὰν
D IV 218 *ἐκαραδόκει βοήθειαν καὶ αὐτὸς δὲ συνήθροιζε στράτευμα. στέλ-* 13
λεται οὖν αὖθις κατ' αὐτῶν ὁ πρεσβύτερος τῶν παίδων τοῦ
Καίσαρος ὁ πρόεδρος Ἀνδρόνικος καὶ εἰς Κιλικίαν γενόμενος
τῷ Χατατουρίῳ συρρήγνυται, καὶ ἀναιρεῖται μὲν ὁ Χατατούριος,
οἱ δὲ περὶ ἐκεῖνον εἰς Ἄδαναν συμπεφεύγασιν, ἔνθα ὁ Διογένης
διέτριβε. περικαθίσας δὲ τὴν πόλιν ὁ Ἀνδρόνικος ἐπολιόρκει 14
αὐτήν. εἶτα ἐπὶ συνθήκαις ἑαυτὸν ὁ Διογένης παρέδωκεν· αἱ 15
δὲ συνθῆκαι, ἀποθέσθαι μὲν τὴν βασιλείαν αὐτὸν καὶ ἰδιωτεύειν C
τὴν τρίχα κειράμενον. ἐπὶ ταύταις γὰρ καὶ ἀρχιερεῖς ἐστάλη- 16
σαν πρὸς τοῦ βασιλεύοντος, πληροφορίαν ἔνορκον διδόντες αὐτῷ

14 ***ὅπως κατεκλείσθη ὁ Διογένης καὶ ἐπολιορκεῖτο καὶ ὅτι ἐπὶ συνθήκαις παρέδωκεν ἑαυτόν* C**

2 *ἀλυάττην* E*Wo* lat., *ἀλυάτην* O Scylitz. p. 703, 2 Mich. Attal. p. 170, 11, *ἁλιάτην* A, *ἁλυάτην* w*, *Αλυάτην* p, *Ἀλυάττην* *Di* 3 *συμίξας* (sic) A 4 *διογένην* Rwp, v. ad vs. 8 δ' Rwp*Di* 6 *Λαχατούριος* nominatur a Scylitz. p. 703, 21, *Χατατούρης* a Psell. p. 285, 16. 286, 13 7. 8 *οὗτος* ante *τὸν* C 8 *διογένην* Rwp*Di* 10 *γοῦν* BDEwp 11 *εἰς* om. D 12 *χατατουρῶ* E *προσμίγνυται* B(?)Ewp 13 *εἰς ἄδαναν* om. C, suppl. Cw 14 *περικαθίσας δὲ* Rwp*Di*, *καὶ περικαθίσας* C, *παρακαθίσας δὲ* A 16 *συνθῆκαι* (sic) A, v. ad XVIII 16, 11 18 *διδόντες* A, *διδόντος* Rwp, v. Scylitz. p. 704, 13

cum suis popularibus se coniunxit cum Constantino, Theodorum
Alyatem contra illos misit, cui victo et capto oculi sunt effossi. 10
Id molestissime ferenti Diogeni et in Tyropoeo, castello muni- 11
tissimo, castra habenti Chataturius Armenius Antiochiae dux
se coniungit multis adductis militibus, assumptoque Diogene et 12
in Ciliciam perducto, a sultano exspectat auxilium et ipse copias
colligit. Quare denuo contra eos mittitur natu maximus Cae- 13
saris filius praeses Andronicus; commisso autem in Cilicia proelio
et Chataturio interfecto, milites eius ad Diogenem Adanam con-
fugiunt. Quam urbem Andronico obsidente, Diogenes deditionem 14
facit iis condicionibus, ut regno deposito rasaque coma privatam 15
vitam ageret. Nam primarii sacerdotes a rege de deditione missi 16

17 ὡς οὐδέν τι πείσεται ἄχαρι. θαρρήσας οὖν τούτοις ὁ Διο-
γένης ἔξεισι μελανείμων καὶ ἑαυτὸν ἐγχειρίζει τῷ Ἀνδρονίκῳ.
18 ὁ δὲ τοῦτον λαβὼν ἐπανῄει, καὶ εἰς τὸ Κοτυάειον ἀφικόμενος
προσέμενεν ἐν αὐτῷ, ἕως ἂν αὐτῷ κελευσθείη τὸ ποιητέον,
τοῦ Διογένους νοσηλευομένου ἐκ πόσεώς τινος φαρμάκου δη-
19 λητηρίου ἐπιβούλως κερασθέντος αὐτῷ. ἐκεῖ τοίνυν ἐπέμφθη
βασίλειος ψῆφος, τοῦ φωτὸς στερηθῆναι τὸν μηδὲν ἠδικηκότα
20 κελεύουσα. καὶ αὐτίκα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξωρώρυκτο, παρ-
όντων καὶ τῶν ἀρχιερέων καὶ ἐν δεινῷ ποιουμένων τὴν εἰς
D τὸν ἄνθρωπον συμφοράν, μηδεμιᾶς μέντοι ἀξιουμένων ἐπι-
21 στροφῆς. ὠμότατα δὲ τὰ ὄμματα ἐκκοπεὶς καὶ μηδ' ἐπιμελείας
τῆς δεούσης τυχὼν διῳδήκει τὴν κεφαλήν, καὶ αἵ πληγαί οἱ
ἐξέζεσαν σκώληκας καὶ ὁ ἀὴρ ὁ περὶ ἐκεῖνον δυσωδίας με-
22 μέστωτο ἐκ τῆς σήψεως. οὕτως οὖν κακῶς διακείμενος εἰς
τὴν καλουμένην Πρώτην νῆσον ἀπάγεται, ἐν ᾗ σεμνεῖον ἀν-
23 ήγειρε περὶ τὸ τῆς νήσου μετεωρότερον. βραχύ τι τοίνυν ἐπι-
βιώσας ἐκεῖ τὸν χοῦν ἀποτίθεται ἐν αὐτῇ, παρὰ τῆς βασιλίδος D IV 219
Εὐδοκίας λαμπρότατα κηδευθείς, βασιλεύσας ἔτη τρία καὶ μῆ-
νας ὀκτώ.

3 *ὅτι πρότερον μὲν φάρμακον ἐκεράσθη τῷ Διογένει, εἶτα ἐτυφλώθη* E
14 *ὅτι ἐν τῇ Πρώτῃ νήσῳ ἀπαχθεὶς ἐτελεύτησεν ὁ Διογένης* CE

1 *πήσεται* DEw, *πάσεται* p* *τούτοις*] *τούτου* E 3 *κοτυάχειον* punctis not. D 4 *ἐν αὐτῷ* RwpDi, *ἑαυτῷ* A 5 post *πόσεως* om. *τινος* et add. *ὡς ὑπόληψις* CEwp *τινος* om. *Di* invitis ABD, v. ann. anteced. 7 *ψῆφος βασίλειος* Ewp, *βασίλειον ψήφισμα* C *τὸν* om. B 8 *κελεύουσα* Rwp, corr. ex *κελεύοντα* A, *ἐγκελευόμενον* C *ἐξορώρυκτο* RwpDi, v. ad p. 298, 10 13 *ἐξώζεσαν* B *ὁ* ante *περὶ* om. B 14 *σκήψεως* p* 15 post *σεμνεῖον* add. *ἐκεῖνος* Rwp, similiter Scylitz. p. 705, 2 17 $\overset{\varepsilon}{\pi}$ C, *παρὰ* Cw

17 iureiurando confirmarant eum nihil molesti esse passurum. Qui-
bus Diogenes fretus pulla veste indutus Andronici fidei se per-
18 mittit. Is eo accepto, ubi Cotyaëum pervenit, exspectavit, dum
mandaretur, quid sibi faciendum esset, aegrotante Diogene ex ve-
19 neno quodam per insidias propinato. Ibi igitur regio mandato in-
20 sonti statim effossi sunt oculi, primariis quoque sacerdotibus prae-
sentibus et hominis calamitatem graviter ferentibus, quamvis nemo
21 eos curaret. Ita luminibus crudelissime orbato, iusta curatione
non adhibita, caput intumuit, et e vulneribus vermes scaturie-
runt, adeo ut ex putrefactione illa aër prope ipsum taeterrimo
22 foetore compleretur. In tanta calamitate in Protam insulam per-
23 ducitur, in cuius editiore loco monasterium aedificarat. Ubi non
diu superstes corpus terrae reddidit, ab regina Eudocia funere
splendidissime curato, cum triennium et octo menses regnasset.

Λέγεται δὲ τὰ εἰς τὸν ἄνδρα τοῦτον γενόμενα πάντα τοῦ 24
Καίσαρος εἶναι διαταγάς, μηδὲν εἰδότος τοῦ αὐτοκράτορος Μι- P II 286 A
χαήλ. ἦν γὰρ χαῦνος ἄγαν τὸ ἦθος ὁ βασιλεὺς καὶ ἀνειμένος 25
καὶ πρὸς μεταχείρισιν πραγμάτων καὶ τῶν τυχόντων ἀδέξιος,
πολλοῦ γε δεῖ πρὸς βασιλείας διοίκησιν. κἀντεῦθεν τῆς εὐ- 26
ηθείας ἐκείνου κατατρυφῶν ὁ θεῖος αὐτοῦ καὶ Καῖσαρ πάντα
τὰ εἰς τὸν Διογένην ἐτύρευσεν ἐγκοτῶν τῷ ἀνδρί.

Ἀποπεφυκὼς δ' ὁ βασιλεὺς Μιχαὴλ πρὸς τὴν τῆς βασι- 16 W III 227
λείας διοίκησιν τὸν μητροπολίτην Σίδης Ἰωάννην, ἐκτομίαν
ὄντα, δραστήριον δέ, τοῖς πράγμασιν ἐφιστᾷ. εἶθ' ἕτερον ἐκτο- 2
μίαν τὸν Νικηφόρον, ὃς νέος προσληφθεὶς παρὰ τοῦ Μονο-
μάχου εἰς τὰ βασίλεια ὑποκοριζόμενος διὰ τὴν νεότητα Νικη-
φορίτζης ὠνόμαστο καὶ ὥσπερ ἐπωνυμίαν ἔσχηκε τοῦτο, ἐξ B
Ἑλλάδος καὶ Πελοποννήσου τὰς κρίσεις τούτων διέποντα μετ-
επέμψατο. ἔφθασε γὰρ ὁ ἀνὴρ οὗτος καὶ τῷ πατρὶ τοῦ βασι- 3
λέως τῷ βασιλεῖ Κωνσταντίνῳ τῷ Δούκᾳ ὑπηρετήσασθαι. ἦν 4
δὲ περὶ πραγμάτων μεταχείρισιν δεξιὸς καὶ λόγοις ὡμιληκώς,

7 *βασιλεία Μιχαὴλ τοῦ υἱοῦ* (*τ. υἱοῦ* om. A) *Κωνσταντίνου* (om. AC) *τοῦ Δούκα* (*τοῦ υἱοῦ—Δούκα* om. E) *τοῦ λεγομένου Παραπινάκη* (*τ. λεγ. Παραπ.* om. R) ACDE, Michael C~J B manu recentiss. 8 *ὅτι τὸν Σίδης ἐπέστησε τοῖς πράγμασι πρότερον, εἶτα τὸν Νικηφορίτζην* C

2 *καίσαρ* E 3 *καὶ ἀνειμένος* ante *ὁ* C 4. 17 *μεταχείρησιν* BD 6 *καὶ* om. Rwp *καίσαρ* ARwp, *καῖσαρ* Bs*Di* 7 *τὰ* om. D *ἐποίησεν* C 8 *δ'* ARw, *δὲ* p**Di* 11 *Μονομάχου*] Errat Zonaras; neque enim Constantinus IX. Monomachus, sed Constantinus X. Ducas, pater Michaëlis VII., ministrum habuit Nicephoritzem; v. Scylitz. p. 705, 23 ss. Mich. Attal. p. 180, 19 13 *ἐλέγετο* C 14 *πελοπονήσου* ARwp, *πελοποννήσου* CE*Di*, *Ἑλλησπόντου* Scylitz. p. 706, 14, sed v. Mich. Attal. p. 182, 4 *τοῦτον* Ewp 15 *ἔφθη* C 16 *τῷ* ante *δούκᾳ* om. D

Ea vero, quae hic vir perpessus est, iussu Caesaris acta 24
esse omnia feruntur, Michaële imperatore ignaro, qui quidem 25
nimis molli esset ac socordi ingenio atque ad imperium tam in-
eptus, ut ne levissima quidem negotia administrare posset. Ita- 26
que patruus Caesar eius simplicitate abusus privato odio com-
motus omnia illa in Diogenem perpetravit.

16. Rex Michaël imperio minime idoneus Ioannem, Sidae
metropolitam, spadonem illum quidem, sed virum strenuum, re-
bus gerendis praefecit. Deinde alium spadonem Nicephorum, 2
qui adulescens a Monomacho in aulam ascitus ob aetatem per
deminutionem Nicephoritzes cognominabatur, ex Graecia et Pelo-
ponneso revocavit, ubi iudicia exercebat. Qui patri quoque Con- 3
stantino Ducae inservierat, vir sollerti ingenio et eruditus, sed 4

5 τὸ δὲ ἦθος ἔχων ὑποκαθήμενον καὶ γέμον δεινότητος. τούτῳ
γοῦν ἐγχειρίζει τὰς ἡνίας τῆς βασιλείας, λογοθέτην ὀνομάσας
6 αὐτόν. ἐντεῦθεν ὁ Σίδης παραγκωνίζεται, καὶ ὁ Καῖσαρ καθ-
ίσταται ὕποπτος, καὶ πᾶσα ἡ τῆς βασιλείας διοίκησις ὑπὸ τὸν
λογοθέτην ἐγένετο, καὶ ὁ βασιλεὺς ὑπ' αὐτοῦ ὡς ἀνδράποδον
C 7 ἤγετο. καὶ οὐκ ἦν ὃ μὴ διὰ τοῦ λογοθέτου ἐγίνετο, καὶ πολ-
λοὶ τῶν περιουσιῶν ἐστερήθησαν, ἄλλοις ἄλλων ἐπενηνεγμένων
λαβῶν, καὶ ἦν τῶν ἀνθρώπων σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία καὶ D IV 220
8 ὁ τοῦτο ἐπιστρεφόμενος οὐδαμοῦ. ὁ γὰρ βασιλεὺς παιδαριώ-
δεσιν ἐσχόλαζε πράξεσι, τοῦ ὑπάτου τῶν φιλοσόφων καὶ ὑπερ-
τίμου Μιχαὴλ τοῦ Ψελλοῦ λόγοις τῷ δοκεῖν αὐτὸν ἐμβιβά-
ζοντος καὶ διδάσκοντος νῦν μὲν τὴν γραμματικὴν τέχνην καὶ
μέτρα καὶ διαλέκτους, νῦν δ' ἵνα κατὰ ῥήτορας διαλέγοιτο,
νῦν δ' ἱστορίαις αὐτὸν προσεθίζοντος, ἄλλοτε δὲ φιλοσόφων
θεωρημάτων ἀκροᾶσθαι παρασκευάζοντος· ὁ δὲ πρὸς οὐδὲν
D 9 ἐπεφύκει. τούτοις οὖν ὁ Ῥωμαίων αὐτοκράτωρ προστετηκὼς
ὑφ' ἕτερον, καὶ τοῦτον ἕνα, τὴν τῶν κοινῶν κυβέρνησιν ἐποι-
ήσατο, καὶ νόμος ἦν τὸ τῷ λογοθέτῃ δοκοῦν.
10 Τὰ μὲν οὖν τῆς πολιτείας οὕτως εἶχον κακῶς, τὰ δὲ κατὰ

9 ὅτι ἀμελῶν τῶν τῆς βασιλείας πραγμάτων λόγοις ἐσχόλαζεν ὁ Μιχαὴλ C

1 γέμον RwpDi, γέμων A 3 καίσαρ ARwp, καῖσαρ B^s Di 7 ἐστερρώθησαν D ἄλλος ἄλλων E 8 λαβῶν O^s wpDi, λαβὼν AE 9 τούτων RwpDi 11 τῷ RwpDi, τὸ A, ὥ D 13 διαλέγοιτο RwpDi, διαλέγονται A 14. 15 ἄλλοτε—παρασκευάζοντος om. BDE 16 τοιούτοις C 19 οὕτως om. C

5 animo deiecto et nequitia pleno. Is logotheta designatus, im-
6 perii clavo accepto, Sidensem loco movet et Caesarem suspectum
reddit, ipse omnia regia munia obiens et regem velut mancipium
7 ducens. Neque quicquam erat, quod a logotheta non gereretur;
itaque cum multi bona sua, alii de aliis causis amitterent ho-
minesque attererentur et aerumnis premerentur, nemo erat, cui
8 illud esset curae. Nam rex puerilibus rebus occupatus a prin-
cipe philosophorum et hypertimo Michaële Psello ad litterarum
studium deductus modo in arte grammatica et versibus et dia-
lectis erudiebatur, modo declamationibus rhetoricis, modo histo-
riis assuefiebat, modo ad audienda philosophorum praecepta pa-
9 rabatur, quamvis ad haec omnia ineptus. Huiusmodi igitur
studiis Romanorum imperator affixus rerum administrationem
alteri, eique uni, commisit, ut legis auctoritatem haberet, quod
logothetae visum esset.
10 Proinde respublica male se habebat, orientales vero pro-

τὴν ἕω χεῖρον ἔσχον ἢ πρότερον. ὁ γὰρ σουλτὰν τὰ κατὰ τὸν 11
Διογένη μαθὼν καὶ ὅτι ὃν ἐκεῖνος λαβὼν δοριάλωτον ἐτίμησε καὶ ἀφῆκεν εἰς τὴν οἰκείαν ἀπελευσόμενον βασιλείαν, τοῦτον οἱ συμφυλέται ἀπηνῶς οἰκτίστῳ θανάτῳ παρέδωκαν, καὶ αἱ πρὸς ἐκεῖνον περὶ σπονδῶν συνθῆκαι ἄπρακτοι μεμενήκασιν, ὑπερήλγησε καὶ τὰς οἰκείας δυνάμεις κατὰ τῶν Ῥωμαϊκῶν χωρῶν
χωρεῖν ἐξηρέθισεν· οὐκέτι τοίνυν ὡς ληιζόμενοι ταῖς χώραις 12 P II 287 A
ἐπῄεσαν, ἀλλ' ὡς ταύτας καθέξοντές τε καὶ κυριεύσοντες, τοῦ σφᾶς ἀνείργοντος μὴ παρόντος.

Καὶ οἱ μὲν ταῦτα ἐποίουν· ὁ δὲ βασιλεὺς δύναμιν ἀγείρας 13
στρατάρχην ταύτης τὸν Κομνηνὸν προβάλλεται Ἰσαάκιον, συζεύξας αὐτῷ καὶ τὸν Λατῖνον Ῥουσέλιον, ὁμογενῶν ἄρχοντα
τετρακοσίων ἀνδρῶν. ἐπεὶ δὲ περὶ τὸ Ἰκόνιον ἐγεγόνει τὸ στρά- 14
τευμα, ἐξ αἰτίας τινὸς ἀποστατεῖ ὁ Ῥουσέλιος καὶ τοὺς ὁμοφύλους παραλαβὼν καθ' ἑαυτὸν ἦν καὶ πῇ μὲν τοῖς Τούρκοις
D IV 221 προσέμισγε, πῇ δὲ τὰς χώρας τὰς Ῥωμαϊκὰς ἐκεράϊζεν. ὁ δὲ 15
Κομνηνὸς Ἰσαάκιος μετὰ τοῦ περιλοίπου στρατεύματος τοῖς Τούρκοις προσβαλὼν ἥττητο, καὶ ἔπεσον μὲν πολλοὶ καὶ ἐζω-

1 ὅτι ὁ σουλτὰν (σουλτᾶν E) τὰ κατὰ τὸν Διογένην μαθὼν τὴν ἑῴαν κατέτρεχεν CE 10 ὅτι ὁ Κομνηνὸς Ἰσαάκιος ἐστάλη (στόλῳ E) μετὰ τοῦ Ῥουσελίου τοῖς Τούρκοις ἀντιταξόμενος (ἀντιταξάμενος E) καὶ ἡττηθεὶς ἑάλω καὶ ὁ Ῥουσέλιος ἀπεστάτησεν (ἠπίστησε E) CE

2 διογένην Rwp δοριάλωτον *Di*, v. ad XIII 8, 3 3 βασιλείαν ἀπελευσόμενον C 4 οἰκτρῷ | omisso θανάτῳ C, οἰκτίστῳ θανάτῳ Cw 5 αἰκεῖνον E συνθῆκαι (sic) AEwp, v. ad XVIII 15, 15 6 τῶν om. E 8 κατέξοντες p* τοῦ AR, τοὺς w*p 10 ταῦτ' D 13 παρὰ B 16 προσέμιγε D, προσέμισγε καὶ ἐμάχετο C ἐκεράϊζεν R^{s}wp*Di*, ἐκεράϊζε A, v. ad XIII 1, 5 18 μὲν om. C

vinciae gravius quam prius vexabantur. Nam sultanus, cum 11
didicisset, quemadmodum cum Diogene actum esset, eumque a suis crudelissime interfectum, quem ipse captivum honorifice ad suum imperium remisisset, et pacis condiciones cum illo initas manere irritas, magno dolore affectus suas copias contra Roma-
norum provincias concitavit, quas non iam praedabundi inva- 12
debant, sed ut subacturi et possessuri, cum nemo esset, qui iis obsisteret.

Quae cum illi facerent, rex coacto exercitu Comnenum 13
Isaacium creat ducem, Ruselio Latino collega addito, cui qua-
dringenti populares parebant. Verum is, exercitu ad Iconium 14
perducto, cum suis quadam de causa deficit ac per se alias cum
Turcis pugnat, alias Romanas provincias vastat. Isaacius vero 15
Comnenus cum reliquo exercitu a Turcis vincitur ac multis caesis,

B γρήθησαν ἕτεροι καὶ αὐτὸς ὁ στρατάρχης, καὶ διήρπαστο ἡ
16 παρεμβολή. ὁ μὲν οὖν Κομνηνὸς πολλῶν χρημάτων τὴν ἐλευ-
θερίαν ὠνήσατο, ὁ δὲ βασιλεὺς τὸν θεῖον τὸν Καίσαρα τῷ
17 πολέμῳ στρατάρχην ἐφίστησι. τοῦτο μαθὼν ὁ Ῥουσέλιος, πρὸ
τοῦ τὸν Σαγγάριον τὸν Καίσαρα διαβῆναι καταλαβών, ἀντ-
18 εστρατοπεδεύσατο αὐτῷ· καὶ ὁ Καῖσαρ ἀμνηστίαν αὐτῷ τοῦ
W III 228 19 πταίσματος ἐπηγγέλλετο, εἰ προσχωρήσει τῷ βασιλεῖ. ἀλλ' ἐκεῖ-
20 νος βαρβαρικῶς φρυαττόμενος οὐδὲν ἐφρόνει ἐνδόσιμον. συρ-
ρήγνυται τοίνυν πόλεμος, καὶ ἡττήθησαν οἱ περὶ τὸν Καίσαρα
καὶ αὐτὸς ἑάλω σὺν πλείοσιν ἄλλοις, τοῦ Βοτανειάτου, ὃς συν-
21 εστρατήγει τῷ Καίσαρι, μετ' ὀλίγων φυγόντος. ὁ μέντοι Ῥου-
σέλιος πρὸς τὸ Βυζάντιον ἵετο ἄγων τὸν Καίσαρα δέσμιον καὶ
C τὸν Μαλέσην Βασίλειον, ἄρτι τῆς μετὰ τοῦ Διογένους λελυ-
μένον αἰχμαλωσίας, καὶ ἡ Χρυσόπολις εἶχε τὸν ἀποστάτην, καὶ
22 αὐτίκα πῦρ ταῖς ἐκεῖσε οἰκίαις ἐνῆκεν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀξίωμά
τε κουροπαλάτου αὐτῷ ἐπηγγέλλετο, εἰ τὰ ὅπλα κατάθοιτο,
καὶ τὴν γυναῖκα αὐτῷ μετὰ τῶν τέκνων ἐξέπεμψεν· ἀλλ' ὁ
23 βάρβαρος ἀτίθασσος ἦν. μετεπέμψατο τοίνυν ὁ βασιλεὺς κατὰ

2 ὅτι ὁ Καῖσαρ σταλεὶς κατὰ τοῦ Ῥουσελίου (κατὰ Ῥ. σταλεὶς E) ἡττήθη καὶ ἑάλω CE 18 ὅτι ὁ βασιλεὺς Τούρκους κατὰ τοῦ Ῥουσελίου μετεπέμψατο, ὁ δὲ λύσας τὸν Καίσαρα βασιλέα ἀνεῖπε· καὶ συμμίξας τοῖς Τούρκοις αἰχμάλωτος καὶ αὐτὸς καὶ ὁ Καῖσαρ (καίσαρ CE) ἐλήφθησαν CE

3 τὸν θεῖον τὸν Καίσαρα] καίσαρα τὸν θεῖον B 6 καίσαρ ARwp, καῖσαρ B^s *Di* ἀμνηστίαν om. C, suppl. C^w 7 post εἰ add. τὰ ὅπλα κατάθοιτο καὶ C*Wo* lat., v. ad vs. 16 s. 8 συρρύγνηται w*p invitis AR 10 ἑάλω C^w, ἡττήθη C 12 ἵετο Bwp 13 μάλεσῆν (sic) D βασιλεῖον D λελυμένους D 15 ὁ δὲ] καὶ ὁ C 16 κουροπαλάτου Rwp*Di*, κουροπαλάτην A τὰ ὅπλα κατάθοιτο] ἀποσταίη τῆς ἀπονοίας καὶ τοῦ ἀποστατεῖν C 17 αὐτοῦ BDEwp*Di* 18 ἀτίθασος Ewp*Di*

captis aliis, castris direptis ipse quoque dux in hostium potestatem
16 venit, a quibus magna pecunia se redemit; rex vero Caesarem
17 patruum bello praefecit. Quo Ruselius cognito, Sangario, ante-
18 quam ille traiceret, occupato castra contra eum locat et quamvis
19 illo veniam delicti promittente, si ad regem rediret, Ruselius bar-
20 bari insolentia de deditione minime cogitans, proelio commisso,
21 Caesarem vincit et cum pluribus aliis captum et vinctum, unaque
Basilium Malesam, paullo ante cum Diogene ex captivitate li-
beratum, Byzantium versus perduxit, Botaniata Caesaris col-
lega cum paucis elapso, ac Chrysopolim se recipit, ubi domibus
22 statim ignem inicit. Neque homo barbarus, cum rex, si arma
deponeret, curopalatae honorem ei offerret uxoremque cum li-
23 beris misisset, ulla re est mitigatus. Itaque Turcis mercede re-

τοῦ Ῥουσελίου Τούρκους ἐπὶ μισθῷ· ὁ δὲ μὴ ἀξιόχρεως ὢν
πρὸς τὸν πόλεμον λύει τὸν Καίσαρα τῶν δεσμῶν καὶ εὐφη-
μίαις ἀναγορεύει βασιλικῶς, οἰόμενος προσθήσεσθαί οἱ πολλούς.
αἴφνης δὲ Τούρκων ἀναφανέντων ὁ Ῥουσέλιος κατ' αὐτῶν βαρ- 24
βαρικῇ θρασύτητι ἀπερισκέπτως ἐχώρησε, καὶ πολλοὺς μὲν οἱ
Φράγγοι τῶν Τούρκων κατέβαλον, τοὺς δ' ἄλλους ἐτρέψαντο D
IV 222 εἰς φυγὴν καὶ ἀκρατῶς ἐδίωκον. οἱ μὲν οὖν πλείους ὀπίσω 25
που ἀπελείφθησαν, τῶν ἵππων σφίσι μὴ εὐτονούντων πρὸς τὸ
πολὺ τῆς διώξεως· ὁ Ῥουσέλιος δὲ μετὰ τοῦ Καίσαρος σὺν
ὀλίγοις ἐπήλαυνον. ἤδη δὲ τῶν οἰκείων ἐκμηκυνθεῖσι πολὺ 26
ἑτέρα πληθὺς ἀνεφάνη Τούρκων εἰς πολλὰς πάνυ χιλιάδας
ἀριθμουμένη· ὡς δ' ἐπῆλθον αὐτοῖς οἱ φανέντες καὶ ἄκοντες
αὐτοῖς συνερράγησαν. περιειληθέντες δ' ὑπὸ τοῦ πλήθους καὶ 27
τοὺς ἵππους ἀποβαλόντες ἑάλωσαν ὅ τε Καῖσαρ καὶ ὁ Ῥου-
σέλιος. ἀλλὰ τὸν μὲν Ῥουσέλιον ἡ σύνευνος προλαβοῦσα ἐπρίατο, 28
τὸν δὲ Καίσαρα ὁ βασιλεὺς ἐλυτρώσατο. ὁ δὲ ἀπαγόμενος 29
πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἐν τῇ Προποντίδι γενόμενος κείρεται τὴν
τρίχα καὶ μεταμφιέννυται τὴν στολήν, ῥάκος μοναχικὸν περι- PII288 A
θέμενος· ηὐλαβεῖτο γὰρ μή τι πάθῃ πρὸς τοῦ ἀνεψιοῦ διὰ

12 *ὅτι ὁ Καῖσαρ* (*καίσαρ* C) *διὰ τοῦ βασιλέως ἐξωνηθεὶς ἐκείρατο καὶ μοναχὸς γέγονεν* C

1 *τοῦ* om. D 3 *βασιλικαῖς* CEwp*Di* 6 *κατέβαλλον* B 9 *μετὰ τοῦ καίσαρος* corr. ex *σὺν τῷ καίσαρι* B 10 *ἀπήλαυνον ἤδη. καὶ τῶν οἰκείων* B 12 *δὲ* C post *ἄκοντες* add. *οἱ περὶ τὸν ῥουσέλιον* C 14 *καίσαρ* ARwp, *καῖσαρ* B^s*Di* 18 *μεταθέμενος* w*p invitis AR 19 *πάθοι* Rwp*Di*

gia contra se evocatis, cum illis se non esse parem intellegeret,
Caesarem vinculis solutum regem salutat, multos se cum eo con-
iuncturos esse ratus. Cum autem Ruselius Turcos barbarica 24
ferocia inconsiderate aggressus esset, Franci multos straverunt,
ceteros in fugam coniectos continenter sunt persecuti. Plures 25
tamen Franci substiterunt, equis ita fatigatis, ut longiorem in-
sectationem ferre non possent; sed Ruselius et Caesar paucis
comitantibus instantes et longius a suis provecti in aliam Turco- 26
rum multitudinem, quae erat multorum milium, inciderunt, cum
quibus vel inviti pugnare coacti et a multitudine circumventi, 27
amissis equis, et Caesar et Ruselius capiuntur. Ac Ruselium 28
uxor mature redemit, Caesarem vero rex. Ad quem dum per- 29
ducitur, cum ad Propontidem venisset, capillo raso mutataque
veste monasticam lacernam sumit veritus, ne ob imperii titulum

30 τὴν ἀνάρρησιν. ὁ δέ γε Ῥουσέλιος λυθείς, ὡς εἴρηται, τῆς
αἰχμαλωσίας, τὴν γυναῖκα μετὰ τῶν περιλειφθέντων Φράγγων
λαβὼν εἰς τὸ τῶν Ἀρμενιακῶν θέμα ἐγένετο, ἐν ᾧ διῆγε καὶ
31 πρότερον. στέλλει τοίνυν ὁ βασιλεὺς κατ' αὐτοῦ τὸν πρόεδρον
Ἀλέξιον τὸν Κομνηνόν, νέον μὲν ὄντα, ἄνδρα δὲ συνετὸν καὶ
32 δραστήριον. ὃς γενόμενος κατὰ τὴν Ἀμάσειαν δι' ἀπορρήτων
δηλοῖ τοῖς Τούρκοις ὡς εἰ κατασχόντες τὸν Ῥουσέλιον παρα-
33 δοῖεν τοῦτον αὐτῷ, πολλῶν αὐτοὺς ἐμπλήσει χρημάτων. φιλίαν
γοῦν ὑποκριθέντες ἐκεῖνοι πρὸς τὸν Ῥουσέλιον κατέσχον τὸν
B 34 ἄνδρα καὶ πολλῶν αὐτὸν χρημάτων ἠλλάξαντο· ὃς αὐτίκα παρὰ
τοῦ Ἀλεξίου δέσμιος ἀπήχθη πρὸς τὸ Βυζάντιον καὶ σφοδρῶς
αἰκισθεὶς εἰς πύργον δέσμιος κατεκέκλειστο.

35 Σίτου δὲ γενομένης ἐνδείας ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ βασιλέως τού-
του, ὥστε μὴ ὅλον μέδιμνον εἰς νόμισμα ἀποδίδοσθαι, ἀλλὰ παρὰ D IV 223
πινάκιον, εἰς ἐπώνυμον τῷ βασιλεῖ τὸ κοινὸν δυστύχημα ἐχρημά-
τισεν, ὡς καὶ μέχρι τοῦδε οὕτω καλεῖσθαι τοῦτον τὸν ἄνακτα·
36 οὐ γάρ τις ἄλλως γνωριεῖ τοῦτον εἰ μὴ τὸν Παραπινάκιον εἴποι.

4 *περὶ τοῦ βασιλέως κυροῦ* (de forma *κυροῦ* v. argum ad XVIII 20, 4. 21. 29, 11 et de Boorii indicem Theoph.) *Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ* A, *ὅτι ὁ βασιλεὺς Ἀλέξιος* (*ὁ—Ἀλ.* om. E) *εἷλε τὸν Ῥουσέλιον* CE 13 *ὅπως ἐκλήθη Παραπινάκιος οὗτος ὁ βασιλεὺς* C

1 *γε* om. Ewp 2 *περιληφθέντων* (sic) A 3 *ἀρμενικῶν* D *ἀφίκετο θέμα* C 5 post *δέ* add. *γε* Rwp 6 *τὴν* om. C *ἀμασείαν* D 8 *αὐτῷ τοῦτον* B 9 *οὖν* BDEwp 12 *πύργον* BCwp*Di*, *πῦργον* AR, v. ad XIII 3, 15 15 post *πινάκιον* add. *ὅ ἐστι μεδίμνου τὸ τέταρτον* Cwp, v. praef. *ἐχρημάτισεν* O, *ἐχρημάτισε* AEwp*Di*, v. ad XIII 1, 5 16 *τοῦτον* ante *καλεῖσθαι* Rwp 17 post *τοῦτον* add. *τοῖς περὶ αὐτοῦ* (*αὐτὸν* BD) *λέγουσιν* Rwp, *οἷς περὶ αὐτοῦ διαλέγοιτο* C *εἴποι* AO (*προσθείη* Scylitz. p. 714, 19), *εἴπῃ* Ewp

30 a nepote afficeretur supplicio. At Ruselius e captivitate redemptus,
ut dictum est, cum uxore et reliquis Francis in provinciam Ar-
31 meniacorum se contulit, ubi prius quoque vitam egerat. Rex
igitur praesidem Alexium Comnenum, adulescentem illum qui-
32 dem, sed prudentem et strenuum, contra eum mittit. Qui cum
Amasiam pervenisset, Turcis clam significat, si Ruselium sibi tra-
33 derent, se illis grandem pecuniae summam daturum. Itaque illi
amicitia simulata virum comprehensum magna pecunia commu-
34 tarunt; qui statim ab Alexio vinctus et Byzantium perductus et
post atrocia tormenta in turri quadam est inclusus.

35 Quia vero sub hoc rege annonae caritate laboratum est,
ut non integer medimnus numismate veniret sed pinacio detracto,
publica calamitas cognomen illi fecit, ut etiam hodie sic vocetur
36 neque aliter agnoscatur, nisi Parapinacium dixeris.

Τῷ τρίτῳ δ' ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ τὸ τῶν Χροβάτων 17
ἔθνος, οὓς δὴ καὶ Σέρβους τινὲς καλοῦσι, κεκίνητο, τὴν τῶν
Βουλγάρων χώραν ἐπικεχειρηκὸς κατασχεῖν. ἀλλὰ μὴν καί 2 C
τινα ταύτης κατεσχηκός, πολλαῖς δὲ μάχαις καὶ φθορᾷ πολλῶν
ἑκατέρωθεν τῶν τε κατισχημένων ἐκπέπτωκε καὶ καταπολε-
μηθὲν τῶν Ῥωμαϊκῶν ὁρίων ἐξώσθη καὶ εἰς τὰ σφέτερα ἤθη
μένειν ἠνάγκαστο.

Δοῦλος δέ τις τοῦ πατρὸς τούτου τοῦ αὐτοκράτορος Νέ- 3
στωρ ὄνομα, βεστάρχης δὲ τὸ ἀξίωμα, δοὺξ τῶν Παριστρίων
προχειρισθεὶς ἦρεν ὅπλα κατὰ τοῦ βασιλέως. ὁμαιχμίαν γὰρ 4 W III 229
θέμενος μετά τινος ἀρχηγοῦ Πατζινάκων, ὃς ἐκαλεῖτο Τατούς,
εἰς τὴν τῶν πόλεων βασιλεύουσαν παρεγένοντο καὶ παρενέβαλον
πρὸ αὐτῆς. καταθέσθαι δὲ τὰ ὅπλα τοῦ βασιλέως δηλοῦντος 5
αὐτῷ, ἐκεῖνος ἕτοιμος εἶναι ποιῆσαι τοῦτο ἔλεγεν, εἰ αὐτῷ ὁ
λογοθέτης Νικηφόρος ἐκδοθείη ἢ τέως ἐκ μέσου γένηται, ὡς D
κοινὴ συμφορὰ καὶ κακὸν ἐπιδήμιον. τοῦτο δὲ τοῦ βασιλέως 6
μὴ ποιοῦντος, ἀπανίσταται μὲν τῆς πόλεως, τὰ τῶν Θρᾳκῶν

1 *περὶ τοῦ τῶν Χροβάτων* (*χορβάτων* C, v. ad XVIII 17, 1) *ἔθνους* C
8 *περὶ τῆς ἀποστασίας τοῦ δούλου* (*τ. δούλ.* om. E) *Νέστορος* CE

1 *πρώτῳ* Scylitz. p. 714, 22, sed v. Segerum l. c. p. 120, 37 *χρωβάτων* AR, *χροβάτων* ex *χρωβάτων* corr. B, *χορβάτων* C, *χροβάτων* CwwpDi, v. ad XVI 18, 19 2 *κεκεκίνητο* w*p 3 *ἀποκεχειρηκὸς* E 4 *φθορὰ* D 5 *κατησχημένων* A, *κατισχημένων* O, *κατεσχημένων* EwpDi 6 *χωρίων* BD *σφέτερα*] *ἑαυτοῦ* C 9 post *δοὺξ* add. *δὲ* C 11 *Τάτους* Scylitz. p. 719, 12, *Τατοὺς* Mich. Attal. p. 205, 16 12 *παρέλαβον* D 14 *τοῦτο ποιῆσαι* Rwp 14. 15 *αὐτῷ* alterum post *ἐκδοθείη* C 16 *κακὸν* ARBwwp, *κοινὸν* BD 17 *τῶν* om. Rwp

17. Tertio regni illius anno Crovatorum gens, quos non-
nulli vocant Servos, Bulgariam occupare aggressa est ac quae- 2
dam loca cepit, sed multis proeliis factis, multis utrimque caesis,
tum iis excidit, quae tenuerat, tum devicta et e finibus Roma-
norum expulsa in suas redire sedes coacta est.

Servus autem quidam paternus imperatoris, cui nomen erat 3
Nestori, dignitate vestarches, ripae Istri dux designatus arma contra
regem cepit et conspiratione cum Tato, quodam Patzinacorum 4
duce, inita castra ante urbem regiam posuit. Monitus autem a 5
rege, ut ab armis discederet, id se facturum respondit, si logo-
theta Nicephorus, reipublicae pestis et populi clades, sibi dede-
retur vel e medio tolleretur. Qua re a rege negata, relicta urbe 6

δὲ καὶ τὰ τῶν Μακεδόνων ληίζεται καὶ ὅσα τούτοις τῆς Βουλ-
γαρίας παράκειται καὶ εἰς τὴν τῶν Πατζινάκων μεταχωρεῖ.
7 Υἱοῦ δὲ τεχθέντος αὐτῷ ἐκ τῆς ἐξ Ἀλανῶν Μαρίας, ἣν
βασίλισσαν ἔστεψε, Κωνσταντῖνον αὐτὸν ὠνόμασεν ἐπὶ τῷ πατρὶ
καὶ βασιλικῶς ἐταινίωσε καὶ στείλας πρὸς τὸν Λογγιβαρδίας
ἡγεμονεύοντα Ῥομπέρτον τὴν ἐκείνου θυγατέρα τῷ υἱῷ ἐμνη-
8 στεύσατο, ἣν καὶ ἀχθεῖσαν Ἑλένην μετωνόμασεν. ἐτέχθη δὲ
P II 289 A τότε ἐν τῷ Βυζαντίῳ παιδίον, ἕνα ἔχον κατὰ τὸ μέτωπον D IV 224
9 ὀφθαλμὸν καὶ τραγοσκελές. τῶν μέντοι βαρβάρων τὴν ἑῴαν
ληιζομένων καὶ οἷς ἐντύχοιεν ἔργον τιθεμένων μαχαίρας, φεύ-
10 γοντες οἱ Ἀσιανοὶ τῇ Κωνσταντίνου προσῄεσαν. μή τινος δὲ
προνοουμένου τῶν κοινῇ συμφερόντων (ὁ γὰρ βασιλεὺς περὶ
λόγους ἠσχόλητο καὶ ἰάμβους συντιθέναι πρὸς τοῦ Ψελλοῦ ἐδι-
11 δάσκετο), σιτοδεία τοὺς ἐν τῇ πόλει ἐπίεζεν. ἵνα δ' ἐκφαντι-
κώτερον τὸ πάθος ἐκτραγῳδήσαιμι, λιμὸς ἦν ἄντικρυς τὸ κα-
κόν, τῷ δὲ παρείπετο καὶ λοιμός, κἀκ τούτου συνέβαινον θά-
νατοι καὶ οὗτοι συχνοί τε καὶ ἀλλεπάλληλοι, ὥστε ἀδυνατεῖν
12 τοὺς ζῶντας ταφῇ παραδιδόναι τοὺς θνήσκοντας. τοσοῦτοι

3 *ὅτι υἱὸς ἐτέχθη* (*ἐγεννήθη* E) *τῷ βασιλεῖ καὶ ἐστέφθη παρ' αὐτοῦ* (*παρ' αὐτοῦ* om. E) CE 7 *περὶ τοῦ τεχθέντος σημειώδους παιδός* C, *σημεῖον* E 14 *περὶ τοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ τούτου γενομένου λιμοῦ καὶ λοιμοῦ* (*κ. λοιμ.* om. E) CE

1 *τῶν* om. Rwp*Di* 3 *αὐτῷ*] *τῶ βασιλεῖ μιχαὴλ* C post *ἣν* add. *καὶ* Rwp 6 *ῥομπετον* (s. acc.) E 7 *ἑλένην* Osw*Di*, v. ad XIII 1, 2 8 *τότε* om. BD 9 *καὶ* om. BDwp 13 post *λόγους* add. *τάχα* C 14 *δὲ καὶ* D 15 *ἄντικρυς* R*Di*, *ἄν* | (desinit fol. 459u) A, *ἄντικρυ* w*p, v. ad § 26 16 *τούτων* C 18 *διδόναι* C

Thraciam et Macedoniam et his finitima Bulgariae loca praedatus
ad Patzinacos se confert.
7 Michaël filium ex Maria Alana, quam reginam appellarat,
susceptum Constantinum ob patris memoriam vocavit et regni
insignibus adornato Roberti, Longibardiae ducis, filiam despondit,
8 cui adductae nomen Helenae indidit. His temporibus Byzantii
infans natus caprinis pedibus, uno oculo in fronte praeditus.
9 Barbaris autem Orientem vastantibus et obvios quosque ferro
10 trucidantibus, Asiani Cpolim confugerunt. Nullo autem bonum
publicum curante (nam rex studiis vacans iambos scribere a Psello
11 docebatur), urbanos annonae penuria premere coepit. Quam
calamitatem ut evidentius et atrocius declarem, id malum fuit
fames, quam pestilentia comitabatur; unde hominum interitus
tantus et tam frequens est consecutus, ut viventes morientibus
12 sepeliendis essent impares. Tot enim peribant, ut saepe multi

γὰρ ἦσαν ὡς πολλάκις πολλοὺς ἐν μιᾷ κλίνῃ ἐκφέρεσθαι, κἂν B
ταῖς ἀμφόδοις δὲ ἀτάφους κεῖσθαι πολλούς. ἐντεῦθεν πάντα 13
κατηφείας μεμέστωτο διά τε ταῦτα καὶ ὅτι καὶ ἀδίκοις εἰσπρά-
ξεσιν ἐπιέζετο τὸ ὑπήκοον.

Οὕτω δὲ τῶν πραγμάτων ἐχόντων, οἱ τῶν ἑῴων ἀρχόντων 14
προέχοντες συνελθόντες ἀποστασίαν ὠδίνησαν, καὶ τὸν κουρο-
παλάτην Νικηφόρον τὸν Βοτανειάτην εἰς βασιλέα προείλοντο
καὶ ἀνηγόρευσαν αὐτοκράτορα. τοῦτο τὸν βασιλέα θορύβου 15
καὶ δέους ἐνέπλησεν· ἤδετο γὰρ ὡς ὑπερτερήσει ποτὲ τοῦ ΜΥ
στοιχείου τὸ ΝΥ. ἦν δὲ τῶν εὐπατριδῶν ὁ Βοτανειάτης, ἐκ τοῦ 16
Φωκᾶ τὴν τοῦ γένους ἕλκων σειρὰν νομιζόμενος. διακηρυ- 17
κεύεται τοίνυν πρὸς τοὺς Τούρκους ὁ βασιλεύς, ἁδρὰς αὐτοῖς C
ἐπαγγελλόμενος δωρεάς, εἰ τοὺς ἀποστατήσαντας συσχόντες πα-
ραδοῖεν αὐτῷ. ὁ μὲν οὖν Βοτανειάτης ἐξ ἑῴας, ὡς εἴρηται, 18
βασιλείας ἑαυτῷ περιθέμενος σχῆμα καὶ ὄνομα ἐφοίτα πρὸς
τὸ Βυζάντιον. ἐξ ἑσπέρας δ' αὖθις ἑτέρας ἀποστασίας ἐπεκυ- 19
D IV 225 μάνθη κλυδώνιον· ὁ γὰρ πρόεδρος Νικηφόρος ὁ Βρυέννιος
δοὺξ Δυρραχίου τυγχάνων, ἐπεὶ μεμαθήκει ἀφαιρεθεὶς τὴν

5 *ὅτι ὁ Βοτανειάτης παρὰ τῶν ἑῴων ἀρχόντων* (*ἄρχεται* C) *βασιλεὺς ἀνερρήθη* CE 16 *ὅτι καὶ ἐν τῇ δύσει ὁ Βρυέννιος* (*βρυένιος* C) *Νικηφόρος* (*ἐν τῇ Δυρραχίῳ* (*δυραχίω* E) *ὁ Νικηφόρος Βρύεννιος* E) *ἀποστασίαν ἐπεχείρησεν* CE

2 *ἀφόδοις* D *δὲ* om. E 3 *καὶ* post *ὅτι* om. D 4 *τὸ* om. D 5. 6 *ἀρχόντων πρ.* ARwp, *πραγμάτων πρ.* B, *ταγμάτων πρ.* D 8 *ἀνηγόρευσεν* C 9 *ἐπλήρωσεν* E, *ἐπλήρωσε* D *μ̄υ* A, *μῦ* C, *μ̄ὺ* R, *μ̄* D, *M* wp*Di* 10 *τὸ* Rwp*Di*, *τοῦ* A *νῦ* A, *νῦ* C, *ν̄ὺ* R, *ν̄* D, *N* wp*Di* *τῶν* Rwp*Di*, *τὸν* A 11 *ἕλκειν* Rwp*Di* 12 *ἀδρὰς* w*p 13 *ἐπαγγελόμενος* w*p 15 *αὐτῶ* DEwp ante *σχῆμα* add. *καὶ* BDEwp 17 *βρυέννιος* EB[s]wp*Di*, *βρυένιος* AR

in uno lectulo efferrentur, multi in plateis iacerent insepulti.
Quare cum hac de causa tum ob iniquas exactiones omnia erant 13
plena luctu et maerore.

Quae cum ita essent, orientalium praetorum principes de- 14
fectionem parturientes Nicephorum Botaniatem europalatem prae-
latum ceteris regem salutant. Quae res ideo regem complevit 15
perturbatione et terrore, quod canebatur littera NY aliquando
fore superior littera MY. Erat autem Botaniates claro natus 16
genere atque a Phoca originem ducere putabatur. Rex igitur 17
per caduceatores ingenti pecunia promissa a Turcis petit, ut se-
ditiosos sibi tradant. Botaniates autem regio habitu et nomine 18
usurpato ex Oriente, ut diximus, Byzantium contendit. Sed et 19
ab Occidente alia seditionis tempestas exstitit; nam praeses Nice-

ἀρχήν, ἀφίσταται καὶ αὐτὸς καὶ περιβάλλεται τὰ τῆς βασιλείας
παράσημα καὶ τοῖς ἐκεῖ παροῦσι δορυφορούμενος τάγμασιν εἰς
20 τὴν Ἀδριανούπολιν ἀπήει, ἀφ' ἧσπερ καὶ ὥρμητο, καὶ τῷ
ἀδελφῷ Ἰωάννῃ ἐκεῖ ἑνωθεὶς πλῆθός τε στρατιωτῶν ἐκεῖθεν
D ἐθνικῶν τε καὶ Μακεδόνων πείσας συνάρασθαί οἱ τῆς τυραν-
21 νίδος ἀπήρξατο. τισὶ δὲ τῶν τοῦ Βρυεννίου ὁ Θεοδωροκάνος
22 συμμίξας ἡττᾶταί τε καὶ ἁλίσκεται. προσερρύησαν δὲ τῷ Βρυ-
εννίῳ καὶ οἱ Ῥαιδεστηνοί, ἀλλὰ μέντοι καὶ οἱ οἰκοῦντες τὸ Πά-
23 νιον. εἴχετο τοίνυν τῆς ἀποστασίας ὁ Βρυέννιος κραταιῶς, τὸν
ἀδελφὸν κουροπαλάτην τιμήσας καὶ στείλας σὺν δυνάμει πρὸς
24 τὸ Βυζάντιον, ὡς αὐτίκα τοῦτο παραληψόμενον. ᾐώρητο γὰρ
ἐλπίσιν ὡς ὑπτίαις, τὸ τοῦ λόγου, χερσὶν οἱ τῆς συγκλήτου
W III 230 βουλῆς αὐτὸν ὑποδέξονται διὰ τὴν πρὸς τὸν λογοθέτην Νικη-
P II 290 A φόρον ἀπέχθειαν καὶ τὴν τοῦ βασιλέως ἀφέλειαν· ἀλλ' οὐ κατὰ
25 τὸν σκοπὸν αὐτῷ καὶ τὰ πράγματα ἀπηντήκασιν. ἐπελθόντες γὰρ
οἱ σταλέντες τῷ τείχει τῶν Βλαχερνῶν ἠκροβολίσαντο μέν,
26 ἤνυσαν δὲ οὐδέν. ὅθεν διὰ τῆς γεφύρας διαβάντες εἰς τὴν
ἀντικρὺ τῆς πόλεως ἤπειρον τὰς ἐκεῖ τυγχανούσας οἰκοδομὰς
παρέδοσαν τῷ πυρὶ κἀκεῖθεν εἰς τὸν Ἀθύραν ὑπέστρεψαν.

3 ἐπήει BD 6. p. 717, 3. 6 βρυεννίου RwpDi, βρυενίου AC 6 θεοδωροκάνος ARwp Scylitz. p. 728, 11, Mich. Attal. p. 247, 12, Θεοδωροκᾶνος Di 7 βρυεννίῳ R(wpDi), βρυενίῳ AC 8 δ***δεστηνοὶ E πάνιον AOwpDi (Scylitz. p. 729, 10, Mich. Attal. p. 249, 3), πάννιον E 9. p. 717, 10 βρυέννιος RwpDi, βρυένιος AC 14 ἀφελεῖ C 15 αὐτῷ R[s]wpDi, αὐτὸν A 18 ἄντικρυ w*p invitis AR, v. ad p. 552, 16. 622, 7 19 τῷ om. D

phorus Bryennius, Dyrrhachii dux, cum sibi abrogatam esse di-
gnitatem cognovisset, et ipse deficit regni insignibus arreptis et
legionum, quas ibi habebat, custodia munitus Hadrianopolim
20 petit, unde ortus erat; ubi fratre Ioanne adiuncto et militibus
gentilibus et Macedonibus multis ad se pellectis, tyrannidem au-
21 spicatur. Theodorocanus autem cum parte copiarum illius con-
22 gressus et vincitur et capitur. Quin et Rhaedestini et Panii in-
23 colae ad Bryennium confluxerunt. Itaque defectionem naviter
urgens Bryennius fratrem curopalatem designatum cum copiis
24 Byzantium misit, quasi statim capturus esset urbem. Eam enim
spem alebat se a senatu tam ex odio adversus logothetam Nice-
phorum, quam ob regis simplicitatem supinis, ut aiunt, manibus
susceptum iri; neque vero res illi ex animi sententia cesserunt.
25 Nam ii, quos miserat, Blachernarum moenia adorti levia quae-
26 dam proelia fecerunt, neque vero quicquam profecerunt. Unde
per pontem in obversam urbi continentem progressi aedificia

οὕτω δ' ὁ βασιλεὺς περιστατούμενος πάντοθεν τὸν Ῥουσέλιον 27
λύει τε τῶν δεσμῶν καὶ ῥήμασι καὶ χρήμασι τὸν ἄνδρα ἐκ-
μειλιξάμενος ἐπελθεῖν πείθει τῷ τοῦ Βρυεννίου ὁμαίμονι μετὰ
τοῦ προέδρου Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, στραταρχοῦντος τῆς τῷ
βασιλεῖ κατὰ τὸ Βυζάντιον προσούσης δυνάμεως. ὃ μαθὼν ὁ 28
D IV 226 *τοῦ Βρυεννίου ἀδελφὸς ἔφθη διαδράς. τῶν Μακεδόνων μέντοι* 29 B
καταληφθέντες πολλοὶ οἱ μὲν ἔπεσον, οἱ δ' ἑάλωσαν.

Ἐν τοσούτῳ δὲ καὶ Πατζινάκων πλῆθος ἐπῆλθε κατὰ 18
Ἀδριανουπόλεως καὶ περὶ ταύτην παρεμβαλόντες τὴν πέριξ
αὐτῶν ἐληίζοντο χώραν, οὓς ὁ Βρυέννιος δεξιωσάμενος χρή-
μασι μεταναστῆναι τῆς πόλεως ἔπεισε. περὶ δέ γε τὴν Κύζικον 2
τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπελθόντι καὶ πειρωμένῳ ὑπαγαγέσθαι τοὺς
ἐκεῖ ὁ Ῥουσέλιος ἐντυχὼν ἐτρέψατο κατὰ κράτος αὐτόν.

Ἄρτι δὲ τοῦ πατριάρχου Ἰωάννου τοῦ Ξιφιλίνου πρὸς τὰς 3
αἰωνίους μεταθεμένου μονὰς ἐπὶ δέκα ἐνιαυτοὺς ἐφ' ἑνὶ καὶ
μησὶν ἑπτὰ τὴν ἐκκλησίαν ποιμάναντος προεχειρίσθη πατριάρχης
Κοσμᾶς μοναχός, λόγοις μὲν οὐχ ὡμιληκώς, ἀρεταῖς δὲ παν- C
τοίαις κοσμούμενος καὶ διὰ τοῦτο καὶ πρὸς τοῦ βασιλέως ἐξ-
όχως τιμώμενος.

1 *ὅτι ὁ Κομνηνὸς Ἀλέξιος καὶ ὁ Ῥουσέλιος ἀπεστάλησαν κατὰ τοῦ Βρυεννίου* (*Βρυενίου* C) C 14 *περὶ πατριαρχῶν* CE

1 *σ*σέλιον* E, corr. Ew 2 *τε* om. B 6 *ἔφη* C 7 *καταλειφθέντες* BDEwp *δὲ* E 8 *καὶ* om. C 9 *ἀνδριανουπόλεως* D, *ἀδριανούπολιν* C 10 *αὐτῆς* D 11 *μεταστῆναι* Ewp *κύζυκον* (sic) A 12. 13 *τῷ ἀδελφῷ—ὁ ῥου* om. C, suppl. Cw, v. *B-W Byz. Zeitschr.* a. 1892 p. 207 et 216, 2 12 *ἐπελθόντι* D 16 *προχειρίσθη* w*p 17 *παντόαις* E, *πανταίαις* w*p

incenderunt indeque Athyram redierunt. Rex vero tantis undi- 27
que malis vexatus Ruselio vinculis soluto et verbis et pecunia
delinito persuadet, ut una cum Alexio Comneno praeside, qui
copiis Byzantinis praeerat, Bryennii fratrem invadat. Quibus 28
rebus ille mature cognitis fuga salutem petit. Multi tamen Mace- 29
dones occurrentes partim caesi, partim capti sunt.

18. Interea Patzinacorum multitudo Hadrianopolim aggressa
castris positis agros sibi proximos vastat, a quibus Bryennius
pecunia data impetravit, ut ab urbe recederent. Ruselius vero 2
eius fratrem Cyzicum invadentem ac gentem illam subigere co-
nantem proelio victum profligavit.

Patriarcha Ioanne Xiphilino in aeternas mansiones trans- 3
lato, cum ecclesiam annos XI et menses VII rexisset, patriarcha
est designatus Cosmas monachus, ineruditus ille quidem sed
omnis generis virtute ornatus, qua de causa a rege quoque plu-
rimi aestimabatur.

4 Ὁ μέντοι Βοτανειάτης ἐκ διαφόρων γενῶν ἑαυτῷ περι-
ποιησάμενος τάγματα καὶ Τούρκους προσηταιρίσατο, ὧν ἐξῆρχεν
ὁ Κουτλουμοῦς, τῶν παρὰ Πέρσαις τυγχάνων περιφανῶν, ὃς
τῷ σουλτάνῳ κατὰ γένος προσήκων περὶ τῆς ἀρχῆς αὐτῷ δι-
5 εφέρετο, καὶ πρὸς πολέμους ἤδη χωρεῖν ἡτοιμάζοντο. τοῦτο
τῷ χαλιφᾷ ἀγγελθέν (οὗτος δὲ παρ' αὐτοῖς ὑπερβαλλόντως τε-
τίμηται, ὡς ἐκ τοῦ γένους τοῦ Μουχούμετ κατάγεσθαι νομι-
ζόμενος) εἰς ἀγωνίαν ἐνέβαλεν ἵνα μὴ παρ' αὐτοῖς ἐμφύλιος
6 γένηται πόλεμος. αὐτίκα τοίνυν εἰ καὶ τῆς οἰκείας διατριβῆς
D μὴ ἐξιέναι τῷ χαλιφᾷ μηδὲ δημοσιεύειν νενόμισται, ἐκεῖνος τοῦ
ἔθους καταφρονήσας ἔξεισι καὶ ἄπεισι πρὸς τοὺς περὶ τῆς ἀρχῆς
ἀντερίζοντας καὶ πείθει τούτους τῆς μὲν μάχης ἀφέξεσθαι, τὸν δὲ
σουλτὰν ἔχειν μὲν τὴν οἰκείαν ἀρχὴν ἀνακρωτηρίαστον, συν-
άρασθαι δὲ τῷ συγγενεῖ παντοίως, ἐν κατασχέσει γενέσθαι χώ- D IV 227
7 ρας Ῥωμαϊκῆς καὶ ταύτης ἄρχειν. ἐπὶ τούτοις γενομένων ἐκεί-
νοις συμβάσεων, ὁ Κουτλουμοῦς εἰς τὴν ὑπὸ Ῥωμαίους ἐγένετο
8 καὶ τότε τῷ Βοτανειάτῃ συνεστρατεύετο. ἔχων οὖν στρατιὰν

1 ὅτι (ὅπως E) οἱ Τοῦρκοι τὰς Ῥωμαϊκὰς κατέσχον χώρας ἐν τῇ ἑῴᾳ καὶ ᾠκειώσαντο CE

1 ποιησάμενος B 3 κουτλουμοῦς A Scylitz. p. 732, 6, κουτλουμοὺς RwpDi, κουλτουμοὺς C 4 σουλτὰν Owp, σουλτᾶν E προσήκων RwpDi, προσῆκον A 5 ἡτοιμάζετο E 6 ἀπαγγελθὲν Ewp ὑπερβαλλόντως RwpDi, ὑπερβαλόντως AD, rectam formam omnes libri exhibent XVIII 20, 1 τετίμητο w*p invitis AR 7 μαχουμὲτ Ewp 8 post ἀγων. add. ἐκεῖνον C ἀνέβαλεν D 10 Χαλυφᾷ p* 12 ἀποσχέσθαι C, sed v. ad XIV 5, 2 13 οἰκείαν om. D ἀκρωτηρίαστον C, corr. Cw 14 δὲ post συγγενεῖ B πάντως BD 16 κουτλουμοῦς A, κουτλουμοὺς B^s wpDi, κουτουλμοὺς C, |τλουμοὺς D, κουτλουμὸς E, v. ad vs. 3 17 τότε post βοταν. B

4 Ceterum Botaniates legionibus e diversis gentibus conflatis
etiam Turcos sibi conciliavit, quorum dux erat Cutlumus, Persa
illustris, qui cum sultano, cui genere erat propinquus, de regno
5 contendebat; iamque ad arma res spectabat. Id chaliphae, cuius
apud illos maxima est auctoritas, ut qui a Muchumeto ortum
sumere putetur, magnum dolorem attulit, quod inter ipsos
6 bella civilia essent oritura. Quamvis igitur moris non esset, ut
suo loco excederet et in publico versaretur, tamen ille instituto
neglecto ad eos abit, qui de regno litigabant, iisque persuadet,
ut omisso bello sultanus principatum suum teneat integrum
cognatoque omni ope praesto sit, ut Romanis provinciis subactis
7 imperet. Quibus pactionibus firmatis Cutlumus Romanam di-
8 tionem ingressus Botaniatae operam navat, qui iustis copiis in-

ἀξιόλογον ὁ Βοτανειάτης μεθ' ἑαυτοῦ ἔσπευδε τὴν Νίκαιαν
καταλήψεσθαι. ἤδη γὰρ προὐδέδοτό οἱ ἡ πόλις αὕτη παρὰ τῶν 9
τεταγμένων αὐτῆς ἐπὶ φυλακῇ, κἀκεῖνοι αὐτῷ ἐθελονταὶ προσ-
εχώρησαν, κἀκ τῆς μεγαλοπόλεως δὲ πολλοὶ καθ' ἑκάστην προσ- P II 291 A
εφοίτων αὐτῷ. οὕτω μὲν οὖν τῷ Βοτανειάτῃ κατὰ ῥοῦν ἐχώ- 10
ρουν τὰ πράγματα· ἐν δὲ τῇ τῶν πόλεων ὑπερκειμένῃ παμ-
πληθεὶ συνελθόντες τό τε ταύτης δημοτικὸν καὶ τὸ ὑπερέχον
ἐν ἄρχουσιν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῶν τῇ ἐκκλησίᾳ κεκληρω-
μένων τὸ ἔκκριτον, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς τοῦ εὐαγγελισμοῦ
πανηγύρεως αὐτοκράτορα τὸν Βοτανειάτην ἀναγορεύουσι, προ-
εξάρχοντος τοῦ τοιούτου συλλόγου τοῦ πατριάρχου Ἀντιοχείας,
τοῦ καλουμένου Αἰμιλιανοῦ, καὶ τοῦ μητροπολίτου Ἰκονίου.
διαιρεθέντες οὖν κατὰ φατρίας τῆς πολιτείας οἱ ἔξοχοι καὶ 11
κατὰ φάλαγγας συνασπίσαντες ἐπίασι τῶν ἀνακτόρων τοῖς πρὸς
ἀνίσχοντα ἥλιον καὶ τούτων κρατήσαντες στρατιώτας οἰκείους
ἐφιστῶσιν εἰς αὐτῶν φυλακήν. τὸν δὲ βασιλέα σὺν τῇ βασι- 12 B W III 231
λίσσῃ Μαρίᾳ καὶ τῷ υἱῷ εἰς τὰ ἐν Βλαχέρναις καταπεφευγότα
ἀνάκτορα καθαιροῦσι τῆς βασιλείας καὶ ῥάκος ἀμφιεννύουσι

1 *ὅτι ὁ Βοτανειάτης κατέσχε τὴν Νίκαιαν* CE 6 *ὅτι ὁ δῆμος τῆς πόλεως βασιλέα ἀνεῖπε* (*ἀνεῖπεν αὐτοκράτορα* E) *τὸν Βοτανειάτην* CE *καὶ τὸν Μιχαὴλ καθεῖλον καὶ ἀπέκειραν* C

1 *μεθ' ἑαυτοῦ* RwpDi, *μετ' αὐτοῦ* A 2 *προδέδοτό* C *περὶ* C 3 *αὐτῆς*] *αὐτοῖς* C *ἐθελονταὶ αὐτῷ* E(wp) 4 *μεγάλης πόλεως* Ewp 5 *ἐχώρει* BDEwp 6 *παμπληθεὶ* RDi, *παμπληθεῖ* ADwp, *παμπληθεὶς* E 7 *δημοτικὸν ταύτης* BDEwp 8 *οὐ μὴν ἀλλὰ* AR, *ἀλλὰ μὴν* BDwp post *τῶν* add. *ἐν* BDEwp*Di* 9 *τῆς* om. E 12 *αἰμιλιανοῦ* B[s]wp*Di* Scylitz. p. 733, 19, *αἱμιλιανοῦ* AR, v. ad XVIII 19, 25 13 *διακριθέντες* BD *φρατρίας* wp invitis AR *τῆς πολιτείας* om. D 14 *ἐπίασι* Rwp*Di*, *ἐπίασιν* | A, v. ad XIII 1, 5 post *πρὸς* add. *τὸν* wp*Di* invitis AR 16 *συνιστῶσιν* BD *βασιλευούσῃ* E(wp) 18 *καταιροῦσι* p* *ῥάκκος* B

structus Nicaeam occupare properabat. Iam enim praesidiarii 9
Nicaeae milites prodita urbe ultro se cum ipso coniunxerant, et
a magna urbe cotidie multi ad illum confluebant. Ita rebus ex 10
sententia succedentibus Botaniates in urbe principe frequentis-
simo conventu plebis et primorum ex magistratibus et selectorum
sacerdotum celebri annuntiationis festivitate rex appellatur, Aemi-
liano patriarcha Antiocheno et metropolita Iconii auctoribus.
Igitur reipublicae primores tributim divisi et phalangis instar 11
conglobati regiam Orienti obversam invadunt et suorum militum
praesidio firmant. Regem vero, qui cum regina Maria et filio 12
in Blacherniam regiam confugerat, erepto regno lacernaque mo-

μοναχοῦ καὶ πρὸς τὴν μονὴν τοῦ Στουδίου ἀπάγουσιν, ἀπο-
13 *λελαυκότα τῆς βασιλείας ἐν ἔτεσιν ἓξ καὶ τοσούτοις μησί. ταῦτα*
κατὰ τὸ σάββατον γέγονεν, ἐν ᾧ τὴν ἐπὶ τῇ ἐκ νεκρῶν ἐγέρσει
τοῦ Λαζάρου θαυματοποιίαν τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος ἡμῶν
14 *πανηγυρίζειν ἡ ἐκκλησία παρείληφε. τοῦ γὰρ Μιχαὴλ οὕτω*
τῆς βασιλείας ἐκπεπτωκότος, ἀπραγμάτευτον εὗρεν ὁ Βοτα- D IV 228
νειάτης τὴν αὐταρχίαν καὶ ἤει πρὸς τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων.
15 *ὁ μέντοι Νικηφόρος ὁ λογοθέτης τῷ Ῥουσελίῳ ἐν Ἡρακλείᾳ*
C 16 *σκηνουμένῳ τῆς πόλεως ὑπεξελθὼν προσεχώρησεν. οἱ δ' ἐν*
τῇ πόλει τὸν Μιχαὴλ κατασπάσαντες, ἐπὶ τρισὶν ἡμέραις βασι-
λέως χηρεύοντα συντηρήσαντες τὰ βασίλεια τῷ Βοτανειάτῃ ἐπι-
17 *σπεῦσαι καὶ ἐλθεῖν ἐπιστέλλουσιν. ὁ δὲ ἕνα τῶν οἰκείων δού-*
λων προπέμψας, τὸν Βορίλαν φημί, καὶ δι' αὐτοῦ κατασχὼν
τὰ ἀνάκτορα ἐπικατέλαβε κἀκεῖνος μετ' οὐ πολύ.

19 *Ἐπεὶ δ' ἐν τοῖς βασιλείοις ὁ Βοτανειάτης ἐγένετο, ἀνα-*
δεῖται κατὰ τὴν μεγάλην τρίτην παρὰ τοῦ πατριάρχου βασιλικῇ
ταινίᾳ καὶ πρῶτον ἅπασι παρέσχετο φιλοτίμημα τὰς εἰς τὸ δη-

5 *ὅπως ὁ Βοτανειάτης τῆς βασιλείας ἐδράξατο* CE 15 *βασιλεία Νικηφόρου* (om. B) *τοῦ Βοτανειάτου* AR

2 *μησὶ τοσούτοις* Ewp; apud Scylitz. p. 734, 6 videntur excidisse *καὶ μῆνας ἕξ* coll. Mich. Attal. p. 270, 23 post *ταῦτα* add. *δὲ* C 3 *τὴν ἐπὶ* Rwp*Di*, *τῇ ἐπὶ* AD 4 *τοῦ λαζάρου* om. C post *κυρίου* add. *καὶ θεοῦ* Ewp, om. AO*Wo* lat. 5 *γὰρ* A, *γοῦν* Rwp 5. 6 *τῆς ἀρχῆς οὕτως* O 6. 7 *εὗρεν ὁ βοτ. τὴν βασιλείαν*, quorum duobus verbis ultimis ascripsit *γρ' τὴν αὐταρχίαν* A, *εὗρε τὴν αὐταρχίαν ὁ βοτ.* Ewp, *εὗρεν ὁ βοτ. τὴν βασιλείαν* O 8 *λεγοθέτης* p* 10 *ἐπὶ τρισὶν ἡμέραις* om. D *βασιλεύοντος* BD, *βασιλέως* Bw 12 *δοῦλον* D 13 *πέμψας* O *βορίλαν* AEwp (v. Niceph. Bryenn. p. 146, 11, 147, 9), *βορίλον* O Scylitz. p. 734, 23 16. 17 *ταινία βασιλικῇ* E(wp) 17 *παρέσχετο* AC, *παρέσχε τὸ* Rwp*Di*

nastica induta in Studii monasterium abducunt, cum regnum
13 annos sex et menses totidem tenuisset. Id eo sabbato actum,
quo ecclesia secundum morem a maioribus acceptum domini et
servatoris nostri in Lazari resurrectione miraculum celebrare solet.
14 Michaële enim ad hunc modum pulso, Botaniates imperio
15 nullo negotio potitus ad urbem proficiscitur. Verum Nicephorus
logotheta clam egressus ad Ruselium Heracleae castra habentem
16 se contulit. Urbani vero, qui Michaëlem pepulerant, asservata
regia per triduum principe destituta Botaniatem per litteras mo-
17 nent, ut propere veniat. Is igitur Borila uno de servis misso,
qui illam occuparet, ipse haud ita multo post est consecutus.

19. Botaniates, cum in regiam venisset, a patriarcha feria

μόσιον ἁπάντων κοινῶς ὀφειλὰς ἐκτεμὼν ἀπροσδιορίστως καὶ
χρεοκοπίαν τούτων θεσπίσματι μεγαλοπρεπῶς ἐργασάμενος. ἔτι 2
δὲ τῷ Βρυεννίῳ κατὰ τὴν ἑσπέραν ἐχομένῳ τῆς τυραννίδος D
στέλλει τοὺς ἀπαγγέλλοντας τὴν τοῦ Καίσαρος ἀξίαν αὐτῷ δι-
δόναι, εἰ τῆς τυραννίδος ἀπόσχοιτο, καὶ τοῖς αὐτῷ συναρα-
μένοις τὰς τιμὰς ἐπιβεβαιῶσαι, αἷς αὐτοὺς ἐκεῖνος ἐτίμησεν. ὁ 3
δὲ σφόδρα τῆς βασιλείας ἐφίετο καὶ ἀνένδοτος ἦν· πάλιν οὖν
ἑτέρα πρεσβεία καὶ ἐπὶ ταύτῃ τρίτη. ὁ δ' ὑπερηφανεύετο καὶ 4
οὐδὲ κατὰ τὰ τῶν πρέσβεων νόμιμα τοὺς πρέσβεις ἐδέχετο,
ἀλλ' ἀτίμως αὐτοὺς ἀπεπέμπετο. ὡς οὐδὲν οὖν εἰρηνικῶς 5
ἀνύειν ἔγνω ὁ βασιλεύς, καὶ ἄκων πρὸς μάχην ἀπένευσε, καὶ
τὸν Κομνηνὸν Ἀλέξιον τετιμηκὼς νωβελίσιμον καὶ προχειρι-
σάμενος μέγαν δομέστικον καὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν αὐτὸν δυνάμεων P II 292 A
προστησάμενος κατὰ τοῦ Βρυεννίου ἐξέπεμψεν· ὃς τούτῳ συμ- 6
IV 229 βαλὼν κατά τι χωρίον Καλαβρύην λεγόμενον διὰ τὸ κατάρ-
ρυτον εἶναι τὸν τόπον βρύσεσιν ὑδάτων πολλαῖς τε καὶ ἀγαθαῖς
ῥᾳδίως τῆς ἐκείνου περιεγένετο στρατιᾶς, καὶ τῶν μὲν πεσόν-
των, τῶν δὲ φυγόντων, εἷλε μονωθέντα τὸν τυραννήσαντα καὶ

2 *ὅπως ὁ Βρυέννιος (βρυένιος* C) *τυραννῶν ἑάλω καὶ ἐτυφλώθη* C

1 *κοινὰς ὀφειλὰς ἁπάντων* D 2 *χρεωκοπίαν* BD, *χρεωκοπίοις* E 3 *βρυεννίω* R(wp*Di*), *βρυενίω* AC 5 *συναρ. αὐτῶ* C 6 *αἷς*] *ὡς* B 8 *ἑτέρα*] *τέρα* C *ἐπ' ἐκείνῃ* C 9 *τὰ* Rwp*Di*, om. ACD 10 *οὖν οὐδὲν* BDwp post *εἰρην.* repetit *οὐδὲν* | C 11 *ἐπένευσε* B 12 *νωβε λίσιμον* Awp, *νωβελλίσιμον* R, *νωβελίσσιμον Di*, v. ad XV 8, 2 13 *μέγα* A, corr. Ar 14. p. 722, 2. 723,7 *βρυεννίου* Rwp*Di*, *βρυενίου* AC *ἐξέπεμψεν* Rwp*Di*, *ἐξέπεμψε* A, v. ad XIII 1, 5 16 *πολλῶν | τε καὶ ἀγαθῶν* Ewp

tertia magnae hebdomadis corona ornatus primum illud liberali-
tatis specimen edidit, ut, quaequae fisco deberentur, prorsus
omnia aboleret ac novas tabulas illustri edicto institueret. Bry- 2
ennio vero, qui tum in Oriente tyrannidem tenebat, per legatos
Caesaris honorem pollicetur, si tyrannide abstineat, eiusque ad-
iutoribus honorum, quos iam ab illo accepissent, confirmationem.
Sed cum ille regni cupiditate aestuans non cederet, sed et alte- 3
ram et tertiam legationem superbe repudiasset, legatis contra 4
morem exceptis et cum ignominia dimissis, rex desperatis quietis 5
condicionibus invitus bellum suscepit et Comnenum Alexium no-
bilissimi titulo ornatum et magnum domesticum designatum prae-
fectumque Romanis legionibus contra Bryennium misit. Is cum 6
eo congressus loco, qui a frequentibus bonisque aquae scaturi-
ginibus Calabrya dicitur, illius exercitu facile superato, aliis
caesis, aliis fugatis tyrannum destitutum cepit ac miserum ho-

τοῦ φωτὸς τὸν δείλαιον ἀπεστέρησε καὶ εἰσήγαγε τυφλὸν εἰς
7 τὴν βασιλεύουσαν. καὶ ἡ μὲν τοῦ Βρυεννίου εἰς τοῦτο τέλους
κατήντησεν ἐπανάστασις· ἐπανέστησαν δὲ καὶ οἱ Βάραγγοι κατὰ
8 τοῦ βασιλέως, ἀνελεῖν αὐτὸν μελετήσαντες. ἀντιταξαμένης δ'
αὐτοῖς χειρὸς ἑτέρας Ῥωμαϊκῆς, εἰς ἱκεσίαν ἐτράποντο καὶ συγ-
γνώμης ἐπέτυχον.
B 9 Τῷ δὲ βασιλεῖ τούτῳ τῆς ὁμοζύγου τελευτησάσης, πολλαὶ
μὲν ἐμνηστεύοντο παρθένοι, καὶ πρὸ τῶν ἄλλων ἡ τοῦ βασι-
10 λέως τοῦ Δούκα θυγάτηρ Ζωή. ὁ δὲ ἢ τὴν βασιλίδα Εὐδο-
κίαν ἤθελεν ἀγαγέσθαι ἢ τὴν ἐξ Ἀλανῶν Μαρίαν, τὴν τῷ πρὸ
11 αὐτοῦ συνοικήσασαν. στέλλει γοῦν τὴν Εὐδοκίαν μετακαλού-
μενος· ἡ δέ, ὥς λόγος, οὐκ ἀπηνήνατο, ἐκωλύθη δὲ πρὸς τοῦτο
12 ὁ βασιλεὺς παρά τινων μοναχῶν. καὶ ἄγεται τὴν βασιλίδα
W III 232 Μαρίαν, οὐδὲν ἧττον παρανομήσας ἢ εἰ τὴν Εὐδοκίαν ἠγάγετο·
13 μοιχεία γὰρ ἦν ἀπηρυθριασμένη τὸ τολμηθέν. διὸ καὶ ὁ τὴν
14 ἱερολογίαν τετελεκὼς ἐπ' αὐτοῖς τῆς ἱερωσύνης ἐκπέπτωκεν. ὁ
C μέντοι προβεβασιλευκὼς Μιχαήλ, ὥς εἴρηται, τὴν τρίχα καρείς,

2 ἐπανάστασις τῶν Βαράγγων C 7 ὅτι τὴν πρὸ τοῦ αὐτοῦ βασιλέως γυναῖκα ἔγημεν ὁ Βοτανειάτης C 16 ὅτι μητροπολίτης Ἐφέσου ἐχειροτονήθη ὁ τῆς βασιλείας ἐκπεσὼν Μιχαήλ C

2 καὶ ἡ μὲν] ἡ μὲν οὖν C 3. 4 τῷ βασιλεῖ καὶ οἱ βάραγγοι C 5 ἑτέρας om. D 7 δὲ om. B βοτανειάτῃ C *Wo* lat. τούτῳ] πάλαι C 8 ἐμνηστεύοντο παρθένοι] παρθένοι ἐμνηστεύοντο βασιλεύσαντι, καὶ ταῦτα ὄντι παρήλικι, C *Wo* lat. post βασιλέως add. κωνσταντίνου C 9 θυγάτηρ om. B 10 ἀγαγέσθαι εὐδόκει C ἐξ ἀλανῶν Rwp*Di*, ἐξαλαμανῶν A 11 συνοικήσουσαν D γοῦν] δὲ C 12 ἀπανήνατο E 14 post μαρίαν add. τὴν τῷ πρὸ αὐτοῦ συνοικήσασαν E(wp), om. AO*Wo* lat. post ἠγάγετο add. εἰ μὴ καὶ μᾶλλον· C*Wo* lat. 16 ἱεροσύνης w*p invitis AR 17 εἴρηται] XVIII 18, 12 post καρεὶς add. καὶ Rwp

7 minem caecatum in urbem perduxit. Hunc Bryennii motus ex-
itum habuit; sed et Varangi regem seditione interficere conati
8 ab alia Romana manu oppressi conversique ad preces veniam
impetrarunt.
9 Cum autem huius regis uxor obiisset, multae virgines ei
10 offerebantur ac prae ceteris Constantini Ducae filia Zoë. Verum
illi placebat aut reginam Eudociam ducere aut Mariam Alanam
11 decessoris coniugem. Misit igitur ad Eudociam, quam ferunt
coniugium non recusasse, sed monachis quibusdam vetantibus
12 Mariam reginam ducit, qua in re nihilo rectius fecit, quam si
Eudociam accepisset; id enim facinus impudens erat adulterium.
13. 14 Ille certe, qui sacrum nuptiale peregerat, sacerdotio excidit. Mi-
chaël vero pridem rex, tonsa coma, ut dictum est, concilii suf-

ψήφῳ συνοδικῇ μητροπολίτης Ἐφέσου κεχειροτόνητο καὶ ἅπαξ
φοιτήσας ἐκεῖ ἐπανῆλθε καὶ ἐν τῇ τοῦ Μανουὴλ μονῇ ἐποιεῖτο
τὴν δίαιταν. μετὰ δὲ τὸ τὸν Βοτανειάτην τῆς βασιλείας ἐκ- 15
πεπτωκέναι θνήσκων οὗτος ὁ Μιχαήλ, πολλὰ δεηθείσης αὐτοῦ
τῆς βασιλίσσης Μαρίας, ἤδη κἀκείνης μοναχῆς γεγονυίας, συγ-
γνώμην ἔνειμε ταύτῃ καὶ συγχώρησιν ἐπηύξατο ἐκ θεοῦ.

D IV 230 Ὁ δὲ πρωτοπρόεδρος Νικηφόρος ὁ Βασιλάκιος, τοῦ Βρυ- 16
εννίου γενόμενος ἐπὶ τῷ Δυρραχίῳ διάδοχος, καὶ αὐτὸς ἔρωτα
τῆς βασιλείας ἐνεκυμόνησε καὶ στρατιὰν ἀθροίσας σὺν αὐτῇ
πρὸς Θεσσαλονίκην ἀνῄει. ἔνθα μαθὼν ὡς ὁ Βοτανειάτης βε- 17
βασιλεύκει, ἐκείνῳ μὲν ἐπέστειλε δουλικῶς, λάθρᾳ δὲ τὰ τῆς D
ἀποστασίας ἐτύρευε καὶ πρὸς συμμαχίαν μετεπέμπετο Πατζι-
νάκας. ὃ γνοὺς ὁ Βοτανειάτης χρυσόβουλλον αὐτῷ στέλλει 18
γραφήν, ἅμα μὲν περιποιοῦσαν αὐτῷ ἐφ' οἷς ἐτόλμησε τὸ ἀμέ-
ριμνον, ἅμα δὲ καὶ τιμὴν αὐτῷ νωβελισίμου βραβεύουσαν·
ἀλλ' ἐκεῖνος ἄτεγκτος ἦν. ὅθεν καὶ κατ' αὐτοῦ ὁ Κομνηνὸς 19
Ἀλέξιος στέλλεται, τιμηθεὶς σεβαστός, καὶ κατὰ Θεσσαλονίκην
γενόμενος καὶ τῷ Βασιλακίῳ συμμίξας τοὺς περὶ ἐκεῖνον κατ-

7 *ἀποστασία τοῦ Βασιλακίου καὶ ἅλωσις καὶ πήρωσις τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ* C

6 *ἐνείματο* C 7 ante *νικηφ.* add. *ὁ* D 10 *ὡς* Rwp*Di*, om. A *βεβασίλευκε* D 11 *τὰ* om. D 12 *μετεπέμπετο* AR, *μετεπέμπεται* w*, *μεταπέμπεται* p* *πατζινάκους* BEwp, *πατζινάκους* ex *πατζινάκας* mut. D 13 *χρυσόβουλλον* CEwp*Di*, *χρυσόβουλον* AR 14 *περὶ ποιοῦσαν* (sic) A 15 *ἅμα δὲ* Rwp*Di*, om. A *νωβελισίμου* ADwp, *νωβελλισίμου* R, *νωβελισσίμου* *Di*, v. ad XV 8, 2 16 *ἄτεγκτος* Rwp*Di*, *ἄτεκτος* AD 18 *βασιλείῳ* D *τοὺς* Rwp*Di*, *τοῖς* A

fragiis Ephesi metropolitanus est creatus; et cum semel eo ve-
nisset, reversus in Manuelis monasterio vitam egit. Post amissum 15
a Botaniata imperium a Maria regina, et ipsa iam monacha facta,
moribundus veniam suppliciter oratus ignovit mulieri ac deum
rogavit, ut itidem ei ignosceret.

Ceterum protoproedrus Nicephorus Basilacius, qui Bryennio 16
in Dyrrhachii praefectura successerat, et ipse regni cupiditate
aestuans collecto exercitu Thessalonicam proficiscitur. Ubi cum 17
didicisset Botaniatem rerum potitum esse, serviles ad eum litteras
dedit; interim vero clam defectionem moliebatur, Patzinacis in
auxilium evocatis. Quo Botaniates cognito, aurea bulla missa 18
et impunitatem ei et nobilissimi honorem pollicetur; verum cum
ille non flecteretur, Comnenum Alexium, quem appellarat seba- 19
stum, contra illum mittit, qui Thessalonicam profectus, Basilacii

ετροπώσατο κἀκεῖνον εἰς τὴν τῆς Θεσσαλονίκης συμφυγόντα ἀκρόπολιν πολιορκίᾳ ἐζώγρησε καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξέκοψε
20 τοῦ ἀνδρὸς κελεύσει βασιλικῇ. καὶ ἄλλοι δὲ ἀντάραντες ἦσαν
P II 293 A χεῖρας τούτῳ τῷ βασιλεῖ, ἀλλ' ἐκ τῶν περὶ τὸν Βρυέννιον συμβάντων καὶ τῶν περὶ τὸν Βασιλάκιον σωφρονισθέντες τὰ ὅπλα κατέθεντο.

21 Τῶν Τούρκων δὲ τὴν ἑῴαν κατατρεχόντων, στέλλει κατ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς σὺν ἀξιομάχῳ στρατεύματι Κωνσταντῖνον τὸν υἱὸν τοῦ προβεβασιλευκότος Κωνσταντίνου τοῦ Δούκα, ἐκεῖνον στρατάρχην τῆς κατὰ τῶν Τούρκων στρατιᾶς προστησάμενος.
22 ὁ δὲ πρὸς τὴν καλουμένην Χρυσόπολιν διαπεραιωθεὶς νεωτερίζει εὐθὺς καὶ παρὰ τῆς ἐκεῖσε οὔσης στρατιωτικῆς πληθύος
23 ἀναγορεύεται βασιλεύς. ἀλλὰ τοὺς μὲν τῶν στρατιωτῶν δώροις ὁ βασιλεὺς ὑπηγάγετο, τοὺς δ' ἀξιωμάτων τιμαῖς ᾠκειώσατο, ἄλλους δ' ἄλλως μετεχειρίσατο· καὶ παρ' αὐτῶν συσχεθεὶς
B 24 ὁ Κωνσταντῖνος παρεδόθη τῷ βασιλεῖ. κείρεται τοίνυν ὁ νεανίας D IV 231
καὶ εἰς νῆσον περιορίζεται· λόγος δ' ἔχει καὶ ἱερέα χρισθῆναι
25 τὸν ἄνθρωπον. τοῦ πατριάρχου δὲ Ἀντιοχείας τοῦ Αἰμιλιανοῦ τὸν βίον μετηλλαχότος προκεχείριστο ἕτερος Νικηφόρος ὁ Μαῦρος λεγόμενος.

7 *ἀποστασία Κωνσταντίνου τοῦ υἱοῦ τοῦ Δούκα* C

4 *χεῖραν* D, *χεῖρας* w*p *βρυέννιον* RwpDi, *βρυένιον* AC 5 *τῶν* om. Rwp 8 *ἀξιομάχοις στρατεύμασι* B *κωνσταντῖνον* BwpDi, *κωνστάντιον* AR, v. ad vs. 16, XVIII 17, 7, Scylitz. p. 742, 5 13 *τοὺς*] *τοῦ* w*p 14 *ἀξιομάτων* w*p 16 *κωνσταντῖνος* BwpDi, *κωνστάντιος* AR, v. ad vs. 8 17 *χρισθῆναι* RwpDi, *χριστῆναι* D, *χρησθῆναι* A 18 *τοῦ* alterum om. D *αἰμιλιανοῦ* B[s]wpDi, *αἱμιλιανοῦ* AR, v. ad XVIII 18, 10 19 *μῶρος* E

copiis profligatis ipsum in arce urbis expugnata captum iussu
20 regio oculis privavit. Qua Bryennii et Basilacii clade alii quoque, qui seditionem contra regem moverant, modestiores facti arma posuerunt.

21 Contra Turcos autem Orientem incursantes iusto exercitu attributo rex Constantinum, Constantini Ducae pridem regis filium,
22 cum imperio misit. Qui cum Chrysopolim traiecisset, statim novis rebus studet et a militari turba, quae illic erat, salutatur rex.
23 Verum rex aliis militibus adductis muneribus, aliis conciliatis dignitatum honoribus, aliis aliter illectis effecit, ut Constantinus
24 sibi ab iis traderetur. Adulescens igitur raditur (quidam etiam eum ferunt unctum esse sacerdotem) et in insulam relegatur.
25 Aemiliano Antiocheno patriarchae mortuo successit Nicephorus, qui dicebatur Maurus.

Οὗτος τοίνυν ὁ βασιλεὺς τὸ μέν τι καὶ διὰ γῆρας βαθύ, 26
τὸ δέ τι καὶ διὰ φυσικὴν χαύνωσιν οὐ πάνυ τι τῆς τῶν πρα-
γμάτων ἥπτετο διοικήσεως, ἀλλὰ τὸν Σίδης μητροπολίτην καὶ
οὗτος προσλαβόμενος ἐκείνῳ τὴν τῶν κοινῶν ἀνέθετο πρόνοιαν.
ἦσαν δὲ τῷ βασιλεῖ τούτῳ καὶ δύο δοῦλοι, ὧν ὁ μὲν Βορίλος, 27
ἅτερος δὲ Γερμανὸς ὠνομάζοντο· οὗτοι τοίνυν ἦγον τὰ πάντα
καὶ ἔφερον ὡς ἐβούλοντο καὶ αὐτὸν τὸν κρατοῦντα καὶ κύριον
ἑαυτῶν, δι' οὓς καὶ μισεῖσθαι τοῦτον παρὰ τῶν ἐν τέλει συν-
έβαινε, προσφερομένων τῶν δούλων ἐκείνοις ἀλαζονικώτερον
καὶ θρασύτερον.

Ὡς ἤδη δὲ εἴρηται, ὁ λογοθέτης Νικηφόρος προσχωρήσας 28 C
τῷ Ῥουσελίῳ ὑπὸ δεσμοῖς παρ' ἐκείνου τετήρηται. ἀλλ' αἰφνί- 29
διον θανὼν ὁ Ῥουσέλιος ὑποψίαν παρέσχεν ὡς παρὰ τοῦ λογο-
θέτου φαρμάκῳ ἀνήρηται. διὸ καὶ παρὰ τῶν τῷ Ῥουσελίῳ 30
προσηκόντων τῷ Βοτανειάτῃ παραδοθεὶς εἰς μίαν τῶν πρὸ τῆς
βασιλίδος τῶν πόλεων κειμένων νήσων περιορίζεται. οἱ δέ γε 31
περὶ τὸν βασιλέα δεδοικότες ὡς, εἰ εἰς ὄψιν ἐλεύσεται τῷ βα- W III 233
σιλεῖ, προσληφθήσεται καὶ πάντας παραγκωνίσεται, ὑποτιθέασι

1 *ὅτι τὸν Σίδης εἰς διοίκησιν τῶν κοινῶν ὁ βασιλεὺς προεστήσατο καὶ περὶ τοῦ Γερμανοῦ καὶ Βορίλου* C 11 *περὶ τοῦ λογοθέτου* (om. E) *Νικηφόρου* CE *καὶ ὅπως ἀνηρέθη* C

1 *μέντοι* AR, *μέν τι* ex *μέντοι* corr. Bwp*Di*, v. ad XVII 7, 30 2 *χαύνωσιν φυσικὴν* C *τι* alterum om. C 3 ante *καὶ* add. *περὶ οὗ προιστόρηται* C 5 *καὶ* om. D *δοῦλοι δύο* BD *βορίλιος* E 8 *ἑαυτῶν*] *ἑαυτὸν* | D post *τέλει* add. *καὶ τῶν τῆς γερουσίας* C, cf. Scylitz. p. 743, 15 9 *ἐκείνοις*] *ἅπασιν* C 11 *εἴρηται*] XVIII 18, 15 *προσχωρεῖ* D 12 *τετήρητο* Rwp*Di* 14 *ἀνήρητο* R(wp) 16 *βασιλίδος* ex *βασιλείας* corr. A 17 *εἰ* om. p*

Hic rex partim ob provectam aetatem partim ob insitam 26
mollitiem rebus administrandis parum intentus erat, sed Sidensi
metropolitano et ipse curam rerum mandabat. Praeterea servos 27
habuit duos, quorum alteri Borilus, alteri Germanus nomen fuit;
hi pro sua libidine sursum deorsum miscebant omnia atque ipsi
etiam imperatori et domino imperabant; ob quorum arrogantiam
et audaciam ipse quoque viris dignitate praeditis invisus fuit.

Nicephorus vero logotheta, cum, ut dictum est, ad Ruselium 28
se contulisset, ab eo in vinculis est servatus et Ruselio subito 29
exstincto in suspicionem venit dati illi veneni. Unde ab Ruselii 30
cognatis Botaniatae traditus in quandam insulam ante urbem
regiam sitam relegatur. Aulici vero veriti ne, si in regis con- 31
spectum veniret, assumeretur omnesque loco moveret, Botaniatae

τῷ Βοτανειάτῃ ἀμυθήτων εὐπορεῖν χρημάτων τὸν λογοθέτην,
32 *καὶ ταῦτα τῷ βασιλικῷ χρῆναι προσενεχθῆναι ταμείῳ. στέλ-*
D *λεται τοίνυν ὁ Στραβορωμανός, μέγας ἑταιρειάρχης τότε γενό-*
μενος, ἐρωτήσων τὸν ἄνθρωπον ὅπῃ αὐτῷ τὰ χρήματα κέ-
33 *κρυπται. οἱ δὲ περὶ τὸν βασιλέα, οὓς καὶ δεδοικέναι τὴν τοῦ* D IV 232
λογοθέτου παρουσίαν ὁ λόγος προδιηγήσατο, πείθουσι τὸν Στρα-
34 *βορωμανὸν ἀνελεῖν τὸν ἄνθρωπον ἐκ τρόπου παντός. ὃς καὶ*
γενόμενος κατὰ τὴν νῆσον, ἐν ᾗ περιώριστο, ἐτάζει τὸν ἄν-
θρωπον οὕτω σφοδρῶς ὡς ἐν αὐταῖς ταῖς βασάνοις ἐναπο-
ψύξαι, καὶ ταῦτα ὑπισχνούμενον ὡς πάντα δοίη ἐνυπογράφως
εἰ τὸν ἐτασμὸν διαφεύξοιτο.

20 *Ὁ μὲν οὖν οὕτως ἀπόλωλεν· οἱ δὲ Κομνηνοὶ ὁ Ἰσαάκιος*
καὶ ὁ Ἀλέξιος ὑπερβαλλόντως πρὸς τοῦ βασιλέως καὶ τετίμηντο
P II 294 A *καὶ ἐστέργοντο, καὶ διαδόχους αὐτοὺς τῆς βασιλείας ὠνόμαζε.*
2 *διὸ καὶ παρὰ τῶν περὶ τὸν Βοτανειάτην σφοδρῶς ἐβασκαίνοντο*
καὶ μᾶλλον παρὰ τῶν εἰρημένων δύο δούλων αὐτοῦ, οἳ καὶ
πρὸς ἐκεῖνον τοὺς ἄνδρας διέβαλλον ὡς τυραννίδα μελετῶντας
καὶ τὴν εἰς αὐτοὺς τοῦ βασιλέως διάθεσιν ὑπώρυττόν τε καὶ

12 *περὶ τῶν Κομνηνῶν* CE *καὶ πῶς εἰς ἀποστασίαν ὥρμησαν, ὅπως τῆς πόλεως ἐκράτησαν καὶ τῆς βασιλείας ἐπέτυχον* C

1 *χρημάτων εὐπορεῖν* C 2 *χρῆναι τῷ βασιλικῷ* C *προσνεχθῆναι* p* 8 *περιώριστο ἐτάζει* RwpDi, *περιώρι | ἐτάζει* A *ἄνδρα* RwpDi 9 *ἐν* om. C 10 *ὑπεσχνούμενον* w*p, *ἐπαγγελλόμενον* C *ἐν ἀπογράφοις* BwpDi, *ἐναπογράφως* CD, *ἀπογράφως* E, *ἐν ὑπογράφως* A, *ἐνυπογράφως* B-W coll. Theoph. I p. 390, 12. 479, 22 12 *δὲ* post *κομνηνοὶ* C 13 *ὁ* om. C 13. 14 *καὶ ἐστέργοντο καὶ τετίμηντο* C 15 *περὶ* om. w*p 16 *αὐτοῦ* om. C

dicunt hominem immensam habere pecuniam, eamque in fiscum
32 esse referendam. Itaque Straboromanus, tum magnus hetaeri-
archa, mittitur, qui hominem rogaret, ubi pecunia occultaretur.
33 Cui iidem aulici, quos supra exposuimus logothetam timere prae-
34 sentem, persuadent, ut hominem omnibus modis tollat. Straboro-
manus igitur in insulam, ubi ille erat in exilio, pervectus hominem ita torsit, ut in quaestionibus ipsis exspiraret, quamvis promitteret se omnia daturum subscriptione nominis addita, si quaestionibus liberaretur.

20. Atque ille quidem ita periit; Comneni vero Isaacius et
Alexius a rege supra modum honorabantur et diligebantur
2 et regni successores nominabantur. Qua de causa aulicorum
et imprimis duorum servorum, quos diximus, obtrectationibus erant obnoxii, qui apud illum eos criminabantur, quasi regnum

παρεσάλευον. ὃ γνόντες οὗτοι καὶ μή τι πάθωσι πτοηθέντες, 3
ὡς δὲ λόγος, καὶ πάλαι παρ' ἑαυτοῖς τὸν τῆς βασιλείας τρέ-
φοντες ἔρωτα, καὶ ἄλλοις οἷς ἐθάρρουν τὸ βούλευμα κοινω-
σάμενοι, ἐξῆλθον τῆς πόλεως καὶ τὴν πόλιν Ἀδριανοῦ κατειλη-
φότες εἰς ἑαυτοὺς τὸ στρατιωτικὸν ξύμπαν σχεδὸν ἐπεσπάσαντο.
καὶ ἀναγορεύεται βασιλεὺς ὁ Ἀλέξιος, τοῦ μείζονος προτιμηθεὶς 4
ἀδελφοῦ, ὅτι τε προσέκειντο τούτῳ οἱ στρατιῶται μᾶλλον ὡς B
στρατηγικωτέρῳ καὶ ὅτι σπουδῇ τε καὶ ὑποσχέσεσι παρὰ τῶν
περὶ αὐτὸν μεθειλκύσθησαν. οὕτως οὖν ἀναρρηθεὶς ὁ Ἀλέξιος 5
καὶ τοῦ Ἰσαακίου μὴ πάνυ τι πρὸς τὴν ἀνάρρησιν δυσχερά-
ναντος, τὴν βασιλίδα καταλαμβάνει καὶ πρὸς πολιορκίαν ἡτοί-
μαστο· ὁ δὲ Βοτανειάτης τοῖς τείχεσιν ἐπέστησε φύλακας. ἦσαν 6
δὲ περί τινα πύργον πρὸς τῇ πύλῃ τῆς πόλεως, ἣ Χαρσίου
D IV 233 *καλεῖται, φυλάσσοντες Νέμιτζοι (ἔθνος δ' οἱ Νέμιτζοι Κελτικόν)·*
οὗτοι λάθρᾳ τοῖς περὶ τοὺς Κομνηνοὺς ἐκοινολογήσαντο περὶ
προδοσίας τῆς πόλεως. ἕωθεν οὖν κατὰ τὴν μεγάλην πέμπτην 7 C
τῆς ἑβδομάδος τοῦ σωτηρίου πάθους τοῦ σωτῆρος ἡμῶν οἱ
μὲν περὶ τοὺς Κομνηνοὺς τῷ κατ' ἀντικρὺ τοῦ παρὰ τῶν Νε-

6 *ἀναγόρευσις τοῦ βασιλέως κυροῦ* (v. argum. ad p. 712, 4) *Ἀλεξίου* A

1 *ἃ Di* invitis ARwp *πάθοσι* Ewp 5 *σύμπαν* B, v. ad XIII 5, 1 *ἐπεσπάντο* E 7 *μᾶλλον* post *τούτῳ* Owp 7. 8 *οἱ στρατιῶται* post *στρατηγικωτέρῳ* Owp 7 *ὡς* om. E 8 *καὶ* prius Rwp*Di*, om. A 9 *αὐτῶν* D 10 *πάνυ* om. C 11 post *καταλαμβάνει* add. *τῶν πόλεων* C 13 *παρά* Bwp *πῦργον* (sic) A, v. ad XIII 3, 15 14 *νέμετζοι* (bis) AEwp, *νέμιτζοι* O*Di*, 18 *νεμίτζων* ARp*Di*, *νεμίζων* Ew, p. 728, 3 *νεμίτζων* ARwp*Di*, v. Ann. Comn. I p. 120, 10. 121, 3 *δ' οἱ*] *δὴ* C 15 *τοῖς π.* Rwp*Di*, *τοὺς π.* A *κοινολογησάμενοι* D 18 *κατ' ἀντικρὺ* AE*Di*, *καταντικρὺ* O, *κατ' ἄντικρυ* w*p

cogitarent, et regis erga illos animum clam vellicabant et
exulcerabant. Quo illi cognito veriti, ne quid gravius in se 3
consuleretur, et regni cupiditate, ut fama est, iam olim aestu-
antes, communicato cum iis quibus fidebant consilio, urbe ex-
cedunt et Hadrianopoli occupata omnes paene legiones ad se
attrahunt. Alexius autem salutatur rex, fratri natu maiori prae- 4
latus, tum quod ob rei militaris peritiam exercitibus erat carior,
tum quod familiarium studiis et pollicitationibus iis erat com-
mendatus. Alexius igitur sic declaratus, Isaacio prorsus non 5
aegre ferente, urbem regiam ad obsidionem paratus invadit;
Botaniates vero custodes in moenibus collocat. Erant autem ad 6
turrim quandam sitam ad urbis portam Charsiam custodes Ne-
mitzi, gens Gallica, qui clam cum Comnenis de urbis proditione
egerunt. Mane igitur magna feria quinta septimanae salutaris 7

μίτζων κατεχομένου πύργου ἐξωτέρῳ τείχει προσέβαλον κατὰ
8 σύνθημα, οἱ δ' ἐφεστῶτες αὐτῷ τοὺς προσβάλλοντας ἔβαλλον
9 καὶ ἀπεῖργον τοῦ προσιέναι ἀγχοῦ. ὡς δ' ὑπὸ τῶν Νεμίτζων
ἐκ τοῦ πύργου οἱ ἐν τῷ τείχει ἐβάλλοντο, μὴ οἷοί τε ὄντες
καὶ πρὸς τοὺς ἐκτὸς ἀνθίστασθαι καὶ πρὸς τοὺς ἐντὸς ἀπο-
μάχεσθαι, ἐξ ὑπερδεξίων εἰς αὐτοὺς ἀκοντίζοντας, ἐνέδωκαν
10 τῆς ὁρμῆς. οἱ δὲ τειχομαχοῦντες κλίμαξιν αὐτίκα πρὸς τὸ
D τεῖχος ἀνῄεσαν καὶ τὰ κλεῖθρα τῶν πυλῶν διατεμόντες πελέ-
11 κεσιν ἄνετον τοῖς συνωμόταις παρέσχον τὴν εἴσοδον. ὅπερ
ἰδόντες οἱ τὸν ἐντὸς τηροῦντες περίβολον, σύγκλυδες ἄνθρωποι
καὶ πολέμων οἱ πλείονες ἀδαεῖς ἢ μᾶλλον ἐξ ἀγοραίων ἀθροι-
σθέντες καὶ πληθύος δημότιδος, οἱ μὲν κατιόντες ᾤχοντο, οἱ
12 δὲ καὶ ἑαυτοὺς ἐπισφαλῶς κατακρημνίζοντες ἔφευγον. ὅθεν
κατὰ πολλὴν τοῦ κωλύσοντος ἐρημίαν καὶ τὸν ἐντὸς περίβολον
οἱ περὶ τοὺς Κομνηνοὺς παρειλήφασι καὶ τὰς τούτου πύλας
ὁμοίως ἀναπετάσαντες βατὴν τὴν πόλιν παντί που παρέσχοντο·
13 καὶ αὐτίκα πρὸς διαρπαγὴν χρημάτων οἱ εἰσελθόντες ὡρμή-

13 ὅσα καὶ οἷα γεγόνασι παρὰ τοῦ ⟨πλήθους⟩ εἰσελθόντος εἰς τὴν ⟨μεγάλην⟩ πόλιν C (quae nunc evanida sunt in codice, supplevit *B-W*), ἅλωσις τῆς πόλεως E

1 προσέβαλλον C*Di*, sed v. Hultschium *Die erzähl. Zeitf. b. Polybios* XXI 15 2 σύνθημα—ἔβαλλον om. E δὲ Cwp*Di* τοὺς προσβάλλοντας AR, πρὸς τοὺς βάλλοντας D, τοὺς πρὸς βάλλοντας w*p 4 post τῷ add. ἔξω C 6 πρὸς C 9 συνωμόταις O (sed ex συνωμότες corr. B) *Di*, συνω|μότες A, συνομόταις Ewp 10 ἰδόντες] ὡς εἶδον C τὸν] τῶν C, τὸν ex τῶν corr. A τηροῦντες .... περίβολον C 12 πλήθους C, πληθεί$^{\omega\varsigma}$ D 13 ἀσφαλῶς E 17 ὡρμήκασι Rwp*Di*, ὡρμήκασιν A, v. ad XIII 1, 5

passionis servatoris nostri Comneni in murum exteriorem e re-
gione illius, quam Nemitzi tenebant, ex composito fecerunt im-
8. 9 petum, quos subeuntes telis arcebant defensores. Quod autem a
Nemitzis ii, qui in muris erant, ex turri petebantur nec simul
externis et internis hostibus e superiore loco iaculantibus resi-
10 stere poterant, impetum remiserunt. Qui vero moenia oppugna-
bant, scalis statim muro conscenso portarumque claustris bipen-
11 nibus perfractis, liberum coniuratis ingressum patefecerunt. Quod
conspicati qui interiora moenia tuebantur, convenae et belli ple-
rique rudes ac potius ex circumforaneis collecti plebeiaque mul-
titudine, alii descendere, alii se cum periculis praecipitare ac
12 fugam capessere. Itaque Comneni etiam interiora moenia de-
fensoribus plane vacua occupant eorumque portis itidem pate-
13 factis cuivis in urbem aditum aperiunt, statim ad direptiones se
convertentes, quippe turba permixta ex Thracibus, Macedonibus,

κασι, σύμμικτον πλῆθος ἐκ Θρᾳκῶν τε καὶ Μακεδόνων καὶ
Ῥωμαίων ἄλλων καὶ βαρβάρων συνεστηκός, οὐδὲν ἄμεινον πο- W III 234
λεμίων πρὸς τοὺς ὁμοφύλους διατιθέμενοι. καὶ μέχρι γὰρ 14 P II 295 A
ἐκχύσεως αἱμάτων προὐχώρησε τὸ κακόν, καὶ παρθένοι δὲ τῷ
D IV 234 θεῷ καθιερωμέναι ἀσεβῶς ἐμιάνθησαν, καὶ γυναῖκες ἀνδράσι
συνεζευγμέναι πρὸς βίαν ὑβρίσθησαν, καὶ θεῖοι ναοὶ τὸν κόσμον
αὐτῶν ἐσυλήθησαν, καὶ οὐδὲ τῶν ἁγίων κρατήρων ἀπέσχοντο,
ἀλλὰ καὶ τούτους οἱ πάντολμοι καὶ τὰς ἱερὰς φιάλας τῆς ἀναι-
μάκτου καὶ φρικώδους θυσίας πλήρεις διήρπαζον, ἐκχέοντες
τὰ ἅγια κατὰ γῆς. καὶ ὅσοις δὲ τῆς γερουσίας συνήντων, κατα- 15
σπῶντες τῶν ἡμιόνων αὐτούς, ἐνίους δέ γε καὶ ἀποδύοντες,
ἐν μέσαις ταῖς ἀγυιαῖς εἴων ἡμιγύμνους τε καὶ πεζούς. καὶ 16
ταῦτα καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἐπράττετο, καὶ τὸ δεινὸν ἄχρι
τοῦ Βοὸς ἐπεφθάκει γενόμενον κοινόν τε καὶ πάνδημον, ἤδη
δέ τινες καὶ μέχρι τοῦ Φιλαδελφίου ἢ καὶ προσωτέρω ἐπ-
έδραμον. οἱ δὲ Κομνηνοὶ εἰς τὴν προνομὴν σκεδασθέντων πάν- 17 B
των μόνοι σὺν εὐαριθμήτοις σφόδρα τοῖς περὶ αὐτοὺς κατ-
ελείφθησαν καὶ ἕως τοῦ Ταύρου γενόμενοι προσωτέρω ἀπιέναι
οὐκ ἐπεθάρρουν. τοσοῦτον γὰρ ἐψίλωντο ἀξιομάχου δυνάμεως 18

3 φεῦ B

1 σύμμικτοι E 3 διατεθειμένοι E, διατηθεμένοι w*p 4 ἐκ χύ-
σεως (sic) AE 6 συζευγνύμεναι E 7 παναγίων B, παναγῶν CD
8 φυάλας Ewp 9 ἐκχέαντες Bwp 10 ἀπήντων B, συνόντων C
νι
11 γε om. Ewp 12 ἁγίαις E, ἁγιαῖς w*, ἀγυιαῖς p* εἴων post
μέσαις C τε om. D 12. 13 καὶ ταῦτα] ἐνταῦθα D 13 ἐπράτ-
τοντο Ewp 14 γινόμενον B^s D^s Ewp *Di* κοινόν—πάνδημον om. E
17 μόνοι Rwp *Di*, μόνοις A σφόδρα] πάνυ C κατελείφθησαν
AR, καταλείφθησαν w*p, περιελείφθησαν C 19 ἀπεθάρρουν Owp
τοσοῦτον] οὕτω C*Wo* lat.

Romanis, barbaris, nihilo melius hostibus affecti in populares.
Nam ad caedes malum processit, et virgines deo consecratae 14
impie pollutae sunt et matronae violatae et templa ornatu spo-
liata, neque a crateribus temperatum, sed homines audacissimi
hos etiam et phialas incruenti et terribilis sacrificii plenas diri-
piebant sancta humum effundentes. Senatores quoque obvios 15
mulis detrahebant, nonnullos vestibus exutis seminudos et pedites
mediis in vicis relinquebant. Haec per totum diem agebantur, 16
ac malum usque ad Bovem publice ac sine discrimine vagatum
est; iamque nonnulli ad Philadelphium et ultra procurrerant.
Comneni vero, omnibus ad manubias discurrentibus, soli cum 17
perexiguo numero relicti cum ad Taurum pervenissent, non sunt

ὡς εἰ τότε τούτοις ἐπῆλθόν τινες, ῥᾷον ἂν εἷλον αὐτοὺς καὶ
δεσμίους τῷ Βοτανειάτῃ προσήγαγον· ἀλλὰ τὸ δόξαν ἤδη θεῷ
19 μετατραπῆναι οὐκ ἦν. ἔνθεν τοι ὁ μὲν Βοτανειάτης μαθὼν
τῶν Κομνηνῶν τὴν εἰσέλευσιν, ἄπεισιν αὐτίκα τῶν βασιλείων,
αὐτοῦ που ῥίψας ἃ ὑπεδεῖτο φοινικόχροα πέδιλα, καὶ εἰς τὴν
τῆς Περιβλέπτου μονὴν ἀπελθών, ἧς ἐκεῖνος μετὰ τὸν κατὰ
τοὺς Ἀργυροὺς Ῥωμανὸν ἐκεῖνον τὸν αὐτοκράτορα κτήτωρ δεύ-
C τερος ἐχρημάτισε, κείρεταί τε τὴν τρίχα καὶ μεταμφιέννυται
20 τὴν στολήν, τριβώνιον κατὰ μονάζοντας ἐνδυσάμενος. ἔνθα
καὶ χρόνον ἐπιβιούς τινα τὸν χοῦν ἀπέθετο τῷ χοΐ, ταφεὶς παρ'
αὐτῇ.
21 Οἱ δὲ Κομνηνοὶ μηδενὸς αὐτοῖς ἀντιβαίνοντος τοῖς ἀνα-
κτόροις προσπεφοιτήκασιν, ἀταλαιπώρως τούτοις ἐπιβάντες καὶ D IV 235
22 ὁμαλῶς μετὰ πολλῆς τῆς λειότητος. τοιαῦτα σφίσι τὰ προσόδια
γέγονε, τοιαῦτα τὰ εἰς τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων εἰσιτήρια, τοι-
αῦτα τὰ τῆς βασιλείας ἐπιβατήρια.
21 Ἤδη δ' ἐν ἀσφαλεῖ γεγονότες οἱ Κομνηνοὶ καὶ τὴν μητέρα
σφῶν καὶ τὰς ὁμευνέτιδας ἐκ τῆς μονῆς τοῦ Κανικλείου πρὸς

3 ὅτι ὁ Βοτανειάτης ἀπεκάρη καὶ εἰς τὴν Περίβλεπτον ἀπελθὼν ἐκεῖ ἐτελεύτησεν C 12 βασιλεία τοῦ Κομνηνοῦ κυροῦ (v. argum. ad p. 712, 4) Ἀλεξίου A 17 βασιλεία Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ R, περὶ τῶν ἀδελφῶν τοῦ βασιλέως καὶ τῆς μητρὸς καὶ τῶν γαμβρῶν C

1 εἰ] οἱ C τινες] αὐτοῖς D 3 τοι] το D 4 ἄπεισιν—βασιλείων om. D 5 φοινικόχροια B 6 τῆς] δὲ p* ἀπιὼν BD 8 τε om. Ewp 10 καὶ om. D 10. 11 ταφεὶς—αὐτῇ om. C 11 αὐτοῦ D 13 τούτων C 14 post ὁμαλῶς add. καὶ Rwp προεισόδια BDEwp 15 post πόλεων add. τὰ D 15. 16 τοιαῦτα τὰ (μετὰ D) τῆς βασιλείας ἐπιβατήρια RwpDi, om. A 18 Κανικλείου] Νικολάου coni. *Duc* (not. in Ann. Comn. Alex. p. 449 Bonn.) coll. Ann. Comn. I p. 100, 14

18 ausi ulterius progredi, iustis copiis tantopere nudati, ut, si qui
eos tum aggressi essent, facile eos capturi ac vinctos Botaniatae
traditturi fuerint; neque vero divinum decretum iam poterat
19 everti. Quamobrem Botaniates, Comnenorum ingressu cognito,
palatio statim relicto temereque abiectis purpureis calceis, Peribleptae monasterium ingressus, cuius post Romanum Argyrum
imperatorem secundus conditor est vocatus, coma rasa mutata-
20 que veste lacernam monasticam induit. Ubi cum aliquamdiu
vixisset, pulvere pulveri restituto sepelitur.
21 Comneni autem nullo obsistente regiam nullo labore ingressi
22 sunt, plana et expedita via. Tale fuit eorum initium, talis in
urbem regiam ingressus, talia imperii auspicia.
21. Comneni, rebus suis iam in tuto collocatis, et matrem

τὰ βασίλεια μετεστείλαντο. ἐκείνων γὰρ ἐπικεχειρηκότων ἀπο- 2
στασίᾳ, εὐθὺς αἱ γυναῖκες εἰς τὸ μέγα τέμενος τῆς τοῦ θεοῦ D
λόγου Σοφίας προσπεφοιτήκασιν. ὅθεν παρὰ τοῦ Βοτανειάτου 3
εἰς τὴν ῥηθεῖσαν μονὴν μετηνέχθησαν, ἵνα μὴ ἔχοιεν πρὸς τοὺς
ἀποστατήσαντας διαπέμπεσθαι, οὐδὲν δ' ἕτερον ἀνιαρὸν ἐκείναις
ἐπήνεγκε. μήπω δὲ σχεδὸν τοὺς πόδας τῇ βασιλείᾳ ἐρείσαντες 4
αὐτίκα πολλῶν τοῦ Βοτανειάτου πράξεων σχολὴν κατεψηφίσαντο,
καὶ οὐδ' ἐξότου ἦσαν ἐπικεχειρηκότες τῇ τυραννίδι τὴν ἀθέτησιν
τοῖς παρ' ἐκείνου πραχθεῖσιν ἐπήνεγκαν, ἀλλὰ καὶ τοῦτον ὑπερ-
ήλαντο τὸν καιρόν, καὶ πολλὰ τῶν ἐκείνῳ πεπραγμένων βασι-
λικῶς ἀνῃρήκασιν οὗτοι ῥήματι βραχυσυλλάβῳ τυραννικῶς.
εἶτα ὁ μὲν Ἀλέξιος βασιλικὸν ἀναδεῖται διάδημα, τῷ δ' Ἰσαακίῳ 5
τὰ δευτερεῖα νενέμηνται τῆς τιμῆς, καινοῦ αὐτῷ ἐπιφημισθέντος P II 296 A
ὀνόματος· σεβαστοκράτωρ γὰρ ἐπεκλήθη καὶ ὑπερεῖχε τοῦ Καί-
σαρος. ἡ δὲ μήτηρ τούτων, παρασήμων μὴ μετασχοῦσα βα- 6
σιλικῶν διὰ τὸ ἔνδυμα τὸ μοναχικὸν μήτε μὴν εὐφημίας καὶ
ἀναρρήσεως, μόνου μετεῖχε τοῦ τῆς βασιλείας ὀνόματος, αὐτὴ
δὲ τὴν τῶν πραγμάτων πᾶσαν διοίκησιν ἀνεζώσατο. οὕτω μὲν 7 W III 235
οὖν τὰ τῆς βασιλείας παρὰ τῇ μητρὶ νενέμηντο καὶ ἀμφοῖν

2 *πρὸς* BD *θέμενος* p* 5 *δὲ* C 6 *τῆς βασιλείας* B 7 *σχολὴν πράξεων πολλῶν τοῦ βοτανειάτου κατεψ.* O 8 *ἐπικεχωρηκότες* B *ἄθεσιν* E 9 *ὑπερήλλαντο* ARwp, corr. *Di* 10 *τοῦ καιροῦ* Ewp *ὑπ' ἐκείνου* Ewp *βασιλικῶς* om. O *Wo* lat. 11 *ἀνῃρήκασιν οὗτοι ῥήματι (γράμματι* w*p) *βραχυσυλλάβῳ τυραννικῶς* AE(wp), *βραχυσυλλάβῳ γράμματι ἀνῃρήκασιν* omisso *τυραννικῶς* O 12 *ἀναδεῖται βασιλικῷ διαδήματι* BD 13 *νενέμηντο* BD, *νενέμητο* C *αὐτοῦ* Ewp 17 *αὐτῇ* B^s^wp 18 *οὕτω* | *ἐν* C

et coniuges ex Canielei monasterio in regiam arcessiverunt. Nam 2
cum ipsi defecissent, mulieres statim in magnum divini verbi
Sapientiae templum confugerunt. Unde a Botaniata in illud 3
monasterium sunt translatae, ne ad seditiosos nuntios missi-
tare possent, nulla alia ab eo molestia affectae. Enimvero fere 4
priusquam pedem in regno firmarent, statim multa Botaniatae
acta abrogarunt non ab iis auspicati temporibus, quibus tyran-
nidem invaserant, sed illa supergressi brevi scripto complura,
quae ab illo regie decreta erant, ii tyrannice aboleverunt. De- 5
inde Alexio regia corona ornato, secundae dignitatis partes
Isaacio sunt tributae, novo indito sebastocratoris nomine, quod
Caesariano esset excellentius. Eorum vero mater ob monasticum 6
habitum et imperii insignium et celebrationis ac proclamationis
expers solius nominis regii fuit particeps, nihilo tamen secius
omnium rerum administrationem suscepit. Ita regno inter utrum- 7

8 τοῖς ὁμαίμοσιν. ἥστην δὲ τῷ βασιλεῖ καὶ ἑτέρω διττὼ ἀδελφὼ
νεωτέρω τὴν ἡλικίαν, ὧν τὸν μὲν πρωτοσεβαστὸν ἐτίμησε καὶ D IV 236
μέγαν δομέστικον, τὸν Ἀδριανόν, τὸν Νικηφόρον δὲ σεβαστὸν
9 καὶ τοῦ στόλου δρουγγάριον. εἶχε δὲ καὶ ἐπ' ἀδελφαῖς κηδε-
B στὰς τὸν Μελισσηνὸν Νικηφόρον καὶ Μιχαὴλ τὸν Ταρωνίτην.
10 τὸν μὲν οὖν Ταρωνίτην τῇ πρώτῃ συνεζευγμένον τῶν ἀδελ-
φῶν, πάνυ στεργομένῃ πρὸς τῆς μητρὸς καὶ πρὸς αὐτῶν τι-
μωμένῃ, πανυπερσέβαστον ὠνόμασαν, καὶ τοῦτο καινίσαντες
11 τὸ ἀξίωμα. τὸν δέ γε Μελισσηνόν, ἀποστασίαν κἀκεῖνον κατὰ
τοῦ Βοτανειάτου ἐν τῇ ἑῴᾳ φρονήσαντα καὶ ἔτι ταύτης ἐχό-
μενον, ἐπὶ συμβάσει τετιμήκασι Καίσαρα καὶ τὴν πόλιν αὐτῷ
12 Θεσσαλονίκης εἰς κατοικίαν ἀπένειμαν, καὶ χορηγίαν χρημάτων
καὶ τούτῳ καὶ πᾶσι τοῖς αὐτοῖς κατὰ γένος προσήκουσι τύχῃ
τοιᾷδε καὶ ἀξιωμάτων ὄγκῳ τηλικῷδε ἀνάλογον προσαφώρισαν.
13 ἐντεῦθεν τῶν βασιλείων προσόδων, μᾶλλον δ' εἰπεῖν τῶν κοι-
C νῶν καὶ δημοσίων, οὕτω διανεμηθεισῶν τὸ βασιλικὸν ταμεῖον

14 Apparent in marg. cod. C tantum particulae vocabulorum *ι ἐσχόλα . . . τῶν ἀξιωμάτων ῥόγαν ὁ Κομνηνός· ἔστεψε τὴν . . σύζυγον . . βασιλίσ . . . . .*

1 *δὲ τῶ βασιλεῖ* AR, *δ' αὐτοῖς* BDwp 2 *πρωτοσεβαστὸν* ARwp (v. Steph. thes. t. VI p. 2154 A, Ann. Comn. I p. 148, 8. 286, 11), *πρωτοσέβαστον* B^{s}(?)*Di* *ἐτίμησαν* Owp 3 *ἀνδριανὸν* D 4 *εἶχον* Owp *ἀδελφὰς* DE 5 *μελι*^{σσ}*κηνὸν* (sic) E 6 *τὸν μὲν οὖν Ταρωνίτην* om. E *τρίτῃ* E 7 *στεργομένην* AR, *στεργομένῃ* ex *στεργομένην* rasura corr. Bwp*Di* *αὐτῶν* Rwp*Di*, *αὐτὸν* A *τιμωμένην* E 8 *ὠνόμασε* E 11 *συμβιβάσει* Ewp 12 *θεσσαλονίκην* BCEwp*Di* *εἰς κατοικίαν* om. C *ἀπένειμον* Ewp 13 *τοῦτο* BC *αὐτοῖς*] *αὐτῶ* D 14 *τοιᾶδε* O(*Di*), *τοιάδε* AEwp *τηλικούτω* E(wp), *τηλικῶδες* D *προσαφώρεσαν* D 16 *δημίων* B *ταμιεῖον* wp*Di*, *ταμεῖον* AR, quod est restituendum apud Ann. Comn. I p. 225, 15. 278, 9 cet. Cf. Zonar. XV 4, 16. XVI 2, 35. 8, 7

8 que matremque distributo, rex alios duos fratres natu minores,
Hadrianum protosebastum et magnum domesticum, Nicephorum
9 sebastum et classis drungarium declaravit. Habebat quoque af-
fines sororum maritos Nicephorum Melissenum et Michaëlem Ta-
10 ronitem. Quorum hunc primae sorori iunctum et matri caris-
simae et ab ipsis honoratae panhypersebastum appellarunt, ea
11 quoque dignitate novata. Melissenum autem, qui et ipse in
Oriente a Botaniata defecerat necdum arma posuerat, Caesaris
honore tributo et Thessalonica urbe ad habitandum assignata in
12 suas partes attraxerunt et reditus tam huic, quam ceteris omni-
bus sibi propinquis tali fortunae tantoque dignitatum fastigio
13 pares attribuerunt. Unde regiis vectigalibus ac potius commu-

ἢ τὸ κοινὸν πρυτανεῖον ἐστένωτο. καὶ ὁ κρατῶν σπανίζων 14
χρημάτων τάς τε τοῖς ἀξιώμασιν ἀνηκούσας ἀνέκαθεν ἐτησίας
δόσεις ἐξέκοψε καὶ τὰς τῶν συγκλητικῶν οὐσίας προσαφῃρεῖτο.
ἔστεψε δὲ καὶ τὴν κοινωνὸν αὐτῷ τοῦ βίου Εἰρήνην καὶ Αὐ- 15
γοῦσταν ὠνόμασεν· ἡ δ' ἦν ἐγγόνη τοῦ Καίσαρος Ἰωάννου
τοῦ Δούκα. ἡ δὲ πρῴην βασίλισσα ἡ ἐξ Ἀλανῶν Μαρία σὺν 16
τῷ ἰδίῳ υἱῷ Κωνσταντίνῳ, ὃν τῷ Δούκᾳ Μιχαὴλ ἐν τῇ πορ-
φύρᾳ ἐγείνατο, στεφθέντι παρὰ τοῦ οἰκείου πατρὸς ἔτι βρεφυλ-
λίῳ τυγχάνοντι καὶ πεδίλοις φοινικοῖς ὑποδουμένῳ, τῶν ἀνα-
κτόρων μεθίσταται καὶ εἰς τὰ ἐν τῇ μονῇ τῶν Μαγγάνων D
βασίλεια ἄπεισιν. ἤδη γὰρ εἰλήφει ταῦτα καὶ τὴν μονήν, ἀλλὰ 17
μέντοι καὶ τὴν τοῦ Ἑβδόμου διὰ χρυσοσημάντου τοῦ Βοτα-
D IV 237 νειάτου γραφῆς, ἔνθα διῆγε σὺν τῷ υἱῷ, βασιλικὴν ὑπηρεσίαν
ἑαυτῇ καὶ τῷ υἱῷ ἀποτάξασα. ἔτι γὰρ ὁ παῖς αὐτῇ περιέκειτο τὰ 18
τῆς βασιλείας γνωρίσματα καὶ εὐφημεῖτο μετὰ τὸν αὐτοκράτορα
καὶ τὰς χρυσοβούλλους γραφὰς μετ' ἐκεῖνον ὑπεσημαίνετο. μετὰ 19
δέ τινα χρόνον καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ μετημφιάσθη, μέλαν ἐνδῦσα
χρῶμα κατὰ τοὺς μοναχούς, τὸ μὲν ἑκοῦσα, τὸ δέ τι τυραν-
νουμένη· καὶ ὁ παῖς ἀφῃρέθη τὰ περιπόρφυρα πέδιλα καὶ μόνῳ 20
τῷ Κομνηνῷ ἡ τῆς αὐταρχίας κλῆσις καὶ ἡ βασιλεία περι-
ελέλειπτο.

2 ἐτησίους D 7 ante ὃν add. τῷ δούκα E(wp), om. AOW^o lat. δούκᾳ om. E 12 ἑβδόμου] βοτανειάτου C 14 αὐτῇ] αὐτῆς BDwp 16 χρυσοβουλλίους B 17 μητὴρ w*p αὐτῶ B 20 ἡ τῆς αὐταρχίας om. D

nibus et publicis ita distributis regis fiscus sive publicum aera-
rium exhauriebatur. Imperator vero pecunia egens non annua 14
donativa tantum viris dignitate ornatis antiquitus dari solita
sustulit, sed et senatoribus opes eripiebat. Uxorem Irenen, 15
Caesaris Ioannis Ducae neptem, corona ornavit Augustamque
dixit. Prior vero regina Maria Alana cum filio Constantino, 16
quem Michaëli Ducae in purpura pepererat paterque infantulum
tum corona ornarat cuique attribuerat calceos purpureos, regia
excedit et in Manganici monasterii palatia se confert. Iam enim 17
utriusque loci et monasterii in Hebdomo possessionem sibi aurea
bulla Botaniatae firmatam tenebat; ibi cum filio agebat, regiis
ministeriis et illi et sibi constitutis. Nam filius eius insignia re- 18
gni etiam tum gerebat et post imperatorem celebrabatur et
aureae bullae diplomatibus post illum subscribebat. Ceterum 19
aliquanto post eius mater mutato vestitu nigrum habitum mona-
sticum partim ultro, partim a tyranno coacta sumpsit. Sed et 20
eius filio purpurei calcei sunt adempti, soli Comneno et nomine
imperatoris et potestate regis relicta.

P II 297 A 21 Οὕτω μὲν οὖν ταῦτα· ὁ δὲ τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων
ἀρχιερατεύων ἐκεῖνος Κοσμᾶς, τῇ τῶν κοινῶν πραγμάτων μετα-
χειρίσει ἀπαρεσκόμενος καὶ ἀπεγνωκὼς τὴν διόρθωσιν, τῷ
ὑπηρέτῃ "ἆρον" εἰπὼν "τὸ ψαλτήριον καὶ συνέπου μοι" τῆς
ἐκκλησίας ὑπανεχώρησε καὶ πολλὰ παρὰ τῶν κρατούντων πα-
ρακληθεὶς ὑποστρέψαι οὐχ ὑπενόστησεν, ἔτη πέντε καὶ μῆνας
22 ἐννέα τὸν πιστὸν ποιμάνας λαόν. διὸ καὶ ἄλλον τινὰ ἀρχιερέα
τῇ ἐκκλησίᾳ ἀντικατέστησαν, ἐκτομίαν τινὰ μοναχόν, κεκλημένον
Εὐστράτιον, οὔτε λόγοις ὡμιληκότα οὔτε πραγμάτων ἐγγεγυμνα-
σμένον μεταχειρίσεσιν, ἀφελῆ δὲ ἄνθρωπον καὶ ἡσυχίᾳ ἢ γωνίᾳ
B 23 μᾶλλον προσήκοντα. ἤδη δὲ τρεῖς ἐνιαυτοὺς ἐνσεμνυνάμενος
κατηνέχθη τῶν ἱερῶν ἀνακτόρων παρὰ τῶν κρατούντων· ἡ δ'
24 αἰτία οὐκ ἔγνωσται ἀκριβῶς. καὶ λοιπὸν προκεχείριστο πα-
W III 236 τριάρχης ἀνὴρ μοναχός, ὁ γραμματικὸς ὀνομαζόμενος Νικό-
λαος, ἐν ἀσκήσει τὸν βίον διηνυκὼς καὶ οὐδὲ τῆς ἐν λόγοις
παιδείας ἀμέθεκτος ὤν, κἂν μὴ κατακόρως ταύτης μετέσχηκεν.

22 Ἄρτι δὲ τῆς βασιλείας ἐπιβεβηκότι τῷ Κομνηνῷ ἠγγέλη
ὁ Φράγγος Ῥομπέρτος εἰς τὴν Ἐπίδαμνον διαπεραιούμενος, D IV 238

1 *περὶ πατριαρχῶν* CE 17 *περὶ τοῦ Ῥομπέρτου*, CE *τοῦ ... καὶ ὅπως πρότερον μὲν ἐτιμήθη ὁ βασιλεὺς προσβαλὼν αὐτῷ εἶτα ἐνίκησε* C

2 ante *ἐκεῖνος* add. *ὁ θεσπέσιος* Owp*Di* *μεταχειρήσει* w*p invitis AR, v. ad vs. 10 5 *ἀπανεχώρησε* C 7 *τινὰ* om. O 8 *ἀντεκατέστησεν* Ewp, v. ad XVIII 5, 9 9 *ἐγγεγυμνασμένον* Rwp*Di*, *ἐγγεγυμνασμένων* A 10 *μεταχειρήσεσιν* DEwp 11 post *τρεῖς* add. *οὗτος* O, *οὕτως* w*p*Di* post *ἐνιαυτοὺς* add. *τῷ θρόνῳ* O(wp*Di*) 12 *κατήχθη* D 14 *γρατικὸς* B *ὠνομασμένος* O 15 *τῆς* Rwp*Di*, *τοῖς* AD 18 *ῥομπέρτης* D *διὰ περαιούμενος* (sic) A

21 Atque haec hactenus; at regiae urbis pontifex ille Cosmas,
qui communium rerum administrationem improbaret atque emen-
dationem desperaret, ministro suo psalterium auferre seque sequi
iusso, ecclesia excessit neque in eam rediit, quamvis imperato-
ribus magnopere flagitantibus, cum fidelem populum annos quin-
22 que et menses novem pavisset. Quocirca alium pontificem ec-
clesiae praefecerunt, spadonem quendam monachum, nomine
Eustratium, neque eruditum neque in rebus gerendis versatum,
23 sed hominem simplicem et otio ac potius angulo aptiorem. Qua
dignitate per annos tres gloriatus ob causam non satis notam
24 ab imperatoribus sacra aede est deductus; atque in eius locum
suffectus est Nicolaus monachus, cui cognomentum erat gram-
maticus, qui in studio virtutis aetate acta litterarum non rudis
erat, etsi non exquisite peritus.

22. Comnenus modo potitus rerum, nuntiata Roberti Franci,

ἀνὴρ πανοῦργός τε καὶ πολεμικώτατος. αὐτίκα τοίνυν ὁ βα- 2
σιλεὺς ἐξεστράτευσε καὶ γενόμενος κατὰ τὸ Δυρράχιον προσ-
βάλλει τοῖς πολεμίοις· καὶ ἡττηθεὶς ἀκλεῶς ἔφυγε, πολλῶν ἐκεῖ 3 C
πεσόντων οὐ τῶν τυχόντων μόνον στρατιωτῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν
ἐν ὑπεροχαῖς καὶ βασιλείου τυγχανόντων ἐξ αἵματος, καὶ ἡ
παρεμβολὴ ξύμπασα ἑάλω τοῖς πολεμίοις. ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς 4
ἡττημένος ἐπανῆλθεν εἰς τὸ Βυζάντιον· οἱ δὲ βάρβαροι τῇ νίκῃ
πεφυσημένοι ὁμόσε κατὰ πάντων ἐχώρουν καὶ εἷλον τῶν πο-
λισμάτων τινά, ὧν ἦσαν ἡ Καστορία τε καὶ ἡ Λάρισσα. ὠνει- 5
ροπόλουν δὲ καὶ αὐτὴν τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων καταλήψε-
σθαι, ἀλλ' ὁ βασιλεὺς καὶ πάλιν ἐκστρατεύει καὶ ἀπελαύνει μὲν
τῆς Καστορίας τοὺς αὐτὴν φρουροῦντας βαρβάρους, ἄπεισι δὲ
κατὰ τοῦ Ῥομπέρτου καὶ στρατηγήματι τὴν ἐκείνου δεινότητα D
μέτεισι. τῷ γὰρ ἀδελφῷ Ἀδριανῷ τὸ σχῆμα τὸ βασιλικὸν περι- 6
τίθησι καὶ στράτευμα δοὺς αὐτῷ ἐναντίον τοῦ Ῥομπέρτου στῆναι
διακελεύεται· εἰ δ' ἐκεῖνος ὁρμήσει μαχέσασθαι, στρέψαι τὰ

1 ὁ AE Glyc. p. 619, 14, καὶ ὁ Owp 2 δυρρώχιον D 7 οἱ βάρβ. δὲ O 9 τινὰς E Λάρισα *Di* invitis ARwp ὠνειροπόλην p* 13 ante κατὰ add. καὶ C ῥομπέρτου Rwp*Di*, ῥουμπέρτου A 14 ante γὰρ add. μὲν Owp 14. 15 τὸν ἀδελφὸν Ἀδριανὸν εἰς βασιλέα μετασχηματίσας. ᾧ στράτευμα δοὺς ἐναντίον τοῦ στρατεύματος Ῥομπέρτου στῆναι — p. 736, 9. 10 εὐθὺς παρεῖτο ex Zonara descripta sunt apud epitomatorem Alexiadis Hoeschelianum (v. Ann. Comn. I p. 248, 2 ann. cr.); nam post Schopenum (praef. edit. Ann. Comn. p. XVIII) omnes praeter C. Neumannium *Gr. Geschichtsschr. u. Geschichtsqu. i. 12. Jhdt.* Lips. 1888 p. 30 perperam censuisse a Zonara quidem hanc epitomam librorum Annae esse adhibitam inde apparet, quod constat (v. *B-W* comment. Fleckeis. p. 125) a Zonara nullum auctorem unquam ad verbum esse descriptum (v. praeterea Neumannium l. c.) 15 post αὐτῷ add. καὶ E 16 στρέψαι ARwp*Di* epitom. Hoeschel., τρέψαι BD, v. ad XVII 2, 22

viri callidi et bellicosissimi, contra Epidamnum expeditione, ipse 2
illuc profectus commissoque apud Dyrrhachium proelio victus 3
turpiter fugit, multis non gregariis tantum militibus, sed viris
etiam dignitate praestantibus et regii sanguinis interfectis, totis-
que castris ab hostibus captis. Cumque rex Byzantium victus 4
rediisset, barbari victoria elati undique invaserunt et oppida
quaedam ceperunt, ut Castoriam et Larissam, etiam regiae urbis 5
excidium somniantes; verum rex denuo eductis copiis et barba-
rorum praesidio Castoria pulso contra Robertum abit eiusque
calliditatem arte eludit. Nam fratri Hadriano habitu regio ac- 6
commodato exercituque dato mandat, ut contra Robertum in pro-

7 νῶτα καὶ αὐτίκα φυγεῖν. ταῦτα μὲν οὖν τῷ ἐσχηματισμένῳ
βασιλεῖ ἐνετείλατο· ἐκεῖνος δὲ μετὰ τῆς λοιπῆς στρατιᾶς δι'
ὁδῶν ἀδήλων περιοδεύσας καὶ τῷ τῶν Φράγγων ἐμβαλὼν χά-
ρακι τάς τε σκηνὰς αὐτῶν καὶ τὰ ἐν αὐταῖς ἐληίσατο καὶ φόνον
8 πολὺν ἐποιήσατο. τοῦ Ῥομπέρτου δὲ κατὰ τοῦ ἐσχηματισμένου
βασιλέως ὁρμήσαντος, κἀκεῖνος καὶ ἡ σὺν αὐτῷ στρατιὰ τὰ
9 χαλινὰ χαλάσαντες ἔφυγον. ὁ δὲ βάρβαρος ἐγαυρία μᾶλλον
10 καὶ ἐπῆρτο ὡς ἀπροσμάχητος. ἐν τούτῳ δὲ ἀγγέλλεται αὐτῷ
P II 298 A τοῦ χάρακος ἡ ἐκπόρθησις καὶ ἡ φθορὰ τῶν ἐκεῖ, καὶ εὐθὺς
11 παρεῖτο καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν ψυχὴν καὶ ἀπιὼν ᾤχετο. ὁ D IV 239
δὲ βασιλεὺς ἐπανελθὼν εἰς τὴν Κωνσταντίνου, μηνυθείσης ἐπι-
βουλῆς αὐτῷ, τούς τε ταύτης πρωτουργοὺς συνέσχεν ἐκ τῶν τα-
γματικῶν ὄντας ἀρχόντων καὶ πολλοὺς τῶν ἐγχωρίων καὶ τῆς
συγκλήτου βουλῆς, ὡς τάχα συνίστορας, τοὺς πλείους, ὥς φασιν,
οὐδὲ πρὸς ἀλήθειαν, ἀλλ' ἵνα σφᾶς γυμνώσῃ τῶν ὑπαρχόντων.
12 Ἡ μὲν οὖν τοῦ Ῥομπέρτου ἐπίθεσις πέπαυτο, ἑτέρωθεν
13 δ' αὖθις τῇ Ῥωμαίων ἡγεμονίᾳ ἐχθροὶ ἐπανίστανται. οἱ γὰρ
Τοῦρκοι τὴν ἑῴαν ὑφ' ἑαυτοὺς ποιησάμενοι οὐδὲ τῶν νήσων
14 ἀπέσχοντο. ἀλλ' ὁ Τζαχᾶς (Τοῦρκος δὲ καὶ οὗτος οὐ τῶν

16 *περὶ τῶν νήσων, ὅπως ἑάλωσαν παρὰ τοῦ Τζαχᾶ* C, *περὶ τοῦ Τούρκου* E

1 *φυγεῖν* ARwp*Di* epitom. Hoeschel., *διαφυγεῖν* BD 4 *τὰ* om. E 5 *Βαϊμόνδου* epitom. Hoeschel. *τοῦ* post *κατὰ* om. C 8 *ἐκ τούτου* B, *ἐν τούτοις* D *δὲ* A, *δ'* Rwp*Di* epitom. Hoeschel. 16 *τοῦ*] *τὸν* D *ῥουμπέρτου* C *πεπαύετο* D 17 *ἐπανίσταντο* C 18 ante *ὑφ'* add. *πᾶσαν* C 19 *ὁ* . . | . . . . . *τοῦρκος* D *τζαχᾶς* ABCEwp*Di*, Ephraem. 3520, Ann. Comn. I p. 361, 9, *τζακατζᾶς* Glyc. p. 620, 6 *καὶ* om. C *οὐ*] *καὶ* BD

7 cinctu stet eoque pugnam ciente tergo dato statim fugiat, ipse
vero cum reliquo exercitu per ambages et invia loca vallum
Francorum aggressus tentoria eorum diripit magnamque caedem
8 edit. Roberto autem in ficticium regem impetum faciente, ille
9 cum suis laxatis habenis fugit. Qua de causa barbarus magis
etiam gloriabatur et insolescebat, quasi nemo secum congredi
10 auderet. Interim vero nuntiata valli vastatione et interitu eorum,
qui illic fuissent, statim et animis et manibus dimissis recedit.
11 Sed rex Cpolim reversus insidiis detectis praecipuos auctores
comprehendit, inter quos erant et legionum duces et multi
ex popularibus et senatoribus, qui coniurationis conscii puta-
bantur, falso plerique, ut ferunt, ea de causa in iudicium vocati,
ut bonis privarentur.
12 Compresso Roberti impetu, aliunde Romani imperii hostes
13 exsistunt. Nam Turci Oriente subacto ne insulis quidem absti-
14 nuerunt, sed Tzachas, Turcus ille quidem non illustris, sed vir

ἐπιφανῶν, δεινὸς δὲ καὶ τὴν πονηρίαν πολύς) διὰ πλοιαρίων
ὀλίγων ἀνωιστὶ τῇ νήσῳ Χίῳ προσορμισθεὶς κατέσχε ταύτην B
καὶ στόλον ἐν αὐτῇ ναυπηγεῖ, δι' οὗ τήν τε Λέσβον ἀνήρπασε
καὶ τὴν Σάμον τήν τε Ῥόδον ὑφ' ἑαυτὸν ἐποιήσατο καὶ πλεί-
ους ἄλλας τῶν νήσων. ἐξηλάθη δ' αὖθις αὐτῶν, στόλου Ῥω- 15
μαϊκοῦ ἐπελθόντος ταῖς ἐκείνου τριήρεσι. καὶ ἡ νῆσος δ' ἡ 16
Κρήτη, πρὸς δὲ τῇ καὶ ἡ Κύπρος ἀποστασίαν ἐνόσησαν, τὴν
μὲν τοῦ Καρίκη κατεσχηκότος καὶ ἀντάραντος χεῖρα τῷ βα-
σιλεῖ, τὴν Κύπρον δέ γε τοῦ Ῥαψομμάτου. ἀλλὰ καὶ αὗται 17
τῇ Ῥωμαίων αὖθις οὐκ εἰς μακρὸν ἐπανεσώθησαν ἡγεμονίᾳ.
ἐντεῦθεν ὁ βασιλεὺς ἀναλωμάτων δεόμενος τρόπους ἀποτρο- 18
παίους συλλογῆς χρημάτων ἐξεύρισκε, καὶ ὀφειλὰς ἀδίκους
εἰσῆγον κατὰ τῶν ἀνθρώπων οἱ ἐπ' αὐτῷ τεταγμένοι, καὶ ἀφ- C
ῃροῦντο τὰς οἰκείας οὐσίας οἱ μηδὲν δικαίως ὀφείλοντες. ἐν- 19
τεῦθεν ἀπογραφεῖς πανταχοῦ τῶν ἐν ἀγροῖς καὶ χωρίοις δια-
φερουσῶν τοῖς ὑπηκόοις ἐστέλλοντο κτήσεων, καὶ τὰ καινὰ τῶν

6 *περὶ τῆς Κρήτης καὶ τῆς Κύπρου* C   11 *ὅσα ἐποίησεν οὗτος* (om. E) *ὁ βασιλεὺς* CE *πρὸς κάκωσιν τῶν ὑπηκόων* C

1 *ἐπιφα.........* | *καὶ τὴν* D   2 *ἀνωιστὶ* om. BD   4 *τὴν* prius om. B   post *τήν* prius add. *τε* CD   *τήν τε*] *καὶ* B   *ἐποιήσατε* | D   5. 6 *δ' αὖθις· καὶ τῶν στόλω ῥωμαϊκοῦ ἐπελθόντες* (ος superscr.) D   6 *δ' ἡ*] *δὲ* BD   7 *ἀποστασίᾳ* D   8 *καρίκη* ARwp*Di*, *Καρύκης* Ephraem. 3528, *Καρύκου* Glyc. l. c., *Καρύκη* Ann. Comn. I p. 430, 9   9 *ῥωψομμάτου* A, *ῥαψομμάτου* Rwp*Di* Ephraem. 3526 epit. Ann. Hoeschel. l. c., *ῥαψομα* (τ superscr.) B, *ῥαψονδύντου* D, *Ῥαψαμάτου* Glyc. l. c.   *καὶ* om. D   *αὗται*] *ταῦτα* D   10 *μακρὰν* Owp*Di*, v. XVII 14, 9 et ad XVIII 10, 24   *ἡγεμονία ἐπανεσώθησαν* O   *ἡγεμονίων* E   11 *τρόπους ἀποτροπαίους*] v. ad XIII 5, 29   13 *ἄνών οἱ* ex *ἄλλών οἱ* corr. D   *αὐτοὺς* BD   14 *δικαίως* om. C*Wo* lat.   15 *διαφερόντων* E   15. 16 *διαφερουσῶν τοῖς ὑπηκόοις*] v. ad XVI 10, 6

acer et magnae improbitatis, cum paucis naviculis insula Chio
ex improviso capta et classe ibi aedificata Lesbum, Samum, Rho-
dum, plures alias insulas occupavit, unde tamen a Romana classe 15
pulsus est. Sed et insula Creta atque etiam Cyprus defecerunt, 16
altera occupata a Carice regi se opponente, Cypro a Rhapsom-
mate. Verum hae quoque non multo post sunt recuperatae Ro- 17
mano imperio. Unde rex impensis indigens rationes pecuniae 18
faciendae a ratione humanitatis abhorrentes excogitabat, exa-
ctoribus iniqua tributa postulantibus iisque bona eripientibus,
qui ex iure nihil debebant. Itaque procuratores quolibet mitte- 19
bantur, qui agros et praedia subiectorum describebant novisque

W III 237 *ὀνομάτων ἐπινενόητο, τὰ ὑπέρτιμα λέγω καὶ τὰ ὑπέρπλεα, καὶ
ἄλλοτε ἄλλοι τρόποι ἐπηρειῶν κατὰ τῶν ὑπηκόων εἰσήγοντο,* D IV 240
20 *καὶ ἱερὰ δ' ἀφῄρηντο ἐκ θείων ναῶν. οὗτος ὁ βασιλεὺς καὶ
τὸ νόμισμα κεκιβδηλευμένον παρὰ τῶν πρὸ αὐτοῦ εὑρηκὼς
χάλκεον ἔθετο, ᾧ εἰς τὰ τῆς βασιλείας ἐκέχρητο ἀναλώματα,
τοὺς δέ γε φόρους διὰ χρυσίνων δοκίμων εἰσέπραττε, πῇ δέ
γε καὶ δι' ἑτέρων, χρυσίνων μὲν κἀκείνων, ἀλλ' ἡμιχρύσων,*
D 21 *ἔστι δ' οὗ καὶ διὰ τῶν χαλκέων ἐδασμοφόρει. ὅθεν χαλκοῦ
δεόμενος πλείονος τοὺς ὀβολοὺς εἰς νόμισμα μετετύπωσε καί
τινα τῶν δημοσίων ἔργων, τῶν χαλκουργημάτων φημί, κατα-
σπάσας εἰς στατῆρας συνέκοψε καὶ νέας δεκάτας ἐκαίνισεν.*
22 *Ἐγείνατο δὲ θυγάτριον ἡ Αὐγούστα τῷ βασιλεῖ, ὅπερ Ἄννα
ὠνομάσθη διὰ τὴν πατρομήτορα, ἐφ' ᾗ τὸν τῆς βασιλίσσης
Μαρίας υἱὸν Κωνσταντῖνον τῆς ἐξ Ἀλανῶν ὁ βασιλεὺς ἐμνη-*
23 *στεύσατο· ἐκείνου δ' ἐπὶ τῇ μνηστείᾳ τὴν ζωὴν καταλύσαντος,
ὡς ὡραία γάμου ἡ θυγάτηρ ἐγεγόνει τῷ ἄνακτι, νυμφίον ἕτε-
ρον ἐπ' αὐτῇ εἰσῳκίσατο τὸν μείζω τῶν υἱῶν Νικηφόρου τοῦ
Βρυεννίου, ὃν ὁ λόγος προέφηνε τῇ τυραννίδι ἐπιχειρήσαντα*

3 *περὶ τῶν* (om. E) *νομισμάτων* (*νομίσματος* E) CE 12 *περὶ τῶν θυγατέρων τοῦ βασιλέως καὶ τῶν υἱῶν καὶ τῶν ἐπὶ θυγατράσι γαμβρῶν* C

1 *λέγων* D 2 *ὑπηκόων* AEwp Glyc. p. 620, 15, *ἀνθρώπων* O 3 *δὲ* O 3. 4 *καὶ τὸ νόμισμα* om. C 4 *κεκιβδηλευμένων* p* 6 *δοκίμων χρυσῶν* D 8 *οὗ*] *οὖν* B *χάλκεων* D 12 |*γείνατο* C 13 *ᾗ* A, *ᾧ* R(wp) 16 *ἡ θυγάτηρ* ante *ὡραῖα* (sic, ut B) in marg. suppl. C 17 *αὐτῷ* *Di* invitis ARwp *τὸν υἱὸν* D *νικηφόρον* E *τοῦ*] *τῶν* p* 18 *βρυεννίου* Rwp*Di*, *βριεννίου* E, *βρυενίου* AC *προέφηνε*] XVIII 19, 2

nominibus excogitatis ea hypertima et hyperplea dicebantur et alias alii vexationum modi reperiebantur, sed et donaria e tem-
20 plis auferebantur. Hic rex cum solidum a decessoribus suis adulteratum repperisset, aëneum fecit, quo in regni expensis uteretur; in vectigalibus vero probos aureos exigebat, aliquando
21 etiam nummos semiaureos, interdum aëneos. Cum igitur aere indigeret, ex obolis nummos fecit et opera quaedam publica aënea destruxit, ut stateres inde cuderet novasque decimas instituеret.
22 Puella, quam Augusta pepererat, Anna est appellata propter
23 aviam et desponsa Constantino, filio reginae Mariae Alanae, quo ante nuptias mortuo eandem iam nubilem filio natu maiori Nicephori Bryennii, quem supra diximus ob regnum affectatum fuisse

καὶ ἁλόντα καὶ πηρωθέντα τοὺς ὀφθαλμούς. τούτῳ τὴν θυ- 24
γατέρα ταύτην κατεγγυήσας τετίμηκε τὸν ἄνδρα πανυπερσέβαστον. P II 299 A
γίνεται δὲ τῷ βασιλεῖ καὶ υἱός, ὃν ἐν τῷ θείῳ τεμένει τῆς τοῦ 25
θεοῦ λόγου Σοφίας παρὰ τοῦ πατριάρχου καταξιωθέντα τοῦ
θείου βαπτίσματος καὶ Ἰωάννην κληθέντα αὐτίκα ὁ πατὴρ καὶ
διαδήματι ταινιοῖ. γεγόνασι δὲ τῷ βασιλεῖ καὶ ἕτεροι δύο υἱοί, 26
Ἀνδρόνικός τε καὶ Ἰσαάκιος, καὶ θυγατέρες ἕτεραι τρεῖς, Μαρία,
Εὐδοκία καὶ Θεοδώρα. τῇ μὲν οὖν Μαρίᾳ τὸν τοῦ Γαυρᾶ 27
ἐκείνου Θεοδώρου τοῦ σεβαστοῦ καὶ μάρτυρος υἱὸν ἐμνηστεύ-
D IV 241 σατο. εἶτα τὴν μνηστείαν ταύτην λύσας, οὕτω δόξαν αὐτῷ, 28
κἀκεῖνον ἀποπεμψάμενος ἕτερον μνηστῆρα τῇ θυγατρὶ ταύτῃ
τὸν τοῦ Φορβηνοῦ υἱὸν τοῦ Κατακαλὼν τὸν Νικηφόρον εἰσ-
εποιήσατο. τῇ δ' Εὐδοκίᾳ τὸν τοῦ Ἰασίτου Κωνσταντίνου παῖδα 29 B
συνέζευξεν· ὃς τῇ τε συνεύνῳ οὐχ ὡς βασιλέως ἐκέχρητο θυ-
γατρί, ἀλλ' ἐκ τοῦ κρείττονος ὡμίλει ταύτῃ καὶ προσεφέρετο,
καὶ τῇ βασιλίσσῃ δὲ πλειστάκις προσκεκρούκει καὶ πενθερᾷ,
ἥπερ αὐτῷ προσοχθίσασα τὴν θυγατέρα νοσήσασαν εὐθὺς ἀπο- 30
κείρει καὶ τὸν Ἰασίτην ἀπελαύνει τῶν βασιλείων. τῇ δέ γε τε- 31

2 *κατεγγυήσας ταύτην* D *κατηγγυήσας* C *τὸν ἄνδρα*] *καὶ* BD 3. 4 *τοῦ θείου* post *πατριάρχου* O 4 *καταξιωθέντος* D 8 *καὶ*] v. ad XIII 2, 36 8. 9 *τοῦ* .... *θεοδώρου* D 8 *γαυρᾶ* A, *γαβρᾶ* RwpDi 9 *σεβαστοῦ καὶ μάρτυρος*] *σεβαστοκράτορος* coni. W. Fischerus *Mitth. d. Instit. f. öster. Geschichtsforsch.* X p. 194 *τὸν γρηγόριον* add. post *υἱὸν* CwpDi, v. Ann. Comn. I p. 417, 17 10 *οὕτως* B 11 *ταύτῃ* om. C 12 *φορβηνοῦ* ARwp, *φορβητοῦ* E, *φορδηνοῦ* DBw (v. XVIII 24, 26); *Εὐφορβηνὸν* dicit eum Ann. Comn. II p. 11, 11. 15, 7. 35, 20 cet. *τοῦ κα* .... *τὸν* D 13 *τὸν ἀσίτου τοῦ κωνσταντίνου* D *κωνσταντίνου* om. CWo lat. 16 *πολλάκις* B *προσεκεκρούκει* C *πενθερᾶ* R(wpDi), *πενθερὰ* A 17 *προσαχθίσασα* w*p invitis AR 18 *ἀπολαύνει* E

excaecatum, dedit uxorem, panhypersebasti titulum eidem im- 24
pertitus. Filium inde sibi natum et a patriarcha sacro bapti- 25
smate in templo divini verbi Sapientiae baptizatum Ioannem ap-
pellavit statimque diademate ornavit. Eidem alii quoque duo 26
nati sunt filii, Andronicus et Isaacius, et aliae tres filiae, Maria,
Eudocia, Theodora. Mariam despondit Gabrae illius Theodori 27
sebasti et martyris filio. Deinde affinitate pro sua libidine re- 28
pudiata illoque dimisso alium filiae sponsum ascivit, Phorbeni
Catacalonis filium Nicephorum. Eudociae Iasitae Constantini filium 29
matrimonio iunxit, qui uxorem non ut regis filiam tractabat, sed
quasi e superiore loco cum illa agebat et regina ac socru saepis-
sime offensa effecit, ut illa indignationis plena filiam aegrotantem 30
statim tonderet et Iasitam regia eiceret. Postremam filiam collo- 31

λευταίᾳ τῶν θυγατέρων συνῴκισεν ὁ πατὴρ νεανίαν τὸ μὲν εἶδος ἀγαλματίαν, τὸ δὲ γένος οὐ τῶν ἐπιφανῶν.

32 *Γέγονε δ' ἐπὶ τῆς βασιλείας τούτου κλόνος τῆς γῆς φρικωδέστατος κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς μνήμης τοῦ ἐν θαύμασι περι-*
C *ωνύμου ἁγίου Νικολάου, ὑφ' οὗ πολλαί τε οἰκίαι καὶ ναοὶ κατηρείπωντο καὶ στοαί, δι' ὧν αἱ τῆς πόλεως ὠρόφωνται ἀτραποί, καὶ πλεῖστοι ἐν τοῖς συμπτώμασι συνεχώσθησαν καὶ ἀπέθανον.*

23 *Κατὰ τούτους τοὺς χρόνους καὶ τοῦ τῶν Πατζινάκων ἔθνους συγκίνησις γέγονεν, ἐκ τῶν σφετέρων ἠθῶν μεταναστεύσαντος εἰς χώραν Ῥωμαϊκὴν καὶ τὴν Θρᾴκην πᾶσαν καὶ*
2 *τὴν Μακεδονίαν ληιζομένου. κατὰ τούτων ἐκστρατεύσας ὁ βα-*
3 *σιλεύς, τῶν στρατιωτῶν ἀλαζονευομένων, αἰσχρῶς ἥττητο. εἶτ' αὖθις ἄπεισι κατὰ τῶν βαρβάρων, ταπεινωθείσης τῆς στρατιᾶς καὶ τὸ πᾶν τῆς θείας ἐξαρτώσης ῥοπῆς, καὶ προσβάλλει τοῖς*
D 4 *πολεμίοις. οἱ δὲ οὐδὲ τὴν ἔφοδον ὑπομείναντες τὰ ὅπλα κατὰ γῆς ἐρρίπτουν καὶ οἰμωγαῖς τοὺς Ῥωμαίους ἐξεκαλοῦντο πρὸς*
5 *ἔλεον. ὤλετο μὲν οὖν πολύ τι τοῦ Σκυθικοῦ, οἱ λοιποὶ δὲ συνελαμβάνοντο καὶ ἦσαν ὑπὸ δεσμοῖς καὶ εἰς δουλείαν οἱ* D IV 242
6 *αἰχμαλωτεύσαντες αὐτοὺς ἀπεδίδοντο. ὁ δ' αὐτοκράτωρ πλῆθος*

3 *περὶ τοῦ μεγάλου* (*τ. μεγ.* om. E) *σεισμοῦ* CE 8 *περὶ τῶν Πατζινάκων καὶ ὅπως κατετροπώθησαν* (*κατετρώθησαν* C) CE, *κατάγει μὲν ἔπαρσις, ταπείνωσις δ' ὑψοῖ* Br

1 *παίδων* BD 3 *αὐτοῦ* | D 4 *περιωνύμου* ante *ἐν* O 5 *ἁγίου* om. O 7 post *συμπτ.* add. *καὶ* D *συνεχώθησαν* E 8 *τοῦ* om. E 9 *ἔθνους*] *τὸ ἔθνος* E post *ἔθνους* add. *ἢ* OwpDi 11 *τὴν* om. D Glyc. p. 620, 19 16 *οἰμωγαῖς* BCwp*Di*, *οἱμωγαῖς* AR *προσεκαλοῦντο* BD 19 *δ'* AR, om. w*p

cavit pater adulescenti non sane illustri orto familia, sed forma praedito praestantissima.

32 Sub hoc rege terrae motus horrendus fuit eo die, quo memoria S. Nicolai de miraculis clari agitur, multaque domicilia, multa templa, multae porticus, quibus viae publicae teguntur, collapsae homines plurimos oppresserunt.

23. His temporibus gens Patzinacorum suis sedibus relictis in Romanas provincias migravit, totam Thraciam et Macedoniam
2 populata. Quos cum rex bello peteret, ob arrogantiam militum
3 turpiter est victus. Redintegrato bello barbarorum, cum milites
4 modestiores facti ab auxilio numinis dumtaxat penderent, hostes ne primo quidem impetu tolerato humi arma proiecerunt et su-
5 spiriis misericordiam a Romanis impetrarunt. Magna igitur Scythicae gentis multitudo periit, ceteri in vinculis habiti sunt ac pro
6 corona venumdati. Rex vero delectu acto iuvenum robustorum

ἀπολεξάμενος σφριγώντων καὶ ῥωμαλέων εἰς τὸ τῶν Μογλένων
θέμα τούτους σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις κατῴκισε καὶ τάγμα
τούτους κατέστησεν ἰδιαίτατον· οἳ καὶ μέχρι τοῦ δεῦρο κατὰ 7
διαδοχὰς διαμένουσιν, εἰς ἐπίθετον σχόντες τὸν τόπον, ἐν ᾧ
κατῳκίσθησαν, καὶ Πατζινάκοι Μογλενῖται καλούμενοι. W III 238

Ἐπιβουλῆς δὲ μηνυθείσης αὐτῷ πρωτουργοὺς ἐχούσης τὸν 8
Οὐμπερτόπωλον καὶ τὸν Ἀριέβην, ὧν ὁ μὲν ἐκ Φράγγων εἷλκε
τὸ γένος, ὁ δ' Ἀριέβης ἐξ Ἀρμενίων, καὶ ἄμφω δὲ τῶν ἐπι- P II 300 A
φανεστέρων καὶ στρατηγίαις ἐφεστηκότων, ἐκεῖνοί τε συνεσχέ-
θησαν καὶ ὅσοι συμμετεῖχον αὐτοῖς τοῦ βουλεύματος. τοὺς 9
οὖν τῆς μελέτης ἐξάρχοντας δύο ἄνδρας δημεύσει καταδικάσας
καὶ ἀτίμῳ θριάμβῳ καὶ ἐπὶ τούτοις ὑπερορίᾳ ἐν τούτοις περι-
ώρισεν αὐτοῖς τὴν ποινήν· ὅτε καὶ τὸ τῶν Μανιχαίων τάγμα 10
τῆς στρατείας ἀπήλασεν, ἐκθέσμως μέχρι τότε δὴ στρατευ-
όμενον· στρατεύεσθαι γὰρ τοὺς Μανιχαίους ἀρχαῖος νόμος
καθάπαξ ἀπείργει. αὖθις δ' ἑτέρα κατὰ τοῦ βασιλέως τούτου 11
συνέστη ἐπιβουλή, ἧς ἐξῆρχεν ὁ τοῦ βασιλεύσαντος ἐκείνου Διο-

6 *περὶ ἐπιβουλῆς κατὰ τοῦ βασιλέως* (*κατ' αὐτοῦ* E) *μελετηθείσης* CE
16 *ἑτέρα ἐπιβουλή* CE

1 ante *εἰς* add. *σκυθῶν* Rwp*Di* *μογλαίνων* A (cf. cod. C Cedr. II p. 461, 17. 462, 2. 7. 19, Hierocl. synecd. ed. Burckhardt p. 61, 7. 65, 12), *μογλένων* Rwp*Di* Ephraem. 3554 ss. 2. 3 *κατῴκισε καὶ—δεῦρο* om. E 3 *τοῦ δεῦρο* A, *τοῦδε* Owp 5 *πατζινάκαι* O *μογλενίται* ARwp, *μογλενῖται* D*Di* 7 *οὐμπερτόπολον* B, *οὐμπερτόπουλον* D nonnulli P Ann. Comn. I p. 199, 15 cet., v. ad XVII 6, 2 8 *δὲ* om. BD 10 *συμμετεῖχον*] *συμμέτοχοι* C 12 *ὑπερορίᾳ*] *ἐνυπερορία* D 13 *τὴν* . . . | . . . . . . *ὅσα* (superscr. *τε*) *καὶ* D *τὸ* om. C 14 *ἀπήλαυσεν* C, corr. Cw *τόγε στατευόμενον* (punct. not.) D 16 *ἀπείργνυσιν* (*-νυσι* D, in B evanuerunt *ἀπειρ*) Rwp *κατὰ*] *καὶ* D 17 *συνέβη* Ewp *ἧς ἐξῆρ* evanuerunt in B

magnum numerum in Moglena provincia cum uxoribus et liberis
collocavit, eximia legione ex iis confecta, qui etiam usque ad 7
hunc diem per successiones manent, ex loco in quo consederunt
adepti cognomen Patzinacorum Moglenitarum.

Delatis insidiis, auctores praecipuos, Umbertopolum Fran- 8
cum genere et Ariebem Armenium, utrumque illustrem et ducem
exercitus, una cum coniuratis comprehensos publicatione bono- 9
rum et ignominioso triumpho multatos relegavit. Manichaeorum 10
quoque legionem, quae ad id tempus vetere lege omnino vetante
militarat, exauctoravit. Rursus aliae insidiae regi comparatae 11
sunt, quarum princeps fuit regis Diogenis filius Nicephorus Per-

γένους υἱὸς ὁ Νικηφόρος ὁ τῆς πορφύρας βλαστός, ἀνὴρ τὴν
μὲν ἰσχὺν ἀπαράμιλλος, τὴν δὲ τῆς γνώμης ἕξιν καὶ τὴν τῆς
ψυχῆς γενναιότητα οὐ κατὰ τὴν σωματικὴν πλουτήσας ἰσχύν.
B 12 οὗτος τὸ μὲν δρᾶμα συνθέμενος, τὴν δὲ πρᾶξιν ὑπερτιθέμενος,
13 ἔλαθε παθὼν ἢ δράσας ὡς ἐβουλεύσατο. ἑάλω γὰρ καὶ ἐτα-
σμῶν ἀνάγκαις παραδοθείς, ἵν' ἐκκαλύψῃ τοὺς συνωμότας, τέλος
ἐξεκόπη τὰ ὄμματα καὶ τὴν περιουσίαν ἀφῄρητο.
14 Εἶτα τὸ τῶν Φράγγων ἔθνος ἐκ τῶν ἑσπερίων συγκινηθὲν
ἀνῄει πρὸς τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων, ὡς ἐκ ταύτης εἰς τὴν D IV 243
ἑῴαν διαπεραιωθησόμενον· ὧν τὴν συγκίνησιν θεοσημία τις
15 προεμήνυσεν. ἀκρίδων γὰρ ἄπειρόν τι πλῆθος, ἐκ τῆς ἑσπέρας
τὴν γένεσιν ἐσχηκὸς καὶ τοσοῦτον ὡς νέφεσιν ἱπτάμενον ἀπει-
κάζεσθαι καὶ συσκιάζειν τὸν ἥλιον, διὰ τῆς μεγίστης τῶν πό-
λεων καὶ τῶν ταύτης ὁρίων τὴν πτῆσιν ποιούμενον πρὸς τὴν
C 16 ἑῴαν ὥρμητο κἀκεῖσε κατέπαυε. περαιωθέντες οὖν καὶ τῇ
κατὰ Βιθυνίαν προσβαλόντες Νικαίᾳ, παρὰ τῶν Τούρκων κατ-
εχομένῃ, σὺν χρόνῳ μὲν καὶ φθορᾷ πολλῇ ἑκατέρωθεν, τέως
17 μέντοι τὴν πόλιν ᾑρήκασι. καὶ ταύτην μὲν πολλῶν ἀπέδοντο

8 *περὶ τῆς τῶν Φράγγων συγκινήσεως καὶ πρὸς τὴν ἑῴαν αὐτῶν διαπεραιώσεως* C, *περὶ Φράγγων* E

2 *δὲ* om. D *ἕξιν* BsCwp*Di*, *ἕξιν* AR 3 *σωματικὴν*] *τοῦ σώματος* C *πλουτήσας* Rwp*Di*, *πλουτίσας* AD 4 *δρᾶμα* BsDs*Di*, *δράμα* ARwp, v. ad XVII 15, 12. 19, 5 *πράξιν* Ewp 6 *συν(σο)ομότας* Ewp, *συνομώτας* D 10 *διαπεραιωθησάμενον* D *κίνησιν* B *θεοσημεία* in *θεοσημία* corr. A 12 *ἐσχηκὼς* DE *παρεικάζεσθαι* O 13 *συσκιάζειν* Rwp*Di*, *συσκευάζειν* A 14. 15 *πρὸς τὴν ἑῴαν* om. C*Wo* lat. 15 *κατέπαυσε* CD 17. 18 *μέντοι τέως* BD 18 *πόλιν*] *πολιορκίαν* C *ταύτῃ* C

phyrogenitus, vir invicti sane roboris, sed ingenio atque animo
12 non perinde felici et generoso. Qui cum facinus incohatum distulisset, non peregit, sed praeter spem ea pertulit, quae molitus
13 erat. Captus enim et quaestionibus admotus, ut coniuratos indicaret, effossis oculis bonorum publicatione multatus est.
14 Deinde Francorum gens ab Occidente urbem regiam versus est profecta, ut inde in Orientem traiceret; quorum motus por-
15 tentis est denuntiatus. Nam locustarum infinita multitudo ab Occidente orta et tanta, ut inter volandum nubibus aequipararetur et solem obumbraret, urbe maxima eiusque finibus ad
16 Orientem pervolatis quievit. Cum traiecissent, Nicaeam Bithyniae, quam Turci tenebant, multis utrimque caesis tandem vi expu-

χρημάτων τῷ βασιλεῖ, οἱ δ' εἰς τὸ πρόσω προὐχώρουν. καὶ 18
οἱ μὲν τὴν πρὸς τῷ Ὀρόντῃ εἷλον σὺν μόχθῳ καὶ φόνῳ
πολλῷ Ἀντιόχειαν, οἱ δὲ τῆς Ἱεροσολύμων μεγάλοις ἀγῶσιν
ἐκράτησαν πόλεως.

Ἀλλ' οὕτω μὲν τὰ τοῦ ἔθνους ἔσχον τῶν Φράγγων συν- 19
τετμημένως εἰπεῖν· αἵρεσις δέ τις κατὰ τοὺς χρόνους τούτους
ἀναπέφηνε μυσαρὰ ἡ τῶν Βογομίλων. τῆς δὲ τοιαύτης αἱρέ- 20
σεως κῆρυξ ἦν καὶ μέγας διδάσκαλος καὶ προβολεὺς τῶν παρ'
αὐτοῖς ἀποστόλων Βασίλειός τις λεγόμενος ἰατρός, σχῆμα μὲν D
περικείμενος μοναχοῦ, αὐτὸν δ' ἐκεῖνον ἐνδεδυμένος τὸν σατα-
νᾶν. ὃς ἐν ἔτεσι μὲν πεντεκαίδεκα τὰ τῆς πλάνης μαθὼν ὀλέ- 21
θρια δόγματα, ἐν δὲ δυσὶ καὶ πεντήκοντα διδάξας αὐτά, πᾶσαν
σχεδὸν τὴν οἰκουμένην τῆς οἰκείας λύμης ἐνέπλησεν. εἶτα καὶ 22
τῇ τῶν πόλεων βασιλίδι ἐπεχωρίασεν, ἀλλ' ἑάλω ἐπ' αὐτοφώρῳ
ὁ τῆς ἀληθείας ἐχθρός. γνοὺς γὰρ τὴν ἐκείνου ἀσέβειαν ὁ 23
κρατῶν ὑπεκρίθη πίστιν ἔχειν εἰς ἐκεῖνον τὸν κακοδαίμονα καὶ
διδάσκαλον ἐκάλει καὶ σωτῆρα πλανωμένων ψυχῶν. τούτοις 24
D IV 244 οὖν καὶ πλείοσιν ἄλλοις μόλις μὲν καὶ σὺν χρόνῳ, ἴσχυσε δέ
ποτε πεῖσαι τὸν ὀλέθριον ἐκεῖνον ἐξεμέσαι τὸν ἰὸν τῆς πονη-

5 *περὶ τῆς τῶν Βογομίλων αἱρέσεως καὶ ὅπως ὁ ταύτης κῆρυξ διεφθάρη* (*ἐφθάρη* E) CE

1 *τὸ*] *τὰ* BD 2 *ὀρόντῃ* R(wp*Di*), *ὀρρόντι* A, *ὀρρόντῃ* D, v. ad XIII 8, 26 2. 3 *πολλῷ* ante *καὶ* D 9 *Βασίλειός τις*] *βασιλειότης* E *ἰατρός* (sic) A 11 *ἐν* om. B 12 *ταῦτα* O 14 *ἐπεχωρίασιν* p* 18 *καὶ σὺν* Rwp*Di*, *οὖν* A 19 *τὸν* alterum om. D 19. p. 744, 1 *τῆς πόλεως* (punctis notat.) *καὶ ἐπεὶ δ' ἦν* D

gnatam magna pecunia regi reddiderunt. Deinde progressi 17. 18
ulterius alii Antiochiam ad Orontem sitam cum labore multoque
sanguine ceperunt, alii Hierosolymitana urbe non sine magnis
certaminibus potiti sunt.

Atque haec quidem a Francis gesta breviter hic perstrinxi- 19
mus. His autem temporibus secta nefaria Bogomilorum exstitit,
cuius praeco doctorque primarius et apostolorum praesidium fuit 20
quidam Basilius medicus, habitu quidem monachus, sed potius
ipso satana indutus. Qui cum annis XV erroris illius perniciosa 21
dogmata didicisset, per LII docuisset, totum fere orbem sua peste
implevit. Tandem etiam urbem regiam ingressus in manifesto 22
scelere est veritatis inimicus deprehensus. Nam imperator eius 23
impietate cognita simulavit se fidem habere homini infelici et
magistrum appellabat ac servatorem animarum errantium. His 24
rebus et pluribus aliis aegre quidem et tarde sed tamen effecit

P II 301 A 25 ρίας αὐτοῦ. ἐπεὶ δ' ἦν ἐντὸς ἀρκύων τὸ θήραμα, ἐδημοσίευσε μὲν τὴν ἐκείνου διδασκαλίαν καὶ τὰ δόγματα ἐξεφαύλισε, κοινῇ δὲ ψήφῳ πυρὸς αὐτὸν ἐν τῷ τῆς ἱππηλασίας θεάτρῳ παρανάλωμα ἔθετο.

26 Αὖθις δ' ἐπανάστασις ἑτέρα κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος γέγονε, καὶ ὁ ταύτην συστησάμενος υἱὸν ἔλεγεν ἑαυτὸν εἶναι τοῦ βασιλεύσαντος Διογένους, ὃς Κομάνων πλῆθος ἑταιρισάμενος εἰς τἀπὶ Θρᾴκης τε χωρία γενόμενος καὶ τὴν χώραν κεραΐζων καὶ ληιζόμενος ἀπήτει τοὺς ἐν ταῖς πόλεσι δέχεσθαί τε αὐτὸν
27 καὶ ἀξιοῦν βασιλικῆς ἀναρρήσεως. εἶτα εἴς τι πολίχνιον τῶν Θρᾳκικῶν ἀπελθὼν ἀπατηθείς τε παρὰ τῶν ἐν αὐτῷ καὶ ἀναρρηθεὶς εἰσελθών τε μετ' ὀλίγων ἐντὸς συνεσχέθη καὶ ἐξεκόπη
W III 239 28 τοὺς ὀφθαλμούς. καὶ οὕτως ἡ ἐπιχειρηθεῖσα παρ' αὐτοῦ τυ-
B ραννὶς διελέλυτο, τῶν Κομάνων, ὅσοι μὴ διεφθάρησαν, εἰς τὰ ἤθη παλινοστησάντων τὰ σφέτερα.

24 Οὗτος ὁ βασιλεύς, τοῦ ὀρφανοτροφείου ἐσχολακότος, ἀλλὰ μὴν καὶ ἄλλων γηρωκομείων πολλῶν, τὰς πάντων κτήσεις τῷ ὀρφανοτροφείῳ προσνείμας καὶ αὐτὸς ἑτέρας προσαφορίσας

5 ἐπανάστασις τοῦ Ψευδοδιογένους CE 16 περὶ τοῦ ὀρφανοτροφείου CE

2 δράγματα D 3 ἐν τῷ om. C 6 υἱὸν] αὐτὸν D 7 κομάρων D προσεταιρισάμενος RwpDi 8 τἀπὶθράκην C τε om. O 9 τε om. D 10 πολίχνιον RwpDi, πολίχνιον ex πολύχνιον corr. A, πολύχνιον D 11 θρακιῶν E 12 εἰςελθών τε ARwp, εἰςελθὼν δὲ B, καὶ εἰςελθὼν D 14 διαλέλυτο C μὴ om. C, suppl. Cw 15 ἤδη w*p παλιννοστησάντων D 17 γηρωκομείων E, γηρωκομίων AD, γηρωκόμων B, γηροκομείων CwpDi, v. ad XV 14, 25

25 tandem, ut homo pestilens virus improbitatis suae evomeret, et fera cassibus irretita doctrinam eius vulgavit et dogmata contempsit et communi suffragio in hippodromo impostorem comburi iussit.

26 Ceterum alia seditio contra imperatorem orta est, quodam auctore, qui se regis Diogenis filium professus, Comanorum turba ascita, Thraciam populabatur et vastabat, petens, ut urbibus re-
27 ciperetur atque rex salutaretur. Deinde cum oppidulum quoddam Thraciae fraude civium imperator salutatus cum paucis
28 ingressus esset, comprehensus oculis privatur. Sic eius tyrannis finita est, Comanis, qui evaserant vivi, in suas sedes reversis.

24. Hic rex, cum orphanotrophium et alia gerocomia plura vacarent, omnium possessionibus attributis atque aliis de suo adiectis orphanotrophium renovavit et magnis impensis instau-

ἀνεκαίνισέ τε αὐτὸ καὶ ἀνενέωσε πολλοῖς ἀναλώμασι καὶ πλῆθος
γηρωκομουμένων αὐτῷ ἐγκατέστησεν. ἀλλὰ μὴν καὶ μονα- 2
ζόντων καὶ μοναζουσῶν ἐν αὐτῷ ἐδείματο καταγώγια· πρὸς
δὲ τοῖς καὶ διδασκαλεῖον γραμματικῶν, ἵν' ἐν αὐτῷ διδάσκοιντο
παῖδες ὀρφανοὶ ἢ γονέων ἀπόρων, διδασκάλους ἐντάξας αὐτῷ
καὶ παιδαγωγοὺς καὶ σιτήσεις ἀποτάξας τοῖς διδάσκουσί τε καὶ
τοῖς μανθάνουσι.

Καὶ τὰ μὲν οὕτως ἔσχε καὶ μέχρι τοῦδε διατετήρηται· 3
D IV 245 *ἄλλο δ' αὖθις κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος συνεστήσαντό τινες δια-* C
βούλιον, οὗ κορυφαῖος μὲν ἦν ὁ Ἀνεμᾶς Μιχαήλ, συνίστορες
δὲ πολλοὶ τῶν τὰ πρῶτα πραττομένων ἐν τῇ μοίρᾳ τῇ στρα-
τιώτιδι. ἀλλὰ μήπω τῷ ἔργῳ ἐπιχειρήσαντες ἐγνώσθησάν τε 4
καὶ συνελήφθησαν, καὶ τοῖς μὲν συνωμόταις ψίλωσις ἐπήχθη
τῶν τριχῶν καὶ τοῦ πώγωνος, οὐ ξυρῷ, ἀλλὰ δρώπακι. τῷ 5
δ' Ἀνεμᾷ ἄψαυστος μὲν ἡ κεφαλὴ καὶ ὁ πώγων τετήρητο, πή-
ρωσις δὲ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ κατεψήφιστο. ἔτι δὲ θριαμ- 6
βευομένων αὐτῶν ἐπικαταλαμβάνει βασίλειον θέσπισμα τῆς ποινῆς
τὸν Ἀνεμᾶν ἐξαιρούμενον καί οἱ συγχωροῦν τῶν ὀμμάτων τὴν
ἐκκοπήν. ἀφαιρεθέντες δὲ τὰς οὐσίας ὑπερορίαν ἄλλος ἀλλα- 7
χόθι κατεδικάσθησαν.

8 *μελέτη κατὰ τοῦ βασιλέως, οὗ* (sic) *ὁ κορυφαῖος ὁ Ἀνεμᾶς* C   14 *καὶ* (om. C) *δρῶπαξ τὸ χρίσμα δι' οὗ μαδᾶται* (*μαδεῖται* E) *ἡ τρίχωσις* CE

1 *ἀνακαίνισε* p*   post *αὐτὸ* add. *εὐθὺς* CWo lat.   2 *γηρωκομουμένων* R, *γηροκομουμένων* AwpDi, v. ad p. 744, 17   4 *καὶ* AR, om. w*p   *διδασκαλεῖον* RwpDi, *διδασκαλίων* A   5 post *ἢ* add. *καὶ* O   10 *μὲν* om. C   *ἀνεμὰς* Ewp   11 *ταττομένων* BC   ante *ἐν* add. *καὶ* D   12. 13 *συνελήφθησάν τε καὶ ἐγνώσθησαν* D   13 *συνομόταις* Ewp   14 *τριχιῶν* E   *τῷ*] *τοῦ* O   19 *ἄλλοθεν* B, *ἀλλαχόθεν* D

ravit, multis, quorum senectus ibi foveretur, in eo collocatis.
Ibidemque tum monachorum et monacharum deversoria consti- 2
tuit, tum scholam grammaticorum, in qua pupilli docerentur et
pauperum liberi, magistris et paedagogis constitutis victuque
tam docentibus quam discentibus ordinato.

Quae quidem huc usque observantur; alia vero rursus inita 3
est contra imperatorem conspiratio, cuius dux fuit Anemas Mi-
chaël, conscii vero multi ex primis militiae dignitatibus. Sed 4
antequam facinus aggrederentur, cognitis et comprehensis con-
iuratis capilli et barbae ademptae sunt non novacula, sed dro-
pace. Anemas vero capillis barbaque relictis intactis condemnatus 5
ad oculorum effossionem, dum triumphus de iis agitur, interpo- 6
sito regio edicto poena excaecationis liberatur. Itaque publi- 7
catione bonorum multati alius alio relegantur.

D 8 Ἡ μήτηρ δὲ τοῦ αὐτοκράτορος τούτου τῶν τῆς βασιλείας
πραγμάτων ἀναδεξαμένη, ὡς εἴρηται, τὴν διοίκησιν, μέχρι πολ-
λοῦ ταύτην μετεχειρίζετο, ὅθεν καὶ τὰ πρὸς κάκωσιν τῶν ὑπη-
9 κόων τότε γινόμενα ἐκείνῃ οἱ πλείονες ἐπεγράφοντο. ἤχθετο
μὲν οὖν ὁ βασιλεὺς ὡς ἐν μόνῳ σχεδὸν τῆς βασιλείας ἀπο-
λαύων ὀνόματι, ᾐδεῖτο δὲ τὴν μητέρα καὶ ἀκούσης ἐκείνης
10 ἀφελέσθαι τὴν ἐξουσίαν οὐκ ἤθελεν. ἐπεὶ δ' ἐκείνη συνῆκεν
ἀχθόμενον τὸν υἱόν, πτοηθεῖσα μὴ βιασθείη καὶ ἀθέλητον
δόξῃ ποιήσασθαι τὴν μετάστασιν, παρακεχωρήκει πάντων τῷ
υἱῷ τε καὶ αὐτοκράτορι καὶ τῶν βασιλείων ὑπανεχώρησε, τὴν
τοῦ Παντεπόπτου μονήν, ἣν ἐκείνη ἐδείματο, κατοικίαν ποιη-
11 σαμένη, παρ' ᾗ καί τινας ἐνιαυτοὺς παροικήσασα ἐντίμως τε
PII302A καὶ βασιλικῶς ἐς γῆράς τε βαθὺ καταντήσασα μετήλλαξε τὴν
12 ζωήν. ἕνα δ' ἐνιαυτὸν καὶ μικρόν τι πρὸς ὁ σεβαστοκράτωρ
ἐπιβιοὺς τῇ μητρὶ κἀκεῖνος ἀπέτισε τὸ χρεών, κειράμενος τὴν
τρίχα καὶ μεταμφιασάμενος κατὰ μοναχούς, ὡς ἔγνω ἐπιλείπειν D IV 24
13 αὐτῷ τὸ βιώσιμον. ἀπεβίω δ' ἐπὶ παισὶ πολλοῖς, οὕς, ἐπεὶ
καὶ ἡ μήτηρ αὐτῶν οὐδ' ὅλον ἐνιαυτὸν ἐπιζήσασα τῷ ἀνδρὶ
μετέστη τῶν γεηρῶν, ὁ βασιλεὺς προσελάβετο καὶ τοὺς μὲν

1 *ἀνεχώρησεν* (sic) *τῶν βασιλείων ἡ μήτηρ τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τὸν* (sic) *Παντεπόπτην ἐκεῖ ἐτελεύτησεν* C 14 *τελευτὴ τοῦ σεβαστοκράτορος* C

2 *ὡς εἴρηται* post *πραγμάτων* BD *εἴρηται*] XVIII 21, 6 3 *μεταχειρίζεται* Ewp 4 *γενόμενα* B 5 post *σχεδὸν* add. *ὡς* C, del. Cw 6 *ἐδεῖτο* D 7 *συνῆκεν*] *συνιέναι* D 9 *δέξῃ* D 10 ante *αὐτοκρ.* add. *τῷ* Ewp, del. E 11 *ἣν* om. E 12 post *ἐνιαυτοὺς* add. *ἐν αὐτῇ* C 13 *εἰς* D, v. ad XIV 12, 14 14 *δὲ* C 15 *τὴν* AR, *καὶ* w*p 18 *οὐδ' ὅλον ἐνιαυτὸν* om. C 19 *γεηρῶν* ARw, *νεκρῶν* p*, v. ad XVIII 28, 20 *προσεβάλετο* D

8 Matri imperatoris regni administratione, ut dictum est, diu
functae mala, quibus subiecti vexabantur, plerique ascribebant.
9 Quam rem rex, ut qui nomine fere dumtaxat regnaret, etsi mo-
leste ferebat, tamen illam invitam pro reverentia sua potestate
10 privare noluit. Quo mulier animadverso, verita ne vel invita
excedere cogeretur, relicta regia omni auctoritate imperatori
11 cedit et in Pantepopti monasterium a se aedificatum migrat, ubi
cum aliquot annos honorifice et regaliter vixisset, provecta aetate
12 obiit. Sed et sebastocrator paullo amplius uno post matrem
anno debitum naturae persolvit, raso capillo et habitu monastico
13 sumpto, cum vitae finem sibi instare videret, multis liberis re-
lictis, quibus, cum etiam mater non integrum annum marito su-
perstes terrena reliquisset, rex susceptis, adulescentibus uxores,

ἄρρενας συνῴκισε γυναιξί, τὰς δέ γε θηλείας ἀνδράσιν ἐξέδοτο
καὶ ἔστεργε καὶ εὐηργέτει τοὺς ἀδελφόπαιδας. πρὸς δὲ τὴν 14
κοινωνὸν τοῦ βίου ὁ βασιλεὺς οὗτος οὔτ' ἀποστρόφως εἶχε τὸ
πρότερον οὔτε λίαν ἐκείνῃ προσέκειτο, ἀφροδισίων δ' ἡττώ- B
μενος οὐ πάνυ τὰ ἐς εὐνὴν ἐτύγχανε δίκαιος, ὅθεν καὶ βέλεσιν
ἡ Αὐγούστα ζηλοτυπίας ἐβέβλητο. ἐπεὶ δ' ὁ χρόνος προήκων 15
τῷ αὐτοκράτορι τὰ πυρφόρα βέλη τοῦ ἔρωτος ἤμβλυνε, τότε
πρὸς τὴν Αὐγούσταν τρέψας τὸν ἔρωτα ὅλος ἦν τῆς πρὸς
ἐκείνην στοργῆς καὶ ἤθελεν εἶναι σχεδὸν αὐτῆς ἀδιάσπαστος.
τοιαύτη μὲν οὖν τῇ βασιλίσσῃ ἐς ὕστερον ἡ διάθεσις, καὶ με- 16
γάλα τότε ἠδύνατο καὶ εἶχεν οὕτω μέχρις ἂν ἔρρωτο τὸ σῶμα
τῷ βασιλεῖ. ἐπεὶ δ' ἐκεῖνος τοὺς πόδας ἤλγει καὶ τὰς βάσεις 17
ἐβέβλαπτο καὶ περὶ τὰ ἄρθρα τούτῳ μοχθηρᾶς ὕλης συνερ-
ρυήκεσαν ῥεύματα καὶ ἦν ἐντεῦθεν κλινοπετής, κατῆρχεν ἡ βα- C
σιλίς, καὶ τῷ ταύτης ἦν ὡς ἐπίπαν τιθέμενος ὁ αὐτοκράτωρ
θελήματι, καὶ πᾶσα ἡ ἐξουσία καὶ ἡ τῆς βασιλείας διοίκησις
ἀνατεθῆναι αὐτῇ μετὰ παρέλευσιν τοῦ ἀνδρὸς μεμελέτητο, ὡς W III 240
καὶ τὸν υἱὸν καὶ βασιλέα ὑποκεῖσθαι αὐτῇ. τῷ δὲ τὸ σκέμμα 18

2 *ὅπως διέκειτο πρῴην πρὸς τὴν Αὐγούσταν ὁ βασιλεύς, καὶ ὅπως μετέπειτα* C 12 *ὅτι ἡ τῆς βασιλείας* (*τοῦ βασιλέως* E) *ἐξουσία τῇ βασιλίδι ἀνατεθῆναι μεμελέτητο, ὁ δὲ υἱὸς ταύτης καὶ βασιλεὺς ἀντέπραττε πρὸς* (om. C) *τοῦτο* CE *ὡς ἐνόν, καὶ ὡς ἀπείρητο πᾶσιν αὐτῷ προσιέναι* C

2 *εὐηργέτη* E, *εὐεργέτει* w*p 3 *ἀποστόργως* O Glyc. p. 622, 10 *εἶχε τὸ* AO, *εἴχετο* Ewp 5 ante *οὐ* add. *ὥς φασιν* C*Wo* lat., v. praef. 6 *αὐγοῦστα* AE, *αὐγούστα* Owp*Di*, v. ad XIII 23, 27 *ἐπέτρωτο* D, *ἐτέτρωτο* BC 7. 8 *βέλη τοῦ—ὅλος* om. D 8 *στρέψας* BC 9 *ἐκεῖνον* C, corr. Cw 10 *οὖν* om. C *βασιλίδι* B 13 *τὰ . . . . . . τούτων* (sic) omisso *ἄρθρα* E *πονηρᾶς* BD

puellis maritos dedit, fratris liberos et benevolentia et beneficentia
prosecutus. Neque vero coniugem suam hic rex principio aver- 14
sabatur, neque immodice amabat, sed libidini deditus iura ma-
trimonii parum sancte observabat, unde Augusta telis aemula-
tionis sauciabatur. Cum autem aetas grandior imperatoris ignitas 15
illas cupidinis sagittas nonnihil hebetaret, tum in Augustam con-
verso amore totus in caritate erga illam acquiescebat nec facile
ab illa divelli poterat. Ex eo deinceps affectu magna reginae 16
potentia erat, etiam valente rege. Cum autem is pedibus laborare 17
coepisset nec ambulare posset et corruptis humoribus ad arti-
culos confluentibus in lecto decumberet, imperabat regina, omnia
comprobante imperatore, et iam animo agitabat, ut post mariti
decessum, tota potestate et regni gubernatione in se translata,
filium regem dicto audientem haberet, cui iam adulto ac pridem 18

οὐκ ἀνεκτὸν ἐς ἄνδρας ἤδη τελοῦντι καὶ γυναικὶ πρὸ πολλοῦ
συναφθέντι τοῦ ἔθνους τῶν Οὔγγρων ἀρχηγοῦ θυγατρὶ καὶ
19 παίδων γεγονότι πατρί. ἐδεδοίκει γὰρ περὶ τῇ ἀρχῇ ἢ καὶ
περὶ αὐτῇ τῇ ζωῇ, ὁρῶν τὴν μητέρα πολλὴν περὶ τὴν πρε-
σβυτέραν τῶν θυγατέρων ἐνδεικνυμένην σχέσιν καὶ περὶ τὸν
20 ἐπ' αὐτῇ κηδεστὴν τὸν Βρυέννιον. ὅθεν μετῄει τὸ συγγενές, D IV 247
ἀλλὰ μέντοι καὶ ξύμπαντας, καὶ τὰ καθ' ἑαυτὸν πρὸς ἕκαστον
D λαθραίως ἀποκλαιόμενος ἀνεμίμνησκε τῶν ὅρκων τοὺς ἄνδρας,
οὓς οἱ πλείονες αὐτῶν ἦσαν ὀμωμοκότες, ὡς οὐχ ἕτερον ἂν
21 παρὰ τοῦτον μετὰ τὸν πατέρα δέξαιντο αὐτοκράτορα. οἱ δὲ
αὐτὸν ἐπεθάρρυνον καὶ ἐπαρῆξαί οἱ καιροῦ καλοῦντος προθυ-
22 μότατα ἐπηγγέλλοντο, ὅρκοις ἐμπεδοῦντες τὰς ὑποσχέσεις. ταῦτα
δὲ τὴν βασιλίδα οὐκ ἐλελήθεισαν, δι' ἃ καὶ προσώχθισε τῷ
23 υἱῷ. ἐντεῦθεν παντί που καθάπαξ προσιέναι οἱ ἀπείρητο, καὶ
24 πάντοθεν σκοποί τε καὶ κατοπτῆρες ἦσαν αὐτοῦ. ὁ δὲ καὶ
οὕτως οὐκ ἐπαύετο πρὸς ἑαυτὸν σχεδὸν τοὺς σύμπαντας ἐφελ-
κόμενος, τοὺς μὲν δι' ἑαυτοῦ, τοὺς δὲ διὰ τῶν προσκειμένων
P II 303 A 25 αὐτῷ. προσέκειτο δ' αὐτῷ καὶ τῶν ἀδελφῶν ὁ νεώτερος·
θάτερος δέ γε, δηλαδὴ ὁ Ἀνδρόνικος, τῷ συγγόνῳ καὶ βασιλεῖ
ἠναντίωτο· ἤδη γὰρ καὶ οὗτοι ἀνδρωθέντες γυναιξὶ συνεζεύ-

2 οὔγκρων D 3 παρὰ B 4 ἐπὶ τῇ πρεσβυτέρᾳ E 5 ἐνδεικνυμένῃ E παρὰ B τὸν] τὴν E 6 βρυέννιον RwpDi, βρυένιον AC 9 πλείους O 10 δὲ ARw, δ' p*Di 12 ἐπηγγέλοντο w*p invitis AR 13 τῇ βασιλίδι E 15 αὐτῷ BD(wp), αὐτοῖς E 16 σχεδὸν post σύμπαντας O τοὺς om. B ὑφελκόμενος BD 18 δὲ C 19 ἅτερος D, v. ad XVII 15, 2

marito, ducta Ungrorum principis filia procreatisque liberis, id
19 ferendum non erat. Nam timebat, ne imperio excideret aut vita
etiam privaretur, cum quanto amore mater filiam natu maximam
20 et generum Bryennium prosequeretur cerneret. Itaque cognatos
conveniebat atque adeo populum, statuque rerum suarum apud
singulos clam deplorando, viros de iureiurando commonefaciebat,
quo plerique obstricti promiserant se post patrem non delaturos
21 esse imperium nisi ipsi. Ii vero eum confirmabant, pollicentes
se temporibus urgentibus auxilia statim esse laturos et sancientes
22 iureiurando quae pollicebantur. Quae cum reginam non laterent,
23 irata edixit ne quis filium conveniret, speculatoribus et observa-
24 toribus undique collocatis. Nihilo tamen ille secius fere omnes
ad se allicere non desistebat, alios per semet ipsum, alios per
25 viros sui studiosos. Studebat autem ei minor quoque frater,
altero Andronico fratri eidemque regi adversante; nam hi quo-

χθησαν. καὶ ὁ μὲν Ἀνδρόνικος σεβαστοκράτωρ τετίμητο, ὁ 26
δ' Ἰσαάκιος καὶ ὁ Βρυέννιος Καίσαρες, ὁ δ' ἐπὶ τῇ δευτέρᾳ
τῶν θυγατέρων τοῦ βασιλέως γαμβρὸς ὁ Φορβηνὸς πανυπερ-
σέβαστος.

Εἶχον μὲν οὖν οὕτω ταῦτα, εἰ καὶ προδραμὼν ὁ λόγος 25
τὰ ὕστερον διηγήσατο· εἷς δὲ τῶν εἰς τὴν ἑῴαν διαβάντων
Λατίνων καὶ ὁ τοῦ Ῥομπέρτου ἐκείνου, οὗπερ ἤδη ἡ ἱστορία
ἐμνήσθη, ὑπῆρχεν υἱός, Βαϊμοῦνδος ὀνομαζόμενος, ὃς ἐκ τῶν
ἑσπερίων μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὸν ἀνιὼν δούλωσίν τε τῷ βασιλεῖ B
ἐπηγγείλατο καὶ συνθήκας θέμενος πρὸς αὐτὸν ὅρκοις αὐτὰς
ἐμπεπέδωκε καὶ χρήματα λαβὼν σχεδὸν ὑπὲρ ἀριθμὸν τῇ κατὰ
D IV 248 Κοίλην Συρίαν Ἀντιοχείᾳ ἐπιδεδήμηκε καὶ ταύτην πολιορκίᾳ
ἑλὼν οὐ μόνον τῶν ὡμολογημένων παραβάτης ἐγένετο, ἀλλὰ
καὶ πόλεμον κατὰ Ῥωμαίων ἄρασθαι μεμελέτηκεν. ἐπανιέναι 2
δὲ φροντίζων ἐκ τῶν ἑῴων εἰς τὰ ἑσπέρια ἐδεδίει μὴ ἐν τῇ
ἐπανόδῳ χώρας Ῥωμαϊκὰς διιὼν κατασχεθείη παρά του τῶν
τῶν χωρῶν ἐκείνων τὰς ἀρχὰς ἐμπεπιστευμένων καὶ ἀπαχθείη
δεσμώτης, ὡς παραβάτης ὧν ἔθετο συνθηκῶν. τί γοῦν μηχα- 3

6 ⟨περ⟩ὶ τοῦ Βαϊμούνδου ὅπως παραβὰς τὰς συνθήκας κατὰ Ῥωμαίων ἐχώρησεν ⟨καὶ⟩ μηδὲν ἀνύσας ⟨ἐσπ⟩είσατο C (v. arg. ad p. 728, 13)

2 βρυέννιος RwpDi, βρυένιος AC   3 ὁ Φορβηνὸς] ὀφορδηνὸς D, v. ad XVIII 22, 28   6 ὕστερα B   εἷς] εἰς B   7 ῥουμπέρτου D, ῥωμπέρτου w*p invitis AR   8 ἐμνήσθη] XVIII 22, 1 ss.   βαϊμοῦνδος ARwp Glyc. p. 622, 20, Βαϊμοῦντος Ann. Comn. constanter (sed v. ad Ann. I p. 70, 4)   9 αὐτὸν RwpDi, αὐτῶν AC   ἀνιὼν RwpDi, om. A   11 σχεδὸν καὶ ἀριθμὸν (καὶ ἀριθμὸν σχεδὸν B) ὑπερβαίνοντα O   12 συρία D   16. 17 τῶν τῶν AR, τῶν CwpDi, v. ad XIV 17, 9

que iam adulti uxores duxerant, Andronicus sebastocrator, Isaa- 26
cius et Bryennius Caesares appellati, alterius vero filiae maritus
Phorbenus panhypersebastus.

25. Atque haec ita se habebant, etsi temporum ordine immutato posteriora prius exposuimus; unus vero ex Latinis ab Occidente cum suis in Orientem profectus, Roberti illius, cuius supra meminit historia, filius nomine Boëmundus servitium regi obtulit sed pactis iureiurando firmatis acceptaque pecunia fere innumerabili, capta Syriaca Antiochia non modo pacta et con-
venta violavit, sed et de bello Romanis inferendo cogitavit. At 2
reditu ex Oriente in Occidentem destinato, veritus ne in trans-
itu Romanarum provinciarum a quo praetore earum prehensus
in vinculis ut homo foedifragus abduceretur, quid facit? Ru- 3

νᾶται; ἑαυτοῦ καταψεύδεται θάνατον καὶ λάρνακι ἐμβεβήκει,
C ἐντειλάμενος τοῖς θεράπουσι λέγειν ὡς ἐτεθνήκει καὶ ὁ νεκρὸς
4 ἐκείνου κομίζεται οἴκαδε. οὕτω λαθὼν εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ
διασέσωστο· ἔνθα πολλὰ κατειπὼν τοῦ βασιλέως πολλοὺς τῶν
ὁμοεθνῶν ἆραι κατὰ Ῥωμαίων ὅπλα ἠρέθισεν, ὧν στραταρχῶν
ἐκεῖνος διεπεραιώθη πρὸς τὴν Ἐπίδαμνον καὶ πολλὴν ἔθετο
5 σπουδὴν ἐκπορθῆσαι τὸ ἄστυ αὐτῆς. χρόνον δὲ διατρίψας ἐν
τῇ πολιορκίᾳ μακρὸν καὶ κακώσας μὲν τοὺς ἐν τῇ πόλει, οὐ
μείω δὲ καὶ αὐτὸς κακωθεὶς ἀπέγνω μὲν τοῦ Δυρραχίου τὴν
ἅλωσιν, προέβη δ' εἰς ἕτερα κἀκείνων διήμαρτεν· ὅθεν διαπρε-
6 σβεύεται πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, συμβάσεις ζητῶν. ὁ δὲ τῇ
D Θεσσαλονίκῃ ἦν ἐνδημῶν, καὶ ἀπάρας ἐκεῖθεν κατὰ τὴν Εὐ-
ρωπαίαν Κολώνειαν τὸν χάρακα ἔθετο, ἔνθα καὶ προσωμίλησε
τῷ βαρβάρῳ καὶ τὰς συνθήκας τῶν σπονδῶν ἐποιήσατο.
W III 241 7 Ἡ μὲν οὖν τοῦ Βαϊμούνδου μάχη οὕτω πως διαλέλυτο·
ὁ δὲ πατριάρχης Νικόλαος ἐπὶ εἴκοσι πρὸς ἑπτὰ ἐνιαυτοὺς τὴν
ἐκκλησίαν ἰθύνας καὶ ἐς γῆρας ἐλάσας βαθύ, νοσήσας ἀπεβίω·

15 *περὶ πατριαρχῶν* CE

1 *κατεψεύσατο* O 3 *οὕτως* O, v. ad XIII 6, 16 *ἑαυτοῦ* BC 4 *πολλὰ*] *πολλοὺς* D 7 *αὐτοῦ* BD 8 *κακώσεις* C 9 ante *τοῦ* add. *τὴν* w*p invitis AR 10 *προε .....* | *ἕτερα* D post *ἕτερα* add. *ἀλλὰ* Owp*Di* *διήμαρθεν* p* *διαπρες βέβεται* (sic) A 11 *τὸν* om. D 12. 13 *κατὰ κολώνειαν* (*κολωνείαν* D) *τὴν εὐρωπαίαν* CD, *κατὰ τὴν κολώνειαν τῆς* (corr. ex *τὴν*) *εὐρώπης* B 13 *τὸν χαρ ....* *ἔν|θα* D 15 *ἡ μὲν—διαλέλυτο* om. E *ἡ*] *ὁ* D *βαϊμούνδῃ* C *οὕτω|πω* D *διαλέλυτο* ACD, *διαλέλυται* B, *διελέλυτο* w*p*Di* 15. 16 *διαλέλυτο ..... ὁ δὲ* D 16 *μετὰ* C, *ἑπτὰ* corr. Cw *ἐνιαυτοῖς* C, sed v. XVII 4, 14. 6, 1 17 *εἰς* D, v. ad XIV 12, 14

morem de suo obitu spargendum curat et cistae impositus fa-
4 mulis mandat, ut corpus suum domum ferri dicant. Quo astu
in patriam reversus et multa de rege conquestus multos de po-
pularibus ad sumenda contra Romanos arma concitavit eorum-
que dux creatus, superato mari, Epidamnum magno studio capere
5 contendit. Cum autem obsidio traheretur, civibus magnis detri-
mentis illatis nec paucioribus acceptis, expugnatione Dyrrhachii
desperata, ad alia loca aeque irrito conatu progressus denique
6 pacem per legatos ab imperatore petit, Thessalonicae tum agente;
qui inde digressus iuxta Coloneam Europaeam vallo munito cum
barbaro de pacis condicionibus transegit.
7 Ac Boëmundicum bellum hoc fere modo compositum est;
patriarcha vero Nicolaus ecclesia per annos XXVII gubernata

οὗ τὴν ἐκφορὰν μεγαλοπρεπῶς ὁ αὐτοκράτωρ ἐτίμησεν, εἶτα 8
ἕτερον εἰς τὸν θρόνον τὸν πατριαρχικὸν ἐγκαθίδρυσεν, ἕνα μὲν
τοῦ κλήρου τῆς ἐκκλησίας, τοῦ τῶν διακόνων δέ γε βαθμοῦ
D IV 249 καὶ τοῖς πατριαρχικοῖς συνταττόμενον ἄρχουσιν, ἀδελφιδοῦν δὲ
τοῦ τῆς ἐν Χαλκηδόνι τότε προεδρεύοντος ἐκκλησίας, λόγοις
ἐντεθραμμένον τοῖς τε θύραθεν καὶ τοῖς καθ' ἡμᾶς, αὐτὸς ὁ P II 304 A
βασιλεὺς τῇ ἐκκλησίᾳ ἐπιδεδημηκὼς καὶ αὐτὸν ἐν ταύτῃ προ-
χειρισάμενος.

Μετὰ δέ τινα χρόνον νοσεῖ ὁ κρατῶν, καὶ οὕτως ἡ νόσος 9
ἐκείνου κατίσχυσεν ὡς ἐκλελοιπέναι δοκεῖν. ἐν τούτῳ δὲ τοῦ 10
σωτηρίου τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ἐκτυπώματος, ὃς ἐν τῇ Χαλκῇ
ἀνεστήλωται, τὸ θεῖον πέπλον, ὃ πρὸ τῆς εἰκόνος ᾐώρηται,
κομισθὲν ἐφηπλώθη τῇ κλίνῃ ἐφ' ἧς ὁ κάμνων κατέκειτο, καὶ
αὐτοῦ τὸ σῶμα περιεκάλυψε, καὶ ἡ τῆς νόσου σφοδρότης ὑπ-
εδίδου εὐθύς. ὁ δὲ κεκίνητό τε καὶ ἀνεκάθισε καὶ ἐφώνησε 11
καὶ ᾔτησεν ὕδωρ κατὰ χειρὸς καὶ τροφῆς ἀπεγεύσατο· καὶ ὁ
μὲν ἀνερρώννυτο, ἡ δὲ νόσος ὑπέληγε. τοῖς δὲ πολλοῖς ἄπιστος B
ἦν ἡ ἀνάρρωσις. ἵνα γοῦν πληροφορηθῶσι περὶ ταύτης οἱ 12
ἀμφιβάλλοντες, ἔφιππος μετ' ὀλίγον διῆλθε τὴν ἀγοράν. ἀλλ' 13
οὕτω μὲν τῆς νόσου ὁ αὐτοκράτωρ ἀπήλλακτο· αὖθις δὲ τὸν

9 περὶ τῆς νόσου τοῦ βασιλέως καὶ ὅπως ἀνερρώσθη C 19 περὶ τῆς φήμης τῆς γενομένης κατὰ τὸ μέγα σάββατον C

1 τετίμηκεν BD 5 ἐν] ἐκ D 10 ἐκείνου om. C 11 ὃς AE (cf. Glyc. p. 623, 6), ὃ OwpDi χακῇ E, corr. Ew 12 πρὸς B 13 κατέκειτο RwpDi, κατε^τκει (sic) A 17 ἡ δὲ] καὶ ἡ C

senex admodum in morbum incidit et decessit. Cuius funus im- 8
perator magnificis honoribus prosecutus alium in solio patri-
archico collocavit, e cleri numero illum quidem, sed ordinis dia-
conorum, et unum ex patriarchicis principibus, ex fratre nepotem
eius, qui tum Chalcedonensi praeerat ecclesiae, virum in litteris
tum profanis tum sacris ab ineunte versatum aetate, quem ipse
rex in ecclesia declaravit.

Aliquanto post imperator tanto morbo oppressus, ut vide- 9
retur exspirasse, sacrosancto velo, quod ante imaginem serva- 10
toris nostri in Chalce erecti pendet, in lecto aegrotantis expanso
et eius corpori applicato, nonnihil mitigata morbi vi se commo- 11
vit, assedit, locutus est, malluvium petivit, cibum cepit, morbo
paullatim decedente convaluit. Quod cum multitudini incredibile
videretur, ut de sua valetudine constaret, paullo post equo per 12
forum transiit. Ita eo morbo propulsato nihilominus urbanae 13

ἀστυπολοῦντα λαὸν δέος ὑπεισῄει ἀναίτιον· φήμη γὰρ περιῄει
ἁπανταχοῦ τεθνάναι μέλλειν κατὰ τὸ μέγα σάββατον τοῦ ἐνι-
αυτοῦ ἐκείνου τὸν αὐτοκράτορα, καὶ οὐ τοῦ δημώδους μόνου
πλήθους ἡ φήμη κατεκράτησεν αὕτη, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν τέλει
καὶ τῶν περὶ τὸν κρατοῦντα, καὶ αὐτοῦ δὲ τοῦ βασιλέως δι-
έσεισε τὴν ψυχήν, καὶ ταῦτα μηδὲ νοσοῦντος μηδέ τι τὸ ἐν-
14 οχλοῦν ἔχοντος. ἐπιστάσης δὲ τῆς λεγομένης ἡμέρας ἠλέγχθη
C τὸ φημιζόμενον μάταιον καὶ τῶν πονηρῶν προσδοκιῶν ἀπηλ-
λάγησαν ξύμπαντες.
26 Οὐ πολὺς ἐπὶ τούτοις παρῆλθε καιρός, καὶ τῆς Βυζαντίδος
ὁ αὐτοκράτωρ ἀποδημεῖ καὶ τὴν γυναικωνῖτιν συνεπαγόμενος,
καὶ ταῦτα καθ' ὥραν χειμέριον, καὶ σκηνοῖ κατὰ τὴν Θρᾳκῴαν D IV 25
2 Χερρόνησον. τοῦ δὲ χειμῶνος παρελθόντος καὶ τοῦ ἔαρος
ἀναλάμψαντος, ἤδη καὶ τὸ θέρος ἐφίστατο, κἀκεῖθεν ὁ κρατῶν
3 οὐ μεθίστατο, ἕως νόσος τῇ βασιλίσσῃ ἐνέσκηψε. τότε δὲ προ-
επέμφθη μὲν ἡ Αὐγούστα τριήρει βασιλικῇ, ὁ βασιλεὺς δ' ἔτι
ἔμενε διάγων ἐκεῖ καὶ τοὺς στρατιωτικοὺς καταλόγους ἐπισκε-
πτόμενος, μέχρις ἂν ἐμεμαθήκει ὡς ἡ βασιλὶς κατηντήκει πρὸς
D 4 τὰ βασίλεια. εἶτ' ἐκεῖθεν ἀπάρας διὰ μιᾶς ἡμέρας κατειλήφει

10 *περὶ τῆς εἰς Χερρόνησον* (*χερόνησεν* C) *ἐκδημίας* (*ἐκδρομίας* E) *τοῦ βασιλέως* CE

1 *ὑπεισῄει*] *ὑποσείει* Glyc. p. 623, 10 hoc ex loco corrigendum 2 *ἁπανταχοῦ* CEwp*Di*, *ἀπανταχοῦ* A, *πανταχοῦ* R *τεθνᾶναι* E 3 *καὶ* om. E *μόνον* Ewp*Di*, v. ad XIV 6, 31 7 *ἔχοντες* C 11 *γυναικωνίτιν* AEwp, *γυναικωνίτην* O, *γυναικωνῖτιν* *Di* *ἐπαγόμενος* E 13 *χερόνησον* B, *χερόννησον* C, *χερέννησον* E, *χερρόννησον* w*p 14. 15 *κἀ* . . . . *με θίστατο* D 15 *ἕως*] *ὡς* D *βασιλίδι* BC, *βασιλεία* D post *δὲ* add. *καὶ* D *μετεπέμφθη* D 16 *μὲν* om. Ewp 17 *ἔμεινε* (ut B) . . . . | *τοὺς* D 18 *μέχρις* (punctis notat.) *οὗ με μαθήκει* D 19 *εἶτα* D *ἀπάρας* om. D in lacuna expleta lineis

multitudini motus inanis incessit ex rumore passim vulgato im-
peratorem magno huius anni sabbato esse moriturum; is rumor
non in plebe sola, sed etiam in curia et regia versabatur atque
ipsius etiam regis animum commoverat, etsi nec aegrotantem
14 nec ulla molestia conflictantem, donec eo die elapso, vanitate
sermonis illius refutata, malorum metus omnibus est ademptus.
26. Parvo deinde tempore elapso imperator cum gynaeceo,
quamvis hiberno tempore, Byzantio in Chersonesum Thracicam
2. 3 transiit; nec inde discessit, interim militares catalogos perlustrans,
donec sub aestatis initium Augustam aegrotam regia triremi
4 praemissam cognovit in regiam pervenisse. Tum et ipse uno

τὴν μεγαλόπολιν. καὶ ἡ μὲν ἀνεῤῥώννυτο, ὁ δὲ τῶν διοική- 5
σεων εἴχετο, ὡς τὰ πολλὰ κατὰ τὸ Φιλοπάτιον ποιούμενος τὰς
διατριβάς. καί οἱ τοιοῦτόν τι ἐπιτετήδευτο· τεταγμένας ἡμέρας 6
ὡρίσατο, καθ' ἃς ἐκεῖσε δημοσίᾳ προὐκάθητο ἀφορῶν πρὸς
πεδιάδα πλατεῖαν. τῷ βουλομένῳ δὲ ἡ εἰς ἐκεῖνον εἴσοδος 7
συγκεχώρητο, καὶ ἕκαστος τῶν δεομένων ἐπανετείνετο δεητή-
ριον διδακτικὸν ὅτου δέοιτο. καὶ ταῦτα ἐνώπιον αὐτοῦ τιθέ- 8
μενα ἐπέταττε τοῖς ὑπογραμματεύουσιν ἐπιέναι καὶ γνωρίζειν
αὐτῷ τὰς ἑκάστων αἰτήσεις, καὶ αὐτίκα τὴν ἐφ' ἑκάστῳ ἀντι-
γραφὴν προσέταττε γίνεσθαι καὶ βεβαιουμένην τοῖς δεομένοις
παρέχεσθαι. καὶ τοῦτ' ἐπὶ χρόνον ἱκανὸν ἐτηρεῖτο τῷ αὐτο-
κράτορι. εἶτ' αὖθις ἀποδημεῖ τῆς Βυζαντίδος, φθίνοντος ἤδη 9
τοῦ μετοπώρου· συνῆν δ' ἐκείνῳ καὶ ἡ βασίλισσα καὶ ἡ γυ-
ναικωνῖτις συνείπετο, καὶ περὶ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους τοῦ
Παπυκίου κατασκηνοῖ. ἔνθα τὸ τῆς ὥρας χειμέριον διαγαγὼν 10 P II 305 A
παγγενῆ, ἄρτι ἠργμένου τοῦ ἔαρος ἐκεῖθεν ἀπάρας τὴν Φιλιπ-
πούπολιν κατέλαβε. περὶ ταύτης οὖν τὰ ὅρια ὁ βασιλεὺς Ἀλέ- 11
ξιος σκηνωσάμενος ἐκεῖ τὸν ἐαρινόν τε καιρὸν καὶ τὸν θέρειον
IV 251 ἤδη δὲ καὶ πολὺ τοῦ μετοπώρου διέτριβε, καὶ ἦν ἔργον αὐτῷ
τῆς ἐκεῖσε διατριβῆς ἡ μετὰ τῶν Μανιχαίων διάλεξις, οὓς Παυ-

1 *ὅτι προυκάθητο ἐν τῷ Φιλοπατίῳ καὶ τῶν δεομένων ἠκροᾶτο, καὶ αὐτίκα τὰς ἀποκρίσεις πεποίητο* (*ἐποιεῖτο* E) CE 12 *ἐκδημία ἑτέρα τοῦ βασιλέως* C

1 *ἐπεῤῥώννυτο* D 3 *καὶ* p* post *τι* add. *τότε* C 5 *πλατείαν* B[s]wp, *πρατεῖαν* D *ἐκείνην* CE *πάροδος* Rwp*Di* 8 *τοῖς ὑπογραμματεῦσιν* (*ὑπογραμματεύουσιν* B) *ἐπέταττεν ἐπιέναι* O 13 *δὲ* Ewp*Di* *γυναικωνίτης* AR, *γυναικωνίτις* E, *γυναικωνῖτις* corr. ex -*νίτης* Bwp*Di* 14 *παρὰ* B 17 *καταλαμβάνει* BD 20 *παυλικιάνους* Rwp Glyc. p. 623, 16, v. ad XVI 2, 17 (cf. Ann. Comn. II p. 297, 4 et p. 351, 2, ubi *Παυλικιάνων* videtur esse restituendum), *παυλικιάνους* ex -*νοὺς* corr. E, *παυλικιανοὺς* AC*Di*

die in magnam urbem pervenit, eaque convalescente rerum ad- 5
ministrationi erat intentus, plerumque in Philopatio degens, eaque 6
ratione inita, ut certis diebus in amplam planitiem prospectans
ibi publice pro tribunali sederet, liceretque omnibus ei porrigere 7
libellos supplices; quos ante se depositos a secretariis legi et 8
cuiusque petitionem indicari statimque responsa scribi eaque con-
firmata supplicantibus restitui iubebat. Ea ratione satis diu ob-
servata, rursus cum regina et gynaeceo rex Alexius Byzantio 9
egressus prope radices montis Papycii per totam hiemem cum 10
omni familia habitavit; sub veris initium iuxta Philippopolim 11
vernum aestivumque tempus et magnam autumni partem exegit,
ea re ibi occupatus, ut cum Manichaeis, qui Pauliciani vulgo

12 λικιάνους ἡ δημώδης ὀνομάζει φωνή· πολὺ γὰρ τοῦτο τὸ γένος
ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ κατῴκισται, τοῦ βασιλέως Ἰωάννου τοῦ
W III 242 Τζιμισκῆ μεταγαγόντος ἐκ τῆς ἑῴας αὐτὸ κἀν ταύτῃ ἐγκατοι-
κίσαντος· οἷς διαλεγόμενος πολλοὺς πρὸς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν
13 μετήνεγκεν. ἤδη δὲ μεσοῦντος τοῦ μετοπώρου ἐπανῆλθεν εἰς
B 14 τὰ βασίλεια. τῆς δὲ βασιλίσσης μέγα δεδυνημένης, καὶ τῷ κη-
δεστῇ τῷ Βρυεννίῳ τῷ Καίσαρι πολλή τις ἦν ἰσχὺς καὶ δι'
ἐκείνου πᾶν ἐν τοῖς ἀνακτόροις οἰκονομούμενον ἐκπεφώνητο.
15 διὸ καὶ πάντες ἐκείνῳ προσῄεσαν καὶ δικάζειν αὐτῷ ἐπετέτραπτο
καὶ βασιλικῶς ἐθεμίστευεν· ἦν γὰρ καὶ λόγοις προσκείμενος
ὁ ἀνήρ, καὶ ἡ σύνοικος δέ οἱ οὐδὲν ἧττον, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον
ἐκείνου, τῆς ἐν λόγοις παιδείας ἀντείχετο καὶ τὴν γλῶτταν εἶχεν
ἀκριβῶς ἀττικίζουσαν καὶ τὸν νοῦν πρὸς ὕψος θεωρημάτων
16 ὀξύτατον. ταῦτα δ' αὐτῇ προσεγένετο φύσεως ὀξύτητι καὶ
σπουδῇ· προσετετήκει γὰρ ταῖς βίβλοις καὶ λογίοις ἀνδράσι καὶ
17 οὐ παρέργως ὡμίλει αὐτοῖς. οὕτω δ' ὡς εἴρηται τῷ Καίσαρι
C τῶν πραγμάτων συνενεχθέντων, διὰ πάσης ἦν γλώττης ᾀδό-
18 μενος ὁ ἀνήρ. ταῦτα δὲ τῷ βασιλέως υἱῷ τε καὶ βασιλεῖ πολ-

4 ὅτε καὶ πολλοὶ τῶν Μανιχαίων ἐπέστρεψαν εἰς τὴν τῆς ἀληθείας ἐπίγνωσιν C 6 περὶ τῆς Αὐγούστης καὶ τοῦ Καίσαρος Βρυεννίου (βρυενίου C) καὶ τῆς αὐτοῦ συζύγου C

3 τζιμισχῆ C 5 ἐπανῆλθε πρὸς BD 7 βρυεννίω R(wp*Di*), βρυενίω AC πολύ B τις] τε B post ἦν add. ἡ O 9 ἐπέτραπτο w*p 10 ἐθεμίστευσεν w*p invitis AR 14 αὐτῇ R(wp*Di*), αὐτὴ A προσεγένοντο O 15 τοῖς βίβλοις E, τοῖς βιβλίοις BD ante λογίοις add. τοῖς BD 17 προσενεχθέντων BD γλώσσης O 18 βασιλέως] βασιλεῖ D

12 dicuntur, disputaret. Nam magna eius gentis multitudo ibi versa-
batur, a rege Ioanne Tzimisce ex Oriente in ea loca translata,
13 eorumque multos ad fidem orthodoxam traduxit. Autumno iam
14 medio fere exacto in regiam rediit. Quia vero regina multum
poterat, generi eius quoque Bryennii Caesaris magna erat po-
tentia; ac iam vulgo celebre illius nutu in regia geri omnia.
15 Quare omnes ad eum se conferebant, iuris dicundi et pro imperii
auctoritate sententias ferendi potestate praeditum; erat enim et
ipse vir litterarum studiis deditus eiusque uxor in iisdem operam
nihilo minorem ac potius maiorem ponebat, exquisite atticissans
ingenioque praedita acutissimo ad abstrusissimas quasque con-
16 templationes, eam facultatem partim naturae bonitate, partim
industria consecuta; affixa enim erat libris et eruditorum consue-
17 tudine haud obiter utebatur. Quae cum ita essent, Caesar omni-
18 bus linguis celebrabatur. Sed ea etsi regis filium eundemque
regem angebant et cruciabant, tamen tolerabat.

λὴν τὴν ἀθυμίαν ἐνέσταζον καὶ εἰς ἀγωνίαν ἐνέβαλλον· ὁ δὲ
καὶ οὕτως ἔχων ἐκαρτέρει.

Ἀλλὰ τὰ μὲν περὶ τούτων προϊὼν ὁ λόγος ἐκθήσεται, ἄρτι 19
δὲ διηγησάσθω ἃ παραλέλοιπε. πολλοὶ κατὰ τοὺς τῆς αὐταρ- 20
χίας χρόνους τοῦ βασιλέως τούτου γεγόνασιν ἐμπρησμοὶ ἐν
διαφόροις τῆς πόλεως μέρεσι, καὶ πολλὰ ταύτης κατενεμήθη
τὸ πῦρ καὶ ἠρείπωσεν. ἔπνευσε δέ ποτε τούτου κρατοῦντος 21
καὶ ἄνεμος σφοδρός τε καὶ βιαιότατος ὥρας οὔσης ἐαρινῆς,
D IV 252 ὑφ' οὗ πολλά τε ἄλλα συνέβη συμπτώματα καὶ ἡ ἐν τῷ κυ-
κλοτερεῖ καὶ μεγίστῳ πορφυρέῳ κίονι τῷ κατὰ τὸ λεγόμενον
Πλακωτὸν ἑστῶτι ἱδρυμένη στήλη κατήνεκτο καὶ πολλοὺς ἀνεῖλε D
τῶν παρατυχόντων ἐκεῖ. ἦν δὲ τὸ ἄγαλμα μεγέθει μὲν πάμ- 22
μεγα, κάλλει δὲ θαυμάσιον, ὃ καὶ πεσὸν συντέθραυστό τε καὶ
εἰς πολλὰ διετέτμητο. καὶ ὑετὸς δ' ἐν ἄλλῳ χρόνῳ κατερράγη 23
σφοδρότατος κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τῆς μνήμης τῶν κορυ-
φαίων τοῦ Χριστοῦ μαθητῶν Πέτρου καὶ Παύλου, ὃς περὶ
δείλην ὀψίαν ἠργμένος διήρκεσεν ἄχρι τῆς αὐτῆς ὥρας τῆς
ἐπιούσης ἡμέρας ἀνένδοτος γεγονώς. ὅτε πολλαί τε τῇ φορᾷ 24
τῶν ὑδάτων οἰκίαι κατέπεσον, καὶ αἱ κοιλάδες ὑδάτων πλη-

4 περὶ ἐμπρησμῶν καὶ ἀνέμων καὶ ὑ⟨ετοῦ⟩ C

1 *ἐνέβαλλον* R*Di*, *ἐνέβαλον* Awp 2 *ἔχως* D *ἐγκαρτέρει* D 4 post *δέ* add. *γε* C post *πολλοὶ* add. *δὲ* C 4. 5 *χρόνους* post *τοὺς* D 4. 5 *κατὰ τῆς αὐταρχίας τοῦ βασιλέως*, omissis *τοὺς* et *χρόνους* B 6 *τῆς πόλεως* R^{s}wp*Di*, *τοῖς πόλεσι* A 8 *βίαιος* C 9 *ἄλλα τε πολλὰ* O 10 ante *κίονι* add. *τε* CD 11 *ἑστιῶτι* w*p *στολὴ* D 12 *μὲν* om. E 13 post *δέ* add. *γε* BCEwp 14 **διατέτμητο C, διετέμητο D**

Sed haec in progressu orationis erunt exponenda; nunc ea 19
referantur, quae omissa sunt. Huius regis temporibus multa ex- 20
stitere incendia, diversis urbis locis igni deletis. Sed eius tem- 21
poribus aliquando verno tempore vehementis venti procella tum
alia multa corruerunt, tum statua in rotunda illa maxima columna
porphyretica in foro, quod Placotum vocant, deiecta multos, qui
forte ibi erant, contrivit. Ea statua et mole ingens et pulchri- 22
tudine mirabilis casu illo in multa fragmenta est comminuta. Alio 23
tempore imber maximus eo die, quo principum Christi aposto-
lorum Petri et Pauli memoria celebratur, erupit vesperique auspi-
catus ad idem usque tempus postridie sine intermissione duravit.
Tum impetu aquarum multa aedificia sunt deiecta et valles aquis 24
redundantes a mari nihil discreparunt et homines non pauci ac
multae animantes perierunt.

σθεῖσαι οὐδὲν διέφερον θαλασσῶν, καὶ ἀνθρώπων οὐκ ὀλίγων
καὶ ζῴων πολλῶν συμβεβήκει ἀπώλεια.
P II 306 A 27 *Ταῦτα μὲν οὖν οὕτω συνήνεκτο· ἀπηγγέλη δέ ποτε τῷ βα-*
σιλεῖ Τούρκων ἀθροίζεσθαι στρατιὰν βουλομένην ἐπελθεῖν ταῖς ὑπὸ
2 *Ῥωμαίους χώραις καὶ ταύτας ληίσασθαι. ἔτυχε δὲ τότε τοὺς πόδας*
ἀλγῶν, τοῦ ῥεύματος σφοδρότερον ἐπιρρεύσαντος καὶ περιωδυνίαις
3 *αὐτὸν καὶ ἀλγηδόσιν ὀξυτάταις πιέζοντος. ἐπεὶ γοῦν οὐκ εἶχε δι'*
ἑαυτοῦ κατὰ τῶν βαρβάρων στρατεύσασθαι, φάλαγγα κατ' αὐτῶν
ἐκπέμπει στρατιωτῶν, φαλάγγαρχον ἐπιστήσας αὐτοῖς τὸν Κα-
μύτζην Εὐστάθιον, ἄνδρα τοῖς πρώτοις τεταγμένον τῶν στρα-
4 *τηγῶν. ὁ δὲ οὐκ ἐλαχίστῃ τῶν πολεμίων μοίρᾳ περιτυχὼν*
προσβάλλει τούτοις, ἡττήθη δὲ προσβαλών, καὶ αὐτὸς μὲν ἑάλω,
5 *οἱ δ' ὑπ' αὐτὸν οἱ μὲν ἔπεσον, οἱ δὲ φυγόντες ἐσώθησαν. ὡς*
δὲ ταῦτα τῷ βασιλεῖ κατηγγέλθησαν, οὐκέτι καθεκτὸς ἦν ἐκεῖνος
B *ἀλλ' ἔξεισι, καὶ Τούρκοις μὲν ἐνέτυχεν οὐδαμοῦ (μαθόντες γὰρ*
τὴν κατ' αὐτῶν τοῦ βασιλέως ὁρμὴν τοῖς ἵπποις ἐνδόντες τοὺς D IV 25
χαλινοὺς ἔφευγον ἀμεταστρεπτί), ἴσχυσε δὲ καὶ ὁ Καμύτζης
τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐκφυγεῖν, τοὺς αὐτὸν φρουροῦντας μεγάλαις
ὑποσχέσεσι πείσας συναποδρᾶναι αὐτῷ καὶ προσεληλυθέναι τῷ
6 *βασιλεῖ. καὶ ὁ μὲν πρὸς τὸν αὐτοκράτορα ἦλθε προσάγων*
7 *καὶ τοὺς αὐτοῦ φύλακας αὐτομόλους. ὁ δὲ κρατῶν ἐκεῖνον*

3 *ἐκστρατεία κατὰ* (om. C) *Τούρκων* CE

2 *συμβέβηκεν* BD 3 *οὖν* AR, om. w*p*Di* *ἀπηγγέλλη* (sic) A *ἀπηγγέλη* Ewp*Di*, *ἠγγέλη* O 9 *φαλαγγάρχον* A, *φαλαγγάρχην* Rwp*Di*, corr. *B-W*, cf. ad XIV 7, 27 *αὐτῇ* BD *καμύτζην* AO Glyc. p. 624, 9 (cf. Ann. Comn. I p. 421, 6 cet.), *καμμύτζην* Ewp*Di*, Camyze: *Wo* lat. 10 *Εὐστάτιον* p* 11 *μοίρα* ante *τῶν* D 17 *ἔφυγον* C*Di* *καμμύτζης* Ewp*Di*, v. ad vs. 9 18 *φρουροῦντες* E 19 *συναποδρᾶναι* R^s^wp*Di*, *συναποδράναι* ACE

27. Atque haec quidem ita se habuerunt; cum autem ali-
quando regi nuntiaretur Turcicum exercitum colligi Romanas pro-
2 vincias populaturum, atque ipse pedibus aeger, fluxionibus ube-
3 rius decurrentibus cum doloribus ac cruciatibus acerrimis, barbaris
occurrere non posset, Camytze Eustathio duce phalangem mili-
4 tum contra eos mittit, viro inter duces primario. Qui cum parte
hostium non minima congressus victus est et ipse captus, mili-
5 tibus partim caesis, partim fuga elapsis. Quibus rebus nuntiatis
rex teneri non potuit, quin ipse egrederetur; ac Turcos quidem
nusquam adeptus est, quod audito regis adventu laxatis habenis
continenter fugerant, sed Camytzem, qui suis custodibus ma-
6 gnorum praemiorum spe proposita persuaserat, ut secum ad
7 regem transfugerent, libenter vidit eiusque liberatoribus pecunia
donatis Byzantium rediit.

μὲν ἡδέως εἶδε, τοὺς δ' ἐκεῖνον λελυκότας ἐδεξιώσατο χρήμασι
καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὸ Βυζάντιον. W III 243

Οὐ πολὺς παρεῤῥύη καιρὸς καὶ ἔξεισιν αὖθις κατὰ τῶν 8
βαρβάρων τούτων ὁ αὐτοκράτωρ, καὶ ἄπεισιν εἰς τὸ Φιλομήλιον.
εὗρε δὲ τὸ ἄστυ τοῦτο κενὸν ὁπλιτῶν· πάντες γὰρ τὴν τοῦ 9
αὐτοκράτορος ἐγνωκότες κατ' αὐτῶν ἔφοδον τὰ μὲν φίλτατα C
καταλελοίπασιν, ἐκεῖνοι δὲ ἀνεχώρησαν. τὸ μὲν οὖν ἄστυ ἀπό- 10
νως ἐλήφθη, ἀλλὰ μέντοι καί τινα φρούρια καὶ σπήλαια, ἃ
καταφύγια τοῖς ἐγχωρίοις ὠνόμασται, παρὰ τῶν κατεχόντων
αὐτὰ τῷ βασιλεῖ παρεδόθησαν, καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς μετῳκίσθησαν,
τοῦτο συμφέρον τοῦ αὐτοκράτορος κρίναντος. οὓς μεθ' ἑαυτοῦ 11
λαβὼν ἐκεῖνος ἐπανῄει, ἐπεὶ μὴ πολεμίοις ἐνέτυχε. τῶν δὲ 12
μετοικιζομένων ὅσοι μὲν ἀκμάζοντες ἦσαν ἢ καὶ νεάζοντες,
δι' ἑαυτῶν τὴν πορείαν πεποίηντο. οἷς δὲ τὸ γῆρας βραδεῖς 13
ἐτίθει τοὺς πόδας εἰς βάδισιν, τούτοις παρεῖχεν ὁ κρατῶν ὑπο-
ζύγια. εἰ δέ τινες ἢ νόσοις ἢ πάθεσιν ἄλλοις εἶχον παρειμένα 14
τὰ σώματα ἢ γήρᾳ μακροχρονίῳ τε καὶ λυγρῷ, τούτους ἀσπίσιν
ἐπετίθει μακραῖς καὶ τὰς ἀσπίδας νέους φέρειν ἐπέταττε σθε- D
ναρούς, δεδυνημένους ἀχθοφορεῖν, αὐτὸς δὲ περιιών, εἴ τινα
τῶν οὕτω κομιζομένων ἢ δίψει κάμνοντα εὕρισκεν ἢ τροφῆς

3 ἑτέρα ἐκστρατεία καὶ πρ⟨οσκύνη⟩σις μ[8/] σουλτάνου C

3 πολλὺς E 4 φιλομήλιον D*Di*, Philomelium: *Wo* lat., φιλομίλιον AR (B corr. ex φιλομήλιον) wp 7 κατελελοίπασιν AE, μετέθεντο OwpDi δὲ ARw, δ' p*Di 8 καί] κατὰ D 12 μὴ RwpDi, om. A πολέμῳ C 13 καὶ om. D 15 ἔθει BD 17 λυτρῷ D

Neque multum temporis intercesserat, cum alia expeditione 8
contra barbaros suscepta rex Philomelium urbem vacuam armatis 9
repertam (omnes enim imperatoris adventu cognito discesserant
carissimis quibusque relictis) sine labore cepit; sed et castella 10
quaedam et speluncae, quae ab incolis nominantur καταφύγια, per
deditionem rex accepit et illos, quod ita expedire videretur, in 11
colonias secum abduxit, cum nemo esset, quocum bellum gereret,
iis qui integra aetate erant vel viribus vigebant pedibus iter fa- 12
cientibus. qui vero senectute tardiores erant ad ambulandum, 13
iis iumenta praebebat. Si qui vero vel morbis vel aliis calami- 14
tatibus vel senectute diuturna et misera afflicti corporibus lassis
erant, eos scutis impositos a robustis iuvenibus, qui oneri ferendo
pares essent, gestari iubebat; ipseque obequitans, si quem eorum
vel siti laborantem vel cibum desiderantem vel alio malo affectum

ὀρεγόμενον ἢ ἄλλως ταλαιπωρούμενον, ὡς ἐνὸν ἀνεκτᾶτο τὸν D IV 25
15 κάμνοντα. οὕτω δὲ ὁδοιπορήσαντί τε καὶ καταλύσαντι καὶ
Τοῦρκοι πρὸς ἑσπέραν ἐφάνησαν, σπονδὰς πρὸς Ῥωμαίους λέ-
16 γοντες ἐθέλειν θέσθαι τὸν σφέτερον ἀρχηγόν. τοῦτο δὲ οὐδὲ
τῷ βασιλεῖ ἔδοξεν ἀποθύμιον. ἕωθεν οὖν ἧκεν ὁ τῶν βαρ-
βάρων κρατῶν· ὁ δὲ ἦν οὐ σατράπης, ἀλλ' ἐκ τοῦ γένους τοῦ
σουλτανικοῦ καταγόμενος καὶ σουλτὰν ὑπὸ τῶν οἰκείων ὀνο-
17 μαζόμενος. ὃς ἐφίππῳ τῷ βασιλεῖ ἐντυχὼν πόρρωθεν αὐτὸς
P II 307 A ἀποβὰς τοῦ ἵππου καὶ πεζὸς προσεληλυθὼς καὶ οὕτω τὴν προσ-
κύνησιν αὐτῷ ἀφοσιωσάμενος συνθήκας τε ἔθετο καὶ χρήμασι
πολλοῖς φιλοτιμηθεὶς ἐκεῖνός τε καὶ ὅσοι σὺν αὐτῷ ἐληλύθασιν,
ὁ μὲν ἐπανήει πρὸς τὰ ἤθη τὰ ἑαυτοῦ, ὁ δ' αὐτοκράτωρ ἐπαν-
18 ῆλθε πρὸς τὰ βασίλεια. ἐντεῦθεν ηὔξητο τὸ τῶν ποδῶν ἄλγος
αὐτῷ καὶ ἦν κλινήρης ὡς τὰ πολλά, κατῆρχε δ' ἡ βασιλὶς καὶ
19 ἦν ἐπίδοξος τὴν αὐταρχίαν σφετερίσασθαι. ὁ δὲ ταύτης υἱὸς
καὶ βασιλεὺς οὐκ ἠρέμει, παντοίως πρὸς τὴν δοκοῦσαν τῆς
μητρὸς ἐπιχείρησιν ἀντιστρατευόμενος.

12 ὅτι ἐπανῆλθεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὰ βασίλεια κἀκεῖθεν ἐπανέζευξεν αὖθις εἰς τὸ μέγα παλάτιον κἀκεῖ τὸν στόμαχον ἐκκαυθεὶς αὖθις εἰς τὰ Μάγγανα μετηνέχθη E

1 ἢ AR, εἰ w*p 1. 2 τὸν κάμνοντα om. C 2 ὁδοιπορήσαντά D καταλύσαντα D 3 ἀνεφάνησαν OwpDi 4 θέλειν E δὲ om. R, coniectura cod. A testimonio confirmata add. wp 5 ἀποθύμιον ἔδοξεν Rwp 7 σουλτάνου C σουλτὰν CEDi, σουλτᾶν A, σουλτάνος Rwp, v. ad XVII 25, 21 8 ὃς RwpDi, οὓς A ἐφίππω RwpDi, ἐφ' ἵππω AE, v. Ephraem. 3679

10 αὐ^{τ}' A (quo compendio et αὐτοῦ et αὐτῷ significatur), αὐτῶ R(wp), αὐτοῦ Di 12. 13 ἐπανῆλθεν εἰς CEwpDi 13. 14 ἄλγος αὐτοῦ D, αὐτοῦ ἄλγος B 15 σφεταιρίσασθαι Ewp

15 videret, eum, quoad fieri poterat, recreabat. Sic proficiscenti et devertenti Turci occidentales occurrerunt, qui principem suum
16 ferire cum Romanis foedus velle dicerent. Quod cum nec regi displiceret, mane barbarorum princeps venit, non satrapa, sed
17 ex sultani genere, qui et ipse a suis sultanus vocaretur, et eminus de equo descendit et regem equo insidentem pedibus convenit et adoratione sic peracta, foedere icto, magna pecunia cum suis donatus in sedes suas rediit; tum rex in regiam reversus est.
18 Ab eo tempore auctis pedum doloribus plerumque decubuit, regina res administrante; quae cum omnem auctoritatem sibi vindi-
19 catura videretur, eius filius idemque rex omnibus modis matris conatibus obsistere non desinebat.

Ὡς δὲ τῇ νόσῳ κατεπονεῖτο ὁ αὐτοκράτωρ, εἰς τὸ μέγα 28
τὸ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον μετεκομίσθη ἀνάκτορον καὶ ἦν νοσο- B
κομούμενος, καὶ τῶν Ἀσκληπιαδῶν περὶ ἐκεῖνον καθ' ἑκάστην
ἐγίνετο ἀθροισμός. οὐκ ἦν δὲ μία πᾶσι διάγνωσις, μόλις δ' 2
οὖν εἰς μίαν γνώμην ἦλθόν ποτε· ἡ δ' ἦν σιδήρῳ τὸν στό-
μαχον καυτηριάσαι τοῦ αὐτοκράτορος. σίδηρον οὖν ὁ βασι- 3
λεὺς κατὰ τοῦ στομάχου φλογόεντα δέχεται. οὐκ εὔκρατος 4
μέντοι ἐδόκει τοῖς ἰατροῖς ὁ τῶν ἀνακτόρων ἀήρ, οἷα δὴ νο-
τιώτερος. διὸ καὶ εἰς τὰ τῶν Μαγγάνων ἀνάκτορα μετακεκό- 5
μιστο ὁ κρατῶν, εἴτε τυχαίως οὕτω συμβὰν εἴτε τοῦ χρεὼν
D IV 255 τὸν θνήσκοντα συνελαύνοντος ἐκεῖ τὴν ψυχὴν ἐρυγεῖν. τὸ γὰρ 6
"ἐν ἀκεσωδύνοις πεσεῖται" περὶ ἐκείνου γεγράφθαι λέγοντες οἱ
περὶ ταῦτα ἐπτοημένοι ἀκεσώδυνα τὴν τῶν Μαγγάνων κατοι- C
κίαν ἐξηγοῦντό τε καὶ ὠνόμαζον διὰ τὸ ἰατρεῖον τὸ ἐν αὐτοῖς,
ὡς ἄκος ταῖς περιωδυνίαις περιποιούμενον. καὶ οὐδὲ τὸ καυ- 7
τηριάσαι τὸν βασιλέα γενέσθαι μάτην ἐλέγετο τοῖς περὶ ταῦτα
κομψοῖς, ἀλλὰ κατὰ παλαιγενῆ καὶ τοῦτο πρόρρησίν τε καὶ

1 ὅτι μετηνέχθη ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ μέγα παλάτιον κἀκεῖ τὸν στόμαχον καυθεὶς εἰς τὰ Μάγγανα μετήχθη C

2 ἐκομίσθη D 3 ante τῶν add. ὁ BDwp καθ' ἑκάστην om. BD 4 δ'] δὲ p* 5 ἦλθον γνώμην C 9 μετακεκόμιστο ARp, μετεκεκόμιστο Ew 11 ἐκεῖσε O ἐρυγεῖν RwpDi, ἐρυγὴν A 12 πεσεῖται R Glyc. p. 625, 1, om. exeunte versu A γέγραπται D, ex γέγραπται corr. γεγράφθαι B 13 ἐπτοημένοι .... τῶν μαγγάνων D 14 ὀνόμαζον w*p, ὠνήθησαν in lacuna postmodo add. D ἰατρεῖον (sic) A 15 ὡς .... ταῖς D οὐδὲ] ἐπὶ δὲ in lacuna postmodo add. D 16 περὶ AR, om. w*p 17. p. 760, 1 πρόρρησίν (πρόσρησιν A) τε καὶ πρόγνωσιν AEwp, πρόγνωσίν τε (om. D) καὶ πρόρρησιν (προρρήσει D) O

28. Imperator morbo fatigatus in magnum palatium, quod
est ad Orientem, translatus est, ubi cotidianis medicorum con-
ventibus curabatur; quorum iudicia variarunt, donec tandem 2
communi consilio decreverunt stomacho imperatoris ferrum can- 3
dens imprimere. Quod cum factum esset, imperator, quia me- 4
dicis regiae aër ut australior parum temperatus videbatur, in 5
Mangana transfertur, sive id factum fortuito, sive fatis moribun-
dum hominem, ut ibi animam exhalaret, compellentibus. Nam 6
illud "in acesodynis cadet" qui talia admirantur de eo inter-
pretabantur; esse enim Mangana acesodynum ob medicam offi-
cinam, quae ibi erat, quod dolores ibi propulsarentur. Quin et 7
cauterium non temere regi adhibitum contendebant qui de istius-
modi studio sibi placent, sed id quoque factum ex vetere prae-

8 πρόγνωσιν. γεγράφθαι γάρ που περὶ αὐτοῦ τοῖς πονήσασι τὰς
W III 244 περὶ τῶν βασιλέων αἰνιγματώδεις γραφὰς ὡς "ἀγκῆρι καυθεὶς
πεσεῖται", ἀγκῆρι λέγοντες τοὺς συγγραφεῖς ἐκείνους τὸ σιδή-
ριον ἀπεικάσαι, δι' οὗ τὸν στόμαχον καυστηριάζεσθαι εἴθισται,
9 διὰ τὸ κεκάμφθαι πρὸς τὸ ἄκρον αὐτό. ἀλλ' οὔθ' ἡ καυτηρία
D οὔτε μὴν ἡ τοῦ ἀέρος ἐναλλαγὴ τῷ κάμνοντί τι ἐλυσιτέλησαν,
10 ἠρέμα δὲ πρὸς τὸ τέλος ἐχώρει. οὔτε δὲ οἱ ἰατροὶ ἀπεγνῶσθαι
αὐτῷ τὸ βιώσιμον ἔλεγον· καί τινες μοναχοὶ προὔλεγον αὐτῷ
μὴ ἄλλως ἐκλιπεῖν εἰ μὴ πρότερον πρὸς Ἱερουσαλὴμ ἀφίκηται
εἰς προσκύνησιν τοῦ ζωηφόρου τάφου τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος
ἡμῶν, ὅπου καὶ τὸ διάδημα αὐτὸν ἀποθέσθαι μέλλειν ἐχρη-
11 σμολόγουν. καὶ οἱ μὲν ταῦτα αὐτῷ ἐπηγγέλλοντο, ὁ δὲ τοῖς
λεγομένοις ἐπίστευεν· ὃ γὰρ ἡμῖν πρὸς βουλῆς, τοῦτο ῥᾴδιον
12 εἰς πίστιν καταγγελλόμενον. οὕτω δὲ κλεπτόμενος ἔλαθε τῷ
τέλει προσεγγίσας τῆς βιοτῆς καὶ πρὸ τῆς εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀφ-
P II 308 A ίξεως ἀποθέμενος, ἀλλ' οὐχ ἑκών, τὸ διάδημα, εἴη δ' εἰπεῖν
πρὸς τὴν ἄνω Ἱερουσαλὴμ ἐκδημήσας, τὴν τῶν πρωτοτόκων
13 μητρόπολιν τῶν ἀπογεγραμμένων ἐν οὐρανοῖς. πεντεκαιδεκάτην

1 γέγραπται BD που om. D 2. 3 ἀγγῆρι D 3 ἐκεῖνον | D 4 καυτηριάζεσθαι R*Di*, καυθηριάζεσθαι w*p 5 κεκάφθαι Ew, κέκαφθαι p* περὶ C αὐτὸ AR, ταὐτὸ B, αὐτὸν w*p 6 τι om. BD 7 ὁ ἰατρὸς et οἱ ἰατροὶ per dittogr. E 9 πρὸς] εἰς D ἰλ̄ὴμ E ἀφίκοιτο B, ἀφοίκιτο D, v. ad XIV 10, 11 12 καὶ om. C αὐ^τ^ A (v. ad XVIII 27, 17), αὐτῶ R(wp*Di*) 13 καὶ C, ὅ corr. Cw 14 δὲ] καὶ C 15 εἰς om. C, suppl. Cw 16 οὐκ D 18 τὴν ἀπογεγραμμένην BD

8 dictione et praescientia. Nam alicubi scriptum esse ab iis, qui
regum fata ambagibus involuta descripserunt, eum hamo ustum
casurum, quod illi scriptores ferrum, quo stomachus uri solet,
9 ob acumen inflexum hamo comparassent. Verum neque ustio
neque loci mutatio quicquam aegroto profuit, paullatim ad finem
10 vitae progredienti. Negabant tamen medici vitam eius esse de-
ploratam; ac monachi quidam ei praedicebant non prius mori-
turum, quam Hierosolyma ad sepulcrum vivificum domini et
servatoris nostri adorandum perveniret, ubi eum vaticinabantur
11 diadema esse depositurum. Quorum ille pollicitis credebat; nam
12 orationem, quae nobis placet, facile comprobare solemus. Ita
per imposturam non animadvertit se vitae finem attigisse dia-
demate, antequam Hierosolyma perveniret, quamquam non ultro,
posito, etsi dici queat ad superna Hierosolyma profectus esse,
13 primogenitorum metropolim, qui sunt in caelis inscripti. Igitur
Augusti die XV. undecimae indictionis extremum spiritum duce-

μὲν ὁ Αὔγουστος ἦγε τῆς ἐνδεκάτης ἐπινεμήσεως καὶ τὰ τε-
D IV 256 λευταῖα ἔπνει ὁ Αὔγουστος, καὶ ὁ μὲν ἔκειτο ἀναφέρων τὸ 14
ἆσθμα πυκνόν τι καὶ ἀδρανές, ἡ δέ γε βασίλισσα ὅλη τοῦ πά-
θους ἦν καὶ συνῆκτο περὶ αὐτὴν τὰ θυγάτρια. ἤδη μὲν οὖν 15
τῆς ἡμέρας παρεληλύθει τὸ πλέον καὶ ὁ ἥλιος οὐχ ὑπὲρ κε-
φαλῆς ἦν ἑστώς, οὐδ' οἷον εἰπεῖν κατὰ κάθετον, ἀλλ' ἐκλίνθη
βραχύ τι κατιὼν πρὸς δυσμάς, καὶ δηλοῦται τῷ τοῦ βασιλέως
υἱῷ καὶ βασιλεῖ ἐκλείπειν ἄρτι τὸν πατέρα. ὁ δ' εἰσῄει τὸν 16
οἶκον, ἔνθαπερ ὁ θνήσκων κατέκειτο, οὔτι τὸν ἀπιόντα θρη- B
νήσων, τὸ δὲ πιστὸν τοῦ θνήσκειν ἐκεῖνον τῇ ὄψει ληψόμενος.
καὶ ἰδὼν αὐτίκα ἐξῆλθε καὶ ἀναβὰς τὸν ἵππον ἐξῄει τῶν Μαγ- 17
γάνων σὺν τοῖς περὶ αὐτόν, ἐξιόντι δὲ πολλοὶ συνυπήχθησαν.
ἄρτι δ' ἐξελθόντι τὸν τῶν Μαγγάνων περίβολον προσυπαντῶ- 18
σιν οἱ Ἀβασγοί· οὗτοι δ' ἦσαν οἳ τῇ ἐξ Ἀβασγίας κομισθείσῃ
παιδὶ καὶ νυμφευομένῃ τῷ μείζονι τῶν υἱέων τοῦ Καίσαρος
ἐκεῖθεν συναπεστάλησαν, καὶ ὑπηντηκότες ἐπηλάλαξάν τε καὶ
προσεκύνησαν. τότε φασὶ τὴν βασιλίδα τῷ θνήσκοντι βασιλεῖ 19
περιπαθῶς ἀπαγγεῖλαι τὴν τοῦ υἱέος ἀπέλευσιν, τὸν δὲ φθέγ-

2 ὅτι τοῦ βασιλέως τὰ τελευταῖα πνέοντος ὁ υἱὸς αὐτοῦ (om. C) ἐξῆλθε (ἐξελθὼν C) τῶν Μαγγάνων καὶ (om. C) ἀπῄει εἰς τὸ μέγα παλάτιον καὶ αὐτῷ πολλοὶ προσερρύησαν (προσερρύ⟨ησαν πολλοί⟩ C) CE

1 post *μὲν* add. *οὖν* O 1. 2 *ὁ Αὔγουστος—ὁ Αὔγουστος*] v. ad XIII 2, 6 et 5, 29 1 *ἐνακαιδεκάτης* C, corr. Cw 3 *ἄσθμα* C*Di*, v. ad XVII 13, 23 et XVIII 7, 3 *τι*] *τε* D *βασιλὶς* O 4 *αὐτὸν* C 5 *παρελήλυθε* B 6 *οὐδ'* ex *οὐχ* corr. A *ἐκινήθη* BD 7 *τοῦ* om. BD 8 *ἐκ λίπειν* Ewp 9 *οὗτοι* D, *οὔτι* ex *οὗτοι* corr. B 12 *συναπήχθησαν* Bwp 13 *προυπαντῶσιν* w*p invitis AR 14 *οἳ*] *ἣ* Ewp 15 *υἱέων*] *παίδων* O 16 *ἀπαντηκότες* B *ἐπηλάλαξάν* Rwp*Di*, *ὑπηλάλαξαν* A 18 *υἱέως* Ewp

bat Augustus. Qui cum crebrum infirmumque trahens anheli- 14
tum iaceret, regina maerore oppressa una cum filiabus aderat.
Iam maiore diei parte exacta cum sol non supra caput staret 15
nec, ut ita dicam, ad perpendiculum, sed nonnihil inclinatus ad
occasum tenderet, regis filio ipsique regi significatur patrem
agere animam. Ingressus igitur aedes, in quibus moribundus 16
decumbebat, non ut decedentem deploraret, sed ut de eius morte
certior fieret, eo viso statim exiit et equo conscenso cum suo 17
comitatu et multis aliis Manganis excessit. Quo facto prope ipsa 18
Mangana Abasgi, qui puellae ex Abasgia adductae et natu ma-
ximo Caesaris filio nupturae adiuncti fuerant, obviam facti sub-
lato clamore eum adorant. Tum dicunt reginam filii discessum 19

ξασθαι μὲν πρὸς τοῦτο μηδέν, ἢ μὴ βουλόμενον ἢ μὴ δυνά-
C *μενον, διᾶραι δὲ τὰς χεῖρας ὑψοῦ, οὐκ οἶδ' εἴθ' ὑπερευχόμενον*
20 *τοῦ υἱοῦ εἴτε μὴν κατευχόμενον. ἕτεροι δέ φασι μὴ τὰς χεῖ-*
ρας διᾶραι τὸν θνήσκοντα, μηδὲ γὰρ οἷόν τ' εἶναι ἤδη ἐκλεί-
ποντα, τῆς δὲ βασιλίδος πολλάκις ἀνακραγούσης ὡς "ἄπεισιν
ὁ υἱός σου ἔτι ζῶντά σε τὴν βασιλείαν ἀφαιρησόμενος", ἐκεῖνον
ὑπομειδιᾶσαι βραχύ τι καὶ ἀμυδρόν, ἢ τῶν λεγομένων κατα-
γελῶντα, εἰ νομίζοιτο περὶ τῆς βασιλείας φροντίζειν ἐκπνέων
ἤδη καὶ τῶν γεηρῶν ἀφιστάμενος, ἢ τὴν τῆς ψυχῆς ἐπὶ τῷ
21 *πραττομένῳ διάθεσιν ὑπεμφαίνοντα. ἐλέγετο γάρ τοι καὶ παρ'*
ἄλλων καὶ παρ' ἐκείνου τοῦ πορφυρογενοῦς αὐτοκράτορος μὴ D IV 257
γνώμης ἄτερ πατρικῆς θέσθαι τὴν εἰς τὰ βασίλεια πάροδον,
D *ἀλλὰ παρ' ἐκείνου ἐπιτετράφθαι οἱ τὴν ἔξοδον καὶ σύνθημα*
ταύτης ἐκ τοῦ πατρὸς λαβεῖν τὸν ἐκείνου δακτύλιον· ταῦτα δὲ
μὴ παρούσης γενέσθαι τῆς βασιλίδος καὶ ἀγνοούσης ὅτι γε-
γόνασιν.

22 *Ὁ μὲν οὖν ἀπῄει· τῆς φήμης δὲ κηρυξάσης ταχὺ τὸ πρα-*
χθέν, τῷ βασιλεῖ τούτῳ καὶ τὸ συγγενὲς προσῄει καὶ τῶν στρα-
W III 245 *τιωτικῶν ἀρχόντων πολλοὶ καὶ τῶν τῆς συγκλήτου βουλῆς.*

2. 4 *διᾶραι* OsEwp*Di*, *διάραι* A 2 *εἴθ'* Rwp*Di*, om. A 3 *μὴ* ARwp, *μὴ δὲ* BD 4 *εἶναί οἱ* omisso *ἤδη* C 5 *ἀνακραζούσης* BD 6 *σου* om. C *ζῶντος* B, *ζῶντα* Bw(?) *σε*] *σου* B 7 *ὑπομειδιάσαι* Owp, *ἀπομειδιάσαι* E 8 *εἰ*] *καὶ* D ante *τῆς* add. *τούτου* D post *φροντίζειν* add. *καὶ* D 9 *νεκρῶν* w*p invitis AR, v. ad XVIII 24, 13 *μεθιστάμενος* Rwp, *μεθισταμένων* D, v. ad XIV 3, 5 *ἢ* om. BD *ἐπὶ*] *μὲν* D 10 *ὑπεφαίνοντα* D *γάρ*] *μέν* BD *παρὰ* B 11 *ἄλλου* D *τοῦ* om. D 12 *ἄπερ* D *τὴν*] *τὸν* D 15 *τῆς*] *τὴν* D 17 *τὸ πραχθὲν ταχὺ κηρυξάσης* O

morienti regi dolenter narrasse, neque vero eum quicquam respondisse, seu non vellet, seu non posset, sed manus sustulisse,
20 haud scio bene an male precantem filio. Alii manus eum sustulisse negant, neque enim id facere potuisse morientem, sed regina saepe vociferante: "Abiit filius tuus iam viventi tibi regnum erepturus", illum parum obscureque risisse, sive eam orationem deridentem, si putaretur tum de regno sollicitus esse exspirans terrenaque iam relicturus, sive quid de illo facto sentiret
21 indicantem. Nam et ab aliis et ab ipso illo porphyrogenito imperatore narrabatur is non sine patris consilio regiam ingressus esse, sed exitus ab illo ei fuisse concessus, cuius rei tesseram patris annulum accepisset; eaque facta esse dicebantur absente regina et ignorante.
22 Cum igitur abiret, fama quid actum esset celeriter divul-

Τῷ δ' ἦν ἡ ὁρμὴ πρὸς τὸ μέγα ἀνάκτορον· ἀπιόντι δὲ 29
ἀγγέλλεται ὡς οἱ Βάραγγοι τὴν ἐν τοῖς ἐξκουβίτοις διειληφότες
ὁδόν, ἔνθαπερ τούτοις καὶ ἡ κατοίκησις, ἀπελθεῖν δι' ἐκείνης
οὐ παραχωροῦσί τινι οὐδὲ μὴν πλησιάσαι τοῖς βασιλείοις. τοῦτο 2 P II 309 A
εἰς ἀγωνίαν τὸν βασιλέα ἐνέβαλε· καὶ στέλλει πρὸς ἐκείνους
τινὰ ἐρωτῶντα τί τὸ σφίσι βουλόμενον. στέλλει δὲ καὶ πρὸς 3
τὴν ἐκκλησίαν, τεθνάναι λέγων τὸν αὐτοκράτορα καὶ ζητῶν
αὐτὸς εὐφημηθῆναι ὡς αὐτοκράτωρ. καὶ τοῦτο μὲν ἤνυστο 4
καὶ αὐτοκράτορα αὐτὸν ὁ κλῆρος τῆς ἐκκλησίας γνώμῃ καὶ τοῦ
ἀρχιποίμενος ἀνηγόρευσεν. ὁ δὲ πρὸς τοὺς Βαράγγους ἐσταλ- 5
μένος ἠρώτα ἐκείνους ὅτου χάριν κωλύουσι τῷ βασιλεῖ τὴν
εἰς τὰ βασίλεια πάροδον. οἱ δὲ μήποτε παραχωρῆσαι τῶν βα- 6
σιλείων ἑτέρῳ, ζῶντος τοῦ αὐτοκράτορος, ἔφασαν. ἐκεῖνος δὲ
τεθνηκέναι διεβεβαιοῦτο τὸν αὐτοκράτορα. καὶ οἱ Βάραγγοι 7
ὅρκῳ τοῦτον πληροφορῆσαι αὐτοὺς ἀπῄτησαν. καὶ ὃς ὤμοσεν 8
ἦ μὴν τεθνάναι τὸν βασιλέα, κἀκεῖνοι ἐνέδοσαν καὶ τῆς παρ- B

1 *ὅτι οὐκ εἴων οἱ Βάραγγοι εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς τὸ παλάτιον καὶ ὅπως αὐτῷ παρεχώρησαν, καὶ ὅτι παρὰ τῆς ἐκκλησίας αὐτοκράτωρ ἀνηγορεύθη* C Sequens argumentum cod. C prorsus evanuit.

2 *εἰληφότες* C 6 In B dimidia fol. 477 pars inferior, cum casu quodam membrana abscissa esset, est suppleta; duas manus recentiores in hac particula distinxit Meklerus, unam quae exstat a p. 763, 14 *τεθνηκέναι* usque ad p. 764, 12 *ὅμοιον* et a p. 765, 11 *-φορος* usque ad p. 767, 1 *ἦν*, alteram quae fol. 477ʳ pauca in rasura supplevit paullo recentiorem. Has manus secundum eundem Meklerum littera b significo. 7. 16 *τεθνᾶναι* Ewp 8 *αὐτὸν* BD *εὐφυμηθῆναι* w*p *αὐτοκράτορα* BD 9 *αὐτοκράτωρ* E *αὐτὸν* ex *αὐτὸς* corr. E, *αὐτὴν* b 10 *ἐσταλμένους* bwp 11 *κωλύουσ* (sic) b 12 *βασιλείω* b *πραχωρῆσαι* w*p 14 *διεβεβαιοῦτο τεθνηκέναι* b 15 *τοῦτο* CDwp*Di*, *τοῦτω* b 16 *ἦ μὴν* ARwp, *ἤμεν* b, corr. *Di* *καὶ ακεῖνοι* b *ἐνέδησαν* w*p

gante, ad hunc regem et cognati et ex tribunis militum et ex senatu multi se contulerunt.

29. Ceterum ad magnam regiam properanti nuntiantur
Varangi stationis excubitorum, ubi iidem habitabant, via occu-
pata neminem illuc transire pati aut accedere ad regiam. Quo 2
nuntio rex perturbatus quendam ad illos mittit percontatum, quid
sibi vellent. Mittit ad ecclesiam quoque qui diceret imperatorem 3
esse mortuum seque celebrari velle ut imperatorem. Ac id qui- 4
dem a clero et summo pastore factum est. Qui vero ad Varangos 5
missus erat cum interrogasset, qua de causa regiae aditu regem
prohiberent, illi responderunt se vivo imperatore neminem pas- 6
suros esse ingredi. Illo vero affirmante iam esse mortuum im- 7. 8

9 ὁδὸν τῷ βασιλεῖ παρεχώρησαν. ὁ δὲ ἀπῄει πρὸς τὰ βασίλεια
καὶ τούτων ἐντὸς γεγονώς, πῶς ἂν χρήσαιτο τῇ μητρὶ καὶ
τοῖς ὁμογνίοις καὶ τῷ τῶν κηδεστῶν ἑνὶ τῷ Βρυεννίῳ μετὰ D IV 258
10 τῶν περὶ αὐτὸν ἐβουλεύετο. ἔτι γὰρ ἐδεδοίκει τούτους καί οἳ
ἦσαν ἐν ὑποψίαις ἐλπίζοντι νεωτερίσειν ἴσως αὐτούς.

11 Ὁ δὲ τούτου πατὴρ παρ' ὅλην μὲν τὴν ἡμέραν ἐμπνέων
ἦν καὶ δυσθανατῶν, περὶ δὲ τὴν ἑσπέραν ἐξέλιπε, ζήσας μὲν
ἔτη ἑβδομήκοντά που τὰ πάντα ἢ ὅ,τι ἐγγυτάτω, βασιλεύσας
δ' ἐκ τούτων ἐνιαυτοὺς ἑπτὰ καὶ τριάκοντα ἐπὶ μησὶ τέσσαρσι
6626 a. M. | 1118 p.Ch.n. 12 καὶ ἡμέραις τισίν. ἔθανε δὲ κατὰ τὸ ἑξακισχιλιοστὸν ἑξακο-
σιοστὸν εἰκοστὸν ἕκτον ἔτος, τὴν μὲν βασιλείαν διηνυκὼς εὐτυ-
13 χῶς, τὸ δέ γε τέλος οὐχ ὅμοιον ἐσχηκώς. καταλέλειπτο γὰρ
C πρὸς τῶν θεραπόντων σχεδὸν ἁπάντων, ὡς μηδ' εἶναι τάχα
τινὰς τοὺς τὸν ἐκείνου νεκρὸν τοῖς λοισθίοις λουτροῖς ἀπορρύ-
ψοντας, καὶ οὔτε κόσμος βασίλειος προσῆν τοῖς περὶ αὐτόν, ἵν'
αὐτῷ τὸ σῶμα κοσμηθείη βασιλικῶς, οὔτε μὴν ἐκφορᾶς ἔτυχε
βασιλεῖ καταλλήλου, καὶ ταῦτα οὐκ ἀλλοτρίου, ἀλλ' υἱέος δια-

6 *τελευτὴ τοῦ βασιλέως κυροῦ* (om. E, v. argum. ad XVIII 16, 31) *Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ* AE

3 *βρυεννίω* R(wp*Di*), *βρυεννύω* b, *βρυενίω* AC 5 *ἦσαν*] *ἢ γαρ* b 7 *δυσθα*|*ατῶν* C 8 *ἔτη τὰ πάντα ἑβδομήκοντα* omisso *που* bCD *Wo* lat. 9 *δ'* om. b *καὶ*] *πρὸς* bCD *τέσαρσι* DE, *τέταρσι* b 10 *ἐξακιςχιλιοστὸν*] $\overset{\upsilon}{\varsigma}$ D 11 *εἰκοστὸν* om. D 12 *κατελέλειπτο* C 13 *ὑπὸ* BD 14 *ἀπορρύψαντας* Ewp 15 *προσῆν*] *προσεχεῖ* punctis notat D 16 *αὐτοῦ* BD *ἐκ*|*φθορᾶς* D 17 *καταλλήλους* | D 17 p. 765, 1 *υἱέως* Ewp 17 *δεξαμένου* Ewp, *διαδεξομένου* D

peratorem, Varangi, iureiurando sancita eius rei fide, regi regiam
9 ingredi concesserunt. Quo cum ille pervenisset eamque intrasset,
quomodo tractanda esset mater et fratres et sorores et Caesar
10 Bryennius, cum suis deliberabat; illos enim tum metuebat suspectosque habebat, ne res novas molirentur.

11 At eius pater totum per diem spirabat difficulterque moriebatur, sub vesperum demum exstinctus; vixit autem annos LXX
fere aut circiter, regnavit XXXVII et menses quattuor et dies ali-
12 quot. Obiit anno mundi sexies millesimo sescentesimo vicesimo
sexto, regno feliciter administrato, vitae exitum non aeque pro-
13 sperum sortitus. A ministris enim fere omnibus est desertus, ut prope nulli essent, qui eius corpus postremis lavacris purgarent, neque ornatus regius praesto iis esset, quo corpus eius pro dignitate regia ornaretur; neque funus ei factum est regi conveniens, idque non alieno, sed filio regni successore et eo filio,

δεξαμένου τὴν βασιλείαν αὐτῷ, καὶ υἱέος, ὃν ἐκεῖνος τῆς βα-
σιλείας ἠξίωσεν. οὕτως οὐδὲν τῶν ἀνθρωπίνων μόνιμον οὐδὲ 14
πάγιον οὐδὲ πιστόν τε καὶ βέβαιον, ἀλλ' ἄπιστα πάντα καὶ κύ-
βου μᾶλλον ῥᾷον μετατιθέμενα καὶ μεταρριπτούμενα.

Ἦν δ' ὁ ἀνήρ, ἵνα καὶ τὸν τρόπον ἐκείνου δῆλον θείημεν 15
τοῖς μετέπειτα καὶ τὸ ἦθος τοῖς ὀψιγόνοις χαρακτηρίσαιμεν, D
οὔθ' ὑπεροπτικός τε καὶ ἀλαζὼν οὔτε μὴν ὀξὺς εἰς θυμόν,
ἀλλ' οὐδὲ χρημάτων ἥττων οὐδ' ἄγαν ἐρασιχρήματος, ὥστε
βούλεσθαι καταχωννύειν αὐτὰ καὶ ταμιεύειν, ἵν' εἶεν αὐτῷ θη-
σαυροὶ κεκρυμμένοι καὶ ὑπόγαια χρήματα, ὅθεν οὐδὲ θανόντος
πλεῖστα παρὰ τοῖς ταμείοις εὑρέθησαν, πρὸς ἔλεον εὐκατάφορος, 16
πρὸς κόλασιν οὐκ ὀξύρροπος, μέτριος τὸ ἦθος, εὐπρόσιτος,
D IV 259 *πρὸς τὴν δίαιταν οὐκ ἀκόλαστος, οὐκ οἴνου ἡττώμενος, τοῖς*
ἐναρέτως βιοῦσι προσέχων καὶ ἀπονέμων τιμήν, λόγους οὐχ
ὡς ἔδει τιμῶν, τέως δέ γε τιμῶν, ἐπιεικής τε καὶ τοῖς περὶ P II 310 A
αὐτὸν οὐ σοβαρῶς προσφερόμενος, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἴσου σχεδὸν
ὁμιλῶν τε καὶ χαριεντιζόμενος. ὅθεν κἀκείνοις θαρρεῖν ἐπῄει 17
καὶ οὐ μετὰ δέους αὐτῷ παρεστάναι, καὶ μᾶλλον ὅτ' ἀπῄει ἢ

5 *οἷος ἦν τὸ ἦθος καὶ τὸν τρόπον* (*τοὺς τρόπους καὶ τὸ ἦθος* C) *ὁ Κομνηνὸς Ἀλέξιος* (*ὁ βασιλεὺς Ἀλέξιος* C) CE

1 *αὐτοῦ* BD *υἱνεὸς* punctis notat D *ὃν* RwpDi, *ὧν* A
1 *τῆς βασιλείας*—4 *ῥᾷον* om. E 3 *ὥπιστα πάλληα* (punctis notatum) *καὶ* D 4 *ῥᾷον* om. BD *μετα τιθεμένων* D 5 *δηλοθείημεν* BD 6 *χαρακτηρίσωμεν* Rwp, *χαρακτηρίζων* D 7 *τοὔθ'* D *τε*] *τις* BD 8 *χρήματος* B 9 *βούλεσθαι*] *δύνασθαι* C *θησαυρὸς* D 10 *κεκρυμμένοι* RbswpDi, *καὶ κρυμμένοι* A
13 *περὶ* RbwpDi *δαίταν* b 14 *βιοῦς* b 17 *τε*] *τι* D
18 *παρεστᾶναι* Ewp *ὅτ' ἀπήει* A, *ὅτ' ἀπῆν* RbwpDi, *ὅτι ἀπῆν* D

quem ipse regno ornarat. Sic rerum humanarum nihil stabile 14
et firmum est, nihil fidum et certum, sed infida omnia et tessera
multo mutabiliora.

Erat autem ille vir, ut et mores eius expressos ad posteri- 15
tatis memoriam propagemus, neque ferox et arrogans, neque
iracundus, neque avarus et pecuniae nimis cupidus, ut eam conflaret atque thesauros reconditos et subterraneas opes reconderet,
unde neque post eius obitum in aerario magna pecunia est reperta, ad misericordiam propensus, ad sumendas poenas tardus, 16
moribus moderatis, accessu facilis, in victu non intemperans,
non vino deditus, hominibus virtute praeditis auscultare et honorem habere solitus, eruditionem non ut conveniebat, sed utcunque colebat, commodus, non insolens in eos quibuscum vivebat,
comis et iucundus, quasi cum aequalibus viveret. Unde illi se- 17

18 *βασίλισσα· ὑπεστέλλοντο γὰρ ἐκείνης παρούσης ἀρχικόν τε καὶ*
ἐμβριθὲς ἐνδεικνυμένης ἰδίωμα καὶ τοῖς ἀτακτοῦσιν ἐπιτιμώσης
σφοδρότερον.
19 *Ὁ μὲν οὖν τοιοῦτος ἦν, ταῦτα δὲ καλὰ μὲν καὶ πῶς γὰρ*
W III 246 *οὔ; ἰδιώτῃ δ' ἀποχρῶντα πρὸς ἔπαινον, οὐ μήν γε καὶ βασι-*
20 *λέα δεικνύντα τὰ πάντα χρηστόν. οὐ γὰρ αἱ αὐταὶ βασιλέως*
καὶ ἰδιώτου γένοιντ' ἂν ἀρεταί· ἰδιώτῃ μὲν γὰρ ἀπόχρη καὶ
B *μέτριον ἦθος καὶ ἐπιείκεια καὶ τὸ πρὸς θυμὸν οὐκ εὐκίνητον*
21 *καὶ τὸ σῶφρον τὸ πρὸς τὴν δίαιταν. βασιλεῖ δὲ πρὸς τούτοις*
καὶ ἡ τῆς δικαιοσύνης φροντὶς καὶ ἡ τῶν ὑπηκόων προμήθεια
22 *καὶ ἡ τῶν παλαιῶν ἠθῶν τοῦ πολιτεύματος τήρησις. τῷ δὲ*
μέλημα μᾶλλον ἡ τῶν ἀρχαίων ἐθῶν γέγονε τῆς πολιτείας ἀλ-
λοίωσις, καὶ τὸ μεταλλάξαι ταῦτα ἔργον ἦν αὐτῷ σπουδαιότα-
τον, καὶ τοῖς πράγμασιν οὐχ ὡς κοινοῖς οὐδ' ὡς δημοσίοις
ἐκέχρητο καὶ ἑαυτὸν οὐκ οἰκονόμον ἥγητο τούτων, ἀλλὰ δε-
σπότην, καὶ οἶκον οἰκεῖον ἐνόμιζε καὶ ὠνόμαζε τὰ βασίλεια.
C 23 *καὶ τοὺς τῆς συγκλήτου βουλῆς οὔτε τιμῆς ἧς ἐχρῆν ἠξίου*
οὔτε πρόνοιαν αὐτῶν ἐτίθετο κατὰ τὸ ἀνάλογον, μᾶλλον μέν-
24 *τοι καὶ ἔσπευσε ταπεινῶσαι τούτους. ἀλλ' οὐδ' ἐν ἅπασι τὴν*

1 *Επιστέλλοντο* p* 2 *ἐμφριθὲς* b *ἐνδεικνυμένης* Rb^{s}wp*Di*, *ἐν-δεικνύμενος* A 3 *σφοδρότερου* (sic) b 4 *καὶ* om. bD 5 *οὔ*] *οὐκ* b 6 *γὰρ* om. b *αἱ αὐταὶ*] *ἑαυταὶ* b post *αὐταὶ* add. *καὶ* Ewp 11 *ἐθῶν* R^{s}wp*Di* 11. 12 *δὲ* .... *μᾶλλον* E 12 |*θέλημα* D 13 *μετατάξαι* Ewp 14 *οὐχ*] *οὐδ'* Ewp *οὐδ'*] *οὐχ* D 15 *οὐκ* (om. bD) *οἰκονόμον* AR, *οὐ κοινὸν μόνον* E, *οὐκ οἰκονόμον μόνον* w*p 16 *ὠνόμασε* bp 17 *τοὺς*] *τὸν* E 18 *ἐπετίθετο* D 19 *καὶ* om. bD *ταπεινῶσαι* om. C, suppl. C$_{w}$ *πᾶσι* CD, *παισὶ* b

curis erant animis neque metu attoniti astabant, praesertim si
18 abierat regina, quae aliquid imperiosi et severi prae se ferebat
et modestiae oblitos acrius increpabat.
19 Ac pulchra quidem ista sunt (quis enim neget?) quaeque
privati hominis laudes absolvant, non tamen eiusmodi, quae re-
20 gem omnino bonum demonstrent. Neque enim eaedem sunt regis
et privati hominis virtutes; nam huic satis est moderatio, aequitas,
21 placabilitas, in omni cultu ac victu modus. Regi vero praeter
haec et iustitia est colenda et ratio civium habenda et vetera
22 civitatis instituta sunt tuenda. Ille vero magis in eo elaboravit
summo adhibito studio, ut veteres civitatis mores immutaret et
abrogaret, et res non ut communes et publicas tractabat neque
se illarum administratorem, sed dominum censebat ac regiam
23 suas aedes et putabat et appellabat. Patres conscriptos neque
iusto prosequebatur honore neque eam illorum habebat rationem,
quam recta ratio postulabat, sed potius deprimere illos studuit.
24 Neque iustitiae leges omnino observabat, cuius est id cuique

τῆς δικαιοσύνης ἣν τηρῶν ἀρετήν· ταύτης γὰρ ἴδιον τὸ τοῦ
κατ' ἀξίαν ἑκάστῳ διανεμητικόν· ὁ δὲ τοῖς μὲν συγγενέσι καὶ
D IV 260 *τῶν θεραπόντων τισὶν ἁμάξαις ὅλαις παρεῖχε τὰ δημόσια χρή-*
ματα καὶ χορηγίας ἐκείνοις ἀδρὰς ἐτησίους ἀπένειμεν, ὡς καὶ
πλοῦτον περιβαλέσθαι βαθὺν καὶ ὑπηρεσίαν ἑαυτοῖς ἀποτάξαι
οὐκ ἰδιώταις, ἀλλὰ βασιλεῦσι κατάλληλον, καὶ οἴκους προσκτή-
σασθαι, μεγέθει μὲν πόλεσιν ἐοικότας, πολυτελείᾳ δὲ βασιλείων
ἀπεοικότας οὐδέν· τοῖς δὲ λοιποῖς τῶν εὖ γεγονότων οὐχ ὁμοίαν 25 D
ἐνεδείκνυτο τὴν προαίρεσιν, ἵνα μή τι ἕτερον φαῦλον ἐρῶ, φει-
δόμενος τοῦ ἀνδρός. βασιλέα μὲν οὖν, οἷον τὸ ἀκριβὲς ἀπαι- 26
τεῖ, οὐκ ἐῶσι τὰ εἰρημένα ἐκεῖνον νομίζεσθαι· ἀλλ' οὐδὲ μέντοι
φαῦλον εἴποι τις τὸν Κομνηνὸν αὐτοκράτορα. εἰ δὲ τὴν ἄγαν 27
ἀκρίβειαν ζητοίη τις ἐν τοῖς αὐτοκράτορσιν, οὐκ οἶμαί τινα τῶν
ἀνέκαθεν τῆς Ῥωμαίων ἐπιβεβηκότων ἡγεμονίας ἐν πᾶσιν εὐδο-
κιμηκότα κριθήσεσθαι, ἀλλ' ἐκ τοῦ πλεονάζοντος ἐν τοῖς ἤθεσι
σφῶν καὶ ταῖς πράξεσιν ἑκάστῳ ἡ πολιτεία κεχαρακτήρισται.
ἀνέγκλητος γὰρ οὐδεὶς ἄν ποτε δόξαι οὐδ' ἀμιγὴς τῆς χείρονος 28 P II 311 A
ἕξεως· θειοτέρας γὰρ τοῦτο μοίρας, ἀλλ' οὐκ ἀνθρωπίνης εἴη
ἄν ποτε φύσεως.

1 *ἣν* om. C *ἴδιον* RswpDi, *ἴδιοι* A *τοῦ*] *οὐ* | C Wolfii manu notatum 2 *ἑκάστου* BD 3 *θεραπόντων*] *ἀρχόντων* C *ἁμάξαις* O^{s}wpDi, *ἀμάξαις* AE 4 *ἀδρὰς* ARwp, *ἁδρὰς* Di *ἐτησίας* BCEwp *ἀπένειμε* EwpDi, v. ad XIII 1, 5 8 *ὁμοίοις* E 11 *δι' ἐκεῖνον* E 13 *ἄκραν* BD 14 ante *ῥωμαίων* add. *τῶν* O *ἐπιβεβηκότων* RwpDi, *ἐπιβεβηκότα* A 15 *πλεονάσοντος* p* 16 *ἑκάστου* BD 17 *δόξῃ* ARwp, corr. Di *ἀμιγὴς* RwpDi, *ἀμιγῆς* (sic) A

tribuere, quo est dignus; ille vero cognatis et ministris quibusdam tota plaustra publicae pecuniae praebebat et annuos sumptus largissimos suppeditavit, ut et magnis opibus abundarent et comitatum alerent non privatis hominibus sed regibus convenientem et aedes compararent ut magnitudine urbibus pares, ita magnificentia regiis palatiis haud impares. Erga reliquam vero 25
nobilitatem non perinde benignum se praebebat, ne quid aliud de viro dicam, cuius honori consultum volo. Quae res Comne- 26
num regem perfectum iudicari non sinunt; neque tamen malum imperatorem Comnenum quisquam dixerit. Nam qui severius in 27
imperatores inquisiverit, equidem non arbitror ullum regem Romanorum principatu antiquitus potitum inventurum esse, in quo nihil ad consummatam laudem desideretur; quo fit, ut cuiusquam gubernatio ex morum et rerum eius maiore parte iudicetur. Sine crimine certe quidem et deteriorum affectionum prorsus 28
expers nemo invenietur; id enim divinae felicitatis fuerit neque unquam in humanam naturam ceciderit.

29 Ἐνταῦθά μοι τὸ πέρας ἤτω τῆς συγγραφῆς καὶ ὁ δρόμος
στήτω τῆς ἱστορίας, ὅς μοι πρὸς μακρὸν ἐκμεμήκισται· δοῦναι
γὰρ γραφῇ καὶ τὰ λείποντα οὔ μοι λυσιτελὲς οὐδ' εὔκαιρον
30 κέκριται. εἰ μὲν οὖν ὀνήσιμόν τισι δόξει τὸ πόνημα, τῷ θεῷ
χάρις, ᾧπερ ἅπαν κατορθοῦται καλόν· εἰ δὲ ἀσυντελές, εἴη
ἂν ἡμέτερον τὸ αἰτίαμα καὶ ἐπιστρεφέτω πρός με τὸν τεκόντα
τὸ ἀποκύημα, ἐσόμενόν μοι μνήμης ἐμπύρευμα.

3 post *γραφῇ* add. *νυνὶ* Rwp, post *λείποντα* add. *νῦν* C 4 *οὖν* om. B *νοήσιμον* E *τισι*] *τι* BD 5 *δι' οὗπερ* Rwp *ἅπαν*] *ἂν* D *δ'* Rwp 6 *ἐπανίτω* Rwp 7 In fine subscripta habet haec: *ἐτελειώθη τὸ παρὸν βιβλίον διὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ | τάχα καὶ μοναχοῦ μωκίου τοῦ ταράνη* :~ + *μηνὶ ἀπριλλίω πεντεκαιδεκάτη, ἡμέρα ς', ἰνδ. ᾱ, ἔτους ,ϛψϞζ* :~ | *δόξα σοι ἁγία τριὰσ πάντων ἕνεκα* :~ A, *ἐγράφει καὶ τοῦτο χερσὶ μεμολυσμέναις ἐκ πολλῶν ἁμαρτιῶν τοῦ* (nomen evanuit; exstant autem vestigia litterarum *ἰω . α*) B, *καὶ ταύτην τὴν βίβλον ἐμμανουῆλος ὁμβαιβενὶς ὁ ἐκ μονεμβασίας ἐξέγραψε, μετὰ τὴν παράδοσιν τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος* D, **ἑρμ' ἤλειφεν ὡδὶ δευτεραίη πικτὺς ζωναρὰ* : ****όξαν τοῦ παμμέδοντος | υἱέι νέμω* : + E

29 Hic scribendi finem faciam et historiae cursum inhibebo
longe progressum; nam ea mandare litteris quae restant neque
30 utile neque tempestivum iudicavi. Quod opus si cui videbitur
utile, gratia sit deo, a quo bona omnia conficiuntur; sin supervacaneum, nostra culpa illa fuerit et ad me auctorem redeat
fetus, cuius memoriam excitare queat.

INDEX ANNOTATIONUM VOLUMINIS TERTII.

I.

II.

III.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

Pag. 16 ann. cr. lin. 1 comma post 7 est delendum.
„ 16 ann. cr. lin. 2 leg. *Xiphil. LXXIV 10, 3.*
„ 32 interpret. lat. lin. 7 post *portis* supplendum est *urbis*.
„ 32 interpret. lat. lin. 9 legendum est *Constantem*.
„ 48 ann. cr. lin. 3 legendum est RwpDi.
„ 73 interpret. lat. lin. 9 legendum est *Pannonia*.
„ 123 lin. 11 leg. *δέ*.
„ 130 argum. lin. 1 legendum est *Βασιλίσκος*.
„ 134 ann. cr. lin. 4 add.: *Ἀντιοχείας*] immo *Ἀλεξανδρείας*.
„ 149 interpret. lat. lin. 2 legendum est *Osroënae*.
„ 151 ann. cr. lin. 7 legenda sunt *εἴκοσι* E.
„ 155 lin. 7 legendum est *ἀγορὰν*.
„ 165 lin. 5 legendum est *στάδιον*.
„ 174 lin. 4 legendum est *ὀρφανοτροφείῳ*.
„ 174 interpret. lat. lin. 3 legendum est *orphanotropheo*.
„ 179 lin. 11 legendum est *προὐβάλετο*.
„ 214 interpret. lat. lin. 2 legendum est *Moamethus*.
„ 240 ann. cr. lin. 6 add.: 17 *τοῦ Βαρδάνη*] *τὸν καὶ Βαρδάνη* coni. *B-W*, v. ind. hist.
„ 252 ann. cr. lin. 3 add.: 7. 8. *ὧ—ἀκατάληπτος*] v. p. 327, 7 s.
„ 270 lin. 7 legendum est *φόρῳ*.
„ 270 interpret. lat. lin. 6 legendum est *forum*.
„ 277 ann. cr. lin. 5 add.: 5 *γυναικωνίτιν* AEwp, corr. *Di*.
„ 281 ann. cr. lin. 6 legendum est *deletum*.
„ 302 lin. 3 legendum est *ἀγορᾶς*.
„ 302 interpret. lat. lin. 3 legendum est *forum*.
„ 335 in titulo legendum est II.
„ 348 lin. 2 legendum est *ἀμερμουμνῆν*.
„ 364 ann. cr. lin. 4 legendum est *ποτὲ*.
„ 369 ALEXIVS MOSELES tituli delenda sunt.
„ 370 lin. 12 legendum est *Κρατερός*.
„ 370 ann. cr. lin. 8 legendum est *ἔφη*.
„ 386 ann. cr. lin. 3 post *B-W* add.: sed v. ind. ann. I sub *δέομαι*.
„ 390 ann. cr. lin. 4 ante *omisso* comma est addendum.
„ 398 lin. 16 legendum est *ἐνιδών*.
„ 448 lin. 10 et 16 legendum est *Σιριχᾷ*.
„ 452 lin. 9 legendum est *Χρυσοτρικλίνου*.
„ 462 lin. 16 post *ῥαίκτωρα* comma est addendum.
„ 463 interpret. lat. lin. 1 post *rectorem* comma est addendum.
„ 478 ann. cr. lin. 5 pro 37 legendum est 38.
„ 505 ann. cr. lin. 7 post 9, add.: perfecti III p. 483, 1.
„ 536 ann. cr. lin. 7 comma post E est delendum.

Pag. 548 ann. cr. lin. 1 post 34 add.: errat Zonaras, v. Cedr. l. c. p. 435, 16 et Zonar. XVII 9, 10.
„ 560 interpret. lat. lin. 11 legendum est *Scopia.*
„ 585 lin. 8 legendum est *Ἑλληνικῆς.*
„ 606 ann. cr. lin. 6 legenda sunt: 12. 13 *ἄλλα—λέγοντι*] cf. Homer. Il. IX 313 et Zonar. II p. 433, 5.
„ 655 lin. 17 legendum est *πραιτώριον.*
„ 718 lin. 1 legendum est *ἑαυτῷ.*
„ 763 lin. 2 legendum est *Ἐξκουβίτοις.*

IOANNIS ZONARAE

EPITOMAE HISTORIARVM

LIBRI XVIII.

INDICES

COMPOSVIT

THEODORUS BÜTTNER-WOBST.

BONNAE

IMPENSIS ED. WEBERI

MDCCCXCVII.

A

Δ

H

Θ

Λ

T

Ω

INDEX AVCTORVM.

Bonnae typis Caroli Georgi typographi academici.